

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

L Soc 4/602.5 Bd. Feb. 1892.

Harvard College Library

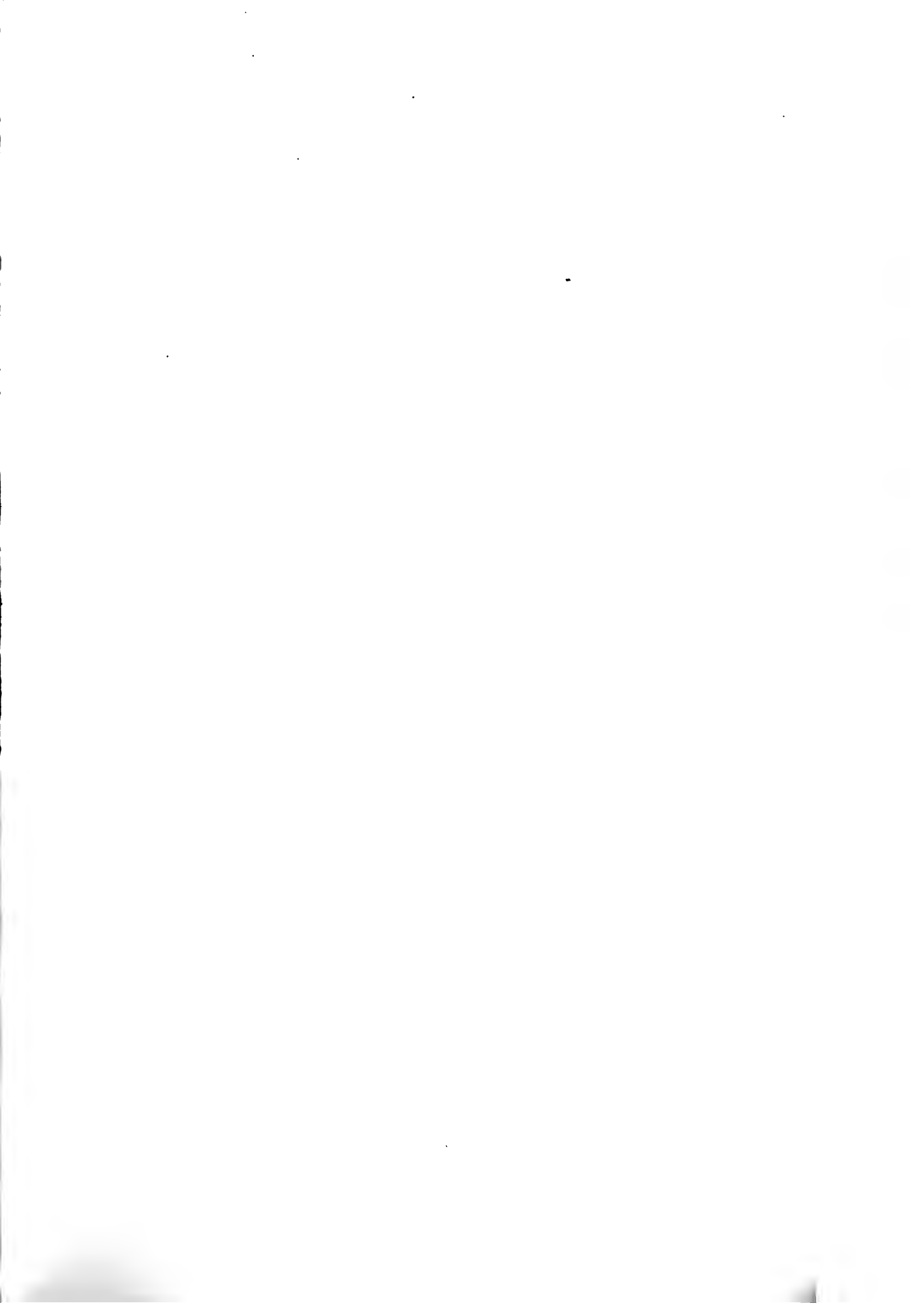
FROM THE

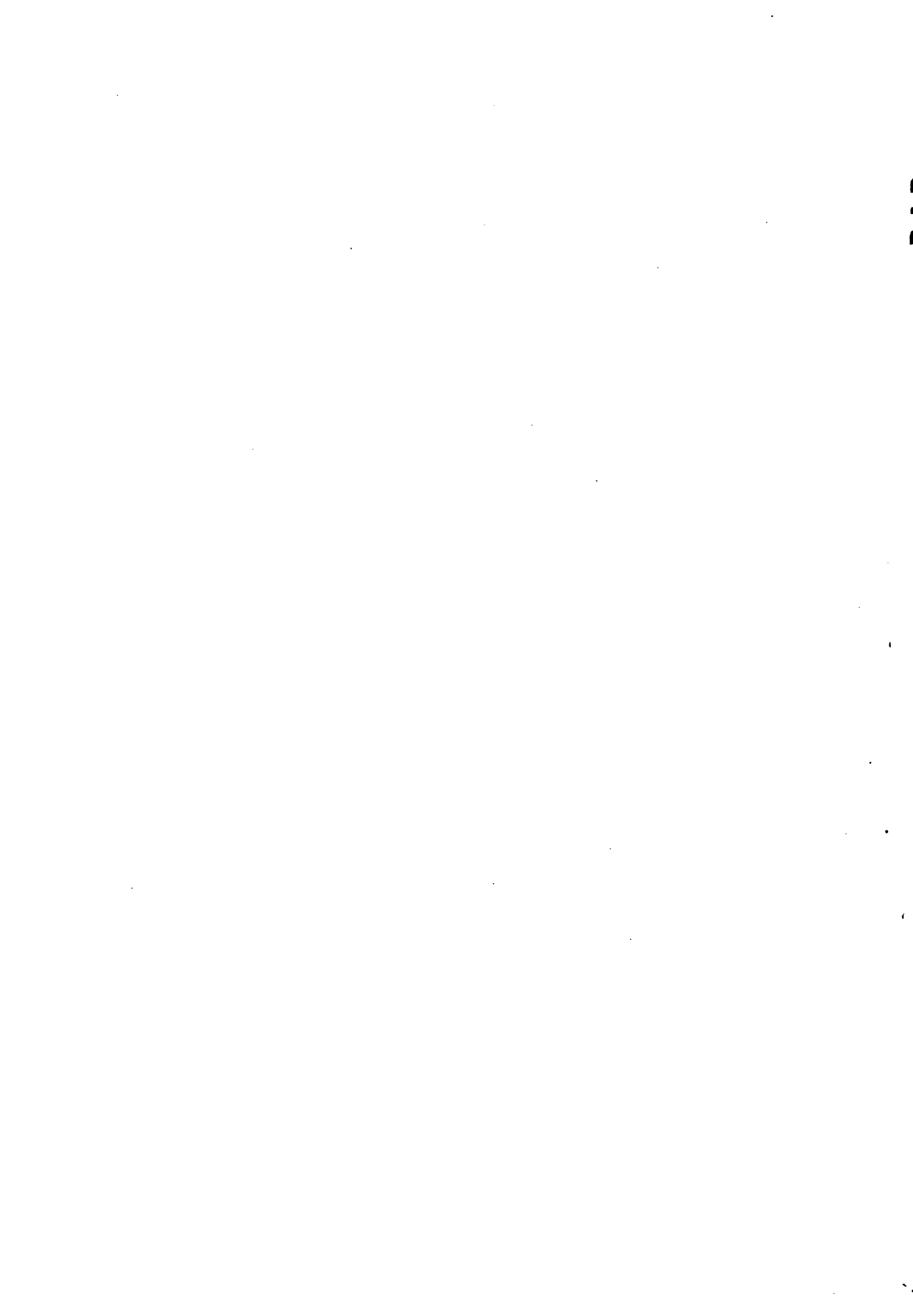
CONSTANTIUS FUND.

Established by Professor E. A. SOPHOCLES of Harvard University for "the purchase of Greek and Latin books (the ancient classics) or of Arabic books, or of books illustrating or explaining such Greek, Latin, or Arabic books." (Will, dated 1880.)

Received 24 Apr. 1889 - 6 Nov. 1891.

Ο

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

LIBRARY OF THE
LIBRARY VIII 257
(Buzsh)

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ.

ΤΟΜΟΣ ΙΗ'. 18

1883-84.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΘΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΡΙΘ. 11.

1888.

ΚΑΤΑΧΩΡΗΣ

Ἔδρα τοῦ Συλλόγου.
Πλάτ., Ὀδὸς Γαλατῶν, ἀριθ. 18.

Πράκτορες διὰ τὸ ἑξωτερικόν.
Lorentz und Keil, Librairie internationale
Πάρις, Μεγάλη Ὀδὸς, ἀριθ. 57.

Ο
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΑΔΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

578.47/2

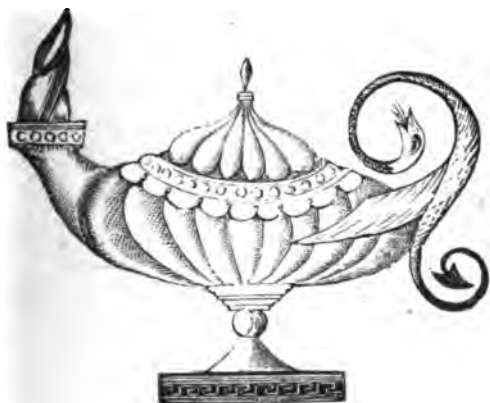
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ.

~~~~~

ΤΟΜΟΣ ΙΗ΄.

~~~~~

1883-84.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ.
ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΘΘΩΜ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΡΙΘ. 11.

1888.

Ἔδρα τοῦ Συλλόγου.

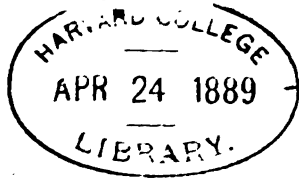
Πέραν, Ὀδὸς Τοπκουλάρ, ἀριθ. 18.

Πράκτορες διὰ τὸ ἔξωτερικόν.
Lorenz und Keil, Librairie internationale
Πέραν, Μεγάλη Ὀδὸς, ἀριθ. 457.

17:25

1800-1815

Constantius Lund,
(18.)

ΜΕΛΗ

ΤΟΥ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

ΙΔΡΥΤΑΙ.

1861.

- † ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΝΗΣ Ι., ιατρός.
† ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΝΗΣ Τ. Δ., έμπορος.
ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ Ίωάννης, κάθηγητής.
ΒΑΣΙΛΙΑΝΗΣ Ήρακλής, ιατρός, έν Κωνσταντινουπόλει.
ΒΑΦΙΑΔΗΣ Άπόστολος, ιατρός, έν Κωνσταντινουπόλει.
† ΒΛΑΣΤΟΣ Άντώνιος, τραπεζίτης.
† ΓΑΛΑΤΗΣ Ι. Σ., ιατρός.
ΓΕΝΙΑΟΥΧΙΑΣ Δημήτριος, έμπορος, έν Κωνσταντινουπόλει.
ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Ίωάννης, δικήγός, έν Κωνσταντινουπόλει.
ΓΚΙΟΥΜΟΥΣΓΚΕΡΑΑΝΗΣ Μ., έμπορος, έν Φιλιππουπόλει.
† ΕΥΘΥΦΡΩΝ Η., ιατρός.
† ΖΑΧΟΣ Α. Π.
† ΙΩΓΡΑΦΟΣ Θεόδωρος, ιατρός.
ΙΩΓΡΑΦΟΣ Ξενοφών, ιατρός, έν Κωνσταντινουπόλει.
ΙΩΗΡΟΣ ΠΑΣΣΑΣ Άλέξανδρος, ιατρός, έν Κωνσταντινουπόλει.
† ΙΓΓΑΒΣΗΣ Α., έμπορος, έν Κωνσταντινουπόλει.
ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ Έμμανουήλ, κάθηγητής, έν Άμοργφ.
ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ Κωνσταντίνος, πρώην σύμβουλος τής Έπικρατείας.
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ ΠΑΣΣΑΣ Άλέξανδρος, Ήγεμών τής Σάμου.
† ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Κωνσταντίνος, ιατρός.
† ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Στέφανος, ιατρός.
ΚΟΣΟΥΔΗΣ Θεριστοκλής, έμπορος, έν Κωνσταντινουπόλει.

- † **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΝΗΣ Χ'** Γεώργιος, κτηματίας, ἐν Κωνσταντινουπόλει.
- † **ΛΑΣΚΑΡΙΣ** Ἀλέξανδρος, μητροπολίτης Σισανίου.
- ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ΠΑΣΣΑΣ** Σπυρίδων, ἀρχίατρος καὶ ἰδιαιτερός ἰατρός τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος τοῦ Σουλτάνου.
- ΝΕΟΚΟΣΜΟΣ** Δημήτριος, ἔμπορος, ἐν Κωνσταντινουπόλει.
- † **ΠΑΛΛΙΟΛΟΓΟΣ Α.**, γενικὸς πρέξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν Κ/πόλει.
- ΠΑΣΗΑΛΛΗΣ** Δημήτριος, τραπέζιτης, ἐν Κωνσταντινουπόλει.
- ΠΥΛΑΔΗΣ** Βασίλειος, λόγιος, ἐν Κωνσταντινουπόλει.
- ΡΑΖΗΣ** Δημήτριος.
- ΣΑΒΒΑΣ ΠΑΣΣΑΣ** Ἰωάννης, πρώην γεν. διοικητῆς Κρήτης.
- ΣΟΦΟΚΛΗΣ** Γαβριήλ, καθηγητῆς, ἐν Ἀθήναις.
- † **ΧΡΥΣΟΒΕΡΓΗΣ** Γεώργιος, καθηγητῆς.

ΤΑΚΤΙΚΑ ΜΕΛΗ.

Α.

	Έτος εκλογής
ΔΟΗΝΟΓΕΝΗΣ Γεώργιος, τραπεζίτης, εν 'Αθήναις	1863
ΔΟΗΝΟΓΕΝΗΣ Παῦλος, τραπεζίτης, εν Σμύρνη	1871
ΔΕΞΑΝΔΡΙΑΗΣ Δημήτριος, υπάλληλος τῶν αὐτοκρατορικῶν τηλεγράφων	1872
ΔΕΞΑΝΔΡΙΑΗΣ Σπυρίδων, γραμματεὺς τοῦ ἐμπορικῷ ἐπιμελητηρίου	1883
ΔΑΙΜΗΡΤΗΣ Ἰωάννης, γραμματεὺς τοῦ κ. Κωνστ. Ζάππα, εν Βροσθενίῳ	1872
ΔΙΑΞΟΠΟΥΛΟΣ Εὐάγγελος καθηγητὴς εν Κ/πόλει	1880
ΔΙΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ Ἰωάννης, μητροπολίτης Καισαρείας	1870
ΔΙΑΡΕΑΔΗΣ Ὀδυσσεύς, λόγιος εν Κωνσταντινουπόλει	1881
ΔΙΑΡΕΟΥ Χ' Δημήτριος, ἔμπορος, εν Κωνσταντινουπόλει	1873
ΔΙΑΡΟΝΙΚΟΣ ἱερομόναχος	1879
ΔΙΑΦΟΠΟΥΛΟΣ Κωνσταντῖνος, γερουσιαστὴς καὶ γενικὸς εἰσαγγελεὺς τοῦ Κράτους	1864
ΔΙΑΦΩΝΙΑΔΗΣ Ἰωάννης, διευθυντὴς τοῦ ἐν Πέραν τηλεγραφείου	1879
ΔΙΑΦΩΝΙΑΔΗΣ Ἰωάννης, ἔμπορος, εν Κ/πόλει	1874
ΔΙΑΦΩΝΙΑΔΗΣ Σωτήριος, ἰατρός, εν Φιλιππουπόλει	1873
ΔΙΑΦΩΝΙΑΔΗΣ Γεώργιος, δικηγόρος, εν Κ/πόλει	1874
ΔΙΑΦΩΝΙΑΔΗΣ Θεόδωρος, ἐλεγκτὴς τῆς Τραπεζῆς Κωνσταντινουπόλεως	1878
ΔΙΑΦΩΝΙΑΔΗΣ Καλλιάρχη, εν Κων/πόλει	1871
ΔΙΑΦΩΝΙΑΔΗΣ Δημήτριος, ἔμπορος, εν Φιλιππουπόλει	1871
ΔΙΑΦΩΝΙΑΔΗΣ Σταυράκης, μέγας λογοθέτης καὶ γερουσιαστὴς	1862
ΔΙΑΦΩΝΙΑΔΗΣ Ἰω. Δ., μέλος τοῦ ἀνωτάτου συμβουλίου τοῦ ὑπουργείου τῆς παιδείας	1861
ΔΙΑΦΩΝΙΑΔΗΣ Ἰάκωβος, πρῶν σύμβουλος τῆς νομαρχίας Ἰωννίνων	1876
ΔΙΑΦΩΝΙΑΔΗΣ Γεώργιος, διδάσκαλος, εν Κ/πόλει	1883

Β.

ΒΑΣΙΛΙΑΔΗΣ Κωνσταντῖνος, μητροπολίτης Μυτιλήνης	1874
ΒΑΣΙΛΙΑΝΟΣ Βασίλειος, ἔμπορος, εν Κων/πόλει	1871
ΒΑΣΙΛΙΑΚΗΣ Ἠλίας, καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν, εν Κων/πόλει	1883
ΒΑΡΔΑΥΤ Α., δικηγόρος, εν Κ/πόλει	1878
ΒΑΡΩΤΣΗΣ Ἰάκωβος, δικηγόρος, εν Κων/πόλει	1878

	Έτος εκλογής
ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ Ἡρακλῆς, ἰατρός, ἐν Κωνσταντινουπόλει	1861
ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ Γ., κτηματίας ἐν Χάλκη	1881
ΒΑΣΜΑΤΖΙΔΗΣ Ι., διευθυντῆς τοῦ ἐν Πέραν Ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτηρίου	1881
ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ Γεώργιος, δημοσιογράφος, ἐν Βουκουρεστίῳ	1868
ΒΑΦΙΑΔΗΣ Ἀπόστολος, ἰατρός, ἐν Κ/πόλει	1881
ΒΕΛΙΣΣΑΡΙΟΣ Ἰωάννης, ἔμπορος, ἐν Κ/πόλει	1873
ΒΕΛΛΟΓΙΑΝΝΗΣ Μ., ἔμπορος, ἐν Κ/πόλει	1877
BERGGREN Φ., ῥωπογράφος, ἐν Κωνσταντινουπόλει	1881
ΒΙΘΥΝΟΣ Ἰωάννης, πρωτοδίκης ἐν τῷ Πέραν	1876
ΒΙΚΕΛΑΣ Δ., λόγιος, ἐν Παρισίοις	1872
ΒΙΑΣΤΑΡΗΣ Κωνσταντῖνος, ἔμπορος, ἐν Κωνσταντινουπόλει	1874
BONKOWSKI Ch., χημικός, ἐν Κωνσταντινουπόλει	1867
ΒΟΥΤΥΡΑΣ Σταῦρος Ι., διευθυντῆς καὶ ἀρχισυντάκτης τῆς ἐφημερίδος Νεολόγου	1866

Γ.

ΓΕΝΙΑΔΟΥΝΙΑΣ Δημήτριος, ἔμπορος, ἐν Κωνσταντινουπόλει	1861
ΓΕΡΑΡΔΟΣ Κωνστατῖνος, βιβλιοδέτης, ἐν Κωνσταντινουπόλει	1873
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ , πατριάρχης Ἀντιοχείας	1879
ΓΕΡΜΑΝΟΣ , μητροπολίτης Ῥόδου	1876
ΓΕΩΡΓΑΛΑΣ Κ., ἐν Κορίνθῳ	1876
ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Ἰωάννης, δικηγόρος, ἐν Κωνσταντινουπόλει	1867
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Θεόδωρος, ἰατρός	1878
ΓΙΑΝΝΑΡΟΣ Θρασύβουλος, ἔμπορος, ἐν Κωνσταντινουπόλει	1867
ΓΚΙΟΥΜΟΥΣΓΚΕΡΑΑΝΗΣ Μ., ἔμπορος, ἐν Φιλιππουπόλει	1861
ΓΚΙΩΝ Ἰωάννης, διευθυντῆς τοῦ πρακτορείου τῆς ἀσφαλιστικῆς ἐταιρίας Φοίνικος, ἐν Κωνσταντινουπόλει	1864
ΓΑΓΚΑΣ Νικηφόρος, μητροπολίτης Μηθύμνης	1872
GODEL Lannoy Baron von, ἐπιτετραμμένος τῆς Αὐστρουγγαρίας ἐν Τεχεράνῃ	1874
GONZALEZ del Campillo	1881
ΓΟΡΡΟΡΙΝΗΣ Γεώργιος, ἐν Ῥοστωβίῳ	1879
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ , μητροπολίτης Ἡρακλείας	1874

Δ.

DALESSIO J., τραπεζίτης	1874
ΔΑΟΥΤΗΣ Ν., πάρεδρος δικαστῆς τοῦ ἑλληνικοῦ προξενείου, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ	1883
ΔΑΝΙΗΛ ἱεροδιάκονος, ἐν Βραίλᾳ	1874
ΔΕΛΛΑΠΟΡΤΑΣ Βρασίδης, ἔμπορος, ἐν Ταϊγανίῳ	1873
ΔΕΠΑΣΤΑΣ Νικόλαος, βιβλιοπώλης, ἐν Κ/πόλει	1872

	*Ετος εκλογής
BERENTHAL Chev. de, σύμβουλος τῆς Γερμανικῆς πρεσβείας ἐν Ῥώμῃ.	1872
BENEUX Emile, διευθυντῆς τῆς Α. Ὁθωμανικῆς τραπεζικῆς ἐν Κων/πόλει.	1873
ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Ξενοφών, ἔμπορος, ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1873
ΔΙΑΓΓΕΛΗΣ Γ., δικηγόρος, ἐν Κ/πόλει.	1874
ΔΙΓΕΝΗΣ Π. πρόεδρος τοῦ ἑλληνικοῦ δικαστηρίου, ἐν Σμύρνῃ.	1878
ΔΟΥΔΟΥΦΗΣ Π. ἔμποροῦπάλληλος, ἐν Ὁδησσῶ.	1878
DORIGNY Al. Sorlin, ὀδοντρίκτρος, ἐν Κ/πόλει.	1882
ΔΟΥΡΟΥΤΗΣ Μιχαήλ, γραμματεὺς τῆς Ἑλληνικῆς πρεσβείας ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1882
ΔΡΑΚΟΣ Νικόλαος, ἔμπορομεσίτης, ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1873

Ε.

ΕΛΙΑΔΗΣ Γ., γραμματεὺς τῆς ἑλληνικῆς πρεσβείας ἐν Κ/πόλει.	1874
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Παναγιώτης, ἔμπορος.	1879
ΕΣΑΚΟΥΣΤΟΣ Πέτρος, ὑπάλληλος τοῦ Μονοπωλ. τῶν καπνῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1872
ΕΥΤΕΛΙΑΔΗΣ Εὐστάθιος, διευθυντῆς τῆς ὀθ. ἐταιρίας Συναλλαγῶν καὶ Ἀξιῶν.	1871
ΕΥΦΥΒΟΥΔΗΣ Δημήτριος, ἰατρός, ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1878
ΕΥΜΟΡΦΟΠΟΥΛΟΣ Ἄλ., ἱερομόναχος, γραμματεὺς τῆς κοινότητ. τοῦ Ἁγίου Ὄρους.	1875

Ζ.

ΖΑΝΝΑΚΟΣ Δημήτριος, ἰατρός, ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1871
ΖΑΝΝΕΛΗΣ Ἐμμανουήλ, ἔμπορος, ἐν Μυτιλήνῃ.	1868
ΖΑΡΙΦΗΣ Λεωνίδας, τραπεζίτης, ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1873
ΖΑΡΙΦΗΣ Πέτρος, τραπεζίτης, ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1873
ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ Νικόλαος, ἐν Ῥοστοβίῳ.	1879
ΖΗΦΟΣ Ἰωάννης, ἰατρός, ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1867
ΖΗΦΟΣ Θεμιστοκλῆς, ἐν Ῥοστοβίῳ.	1879
ΖΗΦΟΣ Μιλτιάδης, ἐν Ῥοστοβίῳ.	1879
ΖΗΦΟΣ Παῦλος, ἐν Ῥοστοβίῳ.	1879
ΖΩΓΡΑΦΟΣ Ξενοφών, ἰατρός, ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1861

Η.

ΗΛΙΑΔΗΣ Στέφανος, ἔμπορος.	1878
ΗΣΑΙΑΣ Μιχαήλ.	1884

Θ.

ΘΕΟΔΩΡΙΑΔΗΣ Ἀθανάσιος, καθηγητῆς ἐν τοῖς Ζηριφεῖοις διδασκαλείοις ἐν Φιλίπ/πόλει.	1875
--	------

	Έτος εκλογής
ΘΕΟΦΙΛΙΑΗΣ Δ. , έμπορος, έν Κ/πόλει	1864
ΘΩΜΙΑΗΣ 'Αθανάσιος, έμπορος, έν Φιλιππουπόλει	1872

I.

ΙΑΚΩΒΟΣ επίσκοπος 'Αμφιπόλειως	1875
ΙΑΚΩΒΟΥ Μιλτιάδης, δικηγόρος, έν Κωνσταντινουπόλει	1872
ΙΑΛΕΜΟΣ 'Οδυσσεύς, δημοσιογράφος	1872
ΙΓΓΑΒΣΗΣ Παναγής, έμπορος, έν Κωνσταντινουπόλει	1872
ΙΩΑΚΕΪΜ , μητροπολίτης 'Αθήνων	1874
ΙΩΑΝΝΙΑΗΣ Ευστάθιος, ιατρός, έν Βόλω	1879
ΙΩΑΣΑΦ , ιεροψάλτης, έν Κωνσταντινουπόλει	1876

K.

ΚΑΖΑΝΟΒΑΣ Γεώργιος, έμπορος, έν Κωνσταντινουπόλει	1871
ΚΑΖΑΝΟΒΑΣ Παντελής	1872
CALVERT James, γραμματεύς τής άγγλικής πρεσβείας έν Κωνσταντινουπόλει	1883
ΚΑΛΒΟΚΟΡΕΣΣΗΣ Δημήτριος, έμπορος, έν Κωνσταντινουπόλει	1871
ΚΑΛΒΟΚΟΡΕΣΣΗΣ Ν. Ζ., λογιστής	1879
ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ Κωνσταντίνος, πρώην μέλος του συμβουλίου τής επικρατείας	1861
ΚΑΛΛΙΒΟΥΡΤΣΗΣ Πέτρος, ιατρός, έν Παρισίους	1871
ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ , μητροπολίτης Δέρκων	1875
ΚΑΛΦΟΓΛΟΥΣ Κ., ιατρός, έν Κωνσταντινουπόλει	1879
ΚΑΡΑΒΑΣΙΑΗΣ 'Ιωάννης, δημοσιογράφος	1876
ΚΑΡΑΒΕΛΛΑΣ Τίτος, λόγιος, έν Κωνσταντινουπόλει	1879
ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΟΣ Μιλτιάδης, δικηγόρος, έν Κωνσταντινουπόλει	1879
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ ΠΑΣΣΑΣ 'Αλέξανδρος, ήγεμών τής Σάμου	1861
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ 'Αλέξανδρος Κ., Α' γραμματεύς τής έν Βρυξέλλαις 'Οθ. πρεσβείας	1874
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Κωνσταντίνος Στεφ. σύμβουλος τής επικρατείας	1867
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Στέφανος, πρεσβευτής τής Υ. Πύλης έν Βρυξέλλαις	1867
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Τηλέμαχος, έν Κωνσταντινουπόλει	1874
ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ Κωνσταντίνος, βουλευτής έξ 'Αρτης, έν 'Αθήναις	1862
ΚΑΡΑΤΖΑΣ Πρίγκιψ Ι. Κ., πρεσβευτής τής Υ. Πύλης έν Στοκχόλμη και Χάγη	1879
ΚΑΡΙΟΣ Νικόλαος, έν Κωνσταντινουπόλει	1881
ΚΑΡΟΛΙΑΗΣ 'Ιορδάνης, καθηγητής έν τη κατά Χάλκην θεολογική σχολή	1871
ΚΑΣΤΕΛΛΗΣ 'Ιωάννης, έμπορος, έν Κωνσταντινουπόλει	1872
ΚΕΝΕΤΖΗΣ Σταύρος, έμπορος, έν Κωνσταντινουπόλει	1872

Κ.

	Ἔτος ἐκλογῆς
ΚΕΣΣΙΣΟΓΛΟΥΣ Α. , ἐν Ῥοσσοβίῳ.	1879
ΚΕΧΑΓΙΑ Καλλιόπη, διευθύντρια τοῦ Ζαππείου παρθεναγωγείου ἐν Κ/πόλει	1875
ΚΙΕΑΝΘΗΣ Ζήνων, ἀρχιτέκτων ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1865
ΚΟΥΤΟΠΟΥΛΟΣ Κ. , ἐπόπτης τῶν ἀρχαιοτήτων ἐν Ἀθήναις	1882
ΚΟΥΜΑΣΗΣ Δ. , ἔμπορος ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1873
ΚΟΥΡΝΙΟΣ Γ. , τραπεζίτης ἐν Παρισίοις.	1872
ΚΟΥΣΟΥΔΗΣ Θεμιστοκλῆς, ἔμπορος	1861
ΚΟΥΣΤΟΥΡΗΣ Γεώργιος, ἰατρός ἐν Ἀθήναις.	1880
ΚΟΥΣΑΝΗΑΣΗΣ Γεώργιος, καπνέμπορος ἐν Ἀμιαῶ.	1875
ΚΟΥΤΙΟΥΜΤΖΙΑΝ Μπεδρὸς ἐφένδης, διευθυντῆς τῶν δασῶν καὶ μεταλλείων. . . .	1872
ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΣ Δημήτριος, διευθυντῆς τῆς ἐφημερίδος <i>Φιλίππουπόλεως</i> ἐν Φιλ/πόλει.	1877
ΚΟΥΜΑΤΟΣ Ἀνδρέας, ἔμπορος ἐν Κ/πόλει	1872
ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ Δ. Α. γραμμ. τῆς Β. Ἑλλ. πρεσβείας ἐν Κων/πόλει	1884
ΚΟΥΝΗΑΣ Ἰωάννης, ἔμπορος ἐν Κ/πόλει.	1882
ΚΡΙΒΖΗΣ Κωνσταντῖνος, γραμματεὺς τῆς Ἑλλ. πρεσβείας ἐν Βερολίῳ	1880
ΚΡΙΚΟΥΤΣΟΣ Ἰωάννης, μεσίτης ἐν Παρισίοις.	1879
ΚΡΙΚΟΥΤΣΟΣ Νικόλαος, ἔμπορομεσίτης ἐν Παρισίοις.	1864
ΚΡΙΝΟΣ Κ. ἐν Ῥοσσοβίῳ.	1879
ΚΥΝΗΡΙΤΗΣ Δημήτριος, δικηγόρος ἐν Κ/πόλει	1879
ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Ἐτεοκλῆς, διευθυντῆς τῆς ἐφημερίδος <i>Phare du Bosphore</i> . . .	1872
CURTIS Rev. C. G. πρεσβύτερος τῆς Ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας <i>Memoriale</i> . . .	
Church ἐν Κ/πόλει	1871
ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ Τρ. κοσμηματοπώλης ἐν Κ/πόλει.	1879
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΝΗΣ ΠΑΣΣΑΣ Ἀλέξανδρος, πρῶν ἐπόπτης τῶν μῆ μουσουλμανικῶν σχολῶν ἐν Κ/πόλει	1872

Λ.

ΛΑΜΠΡΙΑΝΗΣ Γ. Π	1883
ΛΕΟΝΤΙΑΣ Σαπφῶ, διευθύντρια τοῦ παρθεναγωγείου Σμύρνης.	1872
ΛΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ Γεώργιος, καθηγητῆς τῶν μαθηματικῶν ἐν τῇ θεολογικῇ καὶ ἐμπορικῇ σχολῇ τῆς Χάλκης	1875
ΛΟΥΣΗΣ Βασίλειος, ἰατρός ἐν Κ/πόλει	1881
ΜΑΓΚΑΝΗΣ Σακελλάριος, ζωγράφος ἐν Κ/πόλει	1881

Μ.

ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗΣ Ἀλέξανδρος, διευθυντῆς τῆς τραπεζῆς Ἡπειροθεσσαλίας ἐν Βόλῳ . .	1875
ΜΑΚΡΗΣ Κωνσταντῖνος, ἰατρός ἐν Κ/πόλει	1880
ΜΑΚΡΙΑΝΗΣ Γ. , δημοσιογράφος	1883

B.

Χ ι.)

	Έτος εκλογής
ΜΑΛΙΑΚΑΣ Ἀβραάμ, καθηγητὴς ἐν Κ/πόλει	1877
ΜΑΛΛΙΑΔΗΣ Δημήτριος, δικηγόρος ἐν Κ/πόλει	1865
ΜΑΛΛΙΑΔΗΣ Μ.	1878
ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ Ἀλέξανδρος Σπ., σύμβουλος τῆς ἐν Μαδρίτῃ ἡ Ὀθωμ. πρεσβείας.	1870
ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ Δημήτριος, πρόξενος τῆς Τουρκίας ἐν Μελίτῃ	1870
ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ Σπυρίδων, ἀρχίατρος καὶ ἰδιαιτέρος ἰατρός τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ Σουλτάνου.	1861
ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ Ἐλευθέριος	1876
ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ Θεόδωρος Α. τραπεζίτης ἐν Κ/πόλει	1872
ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ Α. Φραγκούλης, ἔμπορος ἐν Κ/πόλει	1874
ΜΕΓΑΚΑΗΣ Ἀθανάσιος, μητροπολίτης Σισανίου	1877
ΜΕΘΟΔΙΟΣ , μητροπολίτης πρόεδρος Διδυμοτείχου.	1876
ΜΕΛΑΝΔΙΝΟΣ Ἐμμανουὴλ ἔμπορος ἐν Κ/πόλει	1877
ΜΕΣΣΙΝΕΖΗΣ Ἀντώνιος, ἰατρός ἐν Κων/πόλει.	1884
ΜΗΤΣΟΡΑΣ Κυριακός, ἔμπορος ἐν Φιλιππουπόλει.	1871
MILLINGEN Alex. van, καθηγητὴς ἐν τῷ Ῥοβερτεῖω λυκείῳ.	1882
MORDTMANN Dr A., ἰατρός, μέλος τοῦ ὑγιονομικοῦ συμβουλίου ἐν Κων/πόλει	1871
MORDTMANN Jean, διερμηνεὺς τῆς Γερμανικῆς πρεσβείας ἐν Κων/πόλει.	1872
ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ Χ. Θεόδωρος, γραμματεὺς τῆς Ῥουμουνικῆς πρεσβείας ἐνταῦθα	1880
ΜΟΥΖΑΛΑΣ Π., ἔμπορος ἐν Κων/πόλει.	1872
ΜΗΛΕΣΣΑΣ Ν. Γ., γενικὸς ἐλεγκτὴς τῆς γενικῆς ἐταιρίας τοῦ Ὀθωμ. κράτους.	1871

N.

ΝΑΙΑΗΣ Νικόλαος, ἔμπορος ἐν Κων/πόλει.	1880
ΝΑΟΥΜ Ἀλέξανδρος, διερμηνεὺς τῆς Ἑλληνικῆς πρεσβείας ἐν Κων/πόλει.	1880
ΝΕΓΡΟΠΟΝΤΗΣ Ἰωάννης, τραπεζίτης ἐν Ἀθήναις.	1871
ΝΕΓΡΗΣ Νικόλαος, ἐν Ἀθήναις.	1874
ΝΕΜΤΣΟΓΛΟΥΣ Ζήσης, ἔμπορος ἐν Φιλιππουπόλει.	1871
ΝΕΟΦΥΤΟΣ , μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως.	1871
ΝΕΟΦΥΤΟΣ , μητροπολίτης Λαρίσης.	1874
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ , μητροπολίτης Κυζίκου.	1877
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Δ., δημοσιογράφος.	1878
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Ἰωάννης ἐν Ῥοστοβίῳ.	1879
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Δ. Α' γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικῆς πρεσβείας	1880
ΝΟΜΙΚΟΣ Α., ἐν Ῥοστοβίῳ.	1879
ΝΟΝΝΟΤΗΣ Αἰμίλιος, καθηγητὴς ἐν Κ/πόλει.	1873

Ξ.

ΞΥΔΙΑΣ Δ., ἐν Ῥοστοβίῳ.	1879
ΞΥΔΙΑΣ Θ., ἐν Ῥοστοβίῳ.	1879

Ο.

	Έτος εκλογής
ΟΙΚΙΑΔΗΣ Ίωάννης, σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας.	1881
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΔΗΣ Βασίλειος, τραπεζίτης.	1883
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΔΗΣ Γεώργιος, ἰατρός ἐν Κ/πόλει.	1880
ΟΙΥΝΗΙΑΔΗΣ Δ. ἐν Ῥοστοβίφ.	1879
ΟΗΡΟΣ Γ., τραπεζίτης.	1873
ΟΡΦΑΚΟΥΔΑΚΗΣ Κωνσταντῖνος, καλλιτέχνης.	1879

Π.

ΠΑΛΑΜΑΣ Γρηγόριος, ἀρχιμανδρίτης, σχολάρχης τῆς μεγάλης τοῦ γένους σχολῆς	1879
ΠΑΝΤΖΕΙΡΗΣ Ἀλέξανδρος, διερμηνεὺς τῆς Αὐτοκρ. Ὀθωμ. τραπεζίτης.	1882
ΠΑΝΤΖΕΙΡΗΣ Δημήτριος, ἔμπορος ἐν Κων/πόλει.	1871
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Γεώργιος, δημοσιογράφος ἐν Κων/πόλει.	1881
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Εὐστράτιος, ψάλτης ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Εἰσοδίων.	1882
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΕΡΑΜΕΥΣ Ἀθανάσιος, λόγιος ἐν Κων/πόλει.	1881
ΠΑΠΑΡΟΥΣΗΣ Πέτρος, καθηγητῆς ἐν Κων/πόλει.	1875
ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ Ματθαῖος, γυμνασιάρχης ἐν Ἀδριανουπόλει.	1882
ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ Νικόλαος, καθηγητῆς ἐν Κων/πόλει.	1871
ΠΑΡΙΣΗΣ Γεώργιος, τραπεζίτης ἐν Ἀθήναις.	1873
ΠΑΣΗΑΛΛΗΣ Δημήτριος, τραπεζίτης.	1861
ΠΑΣΗΑΛΛΗΣ Νικόλαος, ἔμπορος.	1871
ΠΑΣΗΑΤΗΣ Ἀλέξ. ἰατρός ἐν Ἀθήναις.	1862
ΠΑΥΛΙΑΔΗΣ Ἀργύριος, ἔμπορος ἐν Φιλιππουπόλει.	1872
PEARNS Edwin, δικηγόρος ἐν Κων/πόλει.	1874
ΠΕΡΔΙΚΙΔΗΣ Κυριακός, ἔμπορος.	1871
ΠΙΝΙΑΤΕΛΗΣ Ν. ἐν Ῥοστοβίφ.	1879
ΠΙΣΑΝΗΣ Νικόλαος, ἔμπορος ἐν Κων/πόλει.	1880
ΠΙΣΣΑΣ Χρ., ἔμπορος ἐν Ἀθήναις.	1878
ΠΟΥΚΑΡΗΣ , μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας.	1872
ΠΟΡΤΟΚΑΛΛΗΣ Περικλῆς, ἔμπορος ἐν Κων/πόλει.	1880
ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ , ἡγούμενος τοῦ Σιναΐτικοῦ μετοχίου.	1874
ΠΡΩΙΟΣ Νικόλαος, ἔμπορος ἐν Κων/πόλει.	1874
ΠΥΛΛΑΗΣ Βασίλειος, λόγιος ἐν Κων/πόλει.	1874

Ρ.

	Ἔτος ἐκλογῆς
ΡΑΖΗΣ Ἀλέξανδρος, πρῶν διερμηνεὺς τῆς Ἑλληνικῆς πρεσβείας ἐν Κων/πόλει.	1875
ΡΑΖΗΣ Ἀριστείδης, μηχανικὸς ἐν Κων/πόλει.	1873
ΡΑΛΛΗΣ Ἀλέξανδρος Στεφάνου, τραπεζίτης.	1872
ΡΑΛΛΗΣ Κωνσταντῖνος, ἐμποροῦπάλληλος ἐν Κων/πόλει.	1879
ΡΑΛΛΗΣ Στέφ. τραπεζίτης ἐν Παρισίοις.	1863
ΡΑΦΑΗΛ Ἐλευθέριος, ὑπάλληλος τοῦ Ἑλληνικοῦ προξενείου ἐν Ὁδησσῷ.	1874
ΡΕΝΙΕΡΗΣ Α. ἐν Ῥοστοβίφ.	1879
ΡΟΔΩΝΙΑΪΣ Σ. Σ. ἔμπορος ἐν Κων/πόλει.	1881
ΡΟΣΟΥΜΟΣ Ἀθανάσιος, ἔμπορος ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1871

Σ.

ΣΑΒΒΑΣ ΗΑΣΣΑΣ, πρῶν γενικὸς διοικητὴς τῆς Κρήτης.	1861
ΣΑΓΡΑΝΤΗΣ Ἰωάννης, ἔμπορος ἐν Ἀθήναις.	1878
ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΑΔΗΣ Δ. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.	1878
ΣΑΛΤΕΑΝΣ Θ. καθηγητὴς ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1875
ΣΑΜΑΡΣΙΑΝΣ Χριστόφορος, γυμνασιάρχης ἐν Βιτωλίοις.	1877
ΣΑΡΑΚΙΩΤΗΣ Βασίλειος, ἰατρός ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1865
ΣΑΡΔΙΝΣΚΗΣ Κωνσταντῖνος, δικηγόρος ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1868
ΣΑΡΣΕΝΤΗΣ Ἡλίας, ἐν Ῥοστοβίφ.	1879
SARTORIS Maitland.	1882
ΣΑΤΡΑΖΑΜΗΣ Σταῦρος, κυβερνητικὸς ὑπάλληλος.	1872
ΣΓΟΥΤΑΣ Δημήτριος, τραπεζίτης ἐν Μασσαλίᾳ.	1871
ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Ζωρζῆς, ἔμπορος ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1871
ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Νικόλαος, ἰατρός ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1880
SEGALLES Joseph J. ἱεραπόστολος.	1883
ΣΕΙΤΑΝΙΑΝΣ Γεώργιος, βιβλιοπώλης ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1872
ΣΙΑΒΡΟΠΟΥΛΟΣ Ξενοφῶν Α., ἐμποροῦπάλληλος ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1880
ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΟΥΣ Ἰωάννης, τραπεζίτης ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1873
SCAIFE Α., πράκτωρ ἐταιριῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1884
ΣΚΑΝΑΒΗΣ Νικόλαος, ἐν Ῥοστοβίφ.	1879
ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑΣ Ἐ., ἐν Ῥοστοβίφ.	1879
ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑΣ Ἰωάννης, ἐν Ῥοστοβίφ.	1879
ΣΚΛΑΒΟΣ Φώτιος, φαρμακοποιὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1879
ΣΚΟΡΔΟΣ Κωνσταντῖνος, ἔμπορος ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1878
ΣΚΟΥΛΟΥΔΗΣ Στέφανος, τραπεζίτης ἐν Ἀθήναις.	1871
SCHRÖDER Paul, ἀ. διερμηνεὺς τῆς Γερμανικῆς πρεσβείας ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1871

(ι γ ')

	Έτος έκλεγής
SHAW William, ἐν Ἀθήναις.	1872
ΣΟΥΒΑΤΖΟΓΛΟΥΣ Βασίλειος, ἔμπορος ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1871
ΣΟΥΓΛΟΥΡΗΣ Π., ἐν Ῥοστωβίφ.	1879
ΣΟΥΛΙΑΔΗΣ Νικόλαος, δημοσιογράφος ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1871
ΣΟΥΤΣΟΣ Ἀλέξανδρος, γραμματεὺς τῆς Ἑλληνικῆς πρεσβείας ἐν Σοφίᾳ.	1881
ΣΠΑΘΑΡΗΣ Ἀνδρέας, καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1874
ΣΠΑΛΔΩΝΗΣ Γ., ἔμποροῦπάλληλος.	1874
ΣΠΑΛΔΩΝΗΣ Νικόλαος.	1881
ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ Δημήτριος, ἰατρὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1872
ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ Νικόλαος, διδάκτωρ τῶν νομικῶν ἐν Σάμῳ.	1878
ΣΤΑΜΟΥΔΗΣ Ἀναστάσιος, ἔμπορος ἐν Σηλυβρίᾳ.	1879
ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ Χ., διδάσκαλος.	1882
ΣΤΕΦΑΝΟΒΙΚ Πάυλος, τραπεζίτης ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1875
ΣΥΓΓΡΟΣ Ἀνδρέας, τραπεζίτης ἐν Ἀθήναις.	1871
ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ, μητροπολίτης Ἰωαννίνων.	1871

Τ.

ΤΑΓΗΣ Ἀναστάσιος, καθηγητὴς ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1872
ΤΑΓΗΣ Φίλιππος, καθηγητὴς ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1875
ΤΑΜΒΑΚΟΣ Δ. Ν., ἔμπορος ἐν Κωνσταντινουπόλει.	1863
ΤΣΕΡΑΛΕΝΤΗΣ Βελισσάριος, ἔμπορος ἐν Κ/πόλει.	1873
ΤΣΙΑΚΑΣ Γεώργιος, δημοσιογράφος ἐν Ἀθήναις.	1881
ΤΣΙΚΑΛΙΩΤΗΣ Στέφανος, ἔμπορος.	1871
ΤΣΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Κωνσταντῖνος, κοσμηματοπώλης.	1878
THOMAN A., διδάσκαλος ἐν τῇ Γερμανοελβετικῇ σχολῇ.	1875

W.

WASHINGTON Georges, πρεσβύτερος τῆς Ἀγγλικῆς πρεσβείας.	1883
WEISSBACH Augustin, ἰατρὸς.	1873

Φ.

ΦΑΚΑΡΟΣ Μ. διερμηνεὺς τοῦ Ἑλλ. προξενείου.	1874
ΦΕΙΖΗ ΜΗΕΗΣ, πρόξενος τῆς Τουρκίας ἐν Ὁδησσῷ.	1874
ΦΙΛΑΛΗΘΗΣ Ι., διδάσκαλος τοῦ Γένους.	1881
ΦΙΛΙΟΣ Δ. ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων ἐν Ἑλλάδι.	1872
ΦΩΤΙΑΔΗΣ Δ. Ν., ἔμπορος ἐν Κ/πόλει.	1876
ΦΩΤΙΑΔΗΣ Ν., ἔμπορος ἐν Κ/πόλει.	1861
ΦΩΤΙΑΔΗΣ Φώτιος, ἰατρὸς ἐν Κ/πόλει.	1878
ΦΩΤΙΟΣ ἐπίσκοπος Εἰρηναυπόλεως, ἀρχιερ. προϊστάμενος Σταυροδρομίου.	1881

X.

	Έτος εκλογῆς
ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ Ν. δικαστής ἐν Κ/πόλει	1879
ΧΑΡΙΣΙΑΔΗΣ Ν. , δικηγόρος ἐν Κ/πόλει	1883
ΧΑΡΜΑΝΤΑΣ Χ. Θ. ἰατρός ἐν Κ/πόλει	1882
ΧΑΣΙΩΤΗΣ Γεώργιος, λόγιος ἐν Παρισίοις	1860
ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ Χρῆστος, ἰδρυτῆς καὶ γυμνασιάρχης τοῦ ἐν Σταυροδρομίῳ Ἑλληνικοῦ Λυκείου	1872
ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ Ἰωάννης, τραπεζίτης ἐν Κωνσταντινουπόλει	1883
ΧΒΑΜΗΣ Μιχαήλ, φαρμακοποιός	1873
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΑΔΗΣ Θεμιστοκλῆς, πρόεδρος τοῦ κκυργοδικείου ἐν Κωνσταντινουπόλει	1875
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΑΔΗΣ Συμεών, ἰατρός ἐν Κωνσταντινουπόλει	1876
ΧΡΥΣΟΒΕΛΟΝΗΣ Λεωνίδας, ἔμπορος ἐν Μαγχεστρία	1866
ΧΡΥΣΟΒΕΛΟΝΗΣ Μιχαήλ, ἔμπορος ἐν Λιβερπούλῃ	1876

Ψ.

ΨΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Κωνσταντῖνος, διευθυντῆς τῆς Πανελληνίου ἀτμοπλοϊκῆς ἐταιρίας ἐν Πειραιεῖ	1875
ΨΥΧΑΡΗΣ Νικόλαος, τραπεζίτης ἐν Κωνσταντινουπόλει	1880
ΨΩΜΙΑΔΗΣ Κωνσταντῖνος, ἔμπορος ἐν Κωνσταντινουπόλει	1881

ΕΠΙΤΙΜΑ ΜΕΛΗ.

Α.

	"Ετος εκλογής
ΑΓΘΑΓΓΕΛΟΣ , μητροπολίτης 'Εφέσου	1881
ΑΛΗ ΦΟΥΑΤ ΜΠΕΗΣ , διευθυντής του τμήματος των έμμέσων φόρων	1882
ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ Γρηγόριος, πρώην πρεσβευτής τής Υ. Πύλης εν Ούασιγκτώνι	1879
ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ 'Ιωάννης, πρώην πρεσβευτής τής Υ. Πύλης εν Βερολίνω	1873
ΑΡΜΕΝΗΣ Βρίλας, πρεσβευτής τής 'Ελλάδος εν Παρισίοις	1868

Β.

ΒΑΛΕΤΤΑΣ 'Ιωάννης, λόγιος εν Λονδίνω	1874
BARTHÉLÉMY Saint-Hilaire, μέλ. του πανακαδημίου τής Γαλλ. και γερουσιαστής.	1871
ΒΑΣΙΛΙΑΝΟΣ 'Ανδρέας, έμπορος εν Μασσαλία	1877
BANCROFT Georges, πρώην πρεσβευτής των 'Ηνωμένων Πολιτειών εν Βερολίνω	1872
ΒΑΣΙΛΒΙΟΥ Γεώργιος, ύποδιοικητής τής έθνικής τραπέζης τής 'Ελλάδος	1871
ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ Δημήτριος, πρώην καθηγητής του εν 'Αθήναις πανεπιστημίου και των βασιλοπαίδων, εν Μυτιλήνη	1874
ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ Χ., ιατρός εν Σμύρνη	1863
ΒΗΣΑΝΗΣ Πανταζής εν Τάντα	1881
ΒΙΤΩΡΗΣ 'Ιωάννης εν 'Αλεξάνδρεια	1881
BLACKIE J. Stuart, καθηγ. των 'Ελλην. γραμμ. εν τῷ εν 'Εδιμβούργῳ πανεπιστ.	1864
VOGUÉ Melchior Comte de, μέλος του πανακαδημίου τής Γαλλίας, πρώην πρεσβευτής, εν Παρισίοις	1873
ΒΟΚΕΡ , πρώην πρεσβευτής των 'Ηνωμένων Πολιτειών εν Κ/πόλει, εν Ούασιγκτώνι	1862
ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ 'Αλέξανδρος, έμπορος εν 'Οδησσῷ	1881
ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ 'Ιωάννης, γενικὸς πρόξενος τής 'Ελλάδος εν 'Οδησσῷ	1881
ΒΥΡΕΝΝΙΟΣ Φιλόθεος, μητροπολίτης Νικομηδείας	1884
BURNOUF Emile, πρώην διευθυντής τής εν 'Αθήναις Γαλλικῆς σχολῆς, εν Παρισίοις	1867

Γ.

GEMMA Adolfo, διευθυντής του περιοδικού Revista	1871
GEVAERT F. A., διευθυντής του βασιλικού ῶδειου εν Βρυξέλλαις	1881
GLADSTONE William, πρωθυπουργὸς τής 'Αγγλίας	1862

Δ.

DERBY Lord, πρώην ύπουργὸς τής 'Αγγλίας	1876
DURUY Victor, μέλος του πανακαδημίου τής Γαλλίας, πρώην ύπουργὸς τής δημοσίας εκπαιδύσεως, εν Παρισίοις	1882
DUFFERIN Lord, πρεσβευτής τής 'Αγγλίας εν Κωνσταντινουπόλει	1881

Ξ.

Έτος έκλογής

ECHSTREIZ , καθηγητής τοῦ πανεπιστημίου Λευψίας καὶ γυμνασιάρχης τῆς σχολῆς . τοῦ ἁγίου Νικολάου	1879
ΕΔΧΕΜ ΠΑΣΣΑΣ , ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν	1865
EGGER Emile , μέλος τοῦ πανακαδημίου τῆς Γαλλίας καὶ καθηγητὴς τῆς σχολῆς τῶν γραμμάτων ἐν Παρισίοις	1863
EICHTHAL Gustave , καὶ μέλος τῆς Ἀσιατικῆς ἐταιρίας ἐν Παρισίοις	1864
ELLIOT Sir G. Henri , πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας ἐν Βιέννῃ	1872
ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ Π. , πρῶν ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων ἐν Ἑλλάδι	1872

Ζ.

ZAMBALDI F. , καθηγητὴς τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς γραμματικῆς ἐν Βενετίᾳ	1872
ΖΑΠΠΑΣ Κωνσταντῖνος, κτηματίας ἐν Βροσθενίῳ	1874
ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ Στέφανος ἐν Μασσαλίᾳ	1880
ZICHY Comte , πρῶν πρεσβευτὴς τῆς Αὐστρουγγαρίας ἐν Κωνσταντινουπόλει	1874
ΖΩΓΡΑΦΟΣ Χρηστάκης, τραπεζίτης ἐν Παρισίοις	1863

Ι.

IGNATIEFF Général , πρῶν πρεσβευτὴς τῆς Ῥωσσίας ἐν Κωνσταντινουπόλει	1865
ΙΣΤΡΙΑΣ Δῶρα	1868
ΙΩΑΚΕΙΜ Γ' , πρῶν Κωνσταντινουπόλεως	1878
JAECQUEMYS G. Rolin , πρῶν ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν τοῦ Βελγίου	1881
JEBB , καθηγητὴς ἐν Γλασκῶβῃ	1878

Κ.

ΚΑΛΛΙΓΑΣ Π. ὑποδιοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς τραπεζίτης τῆς Ἑλλάδος	1871
CALICE Βαρῶνος, πρεσβευτὴς τῆς Αὐστρουγγαρίας ἐν Κωνσταντινουπόλει	1884
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ ΠΑΣΣΑΣ Ἀλέξανδρος, ἡγεμῶν τῆς Σάμου	1881
ΚΑΣΤΟΡΧΗΣ Εὐθύμιος, καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου	1871
ΚΑΦΤΑΝΤΖΟΓΛΟΥΣ Α. , ἀρχιτέκτων ἐν Ἀθήναις	1871
ΚΕΜΑΛ ΠΑΣΣΑΣ , γερουσιαστὴς, ὑπουργὸς τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ οἴκου	1871
KEUDELL Von , πρεσβευτὴς τῆς Γερμανίας ἐν Ῥώμῃ	1872
CRIST W. , καθηγητὴς τοῦ ἐν Μονάχῳ πανεπιστημίου	1870
KIRCHHOFF Α. , καθηγητὴς τοῦ ἐν Βερολίνῳ πανεπιστημίου	1872
ΚΟΝΤΟΣ Κ. , καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου	1863
ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ Ἀνδρέας Γ., πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Κωνσταντινουπόλει	1875
CURTIUS Ernest , καθηγητὴς τοῦ ἐν Βερολίνῳ πανεπιστημίου	1870
CHASSANG , γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐν Παρισίοις	1868
ΚΩΣΤΗΣ Κ. Ν. , καθηγητὴς τοῦ ἐθνικοῦ πανεπιστημίου τῆς Ἑλλάδος	1882

Λ.

	*Ετος εκλογής
ΛΑΝΗΡΟΣ Π. , νομισματολόγος, ἐν Ἀθήναις	1871
LESSEPS Ferdinand de , ἐν Παρισίοις	1865
LEVÊQUE Charles , μέλος τοῦ Πανακκαδημίου τῆς Γαλλίας, καθηγητῆς ἐν τῷ Collège de France, ἐν Παρισίοις	1866
ΛΙΒΙΑΔΑΣ Θεαγένης, λόγιος, ἐν Βιέννῃ	1874
LISTER Joseph , καθηγητῆς τῆς χειρουργίας, ἐν Λονδίῳ	1881
LUDOLFF Comte , πρῶν πρεσβευτῆς τῆς Αὐστρουγγαρίας ἐν Κωνσταντινουπόλει	1872
LAYONS Lord , πρεσβευτῆς τῆς Ἀγγλίας ἐν Παρισίοις	1862

Μ.

ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ Ν. πρῶν ὑπουργὸς τῆς παιδείας ἐν Ἑλλάδι	1864
ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Ἡρακλῆς, καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου	1873
MILLER Emmanuel , μέλος τοῦ πανακκαδημίου τῆς Γαλλίας, καθηγητῆς ἐν τῇ σχολῇ τῶν νεωτέρων γλωσσῶν	1863
MORRIS Joy , πρῶν πρεσβευτῆς τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐν Κων/πόλει	1865
ΜΟΥΝΙΦ ΗΑΣΣΑΣ , ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς ἐκπαιδείσεως ἐν Τουρκίᾳ	1865
ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ Π. , πρεσβευτῆς τῆς Ρουμανίας ἐν Βιέννῃ	1882

Ν.

NOAILLES Marquis de , πρεσβευτῆς τῆς Γαλλίας ἐν Κωνσταντινουπόλει	1883
NELIDOFF , πρεσβευτῆς τῆς Ρωσσίας ἐν Κωνσταντινουπόλει	1883
NEWTON , διευθυντῆς τοῦ Βρεττανικοῦ μουσείου ἐν Λονδίῳ	1871

Ο.

ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ Θεόδωρος, καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου	1867
---	------

Π.

ΠΑΛΛΗΣ Α. , καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου	1872
ΠΑΝΤΑΖΙΑΗΣ Ἰωάννης, καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου	1874
ΠΑΠΑΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ Κ. , καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου	1879
ΠΑΡΑΣΧΟΣ Ἀχιλλεύς	1880
PASTEUR Louis , μέλος τῆς Γαλλικῆς ἀκαδημίας, καθηγ. τῆς χημείας ἐν Σορβόννῃ	1881
PERROT Georges , μέλος τοῦ πανακκαδημίου τῆς Γαλλίας ἐν Παρισίοις	1874
ΠΕΤΡΟΣ Β' , Αὐτοκράτωρ τῆς Βρασιλίας	1873
ΠΡΗΤΕΝΤΕΡΗΣ Χ. , καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου	1871

Ρ.

ΡΑΓΚΑΒΗΣ Ἀλέξανδρος, πρεσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος ἐν Βερολίῳ	1863
RADOVITZ de , πρεσβευτῆς τῆς Γερμανίας ἐν Κωνσταντινουπόλει	1883
ΡΑΛΛΗΣ Γ. , καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου	1869
RENÉ Brian , βιβλιοφύλαξ τῆς ἐν Παρισίοις ἰατρικῆς ἀκαδημίας	1876
ΡΕΝΙΕΡΗΣ Μ. , διοικητῆς τῆς ἐθνικῆς τῆς Ἑλλάδος τραπέζης	1864

RASCON Comte de, πρῶν πρεσβευτῆς τῆς Ἰσπανίας ἐν Κωνσταντινουπόλει	1881
RIVIER Alphons, καθηγητῆς τοῦ πανεπιστημίου Βρυξελλῶν	1881
ROSSIGNOL J. P. μέλος τοῦ πανακαδημίου τῆς Γαλλίας	1864

Σι.

ΣΑΙΤ ΠΑΣΣΑΣ, πρῶν πρωθυπουργός	1879
ΣΑΡΙΠΟΛΟΣ Νικόλαος, πρῶν καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου	1861
SAUPPE Hermann, καθηγητῆς τοῦ ἐν Γοτίγγη πανεπιστημίου	1875
SCHMIDT Bernard	1870
SCHMIDT Moritz, καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἰένη πανεπιστημίου	1671

Τ.

THUROT Charles, μέλος τοῦ πανακαδημίου τῆς Γαλλίας ἐν Παρισίοις	1873
ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ Χαρίλαος, πρωθυπουργός τῆς Ἑλλάδος	1878
TUCKERMAN Charles, πρῶν πρεσβευτῆς τῶν Ἡν. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐν Κ/πόλει	1873

Υ.

ΥΨΗΑΝΤΗΣ Γρηγόριος, πρεσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος ἐν Βιέννῃ	1874
---	------

Ϟ.

VIRCHOW Rudolf, καθηγητῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Βερολίνου	1881
---	------

ϞϞ.

WADDINGTON W. Henri, μέλος τοῦ πανακαδημίου τῆς Γαλλίας, γερους. ἐν Παρισίοις	1878
WEIL Henri, καθηγητῆς τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας ἐν Παρισίοις	1867
WERTHER Baron von, πρῶν πρεσβευτῆς τῆς Γερμανίας ἐν Κ/πόλει	1875
WIESELER Friedrich, καθηγητῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Γοτίγγης	1873
WITTE Baron de, μέλος τοῦ πανακαδημίου τῆς Γαλλίας ἐν Παρισίοις	1876

Φ.

FABRI	1878
ΦΙΑΝΩΝ Τιμολέων, ἐφορος τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς	1879
ΦΙΑΠΠΩΦ , στρατηγός, ἐν Ῥωσίᾳ	1877
FOURNIER Ch. πρῶν πρεσβευτῆς τῆς Γαλλίας ἐν Κ/πόλει	1878
ΦΡΕΑΡΙΤΗΣ Κωνσταντῖνος, καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου	1887

Ψ.

HATZFELDT V. πρεσβευτῆς τῆς Γερμανίας ἐν Παρισίοις	1886
HAVET Ernest ἐπίτιμος καθηγητῆς ἐν τῷ κολλεγίῳ τῆς Γαλλίας	1867
HEAR H. Gr. Γεν. Πρόξενος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐν Κ/πόλει	1880
HENGON W. Γραμματεὺς τοῦ Instituto de Correspondenza Archeologica ἐν Ῥώμῃ	1872
HEUREY Leon, καθηγητῆς ἐν τῇ σχολῇ τῶν ὠραίων τεχνῶν ἐν Παρισίοις	1874
HOLTZENDORFF Franz von, καθηγητῆς τοῦ δικαίου, ἐν Βερολίῳ	1872
HOUSSAYE Henri, λόγιος, ἐν Παρισίοις	1879

ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΑ ΜΕΛΗ.

Α.

	* Έτος εκλογής
ΑΓΓΕΛΙΑΔΗΣ Τηλέμαχος, κτηματίας εν Χίω.	1863
ΑΝΘΙΜΟΣ , μητροπολίτης Βελιγράδων	1868
ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗΣ Λέανδρος, καθηγητής τῆς εν Χάλκη θεολογικῆς σχολῆς	1863
ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Β., καθηγητής εν Ἀλεξανδρείᾳ	1872
ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ Δημήτριος, εν Κ/πόλει	1875
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Γ., σχολάρχης εν Κυδωνίαις	1876

Β.

ΒΑΣΙΛΑΝΗΣ Ἰω., καθηγητής	1886
ΒΕΛΟΥΔΗΣ Ι., διευθυντής τῆς εν Βενετίᾳ Μαρκιανῆς βιβλιοθήκης.	1871
ΒΕΡΓΩΤΗΣ Παναγῆς, εν Κεφαλληνίᾳ	1878
BERTHERAND , γενικὸς γραμματεὺς τῆς εν Ἀλγερίᾳ κλιματολογικῆς ἐταιρείας.	1870
ΒΙΑΒΙΑΝΟΣ Ν. Νικήτας.	1864
ΒΛΑΧΟΣ Ἄγγελος, γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου τῆς Ἑλλάδος	1875
ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ Ἀλέξανδρος, δημοσιογράφος, εν Τεργέστη	1878
ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ Ἀναστάσιος.	1879

Γ.

GERHARDT W. ἀρχαιολόγος, εν Γοττίνγη	1873
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Ν., ἰατρός, εν Βόλφ	1863
GIDEL Charles, procureur τοῦ λυκείου Louis le Grand, εν Παρισίοις	1867
ΓΡΗΓΟΡΑΣ Γερμανός, διευθυντής τῆς εν Χάλκη θεολογικῆς σχολῆς	1863
ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ Α., καθηγητής	1864

Δ.

ΔΙΜΩΝ Δ., ἰατρός	1872
ΔΕΚΙΓΓΑΛΛΑΣ Γ., καθηγητής τῆς Ἑλλ. γλώσσης εν τῷ πανεπιστ. Πετροπόλεως.	1876
ΔΕΦΝΕΡ Μιχαήλ, ὕφηγητής εν τῷ εν Ἀθήναις πανεπιστημίῳ.	1875
ΔΗΗΝΤΣΑΣ Κ., ἰατρός, εν Ἀδριανουπόλει	1871
DORON Auguste, πρόξενος τῆς Γαλλίας εν Θεσσαλονίκῃ.	1872

Η.

ΗΛΙΑΔΗΣ Βοζάνος Λεωνίδας.	Ἔτος ἐκλογῆς 1873
--	----------------------

Θ.

ΘΕΟΔΩΡΙΑΣ Κ., ἔμπορος, ἐν Ῥαιδεσθῶ.	1870
ΘΕΟΧΑΡΙΑΣ , δημοσιογράφος, ἐν Κύπρῳ.	1884
ΘΕΡΕΙΑΝΟΣ Διονύσιος, δημοσιογράφος, ἐν Τεργέστη.	1863

Ι.

ΙΩΑΝΝΙΑΣ Ἐμμανουήλ, καθηγητής, ἐν Ἀμοργῶ.	1861
ΙΩΑΝΝΙΑΣ Σίββας, πρώην διδύσκαλος ἐν Τραπεζοῦντι.	1870
ΙΩΑΝΝΙΑΣ Σερπῖων, καθηγητής ἐν Καισαρείᾳ.	1863

Κ.

CAILLEMER Exupère, πρύτανις τῆς νομικῆς σχολῆς Λουγδούνου.	1870
ΚΟΣΜΙΑΣ Κυριακός, ἔμπορος, ἐν Πτολεμαίδι.	1873
ΚΟΥΗΤΩΡΗΣ Πανηγιώτης.	1864
COUSSEMAKER Arthur, νομικός, ἐν Αἴτῃ.	1870
ΚΡΙΝΟΣ Δ. φαρμακοποιός, ἐν Ἀθήναις.	1865
QUEUX DE SAINT-HILAIRE Marquis de, λόγιος, ἐν Πιρσίοις.	1867
CHILARI Chevalier Gerard de.	1872
CULLEN Dr	1880
ΚΥΡΙΑΚΙΑΣ Κ., πρώην σχολάρχου τῆς ἐν Τραπεζοῦντι Ἑλληνικῆς σχολῆς.	1864
ΚΩΔΙΑΤΣΟΣ Σωκράτης, πρώην διευθυντῆς τῆς ἐν Ἀθήναις Ῥιζαρίου σχολῆς.	1878
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΣ Γ., διευθυντῆς τῶν Ζακρφεϊῶν διδασκαλείων ἐν Φιλιππουπόλει.	1876

Λ.

ΛΑΜΠΡΙΑΣ Ἰωάννης, ἰατρός, ἐν Ἰωαννίνοις.	1874
ΛΕΒΙΑΣ Δ. Ν., δικηγόρος, πρώην πρόεδρος τοῦ συλλόγου Πιρνακσοῦ, ἐν Ἀθήναις.	1872
LEGRAND Emile, προγυμναστῆς ἐν τῇ σχολῇ τῶν νεωτέρων ἀνατολικῶν γλωσσῶν ἐν Πιρσίοις.	1870
LEONARDI Giovanni, φαρμακοποιός, ἐν Κερκύρᾳ.	1871
ΛΗΜΝΙΟΣ Ν., ἰατρός, ἐν Ἀρτάκη.	1872
ΛΥΚΟΥΔΗΣ Ἐμμανουήλ, δικηγόρος, ἐν Ἀθήναις.	1874

Μ.

ΜΑΜΟΥΚΑΣ Ἀνδρίας, γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως τῆς Ἑλλάδος.	1878
ΜΑΝΑΡΗΣ Σπυρίδων, γυμνασιάρχης.	1863

Υ κα' Υ

	Έτος εκλογής
ΜΑΝΑΡΑΣ Γρηγόριος, έμπορος, έν Μυτιλήνη.	1873
ΜΑΥΣΑΝΟΣ Γ., καθηγητής έν Ζωσιμαία σχολή, έν Ίωαννίνοις	1872
ΜΟΝΤΑΝΙ Pierre.	1866
ΜΟΥΡΑΣ Σαμουήλ, δημοσιογράφος, έν Κερκύρα	1864
ΝΥΡΙΑΝΘΟΥΣ Ίερώνυμος, έφημέριος τής έν Λονδίνω Έλληνικής εκκλησίας.	1872

Ν.

ΝΑΣΙΔΟΥΔΗΣ Ίωσήφ, δημοσιογράφος, έν Κερκύρα	1864
ΝΕΡΟΥΤΣΟΣ Τάσος, ιατρός, διευθυντής του έν Άλεξανδρεία υγειονομικού συμβουλίου.	1875

Ξ.

ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ Κωνσταντίνος, γυμνασιάρχης έν Τραπεζοῦντι.	1863
---	------

Ο.

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Παναγιώτης, διευθυντής ιδιωτικής σχολής έν Κερκύρα	1868
---	------

Π.

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Γ., διδάσκαλος, έν Άρτη	1872
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Μ., ιατρός, έν Θεσσαλονίκη	1863
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Χρήστος, δικαστής, έν Κύπρω.	1864
ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥΣ Κλεάνθης, λόγιος, έν Βραίλα.	1871
ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ Ματθαίος, γυμνασιάρχης, έν Άδριανουπόλει.	1882
ΠΕΤΡΙΑΝΗΣ Άθανάσιος, σχολάρχης έν Κάμπω Λακωνικής.	1864
ΠΙΕΡΙΑΝΗΣ Δ. λόγιος, έν Κύπρω.	1871
ΠΙΝΙΑΤΩΡΟΣ Γεράσιμος.	1878
ΠΟΛΙΤΗΣ Ν. Γ., λόγιος, έν Άθήναις.	1872

Ρ.

ΡΑΓΚΑΒΗΣ Ρ. Άλέξιος, υπάλληλος του επί των έξωτερικών ύπουργ. τής Έλλάδος.	1876
ΡΑΛΛΗΣ Ν., ιατρός, έν Περγάμω.	1872
ΡΑΝΝΟΣ Ι. σχολάρχης Άρτης.	1864
ROSSI Scotti Comte G. B., επίτιμος πρόεδρος του αρχαιολογικού μουσείου Πε- ρουσίας, έν Τολώσση	1882
ΡΩΜΑΝΟΣ Ίωάννης, καθηγητής, έν Κερκύρα.	1874

Σ.

ΣΙΟΥΣ Κωνσταντίνος, μετσίωνοδιφης, έν Βενετία.	1868
ΣΙΚΕΛΑΙΩΝ Ι., μεσαιονολόγος, έν Άθήναις.	1881
ΣΑΡΡΟΣ Στέφανος, ιατρός, έν Βουκουρεστίω.	1874
ΣΚΟΡΔΕΛΗΣ Βλάσιος, καθηγητής, έν Άθήναις.	1868

	Ἔτος ἐκλογῆς
ΣΥΛΛΥΣΣ Ἰαδωρίδης, δημοσιογράφος, ἐν Ἀθήναις.	1863
ΣΟΦΟΚΛΗΣ Γκέρντλ, καθηγητῆς, ἐν Ἀθήναις.	1881
ΣΤΑΝΑΤΙΑΝΣ Ἐπιμεινώνδας, διευθυντῆς τοῦ ἡγεμονικοῦ γραφείου ἐν Σάμω.	1881
SCHLEMMANN Ἐρρίκος, διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας, ἐν Ἀθήναις.	1871
ΣΥΟΛΑΡΙΟΣ Δωρόθεος, πρώην Λαρίσης, ἐν Ἀθήναις.	1884
ΣΠΟΡΤΣΑΝΙΤΗΣ Δ., πρώην σχολάρχης, ἐν Ἄρτῃ.	1871

Τ.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΝΣ Κ. καθηγητῆς τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, ἐν Βενετίᾳ.	1872
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΝΣ Ν.	1863
ΤΣΑΝΑΡΑΣ Π. γυμνασιάρχης, ἐν Κερκύρᾳ.	1876

V.

VEIDNER André.	1872
-------------------------------	------

Φ.

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ Χ. Ν., τυπογράφος, ἐν Ἀθήναις.	1864
FRESHFIELD Edwin, ἐν Λονδίνω.	1877

X.

ΧΑΒΙΑΡΑΣ , λόγιος, ἐν Σύμῃ.	1884
ΧΑΣΙΩΤΗΣ Δ. ἰατρός, ὑφηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου.	1874
HIRSCHFELD Gustave, καθηγητῆς τῆς ἀρχαιολογίας, ἐν Καινιγσβέργῃ.	1873
ΧΡΟΝΙΑΝΣ Κ. λόγιος, ἐν Ἀδριανουπόλει.	1863
HEIDENSTAMME Oscar de, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.	1883
HUGHES , πρώην γραμματεὺς τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀγγλικῆς πρεσβείας.	1874

ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ.

Ιρ. Ξογραφος.

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ.

- † Γεωργιος Ζαριφης.
- Μετσαλος Νετροποντης.
- † Βυαλια Θεοφιλιαου.

ΜΕΓΑΛΟΙ ΔΩΡΗΤΑΙ.

- Κωνσταντινος Καραπανος.
- Το εν Αθηναϊς Εθνικον Πανεπιστημιον.
- Γεωργιος Κορβιλιος.
- Στεφανος Ραδης.
- † Αντωνιος Βλαστης.
- † Παντιας Σεκιαρης.
- Θεωδωρος Μαυρογορατος.

ΔΩΡΗΤΑΙ.

- Αυτοκρατορικη Οθωμανικη Τραπεζα.
- Γενικη Εταιρια του Οθωμανικου Κρατους
- Το εν Αθηναϊς Υπουργειον της Δημοσιας
- Εκπαιδευσεως.
- Ο εν Αθηναϊς προς διαδοσιν των Ελληνικων Γραμματων Συλλογος.
- Ιαννης Στεφανοβικ.
- Αναρεας Βαλλιανος.
- Αυτροτουρκικη Πιστωσις.
- † Κωνσταντινος Δοσιος.
- Θεωδ. Α. Μαυρογορατος.
- † Κωνσταντινος Ξενοκρατης.
- Βασιλειος Σουβατσογλου.
- Θ. και Β. Σουβατσογλου και Σα.
- Αλεξανδρος Σεβαστοπουλος.
- Αναρεας Συγγρος.
- Στεφανος Σκουλουανης.
- Αναστ. Ηφαιστιανης.
- † Αρχιμανδριτης Ανανιας Βατοπεδαινος.
- Ιηων Κλεωνης.
- Εμμανουηλ Σπισακης.
- Αδελφοι Ανγωνιαδαι.
- † Σ. Αρχιγενης, Ιατρος.
- Στεφανος Η. Σκυλιτσης.
- Υιοι Σεβαστοπουλου.
- Γεωργιος Ζαφειροπουλος.

- Γρηγοριος Κουππας.
- Κωνσταντινος Παλιασκος.
- Κωνσταντινος Ζαππας.

ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ	1861—62
ΠΕΤΡΟΣ ΖΑΝΟΣ	1862—63
ΗΡ. ΒΑΣΙΑΔΗΣ	1863
ΣΠ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ	1863—64
ΑΔ. Γ. ΠΑΣΠΑΤΗΣ	1864—65
ΣΠ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ	1865—66
Κ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ	1866—67
ΞΕΝ. ΖΟΓΡΑΦΟΣ	1867—68
ΗΡ. ΒΑΣΙΑΔΗΣ	1868—69
ΙΟΥΛΙΟΣ ΜΙΛΙΓΓΕΝ	1869—70
ΣΤΑΥΡ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ	1870—71
Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ	1871—72
Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ	1872—73
ΗΡ. ΒΑΣΙΑΔΗΣ	1873—74
Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ	1874—75
ΑΔ. Γ. ΠΑΣΠΑΤΗΣ	1875—76
ΙΩ. ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ	1876—77
ΙΩ. ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ	1877—78
ΟΔ. ΙΑΛΕΜΟΣ	1878—79
ΑΔ. ΠΑΣΠΑΤΗΣ	1879—80
ΗΡ. ΒΑΣΙΑΔΗΣ	1880—81
Σ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ	1881—82
Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ	1882—83
Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ	1883—84

ΚΟΣΜΗΤΟΡΕΣ

Κατὰ τὸ ἔτος 1883—1884.

<i>Πρόεδρος</i>	Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ.
<i>Ἀντιπρόεδροι</i>	ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.
	Ι. ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
<i>Γεν. Γραμματεὺς</i>	Τ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ.
<i>Εἰδ. Γραμματεὺς</i>	ΟΔ. ΑΝΑΡΕΑΔΗΣ.
<i>Ταμίας</i>	Θ. Α. ΚΟΣΟΥΑΝΗΣ.
<i>Βιβλιοφύλαξ</i>	Α. Π. ΚΕΡΑΜΕΥΣ.

ΜΕΛΗ ΔΙΑΡΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

κατὰ τὸ ἔτος 1883—1884.

Α'. ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗΣ.

ΒΑΣΙΑΔΗΣ ΗΡ.
ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Κ.
ΛΟΥΣΗΣ Β.
ΝΟΝΝΟΤΗΣ ΑΙΜ.
ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ Κ.
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΕΡΑΜΕΥΣ Α.
ΠΑΣΠΑΛΛΗΣ Δ.
ΠΥΛΑΔΗΣ Β.
ΣΑΛΤΕΛΗΣ Θ.
ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ ΧΡ.

Β'. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ.

ΒΑΣΙΑΔΗΣ ΗΡ.
ΓΕΩΡΓΑΛΑΣ Κ.
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ Α.
ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ Κ.
ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ Ν.
ΠΕΤΡΙΔΗΣ Α.
ΤΑΓΗΣ Φ.
ΤΣΙΑΚΑΣ Γ.
ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ ΧΡ.

Γ'. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ.

CALVERT J.
CURTIS C. G.
DORIGNY A. S.
MILLINGEN A.
MORDTMANN A.
MORDTMANN J.
NICOLSON A.
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΕΡΑΜΕΥΣ Α.
PEARS E.
ΠΕΡΑΙΚΙΔΗΣ Κ.
ΦΙΛΑΔΗΘΗΣ Ι.

Δ'. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ.

ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ Ι. Δ.
ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ Ν.
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Τ. γεν. γραμματεύς.
ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ ΟΔ. ειδ. γραμματεύς.
ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Κ. γραμμ. τῆς Φιλ. Ἐπιτρ.
ΠΕΡΑΙΚΙΔΗΣ Κ. » τῆς Ἀρχ. »

Ε'. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ.

BONKOWSKI CH.
ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Ι.
ΖΙΦΟΣ Ι.
ΖΩΓΡΑΦΟΣ Ε.
ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΟΣ Μ.
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Τ.
ΛΟΥΣΗΣ Β.
ΜΑΚΡΗΣ Κ.
ΝΑΟΥΜ Α.
ΝΟΝΝΟΤΗΣ Α.
ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ Δ.

ΣΤ'. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ.

ΒΕΛΛΟΓΙΑΝΝΗΣ Μ.
ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Ι.
ΓΚΙΩΝ Ι.
ΚΟΣΟΥΔΗΣ Θ.
ΚΟΥΠΠΑΣ Ι.
ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ Φ.
ΜΠΛΕΣΣΑΣ Ν.
ΣΑΡΑΚΙΩΤΗΣ Β.

ΕΠΙΜΕΛΗΤΑΙ.

Ἐπιμελήτης.
Τ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ.

Ἀρχαιολογικῶν συλλογῶν.
Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΕΡΑΜΕΥΣ.

Ο
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ.

ΑΠΟ ΜΑΪΟΥ 1883 ΜΕΧΡΙ ΜΑΪΟΥ 1884 — ΤΟΜΟΣ ΙΗ'.

ΔΑΜΑΪΑΝΤΙΑ ΚΑΙ ΝΑΛΟΣ.

(*Ανεγνώσθη εν τῇ ΨΙΕ' συνεδριάσει.*)

Ἰμερος ἐκ θεῶν Δαμαϊάντιδος εἶλεν ἄνακτα
τερψίνοος κραδίην ἠυκόμοιο Νάλου,
ἣ τε λίην ἐκέαστο φίλης χαρίτεσσι' ἐν ἑταίρῃς
κίσησιν, θαλεροῖς ὡς Νάλος ἠιθέοις,
ἰγγελή κύνων ἔρατόν πάρος εἶδος ἰδέσθαι·
κείνης δ' ἡμερόεις θέλξε Νάλος κραδίην.
Ἐκ θυμοῦ δ' ἐφίληθεν ἐν ἑσθλοῖς ἐν τε κκοῖσιν
οὐδέ σφ' οὐλόμενη σείσ' ἀρετὴν πενήτη.
Πολλὰ δ' ἐπεὶ πάθον ἄλγε' ἀν' ἄγχεα κῶρεα

[μικρὰ
δηνσιόν τ' ἄμφω πλάγχθεν ἀεικέλιοι,
κῶτις ἔπειτα θεὸς σφιν ἐπήρατον ὦπασεν ὕλθον
καὶ σφιν ἀρίζηλον τίσε δικαιοσύνην.

Ὡς ἀρετὴν μερόπεσι θεὸς λίπεν αἰὼν ἀγήρωσ,
πολλάκι δηθύνων, οὔ ποτ' ἄτερ γέρας.

Τὸ ἐπύλλιον, οὕτως εἰπεῖν, ὅπερ, ὡσπερ ἀ-
νήγγελται, μετενεγκόντες, καθ' ὕλην τε καὶ
κατ' εἶδος, εἰς τὸ ἡμέτερον ἰδίωμα, μέλλομεν
νῦν ἀνχνώσεσθαι ἔμπροσθεν ὑμῶν, εὐμενέστα-
τοι κύριοι, ἀνήκει μὲν, ὡς ἔρρεθη, εἰς τὸ ἐπι-
κὸν τῆς ποιήσεως εἶδος, ἐστὶ δ' ἐπεισόδιον τοῦ
μεγάλου πρὸ Ἰνδοῖς ποιήματος τοῦ καλουμέ-
νου Μιχαελάτου, ὃ ἐστὶ τοῦ ποιήματος, ἐν
ᾧ γίνεται μικρὰ καὶ διὰ πολλῶν ἐπεισοδίων
καὶ μύθων καὶ παραδόσεων καὶ φιλοσοφημάτων
διωρισμένη διήγησις τοῦ μεγάλου τοῦ τῶν Φα-
ρκαίων γένους ἀγῶνος, περὶ οὗ τιν' ἐροῦμεν
ἑμέσως ἐν κεφαλαίῳ πρὶν ἢ ἀρξώμεθα τῆς ἀ-
νχνώσεως τῶν ἡμετέρων στίχων. Μέλλομεν
δὲ καὶ θεωροῦμεν ἀναγκαῖον ἵνα περὶ τούτου

λαλήσωμεν ὀλίγιστὰ τινα περὶ τε ποιήσεως κα-
θόλου καὶ τοῦ ἐπικοῦ αὐτῆς εἶδους ἰδίᾳ.

Ποίησις, ὡς πάντες γινώσκουσιν, ἐστὶ παρὰ
τὸ ποιεῖν· τοῦτο δὲ δισσωῶς ἐκλαμβάνεται. Πε-
ρὶ Θεοῦ μὲν, ὡς περ ἐν τῇ Γραφῇ, λεγόμενον,
τὴν ἐέργειαν ἐκείνην δηλοῖ, δι' ἧς τι, μήπω
πρότερον ὑπάρχον, καθ' ὕλην τε καὶ κατ' εἶδος
ὑπάρξειν λαμβάνει· περὶ δὲ τῶν ἀνθρώπων ἢ
τινος ἄλλου τῶν ζώων, οἷον τῆς μελίσσης, λε-
γόμενον, δηλοῖ τὴν σκόπιμον ἐκείνην ἐνεργεῖαν,
δι' ἧς μία τις ἢ πλείονες ὕλαι (ὕλην δὲ νοοῦ-
μεν ἐνταῦθα πᾶν ὃ, τι αἰσθητὸν) μεταποιού-
νται, τ. ἔ. ἀλλάσσουν εἶδος, ὅπως χρησι-
μεύσῃ τοῦ μὲν ἀνθρώπου τοῦ φυσικοῦ καὶ τῶν
ἄλλων ζώων εἰς τὰς φυσικὰς, τοῦ δὲ ἀνθρώ-
που τοῦ πνευματικοῦ πρὸς τὰς ὑψηλοτέρας
χρεῖας. Ἐκ τούτου κατὰ τὸ ἔτυμον ἠδύνατο
σημαίνειν ἢ λέξις πᾶσιν τοιαύτην ἐργασίαν,
ἐπεκράτησεν ὁμως ἤδη παρὰ τοῖς ἀρχαιοτά-
τοις ἢ τῆς λέξεως ποίησις χρῆσις ἐπὶ τῆς πνευ-
ματικῆς ἐκείνης τοῦ ἀνθρώπου ἐνεργείας, καθ'
ἣν οὗτος δημιουργεῖ μὲν ἐν ἑαυτῷ τ. ἔ. διὰ
τῆς φαντασίας καὶ ταύτης ἕνεκα, ῥυθμιζομέ-
νης ὑπὸ τῆς διανοίας, κόσμον ἦται τάξιν ὄν-
των ὑπερτέραν κατὰ πάντα τῆς ὀρωμένης, ἐκ-
φράζει δὲ ταύτην ἐμμελῶς διὰ λόγου ἐρρυθμοῦ
καὶ ἐμμέτρου. Κατὰ δὲ τὸ γένος τῆς δημιουρ-
γουμένης τάξεως τῶν ὄντων καὶ τὸ εἶδος τοῦ
ἐρρυθμοῦ, δι' οὗ ἐκφράζεται, λόγου, διατρεῖται
αὕτη εἰς ποίησιν ἐπικήν, λυρικήν καὶ δραμα-

τικῆν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ποιημάτιον, ὃ μέλλομεν ἀναγνώσεσθαι νῦν, ἀνήκει, καθάπερ εἶπομεν, εἰς τὸ πρῶτον εἶδος, μέλλομεν διὰ βραχέων, ὡς οἶόν τε, προτάξιν τινα περὶ τῆς ἐπικῆς ποιήσεως ἢ τοῦ ἔπους· δέον ὁμῶς ἵνα καὶ τοῦτου προηγηθῇ βραχυτάτη περὶ τῶν ψυχικῶν ἐνεργειῶν θεωρία. Αἱ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς ἐνεργεῖαι ἐμφανίζονται καθ' ὅλον κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν πληρεστάτην ἀνάπτυξιν, θεωρουμένας ὑπὸ τῷ τρισσῷ εἶδει τῆς αἰσθήσεως, τῆς διχθέσεως ἢ συναισθησεως καὶ τῆς βουλήσεως. Διὰ μὲν τῆς αἰσθήσεως ἀνοίγεται καὶ ἀποκαλύπτεται ἡμῖν, ὡς εἶπεῖν, ὁ ἔξω κόσμος, ἢ, ὡς περ εἰώθησι φιλοσοφικώτερον λέγειν, τὸ ἀντικειμένον· διὰ δὲ τῆς καλουμένης συναισθησεως ἢ τοῦ συναισθητικοῦ ὁ ἔσω κόσμος, ἢ τοῖ τῆς ψυχῆς αὐτῆς κί καταστάσεις καὶ διαθέσεις, ὅπως αὕτη διχθίζεται ὑπὸ τοῦ ἀντικειμένου καθόλου· διὰ δὲ τῆς βουλήσεως εἰς προᾶξιν μεταβαλλομένης, ἢ ψυχὴ αὐτὴ ἐξ ἑαυτῆς ἐξιούσα, ἀποκαλύπτεται τρόπον τινα τῷ ἀντικειμένῳ. Κατὰ ταῦτα, ἐάν τις ἀναγάγῃ τὰ τρία τῆς ποιήσεως εἶδη πρὸς τὰς τρεῖς γενικωτάτας τῆς ψυχῆς ἐνεργείας, ἢ τοὶ τὴν αἴσθησιν, τὴν συναίσθησιν καὶ τὴν βούλησιν, τὸ ἔπος εὐρίσκειται κυρίως ὄν ἢ ποιήσις τῆς αἰσθήσεως, ἢ τοῖ τοῦ ἀντικειμένου. Ἐπειδὴ δὲ ἐν ἑκάστῳ ἀνθρώπῳ καὶ τῷ ἀνθρωπείῳ καθόλου ἀναπτύσσεται τὸ πρῶτον ἢ αἰσθησις, ἐκ τούτου καὶ τὸ ἔπος, ἅτε ποιήσις ὄν τοῦ ἀντικειμένου, προηγήσατο πανταχοῦ, ἐνθα ἡ ποιήσεως γένεσις ἐγένετο κατὰ φύσιν, τοῦ λυρικοῦ τῆς ποιήσεως εἶδους, τὸν ἔσω κυρίως ἐξαγγέλλοντος ἀνθρώπον ἢ κόσμον. Συνῶδ' δὲ τῆ τῆς ἀνθρωπείας φύσεως ἀναπτύξει καὶ γενέσει φέρει καὶ τὸ ἔπος ὡς ἢ πρώτη ποιήσις τὸν χαρακτῆρα παιδικῆς ἀθωότητος καὶ ἀρελείας. Ἡ φαντασία, ἢ ἔσωτερικὴ καὶ πνευματικώτερη αὕτη τοῦ ἀνθρώπου αἰσθησις, οὐσα ζωηρότερη ἐν τῇ πρώτῃ ἡλικίᾳ τοῦ τε καθ' ἕκαστον ἀνθρώπου καὶ τοῦ ὅλου ἀνθρωπείου, παρίστησιν ἐν τε τῷ ἀρηγουμένῳ καὶ ἐν τῷ ἀκρωμένῳ τὰ ἐξαγγελλόμενα ζωηρότερον οἷον ἐν χώρῳ καὶ χρόνῳ μόνον οὐκ ὄψει δεικνύουσα ταῦτα. Καὶ δύνανται μὲν ἢ ἐπικὴ ποιήσις περιλαβεῖν τὸ σύνολον τῶν ἀνθρωπίνων ἐνοιῶν, ἢ τοὶ τὸν ὅλον τῶν προχστάσεων κόσμον, τῶν τε ἐκ τοῦ ἀνοργάνου καὶ τοῦ ὀργανικοῦ καὶ δὴ καὶ τοῦ ἠθικοῦ κόσμου, καθάπερ ἀποδεικνύει τοῦτο σαφῶς ἢ Ἑλληνικὴ γράμματολογία, περιορίζεται ὁμῶς ἰδίᾳ εἰς τὰς ἀνθρωπίνους πράξεις, ὅπως αὕται

πρόκεινται ἐν τῇ αἰσθήσει καὶ τῇ παραδόσει. Ὁ ποιητῆς ὡς πρόσωπον αἰσθανόμενον καὶ διατιθέμενον ἀρχιζέται, τὸ δὲ αἰσθημα ἐμφανίζεται μόνον ἐν τῷ τόνῳ τοῦ ποιήματος. Ὁ ποιητῆς αὐτὸς ἐνταῦθα καθίσταται ἀπλοῦν τῆς ποιήσεως ὄργανον καὶ δοχεῖον, κατειλημμένον ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ φύσει καὶ τῇ ἱστορίᾳ ἀποκαλυπτομένου θείου, ὅπερ ἄγει τῇ ἰδίᾳ δυνάμει τὸν ποιητῆν. Ἐκ τούτου δὲ καὶ ἢ ἐν αὐτῷ τῆς ἐμπνεύσεως αἰσθησις, ἢ τῆς ἐστὶν οὐδυνῶς ἀπλοῦν τῆς φαντασίας γέννημα, ἀλλ' ἀληθῆς τῆς ψυχῆς κατάστασις. Ἡ τοιαύτη τοῦ ἔπους φύσις ὀλιγώτερον, ὡς τὸ εἶκος, ἀρῆσει τῇ δικασέει τὸν χώρον ἢ ἐν τῇ λυρικῇ ποιήσει. Ἐκ δὲ τούτου καὶ ἢ χαλαρωτέρα ἐν τῇ πρώτῃ ἢ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐνότῃ, ἀναλόγου καθόλου ταύτης ἐν τοῖς διανοητικοῖς ἢ πνευματικῶς προῦσι πρὸς τὴν σκέψιν ἢ διανόησιν οὔσης· κείτῃ δ' αὕτη μᾶλλον ἐν τῷ ἔπει ἐν τῇ γωρικῇ καὶ χρονικῇ τῶν ἐξαγγελλομένων ἢ ἐν ἀρηγήσεως εἶδει περιγραφομένων συνχεῖται. Τὸ τούτων πλῆθος συνεπάγει καὶ τὸ ποιήλον· ἐκ δὲ τούτου τὰ καλούμενα ἐπεισόδια ἐν ἑκάστῳ ἔπει. Ἐνεκα δὲ τοῦ, ὡς περ εἶρηται, ἐξωτερικοῦ καὶ ἀντικειμενικοῦ αὐτοῦ χαρακτῆρος, τὸ ἔπος κέκτηται καθόλου μείζονα καὶ πλείονα σαφήνειαν ἢ ἢ ποιήσις ἢ λυρική. Συντελεῖ δ' εἰς τοῦτο μάλιστα τὸ πλῆθος τῶν παραβολῶν καὶ τῶν εἰκόνων, ὑπερβαλλουσῶν συνήθως, ὡς ἐστι συγνάκις ὄραν παρ' Ὀμήρω, τοῦ παραβαλλομένου τὸ μέτρον. Ἐκ τούτου δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν συγνῶν ἐπαναλήψεων καὶ τὸ ἐκ τούτου συγνάκις τοῦ ἔπους, ἰδίᾳ ἐν τοῖς ὑστέροις, ἐν οἷς ἐπικρατεῖ ἢ σκέψις, χρόνοις, μονότονον καὶ πλήσιμιον. Τῇ δὲ ἔσωτερικῇ τοῦ ἔπους φύσει συμφωνεῖ καθόλου καὶ τὸ ἐξωτερικὸν εἶδος, ἢ τοὶ ὁ ῥυθμός. Ὅπως ἐν αὐτῷ γεγονότα συνάπτονται πρὸς ἕτερα χωρὶς αἰσθητῆς ἀρηρώσεως, οὕτω καὶ στίχοι διαδέχονται στίχους μόνην ἔχοντες ἐνότητα τὴν τοῦ αὐτοῦ ἐπαναλήψιν. Ἐκ τούτου τὸ κατὰ στίχον τοῦ ἔπους ὅλας ἐν τοῖς ἀρχαίοις. Ἡ δὲ νεωτέρα ἐπικὴ ποιήσις λυρίζουσα μᾶλλον ἔχει καὶ τὴν ἰδίαν ὁμοιοτέραν καθόλου τῇ τοῦ λυρικοῦ τῆς ποιήσεως εἶδους. Τοσαῦτα μὲν διὰ τὸ τοῦ χρόνου βραχὺ ἀρκείτωσαν λεγθέντα περὶ τοῦ ἐπικοῦ τῆς ποιήσεως εἶδους. Ἐρχόμεθα δὲ νῦν εἰς τὴν ὕλην οὐ μέλλομεν ἀναγνώσεσθαι ποιηματίου.

Τὸ ποιημάτιον τοῦτο, *Δαμναιαντία καὶ Νάλος* ἐστὶ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ἐν τῶν ἐπεισοδίων καὶ δὴ τὸ μέγιστον καὶ κάλλιστον τοῦ

μειστότου καὶ μέλιστα τιμωμένου παρ' Ἰνδοῖς ποιήματος Μχαβαράτου, ἦτοι τοῦ ἀρηγομένου τὸν μέγαν ἀγῶνα τοῦ τῶν Φαρταίων γένους. Τὸ ποίημα τοῦτο συγγαίμενον ἐξ ἑκατῶν καὶ δέκα χιλιάδων σλόκων, ἦτοι διακοσίων εἰκοσι χιλιάδων στίχων ἐν δέκα καὶ ἐννέα βιβλίοις, ἀρηγείται μὲν κυρίως τὸν μέγαν τοῦ τῶν Φαρταίων γένους ἐμφύλιον ἀγῶνα, περιλαμβάνει δ' ὑπὸ τῆ ἀμπερόνη ταύτῃ τὸ σύνολον, ὡς περ ἐν τοῖς ἐμπροσθῆν εἴρηται, τῶν ἠθικῶν παραδόσεων, μύθων καὶ φιλοσοφικῶν. Ὁ ἀγὼν διεξάγεται μεταξὺ τῶν Πινδύαδων καὶ τῶν Δριτχραστριδῶν, ἦτοι τῶν υἱῶν τοῦ Πάνδου (Pandu), ὄντων πέντε τὸν ἀριθμὸν, ἐπεικῶν καὶ μετριοπαθῶν καὶ ἀγαθῶν, καὶ τῶν τοῦ Δριτχράστρου περὶ τοῦς ἐκτόν, φθονερῶν δὲ καὶ μοχθηρῶν καὶ ἀδίκων, περὶ διαδοχῆς τῆς βασιλείας. Οἱ Πινδύαδαι, τῶν βασιλείων αὐτῶν ἐμπροσθέντων ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων, ἐκπεύουσι μὲν δι' ὄχρετῶν ὑπογείων, διχιδίδοντες δ' ἐξωτὴν φήμην ὅτι ἀπώλοντο διέτριβον ἐν τοῖς ἄλσεσι ὡς ἐρημιῖται, μέχρις οὐ, γινομένου μνηστήρων ἀγῶνος

ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Δρυπάδου (Drupada), φανερωθέντες ἐνίκησαν τοὺς τε ἄλλους μνηστήρας πάντας καὶ τοὺς ἰδίους ἐξιδέλους. Κατὰ συμβουλήν τῶν ὑπουργῶν αὐτῶν ἐκείνοι διανεύοντο πρὸς αὐτοὺς τὴν βασιλείαν. Ἀλλὰ τὸ μῖσος καὶ ὁ φθόνος αὐτῶν ἀνεζώθη, ὅτε ὁ ἐξιδέλος αὐτῶν Ἰνδίσθιρος ὁ Πανδυάδης ὑποτάξας τοὺς περὶ αὐτῶν ἡγεμόνας ἀνηγορεύθη μέγας ἡγεμῶν. Οἱ Δριτχραστριδαὶ προέτειναν ἐν ταῖς ἐορταῖς, ἐν ἐκπρασθῶμεν οὕτω, τῆς στέψεως, παίγιον ἀστραγάλων, δι' οὗ ὁ Ἰνδίσθιρος μανιώδης ὑπάρχων παίκτης, ἀπαξ καὶ δις ἡττηθεὶς, ἀπώλεσεν ἀπλῶς ὅσα ἐκίκτητο πάντα καὶ κατεδικάσθη μετὰ τῶν ἀδελφῶν εἰς ἐξορίαν δῶδεκαετη. Ἐνταῦθα συναντήσας αὐτοῖς ὁ σοφὸς Βριχάδασθος παραμυθίζεται τὸν Ἰνδίσθιρον ἄλλως τε καὶ διηγουμένου αὐτῷ τὰ κατὰ τὸν Νάλον, ὃς ταῦτά διὰ τοῦ αὐτοῦ παιγνίου πηθῶν ἀνεκτήσατο τελευτῶν τὴν προτέρην οὐσίαν τε καὶ βασιλείαν. Ὡρα δ' ἀρξασθαι τῆς τοῦ ποιήματος ἀναγνώσεως.

ΑΣΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Ἦ Μοῦσα καλλικέλαδε, τὰς ἱεράς λιπούσα
τῆς Πιερίας κορυφῆς καὶ φαεινῆς μοι δοῦσα
καὶ ὠκυθόους πτέρυγας εἰς τὴν μακρὰν κοιλάδα
τοῦ Γάγγου μεταρσίωσον ἀφέντα τὴν Ἑλλάδα.
Ἐκεῖ δὲ δεῖξον ἐναργῶς τοὺς τόπους, ἐνθ' ὁ Νάλος
ἀνεπλανᾶτο τὸ κλεινὸν τοῦ Βιρασένα ὕαλος,
ἀφαιρηθεὶς ἀνάκτορα, τιμᾶς, ἡγεμονίαν,
πατριδα, πλοῦτη, συγγενεῖς, ἀπλῶς εὐδαιμονίαν,
γυμνός, ἀλήτης, ἄστιγος, τελευτωρῶν ἐνδείξ,
ἐσχάτη συνεχόμενος ἐπὶ πολὺ πτωχεῖα,
καὶ μόνην ἔχων ἑαυτῷ δεινῶν παραμυθίαν
ἦν ὕστερον ἀπέλιπε πιστὴν Δαμαϊαντίαν.
Εἶπε καὶ τοῦτο, πῶς αὐτὴ καταλειφθεῖσα μόνη,
ὡς ὑπ' ἀνέμου δονηθεῖσ' ἐξείρνης ἀνεμῶνη,
καὶ παταμούς καὶ φάραγγας καὶ δάστη φοικαλέα
καὶ δολιχόσκια βροντὰ περιελλοῦσ' ἠνέα,
εἰς τέλος αὔθις ἔτυχε τοῦ ποθαινοῦ συμβίου
καὶ μετ' ἐκείνου τῶν καλῶν ἀπήλαυσε τοῦ βίου.
Ψάλλε δὲ πρῶτον ἐφεξῆς τὴν γενεάν τοῦ Νάλου
καὶ τὰς ἐξόχους ἀρετὰς, ὦ Μοῦσα, τοῦ μεγάλου
καὶ πῶς εἰς γάμου συνειρμὸν πρὸς τὴν Δαμαϊαντίαν
ὁ εὐκλεὲς ἀφίκετο καὶ ποῖαν ἀμαρτίαν
ὁ ἥρωϊς ἐργασάμενος ἀρχῆς καὶ βασιλείας
ἀπεγυμνώθη καὶ λοιπῆς ἀπάσης εὐτυχίας.

Τοῦ Γάγγου πέραν, ἐνθ' ὄρεξ τὴν ἀχανῆ κοιλάδα,
 ὑπῆρχε πόλις Νισαθα κατὰ τὴν πεδιάδα,
 ἔγγυς Βηθίου τοῦ βουνοῦ, μεγάλη καὶ πλουσία,
 καλὴ τὴν ὄψιν, εὐάνδρος, (ἐν ὄλω) θαυμασία.
 Ἐκεῖ ποτ' ἤρχεν ἡγεμῶν ἐπικυδῆς ὁ Νάλος
 τοῦ Βιρασένα θαλερόν τοῦ περιπύστου θάλος,
 κεκοσμημένος ἀρεταῖς ἐξόχοις, ῥωμαλέος,
 εὐδοκιμώτατος ἱππεύς, ὑπερφυῶς ὠραῖος.
 Ἐν τοῖς ἀνδράσιν ἔλαμπεν ὡς ἥλιος, ὡς ἦρωσ
 ἐν τοῖς πεδίοις τῶν μαχῶν διέπρεπεν ἀγήρωσ.
 Πρὸς τούτοις ἦν περικλεῆς τῆς ἀληθείας φίλος,
 ταῖς γυναῖξιν ἐράσμιος, ἐκ περισσοῦ δ' αἰμύλος·
 διαφερόντως εὐσεβῆς, τῶν ἱερῶν βιβλίων
 ἐξηγητῆς, τῶν Οὐηδῶν, ἐπόπτης μυστηρίων,
 ὑπερβαλλόντως ἐγκρατῆς, ἐπιφανῆς τοξότης,
 τῶν Νισαθίων εὐμενῆς καὶ δίκαιος δεσπότης.
 Ἐν τοῖς Βιδάρφοις ἄλλοθεν ἦν ἡγεμῶν μυρίας
 κεκοσμημένος ἀρεταῖς ὁ Φίμος ἐξαισίαις,
 τέκνων ἐκθύμως ἐραστής, ἀλλ' ἀτυχῶς τοῦ θεοῦ
 αὐτὸν ἐστέρουσ αἱ βουλαὶ τῆς ἡδονῆς παιδίου.
 Πρὸς τούτον ἦλθεν ἱερεὺς ἐπιφανῆς παιδείᾳ,
 Δάμνος τοῦνομα, κλεινὸς ἐπὶ θεοσεβείᾳ·
 ἐλθόντα δ' ὑπεδέξατο μετὰ πολλῆς ἐλπίδος
 ὁ βασιλεὺς τὸν εὐσεβῆ μετὰ τῆς βασιλίδος.
 Πρὸς ἀμοιβὴν ἧς ἔτυχε λαμπρᾶς φιλοξενίας
 ὁ βράχμνος εὐλόγησεν αὐτοὺς μετ' εὐμενείας.
 Τὸ θεῖον ἤκουσεν εὐθύς τὸν ἱερὸν ὀδίτην
 καὶ θυγατέρων ἔδωκε τῷ Φίμῳ μαργαρίτην,
 Δαμαϊχντίαν τὴν κλεινὴν, καὶ Δάμνον ὠραῖον
 καὶ Δάμον ἀνδρειότατον καὶ Δάντον δειμαλίον.
 Ὡς ἀστραπὴ δ' ἐξέλαμπεν ἡ Δαμαϊχντία
 καὶ ἐξεθχμβεῖτο πρὸς αὐτὴν ὁ βλέπων ἐναντία.
 Οὐτ' ἐν ἀνθρώποις πώποτε τοσοῦτον ἐρασμαῖα
 νεᾶνις οὐτ' ἐν οὐρανοῖς ὠράθη οὐδεμία,
 ἧτις ἀνθρώπων καὶ θεῶν ἡμάρου διανοίας,
 τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐτάρασσεν, ἐπύρου τὰς καρδίας!
 Ἄλλ' οὐδ' ὁ Νάλος ὅμοιον ἐν τοῖς ἀνδράσιν εἶχε,
 τῶν αἰθερίων ἐμφανῶς τῆς χάριτος μετεῖχε!
 Πρὸς τούτον μὲν ἐνδελεγῶς ἐκείνης προσιόντες
 τὰ κάλλη καὶ τὰς χάριτας ἐξύμνουσ οἱ ἰδόντες,
 τὰς δὲ τοῦ Νάλου συνεχῶς τῇ Δαμαϊχντίᾳ
 διεξιστόρουσ ἀρετὰς αἱ φίλαι σὺν εὐνοίᾳ.
 Οὕτω πρὶν ἢ προσίδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀλλήλους
 οἱ δυστυχεῖς εἰς ἔρωτας ἐνέπιπτον ἀδήλους.
 Ἐν ᾧ μιᾷ τῶν ἡμερῶν μονώτατος ὁ Νάλος,
 ὃν ἐβασάνιζε δεινῶς ὁ τῆς καρδίας σάλος,
 ἐλθὼν εἰς ἄλσος εὐσκιον ἐκίθητο ῥεμβάζων
 καὶ πρὸς τὰ Βιδάρφα τὸν νοῦν αἰετ μεταβιάζων,
 ἐξαίφνης εἶδεν ὄμιλον χηνῶν χρυσοπτερυγῶν
 ἐκεῖ πλησίον· αὐθωρεῖ τὴν δεξιὰν ἀνοίγων
 ἐπὶ τὸ πλῆθος ὤρμησεν ἀκονίτι, καὶ πτύξας
 τὴν δεξιὰν συνέλαβε τὸν ἐν', ὁ δ' ὑπανοίξας

τὸ στόμα, α Νάλε, δέομαι, δυνάστα, μὴ θελήσης
 — εἶπεν — ἐμὲ τὸν δυστυχῆ τοῦ βίου νὰ στερήσης·
 ἄν μοι δωρήσης τὴν ζωὴν, εὐθὺς ὑπηρεσίαν
 ὑπόσχομαί σοι, δέσποτα, καλὴν καὶ θαυμασίαν·
 θέλω λαλήσει περὶ σοῦ πρὸς τὴν ἡγεμονίδα
 Δαμαϊαντίαν ἐμβριθῶς; τὴν εὐκλεῆ Φιμίδα,
 ἵνα σὲ μόνον ἐφεξῆς ὁμοῦ τῆς διανοίας
 ἀναγνωρίζῃ κύριον αὐτῆ καὶ τῆς καρδίας. »
 Ἐφῆκ' ὁ Νάλος τὸ πτηνόν. Ἐκεῖνο κατ' εὐθείαν
 μετὰ τῶν ἄλλων ἔδραμε πρὸς τὴν Δαμαϊαντίαν.
 Ἐφ' οὗ δὲ κατεκράθισαν ἀπέναντι τῆς νέας,
 συνομιλοῦσης πρὸς τινὰς ὁμήλικας ὠραιάς,
 τῶν χρυσοπτέρων ἔλαβεν αὐτὴν ἐπιθυμία
 καὶ νὰ συλλάβῃ ὤρμησε τὸ ἐν ἡ ἐρασμία.
 Ὡσαύτως αἱ νεάνιδες αἱ φίλαι μετὰ ζήλου
 τοῦ πτερωτοῦ διέδραμον ἐξόπισθεν ὁμίλου.
 Ἄλλ' ὅτε πρῶτον ἐμελλεν ἡ βασίλισ νὰ βάλῃ
 τὴν δεξιὰν εἰς τὸ πτηνόν, εὐθὺς αὐτὸ μεγάλη
 φωνὴ πρὸς τὴν ἐπέραστον: « ἐν τοῖς Νισάθοις Νάλος
 ὑπάρχει, δέσποιν' — ἔλεγέ — τοῦ Βιρασένα θάλος
 τοῦ βασιλέως ἀγλαόν. Ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἄλλος
 οὐδεὶς ἐκείνῳ δύναται νὰ συγκριθῇ τὸ κάλλος.
 Ἄν ποτε, φίλη βασίλις, ἐκείνου συνευνέτις
 ἐγίνεσο, πανόλβιον δικαίως ἐμελλέ τις
 νὰ θεωρῇ τὴν ἔνωσιν· δεῖσι σὺ μὲν ὄντως
 τοῦ γυναικείου κορωνίς φημιζῆσαι πρεπόντως,
 ἐκείνου δ' εἶν' ἡ πρόσοψις ἐν τοῖς ἀνδράσι μία
 καὶ πᾶσα πάλλει παρ' αὐτῷ νεάνιδος καρδία·
 ἡ δὲ καλλίστης ἔνωσις πρὸς κάλλιστον ἀξίαν
 ἀποτελεῖ καὶ τῶν θεῶν αὐτῶν εὐδαιμονίαν. »
 Κατανυγείσα πρὸς αὐτὰ τὴν νεαρὰν καρδίαν
 ἡ βασίλις ἐσίγησε τὸ πρῶτον· εἶτα λίαν
 τεταραγμένη τῇ φωνῇ: « ἀπόπτηθι ταχέως
 — εἶπε στραφεῖσα τῷ πτηνῷ — κ' εἰς τὰ τοῦ βασιλέως
 ἔλθον τοῦ Νάλου μέγαρον ταῦτά μετ' ἀκριθείας
 καὶ πρὸς ἐκεῖνον ἄγγελον διὰ φωνῆς λιγείας. »
 α Ἀμέσως » — εἶπε τὸ πτηνόν, καὶ τάχιον ἐννοίας
 ἔλθον ἀνήγγειλε τὸ πᾶν ἐκείνῳ μετ' εὐνοίας.

ΑΣΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἡ δυστυχὴς ἡγεμονίς ἐκ τῆς στιγμῆς ἐκείνης
 περὶ τὸν Νάλον ἔστρεφε τὸν νοῦν μετὰ πυρίνης
 καρδίας, καὶ βαρύθυμος αἰεὶ καὶ πενθαλέα
 τὴν ἐαυτῆς ὠδύρευτο κατὰστασιν ἡ νέα.
 Οὐθ' ὕπνου πανδαμάτορος ἐγεύετο πολλάκις
 οὔτε τροφῆς ἢ δούστηνος, ἀλλ' ἔστενε συχνάκις,
 φεῦ! φεῦ! αἰεὶ προφέρουσα καὶ συνεχῶς πενθοῦσα
 καὶ μόλις ὑπὸ θλίψεως τὴν ὄψιν ἀνορθοῦσα.

Παρατηρήσας ὁ χορὸς τῶν φίλων τὸ σπουδαῖον
 καὶ λυπηρὸν τοῦ πράγματος, εὐθὺς πρὸς τὸν γενναῖον
 περιαλγῶς ἀνήγγειλε πατέρα τῆς φιλότιτης .
 τὴν δυστυχῆ κατάστασιν. Ἐκεῖνος ὑπ' ἐσχάτης
 φιλοστοργίας ταραχθεὶς τὸ αἴτιον ἐζήτη
 καὶ τὸ πρακτέον σοβαρῶς τοῖς φίλοις συνεζήτη. .
 Ἐν τούτοις τὴν εὐάνθεμον νοήσας ἡλικίαν
 τῆς θυγατρὸς ὁ συνετὸς κατ' ἐκλογὴν ἰδίαν
 ἐκείνης ἀπεφάσισε τοὺς γάμους νὰ τελέσῃ
 κ' εἰς τοῦτο τοὺς ἡγήτορας τῆς γῆς νὰ προσκαλέσῃ.
 Εὐθέως ἐξετέλεσε τὸ βούλευμα, καὶ πάντες
 μετὰ σπουδῆς οἱ βασιλεῖς τῷ Φίμῳ παραστάντες
 μετ' ἐλεφάντων φοβερῶν καὶ φεινῶν ἀρμάτων,
 ὑπηρετῶν ἀνθοστεφῶν καὶ πλήθους στρατευμάτων,
 πανευμενοῦς ἐτύγγανον ὑποδοχῆς, σίκοῦντες
 ἐν τοῖς μεγάροις εὐπρεπῶς, τὴν ἐκλογὴν ποθοῦντες.
 Ἐν τούτῳ δύο τῶν σοφῶν, ὁ Νάραδος ὁ διός
 καὶ σὺν ἐκείνῳ Πάρβατος, ὁ εὐσεβὴς καὶ θεῖος,
 περιερχόμενοι τὸ πᾶν εἰς τὸ τοῦ βασιλέως
 τοῦ τῶν θεῶν ἀφίκοντο βασιλεῖον. Ἰδέως
 ὑποδεξάμενος αὐτοὺς ὁ Ἴνδρας τὴν ὑγείαν
 τὴν ἐρατὴν ἠρώτησε καὶ τὴν εὐδαιμονίαν.
 « Ὑγείας, ὕψιστε θεῶν, ἀμφοτέροι τελείας
 ἔλεει σὺ γεύμεθα μετὰ εὐδαιμονίας·
 οἱ δ' ἡγεμόνες ἐπὶ γῆς οἱ εὐσεβεῖς ὑγείας
 καὶ πλήρους ἀπολαύουσιν ἐπ' ἴσης εὐτυχίας. »
 Εἶπεν ὁ Νάραδος· πρὸς ἓν ὁ τῶν ἐπουρανίων
 καθηγεμῶν μετὰ τρανῶν εὐνοίας τεκμηρίων ,
 «ποῦ δὲ (προσέθηκεν) εἰσὶν οἱ ἥρωες οἱ θεοὶ,
 οἱ βασιλεῖς οἱ δίκαιοι, οἱ τῶν θεῶν οἰκεῖοι,
 οἱ τῆς ζωῆς ἐν τοῖς καλοῖς ἀγῶσιν ἀφειδουῦντες
 καὶ τοῦ θανάτου προφανῶς αὐτοῦ καταφρονουῦντες ;
 Οὐδένα βλέπω νῦν αὐτῶν, ἐκθύμως ἀναμένων ,
 παραγινόμενον ἐμοὶ τῶν προσφιλῶν μοι ξένων. »
 Ἀποκριθεὶς ὁ Νάραδος : ἀγήετα βασιλέων
 —εἶπε— τὸ τούτου αἴτιον ἰδοὺ διὰ βραχείων :
 Ἡ ἐπὶ κάλλει, δέσποτα, παντὸς τοῦ γυναικείου
 κ' ἐπὶ σπανίαις χάρισιν ἐξέχουσα, τοῦ θεοῦ
 τῶν Οὐιδάρφων ἀνακτος ἢ θαλερὰ τοῦ Φίμου
 θυγάτηρ ἢ περίπυστος, τοῦ λίαν μεγαθύμου,
 Δαμναχτιὰ κατ' αὐτὰς νὰ συζευχθῆ νυμφίῳ
 κατ' ἐλευθέραν ἐκλογὴν προτίθητ' ἐπαξίῳ·
 τούτου δὲ χάριν ἅπαντες οἱ βασιλεῖς ἀσμένως
 καὶ βασιλέων ἅμ' υἱοὶ χωροῦσιν ἐσπευσμένως
 εἰς τὰ τοῦ Φίμου μέγαρον τὸν ἀγλαὸν ποθοῦντες
 τῶν γυναικῶν ἀδάμαντα καὶ νύμφην ἀξιούντες. »
 Πρὶν ἢ δ' ὁ θεῖος Νάραδος εἰσέτι τῶν ῥημάτων
 διαπερᾶν τὴν ὑφῆν, ἰδοὺ! τῶν ἀθανάτων
 οἱ ἀρχηγοὶ τῷ βασιλεῖ τῷ τῶν ἐπουρανίων
 προσῆλθον ἀσπασζόμενοι δι' ἀσπασμῶν ἀγίων·
 αὐτοῦ δὲ τὴν χαρμόσυνον μαθόντες ἀγγελίαν
 περιχαρεῖς ἐγένοντο καὶ : «δεῦτε κατ' εὐθείαν

— εἶπον αὐτίκα — καὶ ἡμεῖς ἐκεῖσε πορευθώμεν,
 ἴν' ἐν τοῦ γάμου τῇ λαμπρᾷ πομπῇ παρευρεθώμεν. »
 Οὕτως εἰπόντες, ὤρμησαν εἰς τὴν ὁδὸν εὐθέως
 ἐκθύμως ἐπειγόμενοι νὰ φθάσωσι ταχέως.
 Ἄφ' οὗ δὲ τὸν ἀπέραντον ἀστραπηδὸν αἰθέρα
 περιωθέντες ἐφθασαν εἰς τὸν ὑγρὸν ἀέρα
 τὸν περὶ γῆν, ἰδοῦ ! λαμπρὸς ἐφάνετο μακρόθεν
 ἐπὶ τῆς γῆς φερόμενος ὁ Νάλος ἀλλαχόθεν.
 Θεὸς ἐφάνη πρὸς αὐτοὺς ἐκεῖνος σαρκοφόρος,
 ὡς ἡγεμῶν ἐρχόμενος ἐκ μάχης νικηφόρος,
 περικαλλῆς ὡς ἥλιος ἐξέπληξεν ἰδόντας
 τοὺς οὐρανίους κ' ἐνεοὺς ἀφῆκε προσιδόντας.
 Αὐτίκα στήσας τὸ χρυσοῦν ὁ τῶν ἐπουρανίων
 δυνάστης ἄρμα δι' ἐπῶν ὁ Ἴδρας αἰμυλίω
 εἶπεν αὐτῷ : « φιλάλλητες υἱὲ τοῦ Βιρασένας,
 τῶν ἐπιγείων βασιλεῦ ! εὐρίσκομεν οὐδένα
 ζητοῦντες ἄλλον ἄγγελον ὑπούργημα, γενναῖε !
 μικρὸν ἐτέλεσον ἡμῖν ὡς ἄγγελος, ὦραϊε ! »

ΑΣΜΑ ΤΡΙΤΟΝ.

Ἵπακοὴν εἰς τῶν θεῶν τὸ θέλημα τελείαν
 ὑποσχεθεῖς ὁ βασιλεὺς ἀμέσως, καὶ βαθεῖαν
 δεικνύων ἀφοσίωσιν, μετὰ φωνῆς ἠδείας
 καὶ θυμαστῆς τοὺς ἰσχυροὺς ἠρώτα παρρησίας :
 « τίνας ὑμεῖς, παρακαλῶ, καὶ τίνας οὐρανίας
 νὰ γείνω μέλλω κομιστῆς ἐντεῦθεν ἀγγελίας ;
 πρὸς τίνα δέ με πέμπετε τῶν ἐπὶ γῆς, καὶ ποίαν
 θέλω τελέσει ποθεινὴν ὑμῖν ὑπηρεσίαν ; »
 « Ἡμεῖς ἐσμεν ἀθάνατοι, καὶ νῦν Δαμαϊαντίας
 — εἶπεν ὁ Ἴδρας — ἐνεκεν ἐρχόμεθα τῆς δίας,
 Βάρουνος, Ἄγνις, Ἴαμος, Μυχάβας ἅμα πάντες
 ἐκ τῶν ὑψίστων εἰς τὴν γῆν ὡς φέγγος κατάβάντες.
 Λοιπὸν ἔλθων ἀνάγγελον εἰς τὴν Οὐίδαρφιαν
 τὴν ἀκραίφνη καὶ ζωηρὰν ἡμῶν ἐπιθυμίαν,
 ὅπως ἐκλέξῃ σύζυγον ἐκ τῶν τεσσάρων ἕνα
 χωρὶς νὰ τρέψῃ τὴν ψυχὴν εἰς ἕτερον οὐδένα. »
 Συνεσταλμένος ὁ θνητὸς ἀπήντησε πρὸς ταῦτα :
 « μὴ μοι, δεσπότηι, δέομαι, προστάξῃτε τοιαῦτα.
 Δαμαϊαντίαν καὶ αὐτὸς ποθεῖν τὴν ἐρασίαν
 εἰς τὴν αὐλὴν πορεύομαι τοῦ Φίμου τὴν εὐρείαν
 καὶ τίς ἀνήρ, παρακαλῶ, μετέχων διανοίας
 ν' ἀνακοινώσῃ δύναται μετ' ἀδιαφορίας
 ὑπὲρ ἑτέρου γυναικί τοιαύτην ἀγγελίαν,
 ἐν ᾗ τυγχάνει μάλιστα φλεγμίνων τὴν καρδίαν ;
 μὴ μοι, δυνάστηι, δέομαι, τοιοῦτον ἀναθῆτε
 πρὸς τὴν Φμιίδα πρόσταγμα μηδ' ἀνοικτοὶ φανῆτε. »
 « Ἵπακοὴν ὑποσχεθεῖς ἡμῖν μετ' εὐπειθείας,
 — ἀντεῖπον οἱ οὐράνιοι — πῶς νῦν μετ' ἀπειθείας

ἀκολουθῶν τῷ ρεύματι τῶν ἐπιθυμιῶν σου
 ν' ἀπαλλαγῆς ἐπιθυμῆς τῶν ἐπαγγελιῶν σου ;
 μετὰ σπουδῆς μετάρθηθι, γενναῖε ! καὶ προθύμως
 τὴν ἐντολὴν ἐκτέλεσον ἣν ἔχεις ἐπισήμως. »
 Μετὰ πολλῆς τὸ δεύτερον ὁ Νάλος εὐλαβείας :
 « ἐν τούτοις — εἶπεν — ὕψιστοι, τὰ τῆς Δαμακίαντίας
 ἐπιμελῶς ὑπὸ φρουρῶν ἀνάκτορα φρουροῦνται
 καὶ δι' ἀγρύπνων ὀφθαλμῶν αἱ πρόσοδοι τηροῦνται·
 καὶ πῶς ἐγώ, παρακαλῶ, τῇ νέᾳ νὰ προσέλθω
 ἡγεμονίδι δύναμι χωρὶς νὰ παρειδέλθω ; »
 « Θέλεις εἰσέλθει — παρευθὺς ἀπήνητησαν — εὐκόλως,
 χωρὶς μηδὲν ἐμπόδισμα νὰ συναντήσης ὄλως. »
 Εὐθέως ἀπεχώρησεν ὁ βασιλεὺς ἀκούσας,
 εἰς τὴν ὑψίστην ἐντολὴν ἀσμένως ὑπακούσας.
 Εἰσῆλθε δ' εἰς τὸ μέγαρον ! καὶ τῆς Δαμακίαντίας
 εἶδε τὴν θεῖαν καλλονὴν ἐν μέσῳ τῆς χορείας
 τῶν φίλων ἀπολάμπουσαν ἐξόχως νεανίδων
 ὡς βραχιλίδος μεταξὺ πολλῶν ἡγεμονίδων·
 πλήρη θελγῶν ἔβλεπε καὶ χάριτος ἐκείνην,
 καθυπερβόλλουσαν αὐτὴν τῇ λάμπει τὴν σελήνην,
 τῆς εὐκνηοῦς νεότητος ἐμφαίνουσαν τὸ κάλλος
 οἷον οὐδεὶς εὐτύχησε νὰ θεωρῇ ποτ' ἄλλος,
 ἀριπρεπῶς εὐόφθαλμον καὶ βραδινὴν τὸ σῶμα,
 διαφερόντως εὐμελῆ, ῥοδοβαφῆ τὸ χρῶμα.
 Παρατηρῶν δὲ τὴν σεμνὴν ὁ Νάλος μειδιῶσαν
 μετ' ἡδονῆς καὶ χάριτος, ἡσθάνετο σχιρτῶσαν
 μετὰ παλμῶν ἐν ἑαυτῷ βιαίως τὴν καρδίαν
 καὶ τὴν φαιδρᾶν ἀπέβαλλε προτέραν θυμηδίαν·
 ἀλλ' ὅμως τὴν ὑπόσχεσιν τηρῶν μετ' εὐσεβείας
 τὴν ἱεράν ἀπέκρυπτε τὸ κύμα τῆς καρδίας.
 Αἱ δ' εὐεδαῖες νεανίδες μετὰ χαρᾶς τὸν νέον
 τῶν Νισαθίων ἀρχηγὸν ἰδοῦσαι τὸν ὠραῖον,
 ἐξαίφνης ἀνεπήδησαν ἐκ τῶν ἐδρῶν ἀθρόαι
 καὶ τῇ ψυχῇ θαυμάζουσαι τὸ κάλλος αἱ ἀθῶαι
 μετὰ σιγῆς ἐκραύγαζον : « ὦ χάρις ! ὦ λαμπρότης !
 ὦ νεανίου θαύμαστή γενναίου σταθερότης !
 θεός ; ἢ δαίμων ; » ἔλεγον· ἐν τούτοις οὐδεμίαν
 ἐκείνῳ ν' ἀποτεινῶσιν ἐτόλμων ὁμιλίαν.
 Ἐκπεπληγμένη πρὸς αὐτὸν ἐν τέλει μειδιῶσα
 ἡ βασίλισ ἀπήθυνε φωνὴν ἐρυθριῶσα :
 « Τίς ὦν ἐφάνης, ἕλωμε ! δυνάστα τῶν ἐντός μου !
 καὶ κατεθάμβησας ἡμᾶς ὡς κύριος τοῦ κόσμου !
 καὶ πῶς ἀπρατήρητος τὰς φυλακὰς παρήλθες,
 καὶ κρύβδην εἰς ἀβέβηλον ἀνάκτορον εἰσῆλθες,
 ἐν ᾧ καλῶς αἱ πρόσοδοι διηνεκῶς φρουροῦνται,
 καὶ τοῦ πκτρὸς ἐπιμελῶς αἱ προσταχθὲς τηροῦνται ; »
 Ἐρωτοπλήξ ὁ βασιλεὺς καὶ συγκεκριμένος
 ἐλάλει τότε πρὸς αὐτὴν ἐκτεθορυβημένος :
 « Ἀπεσταλμένος ἐν σπουδῇ παρὰ θεῶν ἐνθάδε,
 ἵνα σοι, φίλη δεσποινίς, ἀνακοινῶσω τάδε,
 τοῦ Βρασιένα τοῦ κλεινοῦ προσέρχομαί σοι θάλος
 τοῦ βασιλέως εὐλαβῶς, τὸ δ' ὄνομά μου Νάλος. »

Ἐκ τῶν ὑψίστων τέσσαρες ὑψῆθεν καταβάντες,
 Βήρουνος, Ἄγνις, Ἴαμος, Μαγάβας, ἅμα πάντες
 περιπαθῶς ὁμόλεκτρον ἐπιθυμοῦσι λίαν
 διηνεκῶς νὰ σ' ἔχωσι τὴν ὄντως ἔρασμαίαν.
 Ἐκ τούτων ἓνα, πέπεισμαι, πρὸς ἑαυτὴν νυμφίον,
 ὅποταν ἴδῃς ὕστερον αὐτοῦς ἐκ τοῦ πλησίον,
 θέλεις ἐκλέξει, βασιλῆς, τὸν πόθον ἐκτιμῶσα
 τῶν ἀθανάτων καὶ θνητῶν ἐκείνους προτιμῶσα·
 αὐτῶν ἐμὲ καὶ σήμερον ἢ παντοδυναμία
 εἰσήγαγεν ἀκώλυτον ἐνθάδε, μακαρία!
 Ἐγὼ μὲν ἐξετέλεσα, φιλτάτη, τὸ καθήκον,
 σὺ δὲ μαθοῦσα σκέφθητι καὶ ποιεὶ τὸ προσήκον.»

ΑΣΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Εὐχαριστίαν ἢ Φιμίς ἀπὸ ψυχῆς βαθείας
 προσενεγκοῦσα τοῖς θεοῖς, μετὰ φωνῆς ἠδείας
 καὶ μετὰ μειδιάματος τῷ Νάλφ : ἀσύζυγόν σου
 ποίησον, ἀναξ — ἔλεγεν — ἐμὲ καὶ σύνευνόν σου.
 Τί τούτου καλλιῶτερον ἐγὼ νὰ σοὶ προτείνω
 τῇ ἀληθείᾳ δύναμαι παρὰ πιστῇ νὰ γείνω
 σοῦ τοῦ κλεινοῦ καὶ θαλεροῦ δυνάστου σύνευνέτις ;
 διὸ θερμῶς παρκαλῶ : νυμφεύθητί με ! καὶ τις
 ὑπὸ πτηνοῦ ποτε ῥηθῆις μοι καίει τὴν καρδίαν
 ἄλλοτε λόγος περὶ σοῦ καὶ εἰς ἀμηχανίαν
 ἐμβάλλει μ' ἀναξ ! ἄκουσον τὰ ῥήματά μου τάδε :
 σοῦ μόνου χάριν ἀληθῶς συνήγαγον ἐνθάδε
 τοὺς βασιλεῖς· εἰ δὲ νοεῖς νὰ μὲ περιφρονήσῃς,
 καὶ τῆς τοῦ γάμου χάριτος νὰ μὴ μοι κοινωνήσῃς,
 ὕδωρ, ἀγγόνη, φάρμακον ἢ πῦρ θανατηφόρον
 τῆς εἰμαρμένης ἔσται μοι τὸ τελευταῖον δῶρον. »
 Περιπαθῶς ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τῆς Φιμίδος
 ἀκροασθεὶς καὶ γλυκερᾶς ἀναπλησθεὶς ἐλπίδος,
 « ἀλλά, νεᾶνι ! πῶς, ἐν ᾧ θεοὺς ἐπουρανίους
 — ἔλεγεν — ἔχεις ἐράστᾶς, αἰτεῖς ἐπιχθονίους ;
 τοὺς μεγαθύμους ἀνακτας, τοῦ κόσμου τοὺς κυρίους
 ἀγάπα, φίλη βασιλῆς, καὶ μὴ τοὺς ἐπιγείους.
 οἷον ἐμὲ τὸν ἄσημον, ὃν οὐδ' ἀπλῆ κονίχ
 τῶν ἀθανάτων δύναται ποδῶν ἐν ἀληθείᾳ
 νὰ παραβάλλῃ τις ὀρθῶς· εἰ δὲ τις ἀβουλίχ
 τὰ τοῖς θεοῖς εὐάρεστα μὴ πράττει, τιμωρίχ
 τῇ τοῦ θανάτου παράνυτα κολάζεται, φιλτάτη
 Παρθένε ! — τοῦτο δ' ἀπ' ἐμοῦ παράκλησις ὑστάτη —
 σῶσον ἐμὲ τὸν δύστηνον ἀπὸ δεινῶν μυρίων
 ἐκλείγουσα τὸν σύζυγον ἐκ τῶν ἐπουρανίων.

Οὕτω ποιῶσα, βασιλῆς, καὶ πλῆθος φορεμάτων
 θέλεις ἐνδύεσθαι χρυσῶν καὶ φαινῶν στεμμάτων,
 ἀπὸ ποικίλων καὶ λαμπρῶν ἀνθῶν ἀμαράντων
 θέλει κοσμεῖ τὸ μέτωπον τὸ σὸν ὡς ἀδαμάντων
 ἐπουρανίων ὄρμαθός. Τίς Ἄγνιν, ἐρασμία!
 τὸν βασιλέα τούρανου δὲν ἀγαπᾷ καρδία,
 τὸν δι' ἐνός ῥοφήματος ὑπερφυῶς καὶ μόνου
 καταβροχθίζοντα τὴν γῆν ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου;
 ἢ τίς τὸν μέγαν Ἴαμον, οὐ φόβω. τὰ θηρία
 τὸ δίκαιον ἀσπάζονται, δὲν ἀγαπᾷ καρδία;
 ἢ τίς, νεᾶνι, σ' ἐρωτῶ, τὸν μέγαν ἀρχηγέτην
 τῶν ἀθανάτων ἑαυτῇ δὲν θέλει συνευέτην,
 τὸν Ἴνδραν, ὃς συνέτριψε Δανάβους καὶ Δαιτίους
 καὶ κραταιᾷ διακοσμεῖ χειρὶ τοὺς οὐρανίους;
 Δι' ὃ, καλλίστη! δέομαι, τοῖς ῥήμασι τοῦ φίλου
 πεισθεῖσα γάμου κοινωνός γενοῦ πανεπιζήλου,
 τῶν δυναστῶν ἐκλέγουσα τῶν ἀθανάτων ἕνα
 καὶ πρὸς αὐτὸν ἀρμόζουσα τὸν ἱερὸν Ἵμμένα. »
 Μετὰ δακρύων θαλερῶν ἡ Δαμαϊαντία
 πρὸς τὰ τοῦ Νάλου ῥήματα περίλυπος ἡ θεία
 ἀπήντα: « πάντας, ἐνδοξε, τοὺς τούρανου δεσπότας
 βαθέως προσκυνήσασα τοὺς καταβεβηκότας
 χάριν ἐμοῦ, νυμφίον σε καὶ σύζυγον ἐκλέγω
 καὶ τοῦτό σοι μετὰ χαρᾶς ἐν ἀληθείᾳ λέγω. »
 Συνεσταλμένην, ἔντρομον, ὄρων τὴν ἐρασμίαν
 ὁ βασιλεὺς μετὰ στοργῆς: « καὶ πῶς ὑπηρεσίαν
 — ἔλεγε πάλιν εἰς αὐτὴν — ἐγὼ τοῖς ἀθανάτοις
 ἐπαγγειλάμενος ἀπλῶς ἀγγέλου τοῖς ὑπάτοις,
 δύναμαι χάριν ἐμαυτοῦ νὰ πράξω τι, γενναία;
 ᾧ! φεῖσαι, φεῖσαι τῆς ζωῆς τοῦ δυστυχοῦς, ὦραία!
 Καθῆκον ἔχω νῦν ἐγὼ σπουδαῖον νὰ τελέσω
 καὶ τοῦτ' ὀφείλω πρῶτιστα πιστῶς ν' ἀποτελέσω·
 κκχὸς ὁ δοῦλος ὁ πρὶν ἢ τὸ ῥήμα τοῦ κυρίου
 διενεργήσῃ τοῦ καλοῦ φροντίζων τοῦ ἰδίου.
 Τεταραγμένη τὴν φωνὴν ὑπὸ τῆς ἀγωνίας,
 ἀφάρμακον εὔρον — ἔλεγεν — ἐγὼ τῆς ἀπορίας
 — ἡδεῖ τῷ μειδιάματι καὶ πάλιν ἡ παρθένος,
 ἥς ἰσκειμένως ἤκουε καὶ σοβαρῶς ὁ ξένος: —
 φάρμακον εὔρηκα, δι' οὐ κατηγορίας πάσης
 ἀπαλλαγῆς, βασιλεῦ! Ὅποταν μεθ' ἀπάσης
 τῆς τῶν θεῶν καὶ δυναστῶν ἐπιφανοῦς χορείας
 συμπαραστῆς ἐν τῇ πομπῇ τῆς νυμφιαρεσίας·
 θέλω σ' ἐκλέξει τότε ἐγὼ νυμφίον, εὐδοκούντων
 τῶν δυναστῶν καὶ τῶν θεῶν καὶ συνευεφημούμενων ».
 Ἀκούσας τῆς νεάνιδος τοὺς τελευταίους λόγους
 ὁ βασιλεὺς καὶ περισσῶς εὐρῶν αὐτοὺς εὐλόγους,
 μετὰ σπουδῆς ἀνέδραμε πρὸς τὸ χωρίον, ὅθεν
 εἶχε δεχθῆ τὴν ἐντολήν· οἱ δὲ θεοὶ μακρόθεν
 ἠγαλλιᾶσαντο δεινῶς ἐρχόμενον ἰδόντες
 ἐκεῖνον· ὅτε δ' ἔφθασεν, ἡδέως εἰσιδόντες,
 α εἶδες — ἠρώτων — ἄμωμι! τὴν Δαμαϊαντίαν
 τὴν εὐειδῆ; καὶ πῶς αὐτῇ σ' ἐδέξατο καὶ ποῖαν

ἀπέδωκεν ἀπόκρισιν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν,
 ἣν ἐξεφράσαμεν αὐτῇ ποθοῦση σύζυγιαν; »
 α' Ἀποσταλαῖς — ἀπήντησεν — εἰς τὰ τῆς βασιλίδος
 ἀνάκτορα, φρουρούμενα μετὰ πολλῆς φροντίδος
 ὑπὸ φυλάκων γηραιῶν, εἰσῆλθον ἀκωλύτως,
 ἐπιτηροῦντος οὐδενὸς ἀνθρώπων ἀπολύτως,
 — τῇ παρ' ὑμῶν, ὦ ὕψιστοι! προδήλως βοηθεῖα
 καὶ κραταιᾶ περι ἐμὲ καὶ πανσθενεῖ προνοία. —
 Ὑπειρελθόντα δ', ἄνακτες, ἡ Δαμαϊαντία
 καὶ νεανίδων μετ' αὐτῆς περικαλλῶν χορεία
 ἰδοῦσά μ' ἐξεπλάγησαν· ἀφ' οὗ δὲ διηγήθην
 τὰ καθ' ὑμᾶς, ἄθάνατοι, καὶ περιεποιήθην
 τὴν βασιλίδαν τὴν σεμνὴν, αὐτῇ τετραραγμένην,
 ἐμέ, δεσπότην, σύζυγον ἐξέλεξεν ἀσμένην.
 Εἶπε δ' ἀπλῶς: ἔλθέτωσαν οἱ κύριοι τῶν ὄντων
 οἱ ἐπουράνιοι θεοὶ μετὰ τῶν διεπόντων
 τὴν οἰκουμένην δυναστῶν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Φίμου
 τοῦ περιπύστου μοι πατρός, τοῦ λίαν εὐρυτίμου.
 Ἐκεῖ δ' ἐγὼ, τῶν ἡγετῶν καὶ τῶν θεῶν παρόντων
 καὶ μετὰ πόθου τὴν ἐμὴν φωνὴν ἀναμενόντων,
 θέλω σ' ἐκλέξει σύζυγον, ὦ δέσποτ', οὐδεμίαν
 χωρὶς νὰ σοὶ προσάψωσιν αὐτοὶ κατηγορίαν.
 Τοιαύτην, ἄνακτες, ὑμῖν ἡ Δαμαϊαντία
 ἀπέστειλεν ἀπάντησιν ἡ ὄντως ἐρασμία.
 Ἐγὼ δ' ὑμῖν ἀνήγγελα τὰ πάντα, τὸ δὲ πλεόν
 ὑμῖν ἀπόκειται, θεοί, τὸ τοῦ λοιποῦ πρακτέον ».

ΑΣΜΑ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Ἐν ᾧ δὲ τὴν χαρμόσυνον οἱ βασιλεῖς ἡμέραν
 περιπαθῶς ἀνέμενον, ἐν ἣ τὴν ἐλευθέραν
 ἢ κλυκῶπις ἐκλογὴν ἡγεμονίς νυμφίου
 νὰ συντελέσῃ θυμαροῦς ἐπιφανῶς ἡξίου,
 ἰδοῦ! εἰδείκνυεν αὐτὴν ἐκ τῶν ὑπερκοσμίων
 ὁ τῆς νυκτὸς ἡδυφαῆς ἀστὴρ διὰ σημείων.
 Ἰδὼν δὲ τὴν χαρίεσσαν ἐξ οὐρανοῦ σελήνην,
 ὁμοζυγίαν αἴσιον ὁ Φίμος καὶ γαλήνην
 τῇ πολυφίλτρῳ θυγατρὶ μνηύουσαν εὐθέως,
 εἰς τὴν ἐπίχρυσον σκηνὴν τῆς ἐκλογῆς ἡδέως
 ἐκάλεσε τοὺς ἄνακτας. Ἐκεῖνοι δὲ ταχέως
 συνεμορφοῦντο τῇ βουλῇ τοῦ θεοῦ βασιλέως.
 Ὡς δ' εὐρυχαῖται λέοντες ἀνέρχονται πρὸς ὄρος,
 ὡς ἐπανέρχεται στρατὸς ἐκ μάχης νικηφόρος,
 οὕτω σεμνῶς οἱ βασιλεῖς, ἀβρῶς κεκοσμημένοι,
 εἰς τὴν σκηνὴν εἰσῆρχοντο τοῦ Πόθου τετραμέννοι
 τοῖς ἀμειλίχτοις βέλεσι καὶ τῆς Δαμαϊαντίας
 ὑπερφυῶς τῷ ἔρωτι φλεγόμενοι τῆς δίας.
 Ἐκεῖ δ' ἐφαίνετο πληθὺς ὠραίων βραχιόνων
 τρυφερωτάτων καὶ λευκῶν ἐν μέσῳ τῶν κιώνων

τῆς πολυδέγμονος σκηπῆς ἐντέχνως εἰργασμένων
 ἀπὸ χρυσοῦ καὶ χάριτι πολλῇ συνηρμοσμένων,
 καὶ πρόσωπα χαριέντα δι' εὐπρεπῶν ὀμμάτων
 κεκοσμημένα καὶ κομῶν, ὀφρύων καὶ στομάτων,
 ὡς οἱ ἀστέρες ἔλαμπον ἐν τῇ σκηπῇ κυκλόθεν
 καὶ τῶν ὀρώντων εἴλυον τὸ βλέμμα πανταχόθεν.
 Εἰςῆλθε τέλος ἐμμελῶς ἡ Δαμαϊκντία
 ἡ εὐειδῆς εἰς τὴν σκηπὴν ὡσεὶ τις αἰθερία
 τῶν δυναστῶν δεσμεύουσα τῷ κάλλει τὰς καρδίας
 καὶ τῶν θεῶν ταραττούσα δεινῶς τὰς διανοίας.
 Ἐν τούτοις ἐναρμόνιος ἀντήχει μελωδία
 ἐν τῇ σκηπῇ καὶ τῶν σεπτῶν ἀνάκτων ὕμνωνδία,
 ἡ δὲ Φιμίς ὑπ' ἔρωτος ἀσβέστου φλεγόμενη
 τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸν φίλτατον ἐζήτει φερομένη
 καθὼς ἡ μήτηρ τὸν υἱὸν ἀπὸ περιοδίας
 ἐπανελθόντα χαλεπῆς μετὰ παλμῶν καρδίας.
 Ἐν ᾧ δὲ περιέστρεφε περίπαθῶς τὸ βλέμμα,
 τοῦ Βιρασένα τὸ κλεινὸν ἀναζητοῦσα θρέμμα,
 συνεῖδε πέντε βασιλεῖς ὑπερφυῶς ὁμοίους
 ἐκπρεπεστάτους τὴν μορφήν, ἀνθρώποις ἀνομοίους.
 Ἐκ τούτων ὦ! πρὸς ὄντινα διηύθυνε τὸ βλέμμα,
 τὸ ποθεινὸν ἐνόμιζε τοῦ Βιρασένα θρέμμα.
 Ἡ καλυκῶπις εἰς μακρὰν ἐντεῦθεν ἀπορίαν
 περιελθοῦσα καὶ ψυχῆς ὁμοῦ στενοχωρίαν,
 σημείψ τίνι τοὺς θεοὺς καὶ τίνι τὸν ὠραῖον
 τῶν Νισαθίων ἄνακτα, τὸν ἑαυτῆς μοιραῖον
 νὰ διακρίνη προσφιλῇ μνηστῆρα, προστασίαν
 ἐκ τῶν θεῶν ἐζήτησε, καὶ τούτοις ἰκεσίαν
 μετὰ θερμῶν ἀνέπεμπε δακρύων ἢ ἐρῶσα
 τεταραγμένη τῇ φωνῇ, βαρυπενθὲς ὀρῶσα :
 «Καθὼς ἐγὼ τὴν τοῦ πτηνοῦ θεόθεν ὀμιλίαν
 ἀκούσασα παρέδωκα τῷ Νάλῳ τὴν καρδίαν,
 τὴν δ' ἐκλογὴν οὐδέποτε τὴν τότε γενομένην
 ἠθέτησ' ἀλλ' ἐτήρησα πιστῶς ἀποκειμένην
 ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ νῦν ὑμεῖς τὰ ἴδια σημεῖα
 ἀναλαβόντες, ὕψιστοι, τῆ ἐναργῇ καὶ θεῖα
 τὸν προσφιλῇ μοι δείξατε νυμφίον μετ' εὐνοίας
 καὶ τῆς παρουσίας λύσατε δεινῆς ἀμηχανίας.»
 Τοὺς ὀδυρμούς τῆς ἀγλαῆς οἱ πανσθενεῖς ὀρώντες
 καὶ τὴν ἐνδόμυχον βουλήν· ἐξ Ἰσου καθορῶντες,
 τὴν ἔξοχον ἀγνότητα, τὴν φλόγα τῆς καρδίας,
 τὸ πρὸς τὸν Νάλον αἶσθημα, τὸ φῶς τῆς διανοίας,
 μετ' εὐμελείας ἤκουσαν αὐτῆς τὴν ἰκεσίαν
 καὶ τὴν ἰδίαν ἐδειξαν ἀμέσως παρουσίαν·
 ἄνευ ἰδρωτὸς ἴσταντο σκιᾶς ἀπηλλαγμένοι
 μηδὲ πατοῦντες ἐπὶ γῆς, ἀλλ' ἀπηρωρημένοι
 στέμνχτ' ἀνθέωγ εὐθαλῶν καὶ ζωηρῶν φοροῦντες
 τῶν ὀφθαλμῶν τὴν εὐθυσιν ἀκίνητον τηροῦντες.
 Παρὰ δ' αὐτοῖς μετὰ σκιᾶς ὁ βασιλεὺς ὁ νέος
 ἐφάνη κάτω νενευκῶς ἁμνὸς καὶ δειμαλέος,
 μετὰ στεμμάτων χαλαρῶν, ἰδρωτὶ βεβρεγμένος,
 ἐπὶ τῆς γῆς ἰστάμενος, κεκονιορτωμένος.

Ἡ νέα τότε τοὺς θεοὺς αὐτίκα διαγνοῦσα
 καὶ σὺν αὐτοῖς τὸν φίλτατον ἐπίσης ἐπιγνοῦσα,
 πρὸς τοῦτον ἔδραμε γοργῶ τῷ βήματι πλησίον
 καὶ τοῦτον ἐξελέξατο περιφανῶς νυμφίον,
 τοῦ ἱματίου μετ' αἰδοῦς τὸ κράσπεδον ἔλοῦσα
 τῇ δεξιᾷ καὶ στέφανον περικαλλῆ βαλοῦσα
 ἐπὶ τῶν ὤμων ἄνθινον· ἀμέσως εὐφημίαι
 ὦ! εὐγε!! εὐγε!! πάντοθεν ἠκούοντο μύριαί
 ἐκ τῶν θεῶν καὶ τῶν σοφῶν τὸν ἀνακτ' ἀνυμνοῦντων,
 μακαρίζοντων ταῖς φωναῖς καὶ λόγοις ἐπαινούντων.
 Ἐλθὼν δὲ τὴν καλλίζωνον μετὰ τὰ πεπραγμένα
 περιχαρῆς ὁ θαλερὸς υἱὸς τοῦ Βιρασένα
 παρεμυθεῖτο δέσποιναν: « ἀφ' οὗ τῶν αἰθερίων
 — λέγων — ἐμὲ προὔτιμησας τὸν ἀνθρωπον κυρίων,
 πιστός, φιλότατη, σύζυγος τῷ σῶ, Δαμαϊαντία,
 ἔσομαι λόγῳ διαρκῶς· οὐδέποτε ἔναντία
 πνοῇ ἀνέμου δυσσαοῦς τὴν πίστιν μου ταραξεί,
 ἐφ' ὅσον ἄημα ζωῆς τὸ σῶμά μου διάξει. »
 Ἀφ' οὗ δὲ παρηγόρησε τὴν Δαμαϊαντίαν,
 λαθῶν αὐτῆς τὴν δεξιὰν θερμῶς εἰς τὴν ἰδίαν,
 μετὰ χαρᾶς ἀμφοτέροι ψυχῇ καὶ διανοίᾳ
 τῇ τῶν μακάρων ἑαυτοὺς ἀνέθεσαν εὐνοίᾳ.
 Ἐκεῖνοι τότε προσηνῶς τῷ Νάλῳ παρασχόντες
 δῶρα πολλὰ καὶ τέκνα δὲ δισσὰ προσεπιδόντες,
 εἰς οὐρανοὺς ἀνέβησαν. Ἐκείνων ἀπελθόντων,
 τῆς θυγατρὸς ὁ βασιλεὺς, τῶν συγγενῶν παρόντων,
 τοὺς γάμους ἐξετέλεσε τῆς κόρης καὶ τοῦ Νάλου
 μετὰ πομπῆς βασιλικῆς κάλαλητοῦ μεγάλου.
 Ἀφ' οὗ δ' ἐκεῖ διέμεινεν ὁ Νάλος ἐπὶ χρόνον
 οὐχὶ μικρὸν ὑπέστρεψεν εἰς τὸν πατρῶον θρόνον
 περιλαμπῆς ὡς ἥλιος μετὰ τῆς εὐνετείας,
 τῶν ὑπηκόων, ὡς εἰκός, τὸ φίλτρον ἐξεγείρας,
 καὶ διεσκέδαζεν αἰεὶ μετὰ Δαμαϊαντίας
 τῆς ἐρατῆς ἐν ἄλσεσι μεστὸς εὐδαιμονίας·
 αὐτῇ δ' υἱὸν Ἰνδράσικον ἐγέννησεν αἰσίως·
 καὶ θυγατέρ' ὁμώνυμον ὠραίους ἐξαισίως.

ΙΟΥΔΑΝΗΣ ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ.

ΟΜΗΡΙΚΩΝ ΠΑΡΑΒΟΛΩΝ

(*Ανεγνώσθη ἐν τῇ ΨΚΣ'. συνεδριάσει).*

Ἐν τινι τῶν ἡμετέρων ἀναγνωσμάτων ἐ-
λαλήσαμεν ἐν ὀλίγοις περὶ ποιήσεως καθόλου
καὶ τοῦ εἶδους αὐτῆς, ὅπερ ἔπος καλεῖται.
Νυνὶ δὲ προτιθέμεθα διὰ βραχέων ἀνακρινώ-
σασθαι τοῖς ἡμετέροις ἀκροαταῖς τὰς σκέψεις
ἡμῶν περὶ ἐνός τῶν στοιχείων, ὅπερ εἶωθε
παρὰ πᾶσιν, ὡς εἰπεῖν, τοῖς ἐποποιῶσι εἰς τὸ
τῆς ποιήσεως συμβάλλεσθαι κάλλος, ἥτοι τὰς
παραβολὰς καλουμένας. Καὶ τί μὲν ἐστὶ πα-
ραβολή, δῆλον ἐξ αὐτῆς τῆς λέξεως, ἥτοι
λόγος, ἐν ᾧ περιστάσεων δυοῖν ἢ γεγονότων
ἀληθῶν ἢ πλαστῶν ἀλλήλοις παρατεθέντων,
ἐμφανῆς καθίσταται ἢ ποιά ἐν αὐτοῖς ὁμοιό-
της ἢ ἀναλογία. Τοιαῦται δ' εἰσὶν, ὡς πάντες
γινώσκουσιν, αἱ ἐν τοῖς Εὐαγγελίοις. Ἰδίᾳ δὲ
τὸ παρὰ ποιηταῖς οὕτω καλούμενον σχῆμα
τὴν μεταξὺ δυοῖν οἰωνδῆ περιστάσεων ἢ πραγ-
μάτων παρίσθησι κατὰ δή τινα κατηγορίαν ὁ-
μοιότητα. Συμβάλλονται δ' εἰς κάλλος αἱ πα-
ραβολαὶ τὸ μὲν αὐτῷ τῷ τῆς παραβολῆς ἐν-
τέχνῳ, τὸ δὲ ποικίλλουσαι τὰς παραστάσεις,
ὁ μέγα πανταχοῦ καὶ ἐν πᾶσι συντελεῖ πρὸς
κάλλος, τὸ δ' ἀνεσις παρέχουσαι τῷ ἀκρω-
μένῳ βραχεῖαν ἀπὸ τῆς πολλῆς τῶν ἐκ τῆς
ἀφηγήσεως παραστάσεων συρροῆς, τὸ δέ, ὅ
καὶ κυριώτατον ἐν τῷ ἔπει, ἐναργεστέρως αὐ-
τὰς καὶ δή τινα τρόπον εὐπαραστατωτέρας
τῇ φαντασίᾳ καθιστάσαι τῇ τοῦ ὁμοίου καὶ
γνωστοτέρου παραθέσει· διότι ἀναγκαῖον ἵνα
τὸ πρὸς ὃ παραβάλλεται τι γνωστότερον ἢ καὶ
δηλότερον τοῦ παραβαλλομένου. Ἐπειδὴ δὲ
τὸ ἔπος πράξεων καὶ καταστάσεων ὅλως ἐ-
στὶν ἀφήγησις, αὐταὶ δ' εἰσὶν ἐν κινήσει τινὶ
καὶ μεταβολῇ, ἐκ τούτου καὶ πρὸς ἃ παρα-
βάλλονται κινήσεις τινὲς ἀναγκαιῶς εἰσὶν ἢ
τῶν ἀψύχων τινὸς ἢ πλειόνων, ἢ τῶν ἐμψύ-
χων καὶ τούτων ἢ ζώων ἢ ἀνθρώπων. Ἔστι
δ' ἢ τῶν παραβαλλομένων ὁμοιότης ὅτε μὲν
πλήρης καὶ ἐν πᾶσι τοῖς μορίοις, ὅτε δ' ἐν
τισιν, ὅτε δ' ἐν ἐνί τινι τῶν μορίων, ὡς ἔστιν

ἰδεῖν ἐν τοῖς ἐξῆς χωρίοις, οἷον ἐν μὲν Ἰλ.
I, τὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ὡς τὸ εἰκός, ἀ-
στακτεῖ βέοντα δάκρυα παραβάλλοντα πρὸς ὃ
κρήνη μελάνυδρος ὑποτίθεται χέουσα δνοφερὸν
κατὰ πέτρης αἰγίλιπος ὕδωρ.

Ἰστατο δάκρυ χέων, ὥστε κρήνη μελάνυδρος
ἦτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χέει ὕδωρ.

Ἐν δὲ Ἰλ. Φ. 493 ἢ τῆς θεᾶς φυγὴ παρα-
βάλλεται πρὸς πελείας πτήσιν, ἰέρακος ἐπίθε-
σιν ἀποφυγούσης·

θεὰ φύγεν ὡς τε πέλεια
ἦ ῥα θ' ὑπ' ἴρηκος κοίλην εἰσέπτατο πέτρην,
χρημαμόν' οὐδ' ἄρα τῇ γε ἄλωμεναι αἰσιμον ἦεν.

Ἐν δὲ Ἰλ. Μ. 451 ἢ εὐχέρεια μεθ' ἧς ποιμὴν
φέρει τῇ ἑτέρᾳ χειρὶ πόκον ἄρσενος οἴδς πρὸς
τὴν μεθ' ἧς ὁ Ἔκτωρ ἔφερε πελώριον πέτραν·

ὡς δ' ὅτε ποιμὴν βεῖα φέροι πόκον ἄρσενος οἴδς
χειρὶ λαθὼν ἑτέρῃ, ὀλίγον τέ μιν ἄχος ἐπέγει,
ὡς Ἔκτωρ — φέρε λααν. —

Ἄτε δὲ τέχνης ἐκάστης ἐν τῷ ὅλῳ τε καὶ τοῖς
μορίοις τοῦ καλοῦ στοχαζομένης, δεόν, ἵνα,
καθάπερ ἐλέχθη, ὅπως συντελώσιν αἱ παραβο-
λαὶ πρὸς κάλλος, ὡσὶν αὐταὶ καλῶς καὶ προσ-
ηκόντως πεποιημέναι· τούτου δὲ τύχοιεν ἂν,
εἰ τὸ πρὸς ὃ τῆς παραβολῆς ἐκάστοτε σύμμε-
τρον εἴη τῷ παραβαλλομένῳ καὶ ἐν τοῖς μο-
ρίοις ὁμοιον καὶ μὴ ὑπερβάλλοι τι μέτρον,
ὥστε δυσπαράστατον γενέσθαι τὸ ὅλον, μηδ'
εὐτελεῖ τιν' ἢ αἰσχρὰ ἢ γελοῖα παρισταίη, κα-
θάπερ ὀνειδίζουσι τῷ Ὀμήρῳ τὴν Αἴαντος
πρὸς ὄνον παρομοίωσιν, μηδ' ἀπίθανα τὸ πα-
ράπαν ἢ τερατώδη, μηδὲ τοῖς ἤθεσιν ἀντι-
βαίνοντα, μηδὲ τὴν κατάληψιν ὑπερβαίνοντα
τῶν πλείστων, οἷον εἰ τις χημικὰ τιν' ἢ φυ-
σικὰ μὴ γνωστὰ τοῖς πολλοῖς παραβάλλων
εἰσάγει φαινόμενα, μηδ' ἐν τοῖς κατὰ συμβε-
βηκὸς ἐμφαινόμενα τὴν ὁμοιότητα. Καὶ ταῦτα
μὲν ταύτη.

Ἔνεκα δὲ τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ τὸ ἔπος, ὡς ποίησις κατ' ἐξοχὴν ἀντικειμενική, παρίστανται τὰ γεγονότα καὶ τὰς πράξεις, ὅπως εἰσιν, ὡς ἐν ἄλλοις εἰρήκαμεν, ἐξωτερικῶς ἐν χώρῳ καὶ χρόνῳ δεδομέναι. Ἐκ δὲ τούτου μὲνι συνήθως ἀφανῆς ὁ ποιητῆς ἐν τῇ διηγήσει, ἀλλ' ἐν ταῖς παραβολαῖς ὡσπερ καὶ ἐν ἄλλοις τισὶ τοῦ λόγου σχήμασιν, οἷον ἐν ταῖς ἐπιστροφαῖς, ἐμφανίζεται πῶς ὁ ποιητῆς ὀπίσθεν τῆς αὐλαίας. Ὅθεν αἱ παραβολαὶ πρὸς τῷ ἀντικειμενικῷ, τῷ τῆς ὕλης, περιέχουσι τι καὶ ὑποκειμενικόν, τὸ τοῦ ποιητοῦ. Εἰσὶ δὲ περ' Ὀμήρῳ δέκα τινὲς τὸν ἀριθμὸν, ἐν αἷς τὸ καθαρῶς ὑποκειμενικὸν ἐμφαίνεται μάλιστα ἐν τῇ τῆς εὐκτικῆς, τῆς τοῦ καθαρῶς ἐπιπλοῦτος παραστατικῆς, ἐγκλίσεως χρήσει¹. καίτοι τούτων ἐν ταῖς πλείοσιν, οὐχ ὁ ποιητῆς αὐτός, ἀλλὰ τὸ ἀφηγοῦμενον ἐκάστοτε πρόσωπον ὑποτίθεται λέγον.

Ἐπειδὴ δ' ὁ ποιητῆς ἐν ταῖς παραβολαῖς ὡς τὰ πολλὰ καὶ συνηθέστατα χρῆται τῶν μὲν ἐγκλίσεων τῇ ὑποτακτικῇ, τῶν δὲ χρόνων

τῷ τῆς ὀριστικῆς ἐνεστῶτι καὶ τῷ ἀορίστῳ, σκοπητέον ἂν εἴη, πρὶν ἢ τῆς περὶ τῶν παραβολῶν ἀρξώμεθα πραγματείας, ὅποια τις ἢ τῶν ῥηθέντων τύπων ἐν τοῖς Ὀμηρικῶς ποιήμασι χρήσις.

Ἡ μὲν οὖν ὑποτακτικὴ, μὴ ὑπὸ τῶν μορίων ἂν ἢ κεν ἀκολουθουμένη, τοιόνδε τι δοκεῖ καθόλου κατὰ τὴν τῶν εἰσαγόντων ἐκάστοτε μορίων σημασίαν ἐμφαίνειν, ἤτοι: περιστάσεων ἢ φαινομένων σύνολον ὁμοιοειδῶν, οὐκ ἐξ ἀνάγκης οὐδ' ἐν τάξει τινὶ καὶ ἀριθμῷ, ἀλλ' ὡς ἂν τύχη καὶ ἀορίστως ἐν χώρῳ καὶ χρόνῳ γινομένων¹. Ὁ δὲ τῆς ὀριστικῆς ἐνεστῶς ἐμφαίνειν φαίνεται τοῦτο μὲν τὸ ἐν τῇ προύσῃ στιγμῇ συμβαίνον², τοῦτο δὲ τὸ ἐκ τοῦ παρελθόντος μέχρι τοῦ νῦν γινόμενον³, ἄλλοτε δὲ πάλιν τὸ φύσει εἰωθῶς γίνεσθαι καὶ ἐκ τούτου τὸ εἶδος χαρακτηρίζον⁴, ἐξ οὗ τὸ τῆς ἐγκλίσεως ταύτης εἰς δήλωσιν καθόλου τῶν εἰδικῶν ἢ γενικῶν ἐννοιῶν ἐπιτήδειον, οἷον ἐν τῷ τῆς Ἰλ. P. 446.

οὐ μὲν γάρ τί πού ἐστιν ὀϊζυρότερον ἀνδρὸς πάντων, ὅσση τε γαῖαν ἐπι πνεῖει τε καὶ ἔρπει.

Ἐκ δὲ τούτων πάντων ἐξαγάγοις ἂν, ἣν ἔχουσι καθόλου παρ' Ὀμήρῳ διαφορὰν αἱ τρεῖς ἐγκλίσεις αὐταί. Καὶ ἡ μὲν εὐκτικὴ τὴν ἰδίαν ἐκφράζει τοῦ λαλοῦντος δόξαν, αἱ δ' ἄλλαι δύο τούναντιον ἀντικειμενικὴν ἐκ τῶν πραγμάτων εἰκόνα, μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι ἡ μὲν ὑποτακτικὴ περιστασιν ἰδίαν, ἡ δ' ὀριστικὴ καθολικότητα γενικὴν ἐκφράζει.

Ἔστι δὲ πρὸς τούτοις καὶ τις ἄλλος τύπος γλωσσικός, ᾧ χρῆται ὁ ποιητῆς ἐν ταῖς παραβολαῖς. Ἔστι δ' οὗτος ὁ γνωμικός καλούμενος ἀορίστος, ὅς τὸ ὑπὸ τοῦ τῆς ὀριστικῆς ἐνεστῶτος καθολικῶς σημεινόμενον ὡς ἀπομεμονωμένον ἐκφράζει τι γεγονός, ἢ, καθάπερ εἶπέ τις, τὸ ἐν τῶν ὁμοίων γεγονότων ἀντὶ πάντων τίθησι τῶν ἄλλων, οἷον Ἰλ. I. 320.

κάθ' ὅταν ὁμῶς ὅ τ' ἀεργὸς ἀνὴρ ὅ τε πολλὰ ἔοργῶς.

Ἐκ δὲ τούτων ὁμοίον τι φαίνεται τελῶν ὁ

I. Ἰλ. B. 780.

εἰ δ' ἄρ' ἴσαν ὡς εἴτε πυρὶ γθῶν πᾶσα νέμοιτο
A. 389.

εἰκ ἰλέγω, ὡς εἴ με γυνὴ βάλοι ἢ πάϊς ἄφρων
A. 466.

ἐμφ' μ' Ὀδυσσεὺς ταλασίφρονος ἴκετ' αὐτῇ
τῷ κέλεθ, ὡς εἴ ἐ βιώατο μούνον ἐόντα
Τρῶες —

X. 410.

τῷ δὲ μάλιστα ἄρ' ἔην ἐναλίγκιον, ὡς εἴ ἅπαντα
Ἰλιος ὄφρουσεσσι πυρὶ σμύχοιτο κατ' ἄκρης.

Ὀδ. I. 313.

ἄφ' ἐπέθηχ', ὡς εἴτε φαρέτρῃ πῶμ' ἐπιθελεῖη
I. 382.

μοχλὸν ἐλάϊνον,
ὁσπλάμῳ ἐνέρεισαν· ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἐρεισθεῖς
ἄντων, ὡς ὅτε τις τρυπῶ δόρυ νήιον ἀνὴρ
τυπκίω, οἱ δὲ τ' ἐνερθεν ὑποσσεῖουσιν ἱμάντι
ἰψόμενοι ἐκάτερθε, τὸ δὲ τρέχει ἐμμένεσ αἰεῖ.
K. 415.

δόκησε δ' ἄρα σφίσι θυμὸς
ὡς ἔμεν, ὡς εἴ πατρίδ' ἰκοίατο καὶ πόλιν αὐτὴν
τηλαίης
K. 419.

ὡς ἐχάρημεν,
ὡς εἴ τ' εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν.
N. 86.

ἢ δὲ μάλ' ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον· οὐδέ κεν ἴρηξ
ἔρως ὁμαρτήσσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν.
P. 365.

ἦν δ' ἔμεν αἰτήσων
ἔντιστε χεῖρ' ὀρέγων, ὡς εἴ πτωχὸς πάλαι εἴη.

1. Ὀδ. Σ. 134.

ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέσωσι.

2. Ὀδ. E. 356.

ὦ μοι ἐγώ,
ὅτε με σχεδίης ἀποβῆναι ἀνώγει.

3. Ἰλ. P. 720.

οἱ τὸ πάρος περ
μείνονομεν ὄξυν Ἄρηα παρ' ἀλλήλοισι μένοντες.

4. Ὀδ. Σ. 367.

ὥρη ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται.

τῆς ὀριστικῆς ἀόριστος ἐν ταῖς παραβολαῖς τῆ ὑποτακτικῆ, μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι ἐκεῖνος μὲν ἐτοιμὴν εἰκόνα γεγονότος πρέρχει τῆ τοῦ ἀκούοντος φαντασίᾳ, αὕτη δ' ὕλην εἰς ἀπεργασίαν εἰκόνας.

Εἰσὶν οὖν ἐν ὄλῳ δύο τινὰ παρ' Ὀμήρῳ παραβολῶν εἶδη, ὧν τὸ μὲν παρίσθησι τι φαινόμενον, ἰδίᾳ καὶ κατ' ἐξοχὴν διαπρέπον, καὶ, ὡς εἶπεῖν, ἐπικρατοῦν τῶν περὶ αὐτὸ στοιχείων, διὰ τῶν ὁμοιωματικῶν: ὡς (ἀνεστραμμένον πολλᾶκις), ἀτάλαντος, εἰκελος, εἰκώς, ἐναλγκιος καὶ τῶν τοιούτων εἰσαγόμενον, οἶον Ἰλ. Ε. 4.

δατέ οἱ ἐκ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἀκάματον πῦρ, ἀστέρ' ὀπωρινῷ ἐναλγκιον, δε τε μάλιστα λαμπρὸν παμφαίνῃσι λελουμένος Ὀκεανοῖο.

τὸ δ' ἕτερον διὰ τῶν μορίων ὡς ὅτε καὶ τῶν τοιούτων, ἀρχόμενον ἐκ πολλῶν ὁμοίως ἐμφαινόμενων στοιχείων, γεγενημένην τινὰ παρίσθησι τῷ ἀκούοντι περίστασιν, δι' ἧς ἡ ἐκείνου προσοχὴ εἰς πλείονα διασπᾶται μόρια, ἐν ᾧ αἱ τοῦ πρώτου εἶδους εἰκόνες ἐπὶ ἐν τι, τὸ κυριώτατον, αὐτὴν ἐπισπῶσι.

Ἔστιν οὖν ἀπλουστάτη τῶν παραβολῶν ἡ ἐν ἣ διακόπτεται ἡ ἀφήγησις, εἰσαγομένης ἰδίᾳς τινὸς ἀπλῶς περιστάσεως. Ἐκφερομένη δ' αὕτη διὰ τῆς ὑποτ., δι' ἧς ὡς ἰδιὸν τι κατὰ τὰ πρόσθεν εἰρημμένα παρίσταται, μετατίθησιν εὐθὺς τὸν ἀκούοντα εἰς τὸ πρὸς ὃ τῆς παραβολῆς, ἐξ οὗ ῥαδίως ἐξάγει τὸ τῆς παραβολῆς στοιχείον, οἶον ἐν Ἰλ. Α. 292:

ὡς δ' ὅτε πού τις θηρητῆρ κύνας ἀργύδοντας σεύῃ ἐπ' ἀγροτέρῳ συτ' καπρίῳ ἢ λέοντι, ὡς ἐπ' Ἀχαιοῖσιν σεῦε Τρῶας μεγαθύμους [Ἐκτωρ].

Ταῦτό δὲ τοῦτο γίνεται ἐν ἄλλοις διὰ τοῦ τῆς ὀριστικῆς ἀόριστου, ταῦτό που, καθάπερ ἐλέχθη, τελούντος, οἶον ἐν Ἰλ. Π. 582:

ἴθυσεν δὲ διὰ προμάχων ἴρηκι εἰκώς ὡκ εἶ, δε τ' ἐφ' ὅθῃ σε κολοιούς τε ψῆράς τε

καί, Ε. 770.

ὅσον δ' ἡεροειδὲς ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν, ἦμενος ἐν σκοπιῇ, λεύσσων ἐπὶ οἴνοπα πόντον, τόσσον ἐπι θρώσκουσι θεῶν ὑψάχγενας ἵπποι· ἐνθα τὸ ἡεροειδὲς—ἐν τοιαύτῃ ἀποστάσει, ὡς τε φαίνεσθαι τι ὡς νέφος—σημαῖνον ἐκληπτέον.

Καὶ τοιαῦται μὲν αἱ διὰ τῆς ὑποτ. καὶ τοῦ ἀόριστου τῆς ὀριστικῆς ἐκφερόμεναι τῶν παραβολῶν· ἐν δὲ ταῖς διὰ τοῦ τῆς ὀριστ. ἐνεστῶτος ἐξαγγελλομέναις θεωρητέαι πρώτον αἱ τὸ ποσὸν ἢ τὸ μέτρον ἐν ἀριθμῷ καὶ χώρῳ

καὶ χρόνῳ καὶ τούτου τὸ συνήθως οὕτω γινόμενον ἐκφράζουσαι, οἷα ἡ ἐν Ἰλ. Μ. 451:

ὡς δ' ὅτε πόιμῃν βεῖα φέρεϊ πόκον ἄρσενος οἶδς χειρὶ λαβῶν ἐτέρῃ, ὀλίγον τέ μιν ἄχθος ἐπέγει, ὡς Ἐκτωρ—φέρε λᾶαν.—

Ἄλλὰ κἀναυῦθα πολλᾶκις ἡ ἐξατομιστικὴ τοῦ ἔπους τάσις ἀναφαίνεται, προστιθεμένης ἰδίᾳς καθ' ὑποτακτικὴν εἰκόνας, οἶον ἐν Ἰλ. Ψ. 517.

ὅσον δὲ τροχοῦ ἵππος ἀφίσταται, δε ρα τ' ἄνακτα ἔλκησιν πεδίῳ τιταίνόμενος σὺν δεσφιν· κτλ.

Ἄλλαχού δὲ πάλιν ἐμφαίνεται τὸ μέτρον ἐν εἰδει περιστάσεως ἀτομικῆς, ἐκ δὲ τούτου περιβάλλεται τὸν ἀόριστον, οἶον ἐν Ὀδ. Μ. 439:

δψ' ἦμος δ' ἐπὶ δόρπον ἀνὴρ ἀγορῆθεν ἀνέστη κρίνων νεῖκεα πολλὰ δικαζομένων αἰζηῶν τῆμος δὴ τὰ γε δοῦρα—ἐξεφάνθη—

καὶ

Ἰλ. Α. 86.

ἦμος δὲ δρυτόμος περ ἀνὴρ ὠπλίσσατο δεῖπνον οὔρεος ἐν βήσσησιν ἐπέε τ' ἐκορέσσατο χεῖρας κτλ.

Πρὸς δὲ τούτοις ἐκφέρονται διὰ τοῦ τῆς ὀριστ. ἐνεστῶτος αἱ ἐξῆς παραβολαί, περιέχουσαι παραστάσεις ἐκ τῆς τῶν ὄντων φύσεως, τὰς μὲν ὁμαλῶς ἐπαναλαμβανομένων φυσικῶν φαινομένων, τὰς δὲ γνωρισμάτων σταθερῶν εἰδῶν τινων, οἶον ἐν τοῖς:

Ἰλ. Β. 209.

ἡχῆ, ὡς ὅτε κύμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης αἰγιαλῷ μεγάλῳ βρέμεται, σμαραγεῖ δέ τε [πόντος].

Ἰλ. Ζ. 146.

οἷη περ φύλλων γενεῆ, τοιῆδε καὶ ἀνδρῶν φύλλα, τὰ μὲν τ' ἀνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα [δέ θ' ὕλη

τηλεθώσα φύει, ἕαρος δ' ἐπιγίγνεται ὥρη· ὡς ἀνδρῶν γενεῆ ἡ μὲν φύει, ἡ δ' ἀπολήγει.

Ἰλ. Χ. 317.

οἶος δ' ἀστῆρ εἶσι μετ' ἀστράσι νυκτὸς ἀμολγῷ ἔσπερος, δε κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἴσταται ἀστῆρ, ὡς αἰχμῆς ἀπέλαμπ' εὐήκεος κτλ.

Τοιαῦται δὲ καὶ αἱ τὰς ἐνεργείας καὶ τὰς πράξεις τῶν θεῶν παριστάσαι, οἶον Ὀδ. Ζ. 102:

οἷη δ' Ἄρτεμις ἐῖσι κατ' οὔρεος ἰοχέαιρα, ἡ κατὰ Τηθύετον περιμήκετον ἡ Ἐρύμανθον, τερπομένη κάπροισι καὶ ὠκείης ἐλάφοισιν· τῆ δὲ θ' ἄμα νύμφαι, κοῦραι Διὸς αἰγίδοιο, ἀγρονόμοι παίζουσι, γέγηθε δέ τε φρένα [Λητώ·

πασάνων δ' ὑπὲρ ἧ γε κάρη ἔχει ἡδὲ μέτωπα, βεῖά τ' ἀριγνώτη πέλεται, καλαὶ δὲ τε πάσαι· ὡς ἡ γ' ἀμφιπόλοισι μετέπρεπε παρθένος ἀδμῆς.

Μικροῦ δὲ πρελίπομεν ἀνήκουσαν ἐνθάδε τὴν κερκυραίων, ἐν ἣ ὁ ποιητὴς περιγράφει τὸν κερκυραίων καὶ τὰς κινήσεις τοῦ γενναίου, ἐπὶ φάτνῃ ἀκοστήσαντος ἵππου, καὶ ἦν ἀγάμενος τοῦ κάλλους ὁ αἰοιδίμος Κοραῆς οὐδ' ἂν εἰπὼν φησὶ πού τὸν Ἀπόλλωνα κάλλιον δυνήθησι ποιῆσαι :

ὡς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ δεσμὸν ἀπορρήξας θείῃ πεδίοιο κροαίνων,
εὐθὺς λούεσθαι εὐρρείος ποταμοῖο,
κυδίων, ὑψοῦ δὲ κάρη ἔχει· ἀμφὶ δὲ χαίται
ἄμοις ἀίσσονται· ὁ δ' ἀγλαΐῃσι πεποιθὼς
ἄμφω ἔγουν φέρει μετὰ τ' ἤθεα καὶ νομὸν
[ἵππων.

Ἐκφέρεται δὲ τὸ τῶν γνωρισμάτων σταθερὸν καὶ ἀποφαιτικῶς ἐν τοῖς

Ἰλ. X. 262.

ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὄρκια πιστά,
οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄνδρες ὁμόφρονι θυμὸν ἔ-

[χουσιν,
ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι διαμπερὲς ἀλλήλοισιν,
ὡς οὐκ ἔστ' ἐμὲ καὶ σε φιλήμεναι κτλ.

ΙΩΡΔΑΝΗΣ ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ

ΡΩΜΑΙΩΝ ΤΥΧΗΣ.

(Ἀνεγνώσθη ἐν τῇ ΨΙΖ' συνεδριάσει).

Τὴν ἐπιγραφομένην τῆς πραγματείας ἰδανείσθημεν παρὰ τοῦ σοφοῦ καὶ αἰοιδίμου Πλουτάρχου, ὅς ἐν τῇ ὁμωνύμῃ πραγματείᾳ πολυειδῶς ἀποδείκνυσιν τὴν τεραστίαν τῆς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων δυνάμεως καὶ δόξης αὐξήσιν, ἔργον ὡσαν οὐ μᾶλλον αὐτῶν τῆς ἀρετῆς ἢ τῆς εὐτυχίας, καθάπερ τοῦναντίον ὁ αὐτὸς ἐν ἐτέρῳ, τῷ περὶ ἀρετῆς ἢ τύχης Ἀλεξάνδρου λόγῳ, τὴν τοῦ ἥρωος ἔργα μᾶλλον αὐτοῦ τῆς ἀρετῆς ἢ τῆς παρὰ τῆς τύχης εὐνοίας ὑπάρχοντα δεικνύσιν περᾶται. Ἐκείνος μὲν οὖν εἰς τὴν Τύχης μᾶλλον εὐμενὲς ἀναφέρειν φαίνεται βουλόμενος τὴν τῆς Ῥώμης εἰς δύναμιν καὶ δόξαν αὐξήσιν ἢ τὴν τῶν πολιτῶν ἀρετὴν, οὐδ' ἰσχυριζομένον αὐτὴν ἀπαρνούμενος. Ἐτεροὶ δὲ, καθάπερ Πολύβιος καὶ Διονύσιος, ὁ μὲν εἰς τὴν τοῦ πολιτεύματος ἀρετὴν καὶ τὴν ἐκείνων εὐβουλίαν, ἐν οἷς φησὶν : « ὁμολογουμένως γὰρ ἠττηθέντες τότε (κατὰ τὴν μάχην τὴν ἐν Κάνναις) καὶ κερκυραῖοι τῆς ἐν τοῖς ὅπλοις ἀρετῆς τῇ τοῦ πολιτεύματος ιδιότητι καὶ τῷ βουλευέσθαι καλῶς οὐ μόνον ἀνεκτέσχον τὴν τῆς Ἰταλίας δυναστείαν, νικήσαντες μετὰ ταῦτα Κερκυραίων, ἀλλὰ καὶ τῆς οἰκουμένης

ἀπάσης ἐγκρατεῖς ἐγένοντο μετ' ὀλίγους χρόνους »¹, ὁ δὲ Διονύσιος, χαριστήριους ἀμοιβῆς, ὡς τὸ εἶκός, ἐκείνη τῇ πόλει, καθ' ὁμολογίαν ἰδίαν², ἀποδιδούς, παρ' ἧς παιδείας τε καὶ ἄλλων πολλῶν ἀπήλαυσεν ἀγαθῶν, ἀποδείξει περᾶται παρὰ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν πραγματείαν, ὡς ἢ τότε περιφανεστάτη τῶν πόλεων οὐχὶ « δι' αὐτοματισμὸν τινα », καθάπερ ἔλεγον οἱ τάναντία παρ' Ἑλλησι φρονούντες, « καὶ Τύχην ἄδικον, εἰκὴ τὰ μέγιστα τῶν ἀγαθῶν τοῖς ἀνεπιτηδαιοτάτοις δωρουμένην, ἀλλὰ δι' εὐσέβειαν καὶ δικαιοσύνην καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν ἐπὶ τὴν ἀπάντων ἡγεμονίαν σὺν χρόνῳ παρῆλθεν ».

Ἔστιν οὖν ὁμολογουμένως τῆς μεγίστης ἀξία σπουδῆς ἢ ὑπόθεσις τῶν, ὡς εἰπεῖν, ἀνά σύμπεσσαν ἕνεκα τὴν οἰκουμένην ἔτι καὶ νῦν ἐμφανῶν τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ τῆς δυνάμεως λειψάνων καὶ μνημείων. Ἐνθεν αὐτῆς ἢ γλωσσοσα, πολλὰς τῖνας, ὡς τὸ εἶκός, καὶ πολυειδεῖς ὑπὸ ποικίλων αἰτίων ὑποστᾶσα μεταβολὰς καὶ

1. Ἱστορ. 3, 118.

2. Ἀρχ. 1.

ἀλλοιώσεις ἐς τὸδε λαλεῖται καὶ λαληθήσεται καθ' ὕλην μὲν ἅμα καὶ κατ' εἶδος ὑπὸ πλείων ἢ μυριάκις μυρίων ἀνθρώπων ἐν Εὐρώπῃ καὶ κατὰ τὴν Νέαν Ἠπειρον, καθ' ὕλην δὲ μόνον ὑπ' ἐτέρων οὐχὶ πολλῶ τῶν εἰρημένων ἐλασσόνων ἐν Ἀμερικῇ καὶ Βρετανίᾳ, τὰ δύο πρὸς πέμπτα τῶν τοῦ τῶν Ἀγγλῶν καὶ τῶν ἐξ ἐκείνων διαφόρων λαῶν ἰδιώματος λέξεων ἀπαρτιζούσα. Ἰχνη δ' αὐτῆς οὐκ ὀλίγιστα πᾶσιν εὐροί τις ἂν ἐν ἄλλοις οὐκ ὀλίγοις ἰδιώμασιν, οἷον ἐν τοῖς τῶν Γερμανῶν καὶ λοιπῶν Εὐρωπαϊῶν. Ἐτέρωθε δὲ τὰ κατ' ἐκείνην νόμιμα καὶ δίκαια, τὰς ἀναγκάιας, ὡς εἰκός, ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ τῶν ἡθῶν ὑποστάντα μεταβολάς, πολλὰς ἐς τὸδε διέπουσιν Εὐρωπαϊῶν ἔθνων κοινῶνικας. Καὶ Ῥωμαῖοι μὲν αὐτόχρονα πλείστον ἤδη χρόνον ἐπαύσαντο βιοῦντες ἐπὶ γῆς, ἐξ οὗ αὐτῶν ἢ ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ δυνάμεις ὑπὸ τῶν βαρβάρων κατελύθη, διετέλουν ὁμῶς εἰς τέλος οὕτω καλούμενοι καὶ δὴ καὶ τῷ ὀνόματι σεμνονόμενοι τῆς ἐκείνων ἀρχῆς οἱ τὰς ἐν Ἀσίᾳ καὶ τῇ Ἰλλυρίᾳ Χερσονήσῳ οἰκοῦντες χώρας, αἱ τὴν βυζαντικὴν καλουμένην ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα συναπετέλουν αὐτοκρατορίαν. Καὶ μέχρι δὲ τῆςδε τῆς ὥρας οἱ ἀνὰ τὴν Τουρκικὴν ὀρθόδοξοι διατελοῦμεν αὐτοὶ τ' ἐν τῇ συνηθείᾳ τῷ ὀνόματι χρώμενοι καὶ παρὰ τῶν συνοικῶν ἔθνων τοιαύτης ὡς τὰ πολλὰ προσηγορίαις τυγχάνοντες. Ἔθνος δὲ τι τῶν νεωτέρων, μικτοῦ μὲν, ὡς εἴκοι, γένους, τὴν δὲ φωνὴν λατινίζον, ἴδιον ἐκ δὴ τοῦ γένους ἐποικήσατο μετὰ ζήλου πολλοῦ τὸ ὄνομα· ἀντίχονται δὲ πρὸς παραδόξως ἐτι καὶ νῦν μετ' ἐπιμονῆς τῶν τῆς ἀρχῆς ἐκείνης, τῆς ὅλως ἐπιγείου, συμβόλων ἀρμολογίας καὶ ἐπιτροπῆς τοῦ ἐπουρανίου ἀνακτος, τοῦ διακρῆδην εἰπόντος οὐκ ἐντεῦθεν αὐτῷ τὴν βασιλείαν εἶναι¹.

Τῆς μὲν οὖν Ῥώμης ἢ τῶν Ῥωμαίων ἱστορίαν οὐδ' ὀπωστιοῦν προτιθέμεθα γράφειν, ἐκ δὲ τῶν πολλῶν ἐν αὐτῇ καὶ κατ' αὐτοὺς ἀνὰ χρόνον γενομένων ἀποδείξει συμφυῶ τῷ Πλουτάρχῳ πειρασόμεθα τὸ κατὰ δυνάμιν, ὡς ἡ πόλις ἐκείνη μεγίστη μὲν ἠυξήθη καὶ κραταιοτάτη, περῆθη δ' ἀνὰ χρόνον ἐπὶ τὴν ἀπάντων ἡγεμονίαν οὐ δι' εὐσέθειαν μᾶλλον οὐδὲ διὰ δικαιοσύνην; ἢ ἡμιστὰ πολλὰκις ἐφάνησαν ἀσπυζόμενοι, καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν, ὡς ἀπεφάνητο δι' εὐγνωμοσύνης ἰδίας ὑπερβολὴν ὁ Διονύσιος, ἀλλὰ σὺν τῇ τοῦ πολιτεύμα-

τος ἰδιότητι, καθ' ἃ φησιν ὁ Πολύβιος, καὶ τῇ ἀναμφισβητήτῳ κατὰ τοὺς κινδύνους ἀρετῆ διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν ἐξαιρέτον αἰετῆς Τύχης εὐνοίαν.

Ἐκ μὲν οὖν τῶν λέξεων κρίνουσιν οὐ πᾶν σαφῶς οὕτω φαίνεται λέγων ὁ Πλουτάρχος, ἀλλὰ τὴν ἴσῃ ἀμφοτέραις, Ἀρετῇ καὶ Τύχῃ, βουλόμενος ἀπονέμειν μοῖραν ἐν τῇ τῆς τηλικαύτης ἐκείνης γῶμασι δυνάμειος· λέγει γοῦν ὦδε τοῖς ῥήμασιν· «ὅτι μὲν, εἰ καὶ πᾶν πρὸς ἀλλήλας αἰετῆς πολεμοῦσι καὶ διαφέρονται Τύχη καὶ Ἀρετῇ, πρὸς γε τηλικαύτην σύμψηξιν ἀρχῆς καὶ δυνάμειος εἰκός ἐστίν αὐτὰς σπεισμέναις συνελθεῖν καὶ συνελθούσας ἐπιτελειῶσαι τῶν ἀνθρωπίνων ἔργων τὸ κάλλιστον ὀρθῶς ὑπονοεῖν ὁμοί». Τῇ διανοίᾳ μέντοι τάναντι φαίνεται φρονῶν, ἐξ ὧν ἐν τῷ λόγῳ προΐοντι λέγει τεκμαιρομένοις, ὁ δὴλον, οἰόμεθα, γίνεται καὶ τῷ περὶ μὲν ἀρετῆς ὀλίγα πᾶν διαλέγεσθαι τὸν συγγραφέα, τὸ δὲ λοιπὸν τῆς πραγματείας ὅλον εἰς τὴν τῆς Τύχης ἀνηλωκέναι πρὸς τὴν Ῥώμην εὐνοίαν καὶ φιλίαν.

Καὶ ἀγνοεῖ μὲν οὐδεὶς, οἰόμεθα, τῶν παρόντων ὁ λέγεται τύχη, καλὸν δὲ καὶ πρέπον ἡγοῦμεθα σαφιστέρων αὐτῆς ἐνταῦθα καταστήσαι τὴν ἐνοίαν, ὡς οἶόν τ' ἐστίν, διὰ βραχέων, εἴ τι περὶ ταύτης εἴρηται ποτε, τοῖς φιλοσοφοῦσι, παραθεμένουσιν.

Ἐκ τῶν ἀρχαίων ὁ Ἀριστοτέλης, ὡς ἡμῖν δοκεῖ, δι' ἀκριβείας ἐξηγήσατο πρῶτος αὐτὸς καὶ διώρισε περὶ τῆς τύχης, ὅτι πότε ἐστίν ἐν ταῖς Φυσικαῖς ἀκροάσεσιν¹. ἔστι δὴ κατ' αὐτὸν ἡ τύχη καὶ τὸ συγγενὲς αὐτόματον αἰτίαν κατὰ συμβεβηκὸς ἐν τοῖς ἐνδεχομένοις γίγνεσθαι μὴ ἀπλῶς μὴδ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ τούτων ὅσ' ἂν ἐνεκά του γένοιτο· διαφέρειν δὲ φησι ταῦτα τῷ τὸ δεύτερον ἐπὶ πλείον εἶναι· τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τύχης ἀπὸ τυτύματου, τοῦτο δ' οὐ πᾶν ἀπὸ τύχης εἶναι· εἶναι δὲ ταύτην αἰτίαν κατὰ συμβεβηκὸς ἐν τοῖς κατὰ προκίρεσιν τῶν ἐνεκά του· διὸ περὶ τὸ αὐτὸ δύνανται εἶναι καὶ τύχην· οὐ γὰρ ἄνευ διανοίας ἢ προκίρεσις. Ἐπεὶ δὲ τὸ καθ' αὐτὸ καὶ ἐξ ἀνάγκης αἰτίον ὠρισμένον, εἰκὸς ἀόριστον εἶναι τὸ κατὰ συμβεβηκὸς, ἀπείρων ἂν τῷ ἐνὶ συμβάντων· ὅθεν ἀόριστος ἢ τύχη καὶ ἄδηλος ἀνθρώπων· καὶ παράλογον ἔτι τῶν γὰρ αἰετῶν γινομένων ἢ τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὁ λόγος· ἢ δὲ τύχη παρὰ ταῦτα. Ἐπεὶ δὲ περὶ

1. Ἰωάν. 19, 36.

1. 2, 4—6.

ἢ πρακτὰ καὶ τὰ κατὰ προαίρεσιν ἡ τύχη, προκρούονται δὲ φύσει πάντες ἄνθρωποι τάχαθόν, ἀγαθὴ μὲν ἡ τύχη λέγεται καὶ φαύλη τὸναντίον, ὅταν ἀγαθόν τι καὶ φαῦλον ἀποβῆ, εὐτυχία δὲ καὶ δυστυχία πάλιν, ὅταν μέγθος ἔχοντα ταῦτα· διὸ καὶ ἀβέβαιον ἡ εὐτυχία· το γὰρ ἀπὸ τύχης ἀβέβαιον· οὔτε γὰρ εἴ οὐθ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἶόν τ' εἶναι τῶν ἀπὸ τύχης οὐδέν. Οὐσαὶ δ' ἐν τοῖς κατὰ προαίρεσιν ἢ τε τύχη καὶ ἡ εὐτυχία καὶ τάναντία, οὐδενὶ τῶν ἀψύχων, ὡς τὸ εἰκός, ὑπάρχουσιν οὐδὲ τῶν θηρίων οὐδὲ τῶν παιδιῶν· οὐδὲν γὰρ αὐτῶν ἀπὸ τύχης ποιεῖ, μὴ προαίρεσιν ἔχον, εἰ μὴ τις τοῦτο καθ' ὁμοιότητα φήσειεν, ὡς περ ὁ Πρώταρχος, ὃν ὁ φιλόσοφος εὐτυχεῖς φησὶν εἶναι φάναι τοὺς λίθους, ἐξ ὧν οἱ βωμοὶ, τιμωμένους αὐτούς, τῶν ὁμοζύγων καταπτωμένων· ἀνάλογον δὲ καὶ τὸ τοῦ Εὐαγγελίου: μακρὰ ἡ κοιλία καὶ οἱ μαστοὶ¹. Τὸ δ' αὐτόματον ἔστι καὶ τοῖς ἄλλοις ζώοις καὶ πολλοῖς τῶν ἀψύχων, οἷον ὁ ἵππος ἐσώθη μὲν ἰλθών, οὐ τοῦ σωθῆναι δ' ἔνεκεν ἦλθεν, ἀλλ' αὐτόματος. Ἀνακεφαλαιοῦσιν οὖν ἔστι κατ' Ἀριστοτέλην τύχη κατὰ συμβεβηκός αἰτία τοῖς ἀνθρώποις ἐν τοῖς προαιρετοῖς καὶ περὶ τὰ πρακτὰ ἀγαθὴ μὲν ἡ φαύλη κατὰ τὸ ἀποβάν, εὐτυχία δ' ἡ δυστυχία κατὰ τὸ τούτου μέγεθος λεγομένη, καὶ ἀπὸ τύχης ὅσα γίγνεται τῶν προαιρετῶν ἀπὸ αὐτομάτου τοῖς ἔχουσι προαίρεσιν.

Ὁ μὲν οὖν Ἀριστοτέλης οὐδὲν εἰκῆ καὶ μάτην ἄλλως ἐν τῇ φύσει γίνεσθαι καθομοιογῶν², ἀλλὰ τέλος τι πᾶσαν φοράν καὶ κίνησιν ἔχειν ὠρισμένον, οἷον ἐξαιρέσιν ἀποδοχόμενος φαίνεται τῶν ἐν τῇ φύσει αὐτόματον ἢ τὴν τύχην εἶδος ὑπάρχουσιν ἐκεῖνον³. Ἄλλοι μὲντοι τῶν ἀρχαίων ὡς εἰκίνοσ λέγει, καὶ πολλοὶ δὲ τῶν νεωτέρων, οὐδὲν ἀπλῶς ἀπὸ τύχης ἀποδέχονται συμβαίνων, ἀλλὰ πᾶν τὸ γινόμενον ἔχειν ἀξιοῦσιν αἰτίαν⁴. Ἐλλόγως πᾶν καὶ δικαίως· εἰ γὰρ μηδεμίαν τάξιν τοιούτην μηδὲ νόμον ἐν τοῖς γινομένοις ὑπῆρχεν, οὐδεμίαν ἂν εἶχε τὸ πῆρώπειον ὅλως ἐπιστήμην οὐδὲ κοινωνίαν ἢ πολιτείαν ἐμμελῶς κατηρτισμένην οὐδέ

τι τῶν τοιούτων ὅλως, ἀλλὰ τις ἂν ἦν ἀναρχία παντελῆς ἐν τῷ σύμπαντι, μηδεὶν τῶν ὄντων, ὡς φησὶν ὁ ποιητής, ἰδίαν κεκτημένου μορφῆν¹ ἢ οὐσίαν· φαίνεται δὲ καὶ τῆδε θεωροῦσι τὸ λεγόμενον ἔχειν ὀρθῶς, ὅτι πολλὰ τὸ πάλαι παράδοξα καὶ θαυμαστά δοκοῦντα τοῖς ἀνθρώποις, ἐπανερχθέντα μετὰ ταῦτα ταῖς ἐπιστήμαις ἐπὶ τὸ οἰκείον ἕκαστον αἴτιον, ἐπέκυσαντο φαινόμενα τοιαῦτα, οἷον ἡλίου καὶ σελήνης ἐκλείψεις, οἱ κομηῆται, τὰ μετέωρα καὶ εἰ τι τῶν τοιούτων ἄλλο· διὸ φησὶν ἀγνοίας ἐκείνοι τὴν τύχην ἢ αὐτόματον εἶναι δηλωτικόν, ἐπὶ ταῦτα τῶν ἀνθρώπων ἂ μὴ γινώσκουσιν ἐπαναφέρειν εἰωθότων· ἂ γὰρ ὑφ' ἡμῶν ἀγνοεῖται, γνώριμα πάντως εἶναι ταῦτα τῷ μείζω κειτημένῳ δianoίαν, ἢ τῷ θεῷ.

Τῆς οὖν διανοίας οὐδὲν δυναμένης ἄνευ αἰτίου γινόμενον ἀποδέξασθαι, πολλῶν δὲ πάλιν οὐδὲν ἦσσαν ἐν τε τῇ φύσει καὶ τῷ βίῳ παρὰ τὸ εἰκός καὶ προσδοκώμενον ἀποβαινόντων, ἀναγκασίον Ἀριστοτέλει πειθουμένους παρὰ τὰς φύσει καὶ ἀπλῶς αἰτίας ἄλλας ἀποδέξασθαι, τὰς κατὰ συμβεβηκός, τῇ συμβολῇ καὶ συνεργείᾳ τὸ ἐκ τῆς ἀπλῶς ἀποβήσόμενον αἰτίας ἀλλοιούσας· αἴτιον δὲ τὸ μὴ μίαν, ἀλλὰ μυρίας ὑπάρχειν αἰτίων ἐν τῷ παντί καὶ γινομένων, ὡς εἰπεῖν, συστοιχίας, ὡς τε ταύτας ἀλλήλῃς συγκαλινοῦσας καὶ συνειρομένης ἢ συνωθουμένης τὸ τῶν γινομένων ἐξ ἀνάγκης ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μεταβάλλειν, ὡς περ ἂν τις ἴδοι καὶ ἀλλαχοῦ μὲν οὐκ ὀλίγα γεγενημένα καὶ μονοῦ καθ' ἑκάστην γινόμενα, μάλιστα δὲ καὶ τὰ μέγιστα πάντων ἐν τῇ τῶν ἀνθρώπων ἱστορίᾳ, ἐν ἣ πολλὰκις εὐρίσκομεν ἀνδρὸς ἐνὸς ἢ γυναικὸς μιᾶς ἢ ῥήματος ἐνὸς ἢ πράξεως μιᾶς ἢ τῶν μετέωρων τινὸς τὴν ἐπιφάνειαν ἢ ἐνέργειαν τὴν τῶν ὑπαρχόντων ἄρδην μεταβαλοῦσαν ὄψιν ἢ πορείαν. Ἢ γοῦν ἀνδρῶν ἐνίων, οἷους ἂν τις εἴποι γενέσθαι Σωκράτη, Πλάτωνα, Μωσέα, Παῦλον, Ἀλέξανδρον, Ἀννίβαν, Ἀριστοτέλην, Σικηπίωνα, Καίσαρα, Ναπολέοντα, Κολόμβον, ἦν ἔσχον εἰς τὰ πράγματα καὶ τοὺς ἀνθρώπους, μεγίστη ῥοπή καὶ δύναις οὐδενὶ που τυγχάνει διαμψισθητητέα. Μάλιστα δ' ἂν τις ἴδοι τοιαύτην ἀνθρώπων τε καὶ πραγμάτων ῥοπήν ἐν τῇ τῶν Ῥωμαίων ἱστορίᾳ, πρὸς ἣν εὐθὺς ἐπανερχόμεθα.

Συνεβάλοντο μὲν οὖν ἀληθῶς εἰς τὴν ἐκεί-

1. Λουκ. 11, 28.

2. Ὁ θεὸς καὶ ἡ φύσις οὐδὲν ποιοῦσι μάτην». Περὶ Οὐρ. 1, 4.

3. Ἴδ. τάνωτέρω περὶ αὐτομάτου καὶ τύχης ἐρθέντα.

4. «Ἀναγκασίον εἶναι δοκεῖ τὰ γινόμενα πάντα εἰ αἰτίαν γίνεσθαι τινα». Πλ. Φιληβ. 26, Ε.

1. Nulli sua forma manebat. Ὀουιδ. Μετ. 1, 17.

ων αὔξησιν οὐκ ὀλίγον ἄνδρες οὐκ ὀλίγοι, διαπρέψαντες ἐπ' ἀρετῇ καὶ τχύτῃ μόνῃ πολλὰ διαπραξάμενοι, καὶ οὐδεὶς ἀρνήσασθαι δύναται τὴν ἐκείνων ἀνδραγαθίαν, οἷοι πρὸς ἄλλοις πολλοῖς ἐγένοντο Κίμιλλος, Κικινιάτος, Φαβρίκιος, Φάβιος ὁ Μάξιμος, Κλυδίδιος Μάρκελλος, Σικηπίων ὁ τὴν ἐπικλησιν Ἄφρικανός, ὁ πρεσβύτερος. Οἱ μέντοι λαμπρὰ τῇ τύχῃ χρῆσάμενοι πολλῶν τῆς ἀληθείας εἰσὶν ἐκείνων πλείονες, οἷους ἂν τις εἴποι γενέσθαι Νομᾶν καὶ Ταρκύνιον τοὺς βασιλεῖς, ἐπήλυδας ὄντας, τὸν μὲν ἐκ Σαβίνων, τὸν δ' ἐκ Τυρρηνίας· ἐτι δὲ ὑστέρῳ χρόνῳ Πικύλον Αἰμίλιον, ἄτρωτον ὃν εἶχε στρατὸν ἐκ Μακεδονίας ἐπικυαγόντα. Πολλῶν δ' ἐτέρων παραλειπομένων Κορνήλιος πρῖσταται Σύλλας ἀντικρυς ἐκυτὸν εἰσποῶν τῇ τύχῃ μετὰ τῶν πράξεων καὶ κατὰ Σοφοκλέα βῶων :

« Ἐγὼ δ' ἐμυτὸν παῖδα τῆς τύχης νέμω ».

διὸ καὶ Φήλικα (Felicem) ἐκ τῆς εὐτυχίας ἐαυτὸν ἐπωνόμαζεν. Ἐτι δὲ Γάιος Καῖσαρ ἐμαρτύρησεν αὐτὸς τὴν ἰδίαν εὐτυχίαν, εἰπὼν ποτε πρὸς τὸν κυβερνήτην ὑπὸ τοῦ κλύδωνος μεταβαλλόμενον : « ἴθι, τόλμα, γενναῖε, καὶ δέδιθι μηδέν, ἀλλ' ἐπιδίδου τῇ τύχῃ τὰ ἰστία καὶ δέχου τὸ πνεῦμα πιστεύων ὅτι Καῖσαρα φέρεις καὶ τὴν Καῖσαρος τύχην ». « Οὕτως ἐπέπειστο », φησὶν ὁ Πλούταρχος, « τὴν τύχην αὐτῷ συμπλεῖν, συναποδημεῖν, συστρατεύεσθαι, συστρατηγεῖν ἢ ἔργον ἦν γαλήνην μὲν ἐπιτάξει θάλασσαν, θέρος δὲ χειμῶνι, τάχος δὲ τοῖς βραδυτάτοις, ἀλήνη δὲ τῆς ἀθυμοτάτοις· τὸ δὲ πάντων ἀπιστότερον, φυγὴν Πομπηίῳ καὶ Πτολεμαίῳ Ξενοκτονίαν, ἵνα καὶ Πομπηίος πέσῃ καὶ Καῖσαρ μὴ μισθῆ ». Ἐκείνου δ' οὐχ ἤσσον εὐτυχῆς ἐγένετο καὶ ὁ διδεχάμενος τὸ τε ὄνομα καὶ τὴν ἀρχὴν Ὀκτάουιος ὁ Σεβαστός ἐπικληθείς, ὃς καὶ αὐτὸς ἐαυτῷ τὴν τύχην ἐμαρτύρησε δοῦναι τοῖς θεοῖς ἐξάμενος τῷ θυγατρὶδῷ ἐπὶ στρατείαν ἰόντι Σικηπίωνος μὲν τὴν ἀνδρείαν, Πομπηίου δὲ τὴν εὐνοίαν, ἐαυτοῦ δὲ τὴν τύχην », ἧς καὶ Κλεοπάτραν ὁ Πλούταρχος τίθησι, τὴν Αἰγύπτου βασίλειδα, « περὶ ἣν », φησὶν, « ὡς ἔρμα, κατέδυ καὶ συνετρίβη τηλικούτος αὐτοκράτωρ, ὁ Ἀντώνιος, ἵνα μόνος ὁ Καῖσαρ ᾗ ». Καὶ αὐταὶ μὲν αἱ παρ' αὐτῶν ἐκείνων εἰσὶ μαρτυρίαι.

Ἦδη δὲ ληπτέον ἡμῖν τὰς ἐξ αὐτῶν, ὡς τὸ εἶδος, τῶν γεγονότων ἀναμφισβητήτους. Ὅτι μὲν οὖν πολλή τις ἦν αὐτῶν ἐν τοῖς ἔργοις καὶ

τοῖς πολέμοις ἀνδρεία καὶ τόλμα, τίς ἂν ἐξαρκῶς γένοιτο τὴν ἀλήθειαν σεβόμενος; ἢ μὲν τοι τχύτης, μεθ' ἧς ἡ πόλις ἠυξήθη κραταῖα καὶ μεγάλη, καὶ « πάσης μὲν ἤρξε γῆς, ὅση μὴ ἀνέμβατός ἐστιν, ἀλλ' ὑπ' ἀνθρώπων οἰκεῖται », καθ' ἃ φησι Διονύσιος ἐπὶ τὸ κολακικώτερον σεμνολογῶν, πάσης δὲ θαλάσσης, ὅση πλείσθαι μὴ ἀδύνατός ἐστι, πρώτῳ τῶν ἐκ τοῦ πικνῶτος αἰῶνος μνημονουμένων ἀνατολάς καὶ δύσας ὁρους ποιητακμένη τῆς δυναστείας¹, « οὐ χερσὶν ἀνθρώπων », κατὰ Πλούταρχον, « οὐδὲ γνάμεις προχωροῦσαν ἡγεμονίαν; θεῶν δὲ πρυμῆ καὶ πνεύματι τύχης ἐπιταχυομένην ἐπιδεικνύται τοῖς ὀρθῶς λογιζομένοις ». « Τρόπια τροπαίους ἐπανίσταται », λέγει πάλιν ὁ αὐτός, « καὶ θρίκμβοι θρίκμβους ἀπαντῶσι καὶ τὸ πρῶτον αἶμα τῶν ὄπλων ἐτι θερμὸν ἀποκλύζεται τῷ δευτέρῳ καταλαμβανόμενον. Τὰς δὲ νίκας ἀριθμοῦσιν οὐ νεκρῶν πλήθει καὶ λαφύρων, ἀλλὰ βασιλείαις αἰγμυκλώτοις καὶ δεδουλωμένοις ἔθνεσι καὶ νήσοις καὶ ἡπείροις προσοριζομέναις τῷ μεγέθει τῆς ἡγεμονίας. Μὲν μὲν μάχῃ Φίλιππος ἀπέβαλε Μακεδονίαν, μὲν δὲ πληγῇ παρεχώρησεν Ἀντίοχος Ἀσίαν, ἀπὸ Κερχηδόνοις σφαλέντες ἀπώλεσαν Λύδην, εἰς ἀνήρ μιᾶς ὁρμῆς στρατιᾶς Ἀρμενίαν προσεκτήσατο, Πόντον Εὐξείνου, Συρίαν, Ἀραβίαν, Ἰσθμὸν, Ἀλβανούς, τὰ μέχρι Καυκάσου. Καὶ τὰ μὲν πάντα κατώρθωσε τῇ τῆς πόλεως τύχῃ χρῆσάμενος, ὑστερον δ' ὑπὸ τοῦ ἰδίου δαίμονος ἀνετράπη »· ὁ δὲ δαίμων ὁ τῆς πόλεως οὐκ ἐφήμερος ἐπνευσε (φησὶν ὁ Πλούταρχος), ὡς περὶ ὁ τῶν Μακεδόνων, ἀλλ' ἐκ πρώτων γενέσεων τῇ πόλει συνηθήσας καὶ συναυξήσας καὶ συμπολιτευσάμενος καὶ παραμείνας βεβασίως ἐν γῇ καὶ θαλάττῃ καὶ πρὸς βραβέρους. Διὰ τοῦτον Ἀντίοχος ἐκεῖνος, ὁ μέγιστος καὶ φοβερώτατος αὐτῆς τῶν πολέμων, « ὃ βασιλεὺς οὐδεὶς παραβλητός εἰς τόλμην καὶ δύναμιν », οὐδενὸς ἐπιρρέοντος οἰκοθεν ὑπὸ φθόνου, χειμάρρου δίκην ἐκχυθείς καταναλώθη περὶ τὴν Ἰταλίαν. Διὰ τοῦτον Ἀντίοχος μὲν ὁ βασιλεὺς ἠσχολεῖτο, πολεμουμένου Φιλίππου, Φίλιππος δὲ προητηγμένος ἐπιπτε, κινδυνεύοντας ὑστερον Ἀντιόχου. Διὰ τοῦτον οἱ Κίμβροι καὶ οἱ Τεύτονες τόπων καὶ χρόνων διχστήμασι μεγάλους ἐχωρίσθησαν καὶ διεσπάρθησαν, ἵν' ἀρκέσῃ μαχόμενος ἀνά μέρος ἐκα-

1. Gentibus est aliis tellus data limite cerlo: Romanæ spatium est urbis et orbis idem.

¹ Οουίδ. Fast 2, 683—4.

πύριος ὁ Μάριος καὶ μὴ τριάκοντα μυριάδες ἰνδρῶν ἀθητήτων καὶ ἀμάχων ὄπλων ὁμοῦ συμπεσοῦσαι κατακλύσωσι τὴν Ἰταλίαν. Διὰ τοῦτον ἐν Ἀσίᾳ Μιθριδάτην μὲν οἱ Σαρματικὴ καὶ κτειρόντων πόλεμοι, τοῦ Μαρσικοῦ τὴν Ῥώμην ἐπιρλέγοντος, Τιγρᾶνην δὲ τοῦ πενθεροῦ, λαμπροῦ τὸ πρῶτον ὄντος, ὑπόνοια καὶ φθόνος ἐχώριζε, μέχρι χωρὶς ἡττηθέντες ἐκάτεροι συναπώλοντο.

Τοῦ δ' αὐτοῦ πρὸς τούτοις δαίμονος καὶ ἡ περὶ τὰς μεγίστας συμφορὰς τῆς πόλεως ὄρθωσις, ὡς Γαλατῶν μὲν τὴν ἀκρόπολιν πολιορκούντων, « νουσον ἀνά στρατὸν ὥρσε κακὴν, ἔλεγοντο δὲ λαοί », τοῦ δὲ Καπιτωλίου διὰ νικτερινῆς ἐκείνων ἐφόδου κινδυνεύοντος ἀλώναι, τῶν πολεμίων λαθόντων. τοὺς τε φύλακας καὶ τοὺς ἐκείνων συνέργους καὶ προκοίτους κύνας ὑπὸν δειδημένους, οὐκ ἠπόρησε φωνῆς κικόν τοσοῦτον μηνῦσαι καὶ φράσαι δυναμῆως τῶν ἰερῶν τοῦ ναοῦ τῆς Ἥρας γηνῶν κλαγγῇ τραχεῖα καὶ διατόρῳ τοῦς Ῥωμαίους ἐξεγειράντων, οἱ συμφρονήσαντες τὸ γενόμενον ἰώσαντο καὶ κατεκρήμνισαν τοὺς πολεμίους. Καὶ αὐτὴν δὲ τὴν ἄωρον τοῦ Μακεδόνος ἥρωος τελευτῆν, ἀνδρὸς εὐτυχήμασι μεγάλοις καὶ κατορθώμασι λαμπροῖς ὑπὸ θάρσους ἀμάχου καὶ φρονήματος, ὡς περ ἄστρου, φερομένου καὶ δεικνύοντος ἐξ ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμᾶς καὶ βῆλλοντος ἤδη τὰς τῶν ὄπλων αὐγὰς εἰς τὴν Ἰταλίαν, τῇ τῆς Ῥώμης τύχῃ τῷ Πλουτάρχῳ συναποδοτέον, ἀμφίβολον ὄν εἰ τὴν ὑπ' ἐμῆν δουλείαν ἐμελλεν ἀποφεύξασθαι, μὴ θνόντος.

Συλλήβδην οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων μεγίστην εὐρίσκαμεν οὖσαν τὴν τῆς τύχης εἰς τὴν τῆς πόλεως ἐκείνης αὐξήσιν συνεργασίαν, αἰεὶ μὲν, ἰδίᾳ δ' ἐν τοῖς ἐξῆς, αὐτῇ δεξιᾷ γενομένης.

Καὶ πρῶτον ἡ Ἰταλικὴ χειρσόνησις εἰς πολλὰς καὶ ποικίλας ὑπὸ τε τῶν ὁρέων καὶ τῶν ποταμῶν καὶ τοῦ μήκους εἰς μεσημβρίαν. ἀπὸ βορρᾶ κατατετημημένη χώρας, ἐκ δὲ τούτου καὶ τοὺς οἰκούντας εἰς ἔθνη πολλὰ κερματίσασα, δυνατῶν τῆς Ῥωμαίους κατέστησεν ἐφεξῆς καταστρέψασθαι πάντα.

Εἶτα φιλοκινδύνους ἀνδρας οἰκιστάς, ὡς ἴσκειν, ὑπ' ἀρχηγῷ τῷ Ῥωμύλῳ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἡ πόλις λαβοῦσα καὶ τοὺς ἐπιγενομένους ἐντεῦθεν ὁμοίους ἔχουσα, πρὸς αὐξήσιν αἰεὶ καὶ πλουτισμὸν ἀπὸ τῶν γειτόνων ὀρμώντας καὶ ἐκ τῶν ἐντεῦθεν ἐρίδων καὶ παλέμων αἰεὶ μᾶλλον ἀσχομένους τὰ πολεμικὰ καὶ βελτίους ἰνα χρόνον ἐαυτῶν γιγνομένους, ἤδη κατὰ

τοὺς Σαρματικὸς πολέμους ὑπὸ τριακοντάκις μυρίων ἀνδρῶν οἰκουμένη, κατὰ Πλουτάρχον ἀνδρώδεις ἀπαντας καὶ πολεμικοὺς ἐκέκτητο τοὺς ἐνοίκους

« . . . ἐπισταμένους μὲν ἀφ' ἵππων ἀνδράσι μάρνασθαι καὶ ὄθι χρῆ πείζον ἔοντα ».

Καὶ αὐταὶ μὲν, ὡς γεννωμένην τρόπον τινὰ τῇ πόλει παρέσχεν ἀφορμὰς ἡ τύχη πρὸς αὐξήσιν. Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων, ἐν οἷς αὐτὴν ὀρῶμεν εὐμενῇ τοῖς Ῥωμαίοις ἀποδειχθεῖσαν, ἔστι κυριώτατα πρὸς τῇ τῶν Γαλατῶν ἀποχωρήσει καὶ τῷ Ἀλεξάνδρου θανάτῳ, κωλύσαντι τοῦτον ἀπὸ τῆς ἐπὶ δυσμᾶς ἐπιστρατείας

α) αἱ τῶν ἐκείνου διαδόχων ἐρίδες καὶ πόλεμοι, τῶν δὲ τῆς Αἰγύπτου βασιλείων εὐνοια τὸ ἐξ ἀρχῆς τῇ Ῥώμῃ καὶ φιλία

β) ἡ τῆς Κερχηθόνος κακῶς εἰς πόλεμον ἐχούσης ἀδυναμία καὶ μάλιστα διὰ τὰ στρατεύματα ταύτης ἀπὸ μισθοφόρων ἐκαστοτε ξένων ἀθροίζεσθαι τε καὶ διαλύεσθαι βραδίως

γ) ἡ τῆς Ἑλλάδος εἰς πολλὰς ἀδυνάτους πολιτείας ἐν τῷ τότε διαίσεις

δ) ἡ Ἀννίβα μετὰ τὸ ἐν Κάνναις ἀνδραγάθημα πρὸς Ῥώμην ἀποδειλίαισι καὶ τὸ τῆς νίκης ἐντεῦθεν ἀκαρπον, εἶτα δ' ἡ παντελῆς ἀπὸ Κερχηθόνος ὑπὸ φθόνου πολιτικοῦ καὶ ζήλου τῶν ἐναντίων ἀπόλειψις

ε) ὁ καὶ θαυμαστὸν ἂν εἶναι δοξείεν, ὁ δεινός, ὃ Σύφαξ ὁ Νομάς ἡγεμὼν ἐάλω, τῆς Σοφονίσθης ἔρωσ, Ἀσδρούβου μὲν θυγατρὸς τοῦ Κερχηθονίων στρατηγοῦ, Μασσανάσῃ δὲ Νομάδων ἡγεμῶνι κακείνῳ τὸ πρῶτον ἡγγυημένης. Ἐπεὶ δ' αὐτὴν ἡ σύγκλητος, ἵνα τὸν ἀνδρα προσαγάγηται, τοῦ πατρὸς ἀπόντος, ἐξέδωκε τῷ Σύφακι, μένεα πνέων, ὡς τὸ εἰκόσ, ὁ Μασσανάσῃς τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ὀλίγην ἐν Λιβύῃ συνεβάλετο τῷ Σικηπίωνι μοῖραν εἰς νίκην, ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ μάλιστα τῆς Κερχηθόνος ἀναστάσεως αἰτίας ἐγένετο πρὸ τῶν Ῥωμαίων αὐτὸς τὴν ἐκείνης δύναμιν εἰς γόνου βελῶν καὶ καταδαμάσας. Ἐπειδὴ δὲ τῇ Σοφονίσθῃ συλλήξιν ἐμελλεν ἡμῖν ὁ λόγος, καλὸν ἡγησάμεθα περᾶναι τὴν πραγματείαν ὃ πεποιήκαμεν εἰς αὐτὴν ἐπιγράμματι :

Δειλαίη Σοφονίσθα, φίλης ἀέκουσ' ὀλέτειρα
πατρίδος ἱμερτῷ κάλλει μέλλεις ἔμεν
ἢ πρὶν Μασσινίσειω μνηστῇ περ' ἀνακτος ἔουσα,
πάτρης βουλομένης, ὑστερον ἐξεδόθης
οὐλομένῳ Σύφακι Νομάδων ἀγῶ ἵππιοχαρμῶν
Αὐσονίους διὰ σοὺς ἐκπρολιπνῆτι γάμους

τιόμενος δ' ὕβριν Καρχηδόνι κείνος ὄλεθρον
ἤνεγκεν πύματον, Μασσίνισσο μένος.

Αἴθ' ὄφελος μὴ φῦναι· ἐπέι μέγα πατρίδι πῆμα
σὰ χάριτες καὶ τῆ μέλλ' ἔμεν ἀγλατή.

ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ ·

ΠΕΡΙ

Ε Ν Υ Π Ν Ι Ω Ν.

(*Ἀνεγνώσθη ἐν τῇ ΨΚΒ' συνεδριάσει*).

Περὶ ἐνυπνίων μέλλοντες πραγματεύεσθαι, δέον ἵνα τὸ πρῶτον διασαφήσωμεν τὴν τῆς λέξεως ἀρχὴν καὶ χρῆσιν. Αὕτη (ἐνύπνιον) ἐστίν, ὡς ἔστιν ἐκ τῆς μορφῆς εὐχερῶς εἰκάσαι, τὸ οὐδέτερον τοῦ ἐπιθέτου ἐνύπνιος (ἐκ τῆς ἐν προθέσεως καὶ τοῦ ὕπνος) καὶ σημαίνει, ὡς τὸ εἰκός, τὸ καθ' ὕπνου ἢ ἐν ὕπνῳ φαινόμενον. Ἀπαντᾷ ἡ λέξις ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων ἤδη παρ' Ὀμήρῳ μετὰ χρήσεως ἐπιρρηματικῆς, ἐν οἷς φησιν ὁ ποιητὴς ἐν Ἰλ. Β, 56 καὶ Ὀδυσ. Ε, 495· « θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος ». Ἀλλαχοῦ δὲ πάλιν ἐστὶν ἡ λέξις ἐν χρήσει ὡς οὐσιαστικόν, οἷον παρ' Ἡροδότῃ: *ὄψις ἐνυπνίου*, ὡς περ ἀνεὶ ἔλεγεν: *ὄψις ὄνειρατος*. Διαφέρει δὲ τῶν δύο τούτων λέξεων ἡ χρῆσις παρ' Ὀμήρῳ γοῦν οὕτως, ὥστε τὸ μὲν *ἐνύπνιον* σημαίνει φαίνεται τὴν τοῦ ἐνυπνιάζοντος κατάστασιν, ὁ δὲ *ὄνειρος* τὴν ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ θείαν ἐπιφάνειαν. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς λέξεως. Ἐπειδὴ δὲ τὸ *ἐνύπνιον* ὡς συνώνυμον τῆς λέξεως *ὄνειρος* ἢ *ὄνειρον* ἢ *ὄνειρατα* σημαίνει καθόλου τὸ καθ' ὕπνου φαινόμενον ἢ τὸ ἐν ὕπνῳ φάντασμα κατ' Ἀριστοτέλην, ἀρκτέον ἡμῖν, ὡς τὸ εἰκός, ἀπὸ τῆς διασαφήσεως τοῦ φαινομένου τούτου, ὅπερ ὕπνον καλοῦμεν. Ἔστι μὲν οὖν ἀπλῶς ὀριζόμενοι ὁ ὕπνος, ὡς πάντες γινώσκουσιν, ἢ κατὰστασις τοῦ ἀνθρώπου καὶ καθόλου τῶν ζώων, καθ' ἣν αὐτὰ, παυομένης, ὡς εἰπεῖν, τῆς τῶν αἰσθητηρίων λειτουργίας, ἀπαλλάττονται πάσης (ἢ σχεδὸν τι πάσης) πρὸς τὰ ἔξω κοινωνίας· εἰθισμένοι δὲ πάντοτε νὰ πραγματευόμεθα τὸ πρῶτον ἱστορικῶς τὰ ζητή-

ματᾶ, καλὸν ἠγησάμεθα καὶ ἐνταῦθα ν' ἀνκοινωνώσωμεν, ἀρχόμενοι τῆς πραγματικῆς, ὅσα περὶ ὕπνου τε καὶ περὶ ἐνυπνίων ἐφιλοσόφησεν ὁ πρῶτος περὶ τούτων ἐπιστημονικῶς πραγματευθεὶς Ἀριστοτέλης. Οὗτος μετὰ τὴν περὶ *Μνήμης καὶ Ἀραμνήσεως* θεωρίαν μεταβαίνων εἰς τὴν περὶ *Ὑπνου καὶ Ἐγρηγόρσεως*, ἀρχεται σκεπτόμενος « τίνα ταῦτα τυγχάνει ὄντα καὶ πότερον ἴδια τῆς ψυχῆς ἢ τοῦ σώματος ἢ κοινά . . . καὶ διὰ τίν' αἰτίαν ὑπάρχει, καὶ . . . (εἰ) ἅπαντα κοινῶν ἦεν αὐτῶν ἀμφοτέρων ». Εἶτα « τί ἐστὶ τὸ *ἐνύπνιον* καὶ διὰ τίν' αἰτίαν οἱ καθεύδοντες ὅτε μὲν ὄνειρώττουσιν, ὅτε δ' οὐ· ἢ συμβαίνει μὲν αἰεὶ τοῖς καθεύδουσιν ἐνυπνιάζειν, ἀλλ' οὐ μνημονεύουσι, καὶ εἰ τοῦτο —, διὰ τί . . . καὶ (εἰ) ἐνδέχεται τὰ μέλλοντα προορᾶν ἢ οὐ καὶ πῶς, εἰ ἐνδέχεται, καὶ τὰ ὑπ' ἀνθρώπων πραχθήσεσθαι μέλλοντα μόνον ἢ καὶ ὧν τὸ δαιμόνιον αἴτιον καὶ γίνεται φύσει ἢ ἀπὸ τῶν τομμάτων ». Ταῦτα πάντα τὰ ζητήματα θέμενος καθ' ἣν ἐνταῦθα διώρισται τάξιν ὁ Ἀριστοτέλης, πειρᾶται καθεξῆς τῆς λύσεως τούτων ἐκάστου κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον. Εὐρίσκει δὲ καθόλου τὸν ὕπνον ὄντα πῆ στέρησιν τῆς ἐγρηγόρσεως, ἀντικείμενον αὐτῇ, καθάπερ ὕγιειν μὲν νόσος, κάλλει δ' αἰσχος, ἰσχύϊ δ' ἀσθένεια, ὄψει δὲ τυφλότης, ἀκοῇ δὲ κωφότης. Ἐπειδὴ δ' ὁ ἐγρηγορῶς ἐγρηγόρει τῷ αἰσθάνεσθαι καὶ τὸν αἰσθανόμενον ἐγρηγορεῖν νομίζομεν, ἢ δ' αἰσθησις κίνησις τις ἐστὶ τῆς ψυχῆς διὰ τοῦ σώματος, φανερόν ἐστι κοινὸν ἀμφοῖν, ψυχῆς καὶ σώματος, τὸ πάθος. Τῶν οὖν φυτῶν αἰσθη-

σεως μὲν ἀμοιρούτων, αὐξήσεως δὲ καὶ φθίσεως μόνον μετεχόντων, οὐχ ὑπάρχει τούτοις ὑπνος οὐδ' ἐγρήγορις· τὰ δ' αἰσθησιν ἔχοντα, τούτ' ἐστὶ τὰ ζῶα, δεόν ἵνα μετέχωσιν ἀμφοτέρων, ἀλλ' οὐδετέρου τούτων αἰεὶ καὶ συνεχῶς, ὡς ἀνάγκης οὔσης ἀδυνατεῖν τὸ ὄργανον, οὐ « ἐστὶ τι κατὰ φύσιν ἔργον, ὅταν ὑπερβάλλῃ τὸν χρόνον, ᾧ δύναται τι ποιεῖν, οἷον τὰ ἔμματα ὀρῶντα καὶ παύεσθαι τοῦτο ποιοῦντα, ἐμοίως δὲ καὶ χεῖρα καὶ ἄλλο πᾶν » τὸ τοιοῦτον. Ἔστιν ἄρα τοῖς ζώοις τὸ καθεῦδειν ἀνεγκλίον, ὡς « ἐναντίον τῷ ἐγρηγορέναι », διότι « ἀδυνατῆσι » (τὸ τῆς αἰσθήσεως ὄργανον) ὅταν ὑπερβάλλῃ τὸν χρόνον ὅσον ἦν ἀδυνατέον αἰσθάνεσθαι συνεχῶς καὶ οὐκέτι τοῦτο ποιήσει ». Ἔστιν οὖν ὁ ὑπνος « ἀδυναμία δι' ὑπερβολὴν τοῦ ἐγρηγορέναι », ὡς ἀδύνατον ὄν αἰεὶ ἐνεργεῖν, ἐνεργείας τινὸς ὑπάρχοντος, ὡς εἰκός, τοῦ ἐγρηγορέναι. Ἀποδείκνυσαι δ' ὁ φιλόσοφος δι' ἐπιχειρημάτων ὁμοίων καὶ τὸ μηδὲν αἰεὶ καθεῦδειν ἐνδέχασθαι· διότι (λέγει) ὁ μὲν ὑπνος οἷον δεσμός τις ἐστὶ καὶ ἀκίνησις τῆς αἰσθήσεως, ἀνάγκη δὲ πᾶν τὸ καθεῦδον ἔχειν αἰσθησιν, « ἐνεργεῖν δὲ τῇ αἰσθήσει » κυρίως καὶ ἀπλῶς ἀδύνατον ἅμα καθεῦδον· ὅθεν ἐξ ἀνάγκης ἐστὶ πᾶς ὑπνος ἐγερτός. Ἐκ τούτων ἔπεται, κατ' Ἀριστοτέλην, ὅτι τὰ ζῶα πάντα, « πλωτὰ τε καὶ πτηνὰ καὶ πεζὰ » καὶ ὅλως « ὅσα περ ἔχει ὀφθαλμούς », κοινωνοῦσιν ὑπνου, τὰ δὲ φυτὰ ἀμοιροῦσιν ἀμφοτέρων, ὑπνου τε καὶ ἐγρηγόρσεως, ἅτε στερούμενα μὲν αἰσθήσεως, ἧς εἶδομεν οἷον ἀκίνησιαν τινὰ ὑπάρχοντα τὸν ὑπνον, εἰς δὲ τὴν θρέψιν μόνην ἔχοντα τὴν ζωὴν περιωρισμένην, ἧτις μᾶλλον ἐν τῷ καθεῦδειν ἢ ἐν τῷ ἐγρηγορέναι φαίνεται τελομένη, διότι « τρέφεται καὶ αὐξάνεται » τότε μᾶλλον, ὡς οὐδὲν προσδεόμενα πρὸς ταῦτα τῆς αἰσθήσεως, ὥστε καίπερ ὑπνου μὴ μετέχοντα τὰ φυτὰ τῆς ἐν ὑπνῳ κατὰστάσεως ἀνάλογόν πη τὴν ζωὴν κεκτῆσθαι.

Ἔστι μὲν οὖν ὁ ὑπνος, κατὰ τὸν φιλόσοφον, ἀδυναμία τῆς κοινῆς αἰσθήσεως, ἢ, ταῖς ἐκείνου λέξεσι χρωμένους, τῆς κοινῆς ταῖς αἰσθήσεσι πάσαις ἀκολουθούσης δυνάμεως, « ἢ καὶ ὅτι ὀρᾷ καὶ ἀκούει καὶ αἰσθάνεται » τὴν αἰσθησιν ἔχει. Ἔστι δὲ τοῦτο ὁ καλοῦμεν σενειδὸς ἢ συνείδησις, ὡς γίνεται δῆλον ἐξ ὧν ἀμέσως ἐπιφέρει: « οὐ γὰρ δὴ τῇ γε ὄψει ὀρᾷ ὅ τι ὀρᾷ »· κοινὸν δὲ καὶ κύριον τῶν αἰσθήσεων πασῶν δοχεῖον φαίνεται οὕσα αὐτῷ ἢ ἀφ' ἧς τὸ ἀπτικόν, ὃ « χωρίζεται μὲν (αὐτὸ) τῶν ἄλλων αἰσθητηρίων, τὰ δ' ἄλλα

τούτου ἀχώριστα ». Τούτου τοίνυν ἐστὶ, κατ' Ἀριστοτέλην, πάθος ἢ ἐγρήγορις καὶ ὁ ὑπνος· διὸ καὶ κοινός ἐστι τοῖς ζώοις, ὡς μόνης τῆς ἀφῆς πᾶσιν ἀπλῶς κοινῆς ὑπαρχούσης· ἄλλως ἤθελεν εἶναι πως ἄτοπον, ἐν ᾧ δὲν εἶν' ἀναγκαῖον οὐδὲ δυνατόν ἵνα ἐνεργῶσιν αἰ αἰσθήσεις ἅμα πᾶσαι, ν' ἀργῶσι καὶ ν' ἀκίνητιζῶσιν ἅμα. « Τοῦ δὲ κυρίου τῶν πάντων αἰσθητηρίου . . . πεπονθότος τι, συμπάσχειν ἀναγκαῖον καὶ τὰ λοιπὰ πάντα ». Ἔστι δὲ (λέγει) καὶ πολλαχόθεν ἄλλοθεν δῆλον, ὅτι δὲν συνίσταται ὁ ὑπνος εἰς τὴν τῶν αἰσθήσεων πασῶν ἀργίαν καὶ ἀχρησίαν οὐδὲ τὴν περὶ τὸ αἰσθάνεσθαι ἀδυναμίαν, ὡς τούτων καὶ ἐν ἄλλοις πάθεσιν, οἷον ἐν ταῖς λιποψυχίαις, συμβαινόντων, ἀλλ' εἰς τὴν χρήσεως ἀδυναμίαν, ὅταν αὐτὴ γίνηται ἐν τῷ πρώτῳ ᾧ αἰσθάνεται πάντων αἰσθητηρίῳ· διότι τούτου μὲν ἢ ἀδυναμία ὡς κυρίου ἐπιφέρει καὶ τὴν τῶν ἄλλων, ἢ δ' ἐκείνων οὐχὶ ἀναγκαιῶς τὴν τούτου. Αἰτίαν δὲ τοῦ ὑπνου τελεολογικῶς ἐξετάζων, ἅτε τῆς μὲν φύσεως ὁμολογουμένως « ἕνεκά του » πάντα ποιούσης, τούτου δ' ὑπάρχοντος ἀγαθοῦ τινος, εὐρίσκει τὴν ἀνάπαυσιν, ὡς οὖσαν ἀναγκαίαν ἅμα καὶ ὠφέλιμον παντὶ τῷ πεφυκότι μὲν κινεῖσθαι, μὴ δυναμένῳ δ' αἰεὶ καὶ συνεχῶς τοῦτο ποιεῖν ἠδωμένως· διὸ ὡς ἀναπαύσει ὄντι προσάπτουσι (λέγει) τὴν τοιαύτην μεταφορὰν τῷ ὑπνῳ· σώζονται δὲ τὰ ζῶα ἀναπαύσεως γεύομενα, ὥστε σωτηρίας ἕνεκα τῶν ζῶων ὁ ὑπνος. Πρὸς τί δὲ πάλιν ἢ σωτηρία; τῆς ἐγρηγόρσεως ἕνεκα· διότι αὐτὴ τὸ τέλος· διότι τοῦ βελτίστου ἕνεκα πάντα τάλλα· βέλτιστα δ' ἐν τοῖς ζώοις τὸ φρονεῖν καὶ τὸ αἰσθάνεσθαι, ταῦτα δ' ἐν τῇ ἐγρηγόρει. Ἐπισκεπτόμενος δ' ἔπειτα « ποίας κινήσεως καὶ πράξεως ἐν τοῖς σώμασι » θεωρητέον συνέπειαν τὸ ἐγρηγορέναι καὶ τὸ καθεῦδειν, εὐρίσκει τοιαύτην τὴν ἐν τῷ πρώτῳ αἰσθητηρίῳ, ἐν ᾧ ἡ ἀρχὴ τῆς τε κινήσεως, ὥσπερ ἀλλαχοῦ διώρισε, καὶ τῆς αἰσθήσεως· τοῦτο δέ, φησι, τοῖς ἐναίμοις τὸ περὶ τὴν καρδίαν μέρος. Ἐν τούτῳ λοιπὸν τῷ μορίῳ πρώτῳ γίνεται κατ' Ἀριστοτέλην ἢ ἐγρήγορις καὶ ὁ ὑπνος· τούτου δὲ σημεῖον ὅτι καθεῦδοντες ἐνιοὶ κινοῦνται καὶ ποιοῦσι πολλὰ ἐγρηγορικά, οὐ μὲνται (προστίθησιν) ἄνευ τινὸς φαντάσματος καὶ αἰσθήσεως. Γίνεται δὲ κατ' αὐτὸν ἐκ τῆς περὶ τὴν τροφὴν ἀναθυμιάσεως τῆς εἰς τὰς φλέβας, ὠθεῖται δ' ἀναγκαιῶς μέχρι σημείου τινὸς τὸ ἀναθυμιάμενον, εἶτα δ' ἀντιστρέφει καὶ μετάβάλλει καθάπερ Εὐροπον. Ὅν δὲ θερ-

μόν τὸ ἀναθυμώμενον πέφυκε φέρεσθαι πρὸς τὰ ἄνω, ἐκεῖ δὲ γεγόμενον ἀθρόον πάλιν ἀντιστρέφει καὶ καταφέρεται· διὸ (λέγει) μάλιστα πρέχει ὕπνον ἢ τροφή· διότι ἐκ ταύτης ἀθρόον πολὺ τὸ τε ὑγρὸν ἀναφέρεται καὶ τὸ σωματώδες· ἀφ' οὗ δ' ἀνενεχθῆ, βρύνει μὲν καὶ ποιεῖ νυστάζειν ἰστάμενον, ὅταν δὲ ῥέψῃ κάτω καὶ ἀπόσῃ τὸ θερμὸν ἀντιστρέψαν, ἐπέρχεται ὁ ὕπνος καὶ τὸ ζῶον καθεύδει· τεκμηρία δὲ τούτου φέρε τὰ ὑπνωτικά, ὡς καρτερίαν ἐμποιοῦντα πάντα, τὰ τε βρωτὰ καὶ τὰ ποτά, μήκωνα, μανδραγόραν, οἶνον· καὶ οἱ καταφερόμενοι καὶ νυστάζοντες ἀδυνατοῦσιν αἶρειν αὐτῶν τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ βλέφαρα· καὶ τοιοῦτός (φησὶν) ὁ ὕπνος μάλιστα μετὰ τὴν τροφήν ἢ τὰ σίτα διὰ τὴν ἐξ αὐτῶν ἀναθυμίασιν, καὶ ὁ ἐν τῇ πρώτῃ ἡλικίᾳ, πολὺς ὢν διὰ τὸ τὴν τροφήν ἄνω φέρεσθαι πᾶσαν· τούτου δὲ σημεῖον ἡγεῖται τὸ ὑπερβάλλειν τὸ μέγεθος τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω κατὰ τὴν πρώτην ἡλικίαν, ἅτε τῆς αὐξήσεως ἐπὶ ταῦτα γινομένης· Ἐκ δὲ τούτου καὶ ἐπιληπτικά γίνονται τὰ παῖδιά, διὰ τὸ τὸν ὕπνον εἶναι πως ἐπιληψίν· οὐ σημεῖον ὅτι πολλοῖς ἡ ἀρχὴ τοῦ πάθους τούτου συμβαίνει καθεύδουσι, καὶ καθεύδοντες μὲν ἀλίσκονται, ἐγρηγορότες δ' οὐ· διὸ συμβουλεύει τοῖς παιδίοις ὁ φιλόσοφος μὴ πολὺν διδόναι τὸν οἶνον, ἀλλ' ὑδαρῆ καὶ ὀλίγον, ὄντα πνευματώδη, καὶ τούτου μᾶλλον τὸν μέλανα· Ἐκ τούτου δ' ἐξηγεῖται καὶ τὸ τῶν ἀδηλοφλέβων καὶ νανωδῶν καὶ μεγαλοκεφάλων φίλυπνον· διότι οἱ μὲν ἀδηλόφλεβοι, λέγει, στενάς ἔχουσι τὰς φλέβας, ὡς οὐ ῥᾶδιον διαρρεῖν κατιόν τὸ ὑγρὸν, οἱ δ' ἄλλοι πολλὴν τιν' ἔχουσι τὴν ἄνω ὀρμὴν καὶ ἀναθυμίασιν· τούναντίον δέ, φησὶ, γίνεται τοῖς φλεβώδεσι καὶ τοῖς μελαγχολικοῖς, τοῖς μὲν διεύροικον τῶν φλεβῶν, τοῖς δὲ διὰ τὸ μὴ γίνεσθαι πλῆθος ἀναθυμιάσεως ἕνεκα τῆς ἔσω ψυχρότητος· Ἐκ δὲ τούτων καὶ τῶν τοιούτων ἐξάγει τὸ συμπέρασμα κατὰ τὴν ἰδίαν θεωρίαν, ὅτι α ὁ ὕπνος ἐστὶ σύνοδος τις τοῦ εἶσω θερμοῦ καὶ ἀντιπερίστασις φυσικῆ » δι' ἣν εἴρηκεν ἀνωτέρω αἰτίαν· ἐκ τούτου δέ, φησὶ, πολλὴ ἢ κίνησις ἐν τῷ ὕπνῳ· ἐν οἷς δὲ τόποις, ὡς ἐν τοῖς ἄνω καὶ τοῖς ἔξω, ἐκλείπει,

καταψύχεται, διὸ καὶ καταπίπτει τὰ βλέφαρα, τὰ δ' ἔσω καὶ τὰ κάτω διατελοῦσιν ἐτ. θερμά· Ἐπειδὴ δὲ ὅτι μὲν ὁ ὕπνος ἰσχυρότατος, κατὰ τὰ ῥηθέντα, μετὰ τὰ σίτα, καὶ ἔστιν ὑπνωτικά ὁ τε οἶνος καὶ τὰ λοιπὰ αὐτά, ἔχοντα θερμότητος, οὐδεὶς, φησὶν, ἀπορήσειεν ἄν, ἔστι δ' οὐκ εὐλογον τὸν μὲν ὕπνον εἶναι κατάψυξιν, τὰ δὲ τοῦ καθεύδειν αἰτία θερμά, συνεχόμενος ἀπορίας ὁ φιλόσοφος πειράττι, καθ' ἧς αὐτῷ παρῆχε φυσιολογικὰς ἢ σύγχρονος ἐπιστήμη γνώσεις, διὰ μακρῶν ἐξηγήσασθαι καὶ συμβιβάζσαι τὰ φαινόμενα ταῦτα· Ἐχέτω δ' οὖν ὅπη βούλεται τὰ κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην· ἡ δ' ἐξέγερσις γίνεσθαι, φησὶν, ὅταν πεφθῇ καὶ κρατήσῃ ἐν ὀλίγῳ πολλὴ ἐκ τοῦ περιεστώτος ἢ συνεωσμένη θερμότης καὶ διακριθῇ τὸ τε σωματωδέστερον αἷμα τὸ ἐν τοῖς κάτω μέρεσι καὶ τὸ λεπτότατον καὶ καθαρώτατον τὸ ἐν τῇ κεφαλῇ. Γίνεται τοῖνυν ὁ ὕπνος ἀδιακριτωτέρου γινομένου τοῦ αἵματος μετὰ τὴν τῆς τροφῆς προσφορὰν, ἕως οὐ γινομένης τῆς διακρίσεως τοῦ αἵματος τοῦ μὲν καθαρωτέρου εἰς τὰ ἄνω, τοῦ δὲ θολερωτέρου εἰς τὰ κάτω, γένηται ἢ ἐγερσις· Ἀνακεφαλαίων δ' ὁ φιλόσοφος τὰ μέχρι τοῦ δε ῥηθέντα περὶ τῆς τοῦ ὕπνου γενέσεως ἐν ὀλίγοις ἐπιφέρει τάδε· ὅτι τὸ μὲν τοῦ καθεύδειν αἰτίον ἐστὶν « ἢ ὑπὸ τοῦ σωματώδους, τοῦ ἀναφερομένου ὑπὸ τοῦ συμφύτου θερμοῦ, ἀντιπερίστασις ἀθρόως ἐπὶ τὸ πρῶτον αἰσθητήριον », ὁ δὲ ὕπνος ἐστὶ « κατὰ τὴν αἰσθητήριον πρὸς τὸ μὴ δύνασθαι ἐνεργεῖν, ἐξ ἀνάγκης μὲν γινόμενος διὰ τὸ τοιαύτην εἶναι τὴν τοῦ ζώου φύσιν, ἕνεκα δὲ σωτηρίας· σώζει γὰρ ἢ ἀνάγκησις ». Τοσαῦτα μὲν περὶ ὕπνου ὁ Ἀριστοτέλης· Ἐντεῦθεν δὲ μεταβῆς εἰς τὴν περὶ ἐνουπνίου ζήτησιν, ἀποδείκνυσι διὰ μακρῶν ὅτι τοῦ φανταστικοῦ τοῦ τοιοῦτον πάθος, ἦτοι τὸ ἐνουπνιάζειν, ἅτε τοῦ ἐνουπνίου φαντάσματος ὄντος ἐν ὕπνῳ φαινόμενον· « τὸ γὰρ ἐν ὕπνῳ φανταστικὸν ἐνουπνιον λέγομεν ».

Θεωρεῖ τοῖνυν ὁ φιλόσοφος τὸ ἐνουπνιον ὡς ἀνεγερσιν ἢ ἀναπράξασιν τῶν ἐντυπώσεων τῶν ἐνκαταλειπομένων ἐκαστοτε ἐν τοῖς αἰσθητήριοις μετὰ τὴν τῶν αἰσθητῶν ἀπέλευσιν.

ΙΩΡΔΑΝΗΣ ΚΑΡΟΛΙΑΔΗΣ.

ΕΡΕΠΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΚΥΖΙΚΟΥ.

(*Ανεγνώσθη ἐν τῇ ΨΑΖ' συνεδριάσει*).

Πρὸς ἀνατολὰς τῆς νῦν πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας Κυζικίου Ἀρτάκης ἐν ἀγγλικῶν μίλιον ἀπέχουσα ταύτης, κεῖται ἡ ἀρχαία καὶ ἐνδοξὸς Κύζικος. Ἡ ὁδὸς φέρεται δι' ἀμπελώων, ἐλαιῶνων καὶ σύκομορεῶν. Λύπη καὶ κατῆφρα κατὰ λαμβάνει τὸν περιηγητὴν ἰσχυμένον ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐρειπίων τῆς πόλεως ἐκινήσας, ἥτις, ἐνεκα τοῦ ἐμπορίου, τοῦ πλούτου καὶ τῶν μεγαλοπρεπῶν αὐτῆς οἰκοδομῶν, ἡμιλλᾶτο, λέγει ὁ Στράβων, πρὸς τὰς πρώτας πόλεις τῆς Ἀσίας κατὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ ὠραιότητα, ὁ δὲ Ἀριστείδης ἐν τῷ πρὸς τοῦ Κυζικηνοῦ λόγῳ νομίζει, ὅτι τὸ κάλλος τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων καὶ τὴν ὅλην διακόσμησιν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς πόλεως δὲν δύνανται οὕτω ἀγύμναστος ἀρκούντως νὰ ἐκινήσῃ, οὔτε ὁ περὶ τὸ λέγειν δεινὸς εὐκόλως νὰ ἰστορήσῃ, διότι ἐφάνετο ὡς ἱερὰ πόλις ἀκινήτων τῶν θεῶν καὶ ὡς διὰ κλήρου τοῖς πᾶσι δανεμηθεῖσα, ὡσεὶ οἱ θεοὶ ἡμιλλῶντο πρὸς ἀλλήλους τίς ἂν λάβοι αὐτὴν ὑπὸ τὴν ἑαυτοῦ προστασίαν. Ἡ ἥρωικὴ ἀντίστασις, ἣν ἡ πόλις κατὰ τὸν τρίτον Μιθριδικὸν πόλεμον τὸ 78 μ. Χ. ἀντέταξεν, εἶναι ἀξιωματικῶς. Ὁ Στράβων ἀναφέρει περὶ αὐτῆς, ὅτι ὁ Μιθριδάτης, ἀφ' οὗ τάχιστα τὸν Κόττον πρὸς Χαλκιδόνα κατετρόπωσε, καὶ αὐτὴ ἡ πόλις μηδεμίαν ἀντίστασιν παρσχούσα ἐκυριεύθη, μετέβη εἰς Κύζικον, ἧς ἡ κατοχὴ ἐξησφάλιζεν αὐτῷ τὴν κατάληψιν τοῦ Ἑλλησπόντου. Ἡ Κύζικος, ἀπολέσασα ἤδη ἑκατὸν ναῦς καὶ τρεῖς χιλίους ὀπλίτας, οὐς ἐπικούρους τοῖς Χαλκιδονίοις ἐπεμψε καὶ οἵτινες ἐκεῖ διεφθάρσαν, ἐφάνετο ὅτι εὐκόλως ἠδύνατο νὰ κυριευθῇ. Ὁ Μιθριδάτης ἀπήντησε τότε ἐπὶ ταῖς ἀντικειμέναις τῆς χερσονήσου ἀκταῖς τὸν ὑπατον Λούκιον τὸν Λούκουλλον, ἄγοντα ἐκτὸς μίξ ἀπὸ Ῥώμης ἑλθούσης λεγεῶνος καὶ ἄλλας τέσσαρας, ὥστε ὁ Ἀππιανὸς ἀριθμεῖ τὴν δύναμιν αὐτοῦ εἰς τρισμυρίους πεζοῦς καὶ χιλίους ἑκατοσίους ἵππεῖς.

Τοῦ τόπου ὑπέγκειται ὄρος τῆς Ἀδραστείας, ὅπερ καὶ θέσιν ἀπρόσβλητον ἔχει, καὶ τὴν ἀπὸ γῆς συγκομιδὴν ὡς δυνατόν ἐλευθέραν τηρεῖ, τοὺς δὲ πολεμίους ἀποκωλύει. Τὸ χωρίον τοῦτο ὡχυρώσε μὲν σφόδρα ὁ Μιθριδάτης παραινούντων τοῦ Ταζίλου καὶ τῶν ἄλλων στρατηγῶν αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ Λούκουλλος κατῴρησε δι' ἐπιτηδείου διαγγελέως ἵνα πείσῃ τὸν βασιλέα, ὅτι οἱ λεγεῶνες τοῦ Φαμβριανοῦ μέλλουσι νὰ ἀποστῶσι πρὸς αὐτὸν καὶ τοὺς Ῥωμαίους ἀμαχητὴ κατατροπώσει. Οὕτως ἀπατηθεὶς ὁ Μιθριδάτης κατέλιπε τὸ ὄρος, ὅπως μὴ ἀνωφελῶς ἀρξῆται τοῦ ἀγῶνος, οὐ τὴν ἐκβασιν καὶ ἄλλως ἀσφαλῆ ἐθεώρει· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιστάσεως κατέλαβον τὸ ὄρος καὶ ὡχυρώθησαν ἐπ' αὐτοῦ. Ὁ βασιλεὺς ἴστατο νῦν ἐν τῷ μέσῳ τῆς πολεμίας πόλεως καὶ τοῦ ὑπάρχου. Ἡ ὑπερμετρος αὐτοῦ στρατιὰ, ἣν ὁ Ἀππιανὸς εἰς τριακοσίαις χιλιάδας ἀνδρας ὀρίζει, εἶχε τροφὰς διὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας, ὁ δὲ Λούκουλλος ἀπέκλεισε τὴν ἀπὸ τῆς ἠπείρου μετακόμισιν, ἥτις προσέτι ἀπὸ θαλάσσης ἦν ἀνεπαρκής, καὶ ἐνεκα τοῦ ἐνισταμένου χειμῶνος ἐμελλε παντάπασι νὰ ἐκλείψῃ. Ὅθεν ταχεῖα ἀπόφραξις ἦν ἀναγκαία τῷ Μιθριδάτῃ· ἐπρεπε δηλονότι ἢ τοὺς Ῥωμαίους νὰ ἀποδιώξῃ τῆς ὀχυρᾶς αὐτῶν θέσεως, ἥτις ἐν ἐπιστραφεί ἀποτελέσματι καὶ μεγάλας ζημίας προσωρινῶν μόνον βοήθειαν αὐτῷ ἠδύνατο νὰ παράσχη, ἢ νὰ κυριεύσῃ τὴν πόλιν, ἐν ἣ οὐ μόνον τὰ ἀναγκαῖα μέσα πρὸς ἀνάγκυσιν τοῦ στρατοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀσφαλὲς ἔρεισμα εἰς γινομένους καὶ ἐτι ἐπικειμένους ἀλώσεις ἠδύνατο νὰ εὔρῃ. Ὁθεν ἐξελέχθη τὸ τελευταῖον, καὶ καταλιπὼν τὸν Λούκουλλον κατὰ νῶτα, μετέβη εἰς τὴν χερσονήσον, περιεκύκλωσε τὴν πόλιν ἀπὸ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης καὶ προσήνεγκε καταπέλτης καὶ παντοειδεῖς καὶ παμμεγέθεις μηχανάς. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς προσβολῆς ἐκομίσθησαν κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ τρισχίλιοι αἰχμάλωτοι.

Κυζικηνοὶ πολῖται ἐπὶ τῶν πλοίων ἔμπροσθεν τοῦ λιμένος, οἵτινες αἶροντες τὰς χεῖρας πρὸς τὸ τεῖχος ἰκέτευον τοὺς πολιορκουμένους ἵνα μνησθῶσι τοῦ κινδύνου αὐτῶν. Οἱ πολιορκούμενοι, ἂν καὶ ἦσαν ἐκτεπληγμένοι ἐκ τῆς ἀπροσδοκῆτου προσπελάσεως τοῦ βασιλέως, ὁμῶς δὲν ἀπεθαρρύνθησαν, ἀλλὰ Πεισίστρατος ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν μετακαλεσάμενος διέταξεν ἵνα εἰπωσιν εἰς τοὺς αἰχμαλώτους ἀπὸ τοῦ τεύχους, ἐπειδὴ ἄπαξ ἠχμκλωτίσθησαν, ἃς ὑποφέρωσι τὴν τύχην αὐτῶν εὐσταθῶς. Ὅτι ὁ Λούκουλλος ἤρχετο πρὸς βοήθειαν τῆς πόλεως ἐγνώριζον οἱ Κυζικηνοὶ, ἀλλ' ἐξέλαθον τὴν θέσιν αὐτοῦ, τὴν ὁποῖαν ἐβλεπον ἀπὸ τοῦ βουνοῦ, ὡς τὴν τῶν Μήδων καὶ Ἀρμενίων, οὓς ὁ Τιγρᾶνης τῷ Μιθριδάτῃ ἐπικούρους εἶχε πέμψει, ἕως οὗ, τέλος, κολυμβητῆς, διὰ τῶν ἐχθρικών πλοίων ἀφκνης διελθῶν, ἐκόμισεν εἰδῆσιν τοῖς πολιορκουμένοις περὶ τῆς θέσεως τοῦ ὑπάτου, ἣτις μετ' ὀλίγον ὑπ' αἰχμαλώτων ἐβεβαιώθη.

Κατ' ἀρχὰς προσέβαλεν ὁ Μιθριδάτης τοὺς λιμένας, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπὶ δύο ἀλλήλαις συνεχομένων πεντήρων κατεσκεύασε πύργον, ἐξ οὗ αὐτὸς πρὸς τὸ τεῖχος τοῦ λιμένος ἐπλησίαζε γέφυραν, ἵνα ἐπὶ τῶν τειχῶν αὐτὴν ἐπιθήσῃ. Εἰ καὶ ὁ Μιθριδάτης ἐκαυχᾶτο ἐπὶ τῷ νέῳ καὶ καταπληκτικῷ τρόπῳ τῆς προσβολῆς, οἱ πολῖται ὁμῶς δὲν ἐνέδωκαν, ἀλλὰ κατεκρήμνισαν ἤδη τέσσαρας στρατιώτας, ἀναθάντας ἤδη τὸ τεῖχος, καὶ πῦρ καὶ πίσσαν ῥίπτοντες ἐπὶ τῶν πλοίων, ἠνάγκασαν τοὺς πολεμίους νὰ ἀνασύρωσι τὰς μηχανάς. Ὑπελείπετο δὲ τῷ βασιλεῖ τρίτη ἀπόπειρα ἢ ἐξῆς. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν προσέβαλε τὴν πόλιν ἀπὸ γῆς δι' ὄλων τῶν πολιορκητικῶν μηχανῶν, ἐξ ὧν μία ἦτο καὶ ἡ ἐλέπολις, ὕψους ἑκατὸν πήχεων, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑψοῦτο πύργος καὶ λίθους καὶ παντοειδῆ βέλη καταπέμπων. Πρὸς πάντα δὲ ταῦτα ἀντέταξαν οἱ πολιορκούμενοι θάρρος καὶ φρόνησιν, καὶ ἂν καὶ τὰ μὲν τεῖχη εἶχον περιβόλον μέγαν, ἢ δὲ φρουρὰ ἦτο ἀναλόγως μικρά, παρευρίσκετο ὁμῶς ἀπανταχοῦ, καὶ οὕτω διετηρήθησαν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπὶ τῶν τειχῶν, μέχρις οὗ περὶ τὴν ἑσπέραν καταφλεγθέντα κατέπεσαν εἰς τι μέρος τὰ τεῖχη. Εὐτυχῶς ὁμῶς οἱ πολέμιοι δὲν ἐτόλμησαν νὰ εἰσβάλωσιν ἀμέσως εἰς τὴν πόλιν διὰ τοῦ κατακαέντος πρραρρήγματος· οἱ δὲ πολιορκούμενοι διὰ νυκτὸς ἀνεπλήρωσαν τὸ κενόν, καὶ πρὶν ἢ ἐπαναληφθῆναι ἢ προσβολῇ, καταγιγίς (ἦν οἱ Κυζικηνοὶ ἀπέ-

δωσαν εἰς τὴν θείαν ἀντίληψιν) ἀνέτρεψε τὴν ἐλέπολιν καὶ τὰ ἄλλα πολιορκητικὰ ἔργα τοῦ βασιλέως. Ἄλλ' οὔτε ἡ ἀποτυχία τῶν ὑπερφῶν τούτων προσπαθειῶν, οὔτε ἡ ἤδη ἐν τῷ στρατῷ εἰςχωρήσασα ἀπορία ἠδυνήθησαν νὰ μεταβάλωσι τὴν βουλήν τοῦ βασιλέως. Τοὺς ἵππους, οἵτινες ἄλλως τε ἀνωφελεῖς ἦσαν αὐτῷ, ἐπεμψεν εἰς Βιθυνίαν, ἀλλὰ διαβάντες τὸν Ῥύνδακον ποταμὸν ἐπεσαν εἰς χεῖρας τοῦ Λουκούλλου, ὅστις ἐξακιςχιλίουσιν μὲν ἐξ αὐτῶν ἐλαφυραγῶγησε, μυριοῦσιν δὲ καὶ πεντακιςχιλίουσιν ἀνδράσιν, πρὸς ἀσφάλειαν μετὰ τῶν ἵππων πεμφθέντας, αἰχμαλώτους ἐλαβεν.

Ὁ Μιθριδάτης διὰ τοῦ στρατοῦ νέαν ἐπιθεσιν παρασκευάζων, ἀπέχωσεν ἀπὸ τοῦ ὑπὲρ τὴν πόλιν κειμένου Δινδύμου χαράκωμα κατὰ τῆς πόλεως καὶ ὑπονόμους ἐγκατασκευάζων διώρυγε τὸ τεῖχος. Ἄλλ' ὁμῶς ὁ Λούκουλλος κατῶρθωσε διὰ τῶς μεγάλου πλοίου, ὅπερ ἐκ τῆς Δασκυλιτιδος λίμνης εἰς τὴν θάλασσαν κατεβίβαζεν, ἐν σκοτεινῇ νυκτὶ ἐπικούρους εἰς τὴν πόλιν νὰ ἐμβάλῃ. Ἦδη ἐπῆλθεν ὁ χειμὼν· ἡ εἰςχωγῆ ἐκ τῆς θαλάσσης ἔπαυσε, μέγας λιμὸς ἐπεπόλασεν ἐν ἀπάσῃ τῇ στρατιᾷ, εἰς ὃν, ἐνθεν μὲν διὰ τὴν παρά φύσιν τροφήν, ἐνθεν δὲ διὰ τὰς ἀναθυμιάσεις τῶν ἀτάφων νεκρῶν, προσετέθη καὶ λιμὸς. Αἰείποτε ὁ Μιθριδάτης ἠλπίζε νὰ κυριεύσῃ τὴν πόλιν, καὶ μετὰ τῶν ταλαιπωριῶν ἠύξανε καὶ ἡ δραστηριότης αὐτοῦ. Ἄλλ' ἀφοῦ οἱ πολιορκούμενοι τὰ προχώματα αὐτοῦ ὑπώρυξαν, τὰς μηχανὰς κατέκασαν, διὰ συχνῶν καὶ ἐπιτρογῶν ἐξόδων τὴν ἀπὸ τοῦ λιμοῦ καὶ τῆς νόσου ἐξασθενήσασαν στρατιάν ἀείποτε κατέτριβον, καὶ μετὰ τοσαύτης ἐπιτυχίας ἀντειργάζοντο τοὺς ὑπονόμους αὐτοῦ, ὥστε καὶ αὐτὸς πρὸ ὀλίγου εἰς αἰχμαλωσίαν νὰ περιπέσῃ κινδύνευσεν, ἀπεφάσισε, τέλος, νὰ ἄρῃ τὴν πολιορκίαν, καὶ διέταξεν ἵνα ἡ ἀναχώρησις γείνη διὰ νυκτὸς· καὶ αὐτὸς μὲν ἠθέλησε διὰ θαλάσσης νὰ ὑπάγῃ εἰς Πάριον, ὁ δὲ πείζος στρατὸς ἠγρομένου τοῦ Ἑρμαίου καὶ Μαρίου νὰ μεταβῆ εἰς Λάμψακον. Ἀμφότερα ἐξετελέσθησαν μετὰ ταλαιπωριῶν, διότι ἡ ἐπιβίβασις ἐγένετο μετὰ σπουδῆς καὶ μεγάλης συγχύσεως, ἦν οἱ πολιορκούμενοι ἀμέσως δὲν κατενόησαν· ὅτε δὲ αὐτὴν ἠσθάνθησαν, ἐξοδὸν ποιήσαντες, μέγα μέρος τῶν οὐπὼ ἐπιβιβασθέντων ἐφόνευσαν καὶ πολλὰ λάφυρα ἐλάβον· ἢ δὲ στρατιὰ μόλις ἀφίκετο εἰς τὸν Αἰσωπον ποταμὸν, τὸν τότε παρά τὸ σύνθησις ἐκκεχειλισμένον, καὶ ἀπαντᾷ τὸν Λούκουλλον, ὅστις, ἐφ' ὅσον τὴν

ἑαυτοῦ θέσιν ἀμετάβλητον κατεῖχεν, ἐπετίθετο κατὰ τῶν πολεμίων κατὰ νότα ἐν τῇ διαβάσει ἀπροσδοκῆτως καὶ ἐποίησε μέγαν εἰς αὐτοῦς φόνον, καὶ τοὺς μὴ ἐν τῷ ποταμῷ πνιγόντας κατεδίωξε μέχρι τοῦ Γρανικοῦ. Ὁ Πλούταρχος ὀρίζει τὸν ἀριθμὸν τῶν φονευθέντων εἰς δισμυρίους.

Μετὰ ταῦτα εἰσελάσαντα τὸν Λούκουλλον εἰς τὴν πόλιν ὑπεδέχθησαν οἱ πολῖται μετὰ χαρῆς καὶ ἐξαιρέτου τιμῆς, καὶ πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς πόλεως, ἐτι ἐπὶ Ἀδριανοῦ, ἴσως δὲ καὶ μετέπειτα, Λουκουλλίους ἀγῶνας ἐξετέλουν. « Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, λέγει ὁ Στράβων, ἐτίμησαν τὴν πόλιν [ἐνεκα τῆς ἡρωικῆς αὐτῆς ἀντιστάσεως] καὶ ἐστὶν ἐλευθερὰ μέχρι νῦν καὶ χώραν ἔχει πολλήν, τὴν μὲν ἐκ παλαιοῦ, τὴν δὲ τῶν Ῥωμαίων προσθέντων· καὶ γὰρ τῆς Τρωάδος ἔχουσι τὰ κέραν τοῦ Αἰσώπου, τὰ περὶ τὴν Ζέλειαν καὶ τὸ τῆς Ἀδραστείας πεδῖον καὶ τῆς Δασκυλίτιδος λίμνης τὰ μὲν ἔχουσι οἱ Κυζικηνοί, τὰ δὲ Βυζάντιοι· πρὸς δὲ τῇ Δολιονίδι καὶ τῇ Μυγδονίδι νέμονται πολλὴν μετὰ τῆς Μιλητοπολίτιδος λίμνης καὶ τῆς Ἀπολλωνιάτιδος αὐτῆς, δι' ὧν χωρίων καὶ ὁ Ῥύνδακος εἶπε ποταμόν.»

Σήμερον ἄλλος βαρὺ γεννᾶται ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ παρατηρητοῦ, ἀναλογιζομένου ὅτι δαίμων τις ὑπόγειος σεισμὸς συμβᾶς τῷ 1063 μ. Χ., φθόνησας τὴν ὠριότητα καὶ μεγαλοπρέπειαν αὐτῆς, κατέχρωσε ταύτην ἐς αἰεὶ, συντρίψας ἐν ἀκαρεῖ διὰ βαρβάρου χειρὸς πᾶν ὁ τι ὠραῖον, ἔξοχον καὶ εὐγενὲς διὰ σειρᾶς αἰῶνων παρήγαγεν ἢ τῶν Κυζικηνῶν διάνοιαν καὶ τέχνην. Ποῦ νῦν οἱ ὠραῖοι καὶ ἀσφαλεῖς λιμένες; ποῦ τὰ ἰσχυρὰ τείχη; ποῦ τὰ προχώματα καὶ αἱ γέφυραι; Ποῦ τὸ βουλευτήριον, τὸ θέατρον, τὸ πρυτανεῖον, ὁ ναὸς τοῦ Ἀττάλου, ὁ περίφημος ναὸς τῆς Ἀσίας, αἱ ἀγοραὶ, αἱ ἀποθήκαι καὶ πλῆθος πολλῶν τοιούτων, ὧν ἐπιλείπει με ὁ χρόνος διηγούμενος; καὶ ἐπὶ τέλους ποῦ ἡ κίνησις καὶ ἡ ζωὴ; Πάντα ταῦτα ἐρείπτει καὶ τάφος. Ἀπὸ τῶν λαμπρῶν ἐκείνων οἰκοδομῶν, λίθους, κεράμους, χῶματα καὶ κλάδους παρατηρεῖ τις· ἀντὶ τῶν ἀγορῶν, τῶν πλατειῶν, τῶν οἰκιῶν, ἀμπελῶνας, ἐλιωνας καὶ συκομορέας νῦν βλέπει· ἀντὶ τῶν ἐξόχων αὐτῆς ῥητόρων, κρῶζει νῦν ὁ κόραξ καὶ ἡ γλαυξ· ἀντὶ δὲ τῆς σμίλης τῶν δι' ἐξόχου καλλισηθῆσας πεπρωκισμένων ἀρχαίων ἀγλαματοποιῶν αὐτῆς, ἀκούει τις τὴν δικελαν ἀγρότου τινὸς ἐνθεν κάκειθεν καὶ τὸν πέ-

λεκυν τοῦ ξυλοσχίστου ἐκκόπτοντα τὰς κερυκὰς καὶ τὰς συκομορέας. Οἷα ἀντιπαρήσεις! Τὰ πάντα σιγῶσιν ἐν νεκρικῇ σιγῇ, τὰ πάντα τὸν νῆδυμον καθ' ἑαυτοῦσι. *Tempora mutantur et nos mutamur in illis.*

Καὶ ἐν τούτοις ὑπῆρξεν ἐνταῦθα πόλις μεγάλη καὶ θαυμαστή, ἧς τὰ ἐρείπια ἐξεγείρουσιν ἐτι καὶ σήμερον τὸν ἡμέτερον θαυμασμόν, βραχέων δὲ περιγραφὴν αὐτῶν μεταδιδῶμι ὑμῖν τὴν ἐσπέραν ταύτην.

Εἰ καὶ ἀγευστος ὅλως ἀρχαιολογικῶν γνώσεων, ἀνέλαθον ὅπως σικηγραφήσω τὰ κατὰ τὴν πόλιν, τοῦτο μὲν ὅπως ἐνασχόλησιν τινα σωματικὴν καὶ πνευματικὴν παράσχῳ ἐμυτῶ κατὰ τὴν ἐν Ἀρτάκη δικτριθῆν μου, τοῦτο δὲ ὅπως τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσχολουμένοις δώσω ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἐρευναν τῶν κατ' ἕκαστα πρὸς ἀνακάλυψιν πολλῶν μνημείων ἀρχαίας Ἑλληνικῆς τέχνης καὶ εὐφυΐας, ἅτινα κρύπτονται νῦν ὑπὸ τὴν ἐριθώλακκα τῆς Κυζίκου γῆν. Ἡ ἐρευνα καὶ μελέτη τῶν διαφόρων τῆς Κυζίκου ἐρειπίων δύσκολος τυγχάνει, διότι τοῦ μὲν θέρους ἅπαντα καλύπτονται ὑπὸ φύλλων καὶ ἡ εἴσοδος εἰς τοὺς ἀγρούς, τῆς ἐπικαρπίας ἐνεκα, δὲν ἐπιτρέπεται, τοῦ χειμῶνος δὲ δυσκαλωτέρα διὰ τὸ ὑπερβολικὸν τοῦ ψύχους, τὴν ὑγρότητα τοῦ ἐδάφους, τὰς χιόνιας, τὰς βροχὰς καὶ τὴν ὑπὲρ τὴν μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἀπόστασιν τοῦ μέρους τούτου ἀπὸ τῆς Ἀρτάκης.

Περὶ τῶν τειχῶν.

Οὐδαμῶν περιγραφὴν παρ' ἀρχαίους καὶ νεωτέροις εὐρίσκομεν περὶ τῶν τειχῶν τῆς Κυζίκου. Τῆδε κάκεισε διεσπαρμέναι σημεῖώσεις εὐρίσκονται ἐν τῇ φιλολογίᾳ, ὅτι τὰ τείχη ἦσαν ἰσχυρὰ καὶ ὅτι ἀντέστησαν ἐναντίον τῆς ἀξιόμνημονεύτου πολιορκίας τοῦ βασιλέως τοῦ Πόντου Μιθριδάτου. Ἐν τῇ παρουσίᾳ καταστάσει τῶν τειχῶν ἀκριβῆς τις περιγραφή εἶναι δύσκολος ἐστὶν ὅτε καὶ ἀδύνατος, τὸ μὲν διότι μέρη τούτων ὑπ' ἀνθρωπίνης χειρὸς κατεκρημνίσθησαν, τὸ δὲ διότι ὑπὸ τοῦ πανδαμῆτορος χρόνου κατεγώσθησαν, καὶ τὰ ὑπολειπόμενα, ὑπὸ δαφνῶν καὶ κισσῶν περιβαλλόμενα, ἀπρόσιτά εἰσι· ἕνια μόνον τούτων προσετὰ καὶ ἀκέραια καὶ μέχρι τῆς σήμερον διατηροῦνται.

Τὰ τείχη τὰ μὲν ἐπὶ τῆς κλιτύος τοῦ Δυνδίου ὄρους, τὰ δὲ ἐπὶ τῆς πεδιάδος κατασκευασμένα, εἶχον τὸ σχῆμα τετράγωνον, οὗ

αὶ τέσσαρες πλευραὶ ἀντίκεινται εἰς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος· καὶ τὰ μὲν ἀνατολικά ἐπὶ τοῦ ὄρους εἰσὶ, τὰ δὲ μεσημβρινὰ καθ' ὅλον τὸ μήκος τοῦ ἰσθμοῦ ἐκτείνονται· τὰ δυτικὰ παράλληλα πρὸς τὸν κόλπον τῆς Κυζικίου εἰσὶ, τὰ δὲ βόρεια ἀπὸ τῆς θαλάσσης μέχρι τῶν ἀνατολικῶν τειχῶν διήκουσι. Ταῦτα σχεδὸν ἀπανταχοῦ ἔχουσι τρίμετρον τὸ πάχος, καὶ μέχρι μὲν ἰκκνοῦ ὕψους ἀπὸ τῆς βάσεως συνίστανται ἐκ κωνοειδῶν τετραγώνων φαιῶν ὡς τὸ πολὺ καὶ ὑπερύθρων γρανιτῶν, περαιτέρω δὲ ἐξ ἀκανονιστῶν μικροτέρων λίθων δι' ἀσβέστου ἐπιχειρισμένων, ὅπερ ἐπιχρῖσμα καὶ μέχρι σήμερον ἐνιαχοῦ ἀκέραιον διατηρεῖται. Καθ' ἅπασαν τὴν περιφέρειαν τῆς πόλεως τὰ τεῖχη διπλᾶ εἰσὶ, τὸ μὲν ἐξωτερικόν, τὸ δὲ ἐσωτερικόν, ἐνούμενα πρὸς ἀλλήλα διὰ διαφραγμάτων, δι' ὧν ἀποτελοῦνται εὐρεῖς τετράγωνοι χώροι, πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τὴν πόλιν διὰ θυρῶν συνεχόμενοι. Παρὰ τὸ ἐξωτερικὸν τεῖχος ἐξωθεν ὑπῆρχε βαθεῖα τάφρος, ἣν καὶ σήμερον παρατηρεῖ τις ἐξωθεν τῶν τειχῶν τοῦ λιμένος μεταξὺ τῶν δύο αὐτόθι ὑπαρχόντων λόφων καὶ τῶν ἀντικειμένων τειχῶν.

Τὰ μεσημβρινὰ τεῖχη.

Τὰ τεῖχη τοῦ ἰσθμοῦ, ἢ τὰ μεσημβρινὰ τεῖχη, εἰσὶ τὰ ἰσχυρότερα ἅμα δὲ καὶ τὰ περιεργότερα τῶν τειχῶν, διότι ἀπετέλουν τὸ κύριον ἔρεισμα τῆς πόλεως κατὰ τῶν ἐξ Ἀσίας ἐπιδρομῶν. Ταῦτα δὲ ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς θαλάσσης τοῦ κόλπου τῆς Πανόρμου καὶ καταλήγοντα εἰς τὸν Κυζικηνὸν κόλπον, ἐπιστέφουσι δύο λόφους κατὰ τὴν πορείαν αὐτῶν, τὸν μὲν ἀνατολικὸν παρὰ τὴν Πανόρμιον, τὸν δὲ δυτικὸν παρὰ τὴν Κυζικηνὴν θάλασσαν, οἵτινες δι' ἀνθρωπίνης χειρὸς ἐξωθεν καὶ παρὰ τὰ τεῖχη βαθεῖως τμηθέντες, ἀποτελοῦσι μετὰ τούτων βαθεῖαν τάφρον, ἣν τοσοῦτοι αἰῶνες δὲν ἠδυνήθησαν νὰ καταχώσωσιν. Ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν διαιροῦνται τὰ μεσημβρινὰ τεῖχη εἰς τρία μέρη: τὸ μὲν πρὸς τὸν Πανόρμιον, τὸ δὲ πρὸς τὸν Κυζικηνὸν κόλπον, ἅτινα ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀρχόμενα μέχρις ἐκαστοῦ τῶν λόφων χωροῦσι, τὸ δὲ τρίτον μεταξὺ τῶν τειχῶν καὶ τῶν λόφων τὸ μέσον ἀναπληροῖ. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέρος, εἰς τὴν Πανόρμιον θάλασσαν εἰσχωροῦν, σχηματίζει τὸ διὰ τὴν μὴ κατάφραξιν τῆς τάφρου ἀναγκαῖον προτειχίσμα, εἴτα δὲ πρὸς τὸν ἰσθμὸν

προβαῖνον, ἔχει αὐτόθι δύο τετραγώνους ἐπάλλξεις οὐ μακρὰν ἀλλήλων κειμένας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχει πύλη, σήμερον Δεμίρ-κποῦ ἐπονομαζομένη. Ἐσωθεν τοῦ ἐξωτερικοῦ τεῖχους, μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ παρὰ τὴν πύλην καὶ τὴν ἐπαλλξιν, ὑπάρχει βαθύς τις τετράγωνος χώρος ὑπ' ἀνθρωπίνης χειρὸς ποιηθείς, καὶ ὄνπερ ἐγώ, εἰ μὴ παράτολμὸν ἔστιν, ὡς τὸν ναύσταθμον ὑπολαμβάνω. Παρὰ τὴν δευτέραν ἐπαλλξιν ἀντίκειται ὁ ἀνατολικὸς λόφος πρὸς ἀσφάλειαν τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν Κυζικηνῶν εἰς βαθεῖαν τάφρον τμηθείς, τὸ δὲ τεῖχος περαιτέρω εἰς τὸν λιμένα χωροῦν αὐτόθι καταλήγει.

Τὸ μεταξὺ τῶν δύο λόφων κείμενον μέρος τοῦ τεῖχους σχηματίζει δύο ἡμιτετραγώνους χώρους, τὸν μὲν ἐσωτερικὸν παρὰ τὸν πρῶτον λόφον μικρότερον, τὸν δὲ ἐξωτερικὸν παρὰ τὸν δεύτερον μεγαλύτερον. Παρὰ τούτοις ἐρείπια μεγαλοπρεπῆ οἰκοδομῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ὑπάρχουσιν, ἀνασκαπτόμενα ἠρέμια καὶ κατ' ὀλίγον ὑπὸ ἐργατῶν Ἀρμενίων, οἵτινες ἐκάστοτε εὐρίσκοντες μνημεῖα τέχνης εἰς τμήματα ἢ καὶ ἐν συνόλῳ, πωλοῦσι ταῦτα ἀντὶ εὐτελοῦς ποσοῦ εἰς τοὺς αὐτόσε ἐκάστοτε προσερχομένους ἀρχαιοκαπήλους, καὶ οὕτω ἐς αἰ ταῦτα ἐξαφανίζονται. Παρὰ τὴν γωνίαν τὴν ὑπὸ τοῦ πρῶτου καὶ δευτέρου ἡμιτετραγώνου σχηματιζομένην, ἐν τῷ μέσῳ περιπυ τῶν μεσημβρινῶν τειχῶν, ὑπάρχουσιν ἀψίδες, ὑπόγειοι θόλοι, δύο τεῖχη παράλληλα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς πόλεως χωροῦντα, τετράγωνοι λίθοι ἐκ γρανίτου καὶ λευκοῦ μαρμάρου, κίονες ἐκ γρανίτου, κιονόκρανα ἐκ λευκοτάτου μαρμάρου, ἡμίγλυφα ἀνθέων καὶ καρπῶν, πάντα ταῦτα μαρτυροῦντα, ὅτι ὑπῆρχεν αὐτόθι μεγαλοπρεπῆς τις οἰκοδομή, πιθανῶς τὸ πρυτανεῖον, ὅπερ συνετριβή ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ καὶ κατεχώσθη ὑπὸ τοῦ χρόνου. Περὶ τοῦ οἰκοδομήματος τούτου ἀναφέρει ὁ Πλίνιος, ὅτι ὁ δῆμος ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς πρυτάνεις τὴν ἀνέγερσιν ἀνδριάντος, ὃν οἱ Παριανοὶ ἤθελον νὰ στήσωσιν πρὸς τιμὴν Ἀπολλοδώρου τοῦ Κυζικηνοῦ ἐν τινὶ τόπῳ παρὰ τὰς τραπέζας ἔμπροσθεν τῆς δωρικῆς στοᾶς. Πρὸς κόσμησιν τῶν τραπέζων τούτων ἐδωρήσατο Περσεύς ὁ Μακεδὼν χρυσοῦν ἀγγεῖον, ἐν δὲ τῇ οἰκοδομῇ ἐφαίνετο ἡ λιθινὴ ἀγκυρα τῶν Ἀργοναυτῶν.

Τὸ ἀπὸ τοῦ δευτέρου λόφου μέχρι τῆς Κυζικηνῆς θαλάσσης μέρος τοῦ τεῖχους οὐδὲν ἕτερον ἀξίον προσοχῆς παριστᾷ, εἰμὴ τοὺς τε-

τειχώνους εκείνους χώρους, περί ὧν ἀνωτέρω διελέθμεν.

Περὶ τῶν δυτικῶν τειχῶν.

Τὰ δυτικὰ τείχη ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ σημείου ἐνθα καταλήγουσι τὰ μεσημβρινά, χωροῦσιν ἐν διπλῇ σειρᾷ ἀπαντῶντα τὰ βόρεια καὶ περιλιμνάζουσιν ἐν ἐαυτοῖς τὸν ἀσφλέστατον πολεμικὸν λιμένα, μεταβληθέντα σήμερον εἰς ἀβυθὴν λίμνην. Μεταξὺ τῶν τειχῶν τούτων δὲν ἰκνυτῶνται οἱ τετράγωνοι ἐκεῖνοι κανονικοὶ χώροι οἱ ἐν τοῖς μεσημβρινοῖς τείχεσι περιγραφέντες. Τὰ τείχη ταῦτα ἔχουσι τι τὸ ἀνώμαλον καὶ ἰδιάζον. Ἐν τῷ μέσῳ περίπου αὐτῶν ὑπάρχουσι δύο ἰσχυρότατοι ἐξάγωνοι πύργοι, παρ' ἀλλήλους κείμενοι εἰς τὸ βάθος τοῦ πολεμικοῦ λιμένος. Ἀπὸ τούτων τρεῖς σειραὶ τειχῶν, δύο μὲν πρὸς τὰ μεσημβρινά καὶ βόρεια τείχη, ἀνὰ μίαν δὲ πρὸς τὸν λιμένα ἐξέρχονται. Καὶ ἡ μὲν πρώτη, ἡ ἐξωτερικὴ, ἐκ μιᾶς τῶν ἐξωτερικῶν γωνιῶν τοῦ ἐξαγώνου ἀρχομένη, προχωρεῖ ἐν ἡμικυκλίῳ ἐξ ἐκάστου μέρους καὶ καταλήγει εἰς δύο προχώματα ἀνὰ τὴν θάλασσαν βαθέως χωροῦντα, καὶ ὧν τὰ ἴχνη, ἰδίᾳ τὰ τοῦ δυτικοῦ, τρία μέτρα τὸ εὖρος ἔχοντα καὶ ἐκ τετραγώνων φαιῶν γρανιτῶν συνιστάμενα ὄζονται καὶ μέχρι σήμερον. Μεταξὺ τῶν ἐρείσματων τούτων ὑπῆρχεν ἄλλοτε ἄλλυσσος ἀπορρῆττουσα καθ' ὀλοκληρίαν τὴν εἰς τὸν πολεμικὸν λιμένα εἰσοδόν, ἣν σήμερον ἀντικατέστησεν ἡ φύσις διὰ τῆς ἀμμου.

Παρὰ τὰ ἐρείσματα ταῦτα ἤρχετο ἡ ἐξωτερικὴ σειρά τῶν δυτικῶν τειχῶν, ἐνθεν καὶ ἐνθεν εἰς τὰ βόρεια καὶ μεσημβρινὰ κατευθυνομένη ἡ ἐσωτερικὴ σειρά ἐκ μὲν τοῦ μεσημβρινοῦ πύργου εὐθὺς εἰς τὰ μεσημβρινὰ τείχη χωρεῖ, ἐκ δὲ τοῦ βορείου πύργου τὸ τεῖχος παρ' αὐτὸν ἀμβλεῖάν τινα γωνίαν σχηματίζον, εἰς τὰ βόρεια τείχη διευθύνεται.

Οἱ ἐξάγωνοι πύργοι, δύο τὸν ἀριθμὸν, ὁ μὲν βόρειος, ὁ δὲ μεσημβρινός, παρ' ἀλλήλους κείμενοι, εἰσὶ τὸ ἰσχυρότατον ἐρείσμα τῶν μεσημβρινῶν τειχῶν, διότι ἐκ τούτων οἱ πολῖται ἠνώοντο ἐπιτυχέστερον κατὰ τῶν ἐκ θαλάσσης ὀσβολῶν. Ἡ διάμετρος τοῦ ἐξωτερικοῦ κύρου, ἐφ' οὗ ἀμφοτέροι ἐκτίσθησαν, εἶναι δέκα ἢ ἑπτὰ μέτρων, τοῦ δὲ ἐσωτερικοῦ δέκα καὶ ἰσάρων, τὸ δὲ πᾶχος καὶ ἡ κατασκευὴ τούτων προσομοία τοῖς λοιποῖς τείχεσιν ἐστὶ. Ἡ ἐσωτερικὴ πλευρὰ τοῦ ἐξαγώνου τούτου συνέτεται μετὰ τῶν ἐσωτερικῶν τειχῶν, καὶ ἔχει

τὴν τρία μέτρα εὖρος μετροῦσαν εἰσοδόν. Ἐκίστη τῶν λοιπῶν πλευρῶν ἐξωτερικῶς μὲν μετρομένη ἔχει 12 μέτρων μῆκος καὶ ἐσωτερικῶς μόνον 9, φέρει δὲ ἀνὰ δύο πολεμιστράς, ὧν τὸ ἐξωτερικὸν πλάτος 120 καὶ τὸ ἐσωτερικὸν 140 ὑπεκαταστομέτρων ἐστὶ, καὶ ὑφ' ἐκάστην τούτων ἐσωτερικῶς ὑπάρχει ἡμικυκλικὸς τις χώρος, οὗ ἡ διάμετρος δύο μέτρα καὶ ἐξήκοντα ὑπεκατοστόμετρα ἔχει. Τὰ ἡμικύκλια ταῦτα ἀπέχουσι ἀλλήλων καὶ τῶν γωνιῶν τῶν ἐσωτερικῶν πλευρῶν ἀνὰ 88 ὑπεκατοστόμετρα. Σήμερον ὁ μὲν μεσημβρινός πύργος εἶναι πεφυτευμένος διὰ κρομμύων, τοῦ δὲ βορείου τὰ τείχη ἐκ κισσῶν περικαλύπτονται καὶ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ χώρῳ ἡ δάφνη ἀφθόνως φύεται. Μεταξὺ τῶν δύο πύργων ὑπάρχει ὑπόγειός τις πηγή, ἣς τὸ ὕδωρ ἐκ τῶν τειχῶν ἐξέρχεται, πρὸ ταύτης δὲ φύονται δύο πλάτανοι, ἧδη ἐν ἐσχάτῳ γήρατι εὐρισκόμενοι. Ἐσωτερικῶς παρὰ τοῖς πύργοις τούτοις παχύτατα τείχη μετὰ πολεμιστρῶν εὐρίσκονται, ἐμπέρικλείοντα δύο τετραγώνους χώρους, τὸν μὲν μικρότερον, τὸν δὲ μεγαλύτερον, ἴσως τὴν αὐτῆσι ἀγοράν, καὶ ἀπὸ τῶν τειχῶν τούτων ἀρχεται ἡ ἐσωτερικὴ σειρά τῶν βορείων τειχῶν.

Περὶ τῶν ἀνατολικῶν τειχῶν.

Ταῦτα ἀρχόμενα ἀπὸ τῶν τειχῶν τοῦ ἰσθμοῦ παρὰ τὴν θάλασσαν τοῦ Πανορμίου κόλπου ἀνέρχονται ἐν διπλῇ σειρᾷ μέχρι τοῦ ἡμίσεος τῆς ὑπώρειας τοῦ ὄρους Ἀρκτωνος, εἶτα δὲ στρεφόμενα πρὸς δυσμὰς ἀπαντῶσι παρὰ τὸ ἀμφιθέατρον τὰ βόρεια τείχη. Ἡ μεταξὺ τῶν δύο τειχῶν ἀπόστασις αὐτόθι εἶναι ἴσως τριπλασίᾳ τῆς ἀποστάσεως τῶν τειχῶν τοῦ ἰσθμοῦ. Ἐσωθεν καὶ ἐξωθεν τοῦ ἐξωτερικοῦ τείχους ἀπαντᾷ τις τὰ ἐκ γρανίτου λατομεῖα, ἐξ ὧν οἱ διὰ τὰς οἰκοδομὰς τῆς πόλεως γρανίται ἀπεκόπτοντο.

Τὰ βόρεια τείχη.

Ἀρχονται ἐκεῖθεν ἐνθα τὰ ἀνατολικά καταλήγουσιν, ἥρεμα δὲ καὶ κατ' ὀλίγον κατερχόμενα τὸν Ἀρκτωνὰ καὶ ἐκτεινόμενα εἰς τὴν πεδιάδα, ἐπιτρέπουσι τὴν εἰς τὴν πόλιν εἰσοδόν τοῦ ποταμίσκου τῆς Κλείτης παρὰ τὸ σήμερον Τσιγγενὲ Μπουναρ. Αὐτόθεν τὰ μὲν ἴχνη τοῦ ἐξωτερικοῦ τείχους ἐκλείπουσι καθ' ὀλοκληρίαν, ἀναφαίνονται δὲ δυτικώτερον εἰς ἀδιάσπαστον σειράν ἀπὸ τῶν παρακειμένων ὑπώρειων μέχρι θαλάσσης· τὸ ἐσωτερικὸν δὲ

τείχος σχεδὸν ἀδιάσπαστον μέχρι τῶν μνημο-
νευθέντων πύργων χωρεῖ.

Περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀδριανοῦ.

Βορειοδυτικῶς τῶν δύο πύργων κεῖνται τὰ εἰρεῖπια μεγάλου καταστραφέντος οἰκοδομή-
ματος. πιθανώτατα τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀδριανοῦ, ὃν οἱ Κυζικηνοὶ ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἐκτιζον, καὶ ὅστις οὐκ ἂν συνετελέσθη, λέγει ὁ σχολια-
στὴς τοῦ Λουκιανοῦ Ἰκαρόμ, εἰ μὴ Ἀδριανὸς ὁ Αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων σφωαντελέζετο τοῦ ἔργου. Δίων ὁ Κῆσσιος ὀνομάζει τοῦτον τὸν μέγιστον καὶ κάλλιστον ναὸν ἀπάντων, ὃ τετραόργιον μὲν πάχος οἱ κίονες ἦσαν, ὕψος δὲ πεντήκοντα πῆχων, ἕκαστος πέτρας μιᾶς καὶ τᾶλλα τὰ ἐν αὐτῷ ἕκαστον θαυμάσαι πλέον ἢ ἐπαινεῖσαι. Ὁ Μαλακᾶς συγκαταλέγει τοῦτον εἰς τὰ θαύματα λέγων· «Ἐκτίσθη δὲ ὁ αὐτὸς Ἀδριανὸς ἐν τῇ αὐτῇ Κυζικῇ ναὸν πᾶν μέγαν, ἕνα τῶν θαυμάτων, στήσας ἐκ αὐτῶν στήλην μαρμαρινὴν μεγάλην πᾶν ἐκεῖ εἰς τὴν ὀροφὴν τοῦ ναοῦ, ἐν ἣ ἐπιγράφει θεοῦ Ἀδριανοῦ, ὅπερ ἐστὶ ἐπὶ τῆς νῦν.» Ἀκριβεστέραν περιγραφὴν τοῦ ναοῦ τούτου δίδει Ἀριστείδης ἐν τῷ λόγῳ, ὃν ἐξεφώνησεν ἐπὶ τοῖς ἐγκαινίοις αὐτοῦ τῷ 167 μ. Χ.

« Πρὸς αὐτὸ γε ἦκω τὸ κλυδώνιον, πῶς ἂν εἴποιμι ὅσον βούλομαι; ἀλλὰ τοσοῦτον ἂν εἴποιμι, ὅσον εἰπῶν συγγνοίην ἐμυτῶ· πάντας γὰρ μικροῦ δέω λέγειν ὅσου τοῖς ὁμοίοις ἐνεχείρησαν ὡσπερὶ παιδᾶς ἀπεφῆνατε, τοσοῦτον ἔργον ἐγείραντες, ὅσον ἐνθυμηθῆναι μὲν ἂν μανίας ἔργον εἶναι ἔδοξεν, ἐκτελέσαι δὲ κρεῖττον ἢ κατ' ἀνθρώπον, ἀπορῆσαι τις ἂν πότερον ἐνταυθὶ μετενήνεκται τῆς νήσου τὸ πλείστον ἢ κατὰ χώρον μένει· οἶμαι δ' ἂν ἀπαντες συμφῆσαι μῆτε πόλεως ἂν ἄλλης εἶναι τὸ ἀνάθημα, μῆτε λιθοτομίας ἐτέρας ἢ τῆς ὑμετέρας· οὐ γὰρ ἀρκέσαι τὴν φύσιν· πρότερον μὲν γὰρ τῶν νήσων ταῖς κορυφαῖς ἐτεκμηῖροντο οἱ πλείοντες, Κυζικὸς ἦδ' Προικόνησος αὕτη τῶν ἄλλων ἦν ἴδιοι τις· νῦν δ' ὁ νεῶς ἀντὶ τῶν ὄρων ἀρκαῖ, καὶ μόνοις ὑμῖν οὐδὲν δεῖ λαμπτήρων, οὐδὲ πυρσῶν, οὐδὲ πύργων πρὸς τοὺς καταίροντας, ἀλλ' ὁ νεῶς πληρῶν ἅπαν τὸ ὀρώμενον τὴν τε πόλιν καὶ τὴν μεγαλοφυγίαν τῶν ἐχόντων αὐτὴν ὁμοῦ δηλοῖ, καὶ τοσοῦτος ὢν καλλίων ἐστὶν ἢ μείζων· εἰ δ' ἔτυχον παριόντες Ὀμηρος καὶ Ἡσίοδος, ῥαδίως ἂν μοι δοκοῦσιν εἰπεῖν, τὸ περὶ τοῦ τείχους τοῦ Τρωικοῦ μυθολόγημα μεταθέντες, ὡς ἄρα Ποσειδῶν

καὶ Ἀπόλλων, κοινῇ φιλοτεχῆσαντες, ἀπειργάσαντο τὸ ἔργον τῇ πόλει, ὁ μὲν τὴν πέτραν πᾶραρχῶν ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης καὶ ἄμα ποιήσας δυνατὴν εἶναι κομισθῆναι, ὁ δ' ὡσπερ εἰκὸς οἰκιστὴν βουλευθεὶς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν κοσμησάτω προσθήκη τηλικαύτῃ φαίης ἂν τῶν μὲν λίθων ἕκαστον ἀντὶ νεῶ τοῦ παντὸς εἶναι, τὸν δὲ νεῶν ἀντὶ τοῦ πικνῶτος περιβόλου, τὸν δ' αὖ περιβόλον τοῦ νεῶ πόλειως ἀποχωρῶντα γίγνεσθαι· εἰ δὲ βούλη τὰ τὰς ῥηστώνης καὶ τρυφῆς· ἀντὶ γὰρ τῶν οἰκιῶν τῶν τριωρόφων καὶ τῶν τριήρων πάρεστιν ὄραν νεῶν τὸν μέγιστον, τῶν μὲν ἄλλων πολλαπλασίονα, αὐτὸν δὲ τριπλοῦν τῇ φύσει· τὰ μὲν αὐτοῦ κατὰ γείος ἐστὶ θεῖα, τὰ δ' ὑπερφῶς, μέση δὲ ἢ νενομισμένη· δρόμον δὲ ὑπὸ γῆν τε καὶ κρημαστὸν δι' αὐτοῦ διήκοντες κύκλω· ὡσπερ οὐκ ἐν προσθήκῃ μέρει, ἀλλ' ἐξ ἐπιτήδης εἶναι δρόμον πεποιημένοι. »

Ὁ ναὸς οὗτος, κατὰ τὴν διήγησιν τοῦ Ζωναρᾶ καὶ Ἰωάννου τοῦ Σκυλίτση, κατεστράφη ὑπὸ σεισμοῦ ἐν τῷ ἔκτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Δούκα τῷ 1063 μ. Χ. ἐφ' οὗ ναὸς τις ἐν Κυζικῇ, οὗ τινος ἢ περιγραφὴ συμφωνεῖ μετὰ τοῦ Δίωνος τοῦ Κησσιῦ, τελείως κατέπεσε.

Σήμερον ὁ μεγαλοπρεπὴς ἐκεῖνος ναὸς, διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὁποῦ τοσοῦτοι αἰῶνες ἐργάσθησαν καὶ ἐν ᾧ τοσαύτη καλλιτεχνία ὑπῆρχεν, εἶναι σωρὸς εἰρεπίων, συνιστάμενος ἐκ συντριμμάτων μαρμαρολίθων μικρῶν καὶ μεγάλων, ἐν οἷς καὶ τεμάχια ἀπειργασμένα εὐρίσκονται. Μακροθὲν παρουσιάζεται λοφίσκος τις, ὃν περικαλύπτει παχύφυλλος καὶ εὐκαρπὸς δάφνη, ὡς εἰ αὕτη ἐγίνωσκε τὸ ἐνδοξὸν παρελθὸν τοῦ ναοῦ, ἐφύη δ' αὐτομάτως αὐτόθι θπως σιαζή καὶ διὰ τοῦ ἀρώματος αὐτῆς καθυγιάζη τὸ λείψανον τοῦ μεγαλοπρεποῦς ἐκεῖνου οἰκοδομήματος· κάτωθεν μετρούμενος ὁ λόφος οὗτος ἔχει πλάτος μὲν 180, καὶ μήκος 250 βήματα. Ἐπὶ τοῦ ἀνωτάτου σημείου τούτου, ἐνθα ὑπῆρχεν ἄλλοτε ἡ στήλη μετὰ τοῦ στηθαρίου τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ τῆς ἐπιγραφῆς, ὑπάρχει τὸ ἐκ κλάδων δένδρου παράπηγμα τοῦ δραγάτου, ὅστις ὡς ἀπὸ σκοπιάς φυλάσσει τοὺς παρακειμένους ἀγρούς. Ἐπὶ τοῦ λοφίσκου παρατηροῦνται ἀνωφέρειαι καὶ κατωφέρειαι, χάσματα, λείψανον καταπεσόντων θόλων, ὡς τρεῖς μόνον ἐν μέρει διασώζονται, τῶν λοιπῶν δέκα ἢ καὶ πλείονων τὸν ἀριθμὸν καταχωθέντων καὶ κατακρημνισθέντων ὑπὸ τὰ εἰρεῖπια. Εἰσερχόμενός τις ἐκ τοῦ δυτικῶν μέ-

μας ἐκ παραθυρίδος, ἀπαντᾷ ὑπόγειόν τινα σκευὴν θόλον, οὗ τὸ εὖρος τριῶν μέτρων ἴσθι καὶ τὸ μῆκος ἐξήκοντα βημάτων. Οἱ πλάγιοι τοῖχοι αὐτοῦ, ἐξ ἀκανονιστῶν λίθων σκευηστικότες, παρουσιάζουσι εἰς τὴν βᾶσιν τοῦ θόλου ὅπασ ἀντικειμένας καὶ ἐν ἴσῃ ἀποστάσει 0,82 ὑφεκατοστομέτρων, πιθανώτατα ἀνεγκαιῆς διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ θόλου, ὑπὸ ταύτας δὲ ἀμφοτέρωθεν τετραγώνους κανονικοὺς λίθους ἐκ γρανίτου τὸ ὕψος 0,22 ὑφεκατοστομέτρων, τὸ δὲ μῆκος ἀπὸ 0,80 μέχρις ἐνὸς μέτρου· τὸν θόλον βλέπει τις κεχρισμένον δι' ἐρυθρᾶς τινος ἀσβέστου. Ἄνωθεν ἐπὶ τοῦ θόλου, πλησίαν τῆς εἰσόδου καὶ ἐξόδου τοῦ ὑπογείου τούτου δρόμου, παρατηρεῖ τις ὄπῃν τετραγώνον 0,47 ὑφεκατοστομέτρων, δι' ἧς τὸ εὖρος εἰσῆρχετο· περὶ τὰ μέσα τούτου δύο πλαγίως θολωτᾶς θύρας, σχεδὸν ἀντικειμένας, τὴν μὲν ἀνωτέρω κειμένην καὶ ἔχουσαν πλάτος 0,78 ὑφεκατοστομέτρων ὀδηγοῦσαν εἰς πλάγιόν τινα διάδρομον πρὸς τὰ ἄνω, τὴν δὲ πλήρη ὕδατος φέρουσαν εἰς διάδρομόν τινα πρὸς τὰ κάτω. Παρὰ τὴν ἀνατολικὴν ἐξοδὸν ὁ θόλος ὡς συνέχεται διὰ στενοῦ τινὸς διαδρόμου θολωτοῦ, πλάτους 123 καὶ μήκους 3,50, πρὸς ἀντολὰς μὲν μεθ' ἑτέρου θόλου, ἔχοντος τὰ αὐτὰ μέτρα καὶ τὴν αὐτὴν συστατικότητά καὶ διεύθυνσιν, καὶ ὅστις ἐν μέρει κατακρημνισμένος, ἐν μέρει καταχωσμένος ὑπάρχει, ἐκ δὲ τῶν δύο πλαγίων αὐτοῦ μερῶν αὐτόθι συνέχεται δι' ἑτέρων θολωτῶν διαδρόμων τὸ πλάτος 80 ὑφεκατοστομέτρων καὶ τὸ μῆκος τριῶν μέτρων, μεθ' ἑτέρων δύο ὑπογείων παραλλήλων αὐτοῦ θολωτῶν δρόμων, ἔχόντων ἑκάστου τὸ πλάτος 1,94 καὶ τὸ αὐτὸ μῆκος καὶ ὕψος. Ἄξιον παρατήρητόν ἐστιν, ὅτι εἰς τοὺς πλαγίους αὐτοὺς θόλους οὐδεμίαν ὀπὴ ἄνωθεν οὔτε πλαγίως περατηρεῖται διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ φωτός, πρὸς δὲ ὅτι ὁ εἰς μόνον τῶν τοίχων τούτων εἶναι κατεσκευασμένος ἐκ τετραγώνων λειπομημένων λίθων, οἵτινες σχεδὸν ἀπαντες εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας κατεστραμμένοι εἰσὶ, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐξαγωγῆς, ἐνῶ ὁ ἀντικείμενος τοῖχος ἐξ ἀκανονιστῶν λίθων συνέστηκεν. Οἱ πλάγιοι οὗτοι θόλοι συνέχονται μετὰ τῆς προεκβολῆς αὐτῶν κατεχωσμένης καὶ κατεστραμμένης, εἰσὶ δὲ ὅλως σκοτεινοί· τὸ ἴδιον τούτων εἶναι πλήρες κρηρᾶνων νυκτεριδῶν, τῶν μόνων κρηρᾶνων τῶν ὑπογείων τούτων θόλων, καὶ μόνον κρότον ἀκούει τις τὸν κτύπον τῶν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καταπιπυουσῶν σταγόνων.

Περὶ τοῦ κεντρικοῦ ὑδραγωγείου.

Περὶ τὰ μέσα τῶν τειχῶν τοῦ ἴσθμου καὶ πλησίον αὐτῶν κείνται τὰ ἐρείπια δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν οἰκοδομῶν, ὧν τὸ σχῆμα ὡς τὸ πολὺ ἀνώμαλον τυγχάνει. Μεταξὺ τούτων εὐρίσκει τις ὑπόγειόν τινα θολωτὸν δρόμον (πλήρη ὕδατος ποσίμου τὸν χειμῶνα, τὸ δὲ θέρος ξηρὸν) τὸ πλάτος τριῶν περίπου μέτρ., ἔχοντα τὴν διεύθυνσιν ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς, καὶ τὸ μῆκος ἄγνωστον ὡς κεχωσμένον· ἐν τῷ βόρειῳ τείχει αὐτοῦ φαίνεται θυρίς καὶ διὰ ταύτης τετραγώνος δρόμος, ἐξ οὗ τὸ ὕδωρ. Ἐν τοῖς τοίχοις ὑπάρχουσι θυρίδες ἀντικειμέναι ἀλλήλαις, ὧν ἡ σημασία ἄγνωστος μοι τυγχάνει.

Περὶ τοῦ ἵπποδρομείου καὶ ναυμαχείου.

Μέγα καὶ εὐρὺ οἰκοδόμημα, κείμενον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀρχτωνος ἐπὶ δύο ἀντικειμένων λόφων, ἀνασκαφέντων ἐν ἡμικυκλίῳ καὶ ἀποτελεσάντων κύκλον πρὸς ἵπποδρόμιον καταλλήλοτατον, δι' οὗ ρεῖ ὁ ἐκ τῶν δακρύων τῆς Κλείτης μητρὸς τοῦ Κυζίκου σχηματισθεὶς ὁμώνυμος ποταμὸς, ὅστις ἐν τῇ μυθολογίᾳ μὲν εἶχε τὴν θαυμασίαν ἐνέργειαν τῆς ἐκ τῶν πληγῶν τοῦ ἔρωτος θεραπείας, ἐν τῇ οἰκοδομῇ δὲ ἐπιτηδείως διὰ τεχνητῶν θυρῶν ἀναχωπτόμενος, ἐσχημάτιζε λίμνην διὰ τὰς τεχνικὰς ναυμαχίας, ἃς ἐν αὐτῷ οἱ Κυζικηνοὶ ἐξετέλουσαν. Τὸ οἰκοδόμημα διὰ τῶν ὑψηλῶν, εὐρέων καὶ παχέων τειχῶν ἐκ μεγάλων τετραγωνικῶν γρανιτῶν λίθων συσκευασθέν, διὰ τῶν διασωθέντων θόλων διεγείρει καὶ σήμερον ἔτι τὸν θαυμασμὸν τοῦ περιηγητοῦ. Τῷ εἰσιόντι δεξιᾷ μὲν ὑπάρχει τείχος, τὸ ὕψιστον ἐκ τῶν διασωθέντων, ἔχον πλάτος μὲν $4\frac{1}{2}$, μῆκος $16\frac{1}{2}$, ὕψος δὲ ὑπὲρ τὰ 20 μέτρα, φέρον ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνωτάτου σημείου τὰ ἔχνη ἔνθεν καὶ ἔνθεν καταρρευσάντων θόλων, καὶ ὅπερ μεθ' ἑτέρου ἀντικειμένου καταπεσόντος καὶ μὴ ὑπάρχοντος ἐσχημάτιζε τὴν κυρίαν μεσημβρινὴν εἰσοδὸν τῆς οἰκοδομῆς.

Παρὰ τὴν κυρίαν ταύτην εἰσοδὸν ὑπῆρχον δύο ἔτι πύλαι μικρότεραι, ἀκέραιαι καὶ μέχρι σήμερον διασωζόμεναι, ἀνὰ 3 μέτρα τὸ πλάτος ἔχουσαι. Ἀπαρᾶλλατος δ' ἦν καὶ ἡ βόρειος εἰσοδος, δι' ἧς ὁ ποταμὸς εἰσέρχεται καὶ ἐξ ἧς μόνον ἡ ἀριστερὰ θύρα παρὰ τὸν ποταμὸν διασωζέται, τῶν λοιπῶν καταρρευσαῶν. Αἱ δύο αὐταὶ εἰσοδοὶ μετὰ τῶν ὑπερκειμένων θόλων καὶ πυλῶν συνέδεον τοὺς δύο λόφους καὶ τέ-

λειον τὸν κύκλον ἀπειργάζοντο. Ἐπὶ τῶν λόφων δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ παρατηροῦνται ἕγη θόλων, 4 μέτρα τὸ πλάτος ἐχόντων, καὶ τείχη ὑψηλὰ σχηματίζοντα ἐρείσματα καταρυσάντων θόλων, τέσσαρα μὲν ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ λόφου, ἄγνωστον δὲ πόσα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου, διὰ τὸ πλῆθος τῶν αὐτόθι ὑπαρχόντων δενδρυλίων, μὴ ἐπιτρεπόντων τὴν παρατήρησιν. Δύο τῶν ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ λόφου ὑπαρχόντων θόλων, ἐχόντων ἀνά τέσσαρα μέτρα τὸ πλάτος, χρησιμεύουσιν ὡς μάνδρα αἰγῶν καὶ προβάτων, ἐπὶ δὲ τοῦ ἀνωτάτου σημείου, εἰς τὸ μέσον τοῦ λόφου, οἱ ὑπάρχοντες θόλοι ὡς ἀποθήκη γεωργικῶν ἐργαλείων ἀγρότου τινός. Θόλων δὲ ὑπῆρχον τρεῖς σειραί: ἡ ἀνωτάτη, ἡ μέση καὶ ἡ κατωτάτη, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀνά δέκα ἐπὶ ἐκάστης σειρᾶς ἐκάστου λόφου, ἐάν τις τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν σχετικὴν θέσιν τῶν τειχῶν πρὸς τούτους καὶ πρὸς τὸ ἡμικυκλίον λάβῃ τις ὑπ' ὄψει. Ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ λόφου, ἐν δυσὶν ἀντικειμένοις σημείοις, παρὰ τὴν εἰσοδὸν καὶ τὴν ἐξοδὸν, παρατηροῦνται δύο ὑψηλὰ τείχη, ὧν τῶν μὲν μεσημβρινῶν ὁ μεταξὺ ὑπάρχων θόλος κατέρρευσε, τῶν δὲ βορείων ὁ μέσος θόλος ἀκέραιος ὑπάρχει καὶ μέχρι τοῦ νῦν.

Περὶ τοῦ θεάτρου.

Ἀντικρὺ τοῦ πρυτανείου καὶ παρὰ τὸν λιμένα, ἐπὶ τῆς καταφερείας τοῦ ὄρους Ἄρκτωνος καὶ ἐν αὐτῷ ἐσκαμμένον ἀπαντᾶ τις μέγαν, εὐρύν καὶ ὑψηλὸν ἡμικυκλικὸν χώρον, τὸ θεάτρον, ὅπερ, ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ, δεσπόζει τῆς πόλεως μετὰ τῶν λιμένων καὶ τῶν παρακειμένων θαλασσῶν. Ἡ διάμετρος τοῦ ἡμικυκλίου τούτου μετρεῖ 120 βήματα, τὸ δὲ ὕψος αὐτοῦ 60. Ἐπὶ τῆς ἀνωτάτης περιφερείας τοῦ κτιρίου παρατηρεῖ τις τὰ κυκλικὰ τείχη, ἀφ' ὧν κατὰ διαστήματα κατέρχονται μικρότερα τείχη πρὸς διαίρεσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ χώρου. Εἰς τὴν οἰκοδομὴν εἰσερχόμενος ἀπὸ τοῦ ἀνατολικομεσημβρινοῦ μέρους, εὐρίσκει τις συντρίμματα λευκοτάτου μαρμάρου ἐν τῷ προσκηνίῳ, τινὰ τῶν ὁποίων τεχνιέντως εἰσι γεγλυμμένα: ὁ δὲ ἡμικυκλικὸς χώρος εἶναι κατὰ πλεῶς ἀειθαλῶν δένδρων, δαφνῶν, κουμαρεῶν καὶ πριναρεῶν. Ἡ ἀκριβὴς ἐξέτασις τοῦ χώρου τούτου εἶναι ἀδύνατος καὶ ἕνεκα μὲν τῶν προμνημονευθέντων δενδρυλίων, ἰδίᾳ δὲ τῶν ὄφρων, ἐξ ὧν ἓνα μὲν, περίπου ἐνὸς καὶ ἡμίσεως μέτρου τὸ μήκος, ἀπῆντησα παρὰ τὸ

προσκήνιον, ὅστις ἡρέμα καὶ κατ' ὀλίγον ἀπεσύρθη ἅμα ἰδὼν με, τὸν ἕτερον δὲ, ὑψηλότερον ἐπὶ τοῦ λόφου χωρῆσας μεταξὺ τῶν δενδρυλίων, μείζονα καὶ ἐξηγρωμένον, καὶ ὅστις παρ' ὀλίγον ἐπετίθετο κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ διὰ πυροβολισμοῦ ἐπρολάμβανον αὐτὸν καὶ ἠνάγκαζον νὰ ἀποσυρθῇ ἐν σπουδῇ εἰς τὰ ὑψηλότερα τοῦ ἄλσους. Τὴν περαιτέρω ἐξέτασιν τῶν ὑπὸ ὄφρων φυλαττομένων τούτων λειψάνων κρίνας ἐπιφόβον, κατελθὼν εἰς τὸ προσκήνιον ἀνεχώρησα κομίζων τεμάχιον γεγλυμμένου μαρμάρου ὡς δείγμα τῆς αὐτόθι ἄλλοτε ὑπαρχούσης πολυτελείας καὶ φιλοκαλίας.

Περὶ θεάτρου ἐν Κυζίκῳ ἀναφέρει ἐπιγραφὴ τις, ἐν ἣ τῇ συγκλήτῳ τῆς Κυζίκου δοκεῖ τοὺς πρυτάνεις στεφανῶσαι Ἀπολλόδωρον ἀνηστηρίους ἐν τῷ θεάτρῳ. Σήμερον ὀνομάζεται τὸ μέρος τοῦτο τουρκιστὶ *Koççā-klişia*. Παρὰ τὴν οἰκοδομὴν ἀπαντῶσι λείψανα δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν οἰκοδομῶν πολλὰ καὶ διάφορα, οἷον φρέατα, τετράγωνοι μικροὶ καὶ μεγάλοι χώροι, κίονες μαρμαρίνοι ἐκ γρανίτου καὶ ἄλλα ἀδιάβατα.

Ὁ ἰσθμὸς τῆς Κυζίκου.

Μεταξὺ τῶν μεσημβρινῶν τειχῶν τῆς πόλεως καὶ τῆς ἀντικειμένης περαλίας τῆς Ἀσίας κεῖται ὁ ἰσθμὸς, ἐνῶντων σήμερον τὴν Κυζικὸν μετὰ τῆς στερεᾶς διὰ δύο στενῶν καὶ μακρῶν λωρίδων γῆς, τῆς μὲν παρὰ τὸν Πανόρμιον, τῆς δὲ παρὰ τὸν Κυζικηνὸν κόλπον. Οἱ ἀρχαῖοι ὀνομάζουσι τὴν Κυζικὸν ἄλλοτε μὲν νῆσον, ὡς Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος ἐν τοῖς Ἀρχογοναυτικοῖς αὐτοῦ (στχ. 1936) ὁμιλῶν περὶ Κυζίκου λέγει « Ἔστι δὲ τις αἰπεῖα Προποντίδος ἐνδοθὶ νῆσος »· ἐπίγραμμα δὲ τι ἐκ τῆς ἀνθολογίας τοῦ Ἐρυκίου λέγει· « Νῦν δὲ θανούσης ὅστέα νησαίη Κυζίκος ἠμφίωσεν »· ἄλλοτε δὲ χερσόνησον, ὡς ὁ Στράβων καὶ ὁ Ὀβίδιος « ἠνωμένην Κυζικὸν μετὰ προποντίων στομιῶν » ὠνόμασαν. Ἐκαστος τῶν συγγραφέων τούτων ἔχει δίκαιον, διότι ἀρχικῶς ἡ Κυζικὸς ἦν νῆσος, εἶτα δὲ διὰ προχωμάτων καὶ γεφυρῶν ἐγένετο καὶ διατελεῖ ἤδη χερσόνησος. Ἐξετάζων τις τὴν Πανόρμιον λωρίδα, παρὰ μὲν τὴν θάλασσαν εὐρίσκει στιβάδας ἄμμου ἀποτελούσας φυσικὸν τι πρόχωμα βαθύτερον, ἐνθεν μὲν ἀπὸ τῆς πόλεως τὸν ἀνατολικὸν λόφον, ὅστις πρὸς τὴν ἀπέναντι ἀκτὴν χωρῶν κατέρχεται μέχρι τῶν μέσων ἐξαφανιζόμενος, κάκειθεν λοφίσκους δι' ἀνθρωπίνης χειρὸς ἐξομα-

λαθόντας, ἐφ' ἑαυτῶν δ' ἐρείπια τειχῶν φέρονται, καὶ ἐν τῷ μέσῳ ἄμμον κατὰ τὸν χειμῶνα σχεδὸν ὑφ' ὑδάτων κατακλιζομένην. Καὶ ἐν μὲν τῇ ἀρχαιότητι τὸ μέρος τοῦτο ἦν ὁ πορθιῆς ὁ χωρίζων τὴν Κύζικον ἀπὸ τῆς στερεᾶς, εἴτα δ' αὐτόθι, προχωμάτων κατασκευασθέντων, ἐτέθη ἡ μία τῶν γεφυρῶν ἢ ἐνούσα τὴν Κύζικον μετὰ τῆς στερεᾶς καὶ ἐπιτρέπουσα δι' ἰδιαιτέρου μηχανισμοῦ τὴν ἐκ τοῦ λιμένος εἴσοδον καὶ ἐξοδὸν τῶν πολεμικῶν πλοίων εἰς τὸν Πανόρμιον κόλπον. Ἡ παρὰ τὸν Κυζικηνὸν κόλπον λωρίς, ἐνούσα τὸ δυτικὸν ἄκρον τῶν μεσημβρινῶν τειχῶν μετὰ τῆς ἀπέναντι στερεᾶς, εἶναι ὄλως χειροποίητος καὶ φέρει ἐφ' ἑαυτῆς σειρὰν τετραγῶνων ἐρεισμάτων σχεῖον πρὸς ἄλληλα πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ πρὸς τὸν λιμένα διὰ πληγίων θυρῶν ἐχόντων. Μεταξὺ τῶν προχωμάτων τούτων, ἐν τῷ μέσῳ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἔνθα σήμερον βεῖ ὁ ἐκ τοῦ τέλους σχηματιζόμενος μικρὸς ποταμίσκος, ὑπῆρχεν ἡ δευτέρα γέφυρα, ἥτις κατὰ τὰς ἀνάγκας πρὸς εἴσοδον καὶ ἐξοδὸν τῶν πλοίων ἦνοιγε καὶ ἔκλειεν. Παρὰ τὴν γωνίαν τὴν σχηματιζομένην ἐκ τῶν προχωμάτων καὶ τοῦ δυτικοῦ ἄκρου τῶν μεσημβρινῶν τειχῶν πρὸς τὴν θάλασσαν ὑπάρχουσι λείψανα ἀρχαίου νεκροταφείου. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λιμένος, ἀπὸ τῆς παρλίης τῆς μικρᾶς Ἀσίας πρὸς τὰ τεῖχη τῆς Κυζίκου, χωρεῖ ἀψιδωτὸν τεῖχος, φέρον ἐφ' ἑαυτοῦ αὐλάκα καὶ χρησιμεῖον εἰς ὑδραγωγεῖον, δι' οὗ διωχετεύετο εἰς τὴν πόλιν ὑπὲρ τὴν θάλασσαν τοῦ λιμένος καὶ τὸν δεύτερον λόφον τὸ σήμερον παρὰ τῷ Δεβρέντι ἀναβλύζον γλυκὺ ὕδωρ.

Τὰ προχώματα ταῦτα καὶ τὰς γεφύρας ἀποδίδει ὁ μὲν Πλίνιος εἰς τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον, ἀλλ' ὁ Mannert ἐναντιούμενος πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Πλινίου λέγει, ὅτι εἰς τὸν Ἀλέξανδρον ἀπεδόθησαν πολλαὶ ἐπιχειρήσεις, εἰς τὰς ὁποίας οὗτος οὐδὲν μέρος ἔλαβεν. Ἐκ

φύσεως, λέγει οὗτος, ἡ Κύζικος ἦτο χερσονήσος, τῆς ὁποίας τὸν ἰσθμὸν διώρυξαν οἱ Κυζικηνοὶ πρὸς ἀσφάλειαν τῆς πόλεως· ἀλλ' ἡ ἀκριβὴς παρατήρησις, κατ' ἐμὴν γνώμην, πείθει ὄλως περὶ τοῦ ἐναντίου.

Μεταξὺ τῶν δύο τούτων λωρίδων τῶν προχωμάτων καὶ γεφυρῶν καὶ τῶν δύο ἄκτῶν τῆς Μυσίας καὶ τῆς Κυζικηνῆς ὑπῆρχεν ὁ εὐρύττος καὶ ἀσφαλέστατος ἐμπορικὸς λιμὴν, σήμερον εἰς εὐρὺ καὶ ἀβαθὲς κλαμῶνος τέλμα μεταβληθεῖς, τοῦ μὲν θέρους καθ' ὀλοκληρίαν ἀποξηραίνομενον, ἐκτὸς μικρῶν ἐξαιρέσεων, τοῦ δὲ χειμῶνος, ἕνεκα τῶν ἀπὸ τῶν παρακειμένων λόφων καταρρεόντων ὑδάτων, εἰς ἀβαθῆ λιμνην μεταβαλλόμενον. Τὸ μέρος τοῦτο σήμερον ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἀντιεὐτελοῦς ποσοῦ πωλούμενον, δύναται καὶ κατὰ τὸν χειμῶνα εὐκολώτατα νὰ ἀποξηρανθῇ, διὰ διοχετεύσεως τῶν αὐτόθι εἰσρέοντων ὑδάτων εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ νὰ μεταβληθῇ, ἕνεκα τῶν αὐτόθι ἀπ' αἰῶνων συσσωρευθέντων φυτικῶν καὶ ζωικῶν ὑλῶν, εἰς εὐφορῶτάτην πεδιάδα, ἥτις, ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς μεταξὺ δύο κόλπων καὶ δύο ζηρῶν, εὐρὺ τὸ μέλλον ὑπόσχεται.

Ἐπίλογος.

Τοσαῦτα λοιπὸν περὶ τῶν ἐρειπίων τῆς ἀρχαίας Κυζίκου καὶ τοσαῦτα περὶ τῆς σημασίας αὐτῶν. Ἡμεῖς τὸ κατὰ δύναμιν περὶ τούτων γράψαντες, εὐχόμεθα ὅπως αἱ ἡμέτεραι μελέται ἀποβῶσιν ἀφετηρία πολλῶν καὶ μεγάλων σπουδῶν, ἐκ τῶν συντριμμάτων δὲ παρελθόντος Ἑλληνικοῦ μεγαλείου καὶ ἐκ τῆς κόνεως τῶν ἡμετέρων προπατόρων ἀναθρώσῃ αὐτόθι καὶ πάλιν πόλις μεγάλη καὶ θυμωαστή, ἥς ἡ δόξα, τὸ κλέος καὶ ὁ πλοῦτος ἀφθιτος ἀείποτε εἶη.

Κ. Σ. ΜΑΚΡΗΣ, ἰατρός.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΙΓ'.

(Τακτική).

Τῆς 16 Μαΐου 1883.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδριάσεως,
Ὁ κ. πρόεδρος ποιεῖται τὴν ἐξῆς προσλαλίαν.

Κύριοι συνάδελφοι,

» Ψήφω ὑμῶν εὐμενεῖ τὴν προεδρικήν ταύ-
» την τὸ τρίτον καταλαμβάνων ἔδραν, ἀμοι-
» ρῶ λέξεων πρὸς δέουσαν ἀπεικόνισιν τῆς
» συγκινήσεως, ἣν προῦξένησεν ἐν τῇ ἐμῇ καρ-
» διά ἡ λίαν τιμητικὴ δι' ἐμὲ ὁμόφωνος ἔνδει-
» ξις τῆς ὑμετέρας ἐμπιστοσύνης. Ἐὰν φλο-
» γερὰ πρὸς τὸν Σύλλογον στοργὴ καὶ ἐγκάρ-
» διος εἰς τὰ συμφέροντα αὐτοῦ ἀφοσίωσις
» δέον ἴνα, κατὰ τὴν γνώμην ὑμῶν, ἀπαρτί-
» ζωσι τὸν ὑμέτερον πρόεδρον, ἀδιστάκτως
» καὶ μετὰ παρησίας δηλῶ κατὰ τὴν ἐπίση-
» μον ταύτην ὥραν τῆς τῶν νέων κοσμητόρων
» ἐγκαθιδρύσεως, ὅτι δὲν ἐπλανήθη ἡ ψήφος
» ὑμῶν· ἀλλ' ἐὰν, ὡς ἔμοι γε δοκεῖ, ἴσως δὲ
» καὶ ὑμῖν, πλείστα σὺν τούτοις ἕτερα ἀφεί-
» λη κεκτημένοι τυγχάνειν προσόντα, μετὰ
» τῆς αὐτῆς παρησίας καὶ οὐδενὸς δίχα δι-
» σταγμοῦ ὁμολογῶ, ὅτι οὐκ ἐπιτυχῶς ἐξελέ-
» ξατο ὁ Σύλλογος τὸν κατὰ τὸ ἀρχόμενον
» εἰκοστὸν τρίτον συλλογικὸν ἔτος ἰθύντορα
» αὐτοῦ.

» Ἀποδέχομαι οὐχ ἦττον προθύμως τὴν
» ἀνατεθεισάν μοι διακονίαν, τὸ μὲν τῇ ὑμε-
» τέρᾳ ὑπέκειν ὀφείλων κυριάρχῳ κελεύσει.
» τὸ δὲ τῇ δραστηρίῳ ἐπαναπαυόμενος συμπρά-
» ξει τῶν περὶ ἐμὲ ἐριτίμων καὶ πεφωτι-
» σμένων συναδέλφων μου, ὧν οἱ μὲν ὑμῖν τε
» καὶ ἐμοὶ τρανῶς ἐπεδείξαντο καθ' ἅπαν τὸ
» λῆξαν συλλογικὸν ἔτος τὰς περικοσμούσας
» αὐτοὺς πολυτίμους ἀρετάς, οἱ δὲ, ὑφ' ὑμῶν
» καὶ ἄλλοτε ἐκτιμηθέντες, ἐτι μείζονος ἐκ-
» τιμήσεως ἀντάξιοι ἀναμφιβόλως ἀναδειχθή-
» σονται κατὰ τὰς χαλεπὰς τῆς σήμερον πε-

» ριστάσεις. Ἐξ ὀνόματος οὖν πάντων, εὐ-
» χαριστῶ, εὐχαριστῶ ὑμῖν, κύριοι συνάδελ-
» φοι, ἐπὶ τῇ ὑμετέρᾳ ἐμπιστοσύνη, διαβε-
» βαιῶν ὑμᾶς περὶ τῆς διηγεοῦς καὶ ὅσον ἐνε-
» στι τελεσφόρου ὑπὸ τοῦ νέου προεδρείου πε-
» ριφουρήσεως τῶν τοῦ Συλλόγου ἠθικῶν τε
» καὶ ὑλικῶν συμφερόντων, ἰδίᾳ δὲ περὶ τῶν
» καταβληθησομένων προσπαθειῶν, ὅπως εἰα-
» ρέστως ἐπιλυθῶσι τὰ δύο μᾶλλον ἐπείγον-
» τα, καθ' ἡμᾶς, ζητήματα, ἧτοι τὸ τῶν ἡ-
» μετέρων δημοσιεύσεων καὶ τὸ τῶν οἰκονο-
» μικῶν ἡμῶν. Εὐχρηθῶμεν δ' ἅπαντες ἐνὶ στό-
» ματι καὶ μίᾳ καρδίᾳ, ὅπως, ὑπὸ τὴν αἰγίδα
» τῆς Σεβαστῆς Κυβερνήσεως, ὁ Ἑλλ. Φιλ.
» Σύλλογος χωρῆ ἀσφαλῶς καὶ ταχέως πρὸς
» μείζονα ὀσημέραι τιμὴν καὶ εὐκλειαν τοῦ
» ἔθνους ἡμῶν ». (Χειροκροτήσεις)

Ἀκολούθως ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατιθέμεθα τὰς ἐξῆς ἐπιστολάς.

Ἐπιστολὴ Μ. Φωτίου, ἐκ Μιτυλήνης, ἀπὸ
7 τρέχοντος, διαβιβάζοντος ἀντίγραφον ψήφι-
σματος Ῥωμαικῆς ἐποχῆς « περὶ τοῦ μὴ κη-
θίστασθαι πράκτορας », εὐρεθέντος ἐν Ἀσσωφί.

Τῆς ἐνταῦθα Φιλομούσου Ἐταιρίας Παλλάδος ἀπὸ 16 παρόντος, ἐξαιτουμένης τὴν
μεγάλην αἴθουσαν τοῦ Συλλόγου διὰ τὰς ἐξε-
τάσεις τοῦ παρθυναγωγείου αὐτῆς, γενησομέ-
νας τῇ 19 Ἰουνίου ἐπιόντος.

Ἀωνύμου, ἀπὸ 16 ἐνεστῶτος, ἐξαιτουμέ-
νου, διότι ἐνδιαφέρεται, ἀντίγραφον τῆς ἐκ-
παιδευτικῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὸν Καραπάνειον
ἀγῶνα, ἧτις ἀνεγνώσθη ἐν τῇ ἐπετείῳ ἑορτῇ
τοῦ Συλλόγου ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ἐαυθοπούλου.

Ἀωνύμου, ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν,
ἐπίσης ἐξαιτουμένου ἀντίγραφον μέρους τῆς
αὐτῆς ἐκθέσεως διὰ τὸν αὐτὸν λόγον.

Περὶ μὲν τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ κ. Μ. Φωτίου
ἀποφασίζεται, ἵνα ἀποσταλῆ τῇ ἀρχαιολογικῇ
ἐπιτροπῇ· περὶ δὲ τῆς αἰτήσεως τῆς ἐνταῦθα
Φιλομούσου Ἐταιρίας Παλλάδος, τῇ προτά-
σει τοῦ κ. Μιχαὴλ Βελλογιάννη, ὅπως παρα-
χωρηθῆ αὐτῇ κατὰ τὴν ὀριζομένην ἡμέραν ἡ

μεγίλη του Συλλόγου αίθουσα διὰ τὰς ἐξετάσεις τῶν μαθητριῶν αὐτῆς· καὶ περὶ τῆς αἰτίσεως τῶν δύο ἀνωνύμων, ὅπως δηλωθῆ αὐτῆς, ὅτι ὁ Σύλλογος παρέχει αὐτοῖς τὴν ἐκθεσιν, ἣν ἐξητήσαντο, πρὸς ἀντιγραφὴν, ἀλλ' ἐντὸς τοῦ γραφείου αὐτοῦ, εἰς ὃ δέον ἵνα πέμψωσιν ἀντιγραφεῖς.

Μετὰ ταῦτα ἀγγέλλονται αἱ προσφοραὶ τῶν βιβλίων.

Τοῖς δωρηταῖς τούτων ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

Ὁ κ. Μ. Βελλογιάννης εἰσηγείται τὴν ἐκλογὴν λογιστοῦ τοῦ Συλλόγου.

Μετὰ μικρὰν δὲ συζήτησιν γίνεται δεκτὸν, ὅπως μελετηθῆ τὸ πρᾶγμα ἐν συνεδριάσει τοῦ προεδρείου, καὶ ἀκολούθως συζητηθῆ ἐν συνεδριάσει τοῦ Συλλόγου.

Εἶτα ὁ κ. Ἀθ. Παπαδόπουλος Κεραμεὺς ἀναγνώσκει « τοπογραφικὸν καὶ ἱστορικὸν ὑπόμνημα περὶ τοῦ ἐν Λυδίᾳ Νυμφαίου ». Ἐν τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ ὁ κ. Α. Παπαδόπουλος Κεραμεὺς περιγράφει τὰ ὄρη Σίτυλον καὶ Ὀλυμπον (τανῦν Νιφ-Δάγ), τὴν μεταξὺ αὐτῶν καὶ μέρος τοῦ Τρωίου σχηματιζομένην μικρὰν κοιλάδα μετὰ τῶν ποταμῶν καὶ χωρίων αὐτῆς, ἐκτίθησιν εἶτα τὰ κατὰ τὰ ἀρχαιότατα ἀνέγλυφα τοῦ Σεσώστριος, ἅτινα ἀναφέρει καὶ ὁ Ἡρόδοτος ἐν βιβλ. Β'. Ταῦτα, λέγει ὁ κ. Α. Παπαδόπουλος Κεραμεὺς, εἰσὶ, κατὰ τὰς νεωτάτας ἐρεῦνας, ἔργα λαοῦ ἰσχυτικοῦ, ἀκμάσαντος πρὸ τῆς λυδικῆς μοναρχίας, τοῦ Χεττικῆς καλουμένου, ὅστις ἐπὶ πολλὰς ἑκατονταετηρίδας ἦν κύριος ἀπάσης τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ οὐ ἡ μοναρχία, ὡς ἀποδεικνύσασιν αἱ ἀσσυριακαὶ ἐπιγραφαί, ἠδρυνεν ἐν Καρχησίῳ τῆς Συρίας. Τοῦ λαοῦ τούτου ἔργα ἀνευρέθησαν πάμπολλα ἐν πολλοῖς τόποις τῆς Φρυγίας, Λυδίας, Πτερίας κλπ. Σὺν τούτοις ὁ κ. Α. Παπαδόπουλος Κεραμεὺς περιέγραψε δύο νέα μνημεῖα τῆς αὐτῆς ἐποχῆς, ἄγνωστα μέχρι σήμερον, ὧν τὸ μὲν κριστῶν λέοντα διατηρεῖται νῦν ἐν τῷ Μουσείῳ Σμύρνης, τὸ δὲ ἐστὶ βράχος κατὰ τὰς ὑπὸ ὀρειάς τοῦ Τρωίου, κείμενος εἰς ἀπότασιν μίαις ὥρας τῆς κλεισρωείας Καρᾶ Μπέλι ὑπερθεῖν τῆς ἐλληνίδος κόμης Κρητζαλί, ῥ' οὐ ὑπάρχουσι διάφορα λαξεύματα, ἄξια πονδῆς καὶ μελέτης. Μετὰ ταῦτα μεταβίβει ὁ κ. Α. Παπαδόπουλος Κεραμεὺς εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν ἐρειπίων καὶ τῶν πέριξ τῆς ἱεσοζύσεως ἀπάσης τῆς μνησθείσης κοιλάδος ἠμοπόλειος Νυμφαίου, ἥτις κατὰ μὲν τὰ

γραπτὰ μνημεῖα γινώσκειται ἀπὸ τοῦ IB' αἰῶνος, κατὰ δὲ τὰ ἐν αὐτῇ ἐρείπια ἔχει ἀρχὴν παλαιότητα, διότι σώζονται ἐκεῖ τμήματα τοῦ ἀρχαίου τείχους ἐλληνικῆς τέχνης, νομίματα τῶν μακεδονικῶν χρόνων καὶ ἄλλα. Ἀπαριθμήσας δὲ ὕστερον καὶ τὰ γνωστὰ ἱστορικὰ γεγονότα τοῦ τόπου τούτου, καθ' ἃ ἀποδεικνύεται, ὅτι τὸ Νύμφαιον διετέλεσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη κατὰ τὸν IB' αἰῶνα ὡς δευτέρα πρωτεύουσα τῶν ἐν Νικαίᾳ αὐτοκρατόρων, οἵτινες καὶ ἐκαλλώπισαν καὶ ἐμεγέθυναν καὶ ἐλάμπρυναν αὐτὸ διὰ τε οἰκοδομῶν καὶ ἄλλων πραγμάτων, καταστρέφει τὸν περὶ Νυμφαίου λόγον διὰ τῆς ἀπαριθμήσεως καὶ ἀναγνώσεως πολλῶν βυζαντινῶν μνημείων καὶ ἐπιγραφῶν.

Μετὰ ταῦτα ἀποφασισθέντος τῇ προτάσει τοῦ κ. Ν. Παρανίκα, ὅπως δημοσιόσια τοῦ προέδρου κατὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ Συλλόγου ἐορτῆν καὶ εἰ δυνατόν καὶ αἱ ἐκθέσεις τοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος καὶ τοῦ Καραπανείου ἀγῶνος, λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΙΔ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 23 Μαΐου 1883.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΠΛΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδριάσεως, ἀνακινουῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν.

Τοῦ αἰδ. κ. C. G. Curtis, ἀπὸ 21 ἱσταμένου ἀναγγέλλοντος, ὅτι γενομένης τῆς πρώτης συνεδριάσεως τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς, αὐτὸς μὲν ἐξελέγη πρόεδρος, ὁ δὲ κ. Κυριακὸς Περδικίδης γραμμακτεὺς αὐτῆς διὰ τὸ ἀρξάμενον νέον Συλλ. ἔτος.

Τῆς Α. Ἐξ. τοῦ κ. Δ. Ἀριστάρχου Βέη, ἀπὸ 19 ἱσταμένου, ὑποβάλλοντος τὴν παραίτησιν αὐτοῦ ἀπὸ μέλους τῆς τε ἀρχαιολογικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς ἐπιτροπῆς.

Τοῦ κ. Κ. Κανελλάκη ἐκ τῶν Νενήτων τῆς Χίου, ἀπὸ 18 ἱσταμένου, εὐχαριστοῦντος τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τῶν περιοδικῶν αὐτοῦ διὰ τὸ ἀναγνωσθῆριον Νενήτων,

ἀποστέλλοντος ἀντίγραφον ἐπιγραφῆς, καὶ διαβιβάζοντος ἐγκλείστως εὐχαριστήριον γράμμα τοῦ σωματείου Καλοῦ Ὀδηγοῦ ἐν Νε- νήτοις.

Ἀκολούθως ἀγγέλλονται αἱ προσφοραὶ βι- βλιῶν.

Τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

Ὁ κ. Χρ. Χατζηχρήστου ἀναγγέλλει, ὅτι ὁ κ. Ἀρίσταρχος Βαλμάνος, ἐκ Βαγδάτης ἐν- ταῦθα ἔλθων κατ' αὐτὰς καὶ μεθ' ἑαυτοῦ κο- μίσας ἱκανὰ ἀρχαιολογήματα ἐν ταῖς χώ- ραις ἐκείναις ὑπ' αὐτοῦ εὑρεθέντα, ἐδήλωσεν αὐτῷ, ὅτι προσφέρει ταῦτα τῷ ἡμετέρῳ Φιλο- λογικῷ Συλλόγῳ. Τὰ ἀρχαιολογήματα ταῦ- τα, προστίθῃσιν ὁ κ. Χατζηχρήστου, ἐκ λυ- γνίας καὶ ἐτέρων ἀγγείων, εἰσὶν ἀρκούντως περίεργα. Δι' ἐλπίδος δ' ἔχει ὅτι ἐκ τῆς μελέ- τῆς αὐτῶν ἱκανὰ ἐκχρηθήσονται.

Ὁ κ. πρόεδρος εὐχαριστεῖ τῷ κ. Χρ. Χα- τζηχρήστου, καὶ δηλοῖ ὅτι τὰ ἀρχαιολογήμα- τα παραπεμφθήσονται τῇ ἀρχαιολογικῇ ἐπι- τροπῇ.

Εἶτα ὁ κ. Κ. Ξανθόπουλος ἀναγινώσκει συνέχειαν τῆς «τῶν Ἠθικῶν Νικομαχείων τοῦ Ἀριστοτέλους» πραγματείας αὐτοῦ¹.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΙΕ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 30 Μαΐου 1883.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας τακτικῆς συνεδριά- σεως, ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς πρκατίζεται περίληψις τῶνδε τῶν ἐπι- στολῶν.

Ἐπιστολὴ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς τοῦ ἡμε- τέρου Συλλόγου ἐπιτροπῆς, ἀπὸ 30 φθίνοντος, ἀγγελλούσης ὅτι κατὰ τὴν πρώτην αὐτῆς συνεδρίασιν ἐξελέγη γραμματεὺς αὐτῆς ὁ κ. Α. Πετρίδης.

Τοῦ κ. Χρ. Χατζηχρήστου, γυμνασιάρχου τοῦ ἐνταῦθα λυκείου, ἀπὸ 30 λήγοντος, ἐξαι-

1) Ἡ πραγματεία αὕτη πᾶσα ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ ΙΖ' τόμῳ, σελ. 1.

τουμένου τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ Συλλό- γου κατὰ τὴν 12 καὶ 26 Ἰουνίου διὰ τὰς ἐ- ξετάσεις τοῦ ὑπ' αὐτοῦ διευθυνομένου γυ- μνασίου.

Τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατρι- ἀρχου, ἀγγέλλοντος ὅτι συμφώνως τῷ Γ' ἄρ- θρῳ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Κεντρικῆς Ἐκπαίδ. Ἐπιτροπῆς ἐξελέγησαν μέλη αὐτῆς οἱ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου κκ. Θ. Σαλτέλης καὶ Τ. Καραθεοδωρῆ, καὶ ἀξιούντος ὅπως διαβι- βασθῶσι τὰ ἐπὶ τούτῳ πατριαρχικὰ πιττῆκια τοῖς εἰρημμένοις κυρίοις.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. πρόεδρος λέγει, ὅτι τὸ προεδρεῖον σκεψόμενον ἔγνω, ὅπως καθυπο- βῆλη τῷ Συλλόγῳ πρὸς κανονικωτέραν λει- τουργίαν τοῦ γραφείου τὰς ἐξῆς προτάσεις:

Ἄρθρ. Α'. Ὁ γενικὸς γραμματεὺς ἔχει τὴν διεύθυνσιν τοῦ γραφείου τοῦ Συλλόγου.

Ἄρθρ. Β'. Οἱ κοσμητορες, οἱ πρόεδροι καὶ οἱ γραμματεῖς τῶν ἐπιτροπῶν ὀφείλουσι διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἐγγράφου τινὸς ἢ δι' ἄλλην πληροφορίαν ἢ ἐργασίαν σχετιζομένην πρὸς τὸ γραφεῖον τοῦ Συλλόγου νὰ συνεννοῶνται ἀπ' εὐθείας μετὰ τοῦ γενικοῦ γραμματέως εἴ- τε προφορικῶς εἴτε δι' ἐγγράφου σημειώσεως.

Ἄρθρ. Γ'. Αἱ πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὰς ἐφ- ημερίδας κοινοποιήσεις τοῦ Συλλόγου συν- τάσσονται καὶ στέλλονται ὑπὸ τοῦ γεν. γραμ- ματέως, ἐπίσης δὲ ὑπ' αὐτοῦ στέλλονται πρὸς δημοσίευσιν καὶ ὅσα ἂν ὁ Σύλλογος ἐγκρίνη νὰ δημοσιεύσῃ διὰ τῶν ἐφημερίδων.

Αἱ προτάσεις αὗται παμψηφεί γίνονται δεκταί.

Ἐκλέγεται δὲ μέλος τῆς Συντακτικῆς ἐ- τροπῆς ὁ κ. Νικ. Παρανίκας ἀντὶ τοῦ κ. Κ. Κοντοπούλου ἐκλεγέντος γραμματέως τῆς Φι- λολογικῆς ἐπιτροπῆς.

Γίνονται δεκτὴ ἡ ἀνωτέρω αἰτήσις τοῦ κ. Χρ. Χατζηχρήστου.

Ὁ κ. πρόεδρος ἀγγέλλει τὴν διακοπὴν τῶν τακτικῶν συνεδριάσεων τοῦ Συλλόγου μέχρι Σεπτεμβρίου.

Εἶτα ὁ κ. Ἰορδάνης Καρολίδης ἀναγινώ- σκει μετὰ φρασιν τοῦ ποιήματος « Δαμκίαν- τία καὶ Νάλος » ἐπιγραφομένου, ἀφ' οὗ πρό- τερον ἐποίησατο εἰσαγωγὴν εἰς τὸ ἔπος καθό- λου καὶ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ποιήματος¹.

Ἀκολούθως ὁ κ. Ἀθ. Παπαδ. Κεραμεὺς ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ τῷ κ. Καρο- λίδῃ πραγματευσάμένῳ περὶ ποιήματος σαν-

1) Ἴδε σελ. 1.

αριτικοῦ· διότι ἡ σανσκριτικὴ γλῶσσα, καθ' ἃ ἰσὸς τινῶν ἐτῶν ἀπεδείχθη, μεγάλως σχετίζεται πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν. Ἐκφράζει δ' ὁ κ. Κερκαμῆς τὴν λύπην αὐτοῦ, διότι ἡ σανσκριτικὴ οὐχ ὑπάρχει ἐν τοῖς ἑλλήν. γυμνασίοις. Εἶτα παρακαλεῖ τὸν κ. Καρολίδην ὅπως εἴπῃ εἰς τῷ, ποῖα ἐστὶν ἡ τοῦ ποιήματος ἐποχὴ, καὶ τούτο, διότι πολλὰ τούτων ἔθεωρήθησαν ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς ὑπὸ τινῶν· ὁ Μ. Muller ὅμως, λέγει ὁ κ. Κερκαμῆς, ἐν τινι διαλέξει αὐτοῦ πρὸς τινῶν μνηῶν γενομένη, ἀπέδειξεν, ὅτι τὰ ποιήματα ταῦτα οὐκ εἰσὶ τοσοῦτον ἀρχαῖα, ὡς ἐνομιζέτο, καὶ ὅτι χρονολογοῦνται ἀπὸ 1—2 αἰῶνων. Ὑπάρχει δὲ πρὸς τούτους ἰδέα, ὅτι τὰ σανσκριτικὰ ποιήματα πηγάζουσι μᾶλλον ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν ἢ ταῦτα ἀπὸ τὴν σανσκριτικὴν. Τέλος ὁ κ. Κερκαμῆς αἰτεῖται τὴν ἔκδοσιν, ἣν εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν ὁ κ. Καρολίδης τοῦ ποιήματος τοῦ «Νάλου».

Ὁ κ. Καρολίδης ἀπαντῶν λέγει, ὅτι πρὸ ὀφθαλμῶν εἶχε τὴν ἔκδοσιν τοῦ Rukert.

Ὁ κ. πρόεδρος εὐχαριστήσας τῷ κ. Καρολίδῃ διὰ τὸ ἀνέγνωσμα αὐτοῦ, ἀνακοινῶν, ὅτι κατὰ τὴν κηδεῖαν τῆς μητρὸς τῆς Α. Ἐξ. τοῦ Χρηστάκη Ἐφένδη Ζωγράφου, μεγάλου τοῦ Συλλόγου εὐεργέτου, τὴν γενομένην χθές, ἡ Σύλλογος ἀντιπροσωπεύθη ὑπὸ τοῦ προεδρίου αὐτοῦ καὶ πολλῶν μελῶν, καὶ ὅτι μετὰ τὸ τέλος αὐτῆς ἀπηύθυνε τῷ ἐν Παρισίοις διατρίβοντι Χρηστάκῃ Ἐφένδῃ Ζωγράφῳ τὸ τηλεγράφημα τὸδε·

« Τῷ Ἐξοχωτάτῳ

Χρηστάκῃ Ἐφένδῃ Ζωγράφῳ.

Εἰς Παρισίους.

» Ὁ Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος, ἀντιπροσωπευθεὺς ὑπὸ τοῦ προεδρίου αὐτοῦ
» ἐν τῇ λυπηρᾷ τελετῇ, κοινωνεῖ ὀλοτελῶς
» τῆς ὑμετέρας θλίψεως.

(Ὑπογ.) Καλλιίδης.»

Ὁ Σύλλογος ὁμοθυμῶς ἀποδέχεται τὸ τηλεγράφημα καὶ ἐκφράζει τὴν βλάβην αὐτοῦ θλίψιν ἐπὶ τῇ πληξίᾳ συμφορᾷ τὸν μέγαν αὐτοῦ εὐεργέτην.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΙΣ'.

(Ἑκτακτος).

Τῆς 14 Ἰουνίου 1883.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΔΟΥ.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προτέρας ἐκτάκτου συνεδριάσεως καὶ τὰ τῆς ἐπετείου ἑορτῆς τοῦ Συλλόγου.

Ἀγγέλλονται δὲ τὸ πρῶτον τακτικὰ μέλη τοῦ Συλλόγου οἱ κκ. I. Χατζόπουλος, τραπεζίτης, Ν. Χαρισιάδης, δικηγόρος, καὶ Ἡλίας Βαλσαμάκης, καθηγητῆς τῶν φυσικομαθηματικῶν, προτεινόμενοι ὑπὸ τῶν κκ. Χρ. Χατζηχρήστου, Ν. Παρανίκα καὶ Ὁδ. Ἀνδρέαδου.

Ὁ κ. πρόεδρος δηλοῖ, ὅτι αἰτία τῆς ἐκτάκτου ταύτης συνεδριάσεως ἐστὶ τὰ τοῦ ταμείου τοῦ Συλλόγου πράγματα, ἃ γνωστὰ τυγχάνουσιν ἀπὸ τῆς αὐτοκτονίας τοῦ πρώην ταμίου Ν. Βαμβάκη. Ὁ Ν. Βαμβάκης εἶχε εἰς χεῖρας αὐτοῦ ἀπασαν τὴν περιουσίαν τοῦ Συλλόγου ὅποτε ἠτοκτόνησε. Τὸ προεδρεῖον ἄμα καταρτισθὲν ἐβρόντισεν, ὅπως γένηται ἡ τοῦ ταμείου παράδοσις ὑπὸ τοῦ πρώην ταμίου τῷ νῦν τοιοῦτῳ κ. Θ. Κοσοῦδῃ. Ὁ πρώην ταμίας ἀνέβαλλεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν τὴν παράδοσιν, λέγων ὅτι τακτοποιεῖ τὸ ταμεῖον πρὸς τοῦτο. Τῇ 4 ἐνεστώτος συνῆλθε τὸ προεδρεῖον ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων κ. Γεωργαντοπούλου, ὅπως γένηται ἡ παράδοσις, πλὴν ὁ πρώην ταμίας ἐξήτησατο, ὅπως ἡ παράδοσις ἀναβληθῇ μέχρι τῆς 7 πρὸς ἐτοιμασίαν τινῶν εἰσέτι ἀνετοιμῶν. Τὸ προεδρεῖον ἤκουσε τὴν δήλωσιν ταύτην οὐχὶ μετ' εὐχρηστίσεως, ἠναγκάσθη ὅμως ν' ἀποδεχθῇ τὴν ἀναβολὴν, ἀφ' οὗ οὐκ ἦν ἄλλως γενέσθαι. Ἡ ὀρισθεῖσα λοιπὸν ἡμέρα ἦν τρίτη, καὶ κατὰ ταύτην προῦκειτο, ὅπως ὁ νῦν ταμίας κ. Κοσοῦδης μεταβῇ παρὰ τῷ Ν. Βαμβάκῃ καὶ παραλάβῃ τὸ ταμεῖον. Κατὰ τὴν τελευταίαν ὅμως ὥραν ὁ Ν. Βαμβάκης ἀγγέλλει διὰ τοῦ ὑπαλλήλου του, ὅτι κατακεκοπικῶς τυγχάνων, ἠδυνάτει τὴν τοῦ ταμείου παράδοσιν ποιῆσαι, καὶ ὅτι παρεκάλει αὐτόν, ὅπως ἀναβληθῇ διὰ τὴν ἐπιούσαν. Τὴν ἐπιούσαν ὅμως ὁ Βαμβάκης οὐκ ἦν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, αὐτοκτονήσας τὴν προτεραιάν. Καθ' ἣν λοιπὸν ἡμέραν προῦκειτο τέλος πάντων ἵνα γένηται ἡ παράδοσις, ἦτοι τὴν ἐπιούσαν τῆς αὐτοκτονίας, τὸ προεδρεῖον συνῆλθεν ἐκτάκτως ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ κ. I. Γεωρ-

γαντοπούλου και συνεσχέψατο περί τῆς ὡς ἐκ τῆς αὐτοκτονίας τοῦ πρώην ταμίου δημιουργηθείσης καταστάσεως. Ἀπαρσίσθη δ' ὅπως ὁ πρόεδρος μετὰ τοῦ ἀντιπροέδρου κ. Γεωργαντοπούλου, τοῦ γεν. γραμματέως κ. Γ. Καραθεοδωρῆ καὶ τοῦ κ. Ν. Μπλέσσα, Ἴταλου ὑπηκόου, μεταβῶσι παρὰ τῶν γεν. προξένων τῆς Ἰταλίας καὶ δηλώσωσιν αὐτῶν, ὅτι ἐν τῇ περιουσίᾳ τοῦ αὐτοκτονήσαντος Ν. Βαμβάκη ὑπάρχει καὶ παρακαταθήκη τοῦ Συλλόγου. Τὴν ἐντολὴν ταύτην οἱ ἄνω ρηθέντες ἐξεπλήρωσαν· κατ' αἰτήσιν δὲ τοῦ Ἰταλοῦ προξένου συνετάχθη καὶ ἐπιστολὴ αὐτῶν καὶ ἐγγραφὸς δῆλωσις τοῦ Συλλόγου. Εἰς τὴν ἐγγραφὸν ταύτην δῆλωσιν ὁ γεν. πρόξενος τῆς Ἰταλίας ἀπήντησε δηλῶν τὴν παραλαβὴν αὐτῆς. (Ὁ κ. πρόεδρος ἀναγινώσκει ἀμφοτέρως τὰς δηλώσεις). Σήμερον δὲ οἱ ὀρισθέντες ὑπὸ τοῦ προεδρείου ἀντιπρόσωποι τοῦ Συλλόγου ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ κκ. Ι. Γεωργαντόπουλος καὶ Τ. Καραθεοδωρῆ προσεκλήθησαν ἵνα παραστῶσι τῇ ἐπιούσῃ δευτέρᾳ εἰς τὴν γενησομένην ἀποσφράγισιν τοῦ καταστήματος Ν. Βαμβάκη καὶ ἀπογραφὴν τῆς περιουσίας αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ ὡς ἐκ τῆς ἀποσφραγίσεως τοῦ καταστήματος κατ' τῆς ἀπογραφῆς θεωρηθῇ ἐπάναγκες, συγκληθήσεται ἐκτάκτως καὶ αὐτίς ὁ Σύλλογος. Τέλος δὲ ὁ κ. πρόεδρος ἐρωτᾷ τὸν Σύλλογον, εἰ ἀποδέχεται τὸν ὑπὸ τοῦ προεδρείου γεινόμενον διορισμὸν τῶν κκ. Ι. Γεωργαντοπούλου καὶ Τ. Καραθεοδωρῆ ὡς ἀντιπροσώπων τοῦ Συλλόγου διὰ πάσας τὰς διατυπώσεις.

Ὁ κ. Ἡρ. Βασιάδης προτείνει, ὅπως ἐπειδὴ ὁ κ. Γεωργαντόπουλος πρόκειται, καθ' ἃ ἔμαθεν, ἐπὶ τινὰ χρόνον ν' ἀποδημήσῃ, διορισθῇ καὶ ἕτερος νομομαθῆς ἐνεργήσων κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ κ. Γεωργαντοπούλου.

Μετὰ μικρὰν συζήτησιν γίνεται δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ κ. Ἡρ. Βασιάδου ὡς καὶ ὁ ὑπὸ τοῦ προεδρείου γεινόμενος διορισμὸς τῶν κκ. Ι. Γεωργαντοπούλου καὶ Τ. Καραθεοδωρῆ. Κατὰ πρότασιν δὲ τοῦ κ. Θ. Σαλιτέλη, ὑποστηρικθείσων ὑπὸ τοῦ κ. Φ. Τάχη, ἀφίεται τῶν προεδρείων ἢ ἐκλογῇ τοῦ καταλλήλου νομομαθοῦς.

Ὁ κ. Ι. Γεωργαντόπουλος, ἰσχυρίζομενος ὅτι ἡ ἐργασία τῆς ἀπογραφῆς τῆς οὐσίας τοῦ Βαμβάκη ἀπαιτῆσει ἰκανὸν χρόνον, διότι γινήσεται περιγραφή ἀκριβῆς ἐκάστου τῶν ἐν τῶν καταστήματι ὑπαρχόντων, προτείνει, ὅπως διορισθῶσιν ἐτι δύο ἀντιπρόσωποι τοῦ Συλλό-

γου, οἵτινες ἀλληλοδιαδόχως νὰ παρευρίσκωνται ἐν τῇ ἀπογραφῇ.

Ὁ κ. Θ. Σαλιτέλης ἀντικρούει τὴν πρότασιν τοῦ κ. Γεωργαντοπούλου, θεωρῶν ἀρκετοὺς τοὺς δύο ἤδη ἀντιπρόσωπους.

Ὁ Σύλλογος ὁμῶς ἀποδέχεται τὴν πρότασιν τοῦ κ. Γεωργαντοπούλου διὰ ψηφοφορίας καὶ ἀφίησι τὴν ἐκλογὴν τούτων τῶν προεδρείων.

Ἀκολουθῶς ὁ κ. Ν. Μπλέσσας ἐρωτᾷ, ἂν ὑπάρχῃ σημειώσεις τῶν ἀριθμῶν τῶν χρεωγράφων τοῦ Συλλόγου, ἃ ἦσαν εἰς χεῖρας τοῦ αὐτοκτονήσαντος πρώην ταμίου.

Ὁ κ. πρόεδρος ἀπαντῶν λέγει, ὅτι οὐδεμία σημειώσεις τῶν ἀριθμῶν τῶν χρεωγράφων τῆς Πιστωτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχει. Ἀκολουθῶς λέγει, ὅτι τὸ προεδρεῖον ἐξελέξατο ἐπιτροπὴν ἐξ αὐτοῦ καὶ τῶν κκ. Τ. Καραθεοδωρῆ καὶ Θ. Κοσοῦδη πρὸς σύνταξιν ἰδιαίτερων διατάξεων περὶ ταμείου, καὶ παρακαλεῖ τὸν γεν. γραμματέα ν' ἀναγνώσῃ αὐτάς.

Μετὰ ταῦτα μετ' ἰκανὴν συζήτησιν ἐπιψηφίζονται αἱ ἐξῆς περὶ τοῦ ταμείου τοῦ Συλλόγου διατάξεις, ἀναγνωσθεῖσαι πρότερον ἐν ὄλῳ καὶ κατ' ἄρθρον.

«Ἄρθρ. Α'. Ὁ γεν. γραμματεὺς κρατεῖ βιβλίον μέγα, καθολικόν, ἐν ᾧ γίνεται ἡ καταστίχως τῶν διαφόρων μερίδων, αἵτινες θ' ἀντιπροσωπεύωσι τὴν ὅλην περιουσίαν καὶ διαχειρίσιν τοῦ Συλλόγου· τὸ βιβλίον τοῦτο φέρει ἐν κεφαλίδι τὴν ὑπογραφὴν τοῦ προέδρου καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ Συλλόγου.

»Ἄρθρ. Β'. Ὁ γεν. γραμματεὺς κρατεῖ καὶ ἐκδίδωσι τὰς ἀποδείξεις τῶν τακτικῶν μελῶν, ἃς ἐτοιμάσας ἀποστέλλει τῶν ταμίῳ πρὸς ὑπογραφὴν καὶ εἰσπραξίν. Ὁ δὲ ταμίαις δίδωσιν ἀπόδειξιν παραλαβῆς αὐτῶν.

»Ἄρθρ. Γ'. Ἡ οἰκονομικὴ ἐπιτροπὴ ἐξελέγει τὴν διαχειρίσιν τοῦ συλλογικοῦ ἔτους, ἐτοιμάζει τὴν ἐκθεσιν, ἐν ἣ δέον ὅπως λεπτομερῶς ἀναφέρηται ἡ ὅλη περιουσία τοῦ Συλλόγου κατ' εἶδη, ἧτοι χρήματα, χρεώγραφα, ὁμόλογα κτλ. ὑπογράφεται δ' αὐτῇ ὑπὸ τε τοῦ ταμίου καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς, Ἡ οἰκονομικὴ ἐπιτροπὴ ὀφείλει νὰ ὑπογράψῃ προτέτι καὶ τὸν ἐτήσιον ἰσολογισμὸν ἐν τῶν βιβλίῳ.

»Ἄρθρ. Δ'. Ὁ ταμίαις δὲν δικαιοῦται νὰ κρατῇ ἀνά χεῖρας πλείους τῶν πενήτηκοντα ὀθωμανικῶν λιρῶν. Τὰ ὑπερβαίνοντα τὸ ἄνω ποσὸν κατατίθεται ἐν τινι τραπεζῇ ὀριζομένη ὑπὸ τοῦ Συλλόγου. Ὅταν δὲ τὸ ποσὸν φθάσῃ τὰς διακοσίας λίρας, τότε τὸ προεδρεῖον

σει τοῦτο χρεώγραφο ἀσφαλῆ, ἄτινα κατατίθων ἐν τραπέζῃ ὡς παρακαταθήκην, ὡς καὶ πάντα τὰ χρεώγραφα καὶ τὰς ἀξίας τοῦ Συλλόγου.

» Ἄρθρ. Ε'. Ἡ κατάθεσις πάσης ἀξίας εἴτε εἰς χρήματα εἴτε εἰς χρεώγραφα γενήσεται ἐπ' ὀνόματι τοῦ Συλλόγου ὑπὸ τοῦ ταμίου ἐν γνώσει τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γεν. γραμματέως. Πρὸς τοῦτο ἀγγέλλει ὁ ταμίαις δι' ἐπιστολῆς τοῦ πρὸς τὸν πρόεδρον τὴν κατάθεσιν τῶν χρημάτων, προσάγων καὶ τὴν περι τῆς καταθέσεως ἀπόδειξιν τῆς τραπέζης.

» Ἄρθρ. Σ'. Τὰ ἐντάλματα (τσέκια), δι' ὧν λαμβάνονται χρήματα παρὰ τῆς τραπέζης, φέρουσι τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου καὶ προσυπογράφονται ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γεν. γραμματέως.»

Ἀκολουθῶς τίθεται εἰς ψηφοφορίαν τὸ σύνολον τῶν διατάξεων, ὅπερ γίνεταί δεκτὸν καὶ ἀποφασίζεται, ὅπως αἱ διατάξεις αὗται τεθῶσιν ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς σήμερον. Ἐπίσης δὲ ἐγκρίνεται ὅπως αἱ διατάξεις δημοσιευθῶσι καὶ διὰ τῶν ἐφημερίδων.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. πρόεδρος λέγει, ὅτι τὸ προεδρεῖον βραβιζόμενον ἐπὶ τῶν συμπαθειῶν τῶν ὁμογενῶν πρὸς τὸν Σύλλογον, προτείνει, ὅπως ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ προέδρου καὶ τῶν κκ. Ν. Ζαρίφη, Ν. Μπλέσσα καὶ Θ. Κοσοῦδη ἐξαιτήσῃται τὴν συνδρομὴν τῶν ὁμογενῶν ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου.

Ἡ πρότασις δεκτὴ.

Κατόπιν ἀνγκινώσκειται ἐπιστολὴ τῶν κκ. Ἦρ. Βρασιάδου, Μ. Βελλογιάννη, Ἄβρ. Μαλιζα, Ὁδ. Ἀνδρεάδου, Δ. Πασπαλλῆ, Θ. Μαυρογορδάτου, Ν. Παρηνία, Α. Π. Κεραμείως, Δ. Κυμπρίτη καὶ Ι. Ζίφου, δι' ἧς προτείνεται ἡ ἀναθεώρησις ἄρθρων τινῶν τοῦ Κανονισμοῦ, ἅτε τῆς ἰσχύος αὐτοῦ πρὸ πολλοῦ ληξίσσης. Ἡ πρότασις βραβίζεται ἐπὶ τοῦ 86 ἄρθρου τοῦ Κανονισμοῦ.

Μετὰ τινὰ συζήτησιν ἡ ἐπὶ τῆς προτάσεως ἀπόφασις ἀναβάλλεται, κατὰ πρότασιν τοῦ κ. Θ. Σαλατέλη, προβαλόντος σπουδαιοτάτους πρὸς τοῦτο λόγους.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΙΖ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 26 Σεπτεμβρίου 1883.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΔΑΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας τακτικῆς συνεδριάσεως, ἀνακοινεῦται ἡ

ἄλληλογραφεῖα,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶν ἐξῆς ἐπιστολῶν:

Τῆς Α. Ἐξ. τοῦ Χρηστάκη ἐφένδη Ζωγράφου, ἐκ Παρισίων, ἀπὸ 12 Ἰουνίου, ἐκφράζοντος τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ ἐπὶ τοῖς συλλυπητηρίοις τοῦ Συλλόγου διὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

Τῆς ἐν Ἀθήναις λέσχης τῶν Μικρασιανῶν σπουδαστῶν, ἀπὸ 3 Ἰουνίου, ἀγγελλούσης τὴν ἴδρυσιν καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῆς, καὶ ἐπικκλουμένης τὴν ἠθικὴν ἀρωγὴν τοῦ Συλλόγου.

Τῆς Α. Ἐξ. τοῦ κ. Γρηγ. Ἀριστάρχου, πρώην πρεσβευτοῦ τῆς Ὑψ. Πύλης παρὰ τῷ Προέδρῳ τῶν Ἠνωμ. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἐκ Παρισίων, ἀπὸ 5 Ἰουνίου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν βιβλίων, προσφερομένων τῷ Συλλόγῳ ὑπ' αὐτοῦ.

Τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἐνταῦθα Ζαπτείου παρθεναγωγείου, ἀπὸ 29 Μαΐου, ἐξαιτουμένου τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ Συλλόγου διὰ τὴν ἐπίδοσιν τῶν πτυχίων.

Τῶν ἐφόρων τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων Σηλυβρίας, ἀπὸ 11 Ἰουνίου, ἐξαιτουμένων ὅπως ὁ Σύλλογος διαβιβάσῃ αὐτοῖς ὁδηγίαν πρὸς καταρτισμὸν ἀστικῆς σχολῆς.

Τοῦ διευθυντοῦ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ λυκείου Γαλατᾶ Σεραίου, ἀπὸ 13 Ἰουνίου, προσκλητήριος εἰς τὴν τελετὴν τῆς ἐπιδόσεως τῶν βραβείων.

Τοῦ κ. ἈΘ. Παππαδοπούλου Κεραμείως, ἐξαιτουμένου συστατικὰς ἐπιστολάς ἐπὶ τῇ περιοδείῳ αὐτοῦ διὰ τὴν Μαυρογορδάτειον βιβλιοθήκην.

Τοῦ κ. Ρενιέρη, διευθυντοῦ τῆς Ἐθνικῆς τῆς Ἑλλάδος Τραπέζης, ἀπὸ 24 Ἰουνίου, ἀποστέλλοντος τὴν ἐκ δρ. 1585,00 ὁμολογίαν τῆς ἀδελφότητος τῶν Κιανῶν.

Τοῦ κ. ἈΘ. Παππαδοπούλου Κεραμείως, ἀπὸ 7 Ἰουλίου, ἀγγέλλοντος τὴν παραλαβὴν τῶν ἐγκυκλίων τοῦ Συλλόγου καὶ παρακαλοῦν-

τος ὅπως κατὰ τὴν ἀπουσίαν αὐτοῦ ὁ κ. Γεν. γραμματεὺς ἐπιβλέπη τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Συλλόγου.

Ἀνωύμου, ἀπὸ 7 Ἰουνίου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν πραγματείας αὐτοῦ ἐπιγραφομένης « Ἡ Μοῦσα, ἥτοι πρακτικὴ διδασκαλία τῆς μουσικῆς », καὶ ἐξαιτουμένου τὴν γνώμην τοῦ Συλλόγου ἐπὶ τῆς πραγματείας αὐτοῦ ταύτης.

Τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἀπὸ 21 Ἰουλίου, διαβιβάζοντος τὰς αἰτηθείσας συστατικὰς ἐγκυκλίους ἐπιστολάς διὰ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἡγουμένους τῶν διαφόρων μονῶν διὰ τὴν Μαυρογορδάτειον βιβλιοθήκην.

Τοῦ κ. Ἀθ. Παππαδοπούλου Κερραμῆως, ἐκ Μιτυλήνης, ἀπὸ 27 Ἰουλίου. ἐκτιθεμένην τὴν μέχρι τοῦδε ἐργασίαν αὐτοῦ.

Τῶν δημογερόντων τῆς Σπάρτης (Πισσιδείας), ἀπὸ 28 Ἰουλίου, εὐχαριστούντων τῷ Συλλόγῳ διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην αὐτοῖς προσφορὰν βιβλίων.

Τῆς ἐν Κίῳ ἀδελφότητος τῶν Κιανῶν, ἀπὸ 16 Ἰουλίου, ἀγγελούσης τὴν παραλαβὴν τῆς ὁμολογίας τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ εὐχαριστοῦσης ἐπὶ τούτῳ τῷ Συλλόγῳ.

Τοῦ κ. Κ. Γεωργαλά, ἀπὸ 7 παρόντος, ἀγγέλλοντος ὅτι ἀποστέλλει τρία σώματα τῶν ὑπ' αὐτοῦ τε καὶ τῶν κκ. Γ. Κούζου, Δ. Μοστράτου, Γ. Ἰλίδου καὶ Γ. Πολυβίου ἐκδοθέντων Ἀναγνωστικῶν διὰ τὰ δημ. καὶ ἀστικά σχολεῖα, καὶ ἐξαιτουμένου τὴν ἐπὶ τούτων γνώμην τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου.

Τῆς ἐφοροεπιτροπῆς τῆς κοινότητος Μικροῦ Σαμακοβίου Θράκης, ἀπὸ 28 Αὐγούστου, ἐξαιτουμένης τὴν συνδρομὴν τοῦ Συλλόγου ὑπὲρ τῶν Σχολῶν αὐτῆς.

Τῶν συγγενῶν τοῦ Δ. Conrad Bursian, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Μονάχῳ πανεπιστημίου καὶ ἐπιτίμου τοῦ Συλλόγου ἡμῶν μέλους, ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου (ε. ν.), ἀγγελλόντων τὸν θάνατον τοῦ Bursian.

Τῆς κοινότητος Διαρξικῶθης, ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου, ἐξαιτουμένης τὴν ὑλικὴν συνδρομὴν τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ ἡγουμένου τῆς μονῆς τοῦ Λειμῶνος καὶ τοῦ προέδρου τῆς ἐπαρχίας Μηθύμνης Ζ.

Ἰπανδρευμένου, ἀγγελλόντων τὴν σύστασιν σχολῆς Λειμωνιάδος ἐν Μηθύμνῃ.

Τῆς ἐνταῦθα Ἐκπαιδευτικῆς καὶ Φιλανθρωπικῆς Ἀδελφότητος, ἀπὸ 22 ἐνεστῶτος, ἐξαιτουμένης ὁδηγίας περὶ ἀστικῆς σχολῆς.

Ἐκ τῶν ἄνω ἐν περιλήψει ἐπιστολῶν ἀναγινώσκονται ἰδίᾳ ἢ τῆς Α. Ε. τοῦ Χρηστάκη Ἐφένδη Ζωγράφου καὶ ἢ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἄρτι ἰδρυθέντος συλλόγου τῶν Μικρασιατῶν σπουδαστῶν, πρὸς ὃν ἀποφασίζεται ὅπως σταλῆ τὸ περιοδικὸν τοῦ Συλλόγου σύγγραμμα καὶ εἴ τι ἄλλο πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ κατάλληλον. Ἐπίσης ἀναγινώσκειται πᾶσα ἢ ἐπιστολὴ τοῦ κ. Ἀθ. Π. Κερραμῆως, ἣτις ἐκτιθῆσι τὰς ἐργασίας αὐτοῦ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Λειμῶνος ἐν Μιτυλήνῃ, καὶ καθ' ἣν ἰκανὰ χειρόγραφα σπουδαῖα εὑρεῖ καὶ ἀντιγράφει. Ἡ δὲ ἐπιστολὴ τῆς κοινότητος Σηλυβρίας περὶ ὁδηγίων δι' ἀστικὴν σχολὴν παραπέμπεται τῇ Ἐκπαιδευτικῇ τοῦ Συλλόγου ἐπιτροπῇ, ὅπως αὕτη παράσχῃ τὰς αἰτουμένας ὁδηγίας. Περὶ δὲ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀνωύμου σταλέντος πονήματος « Ἡ Μοῦσα, ἥτοι πρακτικὴ διδασκαλία τῆς μουσικῆς », ὁ κ. πρόεδρος ὑποβάλλει πρότασιν τοῦ προεδρείου, καθ' ἣν προτείνονται ὡς μέλη ἐπιτροπῆς ἰδιαιτέρως, κρινούσης τὸ πόνημα τοῦτο, οἱ κύριοι Δ. Πασπαλλῆς, Εὐστρ. Παππαδόπουλος καὶ Ἰωάσαφ ἱεροψάλτης. Τὴν πρότασιν ταύτην ἀποδέχεται ὁ Σύλλογος.

Εἶτα ἀγγέλλονται αἱ τῶν βιβλίων προσφοραί.

Τοῖς δωρηταῖς τῶν βιβλίων ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

Ἀκολουθῶς ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον, καὶ διὰ ψηφιοφορίας γίνονται δεκτοὶ ὡς τακτικὰ μέλη οἱ κκ. Ἰωάννης Κ. Χατζόπουλος, τραπεζίτης, Ν. Χαρισιάδης, δικηγόρος, καὶ Ἡλ. Βαλσαμάκης, καθηγητῆς τῶν φυσικομαθηματικῶν, προταθέντες ὑπὸ τῶν κκ. Χρ. Χατζηχρήστου, Ν. Παρανίκα καὶ Ὁδ. Ἀνδρεάδου.

Ὁ κ. γεν. γραμματεὺς ἀναγινώσκει τὸν προϋπολογισμόν, πρῶτον μὲν τὸ ὅλον αὐτοῦ, εἶτα δὲ καὶ κατ' ἄρθρα. Ὁ Σύλλογος παμψηφεί ἀποδέχεται αὐτὸν ἔχοντα οὕτω:

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1883—84.

Ἑσοδα		Ἐξοδα	
Ἀπὸ τακτικῆς συνδρομᾶς μελῶν	ΛΤ. 200	Εἰς μισθοὺς ὑπαλλήλων ¹	ΛΤ. 232
» καθυστερούσας	» 100	» ἔξοδα γραφείου	» 30
» νέα μέλη δικαίωμα διπλωμά- ματων καὶ συνδρομῶν	» 80	» πυρασφάλιστρα	» 24
» συνδρομᾶς τῶν κκ. Σκυλίτση Πασπάτη	» 14	» φωτισμὸν καὶ θέρμανσιν	» 11
» συνδρομὴν Ἀδελφότητος	» 100	» περιοδικὸν	» 120
» πώλησιν Περιοδικοῦ	» 20	» ἀρχαιολογικὸν δελτίον	» 30
» ἐπιχορήγησιν Χρ. Ζωγράφου διὰ τὸ διαγώνισμα Σ. Ζ. Μ.	» 100	» γάρτην χειρσαίων τειχῶν	» 42
» Θ. Μαυρογορδάτου διὰ τὴν ὀ- μῶνυμον αὐτῷ βιβλιοθήκην	» 150	» ἔξοδα ἀρχ. ἐπιτροπῆς	» 30
	764	» συνδρομᾶς περιοδικῶν ἀναγν.	» 20
	40	» ἀναγνωστήριον	» 15
	219	» βιβλιοθήκην	» 20
	60	» ἐπιδιόρ. ἐπίπλων καὶ ἀγορὰν νέων	» 50
Ἑλλειμμα		» ἀμοιβὰς διαγωνισ. ζώντων μνη- μείων 1882—83	» 80
		» ἕκτακτα ἔξοδα	» 30
		» ἀμοιβὰς διαγωνισ. ζώντων μνη- μείων 1883—84	» 100
		» Ἀθ. Παπ. Κεραμέα διὰ Μαυ- ρογορδάτειον Βιβλιοθ.	» 120
		» ἔκδοσιν τεύχους Μαυρογορδατ. Βιβλιοθήκης	» 30
τὸ ὅλον	ΛΤ. 984	τὸ ὅλον	ΛΤ. 984

Ἀκολουθῶς ὁ κ. Ἰορδάνης Καρολίδης ἀ-
νγκινώσκει πραγματεῖαν αὐτοῦ ἐπιγραφομένην
ε περὶ τῆς Ῥωμαίων τύχης ὅτι τὸ τῆς
Ῥώμης μεγαλεῖον προῆλθεν οὐκ ἔλαττον ἐκ
τύχης ἢ ἐκ τῆς ἀρετῆς τῶν πολιτῶν²».

Μετὰ τὸ πέρασ τοῦ ἀναγνώσματος ὁ κ.
πρόεδρος εὐχαριστήσας τῷ κ. Καρολίδῃ, ἀγ-

γέλλει μετὰ λύπης τὸν θάνατον τοῦ ἐκ τῶν
ἐπιτίμων μελῶν τοῦ Συλλόγου καὶ καθηγητοῦ
ἐν τῷ ἐν Μονάχῳ πανεπιστημίῳ κ. *Conrad*
Bursian, καὶ προτείνει, ὅπως σταλῇ τῇ οἰκο-
γενεῖα αὐτοῦ συλλυπητήριος ἐπιστολὴ τοῦ
Συλλόγου. Τούτου δεκτοῦ γενομένου
λύεται ἡ συνεδρίασις.

1) Οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων ὑπολογίζονται ὡς ἐξῆς :

Γ. Παππῆ τοῦ γραφείου			
πρὸς λίρας 4 κατὰ μῆνα ἀπὸ 1 Μαΐου μέχρι 30 Ἰουλίου	ΛΤ. 20.—		
» » 3 » ἀπὸ 1 Ἰουλίου » 30 Ἀπριλίου	» 21.—	ΛΤ. 41.—	
Κ. Κρητικίδου βοηθοῦ τοῦ βιβλιοφύλακος, πρὸς λίρας 3 κατὰ μῆνα			
Θεοδώρου θυρωροῦ			
πρὸς λίρας 3 κατὰ μῆνα ἀπὸ 1 Μαΐου μέχρι 30 Ἰουλίου	ΛΤ. 15.—		
» » 2½ » ἀπὸ 1 Ἰουλίου » 30 Ἀπριλίου	» 17.50	» 32.50	
Κατσαίτου			
πρὸς λίρας 3½ κατὰ μῆνα ἀπὸ 1 Μαΐου μέχρι 30 Ἰουλίου	ΛΤ. 47.50		
» » 2½ » ἀπὸ 1 Ἰουλίου » 30 Ἀπριλίου	» 17.50	» 35.—	
Νικολάου			
πρὸς λίρας 2½ κατὰ μῆνα ἀπὸ 1 Μαΐου μέχρι 30 Ἰουλίου			
15 % ἐπὶ ΛΤ. 200.—	ΛΤ. 30.—		» 12.50
25 % » 180.—	» 45.—		» 75.—
		ΛΤ. 232.—	

2) Ἴδε σελ. 17.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΙΗ'.

(Τακτική).

Τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1883.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΑΪΔΑΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶν ἐξῆς ἐπιστολῶν:

Τῆς Ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου ἀπὸ 30 7βρίου κοινοποιούσης τὰς σκέψεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν αἰτηθεισῶν παρ' αὐτῆς περὶ ἀστικῆς σχολῆς πληροφοριῶν.

Τοῦ κ. Μ. Παρανίκια, γυμνασιάρχου τῆς Εὐαγγελικῆς σχολῆς Σμύρνης, ἀπὸ 25 Σεπτεμβρίου, περὶ τῆς ἀποστολῆς δύο ὑπὸ τὸν τίτλον «Νεοελληνικά» διατριβῶν αὐτοῦ πρὸς ἀνακοίνωσιν τῷ Συλλόγῳ.

Τοῦ κ. Δ. Μαγδάνη, ἀπὸ 11 παρόντος ἐξαιτουμένου τὴν ἐπιστροφὴν τῆς κατὰ τὸ 1878 ὑπ' αὐτοῦ τῆ κρίσει τοῦ Συλλόγου ὑποβληθείσης πραγματείας αὐτοῦ: «Θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ κλείς τοῦ νέου δεκαδικοῦ μετρικοῦ συστήματος».

Τοῦ κ. προέδρου τῶν Ἀρμενικῶν ἠνωμένων ἐταιριῶν ἀπὸ 23¼ ἐπιόντος ἐξαιτουμένου τὴν αἰθουσαν τοῦ Συλλόγου διὰ δημόσιον μάθημα γενησόμενον τὸ προσεχὲς σάββατον, 29 ἐνεστῶτος.

Εἶτα ἀνακοινοῦνται αἱ βιβλίων προσφοραί.

Τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

Μετὰ μακρὰν συζήτησιν ἐκ τῆς αἰτήσεως τοῦ κ. Μαγδάνη προελθοῦσαν ὁ Σύλλογος ἀποφασίζει τῇ προτάσει τοῦ κ. Τ. Καρθεοδωρῆ τὴν μὴ ἐπιστροφὴν τοῦ χειρογράφου, καὶ τῇ προτάσει τοῦ κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδου, ὅπως τὰ χειρόγραφα καὶ τῶν πρὸς ἀπλὴν κρίσιν πεμπομένων πονημάτων μὴ ἐπιστρέφονται, ἀλλὰ μόνον ἀντίγραφον αὐτῶν λαμβάνηται παρὰ τῶν συγγραφέων, ἥτοι ὅτι καὶ τὰ χειρόγραφα ταῦτα ὑπάγονται εἰς τὰς διακελεύσεις τοῦ 67 ἄρθρου τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἀφορῶντος τὰ διαγωνίσματα. Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ παντὸς παραπόνου ἀποφασίζεται ἡ δημοσίευσις τῆς ἀποφάσεως ταύτης διὰ τῶν ἐφημερίδων.

Εἶτα γίνεται δεκτὴ ἡ αἴτησις τοῦ κ. προέδρου τῶν ἠνωμένων Ἀρμενικῶν ἐταιριῶν.

Ὁ κ. Κ. Ξαρθόπουλος ἀναγινώσκει τὴν συνέχειαν τῆς πραγματείας αὐτοῦ «περὶ τῶν Ἠθικῶν Νικομαχείων τοῦ Ἀριστοτέλους»¹. Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΙΘ'.

(Τακτική).

Τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1883.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΑΪΔΑΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδριάσεως ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶν δε:

Τῆς ἐν Ἀθήναις ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς ἐταιρίας ἀπὸ 21 φθινοῦτος ἀγγελούσας τὴν ἀποστολὴν ἀντιτύπου τοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς καὶ τοῦ Α'. τεύχους τοῦ ὑπ' αὐτῆς ἐκδιδομένου δελτίου.

Τοῦ Κ. Δ. Χαβιαρᾶ ἐκ Σύμης ἐξαιτουμένου τὰ τελευταῖα τεύχη τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου συγγράμματος, διότι ἀναγκαιοῦσιν αὐτῷ ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῆς συλλογῆς ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσῃ τοῦ λαοῦ διὰ τὸ Ζωγραφεῖον διαγωνίσμα.

Μετὰ τὴν ἀνακοίνωσιν τῆς ἀλληλογραφίας ὁ Κ. Χρ. Χατζηχρήστου λαβὼν τὸν λόγον ὑποστηρίζει τὴν παραχώρησιν τῷ Κ. Χαβιαρᾶ τῶν αἰτουμένων τευχῶν, διότι οὗτος ἐργάζεται ὑπὲρ τοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος τῆς συλλογῆς ζώντων μνημείων τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσης, ὡς δῆλον ἐγένετο ἐκ τῶν ὑποβληθεισῶν καὶ βραβευθεισῶν ἐν τῷ διαγωνίσματι τούτῳ συλλογῶν αὐτοῦ. Τὰ τεύχη ταῦτα, ἐπιπροστίθησιν ὁ Κ. Χ. Χατζηχρήστου, ἀναγκαιᾶ εἰσι τῷ Κ. Χαβιαρᾶ, διότι ἐν αὐτοῖς ἐδημοσιεύθη ἰκανὴ γλωσσικὴ ὕλη καὶ γνώμαι τῆς Φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς περὶ τοῦ τρόπου τῆς συλλογῆς καὶ κατατάξεως τῆς ὕλης.

Ὁ Κ. Τ. Καρθεοδωρῆ λέγει, ὅτι τεύχη τοῦ II' τόμου οὐχ ὑπάρχουσιν.

1. Ἡ πραγματεία αὕτη ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ IZ' τόμῳ.

Ὁ Κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδης προτείνει νὰ πεμφθῶσι τῷ κ. Χαβιαρᾷ οἱ αἰτούμενοι τόμοι πλὴν τοῦ ΙΓ'. ἐξηνητημένον.

Ὁ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ ἀποδέχεται μὲν τὴν ἄνω πρότασιν τοῦ κ. Ἀνδρεάδου, ἀλλὰ μετὰ τῆς ἐπιφυλάξεως, ὅπως τὸ νῦν γιγνόμενον μὴ χρησιμεύσῃ ὡς προηγούμενον δι' ὁμοίας αἰτήσεις.

Ἡ πρότασις τοῦ κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδου γίνεται δεκτῆ.

Εἶτα ὁ κ. Δ. Σταματιάδης ἀναγινώσκει τὴν ἐπερὶ τῆς ἐκτιμῆσεως τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τῶν κατορθωμάτων τῆς Ἑλλ. Φιλολογίας ἐν Ἀμερικῇ πραγματείαν αὐτοῦ. Ὁ κ. Σταματιάδης παρατηρεῖ, ὅτι τὰ πάντα ἐν Ἀμερικῇ, τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα, ὁ πολιτισμὸς καὶ αὐτὴ ἡ καλλιτεχνία, εἶχον τὴν ἐπιρροὴν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, ἃ ἤρξαντο καλλιεργούμενα ἀπὸ τοῦ 1828. Διάφοροι δὲ καθητηρηταὶ τῶν σπουδαίων πανεπιστημίων τῆς Ἀμερικῆς ἀπὸ τοῦ 1830 καὶ ἀκολουθῶς ἀνωμολόγησαν τὴν ἐκπολιτιστικὴν δύναμιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, ὧν ἄνευ ἡ Ἀμερικὴ εὐρίσκετο ἂν οὐχὶ εἰς οἴαν τανῦν θέσιν πρὸς τοῦτοις, ὅτι ἡ Ἀμερικὴ τὰ πάντα τοῖς Ἑλληνικοῖς ὀφείλει γράμμασιν. Ὁ κ. Σταματιάδης ἐποιήσατο γνωστὸν τοῖς ἀκροαταῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐν τῇ σπουδῇ τῶν κλασικῶν τῆς Ἑλλάδος συγγραφέων οἱ ἐν Ἀμερικῇ φιλόλογοι ὅλως διάφορον ἐτράπησαν ὁδὸν τῶν ἐν Γερμανίᾳ, συναδέλφων αὐτῶν ἐξετάσαντες τὴν γλῶσσαν ἱστορικῶς. Ἐπίσης δὲ γνωστὸν ἐποίησατο, ὅτι κατὰ τὸ 1856 ἐξεδόθη καὶ Ἀμερικο-Ἑλληνικὸν λεξικὸν πᾶνυ ἀκριβές.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΚ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 21 Νοεμβρίου 1883.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΑΙΔΑΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν ρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδριάσεως ἀνακοινοῦνται ἡ

ἀλληλογραφία.

ἡς παρατίθεμεν περίληψιν τῶν ἐξῆς ἐπιστολῶν.

Ἐπιστολὴ τῆς Ἐφορίας τῆς σχολῆς Τεκ-

φοῦρ Σεραγίου ἀπὸ 4 Νοεμβρίου ἐξαιτουμένης τὴν ὑλικὴν τοῦ Συλλόγου συνδρομὴν ὑπὲρ τῆς σχολῆς αὐτῆς.

Τῆς Συντακτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου ἀπὸ 13 ἐνεστῶτος ἀγγελλούσης, ὅτι αὕτη ἐστὶν ἐτοίμη πρὸς ἐναρξίν τῆς ἐκτυπώσεως καὶ τοῦ ΙΕ'. τόμου.

Τοῦ κ. Ι. Βαρότζη ἀπὸ 16 Νοεμβρίου ἀγγέλλοντος, ὅτι ὁ κ. γενικὸς πρόξενος τῆς Ἰταλίας συγκατετέθη, ὅπως ἀνεξόδως ὁ Σύλλογος προβῇ εἰς τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ καὶ παρακαλοῦντος, ὅπως σταλῇ εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ αὐτῷ ἐπὶ τούτῳ.

Τοῦ κ. Ἀθ. Παππαδοπούλου Κεραμείως ἐκ Μιτυλήνης ἀπὸ 28 ἐνεστῶτος ποιουμένου γνωστὰς τῷ Συλλόγῳ τὰς ἐργασίας αὐτοῦ καὶ διαβιβάζοντος συγχαρητήριον ἐπιστολὴν τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ Μαυρογορδατείῳ βιβλιοθήκῃ τοῦ ἡγουμένου τῆς μονῆς τοῦ Λειμῶνος.

Ἀκολουθῶς ἀγγέλλεται καὶ ἡ ἀποστολὴ χειρογράφου ἀξμάτων Καππαδοκικῶν διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα τῆς Συλλογῆς τῶν ζῶντων μνημείων τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης.

Μετὰ τὰς ἀνακοινώσεις ταύτας ὁ κ. Γεν. γραμματεὺς ἀναγινώσκει τὸ κείμενον τῶν ἐπιστολῶν τῆς Συντακτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ κ. Ἀθ. Π. Κεραμείως. Ὁ κ. πρόεδρος λέγει, ὅτι περὶ τῆς αἰτήσεως τῆς ἐφορίας τῆς ἐν Τεκφοῦρ Σεραγίῳ σχολῆς, καθὼς καὶ διὰ τὰς ὁμοίας αὐτῆς τῆς κοινότητος Λαριγκόθης ἐν Μακεδονίᾳ καὶ τῶν ἐφοροεπιτροπῶν Μικροῦ Σαμακοβίου ἐν Θράκῃ, αἵτινες ἀνεκοινώθησαν ἐν προτέρᾳ συνεδριάσει, ὁ Σύλλογος μετὰ μεγάλης λύπης οὐδὲν δύναται πράξαι ὑπὲρ αὐτῶν, τῶν πόρων αὐτοῦ μὴ ἐπιτρεπόντων τοῦτο.

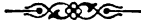
Εἶτα ἀγγέλλονται τὸ πρῶτον τακτικὰ μέλη οἱ κκ. Joseph J. Segall, ἱεραπόστολος ἐνταῦθα, καὶ James Calvert, γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικῆς πρεσβείας, προτεινόμενοι ὑπὸ τῶν κκ. C. G. Curtis, K. Περδικίδου καὶ Τ. Καραθεοδωρῆ.

Ὁ κ. πρόεδρος καταδεικνύων τὴν δυσχερῆ τοῦ ταμείου θέσιν καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς προσπορίσεως χρημάτων λέγει, ὅτι τὸ προεδρεῖον σκεψάμενον ἔγνω, ὅπως ὁ Σύλλογος αἰτήσεται τὴν τοῦ δημοσίου συνδρομὴν διὰ θεατρικῆς παραστάσεως. Τὴν δὲ γνώμην ταύτην τοῦ προεδρείου ὑποβάλλων παρακαλεῖ, ὅπως ὁ Σύλλογος καταλίπη αὐτῷ τὴν φροντίδα τῆς τοῦ προγράμματος συντάξεως.

Ἡ πρότασις τοῦ προεδρείου γίνεται δεκτὴ παμψηφεί.

Προκειμένου δὲ περὶ τοῦ ἀναγνώσματος τοῦ κ. Κ. Ξυνοπούλου, κατ' αἴτησιν αὐτοῦ ἀδιαθετοῦντος ἀναβάλλεται εἰς τὴν ἐπιούσαν συνεδρίαν.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΚΑ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 28 Νοεμβρίου 1883.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΑΓΙΑΔΟΥ.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προτέρας συνεδριάσεως.

Ἀνακοινούται ἡ

ἄλληλογραφία.

Ἀγγέλλονται αἱ τῶν βιβλίων προσφοραί.

Ἐκφράζονται εὐχαριστίαι τοῖς δωρηταῖς.

Ἀκολουθῶς ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ψηφισθέντες γίνονται δεκτοὶ ὡς τακτικὰ τοῦ Συλλόγου μέλη οἱ κκ. Joseph J. Segall, ἱερὰπόστολος, καὶ James Calvert, γραμματεὺς τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας.

Ὁ κ. πρόεδρος ὑποβάλλει πρότασιν τοῦ προεδρείου, ὅπως οἱ μέλη τοῦ Συλλόγου ἐκλεχθέντες κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην κκ. Joseph J. Segall καὶ James Calvert καταλεχθῶσι καὶ ἐν τοῖς μέλεσι τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἡ πρότασις γίνεταί δεκτὴ.

Ὁ κ. Ἀθ. Παπαδόπουλος Κεραμεὺς ἄρτι ἐπανελθὼν ἐκ τῆς περιουσίας, ἣν ἐποίησατο τῆ τοῦ Συλλόγου ἐντολῆ διὰ τὴν Μυρογορδάτειον βιβλιοθήκην, λέγει, ὅτι κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ταύτην περιουσίαν ἐπεσκέφθη τὴν βιβλιοθήκην τῆς ἐν Μιτυλήνῃ μονῆς τοῦ Λειμῶνος, ἐν ἣ ἱκανὰ εὐρῶν ἀντέγραψε, περιέγραψε καὶ ἀπετύπωσε χειρόγραφα, ὧν τινα σπουδαῖα καὶ ἀνέκδοτα. Μετὰ τὴν μονὴν ταύτην ἐπεσκέφθη τὴν τοῦ Ὑψηλοῦ, ἐπίσης ἐν Μιτυλήνῃ, καὶ ἀκολουθῶς ἕνεκα τῆς ὑγείας αὐτοῦ παθούσης ἦλθεν εἰς Σμύρνην, ὅπου μικρὸν διατρίψας ἐξήτασε τὴν τῆς Εὐαγγελικῆς σχολῆς βιβλιοθήκην καὶ ἄλλας. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς Μιτυλήνην ἠρεύνησε διαφόρους κοινοτικὰς βιβλιοθήκας. Τὸ ὅλον, ἐπάγεται, τῶν ἀντιγραφέντων ἢ περιγραφέντων χειρογράφων, ὧν τινα καὶ ἐφωτογραφήθησαν, ὑπερβαίνει τὰ

300. Ἐν τέλει δ' ὑπισχνεῖται, ὅπως ἐν ἐπιούσῃ συνεδριάσει ὑποβάλλῃ ἐκθεσιν λεπτομερῆ τῆς πρώτης αὐτοῦ περιουσίας.

Εἶτα ὁ κ. Θ. Κοσοῦδης, ταμίης, δηλοῖ, ὅτι ὁ κ. Γ. Γεωργαντόπουλος, ἐκ τῶν ἐντολῆ τοῦ Συλλόγου ὑπὲρ αὐτοῦ ἐν τῆ τοῦ ἀποδιώσαντος Βαμβάκη ὑποθέσει ἐνεργούντων, παρέδωκεν αὐτῷ τὰ παρὰ τῷ Βαμβάκῃ εὐρεθέντα βιβλία καὶ ἀρχεῖα τοῦ Συλλόγου. Ὁ κ. Γεωργαντόπουλος, λέγει ὁ κ. Κοσοῦδης, ἐπειδὴ ἔδωκεν ἀποδειξὴν παραλαβῆς εἰς τὸ Ἰταλικὸν προξενεῖον, ἠτήσατο καὶ παρ' αὐτοῦ τοιαύτην. Ὁ κ. Κοσοῦδης ὑπογράψας παρέδωκε τῷ κ. Γεωργαντοπούλῳ τήνδε τὴν ἀπόδειξιν, ἣν ἀναγινώσκει καὶ ἐν ἀντιγράφῳ κατατίθησιν εἰς τὸ γραφεῖον, μετὰ τῆς παραλήσεως, ὅπως ἀντιγραφῆ ἐν τοῖς πρακτικοῖς. Ἡ ἀπόδειξις ἔχει οὕτω:

« Ὁ ὑποφαινόμενος, δηλοποιῶ διὰ τοῦ παρόντος, ὅτι παρέλαβον παρὰ τοῦ κ. Γ. Γεωργαντοπούλου διάφορα βιβλία καὶ ἐγγραφα τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλλ. Φιλολ. Συλλόγου ὡς ἐξῆς: α) Κατάλογον ἀλφαθητικῶν τῶν τακτικῶν μελῶν. β) Βιβλίον τακτικῶν μελῶν καὶ τακτικῶν ἐτησίων συνδρομῶν. γ) Βιβλίον μερίδων. δ) Πρόχειρον ταμείου. ε) Ἐξ βιβλίου ἐτησίων τακτικῶν συνδρομῶν, ἐξ ὧν τέσσαρα ὀλόκληρα καὶ δύο μεταχειρισμένα. στ) Στελέχη ὑπ' ἀριθ. 3192 μέχρι καὶ τοῦ ἀριθ. 3653. ζ) Δύο βιβλία ἀποδείξεων ἰθνηκῶν συνεχισφορῶν μεταχειρισμένα. η) Διακοσίαι εἰκοσι πέντε ἀποδείξεις καθυστερούντων μελῶν. θ) Τέσσαρας ἀποδείξεις τῆς Société Générale διὰ τὴν Ζωγράφειον κατάθεσιν. ι) Ὁμολογίαν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἀριθ. 3, φρ. 10400. ια) Καλὸν Μ. Καμάρια διὰ ΛΤ. 18, ἀριθ. 7. ιβ) Καλὸν Α. Ἀξελου διὰ ΛΤ. 26.25⁰/₀. ιγ) Καλὸν Χρυσοβελόνη διὰ ΛΤ. 87, ἀριθ. 4. ιδ) Διάφορα ἐγγραφα ἀπὸ τοῦ ἀριθ. 1 μέχρι ἀριθ. 11· ὁμοια ἀπὸ τοῦ ἀριθ. 1 μέχρι ἀριθ. 22· ὁμοια ἀριθ. 285. ιε) Διάφορα ἐγγραφα ἄνευ ἀριθμῶν. ιστ) Βραβεῖον Α' τάξεως Εὐαγγέλῳ Ζίππα, ἔτος 1875· καὶ εἰς ἐνδειξιν.

Ἐν Κ/πόλει, τῆ 10]22 Νοεμβρίου 1883.

(Ὑπογ.) Θ. ΚΟΣΟΥΔΗΣ ».

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἐγγράφου τούτου ὁ κ. Κοσοῦδης δηλοῖ, ὅτι ταῦτα παρέδωκεν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Συλλόγου.

Ὁ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ, γεν. γραμματεὺς

ἄλλοι, ὅτι πάντα τὰ ἐν τῷ ἐγγράφῳ ἀναφερόμενα παρέλαθε.

Εἶτα ὁ κ. Κ. Εὐκθύπουλος ἀνακοινοῖ τὴν συνέχειαν καὶ τὸ τέλος τῆς « τῶν Ἡθικῶν Νικομαχείων τοῦ Ἀριστοτέλους » ἀναλύσεως αὐτοῦ¹.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΚΒ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 5 Δεκεμβρίου 1883.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προτέρας συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦται ἡ ἀποστολὴ παρὰ τοῦ κ. Αἰναιτζόγλου τεύχους γλωσσικῆς ὕλης τοῦ ἐν τῇ Τυκνίτιδι χώρᾳ Ἑλληνοκαππαδοκικοῦ λαοῦ διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα.

Ἀγγέλλονται αἱ βιβλίων προσφοραί.

Ἐκφράζονται εὐχαριστίαι τοῖς δωρηταῖς.

Ὁ κ. Ἰορδ. Καρολίδης ἀναγινώσκει μέρος τῆς πραγματείας αὐτοῦ « Περὶ Ἐνυπνίων »².

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΚΓ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 12 Δεκεμβρίου 1883.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδριάσεως ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν.

Τῆς Κ. Kayand Ἀσλανιάν, προέδρου τῆς Διοικητικῆς ἐπιτροπῆς τῆς ὑπὲρ τοῦ Ὀρφανοτροφείου Χάσκιοι ἐργαζομένης, ἀπὸ 12/24 ἐνεστῶτος, ἐξαιτουμένης τὴν αἴθουσαν τοῦ ὑλλόγου δι' ἐπιστημονικὰς διαλέξεις γενημένας τῇ 25 Δεκεμβρίου πρὸς ὄφελος τοῦ

Ὀρφανοτροφείου τοῦ Χάσκιοι ὑπὸ τῶν κκ. Dr. Djelal καὶ Minas Teléras.

Τῆς Διοικητικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συνεδρίου ἐν Ὁδησσῷ προσκαλοῦσης τὸν Σύλλογον εἰς τὸ συνέδριον τοῦτο γεννησόμενον τῇ 15/27 Αὐγούστου 1884. Συνυποστέλλει δὲ καὶ δύο φυλλάδια τῶν κανονισμῶν τοῦ Συνεδρίου.

Εἶτα ἀγγέλλεται τὸ πρῶτον τακτικὸν τοῦ Συλλόγου μέλος ὁ Αἰδ. κ. George Washington, πρεσβύτερος τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικῆς ἐκκλησίας, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κκ. αἰδ. C. G. Curtis, Κ. Περδικίδου καὶ Ἀθ. Παπαδοπούλου Κεραμείως.

Ἡ πρόσκλησις τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συνεδρίου τῆς Ὁδησοῦ τῇ προτάσει τοῦ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ παραπέμπεται τῇ ἀρχαιολογικῇ ἐπιτροπῇ πρὸς γνωμοδότησιν.

Ἡ δ' αἵτησις περὶ παραχωρήσεως τῆς αἰθούσης τῇ διοικητικῇ ἐπιτροπῇ τῇ ὑπὲρ τοῦ Ὀρφανοτροφείου Χάσκιοι ἐργαζομένη γίνεται δεκτή.

Ὁ κ. Al. Jorlin Dorigny ἀναγινώσκει γαλλιστὶ πραγματείας αὐτοῦ « περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς ἀρχαίης τέχνης ».

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΚΔ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 19 Δεκεμβρίου 1883.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδριάσεως ἀνακοινοῦται ὡς ἐπομένως ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολῇ τοῦ κ. Ἀθ. Παπαδοπούλου Κεραμείως ἀπὸ 10 Δεκεμβρίου ἀγγέλλοντος, ὅτι, ἡ ἐφορία τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς τῆς Σμύρνης, καθὰ ἐδήλωσεν αὐτῷ, ἠτοίμασεν ἤδη ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τῆς ρηθείσης σχολῆς προσφοράν διὰ τὸν ἡμέτερον Σύλλογον ἀξίας περὶπου 110 λιρῶν καὶ ἐρωτᾷ τὸν Σύλλογον περὶ τοῦ μέσου τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν.

Ἀνακοινοῦνται αἱ βιβλίων προσφοραί.

Ἐκφράζονται εὐχαριστίαι τοῖς δωρηταῖς.

Ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφορηθὲν γίνεται δεκτὸς μέλος τακτικὸν ὁ αἰδ. George Washington.

1) Καὶ τὸ μέρος τοῦτο ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ ἑστέρω τόμῳ.

2) Ἰδε σελ. 22.

Ἀγγέλλονται δὲ τὸ πρῶτον ἐπίτιμον μὲν μέλος ἡ Α. Ἐξ. ὁ βαρῶνος Κάλιτζ, πρεσβευτῆς τῆς Αὐστροουγγαρίας ἐνταῦθα, προτεινόμενος ὑπὸ τοῦ προεδρείου, τακτικὰ δὲ ὁ κ. Α. Η. Scaife, πράκτωρ ἐνταῦθα τοῦ ἀσφαλιστικοῦ καταστήματος « Ν. Ὑόρκη » προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κκ. Χρ. Χατζηχρήστου, Θ. Κοσοῦδη καὶ Ὁδ. Ἀνδρεάδου, καὶ Δ. Κουντουριώτης, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κκ. Τ. Καραθεοδωρῆ, Ν. Δαούτη καὶ Χρ. Χατζηχρήστου.

Ἀκολούθως ὁ κ. Ἀθ. Παππαδόπουλος Κεραμεὺς ποιεῖται ἔχθειν τοῦ πρώτου αὐτοῦ ἐκδρομῆς εἰς Λέσβον διὰ τὴν Μαυρογορδάτειον βιβλιοθήκην¹.

Μετὰ ταῦτα ἀποφασίζεται τῇ προτάσει τοῦ κ. Ἡρ. Βασιάδου ἢ διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεις τῶν ἐκθέσεων τοῦ κ. Κεραμείως.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ. Ψ'ΚΕ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 2 Ἰανουαρίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προτέρας συνεδριάσεως.

Ἀνακοινῶνται ἡ

ἄλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν.

Τοῦ κ. Γ. Δ. Ζηκίδου ἀπὸ 12 παρελθόντος μηνὸς ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν νεοελληνικῶν ἀναλέκτων διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγωνισμῶν.

Τῆς κυρίας Kayand Aslanian ἀπὸ 28 Δεκεμβρίου εὐχαριστοῦσης τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ παραχωρήσει τῆς αἰθούσης αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν Χάσκιοι.

Τοῦ κ. Ἀντ. Πουλάκη ἀπὸ 26 Δεκεμβρίου ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει. διὰ τὸν Ζωγράφειον ἀγῶνα πραγματεῖαν αὐτοῦ ἐπιγραφομένην « Λέξεις περισυλλεγεῖσαι κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ Κρήνης ».

Ἀνωμένου, ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου, ἀγγέλλοντος ὡσαύτως, ὅτι ἀποστέλλει πόνημα διὰ τὸ Καραπάνειον διαγωνισμῶν φέρον τὸ ρητόν : α ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε, κτλ. »

Τοῦ κ. Ἀντ. Πουλάκη τηλεγράμματα, δι' οὗ δηλοῖ, ὅτι ἀποστέλλει πόνημα διὰ τὸν Ζωγράφειον ἀγῶνα.

Ἀκολούθως ἀγγέλλονται αἱ βιβλίων προσφοραί.

Ἐκφράζονται εὐχαριστίαι τοῖς δωρηταῖς.

Ὁ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ ἀναγινώσκει τὸ πρόγραμμα τῶν κατὰ τὸ ἐνεστῶς ἔτος γενησομένων δημοσιῶν διαλέξεων ἐν τῷ Συλλόγῳ. Τὸ πρόγραμμα ἐγκρίνεται.

Ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ γίνονται δεκτοὶ μέλος ἐπίτιμον μὲν ἡ Α. Ε. ὁ βαρῶνος Κάλιτζ, πρεσβευτῆς τῆς Αὐστροουγγαρίας παρὰ τῇ Υ. Πύλῃ, τακτικὰ δὲ οἱ κκ. Α. Η. Scaife καὶ Δ. Κουντουριώτης.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Ἰορδ. Καρολίδης ἀνακοινῶνται πραγματεῖαν αὐτοῦ « περὶ τῶν παραβολῶν τοῦ Ὀμήρου »¹.

Τῆς ἀνακοινώσεως ταύτης ληξίστης,

ὁ κ. Ἡρ. Βασιάδης ἐπιφέρει, ὅτι αἱ παραβολαὶ τοῦ Ὀμήρου παρὰ πολλῶν καὶ ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις ἐξητάσθησαν, θεωρηθεῖσαι σπουδαιότατον μέρος τῆς Ὀμηρικῆς ποιήσεως.

Λυποῦμαι, λέγει ὁ κ. Βασιάδης, ὅτι ὁ κ. Καρολίδης περιωρίσθη νὰ ἐξετάσῃ αὐτὰς ὑπὸ γραμματικῆν μᾶλλον ἢ ποιητικῆν ἔποψιν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ κ. Καρολίδης προὔταξεν ὡς εἰσαγωγὴν θεωρίαν τινὰ ποιητικὴν περὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς ποιήσεως φρονῶν, ὃ αἰ πρῶτον προῆλθεν εἰς τὸ μέσον ἢ ἐπικὴ ποίησις, εἶτα ἡ λυρική καὶ τελευταία ἢ δραματικὴ, ποιῶ τὴν παρατήρησιν, ὅτι πρὸ τοῦ ἔπους ἐγεννήθη ἡ θρησκευτικὴ λυρική ποίησις, διότι πρὸ τοῦ Ὀμήρου περιχρόνται, ὅτι ὑπῆρξαν ὁ Ὀρφεύς, ὁ Εὐμολπος, ὁ Μουσαῖος, ὁ Φιλάμμων καὶ ἄλλοι. Τοῦτο δὲ παρατηρεῖται καὶ εἰς τὴν Ἰνδικὴν ποίησιν, διότι οἱ « Βέδαϊ », οἱ θρησκευτικοὶ ὕμνοι, εἰσὶ πολλῶ ἀρχαιότεροι τῆς « Ραμαϊάδας » καὶ « Βαχβαράτας »

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Βασιάδης μεταβαίνει εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν παραβολῶν τοῦ Ὀμήρου ἐκφράζων τὴν ἐπιθυμίαν, ἵνα ὁ κ. Καρολίδης ἐξήταξεν πρῶτον τὰς πηγὰς, ἀφ' ὧν ἤρυσατο αὐτὰς ὁ Ὀμηρος, καὶ δεύτερον τίνες οἱ γα-

1) Ἡ ἔχθεις αὕτη ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ Α' τεύχει τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης, Πρακτικῆς τοῦ ΙΔ' τόμου.

1) Ἴδε σελ. 14.

ματῆρες τῶν Ὀμηρικῶν παραβολῶν. « Αἱ πηγαί, λέγει ὁ κ. Η. Βασιάδης, εἰσὶν αὐτὴ ἡ φύσις, τὰ φυσικὰ στοιχεῖα, ἄψυχά τε καὶ ἔμψυχα, καὶ αἱ ἐνέργειαι αὐτῶν, ἤτοι ἡ θάλασσα, τὰ κύματα, οἱ ἄνεμοι, οἱ ποταμοὶ καὶ οἱ χεῖμαρροι, τὸ πῦρ, τὰ φυτά, τὰ ζῶα, καὶ μάλιστα ὁ λέων, ὁ ἵππος καὶ αὐτὸς ὁ ὄνος, πρὸς ὃν παραβάλλει ὁ ποιητὴς τὸν κατερέχον Αἴαντα. Πολλάκις δὲ καὶ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων χρησιμεύουσιν αὐτῷ πρὸς παραβολὴν, εἰὼν τὴν ἴσην δύναμιν δύο ἡρώων μαχομένων πρὸς τὴν ἴσην πλάστιγγα γυναικὸς διανεμούσης τὸν μισθὸν πρὸς τοὺς ἐργάτας ».

Τελευτῶν δὲ ὁ κ. Βασιάδης τὰς περὶ τῶν πηγῶν τῶν παραβολῶν τοῦ Ὀμήρου παρατηρήσεις αὐτοῦ λέγει, ὅτι ἄλλοτε, πρὸ τῆς πυρκαϊᾶς, ἀσχολούμενος εἰς τὴν συλλογὴν τῶν παραβολῶν τοῦ Ὀμήρου, εἶχε συλλέξει ἐκ τῆς Ἰλιάδος περὶ τὰς διακοσίας.

Περὶ δὲ τῶν χαρακτήρων τῶν Ὀμηρικῶν παραβολῶν λέγει, ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δύο τινὰ χαρακτηρίζουσιν αὐτάς· α) ὅτι τὸ λαμβανόμενον πρὸς παραβολὴν περιγράφεται μετὰ τσαυτῆς ἀφθονίας, ὥστε ἐν μέρει μόνον λαμβάνεται ὡς παραβολὴ πρὸς τὸ πρᾶγμα ἢ τὸ πρόσωπον, ὃ θέλει νὰ ἐξάρη διὰ τῆς παραβολῆς· εἰὼν, τὴν πτῶσιν φονευομένου ἡρώος παραβάλλει πρὸς πτῶσιν αἰγείρου, ἣν κόπτει τέκτων καὶ ἀποκλαδίζει, ὅπως διὰ τῶν κλάδων αὐτῆς κατασκευάσῃ ἀμαξαν· β) δὲ χαρακτηριστικόν ἐστὶν ἡ ἐπισώρευσις πολλῶν παραβολῶν ἅμα πρὸς ἕνα τῶν αὐτοῦ πράγματος, εἰὼν, ἐν τῇ περιγραφῇ τῆς πρώτης κινήσεως τῶν ἐλληνικῶν καὶ τρωικῶν στρατευμάτων πρὸς συμπλοκὴν, μεταχειρίζεται ἀλλεπαλλήλως τέσσαρας παραβολάς. Ταύτας μεταχειρίζεται καὶ ὁ μιμητὴς αὐτοῦ Βιργίλιος, ἀλλ' οὐχὶ ἐν τῷ αὐτῷ μέρει, ἀλλὰ διεσπαρμένας καὶ χωρὶς ἐκάστην.

Ὁ κ. Ἰορδάνης Καρολίδης, ἀπαντῶν τῷ κ. Η. Βασιάδῃ, λέγει ὅτι τινὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεγθέντων ἀνέφερον ἀλλὰ συνεπτυγμένως ἐν τῇ ἀνακρινάσει αὐτοῦ, ἃ καὶ ἀναπτύξει ἐν τῇ συνεχείᾳ ἐν ἐπιούσῃ συνεδριάσει. Ἐπίσης δὲ ἐπιφυλάσσεται ποιήσασθαι λόγον καὶ περὶ τῶν ἄλλων, περὶ ὧν ἐλάλησεν ὁ κ. Βασιάδης, ἐν τῇ συνεχείᾳ τῆς ἀνακρινάσεως.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΚΣ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 9 Ἰανουαρίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προτέρας συνεδριάσεως.

Ἀνακοινούται ἡ

ἄλληλογραφία.

Ἐξ τῆς παρατιθεμένη περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν.

Τοῦ κ. Σάββα Ἰωαννίδου, ἐπιμελητοῦ τῶν *Zarifgeion Didaskaleion* ἐν Φιλιππουπόλει, ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου, ἐκτιθεμένου τὰ τῆς ἑλλ. ἐκπαιδεύσεως ἐν Φιλιππουπόλει.

Τοῦ κ. Ν. Παρνίκα, ἀπὸ 9 ἐνεστῶτος, ὑποβάλλοντος τὴν παραίτησιν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Συντακτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ κ. Κ. Ψωμιάδου ἀπὸ 9 ἐνεστῶτος ἀγγέλλοντος, ὅτι προσφέρει τῷ Συλλόγῳ πλίνθον τινὰ ἐνεπίγραφον εὑρεθέντα ἐν Κοτυόρρις.

Ἀκολούθως ἀγγέλλονται αἱ βιβλίων προσφοραί.

Ἐπίσης δ' ἀγγέλλεται καὶ ἡ προσφορὰ τοῦ κ. Κ. Ψωμιάδου, πλίνθου ἐνεπιγράφου, ὅστις παραπέμπεται τῇ ἀρχαιολογικῇ ἐπιτροπῇ πρὸς μελέτην. Εἰς ἀπαντας τοὺς δωρητὰς ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

Ὁ κ. Ἡρ. Βασιάδης, λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἐπιστολῆς τῆς συντάξεως τῆς ἐφημερίδος *Νέας Ἡμέρας*, προτείνει, ὅπως, ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς ἡ ἐφημερίς *Κλειῶ* τακτικῶς ἐπέλλετο δωρεὰν εἰς τὸν Σύλλογον, ἀπευθυνθῆ εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ τοῖς συντάκταις αὐτῆς κκ. Δ. Θερειανῶ καὶ καὶ Θ. Λειβαδᾶ.

Ὁ κ. Ι. Γεωργαντόπουλος προστίθησιν, ὅπως σὺν ταῖς εὐχαριστίαις ἐκφραστῆ καὶ ἡ λύπη τοῦ Συλλόγου ἐπὶ τῇ διακοπῇ τῆς ἐκδόσεως τῆς *Κλειῶς*.

Ἡ πρότασις τοῦ κ. Ἡρ. Βασιάδου μετὰ τῆς προσθήκης τοῦ κ. Γεωργαντοπούλου γίνεταί δεκτὴ.

Εἶτα ἀγγέλλεται τὸ πρῶτον μέλος τακτικὸν ὁ κ. Δημ. Θεοφιλίδης, ἔμπορος ἐντὸςθα, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κκ. Η. Βασιάδου, Ν. Δαούτη καὶ Ὁδ. Ἀνδρεάδου.

Ὁ κ. πρόεδρος ἀγγέλλει, ὅτι ἐλήφθη χθὲς ἐκ τοῦ Γραφείου τοῦ τύπου ἐπ' ὀνόματι

τοῦ κ. Ἰακώβου Ἀρτεμιάδου ἡ ἄδεια πρὸς ἐκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου συγγράμματος, ὅπερ ἀπὸ τριετίας καθυστέρησεν ἕνεκα παρανοήσεως. Τὸ δὲ εὐχάριστον τοῦτο διὰ τὸν ἡμέτερον Σύλλογον ὀφείλεται πρῶτον μὲν τῇ Α. Ὑψ. τῷ ἐπὶ τῶν ἑσωτερικῶν ὑπουργῶν Ἐτέμ. Πασσᾶ, μέλει ἐπιτίμῳ τοῦ Συλλόγου, διατάξαντι τὴν ἐκδοσιν τῆς ἀδείας, δεύτερον δὲ τῷ διευθυντῇ τοῦ γραφείου τοῦ τύπου Μεχμέτ ἐφένδῃ εὐκολύναντι τὸ πρᾶγμα, καὶ τρίτον τῷ κ. Ἰακώβῳ Ἀρτεμιάδῃ μὴ φεισθέντι κόπων καὶ ἀναλαβόντι προθύμως τὴν εὐθύνην. Ὁ κ. πρόεδρος μετὰ ταῦτα ἀναγνώσκει ἐν μεταφράσει ἐκ τοῦ τουρκικοῦ τὴν ἄδειαν ἔχουσαν οὕτω :

ΤΥΠΗΔΗ ΠΥΛΗ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ.

(Μετὰφρασις ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ).

Ἡ ἀναφορὰ, ἣν ὁ Γιακούπ Ἐφένδης (Ἀρτεμιάδης), πρῶν μουστεσάρης Ἰωαννίνων, ὑπέβαλεν εἰς τὸ Αὐτοκρατορικὸν Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ἀνεγνώσθη καὶ ἐζητάσθη.

Ὁ Γιακούπ Ἐφένδης ἐν τῇ ἀναφορᾷ αὐτῇ ἐξαιτεῖται, ὅπως, ἐν ᾧ τὰ ἀναγνώσματα τὰ ἐν τῷ ἐν Σταυροδρομίῳ Συλλόγῳ Ἑλληνιστὶ ἀναγινωσκόμενα ὑπὸ τῶν μελῶν αὐτοῦ περὶ ἐπιστημῶν, φιλολογίας καὶ λοιπῶν, ἐξεδίδοντο μέχρι τοῦδε εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους εἰς ἴδιον τεῦχος καὶ διενέμοντο, δοθῇ αὐτῷ ἄδεια, ἵνα ἐκδίδῃ ταῦτα κατὰ τριμηνίαν ἐν εἴδει Ἐπιστημονικοῦ Περιοδικοῦ, καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους προσθέσας πίνακα τῶν ἐμπεριεχομένων σχηματίσῃ βιβλίον.

Ἐπειδὴ τὰ ἀπὸ δέκα καὶ ἕξ ἐτῶν δημοσιευθέντα ἐτήσια τεύχη τοῦ Συλλόγου τούτου ληφθέντα ἐζητάσθησαν ὡς πρὸς τὰ ἐμπεριεχόμενα αὐτῶν καὶ εὐρέθησαν, ὅτι συνίστανται ἀπὸ ἄρθρα ὠφέλιμα, ἐπιστημονικὰ δηλ. φιλολογικὰ καὶ φιλοσοφικά, ἐδόθη ἐπὶ τῇ βάσει διατάγματος τῆς Α. Ὑ. τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν τῷ εἰρημένῳ Γιακούπ Ἐφένδῃ ἡ πηροῦσα ἄδεια, ὅπως ἐκδίδῃ τὸ περιοδικὸν τοῦτο ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὅρους.

Τὸ περιοδικὸν τοῦτο νὰ ἐμπεριέχῃ τὰ, ὡς καὶ πρότερον, ἐπιστημονικὰ, φιλολογικὰ καὶ φιλοσοφικὰ ἄρθρα, ἐξαιρουμένων τῶν περὶ διοικητικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν ἄρθρων ἢ ἀναγνώσμάτων.

Νὰ μὴ δημοσιεῖται πολιτικὰς εἰδήσεις καὶ σκέψεις.

Νὰ περιορίζηται, ὡς πρὸς τὰ ἐμπεριεχόμενα αὐτοῦ, εἰς τὰς ἐν τῷ Συλλόγῳ τούτῳ ἀπαγγελομένας ἢ ἀναγινωσκομένας καὶ μηδὲν εἰς πολιτικὰ ἀναγομένας ἐπιστημονικὰς καὶ φιλολογικὰς πραγματείας καὶ ὠφελίμους διατριβὰς, συντελούσας εἰς τὴν ὑπὸ ἐπιστημονικὴν ἔποψιν προαγωγὴν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου.

Νὰ μὴ πραγματεύηται ποσῶς περὶ πεποιθήσεων τῶν διαφόρων ἔθνων καὶ θρησκειῶν, ὡς καὶ περὶ τῆς ὑφισταμένης διαφωνίας αὐτῶν.

Νὰ δημοσιεῖται κατὰ τριμηνίαν ἐν εἴδει Περιοδικοῦ, καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἐν εἴδει βιβλίου διὰ τῆς προσθήκης πίνακος ἢ καταλόγου τῶν ἐμπεριεχομένων.

Νὰ παραδίδηται εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ τύπου κατάλογος τῶν ἐκδοθησομένων πραγματειῶν πρὸ τῆς ἐκτυπώσεως αὐτῶν.

Νὰ παραδίδηται ἐπίσης τῷ αὐτῷ Γραφεῖῳ ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτοῦ ὀλόκληρος ἢ πραγματεία, ἥς ἡ ἐξέτασις καὶ ἡ ἀνάγνωσις ἤθελε θεωρηθῇ ἀναγκαία πρὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς.

Ἀπασαὶ αἱ πραγματεῖαι νὰ φέρωσι τὰς ὑπογραφὰς τῶν συγγραφέων ἢ τῶν κατόχων αὐτῶν.

Τὸ δὲ περιοδικὸν τοῦτο νὰ ἦναι ὑπὸ τὴν ὑπογραφὴν καὶ εὐθύνην τοῦ Γιακούπ Ἐφένδου (Ἀρτεμιάδου) πρῶν μουστεσάρου Ἰωαννίνων, νῦν δὲ ἀντιπροσώπου τῆς Ἐταιρίας τῶν Τροχιοδρόμων.

Νὰ συμμορφῶται πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ περὶ τύπου νόμου, ὡς καὶ πρὸς τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας ὅρους, καὶ νὰ τιτλοφορῆται « Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος » (Τζεμιγιέτι Ἰλμιέι Ρουμιγιέ).

Τὴν 21 Σεπτεμβρίου-ἔββῆλ 1381.

» 7 Ἰανουαρίου 1299 (1884).

Τ. Σ.

Γραφεῖον τοῦ Τύπου.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν δὲ τοῦ ἐγγράφου τούτου ὁ κ. πρόεδρος ἐπιπροσέτιθησιν, ὅτι χθὲς συνελθὼν τὸ προεδρεῖον ἀπεφάσισε καὶ προτείνει τῷ Συλλόγῳ

α) ὅπως ἐκφρασθῶσιν ἐγγράφως αἱ εὐχαριστίαι τοῦ Συλλόγου τῷ κ. Ἰακώβῳ Ἀρτεμιάδῃ διὰ τοὺς κόπους, οὓς κατέβαλε πρὸς λήψιν τῆς ἀδείας.

β) ὅπως ἀντὶ τοῦ κ. Ν. Παρανίκα παραι-

τηθέντος, εκλεγῆ μέλος τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς ὁ κ. Ἰάκωβος Ἀρτεμιάδης, καὶ

γ) ὅπως ὁ κ. πρόεδρος καὶ οἱ κκ. Τ. Κρηθεοδωρῆ γεν. γραμματεὺς καὶ Ἀθ. Παππαδέπουλος Κεραμεὺς, βιβλιοφύλαξ, ἐκφράσωσι τῇ Α. Ὑψ. τῷ Ἐτέμ πασσῶ, μεταβάντες παρ' αὐτῶ, τὰς εὐχαριστίας τοῦ Συλλόγου.

Ὁ Σύλλογος ἀποδέχεται τὰς τοῦ προεδρίου προτάσεις, καὶ, μετὰ τινα συζήτησιν, ὅπως τίθεται ἐν τῷ τέλει τοῦ περιοδικοῦ τὸ ὄνομα τοῦ κ. Ἰακ. Ἀρτεμιάδου ὑπευθύνου.

Ὁ κ. Γεωργαντόπουλος ἀνακοινοῦται, ὅτι ἡ ὑπόθεσις Βαμβάκη ἐληξε, καὶ ὅτι ἡ δίκη ἐν τῷ ἐνταῦθα Ἰταλικῷ προξενίῳ ἀπέβη κατὰ τοῦ Συλλόγου. Πάντα τὰ νομικὰ ἐπιχειρήματα ἀνεκπύγησαν ὑπ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ κ. Βαρότζη καὶ Μ. Ἀκίτου, ἀλλ' οὐδὲν ἠδυνήθησαν. Οὐδὲν δὲ μίνει τῷ Συλλόγῳ, ἢ ποιήσασθαι ἐφισιν ἐν τῷ ἐφετείῳ Ἀγκῶνος. Ἄλλ' ἐπιδοῦν οὐδεὶς φρονεῖ, ὅτι τὸ ἐφετεῖον παραδεχθήσεται τὴν τῆς παρακαταθήκης ἐνστάσιν τοῦ Συλλόγου, νομίζει, ὅτι ὁ Σύλλογος δεῖον νὰ λάβῃ ὅ, τι παρέχεται αὐτῷ ὡς κοινῶ πιστωτῇ, ἧτοι 1 0/0.

Ὁ κ. Ν. Δαούτης προτείνει νὰ δοθῇ πληρεξουσιότης τῷ κ. Γεωργαντοπούλῳ πρὸς παραλαβὴν τῶν διδομένων ἀπέναντι, καθότι, λέγει, τὸ δικαστήριον ἐδίκασεν ὀρθῶς καὶ ὁ Σύλλογος οὐδὲν κατορθώσει, κἂν ἔτι μακρύτερα τῆς Ἀγκῶνος μεταβῇ.

Ἡ πρότασις τοῦ κ. Δαούτη, ὅπως παραχωρηθῇ πληρεξουσιότης τῷ κ. Γεωργαντοπούλῳ πρὸς παραλαβὴν τοῦ παραχωρηθέντος 1 0/0. γίνεται δεκτῇ.

Εἶτα ὁ κ. Ἦρ. Βασιάδης ἀναγινώσκει συνέχειαν τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀναγνωσθείσης πραγματείας αὐτοῦ περὶ τοῦ Λαοκόοντος τοῦ Λεσσιγγίου.

Ὁ Ἦρ. Βασιάδης ἀνακεφαλαιούμενος ὅσα ἀνέγνω κατὰ τὸν παρελθόντα ἐνιαυτόν, λέγει, ὅτι ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς, ἣν φέρει τὸ σύγγραμμα τοῦ Λεσσιγγίου « Λαοκόων, ἢ περὶ τῶν ὀρίων τῆς ζωγραφικῆς καὶ ποιήσεως », ὡς καὶ ἐκ τοῦ ἐπισήμου ῥητοῦ ἐκ τοῦ Πλουτάρχου: « ὕλη καὶ τρόποις μιμήσεως διαφέρουσιν ἢ ζωγραφία καὶ ἢ ποίησις », δεικνύται ἄρκοῦντως, ὅτι σκοπὸς αὐτοῦ ἦν ν' ἀποδείξῃ τὰς διαφορὰς τῶν σωματικῶν τεχνῶν καὶ τῆς ποιήσεως, ἃς μέχρις αὐτοῦ συνέχεον ὡς ὁμοίως. Οὕτω συγκρίνων ὁ Λεσσιγγίος τὴν περιγραφὴν τοῦ Βιργιλίου ἐν τῇ Αἰνείαδι τοῦ θανάτου τοῦ Λαοκόοντος καὶ τῶν τέκνων αὐ-

τοῦ παρὰ τὸ σύμπλεγμα τῶν Ῥοδίων τεχνιτῶν, δεικνύσι τὰς διαφορὰς. Εἶτα μεταβαίνει εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος: ὁ ποιητὴς ἐμιμήσατο τὸν τεχνίτην ἢ ὁ τεχνίτης τὸν ποιητὴν; Ὁ Λεσσιγγίος ὑποστηρίζει, ὅτι, ὡς ἔχει νῦν ἡ περιγραφή ἐν τῇ Αἰνείαδι, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐμιμήθῃ ὁ ποιητὴς τὸ ἔργον τῶν τεχνιτῶν, διότι ἤθελε παραλάβει πολλά, ἃ νῦν ἐλλείπουσιν ἐν τῇ περιγραφῇ. Θεωρεῖ δὲ μᾶλλον πιθανὴν τὴν γνώμην τῶν ὑποστηριζόντων, ὅτι οἱ τεχνίται ἐμιμήσαντο τὸν ποιητὴν. Μετὰ ταῦτα ἀναγινώσκει τὸ ὄραϊον ποίημα τοῦ Σαυδολέτου εἰς τὸ σύμπλεγμα τοῦ Λαοκόοντος, μεθ' ὃ ἐξετάζει τοὺς λόγους, κατὰ Λεσσιγγίον, δι' οὓς ἐν τῷ συμπλέγματι πατήρ καὶ υἱὸς παρίστανται γυμνοί, ἐνῶ παρὰ Βιργιλίῳ ἐστὶ περιβεβλημένος τὴν ἱερατικὴν αὐτοῦ στολήν.

Τῆς ἀνακοινώσεως τοῦ κ. Βασιάδου ληξάσης, ὁ κ. Χρ. Χατζηγηρήσου θεωρεῖ οὐχὶ δικαίαν τὴν μομφὴν κατὰ τῶν Ἑλλήνων τεχνιτῶν, οἵτινες ἐποίουν τὰ ἔργα αὐτῶν γυμνά. Διὰ δὲ τὴν γυμνότητά τοῦ συμπλέγματος τοῦ Λαοκόοντος φρονεῖ πιθανὸν τὰ ἐνδύματα τοῦ Λαοκόοντος νὰ κατέπεσον, ὅποτε οὗτος ἐσπευδεν ὡς ἐκ τῆς καταδιώξεως τῶν ὄφρων.

Ὁ κ. Βασιάδης λέγει, ὅτι, ὡς ἐκ τῆς ἀνακοινώσεως αὐτοῦ ἐγνώσθη, ὁ Λεσσιγγίος ἀποκρούει τοὺς μεμψαμένους τοὺς τεχνίτας τοῦ Λαοκόοντος, οἵτινες ἦσαν πολλοὶ κατὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ συμπλέγματος, ὅποτε ὑπῆρχον πολλὰὶ προλήψεις.

Ὁ κ. Ἀθ. Π. Κεραμεὺς νομίζει, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι παρίστανον γυμνά τὰ ἀγάλματα ἐκεῖνα, ἃ παρίστανον ἀγωνίας, καὶ τοῦτο ὅπως ἡ ἀγωνία καταφανεστέρα καθίσταται.

Μετὰ τινα δ' ἔτι συζήτησιν, κατ' ἣν ἔλαβε τὸν λόγον ἐκτὸς τῶν ἄνω καὶ ὁ κ. Γεωργαντόπουλος, ὑποστηρίζας ὅτι ἀδικήρως ἐποίουν οἱ ἀρχαῖοι τὰ ἀγάλματα, γυμνά ἢ οὐ, λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΚΖ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 16 Ἰανουαρίου 1881.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΓΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδριάσεως, ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Εἶτα ὁ κ. πρόεδρος ἀνακοινεῖ ὅτι αὐτός, ὁ εἰδ. γραμματεὺς κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδης, ἀναπληρῶν τὸν κ. γεν. γραμματέα ἀδιαθετοῦντα, καὶ ὁ βιβλιοφύλαξ κ. Ἀθ. Παππαδόπουλος Κεραμεὺς μετέβησαν, κατὰ τὰ προαποφασισθέντα, παρὰ τῆ Α. Υ. τῷ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργῶ Ἐτέμ πασσαῖ καὶ ἠχαρίστησαν αὐτῶ ἐξ ὀνόματος τοῦ Συλλόγου, ἀνθ' ὧν πρὸς ἐκδοσὶν τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ συγγραμματος ἐπραξεν. Ἡ Α. Υ. ὁ κ. ὑπουργός, ἀπαντῶν τοῖς ἀντιπροσώποις τοῦ Συλλόγου, εἶπεν, ὅτι αὐτὸς διατάξας τὴν ἐκδοσὶν ἀδείας διὰ τὸ περιοδικὸν τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου σύγγραμμα οὐδὲν δεόμενον εὐχαριστιῶν, τὸ καθήκον αὐτοῦ ἐτέλεσεν εἰς σωματεῖον τὴν διάδοσιν τῶν γραμμάτων ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ στοχαζόμενον καὶ οὕτω τὸ κράτος ὠφελούη. Μετ' εὐχαριστήσεως δὲ ἡ Α. Υψ. ἀνεμνήσθη καὶ διαλέξεως τοῦ κ. Φλωράνης, εἰς ἣν παρευρέθη. Ἡ ὑπόδοχή, προστίθησιν ὁ κ. πρόεδρος, ἦν λιαν φιλόφρων, καὶ ὁ ὑπουργός μεγαλῶς ἠχαρίστηθη.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. πρόεδρος δίδωσι τὸν λόγον τῷ βιβλιοφύλακι, ὅπως ἀνακοινώσῃται τὰς ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ κ. Γεράκη σκέψεις αὐτοῦ.

Ὁ κ. Ἀθ. Π. Κεραμεὺς φρονεῖ, ὅτι δεῖον νὰ ζητηθῶσι πλείονες πληροφορίες περὶ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ κ. Γεράκη καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς ἐν τῷ ἐπισυναπτομένῳ καταλόγῳ σημειουμένης *Historiæ Byzantinæ* λατινιστὶ καὶ ἑλληνιστὶ. Προτείνει δέ, ὅπως ἐκ τῶν σημειωμένων ἀγοράσῃ ὁ Σύλλογος τὰ ἐξῆς δύο συγγράμματα:

Τόμος ἀγάπης κατὰ Λατίνων, συγγραφεὶς καὶ τυπωθεὶς παρὰ Διονυσίου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων ἐν ἔτει 1638· καὶ, Ῥητορικὴ πραγματεία, ἥτοι Ἐρμολογίους τοῦ Ταρσέως τοῦ κατ' ἐξοχὴν Τεχνικοῦ καλουμένου Ῥητορικῆς τέχνης ἐξήγησις. 1799. Ἐκτὸς δὲ τῶν δύο τούτων προτείνει ὅπως ἀγορασθῇ καὶ ἡ ἀνωτέρω *Historiæ Byzantinæ*, ἐὰν μάθῃ ὁ Σύλλογος, ὅτι ἐστὶν ἐκείνη, ἣν αὐτὸς σπανίαν ἠγείται.

Ὁ κ. Κ. Ψωμιάδης ἐρωτᾷ, ἂν σημειοῦνται ἐπὶ τῶν βιβλίων αἱ τιμαὶ· εἰ δὲ μὴ, νὰ ζητηθῶσιν αὐταὶ παρὰ τοῦ κ. Γεράκη.

Ὁ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ λέγει, ὅτι ὁ κ. Γεράκης κατέλιπε τῷ Συλλόγῳ τὰς τιμὰς ὀρίσαι.

Ὁ κ. Ἀθ. Π. Κεραμεὺς βιβλιοφύλαξ φρονεῖ, ὅτι ὁ Σύλλογος δεῖον νὰ προσφέρῃ διὰ μὲν

τὸν Τόμον ἀγάπης κατὰ Λατίνων οὐχὶ πλέον τῆς λίρας, διὰ δὲ τὴν Ῥητορικὴν τοῦ Ἐρμολογίου οὐχὶ πλέον τῶν 8 φράγκων καὶ διὰ τὴν *Historiæ Byzantinæ* 10 λίρας Τουρκ.

Ὁ κ. Βασιλάδης ἐκφράζει γνώμην, ὅπως σὺν τῇ περὶ λεπτομερεστέρου καταλόγου αἰτήσῃ αὐτοῦ ὁ Σύλλογος αἰτήσῃται καὶ σημειώσῃ τῶν τιμῶν ἐκάστου τόμου καὶ πάντων ὁμοῦ. Οὕτω δὲ λαβὼν ὁ Σύλλογος τὰς πληροφορίες ταύτας δύναται νὰ σκεφθῇ ὅπως ἀγοράσῃ ἢ μὴ ἐκ τῶν πωλουμένων βιβλίων.

Ἡ πρότασις αὕτη τοῦ κ. Βασιλάδου ὡς καὶ ἡ ἀνωτέρω τοῦ κ. Κεραμεῦς γίνονται δεκταί.

Ἀκολουθῶς ὁ κ. πρόεδρος ἀγγέλλει μὲν, ὅτι εἰσέτι οὐκ ἐλήφθησαν τὰ ὑπὸ τῆς ἐφορίας τοῦ Μουσείου καὶ τῆς βιβλιοθήκης τῆς Εὐαγγελικῆς σχολῆς δωρηθέντα τῷ Συλλόγῳ, ἀλλ' ὑποβάλλει πρότασιν ὅπως ἀπὸ τοῦ νῦν ὁ Σύλλογος εὐχαρίστησῃ τῇ ἐφορίᾳ ἐπὶ τῇ σπουδαιοτάτῃ αὐτῆς προσφορᾷ.

Ἡ πρότασις τοῦ κ. προέδρου γίνεται παμψηφεί δεκτὴ.

Εἶτα ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφορηθεὶς γίνεται δεκτὸς τακτικὸν μέλος ὁ κ. Δ. Θεοφιλίδης.

Μετὰ ταῦτα προτάσει τοῦ κ. Α. Π. Κεραμεῦς ἀποφασίζεται, ὅπως γένηται συνδρομητῆς ὁ Σύλλογος τῶν περιοδικῶν συγγραμμάτων *Revue de Philologie* καὶ *Revue Critique* τῶν Παρισίων καὶ *Academy* τοῦ Λονδίνου ἀντὶ τοῦ *Athenæum*.

Κατόπιν ὁ κ. Θ. Κοσουδης ἀγγέλλει, ὅτι ἔλαβε παρὰ μὲν τοῦ κ. Γεωργαντοπούλου ἐκ τῆς ἐκκαθαρίσεως τοῦ πτωχεύσαντος Ν. Βαμβάκη πρῶτην ταμίου λίρ. ὀθ. 10.60, ἀς ἔθηκεν ὑπὸ τὴν μερίδα τῶν ἐκτάκτων συνδρομῶν, διότι μερὶς πτωχεύσεως οὐχ ὑπάρχει, παρὰ δὲ τοῦ κ. Β. Οἰκονομίδου, ταμίου τῆς ἐνταῦθα Ἀδελφότητος *Ἐηροκρήνης*, Λ. ὀθ. 47.78, προσφορὰν τῆς *Ἐηροκρήνης*, δι' ἣν καὶ προτείνει εὐχαριστίας, ἐπιλέγων ὅτι, καθὰ ἤκουσεν, ἡ ἀδελφότης αὕτη ἐψηφίσαστο ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου 50 ὀθ. λίρας, ἀλλὰ τοῦ ταμίου αὐτῆς 47.78 μετρήσαντος αὐτῷ, ἔλαβεν ὅσα ἐδόθησαν. Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Θ. Κοσουδης ὑποβάλλει καὶ τὰς προτάσεις τὰςδε· α) ὅπως διορθωθῶσιν τὰ συντετριμμένα καὶ εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀπομάχων θεθεμένα καθίσματα τοῦ Συλλόγου καὶ βαφῇ τὸ ἐπιτραπέζιον κάλυμμα· β) ὅπως μὴ ἐπιτρέπηται ἡ ἐξοδος ἐκ τοῦ κατστήματος τοῦ Συλλόγου τῶν καθισμάτων, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς μικρὸν κατὰ μικρὸν γι-

γνωμένης ἀραιώσεως τῶν τάξεων αὐτῶν γ) ὅπως τὰ ἐν τῷ Συλλόγῳ συνεδριάζοντα σωματεία ἀποτίωσιν ἑκουσίως ποσόν τι ὡς ἐνοίκιον· καὶ δ') ὅπως κατατεθῶσιν ἐν τινι τραπέζῃ τὰ ἐν τῷ ταμείῳ τοῦ Συλλόγου ὑπάρχοντα χρήματα, ἀνερχόμενα εἰς 200 λ. ὀθ., κατὰ τὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν τοῦ Συλλόγου.

Τίθεται εἰς ψηφοφορίαν κατ' αἴτησιν τοῦ κ. ταμίου ἢ ὑπ' αὐτοῦ γενομένη διάταξις τῶν ἐκ τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς οὐσίας Βαμβάκη ληφθέντων χρημάτων. Ὁ Σύλλογος ἐπιδοκιμάζει παμψηφεί τὴν διάταξιν.

Ἐκφράζονται εὐχαριστίαι τῇ Ἀδελφότητι Ξηροκρήνη.

Ὁ κ. Ἡρ. Βασιάδης ἀντικρούει τὴν πρότασιν τοῦ κ. Κοσοῦδη, ὅπως τὰ συνεδριάζοντα ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Συλλόγου σωματεία ἀποτίωσιν ἐτήσιόν τι ἐνοίκιον. Τὰ σωματεία ταῦτα, λέγει, εἰσὶ δύο, ἡ Ἀδελφότης Ξηροκρήνη καὶ ὁ Σύλλογος Ἑρμῆς· ἐκ τούτων τὸ μὲν πρῶτον ἀπέτισεν ἤδη τῷ ταμείῳ τοῦ Συλλόγου 50 περίπου λίρας, ἀτοπον δ' ἤθελεν εἶσθαι νὰ αἰτήσωμεν καὶ ἕτερα· τὸ δὲ ἕτερον, ἦτοι ὁ Σύλλογος Ἑρμῆς, στερεῖται χρημάτων, ὥστε οὐ δυνήθησεται ἱκανοποιησάμενος τὴν ἀπαίτησιν ἡμῶν. Ὅθεν ὁ κ. Βασιάδης προτείνει, ὅπως ὁ Σύλλογος ἀποφασίσῃ ὅ,τι καὶ ἄλλοτε, ἦτοι οὐδὲν λαμβάνειν παρὰ τῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ αὐτοῦ συνεργουμένων σωματείων.

Ἡ πρότασις τοῦ κ. Βασιάδου γίνεταί δεκτὴ παμψηφεί.

Ὁ κ. Ἡρ. Βασιάδης εὐρίσκει τὴν πρότασιν τοῦ κ. Θ. Κοσοῦδη περὶ μὴ ἐξόδου τῶν καθισμάτων ἑλλιπῆ, διότι οὐδόλως προλαμβάνεται ἡ γιγνομένη καταστροφή κατὰ τὰς ἐορτάς, ἃς ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Συλλόγου τελοῦσι διάφορα ἐκπαιδευτήρια. Κατὰ τὰς ἐορτάς ταύτας, ἐπιλέγει ὁ κ. Βασιάδης, πολλάκις κάθισμα ἀναγκάζεται νὰ ὑποφέρῃ τὸ βῆρος οὐχὶ ἀτόμου, ἀλλ' ἀτόμων ὁμοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἀνερχομένων καὶ ἐφ' ἱκανὸν ἰσταμένων. Συμπεραίνων δὲ ὁ κ. Βασιάδης προτείνει, ὅπως τὸ ληφθησόμενον μέτρον ἦ γενικώτερον.

Ὁ κ. Κ. Ψωμάδης, οὐδαμῶς τῇ τοῦ προλαλήσαντος γνώμῃ συντασσόμενος, λέγει, ὅτι ὁ Σύλλογος προτιθέμενος τὴν ὑποστήριξιν τῶν σχολῶν οὐδόλως ἀρνηθῆναι δύναται τὴν αἰθούσαν αὐτοῦ.

Ὁ κ. πρόεδρος ὡσαύτως φρονεῖ, ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ μέτρου, ὃ προτείνει ὁ κ. Βασιάδης, ἠγήσει οὐχὶ καλῶς τοῖς ἐκτὸς τοῦ Συλλόγου.

Ἡ πρότασις τοῦ κ. Θ. Κοσοῦδη γίνεταί δεκτὴ.

Ὁ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ φρονεῖ, ὅτι, ἐπειδὴ ἐντὸς μικροῦ τυπωθήσεται τὸ ΙΕ' τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου συγγραμματος, ἀρχεται δὲ ἡ ἐκτύπωσις τοῦ δελτίου τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς, ἐστὶν ἀνάγκη χρημάτων· διὸ ἐκφράζει γνώμην, ὅπως τὰ νῦν ὑπάρχοντα χρήματα μὴ κατατεθῶσιν ἐν τραπέζῃ.

Ὁ κ. Θ. Κοσοῦδης λέγει, ὅτι ἀνάγκης ἐπιστάσης, εὐχερῆς ἢ λήψις τῶν κατατεθεισῶν χρημάτων· προτείνει δὲ ὅπως κατατεθῶσιν εἰς τὴν μίαν ἐκ τῶν δύο τραπεζῶν, τῆς Τραπεζῆς Κωνσταντινουπόλεως ἢ τῆς Γενικῆς ἐταιρίας τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους.

Ὁ κ. πρόεδρος τίθησιν εἰς ψηφοφορίαν τὴν πρότασιν τοῦ κ. Θ. Κοσοῦδη περὶ ἀμέσου καταθέσεως τῶν ὄντων χρημάτων εἴτε εἰς τὴν Τράπεζαν Κωνσταντινουπόλεως, εἴτε εἰς τὴν Γεν. ἐταιρίαν τοῦ Ὀθ. κράτους, ἀφιμεμένης τῆς ἐκλογῆς ἐκ τῶν δύο ῥηθεισῶν τραπεζῶν τῷ κ. ταμίῳ. Ὁ Σύλλογος ἀποδέχεται τὴν πρότασιν τοῦ κ. Κοσοῦδη ὡς διατυποῦται ἀνωτέρω ὑπὸ τοῦ κ. προέδρου.

Εἶτα ὁ κ. Ἡρ. Βασιάδης ἐξακολουθεῖ τὴν ἀνακοίνωσιν « περὶ τοῦ Λαοκρόντος τοῦ Λεσσιγγίου », τάδε ἐν περιλήψει ἀνακοινωσάμενος.

Ὁ Λεσσίγγιος, λαμβάνων ἀφορμὴν ἐξ ὧν εἶπε περὶ τῆς μιμήσεως τοῦ Βιργιλίου ὑπὸ τῶν τεχνιτῶν καὶ τανάπαλιν, ἐξετάζει ἀκριβέστερον τὸ περὶ μιμήσεως ζήτημα, λέγων ὅτι, ὅταν λέγωμεν, ὅτι ὁ τεχνίτης μιμεῖται τὸν ποιητὴν ἢ ὁ ποιητὴς τὸν τεχνίτην, τοῦτε δύναται δύο τινὰ σημαίνειν: ἢ ὅτι ὁ ἕτερος αὐτῶν τὸ ἔργον τοῦ ἑτέρου μιμεῖται, ἢ ὅτι ἀμφότεροι τὸ αὐτὸ μιμοῦνται μὲν πρᾶγμα, ὃ δ' ἕτερος αὐτῶν τοὺς τρόπους τοῦ ἑτέρου καὶ τὴν μέθοδον δαχνεῖται. Καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τρόπῳ τῆς μιμήσεως ὁ ποιητὴς πρωτότυπός ἐστιν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἀντιγραφεύς. Ταῦτα προταξάμενος ὁ Λεσσίγγιος, ἐπικρίνει τὸν Πολύμητιν, περίφημον σύγγραμμα τοῦ Ἀγγλοῦ Σπένσε, ἐπιχειρήσαντος, ἵνα διὰ τῶν ἔργων τῆς τέχνης ἐρμηνεύσῃ τοὺς Ῥωμαίους ποιητάς καὶ τανάπαλιν διὰ τῶν ποιητῶν διασαφήσῃ ἀρχαία τῆς τέχνης ἔργα ἀνερμήνευτα ἐτιμόμενα διὰ πολλῶν παραδειγμάτων τὸ ἡμαρτημένον τῆς μεθόδου ταύτης καταδεικνύς. Ὁ Σπένσε, λέγει ὁ Λεσσίγγιος, οὐδόλως ἐσκέψατο, ὅτι ἡ ποίησις ἔχει εὐρύτερα ὄρια, καὶ καλλονὰς διατίθησιν, ὧν ἀμοιρεῖ ἡ ζωγραφικὴ.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΚΗ'.

(Τακτική).

Τῆς 23 'Ιανουαρίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΑΙΔΟΥ.

'Αναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας τακτικῆς συνεδριάσεως, ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατιθεμεν περίληψιν τῶν ἐξῆς ἐπιστολῶν:

Τοῦ κ. Ι. Γ. Βαλαβάνη, ἐκ Κερασσοῦντος, ἀπὸ 5 ἐνεστῶτος, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει συνέχειαν τῆς διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγωνίσμα συλλογῆς αὐτοῦ « Μνημείων τῆς ἀνά τὸν Πόντον ἰδιωτικῆς ».

Τοῦ κ. Δ. Μαγδάνη, ἀπὸ 20 φθίνοντος, ἐξαιτουμένου, ὅπως ὁ Σύλλογος συστήσῃ τὴν ὅσον οὐπὼ ἐκδοθησομένην « Κλεῖδα τῆς ἀριθμητικῆς » αὐτοῦ, ἣν ὁ Σύλλογος ἐνέκρινεν ἄλλοτε.

Τοῦ κ. 'Αντ. 'Ρωσσάκη, ἀπὸ 13 ἐνεστῶτος, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει πρὸς κρίσιν εὐμέθοδον διδασκαλίαν τῆς Ταχυγραφίας.

'Ακολουθῶς ὁ κ. Βασιιάδης παρατηρεῖ μετὰ λύπης, ὅτι πολλοὶ τῶν ἐπιτυχόντων βραβείου ἐν τῷ Καραπανεῖῳ ἀγῶνι δημοσιεύοντες τὰ βραβευθέντα οὐδὲν ἀναγράφουσι ποῦ ὑφίσταται ὁ Καραπάνειος ἀγῶν καὶ τίς ὁ κριτῆς· τοιοῦτο δὲ ἐγένετο καὶ ὑπὸ τοῦ κ. Γεράκη κατὰ τὴν δευτέραν ἐκδοσιν τῆς ἀριθμητικῆς αὐτοῦ, πρὸς ὃν προτείνει, ὅπως τὸ προεδρεῖον ποιήσῃται τὰς ἀναγκαῖας παρατηρήσεις. 'Επίσης δὲ ὁ κ. Βασιιάδης προτείνει, ὅπως ὁμοίας φύσεως παρατηρήσεις γίνωνται καὶ πρὸς πάντας τοὺς διαγωνιζομένους.

'Η πρότασις αὕτη τοῦ κ. Βασιιάδου γίνεται παμπήφει δεκτῆ.

Εἶτα ὁ κ. πρόεδρος ἀγγέλλει, ὅτι τὰ διαγωνίσματα καὶ τὰ πρὸς ἀπλὴν κρίσιν σταλέντα πονήματα παραπεμφθήσονται τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπαῖς, καὶ ὑποβάλλει τῇ κρίσει τοῦ Συλλόγου πρότασιν τοῦ κ. Κεραμῆως δι' ἐπιστολῆς γενομένην, ὅπως ὁ Σύλλογος ἀναλάβῃ δαπάνην ἐκ τριῶν λιρῶν πρὸς δημοσίευσιν δι' ἰδιαίτερου τεύχους τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀναγνωσθείσης ἐκθέσεως τῆς πρώτης ἐκδρομῆς διὰ τὴν Μαυρογορδάτειον βιβλιοθήκην.

'Ο κ. Τ. Καραθεοδωρῆ ἐκφράζει γνώμην

κατὰ τῆς δημοσιεύσεως δι' ἰδίου τεύχους τῆς ἐκθέσεως τοῦ κ. Κεραμῆως, πρώτον διότι ἐδημοσιεύθη ἤδη κατ' ἀπόφασιν τοῦ Συλλόγου διὰ τῶν ἐφημερίδων, καὶ δεύτερον διότι πρὸς ἐκδοσιν τοῦ τεύχους τούτου ἀνάγκη ἀδείας τοῦ ἐπὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως Ἰπουργείου, ἧς οὐχὶ εὐχερῆς ἡ ἐπιτυχία, καὶ ἐκτὸς τούτου δύνανται νὰ προκληθῶσι πράγματα. 'Ο κ. Τ. Καραθεοδωρῆ προτείνει ἐν τέλει, ὅπως ἡ ἐκθεσις δημοσιευθῇ ἐν εἰδει προλόγου ἐν τῷ ἐκδοθησομένῳ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους τεύχους τῆς Μαυρογορδατείου βιβλιοθήκης.

'Ο κ. 'Αθ. Π. Κεραμῆως λέγει, ὅτι οὐδὲν ἐνόμιζεν ὅτι ἡ πρότασις αὐτοῦ παρουσιάζει δυσχερείας τῷ Συλλόγῳ ὡς πρὸς τὴν ἀδειαν τῆς ἐκτυπώσεως, ἣν αὐτὸς ὑπ' εὐθύνην του ἀναλαμβάνει. 'Εποιήσατο δὲ, λέγει, τὴν πρότασιν διὰ πολλοὺς μὲν λόγους, ἀλλὰ καὶ διότι διὰ τοῦ δημοσιευθησομένου τεύχους, καὶ τῆς ἐκθέσεως προτασσομένης, ἐλαχίστη ὕλη δημοσιευθήσεται.

'Ο κ. 'Ηρ. Βασιιάδης ἀποδέχεται ὀρθὰς τὰς τοῦ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ παρατηρήσεις, καὶ ἀντικρούων τὴν δι' ἰδίου τεύχους δημοσίευσιν τῆς ἐκθέσεως τοῦ κ. Κεραμῆως, προτείνει ὅπως καὶ αὐθις παρακληθῇ ἡ ἐφημερίς *Νεολόγος* ἵνα δημοσιεύσῃ τὴν ἐκθεσιν.

'Η πρότασις τοῦ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ περὶ μὴ δημοσιεύσεως δι' ἰδίου τεύχους τῆς περὶ τῆς πρώτης ἐκδρομῆς διὰ τὴν Μαυρογορδάτειον βιβλιοθήκην ἐκθέσεως τοῦ κ. 'Αθ. Π. Κεραμῆως, ὡς καὶ ἡ πρότασις τοῦ κ. Βασιιάδου περὶ ἐπαναλήψεως τῆς πρὸς δημοσίευσιν τῆς ἐκθέσεως διὰ τοῦ *Νεολόγου* παρακλήσεως, γίνονται δεκταί.

'Ο κ. 'Ηρ. Βασιιάδης ἐξακολουθεῖ τὴν περὶ τοῦ Λαοκόοντος τοῦ Λεσσιγγίου ἀνακοίνωσιν αὐτοῦ. 'Ο Λεσσιγγίος λαμβάνων ἀφορμὴν ἐκ τοῦ συγγραμματος τοῦ κόμητος Καύλου, — Πίνακες ἐξαχθέντες ἐκ τῆς 'Ιλιάδος καὶ 'Οδυσσεΐας τοῦ Ὀμήρου καὶ τῆς Αἰνειάδος τοῦ Βιργιλίου, — πραγματεύεται περὶ τῶν ποιήσεων τοῦ Ὀμήρου μετὰ βεβητότητας γνώσεως καὶ ἐμβριθεστάτης κρίσεως. 'Ο Κάυλος, παραδειγόμενος, ὅτι, ὅσα γραφικώτερός ἐστι ποιητῆς τις καὶ πλείονας παρέχει εἰκόνας τοῖς τεχνίταις πρὸς μίμησιν, τοσοῦτ' ἄλλω ἐστὶ ποιητῆς, προτείνει τοῖς τεχνίταις ὡς πρότυπον τὸν Ὀμηρον, διότι γραφικώτατός ἐστι. α' Ὀφείλουσι, λέγει, νὰ ἐξοικειωθῶσι τῷ γραφικώτατ' ὅσων ποιητῶν, τῷ Ὀμήρῳ, τῇ δευτέρῃ

ταύτη φύσει, ἐξ οὐ ἄφθονον καὶ ὄλως νέαν ὕλην ἐξαιρέτων εἰκόνων ἀρύονται.» Ὁ Λεσσίγγιος διὰ πολλῶν ἐπιχειρημάτων καὶ παραδειγμάτων ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ὁμήρου εἰλημμένων ἀποδείκνυσιν, ὅτι ἕτερόν ἐστι ποιητικὴ εἰκὼν καὶ ἕτερον ζωγραφικὴ, καθότι δύναται ποιητὴς τις νὰ ἦ εἰκονικώτατος, καὶ ὅμως νὰ μὴ παρέχῃ πολλὰς εἰκόνας πρὸς μίμησιν τῷ ζωγράφῳ, καὶ τὸ ἀνάπαλιν, ὁ ζωγράφος δύναται νὰ ἐξαγάγῃ εἰκόνας ἐκ ποιητικῶν χωρίων, ἅτινα οὐδόλως εἰσὶν εἰκονικά, ὥστε αἱ εἰκόνες, ἄς ἐξέλθῃ ἐκ τῆς Ἰλιάδος τοῦ Ὁμήρου, οὐδὲν δεικνύουσι περὶ τῆς γραφικῆς δεινότητος τοῦ ποιητοῦ. Ἐπειτα ὁ Ὁμηρος ἐποίησε δύο εἶδη ὄντων, ὁρατῶν καὶ ἀοράτων. Ἡ ζωγραφικὴ ὅμως οὐ δύναται τὴν διαφορὰν ταύτην παραστήσει, διότι παρ' αὐτῆ τὰ πάντα εἰσὶν ὁράτα. Τὴν διάκρισιν ταύτην μὴ ποιήσας ὁ Κάυλος, περιέπεσεν εἰς ἄτοπα.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΚΘ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 6 Φεβρουαρίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικά τῆς προτέρας συνεδριάσεως.

Ἀνακοινούται ἡ

ἄλληλογραφία.

Ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶν ἐξῆς ἐπιστολῶν.

Τῆς Ἐφορίας τῶν ἐν Βατοῦμ ἑλλ. σχολῶν ἀπὸ 17 παρελθόντος μηνός, δι' ἧς ἐκτίθησι τὴν οἰκτρὰν τῆς πόλεως κατάστασιν καὶ τῶν σχολείων καὶ ἐξαιτεῖται τὴν τοῦ Συλλόγου ἀρωγὴν ὑπὲρ αὐτῶν.

Τοῦ κ. Ν. Γ. Πολίτου ἀπὸ 28 παρελθ., δι' ἧς ἀγγέλλει τὴν ἀποστολὴν συλλογῆς «Ἑλληνικῶν παραδόσεων» διὰ τὸν Ζωγράφειον ἀγῶνα.

Τῆς κ. Ἑλένης Ἀρχιγένους ἀπὸ 31 παρελθόντος ἐξαιτουμένης, ὅπως τῇ ἀποσταλῇ ἢ βιογραφίᾳ τοῦ ἀοιδίμου συζύγου αὐτῆς Σαρ. Ἀρχιγένους, ἢ εὕρισκομένη ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ κ. Δ. Μαγδάνη ποιουμένου γνωστὸν τῷ Συλλόγῳ, ὅτι πρὸς ἔκδοσιν διςχιλίων ἀντιτύπων τῆς «Κλειδὸς τῆς Ἀριθμητικῆς», ἥτις

ὑπ' αὐτοῦ συνετάχθη, ἀπαιτοῦνται 70 ὀθ. λ., ἄς ἀδυνατεῖ νὰ ἐξεύρη, καὶ ἐξαιτουμένου σύστασιν ὑπὲρ αὐτοῦ ὁμογενεῖ τινι διὰ τὴν ἀπαιτουμένην δαπάνην.

Τοῦ κ. Ἀθ. Παπαδ. Κερκμέως, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει τῷ Συλλόγῳ διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγωνίσμα τεῦχος περὶ Λεσβιάδος διαλέκτου ὑπὸ ἀωνύμου.

Τοῦ κ. Ἀχιλλέως Λιάσκα ἀπὸ 6^{ης} Φεβρουαρίου διαβιβάζοντος ἐπιστολὴν ἀωνύμου μετὰ δύο χειρογράφων «Ἐγχειριδίων Γεωγραφίας» διὰ τὸν Καραπάνειον ἀγῶνα.

Ἐπίσης δ' ἀγγέλλεται καὶ ἡ λῆψις «Συλλογῆς δημοτῶν ἄσμάτων τῆς Ἑλλάδος» ὑπὸ Γ. Δροσίνῃ διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγωνίσμα.

Εἶτα ἀγγέλλονται αἱ βιβλίων προσφοραί.

Τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

Ἀκολούθως ὁ κ. πρόεδρος ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν Βατομίου λέγει, ὅτι δυστυχῶς ὁ Σύλλογος ἔνεκα τῆς τοῦ ταμείου αὐτοῦ καταστάσεως οὐ δύναται ἢ νὰ πράξῃ ὅ,τι καὶ διὰ παραπλησίαις ἐτέρας αἰτήσεις, ἢτοι νὰ μὴ ἀποδεχθῇ αὐτήν, ἀλλὰ δι' ἐπιστολῆς ἐνθαρρύνῃ τοὺς αἰτοῦντας ἐν τῷ ἔργῳ αὐτῶν.

Εἶτα ὁ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς κ. Ἑλ. Ἀρχιγένους, παρατηρεῖ, ὅτι ἐξετάσας τὰ ἀρχεῖα οὐδαμοῦ εὔρε βιογραφίαν τοῦ ἀοιδίμου συζύγου τῆς αἰτούσης κ. Σ. Ἀρχιγένους καὶ ὅτι ὑποτίθησιν, ὅτι ἐγένετο σύγχυσις ὑπὸ τῆς κ. Ἀρχιγένους, ἥτις εἶδει νὰ γράψῃ τῷ Θερακικῷ Συλλόγῳ, ἐν οὗ τοῖς ἀρχείοις ἔσως εὔρηται ἢ βιογραφία τοῦ συζύγου αὐτῆς, καθότι τοῦ Συλλόγου τούτου ἦν πρόεδρος καὶ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τούτου ἐβιογραφήθη.

Μετὰ τοῦτο ὁ κ. πρόεδρος λέγει, ὅτι καθ' ὅσον ἀρροῖ τὴν αἴτησιν τοῦ κ. Μαγδάνη, ὅπως ὁ Σύλλογος ποιήσῃται ὑπὲρ αὐτοῦ σύστασις πρὸς ἐξεύρεσιν τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς Κλειδὸς τῆς ἀριθμητικῆς αὐτοῦ ὁμογενεῖ τινι, οὐδὲν ἐπιστήμως δύναται γενέσθαι. Κατόπιν δ' ὁ κ. πρόεδρος εἰπὼν, ὅτι τὰ διάφορα διὰ τὰ διαγωνίσματα τοῦ Συλλόγου σταλέντα χειρόγραφα πεμφθήσονται ταῖς ἀρμοδίαις ἐπιτροπαῖς, συνίστησι τοῖς τοῦ Συλλόγου μέλεσι τὸν ὑπὸ τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου ἀποσταλέντα τῷ Συλλόγῳ κατάλογον ἀνατολικῶν νομισμάτων, ἐν ᾧ πλεῖστα καὶ μετ' ἐξαιτίας τέχνης εἰκονιζόμενα εὔρηται τουρκικὰ νομίσματα.

Ὁ κ. Ἀθ. Παπαδ. Κεραμεὺς προτείνει ὁ

πως ὁ Σύλλογος δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ παρακαλέσῃ τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον ν' ἀποστείλῃ αὐτῷ καὶ τὸν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντα κατ' ἄλογον τῶν χειρογράφων αὐτοῦ.

Ἡ πρότασις γίνεταί δεκτὴ.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. *Ἡρ. Βασιάδης* ἐξακολουθεῖ τὴν ἀνακοίνωσιν αὐτοῦ περὶ τοῦ Λαοκόοντος τοῦ Λεσσιγγίου, ἀναλύσας τὸ μέρος τοῦ Λαοκόοντος, ἐν ᾧ ὁ Λεσσίγγιος λέγει τὰδε ἐν περιλήψει·

Ἡ μὲν ζωγραφικὴ ἐν ταῖς ἑαυτῆς μιμήσει μεταχειρίζεται σημεῖα ὕλης ἄλλα ἢ ἡ ποίησις, ἥτοι σχήματα καὶ χρώματα ἐν τόπῳ περιειλημμένα, ἡ δὲ ποίησις μεταχειρίζεται ἐνάρθρους φθόγγους ἐν χρόνῳ ἀλλήλους διαδεχομένους. Καὶ τὰ μὲν πλησίον ἀλλήλοις παρατιθέμενα σημεῖα ἐκφράζουσι πράγματα ὑπάρχοντα, ὧν τὰ μέρη πλησίον ἀλλήλοις κεῖνται, τὰ δὲ διαδεχόμενα ἀλλήλοις σημεῖα ἐκφράζουσι πράξεις· ἔπεται ἄρα, ὅτι τὰ μὲν σώματα μετὰ τῶν ὁρατῶν ἰδιοτήτων αὐτῶν εἰσὶ τὸ κύριον ἔργον τῆς ζωγραφικῆς, αἱ δὲ ἐπακολουθοῦσαι ἀλλήλοις πράξεις εἰσὶ τὸ κύριον ἔργον τῆς ποιήσεως. Ὅταν ὁ Ὅμηρος θελῇ νὰ περιγράψῃ πράγματα, τότε μεταβάλλει τὴν συνεχῆ αὐτῶν παράθεσιν εἰς διαδοχικὴν. Οὕτω π. χ. ὅπως περιγράψῃ τὸ ὄχημα τῆς Ἡρας, ποιεῖ τὴν Ἡθὴν κατασκευάζουσιν αὐτὸ ὑπὸ τὰ βλέμματα ἡμῶν μέρος πρὸς μέρος κατὰ διαδοχὴν. Τὸ αὐτὸ δὲ ποιεῖ καὶ ὅταν θελῇ νὰ δεῖξῃ ἡμῖν, πῶς ἦν ὁ Ἀγαμέμνων ἐνδεδυμένος. Ὁ βασιλεὺς ἐνώπιον ἡμῶν ἐν πρὸς ἐν ἐνδύεται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ κατὰ διαδοχὴν. Τοιαύτη ἐστὶν ἡ μέθοδος τῆς περιγραφῆς τῶν σωμάτων ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου. Εἶτα ὁ Λεσσίγγιος ἀνασκευάζει τὴν ἀντίρρησιν τινῶν ὑποστηρίζοντων, ὅτι τὰ ἐν γρήσει τῆς ποιήσεως σημεῖα οὐ μόνον διαδέχονται ἄλληλα ἀλλὰ καὶ ἀυθαίρετά εἰσι καὶ ὡς ἀυθαίρετα ἐπιλεκτικά εἰσι παραστάσεως τῶν σωμάτων ὡς ἔχουσιν ἐν τῷ χώρῳ καὶ ὅτι τοιαῦτα παραστάσεις εὔρηται καὶ παρ' αὐτῷ τῷ Ὁμήρῳ. Κατὰ τὸν Λεσσίγγιον, ὁ ποιητὴς ἀδυνατεῖ νὰ ποιήσῃ τοιαύτας παραστάσεις σωμάτων καὶ πρὸς ἀπόδειξιν φέρει παράδειγμα τοιαύτης περιγραφῆς ἐκ τῶν Ἀλπεων τοῦ Haller.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΔ'.

(Ταυτικῆ).

Τῆς 13 Φεβρουαρίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρης συνεδριάσεως, ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρὰ τιθεμεν περιλήψιν τῶν ἐξῆς ἐπιστολῶν.

Τοῦ κ. Ch. B. Nazarettis ἀπὸ 11 ἰσταμένου ὑποβάλλοντος τῇ τοῦ Συλλόγου κρίσει χειρόγραφον « Συντακτικὸν τῆς Γαλλ. γλώσσης » πρὸς χρῆσιν τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων.

Τοῦ κ. I. Μανασσίδου ἀπὸ 26 Δεκεμβρίου δηλοῦντος τὴν ἀποστολὴν χειρογράφου διὰ τὸν Ζωγράφειον ἀγῶνα « Μυθολογίας τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ».

Τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου ἀπὸ 15 ἐνεστῶτος ἐξαίτουμένης τὴν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ἀγορὰν εἴκοσι καὶ τριῶν φιλολογικῶν συγγραμμάτων, ἀναγκαιούτων αὐτῇ διὰ τὰς ἐργασίας αὐτῆς. Τούτων δὲ λεπτομερῆς κατάλογος ἐπισυνάπτεται.

Ὁ κ. πρόεδρος δηλοῖ, ὅτι τὰ σταλέντα δύο ἐκπαιδευτικὰ πονήματα: « Πρακτικὴ ἀριθμητικὴ » καὶ « Συντακτικὸν τῆς Γαλλικῆς γλώσσης », παραπεμφθήσονται τῇ Ἐκπαιδευτικῇ τοῦ Συλλόγου Ἐπιτροπῇ, τὸ δὲ διὰ τὸν Ζωγράφειον ἀγῶνα σταλὲν χειρόγραφον: « Μυθολογία τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων » παραπεμφθήσεται τῇ Φιλολογικῇ Ἐπιτροπῇ.

Ἡ πρότασις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ ἀγορᾶς 23 συγγραμμάτων γίνεταί δεκτὴ.

Εἶτα ἀγγέλλονται αἱ τῶν βιβλίων προσφοραὶ καὶ ἐκφράζονται εὐχαρισταὶ τοῖς δωρηταῖς αὐτῶν.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. *Ἡρ. Βασιάδης* ἀναγινώσκει τὴν συνέχειαν τῆς « περὶ τοῦ Λαοκόοντος τοῦ Λεσσιγγίου » πραγματείας αὐτοῦ.

Ἐξακολουθῶν ὁ Λεσσίγγιος λέγει, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ μὲν χρόνος ἐστὶν ἀντικείμενον τοῦ ποιητοῦ, ὁ δὲ χώρος τοῦ ζωγράφου, ὅταν οὗτος ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ πίνακι δύο σημεῖα τῆς διαρκείας μεμακρυσμένα ἐνοῖ, ποιεῖ ἐπέμβασιν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ποιητοῦ, ἢν πᾶς φιλόκαλος ἀποδοιμαξέει· καὶ ὅταν πάλιν ὁ ποιη-

τις, ὅπως εἰκόνα τοῦ ὅλου παραστήσῃ, ἀφηγῆται πολλὰς λεπτομερείας ἢ πολλὰ πράγματα, ἔπειρ ἐν τῇ φύσει κατ' ἀνάγκην ὁμοῦ ὁρῶνται, καταπατεῖ τὴν περιοχὴν τοῦ ζωγράφου. Μικρὰ τις ὁμως παράβασις ἐκατέρωθεν συγχωρεῖται, ὡς ποιῶσι δύο καλοὶ γείτονες. Ἐπειδὴ δὲ ἀντίρρησις ἐγένετο, ὅτι οἱ ποιηταὶ ἱκανοὶ εἰσι περιγράφειν σώματα, ὡς ποιεῖ ὁ Ὅμηρος ἐν τῇ ἀσπίδι τοῦ Ἀχιλλέως, ὁ Λεσσίγγιος ἀπαντᾷ, ὅτι ὁ Ὅμηρος καὶ ἐν τῇ περιγραφῇ τῆς ἀσπίδος τὸ αὐτὸ μετεχειρίσθη τέχνασμα, διότι δὲν περιγράφει τὴν ἀσπίδα τετελεσμένην ἀλλ' ὡς κατασκευαζομένην, καὶ οὕτως ἀλληλοδιαδόχως δεικνύουσιν ἡμῖν τὰς εἰκόνας, ἃς ὁ Ἥρκλιτος ἐγλύψεν ἐν αὐτῇ. Τοιοῦτό τι οὐκ ἐπίτησεν ὁ Βιργίλιος ἐν τῇ περιγραφῇ τῆς ἀσπίδος τοῦ Αἰνείου, διὸ καὶ ἡ περιγραφὴ αὐτῆς ὑπολείπεται τῆς περιγραφῆς τοῦ Ὁμήρου. Εἶτα ὁ Λεσσίγγιος ἀπαντᾷ πρὸς ἄλλους, οἵτινες ψέγουσι τὸν Ὅμηρον, ὅτι πολλὰς ἔθηκεν ἐν τῇ ἀσπίδι εἰκόνας. Κατὰ τὸν Λεσσίγγιον, μόνον δέκα ὑπάρχουσιν, ἃς ὁ Ὅμηρος δηλοῖ ἐκίστοτε διὰ τῶν φράσεων: « ἐν μὲν, ἐν δὲ κτλ. » καὶ μόνον ἐν τῷ τρίτῳ πίνακι δὲν ἔχει τοιαύτην φράσιν. Ὁ κ. Βασιλάδης παρατηρεῖ, ὅτι αἱ φράσεις αὗται δεικνύουσι μᾶλλον τὰ χωρίσματα, ἅτινα ἦσαν πέντε: καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ, ἀρχομένῳ (σ. 83) « ἐν μὲν γαίαν ἔτινξ' » ὑπάρχει μία· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, ἀρχομένῳ « ἐν δὲ δὺν ἐποίησε πόλεις », ὑπάρχουσι δύο εἰκόνας, μιᾶς πόλεως εἰρήνην ἀγούσας καὶ ἑτέρας ἐν πολέμῳ, ἑκάτερα δὲ εἰκῶν διαιρεῖται εἰς δύο· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ ὑπάρχουσι τρεῖς εἰκόνας, ἀγροῦ γεωργομένου, θερισμοῦ καὶ τρυγητοῦ· ἐν δὲ τῷ τετάρτῳ τρεῖς ὡσαύτως, ἀγέλης βοῶν, ποιμνίου προβάτων καὶ χοροῦ παρθένων καὶ νεανιῶν· ἐν δὲ τῷ πέμπτῳ μία, τοῦ ὠκεανοῦ, περὶ τὰ ἔσχατα τῆς ἀσπίδος.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΛΑ΄.

(Τακτικῆ).

Τῆς 20 Φεβρουαρίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδριάσεως, ἀνακοινοῦται ἡ

ἄλληλογραφία.

Ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶν ἐξῆς ἐπιστολῶν.

Τῆς ἐνταῦθα ἀδελφότητος *Ξηροκρήνης* ἀπὸ 18 Φεβρουαρίου, δι' ἧς ἐξαιτεῖται, ὅπως παραχωρηθῇ αὐτῇ ἡ αἶθουσα τοῦ Συλλόγου πρὸς τέλεισιν τῆς ἐπετείου αὐτῆς ἑορτῆς τῇ 11 Μαρτίου κατὰ τὴν 2 μ. μ. ὥραν.

Τοῦ κ. Ἰακ. Καλογεῖ ἀπὸ 11 ἐνεστῶτος, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν ἐν χειρογράφῳ «Γλωσσαρίου τῆς νήσου Ἄνδρου» διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα.

Τοῦ κ. Ἰακ. Ἀρτεμιάδου ἀπὸ 6 Φεβρουαρίου, εὐχαριστοῦντος τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς μέλους τῆς Συντακτικῆς αὐτοῦ ἐπιτροπῆς καὶ ἀγγέλλοντος, ὅτι ἐπέδωκε τὸ τελευταῖον ἐκδοθὲν τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου συγγράμματος μετὰ τοῦ παραρτήματος τῶν *Χερσαίων τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως* τῷ Ἐξ. διευθυντῇ τοῦ Γραφείου τοῦ τύπου, ὅστις τὰ μάλιστα εὐχαριστηθεὶς παρουσίασεν ἀμφοτέρω τῷ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργῶ Ἰψηλοτάτῳ Ἐτέμ πασσᾶ, ὅστις λίαν ἐπίσης εὐχαριστηθεὶς, εἶπεν· « Εἶθε νὰ ὑπῆρχον τοιαῦτα ἔργα καὶ εἰς τὴν γλῶσσάν μας ».

Ὁ κ. πρόεδρος λέγει ὅτι ἡ αἵτησις, ἣν διὰ τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς ποιεῖται ἡ ἀδελφότης *Ξηροκρήνη*, βεβαίως ἐστὶν ἀποδεκτὴ, καθ' ὅσον μάλιστα τῇ ἀδελφότητι ταύτῃ ὁ Σύλλογος δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ παρέσχε τὸ δικαίωμα τοῦ συνέρχεσθαι τακτικῶς τε καὶ ἐκτάκτως ἐν τῇ αἰθούσῃ αὐτοῦ. Ἀγγελθήσεται ὁμως αὐτῇ, ὅτι, ἐπειδὴ κατὰ τὴν 2 ὥραν μ. μ. τὰς κυριακὰς ὑπάρχει διάλειξις τοῦ Συλλόγου, ἀνάγκη ὅπως ἡ ἑορτὴ τῆς ἀδελφότητος τελεσθῇ κατὰ τὴν 3 ὥραν μ. μ.

Ἡ αἵτησις τῆς *Ξηροκρήνης* γίνεται δεκτὴ.

Ἀγγέλλονται αἱ τῶν βιβλίων προσφοραὶ καὶ ἐκφράζονται εὐχαριστίαι ταῖς δωρηταῖς αὐτῶν.

Εἶτα ἀγγέλλεται τὸ πρῶτον τακτικὸν μέλος ὁ κ. Π. Μαρσάν, ἔμπορος, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κκ. Τ. Κραθηθοδωρῆ, Θ. Κοσοῦδη καὶ Α. Π. Κεραιμῆος.

Εἶτα ὁ κ. Ἀθ. Παπαδόπουλος Κεραμεὲν ἀναγινώσκει «Συμβολὰς εἰς τὴν νεωτέραν Ἑλληνικὴν φιλολογίαν» ἐκ χειρογράφου, οὗ τινος ἀπρηθίμησε τὸ περιεχόμενον, διαιρέσας αὐτὸ εἰς δύο μέρη, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἀναφέρεται εἰς τὰ κατὰ τὴν Φλωρεντινὴν Σύνοδον, τὸ δὲ δεύ-

τερον εἰς τὰ κατὰ τὸν βίον καὶ τὰς πράξεις Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ. Μετὰ δὲ τὴν ἀναγραφὴν τοῦ περιεχομένου καὶ τὴν κοινοποίησιν διαφόρων σημαντικῶν ἀνεκδότων κειμένων, ἐπέρανε τὸ ἀνάγνωσμα αὐτοῦ ὑποσχεθῆς τὴν καθ' ἕκαστα περὶ τοῦ χειρογράφου ἀνάλυσιν ἐν ἄλλαις συνεδριάσεσιν.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΑΒ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 27 Φεβρουαρίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΠΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδριάσεως ἀνακοινοῦνται ἡ

ἄλληλογραφία.

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶν ἐξῆς ἐπιστολῶν.

Ἀωνυμοῦ ἀπὸ 20 ἐνεστῶτος ἀποστέλλοντος ὑπὸ τὴν φράσιν «Μάλα πολλὰ πλάγχθη κτλ.», πόνημα διὰ τὸν Καραπάνειον ἀγῶνα, περιέχον χάρτην γεωγραφικὴν τῆς Θράκης, ὁδηγίαν πρὸς διδασκαλίαν τοῦ μαθηματος τῆς γεωγραφίας καὶ ἐγχειρίδιον γεωγραφίας.

Τῆς Ἐκπαιδ. ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου ἀπὸ 28 Φεβ. ἀποστελουσῆς τὴν ἐπὶ τοῦ Ἀναγνωστικοῦ τῶν κκ. Γεωργαλᾶ, Μοστράτου, Κούζου, Ἰλλίδου καὶ Πολυβίου κρίσιν αὐτῆς καὶ προτεινούσῃς. α) ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν κκ. Ἀβραάμ Μυλιᾶκ, Αἰμ. Νονότη καὶ Ἀθ. Π. Κεραμέως, ὅπως μετὰ τοῦ προέδρου τῆς ἐπιτροπῆς γνωμοδοτήσῃ ἐπὶ τοῦ Συντακτικοῦ τῆς Γαλλικῆς γλώσσης τοῦ κ. Ch. B. Nazaretti, καὶ β) ὅπως προσληθῶσιν ἐν τῇ ἐπιτροπῇ οἱ κκ. Καλογεράς καὶ Μορφιάδης διὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἐγχειριδίου Ταχυγραφίας τοῦ κ. Α. Ρωσσάκη.

Τοῦ κ. Ἀθ. Π. Κεραμέως ἀπὸ 26 Φεβρουαρίου δηλοῦντος, ὅτι τὸ πρῶτον τεῦχος τῆς Μυρογορδατείου βιβλιοθήκης ἀποτελεσθήσεται ἐκ πεντεκαδέκ τυπογραφοφύλλων, καὶ ἐξαιτουμένου τὴν περὶ τῆς πάλαιον γεωγραφικῶν πινων στοιχειῶν.

Εἶτα ὁ κ. Ἀθ. Θεοδωρίδης ἀναγινώσκει τὴν κρίσιν τῆς Ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Ἀναγνωστικοῦ τῶν κκ. Κ. Γεωργαλᾶ καὶ λοιπῶν οὕτως ἔχουσαν:

Κύριοι,

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου Ἐπιτροπὴ, πρὸς ἣν τὸ προεδρεῖον αὐτοῦ παρέπεμψε τὸ ὑπὸ τῶν κυρίων Κ. Γεωργαλᾶ, Δ. Γ. Μοστράτου, Γ. Ι. Κούζου, Ι. Α. Ἰλλίδου καὶ Ι. Ι. Πολυβίου ὑπὲρ τῶν καθ' ἡμᾶς δημοτικῶν καὶ ἀστικῶν σχολείων φιλοπονηθὲν Ἀναγνωστικόν, διώρισεν εἰδικὴν ἐπιτροπὴν συγκειμένην ἐκ τῶν κυρίων Κ. Ξανθοπούλου, Χρήστου Χατζηχρήστου καὶ Α. Θεοδωρίδου, ἵνα μελετήσασα τὸ ἔργον τοῦτο κατὰ τε εἶδος καὶ τὴν περιεχομένην ὕλην ἐξενέγκῃ τὴν περὶ αὐτοῦ γνώμην αὐτῆς. Οἱ ἀναλαβόντες τὴν ἐντολὴν ταύτην κατ' ἐδίαν ἕκαστος καὶ μετ' ἐπιστάσις πρῶτον διελοθόντες τὰ τέσσαρα τεύχη, εἰς ἃ τὸ ὅλον Ἀναγνωστικὸν διήρηται, καὶ ἐν κοινῇ συνεδριάσει ἐπειτα τὰς περὶ αὐτοῦ ιδέας αὐτῶν ἀνταλλάξαντες, συνεπλήρωσαν τὴν περὶ τοῦ διδακτικοῦ τούτου βιβλίου γνώμην αὐτῶν ἔχουσαν ἐν περιλήψει ὧδε.

Ἡ μὲν διδακτικὴ ὕλη τοῦ Ἀναγνωστικοῦ, ἐκλεκτὸν ἐράνισμα ἐξ ἄλλων βιβλίων γεγραμμένων ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, ἀρχαίᾳ τε καὶ νεωτέρᾳ, πολλῶν δὲ καὶ ἐν τῇ Γαλλικῇ καὶ τῇ Γερμανικῇ γλώσσῃ, εἶναι τερπνὴ ἅμα καὶ ὠφέλιμος, ἐκτός δὲ ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων καὶ ἀνάλογος τῇ ἡλικίᾳ τῶν μαθητῶν καὶ τῷ σχολειακῷ ἔτει, ὑπὲρ οὗ ἕκαστον τεῦχος εἶναι καθωρισμένον. Ἐν μέτρῳ δὲ προσφόρῳ καὶ κατὰ λόγον τῆς βαθμιαίας τῶν παιδῶν διανοητικῆς ἀναπτύξεως εἰλημμένη ἐκ τῆς Ι. Ἰστορίας, τῆς Γεωγραφίας, τῆς Πραγματογνωσίας, τῆς Ἑλλ. Ἰστορίας, τῆς Φυσικῆς Ἰστορίας καὶ αὐτῆς τῆς Φυσικῆς, τὴν περιεργίαν τοῦ παιδὸς διεγείρουσα καὶ τὸ ἐνδιαφέρον προκαλοῦσα, τὴν φιλομάθειαν αὐτοῦ συγκατεῖ καὶ ἐνισχύει, ἐπειδὴ ἕνεκα τῆς ἀπανταχοῦ ἐπικρατούσης ποικιλίας τῶν ἀντικειμένων ὁ μὲν ζῆλος αὐτοῦ ὑποθάλπεται, οὐδεὶς δ' ἐπέρχεται αὐτῷ κόρος καὶ οὐδεμίᾳ πλήξῃ ἢ δυσθυμίᾳ καταλαμβάνει αὐτόν. Τὰ δὲ ὑγιεινὰ παραγγέλματα, τὰ ἠθικὰ διηγήματα καὶ ὁ σκοπὶμος ἐγκατεσπαρμένος ἐμμετρος λόγος, ἐκτός τοῦ ὅτι τέρπουσι τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, συντελοῦσιν ἐπι μᾶλλον εἰς τὴν ἐξεγερσιν τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων τῆς ψυχῆς, τὴν διάπλασιν τῆς καρδίας καὶ τὴν μόρφωσιν τοῦ ἤθους αὐτοῦ.

Ὡς πρὸς τὴν γλῶσσαν δὲ οἱ τὸ Ἀναγνωστικὸν φιλοπονήσαντες πᾶσαν προσπάθειαν κατέβαλον ὅπως καταστήσωσιν αὐτὴν καθαρεύουσαν, καὶ, ὡς προοιμαζόμενοι λέγουσιν, αὐτὸ

τούτο Ἑλληνικὴν, ὁρμώμενοι ἐκ τῆς ἀρχῆς ὅτι ἡ δημοτικὴ καὶ ἀστικὴ σχολὴ θὰ λύσῃ τὸ μέγα πρόβλημα τῆς γλωσσικῆς ἡμῶν ἀναμορφώσεως. Ἡμεῖς ὁμῶς φρονούντες, ὅτι ὁ κατὰ πρῶτον εἰς τὴν σχολὴν ἐρχόμενος παῖς, εἰ μὴ ἄλλην, γινώσκει τοῦλάχιστον καὶ ὁμιλεῖ τὴν γλῶσσαν τῶν γονέων αὐτοῦ, ἐν ἄλλαις λέξεσιν αὐτὴν τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ, καὶ μὴ παραδεχόμενοι, ὡς οἱ τὸ Ἀναγνωστικὸν συντάξαντες, ὅτι οὐδεμίαν ὁ παῖς οἶκοθεν φέρει γλῶσσαν, νομίζομεν, ὅτι ἡ σχολὴ εἶναι ὠρισμένη εἰς τὸ νὰ κανονίσῃ αὐτὴν καθαίρουσα τοὺς χυδαίους καὶ πλουτίσῃ αὐτὴν πτωχὴν τότε οὖσαν κατὰ ποσόν· ἐπειδὴ ἡ γλωσσικὴ τοῦ παιδὸς μόρφωσις βαίνει ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν τοῦ νοῦς αὐτοῦ διάπλασιν, οὐ τὴν κρίσιν κανονίζει ἡ σχολὴ, καὶ σὺν τῷ χρόνῳ προϊόντι πλουτίζει μεταδιδούσα τῷ μαθητῇ πλοῦτον γνώσεων, ὧν πάντῃ ἄμειρος ἦτο εἰσέρχόμενος τὸ πρῶτον εἰς αὐτὴν. Ἄν δὲ μόνη ἡ σχολὴ θὰ λύσῃ τὸ μέγα τῆς γλώσσης πρόβλημα, περὶ τούτου ἀπέχομεν ἢ ἀποφανθῶμεν πεπεισμένοι ὄντες, ὅτι ἐπὶ πολὺν εἰσέτι χρόνον τὸ ἀκατάσχετον ρεῦμα, περὶ οὗ ποιοῦνται λόγον ἐν τῷ προοιμίῳ αὐτῶν οἱ τοῦ Ἀναγνωστικοῦ συνεργάται, θὰ φέρῃ καὶ θὰ παρασύρῃ καθ' ἡμᾶς καὶ αὐτοὺς τοὺς διακεκριμένους ἡμῶν φιλόλογους. Ἄλλ' ἀκριβῶς διὰ τούτου τὸν λόγον νομίζομεν, ὅτι μετὰ πάσης φειδῶς καὶ πολλοῦ τοῦ φόβου δεόν νὰ ἐπιδίδωνται εἰς τὴν λύσιν αὐτοῦ οἱ τὰ διδασκτικὰ βιβλία συντάττοντες.

Τοῦ μεγάλου λοιπὸν αὐτοῦ γλωσσικοῦ προβλήματος εἰσέτι μὴ τελικῶς λυθέντος, ἡμεῖς τὴν μὲν εὐθύνην τῆς τούτου ἐπιλύσεως δὲν ἀνλαμβάνομεν, τὸ δ' Ἀναγνωστικὸν κρίνοντες κατὰ τὰς ἀρχάς, ἐφ' ὧν ἐθεσίσθησαν οἱ συγγραφεῖς εἰς αὐτό, ἐπαινοῦμεν τὸν ζῆλον καὶ τὴν καρτερίαν, ἣν κατέβαλον οὐδὲν ἀβασανίστως παραλαβόντες, ἀλλὰ πᾶσαν σχεδὸν λέξιν καὶ πᾶσαν φράσιν πολλαχῶς βραχνίσαντες καὶ διακριβῶσαντες κατὰ τὴν γλωσσικὴν αὐτῆς ἔνοιαν. Ἄν δὲ μὴ πλήρης ἐπιτυχία ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην τοὺς μόχθους αὐτῶν ἔσται, ἀποδοτέον τούτου, ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὸ δὲ λυτὸν πρόβλημα, εἰς οὗ τὴν λύσιν λίαν ἀξιοπαίτως τὸ καθ' ἑαυτοὺς ἐπεδόθησαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς αὐτὸν τὸν προορισμὸν τοῦ Ἀναγνωστικοῦ, μέλλοντος νὰ χρησιμεύῃ τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τετραετιᾷ ὅλην, καθ' ἣν οὔτε ἡ ηλικία, οὔτε ἡ διανοητικὴ αὐτῶν ἀνάπτυξις διατελεῖ οὐσα ἢ αὐτή.

Οἱ συγγραφεῖς τοῦ Ἀναγνωστικοῦ ἐπόμενοι τῇ πρόειρημένῃ ἀρχῇ καὶ πεπειθήσει αὐτῶν, ὅτι ὁ παῖς οὐδεμίαν οἶκοθεν φέρει γλῶσσαν καὶ ὅτι ἐπομένως ἅμα τῇ εἰσόδῳ αὐτοῦ ἐν τῇ σχολῇ δεόν οὐ μόνον ν' ἀκούῃ, νὰ λέγῃ καὶ νὰ γράφῃ ὀρθῶς τοὺς τύπους τῶν λέξεων, ὅπερ λίαν ὠφέλιμον, ἀλλὰ καὶ τὴν κυρίαν αὐτῶν σημασίαν νὰ ἐπιδιώκῃ, συντάξιν τὰ τέσσαρα αὐτοῦ τεύχη. Τὰ δὲ παρατιθέμενα εἰς ἀναγνωστικὴν ἀπλᾶς ἐν ἀρχῇ προτάσεις περιέχοντα καὶ εἰς λόγον ἔπειτα συντεταγμένα, ὅς μᾶλλον κατὰ παράταξιν ἢ καθ' ὑπόταξιν χωρεῖ, ἀποβαίνουνσι βαθμηδὸν μακρότερα καὶ ἐκ περιόδων σύγκεινται πολυμερεστέρων. Τοῦτο ἰδίως παρατηρεῖται ἐν τῷ Ε' τεύχει, οὐ ἡ γλῶσσα καὶ κατὰ τύπον καὶ κατὰ σύνταξιν εἶναι ἐπιτηδές, φαίνεται, ἐντεταμένη, πάντα σχεδὸν τὰ εἶδη τοῦ ἀρχαίου λόγου παρουσιάζουσα. Ἡ πρόθεσις τῶν συγγραφέων εἶναι παντὸς ἐπαίνου ἀξία. Ζήτημα ὁμῶς καθ' ἡμᾶς ὑπάρχει, ἂν πάσας καὶ ποίας τῶν λέξεων τῆς ἀρχαίας δυνάμεθα νὰ εἰσαγάγωμεν εἰς διδασκτικὰ βιβλία, ἂν πάντας καὶ ποίους τύπους αὐτῆς δεόν νὰ παραδεχθῶμεν εἰς τὴν νεοελληνικὴν, ἔστω καὶ καθαρῆουσαν, καὶ ὑπὸ συντακτικὴν ἐποψίν, ἂν πάντας τοὺς τρόπους, πάντα τὰ σχήματα καὶ πάντα τὰ ἰδιώματα τοῦ ἀρχαίου λόγου δυνάμεθα ἀπὸ τοῦδε νὰ μεταχειρισθῶμεθα, μάλιστα δὲ εἰς βιβλία προωρισμένα εἰς τὴν δημοτικὴν ἡμῶν ἐκπαιδεύσιν. Κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν καὶ λέξεις πολλαὶ πρὸ τοῦ προσήκοντος χρόνου παρελήφθησαν ἐν τῷ Ἀναγνωστικῷ ἐκ τῆς ἀρχαίας, καὶ τύποι ἄγαν ἀστικοί, καὶ συντάξεις ὀρθαὶ μὲν καὶ κανονικαί, ἀλλὰ πολὺ ἀρχαίζουσαι. Ὁ σκοπὸς τῶν συγγραφέων ἐκ τε τῆς ὅλης διεξαγωγῆς τοῦ ἔργου αὐτῶν καὶ ἐκ τοῦ ἐπισυνημένου ἐν τῷ Ε' τεύχει παραρτήματος τεμαχίων εἰλημμένων ἐκ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς ἀνευ οὐδεμιᾶς τοῦ κειμένου μεταβολῆς εἶναι πρόδηλος. Ἄλλ' ἢ μετὰ βίας ἀπὸ τῆς νεωτέρας εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀμφιβάλλομεν ἂν οὕτως ἐπιτυγχάνεται. Τὸ ἐφ' ἡμῖν προῶως μὲν διὰ μαθητὰς τῆς δημοτικῆς σχολῆς θεωροῦμεν τὰς λέξεις « εἰργον — εἰδῶς — ἐμισθῶσατο καὶ μειμισθῶμενος — ἐψεται — κέκτηται » καὶ πλείστας ἄλλας τοιαύτας, ὧν βρῆται τὸ Ἀναγνωστικόν, προῶως δὲ πολλὰς ἄλλας πολιτογραφουμένας ἐν τῇ νεοελληνικῇ, ὅσον ἐν παραδείγματι αἱ ἐξῆς : « νύκτωρ — δυσκαίδεκα — σύριγξ — τὴν ὑγίειαν ». Αἱ δὲ συντάξεις « εὐχαριστῶ τινι — βοηθῶ τινι — συναντήσας τῷ θεῷ —

ερίζουσιν ἀλλήλοις—ἀναμιμνήσκομαι τῶν λόγων — ἐπιμελεῖται τοῦ ἔργου » ὀρθαί μὲν καὶ κανονικώταται, ὅπως καὶ ἡ κατ' αἰτιατικὴν « στέργε ταῦτα », νομίζομεν ὅμως, ὅτι δὲν ἔρχονται φυσικῶς οὔτε εἰς τὴν γλῶσσαν, οὔτε εἰς τὴν γραφίδα μαθητοῦ τῆς δημοτικῆς σχολῆς. Ἀρχαιώτεροι δὲ βεβαίως εἶναι μεταξὺ πολλῶν ἄλλων αἱ ἀκόλουθοι: « ὑπερτερεῖ τὴν τε στρατιωτικὴν δόξαν καὶ τὴν πρόοδον εἰς τὰς τέχνας — ὑπ' ἄνθρω . . . κατεκοιμήθη — ἦσαν . . . μέσαι νύκτες — φρίκη καταληφθεὶς — χρεῖας παρέχεται τὰς ἰσας — νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν — ἀγγιστεύων οἴκῳ — τῇ ἡμέρᾳ (;) διατρίβει » ὡς καὶ αἱ κατὰ σχῆμα ὑπερβατὸν ἐκφερόμεναι, οἷα ἐν παραδείγματι ἡ ἔκφρασις « εἶδιδετο τοῖς ἐν τοῖς ἀγῶσι νικηταῖς . . . στέφανος ».

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ τοῦ Φιλ. Συλλόγου Ἐπιτροπὴ φρονούσα, ὅτι οὐχὶ ἀποτόμως καὶ δι' ἐνός βιβλίου, ἀλλ' ἡρέμα καὶ διὰ πολλοῦ χρόνου, ἀφοῦ πληθυνθῆ ἡ γνώσις καὶ διδασχῶσι πολλοί, θέλει συντελεσθῆ ἡ μόρφωσις τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς, ἔχει μὲν γνώμην ἐν πολλοῖς διαφερούσαν τῆς γνώμης τῶν συνταξάντων τὸ Ἀναγνωστικὸν ὡς πρὸς τὰ μέσα, δι' ὧν ἐπιτευχθήσεται τὸ ποθητὸν τοῖς πᾶσι τοῦτο ἀποτέλεσμα, οὐχ ἥττον ὅμως τὸ μὲν ἔργον αὐτῶν ἐπαινεῖ διὰ τὴν περιεχομένην πλουσίαν, ποικίλην καὶ ἐκλεκτὴν ὕλην, διὰ τὴν ὅλην μεθοδικὴν διεξαγωγὴν αὐτοῦ, διὰ τὰς προτασσομένας διδασκτικὰς ὁδηγίας καὶ διὰ πολλὰς ἄλλας ἀρετάς, ἃς μόνη ἐκτενῆς τις ἀνάλυσις δύναται ἰκανῶς νὰ καταδείξῃ, αὐτοὺς δὲ τοὺς φιλοπόνους συγγραφεῖς τοὺς συνεργασθέντας εἰς αὐτὸ θερμῶς προτρέπει νὰ μὴ ἀποκνήσωσιν ἀγωνιζόμενοι τὸν καλὸν ἀγῶνα, ὃν ἀνέλαβον, ἀλλ' ἔχοντες τὰς σκέψεις αὐτῶν ἢ τροποποιούντες αὐτὰς κατὰ τὸ δυνατόν νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς νέαν ἐκδοσὴν τοῦ χρησιμωτάτου αὐτῶν βιβλίου, διορθοῦντες μὲν τὰ διορθώσεως χηρίζοντα, συμπληροῦντες δὲ ὅσα ἤθελον κρίνει συμπληρώσεως ἀνάγκην ἔχοντα. Ἔστωσαν δὲ βέβαιοι, ὅτι κάλλιστον συνεισφέρουσιν ἔρανον εἰς τὴν διαπαιδαγωγίαν τῆς ὁμογενοῦς νεότητος.

Ἐν Κ]πόλει, τῇ 25 Φεβρουαρίου 1884.

Ἡ εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ
Κ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ.
ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.
Α. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ.

Συνεζητήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 22 Φεβρουαρίου τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐνεκρίθη.

Ὁ Πρόεδρος
ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.

Ὁ Γραμματεὺς
Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ.

Κύριε πρόεδρε,

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ τοῦ Συλλόγου Ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰς ὑπὸ τοῦ Συλλόγου παραπεμφθεῖσας αὐτῇ πρὸς κρίσιν πραγματείας σπεύδει ν' ἀπαντήσῃ πρὸς τὸν Σύλλογον τὰ ἑξῆς.

Α'. Ὅτι ἐγκλειστῶς συναποστέλλει τὴν κρίσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Ἀναγνωστικοῦ τοῦ κυρίου Κ. Γεωργαλά καὶ λοιπῶν συνεργατῶν αὐτῶ, ὅπερ ἔκρινεν εἰδικὴ διορισθεῖσα Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κυρίων Κ. Ξανθοπούλου, Ἀθ. Θεοδωρίδου, εἰσηγητοῦ, καὶ τοῦ προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς.

Β'. Ὅτι ἀναβάλλει εἰς τὸ ἐπόμενον συλλογικὸν ἔτος τὴν κρίσιν αὐτῆς ἐπὶ τῆς Πρακτικῆς Ἀριθμητικῆς τοῦ κυρίου Νικήτα Παπαγιαννοπούλου χηρίζουσας πρὸς ἀκριβῆ μελέτην αὐτῆς καὶ δικαίαν ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς χρόνου ἰκανοῦ, οὐπερ ἡ ἐπιτροπὴ ἕνεκα τῶν πολλῶν ἄλλων ἐπειγουσῶν ἐργασίῶν αὐτῆς τόγε νῦν στερεῖται, ὡς καὶ τῆς περὶ τὸ μάθημα τοῦτο ἐιδικότητος.

Γ'. Ἐπὶ δὲ τῆς κρίσεως τῆς Ταχυγραφικῆς Καλλιγραφικῆς τοῦ κυρίου Ἀντωνίου Ρωσάκη ἡ Ἐπιτροπὴ θεωρήσασα καλὸν καὶ ἀνύσιμον πρὸς ἀκριβῆ καὶ δικαίαν ἐκτίμησιν τοῦ ἔργου ν' ἀκούσῃ καὶ τὴν γνώμην ἀνδρῶν εἰδικῶν περὶ τὰ Καλλιγραφικὰ προτείνει πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὴν πρόσληψιν τῶν κυρίων Στεφάνου Μορφιᾶδου καὶ Κ. Καλλιγᾶ, καλλιγράφων, ὅπως μετὰ τῶν ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς κυρίων Κ. Ι. Γεωργαλά, Ἀντ. Πετρίδου καὶ τοῦ προέδρου τῆς ἐπιτροπῆς κρίνωσι κοινῶς τὸ ἔργον τοῦτο· καὶ

Δ'. Ἐπὶ τῆς κρίσεως τοῦ Συντακτικοῦ τῆς Γαλλικῆς γλώσσης ὑπὸ τοῦ κυρίου Ναζαρέτου ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπίσης εἰς τὴν ἐιδικότητα ἀποβλέπουσα τῶν κρινούντων προτείνει εἰδικὴν ἐπὶ τούτῳ Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν κυρίων Αἰμ. Νονόττη, Ἀβρ. Μαλιάκα καὶ Ἀθανασίου Παπαδοπούλου Κεραμείως, ὅπως οὔτοι ὑπὸ

τὴν προεδρείαν τοῦ προέδρου τῆς ἐπιτροπῆς συζητήσαντες ἐπὶ τοῦ ἔργου ἐξενέγκωσι τὴν ἐπὶ τούτῳ κρίσιν καὶ ἀπόφασιν αὐτῶν.

Ἐπὶ τούτοις δέχσθε, κύριε πρόεδρε, τὴν διαβεβαιώσιν περὶ τῆς ἐξαιρέτου πρὸς ὑμᾶς τιμῆς καὶ ὑπολήψεως ἡμῶν.

Ἐν τῷ Πέραν, τῆ 25 Φεβρουαρίου 1884.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς
ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.

Ὁ Γραμματεὺς
Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ.

Ὁ κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδης εἶτα ἐρωτᾷ, ἂν οἱ κκ. Καλλιγᾶς καὶ Μορφιάδης, οἵτινες προτίθενται ὑπὸ τῆς Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς, ὅπως λάβωσι μέρος ἐν τῇ κρίσει τῆς Ταχυγραφίας τοῦ κ. Α. Ῥωσσάκη, εἰσὶ μέλη τοῦ Συλλόγου.

Ὁ κ. Χρ. Χατζηχρήστου ἀπαντᾷ, ὅτι οὐκ εἰσὶ μέλη, ἀλλὰ τοῦτο οὐδόλως δύναται ν' ἀπαρροῦσθαι τὴν πρότασιν τῆς Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς, καθότι καὶ ἄλλοτε εἰς κρίσεις συζητημάτων ἐλάβον μέρος καὶ μὴ μέλη τοῦ Συλλόγου.

Ὁ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ φρονεῖ, ὅτι ὁ Σύλλογος δὲν δύναται νὰ παραδεχθῆ ἐπιστήμως, ὅπως λάβωσι μέρος εἰς τὴν Ἐκπαιδ. ἐπιτροπὴν καὶ ξένοι, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δύναται νὰ ἐξοικονομηθῆ, ἐὰν ἡ ἐπιτροπὴ ἰδιαιτέρως συμβουλευθῆ τοὺς κυρίους Καλλιγᾶν καὶ Μορφιάδην.

Ὁ κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδης παρατηρεῖ, ὅτι ἡ πρότασις οὐδόλως δύναται νὰ γείνη ἀποδεκτὴ, καθότι τότε ἡ κρίσις οὐδόλως ἤθελεν εἶσθαι τοῦ Συλλόγου, ἀλλὰ ξένων τῷ Συλλόγῳ, τῶν κκ. Μορφιάδου καὶ Καλλιγᾶ.

Μετὰ τινὰ δὲ συζήτησιν, καθ' ἣν οἱ μὲν κκ. Χρ. Χατζηχρήστου καὶ Ἀθ. Θεοδωρίδης ὑποστηρίζουσι τὴν πρότασιν τῆς Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς, οἱ δὲ κκ. Τ. Καραθεοδωρῆ, Ἀθ. Παπαδόπουλος Κεραμεύς, Ν. Κάριος καὶ Ὁδυσ. Ἀνδρεάδης ἀντικρούουσιν αὐτάς, ἡ πρότασις τοῦ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ γίνεται δεκτὴ.

Εἶτα ὑποβάλλεται ἡ δευτέρα πρότασις τῆς Ἐκπαιδ. ἐπιτροπῆς, ὅπως οἱ κκ. Αἰμ. Νοννῶτης, Λ. Μαλιάκκας καὶ Ἀθ. Π. Κεραμεύς ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ προέδρου τῆς Ἐκπ. Ἐπιτροπῆς κ. Χρ. Χατζηχρήστου ἀποτελέσωσιν ἐπιτροπὴν εἰδικὴν πρὸς κρίσιν τοῦ Συνακτικοῦ τῆς γαλλικῆς γλώσσης τοῦ κ. Ch. Nazaretti, καὶ γίγνεται δεκτὴ.

Εἶτα ἀνακοινούται ἀγγελία τοῦ κ. Κ. Κον-

τοπούλου, μέλους τοῦ Συλλόγου, καθ' ἣν οὗτος ἐκδίδωσι σύγγραμμα « περὶ Νεοελληνικῆς γλώσσης », ἥτοι πῶς δεῖ γράφειν τὴν Νεοελληνικὴν γλῶσσαν. Ὁ κ. πρόεδρος συνίστησιν αὐτὴν τοῖς μέλεσι τοῦ Συλλόγου καὶ προτείνει ἐξ ὀνόματος τοῦ προεδρείου, ὅπως, ἐπειδὴ ὁ κ. Κοντόπουλος, μετὰ ζήλου εἰργάσθη ἐν τῷ Συλλόγῳ, ἐγγραφῆ ὁ Σύλλογος συνδρομητῆς διὰ 4 ἀντίτυπα. Ἡ πρότασις γίγνεται δεκτὴ.

Ἀγγέλλονται αἱ τῶν βιβλίων προσφοραὶ καὶ ἐκφράζονται εὐχαριστίαι τοῖς δωρηταῖς.

Εἶτα ἀγγέλλεται τὸ β' καὶ ψηφοφορηθεὶς γίγνεται δεκτὸς τακτικὸν μέλος ὁ κ. Πολύβιος Μαρσάν. Ἀγγέλλεται δὲ τὸ πρῶτον τακτικὸν μέλος ὁ κ. Ἀντ. Μεσσηνέζης, ἰατρός, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κκ. Ἡρ. Βασιλάδου, Δ. Κυμπρίτου καὶ Α. Π. Κεραμεύς.

Ὁ κ. Α. Παπαδόπουλος Κεραμεύς ἀναγινώσκει τὸν πρόλογον τῆς Μαυρογορδατείου βιβλιοθήκης¹.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΑΓ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 5 Μαρτίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρως συνεδριάσεως ὁ κ. Χρ. Χατζηχρήστου αἰτεῖται, ὅπως δηλωθῆ ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ὅτι ὑποστηρίζων τὴν πρότασιν τῆς Ἐκπαιδ. ἐπιτροπῆς περὶ προσλήψεως ὡς μελῶν αὐτῆς διὰ τὴν κρίσιν τῆς ταχυγραφίας τοῦ κ. Ῥωσσάκη τῶν κκ. Καλλιγᾶ καὶ Μορφιάδου εἶπεν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἔβασίσθη ἐπὶ προτέρων ἀποφάσεων τοῦ Συλλόγου.

Ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν ἀνακοινούται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶν ἐξῆς ἐπιστολῶν.

Τοῦ κ. Αἰμ. Νοννῶτη, ἀπὸ 2 ἐνεστῶτος,

1) Ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ Α' τεύχει τῆς Μ. Β. παρρητήματι τοῦ ΙΕ' τόμου.

δηλούντος, ὅτι ἐνέκx ἀδιαθεσίας ἀδυνατεῖ νὰ συνεργασθῆ τῇ ἐκλεγείσῃ πρὸς κρίσιν τοῦ Συντακτικοῦ τῆς γαλλικῆς γλώσσης τοῦ κ. Ναζαρέττου ἐπιτροπῇ καὶ ὑποβάλλοντος καὶ τὴν ἀπὸ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐπιτροπῆς παρτίτησιν αὐτοῦ.

Τοῦ κ. Klinchich ἀπὸ 29 Φεβρουαρίου ἀγγέλλοντος, ὅτι ἔλαβε τὴν διὰ τὴν Revue de Philologie συνδρομὴν καὶ ὅτι ἡ ὄλη αὐτῆς σειρά τιμᾶται φρ. 188. —

Ἡ παραίτησις τοῦ κ. Αἰμ. Νοννότῃ ἀπὸ μὲν τῆς εἰδικῆς ἐπὶ τοῦ Συντακτικοῦ Nazaretti ἐπιτροπῆς γίνεταί δεκτῇ, ἀπὸ δὲ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐπιτροπῆς οὐ.

Ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφορηθεὶς γίνεταί δεκτὸς τακτικὸν μέλος ὁ κ. Ἄντ. Μεσσηνέζης, ἰατρός.*

Τῇ προτάσει δὲ τοῦ κ. Α. Παππαδ. Κεραμῆς μετὰ μικρὰν συζήτησιν ἀποφασίζεται ἡ ἀγορὰ τῆς σειράς τῆς Revue de Philologie τῶν Παρισίων, τῆς πρὸς τοῦτο δαπάνης λαμβανομένης ἐκ τοῦ κονδυλίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Συλλόγου.

Ἀκολουθῶς ὁ κ. πρόεδρος ἀνακοινοῦται, ὅτι σὺν τοῖς κκ. Χρ. Χατζηγηρήστου, ἀντιπροέδρῳ, καὶ Τ. Καραθεοδωρῆ, γεν. γραμματεῖ, μετέβη παρὰ τῇ Α. Ἐξ. τῷ πρεσβευτῇ τῆς Αὐστρουγγαρίας καὶ ἐπέδωκεν αὐτῷ τὸ δίπλωμα τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ ἐπιτίμου μέλους τὴν δέουσαν ποιησάμενος προσφώνησιν. Εἰς ταύτην δὲ ἀπαντῶν ἡ Α. Ἐξ. ὁ πρεσβευτῆς Βαρῶνος Κάλλιτς ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ ἐπιτίμου μέλους τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἐπιειπῶν, ὅτι γινώσκει καὶ ἐκτιμᾷ τὰς ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῶν γραμμάτων ἐνεργείας τοῦ Συλλόγου.

Εἶτα ὁ κ. Ἡρ. Βασιιάδης ἀναγινώσκει συνόψεις τῆς πραγματείας αὐτοῦ περὶ τοῦ Ἀποκόοντος τοῦ Λεσσιγγίου, ἧτις ἔχει ἐν περιλήψει ὡς ἑξῆς.

Ὁ Λεσσίγγιος μετὰ τὴν παρέκβασιν περὶ τῆς τοῦ Ἀχιλλέως ἀσπίδος ἐπανέρχεται εἰς τὸ τῆς περιγραφῆς τῶν σωματίων ὑπὸ τῶν ποιητῶν ζήτημα λέγων, ὅτι περὶ τῶν ὕλικῶν πραγμάτων καθόλου εἶπεν, ὅτι δηλ. ἀδυνατοῦσιν οἱ ποιηταὶ νὰ ποιήσωσι περιγραφὴν αὐτῶν. Τοῦτο μάλιστα ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν ὕλικῶν πραγμάτων τῶν κάλλους εὐμοιρῶντων. Καὶ ἐνταῦθα ὁ Ὅμηρος ἐστὶν ὁ διδάσκαλος τῶν διδασκάλων, ἀποφεύγων τὴν περιγραφὴν τῶν καλῶν σωματίων, λέγων δ' ἀπλῶς :

Νιρεὺς, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθεν
τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα.

Ἡ Ἑλένη καλεῖται ἀπλῶς θεοεικάλος. Μοναχὸς τις ὄμως, Κωνσταντῖνος ὁ Μανασῆς, ποιεῖ ἐκτενῆ περιγραφὴν τῆς καλλονῆς τῆς Ἑλένης· ἀλλὰ διὰ τῆς περιγραφῆς ταύτης ἀποδείκνυται, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιχειρήσῃ ὁ μοναχὸς, ὅ,τι ἀπέφυγεν ὁ Ὅμηρος. Τοῦτ' αὐτὸ ἀποδείκνυται, λέγει ὁ Λεσσίγγιος, καὶ διὰ τῆς περιγραφῆς, ἣν ποιεῖται ὁ Ἀρίστος τῆς σωματικῆς καλλονῆς τῆς μάγου Ἀλκιμῆς. Ὁ Βιργίλιος ὑπῆρξεν εὐτυχέστερος μιμησάμενος τὸν Ὅμηρον καὶ ἀποφυγὼν τὴν περιγραφὴν τῆς σωματικῆς καλλονῆς τῆς Διδούς.

Ὁ Ἀνακρέων θέλων νὰ περιγράψῃ καλὰ σώματα ἐπικαλεῖται τὴν βοήθειαν τοῦ ζωγράφου γινώσκων, ὅτι αὐτὸς ὡς ποιητῆς οὐκ ἠδύνατο νὰ ποιήσῃ τοῦτο. Ἄλλ' ἡ ποίησις οὐχ ὑφίσταται μεγάλην ἀπώλειαν ἀφαιρουμένη τὴν περιγραφὴν τῆς ὕλικῆς καλλονῆς; οὐχί, λέγει ὁ συγγραφεὺς, διότι ἔχει ἄλλα μέσα, δι' ὧν κατορθοῖ νὰ παραστήσῃ τὰς εἰκόνας τῆς ὕλικῆς καλλονῆς, καὶ εἰς τοῦτο πάλιν αὐτὸς ὁ Ὅμηρος ἐστὶν ὁδηγὸς καὶ διδάσκαλος, διότι ἀπέχει μὲν πάσης λεπτομεροῦς περιγραφῆς τῆς φυσικῆς καλλονῆς, μόλις δ' ἐν παρόδῳ λέγει, ὅτι ἡ Ἑλένη ἦν λευκώλενος, ἠύχομος. Ἐπίσταται ὁμοίως περὶ τοῦ κάλλους αὐτῆς δοῦναι ἡμῖν ἰδέαν πολλῶ ὑπερέτεραν τῆς περιγραφῆς, ποιῶν ἡμῖν γνωστὸν τὸ αἶσθημα, ὅπερ παρᾶγει ἡ καλλονή. Ἀνακαλεσάτω τις εἰς τὴν μνήμην αὐτοῦ τοὺς στίχους τῆς Ἰλιάδος, ἐν οἷς ἡ Ἑλένη ἐμρανίζεται πρὸ τῆς συνελεύσεως τῶν δημογερόντων τῆς Τροίας καὶ τὸ αἶσθημα, ὅπερ γεννᾷ αὐτοῖς ἡ θεὰ τῆς καλλονῆς τῆς Ἑλένης. Ὁ Ζεῦξις ἔγραψε τὴν εἰκόνα τῆς Ἑλένης· ὁ Πίναξ αὐτοῦ ἦν ἀπλῶς ἡ εἰκὼν τῆς Ἑλένης, ὀρθῆς, γυμνῆς. Ὡς ὁ ποιητῆς φρονίμως ποιῶν ἔδειξεν ἡμῖν τὴν καλλονὴν τῆς Ἑλένης ἐν τῷ ἀποτελέσματι αὐτῆς, οὕτως ὁ ζωγράφος φρονίμως ποιῶν ὡσαύτως ἔδειξεν ἡμῖν τὴν καλλονὴν ἐν τοῖς συστατικοῖς αὐτῆς στοιχείοις· διότι ἐκάτερος ἐγίνωσκε τὰ ὅρια τῆς τέχνης αὐτοῦ. Ὁ Ὅμηρος ἀναντιρρήτως ἀνεγινώσκατο λίχν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων τεχνιτῶν, οὐχὶ διότι παρεῖχεν αὐτοῖς πολλὰ παραδείγματα σωματικῆς καλλονῆς, ἀλλὰ διότι τρεφόμενοι ἐν τῷ πνεύματι τοῦ ποιητοῦ ἐπλήρουν τὴν ἑαυτῶν φαντασίαν τῶν εὐγενεστέρων αὐτοῦ χαρακτήρων. Τὸ πῦρ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ αὐτοῦ ἦναπτε τὸ πῦρ ἐκείνων· ἐβλεπον καὶ ἠσθάνοντο ὡς ἐκεῖνος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ὅμηρος ἀρχαιότερος ὢν θεώρησε πρῶτος τὴν φύσιν, οἱ μετ' αὐτὸν τεχνίται, πρὶν τὴν φύσιν αὐτοὶ με-

λετήσωσιν, εὔρον παρ' Ὀμηρῷ ὠφελίμους παρατηρήσεις, ὧν ἐπωφελοῦντο μιμούμενοι τὴν κρίσιν καθ' Ὀμηρον. Ὁ Φειδίας ὠμολόγει, ὅτι αἱ στίχοι

Ἦ, καὶ κυανέησιν ἐπ' ὄφρ' οὖσι νεῦσε Κρονίων
 ἰμβρόσαι δ' ἄρα χαίται ἐπερρώσαντο ἄνακτος
 κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὀ-
 λυμῖπον

ἐχρησίμευσαν αὐτῷ πρότυπον τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΔΔ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 12 Μαρτίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ μετὰ τινα παρατηρήσεων πρὸς διόρθωσιν ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδριάσεως ἀνακοινούται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῆς ἐξῆς ἐπιστολῆς.

Ἀνωμόμου, ἀπὸ 26 Φεβρουαρίου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν τοῦ β' μέρους τοῦ τρίτου καὶ τελευταίου βιβλίου τῆς ὑπὸ τὰς φράσεις: *α μάλα πολλὰ πλάγχθη* χειρογράφου Γεωγραφίας διὰ τὸν Καραπάνειον ἀγῶνα.

Ἀκολουθῶς ὁ κ. Ἀθ. Παπαδ. Κεραμεὺς προτείνει, ἵνα ὁ Σύλλογος προσθῆ τι εἰς τὰς 30 λίρας πρὸς ἔκδοσιν τῆς Μυρογορδατείου βιβλιοθήκης, ἵν' αὐξηθῶσι τὰ τυπογραφικὰ φύλλα ἀπὸ 8 εἰς 10 τοῦλάχιστον, διότι διὰ τῶν 8 τυπογραφικῶν φύλλων οὐδὲν γενήσεται καὶ ἡ δημοσιευθησομένη ὕλη ἐλάχιστον τοῦ ὅλου αὐτῆς ἔσται. Ὑποδείκνυσι δὲ ὁ κ. Κεραμεὺς, ὅτι δυνατὸν ν' ἀναβληθῆ ἡ κατὰ τὴν προτέραν συνεδρίασιν ψηφισθεῖσα ἀγορὰ τῆς σειρᾶς τῆς *Revue de Philologie* εἰς τὴν ἀκόλουθον συλλογικὴν περίοδον καὶ τὰ ψηφισθέντα 20 ὑπερῶν φράγκα χρησιμεύσωσι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Ὁ κ. Κ. Ξαρθόπουλος θεωρεῖ ἄτοπον τὴν ἀνοδοὺν εἰς τὰ προαποφασισθέντα καὶ εἰς ἀνώρισιν αὐτῶν, διότι διὰ τῆς προτεινομένης

ἀναβολῆς τῆς ἐκτελέσεως τῆς προτέρας ἀποφάσεως πρὸς ἀγορὰν τῆς σειρᾶς τῆς *Revue de Philologie* οὐδὲν ἦττον ἢ ἡ ἀκύρωσις αὐτῆς προβάλλεται.

Ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι ὁ κ. Κεραμεὺς ἀναβολῆν εἰς τὴν ἐπομένην συλλογικὴν περίοδον καὶ οὐχὶ ἀνατροπὴν τῆς πρὸς ἀγορὰν τῆς σειρᾶς τῆς *Revue de Philologie* προτέρας ἀποφάσεως προτείνει.

Ἡ πρότασις τοῦ κ. Α. Π. Κεραμεῦς μετὰ τινα ἐτι συζήτησιν γίνεταί δεκτὴ.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Ἀθ. Παπαδ. Κεραμεὺς ἀναγινώσκει «συμβολὰς τινὰς εἰς τὴν νεοελληνικὴν φιλολογίαν».

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΔΕ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 19 Μαρτίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδριάσεως ἀνακοινούνται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν.

Τῆς ἐν Utica (Ἀμερικῆς) Οὐεϊδάς, ἱστορικῆς ἐταιρίας, ἀγγελουσίας τὴν ἴδρυσιν καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῆς καὶ ἐξαιτουμένης ἀνταλλαγῆν τῶν δημοσιεύσεων αὐτῆς πρὸς τὰς τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου.

Τοῦ κ. Χρ. Παππαδοπούλου ἀπὸ 19 ἐνεστῶτος ἀγγέλλοντος τὴν ἐκ Κύπρου ἐπιστροφὴν αὐτοῦ, τὴν ἀποστολὴν ἐπιγραφῶν τινῶν κυπριακῶν καὶ τὴν προσφορὰν βιβλίων καὶ αἰτουμένου, ὅπως ποιήσῃται ἀναγνώσματά τινα ἐν τῷ Συλλόγῳ.

Τοῦ κ. Κ. Ψωμιάδου ἀπὸ 19 ἐνεστῶτος ἀγγέλλοντος προσφορὰν δύο ἀρχαίων νομισμάτων.

Εἶτα ἀγγέλλονται αἱ τῶν βιβλίων προσφοραὶ καὶ ἐκφράζονται τοῖς δωρηταῖς εὐχαρισταίαι.

Ἀκολουθῶς ὁ κ. Ἡρ. Βασιλάδης ἐξακολουθεῖ τὰ περὶ τοῦ Λαοκόοντος τοῦ Λεσσιγγίου, ἃ ἐν περιλήψει οὕτως ἔχουσιν. Ὁ Λεσσίγγιος λέγει, ὅτι ἡ ἀσχημία κατὰ τὴν φύσιν αὐτῆς οὐδόλως ἔδει ἵνα ἢ ὑπόθεσις τῆς ποιήσεως, ἀλλ' ὅμως ὁ Ὀμηρος ἐν τῷ προσώπῳ

τοῦ Θεορίτου ἀπέικόνισε τὴν ἐσχάτην δυσμορφίαν, διότι ἡ τοῦ ποιητοῦ περιγραφή περιπέλλει τὴν ἀσχημίαν εἰς ἥττον δυσάρεστον ὄψιν. Ὁ Ὀμηρος τὸν Θεορίτην ποιεῖ δυσειδῆ, ὅπως καταστήσῃ αὐτὸν γελοῖον. Οὕτως ὁ ποιητὴς χρήσιμον καθίστησι τὴν ἀσχημίαν. Ὁ δὲ ζωγράφος οὐδὲν δύναται τὴν αὐτὴν νὰ ποιήσῃ χρῆσιν, διότι ἡ ἀσχημία προσκρούει τῇ ὀράσει ἡμῶν, ἀντίκειται τῷ φιλοκάλῳ ἡμῶν αἰσθηματι ὑπὲρ τῆς τάξεως καὶ ἁρμονίας καὶ γεννᾷ τὴν ἀποστροφὴν. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ περὶ τοῦ ἀηδοῦς. Ὁ ποιητὴς μεταχειρίζεται αὐτὸ ὡς μέσον πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ γελοίου καὶ τρομεροῦ, οὐχὶ ὁμως καὶ ὁ ζωγράφος.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἀναγνώσματος ὁ κ. πρόεδρος λέγει τάδε:

« Οἱ παρακλουθησάντες τὴν περατωθεῖσαν κατὰ τὴν παρούσαν συνεδρίαν σειράν τῶν ἀναγνωσμάτων περὶ τοῦ Λαοκόοντος τοῦ Λεσβιγίου τοῦ σοφοῦ ἡμῶν συναδέλφου ὁμολογοῦσι τὸ ἐπιτυχές τοῦ θέματος καὶ τὴν ἐμβρίθειαν, μεθ' ἧς ἀνεπτύχθη. Οἱ πάντες ἔχομεν ἐν τῇ μνήμῃ ἡμῶν ζωηροτάτας τὰς εἰκόνας τοῦ Γερμανοῦ συγγραφέως καὶ τὰς γραφικὰς ἀναπτύξεις, ἃς ἐνέσπειρε τοῖς ἑαυτοῦ ἀναγνώσμασιν ὁ κ. Βασιλάκης, οὐ τινος ἀνεξάντλητος ὄντως ἐστὶν ὁ πλοῦτος τῶν φιλολογικῶν καὶ κλαισθητικῶν ἀναμνήσεων. Τοιαῦται διακοινώσεις ἔχουσι πολὺ τὸ τερπνὸν καὶ τὸ διδακτικὸν συνάμα· διὸ καὶ ἐξ ὀνόματος τοῦ Συλλόγου εἰλικρινεῖς καὶ θερμὰς ὁμολογῶ χάριτας τῷ ἡμετέρῳ περισπουδᾶσθαι καὶ σεβαστῶ συναδέλφῳ ».

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΛΣ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 26 Μαρτίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδριάσεως ἀνακοινοῦται ἡ

ἄλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶν ἐξῆς ἐπιστολῶν.

Τοῦ κ. Dubois, καθηγητοῦ ἐν Γαλατᾷ Σερραίῳ ἀπὸ 24 φθίνοντος, ἐξαιτουμένου, ὅ-

πως δις τοῦ μηνὸς ποιῆται ἐν τῷ Συλλόγῳ μαθήματα Γαλλικῆς φιλολογίας.

Τοῦ κ. Κ. Μακρῆ ἀπὸ 26 ἐνεστῶτος ἀγγέλλοντος προσφορὰν Κυζικινοῦ κισνοκράνου ἀρχαίου.

Εἶτα ἀγγέλλονται αἱ τῶν βιβλίων προσφορὰ καὶ ἐκφράζονται εὐχαριστίαι τοῖς δωρηταῖς.

Ἀκολούθως ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ κ. Dubois ὁ κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδης φρονεῖ, ὅτι δύναται νὰ ἐπιτραπῇ τῷ κ. Dubois, καὶ περ μὴ μέλει, διαλέξασθαι ἐν τῷ Συλλόγῳ. Τὴν ἰδέαν δ' αὐτὴν ταύτην στηρίζει ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τοῦ κανονισμοῦ τοῦ λέγοντος, ὅτι ξένοι εἰσαγόμενοι ὑπὸ τίνος τῶν μελῶν δύναται νὰ ἀνακοινώσωνται τι τῇ συναινέσει τοῦ προέδρου τοῦ Συλλόγου.

Ὁ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ προτείνει, ὅπως ἀπλῶς παραχωρηθῇ τῷ κ. Dubois ἡ τοῦ Συλλόγου αἴθουσα, ἵνα ποιήσῃται τὰς διαλέξεις αὐτοῦ ἀνεξαρτήτως τῶν διαλέξεων τοῦ Συλλόγου, μηδὲν ὑποχρεωμένου δημοσιεῦν ὡς ἰδίᾳ αὐτοῦ διαλέξεις τὰς τοῦ κ. Dubois.

Ἡ πρότασις αὕτη τοῦ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ, ὑποστηριχθεῖσα καὶ ὑπὸ τοῦ κ. Ἀθ. Π. Κεραμῆως, γίγνεται δεκτὴ.

Ὁ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ προτείνει, ὅπως, ἐπειδὴ οὐχ ὑπάρχει τακτικὸν σύστημα πρὸς εἰσπραξίν τῶν συνδρομῶν τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ τακτικῶν μελῶν, παρακληθῇ ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ νὰ ὑποβάλῃ σχέδιον τοιοῦτου.

Ὁ κ. Ἀθ. Π. Κεραμῆως ἐκφράζει γνώμην, ὅπως ὁ Σύλλογος ποιήσῃται σύστασιν τῷ κ. ταμίῳ, ἵνα δι' ἐντύπων ὑπομνησθῇ τοῖς μέλεσι τὴν ὀφειλὴν αὐτῶν.

Ἡ ἄνω πρότασις τοῦ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ ὑποστηριχθεῖσα καὶ ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ψωμιᾶδου γίγνεται δεκτὴ.

Ὁ κ. Κ. Μακρῆς ἀναγινώσκει τὴν « περὶ τῶν ἐρεπιῶν τῆς ἀρχαίας Κυζίκου » πραγματείαν αὐτοῦ¹.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

1) Ἴδε σελ. 25.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΛΖ'.

(Τακτική).

Τῆς 2 Ἀπριλίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΚΑΛΑΪΤΑΔΟΥ.

Ἀνγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας τακτικῆς συνεδριάσεως,

ὁ κ. πρόεδρος ἀγγέλλει μετὰ λύπης, ὅτι κατὰ τὰς διακοπὰς τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συλλόγου ἀπέβηκε τὴν νύκτα τῆς 26 πρὸς τὴν 27 Φεβρουαρίου ὁ ἐκ τῶν ἐπιτιμῶν τοῦ Συλλόγου μελῶν καὶ εὐεργέτης αὐτοῦ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ.

Ἄμα τῇ εἰδήσει τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρός τὸ προεδρεῖον συνεσκέφατο περὶ τοῦ τρόπου τῆς δηλώσεως τῆς λύπης τοῦ Συλλόγου, ἐγὼ δέ, ὅπως καταθῆ στέφανον ἐξ ἀνθίων ἐπὶ τοῦ νεκροῦ, παρακολούθησεν τὴν ἐκφορὰν, καὶ συλλυπηθῆ ἑγγράφως τῇ οἰκογενεῖα. Κατ' ἀκολουθίαν τῆς ἀποφάσεως ταύτης μετέβη ὁ πρόεδρος μετὰ τοῦ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων κ. Χρ. Χατζηχρήστου, τοῦ εἰδ. γραμματέως κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδου καὶ τοῦ βιβλιοφύλακος, καὶ κατέθηκε τὸν στέφανον τῷ εὐεργέτῃ καὶ ἐπιτίμῳ τοῦ Συλλόγου μέλει τάδε προσφωνήσας:

ΓΕΩΡΓΙΕ ΖΑΡΙΦΗ

Εὐεργέτα καὶ μέλος ἐπιτίμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου!

Ὁ πατήρ τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ συλλόγων καὶ ἀδελφοτήτων προσφέρει Σοὶ τῷ πατρὶ τῶν μαθητευομένων καὶ τῆς παιδείας προστάτη τὸν στέφανον τοῦτον, φόρον ἐλάχιστον ἑγκαρδίου εὐγνωμοσύνης ἀνθ' ὧν ἔπραξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἀγαθῶν ἢ μακαρίας Σου ψυχῇ.

Καὶ μακρὸς μὲν, θεῖα εὐδοκία, ὑπῆρξεν ὀβίος σου, ἀλλ' ἀναλογιζόμενός τις τὴν τῶν πεπραγμένων Σοὶ λεγεῶνα ἀπορεῖ καὶ ἐξίσταται, πῶς ἔδυνήθης ἐν τῷ χρονικῷ τούτῳ διαστήματι τοσαῦτα ἐπιτελέσαι ἔργα βαρυσήμαντα καὶ ἐθνωφελέστατα ἄλλα.

Καὶ ἰδοὺ μακαρίζει Σε πενθοῦν καὶ ὀδυρόμενον τὸ ἡμέτερον Γένος, καὶ ὁ Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος βεβαίως συναισθηθῆναι τὴν ἐπιθεοῦσαν συμφορὰν ἀναφωνεῖ Σοὶ δι' ἐμοῦ, ὡς ὕστατον ἀποχαιρετισμὸν, τὸν ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ψαλμικὸν θρήνον

τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. « Ἐὰν ἐπιλάθωμαί Σου, ἐπιλησθεῖη ἡ δεξιὰ μου· κολληθεῖη ἡ γλῶσσά μου τῷ λάρυγγί μου, ἐὰν μὴ Σου μνησθῶ! »

Τὴν αὐτὴν δὲ ἡμέραν τὸ προεδρεῖον παρακολούθησε τὴν ἐκφορὰν μέχρι τοῦ νεκροταφείου. Ἀκολουθῶν δ' ἀπήλυθε τῇ σεβαστῇ χήρῃ τοῦ ἀειμνήστου Γ. Ζαρίφη κ. Ἐλένη συλλυπητήριον ἐπιστολήν, ἣν ὁ κ. πρόεδρος ἀναγινώσκει. — Εἰς ἀπάντησιν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ, προστίθησιν ὁ κ. πρόεδρος, ἐλήφθη συμπαιθεστῆ ἐπιστολή. Ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀειμνήστου κ. Α. Ζαρίφης καὶ προφορικῶς ἐξέφρασε τὰς θερμὰς αὐτοῦ εὐχαριστίας τῷ προέδρῳ τοῦ Συλλόγου.

Μετὰ ταῦτα ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν:

Τοῦ κ. Α. Ζαρίφη ἀπὸ 6 Μαρτίου εὐχαριστοῦντος θερμῶς τῷ Συλλόγῳ διὰ τε τὴν κατάθεσιν τοῦ στεφάνου καὶ τὴν σὺν ταύτῃ προσφώνησιν τοῦ προέδρου τοῦ Συλλόγου πρὸ τοῦ νεκροῦ τοῦ ἀειμνήστου πατρὸς αὐτοῦ Γ. Ζαρίφη καὶ διὰ τὰ συλλυπητήρια τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ κ. Nap. Deloungy, διευθυντοῦ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐκδιδουμένης γαλλιστὶ ἐφημερίδος «La Grèce» ἀγγέλλοντος, ὅτι στέλλονται καὶ σταλήσονται τακτικῶς τὰ φύλλα τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἐπ' ἀνταλλαγῇ τῶν δημοσιεύσεων τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ κ. H. Fournier ἐκ Παρισίων ἀπὸ 11 Ἀπριλ. εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τοῦ περιοδικοῦ.

Τοῦ ἐν Ἀγγιᾷ Φιλοπροόδου Συλλόγου ἀπὸ 27 παρελθόντος ἐξαίτουμένου τὴν ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν ἀρωγὴν τοῦ Συλλόγου καὶ ἐπισυνάπτοντος τὸν κανονισμὸν αὐτοῦ.

Τοῦ κ. Χρ. Παπαδοπούλου ἀπὸ 27 παρελθόντος διχθιβάζοντος ἀντιγράφα τριῶν χειρογράφων, ὧν τὰ μὲν δύο περιέχουσι κανόνες ὀκτωήχους εἰς τὸν ἅγιον Παντελεήμονα, τὸ δὲ ἱστορικὴν ἔκθεσιν τοῦ αὐτοῦ ἁγίου ἐν Νικομηδείᾳ, ἀντιγραφέντα ἐκ τῶν κωδίκων τοῦ Ῥωσικοῦ, καὶ ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν βιβλίων, ὧν κατάλογος ἐπισυνάπτεται.

Εἶτα ἀνακοινοῦνται αἱ τῶν βιβλίων προσφοραί.

Τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαριστία.

Εἶτα ἀγγέλλεται τὸ πρῶτον ἀντεπιστέλλον μέλος ὁ κ. Θ. Θεοχαρίδης, συντάκτης τῆς

Φωκῆς τῆς Κύπρου, προτεινόμενος ὑπὸ τοῦ προεδρείου.

Ὁ κ. *Τ. Καραθεοδωρῆ* γενικ. γραμματεὺς ἀναγινώσκει προγραμματεῖαν τοῦ κ. *Χ. Παπαδοπούλου* «Περὶ τῶν χειρῶν τειχῶν τῆς Ἀμμοχώστου ὑπὸ ἱστορικὴν καὶ ἀρχαιολογικὴν ἔποψιν».

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΛΗ΄.

(Ἑκτακτος).

Τῆς 18 Ἀπριλίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ΄.**

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ΨΙΣ΄ ἐκτάκτου συνεδριάσεως, ἀνακοινοῦται ἐπιστολὴ τοῦ κ. Οὐίτακερ, αἰτουμένου ἐξ ὀνόματος τῆς ἐνταῦθα Φιλαρμονικῆς ἑταιρίας τὴν αἴθουσαν τοῦ Συλλόγου διὰ τὴν ἐπομένην παρασκευὴν πρὸς ἐπιτελεῖσιν τῆς ἑορτῆς αὐτῆς.

Ὁ κ. πρόεδρος ὑποβάλλει ἀμέσως τὴν αἴτησιν ταύτην, ἣτις καὶ γίνεται δεκτὴ.

Ἀκολούθως ὁ κ. *Χρ. Χατζηγηρήστου*, ἀντιπρόεδρος καὶ πρόεδρος τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀναγινώσκει ἔκθεσιν τῶν κατὰ τὸ λήγον συλλογικὸν ἔτος πεπραγμένων αὐτῆ ἔχουσιν ὧδε.

Κύριοι συναδελφοί,

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ τοῦ Συλλόγου Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη τὰ κατ' ἀρχὰς ἐκ τῶν κυρίων Ἡρακλέους Βασιάδου, Κωνσταντίνου Ξανθοπούλου, Φιλίππου Τάγην, Ἀθανασίου Θεοδωρίδου, Νικολάου Παρηνίκα, Κωνσταντίνου Γεωργαλά, Γεωργίου Τσιάκκα, Ἀντωνίου Πετρίδου, τεῦ καὶ γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ τοῦ κατὰ τοὺς συλλογικοὺς κανόνας προέδρου αὐτῆς Χρήστου Χατζηγηρήστου, ὑπέστη μέχρι τέλους μεταβολὰς τινὰς, καθότι ἀπὸ τῶν πρώτων μὲν βημάτων τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἐστερήθη ἐνὸς τῶν προθύμων ἑταίρων, τοῦ κ. Τσιάκκα, ἐνθὲνδε πρὸς ἀπόκτησιν πλειόνων γνώσεων ἀποδημήσαντος, ἀρτίως δὲ καὶ ἐτέρου αὐτῆς θεράποντος, τοῦ κ. Ἀθανασίου Θεοδωρίδου, εἰς Φιλίππουπολιν καὶ τούτου ἀποδημήσαντος ὡς κληρονομοῦ τῶν ἐκεῖ Ζαβιφείων διδασκαλείων· ἡ δὲ ἀποχώρησις τούτου, εἰσηγητοῦ τοῦ Καραπανείου ἀγῶνος ἐξ

ἀρχῆς ὀρισθέντος, κατὰ τὸ τέλος σχεδὸν τῶν ἑτησίων ἐργασιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπισημῶσα ἐγένετο αἰτία, ὡς εἰκός, δυσχερεῖς τινὸς ἐν τῇ πορείᾳ τῶν ἐργασιῶν, ἣτις ὁμως καὶ αἰσίως ἑθεραπεύθη διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ ὡς εἰσηγητοῦ τοῦ μνημονευθέντος ἀγῶνος διὰ τοῦ σεβαστοῦ μέλους αὐτῆς, τοῦ κ. Κ. Ξανθοπούλου, ὃς τῇ Ἐπιτροπῇ αἰείποτε πρόθυμον ἑαυτὸν παρέχων ἀνεδέξατο καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὴν εἰσηγήσιν ταύτην.

Πλὴν δὲ τῶν κατ' ἀνάγκην ἀπόλυτον γενομένων τούτων μεταβολῶν καὶ ἀπουσίαι συνεχεῖς τε καὶ διαλείπουσαι ἐγένοντο, οὐκ ὀλίγον τὴν τακτικὴν λειτουργίαν τῆς Ἐπιτροπῆς παρακωλύουσαι τε καὶ εἰσέτι παρακωλύουσαι, ἐφ' ὧν προειλόμεθα τὴν εὐφημοτάτην σιωπὴν.

Ἐν τοιαύταις δὲ περιπετείαις διατελοῦσα ἡ Ἐπιτροπὴ ἐννέα μέχρι τοῦδε ἐποίησατο συνεδριάσεις, ἐπιφυλασσομένη μέχρι τῆς προσεχούς λήξεως τῆς συλλογικῆς ταύτης περιόδου νὰ συμπληρώσῃ μετὰ προληπτικῆς εὐλαβείας τὸν αἰσιον ἀριθμὸν τῶν δώδεκα· συνεζήτησε δὲ ἐν αὐταῖς καὶ διεξεπεραίωσε τὰς ὠρισμένας αὐτῇ ἐργασίας, συνοψιζομένας κατὰ χρονολογικὴν τάξιν ὧδε.

Παραπεμφθέντος αὐτῇ τοῦ ἐκ τεσσάρων τευχῶν Ἀναγνωστικοῦ τῶν φιλοπόνων κυρίων Κ. Γεωργαλά, Δ. Μοστράτου, Ι. Πολυβίου, Ι. Ἰλλίδου καὶ Γ. Κούζου πρὸς κρίσιν, ἐζήνηγεν αὐτῇ τοιαύτην δι' εἰδικῆς πρὸς τοῦτο διδριθείσης ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν κυρίων Κ. Ξανθοπούλου, Ἀθανασίου Θεοδωρίδου καὶ τοῦ προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Χρ. Χατζηγηρήστου· ἡ δὲ ἀπόφασις αὐτῶν ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ καὶ ἐπικυρωθεῖσα ὑπ' αὐτῆς διεβιβάσθη εἰς τὸν Σύλλογον διὰ τὰ περαιτέρω.

Λαβοῦσα δ' εἴτα ἡ Ἐπιτροπὴ ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου παραπεμφθεῖσαν αὐτῇ ἐπιστολὴν τῆς Ἐφορίας τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων Σηλυβρίας, δι' ἧς παρεκαλεῖτο ὁ Σύλλογος ν' ἀποστείλῃ πρὸς αὐτὴν πρόγραμμα ἀστικῆς σχολῆς μετὰ ὁδηγῶν πρὸς ἀναδιοργάνωσιν τῶν ἐκεῖ ἐκπαιδευτηρίων καὶ ἔνωσιν τῆς λεγομένης Ἑλληνικῆς μετὰ τῆς Ἀλληλοδιδασκτικῆς σχολῆς, ἀπεφάνετο αὐτῇ, ὅτι ἐπειγόντως μὲν ἡ Ἐφορία τῶν σχολῶν Σηλυβρίας δέον νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ περιοδικὸν τοῦ Συλλόγου, ἰδίᾳ δὲ εἰς τὸν Ἡ. τόμον αὐτοῦ, ἔνθα ὑπάρχουσι καὶ πρόγραμμα τοιούτων σχολῶν καὶ ὁδηγία πρὸς διαφώτισιν.

αὐτῆς, ἀπιδούσα δὲ καὶ εἰς τὰς ἀπὸ τῶν χρόνων ἐκείνων γενομένας ἤδη προόδους ἐν τοῖς χρόνοις τῆς δημοτικῆς παιδείσεως, ἀνέθηκε καὶ τῷ ἕκ τῶν μελῶν αὐτῆς κ. Κ. Γεωργαλά, ὅστις καὶ ἐξεπόνησε πρόγραμμα καὶ ὁδηγίαις ἐκ τῶν νεωτέρων μεθόδων πρὸς διοργανώσιν ἀστικῆς σχολῆς δευτεροβαθμίου, ἀπερὶ ἣ Ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισεν, ἵνα μετὰ τοῦ σχετικοῦ μέρους τῶν ἐν τῷ Η΄. τόμῳ ὑπαρχουσῶν ὀδηγιῶν δημοσιευθῶσιν ἐν ἰδιαίτερω φυλλαδίῳ πρὸς ὀδηγίαν τῶν δημοτικῶν σχολῶν, ἃν ὁ Σύλλογος ἐγκρίνη τοῦτο, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀνέθηκε τῷ ποιήσαντι ταῦτα κ. Κ. Γεωργαλά νὰ ἐπιθεωρήσῃ μετὰ πλείονος ἐπιστάσις τὸ τε πρόγραμμα καὶ τὰς ὁδηγίας, ὅπως, ἐπειδὴν πρῶτον ἐπιψηφισθῶσιν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, χρησιμεύσωσιν ὡς ἀνάγνωσμα ἐκ μέρους τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ τὰς συνεδριάσεις τακτικῆν τοῦ Συλλόγου καὶ τῆς κυρώσεως αὐτοῦ τύχωσιν, ὅπερ καὶ θὰ ἐγίγηεν, εἰ μὴ ὁ κ. Κ. Γεωργαλάς ἐξ ἰδιαίτερων ἐργασιῶν καὶ λόγων ἐκώλυετο.

Ἐπίσης ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἢ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου παραπεμφθεῖσα τῇ Ἐπιτροπῇ ἐπιστολὴ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς καὶ Φιλανθρωπικῆς Ἀδελφότητος, δι' ἣς παρακαλεῖται ὁ Σύλλογος νὰ ὀρίσῃ αὐτῇ, τίνα μαθηματὰ δεῶν νὰ διδάσκωνται ἐν τοῖς σχολείοις ἀνευ βιβλίου, καὶ μέχρι τίνος τῆς φοιτήσεως ἔτους οἱ μαθηταὶ δεῶν νὰ διδάσκωνται προφορικῶς, καὶ τίνα τὰ διδασκτικὰ δι' ἕκαστον ἔτος βιβλία. Ἐπὶ πάντων δὲ τούτων ἡ Ἐπιτροπὴ συσκεψαμένη διεβίβασε τῷ Συλλόγῳ τὴν ἑαυτῆς γνώμην.

Ὡσαύτως ἡ Ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν παραπεμφθεῖσαν αὐτῇ πρὸς κρίσιν Πρακτικῆν Ἀριθμητικῆν κατ' ἐρωταπόκρισιν ὑπὸ τοῦ κ. Νικήτα Παπαγιαννοπούλου, ἧς τὴν κρίσιν ἔκρινε καλὸν ἢ Ἐπιτροπὴ νὰ ἀναβῆλθῃ εἰς τῷπιόν ἔτος, καθότι τὸ ἐν λόγῳ πόνημα ἀπῆτει οὐ μόνον εἰδικότητα περὶ τὰ μαθηματικὰ ἀλλὰ καὶ χρόνον οὐκ ὀλίγον πρὸς ἀκριβῆ μελέτην, οὐπερ ἡ Ἐπιτροπὴ ἔνεκα τῶν ἐν χερσίν ἤδη ἐργασιῶν αὐτῆς ἐστερεῖτο. Ἀλλὰ πλὴν τῶν λόγων τούτων τὸ εἶδος τοῦ ἐν λόγῳ ἔργου δεῶν νὰ ἐπισπάσῃται πολλὴν τὴν προσοχὴν τοῦ Συλλόγου καὶ ὡς ἐκπαιδευτικοῦ σωματείου νῦν γε, ὅποτε, κατὰ γε τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς, παρέστη καιρὸς πρὸς μεταρρυθμίσειν τοῦ ἐν τοῖς ἡμετέροις σχολείοις διδασκομένου μαθηματικοῦ μέρους, πρὸ δὲ πάντων τῆς Ἀριθμητικῆς.

Αἱ δὲ κρίσεις ἐπὶ δύο ἐτέρων παραπεμφθέν-

των ἔργων, ἦτοι τοῦ Συντακτικοῦ τῆς Γαλλικῆς γλώσσης πρὸς χρῆσιν τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων ὑπὸ Καρόλου Ναζαρέττου καὶ τῆς Καλλιγραφικῆς Ταχυγραφίας ὑπὸ Ἀντωνίου Ῥωσσάκη, πεπερατωμένοι μὲν εἰσιν ὑπὸ τῶν εἰδικῶν πρὸς ταῦτα συσταθειῶν ἐπιτροπῶν, οὕτω δὲ περιβληθεῖσαι τὸ κύρος τῆς Ἐπιτροπῆς, ὑποβληθήσονται κατὰ τὴν προσεχῆ τοῦ Συλλόγου τακτικῆν συνεδρίαν.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ὑποβληθέντων διαφορῶν πρὸς λύσιν αἰτημάτων καὶ πρὸς κρίσιν πονημάτων. Ὡς δὲ γνωστὸν τυγχάνει, οὐδενὸς τῶν εἰς τὸν Καραπάνειον ἀγῶνα τοῦ παρελθόντος ἔτους ὑποβληθέντων ἔργων ἀξίου βραβεύσεως κριθέντος καὶ ἐπομένως καὶ κατὰ τὸ παρὸν ἔτος τοῦ ἀγῶνος ἐπὶ τῶν αὐτῶν παραταθέντος, ἀπεστάλησαν καὶ κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ἐν διδακτικῶν ἐγχειρίδιον *Φυσικῆς Ἱστορίας* καὶ ἕτερον *Γεωγραφίας* Πρὸς κρίσιν δὲ τούτων ἡ Ἐπιτροπὴ διώρισε δύο εἰδικὰς ἐπιτροπὰς, ἦτοι ἐπὶ μὲν τῆς *Φυσικῆς Ἱστορίας* τὴν συνισταμένην ἐκ τῶν κκ. Κ. Ξυνοπούλου, Ν. Παρανίκα, Ἀθ. Θεοδωρίδου, Κ. Γεωργαλά καὶ τοῦ προέδρου τῆς ἐπιτροπῆς Χρήστου Χατζηχρήστου, οἵπερ καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τὴν αὐτὴν ἀπετέλουν ἐπὶ ὁμοίων ἔργων εἰδικὴν ἐπιτροπὴν· ἐπὶ δὲ τῆς *Γεωγραφίας* τὴν ἀποτελουμένην ἐκ τῶν κκ. Κ. Ξυνοπούλου, Ν. Παρανίκα, Ἀθ. Θεοδωρίδου, Κ. Γεωργαλά καὶ τοῦ προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς, Χρήστου Χατζηχρήστου, ὧν οἱ τρεῖς πρῶτοι ἀνήκον εἰς τὴν αὐτὴν ἐπὶ ὁμοίου ἔργου εἰδικὴν ἐπιτροπὴν καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν συλλογικὸν ἔτος· τὴν δὲ γενικὴν ἐπ' ἀμφοτέρων τούτων τῶν ἀγωνισμάτων κρίσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἀκούσεσθε παρὰ τοῦ φερεπόνου καὶ σεβαστοῦ εισηγητοῦ αὐτῆς κ. Κ. Ξυνοπούλου.

Περὶ τοῦ Καραπάνειου δὲ ἀγῶνος τοῦ λόγου ὄντος, καθήκον ἡμῶν ἠγησάμεθα νὰ ὑπομνήσωμεν, ὅτι, ἐπειδὴ δύο ἀπὸ τοῦ προπαρελθόντος ἤδη ἔτους ἀγγελθέντα διαγωνίσματα, ἦτοι ἡ *Ἑλληνικὴ Χρηστομάθεια* καὶ ἡ *Ἑλληνικὴ Ἱστορία* διὰ τὰς ἀστικὰς σχολὰς ὑστεροῦσιν εἰσέτι, ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ σπεύσῃ εἰς δημοσιέσειν ἐτέρων ὑπολειπομένων ἀγωνισμάτων, διότι εἰς τὸ προσεχὲς ἔτος ὁ Σύλλογος ἀναμένει οὐ μόνον τὰ ἄνω μνημονευθέντα ἀγωνίσματα, ἀλλὰ καὶ τὸ διὰ τὸ αὐτὸ προσεχὲς ἔτος ὠρισμένον διαγωνίσμα τῆς Ἑλληνικῆς Γραμματικῆς τῶν ἀστικῶν σχολῶν. Ἐκ δὲ τῶν ἀγγελθέντων ἤδη ἀγωνισμάτων ἐστὶ καὶ ὁ ὀδηγὸς τῆς κατωτέρας

παιδείσεως τοῦ Βουτσιναίου ἀγῶνος, ὅστις ὤρισται διὰ τὸ ἔτος 1885.

Τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα τὰ ἔργα τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ τὸ λήγον ἤδη συλλογικὸν ἔτος, μικρὰ μὲν κατὰ τὸ μέτρον τῆς Ἐπιτροπῆς, ἴσως δ' ἂν τις εἴποι αὐτὰ μεγάλα· ἀλλὰ καὶ μέγιστα ἂν ὁ Σύλλογος ἐν τῇ μεγίστῃ αὐτοῦ ἐπιεικείᾳ ὀνομάσῃ, δὲν θὰ δυνηθῆ ὅμως νὰ καταπαύσῃ τὸ ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς σφαδάζον παράπρον ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τοῦ πάλαι ὄλβου αὐτῆς, ὁπότε ἀξιοπρεπεστέρῳ ὄμματι καὶ πλουσιοπαρόχῳ χειρὶ ἅπαντα τὰ ἀπανταχοῦ τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας ὁμογενῆ σχολεῖα ἐπεσκέπτετο· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῷ δικαίῳ αὐτῆς τούτῳ παρὰ τὸν αὐτὸς παραμυθούμενος ἄγε ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, ὡς ἀπὸ ἱεροῦ τρίποδος

μαντεύσομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ
ἀθάνατοι βάλλουσι καὶ ὡς τελέεσθαι ὄλω,
οὔτε τι μάντις ἐὼν οὔτ' οἰωνῶν σάφα εἰδώς.
Οὐ τοι ἐτι δηρὸν γε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης
ἔσσειται

τῆς ἀληθοῦς τῶν καλῶν, πατριωτικῶν καὶ ἐμφρόνων ἔργων ἐκτιμήσεως, ἀλλὰ τῆς ἐπιδήμιος ἔσται καὶ ἀποδώσει τὰ τοῦ Καίσαρος Καίσαρι.

Πέραν, τῇ 17 Ἀπριλίου 1884.

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ

ΗΡ. ΒΑΣΙΑΔΗΣ.

Κ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΤΑΓΗΣ.

Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ γραμματεὺς.

ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ πρόεδρος.

Μετὰ τινα παρατήρησιν ὑπὸ τοῦ κ. Ἡρ. Βασιάδου, ὁ κ. Ἀθ. Παπαδόπουλος Κεραμεύς, εἰσηγητῆς τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀναγινώσκει ὡς αὐτῶς· ἐλθεῖσιν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, ἔχουσαν ὧδε.

Κύριοι,

Τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς μέλη ἦσαν κατὰ τὸ παρὸν ΚΓ' συλλογικὸν ἔτος οἱ κκ. Ἡροκλῆς Βασιάδης, Κ. Ἐκνθόπουλος, Χρήστος Χατζηχρήστου, Α. Παπαδόπουλος Κεραμεύς, Δ. Πασπαλῆς, Θ. Σκλητῆς, Βασίλειος Λούσης, Αἰμ. Νοννότης, Β. Πυλάδης καὶ Κ. Κοντόπουλος· ἐξ ὧν πρόεδρος μὲν ἦν ὁ κ. Ἡρ. Βασιάδης, γραμματεὺς δὲ ὁ κ. Κ. Κοντόπουλος· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ κ. Κοντόπουλος

καταλιπὼν τὴν Κων/πολιν ἐγκατέστη εἰς Ἀθήνας, ἡ Φ. Ἐπιτροπὴ οὐδεμίαν ἐπὶ πολὺν χρόνον συνεκρότησε συνεδρίασιν μέχρι τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1883, ὅτε ἀνεδέξατο τὴν γραμματεῖαν ὁ ἐκ τῶν μελῶν Α. Παπαδόπουλος Κεραμεύς.

Ἡ Φ. Ἐπιτροπὴ ἐποιήσατο κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο συνεδριάσεις ἑπτὰ μόνον, διότι τὰ πλεῖστα τῶν μελῶν αὐτῆς οὐδ' ἀπαξ προσῆλθον, περιορισθεισῶν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς εἰς τὴν φροντίδα τεσσάρων ἢ πέντε. Καὶ πρῶτον μὲν τῆς Ἐπιτροπῆς καθήκον ἦν ἡ συζήτησις περὶ τῆς ἀποσταλείσης αὐτῇ ὑπὸ τοῦ προεδρείου τοῦ Συλλόγου ἐπιστολῆς ἀπὸ 23 Ἀπριλίου 1883, δι' ἧς παρεπέμφθη ἔκθεσις τοῦ κ. Κοντοπούλου περὶ προτάσεως αὐτοῦ πρὸς σύνταξιν γενικοῦ λεξικοῦ τῶν συγχρόνων ἑλληνικῶν διαλέκτων. Ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου παραπέμπων τὴν πρότασιν ταύτην ἤτει κατὰ συνέπειαν ἀποφάσεως, ὅπως μελετήσωμεν τὴν πρότασιν ταύτην καὶ καθυποβάλωμεν αὐτῷ τὴν ἡμετέραν γνώμην ἐπισυνάπτοντες καὶ σχέδιον προϋπολογισμοῦ τῆς δαπάνης, ἣτις ἤθελε καταστῆ ἀναγκασίαν πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ ἔργου, εἰς ἀγορὰν τῶν ἀπαιτουμένων βοηθητικῶν βιβλίων, εἰς ἀμοιβὴν τῶν ἐργασθησομένων καὶ εἰς ἔξοδα ἐκτυπώσεως.

Ἡ Φ. Ἐπιτροπὴ μετὰ πολλῆς τῆς εὐχαριστήσεως ἀποδεξαμένη τὴν ἐπιστολὴν ταύτην προϋτίθετο πράγματι νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ἀντικείμενον συζήτησεως· ἀλλ' ἐπειδὴ πάντα μὲν τὰ μέλη αὐτῆς οὐδέποτε προσῆλθον ἐν συνεδριάσει, τὰ δὲ μίση, ἅτινα ἤθελε θεωρήσει ἐπαρκῆ πρὸς πραγμάτωσιν τῆς προτάσεως τοῦ κ. Κοντοπούλου, ἠδύνατο νὰ φανῶσι, τό γε νῦν, καταπληκτικώτατα, ἐνέκρινε ν' ἀναβάλῃ τὴν συζήτησιν καὶ σύνταξιν σχεδίου τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐν ἄλλῃ περιστάσει.

Αἱ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος γενόμεναι ἐνεργεῖαι τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς εὐρυτέραν διάδοσιν τοῦ περὶ τῶν ζώντων ρημειῶν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης προγράμματος τοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος ἤρξαντο ἀποπέρουσαι εὐχάριστα ἀποτελέσματα· διὸ εὐγνωμόνως εἶδομεν κοινοποιηθεῖσας ἡμῖν φέτος ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ Συλλόγου καὶ συλλογὰς γλωσσικὰς ἐκ μερῶν, ἀφ' ὧν οὐδέποτε ἐλάβομεν τοιαύτας. Τὰς πρὸς τοῦτο δὲ ἐνεργείας συνεχίσασμεν καὶ κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ὑποβαλόντες τῷ Συλλόγῳ τὴν γνώμην, ὅπως ἀποσταλῶσιν ἀντίτυπα τοῦ περὶ τοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος προγράμματος καὶ δυοὶ κυρίως διαμένουσιν ἐν ταῖς νῆ-

εις Λέρω και Ἀστυπλαιῶν. Ἐλπίζομεν δὲ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος νὰ ὤμεν εἰς θέσιν νὰ υποβάλωμεν τῷ Συλλόγῳ καὶ πολλὰ ἄλλα κατὰ τὰς προώπων διακείμενα ἐν ἄλλαις νήσοις τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ ἐν χώραις, ὧν τοὺς δικλειατικοὺς τύπους παντελῶς ἀγνοοῦμεν.

Αἱ δὲ παραπεμφθεῖσαι ἡμῖν φέτος συλλογαὶ εἰσὶν αἱ ἐπόμεναι :

1) Ἀνωνύμου, Ἄσματα Καππαδοκικὰ φέροντα τὸ ῥητόν: «sunt bona, sunt quaedam mediocria, sunt plura mala».

2) Ἀνωνύμου, Συλλογὴ λέξεων τοῦ ἐν Φερτακίνοις τῆς Καππαδοκίας γλωσσικοῦ ἰδιώματος μετὰ τοῦ ῥητοῦ: «ἂν κρέα μὴ παρῆ, τῷ τριχῷ στερτέον».

3) Ἀραστασίου Κ. Αἰραιζόγλου, Ζῶντα μνημεῖα τοῦ ἐν Τυανίτιδι χώρῳ Ἑλληνοκαππαδοκικοῦ λαοῦ.

4) I. Βαλαβάρη, Μνημείων τῆς ἀνὰ τὸν Πόντον ἰδιωτικῆς, συνέχεια.

5) Κ. Καρελλάκη, Συλλογὴ ζῶντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ ἐκ Χίου.

6) Γεωργίου Δροσίη, Δημῶδη ἄσματα τῆς Ἑλλάδος.

7) Ν. Γ. Πολίτου, Ἑλληνικαὶ παραδόσεις.

8) Ἀνωνύμου, Λεσβιάδος διαλέκτου τεῦχος πρῶτον περιέχον παραμύθια καὶ δίστιχα.

9) I. Ζηκίδου, Τεῦχος ἑννατον νεοελληνικῶν ἀναλέκτων.

10) Ἀντ. Γ. Πουλᾶκη, Λέξεις περισυλλεγεῖσαι κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ Κρήνης.

11) Ἀνωνύμου, Γλωσσάριον τῆς νήσου Ἄνδρου.

12) Σ. Μαρασσείδου, Μυθολογία τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, ἥτοι δευτέρα συλλογὴ τῶν κατὰ τὴν ΝΑ Θράκην ἐπιζομένων δημοτικῶν παραμυθίων εἰς τὴν δημοτικὴν τῆς Αἰνίου διάλεκτον.

Εἰσηγητῆς δὲ τῆς περὶ τῶν συλλογῶν τούτων ἐκθέσεως ὤρισθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ὁ γραμματεὺς αὐτῆς Ἀθανάσιος Παππαδόπουλος Κεραμεύς.

Ἐπὶ δὲ τῇ παρατηρήσει, ὅτι ἡ τοῦ Συλλόγου βιβλιοθήκη δὲν κέκτηται τὰ κατάλληλα ἐκὶ σχετικῶς πρὸς τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα βιβλία, ἀπεφάσισεν ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ καθυποίλῃ τῷ Συλλόγῳ κατάλογον πολλῶν χρησίων βιβλίων, ἅτινα, ὡς ἐμάθομεν εὐχαρίστως, τράχεται ν' ἀγορασθῶσι προσεχῶς διὰ τοῦ ποσῶ 300 φράγκων.

Πέρυσιν εἶπεν ἡ Ἐπιτροπὴ, ὅτι καὶ ἡ Ζωγράφειος Βιβλιοθήκη ἐμελλε νὰ ἀρξῆται συντόμως, διότι ὁ κ. Ν. Γ. Πολίτης εἶχε γράψῃ, ὅτι ἡ εἰς τὰς κωμφοδίας τοῦ Ἀριστοφάνους ἐπεξεργασία αὐτοῦ ἦν ἐν τῷ τελειοῦσθαι.

Ἐκτοτε ὅμως οὐδὲν περὶ τούτου νεώτερον ἐμάθομεν. Ὁμοίαν τινα εἶδησιν γνωρίζομεν καὶ τῶρα τῷ Συλλόγῳ, ὅτι δηλαδὴ κατ' ἐπιστολὴν τοῦ κ. Γ. Κωνσταντινίδου πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ ἐν Ἀθήναις καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Δ. Χ. Σεμιτέλος ἐτελείωσε τὴν Ἀντιγόνην τοῦ Σοφοκλέους· ὁ δὲ Α. Παππαδόπουλος Κεραμεύς διεβεβαίωσεν ἡμᾶς, ὅτι καὶ ὁ κ. Δ. Βερναρδάκης ἀπετελείωσε τὸν Α' τόμον τῶν δραμάτων τοῦ Εὐριπίδου, καθὼς ἀνεκοίνωσεν αὐτῷ προφορικῶς ὁ ἐν Μιτυλήνῃ μονάζων σοφὸς καθηγητῆς. Πᾶσαι αὗται αἱ εἰδήσεις εἰσὶ νομιζόμεναι προαγγελίαι, ὅτι ἐν βραχεῖ χρόνῳ ἡ Ζωγράφειος Βιβλιοθήκη θὰ ἀρξῆται τοῦ προσρισμοῦ αὐτῆς. Οὐχ ἦτον καλὸν νομίζει ἡ Φιλολογικὴ Ἐπιτροπὴ, ὅπως καὶ πάλιν ὁ Σύλλογος γράψῃ ἐπισήμως τοῖς ἀναλαβοῦσιν ἔκδοσιν συγγραφέως τινὸς παρακχλῶν, ὅπως ἀνγγειλωσιν αὐτῷ, ἐὰν τὸ ἔργον αὐτῶν εἶναι ἔτοιμον, ἢ πότε θὰ τελειώσῃ.

Ἐν Κων]πόλει, τῇ 13 Ἀπριλίου 1884.

Ἡ Φιλολογικὴ Ἐπιτροπὴ

ΠΡ. ΒΑΣΙΑΔΗΣ.

ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.

Κ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ.

Α. Π. ΚΕΡΑΜΕΥΣ.

Μετὰ τὸ πέρας ταύτης ὁ κ. Ἡρ. Βασιιάδης ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν τοῦ προεδρείου, ὅπως κατὰ τὴν ἐν ταῖς ἀρχαιρεσίαις ὑποβολὴν τῶν ὀνομάτων καταβάλληται φροντίς, ἵνα αἱ ἐπιτροπαὶ σχηματίζονται ἐξ ἀτόμων ἐργαζομένων.

Κατόπιν ὁ κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδης, γραμματεὺς καὶ εἰσηγητῆς τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, ποιεῖται ἔκθεσιν τῶν κατὰ τὸ λῆγον ἔτος ἐργασιῶν αὐτῆς, ἔχουσαν ὡδε.

Κύριοι,

Ὅτε κατὰ τὰ δύο πρότερα ἔτη ἐκθεσὶν ὠσάτως τῶν ἐτησίων ἐργασιῶν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐποιούμεθα ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦδε, κατεστρέφομεν τὰς ἀτέχνους ἡμῶν ἐ-

κείνας ἀφηγήσεις ἀθυμοῦντες μὲν ἐπὶ τῇ ἀπραξίᾳ τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀλλ' οὐδόλως παύομενοι τὸ ὄμμα ἐπὶ τῆς ἐνδοθεν ὑπὸ χεῖλεσιν ἐν ἀρρήτοις δόμοισι τοῦ πίθου μιμνήσκου ἐλπίδος ῥίπτοντες. Ἠλπίζομεν τότε καὶ ἐκ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν ταύτης ὀρῶμενοι νύχουμεθα τὴν ταχεῖαν τοῦ χολωθέντος Διὸς ἐξιλέωσιν πρὸς ἀπαλλαγὴν ἐκ τῶν λυγρῶν, ὅπως ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ, ἡ διαδεξομένη, εὐτυχεστέρα τῆς νῦν εὐθύνας διδούσης, ἀναγράφῃ ἐν τῇ ἐτησίᾳ αὐτῆς ἐκθέσει τὸ εὐφρόσυνον τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου συγγράμματος.

Τύχη ἀγαθῆ! Ἡ εὐχὴ ἐκείνη πραγματοποιῆται τὴν ὥραν ταύτην, καὶ ἡμεῖς οἱ κατὰ τὰ δύο πρότερα ἔτη ἀθυμοῦντες παριστάμεθα νῦν γηθόσονται καὶ οὐχὶ λυγρὰ κήδεα ἀλλὰ χαρὰς εὐαγγέλια φέροντες, τὰ εὐαγγέλια τῆς λήψεως τῆς κυβερνητικῆς ἀδείας περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου συγγράμματος. Ἀλλὰ τίς ὁ τὸ κατόρθωμα τοῦτο ποιήσας; Ὁ πρόεδρος ἡμῶν τυχῶν καὶ τῆς ἐπιτυχοῦς συνεργασίας τοῦ ἀξιότιμου τοῦ Συλλόγου καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς ἡμῶν μέλους κ. Ἰακώβου Ἀρτεμιάδου. Ἡ Σιβ. Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις καὶ ἰδίᾳ ἡ Α. Ὑψ. ὁ ἐπὶ τῶν ἑσωτερικῶν ὑπουργὸς Ἐτέμ πασσᾶς καὶ ὁ Ἐξ. διευθυντὴς τοῦ Γραφείου τοῦ τύπου Μεχμέτ ἐφένδης μετὰ πολλῆς εὐμενείας παρέσχον τὴν ἀδειαν. Τὸ εὐαγγέλιον δὲ τοῦτο προτάξαντες ὡς προοίμιον ἐλθόμεν ἤδη ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ τὴν λήγουσαν συλλογικὴν περιόδον.

Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς περιόδου ἀπετελεῖτο ἐκ τῶν κκ. Χρήστου Χατζηχρήστου, ὡς προέδρου, Ι. Δ. Ἀριστοκλέους, Ν. Παρανίκα, Κ. Κοντοπούλου, γραμματέως τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ Κ. Περδικίδου γραμματέως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν δύο τοῦ Συλλόγου γραμματέων, γεν. καὶ ἐιδικοῦ, κκ. Τηλ. Καραθεοδωρῆ καὶ Ὁδ. Ἀνδρέαδου, ὧν ὁ τελευταῖος καὶ καθήκοντα γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξετέλει. Εἶτα ὁμῶς τὸν μὲν κ. Κ. Κοντοπούλου εἰς τὴν κλεινὴν τῆς Παλλάδος πόλιν ἀπελθόντα ἀνεπλήρωσεν ὁ κ. Ἀ. Παπαδ. Κεραμεύς, τὸν δὲ κ. Ν. Παρανίκαν παραιτηθέντα ὁ κ. Ἰακώβος Ἀρτεμιάδης. Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ δωδεκάκις συνῆλθε κατὰ τὸ λήγον ἤδη ἔτος τακτικῶς καὶ ἐκτάκτως, εἰς πάσας δ' αὐτῆς τὰς συνεδριάσεις σχεδὸν πάντα τακτικῶς τὰ μέλη αὐτῆς παρίσταντο.

Ἐποιήσατο δὲ σχετικῶς ὀλίγας συνεδριάσεις, διότι ἐστερεῖτο μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου τῆς πρὸς ἐκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως, ἧς ἀνευ οὔτε τὸ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐκτυπώθην καὶ ἐν τῷ βιβλιοδετείῳ κατακείμενον τεύχος ἠδύνατο ἐκδοῦναι, οὔτε εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ ΙΕ' τεύχους νὰ προβῆ. Ἀλλὰ μὴ τις νομίση, ὅτι καθ' ὅλον τὸ ἀπὸ τοῦ Μαΐου τοῦ παρελθόντος ἔτους μέχρις Ἰανουαρίου ἐνεστῶτος ἔτους χρονικὸν διάστημα ἡ Ἐπιτροπὴ ἠπράχτει, διότι κατὰ τοῦτο συνεπλήρου τὴν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἑνιαυτοῦ ἀρξαμένην παρασκευὴν πρὸς δημοσίευσιν τοῦ ΙΕ' τεύχους οὕτως, ὥστε ἅμα τῇ λήψει τῆς ἀδείας ν' ἀρξῆται τῆς ἐκτυπώσεως αὐτοῦ. Ὡσαύτως δέ, ὅσον ἦν αὐτῇ ἐπιτετραμμένον ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Συλλόγου, ἐμερίμνα καὶ περὶ τῆς ἀδείας.

Ταῦτα λοιπὸν ἐγίνοντο μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου, ὅποτε σὺν τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου ἔτους ἐποιεῖτο ἐναρξιν ληφθείσης τῆς ἀπαιτουμένης κυβερνητικῆς ἀδείας καὶ τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ ΙΕ' τεύχους, τοῦ ἄ μέρους αὐτοῦ. Τὸ τεύχος τοῦτο εὐρίσκειται εἶδη ἐν τῷ ΙΣ' φύλλῳ τυπογραφικῷ, ἀπαρτισθῆσεται δὲ ἐξ εἰκοσι μὲν φύλλων, εἰ περ ὁ χῶρος ἐξαρκέσει, ἵνα δημοσιευθῇ καὶ γλωσσικὴ ὕλη τοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος ἰκανῶν, ἐκ πλειόνων δὲ τῶν εἰκοσι μέχρις εἰκοσι καὶ πέντε ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει. Πλὴν ὁμῶς τούτου ἡ Ἐπιτροπὴ προέβη εἰς τὴν ἀνατύπωσιν, κατ' ἐντολὴν τοῦ Γραφείου τοῦ τύπου, φύλλων τινῶν τοῦ ΙΔ' τεύχους καὶ τῶν ἐξωφύλλων. Ἐπίσης δὲ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξετύπωσατο καὶ ἐξέδωκε καὶ τὸν χάρτην τῶν γεωγραφικῶν τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οὗ οἱ λιθογραφικοὶ πίνακες ἐγένοντο μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης ἀκριβείας καὶ φιλοκαλίας ἐν τῷ λιθογραφείῳ τοῦ κ. Lœfler. Ὁ χάρτης οὗτος ὡς καὶ ὁ ΙΔ' τόμος διανεμηθεὶς εὐρίσκειται ἤδη εἰς χεῖρας τῶν ἀξιότιμων μελῶν τοῦ Συλλόγου.

Πρὸς τούτοις ἡ Ἐπιτροπὴ ἤρξατο καὶ τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ ἄ. τεύχους τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης καταρτισθείσης ὑπὸ τοῦ ἐταίρου ἡμῶν κ. Ἀθ. Κερκαμῆως. Ἐντὸς δὲ μικροῦ περατοῦται καὶ αὕτη εὐρισκομένη ἤδη ἐν τῷ Θ' τυπογραφικῷ φύλλῳ καὶ ἀπαρτισθουμένη ἐκ φύλλων τυπογραφικῶν ἑνδεκά. Εἰς τὸ τέλος δ' αὐτῆς φέρονται καὶ πίνακες, ἐξεικονίζοντες εἶδη γραφῶν ἐκ τῶν περιγραφομένων ἐν τῷ τεύχει χειρογράφων λιθογραφηθέντες ἐν τῷ λιθογραφείῳ τοῦ κ. Lœfler.

Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκτυπώσει λίαν προσεχῶς καὶ τὸ ἀρχαιολογικὸν δελτίον τοῦ ΙΔ' τόμου, οὗ ἡ ἐκτύπωσις ἐβράδυνεν ἐλλείψει παλιογραφικῶν τινῶν χαρακτήρων. Ὡς τυπογραφεῖον δέ, ἐν ᾧ ἐκτυποῦται ἤδη τὸ ΙΕ' τεύχος καὶ ἡ Μαυρογορδάτειος Βιβλιοθήκη, ἐνεκρίθη τὸ τοῦ *Neolόγου*, πρὸς λ. Τ. 1.75 τὸ τυπογραφικὸν φύλλον. Ὁμολογουμένως δὲ ὁ διευθυντὴς τοῦ τυπογραφείου κ. Στ. Βουτυράς ἰκανὰς παρέσχεν εὐκολίας τῇ Συντακτικῇ Ἐπιτροπῇ.

Δαπάναι τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ ἔδαπάνησε κατὰ τὸ ἔτον τοῦτο :

Διὰ δετικά τοῦ ΙΔ' τεύχους,		
40 Τ. Φ. πρὸς 1/4 Λ. Τ.	10	
» χάρτην ΙΕ' τεύχους καὶ		
Μαυρ. Β. 32 δεσμ.	»	32 60
» ἐκτυπωτικὰ προοιμ. Χάρ-		
του Χερσ. Τειχῶν	»	3 50
» λιθογρ. Χάρτ. Χερσ. Τειχ.	»	20
» δετικά » » » »	»	0 50
Τὸ ὅλον		66 60

Δαπανῆσαι δ' ἔτι διὰ τὰ ἐκτυπωτικὰ τοῦ ΙΕ' τεύχους, τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης καὶ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ δελτίου, διὰ τὰ δετικά αὐτῶν, δι' ἀγορὰν χαρτοῦ διὰ τὸ ἀρχ. δελτίον καὶ δι' ἐξώφυλλον, διὰ τὴν λιθογράφειαν τῶν πινάκων τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης καὶ τοῦ ἀρχ. δελτίου, 100 περίπου λίρας Τουρκίας.

Ταῦτα τὰ ἔργα τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ τὴν λήγουσαν συλλογικὴν περίοδον. Πρὶν ἢ ὁμως καταστρέψωμεν τὴν ἐκθεσιν ἡμῶν τύπην, ἀναγκαῖον ἡγοῦμεθα εἰπεῖν τινα περὶ τῆς ἀδείας.

Τὸ ἔγγραφον τῆς ἀδείας ἐξεδόθη ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐκ τῶν ἐταίρων τοῦ Συλλόγου κ. Ἰακώβου Ἀρτεμιάδου, ὅστις ἐστὶ καὶ ὁ ἀπέναντι τοῦ Γραφείου τοῦ τύπου ὑπεύθυνος.

Τὰ τοῦ περιοδικοῦ καθορίζονται ἐν τῷ ἔργῳ οὕτω :

« Τὸ περιοδικὸν τοῦτο νὰ ἐμπεριέχῃ τὰ ὡς καὶ πρότερον ἐπιστημονικά, φιλολογικά καὶ φιλοσοφικά ἄρθρα, ἐξαιρουμένων τῶν περὶ διοικητικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν ἄρθρων ἢ ἀναγνωσμάτων.

» Νὰ μὴ δημοσιεῖται πολιτικὰς εἰδήσεις καὶ » σκέψεις.

» Νὰ περιορίζεται ὡς πρὸς τὰ περιεχόμενα αὐτοῦ εἰς τὰς ἐν τῷ Συλλόγῳ τούτῳ » ἀπαγγελλομένας ἢ ἀναγινωσκομένας καὶ μὴ » δόλως εἰς πολιτικὰ ἀναγομένας ἐπιστημο- » νικὰς καὶ φιλολογικὰς πραγματείας καὶ ὡ- » φελίμους διατριβάς συντελούσας εἰς τὴν » ὑπὸ ἐπιστημονικὴν ἐποψίν προαγωγὴν καὶ » ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου.

» Νὰ μὴ πραγματεύεται ποσῶς περὶ πε- » ποιήσεων τῶν διαφόρων ἔθνων καὶ θρη- » σκειῶν, ὡς καὶ περὶ τῆς ὑφισταμένης δια- » φωνίας αὐτῶν.

» Νὰ δημοσιεῖται κατὰ τριμηνίαν ἐν εἰ- » δει περιοδικῷ καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους » ἐν εἰδει βιβλίου διὰ τῆς προσθήκης πίνακος » ἢ καταλόγου τῶν περιεχομένων.

» Νὰ παραδίδηται εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ τύ- » που κατάλογος τῶν ἐκδοθησομένων πρα- » γματειῶν πρὸ τῆς ἐκτύπωσης αὐτῶν.

» Νὰ παραδίδηται ἐπίσης τῷ αὐτῷ Γρα- » φεῖῳ ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ αὐτοῦ ὀλόκληρος ἢ » πραγματεία, ἥς ἡ ἐξέτασις καὶ ἀνάγνω- » σις ἤθελε θεωρηθῆ ἀναγκαῖα πρὸ τῆς ἐκ- » τυπώσεως αὐτῆς.

» Ἄπασαι αἱ πραγματεῖαι νὰ φέρωσι τὰς » ὑπογραφὰς τῶν συγγραφέων αὐτῶν ἢ τῶν » κατόχων. »

Οὗτοί εἰσιν οἱ ὅροι, ἐφ' οἷς ἐπετράπη ἡμῖν ἡ ἐκδοσις τοῦ περιοδικοῦ. Ὡς ἐξ ἐνὸς τούτων δῆλον, ἡ ἐκδοσις τοῦ περιοδικοῦ ἐπιβιβάζεται κατὰ τριμηνίαν ἐπετράπη ὁμως νῦν ταῖς ἐνεργείαις τοῦ κ. Ἰακώβου Ἀρτεμιάδου ἡ ἐκδοσις τῶν καθυστερούντων τευχῶν.

Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ ὅρου τούτου ὀρμηθεῖσα καὶ σκεπτομένη, ὡς ὁ κανονισμὸς τοῦ Συλλόγου διακελεύεται, περὶ τῆς βελτιώσεως τοῦ περιοδικοῦ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου συγγράμματος, ἔγνω ἐν τινι τῶν τελευταίων αὐτῆς συνεδριάσεων, ὅπως μελετήσῃ καὶ ἐπιζητήσῃ τὴν κατὰ τριμηνίαν ἐκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ. Πρὸς τοῦτο δὲ ἀνήθηκε τῷ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς κ. Τ. Καραθεοδωρῇ, ἵνα μελετήσας οὗτος τὸ πρᾶγμα ὑποβάλῃ αὐτῇ σχέδιον περὶ τούτου.

Ἦδη τὸ περιοδικὸν τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου σύγγραμμα τακτικῶς δύναται νὰ ἐκδιδῶται. Ἦδη ἀπόκειται τοῖς μέλεσι τοῦ Συλλόγου ἡ ἀνάπτυξις αὐτοῦ, ἥτις οὐδὲν ἄλλως δυνατὴ ἢ διὰ τῆς κοινῆς πάντων ἐργασίας,

διὰ τῆς προόδου τοῦ Συλλόγου, ὑπὲρ ἧς καὶ εὐχόμεθα.

Πέραν, τῆ 14 Ἀπριλίου 1884.

Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ

ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ πρόεδρος.

Τ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ.

Ι. Δ. ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ.

Α. Π. ΚΕΡΑΜΕΥΣ.

Ι. ΑΡΤΕΜΙΑΔΗΣ.

Ο. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ γραμματεὺς.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΛΘ΄.

(Ἑκτακτος).

Τῆς 25 Ἀπριλίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προτέρως ἐκτάκτου συνεδριάσεως.

Ὁ κ. Χρ. Χατζηχρήστου ἀντιπρόεδρος ἀναγινώσκει ἐκθεσιν τῶν δημοσίων διαλέξεων τοῦ Συλλόγου κατὰ τὸ λήγον ἔτος ἔχουσαν ὡδε.

Κύριοι,

Θεωρὸς ὑπὸ τῆς φιλολόγου ταύτης πολιτείας τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου εἰς τὴν Ὀλυμπιακὴν αὐτοῦ πνευματικὴν ἐκθεσιν ψῆφω συμπολιτῶν ἀποσταλεῖς μετὰ τὴν λῆξιν τῆς πνευματικῆς ταύτης πανηγύρεως εἰς τὰ ἴδια ἤδη ἐπανακάμψας καὶ ὀφείλων περιγραφὴν ὑμῖν διαπυθνομένοις περὶ τούτων ἐκάστων ποιήσασθαι, πειράσομαι, ὅσον τὸ ἐπ' ἐμοί, καὶ ἔκτα τὴν ἀντιληπτικὴν τοῦ ἐμοῦ πνεύματος δύναμιν, σύντομον ἐκθεσιν ποιήσασθαι, ὅσων τε εἶδον, ὅσων τε ἤκουσα, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὅσων γε πνευματικῶς ἐγευσάμην τε καὶ ὠσφρόμην, καὶ τὸ κέαρ εὐφράνθην.

Φέρων δ' οὖν στολισμὸν μὲν ἀπλοῦν θεωρικὸν στέφανον θεραπείαν δὲ εὐτελεῆ Σωκρατικὴν βακτηρίαν ἐγκλίρως ἐκεῖσε ἀφικόμην διεργῶ διακόνῳ ποδί, ἐπεὶ οὐχ ὅπως τεθρίππου ἢ ξυνωρίδος, ἀλλ' οὐδ' ἀπλοῦ ἵππου ἐτύγγων ἐπήβολος οὐδὲ μὴν εὐτελοῦς ὑπόζυγιον.

Οὕτω γάρ που εἴσατο κέρδιον εἶναι ὑπερ-

ηγορέουσι μνηστῆραι, πάλκι περὶ τῆς ἀρετῆς τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ἐριδαίνοισιν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἡ ἡμέτερα πόλις πάλκι τῶν πολυταλάντων αὐτῆς ἀρχιθεώρων ἐστέρηται· οἱ γὰρ φιλότιμοι Νικίαι τε καὶ Ἀλκιβιάδαι ἡμῶν, οἱ ἄλλοτε μεγαλοπρεπῆ καὶ εὐπρόσωπον ἐν χρυσῷ καὶ τεθρίπποις τὸν ἡμέτερον Σύλλογον ἐν τοῖς ἀγῶσι καὶ πανηγύρεσιν αὐτοῦ παριστάντες ἢ ὄχοντο ἐνθὲνδε ἀπίοντες ἢ λυγρὸν αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν πότιμον ἐπέσπον, γαῖα δὲ αὐτοὺς χυτὴ ἀμφικαλύπτει!

Ἄλλὰ καὶ οὕτως ἔχων, κατὰπόνός τε καὶ κάθυγρος ὢν, ὅτε ἐργῶς ἐγενόμην, οὕτως ὁ ἀλαλητὸς τῆς πανηγύρεως ἐνθουν κατέστησέ με, καὶ οὕτω σφόδρα ἀπλήστως εἶχον τὰ ἐν αὐτῇ θεάσασθαι τε καὶ ἀκροάσασθαι, ὥστε ὡς ἄλλος ποτὲ Ῥώμος, τὸ ἔρκος θὰ ὑπερεπήδων, εἰ μὴ τὴν προσοχὴν ἐπεσπᾶτο ὁ ὑψηλὸς καὶ μεγαλοπρεπῆς τοῦ περιβόλου πυλῶν, ἐφ' οὗ περ ἐπὶ τῶν παρχατάδων ἐκατέρωθεν ἀνηρημέναι ἐτύγγων δύο πολῦτιμοι σεβαστῶν εἰκόνας ἀνδρῶν, γλαυκτικῶς μὲν *καρηκομῶντων*, ἀλλ' ἐπὶ τῶν χειλέων αὐτῶν τὸ ἠδύτατον ἐπεκλήθητο ἑλληνικὸν μεδίμακ· καὶ ἡ μὲν τούτων τὸν περικλεᾶ παρίστη Φενελῶνα, τὸ θαυμάζον αὐτοῦ ὄμμα πρὸς τὸν Ὀλυμπον ἔχοντα, τῆ δὲ δεξιᾷ βίβλον ἱμερόεσσαν κρατοῦντα, τὸ δημοφιλὲς καὶ γλυκύτατον τοῦ Τηλεμάχου ὄνομα φέρουσαν, καὶ πρὸς τὸν ἐν χρυσῷ δαπέδῳ μετὰ τῶν ἀρχαίων θεῶν γεραρῶς καθήμενον Ἴωνα κοῖδον ἐν θαυμασμῷ ἐνθέῳ προσφωνοῦντα· « τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν σοὶ προσφέρω » ἢ δ' ἑτέρα σκιὰ ἦν ἡ σεβασμία τοῦ ἀββά Βερβολομαίου πίννα ἀρχαῖον ἐν δικαίῳ θαυμασμῷ τοῖς νεωτέροις ἅπασι διανοίγοντος, ἐφ' οὗ ἅπασα ἡ τῆς χρυσοῦς ἀρχαίας ἐποχῆς διαλάμπουσα Ἑλληνικὴ σοφία, δόξα καὶ μεγαλοπρέπεια καθαρῶς ἐζωγραφεῖτο. Ἐξηγητῆς δὲ προσηγῆς καὶ εὐπροσηγορος τῶν θαυμαστῶν τούτων εἰκόνων ἐγένετο ὁ ἐρίτιμος τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου πρόεδρος, ὅσπερ, ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους θαμὰ ἐλθῶν, φωνὴν δὲ καὶ νοῦν αὐτῶν γνοῦς, οἷός τ' ἦν νοῆσαι τε καὶ ἡμῖν σφρῶς ἐξηγήσασθαι τὰ κατὰ τοὺς φιλρχαίους ξένους τούτους ἄνδρας, ἡμῖν δὲ τοῖς Ἑλλήσιν ἴσα καὶ ὁμογενεῖσι καὶ ὁμοίμοις προσφιλεστάτους δικαίως καταστάντας.

Δύο δ' ἐποιήσατο διαλέξεις ὁ ἡμέτερος πρόεδρος κ. Καλλιᾶδης, ὅστις καὶ κατήρξατο τῶν δημοσίων μελημάτων τοῦ Συλλόγου προομιμαχόμενός τινα περὶ τῆς ἐκ τούτων πηγαζούσης ὠφελείας καὶ πιστὸς διερμηνεὺς τῆς

πῶ ἡμετέρου Σωματείου ἐπιθυμίας γενομένης θερμῶς παρώτρυνε πάντας τοὺς ἀκροατὰς καὶ δ' αὐτῶν τοὺς οἰκείους τούτων καὶ φίλους εἰς τὴν ὅσον ἐνεστί τυχτικὴν καὶ ἀθρόαν προσελθεῖν εἰς τὰς δημοσίους τοῦ Συλλόγου διαλέξεις, ὅπως καὶ οἱ ἀγορηταί, ὡς εἰκός, ἐπαρρηθόμενοι μετὰ πλείονος ἀναπτύσσωσι ζήσεως καὶ ἐπιτυχίας τὰ ἑαυτῶν θέματα, ἄλλοι δὲ καὶ λυσίτελής ἢ τῶν ἐκ τῆς διδασχῆς ταύτης προσδοκωμένων καρπῶν συγκομιδῆς ἀποδινή.

Διὰ τοιούτων καὶ ἄλλων ὁμοίων λόγων τῇ εἰσπῆτι χαρακτηρίζουσα αὐτὸν στωμυλίχ καὶ ἐπαρθεῖν χρησάμενος τὴν τῶν ἀκροατῶν φιλομαθίαν ὑπεκκύσας ὁ ἐρίτιμος ἡμῶν πρόεδρος κύριος Καλλιάρχης, ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοῦ διαλέξει εἶπεν, ὅτι θέματα τῶν δημοσίων αὐτοῦ μαθημάτων ἀνέλαβε τὴν ἀνάλυσιν καὶ κρίσιν δύο μυθολογικῶν περὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος γαλλικῶν διηγημάτων, ὡς ἀριστουργημάτων μὲν ὑφ' ἄπαντος τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου θεωρουμένων, προωρισμένων δὲ καὶ πρακτικώτερον νὰ ἐπιφέρωσιν ἀποτέλεσμα, ὅπερ ἐτι μᾶλλον ἐπιτευχθήσεται διὰ τῆς κατ' ἰδίαν τῶν ἠθικωτάτων τούτων συγγραμμάτων ἀναγνώσεως, ἣτις προκαλεῖται παρὰ πᾶσι καὶ πάσαις, πλὴν τῆς ἐξ αὐτῶν προκλήσεως οὐσιώδους καὶ σπουδαίας ὠφελείας, μείζω ἠδονὴν πνευματικὴν ἢ τὴν προεργασμένην ἐκ τῆς ἀναγνώσεως νεωτέρων ἐλαττοῦ μυθιστορημάτων εἰκῆ παρειαχθέντων, ὡς μὴ ὠφελον, ἐν ταῖς ἡμετέραις οἰκογενεαῖς.

Ἐξελέξατο δέ, λέγει ὁ κύριος Καλλιάρχης, ἕνα γαλλικὰ διὰ δύο λόγους συμφυεῖς: πρῶτον μὲν, διότι ἡ γαλλικὴ γλῶσσα λαλεῖται καὶ γράφεται τὴν σήμερον ἀπαντάχου σχεδὸν πᾶσι οἰκουμένης, εἴτα δὲ διότι καὶ ἡμεῖς ὀρεῖσμεν μετὰ τὴν μητρικὴν ἡμῶν γλῶσσαν νὰ σπουδάζωμεν καὶ κατέχωμεν αὐτήν, ὅπως ὦμεν πάντοτε ἐνήμεροι τῶν διηγεσῶν προόδων τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Προσέθετο δ' ἀκολούθως καὶ ὅτι τὰ μοναδικὰ ταῦτα μυθιστορικὰ σκιαγραφήματα συλληφθέντα ἐν τῷ ἀφιερωστάτῳ καὶ φλογερωτάτῳ πρὸς τὴν ἀρχαιότητα ἔρωτι πλήρη εἰσι γραφικωτάτων ἀπεικονίσεων τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν, τῶν ἠθῶν καὶ τῶν ἐθίμων, τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ποιήσεως, ἰδίχ δὲ τῶν ἐνδοξοτάτων προσώπων τῆς τε μυθολογουμένης καὶ τῆς ἱστορικῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος.

Καὶ ταῦτα προειπὼν ἀνέλυσε ἀκολούθως ὁ κύριος Καλλιάρχης λεπτομερῶς τὴν « Περὶ ἡ

γῆσιν τοῦ νέου Ἀναχάρσιδος εἰς τὴν Ἑλλάδα» ὑπὸ τοῦ ἀββᾶ Βαρθολομαίου ἐκλεξαμένου ὡς χρονικὸν διάστημα τοῦ φιλαρχαίου καὶ θελκτικωτάτου αὐτοῦ διηγήματος τὴν ἐποχὴν, ἣτις ἐστὶ βεβχίως ἡ λαμπροτάτη τῆς ἀρχαιότητος ἴσως δὲ καὶ τῆς ἱστορίας ἀπάντων τῶν ἐθνῶν, ἀρχομένη μετὰ τοῦ ἐνδόξου Περικλέους καὶ λήγουσα εἰς Ἀλέξανδρον τὸν Μέγαν. Διὰ τῆς ἀναλύσεως ταύτης ἐγένετο δῆλον, ὅτι ἐκίστη τῶν σελίδων τοῦ φιλολογικῶν τούτου κλλιτεχνήματος ἐπιστηρίζεται ἐπὶ κειμένων ῥητῶν καὶ αὐθεντικῶν ἀρχαίων συγγραφέων. Ἐνεφανίσθη ἡ ἀρχαιότης περιστοιχιζομένη ὑπὸ τῶν παντοειδῶν αὐτῆς θελήτρων, ἅτινα δικαίως ἀνέδειξαν αὐτὴν μητέρα καὶ τροφὸν τῆς ἀνθρωπότητος: στενῶς ἐσχετίσθησαν οἱ ἀκροαταὶ μετὰ τῶν δεινοτάτων ῥητόρων, τῶν εὐφροεστάτων σοφιστῶν, τῶν ὑψηλοτάτων φιλοσόφων, τῶν μεγαλοφροεστάτων ποιητῶν καὶ ποιητριῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ὡς τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα, τὰς ἀμοιβαίας φιλίας καὶ ἀντιπαθείας, τὰς θλίψεις καὶ τὴν χαρὰν καὶ ἐν γένει τὸν ἰδιωτικὸν καὶ δημόσιον βίον ζωηρῶς εἶδον ἀπεικονιζόμενον: ἀνεγνωρίσθη δὲ ἐκ τίνος τεμαχίου αὐτολεξεί ἀναγνωσθέντος ἡ ἐπιτυχὴς ἐκλογή τῶν λέξεων καὶ ἡ τῶν φράσεων γλαφυρότης, αἱ χαρακτηρίζουσαι τὸ ἀριστοῦργημα τοῦ Βαρθολομαίου δαπανήσαντος τριάκοντα ὅλα ἔτη εἰς ἀνέγερσιν τοῦ κλασικοῦ τούτου μνημείου.

Ἐν τῷ δευτέρῳ δὲ αὐτοῦ μαθήματι ὁ κ. Καλλιάρχης λεπτομερῆ προσήνεγκε τῷ ἀκροατηρίῳ αὐτοῦ ἀνάλυσιν καὶ κρίσιν τοῦ συγγραμματος τοῦ ἀρχιεπισκόπου Φενελῶνος, ὅπερ φέρει τὸν γνωστὸν τίτλον « αἱ τύχαι τοῦ Τηλεμάχου ». Καὶ πρῶτον μὲν ὠμολόγησεν ὁ κ. Καλλιάρχης, ὅτι οὐδὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ ἀντίχτιον τῆς ἀληθείας περὶ τοῦ ἀριστοῦργηματος τούτου, ὅπερ ἀπαύγασμα τῆς λεπτοτάτης φιλοκαλίας καὶ τοῦ ὀρθοτάτου καὶ εἰλικρινεστάτου θαυμασμοῦ τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος ὃν θεωρητέον ὡς ἐπιτυχεστάτη τις συνέχεια τῆς Ὀδυσσεΐας. Ἀκολούθως δὲ κατέδειξε τὸν συγγραφέα κεκτημένον ὑπὲρ πάντα ἄλλον τοῦ ἐνδόξου ἐκείνου διὰ τε τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν ἀνθρωπότητα ἄπασαν ἸΖ' αἰῶνος τὴν ἔμφυτον φιλοκαλίαν, τὸ ζωηρὸν καὶ λεπτοφυές πνεῦμα, τὸν ὑψηλὸν καὶ γλαφυρὸν λόγον, τὴν κομψὴν ἀπλότητα, τὴν ποιητικὴν φαντασίαν τῶν κορυφαίων τῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος λαμπαδοκόμων προσφείς, ὅτι ὁ ἀναγινώσκων τὰς « τύχαις τοῦ Τηλεμάχου », τὸ

θελκτικώτατον τούτο ἀριστούργημα, ἐν ᾧ ἡ Ὀμηρικὴ ἀπλότης τοσοῦτον τεχνικῶς ἄμα καὶ ἀφελῶς μμιγμένη ἐστὶ μετὰ τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς, αἰσθάνεται πνευματικὴν ἠδονὴν, ἀναγκάζεται δὲ νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι καίπερ εἰς πεζὸν λόγον συντεταγμένον οὐχ ἤττον ἐκ τῶν λαμπροτάτων τυγγάνει ποιημάτων τῆς παγκοσμίου φιλολογίας.

Ἀνέπτυξε δ' εἶτα ἐπὶ τούτοις, πόσον πρέπει νὰ ἡ ἀγαστὸν καὶ σεβαστὸν μάλιστα παρ' ἡμῖν, ἅτε περιέχον ἀπειροῦς τῶν προγόνων ἡμῶν σκιαγραφίας οὐ μόνον μετὰ τέχνης σπανίας καὶ ὄντως κλασικῆς συνηρημολογημένας, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ εἰλικρινεστάτου ἔρωτος ἐμπνεομένας, ἀναπολούσας δὲ εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν τὰς ὠραιότητάς σκηνάς, τοὺς εὐγλωττοτάτους λόγους, τὰς ποιητικωτάτας περιγραφὰς καὶ αὐτῶν τῶν στίχων τοὺς πλείστους τοῦ ἀθανάτου ἀοιδοῦ, ὅσπερ ἐστὶν ὁ πατὴρ τῆς ποιήσεως τῶν πεπολιτισμένων λαῶν. Ὁ Ὀμηρος, εἶπεν ὁ κ. Καλλιᾶδης, ἐνέπνευσε τὸν Φενελῶνα, ὁ Ὀμηρος κατέστησεν αὐτὸν ἄριστον συγγραφέα, ὁ Ὀμηρος ἔδωκεν αὐτῷ τὴν κλεῖδα τῆς ἐκτιμῆσεως τῆς ἀρχαιότητος, δι' ἧς ἔδοξάσθη καὶ δοξασθήσεται ἐς αἰὶν ὑπὸ πάντων καὶ πασῶν ἀγαπώμενός τε καὶ θαυμαζόμενος. Μεθ' ὃ γενομένης τῆς ἀναλύσεως τοῦ πεζικοῦ τούτου ποιήματος, διηρημένου ὡς ἡ Ὀδύσεια εἰς εἴκοσι τέσσαρα κεφάλαια, οὐτινος καὶ ἀπηγγέλησαν μακρὰ καὶ ἐναρμόνιοι περικοπαί, ὅπως ἰδίωξ ὡς πεισθῶσιν οἱ ἀκροαταὶ περὶ τῶν κατακοσμούντων αὐτὸ ὑπερλάμπρων φιλολογικῶν ἀδαμάντων, ὁ λιγυρὸς ἀγορητὴς εἶπεν, ὅτι « αἱ τύχαι τοῦ Τηλεμάχου » καὶ « ἡ περιήγησις τοῦ νέου Ἀναγάρσιδος εἰς τὴν Ἑλλάδα » εἰσὶ πνευματικὴ πανδαισία τὰ μάλα ὑγιεινὴ, εὐχυμος καὶ ἀνταξία τῆς κλαισθησίας τῶν ἡμετέρων ὁμογενῶν τοῦ τε ὠραίου καὶ τοῦ ἐτέρου φύλου. Προσέθηκε δ' ἐν τέλει, ὅτι ὁ Φενελῶν καὶ ὁ Βαρθολομαῖος, οἱ τοσοῦτον δοξάσαντες τὴν γαλλικὴν φιλολογίαν τοῦ ΙΖ' καὶ ΙΗ' αἰῶνος καὶ ὧν τὴν μνήμην σεβαστὴν καὶ προσφιλεῖ ζωνηρῶς διατηρήσει ἡ ἀνθρωπότης ἡ πεπολιτισμένη εὐγνωμονοῦσιν, ἀντεδοξάσθησαν ὑπὸ τε τῶν συγχρόνων καὶ τῶν ἐπερχομένων γενεῶν· διότι διετέλεσαν πιστοὶ μιμηταὶ καὶ ὁπαδοὶ ἀφωσιωμένοι πρὸς ἐκείνους, οἵτινες καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν νικητῶν των διετήρησαν ἐνδοξον ὑπεροχὴν, τὴν διανοητικὴν, καὶ ἀδιάφθορον κράτος, τὸ τῆς μεγαλοφυΐας.

Τοιαῦτα δ' ἀκούσας τοῦ κυρίου Καλλιᾶδου

περὶ τῶν δύο τούτων λαμπρῶν ἔργων εἰσηγησαμένου, σπουδῆ ὠρμησα πρὸς τὸ ἐντὸς τοῦ περιβόλου καὶ τῆς πανηγύρεως, ἀλλ' ἔστην αἴφνης καὶ μικροῦ δεῖν *παλίνορος ἀπέστην* ἐπὶ μεγάλῳ καὶ παραδόξῳ φαινομένῳ! Ἐν πρώτοις γὰρ προθύροις ἄνδρα εἶδον, αἰείποτε μὲν χρημάτων ὑλικῶν καὶ παντὸς ἀργυρίου ἀνώτερον ἐκυτόν ἐπιδειξάμενον, παιδιόθεν δὲ πνευματικοῖς ἔργοις καὶ σοφοῖς μάλιστα προσεμιλοῦντα καὶ εἴπερ τις καὶ ἄλλος τὸν ὑλισμὸν γενναίως καὶ καρτερικῶς καταπατήσαντα, τὸν τοιοῦτον, λέγω, ἄνδρα παρὰ πᾶσάν μου προσδοκίαν εἶδον ἀπλήστως τοῖς νομίσμασιν ἐγκύπτοντα καὶ οἰοεὶ αὐτοῖς προσκυνοῦντα. « Τί παθῶν, ὦ γαθέ, εἶπον αὐτῷ — εὖνος γάρ μοι ἦν ὁ γεραρὸς ἄνθρωπος — τί παθῶν, εἶπον, τηλικόςδε ἦδη ὢν, ὅψε πως τῆς ἡλικίας γενόμενος τοῖς πρόσθεν καλινφδῶν οὕτω σφόδρα φιλαργυρεῖς; » Ἡπίως δ' οὗτος μειδιάσας, « μὴ σπεῦδε, εἰπέ μοι, ὦ μακάριε! οὐ γὰρ τῇ χρυσῇ ταύτῃ ὕλην θεραπείω οὐδὲ δουλεύω αὐτῇ, ἀλλὰ τὴν μορφήν τῆς ὕλης ταύτης θαυμάζων προσκυνῶ καὶ τιμῶ! ἀρχαίου γὰρ μεγαλείου ἐν τούτῳ ὄρω σκίαν! ἀρχαίας δόξης τὰ κερμάτια ταῦτα ἀπόζουσιν, ἀρχαίας Ἑλληνικῆς λαμπρότητος ἀποστίλβουσι! πρὸς τοῦτο ἀπόβλεψον καὶ ὁμολογήσων σαφῶς, ὅτι οὐδόλως οὐδέποτε φιλαργυρῶ, φιλάρχαιος δὲ μᾶλλον τυγγάνω ὢν ». Τὴν θρησκευτικὴν αὐτοῦ ταύτην πρὸς τὰρχαίαν εὐλάβειαν σεβασθεῖς καὶ τὴν συγγνώμην αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἀκαίρῳ ταύτῃ ἐκπλήξει μου αἰτησάμενος, θερμῶς αὐτοῦ ἐδεήθην, ὅπως ἴλεως ἡμῖν γενόμενος ἅπαντα ταῦτα σαφῶς καὶ ἡμῖν πᾶσιν ἐξηγήσεται, κοινωνοὺς δὲ τοῦ πρὸς αὐτὰ θαυμασμοῦ καὶ λατρείας αὐτοῦ ἡμᾶς καταστήσῃ.

Ἡμῖν δὲ χαριζόμενος, ὡς εἶθε τοῦτο ποιεῖν, ὁ δεινὸς τοῦ βήματος τούτου κατακτητὴς κ. Ἡρ. Βασιᾶδης καὶ ὀδηγὸν ἔχων τὸ περὶ νομισμάτων καὶ νομισματοσῆμων νεώτατον σύγγραμμα τοῦ μακαρίτου Φραγκίσκου Λενορμάνδου, τέσσαρας ἐποίησατο διαλέξεις περὶ τῆς νομισματικῆς τέχνης παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ νεωτέροις. Καὶ πρώτον λόγον ἐποίησατο περὶ τῶν πρώτων μέσων, ἃ ἐχρησίμευσαν τῷ ἀνθρώπῳ πρὸς συναλλαγὴν πρὸ τῆς εὐρέσεως τῶν νομισμάτων. Τοιαῦτα δὲ ἦσαν πρῶτον αὐτὰ τὰ προϊόντα τῆς γῆς, δεῦτερον τεμάχια ἀκχτέργαστα τῶν πολυτίμων μετάλλων, ὡς στερεῶν καὶ δυσφάρτων, ὡς χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ, σιδήρου· πλὴν δὲ τούτων τὰ ἔργα τῶν ἀνθρωπίνων χειρῶν, ὡς λείβητες,

ποτήρια, ὄπλα κλπ. ἀλλὰ καὶ ζῶα καὶ τὰ δέρματα αὐτῶν καὶ αὐτὸς τέλος ὁ ἄνθρωπος ἐπιταλασσομένους πρὸς ἐμπορεύματα.

Πάντα ταῦτα τὰ μέσα, λέγει ὁ κ. Βασιιάδης, εἰ πρόγονοι ἡμῶν μετεχειρίζοντο κατὰ τὸν Τρωικὸν πόλεμον, ὡς λέγει ὁ Ὅμηρος, ὅτι οἱ Ἄγριοι ἠγόραζον οἶνον διδόντες οἱ μὲν χαλκόν, οἱ δὲ σίδηρον, ἄλλοι δὲ βοῶν δέρματα, ἄλλοι δὲ βόας, ἄλλοι δὲ ἀνδράποδα.

Ἀλλὰ πρὸ τῶν Ἑλλήνων ἄλλα ἔθνη κρατῆα καὶ πολλῶ αὐτῶν πρεσβύτερα, οἱ Σῖναι, οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ Χαλδαῖοι, οἱ Ἀσσύριοι, ἠγνόουν ἐπίσης τὴν χρῆσιν τῶν νομισμάτων καὶ πολλὰς διῆλθον χιλιετηρίδας ἔχοντες τὰς μᾶλλον μὲν ἐκτεταμένους ἐμπορικὰς σχέσεις παρὰ πῖντα ἄλλον λαὸν τῆς ἀρχαιότητος, μέσα δὲ πρὸς συναλλαγὴν μεταχειριζόμενοι τεμάχια μετᾶλλων διαφόρων μορφῶν καὶ μεγέθους καὶ ζυγίζοντες αὐτά.

Προϊόντος τοῦ χρόνου ταῦτα ἐτελειοποιήθησαν λαβόντα βάρος καὶ ἀξίαν ὠρισμένην. Τοιῦτα ἦσαν οἱ σίκλοι τῶν Σημιτικῶν λαῶν καὶ οἱ χρυσοὶ καὶ ἀργυροὶ δακτύλιοι τῶν Αἰγυπτίων· οὐκ ἦσαν ὁμοῦ νομίσματα, διότι οὐδὲν εἶχον ἔμβλημα. Πρῶτοι οἱ Λυδοὶ ἐπὶ τεμαχίων χρυσοῦ ἐχόντων ὠρισμένον βάρος, καὶ ἔπειτα Φεῖδων ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀργείων ἐπὶ τεμαχίων ἀργύρου ἔθηκαν κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἡδού π. Χ. αἰῶνος ἔμβλημα ἥτοι τύπον ἐπίσημον, ἐγγυώμενον ὅτι τὸ σσημασμένον τοῦτο τεμάχιον ἔχει τὸ ὠρισμένον βάρος, τὸ δὲ μέταλλον καθαρὸν ἐστίν. Οὕτως ἀπηλλάγησαν οἱ ἄνθρωποι, λέγει ὁ Ἀριστοτέλης, τοῦ αἰωνίως ζυγίζειν.

Οἱ Ἕλληνας, λέγει ὁ κ. Βασιιάδης, φιλοτιμηθέντες, ἵνα τὸ ἔμβλημα καταστήσωσιν ἐπιφανέστερον, ἔθηκαν ἀντὶ περιωρισμένου σσημασματος ἀληθῆ τύπον καταλαμβάνοντα πᾶσαν τὴν δεξιὰν πλευράν, καὶ οὕτως ἐποίησαν τὸ νόμισμα καλλιτεχνικὸν ἔργον.

Οἱ Ἕλληνας δὲ συνετέλεσαν, εἴπερ τις καὶ ἄλλος λαὸς τῆς ἀρχαιότητος, εἰς τὴν ἐξάκλωσιν τῆς χρήσεως τοῦ νομίσματος. Κατὰ τὸν ἕκτον π. Χ. αἰῶνα οὐδεμία χώρα εἴτε ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος εἴτε ἐκτὸς ὑφ' Ἑλλήνων κατεχομένη ἐστερεῖτο ἰδίῳ νομίσματος, ἀλλ' ἐκάστη πόλις εἶχε καὶ τὸ νόμισμα αὐτῆς.

Οἱ Πέρσαι, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ κ. Βασιιάδου, παρὰ τῶν Λυδῶν ἔμαθον τὴν χρῆσιν τῶν νομισμάτων, εἰς δὲ τὴν Φοινικὴν ἢ χρῆσιν τῶν νομισμάτων εἰσήχθη κατὰ τοὺς Μηδικούς πολέμους, ὅτε οἱ Φοινίκες εἰς στενωτέρας ἤλ-

θον ναυτικὰς σχέσεις πρὸς τοὺς Ἕλληνας· καὶ ἐν Αἰγύπτῳ τὰ πρῶτα νομίσματα ἐκόπησάν ὑπὸ τοῦ σατράπου Ἀρυάνδου ἐν Μέμφιδι καὶ Ναυκράτιδι χάριν τῶν ξένων Ἑλλήνων καὶ Φοινικῶν.

Εἰς Ἰταλίαν τὸ νόμισμα εἰσήχθη ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν ἀποικιῶν τῆς μεγάλης Ἑλλάδος καὶ τῆς Σικελίας· καὶ ἐν Γαλλίᾳ δὲ καὶ Ἰσπανίᾳ τὸ νόμισμα ἐγένετο γνωστὸν ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν ἀποικιῶν τῆς Μασσαλίας· καὶ οἱ Καρχηδόνιοι δὲ τὴν χρῆσιν τῶν νομισμάτων παρέλαβον παρὰ τῶν Ἑλλήνων τῆς Σικελίας, ἀλλ' οὐκ ἤττον καὶ ἐν Ἀσίᾳ ἐν τῇ Βακτριανῇ καὶ ἐν τῇ Ἰνδικῇ αἱ κατακτήσεις τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἅμα τῷ Ἑλληνικῷ πολιτισμῷ διέδοσαν καὶ τὴν χρῆσιν τῶν νομισμάτων· ἡ δὲ μοναρχία τῶν Σελευκιδῶν ἐξήπλωσε τὴν χρῆσιν αὐτῶν εἰς τε τὴν βασιλείαν τῶν Χαρακηνῶν καὶ τὴν τῶν Πάρθων καὶ εἰς τὴν Ἀραβίαν· κατὰ δὲ τὸν Εὐξείνιον Πόντον καὶ τὴν Ταυρικὴν Χερσόνησον καὶ τὰς Παριστρίους χώρας αἱ αὐτόθι Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι ἐποίησαν γνωστὰ τὰ νομίσματα τοῖς βαρβάρους λαοῖς τῶν χωρῶν τούτων.

Τοιαῦται, λέγει ὁ κ. Βασιιάδης, ἦσαν αἱ μεγάλαι ὑπηρεσίαι τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους εἰς τὴν πρόοδον τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους διὰ τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξάκλωσεως τοῦ νομίσματος εἰς τὰ διάφορα ἔθνη τοῦ ἀρχαίου κόσμου.

Εἶτα ὁ κύριος Βασιιάδης ἐξετάζει, τί ἐκ τῶν τριῶν νομισματικῶν μετᾶλλων, τοῦ χρυσοῦ, ἀργύρου καὶ χαλκοῦ ἐχρησίμευεν ὡς βάσις, ὡς μονὰς καὶ ἐκανόνιζε τὸ νομισματικὸν σύστημα. Ἐν μὲν τῇ Ἑλλάδι ἦν ἐξ ἀρχῆς καὶ διέεμεινε μέχρι τέλους ὁ ἀργυρος, ἐν δὲ τῇ Ἀσίᾳ ὁ χρυσός, ἐν δὲ τῇ Ρώμῃ καὶ λοιπῇ Ἰταλίᾳ ὁ χαλκός μὲν μέχρι τοῦ 269 π. Χ., ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς ἐποχῆς μέχρι τῆς καταλύσεως τῆς δημοκρατίας ὁ ἀργυρος, ἐπὶ δὲ τῶν χρόνων τῆς αυτοκρατορίας ὁ χρυσός.

Οἱ δὲ τρόποι τῆς κατασκευῆς τῶν νομισμάτων ἦσαν δύο: ὁ διὰ χύσεως τοῦ μετάλλου ἀναλελυμένου ἐν μήτραις ἐκ δύο μερῶν συνθεθειμέναις ἐκ χώματος ἐφθοῦ, καὶ ὁ διὰ κρούσεως τιθεμένου μεταξὺ δύο μεταλλίνων ἰχνογραφημένων τύπων τοῦ φακοῦ, ἥτοι τοῦ στρογγύλου τεμαχίου τοῦ μετάλλου ἐν στερεῇ μὲν ὄντως καταστάσει, ἀλλὰ πεπυρακτωμένου, ὅπως διὰ τοῦ κτυπήματος ἀποτυπῶνται εὐκολώτερον τὰ ἰχνογραφήματα τῶν τύπων.

νομισμάτων τῶν Ἀθηνῶν, ἡ κεφαλὴ τοῦ Ποσειδῶνος ἐπὶ τῶν νομισμάτων τῆς Ποσειδωνίας, οἱ δελφίνες ἐπὶ τῶν νομισμάτων τῶν Δελφῶν κλπ.

Ἐκ τῶν νομισμάτων τινὰ εἶχον διεθνῆ κυκλοφορίαν. ἐγρησόμενον δηλονότι εἰς τὰς συναλλαγὰς τῶν διαφόρων ἔθνων. Τοιαῦτα ἦσαν τὰ τετράδραχμα τῶν Ἀθηνῶν, ὕστερον ὁ ἀργυροῦς στατήρ τῆς Ρόδου, ὁ χρυσοῦς τῆς Κυζίκου, ὁ χρυσοῦς τοῦ Φιλίππου, τὰ νομίσματα τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου κλπ.

Τοὺς τύπους τούτων τῶν νομισμάτων ἀντέγραψαν καὶ οἱ βάρβαροι λαοί, ὅτε ἠθέλησαν ἴδια νομίσματα νὰ κόψωσιν ἐν Γαλλίᾳ, ἐν Ἰσπανίᾳ, ἐν ταῖς Παριστιαῖς χώραις καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἐν Ἀραβίᾳ καὶ αὐτῇ τῇ Βακτριανῇ κλπ.

Τοιαῦτά τινα εἰπὼν ὁ κ. Βασιλάδης περὶ τῶν ἀρχαίων νομισμάτων μετέβη εἰς τὴν ἐξιστόρησιν τῆς νομισματικῆς τέχνης παρὰ τοῖς νεωτέροις.

Ἀπὸ τῆς εἰσβολῆς, λέγει, τῶν βαρβάρων καὶ μέχρι τοῦ II' αἰῶνος τὰ νομίσματα ἐν τῇ Δύσει οὐδένα ἔφερον τύπον καλλιτεχνίας· ἡ νομισματικὴ οὖν οὐκ ἦν τέχνη τῶν καλῶν, ἀλλὰ βίανυσον ἐπάγγελμα πρὸς κατασκευὴν νομισμάτων. Οἱ τύποι ἔλαβον ἐκτέρωθεν σχῆμα ἐπίπεδον, οὐδεμίᾳ πρωτοτυπίᾳ, τὰ νομίσματα ἦσαν βάρβαρος καὶ ἐξηγρησμένη ἀπομίμησις τῶν αυτοκρατορικῶν νομισμάτων· οἱ ἐπίπεδοι τύποι τῶν μεσαιωνικῶν νομισμάτων διατηρήθησαν καὶ ἐν τοῖς νεωτέροις νομίσμασι, διὸ καὶ οὐδέποτε ἀφίχθησαν εἰς τὴν τελειότητα τῶν ἀρχαίων νομισμάτων.

Οὐδεὶς ἔσχε τὴν ἰδέαν, ἵνα ἀναλάβῃ τὰς παραδόσεις τῆς ἀρχαίας νομισματικῆς οὔτε ἐν τῇ μορφῇ τῶν νομισμάτων οὔτε ἐν τῇ σχεδιογραφίᾳ τῶν τύπων. Οἱ νομισματοκόποι ἦσαν τὸ κατ' ἀρχαίαν βασιλικοὶ ὑπάλληλοι περιφερόμενοι εἰς τὰς ἐπαρχίας μετὰ τοῦ ἐπιτετραμμένου τὴν σύναξιν τῶν φόρων εἰσπράκτορες, ὅς ἐλάμβανε μέταλλον, καὶ ὅτε συνήθριζε ποσόν τι, οἱ νομισματοκόποι ἔκοπτον αὐτὸ εἰς νόμισμα φέρον τὸ ὄνομα αὐτῶν καὶ τὸ τῆς πόλεως ἢ κόμης, ἐν ἧ ἔκοψαν αὐτό. Ἐπὶ τῆς Καρολικῆς δυνάστείας τὸ κόπτειν νόμισμα ἦν ἀποκλειστικὸν βασιλικὸν προνόμιον, ἀλλὰ προϊόντος τοῦ χρόνου τὸ προνόμιον ἐδόθη τοῖς ἀρχιεπισκόποις, τοῖς ἐπισκόποις, τοῖς μοναστηριαῖς, τοῖς βαρῶναις.

Ἀπὸ δὲ τῆς ἀναγεννήσεως τῶν γραμμάτων καὶ τεχνῶν ἡ νομισματικὴ διηρέθη εἰς δύο:

ἡ ἀργυροκοπία καὶ ἡ χρυσοκοπία. Ἡ ἀργυροκοπία ἐκτελεστο ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἰωνίας ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς. Ἡ χρυσοκοπία ἐκτελεστο ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἰωνίας ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς. Ἡ ἀργυροκοπία ἐκτελεστο ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἰωνίας ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς. Ἡ χρυσοκοπία ἐκτελεστο ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἰωνίας ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς.

Ἡ ἀργυροκοπία ἐκτελεστο ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἰωνίας ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς. Ἡ χρυσοκοπία ἐκτελεστο ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἰωνίας ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς. Ἡ ἀργυροκοπία ἐκτελεστο ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἰωνίας ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς. Ἡ χρυσοκοπία ἐκτελεστο ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἰωνίας ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς.

Ὁ κύριος Βασιλάδης ἐξιστόρησε τὴν ἀνάπτυξιν τῶν τύπων μέχρι τῆς τελειότητος αὐτῶν. Τὸ κατ' ἀρχαίαν τὰ νομίσματα ἐπὶ μιᾷ μόνῃ πλευρᾷ εἶχον τύπον, καὶ ἐν τῇ ἐτέρᾳ εἶχον τετράγωνον κοίλον καὶ κενόν, ἦσαν δὲ καὶ ἀνεπίγραφα· ἀλλὰ προϊόντος τοῦ χρόνου τὰ νομίσματα ὑπέστησαν μεταβολὰς καὶ αἱ μεταβολαὶ αὐταὶ ὡς πρὸς τοὺς τύπους μάλιστα ἀποτελοῦσι τὰς διαφορὰς ἐποχῶν τῶν νομισμάτων· π. γ. τὸ ἀρχαῖον νόμισμα τῶν Ἀθηνῶν ἔφερε μόνον γλαυκὰ, ἀλλ' ἐπὶ Παισιστράτου ἐπὶ μὲν τῆς δεξιᾶς πλευρᾷ ἐτεθη ἡ κεφαλὴ τῆς Ἀθηνᾶς, ἐπὶ δὲ τῆς ἀριστερᾷ ἡ γλαυκὴ. Τοιαῦται μεταβολαὶ πρὸς τελειοποίησιν τῶν τύπων ἐπῆλθον καὶ εἰς τὰ νομίσματα τῶν ἄλλων πόλεων.

Ἐπειδὴ δὲ ἐκάστη πόλις εἶχεν ἴδιον νόμισμα καὶ ἴδιους τύπους, κατὰ λαμβάνει ἕκαστος, ὅποιας συντόνους μελέτας ὀφείλει νὰ καταβάλῃ, ὅπως γινώσκῃ τινὰ λάβῃ τῶν διαφόρων τούτων τύπων καὶ τῶν μεταβολῶν αὐτῶν.

Ὁ τύπος ἐκάστης πόλεως εἶναι τὸ σύμβολον αὐτῆς καὶ ἡ ἐγγύησις ὅτι τὸ νόμισμα γνήσιον καὶ ἀκεραῖον ἐστίν· οἱ δὲ λόγοι, ἐξ ὧν λαβοῦσιν ἀφορμὴν αἱ πόλεις ἐποιήσαντο ἐκλογὴν τῶν νομισματικῶν αὐτῶν τύπων, ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον θρησκευτικοὶ καὶ μυθολογικοὶ· εἶον ἡ κεφαλὴ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ ἡ γλαυκὴ ἐπὶ τῶν

εις τὴν κατασκευὴν τῶν νομισμάτων καὶ εἰς τὴν τῶν νομισματοσῆμων ἢ μεταλλίων. Τὸ νόμισμα οὐ τοσοῦτον ἐτελειοποιήθη ὅσον τὸ νομισματοσῆμον, ὅπερ ἀπέβη καλλιτέγνημα· καλλιτέγνημα διαπρέψαντες ἐπὶ τῇ κατασκευῇ νομισματοσῆμων ἐγένοντο πολλοὶ ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν Γερμανίᾳ, ἐν Γαλλίᾳ, μάλιστα ἐν Ἰταλίᾳ, ὅπου τὸ πρῶτον ἐκαλλιεργήθη ἡ τέχνη τῶν νομισματοσῆμων. Τὰ νομίσματα ὁμῶς ἔμειναν καὶ ἐκ ὑποδεστέρας μοίρας ἢ ὑποδεστέρα δὲ αὕτη κατάστασις τῆς νομισματικῆς τέχνης τῶν νεωτέρων συγκρινομένης πρὸς τὴν τῶν ἀρχαίων προέρχεται ἐκ τῆς ἀδυναμίας τῶν τεχνιτῶν, ἵνα ἐφίκωνται τῆς πλαστικῆς τελειότητος τῶν τύπων ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου δίσκου, ὅς οὐδαμῶς ἐστὶ πρόσφορος τῇ τέχνῃ καὶ ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν τρόπων τῆς κατασκευῆς· ἡ τέχνη οὐδαμῶς ὠφελείται ἐκ τῶν ἰσχυρῶν μηχανῶν· ἡ εὐρεσις τοῦ ἀλτήρος (balancoire) ὑπέβλεπεν ὀλεθρία τῇ νομισματικῇ καλλιτεχνίᾳ.

Ἐν Γαλλίᾳ οἱ νομισματοκόποι ἀπέβησαν ἰσχυροτάτη συντεχνία ἔχουσα πολλὰ προνόμια καὶ πολλάκις ἐναντιουμένη εἰς τὴν πρόοδον τῆς τέχνης· ἡ συντεχνία κατηργήθη ὡς καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως.

Τοιαῦτά τινα περὶ τῆς τῶν ἀρχαίων νομισματικῆς τέχνης παρὰ τοῦ σοφοῦ ἡμῶν ἐταίρου καὶ στεροῦ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ἐξ ἀρχῆς στύλου κ. Ἡρ. Βασιάδου ἀκροασάμενοι καὶ σωφώτεροι ἡμῶν αὐτῶν γενόμενοι, ἐχωρήσαμεν περαιτέρω τῆς ἐκθέσεως, ὅποτε καὶ τῷ νεαρῷ ἡμῶν ἐταίρῳ ἐνετύχουμεν, τῷ κ. Ἀθ. Παπαδοπούλῳ Κεραμῇ, ᾧ τοσοῦτον ἐλάττωμα ἐντυχόντες, καθόσον ἀπὸ τοῦ Πακτωλῶ καὶ τῶν τοῦ Κροίσου θησαυρῶν ἐπυθόμεθα αὐτοῦ ἐρχομένου· ἀλλ' ἡ χαρὰ ἡμῶν ἀπεσβέσθη εὐθύς ὡς τάχιστα ἤκουσαμεν αὐτοῦ λυπηρῶς ἡμῖν διηγησαμένου, ὅτι στείρος ἦδη ὁ χρυσορροῆς Πακτωλός, φροῦδοι πάλαι οἱ τοῦ Κροίσου θησαυροί. Ἐν μεγάλῃ δὲ σπουδῇ τοσαύτης τινᾶς διηγήσατο ἡμῖν ἀναμνήσεις ἐκ τῆς ἐπισκέψεως τῆς πάλαι ποτὲ πλουσίας καὶ εὐδαίμονος πρωτεύουσης τοῦ Λυδικοῦ βασιλείου, ἣν ἀπὸ τῆς Σμύρνης ὁρμώμενος ἐπεχείρησεν ἐν ἔτει 1877.

Ἐν πρώτοις λίαν σαφῶς περιέγραψεν ἡμῖν τὴν Ἑρμαϊκὴν πεδιάδα, δι' ἧς ῥέει ὁ ποταμὸς Ἑρμῶς πικίων καὶ λιπαίων αὐτήν, τὸν ἀπόταμον Πακτωλόν, ὃν εὖρα νῦν ἀπλοῦν μακρὸν, πτωχόν, γεγηρακότα· οὕτως ἡ δόξα ἰὸ πλοῦτος ἀστατος οὐ μόνον τοῖς θνητοῖς

ἀνθρώποις ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀθανάτοις ποταμοῖς! περιέγραψεν ἡμῖν τὴν ἀκρόπολιν τῶν Σάρδεων, τὸν ἐν αὐτῇ περὶσημον πάλαι ναὸν τῆς Κυβέλης, οὐ σώζονται δύο ὑψηλότατοι κίονες, ὧν αἱ βάσεις εὐρίσκονται εἰς βάθος πολλῶν μέτρων ἐνεκα τῶν ἐκ τῆς ἀκροπόλεως διὰ τῶν βροχῶν καταρρέοντων χωμάτων, ἅτινα ἐκάλυψαν ἅπαν τὸ ἔδαφος τοῦ ναοῦ τούτου. Περιγράφας δὲ καὶ τὰ λοιπὰ αὐτόθι ἀρχαῖα εἰρήπια μετέβη εἴτα εἰς σειράν τάφων ἐσηματισμένων ὡσεὶ λῶφον ἐκ χωμάτων· οἱ τάφοι οὗτοι κεῖνται εἰς ἰκανὴν ἀπόστασιν ἀπέναντι τῶν Σάρδεων, εἰσι δὲ ἄπειροι καὶ καλοῦνται σήμερον τουρκιστὶ *μπὶν τεπέ* (χιλία ὑψώματα)· μεταξὺ δ' αὐτῶν ὁ πάντων ὑψηλότατος ἀποδίδεται τῷ Κροίσῳ. Μετὰ τὴν συνοπτικὴν δὲ τεχνικὴν καὶ τούτων περιγραφὴν ἀφηγήθη καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς πόλεως ταύτης ὡς πρωτεύουσης τοῦ Λυδικοῦ βασιλείου ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τοῦ Κροίσου, παρακολουθήσας ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ καὶ τὴν νεωτέραν ἱστορικὴν κριτικὴν.

Τοσαῦτα τοῦ ἀπὸ τῆς Ἰωνίας κυρίου Κεραμῆως· παρ' οὐ μαθόντες, ὅτι καὶ ἡ Σαπφῶ ἐπιδήμιος καὶ ἐν τῇ πανηγύρει, ἐσπεύσαμεν πρὸς τὴν σοφὴν γυναῖκα, ἵνα καὶ αὐτῆς τινα ἀκροασώμεθα. Καὶ οὕτως αὕτη ἐν μέσῳ πολλῶν ἀκροατῶν ἀμροτέρου τοῦ φύλου, ἡ κυρία Σαπφῶ Λεοντιάς, ἐν ἐνὶ μακροτάτῳ καὶ πολυῶν μαθήματι συνεγίζουσα τὰ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ βήματος ὑπ' αὐτῆς διδαχθέντα, κατήρξατο τοῦ δευτέρου μέρους τῆς διαλέξεως αὐτῆς, ἧς τὸ θέμα: ἡ γυνὴ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τραγωδίᾳ, ἐν ᾗ ὀλίγα προομιμασμένη ἐπελάθετο τοῦ ζήτηματος διατυπωθέντος ὑπ' αὐτῆς ὡδε: «Εἰ ἡ γυνὴ εἰσαγομένη ἐν τῷ Ἑλληνικῷ δράματι καὶ ὡς μήτηρ μὲν καὶ σύζυγος εἰκονιζομένη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὐχὶ ἀγαθὴ οὐδὲ καλὴ βεβαίως, τούναντιον δὲ παριστανομένη ἀρίστη καὶ καλλίστη ὡς παρθένος, θυγάτηρ καὶ ἀδελφὴ, ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἐπλάττετο τοιαύτη, ἧ καὶ ἦν τοιαύτη τις ἐν τῷ πραγματικῷ βίῳ κατ' ἐκείνους ἦδη τοὺς κλασικοὺς χρόνους, καθ' οὓς ἐγεννήθη καὶ ἤμασσεν ἡ δραματικὴ ποίησις». Οὕτω δὲ διατυπώσασα τὸ θέμα ἀπέδειξε τὸ καθ' ἑαυτὴν διὰ πολλῶν, ὅτι ἡ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τραγωδίᾳ τοιαύτη παριστωμένη γυνή, καίτοι δὲν ἦτο φύσει διαφέρουσα τῶν νῦν γυναικῶν, καίτοι εἶχε βεβαίως κατ' ἀρχὴν τὰ αἰσθητικὰ καὶ τὰ συναισθητικὰ τὰ ἀγαπητὰ καὶ ἐράσιμα τῆς ἀγαπώσης καὶ διὰ παντὸς συμπαιθούσης καὶ πρὸς βοή-

θειαν και περιβαλψιν αείποτε ὀργώσης γυναι-
κειάς ψυχῆς, καίτοι εἶχε κατὰ βάθος τὴν γυ-
ναικειαν φύσιν τὴν ἐρατεινὴν καὶ ῥοδόεσσαν,
κατὰ τὴν μορφὴν ὁμως καὶ τοὺς τρόπους τῶν
ἐνεργειῶν καὶ ἐν γένει κατὰ τὸ ἦθος καὶ τὴν
ὄψιν τοῦ χαρακτήρος καὶ ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἐ-
πλάττετο, οἷα παρίστατο ἐν τῷ δράματι, καὶ
ἦν πῶς καὶ τοιαύτη ἐν τῷ πραγματικῷ κατὰ
τοὺς χρόνους ἐκείνους βίῳ.

Προέβη δὲ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τούτου ἀπὸ τῶν
αἰτίων, ἅπερ ἀπέδειξε τρία καὶ εἰσι τὰ ἐξῆς :

Α'. Οἱ γενικοὶ ὄροι καὶ αἱ συνθῆκαι, αἵπερ
ὑπῆρχον ἐν τῷ δράματι δεδομένοι καὶ ἐδέ-
σμευον τὸν ποιητὴν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς
τραγωδίας, καὶ καθ' ἃς ἐκείνος ἦν ὑποχρεωμέ-
νος, ἵνα δανειζῆται τὰς τε πράξεις καὶ τὰ πρό-
σωπα ἐκ τῶν ἠρωικῶν χρόνων καὶ πλάττη
τὰς μορφὰς αὐτῶν ἐπὶ τῶν παραδόσεων, ἅμα
δὲ καὶ τὰ συμβαίνοντα κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐ-
τοῦ νὰ ὑπαινίττηται ἐν αὐτοῖς. Καὶ οὕτως,
εἶπεν, αἱ μὲν βάσεις καὶ αἱ οὐσίαι τῶν μορ-
φῶν ἐκείνων εὐρίσκονται ἐν τῷ πραγματικῷ
βίῳ τῷ ὑπ' ὄψει τοῦ ποιητοῦ, μήτηρ δηλαδὴ,
σύζυγος, ἀδελφὴ, θυγάτηρ, αἱ δὲ μορφαὶ καὶ
τὰ σχήματα ἐξήγοντο εὐχερῶς ἀλλὰ καὶ ἀ-
ναγκαιῶς ἅμα ἐκ τοῦ μεγάλου ἐπικού κόσμου,
ἐκ τοῦ ἀνεξάντλητου ἐκείνου ταμείου τῆς μυ-
θικῆς καὶ ἠρωικῆς ποιήσεως.

Κατὰ τοὺς ἠρωικοὺς δὲ χρόνους, ὅθεν ἐ-
λάμβανον οἱ ποιηταὶ ἐκεῖνοι τὰ πρόσωπα καὶ
τὰς μορφὰς, ἐπεκράτει πολὺ τὸ ἀφελές καὶ ἀ-
πλοικὸν καὶ φυσικὸν ἐν γένει, τὰ δὲ αἰσθημά-
τα ἐξεδηλοῦντο ἄνευ ἐπιφυλάξεως, ἐτι δὲ καὶ
μετὰ σφοδρότητος, ὡς συμβαίνει παρὰ τοῖς
παιδίοις, καὶ σχεδὸν μετὰ φυσικῆς τινοῦ ἀ-
γριότητος καὶ παντάπασιν ἀνυποκρίτου παρ-
ρησίας εἰς πραγμάτων διὰ τῆς βουλήσεως
ἐξωθοῦντο.

Ἡ δραματιζομένη γυνή, ἡ ἠρωὶς ἐκείνη
ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Μηδείας καὶ Ἰοκάστης καὶ
πάσης ἄλλης, δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ὑπομέ-
νη καὶ ἐγκαρτερῆ, ὅπερ ἡ τέχνη, ἡ παιδεία,
ἡ μόρφωσις, ὁ πολιτισμὸς παρέχει· ρίπτεται
εἰς τὸ ἔργον ἄνευ περιστροφῶν ἀπλῶς καὶ φυ-
σικῶς, ἢ μᾶλλον μεθ' ὑπερβαλλούσης φυσικό-
τητος καὶ ἐμπαθείας· ὄρμαξ, ὄρμαξ, δὲν κρύ-
πεται· δὲν ἐργεταὶ κατὰ τοῦ ἀδικήσαντος αὐ-
τὴν διὰ πλαγίας ὁδοῦ, ἀλλ' ὁμόθεν καὶ ἐκ τοῦ
συστάδην καὶ κατ' εὐθύ· καὶ οὐδὲ πιθάνος κη-
θίστατο ὁ ποιητής, ἂν μὴ τοιαύτην παρίστη
τὴν ἠρωίδα του, τὴν Κλυταιμνήστραν αὐτοῦ
καὶ Μηδείαν.

Ἄλλ' ὁμως, λέγει ἡ ἐλλόγιμος κυρία Σαπ-
φὼ Λεοντιάς, οἱ ποιηταὶ ἐκεῖνοι ἀναπλάττον-
τες τὴν γυναῖκα ἐκ τῶν μυθικῶν παραδόσεων
συμφώνως πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς δραματικῆς
ποιήσεως καὶ κατὰ τὸν ἐν τῇ ἐθνικῇ συνειδή-
σει διατετυπωμένον μῦθον ἐφύλαττον μὲν κατ'
ἀνάγκην τὰ ἠρωικὰ αἰσθημάτα, ἐποίκιλλον ὁ-
μως τὸν τρόπον, δι' οὐ ἐξεδήλουν αὐτά, μᾶ-
λιστα ἔνεκα τῆς ἀτομικῆς αὐτῶν ἰδιοφυίας καὶ
τῆς γλωσσικῆς μορφώσεως καὶ συνωδᾶ δὲ πρὸς
τὴν παιδεῖαν καὶ τὴν καλαισθητικὴν ἀνάπτυ-
ξιν τοῦ δημοσίου, δι' ὃ ἐποίουν. Ἐνταῦθα δὲ
γενομένη ἀνέπτυξε διὰ μακρῶν τὴν διαφορὰν,
ἣν ἀπαντῶμεν παρὰ τοῖς τρισὶ μεγάλοις ἡμῶν
δραματοποιοῖς πρὸς ἀλλήλους καὶ ἐν ἄλλοις
καὶ ὡς πρὸς τὴν παράστασιν τῆς γυναικὸς ἐπὶ
τῆς σκηνῆς.

Δεύτερον αἴτιον ὑπέδειξε τὴν φύσιν αὐτῆς
τῆς ἀρχαίας τραγωδίας, ἣτις ἦν μᾶλλον θρη-
σκευτικὴ ἢ καθαρῶς ἠθικὴ· καθ' ὅσον ἡ ἀρ-
χαία τραγωδία ἦν οὐχὶ εἰκὼν τῆς πᾶλης τῆς
ἐλευθέρου τοῦ ἀνθρώπου βουλήσεως κατὰ τοῦ
κακοῦ, ἀλλὰ τοῦ δεινοῦ καὶ παραβόλου ἀγῶ-
νος τοῦ ἀρχαίου ἀνθρώπου κατὰ τῆς σιδηρᾶς,
ὡς ἐφρόνου, εἰμαρμένης τῆς ἀναποδράστως
ἀποφασίζούσης τὰ κατ' αὐτοῦ κακά. Καὶ τὴν
ιδεῖαν ταύτην ἀγαγοῦσα εἰς τὴν πανάρχαιον
τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας σκηνήν, καθ' ἣν ἀ-
ναγράφεται ἡ τοῦ πρωτοπλάστου εἰς τὸ κακὸν
ὑποδούλωσις, ὅτε αὐτοθούλως κατὰ τοῦ ἠθι-
κοῦ νόμου ἀντιστρατευόμενος ἐχωρίσθη ἀπὸ
τοῦ ἀγαθοῦ καὶ εἰς τὸ κράτος τοῦ κακοῦ πα-
ραδοθεὶς ἐξησθένησε κατὰ τὴν νοητικὴν καὶ
τὴν βουλευτικὴν δύναμιν καὶ ὑπὸ τὸν ζυγὸν
τῆς κακίας κητυπετάγη, ἀλύτρωτος αὐτοῦ αἰ-
χμάλωτος γενόμενος, ἀπέδειξεν, ὅτι τὸ μᾶλ-
λον ὑπὸ τοῦ συναισθηματικοῦ καὶ τοῦ ὀρεκτι-
κοῦ κατεγόμενον φῶλον τῆς ἀνθρωπότητος,
ἡ γυνή, ἡ πρώτη ἐκείνη σύζυγος κατὰ τὸ γρα-
φικὸν ῥῆμα παρυσύρθη εἰς τὸ εἰρημένον κακὸν
ὑπὸ τοῦ εὐερεθίστου θυμικοῦ καὶ τοῦ περιέρ-
γου αὐτῆς ἰδιώματος, καὶ οὐ μόνον αὐτὴ ἀλλὰ
καὶ τὸν σύζυγον αὐτῆς παρέσυρε, καὶ οὕτω
διεδόθη κατὰ παράδοσιν εἰς τὴν συνειδήσιν πάν-
των τῶν ἐθνῶν, ὅτι αἰτίαι πρώτη τῶν δυστυ-
χιῶν καὶ συμφορῶν τοῦ συζύγου καὶ δὴ καὶ
πάντων τῶν ἀνθρώπων αὐτὴ ἐγένετο. Διὸ καὶ
ἐπεκράτησε παρὰ τοῖς Ἀσιατικοῖς μάλιστα
λαοῖς ζωηροτάτη ἡ περὶ τῆς γυναικὸς αὐτῆς
καὶ διὰ ταῦτα ὅ τε πολὺς τῆς γυναικὸς περιο-
ρισμὸς παρ' αὐτοῖς καὶ ἡ λίαν χαμηλὴ αὐτῆς
θέσις ἀπέναντι τοῦ ἄρρενος. Ἐντεῦθεν, εἶπε,

καὶ ἡ Ἑλληνικὴ διάνοις ἐν τε τῷ ἔπει καὶ τῇ τραγωδίᾳ παρίστησι τὴν γυναῖκα ἐν τῇ ἀσπύρῃ μάλιστα τῆς συζύγου πρωτουργὸν πάσης οἰκογενειακῆς καὶ ἔθνικῆς συμφορᾶς, πλάτυσαν καὶ ἀπατῶσαν τὸν ἄνδρα, ἀθετοῦσαν τὰ συζυγικά καθήκοντα καὶ τῶν τέκνων ἐπιληθνομένην, ὡς ἡ Ἑλένη, ἐν ἄφρονι διανοίᾳ καὶ νεωτερικῇ ὀρμῇ νυμφευομένην τὸν υἱόν, ὡς ἡ Ἰοκάστη κλπ. καὶ ἐν τούτοις ὁμως αἰπωμένην τὸ θεῖον διὰ τὰς ἀτασθαλίας αὐτῆς· διὰ τοῦτο καὶ παρὰ τοῦ ἀνδρὸς πρώτου ἔμαθεν «ἡ γυνή, ἣν ἔδωκός μοι, πταίει», ἤτοι ὦ, θεε, πταίεις δούς μου τὴν γυναῖκα, ὡς εἶπεν ἐκεῖνος.

Ὅτως ἡ θρησκευτικὴ μᾶλλον φύσις τῆς τραγωδίας, οἷον ἐσκιαγράφησεν αὐτήν, ὑπεχρέου τὸν ποιητὴν, ἵνα ζωγραφῇ μὲν τὴν γυναῖκα, συζύγον καὶ μητέρα, διὰ τῶν ἀσχημοταίτων τοῦ ἠθικοῦ χαρακτῆρος γράμμων, πλάττῃ δὲ αὐτὴν κινουμένην, ὡς καὶ τὸν ἄνδρα, ὑπὸ ἐξωτερικῆς αἰτίας, ὑπὸ ἀμειλίχτου ἀναπιδρίστου εἰμαρμένης.

Παρετήρησε δ' ἐπὶ τούτοις ἡ κ. Σαπφῶ Λιοντιάς, ὅτι ὅσον σὺν τῇ προόδῳ τοῦ χρόνου ἐπισχύνοντο αἱ φιλοσοφικαὶ μελέται καὶ σκέψεις καὶ ὑπεισηῶν ἀλλοιώσεις εἰς τὸν κύκλον τῶν θρησκευτικῶν δοξασίων κλπ. τόσον καὶ παρ' ἐκείνῳ τῶν τριῶν μεγάλων τραγωδοποιῶν ἡ διαγραφή τῶν τῆς μητρὸς καὶ συζύγου μορφῶν τῆς γυναικὸς φθίνειται τροποποιουμένη, καὶ εἶδειξε τοῦτο ἐν τῷ Αἰσχύλῳ, Σοφοκλεῖ καὶ Εὐριπίδῃ διὰ μακρῶν, εἰσάγουσα καὶ χωρὶς ἐκ τῶν ποιητῶν τούτων. Ἐκ τούτων ἀπέδειξε, ὅτι ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τραγωδίᾳ διαδραματίζεται τις πόλεμος ἀσπονδος καὶ ἀκήρυκτος πρὸς τὸν ἄνδρα, συζύγον καὶ μητέρα, πρὸς τὸν ἄνδρα, συζύγον καὶ πατέρα, ἀντιπαρθεῖσα πρὸς αὐτὴν τὴν γυναῖκα, ὡς θυγατέρα καὶ ἀδελφὴν, ὅτε παρίσταται ἐν φιλικωτάτῃ πρὸς τὸν ἄνδρα σχέσει, ἐν θέσει ἀρίστου συνερῶφου καὶ συναργοῦ καὶ κηδεμόνου καὶ ἀναπτύξασα πῦθι ἐκ τῶν λόγων, οὐσπερ ἐπὶ τούτου εἰσαίρη.

Ἐνεῦθεν μετέθη ἡ κ. Σαπφῶ Λιοντιάς εἰς τὸ τρίτον αἴτιον τῆς τοιαύτης παραστάσεως τῶν μορφῶν τῆς γυναικὸς ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τραγωδίᾳ, ὅπερ, εἶπεν, εἶναι ἡ (ὡς καὶ ἐκ τῶν προηγουμένων ὑπεδηλώθη) ἐν τῷ Ἑλληνικῷ πνεύματι περὶ αὐτῆς ὑποκειμένη κρίσις, καὶ ἡ οἰκιακὴ καὶ κοινωνικὴ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις θέσις αὐτῆς ἰδίᾳ κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους· καὶ τοῦτο δ' ἀνεπτύξεν ἡ ἐλλόγιμος κυρία δι-

ἀποδείξω ἐκ τοῦ ὅλου τῶν ἀρχαίων βίου, δείξασα τὴν περὶ τοῦ γάμου παρ' αὐτοῖς ἰδέαν, τὴν ἐν τε τῇ οἰκίᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ θέσιν τῆς γυναικὸς ἀπέναντι τοῦ ἀνδρὸς, τὴν μητρικὴν αὐτῆς ἀδράνειαν καὶ ἀνικανότητα καὶ τὴν σχετικῶς πρὸς ταῦτα ἀμφοτέρωθεν δεδομένην αὐτῇ παιδευσιν καὶ ἀνατροφῆν, ἄπερ πάντοτε ἐμόρφουν καὶ παρεσκεύαζον τὴν γυναικῆ τοιαύτην, οἷον παριστῶσιν αὐτὴν οἱ τραγικοὶ ἀναφορικῶς τοῦ τῆς συζύγου καὶ μητρὸς προορισμοῦ αὐτῆς καὶ τῆς μετὰ τοῦ ἀνδρὸς συμβιώσεως τῆς, καὶ κατέληξε τὸν λόγον εἰς τὴν περισπούδαστον πάντοτε ἰδέαν, ὅτι ταῦτα πάντα διώρθωσε τὸ ἀναγεννητικὸν πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅστις εἶναι ὁ γενέτης τοῦ περιλαλήτου τῶν ἡμετέρων χρόνου πολιτισμοῦ, καὶ πρὸς ὃν ὀφείλομεν ἐνδόμυχον εὐγνωμοσύνην, διότι τὴν ἀληθῆ σχέσιν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ θεῖον κατέδειξε, πάντα ἐν τῇ οἰκίᾳ θέσει ἤγαγε, τὸν ἄνδρα ἔθηκεν ὅπου δεῖ ἀπέναντι τῆς γυναικὸς καὶ τὴν γυναῖκα ἀπέναντι τοῦ ἀνδρὸς ἀναδείξας αὐτὴν ὡς μητέρα, ὡς σύζυγον, ὡς ἀδελφὴν, ὡς θυγατέρα, γνησίαν ἰέρειαν καὶ λειτουργὸν καὶ ἐντολοδόχον τῆς θεῆς πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἀγάπης. Καὶ τοιαύτη μὲν ἡ γυνή ἐστὶ νῦν ἐν τῷ πραγματικῷ χριστιανικῷ βίῳ καὶ ὀφείλει εἶναι, τοιαύτη δὲ καὶ ἐν τῇ νέᾳ τραγωδίᾳ παρίσταται.

Τοιαῦτα παρὰ τῆς σοφῆς διευθυντρίας τῆς Παλλάδος ἀκούσαντες, πλείω δὲ περὶ τῶν σήμερον καὶ τῶν ἐν τῷ μέλλοντι γυναικῶν ἐλπίσαντες καὶ διὰ τοῦτο εὐθυμότεροι καταστάτες ἐχωρήσαμεν εἰς τὸ κέντρον τῆς ὄντως πνευματικῆς ἐκθέσεως, ἐνθα χαρὰ καὶ εὐφροσύνη ἐβασίλευε, γέλωτες δὲ καὶ ἀστεῖσμοι τὸν αἰθήρα ἐπλήρουν, ἐξ ὧν πάντων καὶ ἐνόησαμεν, ὅτι ἐν τῇ χώρᾳ τῶν μελιφρόνων οἴνων καὶ τῶν οἴνοπνευμάτων ἀφικόμεθα· κατὰ τοῖς δὲ ὄντες οὐκ ἀπηξιώσαμεν ἐγγύτερον τούτοις ἔλθειν, ἵνα καὶ τινὰ ἐκ τῶν κόπων ἀναψυχὴν εὐρωμεν. Καὶ πρώτῳ ἐπλησιάσαμεν τῷ ἀρχαίᾳ καὶ ἐπὶ τῶν οἴνων τὰς ὀρέξεις ἔχοντι, τῷ μελιφρόνῳ δὲ καὶ τῷ ἀρθοσμίᾳ χαίροντι κ. Ὀδυσσεῖ Ἀνδρεάδῃ, ὅστις περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οἴνων τοὺς λόγους ἐποιεῖτο.

Ὁ φερέπονος τοῦ Συλλόγου εἰδικὸς γραμματεὺς κ. Ὀδυσσεὺς Ἀνδρεάδης μετὰ βραχὺ προοίμιον, ἐν ᾧ παρατηρεῖ, ὅτι καὶ ἐκ τῶν περὶ οἴνου παρὰ τοῖς ἡμετέροις προγόνους πολλὰ δυνάμεθα νὰ διδαχθῶμεν, εἰσέρχεται εἰς τὸ κύριον θέμα τῆς ὁμιλίας αὐτοῦ. Κατ' ἀρχὰς πρὸ τῆς γνώσεως τοῦ οἴνου, λέγει ὁ κ. Ἀν-

δρεάδης, οἱ Ἕλληνες μετεχειρίζοντο-ὡς ἰδιαι-
τερόν εὐφρόσουνον καὶ ὑγιεινόν ποτὸν τὸ γάλα·
ἀκολούθως ὅμως ὁ οἶνος γενόμενος γνωστός ὑπὸ
τὰς ἐτι θυμηδεστέρας αὐτοῦ ἰδιότητος ἐπε-
κράτησε, καθ' ὅσον μάλιστα ἀπαντα τὰ μέρη
τῆς Ἑλλάδος ἀφθονον οἶνον παρήγον. Ἐπὶ
Ἄμφικριον οἶνον ἔπινον οὐ μόνον οἱ ἄνδρες ἀλ-
λά καὶ αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ· καὶ πρὸς
ὑποστήριξιν τῆς γνώμης αὐτοῦ ταύτης πολλὰ
ἀνέφερε χωρία ἐκ τοῦ Ἄμφικριον. Ἀκολούθως
περὶ τοῦ τόπου τῆς ἐμφανίσεως τοῦ οἶνου τινὰ
προειπών, παρατίθησιν εἰτὰ τινὰ περὶ τῶν εἰ-
δῶν τοῦ οἶνου ἐπὶ Ἄμφικριον καὶ περὶ τῆς ὡς
ἐκ τοῦ χρώματος αὐτοῦ διαστολῆς· ὁ κάλλι-
στος δὲ τοῦ μέλανος οἶνου, αἰθθαίος, ἐρυθροῦ,
ἦν ὁ γερούσιος. Μετὰ ταῦτα ποιεῖται λόγον
περὶ τῶν μετ' Ἄμφικριον οἶνων, οὗς καὶ ἐκ τοῦ
χρώματος διέκρινον εἰς μέλανα, λευκὸν καὶ
κίτρινον, ἱκανὸν ἐπὶ τῶν τριῶν τούτων ἰδιοτήτων
ποιησάμενος λόγον ὁ κ. Ἄνδρεάδης, καὶ ἐπὶ
τοῦ τόπου τῆς παραγωγῆς αὐτῶν, καὶ ἀνα-
φέρει τοὺς μᾶλλον φημιζομένους οἶνους, τὸν
Χίον, τὸν Λέσβιον, τὸν Θάσιον, τὸν Κοῦν, τὸν
Κέρκυραϊον καὶ ἄλλους, καὶ βροχία ἅττα πε-
ρὶ τῶν ἰδιοτήτων ἐκάστον λέγει. Καὶ παρὰ
τοῖς ἀρχαίοις ὡσαύτως, ὡς καὶ παρ' ἡμῶν, πε-
ριζήτητος ἐτύγχανεν ὁ παλαιὸς οἶνος καὶ πρὸς
βεβαίωσιν τούτου ἱκανὰ ἀναφέρει χωρία, ἐν οἷς
καὶ τὸ τοῦ Ἀλεξίδου παρ' Ἀθηναίω. « Οὐδὲν
γ' ἔοικ' ἀνθρώποις οἶνω τὴν φύσιν· ὁ μὲν γὰρ
ἀπογηράσκων ἀηδῆς γίγνεται, οἶνον δὲ τὸν
παλαιάτατον σπουδάζομεν· ὁ μὲν δάκνει γὰρ,
ὁ δ' ἰλαροὺς ἡμᾶς ποιεῖ ».

Ἀκολούθως λόγον ποιεῖται περὶ τῶν δια-
φόρων σκευασιῶν τοῦ οἶνου διὰ τῆς ἀναμιξεως
διαφόρων ἄλλων οὐσιῶν, ἧται περὶ τοῦ ἀνθο-
σμίου καὶ μελικράτου γινόμενου διὰ τῆς μετὰ
μέλιτος ἀναμιξεως, περὶ τοῦ μετὰ θαλάττης
τεθαλαττωμένου. Εἰτὰ ἔρχεται εἰς τὸ περὶ κρά-
σεως τοῦ οἶνου μετὰ τοῦ ὕδατος κατὰ τὴν
πόσιν αὐτοῦ, περὶ τοῦ κρατῆρος, ἐν ᾧ αὐτὴ
ἐτίγγετο, περὶ τῶν διαφόρων οἰνοφόρων ἀγ-
γείων, κυπέλλων καὶ λοιπῶν ἐκπωμάτων, πε-
ρὶ τῆς ψύξεως τοῦ οἶνου καὶ τοῦ τρόπου αὐ-
τῆς. Εἰπὼν δ' ἐν τέλει καὶ τινὰ περὶ τοῦ γνω-
στοῦ ζύθου καθήκονα διὰ πάντων τούτων τῶν
ἡδέων περὶ οἶνου λόγων αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν
ἡμᾶς αἰσθανθῆναι τὴν τε εὐωδίαν τοῦ ἀνθο-
σμίου καὶ τὴν γλυκύτητα τοῦ μελικράτου· ἔ-
στι γὰρ καὶ τις διὰ τῶν ὠτων ἡδονή. Κατα-
παύει δὲ τὴν ὁμιλίαν αὐτοῦ συμβουλεύων καὶ

συνιστῶν τὴν χρησιν τοῦ οἶνου, οἶον περὶ καὶ
οἱ πρόγονοι ἐποιούοντο, αἰετοῦ ἐν μέτρῳ, διό-
τι ἐπὶ πᾶσι μὲν, μάλιστα δὲ πάντων ἐπὶ
τοῦ οἶνου ἀρμόζει εἰπεῖν τὸ, « πάντων μέτρον
ἄριστον, ὑπερβασίη δ' ἀλεινή ».

Μόλις δ' οὗτος τοσαῦτα εἰπὼν ἀπεπαύσα-
το, ἠκούσθη ἡ στεντοραία φωνὴ τοῦ Ἐξοχω-
τάτου ἱατροῦ κ. Ζίφου, ὅστις ἐν ἐνθουσιασμῷ
τὴν τοῦ οἶνου πνεύματος δύναμιν ἐξιστορῶν ἐ-
φώνει τὰδε.

Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ὅστις ἀφήσας εἰς τὴν
ἐπήρειαν ὅπῃ καρπῶν ἔπιεν αὐτὸν ὑποστάντα
ζύμωσιν, ὁ πρῶτος γηλικός, ὅστις ἀποστάξας
τὸν ὅπῃ τοῦτον ἐπέτυχεν τὸ οἶνοπνευμα, οὐ-
δέποτε ἠδύνατο νὰ σπανισθῶσιν ὅποιαν ἐπιρ-
ροῖν ἠδύνατο νὰ ἐξασκήσῃ ἐφ' ὅλης τῆς ἀν-
θρωπότητος τὸ προῖον τοῦτο τῆς ζύμωσεως.

Τὸ οἶνοπνευμα ἐξήσκησεν ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπί-
νου πολιτισμοῦ ἐπιρροῖν. πολὺ μεγαλύτεραν
ἐκαίνης, ἢν ἐξήσκησεν ἡ πυρίτις, ὁ τηλεγρά-
φος, ὁ σιδηροδρόμος, ἴσως ἴσῃν πρὸς τὴν τῆς
τυπογραφίας. Καὶ ὄντως, λέγει ὁ κύριος Ζί-
φος, ἐὰν ἀραιρέσῃτε τὰ οἶνοπνευματώδη ποτὰ
ἀπὸ τοῦ κόσμου, θέλετε ἔχει νέον κόσμον με-
τὰ νέων ἀνθρώπων, νέων ἡθῶν καὶ ἐθίμων,
νέων τρόπων τοῦ ἐνεργεῖν καὶ σκέπτεσθαι,
νέων θρησκείων καὶ φιλοσοφίαν, ἐνὶ λόγῳ νέον
τρόπον τοῦ ζῆν καὶ ἀποθνήσκειν.

Ὁ πλούσιος Ἄγγλος καταπολεμεῖ τὸ
spleen του διὰ τῶν λαμπρῶν οἶνων τοῦ Xe-
res καὶ τοῦ oportet, οὗς μεταγίει ταξειδύων
εἰς τὰς Ἰνδίας, ὅπως ἐξευγενίσῃ τὸ ἄρωμα,
ἐν ᾧ ὁ κάτοικος τῆς Καμπότζας καταπίνει
τεμάχιον μήκωνος, amanita muscaria, ὁ-
πως διέλθῃ ὁλόκληρον νύκτα ἐν μέθῃ. Παντα-
χοῦ πίνουσι καὶ μεθύσκονται· καὶ ἐὰν εἰσέτι
ὑπάρχῃ φυλὴ, ἧτις δὲν ἔπιε καὶ δὲν ἐμέθυσε,
καὶ εἰς αὐτὴν θὰ φέρῃ ὁ πολιτισμὸς τὸ μεθυ-
στικὸν τοῦτο δηλητήριον, ὅπως ἡ ναρκώση
αὐτὴν ἢ ἐξαφανίσῃ· καθότι, ὅπως τὰ πυροβό-
λα τοῦ Krupp καὶ τὰ ὅπλα τοῦ Martini,
οὕτω καὶ τὸ οἶνοπνευμα ἐξοντόνει λαοὺς καὶ
καταστρέφει πόλεις.

Μεγάλη, ἀναβοῆ ὁ ἐπιστήμων Ἀσκληπιᾶ-
δης, μεγάλη δύναμις τὸ οἶνοπνευμα! καὶ γὰρ
μεγάλη ἢ δύναμις ἐκαίνης, ἧτις δύναται νὰ
δώσῃ πτερὰ εἰς τὴν μεγαλοφυίαν καὶ νὰ τὴν
ρίψῃ εἰς τὸ φρενοκομεῖον καὶ νοστοκομεῖον, ἵνα
ἀποθάνῃ!

Μεγάλη δύναμις τὸ οἶνοπνευμα!
Εἶναι ἢ ποιήσις τοῦ μὴ ποιητοῦ,
ἢ νεότης τοῦ γέροντος,

ή ισχύς του ασθενούς,
ο πλούτος του πένθους,
μείλι και χολή,
βλασμον και δηλητήριον.

Ταούτον, λέγει, τὸ οἶνοπνευμα! ἀλλὰ τί
γίνεται εἰς αὐτὸν εἰς τὸν ὄργανισμὸν τοῦ ἀν-
θρώπου;

Κατὰ τινὰς μὲν καίεται ἐνούμενον μετὰ
τὸ ἰξυγόνου καὶ ἐπέχει τόπον τροφῆς, κατ'
ἄλλους δὲ μέρος μὲν αὐτοῦ καίεται, μέρος δὲ
ἔμμεται διὰ τῶν οὖρων. Εἰς μικρὰς δόσεις
κρίνει τὴν θερμοκρασίαν καὶ ταχύνει τὴν
καλωφροσίαν, εἰς μεγάλας δὲ ἐπιφέρει τὸ ἐναν-
τιον.

Φαίνεται δὲ, λέγει ὁ τοῦ Ἰπποκράτους θε-
ρμικῶν, ὅτι τὸ οἶνοπνευμα πολλὴν ἔχει συμ-
πίθειαν πρὸς τὸν ἐγκέφαλον, διότι ὁ Forrie
ἰσοστάξως 400 γραμμάρια νευρικῆς οὐσίας
μεθυσθέντος δι' οἶνοπνεύματος, εὔρε 3,25 οἶνο-
πνεύματος εἶτα δὲ προτιμᾷ τοὺς πνεύμονας,
τὰς νεφροὺς καὶ ἐν τέλει τοὺς μῦς.

Ἡ γαμικὴ, φυσιολογικὴ, ἰκτρικὴ, υγιεινὴ,
κλινικὴ καὶ ἠθικὴ ἱστορία τοῦ οἶνοπνεύμα-
τος εἶναι ἔργον μεγάλης μεγалоφυίας καὶ φη-
νεται ὅτι μέχρι τοῦδε ἡ μεγалоφυία αὕτη δὲν
ἔστιν ἐπὶ τῆς σφαίρας.

Ἐπι' Ἐλισάβετ Ἀγγλος φυσιολόγος διακρί-
νει τὰς μεθύσεις ὡς ἑξῆς:

α. Εἰς *πιθήκους*, ἦτοι τοὺς μεθύσεις ἀνθρώ-
πων ἐκείνους, οἵτινες, ἐπειδὴν πίωσι, πηδῶσι,
τραγωδοῦσι, χορεύουσιν.

β. Εἰς *λέοντας*, ἦτοι ἀνθρώπους, οἵτινες,
ἐπειδὴν μεθυσθῶσι, θραύουσιν πᾶν ὃ τι ἐν
ἐπιπέδῳ.

γ. Εἰς *χοίρους*, ἦτοι ἀνθρώπους, οἵτινες
κατὰ τὴν μέθην αὐτῶν καθίστανται χονδρῶ-
δες καὶ βάνουσι τὰς ἐκφράσεις.

δ. Εἰς *πρόβατα*, ἦτοι ἀνθρώπους, οἵτινες
μεθυόμενοι οἴονται σοφοὶ εἶναι, οὐδαμῶν δὲ
λέγειν προφέρουσι.

ε. Εἰς *βρασιμένους*, οἵτινες ἐν τῇ μέθῃ αὐ-
τῶν συγκινεῖται εἰς δάκρυα τρυφερά, σὲ ἐν-
κλαίζονται, σοὶ λέγουν « σὲ ἀγαπῶ », ἀλ-
λὰ καὶ ταύτοχρόνως φιλοδωροῦνται καὶ γρόν-
θου κατὰ τῶν ὀρθαλμῶν τοῦ ἀγαπωμένου.

στ. Εἰς *αἴγας*, ἀνθρώπους, οἵτινες μεθυ-
θέντες δεινῶς τραγίζουσι.

ζ. Εἰς *ἀλώπεκας*, οἵσι οἱ Ὀλλανδοὶ, οἵτι-
νες οὐδέποτε ἄλλοτε ὑπογράφουσι συμβόλαια
παρὰ ἐν ὥρῃ μέθης αὐτῶν.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν καταχνάωσιν τῶν οἶνο-

πνευματωδῶν ποτῶν ὁ κ. Ζίρος ἀποφαινομέ-
νος λέγει, ὅτι αὕτη εἶναι μεγίστη, λ. χ.

	Λίτρ. κατ' ἔτος
ἐν Μεγάλῃ Βρετανίᾳ	47,600,000
» Γερμανίᾳ	40,187,000
» Ἀμερικῇ	14,978,800
» Αὐστρίᾳ	12,176,900
» Βελγίῳ	7,902,000
» Γαλλίᾳ	7,370,000
» Ῥωσίᾳ	2,210,000
» Ὀλλανδίᾳ	1,552,000
» Δανίᾳ	1,100,000
» Σουηδίᾳ	906,000
» Νορβηγίᾳ	656,000
» Λουξεμβούργῳ	656,000

Ἴνα παρατηρήσῃ δέ τις, ὅποσα κακὰ παρὰ
γὰρ ἡ κατάχρησις τῶν οἶνοπνευματωδῶν πο-
τῶν, σημειοί, ὅτι ἐν διαστήματι δέκα ἐτῶν ἡ
Ἀμερικὴ ἀπώλεσε δύο ἑκατομμύρια.

Ἐχάθησαν	300,000	ἀνθρώπων
εἰς τὸ πτωχοκομεῖον	100,000	»
εἰς τὰς φυλακὰς	150,000	»
εἰς τὸ φρενοκομεῖον	7,000	»
ἐγένοντο	1,500	δολοφονίαι
»	2,000	αὐτοκτονίαι
»	200,000	χῆραι
»	100,000	ὄρφανά.

Τὸ οἶνοπνευμα ἄλλοιῶν ἀπαντὰ τὰ ὄργανα
τοῦ ἀνθρώπινου σώματος φέρει νοσήματα τῶν
νεφρῶν, τοῦ ἥπατος, τῆς καρδίας θανατηφόρα.
Ἐπειδὴ δὲ ἔχει ἰδιαιτέραν συγγένειαν μετὰ
τοῦ ἐγκεφάλου, γίνεται πολλάκις πρόξενον δια-
ταράξεων τῶν διανοητικῶν δυνάμεων. Οὕτω
κατὰ τὰς νέας στατιστικὰς 15% οἱ ἐν τοῖς
φρενοκομείοις εἰσὶ φρενοβλαβεῖς ἐκ τοῦ οἶνο-
πνεύματος. Καὶ ἐν τούτοις πίνουσι καὶ ὁ πίνου-
ναι, διότι, ἐὰν πρὸς στιγμὴν ἀφαιρέσῃτε τὰ
οἶνοπνευματωδῆ ποτὰ, θέλετε στερήσει τὰς Κυ-
βερνήσεις τῶν πόρων πρὸς διατήρησιν τῶν
στρατῶν των! Ἀθλιότης!

Τὸ οἶνοπνευμα λοιπὸν μέγα καλὸν καὶ μέ-
γα κακόν· εἶναι ἡ γυνὴ καὶ ἡ κινήσις· εἰς μικρὰς
δόσεις παρατείνεται καὶ εὐτυχῆ καθιστᾷ τὸν βίον,
εἰς μεγάλας φρονεῖ· εἶναι μέσον κοινωνικόν,
μέσον πρὸς ἀνέγερσιν τῶν ψυχικῶν, σωματι-
κῶν καὶ διανοητικῶν δυνάμεων, ὑποστηρίζει
τὸν ἀνθρώπον εἰς τὴν κατὰ τῶν στοιχείων πύ-
λην καὶ ἀνακουρίζει αὐτὸν εἰς τὸν φυσικὸν καὶ
ἠθικὸν τόνον του. Ζήτω τὸ οἶνοπνευμα! ἐπὶ
τῆς ἀναβολῆς ἐνθουσιώδους. Καὶ ἡμᾶς τοσοῦ-
τον ἐνθουσιάζουσι, ἐπιβουλιῶς μάλιστα ὡς ἐ-
πιστήμων τοῦ πράγματος, ὅτι τὸ οἶνοπνευμα

ἔστιν ἡ ἔμπνευσις τοῦ μὴ ποιητοῦ, ὥστε ἀμυστί πολὺ θὰ ἐπίνομεν τὸ οἶνοπνευμα, ἵνα καὶ ποιητικώτεροι γενώμεθα, εἰ μὴ ἕτερος ὁμότεχνος τοῦ ἀνωτέρω ἀγορητοῦ ἐπελαμβάνετο τοῦ βραχίονος ἡμῶν καὶ τὸ ἔστεμμένον κύπελλον ἀπὸ τῆς χειρὸς ἀφήρει, ὁ Ἐξ. ἰατρός κ. Λούσης, συμβουλευῶν ἡμῖν νὰ μὴ πῖωμεν πρότερον, πρὶν ἂν αὐτοῦ ἀκούσωμεν, ὅστις καὶ προῖκα τοιαῦτά τινα περὶ τῶν τοῦ ἀλκοολισμοῦ δυνάμεων διεκοίνωσε.

Περὶ τῆς σχέσεως τοῦ ἀλκοολισμοῦ, λέγει ὁ κύριος Λούσης, πρὸς τὴν φρενοπάθειαν, ἥτοι τοῦτο μὲν ὅποσον ἐπίδραξ ἐπὶ τῆς ψυχῆς εἰς βλάβην καὶ παράκρουσιν αὐτῆς ἡ ἀλκοολικὴ δηλητηρίασις ἢ ἐκ τῆς χρήσεως τῶν οἶνοπνευματωδῶν προκύπτουσα, τοῦτο δὲ εἰ ἄρα ὁ ἀλκοολισμὸς ὑπάρχει τι ὁμοιον καὶ ὁμοιότροπον καὶ ταυτόσημον τῇ φρενοπαθείᾳ ἢ ἕτερον ἐκότερον, καὶ ἐντεῦθεν εἰ συμφέρει τῇ νοσηλείᾳ τῶν ἀλκοολικῶν νὰ μεταφέρωμεν καὶ θεραπεύωμεν αὐτοὺς ἐν νοσοκομείοις καὶ φρενοκομείοις, ὡς τοῦτο πλεισταχοῦ εἰσέτι γίνεται, εἰ δὲ μὴ, τί δέον γενέσθαι, τοῦτο ἐξεταστέον.

Διὰ παρατηρήσεων δηλονότι στατιστικῶν, ἀκριβῶν καὶ ἐν ἐπιστήμῃ γενομένων, βεβαιουται ἡδὴ ἀπὸ τινος καὶ προβάλλει καθ' ἡμέραν προδηλότερον, ὅτι τῶν φρενοπαθῶν ὁ ἀριθμὸς χωρεῖ εἰς διηνεκὴ καὶ ἀκατάσχετον αὐξησιν ὀσημέραι, χωρεῖ δὲ οὕτω τὸ κακὸν οὐχὶ καθ' ἑαυτὸ, ἀλλὰ παράπλευρον ἐτέρῳ κακῷ, τῇ οἰνοφυλίᾳ, βαίνον· ἢ κατ' ἀπλούστερον λόγον, τὸ κακὸν τῆς φρενοπαθείας χωρεῖ εἰς διηνεκὴ πάντοτε δεινῶσιν οὐχὶ παράπλευρον ἀλλ' ἐπόμενον ἐκείνῳ τῷ ἐτέρῳ, τῇ οἰνοφυλίᾳ ὁδῶν ὅτι, ὡς τὸ ἀποτέλεσμα τῷ αἰτίῳ καὶ ὡς ἀπ' αὐτοῦ κατὰ πολὺ ἐξηρημένον. Καὶ ἀποδεικνυται σύμπασα αὕτη ἡ λυπηρὰ ἀλήθεια ἐν μαθηματικῇ ἀκριθείᾳ καὶ δι' ἀριθμῶν. Οὕτω π. χ. ὅτι ἐν μὲν τῇ Ἀμερικῇ τὸ τρίτον τῶν φρενοπαθῶν ἔχουσιν ἀφορμὴν πρῶτην καὶ μόνην τὸν ἀλκοολισμὸν, ἐν δὲ τῇ Γερμανίᾳ καὶ Γαλλίᾳ 28 περίπου τοῖς 100, ἐν δὲ Ἀγγλίᾳ 25%, ἐν Σουηδίᾳ 30%, ἐν Ρωσίᾳ 20% καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐπικρατείαις σχεδὸν ὁμοίως.

Τοῦτο καταδεικνύει φανερὰν καὶ μεγάλην τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἀλκοολισμοῦ ἐπὶ τῆς ψυχῆς· ὑπομνήσκει ἡμῖν σὺν τούτῳ καὶ ὅτι ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν διαφόρων εἰδῶν φρενοπαθειῶν, — διαταραχῆς φρενῶν, παραλυτικῆς φρενοβλαβείας, ὑστερικῆς παραφροσύνης, ἐπιληπτικῆς φρενοβλαβείας, βλακίας, ἰδιωτισμοῦ κλπ. — ἐ-

κάστης τούτων ὡς ἐξ ἧς προῦκυψεν αἰτίας καὶ τὸ ὄνομα φερούσης, δέον ἐν τῷ καταλόγῳ τούτῳ νὰ γίνηται ἰδιαίτερα μνεῖα καὶ τῶν νόσων τῆς ψυχῆς τῶν ὑπὸ τοῦ ἀλκοολισμοῦ προκαλυμμένων, οἷον δὴ, ἡ ἀλκοολικὴ διαταραχὴ φρενῶν, ἀλκοολικὴ μανία, ἀλκοολικὴ βλακία κλπ. κλπ. ὁμοίως δηλαδὴ ὡς καὶ ἐν ἐκείναις· ἀναγκαῖον εἰς τὴν ἀκριβείαν καὶ ὁμῶς σπανιώτατα γινόμενον ὑπὸ τῶν ἐκασταχοῦ φρενολόγων.

Ἵπομνήσκει δὲ προσέτι καὶ πείθει ἡμᾶς ἢ φωνῇ τῶν ἀριθμῶν ἐκείνων, ὅτι αἱ διάφοροι τῆς ψυχῆς παθήσεις αἱ τὸν ἀλκοολισμὸν ἀρχὴν ἔχουσαι ἀποτελοῦσι τάξιν νόσων πάντῃ διαφόρων τῶν ἄλλων φρενοπαθειῶν κατ' αἰτίαν καὶ φύσιν καὶ δὴ καὶ κατὰ τρόπον θεραπείας.

Τούτων δ' οὕτως κατ' ἀλήθειαν ἐχόντων προβάλλει ἡ ἐρώτησις: Συμφέρει ἄρα γε εἰς τὴν βελτιώσιν τῶν ἐξ ἀλκοολισμοῦ παθόντων τὰς φρένας ἢ ἐγκατακλείσει αὐτῶν ἐν φρενοκομείοις, ὅπερ δὲ καὶ χεῖρον ἐν νοσοκομείοις; Τῆς παθήσεως ταύτης οὐσῆς κατὰ φύσιν ὅλως διαφόρου τῶν ἄλλων τῆς ψυχῆς παθήσεων, τίτι λόγῳ καὶ τίτι δικαίῳ ἐγκατακλείεται ὁ ἀλκοολικὸς καὶ νοσηλεύεται ὁμοίως ὡς καὶ τῷ χῶρῳ ἐκείνῳ, ἐνθα καὶ εἴτις ἄλλος μακρὸς ἢ παράφρων ἢ βλάξ; Καὶ δὲν ἀντίκειται τοῦτο, λέγει ὁ παθολόγος ἐταῖρος ἡμῶν κ. Λούσης, εἰς τὸ συμφέρον τῆς τε θεραπείας καὶ αὐτῆς ταύτης τῆς ἐπιστήμης;

Τὸ δίκαιον καὶ ὀρθὸν τῶν σκέψεων τούτων διδόντες ἀπὸ ὀλίγων ἐτῶν ἄνδρες ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ διαπρεπεῖς ἐν ἐπιστήμῃ τε καὶ πείρᾳ ἀνέλαβον τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς συστάσεως ἰδιαιτέρων ἰδρυμάτων, ἀσύλων κληθέντων καὶ ἐν αὐτοῖς ἐπεχείρησαν τὴν περιθαλψιν καὶ θεραπείαν τῶν δυστυχῶν ἐκείνων (μεθύσων, οἰνοφλύγων, ποτῶν καὶ τῶν τοιούτων) εἴτε παθόντων ὡς ἐκ τῆς μέθης τὰς φρένας, εἴτε καὶ μὴ παθόντων (ἐπειδὴ καὶ μόνη αὐτὴ ἡ μέθη, ἢ πρὸς τὸ μεθύσκεσθαι δηλονότι τίσις, καὶ καθ' ἑαυτὴν ἐξεταζομένη τυγχάνει οὐσα οὐδὲν ἄλλο ἢ ψυχῆς πάθησις, αὐτὸ τοῦτο φρενοβλάβεια)· καὶ περιθάλπουσι λοιπὸν αὐτοὺς κατ' ὅλως διάφορον τρόπον ἢ τοῦ ἐν φρενοκομείοις, κατ' ἄλλην δηλ. μέθοδον καὶ ἀλλοίαν ἀγωγὴν καὶ κατ' ἄλλον τρόπον νοσηλείας καὶ ἐπέτυχον· ἐπέτυχον αὐτοί, ἐν ᾧ τῶν ἐν φρενοκομείοις ἐγκεκλισμένων ἀλκοολικῶν οὐδέποτε οὐδεὶς ἐβελτιώθη, πολλῶν δ' ἦττον ἐθεραπεύθη.

Τὴν συνετὴν καὶ φιλάνθρωπον ταύτην με-

λίτην τελευτών ὁ ἐξοχώτατος ἰατρός κ. Λού-
σας ηὔξατο, ἵνα καὶ ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἔθνικῷ
φρενακομείῳ ἢ τῷ νοσοκομείῳ, ἐν τινι γωνίᾳ
κίτων, συσταθῇ ποτε ὅμοιον ἐκείνοις ἴδρυμα,
ἄσπιλον δηλονότι τῶν ταλαιπώρων τούτων τῆς
κακωνίας ἡμῶν μελῶν τῶν καὶ τῆ οἰκογενεΐα
καὶ φίλοις καὶ ἐχθροῖς εἰς ἄχθος καὶ αἰσχος ἀ-
ποβιζόντων ἐν τῷ πάθει αὐτῶν τούτῳ τῆς
ἡγῆς, ἐν τῇ τῆς μέθης δηλονότι μανίᾳ.

Τοιαῦτα δεῖνὰ ἰδόντες τὰ ἐκ τῶν οἰνοπνευ-
ματῶδων ποτῶν ἀποτελέσματα, ἀνεκρουσά-
μεθα ἐν τῇ ἀποφάσει ἡμῶν πρῦμναν καὶ προ-
ελόμεθα ἀντὶ τῆς Ἀνακρεοντικῆς φιλοποσίας
τῆν Πλατωνικὴν σωφροσύνην καὶ φιλοσοφίαν
καὶ εὐθὺς ἐπὶ τὸν φιλοσοφοῦντα κ. Ἀριστο-
κλῆα ἐπάρατημεν, ὅστις κύριος τοῦ πολλοῦ μέ-
ρους τῆς πνευματικῆς πανηγύρεως κάτοχος ὢν,
σπεκράτει ἐν γλυκυθύμῳ θαυμασμῷ τοὺς ἀ-
κροατὰς αὐτοῦ, ὡς λιγὺς τῶν τοῦ Συλλόγου
διαλέξεων ἀγορητῆς· φιλοσοφῶν δὲ ἐπὶ τοῦ
κρίως ἀνθρωπίνου βίου ἐπτά ἐποιήσατο ἐσπε-
ρας διαλέξεις, ἐν αἷς τοιάδε τινὰ διελέξατο.

Τρεῖς εἰσι, λέγει ὁ κ. Ἀριστοκλῆς, αἱ κύ-
μαι τῆς ψυχῆς δυνάμεις, δι' ὧν αὕτη πραγμα-
τοῖ τὸν ἀληθῆ αὐτῆς προορισμόν, δεκνύουσα
τὸν κυρίως ἀνθρώπινον βίον· αὐταὶ δὲ εἰσιν ἡ
δύναμις, ἡ συναίσθησις καὶ ἡ ἐλευθέρως βούλη-
σις. Ἡ πρώτη φωτίζει, ὁδηγεῖ καὶ ὑποχρεοῖ· ἡ
δευτέρα θερμαίνει, ἐλκύει καὶ κινεῖ· ἡ δὲ τρί-
τη ἀποφασίζει ἐλευθέρως, ὅ,τι δικαλεῦεται ἡ
δύναμις.

Ἡ δύναμις διττῶς ἐνεργεῖ, ἐποπτικῶς καὶ
διασκεπτικῶς· ἀντιλαμβάνεται τῆς ἀληθείας
ἀμείως, εἶτα δὲ παρατηρεῖ, ἐρευνᾷ, ἀναλύει
τὰς γνώσεις αὐτῆς καὶ ποικίλα ἐξάγει συμπε-
ρίσματα ἐκ τῶν καθολικῶν καὶ γενικῶν μερι-
κῶν, ἐκ δὲ τῶν μερικῶν γενικὰ καὶ καθολικά.
Διὰ τῆς παρατηρήσεως γινώσκωμεν τὰ μερι-
κῶν, διὰ τῆς ἀφαιρέσεως καὶ συγχρίσεως νοοῦ-
μεν τὰ γενικὰ καὶ τὰ σταθερά· ἀπὸ τούτων
δὲ ἀνυψούμεθα εἰς τὸ καθολικόν, τὸ ἀναλλοίω-
τον καὶ τὸ ἀμετακίνητον. Μανθάνομεν ὅ,τι
γίνεται καὶ ὅ,τι φαίνεται· εἶτα εὐρίσκομεν τοὺς
φυσικοὺς τῶν γινομένων καὶ τῶν φαινομένων
νόμους, ἀπὸ δὲ τούτων εἰς τοὺς αἰωνίους καὶ
ἀπαρακλίτους ὄντοτῆτος νόμους ἀναβαί-
νομεν. Ἡ δύναμις ἀποκαλύπτει τὸ ἀληθές,
τὸ ἀγαθόν, τὸ καλὸν καὶ τὴν συνεκτικὴν αὐ-
τῶν ἐνότητα, τὸν Θεόν.

Αὕτη ἅπασα ἡ ἐκτενὴς ὕλη ἐδιδάχθη ἐν ἐ-
στῇ, ὡς ἐφθήμεν εἰπόντες, διαλέξει, λαμ-
πρῶς διαπερικλιθεῖσα καὶ σαφηνισθεῖσα διὰ

(ΕΛΛ. ΦΙΛΟΛΟΓ. ΣΥΛΛΟΓ. ΤΟΜ. ΙΗ'.)

πολλῶν ἱστορικῶν παραδειγμάτων προσφῶν
τοῖς πράγμασι, διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς ἀνα-
λύσεως πολλῶν φυσικῶν φαινομένων καὶ διὰ
τῆς εὐφραδιστάτης ἀναπτύξεως πολλῶν νόμων
τῆς περὶ ἡμᾶς δημιουργίας.

Τοιούτων δὲ ὁ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων τοῦ
Συλλόγου τυχὼν λαμπρῶν ἀγορητῶν χρέος
αὐτοῦ ἱερὸν ἠγήσατο ἐν σπουδῇ τὴν διαλυσο-
μένην ἤδη πανήγυριν καταλιπεῖν καὶ εἰς τὸ
πλησίον ἱερὸν Ὀλυμπικὸν ἄλσος εἰσελθεῖν,
ὅθεν σπόρους ἀκμαίους ἐνδόξου μύρτου καὶ δά-
φνης ἱερᾶς λαβὼν ἐν τῇ λιπαρᾷ ταύτῃ τοῦ
Συλλόγου γῆ τεχνικῶς ἐσπειρεν, ἐν ἣ τῶν ἀ-
ναγκαιοτάτων στοιχείων τυχόντες εἰς ζῶην
καὶ βλάστησιν ἀνέθορον, τοῦ γλυκεροῦ δὲ φυ-
τικῶν γάλακτος ὡς πρώτης τροφῆς τυχόντες
καὶ αὐξήσαντες τάχιστα τὴν καλὴν αὐτῶν
κορυφὴν ἐκ τῶν φιλοστόργων σπλάγγων τῆς
γῆς εἰς τὸ φῶς ἀνέφηναν. Ποτίσας δ' αὐ-
τούς καταλλήλως καὶ φιλοστόργως σκαλεύσας
εὐτυχῆ ἤδη νὰ ἔχη ἐξ αὐτῶν ἐν χερσὶ θαλε-
ροὺς πτόρθους μύρτου καὶ δάφνης, οὗς εἰς στέ-
φανον συμπλέκων τὰς φιλοτίμους κεφαλὰς τῶν
κλεινῶν τοῦ βήματος τῶν δημοσίων διαλέξεων
ἀγορητῶν στεφανοῖ εὐγνωμόνως.

Τῇ 25 Ἀπριλίου 1884.

ὁ ἀντιπρόεδρος
ΧΡ. ΚΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.

Εἶτα ὁ κ. Κ. Περδικίδης ἀναγινώσκει ἐκ-
θεσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπι-
τροπῆς κατὰ τὴν λήγουσαν περίοδον, ἔχουσαν
ὡδε.

Κύριοι,

Τοῖς νομίμοις πειθόμενοι προσφέρομεν καὶ
κατὰ τὸ ἐνεστῶς ἔτος τὴν ἐκθεσιν τῶν πρα-
κτικῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἧς τυγχάνομεν μέλη·
δυστυχῶς ὅμως ἡ ἐκθεσις ἡμῶν αὕτη ἀπολο-
γία μᾶλλον τυγχάνει οὐσα ἢ διήγησις πεπρα-
γμένων.

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐπιτροπὴ, Κύριοι, καὶ
τοὶ εἰς ὀκτώ τακτικᾶς συνῆλθε κατὰ τὸ λῆγον
συλλογικὸν ἔτος συνεδριάσεις καὶ εἰς τρεῖς ἄλ-
λας ἐκτάκτους, καίτοι ζητήματά τινα καὶ ἐ-
πιγραφὰι παρεπέμφθησαν αὐτῇ πρὸς μελέτην,
τὰ δὲ μέλη, οἷς ἀνετέθη ἡ μελέτη καὶ δια-
λεύκανσις τῶν ὑποβληθέντων, ἀσμένως ἀπε-
δέξαντο αὐτήν, οὐδεμίαν μολταῦτα ἔχει νὰ
δείξῃ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην μελέτην ἢ
πραγματεῖαν, οὐχὶ διὰ τὴν ἄβημιαν τῶν με-

λῶν αὐτῆς, ἰλλὰ διὰ τὸ ἀσυσκεύαστον καὶ ἀμφίβολον περὶ τὴν δημοσίευσιν τῶν μελετῶν αὐτῶν, διότι, ὡς δὲν λανθάνει ὑμᾶς, Κύριοι, ἢ διὰ τύπου ἔγκαιρος ἔκδοσις τῶν φιλοπονουμένων οὐ μόνον τῇ ἐπιστῆμῃ ὠφέλιμος ἐστίν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐργαζομένων τὴν δικαίαν φιλοτιμίαν ἱκανοποιεῖ.

Τῆς ἐνδείας ταύτης τὸν εὐπρεπῆ τοῦτον παρεχόμενοι λόγον, ἐπειδὴ αἱ περὶ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ δελτίου δυσκολίαι εὐτυχῶς ἤρθησαν, εὐελπιστοῦμεν, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἡμῶν ἀναπληρώσει δι' εὐετηρίας κατὰ τὴν ἐφεξῆς περίοδον τὴν τῆς παρούσης ἀφορίαν.

Ὁ κ. πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς προσήνεγκεν αὐτῇ 93 ἐπιγραφάς, ἃς ἐκ Σικελίας συνέλεξε καὶ αἵτινες ἀντεγράφησαν μὲν ἐν τῷ κώδικι, ἀλλ' ἡ μελέτη αὐτῶν ἔμεινε διὰ τὴν προσεχῆ περίοδον.

Κατὰ τὰς τρεῖς ἐκτάκτους συνεδριάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς συνεζητήθησαν τὰ περὶ τῆς ἀποστολῆς εἰς Ὀδησὸν ἐν τῷ κατὰ τὸ ἐνεστὸς ἔτος συγκαλουμένῳ ἐκεῖ ἀρχαιολογικῷ συνεδρίῳ μέλους τινὸς τοῦ Συλλόγου, ὃπερ παραστήσει αὐτὸν κατὰ τὸ ἐν λόγῳ συνέδριον. Τὰς περὶ τούτου γνώμας ἡμῶν ὑποβάλλομεν χωρὶς ἐν ἐπιστολῇ διὰ τοῦ προεδρείου πρὸς τὸν Σύλλογον.

Τῆ 25 Ἀπριλίου 1884.

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐπιτροπὴ

C. G. CURTIS πρόεδρος.

J. CALVERT.

A. Π. ΚΕΡΑΜΕΥΣ.

E. PEARS.

A. MORDTMANN.

J. MORDTMANN.

K. ΠΕΡΔΙΚΙΔΗΣ γραμματεὺς.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΜ'.

(Ἐκτακτος).

Τῆς 28 Ἀπριλίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΚΑΛΛΙΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας ἐκτάκτου συνεδριάσεως,

ἀγγέλλονται τὸ πρῶτον ἐπίτιμον μὲν μέλος ἡ Α. Σ. ὁ μητροπολίτης Νικομηδείας κ. Φιλόθεος Βρυέννιος, ἀντεπιστέλλοντα δὲ ἡ Α.

Πανιερότης ὁ πρῶτον μητροπολίτης Λαρίσσης κ. Δωρόθεος Σχολάριος καὶ ὁ κ. Δ. Χαβιαρᾶς, λόγιος ἐν Σύμῃ, προτεινόμενοι ὑπὸ τοῦ προεδρείου.

Εἶτα ὁ εἰδικὸς γραμματεὺς κ. Ὁδ. Ἀρδραάδης ἀναγινώσκει τὴν περιληπτικὴν ἐκθεσιν τῶν κατὰ τὸ λήγον συλλογικὸν ἔτος ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου¹.

Ἀκολουθῶς ὁ κ. πρόεδρος ὑποβάλλει πρότασιν τοῦ προεδρείου, ὅπως δοθῶσι τοῖς ὑπαλλήλοις τοῦ Συλλόγου ἐπὶ τῇ λήξει τοῦ ἔτους ὡς δῶρον δέκα λίραι, ἀνά δύο λίραι ἐκάστῳ αὐτῶν πέντε ὄντων.

Τῆς προτάσεως ταύτης δεκτῆς γενομένης, ὁ γενικὸς γραμματεὺς κ. Τ. Καραθεοδωρῆ ἀναγινώσκει τὴν ἐκθεσιν τῆς κατὰ τὴν ἐκπνεύσαν περίοδον ἀλληλογραφίας τοῦ Συλλόγου.

Κατόπιν δ' αὐτοῦ

ὁ βιβλιοφύλαξ καὶ ἐπιμελητὴς τῶν ἀρχαιολογικῶν συλλογῶν κ. Ἀθ. Π. Κεραμεὺς ἀναγινώσκει α) τὴν ἐκθεσιν τῶν ἀρχαιολογικῶν συλλογῶν, δι' ἃς διαφόρους ἐποιήσατο προτάσεις· β) τὴν τῆς βιβλιθήκης, δι' ἣν ὡσαύτως διαφόρους ἐποιήσατο προτάσεις· καὶ γ) τὴν τοῦ ἀναγνωστηρίου.

Τὸν κ. Κεραμεῖα διαδέχεται

ὁ ταμίας κ. Θ. Κοσοῦδης καὶ ἀναγινώσκει λεπτομερῆ ἐκθεσιν τοῦ ταμείου καὶ τὸν ἰσολογισμόν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς εἰς τὸ τέλος αὐτῆς εὑρισκομένης ἐνεστῶσης περιόδου ἔχοντα ὡδε.

Κύριοι,

Προσκληθεὶς διὰ τῆς ὑπὸ ἡμερημίαν 11 Ἀπριλίου ἐπιστολῆς τοῦ ἡμετέρου προέδρου κ. Κ. Καλλιᾶδου, ὅπως κατὰ τὸ ΙΑ' ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ δώσω καγὼ λόγον τῶν διαχειρισθέντων ὑπ' ἐμοῦ καθ' ὅλον τὸ συλλογικὸν ἔτος χρημάτων τοῦ Συλλόγου, ἐμφανίζομαι σήμερον ἐνώπιον ὑμῶν, ἵνα ἐκπληρώσω τὸ ἐπιβαλλόμενόν μοι καθήκον.

Πρὶν δὲ εἰσελθῶ εἰς τὴν ξηρὰν τῶν ἀριθμῶν ἀφήγησιν φρονῶ, ὅτι ἡ ὑμετέρα ἐπιείκεια θέλει μοι ἐπιτρέψει νὰ εἴπω ὀλίγα τινὰ ἐπὶ τῶν ἄρθρων Θ', ΙΑ' καὶ ΚΒ' τοῦ Κανονισμοῦ,

1) Αἱ ἐκθέσεις αὗται τῶν κοσμητῶρων ἐπειδὴ περιλαμβάνονται ἐν περιλήψει ἐν τῇ ἐτησίᾳ προεδρικῇ λογοδοσίᾳ παραλείπονται.

ἐνφορικῶς τῶν καθηκόντων καὶ ὑποχρεώσεων τοῦ ταμείου καὶ ὁδηγῶν πρὸς αὐτόν.

Κατὰ τὸ Θ'. ἄρθρον, α ὁ ταμίας εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὰ ἐν τῷ ταμείῳ χρήματα, πρέπει δὲ νὰ κήνη χρήσιν τῶν ἐπομένων τεσσάρων βιβλίων, ἧτοι Ἡμερολογίου ἢ προχείρου, βιβλίου διὰ τὰς δαπάνας καὶ προσόδους, ἐνὸς τῶν ἐτησίων τακτικῶν συνδρομῶν, καὶ ἑτέρου τῶν ἐνιαυσίων εἰδικῶν ἰσολογισμῶν». Καὶ καθόσον μὲν ἀφορᾷ τὰ βιβλία, δὲν ἠκολούθησα κατὰ γράμμα τὸν κανονισμόν, ἐπειδήσθη πλὴν αὐτὸν κατὰ τὸ πνεῦμα, διότι μετεχειρίσθη μόνον δύο βιβλία, ἧτοι ἐν Βιβλίον ταμείου καὶ ἐν ἄλλο Καθολικόν· καὶ εἰς μὲν τὸ Βιβλίον τοῦ ταμείου καταχωροῦνται ἀπασαι αἱ πράξεις, ἧτοι αἱ πρόσδοδοι καὶ δαπάναι κατὰ τὰ σχετικὰ ἐντάλματα, καθὼς καὶ τὰ εἰσπραττόμενα παρὰ τῶν ἐτησίων τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων συνδρομῶν· ἐν δὲ τῷ Καθολικῷ μεταφέρονται αἱ ἐν τῷ Ταμείῳ πράξεις κατὰ οἰκείας μερίδας, ἐκ τῆς καταχωρήσεως τῶν ὁποίων ἐξάγεται ὁ ἐτήσιος ἰσολογισμός, ἐξ οὗ φαίνεται τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ἄρθρου, ἧτοι τὸ ὑπεύθυνον τοῦ ταμείου, ἡ πείρα ἀπέδειξεν, ὅτι ὁ ταμίας, ἀφ' οὗ ἐκλεχθῆ καὶ λάβῃ τὸν τιμητικὸν τούτου τίτλον, πρέπει νὰ παρουσιάξῃ ἄτομον ἀξιώχρεων, ὅπερ νὰ ἐγγυᾶται δι' αὐτὸν καὶ τὰ χρήματα.

Κατὰ δὲ τὸ ΙΑ'. ἄρθ. «ἐκθεσις δαπανῶν καὶ προσόδων, σημειώσις καθυστερούντων μελῶν προσυπογεγραμμένη παρὰ τῆς Οἴκον. Ἐπιτροπῆς, ἀφ' οὗ πρότερον αὕτη ἐξετάσῃ τὸ ταμείον (ἧτοι τὸ χρηματοκιβώτιον) καὶ εὔρη τὰ βιβλία ἐν τάξει». Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ἄρθρου τούτου εἶναι τυπικόν καὶ τοῦτο ἐκτελεῖται· δὲν ἐφαρμόζεται πλὴν δυστυχῶς τὸ δεύτερον μέρος τὸ ἀφορῶν τὴν Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπὴν ἢ τὴν ἐκ ταύτης διοριζομένην διμελῆ ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπὴν, ἧτις χάριν λεπτότητος καὶ ἀδιοφοροσύνης δὲν προχωρεῖ μέχρις αὐτοψίας νὰ ἐξετάσῃ τὸ ἐμπεριεχόμενον τοῦ χρηματοκιβωτίου, ἀλλ' ἀπλῶς περιορίζεται ὀπίπτουσα πρὸν ὄμμα ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν τοῦ βιβλίου τοῦ κενουσιζομένου ὑπὸ τοῦ ταμείου, ὅπερ ἀνευ ἰσκολίας τινὸς δύναται νὰ ἦ ἀείποτε ἐν τάξει.

Ἡ πείρα μᾶς ἀπέδειξεν, ὅτι ὁ Σύλλογος ρεῖπει νὰ λάβῃ μέτρα αὐστηρότερα, νὰ καστήσῃ ὑπεύθυνον τὴν Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὰς πράξεις τοῦ κατὰ καιρὸν ταμείου, νὰ ἐφοδιάσῃ δὲ αὐτὴν μὲ τοιαύτας ὁδη-

γίας, ὥστε αὕτη ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, ὑπακούουσα τῇ φωνῇ τοῦ καθηκόντος, νὰ ἀπεκδύηται μικρὸν τι τῆς αἰδοῦς καὶ νὰ ἐρευνᾷ αὐστηρῶς τὰ ἐνδότερα τοῦ ταμείου, μέχρις ὅτου εὔρεθῇ τὸ ἀληθὲς καὶ πραγματικὸν ποσὸν τὸ παρουσιαζόμενον ἐν τῷ βιβλίῳ.

Κατὰ δὲ τὸ ΚΒ' ἄρθ. «διαγραφὴ καὶ ἀπαλειψίς ἀπὸ τοῦ μητρώου τῶν τακτικῶν μελῶν τῶν καθυστερούντων τὰς συνδρομάς των». Τὸ ἄρθρον αὐστηρότατον καὶ λίαν σκληρόν· εὐτυχῶς δὲν ἔλαβε χώραν ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ, ἄλλως ἠθέλομεν ἀριθμῆ σήμερον ὀλίγιστα μέλη. Διὰ τῆς διαγραφῆς, Κύριοι, στερούμεθα τῆς χάριτος τοῦ νὰ ἔχωμεν ἐπιδεικτικὸν ἀριθμὸν μελῶν, ὅπερ εἶναι στολισμὸς μέγας· δεύτερον ἀποχωρίζομεθα ἀτόμων δυναμένων χρησιμεῦσαι ἠθικῶς τῷ Συλλόγῳ· καὶ τρίτον προξενεῖται οὐ μικρὰ τῷ Συλλόγῳ ὕλικὴ ζημία, διότι παρετήρησα, ὅτι πολλὰ μέλη καθυστεροῦντα ἐπὶ πενταετίαν ἐπλήρωσαν διὰ μιᾶς ἀπάσας τὰς ὀφειλομένας αὐτῶν συνδρομάς, ἅμα ἠνυνόθησαν παρὰ τῆς στυλοῦσης Καλλιφορνίου τύχης· ὥστε ἐκ τούτου δῆλον γίνονται, ὅτι ἅπαντα τὰ μέλη τῆς τοιαύτης κατηγορίας ἐμφοροῦνται ὑπὸ τῆς καλῆς διαθέσεως τοῦ πληρωσῆαι. Τὰ τοιαῦτα μέλη μὴ ἔχοντα ἀποτίσαι τὴν ἑαυτῶν συνδρομὴν συστέλλονται φυσικῶς τῷ λόγῳ προσελθεῖν καὶ εἰς τὰς τακτικὰς τοῦ Συλλόγου συνεδριάσεις. Πρὸς θεραπείαν τοῦ κακοῦ καὶ πρὸς εὐκολίαν τῶν χρεωστῶν του, καλὸν ἠθέλεν εἶσθαι νὰ συγκατατεθῇ ὁ Σύλλογος νὰ παραχωρήσῃ αὐτοῖς τὸ δικαίωμα νὰ πληρώνωσι ποσοστὸν τι κατὰ μῆνα, ὥστε εἰς προσδιωρισμένην τινὰ προθεσίαν νὰ ἐξοφληθῶσι τὰ ὀφειλόμενα. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Σύλλογος ὠφελεῖται διττῶς, πρῶτον διότι δὲν χάνει τὰ ἀξιότιμα μέλη, καὶ δεύτερον διότι μετὰ τινος καιρὸν θὰ εἰσπράξῃ τὰ χρήματά του.

Ἦδη ἐμβαίω εἰς τὸ προκείμενον.

Μετὰ τὴν ἀπαίσιον ἐκείνην διὰ τὸν Σύλλογον ἡμέραν, τὴν 8 Ἰουνίου τοῦ 1883, καθ' ἣν οὗτος ἐστερήθη τῆς εἰς χρεώγραφα καὶ χρήματα περιουσίας αὐτοῦ ἀνερχομένης εἰς 1000 περίπου λίρας, ἐπόμενον ἦτο νὰ περιέλθῃ οὗτος εἰς δυσχερῆ οἰκονομικὴν θέσιν, καθότι πολλὰς πρὸς πολλοὺς εἶχεν ὑποχρεώσεις, ἐν δὲ τῷ ταμείῳ οὐδὲνα ὄβολον εἶχεν. Ἡ θέσις αὕτη κατέστησε τοὺς δανειστάς ἀγρωτέρους καὶ ἀπαιτητικωτέρους, οἵτινες οὐδὲν ἄλλο ἔπραττον εἰμὴ νὰ πιέζωσι τὸ προεδρεῖον ζητοῦντες ἐπιμόνως νὰ πληρωθῶσι.

Δεινὸν πρᾶγμα, Κύριοι, ὅπότεν ὁ τίμιος

χρεώστης πιέζεται από δανειστήν φρονούντα, ὅτι κινδυνεύει νὰ ἀπολέσῃ τὰ χρήματά του. Εὐτυχῶς τὸ ταμεῖον ἐν σμικρῷ χρονικῷ διαστήματι ἐξεπλήρωσε τὰς ὑποχρεώσεις του καὶ εἰσήλθεν εἰς ὀμαλὴν καὶ κανονικὴν θέσιν λειτουργοῦν τακτικῶς· καὶ τοῦτο χάρις εἰς τὸν ἡμέτερον πρόεδρον, διὰ τῶν προσπαθειῶν τοῦ ὁποίου εἰσεπράχθημεν λίρ. 150 περίπου ἐκ τῆς δοθείσης θεατρικῆς παραστάσεως, ἐλάβομεν δὲ καὶ λίρας 100 παρὰ τῆς Φιλανθρωπικῆς καὶ Ἐκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος.

Σήμερον ὑπάρχουσιν ἐν τῷ ταμείῳ *λίραι ὀθωμανικαὶ χρυσαὶ πετηκόρτα πέντε καὶ 33 ἑκατοστά*, ἀφοῦ ἐπληρώθησαν ἅπασαι αἱ δαπάναι, τακτικαὶ καὶ ἑκτακτοὶ, ὅλου τοῦ συλλογικοῦ ἔτους, καθὼς ἀκόμη καὶ *λίραι ἑβδομηκόρτα* διὰ τὰ Ζωγράφεια διαγωνίσματα, τὰς ὁποίας ὁ Σύλλογος ἐπλήρωσεν ἐκ τῶν ἰδίων, διότι αἱ σταλεῖσαι παρὰ τοῦ δωρητοῦ δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν λίραι ὀθωμανικαὶ ἑκατὸν ἀπωλέσθησαν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ λόγος περὶ ἀπωλείας, ἐπιτρέψατέ μοι καὶ αὖθις, ὅπως προσθέσω δύο λέξεις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Μετὰ τὸ πᾶθημα πολλὰ κατακραυγαὶ κατὰ τοῦ Συλλόγου ἔλαβον χώραν, ἰδίως δὲ κατὰ τοῦ προεδρείου, ὅτι δῆθεν ἔνεκεν ἀδεξιότητος ἀπώλεσε τὴν περιουσίαν. Πικρὰ τῷ ὄντι ἢ ἀπώλεια τσαύτης περιουσίας, ἀλλ' ἀδικος, ἀδικωτάτη ἢ μομφή. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου προτιμῶ νὰ μὴ ἑκταθῶ· τοῦτο μόνον δὲν δύναμαι νὰ ἀποκρύψω, ὅτι τοιαῦτά τινα ἐφρόνουσι οἱ δυνάμενοι νὰ παράσχωσι πλουσίαν τὴν βοήθειαν αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου, καὶ τοῦτο κάπως ἀπέτρεψε τὸ προεδρεῖον τοῦ νὰ προβῇ εἰς συνδρομὴν παρὰ τῶν ὁμογενῶν.

Περαινῶν, Κύριοι, τὸν λόγον μου ὀφείλω νὰ σᾶς γνωστοποιήσω, ὅτι ἀνέλαβον τὰ καθήκοντά μου χωρὶς νὰ διαδεγθῶ τι ἀπὸ τὸ πρᾶλθὸν σύστημα· ὁ κ. Ι. Γεωργαντόπουλος μοὶ

παρέδωκε βιβλία, χρεώστικα καὶ ἐν ἀριστεῖον χρυσοῦν, ἄτινα παρέδωκα εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Συλλόγου. Εἶμι δὲ καὶ ἀνεξέλεγκτος, διότι ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ δὲν εἶχε τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν νὰ μὲ ἐξελέγξῃ. Ἡ πρᾶξις αὕτη, πιστεύω, θὰ γείνη ἀκολούθως.

Τὸ ἔτος τοῦτο εἰσήχθησαν εἰς τὸ Ταμεῖον λίρ. ὀθ. 771 καὶ 35 $\frac{6}{10}$, ἐξήχθησαν δὲ ἐξ αὐτοῦ λίρ. 676.02.

Μοὶ παρεδόθησαν ἐκ τοῦ γραφείου ἀποδείξεις καθυστερούντων μελῶν παλαιαὶ 181· ἐξ αὐτῶν ἐπληρώθησαν μόνον 40, μένουσι πρὸς εἰσπραξίν 141. Ἐξεδόθησαν τὸ ἔτος τοῦτο ἀποδείξεις 277, εἰσεπράχθησαν ἐξ αὐτῶν 144, μένουσιν ἀνεἰσπρακτοὶ 133. Ἄπασαι αἱ ἀποδείξεις τῶν τακτικῶν μελῶν ἀνέρχονται εἰς 458· εἰσπραχθεῖσαι 184, καθυστερούμεναι 274· τὸ ποσὸν τοῦτο ἐξελεγχθὲν ὑπ' ἐμοῦ εὐρίσκεται εἰς χεῖρας τοῦ εἰσπράκτορος Ν. Κριτικίδου ἐκπληροῦντος πιστῶς τὰ χρέη του.

Διπλώματα διὰ νέα μέλη ἐξεδόθησαν 13, εἰσεπράχθησαν δὲ 10.

Αἱ ἑκτακτοὶ συνδρομαὶ ἀναβιβάζονται τὸ ἔτος τοῦτο εἰς λίρ. 208.26, κατὰ τὴν ἐπομένην διασάφησιν. Παρὰ τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς καὶ Φιλανθρωπικῆς Ἀδελφότητος Λ. 100· Ἀδελφότητος Ἐηροκρήνης Λ. 47.78. Εἰσπράξεις ἀπὸ τὴν ἐργατικὴν τάξιν Λ. 24.19· παρὰ Πασπάτη καὶ Σκυλίτζη Λ. 12.10· ἀπὸ τὴν πτώχευσιν Λ. 20.60, καὶ γρόσια 20 ἀπὸ Λεβῆ χαρτοπώλην. Δαπάναι τακτικαὶ καὶ ἑκτακτοὶ Λ. 602.77. Διὰ τὴν πληρωμὴν αὐτῶν ἐξεδόθησαν παρὰ τοῦ ἡμετέρου προέδρου 110 ἐντάλματα ὑπ' ἀρ. 1110, 1124, 1125 καὶ 1132—1238· τὸ ὑπ' ἀρ. 1133 ἐντάλμα δὲν παρουσιάσθη μέχρι σήμερον. Ταῦτα πάντα καταθέτω σήμερον εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Συλλόγου.

Ἴδου ὁ Ἴσολογισμὸς τοῦ 1883—84 καὶ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1884—85.

ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΑΜΕΙΟΥ

τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου
κατὰ τὸ συλλογικὸν ἔτος 1883—84.

Εἰσπράξεις.		Δαπάναι.	
Τακτικαὶ Ἐτήσ. Συνδρ...	Λ.Τ. 184 —	Μισθοδοσίαι	Λ.Τ. 176 —
Δικαιώματα διπλωμάτων.	» 10 —	Μικροκορδάτ. Βιβλιοθ....	» 120 —
Μικροκορδάτ. Βιβλιοθ....	» 150 —	Φωτισμὸς καὶ θέρμανσις...	» 30 31
Ἐκτακτοὶ Συνδρομαί.....	» 208 26	Ζωγράφειον διαγώνισμα...	» 70 —
Πιστωταὶ διάφοροι.....	» 73 25	Ἐκτακτοὶ δαπάναι.....	» 58 81 ¹ / ₄
Θιατρικὴ παράστασις.....	» 145 19	Χάρτης Χερσ. Τειχῶν.....	» 20 83
Πώλησις περιοδικοῦ.....	» — 65	Ἐξοδα Γραφείου.....	» 19 64 ³ / ₄
		Πυρασφάλιστρα.....	» 13 75
		Βιβλιοθήκη.....	» 20 36
		Διάφορα Ἐξοδα.....	» 13 01
		Περιοδικόν	» 54 79
		Ἀναγνωστήριον	» 4 15
		Πιστωταὶ διάφοροι.....	» 73 25
		Κ. Ἀρχαιολ. Ἐπιτρ.....	» 1 11
		Μετρητά.....	» 95 33
Δοῦναι	Λ.Τ. 771 35	Λαβεῖν	Λ.Τ. 771 35

ΕΞΑΓΟΜΕΝΟΝ

τῆς διαχειρίσεως τοῦ ταμείου τοῦ ἔτους 1883 — 84.

Εἰσπράξεις.		Δαπάναι.	
Ἐτήσια συνδρομαὶ μελῶν	Λ.Τ. 184 —	Μισθοδοσίαι	Λ.Τ. 176 —
Μικροκορδάτειος Βιβλιοθ.	» 30 —	Φωτισμὸς καὶ θέρμανσις...	» 30 31
Δικαιώματα διπλωμάτων.	» 10 —	Ζωγράφειον διαγώνισμα..	» 70 —
Ἐκτακτοὶ συνδρομαί.....	» 208 26	Ἐκτακτοὶ δαπάναι.....	» 58 81 ¹ / ₄
Θιατρικὴ παράστασις.....	» 145 19	Χάρτης Χερσ. Τειχῶν.....	» 20 83
Πώλησις περιοδικοῦ.....	» — 65	Ἐξοδα Γραφείου.....	» 19 64 ³ / ₄
		Πυρασφάλιστρα.....	» 13 75
		Βιβλιοθήκη	» 20 36
		Διάφορα ἔξοδα.....	» 13 01
		Περιοδικόν	» 54 79
		Ἀναγνωστήριον	» 4 15
		Κώδηξ Ἀρχαιολ. Ἐπιτ..	» 1 11
		Κέρδη καὶ Ζημίαι...	» 95 33
	Λ.Τ. 578 10		Λ.Τ. 578 10

Τῆ 28 Ἀπριλίου 1884.

Ὁ Ταμίας
Θ. Α. ΚΟΣΟΥΔΗΣ.

Ὁ κ. πρόεδρος προτείνει, ὅπως, ἐπειδὴ διὰ τῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ ὁ κ. ταμίας σπουδαιότητας ἐποιήσατο περὶ τοῦ ταμείου σκέψεις, ἡ ἐκθεσις αὐτοῦ παραπεμφθῆ τῇ Οἰκονομικῇ Ἐπιτροπῇ, ἣτις ἐκμελετήσασα αὐτὴν νὰ ὑποβάλῃ τὰς ἐπ' αὐτῆς σκέψεις τῷ Συλλόγῳ.

Ὁ κ. Ἡρ. Βασιδάδης ὑποστηρίζει τὴν πρότασιν τοῦ κ. προέδρου ὡς λίαν ἀναγκαίαν, καθόσον εἰσέτι οὐκ ἐγένετο καὶ ἡ ὑπὸ τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξέλεξις τοῦ ταμείου, ὡς ἐδήλωσεν ὁ κ. ταμίας.

Ὁ κ. Ἡρ. Βασιδάδης μετὰ ταῦτα αἰτεῖται πληροφορίας, διατὶ ἐν τῷ ἰσολογισμῷ φέρονται 30 λίραι τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης ὡς μὴ ἐξοδευθεῖσαι, ἀφοῦ καὶ ὁ κ. Κεραμεὺς ἔλαβε τὰς 120 λίρας ἐκ τῆς ἐτησίαις προσφορᾶς τῶν 150 λιρῶν τοῦ κ. Μαυρογορδάτου καὶ τὸ τεῦχος τὸ πρῶτον ἐξετυπώθη.

Ὁ κ. ταμίας ἀπαντῶν λέγει, ὅτι αἱ τριάκοντα λίραι διὰ τὴν Μαυρογορδάτειον Βιβλιοθήκην οὐδὲν ἔτι ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ ταμείου, δι' ὃ καὶ ὡς μὴ ἐξοδευθεῖσαι φέρονται.

Ὁ κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδης παρατηρεῖ, ὅτι ὁ ἰσολογισμὸς τοῦ κ. ταμίου ἔχει καλῶς, διότι ἐξετυπώθη μὲν τὸ ἄ τεῦχος τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης, δι' ὃ ἦσαν προσδιωρισμέναι αἱ τριάκοντα λίραι, ἀλλ' εἰσέτι δὲν ἐπληρώθησαν ὑπὸ τοῦ ταμίου τὰ ἐκτυπωτικὰ καὶ ὁ λογαριασμὸς τοῦ χάρτου δὲν ἐξεκαθαρίσθη.

Ὁ κ. Θ. Κοσσοῦδης ἀναγινώσκει τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπιόντος συλλογικοῦ ἔτους 1884—85.

Ὁ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ παρατηρεῖ, ὅτι τὸ ἀναφερόμενον κονδύλιον τῶν 50 λιρῶν διὰ τὸν χάρτην τῶν Χερσαίων τειχῶν τῆς Κων]πόλεως δεόν νὰ ἐξαλειφθῆ, καθότι ἡ ἐκδοσις τοῦ χάρτου τούτου καὶ ἡ δαπάνη ἐγένετο ἤδη ἀκολούθως ἐρωτᾷ, ἂν ὁ προϋπολογισμὸς συνεζητήθη ἐν τῇ Οἰκονομικῇ Ἐπιτροπῇ καὶ ἂν φέρη τὰς ὑπογραφὰς τῶν μελῶν αὐτῆς, ὡς ὁ κανονισμὸς διακελεύεται.

Ἡ πρώτη παρατήρησις τοῦ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ κρίνεται ὀρθή καὶ τὸ κονδύλιον ἐξαλειφεται· ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας

ὁ κ. Κοσσοῦδης λέγει, ὅτι ἡ Οἰκονομικῇ Ἐπιτροπῇ κατὰ τὴν πρό τινων ἡμερῶν γενικὴν αὐτῆς συνεδρίασιν ἀνέθηκεν αὐτῷ συντάξαι τὸν προϋπολογισμὸν, ὃν ὑπογράψει ἀκολούθως.

Ἀναγινωσθέντος δὲ καὶ αὐθις τοῦ προϋπολογισμοῦ,

ὁ κ. Ἡρ. Βασιδάδης θεωρεῖ τὰ ἔσοδα λίαν

ἐξωγαμμένα. Φρονῶν ὅτι αἰρετωτέρα ἢ ὑπαρξίς μεζονος ἐλλείμματος ἢ ἡ ἐξόγκωσις τῶν ἐσόδων πρὸς ἐλάττωσιν αὐτοῦ, προτείνει τὴν ἐλάττωσιν αὐτῶν. Κονδύλια δὲ τῶν ἐσόδων λίαν ἐξωγαμμένα θεωρεῖ τὸ τῶν τακτικῶν ἐτησίων συνδρομῶν τῶν μελῶν ἐκ 400 λιρῶν καὶ τὸ τῆς θεατρικῆς παραστάσεως ἐκ 250 λιρῶν.

Ὁ κ. πρόεδρος δηλοῖ, ὅτι συμφωνεῖ τῷ κ. Βασιδάδῃ μόνον ὡς πρὸς τὸ κονδύλιον τῶν τακτικῶν ἐτησίων συνδρομῶν. Περὶ δὲ τοῦ τῆς θεατρικῆς παραστάσεως φρονεῖ, ὅτι, καταβηλομένης τῆς δεούσης ἐνεργείας, ἡ κτῆσις τοῦ ποσοῦ τῶν 250 λιρῶν κατορθοῦται.

Ὁ κ. Κοσσοῦδης ἀποδέχεται ἐλάττωσιν τοῦ κονδυλίου τῶν τακτικῶν συνδρομῶν εἰς 300 λίρας.

Εἶτα κατόπιν παρατηρήσεων τοῦ κ. προέδρου καὶ τοῦ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ γίνεται δεκτὴ ἡ προσθήκη ἐτι 50 λιρῶν εἰς τὰς ἐκτάκτους συνδρομὰς. Κατόπιν δ' αὐτοῦ

Ὁ κ. πρόεδρος σκληρὸν λίαν ἠγείται τὸ κονδύλιον τῶν ἐσόδων ἐκ τῆς πώλησεως τοῦ περιοδικοῦ 10 λίρας, διότι ἀφοῦ ἐκδοθήσονται τσαῦτα περιοδικὰ, ἐξεδόθη δὲ ἤδη ἡ χάρτης τῶν Χερσαίων τειχῶν τῆς Κων]πόλεως καὶ ἐντὸς μικροῦ ἐκδίδεται καὶ ἡ Μαυρογορδάτειος Βιβλιοθήκη, ἀδύνατον ἵνα μὴ μείζων πώλησις γένηται.

Ὁ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ φρονῶν ἐπίσης, ὅτι γενήσεται πώλησις περιοδικῶν, προτείνει τὴν αὔξησιν τοῦ κονδυλίου εἰς 50 λίρας.

Τῆς κατὰ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ αὐξήσεως δεκτῆς γενομένης,

ὁ κ. πρόεδρος ἐκφέρει γνώμην, ὅπως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ φέρονται καὶ αἱ ἐπὶ ὠρισμένῳ σκοπῷ προσφοραὶ ἐξ 150 λιρῶν τοῦ κ. Θ. Μαυρογορδάτου διὰ τὴν ὁμώνυμον αὐτῷ βιβλιοθήκην καὶ ἐξ 100 λιρῶν τοῦ κ. Χρ. Ζωγράφου διὰ τὸ ὁμώνυμον αὐτῷ διαγώνισμα.

Ὁ κ. Θ. Κοσσοῦδης λέγει, ὅτι δὲν προὔπελόγησε ταῦτα, διότι εἰσέρχονται καὶ ἐξέρχονται καὶ ἰσολογίζονται.

Ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι πολλάκις τὸ εἰσερχόμενον ποσὸν ἐννε ἀνισον πρὸς τὸ ἐξερχόμενον, ὡς π. χ. κατὰ τὸ λῆγον ἔτος, καθ' ὃ ὁ Σύλλογος ἔδαπάνησεν ἐξ ἰδίων διὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης.

Ἡ πρότασις τοῦ κ. προέδρου γίνεταί δεκτὴ.

Εἶτα ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι τὸ κονδύλιον τῶν ἐκτάκτων δαπανῶν ἐστὶ μέγα καὶ προτείνει τὴν ἐλάττωσιν αὐτοῦ.

Ὁ κ. Θ. Κοσούδης λέγει, ὅτι τοσοῦτον φέμμι περίπου καὶ ἐν τῷ ἰσολογισμῷ τοῦ λήγματος ἔτους, διότι ἐν αὐτῷ περιλαμβάνονται καὶ τὰ ἔξοδα τῆς παραστάσεως.

Κατόπιν ὁ μὲν κ. Τ. Καραθεοδωρῆ δίδω-α διασαφήσεις ἐπὶ τοῦ κονδυλίου τῶν ἐξόδων γραφείου λέγων, ὅτι ταυτὰ εἰσὶν ἀναγκαῖα, διότι ἐν αὐτοῖς περιλαμβάνονται καὶ τὰ ταχυδρομικὰ τῆς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀποστολῆς τοῦ περιοδικοῦ, ὁ δὲ κ. Ἀθ. Παπ. Κεραμεὺς ἐπὶ τῷ κονδυλίῳ τῆς Βιβλιοθήκης λέγων, ὅτι ἀνάγκη τοῦ ποσοῦ πρὸς κατασκευὴν καὶ νέων ἑπιπέδων, δέσιμον βιβλίων καὶ ἔναρξιν τῆς ἐκπώσεως τοῦ ἐπιστημονικοῦ καταλόγου τῆς βιβλιοθήκης· ὁ δὲ κύρ. Χρ. Χατζηγεργίου,

πρόεδρος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, λέγει, ὅτι ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ προϋπελόγησε τὸ ποσὸν τῶν 670 λιλ., διότι τοσοῦτον ἀπαιτεῖται ὅπως ἐκδοθῶσι τὰ μὴ ἐκδοθέντα περιοδικὰ, ἡ Μαυρογορδάτειος Βιβλιοθήκη, τὸ ἀρχαιολογικὸν δελτίον κλπ.

Ἀκολούθως ὁ κ. πρόεδρος θεωρεῖ περιττὴν τὴν ὑπαρξίν δύο κονδυλίων: ἐκτάκτων δαπανῶν καὶ διαφορῶν ἐξόδων, διὰ προτείνει τὴν ἔνωσιν αὐτῶν εἰς μόνον ἓν κονδύλιον διαφορῶν ἐξόδων ἐκ 50 λιλῶν.

Τούτου δεκτοῦ γενομένου τίθεται εἰς ψηφοφορίαν ὁ προϋπολογισμὸς κατ' ἄρθρον καὶ ἐν συνόλῳ καὶ γίνεταί δεκτὸς οὕτω:

ΠΡΟΪΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1884—85.

Ἔσοδα		Ἔξοδα	
Τακτικαὶ ἐτήσια συνδρ...	Λ.Τ. 300	Μισθοδοσίαι	Λ.Τ. 175
Δικώμα διπλωμάτων..	» 25	Φωτισμὸς καὶ θέρμανσις..	» 30
Θεατρικὴ παράστασις.....	» 250	Ἔξοδα γραφείου.....	» 40
Ἐκτακτοὶ συνδρομαί.....	» 250	Πυρασφάλιστρα.....	» 20
Ἐκ πώλησ. Περιοδικ.....	» 50	Βιβλιοθήκη.....	» 40
Προσφορά Χρ. Ζωγράφου		Ἀναγνωστήριον	» 22
διὰ τὸ διαγώνισμα.....	» 100	Ἀρχ. ἐπιτροπή.....	» 15
Προσφορά Μαυρογορδ. διὰ		Σουλίνειον κληροδότημα..	» 280
Μ. Βιβλιοθήκην.....	» 150	Ἀρχαιολ. συλλογαί.....	» 10
	Λ.Τ. 1125	Συντακτικὴ ἐπιτροπή.....	» 670
		Διάφορα ἔξοδα.....	» 50
Ἐλλειμμα...	» 477	Μαυρογορδάτ. Βιβλ.....	» 150
	Λ.Τ. 1602	Ζωγράφειον διαγώνισμα..	» 100
			Λ.Τ. 1602

Ὁ κ. ταμίας δηλοῖ, ὅτι ὑπάρχει περίσσευμα παρελθόν Λ.Τ. 95.33.

Ἀκολούθως ὁ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ προτείνει, ὅπως αἰτηθῆ ἡ γνώμη τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος.

Ὁ κ. Α. Κεραμεὺς φρονεῖ, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ κινουμένης διακελεύεται, ὅτι ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ φροντίζει περὶ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Συλλόγου, ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκ καθήκοντος ὀφείλει νὰ πράξῃ τοῦτο· διὸ μόνον ὑπόμνησις τούτου δεόν γενέσθαι.

Τούτου δεκτοῦ γενομένου, Ὁ κ. Ἀθ. Π. Κεραμεὺς προτείνει, ὅπως ἐκφρασθῶσιν αἱ εὐχαριστίαι τοῦ Συλλόγου τῷ κ. ταμίῳ ἐπὶ τῇ διευθετήσῃ τοῦ ταμείου καὶ ἐπὶ τῇ λίαν ἀκριβεῖ ἐκθέσει αὐτοῦ.

Τῆς προτάσεως ταύτης δεκτῆς γενομένης, ὁ γεν. γραμματεὺς κ. Τ. Καραθεοδωρῆ ἀναγινώσκει ἐντολὴν τοῦ προέδρου ἐπιστολὴν τῆς χήρας κ. Ἐλένης Γ. Ζαρίφη ἔχουσαν ὡδε.

Ἀξιότιμε Κύριε Πρόεδρε,

Ὁ πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Φιλολογικὸν Σύλλογον τὰ ἀκραιφνέστατα τρέφων αἰσθήματα ἀείμνηστος σύζυγός μου ἐν ταῖς τελευταίαις αὐτοῦ βουλήσει κατέλιπε καὶ τὸ ποσὸν φράγκων εἰκοσι χιλιάδων (ἀρ. 20,000), ἵνα χρησιμεύσωσιν ὑπὲρ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπορούντων Σχολείων.

Τὴν διάταξιν ταύτην τοῦ μακαρίτου συζύγου μου κοινοποιοῦσα ὑμῖν, σπεύδω νὰ παρακαλέσω τὸν Ἑλληνικὸν Φιλολ. Σύλλογον ὡς τὸν ἀρμοδιώτατον νὰ διανέμη κατὰ τὰς κρίσεις καὶ πληροφωρίας αὐτοῦ τὸ ρηθὲν κληροδότημα, ὅπως εὐκρεστοῦμενος ἀναλάβῃ τὸ βῆρος τοῦτο διανεμῶν εἰς τὰ ἄπορα τῆς πρωτεύουσας Σχολεῖα ὅσον ποσὸν ἐγκρίνει δι' ἑκαστον καὶ καθ' οἰονδήποτε φρονεῖ καταλληλότερον τρόπον· ἐφ' ᾧ καὶ τρεῖς μῆνας ἀπὸ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ κληροδότου κατὰ ῥητὴν θέλησιν του τεθήσεται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Συλλόγου τὸ μνησθὲν ποσόν.

Δραττομένη τῆς εὐχαρίας, ἵνα ἐκ προομιῶν ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὸν Σύλλογον ἐπὶ τῇ ἀντιθεμένῃ ταύτῃ αὐτῷ ἐντολῇ καὶ νὰ τῷ εὐχρηθῶ τὰ βέλτιστα πρὸς τὴν εὐημερίαν αὐτοῦ, ἐξ ἧς μεγίστη προσγίνεται τῷ ἔθνει ὠφέλεια, παρακαλῶ ἅμα τὸ Σεβ. Προεδρεῖον, ἵνα δεχθῇ τὴν ἐκφρασὴν τῆς ἐξιδιασμένης πρὸς αὐτὸ ὑπολήψεως μου.

Τῇ 27/9 Μαΐου 1884.

ΕΛΕΝΗ Γ. ΖΑΡΙΦΗ.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ὁ κ. πρόεδρος λέγει, ὅτι αὕτη ὑπεβλήθη τῷ προεδρεῖῳ κατὰ τὴν χθὲς γενομένην συνεδρίασιν αὐτοῦ, ὅτι τοῦτο μετὰ μεγάλης συγκινήσεως ἤκουσεν αὐτὴν καὶ ὅτι συνεπέειξ ταύτης ἔγνω καὶ προτείνει τῷ Συλλόγῳ, α) ὅπως ἀποσταλῇ τῇ ἀξιότιμῳ κ. Ἑλένῃ Γ. Ζαρίφῃ θερμὴ εὐχαριστήριος ἐπιστολή· β) ὅπως παραπεμφθῇ τῇ Ἑκπαιδευτικῇ Ἐπιτροπῇ ἡ ἐπιστολή πρὸς γνωμοδότησιν περὶ τῆς δικνομῆς καὶ γ) ὅπως τὰ ὀφειλόμενα ἐκ τῆς ἐτησίως προσφορᾶς τοῦ ἀειμνήστου Γ. Ζαρίφη, ἣν ἐποιεῖτο διὰ τὰ ἄπορα σχολεῖα, σθεσθῶσι.

Αἱ προτάσεις αὗται τοῦ προεδρεῖου ὁμοθυμῶς γίνονται δεκταί.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΜΑ'.

(Ἐκτακτος).

Τῆς 29 Ἀπριλίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ**
καὶ παρόντων 34 μελῶν.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας ἐκτάκτου συνεδρίασεως, ὁ Σύλλογος προβαίνει εἰς τὰς ἀρχιερσίας αὐτοῦ διὰ τὸ ΚΔ' συλλογικὸν ἔτος 1884—85. Ἐκλέγονται δὲ

Πρόεδρος ὁ κ. Ἡροκλῆς Βασιιάδης διὰ ψήφων 20, ἐπιλαχόντος τοῦ κ. Κ. Καλλιᾶδου διὰ ψήφων 12.

Ἀντιπρόεδροι οἱ κκ. Ἰωάννης Γεωργαντόπουλος διὰ ψήφων 26 καὶ Τηλέμαχος Καραθεοδωρῆ διὰ ψήφων 19, ἐπιλαχόντος τοῦ κ. Χρ. Χατζηχρήστου διὰ ψήφων 15.

Γενικὸς γραμματεὺς ὁ κ. Ὀδυσσεὺς Ἀνδρεάδης διὰ ψήφων 18 ἐπὶ 34.

Εἰδικὸς γραμματεὺς ὁ κ. Νικόλαος Κάριος διὰ ψήφων 16 ἐπὶ 31, τριῶν λευκῶν ἀφαιρηθειῶν.

Βιβλιοφύλαξ ὁ κ. Ἀθανάσιος Παπαδόπουλος Κεραμεὺς διὰ ψήφων 29 ἐπὶ 34.

Ταμίας ὁ κ. Θεμιστοκλῆς Κοσοῦδης διὰ ψήφων 27 ἐπὶ 34.

Μετὰ ταῦτα ἐκλέγονται προταθέντες ὑπὸ τοῦ προεδρεῖου

Ἐπιμεληταὶ τῆς μὲν ὀργανοθήκης ὁ καὶ τέως τοιοῦτος, κ. Τηλέμαχος Καραθεοδωρῆ, τῶν δὲ ἀρχαιολογικῶν συλλογῶν ὁ καὶ τέως τοιοῦτος, κ. Ἀθανάσιος Παπαδόπουλος Κεραμεὺς.

Εἶτα τῇ τοῦ προεδρεῖου προτάσει καταρτίζονται αἱ ἐξ διαρκείας Ἐπιτροπαὶ τοῦ Συλλόγου ὡς ἐξῆς:

α) Φιλολογική.

Ἀρτεμιάδης Ἰάκ. — Λούσης Βασ. — Μαλιάκας Ἀβρ. — Νοννότης Αἴμ. — Ξανθόπουλος Κωνστ. — Παπαδόπουλος Κεραμεὺς Ἀθ. — Σαλτέλης Θεμ. — Τάγης Φίλιππος. — Χατζηχρήστου Χρ.

β) Ἐκπαιδευτική.

Ἀνδρεάδης Ὀδ. — Ἀριστοκλῆς Ἰω. — Βλκσαμάκης Ἡλ. — Γεωργιάδης Κωνστ. — Γεωργαντόπουλος Ἰω. — Μαλλιᾶδης Δ. —

Μαλιζας 'Αβρ. — Ξανθόπουλος Κωνστ. — Παπαρρούσης Πέτρος. — Παρανίκας Ν. — Πετριδης 'Αντ. — Σαλτέλης Θεμ. — Χατζηχρήστου Χρ.

γ') 'Επιστημονική.

'Αποστολίδης Γ. — 'Αριστάρχης Στ. — Βιλαρχμάκης 'Ηλ. — Βαρότσος 'Ιάκ. — Bonkowski Ch. — Καλλιάδης Κωνστ. — Καραθεοδωρή Τηλ. — Λούσης Β. — Μαυρής Κ. — Ναούμ 'Αλ. — Νοννότης Αίμ. — Σταματιάδης Δημ.

δ') Συνακτικῆ.

'Αριστοκλής 'Ιω. — 'Αρτεμιάδης 'Ιάκ. — Καραθεοδωρή Τηλ. — 'Ανδρέαδης 'Οδ. γεν. γραμματεὺς. — Κάριος Ν., εἰδικὸς γραμματεὺς — ὁ γραμματεὺς τῆς Φιλολογικῆς 'Επιτροπῆς καὶ ὁ τῆς 'Αρχαιολογικῆς.

ε') 'Αρχαιολογική.

'Αριστάρχης Στ. — Calvert J. — Curtis C. G. — Dorigny. — Al. Sorlin. — Millingen Al. — Mordtmann A. — Mordtmann J. — Παππαδόπουλος Κεραμειὺς Α. — Περδικίδης Κυριακ. — Σιδερόπουλος Ξ. — Τάγης 'Αναστ. — Waschinclon.

στ') Οἰκονομική.

Βελλογιάννης Μ. — Γεωργαντόπουλος 'Ιω. — Γκιών 'Ιω. — Κοσοῦδης Θεμ. — Κούππας 'Ιω. — Μαυρογορδάτος Φρ. — Μπλέσσης Νικ. — Οἰκονομίδης Βασ. — Σαρρακιώτης Β. — Στεφάνοβιχ Π. — Χατζόπουλος Ι. Κ. Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΜΒ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 30 'Απριλίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.

'Αναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδριάσεως ἀνακοινῶνται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῆςδε τῆς ἐπιτολῆς:

(ΕΛΛ. ΦΙΛΟΛΟΓ. ΣΥΛΛΟΓ. ΤΟΜ. ΙΗ')

Τῆς ἐφορείας καὶ δημογεροντίας τῆς ἐν Μιτυλήνῃ κοινότητος Πέτρας ἀπὸ 15 παρελθόντος, ἐξαιτουμένων βιβλία ἐκ τῶν πολλαπλῶν ἢ διπλῶν τῆς τοῦ Συλλόγου βιβλιοθήκης.

Εἶτα ἀγγέλλονται αἱ τῶν βιβλίων προσφοραὶ καὶ ἐκφράζονται εὐχαριστίαι τοῖς δωρηταῖς.

'Εγκρίνεται ἡ σύνταξις παρὰ τοῦ βιβλιοφύλακος καταλόγου τῶν διπλῶν καὶ πολλαπλῶν τῆς βιβλιοθήκης βιβλίων, ἵν' ἐκ τούτων ὀρίσῃ ὁ Σύλλογος τὰ παραχωρητέα τῇ κοινότητι Πέτρας.

'Αγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφορηθέντες γίνονται δεκτοὶ ἐπίτιμον μὲν μέλος ἡ Α. Σεβ. ὁ μητροπολίτης Νικομηδείας κ. Φιλόθεος Βρυέννιος, ἀντεπιστέλλοντα δὲ ὁ πανιερ. πρ. Λαρίτσος κ. Δωρόθεος Σχολάριος, καὶ οἱ κλ. Θεμ. Θεοχαρίδης, συντάκτης τῆς *Φωνῆς τῆς Κύπρου*, καὶ Δημοσθ. Χαβιαρᾶς.

'Ο κ. Ξ. Σιδερόπουλος ἀναγινώσκει τὴν πραγματεῖαν αὐτοῦ ἀπερὶ τοῦ Δαματρίου τῶν Βυζαντινῶν (τοῦ νῦν 'Αλέμ-δάγ)¹.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΜΓ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 7 Μαΐου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.

'Αναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδριάσεως, ἀνακοινῶνται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶν ἐξῆς ἐπιτολῶν.

Τῆς ἐφορείας τῶν ἐν Τζιβελίῳ σχολῶν ἀπὸ 16 Μαΐου, αἰτουμένης μέρος τοῦ κληροδοτήματος τοῦ αὐδίου Γ. Ζαρίφη.

Τῆς ἐφορείας τοῦ ἐν Φαναρίῳ ἔθνικοῦ 'Ιωακειμίου παρθεναγωγείου ἀπὸ 2 Μαΐου, ὡς ἡ ἄνω.

Τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων Διπλοκιονίου ἀπὸ 5 Μαΐου, ὡς ἡ ἄνω.

Τοῦ κ. Ν. Καρίου ἀπὸ 3 Μαΐου, προαιτουμένου τῆς εἰδικῆς γραμματείας τοῦ Συλλόγου λόγων ἕνεκα ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως αὐτοῦ.

1) 'Ιδε Παράρτημα ΙΖ' τόμου σελ. 126.

Τοῦ βασιλικοῦ γραφείου Στατιστικῆς καὶ Τοπογραφίας τῆς Στουτγάρδης, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν τῶν δημοσιεύσεων αὐτοῦ τοῦ 1883—84.

Τοῦ κ. Ι. Γεωργαντοπούλου, προέδρου τῆς Οἰκονομ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου, περὶ τῆς τοῦ ταμείου καταστάσεως, οὕτως ἔχουσα.

Κύριε Πρόεδρε,

Συνεπεία τοῦ ἀπὸ 4/16 τρ. μηνὸς ἐγγράφου ὑμῶν ἢ Οἰκονομικῆ Ἐπιτροπῇ ὤρισεν ἐπιτροπὴν συγχειμένην ἐκ τοῦ προέδρου τῆς καὶ τριῶν ἐτέρων μελῶν, τῶν κκ. Ι. Κούππα, Φ. Μαυρογορδάτου καὶ Ι. Βελλογιάννη, ἧτις μεταβάσα σήμερον παρὰ τῷ ταμίᾳ τοῦ Συλλόγου κ. Θ. Κοσοῦδη ἐξήλεγξε τὰ βιβλία τοῦ ταμείου καὶ ὅλους τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ λήξαντος ἤδη ΚΓ' Συλλογικοῦ ἔτους καὶ εὔρε τὰ πάντα ἐν πλήρει τάξει, ὅπερ καὶ ἐσημείωσε κάτωθι τῆς τελευταίας σελίδος τοῦ βιβλίου Ταμείου καὶ τοῦ Καθολικοῦ.

Τῆς ἐκθέσεως, ἣν ὁ κ. ταμίαις ἀνέγνωσε τῷ Συλλόγῳ κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 28 Ἀπριλίου, ἢ Οἰκονομικῆ Ἐπιτροπῇ λαβοῦσα γνῶσιν ὡς καὶ τοῦ ὑποβληθέντος προϋπολογισμοῦ, ἐγκρίνει πληρέστατα καὶ ἐκείνην καὶ τοῦτον.

Ὡς πρὸς τὴν εὔρεσιν πόρων, ἰδίως πρὸς κάλυψιν τῆς ὀφειλῆς τοῦ Σουληνείου κληροδοτήματος, ἀνάγκη ἀπόλυτος διὰ τὴν τιμὴν τοῦ Συλλόγου νὰ γείνη σύντονος ἐνέργεια καὶ ἐπὶ τούτῳ ἢ Οἰκονομικῆ Ἐπιτροπῇ ἀσχοληθήσεται προσεχῶς λίαν συντόμως.

Δέξασθε, κύριε Πρόεδρε, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἄκρας πρὸς ὑμᾶς τιμῆς καὶ ὑπολήψεώς μου.

Τῆς 7 Μαΐου 1884.

Ὁ πρόεδρος τῆς Οἰκονομ. Ἐπιτροπῆς
Ι. ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἀγγέλλονται αἱ τῶν βιβλίων προσφοραὶ καὶ ἐκφράζονται εὐχαριστίαι τοῖς δωρηταῖς.

Αἱ αἰτήσεις τῶν ἐφοριῶν τῶν ἐκπαιδευτηρίων περὶ τοῦ Ζ. κληροδοτήματος παραπέμπονται τῇ Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῇ.

Ἀγγέλλεται ἡ παραίτησις τοῦ ἐκ τῶν τέως τακτικῶν μελῶν κ. Ἐμμ. Μαυρογορδάτου.

Ἀγγέλλεται τὸ πρῶτον τακτικὸν μέλος ὁ κ. Κωνστ. Τσιούλλας, πρῶτον διευθυντῆς τῶν Ζαριφειῶν Διδασκαλείων ἐν Φιλιππουπόλει, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κκ. Χρ. Χατζηχρήστου, Τ. Καραθεοδωρῆ, καὶ Ὁδ. Ἀνδρεάδου.

Ὁ κ. πρόεδρος ἀνακρινοῦται, ὅτι μεταχθὰς μετὰ τοῦ εἰδ. γραμματικῶς κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδου καὶ τοῦ βιβλιοφύλακος κ. Α. Παππαδ. Κεραμῆως παρὰ τῇ Α. Σ. τῷ μητροπολίτῃ Νικομηδείας κ. Φιλοθέῳ, ἐπέδωκεν αὐτῷ τὸ δίπλωμα τῆς ἄρτι γενομένης ἐκλογῆς αὐτοῦ μέλους ἐπιτίμου τοῦ Συλλόγου προσφωνήσας τὰ δέοντα. Ἡ Α. Σιβ. ἀπαντῶσα τῇ προσφωνήσει τοῦ προέδρου ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτῆς ὡς ἐπιτίμου μέλους καὶ ἠύξατο τῷ Συλλόγῳ τὰ βέλτιστα.

Ὁ κ. Ἀθ. Παππαδόπουλος Κεραμῆως ἀγγέλλει, ὅτι τὸ πρῶτον τεῦχος τῆς Μαυρογορδατείου βιβλιοθήκης ἀπεπερατώθη καὶ ἐστὶν ἔτοιμον πρὸς διανομὴν, παρακαλεῖ, ὅπως ἀριθμὸς τις τευχῶν ἐξ αὐτῆς παραχωρηθῇ αὐτῷ πρὸς διανομὴν τοῖς φίλοις αὐτοῦ καὶ προτείνει, α) ὅπως τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως τευχῶν τῆς Μαυρογορδατείου βιβλιοθήκης προελευσόμενον χρῆμα δαπανᾶται ὑπὲρ αὐτῆς· καὶ β) ὅπως ἐκφρασθῶσιν αἱ εὐχαριστίαι τοῦ Συλλόγου τοῖς Πατρῶσι τῆς ἐν Λέσβῳ μονῆς τοῦ Αειμῶνος δι' ἃς παρέσχον εὐκολίας τῷ ἀντιπροσώπῳ τοῦ Συλλόγου τῷ μεταβάντι πρὸς ἀναγραφήν ἢ καὶ ἀντιγραφήν τῶν ἐν τῇ μονῇ αὐτῶν κατακειμένων χειρογράφων, καὶ ὅπως ἀποσταλῶσιν αὐτοῖς ἀντίτυπά τινα τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης καὶ βιβλία τινα ὡς δῶρον ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Συλλόγου.

Ὁ κ. Χρ. Χατζηχρήστου θεωρεῖ δικαίαν τὴν αἴτησιν τοῦ κ. Ἀθ. Παππαδοπούλου Κεραμῆως, ὅπως παραχωρηθῶσιν αὐτῷ δωρεὰν ἀντίτυπά τινα τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης πρὸς διανομὴν ὑπ' αὐτοῦ τοῖς φίλοις αὐτοῦ, οἵτινες καὶ πιθανὸν ταύτην λαμβάνοντες νὰ παράσχωσιν αὐτῷ καὶ πληροφορίας χάριν τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης. Ὁ κ. Χρ. Χατζηχρήστου προτείνει, ὅπως παραχωρῶνται τῷ κ. Κεραμῆϊ 50 ἀντίτυπα καὶ εἴτα ὑποστηρίξει καὶ τὴν πρότασιν αὐτοῦ, ὅπως τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν τευχῶν τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης προερχόμενον χρῆμα δαπανᾶται ὑπὲρ αὐτῆς.

Ὁ κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδου ἀποδέχεται τὴν πρότασιν τοῦ κ. Χρ. Χατζηχρήστου, ὅπως παραχωρῶνται τῷ κ. Κεραμῆϊ 50 ἀντίτυπα τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης, ἀντικρούει δὲ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Κεραμῆως, ὅπως ἀρίσῃ ὁ Σύλλογος νῦν τὰ ἐκ τῆς πωλήσεως τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης φρονῶν, ὅτι οὐχὶ καλόν, ἵνα δεσμεύσῃ ἑαυτὸν ὁ Σύλλογος

ἀπὸ τοῦ νῦν διὰ τὸ μέλλον, καὶ ὅτι, καθὰ νομᾶται, κατὰ τὰς ἰδιαιτέρας διατάξεις τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ψηφισθείσης τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως προερχόμενον ποσὸν ἔστι πρὸς ὄφελος τοῦ Συλλόγου.

Ὁ κ. Χρ. Χατζηχρήστου ὑποστηρίζει τὴν πρότασιν τοῦ κ. Κεραμῆος καὶ αὐτὸς φρονῶν, ἵνα ἡ Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκη ἔσται τι ζήτημα τῷ Συλλόγῳ ὡς πρὸς τὰς εἰσπράξεις καὶ δαπάνας αὐτοῦ.

Ὁ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ ὑποστηρίζων τὸν κ. Ὀδ. Ἀνδρεάδην θεωρεῖ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Κεραμῆος ἀντικειμένην τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Συλλόγου, ὅστις ὀρίζει τὸ δαπανηθῆσμενον ποσὸν διὰ τὴν Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκην.

Εἶτα ὁ κ. Ἀθ. Π. Κεραμῆος ἀποσύρει τὴν πρότασιν αὐτοῦ διὰ τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως τυχῶν τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης ποσόν.

Ἐπιπλέον γίνονται δεκταὶ αἱ προτάσεις τοῦ κ. Χρ. Χατζηχρήστου, ὅπως παρχωρηθῶσι 50 ἀντίτυπα τῷ κ. Ἀθ. Π. Κεραμῆϊ καὶ τοῦ κ. Ἀθ. Π. Κεραμῆος, ὅπως ἐκφρασθῶσιν εὐχαριστίαι τοῖς Πατράσι τῆς μονῆς Λειμῶνος ἐν Μιτυλήνῃ καὶ παρχωρηθῶσιν αὐτοῖς δέκα ἀντίτυπα τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης καὶ βιβλία τινὰ ἐκ τῶν διπλῶν ἢ πολλαπλῶν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Συλλόγου, ὧν κατάλογον ἐκκαλεῖται ὁ κ. Κεραμῆος, βιβλιοφύλαξ, νὰ ὑποβῆ τῷ Συλλόγῳ ἐν τῇ ἐπιούσῃ συνεδρίᾳ.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. πρόεδρος ἀνακοινεῖ, ὅτι χθὲς τελομένου μνημοσύνου ὑπὲρ ἀναπάσεως τῆς ψυχῆς τοῦ αἰοδίου τοῦ ἔθνους εὐεργέτου

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΑΡΙΦΗ

ὑπὸ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ἐν τῇ ἐν Σταυροδρομίῳ ἱερᾷ ἐκκλησίᾳ τῶν Εἰσοδίων τῆς Παναγίας τὸ προεδρεῖον παρέστη καὶ συνεδεῖθη τῇ κενθούσῃ οἰκογενείᾳ.

Κατόπιν ὁ γεν. γραμματεὺς κ. Τ. Καραθεοδωρῆ ἀναγινώσκει πραγματείαν «περὶ ἀνομβρίας ἐν Κύπρῳ» τοῦ κ. Χρ. Παππαδοπούλου.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΜΔ΄.

(Ἑκτακτος).

Τῆς 13 Μαΐου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Κ. ΚΑΛΛΙΠΑΔΟΥ,

παρόντων δὲ τοῦ Θεοφιλεστάτου χωρεπισκόπου Σταυροδρομίου Εἰρηνοπόλεως κ. Φωτίου, ἀντιπροσωπεύοντος τὸν Τοποτηρητὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Σεβασμιώτατον μητροπολίτην Ἐφέσου κ. Ἀγαθάγγελον, τοῦ Σεβ. μητροπολίτου Ἰωαννίνων προέδρου τῆς ἐφορίας τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς, τοῦ Ἡλιάς ἐφένδη Ματάρ, μέλους τοῦ συμβουλίου τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ἀντιπροσωπεύοντος τὴν Α. Ἐξ. τὸν ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργὸν Μουσταφᾶ πασσᾶν, τοῦ πανοσιολογιωτάτου ἀρχιμανδρίτου κ. Γρ. Παλαμᾶ, διευθυντοῦ τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς, τῆς ἔλλογιμου κ. Σαπφούς Λεοντιάδος, διευθυντρίας τοῦ παρθεναγωγείου τῆς Ἑλληνικῆς Φιλομούσου Ἐταιρίας Παλλάδος, παρόντων προέδρων καὶ ἀντιπροσώπων διαφόρων σωματείων ἐνταῦθα, ἱκανῶν δημοσιογράφων, οὐκ ὀλίγων ἐπιστημόνων καὶ λογίων, ἐμπόρων τε καὶ τραπεζιτῶν καὶ ἄλλου κόσμου ἐξ ἐκατέρων τῶν φύλλων ἱκανοῦ, δι' οὗ πλήρης ἦν ἅπασα ἡ τοῦ Συλλόγου μεγάλη αἴθουσα, ἐν ἣ καὶ ἡ ἑορτὴ τελεῖται,

κηρυχθείσης τῆς ἐνάρξεως τῆς τελετῆς τῇ 2 μ. μ. ὥρα ὁ γεν. γραμματεὺς κ. Τ. Καραθεοδωρῆ ἀναγινώσκει τάςδε τὰς ἐπιστολάς.

Ἐπιστολὴν τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Ἐφέσου κ. Ἀγαθαγγέλου ἀπὸ 12 ἐνεστώτος ἀγγέλλοντος, ὅτι ἐνεκεν ἀσχολιῶν αὐτοῦ περὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα μὴ δυνάμενος αὐτοπροσώπως παρευρεθῆναι εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Συλλόγου, δι' ὃ τὴν λύπην αὐτοῦ ἐκφράζει, ἐνετείλατο τῷ Θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ Εἰρηνοπόλεως κ. Φωτίῳ ἀντιπροσωπεῦσαι αὐτὸν ἐν τῇ τελετῇ, ἐφ' ἣ συγχαίρει τῷ Συλλόγῳ.

Τῆς Α. Ε. τοῦ Μουσταφᾶ πασσᾶ, ὑπουργοῦ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ 12 ἐνεστώτος ἀγγέλλοντος, ὅτι μὴ δυνάμενος ἐνεκεν ὑπουργικοῦ συμβουλίου νὰ παρευρεθῆ εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Συλλόγου, ἐνετείλατο τῷ Ἡλιάς ἐφένδη Ματάρ, μέλει τοῦ συμβουλίου τοῦ ὑπουργείου, ὅπως ἀντιπροσωπεύσῃ αὐτὸν καὶ συγχαίροντος τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἑορτῇ αὐτοῦ.

Τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀλεξάνδρου πασσᾶ Καραθεοδωρῆ ἀπὸ 6]18 ἰσταμένου ἐκφράζοντος τὴν λύπην αὐτοῦ, διότι δὲν δύναται νὰ παρευρεθῆ εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Συλλόγου καὶ συγχαίροντος αὐτῷ ἐπὶ ταύτῃ.

Κατόπιν ὁ πρόεδρος κ. Κ. Καλλιᾶδης ἀνχνιώσκει τὴν ἐλπίσιν τῶν ἐτησίων ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου οὕτως ἔχουσιν.

Κύριοι συνάδελφοι,

Κυρίαὶ καὶ Κύριοι.

Τὸ εἰκοστὸν τρίτον ἔτος τοῦ γεραροῦ τούτου καὶ πολυσεβάστου πατρὸς ἀπάντων τῶν παρ' ἡμῖν συλλόγων, ἀδελφοτήτων καὶ λοιπῶν ὁμοειδῶν σωματείων ἤρχισεν, ὡς μὴ ὄφελεν, ὑπὸ τοὺς μάλα ἀπαισίους οἰωνούς. Ἄμα γὰρ τῇ τῶν νέων κοσμητόρων αὐτοῦ ἐγκαθιδρύσει, φωνῇ μεγάλῃ προοιωνίζουσα συμφορὰν σκληρῶς ἐπληξε τὰς ἡμετέρας ἀκοάς, ὡς ἀστραπὴ δὲ πάραυτα διαδοθεῖσα γνωστὸν τοῖς πᾶσι κατέστησεν, ὅτι ὁ τῆς παραλούσης περιόδου ταμίας, ὁ Νικόλαος Βαμβάκης, ἠτοκτόνησε μὴ παραδοῦς τὸ ταμεῖον τοῦ Συλλόγου! Οἱ πάντες κατετάραχθημεν ἐπὶ τῷ τραγικῷ γεγονότι καταδικαστέου καὶ προῦρου θανάτου, εἰλικρινῶς δὲ καὶ βαθέως συγκινηθέντες ἐπὶ τῇ αἰφνιδίῳ ἀπωλείᾳ χρησίμου ἄλλοτε τῇ τε αὐτοῦ οἰκογενεῖα καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς κοινωνίᾳ ὁμογενοῦς, ἀπεξεδύθημεν πάσαις δυνάμεσιν εἰς τὸν ἄχαριν καὶ κοπιώδη ἀγῶνα τῆς περιστάσεως τῆς τοῦ Συλλόγου χρηματικῆς οὐσίας ἐκ τοῦ ταμειακοῦ βραχέθρου, ὅπερ ἀνηλεῶς ἀπεκάλυψεν ἡ ἀπελπίς αὐτοκτονία. Ἄλλ' ἴσως τις ἢ καὶ τινες τῶν ἀκρωμένων τῶν λόγων μου τούτων ἀποροῦσι, πῶς τὸ κακὸν δὲν προελήθη διὰ τῆς ἐγκαίρου παραλαβῆς τοῦ συλλογικοῦ ταμείου καὶ διαμφισθητοῦντες ἡμῖν τὰ τοῦ Προμηθέως προσόντα, ἅτινα καὶ αὐτοὺς τοὺς κοσμητόρας κοσμεῖν ὀφείλουσιν, ἐπιμηθεῖς ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἀποκαλοῦσι. Καὶ ἔγω μὲν δι' ἐλπίδος καὶ πέπεισμαι σχεδόν, ὅτι ὑπ' οὐδενὸς διετυπώθη ἡ αὐστηρὰ αὕτη καὶ ἀδικος μομφή, ἀλλ' οὐχ ἤττον καθῆκον ἐμοῦ ἠγοῦμαι γνωρίσαι ὑμῖν, ὅτι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐγκαθιδρύσεως αὐτοῦ, ἤτοι ἀπὸ τῆς 16 Μαΐου, μέχρι τῆς 8 Ἰουνίου, τῆς ἀπαισίου ταύτης ἡμερομηνίας, τὸ προεδρεῖον οὐκ ἐπαύσατο μεριμνῶν περὶ τῆς τύχης τῶν τοῦ Συλλόγου χρημάτων πᾶν τὸ δυνατόν ἐνεργήσαν πρὸς ὅσον οἶόν τε ταχύτεραν τούτων παραλαβὴν διὰ δι-

νεκῶν παρκαλήσεων καὶ προτροπῶν τῷ Βαμβάκῃ πρὸς τοῦτο ἀπειθυνομένῳ. Καὶ πρῶτον μὲν ἕκαστον τῶν τοῦ προεδρείου μελῶν ἰδίᾳ πλειστάκις ἐπέμενε παρ' αὐτῷ, ὅπως ἐκτελέσῃ τὸ ἑαυτοῦ καθῆκον τῆς εἰς τὸν διάδοχον παραδόσεως τοῦ ταμείου· ἀλλ' ἐκεῖνος αἰτιώμενος ἀσχολίας ἰδιωτικᾶς καὶ πληθῶν κοινοτικῶν ὑποχρεώσεων, ἀνέβαλλεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν τὴν αἰτουμένην τακτοποίησιν. Εἶτα δὲ τὸ προεδρεῖον μετὰ δυσθυμίας καὶ ὑποφωσκουσῶν ὑπονοιῶν ὄρων τὴν ἀτελεύτητον ταύτην καὶ δυσεξήγητον ἀναβολὴν συνεκρότησε καὶ συνεδρίασιν, εἰς ἣν προσεκάλεσε καὶ τὸν πρῶτον ταμίαν εἰδοποιήσαν αὐτὸν προηγουμένως, ὅτι ὄφειλεν ἐν τῇ συνεδριάσει ἐκεῖνη ἐγχειρίσαι ἀνυπερθέτως τῷ διαδόχῳ αὐτοῦ κ. Θεμιστοκλεῖ Κοσοῦδῃ πάντα τὰ ἀπαρτιζόντα τὴν τοῦ Συλλόγου οὐσίαν, χρήματά τε καὶ ἔγγραφα, μεθεῖς τῶν ἑταιριῶν καὶ διαφόρους τίτλους. Ὁ πρῶτον ταμίας παρέστη μὲν ἐν τῇ συνεδριάσει ταύτῃ, ἀλλὰ παρέστη μὲ κενὰς τὰς χεῖρας πρὸς ἐκπληξιν τοῦ προεδρείου μηδὲν φέρων ἢ καὶ αὐθις αἰτήσιν νέας ἀναβολῆς. Ἡδυνάμεθά τι ἕτερον πράξει ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἢ ἀποδεχόμενοι τὴν αἴτησιν ὑποδείξει τῷ καὶ πάλιν ἐπιμῶνως ἀναβολὴν αἰτοῦντι τὴν γενικὴν ἡμῶν ἀπάντων δυσαρέσκεια καὶ τὴν ἀνάγκην ὅσον ἐνεστί ταχύτερας λύσεως τοῦ ἐκκρεμοῦς ζητήματος, οὐτινος ἢ πρωτοφανῆς ἐν τοῖς τοῦ Συλλόγου χρονικοῖς παράτασις καὶ ἐναντία ἠλέγγετο ταῖς διατάξεις τοῦ ἡμετέρου κανονισμοῦ καὶ ἀδικαιολογητῶς ἐπέβάρυνε τὴν τε αὐτοῦ καὶ τὴν ἡμῶν εὐθύνην; Τοῦτο καὶ ἐπράξαμεν τάξαντες ὡς ἡμέραν τῆς παραδόσεως τοῦ ταμείου ἀνεπίδεκτον ἀναβολῆς τὴν πέμπτην ἀπὸ τῆς συνεδριάσεως ἡμῶν ταύτης. Ἄλλὰ καὶ πάλιν ὁ Βαμβάκης κατὰ τὴν ταχθεῖσαν προθεσίαν, τῆς ἐβδομάδος ἡμέραν τρίτην, διεμήνυσεν, ὅτι κεκοπιᾶκῶς τυγγάνων καὶ πολυάσχολος ἠδυνάτει τὴν ἡμετέραν ἱκανοποιήσαι ἀξίωσιν, ἣν ἄλλως τε λίαν ὀρθὴν καὶ δεδικαιολογημένην ἀνωμολογεί, ἐξητέιτο δὲ καὶ αὐθις ἀναβολὴν ἀλλὰ μόνον ἐπὶ εἴκοσι τέσσαρας ὥρας. Καὶ ἐνῶ ἐσκεπτόμην, τί ὄφειλον τὴν ἐπιούσαν ὑποβαλεῖν τοῖς περὶ ἐμὲ ἐριτίμοις συναδέλφοις πρὸς πρόληψιν ταμειακῶν δεινῶν, ἅπερ ἐπικείμενα ἔβλεπον ἀπὸ τινος, τὴν ἐσπέραν τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς ἀποφράδος τὸ περιστροφὴν πυροβόλου ἔθετο τέρμα εἰς τὴν ζῶν τὸ Νικολάου Βαμβάκη. Τὴν ἐπιούσαν τῆς αὐτοκτονίας συνελθὼν τὸ προεδρεῖον πλῆρες συγκινήσεων καὶ

ἰππισίων προκιοθημάτων ἀνέθετο τοῖς κκ. Γεωργαντοπούλῳ, Τηλεμάχῳ Καραθεοδωρῇ, Νικολάῳ Μπλέσσα καὶ ἐμοί, ἵνα μεταβάντες αὐθωρεὶ παρὰ τῷ προξένῳ τῆς Ἰταλίας (τοῦ αὐτοκτονήσαντος Ἰταλοῦ ὄντος ὑπικούου) δηλώσωμεν, ὅτι εἰς χεῖρας τοῦ πρώην ταμίου ἦν ἐμπειπιστευμένη ἡ τοῦ Συλλόγου εὐαίχ ὡς παρακαταθήκη καὶ παρακαλέσωμεν αὐτὸν, ὅπως ἐνεργήσῃ ὑπὲρ τελείας ταύτης ἐξασφαλίσσεως πᾶν ὅ,τι αὐτῷ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιτέτρπται καὶ ὑπὸ τοῦ ὀφειλομένου πρὸς γερπρὸν καὶ κοινωφελὲς καθίδρυμα σεβασμοῦ ἐπιβέβληται. Τῆς ἐντολῆς ταύτης ἐκτελεσθείσης, συνῆλθε καὶ αὐθις τὸ προεδρεῖον, ὅπως λάβῃ γνώσιν τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ πρώτου τούτου διαδήματος, προβῆ δὲ καὶ εἰς ἑτέρᾳ πινᾳ ἐπίσης ἀναγκαῖα, ἀκολούθως δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Σύλλογος, πρὸς λῆσιν τῶν ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τοῦ σπουδαιοτάτου τῆς ἡμέρας ζητήματος ἀποφάσεων, ἐν ἐκτάκτῳ καὶ πολυμελεστέῳ συνεδριάσει. Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην λαθῶν γνώσιν ἀκριβῆ ἐν πάσαις αὐτῶν ταῖς λεπτομερείαις ἀπασῶν τῶν τοῦ προεδρεῖου ἐνεργειῶν ἐνέκρινε καὶ ἐπεψήφισεν αὐτὰς ἀνεξαρτέτως ἐκλεξάμενος συνάμα καὶ πληρεξουσίους αὐτοῦ ἀντιπροσώπους πρὸς δικαστικὴν διεκδίκησιν τῶν ἐαυτοῦ δικαίων καὶ συμφερόντων τοῦς κκ. Γ. Γεωργαντόπουλον, Γ. Βαρότσην, Μ. Ἰσκάβου καὶ τὸν γενικὸν αὐτοῦ γρηματῆα κ. Τ. Καραθεοδωρῇ. Οἱ ἀντιπρόσωποι οὗτοι, ὧν ἡ ἐκλογὴ ἐπισήμως ἐξηγγέλη τῷ κ. προξένῳ τῆς Ἰταλίας, ὃς εὐηρεστήθη μηδὲν ἀπαιτῆσαι παρὰ τοῦ Συλλόγου δικαστικὸν τέλος, ἐφ' ᾧ καὶ ἀπονέμονται σήμερον δημοσίᾳ αὐτῷ αἱ ὀφειλόμεναι εὐχαριστίαι τοῦ ἡμετέρου τωματείου, ἐπραξῶν πᾶν ὅ,τι ἦν δυνατὸν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀρχῆς, ὅτι δέον ὅπως ἡ τοῦ Συλλόγου οὐσία ἀναγνωρισθῇ ὡς παρακαταθήκη. Δυστυχῶς καὶ παρὰ τὰς ἡμέτερας προσδοκίας τὸ Ἰταλικὸν προξενικὸν δικαστήριον ἐξέδωκεν ἀπόφασιν, δι' ἧς κατελέγετο καὶ ὁ Σύλλογος ἐν τῇ τῶν δανειστῶν ὁμάδῃ, προσκαλούμενος ἵνα λάβῃ 2⁰/₀ ἐπὶ τῆς περιουσίας, ἣν εἶχεν ἐμπιστευθῆ τῷ ἐπὶ πέντε ἔτη κατὰ σειράν ταμίᾳ αὐτοῦ διατελέσαντι Νικολίᾳ Βαμβάκῃ.

Ἡ σκληρὰ αὕτη ἀπώλεια ὑπερχιλιολίου εριουσίας κατετάραξεν, ὡς εἰκός, τὸν ἡμέτερον Σύλλογον, ὅστις, πρὸς ἀποφυγὴν παραλησίας ἐν τῷ μέλλοντι συμφορᾶς διὰ τελείας ασφαλίσεως τῶν ὑπὸ τε τῶν μελῶν αὐτοῦ ἑτέρων φιλομούσων προσενεχθησομένων

χρηματικῶν ποσῶν, ἐπεψήφισε τὰς ὑπὸ τοῦ προεδρεῖου προταθείσας αὐτῷ καὶ ὑπὸ τοῦ βέκτου ἡμῶν ταμίου κ. Θ. Κοσουδῆ ἐνθέρμως ὑποστηρικθείσας γενικὰς περὶ ταμείου διατάξεις, αἰτινες ἐγκαίρως δημοσιευθεῖσαι τοῦς πάντας ἀπανταχοῦ ἐπεισαν βεβαίως, ὅτι ἀδύνατος ἀποβαίνει δευτέρα ἀπώλεια τῶν τῷ Συλλόγῳ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ προθέσεων δωρουμένων χρημάτων.

Ἄλλ' ὁ Σύλλογος ἡμῶν, κυρταὶ καὶ κύριοι, δὲν ἠρέσθη εἰς τὴν παραδοχὴν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τούτων. Νέας ἀρυσθεῖς δυνάμεις ἐκ τῆς πληξάσης αὐτὸν μεγάλης ταμειακῆς συμφορᾶς, ὡς ὁ Φοῖνιξ ἐκ τῆς τέφρας αὐτοῦ ἀναγεννώμενος, ἀπεξεδύθη εἰς τὸν κοπιώδη μὲν ἀλλ' ἀναπόφευκτον ἀγῶνα τῆς προσκήσεως ὅσον ἐνεστι περισσοτέρων χρημάτων πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν πολλαπλῶν αὐτοῦ ἐθνωφελῶν σκοπῶν. Καὶ δὴ ταῖς ἐνεργεταῖς ἐν πολλοῖς τῶν περὶ ἐμὲ φιλογενῶν κοσμητῶρων καὶ τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς αὐτοῦ συγκειμένης ἐκ τῶν κυρίων Γ. Γεωργαντοπούλου, τοῦ εἰς πᾶν ὅ,τι κοινωφελὲς προθύμου, προέδρου αὐτῆς, Μ. Βελλογιάννη, Γ. Γκιῶν, Γ. Κούππα, Φ. Μαυρογορδάτου, Ν. Μπλέσσα, Β. Σαρακιώτου καὶ Θ. Κοσουδῆ, ταμίου, ὁ Σύλλογος προσεκτήσατο ἐντὸς δέκα μηνῶν τὸ οὐκ εὐκαταφρόνητον ποσὸν λίρῶν ὀθωμανικῶν 1763. Αἱ 1763 λίραι αὗται διακροῦνται ὡς ἀκολούθως:

Ἐκ τακτικῶν ἐτησίων συνδρομῶν.....	184
Ἐκ δικαιώματος διπλωμάτων.....	10
Ἐξ ἐκτάκτων συνεισφορῶν.....	208 26
Ἐκ πωλήσεως περιοδικῶν.....	65
Ἐκ θεατρικῆς πραστᾶσεως.....	145 19
Ἐκ διαφόρων πιστωτῶν.....	73 25
Ἐκ Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης..	150
Ἐκ Ζωγραφείου διαγωνίσματος....	100
Ἐκ Καρπακνείου ἀγῶνος.....	22
Ἐκ διαιθήκης Γεωργίου Ζαρίφη.....	869 65

Ἄθροισμα 1763 —

Καὶ τὸ μὲν ποσὸν τοῦτο σπουδαῖον ἐστὶ καὶ ἐπιβλητικόν· μή τις δὲ αὐτὸ διαπυθθανόμενος ὑπολάβῃ τὸν Σύλλογον ἡμῶν τέλειον εὐμεροῦντα καὶ πάσας αὐτοῦ τὰς εὐγενεῖς ὀρέξεις ἱκανοποιῆσαι δυνάμενον. Τῶν γὰρ χρημάτων τούτων τὰ μὲν ἔδαπανήθησαν κατὰ τὸ ἦδη λῆγον συλλογικὸν ἔτος, τὰ δὲ ἀφεύκτως κατὰ τὸ ἐρχόμενον δαπανηθήσονται, ἅτε δι' ὠρισμένους δωρηθέντα σκοπούς. Καὶ ὁ μὲν Σύλλογος

κέκτηται νῦν λίρας 1065, ἀλλ' ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ἐπιόντος ἔτους ἐπίκειται αὐτῷ, ὡς σπάθη Δαμοκλέους, ἐκ 400 περίπου λιρῶν συγκείμενον ἔλλειμμα. Εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τούτους δὲν συμπεριλαμβάνεται ἢ εἰς 450 ὀθωμανικὰς λίρας συμποσομένη ἔτησίαι διὰ τὴν πρὸς ἐκδοσὶν Ἑλλήνων συγγραφέων Ζωγράφειον Βιβλιοθήκην δωρεὰ τοῦ Ἐξοχωτάτου Χρηστάκη Ἐφένδη Ζωγράφου, ἧτις ἀνέρχεται τανῦν εἰς λίρας περίπου 5500, διαιρουμένης εἰς κεφάλαιον μορφωθὲν ἐξ ἐννέα ὁδῶν καὶ ἐκ τόκου συμποσομένου εἰς 1450 λίρας περίπου, καὶ δι' ἣν, ὡς καὶ διὰ τὴν ἐπίσης ἔτησίαν χορηγίαν 100 λιρῶν ὀθωμανικῶν διὰ τὸ περὶ τῶν ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ Ζωγράφειον διαγώνισμα, ἀπονέμω καὶ αὐθὺς κατὰ τὴν παρούσαν δημοτελῆ ἑορτὴν τῇ Αὐτοῦ Φιλογενοστάτῃ Ἐξοχότητι τὴν ἔκφρασιν τῆς τοῦ Συλλόγου βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης.

Αἱ τοῦ Συλλόγου ἐγκάρδιοι εὐχαριστίαι ἀπονέμονται σήμερον δι' ἐμοῦ καὶ τῇ Ἐκπαιδευτικῇ καὶ Φιλανθρωπικῇ Ἀδελφότητι προσενεγκούσῃ λίρας ὀθωμανικὰς 100, τῇ ἀδελφότητι Ἐπιοκρήτῃ δωρησαμένη λίρας 47 καὶ 75 γρόσια, φιλοτίμοις τισὶν ἀτόμοις ἐκ τῆς ἐργατικῆς τάξεως συνδραμοῦσι διὰ λιρῶν 19, καὶ πᾶσι τοῖς ὅπωςδήποτε συντελέσασιν εἰς τὸν σχηματισμὸν καὶ τὴν ἐν παντὶ ἐπιτυχῇ ἐκτέλεισιν τοῦ προγράμματος τῆς εὐεργετικῆς ἐσπερίδος, ἧς τὸ προῖον ἀνήλθεν εἰς 185 λίρας καὶ γρόσια 19, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐδηλώθη, καὶ ἧς ἢ παρὰ πᾶσι τοῖς παρευρεθεῖσιν, ὁμογενέσιν ἡμῖν καὶ ξένοις, παραχθεῖσα ἐντύπωσις ὑπῆρξεν ἀρίστη καὶ ἀνταξία τῆς τοῦ Συλλόγου περιωπῆς.

Ἄλλ' οὐ μικρὰ ἐπετεύχθη τῷ ταμείῳ ἡμῶν ἀνακούφισις καὶ διὰ τῆς λήψεως τῆς κυβερνητικῆς ἀδείας πρὸς ἐκδοσὶν τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ συγγράμματος, διευκολύναντος τὴν εἰσπραξὶν τῶν συνδρομῶν, καὶ οὐτινος ἢ τακτικῆ ἐν τῷ μέλλοντι δημοσίευσις κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο θεῖα συνάρσει ἐξασφαλισθεῖσα, τὰς τοῦ Συλλόγου εἰσπράξεις καὶ εὐρυτέρας καὶ εὐχερεστεράς ὁσημέραι ἀναμφιβόλως καταστήσει. Τί δ' ἂν εἴποι τις περὶ τῆς ἠθικῆς ὠφελείας, τῆς τῷ Συλλόγῳ προσγινομένης ἐκ τῆς ἐνημέρου ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ ἡμῶν, τοῦ πιστοῦ τούτου κατόπτρου πασῶν τῶν ἐν τῷ σεβαστῷ τούτῳ περιβόλῳ προπαρασκευαζομένων τε καὶ περατουμένων σπουδαίων ἐργασιῶν; Ἡ ὠφέλεια αὕτη περιφανῆς τυγχά-

νοῦσα οὐ δεῖται σχολίων ἢ ἀναπτύξεων, οὐδεὶς δὲ ὁ μὴ ἀναγνωρίζων, ὅτι ἄνευ αὐτοῦ ὁ Σύλλογος καταδικάζεται μοιραίως εἰς βίον καχεκτικόν. Ἐφ' ᾧ καὶ ἐξ ὀνόματος τοῦ ἡμετέρου σωματείου ἀπονέμω σήμερον ἐνώπιον ὑμῶν τὸν ὀφειλόμενον ἔπαινον καὶ εὐχαριστίας ἐγκαρδίους τῷ διαπρεπεῖ ὁμογενεῖ καὶ συνεταίρῳ ἡμῶν κυρίῳ Ἰακώβῳ Ἀρτεμιάδῃ μετὰ ζήλου καὶ δεξιότητος διαπραγματευθέντι τὸ ἀπὸ χρόνου μακροῦ ἐκκρεμὲς τέως διατελοῦν ζήτημα τῆς κυβερνητικῆς ἀδείας καὶ οὐ μόνον ταύτην λαβεῖν κατορθώσαντι ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπεύθυνον τῶν δημοσιουμένων προθύμως ἀναλαβόντι ἀπέναντι τοῦ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἀπὸ τινος διατελοῦντος Γραφείου τοῦ τύπου, ἀφ' οὗ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοῦ νῦν τὸ ἡμέτερον περιοδικὸν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἄχρι τοῦδε ὑπαγόμενον. Εὐχαριστίαι ἐπίσης ἀπονέμονται δι' ἐμοῦ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου καὶ τῷ ἡμετέρῳ συνεταίρῳ καὶ διακεκριμένῳ δημοσιογράφῳ κυρίῳ Σ. Βουτυρᾷ συντόμως ἐπιβοηθήσαντι τὰς τοῦ κυρίου Ἀρτεμιάδου ἐνεργείας. Μετὰ βαθείας δὲ συγκινήσεως καὶ ἄκρου σεβασμοῦ ὑποβάλλω τὴν ἔκφρασιν τῆς τοῦ Συλλόγου εὐγνωμοσύνης τῷ ἐκ τῶν ἐπιτίμων αὐτοῦ μελῶν πεφωτισμένῳ καὶ γεραρῷ τοῦ Κράτους λειτουργῷ Ὑψηλοτάτῳ Ἐτίμῳ Πασσᾷ, ὑπουργῷ τῶν Ἐσωτερικῶν, παραδεξαμένῳ τὴν τοῦ κυρίου Ἀρτεμιάδου αἴτησιν καὶ διὰ τῆς εὐμενοῦς ταύτης παραδοχῆς καὶ τῷ Συλλόγῳ βαρυσήμαντον χορηγήσαντι εὐεργεσίαν. Χάριτας δ' ἐξ ὀνόματος τοῦ Συλλόγου ὁμολογῶ καὶ τῷ διευθυντῇ τοῦ Γραφείου τοῦ τύπου ἐλλογιμωτάτῳ Μεσμὲτ Ἐφένδῃ, τῷ καὶ τὰς τοῦ Ὑπουργοῦ εὐγενεῖς διαθέσεις διὰ λίαν εὐνοικῆς περὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ κυρίου Ἀρτεμιάδου ἐκθέσεως ἐνθαρρύναντι καὶ πᾶσαν ἐν τῷ μέλλοντι περὶ τὴν δημοσίευσιν τοῦ περιοδικοῦ δυνατὴν διευκόλυνσιν ὑποσχεθέντι καλοκάγαθως.

Ἄμα τῇ λήψει τῆς πολυτίμου ταύτης κυβερνητικῆς ἀδείας, ἧς τὸ πρωτότυπον τουρκιστὶ συντεταγμένον καὶ τὴν ἐπίσημον φέρον σφραγίδα τοῦ Γραφείου τοῦ τύπου ἐστάλη ὑπ' αὐτοῦ δι' ὑπαλλήλου τῆς Ὑψ. Πύλης τῷ τοῦ Συλλόγου προέδρῳ, ἢ Συντακτικῇ ἡμῶν Ἐπιτροπῇ, ἧτις ἐν ἀρχῇ μὲν τῆς περιόδου συνέκειτο ἐκ τῶν κκ. Χρ. Χατζηχρήστου, ὁ-τρηροῦ τοῦ Συλλόγου θεράποντος καὶ προέδρου αὐτῆς, Ι. Ἀριστοκλέους, Ν. Παρανίκα, Κ. Κοντοπούλου, γραμματέως τῆς Φιλολογικῆς

Ἐπιτροπῆς, Κ. Περδικίδου, γραμματέως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς, Τ. Καραθεοδωρῆ, γενικοῦ γραμματέως, καὶ Ὁδ. Ἀνδρέαδου, ειδικοῦ γραμματέως λίαν φερεπόνου καὶ ικανοῦ, ὅς καὶ γραμματέως αὐτῆς ἐξετέλει καθήκοντα, εἶτα δὲ προσεκτήσατο τὸν κ. Α. Παππαδόπουλον Κεραμέα, ἀναπληρώσαντα τὸν κ. Κ. Κοντόπουλον ἀποδημήσαντα καὶ μετ' οὐ πολὺ τὸν κ. Ι. Ἀρτεμιάδην διαδεχθέντα τὸν παραιτηθέντα κ. Ν. Παρανίκαν, κρῖντο συντόμως ἐργαζομένη πρὸς ὅσον οἶόν τε μεθοδικωτέραν, ταχύτεραν καὶ ἐπιτυχεστέραν διεκπεραιώσιν τῶν ἡμετέρων δημοσιεύσεων. Ἡ ἐργασία δὲ αὐτῆς, κυρίαί καὶ κύριοι, ὑπῆρξε σπουδαιότατη καὶ κατὰ πάντα ἀνταξία τῶν ἡμετέρων ἐπιδοκιμασιῶν καὶ ἐπαίνων. Ἐν γὰρ τετραμῆνῳ χρονικῷ διαστήματι οὐ μόνον προέβη εἰς τὴν ἀνατύπωσιν φύλλων τινῶν τοῦ ΙΔ' τόμου καὶ εἰς τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἀναλώμασι τοῦ φιλογενοῦς κ. Ε. Εὐγενίδου ἐκτυπωθέντος χάρτου τῶν Χερσαίων τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλὰ καὶ ἐξετύπωσθε καὶ ἐξέδωκε τὸν τε ΙΕ' τόμον τοῦ περιοδικοῦ ἡμῶν, ἀπαρτιζόμενον ἐξ εἴκοσι καὶ δύο τυπογραφικῶν φύλλων, καὶ τὸ Α' τεύχος τῆς ὑπὸ τοῦ διακεκριμένου ἡμῶν συνεταίρου κ. Α. Παππαδοπούλου Κεραμέως καταρτισθείσης Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης, ἐξ 11 συγμειμένων τυπογραφικῶν φύλλων. Τὰ τῆσασα ταῦτα σπουδαιότατα καὶ βαρυσήμαντα τεύχη τοῦ Συλλόγου, ἅπερ ἐν ἐκείναις συλλογικαῖς εἰσι ἐξετέθησαν ταῖς κρίσεσι καὶ τῇ ἐκτιμῆσει τῶν τε συναδελφῶν ἡμῶν καὶ τοῦ δημοσίου, τὰ μὲν συμβάλλουσιν εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πνεύματος τοῦ ἡμετέρου γερραροῦ σωματείου. Τὸ δὲ τελευταῖον τούτων, ἤτοι τὸ Α' τεύχος τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης, συνταχθέν ἐπιστημονικῶς καὶ μετὰ τρόπου ἐφελκύνοντος τὴν τοῦ ἀναγνώστου προσοχὴν καὶ εὐαρέσκειαν ὑπὸ τοῦ κ. Αθ. Παππαδοπούλου Κεραμέως, πρὸς τοῦτο εἰς Λέσθον μεταβάντος καὶ ἐπὶ μῆνης ἐκεῖ διαμείναντος, κοσμηθὲν δὲ καὶ διὰ πινάκων ἐξεικονιζόντων εἶδη γραφῶν ἐκ τῶν περιγραφομένων ἐν αὐτῷ χειρογράφων ὑπὸ τοῦ κ. Loeffler λιθογραφηθέντων φιλοκάλας, πολλὰ μὲν περιέχει τὰ ἄξια λόγου, μείζω δ' ἐν τῷ μέλλοντι ὑπισχνεῖται καὶ ὁσημέραι πολυτιμότερα ἀρχαιολογικὰ καὶ φιλολογικὰ κειμήλια. Ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τῶν ἀπαρχῶν τῆς συλλογῆς ταύτης θησαυρῶν ἀγνώστων καὶ αὐτοῖς τοῖς ἀρχαιολόγοις, φιλόλογοις καὶ ἐπι-

στήμοσιν ἀνδράσιν ἀπονέμομεν καὶ αὖθις τὴν διαθεβαίωσιν τῆς τοῦ Συλλόγου εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν φιλόμουσον ἰδρυτὴν τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης καὶ Μέγαν Δωρητὴν αὐτοῦ κ. Θ. Μαυρογορδάτον.

Πλήρεις χαρᾶς ἐπὶ τῇ προσκλήσει τῶν τῆσάων τούτων δημοσιεύσεων μεταβῶμεν πρὸς ἀπόλαυσιν ἐτέρας τέρψεως καὶ ὠφελείας καὶ εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν τοῦ Συλλόγου συνεδριάσεων καὶ ἰδῶμεν, ὅποσα καὶ ὅποια ἀνεκοινώθησαν ὑπὸ τῶν μελῶν αὐτοῦ ἀναγνώσματα. Ταῦτά εἰσι, κυρίαί καὶ κύριοι, τὰ ἀκόλουθα.

« Τοπογραφικὸν καὶ ἱστορικὸν ὑπόμνημα περὶ τοῦ ἐν Λυδίᾳ νομφαίου », ἀνάγνωσμα ἐν, ὑπὸ τοῦ κ. Α. Π. Κεραμέως.

« Ἐκθεσις τῆς πρώτης ἐκδρομῆς διὰ τὴν Μαυρογορδάτειον Βιβλιοθήκην », ἀνάγνωσμα ἐν, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

« Συμβολαί εἰς τὴν νεωτέραν Ἑλληνικὴν φιλολογίαν », ἀναγνώσματα δύο, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

« Πρόλογος τοῦ Α' τεύχους τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης », ἀνάγνωσμα ἐν, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

« Ἠθικὰ Νικομάχεια Ἀριστοτέλους », ἀναγνώσματα τρία, ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ξανθοπούλου.

« Μετάφρασις ἔμμετρος τοῦ σανσκριτικοῦ ποιήματος: *Δαμαϊαντία καὶ Νάλος* », ἀνάγνωσμα ἐν, ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Καρολίδου.

« Ὅτι τὸ τῆς Ῥώμης μεγαλεῖον προῆλθεν οὐκ ἔλαττον ἐκ τῆς τύχης ἢ ἐκ τῆς ἀρετῆς τῶν πολιτῶν », ἀνάγνωσμα ἐν, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

« Περὶ ἐνουπνίων », ἀνάγνωσμα ἐν, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

« Περὶ τῶν παραβολῶν τοῦ Ὀμήρου », ἀνάγνωσμα ἐν, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

« Περὶ τῆς ἐκτιμῆσεως τῶν Ἑλληνικῶν καὶ τῶν κατορθωμάτων τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας ἐν Ἀμερικῇ », ἀνάγνωσμα ἐν, ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Σταματιάδου.

« Περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς ἀρχαίης τέχνης », γαλλιστὶ ἀνάγνωσμα ἐν, ὑπὸ τοῦ κ. Α. Sorlin Dorigny.

« Περὶ τοῦ Λαοκόοντος τοῦ Λεσιγγίου », ἀναγνώσματα ἐπτὰ, ὑπὸ τοῦ σεβαστοῦ καὶ ἀκμαίου ἡμῶν συνεταίρου κ. Ἡροκλέους Βασιλάδου.

« Περὶ τῶν ἐρειπίων τῆς ἀρχαίας Κυζίκου », ἀνάγνωσμα ἐν, ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Μακρῆ.

« Περὶ τῆς ἐν Κύπρῳ Ἀμμοχώστου ὑπὸ ἀρχαιολογικῆν καὶ ἱστορικῆν ἔποσιν », ἀνάγνω-

σμα ἐν, ὑπὸ τοῦ κ. Χρήστου Παππαδοπούλου ἀναγνωσθὲν ὑπὸ τοῦ κ. γενικοῦ γραμματέως.

«Περὶ ἀνομβρίας ἐν Κύπρῳ» ἀνάγνωσμα ἐν, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἀναγνωσθὲν ὑπὸ τοῦ κ. γενικοῦ γραμματέως.

« Περὶ Ἀματρύος τῶν Βυζαντινῶν, τοῦ νῦν Ἀλέμ-δάγ », ἀνάγνωσμα ἐν, ὑπὸ τοῦ κ. Ε. Σιδεροπούλου.

Ἐν ταῖς τακτικαῖς τοῦ Συλλόγου συνεδριάσεσιν ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ κυρίου γενικοῦ γραμματέως καὶ κρίσις ἐπὶ τοῦ ἀναγνωστικοῦ τῶν κυρίων Κ. Γεωργαλά, Δ. Μοστράτου, Ι. Πολυβίου, Ι. Ἰλλίδου καὶ Γ. Κούζου τῆς Ἐκπαιδευτικῆς ἡμῶν Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης μὲν τὸ κατ' ἀρχὰς ἐκ τῶν κυρίων Χρ. Χατζηγήστου, προέδρου αὐτῆς, Ἡρ. Βασιάδου, Κ. Ξανθοπούλου, Φ. Τάγη, Α. Θεοδωρίδου, Ν. Παρανίκα, Κ. Γεωργαλά, Γ. Τσιάκα καὶ Α. Πετρίδου, γραμματέως αὐτῆς, ὑποστάσης δ' ἀκολούθως μεταβολὰς τινὰς, ἅτε ἀπὸ τῶν πρώτων βημάτων στερηθείσης πεφωτισμένου καὶ φερεπόνου μέλους, τοῦ κυρίου Γ. Τσιάκα, ἀποδημήσαντος, καὶ ἀρτίως καὶ ἐτέρου διακεκρμένου μέλους, τοῦ κυρίου Α. Θεοδωρίδου, ὡσαύτως τῆς πρωτεύουσας ἀπομακρυνθέντος. Ἡ δὲ ἀποχώρησις τούτου, εἰσηγητοῦ τοῦ Καραπανείου ἀγῶνος ἐξ ἀρχῆς ὀρισθέντος, κατὰ τὸ τέλος σχεδὸν τῶν ἐτησίων ἐργασιῶν ἐπισυμβάσα ἐγένετο αἰτία δυσχερεῖς τινὸς ἐν τῇ πορείᾳ τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, ἥτις καὶ ἐθεραπεύθη διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ, ὡς εἰσηγητοῦ τοῦ μνημονευθέντος ἀγῶνος, διὰ τοῦ σεβαστοῦ αὐτῆς μέλους, τοῦ κ. Κ. Ξανθοπούλου, ὃς ἀνεδέξατο τὴν ἐντολήν καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τῇ ἐπιτροπῇ καὶ τῷ Συλλόγῳ ἀείποτε πρόθυμον ἐαυτὸν παρέχων. Πλὴν δὲ τῆς ἄνω ῥηθείσης κρίσεως ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ὑπ' ὄψει τὴν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου παραπεμφθεῖσαν αὐτῇ ἐπιστολὴν τῆς ἐφορίας τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων Σηλυβρίας, δι' ἧς παρεκαλεῖτο ὁ Σύλλογος, ἵνα πέμψῃ αὐτῇ πρόγραμμα ἀστικῆς σχολῆς μετὰ ὁδηγίων πρὸς ἀναδιοργάνωσιν τῶν ἐκεῖ σχολῶν καὶ ἔνωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ μετὰ τοῦ ἀλληλοδρακτικοῦ τμήματος· ἐγνωμάτευσεν ἐπὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Συλλόγου παραπεμφθείσης αὐτῇ ἐπιστολῆς τῆς Ἐκπαιδευτικῆς καὶ Φιλανθρωπικῆς Ἀδελφότητος, δι' ἧς παρεκαλεῖτο ὁ Σύλλογος, ὅπως ὀρίσῃ αὐτῇ, τίνα μαθήματα δεόν ἵνα διδάσκωνται ἐν τοῖς σχολείοις ἀνευ βιβλίου, καὶ μέχρι τίνος τῆς φοιτήσεως ἔτους οἱ μαθηταὶ ὀφείλουσι διδάσκεισθαι προφορικῶς, καὶ τίνα τὰ δι-

δακτικά δι' ἕκαστον βιβλίον· ἐμελέτησε τὴν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου παραπεμφθεῖσαν αὐτῇ πρακτικὴν ἀριθμητικὴν κατ' ἐρωταπόκρισιν ὑπὸ τοῦ κ. Νικήτα Παππαγιαννοπούλου· ἠτοίμασε τὴν κρίσιν αὐτῆς ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου παραπεμφθέντων αὐτῇ δύο ἐτέρων πονημάτων, ἧτοι τοῦ « συντακτικοῦ τῆς γαλλικῆς γλώσσης πρὸς χρῆσιν τῶν ἑλληνικῶν σχολείων » ὑπὸ τοῦ κ. Καρόλου Ναζαρέττου, καὶ τῆς ἀκαλλιγραφικῆς ταχυγραφίας » ὑπὸ τοῦ κ. Ἄντωνιου Ῥωσσάκη· καὶ τέλος μηδένος τῶν εἰς τὸν Καραπάνειον ἀγῶνα τοῦ παρελθόντος συλλογικοῦ ἔτους ὑποβληθέντων ἔργων ἀξίου βραβεύσεως κριθέντος καὶ ἐπομένως καὶ κατὰ τὸ παρὸν ἔτος περὶ τῶν αὐτῶν ἐκπαιδευτικῶν θεμάτων διαπραγματευομένων πονημάτων τῷ Συλλόγῳ ἀποσταλέντων, σπουδαίως εἰργάσθη ἐπὶ τῶν παραπεμφθέντων αὐτῇ δύο διδακτικῶν ἐγχειριδίων φυσικῆς ἱστορίας καὶ γεωγραφίας, ἡ δὲ κρίσις αὐτῆς ἐπ' ἀμφοτέρων τούτων τῶν ἀγωνισμάτων ἀνακοινωθήσεται ὑμῖν μετ' οὐ πολὺ ὑπὸ τοῦ κ. εἰσηγητοῦ.

Μετὰ τοῦτο δὲ ἀνακοινώσεται ὑμῖν, κυρίαι καὶ κύριοι, ἕτερος εἰσηγητής, ὁ εἰς πᾶσιν συλλογικὴν διακονίαν προθυμότητος κύριος Ἀθ. Παππαδόπουλος Κεραμῆς, τὴν ἐπὶ τῶν δυοκαίδεκα εἰς τὸ περὶ τῶν ζῶντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ Ζωγράφειον διαγώνισμα ὑποβληθεισῶν πραγματειῶν κρίσιν τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπαρτιζομένης ὑπὸ τῶν κυρίων Ἡρ. Βασιάδου, προέδρου αὐτῆς, Κ. Ξανθοπούλου, Χρ. Χατζηγήστου, Α. Παππαδοπούλου Κεραμῆς, Δ. Παπαλλῆ, Θ. Σαλτέλη, Β. Λούση, Α. Νοννότη, Β. Πυλάδου καὶ Κ. Κοντοπούλου, γραμματέως αὐτῆς, ἀντικατασταθέντος ἐν τῇ γραμματείᾳ μετὰ τὴν αὐτοῦ ἀποδημίαν διὰ τοῦ κυρίου Α. Παππαδοπούλου Κεραμῆς. Σὺν τῇ τῆς κρίσεως ταύτης ἐργασίᾳ ἡ Φιλολογικὴ Ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ὑπ' ὄψει τὴν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου παραπεμφθεῖσαν αὐτῇ ἔκθεσιν τοῦ ἐκ τῶν ἐπιλέκτων αὐτοῦ μελῶν Κ. Κοντοπούλου «περὶ συντάξεως γενικοῦ λεξικοῦ τῶν συγχρόνων ἑλληνικῶν διαλέκτων». Ὁ Σύλλογος παραπέμπων αὐτῇ τὴν ἐν λόγῳ πρότασιν, ἣν σπουδαιοτάτην ἡγεῖται καὶ ἡς περὶ πολλοῦ ποιεῖται τὴν πραγματοποιήσιν ἅτε λυσιτελεστάτης αὐτῷ τε καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς φιλολογίᾳ ἐν γένει ἀναμφιβόλως ἀποβησομένης, ἥτις, ὅπως ἡ Φιλολογικὴ Ἐπιτροπὴ μελετήσῃ προσηκόντως τὰ κατ' αὐτὴν καὶ ὑποβάλλῃ αὐτῷ τὴν ἐαυτῆς γνώμην, ἐπισυνάπτουσα καὶ σχέδιον προῦπο-

λογισμοῦ τῆς πρὸς ἀγορὰν βοηθητικῶν βιβλίων, ἀμοιβῆν τῶν ἐργασησομένων, ἐκτύπωσιν τῆς ἐργασίας καὶ λοιπὰ εἰς τὴν τοῦ ἔργου ἐπιτυχίαν συμβάλλοντα ἀπαιτηθησομένης ἀκρίβειας· βλέπων δὲ τὴν ἐπιτροπὴν αὐτοῦ διατάξουσιν περὶ τὴν ὑποβολὴν τοῦ ἀπὸ ἱκανοῦ χρόνου ἀναμενομένου σχεδίου προὔπολογισμοῦ, ἀπεκδέχεται τὴν λήξιν τῆς ἀναβολῆς ταύτης, μετ' ἣν ὀφείλει τὰς δεούσας καταβαλεῖν ἐνεργείας πρὸς εὔρεσιν τῶν πρὸς τοῦτο ἀναγκαίων πόρων καὶ καταλλήλων ἐργατῶν. Πρὸς τοῦτοις ἡ Φιλολογικὴ Ἐπιτροπὴ, ἣτις κατὰ τὸ παρελθὸν συλλογικὸν ἔτος εἶπεν, ὅτι ἡ Ζωγράφειος Βιβλιοθήκη ἐμελλεν ἄρξασθαι συντόμως, τοῦ κυρίου Ν. Πολίτου γράψαντος, ὅτι ἡ τῶν κωμῶδιων τοῦ Ἀριστοφάνους ἔκδοσις αὐτοῦ ἤγγιζεν εἰς τὸ τέλος αὐτῆς, εὐχαγγελίζεται ἡμῖν, ὅτι καὶ ὁ ἐν Ἀθήναις καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κύριος Δ. Σεμιτέλος ἐπεράτωσε τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ τῆς Ἀντιγόνης τοῦ Σοφοκλέους καὶ ὁ κύριος Δ. Βερναρδάκης τὸν Ἀτμόν τῶν τοῦ Εὐριπίδου δραμάτων. Καὶ οὕτω δυνάμεθα σήμερον μετὰ τινος θετικότητος ἐξηγγεῖλαι ὑμῖν, ὅτι οὐκ ἐς μακρὰν ἄρξεται καὶ ἡ Ζωγράφειος Βιβλιοθήκη, ἣτις ἐλπίζεται, ὅτι μεγίστην περιποιήσει τιμὴν τῷ ἡμετέρῳ Συλλόγῳ καὶ ἔτι μᾶλλον ἀνυψώσει τὴν ἡν χεῖρ ἐνταυθὰ τε καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ δικαίῳ ὑπόληψιν.

Νέον τῆς ὑπολήψεως ταύτης τεκμήριον φιλοφρόνως ἐδόθη ἡμῖν κατὰ τὸ συλλογικὸν τοῦτο ἔτος δι' ἐπισήμου προσκλήσεως, ἣτις ἀπυθνήθη ἡμῖν ἐξ Ὀδησσοῦ, ὅπως ὁ Σύλλογος ἀντιπροσωπευθῆ ἐν τῷ ἐκεῖ προσεχωρῶν συγκροτουμένῳ ἀρχαιολογικῷ συνεδρίῳ. Ἡ Ἀρχαιολογικὴ ἡμῶν Ἐπιτροπὴ, συγκειμένη ἐκ τῶν κυρίων αἰδουσιμωτάτου canon Curtis, προέδρου αὐτῆς, διδάκτορος A. Mordtmann, διδάκτορος J. Mordtmann, A. Millingen, E. Pears, A. Nicolson, A. Sorlin Dogny, J. Calvert, I. Φιλαλήθους, A. Παπαδοπούλου Κεραμέως καὶ Κ. Περδικίδου, γραμματέως αὐτῆς, συνεζήτησεν ἐν τρισὶν ἐπιτοῦτω συγκληθείσαις συνεδριάσεσι τὰ περὶ τῆς ὅσον ἐνεστὶν ἀξιοπρεπεστέρως καὶ λυσιτελεστέρως ἐν τῷ συνεδρίῳ τούτῳ ἀντιπροσωπειῶν τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου. Πρὸς δὲ καὶ δευτερεύοντά τινα ζητήματα ὑπὸ τοῦ Συλλόγου αὐτῆ παραπεμφθέντα δεόντως ἐμελέτησε, καὶ ἐπιγραφὰς ὑπ' αὐτοῦ διαβιβασθείσας φιλαρχαίως πᾶν ἐπεξεργάσατο, καὶ τὰς ἐπιγραφὰς εἰς ἑννενήκοντα καὶ μίαν ἀνερχομέ-

νας, ἃς ὁ σεβάσιμος καὶ ζηλωτὴς αὐτῆς πρόεδρος αἰδουσιμωτάτος canon Curtis συνέλεξε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐν Σικελίᾳ διὰ τὸν Σύλλογον ἡμῶν, ὧν αἱ πλείουςτα Ἑλληνικαί, ἅπασαι δὲ ἀνέκδοτοι τυγχάνουσιν, ἐνεγράψεν ἐν τῷ κώδικι αὐτῆς, καταρξαμένη καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς αὐτῶν περιγραφῆς καὶ ἀναλύσεως.

Περὶ ἀρχαιολογίας προκειμένου τοῦ λόγου, μετ' εὐχαριστήσεως ἀγγέλλω ὑμῖν, ὅτι καὶ αἱ συλλογαὶ ἡμῶν αἱ ἀρχαιολογικαὶ ὑπὸ τὴν ἐπιμελητείαν τοῦ κ. Ἀθ. Π. Κεραμέως τεθειμέναι, αἵτινες ἀπὸ πολλοῦ στάσιμοι διετέλουν, ἐπλουτίσθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο δι' ἀντικειμένων ἀξίας καὶ κάλλους οὐκ ἀμοιρούντων. Καὶ ὁ μὲν κ. Α. Βαλλιάνος ἐδώρησατο δύο πηλῖνας λυχνίας, τρία πηλῖνα ἀγαλμάτιζ Ἀσσυριακῆς τέχνης, ἕτερον, οὐ τὸ κάτω μέρος ἐστὶ τεθραυσμένον, δύο τεμάχια πηλῖνων πλακῶν μετὰ σφηνοειδῶν ἐπιγραφῶν, δύο τετράγωνα παραλληλόγραμμα πηλῖνα ἀντικείμενα κεκαλυμμένα ὑπὸ σφηνοειδῶν γραμμῶν, ἑλλειψοειδῆ μέλαιναν λιθίνην σφραγίδα μετὰ παραστάσεως καὶ ἐπιγραφῆς Ἀσιατικῆς καὶ δύο Σινικὰ νεώτερα ἀγαλμάτιζ. Ἄπαντα ταῦτα εὐρέθησαν ἐν Ἀσσυρίᾳ. Ὁ δὲ κ. Κ. Ψωμιάδης προσήνεγκε τεμάχιον πλακῶν πηλῖνης εὐρεθείσης ἐν Κοτυώροις φέρον τύπον σφραγίδος, ἐν ᾧ ἀναγινώσκεται τὸ ὄνομα ἀστυνόμου τινός τοῦ Β' π. Χ. αἰῶνος, χαλκοῦν νόμισμα Λουδοβίκου τοῦ Π' βασιλέως τῆς Γαλλίας καὶ Ναυάρας, ἕτερον χαλκοῦν νόμισμα τῆς Ῥώμης καὶ δραχμὴν ἀργυρᾶν τῆς πόλεως Σίδης, φέρουσαν ἀφ' ἐνός προτομῆν Ἀθηνᾶς καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸν τύπον Νίκης. Ἡ κ. Β. Γερεμιασίδου προσήνεγκε νεωτέρας παραποιήσεως ὀρειχάλκινον αἰγυπτιακὸν ἀγαλμάτιον ὁ κ. Χρήστος Παπαδόπουλος ἐξ νεωτέρας παραποιήσεως αἰγυπτιακὰ ἀγαλματίδια καὶ κεφαλήν ἐφθαρμένην ἐκ κεράμου· καὶ ὁ κ. Κ. Μακρῆς μαρμαρίνον κιονόκρανον Κορινθιακοῦ ρυθμοῦ καὶ δύο μαρμαρίνα ἀρχιτεκτονικὰ τεμάχια εὐρεθέντα ἐν Κυζίκῳ. Πρὸς τοὺς φιλαρχαίους τούτους δωρητὰς ἀπονέμω δημοσίᾳ τὰς εὐχαριστίας τοῦ Συλλόγου.

Ἡ ἔκφρασις τῆς τοῦ Συλλόγου εὐγνωμοσύνης ἀπονέμεται σήμερον δι' ἐμοῦ καὶ πᾶσι τοῖς φιλομούσοις ἀνδράσι τοῖς συντελέσασιν ἐν τῷ συλλογικῷ τούτῳ ἔτει εἰς τὸν πλουτισμὸν τῆς ἡμετέρας βιβλιοθήκης ἀξιοθεσίως, κυρίαι καὶ κύριοι, κατὰ 876 τόμους καὶ 237 τεύχη ἀτελεῖ περιοδικῶν τε καὶ ἄλλων συγγραμμάτων.

Ἡ εἰσαγωγή αὐτὴ συγκρινομένη πρὸς τὴν τῶν παρελθόντων ἑτῶν λίαν εὐάρεστός ἐστι, τοῦτο μὲν, ὅτι σπουδαίως ἐπλούτισε τὴν βιβλιοθήκην ἡμῶν, τοῦτο δέ, ὅτι προσεπορίσατο αὐτῇ βιβλία ἀξιόλογα καὶ τῷ Συλλόγῳ τὰ μάλα ἀναγκαῖα. Καὶ οἱ πλείους μὲν τῶν δωρητῶν τούτων προσήνεγκον ἐκδόσεις ἰδίας καὶ ἴδια αὐτῶν πονήματα, ἐν οἷς συγκαταλέγονται ὁ Σεβασμιώτατος ἄγ. Νικομηδείας κ. Φιλόθεος ὁ Βρυένιος, ὁ Πανιερώτατος ἄγ. πρῶν Λαρίσσης κ. Δωρόθεος ὁ Σχολάριος, τὸ ὑπουργεῖον τοῦ πολέμου τῶν Ἠνωμ. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἡ Διεύθυνσις τοῦ ἐν Βυρτεμβέργῃ γραφείου στατιστικῆς καὶ τοπογραφίας, τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον, ὁ ἐν Παρισίοις γνωστός ἐκδότης κ. Calman Lévy, ὁ ἐν Königsberg καθηγητῆς κ. S. Hirschfeld, ὁ ἐκ τῶν ἐπιλέκτων ἡμῶν συναδέλφων κ. I. Ἀριστοκλῆς, ὁ κ. Ν. Κοτζιάς, ὁ κ. Π. Παππαγεωργίου καὶ ὁ κ. Βιζυηνός· ἕτεροι δὲ προσήνεγκόν τινα τῶν παρ' αὐτοῖς βιβλίων, ἐν οἷς συγκαταριθμοῦνται ὁ κ. Κ. Ξανθόπουλος καὶ ὁ κ. Νικόλαος Σπανδωνῆς δωρησάμενοι ἀρχαίας τινὰς ἀξιολόγους ἑλληνικὰς ἐκδόσεις. Τὰς μᾶλλον δὲ βαρυσημάντους προσφορὰς ἐποιήσαντο ἡ Ἐταιρία τοῦ Μουσεῖου καὶ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς ἐν Σμύρῃν Ἐυαγγελικῆς Σχολῆς ἀποστείλασα ἡμῖν 140 περίπου τόμους ἐκλεκτῶν φιλολογικῶν καὶ ιστορικῶν βιβλίων, ἐξ ὧν τινα λίαν σπάνια· ὁ κ. Χρῆστος Παππαδόπουλος προσενεγκὼν δύο τουρκικὰ νεώτερα χειρόγραφα περιέχοντα κυβερνητικὰς ἀποφάσεις, ἐν μακρὸν ἔγγραφον τοῦ στολάρχου Χασάν-βέη καὶ 182 τόμους διαφόρων βιβλίων, ὧν τὰ κυριώτερα εἰσι τὰ πραγματευόμενα περὶ τῆς συγχρόνου ἱστορίας τῆς Κύπρου, αἱ παλαιαὶ Ἑλληνικαὶ ἐκδόσεις καὶ τὰ τοπογραφικὰ· τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Ἄλγης-Βιττεμβέργης πέμψαν 128 θέσεις περὶ ποικίλων φιλολογικῶν, νομικῶν, ἰατρικῶν καὶ ἑτέρων ἐπιστημονικῶν ζητημάτων, καὶ ὁ πρῶν πρεσβευτῆς τῆς Ὑψηλῆς Πύλης ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτεῖαις Ἐξοχώτατος κ. Γρηγόριος Ἀριστάρχης δωρησάμενος 141 τόμους καὶ 16 τεύχη, ἐν οἷς τὰ μάλα ἀξιοσημείωτοί εἰσιν αἱ ἐκδόσεις τῶν Ἀμερικανικῶν ὑπουργείων καὶ γεωγραφικῶν τε καὶ φιλολογικῶν ἑταιριῶν. Ἀνωτέρα παντὸς ἐπαίνου ἐστὶν ἡ πρὸς τὸν Σύλλογον στοργὴ καὶ ἀφοσίωσις τοῦ κ. Γ. Ἀριστάρχου, ὃς οὐ παύει συνεχίζων τὰς πρὸς αὐτὸν πολυτίμους αὐτοῦ ὑπηρεσίας. Ὑπὸ δὲ τοῦ Συλλόγου ἐδωρήθησαν τῇ σχολῇ τῆς ἐν Λέσβῳ κοινότητος

Πέτρας 117 τόμοι διαφόρων βιβλίων καὶ 40 πίνακες ἀναγνώσεως καὶ ἀπεφασίσθη, ἵνα σταλῶσι τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς σεβασμίας μονῆς Λεμῶνος ἐκλεκτὰ καὶ κατάλληλα συγγράμματα.

Τὰς τοῦ Συλλόγου εὐχαριστίας ἀπονέμω καὶ τοῖς φιλομούσοις διευθυνταῖς τῶν ἡμερῶν τῆς Κωνσταντινέως: *Neologon, Ayns, Bucartidos, Aratolikou Asteros, Phare du Bosphore* καὶ *Stamboul* τῶν Ἀθηνῶν: *Aiāros, Prolas, Grèce* καὶ *Messenger d'Athènes* τῆς Λαρίσσης: *Arexartias* καὶ τοῦ Βουκουρεστίου: *Syλλόγος*, καὶ τῶν περιοδικῶν τῆς ἡμετέρας πρωτεύουσας: *Κόσμου, Προμηθέως* καὶ *Union medicale d'Orient* τῆς Ἑλλ. πρωτεύουσας: *Πλάτωνος, Παρρασοῦ, Ἐρημείδος ἀρχαιολογικῆς, Δελτίου τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς ἐταιρίας* καὶ *Mittheilungen des deutschen archeologischen Institutes* τῶν Παρισίων: *Revue du monde latin* καὶ *Bulletin astronomique* καὶ τῆς Ῥώμης: *Bulletino di corrispondenza archeologica*, δωρεὰν τακτικῶς πεμφθέντων εἰς τὸ ἡμέτερον ἀναγνωστήριον, ἐν ᾧ τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου καὶ πᾶς φιλανθρωπῶστης εὗρισκον καὶ ἕτερα σπουδαιότατα περιοδικὰ στελλόμενα ἐπὶ πληρωμῇ, οἷα τὰ ἐν Παρισίοις δημοσιεύόμενα *Revue des deux mondes, Revue de philologie, Revue d'archéologie, Revue archéologique, Revue politique et littéraire, Revue scientifique, Journal des savants, Journal des économistes, Bulletin critique* καὶ *Bulletin des sciences mathématiques et astronomiques*.

Οἱ τὴν τοῦ ἀναγνωστηρίου ἡμῶν ἡρεμίαν ἐρημίαν ἀποκαλοῦντες καὶ μετὰ τὴν ἐν αὐτῷ διατριβὴν ζωηρότητά τινα ἀνακτῆσαι βουλόμενοι ἠδύναντο τὴν μεγάλην ἀνερχόμενοι τοῦ καταστήματος κλίμακα εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν εἰσελθεῖν καὶ τῶν μαθημάτων ἀκροασθῆναι τῶν δημοσίων τῶν ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου δις τῆς ἐβδομάδος ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτῆς διδασθέντων. Ἦσαν δὲ ταῦτα τὰ ἐξῆς.

« Μυθιστορικὰ περὶ τῆς ἀρχαιότητος διγγήματα », μαθήματα δύο, ὧν τὸ μὲν περὶ τῆς περιγησεως τοῦ νείου Ἀναχάρσιδος εἰς τὴν Ἑλλάδα τοῦ ἀββᾶ Βαρθολομαίου, τὸ δὲ περὶ τῶν Τυχῶν τοῦ Τηλεμάχου τοῦ ἀρχιεπισκόπου Φενελῶνος, ὑπὸ τοῦ κ. Κωνσταντίνου Καλλιᾶδου.

« Περὶ τοῦ κυρίως ἀνθρωπίνου βίου », μαθήματα ἐπτά, ὑπὸ τοῦ κ. I. Ἀριστοκλέους.

« Περὶ νομισματικῆς τέχνης παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ τοῖς νεωτέροις », μαθήματα τέσσαρα, ὑπὸ τοῦ κ. Ἦρ. Βασιλάδου.

« Περὶ τοῦ θαυματουργοῦ ῥακιοῦ », μάθημα ἓν, ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Ζίφου.

« Περὶ τῶν οἴνοπνευματωδῶν ποτῶν ἐν σχέσει πρὸς ψυχικὰς παθήσεις », μάθημα ἓν, ὑπὸ τοῦ κ. Β. Λούση.

« Περὶ τῆς πρώτης τροφῆς τῶν φυτῶν », μαθήματα δύο, ὑπὸ τοῦ κ. Χρ. Χατζηγηγεῖου.

« Ἡ γυνὴ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τραγωδίᾳ », μάθημα ἓν, ὑπὸ τῆς μουσικοτραφοῦς κ. Σαπφούς Λεοντιάδος.

« Ὀδοιπορικαὶ ἀναμνήσεις ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας », μάθημα ἓν, ὑπὸ τοῦ κ. Α. Παπαδοπούλου Κεραμείως.

« Περὶ τοῦ οἴνου παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησιν », μάθημα ἓν, ὑπὸ τοῦ κ. Ὀδ. Ἀνδρέαδου.

« Περὶ ἀσθενειῶν τοῦ οἴνου καὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν », μάθημα ἓν, ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Μακρῆ.

Τὰ δ' ἐν τῇ προγράμμασι ἡμῶν πλὴν τῶν προσημειωθέντων ἀναφερόμενα ἕτερα ἐπὶ μαθήματα, ἧτοι ἐν τῆς μουσικοτραφοῦς κυρίας Καλλιόπης Κεχαγιά « περὶ τῆς πατρικῆς ἐξουσίας ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τραγωδίᾳ », ἐν τοῦ κ. Α. Παπαδοπούλου Κεραμείως « Ὀδοιπορικαὶ ἀναμνήσεις ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας », τρία τοῦ κ. Ἀνδ. Σπαθάρη « φυσικά », ἐν τῆς κ. Σαπφούς Λεοντιάδος « περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ ἀνθρώπου », καὶ ἐν τοῦ κ. Ι. Ζίφου « θεραπεύεται ἡ φθίσις; » δὲν ἐδιδάχθησαν ἕνεκεν ἀσθενείας τῶν ἀγορητῶν, ὧν καὶ τις πρὸς μεζονα πιστοποίησιν διεθεβαίωσε καὶ διὰ ζωσῆς φωνῆς τὸν πρόεδρον τοῦ Συλλόγου περὶ τῆς ἀκριθείας τοῦ προβαλλομένου κωλύματος συναντήσας αὐτὸν καθ' ὁδὸν τὴν ἡμέραν τοῦ ἐκτουτοῦ μαθήματος.

Αἱ δημόσιαι ἡμῶν διαλέξεις, κυρίαι καὶ κύριαι, καὶ αἱ λοιπαὶ ἐνώπιον ἡμῶν ἐκτεθεῖσαι ἐργασίαι τοῦ Συλλόγου, ὡς καὶ αἰτήσεις, προτάσεις, ἀγγελίαι καὶ εὐχαριστίαι κοινοτήτων, σωματείων καὶ ἀτόμων, ὁμογενῶν ἡμῶν καὶ ξένων, ἐγένοντο ἀφορμὴ ἀνταλλαγῆς οὐκ εὐαριθμῶν ἐγγράφων τῆς ἡμετέρας ἀλληλογραφίας, ἢ διεξεπεραιού ο. κ. Γ. Καραθεοδωρῆ μετὰ προσόντων, ἅπερ καθιστᾶσιν αὐτὸν πρότυπον γενικοῦ γραμματέως, ἀριθμούσης κατὰ τὸ λήγην συλλογικὸν ἔτος εἰσελθόντα μὲν ἐγγράφα πεντακόσια ἐβδομήκοντα ἓν, ἐξεληθόντα δὲ τρια-

κόσια ἑννεήκοντα δύο, ἐν συνόλῳ ἑνεακόσια ἐξήκοντα τρία ἐγγράφα, ἐν οἷς καὶ αἱ ἐπιστολαί. Ἐκ τινῶν δὲ τῶν ἐπιστολῶν τούτων γίνεσθαι δῆλον, ὅτι ὁ Σύλλογος προσεκλήσατο πεντεκαίδεκα νέα μέλη διαιρούμενα εἰς δέκα τακτικά, δύο ἐπίτιμα καὶ τρία ἀντεπιστέλλοντα. Καὶ ταῦτα μὲν εἰσιν ὁ ἐν Ἀθήναις τὰς διατριβὰς ποιούμενος Πανιερώτατος ἀγ. πρώην Λαρίσσης κ. Δωρόθεος ὁ Σχολάριος, ὁ ἐν Κύπρῳ κ. Θ. Θεοχαρίδης, δημοσιογράφος, καὶ ὁ ἐν Σύμῃ κ. Δ. Χαβιαρᾶς, λόγιος. Ἐπίτιμα δ' ἐξελέγησαν ὁ τε Σιβασιμώτατος ἅγιος Νικομηδείας κ. Φιλόθεος ὁ Βρυέννιος καὶ ὁ Ἐξοχώτατος Βαρῶνος de Calice, πρεσβευτῆς τῆς Αὐстро-ουγγαρίας παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ, οἵτινες καὶ ἐξέφρασαν ἡμῖν τοῖς πρὸς ἐπίδοσιν τῶν διπλωμάτων μεταβᾶσι παρ' αὐτοῖς τὰς μᾶλλον τιμητικὰς καὶ ἐνθαρρυντικὰς σπουδῆς περὶ τοῦ τελεσφόρου τῶν τοῦ Συλλόγου ἐργασιῶν καὶ περὶ τῆς ἐξσπλώσεως τῆς δικαίας ἐπιρροῆς τῶν ἐλληνικῶν γραμματέων.

Ἀπώλεσε δὲ ὁ Σύλλογος ἡμῶν τῶν ἐπίτιμων αὐτοῦ μελῶν τρία: τὸν ἐξοχον λειτουργὸν τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους Σαφφὲτ Πασσᾶν, τὸν C. Bursian, καθηγητὴν τοῦ ἐν Μονάχῳ πανεπιστημίου, καὶ Γεώργιον τὸν Ζαρίφην. Τὴν τοῦ μεγάλου τούτου φιλανθρώπου ἀνδρός, ὅς οὐ μόνον ἐπίτιμον μέλος ἀλλὰ καὶ εὐεργέτης αὐτοῦ διετέλεσε, σκληρὰν ἀπώλειαν βαρυνθέντων ἐθρήνησεν ὁ Σύλλογος καὶ « οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ ἐστὶ! » Ναι, πικρὸν, πικρότατον τοῖς διψῶσιν ἡμῶν χεῖλεσι τὸ ποτήριον τοῦτο, ὅτι οὐκ ἐστὶν ἐν τοῖς ζῶσιν ὁ μέγας τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων προστάτης, ὁ τῶν ἡμετέρων σχολῶν ἐπίκουρος, εὐεργέτης καὶ πατήρ. Τοῦ Γεωργίου Ζαρίφη τὴν ἔλλειψιν ἐπὶ πολλῶν ἐτῶν περιόδους συναίσθανθήσεται ὁ Σύλλογος καὶ τὴν μνήμην αὐτοῦ ἐν τῇ περιβόλῳ τούτῳ γενεαὶ γενεῶν εὐλογήσουσιν. Ἐπὶ τῇ θανάτῳ αὐτοῦ, ἀνάκτορα καὶ καλύβαι ἐταράχθησαν, οἱ πάντες ἐκλαύσαμεν πικρῶς, καὶ τὸ προεδρεῖον τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου φέρον ἐν τῇ τεθλιμμένη αὐτοῦ καρδίᾳ τό τε ἴδιον ἑαυτοῦ καὶ ἀπάντων τῶν συνεταίρων βαρὺ καὶ ὀδυνηρὸν πένθος κατέθηκεν ἀσπασάμενον καὶ προσφωνῆσαν τὸ ὕστατον τὸν μεγάλον νεκρὸν ἐπὶ τῆς μεγάλης καὶ εὐεργετικῆς αὐτοῦ καρδίας στέφανον ἐξ ἀνθῶν καὶ ταινιῶν χρυσοῖς γράμμασιν ἐγκεχαραγμένον φερουσῶν τὸ ὄνομα τοῦ σωματείου ἡμῶν, ἠκολούθησεν ἐν συγκινήσει τὴν δημοτελεῖ ἐκφορὰν μέχρι τῆς τελευταίας αὐτοῦ κατοικίας, ἀπὴν-

θυνε πρὸς τὴν ἀπαρηγόρητον καὶ σεβαστὴν χήραν θερμὴν συλλυπητήριον ἐπιστολὴν πιστῶς διερμηνεύουσιν τὰ τοῦ Συλλόγου εὐλικρινῆ καὶ ἐνδόμυχα αἰσθήματα, καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν κυριακὴν μεταβάν ἐν σώματι εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῶν Εἰσοδίων τῆς Παναγίης, ἐνθα ἐτελεῖτο τὸ τεσσαρακονθήμερον τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρὸς μνημόσυνον, ἐδεῖθη τοῦ Ὑψίστου ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς μακαρίας αὐτοῦ ψυχῆς. Ἄλλ' οὐ μόνον ζῶν τὸν Σύλλογον εὐργέτησεν ὁ Γεώργιος Ζαρίφης, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου μετάβασιν αὐτοῦ εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς βαρουσήμαντος ἐγένετο ἐξ ὀνόματος αὐτοῦ τῷ ἡμετέρῳ σωματεῖῳ δωρεά. Ἡ γὰρ τοῦ ἀοιδίμου πατριώτου ἐρίτιμος χήρα, κληρονομήσασα τὴν πρὸς τὸν Σύλλογον στοργὴν καὶ τὴν τῶν ἔργων αὐτοῦ ἐκτίμησιν, ἃς ἐκεῖνος ἠσθάνετο καὶ πλειστάκις ἐξέφρασε καὶ ἐμπράκτως ἀπέδειξεν, ἔπεμψεν ἡμῖν τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν, 27 Ἀπριλίου φέρουσαν ἡμερομηνίαν.

Κύριε πρόεδρε,

Ὁ πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Φιλολογικὸν Σύλλογον τ' ἀκραιφνεστάτα τρέφων αἰσθήματα ἀειμνηστος συζυγός μου ἐν ταῖς τελευταίαις αὐτοῦ βουλήσεσι κατέλιπε καὶ τὸ ποσὸν φράγ. εἴκοσι χιλιάδων, ἵνα χρησιμεύσωσιν ὑπὲρ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπορούτων σχολείων.

Τὴν διάταξιν ταύτην τοῦ μακαρίτου συζυγίου μου κοινοποιῦσα ὑμῖν σπεύδω νὰ παρακαλέσω τὸν Ἑλληνικὸν Φιλολογικὸν Σύλλογον, ὡς τὸν ἀρμοδιώτερον νὰ διανείμῃ κατὰ τὰς κρίσεις καὶ πληροφορίας αὐτοῦ τὸ ῥηθὲν κληροδότημα, ὅπως εὐαρεστούμενος ἀναλάβῃ τὸ βῆρος τοῦτο διανεμὸν εἰς τ' ἀπορα τῆς πρωτεύουσας σχολεῖα ὅσον ποσὸν ἐγκρίνει δι' ἕκαστον καὶ καθ' οἰονδήποτε φρονεῖ καταλληλότερον τρόπον, ἐφ' ᾧ καὶ τρεῖς μῆνας ἀπὸ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ κληροδότου, κατὰ ῥητὴν θέλησίν του, τεθήσεται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Συλλόγου τὸ μνησθὲν ποσόν.

Δραττομένη τῆς εὐκαιρίας, ἵνα ἐν προομιῶν ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὸν Σύλλογον ἐπὶ τῇ ἀνατιθεμένῃ ταύτῃ αὐτῷ ἐντολῇ καὶ νὰ τῷ εὐχηθῶ τὰ βέλτιστα πρὸς τὴν εὐμερίαν αὐτοῦ, ἐξ ἧς μεγίστη προσγίνεται τῷ ἔθνει ὠφέλεια, παρακαλῶ ἅμα τὸ σεβαστὸν προεδρεῖον, ἵνα δεχθῇ τὴν ἐκφρασὴν τῆς ἐξιδιασμένης πρὸς αὐτὸ ὑπολήψεώς μου.

(ὕπογρ.) ΕΛΕΝΗ Γ. ΖΑΡΙΦΗ ».

Τὴν πολύτιμον ταύτην δωρεάν, ἣν εὐγνωμόνως ὁ Σύλλογος ἀπεδέξατο πέμψας καὶ θερμὴν εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν τῇ εὐγενεῖ δωρητρίᾳ, ἣτις καὶ αὐτὴν τὴν τρίμηνον παραβλέπουσα προθεσίαν κατέθετο ἤδη εἰς τὸ ἡμέτερον ταμεῖον τὸ ἀπαρτίζον αὐτὴν χρηματικὸν ποσόν, δικαίως θεωρήσετε, κυρίαι καὶ κύριοι, ὡς θαυμάσιον εὐεργεσίαν τῇ καθ' ἡμᾶς ἐκπαιδεύσει χορηγομένην καὶ ὡς τελεσφορωτάτην ἐξυπρέτησιν τῶν ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς προόδου ἐφέσεων καὶ ἐνεργειῶν τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου. Οὗτος γὰρ καὶ ἄλλοτε κέκληται καὶ νῦν, ἵνα διὰ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς αὐτοῦ Ἐπιτροπῆς ἐπισταμένως καὶ ἀμερολήπτως ἐρευνώσῃ τὰς ἀνάγκας καὶ τὸν προορισμὸν ἐκάστου τῶν ἐν τῇ μεγαλοπόλει ταύτῃ λειτουργούντων φυτωρίων τῆς τοῦ λαοῦ διαπλάσεως δωρησῆσθαι τοῖς μᾶλλον ἀναξιοπαθοῦσι δρόσον ἄφθονον ἀγαθοεργίας καὶ πόρον ἰσχυρὸν παράξοντα εὐθαλεῖς καὶ εὐχύμους παιδαγωγικοὺς καρπούς εἰς τὸ μέλλον.

Τὸ μέλλον! Περὶ αὐτοῦ στιχοιργῶν μέγας τῆς ἐποχῆς ἡμῶν γάλλος ποιητὴς λέγει, ὅτι οὐδενὶ ἀνήκει, μόνῳ δὲ τῷ Θεῷ. Καὶ ὅμως δικαιουσθε μετὰ θάρρους ἀτενίσαι πρὸς αὐτὸ καὶ ἀγαθὰ καὶ αἴσια πλεῖσθ' ὅσα ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου προοιωνίσασθαι, ἥττον ἐπ' αὐτῶν τῶν μικρῶν καὶ ἀνεπαρκῶν κατὰ τὸ λῆγον ἔτος αὐτῷ πεπραγμένων τὴν ἐνθαρρυντικὴν ταύτην βασιζόμενοι πρόρρησιν, ἣ ἐπαναπαυόμενοι τῇ εὐλικρινεῖ τοῦ πρὸς ὑμᾶς λαλοῦντος διαβεβαιώσῃ, ὅτι οἱ πλείους τῶν ἐν τῷ ἀμπελῶνι τούτῳ ἐργασθέντων ἐμόγησαν μετὰ ζήλου καὶ ἰκανότητος καθ' ἅπασαν τὴν ἐνιαύσιον ταύτην περίοδον. Ἰδίᾳ δὲ οἱ περὶ τὸν παρ' ἄξιον προεδρεύσαντα τῶν τοῦ ἡμετέρου σωματείου ἐργασιῶν ἐρίτιμοι Κοσμητόρες κύριοι Χ. Χατζηχρήστου καὶ Ι. Γεωργαντόπουλος, ἀντιπρόεδροι, Τ. Καραθεοδωρῆ, γενικὸς γραμματεὺς, Ὁδ. Ἀνδρέαδης, εἰδικὸς γραμματεὺς, Α. Παππαδόπουλος Κερκαμεύς, βιβλιοφύλαξ καὶ Θ. Κοσοῦδης ταμίας, ἀνελλιπῶς καὶ μετὰ παραδειγματικῆς ἀκριβείας τὰς ἑαυτῶν ἐξεπλήρωσαν ὑποχρεώσεις, ἐφ' ᾧ καὶ ἀπονέμω αὐτοῖς δημοσίᾳ τὰς τοῦ Συλλόγου ἐγκαρδίους εὐχαριστίας, σὺν τῇ διαβεβαιώσῃ καὶ τῆς ἐμῆς εὐγνωμοσύνης ἐπὶ τῇ προθύμῳ χορηγηθείσῃ μοι πολυτίμῳ αὐτῶν συμπράξει, δι' ἧς ἐπετεύχθη καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἢ ἐν τῷ μέσῳ ὑφ' ἄλλων καὶ σκοπέλων γαληνιαία καὶ τερπνὴ τοῦ Συλλογικοῦ σκάφους ποντοπλοία. Τῆς ἀκριβοῦς ἐκπληρώσεως τῶν ἀνατιθεμένων

ἐκείτῳ ἐντολῶν ἔτι μᾶλλον ὁσημέρῃ ἀπραγμάτου ὑφ' ἡμῶν θεωρουμένης, δεῦτε πάντες ἀδιτάκτως ἄς πιστεύσωμεν, ὅτι τῆ τοῦ Πικτοδονάμου συνάρσει τῆ πανσθενεῖ ὁ τὰ πρὸς τὴν κρατικὴν Βασιλείαν καθήκοντα αὐτοῦ αἰεποτε ἐκτελέσας, ἐκτελῶν καὶ ἐκτελέσων Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος ὑπὸ τὴν ἐνεργητικὴν αἰγίδα διατελῶν τῆς Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος τοῦ Σουλτάνου ἡμῶν ΑΒΔΟΥΛ-ΧΑΜΙΔ-ΧΑΝ τοῦ Β' καὶ τῆς εὐνοίας ἀπολαύων τῶν πεφωτισμένων τοῦ Κράτους λειτουργῶν ἰδίᾳ δὲ τῶν ἐκ τῶν ἐπιτιμῶν αὐτοῦ μελῶν Ὑψηλοτάτου Μεγάλου Βεζύρου Σχίτ πασσᾶ καὶ Ὑψηλοτάτου πρῶην Μεγάλου Βεζύρου [καὶ τανῦν ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Ἐτέμ πασσᾶ, ὡς καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας Ἐξοχωτάτου Μουσταφᾶ πασσᾶ, ἐν ταῖς ἐνεργείαις αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς πολυτλήμονος καὶ καρτερικοῦ ἔθνους, οὕτινος καυχᾶται ὅτι ἀνεδείχθη θεράπων ἀφωσιωμένος καὶ ἀκάματος, ἀζιωθήσεται ἐν προσεχεῖ μέλλοντι τῆς ἐν τῇ ἐθνικῇ συνειδήσει τελείας αὐτοῦ ἀφομοιώσεως πρὸς τὸν κατὰ τὸν Προφητάνακτα μακχάριον ἄνδρα. «Καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον πικρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων, ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀπορρηθήσεται, καὶ πάντα, ὅσα ἂν ποιῇ, κατευσωθήσεται.»

Τὸν κ. πρόεδρον ζωηρῶς χειροκροτηθέντα διδέχεται

ὁ κύριος Κ. Ξανθοπούλος, εἰσηγητῆς τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅστις ἀναγινώσκει τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης περὶ τοῦ Κραπαχνεῖου ἀγῶνος¹.

Μετὰ τὸ πέρας ταύτης ὁ κ. πρόεδρος ἀποφραγίζει τὸν φάκελλον καὶ ἀναγινώσκει τὸ ὄνομα τοῦ βραβευθέντος, ὅστις ἐστὶν ὁ κύριος Ἀπόστολος Βασακόπουλος, ὃν χειροκροτοῦσιν οἱ ἀκροαταί.

Εἶτα ὁ κ. Ἀθ. Παπαδόπουλος Κεραμεύς, εἰσηγητῆς τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀναγινώσκει τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἐπὶ τοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος². Κατὰ τὴν ἔκθεσιν ταύτην ἐκ τῶν ἑνδεκα ἀποσταλεισῶν συλλογῶν ζώντων μνημείων τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης ἡ Ἐπιτροπὴ ἔκρινεν ἀξίας τῆς δεκαλίρου ἀμοιβῆς τὰς ἑννέα, τὰς δὲ δύο ἄλλας κρίνει ἀξίας ἐπαίνων.

Αἱ βραβευθεῖσαι συλλογαὶ εἰσι τῶν κκ. Ν. Δροσίνη, Κ. Βαλαβάνη, Γ. Ζηκίδου, Ι. Ἀναστασιάδου, Ἄντ. Πουλᾶκη, Κωνστ. Κανελλᾶκη, Α. Ἀλεκτορίδου καὶ Ἀωνύμου ἀποσταλεῖσα διὰ τοῦ κ. Ἀ. Π. Κεραμεύς, ὧν τὰ ὀνόματα ἐξαγγέλλει ὁ κ. πρόεδρος.

Εἶτα ὁ τὸν Τοποτηρητὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἀντιπροσωπεύων Θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Εἰρηνοπόλεως κ. Φώτιος συγχαίρει τῷ Συλλόγῳ ἐξ ὀνόματος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ εὐχεται αὐτῷ πρόοδον καὶ εὐμερίαν.

Μετὰ δὲ τοῦτον ὁ τὸν τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργὸν Μουσταφᾶ πασσᾶν ἐκπροσωπῶν Ἡλιάς ἐφένδης Ματᾶρ ἐγερθεὶς εἶπεν, ὅτι ἡ Α. Α. Μ. ὁ Σουλτάνος Χαμίτ ὁ Β' μεριμνῶν ἀεὶ ὑπὲρ τῶν ὑπηκόων Αὐτοῦ ἀνεξαρτήτως θρησκειύματος καὶ τῆς παρ' αὐτοῖς διχόσεως τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν γραμμάτων ἐνετείλατο τοῖς ὑπουργοῖς Αὐτοῦ, ἵνα διὰ παντὸς φροντίζωσι περὶ τῆς διαδόσεως τῶν γραμμάτων καὶ ἐπιστημῶν. Τὴν ἐντολὴν οὖν ταύτην τοῦ φιλολάου ἡμῶν ἀνακτος ἐκτελῶν καὶ ὁ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργὸς ἐν τῇ μερίμνῃ αὐτοῦ, ὅπως ἐνηρρύνῃ τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας, ἐνετείλατο αὐτῷ, ἵν' ἀντιπροσωπεύσῃ αὐτὸν καὶ ἐξ ὀνόματος αὐτοῦ συγχαρῆ τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐορτῇ αὐτοῦ. Τὴν ἐντολὴν δὲ ταύτην ἐκπληρῶν νῦν εὐχεται ὑπὲρ τοῦ φιλομούσου ἡμῶν ἀνακτος Σουλτάν Χαμίτ τοῦ Β'.

Ὁ κ. πρόεδρος εὐχαριστήσας πρῶτον τῷ ἀντιπροσώπῳ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῖς συγχαρητηρίοις αὐτοῦ καὶ ταῖς ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου εὐχαίς ἐκφράζει εἶτα γαλλιστὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Συλλόγου πρὸς τὸν Ἐξοχωτάτον ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργὸν Μουσταφᾶ πασσᾶν, διότι εὐηρεστήθη ν' ἀντιπροσωπευθῇ ἐν τῇ ἐορτῇ τοῦ Συλλόγου δι' ὑπαλλήλου ἀνωτέρου τοῦ ὑπουργείου αὐτοῦ καὶ πρὸς τοὺς ὑπουργοὺς ἅπαντας ἐκτιμῶντας τὰς ἐργασίας τοῦ Συλλόγου. Ἐκφράζει δὲ τὴν πεποιθῆσιν αὐτοῦ ὁ κ. πρόεδρος, ὅτι ἡ Α. Α. Μεγαλειότης ὁ Σουλτάνος Χαμίτ ὁ Β', ὁ φιλόμουσος ἀληθῶς Σουλτάνος, ὅστις τοσοῦτον κηδεταὶ τῶν ὑπηκόων Αὐτοῦ καὶ νυχθημερόν ἐργάζεται ὑπὲρ τῆς τοῦ Κράτους προόδου, ἀναβιβάζει τὸ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργεῖον εἰς τὴν προσήκουσαν αὐτῷ περιουσίαν, ὅπως ἔτι πλέον μεριμνᾷ καὶ ἐργάζεται ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας. Ὁ Φιλολογικὸς δὲ Σύλλογος ἐξακολουθήσει ἐπίσης ὑπὲρ

1) Ἴδε σελ. 102. 2) Ἡ ἔκθεσις αὕτη ἄτε οὕτω ἀποσταλεῖσα ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ δημοσιευθήσεται ἐν τῷ ἐπομένῳ τόμῳ.

τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς τῶν γραμμῶν δια-
δόσεως μεριμνῶν καὶ ἐργαζόμενος κατὰ τὰς ἀ-
γαθὰς προθέσεις καὶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Α.
Α. Μεγαλειότητος τοῦ κραταιοῦ Σουλτάνου
Χαμίτ τοῦ Β', Οὐ τὰ ἔτη εἶσαν πάμπολλα.

Εἶτα ὁ κ. πρόεδρος ἀγγέλλει τοὺς νέους
διὰ τὸ ΚΔ' ἔτος, 1884—1885, κοσμήτορας
τοῦ Συλλόγου καὶ κηρύσσει τὴν λήξιν τῆς
ἐορτῆς.

ΚΑΡΑΠΑΝΕΙΟΣ ΑΓΩΝ

ΠΕΡΙ

ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΜΕΘΟΔΙΚΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ.

Α'.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ,

ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ ΨΜΔ' (τῆς 13 Μαΐου 1884) συνεδριάσει,

ΕΠΙΤΡΕΙΩ' ΒΟΡΤΗ' ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ,

ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτῆς

κυρίου ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἐπειδὴ ὁ ἀπ' ἀρχῆς ψηφισθεὶς εἰσηγητὴς
τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλό-
γου κ. Α. Θεοδωρίδης διωρίσθη ἰσχύτως κα-
θηγητὴς ἐν τοῖς Ζαριφείαις, ἀνετίθη αὐτῆς εἰς
ἐμὲ ἡ εἰσήγησις τοῦ παραταθέντος Καραπα-
νείου ἀγῶνος Γεωγραφίας καὶ Φυσικῆς ἱστορίας.

Καὶ τὰ δύο ταῦτα ἔργα διὰ τὸ ἔτος τοῦτο
εἶναι προωρισμένα, ὡς γνωστὸν, διὰ τὰ δημο-
τικὰ σχολεῖα κατὰ τὸ πρὸ πολλοῦ δημοσιευ-
θὲν πρόγραμμα τοῦ Συλλόγου, ἄρα διὰ τοὺς
παῖδας, δι' οὓς καὶ ἐσυστήθη πρὸ ἑτῶν ὁ ἀ-
γὼν οὗτος.

Ἄλλ' ὅποια εἶναι τὰ δημοτικὰ σχολεῖα
σήμερον παρ' ἡμῖν, δι' ἃ προορίζονται τὰ πο-
νήματα ταῦτα καὶ τὰ ὅμοια; ὅπως κρίνωμέν
τι περὶ αὐτῶν ὀρθῶς, ἀρμόζει ἴσως ἐν γενικω-
τάτῃ ἐπόψει νὰ ἴδωμεν, τί ἦσαν ταῦτα πρὸ εἰ-
κοσαετίας περίπου.

Τὸ δημοτικὸν σχολεῖον, ὅπερ εἶναι ἡ εὐρεῖα

βάσις τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ ἔθνους, ἦτο πρὸ
ἑτῶν οὐ πολλῶν ἀπλούστατος μηχανισμὸς ἐν
γραμματοδιδασκαλείαις καὶ ἀλληλοδιδασκτικοῖς
σχολείαις. Τί ἀγαθὸν ἦτο δυνατόν νὰ προέλθῃ
ἐκ τοιοῦτου συστήματος, παντὶ δήλον· κακὴ
τις καὶ μετὰ πόνου κτηθεῖσα ἀνάγκωσις καὶ
γραφῆ καὶ αἱ πράξεις τῆς ἀριθμητικῆς, ταῦτα
καὶ οὐδὲν ἄλλο σχεδόν. Καὶ τὰ ἐγχειρίδια τό-
τε πρὸς τὸ σύστημα ἐκείνο προσηρμόζοντο.
Οὐδὲν ἐννόει ὁ μικρὸς μαθητὴς οὐδ' ἐχρειά-
ζετο νὰ ἐννοῇ· ἐμάνθην ἐκ στήθους πολλὰ
τινα ἀκατάληπτα πάντη, εἰ καὶ γεγραμμένα
εἰς τὴν καθομιλουμένην. Ἐν τούτοις καὶ μα-
θητῆς καὶ διδάσκαλος ἔμενον εὐχαριστημένοι,
ὅταν ἔλεγεν ὁ παῖς τὸ μάθημά του ἐκ στήθους
ἀπταιστως. Τὸ πᾶν ἐκστήθις, καὶ τοῦτο μί-
χρη σχεδόν ἀποφοιτήσεως. Τοιοῦτον ἦτο τὸ
δημοτικὸν σχολεῖον ἐν γένει καὶ ἴσως ἐτι σή-
μερον ὅμοιον ἐξακολουθεῖ νὰ ἦναι πολλαχού.

Ἄλλ' ἀπό τινος χρόνου ἤρχισάν τινες νὰ μεμνῶσι περὶ μεταρρυθμίσεως αὐτοῦ. Ἰδίᾳ δὲ τῶν συλλόγων καὶ μάλιστα καὶ κατὰ πρῶτον ἴσως διὰ τοῦ πατρὸς τῶν συλλόγων, τοῦ ἡμετέρου τούτου Συλλόγου, ἤρχισαν νὰ σκέπτονται περὶ βελτιώσεως τῆς πρώτης παιδεύσεως· ὅθεν καὶ προγράμματα ἐμελετήθησαν, καὶ ἀγῶνες πρὸς σύνταξιν ἀρμοδίων ἐγχειριδίων ἐτέθησαν, καὶ διδασκαλεῖα πρὸς μόρφωσιν διδασκάλων τῆς δημοτικῆς παιδείσεως ἐνίκαυ ἰδρῦθησάν τινα.

Παλὺ φυσικὸν κατὰ τὰ πρῶτα ταῦτα βήματα πρὸς ὀρθοτέραν ἐκπαίδευσιν νὰ σφάλῃ τις πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως· διότι συμβαίνει εἰς τοὺς λαοὺς ὅ,τι καὶ εἰς τὰ άτομα· καὶ τῶν ἐθνῶν αἱ πρῶται κινήσεις καὶ ἐνέργειαι πρὸς τὴν κατ' ἀνθρώπον ζωὴν ὁμοιάζουσι ἐπὶ πρῶτα πρὸς τὰ τῶν νηπιῶν βηματίσματα. Διὰ τοῦτο οὐδεὶς ὀρθῶς φρονῶν δικαιοῦται, ὡς κριζῶ, νὰ μεμνῶσθῃ τὰ παρόντα διὰ τοῦτο, ὅτι προστησάμενοι ἑαυτοῖς παράδειγμα φαινοῦν τὴν Γερμανίαν ἐνθουσιάζουσαν τινες εἰς ἀπομίμησιν καὶ που ἐγκύψαντες μᾶλλον εἰς τῶν ἀρχαίων προγόνων τὰ κειμήλια ὥρμησαν εὐθεὶς εἰς μεταρρυθμίσειν ριζικὴν λησμονήσαντες, ὅτι ἐν τῇ φύσει ἄλματα δὲν γίνονται. Οἱ πολοὶ δὲν διδάσκονται οὐδ' ἀντιλαμβάνονται εὐχερῶς, ὅ,τι εὐάριθμοι λόγοι ἐκ μελέτης καὶ πίρας συνορῶσι καὶ συμπραίνουσιν. Ἄλλ' ἰκετὸν νομιζόμεν τοῦτο, ὅτι ἐγένετο καὶ γίνεται πολλαχῶς ἐναρξίς τις καὶ κινήσις ἐπὶ τὸ βελτιῶν καὶ ζήτησις. Τίς δ' ἀγνοεῖ, ὅτι τὰ πάντα κατ' ἡμῖν τό γε νῦν σαλεύουσι καὶ τὰ πάντα πείσχουσιν; ἡ γλῶσσα, ἡ κοινωνία, ἡ πολιτεία εὐρίσκονται εἰς τὴν πρώτῃν παραχώρησιν τῆς δημιουργήσεως ἐποχὴν. Ἄλλὰ διὰ τοῦτο νὰ κίηται τὸ παιδίον ἐσπαργανωμένον ἐν τῇ κοιτίδι του, νὰ μὴ κινήται διὰ τὸν κίνδυνον καὶ τὸν φόβον μὴ πάθῃ; νὰ μένωμεν μὲ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας ἀναμένοντες τὴν ἐπιποίησιν τῆς ἐναργοῦς τελειότητος, χωρὶς νὰ κινώμεθα ὅπωςδῆποτε πρὸς ἐπίρρωσιν καὶ ὑγίαν;

Τὸ σπουδαιότατον κατ' ἡμᾶς νῦν καὶ ὠφελιμώτατον εἶναι βλέποντες νὰ βλέπωμεν καὶ ἀκούοντες ν' ἀκούωμεν, ὅτι οὐχ ὑγιῶς ἔχομεν οὐδ' εὐρωστοῦμεν, ὡς τινες περὶ τὴν πλουθυγίαν τοῦ ἔθνους σαλακωνεύουσιν. Ἡ διάγνωσις αὕτη εἶναι ἀναγκαία δι' ἣν ἐπεχειρήσαμεν μεταρρυθμίσειν περὶ τε τὴν μέθοδον καὶ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν βελτιώσιν καὶ μόρφωσιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν διδασκάλων καὶ τὴν σκό-

πιμον συγγραφῆν ἐγχειριδίων πρὸς διδασκαλίαν. Διότι ἐκ ταύτης ἡ ἀπαυστος ζήτησις τοῦ κρείττονος, ἡ ἀδιάκοπος ἐργασία καὶ προσοχή· οὐδὲν δὲ παράπονον, οὐδεμία ἀπελπίσις. Ὁ Θεὸς ὁ ζωῆς χορηγὸς θὰ ἐπιβλέψῃ εἰς τὴν ἀδυναμίαν ἡμῶν, ὅταν πρὸς αὐτὸν ἀτανίζωμεν, καὶ θὰ ἐνισχύσῃ ἡμᾶς εἰς ἐπίτευξιν καὶ πλήρωσιν τινα τοῦ ἀκενώτου τῆς φιλομαθείας τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, ὅπερ φέρει πάντοτε τὸν χαρακτῆρα τοῦ ζητεῖν σοφίαν.

Μετὰ τὰ ὀλίγα ταῦτα περὶ τῆς νῦν καταστάσεως τῶν δημοτικῶν ἡμῶν σχολείων ἐμβαίνομεν εἰς τὸ κύριον τοῦ λόγου θέμα.

Τὸ ἔτος τοῦτο ἐπέμφθησαν εἰς τὸν παραταθέντα Καραπάνειον ἀγῶνα μία Γεωγραφία ὑπὸ τὸ ῥητὸν « πολλὰ πλάγχθη... πολλῶν δ' ἴδεν ἄσπερα καὶ νόον ἔγνω », ἣν συνοδεύει καὶ ἴδιον τεύχος ὁδηγιῶν πρὸς διδασκαλίαν αὐτῆς, καὶ μία Φυσικὴ Ἱστορία ὑπὸ τὸ ῥητὸν « ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας ». Ἐκάτερον τῶν πονημάτων τούτων εἶναι διηρημένον εἰς τρία τεύχη κατὰ τὸ συγκεντρικὸν σύστημα, ὡς ἀπῆτησεν ὁ Σύλλογος διὰ τοῦ πρὸ ἐτῶν δημοσιευθέντος προγράμματος.

Τὰ δύο ταῦτα χειρόγραφα λαβοῦσα ἡ ἐπιτροπὴ παρέβαλε πρῶτον πρὸς τὰς πέρυσιν ἐπὶ τούτῳ σταλείσας δύο Γεωγραφίας καὶ δύο Φυσικὰς Ἱστορίας. Καὶ τῆς μὲν Φυσικῆς Ἱστορίας ἡ κρίσις διὰ λόγους ὅπως ἰδίου ἀναβάλλεται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὸ ἐπιόν συλλογικὸν ἔτος. Περὶ δὲ τῆς Γεωγραφίας καλῶς μελετηθείσης καὶ ἐξετασθείσης ἀποφαίνεται ἡ ἐπιτροπὴ νῦν δι' ἐμοῦ ταῦτα.

Ὁ συγγραφεὺς τῆς τριτεύχου ταύτης Γεωγραφίας καὶ τῶν ὁδηγιῶν φαίνεται ἔχων πείρα διδασκαλικὴν καὶ δεξιότητα ἱκανὴν καὶ δὴ ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν. Μετὰ πολλῆς φειδωλίας συναπαρτίζει τὰς παραγράφους τῆς Γεωγραφίας του καὶ τὰς προτάσεις τοῦ λόγου, ὡς ἀρμόζει εἰς προωρισμένον διὰ τὰ μικρὰ παιδία ἐγχειρίδιον. Ἐκ δὲ τοῦ ὅλου ἔργου ἐξάγεται, ὅτι οὗτος συμβουλευθεὶς πολλὰς Γεωγραφίας καὶ ἡμετέρας καὶ ξένας ἐμελέτησεν ἴδιον σχέδιον ὁδηγούμενος ὑπὸ ἀρχῶν τῆς διδακτικῆς ὑγιῶν. Εὐχαρίστως δ' εἶδεν ἡ ἐπιτροπὴ τὴν συμμετρίαν ἐκάστου τεύχους, ὡς κατωτέρω θὰ ἐκθέσωμεν, καὶ τὴν σκοπιμότητα καὶ τὴν περὶ τὴν λέξιν καὶ τὸν ὀρισμὸν τῶν πραγμάτων ἐν γένει ἀκριβείαν καὶ βραχυλογίαν, προσόντα ἀγαθὰ ἐγχειριδίου διδακτικοῦ. Διότι ἐν τῷ πλήθει τῆς προκειμένης ὕλης ἐὰν μὴ

ἦναι τις φειδωλὸς εἰς τὰς λέξεις, ἐὰν μὴ λέγη τὰ καιρία καὶ μὴ ἀφίη τὰ πολλὰ εἰς τὸν διδάσκοντα καὶ τὴν ζῶσαν διδασκαλίαν, δὲν γράφει ἐγγχειρίδιον διὰ τὰ σχολεῖα, ἀλλὰ βιβλίον πρὸς ἀνάγνωσιν καὶ μελέτην τῶν πολλῶν.

Καλῶς ὁ συγγραφεὺς ὀρίζει τὴν ἀπ' ἐγγχειρίδιου διδασκαλίαν τῆς Γεωγραφίας ἀπὸ τοῦ τετάρτου ἔτους τοῦ ἐξαετῆ πορεῖαν ἔχοντος δημοτικοῦ καὶ διηρημένου εἰς ἐξ ἐνιαυσίους τάξεις φρονῶν, ὅτι τὰ δύο προηγούμενα ἔτη πλὴν τοῦ πρώτου ἔτους τῆς φοιτήσεως πρέπει ἄνευ βιβλίου νὰ διδάσκωνται τὰ στοιχεῖα τῆς Γεωγραφίας ἐπὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς χώρας τῆς γενεθλίου· τὴν γνώμην ταύτην τοῦ συγγραφέως, ἣν διατυποῖ καὶ σαφηνίζει ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα, ἀσπάζεται πληρέστατα καὶ ἡ ἐπιτροπὴ νομιζουσα, ὅτι οὕτω προπαρασκευάζεται ὀρθῶς καὶ κατὰ φύσιν ὁ παῖς εἰς τὸ τόσον δύσκολον μάθημα τῆς Γεωγραφίας.

Ἐν τῷ πρώτῳ λοιπὸν τεύχει, ὅπερ ὀρίζεται διὰ τὸ τέταρτον ἔτος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, διατίθησι τὴν ὕλην συνοπτικῶς καὶ σκοπιμῶς ὡς ἐξῆς·

Ἐποβάλλονται θεμελιώδεις γνώσεις τῆς Μαθηματικῆς Γεωγραφίας: τὸ σχῆμα τῆς γῆς, κέντρον, διάμετρος· ἄξων καὶ πόλοι· ἰσημερινὸς καὶ μεσημβρινός· ὀρίζων καὶ τὰ μέρη αὐτοῦ. Ταῦτα μόνον ἀπλοῦστα ἐν δυοὶς σελίσιν, δυνάμενα νὰ γείνωσι καταληπτὰ διὰ τῆς προσφόρου παραστάσεως τοῦ διδασκάλου. Εὐθὺς δὲ μετὰ ταῦτα ἐκ τῆς Φυσικῆς Γεωγραφίας ἐπάγονται τὰ κυριώτατα: ὕδωρ καὶ ξηρὰ· ἐπιφάνεια τῆς ξηρᾶς· διαφοραὶ· ὕδατα τῆς ξηρᾶς· ὕδατα τῆς θαλάσσης.

Μετὰ ταῦτα ἄρχεται ἀπὸ τῆς Εὐρώπης. Θέσις καὶ ὄρια· παραλία· ἐπιφάνεια· πεδινὸν καὶ ὀρεινόν· ποταμοὶ καὶ λίμναι. Προτάξας τὰ γενικὰ ταῦτα ἐν ἄκρᾳ βραχυλογίᾳ εἰσάγει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Χερσονήσον, ἔνθα καὶ διατρίβει ἱκανῶς ἀπὸ τῆς 7 σελίδος μέχρι τῆς 35, ἥτοι ἐν 25 σελίσιν.

Πρῶτον ἐκτίθενται τὰ κυριώτατα σημεῖα: ὄρια καὶ σχῆμα, παραλία καὶ ἐπιφάνεια· εἶτα τὰ ἐν αὐτῇ κράτη: Ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία. Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας θέσις καὶ ὄρια· παραλία, ἥτοι κόλποι, πορθμοί, χερσονήσοι καὶ ἀκρωτήρια· εἶτα ἡ διαίρεσις εἰς ἡγεμονίαν Βουλγαρίας, Θράκην, Μακεδονίαν, Ἡπειρον, Ἀλβανίαν καὶ νήσους τοῦ Αἰγαίου· ἐκαστῆς τούτων τὴν ἐπιφάνειαν, τὰ ὄρη, τὰ ὀρεινὰ καὶ πεδινὰ· τὰς λίμνας, τὰς νήσους· μετὰ

ταῦτα τὰ προϊόντα, τὴν βιομηχανίαν· εἶτα τοὺς κατοίκους καθόλου, καὶ οὕτως ἐπάγεται ἡ Πολιτικὴ Γεωγραφία ἀρχομένη ἀπὸ τῆς Θράκης ἐν συμμετρίᾳ.

Τὸν αὐτὸν τρόπον μεταβλίνων εἰς τὴν Ἑλλάδα διατάσσει τὴν περιγραφὴν ἐν τῷ αὐτῷ διαγράμματι. Θέσις, ὄρια, διαίρεσις· παραλία, κόλποι, χερσονήσοι· ἐπιφάνεια, ὄρη· χώραι, ὀρεινὰ καὶ πεδινὰ· χώραι τῶν νήσων ὅτι πᾶσαι ὀρεινὰ ἐγκλείουσαι κοιλάδας· λίμναι· προϊόντα· κάτοικοι.— Πολιτικὴ Γεωγραφία. Θεσσαλία, Ἡπειρος, Στερεὰ Ἑλλάς, Ἀττικὴ καὶ Βοιωτία, Πελοπόννησος καὶ οὕτως ἐφεξῆς. — Μετὰ τὴν Ἑλλάδα ἔρχεται τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ Μαυροβούνιον, εἶτα ἡ Σερβία καὶ τῆς Ῥωμουνίας μέρος.

Τὰ λοιπὰ δὲ μέρη τῆς Εὐρώπης ἐκτίθενται ἐν ἐξ σελίσιν ἀπὸ τῆς 32—38. Μετὰ τὴν Εὐρώπην διαγράφεται ἡ Ἀσία τῷ αὐτῷ μέτρῳ καὶ τρόπῳ: ἡ ὅλη Ἀσία, εἶτα ἡ Ἀσιατικὴ Τουρκία, ἥς ὁμοίως τὰ ὄρια, ἡ διαίρεσις, ἡ παραλία, ἡ ἐπιφάνεια, ἡ θρησκεία. Ἀπὸ ταύτης ἡ Μικρὰ Ἀσία καὶ αἱ κυριώτεροι αὐτῆς πόλεις καὶ νῆσοι, ἀπὸ τῆς 39—46 σελίδος. Εἶτα ὁμοίως ἡ Ἀφρικὴ καὶ ἡ Ἀμερικὴ μέχρι τέλους εἰς ἐξ σελίδας ἀπὸ 46—52. Ἐν τέλει ἐπισυνάπτονται ἐρωτήσεις πρὸς ἀσκήσιν καὶ ἐπανάληψιν τῶν διδασθέντων. Οὕτω περατοῦται τὸ Α' τεύχος.

Τὸ δεύτερον τεύχος εὐρύνεται ὡς ἐξῆς.

Ἐκ τῆς Μαθηματικῆς Γεωγραφίας παραλαμβάνεται: ἡ Γῆ ὡς οὐράνιον σῶμα· θέσις τῆς γῆς· σχέσις αὐτῆς πρὸς τὸν ἥλιον· κίνησις τῆς γῆς· βαρῦτης· οἱ περὶ τὴν γῆν νοοῦμενοι κύκλοι· πλάτος καὶ μῆκος γεωγραφικόν· ἀτμόσφαιρα· κλίμα· ἄνεμοι· ἡμερήσιοι ἄνεμοι· καταπτώσεις· δρόσος καὶ βροχὴ.

Ἰδιότητες καὶ κινήσεις τοῦ θαλασσοῦ ὕδατος· κύματα, παλίρροια. ὄντα τῆς γῆς· Φύλι τοῦ ἀνθρωπίνου γένους· ὁμοεθνεῖα· διαίτα καὶ πολιτισμὸς τῶν ἀνθρώπων· θρησκεία. Πάντα εἰς ἐννέα σελίδας.

Εἶτα ἄρχεται ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία. Διοικητικὴ διαίρεσις αὐτῆς, ἣν παρέλειψε σκοπίμως ἐν τῷ Α' τεύχει. Νομὸς Κωνσταντινουπόλεως. Νομὸς Ἀδριανουπόλεως· ὄρη καὶ ποταμοὶ· διοικήσεις· προϊόντα. Εἶτα Ἀνατολικὴ Ῥωμυλία. Νομὸς Θεσσαλονίκης· διοικήσεις. Νομὸς Βιτωλίων. Νομὸς Κοσσυφοπεδίου· ἀπὸ τῆς 9—17 σελίδος. Εἶτα ἡ Ἑλλάς ἀπὸ τῆς 17—25 σελίδος. Διοικητικὴ διαίρεσις εἰς νομοὺς καὶ ἐπαρχίας· ἄρχεται ἀπὸ τοῦ νομοῦ Λαρισ-

εις ἕκαστον νομὸν ὄρη, πεδιάδες, ποταμοί, τὸ ἔδαφος. Μετὰ τὴν Ἑλλάδα ἢ Βουλγαρίαν, τὸ Μαυροβούνιον, ἢ Σερβίαν καὶ ἢ Ῥωμουνίαν μέχρι τῆς 29 σελίδος.

Πλατύτερον νῦν ἐν τῷ τεύχει τούτῳ διεξάγεται ἡ λοιπὴ Εὐρώπη εἰς 32 περίπου σελίδας.

α) Ἡ Ἰταλία. Ὅρη· πεδιάδες· ποταμοί· λίμναι· παραλία· κλίμα· προϊόντα· θρησκεία· ἐπιστημότεραι πόλεις Ἰταλίας.

β) Πυρρηναικὴ Χερσόνησος· ὁμοίως.

γ) Γαλλία. Πληθυσμός· ὄρια· ὄρη· πεδιάδες· παραλία· κλίμα· προϊόντα· βιομηχανία· θρησκεία· πόλεις. Τοιοῦτοτρόπως διέρχεται καὶ πάντα τὰ λοιπὰ κράτη τῆς Εὐρώπης. Μετὰ τὴν Εὐρώπην ἐκτίθησι τὴν Ἀσίαν ἐν 5 σελίδων.

Ἀπὸ τῆς 67—71, ἤτοι εἰς 5 σελίδας, τὸ Ἰράν, ἢ Περσία, Ἀφγανιστάν, Βελουτχιστάν, Κίνα· χαρακτηρισμὸς συντομώτατος τῆς χώρας, εἶτα προϊόντα καὶ ἐπιστημότεραι πόλεις Ἰαπωνία καὶ τέλος. Οὕτω καὶ ἐν τῷ Β' τεύχει τίθενται εἰς τὸ τέλος ἐρωτήσεις πρὸς ἀσκησιν καὶ ἐπανάληψιν.

Τὸ Γ' τεύχος διεξέρχεται πλατύτερον τὴν μὲν Ἀσίαν εἰς 26 σελίδας, τὴν δὲ Ἀφρικὴν εἰς 20 καὶ τὴν Ἀμερικὴν εἰς 18 σελίδας. Σύντομα τῶρα ἐν 8 σελίδων τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλ. χερσονήσου καὶ ἀπὸ τῆς 87—116 ἐν 27 σελ. τῶν Κρατῶν τῆς Εὐρώπης ἱστορικὴν περίληψιν. Πολίτευμα, χαρακτηρισμὸν τῶν λαῶν. Προτάσσονται δὲ ἐν τῷ Γ' τούτῳ τεύχει πλατύτερα καὶ συστηματικώτερα τὰ ἐκ τῆς Μαθηματικῆς καὶ Φυσικῆς Γεωγραφίας.

Τοιοῦτον εἶναι τὸ διάγραμμα τοῦ ὅλου ἔργου. Ἐπισημειώνονται δὲ εἰς ἴδιον τεύχος καὶ ὁδηγία πρὸς διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας ὑπὸ τὸ αὐτὸ ῥητὸν καὶ πίναξ γεωγραφικὸς τῆς Θράκης χρωματισμένος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐκπονηθεῖς.

Οὕτω λοιπὸν διεληθῶσα ἡ Ἐπιτροπὴ τοὺς τρεῖς κύκλους εὔρε καὶ αὐτοὺς συμμέτρως πλατυνομένους καὶ ὀρθῶς διατεταγμένους καὶ ἐπιτυχῶς καὶ εὐχαρίστως παρατηρεῖ ἐν γένει μὲν, ἐπὶ ἐκπληρουμένων καλῶς καὶ μετὰ λόγου οἱ ὅροι τοῦ διαγωνίσματος· ἐν δὲ τοῖς καθ' ἕκαστα ἐπιδοκιμάζει ἡ Ἐπιτροπὴ

α) ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἐν τῷ προοίμιῳ τῆς ἀνιλεύσεως τοῦ ἔργου του παρατηρεῖ, ὅτι πρὸς ἀποτελεσματικὴν διδασκαλίαν ἀναγκαῖα ἡ ἐπιστημονικὴ μὀρφωσις τοῦ διδασκάλου, καὶ ὅτι ἀπλαῖ ὁδηγίαι ὀλίγον λυσιτελοῦσιν.

β) παρατηρεῖ, ὅτι κατ' αὐτὸν τελικὸς σκοπὸς παντὸς μαθήματος, ἐπομένως καὶ τῆς Γεω-

γραφίας, εἶναι ἡ ἄρμονικὴ τῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς ἀνάπτυξις, καὶ ὅτι ἐν δευτέρῳ μοίρῳ θετέον τὴν ἀπόκτησιν γνώσεων, ἧτις θεωρητέα μᾶλλον ὡς μέσον πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ τελικοῦ σκοποῦ.

γ) ὅτι ἡ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς φοιτήσεως διδασκαλία τῆς Γεωγραφίας εἶναι πρόωρος· ἐπειδὴ μέχρι τοῦ 6 καὶ 7 ἔτους τῆς ἡλικίας ὁ πᾶσι συγγέει τὸ χθὲς μὲ τὸ αὔριον, τὸ πέρυσι μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ ἐπομένου ἔτους· δὲν δύναται δὲ νὰ φαντασθῇ ἕκτασιν μὴ προσβάλλουσαν τὴν ὄρασιν.

δ) ὅτι καὶ τὸ δεύτερον καὶ τρίτον ἔτος δὲν πρέπει νὰ δίδεται τοῖς μαθηταῖς ἐγχειρίδιον, διότι δὲν εἶναι ἐξησημημένοι ἐτι εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ μελετήσῃ καὶ θὰ προτιμῶσι τὴν ποιήν, εἰς ἣν ἐπὶ τέλους θὰ συνειθίσωσι, ὅπερ σχετικώτατον, καὶ ἄλλως δὲν δύναται εἰσεῖτι νὰ ἐννοῶσι τὰ ἀναγινωσκόμενα· διὸ οἱ ὀλίγην ἀνάγνωσιν γινώσκόντες θ' ἀναγκάζονται ν' ἀποστηθίζωσι, πρᾶγμα ὀχληρὸν καὶ ἐπιβλαβές.

Ἐπὶ τούτοις λαμβάνονται αὐστηρῶς ὑπ' ὄψιν ἐν τῇ διαιθέσει καὶ συντάξει τοῦ ἔργου πάντα τὰ παιδαγωγικὰ παραγγέλματα· ἤτοι α) ἐκ τῶν πλησίον ἐπὶ τὰ ἀνωτέρω, ἐκ τῆς πατρίδος ἐπὶ τὸν ἄλλον κόσμον· β) ἐκ τῶν αἰσθητῶν ἐπὶ τὰ νοητὰ, ἐκ τῆς διδασκαλίας τῶν ἀντικειμένων ἐπὶ τὴν τῶν ὀρισμῶν τῶν ἀφηρημένων καὶ γενικῶν ὀρισμῶν· π. γ. ἀπὸ τοῦ κόλλπου, τῆς χερσονήσου εἰς τὴν πολιτείαν κτλ. γ) ἐκ τῶν εὐκολωτέρων εἰς τὰ δυσκολώτερα, οἷον ἐν μὲν τῷ Α' τεύχει ἐν τῷ γενικῷ μέρει τὸ σχῆμα τῆς Γῆς, ἰσημερινός, ἄξων, πόλοι, ὀρίζων· ἐν δὲ τῷ Β' τεύχει ἡ Γῆ οὐράνιον σῶμα· θέσις τῆς Γῆς ἐν τῷ σύμπαντι· σχέσις τῆς Γῆς πρὸς τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην· κίνησις τῆς Γῆς περὶ τὸν ἄξονά της κτλ. καὶ ἐν τῷ Γ' τεύχει ἡ πορεία μᾶλλον ἐπιστημονικῆ· π. γ. ὁ χώρος, τὸ σύμπαν, ἀπλανεῖς ἀστέρες, νεφελώματα, πλανῆται, κομήται κτλ. Οὕτω συμμέτρως καὶ ἐπιστημονικῶς βαίνει καὶ ἐν τῇ φυσικῇ καὶ πολιτικῇ Γεωγραφίᾳ, ὡς ἀνωτέρω ἐν τῇ ἀναλύσει ἐξετέθη καὶ παρεστάθη. αἰεποτε ἐκ τῶν γνωστῶν ἐπὶ τὰ ἄγνωστα· ἀπανταχοῦ τὰ μεμαθημένα τίθενται ὡς βῆσις, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ διδασκαλία τῶν ἀγνώστων. Ἄλλ' ὀρθῶς ὁ συγγραφεὺς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀξιώματος τούτου ἐξέχρηξ ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς μορφώσεως καὶ νοημοσύνης τοῦ διδασκάλου· διότι οὐδὲν ἀποτέλεσμα ὄντως λόγου ἄξιον πρέπει νὰ προσδοκᾷ τις παρὰ διδασκάλου

μὴ κεκτημένου τὰ δύο ταῦτα τὰ διακρίνοντα τὸν διδασκαλὸν ἀπὸ παντὸς ἄλλου λογίου, ἤτοι τὰς ψυχολογικὰς γνώσεις καὶ τὴν περὶ τὴν ἐφαρμογὴν ἰδιαίτεράν νοημοσύνην καὶ δεξιότητα, ἣτις κοινῶς εὐμέθοδος, καλὸς τρόπος, πείρα διδασκαλίας καὶ τὰ τοιαῦτα καλεῖται.

Παρατηρεῖ προσέτι ἡ Ἐπιτροπὴ, ὅτι κατὰλληλος καὶ ἀρκετὴ εἶναι ἡ κατάταξις τῆς γεωγραφικῆς ὕλης τῆς διδασκτέας κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη ἀνευ ἐγχειριδίου: ἦτοι τῆς πατρίδος αἱ ὁδοί· πλατεῖαι· κῆποι· συνοικίαι· δημόσια οἰκοδομήματα τῆς πόλεως· μνημεῖα ἱστορικά· πηγαί, ρυάκια· ποταμοί, ὄχθαι, κοίτη, ἐκβολαί· ὑψώματα, λόφοι, ὄρη, κοιλάδες, πεδιάδες· θάλασσα, παραλία, ὄρμος, λιμένες· χερσόνησος, ἰσθμός, ἀκρωτήρια, πορθμοί· νῆσοι καὶ πόλεις τῆς ἐπαρχίας καὶ τῆς ὅλης χώρας βραθυμῶδ'· τὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος· ἡ σχετικὴ θέσις τῶν μερῶν ἐν τῷ τῆς πατρίδος ὀρίζοντι.

Ἄλλη ἀρετὴ τοῦ προκειμένου βιβλίου κατὰ τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι, ὅτι, ὡς ἐρρέθη ἤδη, ἀπῆλλακται πάσης περιττολογίας καὶ λεπτομερῶν περιγραφῶν· διότι εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ὁ παῖς ἀκούει μετ' εὐχαριστήσεως διηγουμένων καὶ μακροτάτας διηγήσεις, ἀλλ' ἐνοχλεῖται ἀναγινώσκων καὶ αὐτὰ τὰ ἱστορίδια τὰ ἔχοντα περιεχόμενον παιδαριῶδες καὶ εὐχαριστότατον. Ὁμοίως ὀρθὴ θεωρεῖται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἡ παρατήρησις τοῦ συγγραφέως, ὅτι ὁ μαθητὴς τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἐν τῇ κατ' οἶκον ἐργασίᾳ δυοῖν θάτερον πράττει, ἢ ἀποστηθίζει ἢ ἀναπαισθησθεῖ τὰ κατὰ τὴν διδασκαλίαν ὑπὸ τῶν διδασκάλων λεχθέντα, ἀφορμὴν λαμβάνων ἐκ μιᾶς μόνης λέξεως ἢ ἐκ μιᾶς μόνης προτάσεως, οὐδέποτε δὲ μελετᾷ ἐν τῇ κυρίᾳ σημασίᾳ τῆς λέξεως· καὶ θὰ ἤμεθα λίαν ἀπαιτητικοί, ἐὰν ἀπητοῦμεν, ἔστω καὶ παρὰ δεκαετοῦς παιδός, ν' ἀναγινώσκῃ ὀλόκληρον σελίδα περὶ ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, ἐκ δὲ τῶν ἀναγνωσθέντων νὰ διακρίνῃ διὰ τῆς ἀσθενοῦς αὐτοῦ ἀφαιρετικῆς φαντασίας τὰ οὐσιώδη τῶν μῆ, τὰ δὲ οὐσιώδη νὰ κατατάξῃ ἐκ τοῦ προχείρου καὶ ἐκθέσῃ δι' ἰδίων λέξεων· ἐνῶ, ἐὰν δοθῇ μίᾳ μόνῃ λέξει ἢ μίᾳ πρότασις ὡς ἀφετηρία, π. χ. τὸ ὄνομα ποταμοῦ ἢ ὄρους, ὅτι ἡ Κωνσταντινούπολις εἶναι πόλις μεγάλη κτλ., δύναται ὁ παῖς βοηθούμενος ὑπὸ τῆς ἀκμίας κατὰ τὴν ἡλικίαν ταύτην μνήμης ν' ἀναμνησθῇ ἀπάντων, ὅσα ὁ διδασκαλὸς ἐν ἐκτάσει ὠμίλησε κατὰ τὸ μάθημα περὶ τοῦ ἀντικειμένου ἐκείνου. Διὰ τοῦ-

το ὀρθῶς ποιῶν ὁ συγγραφεὺς ἀφήσῃ πολλὰ τῷ διδασκάλῳ νὰ διδάξῃ ἐξῶθεν, τὰ ὅποια ὁ μαθητὴς ἐν τῇ κατ' οἶκον μελέτῃ ὀδηγούμενος ὑπὸ τοῦ τοιοῦτου βιβλίου νὰ δύναται νὰ ἀναμνησθῇ.

Ἐν τῇ γλώσσῃ ὁ συγγραφεὺς ἐπιτυχάνει τὸ πλεῖστον· κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη εἶναι αὐτὴ ὁμαλὴ ἔχουσα τὴν σύνταξιν κατὰ παράταξιν· ἐν δὲ τῷ Γ' τεύχει εἶναι μὲν ἀνωτέρα, ἀλλὰ πάντοτε σαφὴς τὰ πολλὰ καὶ οἷα ἀρμόζει νὰ ἦναι ἡ τῶν διδασκτικῶν βιβλίων γλώσσα. Ἐνιαχοῦ παρατηρήθησάν τινες ἀνορθογραφίαι καὶ ἀσάφειά τις περὶ τὸ λεκτικόν· ἀλλὰ τούτων τὰ μὲν ἐθεωρήθησαν παροράματα μᾶλλον δι-ορθώσιμα καὶ ἐπομένως οὐ λόγου ἄξια, ὥστε ν' ἀναγραφῶσιν ἐνταῦθα, τὰ δὲ πλείων τις προσοχὴ δύναται εὐκόλως νὰ διορθώσῃ ἐπὶ τὸ σαφέστερον.

Ἐν τῷ τέλει τοῦ Γ' τεύχους ἐκτίθεται καλῶς καὶ ἡ ἱστορικὴ τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν, διότι ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἱστορίας ἐκάστου Κράτους διευκρινίζεται κάλλιον τῷ μαθητῇ ἡ ἐνεστῶσα πολιτικὴ κατάστασις καὶ ὁ ἐν γένει πολιτισμὸς καὶ ἀνάπτυξις αὐτοῦ. Ἐν τινι δὲ σημειώσῃ (Βιβλ. Γ', μέρ. Β', Ἑλλάς) ἀναφέρει ὁ συγγραφεὺς, ὅτι εἰς τινα μὲν σχολεῖα, τὰ τελειότερα, ὀφείλει ὁ διδασκαλὸς ἀναπτύσσων καὶ συμπληρῶν τὰ ἐλλείποντα νὰ ἄγῃ τὸν μαθητὴν εἰς τὴν ἐνεστῶσαν κατάστασιν, εἰς ἄλλα δέ, τὰ ἀτελεῖ, δύναται νὰ περικόπη καὶ συμπτύσῃ· πρὸ τῆς ἡλικίας δὲ ταύτης καὶ τῆς τάξεως, ἣτις εἶναι ἡ τελευταία τοῦ δημοτικοῦ ἐξαετοῦς σχολείου, ἀδυνατεῖ βεβαίως ὁ μαθητὴς νὰ σχηματίσῃ ἔννοιαν πολιτεύματος.

Ἐπιδοκιμάζομεν καὶ τὴν περὶ χαρτογραφίας γνώμην τοῦ συγγραφέως, ἣν, ὡς λέγει ἐν τῷ παραρτήματι, παραλαμβάνει ὡς ὀρθοτέραν ἀπὸ τὸν Διστερβέγιον· συνοδεύει δὲ τὸ χειρόγραφον καὶ δείγμα ἀξιόλογον χαρτογραφίας. Καὶ τὴν περὶ τῶν ἐν ἐκάστῳ τεύχει ἐπιτασσομένων ἀσκήσεων θεωροῦν, ἣν ἀναπτύσσει ἐν τοῖς προλεγομένοις, ἀποδέχεται ἡ Ἐπιτροπὴ· αὐταὶ αἱ ἀσκήσεις θεωροῦνται βεβαίως συμπληρώματα γνώσεων, ἅς οἱ μαθηταὶ βοηθούμενοι ὑπὸ τοῦ διδασκάλου μόνον ἐξάγουσι βρασιζόμενοι ἐπὶ τῶν προαποκτηθειῶν γνώσεων.

Καὶ ἐν τῷ ὀδηγητικῷ αὐτοῦ ὁ συγγραφεὺς, μεθ' οὗ συνοδεύει τὸ ὅλον ἔργον, ἀκολουθεῖ ἄλλην ὁδόν. Δὲν φρονεῖ, ὅτι ὄφειλε νὰ ἐκθέσῃ πάντα τὰ μαθήματα, ὅσα ἔπρεπε νὰ διδασκῶσιν καὶ ὅπως· ἀλλὰ δοθέντων γενικῶν κα-

κίων νομίζει αναγκαίαν τὴν ἐπιστημονικὴν τοῦ διδασκάλου μόρφωσιν καὶ τὴν νοημοσύνην καὶ δεξιότητα αὐτοῦ· καὶ ὀρθῶς παραβάλλει τοὺς πρὸ ἡμῶν ἀνεῦ ἐπιστημονικῆς μορφώσεως διδασκάλους πρὸς τοὺς ἐμπειρικούς ἐκείνους ἰατρούς, τὰς δὲ πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν διδομένας ὁδηγίας καὶ τὰ ὁδηγητικὰ πρὸς τὰ ἰατροσόγια λεγόμενα. Διότι καὶ οἱ ἐμπειρικοὶ ἰατροὶ ἀνεῦ τῆς γνώσεως τοῦ ὄργανισμοῦ τοῦ ἀνθρώπινου σώματος, τῆς φυσιολογίας καὶ λοιπῶν τοῦ κλίματος, τῆς διαίτης, ἐν τῇ ἀγνοίᾳ τούτων καὶ τοσούτων ἄλλων ἐπιχειροῦσι καὶ ἐπιγγελλονται τὴν θεραπείαν ταύτης ἢ ἐκείτης τῆς νόσου, γινόμενοι σοφοὶ καὶ ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὰ ἰατροσόγια. Διὰ ταῦτα ἐσκέφθη, ὡς λέγει ὁ συγγραφεὺς, δι' ἰδιαιτέρου πονήματος νὰ ἐκθέσῃ τὰς θεμελιώδεις βάσεις τῆς ἐπιστημονικῆς μορφώσεως τοῦ δημοδιδασκάλου, τοῦ δὲ περιεχομένου, οὐ μελετᾷ νὰ ἐκπονήσῃ ἔργον, ἀναφέρει κεφάλαιά τινα ἐν τῷ προγράμματι τῶν ὁδηγιῶν αὐτοῦ.

Τὸν λόγον ποιούμενος περὶ τῆς ἐρωτηματικῆς μεθόδου, δι' ἧς συγκρατεῖται, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ συγγραφεὺς, ἢ προσοχή, διεγείρεται δὲ καὶ ἡ περιεργία τοῦ μαθητοῦ, σημαίνει τὰ ἐξῆς λίαν ὀρθῶς. « Ἡ περιεργία, λέγει, ἢ συναίσθησις τῆς καθ' ἐκάστην βελτιώσεως καὶ τὰ ἐκ ταύτης εὐάρεστα διανοητικὰ συναίσθηματα, ταῦτα ἔστρωσαν τοῖς μαθηταῖς τὰ μόνα πρὸς τὴν ἐργασίαν ἐλατήρια, ὡς δὲ καὶ ἡ διεγερσις τῆς φιλοτιμίας, ὡς ἐπιπλαβεστάτη ». Ἐκ πολλῶν καὶ ἄλλων παρατηρήσεων φαίνεται ὁ συγγραφεὺς πολλὰ τινα εἶθ' ἀπερὶ τὴν διδασκαλίαν ἀντλήσας μετὰ νοημοσύνης ἐκ πηγῶν διαγυῶν καὶ καθαρῶν πρὸ πάντων Γερμανικῶν.

Ἐπισφραγίζει δὲ τὸ ὁδηγητικὸν αὐτοῦ ὡς

ἐξῆς. « Ἐν τῷ μαθήματι τούτῳ ὀφείλει τέλος ὁ διδάσκαλος ν' ἀναπτύσῃ ἐκάστοτε τὸ συναίσθημα τοῦ κλοῦ, τοῦ ἀγαθοῦ, τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα καὶ πρὸς τὸν πλησίον. Νὰ καταδεικνύῃ τὴν πανσοφίαν, παντοδυναμίαν καὶ τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ, ἐν ἄλλαις λέξεσι νὰ ἀναπτύσῃ τὴν εὐσέβειαν οὐχὶ διὰ θεωριῶν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν δημιουργημάτων. »

Διὰ ταῦτα πάντα ἡ Ἐκπαίδ. Ἐπιτροπὴ τὴν Γεωγραφίαν ταύτην ὡς ἐκπληροῦσαν τὸν σκοπὸν τοῦ διαγωνίσματος κατὰ πάντα κρίνει ἀξίαν βραβεύσεως μετὰ πολλῶν ἐπαίνων.

Ἐὔχεται δὲ κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος καλῶς οὕτω συντεταγμένα καὶ σκοπίμως νὰ ἴδῃ ὁ Σύλλογος καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν καὶ τὴν πρὸ ἐτῶν προκηρυχθεῖσαν Ἑλληνικὴν Χρηστομάθειαν καὶ τὸν ὁδηγὸν τοῦ Βουτζίναίου διαγωνίσματος καὶ τὴν Γραμματικὴν διὰ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα.

Οὕτω ἡ πρώτη καίδησις ὀρθομένη σὺν τῷ χρόνῳ διὰ τῆς πολλαπλασιασέσεως τῶν διδασκαλείων, διὰ τῶν κλωῶν συντεταγμένων ἐγχειριδίων καὶ ἀναγνωστικῶν, διὰ τοῦ ζήλου καὶ τῆς δεξιότητος τῶν διδασκάλων, θὰ φθάσῃ βελτιώσας εἰς τὸν ποθοῦμενον βαθμὸν τῆς βελτιώσεως, συναυψοῦσα τὸ ἔθνος ἡμῶν εἰς ἀνωτέραν ζωὴν, ἐν ἀγάπῃ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον.

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ

ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ πρόεδρος.

ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ.

Ν. ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ.

ΑΝΤ. ΠΕΤΡΙΑΔΗΣ γραμματεὺς.

Κ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ εἰσηγητής.

B.

ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΟΥ

ΚΑΡΑΠΑΝΕΙΟΥ ΑΓΩΝΟΣ.

Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος διηγεῖται αὐτοῦ μέλημα ἔχων τὴν διάδοσιν τῆς ὑγιούς μὲν παιδείας ἐν γένει, μάλιστα δὲ τῆς δημοτικῆς, καὶ θεωρῶν, ὅτι ἡ ἐκδοσις μεθοδικῶν βιβλίων συντελεῖ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ καὶ τῆς κατὰ τὸ δυνατόν εἰσαγωγῆς ὁμοιομόρφου διδασκαλίας, ἀγωνοθετοῦντος τοῦ κ. Κ. Καραπάνου, ἀγγέλλει:

A'. Ὅτι ἐπὶ ἐξαετίαν ὀρίζει ἀνά τρία ἢ τέσσαρα βραβεῖα κατ' ἔτος εἰς τὰ συντεταγμένα κατὰ τὰ ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς πρὸς σύνταξιν κανονισμοῦ τῶν ἐν Ἡπειρῷ Ζωγραφείων καὶ τῶν ἐν Φιλιππουπόλει Ζαριφείων συσταθησομένων διδασκαλείων καὶ τῶν προσηρητημένων αὐτοῖς δημοτικῶν σχολείων ἐπιτροπῆς τῇ δεδημοσιευμένῃ ἐν τῷ Η' τόμῳ τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου (σελ. 194 καὶ ἐξ.).

B'. Τὰ βραβεῖα ἀπονεμηθήσονται κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον.— *Πρῶτον ἔτος.* (Ἐβραβεύθησαν ἤδη τὰ συγγράμματα τοῦ ἔτους τούτου).— *Δεύτερον ἔτος.* (Ἐκ τῶν τοῦ ἔτους τούτου ἐβραβεύθησαν καὶ ἐξεδόθησαν ἡ Ἱερὰ Ἱστορία καὶ ἡ Ἀριθμητικὴ, ἡ δὲ Ἑλληνικὴ Ἱστορία καὶ ἡ Γραμματικὴ παρετάθησαν).— *Τρίτον ἔτος* φρ. 2,250. Πρὸς σύνταξιν Χρηστομαθείας τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς δύο τόμους φρ. 750, Γραμματικῆς 500 φρ. καὶ Νέου Ὁδηγοῦ τῆς δημοτικῆς παιδείας κρυφτέρων τῶν φύλων 1000 φράγκ. — *Τέταρτον ἔτος* φρ. 1750 διὰ στοιχειώδη Φυσικὴν καὶ Χημείαν, στοιχειώδη Φυσικὴν Ἱστορίαν ἀνά 500 φρ. καὶ πραγματικὰς διαλέξεις φρ. 750. — *Πέμπτον ἔτος*, φράγκ. 1500, διὰ μουσικὴν συλλογὴν ἀσμάτων καὶ μάλιστα δημοτικῶν, καλλιγραφίαν καὶ ἰχνογραφίαν, ἀνά 500 φρ. — *Ἑκτον ἔτος*, φρ. 1000, δι' ὑγιεινὴν καὶ κηπουρικὴν, ἀνά 500 φρ.

Γ'. Πρὸς βράβειον ἀποστέλλονται χειρόγραφα καλῶς γεγραμμένα καὶ εὐκρινῶς, καὶ ἐκδεδομένα συγγράμματα.

Δ'. Εἰς συγγραφήν καλοῦνται μάλιστα μὲν οἱ διδάσκαλοι, ἀλλὰ καὶ πᾶς ἐν γένει λόγιος Ἕλλην εἴτε ἐν τῇ ὀθωμανικῇ αὐτοκρατορίᾳ εἴτε ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διαμένων.

Ε'. Κατ' ἔτος ἐκδιδόμενου τοῦ ἀναγκαίου προγράμματος ὑπὸ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἐκλέγονται τῇ προτάσει τῆς ἐκπαιδευτικῆς αὐτοῦ ἐπιτροπῆς τρεῖς, εἰδικὰς ἔχοντες σπουδὰς, πρὸς κρίσιν τῶν ἀποστελλομένων βιβλίων, οἵτινες καὶ ὑποβάλλουσιν ἔκθεσιν τῷ Συλλόγῳ. Τὰ δὲ βραβεῖα ἀπονέμονται τοῖς βραβευομένοις κατὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ Συλλόγου ἑορτῆν, τὸ δὲ χρηματικὸν ἄθλον δοθήσεται, ὅταν ὁ Σύλλογος βεβαιωθῇ, ὅτι τὸ βραβευθὲν σύγγραμμα τυπωθήσεται πρὸς πρᾶγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ τοῦ ἀγῶνος.

Σ'. Ἐκ τῶν βραβευομένων τούτων βιβλίων ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος, ὁ Ἡπειρωτικὸς καὶ ὁ Θρακικὸς θέλουσι κατ' ἔτος ἀγοράζει ἀντίτυπα κατὰ τὰς ἀνάγκας αὐτῶν πρὸς διανομὴν εἰς τὰ ἄπορα σχολεῖα.

Γενικαὶ ὁδηγίαι.

1. Κατὰ τὰς ἐν τῇ ἐκθέσει¹ γενικὰς ἀρχὰς περὶ τῶν διδασκθησομένων μαθημάτων ἐκδίδεται κατ' ἔτος πρόγραμμα ὑπὸ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου περιλαμβάνον γενικὰς ὁδηγίας περὶ τῆς συντάξεως τῶν προκηρυττομένων βιβλίων.

2. Ἄν ὁμως ὁ βουλόμενος κατελεθῆν εἰς τὸν ἀγῶνα πρὸς σύνταξιν οἰουδήποτε βιβλίου νομίζη ἄλλην μεθοδὸν καὶ διάταξιν προσφορω-

1) Τόμος Η', σελ. 194.

πέραν ἢ τὴν ἐν τῇ ἐκθέσει, δύναται νὰ ποιήσῃ τοῦτο, ἀλλ' ὀφείλει νὰ εἶπῃ τοὺς λόγους, δι' οὓς οὕτω συνέταξε τὸ βιβλίον.

3. Ἡ γλῶσσα πρέπει νὰ ᾗ ὅσον τὸ δυνατόν ἐκλή, καθαρὰ καὶ σαφής, τὸ δὲ ὕφος τοῦ λόγου ἀνάλογον τῇ ἡλικίᾳ, δι' ἣν τὸ βιβλίον γράφεται.

4. Τὰ χειρόγραφα τηροῦνται ἐν τῷ τοῦ Συλλόγου γραφείῳ, ὁποῦθεν μόνον ὁ συγγραφεὺς δύναται νὰ λάβῃ ἀντίγραφον.

5. Ἄν κατὰ τι ἔτος μὴ ἀπονειμηθῶσι τὰ βραβεῖα ἐν ἑλλείψει τῶν ἀρμοδίων καὶ προσ-

φῶρων βιβλίων, ὁ Σύλλογος προτείνει τὸν ἀγῶνα διὰ τὸ ἀμέσως ἐπόμενον ἔτος, γνωστοποιῶν τοῦτο διὰ τῶν ἐφημερίδων.

Εἰδικαὶ ὁδηγίαι.

Ἐκαστον διδακτικὸν βιβλίον δεόν νὰ τηρῇ τὸν μέσον ὅρον ἐν τῇ διατάξει τῆς ὕλης οὕτως, ὥστε ἡ διδασκαλία αὐτοῦ ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ προγράμματος τῶν μαθημάτων τεταγμένῳ χρόνῳ νὰ γένηται ἀκωλύτως καὶ ἀνευ ἐλλείψεων ἢ πηδημάτων.

Γ'

Εἰδικὸν Πρόγραμμα

ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

Πρὸς χρῆσιν τῶν Δημοτικῶν καὶ Ἀστικῶν σχολῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

Τῆς τοῦ Συλλόγου Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς μετὰ πολλὰς σκέψεις καὶ συζητήσεις παραδεξαμένης, ἃτι εἰς τὴν πλήρη καὶ προσήκουσαν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης διδασκαλίαν τὰ μέγιστα συμβάλλεται πρὸς πολλοὺς ἄλλοις καὶ κατάλληλος Γραμματικὴ, προκηρύττεται τὸ ἀνωτέρω διαγώνισμα ὑπὸ τοῦ Συλλόγου, ὀρῶντος βραβεῖον φράγκων χρυσῶν 750, ἀπονειμηθῶμενον ἐν τῇ ἐπετείῳ τοῦ Συλλόγου ἰσορτῇ τοῦ 1885.

Ἐπὶ τούτῳ ὑποβάλλονται τοῖς βουλομένοις ἠγωνισθῶσιν αἱ ἐφεξῆς ὑπὸ τῆς εἰρημένης Ἐπιτροπῆς συνταχθεῖσαι ἀρχαὶ καὶ ὁδηγίαι πρὸς τε τὴν σύνταξιν καὶ τὴν κατάταξιν τῆς ὕλης.

Α'. Γενικαὶ ἀρχαὶ καὶ ὁδηγίαι.

α) Ἡ σχολὴ ἴστιν ἀστικὴ, συγκειμένη ἐξ ἑπτὰ τάξεων, ἐκαστοῦ τὸν κύκλον τῶν μαθημάτων ἔχουσῶν· τοιαύτη δὲ σχολὴ ἀποτελεῖται ἐκ τῆς δημοτικῆς σχολῆς ἠνωμένης μετὰ τῶν τριῶν κατωτέρων τάξεων τῆς νῦν ἑλληνι-

κῆς σχολῆς, οὐθ' ὅπερ καὶ ἄλλοτε ἠῦξατο καὶ νῦν εὐχεταὶ καὶ συνίστησιν ὁ Σύλλογος, τοιαύτην νομίζων ἐπαρκῆ τὴν δημοτικὴν καί-δουσιν.

β) Οἱ ἐκ τοιαύτης σχολῆς ἀπολυόμενοι μαθηταὶ ὀφείλουσι 1) νοεῖν, λαλεῖν καὶ γράφειν ἀπταιστως τὴν νῦν ὑπὸ τῶν λογίων γραφομένην νέαν ἑλληνικὴν· 2) νοεῖν τὴν Ἀγίαν Γραφὴν καὶ μέγιστα τὴν Νέαν Διαθήκην, ἔτι δὲ τὸν Ξενοφῶντα.

γ) Γνωστοῦ ὄντος καὶ παρὰ πάντων ὁμολογουμένου, ὅτι οὐ μόνον διὰ τοῦ βιβλίου, ἀλλὰ καὶ διὰ ζώσης μέγιστα φωνῆς διδάσκεται ὁ ἄνθρωπος τὴν γλῶσσαν, ὁ Σύλλογος προὔποτίθησιν, ὅτι κατὰ τὰ δύο πρῶτα σχολικὰ ἔτη οἱ διδάσκαλοι ἐπιμέλονται τῆς γλωσσικῆς τῶν μαθητῶν μορφώσεως ὡδε μέγιστα:

1) Διὰ τοῦ ὀρθῶς λαλεῖν καὶ διαλέγεσθαι ἐν ταῖς παραδόσεσι καὶ τῇ πρὸς τοὺς μαθητὰς ἀναστροφῇ.

2) Διὰ τῆς σκοπίμου καὶ ἐπιμεμελημένης ἀντιγραφῆς.

δ) Βιβλίον Γραμματικῆς δοθήσεται τοῖς

μαθηταῖς ἀπὸ τοῦ γ' σχολικοῦ ἔτους· δι' ὃ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος Γραμματικὴ ἔσται διηρημένη εἰς πέντε τεύχη.

ε') Ὡραι διδασκαλίας ὑπολογίζονται καθ' ἑβδομάδα ἐν μὲν τῷ γ' καὶ δ' ἔτει ἕξ (6), ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς ὀκτώ (8). Συμπεριλαμβάνεται δ' ἐν ταῖς ὥραις ταύταις πᾶσα γραμματοδιδασκαλία, ἥτοι τεχνολογία, σύνταξις, καθ' ὑπαγόρευσιν γραφή, ἰδεῶν ἐκθέσεις κλπ.

στ') Ἐν μὲν τῷ α'—δ' ἔτους διδάσκειται ἡ νέα ἑλληνικὴ· ἐν δὲ τῷ ε' γίνεταί μεταβάσις ἀπὸ τῆς νέας εἰς τὴν ἀρχαίαν πάντοτε ἐν συγκρίσει καὶ παραλληλισμῷ· ἐν δὲ τῷ στ' καὶ ζ' διδάσκειται ἡ ἀρχαία, μὴ παραλειπομένης καὶ τῆς νέας.

Σημ. Ὡς κείμενον πρὸς μεταβάσιν ἐκ τῆς νέας εἰς τὴν ἀρχαίαν κατάλληλον ὁ Σύλλογος θεωρεῖ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, γιγνομένης ὑπὸ τοῦ διδασκάλου ἐκλογῆς τῶν καταλλήλων περικοπῶν.

ζ') Ὡς πρὸς τὴν νέαν ἑλληνικὴν ὁ Σύλλογος συνίστησι τὴν χρῆσιν τῶν ἀρτίων, καθηρέυοντων καὶ δοκίμων τύπων· φευκτέον λοιπὸν πάντας τοὺς μὴ τοιοῦτους.

η') Τῶν ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ μόνον ἀπαντῶντων τύπων ἀνάγκη ἀπλή μνεία νὰ γίνηται καὶ ὡς ἀδόκιμοι νὰ χαρακτηρίζωνται.

θ') Τὸ Συντακτικὸν ἔσται ἀχώριστον ἀπὸ τῆς κυρίως Γραμματικῆς· ὡς ἀφετηρία δὲ τῆς διδασκαλίας προηγοῦνται πανταχοῦ προτάσεις, ἕξ ὧν μετὰ τὴν δέουσαν τοῦτων συντακτικὴν ἀνάλυσιν καὶ τὴν ἄλλην διακρίβωσιν συνάγονται ἢ ἐξάγονται οἱ κανόνες καὶ ὀρισμοὶ ὡς πορίσματα, ἐπιτάττονται δὲ ἰκανὰ παραδείγματα πρὸς πλείω ἐμπέδωσιν.

ι') Αἱ προτάσεις, ἐνθα δυνατόν, ἔστωσαν ἀλληλένδετοι καὶ μορφωτικαὶ τοῦ διανοητικοῦ καὶ βουλευτικοῦ.

ια') Τὸ εἰς διδασκαλίαν προκείμενον μέρος, ἕξ οὗ ὁ κινῶν ἢ ὀρισμὸς ἐξαχθήσεται, δεόν νὰ ἐξαίρηται.

ιβ') Μετὰ τὴν δέουσιν ἀνάπτυξιν καὶ διακρίβωσιν τῶν προτάσεων καὶ τὴν δι' εἰσαγωγικῶν ἐρωτήσεων ἐξαγωγὴν τοῦ ὀρισμοῦ ἢ κανόνος διατυπούσθω οὗτος σφῶς καὶ συντόμως πρὸς τὴν κατὰ λέξιν ἀποστομάτισιν ὑπὸ τῶν μαθητῶν.

ιγ') Ἐκάστῳ μαθήματι δεόν νὰ ἐπισυνάπτηται κατάλληλον γύμνασμα πρὸς τε τὴν ἀγρυπνον καὶ ἑγγραφον ἀσκησιν εἰς τὰ διδασκόμενα.

ιδ') Πολλάκις διδόνθω ἀφορμὴ πρὸς ἐπανάληψιν.

ιε') Ἡ ὕλη ἐκάστου προηγουμένου ἔτους, μάλιστα οἱ ὀρισμοὶ καὶ κανόνες, νὰ περιλαμβάνωνται καὶ ἐν τοῖς τῶν ἀκολουθῶν ἐτῶν τεύχεσι διὰ λεπτοτέρων στοιχείων, ταύτη δὲ νὰ προστίθεται κατ' ἔτος ὅ,τι ἀναγκαῖον, ὥστε τῷ τελευταίῳ ἔτει ν' ἀποτελεῖται ὅλον τι (ὄρα καὶ τὴν κατὰ τεύχη κατανομήν τῆς ὕλης).

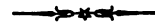
ιστ') Ἐν ἐπομένῳ μαθήματι καλὸν ἐπαναλαμβάνεσθαι, ἐνθα δυνατόν, τὰς προτεθείσας προτάσεις, σκοπίμως μεταβαλλομένας.

ιζ') Ἡ εἰς νέον μάθημα μεταβάσις γινέσθω πανταχοῦ ψυχολογικῶς καὶ λογικῶς διὰ καταλλήλου ἐπαφῆς.

ιη') Αἱ περιτταὶ καὶ τῇ δημοτικῇ παιδεύσει ἀλλοίτελεῖς θεωρεῖται ἀποκλείονται.

ιθ') Τὰ χειρόγραφα, εὐανάγνωστα ὄντα καὶ ῥητὸν τι φέροντα, ἀποστέλλονται τῷ Συλλόγῳ ἀνωνόμως· ἐπισυνημμένον δ' ἐνσφράγιστον δελτίον περιέχει τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως· εἰσὶ δὲ δεκτὰ τὰ χειρόγραφα μόνον μέχρι τέλους δεκεμβρίου τοῦ 1884, τῶν μετὰ ταῦτα ἀπαρδεκτῶν ὄντων.

κ') Τὰ μὴ ἐγκριθέντα πονήματα ἀποστέλλονται αὐθις πρὸς κρίσιν διορθούμενα καὶ δισκευαζόμενα.

Ἡ κατὰ τεύχη καὶ σχολικὰ ἔτη κατανομή τῆς ὕλης.

Τεύχος Α'. Ἔτος σχολικὸν γ'.

Α'. Προτάσεις διηγηματικαί.

1. Ἀπλῆ ἀνεπτυγμένη πρότασις.

Τί ἢ πῶς εἰσι τὰ πρόσωπα ἢ πράγματα.

Πρότασις. Λέξις. Ὑποκείμενον. Συνδεδι-
κόν. Κατηγορούμενον. — Ὄνομα οὐσιαστι-
κόν. Ἄρθρον. Ῥῆμα. Ἐπιθετόν. (Σημασία
μόνον καὶ δύναμις οὐχὶ ὀρισμὸς ἐκάστου).—
Τὸ οὐσιαστ. ὄνομα ὡς ὑποκείμενον καὶ κατη-
γορούμενον. Τὸ ἐπιθετόν ὡς κατηγορ. καὶ ὑ-
ποκείμενον. — Ἡ τελεία στιγμή. — Ἡ συλ-
λαβή. — Τὰ φωνήεντα. Αἱ δίφθογγοι. Τὰ σύμ-
φωνα. Τὰ γράμματα. Οἱ τόνοι. Τὰ πνεύματα.
— Τὸ κύριον ὄνομα. Τὸ προσηγορ. ὄνομα.—
Τὸ γένος. Ἡ κατάληξις. Ἡ ῥίζα. Ὁ ἀρι-
θμὸς (ἐνικός καὶ πληθυντικός). Ἡ ὀνομαστικὴ
πτῶσις (ἐν τῷ ἐν. καὶ πληθυντικῷ).— Συμ-
φωνία ὀνόματος, ἄρθρου καὶ ἐπιθέτου κατὰ γέ-
νος καὶ ἀριθμόν.

Ὄρισμοι (γράμμάτων— φωνηέντων — δι-

ρθόγγων—συμφώνων—συλλαβῆς—λέξεως—
προτάσεως.—'Ονόματος κυρίου—προσηγορι-
κῷ—ἄρθρου—ρήματος—ἐπιθέτου.—'Υπο-
κειμένου—συνδετικῷ—κατηγορουμένου.—
Τόνων—πνευμάτων.—Γένους—καταλήξεως
—ἀριθμοῦ).

2. Ἡ ἀπλῆ συνεπτυγμένη πρότασις.

Τί εἰσιν ἢ τί πράττουσι τὰ πρόσωπα ἢ
ἐπίγματα.

'Ορισμὸς (ἀνεπτυγμένης — συνεπτυγμένης
προτάσεως).

*B'. Προτάσεις πεπλατυσμέναι μετὰ προσδιο-
ρισμοῦ κατὰ γενικὴν ἐν τῷ ἐρικῷ καὶ πλη-
θυντικῷ α) ἀπρόθετον, β') ἐμπρόθετον.*

'Εξάιρεται ἡ κατάληξις τῆς γενικῆς.—
Δείκνται ἡ δύναμις τῆς προθέσεως καὶ τοῦ
προσδιορισμοῦ.—'Ορισμοὶ (προθέσεως—προς-
διορισμοῦ ἐμπρόθετου, ἀπρόθετου—πεπλατυ-
σμένης προτάσεως).

*Γ'. Προτάσεις μετὰ ἀντικειμένου ἢ προσδιο-
ρισμοῦ κατ' αἰτιατικὴν ἐν τῷ ἐρικῷ καὶ
πληθυντ. α) ἀπρόθετον, β') ἐμπρόθετον.*

'Εξάιρεται ἡ κατάληξις τῆς αἰτιατικῆς.—
Δείκνται ἡ σημασία τοῦ ἀντικειμένου.—'Ο-
ρισμὸς ἀντικειμένου.

*Δ'. Προτάσεις μετὰ ἀντικειμένου ἢ προσδιο-
ρισμοῦ κατὰ δοτικὴν ἐν τῷ ἐρικῷ καὶ πλη-
θυντικῷ α) ἀπρόθετον, β') ἐμπρόθετον.*

'Εξάιρεται ἡ κατάληξις τῆς δοτικῆς.—
Παρατήρησις περὶ ταύτης ἐν τῷ λαλεῖν καὶ
γράφειν, ὅτι ἀντ' αὐτῆς γίνεται χρῆσις τῆς
αἰτιατικῆς ἐμπροσθέντου.

*Ε'. Προτάσεις κλητικαί, ἐπιφωνηματικαί,
θαυμαστικαί ἐν τῷ ἐρικῷ καὶ πληθυντικῷ.*

'Εξάιρεται ἡ κατάληξις τῆς κλητικῆς.—
Τὸ ἐπιφωνηματικὸν ἢ θαυμαστικὸν σημεῖον.—
'Ορισμὸς ἐπιφωνήματος.— Αἱ πέντε πτώσεις.
'Ορισμὸς πτώσεως. Συμφωνία ὀνόμ., ἄρθρου
καὶ ἐπιθέτου καὶ κατὰ πτώσιν ("Ὅρα Α', 1).

*ΣΤ'. Προτάσεις ἔχουσαι τὸ ὑποκ. ἢ κατηγορ.
ἢ ἀντικ. ἢ τὸν προσδιορισμὸν ὁμαλὸν πρω-
τόκλιτον ὄνομα ἐν ταῖς 5 πτώσεσιν ἐρικῷ
καὶ πληθυντικῷ μετὰ τοῦ οἰκείου ἄρθρου.
—Τύποι ἐν διαγράμματι.*

1. Θεληκοῦ εἰς η (α' ὄξυτόνου, β' παροξυ-
τόνου).

2. Θεληκοῦ εἰς α (α' ὄξυτόνου, β' παροξυ-
τόνου, γ' προπαροξυτόνου) φυλαττομένου ἐν
τῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ.

3. Ἀρσενικοῦ εἰς ης (α' ὄξυτόνου, β' παρο-
ξυτόνου).

4. Ἀρσενικοῦ εἰς ας (παροξυτόνου).

'Ορισμὸς κλίσεως — πρωτοκλίτωρ ὀνομά-
των, ἐπιθέτων.— Φωνήεντα μακρά, βραχέα,
δίχρονα.— Συλλαβὴ μακρά, βραχεῖα, κοινή.
— Ἡ συλλαβὴ ὡς πρὸς τὴν θέσιν αὐτῆς.—
'Ἡ λέξις ὡς πρὸς τὸν ἀριθμ. τῶν συλλαβῶν
καὶ τὸν τόνον αὐτῆς.— Συλλαβισμὸς.— Το-
νισμὸς (κυριώτεροι καὶ γενικώτεροι κανόνες).
— Συνηρημένα πρωτόκλιτα (μόνον συνηρημέ-
νοι τύποι).— Συναίσεις.

Σημ. Εἰρήσθω ἅπαξ διὰ παντός, ὅτι, λόγου γι-
γνομένου περὶ πραγμάτων καὶ ἀλλαχοῦ διεξα-
χθέντων, δεόν ἀναφερέσθαι ἐκεῖ καὶ συνδέειν τὸ
νέον μετὰ τοῦ παλαιοῦ, οἷον τὰ ἐνταῦθα περὶ
φωνηέντων, συλλαβῆς, συλλισμοῦ κλπ. σύνδεσον
πρὸς τὰ ἐν Α', 1.

*Ζ'. Προτάσεις ἔχουσαι τὸ ὑποκείμε. ἢ κατη-
γορούμενον ἢ ἀντικείμε. ἢ προσδιορισμὸν
δευτερόκλιτον ὁμαλὸν ὄνομα ἐν ταῖς 5
πτώσεσιν ἐρικῷ καὶ πληθυντικῷ ἀριθμοῦ
μετὰ τοῦ οἰκείου ἄρθρου.— Τύποι ἐν
διαγράμματι.*

1. Οὐδετέρου εἰς ον (α' ὄξυτόνου, β' παρο-
ξυτόνου, γ' προπαροξ., δ' προπερισπωμένου).

2. Ἀρσενικοῦ εἰς ος (α' ὄξυτόνου, β' παρο-
ξυτόνου, γ' προπαροξ., δ' προπερισπωμένου).

3. Θεληκοῦ εἰς ος (α' ὄξυτόνου, β' παροξ.,
γ' προπαροξ., δ' προπερισπωμένου).

'Ορισμὸς δευτεροκλίτων ὀνομάτων καὶ ἐπι-
θέτων.— Συνηρημένα δευτερόκλιτα (μόνον
συνηρημένοι τύποι).

*Η'. Προτάσεις ἔχουσαι ὑποκείμενον ἀντωνυ-
μίαν προσωπικὴν ἢ δεικτικὴν.*

'Εξάιρεται ἡ σημασία τῆς ἀντωνυμίας.—
'Ορίζεται ἡ ἀντωνυμία (προσωπικὴ — δει-
κτικὴ).

*Θ'. Προτάσεις ἔχουσαι τὸ ῥῆμα εἰς ἐρικὸν καὶ
πληθυντικὸν ἀριθμὸν α' ἐν τῷ ἐνεστώτι,
β' τῷ παρελθόντι, γ' τῷ μέλλοντι συντε-
λικῷ καὶ παρατατικῷ χρόνῳ (διὰ τοῦ θῆ
μόνον).*

*Ι'. Προτάσεις ἔχουσαι παραγώγους λέξεις α'
διὰ συνθέσεως, β' διὰ προσθήκης τῶν πα-
ραγωγικῶν καταλήξεων ἐκ τῶν εὐχρηστο-
τέρων καὶ συνηθεστέρων.*

Σύνθεσις.—Παραγωγή λέξεων.

Τέλος τοῦ Α' τεύχους.

Τεύχος Β'. Έτος σχολικῶν δ'.

Τῆ ὕλη τοῦ προηγουμένου τεύχους ἔστω συνυφασμένη καταλλήλως καὶ ἡ ἐφεξῆς.

A'. Ἀπλῆ ἀνεπτυγμένη ἐρωτηματικὴ πρότασις.

1. Δι' ἐρωτηματικῆς ἀντωνυμίας.
2. Δι' ἐρωτηματικοῦ ἐπιρρήματος.

Ἐρωτηματικὸν σημεῖον. — Ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία. — Ἐπίρρημα (σημασία, ὀρισμὸς).

B'. Σύνθετος πρότασις.

1. Ὡς πρὸς τὸ ὑποκείμενον.
2. » » » κατηγορούμενον.
3. » » » ῥῆμα.
4. » » » ἀντικείμενον.
5. » » τὸν προσδιορισμόν.

Περὶ συμφωνιῶν τὰ κυριώτερα. — Ὁ σύνδεσμος καί. — Συμπλεκτικαὶ πρότασις. — Τὸ κόμμα. — Ἡ ἄνω τελεία ἢ τὸ κῶλον. — Ἡ περίοδος. — Ὁ λόγος. — Παράλειψις ὄρου τινὸς τῆς προτάσεως.

Γ'. Προτάσεις ἔχουσαι τὸ ὑποκ. ἢ τὸ κατηγ. ἢ ἀντικείμεν. ἢ τὸν προσδιορισμὸν ὁμαλὸν τριτοκλίτων ὄνομα ἐν ταῖς 5 πτώσεσι τοῦ ἐνικ. καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ μετὰ τοῦ οἰκείου ἄρθρου. — Τύποι ἐν διαγράμματι τῶν ληγόντων ἐν τῇ ὀνομαστικῇ

1. εἰς *γ* (τῆς ῥίζης ἀμεταβλήτου) *α'* ὄξυτόνου, *β'* παροξύτονου, *γ'* προπαροξύτονου, *δ'* προπερισπωμένου.
2. εἰς *ρ* (τῆς ῥίζης ἀμεταβλήτου) *α'* ὄξυτόνου, *β'* παροξύτονου, *γ'* προπαροξύτονου, *δ'* προπερισπωμένου.
3. εἰς *α* (τῆς ῥίζης ἀμεταβλήτου) *α'* ὄξυτόνου, *β'* παροξύτονου, *γ'* προπαροξύτονου, *δ'* προπερισπωμένου.

Χαρακτήρ τριτοκλίτων καὶ τοῦ ἀναζητητιῶς.

Τύποι ἐν διαγράμματι τῶν ὁμαλωτέρων ἐκ τῶν ληγόντων ἐν τῇ ὀνομαστικῇ

1) εἰς *ξ*. — 2) εἰς *ψ*. — 3) εἰς *ς*. — 4) εἰς φωνῆν *α*, *υ*, *ω*.

Ἡμίφωνα. Ἄφωνα. Διαιρέσεις ἡμιφώνων καὶ ἀφώνων. Τροπὴ ἀφώνων. Μεταβολὴ προφοράς συμφώνων τινῶν (*σ* πρὸ ἀμεταβ. κτλ. *τ*, *π* μετὰ τοῦ *ν*, *γ* πρὸ *γ*, *κ*, *χ* κλπ.). Προφῶρα τοῦ *υ* τῶν διφθόγγων *αυ*, *ευ*, *ηυ*.

Ὀρισμὸς τριτοκλίτων. Κανόνες (κυριώτεροι καὶ γενικώτεροι). Αἱ τρεῖς κλίσεις.

Δ'. Προτάσεις ἔχουσαι ὁμαλὸν ἐπίθετον ἐν τοῖς τριῶν βαθμοῖς.

1. Τρικατάληκτον.
2. Δικατάληκτον.
3. Μονοκατάληκτον.

Ὀρισμὸς (τρικαταλ. — δικαταλ. — μονοκαταλ.) — θετικοῦ — συγκριτικοῦ — ὑπερθετικοῦ. — Κανόνες (οἱ κυριώτ. καὶ γενικώτεροι).

E'. Προτάσεις ἔχουσαι ἀριθμητικά.

1. Ἀπόλυτα.
2. Τακτικά.
3. Χρονικά.
4. Πολλαπλασιαστικά καὶ ἀναλογ. (πλοῦς — πλάσιος — πλάσιον).

Ὀρισμὸς. Κανόνες (κυριώτ. καὶ γενικώτ.)

ΣΤ'. Προτάσεις ἔχουσαι ἀντωνυμίας.

1. Προσωπικάς.
2. Δεικτικάς.
3. Ἐρωτηματικάς.
4. Ἀορίστους.

Ὀρισμοί. Παραλείψεις ἀντωνυμ. ἐν τῇ προτάσει. Συμφωνίαι. Ἐγκλίσις τόνου (ἐν τῇ ἀορίστῳ). Κανόνες (κυριώτ. καὶ γενικώτ.).

Z'. Προτάσεις ὀριστικά.

1. Ἐνεργητικά.

α. Ἐνεστῶς ἐν τῷ ἐνικῷ καὶ πληθυντικῷ. Τὰ πρόσωπα.

β. Παρατατικός ἐν τῷ ἐνικῷ καὶ πληθυντικῷ.

γ. Ἀόριστος (*α'* καὶ *β'*, ἐξαιρεταὶ ὁ μᾶλλον εὐχρ.) ἐν τῷ ἐνικῷ καὶ πληθυντικῷ.

Ἡ Αὐξήσις.

δ. Ὁ μέλλων συντελικὸς καὶ παρατατικὸς (διὰ τοῦ *θα*) ἐν τῷ ἐνικῷ καὶ πληθυντικῷ.

ε. Τὸ ἔχω κατ' ἐνεστῶτα καὶ παρατατικὸν ἐν τῷ ἐνικῷ καὶ πληθυντικῷ.

στ. Τὸ εἶμαι κατ' ἐνεστῶτα καὶ παρατατικὸν ἐν τῷ ἐνικ. καὶ πληθυντ.

ζ. Ἡ μετοχὴ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου. Ὁ ἀναδιπλασιασμός.

η. Ὁ παρακειμένος ἐν τῷ ἐνικῷ καὶ πληθυντικῷ.

θ. Ὁ ὑπερσυντελικὸς ἐν τῷ ἐνικ. καὶ πληθυντ. διὰ τοῦ ἔχω καὶ τῆς μετοχῆς τοῦ παθ. πρᾶκ. χαρακτηριζομένων τῶν διὰ τοῦ θέλω, ἤθελον, ἔχω γράφει κτλ. ὡς ἀουστάτων, πλήν, ἔννοεῖται, τῆς λίαν δοκίμου συντάξεως τοῦ ἔχω μετὰ μετοχῆς.

Κατάληξις — ρίζα — χαρακτήρ — τροπή τῷ χαρακτῆρος. — Τύπος ὀριστικῆς ἐν διαγράμματι βαρυτόνων καὶ περισπωμένων. — Σημασία — χρεῖσις — ὀρισμὸς χρόνων, αὐξήσεως καὶ ἀναδιπλασιασμοῦ.

2. Παθητικά.

α'. Ἐνεστῶς — Παρατατικός — Ἀόριστος (παθητ. καὶ μέσος, α' καὶ β', ἐξαιρομένου τοῦ μέλλον εὐχρήστου) ὡς ἐν τῇ ἐνεργητικῇ.

β'. Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικὸς διὰ τοῦ εἶμαι καὶ τῆς μετοχῆς τοῦ παθητ. παρακείμενου.

γ'. Ὁ μέλλον συντελικὸς καὶ παρατ. ὡς ἐν τῇ ἐνεργητικῇ.

Τὸ ποιητικὸν αἷτιον. Φωναί. Διαθέσεις. — Ὅρισμοί (φωνῆς — διαθέσεως — ποιητικοῦ αἷτιου). Τύπος παθητικῆς φωνῆς ἐν διαγράμματι βαρυτόνων καὶ περισπωμένων.

Η'. Προτάσεις ὑποτακτικαὶ (ὑποθετικά).

1. Ἐνεστῶς ἐνεργητικὸς καὶ παθητικὸς.
2. Ἀόριστος ἐνεργ. μέσος καὶ παθητικὸς.
3. Παρακείμενος ἐνεργητ. καὶ παθητικὸς.

Σύνδεσμοι ὑποθετικοί. Τύπος ὑποτακτικῆς ἐγκλίσεως βαρυτόνων καὶ περισπωμένων ἐν διαγράμματι.

Θ'. Προτάσεις προστακτικαί.

1. Ἐνεστῶς ἐνεργητικὸς καὶ παθητικὸς (τὸ γ' πρόσωπον διὰ τοῦ ἄς).

2. Ἀόριστος ἐνεργητικὸς, μέσος καὶ παθητικὸς (τὸ γ' πρόσωπον διὰ τοῦ ἄς).

3. Παρακείμενος ἐνεργητικὸς καὶ παθητικὸς (τὸ γ' πρόσωπον διὰ τοῦ ἄς).

Τύπος προστακτικῆς βαρυτόνων καὶ περισπωμένων ἐν διαγράμματι. Ἐγκλίσεις. Χρήσας τῶν ἐγκλίσεων ἐν ἀπολύτῳ καὶ ἐξηρημένῳ λόγῳ (τὰ κυριώτατα καὶ γενικώτατα). Θέματα. Συζυγία.

Ι'. Προτάσεις ἔχουσαι τὸ ὑποκείμε. ἢ κατηγο. ἢ ἀντικείμενον ἢ προσδιορισμὸν

1. Ἀναφορικὴν ἀντωνυμίαν.
2. Ἀναφορικὸν ἐπίρρημα.
3. Ἀναφορικὴν μετοχὴν.

Πρότασις κυρία ἢ πρωτεύουσα — δευτερεύουσα.

Ὅρισμὸς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας.

ΙΑ'. Προτάσεις χρονικαί.

1. Διὰ χρονικοῦ ἐπίρρηματος.
2. Διὰ χρονικῆς μετοχῆς.
3. Δι' ἐμπροθέτου.

(ΕΛΛ. ΦΙΛΟΛΟΓ. ΣΥΛΛΟΓ. ΤΟΜ. ΙΗ'.)

Τύπος τῆς μετοχῆς ἐν τῷ ἐνεστῶτι, ἀόριστῳ καὶ παρακείμενῳ. Ὅρισμὸς τῆς μετοχῆς (ἀναφορικῆς, χρονικῆς).

ΙΒ'. Προτάσεις περιέχουσαι ἅπαντα τὰ μέρη τοῦ λόγου.

Τὰ μέρη τοῦ λόγου. Κλιτά. Ἄκλιτα. Πτωτικά. Παρεπόμενα (πτωτικῶν, ῥήματος).

ΣΗΜ. Τὰ δύο ταῦτα τεύχη εἰσὶ κυρίως τῆς γραμματικῆς τῆς νέας ἑλληνικῆς.

Τέλος τοῦ Β' τεύχους.

Τεῦχος Γ'. Ἔτος σχολικὸν ε'.

1. Τῇ ἐνταῦθα ἐπαναληφθησομένη ὕλῃ τῶν προηγουμένων τευχῶν προσθετέον ἐν καταλλήλῳ τόπῳ ὅ,τι ἀναγκαῖον καὶ ἐφικτὸν ἐκ τῶν οὐσιαστικῶν, ἐπιθέτων, ἀντωνυμιῶν καὶ ῥημάτων.

2. Ἐν τοῖς ῥήμασιν εἰσαχθήτω καὶ συνυφανθήτω καταλλήλως ὡς εἰσαγωγή εἰς τὴν ἀρχαίαν ἢδε ἢ ὕλη :

α'. Τὸ εἶμι ὑπὸ συντακτικὴν (ὡς συνδετικὸν καὶ ὑπαρκτικὸν) καὶ τεχνολογικὴν ἐποψίν.

β'. Τὸ ἀπαρέμφατον κατ' ἐνεστῶτα καὶ ἀόριστον.

γ'. Τὸ γ' πρόσωπον τῆς προστακτικῆς μονολεκτικῶς.

δ'. Ὁ μονολεκτικὸς μέλλον ἐν τῇ ὀριστικῇ, ἀπαρεμφάτῳ καὶ μετοχῇ.

ε'. Ὁ μονολεκτικὸς παρακ. καὶ ὑπερσυντ. ἐν τῇ ὀριστικῇ, ἀπαρεμφάτῳ καὶ μετοχῇ.

στ'. Ἡ εὐκτικὴ τοῦ ἐνεστῶτος καὶ ἀόριστου ὁμαλῶν ῥημάτων.

ζ'. Τῶν εἰς μι ὁμαλῶν καὶ ἀνωμάτων τὰ μέλλον εὐχρηστα.

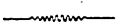
η'. Τὰ συνηθέστατα τῶν ἄλλων ἀνωμάτων ῥημάτων.

3. Συμπληρωτικὰ περὶ προσδιορισμῶν (ὁμοιοπτώτων — ἑτεροπτώτων — κοινῶν).

4. Τὰ κυριώτερα περὶ τῶν ἀκλίτων μερῶν τοῦ λόγου καὶ τῆς συντάξεως αὐτῶν.

5. Περὶ παραγωγῆς καὶ συνθέσεως τὰ κυριώτατα.

Τέλος τοῦ Γ' τεύχους.

Τεῦχος Δ'. Ἔτος σχολικὸν στ'.

Τῇ ὕλῃ τῶν προηγουμένων τευχῶν συνυφανθήτω καταλλήλως καὶ συμπληρωματικῶς :

1. Πᾶν ὅ,τι ἀναγκαιὸν τῇ δημοτικῇ παιδύσει ἐκ τοῦ τυπικοῦ καὶ τεχνολογικοῦ, πρὸς δὲ ἐκ τοῦ συντακτικοῦ ὅσα ἀνάγονται εἰς τὸ ὑποκείμενον καὶ τοὺς ἄλλους ὄρους τῆς προτάσεως, τὸ ῥῆμα (ἐνεργητικὸν μεταβατικόν—μονόπτωτον—δίπτωτον, ἀμετάβητον, οὐδέτερον, παθητικόν, μέσον, ἀποθετικόν), τὸ ἀπαρμόφωτον (τελικόν, εἰδικόν), τὴν μετοχὴν (ἐπιθετικὴν, παρενθετικὴν, κατηγορηματικὴν, ἀπόλυτον), τὰ ἀπρόσωπα, τὰ εἰς τέλος ῥηματικά.

2. Ὅ,τι εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ἐγκλίσεων ἐν ἀπολύτῳ καὶ ἐξηρημένῳ λόγῳ τῆς ἀρχαίας ἀνάγεται (τὰ κυριώτατα καὶ γενικώτατα).

3. Τὰ κυριώτατα καὶ συνθέςτατα περὶ συνδέσεως τῶν λόγων καὶ τῶν συντακτικῶν σχημάτων καὶ ἰδιωμάτων.

Τέλος τοῦ Δ' τεύχους.

Τεύχος Ε'. Ἔτος σχολικὸν ζ'.

Ἐν τῇ ὕλῃ τῶν προηγουμένων τευχῶν προστεθήτω καὶ συνυφανθήτω καταλλήλως καὶ συμπληρωματικῶς πᾶν ὅ,τι ἀναγκαιὸν τῇ ἀστικῇ σχολῇ συμφώνως τῇ β' γενικῇ ἀρχῇ ἐκ τε τοῦ συντακτικοῦ, τυπικοῦ, τεχνολογικοῦ καὶ ἐτυμολογικοῦ.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 18 Μαρτίου 1883.

Ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ

Κ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ.
 ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ.
 Θ. ΣΑΛΤΕΛΗΣ.
 Α. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ.
 Ν. ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ.
 Κ. Γ. ΓΕΩΡΓΑΛΑΣ.
 Α. ΜΑΛΙΑΚΑΣ.
 ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.
 Π. ΠΑΠΑΡΟΥΣΗΣ.
 Γ. ΤΣΙΑΚΑΣ γραμματεὺς.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Πρὸς συγγραφὴν ΒΑΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ,
 μίσης καὶ νεωτέρας, πρὸς χρῆσιν τῶν
 τριῶν ἀνωτέρων τάξεων τοῦ δημοτικού
 σχολείου ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

Ἐν τῇ βιογραφικῶς συγγεγραμμένῃ ἐκάστου ἔθνους ἱστορίᾳ ἐξιστοροῦνται γεγονότα

πραχθέντα ἐν ἐποχῇ, ἐν ἣ ἔζη ὁ βιογραφούμενος ἀνὴρ ἢ γυνή. Τῶν γεγονότων τούτων κύριον δρῶν πρόσωπον παρίσταται αὐτὸ τὸ βιογραφούμενον, περὶ ὃ συγκεντρῶνται πᾶσαι αἱ πράξεις καὶ ἅπας ὁ ἔθνικος βίος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὅθεν ὁ βιογράφος ὀφείλει νὰ ἐκλέξῃ ἐκείνους τοὺς ἀνδρας καὶ ἐκείνας τὰς πράξεις αὐτῶν, ὅσαι συντελοῦσιν εἰς ἀπεικόνισιν τοῦ ἔθνικοῦ βίου, ὅστις ἐν τῇ τελείᾳ αὐτοῦ ἀναπτύξει ἐστὶν εἰκὼν αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπινου γένους.

Ἐν τισι τῶν ἔθνων, ὡς ἐν τῷ ἐβραϊκῷ φέρ' εἶπειν, ἢ ὑπαρξίς αὐτῶν, τὸ μεγαλεῖον καὶ ὁ χαρακτήρ ὀφείλονται εἰς τοὺς μεγάλους αὐτῶν ἀνδρας, ὡς τὸν Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακώβ, Ἰωσήφ, Μωϋσῆν, τοὺς κριτὰς Γεδεὼν καὶ Σαμψῶν, τοὺς βασιλεῖς καὶ προφῆτας Σαούλ, Δαβὶδ, Σολομῶντα, Ἡλίαν, Ἡσαίαν, κλπ. Ἐν τισι δέ, ὡς ἐν τῷ ἑλληνικῷ, οἱ μεγάλοι αὐτοῦ ἄνδρες οὐκ εἰσὶ μετέωρα φαινόμενα ἀνεξήγητα, ἀλλὰ φυσικὸν προῖον αὐτοῦ τοῦ ἔθνους, συντελέσαντες τινὲς μὲν εἰς δόξαν καὶ ἀνύψωσιν αὐτοῦ, ὅσον ἐκεῖνο εἰς τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν, τινὲς δὲ παράσκευάσαντες τὸ μεγαλεῖον τῶν ἐπερχομένων γενεῶν, ὡς ὁ Λυκούργος ἐν Σπάρτῃ, ὁ Σόλων καὶ Θεμιστοκλῆς ἐν Ἀθήναις, τινὲς δὲ συγκεφαλαιώσαντες] ἐν ἑαυτοῖς ὅ,τι μέγιστον καὶ ὑψίστον ἐδημιούργησεν ἡ ἑλληνικὴ μεγαλοφυΐα ἐν τῷ πολιτικῷ βίῳ, ἐν τῷ φιλολογικῷ, ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ, παρίστανται οὐ μόνον εἰκόνες τοῦ ἔθνικοῦ βίου τῆς ἐποχῆς αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ φάροι φαεινοί, διδάσκαλοι πάσης γενεᾶς ὄντες, ὡς ὁ Ὀμηρος, ὁ Αἰσχύλος, ὁ Σοφοκλῆς, ὁ Εὐριπίδης, ὁ Περικλῆς, ὁ Φειδίας, ὁ Σωκράτης, ὁ Πλάτων, ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ Δημοσθένης, ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος. Ὅθεν οἱ βίοι τῶν μεγάλων τούτων ἀνδρῶν εὐκρινῶς ἀπεικονίζουσι τὸν ἔθνικόν βίον, ὃς ἐστὶ θρησκευτικὸς, πολιτικός, ἐμπορικὸς, στρατιωτικὸς, φιλολογικὸς, καλλιτεχνικός, ἐπιστημονικός· διὸ ὁ βιογράφος γινώσκων πάντα ταῦτα ὀφείλει νὰ ἐκλέξῃ τὴν βιογραφίαν τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, ὅσοι ἀντιπροσωπεύουσιν ἓνα οἰονδήποτε κλάδον τοῦ ἔθνικοῦ βίου ἐκάστης ἐποχῆς. Ἐν πάσαις δὲ ταῖς βιογραφίαις ταύταις ἀείποτε τὸ μὲν ἔθνος προεξαρχέτω ὡς ἡ γενέτειρα αὐτῶν, οἱ δὲ μεγάλοι αὐτοῦ ἄνδρες ἐπέσθωσαν ὡς ζῶσαι καὶ πισταὶ εἰκόνες μιᾶς τινος ὄψεως τοῦ βίου αὐτῶν.

Τὰ ἀνωτέρω προεισαγωγικῶς ἐκθέμενοι, ἀπερδέον ἔχειν ὑπ' ὄψιν τὸν βιογράφον, ὀρίσωμεν παρακατιόντες, πρὸς πλείω καὶ σφαιροτέρην

αὐτοῦ ὁδηγίαν, ὁποίους ἀνδρας ἐν ἐκάστῳ τμήματι δέον αὐτὸν βιογραφῆσαι, ὅπως, ὡς εἰς κίτοπτρον ἀποβλέπων, ποιήσῃ τὸ ἔργον αὐτοῦ ὡς οἷόν τε τελειότερον, ἐπαγωγότερον τὰς καίσι καὶ κατὰ συνέπειαν ἀνυσιμώτερον.

Ἡ ἑλληνικὴ ἱστορία ἀρχαία, μέση καὶ νεώτερα εἰς τρία διηρήσθω τμήματα. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον περιλαμβάνεται τοὺς βίους τοῦ Λυκούργου, τοῦ Σόλωνος, τοῦ Πεισιστράτου, τοῦ Μιλτιάδου, τοῦ Ἀριστείδου, τοῦ Θεμιστοκλέους, τοῦ Παυσανίου, τοῦ Κίμωνος, τοῦ Περικλέους, τοῦ Λυσάνδρου, τοῦ Θρασυβούλου, τοῦ Ἀγασιλάου, τοῦ Ἐπαμεινώνδου, τοῦ Πελοπίδα, τοῦ Φιλίππου, τοῦ Δημοσθένους, τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, τοῦ Μεγ. Κωνσταντίνου, Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου, Ῥήγα τοῦ Φεραίου, Ἀδαμαντίνου τοῦ Κοραῆ, Ζωσιμαδῶν καὶ Καπλάνη. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τμήματι περιλαμβάνεσθωσαν πρὸς τοῖς ἄνω μνησθεῖσιν, εὐρύτερον διδασκομένοις κατὰ τὸ ἔτος αὐτοῦ, οἱ βίοι τοῦ Ὀμήρου, τοῦ Τυρταίου, τοῦ Ἀριστοδήμου, τοῦ Ἀριστομένους, τοῦ Κλειθέου, τοῦ Σωκράτους, τοῦ Ἀλκιβιάδου, τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ Πύρρου, τοῦ Φιλοποίμενος, τοῦ Ἰουστινιανοῦ, τοῦ Ἡρακλείου, τοῦ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνο, τοῦ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ, Θεοδώρου τοῦ Λασκάριου, Μιχαῆλ τοῦ Παλαιολόγου, Παναγιώτου τοῦ Νικουῆ, Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου τοῦ ἐξ ἀπορρήτων κλπ. Ἐν τῷ τμήματι τούτῳ ὀφείλει ὁ βιογράφος ἐν ἀρχῇ ἐκάστης βιογραφίας ἔχειν συνημμένα διὰ βραχυτάτων τὰ κενὰ χρονικὰ διαστήματα ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ βιογραφηθέντος μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ βιογραφουμένου, πρὸς δὲ διαλαμβάνειν καὶ περὶ τοῦ χρόνου καὶ τόπου, ἐν ᾧ ἐγεννήθη καὶ διεβίω ὁ βιογραφουμένος, προτάττων, εἰ δυνατόν, καὶ τὴν προτομὴν ἐκάστου αὐτῶν, καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἱστορίᾳ ἀναφερομένων, ἐν ταῖς ὕψει τῶν ὁποίων νὰ διαφαίνεται ἐναργῶς ἡ μεγαλοφυΐα καὶ τὸ μεγαλεπήβολον τῶν ἐπαξίως μεγάλων ἀνδρῶν κληθέντων καὶ καλουμένων ὑπὸ τε τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ τῶν νεωτέρων.

Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τμήματι προταχθῆτω ἐπιτομωτάτη γεωγραφία διαλαμβάνουσα περὶ τῶν χωρῶν, τῶν πόλεων καὶ τῶν τόπων, ἐν οἷς τὰ ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἀναφερόμενα γεγονότα ἐτελέσθησαν. Ταύτη ἐπέσθω ἱστορία ἐπιτομος κατὰ συνέχειαν καὶ κατὰ χρονολογικὴν τάξιν συντεταγμένη καὶ κατὰ περιόδους διηρημένη. Ἐν ταύτῃ διαλαμβάνεσθωσαν τὰ περὶ τῆς Πελαγονικῆς ἐποχῆς ἐν συντόμῳ, τὰ περὶ τῆς

ἠρωικῆς ἐποχῆς, τὰ περὶ τῆς ἐποικίσεως τῆς Δωρικῆς φυλῆς ἐν Πελοποννήσῳ, τὰ περὶ τῶν τριῶν κυριωτέρων ἀποικιῶν καὶ τῶν μετὰ ταύτας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, Προποντιδί, Εὐξείνῳ Πόντῳ ὡς καὶ ταῖς νήσοις καὶ παραλίαις τῆς Μεσογείου θαλάσσης, τὰ περὶ τῆς ἀκμῆς καὶ γενέσεως τῆς Ἰωνικῆς ποιήσεως, τὰ περὶ τῆς νομοθεσίας τοῦ Λυκούργου καὶ Σόλωνος, τὰ περὶ τῶν Μεσσηνιακῶν πολέμων, τὰ ἐπὶ τῶν Πεισιστρατιδῶν, τὰ περὶ τῶν Περσικῶν ἢ Μηδικῶν πολέμων, τὰ περὶ τῆς ἡγεμονίας τῶν Ἀθηναίων, τὰ περὶ τῆς ἀκμῆς τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, τὰ κατὰ τὸν χρυσοῦν αἰῶνα ἐπιτελεισθέντα κυριώτερα δημόσια καλλιτεχνικὰ ἔργα, τὰ περὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τὰ κατὰ τὴν ἀνάβασιν τῶν μυρῶν, τὰ περὶ τῆς ἀκμῆς τῆς Σπάρτης, τῶν Θηβῶν καὶ Μακεδονίας, τὰ κατ' Ἀλέξανδρον τὸν Μέγαν, τὰ περὶ τοῦ κράτους τῶν Πτολεμαίων, τῶν Σελευκιδῶν καὶ τοῦ Περγαμηνοῦ, τὰ τῆς Ἀχαϊκῆς καὶ Αἰτωλικῆς συμμοχίας, τὰ τῆς ὑποδουλώσεως τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς καταστάσεως αὐτῆς ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους, τὰ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους μέχρι τῆς καταλύσεως αὐτοῦ, τὰ περὶ τῶν ἀρματωλῶν καὶ κλεπτῶν καὶ τὰ περὶ τῶν κυριωτέρων σχολῶν.

Ἡ γλῶσσα ἐν γένει ἔστω εὐληπτος, ἀνάλογος δὲ ταῖς διανοητικαῖς τοῦ παιδὸς δυνάμεις καὶ μακρὰν ξενισμῶν. Τελευταῖοντες συνιστῶμεν τῷ συγγραφεῖ, ἵνα καὶ τότε κατὰ τὴν συγγραφὴν ἔχῃ ἐν νῷ, ὅτι τὸ ἡμέτερον ἔθνος, καίπερ πολλάκις ἐν κρισιμωτάταις καὶ ταλαιπωροτάταις εὐρεθὲν περιστάσεσι, πολυειδῶς καὶ ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἀπὸ νότου, καὶ ἀπ' ἀνατολῶν, καὶ ἀπὸ δυσμῶν πολεμούμενον καὶ κατατροχόμενον, οὐδέποτε ἀπέκαμιν, οὐδέποτε ἀπέβαλε τὴν γενναιοφυχίαν καὶ ἐλπίδα αὐτοῦ περὶ τῆς παλιγγενεσίας, ἀλλὰ μικρὸν πρὸς μέγλους διαπολεμοῦν ἐπέτυχε τέλος ὅ,τι ἔθνος τοιοῦτον καὶ τηλικούτον ἔχον παρελθὸν καὶ φύσει ἐλεύθερον εἶναι δίκαιον ν' ἀπολαύῃ.

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ

- Ι. Σ. ΖΙΦΟΣ, πρόεδρος.
- ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ.
- Ο. ΙΑΛΕΜΟΣ.
- Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ.
- Ν. ΛΟΥΤΡΑΡΗΣ.
- Χ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.
- Θ. ΣΑΛΤΕΛΗΣ.
- Α. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ.
- Ν. ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ, γραμματεὺς.
- Α. ΜΑΛΙΑΚΑΣ, εισηγητής.

ΕΙΔΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ Γ' ΕΤΟΥΣ

Πρὸς σύνταξιν Χρηστομαθείας τῆς
νέας Ἑλληνικῆς γλώσσης.

Βραβευθησομένης τῆ πρώτῃ κυριακῇ Μαΐου
1882 κατὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ Σ.λ.λόγου ἐορ-
τῆν, ἀναγνωσθὲν ἐν τῇ ΧΙΔ' συνεδριάσει
τῆς 22 Ὀκτωβρίου 1880 ὑπὸ τοῦ εἰσηγη-
τοῦ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Κ.
Ξαροπούλου.

Βραβεῖον φράγκα 750.

1) Ἀφοῦ μετὰ μακρὰν αἰώνων ἀμφισβήτη-
σιν καὶ ἐργασίαν ἐπικρατήσασα ἡ καθωμιλη-
μένη κατέστη ἡ γλῶσσα λογία, ἐπιμελῶς ρυθ-
μιζομένη, μάλιστα ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶ-
νος τούτου καὶ πλουτιζομένη, βεβαίως ἀναγ-
καία ἀπέβη καὶ ἡ διδασκαλία αὐτῆς ἐν τοῖς
δημοτικοῖς σχολείοις ὡς πρώτη γλωσσικὴ μά-
θησις τοῦ παιδὸς κατὰ τὰς ἀπανταχοῦ τοῦ
πεπολιτισμένου κόσμου ἀνεγνωρισμέναις παιδα-
γωγικὰς ἀρχάς· οὕτω λαμβάνει ὁ παῖς αὐτο-
συνείδησιν τῆς τέως ἀνευ συνειδήσεως ἐνεργου-
μένης καὶ τελουμένης αὐτοῦ μητρικῆς γλώσσης.

2) Ἀλλὰ τιθεμένης τῆς ἀρχῆς ταύτης εἰς
πρᾶξιν, ἀνάγκη εὐθὺς Χρηστομαθείας, ἥτοι
κειμένου ἀρμοδίου τῆς νεωτέρας ταύτης μορ-
φῆς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ Γραμματικῆς.
Ἀλλὰ τὴν μὲν Γραμματικὴν δύναται αὐτὸς ὁ
διδάσκαλος καὶ ἀνευ τοιαύτης ἐν ταῖς χερσὶ
τῶν παιδῶν νὰ διδάσκη ἱκανῶς, ὡς ὑπάρχου-
σαν ἐν τῷ διδασκομένῳ καὶ αἰεὶ ζῶσαν καὶ ἐ-
παναλαμβανομένην ἐν τῷ ἀναγνωσκομένῳ καὶ
τῷ προφορικῷ λόγῳ, τὸ δὲ προσήκον κείμενον
τῆς ἀναγνώσεως, τὸ δι' οὗ ὁ παῖς βαθμηδὸν
οὐ μόνον τὴν γραμματικὴν τοῦ λόγου πλοκὴν
καὶ κατασκευὴν καὶ τὴν ὀρθὴν ἀπαγγελίαν θὰ
διδάσκηται καὶ τὰ διάφορα αὐτοῦ εἶδη θὰ
γνωρίσῃ σταθερῶς, ἀλλὰ καὶ τὸ πνεῦμα σπου-
δαίως τρεφόμενον θ' αὐξάνῃ καὶ εἰς τὸ κάλλος
τοῦ λόγου ἐποπτικῶς θὰ συνειθίσῃ νὰ ὑψωθῇ,
τὸ τοιοῦτον κείμενον βεβαίως δὲν δύναται νὰ
ὑπάρχῃ ἀνευ ἐπὶ τούτῳ συλλογῆς.

3) Τὴν τοιαύτην Χρηστομάθειαν, τὴν ὁπω-
σοῦν πλήρη καὶ προσήκουσαν εἰς τὴν διδασ-
καλίαν τῶν παιδῶν ἐν τοῖς δημοτικοῖς scho-

λίοις, περιλαμβάνουσιν κατ' ἐκλογὴν πάντα
τὰ εἶδη τοῦ τε πεζοῦ καὶ τοῦ ποιητικοῦ λόγου,
ἐκ τῶν νῦν δοκιμωτέρων ποιητῶν καὶ πεζογρά-
φων, εἴτε καὶ ἄλλοθεν, ὅπου ἀνάγκη, σκοπί-
μως δὲ συντεταγμένην, δὲν ἔχομεν ἕως σήμε-
ρον, καὶ διὰ τοῦτο μεταχειριζόμεθα διάφορα
ἀναγνωστικά, τὰ μὲν ἐκ τῶν ξένων γλωσσῶν
μεταπεφρασμένα, ὀλίγα δὲ καὶ πρωτότυπα ἄ-
νευ μεθόδου καὶ ἀνευ μέτρου, ὡς ἐκάστῳ δοκεῖ.

Τούτου ἕνεκα προεκλήθη ὑπὸ τοῦ Ἑλληνι-
κοῦ Φιλ. Συλλόγου τὸ παρὸν διαγώνισμα, ἐφ'
ὃ προβάλλονται νῦν αἱ ἐπόμεναι ὁδηγίαι τῷ
μέλλοντι νὰ ἀποδυθῇ εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ζη-
τουμένης ταύτης Χρηστομαθείας.

Πρῶτον μὲν πρέπει οἱ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ
αἰῶνος τούτου δοκιμώτερον συγγράψαντες καὶ
ποιήσαντες νὰ τεθῶσιν ὡς βάσις τῆς Χρηστο-
μαθείας ταύτης· ὀρίζεται δὲ ἡ ἐποχὴ αὕτη ὡς
τὸ κύριον χρονικὸν σημεῖον, ὡς ὑποβλήθη
τὸ μᾶλλον συντελεγεμένον καὶ μεμορφωμένον
τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς γλώσσης. Ἀλλ' ἐν-
τεῦθεν δὲν ἀποκλείεται βεβαίως εἴ τι καὶ ἐξ
ἀρχαιοτέρων ἐποχῶν τυγχάνει λόγου ἄξιον καὶ
καλῶς γεγραμμένον.

Δεύτερον ἡ συνταχθησομένη ὕλη διαιρετέα
εἰς δύο τόμους, ὧν ἑκάτερος αὐθις εἰς δύο βι-
βλία, κατὰ τὰ ἐξῆς βαθμιαία κεφάλαια.

Τρίτον ἔτος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Α'. Διηγήματα βραχέα. Μῦθοι καὶ παρα-
μύθια. Παροιμίαι καὶ αἰνίγματα, προσευχαί,
ὕμνοι.

Β'. Περιγραφαὶ μικραὶ τῶν συνήθων τῆς
φύσεως φαινομένων, καταιγίδος, βροντῆς, νε-
φελῶν, βροχῆς, ὥρων τοῦ ἔτους, τῶν ἡλικιῶν
τοῦ ἀνθρώπου, εἰκόνες φυσικῶν φαινομένων.

Γ'. Τὰ σπουδαιότερα τῆς ἐθνικῆς γεωγρα-
φίας καὶ χωρογραφίας. Τὰ σπουδαιότερα τοῦ
ἐθνικοῦ ἡμῶν βίου ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρό-
νων ἐν τοῖς βίοις ἀνδρῶν ἐξόχων ἢ ἐν τῷ βίῳ
τοῦ λαοῦ, π. χ. ἄσματα λυρικά διάφορα τοῦ
κάλλους τῆς φύσεως καὶ τοῦ κάλλους τῆς καρ-
δίας τῆς αἰσθανομένης εὐγενῆ αἰσθήματα.

Δ'. Ἠθικά διηγήματα. Παραβολαὶ καὶ
παραδείγματα.

Τέταρτον ἔτος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Ὁ αὐτὸς κύκλος εὐρύτερος παραλειπομένων
τῶν μύθων, παρχμυθίων καὶ παροιμιῶν, προς-
λαμβανομένων δὲ περιγραφῶν τοῦ βίου ζῶν

πῶν καὶ φυτῶν τινῶν καὶ ἀνθέων καὶ μάλιστὰ ἐν ἐμμέτρῳ λόγῳ.

Πέμπτον ἔτος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Α'. Φυσιογραφικά. Φυσικῆς ἱστορίας τὰ καλλιλογώτερον γεγραμμένα, Βοτανικῆς, Ζωολογίας, Ὀρυκτολογίας τινά, κρυσταλλώσεων περιγραφαί, σταλακτικῶν κτλ.

Β'. Ἱστορικά καὶ γεωγραφικά καὶ ὁδοιπορικὰ καὶ ἐκ τῆς γενικῆς ἱστορίας τὰ σπουδαιότερα.

Γ'. Ἠθικά καὶ θρησκευτικά.

Δ'. Δημοτικά, προτρεπτικά, ἀποτρεπτικά, συμβουλευτικά.

Ε'. Λυρικῆς ποιήσεως διάφορα εἶδη ἀρμόδια.

ΣΤ'. Χαρακτῆρες ἠθικοὶ ἐκ τραγωδιῶν εἰλημμένοι.

Ἐκτὸν ἔτος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Ὁ αὐτὸς κύκλος εὐρύτερος καὶ ποιήματα εἰς δημοτικὴν γλῶσσαν, ὧν ποιητὴς αὐτὸς ὁ λαός.

Ἡ οὕτως ἐπιμελῶς συναχθεῖσα ὕλη δέον, ὡς ὑπεδείχθη ἤδη, νὰ καταταχθῇ εἰς τέσσαρα βιβλία ἐν δισὶ τόμοις, περιέχοντα πλέον τὸν

ποιητικὸν λόγον ἢ τὸν πεζόν, καθόσον ὁ ἔρρυθμος λόγος προσφορώτερος τῷ παιδί.

Ἐάν τι τῶν ἄνω δηλωθέντων κεφαλαίων μὴ εὐρεθῇ παρὰ τοῖς ἡμετέροις ποιηταῖς καὶ λογογράφοις πρωτοτύπως, δέον νὰ ληθῇ κατὰ παράφρασιν δόκιμον ἐκ τῶν ἀρχαίων ἐλληνικῶν συγγραφέων ἢ ἐκ τῶν ξένων ἐσπερίδων γλωσσῶν, κατὰ μετάφρασιν ὁμοίως δόκιμον.

Τελευταῖον, τὸ περιεχόμενον τῶν ἐκλεχθῶσιν τεμαχίων πλὴν τῆς καλλιπεείας καὶ ὀρθοπεείας νὰ ἦναι ἀγνόν, εὐγενές, ἠθικόν, νὰ ἔχῃ φυσικότητα καὶ ὀρθότητα λογικὴν, νὰ ὑψοῖ τὴν φαντασίαν εἰς τὸ ἰδεῶδες καλόν, νὰ εὐρύνῃ τὴν νόησιν καὶ ἐξευγενίσῃ τὴν καρδίαν, ἔχον ἀντικείμενον τὸν Θεόν, τὴν φύσιν, τὸν ἄνθρωπον, τὴν πατρίδα.

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ

Η. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ.

Θ. ΣΑΛΤΕΛΗΣ.

Ν. ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ.

Α. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ.

ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.

Α. ΜΑΛΙΑΚΑΣ.

Κ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ.

ΖΩΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

ΣΥΛΛΟΓΗ

ΖΩΝΤΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ ΕΝ ΤΗ ΓΛΩΣΣΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ.

Καίτοι πλείω ἢ πεντήκοντα παρῆλθον ἔτη, ἐξ οὗ ὁ ἀοίδιμος Κοραῆς πρῶτος ὕψωσε φωνὴν ὑπὲρ τῆς συλλογῆς τῶν ζώντων μνημείων τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, ἀποδεικνύων τὰς ἐξ αὐτῶν πολλὰς καὶ μεγάλας ὠφελείας διὰ τῆς παραλληλίσσεως πρὸς τὰ ἀρχαῖα, καίτοι ἔκτοτε πολλοὶ ταῖς σοφαῖς τοῦ σοφοῦ ἀνδρὸς συμβουλαῖς ἐπόμενοι εἰς συλλογὴν τῆς ὕλης ἐπέδωσαν, ὀλίγη ὅμως μέχρι τοῦδε ἠθροίσθη, ἡ δὲ πλείστη, πολύτιμος οὐχ ἥττον τῶν πολυθρυσλήτων ἀργυροφόρων σκωριῶν καὶ ἐκβολάδων, κεῖται κατακεχωσμένη καὶ ἀνεκμετάλλευτος· διότι πρὸς ἀμοιβὴν τῶν κόπων καὶ ἀποζημίωσιν τῶν ἐνδεχομένων δαπανῶν οὐδεμία ἐχορηγήθη χρηματικὴ βοήθεια εἰς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δυναμένους μετ' ἐπιτυχίας ἀσχολεῖσθαι πρὸς συλλογὴν τῶν ζώντων μνημείων, οἳ εἰσι μάλιστα οἱ διδάσκαλοι τῶν δημοτικῶν καὶ ἑλληνικῶν σχολείων.

Ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος πρὸς εὐκολωτέραν τῆς γλωσσικῆς ὕλης συλλογὴν ἐπιθυμῶν νὰ συμπαραλάβῃ συνεργοὺς καὶ συμπράκτορας τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις διαμένοντας καὶ δυναμένους εἰς τοιαύτας ἐργασίας ἀσχολεῖσθαι, ἐπιτυχῶν δὲ καὶ γενναίας χρηματικῆς χορηγήσεως παρὰ τοῦ φιλογενεστάτου καὶ τῶν κालῶν ζηλωτοῦ Κ. Χρηστάκη Ζωγράφου ἀγγέλλει·

Α'. Ὅτι κατ' ἔτος ἀπονεμηθήσονται κατὰ τὴν ἔτησιαν τοῦ Συλλόγου ἑορτὴν χρηματικαὶ ἀμοιβαὶ δέκα, ὧν ἐκάστη δέκα ὄθωμ. λίραι, εἰς συλλογὰς πρὸς αὐτὸν ἀποστελλομένας τῶν

ζώντων μνημείων τῶν διατηρουμένων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἧτοι 1) λέξεων καὶ φράσεων· 2) κυρίων ὀνομάτων· 3) δημοτικῶν ἄσμάτων καὶ διστιχῶν· 4) παροιμιῶν, αἰνιγμάτων καὶ λογοπαιγνίων· 5) παραμυθίων· 6) περιγραφῶν παιδιῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων· 7) εὐχῶν καὶ καταρῶν· 8) ἐπιδῶν, καὶ οἰουδήποτε ἄλλου τισαύτου.

Β'. Αἱ ἀμοιβαὶ ἀποδοθήσονται ταῖς συλλογαῖς οἰωνδήποτε ἐπαρχιῶν, πόλεων, περιοχῆς τινος κωμῶν, ὅσαι πρὸς τὰς ἄλλας συγκρινόμεναι πληρέστεραι κριθῶσι καὶ ἀκριβέστερον ἐπεξεργασμέναι.

Γ'. Ὅσαι τῶν συλλογῶν κριθῶσιν ἄξια ἀμοιβῆς καὶ ὅσαι τῶν ἄλλων ἐγκριθῶσι, δημοσιεύονται ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν ἀποστελλόντων αὐτὰς ἐν τῷ τοῦ Συλλόγου περιοδικῷ.

Δ'. Οἱ ἀποστέλλοντες δύνανται συλλογὴν ἐνὸς μόνου ἢ δύο ἐκ τῶν ζώντων μνημείων ἢ καὶ συμπάντων ἀποστεῖλαι.

Ε'. Ἀποκλείονται τῶν ἀμοιβῶν αἱ συλλογαὶ, ὅσαι οὐδὲν ἄλλο περιέχουσιν ἢ προδεδημοσιευμένα.

Ὁδηγίαι.

α) Οἱ ἀσχολούμενοι εἰς συλλογὰς λέξεων καὶ φράσεων δημοτικῶν, ὀνομάτων ἀνδρῶν, γυναικῶν, χωρῶν, πόλεων κτλ. ἄσμάτων, παροιμιῶν, παραμυθίων, ἐχέτωσαν αἰεὶ ἐν μνήμῃ, ὅτι πρωτίστη τῶν τοιούτων συλλογῶν ἀρετὴ ἐστὶν ἡ ἀκριβὴς καὶ ἀπαραιμῶτος τήρησις

τις ἐγχωρίου δημοτικῆς γλώσσης καὶ προφορᾶς, ἵνα ὄντως ζῶσα καὶ ἀληθῆς εἰκὼν ὡς τῆς χώρας ἐκείνης, ὅθεν ἐλήφθησαν.

β') Ἐν τῇ συλλογῇ τῶν ᾠσμάτων ἀποτυπώσθω, ὅπου δυνατόν, καὶ τὸ μέλος ἐν ἰδίῳ κινεῖσιν εἴτε διὰ τῶν σημείων τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, εἴτε διὰ τῶν τῆς νεωτέρας μουσικῆς.

γ') Ἐπειδὴ οὐ μόνον ἐκάστη ἐπαρχία ἀλλὰ καὶ ἐκάστη πόλις καὶ κώμη ἔχει πολλὰς ἰδίας λέξεις καὶ φράσεις καὶ κύρια ὀνόματα καὶ ᾠσματα καὶ παροιμίας καὶ παραμύθια, πρέπει νὰ μνημονεῦται τὸ ὄνομα τῆς χώρας, ὅθεν ἐλήφθησαν, οἷον οἱ ἀπομνημονεύοντες ἐν Ἑπιρωτικαῖς συλλογαῖς, ὅτι ἡ σύζυγος καλεῖται οὐχὶ κατὰ τὸ βαπτιστικὸν αὐτῆς ὄνομα ἀλλὰ κατὰ τὸ οἰκογενειακόν, ἐξ ἧς κατὰγεται, π. χ. ἡ Οἰκονόμω τοῦ Ἀσημάκη, δηλ. ἡ σύζυγος τοῦ Ἀσημάκη καταγομένη ἐκ τῆς οἰκονεῖας τοῦ Οἰκονόμου, ὁρεῖλουσι νὰ σημειῶσι καὶ ποῦ τῆς Ἠπείρου ἐπικρατεῖ τοῦτο. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὅταν τῆς συζύγου δραστηριωτέρας οὔσης καὶ πνευματωδεστέρας τοῦ ἀνδρὸς καλεῖται οὗτος ἐμπαικτικῶς ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς, ὡς λ. χ. ὁ Δεσπούλης, ὁ Τσάνης, δηλαδὴ ὁ σύζυγος τῆς Δεσπούλας, τῆς Τσάνας.

δ') Ἐν ταῖς συλλογαῖς παραλαμβανέσθωσαν ἐκεῖνα μόνον τῶν κυρίων ὀνομάτων, ὅσα ἴδια τῆς ἐγχωρίου δημοτικῆς γλώσσης· οἷον Σταμάτω, Δέσπω, Σάφω, Βασίλω κλπ. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν κυρίων ὀνομάτων ἐνυπολανθάνουσι πολλάκις προλήψεις [καὶ δειπαιμονίαι] χαρακτηριστικαὶ τῶν ἡθῶν, πρέπει νὰ σημειῶνται ὅπου δυνατόν. Οἷον, ὅταν

τινὸς ἀποθνήσκωσι τὰ τέκνα, ἢ τὸ νεογνὸν φαίνεται ἀσθενὲς καὶ εἰς κίνδυνον θανάτου ὑποκείμενον, καλεῖ αὐτὸ Ζήσην, Ζώην, ἢ Ζωὴν ἂν θῆλυ, νομίζων ὅτι τὸ ὄνομα φύλαξ γενήσεται τῆς ζωῆς τοῦ γεννηθέντος· ἢ ὅταν ἡ μήτηρ ἐπιθυμῇ νὰ παύσῃ γεννώσα θήλεα, καλεῖ τὸ ἐπιγεννώμενον Σταμάτω, ἵνα σταματήσῃ τὴν γέννησιν τῶν θηλέων.

Ταῦτα ἐν ὀλίγοις πρὸς ὑπόδειξιν τοῦ μεγάλου θησαυροῦ, ὅς ἐγκρύπτεται ἐν τῇ τοῦ λαοῦ γλώσσῃ, καὶ ὅν δύναται χρησίμως νὰ ἐκμεταλλεῖται νοῦς ἐξεταστικός καὶ εἰς τὰ τῆς καθομιλουμένης ἐντριβῆς.

ε) Ἄν τύχῳσι τινα ἐλλιπῶς καὶ παρεφθαρμένως κατὰ τὴν γλῶσσαν προδεδημοσιευμένα, πρέπει ν' ἀναπληρῶνται καὶ ἐπανορθῶνται, ὡς ἀπαγγέλλονται παρὰ τοῦ λαοῦ.

στ') Ὅταν οἱ συλλογεῖς τύχῳσιν ἀρχαιομαθεῖς, δύνανται συγκρίνειν τὰς ἐν χρήσει παροιμίας, παραμύθια καὶ κύρια ὀνόματα πρὸς τὰ ἀρχαῖα· ἄλλως περιοριζέσθωσαν εἰς συλλογὴν ἀκριβῆ τῶν ἐν χρήσει.

ζ') Αἱ συλλογαὶ καθαρῶς γεγραμμέναι καὶ φέρουσαι τὸ ὄνομα τῶν συλλογέων ἀποστέλλονται πρὸς τὸν γενικὸν τοῦ Συλλόγου γραμματεῖα μέχρι τέλους Δεκεμβρίου ἐκάστου ἔτους, ἄλλως μένουσι διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος ὡς ἐκπρόθεσμοι.

η) Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται κατατιθέμενα ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Συλλόγου, ὅθεν ὁ γράψας δύναται νὰ λάβῃ ἀντίγραφον.

Ἐν Κων]πόλει, τῇ 21 Ἰουνίου 1875.

Ὁ Πρόεδρος.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς.

ΣΥΛΛΟΓΗ

ΖΩΝΤΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛ. ΓΛΩΣΣΗΣ ΕΝ ΟΦΕΙ.

ΥΠΟ

Ι. ΠΑΡΧΑΡΙΔΟΥ.

Ἡ διαφορὰ τῆς Ὀφιτικῆς διαλέκτου ἀπὸ τῆς ἐν Τραπεζοῦντι, ὡς καὶ τῆς Σαραχωτικῆς ἀπὸ τῆς Ζησινωτικῆς, διακρίνεται α) κατὰ τὸ ὕφος· β) κατὰ τὰς λέξεις· γ) κατὰ τὸ γραμματικὸν μέρος καὶ δ) κατὰ τὸ φθογγολογικόν.

α) Κατὰ τὸ ὕφος διαφέρει ἡ Ὀφιτικὴ διάλεκτος ἀπὸ τῆς ἐν Τραπεζοῦντι, πρῶτον κατὰ τὸν ῥυθμὸν τοῦ τονισμοῦ, καὶ δεῦτερον κατὰ τὴν τραχύτητα. Κατὰ μὲν τὸν ῥυθμὸν, διότι ὁ Ὀφίτης ἐκάστην πρότασιν τοῦ ἀρχίζει τονίζων βαρέως ἐπὶ τῆς πρώτης λέξεως καὶ ταπεινῶν βαθμηδὸν τὴν φωνήν, ἐπαναλαμβάνει τὸν ἴδιον βαρὺν τονισμόν καὶ τὴν ταπεινωσιν τῆς φωνῆς ἐσπευσμένως ἐν τῇ τελευταίᾳ λέξει, σύρων ἐπὶ τέλους τὴν φωνήν του μέχρις οὐ ἐκψυχῆση ἐντὸς τοῦ στόματος, κατὰ δὲ τὴν τραχύτητα, διότι ἐν πολλαῖς λέξεσι γίνεται χοῆσις τοῦ δασέως *h* μάλιστα ἐν ἀντωνυμίαις καὶ ῥήμασιν. Ἡ Σαραχωτικὴ διαφέρει ἀπὸ τῆς Ζησινωτικῆς μόνον κατὰ τὴν τραχύτητα, διότι μεταχειρίζονται περισσότερον τὸ *h*, ὡς ὀρενότεροι.

β) Ἡ διαφορὰ τῶν λέξεων τῆς διαλέκτου τοῦ Ὀφειῶς ἀπὸ τῆς ἐν Τραπεζοῦντι εἶναι μεγίστη, ὡς φαίνεται ἐν τῷ Λεξιλογίῳ· καὶ ἡ τοῦ Σαράχω ἀπὸ τῆς ἐν Ζησινώ οὐ μικρά.

γ) Αἱ τὸ γραμματικὸν μέρος ἀφορῶσαι διαφοραὶ ἀνάγονται εἰς τὴν κλίσιν τῶν κλιτῶν μερῶν τοῦ λόγου, ἧς ἡ ἐξέτασις οὐ τοῦ παρόντος.

δ) Τὸ μάλιστα διακρίνον τὴν Ὀφιτικὴν διάλεκτον ἀπὸ τῆς ἐν Τραπεζοῦντι εἶναι ἐκτὸς τῆς διαφορᾶς τῶν λέξεων καὶ τὸ φθογγολογικὸν μέρος. Εἶναι δὲ πρῶτον πάντων ἡ προφορὰ τοῦ *x* ὡς *tsch* (ц) πρὸ τῶν φθόγγων *e* καὶ *i* πάντοτε, ὡς καὶ τοῦ *γ* ἐν τῷ διπλῷ *γγ*

τὴν προφορὰν τοῦ *x* ἔχον· ἐξαιρεῖται μόνον ἡ περίστασις, καθ' ἣν πρὸ τοῦ *x* ἀμέσως ἢ ἐν προηγουμένη συλλαβῇ ὑπάρχει ὁ φθόγγος *sch* (ش) καὶ ὅταν τὸ *x* προῆλθεν ἐκ τροπῆς τοῦ *γ'* οἶον, *κερί*, *κεφάλῃ*, *καιρός*, *οἰκοκύρης*, *πινάχῃ*, ἀλλὰ *σκοιρί*, *σκύλος*, *χοινίχῃ*, καὶ *ἀγγεῖο*, *ἀγγελο* κτλ. ἀλλὰ ὀρκέα=ὀργυιά.

Αἱ λοιπαὶ διαφοραὶ εἶναι αἱ ἐξῆς·

Α'. Ὅσα ἀρσενικὰ οὐσιαστικά λήγουσιν ἐν τῇ καθαρευούσῃ γλώσσῃ εἰς *ος* προηγουμένου τοῦ ἄρθρου ἐν μὲν Τραπεζοῦντι ἔχουσι τὸν τύπον τῆς αἰτιατικῆς, ὁ *λύκος*, ὁ *ἄθρωπος*, ὁ *θεῖος* κτλ. ἐν Ὀφει δὲ ἀποβάλλουσι τὸ *γ* τοῦτο οἶον, ὁ *θεός*, ὁ *σκύλο*, ὁ *ἄρκο* κτλ. Ὅταν ὁμως τὸ οὐσιαστικὸν κεῖται μετὰ τὸ ἀόριστον ἄρθρον ἢ κατηγορηματικῶς, φυλάττεται ἐν τε Ὀφει καὶ ἐν Τραπεζοῦντι ὁ τύπος τῆς ὀνομαστικῆς οἶον, *ἔρθερ εἶρας ἄθρωπος*, *ἀκείνος λύκος ἐν*, *εἶρας ἄρκος* κτλ. Τὰς αὐτὰς τροπὰς πάσχουσι καὶ τὰ εἰς *ορ* οὐδέτερα· π. χ. (Τραπ.) τὸ *ξύλον*, (Ὀφει) τὸ *ξύλο*.

Β'. Τῶν εἰς *ιορ* ἐν τῇ καθαρευούσῃ ληγόντων οὐσιαστικῶν τὰ μὲν τονιζόμενα ἐπὶ τοῦ *i* ἐν μὲν Ὀφει ἀποβάλλουσι τὸ *ορ*, ἐν δὲ Τραπεζοῦντι μόνον τὸ *ο'* οἶον, (Ὀφει) τὸ *παιδί*, τὸ *ματρί* (Τραπ.) τὸ *παιδίρ*, τὸ *χαρτίρ*· τὰ δὲ τονιζόμενα ἐπὶ τῆς προπαραληγουσῆς ἀποβάλλουσι ὀλόκληρον τὴν κατάληξιν *ιορ*· π. χ. τὸ *ἀπίδῃ*, τὸ *μουλάρ*, τὸ *πιθάρ* κτλ.

Γ'. Ἐν Ὀφει (ὄχι καὶ ἐν Σαράχῳ) πᾶσα λέξις λήγουσα εἰς σύμφωνον, ἂν μετὰ τοῦτο ἀπεβλήθῃ ὁ φθόγγος *i*, προφέρεται οὕτως, ὥστε ὁ ἀποβληθεὶς φθόγγος ἀκούεται ἐλαφρῶς ἐν τῷ στόματι ὡς πνεῦμα, ὅπερ ἐσημειώθη διὰ τοῦ *j*.

Δ'. Συνίζησις μετὰ τὸ ὑγρὸν *ρ* ἐν Ὀφει γίνεται τοιαύτη, ὥστε τὸ μετὰ τὸ *ρ* φωνῆν

δὲν προφέρεται διόλου· οἶον, τὰ *λέρα* (Τρ.) τὰ *ποδάρα* *γουγουρῶ* (Τραπ. χουχουρεῶ) κτλ.

Ε'. Κατὰ τοὺς τέσσαρας τούτους κανόνας ἡ Σαρξωτική διάλεκτος συμφωνεῖ πρὸς τὴν ἐν Τραπεζοῦντι, μόνον δὲ εἰς τὰ εἰς *ιοι* οὐσιαστικὰ ἀποβάλλεται πάντοτε τὸ *ο* μόνον, εἴτε προξυτόνος εἶναι ἡ λέξις εἴτε προπαροξυτόνος· οἶον, τὸ *λέριν*, τὸ *κεφάλιν*, τὸ *γαρ-λέιν*, τὸ *φτερίν* κτλ.

Περὶ τῶν ἐν χρήσει στοιχείων.

Διὰ τὴν καταγραφὴν τῆς διαλέκτου τοῦ Ὀφειως ἐκτὸς τῶν 24 γράμματων τοῦ ἀλφα-

βήτου ἀναγκάτως εἶναι ἐν χρήσει καὶ τὰ ἐξῆς·

1) τσ προφερόμενον *ts*.

2) κ' προφερόμενον *tsch* (շ).

3) γ' προηγουμένου ἐτέρου γ' προφέρεται *dsch* (շ).

4) γ' καὶ σ' προφερόμενα ὡς *sch* (ش).

5) ζ' προφερόμενον ὡς *j* γαλλ. ἐν τῇ λέξει *jardin*.

6) ψ' προφερόμενον ὡς *psch* (پس).

7) *h* διὰ τούτου παριστάνεται ὁ φθόγγος *h* εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

8) *j*, τὸ σύμφωνον *j* (յωτ) λατ.

9) *ea*, *eo* (εω), καταχρηστικῶς διφθογοὶ προεληθῶσσι ἐκ συνιζήσεως.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ ΤΟΥ ΟΦΕΩΣ.

A.

'Αγάπ (ή), ἡ ἀγάπη καὶ ὁ ἔρωσ.

(Ὀφίς καὶ Τραπεζοῦς).

'Αγάς-πουλιά (ἀνδρ.), εἶδος παιδιᾶς, ἐν ἣ ἀπεικονίζουσι τὴν ἀρπαγὴν πουλιῶν ὑπ' αἰτοῦ (ἰγᾶς, λέξις τουρκική).

(Ὀφίς).

'Αγγιή *j* (τ'), σικυός, ἀγγούριον· 2) μετρ. τὸ ἀνδρικὸν αἰδοῖον.

(Ὀφίς καὶ Τραπεζοῦς).

'Αγγουροβλάσταρο (τ'), ὁ βλαστὸς τοῦ ἀγγουρίου, ἀγγουριά.

(Ὀφίς).

'Αγγουροεἰλικό (τ'), ὁ βλαστὸς τῆς ἀγγουριάς, ὁ περιτυλισσόμενος περὶ ῥάβδον παρεμπεπηγμένην· (ἴδε *χάρτις*), [πρὸβλ. εἰλικ].

(Ὀφίς).

'Αγγουριάτορο (τ'), ὁ σπόρος τοῦ ἀγγουρίου.

(Ὀφίς καὶ Τραπεζοῦς).

'Αγγεῖο (τ'), μουσικὸν ὄργανον ἐξ ἄσκοῦ λέγεται καὶ *τουλουρῆ*.

(Ὀφίς).

'Αγγελο (ὁ κρ.), ἄγγελος· (πληθ. οἱ ἄγγελι).

(Ὀφίς).

'Α(γ)γέρακας (ὁ κρ.), εἶδος πτηνοῦ, ἀνεμογᾶμης· (πληθ. ἀγερακαντj) οἱ ἀγερακ.

(Ὀφίς).

'Α(γ)έρας (ὁ κρ.), 1) ἀήρ· 2) ἄνεμος· ἡ ἀσημ. συνήθης ἐν Ὀφει, ἢ β' ἐν Τραπεζοῦντι.

(Ὀφίς καὶ Τραπεζοῦς).

'Αγιασμό (ὁ κρ.), ὕδωρ ἀγιασθέν, ἀγιασμός.

(Ὀφίς καὶ Τραπεζοῦς).

'Αγιο (ὁ κρ.), ὁ ἅγιος (λέξις ἐκκλησιαστικῆ).

(Ὀφίς καὶ Τραπεζοῦς).

'Αγκίλα (ή) κρ., πᾶν πρᾶγμα ἀντηχοῦν. Μόνον ἐν τῷ ἐξῆς αἰνίγματι: 'Ακεῖ ἄν πέρα 'σοῦ λαβάδι στέκj ἀγκίλα καὶ λαλεῖ.—Nε ἀγκίλα ντὸ λαλεῖς;—'Αν λαλῶ καὶ ἀγκι-

λαλῶ, πόνο ἔχω 'σοῦ βυζί μj. (= 'Εκεῖ δὲ πέρα εἰς τὸ λειβάδι στέκει ἀντίλα καὶ λα-

λεῖ.—'Ω ἀντίλα, τί λαλεῖς; 'Αν λαλῶ καὶ ἀντιλαλῶ, πόνον ἔχω εἰς τὸ βυζί μου). [Ἀν-

τίλα, ὅπως τὸ ῥῆμα ἀγκιλαλῶ ἐκ τοῦ ἀντιλαλῶ, ὅπερ ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας καὶ

ἐν αὐτῷ τῷ αἰνίγματι ὑπάρχει καὶ ἐν Τρα-

πεζοῦντι. Πρὸβλ. 'Απ'σιμάj. Σημ. Τὸ κ

δὲν προφέρεται κ, διότι ἡ λέξις δὲν εἶναι

συνήθης, καὶ εὐρίσκειται, ὡς ἐρρέθη, μόνον

ἐν τῷ αἰνίγματι τούτῳ· τούτο δὲ παρατη-

ρεῖται καὶ εἰς ἕτερον τροπᾶριον, ὅπερ ἴδε ἐν τῇ λέξει *ταβάρ*.

(Ὀφίς).

- **Αγκώνα* (ή) κρ., είδος ὄφρεως.
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- **Αγκίστρα* (ή) κρ., ἄγκιστρον δι' ἀλιείν.
(^οΟφίς).
- **Αγοῦ* (ἀνάρθ.), είδος παιδιᾶς τῶν ἀρρένων,
καθ' ἣν ἀπεικονίζουσι τὴν ἀρπαγὴν ὀρνίθων
ὑπὸ θῶων [ή λ. ὀνομεπ. ἐκ τῆς φωνῆς τῶν
ζῶων τούτων].
(^οΟφίς).
- **Αγουρότε* (ή) κρ., ἡ ιδιότης τοῦ ἀνδρός. *Δεί-
ξο τὴν ἀγουρότε σ'* (δείξον ὅτι εἶσαι ἀνῆρ).
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- **Αγουστο* (ὀ) κρ., Αὔγουστος μῆν. (Τρ. Αὔ-
γουστον=ὀ Αὔγουστος).
(^οΟφίς).
- **Αγουστοκοκ' ὄμπελο* (τ'), είδος δρυσακηνέας,
καὶ ὁ καρπός· ὠνομάσθη οὕτω, διότι ὠρι-
μάζει κατ' Αὔγουστον.
(^οΟφίς).
- **Αγραστέρι* (τ'), ἐργαστήριον.
(^οΟφίς).
- **Αγρεμμα* (τ'), ἀγριεῦμα, τὸ νὰ ἀγριεῦθαι
τις [Τρ. Ἀγρωμην (τ')].
(^οΟφίς).
- **Αγροκάτα* (ή), αἴλουρος, ἀγρία γάτα.
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- **Αγροκόσσαρο* (τ'), ἀγρία κόττα. Μετφρ. τί-
θεται κατηγορηματικῶς, οἶον, *ἐθαρρεῖς ἀ-
γροκόσσαρο*· φράσις ἐπὶ τῶν ἀπροσίτων καὶ
τὰς συναναστροφὰς φευγόντων (ἐθαρρεῖς=
ἀπαράλλακτα).
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- **Αγροκέρασσο* (τ'), ἀγρία κερασιὰ καὶ ὁ καρ-
πός, ὅστις, ὡς ἄγριος, εἶναι μικρός.
(^οΟφίς).
Σημ. Τὸ δένδρον καὶ ὁ καρπός διὰ τῆς
αὐτῆς λέξεως ὀνομάζονται πάντοτε.
- **Αγρόμηλο* (τ'), ἀγρία μηλιά καὶ ὁ καρπός.
(^οΟφίς).
- **Αγρομού'μουλο* (τ'), ἀγρία μεσπιλιὰ καὶ ὁ
καρπός.
(^οΟφίς).
- **Αγροστάφυλο* (τ'), ἀγρία σταφυλή.
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- **Αγρυπνία* (ή), ἀγρυπνία. » »
- **Αγωρο* (ὀ), ἀνῆρ, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν γυ-
ναῖκα· οἶον· *Ἐγὼ ἄγωρος εἶμαι*. (Τρ. ἄ-
γουρον=ὀ ἄγουρον).
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- **Αδεια* (ή), 1) ἀεργία· 2) ὡς ἐπίρρημα, οἶον,
Ἀδεια κάθῃ (=ἡσυχὰ κάθου) ἐν Σαράχῳ δὲ
Ἀδερ κάθ'. [ἄδεια].
(^οΟφίς).
- **Ἀδελφὴ* (ή), ἀδελφή. { (^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
**Ἀδελφὸ* (ὀ), ἀδελφός. {
- **Ἀδελφοπαίδεα* (τ'), πληθ. μόνον, τὰ τέκνα
τῶν ἀδελφῶν.
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- **Ἀδελφούρεα* (ή), ἀδελφούρη.
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- **Ἀδηλο* (τ'), τὸ ἐπὶ τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ
φυόμενον λεύκωμα, ὅπερ ἐμποδίζει τὴν ὀ-
ρασιν.
(^οΟφίς).
- **Ἀεθῆμη* (τ'), Ἅγιον βῆμα (τῆς ἐκκλησίας).
(Τρ. Ἀεθῆμην).
(^οΟφίς).
- **Ἀεκωσταντίνο* (ὀ), ἄγιος Κωνσταντίνος.
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- **Ἀελάδι* (τ'), ἀγελάδι, ἡ δύο ἐτῶν βοῦς.
(Σαράχῳ).
- **Ἀεργίτες* (ὀ), Νοέμβριοι [διὰ τὴν κατὰ τὸν
μῆνα τοῦτον μῆμηνα τοῦ ἀγίου Γεωργίου].
Σημ. Αἱ ἐκκλησιαστικαὶ λέξεις λέγονται
σχεδὸν ὑπὸ μόνων τῶν χριστιανῶν ἐν Ὄφει.
**Ἀθεα* (τ'), ἄνθη (πληθ. μόνον)· εἰς τὸ ἐνικὸν
μεταχειρίζοντι τὸ τουρκικὸν *τσ'ιτσέκ*.
(^οΟφίς).
- **Ἀθήρα* (ή), ἡ πύρωσις πληγῆς ἢ σπυρίδος· *Ἡ
γερά μ' ἔχ' ἀθήρα*=ἡ πληγὴ μου ἔχει πύ-
ρωσιν (γερά, λ. Τ.) [ἄθήρ].
(^οΟφίς).
- **Ἀθίσα* (ή), ἀγγοῦρακι νέον (ἄνθος).
(^οΟφίς).
- **Ἀθόγαλα* (τ'), πίκρα, ἡ ἐπὶ τοῦ βραζομένου
γάλακτος σχηματιζομένη πηχεῖα ὕλη, ἀν-
θόγαλον (Τρ. θόγαλαν).
(^οΟφίς).
- **Ἀθράκχ* (τ'), αἰθάλη (τῶν ἀνθράκων). Τρ. ἀθάλα
(^οΟφίς).
- **Ἀθρεπον* (ὀ), ἄνθρωπος.
(Σαράχῳ).
- **Ἀθρωπο* (ὀ), ἄνθρωπος. (Τραπ. ἄθρωπον=
ὀ ἄθρωπον).
(Ζησινώ).
- Αἶμα* (τό), αἷμα. { (^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
Αἰτία (ή), αἰτία. { » »
- **Ἀϊτόν* (ὀ), αἰτός.
(Σαράχῳ).
- **Ἀκοή* (ή), κρόττος. *Ἐχτύπεσέ με ἀπ' ἔσ'
'σὴν ἀκοή*.
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- **Ἀκουμπιστέρ* (τ'), πᾶν ἐφ' οὗ ἀκουμβῶσιν.
(^οΟφίς).

'Ακοφο (ὁ), ὡς οὐσιζστ. Ὁ μὴ περιτμηθεὶς. Οὕτως ὀνομάζουσιν ἐν Ὁφει οἱ Μωαμεθανοὶ τοὺς Χριστιανούς σκαοπτικῶς.

(Ὁφεις).

'Ακρα (ἡ), ἄκρα.

(Ὁφεις καὶ Τραπεζοῦς).

'Ακριθεία (ἡ), ὑπερτίμησις τῶν ὠνίων, ἀκριθεία.

(Ὁφεις καὶ Τραπεζοῦς).

'Αλατὸ (ὁ), ὁ ἀγγέλλων εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μελλονύμφου, ὅτι προσεγγίζουσι οἱ παραλαβόντες τὴν νύμφην (ὅταν αὐτὴ ἦναι ἐκ μακρυνοῦ χωρίου), ἵνα τοὺς ὑποδεχθῶσι διὰ πυροβολισμῶν.

(Ζησινώ).

'Αλατὸν (ὁ), ἀλώπηξ. (Τρ. ἀλεπόν).

(Σαράχω).

'Αλατj (τ'), ἐλάτη.

(Ὁφεις καὶ Τραπεζοῦς).

'Αλατοθήκα (ἡ), ἀλατοθήκη, μικρὸν σκεῦος δι' ἐνθεσιν ἄλατος.

(Ὁφεις καὶ Τραπεζοῦς).

'Αλατοκούσκουτσο (τ'), ὁ καρπὸς τῆς ἐλάτης. (πρβλ. κούσκουτσο).

(Ὁφεις).

'Αλατωτὴ (ἡ), τόπος κατάφυτος ἀπὸ ἐλάτας.

'Αλειμματοκέρj (τ'), ἀλειμματοκῆριον.

(Ὁφεις καὶ Τραπεζοῦς).

'Αλειο (τ'), ἵππος.

(Σαράχω).

'Αλέτj (τ'), συνηθ. πλθ. τ' ἀλέτα=ἐργαλεῖα ὀποιζδῆποτε τοῦ κτίστου, τοῦ ξυλουργοῦ καὶ τῶν λοιπῶν.

(Ὁφεις).

'Αλέτριν (τ'), ἀλέτρι, ἄροτρον.

(Σαράχω).

'Αλεύρj (τ'), ἄλευρον.

(Ὁφεις καὶ Τραπεζοῦς).

'Αλευρογούρηj (τ'), ἀποθήκη ἀλεύρων, τουρκ. ζμπάρ [ἐκ τοῦ ἀλεύρj καὶ γουρη].

(Ὁφεις).

'Αλευρόμηλο (τ'), εἶδος μηλέας καὶ ὁ καρπός, ὅστις ἀλευρώδης ὦν διαλύεται παρευθὺς ἐν τῷ στόματι.

(Ὁφεις).

'Αλευροσάκj (τ'), σάκκος δι' ἄλευρα.

(Ὁφεις).

'Αλήθεα (ἡ), ἀλήθεια· λέγεται καὶ ἡ τογροῦ ἐν Ὁφει (λ. Τ.).

(Ὁφεις καὶ Τραπεζοῦς).

'Αληθινὸ (ὁ), κύριον ὄνομα χωρίου τινὸς τοῦ Ὁφειως.

(Ὁφεις).

'Αλιμίδα (ἡ), τὸ ὕδωρ, ἐν ᾧ διαλύουσιν ἄλας πρὸς ζύμωσιν ἢ ἄλλο τι.

(Ὁφεις).

'Αλιμεξία (ἡ), γάλα, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ὀξύγαλον, ὅπερ λέγουσι γάλα [ἐκ τοῦ ῥήμ. ἀλιμέγω=ἀμείλω]. (Τρ. γάλα, τό).

(Ὁφεις).

'Αλιμεγερό (τ'), σκεῦος, ἐν ᾧ ἀμείλονται τὰς ἀγελάδας λαμβάνουσι τὸ γάλα.

(Ὁφεις).

'Αλογο (τ'), ἵππος. Σ. Ἄλεον.

(Ζησινώ).

'Αλογομυία (ἡ), ἡ ἐπὶ τῶν ἵππων μυία.

(Ὁφεις καὶ Τραπεζοῦς).

'Αλογοφόρτj (τ'), φορτίον ἵππου.

(Ὁφεις καὶ Τραπεζοῦς).

'Αμμο (ὁ), ἄμμος. (Πρβλ. ταβάρα ἐν τῷ τροπαρίῳ).

(Ὁφεις).

'Αμπέλj (τ'), ἄμπελος.

(Ὁφεις καὶ Τραπεζοῦς).

'Αμπέλα (ἡ), ὄνομα κύριον ἀγελάδος.

(Ὁφεις καὶ Τραπεζοῦς).

'Αμπελόφυλλο (τ'), φύλλον ἀμπέλου.

(Ὁφεις καὶ Τραπεζοῦς).

'Αραβαλούγα (ἡ), ἀσπάλαξ, τυφλοπόντικος [ἀναβάλλω].

(Ὁφεις).

'Ανάδραγο (τ'), ἄτρακτος μεγάλη, δι' ἧς κλώθουσι σχοινία λεπτά· (ἰδὲ ποδές).

(Σαράχω).

'Ανάσειμα (τ'), σεισμός. Καὶ τὸ ῥῆμα ἀπροσώπως: ἀνασεῖζ', ἀτέσειζε.

(Ὁφεις).

'Ανατολή (ἡ), 1) ἡ ἀνατολὴ τοῦ ὀρίζοντος· 2) κύριον ὄνομα γυναικός.

(Ὁφεις καὶ Τραπεζοῦς).

'Ανδράδελφο (ὁ), ἀνδράδελφος. »

'Ανδραδέλφισσα (ἡ), ἀνδραδέλφη (Τρ. ἀνδραδέλφισα).

(Ὁφεις καὶ Τραπεζοῦς).

'Ανδρας (ὁ), ὁ σύζυγος, πλθ. τὰ ἀνδρούδεας.

(Ὁφεις καὶ Τραπεζοῦς).

'Ανδρόγυνο (τ'), ἀνδρόγυνον »

'Ανεμο (ὁ), ἄνεμος. »

'Ανεμοφώλj (τ'), πλθ. τ' ἀνεμοφώλεα=ῥευματισμοί, οἵτινες εἶναι φουσκάματα τοῦ δέρματος ἐκ ῥευματισμῶν προερχόμενα.

(Ὁφεις καὶ Τραπεζοῦς).

'Ανεψία (ἡ), ἀνεψιά (Τρ. ἀνεψά)· πληθυντικ. τ' ἀνέψα κοινῶ γένους.

(Ὁφεις).

Ἄνεψιός (ὁ), ἀνεψιός (Τρ. ἀνεψόν). (Ὅφιος).
Ἄνεψος (τ'), εἶδος γόστου ἐλαφροῦ [ἐκ τοῦ ἀνεμος καὶ ἀνελίδι]. (Ὅφιος).

Ἄνεμος (ἦ), ἀνέμη, ἐργαλεῖον ὑφαντικῆς. (Τρ. Ἄνεμιδχ). (Ὅφιος).

Ἄνεμος (ἦ), οὕτως ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν παιδιῶν ὁ μὴ νιφθεὶς ἀπὸ πρωίας τὸ πρόσωπον ὀμῆλιξ των, διὰ τῆς φράσεως ἀνεμοκάτα, γὰρ τὴν κάτα [ἀνεμος-κάτα]. (Ὅφιος).

Ἄνεμος (ἦ), ὀξύτονον ἢ προπροζύτονον. Κύριον ὄνομα χωρίου τοῦ Ὀφειως. (Ὅφιος).

Ἄνοιγτης (ὁ), μάντις· πλθ. ἀνοιγτίδας. (Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Ἄντικλειδί (τ'), ἀντικλειδίον. »

Ἄντικλειδί (ἦ), ἀγκών, ὠλέκρανον τῆς χειρὸς (Τρ. ἀγκώνχ). (Ὅφιος).

Ἄντιμαχός (ὁ), δίστος μέγα ἐν Ὀφει. ὅπου, διηγούνται, τὸ πάλαι ὑπῆρχε πόλις (Ἄντιμάχεια;) καὶ οἱ δρόμοι τῆς ἐκ λίθου ὄντες διακρίνονται, εἰ καὶ κατεκαλύφθη ὑπὸ θάμνων καὶ πλείστων δένδρων. (Ὅφιος).

Ἄντιμαχός (τ'), ἀνώφλιον τῆς θύρας. (Τρ. Ἄπνωθῦρ). (Ὅφιος).

Ἄξινος (τ'), ἀξίνη. (Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Ἄπιδος (τ'), ἀπιδέα καὶ ὀκαρπός. »

Ἄπιδος (τ'), τὸ φύλλον τῆς ἀπιδέας. (Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Ἄπιδος (ἦ), ἡ πρώτη περισκαφή τῶν φύτρων τοῦ ἀραβοσίτου. Τὴν ἄπιδος ἔστισι—τὴν πρώτην περισκαφὴν περιέσκαψα. Ὡς γνωστόν, ἀφ' οὗ φυτρώση τὸ ἀραβοσίτον καὶ γαίην δισπιθαιμικίον, περισκάπτουσι τὰ φύτρα, ἵνα ἀπλώσωσι καὶ στηρίξωσι τὰς ρίζας των. (Σαράχω).

Ἀποβούρτσος (τ'), τὸ κένναβι, τὸ ὁποῖον προσκολληταὶ εἰς τὴν βούρτσαν, ὅταν βουρτσίζωσιν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μέλλουσι νὰ καθαρῶσιν. (Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Ἀποβούρτσος (τ'), τὸ κομμῆτιον τοῦ σάπωνος, τὸ ὁποῖον ἐμεινεν, ἀφ' οὗ ἐπλυνέ τις δι' αὐτοῦ, καὶ τὸ ὁποῖον δὲν εὐχρηστεῖ πλέον [τρόπον τινὰ ἀπόβουρτσος]. (Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Ἀποκαμίμιν (τ'), δαυλός, τὸ μισοκαῖν ζύλον, κούτσουρο (Ζ. δαυλί, ὅπερ ἴδε.) (Τρ. ἀποκάμιν) [ἀποκαίω]. (Σαράχω).

Ἀποκαμίμιν (τ'), 1) τὸ ἐνκαπομεινὸν φαγητὸν εἰς κενωθὲν τι σκεῦος, τὸ ὁποῖον ζυεῖ τις καὶ συνάζει· 2) μεταφρ. τὸ τελευταῖον τέκνον, σπόρου λείψανον. (Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Ἀποπερσέγγ (τ'), 1) πᾶν πρᾶγμα περισσεύσαν ἐξ ἔργου τινός, περιφρονούμενον καὶ παραρριπτόμενον· 2) μετφορ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ πικραδελπόμενος· οἶον, ὅμο ἀποπερσέγγ ἔχει με—ὡς περιττόν με ἔχει καὶ ἄχρηστον. [Ἐκ τοῦ ῥήματος ἀποπερσεύω=περισεύω]. (Ὅφιος).

Ἀποπλήμιν (τ'), τὸ μίγμα, ὅπερ σχηματίζεται ἐκ τοῦ ὕδατος τῶν πλυθέντων σκευῶν, ἐκ περιττῶν φαγητῶν, ἐκ φλοιῶν διαφόρων ὀπωρικῶν κτλ. καὶ τὸ ὁποῖον δίδουσι πρὸς τροφήν εἰς τὰς ἀγελάδας. Ἐν γένει πᾶσα ὑγρὰ τῶν ἀγελάδων τροφή. (Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Ἀπόπολας (ὁ), ὁ καθαρῶς ἐρεῦς. »
Ἀποροκίσμος (τ'), τὸ ἀφρημένον τοῦ ῥήματος ἀποροκίω, ὅπερ σημ. ἐργασθεῖσα τελειῶνω τὸ ἐπὶ τῆς ἡλακτῆς νῆμα (πρβλ. ῥόχα). (Ὅφιος).

Σημ. Πάντα τὰ ῥήματα σχεδὸν τῆς Ὀφειτικῆς διαλέκτου σχηματίζουσιν ἀφρημένα τὰ μὲν πλείστα ἐκ τοῦ ἀ. ἀορίστου ἀντικαταστάσει τῆς καταλ. σα διὰ τῆς καταλ. μο, ἄνευ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀορίστου· ὅσα δὲ δὲν ἔχουσι ἀ. ἀορίστον καὶ ὅσα ἔχουσι μόνον πληθητικὸν τύπον, ἀποθετικά, μέσα ἢ παθητικά, σχηματίζουσι τὸ ἀφρημένον προσθέσει τῆς καταλήξεως μο εἰς τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ ἀπρφ. (Τὸ ἀπρφ. ἐν Ὀφει διακρίνει πρόσωπα, ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἀορ. α, ες, ε, αμε, ετε, αρε). Ῥήματα ἔχοντα ἀφρημένα ἴδια τινὰ μὲν δὲν σχηματίζουσι ῥηματικά, τὰ πλείστα ὅμως ἔχουσι δύο ἀφρημένα. Παραδείγματα: 1) ῥάφτω, ἔρραψα, ῥάψιμο· παίζω, ἐπαίξα, παίξιμο· πλείρω, ἐπλέασα, πλείσιμο· τόνω, ἔτσωσα, τώσιμο=(σβύνω)· 2) εἶπα, εἶπεινε, εἶπείκεμο· ἔρθα, ἐρθεῖνε, ἐρθεῖνεμο· ἐκοιμήθα, κοιμήθηνε, κοιμήθηνεμο· ἐσώθα, τσώθηνε, τσώθηνεμο· 3) ζῶ, ἔζησα, ζώη, ζήσιμο· ἀποθάγω, θάνατος καὶ ἀποθανείσιμο. Ἄλλα ῥήματα,

κυρίως τὰ εἰς εὐω καὶ οἶω, σχηματίζουσιν ἀσηχημένα εἰς *μα*, τινὰ δὲ ἐκ τοῦ πηκτικού ἀρίστου εἰς *ειο*. *πλακεύω, πλάκιμα κοφόνω, κόφωμα* ἐκοιμήθα, κοιμήθαι. Ταῦτα βεβηχίως ἀνήκουσι εἰς τὴν Γραμματικὴν, τὰ περὶ αὐτῶν δὲ ὡς ἐκ τῶν ἐπιπέδων ἐννοούμενα καὶ πλείστα ὄντα, καὶ ὅτι πολλάκις ἐν ῥήματι σχηματίζει δύο ἢ καὶ τρία ἀσηχημένα.

Ἀποσκάλλω (τ'), ἡ λέξις αὕτη συγκεκριμένη εὖσα καὶ ἐπι-σκαφῆς τῶν ἀγρῶν κυριώτερον λεγομένη δηλοῖ τὸ μέρος τοῦ ἀγροῦ, μέχρι τοῦ ὁποῦ ἐσκαφέ τις· ὅθεν τὸ ῥήμα *ἀποσκαλώνω* = ἀφίνω τὸ ἔργον μου, ἀντίθετον τοῦ *σκαλώνω* = ἀρχίζω· μετφρ. δὲ λέγεται καὶ ἐπι-πάσης ἄλλης ἐργασίας. Ὅθεν ἡ φράσις *ἐμπαίρω 'ς' ἀποσκάλλω* = ἀνελκυσθῆναι τὸ ἔργον (τὴν σκαφὴν τῶν ἀγρῶν κυρίως), τὸ ὁποῖον πρὶν κατέλιπον.

Ἀποσπούγγη (τ'), 1) συνήθ. πλθ. τ' ἀποσπούγγη = τὰ σκουπισθέντα καὶ συναχθέντα σκουπίδια καὶ 2) τὰ λειφθέντα σκουπίδια, ἀφ' οὗ ἐσκούπισέ τις.

(Ὅφιος).

Ἀποράγ (τ'), τὸ περισσεῖον φαγητόν, ἀφ' οὗ φάγη τις.

(Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Ἀπρίλα (ἡ), κύριον ὄνομα ἀγελάδος γεννηθείσης κατ' Ἀπρίλιον.

(Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Ἀπρίλις (ὁ), Ἀπρίλιος, (Τραπεζ. ἀπρίλις).

(Ὅφιος).

Ἀρατάρη (τ'), τὸ μέρος τοῦ ἀρότρου, πρὸς ὃ εἶναι προσηρμοσμένη ἡ ὕνις, δηλαδὴ τὸ δισχιζόν τὸ χῶμα σιδήρον.

(Σαρᾶχ).

Ἀργάτες (ὁ), πᾶς εἰς ξένον ἀγρὸν ἐργαζόμενος.

(Ὅφιος).

Ἀργατία (ἡ), 1) ἡ (ἄμισθος συνήθ.) ἐργασία πολλῶν ἐν τῷ ἀγρῷ τινος· 2) ὡς συγκεκριμ. τὸ σύνολον τῶν τοιούτων ἐργασιῶν· ἀλλὰ καὶ ἐνίοτε σημαίνει 3) τὴν ἐπι-μισθῶ ἐργασίαν καὶ τοὺς τοιούτους ἐργάτας. Ὅθεν ἐφτεάγω *ἀργατία* σημ. λυμβάνω ἐργάτας εἰς τὸν ἀγρὸν μου. Δύναται νὰ γείνη ἡ ἀργατία καὶ ἐν ἄλλῃ ἐργασίᾳ.

(Ὅφιος).

Ἀράχαι (τ'), ἄτρακτος. (Τραπεζ. ἀδράχαι).

(Ὅφιος).

Ἀράχαιρον (τ'), μικρὸν κορίνιον ἐκ θάμνων

πλερόμενον, (Τρ. δαχτερόν), ἴσως διότι ἐν τοιούτοις συνήθως πωλοῦσι τὰς ἀράχαιρους.

(Ὅφιος).

Ἄρκο (ὁ), ἄρκτος (j). *Νὰ τρώγουνέσε οἱ ἄρκοι*, κατὰρχα πρὸς τὰς ἀγελάδας. (Τ. ὁ ἄρκον).

(Ὅφιος).

Ἄρκοπούλι (τ'), νεογέννητος ἄρκτος. Μετφρ. πρὸς τὰ παιδία λέγεται ὑβριστικῶς ἢ θωπευτικῶς.

(Ὅφιος).

Ἄρκον-λάγαρο (τ'), εἶδος χόρτου, χονδρὴ καὶ σκληρὰ λάπαθος.

(Ὅφιος).

Ἄρκοφάσουλο (τ'), εἶδος φασηλόλου πλακοειδοῦς καὶ χονδροῦ.

(Ὅφιος).

Ἄρμαθῆ (τ'), ὄρμαθος (φασηλόλων χλωρῶν καὶ ἄλλων τοιούτων συνήθως).

(Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Ἄρραβανότητα (ἡ), πῆττα μετὰ μέλιτος καὶ σιτίων ἀλεύρων ζυμωθείσα, τὴν ὁποῖαν θέτουσιν ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὅτε μέλλουσι νὰ γείνωσιν ἄρραβῶνες, καὶ ἐξ ἧς κοπέισις εἰς μικρὰ τεμάχια πάντες λαμβάνουσι μετὰ βουτύρου νέου εὐλογοῦντες τοὺς ἄρραβῶνας.

(Ὅφιος).

Ἄρροτάπη (τ'), εἶδος ἀπιδέας, καὶ ὁ καρπός, ὅστις εἶναι ὀγκώδης.

(Ὅφιος).

Ἄσημι (τ'), ἄργυρος.

(Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Ἀσπίδα (ἡ), κεραινός, ὅστις ἐν Πόντῳ νομίζεται ὑπὸ πολλῶν ὡς πῦρ, στερεόν τι δηλ. ὑπ' ἄλλων δὲ ὡς πεπυρακτωμένος τρίπους. (ἐν Τρ. λέγεται τουρκιστὶ *γιου.λουρούμ*).

(Ὅφιος).

Ἀσπράγγουρο (τ'), ὁ λίαν ὠριμάσας καὶ λευκανθεὶς σικυός, οὐτινος τοὺς σπόρους λαμβάνουσιν.

(Ὅφιος).

Ἀσπρίδα (ἡ), ἡ ἀσπράδα τοῦ ὠοῦ. »

Ἀσπροκέρασο (τ'), εἶδος κεραισιᾶς, καὶ ὁ καρπός, ὅστις εἶναι λευκός καὶ ὀλίγον ἐρυθρός. (Τραπεζ. ξανθοκέρασον).

(Ὅφιος).

Ἀστροπολίτικο (τ'), εἶδος σταφυλῆς· ἡ λέξις ὡς ἐπιθ. διότι ὑπονοεῖ τὸ *σταφύλι*.

(Ὅφιος).

Ἄστρο (τ'), ἄστρον (Τρ. ἄστρον· Σαρᾶχ. ὁ ἄστρο).

(Ζησινώ).

Ἀστροφῶς (τ'), τὸ ἐκ τῶν ἀστέρων φῶς, ὅ-

- ταν δὲν ὑπάρχει ἢ σελήνη. *Μὲ τ' ἀστροφῶς ἐλέπομε καὶ πορπατοῦμε.*
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- ^αΑσκηταρεῖο (τ'), τὸ μέρος καὶ τὸ κελλίον τῆς διαμονῆς ἐρημίτου.
(Ζησινώ, Χριστ.).
- ^αΑσκητής (ὀ), ἐρημίτης. Τραπ. ἀσκητής, ἀσκηταρεῖον (ἀρσεν.).
(Ζησινώ, Χριστ.).
- ^αΑσ'οῦη (τ'), ἀστράγαλος (λ. Τουρκ.).
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- ^αΑτματοῦς (ὀ), ἀετός; (λ. Τ.). ^αΑτματοῦς μετὰ πτερὰ, τ' ὀνύχ' ἴμ' ἔθε κοχτερὰ. (^αΔσμα). Πληθ. ἀτματσαντζ.
(^οΟφίς).
- Αὐγή (ἦ), αὐγή.
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Αὐγίτες (ὀ), ἑωσφόρος (ἰσθήρ).
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Αὐλάκη (τ'), αὐλάκιον.
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Αὐλαία (ἦ), αὐλή, τὸ ἔμπροσθεν τῆς θύρας τῆς οἰκίας μέρος.
(^οΟφίς).
- ^αΑφάλη (τ'), 1) ὁ ὀμφάλιος λῶρος· 2) τὸ δευτέρον, τὸ μετὰ τὸν τοκετὸν ἐξερχόμενον σῶμα, τὸ ὑπερον.
(^οΟφίς).
- ^αΑφαῶνα (ἦ), ἀφαγία, τὸ μὴ τρώγειν. ^αΑσσην ἀφαῶνα ἐκείστα κᾶ= ἀπὸ τὴν ἀφαγίαν ἔπιασ κάτω, δηλ. ἠσθένησα. (Τρ. ἀφαίξ). Δὲν δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ ἡ λέξις διὰ τοῦ νηστεία, διότι αὕτη εἶναι προχριστιανική, ἐν ᾧ ἐκείνη ἀναγκαστική ἢ ὡς νόσος τις.
(^οΟφίς).
- ^αΑφέντα (ἦ), ὁ πατήρ· οὕτως ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν τέκνων του· τ' ἐμότα ἢ ἀφέντα εἶπε μ' ἄ= ὁ ἐμὸς πατήρ μοι τὸ εἶπεν.
(^οΟφίς).
- ^αΑφιξι (ἦ), βουβῶν, τὸ μεταξὺ τῶν αἰδωίων καὶ τοῦ μηροῦ μέρος· πληθ. τ' ἄφιξας.
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- ^αΑφιδὸ (ὀ), ἀφρός.
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- ^αΑφρομήλο (τ'), εἶδος μηλέας καὶ ὁ καρπός, ὅστις διαλύεται εὐκόλως ἐν τῷ στόματι.
(^οΟφίς).
- ^αΑχάντζ (τ'), ἄκωνθα.
(^οΟφίς).
- ^αΑχαντόφυλλο (τ'), φύλλον ἀκάνθης.
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
ΣΗΜ. Πλεῖσται λέξεις μετὰ τοῦ φύλλο συνθετόμενοι καὶ δηλοῦσι δένδρα περιστανοῦσιν ἐν συνθέσει τὸ φύλλον αὐτοῦ· οἶον, καστανόφυλλο, κρεμμυδόφυλλο, τσουπαδόφυλλο, καρυδόφυλλο, ὀξόφυλλο, ἄς ὡς ἐσχηματίστους παραλείπομεν.
- ^αΑχατῶνα (ἦ), ἀκωνθῶν, τόπος ἐξ ἀκωνθῶν κατάρφτος.
(^οΟφίς).
- ^αΑχλάτζ (τ'), χόρτον. Ἡ λέξις εἶναι γενικὴ σημαίνουσα πᾶν εἶδος χόρτου. (Τρ. χορτζάρ).
(^οΟφίς).
- ^αΑχμῶτζ (τ'), ὁ ἄκμων τοῦ σιδηρουργοῦ.
(Ζησινώ).
- ^αΑχρίδιν (τ'), 1) ἡ ἄκωνθα ὅποιοιδήποτε ἰχθύος· 2) ἡ ῥοχιτικὴ ἄκωνθα.
(Σπράζω).
- ^αΑχρίνι (τ'), τὸ ἐκ ξηρῶν φύλλων, δένδρων καὶ κόπρων ἀνθρώπων ἢ ζῶων μίγμα, καὶ ἐν γένει πᾶν τὸ χυνόμενον ἐν τοῖς ἀγροῖς πρὸς πίανσιν. (Τρ. Νεῖσμα).
(^οΟφίς).
- ^αΑχρίτζ (τ'), ἄχυρον. (Τρ. ἀχούρ).
(^οΟφίς).
- ^αΑψιμάτζ (τ'), τὸ ἀποστάκτωμα καιομένου μέρους τοῦ ξύλου. Τίναξιν τὸ δαυλί, νὰ ροῖτζ τ' ἀψιμάτζ = τίναξιν τὸν δαυλὸν νὰ πέσῃ τὸ ἀποστάκτωμα.
(^οΟφίς).
- ^αΑψίμο (τ'), πῦρ καὶ ὁ ἀνημμένος ἄνθραξ.
Πληθ. τ' ἀψίματα.
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- ^αΑψιμαρεῖο (τ'), τὸ περὶ τὴν ἐστία μέρους τῆς οἰκίας καὶ αὕτη ἡ ἐστία, ἥτις εἰς τὰ χωρίζ, ὅπου τὸ πάτωμα τῆς ἰδίας οἰκίας εἶναι ἐκ χώματος, κεῖται σχεδὸν ἐν τῷ μέσῳ καὶ συνίσταται ἐξ ἐπιπολαίου κοιλώματος, ἐν ᾧ ἀνάπτουσι τὸ πῦρ, καὶ ἐκ περιεμπεπηγμένων κυκλικῶς πετρῶν. Ἴδε καὶ Πιρακαμή.
(^οΟφίς).

B.

Βαίο (τό), εἶδος δένδρου καὶ τὰ κλωνάρια, τὰ ὁποῖα διανέμει ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Βαίων. Τὸ δένδρον τοῦτο δὲν ἔχει φύλλα, ἀλλὰ καρυοειδῆ ἐκφύματτα περιεκαλυμμένα οἰονεὶ ἐκ βάμβακος.
(*Οφίς).

Βαλέρι (τέ), κίδος, βερέλιον. (Τρ. βερέλ.).
(*Οφίς).

Βαλερίκα (ή), κηδίσκος (ὑποκοριστικῶς). Τρ. βερελόπον.
(*Οφίς).

Βαρασία (ή), 1) ὄκησις, ὀκηνηρία· ἀσπὴ βαρσσία σ' πάντα κοιμᾶσαι = ἀπὸ τὴν ὀκηνηρίων σου πάντοτε κοιμᾶσαι· καὶ κατηγορηματικῶς· ἰτό βαρσσία ἄθρωπος εἶσαι! 2) ἐν Τραπεζοῦντι ἡ κατάστασις ἐγκύου γυναικός, ἐγκυμοσύνη.
(*Οφίς).

Βαρέα (ή), ῥόπαλον. Ἴδε Σόπα.
(Σαράχω).

Βαρέας (ὀ), μέγα σφυρίον διὰ ῥῆξιν λίθων.
(*Οφίς).

Βαρσᾶ (τό), λυγξ ἀνατολικός. (λ. Τουρκ.).
(Σαράχω).

Βαρυκέφαλο (τό), ποτάμιόν τι ζώφιον μέλαν μὲ στρογγύλην καὶ χονδρὴν κεφαλὴν καὶ οὐραν μικροτάτην. Εὐρίσκονται δὲ τὰ ζώφια ταῦτα κατὰ πρῶτον ἐντὸς λευκῶν τεινῶν κυμαινομένων περὶ τὰς ἄκρας ποταμίων. (Τρ. Κοπκλίτσχ).
(*Οφίς).

Βαρυ'εμωνιχ'ία (ή), βαρυχειμωνία.
(*Οφίς).

Βασιλέας (ὀ), βασιλεύς· ὑπὸ τῶν Μωυσεθῶν τοῦ *Οφίως λέγεται πατισάγης (ὀ).
(*Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Βασιλικὸ (τό), 1) τὸ εὐώδες χόρτον, βασιλικός· 2) βασιλικὸ δάχτυλο, ὁ ἀντίχειρ.
(*Οφίς).

Βελόρη (τέ), βελόνη (Τρ. βολόν).
(*Οφίς).

Βελονοθήκα (ή), βελονοθήκη. (Τραπεζ. βολονοθήκα).
(*Οφίς).

Βεξέιο (ὀ), βήξ. Ἐπλεάσε με ὁ βεξέιο, φρσ. = ἤρχισα νὰ βήχω· ἐπῆρεν ἄτονα ὁ βεξέιο

φρσ. = τὸν ἐπῆρσεν ὁ βήχας. Λέγεται καὶ βέξιμο.

(*Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Βερκί (τό), πληθυντ. τὰ βερκία, αἱ μικραὶ βέργαι, αἱ στήνουσιν ἐντὸς τῶν κυφελῶν τῶν μελισσῶν, διὰ νὰ τοῖς χρησιμεύσωσιν ὡς σύνορον, διότι τὸ πέραν καὶ ἐμπροσθεν μέλι καταλείπουσιν εἰς τὰς μελίσσας πρὸς τροφήν τὸν χειμῶνα. [βεργιόν]. (*Οφίς).

Σημ. Παρατηροῦμεν, ὅτι τὸ κ δὲν προφέρεται κ, καίτοι εὐρίσκεται πρὸ τοῦ ι, τοῦτο δὲ διότι προῆλθεν ἐκ τροπῆς τοῦ γ· τοῦτο παρατηρεῖται καὶ ἐν τῇ λέξει ὄρκια = ὄργια.

(*Οφίς).

Βίο (ὀ), ἡ περιουσία· ἔφαε τὸ βίον ἀτζ, φρσ. = κατεσπατάλευσε τὴν περιουσίαν του.

(*Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Βλαντώνα (ή), κύριον ὄνομα ἀγελάδος (;).
(*Οφίς).

Βλουύξα (ή), βλέννα, φλέγμα, τὸ ὁποῖον διὰ βηχὸς ἐκσπᾶται καὶ ἐκπτύεται. (Τραπεζ. σ'άχλα. Πρβλ. χαβλότζ).

(*Οφίς).

Βοσ'κεθέιο (ὀ), 1) τὸ ἀρηρημένον τοῦ βόσκου· 2) συγκεκρ. ἡ βοσκή, τὸ μέρος ἐνθα βόσκονται τὰ κτήνη· ἐξέλαμε τὰ ζᾶ σοῦ βοσκεθέιο = ἐξηνέγκομεν τὰς ἀγελάδας εἰς τὴν βοσκήν.

(*Οφίς).

Βοσκή (ή), ἡ διὰ βοσκὴν πόα.

(*Οφίς).

Βοτρώδη (τό), 1) βότρως τῆς σταφυλῆς· 2) ἡ κνήμη τοῦ ποδός.

(*Οφίς).

Βουζβούζ (τό), εἶδος παιδιᾶς τῶν ἀρρένων διὰ μάστιγος πιζομένης.

(*Οφίς).

Βουτίδη (τό), βοῦς, βῶδι.

(Ζησινώ).

Βουϊδέκο (ὀ), βῶδιον (μοσχάριον ἐτι ὄν).

(Ζησινώ).

Βουδιν (τό), βοῦς, βῶδι.

(Σαράχω).

- Βούκα** (ή), μπουκιά, χαψιά· ἐπῆρα δύο βού-
κας φαί = ἐπῆρα δύο μπουκιᾶς φαί.
(*Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Βούρα** (ή), δράξ, φούχτα· δύο μ' ἓνα βούρα
ἀλεύρα.
(*Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Βουρτοῖ** (τό), βουρτσά, δι' ἧς βουρτζίζουσι τὸ
κάνναβι, ἵνα τὸ λεπτόνωσι καὶ μιλκύνω-
σιν· εἶναι δὲ ἐκ χοιρίνων τριχῶν κατεσκευα-
σμένον.
(*Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Βουτεράπ** (τό), εἶδος ἀπιδέας καὶ ὁ καρπός,
οὗ ἡ γεύσις ὁμοιάζει πωσ τὴν τοῦ βουτύρου.
(*Οφισ).
- Βούτερο** (τό), βούτυρον.
(*Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Βραδὴ** (ή), ἐσπέρα· πλθ. τὰ βραδάς.
(*Οφισ).
- Βράδεα** (τά), πλθ. μόνον· βρύα ἐπὶ πετρῶν
γινόμενα [βρυάδια].
(*Οφισ).
- Βρακόδ** (τό), βρακόδεμα (κατ' ἀποκοπ. τὸ
δέμα τῶν σκελῶν τῆς γυναικείας περισκε-
λίδος.
(*Οφισ).
- Βρακοζών** (τό), ἡ ζώνη, δι' ἧς δένουσι τὸ
βρακί περὶ τὴν ὀσφύν, καὶ τὴν ὁποῖαν δια-
περῶσι διὰ τοῦ χεῖλους αὐτοῦ. (Πρβλ.
χ'εὶλόδ).
- (*Οφισ).
- Βρακ'ί** (τό), περισκελὶς γυναικεία ἐξ ἀμερικαν-
ικοῦ βαμβακίνου ὑφάσματος, τῆς ὁποίας
τὰ πρὸς τὰ κάτω ἄκρα καλύπτουσιν ἐξω-
θεν διὰ τσιτίου (πασμά) [Τραπεζ. βρακίν].
(*Οφισ).
- Βράσα** (ή), εὐφλογία (νόσος)· ἐκ τοῦ βράζω.
[Τραπεζ. βράσα].
(*Οφισ).
- Βραχανίτσα** (ή), εἶδος χόρτου.
(*Οφισ).
- Βριχ'εῖλη** (τό), χεῖλος· πλθ. τὰ βριχ'εῖλια.
(Τραπεζ. τὸ χεῖλος).
(*Οφισ).
- Βροθάκα** (ή), βάτρυχος.
(*Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Βρούγνα** (ή); εὐρώς, βρούγνιασμα.
(*Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Βρύο** (τό), ἡ παραρρύσχος καὶ μετὰ χύματος
ἐκσωμένη χλόη· πλθ. βρύωτα.
(*Οφισ).
- Βυζαλίστρα** (ή), ἡ θηλάζουσα μήτηρ καὶ ἡ
τροφός. (Τραπ. Βυζαλίστρα).
(*Οφισ).
- Βυζί** (τό), μαστός, ἐπὶ ἀνθρώπων· ἐπὶ ζώων
λέγεται *μασιάρ*, ὃ ἴδε (Τρ. *τσιτσιρ*).
(*Οφισ).
- Βωκόλ** (οἱ), πλθ. μόνον, διότι ἐν τῷ ἐνικῷ
μεταχειρίζονται τὸ τουρ. *τσιπάρης*· βουκό-
λοι, ποιμένες ἀγελάδων καὶ βοῶν.
(*Οφισ).
- Βωκολεῖο** (τό), ἡ βοσκή, τὸ μέρος, ἐνθα βό-
σκονται ἀγελάδες· 2) σπανίως ὡς ἀφηρημ.
ὅτε ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸ *βοσκθεῖο*.
(*Οφισ).
- Βώλη** (τό), 1) βῶλαξ τοῦ ἀγροῦ· καὶ ῥῆμα
βωλοκοπῶ = κατακόπτω τοὺς βῶλακας· 2)
εἶδος παιδιᾶς τῶν ἀρρένων, καὶ τὸ ξύλον ὁ-
περ πηγύνουσιν ἐν τῷ μέσῳ πλατείας τινὸς
κατὰ τὸ παιγνίδιον τοῦτο.
(*Οφισ).

Γ.

- Γαβάρα** (ή), ξύλινον σκεῦος μικρὸν δι' ἐνθεσιν
βουτύρου κατὰ πορείαν τινά. Τρυβλίον.
(*Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Γαγάτσα** (τά), πλθ. μόνον. Τὰ κερύδια τοῦ
λαίμου, τὰ ἐξογκούμενα ἐκ κρουολογήμα-
τος. (Τραπεζ. *καράχα*).
(*Οφισ).
- Γαθιμᾶς** (ὁ), διάβολος. Ὁ *γαθιμᾶς* γὰ τρωή
σε, *γαθιμόφαγο*. (Κατάρχ).
(*Οφισ).
- Γαθιμόφαγο** (ὁ), ἐπὶ κατάρχ. Ἐ *γαθιμόφα-*
γο = ὦ ποῦ νά σε φάγη ὁ γαθιμᾶς (ὃ ἴδε).
Πρβλ. *γαρόφαγο*, *τσόπορτο*, *ἐξαπαθάρτ*.
(*Οφισ).
- Γαῖδαρο** (ὁ), ὄνος. (Ζητηνῶ καὶ Τραπεζοῦς).
- Γαῖδουρας** (ὁ), ὄνος· πλθ. οἱ *γαῖδάρε*.
(Σαράχω).
- Γαῖδουροπούλη** (τό), ὄναριον. Μετὰ φρ. λέγε-
ται πρὸς παιδιὰ ὑβριστικῶς ἢ θωπευτικῶς.
(*Οφισ).

Γάλα (τό), ὀξύγαλον πάντοτε σημ. ἐν Ὁφει οὐδέποτε δὲ τὸ γάλα (τὸ γλυκὺ)· 2) τὸ διυλισμένον ὀξύγαλον· πληθ. τὰ γάλατα. Ἐν Τραπεζοῦντι σημαίνει τὸ γλυκὺ γάλα, τὸ δὲ ὀξύγαλον λέγεται *ξύγαλαν*.

(Ὁφει).

Γαλατίσα (ἡ), εἶδος χόρτου φυομένου ἐν τοῖς ἀγροῖς κυρίως, τοῦ ὁποίου οἱ σωλῆνες εἶναι πλήρεις γάλακτος.

(Ὁφει καὶ Τραπεζοῦς).

Γαλέας (ὁ), Νυφίτσα (ζ).

(Σαράχω).

Γαλοκολόγχ'υθο (τό), εἶδος φαγητοῦ ἐκ κολοκύνθων μετὰ γάλακτος μίγνουμένων.

(Ὁφει).

Γαμβρί'j (τό), συνήθως πληθ. τὰ *γαμβρί'α*, ἢ ἐξ ἐνδυμάτων προἶξ τῆς νύμφης.

(Ὁφει).

Γαμβρό (ὁ), γαμβρός· πληθ. τὰ *γαμβρούδα* καὶ τὰ *γαμβρίδα*.

(Ὁφει).

Γάραψο (τό), πετροσελίον, μακεδονήσιον.

(Ὁφει καὶ Τραπεζοῦς).

Γαραψόσπορο (τό), ὁ σπόρος τοῦ πετροσελίου.

(Ὁφει καὶ Τραπεζοῦς).

Γαργαλίδ'j (τό), καὶ πληθ. τὰ *γαργαλίδα*, τῶν τῶν *Γαγάτσα*, ὁ ἴδε.

(Ὁφει).

Γαρδέλ'j (τό), ὁ καῖς, παιδίον.

»

Γαραό'j (τό), μικρὸς βοῦς, διετὴς μόσχος ὦν.

(Ὁφει).

Γαστρὶ (τό), γάστρα, κυρίως πῆλινον ἀγγεῖον κολοβωθὲν ἐκ τοῦ ἄνω μέρους.

(Ὁφει καὶ Τραπεζοῦς).

Γαστρίκα (ἡ), ὑποκορ. τοῦ *γαστρὶ*.

(Ὁφει).

Γειτονία (ἡ), γειτονιά.

(Ὁφει καὶ Τραπεζοῦς).

Γελέκι (τό), ὑπενδύτης, γελέκι. (Τ. *γελέκ*).

(Ὁφει καὶ Τραπεζοῦς).

Γέ'j (τό), 1) ὁ πώγων· 2) πληθ. τὰ *γένεα* = ὁ πώγων.

(Ὁφει καὶ Τραπεζοῦς).

Γεράδα (ἡ), ὁ πώγων.

(Ὁφει).

Γερεά (ἡ), γενεά. Ἔσ' ἐμέτερο τῇ *γερεά*, καὶ *τὰ κλέπτε* οὐκ εἶχαμε = εἰς τὴν γενεάν μας κανένα κλέπτην δὲν εἶχομεν.

(Ὁφει καὶ Τραπεζοῦς).

Γερά'j (τό), ἱέραξ (πτηνόν).

(Ὁφει).

Γεραρίδ'j (τό), γέρανος (πτ.) πληθυντικ. τὰ *γεραρίδα*.

(Ὁφει).

Γέρο (ὁ), γέρων· πληθ. οἱ *γερόντ'j* καὶ οἱ *γεροντάδα*. Σπανία λέξις, διότι ἀντ' αὐτῆς μεταχειρίζονται τὴν τουρκικὴν λέξιν *εἰτιάρης* ἐν Ὁφει.

(Ὁφει καὶ Τραπεζοῦς).

Γεφύρ'j (τό), γέφυρα.

»

Γεφυρίκα (ἡ), ὑποκορ. τοῦ *γεφύρ'j*. (Τραπεζ. γεφυρόσπον).

(Ὁφει καὶ Τραπεζοῦς).

Γῆ (ἡ), γῆ.

»

Γιαλία (ἡ), παρὰ Μωαμεθανοῖς συνήθως· ἡ ἀγορὰ τοῦ Ὁφειως, ἣτις εἶναι παράλιος.

(Ὁφει).

Γιαλὸ (ὁ), 1) αἰγιαλός· 2) ἡ ἀγορὰ τοῦ Ὁφειως.

(Ὁφει).

Γίγα (ἡ καὶ τοῦ), Γίγα. Κύριον ὄνομα χωρίου τινὸς τοῦ Ὁφειως.

(Ὁφει).

Γλέπ'j (τό), φλοιὸς δένδρων. (Τραπεζ. *λέπ*). Ἐν γένει φλοιός, λεπίς.

(Ὁφει).

Γλίο (ὁ), σκίουρος (ζῶον)· πληθ. οἱ *γλί'j* καὶ *γλιάρ'j*.

(Ὁφει).

Γλοζάκα (ἀνάρθρ.), ἡ λέξις ἑλλειπτικὴ τιθεμένη πάντοτε ὡς κατηγορούμενον καὶ σημαίνουσα πᾶν γλοιῶδες, ἢ λεῖον, ἢ στίλβον. Ἐπ. *λυσά τὸμ πρόσωπό μ' καὶ ἐποικ'α γλοζάκα*.

(Ὁφει).

Γλουπάδι (τό), τὸ καὶ *γ.λέπ'j*, φλοιὸς (δένδρου μόνον).

(Ὁφει).

Γλυκομάλεζο (τό), τὸ καὶ *γαλοκολόγχυθο*, ὁ ἴδε.

(Ὁφει).

Γλυκόμηλο (τό), εἶδος μηλέας καὶ ὁ καρπός, ὅστις εἶναι γλυκός.

(Ὁφει).

Γλυκίτρα (ἡ), εἶδος ἐξκνήματος τοῦ δέρματος. (Τραπεζ. *γλυκία*).

(Ὁφει).

Γλυκ'ν (τό), ὡς οὐσιαστικὸν σημ. ὅ,τι τὸ *ἀμελία*, ὁ ἴδε.

(Ὁφει).

Γλώσσα (ἡ), γλῶσσα.

(Ὁφει καὶ Τραπεζοῦς).

Γλωσσίκα (ή), ὑποκ. τοῦ γλῶσσα (ἐπὶ μικρῶν παιδίων). 2) εἶδος χόρτου.

(᾽Οφίς).

Γραθὶ (τό), γνάθος. (Τραπεζ. γναφίν).
(᾽Οφίς).

Γογγύχτρα (ή), τρυγῶν (ἐκ τοῦ γογγ'ύζω).
ἴδε καὶ Τρουτροῦ.

(᾽Οφίς).

Γόγχα (ή), ὁ σφυρὸς τοῦ ποδός. »

Γόνατο (τό), γόνυ.

(᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Γορέϊο (ὁ), γονεὺς καὶ προγονός. (Τραπεζ. ὁ γορέεορ).

(᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Γοργαρίνα (ή), εἶδος πτηνοῦ.

(᾽Οφίς).

Γοργοᾶ (τοῦ), κύριον ὄνομα χωρίου τοῦ ᾽Οφως. (Γρηγόριος).

(᾽Οφίς).

Γουβάρη (τό), κυψέλη τῶν μελισσῶν. (ἴδε γουβιστή).

(Ζησινώ).

Γουβιστή (ή), τὸ κόσκινον δι' οὗ ἀγρεύουσι τὰ πουλῖα τὸν χειμῶνα ἐν καιρῷ χιόνος [ἐκ τοῦ ῥήματος γουβίζω, ὅπερ ἐν Τραπεζοῦντι λέγεται *κουπίζω*, ἐπομένως κατὰ συνήθη τροπὴν τοῦ *υ* εἰς *ου*, ἐκ τῆς ῥίζης *κυπ*, κύπελλον, κύπτω, ὅπερ λέγεται *γουβίομαι* καὶ ἐν Τραπεζ. *κουπίομαι*].

(᾽Οφίς).

Γούλα (ή), λαιμὸς καὶ λάρυγξ (ἐκ τοῦ λατινικοῦ *gula*).

(᾽Οφίς).

Γουλάπη (τό), εἶδος ἀπιδέας καὶ ὁ καρπός, ὅστις πρὸς τὰ ἄνω εἶναι ἐπιμήκης καὶ σχηματίζει τρόπον τινὰ λαιμόν. (Ἐκ τοῦ γούλα καὶ ἄπιον).

(᾽Οφίς).

Γουλίμ (τά), εἶδος φαγητοῦ ἐκ λαχάνων, ἅτινα γονδροκομμένω ψήνοντες ἐπιχύνουσιν ἔλαιον καὶ τρώγουσιν.

(᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Γουτσιάη (τό), τὸ κουτσοουρόδενδρον (ἄνευ κλάδων) καὶ ἡ φθαρεῖσα σκαπάνη, ἐν γένει δὲ πᾶν κολοβωμένον πρᾶγμα.

(᾽Οφίς).

Γουρζούλη (τό), κεῖται ἡ λέξις κατηγορηματικῶς, ἀναφερομένη εἰς φαγητὸν ἐπὶ κατάρας· *Νὰ (γ)λίεται γουρζούλ τὸ φατ' σ'*. ᾽Οθεν τὸ ἐπὶ κατάρας ῥῆμα *γουρζουλεύου-*

μαι ἀντὶ τρώγω (τῆς αὐτῆς ῥίζ. μὲ τὸ ἐξῆς).
(᾽Οφίς).

Γουρζουλᾶς (ὁ), πανοῦκλα. *Νὰ τρώη σε ὁ γουρζουλᾶς καὶ ἔσοῦ γουρζουλᾶ τὸ στόμα τὰ πᾶς*. (Κατάραι).

(᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Γουρζὶ (τό), 1) κορμὸς δένδρου ἰσκαμμένος, τεθειμένος πλησίον βρύσεως, ἵνα γειμισθέντος ὕδατος, πίνωσιν ἐξ αὐτοῦ τὰ ζῶα.

(Σαράχω).

2) Ὁ κλυκλωτερῆς κρουνὸς τοῦ μύλου, ἐν ᾧ συναίεται τὸ ὕδωρ καὶ ἐξέρχεται διὰ τῆς κάτωθεν μικρᾶς ὀπῆς, πλήττον τὸν τροχόν.

(᾽Οφίς).

3) Ἡ κυψέλη τῶν μελισσῶν, ἥτις κατασκευάζεται ἐκ κορμοῦ δένδρου κυλινδρικῶς τετμημένου καὶ ἔσωθεν γλυπτομένου.

(᾽Οφίς).

4) Πέτρα τετράγωνος, τετραγωνικῶς ἐκ τῆς μιᾶς πλευρᾶς ἰσκαμμένη κατὰ βάθος καὶ χρησιμεύουσα ὡς βρύσις.

(Ζησινώ).

5) Κύριον ὄνομα βράχου τινὸς μικροῦ ἐν Ζησινώ, ὀνομασθέντος ἐκ τῆς πλησίον βρύσεως. (Ἐκ τοῦ λατινικοῦ *πηνα*.)

(Ζησινώ).

Γραιᾶ (ή), γραιᾶ· πλθ. ἡ *γραιᾶντζ*.

(᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Γραιποῦτσα (ή), ἡ γραιᾶ σκωπτικῶς, ἡ ὑπέργηρος.

(᾽Οφίς).

Σημ. Ἡ κατάληξις *ποῦτσα* εἶναι σκωπτικῆ, δὲν ἀποτελεῖ δὲ ἰδίαν λέξιν· ἴδε *Κωλοποῦτσα*.

Γρέντοη (τό), ῥάκος, κουρέλλι (Τραπεζ. γράντσ).
(᾽Οφίς).

Γριβίλη (τό), συνήθως πλθ. τὰ *γριβίλεα* = μούτρα, μούρη.

(᾽Οφίς).

Γριτσιάη (τό), πλθ. τὰ *γριτσιάεα* = τὰ οὔλα [τοῦ στόματος (Τραπεζ. *γριτσιάη*)].

(᾽Οφίς).

Γυζὸ (ὁ), υἱός. Πλθ. λείπει.

(᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Γυραῖκα (ή), 1) γυνή· 2) σύζυγος, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἄνδρας.

(᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Γυναικαδέλφισσα (ή), γυναικαδέλφη (Τρ. *γυναικαδέλφισα*).

(᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Γραικάδε.λο (ὁ), γυναικάδελφος.
 (᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Γραικ'εῖο (τό), τὸ μέρος τῆς ἐκκλησίας ἐνθα ἰστάνται αἱ γυναῖκες.
 (᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Γεννίη (τό), ὕνις, τὸ κατὰ τὴν ἄκρην τοῦ ἀρότρου σίδηρον, ὅπερ σχίζει τὸ χῶμα.
 (Σαράχω).
Γερενὸ (ὁ), ἐπαίτης.
 (᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Γυρευνοπού.λῆ (τό), παιδίον ἐπαιτοῦν ἢ τέκνον ἐπαίτου.
 (᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Γυρευοῦ (ἡ), θηλ. τοῦ γυρευό, ἐπαίτης.
 (᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Γωβίδι (τό), ταῦτόν τῳ βαρυκέφα.λο, ὃ ἶδε.
 (Ζησινώ).

Δαδί (τό), δᾶς, δαδίον.
 (᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Δάκρο (τό), δάκρυ. » »
Δατάρα (ἡ), ἡ τροφή, ἣν λαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ὁ ὁδοιπορῶν ἢ ὁ ἀπομακρυνόμενος τῆς οἰκίας του χάριν ἐργασίας (δαπάνη).
 (Ζησινώ).
Δαρμό (ὁ), δαρμός, μαστίγωσις, ξυλοκόπημα.
Δαρμός ἀγριασμός· (παροιμ.).
 (᾽Οφισ).
Δαν.λί (τό), συνηθεστέρα λέξις τῆς ταῦτοσήμου ἀποκάμμῆ, ὃ ἶδε.]
 (᾽Οφισ).
Δαγτυλήτρα (ἡ), δακτυλήθρα.
 (᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Δαγτυλίδῆ (τό), δακτυλίδιον.
 (᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Δαγτυλιδίκα (ἡ), ὑποκ. τοῦ δαγτυλίδῆ καὶ τοῦ δαγτυλήτρα.
 (Ζησινώ).
Δάγτυλο (τό), δάκτυλος. Ὀνόματα τῶν δακτύλων : βασιλικό=ἀντίχειρ, μεσακό=μέσος, μικρὸ ἢ κοισοδάγτυλο=ὠτίτης καὶ πλέον οὔ.
 (᾽Οφισ).
Δε.λε.αῖ.χ'ῆ (τό), παγίς, δι' ἧς δελεάζουσι τὰ κτηνά. Λίγεται καὶ δε.λε.αῖ.χῆ (δέλεαρ).
 (Ζησινώ).
α (τό), πᾶν πρᾶγμα χρησιμεῖον πρὸς τὸ ἔνειν, ἰδίως δὲ 1) τὸ σχοινίον, δι' οὗ δένουσι τὰς ἀγελάδας ἐν τῇ μάνδρᾳ, ἵνα μὴ νυγκρούωνται. Δέμα, δέμα, δέμα..... ἄτω λέγουσιν αἱ γυναῖκες πρὸς τὰς ἀγελάδας καλοῦσαι αὐτάς, ἵνα τὰς δέσωσιν,

ὅταν ἐκ τῆς νομῆς ἐπιστρέψωσι· 2) τὸ δέμα τοῦ πεδίλου κτλ.
 (᾽Οφισ).
Δεμάτῆ (τό), δέμα θερισθέντων ἀραβοσιτίνων στελεχῶν ἢ χόρτων κτλ.
 (᾽Οφισ).
Δενδρὸ (τό), δένδρον.
 (᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Δεξάμερο (ὁ), ἀνάδοχος· θηλ. ἡ δεξαμένη.
 (᾽Οφισ).
Δεούδῆ (τό), κίνδυνος τῆς ζωῆς, ὃν προφητεύουσιν οἱ μάντις (ἶδε ἀνοιχτής), τὸ τουριστικὸ καψά. [Τραπ. δὲδ (τό)].
 (᾽Οφισ).
Δέρο (τό), πᾶν μέρος, πρὸς ὃ καταφεύγει τις ἐν καιρῳ βροχῆς, ἵνα προφυλαχθῆ ἀπ' αὐτῆς· οἷον τὸ ἀπογείωμα οἰκίας κτλ. Τὸ βῆμα δερᾶνμαι μέσον, πληθ. λείπει· (δέρος καὶ δέρρις).
 (᾽Οφισ).
Δερπάνη (τό). Ζῆτει δροπάνη.
 (Σαράχω).
Δευτέρα (ἡ), δευτέρα (ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος).
 (᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Δεάβολο (ὁ), διάβολος, δαίμων.
 (᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Δεάπλοχο (τό), καὶ πλθ. τὰ δεάπλοκα· οἱ θάμνοι, δι' ὧν περιφράζουσι τοὺς κήπους διαπλέκοντες αὐτοὺς περὶ ἐμπηχθέντας πασσάλους.
 (Ζησινώ).
Δεαρμερεία (ἡ), συμβουλή· (διερμηνεία).
 (᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Δεασκαλίνα (ἡ), ἡ σύζυγος διδασκάλου (τῶν γραμμάτων). Τρ. δεασκάλτα.
 (᾽Οφισ).

- Δεάσκαλο** (ὁ), διδάσκαλος.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Δεατόνῃ** (τό), κοντάριον τιθέμενον ἐν τῇ αὐλῇ ἐπὶ δύο πρὸς τὰ ἄνω διχλωτῶν πασσάλων καὶ χρησιμεῖον πρὸς ἀνάρτησιν ἐνδυμάτων κλπ. (διατόνιον).
(Ζησινώ).
- Δεάφορο** (ὁ), τόκος χρημάτων.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Δεδρόμ'** (τό), τὸ μέρος, καθ' ὃ ὁδὸς τις χωρίζεται εἰς δύο.
(᾽Οφισ).
- Δέικαρπο** (τό), εἶδος θάμνου δις κατ' ἔτος καρποφοροῦντος· εὐρίσκεται δὲ ἐντὸς δασῶν καὶ ἔχει μέλανα καὶ μικροὺς καρπούς. (Τραπ. διφῶρ).
(᾽Οφισ).
- Δικόχῃ** (τό), 1) ὁ κατὰ τύχην διπλοῦς κόκκος λεπτοκαρούς κλπ. 2) δίδυμος, ταῦτόν τῳ δεμάρ, ὃ ἴδε· 3) μτφρ. οἱ ὄρχεις.
(᾽Οφισ).
- Διλαβίκα** (ῆ), πῆλινον ἀγγεῖον δύο λαβίδας ἔχον. (Τρ. διλαβίτσα).
(᾽Οφισ).
- Διμυτσοκοκ' ὕμπελο** (τό), εἶδος δυμασκηνέας καὶ ὁ καρπός, ὅστις εἶναι ὠσειδῆς τελευτῶν ἐκατέρωθεν εἰς δύο μύτας οὕτως εἶπεν· [διμυτοκοκκύμελο, δηλ. ἐκ δύο βινῶν (συνιστάμενον) δαμάσκηνον]. Ἴδε κοκ' ὕμπελο.
(᾽Οφισ).
- Διορία** (ῆ), προθεσμία.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Δίπλα** (ῆ), 1) ἡ δευτέρα περισκαφὴ τῶν ἀραβοσιτίνων φύτρων, ἣτις γίνεται, ὅταν αὐξήσωσιν ἀρκούντως· τοῖζω τὴν δίπλαν (ὅπερ ἐν Ζησινώ λέγεται διπλαρίζω) = κᾶμνω τὴν δευτέραν περισκαφὴν. Ἐν τοῖς ὑπὲρ τὴν Τραπεζοῦντα χωρίοις λέγεται τσακελίζω καὶ ἐν Σουρμένοις τσ' ἀρκελίζω. (Πρβλ. ἄπλα).
(Σαράχω).
- 2) Ἐπὶ τοῦ περιπκτοῦντος μὲ στραβοῦς πόδας κλητοροματικῶς. Τέρῃ τῇ δίπλα τίλεα πορπατεῖ! = κύταξε τὸν στραβοπόδαρο πῶς περιπατεῖ! Διότι ὁ τοιοῦτος ἔχει οἰονεὶ διπλωμένους τοὺς πόδας.
(Ζησινώ).
- Διπλοπόντιλο** (τέ), τὸ διπλοῦν σανίδωμα τοῦ ἐδάφους δωματίου, ὅταν δηλ. κάτωθεν ἡ μάνδρα φέρῃ ὄροφην.
(᾽Οφισ).
- Δίσσακκο** (τό), δισάκκιον.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Δισαχτία** (ῆ), τὸ δίσεκτον ἔτος.
(᾽Οφισ Χριστ.).
- Διχάλῃ** (τό), τὸ μέρος ξύλου ἢ δένδρου, καθ' ὃ διχалоῦται.
(᾽Οφισ).
- Διχ' ἐρή** (ῆ), ὅσον χωρεῖ τὸ κοῖλον τῶν δύο χειρῶν. Δό μ' ἔνα διχ' ἐρή ἀλεῦρα.
(᾽Οφισ).
- Δόρο** (ὁ), ὁ μετοικῶν βασιλεὺς τῶν μελισσῶν μὲ τὸ τάγμα του ὁμοῦ. Ἐξέβερ ὁ δόρο.
(᾽Οφισ).
- Δόντῃ** (τό), ὁδούς.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Δοντόπορο** (ὁ), ὁδοντόπονος.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Δοράκ' ῃ** (τό), ῥοδακινέα καὶ ῥοδάκινον. (Τρ. ῥοδάκ).
(᾽Οφισ).
- Δοράφινο** (τό), ῥοδαφινέα καὶ ῥοδάφινον (Τρ. ῥοδάφινον).
(᾽Οφισ).
- Δουλεία** (ῆ), ἐργασία.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Δοῦλο** (ὁ), ὑπηρέτης. » »
- Δράκο** (ὁ), δράκων, ὄφισ τεράστιος.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Δραγὶ** (τό), τὸ ὑπὸ τὴν στέγην μέρος τῆς οἰκίας, καὶ ἐν γένει τὸ ἄνωθεν τῆς ὀροφῆς· ῥῆμα ἀποδραγίζω = σκουπιζω τὸ δραγὶ καὶ ἐν γένει τὰ πλάγια καὶ τὴν ὀροφὴν τῆς οἰκίας.
(᾽Οφισ).
- Δριμύτσα** (ῆ), εἶδος χόρτου. »
- Δρομίτες** (ὁ), ὀδίτης διαβάτης (Τρ. δεβάτες).
(᾽Οφισ).
- Δρόμο** (ὁ), δρόμος.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Δροπᾶν** (τό), δρέπανον.
(᾽Οφισ).
- Δροπαρίκα** (ῆ), ὑποκορ. τοῦ δροπᾶν.
(᾽Οφισ).
- Δροβᾶν** (τό), πῆλινον ἢ ξύλινον ἀγγεῖον, μέσα εἰς τὸ ὅποιον κᾶμνουσι τὸ βούτυρον.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Δροβαρίκα** (ῆ), ὑποκορ. τοῦ δροβᾶν.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Δροβανοπέτῃ** (τό), δέρμα, δι' οὗ καλύπτουσι

τὸ στόμιον τοῦ ἀγγείου *δρουθάν*, ἵνα μὴ
ῥέσῃ τὸ ὀξύγαλον, ἐν ᾧ τὸ κινουῖσιν.
(^οΟφίς).

Δρουθαρόσ'κοιτο (τό), σπάγγος, δι' οὐ περιδέ-
νουν τὸ δέριμα περὶ τὸ στόμιον τοῦ *δρουθάν*.
(^οΟφίς).

Δρούη (τό), δρύς (δ).

Δροδοκούσκουτσο (τό), ὁ καρπὸς τῆς δρυός.
(Πρβλ. *κούσκουτσο*).
(^οΟφίς).

Δροδοτά (ἡ), τόπος κατάφυτος ἐκ δρυῶν.
(^οΟφίς).

Δυμάρ (τό), δίδυμος πλθ. συνήθως τὰ *δυμά-*
ρα, οἱ δίδυμοι (ἐπὶ ἐμφύχων). Τραπεζ. δι-
δυμάρ.
(^οΟφίς).

Δύρο (ῥ), μία τῶν δώδεκα ὑποδιαίρέσεων τῆς
παιδιάς τῆς καλουμένης *λίτσα* ὁ ἴδιος.
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Δυόσμη (τό), ἡδυόσμος. (Τραπεζ. *δέσ'μ*).
(^οΟφίς).

Δύση (ἡ), δύσις (μέρος τοῦ ὀρίζοντος).
(^οΟφίς).

Δωδεκαήμερο (τό), αἱ δώδεκα ἡμέραι ἀπὸ
τῶν Χριστουγέννων μέχρι τῶν Φώτων. Κα-
τὰ τὴν ἐν ^οΟφεί δοξασίαν, αἱ δώδεκα αὐταὶ
ἡμέραι ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τοὺς μῆνας τοῦ
ἔτους, ἡ πρώτη πρὸς τὸν Ἰανουάριον, ἡ
δευτέρα πρὸς τὸν Φεβρουάριον κτλ. προμη-
νύουσαι τὴν κατάστασιν τῆς ἀτμοσφαιρας
τῶν ἀντιστοίχων μηνῶν. Ἄν λοιπὸν ἡμέ-
ραν τινὰ τοῦ δωδεκαήμερου τούτου ἦναι
συννεφώδης ἡ ἀτμοσφαῖρα, καὶ ἡ τοῦ ἀν-
τιστοίχου μηνὸς θὰ ἦναι τοιαύτη, καὶ τὰ
νάπαλιν. Κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας περιφέ-
ρονται καὶ τὰ φαντάσματα τὰ λεγόμενα
Καρακόντ'οἰλοι.

(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

E.

Ἑβδομάδα (ἡ), ἑβδομάς.
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Ἑγθα (ἡ), ἡ λῆξις τοῦ μηνός. *'Σσ'άουτιου*
τοῦ μηνός *τὴν Ἑγθα* = περὶ τὰ τέλη τοῦ
πρῶτου μηνός.
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Ἑγθαρεία (ἡ), ἀγθαρεία.
(^οΟφίς).

Ἑγλόρη (τ'), κωλόπανον τῶν νηπίων.
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Ἑγθί (ἡ), γουδί.
» »

Ἑγάλεα (ἡ), ἀγκάλη (Τραπεζ. ἀγκάλεα).
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Ἑγκλησία (ἡ), Ἑκκλησία.
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Ἑγλίτρα (ἡ), 1) ἐργαλεῖον ὑφαντικῆς ζύλινον,
ἐφ' οὗ λαμβάνουσι τὸ νῆμα ἐκ τῆς ἀτρά-
κτου καὶ σχηματίζουσι δέματα.
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

2) Εἶδος παιδιάς.
(Ζησινώ).

Ἑγνωμία (ἡ), γνωριμία, τὸ γνωρίζειν τινά.
(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Ἑδρα (ἡ) οἰκία, ἐστία, μόνον ἐν τῇ κατάρᾳ :

ἡ τσοῦται ἡ ἔδρα σ' = νὰ σβυσθῇ ἡ ἐστία,
ἡ οἰκία σου.

(^οΟφίς).

Εἶδωλο (τό), τίθεται κατηγορηματικῶς ἐπὶ
ἰσχνῶν. *Ἐγέντορε εἶδωλο* = ἰσχνανς. Τὸ εἶ-
δωλο νομίζεται ὡς ἰσχνὸν φάντασμα.

(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Εἰκόνα (ἡ), εἰκὼν (ἐκκλ. λέξις).

(^οΟφίς Χρ. καὶ Τραπεζοῦς).

Εἰκοροστάς (τό), εἰκονοστάσιον, μέρος τῆς οἰ-
κίας, ἐνθα κεῖνται αἱ εἰκόνες, καὶ

Εἰκοροστάτι (ἡ), εἰκονοστάσιον.

(^οΟφίς Χρ. καὶ Τραπεζοῦς).

Εἰλλόη (τ'), βέργα νεοκομμένη, ἣν λυγίζουσι
(σουγλίζουσι), ἵνα εὐλύγιτος καταστᾶσα
χρησιμεύσῃ εἰς τὸ νὰ δέσῃ φορτία ἐκ ζύ-
λων κτλ.

(^οΟφίς).

Εἰλίξ'η (τ'), ὁ ἐλικοειδὴς βλαστὸς τῆς κολο-
κύνθης, ἀγγουριᾶς καὶ τῶν παρομοίων.

(^οΟφίς).

Ἐλάβη (τ'), 1) λαβὴς τῶν σκευῶν. (Τρ. λάβη).

2) μετφρ. τὸ ἀνδρικὸν αἰδοῖον.

(^οΟφίς).

- Ἐλάδ'** (τ'), ἔλαιον.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Ἐλαία** (ἡ), ἐλαία (τὸ δένδρον καὶ ὁ καρπός).
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Ἐλιγωροσύνη** (ἡ), βία, γλιγωροσύνη (Τραπεζ. ἐλιγωροσύνα).
(᾽Οφισ).
- Ἐμισ'έα** (ἡ), μέση. ᾽Οδεάν ντο στέκ'εις ἀμπές 'σὴν ἔμισ'έα = διατί στέκεις μέσα εἰς τὴν μέσην. (Τραπεζ. ἡ μέση).
(᾽Οφισ).
- Ἐμροστάδα** (ἡ), νοστιμάδα (ἐκ τοῦ εὐνοστάδα).
(᾽Οφισ).
- Ἐμπα** (ἡ), ἡ ἐναρξίς τοῦ μηνός, αἱ πρῶται ἡμέραι. ᾽Σοὴν ἔμπα καὶ ᾽σὴν ἔγβα = ἰσταμένου καὶ φθίνοντος (μηνός).
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Ἐμπαλί** (τ'), ῥάκος, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει δι' ἐμβάλωμα, ἢ δι' οὐ ἐμβάλωθη ἐνδυμά τι.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Ἐμποδορ** (τ'), ἡ περὶ τὴν ἰδίως οἰκίαν περιοχὴ, τζυτόν τῷ χεραμπόλι, ὁ ἴδε. (Πρβλ. καὶ ὁσπίτ).
(Σαράχω).
- Ἐννεάμερα** (τ'), ἡ ἐννεά ἡμέρας μετὰ τὴν ἑορτὴν τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου μνήμη αὐτῆς.
(᾽Οφισ Χρ. καὶ Τραπεζοῦς).
- Ἐντέρ** (τ'), ἔντερον. (Τραπεζ. ἰντέρ).
(᾽Οφισ).
- Ἐξαδέλφισσα** (ἡ), ἐξαδέλφη (Τρ. ἐξαδέλφοσα) πλθ. τ' ἐξαδέλφρα.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Ἐξαδέλφρο** (ὁ), ἐξαδέλφος πλθ. τ' ἐξαδέλφρα.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Ἐξάι** (τ'), μέτρον χωρητικότητος, μέδιμνος, κότι, περιέχοντος τοῦ ἐν αὐτῷ σιτηροῦ 5 ἢ 6 ὀκάδας. (Τραπεζ. Κότ).
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Ἐξαμο** (ὁ), τὸ μέτρον τοῦ μήκου. ᾽Ἐπαρε τὸν ἔξαμό μ'. ᾽Ρῆμα ἐξαμόνω, ἀπλῶν τὰς χεῖράς μου κυρίως καὶ β' μετρῶ (ἐπὶ μήκου).
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Ἐξαπαδάτ'** (οἱ), μόνον πλθ. οἱ ἐξω ἀπὸ ἐδῶ, τὰ ἐξωτερικά, τὰ φαντάσματα, οἱ διάβολοι κτλ. (ὄνομα ἀναθηματιστικόν).
(᾽Οφισ).
- Ἐξαργο** (ὁ), ἡμέρα ἀργίας, ἔξεργος.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Ἐξάστρα** (τ'), πλθ. ἀστερισμός· ἡ πούλια (Τραπεζ. ἐξίαστρον).
(᾽Οφισ).
- Ἐξόμπλι** (τ'), ὑπόδειγμα, παράδειγμα· ῥῆμα ἐξόμπλιάζω [ἐκ τοῦ Λατ. *exemplum*].
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Ἐξωτερικό** (τ'), φάντασμα γενικῶς.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Ἐρκος** (τό), πλθ. τὰ ἔρκιστα, ἔμπυον [ἔρκος].
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Ἐσ'κία** (ἡ), σκιά. (Τραπεζ. Ἴσκιά).
(᾽Οφισ).
- Εὐκαιρα** (τά), πλθ. μόνον. ᾽Ως οὐσιαστ. τὰ ὑπὸ τὰ πλευρὰ μέρη, τὰ κενὰ ὀστέων. ᾽Ἐρπαξέ μ' ὁ πόρο ἀπ' ἀμπέσ' 'σὰ εὐκαιρα.
(᾽Οφισ).
- Εὐκ'ή** (ἡ), εὐχή. Νάχης τὴν εὐκ'ή μ' = νὰ ἔχης τὴν εὐχὴν μου (εὐχή. Τραπ. εὐχ'ή).
(᾽Οφισ).
- Εὐρακό** (ὁ), ἄνεμος ἐλαφρὸς καὶ θερμὸς, πνέων τὴν νύκτα καὶ αὐγὴν [εὐρος].
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Εὐρημάτj** (τ'), εὐρημα (Τραπεζ. εὐρεμάτ).
(᾽Οφισ).
- Ἐφραγοουτία** (ἡ), αἱ πρῶται πέντε ἡμέραι τοῦ Αὐγούστου, καθ' ἃς δὲν βρέχουν τὰ πανία, ἵνα μὴ σαπίσωσι καὶ δὲν εἰσέρχονται εἰς ἀγρούς, ἵνα μὴ στιγματισθῇ τὸ δέρμα των διὰ λευκῶν σημείων, ἅτινα ἀπλονόμενα κατὰ μικρὸν καὶ καλύπτοντα ἅπαν τὸ σῶμα ἐπιφέρουσι θάνατον. (Τραπεζ. Αὐγουστεάσματα). [Οὕτω φαντάζονται].
(᾽Οφισ).
- Ἐφταπέγαδα** (τ'), πλθ. κύριον ὄνομα πλευρᾶς βουνοῦ τινος ἐν Ζησινῶ, καθ' ἣν ὑπάρχουσιν ἑπτὰ πηγάι.
(᾽Οφισ).

Z.

Ζάγκ'j (τό), σκουριά πρασίνη τῶν ἀγανώτων χαλκίων σκευῶν, ἣτις γεννᾶται, ὅταν μείνη πολὺν καιρὸν ἐν αὐτοῖς φαγητόν, ἐξ οὗ δηλητηριάζεται ὁ ἄνθρωπος· ὅθεν τὸ ῥῆμα *ζαγκοῦμαι*.

(᾽Οφισ).

Ζαγράκ'j (τό), ταῦτόν τῷ *γαβάνα*, ὃ ἴδε. (᾽Οφισ).

Ζγά'lj (τό), εἶδος σιτηροῦ (τὸ τουρκ. *έλίμ*). (᾽Οφισ).

Ζγαλόσκορο (τό), ὁ σπόρος τοῦ *ζγά.λ*. (᾽Οφισ).

Ζγού'j (τό), εἶδος παιδιᾶς, καθ' ἣν ἐμπήγουσιν ἐπὶ πασσάλου ὀριζοντίως δοκὸν καὶ ἀκουμβῶντες περιστρέφονται. [ζυγογύριον]. (᾽Οφισ).

Ζέξι (ἦ), ἡ ἄρθρωσις τῶν ὀστέων. (Σαράχω).

Ζέπυρας (ὀ), ζερταβάς (ζ.). (Σαράχω καὶ Τραπεζοῦς).

Ζέστη (ἦ), ζέστη. (᾽Οφισ).

Ζευ.λιν (τό), πλθ. τὰ *ζευλία*· αἱ ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἀναρτώμεναι βέργαι, δι' ὧν περιδέουσι τοὺς λαιμοὺς τῶν βοῶν. [ζευγλίον]. (Σαράχω).

Ζησιῶ (ἦ), κύριον ὄνομα χωρίου τοῦ ᾽Οφειως. (᾽Οφισ).

Ζιγκάπ'j (τό), εἶδος ἀπιδέας καὶ ὁ καρπός. (᾽Οφισ).

Ζιγρίκ'j (τό), ἀρσενικὸν (δηλητήριον, λ. Τ.). (᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Ζίφωνας (ὀ), ὁ σίφων τῆς θαλάσσης, νεροστρόβιλλος. (᾽Οφισ).

Ζμάς'j (τό), ζύμη, ζυμάρι. (Τρ. *ζουμάρι*). (᾽Οφισ).

Ζμήλα (ἦ), κέδρος, (δ.). (᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Ζμιλάκ'j (τό), σμίλαξ, σπαράγγι. (᾽Οφισ).

Ζμοπίνακο (τό), πινάκιον μέγα, ἐν ᾧ ζυμῶνουςι. (Τρ. *ζύμωτρον*). (᾽Οφισ).

Ζμωτέρ'j (τό), ταῦτόν τῷ *ζμοπίνακο*. (Ἴδε καὶ *πινάκ'j*). (᾽Οφισ).

Ζροίχ' (τό), 1) ὑάλινος μικρὸς κρῖκος· 2) τὸ ὄπισθεν τοῦ λαιμοῦ, ἀύχην. ᾽Οθεν ἡ φρσ. *έρῶξε τὸ ζροίχ'ιν ἀτ* = ἐκλινε τὸν ἀύχένα, ἐμελαγχόλησε. (Τρ. *ζιροίχ'*) [λ. τουρκική]. (᾽Οφισ).

Ζογάρ'j (τό), ζεῦγος. *Ἐγόρασα ένα ζογάρ τσαρῦχ'ια* = ἠγόρασα ἐν ζεῦγος πεδίων. (Τραπεζ. *ζεγάρ*). (᾽Οφισ).

Ζουζάκ'ιν (τό), ταῦτόν τῷ *χ'ειλίτj*, ὃ ἴδε. (Τραπεζ. *ζουζάκ [;]*). (Σαράχω).

Ζουπούρα (ἦ), ὑπενδύτης ἀπὸ τσίτι, τὸν ὁποῖον ἐνδύονται ἐπάνω ἀπὸ τὸ ὑποκάμισον· ζυποῦνι. (᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Ζουρέ'lj (τό), κύρ. ὄνομα χωρίου τοῦ ᾽Οφειως. (᾽Οφισ).

Ζουρκάθ'j (τό), δορκάς (ζ.), καὶ *ζαρκάδι*. (᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Ζουχ'ιν (τό), εἶδος χόρτου. (Σαράχω).

Ζυγόν (τό), ὁ ζυγὸς τοῦ ἀρότρου. (Σαράχω).

Ζῶ (τό), ἡ ἀγελάς· πλθ. τὰ *ζᾶ*. (Τρ. *χτηῆρον*). (᾽Οφισ).

Ζωή (ἦ), 1) ζώή, βίος· 2) κύρ. ὄν. γυναικός. (᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Ζωάρ'j (τό), ζώνη. (᾽Οφισ).

Ζωτογ'έρα (ἦ), ἡ διαζυγίῳ χηρεύσασα γυνή, ἣ ἦς ὁ ἀνὴρ ἀποδημήτης δὲν ἐπέστρεψε πλέον. (᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Η.

<p>Ἡλιο (ὁ), ἥλιος. ("Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).</p> <p>Ἡμέρα (ἡ), ἡμέρα· πλθ. τὰ ἡμέρας. ("Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).</p>	<p>Ἡώρα (ἡ), σκιά, πρὸς τὴν καταφεύγει ὁ ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου φλεγόμενος. (Τραπ. εὐώρα). ("Οφίς).</p>
--	--

Θ.

<p>Θάξ'j (τό), μαστὸς τῶν ζώων· λέγεται καὶ μαστάρ. (Τρ. <i>ιθάξ</i>). ("Οφίς).</p> <p>Θάλασσα (ἡ), πλθ. τὰ θάλασσας· θάλασσα. ("Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).</p> <p>Θαμνί (τό), ἡ λεπτοκαρυὰ (σνκδχ.). ("Οφίς).</p> <p>Θάνατο (ὁ), θάνατος. ("Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).</p> <p>Θανῆ (ἡ), ἡ κηδεία νεκροῦ. ("Οφίς).</p> <p>Θαρακ'εἶο (τό), ὁ προθάλαμος, τὸ μέσον τμημα τῆς ὅλης οἰκίας [θωρακεῖον]· πλθ. τὰ <i>θαρακ'εἶα</i> καὶ <i>θαρακ'εἶωτα</i>. ("Οφίς).</p> <p>Θεῖα (ἡ), θεία, πλθ. τὰ <i>θεάδεια</i>. ("Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).</p> <p>Θεῖο (ὁ), θεῖος, πλθ. οἱ <i>θεῖj</i>. ("Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).</p> <p>Θεμελεῖο (τό), τὸ ἐκ πετρῶν ἐστρωμένον μέρος παρὰ τὴν ἐστίαν, τὸ ὁποῖον εἶναι ὑψηλότερον αὐτῆς καὶ χρησιμεύει ὡς στήριγμα τῶν πρὸς καῦσιν τιθεμένων ἐπὶ τῆς ἐστίας ξύλων, ἵνα οὕτω μακρὰν τῆς στάκτης κείμενα καίωνται εὐκόλως· πλθ. τὰ <i>θεμελεῖωτα</i>. ("Οφίς).</p> <p>Θεμώνj (τό), θημωνία· ὁ σωρὸς ὁ σχηματιζόμενος ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς καταλειφθέντων δεμάτων τῶν ἀραβοσιτίνων στελεχῶν. Σχηματίζουσι δὲ αὐτὸν παρὰ τὴν οἰκίαν, δένοντες τὰ δεμάτια περὶ ἰστὸν εἰς τὴν γῆν ἐμπεπηγμένον, οὕτω δὲ προφυλάττονται ἀ-</p>	<p>πὸ τὴν βροχὴν καὶ χιόνα τοῦ χειμῶνος. Τὰ στελέχη ταῦτα δίδουσιν εἰς τροφήν τῶν ἀγελάδων. ("Οφίς).</p> <p>Θερεκ'ιν (τό), ἄνθος χρησιμεῖον ὡς φάρμακον. (Σαράχω).</p> <p>Θερεακ'ι (τό), θηρακίον φάρμακον. (Τραπ. <i>θερεακίρ</i>). ("Οφίς).</p> <p>Θέρο (ὁ), Ἰούλιος (μῆν). ("Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).</p> <p>Θηνοποδίτσα (ἡ), εἶδος χόρτου. ("Οφίς).</p> <p>Θηρίο (τό), θηρίον. (Τρ. <i>θερίον</i>). ("Οφίς).</p> <p>Θοκάριν (τό), ταῦτὸν τῷ <i>θροκάρ</i>. (Σαράχω).</p> <p>Θροκάρj (τό), χάλκινον πτυάριον διὰ μετακόμεσιν ἀνθράκων ἐν τοῖς μαγειρείοις. (Τρ. <i>θρακάλ</i>). (Ζησιώ).</p> <p>Θρονί (τό), ἐδώλιον, καθέκλα ἔχουσα δι' ἀκούμβισιν ξύλα. Ἴδε καὶ <i>σαμνί</i>. ("Οφίς).</p> <p>Θυμνεάμα (τό), θυμίαμα, λίβανος. (Τραπ. <i>θυμιαμαρ</i>). ("Οφίς).</p> <p>Θυμνεατό (τό), θυμιατόν. (Τρ. <i>θυμιατόν</i>). ("Οφίς).</p> <p>Θώπεκας (ὁ), θῶς, τσακάλι· πλθ. οἱ <i>θωπεκάτj</i>.</p>
---	---

I.

- Ἰδεαστήρα** (ἦ), ἐργαλεῖον ὑφαντικῆς, τὸ ἐκ ξύλων κατασκευάσμα, ἐν ᾧ περῶσι διὰ τῶν ὀπῶν αὐτοῦ καὶ τῶν καλαμῶν βεργία, κατόπιν ἐκτυλίσσοντες συγχρόνως τὸ νῆμα ἐφ' ὅλων τῶν καλαμῶν σχηματίζουσι τὸν στήμονα. Τοῦτο λέγεται *ιδιάζω*.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Ἰδροκάμματα** (τά), αἱ ἐκ τοῦ ἰδρώματος ἐπὶ τοῦ δέρματος σχηματιζόμεναι φυσαλίδες· πλθ. μόνον. (Τρ. τὰ *ιδρατῆρας*).
(᾽Οφισ).
- Ἰδρωμα** (τό), ὁ ἰδρῶς καὶ τὸ ἰδρώνειν· πλθ. τὰ *ιδρώματα*.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Ἰδροφοῖρα** (ἦ), ἡ ἐκ τοῦ ἰδρώτος γεννωμένη φθεῖρα.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Ἰριτισολόγ'ιν** (τ'), εἶδος χόρτου.
(Σαράχω).
- Ἰπρίκ** (τ'), προχύτης, ἱμπρίκι (λ. τουρκική. Τραπεζ. *ἐμπρίκ*).
(᾽Οφισ).
- Ἰρο** (ὀ), ἱρίς. οὐράνιον τόξον. (Τραπ. ὁ *τα-ραήλτε*). Ἰρό μ', ἰρό μ', τσάμ' τ' οὐράδι σ' = Ἰρίς μου, ἱρίς μου, κόμη (μου) ἢ οὐρά σου, δηλ. ὡς τὴν οὐράν σου, ὡς τὸ μῆκος σου μακρὰ νὰ γείνη ἢ κόμη μου. Τοῦτο προσφωνοῦσιν αἱ κόραι πρὸς τὴν ἱριδα, ὁσάκις τὴν βλέπωσιν.
(᾽Οφισ).
- Ἰφτυὰρ** (τ'), πτυάριον, πλθ. τ' *ιφτυάρεα*.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

K.

- Καβιδερή** (ἦ), ὄρνιθών.
(Ζησινώ).
- Καβίλλα** (ἦ), σιφωνῶδες ξύλον ἀντὶ στροφίγ-γος χρησιμεῖον εἰς τὸ γουρνί, ὃ ἴδε ἐν τῇ σημασίᾳ. (Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ *cavella*).
(᾽Οφισ).
- Καγκάδῃ** (τό), πᾶν σγουρὸν πρᾶγμα.
(᾽Οφισ).
- Καγκαλίδῃ** (τό), ταῦτὸν τῷ *καγκάδῃ*. ᾽Οθεν ἐπίθετον *καγκαλιδεῖρῃ*.
(᾽Οφισ).
- Καγκάρα** (ἦ), κώνωψ.
(Σαράχω).
- Καγκ'έλι** (τό), ταῦτὸν τῷ *κουρκαρτσέλι*.
(᾽Οφισ).
- Καθαρὰ** (τά), (κατ' ἔλλειψιν τοῦ ἄλευρα) τὰ σίτινα ἄλευρα, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ἀρ-βοσίτινα.
(᾽Οφισ).
- Καιετὰρ** (τό), σειρήτιον, γαιτάνιον.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Κάκαλο** (τό), καὶ πλθ. τὰ *κάκαλα*, οἱ ὄρ-χεις μετὰ τοῦ ἰσχίου.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Κακαλοφάγας** (ὀ), εἶδος κάμπης, πρασίνης καὶ τριχωτῆς, ἐπὶ δένδρων διατρωμένης.
(᾽Οφισ).
- Κακοκ'αιρία** (ἦ), κκοκαίρια, ἡ πρὸς βροχὴν ἢ χιόνα τείνουσα ἀτμοσφαῖρα.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Καλαδάρῃ** (τό), καλώδιον, χονδρὸν σχοινοῦν. (Τραπεζ. *χαλάτ*).
(᾽Οφισ).
- Καλάθῃ** (τό), κάλκθος, κόφινος.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Καλαθίκα** (ἦ), ὑποκορ. τοῦ *καλάθῃ*. (Τρα-πεζ. *καλαθόπον*).
(᾽Οφισ).
- Καλάμῃ** (τό), κάλαμος, ἐφ' οὗ περιτυλίσσουσι τὸ νῆμα.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Καλαμάδραγτο** (τό), ἡ ἄτρακτος τοῦ τροχοῦ, δι' ἧς περῶσι τὸν κάλαμον καὶ κλώθοντες

- τὸν τροχόν, λαμβάνουσιν ἐκ τῆς ἀνέμης τὸ νῆμα ἐπὶ τοῦ καλάμου.
(*Οφίς).
- Καλαμίκια** (ἡ), ὑποκορ. τοῦ *καλάμῃ*, ὅπερ ἴδε (Τραπεζ. *καλαμόπορ*).
(*Οφίς).
- Κάλαρδα** (τά), πληθ. μόνον· πρωτοχρονιά, ἡ πρώτη Ἰανουαρίου, ὅθεν *καλαρδάρης* = Ἰανουάριος. Τὴν πρώτην τοῦ ἔτους μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐκκλησίας εἰς ἐκάστην οἰκίαν εἰσέρχεται παιδίον τι, εὐχόμενον τὰ ἐξῆς: *Κάλαρδα καὶ καλοχρονιά, ἀγούρα παιδία, θελυκὰ μουσκάρα ἴσὸ κατώγῃ*· οὗτοι δὲ τῷ διδούσι πέντε παράδες ἢ δέκα, ἢ ψωμί μὲ βούτυρον.
(*Οφίς).
- Καλαρδάρα** (ἡ), κύρ. ὄνομα ἀγελάδος γεννηθείσης κατὰ τὸν *καλαρδάρη*.
(*Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Καλαρδάρης** (ὁ), Ἰανουάρ. (Τ. Καλανδάρης).
(*Οφίς).
- Καλέκα** (ἡ), μοσχάριον θηλυκόν· τὸ ἀρσενικόν λέγεται *βουϊδέκο*. Ἡ λέξις παρήχθη ἐκ τῆς λέξεως *καλέ, καλέ, καλέ*, ἃς λέγουσι πρὸς τὰς ἀγελάδας ἐλαύνουσαι αὐτάς. Ἐν Τραπεζοῦντι λέγουσι *κέλε, κέλε*, τὸ κ προφέρεται ὡς τὸ τουρκ. *ῶ* πρὸ τοῦ φθόγ. *ε*.
(*Οφίς).
- Καλόγραφα** (ἡ), καλογρηά, μοναχή.
(*Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Καλόερο** (ὁ), καλόγηρος, μοναχός.
(*Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Καλοκ'αίρῃ** (τό), καλοκαῖρι.
(*Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Καλόμηνο** (ὁ), Μάϊος. (Τραπεζ. *καλομηνάς*).
(*Οφίς).
- Καλωσύνη** (ἡ), 1) χάρις, εὐεργέτημα· 2) μτφ. ὁ εὐδιος ὀρίζων. Ἡλεος *καλωσύνη*, φράσ. ἐπὶ εὐδίου οὐρανοῦ. (Τραπεζ. *καλωσύνεα*).
(*Οφίς).
- Καμμένα** (ἡ), κατ' ἀποβολὴν καὶ ἀφομοίωσιν ἀντὶ καλομένα. Μάμμη. Κλητικὴ *καμμά*, κατ' ἀποκοπὴν τοῦ *να* (Τραπεζ. *καλομένα*).
(*Οφίς).
- Καμάρα** (ἡ), τὸ ἄνωθεν τῆς θύρας κμαρωτόν.
(*Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Κάμασι** (ἡ), 1) ἡ ἐργασία (σπανίως)· 2) ἡ ἡλακάτη, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς λέξεως *ρίκα*, ἥτις μετφρ. σημ. τὸ ἀνδρικὸν αἰδοῖον.
(*Οφίς).
- Καματερό** (ὁ), ἡμέρα ἐργάσιμος, ἀντιθέτως πρὸς τὸ *Ἐξαρῖο*. (Τραπεζ. *ἔπεργος*).
(*Οφίς).
- Καματηφόρῃ** (τό), καὶ πληθ. τὰ καματηφόρα. Αἱ ὀπαὶ τῆς κυψέλης, δι' ὧν εἰσέρχονται καὶ ἐξέρχονται αἱ μέλισσαι. Ὁ πληθυντικὸς κάμνει τὰ *καματήρα*.
(*Οφίς).
- Κάμμα** (τό), λύπη, καῦμός.
(*Οφίς).
- Καμμύσῃ** (τό), ὑποκάμιτον, πλ. τὰ *καμμύσα*.
(*Οφίς).
- Κάμπο** (ὁ), πεδῖον, πᾶν ἐπίπεδον μέρος.
(*Οφίς).
- Καμπο'έρασο** (τό), χαμοκέρασον, φράγουλα. (Τραπεζ. *χαμοκέρασον*).
(*Οφίς).
- Καμ'ψί** (τό), μάστιξ, ἥτις εἰς τὰ παιγνίδια εἶναι μανθῆλιον κεκλωσμένον.
(*Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Κανάτοῃ** (τό), εἶδος χόρτου.
(*Οφίς).
- Καννάβῃ** (τό), κάνναβι. »
Κανναβάτῃ (τό), εἶδος ἀπιδέας, καὶ ὁ καρπὸς ὅστις ὠριμάζει συγχρόνως μὲ τὸν θερισμὸν τοῦ καννάβεως.
(*Οφίς).
- Κανναδόσπορο** (τό), ὁ σπόρος τοῦ καννάβεως.
(*Οφίς).
- Κανναδόχτερο** (τό), κτεῖς, κτένι ξύλινον, δι' οὗ κτενίζουσι τὸ κάνναβι.
(*Οφίς).
- Κανδήλα** (ἡ), κανδήλα.
(*Οφίς Χρ. καὶ Τραπεζοῦς).
- Κανδηλάφτες** (ὁ), κανδηλάπτης.
(*Οφίς Χρ. καὶ Τραπεζοῦς).
- Καρτοῖ** (τό), πᾶς καρπὸς ἐντὸς σκληρῶν φλοιῶν, ὡς ὁ τοῦ καρύου, λεπτοκαρύου κτλ.
(*Οφίς).
- Καπαλῖκ** (τό), σκέπη ἐκ μαλλίνου τάπητος (Τουρκ. *κετσέ*) τῶν ποιμένων [λ. Τουρκ.]
(*Οφίς).
- Καπάνι** (τό), λόφος, ὁ πετρώδης μάλιστα.
(Σαράχω).
- Καπάνῃ** (τό), βουνόν, (Σαρ. *φαχ'*) [λ. τ.]
(Ζησινώ).
- Κάπαρο** (τό), εἶδος χόρτου μὲ φύλλα μικρὰ καὶ στρογγύλα.
(*Οφίς).

Κατὸ (ὁ), ὁ καπνὸς (τῶν ξύλων, ὄχι καὶ ὁ ταμβάκος).

(^οΟφισ).

Κατότα (ἡ), 1) ἐπανωφόριον μέγα· 2) ἐν τοῖς πικυιδίοις, ὅταν νικήσῃ τις, λέγει ἐποῖκα καπὸτ· νίκη.

(^οΟφισ).

Καράβῃ (τό), πλοῖον.

»

Καραβάνα (ἡ), βρακί τῶν ἀνδρῶν ἐκ βεθαμμένου ἀμερικανικοῦ (Τραπζ. καραβόνα).

(^οΟφισ).

Καραβόπισσα (ἡ), ἡ κοινὴ πίσσα, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἀλατόπισσα, ἣν λέγουσι καὶ πίσσαν.

(^οΟφισ).

Καρακόντ'ι.λο (ὁ), πλθ. οἱ καρακόντσιοι=καλικίντσαροι, φαντάσματα περιφερόμενα, ὡς νομίζεται, κατὰ τὸ δωδεκάημερον, ἀπὸ τῶν Χριστουγέννων μέχρι τῶν Φώτων, ὅτε ρωτιζόμενοι ἐξαφνίζοντι. Πηριστῶνται δὲ ὡς λευκοὶ ἢ μέλανες καὶ προξενουσι φόβον διὸ καὶ δὲν τολμῶσι νὰ περιφέρωνται ἐν καιρῷ νυκτὸς οἱ Χριστιανοὶ τοῦ ^οΟφως· [ἡ λέξις Τουρκικὴ, σύνθετος ἐκ τοῦ καρά=μέλας καὶ κοττο'ολόζ=φάντασμα, μασκαρῆς. ^οΟθεν καὶ ἡ ἐν Ἑλλάδι λέξις Καλικίντσαρος].

(^οΟφισ).

Καρακότις (τό), 1) τὸ πηδᾶν μ' ἓνα πόδα· 2) εἶδος παιδιᾶς τῶν ἀρρένων· μονοποδισμός.

(^οΟφισ).

Καρατέα (ἡ), κοφίνιον δι' ἐνθεσιν τῶν ἐργαλείων, δι' ὧν κατεργάζονται τὸ κάνναβι, κτενίζουσι δηλ. κόπτουσι, βουρτζίζουσι κτλ. λέγεται καὶ ρτενιστερό.

(Ζησινώ).

Καράστρα (ἡ), τ' ἐποῦ κᾶ ἡ καράστρα καὶ τ' ἐπᾶρ ἡ καράστρα. Δύο τῶν δέκα ὑποδικιρίσεων τῆς παιδιᾶς λίτσα, ὃ ἴδε. Κατὰ ταύτας σύρουσι τὰ πέντε πετράδια πρὸς τὰ ἄνω ὀλίγον, καὶ στρέφουσι τὴν χεῖρα ἵνα τὰ δεξιῶσι ἐπ' αὐτῆς. Τ' ἐπουκᾶ ἡ καράστρα κατέχει τὴν α' θέσιν, καὶ τ' ἐπᾶρ ἡ καράστρα τὴν ε' τῶν ὑποδικιρίσεων. Παίζεται ὑπὸ τῶν κρησιῶν. (Τραπζ. χ'ερίτσα). [Παράγεται ἐκ τοῦ ῥήματος καρῶ, καρῆς, καρῆ, ὅπερ λέγεται, ὅταν πρᾶγμα τι συρόμενον μακρὰν δὲν καταπίπτῃ, ἐμποδισθὲν ὑπὸ δένδρου ἢ οἰκίης κτλ. Ἐκαράσε λοιπὸν σημαίνει: ἐμεινεν ὑψηλὰ καὶ δὲν κατέπεσε· τὸ ῥῆμα

ἔχει καὶ ἄλλην σημασίαν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τοῦ παρόντος].

(^οΟφισ).

Καρβώρῃ (τό), κάρβουρον.

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Καρδιά (ἡ), 1) καρδιά· 2) σκιδχ. τὸ στῆθος· 3) μετφρ. ὁ σωλὴν τῶν δένδρων, κλάδων κτλ. (ἴδε καὶ σιφώρῃ), ὁ μυελὸς τῶν ὀστέων. (Τραπζ. τὸ χῶρ).

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Καρδογού.λεαρο (τό), πρόκάρδιον, ἡ κατὰ τὴν καρδιακὴν χώραν τοῦ ἐπιγαστρίου κοιλότης.

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Καρκουτσέλι (τό), ταῦτὸν τῷ κουρκαντσέλι.

(^οΟφισ).

Καρμαλέκα (ἡ), τὸ ζεῦγος τῶν κεφαλῶν τοῦ ἀραβοσίτου (ἴδε βόκα), τὸ ὅποιον δένουσι διὰ τῶν φύλλων τῶν ἀφοῦ τὰ ἀνοίξωσι, καὶ τὸ κρεμῶσιν, ἵνα ξηκνθῶσι καὶ χρησιμεύσωσιν ὡς σπορά. Τοιαῦτα, ἐκλέγοντες τὰ χονδρούς κόκκους ἔχοντα, κᾶμνουσι πολλά.

(Σαράχω).

Καρμάνα (ἡ), ταῦτὸν τῷ ἐπομένῳ.

(Σαράχω).

Καρμενέτσα (ἡ), ἄτρακτος ἔχουσα κατὰ τὸ μέσον πτερά, τὴν ὅποιαν μεταχειρίζονται ἄνδρες, ὅταν θέλωσι νὰ γνέθωσιν. (Τραπζ. καρμενέτσα).

(Ζησινώ).

Καροές (τό), εἶδος χόρτου μὲ λεπτὰ καὶ ἐπιμήκη φύλλα.

(^οΟφισ).

Καρύβῃ (τό), καρυὰ καὶ κάρυον.

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Καρυδοτσέπ.λι (τό), ὁ φλοιὸς τοῦ καρύου.

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Κασμάτοῖ (τό), εἶδος θάμνου.

(^οΟφισ).

Κάστινο (τό), καστανέα καὶ ὁ καρπός.

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Καστανοτσέπ.λι (τό), φλοιὸς καστάνου.

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Καστανῶνα (ἡ), καστανῶν.

(^οΟφισ).

Κάστρο (τό), φρούριον, τεῖχος. (Τραπ. τὸ κάστρον).

(^οΟφισ).

Κάτα (ἡ), γάτα, πλθ. τὰ κάτας.

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Κατάρρα (ή), κατάρρα, πληθ. τὰ κατάρρας.
(᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Κατερή (ή), τὸ ζεστὸν ὕδωρ, τὸ ὁποῖον ἀναμιγνύουσι μὲ στάκτην, καὶ ἀφ' οὗ αὕτη κατακαθίστη, πλύνουσι διὰ τοῦ ὕδατος τὰ ἐνδύματα, οὕτω δὲ λευκαίνονται. Τὸ ῥῆμα *κατερίζω*, ὅπερ κυρίως λέγεται ἐπὶ ὕδατος καταρισθέντος ἐκ τῆς κατακαθιστάσης λάσπης.
(᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Κατολέγῳ (ὁ), ὁ γάτος, ὁ ἄρρην, πληθ. οἱ *κατολέγῃ* καὶ οἱ *κατολεγιάντῃ*.
(᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Κατοπούλ (τό), γατάκι. » »

Κατουρέτσῃ (τό), οὔρον, κάτουρον.
(᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Κατουρέτσῃς (ὁ), ὁ κατουρούμενος ἐν τῇ κλίνῃ. *Κατουρέτσῃ ῥαμαντάν*, τὰ *πιπίλεα σ' ἰσὸ τηγάνῃ*, τρώει ἢ πεθερά *σ' καὶ κλάνῃ* (ῥαμαντάν=; πεπίλεα= ὄρχεις, κλάνῃ = πέρδεται). Τοῦτο λέγεται ὑπὸ τῶν παιδίων πρὸς τὸν κατουρούμενον συνηλικιώτην.
(᾽Οφίς).

Κατσάνῃ (τό), ταῦτὸν τῷ *κοιλοπέτσῃ*, ὁ ἴδε.
(᾽Οφίς).

Κατσάτα (ή), τὸ μέτωπον. (Τρ. τὸ *κατσίν*).
(Ζησινώ).

Κατσέιν (τό), ταῦτὸν τῷ *κατσάτα*.
(Σαράχω).

Κατσιμαλι (ή), καὶ *κατσιμαλι* καὶ *κατ' ἀποκοπὴν κασιμίῃ*, ἀλλ' αὕτη μόνον ἐν τῇ φράσει: Ἡ *κασιμίῃ* μὲ τὸ *χουλεὰρ φαῖσκᾶται*. Ὀμίγη, καταχνηά. (Ἡ *καταχνηά* μὲ τὸ *κουτάλι* τρώγεται ἐπὶ πυκνῆς ὀμίγλης. Τρ. *δύσα*, ή).
(᾽Οφίς).

Κατωγόπορτο (τό), ἡ θύρα τοῦ κατωγείου, μάνδρας, ἣτις εἶναι κάτω εἰς τὴν οἰκίαν.
(᾽Οφίς).

Κατώει (τό), κατώγειον, μάνδρα. (Τρ. *μαντρίν*).
(Ζησινώ).

Κατωθύρῃ (τό), κατώφλιον τῆς θύρας.
(᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Κατωσὺλ (τό), ὁ, τι λαμβάνει τις ἀπὸ κάτω πεσμένον καὶ πρόστυχον, οἷον ἐπὶ ὀπωρικῶν, ἐπὶ φαγητοῦ κτλ. (Τρ. ἐπὶ ὀπωρικῶν *πρεμάτῃ*) ἐκ τοῦ κάτω καὶ *συλεύω*=σφογγίζω, *συνάζω* (λ. Τουρκ.).
(᾽Οφίς).

Κατωχῶρ (τό), κύριον ὄνομα χωρίου τοῦ ᾽Οφ.

Καυκάλιν (τό), πᾶν κοιλώμα, ἰδίως τὸ ὑπὸ τὸ γόνυ ἰγνύα.
(Σαράχω).

Καυκουλίκα (ή), πᾶν κοιλώμα.
(Ζησινώ).

Καυκ'ίκα (ή), ταῦτὸν τῷ *καυκουλίκα*.
(Ζησινώ).

Καυκ'ιν (τό), ποτήριον εὔρηται καὶ *καυκίν* (ἴδε ἐν τῇ λ. *ταβάρα*).
(᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Καφέκα (ή), χαλκοῦν σκεῦος μικρὸν δι' ὕδωρ φέρον λαβίδα καὶ σκέπασμα, τὸ τουρκικὸν *κρουκζοῦμ*. Ἡ λέξις ὑποκορ. τὸ μέγα λέγεται *κουκοῦμ*.
(᾽Οφίς).

Καφουλίῃ (τό), βιάτος, ἄκανθα περιπεπλεγμένη.
(᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Κάψῃ (ή), ὁ κύσων. *Ντὸ πολλὰ κάψῃ σήμερο*=τί πολὺς κύσων εἶναι σήμερον.
(᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Κερετῃ (ή), μέγα δρέπανον, δι' οὗ θερίζουσι χόρτα.
(᾽Οφίς).

Κεγριπάρι (τό), ἤλεκτρον, κεχρί (λ. τουρκ.).
(᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Κλαδὶ (τό), κλάδος, κλώνος.
Κλεθράπῃ (τό), εἶδος ἀπιδέας καὶ ὁ καρπός.
(᾽Οφίς).

Κλεθρί (τό), εἶδος δένδρου, ἐν τῇ ἀρχαίᾳ *κλήθρα*.
(᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Κλεθρώνα (ή), τόπος κατάφυτος ἀπὸ κληθρας, κλεθρία.
(᾽Οφίς).

Κλεθρωτῃ (ή), ταῦτὸν τῷ *κλεθρώνα*.
(᾽Οφίς).

ΣΗΜ. Ἡ περιεκτικὴ κατάληξις *ωνα* καὶ *ωτη* ἀντικαθιστᾶ τὴν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ *ων*.

Κλειδὶ (τό), κλειδίον. (Τρ. καὶ *ἀνοιγάρ*).
(᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Κλειτῶ (ή), κύριον ὄνομα χωρίου ἐπὶ τῶν ὀριων τοῦ ᾽Οφειως καὶ τῆς Ῥιζοῦντος.
(᾽Οφίς).

Κλέφτης (ὁ), κλέπτης. (Τρ. ὁ *κλέφτης*).
(᾽Οφίς).

Κλέφτρα (ή), τὸ θηλυκὸν τοῦ κλέφτης. (Τρ. *κλέφτρα*).
(᾽Οφίς).

Κλιβάνιν (τό), κλίβανος, λάκκος κατὰ γῆς ἐν

τῆ οἰκίᾳ, ἐν ᾧ ἀνάπτουσι τὸ πῦρ τὸν χει-
μῶν· (ἐν Κρώμνῃ κλιθεάν·).
(Σαράχῳ).
Κλωστήρ (τό), τὸ καὶ ποδέσῃ, ὃ ἴδε.
(Ζησινώ).
Κλωστέριν (τό), ἄτρακτος μεγάλη, ἣν κλώ-
θουσιν ἐπὶ τοῦ γόνατος.
(Σαράχῳ).
Κνωδία (ἡ), κνιδέα, τσουκνίδα. (Τρ. κινθέα).
(᾽Οφικ).
Κόγξα (ἡ), ταῦτόν τῷ γόγξα, ὃ ἴδε.
(᾽Οφικ).
Κόῃ (τό), τὸ σῶμα (τοῦ ἀνθρώπου). *Νὰ σέ-
πται τὸ κόῃ σ' (κατάρ· νὰ σαπῆ τὸ σῶ-
μά σου. Τρπζ. κορμίν).*
(᾽Οφικ).
Κοθί (τό), 1) ἡ ρίζα τοῦ λαχάνου· 2) ἐπιθ.
κοθῆς λέγεται ὁ πρόκριτος, ὁ πλούσιος.
(᾽Οφικ).
Κοκα (ἡ), ῥάβδος τῶν γερόντων, φέρουσα ἄ-
νωθεν ξύλον ὀριζοντίως, ἐφ' οὗ ἀκουμβῶσιν
οἱ γέροντες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. (Τρπζ. μα-
μίλα).
(᾽Οφικ).
Κοκλογότοῃ (τό), ὅστοῦν μέγα ὅποιονδήποτε.
(᾽Οφικ).
Κοκνίτσα (ἡ), μαλλίνη γυναικεία ἐμπροσθοδέ-
ση, ἐρυθρᾶ. Αἱ πλείσται γυναῖκες δένουσι
ταύτην ὀπισθεν, καθῆκει δὲ μέχρι ποδῶν.
(Ζησινώ).
Κοκ'ι (τό), κόκκος τῶν σιτηρῶν.
(᾽Οφικ).
Κοκ'ὺμπελο (τό), δαμασκηνέα καὶ δαμάσκη-
νων. Ἐν Τρπζ. κοκκύμελον [Ἐν τῇ ἀρχ.
κοκκύμηλον].
(᾽Οφικ).
Κοκ'ιράδα (ἡ), ὁ κρόκος τοῦ αὐγοῦ.
(᾽Οφικ).
Κοκ'υραλοῦκ (τό), ἀφρη. τοῦ οἰκοκύρης· (ἡ
κατάλ. τουρκ).
(᾽Οφικ).
Κόλασῃ (ἡ), κόλασις, ἡ μετὰ θάνατον αἰώ-
νος κόλασις. (Τρπζ. ἡ κόλασι).
(᾽Οφικ Χρ.).
Καλιωτούρα (ἡ), εἶδος χόρτου ἢ μᾶλλον βᾶ-
του, τοῦ ὁποίου οἱ ἀκανθώδεις καρποὶ εὐ-
κόλως κολλῶνται ἐπὶ τῶν παρερχομένων,
ἅμα ἐγγιχθῶσιν.
(᾽Οφικ).

Κολογ'ύθῃ (τό), ἡ κολοκύνθη καὶ ὁ καρπός.
(᾽Οφικ).
Κολογ'υθάπῃ (τό), εἶδ. ἀπιδέας καὶ ὁ καρπός.
Κολογ'υθοβλιάσταρο (τό), ὁ βλαστὸς τῆς κο-
λοκύνθης.
(᾽Οφικ).
Κολογ'υθοεῖλιχο (τό), ὁ ἐλικοειδῆς καὶ περι-
τυλισσόμενος εἰς παρεμπεπηγμένα ξύλα βλα-
στὸς τῆς κολοκύνθης. (Πρβλ. εἰλικ'ῃ).
(᾽Οφικ).
Κολογ'υθόσπορο (τό), ὁ σπόρος τῆς κολο-
κύνθης.
(᾽Οφικ).
Κολογ'υθοσέπῃ (τό), ὁ φλοιὸς τῆς κολοκύνθ.
(᾽Οφικ καὶ Τραπεζοῦς).
Κόλυθα (τά), μόνον πληθ. κόλυθα (Τρ. κόλθα).
(᾽Οφικ).
Κομάσῃ (τό), εἶδος θάμνου φέρων ἄνθος πορ-
φυροῦν. [Κόμπρος].
(᾽Οφικ).
Κομαρωτή (ἡ), τόπος κατάφυτος ἀπὸ κόμαρα.
(᾽Οφικ).
Κοντάκ'ῃ (τό), τὸ νεογέννητον βρέφος περι-
τετυλιγμένον διὰ πχνίων κατ' ἰδιάζοντα
κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τρόπον. (Τρπζ.
κουντάκ).
(᾽Οφικ).
Κορτοῦ (ἡ), κύριον ὄνομα χωρίου.
(᾽Οφικ).
Κορτύλῃ (τό), κονδύλιον γραφῆς.
(᾽Οφικ).
Κοπάλῃ (τό), 1) πᾶν δι' οὗ κοπανίζουσιν. Ἴ-
διως ὁ δι' ὕδατος κινούμενος κόπανος, δι' οὗ
κοπνίζουσι τὸ κάνναβι· 2) τὸ γουδοχέρι.
(᾽Οφικ).
Κοπίδῃ (τό), ἀφ' οὗ κοπνισθῆ τὸ κάνναβι,
τὸ κόπτουσι διὰ πριονίου μικροῦ εἰς μικρό-
τερα μέρη, τὰ ὅποια δένουσιν ἕκαστον χω-
ριστά· ταῦτα τὰ δέματα ὀνομάζονται κο-
πίδα.
(᾽Οφικ).
Κοπρωγαροτόπι (τό), τὸ παρὰ Ζησινώταις
γεασμερεῖο, ὃ ἴδε.
(Σαράχῳ).
Κόρδα (ἡ), 1) χορδή· 2) κόρυζα (ζωύφιον).
λέγεται καὶ κόρζα.
(᾽Οφικ).
Κόρζα (ἡ), κόρυζα (ἴδε κόρδα).
(᾽Οφικ).
Κορκότη (τό), κουργούτι, χονδροαλεισμένος ἀ-
ραβόσιτος ἢ σίτος ἢ κριθή. (Τρ. κορκότον).
(᾽Οφικ).

Κορχ'ίδιν (τό), αἶγαγρος.

(Σαράχω).

Κορμερό (τό), ἡ κυψέλη τῶν μελισσῶν, ὀνομασθεῖσα οὕτω, διότι κατασκευάζεται ἐκ κορμοῦ δένδρου. Ἴδε τὸ ἐπόμενον.

(Ζησινώ, Μωαμ).

Κορμι (τό), 1) ὁ κορμὸς δένδρου ἢ τμηθὲν κυλινδρικὸν τεμάχιον αὐτοῦ, καὶ ἐν γένει πᾶν κυλινδρικὸν καὶ χονδρὸν ξύλον.

(Σαράχω).

2) Ἡ κυψέλη τῶν μελισσῶν, κατασκευαζομένη ἐκ κυλινδρικοῦ τεμαχίου κορμοῦ δένδρου, τὸ ὁποῖον σκάπτουσι κυλινδρικῶς ἔσωθεν, καὶ εἰς τὰ δύο ἄκρα προσαρμολοῦσιν σανίδας. Λέγεται καὶ *κορμερό*.

(Ζησινώ).

Κόρτσj (τό), τεμάχιον σκνίδος οἰονδήποτε.

(Ὅφισ).

Κορτσοπού.λj (τό), ὑποκορ. τοῦ *κόρτσj*, ὁ ἴδε.

(Ὅφισ).

Κορφή (ἡ), κορυφή. (Ἐν Ὅφει μόνον ἡ κορυφή δένδρου ἢ βουνοῦ, ὄχι καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ὡς ἐν Τραπεζ.).

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Κορώνα (ἡ), 1) κορώνη· 2) κατηγορηματικῶς πρὸς τὰς γυναῖκας ἐπὶ κατάρτας, διότι ἡ κορώνη εἶναι μαύρη. *Κορώνα* (ὑπον. νὰ γίνεσαι) = μαύρη νὰ γείνης ὡς τὴν κορώνην, δηλ. νὰ στερηθῆς τὸν ἄνδρα σου καὶ νὰ λυπηθῆς.

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Κορωνίδj (τό), κορωνίς σιδηρᾶ, δι' ἧς κλείουσι τὴν θύραν.

ο———λ

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Κόσμο (ὁ), 1) κόσμος· 2) ἐπὶ πλήθους. Συνήθως ἐν Ὅφει λέγεται τουρκ. τουγγιάς.

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Κοσσάρα (ἡ), ὄρνις, κόττα.

(Ὅφισ Χρ. καὶ Τραπεζοῦς).

Κοσσαροπού.λj (τό), ὁ νεοσσὸς τῆς ὄρνιθος, κοττόπουλον.

(Ὅφισ).

Κόστακας (ὁ), τέττιξ, ἀκρίς, πληθυντικ. οἱ *κοστακάρτζ* (Τραπεζ. ὁ *τσ'ιχρίτεον*).

(Ὅφισ).

Κόσφας (ὁ), κόσφυος (πτ.) πλθ. οἱ *κοσφάρτζ* (Τραπεζ. ἢ *κόσφα*).

(Ὅφισ).

Κοσ'κί.νj (τό), κόσκινον, σῆττα.

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Κοσ'κιοτρί.πj (τό), τρύπα τοῦ κόσκινου. Ἴδε τὴν λέξιν *ταβάρα*.

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Κότj (τό), κότι, ταυτὸν τῷ *ἐξάι*, ὁ ἴδε.

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Κότσα (ἡ), πτέρνα· πλθ. τὰ *κότσας*. (Τραπεζ. τὸ *κότς*).

(Ὅφισ).

Κοτσόπορτο (τό), εἰς τινὰς οἰκίας ἢ θύρα φέρει καὶ δευτέρον θυρόφυλλον κοντότερον, ὅπερ λέγεται *κοτσόπορτο*.

(Ὅφισ).

Κοτσόφ.λαρο (τό), τὸ παρὰ Ζησινώταις *σταμροτάτες*, ὁ ἴδε. (Πρβλ. καὶ *ὄφ.λάρj*).

(Σαράχω).

Κουβάρj (τό), τολύπη, κουβάρι.

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Κουβέ.λj (τό), πλθ. τὰ *κουβέ.λεα*. Μετὰ τὸν θερισμὸν τοῦ κωννάβειος, ἀφίνουσι τὰ ἀρσενικά, τὰ ἔχοντα δηλ. σπόρον, ἅτινα ὀνομάζονται *κουβέ.λεα*.

(Ὅφισ).

Κουγκουᾶς (ὁ), εἶδος θωός, ἢ παρόμοιον τι ζῶον, τὸ ὁποῖον ἀφανίζει κατατρώγον τὸν ἀρβόσιτον.

(Ὅφισ).

Κουγκού.σ'j (τό), πλθ. τὰ *κουγκού.σ'εα*. Πέδιλα ἐξαγόμενα ἐκ τοῦ δέρματος τοῦ πρὸς τὸ γόνυ τοῦ βοός, καὶ διὰ τοῦτο μὴ ῥαπτόμενα κατὰ τὴν μύτην, ὡς ἔχοντα φύσει τοιαύτην, ὥστε νὰ εἰσδύσῃ τὸ πρὸς τὰ δάκτυλα μέρος τοῦ ποδός.

(Ὅφισ).

Κουδού.κ'j (τό), 1) ῥάμφος τῶν πτηνῶν. (Τρ. *κουδούκ*)· 2) μτφρ. ἡ κλειτορίς τοῦ γυναικείου αἰδοίου.

(Ὅφισ).

Κουδου.γετᾶς (ὁ), εἶδος πτηνοῦ τρώγοντος τοὺς φλοιούς τῶν δένδρων καὶ φέροντος ἐρυθρὰ καὶ μέλανα χρώματα.

(Ὅφισ).

Κοκίαρα (ἡ), ἀγκιστροειδὲς ξύλον, καρφονόμενον εἰς διάφορα τῆς οἰκίας μέρη χάριν ἀναρτήσεως διαφόρων πραγμάτων.

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Κοκιάρα (τά), πλθ. μόνον, κύριον ὄνομα δάσους τινὸς ἐν Ζησινώ.

(Ὅφισ).

Κακιαρά.γαντο (τό), ἀγρία βάτος μὲ ἀγκιστροειδεῖς ἀκάνθας.

(Ὅφισ).

Κόκο (ὁ), 1) εἶδος πτηνοῦ, νυκτικόραξ, κουκουδάρι· πλθ. οἱ *κουκάντζ* καὶ οἱ *κούκ'j*. 2) μίξ τῶν δέκx ὑποδικιρέσεων τῆς παιδιᾶς *λίτσα*, ὃ ἴδε.

(“Οφισ).

Κουκουβάκα (ἡ), εἶδος παιδιᾶς τῶν ἀρρένων καὶ τὸ ἐν αὐτῇ σφαιρικὸν πετράδιον (Τραπζ. *λοκούτο*).

(“Οφισ).

Κουκούλj (τό), τὰ στελέχη τοῦ ἀραβοσίτου μετὰ τὸν θερισμὸν καὶ τὴν ἐκκοτὴν τῶν κερλῶν (ρόκα)· δένουσι ταῦτα εἰς δεμάτια (ἴδε *δέμα*)· ἀνά πέντε ἢ ἕξ τοιαῦτα δέματα στύνοντες ἐν τοῖς ἀγροῖς σχηματίζουσι τὰ λεγόμενα *κουκούλεα*.

(“Οφισ).

Κουκούτσι (τό), τὸ παρὰ Ζησινώταις *κούσκουτσο*, ὃ περ ἴδε.

(Σαράχω).

Κουλάντζ (τό), πλθ. τὰ *κουλάντσα*, οἱ κόπροι τοῦ προβάτου. (Τραπζ. *πορπουλάντζ*).

(“Οφισ).

Κουμέσι (τό), ὄρνιθῶν· τὸ παρὰ Ζησινώταις *καβιδεῖρῃ* [παρ’ Ἡσυχίῳ *κουμάσιον*].

(Σαράχω).

Κουμούσ'j (τό), ὁ κύλῳς τῶν καστάνων, ὁ ἀκνωθῳς.

(“Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Κουμπάχλαδο (τό), εἶδος χόρτου.

(“Οφισ).

Κουμπάρο (ὁ), καὶ θηλ. ἡ *κουμπάρισα*· 1) ὁ πρᾶνυμφος, ὅστις μόνον κατὰ τὴν στέψιν λέγεται *παράνυφο*, κατόπιν δὲ *κουμπάρος*. 2) ὁ ἀναδεχθεὶς (βαπτίσας) παιδίον τινός, λέγεται τούτου *κουμπάρος*, τοῦ δὲ παιδίου *δεξάμενος*. Ἡ κλητικὴ ἐν “Οφει *κούμπαρε*.

(“Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Κουρί (τό), λίκνον, *κούρια*.

(“Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Κουτούρα (ἡ), κύριον ὄνομα ἀγελᾶδος γεννηθείσης κατὰ τὸν μῆνα *κούττουρο*, ὃ ἴδε.

(“Οφισ).

Κουτουράπj (τό), εἶδος ἀπιδέας, καὶ ὁ καρπός, ὅστις ὠριμάζει κατὰ τὸν μῆνα *κούττουρο*.

(“Οφισ).

Κούττουρο (ὁ), Φεβρουάριος (μῆν). *Κούττουρος κουροκαύτης*, *Μάρτις πασσαλοκαύτης* (γνομίον), ὁ Φεβρουάριος καίει τὰ *κουρία* (=

ἄκουψα μεγάλα ξύλα) ὁ Μάρτιος τοὺς πασσάλους.

(“Οφισ).

Κούπ.λj (τό), μεγάλη λαβὶς λέβητος ἢ ἀγγείου κτλ.

(“Οφισ).

Κούπλικας (ὁ), ἑλιγξ, *λόξιγκας* (νόσος).

(“Οφισ).

Κουρί (τό), πᾶν χονδρὸν καὶ ἄκουψον ξύλον.

(“Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Κουρίκα (ἡ), πωλάριον ἵππου.

(Σαράχω).

Κουρκατσέ.λj (τό), 1) ὡς οὐσιαστικὸν πᾶν σγουρόν, ἑλικοειδὲς πρᾶγμα· 2) ὡς ἐπίθετ. οὔλος, σγουρός, ἑλικοειδής· λέγεται καὶ *κουρκατσέ.λι*.

(“Οφισ).

Κουσκούτσj (τό), ἡ θηλειὰ τοῦ μαστοῦ.

(“Οφισ).

Κούσκουτσο (τό), ὁ καρπὸς ἀκάρπων δένδρων, δηλ. ὁ μὴ γεύσιμος, οἷον ὁ τῆς ἐλάτης, ὁ ξέας, δρυὸς κτλ.

(“Οφισ).

Κουσσύτj (τό), εἶδος χόρτου.

(“Οφισ).

Κουστραλλίδj (τό), πλθ. τὰ *κουστραλλίδα*· αἱ ἐκ τῆς στέγης βέουσαι σταγόνες, πηγνύμεναι τὸν χειμῶνα, σχηματίζουσι βαθδοειδεῖς πάγους ἀνηρτημένους ἐφ’ ἐκάστης ἀκρας κεραμίδος τῆς στέγης καὶ ὀνομαζομένους *κουστραλλίδα*. (Τρ. *κρυσταλλίδj*).

(“Οφισ).

Κουτάβj (τό), 1) κυνάριον· 2) κατηγορηματικῶς λέγεται πρὸς παιδία ὑβριστικῶς ἢ θωπευτικῶς.

(“Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Κουταβίτσα (ἡ), ὑποκορ. τοῦ *κουτάβj*. (Τρ. *κουταβόπορ*).

(“Οφισ).

Κουτά.λj (τό), ῥαβδίον μικρόν, δι’ οὗ ταραττουσι τὰ ψηνόμενα λάχανα. (Τρ. μέγα *κοχλιάριον*).

(Ζησινώ).

Κουτί (τό), πᾶν πήλιον ἢ καὶ ξύλινον μικρὸν σκεῦος, ἰδίως τὸ πήλιον, ἐν ᾧ ψήνουσι τὰ φασούλια.

(“Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Κουτίκα (ἡ), ταῦτὸν τῷ *κουταβίκα*, ὃ ἴδε.

(“Οφισ).

- Κουτίστρα** (ή), σταφυλή, γαργαρέων. Λέγεται και *κουτίστρα*.
(Ζησινώ).
- Κουτίχτρα** (ή), ταυτόν τῷ *κουτίστρα*.
(Ζησινώ).
- Κουτούρη** (τό), ἀφ' οὗ ἐξάγουσι τρίβοντες τὸ ἀραβόσιτον ἀπὸ τῆν ῥόκαν (ὁ ἴδιος) μένει τὸ λεγόμενον *κουτούρη* (Τρ. *κουθούρη*).
(Ὅφιος).
- Κούτσα** (ή), εἶδος μικροῦ, σκληροῦ, λευκοῦ καὶ σπειροειδοῦς ἐξογκώματος ἐπὶ τῶν χειρῶν μάλιστα, ὅπερ κόπτουσι διὰ μετάξης, καὶ νομίζεται ὅτι προέρχεται ἐκ τῆς μετρήσεως τῶν ἀστέρων.
(Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).
- Κουφίτσα** (ή), κοφίνιον μικρὸν φέρον ἄνωθεν λαβίδα. (Τρ. *δαχτερόν*).
(Ζησινώ).
- Κουφόξυλο** (τό), πᾶν σαθρὸν ἔσθθεν καὶ κοῦφον ξύλον.
(Ὅφιος).
- Κοφίνη** (τό), κόφινος μέγας, ἐκ θάμνων (βεργῶν λεπτοκαρῶν) πλεκόμενος ἀραιῶς λίαν, καὶ χρησιμεύων εἰς μετακόμισιν φύλλων ξηρῶν ἐκ τῶν δασῶν, ἵνα στρώσῃσι τὰς μάνδρας. Ἐκ τούτων δὲ ἀνχιμυθέντων μετὰ κόπρων καὶ συναθροισθέντων καλύπτουσι τοὺς ἀγρούς· σκίπτοντες δὲ ἀνχιμυθούσιν αὐτὰ μετὰ τοῦ χώματος πρὸς πίανσιν.
(Ὅφιος).
- Κοφίνα** (ή), κύριον ὄνομα χωρίου τοῦ Ὀφείως.
(Ὅφιος).
- Κοχλίδη** (τό), κοχλίας, σάλιγγος. Ἀξιοσημειώτον ὅτι οἱ ἐν Ὄφει χριστιανοὶ ἀπιστοῦνται τοὺς κοχλίας, ὡς οἱ μωαμεθάνοι, διότι βεβιαῶς ὑπερίσχυσε τὸ μωαμεθανικὸν θρησκειῶμα μετὰ τῶν ὀλίγων χριστιανῶν.
(Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).
- Κοχλιόπεταλη** (τό), τὸ ἔσπρακον τοῦ κοχλίου.
(Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).
- Κοχλίνα** (ή), 1) κόχλη· 2) μύτος, ὡς κίττα, ἐπὶ κίττας πρὸς τὰς κοχλίας. (Πρὸς κίττα).
- (Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).
- Κρασί** (τό), οἶνος, κρασίον.
(Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).
- Κράσις** (τό), γέν. τοῦ *κρασίον*, τὸ πρὸς τὸ κρασίον.
- (Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).
- Κραβίση** (τό), κλίση, κραβίσση.
(Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).
- Κρεμαστέρη** (τό), πᾶν, ἀφ' οὗ κρέματαί τις, κρεμάλα.
(Ὅφιος).
- Κρεμμύδη** (τό), κρόμμυον. (Τραπζ. κρομμύδ).
Παραία δέσποινα, τὰ κρεμμύδα ῥε' ἐσπειρα, οὐλα τοῖα κ' αἰ εὐκ' αἶρα, ἔρα ἔρα κ' αἰ ἔφαγα. Ἀδεταὶ ὑπὸ τῶν παιδιῶν χάριν διασκεδάσεως· (ντὸ = τὰ ὅποια, τοῖα = κοῦφα).
(Ὅφιος).
- Κρεμμυδάκη** (τό), εἶδος ἀπιδέας καὶ ὁ καρπός.
(Ὅφιος).
- Κρεμμυδοπέχη** (τό), ὁ φλοιὸς τοῦ κρομμύου.
(Τραπζ. κρομμυδόφυλλον).
(Ὅφιος).
- Κρεμμυδόσπορο** (τό), ὁ σπόρος τῶν κρομμύων.
(Τραπζ. κρομμυδόσπορον).
(Ὅφιος).
- Κρεμὸ** (ὁ), κρημνός.
(Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).
- Κρεμοίδη** (τό), ἄλυσος ἄνωθεν τῆς ἐστίας, (*ἀψιμαρεῖο*) ἀνηρτημένη καὶ φέρουσα πρὸς τὸ κάτω ἄκρον οὐδερὸν γωνιώδες ἢ ἀμφότερωθεν ἀγκιστροειδές, ἀφ' οὗ κρεμᾶσι τὰ μαγειρικὰ σκεύη, ὅταν μαγειρεύσῃ (*γαλιό, γαλικατοῦδη*) ἢ στάμνος, ὅταν θά βράσῃσιν ὕδαρ (*καρέκα κερκούρη*).
(Ὅφιος).
- Κρεπί** (τό), εἶδος ἰξίνης, δι' ἧς κλαδεύουσι τὰ δένδρα, κλαδευτήρι. Ὅθεν τὸ ῥήμα *κρεπίω* = κόπτω με κρεπί. (Τραπζ. κροπίν).
(Ὅφιος).
- Κρεπίση** (τό), 1) κρητή· 2) σπειρίς τῶν βλεφάρων. (Τραπζ. κρηρίση).
(Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).
- Κρεπίστροφο** (τό), ἡ φυλιττομένη κρητή, ἵνα σπειρή.
(Ὅφιος).
- Κρεπίστροφαί** (τό), ἕρκος κρητῆνος (Πρὸς φαι).
(Ὅφιος).
- Κρεπίστροφη** (τό), τὸ μέρος τοῦ ἀγροῦ, ἐνθα σπειροῦσιν κρητήν.
(Ὅφιος).
- Κρημνί** (τό), ἰακρίτις, κρημνί.
(Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).
- Κρημνί** (ή), κύριον ὄνομα χωρίου τοῦ Ὀφείως.
(Ὅφιος).
- Κρημνί** (τό), κρημνός, κρημνίον ἐσκαμμένον κατὰ ἄκρας καὶ ἀνεστρώμενον ἀπὸ τοῦ ἀπυρσώμακτος τῆς στέγης, ἵνα ῥέουσι ἐκ τῶν

- κεραμίδων ἐν αὐτῷ τὸ ὕδωρ τῆς βροχῆς καὶ συναχθῆ.
(^οΦις).
- Κρόσ'j (τό), γρόσιον, νόμισμα τουρκικόν. (Τρ. κροσό').
(^οΦις).
- Κρόο (ὀ), κρύον, ψύχος.
(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).
- Κελία (τά), πληθ. μόνον. Τὰ ἐκ τοῦ λίκνου (κούνικς) κρεμάμενα ὀστρακοδέρματα μικρά, νομίσματα καὶ ἄλλα ἐν ὀρμαθῷ, μεθ' ὧν παίζει τὸ νήπιον.
(^οΦις).
- ΣΗΜ. Τὸ κ δὲν προφέρεται κ'.
- Κωδοσίτα (ή), σαύρα. (Τρ. κολισ'αύτρα).
(^οΦις).
- Καλιτέρj (τό), τὸ ἀπηυθυσμένον ἔνπερον.
(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).
- Κῶλο (ὀ), κρωκτός, πλθ. τὰ κῶλιτα.
(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).
- Κωλογυβάνα (ή), ἱερὸν ὄστουν τῆς σπονδυλικῆς στήλης. (Τρ. κωλοβγάνα).
(^οΦις).
- Κωλομέρj (τό), γλουτός.
(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).
- Κωλόπορο (ὀ), κωλόπονος.
(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).
- Κωλοπορδέα (ή), μτφ. ἀπάτη (κωμικῶς). 'Εποικ' ἐν ἀτονα κωλοπορδέα=τὸν ἠπάτησεν.
(^οΦις).
- Κωλοπούτσα (ή), 1) εἶδος θαλασσίου πτηνοῦ· 2) ὡς κατηγ. ὁ κοντόπαχος, ἐν δὲ Τραπ. ὁ καταβεβρεγμένος.
(^οΦις).
- Κωλοτρύπj (τό), ἡ ὀπή τοῦ κρωκτοῦ.
(^οΦις).
- Κωλουράδj (τό), ὁ κόκυξ τοῦ ἱεροῦ ὄστου.
(^οΦις).
- Κώρj (τό), καλύβη τῆς ἐξαχῆς, χραισιμεύουσα τοῖς μακρὰν θερίζουσιν εἰς διανυκτέρευσιν ἢ καὶ εἰσαγωγὴν τῶν γόρτων χάριν προφυλάξεως ἐκ τῆς βροχῆς· (ἴδε καὶ σταλί).
(^οΦις).
- Κώπηγ (ή), κώπη.
(Σαράχω).
- Κωπι (τό), κώπη.
(Ζησινώ καὶ Τραπεζοῦς).

Κ

- Κ'αιρός (ὀ), καιρός, κατάστασις τῆς ἀτμοσφαιρας. 'Ο κ'αιρός καλὸς κ'αιρός, ἡάιτε ἂς πᾶμ' ἔσ'ενα μέρος· (ἄσμα: Τ. καιρός).
(^οΦις).
- Κ'εραμιδῆ (τό), κεραμίδιον. (Τρ. κεραμιδῆ).
(Ζησινώ).
- Κ'εράσj (τό), κερασιά, καὶ κεράσιον. (Τραπζ. κεράς).
(^οΦις).
- Κ'ερασάπj (τό), εἶδος ἀπιδέας καὶ ὁ καρπός.
(^οΦις).
- Κ'ερασιγὸ (ὀ), 'Ιούνιος, διότι κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ὠρμάζ. τὰ κεράσ. (Τ. ὁ κερασιγόν).
(^οΦις).
- Κ'ερασάμηλο (τό), εἶδος μηλέας καὶ ὁ καρπός.
(^οΦις).
- Κ'ερατο (τό), κέρας, κέρατον. (Τρ. κέρατον).
(^οΦις).
- Κ'ερε'ή (ή), 1) ἡ Κυριακῆ (ἡμ. ἐβδ.). 2) κίριον ὄνομα γυναικός. (Τραπζ. Κερεκή).
(^οΦις).
- Κ'ερί (τό), κηρίον. (Τραπζ. κερίν).
(^οΦις).
- Κ'εφαλαρέα (ή), ξύλον τι τοῦ ἰστοῦ ἐν τῇ ὀφαντικῇ, περὶ ὃ στρέφονται οἱ μίτροι, καὶ τὸ ὅποῖον ἀπέναντι τοῦ ἐργαστηρίου (ὀπου κάβηνται) προσδεδεμένον εἰς τὸν τοῖχον τεντώνει τοὺς μίτους. (Τ. κεφυλαρέα).
(^οΦις).
- Κ'ίσσα (ή), κίσσα (πτ.) πληθ. τὰ κ'ίσσας καὶ ἡ κ'ισσάντj.
(^οΦις).
- Κ'ισσώγj (τό), κισσός, κισσάδι.
(^οΦις).
- Κ'ιτάρj (τό), ὁ λόφος τοῦ ἀλέκτορος (τὸ ἐρυθρὸν ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του). (Τ. κιτάρ).
(^οΦις).
- Κ'οιλὰδj (τό), κοιλὰς.
(^οΦις).
- Κ'οιλία (ή), γαστήρ, κοιλία.
(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).

Κ'οιλοπέτσι (τό), ἡ κοιλίχ, ὁ στόμαχος σφα-
γέντος ζώου· λέγεται καὶ *κατσίνι*.

(^οΟφισ).

Κ'οιλόπορο (ὀ), κοιλόπορος.

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Κ'οιμεθεῖο (ὀ), ἀφῆρ. τοῦ κοιμαῖσθαι. (Τραπζ.
ὁ κοιμεθεῖος).

(^οΟφισ).

Κ'ζουγάρουζα (ή), ὄν. χωρίου τοῦ ^οΟφείως.

(^οΟφισ).

Κ'ζοφάλι (τό), καὶ *κ'εφάλι*, κερφλή. (Τρα-
πέζ. κηφάλ) [κυρ. καὶ μετφρ.].

(^οΟφισ).

Κ'υδώνη (τό), κυδωνέα καὶ κυδώνιον.

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Κ'ικλι (τό), 1) κρικός μικρὸς σιδηροῦς ἀπὸ
τοῦ θυροφύλλου ἀναρτώμενος, τὸν ὅποιον
κρατοῦντες ἀνοίγουσιν ἢ κλείουσι τὴν θύραν.
2) κρικός ἐκ βεργίων. πλεκόμενος, καὶ τι-

θέμενος ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἵνα μὴ ἐπιτι-
θεμένου τοῦ φαγητοῦ μὲ τὸν τήγανον λε-
ρωθῇ ἡ τράπεζα. (Τραπέζ. ἐπὶ τῆς πρῶ-
της σημασίας *καρακίδ*).

(^οΟφισ).

Κ'υλίκα (ή), πᾶν κυλινδρικὸν πρᾶγμα μι-
κρὸν εὐκόλως κυλιόμενον.

(^οΟφισ).

Κ'υλιγτό (τό), εἶδος παιδιᾶς διὰ σφαίρας
παιζομένης.

(^οΟφισ).

Κ'ῦμα (τό), κῦμα (θαλάσσης). Τρ. ἢ *βία*, τὰ
βίαις.

(^οΟφισ).

Κ'υπαρέσση (τό), κυπάρισσος.

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Κ'ύρη (θ), πατήρ, πληθυντ. *οἱ κ'υρούεας*. —
Τ' *έμόρα* ὁ κ'ύρη = ὁ ἐμὸς πατήρ.

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Λάγγυρα (ή), εἶδος παιδιᾶς. Δοκὸν ἐπιθέτον-
τες ἐπὶ λίθου ἢ ξύλου καὶ καθήμενοι ἐπὶ
τῶν δύο ἄκρων ὑψοῦνται καὶ χαμηλώνουσι
ἀλληλοδιχθόχως. Ὀνομάζεται *λάγγυρα* καὶ
ἡ δοκὸς αὐτή. (Τρ. *τσουτσουβάρα*).

(^οΟφισ).

Λοζάπη (τό), εἶδος ἀπιδέας καὶ ὁ καρπός, ὅς-
τις ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Λαζῶν (περὶ τὴν Τρα-
πέζουστα οἰκούντων) πλεονάζει.

(^οΟφισ).

Λαζοῦ (ή), ὄνομα χωρίου τοῦ ^οΟφείως.

(^οΟφισ).

Λαλάχη (τό), ἡ μεγάλη τοῦ ἀραβοσίτου ῥό-
κκ. (ἴδε τὴν λέξιν).

(^οΟφισ).

Λαλάτσι (τό), λάς, 1) πέτρα τοῦ ποταμοῦ ἢ
τῆς θαλάσσης οὐ μικρά· 2) τοιαύτη τις πέ-
τρα σφαιρική, δι' ἧς τρίβουσι τὸ ἄλας· (ἐν
Τραπ. ἐπὶ τῆς α' σημ.).

(^οΟφισ).

Λαλετής (ὀ), ὁ πεμπόμενος ἵνα προσκαλέσῃ
συγγενεῖς καὶ φίλους εἰς γάμον.

(^οΟφισ).

Λαλία (ή); λαλιά, φωνή.

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Λαυρί (τό), 1) μαχαίριον, τοῦ ὁποίου τὰ περὶ
τὴν λαβίδα ξύλα ἢ ὀστᾶ ἔπασαν· 2) τὸ κον-
τάκι τοῦ τουφεκίου· 3) πλθ. οἱ χλωροὶ καὶ
μικροὶ φασθήοι. (Τρ. ἐπὶ τῆς α' σημ.).

(^οΟφισ).

Λαυπάδα (ή), λαμπάς, κηρίον μέγα.

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Λαυάρη (τό), λαυάρι, τὸ δι' οὗ λαυαρίζουσι τὸ
κάνναβι ἢ τὰ ἔρια.

(^οΟφισ).

Λαυαροσίφη (τό), πλθ. *τὰ λαυαροσίφεα*, οἱ
σιδηροὶ ὀδόντες τοῦ λαυαρίου.

(^οΟφισ).

Λαξι (τό), εἶδος χόρτου.

(^οΟφισ).

Λάπαζο (τό), λάπαθος (χ.).

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Λαπουράνη (τό), εἶδος χόρτου.

(^οΟφισ).

Λασταπάρ (τό), ταῦτὸν τῷ *τσουρούλι*, ὁ ἴδε.

(^οΟφισ).

Λαύρα (ή), φλόξ, λάυρα. (Τρ. *βρούλα*).

(^οΟφισ).

Λαφοβόσκη (τό), εἶδος χόρτου.

(^οΟφισ).

Λάχανο (τό), λάχανον (πληθ. τὰ *λάχανα*) καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν φηγητόν.

(᾽Οφει καὶ Τραπεζοῦς).

Ληγιτύσπορο (τό), ὁ σπόρος τοῦ λάχανου.

(᾽Οφει καὶ Τραπεζοῦς).

Λαγμί (τό), τὸ ξύλινον σκεῦος ἢ ὁποιοῦνδήποτε ἄλλο μέρος, ἐνθα τρώγει ὁ κύων.

(᾽Οφει).

Λαγτα (ῆ), λάκτιμα.

»

Λεάκα (ῆ), καὶ *Λεκα*, ὄνομα χωρίου τοῦ Ὀρειῶς.

(᾽Οφει).

Λε(γ)έρ (τό), λεκάνη, ἐν ἣ πλύνουσι τοὺς πόδας.

(᾽Οφει καὶ Τραπεζοῦς).

Λεβάδη (τό), πρασινάδα, χλόη, κυρίως ἢ ἐν λεπτοκαρυῶνι.

(᾽Οφει).

Λεῖψανο (τό), ὁ νεκρός, λείψανον.

(᾽Οφει).

Λεμόρη (τό), λεμονέα καὶ λεμόνιον.

(᾽Οφει καὶ Τραπεζοῦς).

Λερό (τό), σκάφη ἐκ δύο κορμῶν δένδρου, πλησίον ἀλλήλων ἡρμοσμένων, ἐν ἣ πατοῦσι τὰ σταφύλια ληνός.

(Ζησινώ).

Λεπτοκάρρη (τό), λεπτοκάρυον (ὁ καρπὸς μόνον, διότι ἡ λεπτοκαρέα λέγεται *θαμνί*. Ἐν Τραπζ. ὁ καρπός).

(᾽Οφει).

Λεπτοκάρρη (τό), εἶδος ἀπιδέας καὶ ὁ καρπός.

(᾽Οφει).

Λεπτοκαρίτσα (ῆ), εἶδος χόρτου.

(᾽Οφει).

Λεπτοκαριστέπλη (τό), ὁ φλοιὸς τοῦ λεπτοκαρύου.

(᾽Οφει καὶ Τραπεζοῦς).

Λεπτοκαρυάρη (τό), λεπτοκαρυῶν. (Τραπζ. λεπτοκαρυῶν).

(᾽Οφει).

Λεακοπόταμο (τό), παραποτάμιόν τι τοῦ ποταμοῦ Ὀφειως διὰ Ζησινώ ῥέον (τρόπον τινὰ ἠλακοπόταμον).

(᾽Οφει).

Λετοῦ (τό), τὸ ὄστου τῆς κνήμης.

(᾽Οφει).

Λεβ (ῆ), νέφος, πληθ. τὰ *λεβια* (Τραπζ. τὰ *λεβια*).

(᾽Οφει καὶ Τραπεζοῦς).

Λεβρη (τό), ἑλλέβορος (χ). Τραπζ. *λεβόρ*.

(᾽Οφει).

Λιθογάση (τό), συννεφόκαμμα, ἡ θερμὴ ἀτμοσφαῖρα ἐν συννεφῶδει οὐρανῷ. Λέγεται καὶ *λόγα* καὶ *μουντούζα*. [Ἐκ τοῦ *λίθα* καὶ *γάς*, ὅπερ εἶναι ῥίζα τοῦ ῥήματος *χασ'εύω*, φλέγω, πλύνω μὲ ζέον ὕδωρ].

(᾽Οφει).

Λίγδα (ῆ), 1) ἡ κατακαθίζουσα λάσπη τοῦ ὕδατος.

(᾽Οφει καὶ Τραπεζοῦς).

2) Ἡ ἐπί, ἢ ἐντός, ἢ εἰς τὰ πλάγια τῶν λιμναζόντων ὑδάτων φερομένη νοσηρὰ πρασινάδα.

(᾽Οφει).

Λιγκέρρη (τό), χαλκοῦν μέγα πινάκιον διὰ φαγητόν.

(᾽Οφει).

Λιέρην (τό), τὸ παρὰ Ζησινώταις *γραγάδη* ὁ ἴδιος.

(Σαράχω).

Λιλι (τό), τὸ ἀνδρικὸν μόριον (κυρίως ἐπὶ παιδίων).

(᾽Οφει καὶ Τραπεζοῦς).

Λιμάρι (τό), λιμὴν, ὄρμος.

(᾽Οφει καὶ Τραπεζοῦς).

Λιμό (ὀ), πείνα. (Ἐν ᾽Οφει οὐδέποτε λέγεται πείνα). *Ἀπέθαρα ἄσσὸ λιμό* = ψόφησα ἀπὸ τὴν πείνα.

(᾽Οφει καὶ Τραπεζοῦς).

Λινάρη (τό), εἶδος ἀπιδέας καὶ ὁ καρπός.

(᾽Οφει).

Λινοβράχη (τό), ἐσώβρακον τῶν ἀνδρῶν ἐξ ἀμερικανικοῦ.

(᾽Οφει).

Λιύτσα (τά), πληθ. τὰ πέντε πετράδια καὶ ἡ δι' αὐτῶν παιδιὰ τῶν θηλέων. Ἡ παιδιὰ αὕτη διαιρεῖται εἰς δέκα μέρη, φέροντα ἰδιαιτέρα ὀνόματα. (Τραπζ. *Λίκτσα*).

(᾽Οφει).

Λιούρτση (τό), πᾶν δένδρον. τὸ ὁποῖον ἐκλαδεύθη ἢ ἐξηράνη.

(᾽Οφει).

Λιτροπι (τοῦ), ἡ εορτὴ τοῦ ἁγ. Ἰωάννου κατὰ τὴν 24 Ἰουνίου, ὅτε ἀρχίζουσι τὰ θαλάσσια λουτρά [ὁ κοινὸς λαός, ὅστις προφέρει τὴν λέξιν ταύτην, τὴν παράγει ἐκ τοῦ λουεσθαι, ἐν ᾧ εἶναι ἐκ τοῦ ἠλιοτρόπιον, διότι σχεδὸν ἀπὸ τότε ἀρχίζουσιν αἱ ἡμέραι νὰ σμικρύνωνται, τρεπομένου τοῦ Ἡλίου πρὸς τὸν Ἰσημερινόν]. Σημ. Τὰ πλεῖστα τῶν εορτῶν δηλούντων ὀνομάτων ἐκφέρονται κατὰ

- γενικήν, ὑπονοουμένης τῆς λέξεως Ἐξεργος. Ὁμοίως καὶ πολλὰ χωρίων ὀνόματα, εἰς τὰ ὅποια ὑπονοεῖται ἡ λέξις χωρίον. (Τρπζ. τ' ἀελουτρουλί).
(᾽Οφισ).
- Λιγτρι** (τό), δίκελλα (Τραπζ. ἢ *λίχτρι*).
(᾽Οφισ).
- Λιχτσέα** (ἡ), εἶδος χόρτου.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Λόγγο** (ὁ), βόθρος ἐντὸς τῶν ποταμῶν· κυρίως ἐν Τραπεζοῦντι ὁ ἐν τῇ θαλάσῃ.
(᾽Οφισ).
- Λόγος** (ὁ), λόγος. Ὁ λόγος ἀνοίξ' τὸ λόγῳ, φρ. = ὁ λόγος ἀνοίγει τὸν λόγον.
(᾽Οφισ).
- Λογωτής** (ὁ), ὁ πεμπόμενος ἐκ τοῦ μέρους τοῦ μελλονύμφου πρὸς τὸ τῆς μελλονύμφου, ἵνα εἰδοποιήσῃ, ὅτι τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν θέλουσιν ἔλθει πρὸς παραλαβὴν τῆς νύμφης, ὅταν βεβχίως οἱ μελλονύμφοι εἶναι ἐξ ἀπομεμακρυσμένων χωρίων.
(᾽Οφισ).
- Λοιμικ' ἢ** (ἡ), λοιμική, νόσος τις, πολλὰ πιαδία καὶ νήπια ἀφανίζουσα.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Λοιάριν** (τό), τὸ παρὰ Ζησινώταις *λαράρ*, ὁ ἴδιος.
(Σαράχω).
- Λούγκα** (ἡ), τζυτὸν τῷ παρὰ Ζησινώταις λαύρα, ὁ ἴδιος.
(Σαράχω).
- Λουκάνιν** (τό), ἐκάστη τῶν δύο σανίδων, δι' ὧν ἀλωνίζουσιν· (παρὰ Κρωμναίους *τουκάν*).
(Σαράχω).
- Λουλούκα** (ἡ), ταῦτὸν τῷ *κ'υλιλίκα*, ὁ ἴδιος.
(᾽Οφισ).
- Λουλούτσι** (τό), χονδρὸν ξύλον ἀπελέκητον καὶ ἄκοψον. (Ἐν Τραπζ. εἰνὶ ἐπίθ. = κατὰ βεβρεγμένους).
(᾽Οφισ).
- Λουμι** (τό), ἰγδίον μέγα λίθινον, ἐν ᾧ κοπανίζουσι σίτον ἢ χωρίζουσι τοὺς κόκκους τοῦ ἀραβοσίτου ἀπὸ τῆς *ρόκας*.
(᾽Οφισ).
- Λουπά** (ἡ), κορμὸς δένδρου ἐσκαμμένος καὶ κείμενος ὑπὸ βρύσιν, ἵνα πληρωθῇ ὕδατος, ἀφ' οὗ πίνουσι τὰ ζῶα· πλθ. τὰ *λουπάδεας*.
(Ζησινώ).
- Λόχα** (ἡ), συννεφόκαμμα, ἴδε *λιβογάσι*.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Λογοῦσα** (ἡ), λεχώ, λεχοῦσα.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Λυγμένιν** (τό), ταῦτὸν τῷ *λυγνάρι*, ὁ ἴδιος.
(Σαράχω).
- Λύκο** (ὁ), λύκος.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Λυκοθέρι** (τό), εἶδος χόρτου.
(᾽Οφισ).
- Λυκοχαρτσού** (ἡ), τὸ ἀπὸ 9—21 Μαρτίου χρονικὸν διάστημα, ὅτε πιστεύεται ὅτι πρέπει νὰ εἶναι ὁ οὐρανὸς συννεφώδης, θελ-λώδης κτλ.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Λυκοκα(λο)μάρα** (ἡ), ἡ μήτηρ τῆς μάμμης ἢ τοῦ πάππου.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Λυκοπάπο** (ὁ), ὁ πατὴρ τῆς μάμμης ἢ τοῦ πάππου, πρόπαππος.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Λυσάμπρι** (τό), σιδηροῦς κρίκος φέρων ἤλους διεστηκότας καὶ τιθέμενος περὶ τὸν λαιμὸν τοῦ κυνὸς κατὰ τὸ κυνήγιον· τοῦτο τὸν προφυλάττει ἀπὸ τὸν πνιγμὸν ὑπὸ τῶν θηρίων. Τὸ σ'κύλο ἄγ'εψο καὶ τὸ *λυσάμπρι* ἔτοιμο ποῖσο = τὸν σκύλον ἀνάφερε καὶ τὸν κρίκον ἔτοιμασον (παροιμ. = ἔς τὴν φωνὴν καὶ ὁ γάϊδαρος).
(᾽Οφισ).
- Λυχνάρι** (τό), λύχνος.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Λυχνάρικα** (ἡ), ὑποκορ. τοῦ *λυχνάρι*. (Τρπζ. *λυχναρόπον*).
(᾽Οφισ).
- Λωρι** (τό), πλθ. τὰ *λωρία*. Ταινίαι ἐκ κολοκύνθης ἐξαχόμεναι καὶ ξηραίνόμεναι, κατόπιν δὲ μαγειρευόμεναι.
(᾽Οφισ).

Μ.

Μαγαρισί (ή), ή κόπρος του ανθρώπου επί τὸ εὐφωνότερον.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μάγια (ή), σκλαβάκια (παιδιά τῶν ἀρρένων).

(᾽Οφισ).

Μογαφᾶς (ὀ), κεφάλων, χονδροκέφαλος.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μάγο (ὀ), ὁ μάγος, ὁ μαγεύων τοὺς ἀνθρώπους.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μαγούλιτρα (ή), προσκέφαλον μικρὸν ἐκ πτίλου.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μάγουλο (τό), παρειά.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μαερεία (ή), τὸ φαγητὸν (πάντοτε *μαερεία* λέγεται). Τρπζ. *φατρ*.

(᾽Οφισ).

Μαζαλάξ'ιν (τό), τὸ νέον κάρυον μετὰ τοῦ ἐξοτάτου πρασίνου φλοιοῦ.

(Σαράχω).

Μάισσα (ή), μάγισσα καὶ νηρηίς.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μακαρίνα (ή), μακαρίνα (ἀνοίγοντες ζύμην κόπτουσι λεπτῶς καὶ ξηραίνοντες ψήνουσιν)· εἶδος φαγητοῦ.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μακ'όξ'j (τό), ἐργαλεῖον ὑφαντικῆς, κερκίς.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μακ'έλλj (τό), σκαπάνη, ἥτις ἔχουσα πλατὺ στόμαχ χρησιμεύει εἰς κατάκοψιν τῶν βωλάκων τοῦ ἀγροῦ.

(᾽Οφισ).

Μάξ'ιν (τό), λαβίς τοῦ ἀρότρου, ὅθεν κρατεῖ ὁ γεωργὸς καὶ διευθύνει αὐτό.

(Σαράχω).

Μάλαμα (τό), χρυσός.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μαλλάδραχτο (τό), ἄτρακτος δι' ἐργασίαν ἐρίων.

(Σαράχω).

Μαλλι (τό), θρίξ, μαλλιον, ἔριον.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μαμή (ή), μαῖα, μαειούτρια. Ἡ πολλὴ ἢ μαμίδεας τὸ μαρο φουρκίζουτε = αἱ πολλαὶ μαῖαι τὸ βρέφος πνίγουσι (παροιμία).

(᾽Οφισ Χρ. καὶ Τραπεζοῦς).

Μάμμη (ή), ἡ μάμη, ἡ ἀλλαχοῦ καλομάννα· ἡ λέξις μόνον ἐν.

(Σαράχω).

Μαράρα (ή), 1) ἀξίνη ἔχουσα πρόμηκες τὸ μέρος τοῦ σιδήρου, καθ' ὃ ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῆς ξυλίνης λαβίδος· 2) ἡ ὑπερηλικιωθεῖσα πικρῆνος, πικραχορότισσο· λέγεται καὶ *συκοκούρj* καὶ *παλαιοκούρj* καὶ *τορτομάννα*. (Ἴσως πρέπει νὰ γραφῆ *μανράρα* ἐκ τοῦ μάννα).

(᾽Οφισ).

Μαραστήρj (τό), μονή, μοναστήριον.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μαραχότε (ή), μοναξία (Τραπζ. *μοναχ'ία*).

(᾽Οφισ).

Μαρέα (ή), ἡ ὑπὸ τοῦ κπνοῦ ὑπὲρ τὴν ἐστίαν καὶ ἐντὸς τῆς κπνοδόχης σχηματιζομένη μέλαινα ὕλη.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μαρίκ'j (τό), χεῖρις, μανίκι.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μάρρα (ή), 1) μήτηρ ἢ κλητ. κατ' ἀποκοπὴν *μᾶ*. (Οὕτω κράζεται ὑπὸ τῶν μικρῶν παιδίων, ὅχι δὲ καὶ ἐν Τραπεζοῦντι.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

2) Μία τῶν δέκα ὑποδιαίρεσεων τῆς παιδιᾶς *λίτσα* (ὀ ἴδε), ἡ τελευταία.

(᾽Οφισ).

Μαρουσ'άκj (τό), ὑάκινθος, μανουσάκι (ἄνθος).

(᾽Οφισ).

Μαρτάλj (τό), σύρτης ξύλινος, δι' οὗ κλειδῶνουσι τὴν θύραν.

(᾽Οφισ).

Μαρτάρj (τό), 1) εἶδος πληγῆς, ἐξόγκωμα μέλαν τοῦ δέρματος· 2) μέλαν ἔκφυμα τῶν ἀρβουσιτινῶν στελεχῶν, τὸ ὅποιον ἀδυνατίζει τὸ στέλεχος εἰς ὃ ἐκφύεται, ὥστε δὲν παρᾶγει καρπὸν· (ἡ λέξις συγγενὴς μὲ τὴν λ. μανέα, μανίζω).

(᾽Οφισ).

Μαρτάρα (ή), τὸ ὄσχεον τῶν αἰδοίων. Ἀσίτικο κατάρα, 'ς σου σκνλι 'ς σὴ *μαρτάρα* φρσ. λέγεται πρὸς τὸν καταρῶμενον.

(᾽Οφισ).

Ματρὶν (τό), μάνδρα.

(Σαράχω).

- Μαντρόπον** (τό), ὑποκορ. τοῦ μαντρίν.
(Σαράχω).
- Μαντύλι** (τό), 1) τὸ χειρόμακτρον, πετσέτα·
2) τσίτι, τὸ ὁποῖον δένουσι ἐμπροσθεν, ἐμπροσθοδέσμη, ἀντὶ τῆς λεγομένης κοκρέσα.
(Ἐν Τραπζ. τὸ ρινόμακτρον).
(ἜΟφισ).
- Μαξιλάρι** (τό), προσκεφάλαιον.
(Ζησινῶ καὶ Τραπεζοῦς).
- Μαργατάρι** (τό), εἶδος σταφυλῆς. (Ἐν Τραπζ. πεζοῦντι εἶδος πολυτίμου λίθου ἐντὸς τῶν μυτίλων).
(ἜΟφισ).
- Μαρκάρι** (τό), ἡ ζύμη τοῦ ὀξύγαλατος, δηλ. τὸ ὀλίγον ὀξύγαλα, ὅπερ ἀνακατώνουσι μετὰ τοῦ βρασθέντος γάλατος, ἵνα γείνη καὶ τοῦτο ὀξύγαλα. (Τραπζ. μακάρτι).
(ἜΟφισ).
- Μαρκατερό** (τό), τὸ σκεῦος, ἐν ᾧ κατασκευάζουσι τὸ ὀξύγαλα.
(Ζησινῶ).
- Μαρκατοκούτι** (τό), ταῦτὸν τῷ μαρκατερό.
(Σαράχω).
- Μαρούλι** (τό), θριδαξί, μαροῦλι.
(ἜΟφισ).
- Μάρτι** (ὀ), Μάρτιος. *Κούντουρος κουροκαύτης*
Μάρτι πασσαλοκαύτης (ἴδε κούντουρο).
(ἜΟφισ).
- Μασούρι** (τό), μικρὸς κλάμος, περὶ ὃν τυλίσουσι νῆμα. Βάλλουσι δ' αὐτὸ ἐντὸς τῆς κερκίδος καὶ ὑφάνουσιν.
(ἜΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Μασουράραχο** (τό), ἡ ἄτρακτος τοῦ τροχοῦ, εἰς ἣν περῶσι τὰ μασούρια καὶ τυλίσουσιν ἐπ' αὐτῶν ἐκ τῆς ἀνέμης τὸ νῆμα. (Πρβλ. *καλαμάδραχο*).
(ἜΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Μάσσαρο** (τό), εἶδος θάμνου.
(ἜΟφισ).
- Μασσητέρι** (τό), γόμφιος ὁδοῦς, μασητήρ.
(Τραπζ. μασσωτέρ).
(ἜΟφισ).
- Μαστάρ** (τό), μαστὸς τῶν ζώων (κυρίως ἀγελάδων) ἐπὶ ἀνθρώπων βλέπε *βυζί*.
(ἜΟφισ).
- Μαστή** (ἡ), ἡ κύων, σκύλλα. Μετφρ. ὡς κατηγορ. προσφωνεῖται πρὸς τὰς γυναῖκας ὑβριστικῶς ἢ πρὸς τὰ κοράσια καὶ θωπευτικῶς.
(ἜΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

- Μαστίκα** (ἡ), μαστίχη.
(ἜΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Μάτι** (τό), ὀφθαλμὸς (Τραπζ. ὀμμάτ. Σχρ. ὀμμάτιν).
(Ζησινῶ).
- Μεταπλεασίος** (ὀ), νόσος μεταδοτικῆ· (ἐκ τοῦ ῥήματος *μεταπλεάνω* = ἀρίνω τι καὶ τὸ πιάνω ἐκ νέου καλλίτερα).
(ἜΟφισ).
- Μάτικα** (ἡ), εἶδος παιδιᾶς τῶν ἀρρένων παιζομένης μετὰ δύο ῥάβδους, τὴν μίαν μεγάλην τὴν ἄλλην μικράν. (Τραπ. τσελτικά). Ἡ *μάτικα μάτα ἡβάλλι*, λογοπαίγνιον λεγόμενον πρὸς τὸ παιδίον τὸ προτεῖναν νὰ παίξωσι *μάτικα*.
(ἜΟφισ).
- Ματοσοῦτο** (τό), βλεφαρίς (Τραπζ. *Ματοζάτο* καὶ *ματοσοῦτο*).
(Ζησινῶ).
- Ματόφυλλο** (τό), βλέφαρον.
(Ζησινῶ).
- Ματσουτάρι** (τό), εἶδος χόρτου ὁμοιάζοντος τὴν φτέρην.
(ἜΟφισ).
- Μαυράρι** (τό), ὄνομα χωρίου τοῦ ἜΟφισ.
(ἜΟφισ).
- Μαυράρι** (τό), εἶδος ἀπιδέας καὶ ὁ καρπός.
(ἜΟφισ).
- Μαυροκ'έραςο** (τό), εἶδος κερκιδῆς καὶ τὸ κερσίον (μέλαν).
(ἜΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Μαυρομμάρι** (τό), ὁ φάσηλος.
(Ζησινῶ).
- Μαυρόξυλο** (τό), εἶδος θάμνου.
(ἜΟφισ).
- Μαυροπολίτικο** (τό), εἶδος σταφυλῆς (ὡς ἐπίθ. ὑπονοεῖ *σταφύλι*).
(ἜΟφισ).
- Μαυρούλα** (ἡ), ὄνομα ἀγελάδος.
(ἜΟφισ).
- Μαχ'αίρι** (τό), μάχαιρα.
(ἜΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Μεγαλές** (τό), εἶδος σταφυλῆς μετὰ χονδράς, στρογγύλας καὶ κιτρινωπὰς ῥώγας.
(ἜΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Μεγαλόμηλο** (τό), εἶδος μηλέας καὶ ὁ καρπός.
(ἜΟφισ).
- Μέγκλα** (ἡ), κωμικῶς τὸ ἀνδρικὸν αἰδοῖον.
(ἜΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μειζότερο (ὁ), πλθ. οἱ *μειζοτέρῃ*. Οἱ γέροντες, οἱ προύχοντες.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μέλι (τό), μέλι, πλθ. τὰ *μέλιτα*.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μελισσίδα (τό), μέλισσα.
(᾽Οφισ Χρ. καὶ Τραπεζοῦς).

Μελισσιδογούρνω (τό), ἡ κυψέλη τῶν μελισσῶν.
(Σαράχω).

Μελινὴ (ἡ), ὄνομα χωρίου τοῦ ᾽Οφειως.
(᾽Οφισ).

Μελιτάπη (τό), εἶδος ἀπιδέκς καὶ ὁ καρπός, ὅστις εἶναι γλυκὺς ὡς μέλι.
(᾽Οφισ).

Μερί (τό), μηρός, γλουτός.
(᾽Οφισ).

Μερικὸ (τό), 1) μερίδιον· 2) μερίδιον κληρονομίας πατρικῆς· ἀλλ' ἐπ' αὐτῆς τῆς σημασίας λέγεται συνήθως *τουρκιστί μοιραές*.
(᾽Οφισ).

Μέσα (τά), ὁσφύς.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μεσάνυχτος (ὁ), μεσονύκτιον. (Τρπζ. πλθ. τὰ *μεσάνυχτά*).
(᾽Οφισ).

Μετὰξ (τό), 1) *μέταξα*· 2) ταῦτόν τῷ *τσουπαδομάλλῃ*.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μειροῦγα (ἡ), μητριά, πλθ. τὰ *μειροῦγα*.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μηλιάπη (τό), εἶδος δένδρου καὶ ὁ καρπός.
(᾽Οφισ).

Μήλο (τό), 1) μῆλον καὶ μηλιά.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

2) Ἐπιγονατίς, μύλη.
(Σαράχω).

Μήνας (ὁ), μῆν. ᾽Ενα μῆνα γέντορε ἀπέ τ' ἔρθε = εἰς μῆν ἔγεινεν, ἀφοῦ ἦλθεν· πλθ. τὰ *μήνας*.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μηράλλαγμα (τό), ἀλλαγὴ μηνός, ἔην καὶ νέα.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μηνεάτικα (τά), τὰ ἔμμηνα τῶν γυναικῶν [πλθ. μόνον].
(᾽Οφισ).

Μηροστασία (ἡ), πρωτομηνιά, αἱ πρῶται ἡμέραι τοῦ μηνός.

Μικροκ'σίλι (τό), ὑπογάστριον. ᾽Εμάττα μου

κ'αὶ κ'ύρη μου, πορεὶ τὸ μικροκ'σίλι μου.
(᾽Ασμα).
(᾽Οφισ).

Μισ'οπίνικο (τό), μισοπινάκιον· τοσκιμένον πινάκιον. *Δύο μισ'οπίνικα κρατοῦνε ἔς σὴν κερσ'έ=γωνιά.* (Αἰνιγμα, τὰ ὦτα).
(᾽Οφισ).

Μιτάρη (τό), πλθ. τὰ *μιτάρα*. Μιτάρια τοῦ ὑφαντηρίου.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μυνα ἰὸ (τό), μυελός τῶν ὀστέων. (Τραπζ. τὸ *χώρ*).
(᾽Οφισ).

Μοδίτσα (ἡ), εἶδος χόρτου.
Μοζίκα (ἡ), ἀγελάς μὴ γεννήσασα καὶ ὀλίγον δίδουσα γάλα, ἥτις ὁμως κατὰ παρελθόντα ἔτη ἐγέννησεν.
(᾽Οφισ).

Μοζιν (τό), ἡ μὴ γεννήσασα ἀκόμη ἀγελάς.
(Σαράχω).

Μοιραστής (ὁ), ὁ μοιράζων τι. *Μοιραστής κομπωτής* (παροιμ.).
(᾽Οφισ).

Μοιρολοῖστρα (ἡ), ἡ ἐπὶ τοῦ νεκροῦ μοιρολογοῦσα γυνή.
(᾽Οφισ).

Μολῶ'ῃ (τό), μολόχα.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μοπλάτη (τό), ὠμοπλάτη.
(᾽Οφισ).

Μοπ.λατοισόβῃ (τό), τὸ ὅστουν τῆς ὠμοπλάτης καὶ συνεκδχ. ἡ *ράχικῃ ἄκνυθα* ἡ μεταξὺ τῶν ὤμων.
(᾽Οφισ).

Μορφοῦλα (ἡ), ὄνομα ἀγελάδος.
(᾽Οφισ).

Μουζού'ῃ (τό), ταῦτόν τῷ *γαβάρα*, ὃ ἶδε.
(᾽Οφισ).

Μουκόνῃ (τό), πυρά· καὶ *μοκόνῃ*.
(Ζησινώ).

Μουλιάρῃ (τό), ἡμίονος.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Μουντοῦζα (ἡ), πνιγηρὸς καύσων, ταῦτόν τῷ *λίγα*, ὃ ἶδε.
(᾽Οφισ).

Μουρριούτῃ (τό), πῆλινον πινάκιον.
(᾽Οφισ).

Μουσάρη (τό), μουσχάριον.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

- Μουσακάρια** (ή), ὑποκ. τοῦ μουσακάρη. (Τρπζ. μουσακρόπον).
(^οΟφισ).
- Μουσκο** (τό), μόσχος, εἶδος γόρτου τοῦ ἐπίου αἰ ρίζαι ξηρανθεῖσαι εὐωδιάζουσιν· μουσκον ἐμπρόσ', φρσ. τὴν ὁποῖαν λέγει ὁ μέλλων νὰ ἀναφέρῃ δυσωδῆς τι πρᾶγμα=μέ συμπαθῆιο).
(^οΟφισ).
- Μουστρί** (τό), ἐξόγκωμα οἰονδήποτε [ἢ λέξις συγγενῆς τῷ μουστα = γρόνθος καὶ τῷ παρὰ Τραπεζουντίοις μουστρίω = κατεβάζω τὰ μούτρα].
(^οΟφισ).
- Μουσ'ί** (τό), ὁ ποῦς κυρίως τῶν ζώων, σπανίως δὲ τῶν ἀνθρώπων.
(^οΟφισ).
- Μουσ'μούλα** (ή), μεσπιλέα, καὶ ὁ καρπός. (Τρπζ. μούσμouλον).
(^οΟφισ).
- Μουτσο** (ὀ), ὁ γάτος (κωμικῶς).
(^οΟφισ).
- Μουγτερό** (ὀ), ὁ χοῖρος, πλθ. τὰ μουγτερά.
(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Μουγτεροπούλι** (τό), 1) χοιρίδιον, γουρουνάκι· 2) θεραπευτικὴ ἢ ὑβριστικὴ προσφώνησις πρὸς παιδᾶς.
(^οΟφισ).
- Μυᾶ** (ή), μυῖα.
(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Μύζα** (ή), μύζα.
» »
- Μυρμήκα** (ή), μύρμηξ. (Τρπζ. μερμήκα).
(^οΟφισ).
- Μυρμηκοφώλι** (τό), φωλιὰ μυρμηκῶν (Τρπζ. μερμηκοφώλι).
(^οΟφισ).
- Μυτι** (τό), ρίς, μύτη.
(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Μωῖ** (τό), μωρὸ λέγεται καὶ τὸ βρέφος καὶ τὸ νήπιον καὶ τὸ παιδίον καὶ ὁ παῖς. (Ἐν Τραπεζ. μόνον τὸ νήπιον, τὸ παιδίον καὶ τὸ βρέφος).
(^οΟφισ).

N.

- Ναραϊδή** (ή), νεράιδα, σπαν. λέγεται μάϊσσα.
(^οΟφισ).
- Ναραντάπι** (τό), εἶδος ἀπιδέας καὶ ὁ καρπός.
(^οΟφισ).
- Νάτιρ** (τό), ἡ ξυλίνη λαβὴ τοῦ δρεπάνου (κερτεή).
(Σαράχω).
- Νεασμερεῖο** (τό), τὸ ἐμπροσθεν τῆς θύρας τοῦ κατωγείου μέρος, ἐνθα ἐπισωρεύουσι τὴν πρὸς λίπανσιν τῶν ἀγρῶν ὕλην· (ἴδε ἀχπίν). Περὶεργον, ὅτι ἐνῶ λέγουσι νεασμερεῖο καὶ νεατεύω καὶ νεάζω, δὲν λέγουσι καὶ νεάσμα, ὡς ἀλλαχοῦ, τὴν ὕλην ταύτην ἀλλὰ ἀχπίν· [νεάζω, νεάσμα, νεασμερεῖο].
(^οΟφισ).
- Νεκρίφι** (τό), πᾶν ὅ,τι δὲν ἀρέσκει εἰς τινα, καὶ ἐπομένως τὸ θεωρεῖ ὡς τίποτε, ὡς ἀπωλείας δεόμενον. Τ' ἐμὸ ἢ μετρούρα ὅμο νεκρίφι ἔχει με. [Νεκρίφιον, ἐκ τοῦ νεκρός].
(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Νεραξία** (ή), ἀηδία καὶ κατηγορηματικῶς ἀηδής. Ντὸ νεραξία ἄθρωπος εἶσαι=τί ἀηδής ἀθρωπος εἶσαι. [Ἐκ τοῦ ῥήματος νεράσκουμαι =ἀηδιάζω].
(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Νερό** (τό), νερόν. *Ἐἰ κιτὶ κρύο νερό, ἀτὸ κάμμι καὶ ἐγὼ τερῶ (ἄσμα)= *Ὡ κρύον νερόν, αὐτὸ (τὸ νερόν) ῥέει καὶ ἐγὼ παρατηρῶ. (*Ἐἰ κιτὶ, λέξ. τουρκ. ἐπιφώνημα ἐπὶ ἀναμνήσεως, παρακλήσεως κτλ.)
(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Νεροβράσα** (ή), εὐφλογία ἐλαφρά. (Τρπζ. νεροβράσ'α).
(^οΟφισ).
- Νεροκόπαλο** (τό), κόπανος δι' ὕδατος κινούμενος καὶ κροτῶν ἐν καιρῷ νυκτός, οὕτω δὲ προφυλάττει τοὺς ἀγρούς ἀποδιώκων τὰ ἄγρια ζῶα, ἄρκτους, χοίρους κτλ.
(Σαράχω).
- Νεφρό** (τό), πλθ. τὰ νεφρά, οἱ νεφροί.
(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Νηνώρος** (ὀ), ταῦτὸν τῷ ηῦώρα, ὁ ἴδε.
(Σαράχω).

Νιγῆ (ἡ), γῆ.

(᾽Οφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Νοσοάα (ἡ), ἡ μὴ ὠζύουσα ἀκόμη κόττα.

Νότος (ὁ), δρόσος τῆς νυκτός, ἥτις κατακάθεται ἐπὶ τῶν χόρτων. (Ἐν Κρώμνῃ λέγεται νότος).

(᾽Οφιος).

Νουπηὰν (τό), ταῦτόν τῳ παρὰ Ζησινώταις λουπά.

(᾽Οφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Νύφε (ἡ), νύμφη, πλθ. τὰ χυφάδα.

(᾽Οφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Νυφίτσα (ἡ), νυφίτσα (ζ).

(᾽Οφιος).

Νύχτα (ἡ). νύξ.

(᾽Οφιος).

Νυχτερίδα (ἡ), νυκτερίς. Τρ. νυχτοπούλι (τό).

(᾽Οφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Νυχτοκόγρακας (ὁ), νυκτικόραξ, κουκουβάγια.

(᾽Οφιος).

Σ.

Ξεντεάρεα (ἡ), ἡ γυνή, ἥς ὁ ἀνὴρ εἶναι ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.

(᾽Οφιος).

Ξεντεάρεης (ὁ), 1) ὁ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ· 2) ὁ ἀποδημήσας. (Τραπζ. ἐπὶ τῆς α'. σημ. ξενιτέας).

(᾽Οφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Ξερατέρη (τό), ξύλινον κτίσμα ἐπὶ τεσσάρων στηλῶν ἐκτισμένον καὶ πλησίον τῆς οἰκίας, ἐνῶ χύνουσι τὸν ἀρχόσιτον (τὰς βόκας) ἵνα ξερανηθῇ.

(᾽Οφιος).

Ξεροφαία (ἡ), τὸ νὰ τρώγῃ τις πᾶν ἄλλο πλὴν μαγειρευμένου φαγητοῦ, οἶον ἄρτον, ἐλαίας κτλ. Ἀσ' σὴ ξεροφαία ἐχασταλάεφα (ρίζα τουρκ.)—ἀπὸ τὴν ξεροφαγίαν ἠσθένησα.

(᾽Οφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Ξεφι (τό), ὁδούς κυρτός, κυρίως ὁ τοῦ χοίρου.

(᾽Οφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Ξουράφι (τό), ξυρός, ξουράφιον. (Τρ. ξ'υράφ).

(᾽Οφιος).

Ξύλον (τό), ξύλον.

(᾽Οφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Ξυλοκάνναβο (τό), τὸ καννάβι τὸ ἐξαγόμενον ἀπὸ τὰ κουβέλια (ἴδε κουβέλι), τὸ ὅποιον εἶναι σκληρόν.

(᾽Οφιος).

Ξυλοκαύκ'η (τό), μικρὸν πινάκιον ἢ ποτήριον ξύλινον.

(᾽Οφιος).

Ξυλοκολόγκυθο (τό), κολοκύνθη ἐχουσα σκληρότατον καὶ παχὺν φλοιόν.

(᾽Οφιος).

Ξυρομάκ'ελλο (τό), ξυλίνη σκαπάνη· μόνον ἐν τῇ παροιμίᾳ: τὸν τεμιρτσῆ με τὸ ξυλομάκ'ελλο ἐθάψανε = τὸν σιδηρουργὸν με τὴν ξυλίνην σκαπάνην ἔθαψαν. (= Τοῦ τσαγκάρη τὸ παιδί ἀξυπόλυτο περπατεῖ). Τεμιρτσῆς, λέξις τουρκικῆ.

(᾽Οφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Ξυλοφαῖ (τό), ῥίνη μεγάλη διὰ ξύλα.

(᾽Οφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Ξωδράνη (τό), ἡ πρὸς τὰ ἔξω τῆς οἰκίας ἐξακολούθησις τοῦ δρανίου (ἴδε δρανι) δηλ. τὸ ὑπὸ τὸ ἀπογείσωμα μέρος, τὸ ὅποιον ἔχον διεσταυρωμένους δοκοὺς καὶ βέργας, χρησιμεύει εἰς ἐπίθεσιν διαφόρων πραγμάτων.

(᾽Οφιος).

Ξ'ωύρη (τό), (παρὰ Μωαμεθανοῖς συνήθως).

1) τὸ ἐσώτατον μέρος τῆς οἰκίας, τὸ ὅποιον ἔχει παράθυρα πρὸς τὰ ἔξω, καὶ ἐκατέρωθεν δωμάτια (παρὰ Χριστιανοῖς χαγιάτ'η).
2) ὁ ἐξώστης τῆς οἰκίας.

(Σαράχω).

Ο.

Οίκον'υρά (ή), οικοδέσποινα (Τραπζ. *οικοκυρά* και *οικοδέσπερα*).

(^οΦις).

Οίκον'ύρης (ό), 1) οικοδεσπότης (Τραπζ. *οικοκύρτης*)· 2) οικονόμος (επίθετον).

(^οΦις).

Οκτώμπρις (ό), *Οκτώβριος*. (Ἐν Τραπ. *τρογυμηνάς*).

(^οΦις χριστ.).

Οκ'j (τ'), βέλος τόξου (Τραπ. *όκ*), πλθ. *όκ'α*.

(^οΦις).

Ομμάτιν (τ'), ὀφθαλμός.

(Σαράχω).

Ομματοισάτο'ιν (τ'), βλεφαρίς. »

Ομματοκόπιδορ (τ'), βλέφαρον. »

Ομπροστά'α (τ'), τὰ περι τὸ στῆθος μέρη τῶν ἐνδουμάτων.

(^οΦις).

Ομύδι (τ'), μυτίλος, μύδι. (Τραπζ. *μύδ*).

(^οΦις).

Ομυδοτσέπ'ι (τ'), τὸ ὄστρακον τοῦ μυτίλου. (Τραπζ. *μυδοτσέπ'ι*).

(^οΦις).

Ονεμα (τ'), ὄνομα.

(^οΦις και Τραπεζοῦς).

Ονερο (τ'), ὄνειρον. » »

Ονοῦ (ή), 1) νοῦς· ἡ *όνοῦ μ' ἐπῆε* = ἐξαλίσθην· 2) ἐνθυμήθην· ἡ *όνοῦ μ' ἐπῆε* 'σο' *όσπίτj* = ἐνθυμήθην τὸν οἶκόν μου.

(^οΦις).

Ονού'j (τ'), ὄνουξ. (Τραπζ. τὸ *νού'j*).

(^οΦις).

Οξειδι (τ'), ὄξος.

(^οΦις και Τραπεζοῦς).

Οξέα (ή), εἶδος δένδρου, ὄξεια.

(^οΦις και Τραπεζοῦς).

Οξειδερό (τ'), τὸ ἀγγεῖον τοῦ ὄξους.

(^οΦις Χρ. και Τραπεζοῦς).

Οξοκούσκουσο (τ'), ὁ καρπὸς (τὸ κούσκουτσο) τῆς ὄξειας.

(^οΦις).

Οξωτή (ή), τόπος κατάφυτος ἀπὸ ὄξειας.

(^οΦις).

Οργάν'j (τ'), χονδρὸν σχοινίον, δι' οὗ ἀνα-

βαίνουνσιν ἐπὶ τῶν ὀξειῶν (ὄξεια) καὶ θέτουσιν ἐπ' αὐτῶν κυψέλας μελισσῶν.

(^οΦις).

Ορθία (ή), ἀλήθεια· λέγεται και τουρκιστι τογρού.

(^οΦις).

Ορκέα (ή), ὀργυιά.

»

ΣΗΜ. Τὸ κ δὲν προφέρεται κ', διότι προῆλθεν ἐκ τροπῆς τοῦ γ, ὅπερ οὐδέποτε προφέρεται κ', ὅπου ὁμως ὑπάρχει διπλοῦν γ, τὸ δεύτερον κατὰ ὡς κ φύσει προφερόμενον, λαμβάνει τὴν προφορὰν τοῦ κ, οἷον *ἀγ'γειο*.

Ορμίν (τ'), ῥύαξ, μικρὸν παρχποτάμιον ὀλίγον ἢ οὐδόλωσ ἔχον ὕδωρ. Ἐν Ζησινώ λέγεται τουρκιστι *γυρμάκ*· μῶλον τοῦτο λέγουσι τοῦ *Γεώργj τ' ὀρμί*, ὄνομα ῥυακίου ἐν τῷ δάσει Ἀντισιμάχο.

(Σαράχω και Τραπεζοῦς).

Ορος (τ'), ὄρος λέγουσι τὸ δάτος μόνον ἐν (Σαράχω).

Οσπίτj (τ'), οἰκία, 1) ἀπασα· 2) ἰδίως ὄνομάζεται *όσπίτj* τὸ μεγαλύτερον χωρίσμα τῆς ὄλης οἰκίας, τὸ ἔχον ἔδαφος ἐκ χῶματος και ἀνωθεν μὴ φέρον ὀροφήν, ἀλλὰ δοκοῦς τινὰς διεσταυρωμένας και ἐπ' αὐτῶν κονταρίδια (τὸ ἐπὶ τῶν δοκῶν τούτων μέρος μέχρι τῆς στέγης λέγεται *δραγί* και ἡ ἐξακολουθήσις αὐτοῦ πρὸς τὰ ἐξω ὄσω-*δράνj*). Ἐν τούτῳ τῷ ἰδίως λεγομένῳ ὀσπίτj ὑπάρχει σχεδὸν ἐν τῷ μέσῳ ἡ ἐστία (*ἀψιμαρεῖο*). Τὰ μέρη δὲ τῆς οἰκίας εἶναι τὰ ἐξῆς· περὶ τὸ ἰδίως ὀσπίτj ὑπάρχει περιεπφραγμένη περιοχὴ (*χ'εραμπό'α*), ἐκ δὲ τοῦ ἰδίως ὀσπίτj εἰσάγει εἰς τὸ προθάλαμον (*θαρακ'εῖο*), ἐκατέρωθεν τοῦ ὀποῖου ὑπάρχουσι πάλιν δωμάτια, και ἐκ τούτου εἰς τὸ *ξ'ωῆρj*; ἐκατέρωθεν τοῦ ὀποῖου ὑπάρχουσι πάλιν δωμάτια, ἐν τῷ ἐτέρῳ δὲ αὐτῶν ἰδικαιτέρῳ ἐστὶ ἐν τῷ τοίχῳ· ἐν τῷ δωματίῳ τούτῳ μένουσι τὸν χειμῶνα, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἔτος ἐν τῷ ἰδίως ὀσπίτj. Ἐκτὸς δὲ τούτου τὸ ἐπίλοιπον μέρος τῆς οἰκίας εἶναι διὰ σανίδων ἐστρωμένον, κάτωθεν δὲ αὐτοῦ ἡ μάνδρα (*κατώρj*). Ἀπασα δὲ ἡ οἰκία, ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τῆς μάνδρας, ἢ τις εἶναι περιεκτισμένη διὰ λίθων, εἶναι διὰ

ενιδων παχέων εκτισμένη. Ὑπάρχουσι και οικίαι μη ἔχουσαι χ'εραμπόλεα ἢ τόσα δωμάτια, ὅσα περιεγράφησαν, ἀλλὰ τὸ ἰδίως ὀσπίτζ, τὸ θαρχ'εἶο και τὸ ξ'ωύρτζ εἶναι ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ.
(Ὅφιος).

Οἶβα (ἦ), γουρμκδιζ.
(Ὅφιος και Τραπεζοῦς).

Οἶγα (ἦ), πικρυφή· κυρίως τὰ πλάγια ἄκρα ἰράσματος, τὰ πυκνότερα και ἰσχυρότερα.
(Ζησινώ και Τραπεζοῦς).

Οἶράτζ (τ'), 1) οὐρά· 2) ἐν Σαρχάχ τ' οὐρά-
διρ = ὁ κόκκυξ τοῦ ἱεροῦ ὀστοῦ.
(Ὅφιος και Τραπεζοῦς).

Οἶραδοῦ (ἦ), ἡ κακὴ και διεστραμμένη γυνὴ
(ὡς κλητοροῦμενον).
(Ὅφιος).

Οἶραῖστρα (ἦ), 1) οὐρανίσκος (Σ. κουτίστρα).
(Ζησινώ και Τραπεζοῦς).

2) Ἡ σταφυλή, ὁ γαργαρεών.
(Σαράχω).

Οἶρατό (ὀ), οὐρανός.
(Ὅφιος και Τραπεζοῦς).

Ὅφειτζ (τ'). ὄφιος, φεῖδι. » »
Ὅφειδογλωσσίτσα (ἦ), εἶδος χόρτου.
(Ὅφιος και Τραπεζοῦς).

Ὅφειδοκ'έντζ (τ'), εἶδος κίμπης μεγάλης,
ἦτις, ὡς λέγουσιν, ἔχει και κέρατα.
(Ὅφιος).

Ὅφιος (ὀ), ἡ ἐπαρχία Ὅφιος, 14 περιῖπου ὥρας
ἀπὸ τῆς πόλεως Τραπιζοῦντος ἀπέχουσα
και οὐσα ἐπαρχία αὐτῆς. (Τραπζ. ἡ Ὅφ).
(Ὅφιος).

Ὅφίτες (ὀ), ὁ κάτοικος τοῦ Ὅφειως. (Τραπζ.
Ὅφλις).
(Ὅφιος).

Ὅφλάντζ (τ'), 1) σκευοθήκη, πᾶτωμά τι ἐκ σα-
νιδων ἐντὸς τοῦ ἰδίως ὀσπίτζ, ἐν ᾧ θέτουσι
διάφορα μαγειρικὰ σκεῦη. (Τραπζ. σ'κευο-
τόλαπον. Σαρχ. ὀφλάντζ). 2) ὀποιοιδήπο-
τε τοιοῦτον ἐκ σανίδος πᾶτωμα, πρὸς ἐπί-
θεσιν διαφόρων πραγμάτων. (Τραπζ. ῥάφ).
(Ὅφιος).

Ὅφρῦτζ (τ'), ὀφρῦς. (Σαράχω, τ' ὀφρῦδιρ).
(Ὅφιος και Τραπεζοῦς).

Ὅχτο (ὀ), κρημνός ὀποιοσδήποτε.
(Ζησινώ χρ.).

Ὅψτζ (ἦ), ὄψις, πρόσωπον, χροιά. Ἐκ'ιτρίησε
ἡ ὄψι ατζ = ἡ ὄψις του.
(Ὅφιος και Τραπεζοῦς).

II.

Παγκέλικα (ἦ), κυβίστησις, τακλάνι. (Τραπζ.
κατακλάν).
(Ζησινώ).

Πάγο (ὀ), παγετός, τὸ ψῦχος τὸ πηγνύον τὰ
ὑδάτα (Τραπζ. παγασία).
(Ὅφιος).

Παγοδτζ (τό), πάγος, τὸ πηχθὲν ὕδωρ. (Τραπζ.
παγοῦρ).
(Ὅφιος).

Παιδι (τό), τέκνον, παιδίον. Παιδι παιδεμμα
(Τραπζ. παιδιρ παιδεψιν), δηλ. τὸ τέκνον
παιδεῖται τοὺς γονεῖς.
(Ὅφιος και Τραπεζοῦς).

Παλαίσ'ατζ (τό), τὸ πάλαι, πρὸ πολλοῦ σχι-
σθὲν ξύλον, σεσηπὸς ξύλον (ὡς κατηγ.).
(Ὅφιος).

Παλαιβράκ'τζ (τό), τὸ παλαιὸν βρακί (τῶν γυ-
ναικῶν).
(Ὅφιος).

Παλαιγέργατο (τό), παλαιὸν ἐπάπλωμα (γερ-
γάν, λ. τουρκ.).
(Ὅφιος).

Παλαικάμισο (τό), παλαιὸν ὑποκάμισον. Τραπ.
παλαιοκάμισον.
(Ὅφιος).

Παλαιοκούρτζ (τό), 1) ρίζα δένδρου πρὸ πολλοῦ
κοπέντος· 2) μετρο. ἡ παληγόρηα και τὸ
παληοκόριτσο.
(Ὅφιος).

Παλαιόσταλο (τό), 1) παλαιὸν παποῦτσι (πο-
στάλ, λ. τουρκ.). 2) ἐν Τραπ. ἡ δημοσία
γυνή.
(Ὅφιος και Τραπεζοῦς).

Παλαιπούργουλο (τό), τὸ παλαιὸν ῥάκος καὶ τὸ πάλαι ἐμβλαλῶθεν φόρεμα, τὸ ὁποῖον ἤδη κατεξεσχίσθη.

(^οΦις).

Παλαισ'άλβαρο (τό), παλαιὸν βρακί τῶν ἀνδρῶν (σ'άλβάρ, λ. τουρκ.).

(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).

Παλαισέρυπο (τό), παλαιὸν περιπόδιον, τσορᾶπι (λ. τ. Τραπζ. παλαζόρταρο).

(^οΦις).

Παλαιφόρτζ (τό), παλαιὸν φόρεμα.

(^οΦις).

Παλάμα (ἡ), καὶ ἡ παλζάμα, παλάμη (Τραπζ. [ἄ]παλύμα).

(^οΦις).

Παληκάρτζ (τό), ἥρωις, παληκάρτι.

(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).

Παληκαρότε (ἡ), ἀνδρία. (Τραπζ. καὶ ἡ παληκαροσύρτζα).

(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).

Παλι (τό), πίσσαλος (Τραπζ. πιασάλ).

(^οΦις).

Παρθέρα (ἡ), 1) ἔντομον ἐρυθρὸν δηλητηριώδες, ὅπερ, ὅταν μετὰ τῶν χόρτων φάγωσιν αἱ ἀγελάδες, ἐξοιδαίνει τὴν γαστέρα των καὶ ἐὰν δὲν προλάβωσι νὰ τὰς θεραπεύσωσιν, ἐνίοτε φονεῖται αὐτάς. Εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ζωῦφιου τούτου δηλητηριασθεῖσαν ἀγελάδα δίδουσι μὲν καὶ διάφορα ἄλλα φάρμακα, κλύουσι δὲ καὶ τὸ ἐξῆς· γυνή τις, ἡ ὁποία πρέπει νὰ ἐφόνευσε διὰ τῶν χειρῶν τῆς ἐξ ζεύγη πλέον ἐνός, δηλ. 15 ζωῦφια τοιαῦτα, πλύνει τὰς χεῖρας τῆς ἐντός ὕδατος, τὸ ὁποῖον ποτίζουσι εἰς τὴν ἀγελάδα, ἀδιάφορον ἂν ἐφόνευσε τὰ ζωῦφια πρὸ πολλῶν ἐτῶν· ἔπειτα φωνάζει εἰς τὸ οὖς τῆς ἀγελάδος: τού!!! παρθέρα ἔφαες, καὶ πιστεύουσιν, ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου προλαμβάνουσι τὸν θάνατον τοῦ ζώου. 2) εἶδος χόρτου.

(^οΦις).

Παρθί (τό), φάτνη, ἐν ἣ τρώγουσιν αἱ ἀγελάδες.

(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).

Παροῦρτζ (τό), πανήγυρις, (εἰς μνήμην ἀγίου).

(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).

Πάρτζ (τό), πλθ. τὰ πάντεια, πανία ἐπιμήκη, προσδεδεμένα εἰς τὸ λίκνον, δι' ὧν περισφίγγουσιν ἐν αὐτῷ τὸ νήπιον, ἵνα μὴ κατὰ τὸν ὕπνον πέσῃ.

(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).

Παρωσπόντυλο (τό), τὸ εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς ἀτράκτου τιθέμενον δεύτερον σπονδύλιον μικρότερον, ἵνα κλώθηται εὐκολώτερον.

(Σαράχω).

Πασύρα (ἡ), ὄνομα ἀγελάδος. (Ἐν Τραπεζ. λέγεται ὁ κάβουρας).

(Σαράχω).

Παπίτσα (ἡ), μικρὸν πῆλινον -σεῦος.

(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).

Πάππο (ὁ), πάππος.

(^οΦις).

Παράδεισο (ὁ), παράδεισος.

»

Παραδελφὸ (ὁ), ὁ ἐξ ἄλλου πατρὸς ἢ ἐξ ἄλλης μητρὸς ἀδελφὸς τινος· θηλυκ. παραδελφή· πλθ. ἀμφοτέρων τῶν γενῶν τὰ παραδέλφια.

(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).

Παραθύρτζ (τό), παράθυρον.

(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).

Παραθυρίκα (ἡ), μικρὸν παράθυρον. (Τραπζ. παραθυρόπορ).

(^οΦις).

Παρακαμή (ἡ), τὸ περὶ τὴν ἐστίαν μέρος.

(^οΦις).

Παραμάρα (ἡ), ἡ ἐκ περιποιήσεως ὡς μήτηρ θεωρουμένη.

(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).

Παραμονή (ἡ), 1) παραμονὴ ἑορτῆς· 2) πλθ. τὰ παραμόνεα=αἱ ἀπὸ τῆς γεννήσεως μέχρι βαπτίσεως βρέφους τινὸς ἡμέραι, καθ' ἃς οἱ συγγενεῖς τῆς λεχοῦς τὴν ἐπισκέπτονται προσφέρονσαι διάφορα δῶρα τρόφιμα, ἐν Τραπ. συνήθως πογᾶτσ'α, ἐν δὲ τοῖς χωρίοις διάφορα νόστιμα φαγητά· ὅθεν ἡ εὐχή πρὸς γυναῖκα· 'Σσά παραμόνεα σ'αγούρα.

(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).

Παρανομία (ἡ), 1) ἡ μεγάλη ἀμαρτία· 2) ἡ πράξις τοῦ παρανόμου, ὁ ἴδρι.

(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).

Παράνομο (ὁ), ὁ παρὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας τετράκις λαμβάνων γυναῖκα.

(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).

Παράνυφο (ὁ), παράνυμφος. (Τραπζ. κουμπάρος).

(^οΦις).

Παραπαίδτζ (τό), θετὸς υἱός.

(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).

Παραπαγορράμματα (τά), πλθ. λέξις ὕφαντικῆ. Ἀχρουτήμονες, μίτοι.

(^οΦις).

Παραπατός'κοιρο (τό), τὸ σχοινίον τὸ ὁποῖον δένουσιν εἰς τὴν ἄκραν τῶν μίτων, ὅταν πλησιάζῃ νὰ τελειώσῃ ἢ πλεξοῦδα (τσάμ), ἵνα ὑφάνωσι μέχρι τέλους τῶν μίτων.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Παραστόμεκο (τό), ξύλον καρφονόμενον πλαισίως εἰς τὴν γῆν καὶ ἐπὶ τοῦ λεγομένου **στομέκ** (ὁ ἴδε), ὅπως στηρίζῃ αὐτό.

(᾽Οφισ).

Παρασ'κευή (ἡ), 1) παρασκευή (ἡμέρ. ἔβδ.) 2) κύριον ὄν. γυναικός.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Παράφτε (ἡ), εἰς τὴν μίαν πλευρὰν τετραγωνικῆς σανίδος καρφόνουσι καθέτως ἐπ' αὐτῆς στενὸν τεμάχιον σανίδος, τὸ ὁποῖον φέρει ὀπές, δι' ὧν ἀναρτῶσι τὸν λύχον. (Τρπ. ἢ **λυγαροσάτε**).

(᾽Οφισ).

Παρδί (τό), θηρίον τι, λυκοπάνθηρ. (Σαράχ. τὸ **παρδίν**==θηλος αἶγαγρος.

(᾽Οφισ).

Παρονύχ'j (τό), παρονυχίς. (Τρπ. **παρονύχ'**).

(᾽Οφισ).

Παργαροπούλ'j (τό), εἶδος μικροῦ πτηνοῦ, ζῶντος ἐπὶ τῶν παρχαρίων. (ἴδε **παρχάρης**).

(᾽Οφισ).

Παρχάρης (ὁ), πλθ. τὰ **παρχάρα**. Ὀροπέδια, ἐν οἷς κτιζοῦσι καλύβας, καθ' ἕκαστον δὲ θέρος μεταβαίνουν εἰς αὐτὰς γυναῖκες, πρὸς ἧς φέρουσι ἐκ πάντων τῶν χωρίων τὰς ἀγελάδας, τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἶγας αὐτῶν, ἵνα βόσκωσι παχείαν πόαν, μὴ οὔσης τοιαύτης κατὰ τὸ θέρος εἰς τὰ διάφορα χωρία, ἄλλως τε τότε πλεονάζουσι αἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἐργασίαι· ἐτι δὲ ἵνα ἐκεῖ, ἐπειδὴ πλεονάζουσι βόες, ἐγγαστραθῶσιν. Λαμβάνουσι δὲ τὸ φθινόπωρον παρὰ τῆς γυναικός, εἰς τὴν ὁποῖαν παραδίδουσι τὰς ἀγελάδας, ὠρισμένον ἢ ἀνάλογον πρὸς τὸ ἀμελγόμενον γάλα τῆς ἀγελάδος ποσὸν βουτύρου καὶ τυροῦ, καὶ τὰς ἀγελάδας αὐτῶν. (Τραπζ. ὁ **παρχάρης**, τὰ **παρχάρα**).

(᾽Οφισ).

Παρονύμ'j (τό), ἐπάνωμον.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Πάσκα (ἡ), 1) Πάσχα, τὸ ἅγιον Πάσχα· 2) ἡ καταλύσιμος ἡμέρα, ἡ μὴ νηστεία. (Τρ. Ἄπασκα).

(᾽Οφισ).

Πασπαρτσούρα (ἡ), πλθ. τὰ **πασπαρτσούρα**, ταῦτὸν τῷ **σπαρτσούλ'j**, ὁ ἴδε.

(᾽Οφισ).

Πατίτσ'j (τό), πλθ. τὰ **πατίτσα**, τὰ χλωρὰ φασούλια.

(Ζησινώ).

Πατουμά'j (τό), πήλινον ἀγγεῖον δι' ὕδωρ. (Ἐν Τραπζ. βάρος 6 ὀκάδων).

(Ζησινώ).

Πατρούγας (ὁ), ὁ πατριός· πλθ. οἱ **πατρούγ'j**.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Πατοή (ἡ), κόρη, θυγάτηρ, παρθένος. (Πάντοτε πανταχοῦ τοῦ ᾽Οφειως **πατοή** λέγεται). **ἡαὲ ἔτορε πάντα, ἡ πατοή πάει 'σοὸν ἄντρα** = ἔτσι ἦτο πάντοτε, ἡ κόρη πάγει εἰς τὸν ἄνδρα. (Ἄσμα).

(᾽Οφισ).

Πατσάικα (ἡ) καὶ **πατίκα**=τὸ κοράσιον.

(᾽Οφισ).

Πεγάδιν (τό), πηγάδιον, βρύσις. (Ζησ. τουρκ. ἡ **τσεσ'μέ**).

(Σαράχω καὶ Τραπεζοῦς).

Πεγαδίτρα (ἡ), ζωύφιόν τι ἐντὸς τῶν πηγαδίων λευκόν, πολύπουν καὶ μικρόν.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Πέζαρος (ὁ), οἶστρος, βοϊδόμυια. (Τραπζ. ὁ **βίρσορ**).

(Σαράχω).

Πεθερά (ἡ), πενθερά.

(᾽Οφισ Χρ. καὶ Τραπεζοῦς).

Πεθερό (ὁ), πενθερός. » » »

Πέλαγο (ὁ), πέλαγος.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Πέλαδιν (τό), πηλός, λάσπη.

(Σαράχω).

Πελο (ὁ), πηλός, λάσπη.

(Ζησινώ).

Πεντάπολ'j (ἡ), ἡ πέμπτη τοῦ Ἰουνίου, καθ' ἣν νομίζεται, ὅτι πρέπει νὰ συμβῇ τρικυμία. (Τραπζ. ἡ **πεντάπολι**).

(᾽Οφισ).

Πεντικὸ (ὁ), μῦς, ποντικός. (Τραπζ. ὁ **ποντικός**): πλθ. οἱ **πεντικ'οἱ** καὶ **πεντικούδεα** καὶ **πεντικούδεας**.

(᾽Οφισ).

Πεντικοβόταρο (τό), δηλητήριο, δι' οὗ ἀφανίζουσι τοὺς ποντικούς.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Πεντικοφά'j (τό), ἐκεῖνο τὸ τρόφιμον, ἀφ' οὗ ἔφαγε ποντικός.

(᾽Οφισ).

Περδίκα (ἡ), πέρδιξ.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Περιστέρα (ἡ), ὄν. ἀγελάδος. (Σαρ. **Πεστέρα**).

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

- Περπετούλι** (τό), 1) πᾶν ῥίκος ἢ πρᾶγμα κατεξισχισμένον· 2) εἶδος χόρτου. (Τρ. ἐπὶ τῆς α' σημ.).
(᾽Οφισ).
- Πεστέρα** (ἦ), ἀντὶ περιστέρου, ὁ ἴδε.
(Σαράχω).
- Πέταλο** (τό), πέταλον.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Πετάσσα** (τά), πλθ. οἱ λίαν ἄωροι καρποὶ ἢ λέξις ἀπαντᾶται μόνον ἐν τοῖς ἐξῆς λεγομένοις ὑπὸ τῶν παιδίων χάριν διασκεδάσεως. **Μάρνα**, **μάρνα μελιδόνα**, **μελιδὸν κουπάς τὰ ἴτα**, **Ἀναβάρα καὶ Κουντούρα**, καὶ **Ζωὴ καὶ Ἀραστασία**, τὸ **δίφυλλον** τὸ **τρίφυλλον**, πῶς παίζουσι τὰ **καράβια**, **σαμνὶ ποδάρη κότσιε**, **ἐνίθα ἔσὸ γλυκόμηλο**, **ἐσεῖστε τὸ γλυκόμηλο**, **ἐρῶξαν τὰ πετάσσα**. (Ἡ ἐρμηνεῖα οὐ τοῦ παρόντος· λέγεται καὶ ἐν Τραπεζοῦντι ἀλλὰ διαφόρως. Σημειωτέον μόνον, ὅτι τὸ κ δὲν προφέρεται ὡς κ', ἀν καὶ εἶναι πρὸ τοῦ φθόγγου ε, τὸν δὲ λόγον τούτου ἴδε ἐν τῇ λέξει **ταβάρα**.
(Ζησινώ).
- Πετάσσα** (ἦ), κύριον ὄνομα ἀγελάδος.
(᾽Οφισ).
- Πειτειάρι** (τό), ὑποκορ. τοῦ **πειτειό**, συνήθως δὲ χάνει τὴν ὑποκορ. σημασίαν.
(᾽Οφισ).
- Πειτειαρπούλι** (τό), ὑποκορ. τοῦ **πειτειάρι**.
(᾽Οφισ).
- Πειτεινὸ** (ὀ), ἀλέκτωρ, **πειτεινός**, πλθ. οἱ **πειτεινοί**.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Πειτειοσκέλι** (τό), εἶδος χόρτου.
(᾽Οφισ).
- Πέτρα** (ἦ), πέτρα, λίθος.
- Πειτροπούλι** (τό), ὑποκορ. τοῦ πέτρα, λιθάριον. (Τραπζ. τὸ **πειτρόπον**).
(᾽Οφισ).
- Πειρωάρι** (τό), ταῦτὸν τῷ ἐπομένῳ.
(᾽Οφισ).
- Πειρωτής** (ὀ), τόπος πλήρης πετρῶν.
(᾽Οφισ).
- Πεῖσι** (τό), δέρμα.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Πεῖσιχτρα** (ἦ), δερμάτινον τεμάχιον, ἐφ' οὗ κτενίζουσι τὸ κἀναβί,
(᾽Οφισ).
- Πενκ'ι** (τό), **πέικη** (δ.) τὸ τουρκ. **τσ'άμ**.
(᾽Οφισ).
- Πέπτι** (ἦ), πέμπτη (ἡμέρα ἐβδομάδος).
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Πήττα** (ἦ), ὁ ἀραβοσίτινος ἄρτος, ὃν ψήνουσι μίση εἰς τὸ **πλακ'ι**, ὁ ἴδε. (Ἐν Τραπ. ὁ **πλακοειδὴς ἄρτος**, **πήττα**).
(᾽Οφισ).
- Πιδόλι** (τό), ὁ τουρκικὸς **ἀσλαμᾶς**, τὸ φυτὸν τὸ ὁποῖον σύγκεται ἐκ δύο διαφόρων δένδρων, ἐκ τῆς ῥίζης ἐνὸς καὶ ἐκ τοῦ ἄνω μέρους ἐτέρου προσκολληθέντος εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ πρώτου· (ἐκ τοῦ ἐπιβάλλω, ἐπιβόλιον, τὸ ῥῆμα **πιβολεῖω**).
(᾽Οφισ).
- Πιθαμή** (ἦ), μέτρον ἐκ ζύλου ἢ σιδήρου μήκους δύο σπιθαμῶν.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Πιθέα** (ἦ), ὅσον κἀνναβὶ ἢ μαλλίον ἐν Τραπεζοῦντι ἀπαξ περιτυλίσσεται ἐπὶ τῆς ἡλικίας· (τὸ ῥῆμα **πιθήκω** = ἐπιτίθημι).
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Πινακόπλο** (τό), μικρὸν πινακίον ζύλινον (ἀντὶ πινακόπουλον).
(᾽Οφισ).
- Πινακ'ι** (τό), πινακίον, συνήθως ἐν ᾧ ζυμῶνουσιν (Τραπζ. **Ζύμωτρον**).
(᾽Οφισ).
- Πινέκ-οῦρι** (τό), εἶδος παιδιᾶς, δικδοχικὴ ἐπιβασίς (αἱ λέξεις τουρκικαί).
(᾽Οφισ).
- Πιπέρι** (τό), πέπερι.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Πιπερίτσα** (ἦ), εἶδος χόρτου.
(᾽Οφισ).
- Πιπεροτρίφτε** (ἦ), μῦλος μικρὸς τοῦ **πιπέρεως**.
(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
- Πιπίλι** (τό), 1) (ἐν Τραπζ.) πυρὴν, κουκουῦται· 2) πλθ. τὰ **πιπίλια** μετφρ. οἱ ὄρχεις.
(᾽Οφισ).
- Πίσσα** (ἦ), ἡ τῆς ἐλάτης πίσσα κυρίως, ἣ καὶ ἀλατόπισσα (ἐν Τραπ. ἡ κοινὴ πίσσα, ἥτις ἐν ᾽Οφει λέγεται πάντοτε **καραβόπισσα**).
(᾽Οφισ).
- Πισσαροκούτιν** (τό), ταῦτὸν τῷ ἐπομένῳ.
(Σαράχω).
- Πισσερίκα** (ἦ), μικρὸς κάλαμος, ἀναρτώμενος ἀπὸ τοῦ στελέχους τῆς ἡλακίας, ἐν ᾧ βάλλουσι πίσσαν ἐλάτης, ἐξ ἧς ἐκ διαλειμάτων ἀλείφει ἢ γνέθουσα τὰ δάκτυλά της, ἵνα εὐκολώτερον στρέφῃ τὴν ἄτρακτον.
(᾽Οφισ καὶ Ζησινώ).
- Πιταχτέρι** (τό), τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον πέμπει τις εἰς διάφορα μέρη, ἵνα ἐκπληρώσῃ δια-

παγίς του. (Τὸ ῥῆμα πιτάζω = ἐπιτάσσω, δακτύτω, πέμπω). (Τραπζ. ἀπιαγτέρ).
 ("Οφισ).
Πάυρj (ἦ), πιτυρίασις. (Τραπζ. ἡ πίτυρι).
 ("Οφισ).
Πλάκα (ἦ), τὸ πέλμα τοῦ ποδός.
 ("Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Πλακ'ι (τό), λίθος πινακοειδής, ὃν πυρακτοῦ-
 σιν, εἶτα ἐναποθέτοντες τὴν ζύμην κάμνου-
 σι τὸ ψωμί των· (ἴδε φαί καὶ πῆττα).
 ("Οφισ).
Πλευρό (τό), πλευρὸν καὶ πλθ. τὰ πλευρά (τοῦ
 ἀνθρωπίνου σώματος).
 ("Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Πλευστό (τό), εἶδος παιδιᾶς διὰ τῆς σφαιρας
 παιζομένης, ἀρπαστον.
 ("Οφισ).
Πλουγοῦρj (τό), ἀφοῦ ψήσωσι τὸν σίτον καὶ
 τὸν ξηράνωσιν εἰς τὸν ἥλιον, κοπανίζουσι,
 καὶ οὕτως ἐξαγαγόντες τὰ πίτυρα κατα-
 σκευάζουσι τὸ πλουγοῦρι. (Τραπ. πλυγοῦρ).
 ("Οφισ).
Πλουμόρηλο (τό), εἶδος μηλέας, καὶ τὸ μῆλον.
 ("Οφισ).
Ποδάρj (τό), καὶ παρὰ Μωαμεθανοῖς παδάρj
 (ἐπὶ ἀνθρώπων, ἐν Τραπζ. καὶ ἐπὶ ζῶων).
 ("Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Ποδαροπλυτέρj (τό), λεκάνη, ἐν ἣ πλύνουσι
 τοὺς πόδας, ἴδε καὶ λε(γ)γέρ.
 ("Οφισ).
Ποδέα (ἦ), τὸ περὶ τοὺς πόδας μέρος μακροῦ
 ἐπανωφορίου τῶν γυναικῶν, ποδιᾶ.
 ("Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Ποδέσj (τό), ἄτρακτος μεγάλη, ἔχουσα καὶ
 μέγαν ξύλινον σφόνδυλον. Δι' αὐτῆς κλώ-
 θουσι τὸ στουπί καὶ κάμνουσι σχοινία διὰ
 τὰ πέδιλα. (Ἐν Τραπζ. δι' αὐτοῦ κλώθου-
 σι βαμβακίνην κλωστήν).
 ("Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Ποδεσσίκα (ἦ), ὑποκορ. τοῦ ποδέσj· ὁμοία ἀλ-
 λά μικροτέρα ἄτρακτος.
 ("Οφισ).
Ποθήκα (ἦ), ζῶόν τι ἐν τινι ἐπιχωρίῳ μύθῳ
 ἀπκντώμενον· ἴσως πίθηξ.
 ("Οφισ).
Πίλj (ἦ), Κωνσταντινούπολις.
 ("Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Πόλεμο (ὁ), ὁ πόλεμος. » »
Πολυπόδj (τό), εἶδος σκώληκος, σαρανταπό-
 δαρος (Τραπζ. χ'ιλοπόδαρον).
 ("Οφισ).

Πόνο (ὁ), πόνος.
 ("Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Πορτσουπονάκj (τό), εἶδ. ἀπιδέας καὶ ὁ καρπός.
 ("Οφισ).
Ποπαδία (ἦ), 1) ἡ σύζυγος τοῦ ἱερέως· 2) ἐν-
 τομον ἐρυθροῦ χρώματος, πτερωτὸν καὶ ἀ-
 βλαβές, τὸ ὅποιον λαμβάνοντες τὰ παιδιά
 ἐπὶ τῶν δακτύλων των λέγουσι: Ποπαδία
 διά διά, φέλλj τὸ χέρι μ' κ' αὐ πέτα, μέχρις
 οὐ ἀποπτῆση. Ἐν Τραπζ. δὲ λέγουσι: Πο-
 παδία διά διά, ἔβγαλ' τὸ βρακί σ' καὶ πέτα.
 ("Οφισ).
Ποπαέρα (ἦ), ἡ ἐνορία χωρίου τινὸς τοῦ Ὀ-
 φεως Σ'ινέκ ὀνομαζομένου καὶ μόνον ὑπὸ
 Ὀθωμικῶν κατοικοῦμένου.
 ("Οφισ).
Πόρτα (ἦ), θύρα, πλθ. τὰ πόρτεας (Τραπ. τὰ
 πόρτας).
 ("Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Πόστj (τό), δέριμα προβάτου μετὰ τῶν τριχῶν
 ἐξηραμμένον καὶ χρησιμεῦον εἰς τὸ νά κά-
 θηνται ἐπ' αὐτοῦ.
 ("Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Ποτάμj (τό), ποταμός. » »
Ποταμία (ἦ), τὰ περὶ τὸν ποταμὸν τινα μέρη.
 Σ'σιν ποταμεία ἔχομε χωράφρα.
 ("Οφισ).
Ποτό (τό), ποτόν. Τὴν λέξιν ταύτην ἐπανα-
 λαμβάνουσιν αἱ γυναῖκες καλοῦσαι τὰς ἀ-
 γελάδας πρὸς τὸ ὕδωρ.
 ("Οφισ).
Που.λε.λά (τοῦ), ὄνομα χωρίου τοῦ Ὀφεως.
 ("Οφισ).
Που.λι (τό), 1) πτηνόν, πουλίον, ἰδίως τὸ νεο-
 γέννητον· ἐνεκα τῆς σημασίας ταύτης κα-
 τήνησεν ἡ λέξις ὑποκορ. κατάλληξις ἐν συν-
 θέσει, οἶον, κοσσαροπού.λj, πετροπού.λj,
 μουγτεροπού.λj, πινακόπλο κτλ. καὶ φαί-
 νεται, ὅτι ἡ ἐν Τραπεζοῦντι ὑποκορ. κατ-
 ἀλληξις οἶον ἐκ ταύτης τῆς λέξεως ἐσχη-
 ματίσθη· οἶον, παιδόπον, πετρόπον, ἀγου-
 ρόπον, πιρjακόπον καὶ πλεῖστα ἄλλα.
 ("Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
 2) Ἐν τῇ παιδιᾷ μάτικα πουλί λέγεται τὸ
 μικρότερον ῥαβδίον, ὡς τέκνον δῆθεν τοῦ
 μεγάλτερου.
 ("Οφισ).
Πουμπάκj (τό), βαμβάκιον.
 ("Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).
Πουμπούρj (τό), εἶδος ἐντόμου, βούμβουρας
 (Τραπζ. ὁ πούμπουρον).
 ("Οφισ).

- Πούρης** (ὁ), βρυκόλαξ (φάντασμα). (᾽Οφίς).
- Πουρνάρη** (τό), ἡ πρωία, πλθ. τὰ *πουρνάρα*. (Τραπζ. ὁ *πυρνόν*). (᾽Οφίς).
- Πουτίνα** (ἡ), βυτινή, πίθος. (Τρ. τὸ *πυθάρη*). (᾽Οφίς).
- Ποχπότση** (τό), ταῦτόν τῷ *λίγδα*, ὁ ἴδις. (᾽Οφίς ᾽Οθωμ.).
- Πόχη** (τό), πόχη, δίκτυον ἀλιείας. (᾽Οφίς).
- Πράγμα** (τό), πᾶγμα μόνον ἐν τῷ αἰνίγματι: *Χίλιοι μύλοι πᾶγματα, οὐλα μὲ τὰ πᾶματα*· (αἱ οὐβαί)· ἐν Τρ. συνήθης ἡ λέξις. (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Πρασετέρη** (τό), ἔργαλειον ξύλινον, δι' οὗ συσσωρεύουσι φύλλα καὶ χόρτα· συνίσταται ἐκ ῥάβδου φερούσης πρὸς τὸ ἐν ἄκρον ἐμπηγημένον καθέτως κοντόν ξύλον, ὅπερ ἔχει ξυλίλους ὀδόντας, δι' ὧν εὐκόλως σωρεύονται τὰ φύλλα καὶ τὰ χόρτα. (᾽Οφίς).
- Πράσο** (τό), πᾶσον, πλθ. τὰ *πράσα*. (Τραπ. ἡ *πράσα*, τὰ *πράσας*). (᾽Οφίς).
- Πρασόσπορο** (τό), σπόρος τοῦ πᾶσου. (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Πρίσμα** (τό), πρίσμα, ἐξοιδήμα. (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Πρόβατο** (τό), πρόβατον. (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Προβατολάγη** (τό), εἶδος παιδιᾶς τῶν ἀρρένων, ἀλληλοδιάδοχος ὑπερπήδησις. (᾽Οφίς).
- Προγόνη** (τό), ἡ λέξις αὕτη περιέχει καὶ ἄρσ. καὶ οὐδ. λέγεται καὶ ὁ *προγονὸ* καὶ ἡ *προγογή*, πλθ. τὰ *προγόγια*. (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Προγονή** (ἡ), θηλ. τοῦ προγονό. (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Προγονό** (ὁ), ὁ ἐξ ἄλλου πατὴρ ἢ μητὴρ υἱός, πρὸς τὸν πατρειὸν ἢ τὴν μητρειάν· τὸ πλθ. δκνείζονται ἐκ τοῦ προγόνου. (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Προζύμη** (τό), ζύμη, προζύμη. (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Προζυμερό** (τό), τὸ σκεῦος, ἐν ᾧ κάμνουσι τὴν ζύμην, προζύμη. (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Προζυμοκούτιν** (τό), ταῦτόν τῷ *προζυμερό*. (Σαράχω).
- Προῖκα** (ἡ), προῖξ κόρης νύμφης, συνισταμένη ἐξ ἐνδυμάτων κυρίως. (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Προκοπάγη** (τό), εἶδος ἀπιδείας καὶ ὁ καρπός. (᾽Οφίς).
- Προκοπή** (ἡ), πρόδοδος, προκοπή. (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Προξενετής** (ὁ), προξενητής (ὁ αἷτιος γάμου τινός)· θηλ. *προξενέτρα*. (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Πρόπολι** (ἡ), ὕλη ἐντὸς τῆς κυψέλης, δι' ἧς αἱ μέλισσαι φράττουσι τὰς ὀπὰς ἢ σχίσματα αὐτῆς· χρησιμεύει δὲ ὡς φάρμακον. (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Προσφαί** (τό), προσφάγιον, ὄψον. (Τραπζ. *προσφάγη*). (᾽Οφίς).
- Προσωνύμη** (τό), σαρκαστικὸν ἐπώνυμον, ὅπερ ἀποδίδουσιν εἰς τινα. (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Προσωπάρτη** (τό), πανὶ τοῦ προσώπου τῶν νηπίων ἐν τῇ κούνιχ (ἀντὶ προσωποπάρτη). (Ζησινώ).
- Πρόσωπο** (τά), 1) πρόσωπον, πλθ. τὰ *πρόσωπα* καὶ *προσώπιτα*. 2) ἐπὶ πανικῶν, τσιτίων, ἐνδυμάτων κτλ. τὸ καλλίτερον μέρος. (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Προσ'κεφαλᾶγη** (τό), τὸ ἐν τῷ φούρνῳ ἢ τῇ ἐστίᾳ τῆς οἰκίας τιθέμενον ξύλον ὡς ἐρείσμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὰ ἄλλα ξύλα κείμενα εὐκόλως καίονται. (᾽Οφίς).
- Προσ'κέφαλε** (ἡ), τὸ πρὸς τὴν κεφαλὴν τῆς κλίνης μέρος, δηλ. τὸ μέρος τοῦ δωματίου ἢ τῆς οἰκίας, τὸ ὁποῖον εἶναι περὶ τὴν ἄκραν τῆς κλίνης, πρὸς ἣν κεῖται ἡ κεφαλὴ τοῦ κατακλινομένου. (᾽Οφίς).
- Προσ'κυνετάρη** (τό), τὸ εἰκονοστάσιον τῆς ἐκκλησίας, ὅπερ εὐρίσκεται πλησίον τῆς θύρας, καὶ ὅπου ὅστις εἰσέλθῃ προσκυνεῖ. (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Προτοκάλλη** (τό), πορτογάλλιον. (Τραπζ. *πορτοκάλλη*). (᾽Οφίς).
- Πυξάρη** (τό); πύξας, τσιμτσῆρι. (᾽Οφίς).
- Πυρωτή** (ἡ), ὁ τρίπους τῆς ἐστίας. (Τραπζ. *ἐμπροστία*). (᾽Οφίς).
- Πῶμα** (τό), πᾶν σιέπκσμα σκεύους, *καπάκι*. *Ἐκ' ὕλης τοῦ κουτί, κ' αἱ ἐπέτη εὔρε τὸ πῶμα*. Παροιμ. = ὁμοίος τὸν ὁμοίον. (᾽Οφίς).

Ρ.

- 'Ραδαράτητα (ή), άρραβανόπηττα, ό ίδε.
(^οΟφισ Χριστ.).
- 'Ρακάρα (ή), ράχη. (Τραπζ. ή ράγα).
(^οΟφισ).
- 'Ρακογάλαχ (τό), μέγας λέβης, έν ψ ψήνουσι
φαιητά κατὰ τούς γάμους. Λέγεται, ότι ώ-
νομάστη ούτω, διότι άλλοτε έντός τοιούτων
λεβήτων έψηνον ράχι. — (Σχράχω τυρο-
γάλαχ').
(^οΟφισ).
- 'Ράμμα (τό), 1) κλωστή, ράμμα· 2) τό σχοι-
νί του πεδίου.
(^οΟφισ και Τραπεζούς).
- 'Ραμματοκέρι (τό), είδος χόρτου, ού αί ρίζαι
λέγεται ότι είναι ώρχιόττατον φάρμακον.
(Σαράχω).
- 'Ραριρ (τό), ό μίτος, δι' ού χρωματισθέντος
σημαδεύουσιν οι ξυλουργοί τας σανίδας και
κόπτουσι· [ράχιον, ράνω, ραντιζω]· τό τουρ-
κικόν τσ'ερπί.
(Σαράχω).
- 'Ραριερό (τό), κοφίνιον, έν ψ φυλάττουσι πάν-
τα τὰ πρὸς ράπτικην χρειώδη.
(Ζησινώ).
- 'Ράγχα (ή), άράχνη (έντομον). (Τρπ. άράγχα).
(^οΟφισ).
- 'Ραρι (τό), τό δάσος. *háiτε às pāme 'csò ra-
rì, έγώ και έσὺ μοραγοί.* ('Εν Τραπ. ρα-
γιν λέγεται τό όρος).
(Ζησινώ).
- 'Ρεφαρο (τό), ρέπανον, ραφινίς.
(^οΟφισ και Τραπεζούς).
- 'Ρεφούλ (τό), βρέφος μικρόν (βρεφούλιον).
(^οΟφισ και Τραπεζούς).
- 'Ριζή (ή), ρίζα πλθ. τὰ ρίζια. (Τραπ. ή ρίζα
πλθ. τὰ ρίζας).
(^οΟφισ).
- 'Ρίζο (ό), 'Ριζούς, έπαρχία Τραπεζούντος ά-
νατολικώτερον του ^οΟφείως. (Τρ. τό 'Ρίζορ).
(^οΟφισ).
- 'Ριζώτες (ό), όνομα έθνικόν, κάτοικος τής 'Ρι-
ζούντος. (Τραπ. ό 'Ριζ'έτες).
(^οΟφισ).

- 'Ριπίδ (τό), (πλθ. τὰ ριπίδα), τὰ εκ κρέ-
τος τιμάχι, τὰ όποια διαπερώσιν εις σου-
βλίον και ψήνουσιν.
(^οΟφισ).
- 'Ρόκα (ή), (πλθ. τὰ ρόκας, και έν Σαράχω τὰ
ρόκες επί τής γ' σημ.) 1) ή ήλακάτη άπα-
σα· 2) ιδίως τό άνω μέρος, ή κεφαλή τής
ήλακάτης, ήτις λέγεται και πρὸς διάκρισιν
ροκοκ'έφαλο, άλλ' ένεκα τής τετάρτης ση-
μασίας τής λέξεως πολλοί τήν ήλακάτην
λέγουσι κάμασι· 3) ή κεφαλή του άραβο-
σίτου· 4) μετρο. τό άνδρικόν αιδούον (κυ-
ρίως έν Τραπζ. και άλλαχού).
(^οΟφισ και Τραπεζούς).
- 'Ροκῆς (ό), κεφάλων, χονδροκέφαλος.
(^οΟφισ).
- 'Ροκοκ'έφαλο (τό), ή κεφαλή τής ήλακάτης
(ίδε ρόκα).
(^οΟφισ και Τραπεζούς).
- 'Ροκοπόδ (τό), τό κυκλικόν σανίδιον, εις τό
μέσον του όποίου είναι έμπεπηγμένον τό
στέλεχος τής ήλακάτης (ροκοστέλ), και τό
όποιον είναι τό πόδιον τής ήλακάτης.
(Ζησινώ και Τραπεζούς).
- 'Ροκοποδοπάτι (τό), ταύτον τῷ ροκοπόδ.
(Σαράχω).
- 'Ροκοστέλ (τό), τό στέλεχος τής ήλακάτης,
τό όποιον είναι έμπεπηγμένον εις τό ροκο-
πόδ, άνωθεν δε φέρει τό ροκοκ'έφαλο.
(Σαράχω).
- 'Ροκογάτι (τό), (και ροκογάρι)· δέρμα τριών
δακτύλων πλάτους και 10—15 δακτύλων
μήκους, τό όποιον άφου περιτυλίξωσι τό
νήμα επί τής ήλακάτης (ροκοκ'έφαλο) δέ-
νουσιν επί αύτου, ίνα μή έμπερδευθῆ τό νή-
μα, ό εργάζονται.
(Σαράχω).
- 'Ρωι (τό). 1) ρώξ τής σταφυλής ('Εν Τραπζ.
τό ρωίν, ή θηλή του μαστού των ζώων, ή
ρώγα δε, ή ρώξ τής σταφυλής και ή θηλή
του γυναικειου μαστού)· 2) ή θηλή του μα-
στού των ζώων.
(^οΟφισ και Τραπεζούς).
- 'Ρωθώρι (τό), ρώθων, μυκτήρ. (Τραπζ. και
^οΟφισ τό ρωθώρι).
(Σαράχω).

Σ.

- Σάββα** (ή), *σάββατον* (ήμ. έβδ.). *Σάββας* (ό),
 ὄνομα ἀνδρός.
 (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Σαγανάκη** (τό), ἡ ῥαχθαία βροχή, (τὸ κ δὲν
 προφίρεται κ').
 (᾽Οφίς).
- Σαγνάκη** (τό), εἶδος μαλλίνου ὑφάσματος.
 (᾽Οφίς).
- Σαίττα** (ή), τὸ τόξον, ὃπερ κατασκευάζουσι
 οἱ παῖδες παίζοντες· (ὄχι τὸ βέλος. Λατ.
sagitta· Τραπζ. *σαίττα*).
 (᾽Οφίς).
- Σακκωνάκη** (τό), ἡ ὑπεράνω τῶν πετρῶν τοῦ
 μύλου *ξυλίνη θήκη*, ἐν ἣ χύνουσι τὸν σίτον,
 ὅστις ἐκ τῆς κάτω ὀπῆς ῥέει ἐντὸς τῆς ὀ-
 πῆς τῆς πέτρας.
 (᾽Οφίς).
- Σακκούλη** (τό), *σακκίον*, *σακκούλιον*, ὑποκορ.
 τοῦ *σακ'ί*.
 (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Σακ'ί** (τό), *σάκκος*, *σακκίον*.
 (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Σάλιρ** (τό), τρεῖς δοκοὶ πλησίον ἀλλήλων καρ-
 φωμένοι, δι' ὧν πλέουσιν ἐπὶ τῆς ἐν Σαρά-
 χῳ λίμνης καὶ ἀλιεύουσιν.
 (Σαράχω).
- Σαλούτζ** (τό), εἶδος χόρτου ἐν τῷ δάσει ἐκ τῆς
 γῆς ἐκφυόμενον, καὶ φηγητὸν ἐξαιρέτην γι-
 νόμενον· *θύμας*.
 (Ζησιώ).
- Σαλουτσατέλη** (τό), τὸ στέλεχος τοῦ *Σαλούτζ*,
 θυμάρι.
 (Ζησιώ).
- Σαμουράδα** (ή), *σεισουρίς*, εἶδος πτηνοῦ.
 (᾽Οφίς).
- Σανίδη** (τό), *σανίδιον*.
 (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Σαρπί** (τό), ἀποθήκη σίτου, φασιούλων καὶ
 ἐν γίνεσι πάντων τῶν τροφίμων, ἐκ σανίδων
 εἰς μέρος τι τῆς οἰκίας κατασκευασμένη.
 (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Σαρποσακκωναρροσάνιδο** (τό), λέξις σύνθετος
 ἐκ τῶν *σαρπί*, *σακκωνάκη* καὶ *σανίδη* (ἀς ἴ-
 δε)· ἅπαντα ἐν τῷ καθαρογλωσσήματι:
 Ἐξ ἐφτὰ *σαρποσακκωναρροσάνιδα*.
 (᾽Οφίς).
- Σαχτάρη** (τό), *στάκτη*.
 (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Σαχταροκατενή** (ή), ἀφ' οὗ βάλωσι τὰ πρὸς
 λεύκασιν φορέματα ἐντὸς καλαθίου ἢ ἄλ-
 λης *ξυλίνης θήκης*, ἐπιθέτουσι *στάκτην*,
 καὶ ἀκολούθως ἐπιχύνουσι ἐκ διαλειμμά-
 των ζέον ὕδωρ, οὕτω δὲ εὐκόλως τὰ φορέ-
 ματα λευκκίνονται. Τὸ ὕδωρ τοῦτο, τὸ ὀ-
 ποῖον ἀναμιγνυόμενον μετὰ τῆς στάκτης καὶ
 διερχόμενον λευκκίνει τὰ φορέματα, λέγεται
σαχταροκατενή, ἐτι δὲ καὶ ἡ πράξις αὕτη.
 (᾽Οφίς).
- Σέθρα** (ή), 1) *σῆς*, ἐντομον κατακόπτον τὰ
 μάλλινα ὑφάσματα. (Τραπζ. *σέθρα*). 2)
βόστρυξ εἶδος σκώληκος τῶν σανίδων ἢ ξυ-
 λων ἐν γίνεσι.
 (᾽Οφίς).
- Σεθράλευρα** (τά), πλθ. τὰ ἐκ ξύλου ὑπὸ τῆς
σέθρας ἐκχόμενα ἄλευρα (ἢ ἀλευροειδῆς
 κόνις).
 (᾽Οφίς).
- Σειρά** (ή), *σειρά*, ἀράχ. *Σταθῆτε ἑσῆ σειρὰ*
 = ἀραδικαθῆτε. (Σαράχω ὁ *σειρά*).
 (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Σέλινο** (τό), *σέλινον*, ἀγριοσέλινον.
 (᾽Οφίς).
- Σεπιν** (τό), τὸ νήπιον.
 (Σαράχω).
- Σεύτελο** (τό), *τεῦτλον*, *παζί*.
 (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Σευτελόσπορο** (τό), ὁ σπόρος τοῦ τεύτλου.
 (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Σημάκη** (τό), 1) *σημεῖον*. 2) ἀρραβῶν, καὶ πλθ.
 τὰ *σημάδα* οἱ ἀρραβῶνες, συνιστάμενοι ἐξ
 ἐνὸς δακτυλιδίου καὶ ἐνὸς φλωρίου.
 (᾽Οφίς καὶ Τραπεζοῦς).
- Σημάδα** (ή), ὄνομα ἀγελάδος, φερύσης ση-
 μεῖον ἐπὶ τοῦ μετώπου, λευκὸν δηλ. πετα-
 λοειδῆς τρίχωμα.
 (᾽Οφίς).
- Σημαντήρα** (ή), *σήμαντρον*· σίδηρον, δι' οὗ
 κτυπομένου κελοῦνται οἱ χριστιανοὶ εἰς τὴν
 ἐκκλησίαν. (Τραπζ. τὸ *σήμαντρον*).
 (᾽Οφίς).
- Σιγγρόφυλλο** (τό), εἶδος χόρτου, ὃπερ τινί-

μενον ἐπὶ τῶν πληγῶν μαλακύνει αὐτάς· ἴμα δὲ λεπτοὺς τένοντας. ὅθεν ἐν Τραπζ. λέγεται *ταμαρόφυλλορ*.

(᾽Οφισ).

Σίγνα (ἦ), 1) κηλὶς· 2) ὁ μῶλωψ πληγῆς ἰατρειθείσης (Τραπζ. ἢ *σίγνα*).

(᾽Οφισ).

Σιδερόμηλο (τό), εἶδος μηλέας καὶ ὁ καρπός, ὅστις εἶνα· σκληρός.

(᾽Οφισ).

Σιρότζ (τό), ὁ σωλὴν τῶν δένδρων καὶ κλάδων (Τραπζ. *χῶρ*). Ἴδε καὶ *καρδία*.

(᾽Οφισ).

Σιρόρα (ἦ), τὸ ἐκ τοῦ μεγάλου ξυλίνου ἢ λιθίνου δοχείου τῶν νερομύλων διὰ τῆς κάτω μίξας ὁπῆς ἐξερχόμενον ὕδωρ, τὸ πληττον καὶ στρέφον τὸν τροχόν.

(Σαράχω).

Σκία (ἦ), κλίμαξ καὶ βῆθρον. Ἡ κλίμαξ εἶναι δύο εἰδῶν, ἢ σύνθετος ἐκ δύο μακρῶν ξύλων καὶ πολλῶν μικρῶν συνδεόντων αὐτά, ἢ ἐκ κορμοῦ μικροῦ δένδρου, τὸν ὅποιον τίμνοντες εἰς ἀποστήματα κἀμνουσι κατάλληλον πρὸς ἀνάβασιν· τὸ εἶδος τοῦτο εἶναι πρὸς τὰ κάτω διχλωτόν, ἵνα στηριχθῆ. Τὸ δὲ βῆθρον εἶναι ἢ ἐκ σανίδων ἢ ἐκ λίθων κατασκευασμένον.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Σαμηγί (τό), ἐδώλιον μικρὸν καὶ χαμηλόν.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Σαφιδῆ (τό), ἡ σκάφη.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Σαφιδίκα (ἦ), ὑποκορ. τοῦ *σαφιδῆ*.

(᾽Οφισ).

Σατοφολεύτρα (ἦ), εἶδος μικροῦ πτηνοῦ.

(᾽Οφισ).

Σάλετα (ῆ), ψώρα.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Σαπρίεο (ὁ), σκορπιός. (Τραπζ. ὁ *σκορπὸν*).

(᾽Οφισ).

Σαρόδο (τό), σκόροδον.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Σαδροκάντισ (τό), ἕκκστον τεμάχιον τοῦ σκορδοῦ (ἢ λέξις σύνθετος ἐκ τοῦ *σκόροδο* καὶ *κατσί*).

(᾽Οφισ).

Σάκτα (τά), πλθ. μόνον· τὰ ἐντόσθια, σπλάγγη, μόνον ἐν τῇ συνηθεστάτῃ κατάρα:

Τοία τὰ σκότεια σ' = κενά, ἄδεια, ἀδύνατα τὰ σωθικά σου.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Σκουλαρίκ'ια (τά), ἐνώτια.

(᾽Οφισ).

Σκουλή (ἦ), ὄνομα ἀγελάδος.

(᾽Οφισ).

Σκουλί (τό), τὸ κατεργαζόμενον (κενιζόμενον, βουρτσιζόμενον κτλ.) δέμα τοῦ καννάβιως. *Κόκ'ιρο σκουλί* *κατάβῃ* *κοπαρίζει* τ' *ἀράπῃ* *τὸν κῶλο*. (Αἰνίγμα, ἢ φλόξ τὸν πάτον τοῦ χαλκοῦ).

(᾽Οφισ).

Σκοῦλος (ὁ), σκέλος, τὸ ἄνω ἄκρον τοῦ μηροῦ, καθ' ὃ ὁ κορμὸς στερεοῦται ἐπ' αὐτοῦ. Τραπζ. τὸ *σκοῦλος*.

(᾽Οφισ).

Σκουτσὶ (τό), τὸ αὐτὸν τῷ *ισαπλί*, ὃ ἴδε.

(᾽Οφισ).

Σκουτέλῃ (τό), πιάτον ὑάλινον, καλοκατεσκευασμένον.

(᾽Οφισ).

Σόπα (ἦ), ῥόπαλον, συνεχδχ. ξυλοκόπημα.

(᾽Οφισ).

Σοπσῆ (τό), εἶδος παιδιᾶς τῶν ἀρρένων διὰ μάλιστα παιζομένης.

(᾽Οφισ).

Σουγλί (τό), σουβλίον.

(᾽Οφισ).

Σούρμεγα (τά), ἐπαργία Τραπεζοῦντος μετὰ ξυ ᾽Οφείως καὶ τῆς πόλεως ταύτης.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Σουχρέασμα (τό), τὸ περὶ λύχνων ἀφὰς μέρος τῆς ἡμέρας. Τὸ ῥῆμα *σουχρεάζῃ*.

(᾽Οφισ).

Σοχτοποπαδία (ἦ), ἔντομον φαιοῦ χρώματος καὶ πλακοειδὲς πτερωτόν, τὸ ὅποιον ἐκπέμπει δυσωδίαν ἀνυπόφορον παρομοίαν τῆς τῶν κόρεων.

(᾽Οφισ).

Σπατούλῃ (τό), (συνθη. πλ. τὰ *σπατούλεια*), οἱ ἐντὸς τῆς στάκτης τοῦ πυρὸς ἢ ἐν ἄμμω ζεσταινόμενοι ψηνόμενοι κόκκοι τοῦ ἀραβοσίτου, οἵτινες ῥήγνυνται καὶ ἀνοίγονται οὕτως, ὥστε καθίστανται χονδροὶ καὶ λευκώτατοι. (Τραπζ. τὰ *σπάνταλα*).

(᾽Οφισ).

Σπάπουλα (ἦ), εἶδ. παιδιᾶς, κρυπτινδα. (Τρ. *κρυβίτ'α* *πουλίτ'α*).

(᾽Οφισ).

Σπαγτόν (τό), αἶξ, κατσίκα, σφακτόν. (Τρ. τ' αἰγίδη). (Σαράχω).

Σπαρτοπούλιον (τό), ὑποκορ. τοῦ *σπαγτόν*, μικρά αἶξ, κατσίκι. (Σαράχω).

Σπερτάμη (τό), εἶδος δένδρου, σφένδαμνος. (Ὅφιος).

Σπερτέγουλε (ἡ), παρὰ Ζησινώταις *σπορτέγβαλε*, ὁ ἴδε. (Σαράχω).

Σπλήνα (ἡ), σπλήν· (ἐν Τραπ. λέγεται τουρκ. *ταλάκ*). (Ὅφιος).

Σπορτέγβαλε (ἡ), σφενδόνη, τὴν ὁποίαν κατασκευάζουσιν οἱ πικίδες ἐκ σπάγγου καὶ ἐκσφενδονίζουσι πετράδια· (ἐν Τραπζ. λέγεται τουρκ. *σαπάντασι*). (Ὅφιος).

Σποτύλη (τό), σφονδύλιον τῆς ἀτράκτου. (Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Σπουγγάμη (τό), σκούπα. (Τραπζ. *φροκάλ*). (Ζησινώ).

Σπουγγαρίτσα (ἡ), εἶδος θάμνου, τοῦ ὁποίου τοὺς κλάδους κάμνουσι σκούπας, ἔχει δὲ ὄψιν ὡς ἡ ἐλάτη. (Ὅφιος).

Στάθη (ἡ), ἡ ἐναρξίς, αἱ πρῶται ἡμέραι μηνός, ταῦτόν τῳ ἔμπα, ὁ ἴδε. Ἔση *στάθη* καὶ ἔσην *ἐγβα* τ' Ἀπρίλη = ἱσταμένου καὶ φθίνοντος Ἀπριλίου. (Ὅφιος).

Σταλαγμίτρα (ἡ), σταγών, σταλαγματιάζ. (Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Σταλι (τό), καλύθη ἐξοχική, ταῦτόν τῳ *κώμη*, ὁ ἴδε. (Ἐν Τραπζ. ἡ μάδρα τῆς ἀγέλης). (Ὅφιος).

Στάμα (τό), (ἐνικῶς, λέξις περιληπτική)· οἱ στήμονες μίτοι· καὶ πλθ. ἐπίσης ἀπαντᾶται: *Στάματα καὶ ὑγάδα*, τὰ δύο *συνρυγάδα* (ἴδε *συνρυγάδ*) = οἱ στήμονες καὶ τὰ ὑγάδια εἶναι ἀμφοτέρω συννύμφαι. (Ἄσμα). (Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Σταμνί (τό), στάμνος. (Ὅφιος).

Σταμνοστάμη (τό), σταμνοστάτης, σανίδωμα, ἐφ' οὗ θέτουσι στάμνους καὶ διάφορα τοῦ ὕδατος ἀγγεῖα. (Ὅφιος Ζησινώ).

Στάχη (ἡ), σταλαγματιάζ, σταλιάζ. *Δόμε ἔνα στάχη ἀλμεξία* = δός μοι μίαν σταλιὰ γάλα. (Ὅφιος).

Στάρη (τό), σίτος, σιτάρι. (Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Σταρίτσα (ἡ), εἶδος μικροῦ πτηνοῦ. (Ὅφιος).

Σταρωκάμη (τό), 1) ὁ ἰστός τῆς ὑφαντικῆς, ἐργαλειός· 2) ἰδίως τὸ ἐκ σανίδων κατασκευασμα, ἐφ' οὗ κáθηται. (Τραπζ. *ἀργαστέρ*). (Ὅφιος).

Σταυρι (τοῦ), ὄνομα χωρίου. (Ὅφιος).

Σταυρίτες (ὁ), Σεπτέμβριος (μῆν) διὰ τὴν κατὰ τοῦτον μῆνην τοῦ τιμίου Σταυροῦ. (Ὅφιος χρ.).

Σταυρίτσα (ἡ), εἶδος χόρτου, ὁμοίου τῳ *καρορές*, ὁ ἴδε. (Ὅφιος).

Σταυρό (ὁ), 1) Σταυρός (ὁ τιμίος τοῦ Σωτῆρος)· 2) ἡ σταύρωσις τοῦ προσώπου διὰ τῆς χειρός· 3) μίξ τῶν δέκα ὑποδιαιρέσεων τῆς παιδιᾶς *λίτσα*. (Ὅφιος).

Σταυροδόμη (τό), τὸ μέρος ὅπου δύο δρόμοι διασταυροῦνται, σταυροδόμη. (Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Σταφύλη (τό), σταφύλιον. (Ἐν Τραπζ. ἡ *ἀμπελο*ς). (Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Σταφύλα (ἡ), ὄνομα ἀγελάδος. (Σαράχω).

Σταφυλοκόχιν (τό), ἡ βῶγα τῆς σταφυλῆς (ἴδε *βῶι*). (Σαράχω).

Στάχη (τό), στάχυς σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου καὶ ἐν γένει τῶν σπαρτῶν· (πλθ. τὰ *στάχη*α). (Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Στέας (τό), στέαρ, λίπος· (πλθ. τὰ *στέατι*). (Ὅφιος).

Στέθος (τό), στέγη· (πλθ. τὰ *στέθωτα*). (Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Στελέμη (τό), πῆττα μετὰ στέατος ζυμωθείσα· τοιαύτην πῆτταν κάμνουσι τὰς μεγάλας ἑορτάς. (Ὅφιος).

Στελι (τό), ξυλίνη λαβίς ὁποιοῦδήποτε ἐργαλείου· (πλθ. τὰ *στελία*). (Ὅφιος καὶ Τραπεζοῦς).

Στερὸν (τό), στεῖρα ἀγελάς, ἥτις ὁμως ἄλλοτε ἐγέννησεν. (Πρβλ. *μοζίκα*). (Σαράχω).

Σιβαγά (τά), είδος φαγητοῦ ἐκ κολοκύνθης καὶ κουργοῦτι.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Σικιόβ (τό), είδος χόρτου.

(᾽Οφισ).

Σίμα (τό), στόμα· πλθ. τὰ στόματα. (Σαρ. ὁ σίμας).

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Σιομέ'j (τό), πλθ. τὰ *σιομέτjα*. Οἱ πάσσαλοι, τοὺς ὁποίους ἐμπήγουσι πυκνῶς περὶ τοὺς ἀγροὺς πρὸς φραγμὸν, καὶ διὰ τῶν ὁποίων ἔπειτα διαπλέκουσι θάμνους, οὓς ὀνομάζουσι *δεάπλοκα*, ὃ ἴδε.

(᾽Οφισ).

Σιομεκο'έφα.λο (τό), τὸ ἄνω μέρος τοῦ λεγομένου *σιομέ'j*, ἢ κορυφή.

(᾽Οφισ).

Σιοῦδ (τό), ὄστουν, κόκκαλον.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Σιουπι (τό), σιουπίον, τὸ ἐκ τοῦ καννάβειος ἐξηγόμενον πρὸς ὕφανσιν ἀκατάλληλον, δι' οὗ κλώθουσι σχοινία λεπτά (δέματα) διὰ πέδιλα.

(᾽Οφισ).

Σιουποκούβαρο (τό), τολύπη, κουβάρι ἀπὸ σιουπι. Ἔστρα ὅπ' ἐγέννησε, σιουποκούβαρο γὰ εἶχε γεννήσεινε. (Κατάρα).

(᾽Οφισ).

Σιραγίδιν (τό), ἀντικνήμιον.

(Σαράχω).

Σιραγίλ (τό), τχύτὸν τῷ *σιραγίδιν*.

(᾽Οφισ καὶ Ζησινώ).

Σιρατά (ἀνάρθρ.) μόνον κατ' αἰτιατικὴν ἐν τῷ ἑξῆς: *Ποῖσο σιρατά*. Λέγουσι τοῦτο αἱ γυναῖκες πρὸς τὰ νήπια, συνειθίζουσαι αὐτὰ εἰς τὸ βάδισμα, ἢ λέγουσι μόνον ἐπανειλημμένως *σιρατά* . . . (Ἐνταῦθα δὲ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπίρρημα).

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Σιρειδ (τό), 1) ὄστρυσ, ὄστρύα, είδος δένδρου· 2) ἐν Τραπζ. καὶ θαλάσσιόν τι ὄστρακόδερμα, στρεῖδι.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Σιρειδοκούσκουτσο (τό), ὁ καρπὸς τῆς ὄστρέας (ἴδε *στρεῖδι*. Πρβλ. καὶ *κούσκουτσο*).

(᾽Οφισ).

Σιρουθίκα (ἦ), είδος μικροῦ πτηνοῦ, στρουθίς.

(᾽Οφισ).

Σιρῶμα (τό), τὸ κατώτατον τῆς κλίνης στρώμα. (Ἐν Τραπζ. συνεκδχ. καὶ ἡ κλίνη).

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Σιυλάρj (τό), στύλος, ὅστις ὑποστηρίζει διάφορα τῆς οἰκίας μέρη, ἢ τὸ ξηραντήριον (ξηραντέρj. Τραπζ. *σιουλάρj*).

(᾽Οφισ).

Σιυπιδίτσα (ἦ), εἶδ. χόρτου γευστοῦ καὶ ξυνοῦ.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Συζέλιτσα (ἦ), πλθ. ἢ *συζέ'j*. οὕτως ὀνομάζονται αἱ γυναῖκες ἐνὸς ὀθωμανοῦ πρὸς ἀλλήλας σχετικῶς ἔχουσαι (τουρκ. *κουμάδες*) ἐκ τοῦ συζηλεύω.

(᾽Οφισ).

Συκο (τό), συκῆ καὶ σύκον. (δ).

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Συκοκούρj (τό). 1) ἡ παλαιωθεῖσα ρίζα κοπέσης συκῆς· 2) μτρρ. τὸ παληοκόριτσο.

(᾽Οφισ).

Συμπαίδ (τό), πλθ. τὰ *συμπαίδα*, οἱ ὁμοῦ παῖδες ὄντες. Ἀμῆτε παίζετε μὲ τὰ *συμπαίδα σουρά*.

(᾽Οφισ).

Συμπέθερο (ὁ), καὶ θηλ. *συμπεθέρισσα*, συμπεθέρος (ἐν Τραπζ. ὁ *συμπεθερόν*) ἢ συμπεθέρα.

(᾽Οφισ).

Συνασία (ἦ), ὄνομα χωρίου τοῦ ᾽Οφισ. Λέγεται, ὅτι ἐνταῦθα ἐγένετό ποτε τοπικὴ Σύνοδος ἐκκλησιαστικὴ (συνάγω, συνάγουσα).

(᾽Οφισ).

Συρρυφάδ (τό), συννύμφη· πλθ. τὰ *συρρυφάδα*, αἱ σύζυγοι ἀδελφῶν. (Τρ. ἢ *συρρυφάσα* καὶ τὸ *συρρυφάδ*).

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Συρόρj (τό), σύνορον, πέτρα δεικνύουσα τὰ ὄρια ἀγρῶν ἢ ἐν γένει τόπου τινός· πλθ. τὰ *συρόρεα* = τὰ ὄρια.

(᾽Οφισ).

Συρτέκνισσα (ἦ), τὸ θηλ. τοῦ *σύντεκνος* (Τραπζ. *κουμπάρτσα*).

(᾽Οφισ).

Σύντεκρο (ὁ), ὁ βαπτίσας, ἀναδεχθεὶς τέκνον τινὸς λέγεται *σύντεκνος* αὐτοῦ. (Τραπζ. ὁ *κουμπάρορ*).

(᾽Οφισ).

Συρίμ (τό), δερμάτινον λωρίον, δι' οὗ ῥάπτουσι τὴν μύτην τοῦ πεδίλου.

(᾽Οφισ).

Συρτάριν (τό), δίκτυον ἀλιείας.

(Σαράχω).

Σύρτις (ὀ), σύρτις· συνεχῆς κορυφή βουνοῦ ἢ ὁποιοῦδήποτε μέρους, τοῦ ὅποιου τὰ πλάγια εἶναι κατωφερῆ.

(^οΦις).

Συρτό (τό), εἶδος παιδιᾶς διὰ σφαίρας.

(^οΦις).

Σωρεῦτρα (ἦ), μία τῶν δέκα ὑποδιαίρεσεων τῆς παιδιᾶς *λίτσα*, ὃ ἴδε.

(^οΦις).

Σ

Σ'αλθάρj (τό), βρακί τῶν ἀνδρῶν ἀπὸ ἐριούχου ἢ βεβαμμένον ἀμερικανικὸν ἐνίοτε· (λέξις τουρκικῆ).

(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).

Σ'άφj (τό), μέγα ξύλινον κουτάλι, δι' οὗ ἐκκενόνουσι τὰ φαγητά. (Τραπέζ. κουτάλ).

(^οΦις).

Σ'άφλα (ἦ), σιάλος (ὁ ἀφρώδης σιάλος, ὁ ἐκ τοῦ στόματος ἐκβαλλόμενος).

(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).

Σ'κερά (τοῦ), ὄνομα χωρίου τοῦ ^οΦεως.

(^οΦις).

Σ'κεπάρν (τό), σκιπάρνι. (Ζησιῶ καὶ Τραπ. σ'κεπάρ).

(Σαράχω).

Σ'κεπίδj (τό), σφήξ ἀγρία, κίτρινη μέλισσα.

(^οΦις).

Σ'κεῦος (τό), σκεῦος. *Τ' ἀψύ τ' ὀξειδῆj τὸ σκεῦος ἀθε φαίλj*. (Παροιμ. § ἐπὶ τῶν βλαπτόντων ἐκυτοῦς διὰ τοῦ θυμοῦ).

(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).

Σ'κισμάτj (τό), 1) σχίζα, ἐσχισμένον ξύλον (τουρκ. γίαρμά). 2) μτρρ. τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον.

(^οΦις).

Σ'κοίρι (τό), 1) σχοινίον· 2) τὸ ἐκ στουπείου δέμα τῶν πεδίων.

(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).

Σ'κὺλ-μυῖα (ἀνάρθρ.), σκύλου μυῖα, σκυλόμυια. (Τραπέζ. σ'κυλομυῖα).

(^οΦις).

Σ'κίλο (ὀ), κύων, σκύλος.

(^οΦις καὶ Τραπεζοῦς).

Σ'κυλοκοκ'ίμπελο (τό), εἶδος δαμασκηneas καὶ ὁ καρπός.

(^οΦις).

Σ'κυλοπόταμο (τό), φώκη (ζῶον), ποτάμιόν τι ζῶον, τὸ ὅποιον λέγεται, ὅτι, ὅταν μέλλῃ νὰ συλληφθῆ, τρώγει τοὺς ὄρχεις του.

(Σαράχω).

Σ'ορσ'όρj (τό), καταρράκτης (ποταμοῦ). (Ἐν Τραπεζοῦντι ὑπάρχει ἡ φράσις: *ἐνοῖγαν τὰ καταράχτρεα τούρατοῦ*, ἐπὶ ῥαχδαίαις βροχ.)

(^οΦις).

Σ'ουλεέρj (τό), καταρράκτης, ὅτε ὁμως δὲν χύνεται πέραν τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ σύρεται κατὰ βράχου.

(^οΦις).

Τ.

Ταβάρα (ἦ), φάντασμα, ὑπὸ τοῦ ὁποίου πάσχουσι τινες. Κατὰ τὴν ἐν ^οΦει δοξασίαν, τὸ φάντασμα τοῦτο ἐπιβάθεται ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου κοιμωμένου καὶ διὰ τῆς χειρὸς του κλείει τὸ στόμα αὐτοῦ· οὕτω δὲ πολλοὺς ἤθελε φονεύσει, ἂν ἐν τῷ μέσῳ τῆς

χειρὸς τοῦ φαντάσματος δὲν ὑπῆρχεν ὀπήτις, δι' ἧς ὁ ἄνθρωπος μετὰ βίας ἀναπνέων διαφεύγει τὸν θάνατον, ἐξυπνῶν ἐκ στενοχωρίας, ὅτε ἀμέσως τὸ φάντασμα φεύγει. (Αἰτία τῆς πολυφαγίας βεβαίως καὶ τῆς κακῆς ἕξεως τοῦ κοιμᾶσθαι ἀμέσως μετὰ τὸ

δείπνον και χαμηλά την κεφαλήν, ὅτε τὸ αἷμα ἀνέρχεται εἰς τὴν κεφαλήν). Ὅθεν οἱ ὑπὸ τούτου τοῦ φαντάσματος ὑποφέροντες, ἵνα ἀποδιώκωσιν αὐτὸ ὅσκις θὰ κατακλιθῶσιν, ἐκατηθίζουσι τὰ ἐξῆς: *Ταβάρα, βάρη ἀνάμεσά σ', κατέβα πόλιν ἄμεσας, κενκὶν κενκὶν τῆ θάλασσα, κοκκὶν κοκκὶν τὸν ἄμμο, ὄσα κοσκυνοτρούπεα, ὄσα στομοκοκέφαλα, ὄλα γὰ μετρεῖς ἀτά, καὶ ἄν ἐν βραθῆν γὰ ἐργ'αι.* Δηλ. ταβάρα, βάρη μέσ σου (νὰ βραύνη τὸ σῶμά σου), κατὰβα εἰς τὴν πόλιν ἀμέσως, γὰ μετρήσης ποτῆρι ποτῆρι τὴν θάλασσαν, κόκκον κόκκον τὴν ἄμμον, ὅσαι κορυφαὶ πασσάλων (τῶν φραγμῶν, ἴδε στομέκ'j) ὅσαι ὄπαὶ κοσκίνων, ὄλα γὰ τὰ μετρήσης, καὶ ἄν εἶναι (ἄν σου μένη) ἰσπέρσ γὰ ἐλθῆς. Τὰς λέξεις *βάρη ἀνάμεσά σ'*, καὶ *πόλιν ἄμεσας* δὲν ἐγνώριζον οἱ Ζησινῶται γὰ μοὶ ἐξηγήσωσι, διὰ τοῦτο τὰς ἐξηγησά κατὰ πείραν, εἰ καὶ αἱ λέξεις *βάρη, πόλιν* καὶ *ἄμεσας* δὲν ἀπαντῶνται ἐν τῇ ὁμιλουμένῃ, πιστεύων ὅτι πιθανῶς ὑπῆρχον ἄλλοτε ἐν τῇ συνθῆσιν, παρεφθάρη δὲ τὸ ἄμεσας, διότι τοικῦται παρεφθοραὶ λέξεων εἶναι συνθῆσις ἐν τοῖς τοιούτοις τροπαρίοις.

ΣΗΜ. Ἐν τῷ τροπαρίῳ τούτῳ, καθὼς καὶ ἐν τῇ λέξει *πετάσσα*, παρατηρεῖ τις, ὅτι τὸ *κ* δὲν προφέρεται *κ'* πρὸ τῶν φθόγγων *ε* καὶ *ι*, εἰ καὶ αὐτὰ αἱ λέξεις προφέρονται μὲ *κ'* ἐν τῇ ὁμιλουμένῃ ἐκτός τῶν τροπαρίων. Ἐκ τούτου συμπεραίνει τις, ὅτι ταῦτα τὰ τροπάρια ἀναλλοίωτα ἔμειναν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν δὲν ἐπροφέρετο τὸ *κ* ὡς *κ'*, καὶ ὅτι ἡ ἐποχὴ αὕτη δὲν εἶναι πολλὴ παλαιά.

Ἐπάρχει καὶ ἐν Κρώμνῃ καὶ Τραπεζοῦντι τὸ ἐν τῇ λέξει *πετάσσα* τροπάριον, ἀλλὰ κατὰ πολὺ διάφορον, καὶ εἶναι διόλου ἀπίθανον ἂν ἐμαθον αὐτὸ ἐκεῖθεν. Περὶ τούτων οἱ κατάλληλοι κρινέτωσαν.

(Ὅφισ).

Ταιστέγ (τό), θύλαξ, ἐν ᾧ θέτουσιν ἄχυρα καὶ κριθῆν καὶ ταγίζουσι τοὺς ἵππους κτλ. τουρκ. *τορβάς*.

(Ὅφισ).

Τάρα (ἦ), εἶδος παιδιᾶς, ὁμοίως πρὸς τὴν λεγομένην *βώλῃ*, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐνταῦθα ἀντὶ γὰ ἐμπήξωσι ζύλων, κάμνουσι κοιλῶμα κατὰ γῆς.

(Ὅφισ).

Τάρη (τό), 1) τὸ ὕδωρ ἐν ᾧ ἔτριψαν *σο'ορτάνια*,

ὁ ἴδε. 2) τὸ μέρος τοῦ ὀξυγάλακτος, τὸ ὁποῖον μένει ἀφ' οὗ ἐξάξωσι τὸ βούτυρον.

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Τάπα (ἦ), δισκοειδὲς στανίδιον. Διὰ δύο τοιούτων στανιδίων, ὧν τὸ ἕτερον φέρει ὄπας, φράττουσι τὴν κυψέλην τῶν μελισσῶν ἐκατέρωθεν. (Πρβλ. *κ'ορμί*. Ἐν Τραπεζ. ὁ φελὸς τῶν φιαλῶν).

(Ὅφισ).

Ταρτάρια (ἦ), ταῦτόν τῳ *σαῖττα*, ὁ ἴδε [;].

(Ὅφισ).

Τατῆ (ἦ), ἡ γυνή, ἣτις συνοδαεὶ τὴν νύμφην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ κατὰ τὸν γάμον καὶ τὴν συμβουλεύει. (Τρ. *συμπεθέρα*).

(Ὅφισ).

Ταφι (τό), τάφος, μνήμα. »

Τεβόρj (τό), εἶδος χόρτου. »

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Τέζα (ἦ), ζυῦφιον ἐπὶ τῶν προβάτ. (Τ. *τίζα*).

(Ὅφισ).

Τελέτρj (τό), ἰσθηροῦν ἐργαλείον, δι' οὗ βαθουλόνουσιν ὄπας εἰς λίθους ἢ ζύλα, κτυπῶντες αὐτὸ διὰ σφυρίου.

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Τερεζι (τό), ζυγός, ζυγαριὰ (λ. τ.) πληθ. τὰ *τερεζία*, ἀστερισμός τις.

(Ὅφισ).

Τετράδj (ἦ), Τετάρτη (ἡμέρα ἐβδ.).

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Τηγάρj (τό), τηγάνιον.

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Τηγανίκα (ἦ), ὑποκορ. τοῦ *τηγάρj*.

(Ὅφισ).

Τίγη (τό), μέγα ἰγδίον λίθινον, ἐν ᾧ κοπκνίζουσι τὸν σίτον.

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Τόλα (ἦ), ταῦτόν τῳ *σαχταροκατερή*. (Τραπέζ. ἡ *πουάδα*).

(Ὅφισ).

Τοξάρι (τό), ἐργαλεῖον, δι' οὗ τοξεύουσι τὸν βάμβακα.

(Ὅφισ).

Τὸπ-οἰρι (τό), παιδιὰ διὰ τῆς σφίρας διαιρεῖται εἰς τρία διάφορα εἶδη, ὀνομαζόμενα, *κ'υλιχτό*, *συρτό*, *πλαστό*, ἄς ἴδε.

(Ὅφισ).

Τόπουζα (ή), μία τῶν δέκα ὑποδιαιρέσεων τῆς παιδιᾶς *λίτσα*.

(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Τορτομάρα (ή), παληολόριτσο, ἡ ἡλικιωθεΐσα καὶ μὴ ὑπανδρευθεΐσα κόρη.

(^οΟφίς).

Τουφέκα (ή), εἶδος θάμνου σιφωνώδους, ἐξ ἧς κατασκευάζουσι τὰ λεγόμενα *μασούρα*, ὁ ἴδ.

(^οΟφίς).

Τουφέκ' (τό), πυροδόλον, τουφέκιον.

(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Τραγωδία (ή), ἄσμα, τραγοῦδι. *Τραγωδῶ τραγωδία*, μετὰ ποιοῦ καρδία; (ἄσμα). (Τραπέζ. *τραβῶδ*).

(^οΟφίς).

Τράμι (τό), δράμι (τὸ 400ὸν τῆς ὀκάς).

(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Τραπέζη (τό), τράπεζα μονόπους καὶ χαμηλή, ἐφ' ἧς τρώγουσιν.

(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Τραπεζοῦντα (ή), Τραπεζοῦς.

(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Τράφο (ὀ), ἐὰν χωράφιόν τι κῆται πλησίον ἄλλου ἀλλ' ὑψηλότερα, τὸ μεταξὺ αὐτῶν πλάγιον μέρος καλεῖται *τράφο*.

(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Τρέγτες (ὀ), τροχαντήριον, δι' οὗ συνειθίζουσι τὰ νῆπια νὰ βραδίζωσιν.

(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Τριβίδι (τό), κοπάλιον. δι' οὗ τρίβουσι τὸ πέρι.

(^οΟφίς).

Τριδρόμι (τό), τρίοδος, τὸ μέρος ἐνθα συναπαντῶνται τρεῖς δρόμοι,

(^οΟφίς).

Τρίνο (ὀ), μία τῶν δέκα ὑποδιαιρέσεων τῆς παιδιᾶς *λίτσα*, ὁ ἴδε.

(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Τριποδία (ή), ἐδώλιον μικρὸν ξύλινον μὲ τρεῖς πόδας.

(^οΟφίς).

Τριποδίασα (ή), τρίπους, ταύτὸν τῷ *πυρωσῆ*, ὁ ἴδε.

(Σαράχω).

Τρισκέλη (τό), σύνδεμα τριῶν ξύλων ἀνοικοκλειομένων κατὰ τὸ μέσον καὶ χρησιμεῖον ὡς ποῦς, ἐφ' οὗ θέτουσι τὴν τοῦ φαγητοῦ τράπεζαν, ὅταν αὕτη δὲν ἔχη πόδα.

(^οΟφίς).

Τρίτη (ή), τρίτη (ἡμέρα ἑβδ.).

(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Τριτὰ (ή), εἶδος φαγητοῦ ἀπὸ κουρκοῦτι, τὸ ὅποῖον ψήνουσι καὶ ἀνακατῶνουσι μὲ *τάρη*, ὁ ἴδε.

(^οΟφίς).

Τριχοβράστη (τό), εἶδος φαγητοῦ ἐξ ἀλεύρων καὶ ὕδατος.

(^οΟφίς).

Τρούγα (ή), ὄση κλωστή χρειάζεται διὰ νὰ περάσῃ τις ἀπαξ εἰς βελόνην, καὶ ἐν γένει ὀλίγος μίτος (Τραπέζ. ἡ *τρῶ*).

(^οΟφίς).

Τρουτροῦ (ή), τρυγῶν. (Τραπέζ. ἡ *τρυγῶνα*).

(^οΟφίς).

Τρυγετέρη (τό), κοφίνιον ἐπίμηκες χρησιμεῖον εἰς τὸν τρυγετὸν τῶν ἀμπέλων.

(^οΟφίς).

Τρυγόμενος (ὀ), Νοέμβριος (μῆν): ἐν Τραπεζοῦντι ὁ Ὀκτώβριος *τρυγομηγῆς*, ὁ δὲ Νοέμβριος *ἀεργίτης*.

(^οΟφίς).

Τρυγῶνα (ή), ὄνομα ἀγελάδος. (Τραπέζ. ἡ *τρυγῶ*).

(^οΟφίς).

Τρυφερά (τά), πλθ. τὰ αἰδοῖα τοῦ ἀνδρός.

(^οΟφίς).

Τσαγάρα (ή), καρabis (θαλάσσιον ζῶον).

(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Τσαλάσ'η (τό), 1) λεπτή χιών· 2) τὰ *τσαλάσ'ια*, τὰ ἀποροκανίσματα τῶν σανίδων. (Τραπέζ. *ταλάσ'α*).

(^οΟφίς).

Τσαλαφούρτση (τό), εἶδος σταφυλῆς.

(^οΟφίς).

Τσάμη (τό), κόμη, πλεξοῦδα.

(^οΟφίς).

Τσαματίση (τό), 1) δέμα θερισθέντων σπαρτῶν· 2) ἐν γένει μικρὸν δεμάτιον ἐξ οἰωνόηποτε πραγμάτων.

(^οΟφίς).

Τσαμπουρίκα (ή), γραῖα μὲ σουφρωμένον πρόσωπον, παληόγρηνα.

(^οΟφίς).

Τσαρτιχέρη (τό), πᾶν δι' οὗ βράντιζουσιν, οἷον ἐκεῖνο μὲ τὸ ὅποῖον ὁ ἱερεὺς βράντιζει τὸν ἀγιασμόν. (Τὸ ῥῆμα *τσαρτίλω*).

(^οΟφίς).

Τσατσός ἰ (τό), 1) φρύγανον, λεπτόν καὶ ξηρόν ξύλον· 2) ὡς κατηγ. ἢ ἰσχνή (κόρη ἢ γνή). (Τραπζ. *τσατσίν*).

(^οΟφισ).

Τσατζ (τό), πῆλινον μαγειρικόν σκεῦος, πλθ. τὰ *τσακέα* καὶ *-έας* (Τραπζ. ἢ *τσαπία*).

(^οΟφισ).

Τσαίη (ἦ), πλθ. τὰ *τσαίικς*, ταῦτόν τῷ *τσαίη*.

(Σαράχω).

Τσακί (τό), πλθ. τὰ *τσακλία*· ἀφύκι ξηρυνόμενκι καὶ φυλαττόμενκι διὰ τροφήν ἕως τὸ κλωκαῖρι.

(Ζησινώ).

Τσακλώμα (τό), πλθ. τὰ *τσακλώματα*· ἐπιμήκη ἀκόμψως πελεκημένα ξύλα, τὰ ὁποῖα κερρώνουσιν ἐπὶ τῶν δοκῶν τῆς στέγης, ἐπὶ τούτων δὲ ἀμέσως θέτουσι τὰ κερκμίδια (Τραπζ. τὰ *τσακλώματα*).

(^οΟφισ).

Τσαρούχ ἰ (τό), πέδιλον ἐκ δέρματος βοός. (Τραπ. *τσαρούχ*, λ. τουρκ.).

(^οΟφισ).

Τσαρουσόκοιρο (τό), τὸ ἐκ τοῦ στουπίου δέμα τῶν πεδίων.

(^οΟφισ).

Τσαρσέ ἰ (τό), ἡ ὀροφή τοῦ λεγομένου *ξ' ὠρῆ* (ὁ ἴδε), ἣτις δὲν εἶναι ἐκ σανίδων, ἀλλ' ἐκ θύμων διαπεπλεγμένων διὰ λεπτῶν δοκῶν. Ὑπεράνω τῆς ὀροφῆς τρύτης καθὼς καὶ τῆς λοιπῆς οἰκίας πλὴν τοῦ ἰδίως λεγομένου ὀσπίτζ, θέτουσι τὰ χόρτζ, ἅτινα δίδουσι τὸν χειμῶνα τροφήν εἰς τὰς ἀγελάδας.

(^οΟφισ).

Τσάσ ἰ (τό), φρύγανον, τὸ λεπτόν καὶ εὐφλεκτον ξυλαρχί. (Τραπζ. τὸ *τσατσίν*). Ἐκ τρύτης τῆς λέξεως ἰσχηματίσθη ἡ λέξις *τσατσοσ* ἰ.

(^οΟφισ).

Τατσαλοράχ ἰ (τό), ὄνομα κορυφῆς βουνοῦ παρὰ τὸ χωρίον Ζησινώ· (ἐκ τοῦ ἐπιθέτου *τῆτσαλος* = γυμνός).

(^οΟφισ).

Τσάφ ἰ (τό), ὄνυξ γαμψός, οἷον τῆς γαλῆς, τῶν πτηνῶν κτλ.

(^οΟφισ).

Τσαγῆ (ἦ), ὄνομα ἀγελάδος, κοκκινωποῦ χρώματος (θηλ. τοῦ ἐπιθ. *τσαγρός*).

(Σαράχω).

Τακτοῦρ ἰ (τό), εἶδος σταφυλῆς.

(^οΟφισ).

Τσερέκ'ιρ (τό), πιάτον, τσανάκι.

(Σαράχω).

Τσέπ ἰ (τό), ἐξώφλοιο (τοῦ ἄρτου, ὡσὺ κλπ.).

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Τσόια (ἦ), σπινθήρ.

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Τσί ἰ (τό), ἀπόκομμα χιόνος ἀπὸ βουνοῦ, ὅπερ ἐπιφέρει καταστροφάς.

(^οΟφισ).

Τσικά ἰ (τό), εἶδος μικροῦ θάμνου.

(^οΟφισ).

Τσιμά ἰ (τό), κοντὴ σανὶς ἐν τῇ οἰκοδομῇ τῆς οἰκίας.

(Σαράχω).

Τσιμπορόχορτο (τό), εἶδος χόρτου.

(Σαράχω).

Τσιρά ἰ (τό). σπινθήρ μικρός· ἴδε καὶ *τσόια*.

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Τσιτσάκα (ἦ), ἔντομον πτερωτὸν σμικρότατον, ἐπὶ τοῦ ὄξους καὶ τῶν λιμναζότων ὑδάτων καθήμενον.

(^οΟφισ).

Τσίπα (ἦ), ὀμφαλός.

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

2) τὸ κέντρον τῶν μελισσῶν.

(Σαράχω).

Τσιρίτρα (ἦ), εἶδος τροχοῦ ὑπὸ τοῦ ὕδατος κλωθομένου, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ ὑπερβολικοῦ τριγμοῦ του προφυλάττει τοὺς ἀγροὺς ἀπὸ τῶν θηρίων, ἄρκτων, γοίρων κλπ. οἵτινες καταστρέφουσι τὸν ἀραβόσιτον. Πρβλ. καὶ *νεροκόπαλο*.

(Σαράχω).

Τσιτσί ἰ (τό), 1) σκώληξ ὁ κοινός (τοῦ χρώματος)· 2) ὁ λευκός σκώληξ τῶν ἐντέρων.

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Τσιφίν ἰ (τό), εἶδ. θάμνου λευκὸν ἄνθος φέροντος

(^οΟφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Τσιρά ἰ (τό), ἡ πλαγία ἐκφυσις κλάδου. (Τραπέζου. *ἀποτσιρά* ἰ) Πρβλ. καὶ *διρά* ἰ, ἀφ' ἧς διαφέρει ἡ λέξις *τσιρά* ἰ κατὰ τὸ ὅτι ἐκείνη μὲν σημαίνει τὸν χωρισμὸν κλάδου ἢ δένδρου εἰς δύο μέρη, τὰς αὐτὰς ἰδιότητας ἔχοντα, ἐν ᾧ *τσιρά* ἰ εἶναι ὁ ἐκ κυρίου κλάδου ἐκπεφυκός μικρότ. κλάδος.

(^οΟφισ).

Τσίγνα (ἦ), ἡ ὀλίγον σκεπᾶσχα τὴν γῆν χιών, ἣτις διὰ τοῦτο εὐκόλως τήκεται.

(^οΟφισ).

Τθηγοιρίνα (ή), 1) τέτιξ· 2) ὡς κατγ. ἐπὶ ἰσχνῶν γυναικῶν.

(^οΟφικ).

Τσοβοτρίμματα (τά), αἱ ἀποσπώμεναι ἀπὸ τινος ξύλου σχίζαι μικραί. (Τραπ. τσόβja). Κούκουρος, κούκορος, ζουμποροράχ'ης τσοβοτρίμματα σωρεύ' (αλνιγμz), κυφός κυφός, κυρτορράχης, σχίζας συνάζει. (Σκεπάριον).

(^οΟφικ).

Τσόπορτο (ὀ), ἡ λέξις σύνθετος ἐκ τοῦ τσόνω = σβύνω καὶ πόρτα· τσόπορτος δὲ λέγεται ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου ἡ πόρτα, ἡ οἰκία πρέπει νὰ σθεσθῆ (ἐπὶ κατάρας.) Ἔρθατε οἱ τσόπορτοι—ἦλθον ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων ἡ οἰκία εἶθε νὰ σθεσθῆ. (Πρβλ. ἐξαπαδάτj):

(^οΟφικ).

Τσορτίχτρα (ή), σίφων, τουλοῦμπα, ἐκ καλάμου κατασκευαζομένη. δι' ἧς παίζουσι τὰ παιδιὰ.

(^οΟφικ).

Τσουκρί (τό), βότρυς (σταφυλῆς) (Τραπζ. τὸ βοτρυδ).

(^οΟφικ).

Τσουμαχτάκ'j (τό), εἶδος χόρτου.

(^οΟφικ).

Τσουμουκ (τό), (παρὰ Μωαμεθ.) τὸ παρὰ χριστιανοῖς *πρασεντέj*, ὁ ἴδε.

(^οΟφικ).

Τσουμούρj (τό), εἶδος φαγητοῦ. (Τὸ ἔνδον τοῦ ἄρτου θρύπτουσι εἰς τήγανον, εἶτα ἀνακατώνοντες μὲ βούτυρον καὶ ζεσταίνοντες τὸ τρώγουσι).

(^οΟφικ).

Τσουμπουλιτῆ (ή), εἶδος παιδιᾶς, ψηλαφίνδα, τυφλίτης. (Τραπζ. ἡ τσαμούγα).

(^οΟφικ).

Τσουπάδj (τό), ὁ ἀραβόσιτος. (Τραπζ. τὸ λαζούδ).

(^οΟφικ).

Τσουπαθίτρα (ή), ταῦτὸν τῷ παρὰ Ζησινώταις ἀλατοκούσκουτσο, ὁ ἴδε.

(Σαράχω).

Τσουπαδομάλλj (τό), αἱ τρίχες τῆς ρόκας τοῦ ἀραβόσιτου, αἱ κρεμάμεναι ἀπ' αὐτῆς λέγεται καὶ μετάξ.

(Σαράχω).

Τσουπαδοιούμουλο (τό), ἐντόμον μικρότατον, τὸ ὁποῖον φύεται ἐν τῷ ἀραβόσιτῳ καὶ κινῶναι τοὺς κόκκους.

(^οΟφικ).

Τσουπαδόσπορο (τό), ὅσον ἀραβόσιτον φυλάττουσιν, ἵνα πειρώσι τὸ ἐπόμενον ἔτος. (Τραπ. λαζουδόσπορον).

(^οΟφικ).

Τσουπέχτρα (ή), οἰστρος, βωιδόμυια. (Τραπ. βίτσοc).

(^οΟφικ).

Τσουπουλάπj (τό), εἶδος ἀπιδίας καὶ ὁ καρπός.

(^οΟφικ).

Τσουπούj (τό), 1) πλθ. τὰ τσουπούρα = τσίπουρα (Τραπζ. τσίπρεα), τὰ πατηθέντα σταφύλια, τὰ ὅποια χύνουσι, ἀφ' οὗ ἐξάξωσι τὸν ζυμὸν, τὸν ὁποῖον χύνουσι κρασί· 2) εἰς τὰ παιγνίδια τσουπούρ λέγεται ἡ νίκη. (Πρβλ. καπότα, 6' σημ.)

(^οΟφικ).

Τσουπούσ'j (τό), πλθ. τὰ τσουπούσ'α, τὰ τοῦ ἀστάχους λεπτότατα ἄκρα.

(^οΟφικ).

Τσουρούlj (τό), πᾶν καταβεβρεγμένον πρᾶγμα. Ἐβράγα καὶ ἐγέντουμουρε ἓνα τσουρούlj. (Τραπζ. λουλούτc, ὡς ἐπιθ.).

(^οΟφικ).

Τσουσ'ωτέj (τό), 1) πᾶν δι' οὗ στουπώνουσι τι, ἰδίως 2) ξυλάκι, διὰ τοῦ ὁποίου κλείουσι τὴν ὀπὴν τῆς καθίλλας τοῦ πηγαδίου (ἴδε καθίλλα)· 3) μετρ. τὸ ἀνδρικὸν μόριον.

(^οΟφικ).

Τσουσέlj (τό), ὁ ὄρρος τοῦ γάλακτος, ἐξ οὗ κατασκευάζουσι τὸ τυρίον. Τουρκ. σουράτ.

(^οΟφικ).

Τσόγα (ή), (ἐν Τραπζ. τὸ ἐριούχον) 2) ἐξ ἐριούχου ἐπανωφόριον μέχρι τῆς ὀσφύος καθήκον.

(^οΟφικ).

Τσουμίδj (τό), 1) ὁ ἐγκέφαλος μυελός. 2) μετρ. ὁ νοῦς. 3) ἀφ' οὗ κοπανίσωσι τὰ κάρυα καὶ στύψαντες ἐξάξωσι τὸ ἔλαιον, τὸ μένον λέγεται τσουμίδj, τὸ ὁποῖον τρώγωσιν οὕτω, ἢ χύνουσι ἐπὶ τῶν ἐψηθέντων λαγάνων (ἴδε γουλία), τὰ ὅποια τρώγουσιν.

(^οΟφικ).

Τσ'αἰρόσπορο (τό), σπόρος χόρτου (ἐκ τοῦ τσαῖρ λέξ. τουρκ. = χόρτον καὶ σπόρο).

(^οΟφικ καὶ Τραπεζοῦς).

Τσ'άπα (ή), σκαπάνη μὲ στενὸν στόμα, δι' ἧς σκάπτουσι. (Τραπζ. μακέλ).

(^οΟφικ).

Τε'ερκούλλῃ (τό), καλύπτρα γυναικεία. (Λέξ. κυρική).

(᾽Οφισ).

Τῆμ-ταίμῃ (τό), εἶδος παιδιᾶς, ἀστράγαλος.

(᾽Οφισ).

Τε'ινί (τό), ταῦτόν τῷ σκουτέλῃ, πλάτον ὑλίον.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Τσ'ισέ (ἦ), δρόσος, ταῦτόν τῷ ρήτος, ὃ ἴδε (Τραπζ. τσ'ισ'έ).

(᾽Οφισ).

Τυρογάλλ'ιν (τό), μέγας λέβης, ἐν ᾧ ψήνου-σι τυρόν.

(Σαράχω).

Τύφλα (ἦ), μόνον κατηγορηματικῶς. Πορπα-τεῖ ὅμο τύφλο.

(᾽Οφισ).

Υ.

Ἵα (ἦ), ὑγεία. Ἵσηρ ὕα σ' = εἰς ὑγείην σου (ὅταν πίνωσι κρασί). Πολλὰ ὕας ἀπ' ἐμᾶς ἄλλουσι ἀτ' ἐρωτοῦνε = πολλὰς ὑγείας (εὐχου) ἐκ μέρους ἡμῶν εἰς ὄλους ὅσοι ἐρωτῶσιν. (᾽Ότάν τις μεταβαίνειν που, τῷ διδουσι τοιζύτην ἐντολὴν πρὸς τοὺς ἐκεῖ εὐρισκομένους συγγενεῖς ἢ γνωρίμους).

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Ἵλιστέῃ (τό), διῦλιστήριον· τρίγωνον πλέγμα ἐξ ἰππίαις οὐράς, δι' οὗ διῦλιζοντες τὸ γά-

λα καθαρίζουσιν αὐτὸ ἀπὸ σα τυχὸν ἐμπε-σόντα. Πλθ. τὰ ὑλιστέρα καὶ τὰ ὑλιστερα.

(᾽Οφισ).

Ἵτρο (ῆ), ὕπνος.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Ἵράδῃ (τό), λέξις τῆς ὑφαντικῆς· ὁ μῖτος, δι' οὗ ὑραίνουσι (κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ σάματα) = ἀκροστήμονες κείται ἡ λέξις.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Φ.

Φαιτό (τό), ἀφῆρ. τὸ τρώγειν καὶ τὸ φαγητόν. ἡρ ἐσκόθαμε ἀς 'σὸ φαετό = τῶρα ἐσηκώθημεν ἐκ τοῦ φαγητοῦ (ἐκ τῆς βρώσεως)· τὸ βραιδυρέσῃ τὸ φαετό = δεῖπνον· τὸ μεσημερέσῃ τὸ φαετό = γεῦμα· τὸ πουρ-ταρέσῃ τὸ φαετό = τὸ πρόγευμα.

(᾽Οφισ).

Φαί (τό), ὁ ἄρτος, τὸ ψωμί· φαῖ σταρίτικο = σίτινος ἄρτος πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τὸ φαί, ὅπερ σημ. κυρίως τὸ ἀραβοσίτινον· ψωμί. Λέγεται τὸ σίτινον καὶ ἰδίως· ψωμί. (Τραπ. τὸ φαῖ = φαγητόν).

(᾽Οφισ).

Φαοπόῃ (τό), συμπόσιον (τὸ τρώγειν καὶ πίνειν, τὸ φαῖ καὶ τὸ ποτό).

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Φαρά (ἀνάρθρ.) μόνον εἰς τὴν πλθ. αἰτίτ. φα-

ράς, τρία φαράς κτλ. (Τὸ ἀπαξ λέγεται μία οὐδέποτε· μία φαρά. Τραπζ. φαράς).

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Φάραγα (ἦ), κρημνός· ταῦτόν τῷ ὄχτο, ὃ ἴδε.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Φαρράκῃ (τό), δηλητήριο.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Φαρφάρα (ἦ), (Ἔντομον), ψυχὴ, πεταλοῦδα.

Ἡ φαρφάρα παίρῃ ἄψιμο γὰ πάη κ' αἰετς' ἀποθαμένους. Τὴν πρὸς τὸ φῶς τῶσιν τῆς πεταλοῦδας εἰς τοῦτο ἀποδίδουσι, καὶ διὰ τοῦτο τὴν φονεύουσιν. (Τραπζ. ἡ πεταλίτρεα).

(᾽Οφισ).

Φασούλῃ (τό), φασίουλος (ὄσπριον) καὶ ἡ φα-σουλιά, καὶ τὸ χλωρὸν φασόλιον. Λέγεται παρὰ Μωαμεθανοῖς καὶ μαυροματίῃ.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Φασουλοκολύκ'υθου (τό), φαγητόν ἐκ κολοκύνθης καὶ φασιούλων.

(^οΟφίς).

Φασουλογ.λούπαδο (τό), ὁ φλοιὸς τῶν φασιούλων, ὅστις ψηνόμενος χωρίζεται.

(^οΟφίς).

Φασουλοείλικο (τό), ὁ ἐλικοειδὴς βλαστὸς τῆς φασουλάς, ὁ περιτυλισσόμενος εἰς παρεμπιπηγμένον ξύλον. (Πρβλ. *είλικ'j*).

(^οΟφίς).

Φασουλόσπορο (τό), οἱ φυλαττόμενοι φάσηλοι, ἵνα σπαρῶσιν.

(^οΟφίς).

Φεγγίστρα (ἡ), ὁπέξ, φεγγίτης· ἡ τῆς στέγης ὁπή, δι' ἧς ἐξέρχεται ὁ καπνός, ἡ καὶ εἰσέρχεται ὀλίγον φῶς ἐν τῷ ἰδίῳ ὀσπίτj.

(^οΟφίς).

Φέγγο (ὁ), σελήνη.

(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Φεγγολάμπj (τό), τὸ ἐκ τῆς σελήνης φῶς. *Ἡ στραβὴ 'ςὸ φεγγολάμπj ψυλλίεται*, παροιμ. ἐπὶ τῶν δι' ὀκνηρίαν παρκακίως ποιούντων τι.

(^οΟφίς καὶ Ζησιώ).

Φεγγοῦλα (ἡ), ὄνομα ἀγελάδος.

(^οΟφίς).

Φελλάρj (τό), τὸ διὰ τριῶν μικρῶν φελῶν διερχόμενον σύρμα, τὸ ὁποῖον τίθεται μέσα εἰς τὴν κανδήλαν καὶ δι' αὐτοῦ διέρχεται τὸ φτύλλι. (Τραπζ. τὸ *φαλλάρ*).

(^οΟφίς χρ.).

Φενέγj (τό), φνός, φνάρι.

(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Φές—dini (τό), (λέξ. τουρκ.) εἶδος παιδιᾶς, καθ' ἣν θέτει τις κατὰ γῆς τὸ κάλυμμα (φέσι) καὶ οἱ ἄλλοι τὸ κτυποῦσι διὰ τῶν ποδῶν.

(^οΟφίς καὶ Τραπεζοῦς).

Φετσάγj (τό), πλθ. τὰ *φετσάρα*, κοντάρικα ἀτινα θέτουσιν ἐπὶ τῶν ὑπὸ τὴν στέγην εἰς ἱκανὴν ἀπόστασιν δοκῶν, ὧν τὸ ὑπεράνω λέγεται *δρανί*, ὁ ἴδε. (Ταῦτα ὑπάρχουσιν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀσπίτj, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει ὀροφήν ἐκ σανίδων).

(^οΟφίς).

Φετσάριν (τό), δοκοὶ τῆς οἰκοδομῆς διασταυρούμενοι ὑπὸ τὴν στέγην.

(Σαράχω).

Φετσθίτες (ὁ), δοκὸς τῆς οἰκοδομῆς, ἐφ' οὗ στηρίζονται τὰ *φετσάρια*.

(Σαράχω).

Φιλές (τό), κύριον ὄνομα παρχαρίου τινὸς τοῦ Ὀφείως (ἴδε παρχάρης). *Ἐχ' καὶ πάγω 'ςὸ φιλές, ἀντὰ φιλω σε μὴ κλαῖς, ἔσμα.* (*Ἐχ' καὶ πάγω* = μετ' ὀλίγον θὰ πάγω. Ὀ μετ' ὀλίγον μέλλων ἐκφέρεται διὰ τῆς φράσεως *ἔχ' καὶ* = (ἔχει καὶ), καὶ τοῦ ἐνεστώτος τοῦ ῥήματος.

(^οΟφίς).

Φιρεάρης (ὁ), (λέξις τουρκικὴ), *ληστής*.

(^οΟφίς).

Φιλαμούρj (τό), φλαμουριά (δ.) (Τ. *φλαμούρ*).

(^οΟφίς).

Φιλέζο (ὁ), φλοιὸς δένδρου, ὃν ἐπιθέτουσιν ἐπὶ τῶν κυψελῶν, ἵνα τὰς προφυλάξουσιν ἀπὸ τῆς βροχῆς, ἥτις ἄλλως εὐκόλως διεισδύει καὶ καταστρέφει τὸ ἔργον τῶν μελισσῶν πληθυντ. τὰ *φιλέζωτα*.

(^οΟφίς).

Φιλέριν (τό), τὸ αὐτὸν τῷ *φλαμούρj*, ὁ ἴδε.

(Σαράχω).

Φιλοτὴ (ἡ), ἡ σφοδρὰ καὶ καταστρεπτικὴ εὐφλογία (νόσος).

(^οΟφίς).

Φορετικό (τό), πανῖον ὑφανθὲν, τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ γίνῃ ὑποκάμισον.

(^οΟφίς).

Φορετικόγυτερο (τό), (λέξις ὑφαντικὴ)· τὸ κτένιον, δι' οὗ ὑφαίνουσιν.

(^οΟφίς).

Φουρνί (τό), χωνίον.

(Σαράχω).

Φουρκουλίτσα (ἡ), περούνιον, (λέξις Βλαχικὴ).

Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν οἱ Ὀφίται ταξειδεύουσιν εἰς Βλαχομολδαίαν· δὲν εἶναι λοιπὸν παρχᾶνον, ἀν μαζὺ μὲ περούνια, τὰ ὁποῖα ἔφερον εἰς τὴν πατρίδα, ἔφερον καὶ τὸ βλαχικὸν *φουρκουλίτσα*, διότι δὲν ἤξευρον οἱ χωρικοὶ τὸ ὄνομα τῶν· διεδόθη λοιπὸν ἡ Βλαχικὴ. (Καὶ ἡ Βλαχικὴ ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν ταύτην ἐκ τῆς Ἰταλικῆς, ἧς πλείστας λέξεις ἔχει).

(Σαράχω).

Φουρνί (τό), 1) κλίβανος, φοῦρνος· 2) εἶδος παιδιᾶς τῶν ἀρρένων, ἐπιβασία προσεκτικὴ.

(^οΟφίς).

Φουρνὸ (ὁ), φρύνος (ζ) (ἐν Τραπζ. *φούρνος* λέγεται ἡ χελώνη)· πλθ. οἱ *φουρνούδες*.

(^οΟφίς).

φορτούνα (ή), τρικυμία, έν Όφει και ή θύελλα.
(Όφης και Τραπεζούς).

φούσκα (ή), ό καρπός τής μουριάς (είδος βίττου). Έν Τραπζ. μώρ). Φούσκα έν Τραπζ. λέγεται ό άωρος καρπός τής συκής (και έν γένει και άλλων δένδρων).
(Όφης).

φούστορο (τό), είδος φαγητού έξ ώων μετά βουτύρου έν τῷ τηγανίω ψηνομένων.
(Όφης και Τραπεζούς).

φουσι (τό), πλθ. τὰ φουσιά· 1) τὰ ύπό τών μελισσών έν τῇ κυβέλη σχηματιζόμενα κήρινα τεμάχια, τὰ πλήρη όπων (έντός τών όποιων αι μέλισσαι θέτουσι τὸ μέλι)· 2) ταυτόν τῷ βαλέρj = βαρέλι.
(Όφης).

φρατς'ά (ή), αίθουσα, τὸ έν Ζησινώ παρὰ Μωαμ. ξ'ώβρj, ό ίδε.
(Σαράχω).

φρεγγιτ (τό), ταυτόν τῷ φρεγγίτες, ό ίδε.
(Σαράχω).

φρομοδόντιν (τό), κατ'έκκοπήν συλλαβῆς άντι τῷ έπομένου.
(Σαράχω).

φρομοδόντιj (τό), ό τελευταίως έκφυόμενος κατὰ τήν νεανικὴν ήλικίαν όδούς· λέγεται δε ούτω, διότι τότε άποκαθίσταται φρόνιμος ό άνθρωπος. (Έν Τραπζ. κωδεσπενεακόν όόντ).
(Όφης).

φείρα (ή), φθειρα, ψείρα.
(Όφης και Τραπεζούς).

φειράγλιθο (τό), είδος χόρτου.
(Όφης).

φειλδj (τό), πλατέα (δ.).
(Όφης και Τραπεζούς).

φερι (τό), φτέρη (χ).
(Όφης και Τραπεζούς).

φειρίσα (ή), ξύλον τι φέρον πρὸς τὸ έν άκρον ξύλινα πτερά. Δι' αυτού άνακατώνουσι τὰ φαγητά, ιδίως τὰ λάχανα, άτινα κατακό-

πτονται ούτω εύκόλως και μάλιστα όταν τὰ πασπατεύωσι με άλευρον, ότε ταράσσοντες τὰ λάχανα, δέν άφίνουσι τὸ άλευρον νά μείνη έπισεσωρευμένον αλλά τὸ διαλύουσιν έντός τῷ ύδατος.
(Όφης).

Φτερό (τό), πτερόν.
(Όφης και Τραπεζούς).

φτούλιτρον (τό), πτίλον. Τραπζ. φτούλιτρον.
(Όφης).

φύλλο (τό), φύλλον.
(Όφης).

φυράγο (τό), τὸ και ποδέσj, ό ίδε· μάλιστα δε ή ποδεσίκα, ό ίδε.
(Όφης).

φυσετό (τό), θύελλα, σφοδρὸς άνεμος.
(Όφης και Τραπεζούς).

φύτj (τό), τὸ νεωστι έκφυέν σπαρτόν, πλθ. τὰ φύτρα.
(Όφης).

φωλέα (ή), φωλεά. 2) Τὸ ώόν, έφ' ού κίθηται ή όρνις, όταν θά έπάσῃ.
(Όφης και Τραπεζούς).

φωλίδj (τό), τὸ μέρος τῷ άγροϋ, ένθα φυτεύουσι τούς σπόρους τών κολοκυνθών και επιχύνουσι πολλήν κόπρον δια πίανσιν τής γῆς, ώστε είναι έξωγκωμένον, αυτόθεν δε φυτρώνουσι αι κολοκύνθαι. Τοιαυτα φωλίδια πολλά κάμνουσιν έν τοίς άγροίς.
(Όφης).

φῶς (ή), φῶς. 2) τὸ φῶς τών όμμάτων, ή όρασις. Γαμῶ τῇ φῶον έθε φρσ. έν Σαράχω συνηθεστάτη, έπί πράγματος μη άρέσαντος εις τινα λεγομένη.
(Όφης).

φωτεινάπj (τό), είδος άπιδέας και ό καρπός.
(Όφης).

φωτεινώ (ή), όνομα χωρίου τῷ Όφειως.
(Όφης).

φωτίς'ά (ή), πλθ. ή έορτή τής βαπτίσεως νηπίου.
(Όφης Χριστ. Τραπεζούς).

X.

Χαβίτοj (τό), είδος φαγητοῦ. (Ἄφ' οὗ φρού-
ξωσι (καβουρτίσωσι) ἄλευρα μετὰ βουτύρου,
χύνουσι ὀλίγον ὕδωρ καὶ βράζουσι τὸ σύ-
νολον, ~~μ~~χρις οὐ πήξη. Τὸ φαγητὸν τοῦτο
λέγεται *χαβίτοj*. Ἐν Ὀφει συνήθως δὲν
καβουρτίζουσι τὸ ἄλευρον, ἀλλὰ τὸ ψήνου-
σι μετὰ τοῦ ὕδατος, ἕως οὐ πήξη καὶ ἀ-
κολούθως καβουρτίζουσι καὶ ἐπιχύνουσι
βούτυρον).

(Ὀφει καὶ Τραπεζοῦς).

Χαβλότj (τό), βλέννα, φλέγμα, ὅπερ. βήχας
ἐκπτύει τις. (Τραπζ. *σάχλα*).

(Ὀφει καὶ Τραπεζοῦς).

Χαλά (ή), λ. τουρκ. ἢ πρὸς μητρὸς θεῖα.
(Σαράχω).

Χαλάτζj (τό), χάλαζα.

(Ὀφει καὶ Τραπεζοῦς).

Χαλασάπj (τό), είδος ἀπιδέας καὶ ὁ καρπός.
(Ὀφει).

Χαλεβοζάτj (τό), είδος θάμνου.

(Ὀφει).

Χαλκάπj (τό), είδος ἀπιδέας καὶ ὁ καρπός.
(Ὀφει).

Χαλκὸ (τό), λέθης καζάνι.

(Ὀφει καὶ Τραπεζοῦς).

Χαλκοπούλj (τό), ὑποκορ. τοῦ χαλκὸ, μικρὸς
λέθης, μὲ μίαν ἄνωθεν λαβίδα.

(Ὀφει καὶ Τραπεζοῦς).

Χάλτj (τοῦ), ὄνομα χωρίου τοῦ Ὀφειως.
(Ὀφει).

Χαμαιλέτες (ὀ), μύλος, πλθ. τὰ *χάμελέτεας*.
ἡάιτε ἔσοδ χάμελέτε, κεινὰ τίπο μὴ λέτε,
ἄσμχ. (Τραπέζ. ἢ *χάμαιλέτε*).

(Ὀφει).

Χαμρία (ή), τύφος (νόσος).

(Ὀφει καὶ Τραπεζοῦς).

Χαμόφτα (ή), είδος χόρτου καρπούντος. Ἰ-
σως χαμαίβατον, *φράουλα*.

(Ὀφει).

Χαράπj (τό), είδος ἀπιδέας καὶ ὁ καρπός.
(Ὀφει).

Χάρj (ή), ποσὸν γροσιῶν (200 συνήθως) δι-
δόμενον εἰς τὸν πατέρα τῆς νύμφης, ὅταν

θὰ τὴν λάβωσιν. Τοῦτο δὲ εἶναι ἀπαραί-
τητον ἔθος ἐν Ὀφει. 2) τὰ δωρούμενα τῇ
νύμφῃ χρήματα, ὅταν κατὰ τὴν πρώτην ἐ-
σπέραν νίπτη τοὺς πόδας τῶν πένθερῶν καὶ
λοιπῶν οἰκείων. 3) ἐν γενεὴ πᾶν ὅτι δω-
ρεῖται τῇ νύμφῃ εἰς χρήματα, ἢ τῷ μελ-
λονύμφῳ, ὅταν τὸν ξυρίζωσιν, εἰς χρήματα
ἢ μανδύλια καὶ τὰ τοιαῦτα. (Ἐν Τραπεζ.
πλθ. τὰ *χάρεα*, τὰ δωρούμενα τῇ νύμφῃ
χρήματα, κατὰ τὴν ἀκόλουθον τοῦ γάμου
ἐσπέραν, ὑπὸ τῶν τοῦ γαμβροῦ συγγενῶν
της).

(Ὀφει καὶ Τραπεζοῦς).

Χαρά (ή), κύριον ὄνομα ἀντι *Χαράλαμπος*
(εἰ καὶ εἶναι ἡ λέξις θηλυκ. γένους). (Ἐν
Τραπέζ. λέγεται ὁ γάμος).

(Ὀφει).

Χαράγματα (τά), αὐγή, τὰ χαράγματα.

(Ὀφει καὶ Τραπεζοῦς).

Χαραπᾶ (ή), είδος κολοκύνθης κενῆς, ἥτις ξη-
ρανθεῖσα κόπτεται κατὰ τὸν λαιμὸν καὶ
χρησιμεύει ὡς θήκη ὀσπρίων καὶ λοιπῶν
τροφίμων. Ἐν Τραπέζ. ἐν ζευγος τούτων
ἀκόπων δένοντες περὶ τὴν ὀσφὺν οἱ παῖδες.
κολυμβῶσιν.

(Ὀφει καὶ Τραπεζοῦς).

Χαραπαδόσπορο (τό), ὁ σπόρος τῆς κολοκύν-
θης τῆς λεγομένης *χαραπᾶ*. 2) ὁ σπόρος
τοῦ ἀνθρώπου.

(Ὀφει).

Χαραγτό (τό), είδος φαγητοῦ (βρασημένου),
τάρj, ὁ ἴδιος.

(Ὀφει).

Χαρμαράπj (τό), είδος ἀπιδέας καὶ ὁ καρπός,
ὅστις ὠριμάζει, ὅτε θερίζουσι τὸν ἀραβόσι-
τον καὶ τὸν εἰσάγουσιν εἰς τὸ ξηραντήριον
χαρμᾶν (λέξις Τουρκ.) λέγεται τὸ ἀλώνιον,
ὅπερ ἐν Ὀφει σημαίνει τὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ ση-
ματιζόμενον σωρὸν ἐξ ἀραβοσιτίνων κεφα-
λῶν, τὰς ὁποίας κατόπιν χωρίζουσιν ἀπὸ
τὰ ἐξώφυλλα καὶ μετακομίζουσιν εἰς ξη-
ραντήριον ἐν γενεὴ *χαρμᾶν* λέγεται ὁ θε-
ρισμὸς τοῦ ἀραβοσίτου.

(Ὀφει).

Χάρο (ὀ), Χάρων, θάνατος. Ὁ Χάρο γὰ πα-

- κλαύησε*, ὁ θάνατος νά σε πιαστρέψη (κα-
τάρ) πακλαεύω=πιαστρέϊω (β. Τουρκικ.).
("Όφικ και Τραπεζούς).
- Χαρτί* (τό), 1) ὁ χάρτης, χαρτίον. 2) βι-
βλίον. 3) ἐπιστολή.
("Όφικ και Τραπεζούς).
- Χαρτίκα* (ή), ὑποκορ. τοῦ *χαρτί*. Χαρτάκι και
βιβλιχράκι (Τραπεζ. *χαρτόπον*).
("Όφικ).
- Χάρτσζ* (τό), 1) ῥάβδος ἢ ξύλα, ἢ κορμοὶ μι-
κρῶν δένδρων με κλάδους (ἄνευ φύλλων),
τοὺς ὁποίους ἐμπήγουσιν ἐν τοῖς ἀγροῖς, ἵ-
να περιτυλίσσωνται εἰς αὐτοὺς οἱ βλαστοὶ
τῆς φασουλιάς, ἀγγουριάς, κολοκύνθης κτλ.
("Όφικ).
- 2) τὰ εἰς τὴν ῥαφήν φορέματός τινος ἀ-
πικτούμενα σιρήτια, κλωστὰ κτλ. πληθ.
τὰ *χάρτσα*. (Τρ. τὰ *χάρτσ'α*) [λ. Τουρκ.].
("Όφικ και Τραπεζούς).
- Χαρμανάτζ* (τό), ὁ λάρυξ (Τρ. ἢ *χαρτούδα*).
("Όφικ).
- Χασκᾶ* (ή), πληθ. τὰ *χασκάδεα*. Μέλκνα στί-
γματα ἐπὶ τοῦ δέρματος τοῦ ἀνθρώπου,
εἰς ἀσθενεῖς προερχόμενα.
("Όφικ).
- Χασ'ούλα* (ή), ταυτὸν τῷ *λόχα* και *λιβογάνη*
(ἄς ἴδε).
("Όφικ).
- Χασ'όφυλλο* (τό), 1) τὸ καταπεσὸν και ὑπὸ
τῆς θερμότητος τοῦ ἡλίου μαρανθὲν φύλ-
λον δένδρου. 2) πρόστιχον και ἄχρηστον
φύλλον χάρτου. 3) τὸ μὴ ἔχον εἰκόνα ἐπὶ
τῶν χαρτίων τοῦ παιγιδίου.
("Όφικ και Τραπεζούς).
- Χαισαπούτζ* (τό), ἄρτος ἐν φούρνῳ ψηνόμενος
(ἄραβιστίτινον ψωμί).
("Όφικ).
- Χασ'ίκα* (ή), εἶδος μικροῦ πτηνοῦ.
("Όφικ).
- Χαψί* (τό), πληθ. τὰ *χαψία*. Ἀψύχι.
("Όφικ και Τραπεζούς).
- Χαψ'οκάλτζ* (ή), πῆττα ἐν ἣ βᾶλλουσι χα-
ψία. (Τραπεζ. *χαψ'οκάλτσα*).
("Όφικ).
- Χαψ'οψάμιρ* (τό), ταυτὸν τῷ ἀνωτέρῳ.
(Σαράχω).
- Χολέρα* (ή), χολέρα (*χολόρροια νόσος*).
("Όφικ και Τραπεζούς).
- Χολή* (ή), χολή. 2) μεταφρ. ὄργη. Ἐσκασε
ἢ *χολή ἀτζ*=ὑπερωργίσθη.
("Όφικ).
- Χολισαύρα* (ή), σαύρα (Τραπεζ. *κολισ'αύτρα*)
(Ζησινώ *κωβοσίτσα*).
("Όφικ).
- Χοιτράτζ* (τό), εἶδος ἀπιδίας και ὁ καρπός,
ὅστις εἶναι χονδρός.
("Όφικ).
- Χοπέτσα* (ή) χαλκοῦς κώδων, ἀναρτώμενος ἀ-
πὸ τοῦ λαίμου τῶν ζώων (ἀγελάδων, προ-
βάτων, αἰγῶν κτλ.), ἵνα, ὅταν ἀποπλανη-
θῶσιν, ἀνεύρωσιν αὐτά.
("Όφικ).
- Χορό* (ὀ), χορός. Ἐμπα γραῖα 'σὸ χορό,
Γραῖα εἶμαι οὐ πορῶ σείσκουμαι, λαῖσκου-
μαι, μαντυλοκρεμίσκουμαι. (ἄσμα). (μυ-
τυλοκρεμίσκουμαι=πίπτει ἢ ἐμπροσθοδέσμη
μου, ἴδε *μαντίτζ*) 2) *Νύφες χορό*, ὁ χο-
ρός τὸν ὁποῖον κᾶνονουσι, ὅταν θά πρωτο-
χορεύση ἢ νύμφη εἶναι δι' ἀργός.
("Όφικ).
- Χορτάτζ* (τό), ἡ λέξις ἐν Τραπεζούντι κείται
ἐπὶ τῆς κυρίας σημάσις σημαίνουσα τὸν
χόρτον (ὃν ἐν Όφικ λέγουσιν *ἀχλάτζ*). Ἐν-
ταῦθα δὲ μόνον μεταφρ. πληθ. τὰ *χορτάρα*,
τὰ στελέχη τῶν ἀραβιστίτων, ἀτινα ξηραί-
νουσι και συσπρεύουσι, κατὰ δὲ τὸν χειμῶ-
να δίδουσι ταῦτα τροφήν εἰς τὰς ἀγελάδας.
("Όφικ).
- Χοσ'ατίτρα* (ή), ταυτὸν τῷ *βαρυκ'έφαλο* (Τ.
κουπαλίτσα).
(Σαράχω).
- Χοσ'ότζ* (τό), πληθ. τὰ *χοσ'ότσα*. (Τὰ φύλλα
τὰ ὁποῖα περικαλύπτουσι τὴν κεφαλὴν τοῦ
ἀραβιστίτου (ἴδε *ρόκα*) (Τραπεζ. τὰ *ροκό-
φυλλα*). 2) μεταφορικῶς ἢ πόσθη τοῦ
ἀνδρικοῦ αἰδοίου, ἀκροβυστία. Ὅθεν ἐπί-
θετον *χοσ'ότης* (ὁ ἐν ἀκροβυστίᾳ) ὄνεμᾶζε-
ται ὁ Χριστιανὸς τοῦ Όφικ ὑπὸ τοῦ
Μωαμεθανοῦ στωπτικῶς.
("Όφικ).
- Χουλεάτζ* (τό), δοῖδουξ, κοχλιάριον, κουτάλι.
("Όφικ και Τραπεζούς).
- Χουλεαρέα* (ή), ὅσον χωρεῖ ἐν κουτάλι. *Δό μ'
ἐνα χουλεαρέα μαερέα*.=Δός με ἕνα κου-
τάλι φαγητά.
("Όφικ και Τραπεζούς).
- Χουλεαρὸ* (τό), ξυλίνη θήκη τῶν κουταλιῶν
(Σαράχω τὸ *χουλερόν*).
("Όφικ και Τραπεζούς).

Χουρδά (ή), πᾶν τὸ ἐναπολειπόμενον μετὰ *σπράγγισιν*, ἢ ἡ κατακαθίζουσα τοῦ ὄξους, οἴνου κτλ. ὕλη. 2) κατηγορηματικῶς ἐπὶ φειδωλῶν. *Τοῖς χουρδά εἶσαι* = ἐντελῶς σφιχτὸς φειδωλὸς εἶσαι.

(᾽Οφισ).

Χουλερόν (τό), ταῦτόν τῷ χύλευρόν.

(Σαράχω).

Χουρτούτζ (τό), τὸ καρύδιον τοῦ λαίμου, λάρυγξ. (Τραπζ. ἢ *χουρτούδα*).

(᾽Οφισ).

Χορόρης (ὁ), γλαύξ, κουκουβάγια. (Τραπζ. ὁ *χόχορον*). πλθ. οἱ *χοχοράντζ* (Τραπζ. οἱ *χοχόρ*).

(᾽Οφισ).

Χοφερά (τοῦ), ὄνομα χωρίου τοῦ ᾽Οφειως.

(᾽Οφισ).

Χριστιεννάς (ὁ), Δεκέμβριος (διὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Χριστουγέννων). (Τραπζ. *χριστιεννάρι*).

(᾽Οφισ).

Χρόρο (ὁ), ἔτος ἐνιαυτός. *Ποσὰ χρονὸς εἶσαι*; πόσον ἐτῶν εἶσαι; ἐνταῦθα τίθεται ὡς ἐπιθετον. Ἐν Τραπζ. *πόσων χρονῶν εἶσαι*;

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Χτέντζ (τό), κτεῖς, κτένι. 1) δι' οὗ κτενίζονται. 2) τὸ δι' οὗ κτενίζουσι τὸ κένναβι, ὅπερ καὶ

Κανναβόχτερο λέγεται. 3) τὸ δι' οὗ ὑφαίνουσιν, ὅπερ καὶ *φορητικόχτερο* λέγεται.

(᾽Οφισ).

Χτεριστέρο (τό), ταῦτόν τῷ *καπατέα*, ὁ ἴδε.

(᾽Οφισ).

Χτερίστρα (ή), ἡ παρὰ Ζησινώταις *πετοίχτρα*, ὁ ἴδε.

(Σαράχω).

Χτήνον (τό). ἀγέλας. (ἐν Ζησινῶ τὸ Ζῶ).

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Χα.λίδισσα (ή), ὄνομα χωρίου τοῦ ᾽Οφειως.

(᾽Οφισ).

Χω.λῶ (ή), ὄνομα χωρίου τοῦ ᾽Οφειως.

(᾽Οφισ).

Χῶμα (τό), χῶμα.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Χωνή (ή), χώνιον.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Χωράφτζ (τό), ἀγρός, χωράφι.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Χωρίο (ὁ), χωρίον (Τραπζ. καὶ τὸ *χωρίον*).

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Χωρισία (ή), ἀποχωρισμός. *χωρισία οὐκ ἔχουνε* = δὲν ἠμποροῦν νὰ χωρισθοῦν ἀπ' ἀλλήλων.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Χωρότες (ὁ), χωρικός. Τραπζ. ὁ *χωρέτες*.

(᾽Οφισ).

Χ

Χ'ειλίδτζ (τό), ἡ ἄνω ἄκρα τοῦ βραχίου, κατὰ τὴν ὀπίαν εἶναι διπλοῦν διὰ τούτου τοῦ διπλώματος περῶσι τὸ λεγόμενον *βρακοζώτζ*, καὶ σουφρόνουσι τὸ ἄνω χεῖλος τοῦ βραχίου περὶ τὴν ὄσφυν. 2) ὡς κατηγ. ἐπὶ τῶν στερεωθέντων πραγμάτων. Ἐγένετο *χ'ελείδτζ*. (Ἐν Τραπζ. λέγεται *ζουζάκ*).

(᾽Οφισ).

Χ'ειμό (ὁ), βροχή. ὁ *χ'ειμό* ἔχ' ἔρται. = ἡ βροχή πλησιάζει.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Χ'ειμωνάτζ (τό), εἶδος ἀπιδέας καὶ ὁ καρπός, ὅστις κοπτόμενος καὶ φυλαττόμενος ὠριμάζει τὸν χειμῶνα.

(᾽Οφισ).

Χ'ειμωνικό (ὁ), χειμών. (Τραπζ. ὁ *χ'ειμωνκό*).

(᾽Οφισ).

Χ'ε.λίδα (ή), ὄνομα ἀγελάδος, ἀντὶ *χ'ελιδύνα*.

(Σαράχω).

Χ'ε.λιδόντζ (τό), χελιδίων (πτ).

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Χ'ε.λιδύνα (ή), ὄνομα ἀγελάδος.

(᾽Οφισ).

Χ'ε.τζ (τό), χεῖρ. πλθ. τὰ *χ'ερά* (Τραπζ. τὰ *χ'ερα*).

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Χ'ερά (ή), χήρα (γυνή) πλθ. ἡ *χεράδεας*.

(᾽Οφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Χ'εραμπόλτζ (τό), συνήθως κατὰ τὸν πλθ. τὰ *χ'εραμπόλεα*. Ἡ περὶ τὴν οἰκίαν (τὸ ἴδιως

ἰσπίτ, ὃ ἴδε) πεφραγμένη διὰ σανιδῶν πε-
ρωγή, ἐν ἣ θέτουσι τὰ στελέχη τῶν ἀρα-
βοσίτων (χορτάρα) λαμβάνοντες ἀνά δεκά-
δα περίπου δεματίων ἐκ τῆς θημωνίας κα-
τὰ τὸν χειμῶνα. Ὅμοιος ἐν τῇ περιοχῇ
ταύτῃ θέτουσι καὶ ξύλα, βαρέλλια καὶ ἄλ-
λα τοιαῦτα. (Σαρ. ἔμποδορ).

(Ὅφισ).

Χ'εράγαντο (τό), χοιράκανθος· (ἀντὶ ἀκανθό-
χοιρος) (Γραπζ. χ'οιράγαντορ).

(Ὅφισ).

Χ'έρο (ὀ), χῆρος, χηρεμμένος πλθ. οἱ χ'εράτιγ.
(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Χ'ερομύλγ (τό), χειρόμυλος, ἐν ᾧ χονδροαλέ-
θουσι τὸν σίτον καὶ κάμνουσι τὸ κουρκοῦτι
(κορκότο).

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Χ'εραπάτιγ (τό), πανίον ἐν τῷ λίκνω (κούνια),
δι' οὗ περισφίγγουσι τὰς χεῖρας τοῦ νηπίου.

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Χ'εροπούλγ (τό), πικιδίον χήρας.

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Χ'ιόνγ (τό), χιών.

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Χ'οιγτό (ὀ), ἡ χιονώδης ἀτμοσφαῖρα, ἡ κλι-
νοῦσα πρὸς χιόνα. Ὁ χ'οιγτό ἐχ' ἔρται.
τὸ σύνολον τῶν χιονωδῶν νεφ. πλησιάζει.

(Ὅφισ).

Χ'οιρίκγ (τό), μέτρον χωρητικότητος, 2 κο-
τίων (12 περίπου ὀκάδων), χ'οιρίκ.

(Ὅφισ).

Χ'οίτρι (ἡ), ταῦτὸν τῷ χ'ερίγαντο.

(Σαράχω).

Χ'ομοικὸ (ὀ), ταῦτὸν τῷ χ'ερωικὸ, ὃ ἴδε.

(Ὅφισ).

Ψ.

Ψαλίδγ (τό), ψαλῖς, ψαλιδι.

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Ψάλτες (ὀ), ψάλτης. (Γραπζ. ὁ ψάλτες).

(Ὅφισ).

Ψαλαδέγ (τό), τὸ ἔλαιον τῶν δελφίνων, ὅ-
περ καλοῦσιν ἐν τῷ λύκνω (Γρ. ψαρελάδ).

(Ὅφισ).

Ψαλαδερό (τό), ἀγγεῖον, ἐν ᾧ φυλάττουσι
τὸ ψαρελάδγ. (Γραπζ. τὸ ψαρελαδερόν).

(Ὅφισ).

Ψάργ (τό), ἰχθύς, ψάρι (Γραπζ. τ' ὄψάρ).

(Ὅφισ).

Ψεθι (τό), ψάθχ (Γραπζ. τὸ ψαθίν).

(Ὅφισ).

Ψέμμα (τό), ψεύδος.

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Ψιλόμηλο (τό), εἶδος μηλιάς καὶ ὁ καρπός, ὅ-
στις εἶναι μικρός.

(Ὅφισ).

Ψιλουρία (ἡ), καὶ πλθ. τὰ ψιλουρίας. Τὸ σύνο-
λον τῶν μικρῶν ἐπίπλων. (Τ. τὰ ψιλωρίας).

(Ὅφισ).

Ψυψίκα (ἡ), γατάκι (παρήγητ ἐκ τῆς φωνῆς.
ψί, ψί, δι' ἧς φωνάζουσι τὰς γάτας).

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Ψύλλο (ὀ), ψύλλος, ψύλλα.

»

Ψωλή (ἡ), τὸ ἀνδρικὸν αἰδοῖον (ἐπὶ τῶν ἡλικ.)

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Ψωμι (τό), κυρίως ὁ σίτινος ἄρτος. Ἐν Σα-
ράχω καὶ ὁ ἀραβοσίτινος.

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Ψωμγάργ (τό), τὰ ὀκτώ κότια ἀραβοσίτου καὶ
ἐν γένει ὅσον ἀραβοσίτου ἀπαξ ἀλήθη τις.
Τὴν εἰς ἀγροὺς περιουσίαν τινὸς μετῶσι διὰ
τῆς λέξεως ταύτης. Τριάτα ψωμγάρα
τσουπάδγ ἐγβάλλγ ἀσ'σά χωράγγγ ἀτγ.

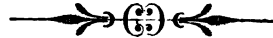
(Ὅφισ).

Ψ'ἡ (ἡ), ψυγή. (Ἡ λέξις ψ'ἡ προέκυψεν ἐκ
τοῦ ψυχῆ ἀποβληθέντος μὲν τοῦ υ, τοῦ δὲ
χ εἰς χ' πρὸ τοῦ φθόγγου ι (η), ὡς συνή-
θως, μεταβληθέντος καὶ μετὰ τοῦ ψ εἰς ψ'
ἐνωθέντος) πλθ. τὰ ψ'ἡα.

(Ὅφισ καὶ Τραπεζοῦς).

Ω.

<p>᾽Ωβάστρα (ή), μία τῶν δέκα ὑποδιαιρέσεων τῆς παιδιᾶς <i>λίτσα</i>. (᾽Οφισ).</p> <p>᾽Ωγθὸ (τ'), ὠόν, ἀγό. (Τρ. ὠγόν). (᾽Οφισ).</p> <p>᾽Ωγοτσέπλῃ (τ'), ὁ φλοιὸς τοῦ ὠοῦ. (Τρπζ. ὠγοτσέπλῃ). (᾽Οφισ).</p>	<p>᾽Ωκ'ερα (ή), ὄν. χωρ. τοῦ ᾽Οφειως. (᾽Οφισ).</p> <p>᾽Ωμι (τ'), ὦμος. (᾽Οφισ).</p> <p>᾽Ωρα (ή), 1) ὦρα, καιρός, <i>ρε' ὦρα ἔρ;</i> = τί καιρός εἶναι; 2) ὠρολόγιον. (᾽Οφισ).</p> <p>᾽Ωτι (τ'), οὔς, αὐτί. (᾽Οφισ).</p>
--	---

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ

Η ΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ὑπὸ Γ. ΖΗΚΙΑΟΥ ἑλληνοδιδασκάλου.

Α.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ.

- 1) *Βόηθα Παραγία*. — *Ταράξου γὰρ σὲ βοηθήσω*. = "Ὅταν ἐπικαλώμεθα τὴν θεῖαν βοήθειαν, ὀφείλομεν νὰ ἐργαζώμεθα καὶ ἡμεῖς. Περὶ αὐτῆς τῆ ἀρχαίᾳ: « Σὺν Ἀθηνᾶ καὶ χεῖρα δεῖ κινεῖν » (ἴδε καὶ τοὺς ὠραίους στίχους Εὐριπίδ. Ἡλέκτρ. στίχ. 80—1).
- 2) *Ἀπὸ τῆν ἀρεβροχιά(ν) καλὸ(ν) ῥ' καὶ τὸ γαλάζι*. = "Ἐν καιρῷ ἀνάγκης καὶ παντελοῦς στέρησεως καὶ ἡ μικρὰ βνήθεια εἶναι καλὴ. Ὁμοίχ τῆ ἀρχαίᾳ: « Ἄν μὴ παρῆ κρία, τῷ ταρίγφ στερκτέον ».
- 3) *Ἀπὸ κακὸν χρεωφειλέτη(ν) καὶ σακκί ἄγυρο(ν)*. = "Ὅ, τι ἂν λάβῃ τις παρὰ κακοῦ χρεωφειλέτου, κέρδος νομίζεται. Ἀντιστοιχεῖ τῆ ἀρχαίᾳ: « Ἀπὸ καταδυομένης (βυθίζομένου πλοίου) λείπει » λέγει ὁ Σουίδα, ὅ, τι ἂν λάβῃς κέρδος. Ἀπὸ τῶν ἐμπόρων ἡ μεταφορᾶ, οἱ κατὰδυομένης τῆς νεῶς ὅ, τι ἂν λάβῃσι κέρδος ἡγοῦνται ».
- 4) *Νὰ μὴ μάθ(η) ὁ σκύλος μιᾶ φορᾶ ῥ' τὸ γασατιό(ν)* = ῥ' τὸ μακελλεῖον. = "Ἡ συνήθεια καταντᾶ φύσις καὶ πρᾶγμα δυσεξλείπτον. « Εἰ ἀλλάξεται αἰθίοψ », λέγει ὁ Ἱερειάς, « τὸ δέρμα αὐτοῦ καὶ πάρδαλις τὰ ποικίλματα αὐτῆς, καὶ ὑμεῖς δυνήσεσθε εὐποιῆσαι μεμαθηκότες τὰ κακά » (Ἱερειμ. ιγ', 22). Ὅστω εἶπε καὶ ὁ Θεόκριτος (ι', 11), γλεπὸν χορίων κύνα γεῦσαι. « Οὐδὲ ἰων παύσεται ἂν ἄπαξ σκυτοτραγεῖν μαθοῦκα » (Λουκιαν. ἀπαιδ. 25). Περὶ βλ. Ὁμάτ. Σατ. ΙΑ', 5, 83, καὶ παροιμ. 117. Ὅτε ὁ σκύλος τρώγει τ' ἄγυρο(ν), οὔτε τὸ(ν) αἰδαρο(ν) ἀφίνει. Λέγεται ἐπὶ τῶν μήτε
- χρωμένων μήτε ἄλλοις ἐπιτρεπόντων. Ὅστω εἶπον καὶ οἱ ἀρχαῖοι (ἴδε Λουκιαν. Τίμων ἢ μισάνθρ. 14. σελ. 122). « Κύων ἐπὶ φάτνης. Κύων ἐν φάτνη ».
- 6) *Ἀπὸ τὰγκάθι βγαίνει ρόδο(ν) (=ρόδον) καὶ ἀπὸ τὸ ρόδο βγαίνει ἀγκάθι*. Λέγεται περὶ ἀνομοιότητος μεταξὺ γονέων καὶ τέκνων· διότι « οὐδὲ πατὴρ παίδεσιν ὁμοῖος, οὐδέ τι παῖδες » (Ἡσιόδ. Ἔργ. καὶ Ἡμ. 166). Οἱ ἀρχαῖοι εἶπον: « Ὡς ἂν ἐχινόποδας καὶ ἀνὰ τρηχεῖαν ὄνωνιν φύονται μαλακῶν ἄνθηα λευκοῖων. » (ἴδε Ἀνθολογίαν Λυρικὴν ἔκδοσ. Theod. Berg K. σ. 418 καὶ Πλούταρχ. ἐν τῷ περὶ τοῦ ἀκούειν § 13).
- 7) *Γὰρ ψόλλου πήδημα*. Περὶ τῶν ἐριζόντων περὶ πραγμάτων μικροτάτων καὶ οὐδαμινῶν. Οἱ Γάλλοι λέγουσι: *Disputer sur la pointe d'une aiguille*. — *Faire un procès sur un pied de mouche*. « Περὶ ὄνου σιαῶς ». (ἴδ. Πλάτ. Φαῖδρ. σ. 260 C. καὶ Σχολ. Πλάτ. σ. 272).
- 8) *Ἀπ' τῆ(ν) φωτιά(ν) ῥ' τὰ κάρβ(ου)γα*. Ἐπὶ τῶν ἐξ ἐνὸς κακοῦ εἰς ἕτερον ὑποπιπτόντων. « Καπνὸν φεύγων εἰς τὸ πῦρ ἐμπίπτει ». — « Ἀπὸ τῆς Σκύλλης εἰς τὴν Χάρυδιν ». (Ἱερὸν. Λουκιαν. Μένιπ. ἢ Νεκρομαν. 4).
- 9) *Ἡ παμπᾶς ἢ ζευγᾶς*. = Ἀποφευκτέα ἢ σύγχερονος ἐνασχόλησις εἰς δύο ἔργα· διότι ὁ πολλοῖς ἀσχολούμενος ψιλὸς ὀφθήσεται. (ἴδ. Ἀρριανοῦ Διατριβ. Ἐπικτήτ. IV, 2, § 4, σ. 254). Ἀντιστοιχεῖ τῆ ἀρχαίᾳ, κατὰ Κοραῖν (Ἐπιστολ. Τ. Β', σ. 201) « Τί

Ω.

<p>᾽Ωδίαστρα (ῆ), μία τῶν δέκα ὑποδιαίρέσεων τῆς παιδιᾶς λίτσα. (᾽Οφισ).</p> <p>᾽Ωγθὸ (τ'), ὠόν, αὐγό. (Τρ. ὠγόν). (᾽Οφισ).</p> <p>᾽Ωγθοτσέπ.λῆ (τ'), ὁ φλοιὸς τοῦ ὠοῦ. (Τρπζ. ὠγθοτσέπ.λῆ). (Οφισ).</p>	<p>᾽Ωκ'ερα (ῆ), ὄν. χωρ. τοῦ ᾽Οφεως. (᾽Οφισ).</p> <p>᾽Ωμι (τ'), ὠμος. (᾽Οφισ).</p> <p>᾽Ωρα (ῆ), 1) ὥρα, κκιρός, <i>ττ' ὥρα ἔν;</i> = κκιρός εἶναι; 2) ὠρολόγιον. (᾽Οφισ).</p> <p>᾽Ωτι (τ'), οὔς, αὐτί. (᾽Οφισ).</p>
--	---

Σουίδ. τόμ. 1, σελ. 905. Πλουτάρχ. πῶς διακρίν. κόλακ. τ. φίλ. § 32· καὶ ὅπως ὑπ' ἔχθρ. ὠφελ. § 3.—'Ιδ. Λουκ. δ', 23).

37) Ὅμοιος τὸν ὅμοιον κ' ἢ κοπιὰ τὰ λάγαρα. Παροιμία σημαίνουσα, ὅτι ὁ ὅμοιος τέρπει τὸν ὅμοιον. Οἱ ἀρχαῖοι εἶπον (πρβλ. Ἄριστ. Ῥητορ. Α', ιζ)· «Ὅμοιος ὁμοίῳ αἰὲ πελάζει» — «ὡς αἰεὶ τὸν ὅμοιον» — «ἤλιξ ἤλικα τέρπει, γέρων δὲ τε τέρπει γέροντα». (Πρβλ. καὶ Πλάτ. Φαῖδρ. σ. 240 C καὶ Σχόλ. αὐτόθι σ. 267).

Γέρων γέροντι γλῶσσαν ἡδίστην ἔχει·
παῖς παιδί καὶ γυναίκα πρόσφορον γυνή.
Νοσῶν τε ἀνὴρ νοσοῦντι, καὶ δυσπραξία
ληφθεὶς ἐπιφθόσ ἐστι τῷ πειρωμένῳ.

(Οἱ μὲν Μενάνδρου, ὁ δὲ Βάλκηνῆρος Εὐριπίδου. Ἰδ. Πλούταρχ. πῶς ἂν τις διακρίνει τὸν κόλακ. τοῦ φίλ. § 6). Ἰδ. καὶ παροιμ. 96.— «Οἱ ὅμοιοι τοῖς ὁμοίοις εὐνοί εἰσι» (Ξενοφ. Ἀθ. πολιτ. Γ', § 10).

38) Ὅσῳ γηράζ(ει) ὁ ἄνθρωπος, τόσῳ μαθαίνει. Παροιμία ἐπὶ τῶν διὰ τὸ γῆρας ἐμπεριότερων γιγνομένων· διότι «μόνος ὁ νοῦς παλαιούμενος ἀνηθᾶ· καὶ ὁ χρόνος τὰλλα πάντ' ἀφαιρῶν τῷ γῆρα προστίθησι τὴν ἐπιστήμην» (Πλουτ. παιδ. ἀγωγ. κεφ. 5)· καὶ κατὰ τὸν Παῦλον, «εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται, ἀλλ' ὁ ἔσωθεν ἀνθραίνουται ἡμέρα καὶ ἡμέρα» (Β' Κορ. δ', 16). Οἱ ἀρχαῖοι εἶπαν· «Γηράσκω δ' αἰὲ πολλὰ διδασκόμενος» (Σόλων παρὰ Στοβαῖῳ Λ. σελ. 204, 49). Μέννηται δὲ ταύτης Πλάτων ἐν Ἀντερασταῖς (σ. 133 C) καὶ ἐν Λάγῃτι. Ἰδ. σχολ. Πλάτ. σελ. 286, 353.

39) Μ' ὅποιον(α) δάσκαλον(α) καθίσσης, τέτοια γράμματα μαθαίνεις. Παροιμία ἐπὶ τῶν ἀρχομένων, οἵτινες ὁμοιοῦνται τοῖς ἀρχουσιν αὐτῶν. «Πέφυκε γὰρ ὡς τὰ πολλὰ τὸ τῶν ἀρχομένων πλῆθος ὡσπερ εἰς ἀρχέτυπὸν τινα εἰκόνα τοὺς τῶν ἀργόντων τρόπους ὁρᾶν καὶ πρὸς ἐκείνους ἐξομοιοῦν ἑαυτοὺς» (Χρυσόστ. λόγ. γ' περὶ ἱερωσύνης. Πρβλ. Σοφ. Σειράχ, ι', 2).

Ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἅπ' ἐσθλά διδάξεται· ἦν
δὲ κακοῖσι,
συμμιγῆς, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἰόντα νόον.
(Θεόγ. στίχ. 35. Ἰδ. παροιμ. 40. 198).

40) Κατὰ τὸν μαστρο—Γιάννη(α) καὶ τὰ κο-

πέλια του=Κατὰ τοὺς προῖσταμένους καὶ οἱ ὑπάλληλοι αὐτῶν. — *Tel maitre, tel valet.* (Γαλλ.).—*Qualis rex, talis grex* (Λατ.). Οἱ ἀρχαῖοι εἶπον· «Οἶα περ ἂ δέσποινα, τοιάδε γὰ κύων». (Ἰδ. Πλάτ. πολιτ. η', σ. 563 C καὶ Σχολ. Πλάτ. 356. Ἰδ. παροιμ. 39. 198).

41) Ἄν κατοικήσης μὲ κουτσόν, θὰ μάθης τὰ κουτσαίνης. Διότι «φθείρουσιν ἦθη χρηστὰ ὁμιλίας κακά» (Α' Κορινθ. 'ιε', 33), καὶ «τὴν μὲν τῶν χρηστῶν ὁμιλιῶν ἄσκησιν οὖσαν τῆς ἀρετῆς, τὴν δὲ τῶν πονηρῶν κατάλυσιν» (Ξενοφ. Ἀπομν. Α', 'β', § 19). «Ἄν χωλῶ παροικήσης, ὑποσκήζειν μάθησιν».

42) Γεράματα σκοτάματα.

Πρὸς γὰρ τὸ γῆρας, ὡσπερ ἐργαστήριον, ἅπαντα ἀνθρώπεια προσφοιτᾷ κακὰ»
(Ἄντιφ. VII).

Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Εὐριπίδης (Ἡρακλ. μαιν. 10, 639) λέγει·

Ἡ νεότης μοι φίλον αἰεὶ,
τὸ δὲ γῆρας βαρύτερον Αἴτης.

Ὁ δὲ Κικέρων (in *Caton. c. 2*) «*quæ (senectus) plerisque senibus sic otiosa est, ut onus se Ætna gravius dicant sustinere*».

43) Τὰ καράβια τὰ μεγάλα ἔχουν καὶ κίνδυνα μεγάλα (κατ' ἄλλους, καὶ κύματα μεγάλα). Παροιμία σημαίνουσα, ὅτι ὅσον μεγαλύτερον εἶναι τι, τόσον μεγαλύτερον καὶ κίνδυνον ἔχει. «Τὰ μεγάλα πάντα ἐπισφαλῆ» (Πλάτ. πολιτ. 5, 497).

44) Διχὴ μου μάνα πέθανε, καμμιά μὴν ἀπομείνη. Παροιμία ἐπὶ ἐγωιστῶν, οἵτινες φροντίζουν μόνον περὶ ἑαυτῶν καὶ θεωροῦσι τὴν δυστυχίαν τῶν ἄλλων ὡς ξένην πρὸς ἑαυτοῦς, τὴν δὲ ἰδικὴν τῶν δυστυχίαν ὡς καταστροφὴν τοῦ παντός.

Ἐμοῦ θανόντος γαῖα μιχθῆτω πυρὶ·
Οὐδὲν μέλει μοι· τὰμὰ γὰρ κελῶς ἔχει.
(Εὐριπίδ. ἐξ ἀδήλ. δράματος).

45) Κ' ἢ γύφτισσα φ(υ)κισίδι. Παροιμία λεγομένη ἐπὶ τῶν μικρῶν καὶ οὐτιδανῶν ποικίλως καὶ πέραν τοῦ δέοντος κοσμουμένων. «Μύρον ἐπὶ φακῆ».

46) Μὲ τὸ(α) μεγαλύτερο(α) σου γιλι(α) μὴ κάμης, Διότι, κατὰ Πλούταρχον, ατῆς φι-

λικῆς συμφωνίας καὶ ἀρμονίας οὐδὲν ἀνόμοιον οὐδὲ ἀνώμαλον οὐδὲ ἄνισον εἶναι δεῖ μέρος, ἀλλ' ἐξ ἀπάντων ὁμοίως ἐχόντων ὁμολογεῖν καὶ ὁμοδοξεῖν καὶ ὁμοβουλεῖν καὶ συναμοπαθεῖν» κτλ. (Περὶ πολυφίλ. § 8). Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Σειράχ (Σοφ. ΙΑ΄.) «Βάρος ὑπὲρ σὲ μὴ ἄρης καὶ πλουσιωτέρω σου μὴ κοινώνει. Εἰ κοινωνήσει χύτρα πρὸς λέβητα, αὕτη προσκρούσει καὶ αὕτη συντριβήσεται».

47) Καλὸ τυρὶ σὲ σκύλιον τομάρι. Παροιμία ἐπὶ συζύγων, ὅταν ὁ εἰς καλὸς ὦν ἔχη σύζυγον ἀνόμοιον· διότι πολλάκις συμβαίνει ὥστε, καθὼς ἄλλη παροιμία δημώδης λέγει, ἀεὶ καλὸς καλῆ(ν) δὲν παίρν(ει), κ' ἡ καλῆ καλὸ(ν) δὲν παίρν(ει)».

48) Σὲ τὰβλα πού δὲν ἔστρωσες τὸ χέρι μὴν ἀπλόρης. Ἐπὶ τῶν θελόντων νὰ μετάρχωσι ξίνης περιουσίας καὶ κέρδους. Ὁ Πλάτων (Νομ. ΙΑ΄, 913 C) λέγει· ἄΑ μὴ κατέθου, μὴ ἀνέλῃς.

49) Ὅποιος κυρηαίει τὰ πολλὰ χάρ' καὶ τὰ λίγα = Ὁ τοῦ πλείονος ὀρεγόμενος καὶ ὁ ἔχουσι στεροῦνται, κατὰ τὸν Αἰσώπειον μῦθον περὶ τοῦ κυνὸς καὶ τοῦ τεμαχίου κρέατος.

Εἰ μὴ φυλάξεις μικρ', ἀπολεῖς τὰ μεζιζονα ζητῶν τὰ πλείον', εἶτα πάντ' ἀπώλεσεν.
(Εὐριπ. ἀπόσπ.).

50) Ὅ,τι φέρ' ἡ ὥρα, δὲν τὰ φέρ' ὁ χρόνος. = Τὸ μέλλον ἄδηλον πᾶσιν ἀνθρώποις, καὶ μικροὶ καιροὶ μεγάλων πραγμάτων αἴτιοι γίνονται.

51) Ἐνας κοῦκκος ἀνοιξί(ν) δὲν φέρει. = Τὰ καλὰ διὰ πολλῶν κτώνται, καὶ ὅτι εἰς οὐδεὶς. ἌΜια χελιδὼν ἔαρ οὐ ποιεῖτο. (Τέλης περὶ πλοῦτ. καὶ πεν. § 25).

52) Καλῶς τὰ κάμνεις, Γζάνρη. — Κουκκὰ ἀπέρω. Ἐπὶ τῶν ἀναρμόστως ἀποκρινόμενων. Οἱ ἀρχαῖοι ἔχουσι· ἌΧαίροις, ὑψιπύλη φίλη. Τοὺς ἔμοις κορυμβοὺς πλέκω· καὶ· Ἄμας ἀπήτουν, οἱ δ' ἀπηρνοῦντο σκάφας», περὶ ἧς ὁ Πλούταρχος (περὶ ἀδολεσχ. § 76) λέγει· αὐτὸν βουλόμενον ἐμμελῶς ἀποκρίνασθαι δεῖ τὴν διάνοιαν ἀναμεῖναι καὶ τὴν προαίρεσιν ἀκριβῶς καταμαθεῖν τοῦ πυθανομένου, μὴ γένηται τὸ κατὰ τὴν παροιμίαν· Ἄμας ἀπήτουν, οἱ δ' ἀπηρνοῦντο σκάφας».

53) Ἀπὸ ζουρλὸν καὶ μεθυσμένον μαβαίνεις τὴν ἀλήθεια(ν). = Ἡ μέθη καὶ ἡ ἀφροσύνη ἀποκαλύπτει ἐνίοτε τὴν ἀλήθειαν. Οἱ ἀρχαῖοι περὶ τῆς διὰ τῆς μέθης ἀποκαλύψεως τῆς ἀληθείας εἶπον· ἌΤὸ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ νήφοντος ἐπὶ τῆς γλώττης ἐστὶ τοῦ μεθύοντος» (Πλουτ. ἀδολεσχ. § 15). ἌΟἶνος καὶ ἀλήθεια» (Πλάτ. Συμπόσ. σ. 217 E), ὅπερ εἶναι ἀρχὴ ἄσματος τοῦ Ἄλκαίου (ἔρωτικ. 57). ἌΟἶνος, ὦ φίλε παῖ, καὶ ἀλήθεια» (Θεόκρ. κθ', 1)· καὶ, «ἐν οἴνῳ ἡ ἀλήθεια». Ἰδ. Σχολ. Πλάτ. 261.

54) Δὲν ἔξερ' νὰ δέσ(η) τὰ βραχιά του. Ἐπὶ ἀγροίκων καὶ ἀπειρών. Ἡ Σαπφὼ εἶπεν· ἌΟὐκ ἐπισταμένης τὰ βράκεια ἔλκεν ἐπὶ τῶν σφύρων».. Ἰδ. Κοραῆ Πρόδρομο. Ἐλλ. βιβλιοθ. σ. 331.

55) Δέ(ν) βγῆκεν ἀπὸ τὰ σπάγαρά του. Παροιμία παραπλησία τῇ πρόσθεν. ἌὉ ὄμφαλὸς οὐ περιετμήθη».

56) Ἄκριβὸς 'ς τὰ λίτ(ν)τρα καὶ φτ(η)ρὸς 'ς τὰ λεῦρι. Ἐπὶ φειδομένων ἐν μικροῖς, ἀστυονόντων δὲ ἐν τοῖς μεγάλοις. Οἱ ἀρχαῖοι εἶπον· ἌΜέτρῳ ὕδωρ πίνοντες, ἀμέτρῳ μᾶζαν ἔδοντες».

57) Ἄλείφτηκε ὁ τροχός. Παροιμία ἐπὶ δωροδοκουμένων καὶ σιωπῶντων ἢ ὀμιλούντων ὑπὲρ τῶν δωροδοκῶντων αὐτούς. ἌΒοῦς ἐπὶ γλώσσης βέβηκεν». (Ἰδ. Θεόγν. στίχ. 815). ἌΠαροιμία ἐπὶ τῶν μὴ δυναμένων πρρησιάζεσθαι, διὰ τὸ τῶν Ἀθηναίων τὸ νόμισμα βοῦν ἔχειν· οἱ γὰρ δωροδοκούμενοι ἀφώνιζαν κεκράτηνται». (Διογενιανοῦ συν. παροιμ. 111, 48, 61. Πρβλ. παροιμ. Γρηγορ. Κυπρίου 1, 95. Πολυδεύκ. ΙΧ, 6, 91. Εὐστ. Ἰλ. Β, 252, 25, καὶ Βερναρδ. περὶ ἀρχ. τῶν νομισμ. κ. ὀνομάτων αὐτῶν).

58). Ἄλλα 'ς τὰ χεῖλη κὴ ἄλλα 'ς τὴν καρδιά(ν). Περὶ τῶν ὑποκρυπτόντων τοὺς σκοποὺς αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἄλλα μὲν λεγόντων, ἄλλα δὲ διανοουμένων. Περὶ τούτων ὁ Ὅμηρος εἶπεν.

Ἄλλο μὲν κεύθει ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ βάζει.
(Ἰδ. καὶ Ἰλιάδ. Ε, 312). Ὁ δὲ Εὐριπίδης (Ἰππολ. 608)· ἌἩ μὲν γλώσσ' ὁμώμοκεν, ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος» (Ἰδ. καὶ Πλάτ. συμπ. σ. 199 A· Θεαίτητ. σ. 154 B. Βασίλ. ὀμιλ. πρὸς νέους § 12). Ὅμοιά δὲ

- ταύταις καὶ ἡ, «Στασιάζει αὐτῶ πρὸς τὴν γλῶτταν ἢ γνώμη».
- 59) Ἄλλα ῥ' τὰ μάττα τοῦ λαγοῦ κῆ ἄλλα τῆς κουκουβά(γ)ιας. Περὶ διαφορᾶς μεγάλης ἀνθρώπου πρὸς ἄνθρωπον καὶ πράγματος πρὸς πρᾶγμα. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον· «Ἄλλο γλαυξ, ἄλλο κορώνη» (φθέγγεται).
- 60) Λαγὸς τὴν φτέριν ἔτριβε κακὸ τῆς κεφαλῆς του· (ἄλλο(ι) κακῶς λέγουσι τὴ φτέριν). Περὶ τῶν προδιδόντων ἑαυτοῦς, ἐν ᾧ τόπῳ εἰσι κεκρυμμένοι. Ἡ δὲ παροιμία αὕτη ἐγένετο ἐκ τούτου, ὅτι λαγὸς τίς ποτε φεύγων κυνηγοῦς ἐκρύβη ὑπὸ τινος πτέρει· ἐκεῖ δὲ δὲν ἠσύχαζεν, ἀλλὰ σείων τὰς πτέρεις προ-ἔδωκε τὴν κρύπτην του· ὅθεν καὶ ἐφρονεῖται ὑπ' αὐτῶν. Ἡ παροιμία αὕτη ἀναλογεῖ πρὸς τὰς ἀρχαίας ταύτας· αἰξ ἑαυτῆ τὴν μάχαιραν. — Ἀγνοεῖ δ' ἀράχνη παῖδας ὡς παιδεύεται· θρέψασα γὰρ τέθηκε πρὸς τῶν φιλάτων (Σουίδας). — Ἐπὶ σεαυτῶ τὴν σελήνην καθέλκεις (Σουίδας). α Αἱ τὴν σελήνην καθέλκουσαι Θιτταλίδες λέγονται τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῶν ποδῶν στερίσκεισθαι εἰρηται οὖν ἐπὶ τῶν κακῶ ἑαυτοῖς ἐπισπωμένων. (Πλάτ. Γοργ. σ. 513 Α. Κορ. αὐτόθ. σ. 346, καὶ σχόλ.).
- 61) Ὁ τῆ(ρ) φωνῆ(ρ) κῆ-ὁ γαῖδαρος. Παροιμία ἐπὶ ἀνθρώπων ἐμφανιζομένων καθ' ἣν στιγμὴν ἐπὶ κακῶ ἀναφέρεται τὸ ὄνομα αὐτῶν. Ἡ παροιμία αὕτη ἀναλογεῖ πρὸς τὴν τῶν ἀρχαίων· «Εἰ καὶ λύκου ἐμνήσθης», ἣν ἐρμηνεύων ὁ Σουίδας λέγει· α τοῦτο λέγεται ἐπὶ τῶν ἂν μνησθῆ τις καὶ εὐθὺς παραγενομένων».
- 62) Ἀκόμα δὲν τὸν εἰδαμαρ, Γιδάρ(ρη) τὸν ἐφωράξαμαρ. Ἐπὶ τῶν προλαμβανόντων τὰ πράγματα. Ἀντιστοιχεῖ τῆ παρ' ἀρχαίους παροιμία· «Πρὸ τῆς νίκης τὸ ἐγκώμιον ἄδεις». (Πλάτ. Λύσ. 205 ἰδ. καὶ σχόλ. Πλάτ. σ. 293). Ὅμοιοι δὲ εἶναι καὶ αὗται· «Πρὶν τοὺς ἰχθύας εἰλεῖν τὴν ἄλμην κυκᾶς», καὶ «Αἰξ οὐπω τέτοκεν, ἔριφος δ' ἐπὶ δώματα παιζει».
- 63) Διαβολομαζώματα ἀνεμοσκορπίσματα. — Τὰ ἀδικῶς συνηγμένα ἀπόλλυνται ὅπως λέγουσιν ἄλλαι δημῶδεις παροιμίαι· «Τὰ κακὰ συναγμένα σὲ κακῶς ἀποθήξαις. — Ἄπ' τὰ καλὰ συναγμένα πέρν(ει) ὁ διάβολος τὰ μισά, κῆ ἄπ' τὰ κακὰ συναγμένα πέρν(ει) καὶ τὸν οἰκοκύρη(ν) ἀντάμα». Ἄ-
- ναλογεῖ πρὸς τὸ τῶν ἀρχαίων· «Ἄλῶν δὲ φόρτος, ὅθεν ἦλθεν, ἐνθ' ἔβη. — Ce qui vient de la glute, s'en retourne au tambour. — Biens mal acquis s'en vont de même».
- 64) Ἄντις γὰρ λαγὸ(ρ) ἔβγαλαν ἀροῦδα(ρ) (ἢ ἐπέταξε). Ἐπὶ τῶν συναντώντων ἀπροσδόκητον κακὸν ἀντὶ τοῦ προσδοκωμένου κέρδους. Ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ· «Ἄντι πέρκης σκορπίον».
- 65) Ἄντι γὰρ βάλοιν φρόδα ἔβγαλαν καὶ τὰ μάτια. Ἐπὶ τῶν προξενούντων βλάβην ἀντὶ ὠφελείας· ὁμοία δὲ πρὸς ταύτην εἶναι καὶ ἄλλη δημῶδης· «Ἡ κουρ(οῦ)να γὰρ νὰ μάθ(η) τῆς πέρδικας τὴν περβάτησά, ἔχασε καὶ τὴν δική(ν) της. — Κάμηλος ἐπιθυμήσασα κεράτων καὶ τὰ ὄτα προσαπώλεσιν».
- 66) Μὲν παλιόκοττα ἀξί(ει) γὰρ δέκα πουλακίδες. — Τὸ βουβάλι κῆ ἄρ ξεπέσ(η), πάλ' ἀξί(ει) ἓνα βόδι. Παροιμία περὶ τῆς ἀξίας τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν πλουσίων καὶ ἰσχυρῶν. Ἀντιστοιχοῦσιν αὗται πρὸς τὰς ἀρχαίας· «Ἄετοῦ γῆρας κορύδου νεότης. — Κάμηλος καὶ ψωριῶσα πολλῶν ὄνων ἀνατίθεται φορτία».
- 67) Ἀπὸ ἓνα ξύλο(ρ) φιδάρου καὶ τὸ φουρρόφκιο(ρ) καὶ τὸ κοπρόφκιο(ρ). — Οἱ καλοὶ καὶ οἱ κακοὶ ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ὕλης ἐπλάσθησαν, διαφέρουσι δὲ κατὰ τὰ ἔθη. Ἀναλογεῖ πρὸς τὸ ἀρχαῖον· «Βαλανεὺς ἐν ταυτᾶ πυέλω τὸν τ' ἀγαθὸν τὸν τε κακὸν λόει» (Πραξιλλης. Ἰδ. Λυρικ. Ἀνθολ. σ. 411).
- 68) Ἄπ' ὁ, τι φορεῖ κλέφτη(ρ) δὲ(ρ) φοβάται. Ἐπὶ τῶν οὐδὲν ἐχόντων ἀπολέσαι πτωχῶν ἢ παροιμία, ὅθεν καὶ ὁ Σολομῶν ἀπτωχὸς οὐχ ὑφίσταται ἀπειλήν. «Τὴν γὰρ ἐπὶ τὸ χεῖρον μεταβολὴν οὐ προσδοκᾶ» (ἐκ τῶν Διφίλου).
- 69) Ἀπὸ ταῦτι καὶ ῥ τὸ δόσκαλο(ρ). Παροιμία περὶ τοῦ εὐτιθέσσοῦ τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ ἐν γένει περὶ παντὸς εὐχεροῦς καὶ οὐτινος γίνεται χρῆσις ταχέως. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον· «Ὡς εἰ καὶ κόγχην διείλες».
- 70) Βὰρ τὸ(ρ) λύκο(ρ) πιστικό(ρ), τὸ(ρ) σκύλο(ρ) τυροκόμο(ρ). Ἐπὶ τῶν χρωμένων εἰς τὰς ἐπιστάσις καὶ διαχειρήσεις τοῖς συστηματικοῖς κλέπταις. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον·

«λύκος δὲν ποιμανεύει». — Ἄετὸν κύνθη-
ρος; μαιεύεται».

71) Βῆρ' ἡμεῖς πέρ' ἡμεῖς. Ἐπὶ τῶν ὑπο-
στάντων μείζονα ζημιῶν τῆς τῶν ὑπεναν-
τίων. Ἀντιστοιχεῖ τῇ παρ' ἀρχαίους παροι-
μία: «*ρίκη Καδυεία*», περὶ ἧς ἰδ. Βαρδα-
λίχ. εἰς Ξενοφ. Κύρου Παιδ. σελ. 472.
Σημειωτέα δὲ καὶ τὰ τοῦ Πλουτάρχου
(πειδ. ἀγωγ. κεφ. 10) λέγοντος: «Οὐ τὰ
καὶν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἠττάσθαι ἐπι-
στασθαι κελόν, ἐν οἷς τὸ καὶν βλαβερόν
ἔστι γὰρ ὡς ἀληθῶς καὶ *ρίκη Καδυεία*».

72) Εἰς ὃ γαῖδαρος τοῦ πετεινοῦ κεφάλαι. Ἐ-
πι ἐλαττωματιῶν κατηγορούντων. ἄλλους
διὰ τὸ ἑαυτῶν ἐλάττωμα, ὅπερ εἶναι αἰ-
σχρὸν εἰς ἄνθρωπον εὐχίσθητον. «Οὐδὲν
γὰρ αἰσχρόν ἐστι βλασφημίας παλιδρομού-
σης οὐδὲ λυπηρότερον» (Πλούτ. πῶς ἄν
τις ὑπ' ἔχθρ. ὠφελ. κεφ. 3). «Καλεῖ χελῶ-
νι τοὺς βῆας βραδύποδας».

73) Δὲ(r) γελᾷε ποτὲ τὰ γελί του. Ἐπὶ τῶν
ἐδιαλείπτως σκυθρωπαζόντων καὶ μελαγ-
χολούντων. Ἀντιστοιχεῖ τῇ παρ' ἀρχαίους
παροιμία: «*Εἰς (εἰς) Τροφώνιου μεμάντευ-
ται*», περὶ ἧς ἰδ. λεξικόν Σκαρλ. ἐν τῇ λ.
Τροφώνιος.

74) Σαρίδε δέχως ῥόλο(r) καὶ χρέας δέχως
κόκαλα δέ(r) γίνεται. = Οὐδεὶς ἐστὶν ἐ-
λεύθερος ἐλαττώματος. «Ἵπὸ παντὶ λίθῳ
σκορπίος ὑποδέχεται» (Πραξιλλῆς. Ἰδ. Λυρ.
Ἀνθολ. σελ. 410 καὶ Ἀνακρ. σελ. 77).
«Πίσχισι κορυδελῆσι χρῆ λόφον ἐγγενέσθαι»
(Σιμωνίδης παρὰ Πλουτ. πῶς ὑπ' ἔχθρ. ὠ-
φελ. κεφ. 6. Ἰδ. καὶ Ἀριστοφ. Θεσμοφορ.
528. Ἀνθολ. Λυρικ. σ. 340, 86).

75) Δὲν ἔμεινε οὔτε ποδάρι. Ἐπὶ πανωλε-
θρίας στρατοῦ, πόλεως, οἰκογενείας κτλ.
«Οὐδὲ πυρφόρος περιεγένετο» (Ἡροδ. Η', §
2) (Ὁ ἱερεὺς ὁ προπορευόμενος τοῦ στρατοῦ
τῶν Λακεδαιμονίων καὶ διαταρῶν τὸ διὰ τὰς
θυσίας πῦρ ἀσβεστον ἐλέγετο πυρφόρος, ὅ-
στις καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἔχθρῶν θεωρούμε-
νος ἱερός δὲν ἐφρονεῖτο).

76) Ὅποιος ἀψυγάει τὸ καρφὶ γάν(ει) καὶ
τὸ πέταλο(r). = Οἱ μὴ φειδόμενοι τῶν μικρῶν,
ἀπὸ τῶν εἶναι ἀπαραίτητα, στεροῦνται καὶ
τῶν μεγάλων.

77) Ἀψυγάει τώρα πῶς ὁσώθηκα. Παροιμία
(ΕΛΛ. ΦΙΛΟΛΟΓ. ΣΥΛΛΟΓ. ΤΟΜ. ΙΗ')

ἐπὶ τῶν τότε ἀρχομένων φειδεσθαι, ἀφ' οὗ
κίταδαπανήσωσιν ἅπαντα σχεδόν. «Φει-
δόμενος οὐδενὸς ἐπι ἐνότος» (Πλάτ.
Φαῖδ. § 65). Ἀντιστοιχεῖ τῷ τοῦ Ἡσιό-
δου (Ἔργα καὶ ἡμέραι, στίχ. 369) «Δει-
λὴ δ' ἐνὶ πυθμένι φειδῶ».

78) Μὴ φοφῆς γομαράκι, ὅσο γὰ γείρ(η) τὸ
τριφυλλάκι. Παροιμία περὶ τῶν διδόντων
ἐλπίδας εἰς ἀπολωλότας. Ἡ παροιμία αὐ-
τῇ εἶναι ὁμοίᾳ ἄλλῃ δημῶδει: Ζῆσε, μαῦ-
ρε, γὰ φῆς τριφυλλάκι.

79) Δέσποτα, παππᾶ, πρεσβῦτα, ἔπαρε καὶ
πά.η(r) ζήτα. = Οὐ δεῖ ἀπορρίπτειν τὰ προ-
σφερόμενα, κίτοι εἶναι μικρᾶς ἀξίας. Οἱ
ἀρχαῖοι ἔλεγον: «Δῶρον δ' ὅ,τι δῶ τις ἐ-
παίνει» (Στραβ. Γεωγρ. 5', σ. 262, ὅπερ
ἔστι τὸ Μυσκελλῶ χρησθέν). Καὶ ὁ Πλάτ.
(Γοργίας § 54) λέγει: «Δέχεσθαι τὸ διδο-
μενον παρὰ σοῦ» (ἰδ. αὐτ. Κορ. σ. 338).

80) Εἰς τὴν χώραν τῶν τυφλῶν ὁ μονόφθυλ-
μος βασιλεύει. = Μεταξὺ ἀνοήτων καὶ ἀπεί-
ρων εὐδοκιμοῦσιν οἱ μικρᾶς ἀξίας ἄνθρω-
ποι. «Ἐν ἀμούσοις καὶ κάρυδος φθέγγεται».

81) Πῆρ' ὁ κ(ου)τσὸς κατήφορο(r). Ἐπὶ τῶν
πραττόντων τι μετ' εὐχέρειας παροιμία ἀ-
νόλογος πρὸς τὸ τῶν ἀρχαίων: «Σπάρτα
κατὰ πρηνούς».

82) Ἐξω κοῦκλα μέσα παροῦκλα. Ἐπὶ τῶν
μὴ ἔχόντων τὸ ἐσωτερικὸν ὅμοιον τῷ ἐξω-
τερικῷ εἶναι ἀνόλογον πρὸς τὸ,
Καλλὴ μὲν ὄψις, ἐν δὲ δειλαῖτι φρένες.
(Μένανδρος παρὰ Σουῖδα).

83) Θεωρία ἐπισκόπου καὶ καρδία μωλῶν.
Ὅμοιᾳ τῇ πρόσθεν. Ἀναλογεῖ πρὸς τῷ,
«Οἴκοι (ἐν πόλει) λέοντες, ἐν ὑπαίθρῳ (πο-
λέω) δ' ἀλώπεκες. — Belle montre et
peu de rapport» (Γάλλ.).

84) Κ' ἐμπρὸς βαθὺ κη-ὀπίσω ῥέμμα. Ἐπὶ
τῶν εὐρισκομένων μεταξύ δύο κκῶν. Οἱ
ἀρχαῖοι ἔλεγον: «Μεταξὺ Σκύλλης καὶ Χε-
ρῦδδως».

85) Ἐπαθε τοῦ λιναριοῦ τὰ πάθια. Ἐπὶ
τῶν διχρῶς καὶ πολυειδῶς κκοπηθέντων.
«Λίνου πάθη ἔσχε.» (Αἰλιαν. Που-
Ἱστορ. Γ', λξ').

86) Πῆγε γιὰ μαμμη καὶ ἔκατσε γιὰ λεχώ-
να. Ἐπὶ τῶν παραμελούντων καὶ ἐπιλαν-

θανομένων τῶν. χρεῶν αὐτῶν. *Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον· « Ἀπελθὼν εἰς Ἀπκτούριχ ἐπανάκη Θαρρηλιῶνος ».

87) *Οποῖος σκάφτει τὸν λάκκον τοῦ ἄλλου πέφτει ὁ ἴδιος μέσα. *Εσκάφε λάκκον γι' ἄλλον κ' ἔπεσε αὐτὸς μέσα. Εἶναι ἐκ τοῦ Δαβιδ εὐλημμένον· α Λάκκον ὄρυξε και ἔμπεισείται εἰς βόθρον, ὃν εἰργάσατο » (Ψαλμ. ζ', 16). « Οἱ αὐτῶ κακὰ τεύχει ἀνήρ, ἄλλω κακὰ τεύχων (Ἡσιόδ. Ἔργ. και ἡμέρ. 249: ἰδ. και Πρόδρ. Κορ. σ. 316—317). « Ὁ καθ' ἑτέρου μηχανώμενος καθ' ἑαυτοῦ τὴν πύγην περιτρέπει ».

88) *Εφάγαμεν ψωμί κη-ἄλλας μαζῆ. Περὶ τῶν τιμῶντων τὴν φιλιαν ἰσοθίως. α Ἄλῶν και τραπέζης κεκοινωνηκότες ». *Ὁ Πλούτρχος (π. πολυφιλ. § 3) λέγει· « Τὸν θρυλούμενον ἐκείνον χρόνον τῶν ἄλῶν συγκατεδδοκότες μέδιμνον » (ἰδ. χρῆστομ. Φαρμακ. τόμ. γ', σ. 330—1).

89) *Εἶπασε τῆ(ν) ῥ(η)ξιά(ν) του. Παροιμία ἐπὶ τῶν ἀποτυγχανόντων εἰς ἐπιχειρήσιν (μεταφορ. ἀπὸ τῶν θηρευτῶν τῶν ἀστοχούντων τοῦ εὐθυβολεῖν. « Οὐκ ἔσπασε ταύτη γε » (Ἀριστοφ.) ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀλευόντων).

90) Ζυγιάζ(ει) ἀπὸ τὴν ἀλαφρή(ν). Παροιμία ἐπὶ ἀνοήτων και μαινομένων. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον, α ἔλλεβόρου δεῖται » ἢ α ἔλλεβοριᾶ ». Οἱ παλαιοὶ μετεχειρίζοντο τὸν ἔλλεβρον ὡς καθαρτικόν, ἐμετικόν, μάλιστα διὰ τοὺς μελαγχολικοὺς και ὑποχονδρικοὺς, και ἐν γένει τοὺς τρελλοὺς· ὅθεν και λέξιν εἶχον ἔλλεβορίζειν (α τί στυτὸν οὐχ ἔλλεβορίζεις »; (Δημοσθ.) = τί κάθεσαι και δὲν πᾶς εἰς τὸν Ἄγ. Ἀντώνη; Ὁ Σκαρλ. ἐν τῷ λεξ. ἐρμην. τί δὲν πᾶς νὰ διαχσθῆς;) και παροιμίαν διὰ τοὺς τρελλοὺς· α ἔλλεβοριᾶ, ἔλλεβόρου δεῖται ».

91) Εἶναι γὰ τὸν Ἄϊ— Ἀτῶνη (γὰ ταῖς ἀλυσάιδαις). Παροιμία ὁμοία τῇ πρόσθεν. (Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον· α Πλεῖν (πλεύσαις) εἰς Ἀντίκυραν », διότι ὁ καλλίτερος ἔλλεβρος ἐγένετο εἰς τὴν Ἀντίκυραν, πόλιν παραθαλασσίαν τῆς Φωκίδος.

92) Τὸ μάτι τ' (ὄν) ἀφέρτη παγαίνει αἰλογο(ν). Οἱ ἐπιστατοῦντες αὐτοπροσώπως τῶν πραγμάτων αὐτῶν ὠφελοῦνται ἐπὶ μᾶλλον (ἰδ. και παροιμ. 169). α Οὐδὲν οὕτω παίνει

τὸν ἵππον ὡς βρασιέως ὀφθαλμός » (Πλούτ. παιδ. ἀγωγ. κεφ. 9. πρβλ. Ξενοφ. Οἰονομ. XII § 20). L' œil du maître engraisse le cheval (Γάλλ.)

93) *Ἡ δειρ(ε) το τάρχοιτόπουλο(ν). ἢ μὴ τὸ φοβερίλχης (ἄλλοι δοκιμάλχης). = Πολλάκις αὐ ἀπκαὶ ἀπειλαὶ και μάλιστα εἰς ἀρχοντόπαιδς ἀνευ μαστιγώσων δὲν φέρουσι τὸ ποθούμενον ἀγχθὸν ἀποτέλεσμα ». Ἄνολογεί πρὸς τὸ τῶν ἀρχίων· α Κρέα χελῶνης ἢ φρχεῖν ἢ μὴ φρχεῖν » (Σουίδας).

94) *Ἡ (ἡ)μέρα ἢ καλὴ φαίνεται ἀπὸ τὸ πουρνό α Ἀρχῆς καλῆς κάλλιστον ἔσται και τὸ τέλος ». Αὐτίκx και φυτὰ δῆλx, ἀ μέλλει κάρπμ' ἔσεισθαι ».

95) Οὔτε θεμέλιο(ν) δὲν ἀπόμεινε. Ἐπὶ οἴκου ἀπολλυμένου πανωλεθρίχ ἢ παροιμία λέγεται. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον· α Πίτυος δίκην (τρόπον) ἐκτρίβουμι », διότι ἡ πίτυς ἀπχῆ ἐκκοπεῖσx δὲν ἀναδίδει πλέον βλαστούς. α Κροῖσος . . . σφίς πίτυος τρόπον ἡπέλει ἐκτρίβειν . . . πίτυς μούνη δενδρέων ἐκκοπεῖσx βλαστὸν οὐδένα μετίει, ἀλλὰ πκνώλεθρος ἐξαπόλλυται » (Ἡρόδ. 5', § 37. Αἰλ. Π. Ἱστορ. 5', 8).

ΣΗΜ. Αἱ γυναῖκες καταρῶμεναι πανωλεθρίαν οἴκου τινὸς λέγουσι· Νὰ β(ου)λιᾶξ(η) και (νὰ) μῆν (ἀ)πουμείν(η) πλάκx (ἀ)πανωτῆ.

96) *Αν δὲν ὁμοιάουρ δέ(ν) συμπεθεριάζουρ. Ἡ παροιμία αὕτη εἶναι ὁμοία τῇ 37. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον· α Ἐγνω δὲ ἡῖρ θῆρα ». — α Δίει γὰρ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον ». — α Τὸ ὁμοῖον και τὸ συγγενὲς ἡδὺ ἐκυτῶ ἄπαν » (Ἀριστοτ. Ῥητορ. Α', ιά). — α Κολοῖός ποτὶ κολοῖόν ἰζάνει », περὶ ἧς ὁ σχολιασ. Πλάτων. (σ. 331) λέγει· α Φιλᾶλληλον τουτὶ τὸ ζῶον τάττεται δὲ ἐπὶ τῶν ὁμοίους προσομιλούντων » και ὁ Σειρῆχ (ιγ', 17) λέγει· α Πᾶν ζῶον ἀγαπᾶ τὸ ὁμοῖον αὐτοῦ ». — α Τέτιξ μὲν τέτιγι φίλος· μύρμακι δὲ μύρμαξ » (Θεόκρ. Θ', 31).

97) *Ἡ σκῶ(ν) ἀπὸ τὴν βιά(ν) τῆς γεννάει τυφλά κουτάβια = Τὰ βιαίως και ἐσπευσμένως ἐκτελούμενα εἶναι ἀτελῆ και τυφλά. Εἶναι ἀπαραλλάκτος πρὸς τὸ τοῦ ποιητοῦ· α Καί τε κύων σπερχθεῖσx τυφλὴν προέηκε γενέθλην ». — Οὕτως ἀπαραλλάκτως λέγει και ὁ Ἀριστοφ. (Εἰρ. 1078). α Ἡ κῶδων ἀκκλανθίς ἐπέιγομένη τυφλά τίττει ».

- 98) Ἡ ἀνάγκη βγάζει λάδι. — Τὰ πάντα ἐνδίδουσι εἰς τὴν ἀνάγκην. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον μάλιστα ὅτι: «Ἀνάγκη οὐδὲ θεὸς μάχεται». (Ἰδ. Πλάτ. Νομ. Ζ', σ. 818 C. καὶ Σχολ. αὐτόθι, σ. 384).
- 99) Ἢρε τὸ(ν) μᾶστορά του. Ἐπὶ τῶν συνωνύμων ἀντιπάλους ἀνωτέροις ἑαυτῶν. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον (ἰδ. Λυρ. Ἀνθολ. σελ. 419) τὸ ἀδέσποτον τόδε· ἀ' Ἐσθλὸς ἔων ἄλλου κρείττονος ἀντίτευχεν».
- 100) Εἶναι ὅσιν τὸ κολοκύθι (ἄγρος). Ἐπὶ τῶν σφόδρα ὑγιῶν οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον (κατὰ Σουΐδαν) «Κόλοκύντης ὑγιέστερος».
- 101) Φύλαξε τὸ φεῖθ(ι) τὸν χειμῶνα, γὰρ σὲ φάη τὸ καλοκαίρι. Ἡ χάρις δὲν δύναται ν' ἀλλάξῃ τὴν κακὴν φύσιν. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον (ἰδ. Θεόκριτ. εἰδ. ζ', 38), «θρέψαι καὶ λυκιδεῖς, θρέψαι κύναις; ὡς τυ φάγοντι».
- 102) Καλὰ ὑστερινά. Ἡ τύχη ἀπὸ στιγμῆς μεταβάλλεται· διότι πλοῦσιοι νῦν ὄντες αὐριον εὐρισκόμεθα πτωχοί· (ἰδ. Πλουτάρχ. παιδ. ἀγωγ. κεφ. 5. Βασιλ. ὁμιλ. πρὸς τοὺς νέους § 10). «Μηδένα πρὸ τῆς τελευτῆς μακάριζε». «Εἴ τις τελευτήσῃ τὸν βίον εὖ, οὗτος . . ὄλβιος κεκλησθαι ἀξίός ἐστι· πρὶν δ' ἂν τελευτήσῃ, ἐπισχεῖν μηδὲ καλέειν κω ὄλβιον, ἀλλ' εὐτυχέα» (Ἡροδότ. Α', § 32).
- 103) Κάλλα γὰ κλάψ(η) τὸ παιδί, παρὰ γὰ κλάψ(η) ἢ μάννα. Διότι ἡ ἀτιμωρησία τῶν παιδῶν γίνεται αἰτία θλίψεως διὰ τὴν κακοήθειαν αὐτῶν εἰς τοὺς γονεῖς. «Ὅς φεῖδεται τῆς βρακτηρίας, μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· ὁ δ' ἀγαπῶν ἐπιμελῶς παιδεύει» (Παροιμ. Σολομ. ιγ', 25). «Ὁ ἀγαπῶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐνδελεγήσει αὐτῷ μάλιστα, ἵνα εὐφρανθῇ ἐπ' ἐσχάτῳ αὐτοῦ» (Σαираχ λ', 1—2. πρβλ. ζ', 74. Παροιμ. Σολομ. θ', 17. 18. Ἐβρ. ιβ', 5—7).
- 104) Ἐχε με μισῆσέ με, χάσε με, γυρέψα με. Ἐπὶ τῶν ἐκτιμώντων τοὺς ἀξίους μετὰ τὴν ἀναχώρησιν ἢ στέρησιν αὐτῶν, οὓς παρόντας ὀλίγον ἐξετίμων.
- 105) Φωνάζ' ὁ κλέφτης, γὰρ γὰ φύγ' ὁ ῥοι-κοῦρης. Ἐπὶ τῶν φθάσαι σπευδόντων τὰς παρὰ τῶν ἄλλων κατηγορίας ταῖς παρ' αὐτῶν συκοφαντίας. Ἀντιστοιχεῖ τῷ παρ' ἀρχαίους: «Οἱ φῶρες τὴν βοήν».
- 106) Ἀπὸ τὸ ῥα τ' αὐτὴ μπαίρουν κη-ἀπὸ τᾶλλο βγαίρουν. Ἐπὶ ἀνθρώπου μὴ προσέχοντος εἰς τοὺς συμβουλευόντας καὶ νοθευόντας αὐτόν· (ἰδ. παροιμ. 176). «Χαλεπὸν ἐστὶ λέγειν εἰς ὧτα μὴ ἀκούοντων».
- 107) Ἐγουν κ' οἱ τοῖχοι αὐτὰ καὶ οἱ κάμποι μάττα. Ἡ παροιμία αὕτη διδάσκει ἡμᾶς, ἵνα προσέχωμεν μὴ ἀκουσθῶμεν, ὅταν ὁμιλῶμεν περὶ πραγμάτων, ὧν ἡ φανέρωσις φέρει κίνδυνον. Ἀπραλλάκτως λέγουσι καὶ οἱ Γάλλοι: Les murailles ont des oreilles.
- 108) Κάθουμαι πᾶ(ν) ῥ' ἐτάχάθια. Παροιμιώδης φράσις ἐπὶ τῶν εὐρισκομένων εἰς μερίμνας καὶ διὰ τοῦτο ἀνησυχούντων καὶ βιαζομένων. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας λέγουσι καὶ οἱ Γάλλοι: Je suis sur des épines.
- 109) Εἶναι πέντε βούδια δυὸ ζευγάρια. Ἐπὶ ἀνθρώπου τοσοῦτον ἀνοήτου, ὥστε νὰ ἀγνοῇ καὶ αὐτὰς τῆς ἀριθμητικῆς τὰς ἀπλουστάτας γνώσεις. «Οὐδὲ τὰ τρία τοῦ Στρησιχόρου γινώσκει».
- 110) Ὅλο τὸ βόιδι ἐφάγαμαρ κατ' ἐτὴν οὐρὰ ποσάουμαρ. Ἐπὶ τῶν ὅσοι δι' ἀπειρίαν καὶ ἀγνοσίαν, ἀφοῦ ὑποστῶσι τοὺς πλείονας καὶ μείζονας κόπους ἐπιχειρήσεώς τινος, καταλείπουσιν αὐτὴν ἀτελεῖ διὰ μικρόν τινα ἐτι κόπον. «Μηδ' ὅτι χαλεπὰ ταῦτα καὶ πόνου δεόμενα, διὰ τοῦτο ἀποκνήσομεν» (Βασιλ. ὁμιλ. πρὸς νέους, § 26). «μηδὲ καταμαλακισθέντες πρὸς τοὺς πόνους προαποστῶμεν τοῦ τέλους» (αὐτόθι, § 9).
- 111) Γάιδaros φορτωμένος μάλαμμα. Παροιμιώδης φράσις σημαίνουσα πλοῦσιον, ὅστις παρὰ τὸν πλοῦτον οὐδὲν ἄλλο ἄγαθὸν ἔχει, παιδεῖαν ἢ ἀρετὴν δῆλον ὅτι τὸν τοιοῦτον καλῶς ὀνομάζουσι: «πρόβατον χρυσόμαλλον», «Μίδαν ὧτα ὄνου ἔχοντα».
- 112) Ὁξω τ(οῦ) χοροῦ πολλὰ τραγούδια. Ἐπὶ τῶν εἰκῆ καὶ ἀλογίστως κρινόντων, ὅσα αὐτοὶ πράττοντες ἠθελον πράξῃ πολλῷ χειρότερον καὶ καταδέεστερον.
- 113) Κοπαρίζει γερὸ ῥ' ἐτὸ γουδί. Παροιμία ἐπὶ τῶν ἀδυνάτοις ἐπιχειρούντων πράγμασιν. Ἀντιστοιχεῖ ταῖς ἀρχαίαις: «Λίθον ἐψῆσαι» (Πλάτ. Ἐρυξ. σ. 405 C). «τράγον ἀμέλγειν» «δίκτυον φουσᾶν» (ἄλλ. ἀγύρ-

Ω.

<p>᾽Ωβάστρα (ἦ), μία τῶν δέκα ὑποδιαιρέσεων τῆς παιδιᾶς <i>λίτσα</i>. (᾽Οφισ).</p> <p>᾽Ωγθὸ (τ'), ὠόν, ἀύγῳ. (Τρ. ὠθόγρ). (᾽Οφισ).</p> <p>᾽Ωγθοτσέπ.λῆ (τ'), ὁ φλοιὸς τοῦ ὠοῦ. (Τρπζ. ὠγθοτσέπ.λῆ): (᾽Οφισ).</p>	<p>᾽Ωκ'ερα (ἦ), ὄν. χωρ. τοῦ ᾽Οφεως. (᾽Οφισ).</p> <p>᾽Ωμι (τ'), ὠμος. (᾽Οφισ).</p> <p>᾽Ωρα (ἦ), 1) ὥρα, κειρός, <i>ρε' ὥρα ἔρ</i>; = τί κειρός εἶναι; 2) ὠρολόγιον. (᾽Οφισ).</p> <p>᾽Ωτι (τ'), οὔς, αὐτί. (᾽Οφισ).</p>
--	--

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ

Η ΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ὑπὸ Γ. ΖΗΚΙΔΟΥ ἑλληνοδιδασκάλου.

Α.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ.

- 1) *Βόθθα Παραγία*. — *Ταράξου γὰρ σὲ βοηθήσω*. = "Ὅταν ἐπικαλώμεθα τὴν θεῖαν βοήθειαν, ὀφείλομεν νὰ ἐργαζώμεθα καὶ ἡμεῖς. Παρρηφερῆς τῇ ἀρχαίᾳ: « Σὺν Ἀθηνᾶ καὶ χεῖρα δεῖ κινεῖν » (ἴδε καὶ τοὺς ὠραίους στίχους Εὐριπίδ. Ἡλέκτρ. στίχ. 80—1).
- 2) *Ἀπὸ τῆρ ἀνεβροχιά(r) καλὸ(r) 'r' καὶ τὸ χαλάζι*. = "Ἐν καιρῷ ἀνάγκης καὶ παντελοῦς στερησῆως καὶ ἡ μικρὰ βνήθεια εἶναι καλὴ. Ὁμοίχ τῇ ἀρχαίᾳ: « Ἄν μὴ παρῆ κρία, τῷ ταρίγφ στερτέον ».
- 3) *Ἀπὸ κακὸν χρεωφειλέτη(r) καὶ σακκί ἄγυρο(r)*. = "Ὅ, τι ἂν λάβῃ τις παρὰ κακοῦ χρεωφειλέτου, κέρδος νομίζεται. Ἀντιστοιχεῖ τῇ ἀρχαίᾳ: « Ἀπὸ καταδυομένης (βυθίζομένου πλοίου) λείπει » ἀλέγει ὁ Σουίδαξ, ὅ, τι ἂν λήθῃς κέρδος. Ἀπὸ τῶν ἐμπόρων ἡ μεταφορά, οἱ καταδυομένης τῆς νεῶς ὅ, τι ἂν λήθῃσι κέρδος ἡγοῦνται ».
- 4) *Νὰ μὴ μάθῃ) ὁ σκύλος μιᾷ φορᾷ 'ς τὸ γασατιῶ(r)* = 'ς τὸ μακελλεῖον. = "Ἡ συνήθεια κατανατᾶ φύσις καὶ πρᾶγμα δυσεξίλειπτον. « Εἰ ἀλλάξεται αἰθίοψ », λέγει ὁ Ἱερμίας, « τὸ δέρμα αὐτοῦ καὶ πάρδαλις τὰ ποικιλμᾶτα αὐτῆς, καὶ ὑμεῖς δυνήσεσθε εὐποιῆσαι μεμαθηκότες τὰ λακά » (Ἱερμ. ιγ', 22). Ὅπως εἶπε καὶ ὁ Θεόκριτος (ι', 11), ἀγαλεπὸν χορίων κύνα γεῦσαι ». « Οὐδὲ κύων παύσειτ' ἂν ἀπαξ σκυτοτραγεῖν μαθοῦσα » (Λουκιαν. ἀπαίδ. 25). Περβλ. Ὁράτ. Σατ. ΙΑ', 5, 83, καὶ παροιμ. 117.
- 5) *Ὅτε ὁ σκύλος τρώγει τ' ἄγυρο(r), οὔτε τὸ(r) γάιδαρο(r) ἀφίρει*. Λέγεται ἐπὶ τῶν μῆτε
- χρωμένων μῆτε ἄλλοις ἐπιτρεπόντων. Ὅπως εἶπον καὶ οἱ ἀρχαῖοι (ἴδε Λουκιαν. Τιμῶν ἢ μισάνθρ. 14. σελ. 122). « Κύων ἐπὶ φάτνης. Κύων ἐν φάτνη ».
- 6) *Ἀπὸ τὰγκάθι 'βγαίνει ρόϊδο(r)* (= ρόδον) *κῆ ἀπὸ τὸ ρόϊδο 'βγαίν' ἀγκάθι*. Λέγεται περὶ ἀνομοιότητος μεταξὺ γονέων καὶ τέκνων· διότι « οὐδὲ πατὴρ παίδεσσι ὁμοίος, οὐδέ τι παῖδες » (Ἡσιόδ. Ἔργ. καὶ Ἡμ. 166). Οἱ ἀρχαῖοι εἶπον: « Ὡς ἂν ἔχινόποδας καὶ ἀνά τρηχεῖαν ὄνωνιν φύονται μαλακῶν ἄνθεα λευκοῦν. » (ἴδε Ἀνθολογίαν Λυρικὴν ἔκδοσ. Theod. Berg K. σ. 418 καὶ Πλούταρχ. ἐν τῷ περὶ τοῦ ἀκούειν § 13).
- 7) *Γὰ ψέλλου πῆδημα*. Περὶ τῶν ἐριζόντων περὶ πραγμάτων μικροτάτων καὶ οὐδαμινῶν. Οἱ Γάλλοι λέγουσι: *Disputer sur la pointe d'une aiguille*. — *Faire un procès sur un pied de mouche*. « Περὶ ὄνου σκιάς ». (ἴδ. Πλάτ. Φαῖδρ. σ. 260 C. καὶ Σχολ. Πλάτ. σ. 272).
- 8) *Ἀπ' τῆ(r) φωτιά(r) 'ς τὰ κάρβ(ου)ρα*. Ἐπὶ τῶν ἐξ ἐνὸς κακοῦ εἰς ἕτερον ὑποπιπτόντων. « Καπνὸν φεύγων εἰς τὸ πῦρ ἐπίπτει ». — « Ἀπὸ τῆς Σκύλλης εἰς τὴν Χάρυβδι ». (Ἱερβλ. Λουκιαν. Μένιπ. ἢ Νεκρομαν. 4).
- 9) *Ἡ παπᾶς ἢ ζευγᾶς*. = Ἀποφευκτέα ἢ σύγχρονος ἐνσχόλησις εἰς δύο ἔργα· διότι ὁ πολλοῖς ἀσχολούμενος ψιλὸς ὀφθήσεται. (ἴδ. Ἀρριανοῦ Διατριβ. Ἐπικτήτ. IV, 2, § 4, σ. 254). Ἀντιστοιχεῖ τῇ ἀρχαίᾳ, κατὰ Κοραῖν (Ἐπιστολ. Τ. Β', σ. 201) « Τί

- ἀρχόμενος καὶ ὁ νότος λήγων. « Ἀρχομένου νότου καὶ λήγοντος βορέαου ».
- 138) Ἐπὶ τὸ(ν) γάμ(ν) ἐρχομαι, μὰ τὴν πεῖνά μου. Παροιμία ἀνάλογος πρὸς τὸ τῶν ἀρχαίων: « Δελοφῶσι θύρας, αὐτὸς ὄψωνεὶ κρέας ». Ἀναλογεῖ πρὸς τὴν ἐπομένην φράσιν τοῦ Μολλιέρου: Et s'il vient à roter, il lui dit. Dieu vous aide.
- 139) Ὁ Θεὸς ἀργεῖ, ἀλλὰ δέ(ν) λησμορεῖ. Παροιμία ἀναλογουσα πρὸς τὸ τοῦ Ὀμήρου: « Ὁ Ζεὺς κατείδε χρόνιος εἰς τὰς διφθέρας: εἴπερ γὰρ τε καὶ αὐτίκ' Ὀλύμπιος οὐκ ἐτέλεσεν, ἐκ τε καὶ ὄψε τέλει ».
- 140) Ὁπου γάμος καὶ γαρά, τρέγα Γζάνρη μασκαρῆ (καὶ κατ' ἄλλους Γζάνρη λείκουρε). Παροιμία ἐπὶ παρασίτων καὶ ἀναισχυόντων. Ἀντιστοιχεῖ τῇ ἀρχαίᾳ παροιμίᾳ: « Μυκόνιος γείτων », διότι οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ταύτης ἐφημίζοντο ὡς φιλοκερδεῖς καὶ παράσιτοι.
- 141) Ὁπου πορεῖ τὸ δόντι, ἐκεῖ κ' ἢ γλῶσσα κρούει. = Μεριμνᾷ τις καὶ ἀσχολεῖται περὶ ὧσων ἐνδιαφέρεται ἢ πάσχει. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον (ἰδ. Πλουτ. Ἀδολεσχ. § 22), « Ὁπου τις ἀλγεῖ, κεῖθι καὶ τὴν χεῖρ' ἔχει ».
- 142) Κ' ἐσέγα κ(ν)τάζ'(ει) κ' ἐμένα βλέπ'(ει). Παροιμία διὰ τοὺς ἀλλοιθώρους (παραβλῶπας, δικαστrophous τοὺς ὀφθαλμοὺς): οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον: « Τὸν ὀφθαλμὸν παράβαλλ' εἰς Καρίαν τὸν δεξιόν, τὸν δ' ἕτερον εἰς Καρχηδόνα » (Ἀριστοφ. Ἰππ.). « Εἰς κύνος πυγὴν ὄρα καὶ τριῶν ἀλωπέκων ».
- 143) Ἀγά(ι) (α) ἀγά(ι)α γίνεται ἢ ἀγον(ι)δα μέ(ι). = Διὰ (τοῦ κόπου καὶ) τῆς παρόδου τοῦ χρόνου ἀποκτῶνται τὰ καλά. — Χρόνῳ (καὶ πόνῳ) τὰ καλά. — Avec le temps et la paille les nègles mûrissent, λέγουσιν οἱ Γάλλοι.
- 144) Ἡ γάτα, ἐπειδὴ δὲν ἐφταρε τὰ ψάρια, τὰ ἐφτοῖσε. Ἐπὶ παρηγορούντων ἑαυτοὺς δι' ἀποτυχίαν. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον: « Ὁμφακῆς εἶσι ». — Comme le renard des mûres (Γάλλοι).
- 145) Παππᾶς παππᾶ κα(λ)ὸ(ν) δέ(ν) θέ(λ)'(ει). = Ὁ ὁμότεχνος ὑποβλέπει καὶ φθονεῖ τὸν ὁμότεχνον αὐτοῦ. Οἱ ἀρχαῖοι εἶπον (ἰδ. Ἡσιόδ. Ἐργ. κ: ἡμέρ. 26): « Κεραμεὺς κε-
ρμαεῖ κοτέει καὶ αἰδοῦς αἰδοῦ » (ἰδ. καὶ Ἀριστοτέλ. Ῥητορικ. Β', 10).
- 146) Ὁσῶ πίν'(ει) ὁ ὄρωπικιάρης, τόσῳ ἢ δίψα του ἀξιαί'(ει). Ἐπὶ πλεονεκτῶν καὶ ἀπλήστων λέγεται ἢ παροιμία, οἵτινες πλείονα ἀποκτῶντες εἶτι μᾶλλον τοῦ πλείονος ἐπιθυμοῦσιν. « Πλούτου δ' οὐδὲν τέμαξ πεφασμένον ἀνδρᾶσι κεῖται » (Σόλωνος ὑπόθ. εἰς ἑαυτόν, 71: ἰδ. καὶ Θεόγνιδ. 227, ἐνθα κεῖται οὕτω: « Πλούτου δ' οὐδὲν τέμαξ πεφασμένον ἀνθρώποισιν »). Τὴν παρομοίωσιν δὲ τοῦ φιλαργύρου μὲ τὸν ὄρωπικὸν μεταχειρίζονται πολλοὶ ἀρχαῖοι. Μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ ὁ Διογένης (παρὰ Στοβ. Ζ', σελ. 131). « Διογένης ὁμοίου τοὺς φιλαργύρους τοῖς ὄρωπικοῖς: ἐκίνους μὲν γὰρ πλήρεις ὄντας ἀργυρίου ἐπιθυμοῦν πλείονος, τούτους δὲ ὕδατος ἀμφοτέρους δὲ πρὸς κηκοῦ ἐπιτείνεσθαι γὰρ μᾶλλον τὰ πάθη, ὅσῳ τὰ ἐπιθυμούμενα πορίζεται ». (Πρβλ. Πολυβ. Ἱστορ. Γ', 1. Horat. II. od. 11, 13. Τέλης περὶ πλούτ. καὶ πεν. παρὰ Στοβαίῳ εἰς Ἀνθολ. 7E', σ. 522. Πρβλ. Ἀριστοφ. Πλουτ. 193—196).
- 147) Ὁσῶ ἀραδεύεις τὰ σκατά, τόσῳ βρωμοῦν. Παροιμία μεταφορικῇ τιθεμένη ἐπὶ ἐριζόντων. Ἀντιστοιχεῖ τῇ ἀρχαίᾳ παροιμίᾳ: « Μὴ κίνει Καμάριναν » (Λουκ. Ψευδολογ. 32). Ἡ Καμάρινα ἦτο πόλις τῆς Σικελίας παρὰ τὴν ὁμώνυμον λίμνην (Lago di Camarana), ἧς αἱ νοσῶδες ἀναθυμιάσεις ἐδωκαν ἀφορμὴν εἰς τὴν παροιμίαν: « Μὴ κίνει Καμάριναν, ἀκίνητος γὰρ ἀμείνων ». Ὁμοία δὲ ταύτῃ εἶναι καὶ ἡ « Μὴ κίνεις τὸν ἀνάγυρον ». Ὁ ἀνάγυρος εἶναι φυτὸν δυσῶδες ὁμοιον λύγῳ (λυγαρηξ).
- 148) Ὁσῶν πέσ(η) τὸ δένδρον, καθένας κόφτει ξύ(ι)α. Παροιμία σημαίνουσα, ὅτι τοῦ δυσκόλου κατορθωθέντος τὸ εὐχολον κατορθοῖ πᾶς τις. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον: « Δρυὸς πεσοῦσης πᾶς ἀνὴρ ζυλεύεται ».
- 149) Ὁ, τ' ἐφθῆ 'ς τὴ(ν) γειτορεῖα σου, πάντεγέ το καὶ 'ς τὴ(ν) γαριά σου). Παροιμία ἀναλογουσα ὁπωσοῦν πρὸς τὸ, « Τυφομένου μελᾶθρου τοῦ πλησίον καὶ τὸ σὺν κινδυνεύει ».
- 150) Τὸ πορτίκι δὲν τὸ γαροῦσ' ἢ τρύπα τ', ἤθε(ι)α γὰρ σὺρ(η) καὶ κολοκθ(ι)α. Ἐπὶ θελόντων νᾶ κίνωσιν ἀνώτερα τῶν δυνά-

μῶν αὐτῶν. Ὁ Ἀποστόλιος μετέφερεν αὐτὴν εἰς τὸ ἀρχαῖον οὕτω : « Μῦς εἰς τρώ- γλην οὐ χωρῶν, κολοκύνταν ἔφερον ». Εἰνὶ δὲ ἀνάλογος πρὸς τὰς ἐξῆς ἀρχαίας παροιμίας : « Ὅς αὐτὸς αὐτὸν οὐκ ἔχει, Σίμων θέλει ». « Αὐτὸν οὐ τρέφων κύνας τρέφεις » (Σουίδα).

151) Ἐκαμε κ' ἢ κακὴ γῶρα σι(ι)τάρι. Ἐπι τῶν παρ' ἄξιον εὐδοκιομούντων. Ἀλλαχοῦ λέγεται : Ἐκαμε κ' ἢ Νιάδα σι(ι)τάρι. Ἡ δὲ Νιάδα (Θυνιάς) εἶναι δυτικόν τι παράλιον ἀμμῶδες καὶ ἄκαρπον τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Εἰς δὲ τὴν Ἑλλάδα λέγουσιν : Ἐκαμε κ' ἢ Λενσιρά σιτάρι. Ἀντιστοιχοῦσι ταῖς ἀρχαίαις παροιμίαις : « Ἐγένετο καὶ Μάνδρωνι συκίνη ναῦς ». — « Δίδοται καὶ κκαοῖσιν ἄγρα ».

152) Πάει καὶ τ' αὐγὸ καὶ τὸ καλάθι. Ἐπι τῶν ἀπολλύντων τὰ τε περιεχόμενον καὶ τὸ περιέχον. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον ἀνάλογον παροιμίαν : « Αὐτῷ κανῶ (τὰ ἐν τῷ κανῶ) ἀπόλωντο ».

153) Παπουτ(ι) ἀπὸ τὸν τόπο(ν) σου, κη-ἄς ἢ' καὶ ἢ' μα. ἐλωμένο(ν). Ἡ παροιμία αὐτὴ λέγεται μεταφορικῶς, διδάσκουσα, ὅτι αἱ ἐγγῶραι γυναῖκες εἶναι προτιμότεραι τῶν ἀλλοδαπῶν, διότι γίνονται γνωστὰ τὰ ἠθικὰ καὶ φυσικὰ αὐτῶν ἐλαττώματα, ἀτινα ὑπάρχοντα εἰς τὰς ἀλλοδαπὰς κερταυμένα καὶ ἄγνωστα (καὶ διὰ τοῦτο λαμβανομένης εὐκόλως εἰς γάμον) κἀμνοσι τὸν γάμον δυστυγῆ. Οἱ δὲ ἀρχαῖοι συνεβούλευόν νὰ λαμβάνη τις εἰς γάμον μὴ μόνον ἐγγωρίους καὶ ἐγγῦθι ναιούσας,

Τὴν δὲ μάλιστα γαμεῖν, ἥτις σέθεν ἐγγῦθι

[ναίει

(Ἡσιόδ. Ἔργ. κ. ἤμ.),

ἀλλὰ καὶ μῆτε πολλῶ εὐγενεστέρως, μῆτε πλουσιωτέρως ἀλλ' ὁμοίως. « Τὸ κηδεῦσαι καθ' ἐκυτὸν ἀριστεύει μακρῶ » (Αἰσχύλ.). « Τὴν κατὰ στυτὸν ἔλα ». « Ὡς οἱ γε μακρῶ κρείττους ἑαυτῶν λαμβάνοντες οὐ τῶν γυναικῶν ἄνδρες, τῶν δὲ προικῶν δούλοι λανθάνουσι γινόμενοι » (Ἰδ. Πλουτ. παιδ. ἀγωγ. κεφ. 13). Συνεβούλευον δὲ καὶ ἔτι πλέον καὶ μείζον, ὅτι « κρείττον ἔστιν εὐθεραμμένην λαβεῖν γυναῖκα ἄπροικον ἢ κακὴν μετὰ χρημάτων, τὴν ἐσομένην καὶ ταῦτα μέτοχον τοῦ βίου » (παρὰ Διοδώρω). Ἰδ. καὶ Εὐριπ. Ἡλέκτρ. 1092—4.

154) Μὲ μὲν τσεκουριά ὁ δένδρος δὲν κόφεται. Παροιμία τιθεμένη συνήθως μεταφορικῶς καὶ σημαίνουσα, ὅτι διὰ μιᾶς μόνης προτάξεως τιμῆς πωλουμένου πράγματος δὲν ἀγοράζεται τὸ πρᾶγμα, καὶ ὅτι πρέπει νὰ εἰπῆ ὁ, τε πωλῶν καὶ ἔγοράζων μίαν, δύο καὶ πολλὰς τιμὰς, ἵνα τελειώσῃ ἡ συμφωνία. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον παρὰ πηλῶσι : « Πολλὰς πληγαῖς δρῶς δαμάζεται ».

155) Ὅποιος ἔρ(ει) πολὺ πιπέρι, βάρ(ει) καὶ ἔ τὰ λάγωνα. — Οἱ ἔχοντες δαπανῶσι καὶ ἐν πράγμασιν, ἐν οἷς οὐ δεῖ δαπανᾶν. Ταύτην τὴν παροιμίαν μετέφερεν εἰς τὸ ἀρχαῖον ὁ Ἀποστόλιος οὕτω : « Ὁ ἔχων πολὺ πέπερι τίθησι κἀν λαχάνους ».

156) Ἐκὴ ἢ βάβω ἔ τὸ κουρκοῦτι, φ(υ)σάει καὶ τὸ γραγοῦρι. Παροιμία σημαίνουσα ὅτι τὰ παθήματα γίνονται μαθηματα. Ἀναλογεῖ τῇ ἀρχαίᾳ : « Ἀλιεὺς πληγεὶς νοῦν φύσει » ἐχρήσατο ταύτῃ Σοφοκλῆς ἐν Ἀμφικράτῳ Σατυρικῶ. Φασὶν ἄλεια ἀγκιστρεύοντα, ἐπειδὴν σπάσῃ τῷ λίνῳ τὸν ἰχθύον, τῇ χειρὶ προσαγαγόντα κατέχειν, ἵνα μὴ φύγῃ· τοῦτο δὲ συνήθως ποιοῦντα ὑπὸ σκορπίου πληγῆναι· καὶ εἶπε, πληγεὶς νοῦν φύσει καὶ μηκέτι προσάγειν ἐξ ἐκείνου τὴν χεῖρα· (Ἰδ. Σχολ. Πλάτ. ἐν Συμποσίῳ, σ. 222 C).

157) Ἀγοῦ τὴν ἔπαθ(ε) ἢ γρηῖά, τότε κλειούσε κ' ἐμαρτάλωρε. Παροιμία ἐπι τῶν μετὰ τὸ παθεῖν συνιέντων τὸ ἀμαρτήμα· ἀναλογεῖ πρὸς τὸ τοῦ Ἡσιόδου (Ἔργ. κ. Ἡμέρ. 218).

Παθῶν δὲ τε νήπιος ἔγνω.

Ἐρεχθὲν δὲ τε νήπιος ἔγνω.

Ὁ δὲ Πλάτων ἐν Συμποσίῳ (σ. 222 C) λέγει : « ὥσπερ νήπιον παθόντα γνῶναι ».

158) Πρίτσι, Μάρτι, ἔβγαλα τὰ ἰγδάκιά μ' καὶ τὰ κατοικάκιά μ'. Γραῖα τις φθίνοντος ἤδη τοῦ Μαρτίου ἔχαψε, διότι ἔβγαλε καλῶς τὰς αἰγὰς καὶ ἐρίφια αὐτῆς, διὸ καὶ ἔλεγε τὴν παροιμίαν· ἀλλ' αἰφνης πεσοῦσης γιόνος πολλῆς, κατεστράφησαν ἅπαντα. Ἡ δὲ παροιμία σημαίνει, μὴδὲν πρὸ τοῦ τέλους μαζάριζε· ἀναλογεῖ δὲ πρὸς τὸ τῶν ἀρχαίων (Ἰδ. Ἡρακλειδ. περὶ πολιτ. Σαμίων παρὰ Προδρ. Ἑλλ. Βιβλιοθ. Κορ. σ. 311), Πολλὰ μεταξὺ πέλει κύλικος καὶ χεῖλους [ἄκρου.

- Ἡ παροιμία αὕτη ἐρέθη ὑπὸ τοῦ Ἀγκαίου, ὅστις ἀμπελον φυτεύων ὠμῶς ἐπέκειτο τοῖς ἐργαζομένοις. Τούτων δὲ εἰς μὴ μεταλήψεσθαι τὸν δεσπότην ἔφη τοῦ καρπού. Ὁ δὲ Ἀγκάιος τοῦ καρπού ἠμακῶτος ἐπέλευσεν αὐτῷ κεράσαι, καὶ ἅμα προσφέρων τὴν κύλικα τῷ στόματι ὑπέμνησε τῆς προορήσεως, καταμωκώμενος δηλονότι τοῦ κεράσαντος. Τούτων λεγομένων ἄλλος οἰκίτης ἦλθεν ἀπαγγέλλων, ὡς σὺς τὴν χώραν λυμαινεται. Καὶ ὁ Ἀγκάιος καταλιπὼν τὴν πόσιν ἐπὶ τὸν σὺν ὤρμησε καὶ πληγεῖς ὑπ' αὐτοῦ ἐτελεύτησε. (Κοραῆς ἐνθ. ἀνωτ. σ. 355).
- 159) Ἔφαε ὅσαις τρώει τὸ νταοῦλι. Παροιμία ἐπὶ τῶν πολὺ δερομένων, ἐπ' ἐκείνων τοὺς ὁποίους σκοτῶνει κανεῖς ἔς τὸ ξύλον, ὡς κοινῶς λέγομεν. Ἀντιστοιχεῖ τῇ ἀρχαίᾳ: « Ἀσκὸς δέρομαι » (Πλουτ. Σόλων § 14). « Ἦθελον γάρ κεν κρατήσας πλοῦτον ἄφθονον λαβῶν, καὶ τυρηνεύσας Ἀθηνῶν μῦνον ἡμέρην μίαν, ἀσκὸς ὕστερον δεδάρθῃ καί ποτε τριφθῇ γένος » (Σολ. Ἰαμβοί. Ἰδ. Λυρ. Ἀνθολ. σελ. 201).
- 160) Οὔτε ἄλας δέ(ν) δίρει, — ἢ, οὔτ(ε) ἔρα σπυρὶ ἄλας δέ(ν) δίρει. Παροιμία ἐπὶ τῶν λίαν φιλαργύρων, Ἀπαράλλακτα εἶπεν ὁ Θεόκριτος (εἰδ. ΚΖ', 60): « Φῆς μοι πίντα δόμεν τάχα δ' ὕστερον οὐδ' ἄλα δοίης ».
- 161) Λόγια ἔς τὸν ἀέρα (λέγει). Ἐπὶ τῶν ματαιολογούντων λέγεται ἐπίσης καί, λέγει λόγια ἀνάλατα (ἢ λέγει λόγια ποῦ δὲν τὰ τῶν οὔτε τὰ σκυλιά) = εἶναι ψυχρολόγος. Ὁ Ὀμηρος (Ὀδ. Δ. 837) εἶπεν ἀπραχλάκτως: « Κακὸν δ' ἀνεμῶλια βάζειν ». — « Πάξις ὡς νήπια βάζεις » (Ὀδ. Δ. 32).
- 162) Λέγει ὅ,τι τῶρθ(η) ἔστὸ στόμα (δ,τι φτάκη). Παροιμία ἐπὶ τῶν οὐδὲν ὀρθὸν καὶ πρόνυμον λεγόντων. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον: « (λέγει) ὅττι κεν ἐπ' ἀκαιρίμαν γλῶσσαν (ἔπος) ἔλθῃ ». (Ἰδ. περὶ τοῦ ἀδεσπότης τούτου Ἀνθολ. Λυρικ. σ. 425. 84).
- 163) Ἡ γλῶσσά του περδᾶρι (τοῦ μύλου). Ἐπὶ τῶν πολλὰ λχλούντων, καὶ μὴ διαλειπόντων. Ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν τῶν ἀρχαίων, « Δωδωνάσιον χαλκείον », περὶ ἧς ὁ Σουΐδας λέγει: « ἐπὶ μικρολογούντων, ἐπὶ τῶν πολλὰ λεγόντων καὶ μὴ διαλειπόντων ». Ὁ δὲ Ἀπόστολος Παῦλος (Α' Κορινθ. ιγ', 1) ἀγέγονα χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον ἀλα-
- λάζον». (Ἰδ. Γεωρ. Χασιώτ. περὶ Δωδών. σ. 50—53).
- 164) Φτάει, καὶ γυρίζ(ει) καὶ τὰ γλείφ(ει). Ἐπὶ τῶν ἐπανερχομένων εἰς ὅσα αὐτοὶ πρότερον ἀπέριψαν καὶ ἀπεστράφησαν. Ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ γραφικόν: « Κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα », καί, « ὕς λουσαμένη εἰς κύλισμα βορβόρου (Β'. Πέτρ. β', 22). « Τὰ ἐμούμενα αὐ χναύει κύων ».
- 165) Γλείφ(ει) τὰ πινάκια (ἢ τὰ τσανάκια). Παροιμία ἐπὶ παρασιουσούντων ψωμυκολάκων. « Τὸ τρυβλίον περιλείχων ἄσμενος » (Λουκ. Ἀλεκτρῶν, 5—14, σ. 724).
- 166) Τῶνα χέρι ρίβει τᾶλλο καὶ τὰ δυὸ τὸ πρόσωπο(ν). Παροιμία σημαίνουσα ὅτι διὰ τῆς ἀμοιβαίας βοηθείας οἱ ἄνθρωποι ὠφελοῦνται. Οἱ Γάλλοι λέγουσι: Un barbier rase l'autre. Οἱ δὲ ἄρχαῖοι εἶπον παραπλησίως πρὸς τὴν δημῶδη: « Χεῖρ χεῖρα νίπτει, δάκτυλός τε δάκτυλον ». — « Ἀ δὲ χεῖρ τὰν χερά νίξει ».
- 167) Τὸ κακό(ν) μὲ τὸ κακό(ν). Ἐπὶ τῶν ἀποκρουόντων τὴν βίαν διὰ τῆς βίας κτλ. Οἱ ἀρχαῖοι εἶπον ἀναλόγως: « Πλω τὸν ἦλον, παττάλω τὸν πάτταλον ». (Ἰδ. Πολυδ. 9. 120).
- 168) Ὁ ξένος ἀναγνεύει, δέ(ν) θεραπεύει. Δηλαδή ὁ ξένος ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἡμῶν ἐπιστατῶν μικρὰν τινα ἀνάπυσιν καὶ οὐχὶ ἐντελῆ θεραπείαν φέρει: διότι αἱ δυσχέρειαι ἡμῶν, αἱ κακοπάθειαι καὶ τὰ παραπλήσια εἶναι αὐτῷ ξένοι, καὶ ἐπομένως ὡς ξένος περὶ αὐτῶν φροντίζει. Τοῦτο ἐκφράζουσι καὶ αἱ δημῶδεις παροιμίαι: Ξένος πόρος ξώδεσμα. — Ἐκατό(ν) ἐυλιαῖς σὲ ξένο(ν) κῶλο(ν) δὲν εἶναι τίποτε. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον ἀντιστρόφως: « Ὀφθαλμὸς βασιλέως πικίνει ἵππον » (Ἰδ. παροιμ. 92).
- 169) Ἡ κουβέρτα κη-ὁ χόρος εἶναι ὀπιωγαλασμός. Διότι ἀφίνων τις τὰς ὑποθέσεις αὐτοῦ καὶ ὀμιλῶν τούτῳ ἢ ἐκείνῳ ἐν οὐ δέοντι χρόνῳ καὶ ποσῶ βλάπτει ἑαυτόν, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐτέρᾳ δημῶδης παροιμίᾳ δηλοῖ. Κ(ου)βέρτα, κ(ου)βεροῦλα, ἔφαε ὁ λύκος τῆ(ν) βετοῦλα(ν). Ἐπὶ τῶν ἕνεκα τῶν ὀμιλιῶν ἐπιλανθανομένων τοῦ ἔργου αὐτῶν καὶ διὰ τοῦτο ζημιουμένων.

170) Καθώς μολογάει ἡ κολοκύθα, παππαδιά, οὔτε φέτο(ς), οὔτε τ(οῦ) γρόν'(ου) πασκαλιά. Ἐπί τῶν ἕκ τινων σημείων ἀπειπιζομένων περί ἐπιτυχίας. Ἱερεὺς τίς ποτε εἰς εὐρεσίᾳ τοῦ μεγ. πάσχα ἐβαλεν εἰς νεροκολόκυνθον 50 κουκκία, ἐξ ὧν ἐξῆγε καθ' ἐκάστην ἓν. Ἡ παππαδιά ὁμῶς ἐρριψε καὶ ἄλλα· ὄθεν ὁ ἱερεὺς ἀπελπισθεὶς εἶπεν εἰς τὴν παππαδιάν, ἐρωτήσασαν αὐτὸν πότε εἶναι τὸ πάσχα, τὴν παροιμίαν ταύτην.

171) Λιάρο(ν) βόδι γεμάτο ζουγγι. Ἐπί τῶν κρινόντων ἐξώθεν καὶ ἐπιπολαιῶς πράγματι ἄλλως, παρ' ὅσον εἶναι ἀληθῶς· ἢ ἐπὶ τῶν διδόντων εἰς τινα ἀξίαν, ἧς στεροῦνται.

172) Ἀπὸ τὸ(ν) γύφτο(ν) τῆροζύμι (ἐνν. ζητεί). Ἐπί τῶν ζητούντων τι παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος. Οἱ ἀρχαῖοι εἶπον· « Οὐκ ἂν λάβοις παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος ».

173) Ὁ λύκος μὲ μὴνύματα ἀρῖ δὲν τρώει— Οἱ περιμένοντες παρ' ἄλλων ὅσα αὐτοὶ πρέπει νὰ κάμνωσι, δὲν ἐπιτυγχάνουσιν.

174) Ἐρώτησα(ν) τὸ(ν) λύκο(ν), γιατί ἔ(γ)εις τὸ(ν) λαμὸ(ν) χοτρός. Γιατί κ(ν)τάζω τῆ(ν) δουλειά(ν) μοι γός μ'(ου) εἶπε.— Ὁ παρατηροῦντες τὰς ὑποθέσεις μόνου τῶν καὶ μὴ εἰς ἄλλους ἐμπιστευόμενοι εὐτυχοῦσιν. (Ἰδ. παροιμ. 168).

175) Ὁ πιγμέρος πιάρει ἀπὸ τὰ μαλλιά του.— Οἱ ἀπεγνωσμένοι προσφεύγουσι καὶ εἰς αὐτὰ τὰ σαθρὰ βοηθήματα.

176) Ὅταν λὲς καὶ δέ(ν) σ' ἀκούρ, κάζε πῶς ἔ τὸ μύλο εἶσαι. Ἐπί τῶν λεγόντων εἰς ὅτα μὴ ἀκούοντων. Εἰς τὸν μύλον δὲ δὲν ἀκούει τις ἕνεκα τοῦ κρόφου τοῦ προερχομένου ἕκ τε τοῦ λεγομένου περδαρίου, τῶν ὀνικῶν μύλων (μυλοπετρῶν) καὶ τοῦ ὕδατος. Διὰ τοῦτο ἐκεῖ δύναται τις νὰ λέγῃ ὅ, τι θέλει, καθὼς πᾶγει ἄλλη παροιμιώδης φράσις: Αὐτὰ τὰ π(ου)λιούρ ἔ τὸ(ν) μύλο(ν), ἦτοι τοιοῦτους λόγους (ἀπρεπεῖς κτλ.) εἰς τὸν μύλον δύναται τις νὰ λέγῃ, ἔνθα δὲν ἀκούεται.

177) Τὸ(ν) ζουρλό(ν) καὶ τὸ(ν) χωριάτη(ν) ἔτοι πόροι τὸν γεράζουρ.— Οἱ πολυπραγμονοῦντες εἶναι τρελλοὶ καὶ ἀγροῖκοι ἢ ἡ πολυπραγμοσύνη μαρτυρεῖ ἔλλειψιν νοός καὶ ἀγροικίαν.

178) Ὁ κόσμος τῶγει κίβερτο καὶ ἡμεῖς κρυφὴ κουβέρτα. Περί πράγματος· γενομένου πασιγνώστου, ὅπερ νομίζομεν, ὅτι μόνου ἡμεῖς γινώσκομεν, ἢ θέλομεν νὰ τὸ κρύψωμεν.

179) Μαριώθηκ'(ε) ἡ γρηὰ ἔ τὰ οὔχα, θὰ φάη καὶ τὰ σικόφυλλα. Ἐπί τῶν ἀπολαμβανόντων· πράγματός τινος καθ' ὑπερβολήν.

180) Ὁ λύκος ἀπ(ὸ) τῆ(ν) ἀγάπη(ν) τοῦ βοῖδιοῦ ἐρλειψε τὰ σιαδούκλια, (κατ' ἄλλους σιαμπ.λοῦκια). Ἐπί τῶν ὅσοι μὴ ἐπιτυχόντες τινὸς πράγματος αἰσθάνονται εὐχαρίστησιν καὶ εἰς πράγματι μικρὸν αὐτοῦ.

181) Ὁ λύκος ὅταν γηράσῃ, μασκαρῶς τῶν σκολιῶν γίνεται.— Οἱ μεγάλοι γηράσαντες περιφρονοῦνται ὑπὸ τῶν μικρῶν.

182) Ἡ πέτρα ποῦ κυλιέται, μοῦχλά(ν) δὲν πιάρει. Ἀντιστοιχεῖ τῇ παρ' ἀρχαίους παροιμίᾳ: « Λίθος κυλινδούμενος τὸ φύκος οὐ ποιεῖ ».

183) Ἡ ποῦ . . . ἔ τὸ μου . . . κ' ἡ ψυχή ἔ τὸν παράδεισο(ν) δέ(ν) γίνεται. Ἐπί πραγμάτων ἕκ διαμέτρου ἀντιθέτων καὶ ἀδυνάτων ὄντων νὰ συνυπάρξωσιν.

184) Ἡ οἰκονομία ἱκάζει τὸ καζάντιο(ν).— Τῶ ὀλίγα κερδαίνοντι διὰ τῆς οἰκονομίας περισσεύουσι πλείονα τοῦ πολλὰ μὲν κερδαίνοντος ἀλλ' ἅπαντα δαπανώντος. (Πρβλ. Ἀριστοτ. Ῥητορ. Α'. δ'. « οὐ μόνον πρὸς τὰ ὑπάρχοντα προστιθέντες, πλουσιώτεροι γίνονται, ἀλλὰ καὶ ἀφαιροῦντες τῶν δαπανημάτων »).

185) Ὅριστε, φίλοι, λάχανα, παππάδες, κολοκύθια, κ' ἐγὼ ἡ μαυροκοκυρὰ καὶ βρωμοφαράκια. Ἐπί τῶν προσφερόντων εἰς μὲν τοὺς ἄλλους τὰ κατώτερα, εἰς ἑαυτοὺς δὲ τὰ καλλίτερα, ἅτινα κολάζουσιν ὀλίγον. ὡς ἐνταῦθα διὰ τοῦ βρώμος (βρωμοφαράκια).

186) Φάε, χύφ'(η) ἡληαίς.— Καλὸ(ν) ἔ τ' καὶ τὸ χαβιάρι.— Καλὰ(ν), μοῦρ' εἰρ' ἀκριβό(ν).— Ἀκριβό(ν), ἀμὰ τὰ ξί(ει). Περί τῶν προσποιουμένων ἄγνοιαν ἐνὸς πράγματος καὶ ἐπιμενόντων ν' ἀπολαμβάνωσιν αὐτὸ δι' ὑπεκφυγῶν ἢ διὰ προσποιητῆς ἀγροικίας.

187) Μὴ πουλᾶς ἡμέρα γιὰ νύχτα. Παραίνει νὰ μὴ πράττωμεν ἐν νυκτί, ὅσα δέον νὰ πράττωμεν τὴν ἡμέραν· τοῦτο δὲ ἐνθεν μὲν

- διὰ τὴν ἀναβολήν, ἣτις ἀείποτε βλάπτει (Ἰδ. Ἡσιόδ. Ἔργ. καὶ ἡμέρ. 410—413), ἔνθεν δὲ διὰ τὴν ἐν νυκτὶ ἀτέλειαν αὐτῶν, τοῦθ' ὅπερ λέγει ἄλλη δημῶδης παροιμία : *Ταῖς δουλείαις τῆς νύχτας τ(αῖ)ς βλέπ(ει) ἢ (ἡ)μέρα καὶ γελίει*, ἥτοι τὰ ἐν νυκτὶ πραττόμενα βλέποντες τὴν ἡμέραν καταγελωμένον αὐτῶν ὡς ἀτελῶν ἢ ἔλλιπῶν ὄντων.
- 188) *Σὲ πουλῶ, μάττα, μοῦν' σὲ κρατῶ ἀκριβά, γὰρ μὴ σ' ἀγοράσ' (ἡ) καρέας*. Ἐπὶ τῶν προτεινόντων εἰς τὰς πρὸς ἀλλήλους διαπραγματεύσεις ὑπερβολικὰς τιμὰς ἐπιτηδεῖς, ἵνα μὴ γείνη ἡ ἐκποίησης τοῦ πράγματος.
- 189) *Μικρὴ βιάτος μέγας λαγός*. Περὶ τῶν φαινομένων ἐξωθεν μὲν μικρῶν καὶ προστύχων, ἴσωθεν δὲ εὐρισκομένων ἄλλως παρ' ὅ,τι ἐφαίνοντο.
- 190) *Ἐγὰρ δὲν τὸν ἐμπαζαρ' εἰς τὸ χωρὶό, κῆ αὐτὸς ἐρωτοῦσε ποῦν' τ' (οῦ) παππᾶ τὸ σπῆτι*. *Μζαροῦ δὲν τῶδιρον ταιμπλομάτα(ν) κῆ—αὐτὸς ζητοῦσε μαυρομάτα(ν)*. Παροιμία ἐπὶ τῶν ζητούντων ὑπέρτερα τῆς ἀξίας αὐτῶν.
- 191) *Ὅσῳ ἀργηρόνουν' τὰ σκόρδα, τόσῳ χορτραίνουν*. Παροιμία τιθεμένη μεταφορ. καὶ σημαίνουσα, ὅτι ἡ ἀραίωσις καὶ ἡ σπανιότης ὁμοτέχνων καὶ τῶν παραπλησίων φέρει εὐτυχίαν τοῖς λοιποῖς.
- 192) *Καλλίτερα μὲν κακῆ' ὀδοί, παρὰ μία καλῆ κρῖσι*. Διότι περισσότερον ζημιοῦνται οἱ εἰς δικαστήρια προστρέχοντες καὶ ἐκεῖ τὸ δίκαιόν των εὐρίσκοντες, παρὰ τοὺς ἔστω καὶ μὲ ζημίαν των συμβιβαζομένους.
- 193) *Καλλίτερα γὰρ σὲ ζηλεύουν, παρὰ γὰρ σ' ἐλεημορζοῦνται*. Διότι οἱ ἀξιοὶ ζηλεύονται, τοὺς ἀθλίους δὲ οἰκτείρουσι. Οἱ ἀρχαῖοι εἶπον ὁμοίως (Πίνδαρ. Πύθ. 1—85), ἀκρέσων οἰκτιρμοῦ φθόνος». (Ἰδ. Σοφοκλ. Αἴαντ. 157, Ἡλέκτρ. Ἡροδότ. Ζ', § 237. Ἄριστ. Ῥητορ. Β', 10).
- 194) *Τὸ σίδερον, ὅταν ἦν' (αι) ζεστό, κτυπιέται*. = Ἐκαστον πρᾶγμα ἐν τῷ δέοντι καιρῷ δεόν να γίνηται. Οἱ Γάλλοι λέγουσιν ἀπαρραλλάκτως: *Il faut battre le fer pendant qu' il est chaud*.
- 195) *Πουλῆται ἡ καμῆλα γιὰ 'να ἄσπρο, καὶ ποῦντο κῆ—αὐτό*. Ἐπὶ ἐποχῆς λειψοχηματῶν καὶ οἰκονομικῶν δυσχερειῶν.
- 196) *Ἡ καλῆ μπογιάτσα καλὸν ἀφῆτη καρτεράει*. Λέγεται μεταφορικῶς ἐπὶ τῶν εὐειδῶν καὶ κελῶν κορασιῶν, ἅτινα θέλουσι λάβει καλοὺς συζύγους. Ἀναλογεῖ ἴσως πρὸς τὸ τῶν ἀρχαίων «Οἶος ἀτρακτος, τοιαυτὴ ἡλακίτη».
- 197) *Ἡ ρύφ' (ἡ) τῆ(ν) πε(ν)θερά(ν) θὰ ὁμοιάση*. Διότι «πέφυκε ὡς τὰ πολλὰ τὸ τῶν ἀρχομένων πλήθος, ὡσπερ εἰς ἀρχέτυπὸν τινα εἰκόνα τοὺς τῶν ἀρχόντων τρόπους ὁρᾶν καὶ πρὸς ἐκείνους ἐξομοιοῦν ἑαυτοὺς » (Χρυσόστομ. λόγ. Γ' περὶ Ἱερωσύνης· πρβλ. καὶ Σειράχ Σοφ. ι', 2). Ἰδ. Παροιμ. 39—40.
- 198) *Τὸ 'ξέρ(ει) κ' ἔνα μικρὸ παιδί*. Ἐπὶ τῶν ἄγαν σαφειστάτων. Παρ' ἀρχαίοις (Παυσ. Ζ', 23), «Καὶ παιδί εἶναι δῆλα». — «Τοῦτο δὲ κᾶν παῖς γνώη» (Πλάτ. Εὐθυδήμω σ. 279 A)· «Γνωστὸν δέ, καὶ ὅς μάλα νῆπιός-έστι» (Ἄμφωρος). «Καὶ τυφλῷ δῆλον» (Πλάτ. Σοφιστ. σ. 241 A, καὶ Σχολ. αὐτόθ. σ. 251)· οἱ δὲ Γάλλοι λέγουσι: *Un aveugle y mordrait*.

Β.

ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΙ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ.

- 1) *Αίμα*. Τὸ ἀνθρώπινον αἷμα περὶ χαμαὶ δεῖν νὰ πλυθῆ κατὰ τοὺς δεισιδαιμόνας· διότι, ἐν κύων τις λείξῃ αὐτό, κκοσθαθαίνει ὁ ἄνθρωπος, οὐ τινοσ ἦτο, ὑπὸ κακῆς ἐξωτερικῆς ἐπιρροῆς. Πιστεύουσι δὲ πρὸς τούτοις, ὅτι τὸ αἷμα ἢ ἡ αἱμορραγία ἢ περὶ τὰς ῥίνας ἐπιγυνομένη παύει διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ μετώπου θέσεωσ δακτυλιολίθου τινός, ὃσ κοινοῶσ μὲν λέγεται αἱματοστάτης, ἑλληνιστὶ δὲ αἱμακτίτης. Εἰς τὸν Διοσκορ. εὐρίσκειται· « Αἱμοστάτης, λίθος ἐδρισκόμενος ἐν τῇ Σχημῇ γῆ, ᾧ οἱ χροσοχόοι χρῶνται πρὸς τὸ λεαίνειν καὶ στιλβοῦν· (καὶ ἄλλοσ προσπίθησι)· χρήσιμος δὲ ἐστὶν ἐπιληπτικοῖσ καὶ αἱμορραγίαισ γυναικειαῖσ ».
- 2) *Ἄλασ*. Τὴν νύκτα οἱ δεισιδαιμόνεσ δὲν δίδουσι ἄλασ (δὲν ἀλατίζουσι) τοῖσ ζώοισ, διότι κατ' αὐτοὺσ τούτου γενομένου τυφλοῦνται τὰ ζῶα.
- 3) *Ἀλογόμυγα*. Λέγονται οὕτω αἱ μυῖαι, αἰτινέσ εἰσι ἐὶς τοὺσ ἵππουσ καὶ τὰσ ἡμιόγουσ. Ἑλλ. λέγ. μύωψ. Ὅταν τύχη νὰ ἔλθῃ ἐἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ καθίσῃ ἐπ' αὐτοῦ καμμία ἀλογόμυγα, θεωρεῖται ὡσ καλὸσ οἰωνόσ· διότι κατὰ τοὺσ δεισιδαιμόνεσ προμηνύει καλὰσ ἀγγελίασ. ἐπιστολάσ ἢ ἔλευσιν φίλου.
- 4) *Ἀνδρασκέλισμα*. Λέγεται οὕτω τὸ διεργεσθαι ὑπὲρ τινα μὲ ἀνοικτὰ σκέλη, τὸ παρὰ τοῖσ ἀρχαίοισ διαπλίττεσθαι. Τὸ ἀνδρασκέλισμα θεωροῦσι ὡσ ἀπαΐσιον, διὸ καὶ ἀποφεύγουσι αὐτό. Μάλιστα τὸ ἀνδρασκέλισμα τῶν κορασίων εἶναι πολὺ ἀπαΐσιον καὶ ἐπὶ τρία ἔτη φέρει ὀπισθοχώρησιν καὶ προσκόμματα. Ὅθεν λέγεται καὶ τό,
 Τοῦ κοριτισοῦ ἢ ἀνδρασκελία
 τρεῖσ χρόνουσ εἶν' ἀναβολία.
 Τοῦτο δὲ, φαίνεται, ἐσχημάτισται διὰ τὴν κοσμότητα καὶ ἀρετὴν.
- 5) *Ἀπάντημα*. Λέγεται οὕτω ἢ μετὰ τὴν ἐ-

ξοδὸν ἐκ τῆσ οἰκίασ καθ' ὁδὸν συνάντησισ ἀνθρώπου τινός, ἐκ τῆσ συναντήσεωσ τοῦ ὁποῖου αἱ ἐπιχειρήσεισ λαμβάνουσι καλὴν ἢ κακὴν ἐκβασιν. Ὅσπε, κατὰ τοὺσ δεισιδαιμόνεσ, καὶ οἱ κατὰ τύχην συναντώμενοι ἄνθρωποι ἐπιδρῶσι ἐπὶ τῶν τοιῶνδε ἢ τοιῶνδε ἐκβάσεω τῶν ἐπιχειρήσεω των. Περ' ἄλλοισ τὸ ἀπάντημα λέγεται σ(υμ)-ποδάκισμα καὶ σ(υμ)ποδακίζομαι τινα· λέγει ὁ συναντῶν τινα καθ' ὁδόν. Ἐν Ἑπειρῷ ὅταν τις μέλλῃ νὰ ὑπάγῃ που, ἢ ὅταν οἱ βόεσ ἀπέρχωνται ἐἰς τὸν ἀγρόν, αἱ γυναῖκεσ βάλλουσι πρὸ τῆσ αὐλείου θύρασ παιδάσ ὡσ ἐπὶ τὸ πολὺ, (ἐσθ' ὅτε δὲ καὶ γραιάσ), ἔχοντασ καλὸν καὶ εὐτυχεσ ἀπάντημα. Καλὸν ἀπάντημα ἔχουσι οἱ γύφτοι. Οἱ κυνηγοὶ ποτε ἔφερον τὰ πυροβόλα των εἰς τὰσ γύφτισσασ νὰ τὰ ἀνδρασκελίσωσι, ὅσασ ἐπιτύχουσι κυνηγίου. Τοσοῦτον δὲ πιστεύουσι ἐἰς τὰ ἀπάντηματα ταῦτα, ὥσπε τινέσ κατὰ συγκυρίαν ἀπαντήσαντεσ ἄνθρωπων ὁμολογούμενον ὡσ κακὸν ἔχοντα ἀπάντημα, ἐπανέρχονται πάλιν ἐἰς τὴν οἰκίαν των καὶ βάλλουσι ἄλλον πρὸ τῆσ αὐλείου θύρασ καλὸν ἀπάντημα ἔχοντα. Οὔτοι δὲ οὐ βαλλόμενοι διὰ τὸ καλὸν ἀπάντημα δεῖν νὰ λέγουσι τὸ « ὦρα καλὴ » μετὰ γέλωτοσ, ἀνοικτῶν χειρῶν καὶ ἐπανειλημμένωσ. Εἰσ τοὺσ μακρὰν ἀποδημοῦντασ γίνονται ταῦτα μετὰ μεγίστησ προσοχῆσ. Εἰσ δὲ τὴν Πωγωνικὴν γίνεται διαφοροτρόπωσ· ἐν τῇ αὐλῇ τῆσ οἰκίασ τοῦ ἀποδημοῦντοσ ἴστανται ἄνδρεσ τε καὶ γυναῖκεσ ἐν γραμμῇ λέγοντεσ ἐἰσ αὐτὸν τὸ « ὦρα καλὴ ». Τοῦτο ἴσωσ γίνεται, ἵνα διασκεδασθῇ τὸ κακὸν ἀπάντημά τινων διὰ τοῦ τυχόν καλοῦ ἀπάντηματοσ ἄλλων. Ἐν Ζαγορίῳ ἐν τῇ αὐλείῳ θύρᾳ πρὸσ τοῖσ ἄλλοισ τίθενται λεπτά τινα ἀργυρὰ ἠνωμένα μὲ ὄρουζαν, φύλλα κρανεϊάσ καὶ χλοερὰ χόρτα, ἅτινα ὁ ἀποδημῶν σκύπτων συλλέγει καὶ τίθεισιν ἐἰς τὸ

βαλάντιόν του. Σημαίνουσι δὲ τὰ μὲν λεπτά ἐπιτυχίαν εἰς τὰ κέρδη, τὰ ἀνθούντα δὲ τεμάχια τῶν κλάδων ἀκμὴν ὑγείας ἴσως, ἢ δὲ ὄρυζα στερέωσιν τοῦ ἔργου· του, ἔρριζωσιν. Ἐκ δὲ τοῦ μέρους, ἐνθα ἐγένετο ὁ ἀποχαιρετισμὸς, κόπτουσι κλάδους τινὰς χλοερούς κραινείας καὶ ἄλλων δένδρων, οὓς ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν οἰκίαν βάλουσι ἢ εἰς τὴν αὐλειον θύραν ἢ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἐνικροῦ ῥίπτουσι αὐτοὺς εἰς τὴν στέγην τῆς οἰκίας, οἵτινες πεσόντες κάτω ταχέως δηλοῦσι τὴν ταχεῖαν καλινόστησιν τοῦ ἀποδημοῦντος ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς.

Ἡ δὲ συνάντησις καθ' ὁδὸν τῶν πηρῶν καὶ μάλιστα τῶν χωλῶν εἶναι, κατὰ τοὺς δεισιδαίμονας, ἀπαισία. Ἐν γένει δὲ τοὺς ἀναπήρους θεωροῦντες ὡς κακοὺς καὶ διὰ τοῦτο τιμωρηθέντας ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποφεύγουσι καὶ φυλάττονται· λέγουσι δέ, «ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάττη ἀπὸ σακάτην ἀνθρώπων». Ὅτι δὲ καὶ οἱ ἀρχαῖοι εἶχον τὴν περὶ τοῦ καλοῦ ἢ κακοῦ ἀπαντήματος δεισιδαξιμονίαν φαίνεται, ἐκ τοῦ ἐπομένου χωρίου· «Ἐκ τῶν ἐν ὁδῷ αὐτοῖς προσπιπτόντων καλόν τι ἢ κακόν αὐτοῖς συμβῆσθαι προσημαίνοντο» (Πλούταρχ. Τιμολ. 26).

6) *Αὐγόν*, παρὰ τὸ Ἑλλ. ὠν=ὠφόν. Τῶν κοκκίνων ὠν τοῦ Πίσχα τὴν πρώτην ἡμέραν συλλέγοντες τὰ κελύφη οἱ δεισιδαίμονες ῥίπτουσι εἰς τοὺς ἀγρούς νομίζοντες τοῦτο καλόν. Τῶν δὲ ὀπτῶν ὠν τὴν εἰς τὰ πλάγια ὑπάρχουσαν κοιλοτητα νομίζουσιν ὡς εὐφρηνίαν σίτου καὶ ὀνομάζουσιν αὐτὴν ἀλώνιον. Ἴδε καὶ τὴν λέξιν *δριθθα*.

7) *Αὐτίορ*. Ὁ βόμβος τῶν αὐτίων ἐκλαμβάνεται παρὰ τοῖς δεισιδαίμοσιν ὡς καλὸς ἢ κακὸς οἰωνός. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ ὁ μὲν τοῦ ἀριστεροῦ αὐτίου βόμβος θεωρεῖται ὡς ἀπαισιος, ὁ δὲ τοῦ δεξιοῦ ὡς αἰσιος, προαγγέλλων καλόν καὶ εὐτυχές ἄκουσμα παρὰ τῶν ἀποδημοῦντων, ἐπιστολάς κτλ. Πολλάκις οἱ αἰσθανόμενοι τοιοῦτον βόμβον ἐρωτῶσι τοὺς περιεστῶτας, «ποῖον αὐτίον των λαλεῖ»; ἀν δ' ἐπιτύχῃσι, θεωρεῖται τότε, ὅτι «ἐντάμα θ' ἀκούσωσιν, εἰ δὲ μή, χωριστά». Ὁ Λουκιανός (Ἐταίρ. Διάλ. 6', 2) εἰσάγει δούλην τινὸς ἑταίρας λέγουσαν πρὸς ἕνα τῶν φίλων τῆς δεσποίνης αὐτῆς· «Ἦκου, ὦ Παρμένων, ἐβόμβει τὰ ὠτὰ ὑμῶν; αἰεὶ γὰρ ἐμμένητο ἡ κεκτημένη μετὰ δακρυῶν» = τὰ αὐτὰ σὰς πρέπει νὰ λα-

λοῦσαν βέβαια· διότι ἡ κυρία μου σὰς ἐνθυμεῖτο ἀδιακόπως μὲ δάκρυα. Οὕτω καὶ ὁ Αἰσχύλος (Πέρσ. 602).

Ἔμοι γὰρ ἤδη πάντα μὲν φόβου πλέα, ἐν ὄμμασιν τ' ἀνταῖα φαίνεται θεῶν.
Βοᾶ δ' ἐν ὧσι κέλαδος οὐ παιώνιος.

Τὴν δὲ ἐπέτειον ἡμέραν τοῦ ὀνόματος τῶν παιδῶν συνήθεια ὑπάρχει νὰ τραβῶσι τὰ αὐτὰ αὐτῶν οἱ ἐπισκεπτόμενοι αὐτοὺς ἐπιλέγοντες κακί τοῦ χρόνου (ἐς νέωτα)».

8) *Βασκανία*. Τὸ ἐπὶ τῆς βασκανίας πτύειν ἔχει παναρχαίαν ἀρχήν. Οὕτως ὁ Θεόκριτος ἔλεγεν:

Ὡς μὴ βασκανθῶ, τρις εἰς ἐμὸν ἔπτουσα κόλπον.
(Εἰδύλ. 5', ἰδ. καὶ 6', 62. 7', 127. ἰδ. καὶ Πλίν. Hist. nat. XXVIII. Λουκιαν. Πλ. ἢ εὐχ. 15). Ὡς οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον, ὅτι ὁ βῆσκανος ὀφθαλμὸς ἐβλαπτε κυρίως τοὺς παῖδας καὶ τὰ κτήνη (ἰδ. Βεργιλ. Eclog. III. 103), οὕτω καὶ ἡμεῖς ὡς δὲ οἱ ἀρχαῖοι ἐκρέμων περὶ τὸν τράχηλον αὐτῶν σκόροδον ἢ πήγανον, νομιζόμενα βασκανίας φυλακτικά (πρβλ. Πιττάκ. ἐφημ. ἀρχαιολ. φυλ. 30. σ. 6), οὕτω καὶ παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ παρὰ ταῦτα μεταχειρίζονται περιάπτα, ἐν οἷς βάλλουσι ἄρτον ἡγιασμένον, ὀδόντας χοίρου ἢ λύκου, πόδας ἀσπάλακος κ.τ.λ. Εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ τὰς ἀμπέλους καὶ τοὺς κήπους κρεμῶσι σκορο(ο)δαρμάθας ἐπὶ βασκανίας ἀποτροπῆ. Οἱ δὲ ἀρχαῖοι εἰς τοὺς κήπους καὶ τὰς ἐστίας ἐκρέμων κατὰ τῆς βασκανίας σατυρικά σύμβολα, τὸν φαλλόν (Πλίν. Hist. Nat. XIX, 2 4). Οἱ χαλκίς πρὸ τῶν καμίνων ἐκρέμων ἄλλα πράγματα (Πολυδεύκ. Ζ', 118). Ὁ Πεισίστρατος πρὸ τῆς ἀκροπόλεως εἶχεν ἀνηρτημένον ὁμοίωμα ἀκρίδος (Ἡσύχ. ἐγ λ. καταχήνη). Οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον θεὸν προστάτην τῶν νηπίων καὶ τῶν στρατηγῶν κατὰ τῆς βασκανίας Bascinum καλούμενον· τὸ φαλλικὸν σύμβολον αὐτοῦ ἀνηρτᾶτο εἰς τοὺς λαίμους τῶν νηπίων καὶ ὑπὸ τὰ θριαμβευτικά ἄρματα τῶν στρατηγῶν. Ἰνα μὴ βασκανθῶσιν (Πλίν. Hist. Nat. XXVIII. 7).

Ὅταν δὲ τις παρατηρῇ τι ἐξοχὸν διὰ τὴν καλλονὴν καὶ μέγεθος ἢ ἄλλως ἐπίφθονον καὶ ἐκφράζῃ τὸν θυμασμὸν καὶ ἐπαινόν του, οἱ κύριοι τούτου λέγουσιν αὐτῷ ἀσκόρο(ο)δα ἢ τὰ μάτιά του. Ὅταν δὲ βλέπωσι νῆπιόν τι, πτύουσιν αὐτό, ἵνα μὴ βα-

σάνωσιν αὐτό. Οἱ ἀρχαῖοι δὲ ἔπτουν εἰς τὸν κόρπον αὐτῶν, ἵνα μὴ βασκανθῶσιν (ἰδ. Θεόκρ. ἀνωτ.). Ὅταν δὲ τις βασκανθῆ παρ' ἄλλου τινός, οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ σπεύδουσι νὰ λάβωσι σίελον παρὰ τοῦ βασκάναντος εἰς ἀγγεῖον καὶ φλόκους τινὰς ἐκ τῆς φλοκάτας του (χλαίνας), καὶ τὸν μὲν σίελον βάλλοντες εἰς ὕδωρ ποτίζουσι τὸν κίσχοντα, διὰ δὲ τῶν φλόκων τεθέντων ἐπι ὀλίγων ἀνθράκων καπνίζουσι αὐτόν. Προσέτι δὲ τῶν παιδῶν, οὓς κατὰ τὴν ἡμέραν εἶδον πολλοὶ ἀνθρώποι, πρὸ τοῦ ὑπνοῦ ἀλλάσσουσι τὰ ὑποκάμισα, διαβιβάζουσιν αὐτοὺς ὑπεράνω τῆς φλογός, ἢ τοῦ κίπνου τῆς ἐστίης τρίς, σταυροῦσιν αὐτῶν τὸ μέτωπον δι' ἐλαίου ἐκ τῆς κανδήλας τῆς οἰκίας, πρὸς δὲ ἐκ τοῦ ἐλαίου τούτου βάλλουσι καὶ εἰς τὰ χεῖλη των. Ὁ Reginald Scot (ἐν τῇ περὶ ἀνακαλύψεως τῆς γοητείας πραγματ.) λέγει, ὅτι εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῶν ἐγόντων δύναμιν τοῦ βασκαίνου ὑπάρχει πηλάνωδς δηλητήριόν τι, ὅπερ ἐπιπίπτει ὡς ἀκτίς εἰς τὸ βασκαίνόμενον ἀντικείμενον (ἰδ. καὶ λεξ. Ἁγθ. Γαζῆ ἐν λ. βασκαίνω). Ὑπὸ τούτου καὶ ἄλλων συγγραφέων ἀποδίδεται τοιαύτη δύναμις καὶ εἰς τινὰ ζῷα. Οἱ λύκοι, ἅμα ἀντικρῦσωσιν ἄνθρωπον, ἀποστεροῦσιν αὐτὸν τὴν δύναμιν τοῦ λαλεῖν, τοῦτο δὲ μαρτυρεῖ καὶ ὁ Βιργίλιος (Ecllog. IX, 54)· ἀλλὰ πιθανὸν τοῦτο νὰ προέρχεται ἕνεκα φόβου. Βέβαιον δὲ εἶναι ὅτι οἱ ὄφεις (ἰδ. Ἡλιοδ. Αἰθιοπ. Γ') καὶ οἱ βύαι ἔχουσι βάσκανον ὀφθαλμόν, διὸ ἐμβλέποντες τὰ πτηνὰ βασκαίνουσι αὐτὰ καὶ κατεσθίουσιν.

Τὴν δύναμιν δὲ τχύτην τοῦ βασκαίνου καὶ τὴν δηλητηριώδη ἀκτίνα τῶν ὀφθαλμῶν αἰσθάνονται ἐξερχομένην ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν των καὶ αὐτοὶ οἱ βασκαίνοντες· εἶδον τοιούτους ἀνθρώπους, οἵτινες εἰσερχόμενοι εἰς οἰκίαν ἐφώναζον νὰ κρύψωσι τὰ νήπια, ὅπως μὴ βασκανθῶσι, γινώσκοντες, ὅτι ἔχουσι βάσκανον ὀφθαλμόν.

9) Βελόνη. Ὅταν διδῆ τις βελόνην εἰς ἄλλον τινά, δέον νὰ δώσῃ αὐτὴν ἐν τῇ χειρὶ, καὶ νὰ μὴ τὴν ῥίπτῃ κάτω· διότι ἄλλως «κάνουσι ἔς τὰ μάτια τὰ ζῷα» ἢ «βγάζει σπυριά (φύματα) ὁ ῥίπτων αὐτὴν». Ἡ δεισιχιμονία αὕτη ἐσχηματίσθη λόγῳ ὠφελείας, ἔνθεν μὲν ἵνα μὴ ὡς μικρὰ ἀπολλύηται, ἔνθεν δὲ ἵνα μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὸν πόδα τινός.

10) Βουσελλίωμα. Λέγεται οὕτω τὸ τετραποδητὶ βαίνειν. Ὅταν τὰ μικρὰ παιδία, δυνάμενα νὰ περιπατῶσι δίποδα, τύχῃ ὁμῶς νὰ περιπατήσωσι τετραποδητὶ (νὰ βουσειλήσωσι), ἐκλαμβάνεται ἐν Ζαγορίῳ παρὰ ταῖς γυναῖξιν ὡς καλὸς οἰωνός· διότι ὅσον οὕτω θέλουσι λάβει ἐπιστολήν παρὰ τοῦ ἀποδημοῦντος οἰκείου των. Ἐνθαρρύνουσαι δὲ τὸ μακρὸν εἰς τοῦτο λέγουσιν αὐτῶ· «κάλ'—μέρα, κάλ'—μέρα».

11) Βουσοῦλα. Ὀνομάζονται οὕτω ξυλώδεις τινὲς βολβοί, οἵτινες φύονται εἰς εἶδος τι δρυός, ἣτις κοινῶς λέγεται δούσκοξ καὶ σχοιμί ἢ σιουμί. Οἱ βολβοί, δ' οὗτοι καλοῦνται ἀλλάχου καὶ βουσελλίαι. Δι' αὐτῶν μαντεύονται, ἂν γυνὴ τις θὰ τέκῃ ἄρρην ἢ θῆλυ. Γίνεται δὲ οὕτω. Προσδιρρίζουσι δι' οἰκνδήποτε ἔγκυον γυναῖκα ἕνα τοιοῦτον βολβόν, σπῶσι δ' ἔπειτα αὐτόν, καὶ ἂν μὲν ἐν αὐτῷ εὕρωσι σκώληκα, σημ. ὅτι θὰ τέκῃ ἄρρην, ἂν δὲ μύϊαν, θῆλυ.

12) Βοῦφος· λέξις ὀνοματοποποιημένη. Οὕτω λέγεται καὶ παρ' ἀρχαίοις, ἀλλὰ καὶ βύας. Ὅταν καθίσας εἰς τινὰ οἰκίαν ἀρχίξῃ νὰ φωνάζῃ (νὰ βύξῃ), ἐκλαμβάνεται παρὰ τοῖς δεισιδαίμοσιν ὡς κακὸς οἰωνός προαγγέλλων λύπας. Ὅταν δὲ φωνάζῃ πλησίον τοῦ χωρίου, αἱ ἔγκυοι τίχτουσι θῆλα. Καὶ οἱ ἀρχαῖοι εἶχον προληπτικὴν ἰδέαν ἀπαισιότητος, ὅταν ὁ βύας συναντηθῇ τῷ ὁδοιποροῦντι· διὸ εἶχον καὶ προομιάν, «βύας ὤφθη».

13) Βράχος. Ὅταν βράχος τις εἰς τὰ πλησίον ἐκτισιμένα χωρία ἀποκοπεῖς κυλισθῆ κάτω, λέγουσιν, ὅτι προμηνύεται θάνατος μεγάλου ἀνδρός ἐκ τοῦ χωρίου ἐκεῖνον. Ταῦτα ἠκούσαμεν λεγόμενα καὶ πιστεύομενα παρὰ τοῖς δεισιδαίμοσιν ἐν Ἀρτισίῳ καὶ Παπίργῳ, ἔνθα συμβαίνουσι τοιαῦτα βράχων καταπτώσεις.

14) Βρυκόλακκος. Περί τῆς δεισιδαμονίας τῶν βρυκολάκκων εἶχον καὶ οἱ ἀρχαῖοι παρομοίαν τινὰ δεισιδαμονίαν. Ἐνόμιζον, ὅτι ὅσαι ψυχαὶ δὲν ἐπέρων τὴν Ἀχερουσίαν λίμνην τοῦ Ἄδου, —τοιαῦται δὲ ἦσαν αἱ τῶν πνιγομένων καὶ μάλιστα τῶν μενόντων ἀτάφων — ἐπλανῶντο περὶ τὴν γῆν καὶ δὲν εἰσέρχοντο εἰς τὸν Ἄδην (ἰδ. Ὀδ. Λ, 66 κ. ἐ. Ε, 311). Διὰ τοῦτο καὶ ἡ σκιά τοῦ

Πατρόκλου ἔλεγεν εἰς τὸν Ἀχιλλέα (Ἰλ. Ψ, 71).

Θάπτε με ὅτι τάχιστα, πύλας αἶδαο περήσω.

Διὰ τοῦτο προσέτι ὁσάκις εὕρισκον νεκρὸν ἄταφον, ὦφειλον· νὰ ρίψωσιν ἐπ' αὐτοῦ μίαν δράκκα χύματος, ἵνα ἀποφύγῃσι τὸ ἄγος (Σοφ. Ἀντιγ. 256)· «οἱ νεκρὸν ὄρωντες ἄταφον καὶ μὴ ἐναμνησάμενοι κόνιν ἐναγεῖς εἶναι ἐδόκουν» (Σχολ. αὐτόθ.). Ἐν τῷ διαλόγῳ τοῦ Λουκιανοῦ τῷ ἐπιγραφομένῳ «Φιλοψευδής» ἀναφέρεται ἰδέα παραπλησία τῇ παρ' ἡμῖν ὑπαρχούσῃ περὶ βρυκολάκων. Ὁ Πλάτων (ἐν Φαίδωνι, σ. 81 C) εἰσάγει τὸν Σωκράτη λέγοντα· «Τὸ δὲ βαρὺ καὶ γεῶδες καὶ ὄρατόν τοῦτο ἔχουσα ἡ τοιαύτη ψυχὴ βαρύνεται τε καὶ ἔλκεται πάλιν εἰς τὸν ὄρατόν τόπον, ὡς περ λέγεται, περὶ τὰ μνήματά τε καὶ τοὺς τάφους κυλινδουμένη· περὶ ἃ δὴ καὶ ὦρθη ἅττα ψυχῶν σκιοειδῆ φαντάσματα». Ἰδ. καὶ Βιργ. Αἰνείαδ. II, 771, III, 26. Βρυκολάκκοι δὲ γίνονται κατὰ τὰς προληπτικὰς ἰδέας οἱ νεκροί, ὅσοι διεπερᾶσθησαν ὑπὸ γαλήης, ἐφ' ᾧ καὶ φυλάττουσιν αὐτοὺς νυχθημερόν, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ καλύπτουσιν αὐτοὺς διὰ ἀμφιβλήστρου· προσέτι, ὅσοι πνιγῶσιν ἑκουσίως ἢ αὐτοκτονήσωσιν. Ἐνδαιχιτῶνται δὲ ἐν τοῖς μνήμασι, τοῖς λάκκοις (τοῖς ἔχουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὕδωρ καὶ λάσπη, ἧτοι βούρκους (παρ' ὃ γίνεται ἡ λέξις καὶ λέγεται παρὰ τῶν γυναικῶν ἐνίοτε βουρκόλακκος), τοῖς μακελλείσις κτλ. Δὲν διαλύεται τὸ σῶμα αὐτῶν· μεγίστην ἐπιφέρουσι βλάβην εἰς τοὺς ζῶντας καὶ μάλιστα τοὺς συγγενεῖς αὐτῶν· διὸ καὶ παροιμία τις ἐγένετο· «Ὁ βρυκολάκκος ἀπὸ τὴν γενεᾶ του τρώγει». Οὐρῶσιν εἰς τὰ φαγητὰ τῶν οἰκείων καὶ συγγενῶν καὶ μιαινουσιν αὐτὰ διὰ τῆς κόπρου, ὡς παρ' ἄρχαίους αἱ Ἄρπυιαι (Ἀπολλόδ. Α', θ', 21). Δὲν κοιμῶνται ὅλως διόλου, διὸ εἰς τοὺς ἔχοντας ἀϋπνίαν λέγεται· «βρυκολάκκιαισες καὶ δὲν κοιμᾶσαι»; Περιφέρονται εἰς τὰς οἰκίας καὶ κόπτουσι τὰς θύρας. Ἡ λέξις εἶναι ἐν γρήσει καὶ ὡς κατάρα. Ὡς βρυκολάκκων εἶδος παρὰ Ῥωμίοις θεωροῦσιν τινες τοὺς ὑπὸ Πορφυρίαντος καὶ Ἀπολητίου ἀναφερομένους Gemeres. Παρὰ τοῖς καθολικοῖς λέγονται vampires, revenants. Ἡ περὶ τῶν βρυκολάκκων δεισιδαιμονία προῆλθε πιθανὸν ἐκ τῶν κατὰ τὸ

θέρους μάλιστα ἐπὶ τῶν ἐλῶν καὶ νεκροταφείων πλανωμένων φώτων (feux follets), δηλ. ἐκ τοῦ ἐν τοῖς μνήμασι καὶ ἔλσει παρατηρουμένου φωσφορώδους ὑδρογονικοῦ αἰερίου, ὅπερ ἄρχεται νὰ φαίνεται μετὰ τὴν σῆψιν τῶν πτωμάτων καὶ φυτῶν καὶ ὅπερ εἰς ἐπαρὴν μετὰ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ αἰέρος ἐρχόμενον ἀνάπτει.

15) Βῶδι. Ὅταν οἱ βόες μάχωνται πρὸς ἀλλήλους μετὰ μυκηθμῶν ἢ τρέχωσι καὶ παίξωσι, λέγεται κοινῶς, ὅτι προμηνύεται βροχὴ ἢ χειμῶν, τοῦθ' ὅπερ ἐπαληθεύει, ὡς ἠδυνήθη ἐν μέρει νὰ ἴδω. Πολλὰ τῷ ὄντι τῶν ζῶων ἔχουσι τοιοῦτῶν τι προβλεπτικόν. Οἱ χοῖροι προαισθάνονται τὴν ἐπιδημίαν χειμῶνος, ὅτε καὶ γρύζουσιν ἀδιαλείπτως, φροντίζουσι δὲ καὶ περὶ κατασκευῆς θερμότερας φωλεᾶς. Οἱ ἵπποι προαισθάνονται τοὺς σεισμούς, ὡς λέγουσιν· ὁμοίως δὲ καὶ πολλὰ τῶν πτηνῶν, ἅτινα ἱλαδὸν καταβαίνουσι ἐκ τῶν ὀρεινοτέρων μερῶν εἰς τὰ χθαμαλότερα, ἢ μεταβαίνουσι εἰς θερμότερα κλίματα, ὡς εἶναι τὰ μεταβατικά πτηνά. Ὅταν οἱ βόες ἔχωσι χῶμα εἰς τὰ κέρατά των, ὅπερ συχνάκις συμβαίνει, νομίζεται ὡς καλὸς οἰωνός· προμηνύων καλόν τι διὰ τὸν κύριον τοῦ βοός, ἢ ἀποστολὴν ἐπιστολῆς καὶ χρημάτων παρὰ τῶν ἀποδημούντων· κατ' ἄλλους δὲ σημαίνει κακοκαιρίαν.

16) Γάλα. Τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ μεγάλου Πάσχα δὲν πρέπει τις νὰ τρώγῃ γάλα, διότι, κατὰ τοὺς δεισιδαίμονας, φαγὼν πάσχει ὀφθαλμίαν. Προσέτι ὅταν τις φέρῃ εἰς τινα γάλα εἰς χάλκινον ἢ πῆλινον ἀγγεῖον δωρεάν, ὁ λαθὼν τὸ γάλα δεόν νὰ βάλῃ μετὰ τὴν ἐκκένωσιν τοῦ γάλακτος ἐν τῷ ἀγγεῖῳ ὀλίγον ὕδωρ, διότι, κατὰ τοὺς δεισιδαίμονας, ἐὰν μὴ βάλῃ, στύφουσι τὰ πρόβατα (ἧτοι χάνουσι τὸ γάλα των) τοῦ προσενεγκόντος αὐτό.

17) Γαμβρός. Πρὶν χρόνισή νυμφευμένος ὁ γαμβρός, ἐν ἐκκλησίᾳ παρευρισκόμενος δὲν εἶναι καλόν νὰ κρατήσῃ κηρίον μοιραζόμενον εἰς τὰς νεκρωσίμους ἀκολουθίαις, διότι ὁ γάμος του θὰ εἶναι ἀπείσιος· περὶ τούτων οἱ δεισιδαίμονες λέγουσιν, ὅτι «δὲν κήν(ει) ἀχρόν(ι)στος νὰ κρατήσ(η) κερὶ ὁ γαμβρός». Τοῦτο παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰς ἀχρονίστους νύμφας.

18) Γάτα. Ἐὰν ἡ γάτα βήχῃσιν ἐμῇ, ὑπο-

λαμβάνεται ὡς προδηλωτικὸν ἀσθενείας τῆς αἰωγενείας. Ὄταν δὲ ἐπὶ τῶν στρωμάτων ἢ ἄλλων ἐπίπλων ἀποπατῆ, νομίζεται ὅτι τοῦτο προέρχεται ἕνεκα φθόνου τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὴν οἰκογένειαν ἐκείνην. Ἄλλοι δὲ θεωροῦσι τοῦτο ὡς σημεῖον ὀπισθοδρομήσεως τῶν ὑποθέσεων τῶν. Ὄταν δὲ νίπτηται, προμηνύεται βρογχή, ὅπερ δὲν εἶναι πρόληψις (ἴδ. Ἐπιστημ. κλειδα, ἐν ἀρχῇ). Ὄταν δὲ περάσῃ ὑπεράνω νεκροῦ τινος, τότε οὗτος, κατὰ τοὺς δεισιδαίμονας, γίνεται βρυκόλακκος. Παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις ἐάν γαλῆ παρέτρεγε τὴν ὁδόν, ὁ δεισιδαίμων δὲν ἐπορευέτο πρότερον, πρὶν περάσῃ τις ἄλλος ἢ αὐτὸς ῥίψῃ τρεῖς λίθους ὑπὲρ τὴν ὁδόν (Θεόφραστ. Χαρακτ. ΙΣ'): ἴδε καὶ ἐν λ. τραπέζι.

19) *Γίδι*. Εἶναι ἀπηγορευμένον νῦν ἀπωθήσῃ τις διὰ τοῦ γόνατος ἢ διὰ τοῦ ποδὸς αἶγα, διότι οἱ δεισιδαίμονες νομίζουσιν ὅτι διὰ τῆς ἀπωθήσεως ταύτης μεταδίδονται τῷ ἀνθρώπῳ τὰ νοσήματα, ἅπερ δυνατὸν νὰ ἐχῇ, ψώρα, κολιάντσα (ἴδ. τὴν λέξ.) καὶ τὰ παρόμοια.

20) *Γλώσσα*. Ὄταν τις ὀμιλῶν ἢ τρώγων τύχη νὰ δαγκάσῃ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, κατὰ τὰς πρόληψεις θελεῖ δοκιμάσει λύπην τινά. Ὄταν δὲ τις μείνῃ ἄφωνος ἕνεκα ἀσθενείας τινός, παραλυσίας κτλ. ἀποδίδεται εἰς ἐξωτερικὴν κακὴν ἐπιρροὴν τῶν ἐξωθικῶν, περὶ ὧν θελομεν εἰπεῖ παρακατιόντες.

21) *Γρέσμοι*. Τὴν πέμπτην τὸ ἑσπέρας ἐκίστης ἐβδομάδος δὲν γνέθουσιν αἱ γυναῖκες, διότι ἢ τρώγουσιν οἱ λύκοι τὰ πρόβατα ἢ ἄλλως τυφλώνονται. Ὁμοίως καὶ τὸ ἑσπέρας τῆς τρίτης, διότι ἄλλως συλλαμβάνουσι τὸν νοικοκύρην οἱ λησται.

22) *Γυναικα*. Γυνὴ τυχοῦσα νὰ γεννήσῃ συγχρόνως μὲ ἔλαφον, πιστεύεται ὅτι δὲν θὰ ἰχυμονήσῃ ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη. Λέγουσι δὲ κοινῶς περὶ τῆς γυναικὸς ταύτης ὅτι «ἐφάσασσε μαζῇ μὲ τὴν ἀλαφίνα».

23) *Δαίμονες*. Εἰσὶν ἄρρηνες καὶ θήλειες κατὰ τὰς κοινὰς πρόληψεις καὶ γεννῶσι τέκνα. Ἐν τῷ τοκετῷ αἱ Δαιμονίαι ἔχουσι μαῖας γυναικας προσκαλουμένας ὑπὸ τῶν Δαιμόνων, αἵτινες καὶ ἀνταμείβονται γενναίως, ἐάν γεννηθῇ ἄρρην, ἐάν δὲ θῆλυ, τιμωροῦνται καὶ τὰ δοθέντα χρήματα μεταβάλλουν

ταὶ εἰς ἀνθρακας. Ἐχω ἀκούσας παρὰ τῆς γραίας προμήτορός μου, ὅτι Δαιμονίνα τις κατοικοῦσα εἰς ἀχυροκαλύβην τινὰ ἀνήκουσαν εἰς τινὰ ἱερέα, Παππᾶ Ἰωάννην, καὶ κειμένην πλησίον λάκκου τινός, ἔνθα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἶναι ἡ συνήθης τῶν Δαιμόνων διαμονή, ἔχουσα δὲ τὰς ὠδῖνας τοῦ τοκετοῦ ἔλαβε μαζῇ τινὰ ὀνομαζομένην Κυράτσαν. Ἐπειδὴ δὲ ἐγεννήθη θῆλυ, ἡ Δαιμονίνα συμπαθοῦσα πρὸς τὴν μαῖαν συνεβούλευσεν αὐτὴν νὰ κάμῃ ὄρχεις ἐκ λεμονίου καὶ πόσθην ἐκ κηροῦ. Ἀπατήσασα δὲ τοιοιουτοτρόπως τὸν Δαίμονα ὑστερον ἔλθοντα ἢ καλῆ μάς μαῖα ἀπῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἔνθα κλεισθεῖσα ἔκαιε θυμιάμα καὶ παλαιὰ παπούτσια, ἅτινα εἶναι ἀλεξιτήριον κατὰ τῶν Δαιμόνων· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀκούει τὸν Δαίμονα νὰ κόπῃ τὴν θύραν αὐτῆς καὶ νὰ λέγῃ: «Κυράτσα μαμμὴ, πούτσά ἀπὸ κηρί, ἀργίδια ἀπὸ λεμόνι».

Ἐπιστευέτο ποτε ὅτι οἱ Δαίμονες συνήρχοντο μετὰ γυναικῶν, τὰ δὲ γενόμενα τέκνα ἦσαν ἄνευ ὀστέων. Καὶ οἱ Ἑβραῖοι ἔχουσι δεισιδαίμονίαν τοιαύτην· ὀνομάζουσι δὲ τὸν Δαίμονα τοῦτον τὸν βατεύοντα τὰς γυναικας *Λιλιθ*. Ταῦτα δέον νὰ παραβῶμεν πρὸς τὰ ἐκ τῶν ἀρχαίων θεῶν καὶ τῶν θητηῶν γυναικῶν γεννώμενα τέκνα. Ἄλλ' εὐτυχῶς τοιαῦται ἰδέαι σήμερον ἔπαυσαν πιστευόμεναι.

Οἱ μάγοι λέγεται, ὅτι ὀμιλοῦσι μετὰ τῶν Δαιμόνων· οὗτοι δὲ ὀδηγοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὸν σκοπὸν τῶν καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν. Ὅπως δὲ συνκνητήσωσιν αὐτοὺς οἱ μάγοι καὶ αἱ μάγισσαι ὑπάρχουσιν εἰς τόπους, ἐν οἷς συνήθως αὐτοῖς ἐμφανίζονται, οὐχ ἤττον ὁμως δύνανται δι' ἐμφῶν τινῶν νὰ παρουσιάσωσιν αὐτοὺς καὶ εἰς ὄντινα τόπον θελήσωσιν. Προσέτι δὲ λέγεται καὶ πιστεύεται, ὅτι ἔστι βιβλίον τι Σολομωνικὴ καλούμενον, ἐξ οὗ ὀλίγας λέξεις καὶ αὐτὸς ὁ μὴ ὢν μάγος ἂν ἀναγνώσῃ, δύναται νὰ ἴδῃ ἐμπροσθέν του λεγεῶνας Δαιμόνων.

Ὡς ἀλεξιτήριον κατὰ τῶν Δαιμόνων εἶναι οἱ μέλανες πετεινοί, καθότι ἀκούοντες τὸ κελᾶδῆμα αὐτῶν φεύγουσι. Διηγοῦνται, ὅτι γυνὴ τις ἔλθοῦσα νυκτὸς εἰς τινὰ μῦλον, ἵνα ἀλέσῃ τὸ γέννημά της, εὗρε τὸν μωλοθρόν δεδεμένον παρὰ τῶν Δαιμόνων, διὸ ἀναβᾶσα εἰς τὸ μεσοφόρτιον καὶ κεντήσασα

τὸ ζῶν τῆς ἔφρευεν· οἱ δὲ Δαίμονες προφθάσαντες αὐτὴν ἔλεγον· ἀνὰ τὸ φόρτωμα καὶ τὸ 'πανωφόρτι, ποῦν' ὁ ἄνθρωπος»; Οὕτω δὲ ἀκολουθουμένη παρὰ τῶν Δαιμόνων ἀπησχόλει αὐτοὺς ῥίπτουσά τινα τῶν ἐνδυμάτων τῆς ἐκ διαλειμμάτων· ἐνφ' δ' ἐκείνοι περιεργάζοντο τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ ἔλεγον «πῶς τὰ πλέγουν, πῶς τὰ κάμουν», αὕτη ἔφθασεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς· ἐλθόντες δὲ καὶ ἐκείνοι εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἤκουσαν τὸν λευκὸν πετεινὸν νὰ κελαδήσῃ, κατόπιν δὲ τὸν κόκκινον, καὶ ὁμῶς δὲν ἀνεχώρουν, ἀλλ' ἔλεγον «ἰδικοί' μας εἰν' αὐτοί». Τότε δὲ ἐκελάδησε καὶ ὁ μέλας· ἐκείνοι δὲ λέγοντες ἀλλήλοις:

Μαῦρος πετεινὸς ἐλάλησε,
πάρ(ε)τε τὰ ὀλίγα-σας
καὶ αἴτε νὰ φύγωμε,

ἀνεχώρησαν. Προσέτι δὲ λέγουσιν, ὅτι γινώσκουσι τὰ ὀνόματα ὄλων τῶν ἀνθρώπων, μὲ τὰ ὁποῖα φωνάζουσι πολλάκις αὐτοὺς. Οὗτοι δὲ δέον νὰ μὴ ἀπαντῶσιν εἰς αὐτοὺς, καθότι ἀπαντήσαντες στεροῦνται τῆς φωνῆς τῶν. Ὁ δὲ ἀριθμὸς αὐτῶν εἶναι πολὺς καὶ ἄπειρος. Ὁνομάζουσι δ' αὐτοὺς *Δαίμονας*, *Διαβόλους*, *Σατανάδες*, *Ζερζεβούλιδες* (= Βεελζεβούλ), *ἀνάκρατους*, ὁ *δεῦρας*, τὰ *Τζιζα* (τουρκιστί), *Χαφούριδες* κτλ.

Σημειωτέον δὲ, ὅτι παρ' ἀρχαίους Ἕλλησιν ἡ λέξις *δαίμων* ἐσήμαινε καὶ ἀγαθὸν καὶ κακὸν δαίμονα. Ἀντὶ τῶν ἀγαθῶν δαιμόνων ὁ χριστιανισμὸς ἔχει τοὺς Ἀγγέλους (Ματ. δ', 6), ἀντὶ δὲ τῶν κακῶν δαιμόνων φυλάξας τὴν αὐτὴν λέξιν ἔχει τοὺς Δαίμονας (Ἀποκάλυψ. ις', 14), ἢ τὰ Δαιμόνια (Ματ. ζ', 22), τοὺς καὶ Διαβόλους (Ἰωάνν. η', 44) ὀνομαζομένους, ὧν ἀργηγός ἐστὶν ὁ Σατανᾶς (Ματθ. ιβ', 24.26). Ἐπὶ τῆς γραφικῆς δὲ σημασίᾳ ἀπαντᾷ παρ' ἀρχαίους μόνον εἰς τὸν Λουκιανὸν (Λούκιος ἢ Ὀνος)· ἀποῦ βαδίζεις ἀωρίᾳ; οὐ δέδουκας τὰ δαιμόνια»; Ἄξιον δὲ περιεργείας εἶναι, ὅτι ὡς ἡ χριστιανικὴ ἐκκλησία δοξάζει παραδεχομένη, ὅτι ἕκαστος πιστὸς ἀπὸ τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ ἀναγεννήσεως ἔχει ἄγγελον πιστόν, ὁδηγόν, φύλακα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, καὶ ὅστις, ἀποθανόντος τοῦ ἀνθρώπου, παραλαμβάνει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ (Ματθ. ιη', 10. Μ. Βασιλ. εἰς Ἦσ. Η', εἰς ψαλμ. ΛΓ'. Γρηγόρ. λόγ. ΛΒ'. λόγ. Μ. καὶ συντ. λόγ. περὶ θεολογ.

Β'), οὕτω καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἐδοξάζον Δαίμονας ἐσθλοὺς φύλακας τῶν ἀνθρώπων.

Δαίμων ἀγαθὸς
εὐθὺς γινομένην ἀνδρὶ συμπαρομαρτεῖ.
(Ἡσίοδ. Ἔργ. Ἡμ. καὶ Μένανδρ. παρὰ Κλήμ. Ἀλεξανδρ. εἰς Στρωμ. Ε', σ. 727. Ἰδ. καὶ Πλ. Πολιτ. Ι. σ. 620 D. Θεόκρ. Εἰδύλ. Δ', 40. Censorin. de Die natal. ΠΙ. 1). Καὶ ἀτελευτήσαντα ἕκαστον ὁ ἑκάστου Δαίμων, ὅσπερ ζῶντα εἰλήχει, οὗτος ἄγειν ἐπιχειρεῖ εἰς δῆτινα τόπον» (Πλάτ. Φαίδ. § 57. Ἰδ. καὶ Πλούτ. περὶ φῶβ. θανάτ. ιδ').

24) *Δίσκετορ ἔτος*. Οἱ νυμφευόμενοι ἐν δισκότῳ ἔτει, κατὰ τοὺς δεισιδαίμονας, δὲν προκόπτουσιν.

25) *Δόντι* (= ὀδούς). Ὅταν τις ἐξάγῃ τὸν ὀδόντα, καὶ μάλιστα οἱ παῖδες, ῥίπτει αὐτὸν εἰς τὴν στέγην τῆς οἰκίας καὶ φωνάζει τρίς· « νὰ κρανοκόκκαλο καὶ δό(ς) μου σιδηρένιο »· ἄλλοι δὲ, « νὰ κρούνα κόκκαλο καὶ δό(ς) μου σιδηρένιο ». Ἡ ἀραιώσις τῶν δύο προσθίων ἐπάνω ὀδόντων (τῶν τομίων) κατὰ τοὺς δεισιδαίμονας εἶναι σημεῖον ταχείας χηρέσεως αὐτῶν. Αἱ γυναῖκες διὰ τοῦτο λυποῦνται λίαν· τούναντίον ἡ πυκνότης αὐτῶν τὰς εὐχαριστεῖ λίαν, διότι προοιωνίζεται μακρὰν συμβίωσιν.

26) *Δουμπολίτσα*. Εἶναι τὸ ξύλινον ἀγγεῖον, εἰς ὃ κτυποῦντες (δουμπολιζόντες) διὰ ξύλου, ἔχοντος ἐν τῇ κορυφῇ ξύλινον στρογγύλον ἐπίθεμα, τὸ γάλα ἐξάγουσι εἰς βούτυρον. Ἴσως παρὰ τὸ δουπολιζῶ, ὅπερ παρὰ τὸ πεποιημένον δοῦπος. Ἐν Ἠπειρῷ ὑπάρχει ἕξις τις δεισιδαίμων, ἵνα ἐν καιρῷ ἀνοιξέως ἀκούσωσι τὸν κοῦκκον, τὴν δουμπολίτσαν, ἐννοεῖται κατὰ πρώτην φοράν, οὐχὶ νήστεις· καθότι νήστεις ἀκοῦσαντες αὐτὸν νομίζουσιν ὡς κακὸν οἰωνόν, ὅστις προμηνύει π. χ. διὰ τὴν Δουμπολίτσαν ἀσθένειαν. Καὶ ἐὰν μὲν ἀκούσωσιν αὐτὰ ἀφ' οὐ πρότερον εἶχον φάγει ἔστω καὶ μίαν χαψιὰν (ψωμὸν) ἄρτου, τότε λέγουσιν, ὅτι τὰ *ἐτσάκισαν* (εἶτε κοῦκκον, εἶτε δουμπολίτσαν κτλ.)· ἐὰν δὲ ἀκούσωσιν αὐτὰ νήστεις, τότε λέγουσιν, ὅτι τοὺς *ἐτσάκισεν ὁ κοῦκκος* κτλ. Δι' αὐτὴν ταύτην τὴν αἰτίαν συνεπιθίζουσιν ἐν καιρῷ τῆς ἀνοιξέως καὶ ἅμα ἐξανιστάμενοι τοῦ ὕπνου νὰ τρώγωσιν ὀλίγον ἄρτον, ὅπως μὴ τοὺς τσακίσῃ ἢ ὁ κοῦκκος ἢ ἡ δουμπολίτσα ἢ ἡ χελιδὼν, κτλ.

27) *Δριμη*. Ὁ Ἡσύχιος ὀνομάζει δριμὴν τὸ ψῦχος. Τὴν σήμερον αἱ γυναῖκες ὀνομάζουσι τὰς πρώτας πέντε ἡμέρας τοῦ Αὐγούστου, ὡς τρόπον τινὰ καὶ ἑορτάζουσι, διότι ὑποθέτουσιν, ὅτι ὅσα πανικὰ πλυθῶσι τότε, λυθούσιν καὶ ἀφανίζονται. Ἐν πολλοῖς μέρεσι τῆς Ἡπείρου πιστεύουσι αἱ γυναῖκες, ὅτι κατὰ πάντα μῆνα ὑπάρχει εἰς τὰς πρώτας ἡμέρας αὐτοῦ δριμῆ, ἐξόχως δὲ διὰ τὰ πανικὰ εἰς τὰς πρώτας πέντε ἡμέρας τοῦ Αὐγούστου. Οὕτω δὲ καὶ ὅταν τις ἐν ὁδῷ εὐρισκόμενος, ἐν αἷς ἡμέραις ὑπάρχει δριμῆ, βραχῆ, δριμάζονται τὰ φορέματά του, παθαίνουσι ὑπὸ τῆς δριμῆς. Ἐχουσι δὲ δριμας καὶ εἰς τὰ ξύλα, ὅταν κοπῶσι κατὰ Μάρτιον, διότι τὰ τοιαῦτα λέγουσιν, ὅτι κατατρώγονται ὑπὸ τερηδόνης (σαρκαίου). Ὅθεν λέγεται καὶ τὸ ἐξῆς·

Ἡ δριμῆς τοῦ Μαρτιοῦ ἔς τὰ ξύλα
καὶ τ' Αὐγούστου ἔς τὰ πανιά.

Ἐν Ζαγορίῳ πιστεύουσι αἱ γυναῖκες, ὅτι ὁ Μάρτιος (εἰς τὰ ξύλα) καὶ ὁ Αὐγούστος (εἰς τὰ πανικὰ) ἔχουσι ἡμέρας δριμῆς 3 εἰς τὰς ἀρχάς, 3 εἰς τὸ μέσον καὶ 3 εἰς τὸ τέλος ἕκαστος, ὥστε ὁ τε Μάρτιος καὶ ὁ Αὐγούστος ἔχουσι ἕκαστος 9 ἡμέρας δριμῆς. Κατὰ Μάρτιον, ὅταν ἦναι δριμαί, δὲν κλαδεύουσι τὰ κλήματα. Κατ' εὐτυχίαν δὲ σχεδὸν ταῦτα ἀρχονται νὰ ἐκλείψωσι σήμερον τῇ διαδόσει τῆς παιδείας. Ὁ Κορ. Ἀτ. Δ', 106) παράγει παρὰ τὸ δρύπτω, ὁ δὲ Οἰκονόμος (γρησ. πρ. Ἑλλ. γλ. σ. 768 ἐν σημ.). παρὰ τὸ δρύμαι, ὡς οἱ Θεσσαλοὶ ἔλεγον τὰς Δρυάδας, λέγει:

28) *Δωδεκαήμερον*. Λέγονται αἱ 12 ἡμέραι ἀπὸ τῶν Χριστουγέννων ἄχρι τῶν Θεοφαιώνων. Κατὰ τὸ δωδεκαήμερον τοῦτο δὲν βραχτιζοῦσι τὰ νεογεννηθέντα, δὲν λούονται, ἐκτὸς μόνον τὴν ἡμέραν τοῦ ἁγ. Βασιλείου, διότι λέγουσιν, ὅτι τότε λούεται καὶ ἡ βασίλισσα, ὡς τὸ ὑπὸ τῶν παιδῶν κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν λεγόμενον ἄσμα διαλαμβάνει (ἰδ. *Πρωτομηνία*). Ὅμοιως δὲν ἐξάγουσι τὴν κόπρον ἐκ τῶν σταύλων τῶν ζώων, δὲν ρίπτουσι τὴν στάχτην ἔξω ἐκ τῶν οἰκιῶν, ἀλλὰ συλλέγουσιν αὐτὴν εἰς τὸ μαγειρεῖον καὶ ἐξάγουσι τὴν πρὸ τῶν Θεοφανείων ἡμέρην, ἥτις λέγεται τοῦ σταυροῦ, δὲν ξαίνουσι (λαναρίζουσι) τὰ ἔρια, δὲν κάμνουσι κουβάρις (σφαίρας ἐκ νήματος ἑρίων), δὲν πλύνουσι, δὲν ἀλλάσσουσι τὰ ὑποκάμισά των·

τὸ μένταν ὕδωρ ἀφ' ἐσπέρας εἰς ἀγγεῖόν τι δὲν πίνουσι τὸ πρωί· (ἴδε καὶ τὴν λέξιν *Καλικίρτσαρς*). Αἱ ιδέαι αὗται ἐσχηματίσθησαν ἕνεκα τοῦ ὅτι κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ὑπάρχει τὸ δριμύτερον ψῦχος, ὅπως μὴ πάσχωσιν οἱ ἄνθρωποι συνεπείᾳ διαφόρων κρουλογημάτων, ἄτινα, λουόμενοι, ἀλλάσσοντες, πλύνοντες κτλ. δύνανται νὰ λάβωσιν.

29) *Ἐξωθικαί*, αἱ καλαὶ κυράδες ἄλλως κατ' εὐφημισμὸν λεγόμεναι, les Fées. Ἡ λέξις φαίνεται ὅτι ἐγένετο ἐκ τοῦ ἐξωτικός ἀντὶ ἐξωτικός· ὅθεν λέγονται καὶ τὰ ἐξωτικά (δαίμονια)· ἰδ. Οἶκον. περιγρησ. προφορ. Ἑλλ. γλῶσ. σ. 594. Ἡ περὶ τῶν Ἐξωθικῶν δεισιδαιμονία εἶναι ἀρχαιοτάτη· διότι ἡ περὶ τῶν θηλυκῶν πνευμάτων δεισιδαιμονία ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλήσιν, οἵτινες ὀνομάζουσι αὐτὰς Νύμφας. Ἀλλαγῶ αἱ Ἐξωθικαὶ καλοῦνται Νεράιδες, παρ' ἀρχαίοις δὲ Νηρηίδες. Ἐνδαιτιῶνται δὲ καὶ αὗται εἰς μέρη, ἐνθα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπάρχει ὕδωρ· ὅθεν ἐν Παπίγκῳ τοῦ Ζαγορίου ὑπάρχει ὕδωρ ἐκ τινος βράχου πίπτον, ὅπερ καλεῖται Ἐωθικονέρι (κατ' ἄλλους δὲ Γλυκονέρι, ἴσως κατ' εὐφημισμὸν, καὶ κατ' ἄλλους Γλυφονέρι, ὡς γλυφὸν δῆθεν, ἥτοι ὑφάλμυρον), ἐνθα τὴν πρώτην Μαΐου πολλοὶ πάσχοντες, ἐκ διαφόρων μερῶν κινούντες— ἄφωνοι δὲ ἀπὸ τῆς οἰκίας των μέχρις ἐκεῖ κατὰ δεισιδαιμονίαν— μεταβαίνουσι, ἵνα πλυθῶσι δι' αὐτοῦ τοῦ ὕδατος καθ' ὅλον τὸ σῶμα· πλυθέντες δὲ δέον ν' ἀφήσωσιν ἄτινα τῶς ἐφόρου ἐνδύματα καὶ ν' ἀναχωρήσωσι μετ' ἄλλων. Περὶ τούτου τοῦ ὕδατος ἰδ. καὶ Ζαγορ. Λαυπρίδ. σ. 26. Προσέτι δὲ λέγεται, ὅτι αὗται ἄδουσι μελωδικάτατα, ὅτε καὶ ἴστανται εἰς ἀποτόμους βράχους· οὕτω καὶ παρ' ἀρχαίοις αἱ Σειρήνες κατοικοῦσαι σκοπελώδεις τινὰς νήσους μεταξὺ Σικελίας καὶ Ἰταλίας ἤδον μελωδικάτατα. Κρούουσι διάφορα μουσικὰ ὄργανα ἀρμονικώτατα καὶ θελκτικώτατα, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κρούουσι τὸ τύμπανον, χορεύουσι ὀλόγυμαι, εἶναι δὲ καὶ εὐειδέσταται· διὸ παρ' ἡμῖν περὶ τῶν ὑπερβαλλόντως ἐστολισμένων γυναικῶν καὶ μάλιστα τῶν διὰ τοῦ ψιμμυθίου ἐπίπλαστον κάλλος τεχνευομένων λέγεται ἀεγεῖνε ἄν Ἐξωθικιά». Περιφέρονται νυκτὸς εἰς τὰς οἰκίας καὶ μάλιστα εἰς τὰς ἐν τοῖς ἄκροις τοῦ χωρίου ὑπαρχούσας καὶ καλοῦσι τοὺς ἀνθρώπους τῶν οἰκιῶν ἐκείνων μὲ τὰ ὀνόματά των, ἄπερ αὗται γι-

νώσκουσιν. Οἱ κληθέντες ὁμῶς δεόν νά μὴ ἀπαντήσωσι, διότι ἄλλως μένουσιν ἄφωνοι τοῦ λοιποῦ, καθότι αὐταὶ ἀκούσασαι τὴν φωνὴν τῶν δύνανται νά τὴν ἀφαιρέσωσι. Πρὸς τούτους καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀνεμοστροβίλους θεωροῦσιν ὡς πάροδοι τῶν ἐξωθικῶν, διὸ ἐν *Χαιρῶ* τῆς μετὰ κονιορτοῦ συστροφῆς ἐναντίων πνευμάτων συνειθίζουσι νά μὴ ὁμιλῶσι, νά σκύπτωσιν, ὅπως περάσωσιν αὐταὶ καὶ μὴ ἐπάρωσιν αὐτούς.

Συνήθης δ' αὐτῶν διαμονὴ εἶναι καὶ αὐτὰ τὰ μακελλεῖα, ἔνθα οἱ πλησίον αὐτῶν οἰκοῦντες συχνὰ πυκνὰ ἀκούουσι λιγυρὰ ἄσματα αὐτῶν, τυμπανοκρούσματα καὶ χοροῦς, ὅτε καὶ καταλαμβάνονται ὑπὸ πανικοῦ φόβου. Ἡ δὴμῶδης φαντασία ὑποθέτει αὐτὰς πλείονας κατὰ τὸ φθινόπωρον, ὅτε πίπτουσι τὰ φύλλα τῶν δένδρων, πρὸς τὴν πτώσιν τῶν ὁποίων ἐπιδρῶδι καὶ αὐταί.

Παραδέχονται δὲ κοινῶς, ὅτι τὰ κακοποιὰ ταῦτα πνεύματα συναντῶντα τοὺς ἀνθρώπους ἀφαιροῦσιν αὐτῶν τὰς φρένας, οἵτινες ἔκτοτε εἶναι φρενοβλαβεῖς καὶ παράφρονες. Περὶ τῶν παθόντων τούτων ἀνθρώπων λέγουσιν ὅτι «ἐντεσαν», ὅπερ ἴσως εἶναι παραφθορὰ τοῦ «συν-ἠντησαν», δηλ. τὰ κακοποιὰ ταῦτα πνεύματα, ἢ καὶ «ἐπάρθησαν», ἢ «ἐξωπάρθησαν», παρ' ὅ καὶ ὁ ἐξωπαρμένος=τῷ ἀρχ. *κυμφόληπτος*, τ. ἔ. εἰλημμένος, ἀφηρημένος τὸν νοῦν ὑπὸ Νυμφῶν, φρενὸληπτος. Καὶ ὁ Πλάτων δὲ (*Τίμαιος* σελ. 91) ἐνόμιζε τὴν παραφροσύνην ὡς δαιμονίου τινὸς ἐπιρροῆς ἀποτέλεσμα παρὰ τὴν γνώμην τοῦ Ἱπποκράτους (περὶ ἀερίων καὶ ὑδάτων: περὶ ἱερᾶς νόσου), τοῦ Γαληνοῦ (περὶ μελαγχολίας), τοῦ Ἀρεταίου (περὶ σημ. χρον. παθ.) καὶ τοῦ Ποσειδωνίου (Φιλοστόργ. ἐκκλησιαστ. ἱστ. Η', 10) λέγοντος, αὐχὶ δαιμόνων ἐπιθέσει τοὺς ἀνθρώπους ἐκβαχεύεσθαι, ὑγρῶν δὲ τινῶν κακοχυμῖαν τὸ πάθος ἐργάζεσθαι. Μηδὲ γὰρ εἶναι τὸ παράπαν ἰσχὺν δαιμόνων ἀνθρώπων φύσιν ἐπηρεάζουσιν». Κατὰ τὸν Πλάτωνα δὲ οἱ προφήται ἦσαν ὡς φρενοβλαβεῖς μαντεύοντες τὰ μέλλοντα ἐκστάσει καὶ ὑπνώττοντες (Πρόβλ. καὶ Ἀπολογ. § 7. Ἰων. σ. 533 Ε.). Διὰ τοῦτο δαιμονιακὴ χαρακτηρίζεται ἡ Πυθία παρὰ Πλουτάρχου (περὶ ἐκλειοπ. χρηστηρίων), ἐνῶ ἀλλαχοῦ ὁμολογεῖ, ὅτι μόνον τὰ παιδιά, τὰ γραιδία καὶ οἱ εὐήθεις δύνανται νά πιστεύσωσιν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι καταλαμβά-

νονται ὑπὸ κακοῦ δαιμόνος (ἐν βίῳ *Δίωνος*) - πιστεύει ὁμῶς οὐχ ἥττον ἄλλας διαφορὰς ἐνεργείας τῶν ἐναερίων πνευμάτων, οἷον ἐπιδημίας, ἀφορίαν ἀγρῶν κτλ. (περὶ ἐκλειοπ. χρηστηρ.). Καὶ ὁ Πυθαγόρας τὰς νόσους τῶν τε ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ζῶων ἐθεώρει ὡς ἔργον τῶν ἐναερίων [δαιμόνων] (*Διογ. Λαέρτ. VIII, 1; 32*). Ἰδ. καὶ κατωτέρω περὶ *Ἰσκιωμάτων*.

30) *Εὐφημισμός*. Οἱ ἀρχαῖοι ἐκ δεισιδαιμονίας ἐκάλουν μὲ ἠπίαις λέξεις καὶ εὐφήμους (καλὰς) κακὸν τι πράγμα; πειρώμενοι οὕτω διὰ τῶν θεραπευτικῶν τούτων λέξεων νά μετριάζωσι καὶ ἐξιλεώσωσι τὴν κακὴν αὐτοῦ φύσιν (ἰδ. Ἀσωπ. Π. Α' ἐν προλ. πρώτ. ἐκδόσ.). μετήνεγκον δὲ τοῦτο ἐκ τῶν δυστρόπων καὶ κακοβούλων ἀνθρώπων ἐπὶ τὰ ἠθικά. Οὕτως ἀντὶ τοῦ ἀν ἀποθάνῃ ἔλεγον *ἀν πάθητι* (*Ἰλ. Ε, 567*), ὅπερ καὶ παρ' ἡμῖν λέγεται, «ἄν, ὃ μὴ γένοιτο, πάθητι». Τοὺς δούλους ἐκάλουν *οἰκέτας*, τ. ἔ. ἀνθρώπους τοῦ οἴκου, οἰκιακοὺς (Ἀσ. Π. Β', σ. 61, § 63): οὕτω καὶ ἡμεῖς καλοῦμεν αὐτοὺς *κοπέλια*=παιδιά μας, διότι τὰς θυγατέρας καλοῦμεν *κοπέλας*. Καὶ παρ' ἀρχαίοις πολλῶς ὁ *παῖς*=δούλος. Τὰς Ἐρινύας ἐκάλουν *Εὐμερίδας*, ὡς ἡμεῖς τὰς *Ἐξωθίας* ἢ τὰς *Μοίρας* καλοῦμεν *Καλαῖς Κυράδαις* ἢ *Καλοκυράδες*. Τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἐκάλουν *ἀριστερὰν* οἰονεὶ *ἀρίστην*, ἀλλὰ καὶ *εὐώνυμον*=καλὸν ὄνομα ἔχουσιν. Τὰς παλλακίδας ἐκάλουν *εταίρας*, ὡς καὶ ἡμεῖς *γαλῖδες*. Τὴν Μαύρην θάλασσαν ἐκάλουν *Εὐξεινον Πόντον*, οἰονεὶ φιλόξενον ὁμοίως τὸν μέγαν Ὀκεανὸν ἐκάλουν *Εἰρηναίον*, οἰονεὶ ἔχοντα εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν. Καὶ παρ' ἡμῖν τὰ λιθικὰ ἐξανθήματα, νόσος συνήθης τοῖς παισὶ, καλούμενα *Γαλλ. petite vérole*, ὀνομάζονται *εὐλογία*, οἰονεὶ εὐλογημένη (ἄλλοι ὁμῶς ὀνομάζουσιν αὐτὰ *εὐφλογίαν*). Οὕτω τὴν παρωνυχίδα καλοῦμεν *Καλαγκάθι*, οἰονεὶ καλὸν ἀγκάθι. Οὕτως ὁ Ἡράκλειτος (*Διογ. Λαέρτ. IX, 7*), τὴν ἐπιληψίαν ὡς δεινὴν καὶ δυσίατον ἀσθένειαν ἐκάλει κατ' εὐφημισμὸν *ἱερὰν νόσον*. Οὕτω παρ' ἡμῖν ἡ πανώλης καλεῖται *Καλότυγη ἀσθένεια*: τὸ δὲ στυρὶ τῆς πανώλους, ὅπερ παρ' ἀρχαίοις ἐκλεῖτο *ἀνθραξ* (*charbon de la peste*), παρ' ἡμῖν λέγεται *εὐλογημένον* κατ' εὐφημισμὸν. Ὁ λύκος *Κυρρικώλας*: ἡ ἀλώπηξ *Μάρω*. Ἡ δὲ μυγαλὴ καλεῖται *ρύφη* τοῦ *Γιδάρη*

ἢ κενότατα κατ' εὐφημισμὸν ἴσως· διότι ὑπάρχει δεισιδαιμονία τις, ὅτι ὁ πετροβολήσας αὐτὴν βλάπτεται παρ' αὐτῆς ὡς κοπιούσης τὰ ἐνδύματά τοι ἐν τῷ οἴκῳ του.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες διὰ τὸ εὐφημον ἄφρονον καὶ τὴν λέξιν κακόν, ἢ ἐξέφραζον αὐτὴν περιφραστικῶς καὶ μάλιστα διὰ τῆς λέξεως ἑτεροῦ.

Πιεθεῖν μὲν εὖ, παθεῖν δὲ θάτερα.

(Σοφ. Φιλοκτ. 503) « ὅσα πώποτε γέγονεν ἀγαθὰ ἢ θάτερα » (Δημοσθ. Ἀνδροτ. σ. 597). Ἰδ. Κορ. Σχολ. Ἰσοκρ. σ. 346—347. Συνέκδ. Ἱεραι. σελ. 60. Λεξικ. Σερλ. Ἀπλοελ. λ. κακός, σ. 145, 6'.

Κατ' εὐφημισμὸν δὲ ἦσαν καὶ ταῦτα· « ἴππε (ἔρρε, βάλλι) ἐς μακκάρην » (= τὸπον μακκρίοτης, κυρ. τὰς νήσους τῶν Μακκάρων· ἄλλως δὲ νομίζει ὁ Σχολ. Πλάτ. εἰς Ἰππ. μεζ. σ. 293 A) = πάγαινε 'ς τὸ καλὸ (ἀντὶ 'ς τὴν ὀργὴν τοῦ θεοῦ, 'ς τὸ ἀνάθεμα)· « ἐς μακκάρην τὸ λουτρὸν ὡς διέθηκέ με » (Ἀντιφ. παρ' Ἀθην.) = ἄς ὑπάγη 'ς τὸ καλὸ ἢ 'ς τὸ διάβολο τὸ λουτρὸν του. Ὁμοίως χαιρέε, χαιρέτω, κατ' εὐφημισμὸν = ἐρρέτω = ἄς ὑπάγη νὰ χαθῆ.

Κατ' εὐφημισμὸν τίθεται πολλάκις καὶ τὸ ὦρα του καλή· οἶον· « ἀφοῦ δὲν θέλει, ὦρα του καλή » = « εἰ δ' οὐ βούλεται, μακκὰ χαιρέτω ».—« Εἶναι ὦρα του καλή », ὡς τίθεται καὶ παρ' ἀρχαίοις ἐνίοτε τὸ ἀγαθὴ τύχη ». Ὁμοίως τὸ· « εὐλογημένε », « ὦ εὐλογημένε », « ὦ τὸν εὐλογημένον », ὡς παρ' ἀρχαίοις πολλάκις τὸ, ὦ δαιμόνε, οἶον τὸ Ὁμήρου (Ἰλ. B)

δαμόνι, ἀτρέμας ἦσο καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε, ἀντὶ τοῦ κατηραμένε, ἄθλιε (misérable). Καὶ τὸ καλότυχος τίθεται κατ' εὐφημισμὸν. « Εἶναι ἓνα ἄθλιον κοράσιον· καλότυχος ποῦ θὰ τὸ πάρη γυναικῶ », ἀντὶ δυστυχῆς. Καὶ τὸ καλὲ πολλάκις ἐπὶ ἀγανακτήσεως· « Τί λέγεις καλὲ ; = τί φῆς, ὦ γαθὲ »;

31) Ἡμέρα. Οἱ ἀρχαῖοι ἐθεώρουν ἡμέρας τινὰς ἀπαισίους ἢ ἀνεπιτηδέιους πρὸς πράξεις (ἴδ. λεξ. Τιμ. Πλάτ. Νόμ. Ζ', σελ. 300 D). Ὁ Λουκιανὸς (ἐν Ἐνυπν. § 2) λέγει· « ἅμα τε ἐπιτήδειος ἐδόκει ἡμέρα τέχνης ἐνάργεσθαι, κἀγὼ παρεδιδόμην τῷ θεῷ ». Παρ' ἡμῖν δὲ ἡμέραι τοιαῦται, ἀποφράδες καλούμεναι, εἶναι ἢ τρίτη, ἢ πέμπτη καὶ τὸ σάββατον διὰ τὸ ἀποδημεῖν εἰς

τὴν ἄλλοδαπὴν ἢ ἐνάργεσθαι τέχνης τινὸς ἢ ἔργου, καθότι λέγεται, ὅτι αἱ ἡμέραι αὐταὶ ἔχουσι μίαν ὥραν ἀχαμνήν, ἧτοι ἀπαισίον, καὶ δὲν εὐοδοῦται ἢ ἐπιχειρήσας· ἢ δὲ τετάρτη καὶ παρασκευὴ εἰσιν ἀποφράδες εἰς τὸ σκάψιμον τῶν ἀμπέλων. Τὰς μὲν αἰσίας ἡμέρας οἱ ἀρχαῖοι ἐκάλουν μητέρας, τὰς δὲ ἀποφράδας μητριὰς (Ἡσιόδ. Ἔργ. καὶ ἡμέρ.), παριστάνοντες διὰ τῶν λέξεων τούτων τὴν εὐμένειαν μὲν τῶν αἰσίων δικῆν μητέρων οὐσῶν, τὴν δυσμένειαν δὲ τῶν ἀποφράδων δικῆν μητριῶν.

32) Ἡμερομήνια, ἴδε Πρωτομηνία.

33) Ἡλιος. Ἡ καῦσις τοῦ ἡλίου ἐκλαμβάνεται ὡς σημεῖον ἐπιδημίας βροχῆς, ἢ δὲ ἐκλείψης τοῦ ἡλίου ὡς κακὸς οἰωνός. Καὶ ὁ Θουκυδίδης (A', § 23) λέγων « ἡλίου τε ἐκλείψεις, αἱ πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονεύόμενα ξυνέβησαν », φαίνεται, ὅτι θεωρεῖ αὐτοὺς δῆθεν ὡς σημεῖον προμηνυτικὸν τοῦ μετὰ ταῦτα γενομένου μεγάλου πολέμου, τοῦ Πελοποννησιακοῦ.

34) Ἰσκιωμα. Παραδέχονται κοινῶς, ὅτι οἱ δαίμονες λαμβάνουσι διαφόρους μορφάς, μεταμορφούμενοι εἰς σκύλους, γάτας κτλ. Τὰ κακόποιὰ ταῦτα μορφάσματα τῶν δαιμόνων καλοῦσιν ἰσκιώματα. Παρ' ἀρχαίοις ἐκαλοῦντο γάσματα, σκιαί, δαιμόνων εἰδωλα καὶ φαντάσματα, ἧτοι πλάσματα τοῦ Σατανᾶ πρὸς βλάβην τῶν ἀνθρώπων. Τοιούτον εὐρίσκομεν καὶ ἐν τοῖς Εὐαγγελίοις. « Ἰδόντες τὸν Ἰησοῦν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα, ἐταράχθησαν λέγοντες, ὅτι φάντασμα ἔστι » (Ματθ. ιδ', 26· καὶ Θεοτόκ. αὐτ. σ. 229 A. Πρβλ. καὶ Μάρκ. ς', 49).

Περὶ δὲ τῆς κακῆς αὐτῶν ἐπιρροῆς λέγουσι πολλὰ οἱ δεισιδαίμονες. Π. γ. ἡ λεγὼ ἰσκιόνεται, ἂν εἰσέλθῃ τις νυκτὸς εἰς τὸ δωματίον, ἐνθα αὐτὴ κατακλίνεται· διὸ καὶ κλείεται ἡ θύρα ἐνωρίς, καὶ ἂν τις εἰσέλθῃ ὀψιαιτέρον εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, δεῖον νὰ μείνῃ ἐν ἄλλῳ δωματίῳ. Ἐπὶ τούτῳ μεταχειρίζονται περὶ τὴν δύσιν ἡλίου ἀνθρακας πεπυρακτωμένους εἰς σιδηρᾶν πλάκα, ἣν βάλλουσιν ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ δωματίου αὐτῆς μετὰ θυμιάματος, ὅθεν καὶ οἱ εἰσερχόμενοι δεῖον νὰ περῶσιν, ἵνα καθαροὶ γίνωνται, ἂν ἦναι ἰσκιωμένοι, διότι δυνατόν νὰ διήλθον διὰ πολλῶν τόπων. Παρὰ

ταῦτα δὲ δέον νὰ ὑπάρχη καὶ ἄνθρωπος, ὅστις νὰ φυλάττη τὴν λεχῶ καὶ νὰ μὴ ἀφίη αὐτὴν μόνην, διότι μόνη μένουσα ἰσκιόνηται (ἰδ. π. τούτου ἐν ἀρχῇ). Οἱ ἀρχαῖοι δὲν ἤρχοντο εἰς λεχῶ (Θεόφρ. ΙΣ'). Ἐπρόκειτο οἱ λουσθέντες ἐν νυκτὶ δέον κατὰ τὰς κοινὰς προλήψεις νὰ μὴ ἐξέλθωσιν εἰς τὸ ὑπαιθρον, ἵνα οὐρήσωσιν ἢ κάμωσιν ὅ, τι δήποτε ἄλλο, διότι ἄλλως ἰσκιόνηται· τοῦτο ἐσχηματίσθη, ἵνα προλαμβάνωσι τὰ κρυολογήματα, ἅτινα δύναται τις νὰ λάμβάνῃ θερμὸς ἐξερχόμενος εἰς τὸν ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα. Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἀπολούσματα δὲν ῥίπτουσιν ἔξω, ἵνα μὴ πάθῃ ὁ λουσθεὶς. Ἰσκιόνηται πρός ἐτι ὁ κοιμώμενος εἰς μέρη, ἐνθα πίπτουσιν αἱ σκαγόνες τῆς βροχῆς ἐκ τῆς στέγης τῶν οἰκιῶν, τοῦτο δὲ ἵνα μὴ πῆσῃ εἴτε ἐκ τῆς διαβάσεως γάτας ἢ ἄλλου ζώου, εἴτε ἐνεκα βλάβης ἐκ σεισμοῦ τινος· πλᾶξ τις ἢ λίθος, ὅπερ πολλὰς γίνεται· ὅθεν λέγεται καὶ τό, «νὰ τὸ ἔβρης ἀπὸ τὰ κεραμίδια», ἅτινα ἀλλαχοῦ ἐπὶ τῆς στέγης μεταχειρίζονται ἀντὶ τῶν πλακῶν τῶν λιθίνων. Ὡσαύτως ἰσκιόνηται τις, ὅταν κοιμηθῇ ὑπὸ τινὰ δένδρα, οἶον συκῆν, καρῦαν κτλ.

Παραδέχονται δ' ἐτι, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων συναπαντῶντες τὰ κακοποιὰ ταῦτα πνεύματα παθαίνουσιν, ἤτοι ἐξίστανται τῶν φρενῶν· περὶ τούτων δὲ τότε λέγουσιν, ὅτι «ἰσκιώθηκον» καὶ ὁ παθὼν λέγεται «ἰσκιωμένος» (ἴδε περὶ τούτου ἐν τῇ λ. *ἐξαθικαί*). Οὐχ ἤττον ἰσκιωμένος λέγεται καὶ αὐτὸς ὁ σκυθρωπὸς καὶ ὁ μὴ ὀμιλῶν· ὅθεν λέγουσι περὶ αὐτοῦ· «δὲν ἤξεύρω, ἦτο κατὶ ἰσκιωμένος καὶ δὲν μ' ὀμίλησε». Τὰ δὲ ἰσκιώματα ἢ δημῶδες φαντασία πᾶριστᾶ ὡς δυσειδῆ καὶ κακόμορφα, διὸ καὶ περὶ τῶν ἀσχημῶν ἀνθρώπων λέγουσιν· «εἶναι ἴσκιωμα».

35) *Καθαροδευτέρα*. Ὀνομάζεται οὕτω ἡ πρώτη ἡμέρα (δευτέρα) τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς, ὡς καὶ ὅλη ἡ ἑβδομάς ὀνομάζεται *καθαροδομάδα* διὰ τὴν κάθαρσιν τοῦ σώματος διὰ τῆς νηστείας. Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην δὲν πλέκουσι τσουράπια, διότι ἐκ δεισιδαιμονίας νομίζουσιν, ὅτι πλέκονται τὰ γεννήματα εἰς τὸν καιρὸν τοῦ θερισμοῦ, ὅπερ καθίστησιν αὐτοῖς τὸν θερισμὸν λίαν δυσχερῆ· ἐτι δὲν κόπτουσι τίποτε, οὐδὲ ἀναφέρουσιν εἰς τὰς διαφόρους ὀμιλίας τῶν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν τὴν

λέξιν *ποντικός*, διότι ἐὰν κόψωσι τι ἢ ἀναφέρωσι τὸν ποντικόν, κόπτονται τὰ γεννήματα ἐν τοῖς ἀγροῖς ὑπὸ τῶν ποντικῶν.

36) *Καθρέπτης*. Οἱ κατοπτριζόμενοι ἐν νυκτὶ κατὰ τὰς δημῶδεις προλήψεις τυφλοῦνται.

37) *Κακόν*. Ὅταν τις λέγῃ περὶ ἑαυτοῦ κακόν τι ἢ ἀπαίσιον, οἱ περιεστῶτες, ἵνα μὴ πάθῃ ὅπερ λέγει, ἐκ δεισιδαιμονίας λέγουσιν αὐτῷ· «ταράξου ἀπὸ τὸν τόπον σου», = ἐκστηθι τοῦ τόπου. Οὕτω δὲ ταρασσόμενος ἢ μετακινούμενος μικρὸν δὲν παθαίνει τὸ ἀπαίσιον ἐκεῖνο.

38) *Καρδήλα*, ἴδε *λύγρος*.

39) *Κάπρος*. Ὅταν ὁ ἐκ τῶν εἰς τὴν ἐστίαν καιομένων ξύλων καπνὸς διευθύνηται πρὸς τινὰ παῖδα ἐκ τῶν περὶ αὐτὴν καθημένων, λέγουσιν αὐτῷ οἱ οἰκεῖοι, ὅτι διώκει αὐτὸν ὁ καπνός, διότι οὐρεῖ εἰς τοὺς δρόμους· διὰ τούτου δὲ ἐμποδίζονται οἱ παῖδες ἵνα οὐρῶσιν εἰς τὰς ὁδοὺς, ὅπερ ἐστὶν οὐκ εὐσημον (ἰδ. Ἡρόδ. Α', 133. Ξενοφ. Α', 6', 16). Εἰς τινὰ χωρία οἱ παῖδες ἐνοχλούμενοι ὑπὸ τοῦ καπνοῦ καὶ τρόπον τινὰ θέλοντες νὰ τὸν ἀποδιώξωσιν εἰς τοὺς πλησίον ἀνθρώπους λέγουσι τὸ ἐξῆς·

Τσεκεῖ, τσεκεῖ, κηπνέ, κεί ποῦ σφάζουν. τὸ λαγὸνὰ σοῦ δώσουν τὴν οὐράν, νὰ τὴ βάλῃς τραχηλιά τὴν μεγάλη τὴν Πασχαλιά.

40) *Καρκιντόλοιοι καὶ Καλικάντζαροι*. Εἶναι καὶ οὗτοι κακὰ πνεύματα, παριστανόμενοι ὡς ἐφιπποὶ καὶ ἐπικρατοῦντες κατὰ τὸ δωδεκαήμερον τῶν Χριστουγέννων. Ὅθεν τὰς νύκτας κλίσουσι ξύλα ἐξ ἀγρίας κεραιπῆς, θυμιάματα, πολλαχοῦ παληοπάπουτζα καὶ ἄλας, ἅπερ ἅπαντα θεωροῦσιν ὡφέλιμα πρὸς ἀποτροπὴν αὐτῶν. Γίνεται παρὰ τὸ λατίν. *caligatus* αὐτὸν ὑπόδημα στρατιωτῶν, ἢ ἐκ τοῦ Σικελιωτικοῦ *καλίγος*, *καλλίγος*, *καλίκιος* (Πλουτάρχ.), παρ' ὁ *καλιγάτος*, *καλιγάτορας*, *καλικάτορας*, *καλικάντσορος*· οὗτοι εἶναι πεπλασμένοι ἀπὸ τῶν καλιγάτων ὀνομασμένων ἐνάπλων στρατιωτῶν (*militum calicatum*), τῶν εὐτελῶν καὶ ἀφανεστέρων (Ἰουστιν. Νεαρ. οδ', 4). Ὡς ὀπλοφόροι τινὲς καὶ οἱ δχιμόνες οὗτοι πρὸς τὸ φοβερώτερον ἐξεικονίζονται καὶ βραχέως καλιγωμένοι ἢ χαλκοπέδιλοι. (Ἰδ. Οἶκον. π. γν. πρ. τῆς Ἑλλ. γλώσ. σ. 325, σημ. α).

41) *Κατράνι*. Ἑλλ. ἀσφαλτος. Δι' ἀσφάλτου ἀλείφουσι τὰς θύρας τῶν οἰκιῶν σήμερον, ὅταν ὑπάρχωσιν ἐπιδημικαί τινας ἀσθένειαι ἢ μιάσματα τινα. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες κατὰ τὴν 6' ἡμέραν τῶν Ἀνθεατηρίων (τελουμένων τὴν 1·2 τοῦ μηνὸς Ἀνθεστηριώνος), ἧτις ἑορτὴ ἐκαλεῖτο *Χόες*, διότι ἐκαστος ἐπινεν ἐξ ἰδιαιτέρου χόος καὶ οὐχὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κρατῆρος, ἔχριον τὰς θύρας μὲ πίσαν, διότι ἐθεώρουν τὴν ἡμέραν μισραν, ἐπειδὴ ἐν αὐτῇ τὰς ψυχὰς τῶν κατοικομένων ἀνίεναι ἐδόκουν. Προσέτι σήμερον μεταχειρίζονται τὴν ἀσφαλτον εἰς τὰ νεοχώρασμένα βώδια ἐπὶ ἀποτροπῇ βρασκανίας, σημειοῦντες ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ ἄλλων τινῶν μερῶν τοῦ σώματος σταυρούς ἐξ αὐτῆς.

42) *Καφές*. Ἡ χύσις τοῦ καφέ θεωρεῖται ὡς κακὸς οἰωνός. Ἰσως ἐγένετο ἕνεκεν καθαριότητος, ἵνα μὴ χύνωσιν αὐτὸν καὶ βλάπτωσι τὰ ἐφ' ὧν πίπτει διὰ τὸ μαῦρον χρωμά του. Αἱ δὲ πομφόλυγες αἱ σχηματιζόμεναι εἰς τὰ καφεδοχεῖα μετὰ τὴν κένωσιν αὐτοῦ νομίζονται ὡς σημεῖα ἐρχομοῦ τινος φίλου. Ὅταν δὲ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀγγείων, ἐν οἷς ἐκκενοῦσιν αὐτόν, συλλεγόμενος ὁ ἀφρός σχηματίζῃ νέφος τι, τότε νομίζεται ὡς σημεῖον ὑπάρξεως ἐχθρῶν.

43) *Κιτρινάδα*. Εἰς τινα μέρη τῆς Ἠπειροῦ τὸ πάθος *κιτρινάδα* (Ἑλλ. ἰκτερος) ὀνομάζουσι *ἡλιοκρούγμα*, διότι νομίζουσι, ὅτι οἱ οὐροῦντες ἀμα ἡλίῳ ἀνατέλλοντι εἰς μέρος προσβαλλόμενον ὑπὸ τῶν ἀκτίνων αὐτοῦ πάσχουσι τὸ λεγόμενον πάθος τοῦ ἰκτέρου ὅθεν καὶ ῥῆμα *ἡλιοκρούγεται* ἀπαντᾷ = ἰκτεριῶ. Πρὸς θεραπείαν δὲ τῶν ἰκτεριῶντων ἔχουσι φλωρίον τι κοῖλον καλούμενον κοινῶς *ἡ-κλόρον*, ὅπερ βάλλουσι εἰς ὕδωρ ἐντὸς κοινῆς λαγῆνας: τὸ ὕδωρ δὲ τοῦτο ποτίζουσι τὸν πάσχοντα ἀπέναντι τοῦ ἡλίου ἀνατέλλοντος. Ὅστις δὲ φέρει τὸ ὕδωρ τοῦτο ἐκ τινος φρέατος, εἰς ὃ βάλλουσι τὸ φλωρίον, πηγαίνει καὶ ἐπιστρέφει ἄφωνος. Προσέτι βάλλουσι εἰς ἄρτον φθειρας ἐν ἀγνοία τῶν πασχόντων, ὅπερ δίδουσι αὐτοῖς νὰ φάγωσιν.

44) *Κλωσα καὶ Κλωσαριά*. Λέγεται οὕτως ἡ νεοσεύουσα ὄρνις. Ὅταν κατὰ πρῶτον βλέπωσι νεοσσούς ὄρνιθες οἱ δεισιδαίμονες νηπτις, θεωροῦσιν ὡς κακὸν οἰωνόν, διότι ὑποθέτουσιν, ὅτι θὰ ἀσθενήσωσιν, ἢ ὅτι θὰ

θράψωσι πᾶν ὃ, τι εἰς χεῖρας αὐτῶν λαμβάνωσιν εὐθραυστον ἀγγεῖον. Ὅταν ἴδωσιν αὐτοὺς νήστες, τζακίζονται παρ' αὐτῶν ὅταν δὲ ἐδηδοκότες, τζακίζουσι τὴν τε ὄρνιθα καὶ τοὺς νεοσσούς: λέγουσι δὲ σύναμα καὶ *τσάκατος*, ὅπερ ἴσως ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ τσακίζειν. Ὅταν εἰς τινα οἰκίαν ἀποθάνῃ τις ἢ ἡναὶ νεόνυμφοι, κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος δὲν βάλλουσιν ὄρνιθα νὰ ἐπωάσῃ, διότι φωλιάζει ὁ Χάρος καὶ δὲν προκόπτουσι οἱ νεόνυμφοι. Ὅταν δὲ ἡ ὄρνις κατ' ἄγροισιν τῶν οἰκειῶν ἐπωάζῃ ἔξω που καὶ μετὰ τὴν ἐπωάσιν φέρῃ τοὺς νεοσσούς εἰς τὴν οἰκίαν, κατὰ τινὰς μὲν θεωρεῖται ὡς καλὸς οἰωνός, διότι νομίζουσαν, ὅτι ὁ Χάρος ἐφώλιασεν ἔξω τῆς οἰκίας, κατ' ἄλλους δὲ πάλιν θεωρεῖται ὡς κακός, διὰ τοῦτο ἐκποδῶν ποιοῦνται τοὺς νεοσσούς. Ὅταν δὲ βάλλωσι τὴν ὄρνιθα ἐπὶ τῶν ὠν ἵνα ἐπωάσῃ, βάλλουσι αὐτὴν κεκαλυμμένοι ὄντες τὴν κεφαλὴν διὰ τοῦ ἱματίου, ἵνα γένωνται οἱ νεοσσοὶ μὲ κόρυν (κατσοῦλι) εἰς τὴν κεφαλὴν, ὡς οἱ κορυδαλοί. Τὸ δὲ πιτσιμον τῶν ὠν, ὅπερ κωλύουσι τοὺς παῖδας νὰ κάμνωσιν, ἴσως δὲν εἶναι δεισιδαιμονία, διότι πολλοὶ μ' ἐβεβαίωσαν, ὅτι πολλαὶ ὄρνιθες πράγματι τότε δὲν ἐπιχειροῦσι καὶ πάλιν νὰ ἐπωάσωσι καὶ ἐκκολάψωσιν τὰ ὠά.

45) *Κολιάντσα*. Πάθος συμβαῖνον εἰς τε τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰς τὰ γίδοπρόβατα, δι' οὗ κρατοῦνται τὰ ἄκρα καὶ αἰσθάνεται ὁ πᾶστων πόνον εἰς τοὺς ἀρμούς ὄλου σχεδὸν τοῦ σώματος. Οἱ δεισιδαίμονες πιστεύουσιν, ὅτι ὅταν τις καθίσῃ εἰς τόπον, ἐνθα ἐκάθισε ζῶν πάσχον τὴν *κολιάντσαν*, καταλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ πάθους τούτου, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἀπωθήσῃ διὰ τοῦ ποδός ἢ τοῦ γόνατος τὸ πάσχον ζῶν (ἰδ. *γίδι*). Ὑπάρχει δὲ καὶ χόρτον τι ὀνομαζόμενον *κολιαντσοχόρτι* κοινῶς, νομιζόμενον ὡς ἰαμακικὸν τῆς *κολιάντσας*, τὸ ὁποῖον, ἵνα ἐπενεργήσῃ καὶ θεραπεύσῃ τὸν πάσχοντα, πρέπει νὰ βρασθῇ εἰς τὴν χάσιν τῆς σελήνης καὶ ἐν κριρῷ νυκτός.

46) *Κομήτης*. Ἡ ἐμφάνις κομήτου ἐκφοβίζει τὸν κοινὸν λαόν. Αἴτιον τούτου ὑπῆρξε τὸ ἀσύνηθες σχῆμα τῶν πλανητῶν τούτων καὶ ἡ σπανία ἐμφάνις των.

47) *Κόπρος*. Ὅταν τις ἀναχωρῇ μετὰ τινος ζώου, τοῦτο δὲ εἴτε ἐν τῇ αὐλῇ εἴτε πρὸ αὐτῆς κοπρίσῃ, νομίζεται ὡς σημεῖον τα-

χειας ἐπανόδου. (Ἰδ. καὶ ἐν τῇ λ. Δωδεκαήμερον).

48) *Κόραξ*. Ἡ κυκλοτερὴς πτῆσις τῶν ὀρνέων καὶ μάλιστα τῶν κοράκων γιγνομένη μετὰ κρωγμῶν περὶ τινα οἰκίαν ἐκλαμβάνεται ὡς σημεῖον θανάτου τινὸς τῶν οἰκείων. Καὶ οἱ Ἕλληνες τοὺς κόρακας μᾶλλον τῶν ἄλλων ὀρνέων ἐφοβοῦντο κρώζοντας, ἀπαίσιον τὸν κρωγμὸν αὐτῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ νομίζοντες· διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἐπίκτητος λέγει· «Κόραξ ὅταν μὴ αἴσιον κειράγη, μὴ συναρπαζέτω σε ἢ φαντασίαν» (Ἐγγειρ. ιη'). Καὶ ἡ λέξις οἰωνός, σημαίνουσα κατὰ πρῶτον πτηνὸν σαρκοφάγον, ὄρνειον, ἐτέθη συνήθως νὰ σῆμ. σημεῖον εἰς πρόγνωσιν τοῦ μέλλοντος, διότι οἱ ἀρχαῖοι βλέποντες πτῆσιν αὐτῶν μετὰ κρωγμῶν, συμβαίνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δι' ἀτμοσφαιρικᾶς μεταβολᾶς, ὑπελάμβανον, ὅτι τὰ ζῶα ταῦτα ἐγίνωσκον τὸ μέλλον καὶ ἐπέμποντο παρὰ τῶν θεῶν· ὅθεν παρετήρουν αὐτὰ μετὰ προσοχῆς ποῦ καὶ πῶς ἐκινουῦντο (πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ τὰ ἀριστερά), ὁποίας φωνᾶς ἐξέβαλλον κτλ.

49) *Κορούρα*. Καὶ τῆς κορώνης ἡ κυκλοτερὴς πτῆσις μετὰ κρωγμῶν θεωρεῖται ὡς κακὸς οἰωνός προαγγέλλων τὸν θάνατον οἰκείου τινός.

50) *Κούκκος*. Ἰδ. *Δουμπούλιτσα*. Μετὰ ἀνυπομονησίας περιμένουσι τὸ κελάδημα (κόκκυ) τοῦ κούκκου, ὅπερ γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς 25 Μαρτίου, διότι ἐπτετέ ὁ καιρὸς πλέον διορθοῦται καὶ παύει ὁ χειμῶν. Δέον ὅμως νὰ ἀκούσωσιν αὐτὸν κατὰ πρῶτον οὐχὶ νήστεϊς, ἀλλ' ἐδηδοκότες· διότι νήστεϊς ἀκούσαντες τὸ μονότονον κελάδημα αὐτοῦ τσακίζονται καὶ θέλουσιν ἀσθενήσει ἢ θραύσει ἀγγεῖά τινα.

51) *Κουκκοβάγια*, Ἑλλ. γλαυξ [κιγκάθη, παρὰ δὲ Ἑσυχ. κοκκοβάγη]. Παρὰ μὲν τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλ. ἡ γλαυξ ἦτο καλὸς οἰωνός, καθότι ἦν ἱερὰ τῆς Ἀθηνᾶς· διὸ καὶ παροιμία τις ἐλέγετο περὶ καλοῦ οἰωνοῦ «γλαυξ ἵπταται»· (Ἰδ. Πλούτ. Θεμιστ. § 12)· παρ' ἡμῖν δὲ ἐκλαμβάνεται ὡς κακὸς οἰωνός, ὅταν καθίσσασθαι ἐπὶ τινος οἰκίας κικαβίζῃ (ὅθεν καὶ ὡς κατάραν ἔχουσι τὴν φράσιν ταύτην· «κουκκοβάγια νὰ λαλήσωσι ἔς τ' ὅσπιτι τοῦ»).

52) *Κρασί*. Ἡ ἐξ ἀπροσεξίας χύσις οἴνου ἐκ-

λαμβάνεται ὡς καλὸς οἰωνός. (Καὶ παρ' ἀρχαίους αἱ χοαί, εἰς ἄς πρὸς τοῖς ἄλλοις μετεχειρίζοντο καὶ οἶνον, ἦσαν ἐντιμοί). Ὅταν δὲ τις πίνῃ οἶνον μὲ δῆδρα ἀνημμένην, τότε οὔτος, καὶ μάλιστα ὅταν ἦναι νέος, ὀξείνιζει. (Τοῦτο φαίνεται, ὅτι τὸ κατ' ἀρχὰς ἐγένετο, διότι αἱ οἰκίαι θὰ ἦσαν χαμηλαὶ καὶ θὰ εἶχον πολλὰ πράγματα εὐφλεκτα, ὡς εἰσέτι ἀπαντῶσιν εἰς τὰ χωρία, ὁ δὲ πίνων προσέχων τὸν νοῦν εἰς τὴν πόσιν, τὴν δὲ χεῖρα αὐτοῦ μὴ βλέπων πῶς διευθύνεται δύναται νὰ κλύσῃ τὸ οἶκημα).

53) *Κριθαρᾶκος*, = κριθή (ἐξάνθημα ἐξερχόμενον εἰς τὰ βλέφαρα). Ὅταν τις ἐκ κριθῆν, λέγεται ὅτι ἴται, ἐάν τις ἐκ τῶν πρωτοτόκων ὄντων ὑλακτῆσῃ (ἀλυκτῆσῃ) αὐτὸν δίκην κυνός, ὅτε καὶ λέγει τῷ πάσχοντι· «σήμερον σ' εἶδα κη-αὔριον νὰ μὴ σὲ ἰδῶ».

54) *Κτύπος ὠμοπλάτης*. Ὁ κτύπος ἢ ὁ παλμὸς τῆς ὠμοπλάτης τοῦ ἀνθρώπου θεωρεῖται ὡς σημεῖον προεξαγγέλλον τὸν θάνατον οἰκείου τινός.

55) *Λαγός*. Ὅταν ὁ λαγὸς διακόπη τὸν δρόμον τινὸς ὁδοιποροῦντος διερχόμενος πρὸ αὐτοῦ, θεωρεῖται ὡς κακὸς οἰωνός προμηνύων δυσάρεστον τι ἢ ἀποτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτοῦ.

56) *Λάδι*. Ἡ ἐξ ἀπροσεξίας χύσις τοῦ ἐλαίου ἐκλαμβάνεται ὡς κακὸς οἰωνός.

57) *Λάμια*: Τέρας μυθῶδες, ὅπερ τρώγει ἀνθρώπους καὶ ἰδιαιτέρως παιδία, Ὅταν τὰ παιδία δὲν παύωσι κλαιόντα, αἱ μητέρες ἀπειλοῦσιν αὐτὰ διὰ τεραστίων τινῶν ὄντων λέγουσαι· «σιῶπα, Μπούμπα (=βαυβῶ), μπούπουρχ (= βόμβυρ); θὰ ἔλθῃ ἡ Λάμια νὰ σὲ φάγῃ». Ὁ Στράβων λέγει ὅτι· «τοῖς παισὶ προσφέρομεν τοὺς ἡδεῖς μύθους εἰς προτροπὴν, εἰς ἀποτροπὴν δὲ τοὺς φοβερούς· ἢ τε γὰρ Λάμια μῦθος ἐστὶ καὶ ἡ Γοργὼ καὶ ὁ Ἐπιλάτης καὶ ἡ Μορμούλη» (Στράβ. 1^ο, 2). «Οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐπισκώπτειν ἐτόλμων, ὡς οἱ σύμμαχοι φοβοῖντο τοὺς πελταστᾶς, ὡσπερ μορμόνας παιδάρια» (Ξεν. Ἑλλ. Δ', δ', 17). Θεωρεῖται δὲ ὡς ἀπληστόν τι τέρας, διὸ ἐκλαμβάνεται καὶ ἐπὶ ἀδδηφαγίας· διὸ λέγεται· «Ἐχει Λάμιαν ἔς τὴν κοιλίαν του» (Ἰδ. λέξ. Ἀπλ. Σκαρλ. σ. 195 Β). Ἐνδιδαιτῶνται

διαι Λάμμαι κατά τὰς κοινὰς ἰδέας εἰς τὴν ποταμὸν, φρέατα βαθέα (ιδ. ἐν ἄσμ. σ. 34—35) κτλ.

58) Λαγάρισμα. Ἰδ. λ. Δωδεκαήμερον.

59) Λεγώ. Ἰδ. ἐν ἀρχῇ, ἐν λ. Ἰσχωμα. Ἰδ. καὶ φωτιά καὶ μαγεία. Ὅταν εἰς τινα οἰκίαν συμπέσῃ νὰ ὦσι συγχρόνως δύο λεγοί, δὲν εἶναι καλὸν νὰ ἴδωσιν ἀλλήλας, διότι ἀποθνήσκουσιν, ἐπομένως δέον καὶ νὰ μὴ κατακλύωνται ἐν τῷ αὐτῷ δωματίῳ.

60) Λίθος. Ὅταν πέσῃ λίθος τις ἐκ τῆς στέγης τῆς οἰκίας εἴτε εἰς τὴν κατήλιφα, νομίζεται ὡς σημεῖον ἀποστολῆς γράμματος ἐκ τῶν ἀποδημούντων οἰκείων.

61) Λοέσιμον. Τὸ δωδεκαήμερον δὲν λούονται (ιδ. Δωδεκαήμερον). Ὁ λουσθεὶς καὶ ἐξελθὼν εἰς τὸ ὑπαιθρον ἰσκιόνηται (ιδ. Ἰσχωμα). Τὴν Κυριακὴν κατὰ τοὺς δεσποδαίμονας δέον νὰ μὴ λουῖται τις ἂν ἐπιθυμῇ νὰ προκόψῃ· ὅθεν λέγουσι τὸ ἐξῆς:

Τετάρτη καὶ Παρασκευὴ τὰ νύχια σου μὴ
καὶ Κυριακὴ νὰ μὴ λουσθῆς, ^[κόψης] ἂν θελήσῃς νὰ
^{[προκόψης].}

Προσέτι δέον νὰ μὴ λουῖται τις ἐν μηδενὶ τῶν τριῶν Σαββάτων, τοῦ πρὸ τῆς μεγάλης Ἀπόκρεω, τῆς Τυρινῆς καὶ τοῦ ἁγ. Θεοδώρου, διότι ὁ λουόμενος ἐξίσταται τῶν φρενῶν. Ὅθεν λέγουσι τὸ ἐξῆς:

Ἀνάθεμα ποῦ λούζονταν τριὰ κατὰ Σαββάτα,
τῆς Ἀποκρεῆς καὶ τῆς Τυρ(ι)νῆς καὶ αὐτοῦ πρὸς
[τ' αἰ Θεοδῶρη
Κόρη λούστηκε τ' αἰ Θεοδῶρη καὶ ἔλαβε τ' αἰ
[Λαζάρου]

ἦτοι ἡ κόρη λουσθεῖσα ἐν τῷ Σαββάτῳ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου ἐξέστη τῶν φρενῶν ἐν τῷ Σαββάτῳ τοῦ ἁγίου Λαζάρου.

62) Λύγγαγμα, Ἑλλ. λυγμός. Ὁ λυγμός νομίζεται ὡς σημεῖον, ὅτι ὀμιλοῦσιν τινες περὶ τοῦ λύζοντος (κοιν. τὸν κραίνουσι, κἄποιος τὸν ἀναθάλλει). Πιστεύεται δέ, ὅτι ὁ λυγμός πάυει, ὅταν ὁ λύζων μαντεύσῃ τὸν περὶ αὐτοῦ ὀμιλοῦντα.

63) Λύκος. Ἐὰν εἰσέλθῃ εἰς οἰκίαν λύκος καὶ φάγῃ ζῶα, θεωρεῖται ὡς κακὸς οἰωνὸς προμηνίων εἴτε θάνατον εἴτε δυστύχημα τι μέλλον νὰ συμβῇ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ. Τὰ μιλλία τῶν προβάτων, ἅτινα ἐφαγε λύκος, εἰν συλλέξας τις κατασκευάσῃ ἐξ αὐτῶν ἢ

μετ' ἄλλων ἀναμίξας φόρεμα καὶ φορέσῃ αὐτό, νομίζεται, κατὰ τοὺς δεσποδαίμονας, ὅτι καταδιώκεται παρὰ τῶν ἀνθρώπων ὡς λύκος, ἦτοι ἅπαντες οἱ ἄνθρωποι αἰείποτε κήτηγοροῦσιν αὐτόν, καταδιώκουσιν κ.τ.λ. Τὰ τοιαῦτα δὲ μαλλία ὀνομάζουσι λυκοφαγώματα.

64) Λύγρος. Ὅταν ὁ λύγρος (ἢ κανδήλα) ὁ ἐγγὺς εἰκονοστασίου τινὸς κρεμάμενος σθεσθῇ ἀπ' αὐτοῦ, καίτοι ὑπάρχει ἔλαιον, ἢ κοκκίνισμα καὶ γείνη τὸ ἐντὸς τοῦ λύγρου ὡς οἶνος, θεωρεῖται ὡς κακὸς οἰωνὸς προμηνίων θάνατον οἰκείου τινός.

65) Μαγεία. Ἡ περὶ μαγείας ἰδέα, ἥτις τὸ πάλαι ἦτο τοσοῦτον ἐξηπλωμένη κατὰ τοὺς ἐθνικοὺς συγγραφεῖς καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἁγίαν Γραφὴν (ιδ. Δίων. Κάσσ. ΜΘ' Tacit. annal. II. Ἐξόδ. ΚΒ', 18. Δευτερον. ΙΗ', 10—11. Λευιτ. ΙΘ', 26; 31. Κ', 27), εἶναι ἐνσαρκωμένη τοσοῦτον εἰς τὰς γυναικας καὶ τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοσοῦτον πιστεύουσιν αὐταὶ εἰς τὰς περὶ αὐτῆς δυσσεβεῖς προλήψεις, ὥστε καὶ ἡ Ἐκκλησία καταδικάζουσα αὐτὴν καὶ ἡ παιδεία διχοθεῖσα δὲν ἴσχυσαν νὰ ἐπιζώσωσι τὴν εἰς τὴν πίστιν. Εἰς τὴν παιδείαν ἂς ἐλπίζωμεν, ὅτι θὰ ἐξαφανίσῃ τέλος τὰς δυσσεβεῖς τῆς προλήψεις. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἐν αἰς κοινωνίαις ἡ παιδεία διεδόθη ἰκανῶς, ἐκεῖ θάττον ἢ βράδιον αἱ προλήψεις αὐταὶ ἐλείπουσιν· ὅσαι δὲ κοινωνίαι εἰσὶν ἀνανάπτουκαὶ καὶ κυλίουται εἰς παχυλὴν ἀμάθειαν, ἐκεῖ προκόπτει καὶ ἡ πανουργία τῶν μαγείων ἐπὶ τὸ θυματουργικώτερον (ιδ. Β' Τιμόθ. γ', 9, 13). Τὴν μαγείαν οἱ Ἀττικοὶ ἐκάλουν γητεῖαν, ὅθεν τὸ παρ' ἡμῶν γητεῖα, γητεῖω. Κοινῶς πιστεύεται, ὅτι αἱ ἐνέργειαι τῶν μαγείων γίνονται τῇ δυνάμει καὶ βοηθεῖ τῶν δαιμόνων. Πολλὰ γυναικας φημίζονται ὡς γινώσκουσαι τὴν μαγείαν. Οἱ μάγοι λέγεται, ὅτι ἰατροῦσιν ἀρρώστους, ἀρρωπιζοῦσι τοὺς ὑγιεῖς (τοὺς μαζόνουσι κουβάρι κοιν.), ὀρχοπεδῶσιν (ἀποδένουσιν) ἄνδρας, δεσμεύουσι λύκους, κύνας, ὅπως μὴ βλαθῶσι παρ' αὐτῶν εἴτε αὐτοὶ εἴτε τὰ ἐαυτῶν ζῶα. «Γόητες εἰσιν, οἱ καὶ ἐπαιδοὶ κλοῦνται, οἱ δὲ τινων μαγικῶν ἐπωδῶν ἢ θηρίων καταδουλοῦντες ἢ πρὸς βλάβην ἀνθρώπων ἢ πρὸς ὠφέλειαν τῷ δοκεῖν ποιοῦντες τινα» (Γρηγόρ. Νύσσ. παρὰ Suic. Thes. Eccles.

tom. I, p. 776): Λέγεται πρὸς τούτους καὶ πιστεύεται, ὅτι αἱ μάγισσαι γυναῖκες καταβιβάζουσι τὴν σελήνην. Τοιοῦτό τι εὐρίσκωμεν καὶ παρ' ἀρχαίους· αἱ γυναῖκες τῶν Θεσσαλῶν διεθρουλοῦντο διὰ τὴν μαγείαν αὐτῶν· καὶ μάλιστα ὅτι ἠδύναντο νὰ καταβιβάξωσι τὴν σελήνην, ὡς φαίνεται εἰς τὸν Ἀριστοφάνην.

Γυναῖκα φαρμακίδ' εἰ πριάμενος Θετταλὴν,
καθέλομαι νύκτωρ τὴν σελήνην.

(Νεφέλ. 749). Καὶ ὁ Πλάτων λέγει· «Ὁ περ φασὶ τὰς τὴν σελήνην καθαιρούσας τὰς Θετταλίδας» (Γοργ. σ. 513 A, καὶ Συγλ. αὐτόθ.) Ἰδ. καὶ Virgil. Eclog. VIII, 69). Ἐκ φόβου ὄρχοπέδης τῶν νεονύμφων αἱ συγγενεῖς γυναῖκες αὐτῶν βάλλουσιν εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν ἢ εἰς τοὺς θυλάκους εὐαγγέλιον, ψαλίδια, κλειδονιάς, ἢ λύουσι τὸ σχοινίον τῶν περιποδίων, ὅτε γίνεται ἡ στέψις, ἵνα, ἂν γένηται τις ἀπόπειρα παρὰ κακούργου τινος γυναιίου πρὸς ὄρχοπέδην αὐτῶν, ἀποτύχη. Ἐν στέψει σύναμα βάλλουσιν εἰς τοὺς θυλάκους αὐτῶν οἱ νεόνυμφοι πέντε πείρους ἐκ πίθων, ἵνα τίκτωσιν ἄρρενα.

Ὅταν τις ἀναχωρῇ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, ἢ κατ' αὐτοῦ μένει πνεύουσα γυνὴ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεώς του ρίπτει κατ' αὐτοῦ μικροὺς λίθους καὶ ποιεῖ τὸν σταυρὸν αὐτῆς ἔναντι τοῦ ἡλίου (κατὰ ἡλιοῦ κοιν.), ὅπερ ποιοῦσα ἐπὶ 40 ἡμέρας, νομίζει, ὅτι ἀποθνήσκει ἐκεῖνος ἐντὸς τριῶν μηνῶν.

Προσέτι, ὅταν τις οἰκοδομῶν οἰκίαν δὲν περιποῖται τοὺς τέκτονας, πιστεύεται ὅτι τὸν θεμελιόνουσιν, ὥστε μόλις οὗτος ζῆ ἔν ἔτος. Οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ οἰκοδεσπότου τούτου θέλοντες ἵνα μὴ μείνη κανεῖς ζῶν ἐκ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, βάλλουσιν εἰς τὸ θεμέλιον τενεκέδες μὲ περόνια, κλειδονιάς, καρφιά κτλ.

Πρὸς τούτοις πιστεύεται, ὅτι πολλαὶ κακούργοι γυναῖκες δύνανται νὰ μαγεύσωσι γυναῖκα, ὅπως τέκη πολλὰ θήλαα· τοῦτο γίνεται διὰ κολλύρας, τὴν ὁποῖαν προσφέρουσιν εἰς αὐτὴν τὴν φίλην προσποιούμεναι ἐν καιρῷ λοχείας τῆς. Καὶ ἂν μὲν αὕτη ἐννοήσασα τοῦτο φυλαχθῇ νὰ φάγη, ἀπαλλάσσεται τοῦ ἀποτροπαίου κατ' αὐτῆς σχε-

δίου· ἂν δὲ φάγη, τίκτει ἔκτοτε 7—8 θήλαα. Ἐνίοτε δὲ πολλαὶ γυναῖκες ἐννοήσασαι τοῦτο βάλλουσι τὴν προσφερομένην ταύτην κολλύραν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον αὐτῶν, ὅταν δὲ ἡ κακούργος ἐκεῖνη γυνὴ ἔλθῃ πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτῶν, προσφέρουσιν αὐτῇ τεμάχιον ἐκ τῆς κολλύρας αὐτῆς λέγουσαι, «δὲν τρώγεις ὀλίγην κολλούραν ποῦ μ' ἔφερον ἢ ἀδελφῆ μου»; Οὕτω δὲ ἐμπεσοῦσα αὐτὴ εἰς τὸν βόθρον, ὃν εἰργάσατο, τίκτει ἔκτοτε 7—8 θήλαα. Αἱ τοιαῦται δὲ πανουργίαι πρὸς θηλυτοκίαν λαμβάνουσι χώραν καὶ μεταξὺ αὐτῶν τῶν συννύμφων. Ἡ δὲ πρὸς θηλυτοκίαν μαγεύσασα ἄλλην τινὰ γυναῖκα πανούργος γυνὴ πιστεύεται ὅτι ἐν γήρῃ αὐτῆς καταναῖ εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν, ὑλακτεῖ τοὺς προσφωνοῦντας αὐτὴν, δὲν ἐκψύχει πρὶν ἢ εἰπωσιν αὐτῇ τὰ κοράσια τὰ γεννηθέντα διὰ τῶν μαγειῶν αὐτῆς: «ὁ Θεὸς νὰ σὲ συγχωρήσῃ»· τὸ δὲ μνημεῖον αὐτῆς βυθίζεται εἰς τὴν γῆν. Τοιοῦτά τινα διηγοῦνται ἐν Πωγωνίανῃ.

Ἐν Ζαγορίῳ αἱ θηλυτοκοῦσαι γυναῖκες νομίζουσιν, ὅτι ἀπαλλάσσονται τούτου, ἅμα στεφανώσωσιν ἀνδρόγυνον, εἰς ὃ ρίπτουσιν ἔκτοτε τὰ κοράσια. Ὅθεν τὰς θηλυτοκούσας γυναῖκας δὲν θέλουσι νὰ στεφανώσωσι τοὺς νεονύμφους, ἵνα μὴ ρίψωσιν εἰς αὐτοὺς τὰ κοράσια τῶν.

Τὴν δὲ τεσσαρακονθήμερον νηστείαν τῶν Χριστουγέννων, ἥτις κοινῶς λέγεται *σαρρατῆμερον*, ρίπτουσιν εἰς διόδους καὶ τριόδους ἐνδύματα, μῆλα καὶ ἄλλα τινὰ τρωγάλια· ὅστις δὲ τῶν διελθόντων πατήσῃ ἢ λάβῃ αὐτὰ μαίνεται ὡς μαγευθεῖς.

Ὅταν τινὸς δὲν ζῶσι τὰ τέκνα, τὸ γεννηθὲν αὐθις ρίπτουσιν εἰς τὴν ὁδόν, ὅστις δὲ κατὰ πρῶτον συναντήσῃ αὐτὸ γίνεται ἀνάδοχός του. Οὕτω δὲ πιστεύεται, ὅτι καὶ ἐκεῖνο καὶ ἄλλα μετ' αὐτὸ γεννώμενα ζῶσι τοῦ λοιποῦ.

66) *Μάγουλα*, Ἑλλ. παρειά. Ὅταν τις αἰσθάνηται κνησμόν τινὰ εἰς τὰς παρειάς, κατὰ τινὰς μὲν σημαίνεται κακόν τι, κατ' ἄλλους δὲ ἀσπασμὸς μετὰ τινος ἐκ τῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἀποδημούντων.

67) *Μάτι*. Αἱ κινήσεις τῶν ὀφθαλμῶν ἢ τὸ παίζιμον αὐτῶν, ὡς κοινῶς λέγεται, θεωροῦνται ὡς καλοὶ ἢ κακοὶ οἰωνοί. Ἰδίως αἱ μὲν τοῦ δεξιοῦ ὀφθαλμοῦ κινήσεις θεωροῦνται ὡς καλοὶ οἰωνοὶ προαγγέλλοντες ἀπο-

1) Ἰδ. ἰδίως τὸν Γεώργ. Μιστριώτ. ἐν Γοργ. Πλάτ. σ. 287.

στολήν ἐπιστολῆς παρὰ τῶν ἀποδημούντων, αἱ δὲ τοῦ ἀριστεροῦ ὡς κακοί. Καὶ παρ' ἀρχαίοις ἐθεωροῦντο ὡς σημεῖον ἐλεύσεώς πινος φίλου ἢ οἰκείου. «Παίζει τὸ μάτι μου τὸ δεξιόν», λέγει ὁ Θεόκριτος, ἀδρά γε θά τὴν ἰδῶ »;

Ἄλλεται ὀφθαλμός μου ὁ δεξιός· ἀρά γ' ἰδησῶ
[αὐτάν;

(Εἰδύλ. Γ', 37).

68) *Μελίσσα*. Τὸ παίξιμον τῆς μελίσσης θεωρεῖται ὡς σημεῖον δηλωτικὸν ἐπιδημίας βρογχίτης. Ἄλλὰ δὲν εἶναι δεισιδαιμονία, διότι αἱ μέλισσαι ἔχουσι μηχανικῶς, ὥστε καὶ βιτῶν καὶ κρούου ἐπιδημίαν προμαθεῖν· καὶ ὅταν τούτων τὸ ἕτερον. ἢ καὶ ἀμφοτέρω ἐπισησθῶσι συμβῶσιν, οὐκ ἐπὶ μήκιστον ἐκτείνουσι τὴν πτῆσιν ἐκ τῆς νομῆς, ἀλλὰ περιποτῶνται τοῖς σμήνεσι καὶ οἰοῦνται περιθροῦσιν» (Αἰλ. Περί ζώων ἰδιότη.). Δεισιδαιμονία δὲ εἶναι ἡ ἰδέα, ὅτι προμηνύεται βρογχίτης, ὅσκις αἱ μέλισσαι εἰς ἐκρινὰς ἡμέρας θερμὰς ἐξέρχονται διὰ βοσκῆν. Προσέτι διὰ τὰς μελίσσας δὲν λέγουσι τὴν λέξιν *vorān* ἀλλ' ἀποθνήσκειν, διότι ἄλλως εἶναι ἀμαρτία.

69) *Μελούδα*. Λέγεται οὕτω ἡ ἀσθένεια τῶν

σταφυλῶν, ἥπερ μετέχει κάπως καὶ τοῦ εὐρώτου. Κοινῶς ἀκόμη λέγεται καὶ *στακίη*, Τουρκ. *μπαστρᾶς*. Κοινῶς ἔχουσι τὴν δεισιδαιμονίαν νὰ κλιῶσιν εἰς τὰς ἀμπέλους τὰς ἐκ τῶν κουρμπανίων (θυμάτων) τοῦ ἀγίου Γεωργίου κοιλίας, διαιροῦντες αὐτὰς εἰς τρία καὶ εἰς τρία μέρη ἀνάπτοντες αὐτὰς, συγχρόνως δὲ φωνάζουσι τρίς· «σὲ κλιῶ διὰ νὰ μὴ μὲ καύσης»· οὕτω δὲ πιστεύουσιν, ὅτι αἱ ἀμπελοὶ μένουσιν ἀπρόσβλητοι ὑπὸ τῆς μελούδας.

70) *Μήνας*. Τὰ τὸν αὐτὸν μῆνα γεννηθέντα παιδιά ἐκ δεισιδαιμονίας δέον νὰ μὴ κοινῶσι τῶν ἀχράντων μυστηρίων ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ. Προσέτι ὅταν τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν ἀποθάνῃ, δέον νὰ μὴ ἴδῃ αὐτὸ τὸ ἕτερον, διότι ἀποθνήσκει καὶ αὐτό. Τὰ τοιαῦτα παιδιά λέγονται *μορομηριάτικα*, ὡς *μοροδομαδριάτικα* λέγονται τὰ τὴν αὐτὴν ἐβδομάδα γεννώμενα.

71) *Μνημα*. Ὡς οἱ ἀρχαῖοι εἶχον τὴν δεισιδαιμονίαν νὰ μὴ πατῶσιν ἐπὶ τῶν μνημάτων (ἰδ. Θεόφρ. Χαρ. ΙΓ'), οὕτω καὶ παρ' ἡμῖν ὑπάρχει τοιαύτη τις δεισιδαιμονία. Μάλιστα ἡ δημῶδες ποίησις ἐποίησε νὰ κραιπαλῶνται εἰς τοιαύτας περιστάσεις οἱ νεκροί, ὡς δεικνύει τὸ ἐξῆς ἄσμα·

Μηλίτσα 'ποῦ 'σαι 'ς τὸ κρεμὸ 'ς τὰ μῆλα φορτωμένη,
τὰ μῆλά σου 'λιμπίστηκα, μὰ τὸ κρεμὸ φοβοῦμαι.

Σὰν τὸν φοβᾶσαι τὸν κρεμὸ, ἔλα τὸ μονοπάτι.

Τὸ μονοπάτι μ' ἔβγαλε σὲ μνιά 'ρημοκλησίτσα,

5 ἐκεῖ 'ταν μνήματα πολλὰ, ἀδέρφια κῆ-ἀξαδέρφια,

ἦταν κ' ἓνα παράμνημα ξεχωριστὰ 'πὸ τ'άλλα,

δὲν τὸ εἶδα καὶ τὸ 'πάτησα ἀπάνω 'ς τὸ κεφάλι,

'κούω τὸ μνήμα καὶ βογκᾷ καὶ βαργιαναστενάζει.

Τ' ἔχεις, μνήμά μου, καὶ βογκᾷς καὶ βαργιαναστενάζεις;

10 μῆνα 'ναι τὸ χῶμά σου βαρὺ κ' ἡ πλάκα σου μεγάλη;

Δὲν εἶν' τὸ χῶμά μου βαρὺ κ' ἡ πλάκα μου μεγάλη,

μόν' ἦλθες καὶ μ' ἐπάτησες ἀπάνω στὸ κεφάλι.

Τάχα δὲν ἦμουν κ' ἐγὼ νεῖός, δὲν ἦμουν παλληκᾶρι;

15 τάχα δὲν ἐπερπάτησα τὴ νύχτα μὲ φεγγᾶρι;

Τοῦτο παραβλητέον πρὸς τὸ ἀρχαῖον διήγημα περὶ τοῦ Αἰάντος, ὅτι ἐφώνησεν ἐκ τοῦ ἡμάτος (Φίλοστρ. Ἡρ. Β', 9, σ. 681. Ἀνθολ. Παλατ. Θ', 177) καὶ πρὸς ἕτερον κρόκιον ἀναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ἐν τοῖς παραδόξοις ἀκούσμασιν.

(ΕΛΛ. ΦΙΛΟΛΟΓ. ΣΥΛΛΟΓ. ΤΟΜ. ΙΗ').

72) *Μοῖραι*. Τὴν τρίτην ἡμέραν μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ βρέφους ἔρχονται αἱ Μοῖραι, τρεῖς τὸν ἀριθμὸν, καὶ μοιραίουσιν αὐτό, ἥτοι μοιράζουσιν αὐτῷ ὅσα μέλλει νὰ πάθῃ ἐν τῷ βίῳ καλὰ ἢ κακὰ, ἐξ ὧν ὁ ἄνθρωπος γίνεται καὶ λέγεται κακόμοιρος ἢ καλόμοιρος.

ρος. Πιστεύουσι δέ, ὅτι γράφει τὸ νεογεννηθὲν εἰς τὴν ρίνα, ἣν καὶ εὐρίσκουσιν οἰοῦναι κεκχυμένην, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πτέρυγαν τοῦ ποδός. Ἐπειδὴ δὲ τὴν τρίτην ἡμέραν μοιραίνει τὸ βρέφος, λέγεται διὰ τοῦτο καὶ *τριμερούσω* (ἦ). Πρὸ δὲ τῆς τρίτης νυκτός, ὅταν θῆ μοιράνη τὸ τέκνον, ἐνδύουσιν αὐτό, ἵνα μὴ τὸ εὖρη γυμνόν, βάλλουσιν εἰς τὴν ὀσφίν αὐτοῦ μελανοδοχείον, διάφορα ἀργυρᾶ καὶ χρυσαῖα πράγματα, φλωρία κτλ. εἴτε ἄρρην εἶναι, εἴτε θῆλυ. Τὸ μελανοδοχείον βάλλουσιν, ἵνα δῆθεν γράψῃ ἡ Μοῖρα. Τὰς Μοῖρας προλεγουσας τὰ περὶ τῆς τύχης τοῦ τέκνου πιστεύουσιν ὅτι ἀκούει ἡ ἐκεῖ ὑπάρχουσα καθαρὰ καὶ ἄμωμος γυνή, οὐχὶ ὁμῶς καὶ ἡ μήτηρ τοῦ τέκνου.

Οἱ δὲ ἀρχαῖοι ἐπίστευον, ὅτι αἱ Μοῖραι ἤρχοντο καὶ ἐμοίραινεν τὸ τέκνον τὴν ἐβδόμην μετὰ τὴν γέννησιν αὐτοῦ ἡμέραν, ὡς μανθάνομεν παρὰ τοῦ Ἀπολλοδώρου, ὅστις διηγούμενος τὰ περὶ Μελέαγρου μυθολογού γούμενα λέγει καὶ ταῦτα· «Τούτου δὲ (τοῦ Μελέαγρου) ὄντος ἡμερῶν ἐπτὰ, παρχαγεομένης τὰς Μοῖρας φασὶν εἰπεῖν· τότε τελευτήσῃ Μελέαγρος, ὅταν ὁ καιόμενος ἐπὶ τῆς ἐσχάρας δαλὸς κατακαῆ» (Ἀπολλοδ. Α', ζ', 8).

Παρ' ἡμῖν αἱ Μοῖραι παριστάνονται ὡς ἔχουσαι ἡλακκῆτην καὶ ἄτρακτον καὶ νήθουσαι τὸ νῆμα τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου· διὸ καὶ περὶ τῶν καλομοίρων λέγεται τὸ δίστιχον:

Ἡ Μοῖρα 'ποῦ σ' ἐμοίρανε ἀδράχτια εἶχ' ἀ-
[σημένια]
καὶ νῆμα ἀπὸ μάλαμμα κ' ἐμοίρανε ἐσένα.

Αἱ Μοῖραι πολλάκις ἐρίζουσι πρὸς ἀλλήλας περὶ τῆς τύχης τοῦ μισρανομένου, ἀλλ' ἀφοῦ συμφωνήσωσιν, ἢ ἀπόφασις αὐτῶν καὶ τὸ γραφὲν ὑπ' αὐτῶν εἶναι ἀμετάτρεπτον, ὅ,τι καὶ ἂν κάμη ὁ ἀνθρώπος πρὸς μετατροπὴν τοῦ εἰμαρμένου. Καὶ οἱ ἀρχαῖοι εἶχον τοιαύτην ἰδέαν. «Τὴν πεπρωμένην μοῖραν ἀδυνατὰ ἐστὶν ἀποφυγῆναι καὶ θεῶν» (Ἡρόδ. Θ', 2). Ταῦτα φαίνονται ἐν πολλοῖς παραμυθίοις.

- 73) *Μορομεριάτικον ὑποκάμισον*. Ὅταν τινὸς ἄμα γεννώμενα ἢ καὶ μετὰ ταῦτα ἀποθνήσκωσι τὰ τέκνα, τότε, πρὶν γεννηθῆ τὸ τέκνον, συνέρχονται εἰς τὴν οἰκίαν παρθένοι, αἵτινες γνέθουσι τὸ βραμβάκι, τὸ ὑφαίνουσι καὶ κέννουσι πανί, ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου πανίου ράπτουσιν ἐν ὑποκάμισον, τὸ ὁποῖον

καὶ διὰ τοῦτο λέγεται *μορομεριάτικον*, διότι κατασκευάζεται ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Τοῦτο τὸ ὑποκάμισον ἐνδύουσι τὸ τέκνον, τὸ ὁποῖον, κατὰ τοὺς δεισιδαίμονας, δὲν ἀποθνήσκει, ὅπως τὰ λοιπὰ.

- 74) *Μορομηριάτικα*, ἴδε *Μήρας* ὀλίγ. ἄνωτ.

75) *Μόρα*. Τὸ συμβατικὸν ἐνίοτε εἰς τὸν ὕπνον πλάκωμα, καλούμενον κοινῶς οὕτως ἐν Ἡπειρῷ παρὰ τὸ Μορμῶ, ἥτις καὶ Γοργῶ λέγεται παρ' ἄλλοις *βραγῆς*, παρ' ἀρχαίοις δὲ *εφιάλης*. Πιστεύουσιν, ὅτι κακοποιὰ τινα δαιμόνια πλάκνουν τοὺς ἀνθρώπους καὶ βρασανίζουσιν αὐτοὺς οὕτως. Τοῦτο μὴ δυνάμενοι οἱ ἄνθρωποι γὰ ἐρμηνεύσασαι κατέφυγον εἰς τὴν δεισιδαιμονίαν καὶ τὴν κηκὴν ἐξωθεν ἐπιρροήν. «Ἡ τε Λάμια μῦθος ἐστὶ καὶ ἡ Γοργῶ καὶ ὁ Ἐφιάλης καὶ ἡ Μορμολύκη» (Στράβ. 1, 2). Τοῦτο φαίνεται ὅτι γίνεται ἕνεκα τῆς ὑπτίας θέσεως τοῦ ὑπνώττοντος, ὅτε ἴσως πιέζεται φλέψ τις, ἥτις κωλύει τὴν ἐλευθερὰν κίνησιν τοῦ αἵματος. Ἀρμοδιώτεροι δὲ κριταὶ τούτου εἶναι οἱ Ἀσκληπιᾶδι.

76) *Μόλλυα*. Ἀλλαχοῦ λέγονται *κόλλυβοζοῦμι*. Ἡ λέξις γίνεται κατὰ παραφθορὰν παρὰ τὸ *κόλλυβα*· εἶναι δὲ ὄσπρια ἐβρασμμένα ὁμοῦ τῆ 30 Νοεμβρίου, ἥτοι τῆ ἡμέρᾳ τῆς ἐορτῆς τοῦ ἀγίου Ἀνδρέου, ἵνα δῆθεν ἀνδρειωθῶσι τὰ γεννήματα. Ὁμοίαν ἐορτὴν εἶχον καὶ οἱ ἀρχαῖοι λεγομένην *Πύανα*, ἐν ἣ ἐβραζον κύνους, σίτον καὶ ἄλλα ὄσπρια ὁμοῦ καὶ προσέφερον αὐτὰ εἰς τοὺς θεοὺς κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον, ὅστις διὰ τοῦτο καὶ *Πυανεψίων* ἐκαλεῖτο. Ἡ δὲ παρ' ἀρχαίοις ἐορτὴ τῶν *χύτρων* (τελουμένη τῆ 13 Ἀνθιστηριῶνος, ἀντιστοιχοῦντος τῷ παρ' ἡμῖν Φεβρουαρίῳ καὶ Μαρτίῳ), τρίτη ἡμέρα τῆς ἐορτῆς τῶν Ἀνθιστηριῶν, εἰς ἣν πάντες οἱ πολῖται ἔψοντες εἰς χύτραν διάφορα ὄσπρια (πικνοπερμῖαν) ἔθουον εἰς τὸν Ἐρμῆν καὶ τοὺς λοιποὺς καταχθονίους θεοὺς, ἀντιστοιχεῖ μὲ τὰ παρ' ἡμῖν κόλλυβα, ἅτινα διαμοιράζονται τὸ σάββατον τῶν ψυχῶν κατὰ τὸν αὐτὸν περίπου μῆνα.

77) *Μύρμηκες*. Ὅταν κάμωσι φωλεὰς ἐντὸς τῶν διὰ χώματος ἐστρωμένων καὶ ἠλειμμένων οἰκιῶν, θεωρεῖται ὡς καλὸς οἰωνὸς προαγγέλλων εὐτυχίαν.

78) *Μύτη*, Ἑλλ. ρίς. Ὅταν τις αἰσθάνηται κνησμόν ἐν τῇ ρίνι, θεωρεῖται ὡς σημεῖον,

ὅτι θέλει δαρῆ. Διὰ τοῦτο εἰς τῶς ἀτακτοῦντας καὶ πράττοντάς τι ἀξιοτιμώρητον λέγουσι· ἀσέ τρώ(γ)ει ἡ μύτη σου» Ἑλλ. μασπιγῆς.

79) *Νεκρός*. Ὅταν ἐξάγωσι τὸν νεκρὸν ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἐν τῇ αὐλείῳ θύρα θραύουσιν ἀγγεῖόν τι, λάχνηνον, ἢ ποτήριον, ἵνα δῆθεν μὴ ὁ ἀποθάνων συμπαράλαβη ἐκ τῆς οἰκίας ἐκείνης καὶ ἕτερον, καὶ ἵνα θραυσθῇ ὁ Χάρως (Χάρων) ἰδ. κατ' λ. *Νύμφη*. Κατὰ τοὺς δεισιδαιμόνας, δὲν πρέπει νὰ ἐξάγωσι τὰ ὀστά τῶν ἀποθανόντων ἀπὸ τῶν μνημάτων εἰς ἄρτιον ἀριθμὸν ἐτῶν (2, 4 κτλ.) ἀλλ' εἰς περιττὸν (3, 5 κτλ.) διότι συμβαίνει θάνατος εἰς τοὺς οἰκείους τῶν ἀποθανόντων.

80) *Νερόν*, ἴδε *Δωδεκαήμερον*.

81) *Νύφη* (= *νύμφη*). Ἡ *νύμφη* κατὰ πρῶτον δέον νὰ μὴ ἴδῃ νεκρὸν, ἀλλὰ στεφάνους νεόνυμφων· διὸ φροντίζουσιν, ἵνα στέλλωσιν ἔστω καὶ μακρὰν αὐτὴν, ὅπως ἴδῃ νεόνυμφους στεφομένους, ἀλλὰ μὴ κατὰ πρῶτον νεκρὸν, ὅπερ νομίζεται ἀπαίσιον. Ὅταν δὲ εἰσέρχεται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ συζύγου αὐτῆς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ γάμου, δέον νὰ πατήσῃ εἰς *τσαπράκια* καὶ μετὰ ταῦτα εἰς ὑφασμα εἴτε μάλλινον εἴτε βαμβάκινον· ὅταν δὲ θὰ πατήσῃ εἰς τὰ *τσαπράκια*, ἀπὶν κεῖνται ἐπὶ τῶν φλιῶν τῆς αὐλείου θύρας, δέον νὰ προτείνῃ τὸν δεξιὸν πόδα. Εἰσελθοῦσα δὲ εἰς τὴν οἰκίαν διασκορπίζει δεξιά καὶ ἀριστερά ὄρουσαν καὶ σίτον, ἅτινα ἔχουσιν ἐπὶ τούτῳ αἱ περὶ αὐτὴν *γυλάκια* λεγόμενα *γυλάκια*, ἵνα ριζώσῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ· οἱ δὲ οἰκῆοι τοῦ γαμβροῦ, ὅταν θὰ εἰσέλθῃ ἡ *νύμφη*, δέον νὰ μὴ εὐρεθῶσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ, διότι κατὰ δεισιδαιμονίαν ἀποθνήσκουσιν, ἀλλὰ νὰ μένωσιν ἔξω. Εἰσελθούσης δ' αὐτῆς, εἰσέρχονται καὶ ἐκεῖνοι καὶ ἀσπάζονται αὐτὴν κτυποῦντες συγχρόνως αὐτὴν διὰ κλάδων κρανεῖᾶς. Ἐπειτα δὲ δίδουσιν εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῆς μικρὸν παιδίον, ἵνα δῆθεν καὶ αὐτὴ τέκῃ ἄρρενα· ἀλλ' ἐκ δεισιδαιμονίας νομίζεται, ὅτι τὰ εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν νυμφῶν διδόμενα παιδιά συνήθως δὲν ζῶσιν. Ἐν δὲ Πωγωνιᾷ ἡ *νύμφη* φέρεται καὶ προσκυνεῖ ἐνώπιον τοῦ κλισίου. Προσέτι τὸ στῶμα αὐτῆς· βάλ्लουσιν εἰς τὴν θύραν δωματίου, ὃ δὲ γαμβρὸς ἔσωθεν τοῦ δωματίου ὦν, λαβὼν αὐτὴν ἐκ τῆς χειρὸς ἔλκει πρὸς ἑαυ-

τόν, ἥτις τότε ἀνδρασκελίζει αὐτὸ καὶ εἰσέρχεται. Ἐν Ζαγορίῳ δὲ ὁ ἀνὴρ μετὰ τῆς συζύγου τρώγουσι πλακοῦντα ἐξ ὀρύζης κατεσκευασμένον, ἵνα ριζώσωσι καὶ προκόψωσιν. Εἰς δὲ τὴν Πωγωνιανὴν ὑποδέχονται τὴν *νύμφη* ἐκ τῶν συγγενῶν τοῦ γαμβροῦ μὲ ἐννέα τεμάχια δαδὸς συνηωμένα καὶ ἀνημμένα. Διατηροῦσι δὲ αὐτὰ ἀνημμένα, ἕως ὅτου εἰσέλθῃ ἡ *νύμφη* ἐντὸς τῆς οἰκίας, ἅτινα ἔπειτα ρίπτουσιν ἀνημμένα ἐπὶ τῆς στέγης τῆς οἰκίας. Ἡ δὲ *νύμφη* εἰσελθοῦσα ἐν τῇ αὐλῇ τῆς οἰκίας ἔχει ποῦ μὲν κολλύριον, ποῦ δὲ τεμάχιον ἄρτου, ἐντὸς τοῦ ὀπίου ἔχουσι καὶ λεπτά τινα, τὸ ὁποῖον ἐκτινάσσει εἰς τὴν στέγην τῆς οἰκίας.

Ἐὰν δὲ ἐντὸς τοῦ ἔτους δὲν ἀποθάνῃ τις ἐκ τῆς οἰκογενείας ἐκείνης, ἡ *νύμφη* νομίζεται ὡς ἔχουσα τύχην καλὴν· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ τις, ἀποδίδεται εἰς τὴν ἀτυχίαν αὐτῆς, ἣν καὶ ὀνομάζουσι κοινῶς ἐκ τοῦ τουρκικοῦ *χορσοῦζα*.

Κατὰ τὸ πρῶτον δὲ ἔτος δὲν βάλ्लουσιν ὄρνιθα νὰ ἐπωάσῃ, διότι δὲν προκόπτουσιν οἱ νεόνυμφοι. Προσέτι δὲν φυτεύουσιν ἀμπέλους, δὲν ἐξημεροῦσιν ἄγρια δένδρα δι' ἐμβολιάσεως, διότι δὲν προκόπτουσιν οἱ νεόνυμφοι.

Ἐὰν δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ ἦσαν καὶ ἄλλαι *νύμφαι*, αἵτινες δὲν ἐπρόκοψαν ἀλλ' ἀπέθανον, δὲν εἰσάγουσιν αὐτὴν ἐκ τῆς θύρας, ἐξ ἧς ἐκεῖναι εἰσῆλθον, ἀλλ' ἐξ ἄλλης· ὁμοίως καὶ ἐὰν πρὸ ὀλίγου ἐκ τῆς οἰκίας ἐκείνης ἐξῆλθε λείψανον, ἡ *νύμφη* δὲν εἰσάγεται ἐκ τῆς αὐτῆς θύρας, ἐξ ἧς τὸ λείψανον ἐξῆλθεν. Ἐνίοτε καὶ αὐτὸ τὸ ἔδαφος τῶν δωματίων ξεκαρφώνουσιν, ἵνα εἰσέλθῃ αὐτὴ. Κρατοῦσι δὲ αὐτὴν νεοὶ ἔχοντες τοὺς γονεῖς αὐτῶν καὶ οὐχὶ ὄρφανοί, διότι δὲν εἶναι καλόν.

82) *Νυφίτσα* (μυγαλῆ). Ἐὰν κακομεταχειρισθῇ τις μυγαλῆν, λιθοβολήσῃ αὐτὴν κτλ. παραδέχονται ὅτι κόπτει τὰ ἰμάτιά του. Ὅθεν μεταχειρίζονται πρὸς αὐτὴν λέξεις ἠπίας καὶ θωπευτικᾶς, ὅταν τὴν βλέπωσιν ἐν τινι μέρει, λέγοντες πρὸς αὐτὴν· «παῖξε *νύφη* μὲ τὸν Γιάννην», ἢ, ὡς ἀλλαχοῦ, «*νύφη* τοῦ Γιάννη».

83) *Νύγια*. Ἐκ δεισιδαιμονίας κόπτοντες τοὺς ὄνυχας συλλέγουσιν αὐτοὺς καὶ ρίπτουσιν. ὀπισθεν αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς ὤμους, ἵνα δῆθεν διασκορπισθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν καὶ

ἦναι ὀπισθεν αὐτῶν ἠττημένοι. Προσέτι δὲ δὲν πρέπει νὰ κόπτωσιν αὐτοὺς ἐν Τετάρτῃ καὶ Παρασκευῇ, διότι δὲν προκόπτουσιν ὀθεν λέγεται καὶ τὸ ἐξῆς δίστιχον:

Τετάρτη καὶ παρασκευὴ τὰ νύχια σου μὴ κόψῃς,
καὶ κυριακὴ νὰ μὴ λουσθῆς, ἂν θέλῃς
νὰ προκόψῃς.

Τὰς δὲ ἐπὶ τῶν ὀνύχων λευκάς κηλίδας, αἰτινες ἕλλ. λέγονται *λεῦκαι*, θεωροῦσιν ὡς σημεῖον, ὅτι θέλουσιν ἀποκτήσει τόσα πρόβατα, ἀλλαχοῦ δὲ ἀρνία. Ἡ δὲ περὶ τὴν ρίζαν κυκλικὴ λευκότης τῶν ὀνύχων, ὅταν ἦναι μεγάλη νομίζεται ὡς σημεῖον μεγάλης τύχης· διὸ καὶ μακαρίζουσι τοὺς ἔχοντας μεγάλης τοιαύτας κυκλικὰς λευκότητας, ὡς ἔχοντας μεγάλην τύχην. Τὸ δὲ ἀλλεπαλλήλων ὀνύχων τρίψιμον σημαίνει ἐπαύξῃσιν τῆς ἐρίδος δύο ἐρίζοντων. Ἴνα μὴ βασκαίνηται τις, πρέπει ὁ παρατηρῶν αὐτὸν νὰ παρατηρῇ κατὰ πρῶτον τοὺς αὐτοῦ ὀνύχας, διότι ἡ τῶν ὀνύχων κατὰ πρῶτον παρατήρησις εἶναι τρόπον τινὰ ἀποτροπὴ τῆς βασκανίας.

84) *Νυκτοπούλι* (νυκτερίς). Κοινῶς ἔχουσι τὴν δεισιδαιμονίαν, ὅτι αἱ νυκτερίδες χρησιμεύουσιν ὡς φίλτρον, δηλ. ποτὸν μαγικὸν ἐμπνέον ταῖς γυναῖξιν ἔρωτα πρὸς τὸν ὅστις ποτίσῃ αὐτὰς τοῦτο. Περί τῆς σκευασίας αὐτοῦ ἄλλοι ἄλλα λέγουσιν. Ἐν δὲ τῇ Πωγωνικῇ ἔχουσι τὴν δεισιδαιμονίαν, ὅτι, ὅταν γυνὴ τις, στερουμένη ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὸν σύζυγόν της ὄντα ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ δυσηρεστημένον κατ' αὐτῆς ὑπάρχοντα, καύσῃ νυκτερίδα, ἐκ δὲ τῆς ἐξ αὐτῆς κόνεως κατασκευάσῃ μελάνην καὶ δι' αὐτῆς γράψῃ εἰς τὸν σύζυγον ἐπιστολήν, ἔρχεται οὕτως εἰς τὴν πατρίδα καὶ ἀγαπᾷ ἔκτοτε τὴν συμβίαν του.

85) *Ξωθικαί*, ἴδ. *ἔξωθικαί*.

86) *Ξεῖδι* (ὄξος). Μετὰ τὴν δωδεκάτην ἐσπεριγὴν ὥραν ἢ ὡς κοινῶς λέγουσι « βασιλεμμα ἡλιοῦ » δὲν κίμνει νὰ δώσῃ « ξεῖδι εἰς τοὺς αἰτοῦντας, διότι πιστεύουσιν ὅτι τότε κόπτεται ἡ χαλᾶ, ἢ διότι ὀξεινίζει ὁ οἶνος. Ἐὰν δὲ ἦναι ἀνάγκη νὰ ἐξαγάγῃ, δέον νὰ τὸ φέρῃ διὰ μέσου τῶν καταρρακτῶν. Ἐὰν δὲ δὲν ὑπάρχῃ καταρρακτῆς εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἀναγκασθῶσι νὰ τὸ φέρῃσιν ἔξω ἐν ὑπαίθρῳ, δέον νὰ τὸ κρύψωσιν ὑπὸ τὴν ποδιάν των.

87) *Ὀρνιθα*. Ἡ ὄρνις ὅταν φωνάζῃ ὡς ὁ

πετειῶς (κοκκύζη), θεωρεῖται ὡς κακὸς οἰωνὸς προαγγέλλων θάνατόν τινος ἐκ τῆς οἰκίας ἐκείνης. Κοκκύζουσι δὲ κατὰ τὰς κοινὰς ἰδέας ὅσαι ὄρνιθες εἶναι μονομηνιάτικαι, ἢτοι ἐκεῖναι, αἰτινες γεννῶνται, ἀφοῦ τὰ ὡὰ κλωσσηθῶσι κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα.

Ὅταν ἐπωάξῃσιν πολλαὶ ὄρνιθες, λέγουσιν ὅτι κλωσᾷ ὁ Χάρος. Ὅταν δὲ κοιτάζωνται ἐνωρίς, θεωρεῖται καλόν· ὅταν δὲ ἀργά, κακόν. Ὅταν δὲ ἡ ὄρνις ἔχουσα ἐν τοῖς πτεροῖς αὐτῆς κονιορτὸν ἢ ἄλλα τινὰ σκαριφήματα τινάσσηται ἐν τοῖς δωματίοις, θεωρεῖται ὡς καλὸς οἰωνός, ὅστις προμηνύει, ὅτι θὰ ξεφορτωθῇ ὁ νοικοκύρης, θὰ ἔλθῃ ἐπιστολὴ παρὰ τῶν ἀποδημούντων ἢ χρήματα. Ὅταν δὲ κρατῇ πτερόν τι ἐπὶ τοῦ ῥάμπους, θεωρεῖται καὶ τότε καλὸς οἰωνός προδεικνύων, ὅτι θὰ ἔλθῃ ἐπιστολὴ ἢ ἄλλο τι παρὰ τῶν ἀποδημούντων. Ὅταν δὲ ὄρνις τις κνίξῃ ἑτέραν, ἐν ᾧ βόσκουσι, θεωρεῖται ὡς σημεῖον θανάτου (Πωγωνιανῆ): ὀθεν οἱ βλέποντες αὐτὰς λέγουσι: « τρώγονται 'ποῦ νὰ φᾶν τὸ κεφάλι τους ».

88) *Ὀσπρια*. Παραδέχονται κοινῶς, ὅτι τὰ ὄσπρια δὲν βράζουσιν, ὅταν σπεῖρωνται ἐν καιρῷ νέας σελήνης (κοιν. νεοφεγγιάς). Ὅταν δὲ εἰς τὰς χύτρας βάλλωσιν ὄσπρια διαφόρων εἰδῶν, λέγουσιν, ὅτι τότε συνερίζονται καὶ βράζουσιν. Οἱ ἀργαῖοι ἐνόμιζον, ὅτι ἐκεῖνα τὰ ὄσπρια δὲν ἔβραζον, ὅσων ὁ σπόρος, ἐν ᾧ ἐσπεῖρετο, προσέβαλλεν εἰς τὰ κέρατα τῶν βοῶν· διὸ κερασθόλα ὄσπρια ἐλέγοντο τὰ σκληρὰ καὶ κακόβραστα.

89) *Πέρδικα*. Ὅταν πέρδιξ καθίσασα ἐπὶ οἰκίας κελαδῇ, προαγγέλλει θάνατον.

90) *Πειτιός*. Ὅταν ὁ πετεινὸς κοκκύξῃ ἐν νυκτὶ πρὸ τῆς ὀρισμένης ὥρας, καὶ μάλιστα ὅταν κοκκύξῃ ἄμα καθίσας εἰς τὴν κοίτην, θεωρεῖται ὡς σημεῖον ἀλλαγῆς τοῦ κειροῦ. Ὅταν δὲ πρὸ τοῦ δεῖπνου, σημάζει, ἢ ὅτι θὰ ἀποθάνῃ τις, ἢ ὅτι θὰ τέκῃ γυνὴ τις ἄρρεν, ἢ ὅτι θὰ ἀλλάξῃ ὁ κειρός. Ἰδ. καὶ λ. *Δαίμονες*.

91) *Πιεῖ'* (τό), ἢ πόσις. Ἡ σύγχρονος πόσις ὕδατος ἢ οἴνου δύο οἰκείων κωλύεται, καθότι δὲν εἶναι καλόν, ἐπειδὴ ἀποθνήσκουσιν.

92) *Πιστικοῦδι*. Τὰς πῆττας συνήθως κόπτουσιν εἰς τρεῖς ὀριζοντεῖους γραμμὰς καὶ τρεῖς καθέτους, σχηματίζουσι δὲ τότε τέσ-

σρα τριγωνοειδῆ τεμάχια, ἅτινα καλοῦσι πιστικούδια. Ταῦτα τὰ πιστικούδια κωλύουσι τοὺς παῖδας νὰ τρώγῃσι, λέγοντες αὐτοῖς, ὅτι τότε μένουσιν ὄρφανοὶ γονέων, ὡς αὐτὰ τὰ τεμάχια εἶναι ὄρφανὰ καὶ διάφορα τῶν ἄλλων, τετραγώνων ὄντων, ἢ ὅτι λαμβάνουσιν ὡς συζύγους τῶν βλαχοπούλας. Ὡνομάσθησαν δὲ οὕτω ἴσως, διότι ὡς μικρὰ ἐδίδοντο εἰς τοὺς πιστικούς, ἔτσι ποιμένιας.

93) Πλάτης (ὁ) Ἑλλ. πλάτη (συν. εἰς τὸν πληθυντ.) καὶ ὠμοπλάτη. Συχνάκις παρατηροῦσι τὴν ὠμοπλάτην τῶν ζῶων, ἐν ἣ τὴν τρόπον τινὰ δίκην κατόπτρου εἰκονίζονται τὰ καλὰ καὶ κακὰ. Εἰς τὰς ὠμοπλάτας φαίνεται ἡ περιουσία τοῦ οἰκοδεσπότου, ὁ θάνατος καὶ ἡ γέννησις τέκνου, ἡ ἐπιστροφή ἀποδημούντος εἰς τὴν πατρίδα καὶ τὰ παρόμοια. Τοῦτο εἶναι λείψανον τῆς παρ' ἀρχαίους σπλαγγνοσκοπίας. Πρέπει δὲ νὰ ἦναι ἡ δεξιὰ ὠμοπλάτη καὶ ἐψητὸν τὸ ζῶον καὶ οὐχὶ βραστόν, ἄλλοι ὅμως δὲν παρατηροῦσι τοῦτο. Ἐὰν δὲ τὸ ζῶον ἡγοράσθῃ παρ' ἄλλου τινός, τότε δεικνύει διὰ τὸν ὅστις ἠλάτισεν αὐτό. Πρέπει δὲ πρὸς τοῦτοις νὰ μὴ φάγῃ τις πρὶν παρατηρηθῆ ἡ ὠμοπλάτη, διότι ἄλλως δὲν δεικνύει τὸ μέλλον.

94) Πορτικός. Ὅταν κόπητ' ὄφραμα τι, λέγεται, ὅτι κλοπὴ τις συνέβη· ὁ Θεόφραστος λέγει, ὅτι, ἀπὸ μῦθον τὸν τῶν ἀλφίτων θύλακον διαφάγη, κακὸν οἰωνὸν τοῦτο εἶναι» (Χαρακτ. ΙΣ').

95) Πρόβατον. Ὅταν εἴτε πρόβατον εἴτε αἰξ γεννᾷ τρία, θεωρεῖται ὡς κακὸς οἰωνός.

96) Προλαμβάνειν. Ὅταν τις προλαμβάνῃ νὰ εἴπῃ, ὅπερ καὶ ἄλλος τις ἐσκόπει νὰ εἴπῃ, νομίζεται, ὅτι περισσότερο θὰ ζήσῃ τοῦ ὑστερήσαντος. Ὅθεν καὶ λέγει ὁ ὑστερήσας τῷ προλαβόντι· «περισσότερον θὰ ζήσῃς ἀπὸ τ' ἐμένα».

97) Πρωτομηνιά. Τὴν πρώτην τοῦ Ἰανουαρίου τοὺς ἐρχομένους εἰς τὰς οἰκίας πρὸς ἐπίσκεψιν βιάλλουσι νὰ καθίσωσιν ἐπὶ πριναρίου, ὅσα δὲ περισσότερα φύλλα θέλουσι πέσει κάτω, τόσην περισσότεραν εὐτυχίαν καὶ χρήματα σημαίνουσι. Τὰ καταπεσόντα δὲ ταῦτα φύλλα δὲν σκουπίζουσιν, ἀλλὰ σηκόνονται τὸ ἐφ' οὗ κατέπεσον σκουτίον ἐκτινάσσουσιν αὐτά, τὸ δὲ μείναν πριναρίον δὲν

καίουσιν, ἀλλὰ ρίπτουσιν εἰς τὴν στέγην τῆς οἰκίας. Οἱ εἰσερχόμενοι εἰς τινὰ οἰκίαν χάριν ἐπισκέψεως οφείλουσι νὰ φέρωσιν ἕξωθεν ξύλον τι πρὸς καύσιν μετὰ φύλλων, ὅτε καὶ ἐπιλέγουσι τὸ ἐξῆς.

Ἔσα φύλλα καὶ κλαδιά,
τόσα γρόσια καὶ φλωριά.

Τὴν ἡμέραν ταύτην κάμνουσι πῆτταν τινὰ ἁγιοβασιλόπητταν καλουμένην, ἐν ἣ παρά τισι βάλλεται νόμισμα τοῦ Μ. Κωνσταντίνου Κωνσταντινῶν καλούμενον. Ἡ πῆττα αὕτη διαμερίζεται εἰς πολλὰ μερίσματα διὰ γραμμῶν ἀρχομένων ἀπὸ τοῦ κέντρου καὶ ληγουσῶν εἰς τὴν περιφέρειαν· ἕκαστον δὲ τεμάχιον ὀρίζεται τίνος θὰ ἦναι. Βιάλλουσι δὲ καὶ διὰ τοὺς ἀποδημούντας, καὶ τοὺς ἀγροῦς, ἀμπέλους κτλ. ὁ δὲ εὐρὼν τὸ νόμισμα εἰς τὸ ἑαυτοῦ τεμάχιον ἔχει τύχην καλὴν, θὰ εὐτυχήσῃ, θὰ νυμφευθῆ, ἂν ἦναι ἀνύμφευτος κτλ. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ οἱ κυνηγοὶ ἐπιχειροῦσι νὰ αἱματώσωσι τὰ πυροβόλα αὐτῶν, ἵνα καθ' ἅπαν τὸ ἔτος ἐπιτυγχάνωσι κυνηγίου. Οἱ χαρτοπαίχται δοκιμάζουσι τὴν τύχην των καὶ ἂν θὰ κερδίωσι καθ' ὅλον τὸ ἔτος· διότι πιστεύουσιν, ὅτι, ὅπως ὑπάγῃ τὸ παίγιον κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, θὰ ὑπάγῃ καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Τὴν ἡμέραν ταύτην τοῦ ἁγ. Βασιλείου παρατηροῦσιν ἂν ἦναι ὁμίχλη, ἣτις προμηνύει εὐφορίαν ἀραβοσίτου.

Τὴν ἡμέραν ταύτην, ὡς καὶ πᾶσαν ἄλλην πρωτομηνίαν, παρατηροῦσιν, ἂν θέλουσιν ἀπαντήσῃ καθ' ὁδὸν καλὸν ἢ κακὸν ἄνθρωπον, ὑγιῆ ἢ ἀσθενῆ, γλυκὺν ἢ πικρὸν, ὅπερ σημ. ὅτι καὶ αὐτοὶ θέλουσι περάσει τοιοῦτοτρόπως· εἰς τὴν Πωγωνικὴν βιάλλουσι εἰς τὰ κέρατα τῶν βωδίων τρυπητὰς κολλύρας, τὰς ὁποίας ὅταν ἐκτινάξωσιν, ἂν μὲν τὰ σεσημειωμένα ἐπ' αὐτῶν γράμματα ἔλθωσιν ὑποκάτωθεν, νομίζουσιν ὅτι θέλει γίνειν κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἀραβοσίτι, ἂν δὲ ἐξ ἐναντίας ἔλθωσιν ἄνωθεν, λέγεται ὅτι γίνεται σίτος.

Τὰ δὲ ἁγιοβασιλειάτικα λεγόμενα δῶρα, ἅτινα πολλαχοῦ συνεθίζονται καὶ ἔχουσιν ἀρχὴν παλαιωτάτην (ἰδ. Λεξ. ἀπλοελλην. Σικαρλ. ἐν τῇ λέξ. σ. 3 Α), παρ' ἡμῖν σπανιώτατα συνεθίζονται· συνήθως δίδονται ὡς δῶρα κολλύραι καλούμεναι Ἁγιοβασιλειάτικαι εἰς τοὺς ἡμιονοτρόφους, βουκόλους καὶ αἰγοβοσκούς.

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου παρατηροῦσιν, ἵνα

μὴ μαλώσῃ τις, μὴ κλαύσῃ, μὴ δαρθῇ κτλ. διότι κατὰ τὰς κοινὰς ἰδέας αὐτὰ ταῦτα θέλει κάμνει καθ' ὅλον τὸ ἔτος.

Ἐκάστην δὲ πρωτομηνίαν δὲν διδουσι πῦρ εἰς τοὺς αἰτοῦντας.

Τὴν πρώτην Μαρτίου ὅστις ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν τινός, καθίζεται εἰς σάγισμα μετὰ κροσσῶν, ἢ εἰς τάπητα, καὶ λέγει· «ὄσα κλόσια, τόσα πουλιά».

Τὴν πρώτην Ἀπριλίου συνθίξουσι νὰ ἀπατώσι καὶ στέλλουσι μακρὰν τοὺς ἀπροσέκτους εἴτε δι' ἐπιστολάς εἴτε δι' ἄλλο τι.

Τὴν πρωτομαγιάν δέον νὰ φάγωσι σκόροδον οἱ δεισιδαίμονες, ἵνα μὴ τσακισθῶσιν ὑπὸ τοῦ ὀγκηθμοῦ τῶν ὄνων.

Ἀπὸ τῆς πρώτης Αὐγούστου μέχρι τῆς δωδεκάτης παρατηροῦσι τὰς ἡμέρας ταύτας ἅς καλοῦσιν *ἡμερομήνια*. Ἀριθμοῦσι δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας οὕτως· ἡ πρώτη Αὐγούστου σημαίνει τὴν κατάστασιν ὅλου τοῦ μηνός Αὐγούστου, ἡ δεύτερα τὴν τοῦ Σεπτεμβρίου, ἡ τρίτη τὴν τοῦ Ὀκτωβρίου κτλ. Ὁ δὲ καιρὸς ὁ εἰς τὰς ἡμέρας ταύτας πιστεύεται ὅτι θὰ συμβῇ καὶ εἰς τοὺς ἀντιστοιχοῦντας μῆνας.

98) *Πταρμός*. Ὁ πταρμός παρ' ἀρχαίους, ὁ ἐκ δεξιῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἐθεωρεῖτο ὡς καλὸς οἰωνός (ἰδ. Ὀμ. Ὀδ. P, 540—545. Πλουτ. Θεμιστ. § 13), διότι ἐσέβοντο τὴν κεφαλὴν, ἐξ ἧς προήρχετο, καὶ ἐκ τούτου οἱ παρεστῶτες ἐχαιρέτιζον τὸν πταρνύμενον (ἰδ. Εὐστάθ. εἰς Ὀμ. ἐνθ. ἀνωτ. Πρβλ. Θεοκρίτ. Εἰδύλ. Z', 96, IH', 16). Ὅθεν καὶ παρ' ἡμῖν εἰς τὸν πταρνύμενον λέγεται «ὕγαινε» ἢ «ὕγεία σου», παρὰ τισι δὲ καὶ «σωθῆς» (σωθείης) ἢ «σωτηρία», ὡς ἔλεγεν ὁ παρ' ἀρχαίους πταρνύμενος «Ζεῦ σῶσον», ὡς ἐπικειμένου τινός κακοῦ. Ὡς κακὸς οἰωνός ἀπαντᾷ παρ' ἡμῖν ὁ πταρμός, ὅτε καὶ προαγγέλλει θάνατον οἰκείου τινός, ὅταν τύχῃ τις τῶν οἰκείων νὰ πταρμισθῇ ἐν καιρῷ τοῦ δείπνου ἐν τῇ μ. Τυρινῇ. Ὁ πταρμισθεὶς τότε ὀφείλει νὰ σχίσῃ τὸ ὑποκάμισον αὐτοῦ, ἵνα μὴ πραγματοποιηθῇ τὸ ὑπὸ τοῦ πταρμοῦ προαγγελόμενον κακόν. Ὅταν δὲ τις λέγων περὶ τινος συμπέσῃ νὰ πταρμισθῇ ἐν τῷ μέσῳ τῆς διηγήσεως, θεωρεῖται ὡς καλὸς οἰωνός ἢ σημεῖον προαγγέλλον τὴν ἀλήθειαν τοῦ λέγοντος· διὸ καὶ λέγεται πρὸς αὐτόν· «ἀλήθειαν λέγεις». Καὶ παρ' ἀρχαίους ὁ ἐν τῷ μέσῳ λόγου τινός γινόμενος πταρμός παρετρηῖτο· οὕτω

βλέπομεν ἐν τῷ Ξενοφῶντι (Κύρ. Ἄνθ. Γ', β', § 9), αὐτοῦ λέγοντος αὐτοῦ πταρνοῦται τις· ἀκούσαντες δὲ οἱ στρατιῶται πάντες μᾶ ὄρμη προσεκύνησαν τὸν θεόν, καὶ ὁ Ξενοφῶν εἶπε· Δοκεῖ μοι, ὦ ἄνδρες, ἐπεὶ περὶ σωτηρίας ἡμῶν λεγόντων οἰωνός τοῦ Διὸς τοῦ σωτῆρος ἐφάνη, εὐχασθαι τῷ θεῷ τούτῳ θύσειν σωτήρια ὅπου ἂν πρῶτον εἰς φιλίαν χῶραν ἀφικώμεθα ».

99) *Πτύσιμος*. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἔπτουον εἰς τὸν κόρπον των, ἵνα μὴ βασκανθῶσι

Ἐὰ μὴ βασκανθῶ, τρεῖς εἰς ἐμὸν ἔπτουσα κόλπον, (Θεόκριτ. Εἰδ. 5, 89) (ἰδ. λ. *Βασκανία*). Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐβλεπον μαινόμενον ἢ σεληνιαζόμενον φρικιῶντες ἔπτουον εἰς τὸν κόρπον των (Θεοφ. Χαρχατῆρ. 15'). Καὶ ἡμεῖς ἐστὶν ὅτε πτύομεν εἰς τοιαύτας περιστάσεις, μάλιστα διὰ πράγματα ἀποστροφῆν καὶ ἀηδῖαν παρέχοντα· ὅθεν λέγεται καὶ τὸ «ἤταν νὰ φτύσῃ κανεὶς εἰς τὸν κόρπον του».

100) *Πυροσιά*, ἀντὶ πυριστάτης ἢ πυροστάτης—Ἕλλ. ἔμπυριβήτης, χυτρόπους, ἐσχάρα. Ὅταν μὲν ἐν τῷ πυρὶ μετὰ τὴν τελείωσιν τῆς ἐργασίας ἀσκόπως καὶ ματαίως, λέγουσιν ὅτι μένουσιν οἱ ἀποδημοῦντες πολὺ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν· ὅθεν ὅταν βλέπωσι τοῦτο, φωνάζουσι· «βγάλτε τὴν πυροσιὰ ἀπὸ τῆ φωτιά, γιατί κάθονται οἱ ξένοι πολὺ εἰς τὰ ξένα». Ὅταν δὲ, ἐξῆχθείσης αὐτῆς ἐκ τοῦ πυρός, κινήται ἢ ἐπ' αὐτῆς ἀσβόλη, ἥτις καὶ λαμπυρίζει, νομίζουσιν ὡς σημεῖον, ὅτι οἱ ἀποδημοῦντες ἀριθμοῦσι χρήματα. Ὅταν δὲ πίπτῃ χάλαζα, βάλουσιν αὐτὴν ὑπτίαν, ἵνα δῆθεν καταπαύσῃ.

101) *Ράψιμος*. Ὅταν παιδὸς τινος ράπτωσιν ἱμάτιον ἐπάνω αὐτοῦ, οὗτος δέον νὰ δαγκάσῃ μέρος τι τοῦ ἱματίου ἢ τὸ μανίκιον αὐτοῦ, ἵνα μὴ λησμονήσῃ τὰ γράμματα, καὶ ἐν γένει ἵνα μὴ γένηται ἐπιλήσιμων. Ὅταν ἀρρώστου τινός ράπτωσιν ἐνδυμά τι, τὸ δὲ ῥάμμα κομβοδένεται, νομίζουσιν ὅτι δὲν θὰ ἀποθάνῃ ὁ ἀσθενής, διότι τὸ κομβόδεμα τοῦ ῥάμματος σημαίνει καμάρωμα, ἤτοι ὅτι θὰ τὸ καμαρώσῃ (θὰ τὸ βλέπῃ μὲ χαρὰν).

102) *Σάββατος*. Κατὰ τινὰ δεισιδαιμονίαν πᾶν φῶρεμα καὶ αὐτὰ τὰ περὶ τοὺς πόδας πλεκτὰ περιβλήματα δέον νὰ μὴ τελειῶσιν ἐν Σαββάτῳ, διότι δὲν εἶναι καλόν. Ὅ-

ταν δὲ ἡ βροχὴ ἀρξῆται κατὰ Σάββατον, θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Κατὰ τοὺς δεισιδχιμόνας, τὸ ἐν Σαββάτῳ γεννηθὲν ἄρρεν δὲν ζῆ οὐδὲ προκόπτει· ὅθεν λέγουσι καὶ τὸ ἐξῆς δίστιχον:

Σαββάτο(ν) γυῖο(ν) νὰ μὴ χαρῆς
καὶ Τρίτη(ν) θυγατέρα.

103) *Σαλαμέτρα*. Εἶδος σαύρας μὲ μελανοξανθόστικτον δέρμα. Ἑλλ. λέγεται *Σαλαμάνδρα*. Παρ' ἄλλοις δὲ Ἡπειρώταις καλεῖται *Βραχάλιδα*. Ταύτας εὐρίσκουσιν ἐν ταῖς ὁδοῖς μετὰ τὰς βροχὰς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸν Μάρτιον. Πιστεύουσιν, ὅτι ὁ συλλαβὼν ἀπαξ τὰς σαύρας ταύτας ἐὰν τριψῆ κίσχοντά τινα ἀπὸ πόνου τοῦ λαίμου, θεραπεύεται αὐτός. Προσέτι τὰ παιδία εὐρίσκοντα αὐτάς καθ' ὁδὸν φέρουσι περὶ τοὺς λαίμους των, ἵνα δῆθεν μὴ αἰσθάνωνται ἐν αὐτοῖς πόνον τινά.

104) *Σαπούρι*. Εἰς τὸν μέλλοντα νὰ νιθῆ τὸ σακῶνιον δὲν δίδεται εἰς τὴν παλάμην τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἀλλὰ τίθεται ἐπὶ τοῦ καρποῦ αὐτῆς· διότι ἄλλως λέγεται, ὅτι θὰ προκύψῃ ἕρις.

105) *Σεισμός*. Θεωρεῖται ὡς κακὸς οἰωνὸς ὁ σεισμός, προαγγέλλων δυστυχίαν, ἀφορίζων καρπῶν, ἀκρίβειαν.

106) *Σεντούκι*, Ἑλλ. σάνδυξ (Ἡσύχ.). Ὅταν τὰ σεντούκια τρίζωσιν, ἐκλαμβάνεται ὡς καλὸς οἰωνός, διότι ὑποθέτουσιν, ὅτι ὁ οἰκοδεσπότης θέλει ἔλθει καὶ γεμίσει αὐτὰ πραγμάτων καὶ χρημάτων. Παρ' ἄλλοις ἐκλαμβάνεται ὡς κακὸς οἰωνός.

107) *Σιάλι*, σιέλος. Διὰ τοῦ σιέλου γίνεται ἡ λεγομένη σιελουμαντεία πρὸς εὐρεσιν ἀπολωλότος πράγματος· γίνεται δὲ οὕτω. Ὅταν τις ἀπολέσῃ τι, πτύει ἐπὶ τῆς παλάμης τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς τύπτει καθέτως τὸν σιέλον, εἰς ὃ δὲ μέρος οὗτος ἐκτιναχθῆ, ἐκεῖ ἢ ἐκεῖ περίπου εἶναι καὶ τὸ ἀπολωλὸς πρᾶγμα. Πρὶν δὲ ἡ κτυπήσῃ τὸν σιέλον, λέγει τοὺς ἐξῆς στίχους:

Ἔγασα λαγὸν δὲν ἔμπορῶ τὸν βρῶ,
σύρε πόντικε νὰ βρῆς τοῦ λαγοῦ τὰ γαίματα
ἀπὸ πέρα ἔς τὰ κλαδιά, ἀχ' ἔπισω τὰ ραδιά.

108) *Σιγοῦνι*. Ὅταν καταρῶνται, βάλλουσι τὰ σιγοῦνι ἀνάποδα, ἵνα εἰσακουσθῶσιν αἱ κατάραι. Ὅθεν περὶ τῶν καταρωμένων

φρικτὰς κατάραι, λέγουσιν α ἐγύρισε τὸ σιγοῦνι τοῦ ἀνάποδα», καὶ α θὰ βάλω τὸ σιγοῦνι μου ἀνάποδα». Αἱ κατάραι δὲ δὲν κολλῶσι κατὰ τοὺς δεισιδαίμονας, ὅταν βάλῃ τὸ ὑποκάμισον αὐτοῦ ἀνάποδα ἐκείνος, καθ' οὗ ἐκσπενδονίζονται αὐταί, ἢ ὅταν φέρῃ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἐπὶ ἐνὸς δακτύλου μεταλλικὸν κρίκον.

109) *Σκούπισμα*. Καθ' ἣν ἡμέραν ἀναχωρεῖ τις εἰς τὴν ἄλλοδαπὴν δὲν σκουπίζουσι, διότι θεωρεῖται ὡς κακὸς οἰωνός, ἐπειδὴ τὸν σκουπίζουσι ἤτοι στεροῦνται αὐτὸν διὰ παντός· διὸ περὶ τῶν ἀποθνησκόντων λέγουσιν αἰσκούπισε τὸ κωλοπάνι τοῦ ἡ ἐσκουπίσθηκε» καταρῶμενοι δὲ λέγουσι ἀνὰ τὸν μᾶση ἢ σκούπα»=ν' ἀποθάνῃ. Κακὸς οἰωνός καὶ ἀπηγορευμένον εἶναι νὰ σκουπίσῃ τις ἀνθρωπὸν τινα διὰ τῆς σκούπας (σαρῶθρου) ὄρθιον ὄντα. Ἄν δὲ κατὰ λάθος γείνηται τοῦτο, βάλλεται ὁ σκουπισθεὶς νὰ πατήσῃ τὴν σκούπαν, διότι ἄλλως ἀποθνήσκει (ἰδ. λ. *ψύλλος*). Οἱ δεισιδχιμόνες δὲν θεωροῦσι καλὸν νὰ σκουπίζωσι συγχρόνως δύο τινὲς ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ, διότι, κατ' αὐτούς, ἀποθνήσκουσιν οἱ οἰκοδεσπότες. Κατὰ τὰς τρεῖς πρώτας ἡμέρας τοῦ μεγάλου πάσχα δὲν εἶναι καλὸν, κατὰ τοὺς δεισιδαίμονας, νὰ σκουπίζωσιν.

110) *Σκύλος*. Ὅταν κύων τις ὠρύηται παρά τινι οἰκίᾳ, θεωρεῖται ὡς κακὸς οἰωνός προαγγέλλων τὸν θάνατον οἰκείου. Ὡς κακὸς οἰωνός ὁ ὠρυγμός των κυνῶν ἐνομιζέτο καὶ παρ' ἀρχαίους Ἑλλήσιν, ὡς δύναται τις νὰ ἴδῃ πολλαχοῦ.

111) *Στάκτη*. Ἡ συσσωρευσις αὐτῆς εἰς τὸν στακτολόγον τῆς καπνοδόχης θεωρεῖται ὡς κακὸς οἰωνός, διότι ἀποβάλλουσι (ἐκτιτρώσκουσιν) αἱ αἶγες. Ἄν δὲ συσσωρευμένη οὖσα ἀποτελῆ ὄγκους ἢ βῶλους, θεωρεῖται ὡς καλὸς οἰωνός προδεικνύων, ὅτι θ' ἀποκτήσῃ χρήματα ὁ οἰκοδεσπότης ἢ ὅτι θέλει βρέξει. Κατὰ δὲ τὸ δωδεκαήμερον δὲν εἶναι καλὸν νὰ ἐξάγωσιν αὐτὴν μήτε νυκτὸς μήτε ἡμέρας, καὶ διὰ τοῦτο συλλέγουσιν εἰς τὸ μαγειρεῖον, ἐξάγουσι δὲ τὴν ἡμέραν τοῦ Σταυροῦ, τῆ 5 Ἰανουαρίου. Τὴν δὲ ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων συλλέγουσι τὴν ἐκ τῆς ἐστίας στάκτην καὶ ἐνοῦσιν αὐτὴν μετὰ τοῦ σπόρου ὄλου, ὃν θέλουσι σπείρει κατ' ἐκείνο τὸ ἔτος.

- 112) *Στηθάμι*. Τὸ ἐπὶ τοῦ στήθους τῶν ὀρνίθων ὄστούν, στηθάμι, παρ' ἄλλοις δὲ κατὰ παραφθορὰν ὄστάνι λεγόμενον συνεχῶς παρατηρεῖται, ὅπως ἡ ὤμοπλάτη τῶν ζώων, ἔνθα βλέπουσιν εἴτε τὴν εὐτυχίαν τῶν εἴτε τὴν δυστυχίαν, θάνατον οἰκείου τινός, γέννησιν τέκνου κτλ. Πλησίον εἰς τὸ στηθάμι τῶν ὀρνίθων ὑπάρχει ἄλλο τι ὄστούν, καλούμενον ἐν τῇ πατρίδι μου ῥόκα, διότι εἶναι διχηλωτὸν καὶ δισκελές, ἐν δὲ τῇ Πωγωνιανῇ πάλιν στηθάμι. Τοῦτο μεταχειρίζονται πρὸς μάντευσιν τῆς ἀρρενοτοκίας ἢ θηλυτοκίας ἐγκυμονούσης γυναικός· γίνεται δὲ ὡς ἐξῆς. Βάλλουσιν αὐτὸ πλησίον τοῦ πυρός, καὶ ἂν μὲν τὰ δύο πέρατα τῶν σκελῶν συνενωθῶσι, θέλει γεννηθῆ ἄρρην, ἂν δὲ ἐξ ἐναντίας ἀπομακρυνθέντα ἀνοίξωσιν ἐπὶ μᾶλλον, θέλει γεννηθῆ θῆλυ.
- 113) *Στρίγλα*. Στοιχείον ἢ φάντασμα θηλυκὸν στελλόμενον ὑπὸ τῆς Ἐκίτης καὶ πιστευόμενον ὅτι βυζάνει τὸ αἷμα τῶν βρεφῶν· παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλήσι καλεῖται *ἐμπουσα*. Παρὰ δὲ τοῖς ἀπλοῖς τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων ἐν ἐκ τῶν πολλῶν φαντασμάτων ἢ θηλυκῶν δαιμονίων, ὅπερ κακοποιεῖ μάλιστα τὰ βρέφη. Προσέπλασαν δέ, ὅτι τὰ τοιαῦτα κακὰ ὄντα ἐπιπίπτουσιν ὡς κόρακες πετρούμενα ἐπὶ τὰ παιδία καὶ μακραινουσιν αὐτά. Πρὸς τὸ πτηνὸν δὲ νυκτοκόρακα παρωμοίασαν καὶ τὰ κακοῦθη καὶ ῥυπαρὰ γραῖδια, ἅτινα καλοῦσι *Στρίγλας*, διότι τὰ ξηρὰ αὐτῶν χεῖλη φιλοῦντα τὰς ῥοδοίσσας τῶν τρυφερῶν παιδίων παρειὰς ἀπορροφοῦσι τὴν ὑγρότητα καὶ ἀπομακρύνουσιν αὐτά.
- 114) *Στρίξιμον*, Ἑλληνισ. τριγμός, τρισμός. Ὁ τριγμός καὶ ὁ ψόφος τῶν δοκῶν ἐκλαμβάνεται ὡς κακὸς οἰωνός· προαγγέλλων τὸν θάνατον οἰκείου ἢ συγγενοῦς.
- 115) *Στύψις*, Ἑλληνισ. στυπτηρία. Διὰ τῆς στυπτηρίας γίνεται μαντεία πρὸς γνῶσιν ἀρρενοτοκίας ἢ θηλυτοκίας ἐγκύου γυναικός. Γίνεται δὲ οὕτω· εἰς τὴν πλάκα τῆς ἐστίας κεκαυμένην οὖσαν βάλλουσι τεμάχιον στυπτηρίας, καὶ ἂν μὲν σηκωθῇ πομφόλυξ καὶ ξηρανθεῖσα μείνη οὕτω, προαγγέλλεται ἄρρενος γέννησις, ἂν δὲ ἐξ ἐναντίας δὲν σηκωθῇ πομφόλυξ, προαγγέλλεται θῆλυ.
- 116) *Σφάλαιγας*, Ἑλληνισ. ἀράχνη καὶ φαλάγγιον. Ὅταν ἡ ἀράχνη κρεμασμένη ἐκ τινος ἀνθρώπου νήθη ἢ πλησίον αὐτοῦ φανῆ που τρέχουσα, θεωρεῖται ὡς καλὸς οἰωνός· προμηνύων, ὅτι θέλει λάβει ἐπιστολὰς παρ' ἀποδημοῦντος οἰκείου.
- 117) *Τραπεζι*. Ἡ τράπεζα μένει ἀσήκωτος καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἀποδημεῖ τις εἰς τὴν ἄλλοδαπὴν. Ἐνιαχοῦ δὲ μένει ἀσήκωτος μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς τῶν προπεμφάντων τὸν ἀποδημήσαντα, διότι μετὰ τὴν ἐπιστροφήν των οὗτοι ἀπὸ τῆς προπομπῆς τρώγουσι καὶ αὐθις ἐν τῇ αὐτῇ τραπέζῃ, μετὰ ταῦτα δὲ σηκώνουσιν αὐτήν. Ἐν πάσῃ δὲ περιστάσει δέον νὰ σηκῶσιν τὴν τράπεζαν τοῦλάχιστον μετὰ τινων τεμαχίων ἄρτου, διότι ἄλλως δὲν εἶναι καλόγ, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ θέλει εἶσθαι ἀφορία καρπῶν καὶ πείνα. Προσέτι δὲ πρὶν ἢ ἀρξῶνται οἱ οἰκεῖοι νὰ φάγωσι, δὲν εἶναι καλὸν νὰ δώσωσιν εἰς τὴν γαλῆν νὰ φάγῃ, διότι νομίζουσιν, ὅτι δὲν ζῶσιν οἱ οἰκοδεσπότες.
- 118) *Τριμμόφυγα*, Ἑλλ. ψυχίον. Ὅσοι τρώγοντες ποιοῦσι πρὸ ἑαυτῶν πολλὰ ψυχία, κατὰ τοὺς δεισιδαίμονας, νυμφευόμενοι τεκνοποιοῦσι πολλὰ τέκνα. Ὅταν δὲ ψυχίον τι εἰσέρχεται ἐν τῷ λάρυγγι, ὁ δὲ ἄνθρωπος βήγῃ, ὅπως τὸ ἐκτινάξῃ ἐκείθεν, νομίζουσιν, ὅτι ὀμιλεῖ τις περὶ αὐτοῦ ἢ τὸν κραίνει.
- 119) *Τρίτη*. Ἡ ἐν τρίτῃ γεννωμένη κόρη δὲν ζῆ, κατὰ τοὺς δεισιδαίμονας, οὐδὲ προκόπτει· ὅθεν λέγουσι καὶ τὸ ἐξῆς δίστιχον·
« Σαββάτο(ν) γυιό(ν) νὰ μὴ χαρῆς
καὶ τρίτη θυγατέρα ».
- 120) *Τυρινή*. Ὅταν δὲν τρώγῃ τις τὴν μεγάλην Τυρινὴν συνεπεῖα προηγουμένης πολυφαγίας καὶ καταχρήσεων ἄλλων, τὸ θεωροῦσιν ὡς κακόν. Ὁ δὲ πταρμός· γενόμενος ἐν τῷ δειπνῷ τῆς Τυρινῆς εἶναι κακὸς οἰωνός.
- 121) *Φεγγάρι*, σελήνη. Εἰς τὰς νομηνίας παρατηροῦσι τὴν σελήνην ἂν ᾖ ὀρθία, ὅπερ σημαίνει ξηρασίαν κατὰ τὸν σεληνιακὸν ἐκείνον μῆνα, ἂν δὲ πλαγία, βροχήν· ὅθεν λέγεται καὶ τὸ ἐξῆς· « Δίπλα τὸ φεγγάρι, ὀρθὸς καταβοκύρης ». Οἱ μάγοι δὲ λέγεται καὶ πιστεύεται ὅτι καταβιβάζουσιν τὴν σελήνην (ἰδ. *Μαγεία*), ἣτις φαίνεται ὅτι θεωρεῖται προστάτις τῆς μαγείας καὶ ἔφορος, ὡς καὶ παρ' ἀρχαίοις ἢ θεὰ Ἐκά-

τη, ἥτις ἦτο σύμβολον τῆς σελήνης. (Ἰδ. καὶ λ. *φύτευμα*).

122) *Φεῖδι*. Ὅταν κόπτη τὴν ὁδὸν τινος ὀδοικοποῦντος, θεωρεῖται ὡς καλὸς οἰωνός. Ὅταν δὲ εὗρεθῆ κατὰ τὴν δωδεκάτην ὥραν ἢ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἐν τῇ ὁδῷ, θεωρεῖται ὡς κακὸς οἰωνός προμηνύων τὸν θάνατον οἰκείου. Τὸν δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ φρνέντα ὄφιν κζλοῦσι φύλακα, φειδόςπιτον ἢ στοιχείον, καὶ ἐξ εὐλαβείας ὡς ἱερὸν δὲν ἀποκτείνουσιν. Οἱ ἀρχαῖοι ἐκάλουν τὸν ὄφιν τοῦτον οἰκουρὸν ὄφιν καὶ ἀγαθὸν δαίμονα (Ἡροδ. Η', § 41. Φιλόστ. 2, 17. Πλουτ. Θेमιστ. § 10). Τοιοῦτος δὲ ἦτο καὶ ὁ ἱερὸς ὄφιν, ὅστις ἐφυλάττετο ἐν τῇ ἀκροπόλει Ἀθηνῶν, εἰς ὃν προσεφέροντο καὶ ἀπαρχαὶ τινες. Διὸ καὶ ὁ Ἡσύχιος λέγει: « Οἰκουρὸν ὄφιν, τὸν τῆς Πολιάδος φύλακα δράκοντα, καὶ οἱ μὲν ἕνα φασίν, οἱ δὲ δύο ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἐρεχθέως, τοῦτον δὲ φύλακα τῆς ἀκροπόλεως φασί· ὃ καὶ μελιττοῦταν πκρατιθεσθαι ». Ὁ δὲ Θεόφραστος λέγει ὅτι: « ἐάν τις ἴδῃ ὄφιν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐγκαθιδρύει ἐκεῖ ἱερὸν. (Χαρακτ. 15').

123) *Φλόγα*. Ὅταν ξύλον τι ἐν τῷ πυρὶ κιάμενον ἐκπέμπῃ φλόγα μετὰ συριγμοῦ, λέγεται ὅτι κατὰ κρισις γίνεται κατὰ τῶν ἐν τῷ οἴκῳ· τότε δὲ πτύουσι τὸ πῦρ οἱ λεγόμενοι ὅτι κατακρίνονται καὶ λέγουσι: « μετὸ κεφάλι τάπιπκα » (τὰ ἐπίκοπα) τρίς. Ὅταν δὲ ἡ φλόξ διευθύνεται πρὸς τὰ ἔνδον τῆς κκπνοδόχης, λέγεται, ὅτι προμηνύεται χειμῶν, ὅστις εἶναι εἰσέτι ὀπίσω.

124) *Φύτευμα*. Τὰς ἀμπέλους φυτεύουσιν ἐν πλησιφαεὶ σελήνῃ, καὶ μάλιστα μετὰ τὰς 15 αὐτῆς. Δὲν φυτεύουσι κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος, ὅταν ὑπάρχῃ νύμφη ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀχρόνιστος καὶ νεογέννητον βρέφος ἀχρόνιστον· διότι νομίζουσιν, ὅτι προκόπτουσι τὰ φυτευθέντα καὶ οὐχὶ ἡ νύμφη καὶ τὸ νεαρὸν τέκνον. (Ἰδε λ. *νύφη*).

125) *Φωτιά*. Ἐπὶ τὰς 40 ἡμέρας τῆς λοκίας λεχοῦς δὲν λαμβάνουσι πῦρ ἀπὸ τῆς κίας. Ἐκάστην πρωτομηνίαν ὁμοίως δὲν δεται πῦρ· πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἐκάστην κτα δὲν εἶναι καλὸν νὰ δίδωσι πῦρ, λέγεται, εἰς τὰς χωρικὰς οἰκίας. Τοῦτο δὲ ἐνετο, διότι αἱ οἰκίαι τῶν χωρικῶν τὸ κα-ἀρχὰς ἦσαν, καὶ ἤδη πολλαὶ εἰσι, κατε- (ΕΛΛ. ΦΙΛΟΛΟΓ. ΣΥΛΛΟΓ. ΤΟΜ. ΙΗ'.)

σκευασμένοι ἐκ καλάμης σίτου, ἢ εἶχον σωρούς χόρτου θημωνιασμένου κτλ. ἄπερ ἠδύναντο, μικροῦ τινος σπινθηρος πεσόντος, νὰ ἀναφλέξωσιν αὐτὰς αὐθωρεὶ καὶ μεταβάλωσιν εἰς σωρὸν τέφρας. Ὅταν φυσᾷ τις καὶ δὲν ἀνάπτῃ τὸ πῦρ, θεωρεῖται ὡς σημεῖον, ὅτι δὲν ἀγαπᾶται ὑπὸ τῆς μητρός του· διὸ καὶ ὁ ἀνάπτων αὐτὸ ταχέως μεθ' ἐν ἡ δύο φυσήματα λέγει: « μ' ἀγαπάει ἡ μάνα μου ».

126) *Χαμώραγκας*, παρὰ τὸ *γαμαὶ* καὶ *ὀρύσειν*, (κντί χαμῶρυξ ὡς διῶρυξ) = ἰσπάλαξ. Τοῦ ἰσπάλακος συνθερίζουσι νὰ κόπτωσι τοὺς προσθίους πόδας, οἵτινες ἔχουσιν ὁμοιοτήτά τινα μετὰ τὰς ἀνθρωπίνους χεῖρας, καὶ τιθέασιν αὐτοὺς ἐν τοῖς προβακανίοις (περιάπτοις, ἄπερ κοινῶς λέγονται *φυλαγὰ* ἢ *τουρκ. γαμαϊλιά*). Ἴνα δὲ μὴ ἀνασκάπτωσι τοὺς κήπους, τιθέασιν τὴν ἡμέραν τῶν Βαίων ξύλα δάφνης εἰς διάφορα μέρη αὐτῶν.

127) *Χάσμημα*. Ὅταν χασμᾶται τις, ποιεῖ διὰ τοῦ δακτύλου τὸ σχῆμα τοῦ σταυροῦ. Ἴσως τοῦτο γίνεται ἐκ φόβου μὴ μείνῃ τὸ στόμα αὐτοῦ ἀνοικτόν, ὡς πολλάκις γίνεται εἰς πολλοὺς ἀνθρώπους, ὅπερ νομίζουσιν ὅτι γίνεται τῇ ἐπηρείᾳ κκκῶν πνευμάτων· διὸ πρὸς ἀποπομπὴν τούτων κάμνουσι τὸ σχῆμα τοῦ σταυροῦ.

128) *Χαψιά*, παρὰ τὸ χάπτω = ψωμός. Κοινῶς λέγουσιν, ὅτι δέον νὰ μὴ ἀφίνη τις τὴν χαψιὰν αὐτοῦ (τὸν ψωμόν), διότι ἄλλως τὸν ἀφίνει ἡ σύζυγός του.

129) *Χελιδῶν*. Ὅταν τις ἴδῃ κατὰ πρῶτον χελιδόνα νῆστις, τσακίζετα ὑπ' αὐτῆς, ὅπερ προξενεῖ ἀσθένειαν, ζημίας. Ὅσας δὲ χελιδόνας ἴδῃ τις κατὰ πρῶτον, πιστεύουσιν, ὅτι τόσα εἶδη φορεμάτων νέων θέλει φορέσει τὸ μ. Πάσχα. Θεωροῦσι δὲ ἀμαρτίαν νὰ βλάψῃ τις αὐτὰς, ὡς ἱεράς, ἄτε φερούσας τὴν ἄνοιξιν. Εἰς ὅσας οἰκίας αἱ χελιδόνες κάμνουσι φωλεάς, οἱ δεισιδαίμονες πιστεύουσιν, ὅτι ἐκεῖ δὲν εἶναι καμωμένα μάγια, ἄπερ εἶναι τὸ φόβητρον τῶν κοινῶν καὶ ἀπλῶν ἀνθρώπων· διὰ τοῦτο καὶ αἱ χελιδόνες εἶναι προσφιλεῖς εἰς αὐτοὺς καὶ τυγχάνουσιν ἐπιμελείας καὶ περιποιήσεως παρ' αὐτῶν.

130) *Χέρι*. Ἡ παρ' ἀρχαίοις χειρομαντεία,

δι' ἧς παρετήρουν τὰς ρυτίδας ἢ τὰς γραμμάς τῆς παλάμης, ὑπάρχει καὶ παρ' ἡμῖν. Διότι παρατηροῦσι γραμμάς τινας, αἰτινες ἀν ὧσι συνηνωμένοι, δεικνύουσιν, ὅτι δὲν ἔχει καλὴν τύχην ὁ ἔχων ταύτας. Παρατηροῦσι δὲ καὶ ἄλλην τινά, ἣτις δεικνύει τὸ μέτρον ἢ ὄριον τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ὅταν δὲ δάκτυλός τις ἢ μέρος τι τῆς χειρὸς ἢ κίτρινον ἐξ οἰκισθῆτινος αἰτίας, νομίζεται ὡς κακὸς οἰωνὸς προαγγέλλων τὸν θάνατον οἰκείου. Ὅταν δὲ τις αἰσθάνηται κνισμὸν τινα εἰς τὴν παλάμην, τότε λέγουσιν, ὅτι προμηνύεται λῆψις χρημάτων· ὅταν δὲ εἰς τὴν ἀριστεράν, προμηνύεται δόσις.

131) Χορός. Ἐν Βυσσάνῃ τοῦ Πωγωνίου ὑπάρχει ἡ δεισιδαιμονία εἰς τὰς γυναῖκας τὴν

ἡμέραν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν γινομένην ἐν παρεκκλησίῳ τινὶ ὀλίγον ἀπέχοντι τοῦ χωρίου καὶ κειμένη πρὸς ἀνατολὰς νὰ χορεύουσιν εἰς τὴν ἐκεῖ πεδιάδα, διότι πιστεύουσιν, ὅτι οὕτως ἐγκυμονοῦσιν ἄρρενα.

132) Ψύλλος. Τὸ μέγα Πάσχα ὅταν ὁ ἱερεὺς θὰ εἴπῃ τὸ «Χριστὸς ἀνέστη», ἔχοντες φυλαγμένους ψύλλους ἐκ τῆς οἰκίας εἰς κελύφη καρῶν ἀπολύουσιν αὐτούς, διότι ἔχουσι τὴν δεισιδαιμονίαν, ὅτι οὕτω δὲν θέλουσιν ὑπάρχει ψύλλοι τὸ θέρος. Προσέτι τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα καὶ τὰς δύο ἄλλας κατὰ συνέχειαν ἡμέρας δὲν σκουπίζουσι διὰ τοὺς ψύλλους.

Γ'.

ΜΥΡΟΛΟΓΙΑ.

1.

Καλῶς ὠρίσεται συμπεθεραῖς ἐδῶ 'ς τ' ἀργοντικό μας,

γιαὶ ἰδὲς κακὸ ποῦ πάθαμεν, τί μέγχα καταδίκι, ἐχάσαμεν τὴ μάνα μας τὴν καλοπεθερά μας, κῆ-οὐδὲ μάνα ποταπὴ κῆ-οὐδὲ ἀπὸ τὴν ἀργάδα,

εἶχε 'ς τὸ στόμα ζάχαρι, 'ς τὸ στόμ' εἶχε τὸ μέλι.

Βουὰ για χαμπηλώσετε καὶ κάμποι σηκωθῆτε, καὶ σὺ μὴρ' ἐρημη Βλαχιά κατῆβα παρακάτω, μήνα τ' ἀκούσ' ἀφέντης μας κῆ-ὁ καλοπεθερός μας,

ποῦ 'χάσαμεν τὴ μάνα μας τὴν καλοπεθερά μας, ἐχάσαμεν τὴ μάνα μας κῆ-ἀσκήμ' τ' ἀρχοντικό μας.

2.

Θαλὰ σὰς 'πῶ καλότυχαις, πάλε σὰς 'λεημονιουίμαι,

ποῦ τὰ 'χετε ἐδῶ κοντὰ εἰς τὸ κοινὸ τῆς χώρας,

στελλετε χαιρετήματα κάθε πουργὸ καὶ βράδυ, κ' ἐγὼ τὸ 'χω 'ς τὴν Ἀρβανιτιὰ 'ς τῆς Ἀρβανιτιᾶς τὸν κάμπο.

'Εγὼ θὰ παρακκλέσω τὴν κυραθειά, θὰ τῆς πέσω 'ς τὰ ποδάρι, για νὰ τὴ στείλω 'ς τὴν ξενθειὰ 'ς τῆς Ἀρβανιτιᾶς τὸν τόπον,

για νὰ μαλώσ(η) τὸν Κώστα μου, νὰ τὸν πετροβολήσῃ,

καὶ νᾶρθῃ μὲς' 'ς τὰ Γιάννινα μὲς' 'ς τοῦ Γιαννίνου τὸν κάμπον, νὰ μαλώσῃ καὶ τὸν ἀμφιὸν τῆς Κώστα καὶ τὸν πετροβολήσῃ.

3.

Δὲν εἶναι για τὴν Ἀρβανιτιὰ, δὲν εἶναι για τὰ Γιάννινα, τ' εἶναι παθιασμένη καὶ δὲν εἶναι για ξενθειὰ, εἶναι για (τὴν) ἐκκλησιὰ καὶ τὸ κοινὸ τῆς χώρας,

μήνα κάμ(η) τίποτα για τ' Στεφανίνα καὶ τὴν Στασινή,

ποῦ 'ναι μὲς' 'ς ταῖς κάσσαις καὶ δὲν ἐχάλασαν.

4.

Ξεσάλισε τὰ 'μάτια σου και κύττα 'λόγουρά
[σου,
πῶρθαν μαννάδαις γὰ παιδιὰ και ἀδερφαίς
[γὰ ἀδέρφια.
ἦρθε και ἡ συμπεθερὰ νὰ σε παρακαλέση,
μῆνα κᾶμης τίποτα, και μῆνα τῆς τὴν στεί-
[λης.

5.

Κιλῶς ὠρίσεται χωριανίς ἐδῶ 'ς τὸ ῥημα-
[διακό μου,
ἰδέτε τί κακὸ 'παθα, τί μεγάλο καταδίκι.

6.

'Απόκρισις.

Τί μᾶς καλοδέχεσαι μὲ τὰ γλυκὰ τὰ λόγια,
ἡμεῖς ἐρχόμεστ' ὄλο κλιώνοντας κῆ-ὄλο βρυχι-
[ῶντας.

7.

Σύρτε νὰ μ' φέρητε μπο(γ)ιὰ νὰ βάψω τὰ
[σκουτιά μου,
νὰ ποῦν ἀπὸ τί τᾶβαψε κῆ-ἀπὸ τί τὰ 'μαύ-
[ρισε,
εἶχεν ἓνα καλὸ παιδί, ἓνα κοσμομολογημένο.

8.

Τί μυρολόγι νὰ σοῦ πῶ και νᾶναι τῆς ἀρε-
[σειᾶς σου,
τραντάφυλλό μου μπουζουκλῆ μὲ τὰ πλατειᾶ
[σου φύλλα,
ποιὸς σῶκοψε ταις ρίζαις σου κ' ἐστέγνωσ' ἡ
[κορφή σου.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ.

1.

Ποῖο εἶναι τὸ δέντρο ἐκεῖνο πῶχ' δώδεκα
μεγάλους κλώνους, κ' οἱ κλώνοι κάνουν φύλ-
λα 'πὸ τῶνα τὸ μέρος μαῦρα κῆ-ἀπὸ τᾶλλο
ἄσπρα;

(Χρόνος, μῆνες, ἡμέραι και νύκτες).

Τοῦτο ἐμοιάζει τῶ ἀρχαίῳ αἰνίγματι τῶδε:

Εἰς ὃ πατήρ, παῖδες δυοκαίδεκα, τῶν δέ θ' ἐκάστῳ
παῖδες δις τριάκοντα, διάνδιχα εἶδος ἔχουσαι·
εἰ μὲν λευκαί ἐστίν ἰδεῖν, αἱ δ' αὖτε μέλαιναί·
ἀθάνατοι δέ τ' εἶουσαι ἀποφθινύθουσιν ἅπασαι.

(Ἰδ. Διογ. Λαερτ. Α', 91). Ἰδ. Ἀνθολ. λυ-
ρικ. σ. 285, 3.

2.

Τί εἶδος εἶναι ἓνας μαυρόπαππας μὲ μιὰ
νοῦρᾶ 'ς τὸν κῶλο;

('Ελαία).

3.

Τί εἶδος εἶναι ἓνας μαυρόπαππας κῆ-ἀπ'
αὐτὸν φωτίζοντ' ὄλοι;

(Φεγγίτης, ἐφ' οὐ βάλλουσι δᾶδας νὰ καίωσιν).

4.

Τί εἶδος εἶναι ἓνα 'ποῦ σουριζ(ει) και μα-
ζόν(ει) τὸν κόσμον ὄλο;

(Καμπάνα).

5.

Νεᾶνίς τις συνοδοιποροῦσα μετ' ἀνδρὸς και
ἐρωτηθεῖσα τί ἔχει αὐτόν, εἶπεν·

Τουτ(ου)νοῦ τάντρος ἡ μάννα εἶναι πεθερὰ
τῆς μάννας μ(ου).

(Πατήρ και θυγάτηρ, ἡ θεῖος και ἀνεψιά).

6.

'Η μάννα τῆς μάννας μου εἶναι πεθερὰ
τῆς μάννας του.

(Οὕτω δύνανται νὰ εἰπωσι δύο πρωτεξά-
δελφοί, ὧν ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ εἶναι ἀ-
δελφοί).

7.

Τάρνα, τάρνα τὸ παιδί, τοῦ παιδιοῦ μας
τὸ παιδί καὶ τάντρός μας ἀδελφός.

(Ἵπαινίττεται τὸν μῦθον τοῦ Οἰδίποδος).

8.

Μία μάννα μετὸ παιδί της κῆ-ἄλλη μιὰ
μετὸ δικό της ἡῦραν ἔς τὴ μηλειὰ τρία μῆ-
λα κ' ἐπῆραν καθένας ἀπὸ ἓνα.

(Μάμμη, μήτηρ καὶ θυγάτηρ).

9.

Ἐνα εἶδος, παρὰ εἶδος, δέρ' ἀνήλιο καὶ
προσήλιο, καὶ τοῦ φράγγου τὴ λαλιὰ ἔχει· τί
εἶναι;

(Κώδων).

10.

Τρούρω ἔς τὸ σπιτάκι μου συμπέθεροι γυ-
ρίζουνε· τί εἶναι;

(Σταγόνες).

11.

Ἄψυχος ψυχὴ δὲν ἔχει, καὶ ψυχὴ παίρ'
καὶ φεύγει· τί εἶναι;

(Πλοῖον).

12.

Ἐνα εἶδος, παρὰ εἶδος, τὴν ἡμέραν πάτα
πάτα καὶ τὸ βράδυ κρεμαντσούλα· τί εἶναι;

(Τσαρούγια, ἄτινα τὸ πάλαι μετὰ λωρὰ ὄντα
ἐκρεμῶντο).

13.

Ῥάχι ἀπέδω, Ῥάχι ἀπέκει, καὶ ἔς τὴ μέ-
ση λούτσα· τί εἶναι;

(Σκαφίδι, ἐν ᾧ ζυμόνουσιν).

14.

Τῆς βάβως τὸ ρουτί πουθενὰ ῤαφή δὲν ἔ-
χει· τί εἶναι;

(Ἄου κέλυφος).

15.

Γομάρι σαμμαρωμένο χωρὶς τριχιαῖς· τί
εἶναι;

(Χελώνη).

16.

Ἐνα εἶδος, παρὰ εἶδος, κόκκαλα δὲν ἔχει
καὶ κόκκαλα τσακίζει· τί εἶναι;

(Γλῶσσα).

Τοῦτο ἐγένετο καὶ παροιμία· ἡ γλῶσσα
κόκκαλα δὲν ἔχει καὶ κόκκαλα τσακίζει ».

17.

Ἐνα εἶδος, παρὰ εἶδος, οὔτε τρώει, οὔτε
πίνει, τὴν κοιλιὰ τὴν ἔχει γεμάτη· τί εἶναι;

(Ἄτρακτος).

18.

Περγουλιὰ περιπλεγμένη καὶ ἔς τὸν κόσμον
ζηλεμένη, χίλιοι ἔμπαινουν, χίλιοι ἔβγαί-
νουν, καὶ κανεὶς δὲν τὴν πειράζει· τί εἶναι;

(Ἐκκλησία).

19.

Ἐνα εἶδος, παρὰ εἶδος, τὴν ἡμέρα τσίνι-
τσίνι, καὶ τὸ βράδυ μετράει τὰ ἄστρα· τί
εἶναι;

(Βούκεντρον).

20.

Πέτσ(ι)κος (=πετεινός) ἀναβρεχάτος καὶ
σιδεροκαπελάτος, δέρ' ἀνήλια, δέρ' προσήλια,
κῆ-ὄπου βρῆ νερό φοφάει· τί εἶναι;

(Πῦρ).

21.

Μιὰ γελάδα κοκκαλιέρα, πῶχει τὴν τρύπα
ἔς τὴ ῤάχι· τί εἶναι;

(Ἵδρια ξυλίνη, βαρέλλα).

22.

Ἐνα μικρὸ μικρούτσικο, μικρὸ σαμμαρω-
μένο· τί εἶναι;

(Κοχλίας).

23.

Ἐνα κουτί, κουτόπουλο, γεμάτο τσεκου-
ρόπουλα· τί εἶναι;

(Στόμα καὶ ὀδόντες).

24.

Ἐνας ἔψηλός, ψηλούτσικος καὶ κόκκαλα
δὲν ἔχει· τί εἶναι;

(Καπνός).

25.

Βιέν βενόπουλο, δυὸ λογιῶν κρασί ἔχει μέσα· τί εἶναι;

(Αὐγόν).

26.

Ἐνα μικρό, μικρούτσικο, τὸν κόσμον ὁμορφαίνει· τί εἶναι;

(Βελόνη).

Ε΄.

ΕΘΙΜΑ ΤΙΝΑ.

Ὄνόματα.

Ἐν Ζαγορίῳ σχεδὸν ὄλω, καθ' ὅσον γνωστὸν μοι ἔστιν, ἡ σύζυγος καλεῖται κατὰ τὸ βαπτιστικὸν αὐτῆς ὄνομα, συνήθως δὲ κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ συζύγου αὐτῆς. Π. χ. Γεώργαινα ἢ Γεώργηνα ἢ Γεώργινα, ὅταν ὁ σύζυγος αὐτῆς καλεῖται Γεώργιος· οὕτω Κώσταινα, Δημ(η)τράκαινα κ.τ.λ. Ἐν δὲ Βυσσάνῃ τῆς Πωγωνιανῆς ἡ σύζυγος καλεῖται οὐχὶ κατὰ τὸ βαπτιστικὸν αὐτῆς ὄνομα, οὐδὲ κατὰ τὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς, ἀλλὰ κατὰ τὸ τῆς οἰκογενείας, ἐξ ἧς ἐλήφθη (κατὰ τὸ τοῦ γονικοῦ τῆς), ἢ κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ χωρίου, ἐξ οὗ εἶναι. Π. χ. Ἡ Τσουβάλω τοῦ Καλτσούνῃ = ἡ σύζυγος τοῦ Καλτσούνῃ, καταγομένη ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ Τσουβάλῃ. Οὕτω λέγονται καὶ ἕτεροι ἢ Καλτσούνῃ τοῦ δεῖνα = ἡ σύζυγος τοῦ δεῖνα, καταγομένη ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ Καλτσούνῃ. Οὕτω Μέντσῃ (ἐκ τῆς οἰκογενείας Μέντσου), Τσίρῃ (ἐκ τῆς οἰκογενείας Τσίρου). Πρὸς τοῦτοις δὲ ἡ Δουλιώτισσα τοῦ Ψεύδῃ = ἡ σύζυγος τοῦ Ψεύδῃ, οὐσα ἐκ τοῦ Δουλοῦ, χωρίου ἐγγὺς τῆς Βυσσάνῃς κειμένου. Ἡ Δελβίνου = ἡ οὐσα ἐκ τοῦ Δελβινακίου. Ἡ Σοπικῃ = ἡ οὐσα ἀπὸ τὸ Σοπικί. Ἡ Φραστάνῃ = ἡ οὐσα ἀπὸ τὰ Φραστανά. Οὕτω δὲ καλεῖ αὐτὴν οὐ μόνον ὁ σύζυγος αὐτῆς καὶ ὄλη ἡ οἰκογένεια, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἐγγχωρίων ὁ βουλόμενος. Ἐνῶ δὲ ἐν Ζαγορίῳ ἢ γυνὴ ὑπανδρευομένη ἀποξενοῦται κάπως καὶ τοῦ γονικοῦ τῆς καὶ τῆς πατρίδος τῆς, οὐδὲν θέλουσα νὰ διατηρῇ πρᾶγμα, μαρτυροῦν ὅτι εἶναι ξένη τὸν τε τόπον καὶ τὰ ἥθη, ἀλλὰ πειρωμένη νὰ γείνη ὅπως οἰεῖται τῶ ἀνδρὶ αὐτῆς, ἐν Βυσσάνῃ (ἴσως δὲ καὶ ἐν μεγάλῳ μέρει τῆς Πωγωνιανῆς) τοῦναντίον ἢ γυνὴ εἶναι πάντοτε ὡς ξένη, διατη-

ροῦσα καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τοῦ γονικοῦ τῆς καὶ τῆς πατρίδος τῆς, καὶ καθόλου διατελοῦσα οἰοῦναι ἀσυγχώνευτος.

Ἐνίοτε οἱ σύζυγοι καλοῦνται ἐξ ὀνόματος τῶν γυναικῶν αὐτῶν, καὶ μάλιστα ὅταν ὦσιν εἰσώγαμβροι καὶ ἀφυεῖς πως, ὅτε θεωροῦσιν οἱ ἄνθρωποι τὰς γυναῖκας ὡς ἄνδρας, διὰ τοῦτο καὶ μεταδιδούσας τὸ ὄνομα αὐτῶν εἰς τοὺς συζύγους. Ἐν Ἀρτσιστῃ τοῦ Ζαγορίου ὠνομάζετο τις Φωτ(ε)ίνης = σύζυγος τῆς Φωτ(ε)ίνης. Ἐν Κουκκουλίῳ ἐπίσης ὠνομάζεται τις Φωτεινὸς ἢ Φωτίνος σύζυγος τῆς Φωτ(ε)ίνης. Ἐν Ἀρτσιστῃ Ἀκριθῆς σύζυγος τῆς Ἀκριθῆς. Ἐν Παπίγκῳ Τσεβῆς σύζυγος τῆς Τσεβῆς (= Παρασκευῆς)· ἐν Βυσσάνῃ Φέγγῃς σύζυγος τῆς Φέγγῃς ὅπερ ἔχει καὶ δύσφημόν τινα ἔννοιαν.

Εἰς δὲ τοὺς βαπτιζομένους παῖδας συνεθίζουσι νὰ δίδωσι τὰ ὀνόματα τῶν πάππων συνήθως, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς πρωτοτόκους, λέγουσι δὲ τοῦτο «Θ' ἀνάψω τὸ ὄνομα τοῦ πάππου σου». Ἡ δὲ τοιαύτη συνήθεια εἶναι ἀρχαιοτάτη· διότι εἰς τοὺς ἀρχαίους ὁ πατὴρ ἔδιδεν εἰς τοὺς υἱοὺς τὰ ὀνόματα καὶ συνήθως, εἰς τὸν πρεσβύτερον ἰδίως, τὸ ὄνομα τοῦ πάππου (ἴδ. καὶ Λουκ. ἐπισκοπ. 17. Ἀρχ. Ρουσοπουλ. σ. 257, § 195). Τὰ δὲ σημερινὰ βαπτιστικὰ ὀνόματα εἶναι Ἑλληνικὰ ἢ ὀνόματα ἀγίων. Ἄλλοτε δὲ ἦσαν πάντη διάφορα, οἷον Σάφῃ (= Χρυσάφῃ, ἀλλὰ καθ' Ἐρυσῆ λέγεται σημερον), Σμαράγδῃ, Διαμάντῃ, Χάιδῃ, Ῥήνῃ (καὶ νῦν), Βασίλῃ, Ζωίτσα, Σταμάτῃ, Στασινή, Διώχνῃ, Ἀργύρῃ (καὶ νῦν) καὶ Ἀργυρῇ, Δέσπῃ (ἐν Παπίγκῳ Γέπῃ, κατὰ πρᾶφθορὰν παρὰ τὸ Δέσπῃ), Ἀκριθῃ, Φωτεινῃ (ἢ Φωτίνῃ) καὶ Φωτ(ε)ινῃ, Μαγδά-

λω, Ἀσήμω κ.τ.λ. Εἰς τινὰ δὲ τῶν ὀνομάτων τούτων ἐνυπολαμβάνουσι καὶ δεισιδαιμονίαι χαρακτηριστικαὶ αὐτῶν. Π. χ. ὅταν γυνή τις τίκτη θήλεα, ἵνα παύσῃ τίκτουσα τοιαῦτα, ὀνομάζει τὸ ἐπιγεννώμενον θῆλυ Σταμάτω, Στασινήν, ἀλλὰ καὶ [ἴσως ἵνα ἀποδιώξῃ τὰ λοιπὰ] Διώγων. Ὅταν δὲ δὲν ζῶσιν, ὀνομάζει τὸ μὲν θῆλυ Ζωίτσαν, τὸ δὲ ἄρρεν Ζήσην, Ζῶην.

Ἄνόματα κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν, ἀπαντῶντα πρὸ τινῶν ἑτῶν ἐν Βείτση τοῦ Ζαγορίου, εἶναι ταῦτα:

Ἄγνή, Ἀκρίβω, Ἀργύρω — ἦ, Ἀσήμω, Ἀφέντρω.

Βασιλῶ (σήμερον δὲ Βασιλική).

Γέπω (νῦν ἐν Παπίγκῳ = Δέσπω), Γκίκω (= Ἀγγελική).

Δέσπω, Διώχνω, Διαμάντω, Δροσοῦλα (ἀπαντᾷ καὶ νῦν ἐν Μπάγχι Ζαγορίου).

Ζαχάρω, Ζαφείρω, Ζωίτσα, Ζώνιω.

Καλή, Κάλω, Καλούσιω, Κυράτσα, Κάτερω (= Αἰκατερίνη κατὰ παραφθοράν).

Λιούπω.

Μ(η)λειὰ καὶ Μ(η)λίτσα, Μαγδάλω, Μαλάμω.

Νόνω (ἐν Βυσσάνη Πωγωνιανῆς).

Ξάνθω, Ξάντρω (= Ἀλεξάνδρα) καὶ Ξάνω.

Πλούμπω, Πούλεια (νῦν), Πόσιω.

Ῥήνω (καὶ νῦν).

Σγούρω, Σάφω (= Χρυσάφω) Σιούλα (= Χρυσούλα), Σμαράγδω, Σόφω καὶ Σοφοῦλα (νῦν), Σούλτω, Στάθω, Σταμάτω καὶ Σταματέλω, Στασινή.

Τρι(ι)ανταφυλλῆα.

Φρόσω (= Εὐφροσύνη), Φωτ(ε)ίνω ἢ Φωτ(ε)ινή.

Χάτιδω, Χρυσῆ καὶ Χρυσούλα (καὶ Χσοῦλα).

Ἄνδρων δὲ ὀνόματα σπάνια, ἀπαντῶντα πρὸ τινῶν ἑτῶν ἢ καὶ σήμερον ἀκόμη, εἶναι ταῦτα:

Λάμπρος, (ὅπερ ἦτο κυρίως ἐπιθετὸν λαμπρός, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου ἐγένετο κύριον· οὕτω καὶ φαιδρός Φαῖδρος, χρηστός Χρηστός), Ποῦλος, Πασχάλης, Ρούσης, Στάθης, Τριαντάφυλλος, Φάνης (Θεοφάνης).

Ὁ Ἀστέρως.

Ἐν Βυσσάνη Πωγωνιανῆς συνειθίζουσι νὰ ἀναρτῶσιν εἰς τὸν τράχηλον τῶν παιδίων, ἀτινα κοιλιπονοῦσι, τοὺς κάτωθι στίχους, οὓς

καὶ ὀνομάζουσιν ἀστέρα. Ἄναρτῶσι δ' αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ πέμπτῃ τῆς ἐβδομάδος μέχρι σαββάτου, καὶ ἐν μηνί, καθ' ὃν ἡ σελήνη φθίνουσα δὲν θὰ ὑπάρχῃ τὴν ἄλλην πέμπτην. Ἄφοῦ δ' ἐξαγάγωσιν αὐτούς, βάλ्लουσιν ἐν γωνίᾳ καὶ παραβύστω ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας, ὅπως μὴ πάθωσι τι, μετὰ δὲ ταῦτα κείουσιν αὐτούς. Εἶναι δὲ οὗτοι:

Γράφω τὸν ἀστέρα·

ἀστέρα, πικρέ, φαρμακωμένε,
ποῦ εἶσαι ἀπλωμένος ἔς τὸν ἄρρωστον(ν),
σοῦ ζυμόνω ἀρρὶ τρυφερό(ν),
ὡς ὁ λύκος ὁ λυσσαίρης, ὡς ὄφις ποῦ σου-
ρίζει.

Ἄγιοι Ἀράργυροι καὶ θαυματουργοί,
ποῦ ἱατρῆψεται τὸν κόσμον ὄλο(ν),
γιατρῆψατε καὶ τὸν δοῦλό(ν) σας (δεῖνα).

Πιστεύουσι δὲ, ὅτι τοιοῦτοτρόπως παύει ὁ πόνος τοῦ λοιποῦ. Ἐννοεῖται δὲ, ὅτι ὁ πόνος δὲν εἶναι ἐκ τῶν ὀλιγοχρονίων, ἀλλ' ἐκ τῶν χρονίων, διὰ δὲ τοῦ ἀστέρος ἰάται αὐτὸν ὁ γράψας τοὺς στίχους τούτους.

*Ἔθεμα τοῦ γάμου ἐν Βυσσάνη.

Ἴνα γένηται ὁ ἄρραβὼν, ὁ νέος πέμπει γυναῖκά τινα εἰς τοὺς γονεῖς τῆς κόρης, ἢν θέλει νὰ λάβῃ εἰς γάμου κοινωνίαν, ὅπως ἐρωτήσῃ αὐτούς ἂν στέργωσιν ἢ μὴ νὰ δώσωσιν αὐτὴν τῷ νέῳ ἐκείνῳ. Ἐὰν δ' οἱ γονεῖς τῆς κόρης στέργωσιν, ὑπάγουσιν ἐκ τῶν συγγενῶν τοῦ νέου τρεῖς ἄνδρες καὶ δύο γυναῖκες ἐν ἡμέρᾳ συνήθως κυριακῇ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης, ἔχοντες καὶ τὸν δακτύλιον τοῦ γαμβροῦ. Ἐμβάντες δὲ λέγουσι τὴν συνήθη ταύτην εὐχὴν· « Καλ' ἐσπέρα σας· χαερλίτικα· νὰ μᾶς προκόψωσι καὶ εἰς ἐπίλοιπα νὰ χαροῦμε(ν) ». Ἐπειτα παρατίθεται τράπεζα, ἐφ' ἧς βάλ्लουσιν ἄρτον, ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρτου ἐπιτιθέασιν τοὺς δακτυλίους καὶ δύο ποτήρια πλήρη οἴνου. Μετὰ ταῦτα ὁ μεγαλιτέρος τὴν ἡλικίαν ἐκ τῶν τοῦ γαμβροῦ συγγενῶν ἀνίσταται καὶ λαμβάνει τὸν τοῦ νυμφίου δακτύλιον, δι' οὗ ποιεῖ τὸν σταυρὸν ἐπὶ τοῦ ἄρτου, λέγων συνάμα· « νὰ μᾶς προκόψωσι καὶ εἰς μικρότερα », ἔπειτα δὲ καὶ τὸν τῆς νύμφης δακτύλιον, δι' οὗ ποιεῖ τὰ αὐτά, καὶ δίδει τὸν μὲν τῆς νύμφης τῷ νυμφίῳ, τὸν δὲ τοῦ νυμφίου τῇ νύμφῃ. Ἄφοῦ δ' ἔπειτα διὰ τοῦ γλυκοῦ καὶ τοῦ καφέ εὐχηθῶσι καλὴν στερέωσιν τοῦ ἀρραβῶνος καὶ καλὴν προκοπὴν, ἐπανέρχονται οἱ συγ-

γενεὶς τοῦ γαμβροῦ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, οἵτινες γνωστοποιοῦσι τὸν ἀρραβῶνα διὰ μιᾶς μέχρι τριῶν πυροβολήσεων. Μετὰ ταῦτα ὑπάγουσιν εἰς τὴν τοῦ γαμβροῦ οἰκίαν τῆς νύμφης, ἵνα εὐχρηθῶσι καὶ γνωρισθῶσιν ὡς συγγενεῖς, μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν τούτων ὑπάγουσιν εἰς τὴν τῆς νύμφης καὶ οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ, ἵνα εὐχρηθῶσι καὶ αὐτοὶ καλὴν προκοπὴν.

Σημειωτέον δὲ, ὅτι ὁ γάμος ἐν Βυσσάνῃ γίνεται προῶρως· καὶ οἱ δύο οἱ μελλονύμφοι εἶναι ἀνήλικοι· ὁ μὲν μνηστὴρ εἶναι 16—18 ἢ τὸ πολὺ 20 ἐτῶν, ἡ δὲ μνηστὴ 12—14 ἐτῶν, σπανιώτατα δὲ περισσοτέρων. Τοῦτο εἶναι ἀθηλαθητικόν. « Ὁ Λυκοῦργος ἔταξεν ἐν ἀκακίᾳ τῶν σωμάτων τοὺς γάμους ποιεῖσθαι (Ξενοφ. πολιτ. Λακεδ. Α', 6), ἵνα τὰ γεννώμενα ἰσχυρὰ ᾖ, ἐκ τελείων γεννώμενα » (Πλουτ. Λακ. ἀποφθεγμ. p. 224, Hutt). Κατὰ δὲ τὸν Πλάτωνα, « μέτριος χρόνος ἀκακίᾳ τὰ εἰκοσιν ἔτη γυναικί, ἀνδρὶ δὲ τὰ τριάκοντα (Πλάτ. Πολ. Ε', σ. 460 Ε) μέχρι ἐτῶν πέντε καὶ τριάκοντα » (Πλάτ. Νομ. Δ', σ. 721 Β). Κατὰ δὲ τὸν Ἀριστοτέλη (Πολ. Ζ', ιδ', 6) « τὰς μὲν γυναικας ἀρμόττει περὶ τὴν τῶν δέκα καὶ ὀκτώ ἐτῶν ἡλικίαν συζευγόναι, τοὺς δὲ ἀνδρας ἐπτά καὶ τριάκοντα ἢ μικρόν ». Ὁ δὲ Ἡσίοδος (Ἔργα καὶ Ἡμέραι) στ. 695—98 λέγει:

Ἄριστος δὲ γυναικα τὸν ποτὶ οἶκον ἄγεσθαι
μήτε τριηκόντων ἐτέων μάλα πόλλ' ἀπολείπων,
μήτ' ἐπιθεῖς μάλα πολλά· γάμος δὲ τοι ὄριος οὔτος.
Ἢ δὲ γυνὴ τέτορ' ἠβώοι· πέμπτη δὲ γαμοῖτο.

Τοιοῦτοι γάμοι εἶναι καὶ ὄριμοι καὶ καλὰ τέκνα προϊωνίζονται. Τοὺς δὲ λαμβάνοντας ἀνάρμοστον γυναικα, μικρὰν δηλ. τὴν ἡλικίαν ἢ καὶ τὸ σῶμα (ἴδ. Πλουτ. παιδ. ἀγωγ. 2) οἱ Ἕλληνες ἐτιμῶρουν, νομίζοντες αὐτοὺς ὑπευθύνους εἰς δίκην κακογαμίου. Ἐν Βυσσάνῃ δὲ συνεθίζεται καὶ ἕτερα συνήθεια. Ὅπως ὁ Ἀβραάμ ἔστειλε τὸν δούλον αὐτοῦ Ἐλιέζερ εἰς Μεσοποταμίαν εἰς πόλιν Ναχώ (ἴδ. Γεν. κδ'), ἵνα εὕρῃ γυναικα τῷ Ἰσαάκ, οὕτω καὶ ἐν Βυσσάνῃ ὑπάγουσιν οἱ συγγενεῖς ἢ καὶ οἱ γονεῖς τοῦ νέου εἰς διάφορα χωρὶς ἀπέχοντα πολλὰς ὥρας, ἵνα ζητήσωσι γυναικα, χωρὶς ὅμως νὰ ἦναι παρῶν ὁ νέος. Πολλὰκις δὲ καὶ χρήματα προσφέρουσι πρὸς τοῦτο.

Ἐν Βυσσάνῃ καὶ Πωγωνιανῇ, καθ' ὅσον γνωστόν μοι ἐστίν, ἡ προῖξ συνίσταται εἰς τρία ἢ τέσσαρα φορέματα μάλλινα λευκά καὶ εἰς κρεββάτουστρώσιον ὀλίγης ἀξίας. Τὸ ὄλον

τῆς δεδομένης προικὸς ἀναβαίνει μέχρι 2000 γροσίων, καὶ τοῦτο μόνον εἰς φορέματα καὶ τὰ λοιπὰ, οὐδέποτε δὲ εἰς μετρητὰ. Ὁ νυμφίος συνήθεια ὑπάρχει νὰ δίδῃ ὑποδήματα εἰς τοὺς οἰκείους τῆς νύμφης, καὶ μάλιστα εἰς τὴν πενθεράν¹ αὐτοῦ, ἥτοι συνεθίζεται νὰ ὑποδένῃ, ὅπως κοινῶς ἐκφράζονται, τοὺς οἰκιακοὺς καὶ τὴν πενθεράν. Καὶ ἐπὶ τῶν ἡρωικῶν χρόνων εὐρίσκομεν, ὅτι ὁ ἀνὴρ προσέφερε διὰ τὴν νύμφην τοῖς οἰκείοις αὐτῆς δῶρα, ἅτινα ἐλέγοντο ἔδνα ἢ ἔεδνα (ἴδ. Ὀμ. Ἰλ. Α. 242. Π, 178, 190. Ὀδύς. Α, 277. Β, 196. Ζ, 159). Ἡ αὐτὴ συνήθεια ἐπεκράτει καὶ ἐπὶ τῶν πατριαρχικῶν χρόνων τῶν Ἑβραίων (ἴδ. Γεν. λδ', 12) καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Γερμανοῖς, κατὰ τὸν Τάκιτον (de Germ. 18) « Dotem » non uxor marito, sed uxori maritus » offert. Intersunt parentes et propinquae qui ac munera probant; munera non ad delicias muliebres quæsitae, nec quibus nona nupta comatur; sed boves et frenatum equum et scutum cum framea gladioque. In hæc munera uxor accipitur ». Πρὸς. Ὀμ. Ἰλ. Α, 242. Θεόκριτ. ΚΖ', 32—33.

Τῇ δὲ πρὸ τοῦ γάμου κυριακῇ συνεθίζουσι νὰ ὑπάγουσιν εἰς τὴν νύμφην τὴν μογιάν μίαν γυνὴ καὶ τρία παιδία μέχρι πέντε, δηλ. παιδία εἰς περιττὸν ἀριθμὸν διὰ τινὰ ἐπικρατοῦσαν δεισιδαιμονίαν, ὅτι δῆθεν διὰ τὰ τυχόν εἰς ἄρτιον ἀριθμὸν παιδία τίκτει ἡ νύμφη διδύμα. Φέρουσι δὲ μεθ' ἑαυτῶν ἐν κάτοπτρον, ἐν κτένιον, μίαν πλάκα σαπωνίου, τὴν βαφήν (ἥτις εἶναι ἡ κνᾶ ἢ ἄλλη τις παρομία), δύο μαντίλια καὶ ἐν φλωρίον διὰ κέρασμα. Εἰς δὲ τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης δέχονται αὐτοὺς ὅπως πρέπει, εἶτα παρατιθέασιν τράπεζαν καὶ ἐπ' αὐτῆς πλακοῦντα καὶ οἶνον. Αἱ δὲ εὐχαὶ εἶναι ἀνὰ ἦναι αἱ ἀρραβῶνες στερεωμένοι καὶ εὐτυχεῖς». Ἀνταποκρίνονται δὲ διὰ τοῦ « καὶ σὲ παιδιῶ(ν) σου, ἢ καὶ σὲ γιουὺς σ(ου), νὰ χαίρησαι », ἀλλὰ καὶ « καὶ ἔς τάρχοντόπ(ου)λά σου ». Εἰς δὲ τοὺς ἀνυμφεύτους λέγουσι « καὶ ἔς τῆ(ν) χαρά(ν) σ(ου) ἢ καὶ ἔς τῆ(ν) διαμαντένια(ν) σ(ου) ».

Τῇ δὲ πέμπτῃ πρὸ τῆς κυριακῆς, καθ' ἣν μέλλει νὰ τελεσθῇ ὁ γάμος, συνεθίζουσι νὰ πρῶσκευάζωσι τὸν διὰ τὸν γάμον ἀπαιτούμενον ἄρτον. Εἰς δὲ τὰ προζύμια, ἅτινα ἀ-

1) Ὅθεν καὶ τὸ ἄσμα « Μ' ἐπούλησες, μανουλά μου, γιὰ μιὰ ζυγὴ παπούτσια.

ναπιάνουσι (κατὰ τὴν κοινὴν ἔκφρασιν) παιδία καὶ κοράσια ἀμφιθαλῆ, διότι ἄλλως κατὰ τινα ὑπάρχουσιν δεισιδαιμονίαν δὲν προκόπτουσιν οἱ μελλόνυμφοι, ῥίπτουσιν οἱ περὶ τὸν νυμφίον λεπτά, ἅτινα εὐρίσκουσιν οἱ παῖδες καὶ τὰ κοράσια. Λέγουσι δὲ καὶ τὸ ἐξῆς τραγούδιον·

Ἀνήθαινε προζύμι, κατήθαινε σκαφίδι,
κοράσια τὸ ζυμόνουν μὲ μάννα, μὲ πατέρα,
μὲ μάννα, μὲ πατέρα, μ' ἀδέρφια, μ' ἀξιδέρφια.

Ἐπαναλαμβάνουσι δὲ τοῦτο πολλάκις, μετὰ δὲ ταῦτα χορεύουσιν ἐπὶ μίαν ἢ δύο ὥρας· ἀναχωροῦντες δὲ λέγουσι τὰς συνήθεις εὐχάς, ἵνα ἦναι στερεωμένα.

Τὸ δὲ σάββατον περὶ τὸ ἐσπέρας στέλλουσιν ἀπὸ τῆς οἰκίας τοῦ νυμφίου εἰς τὴν τῆς νύμφης ἐν ἐφάπλωμα, ὅπερ τῇ ἐπαύριον θέλουσι φορτώσει εἰς τὸ φόρτωμα τῆς νύμφης καὶ φέρι πάλιν εἰς τὴν τοῦ νυμφίου. Ὁμοίως περὶ τὸ ἐσπέρας τοῦ σαββάτου ὑπάγει ἀνήρ τις συγγενῆς τοῦ νυμφίου εἰς τὴν τοῦ ἀναδόχου οἰκίαν, ἔχων δισσάκχιόν τι καὶ ἐν αὐτῷ ἄρτον καὶ μίαν πλόσκαν πλήρη οἴνου. Τὸν ἄρτον ἐκεῖνον κρατοῦσιν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀναδόχου καὶ ἀντ' αὐτοῦ βάλουσιν ἄλλον ἐν τῷ δισσακχίῳ. Ἐὰν δ' ὑπάρχη γάμος, δηλαδὴ ἐὰν ὁ γαμβρὸς θὰ κάμη τράπεζαν, προσκαλεῖ τὸν ἀνάδοχον καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν εἰς τὴν τράπεζαν, ἐν ἧ καὶ ἄλλοι πολλοὶ συγγενεῖς τε καὶ μὴ εὐωχοῦνται, τρώγοντες, πίνοντες καὶ χορεύοντες ἄχρι τῆς πρωίας πολλάκις. Σημειωτέον δὲ ὅτι οἱ προσκεκλημένοι εἰς γάμον ἐν Βυσσάνῃ δὲν προσφέρουσιν οὐδὲν τῷ νυμφίῳ, ἐνῶ ἐν Ζιχορίῳ καὶ ἀλλαχοῦ συνήθεια ὑπάρχει νὰ δίδωσι κρέας, ἄρτον, οἶνον κτλ. Ἐν Ἡπειρῷ δὲ καθόλου πρὸ τοῦ φαγεῖν φέρουσιν εἰς τοὺς φιλευσμένους νίψιμον (χέρνιβα), τοῦθ' ὅπερ εἶναι ἑλληνικὴ συνήθεια, καὶ ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων ἐπιζομένη (ἴδ. Ὀμ. Ὀδ. Η, 172. Πρβλ. Ματθ. ιε, 2. Μαρκ. ζ', 2—5). Τὴν δὲ κυριακὴν μετὰ τὴν ἐκκλησίαν ὑπάγουσιν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ οἱ συμπολιταὶ αὐτοῦ καὶ αἱ γυναῖκες, εὐχόμενοι αἴσιον γάμον καὶ καλὴν προκοπὴν. Τοὺς δὲ προσκεκλημένους ὁ γαμβρὸς καλεῖ εἴτε διὰ κολλούρας διὰ τὸ ἐπισημότερον, ὅτε καὶ θὰ ἦναι εἰς τὸν γάμον καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας, εἴτε διὰ προσκλητηρίου. ὀρίζοντας πότε προσκαλεῖται εἰς τὴν τράπεζαν, εἰς γεῦμα ἢ εἰς δεῖπνον, κτλ. Ἡ νύμφη λαμβάνεται συνήθως κατὰ τὴν ὁγδόην ὥραν. Ἀλλὰ πρὸ τούτου ἐκ τῶν ὑπηρετῶν ὁ ἔχων τοὺς γονεῖς αὐτοῦ ξυρίζει τὸν νυμφίον·

Περὶ δὲ αὐτὸν ἰστάμεναι γυναῖκες τραγῳδοῦσι τὸ ἐξῆς ἄσμα·

Ἀργυρὸ(ν) ξουράφι καὶ μαλαμματένιο(ν),
σέρν' ἀγάλι—γάλι σὲ γαμπροῦ κεφάλι,
τρίχα μὴν τάφης καὶ τὸν ἀσκημίσσης,
καὶ τὸν ἀσκημίσσης 'ς τὰ πεθερικά του.

Μετὰ ταῦτα λούει αὐτὸν ὁ ἴδιος, αἱ δὲ γυναῖκες τραγῳδοῦσιν ἀνάλογον τραγούδιον·

Ἀργυρὸ(ν) μου μπρίκι καὶ μαλαμματένιο(ν) κτλ.

Μετὰ ταῦτα ὑπάγει ὁ γαμβρὸς μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, προηγουμένων τῶν μουσικῶν ὀργάνων, ἵνα προσκαλέσῃ τὸν μέλλοντα νὰ κάμη τὴν στέφιν ἱερά, ἔπειτα τὸν ἀνάδοχον, ὁστις φέρι εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὰς λαμπάδας καὶ τὴν ὀμπόλιαν, δι' ἧς ἐν τῇ στέφει καλύπτει τὸν τε νυμφίον καὶ τὴν νύμφην ὁ ἱερεὺς. Ἐπιστρέψαντες οἱ ὑπηρεταὶ μετὰ τοῦ γαμβροῦ ἀπὸ τῆς προσκλήσεως τοῦ ἱερέως καὶ ἀναδόχου, ἐπιστάττουσι τὸν ἵππον, ἐφ' οὗ ὁ νυμφίος θὰ ἱππεύσῃ, τῶν γυναικῶν ἀδουσῶν τὸ ἄσμα·

Ἄλογο(ν) στρωμένο(ν) χῶρια ἀρματωμένο(ν) κτλ.

Μετὰ ταῦτα προηγουμένης μουσικῆς συναυλίας, ὑπάγουσιν ἀπὸ τῆς οἰκίας τοῦ νυμφίου μετὰ γυναικῶν ἀδουσῶν καὶ παιδίων εἰς τὴν τῆς νύμφης. Πορευομένων τῶν ἀνδρῶν, αἱ γυναῖκες ἀδουσι τὸ τραγούδιον·

Ἀἱ καλὲ γαμπρὲ κη-ἀρματωμένε,
ποῦ ἀρματώνεσαι καὶ ποῦ πηγαίνεις κτλ.

Ἀφοῦ δὲ ἔλθωσιν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης, πυροβολεῖ ὁ κρατῶν τὴν σημαίαν, ὅστις καὶ λαμβάνει δῶρον ἐν μαντίλιον παρὰ τοῦ πατρὸς τῆς νύμφης ἢ οὐτινος ἄλλου, τόπον αὐτοῦ ἐπέχοντος. Καὶ ὁ μὲν γαμβρὸς καὶ τινες πλησιέστατοι αὐτοῦ συγγενεῖς εἰσέρχονται εἰς τὴν λεγομένην μάνναν τῆς οἰκίας, παραλαμβάνοντες καὶ ἕνα συγγενῆ παῖδα, ὅστις θὰ σκεπάσῃ τὴν νύμφην διὰ τῆς καλύπτρας, λέγων συγχρόνως, «πέντε γυιοὺς καὶ μιά(ν) γρανίτσα(ν)» (τρὶς)¹, οἱ δὲ ἄλλοι εἰς ἄλλα δώματα, οἱ παρατιθεταὶ τράπεζα, ἔχουσα ἄρτον, τυρὸν καὶ οἶνον. Ἐνῶ δὲ οἱ λοιποὶ εὐχονται καὶ κωθωνίζουσιν, οἱ ὑπηρεταὶ τοῦ νυμφίου βάλουσιν ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῶν τὰ τοῦ φορτίου τῆς νύμφης, ἅτινα μετὰ τοῦ κωθωτίου

1) Ἐν Ζαγορίῳ ὁ παῖς λέγει τοῦτο ἐν τῷ τέλει τῆς στέψεως, περῶν ὑποκάτω τῶν στεφομένων, οἵτινες εἶναι συνδεδεμένοι διὰ τῶν χειρῶν, ἀλλὰ καὶ κάπως διάφορον ὀλίγον λέγει αὐτό, ἧτοι ἀπέναντε γυιοὺς καὶ μιά(ν) μηλειά(ν)».

ζυγῆς φορτόνουσιν ἐπὶ τοῦ ἵππου. Αἱ δὲ νέαι εἰ ἐκ τῆς συγγενείας τῆς νύμφης τραγουδοῦσι τὸ ἐξῆς:

Ἐγὼ, Θύγα μ', εὐγα, εὐγα ἀχ'ταῖς αὐλαῖς μου
 κ.τ.λ.

Ἄλλος δὲ χορὸς νεανίδων ἀποκρινόμενος ὡς ἐκ μέρους τῆς νύμφης τραγουδεῖ τὸ ἐξῆς συγκινητικὸν ἄσμα:

Φεύγω, μάννα μ', φεύγω, μὴ μὲ παραπαίρῃς,
 φεύγω ἀχ'ταῖς αὐλαῖς σου, πάνω 'ς ταῖς δικαῖς μου
 κ.τ.λ.

Ὅταν δὲ ἀναχωρῶσιν ἀπὸ τῆς οἰκίας τῆς νύμφης, χορὸς νεανίδων ὡς ἀπὸ μέρους τῆς νύμφης, ἀποχωριζομένης τὰς παιδιόθεν φίλας αὐτῆς, τραγουδεῖ τὸ ἐξῆς:

Ἄϊ καλάς συντρόφισσαι κη-ἀγαπημέναις,
 τοῦτον τὸν καιρὸν χωριζομέστε. . . κτλ.

Τραγουδοῦσι δὲ προσέτι τὸ ἐξῆς:

Ἐπόυλησες, μαννοῦλά μου, γιὰ μιὰ ζυγὴ πα-
 [πούτσια κτλ.

Μετὰ τοῦτο τραγουδοῦσι τὸ ἐξῆς τραγούδιον:

Τρέχουν τὰ νερά, τρέχουν ἡ βρύσαις,
 τρέχει κ' ἡ ἀρχοντιά νὰ ἰδῇ τῆ(ν) νύφη(ν) κτλ.

Ὅταν δὲ προσεγγίσῃσι τῷ ναῶ, ἔνθα μέλλει νὰ γείνη ἡ στέψις, τραγουδοῦσι τὸ ἐξῆς:

Ἐκκλησιά μου κουκλωτή, κουκλωτή, καμαρωτή
 κ.τ.λ.

Ἐν δὲ τῇ στέψει εἰς τῶν ὑπηρετῶν, ὅταν ὁ κερὺς μετὰ τοῦ νυμφίου καὶ τῆς νύμφης περὶέρηται κύκλῳ τῆς τραπέζης, ῥίπτει σιτάρι περὶ τοὺς πόδας τῶν νεονύμφων, ἵνα δῆθεν ῥῶσῳσιν ὡς ὁ σίτος. Ἄφου δὲ ἐξέλθῳσι τῆς ἐκκλησίας, αἱ γυναῖκες τραγουδοῦσι τὸ ἐξῆς, ἢ οὐ παραινῶσι τὴν νύμφην:

Τίκοῦσες, κυρὰ νύφη, τί λέγει τὸ Βαγγέλιο(ν)
 κ.τ.λ.

Μετὰ ταῦτα καλοτυχιζοῦσι τὴν μητέρα τοῦ γαμβροῦ διὰ τοῦ ἐξῆς τραγουδίου:

Καλότυχη ἡ μάννα μὲ τὸν γυιὸ(ν) ὀπῶχει κτλ.

Μετὰ ταῦτα τραγουδοῦσι τὸ ἐξῆς:

Σήμερ(α) ἡ πεθεροῦλά σου, νυφοῦλά μου, νυ-
 [φοῦλά μου κτλ. (1)

Ὅταν δὲ προσεγγίσῳσιν εἰς τὴν οἰκίαν, πυρῖλοῦσιν οὐκ ὀλίγον οἱ λεγόμενοι συχαργια-
 ρι (διὰ τὰ συχαργία, τὰ ὁποῖα παίρ-

νοῦσιν), οἵτινες λαμβάνουσιν ὡς δῶρον καὶ ἐν μαντίλιον. Ἐν δὲ τῇ οἰκίᾳ τοῦ νυμφίου ὑποδέχονται αὐτόν τε καὶ τὴν νύμφην μὲ δάδας ἀνημμένας, ὡς δίδει ὁ ἀνάδοχος. Αἱ δάδες αὗται καίουσιν, ἕως ὅτου ἐμβῶσιν οἱ νεονύμφοι εἰς τὴν οἰκίαν ἐντὸς, ἔπειτα δὲ ἐκτινάσσουσιν αὐτὰς ἀνημμένας ἐπάνω εἰς τὴν στέγην τῆς οἰκίας, ἔνθα ἐξακολουθοῦσι καίουσαι. Ἡ συνήθεια αὕτη φαίνεται ὅτι εἶναι ἀρχαία: διότι εἰς τὸν Ῥωμαῖον Κάτουλλον εὐρίσκομεν, ὅτι αἱ παρθένοι ἀκολουθοῦσι τῇ νεονύμφῳ, κρηδέμνῳ κεκαλυμμένοι καὶ δάδας ταῖς χερσὶν ἀνατινάσσουσαι καὶ ὑπάδουσαι τὸ γνωστὸν ἔκεινο:

Hymen o Hymenæe, Hymen ades o Hymenæe.

Τοιοῦτόν τι εὐρίσκομεν καὶ παρὰ τῷ χριστιανῷ ποιητῇ Μεθοδίῳ, ἀποθανόντι τῷ 312, εἰς ἓν ποίημα, ἐπιγραφόμενον παρὰ τοῦ W. Christ (ἐν τῇ Ἄνθολ. τῆς χριστ. ποιήσεως, ἐν Μονάχῳ, 1871) παρθένιον, ἐν ᾧ χριστιαναὶ παρθένοι ἐν ἐσθῆτι λευκῇ καὶ ἰλαρῇ προσώπῳ πρὸς τὸν Χριστὸν ἀτενίζουσαι, ἀναπηδῶσι καὶ ἄδουσιν:

Ἄγνεύω σοι καὶ λαμπάδας φασφόρους κρατοῦσα, νυμφίε, ὑπαντάω σοι.

Καὶ ἐν εὐαγγελίῳ δὲ (Ματθ. κέ, 1. κ. ε.) φαίνεται τοῦτο λέγοντι: «ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες ἔλαβον τὰς λαμπάδας αὐτῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου» κτλ. Αἱ δὲ γυναικες τραγουδοῦσι τὸ ἐξῆς τραγούδιον:

Πέζε νύμφη.-Δὲν πεζεύω, θέλω τάγμα 'πὸ
 [τὸν πεθερό μου κτλ.

Ἄφου δὲ ἡ νύμφη εἰσέλθῃ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ συζύγου αὐτῆς, ἔχει κολλοῦράν τινα τρυπητὴν κατὰ τὸ μέσον, τὴν ὁποίαν προσπαθεῖ νὰ τινάξῃ εἰς τὴν στέγην: ἐννοεῖται δέ, ὅτι ἐκεῖ παῖδες ἀλλὰ καὶ ἄνδρες ἴστανται μετὰ χειρῶν ἀνοικτῶν, τίς νὰ ἀρπάσῃ αὐτὴν φροντίζοντες. Ἐν Ζαγορίῳ συμβαίνει ἄπως διαφόρως: διότι ἐν τισὶ χωρίοις ἡ νύμφη εἰσελθοῦσα εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ νυμφίου θὰ πατήσῃ ἐπὶ ἀργυρῶν τσαπρακίων, ἅτινα θὰ κείνται ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς αὐλείου θύρας, καὶ ὑφάσματός τινος βαμβακίνου ἢ μαλλίνου ἐστρωμένου, μετὰ δὲ ταῦτα αἱ περὶ αὐτὴν γυναῖκες δίδουσιν αὐτῇ ἐν μαντιλίῳ ὄρυζαν μετὰ σίτου μεμιγμένην, ἣν διασκορπίζει ῥίπτουσα δεξιᾷ τε καὶ ἀριστερᾷ. Ἐν ἄλλοις δὲ τισὶ χωρίοις (ἐν Παπίγκῳ) ῥί-

) Τὰ ἄσματα ταῦτα μετὰ τῶν διαφορῶν, ὡν λέγονται ἐν Ζαγορίῳ, δημοσιευθῆσονται κομῆν τεύχει.

πτει τεμάχιόν τι ἄρτου, ἐν ᾧ εἶναι καὶ λεπτά τεθειμένα (ἴδ. καὶ ἡμετ. δεισιδαίμ. λέξ. *κύφη*).

Ἄφου δὲ καταβιβάσωσιν ἀπὸ τοῦ ἵππου τὸ λεγόμενον κρεββατοστρώσιον τῆς νύμφης καὶ τὸ κιβώτιον οἱ ὑπηρεταί, φέρουσι ταῦτα καὶ βάλ्लουσιν εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου, ἐνθα θὰ μείνη ἡ νύμφη, ἵνα ὑπερβῶσιν αὐτὰ καὶ ὁ νυμφίος καὶ ἡ νύμφη· καὶ πρῶτον μὲν ὑπερβαίνει ταῦτα διαπλισσόμενος ὁ ἀνὴρ, μετὰ ταῦτα δὲ καὶ ἡ γυνή, ἣν ἔλκει ὁ σύζυγος αὐτῆς καθήμενος ἐντὸς τοῦ δωματίου. Φέρουσι δ' αὐτὴν ἀκολούθως εἰς τὸν φουῆρον, πρὸ τοῦ ὁποίου κἀμνει μετανοίας (κοινῶς μετάνοιαις), δι' οὗ θέλουσι νὰ δεῖξωσιν, ὅτι ὅσον λείπει ὁ φουῆρος ἀπὸ τὸ 'σπίτι, τόσον νὰ λείψῃ καὶ ἡ νύμφη. Μετὰ ταῦτα παῖς τις ἀφαιρεῖ αὐτῆς τὴν κλύπτραν· τότε φιλεῖ αὐτὴν ἡ πενθερὰ αὐτῆς καὶ οἱ ἄλλοι συγγενεῖς. Ἐν τῷ δωματίῳ δὲ ἐκεῖ, ἐνθα γίνονται ταῦτα, συγκροτεῖται χορὸς μετὰ τραγουδίων, ἀρχομένων οὕτω·
Σήμερα' ν' ἄσπρος οὐρανός, σήμερα' ν' ἄσπρη μέρα
κτλ.

Γίνεται μετὰ ταῦτα γενικὸς χορὸς. Χοροὶ δὲ συνήθεις εἶναι· ὁ λεγόμενος Ζαγορήσιος καὶ ὁ Ἀρβανίτικος καὶ ὁ Βουλγαρικός, ἡ λεγομένη Γκάιντα. Στέλλουσι δὲ μετὰ ταῦτα παῖδας νὰ προσκαλέσωσιν εἰς τὴν τράπεζαν τοὺς συγγενεῖς. Πλὴν δὲ τούτων ἕτεροι πέντε ἄνδρες μετὰ τοῦ νυμφίου, ἔχοντες καὶ τὰ μουσικὰ ὄργανα, ὑπάγουσιν εἰς τὴν πενθεράν. Αὕτη βάλλει αὐτοῖς τράπεζαν, ἐφ' ἧς ὑπάρχει οἶνος καὶ ὄ,τι ἄλλο τύχη. Μετὰ ταῦτα δίδει αὐτοῖς σημειώσιν τινα, ἐν ἧ ἔχει τὰ ὀνόματα τῶν οἰκιῶν, ἃς θέλει νὰ προσκαλέσωσι, σεσημειωμένα. Οὗτοι λαβόντες τὴν σημείωσιν ταύτην μεταβαίνουν εἰς ἐκάστην μετὰ τῶν μουσικῶν κρουόντων καὶ προσκαλοῦσι τοὺς ἐν αὐτῇ. Τοῦτο δὲ κάμνουσιν, ἄχρις οὗ τελειώσωσιν ὅλων τῶν ἐν τῇ σημειώσει ὀνομάτων τὴν πρόσκλησιν· εἶτα ἐπνέρονται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ νυμφίου, ὅπως κἀμωσιν ἑτέρας ὑπηρεσίας. Οἱ δὲ προσκληθέντες διὰ τῶν ἀνωτέρω πέντε συνέρχονται εἰς τὴν οἰκίαν τῆς πενθερᾶς τοῦ νυμφίου, εἶτα ὑπάγουσιν εἰς τὴν τοῦ νυμφίου ἅπαντες πλὴν τῆς μητρὸς τῆς νύμφης, ἣτις δὲν ὑπάγει. Ὅταν δ' οὗτοι προσεγγίσωσιν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ νυμφίου, αἱ περὶ τὴν νύμφην γυναῖκες ἐξάγουσι τὴν νύμφην πρὸ τῆς αὐλῆς, ἣτις φιλεῖ τὰς χεῖρας αὐτῶν. Οὗτοι¹ οἱ προσκεκλημένοι παρὰ

τῆς πενθερᾶς ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ γαμβροῦ κάθηνται εἰς ἰδιαιτέρον δωματίον καὶ οὐχὶ εἰς τὸ αὐτό, εἰς ὃ καὶ οἱ λεγόμενοι καλῆστικοὶ (δηλ. οἱ ἐκ μέρους τοῦ νυμφίου προσκεκλημένοι ὡς συγγενεῖς αὐτοῦ ἢ φίλοι). Τὸν δὲ ἀνάδοχον προσκαλοῦσιν ἰδιαιτέρως, ὅστις καὶ κάθηται μεθ' ὀποίων θελήσῃ. Μετὰ τὸ δεῖπνον συνειθίζουσι νὰ γίνωνται ἐντολαὶ (προπόσεις) ὑπὲρ τῆς ὑγείας τοῦ οἰκοδεσπότου, τῶν νεονύμφων, τοῦ ἀναδόχου καὶ πολλῶν ἄλλων, καὶ μετὰ ταῦτα χορὸς, ὅστις διαρκεῖ ἔσθ' ὅτε μέχρι πρωΐας.

Τὴν δὲ δευτέραν τὸ πρῶτὴ ἢ μὲν νύμφη ὑπάγει συνοδευομένη καὶ ὑπὸ τριῶν παιδίων εἰς τὰς οἰκίας τῶν συγγενῶν, ἐνθα ὑποδέχονται αὐτὴν φιλοφρόνως καὶ παρατιθέασιν αὐτῇ διάφορα γλυκύσματα. Οἱ δὲ ὑπηρεταὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ γευματίζουσι μετὰ τῶν ἄλλων· τὸ δ' ἐσπέρας ὑπάγουσιν εἰς τὴν τῆς πενθερᾶς μετὰ τῶν μουσικῶν, ἐνθα παρατιθέται αὐτοῖς τράπεζα, καὶ ἐπὶ ταύτης πλακοῦς καὶ οἶνος ἄφθονος. Ἄφου δὲ χορεύσωσιν ὅσον θελήσωσι, δίδει αὐτοῖς ἡ πενθερὰ αὐτῆς σημείωσιν τῶν οἰκιῶν, ἃς δεῖον νὰ καλέσωσιν. Οὗτοι ἀρχονται νὰ καλῶσιν αὐτάς, ὑπάγοντες εἰς ἐκάστην μετὰ τῶν μουσικῶν κρουόντων. Οἱ δὲ προσκληθέντες συνέρχονται εἰς τὴν οἰκίαν τῆς πενθερᾶς, καὶ μετ' αὐτῆς ὑπάγουσιν εἰς τὴν τοῦ νυμφίου, οἵτινες κάθηνται καὶ ἐν ἰδιαιτέρῳ δωματί. Οἱ δὲ ἐκ μέρους τοῦ νυμφίου συγγενεῖς προσκαλοῦνται ὑπὸ παιδίων. Μετὰ ταῦτα ὑπάγουσι νὰ προσκαλέσωσι τὸν ἀνάδοχον. Πάλιν ἐνταῦθα παρατιθέται τράπεζα καὶ οἶνος ἄφθονος καταβροχθίζεται. Αἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εὐχαὶ εἶναι «καὶ μὲ λάδι νουνέ, καὶ σὲ γιούους σας νὰ χαίρησαι». Ἀναχωροῦντες ἀπὸ τῆς τοῦ ἀναδόχου οἱ ὑπηρεταὶ λαμβάνουσιν ἐν ψητὸν (ἢ ψημένον) καὶ τὸ δισσάκιον, ἔχον δύο ψωμῖα καὶ δύο πλόσκας πλήρεις οἴνου. Ὁ ἀνάδοχος περὶ αὐτὸν θὰ ἔχη ἑπτὰ ἢ ἑννέα, κάθηται δὲ μετ' αὐτῶν ὅπου θελήσῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ νυμφίου. Ἄφου δὲ δειπνήσωσιν ὅλοι, τραγουδήσωσι καὶ προπιῶσι, χορεύουσιν ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. Ὁ ἀνάδοχος παίρνει τὴν νύμφην καὶ βάλλει αὐτὴν νὰ χορεύσῃ μετὰ τοῦ νυμφίου. Τραγουδοῦσι δὲ τότε τὸ ἐξῆς τραγούδιον·

Ὅλα ν' τὰ πουλάκια ζυγὰ ζυγὰ.
κ.τ.λ.

Μετὰ τοῦτο τραγουδοῦσι τὸ ἐξῆς·

Σέρν' ἄερας, πέφτουν τάνθη.
κ.τ.λ.

1) Οὗτοι ἐν Ζαγορίῳ καλοῦνται «καλέστρα» (ἦ).

Καὶ μετὰ τοῦτο τὸ ἐξῆς·

Σ' τῆ σφεντόνα τάλωνιού 'μαυρομάταις 'κάθονταν
κ.τ.λ.

Καὶ τὸ ἐξῆς·

'Σ ὄσαις χαραῖς κη-ἄν 'πῆγα, τέτοια νύφη δὲν
[τὴν εἶδα κ.τ.λ.]

Καὶ τὸ ἐξῆς·

Αὐτὸ τὸ χέρι ποῦ κρατᾶς, 'ματάκια, 'ματάκια
κ.τ.λ.

Καὶ τὸ ἐξῆς·

Παλληκάρια 'Ρεβενιώτικα καὶ Ζαγοριανά.
κ.τ.λ.

'Αφοῦ δὲ κάμωσιν ὅλα ταῦτα, προπέμπουσι
τὸν ἀνάδοχον μὲ δᾶδας, τραγουδοῦντες τὸ ἐξῆς·

Σ' τὸ καλό, καλοῖ μου νοῦνοι, 'ς τὸ καλό καὶ τι-
[μημένοι,
νὰ χαρῆτε καὶ σὲ γιουὺς σας καὶ σὲ γιουὺς τῆς ἀ-
[φεντεῖᾶς σας,
νὰ παντρέψητε παιδιὰ σας, νὰ χαρῆτ' ἀχ' τὴν
[καρδιά σας.

Τοῦτο δ' ἐπαναλαμβάνουσι πολλάκις, ἄχρις οὐ
φθάσωσιν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀναδόχου. Ἐλθόντες
δὲ εἰς τὴν αὐλὴν χορεύουσι, μετὰ δὲ ταῦτα ἐμ-
βάντες εἰς τὴν οἰκίαν κάθηνται περὶ τὴν τρά-
πεζαν, ἐν ἧ βάλλεται πλακοῦς καὶ οἶνος ἄφθο-
νος. Ἀνίστανται ἔπειτα ν' ἀναχωρήσωσιν, ἐκεῖ
ἡ νύμφη φιλεῖ τὰς χεῖρας ὄλων, οἵτινες κινῶ-
σιν αὐτήν. Ἀναχωροῦντες δὲ καθ' ὅλην τὴν ὁ-
δὸν ἐπαναλαμβάνουσι πολλάκις τὸ ἐξῆς τρα-
γουδιον·

'Πήγαινα τὸ δρόμο, δρόμο, τὸ στενὸ τὸ μονοπάτι.
κ.τ.λ.

'Αφοῦ δὲ ἔλθωσιν εἰς τὴν τοῦ νυμφίου, προ-
πέμπουσι τοὺς συμπεθέρους, τραγουδοῦντες τὸ
ἐξῆς·

'Σ τὸ καλό, συμπεθεροί, 'ς τὸ καλό καὶ τιμημένοι.
κ.τ.λ.

Κάμνουσι δὲ ἐνταῦθα, ὅπως καὶ ἀνωτέρω εἶ-
πομεν, ὅταν ἔλθωσιν εἰς τὴν τοῦ ἀναδόχου.
'Ἐπιστρέφουσιν ἔπειτα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμ-
βροῦ, ἐν ἧ κάθηνται ὀλίγον, καὶ μετὰ ταῦτα
φεύγουσιν ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια. Τὴν δὲ τρίτην
τὸ γεῦμα προσκαλεῖ ὁ νυμφίος τοὺς ὑπηρέτας
εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἐνθα τρώγουσι τὰ ἀπο-
τραγήματα (ἀποφάγια) τῶν παρελθουσῶν ἡμε-
ρῶν, εὐθυμοῦσι, χορεύουσι καὶ καθόλου κατα-
βροχθίζουσιν οὐκ ὀλίγον οἶνον. Ἀναχωροῦντες
κινῶσι τὴν νύμφην ὅλοι, καὶ ἀπέρχεται ἕκα-
στος εἰς τὰ ἴδια. Ἐν Ζαγορίῳ δὲ τὴν τρίτην
ἡμέραν, ὅτε ὁ νυμφίος ἐστιᾶ τοὺς ὑπηρέτας, ἡ
νύμφη συνειθίζει νὰ πλάττη πλακοῦντα μετὰ
κρέατος ἐσκευασμένον, ὃν κρεασό(τό)πητταν ὀ-
νομάζουσιν, ἡ δὲ τρίτη ἡμέρα εἶναι τὸ τέλος
τοῦ γάμου· διὰ τοῦτο ὑπάρχει καὶ ἡ παροιμία
αὕτη:

ἔπλασ' ἡ νύφ(η), 'σκόλας' ὁ γάμος,

τὴν ὁποῖαν κακῶς ἄλλοι ἔχουσιν οὕτως:

ἔκλασ' ἡ νύφ(η), 'σκόλας' ὁ γάμος·

διότι ἡ νύμφη δὲν κλάνει, ὅπως δηλώσῃ τὸ τέ-
λος τοῦ γάμου, ἀλλὰ διὰ τῆς πλάσεως πῆτ-
τας καὶ καθόλου τῆς ἐνασχολήσεως τῆς νύμφης
εἰς τὰ οἰκιακὰ ὑποδηλοῦται τὸ τέλος τοῦ γά-
μου.

Κατὰ τὴν πρώτην δ' ἐβδομάδα δὲν ὑπάγει
ἡ νύμφη εἰς τὴν τῆς μητρὸς αὐτῆς οἰκίαν ἐν-
τασι χωρίοις τοῦ Ζαγορίου· καθότι ἔχουσι δει-
σιδαιμονίας τινάς, ὅτι δῆθεν δὲν κάμνει ἢ δὲν
εἶναι καλόν. Τὴν δ' ἐβδόμην ἡμέραν ἀπὸ τοῦ
γάμου ὑπάγουσιν εἰς τὴν τῆς μητρὸς τῆς νύμ-
φης οἱ νεόνυμφοι μετὰ τινων συγγενῶν, ἐνθα
ἐστιᾶ αὐτοὺς ἡ πενθερά· ὀνομάζεται δὲ τὸ ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ συμπόσιον ἐπιστροφή, διότι
ἐπιστρέφει εἰς τὰ πατρῶα ἡ νύμφη, ὅτε καὶ
βλέπει τοὺς γονεῖς αὐτῆς καὶ τοὺς συγγενεῖς.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ.

<i>Σελίς</i>	<i>Στήλη</i>	<i>Στίχ.</i>	<i>Ἄρτι</i>	<i>Γράφη</i>
1	α΄.	13	αἰών	αιῖν
»	»	29	περί	πρὸ
2	»	9	ἀνάπτυξιν, θεωρουμένας	ἀνάπτυξιν θεωρούμεναι
»	»	19	βουλήσεως	βουλήσεως.
3	β΄.	7-8, 12,	17-18 Ἰνδίσθιρος	Ἰουδίσθιρος
4	α΄.	3	Βηθίου	Βιηθύου
5	»	23	ἄν ποτε, φίλη	ἐάν, ὦ φίλη
»	»	45	οὔτε τροφῆς	οὔδὲ τροφῆς
6			τοῦ στίχου 10 ὅλου	καὶ τοὺς ἡγήτορας τῆς γῆς εἰς τοῦτο νὰ καλέσῃ
»	»	14	ὑπηρετῶν	κύπηρετῶν
»	»	40	μεγαθύμου	μεγατίμου
»	»	43	τούτου δὲ	καὶ τούτου
13	»	23	ἐκεῖνοι	αὐτοὶ δὲ
»	»	26	τῆς θυγατρὸς	περιχαρῶς
»	»	35	Ἰνδράσικον	Ἰνδράσεινον
16	»	18	τοιούτων, ἀρχόμενον	τοιούτων ἀρχόμενον
17	»	»	ἐδανείσθημεν	ἐδανεισάμεθα
»	»	»	αὔξησιν,	αὔξησιν
18	β΄.	28	εἴρηται ποτε, τοῖς φιλοσοφοῦσι,	εἴρηται ποτε τοῖς φιλοσοφοῦσι,
»	»	32	ὅ τι πότε ἔστιν ἐν	ὅ τι ποτ' ἔστιν, ἐν

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ίδρυται	Σελ. γ'—δ'
Τακτικά μέλη	» ε'—ιδ'
Έπίτιμα μέλη	» —ιη'
Άντεπιστέλλοντα μέλη	» ιθ'—κβ'

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ ΚΑΙ ΔΩΡΗΤΑΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ » κγ'

Μεγάλοι ευεργέται	» »
Ευεργέται	» »
Μεγάλοι δωρηται	» »
Δωρηται	» »

ΑΡΧΑΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Πρόεδροι του συλλόγου από της ιδρύσεως αυτού	» κγ'
Κοσμήτορες του συλλόγου εν έτει 1883—1884	» »

ΜΕΛΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΤΟΥ ΣΥΛΛ. (1883-84).

Φιλολογικής	» κδ'
Έκπαιδευτικής	» »
Άρχαιολογικής	» »
Έπιστημονικής	» »
Συντακτικής	» »
Έπιστημονικής	» »

ΕΠΙΜΕΛΗΤΑΙ

Έπιμελήτης της οργανοθήκης	» »
Έπιμελήτης των αρχαιολογικών συλλογών	» »

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

ΚΑΡΟΛΙΔΟΥ Ι.	Δαμαϊαντία και Νάλος	Σελ.	1— 13
»	» Περί τῶν Ὀμηρικῶν παραβολῶν	»	14— 17
»	» Περί τῆς Ῥωμαίων τύχης	»	17— 22
»	» Περί ἐνουπνίων	»	22— 24
ΜΑΚΡΗ Κ.	Περί τῶν ἐρειπίων τῆς ἀρχαίας Κυζίκου	»	25— 33

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.	Ἐκθεσις περὶ τοῦ Καραπανείου ἀγῶνος .	Σελ.	102—107
Τῆς αὐτῆς	» Καραπαν. ἀγῶνος γενικὸν πρόγραμμα περὶ ἐκδόσεως μεθοδικῶν βιβλίων ἕως χρῆσιν τῶν δημοτικῶν σχολείων	»	108—109
»	» Καραπανείου εἰδικὰ προγράμματα πρὸς ἔκδοσιν γραμματικῆς	»	109—113
	Ἑλληνικῆς ἱστορίας .	»	113—115
	χρηστομαθείας	»	116—117

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

Ἐκ τῆς ΨΙΓ' μέχρι τῆς ΨΜΔ' συνεδριάσεως	»	34—102
---	---	--------

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΑΘ' ὙΛΗΝ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΟΙΣ.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΩΝ

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Α.	Τοπογραφικὸν καὶ ἱστορικὸν ὑπόμνημα περὶ τοῦ ἐν Λυδία Νυμφαίου	Σελ.	35
ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΟΥ Δ.	Περί τῆς ἐκτιμῆσεως τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τῶν κατορθωμάτων τῆς Ἑλλ. φιλολογ. ἐν Ἀμερικῇ .	»	43
ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ ΗΡΟΚΑ.	Περί τοῦ Λαοκόοντος καὶ Λεσιγγίου	»	49,51 52, 54—55, 60—61,62

ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΩΝ

Ἐπί τῆς «περὶ τῶν Ὀμηρ. παραβολῶν» πραγματείας τοῦ κ. Ι. Καρολίδου . Σελ. 46
 Ἐπί τῆς «περὶ τοῦ Λαοκόοντος τοῦ Λεσιγγίου» πραγμ. τοῦ κ. Ἡρ. Βασιάδου » 49

ΠΡΟΣΛΑΛΙΑΙ

ΚΑΛΑΙΤΑΔΟΥ Κ. Προσλαλιά ἐναρκτήριος τῆς προεδρείας αὐτοῦ » 34

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ. Κρίσις περὶ τοῦ ἀναγνωστικοῦ τῶν κ.κ. Γεωρ-
 γκαῶ Κ., Μοστράτου Δ., Κούζου Κ., Ἰλλί-
 δου Ι., Πολυβίου Ι., πρὸς χρῆσιν τῶν δημο-
 τικῶν καὶ ἀστικῶν σχολείων Σελ. 56—58
 » » Ἐκθεσις τῶν κατὰ τὸ ἔτος ἐργασιῶν αὐτῆς . . » 64—66
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ. Ὁμοία » 66—67
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚ. » Ὁμοία » 67—70
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓ. » Ὁμοία » 81—82
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ » Ἐκθεσις περὶ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ συλλόγου . . » 90
ΧΡΗΣΤΟΥ Χ' ΧΡΗΣΤΟΥ. ἀντιπροέδρου: ἔκθεσις περὶ τῶν δημοσ. διαλέξ. » 70—81
ΚΟΣΟΥΔΗ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ. ταμίου: ἔκθεσις περὶ τῆς καταστάσ. τοῦ ταμείου » 82—85

ΖΩΓΡΑΦΕΙΟΣ ΑΓΩΝ

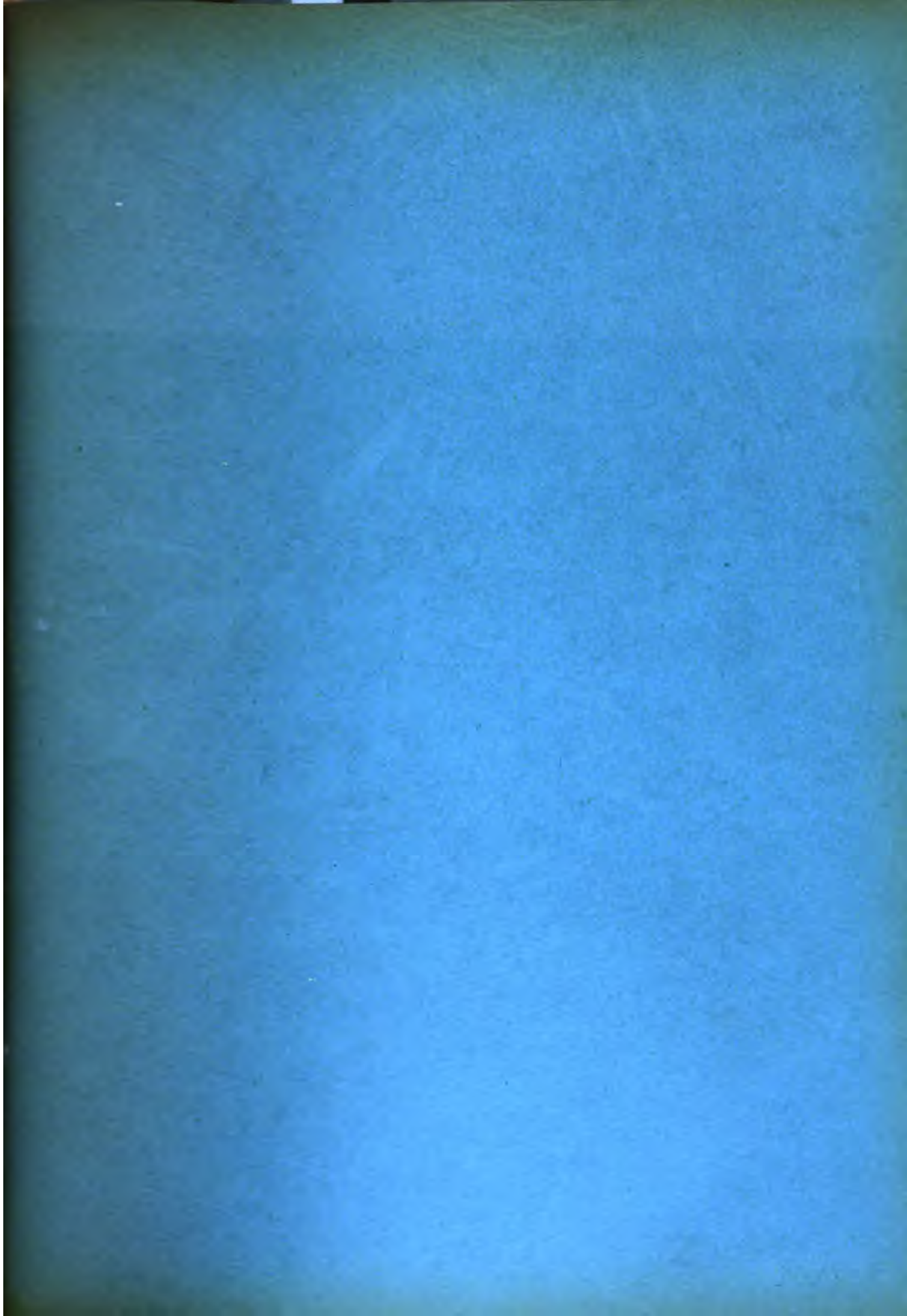
ΜΑΡΧΑΡΙΑΔΟΥ Ι. Συλλογὴ ζώντων μνημείων τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσ-
 σης ἐν Ὀφει. Οὐσιαστικά Σελ. 120—178
ΣΗΚΙΑΔΟΥ Γ. Νεοελληνικά Ἡπειρωτικά ἀνάλεκτα » 179
 α') Παροιμίαι » 179—194
 β') Δεισιδαιμονίαι καὶ προλήψεις'. » 195—218
 γ') Μυρολόγια » 218—219
 δ') Αἰνίγματα » 219—221
 ε') Ἔθιμα » 221—227

ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΕΟΡΤΗ

ΚΑΛΑΙΤΑΔΟΥ Κ. προέδρου λόγος, ἤτοι γενικὴ ἔκθεσις τῶν ἐργασιῶν τοῦ συλ-
 λόγου κατὰ τὸ ἔτος 1883—84 » 92—101
ΜΑΡΦΟΡΑΜΑΤΑ » 228

Τιμάται ἀντὶ φράγκων 10.

VIII. 251
(Buch)

Ο

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ ΙΘ'.

19

1884-85.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΔΟΡΟΥ

ΟΔΟΣ ΚΙΟΥΤΣΟΥΚ-ΧΕΣΔΕΚ ΑΡΙΘ. 29 & 31

1890.

Ἔδρα τοῦ Συλλόγου :

Πέραν, Ὀδὸς Τοπτιζιάρ, ἀριθ. 18.

Πράκτορες διὰ τὸ ἑξωτερικόν :

Lorentz und Keil, Librairie internationale

Πέραν, Μεγάλη Ὀδὸς, ἀριθ. 457.

Ο

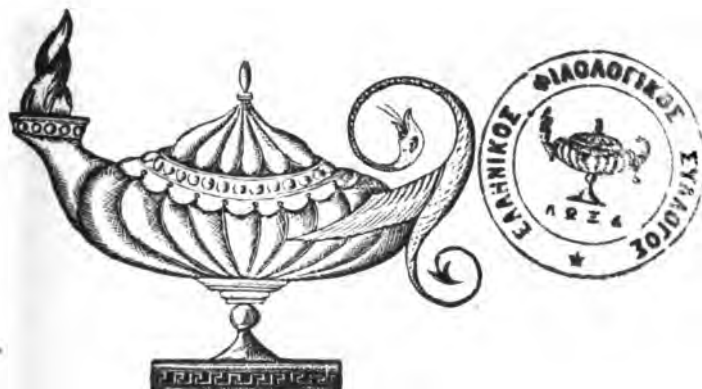
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ ΙΘ'.

1884-85.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΛΟΓΟΥ

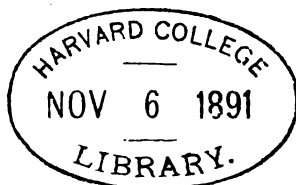
ΟΔΟΣ ΚΙΟΥΤΣΟΥΚ-ΧΕΝΔΕΚ ΑΡΙΘ. 29 & 31.

1888.

Ἔδρα τοῦ Συλλόγου :

Πέραν, Ὀδὸς Τοπτσιλάρ, ἀριθ. 18.

Πράκτορες διὰ τὸ ἐξωτερικόν :
Lorentz und Keil, Librairie internationale
Πέραν, Μεγάλῃ Ὀδῷ, ἀριθ. 457.

Constantius fund.
(XIX.)

ΜΕΛΗ

ΤΟΥ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

ΙΔΡΥΤΑΙ.

1861.

- † ΔΗΟΣΤΟΛΙΑΝΗΣ Ι., ιατρός.
† ΔΗΟΣΤΟΛΙΑΝΗΣ Τ. Δ., ἔμπορος.
ΑΡΙΣΤΟΚΑΝΗΣ Ἰωάννης, καθηγητής.
ΒΑΣΙΛΙΑΝΗΣ Ἡροκλῆς, ιατρός.
ΒΑΦΙΔΙΑΝΗΣ Ἀπόστολος, ιατρός.
† ΒΛΑΣΤΟΣ Ἀντώνιος, τραπεζίτης.
† ΓΑΛΑΤΗΣ Ἰ. Σ., ιατρός.
ΓΕΝΙΑΟΥΝΙΑΣ Δημήτριος, ἔμπορος.
ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Ἰωάννης, δικηγόρος.
ΓΚΥΟΥΜΟΥΣΓΚΕΡΑΑΝΗΣ Μ., ἔμπορος ἐν Φιλιππουπόλει.
† ΓΟΥΦΡΩΝ Η., ιατρός.
† ΙΑΝΟΣ Α. Π.
† ΙΩΓΡΑΦΟΣ Θεόδωρος, ιατρός.
ΙΩΓΡΑΦΟΣ Ξενοφών, ιατρός.
ΙΩΗΡΟΣ ΠΑΣΣΑΣ Ἀλέξανδρος, ιατρός.
† ΙΓΓΑΒΗΣ Α., ἔμπορος.
ΙΩΑΝΝΙΑΝΗΣ Ἐμμανουήλ, καθηγητής ἐν Ἀμοργῶ.
ΚΑΛΑΙΔΙΑΝΗΣ Κωνσταντίνος, πρώην Σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας.
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ ΠΑΣΣΑΣ Ἀλέξανδρος, ἡγεμὼν τῆς Σάμου.
† ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Κωνσταντίνος, ιατρός.
† ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Στέφανος, ιατρός.
ΚΟΖΟΥΑΝΗΣ Θεμιστοκλῆς, ἔμπορος.

- † ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΝΣ Χ' Γεώργιος, κτηματίας.
 † ΛΑΣΚΑΡΙΣ Ἀλέξανδρος, μητροπολίτης Σισανίου.
 ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ΠΑΣΣΑΣ Σπυρίδων, ἀρχίατρος καὶ ἰδιαίτερος ἰατρός τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου.
 ΝΕΟΚΟΣΜΟΣ Δημήτριος, ἔμπορος.
 † ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ Α., γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐνταῦθα.
 ΠΑΣΠΑΛΛΗΣ Δημήτριος, τραπεζίτης.
 ΠΥΛΛΑΗΣ Βασίλειος, λόγιος.
 ΡΑΖΗΣ Δημήτριος.
 ΣΑΒΒΑΣ πασσᾶς Ἰωάννης, πρώην γενικὸς διοικητὴς Κρήτης.
 ΣΟΦΟΚΛΗΣ Γαβριήλ, καθηγητὴς ἐν Ἀθήναις.
 † ΧΡΥΣΟΒΕΡΓΗΣ Γεώργιος, καθηγητὴς.
-

ΤΑΚΤΙΚΑ ΜΕΛΗ.

Α.

	Ἔτος ἐκλογῆς.
ΙΩΗΝΟΓΕΝΗΣ Γεώργιος, τραπεζίτης ἐν Ἀθήναις	1863
ΙΩΗΝΟΓΕΝΗΣ Παῦλος, τραπεζίτης ἐν Σμύρῃ	1871
ΙΔΕΙΑΝΔΡΙΑΝΗΣ Δημήτριος, ὑπάλληλος τῶν αὐτοκρατ. τηλεγράφων	1872
ΙΔΕΙΑΝΔΡΙΑΝΗΣ Σπυρίδων, γραμματεὺς τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου	1883
ΙΔΙΣΠΕΡΤΗΣ Ἰωάννης, γραμματεὺς τοῦ κ. Κωνσ. Ζάππα ἐν Βροσθενίῳ	1872
ΙΜΑΞΟΠΟΥΛΟΣ Εὐάγγελος, καθηγητὴς	1880
ΙΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ Ἰωάννης, μητροπολίτης Καισαρείας	1870
ΙΝΑΡΕΑΔΗΣ Ὀδυσσεύς	1881
ΙΝΑΡΕΟΥ Χ" Δημήτριος, ἔμπορος	1873
ΙΝΑΡΟΝΙΚΟΣ ἱερομόναχος	1879
ΙΠΘΟΠΟΥΛΟΣ Κωνσταντῖνος, Γερουσιαστὴς καὶ γενικὸς εἰσαγγελεὺς τοῦ Κράτους	1864
ΙΣΤΩΝΙΑΔΗΣ Ἰωάννης, διευθυντὴς τοῦ ἐν Πέραν Τηλεγραφείου	1879
ΙΣΤΩΝΙΑΔΗΣ Ἰωάννης, ἔμπορος	1874
ΙΣΤΩΝΙΑΔΗΣ Σωτήριος, ἰατρὸς ἐν Φιλιππουπόλει	1873
ΙΠΟΣΤΟΛΙΑΝΗΣ Γεώργιος, δικηγόρος	1874
ΙΠΟΣΤΟΛΙΑΝΗΣ Θεόδωρος, ἐλεγκτὴς τῆς Τραπεζῆς Κων/πόλεως	1878
ΙΠΟΣΤΟΛΙΑΝΗΣ Καλλιάρχης	1871
ΙΡΓΥΡΙΑΔΗΣ Δημήτριος, ἔμπορος ἐν Φιλιππουπόλει	1871
ΙΡΙΣΤΑΡΧΗΣ Σταυράκης, Μέγας Λογοθέτης καὶ Γερουσιαστὴς	1862
ΙΡΙΣΤΟΚΑΝΗΣ Ἰωάννης Δ., μέλος τοῦ ἀνωτάτου Συμβουλίου τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παι- δείας	1861
ΙΡΤΕΜΙΑΔΗΣ Ἰάκωβος, πρῶν Σύμβουλος τῆς Νομαρχίας Ἰωαννίνων	1876
ΙΦΙΔΗΣ Γεώργιος, διδάσκαλος ἐνταῦθα	1883

Β.

ΒΑΔΙΑΔΗΣ Κωνσταντῖνος, Μητροπολίτης Μυτιλήνης	1874
ΒΑΔΙΑΝΟΣ Βασίλειος Μ., ἔμπορος	1871
ΒΑΣΕΛΜΑΚΗΣ Ἠλίας, καθηγητὴς	1883
ΒΑΡΔΑΥΤ Α., δικηγόρος	1878
ΒΑΡΟΤΣΗΣ Ἰάκωβος, δικηγόρος	1878
ΒΑΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Ἀπόστολος, διδάσκαλος	1884
ΒΑΣΙΔΗΣ Ἡροκλῆς, ἰατρὸς	1861
ΒΑΣΙΛΙΑΔΗΣ Γ., κτηματίας	1881
ΒΑΣΜΑΤΖΙΑΝΗΣ Ι., Διευθυντὴς τοῦ ἐν τῷ Πέραν Ἑλλ. Ἐκπαιδευτηρίου	1881
ΒΑΣΦΙΑΔΗΣ Γεώργιος, δημοσιογράφος	1868

	Ἔτος ἐκλογῆς.
ΒΑΦΙΛΑΗΣ Ἀπόστολος, ἰατρός.....	1881
ΒΕΛΙΣΣΑΡΙΟΣ Ἰωάννης, ἔμπορος.....	1873
ΒΕΛΛΟΓΙΑΝΝΗΣ Μ. , τραπεζίτης.....	1877
BERGGREN Φ. , ῥωπογράφος.....	1881
ΒΙΘΥΝΟΣ Ἰωάννης, πρωτοδίκης.....	1876
ΒΙΚΕΛΑΣ Δ. , λόγιος ἐν Παρισίοις.....	1872
ΒΛΑΣΤΑΡΗΣ Κωνσταντῖνος, ἔμπορος.....	1874
BONKOWSKI Ch. , χημικός.....	1867
ΒΟΥΤΥΡΑΣ Σταύρος I., διευθυντῆς καὶ ἀρχισυντάκτης τῆς ἐφημερίδος <i>Νεολόγου</i>	1866

Γ.

ΓΕΝΙΔΟΥΝΙΑΣ Δημήτριος, ἔμπορος.....	1861
ΓΕΡΑΡΔΟΣ Κωνσταντῖνος, βιβλιοδέτης.....	1873
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ , πατριάρχης Ἀντιοχείας.....	1879
ΓΕΡΜΑΝΟΣ , μητροπολίτης Ῥόδου.....	1876
ΓΕΩΡΓΙΑΔΑΣ Κ. , διδάσκαλος.....	1876
ΓΕΩΡΓΙΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Ἰωάννης, δικηγόρος.....	1867
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Θεόδωρος, ἰατρός.....	1878
ΓΙΑΝΝΑΡΟΣ Θρασύβουλος, ἔμπορος.....	1867
ΓΚΙΟΥΜΟΥΣΓΚΕΡΔΑΝΗΣ Μ. , ἔμπορος ἐν Φιλιππουπόλει.....	1861
ΓΚΙΩΝ Ἰωάννης, διευθυντῆς τοῦ πρακτορ. τῆς ἀσφαλιστ. ἐταιρίας <i>Φοίνικος</i> ἐν Κ/πόλει.....	1864
ΓΑΥΚΑΣ Νικηφόρος, μητροπολίτης Μηθύμνης.....	1872
GÖDEL Lannoy Baron von , ἐπιτετραμμένος τῆς Αὐστρουγγαρίας ἐν Τεχεράνη.....	1874
GONZALEZ del Campillo	1881
ΓΟΥΡΓΟΥΝΗΣ Γεώργιος, ἐν Ῥοστοβίω.....	1879
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ , μητροπολίτης Ἡρακλείας.....	1874

Δ.

DALESSIO J. , τραπεζίτης.....	1874
ΔΑΟΥΤΗΣ Ν. , πρόεδρος δικαστῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.....	1883
ΔΑΝΙΗΛ ἱεροδιάκονος, ἐν Βραβίλᾳ.....	1874
ΔΕΛΛΑΠΟΡΤΑΣ Βρασίδης, ἔμπορος ἐν Ταϊγανίω.....	1873
ΔΕΠΑΣΤΑΣ Νικόλαος, βιβλιοπώλης.....	1872
DERENTHAL Chev. de , σύμβουλος τῆς Γερμανικῆς Πρεσβείας ἐν Ῥώμῃ.....	1872
DEVEAUX Emile , διευθυντῆς τῆς Α. Ὀθωμανικῆς Τραπεζῆς ἐν Κ/πόλει.....	1873
ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Ξενοφών, ἔμπορος.....	1873
ΔΙΑΓΓΕΛΗΣ Γ. , δικηγόρος.....	1874
ΔΙΓΕΝΗΣ Π. , πρόεδρος τοῦ ἑλληνικοῦ δικαστηρίου ἐν Σμύρνῃ.....	1878
ΔΟΥΡΔΟΥΦΗΣ Π. , ἐμποροῦπάλληλος ἐν Ὀδησσῶ.....	1878
DORIGNY Al. Sorlin , ὀδοντοῖατρός.....	1882
ΔΟΥΡΟΥΤΗΣ Μιχαήλ, γραμματεὺς τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας ἐν Κ/πόλει.....	1882
ΔΡΑΚΟΣ Νικόλαος, ἐμπορομεσίτης ἐν Κ/πόλει.....	1873

Ε.

	Ἔτος ἐκλογῆς.
ΕΛΙΑΝΗΣ Γ. , γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα Ἑλληνικῆς Πρεσβείας	1874
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Παναγιώτης, ἔμπορος	1879
ΕΚΑΚΟΥΣΤΟΣ Πέτρος, υπάλληλος τοῦ μονοπωλείου τῶν Καπνῶν ἐν Κ/πόλει	1872
ΕΥΓΕΝΙΑΝΗΣ Εὐστάθιος, διευθυντὴς τῆς Ὁθ. Ἐταιρίας Συναλλαγῶν καὶ Ἀξιῶν	1871
ΕΥΦΥΒΟΥΑΝΗΣ Δημήτριος, ἰατρός	1878
ΕΥΦΟΡΦΟΠΟΥΛΟΣ Ἀλ. ἱερομόναχος, γραμματεὺς τῆς Κοινότητος τοῦ Ἀγ. Ὁρους	1875

Ζ.

ΖΑΝΗΑΚΟΣ Δημήτριος, ἰατρός	1871
ΖΑΝΝΕΑΝΗΣ Ἐμμανοήλ, ἔμπορος ἐν Μυτιλήνῃ	1868
ΖΑΡΙΦΗΣ Λεωνίδας, τραπεζίτης	1873
ΖΑΡΙΦΗΣ Πέτρος, τραπεζίτης	1873
ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ Νικόλαος, ἐν Ῥοστοβίῳ	1879
ΖΗΟΣ Ἰωάννης, ἰατρός	1867
ΖΗΟΣ Θεμιστοκλῆς, ἐν Ῥοστοβίῳ	1879
ΖΗΟΣ Μιλτιάδης, ἐν Ῥοστοβίῳ	1879
ΖΗΟΣ Πύλος, ἐν Ῥοστοβίῳ	1879
ΖΩΓΡΑΦΟΣ Ξενοφῶν, ἰατρός	1861

Η.

ΗΛΙΑΝΗΣ Στέφανος, ἔμπορος	1878
ΗΣΙΑΣ Μιχαήλ, γραμματεὺς ἰδιαιτέρος τῆς Α. Σεβ. τοῦ ἀγίου Ἐφέσου	1884

Θ.

ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΗΣ Ἀθανάσιος	1875
ΘΕΟΦΙΛΙΑΝΗΣ Δ., ἔμπορος	1864
ΘΩΜΙΑΝΗΣ Ἀθανάσιος, ἔμπορος ἐν Φιλιππουπόλει	1872

Ι.

ΙΑΚΩΒΟΣ , ἐπίσκοπος Ἀμφιπόλεως	1875
ΙΑΚΩΒΟΥ Μιλτιάδης, δικηγόρος	1872
ΙΑΣΕΜΟΣ Ὀδυσσεύς, δημοσιογράφος	1872
ΙΠΤΑΞΗΣ Παναγῆς, ἔμπορος	1872
ΙΩΑΚΕΙΜ , μητροπολίτης Λήμνου	1874
ΙΩΑΝΝΙΑΝΗΣ Εὐστάθιος, ἰατρός ἐν Βώλῳ	1879
ΙΩΑΝΝΑΦ , ἱεροψάλτης	1876

Κ.

ΚΑΖΑΝΟΒΑΣ Γεώργιος, ἔμπορος	1871
--	------

Τιμᾶται ἀντὶ φράγκων 10.

VIII. 251

(Buzak)

Ο

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ ΙΘ΄.

19

1884-85.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΛΟΓΟΥ

ΟΔΟΣ ΚΙΟΥΤΣΟΥΚ-ΧΕΝΔΕΚ ΑΡΙΘ. 29 & 31

1890.

Ἔδρα τοῦ Συλλόγου :

Πέραν, Ὁδὸς Τοπτσιλάρ, ἀριθ. 18.

Πρόκτορες διὰ τὸ ἐξωτερικόν :

Lorentz und Keil, Librairie internationale

Πέραν, Μεγάλῃ Ὁδῷ, ἀριθ. 457.

	Ἔτος ἐκλογῆς.
ΝΕΜΤΣΟΓΛΟΥΣ Ζήσης, ἔμπορος ἐν Φιλιππουπόλει	1871
ΝΕΟΦΥΤΟΣ, μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως.	1871
ΝΕΟΦΥΤΟΣ, μητροπολίτης Λαρίσσης.	1874
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ, μητροπολίτης Κυζίκου.	1877
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Δ., δημοσιογράφος.	1878
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Ἰωάννης, ἐν Ῥοστοβίω.	1879
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Δ., Α' γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικῆς Πρεσβείας.	1880
ΝΟΜΙΚΟΣ Α., ἐν Ῥοστοβίω.	1879
ΝΟΝΝΟΤΗΣ Αἰμίλιος, καθηγητής.	1873

III.

ΣΥΔΙΑΣ Δ., ἐν Ῥοστοβίω.	1879
ΣΥΔΙΑΣ Θ., ἐν Ῥοστοβίω.	1879

O.

ΟΙΚΙΑΔΗΣ Ἰωάννης, σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας.	1881
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝΗΣ Βασίλειος, τραπεζίτης.	1883
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝΗΣ Γεώργιος, ἰατρός.	1880
ΟΛΥΜΠΙΑΔΗΣ Δ., ἐν Ῥοστοβίω.	1879
ΟΜΗΡΟΣ Γ., τραπεζίτης.	1873
ΟΡΦΑΝΟΥΔΑΚΗΣ Κωνσταντῖνος, διδάσκαλος τῆς ἰχνογραφικῆς καὶ ζωγραφικῆς.	1879

Π.

ΠΑΛΑΜΑΣ Γρηγόριος, ἀρχιμανδρίτης, διευθυντῆς τῆς Μεγάλῃς τοῦ Γένους Σχολῆς.	1879
ΠΑΝΤΖΕΪΡΗΣ Ἀλέξανδρος, διερμηνεὺς τῆς Αὐτοκρ. ὀθωμ. Τραπεζίτης.	1882
ΠΑΝΤΖΕΪΡΗΣ Δημήτριος, ἔμπορος.	1871
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Γεώργιος.	1881
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Εὐστράτιος, ψάλτης.	1882
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΕΡΑΜΕΥΣ Ἀθανάσιος, λόγιος.	1881
ΠΑΠΑΡΡΟΥΣΗΣ Πέτρος, διδάσκαλος.	1875
ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ Ματθαῖος, καθηγητής.	1882
ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ Νικόλαος, διδάσκαλος.	1871
ΠΑΡΙΣΗΣ Γεώργιος, τραπεζίτης ἐν Ἀθήναις.	1873
ΠΑΣΠΑΛΛΗΣ Δημήτριος.	1861
ΠΑΣΠΑΛΛΗΣ Νικόλαος.	1861
ΠΑΣΠΑΤΗΣ Ἀλέξανδρος, ἰατρός.	1862
ΠΑΥΛΙΑΝΗΣ Ἀργύριος, ἔμπορος ἐν Φιλιππουπόλει.	1872
PEARLS Edwin, δικηγόρος.	1874
ΠΕΡΑΙΚΙΑΝΗΣ Κυριακός, λόγιος.	1871
ΠΙΝΙΑΤΕΛΗΣ Ν., ἔμπορος ἐν Ῥοστοβίω.	1879
ΠΙΣΑΝΗΣ Νικόλαος, ἔμπορος.	1880

	Ἔτος ἐκλογῆς.
ΠΙΣΣΑΣ Χριστόφορος, κτηματίας ἐν Ἀθήναις.....	1878
ΠΟΥΚΑΡΠΟΣ , μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας.....	1872
ΠΟΡΤΟΚΑΛΗΣ Περικλῆς, ἔμπορος.....	1880
ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ , ἡγούμενος τοῦ ἐνταῦθα Σιναΐτικου μετοχίου.....	1874
ΠΡΩΙΟΣ Νικόλαος, ἔμπορος.....	1874
ΠΥΛΑΔΗΣ Βασίλειος, λόγιος.....	1874

Ρ.

ΡΑΖΗΣ Ἀλέξανδρος, πρώην διερμηνεὺς τῆς ἐν Κ/πόλει Ἑλληνικῆς Πρεσβείας.....	1875
ΡΑΖΗΣ Ἀριστείδης, μηχανικός.....	1873
ΡΑΔΑΗΣ Ἀλέξανδρος τραπεζίτης.....	1872
ΡΑΔΑΗΣ Κωνσταντῖνος, ἔμποροῦπάλληλος.....	1879
ΡΑΔΑΗΣ Στέφανος, τραπεζίτης ἐν Παρισίοις.....	1863
ΡΑΦΑΗΛ Ἐλευθέριος.....	1874
ΡΕΝΙΕΡΗΣ Α., ἐν Ῥοστοβίφ.....	1879
ΡΩΔΩΝΙΑΝΣ Σ., ἔμπορος.....	1881
ΡΟΣΟΔΥΜΟΣ Ἀθανάσιος, ἔμπορος.....	1881

Σ.

ΣΑΒΒΑΣ ΠΑΣΣΑΣ Ἰωάννης, πρώην γενικὸς διοικητὴς Κρήτης.....	1861
ΣΑΓΡΑΝΤΗΣ Ἰωάννης, ἔμπορος ἐν Ἀθήναις.....	1878
ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΑΝΣ Δ., ἔμπορος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.....	1878
ΣΑΛΤΕΛΗΣ Θεμιστοκλῆς, καθηγητὴς.....	1875
ΣΑΜΑΡΤΣΙΑΝΣ Χριστόφορος, γυμνασιάρχης ἐν Βιτωλίοις.....	1877
ΣΑΡΑΚΙΩΤΗΣ Βασίλειος, ἰατρός.....	1865
ΣΑΡΑΙΝΣΚΗΣ Κωνσταντῖνος, δικηγόρος.....	1868
ΣΑΡΣΕΝΤΗΣ Ἡλίας, ἐν Ῥοστοβίφ.....	1879
SARTORIS Maitland.....	1882
ΣΑΤΡΑΖΑΜΗΣ Σταῦρος, κυβερνητικὸς ὑπάλληλος.....	1879
SCAIFE H. A., πράκτωρ ἐταιριῶν.....	1884
SCHROEDER Paul, διευθυντὴς τοῦ γραφείου τῆς ἐνταῦθα Γερμανικῆς πρεσβείας... ..	1871
ΣΓΟΥΤΑΣ Δημήτριος, τραπεζίτης ἐν Μασσαλίᾳ.....	1871
ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Ζωρζῆς, ἔμπορος.....	1871
ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Νικόλαος, ἰατρός.....	1880
SEGALLES Joseph, ἱεραπόστολος.....	1883
ΣΕΪΤΑΝΙΑΝΣ Γεώργιος, βιβλιοπώλης.....	1872
SHAW William, ἐν Ἀθήναις.....	1872
ΣΙΑΒΡΟΠΟΥΛΟΣ Ξενοφῶν, ἔμποροῦπάλληλος.....	1880
ΣΙΜΑΝΟΓΛΟΥΣ Ἰωάννης, τραπεζίτης.....	1873
ΣΚΑΝΙΒΗΣ Νικόλαος, ἐν Ῥοστοβίφ.....	1879
ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑΣ Ε., ἐν Ῥοστοβίφ.....	1879

	Ἔτος ἐκλογῆς.
ΣΚΛΑΒΟΣ Φώτιος, φαρμακοποιός	1879
ΣΚΟΡΑΟΣ Κωνσταντίνος, ἔμπορος	1878
ΣΚΟΥΛΟΥΔΗΣ Στέφανος, τραπεζίτης	1871
ΣΟΥΒΑΤΖΟΓΛΟΥΣ Βασίλειος, ἔμπορος	1871
ΣΟΥΓΑΟΥΡΗΣ Π., ἔμπορος ἐν Ῥοστοβίω	1879
ΣΟΥΛΑΙΑΝΗΣ Νικόλαος, δημοσιογράφος	1871
ΣΟΥΤΣΟΣ Ἀλέξανδρος, γραμματεὺς τοῦ ἐν Σοφίᾳ Ἑλλην. διπλωματικοῦ πρακτορείου	1881
ΣΠΑΘΑΡΗΣ Ἀνδρέας, καθηγητής	1874
ΣΠΑΝΑΩΝΗΣ Γ., ἔμποροῦπέλληλος	1874
ΣΠΑΝΑΩΝΗΣ Νικόλαος	1881
ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ Δημήτριος, ἰατρός	1872
ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ Νικόλαος, νομικὸς ἐν Σάμῳ	1878
ΣΤΑΜΟΥΔΗΣ Ἀναστάσιος, ἔμπορος ἐν Σηλυβρίας	1879
ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ Χ., διδάσκαλος	1882
ΣΤΕΦΑΝΟΒΙΚ Παῦλος, τραπεζίτης	1875
ΣΥΓΓΡΟΣ Ἀνδρέας, τραπεζίτης	1871
ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ, μητροπολίτης Ἰωαννίνων	1871

Γ.

ΤΑΓΗΣ Ἀναστάσιος, καθηγητής	1872
ΤΑΓΗΣ Φίλιππος, καθηγητής	1875
ΤΑΜΒΑΚΟΣ Δ. Ν., ἔμπορος	1863
ΤΗΟΜΑΝ Α., διδάσκαλος	1875
ΤΣΕΡΑΕΝΤΗΣ Βελισσάριος, ἔμπορος	1873
ΤΣΙΑΚΑΣ Γεώργιος, δημοσιογράφος ἐν Ἀθήναις	1881
ΤΣΙΚΑΛΙΩΤΗΣ Στέφανος, ἔμπορος	1871
ΤΣΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Κωνσταντίνος, κοσμηματοπώλης	1878

Φ.

ΦΑΚΑΡΟΣ Μ., διερμηνεύς τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Προξενείου	1874
ΦΕΪΖΗ μπένης, πρόξενος τῆς Γουρκίας ἐν Ὀδησσῷ	1874
ΦΙΛΑΛΗΘΗΣ Ι., καθηγητής	1881
ΦΙΛΙΟΣ Δ., ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων ἐν Ἀθήναις	1872
ΦΩΤΙΑΔΗΣ Δ. Ν., ἔμπορος	1876
ΦΩΤΙΑΔΗΣ Νικόλαος, ἔμπορος	1861
ΦΩΤΙΑΔΗΣ Φώτιος, ἰατρός	1878
ΦΩΤΙΟΣ, ἐπίσκοπος Βιρηνουπόλεως, ἀρχιερ. προϊστάμενος Σταυροδρομίου	1881

W.

WASHINGTON Georges, ἱερεὺς τῆς Ἀγγλικῆς πρεσβείας	1883
WEISBACH Augustin, ἰατρός	1873

X.

ΠΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ Νικόλαος, δικαστής.....	1879
ΠΑΡΙΣΙΑΔΗΣ Νικόλαος, δικηγόρος.....	1883
ΠΑΡΜΑΝΤΑΣ Θ., ἰατρός.....	1882
ΠΑΣΙΩΤΗΣ Γεώργιος, λόγιος ἐν Παρισίοις.....	1860
ΠΑΤΖΗΚΡΗΣΤΟΥ Χρήστος, ἰδρυτῆς καὶ γυμνασιάρχης τοῦ ἐν Πέραν Ἑλλ. Λυκείου.....	1872
ΠΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ Ἰωάννης, τραπεζίτης.....	1883
ΠΕΛΗΣ Μιχαήλ, φαρμακοποιός.....	1873
ΠΡΙΣΤΟΦΟΡΙΑΔΗΣ Θεμιστοκλῆς, ἀνώτερος κυβερνητικὸς ὑπάλληλος.....	1875
ΠΡΙΣΤΟΦΟΡΙΑΔΗΣ Συμεών, ἰατρός.....	1876
ΠΡΥΣΟΒΕΛΩΝΗΣ Λεωνίδης, ἔμπορος ἐν Μαγχεστρίχ.....	1866
ΠΡΥΣΟΒΕΛΩΝΗΣ Μιχαήλ, ἔμπορος ἐν Λιθερπούλῃ.....	1876

Ψ.

ΨΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Κωνσταντῖνος, διευθυντῆς τῆς Πανελληνίου ἀτμοπλ. ἐταιρ. ἐν Πειραιεῖ.....	1875
ΨΙΧΑΡΗΣ Νικόλαος.....	1880
ΨΟΜΙΑΔΗΣ Κωνσταντῖνος.....	1881

ΕΠΙΤΙΜΑ ΜΕΛΗ.

A.

	Ἔτος ἐκλογῆς.
ΑΓΘΑΓΓΕΛΟΣ , Μητροπολίτης Ἐφέσου	1881
ΑΔΗ ΦΟΥΑΤ ΜΠΕΝΣ , διευθυντῆς τοῦ τμήματος τῶν ἐμμέσων φόρων	1882
ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ Γρηγόριος, πρώην πρεσβευτῆς τῆς Ὑψ. Πύλης ἐν Οὐασιγκτῶνι	1879
ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ Ἰωάννης, πρώην πρεσβευτῆς τῆς Ὑψ. Πύλης ἐν Βερολίνω	1873
ΑΡΜΕΝΘΣ Βράϊλας, πρεσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος ἐν Παρισίοις	1868

B.

ΒΑΛΕΤΤΑΣ Ἰωάννης, λόγιος ἐν Λονδίνω	1874
BARTHÉLÉMY Saint-Hilaire, μέλος τοῦ Πανακκαδημίου τῆς Γαλλίας καὶ Γερουσιαστῆς	1871
ΒΑΛΛΙΑΝΟΣ Ἀνδρέας, ἔμπορος ἐν Μασσαλίᾳ	1877
BANCROFT Georges, πρώην πρεσβευτῆς τῶν Ἦν. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐν Βερολίνω	1872
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Γεώργιος, ὑποδιοικητῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος	1871
ΒΕΡΝΑΡΑΚΗΣ Δημήτριος, πρώην καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου	1874
ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ Χ., ἰατρός ἐν Σμύρνῃ	1864
ΒΗΣΑΝΗΣ Πανταζῆς, ἐν Γάντζ	1881
ΒΙΤΤΩΡΗΣ Ἰωάννης, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ	1881
BLACKIE J. Stuart, καθηγ. τῶν ἑλλ. γραμμάτων ἐν τῷ ἐν Ἐδιμβούργῳ Πανεπιστημίῳ	1864
BOKER , πρώην ἐν Κίπόλει πρεσβευτῆς τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἐν Οὐασιγκτῶνι	1862
ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ Ἀλέξανδρος, ἔμπορος ἐν Ὀδησσῷ	1881
ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ Ἰωάννης, Γεν. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν Ὀδησσῷ	1881
ΒΡΥΕΝΙΟΣ Φιλθέος, μητροπολίτης Νικομηδείας	1884
BURNOUF Emile, πρώην διευθυντῆς τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς Σχολῆς, ἐν Παρισίοις	1867

C.

CALICE Βαρῶνος, πρεσβευτῆς τῆς Αὐστροουγγαρίας ἐν Κίπόλει	1884
CHASSANG , γενικὸς ἐπιθεωρητῆς τῆς δημοσίας ἐκπαιδύσεως, ἐν Παρισίοις	1868
CRIST W., καθηγητῆς τῆς Ἑλλ. καὶ Λατιν. φιλολογ. ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Μονάχου	1870
CURTIUS Ernst, καθηγητῆς τοῦ ἐν Βερολίνω Πανεπιστημίου	1870

D.

DERBY Lord, πρώην ὑπουργὸς τῆς Ἀγγλίας	1876
DUFFERIN Lord, πρεσβευτῆς τῆς Ἀγγλίας ἐν Κίπόλει	1881
DURUY Victor, μέλος τοῦ Πανακκαδημίου τῆς Γαλλίας καὶ πρώην ὑπουργὸς τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδύσεως, ἐν Παρισίοις	1882

E.

	Ἔτος ἐκλογῆς.
ECKSTEIN, καθηγητῆς ἐν τῷ ἐν Λειψίῳ Πανεπιστημίῳ	1879
ΕΙΣΗΜ ΠΑΣΣΑΣ, Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν	1865
EGGER Emile, μέλος τοῦ Πανακκαδημίου τῆς Γαλλίας καὶ καθηγητῆς τῆς σχολῆς τῶν γραμμῶν ἐν Παρισίοις	1863
EICHTHAL Gustave d', μέλος τῆς ἀσιατικῆς Ἑταιρίας ἐν Παρισίοις	1864
ELLIOT Sir G. Henri, πρεσβευτῆς τῆς Ἀγγλίας ἐν Βιέννῃ	1872
ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ Π., πρῶν ἐφοροσ τῶν ἀρχαιοτήτων ἐν Ἀθήναις	1879

F.

FABRI	1878
FOURNIER Ch., πρῶν πρεσβευτῆς τῆς Γαλλίας ἐν Κ/πόλει	1878

Z G.

ΖΑΠΠΑΣ Κωνσταντῖνος, κτηματίας ἐν Βροσθενίῳ Βλαχίας	1874
ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ Στέφανος, ἔμπορος ἐν Μασσαλίῳ	1880
GEMMA Adolfo, διευθυντῆς τοῦ Περιδικοῦ <i>Revista</i>	1871
GEVAERT F. A, διευθυντῆς τοῦ Βασιλικοῦ Ὁδείου ἐν Βρυξέλλαις	1881
GLADSTONE William, πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας	1862

H.

HATZFELDT V., πρεσβευτῆς τῆς Γερμανίας ἐν Παρισίοις	1880
HAVET Ernest ἐπίτιμος καθηγητῆς ἐν τῷ Collège de France	1867
HEAR H. G., Γεν. Πρόξενος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐν Κ/πόλει	1880
HENGEN, W., Γραμματεὺς τῆς ἐν Ῥώμῃ Ἀρχαιολογικῆς ἀκαδημίας	1872
HEUZEY Léon, καθηγητῆς τῆς ἐν Παρισίοις Σχολῆς τῶν Καλῶν Τεχνῶν	1874
HOLTZENDORFF Franz von, καθηγητῆς τοῦ ἐν Βερολίῳ Πανεπιστημίου	1872
HOUSSAYE Henri, λόγιος ἐν Παρισίοις	1870

I.

ΙΓΝΑΤΙΟΣ Général, πρῶν πρεσβευτῆς τῆς Ῥωσσίας ἐν Κ/πόλει	1865
ΙΣΤΡΙΑΣ Δώρα, λογιὰ	1868
ΙΩΑΚΕΙΜ Γ', πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως	1878

J.

JACQUEMYNS G. Rolin, πρῶν ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν τοῦ Βελγίου	1881
JEBB, καθηγητῆς ἐν Γλασκῶβῃ	1878

Κ.

	Ἔτος ἐκλογῆς.
ΚΑΛΑΙΓΑΣ Π. , ὑποδιευθυντῆς τῆς Ἐθνικῆς Γραπείας τῆς Ἑλλάδος.....	1871
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ ΠΑΣΣΑΣ , ἡγεμὼν τῆς Σχολῆς.....	1881
ΚΑΣΤΟΡΧΗΣ Εὐθύμιος, καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου.....	1871
ΚΑΦΤΑΝΤΖΟΓΛΟΥΣ Α. , ἀρχιτέκτων ἐν Ἀθήναις.....	1871
ΚΕUDELL VON , πρεσβευτῆς τῆς Γερμανίας ἐν Ῥώμῃ.....	1871
KIRCHHOFF A. , καθηγητῆς τοῦ ἐν Βερολίῳ Πανεπιστημίου.....	1872
ΚΟΝΤΟΣ Κ. , καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου.....	1863
ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ Ἀνδρέας Γ., πρεσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος ἐν Κ/πόλει.....	1875
ΚΩΣΤΗΣ Κ. Ν. , καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου.....	1882

Λ Λ.

ΛΑΜΠΡΟΣ Π. , νομισματολόγος ἐν Ἀθήναις.....	1871
LAYENS Lord , πρεσβευτῆς τῆς Ἀγγλίας ἐν Παρισίοις.....	1862
LESSEPS Ferdinand , μηχανικὸς ἐν Παρισίοις.....	1865
ΛΕΝÉQUE Charles , μέλος τοῦ Πανακαδημίου τῆς Γαλλίας καὶ καθηγητῆς ἐν τῷ Collège de France, ἐν Παρισίοις.....	1866
ΛΙΒΑΔΑΣ Θεαγένης, διευθυντῆς τῆς ἐν Βιέννῃ Ἑλληνικῆς σχολῆς.....	1874
LISTER Joseph , καθηγητῆς τῆς ἰατρικῆς ἐν Λονδίῳ.....	1881
LUDOLF Comte , πρῶν πρεσβευτῆς τῆς Αὐστροουγγαρίας ἐν Κ/πόλει.....	1872

Μ.

ΜΑΥΡΟΚΟΡΑΑΤΟΣ Ν. , πρῶν ὑπουργὸς τῆς Ἑλλάδος.....	1864
ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ Π. , πρεσβευτῆς τῆς Ρουμανίας ἐν Βιέννῃ.....	1882
ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Ἡρακλῆς, καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου.....	1873
MILLER Emmanuel , μέλος τοῦ Πανακαδημίου τῆς Γαλλίας καὶ καθηγητῆς ἐν τῇ Σχολῇ τῶν νεωτέρων γλωσσῶν.....	1863
MORRIS Joy , πρῶν πρεσβευτῆς τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐν Κ/πόλει.....	1865
ΜΟΥΝΙΦ ΠΑΣΣΑΣ , ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἐν Τουρκίᾳ.....	1865

Ν.

NOAILLES marquis de , πρεσβευτῆς τῆς Γαλλίας ἐν Κ/πόλει.....	1883
NÉLIDOW de , πρεσβευτῆς τῆς Ρωσσίας ἐν Κ/πόλει.....	1883
NEWTON , διευθυντῆς τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου ἐν Λονδίῳ.....	1871

Ο.

ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ Θεόδωρος, καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου.....	1867
--	------

Π Ρ.

ΠΑΛΛΗΣ Α. , καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου.....	1872
ΠΑΝΤΑΖΙΔΗΣ Ἰωάννης, καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου.....	1874

Ἔτος ἐκλος ἦγ

ΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ Κ. , καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου.....	1879
ΠΑΡΑΣΧΟΣ Ἀχιλλεύς	1880
PASTEUR Louis , μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, καὶ καθηγητ. τῆς χημείας ἐν Σορβόνη	1881
PERROT Georges , μέλος τοῦ Πανακκαδημίου τῆς Γαλλίας, ἐν Παρισίοις.....	1874
ΠΕΤΡΟΣ Β΄ , Αὐτοκράτωρ τῆς Βρασιλίας.....	1873
ΠΡΕΓΕΝΤΕΡΗΣ Χ. , καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου.....	1871

P.

ΠΑΓΚΑΒΗΣ Ἀλέξανδρος , πρεσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος ἐν Βερολίῳ.....	1863
RADOVITZ de , πρεσβευτῆς τῆς Γερμανίας ἐν Κ/πόλει.....	1883
ΡΑΔΑΗΣ Γ. , καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου.....	1869
RASCON Comte de , πρῶν πρεσβευτῆς τῆς Ἰσπανίας ἐν Κ/πόλει.....	1881
RENÉ Briau , βιβλιοφύλαξ τῆς ἐν Παρισίοις Ἱατρικῆς Ἀκαδημίας.....	1876
ΡΕΝΙΕΡΗΣ Μ. , διοικητῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.....	1864
RIVIER Alphonse , καθηγητῆς τοῦ ἐν Βρυξελλαῖς Πανεπιστημίου.....	1881
ROSSIGNOL J. P. , μέλος τοῦ Πανακκαδημίου τῆς Γαλλίας.....	1864

Σ.

ΣΑΪΤ ΠΑΣΣΑΣ , πρῶν πρωθυπουργός.....	1879
ΣΑΜΠΟΛΟΣ Νικόλαος , πρῶν καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου.....	1861
SAUPPE Hermann , καθηγητῆς τοῦ ἐν Γοττίνῃ Πανεπιστημίου.....	1875
SCHMIDT Bernard	1870
SCHMIDT Moritz , καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἰένῃ Πανεπιστημίου.....	1871

T.

THUROT Charles , μέλος τοῦ Πανακκαδημίου τῆς Γαλλίας ἐν Παρισίοις.....	1873
ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ Χαρίλαος , πρωθυπουργός τῆς Ἑλλάδος.....	1878
TUCKERMAN Charles , πρῶν πρεσβευτῆς τῶν Ἦν. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐν Κ/πόλει.	1873

Υ.

ΥΨΑΝΤΗΣ Γρηγόριος , πρεσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος ἐν Βιέννῃ.....	1874
--	------

Φ.

ΦΙΑΝΩΝ Τιμολέων , ἑφορός τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς.....	1879
ΦΙΛΙΠΠΟΣ , στρατηγός, ἐν Πετροπόλει.....	1877
ΦΡΕΑΡΙΤΗΣ Κωνσταντῖνος , καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου.....	1879

V.

VIRCHOW Rudolf , καθηγητῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Βερολίνου.....	1881
VOSUÉ Melchior Comte de , πρῶν πρεσβευτῆς τῆς Γαλλίας.....	1873

W.

	Ἔτος ἐκλογῆς.
WADDINGTON Henry, πρεσβευτῆς τῆς Γαλλίας ἐν Λονδίνω.....	1878
WEIL Henri, καθηγητῆς τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας ἐν Παρισίοις.....	1867
WERTHER Baron von, πρῶην πρεσβευτῆς τῆς Γερμανίας ἐν Κ/πόλει.....	1875
WIESELER Friedrich, καθηγητῆς τοῦ ἐν Γοτίγγη Πανεπιστημίου.....	1873
WITTE Baron de, μέλος τοῦ Πανκακδημίου τῆς Γαλλίας.....	1876

Z.

ZAMBALDI F., καθηγητῆς τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς γραμμ. ἐν Βενετίᾳ.....	1872
ZICHY Comte, πρῶην πρεσβευτῆς τῆς Αὐστροουγγαρίας ἐν Κ/πόλει.....	1874

ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΑ ΜΕΛΗ.

Α.

	Έτος έκδοσης.
ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ Τηλέμαχος, κτηματίας εν Κίω.....	1863
ΑΘΙΝΟΣ, μητροπολίτης Βελεγράδων.....	1868
ΑΡΣΑΝΤΑΚΗΣ Λεάνδρος, καθηγητής τῆς εν Χάλκη Θεολογικῆς Σχολῆς.....	1863
ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Β., καθηγητής εν Ἀλεξανδρείᾳ.....	1872
ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ Δημήτριος.....	1875
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Γ., καθηγητής τοῦ εν Κυθωνίαις Γυμνασίου.....	1864

Β.

ΒΕΛΟΥΔΗΣ Ι., βιβλιοθηκᾶριος τῆς εν Βενετίᾳ Μαρκιανῆς βιβλιοθήκης.....	1871
ΒΕΡΓΩΤΗΣ Παναγῆς, λόγιος, εν Κεφαλληνίᾳ.....	1878
BERTHERAND, γενικός γραμματεὺς τῆς εν Ἀλγερίᾳ κλιματολογικῆς Ἐταιρίας....	1870
ΒΛΑΒΙΑΝΟΣ Ν. Νικήτας.....	1864
ΒΛΑΧΟΣ Ἄγγελος, γεν. γραμματεὺς τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου τῆς Ἑλλάδος	1875
ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ Ἀλέξανδρος, δημοσιογράφος εν Τεργέστῃ.....	1879
ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ Ἀναστάσιος, πολιτικός πράκτωρ τῆς Ἑλλάδος εν Αἰγύπτῳ.....	1879

Γ.

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Ν., ἰατρός εν Βώλῳ.....	1863
ΓΡΗΓΟΡΑΣ Γερμανός, διευθυντῆς τῆς εν Χάλκῃ Θεολογικῆς σχολῆς.....	1863
ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ Α., καθηγητῆς.....	1864

Δ.

CAILLEMER Exupère, πρύτανης τῆς εν Λουγδούνῳ νομικῆς Σχολῆς.....	1870
CHIARI Chevalier Gérard de.....	1872
COUSSEMAKER Arthour, νομικός, εν Αἴῃ.....	1870
CULLEN D.....	1880

Ε.

ΕΛΜΩΝ Δ., ἰατρός.....	1872
ΕΚΚΙΤΑΛΛΑΣ Γ., καθηγητῆς τῆς ἑλλ. γλώσσης τοῦ εν Πετροπόλει Πανεπιστημίου	1876
ΕΦΟΝΕΡ Μιχαήλ, ὑφηγητῆς τῆς γλωσσολογίας εν τῷ εν Ἀθήναις Πανεπιστημίῳ....	1875
ΕΠΙΦΑΝΕΑΣ Κ., ἰατρός εν Ἀδριανουπόλει.....	1871
DOZON Auguste, πρόξενος τῆς Γαλλίας εν Θεσσαλονίκῃ.....	1872

F.

	Ἔτος ἐκλογῆς.
FRESHFIELD Edwin, ἐν Λονδίνῳ.....	1877

G.

GERHARDT W., ἀρχαιολόγος ἐν Γοτίγγη.....	1873
GIDEL Charles A., proviseur τοῦ ἐν Παρισίοις λυκείου Λουδοβίκου τοῦ Μεγάλου... ..	1867

H.

ΗΑΙΑΔΗΣ ΒΟΖΑΝΟΣ Λεωνίδας.....	1873
-------------------------------	------

H.

HEIDENSTAMM Oscar de, λόγιος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.....	1873
HIRSCHFELD Gustave, καθηγητ. τῆς ἀρχαιολογίας ἐν τῷ ἐν Καινιγσβέργη Πανεπιστ.....	1883
HUGHES, πρῶν γραμματεὺς τῆς ἐν Κ/πόλει Ἀγγλικῆς Πρεσβείας.....	1874

Θ.

ΘΕΟΔΩΡΙΑΔΗΣ Κ., ἔμπορος ἐν Ῥαιδεστῷ.....	1870
ΘΕΡΕΙΑΝΟΣ Διονύσιος, δημοσιογράφος ἐν Τεργέστη.....	1863

I.

ΙΩΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἐμμανουήλ, καθηγητῆς ἐν Ἀμοργῷ.....	1861
ΙΩΑΝΝΙΑΔΗΣ Σάββας, διδάσκαλος ἐν Τραπεζοῦντι.....	1870
ΙΩΑΝΝΙΑΔΗΣ Σεραπίων, καθηγητῆς ἐν Καισαρείᾳ.....	1863

K.

ΚΟΣΜΙΑΔΗΣ Κυριακός, ἔμπορος ἐν Πτολεμαίδι.....	1873
ΚΟΥΠΙΤΩΡΗΣ Παναγιώτης, γυμνασιάρχης ἐν Ἑλλάδι.....	1864
ΚΡΙΝΟΣ Δ., φαρμακοποιὸς ἐν Ἀθήναις.....	1865
ΚΥΡΙΑΚΙΑΔΗΣ Κ., πρῶν σχολάρχης τῆς ἐν Τραπεζοῦντι Ἑλληνικῆς Σχολῆς.....	1864
ΚΩΔΑΛΙΑΦΕΟΣ Σωκράτης, πρῶν διευθυντῆς τῆς ἐν Ἀθήναις Ῥιζαρείου Θεολογ. Σχολῆς.....	1878
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΔΗΣ Γ., διευθυντῆς τῶν ἐν Φιλιππουπόλει Ζαριφείων Διδασκαλείων... ..	1876

Λ.

ΛΑΜΠΡΙΑΔΗΣ Ἰωάννης, ἰατρὸς ἐν Ἰωαννίνοις.....	1874
ΛΕΒΙΑΔΗΣ Νικόλαος, δικηγόρος ἐν Ἀθήναις.....	1872
LEGRAND Emile, καθηγητῆς ἐν τῇ Σχολῇ τῶν νεωτέρων ἀνατολικῶν γλωσσῶν ἐν Παρισίοις.....	1870
LEONARDI Giovanni, φαρμακοποιὸς ἐν Κερκύρᾳ.....	1871
ΛΗΜΝΙΟΣ Ν., ἰατρὸς ἐν Ἀρτάκῃ.....	1872
ΛΥΚΟΥΔΗΣ Ἐμμανουήλ, δικηγόρος ἐν Ἀθήναις.....	1874

Μ.

	Έτος εκλογής.
ΠΑΠΟΥΚΑΣ Ανδρέας, τμηματάρχης ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἐκκλησιαστικ. τῆς Ἑλλάδος	1878
ΠΑΠΑΡΗΣ Σπυρίδων, γυμνασιάρχης ἐν Ἰωαννίνοις.....	1863
ΠΑΠΑΡΑΣ Γρηγόριος, ἔμπορος ἐν Μυτιλήνῃ.....	1873
ΠΑΤΣΑΝΟΣ Γ., καθηγητῆς ἐν τῇ Ζωσιμαίᾳ Σχολῇ Ἰωαννίνων.....	1872
MONTANI Pierre.....	1866
ΠΟΡΑΟΣ Σαμουήλ, δημοσιογράφος ἐν Κερκύρᾳ.....	1864
ΠΥΡΙΑΝΘΕΥΣ Ἰερώνυμος, ἐφημέριος τῆς ἐν Λονδίῳ ἑλληνικῆς ἐκκλησίας.....	1872

Ν.

ΠΑΧΑΜΟΥΔΗΣ Ἰωσήφ, δημοσιογράφος ἐν Κερκύρᾳ.....	1864
ΠΕΡΟΥΤΣΟΣ Τάσος, ἰατρός, διευθυντῆς τοῦ ἐν Ἀλεξάνδρειᾳ ὑγειονομικοῦ Συμβουλίου	1875

Ξ.

ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ Κωνσταντῖνος, γυμνασιάρχης ἐν Τραπεζοῦντι.....	1863
---	------

Ο.

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Παναγιώτης, διευθυντῆς ἰδιωτικῆς Σχολῆς ἐν Κερκύρᾳ.	1868
---	------

Π.

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Γ., διδάσκαλος ἐν Ἄρτῃ.....	1872
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Μ., ἰατρός ἐν Θεσσαλονίκῃ.....	1863
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Χρῆστος, δικαστῆς ἐν Κύπρῳ.....	1864
ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥΣ Κλεάνθης, λόγιος ἐν Βραίλᾳ.....	1871
ΠΕΤΡΙΑΝΗΣ Ἀθανάσιος, σχολάρχης ἐν Κάμπῳ Λακωνικῆς.....	1864
ΠΕΡΙΑΝΗΣ Δ., λόγιος ἐν Κύπρῳ.....	1871
ΠΙΣΙΑΤΩΡΟΣ Γεράσιμος.....	1878
ΠΟΛΙΤΗΣ Ν. Γ., λόγιος ἐν Ἀθήναις.....	1872

Q.

QUEUX DE SAINT-HILAIRE marquis de, λόγιος ἐν Παρισίοις.....	1867
--	------

P R.

ΡΑΓΚΑΒΗΣ Ρ. Ἀλέξιος, ὑπάλληλος ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος..	1870
ΡΑΛΛΗΣ Ν., ἰατρός ἐν Περγάμῳ.....	1872
ΡΑΜΜΟΣ Ι., σχολάρχης ἐν Ἄρτῃ.....	1864
ROSSI SCOTTI, Comte G. B., ἐπίτιμος πρόεδρος τοῦ ἐν Ἰολώσῃ ἀρχαιολογ. Μουσείου	1882
ΡΩΜΑΝΟΣ Ἰωάννης, καθηγητῆς ἐν Κερκύρᾳ.....	1874

Σ.

ΣΑΘΑΣ Κωνσταντῖνος, λόγιος.....	1868
--	------

	Ἔτος ἐκλογῆς.
ΣΑΚΕΛΑΙΩΝ Ι., λόγιος ἐν Ἀθήναις.....	1881
ΣΑΡΡΟΣ Στέφανος, ἰατρός ἐν Βουκουρεστίῳ.....	1874
SCHLIEMANN Heinrich, λόγιος ἐν Ἀθήναις.....	1871
ΣΚΟΡΔΕΛΗΣ Βλάσιος, καθηγητῆς διδασκαλείου ἐν Ἀθήναις.....	1868
ΣΚΥΛΙΤΣΗΣ Ἰσιδωρίδης, λόγιος ἐν Ἀθήναις.....	1863
ΣΟΦΟΚΛΗΣ Γαβριήλ, καθηγητῆς ἐν Ἀθήναις.....	1881
ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ Ἐπικμεινώνδης, διευθυντῆς τοῦ ἐν Σάμῳ ἡγεμονικοῦ γραφείου.....	1881
ΣΧΟΛΑΡΙΟΣ Δωρόθεος, πρώην μητροπολίτης Λαρίσσης.....	1883
ΣΧΟΡΤΣΑΝΙΤΗΣ Δ., πρώην σχολάρχης ἐν Ἄρτῃ.....	1871

Τ

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΔΗΣ Κ., καθηγητῆς τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων ἐν Βενετίᾳ.....	1872
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΔΗΣ Ν.....	1863
ΤΣΑΠΑΡΑΣ Π., γυμνασιάρχης ἐν Ἑλλάδι.....	1876

Φ.

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ Χ. Ν., τυπογράφος ἐν Ἀθήναις.....	1864
---	------

Υ.

VEIDNER André.....	1872
--------------------	------

Χ.

ΧΑΒΙΑΡΑΣ Δημοσθένης, λόγιος ἐν Σύμῃ.....	1883
ΧΑΣΙΩΤΗΣ Δ., ὑφηγητῆς τῆς ἰατρικῆς ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίῳ.....	1874
ΧΡΟΝΙΑΔΗΣ Κ., λόγιος ἐν Ἀδριανουπόλει.....	1863

ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΓΕΡΓΕΤΑΙ.

Κ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ.

ΕΓΕΡΓΕΤΑΙ.

- † ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ.
- ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΝΕΓΡΟΠΟΝΤΗΣ.
- † ΕΥΑΝΓΕΙΑ ΘΕΟΦΙΛΙΔΟΥ.

ΜΕΓΑΛΟΙ ΔΩΡΗΤΑΙ.

- ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ.
- ΤΟ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ.
- ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΡΩΝΙΟΣ.
- ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΑΛΛΗΣ.
- † ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΒΛΑΣΤΟΣ.
- † ΠΑΝΤΙΑΣ ΣΕΚΙΑΡΗΣ.
- ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΑΥΡΟΓΟΡΑΤΟΣ.

ΔΩΡΗΤΑΙ.

- ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.
- ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΟΘΩΜΑΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ.
- ΤΟ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.
- Ο ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΠΡΟΣ ΔΙΔΑΧΗΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΟΣ.
- ΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΒΙΚ.
- ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΑΛΛΙΑΝΟΣ.
- ΑΥΣΤΡΟΤΟΥΡΚΙΚΗ ΠΙΣΤΩΣΙΣ.
- † ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΟΣΙΟΣ.
- ΘΕΟΔ. Α. ΜΑΥΡΟΓΟΡΑΤΟΣ.
- † ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ.
- ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΟΥΒΑΤΖΟΓΛΟΥΣ.
- Θ. και Β. ΣΟΥΒΑΤΖΟΓΛΟΥΣ και Σ/ρ.
- ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.
- ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ.
- ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΚΟΥΛΟΥΑΝΗΣ.
- ΑΝΔΡ. ΗΦΑΙΣΤΙΑΝΗΣ.
- † ΑΡΧΙΜΑΝΑΡΙΤΗΣ ΑΝΑΝΙΑΣ ΒΑΤΟΠΕΔΙΝΟΣ.
- ΖΗΩΝ ΚΛΕΑΝΘΗΣ.
- ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΠΙΘΑΚΗΣ.
- ΑΔΕΛΦΟΙ ΑΝΤΩΝΙΑΔΑΙ.
- † Σ. ΑΡΧΙΓΕΝΗΣ, *ιατρός.*
- ΣΤΕΦΑΝΟΣ Η. ΣΚΥΛΙΤΗΣ.
- ΥΙΟΙ ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΥ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ.
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΚΟΥΠΛΑΣ.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΗΛΙΑΣΚΟΣ.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΠΗΣ.

ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

† ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ .	1861—62
† ΠΕΤΡΟΣ ΖΑΝΟΣ	1862—63
ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΗΣ	1863
ΣΠ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ	1863—64
ΑΛ. ΠΑΣΠΑΤΗΣ	1864—65
ΣΠ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ	1865—66
† Κ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ	1866—67
ΞΕΝ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ	1867—68
ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΗΣ	1868—69
† ΙΟΥΛΙΟΣ ΜΙΑΙΓΓΕΝ	1869—70
ΣΤΑΥΡ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ	1870—71
Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ	1871—72
Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ	1872—73
ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΗΣ	1873—74
Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ	1874—75
ΑΛ. ΠΑΣΠΑΤΗΣ	1875—76
ΙΩ. ΑΡΙΣΤΟΚΑΝΗΣ	1876—77
ΙΩ. ΑΡΙΣΤΟΚΑΝΗΣ	1877—78
ΟΔ. ΙΑΛΕΜΟΣ	1878—79
ΑΛ. ΠΑΣΠΑΤΗΣ	1879—80
ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΗΣ	1880—81
Σ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ	1881—82
Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ	1882—83
Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ	1883—84
ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΗΣ	1884—85

ΚΟΣΜΗΤΟΡΕΣ

Κατὰ τὸ ἔτος 1884—1885.

- Πρόεδρος* ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΗΣ.
- Ἀντιπρόεδροι* { Ι. ΓΕΩΡΓΙΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ.
- { Τ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ.
- Γεν. Γραμματεὺς* . . . ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.
- Εἰδ. Γραμματεὺς* . . . Ν. ΚΑΡΙΟΣ.
- Βιβλιοθήκη* Α. Η. ΚΕΡΑΜΕΥΣ.
- Ταμίας* ΘΕΜ. ΚΟΣΟΥΑΝΗΣ.

ΜΕΛΗ ΔΙΑΡΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

κατὰ τὸ ἔτος 1884—1885.

Α'. ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗΣ.

1. ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΗΣ.
2. ΘΕΜ. ΣΑΛΤΕΛΗΣ.
3. ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.
4. ΑΙΜΙΑ. ΝΟΝΝΟΤΗΣ.
5. ΚΩΝΣΤ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ.
6. ΦΙΛ. ΤΑΓΗΣ.
7. ΑΘ. ΚΕΡΑΜΕΥΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.
8. ΑΒΡ. ΜΑΛΙΑΚΑΣ.
9. ΒΑΣ. ΛΟΥΣΗΣ.
10. ΙΑΚ. ΑΡΤΕΜΙΑΔΗΣ.

Β'. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ.

1. ΙΩ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ.
2. ΚΩΝΣΤ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ.
3. ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.
4. ΘΕΜ. ΣΑΛΤΕΛΗΣ.
5. ΙΩ. ΑΡΙΣΤΟΚΑΝΗΣ.
6. ΗΛ. ΒΑΣΣΑΜΑΚΗΣ.
7. ΠΕΤΡΟΣ ΠΑΠΑΡΡΟΥΣΗΣ.
8. ΑΒΡ. ΜΑΛΙΑΚΑΣ.
9. Ν. ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ.
10. Κ. ΓΕΩΡΓΑΛΑΣ.
11. ΑΝΤ. ΠΕΤΡΙΑΝΗΣ.
12. Α. ΜΑΛΙΑΔΗΣ.
13. ΘΑ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

Γ'. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ.

1. ΣΤ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ.
2. Γ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΝΗΣ.
3. Κ. ΚΑΛΔΙΑΔΗΣ.
4. Β. ΛΟΥΣΗΣ.
5. ΣΗ. ΒΟΝΚΩΣΚΙ.
6. ΙΑΚ. ΒΑΡΟΤΗΣ.
7. ΘΗΛΕΜΑΧΟΣ ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ.
8. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΚΡΗΣ.
9. ΑΙΜ. ΝΟΝΝΟΤΗΣ.
10. ΑΔ. ΝΑΟΥΜ.

11. Δ. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ.

12. ΗΛ. ΒΑΣΣΑΜΑΚΗΣ.

Δ'. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ.

1. Ι. ΑΡΙΣΤΟΚΑΝΗΣ.
2. ΙΑΚ. ΑΡΤΕΜΙΑΔΗΣ.
3. ΘΗ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ.
4. ΘΑ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ, *Γεν. Γραμματέας.*
5. Ν. ΚΑΡΙΟΣ, *Ειδ. Γραμματέας.*
6. Α. Π. ΚΕΡΑΜΕΥΣ, *γραμ. τῆς Φιλ. Ἐπ.*
7. Κ. ΠΕΡΑΙΚΙΑΝΗΣ, *γραμ. τῆς Αρχ. Ἐπ.*

Ε'. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ.

1. ΣΤ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ.
2. CURTIS C. G.
3. MORDTMANN A.
4. MORDTMANN J.
5. MILLINGEN AL.
6. CALVERT J.
7. Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΕΡΑΜΕΥΣ.
8. ΞΕΝ. ΣΙΑΔΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.
9. ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΕΡΑΙΚΙΑΝΗΣ.
10. WASHINGTON.
11. DORIGNY.

ΣΤ'. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ.

1. ΘΗ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ.
2. ΘΕΜ. ΚΟΣΟΥΔΗΣ.
3. ΙΩ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ.
4. Ι. ΓΚΙΩΝ.
5. Π. ΣΤΕΦΑΝΟΒΙΚ.
6. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΑΡΑΚΙΩΤΗΣ.
7. Ν. ΜΠΑΕΣΣΑΣ.
8. Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝΗΣ.
9. ΦΡΑΓΚΟΥΑΝΗΣ ΜΑΥΡΟΓΟΡΑΛΟΣ.
10. ΙΩ. ΚΟΥΠΝΑΣ.
11. Μ. ΒΕΛΟΓΙΑΝΝΗΣ.
12. ΙΩ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΠΙΜΕΛΗΤΑΙ.

Ὁργανοθήκης
ΘΗΛΕΜΑΧΟΣ ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ.

Ἀρχαιολογικῶν συλλογῶν
Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΕΡΑΜΕΥΣ.

Ο

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

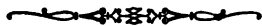
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ.

ΑΠΟ ΜΑΪΟΥ 1884 ΜΕΧΡΙ ΜΑΪΟΥ 1885 — ΤΟΜΟΣ ΙΘ'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ.

('Ανεγνώσθη εν τῇ ΨΝΒ' συνεδριάσει).

Και ἄλλοτε ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ ἐποιησάμην λόγον περὶ τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς, τῆς βραδύτερον κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐνεστώσης ἑκατονταετηρίδος Πατριαρχικῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς ἐπικληθείσης, καὶ ἤδη ἀναγκάζομαι νὰ ὀμιλήσω πάλιν, ὅπως ἐπανορθώσω ἐσφαλμένας περὶ αὐτῆς εἰδήσεις ἐναγῶς δημοσιευθείσας. Ὑπὸ τὸν ἀνάρμοστον τίτλον *Χρονικὰ τῆς Πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας* ἐδημοσιεύοντο κατὰ τεμάχια ἐν τῇ ἐφημερίδι τοῦ Πατριαρχείου *Ἐκκλησιαστικῆ Ἀληθεία* ἱστορικαὶ δὴθεν εἰδήσεις, ἀπὸ τοῦ 1454—1830 περὶ τῆς σχολῆς ταύτης, εἰς ἓν τεῦχος κατόπιν ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω ὡς εἴρηται τίτλον. Εἰ δὲ καὶ ὁ συντάκτης αὐτῶν λέγει, ὅτι ἀνεδίφησε χειρόγραφα καὶ βιβλιοθήκας ἀγνώστους πιθανῶς τοῖς ἄλλοις, ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ οὐδὲν νέον ἢ ἀγνωστον περὶ τῶν ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Σχολῇ διδασκόντων περιέχεται, τούναντίον μάλιστα πράγματα κοινύτατα καὶ γνωστότατα ἤδη καταστάντα πρὸ πολλοῦ ἐκ βιβλίων ἤδη ἐκδεδομένων· τὸ δὲ χερίστον, ὁ συντάκτης τῆς πραγματείας ταύτης κ. Γεδεῶν ἐπλασε καὶ πράγματα οὐδαμῶθεν ἄλλοθεν ἐξηγούμενα ἢ βεβαιούμενα. Εἰς τὴν ἀπόδειξιν δὲ τούτου προβαίνομεν.

Ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς *Χρονικὰ τῆς Πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας* νομίζει τις, ὅτι εἶναι *Χρονικὰ βιβλία* περιέχοντα τὴν ἱστορίαν βασιλέων, ἡγεμόνων, κρατῶν ἢ πόλεων ἀνεξαρτήτων, ὅπερ δηλοῖ ἡ λέξις *Χρονικὰ*. Ἄλλ' ὁ συντάκτης τοῦ βιβλίου ἀναρμόστως ἐχρήσατο τῇ λέξει εἰς δῆλωσιν τῶν ἀφορώντων τὴν σεβαστὴν μὲν ἄλλως, πτωχὴν δὲ καὶ φθίνουσαν καὶ πάντοτε κατὰ τοὺς χρόνους, οὗς διέρχεται, λιπόθυμον σχολὴν τοῦ πτωχοτάτου Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὴν δ' ἀπὸ τεσσάρων ἤδη αἰώνων πενομένην ταύτην σχολὴν ἐκάλεσεν ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ πράγματος *Ἀκαδημίαν*, οὐδέποτε γενομένην τοιαύτην καὶ οὐδέποτε ὑπὸ τῆς φυσικῆς αὐτῆς προστάτιδος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας οὕτως ὀνομασθεῖσαν. Ἡ Μ. Ἐκκλησία ὠνόμαζεν αὐτὴν σχολὴν, σχολεῖον ἢ διδασκαλεῖον ἀπλῶς καὶ σεμνοπρεπῶς καὶ ὡς ἤρμοζεν αὐτῇ τῷ ὄντι. Μόνον κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐνεστώσης ἑκατονταετηρίδος ἐκάλεσαν αὐτὴν *Πατριαρχικὴν Μεγάλην* τοῦ Γένους Σχολὴν, ὡς δείκνυται καὶ ἐξ ἄλλων καὶ ἐκ γράμματος ἐν τῷ κώδικι τῆς μητροπόλεως Σμύρνης τεθησαυρισμένου τοῦ ἐκ τῶν ἐφόρων τῆς σχολῆς Νικομηδείας Ἀθανασίου καὶ τῷ 1805 ἐκδεδομένου, ἐν ᾧ ἡ σχολὴ τότε μεταρρυθμισθεῖσα καὶ εἰς τὸν

Κουρούτζεσμεν (Ξηροκρήνην) μετατεθείσα ὀνομάζεται *Πατριαρχική Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολή* ἢ δ' ἐπίκλησις αὐτὴ ἐκράτησε καὶ μέχρι τῆς σήμερον. Οὕτως ἐκκλεί τὴν σχολὴν ἢ φυσικὴ αὐτῆς προστάτις, ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ ἀληθὴς καὶ πρέπουσα ὀνομασία αὐτῆς.

Ἐάν δ' ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ Ἀνανίας ὁ Ἀντιπάριος καὶ εἰ τις ἕτερος ὠνόμασεν αὐτὴν Ἀκαδημίαν τῷ 1752, ἐν ἀγνοίᾳ βεβαίως καὶ οὕτως ἔπραξε τοῦτο, οὐδέποτε ἰδῶν πιθανῶς Ἀκαδημίας. Διότι ἐάν ὁ Ἀνανίας, ὡς καὶ ὁ κ. Γεδεών, νοῆ τὴν πτωχὴν σχολὴν Ἀκαδημίαν δηλ. *Πανεπιστήμιον*, τοιαύτη ἡ σχολὴ τοῦ Πατριαρχείου ὀμολογουμένως δὲν ἦτο. Σχολὴ ἔχουσα ἐπὶ αἰῶνας ὀλοκλήρους ἓνα μόνον διδάσκαλον, καὶ ποτε οὐδένα, ἐνίοτε ἐκλείπουσα, πάντοτε δὲ φθίνουσα διὰ τὴν αἰετοπερὶ σὺντροφον αὐτῆ πενίαν, μαθητὰς δὲ πέντε, ἕξ, ὀκτώ, τὸ πολὺ δεκαπέντε, Πανεπιστήμιον δὲν ἦτο, ὡς οὐδὲ νῦν εἶναι. Ἐάν δὲ πάλιν ὁ Ἀνανίας, ὡς καὶ ὁ κ. Γεδεών, νοῆ Ἀκαδημίαν *Σύλλογον σοφῶν*, ὡς ἦσαν κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα καὶ ἐφεξῆς αἱ ἐν Κερκύρᾳ Ἑλληνικαὶ Ἀκαδημαῖαι, αἱ πολυπληθεῖς Ἀκαδημαῖαι τῆς Εὐρώπης, πάλιν ἡ πτωχὴ σχολὴ τοῦ πτωχοτάτου καὶ περὶ ἄλλων ἔχοντος νὰ μεριμνᾷ Πατριαρχείου Ἀκαδημία δὲν ἦτο, μὴ ὑπαρχόντων ἄλλως διὰ τὰς περιστάσεις καὶ ἀκαδημαϊκῶν. Ποῦ εἶναι τέλος πάντων τὰ πρακτικὰ καὶ τὰ προϊόντα τῶν ἀκαδημαϊκῶν καὶ τῆς Ἀκαδημίας ταύτης τῆς ὅλως ἀνυπάρχου καὶ τέως ἀγνώστου, ἐνῶ μόλις δυνάμεθα νὰ εὐρωμεν πενιχρὰς τινὰς εἰδήσεις περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς; ποῦ τὰ μέλη αὐτῆς ἐν αὐτῇ τῇ πρωτευούσῃ καὶ τῇ ἔδρᾳ αὐτῆς, ἔνθα, ὡς παρακατιόντες θέλομεν εἰπεῖ, οὐδεὶς σχεδὸν ἦν ὁ διδάσκων *γράμματα* κατὰ τὴν μαρτυρίαν Πατριαρχῶν καὶ ἄλλων εἰδημόνων τῶν πραγμάτων κατὰ τὸν ΙΖΤ' αἰῶνα, θετικώτατα βεβαιούντων τοῦτο; Ἄρα ἡ ἐπίκλησις *Χρονικὰ* εἶναι ἀνέκμοστος, ὡς καὶ ἡ Ἀκαδημία, ἀποδεικνυομένη ὑπὸ τῶν πραγμάτων ἀνυπάρχου.

Οὐχὶ τὴν οὐσίαν ἀλλὰ τοιαύτην ἀκαιρὸν μεγαλοφάνειαν ἄλλοτε ἐπιδεικνύμενος καὶ ὁ τῷ 1864—1867 τὴν σχολὴν διευθύνων Εὐστάθιος ὁ Κλεόβουλος ἠθέλησε καὶ αὐτὸς νὰ διατάξῃ αὐτὴν ὡς φιλοσοφικὴν δῆθεν σχολὴν Πανεπιστημίου εἰσαγαγῶν κοσμήτορας καὶ τὰ ὅμοια. Ἄλλ' ὁ μετὰ τοῦ-

τον ἐλθὼν σχολάρχης Φιλότηος ὁ Βρυένιος, ὁ νῦν μητροπολίτης Νικομηδείας, ὀρθῶς ποιῶν κατήργησε τὴν ματαιίαν καὶ πομπώδη διακόσμησιν ἐνεγκῶν αὐτὴν εἰς τὸν ἀληθῆ αὐτῆς τύπον, τὸν γυμνασιακόν.

Ἄλλὰ τίς ἦτο ἐν γένει ἡ κατάστασις τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας ἀπὸ τῆς ἀλώσεως καὶ βραδύτερον μέχρι τοῦ 1830; Ἡ κατάστασις τοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτωμένης σχολῆς κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας, ἵνα μὴ εἴπω βραδύτερον, ἦτο ἀθλιωτάτη. Οἱ Πατριάρχαι περιήρχοντο τὰς ὁδοὺς ἐπαιτούντες διὰ τὴν ἀπότισιν χρεῶν, τινὲς αὐτῶν περιήρχοντο ξηρὰς καὶ θαλάσσας ἐπὶ ζητείᾳ παραλείπω ἄλλα. Τοῦτου φυσικὴ συνέπεια ἦτο ἡ οἰκονομικὴ τοῦλάχιστον φθίσις τῆς σχολῆς. Πρόσθεσις τούτοις τὴν μεγάλην σπάνιν τῶν λογίων καὶ διδασκάλων καὶ συμπληροῖς οὕτω τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων. Ὁ διδάξων δὲν ὑπῆρχε. Ναί! ὁ Πατριάρχης Διονύσιος ὁ ἀπὸ Νικομηδείας (1543—1551) προσκλῶν ἐξ Ἰταλίας Ἐρμόδωρον τὸν Ἀἰσταρχον ἔλεγεν· «ἐκεῖνοι μὲν γὰρ (οἱ Λατίνοι) καὶ ἄλλους ἔχουσι τοὺς ἐκπαιδεύσαντας, *Ἑλληνας δ' οὐκέτι* (Χρον. σελ. 51). Θεοδόσιος ὁ Ζυγομαλάς, υἱὸς τοῦ Ἰωάννου, τῆς Μ. Ἐκκλησίας Πρωτονοτάριος, ἐπέστειλε τῷ Κρουσίῳ τῷ 1581· «... ἵνα μεταδῶ ταῦτα (τὰ γράμματα ὁ πατήρ μου ἐν Κωνσταντινουπόλει)· οὐδεὶς γὰρ ἦν σχεδὸν τότε ὁ διδάσκων *γράμματα*» (Turcoogr. σελ. 92). Καὶ βραδύτερον περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος Ραφαὴλ ὁ Πατριάρχης ταῦτα βλέπων προσεκκλεί ἐπιμόνως Φραγκίσκον τὸν Κόκκον, ἵνα ἔλθῃ καὶ διδάξῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει· οὗτος δὲ διδάσκων ἐν τῇ Σχολῇ τοῦ Πατριαρχείου ἔγραφε Διονυσίῳ τῷ Ἡρακλείᾳ τῷ 1604 «... μέσην θράπτομαι τὴν καρδίαν, ἐπεὶ τὴν κατασχούσαν ἡμᾶς σκοτῶμαιναν λύσαι μὲν διατείνομαι, ἀνῦσαι δὲ οὐκ ἰσχύω· ἦδη, πάτερ θεσπέσιε, καὶ αὐτός, ὃς μόνος ὑπόλοιπος ἦν, τῆς παιδείας ὁ πόθος, μετὰ τῶν ἄλλων ἐξέπνευσε» (Τύπ. ἐπιστολῶν Θ. Κορυθαλέως ἐκδ. Ἐνετίας 1786 σελ. 141). Οἱ λόγοι οὗτοι, πλὴν ἄλλων τεκμηρίων, ἐξερχόμενοι ἐκ τοῦ στόματος Πατριαρχῶν καὶ ἀξιωματικῶν τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ἀνδρῶν συγχρόνων καὶ ἀρμολιωτάτων νὰ ἀποφανθῶσι, μαρτυροῦσι τρανώτατα τοῦτο μὲν τὴν κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους φοβεράν λειψανδρίαν καὶ τὴν καθόλου κατάστασιν τῶν

πραγμάτων, τούτο δὲ τὰ πλαστὰ καὶ ἀνεμώλια περὶ Ἀκαδημίας καὶ ἀκαδημαϊκῶν καὶ καθηγητῶν τερατολογήματα.

Τὰ κατὰ τὴν Πατριαρχικὴν Σχολὴν ἱστορήσε πρῶτος ὁ αἰθιμὸς Κωνσταντῖος ὁ ἀπὸ Σιναίου Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (1830—1834) ἐν δισὶ περὶ ταύτης διατριβαῖς. Ὅτε τῷ 1867 ἐξεδίδομεν τὸ ἡμέτερον Σχεδιάσμα, βῆσιν εἰς τὰ περὶ τῆς Σχολῆς ταύτης ἐθέμεθα τὰ τοῦ Κωνσταντῖου ὡς πρῶτου ἐρευνησαντος τὰ κατ' αὐτὴν. Καὶ τότε μὲν ἢ μὲν πρώτη διατριβὴ ἀπὸ Ματθαίου Καμαριώτου μέχρι Κορυδαλλῶς ἀπέκειτο παρ' ἐμοὶ ἀνέκδοτος ὑστερον ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Θ. Ἀριστοκλέους ἐν τοῖς «Ἐλάσσοις» τοῦ αὐτοῦ Πατριάρχου, ἢ δὲ δευτέρα εἶχεν ἐκδοθῆ ἐν τῷ περιοδικῷ τοῦ ἐν Κων]πόλει Ἑλλ. Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἔτος Β', 292 μετὰ τῶν παρατηρήσεων Σ. Ἀριστάρχου, Μεγάλου Λογοθέτου τῆς Μ. Ἐκκλησίας. Ἐπειδὴ ὁ Κωνσταντῖος ἔγραψεν ἄνευ ἐνδείξεως τῶν πηγῶν, ἠναγκάσθημεν χάριν τῆς ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας νὰ ἀναδράμωμεν εἰς τὰς πρῶτας καὶ τότε γνωστὰς πηγὰς, ἐπιμελῶς δὲ νὰ ἀναδιφῶμεν τοὺς ἐν τῷ Πατριαρχείῳ καὶ τῇ Σχολῇ κώδικας, ὡς φαίνεται πανταχοῦ τοῦ ἡμετέρου ἔργου, ὅπερ Θεοῦ συναιρομένου μετὰ τὴν ἰκανῶν ἔργων ἀπὸ τοῦ 1867 μέχρι τοῦδε ἐκδοσιν ἐν προσεχείῳ β' αὐτοῦ ἐκδόσει συμπληρωθήσεται κατὰ τὸ δυνατόν. Διὰ τῆς ἐπιμελοῦς ταύτης ὡς ἐνῆν ἐξακριβώσεως τῶν πηγῶν συνεπληρώσαμεν ἐν πολλοῖς τὰ ὑπὸ τοῦ Κωνσταντῖου ἄλλως ὀρθῶς εἰρημένα.

Κατόπιν ὁ ἐν αὐτῇ τῇ Σχολῇ καθηγητῆς Α. Χαρίλαος ἐξέδωκε λόγον περὶ αὐτῆς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων (sic) χρόνων, δημοσιευθέντα ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ τότε διευθυντοῦ αὐτῆς Φιλοθέου Βρυεννίου ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1867—1870 (σελ. 18—31), αὐτολεξεί σχεδὸν ἀντιγεγραμμένον ἐκ τοῦ Σχεδίσματος καὶ ἀμάρτυρον ὄλω.

Οὐ πρὸ πολλοῦ Μηνᾶς ὁ Χαμουδόπουλος ἐν τῇ *Ἀληθείᾳ*, ἐφημερίδι τῶν Πατριαρχείων, ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς ἐν πολλοῖς τεύχεσιν ἐπίσης ἱστορήσει τὰ κατὰ τὴν Σχολὴν τὰ μὲν ἀρχαιότερα ἀπὸ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, τὰ δὲ νεώτερα (ἀπὸ τοῦ 30) ἐκ τῶν πηγῶν συμπληρώσας.

Καὶ τὰ μὲν δύο τελευταῖα ἔργα, ὡς οὐ νεώτερον κατὰ τοὺς ἀρχαιοτέρους χρόνας περιέχοντα, ἀντιπαρερχόμεθα, πρὸς τὰ

τελευταίον ὅμως ἐκδοθέντα Χρονικὰ τοῦ κ. Γεδεῶν στρέφομεν ἀναγκαίως τὸν λόγον, πρὸς αὐτὰ δὲ ἢ παραβολὴ τῶν ἡμετέρων γενήσεται μετὰ τῶν δεουσῶν κριτικῶν παρατηρήσεων, ἵνα καὶ ἢ ἀλήθεια καταστῆ καταφανεστέρα.

Μετὰ τὰ προεισχωρικὰ ταῦτα ἀρχόμεθα τῆς λεπτομεροῦς ἐξετάσεως τῶν εἰς τοὺς προστάνας τῆς σχολῆς ἀναφερομένων. Ὁ συντάκτης τῶν Χρονικῶν τάσσει πρῶτον μετὰ τὴν ἄλωσιν σχολάρχην Ματθαίον τὸν Καμαριώτην (Χρ. σελ. 30), ὄνπερ καὶ ἡμεῖς (Σχεδ. σελ. 15), μεθ' ὃν θανόντα περὶ τὰ 1490 κατὰ τὸν Σεβ. ἀρχιεπίσκοπον Ζακύνθου Νικόλαον Κατραμῆν τάσσει ἢ μᾶλλον πλάττει οἰκουμενικὸν ἀρχιδιδάσκαλον (sic), καίτοι ἐνδοιάζων τὸ κατ' ἀρχάς, Δημήτριον τὸν Καστρινόν, ὅπερ τεκμαίρεται ἐκ τινος ἐπιστολῆς Ἰωάννου Λασκάρειος (παρὰ τῷ αὐτῷ Σεβ. Ν. Κατραμῆ ἐν τοῖς Φιλολογικοῖς Ἀναλέκτοις Ζακύνθου) γράφοντος Δημητρίῳ τῷ Χαλκοκονδύλῃ: «ταύτης δὴ τῆς ἐλπίδος διεψευσμένος (δηλ. μὴ ἐντυχῶν τῷ Καμαριώτῃ ἐν Κων]πόλει) σὺντριμι γούν ὀσημέραι Δημητρίῳ τῷ Καστρινῷ, τῷ ὄντι φιλοσόφῳ ἀνδρὶ λόγῳ τε καὶ ἔργῳ, καὶ ἀπολαύω τῆς τούτου συνοσίας τε καὶ ὀμιλλίας οὐχ ἥμιστα παρ' αὐτοῦ καὶ παρ' αὐτῷ εἰς τὴν ἐμὴν πρόθεσιν ὠφελούμενος» (Χρ. σελ. 36). Ὁ Γεδεῶν παρεξηγῶν τὸ χωρίον τοῦτο τῆς ἐπιστολῆς ἐξάγει, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ Καστρινός ἦτο φιλόσοφος, εἶχε δὲ ἀποθάνει καὶ ὁ Καμαριώτης, ἄρα ὁ μὲν Καστρινός ἦν οἰκουμενικὸς ἀρχιδιδάσκαλος, ὁ δὲ Λάσκαρις ὡς συνὼν αὐτῷ καὶ ἀπολαύων τῆς τούτου συνοσίας καὶ ὀμιλλίας ἦν μαθητῆς τοῦ οἰκουμενικοῦ! Πᾶθος ἐν γωνίᾳ, ἄρα βρέχει. Καὶ ὁ ἀδαέστατος τῶν ἑλληνικῶν δὲν δύναται νὰ ἐξαγάγῃ τοιοῦτον συμπέρασμα. Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς, ὡς παρατίθησιν αὐτὴν ἀνωτέρω ὁ χρονικογράφος, ἐξάγεται φαινότατα καὶ ἀπλούστατα, ὅτι ὁ Λάσκαρις ἦδη ἡλικιωμένος ἀνθρώπος καὶ δι' ἄλλους σκοποὺς στελλόμενος εἰς Κωνσταντινούπολιν δὲν ἐμαθήτευσεν ὑπὸ τῷ Καστρινῷ, ἀλλὰ συνανεστρέφετο ἀπλῶς τῷ λογίῳ τούτῳ ἀνδρὶ.

Τὸν Καμαριώτην, πρῶτον σχολάρχην, ἀποθανόντα κατὰ τὸν Κατραμῆν τῷ 1489—1490 (Χρ. σελ. 94), διεδέξατο ὁ Μανουὴλ Κορίνθιος (Χρ. σελ. 36). Ὀλίγον ὅμως κατωτέρω (Χρ. σελ. 41) ὁ χρονικογράφος ἀντιφάσκων πρὸς ἑαυτὸν λέγει: «οὐδ' ἀδόκιμόν τι γρά-

φω δεχόμενος αὐτὸν (τὸν Μανουήλ) καὶ τότε (1484-1487) καὶ πρότερον κλείζοντα τὴν ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Ἀκαδημίᾳ ἔδραν τοῦ ἀρχιδιδασκάλου», δηλ. ἐσχολάρχει καὶ πρὸ τοῦ 1484, δηλ. ἐνῶ ἐσχολάρχει ὁ Καμαριώτης; ἀρα ἔχομεν δύο οἰκουμενικούς ἀρχιδιδασκάλους συσχολαρχούντας, τὸν Καμαριώτην καὶ τὸν Μανουήλ, τὸν ὁποῖον ὁμοίως ἀνωτέρω εἶπε δικάδρον τοῦ Καμαριώτου!

Ἐν τῷ Σχεδιάσματι (σελ. 18) μετὰ τὸν Μανουήλ ἐτάξασμεν Ἰωάννην τὸν Ζυγομαλᾶν ἀναλαβόντα τὴν σχολαρχίαν περὶ τὰ 1551, ὀρθότατα, ὡς θέλομεν δεῖξει ἐν τοῖς ἐφεξῆς. Τί πλάττει ὁμοίως ἐν τῷ μεταξὺ Μανουήλ καὶ Ἰ. Ζυγομαλᾶ χρόνῳ ὁ Γεδεών; Ἰδοῦ. Τάσσει μετὰ τὸν Μανουήλ Θεοφάνη τὸν Ἐλεαθούλκον ἀρχιδιδάσκαλον, καὶ τούτου συνιδάσκαλον Μιχαήλ Ἐρμούδωρον τὸν Ἀήσταρχον (Χρ. σελ. 45, 50). Ταῦτα ὁμοίως εἶναι πλάσματα εὐκόλως ἀνακρούμενα διὰ τῶν ἐξῆς.

Δωρόθεος ὁ Μονεμβασίας, ὁ συντάκτης τοῦ γνωστοτάτου Χρονογράφου, μαθητὴς τοῦ Θεοφάνους, λέγει, ὅτι ὁ Θεοφάνης ἦν ἱεροκλήρυξ διαμένων παρὰ τῷ ναῷ τῆς Χρυσοπηγῆς ἐν Γαλατᾷ (σελ. 146 ἐκδ. Ἐνετίας 1798), καὶ ὅτι ἐπαίδευε μαθητάς, οὓς ἀπαριθμεῖ ὁ Δωρόθεος, ἀλλὰ τί μαθητάς; οὐχὶ παῖδας ἐν τῇ σχολῇ, ἀλλ' ἠλικιωμένους ἱερομονάχους καὶ μοναχοὺς, ἐν τῷ κελύφῳ του, ἐννοεῖται. Τούτῳ δὲ συμφωνεῖ πληρέστατα καὶ Θεοδόσιος ὁ Ζυγομαλᾶς ἐπιστέλλων τῷ Κρουσίῳ ἐρωτήσαντι περὶ τῶν ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος μαθητῶν τῶν τότε διδασκάλων: «Ἐν Κωνσταντινουπόλει (1597) εἰσὶ μαθηταὶ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς ὡσεὶ δέκα, ἐν Πελοποννήσῳ καὶ ἄλλοις τόποις ἕτεροι δέκα ἢ καὶ πλέον (τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰω. Ζυγομαλᾶ). Εἰσὶ Θεοφάνους μαθηταὶ ἱερομόναχοι, μοναχοὶ 30. Εἰσὶν Ἐρμούδωρου μαθηταὶ ἐν Χίῳ τέσσαρες» (Turcogr. 216). Τί ἐξάγεται ἐκ τούτων; ἐξάγεται πρῶτον, ὅτι οἱ μὲν μαθηταὶ τῆς πατριαρχικῆς σχολῆς, νεανία, ὡς δειχθήσεται ἀκολούθως ἐν τοῖς περὶ Ζυγομαλᾶ, ἦσαν ἐλάχιστοι τὸν ἀριθμὸν, ἤρκει δὲ εἰς διδάσκαλος διὰ τόσον ὀλίγους, δεύτερον δὲ ὁ Θεοφάνης διαμένων ἐν τῇ Χρυσοπηγῇ τοῦ Γαλατᾶ, λόγιος ἄνθρωπος, ἐδίδασκεν ἐν τῷ οἰκήματι αὐτοῦ οὐχὶ παῖδας, ἀλλὰ τοὺς προσερχομένους ἱερομονάχους καὶ μοναχοὺς, οὓς ἀπαριθμεῖ (σημειωτέον καλῶς τοῦτο) ὁ Δωρόθεος (Χρ. σελ. 49). Ἐννοεῖται, ὅτι ὡς ἠλικιωμένοι οὗτοι ἱε-

ρομόναχοι καὶ μοναχοί, ὡς σύνηθες ἦν τοῦτο καὶ εἰς τοὺς πρὸ ἡμῶν χρόνους, προσήρχοντο πότε εἰς, πότε δὴ καὶ ἠκροῶντο μαθήματος τινος. Οὐδαμῶθεν δ' ἐξάγεται, οὔτε ἐκ τοῦ Δωροθέου, οὔτε ἐκ τοῦ Ζυγομαλᾶ, ὅτι ὁ Θεοφάνης ἦν οἰκουμενικός ἀρχιδιδάσκαλος.

Πλάσμα εἶναι ἐπίσης καὶ τὸ λεγόμενον αὐτοῦ, ὅτι τῷ Θεοφάνει συνεδίδασκεν ὁ Ἐρμούδωρος. Ἀνωτέρω ἀνεφέρομεν (σελ. 3), ὅτι ὁ Πατριάρχης Διονύσιος προσεκάλεσεν εἰς Κωνσταντινουπόλιν τὸν Ἐρμούδωρον ἀπὸ τῆς Ἰταλίας; ὁ κ. Γεδεών συλλογίζεται οὕτως: ἐπειδὴ ὁ Ἐρμούδωρος προσεκλήθη, ἀρα ἦλθε καὶ κατὰ συνέπειαν (!) ἐδίδαξεν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ ἴσως ἀπὸ τοῦ 1546 ἢ 47, ἀγνωστον ὁμοίως ἐπὶ πόσα ἔτη! (Χρ. σελ. 51). Δῆλον ὅτι τὸ συμπέρασμα οὐκ ὀρθόν. Ἐκ τῆς προσκλητηρίου ἐπιστολῆς, ἣν παρατίθησιν ὁ κ. Γεδεών (Χρ. σελ. 51), ἐξάγεται μόνον, ὅτι προσεκλήθη καὶ τίποτε ἄλλο, ὅτι δὲ ἦλθε καὶ κατὰ συνέπειαν ἐδίδαξεν, ἐκ τῆς ἐπιστολῆς οὐδὲν ἐξάγεται.

Τούναντιον μάλιστα ἐξ ἄλλης ἀσφαλεστάτης πηγῆς, τῆς ἐπιστολῆς Ἰωάννου τοῦ Ζυγομαλᾶ, διδασκάλου τῆς Σχολῆς καὶ μεγάλου ρήτορος τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ἦν τὸ πρῶτον ἐδημοσιεύσαμεν (Περιοδ. Φιλ. Συλλόγου τόμ. ΙΑ', 38), ἐξάγεται προφανῶς, ὅτι ὁ Ἐρμούδωρος ἦν οὐχὶ διδάσκαλος, ἀλλ' ἱατρὸς τοῦ Πατριάρχου Ἰωάσαφ. τούτῳ συμφωνεῖ καὶ Θεοδόσιος ὁ Ζυγομαλᾶς ἐπιστέλλων τῷ Κρουσίῳ: «Εἰσὶν Ἐρμούδωρου μαθηταὶ ἐν Χίῳ τέσσαρες», ὡς εἶπομεν ἀνωτέρω. Λοιπὸν, ἂν ὁ Ἐρμούδωρος ἐδίδασκεν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὁ Θεοδόσιος ἔπρεπε νὰ ἀναφέρῃ τῷ Κρουσίῳ τοὺς μαθητάς αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ οὐχὶ μόνον τοὺς ἐν Χίῳ. Ἄρα κατ' ἀνδρας συγχρόνους, φίλους καὶ γνωστοὺς τῷ Ἐρμούδωρῳ, οὗτος ἐν Κωνσταντινουπόλει δὲν ἦτο διδάσκαλος ἀλλ' ἱατρὸς τοῦ Πατριάρχου καὶ τοῦτο ἐπ' ὀλίγον χρόνον.

Εὐθύς μετὰ τὸν Μανουήλ Κορίνθιον τάσσομεν Ἰωάννην τὸν Ζυγομαλᾶν ὑπὸ Ἰωάσαφ Πατριάρχου ἐγκαταστάνα καὶ τὴν διδασκαλίαν ἀναλαβόντα τῷ 1551, ὡς ἐν τῇ (Σχεδ. σελ. 18) ἰδιαίτερά διατριβῇ περὶ Ἰωάννου Ζυγομαλᾶ εἶπομεν (Περιοδ. Φιλ. Συλλ. τόμ. ΙΑ', 37). Ὁ κ. Γεδεών ἐλέγχων δῆθεν ἡμᾶς λέγει, ὅτι ὁ Ἰωάσαφ ἐκάλεσεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τὸν Ἰωάννην τῷ 1555, «διότι, λέγει, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Θεοδόσιος τῷ 1581 γράφων πρὸς τὸν Κρούσιον μαρτυρεῖ,

ὅτι ἀπὸ Ναυπλίου μετώκησεν εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸ εἰκοσιν ἐξ ἑτῶν» (Χρ. σελ. 56, 58).

Καὶ ἐνταῦθα πρέπει νὰ ἐξελεγχθῇ ἡ ἄγνοια τοῦ συντάκτου τῶν Χρονικῶν. Παραποῶν τὸ κείμενον λέγει μετώκησε (δηλ. ὁ Ἰωάννης, ὡς ἐσφαλμένως νομίζει) ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ κειμένῳ μετοικήσαντες ἡμεῖς (ὅπερ ἀπιδίδοται εἰς τοὺς οἰκείους τοῦ Ἰωάννου, ὡς ἐρεξῆς δευχθήσεται) κάμμων τὸν ἐξῆς ὑπολογισμόν. Ὁ Ἰωάννης, κατ' αὐτόν, μετώκησεν ἐκ Ναυπλίου εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸ 26 ἑτῶν, ὡς ἔγραψεν ὁ Θεοδόσιος τῷ Κρουσίῳ τῷ 1581. Ἀπὸ 1581 ἀφαιρουμένων 26 μένουσι 1555· ἄρα τῷ 1555 μετώκησεν ἐκ Ναυπλίου ὁ Ἰωάννης εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀνέλαβε τὴν σχολάρχικὴν τῷ 1555, δηλ. τοῦλάχιστον τέσσαρα ἔτη, εἰ μὴ περισσότερα, μετὰ τὴν ἀνάβασιν εἰς τὸν θρόνον τοῦ μαθητοῦ τοῦ Ἰωάσαφ. Ὁ συλλογισμὸς τοῦ Γεδεῶν εἶναι πολὺ ἐσφαλμένος, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν ἐξῆς :

Ὁ Θεοδόσιος ἔγραψε τῷ Κρουσίῳ : « Ἀργεῖοι γὰρ τὸ ἀνέκαθεν ἡμεῖς. Καὶ μετὰ Ἰωάννης Εὐστάθιος ὁ ἐμὸς πάππος, εἴτα πατὴρ Ἰωάννης ὁ ἐμὸς καὶ ἐγὼ σὺν Θεῷ ἔχων ἀδελφὸν ἓνα καὶ ἀδελφὰς δύο μετοικήσαντες αὐθις ἀπὸ τοῦ Ναυπλίου πρὸ κς' ἑτῶν ἐνταῦθα αἰτίου ὄντος καὶ ἀξιώσαντος τοῦ ἀγιωτάτου Πατριάρχου ποτέ κυροῦ Ἰωάσαφ τῶν μαθημάτων ἕνεκα, ἵνα μεταδῶ ταῦτα οὐδεὶς γὰρ ἦν σχεδὸν τότε ὁ διδάσκων γράμματα» (Turcogr. σελ. 92). Τὸ χωρίον τοῦτο εἶναι σαφέστατον. Ἡ ἀνάβασις τοῦ Πατριάρχου Ἰωάσαφ εἰς τὸν θρόνον ποικίλλει κατὰ τὰ ἔτη 1547, 1548, 1549 καὶ 1551 κατὰ τὸν σεβασμιώτατον ἐν μακαρίζῃ τῇ λήξει ἐπίσκοπον Θήρας Ζαχαρίαν Μαθῶν ἐν τῷ αὐτοῦ καταλόγῳ τῶν Πατριαρχῶν, τὴν δὲ χρονολογίαν ταύτην 1551, ὡς πιθανωτέραν, παραδεχόμεθα, διότι εἴπερ τις καὶ ἄλλος γινώσκωμεν τὰς περὶ τὴν πατριαρχικὴν ἱστορίαν δυσχερείας καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς ἀλώσεως μέχρι τοῦλάχιστον τοῦ 1727 οὐδενὸς σχεδὸν Πατριάρχου ἢ περὶ τὴν διάρκειαν τῆς πατριαρχείας χρονολογία εἶναι σαφής. Γινώσκωμεν ἄφ' ἑτέρου, ὅτι ὁ Ἰ. Ζυγομαλάς, τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Ἰωάσαφ Ἀδριανουπόλεως Μητροπολίτου ὄντος, ἐδίδασκεν ἐν Ἀδριανουπόλει (Turcogr. σελ. 336). Παραδεκτοῦ γενομένου λοιπόν, ὅτι ὁ Ἰωάσαφ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῷ 1551, ἀποβαίνει πιθανώτα-

τον, ὅτι ἅμα τῇ ἀναρρήσει καὶ ἐγκαταστάσει του παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ ἐξ Ἀδριανουπόλεως τὸν Ἰωάννην Ζυγομαλάν, καὶ ὡς διδάσκαλον καί, ἴσως πολλῶ μᾶλλον, ὡς βοηθὸν ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ὑποθέσεσι· διότι εἰς τὸν Ἰωάννην ἡδύνατο ὁ Ἰωάσαφ νὰ ἐμπιστευθῇ περισσότερο καὶ ὡς εἰς παλαιὸν διδάσκαλον καὶ φίλον καὶ ὡς ἐμπειρότατον τῶν τῆς Ἐκκλησίας ὑποθέσεων.

Διατὶ ὅμως ὁ χρονικογράφος λέγει τῷ 1555 ; Ἰδοὺ ἡ παραποίησις του· ὁ Θεοδόσιος λέγει τῷ Κρουσίῳ : « . . . μετοικήσαντες ἀπὸ τοῦ Ναυπλίου πρὸ κς' ἑτῶν ἐνταῦθα ». Ὁ Γεδεῶν μετεποίησε τὸ « μετοικήσαντες » εἰς μετώκησε· τίς ἡ διαφορὰ, πρόδηλον. Τὸ μετοικήσαντες δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸν Ἰωάννην, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τοὺς οἰκείους αὐτοῦ, τὴν οἰκογένειαν, πιθανώτατα δὲ ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰωάννου, ἐν ἧ καὶ ὁ Θεοδόσιος, μετώκησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν τῷ 1555. Ὁ Ἰωάννης πολὺ πρὸ τοῦ 1555 ξενιτευσόμενος μετήρχετο τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα ἐν Πελοποννήσῳ, ἐν ἄλλοις τόποις, ὡς εἴρηται, καὶ ἐν Ἀδριανουπόλει ἐπὶ Ἰωάσαφ Ἀδριανουπόλεως. Ὅτε ὅμως ὁ Ἰωάσαφ ἐγένετο πατριάρχης καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη μάλιστα ἔμεινεν ἀκλόνητος ἐπὶ τοῦ θρόνου του ἔχων παρ' ἑαυτῷ τὸν Ἰωάννην, προὔτρεψεν αὐτὸν νὰ ἐγκαταστῇ ὀριστικῶς ἐν Κωνσταντινουπόλει· τότε δὲ οὗτος μετέφερε τὴν οἰκογένειάν του ἐκ Ναυπλίου, ὅπερ δηλοῖ τὸ μετοικήσαντες, καὶ τὸν Θεοδόσιον, ὅστις ἀκολούθως διεδέξατο ἐν τε τῇ διδασκαλίᾳ καὶ ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ὑποθέσεσι τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰωάννην (Σχεδ. σελ. 10-19), τὸν δὲ Θεοδόσιον Φραγκίσκος ὁ Κόκκος (αὐτόθ. 19).

Καὶ ταῦτα εἶπομεν ἡμεῖς καὶ ὁ γεραρὸς Κωνσταντῖος ὀρθῶς ἐκτιμῶντες τὰ πράγματα, ὁ συντάκτης ὅμως τῶν Χρονικῶν βιβλίων λέγει : « Ἡ πατριαρχικὴ ἀκαδημία κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, εἴτ' οὖν ἐπὶ Ἱερεμίου τοῦ Β' καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ μέχρι Ραφαήλ (σημειωτέον καλῶς τὸν Ραφαήλ) τοῦ ἀπὸ Μεθύμνης, δύναμαι νὰ εἶπω, ὅτι ἤκμαζεν ἐν τῷ χορῷ τῶν οἰκουμηνικῶν διδασκάλων τῆς μετὰ τὴν ἄλωσιν χειμερινῆς νυκτὸς ὑπὸ τὴν πρυτανείαν τοῦ σοφοῦ Ἰωάννου τοῦ Ζυγομαλά καὶ τοῦ πατρώζοντος Θεοδοσίου πλὴν τοῦ Μανουὴλ Μαλαξοῦ ἐδίδασκον ὁ ἐκ Χίου ἰατρὸς Λεονάρδος Μινδόνιος, Συμειὼν Καβάσιλας, ἴσως δὲ καὶ Γεώργιος ὁ Αἰτωλός » (Χρ. σελ. 63).

Μέχρι τούδε εἶχομεν οἰκουμενικούς ἀρχι-
διδασκάλους, τώρα ἔχομεν καὶ πρυτάνεις,
χάρις τῷ Γεδεών. Ὅτι καὶ ταῦτα εἶναι
ψεύδη καὶ πλάσματα τῆς φαντασίας αὐτοῦ,
ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐξῆς: Ἀνωτέρω εἴ-
πεν, ὅτι ἡ Ἀκαδημία ἐπὶ Ἱερεμίου μέχρι
Ραφαὴλ ἤκμαζε, διότι ὑπὸ τὴν πρυτανείαν
τοῦ σοφοῦ Ἰωάννου Ζυγομαλά καὶ τοῦ υἱοῦ
αὐτοῦ Θεοδοσίου ἐδίδασκον τόσοι καὶ τόσοι.
Καὶ ὅμως, πᾶγμα ἀπίστευτον! αὐτὸς ὁ
ἴδιος συντάκτης τῶν Χρονικῶν περὶ τῆς αὐ-
τῆς περιόδου ὀλίγον κατωτέρω ἐν σελ. 73,
ἀντιφάσκων πρὸς ἑαυτὸν λέγει: «Τί δηλοῖ
ἡ ἐπιμονὴ τοῦ Πατριάρχου Ραφαὴλ διὰ τῆς
βίας ὡς εἶπεν εἰς τὴν σχολαρχίαν ἔλκοντος
τὸν Κόκκον; ἐπιτραπήτω μοι (λέγει) νὰ εἴ-
πω, ὅτι τὸ γόητρον τῆς σχολῆς τὸ τοσοῦτον
μεταρσίως ἀρθεὶ ἐπὶ Ἱερεμίου Β' κατέπεσεν
ἐν τῇ γενικῇ θλίψει καὶ δυσθυμίᾳ, ἵνα μὴ
εἶπω ἀπογνώσει τῇ ἐπακολουθησάσῃ μετὰ
τὸν Ἱερεμίαν Β', οὐδὲ δύναται τις, ὅσοι ψυ-
χρῶς καὶ ἢν ὑποτεθῆ πρὸς τὰ γεγονότα καὶ
τὰ πρόσωπα τὰ ἐν τῇ ἱστορίᾳ διακείμενα, γὰρ
ἀρνηθῆ, ὅτι ἐν ἀπογοητεῖσει ἔθρος ὄλον κα-
ταλαμβάνουσα οὐδεὶς προσέχει τὸν νοῦν εἰς
βιβλία καὶ γράμματα!» Ἀνωτέρω εἶπεν, ὅτι
ἀπὸ Ἱερεμίου τοῦ Β' μέχρι Ραφαὴλ ἡ Ἀκα-
δημία ἤρθη μεταρσίως καὶ ὑπὸ τὴν πρυτα-
νείαν τῶν Ζυγομαλάδων ἐδίδασκον περίφη-
μοι καθηγηταί· ὁ αὐτὸς ἀκολουθῶς λέγει, ὅτι
ἡ Ἀκαδημία μετὰ τὸν Ἱερεμίαν Β' (σημειω-
τέον καλῶς!) κατέπεσεν ἐν τῇ γενικῇ θλί-
ψει καὶ δυσθυμίᾳ καὶ ἀπογνώσει καὶ οὐδεὶς
προσείχε τὸν νοῦν εἰς βιβλία καὶ γράμματα!

Ὅτι ὑπὸ τὴν πρυτανείαν (!) τοῦ Ἰωάννου
οὐδεὶς ἕτερος καθηγητῆς ἢ καθηγηταί ἐδί-
δασκον, μαρτυρεῖ ὁ Ἐρμόδωρος ἐν τῇ ἐκ Χίου
σταλείσῃ τῷ 1562 προτρεπτικῇ αὐτοῦ ἐπι-
στολῇ πρὸς τοὺς νεανίας μαθητὰς τῆς Πα-
τριαρχικῆς Σχολῆς ἐκδοθείσῃ τὸ πρῶτον ὑφ'
ἡμῶν (Περιοδ. Φιλ. Σουλ. τομ. ΙΑ', 45), ἐν
ᾗ ὁ Ἐρμόδωρος σαφίστατα λέγει τοῖς νέοις
προτρέπων: «... Μετ' αὐτὸν (τὸν Πατριάρ-
χην Ἰωάσαφ) ὁ πάντα σοφὸς Ἰωάννης ὁ Ζυ-
γομαλάς, ὁ καθηγητῆς ἡμῶν, ὁ τῆς Ἐκκλη-
σίας μέγας ρήτωρ, οὐκ ἀφανῆς ἐπαινεῖσθω...
Δεῖ τοίνυν καὶ ἡμᾶς, ὧ νεανίαί, σκοπεῖν, ὅ-
πως καὶ τῆς τοῦ Παναγιωτάτου κηδεμονίας
καὶ τῆς τοῦ καθηγητοῦ διδασκαλίας ἀξιοῖ
γέννησθε μὴ πρὸς τοὺς νῦν ὄρωντας Ἕλληνας
βαρβαρωθέντες, ἀλλὰ τῆς παλαιᾶς μνημο-
νεύοντες Ἑλλάδος». Τί ἐξάγεται ἐκ τού-

των; Ἐξάγεται βεβαίωτατα, ὅτι οἱ νέοι
ὀφείλουσι νὰ εὐγνωμονῶσι τῷ Πατριάρχῃ
Ἰωάσαφ ὡς κηδεμόνι καὶ τῷ καθηγητῇ
Ἰωάννῃ ὡς διδασκάλῳ, τῷ Ἰωάννῃ ἐνὶ καὶ
μόνῳ καθηγητῇ. Ἐκν ὑπὸ τὴν πρυτανείαν (!)
τοῦ Ἰωάννου ἐδίδασκον ὁ Μινδόνιος, ὁ Κα-
βάσιλας καὶ ὁ Αἰτωλός, χορὸς ὀλόκληρος
καθηγητῶν (!), πῶς ἔπρεπε νὰ εἶπῃ ὁ Ἐρ-
μόδωρος; οὐχὶ τῷ καθηγητῇ Ἰωάννῃ, ἀλλὰ
τῇ χορείᾳ τοσοῦτων καθηγητῶν!!!

Περὶ τοῦ αὐτοῦ ἔγραφεν ὁ Θεοδοσίος τῷ
Κρουσίῳ: «Οὕτω καὶ γὰρ καὶ τοῦ ἐμοῦ κυ-
ρίου πατρὸς ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ μα-
καρίτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως
Ἰωάσαφ φροντιστήριον ἔχοντος, Ἐρμόδωρος
τις Ἀἰσάταρχος ἔγραψε τοῖς νέοις τοῖς τότε
σπουδάζουσι προτρεπτικῶς» (αὐτόθι). Αὐτὰ
λέγουσι Πατριάρχαι, ἀξιωματικοὶ τῆς Μ.
Ἐκκλησίας, ἄνδρες σύγχρονοι καὶ αὐτόπται
τῶν πραγμάτων. Τούτοις δὲ καὶ πιστευτέον.

Διατὶ ὅμως ὁ κ. Γεδεών λέγει, ὅτι ἐδί-
δασκον ὁ Μινδόνιος, ὁ Καβάσιλας καὶ ὁ Αἰ-
τωλός; Καὶ ἐνταῦθα φαίνεται παρενοῶν τὰ
κείμενα. Οὐδαμοῦ, ἀπολύτως οὐδαμοῦ, ἐν
τῇ Τουρκογραφικῇ ἀναφέρεται, ὅτι ὁ Μιν-
δόνιος ἐδίδασκεν ἐν τῇ σχολῇ. Μόνον ἀνα-
φέρεται ἐν αὐτῇ, καθ' ἣ ὁ Γερλάχιος ἔ-
γραφε τῷ Κρουσίῳ, ὅτι ὁ μὲν Μινδόνιος ἠρ-
μήνευε τῷ Πατριάρχῃ Ἱερεμίᾳ τῷ Β' Com-
mentaria Ammonia in organon Aristotelis,
Rhetoricam Hermogenis, (Ἀμμώνιον καὶ
Ἐρμογένην), ὁ δὲ Ἰωάννης ὁ Ζυγομαλάς τὴν
διαλεκτικὴν, ἠθικὴν καὶ ρητορικὴν. Ἐπὶ
τῆς μικρᾶς ταύτης σημειώσεως τῆς Τουρκο-
γραφικῆς, ἦν θεωρεῖ πολυτίμητον ὁ Γεδεών
(Χρ. σελ. 67.), ἐρειδόμενος παρουσιάζει ὁ κ.
Γεδεών τὸν Πατριάρχην Ἱερεμίαν, πατριάρ-
χην ὄντα καὶ καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου, μα-
θητὴν τῆς Πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας! Ἰδοὺ
τί λέγει: «Τῷ 1576 ἡ καθ' ἡμᾶς γενεὰ
αὕτη Ἀκαδημία ἔβλεπεν ἡμέρας ἐνδοξούς
καὶ τὴν ἀραιὰν τῶν μαθητῶν φάλαγγα σε-
μνομένην ἐπὶ τῇ κατατάξει τοῦ πρωθιεράρ-
χου τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας τοῦ ὑπὸ
σοφῶν Διαμαρτυρομένων διὰ πάσης ἀγομέ-
νου τιμῆς Ἱερεμίου τοῦ Β'!» Καὶ λοιπὸν
εἰς τὴν ἀραιὰν φάλαγγα τῶν μαθητῶν τῆς
Ἀκαδημίας κατατάσσεται μαθητῆς ὁ γηραιὸς
πατριάρχης «διδασκόμενος, ὡς λέγει παρα-
κατιῶν, ὑπὸ μὲν Ἰωάννου Ζυγομαλά τὴν
διαλεκτικὴν, ἠθικὴν καὶ ρητορικὴν, ἀκρω-
μένος δὲ Λεονάρδου τοῦ Μινδονίου ἐρμηνεύον-

τος τὸν Ἑρμογένη, τὸν Ἀμμώνιον καὶ τὸν Πιστόδον» (Χρ. σελ. 67). Εἰς τοὺς 10—15 μνηστὰς τῆς σχολῆς κατετάχθη καὶ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀκρωόμενος ἐν τοῖς μνηστικοῖς ἐδωλοῖς διαφόρων μαθημάτων! Κρίμα, ὅτι δὲν μᾶς ἐσώθη τὸ μητρώον τῆς Ἀκαδημίας, ἵνα ἴδωμεν τίνι τρόπῳ ἐνεγράφη ὁ πρωθιεράρχης τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας! Ἐξ ἄπαντος δὲ θὰ εἶχε συμμαθητὰς καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς τῆς περὶ ἑαυτὸν συνόδου! Μοναδικὸν θέαμα Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μαθητοῦ συγκαθημένου δέκα ἢ δεκαπέντε νέοις μαθηταῖς καὶ ἀκρωόμενου μαθημάτων! Καὶ ὅμως αὐτὸς εἶναι ὁ Ἱερεμίας, ὅστις περιέτρεχεν ὁ πολύτλας χώρας διαφόρους ἐπιζῆται!

Πλὴν καὶ ταῦτα ἐπίσης τοῦ κ. Γεδεῶν ἐξιλιγγιά. Ὅτι ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Μινδόνιος ἱρμηνεύον τῷ Πατριάρχῃ τοὺς ἀνωτέρω συγγραφεῖς καὶ τὰ μαθήματα, ἐξηγεῖται φυσικώτατα καὶ ἀπλούστατα. Ὁ Ἱερεμίας ἦν ἀπὸ λόγιος, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν συγγραμμάτων του (Κ. Σάθα φιλολ. σελ. 190)· ἐν ὧραις σχολῆς ἀπὸ τῶν ὑποθέσεων τῆς Ἐκκλησίας ἐμελέτα κατ' ἴδιαν τοὺς ἀνωτέρω συγγραφεῖς, τὰς δὲ ἀπορίας αὐτοῦ συνεζήτει καὶ ἔλυε μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν λογίων Λεονάρδου τοῦ Μινδονίου, ἱατροῦ αὐτοῦ, καὶ Ἰω. Ζηγομαλά, διδασκάλου καὶ ἀξιωματικοῦ τῆς Μ. Ἐκκλησίας, μεθ' ὧν ἀνεστρέφετο καθ' ἑκάστην. Αὐτὴ εἶναι καθ' ἡμᾶς ἡ φυσικὴ ἐξήγησις τοῦ χωρίου τῆς Τουρκογραφικῆς, καὶ οὐχὶ ἡ τοῦ συντάκτου τῶν Χρονικῶν.

Ἐπίσης οὐκ ἀληθὲς καὶ τὸ περὶ Συμεῶνος τοῦ Καβάσιλα, ὅτι δηλ. ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ ὑπὸ τὴν πρυτανείαν (!) τοῦ Ἰωάννου καὶ Θεοδοσίου ἐδίδασκε τὰ φυσικομαθηματικά! Ἄρ' γε ἔλεγον τότε οἱ Ἀκαδημαῖκοι φυσικομαθηματικά; Εἶεν! Καὶ ἐνταῦθα παραποιεῖ τὸ κείμενον τῆς Τουρκογραφικῆς. Στέφανος ὁ Γερλάχιος ἐπιστέλλων τῷ Κρουσίῳ περὶ τοῦ Καβάσιλα τοῦτου λέγει, ὅτι ἐδίδασκεν ἐν Κωνσταντινουπόλει τὰ στοιχεῖα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, δηλ. τὰς πρώτας ἀρχάς, ἐκγίνωσιν καὶ γραφὴν. « Antea Patavii D. Suarzii contubernalis nunc Constantinopolin pueros rudimenta linguae graecae docet (Turcogr. σελ. 495, 500. Σχεδ. σελ. 18). Καὶ ὅμως ὁ Γεδεῶν πλάττει, ὅτι αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν τῇ ἀνυπάρχῳ Ἀκαδημίᾳ τὰ φυσικομαθηματικά! (Χρ. σελ. 66)· τὸ δὲ χεῖμαστον, ἢ ἐν τῇ ἀνυπάρχῳ Ἀκαδημίᾳ διδα-

σκαλίᾳ τοῦ γραμματικοῦ τοῦτου ὀρίζεται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1577—1588! Πόθεν; ἐκ τοῦ ἀέρος!

Οὐκ ἀληθὴ ἐπίσης καὶ τὰ περὶ Φραγκίσκου τοῦ Κόκκου, ὅτι δηλ. ἐγένετο μαθητῆς τοῦ Καβάσιλα ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ (Χρ. σελ. 70).

Ἐν «Τύποις ἐπιστολῶν Θεοφίλου τοῦ Κορυθαλέως» (ἐκδοσις Ἑνετίας 1786, σελ. 147) εὑρηται ἐπιστολὴ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν τήνδε: «Τῷ ὀσιωτάτῳ καὶ σοφωτάτῳ ἱεροδικόνῳ κυρίῳ Συμεῶνι Φραγκίσκος ὁ Κόκκος, ὁ μικρὸς ἐν διδασκάλις, εὐπράττειν». Ἀκολούθως ὁ Κόκκος λέγει περὶ τοῦ Συμεῶνος «σὲ δὲ πολὺν μὲν ἢ φήμη ἐπὶ σοφίᾳ κηρύττει πρὸ πολλοῦ τε καὶ πρὸς πολλοῦς, πλείον δὲ νῦν τῆς φήμης ἢ πείρα, εἰ καὶ μέχρι γοῦν λακωνικῶν γραμμάτων προὔχωρησε, πλὴν ἱκανὰ καὶ ταῦτα ὅλον τὸν δημιουργὸν παραστῆσαι» καὶ ἐφεξῆς: «οὕτως ἐκ τῆς βραχείας ἐπιστολῆς οὐδ' αὐτὸς τοὺς μετιόντας διέλαθες (καὶ τοι τὸ λάθε βιώσας φιλοσοφῶν), ἀλλ' οὖν καὶ τὴν περιστυτοῦ φήμην ἀπέδειξας οὐ ψιλοῖς λόγοις κενεμδατοῦσαν καὶ οἶαν ὀρώμεν τοὺς πολλοὺς ἔχοντας, ἀλλ' ἐγνωμεν διὰ τῆς φωνῆς τῆς σῆς παιδείας τὸ περιττόν καὶ τὴν ἄλλην σου καλοκάγαθίαν, ἣν ἡ φύσις τε ἅμα καὶ σεμνότης περικοσμοῦσα οὐδὲ ἡμῶν ἡμέλησε τῶν μικρῶν, ἀλλὰ καὶ γραμμάτων μετέδωκε καὶ προσδέχεται παραπλήσια ὡς ἀπὸ κρειττόνων τῶν ἐλαττόνων». Περὶ δὲ τῆς μεγάλης φήμης τοῦ Κόκκου αὐτὸς οὗτος γράφει τῷ ἐν Ἀθήναις διατρίβοντι Συμεῶνι: «... καὶ οἶδα, ὅτι μέμψῃ τοὺς ἀραντας αὐτὴν (τὴν περὶ ἐμοῦ φήμην) ἐπὶ μέγα καὶ πρὸ τούτων τοὺς ὡς θεὸν αὐτὴν ἀνυμνήσαντας, εἴ περ Ἀθήνησι μὲν ἐκθειάζοιτο, παρ' ἡμῖν δὲ ψευδηγορία ἀλίσκοιτο».

Αὐτὰ εἶναι τὰ κυριώτερα τῆς ἐπιστολῆς, ὁ δὲ βουλόμενος ἀναγνώτω αὐτὴν ὀλόκληρον ἐν τῷ ἀνωτέρῳ βιβλίῳ. Τί ἐξάγεται ἐξ αὐτῆς; Ἐξάγεται, ὅτι ὁ Κόκκος γράφει πρὸς τινα ἱεροδικόνον Συμεῶνα λόγιον ἐν Ἀθήναις διατρίβοντα. Ἄν αὐτὸς ἦναι ὁ Καβάσιλας ἢ ὄχι, δὲν ἐξάγεται διόλου ἐκ τῆς ἐπιστολῆς. Αὐθαίρετος ὅθεν εἶναι ἡ γνώμη τοῦ Γεδεῶν, ὅτι εἶναι Συμεῶν ὁ Καβάσιλας. Ἐπειτα δὲν ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐπιστολῆς, ὅτι ὁ Κόκκος εἶναι μαθητῆς τοῦ Συμεῶνος, ὡς ἐσφαλμένως νομίζει ὁ συντάκτης τῶν Χρονικῶν. Ἐν αὐτῷ ὁ Κόκκος γράφει πρὸς τινα,

τὸν ὁποῖον μόνον ἐκ φήμης ἐγνώριζε, τῶρα δὲ λαμβάνει *πειραν* αὐτοῦ ἐκ συντόμου ἐπιστολῆς, ἐκ λακωνικῶν γραμμῶν. Διὰ δὲ τῆς βραχείας ἐπιστολῆς (ὁ γράφων Συμεῶν) δὲν διέφυγε τοὺς ἀναγινώσκοντας αὐτόν, (δηλ. τὸν Κόκκον), ἀλλὰ δι' αὐτῆς ἀπέδειξεν ὀρθῶς τὴν περὶ αὐτοῦ φήμην· ἐκ τῶν λόγων τῆς ἐπιστολῆς ἐπίσης ἐγνώρισεν ὁ Κόκκος τὴν μεγάλην τοῦ Συμεῶνος παιδείαν καὶ τὴν λοιπὴν καλοκάγαθίαν. Εἶναι περιέργον, ὅτι τὸ «*γραμματῶν μετέδωκε*» ὁ Γεδεῶν ἐξηγεῖ, ὅτι τὸν ἐδίδαξε, τὸν ἔμαθε γράμματα, ἐνῶ σημαίνει, ὅτι τῷ ἔστειλεν ἐπιστολὴν καὶ περιμένει ὁμοίως αὐτὸς (ὁ Συμεῶν) ὡς ἀπὸ ἀνωτέρου τοῦ Κόκκου, ὅστις ὁμοίως εἶναι κατώτερος. Ἄρα ὁ Κόκκος γράφει πρὸς τινα λόγιον, τὸν ὁποῖον μόνον ἐκ φήμης ἐγίνωσκεν, ἥδη δὲ πρῶτον λαμβάνει *πειραν* αὐτοῦ ἐκ τῆς βραχείας ἐπιστολῆς. Ὅτι δὲ ὁ πρὸς ὃν γράφει Συμεῶν εἶναι ὁ Καβχσίλας, ἢ ὅτι ὁ Συμεῶν ἦν διδάσκαλος τοῦ γράφοντος Κόκκου, οὐδὲν εἰς ἐξέχεται ἐκ τῆς ἐπιστολῆς.

Περὶ τοῦ ἐτέρου συγκαθηγητοῦ Γεωργίου τοῦ Αἰτωλοῦ ἐπέχει καλῶς ποιῶν. Δὲν εἶναι δὲ ἀληθὴ ὅσα λέγει περὶ τῆς ἀθλίας μικροτάτης καλύβης τοῦ Μαλαξοῦ (Χρον. σελ. 58). Εἴπομεν ἀνωτέρω, τίνες ἦσαν ἀληθῶς οἱ διδάσκαλοι τῆς Σχολῆς ἀπὸ τῆς ἀλώσεως μέχρι τέλους τῆς 15 ἑκατονταετηρίδος· ὁ Καμαριώτης, Μανουὴλ Κορίνθιος, Ἰωάννης καὶ Θεοδοσίος οἱ Ζυγομαλάδες. Ἐκτὸς τῆς Σχολῆς περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους (1572) ἐδίδασκε πιθανώτατα ὁ ὀπωσθήποτε λογιώτερος τῶν ἱερέων τῆς ἐποχῆς κολλυβογράμματα, ἀνέγνωσιν καὶ ὀλίγην γραφὴν, παρὰ τοῖς ναοῖς, πιθανώτατα καὶ παρὰ τῷ Πατριαρχεῖω, ὡς ὁ ἀνωτέρω Συμεῶν Καβχσίλας καὶ ὁ Μανουὴλ Μαλαξὸς οὗτος, «ὅστις ἀνθρωπος, ὡς λέγει ὁ Γερλάχιος, ἐσχατόγηρος διδάσκει τοὺς νέους τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸ Πατριαρχεῖον εἰς μικρὸν καὶ ταπεινὸν κελλίον ἢ καλύβην (*in parvula et misera casa*), ἀνὴρ ἐλλόγιμος, μετέρχεται δὲ πάντοτε τὴν ἀντιγραφὴν τῶν βιβλίων εἰς ζωοτροφίαν αὐτοῦ» (Turcogr. σελ. 185. Ζαβύρα σελ. 119). Τὴν καλύβην λοιπὸν ἢ τὸ κελλίον τοῦ πτωχοτάτου τούτου γραμματιστοῦ καὶ ἀντιγραφῆς, τοῦ ἀποζῶντος ἐκ τῆς ἀντιγραφῆς βιβλίων, ἐξάγει μέχρις οὐρανοῦ (!) ἀτόπως ὁ Γεδεῶν, ὅτι δῆθεν ἐκ τοῦ μικροτάτου τούτου καὶ ρυπαροῦ κελλίου ὡς ἀπὸ δουρείου ἴ-

που ἐξερρήσαν (φεῦ!) οἱ μεγάλοι παροπλίται καὶ ἡμίθειοι κτλ. κτλ. καὶ πότε; εἰς ποίαν ἐποχὴν ἐξῆλθον αὐτοὶ οἱ παροπλίται καὶ οἱ ἡμίθειοι; περὶ τὰ 1580-1600, ὅτε ὡς ἀνωτέρω εἶπεν, ἡ θλίψις καὶ ἡ δυσθυμία εἶχε καταλάβει ὅλον τὸ ἔθνος καὶ οὐδεὶς προσεῖχεν εἰς βιβλία καὶ γράμματα!

Ἀποδείξαντες, ὅτι ὁ συντάκτης τῶν Χρονικῶν οὐδὲν νέον ἀληθὲς περὶ τῆς Σχολῆς εἶπεν ἀπὸ τῆς ἀλώσεως μέχρι τέλους τῆς 15' ἑκατονταετηρίδος, μεταβαίνομεν ἤδη εἰς τὴν 12', καθ' ἣν φαίνεται ἔτι ἀτυχεστέρος.

Ἀρχομένης τῆς 12' ἑκατονταετηρίδος ἀναφέρει σχολάρχην τῆς Ἀκαδημίας Φραγκίσκον τὸν Κόκκον (Χρον. σελ. 69), ὃν περὶ καὶ ἡμεῖς (Σχεδ. σελ. 19). Ὁ Γεδεῶν λέγει περὶ αὐτοῦ· «ἴσως ἐδίδαξεν ἐπ' ὀλίγον ἐν τῇ Πατριαρχικῇ σχολῇ ἀπὸ τοῦ 1604, ἀγνωστον δὲ πότε ἀπέβίω, διότι μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1605-1612 ὑπονοεῖ ὁ βιογράφος αὐτοῦ (Σοφ. Κ. Οἰκονόμος) ἐπιγενόμενον τὸν θάνατον τοῦ σοφοῦ διδασκάλου» (Χρον. σελ. 71). Καὶ ἐνταῦθα παρενοῶν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Κόκκου λέγει, ὅτι ἐδίδαξε τῷ 1604. Ἐκ μιᾶς τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Κόκκου πρὸς τὸν παλαιὸν του φίλον Διονύσιον τὸν Ἡρακλείας ἐν Κωνσταντινουπόλει γεγραμμένης τῷ 1604 Γαμηλιῶνος 18 (ἡτοι κατὰ Ἰανουάριον) (Τύποι ἐπιστολ. Κορυθαλέως σελ. 139) ἐξέχεται βεβαιότατα, ὅτι ὁ Κόκκος ἦλθεν ἐκ Νάξου εἰς Κωνσταντινούπολιν τῷ 1603 προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Ῥαφαὴλ (πατριάρχ. 1603-1606). Ὁ Κόκκος λέγει ἐν αὐτῇ τῷ Διονυσίῳ· «Ἐμοὶ μὲν ἐξ ὅτου περ ἐγνωστο τῆς ἐνεγκαμένης ἀπάραι εὐθὺ τῆς δε τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων, ἡλικὸς οἶμι πόθος ἐνέσταται τοῦ καὶ τὴν ὁμορον αὐτῇ πόλιν τὴν Ἡρακλείαν ὄψεσθαι;» Ἐκ τούτου καὶ ἐκ τῆς ἐν τέλει χρονολογίας (χρδ' Γαμηλιῶνος ὀγδόη ἐπὶ δέκα) ἐξέχεται, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἰγρῶν ἐν τῇ βασιλευούσῃ τῶν πόλεων, ἐν Κωνσταντινουπόλει, κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1604. Παρακατιῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ λέγει· «Ταῦτ' ἐγὼ τῆς Ἡρακλείας ἤρων τῆς σῆς καὶ τὸν ἔρωτα τὰ μὲν ἥδη κατέσχον ἐν ἐμαυτῷ, τὰ δ' ὠμολόγησα. Ἀλλὰ τῆς μὲν χώρας ἰδοῦ δὴ γέγονα θεατῆς, γέγονα δέ, ὅτε πρῶτον αὐτοῦ καθώρισαν αἱ βασιλείως τριήρεις, σοῦ δὲ ἀποτυχῶν...» Ὁ Κόκκος ἐπιθυμῶν νὰ ἴδῃ τὸν Ἡρακλείας, ἔπλευσε δὲ εἰς Ἡρακλείαν μετὰ τοῦ βασιλικοῦ στόλου πρῶτον· ὥστε πρὸ ὀλίγου, τῷ 1603, ἐκ Κωνσταντινου-

πόλεως εἶχε πλεύσει εἰς Ἡράκλειαν. Τεθέν-
τος δέ, ὅτι ὁ μετακαλεσάμενος αὐτὸν Ῥα-
φαήλ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῷ 1603, ὁ Κόκ-
κος ἁριστικῶς ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν
τῷ αὐτῷ ἔτει, τῷ 1603 καὶ οὐχὶ 1604, ὡς
λέγει ὁ Γεδεών, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀνωτέρω
ἐπιστολῆς, ἐδίδασκε δὲ ἐν αὐτῇ τῷ 1605,
ὡς φαίνεται ἐκ τῆς πρώτης αὐτοῦ ἐπιστολῆς
πρὸς τὸν Ἡρακλείας (αὐτόθι σελίς 137).
Ἄθλον ἐπὶ πόσον ὅμως μετὰ τὸ 1605
ἰδῶμεν.

Φαίνεται ὅτι μετ' αὐτοῦ διέλιπεν ἡ Σχολή,
μετὰ δὲ τὴν διακοπὴν ταύτην φαίνεται αὐτῆς
πρωστάμενος Θεόφιλος ὁ Κορυθαλεύς, ὁ περὶ-
σημος Ἀθιναῖος φιλόσοφος, περὶ οὗ αναφέρομεν
ἐν τῷ Σχεδ. σελ. 20. Εἰς τὰ περὶ Κορυθαλέως
ὁ συντάκτης τῶν Χρονικῶν (σελ. 74) φαίνεται
ἀνπαράσκων ὡσαύτως πρὸς ἑαυτὸν.

Ὁ Κορυθαλεύς διδάσκων ἐν Ἐνετίᾳ ἀπὸ
1609—1614 κατέβη εἰς Ἀθήνας, ὁπότεν ἐπι-
στέλλει Διονυσίῳ τῷ Μακρῇ παρακαλῶν αὐτόν,
ἀπὸ τοῦ 1609—1612, ἵνα στείλῃ αὐτῷ σφαι-
ρας, μίαν οὐράνιον καὶ μίαν γλίτην, πιθανῶς
εἰς γρήσιν τῶν παραδόσεών του, διότι ἐν ταῖς
ἐπιστολαῖς αὐτοῦ (Τύποι ἐπιστολῶν Θ. Κορυ-
θαλέως, ἐκδ. Ἐνετίας 1786, σελ. 93—98)
δὲν φαίνεται εὐκρινῶς, ὅτι ἐδίδασκεν ἐν Ἀθή-
ναις, ὅπερ ὅμως παραδεχόμεθα ἀδιστακτικῶς.
Ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ πρὸς τὸν Μακρῆν (σελ.
93—95) σημειοῦται ἐν τέλει ἄ' Ἀθήνηθεν ἀχιεῖς'
ἕνευ ἡμερομηνίας δυστυχῶς, διότι ἂν ὑπῆρχε
ταύτη, ἐκ τοῦ μηνὸς ἠθέλομεν ἐνοησεῖ, ἂν
κατέβη τῷ 1614 ἢ 1615. Ὅπως δὲ ποτε διέ-
τριβεν ἐν Ἀθήναις, καὶ τῷ 1616, ὡς φαίνεται
ἐκ τῆς πρὸς τὸν αὐτὸν Μακρῆν ἐπιστολῆς (σελ.
95—96), καὶ κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1619,
ὡς φαίνεται ἐκ τῆς πρὸς Νικολάμον τὸν Μετα-
ξῆν ἐπιστολῆς (αὐτόθι, σελ. 96—98), ὅτε ὅμως
εἶχε βαρυνθῆ τὰς Ἀθήνας καὶ ἐπεθύμει καὶ
ἠταμάζετο νὰ φύγῃ ἐκεῖθεν ἢ εἰς Κρήτην, ὅπου
εἶχε προσκληθῆ, ἢ εἰς Κεφαλληνίαν, ἐφ' ᾧ ἐζή-
τει καὶ τὴν γνώμην τοῦ Νικοδήμου. Τίς οἶδε
πῶς συγκυρία περιστάσεων τὸν ἔφερεν εἰς Ζά-
κυνθον, ἔνθα βλέπομεν αὐτὸν καὶ κατὰ Μάϊον
τοῦ 1621, ὅτε ἔγραψε τὴν συγγραφήριον ἐπι-
στολὴν τῷ Πατριάρχῳ Κυρίλλῳ τῷ Λουκάρει
(αὐτόθι σελ. 89—92). Ταῦτα ἐξάγωμεν ἐκ τῶν
ἀνωτέρω ἐπιστολῶν αὐτοῦ.

Ὁ Γεδεών λέγει (Χρ. σελ. 74)· ἀκατὰ πᾶσαν
πθανότητα ἢ κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς
ἐν Ἀθήναις διατριβῆς του (1620 κατ' αὐτόν)
ἢ ἕνα καταλαβὼν τὴν Ζάκυνθον (1620 αὐτόθι

σελ. 75) Θεοδόσιος μετονομασθεὶς ἐχειροτονήθη
ιερέως». Καὶ ὅμως ἐν ἔτος μετὰ ταῦτα κατὰ
Μάϊον τοῦ 1621, ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ πρὸς
τὸν Κύριλλον ὑπογράφεται ατῆς ὑμετέρας Σε-
βασμιότιτος ἐλάχιστος δοῦλος ἀλλὰ πιστὸς
Θεόφιλος ὁ Κορυθαλεύς» (Τύπ. ἐπιστ. σελ. 92).

Ἐν σελ. 75 τῶν Χρονικῶν λέγει: «Εἰς Ζά-
κυνθον μετέβη κατὰ τὸ 1620, ὡς γράφει ὁ
σεβασμιώτ. ἀρχιεπίσκοπος κ. Νικόλαος Κατρα-
μῆς, καὶ διέμεινεν αὐτόθι δῆθεν μέχρι τοῦ 1626.
Φρονῶ, ὅτι κατὰ τὸ 1625, εἰ οὐχὶ τῷ 1624,
ὅτε τὴν ὑπογραφὴν αὐτοῦ ὡς πατριαρχικοῦ
ἐξάρχου ἀνέγνω ὁ φιλοπονώτατος ἀρχιεπίσκοπος
ἐν τῷ ἀρχαίῳ κώδικι τῆς μονῆς τῶν Στροφάδων,
προσεκλήθη ὁ Κορυθαλεύς εἰς Κωνσταντινούπο-
λιν». Ὁ κ. Γεδεών ἐνταῦθα λέγει, ὅτι τῷ 1625
ἢ τῷ 1624 ὁ Κορυθαλεύς προσεκλήθη εἰς Κων-
σταντινούπολιν. Ἀμέσως δ' ἀκολούθως εἰς τὴν
αὐτὴν σειρὰν λέγει: ἄ' Ἀλλ' ὅτε κατὰ τοὺς πρώ-
τους μῆνας τοῦ ἔτους 1621 ὁ πολύτλας Πατρι-
άρχης Κύριλλος ὁ Λούκαρις... ἀνήλθε τὸν Οἰκου-
μενικὸν θρόνον, ὁ Κορυθαλεύς ἐπεμψεν αὐτῷ λαμ-
πρὴν ἐπιστολὴν... συγχάριων μὲν ἐπὶ τῇ ἀναρ-
ρήσει, ὑποδεικνύς δὲ πῶρρωθεν, ὅτι ἔτοιμος ἦν,
ὅπως ἔλθῃ εἰς τὴν ὑπερκειμένην τῶν πόλεων...
ὁ Κορυθαλεύς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ διδασκάλου
καὶ τὸ τοῦ ἱατροῦ, ἅπερ ἐν Ζακύνθῳ ἐπηγγέ-
λετο, ἀρεῖς ἀφίκετο εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἴσως
τῷ 1629 προσκλήσει τοῦ Λουκάρεως, ὅστις ἐτί-
μα τὸν ἄνδρα καὶ καθίδρυσε σχολάρχην τῆς
Πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας». Ὁ κ. Γεδεών λέγει
ἐνταῦθα, ὅτι ὁ Λούκαρις ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῷ
1621, ὁ Κορυθαλεύς τῷ ἐπεμψε τὴν συγγραφή-
τήριον ἐπιστολὴν, ἐν ἣ ὑπεδείκνυεν, ὅτι ἦν ἔτοι-
μος νὰ ἔλθῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὁ πατριάρ-
χος νύχαριστήθη ἐκ τούτου καὶ ὁ Κορυθαλεύς
τῇ προσκλήσει τοῦ πατριάρχου ἀφείς τὸ ἐπάγ-
γελμα τοῦ διδασκάλου καὶ ἱατροῦ ἐκ Ζακύνθου
ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν τῷ 1629! Λοιπὸν,
ἢ συγγραφήριος ἐπιστολῇ τοῦ 1621 ἔφερε τὸ
ἀποτέλεσμα τῆς μετὰ δεκτῶ ἔτη, τῷ 1629,
ἦτοι ἀφοῦ ἔπεσεν ὁ Λούκαρις καὶ τῷ 1623 ἐπα-
τριάρχεισε Γρηγόριος ὁ ἀπὸ Ἀμασειας καὶ μετ'
αὐτὸν Ἀνθιμος ὁ Β' καὶ μετ' αὐτὸν πάλιν τῷ
1629 ὁ Λούκαρις τὸ 8'!

Καὶ πάλιν ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ (Χρον. σελ. 79)
λέγει ὁ κ. Γεδεών: ἄ' Ἐγὼ δὲ πιστεύω εἰς τὰ
ὑπὸ τοῦ Γορδίου γραφόμενα ἐπαναλαμβάνω μετ'
αὐτοῦ, ὅτι Κύριλλος ὁ Λούκαρις λαβὼν τὴν ἀπὸ
Ζακύνθου τῷ 1621 ἀπολυθεῖσαν ἐπιστολὴν τοῦ
Κορυθαλέως, ἀφορμὴν δραζόμενος... γράμ-
μασι μεταπέμπεται παρακλητικοῖς... καὶ δὴ

καὶ εἶχε τοῦτον (τὸν Κορυθαλέα) πειθόμενον». Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὁ κ. Γεδεὼν λέγει, ὅτι ὁ Λούκαρις λαβὼν τὴν ἐπιστολὴν τῷ 1621 τὸν προσεκάλεσεν ἐκ Ζακύνθου καὶ ἐκεῖνος ἀνεχώρησεν εὐθὺς εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Τρεῖς λοιπὸν γνώμας ἔχομεν περὶ τοῦ Κορυθαλέως τοῦ συντάκτου τῶν Χρονικῶν. Πρῶτον, ὅτι προσεκλήθη τῷ 1625 ἢ 1624, δεῦτερον, ὅτι προσεκλήθη τῷ 1621 καὶ ἔρθασε τῷ 1629, καὶ τρίτον κατὰ τὸν Γόρδιον, προσεκλήθη τῷ 1621 καὶ ἀμέσως ἀνεχώρησεν εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων ἔχομεν καὶ τάδε· Εἶναι γνωστότατον καὶ ὅλοι μαρτυροῦσιν, ὅτι ὁ Κορυθαλέος τῇ 19 Νοεμβρίου τοῦ 1640 ἐχειροτονήθη Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης, ὁπότεν παραιτησάμενος ἐπανήλθεν εἰς Ἀθήνας τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, ἔνθα ἰδιωτεύων ἐδίδασκεν (Ζαβ. σελ. 312—314, Κ. Σάθα Φιλολ. σελ. 252—253). Ὁ κ. Γεδεὼν ὅμως ἄλλως ἐκτίθησι τὰ πράγματα, λέγει δὲ ὅτι ἠρχιεράτευσεν ὁ Κορυθαλέος ἐν Ἀθήναις! Ἰδοὺ τί λέγει: «Ὡστε τοῦ Θεοδοσίου Κορυθαλέως ἢ ἐν Ἀθηναίαις ἀρχιερατεία διήρκεσεν ἄχρι τοῦ θέρους τοῦ 1643. Τότε δὲ (πότε; ὅτε ὁ Θεόδσιος ἠρχιεράτευσεν ἐν Ἀθηναίς!) τότε δὲ σεμννόμενοι οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τῇ ἐν μέσῳ αὐτῶν διατριβῇ τοῦ ὀγδοηκονταετοῦς φιλοσόφου κτλ. . .». Καὶ ὅμως τὰ κατὰ τὸν Κορυθαλέα ἐξηγοῦνται ἀπλοῦστα οὕτως. Εἶδομεν ἀνωτέρω, ὅτι ὁ Ἀθηναῖος φιλόσοφος ἔγραψε τὴν συγχαρητήριον ἐπιστολὴν τῷ Κυρίλλῳ τῷ 1621. Ἐνταῦθα πρέπει νὰ πιστεύσωμεν τὸν Ἀναστάσιον Γόρδιον (παρὰ Κ. Σάθα, Μω. Βιβλ. τόμ. Γ', 435), ὅστις γράφει τὸν βίον τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ Εὐγενίου τοῦ Γιαννούλη, μαθητοῦ καὶ ἀκολουθοῦ τοῦ Κορυθαλέως, γινώσκων ἐπομένως κάλλιον πάντος ἄλλου τὰ κατ' αὐτόν. Ὁ Γόρδιος λοιπὸν λέγει, ὅτι ὁ Κύριλλος λαβὼν τὴν συγχαρητήριον ἐπιστολὴν τὸν προσεκάλεσε διὰ γραμμάτων παρακλητικῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν, οὗτος δ' ἐπέστη καὶ ἀμέσως ἀναχωρήσας ἐκ Ζακύνθου ἔφθασεν εἰς τὴν βασιλεύουσαν ὁ Κορυθαλέος εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀφικόμενος τῷ 1621 ἀπεδείχθη προϊστάμενος τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς. Τοιοῦτος ἀνὴρ ἐτιμᾶτο ὑπὸ πάντων διὰ τὴν σοφίαν αὐτοῦ. Ὅπως ἴσως ὅμως ἔμεινε διαρκῶς ἐν Κωνσταντινουπόλει διδάσκων μέχρι τοῦ 1640, ὅτε ἐχειροτονήθη Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης. Ὁ Ζαβύρας ἐν βίῳ Κορυθαλέως μαρτυρεῖ, ὅτι ἐσχολάρχει ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1623. Τὸ λεγόμενον τοῦ Σαβ. Ν.

Κατραμῆ, ὅτι ἀνέγνω ἐν τῷ ἀρχαίῳ κώδικι τῆς μονῆς τῶν Σροφάδων ἀπόδειξιν τοῦ Θεοδοσίου Κορυθαλέως τῇ 15 Μαρτίου 1624 ὑπογραφόμενον ἐπιτρόπου καὶ ἐξάρχου πατριαρχικοῦ (Ἀναλεξ. Ζακύνθου σελ. 129), διλοῖ ἀπλοῦστα, ὅτι ὁ Κορυθαλέος ἐστάλη ἐπίτροπος καὶ ἐξάρχος τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα τίς οἶδε διὰ ποίας ὑποθέσεις τοῦ Πατριαρχείου, ὡς πιθανῶς διὰ τοιούτους λόγους εὐρέθη τῷ 1628 κατὰ Νοέμβριον ἐν Ζακύνθῳ καὶ κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1629 ἐν Ἐνετίαις, ὡς μαρτυροῦσιν αἱ παρὰ Γεδεὼν ἐπιστολαὶ (Ἐν Κόσμῳ, Α', 30, 473—474). Διὰ τὴν ἐξάρχον, εἶχε τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Πατριάρχου παρ' αὐτῷ τῷ πατριαρχεῖῳ διαμένων. Τῷ 1625 Παῖσιος ὁ Μεταξῆς προσφωνεῖ αὐτὸν Βιβλίον τοῦ ὀρθοῦ λόγου βεβαίως καλούμενον . . . Θεοφίλῳ τῷ Κορυθαλεῖ ὡς διεμνηνευτῇ τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ὅπερ διλοῖ, ὅτι ὁ φιλόσοφος ἐργάζετο ἐν Κωνσταντινουπόλει τιμώμενος τὰ μάλιστα ὑπὸ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, μέχρι τῆς εἰς ἀρχιερέα προχειρίσεως αὐτοῦ.

Τὸ λεγόμενον τοῦ φίλου Κ. Β. Πυλάδου, ὅτι ὁ Κορυθαλέος ἐδίδαξε καὶ ἐν Κύπρῳ, μέχρι τοῦδε δὲν ἐβεβαιώθη. Πιθανῶς προήλθε τοῦτο ἐκ τοῦ σεβασμοῦ, ὃν εἶχον οἱ Κύπριοι καὶ μάλιστα ὁ ἀνώτερος κληρὸς τῆς νήσου πρὸς τὸν μέγαν διδάσκαλον. Ἐν τῇ προσφωνήσει τῶν ἐπιστολικῶν τύπων τοῦ Κορυθαλέως (ἐκδ. Ἐνετίας 1786) ὁ ἐπιστατήσας τῆς ἐκδόσεως ταύτης ἀρχιμανδρίτης Κυπριακὸς λέγει: «Τινῶν γὰρ (συγγραμμάτων τοῦ Κορυθαλέως), οἷον τὸ περὶ φωνικῆς ἀκροάσεως καὶ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, οἱ τῆς Κύπρου ἀξιοσεβάστοι ἀρχιερεῖς, ὁ Μακαριώτατος, φημί, ἀρχιεπίσκοπος κύριος Χρῦσανθος, ὁ τε Πανιερώτατος Μητροπολίτης Πάφου κύριος Πανᾶρετος τοῖς ἔρωτι κατελιημμένοι τῶν ἐπιστημῶν τὰ ὄργια μνησθαι τῷ ἀφοῦ εἶπει τοῦ ἐκδοθῆναι ἐφρόντισαν».

Ἰκανὰ ταῦτα περὶ Κορυθαλέως. Μετ' αὐτὸν ὁ συντάκτις τῶν Χρονικῶν βιβλίων τάσσει οἰκουμενικὸν ἀρχιδιδάσκαλον Νικηφόρον τὸν Κρήτα (Χρον. σελ. 96) παρεξηγῶν τὸ ἐδιδάσκαλος τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ὅπερ τότε ἐσήμαινε σαφῶς τὸν ἱεροκέρυκα τῆς Μ. Ἐκκλησίας.

Καὶ ἤδη ἐρχόμεθα εἰς τὴν σχολὴν Μανουὴλ τοῦ ἐκ Καστορίας. Τὴν ἰδρυσιν αὐτῆς ἡμεῖς μὲν ἐτάξαμεν τῷ 1621 (Σχεδ. σελ. 23), ὁ δὲ Γεδεὼν κατὰ τὴν ἱστορίαν, δηλ. κατὰ τὰ λεγόμενα Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ (ἐν Ἱεροσολυμιάδι σελ. φκζ'—η') τῷ 1663 ἀποδίδων αὐτὴν εἰς

τὰς προτροπὰς Νεκταρίου τοῦ Ἱεροσολύμων Πατριάρχου (Χρον. σελ. 99).

Εἰς τὴν Ἱδρυσιν τῆς σχολῆς τοῦ Μανωλάκη πρώτα καὶ μάλιστα συνετέλεσεν οὐχὶ ὁ Νεκτάριος, ἀλλ' ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Διονύσιος ὁ ἐπιλεγόμενος Πάρδαλις, ὁ ἐξ Ἀνδρου. Ὁ Δοσίθεος πατριάρχης Ἱεροσολύμων, διάδοχος τοῦ Νεκταρίου, προσφωνῶν αὐτὸν Τόμον τῆς καταλλαγῆς αὐτοῦ τῷ Διονυσίῳ τούτῳ τῷ 1692 ἐν τῇ προσφωνητικῇ ἐπιστολῇ λέγει: «... καὶ τὸν θεοφιλέστατον ἐκεῖνον ἄνδρα κύριον Μανωλάκην συστήσαι σχολὴν ἐπιπίστας ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς ἀναζωπύρισιν τῆς σοφίας καὶ τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίης ἐπίδοσιν ἔχων ἐν τούτοις συτηροῖ καὶ οὐκ ἠήπτορα τὸν ἐν μακαρίζ τῇ λήξει γινόμενον ἀπόδημον Πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων τὸν πρό ἡμῶν κύρ Νεκτάριον». Εἶναι βέβαιον, ὅτι τοιοῦτος ἀνὴρ ὁ Διονύσιος, Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, εἶχε μείζονα ἐπιρροὴν εἰς τὸν Μανωλάκην, ἢ ὁ ἐνάρετος μὲν ἀλλὰ νέηλικ καὶ ὀλίγον γνωστὸς Νεκτάριος.

Ὅτι δὲ ἡ τῆς σχολῆς σύστασις ἐγένετο τῷ 1661, ὡς ἡμεῖς λέγομεν, καὶ οὐχὶ τῷ 1663 ὡς ὁ Γεδεών, ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐξῆς: Ὁ Χρυσάνθος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων, διάδοχος τοῦ Δοσιθέου, ἐν Βίῳ Δοσιθέου λέγει ρητῶς (περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων σελ. 12), ὅτι αὐτὸς Νεκτάριος χειροτονεῖται πατριάρχης τῷ 1661 μηνὶ Ἀπριλίῳ, τῇ Κυριακῇ τῶν Βαίων. Μετὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα πρῶτον ἐπεσκέψατο τοὺς τόπους καὶ τὰς χώρας τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ, εἶτα τὴν Κωνσταντινούπολιν καταλαβὼν μετὰ ἐναντιῶν ἐστὶ ἀπεδήμησεν εἰς Μολδαβίαν». Ἐκ τούτου ἐξάγεται, ὅτι ὁ Νεκτάριος τῷ 1661 ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ τῷ 1662 ἀπεδήμησεν εἰς τὴν Ζητείαν. Τοῦτο μαρτυρεῖ καὶ ὁ Δοσίθεος, ὁ ἀκολουθῶν ὡς ἀρχιδιάκονος πανταχοῦ τῷ Νεκταρίῳ λέγων ρητῶς (Περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων Βιβλ. α', κεφ. ια' § δ', σελ. 1117): «Ἐν δὲ τῷ χριστοστῷ ἐξακοσιοστῷ πρώτῳ ἔτει ἔλθων εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁ Ἱεροσολύμων κύριος Νεκτάριος γέγονε πρόξενος τοῦ ποιῆσαι σχολὴν τὸν θεοφιλέ ἄνδρα Μανωλάκην τὸν Καστοριακὸν πρῶτον ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ δεῦτερον ἐν Χίῳ καὶ τρίτον ἐν Ἀρτηνῇ. Ἐκ τῶν μαρτυριῶν τούτων ἐξάγεται προφανέστατα, ὅτι ὁ Νεκτάριος ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν τῷ 1661 καὶ συνήργησε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ἱδρυσιν τῆς σχολῆς τοῦ Μανωλάκη. Ἄλλ' ὁ αὐτὸς Δοσίθεος πάλιν

ἀντιφάσκων ἑαυτῷ λέγει (αὐτόθι Βιβλ. ιε', κεφ. γ' § 3), ὅτι ὁ Νεκτάριος ἐφθάσεν εἰς Κωνσταντινούπολιν τῷ 1662, καὶ ἐν § 4 λέγει, ὅτι τῷ 1663 ἐκίνησεν εἰς τὴν Ζητείαν. Γρηγόριος ὁ Παλαμάς ἐν τῇ Ἱεροσολυμιᾷ αὐτοῦ (σελ. φαζ') λαὸν ἐσπευσμένως γράφων, μεταγράφων δ' ἄλλως τὸν Χρυσάνθον καὶ τὸν Δοσίθεον, χωρὶς νὰ βασανίσῃ καὶ τὰς τρεῖς ἐκθέσεις καὶ νὰ δώσῃ τὴν καλλιτέραν, ἀναφέρει μόνον τὴν τελευταίαν τοῦ Δοσιθέου. Ἀλλὰ καὶ κατὰ ταύτην ἡ Ἱδρυσίς τῆς σχολῆς δὲν ἐγένετο τῷ 1663, ὡς λέγει ὁ Γεδεών, ἀλλὰ τῷ 1662, ἐπομένως ἀπορρίπτων αὐτὴν καὶ ἀκολουθῶν τῇ γνώμῃ δύο πατριαρχῶν Δοσιθέου καὶ Χρυσάνθου δέχομαι, ὅτι ὁ Νεκτάριος τῷ 1661 ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ συνήργησε τῷ Διονυσίῳ εἰς τὴν τῆς σχολῆς σύστασιν, τῷ δὲ 1662 ἐκίνησεν εἰς Μολδαβίαν.

Μετὰ τὴν διδασκαλίαν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαυροκορδάτου κατὰ τῷ 1671 ἔρχεται ἡ θρullουμένη σύγχυσις καὶ κλείσις τῆς σχολῆς. Ὅτε τῷ 1867 ἐξέδομεν τὸ Σχεδιάγραμμα, αἱ περὶ τῶν πραγμάτων τούτων γνώσεις ἦσαν φυσικῶ τῷ λόγῳ ἀτελεῖς, ἡμεῖς δὲ διὰ τοῦ πρωτοφανοῦς αὐτοῦ ἔργου τὴν ἐδὸν διανοίξαντες εἰς τὰς περὶ τούτου μελέτας παρέσχόμεν ἀφορμὴν εἰς τὰς περαιτέρω ἐργασίας καὶ ὄντως τῶν ἐλπίδων δὲν ἐψεύσθημεν. Ἰκαναὶ μελέται μέχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν οὐκ ὀλίγον συντελέσασαι εἰς τὴν διαφώτισιν πολλῶν σκοτεινῶν μερῶν τῆς νεωτέρας ἡμῶν ἱστορίας. Περὶ τῆς θρullουμένης λοιπὸν κλείσεως τῆς σχολῆς οὔτε ὁ Κωνσταντίνος, οὔτε ὁ Εὐθυβούλις, οὔτε ὁ Σ. Ἀριστάρχης ἐγίνωσκον τι θετικόν, οὔτε ἡμεῖς ἠδυνάθημεν νὰ μάθωμέν τι περὶ τούτου περισσότερον, ὅπερ ὅμως ἐμάθομεν κατόπιν ἅμα τῇ ἐκδόσει τοῦ «Μετὰ τὴν ἄλωσιν» τοῦ Ἰψηλάντου. Καιρὸς λοιπὸν εἶναι νὰ λύσωμεν ἅπαξ διὰ παντός καὶ τὴν ἀπορίαν ταύτην.

Ἐτη πεντεκαίδεκα ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἡμετέρου Σχεδίου αὐτοῦ συντάκτης τῶν Χρονικῶν βιβλίων τί λέγει περὶ τῆς κλείσεως τῆς σχολῆς; Οὐδέν. Ἀσαφῶς τινα εἰπὼν (Χρον. σελ. 99—100), ὅτι ἀσαφέστερα (σελ. 103—104), ἐπιτάσσει: «Μετὰ ταύτην ἀκαταστασίαν ἡ παρακμὴ ἐπέρχεται οἴκτου ἄξιον ἀποτέλεσμα καὶ ἡ διάλυσις αὕτη (τῆς Ἀκαδημίας) ἐπῆλθεν ἴσως ἀπὸ τοῦ 1684 ἄχρι τοῦ 1691». Παραδέχεται λοιπὸν, ὅτι ἡ διάλυσις τῆς σχολῆς διήρκεσεν ἔτη ἑπτὰ, ἀπὸ τοῦ 1684 ἄχρι τοῦ 1691. Τοῦτο ὅμως δὲν ἔχεται ἀληθείας.

Μετὰ τὸν Μαυροκορδάτον ἡ Σχολὴ τοῦ Μα-

νωλάχη φαίνεται δλονέν ἐκπίπτουσα. Διὰ τὴν σπάνην τῶν πηγῶν τόγε νῦν ὀλίγα γινώσκωμεν, ἱκανὰ ὅμως νὰ μᾶς διαφωτίσωσι. Τῷ 1680 φαίνεται ἐν αὐτῇ διδάσκων Σεβαστὸς ὁ Κυμνήτης καὶ Γεράσιμος τις, πιθανῶς ὁ Ἀκαρνάν, διὰ δὲ τινα στάσιν ἐν τῇ Σχολῇ γενομένην ἔμεινε μὲν ὁ Γεράσιμος, ἀπεχώρησε δὲ ὁ Σεβαστὸς εἰς Τραπεζοῦντα, ἐνθα φαίνεται διδάσκων τῷ 1683 καὶ 1687 (ἐπιστολὴ Ἐφραίμ Δικάρχου πρὸς Σεβαστόν. Ἐν Περικ. Τριανταφυλλίδου Φυλάσι σελ. 118—119. Α. Π. Κεραμείως κατάλογος τῶν χειρ. τῆς ἐν Σμύρῃν Εὐαγγ. Σχολῆς σελ. 61). Τῷ 1683 ἐδίδασκεν ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Σχολῇ μετὰ τοῦ Γερασίμου ὁ Σπανδωνῆς μέχρι τοῦ 1690. Τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐξῆς: Τῷ Σπανδωνῇ διδάσκοντι τῷ 1683 ἐπέστειλεν ὁ Μαυροκορδάτος. α. . . Ὑπερήσθην δὲ καὶ μάλιστα τῆς τῶν περὶ αὐτὸν φιλομαθῶν ἐπιδόσεων. . . Μὴ παύου τοιγαροῦν τῶν τῆς παιδείας θησαυρῶν τοῖς περὶ σὲ κοινωτῶν» (Σοφοκλ. Κ. Οικονόμου ἐν Παιδ. ΚΒ' 316—319). Ὅτι δὲ παρέτεινε τὴν διδασκαλίαν μέχρι τοῦ 1690, ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐξῆς: Ἐν τῇ α' Αναίρεσει τῶν καλθινικῶν κεφαλαίων Κυρῆλου τοῦ Λουκάρεως ὑπὸ Μελετίου Συρίγου, ἐκδοθείση τῷ 1690 ὑπὸ Δοσιθέου, εὑρηται ἐπιγράμμα εἰς τὸν αὐθέντην Κωνσταντῖνον Μπαπαράμπαν ὑπὸ Σπανδωνῆ δικαιοφύλακος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ διδασκάλου τῶν ἐπιστημῶν τῆ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σχολῆς. Ἐκ τούτου ἐξάγεται, ὅτι τῷ 1690 διδάσκαλος τῆς Σχολῆς ἦν ὁ Σπανδωνῆς. Ἀλλὰ φαίνεται, ὅτι αἱ συνήθεις στάσεις ἐπανελήθησαν τίς οἶδε διὰ τίνος λόγους, καὶ ἡ Σχολὴ πρὸς μικρὸν ἐκλείσθη.

Καὶ τὴν πρὸς μικρὸν, ἐπὶ μῆνας (1690—1691), ταύτην διάλυσιν τῆς Σχολῆς τοῦ Μανουὴλ ἐθεράπευσεν ὁ Πατριάρχης Καλλίνικος ὁ Ἀκαρνάν δι' αὐτοῦ τοῦ πρώτου ἰδρυτοῦ. Ὁ Καλλίνικος ἐν τῷ Σιγγιλίῳ αὐτοῦ περὶ τῆς ἀνασυστάσεως τῆς Σχολῆς λέγει: α. . . ἦτις (σπουδῆ τῶν γραμμῶν) τανῦν ἐν αὐτῇ (τῷ καθ' ἡμᾶς γένει) μικρὸν πνέουσα φαίνεται καὶ μακρὸν ἀσθενοῦσα καὶ πρὸς τὸ ἐκλείπειν ἐγγιζούσα. . . μᾶλλον διὰ τὸ μικρὸν ἀποπαύσασθαι τὸ πρὸ χρόνων ἱκανῶν κατασταθὲν διδασκαλεῖον ἐν τῇ περιφανεί ταύτῃ πολιτείᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως φροντίδι καὶ δαπάνῃ τοῦ τιμιωτάτου. . . κυρίου Μανουὴλ. . . περιστατικῶν δὲ τινων πρὸ ὀλίγου κατὰ τὸ ἀντίθεον, φημί, τῆς τοῦ καιροῦ δυσχερείας

παρεισφρησάντων. . . πέπαυται μέχρι τοῦ νῦν ἢ ἐν αὐτῷ διδασκαλίᾳ καὶ ζῆμα προσετρίβη τῷ γένει δεινῇ. . . συνέστη ἐκ νέου τὸ αὐτὸ διδασκαλεῖον τοῦ αὐτοῦ Μανουὴλ. . . ὅπερ (διδασκαλεῖον) καὶ νῦν κατεστήσαμεν σὺν ἀντιλήψει Θεοῦ διὰ βοηθείας πάλιν τοῦ αὐτοῦ ἀρχοντος» (Ἐψηλάντου, Τὰ μετὰ τὴν ἄλωσιν σελ. 204). Οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς περὶ αὐτὸν Συνόδου καὶ τῶν προϋχόντων τοῦ Γένους μαρτυροῦσι τραντότατα πρῶτον μὲν τὴν θλιβεράν κατάστασιν τῆς παιδείας καὶ ἐπιστομίζουσι τοὺς ἐννευρούμενους Ἀκαδημίας καὶ ἀκαδημαίους καὶ οἰκουμένικους ἐλεεινοὺς διδασκάλους, εἶτα δ' ἐμφαίνουσιν, ὅτι ἡ θρυλλομένη διάλυσιν τῆς Σχολῆς δὲν διήρκεσεν οὔτε εἴκοσιν ἔτη, κατὰ τὸν Κωνσταντῖνον, οὔτε ἐπτὰ, ὡς φρονεῖ ὁ τῶν Χρονικῶν βιβλίων συντάκτης, ἀλλὰ μικρόν, ὀλίγον, μῆνας τινὰς ἀπὸ 1690—1691, ὡς ἀποχρώντως ἐδείξαμεν.

Οὕτως ἀφικόμεθα εἰς τὸ τέλος τῆς ΙΖ' ἑκατονταετηρίδος. Εἶναι δὲ περὶ τὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν, ὅτι ὁ Γεδεών οὐ μόνον οὐδὲν νέον ἀλλ' οὐδὲ ἀληθές τι εἶπεν.

Εἰσέλθωμεν ἤδη εἰς τὴν ΙΗ' ἑκατονταετηρίδα. Ψεῦδος εἶναι τὸ λεγόμενον ὑπ' αὐτοῦ, ὅτι τὴν ὑπὸ Καλλίνικου ἰδρυθεῖσαν ἐκ νέου Σχολὴν τοῦ Μανουάκη καταπεσοῦσαν ἰδρυσεν αὐθις ὁ Γαβριήλ, εἰμὴ ὑπεβάστασε παρακμάζουσαν (Χρον. σελ. 114). Τὸ κείμενον τῆς προσφωνήσεως Ἀνωτίου τοῦ Βυζαντίου πρὸς τὸν Γαβριήλ τῷ 1705 ἔχει ὡδε κατὰ τὸν συντάκτην τῶν Χρονικῶν (αὐτόθι). α' Ἐπεὶ τοιγαροῦν καὶ ἡ ὑμετέρα κορυφαία ἀκρότης κοινὸν ἡμῖν προῦθηκε πρυταλεῖον τῶν λόγων καθιγητᾶς ἡμῖν τοὺς μηδένα πόνον ἀποσειομένου, ὅπως τι ὄφελος πρὸς παιδείας γέλοιτο, ἐπιστήσασα, οὔτε χρημάτων οὐδεμίαν ποιησάμενος φειδώ, οὔτε πρὸς τὸ τῶν ἀναλωμάτων ἀποδειλιάσασα πλῆθος, ἀθανάτους ὁμολογεῖν αὐτῇ τὰς χάριτας ὀφλισκάνομεν». Ἐκ τοῦ ἐγκωμίου τούτου οὐδόλως ἐξάγεται, ὅτι ὁ Γαβριήλ εὐρὸν καταλελυμένην τὴν Σχολὴν ἀνίγειρεν αὐτήν, ἀλλὰ, τὸ πολὺ, ὅτι διώρισε καλοὺς διδασκάλους, τοὺς ὅποιους ἀντήμειβε γενναϊότερον καὶ ἴσως ἐκ τοῦ ἰδιαίτερου αὐτοῦ ταμεῖου.

Ἐνταῦθα ὄφελω νὰ ὁμολογήσω, ὅτι μέχρι τοῦδε διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆν παντελεῖ σχεδὸν τῶν πηγῶν μετὰ πολλῶν πόνων ἀπρητίσαμεν τὰ κατὰ τὴν Σχολὴν ἐκ μαρτυριῶν διεσπαρμένων ἐν διαφόροις ἐγγράφοις, ἐπιστολαῖς καὶ

συγγράμματα. Δυστυχῶς ὅμως ἀπὸ τῆς ΙΗ' ἑκατονταετηρίδος καὶ ἐφεξῆς μέχρι τοῦ 1830 κατὰ κωδίκων τινῶν ὑπαρχόντων καὶ μαρτυρῶν πλείονων, τὰ κατὰ τὴν Σχολὴν γίνοντα παραδόξως ἀσαφέστατα, ὅπερ δηλοῖ, ὅτι ἡ Σχολὴ μικρὰς ἤξειοτό προσοχῆς, μόλις δ' εὐρίσκειτο ὁ κατάλληλος αὐτῆς προϊστάμενος. Τοὺς κώδικας τοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Σχολῆς ἐμελέτησε καὶ ὁ Κωνσταντῖος καὶ ὁ Κ. Εὐθυβοῦλης καὶ ὁ Σ. Ἀρστάρχης (οὗ ἐμνημόνευσα ἐν τῷ Σχεδιάσματι ἐπιμελῶς πανταχοῦ τῷ αὐτοῦ ὀνόματι σημειώσας ἀπάσας τὰς εὐγενῆς χορηγηθείσας μοι εἰδήσεις) καὶ ἐγὼ εὖτως ἄλλοτε ἐνέκυφα καὶ διηλθον, ἀλλὰ, πρᾶγμα παράδοξον! ἀντὶ νὰ φωτισθῆ τις, σκοπεῖται ἔτι μᾶλλον. Ὄνόματα ἱκανὰ εὐρίσκει καὶ ἐν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα παρελήφθησαν καὶ ἐν τῷ Σχεδιάσματι (σελ. 27—30), ἀλλὰ τίς αἱ τῆς Σχολῆς προστάντες, πότε καὶ ἕως πότε αὐτῆς προσέστησαν ἢ ἄλλως ἐδίδασκαν, μάτην περιμένει τις νὰ μάθῃ παρ' αὐτῶν. Ἴνα ὦμεν δὲ δίκαιοι συμφωνοῦμεν τῷ συντάκτῃ τῶν Χρονικῶν βιβλίων λέγοντι περὶ τῆς περιόδου ταύτης: «Ὁμολογῶ ὅμως (λέγει), ὅτι μακρὰν ἀπαιτεῖ ἐρευνᾶν ἢ πλήρως ἀφήγησις τοῦ κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα βίου τῆς Σχολῆς, ὃ δὲ τὰ παρόντα γράφων (αὐτὸς) ζητεῖ συγγνώμην, ἐὰν ἐπαναλάβῃ ὃ, τι καὶ πρὸ τετραετίας εἶπεν, ὅτι εἷς κτύπος ἀξίνης ἐπὶ τῶν ἐρειπίων ἡσυχαστηρίου τινὸς ἢ καλύβης φιλοπόνου διδασκάλου ἢ λογίου μοναχοῦ δυνατόν, ἵνα κόσμον ὅλον ἀνατρέψῃ καὶ γενεὰν λησμονηθεῖσαν ἐπαναγάγῃ εἰς τὴν ζώην» (Χρον. σελ. 131).

Περὶ δὲ τῶν κατὰ τὴν ΙΘ' ἑκατονταετηρίδα λέγει: «Τὴν ἐντεῦθεν (1803—1830) ἱστορίαν τῆς Πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας νομίζω ἐπίσης σκοτεινὴν· ὅθεν μετ' ἐνδοιασμοῦ τινος συμπληρῶ τὸν πίνακα τῶν Σχολαρχῶν» (Χρον. σελ. 155). Καὶ ἐφεξῆς λέγει: «Ἐπι δ' ἀσαφῆς ὑπάρχει ἡ σειρά τῶν τὰ ἐγκύκλια καὶ γραμματικὰ διδασκόντων ὑποδιδασκάλων καὶ βοηθῶν, καὶ ζητῶ συγγνώμην ἐπὶ τῇ τολμηρᾷ, μεθ' ἧς ἄγμαι νὰ συμπληρώσω σειράν τινα τούτων πάλιν ἀσαφῆ, καὶ ἧς ἢ συμπλήρωσις ἄλλου χρόνου καὶ ὁμογενοῦς φιλοπόνου γενέσθω ἔργον» (Χρον. σελ. 156).

Ἡ ὁμολογία αὕτη τοῦ συντάκτου τῶν Χρονικῶν βιβλίων ἀρκεῖ. Φαντάζεσθε πλέον, κύ-

ριοι, Ἀκαδημίαν, τῆς ὁποίας δὲν γνωρίζομεν τὴν κατάστασιν ἀπὸ τοῦ 1803—1830, ἵνα παραλίπω τὰ ἀπὸ τοῦ 1700—1803. Εἶπον ὅτι ἡ ὁμολογία τοῦ συντάκτου ἀρκεῖ, διότι τῇ ἀληθείᾳ ἀπηύδισα. Τὴν ἐξέλεγε καὶ τούτων ἄλλως λαὸν εὐχερῆ καὶ πρόχειρον ἀναβάλλω ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς ἄλλοτε.

Πρὶν ὅμως καταστρέψωμεν τὸν λόγον, μίαν ἔτι ποιησόμεθα περὶ αὐτοῦ παρατήρησιν. Ἐν σελ. 192 τῶν Χρονικῶν λέγει: «Ὁ Νικόλαος Λογάδης ἦν ὁ τελευταῖος οἰκουμενικὸς (!) διδάσκαλος μετὰ τὸν Σαμουήλ». Καὶ ἐν σελ. 157 λέγει: «Τοῦ Λογάδου σχολαρχήσαντος διδάσκαλοι ὑπ' αὐτὸν ἐγένοντο Ἀγαθάγγελος καὶ ὁ Κύπριος Ὀνούριος, μεθ' οὓς προσελήφθη ὑπὸ τοῦ Σαμουήλ (—1839) ὁ τελευταῖος ἐν τῇ Πατριαρχικῇ ἀκαδημίᾳ τὴν κλεινὴν σειράν τῶν διασῆμων τῆς φιλοσοφίας καθηγητῶν κλείσας... Κωνσταντῖνος ὁ Εὐθυβοῦλης, τὰ γραμματικὰ τότε διδάσκων, μεθ' ὃν ὁ σεβαστὸς διδάσκαλος Ἰωάννης ὁ Φιλαλήτης», οὗ τῶν ἀγῶνων μεμνημένος ὁ τὰ Χρονικὰ ταῦτα τεχνολογῶν καὶ τοῦτον μετὰ τοῦ γηραιοῦ διδασκάλου Ἀντωνίου τοῦ Χαριλάου θεωρῶν τοὺς τελευταίους ἀντιπροσώπους τῶν γραμματικῶν παραδόσεων τῆς γεραρᾶς Πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας, τὸν περὶ αὐτῶν λόγον κατακλείδα τῷ ἔργῳ ἐπιτίθισι.

Μεγάλῃ ἢ τόλμῃ τοῦ κ. Γεδεῶν μὴ σημειούντος τοσοῦτους διδάζαντας ἐν μέσῳ ΙΘ' αἰῶνι, ὅτε πλὴν τῶν ἐν Εὐρώπῃ ἐν τῷ ἡμετέρῳ γένει ἐδίδασκε Κ. Ἀσώπιος ἐν Ἀθήναις, Χριστοφόρος Φιλιππᾶς ἐν Κερκύρᾳ καὶ Ἡροκλῆς Βασιιάδης ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν αὐτῇ τῇ Πατριαρχικῇ Σχολῇ σὺν αὐτῷ μάλιστα τῷ Σαμουήλ! Ἄνδρες σοφοὶ ἀληθῶς, τρόφιμοι εὐρωπαϊκῶν Πανεπιστημίων, φιλόλογοι κρᾶτιστοι τὸν Ἕλληνα λόγον, ἰδίᾳ δὲ ὁ τότε ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Σχολῇ τῷ Σαμουήλ, Εὐθυβοῦλῃ καὶ Φιλαλήθει συνδιδάσκων Κ. Ἡροκλῆς Βασιιάδης, ἀνὴρ ἐπὶ ἡμῶν περὶ τοῦ ἑκατονταετηρίδα μέχρι τῆς σήμερον ἀνυπέβλητος καὶ πάντων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει λογίων ὁ ἐξοχώτερος.

Ἐν Σμύρῃ κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1884.

Μ. ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ ΚΑΙ ΑΝΘΙΜΟΥ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ ΣΜΥΡΝΗΣ

(Ἀνεγνώσθη ἐν τῇ ΨΕΔ' συνεδριάσει)

Εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἄλλοτε ἐν τῷ ἡμετέρῳ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ ἐποιησάμην παρατηρήσεις, ἐν αἷς ἔλεγον ἐν τέλει, ὅτι οὐκ ὀλίγη διαφορὰ περὶ τὴν ἱστορίαν τῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως παρατηρεῖται παρὰ πᾶσι τοῖς τῶν χρόνων ἐκείνων ἱστορικοῖς καὶ χρονογράφοις, ἧτις ἀρθήσεται τῷ χρόνῳ προϊόντι διὰ τῆς ἀκριβοῦς καὶ ἐπιμελοῦς παραβολῆς πάντων τῶν σωζομένων ἐγγράφων τῆς τε Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ ἐτέρων λογίων ἀνδρῶν¹. Τοιαύτην ἐργασίαν ἀναλαμβάνω καὶ σήμερον μικρὸν εἰσφέρων εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς γεραρχῆς Ἐκκλησίας τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων.

Ἐν τῷ ἀρχαιοτέρῳ καὶ ἐπομένῳ πρώτῳ σωζομένῳ κώδικι τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Σμύρνης εὐρίσκονται σημειώσεις πινές τοῦ Μητροπολίτου Σμύρνης Παρθενίου, τοῦ τὴν Ἐκκλησίαν Σμύρνης ἐπὶ δέκα ἔτη ποιμάναντος, ἀπὸ Ὀκτωβρίου τοῦ 1707 μέχρι Ὀκτωβρίου τοῦ 1717, περὶ τῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοῦ 1707—1716. Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ κώδικι τῆς αὐτῆς Μητροπόλεως εὐρίσκονται ἐπίσης σημειώσεις περὶ τῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως τοῦ τότε Μητροπολίτου Σμύρνης (1797—1821) Ἀνθίμου τοῦ Ναξίου, τοῦ κατόπιν μὲν Χαλκιδόνος, ἐπὶ δύο δὲ ἔτη (1822—1824) Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Αἱ σημειώσεις τοῦ Παρθενίου ἔχουσιν ὡδε:

α ΑΨΖ' (1707) ἐν μηνὶ Ὀκτωβρίῳ ἰδ' ἑκομῆθι ἐν Κυρίῳ ὁ Πανερώτατος Μητροπολίτης Σμύρνης κύρ Κυπριανὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐρισκόμενος. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐφίλησα χεῖρι ἐγὼ τοῦ Παναγιωτάτου καὶ Σεβασμιωτάτου μου πατρός, αὐθέντου καὶ δεσπότη, κυρίου Γαβριὴλ διὰ τὴν αὐτὴν ἀγιωτάτην Μητρόπολιν γνώμῃ κοινῇ καὶ τῶν παρευρεθέντων ἐκεῖσε ἀγίων ἀρχιερέων. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ, τῇ ιε' τοῦ ρηθέντος μηνός, ἔγειναν αἱ ψήφοί μου ἐν τῷ πανσέπτῳ ναφί τῷ Πατριαρχικῷ τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου. Τῇ δὲ ις' τοῦ αὐτοῦ μετέστη πρὸς τὰς αἰωνίους μονὰς καὶ ὁ Παναγιώτατος καὶ Σεβασμιώτατος ἡμῶν αὐθέντης καὶ δεσπότης, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κύριός μου Γαβριήλ, γέννημα καὶ θρέμμα ταύτης τῆς περιφήμου πολιτείας Σμύρνης ὑπάρχων. Ἐδῶσε δὲ πρὸς πάντας τοὺς εὐσεβεῖς Χριστιανούς μεγαλοτάτην λύπην καὶ θρήνον, ἐπεὶ καὶ ἐπολιτεύθη καὶ τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον εὐαρέστως καὶ εὐσεβῶς πατριαρχεύσας ἐν αὐτῷ χρόνῳ πέντε καὶ δύο ἡμισυ μηνῶν. Μετὰ δὲ ἡμέρας ἰκανάς, τῇ λα' τοῦ τρέχοντος Ὀκτωβρίου, ἔγεινε ἡ χειροτονία μου δι' ἐκδόσεως τοῦ νεωστὶ χρηματίσαντος (ἐκ τῆς Μητροπόλεως Καισαρείας Καππαδοκίας) Παναγιωτάτου καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυρίου κυρίου Κυπριανοῦ παρὰ τοῦ Πανιερωτογιοτάτου Μητροπολίτου ἁγίου Κυζίκου κυρίου Κυρῆλλου ἐν τῷ πανσέπτῳ ναφί τοῦ τιμίου Προδρόμου μετόχι τῶν Σιναιτικῶν ἔξω τοῦ Κυνηοῦ».

Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Σμύρνης

ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ.

1) Ὅρα περιοδικὸν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου. Τόμ. ΙΑ', 25—35.

« ΑΨΘ' (1709) ἐν μηνὶ Ματίῳ ἐξεβλήθη τῆς πατριαρχείας καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ὁ κύριος Κυπριανὸς καὶ ἐγένεεν ὁ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως κύριος Ἀθανάσιος ἐλλογιμώτατος καὶ μουσικώτατος ἀνὴρ, αΨΙΑ' (1711) ἐν μηνὶ Δεκεμβρίῳ δ' ἐφόρεσε καθάδι τῆς κραταιῆς βασιλείας παρὰ τοῦ ὑπερτάτου ἐπιτρόπου ὁ Κιζίκου κύριος Κύριλλος διὰ Οἰκουμενικῆς Πατριαρχίης καὶ ἔστω εἰς μνήμην αΨΙΓ' (1713) Νοεμβρίῳ ζ' ἡμέρᾳ σαββάτῳ ἐδόθη ἐν Ἀδριανουπόλει καὶ αὐθις παρὰ τοῦ ὑπερτάτου ἐπιτρόπου τῆς κραταιῆς βασιλείας πρὸς τὸν κύριον Κυπριανὸν τὸν καὶ πρῶτον χρηματίσαντα ».

« ΑΨΙΔ' (1714) Φεβρουαρίῳ κη' ἐξεβλήθη τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ὁ κύριος Κυπριανὸς καὶ ἐγένεεν ὁ ἀπὸ Ἀλεξανδρείας κύριος Κοσμάς καὶ τῇ ζ' τοῦ Μαρτίου ἐγένεεν ἡ μετὰθεσίς του ».

« ΑΨΙΕ' (1716) Μαρτίῳ κη' ἐξεβλήθη τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου καὶ τῆς ἐπιστασίας ὁ κύριος Κοσμάς διὰ τὴν ἀχρείαν αὐτοῦ κυβερνήσιν καὶ ἐφόρεσε καθάδι ὁ ἀπὸ Καισαρείας κύριος Ἰερεμίας καὶ τῇ κε' τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐγένεεν ἡ μετὰθεσίς του ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ χωρὶς ἐκλογῆν ὅμως καὶ αὐτὸς αὐτόκλητος »¹.

Αἱ δὲ Σημειώσεις τοῦ μητροπολίτου Ἀνθίμου ἔχουσιν ἔτι :

- 1793. Κατὰ τὴν α' Μαΐου ἀπωσθέντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου τοῦ κύριου Γερασίμου Κυπρίου ἀντείσχθη τοῖς θρόνοις ὁ ἀπὸ Σμύρνης κύριος Γρηγόριος Πελοποννήσιος. Κατὰ δὲ
- 1798, Δεκεμβρίου ιη' ὑπερορίου γενομένου τῶν πατριαρχικῶν πηδαλίων τοῦ κύριου Γρηγορίου, διὰ ψήφου τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπιτάγματος τῆς Ἱψηλῆς Πόρτας μετακέκληται ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Ὁρους ὁ Παναγιώτατος πρῶτον Κωνσταντινουπόλεως κύριος Νεόφυτος Σμυρναῖος. Περὶ δὲ
- 1801, Ἰουνίου ιη' ἀπομακρυνθεὶς τῆς οἰκουμενικῆς καθέδρας ἐντίμως ὁ κύριος Νεόφυτος τὸν θρόνον τῷ ἀπὸ Νικαίας κυρίῳ Καλλινίκῳ Μουντανιαίῳ παρεχώρησεν. Ἐν δὲ

- 1806, Σεπτεμβρίου κδ' παραιτηθεὶς τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ὁ κύριος Καλλίνικος μετεκλήθη αὐθις ὁ πρῶτον Κωνσταντινουπόλεως κύριος Γρηγόριος Πέλωψ ἀπὸ ἀγίωνυμον Ὁρος.
- 1808, Σεπτεμβρίου θ' ἀπωσθεὶς τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ὁ Παναγιώτατος κύριος Γρηγόριος ἀντείσχθη αὐθις τῷ θρόνῳ ὁ πρῶτον Κωνσταντινουπόλεως κύριος Καλλίνικος.
- 1809, Ἀπριλίου κη' ἀπομακρυνθεὶς τῆς Οἰκουμενικῆς καθέδρας ὁ κύριος Καλλίνικος διὰ τὸ γῆρας καὶ σωματικὰς ἀσθενείας αὐτοῦ μετεκλήθη εἰς τὴν περιωπὴν ταύτην ὁ ἀπὸ Μιτυλήνης ἡδὴ Παναγιώτατος κύριος Ἰερεμίας Κρήτης.
- 1813. Κατὰ μῆνα Μάρτιον παραιτηθεὶς τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου οἰκειοθελῶς ὁ Παναγιώτατος κύριος Ἰερεμίας μετεκλήθη εἰς τὸν αὐτὸν θρόνον ὁ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως Κύριλλος.
- 1818. Κατὰ μῆνα Δεκεμβρίον παραιτηθεὶς τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ὁ ἐκ τῆς Ἀδριανουπόλεως Παναγιώτατος κύριος Κύριλλος μετεκλήθη τὸ τρίτον εἰς τὸν αὐτὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ εἰς ἀγίωνυμον Ὁρος ἐφησυχάζων πρῶτον Κωνσταντινουπόλεως κύριος Γρηγόριος.
- 1821. Κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον δεκάτης ἀνεδέχθη τὸν θρόνον ὁ ἀπὸ Πισιδίας Εὐγένιος.
- 1822, Ἰουλίου κζ' ἐπλήρωσε τὸ κοινὸν χρεὸς ὁ μακαρίτης κύριος Εὐγένιος καὶ δι' ὑψηλοῦ προσκυνήτου ὄρισμοῦ καὶ ἐπίμονον κοινήν ἐκλογὴν καὶ θέλησιν τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Γένους ὁ ἀπὸ Σμύρνης καὶ Χαλκηδόνος κύριος Ἀνθίμος καὶ ἀνεδέχθη τοὺς τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ποιμαντορικοὺς οἶκας.
- 1824, Ἰουλίου ια' καταβάντος τοῦ κυρίου Ἀνθίμου ἀνεδέχθη τὸν θρόνον ὁ ἀπὸ Σερρών κύριος Χρυσάνθος.
- 1826, Σεπτεμβρίου κς' ἐκπεσόντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου τοῦ κυρίου Χρυσάνθου ἀνεδέξατο αὐτὸν ὁ κύριος Ἀγαθάγγελος ὁ ἀπὸ Χαλκηδόνος.
- 1830, Ἰουλίου 10 ἀπωσθέντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου τοῦ ἀπὸ Χαλκηδόνος

¹) Αἱ σημειώσεις αὗται τοῦ Μητροπολίτου Παρθενίου εὑρίσκονται ἐν τῷ α' κώδικι τῆς Μητροπόλεως Σμύρνης· σελ. 121—122.

κυρίου Ἀγαθαγγέλου ἀντεισήχθη τῷ θρόνῳ ὁ ἅγιος Σιναίου κύριος Κωνσταντίνος.

1834, Αὐγούστου 19 ἐκπεσόντος τοῦ Οἰκουμεικοῦ θρόνου τοῦ ἀπὸ Σιναίου κύριου Κωνσταντίνου, μετεκλήθη εἰς τὸν αὐτὸν θρόνον ὁ πρῶτος Τυρνόβου κύριος Κωνσταντίνος.

1835, Νοεμβρίου α' ἀπωσθέντος τοῦ Οἰκουμεικοῦ θρόνου τοῦ πρῶτου Τυρνόβου κυρίου Κωνσταντίνου, μετεκλήθη εἰς τὸν αὐτὸν θρόνον ὁ ἀπὸ Σερρών κύριος Γρηγόριος.

Ἐνταῦθα λήγουσιν αἱ Σημειώσεις ἀμφοτέρων τῶν Μητροπολιτῶν.

Ἐν τῇ προκειμένῃ ἐργασίᾳ παραβάλλομεν μόνον τὰ τοῦ Παρθενίου πρὸς τὰ τοῦ Μελέτιου Ἀθηνῶν, Ὑψηλάντου ἐν τοῖς «Μετὰ τὴν ἄλωσιν» καὶ Κυρίλλου τοῦ Λαυριώτου λεγόμενα, ὅπως ἐξαγάγωμεν κατὰ τὸ ἐνὸν ἀκριβέστερα συμπεράσματα, παραλείποντες ὅλως τὴν παραβολὴν τῶν τοῦ Ἀνθίμου ὡς ἐλλειπουσῶν ἡμῖν τό γε νῦν ἔχον τῶν Πρακτικῶν τοῦ Οἰκουμεικοῦ Πατριαρχείου.

Περὶ τῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τὸ 1702 καὶ ἐφεξῆς μέχρι τοῦ 1716 ὁ Ὑψηλάντης ἐν τοῖς «Μετὰ τὴν ἄλωσιν» λέγει· «1702 θνήσκει εἰς τὸν θρόνον τοῦ Οἰκουμεικοῦ Πατριάρχου Καλλίνικος ὁ Β' ὁ ἀπὸ Προύσης, ὁ ἐπιλεγόμενος Ἀκαρνάν, κατὰ μῆνα Αὐγούστου»¹. Καὶ πάλιν ὁ αὐτός· «Θανόντος τοίνυν τοῦ κυρίου Καλλίνικου τοῦ Β' εἰσάγεται εἰς τὸν Οἰκουμεικὸν θρόνον Γαβριὴλ Β' ὁ ἀπὸ Χαλκηδόνος τῷ αὐτῷ μηνὶ Αὐγούστου»². Ἐκ τούτων ἐξάγωμεν, ὅτι μετὰ Καλλίνικον Β' τὸν Ἀκαρναῖνα, ἀναθίσσεται εἰς τὸν θρόνον Γαβριὴλ ὁ Β' κατ' Αὐγούστον τοῦ 1702.

Ὁ Γαβριὴλ ἐπατριάρχευσε μέχρι τοῦ 1707, ὅτε διεδέξατο αὐτὸν ὁ ἀπὸ Καισαρείας Κυπριανός.

Ὁ Μελέτιος Ἀθηνῶν λέγει, ὅτι ὁ Γαβριὴλ ἐτελεύτησε κατὰ Μάιον τοῦ 1707 πατριαρχεύσας ἔτη πέντε, κατ' ἄλλους πέντε καὶ μῆνας δύο, κατ' ἄλλους τέσσαρα»³.

Ὁ Ὑψηλάντης λέγει, α 1707. Θανόντος τοῦ Οἰκουμεικοῦ Πατριάρχου Γαβριὴλ ἀναθί-

σάζεται εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ὁ Μητροπολίτης Καισαρείας Κυπριανός»⁴.

Κύριλλος ὁ Λαυριώτης (ἐκδοσ. Μ. Γεδεών) λέγει, ὅτι ἡ Σύνοδος ἀνηγόρευσε Πατριάρχην Γαβριὴλ τὸν Χαλκηδόνος τῷ 1702.

Ἡ Σύνοδος δ' ἐνέκρινε τῷ θρόνῳ Οἰκουμένης,

(1702) Γαβριὴλ τὸν πανάριστον ἄγιον Χαλκηδόνος,

Ὡς νυνεχῆ καὶ φρόνημον, πρῶτον εἰρημικόν τε,

Πικραίνων καὶ πρόστασθαι Πατριαρχίας θρόνον.

Ὅστις δ' ἐπατριάρχευσε θεοφιλῶς, ἡπίως,

Εἰς ἔτη μὴ τέσσαρα, εἶτα ἀφῆθη μόνος,

Βιῶς δὲ μικρῶν, ὕστερον ἐξέλιπε τοῦ βίου.

(1706) Τότε λατὸν Κυπριανὸς ὁ ἅγιος Βερρίας,

Τὸν θρόνον ἀνεδέξατο»

Ὁ Παρθένιος ἀρχαιότερος ἀμφοτέρων καὶ γνώστης τῶν πραγμάτων, συμφωνῶν τῷ Ὑψηλάντῃ λέγει, ὅτι ὁ Γαβριὴλ πατριαρχεύσας ἔτη πέντε καὶ μῆνας δύο καὶ ἡμισίον, ἀπέθανε τῇ 16 Ὀκτωβρίου τοῦ 1707, ὁ ἔστι διεμεινεν ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀπὸ Αὐγούστου τοῦ 1702 μέχρι τῶν μέσων Ὀκτωβρίου τοῦ 1707. Μόνον ὁ Κύριλλος ἐπιπολαίως στιχουργῶν οὐκ ὀρθῶς λέγει, ὁ Γαβριὴλ ἐπατριάρχευσε ἀπὸ τοῦ 1702—1706, ἥτοι ἔτη τέσσαρα καὶ ἐξεβλήθη τοῦ θρόνου.

Τὸν Γαβριὴλ διεδέξατο ὁ ἀπὸ Καισαρείας Κυπριανός. Ὁ Μελέτιος λέγει, ὅτι μετὰ τὸν Γαβριὴλ ἐξελέγη ὁ Νεόφυτος, ἀλλὰ διαβληθεὶς ἐξεβλήθη πρὶν ἢ ἀναθῆ εἰς τὸν θρόνον· ἀντ' αὐτοῦ ἐξελέγη ὁ Κυπριανός, πατριαρχεύσας ἔτη δύο καὶ μῆνας ἕξ. Μετ' αὐτὸν δὲ ἐξελέγη Ἀθανάσιος ὁ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως πατριαρχεύσας ἔτος ἓν καὶ μῆνας τέσσαρας»⁵.

Περὶ τοῦ Κυπριανοῦ ὁ Ὑψηλάντης λέγει· α 1707. Θανόντος τοῦ Οἰκουμεικοῦ Πατριάρχου Γαβριὴλ, ἀναθίσσάζεται εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ὁ Μητροπολίτης Καισαρείας Κυπριανός»⁶. Καὶ ὁ αὐτὸς πάλιν· α Ἐπει σωτηρῶ 1709. Δυσαρεστούμενοι ἀπὸ τὸν Πατριάρχην Κυπριανὸν οἱ ἐνδημοῦντες τῶν Ἀρχιερέων, καταβιάζουσιν αὐτὸν τοῦ θρόνου καὶ ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ κοινῇ ἀνάγεται εἰς τὸν Ἀποστολικὸν Πατριαρχικὸν Οἰκουμεικὸν θρόνον ὁ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως Ἀθανάσιος ὁ Ε' ὁ καὶ τὴν πατρίδα Κρής, κατὰ μῆνα Ἰουλίον ἀλλά

1) Τὰ μετὰ τὴν ἄλωσιν σελ. 238.

2) Αὐτόθα σελ. 241.

3) Ἐκκλησ. Ἱστορ. τόμ. Δ'.

4) Αὐτόθα σελ. 267.

5) Κύριλλ. σελ. 44.

6) Ἐκκλησ. Ἱστορ. αὐτόθα.

7) Ὑψηλ. Αὐτόθα σελ. 267.

καὶ αὐτὸν μόνον μῆνας 16 ἀφῆκαν εἰς τὴν διεξαγωγὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου»¹.

Ὁ δὲ Κύριλλος λέγει·

(1706). Τότε λατὸν Κυπριανὸς ὁ ἀγιὸς Βερροίας τῆ ψήφῳ τῆς Συνόδου τε καὶ τῆ ἀπάντων γνώμῃ, τὸν θρόνον ἀνεδέξατο ἐπὶ ἐν μόνον ἔτος, ἔπειτα παρητήσατο χάριν τῆς ἡσυχίας, καὶ ἀπελθὼν ἡσύχασεν εἰς τὴν Βατυπεδίου.

(1707). Τῆς Ἀλεξάνδρου δὲ Κοσμῆς ὡν τότε Πα-

[τρίρχης

προσκήσει τῆς Συνόδου τε καὶ τῆ γνώμῃ τῶν

[πάντων

ἀρεῖς τὴν Ἀλεξάνδρειαν γίνεται Οἰκουμένης².

Ὁ δὲ Παρθένιος λέγει, ὅτι ὁ Κυπριανὸς πατραρχεύσας ἀπὸ τέλους Ὀκτωβρίου τοῦ 1707 μέχρι Μαΐου τοῦ 1709 ἐξεβλήθη, διεδέξατο δὲ αὐτὸν ὁ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως Ἀθανάσιος.

Παραλείποντες τὰ παρὰ Κυρίλλῳ, ὡς ἀνέζη προσοχῆς, παρατηροῦμεν, ὅτι ὁ μὲν Ὑψηλάντης τάσσει τὴν πατριαρχίαν τοῦ Κυπριανῶ ἀπὸ τοῦ 1707—Ἰουλίου τοῦ 1709, ὁ δὲ Παρθένιος ἀπὸ Ὀκτωβρίου τοῦ 1707—Μαΐου τοῦ 1709. Ἡ διαφορὰ λοιπὸν εἶναι δύο μῶν.

Ἀθανάσιος ὁ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως ἐπαρχεύσει κατὰ μὲν τὸν Μελέτιον ἔτος ἐν καὶ μῆνας τέσσαρας³, κατὰ δὲ τὸν Ὑψηλάντην ἐπίσης μῆνας δεκαεῖς, ἦτοι ἀπὸ Ἰουλίου 1709—Ὀκτωβρίου τοῦ 1710, ὅτε ἐκβλήθηεν τὰς τῶν θρόνου διεδέξατο ὁ ἀπὸ Κυζίκου Κύριλλος ὁ Δ'. Ἰδοὺ τὰ λεγόμενα τοῦ Ὑψηλάντου· «Πατριαρχεύσας μῆνας δέκα πρὸς τοὺς ἕξ ὁ Ἀθανάσιος καταβιβάζεται τοῦ θρόνου πρὸς τῶν ἀρχιερέων, καὶ ἀνάγεται κατὰ μῆνα Νοέμβριον 1711 ὁ Κυζίκου Κύριλλος ὁ Δ'⁴.

Ἐνταῦθα παρατιρεῖται λάθος ἐν τῇ χρονολογίᾳ τοῦ Ὑψηλάντου. Ὁ Ἀθανάσιος κατ' αὐτὸν ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1709, διέμεινε δὲ μῆνας δεκαεῖς, ἦτοι μέχρι Ὀκτωβρίου τοῦ 1710· ἀλλὰ τοῦτο δὲν συμβιβάζεται πρὸς τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενα, ὅτι καταβιβάσθη κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1711, ὅτε ἀνέβη Κύριλλος ὁ Δ'. Ἀπὸ Ἰουλίου τοῦ 1709 μετὰ δέκα ἕξ μῆνας φθάνομεν μέχρι Νοεμβρίου τοῦ 1710 καὶ οὐχὶ μέ-

χρι Νοεμβρίου τοῦ 1711. Ἴσως ἤθελε νὰ εἴπῃ μῆνας εἴκοσι ἕξ, ἀλλ' ὅμως δις λέγει, ὅτι ἐπατριαρχευσεν ὁ Ἀθανάσιος μῆνας δέκα ἕξ. Ἐνταῦθα λοιπὸν ὑπάρχει φανερόν λάθος.

Ταῦτα κατὰ τὸν Ὑψηλάντην. Τὰ παρὰ Κυρίλλῳ εἶναι ὅλως ἀνέζη προσοχῆς. Οὗτος λέγει, ὅτι ὁ Κυπριανὸς Βερροίας ἀντὶ Καισαρείας, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῷ 1706, ἐρ' οὗ διέμεινε ἐν ἔτος μόνον, ὡς ἀνωτέρω εἰρηται. Οὐκ ὀρθῶς δὲ τάσσει τῷ 1707 Κοσμῆν τὸν ἀπὸ Ἀλεξανδρείας.

Ὁ Παρθένιος λέγει, ὅτι ὁ Ἀθανάσιος, ἀναβῆς εἰς τὸν θρόνον κατὰ Μάιον τοῦ 1709 καταβιβάσθη περὶ τῆς ἀρχῆς Δεκεμβρίου, ὅτε τῇ 4 Δεκεμβρίου τοῦ 1711 διεδέξατο αὐτὸν ὁ ἀπὸ Κυζίκου Κύριλλος.

Συγκρίνοντες τὰ παρὰ Ὑψηλάντη καὶ Παρθενίῳ εὐρίσκομεν, ὅτι ὁ Ἀθανάσιος ἐπατριαρχευσεν κατὰ μὲν τὸν Ὑψηλάντην (πλὴν τοῦ λάθους) ἀπὸ Ἰουλίου τοῦ 1709—Νοεμβρίου τοῦ 1711, κατὰ δὲ τὸν Παρθένιον ἀπὸ Μαΐου τοῦ 1709—Δεκεμβρίου τοῦ 1711. Ἡ διαφορὰ εἶναι μῶνων τινῶν ἀπὸ Μαΐου μέχρι Ἰουλίου τοῦ 1709.

Ὁ ἀπὸ Κυζίκου Κύριλλος ὁ Δ' ἐπατριαρχευσεν μετὰ τὸν Ἀθανάσιον ἀπὸ Δεκεμβρίου τοῦ 1711—Ὀκτωβρίου τοῦ 1713, ὅτε διεδέξατο αὐτὸν ὁ Κυπριανὸς τὸ δεύτερον· ὁ Μελέτιος λέγει, ὅτι ἐπατριαρχευσεν ἔτος ἐν καὶ μῆνας ἕξ¹. Ὁ δὲ Ὑψηλάντης λέγει·

«Πατριαρχεύσας Κύριλλος ὁ Δ' ὁ ἀπὸ Κυζίκου μῆνας 23 ἐξοῦται διὰ τῆς συμβάσεως ἔριδος καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον τὸ δεύτερον ὁ αὐτὸς Κυπριανὸς περὶ τὰ τέλη τοῦ Ὀκτωβρίου².

Κύριλλος ὁ Λαυριώτης (ἔ. ἀ.) ἀγνοεῖ ὅλως τὴν πατριαρχίαν τοῦ Ἀθανασίου, Κυρίλλου καὶ Κυπριανοῦ τὸ δεύτερον, διότι μετὰ τὸν Κυπριανὸν τὸ πρῶτον τάσσει ἀμέσως τὸν Κοσμῆν.

Ὁ Παρθένιος λέγει, ὅτι ὁ Κύριλλος ἐπατριαρχευσεν ἀπὸ τῆς 4 Δεκεμβρίου τοῦ 1711—Ὀκτωβρίου τοῦ 1713, διότι τῇ 7 Νοεμβρίου τοῦ 1713 ἀνέβη τὸ δεύτερον εἰς τὸν θρόνον ὁ Κυπριανός.

Συγκρίνοντες τὰ παρ' Ὑψηλάντη καὶ Παρθενίῳ εὐρίσκομεν, ὅτι ἀμφότεροι συμφωνοῦσι πληρῶστατα.

1) Αὐτῶν σελ. 271

2) Κυρ. ἔ. ἀ.

3) Ἐκ. Ἰστ. ἔ. ἀ.

4) Ὑψ. ἀ. σελ. 286.

1) Ἐκ. Ἰστ. ἔ. ἀ.

2) Ὑψ. ἔ. ἀ. σελ. 294.

Ὁ Κυπριανὸς ἐπατρίρχευσεν τὸ δεύτερον κατὰ τὸν Μελέτιον (ἔ. ἀ.) μῆνας τέσσαρας, κατὰ δὲ τὸν Ὑψηλάντην ἐπίσης ἀπὸ Νοεμβρίου τοῦ 1713—Φεβρουαρίου τοῦ 1714 ἦτοι μῆνας τέσσαρας, ὅτε παραιτισάμενον διεδέξατο Κοσμάς ὁ Γ' ὁ ἀπὸ Ἀλεξανδρείας κατὰ Μάρτιον τοῦ 1714¹.

Κύριλλος ὁ Λαυριώτης, ὡς εἶπομεν, εἶναι ἀνάξιος προσοχῆς.

Ὁ δὲ Παρθένιος συμφωνῶν τῷ Ὑψηλάντῃ λέγει, ὅτι ὁ Κυπριανὸς ἐπατρίρχευσεν ἀπὸ 7 Νοεμβρίου τοῦ 1713—Φεβρουαρίου τοῦ 1714, ἦτοι μῆνας τέσσαρας.

Κοσμάς ὁ Γ' ἐπατρίρχευσεν κατὰ τὸν Μελέτιον (ἔ. ἀ.) ἔτη δύο, κατὰ τὸν Ὑψηλάντην ἀπὸ Μαρτίου τοῦ 1714—Αὐγούστου τοῦ 1716, ἦτοι μῆνας εἴκοσιν ἐννέα, ὅτε ἐκβλήθηεντα τοῦ θρόνου διεδέξατο αὐτὸν ὁ ἀπὸ Καισαρείας Ἱερεμίας².

Ὁ Κύριλλος συγγέων καὶ παραλείπων ἐν ἀγνοίᾳ καὶ πρόσωπα καὶ χρόνους λέγει:

1707. Τῆς Ἀλεξανδρείας δὲ Κοσμάς ὡν τότε Πατρίρχης Προσκήσει τῆς Συνόδου τε καὶ τῆ γνώμη τῶν πάντων

Ἀφείς τὴν Ἀλεξανδρείαν γίνεται Οἰκουμένης.

1709. Πλὴν ὅμως παρητήσατο μεθ' ἑλὴν διατίαν Καὶ ἔλαθε καὶ αὐθὶς τε τὸν θρόνον τοῦ οἰκεῖον.

Ἡ Σύνοδος δὲ ἅπαντα εἰς ἐν συναθροισθεῖσα Ἱερεμίαν Πάτριον Ἀγιον Καισαρείας Τῷ θρόνῳ ἐγκαθίδρυσεν ἄξιον Πατριάρχην³.

Ὁ δὲ Παρθένιος συμφωνῶν τῷ Μελετίῳ λέγει, ὅτι ὁ Κοσμάς ἐπατρίρχευσεν ἀπὸ 7 Μαρτίου τοῦ 1714—23 Μαρτίου 1716, ἦτοι ἔτη δύο, ἐκβλήθηεντα δὲ διεδέξατο αὐτὸν τῆ 25 τοῦ αὐτοῦ Μαρτίου ὁ ἀπὸ Καισαρείας Ἱερεμίας.

Ὁ Παρθένιος διαφέρει ἄρα τοῦ Ὑψηλάντου κατὰ μῆνας ἕξ, διότι κατὰ μὲν τὸν Ὑψηλάντην ἡ πατριαρχία τοῦ Ἱερεμίου διήρκεσεν ἀπὸ 7 Μαρτίου τοῦ 1714—Αὐγούστου τοῦ 1716, κατὰ δὲ τὸν Παρθένιον ἀπὸ 7 Μαρτίου τοῦ 1714—23 Μαρτίου τοῦ 1716, ἄρα 6 μῆνας ὀλιγώτερον.

Ὁ δὲ Μελέτιος (ἔ. ἀ.) λέγει ἀσαφέστερον, ὅτι ὁ Ἱερεμίας ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῷ 1715.

Καὶ ἐνταῦθα λήγουσιν αἱ σημειώσεις τοῦ Παρθένου, ὃν θεωροῦμεν ἀξιопιστότερον, ὡς ἀρχαιότερον καὶ ἐγγύτερον τοῖς πράγμασι, καὶ γινώσκων τῶν συμβαινόντων ἀκριβέστερον λαμβάνοντα διὰ τῶν Πατριαρχικῶν ἐγκυκλίων ἐπιστολῶν τῶν ἐξαγγελτικῶν τῆς τε πτώσεως καὶ ἀναβάσεως τῶν Πατριαρχῶν.

Ἐν τέλει παρατιθέαμεν καὶ τὰ ἐξῆς περὶ τῶν Πατριαρχῶν Μελετίου Γ' τοῦ Λευκοφρύου (Τενεδίου) καὶ Γαβριὴλ Γ' τοῦ ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν. Ἐκ χειρογράφου τῆς βιβλιοθήκης τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς Σμύρνης ὑπ' ἀριθ. Α—29 ἰδίχ χειρὶ τοῦ Μελετίου αὐτοῦ γεγραμμένου μανθάνομεν, ὅτι ὁ Μελέτιος οὗτος ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον μετὰ τὴν παῦσιν Σαμουὴλ τοῦ ἀπὸ Δέρκων τῆ 5 Νοεμβρίου τοῦ 1768, πατριαρχεύσας δὲ μέχρι 8 Ἀπριλίου τοῦ 1769, ἦτοι μῆνας πέντε καὶ ἡμέρας τέσσαρας, διὰ συκοφαντίαν πινὰ ἐξεβλήθη. Εὐθὺς δ' ἐξελέγη αὐτὸς ὁ ἀπὸ Θεσσαλονίκης Θεοδόσιος ὁ Κρής.

Ὁ Ὑψηλάντης περὶ τούτου λέγει, ὅτι τῆ 5 Νοεμβρίου τοῦ 1768 ἐξελέγη ὁ Μελέτιος, τῆ δὲ μεγάλη Πέμπτη (ἦτις συνέπιπτε τότε τὴν 16 Ἀπριλίου), ἐξωρίσθη εἰς Μιτυλήνην¹. Ὁ Μελέτιος ὁ Λευκοφρύος λέγει, ὅτι ἐξωρίσθη πρὸς τὴν ἐσπέραν τοῦ μεγάλου Σαββάτου τῆ 18 Ἀπριλίου.

Ὁ δὲ Κύριλλος λέγει:

1768. . . . Μελέτιον Τενεδιονότα τότε Λαρίσσης. Οὗτος ἦν πολυτάλαντος καὶ φιλόδοξος λίαν . . . Ἄλλ' οὐ πολὺ κατέμεινεν ἡ Δίκη εἰς τκαῦτα, μετὰ γὰρ μόνους μῆνας ἕξ . . .

Ἐκ τούτων βλέπομεν, ὅτι ὁ Μελέτιος καὶ ὁ Ὑψηλάντης συμφωνοῦσιν ἐντελῶς, καὶ αὐτὸς ὁ Κύριλλος ἔτι εἰς τὴν διάρκειαν μόνον τῆς πατριαρχείας τοῦ Μελετίου.

Ἐκ δὲ χειρογράφου ὑπ' ἀριθ. Γ—7 τῆς εἰρημένης βιβλιοθήκης τῆς Εὐαγγελ. Σχολῆς ἐξάγομεν, ἰδίχ ἕκ πινος σημειώσεως Ἀντωνίου πινὸς Πετρίδου, ὅτι ὁ Πατριάρχης Σωφρόνιος ἀπεβίωσε τῆ 20 Ὀκτωβρίου τοῦ 1780, διεδέξατο δὲ αὐτὸν ὁ ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν Γαβριήλ, ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον τῆ 12 Δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους· ἡ σημείωσις τοῦ Πετρίδου ἔχει ᾧδε:

1) Ὑψ. ἔ. ἀ. σελ. 294.

2) Αὐτόθι σελ. 294, 301.

3) Κυρ. ἔ. ἀ. σελ. 44.

1) Ὑψ. ἔ. ἀ. σελ. 419. 438.

2) Κυρ. ἔ. ἀ.

«Τῆ κ' τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ ρψπ' σωτηρίου ἔτους, τελευτήσαντος τοῦ Κωνσταντινουπόλεως κύρ Σωφρονίου ἐπὶ τῷ θρόνῳ, τοῦτον ἀντ' αὐτοῦ διεδέχθη ὁ Παλαιῶν Πατρῶν κύρ Γαβριὴλ μεταπεμφθεὶς ἐκεῖθεν εἰς Κωνσταντίνου. Κατὰ δὲ τὴν 16' Δεκεμβρίου τὴν βασιλεύουσαν καταλαβόντος καὶ πρὸς τοῦ ὑπάτου τὸ λεγόμενον καθάδι φορέσαντος καὶ τῆ συνήθει προπομπῆ εἰς τὸ Πατριαρχεῖον παραγενομένου, οἱ εὐρεθέντες Ἀρχιερεῖς τὴν μετάθεσιν ἐπ' αὐτῷ πεποιήκασιν καὶ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχὴν τὴν Αὐτοῦ Παναγιώτητα ἀναδείξαντες τὸ «εἰς πολλὰ ἔτι, Δέσποτα» μὲν φωνῆ πάντες ἐξεῖπον».

Ὁ Ὑψιλόαντης περὶ τούτου λέγει «1780. Ἡρόντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ κύρ Σωφρονίου, ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ κοινῇ ἐξελέγη Γαβριὴλ ὁ Γ' ὁ Συμεναῖος ὁ ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν καὶ μεταπεμφθεὶς ἐκεῖθεν μετετέθη εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον τῆ 16' τοῦ Δεκεμβρίου»¹.

Ὁ δὲ Κύριλλος λέγει :

Ἡ Σύνοδος οὖν πάραυτα Γαβριὴλ τὴν ρηθέντα, ποιμένα Παλαιῶν Πατρῶν ὑπάρχοντα τῷ τότε, μετὰ τιμῆς μετέπεμψεν, ἐκλάσεν συντόμως καὶ εἰς τὴν πόλιν τέθεικε ποιμένα, Πατριαρχὴν (1780) ἐν τῷ πτ' τε καὶ ἐν τῷ ψτ' καὶ ἄλφα τῷ [πρωτίστῳ]

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγομεν, ὅτι ὁ Πετριδης καὶ ὁ Ὑψιλόαντης ὡς αὐτόπται συμφωνοῦσι πληρέστατα.

Ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος περὶ τῶν Πατριαρχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐκ τούτων πᾶς τις ἐννοεῖ, πόσον συντελεῖ εἰς διαφώτισιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ἱστορίας ἡ μετ' ἐπιμελείας συναγωγῆ τοιούτων εἰδήσεων τῆδε κάκεισε ἐσπαρμένων, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐν ταιαύτῃ περιστάσει εἴπομεν.

Ἐν Σμύρῃ κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1884.

Μ. ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ.

1) Ὑψ. ἔ. σελ. 519

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΠΟΛΕΩΣ

ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ

ΕΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩ.

ΤΗΣ ΘΕΣΕΩΣ ΑΥΤΗΣ, ΤΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝ ΑΥΤῃ ΑΝΑΚΑΛΥΦΘΕΙΣΩΝ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ

ΥΠΟ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΠΕΤΡΙΑΟΥ

ΗΠΕΙΡΩΤΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΝ ΚΑΡΘΑΓΙΝΙ ΛΑΚΟΝΙΚΗΣ

Ἀνεγνώσθη ἐν τῇ ΨΞΕ' συνεδρίῳ αὐτοῦ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τοῦ ὀνόματος τῆς πόλεως καὶ τῶν παρὰ διαφορῶν συγγραφεῶν κατὰ τοὺς διαφορῶν αἰῶνας μικρῶν παραλλαγῶν αὐτοῦ, καὶ δὴ τῆς κατὰ τὸν Μεσαίωνα καθ' ὁλοκληρίαν ἐξαλλοιώσεως αὐτοῦ.

§ α'. Παρ' Ὀμήρῳ κατὰ πρῶτον ἀπαντᾷ τὸ τῆς πόλεως ταύτης ὄνομα ὑπὸ τὸν τύπον *Κυπαρισσηεσσα* ἐν τοῖςδε:

Ὁ δὲ Πύλον τ' ἐνέμεντο καὶ Ἀρήνην ἑρατεινήν,
καὶ Θρόνον, Ἀλφειοτὸ πόρον, καὶ εὐκτιτὸν Αἶψο,
καὶ Κυπαρισσηεσσα, καὶ Ἀμφιγένειαν ἔλαιον,
καὶ Πτελέον, καὶ Ἐλος καὶ Δάριον, ἔνθα τε Μυῦσαι
Ἀντόμεναι Θάλαμιν τὸν Θεόγῃκα παῦσαν αἰετῆς,
Οἰγαλιήθεν ἴοντα παρ' Εὐρύτου Οἰγαλιῆρας¹.

Καί, ὡς εἶπεν ὁ ποιητὴς ὑπὸ τὸν τύπον τοῦτον (*ισσισσα*) παρίσσει τὸ τῆς Ἡλειακῆς πόλεως ὄνομα, πρὸς διάκρισιν ἴσως τῆς ἐν Φωκίῳ συνωνύμου, ἧς ποιεῖται μνησκὸν ἐν τοῖς ἔξῃς:

Αὐτὰρ Φωκίων Σγεῖος καὶ Ἐπίστρουτος ἦρχον,
οἷες Ἰφίτου μεγαθύμου Ναυβλήδα,
οἳ Κυπαρίσσον ἔγον Πυθῶνά τε πετρέσσαν².

§ β'. Ὅτι ἡ πόλις *Κυπαρισσηεσσα* πανάρχαιός ἐστιν, ἡ δὲ θεμελιώσις αὐτῆς ἀνάγεται

εἰς τοὺς πρὸ τοῦ Ὀμήρου χρόνους, ἀπεδεικνύεται ἐκ τῶν πρὸς τὸ βρεινὸν μέρος τοῦ φρουρίου, εὐτυχῶς καὶ νῦν διατηρουμένων, *Κικλωπείων* ἑρειπίων, περὶ ὧν παρακατιόντες ἐν ἀρμεδίῳ τόπῳ ποιησόμεθα τὸν λόγον. Ὡμοῦσθη δὲ *Κυπαρισσηεσσα* ἢ διὰ τὸν φρουρικὸν λόγον τῆς ὑπέρβειος πολλῶν ἐν τῷ τόπῳ κυπαρίσσω, ἢ διὰ μυθολογικοὺς λόγους, ὧν ἕνεκα πολλὰ χωραὶ καὶ πόλεις τῆς Ἑλλάδος, ὡς γνωστῶν, ἔλαβον κατὰ καιροῦς τὰς διαφορῶν αὐτῶν ὀνομασίας, ὡς καὶ ἐνταῦθα συμβαίνει ἴσως. Ἀνάλογον δὲ τι παραστᾷ καὶ περὶ τῆς ἐν Φωκίῳ Κυπαρίσσου ὁ τοῦ Ὀμήρου πολυμαθῆς σχολιαστὴς Εὐστάθιος, ὁ τῆς Θεσσαλονίκης σοφὸς ἀρχιεπίσκοπος, λέγων, ὅτι ἦν ἄλλος κυπαρίσσω κατὰ τινὰς ἐπὶ τοῦ ὄρους Περνασσού, λαβούσα τ' ἐν ὀνομασίᾳ παρὰ Κυπαρίσσου, υἱοῦ τοῦ Μινύου καὶ ἀδελφοῦ τοῦ Ὀρχομενοῦ¹.

§ γ'. Πρὸς διάκρισιν λοιπὸν τῶν δύο τούτων ἀρχαίων συνωνύμων πόλεων ὀνομαζόμεν τὴν ἡμετέραν Κυπαρίσσον *Τριφυλιακὴν*, ὡς κειμένην ἐν τῇ Τριφυλίᾳ, τῷ τρίτῳ τούτῳ τμήματι τῆς Ἡλείας², ὅπερ ἐκτείνεται ἐκ βορρᾶ

1) Ἰλιὰδ. Β. 591—596.

2) Ἰλιὰδ. Β. 517—519.

1) Εὐσταθ. εἰς Ὀμήρ. Ἰλιὰδ. Β. στίχ. 510. — Ἀνθίμου Γαζῆ λεξικὸν τόμ. γ', ἐν λέξ. Κυπαρίσσι. ἔκδοσ. Βιέννης, 1837.

2) Ἡ Ἡλεία διηγεῖτο εἰς τρία μέρη, τὴν κυρίως Ἡλίδαν, τὴν καλλιγὴν Ἡλείαν, ἐν ἧ' ἡ Πισατὴ

μὲν πρὸς νότον ἀπὸ τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ (νῦν Ρουφιᾶ) μέχρι τῶν μεθορίων τῆς μεσσηνιακῆς ἐπαρχίας Πύλου, καὶ ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυτικάς, ἐκ τῶν κορυφῶν τῶν δυτικῶν ὄρεων τῆς Μεσσηνιακῆς μέχρι τῆς παραλλίας τοῦ Ἰοίου πελάγους, ὡς λέγει καὶ ὁ Στράβων ἐν τῷδε· «Νῦν μὲν πᾶσαν Ἠλείαν ὀνομάζουσι τὴν μεταξὺ Ἀχαιῶν τε καὶ Μεσσηνίων παραλλίαν»¹. Ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ Στράβωνος ἡ Ἠλία τὴν αὐτὴν εἶχεν ἑκτασιν, ἐν ἧ, ὡς γνωστόν, συμπεριελαμβάνετο καὶ ἡ Τριφυλία, ἥτις νῦν ὑπάγεται ὑπὸ τὸν νομὸν τῆς Μεσσηνιακῆς ἐπὶ δὲ φραγκοκρατίας καὶ τουρκοκρατίας ἀπέτιλε αὕτη ἰδίαν ἐπαρχίαν, καλουμένην Ἀρχαίαν, ὡς θέλομεν ἰδεῖ παρακατιόντες.

§ δ'. Τὸ ὄνομα *Τριφυλία* Πανάρχαιόν ἐστι, καὶ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Στράβωνος, προήλθεν ἐκ τῶν τριῶν παναρχαίων φυλῶν αἵτινες κτώχισαν τὸ πρῶτον ἐν αὐτῇ κατὰ τοὺς πρῆστορικοὺς χρόνους, καὶ ὀνομάζοντο Ἐπειοὶ, Ἠλεῖοι, Μινύαι². Ἐννοεῖται δ' οἰκοθεν, ὅτι κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχὰς τοῦ προῖστομαχοῦ κόσμου ἐγένοντο αἱ τῶν φυλῶν τούτων ἐν Τριφυλίᾳ ἐγκαταστάσεις· τὴν τῶν Μινῶν μάλιστα ὁ Ἡρόδοτος παριστᾷ σύγχρονον τῆ τῶν Λακεδαιμονίων εἰς τὴν νῆσον Θήραν ἀποσταλείσθαι ἀποικίᾳ ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν

τοῦ Καδμείου Θήρα, ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς τῶν υἱῶν τοῦ Ἀριστοδήμου, Εὐρυσθένου καὶ Προκλέους, βασιλέων Σπάρτης, ὡς γνωστόν. Τὴν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον μετανάστευσιν τῶν Μινῶν τῆς Τριφυλίας καὶ τὰς κακουχίας αὐτῶν Ἰάν περιέργως περιγράφει ὁ πατὴρ τῆς ἱστορίας καὶ εἰς πλάτος ἐκτίθησι τὰ κατ' αὐτούς¹. Ἀλλ' ἡμεῖς περιοριζόμεθα μόνον ἐν ἀναφέρωμεν τὰ εἰς Τριφυλίαν ἀναγόμενα, διὰ τὸ σύντομον, τάδε· Ἄπει τε δὲ καὶ αἱ Μινύαι ἐκδράντες ἐκ τῆς ἐρκτῆς ἔζοντο εἰς τὸ Τηγετον, τῶν Λακεδαιμονίων βουλευομένων σφείας ἀπολλύναι, παραιτέεται ὁ Θήρας, ὅπως μήτε φόνος γένηται, αὐτὸς τε ὑπεδέκετό σφείας ἐξέξεν ἐκ τῆς χώρας· συγχωρισάντων δὲ τῇ γνώμῃ τῶν Λακεδαιμονίων τρισὶ τρικοντέροισι ἐς τοὺς Μεμβλιάρω ἀπογόνους ἐπλωσε, οὐ τι πάντας ἄγων τοὺς Μινύας, ἀλλ' ὀλίγους τινάς· οἱ γὰρ πλεῖνες αὐτῶν ἐτρέποντο ἐς τοὺς Παρωρήτας καὶ Καύκωνας· τούτους δ' ἐξελάσαντες ἐκ τῆς χώρας σφείας αὐτοὺς εἰς ἐξμοίρας διέτλον. καὶ ἐπειτεν ἔκτισαν Φόλιας τὰς δὲ ἐν αὐτοῖσι, Λέπρεον, Μάκιστον, Φριζάς, Πύργον, Ἐπιον, Νυδιδιον· τούτων δὲ τὰς πλεονάς ἐπέμμεο Ἠλεῖοι ἐπέβησαν². Ἐν τούτοις οὐδὲν ἀναρραίνεται περὶ τῶν ἐν Τριφυλίᾳ τριῶν φυλῶν, οὐδὲ παρὰ Θουκυδίδην καὶ Ξενοφῶντι λόγος τις περὶ τούτων γίνεται, ὥστε ὁ Στράβων φαίνεται ὡς ἡ πηγὴ καὶ ἡ βᾶσις τῆς ἐκ τῶν τριῶν φυλῶν προελθούσης δῆθεν ὀνομασίας, μορφωθείσης ὑπ' αὐτοῦ κατ' εἰκασίαν, καὶ ταύτην παρεδέχθησαν ὡς ὄρθην πολλοὶ τῶν μεταγενεστέρων καὶ τῶν νεωτέρων, μηδὲ ὅπως ὑποπευόμενοι τὸ ἀντίθετον³.

§ ε'. Ὅτι ὁ Στράβων πολλὰ τῶν τῆς ἀρχαίας Γεωγραφίας οὐκ ὄρθως διωρίσατο (ἵνα μεταχειρισθῶμεν τὴν φράσιν τοῦ περιφροῦ Πλάτωνος)⁴, πολλοὶ τοῦτο παρετήρησαν, καὶ διορθώσεις πολλαχοῦ τῶν Γεωγραφικῶν αὐτοῦ

καὶ ἡ Ἰερά Ἰαλίς, παρ' ἧ τὰ Ὀλύμπια ἐτελούντο, καὶ τὴν Τριφυλίαν. Ἀλλὰ περὶ Ἠλείας θέλομεν γράψαι ἰδίαν εἰς πλάτος πραγματείαν, ἐν ἧ θέλομεν διευκρινίσαι τὰ καθέκαστα, βνηθούμενοι ἐκ τῆς αὐτῆς καὶ τῶν πολλῶν καὶ πικίλων ἐπιτηκίων ἐρευνῶν, ἃς περ ἐπησχέμεθα, ὅτ' ἐκεῖ διετρεβόμενοι ἀευθύνοντες τὴν ἐλληνικὴν σχολὴν Πύργου. Τῶν ἐρευνῶν τούτων πόρισμα εἶναι καὶ ἡ πρὸ πολλῶ τῷ Φιλολογ. Συλλόγῃ ἀποσταλείσα περὶ Μωρίων πραγματεία, ὡς καὶ περὶ τῆς ἀρχαίας πόλεως Μωριαίας (Μοριόταδας νῦν) κλπ.

1) Στράβ. VIII.— Ἀνθ. Γαζῆ λέξικ. τόμ. Γ', ἐν λέξ. Τριφυλία. Ἀλλ' ὁ Πινυτανίας περιγράφει τὰ ὅρια τῆς Ἠλείας μέχρι τοῦ ποταμοῦ Νέδα (Μπούζι νῦν) αἱ καὶ τὴν Κυπαρισσίαν εἰς τὰ Μεσσηνιακὰ περιγράφει κατὰ τὸ τέλος. Ἀλλ' ὅτι τούτῳ ὄρθην οὐκ ἔστιν, ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ Πλουτίου καὶ Διόδωρου, ὡς θέλομεν ἰδεῖ παρακατιόντες, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ Παισανίου ἀκόμη, ἀμυθόπως ἐφαραζομένου περὶ τούτου ἐν Ἠλείακ. Α. VI. 3, 4.

2) Στράβ. ἐνθ' ἀνωτ.— Ἀνθ. Γαζῆ τόμ. Γ', ἐν λέξ. Τριφυλία— Ἀρχαία Γεωγραφ. Γέγη σελ. 75 Τριφυλ. ἐκδ. Ἀθην. 1856.

1) Ἡρόδοτ. βιβλ. Δ', σελ. 145—146.

2) Ἡρόδ. ἐνθ' ἀνωτ. 148—149. ἐκδ. Λειψίας, 1861.

3) Ἀρχαία Γεωγραφ. Γέγη, σελ. 75.— Ἀρχαία Ἱστορ. Ἑλλάδος ὑπὸ Θωμᾶ Κεῖτλη, μετὰφρ. Ἀνωτικῶν. σελ. 9. ἐκδ. ε', 1850.— Ἑλλην. Ἱστορ. Κ. Παππαρηγ. τόμ. Α', σελ. 169.

4) Οὗτος ὁ περίφρομος σφῆς ἐγράφη καὶ πραγματεία ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Περὶ τινῶν οὐκ ὄρθως κατὰ τὴν Γεωγραφίαν Στράβωνος διορθωθέντων» (Κ. Σάχη Νεοελλην. Φιλολ. Γ. Πλάτων, σελ. 11.

ἐπεχειρήσαντο οὐ μόνον κατὰ τὸ παρελθόν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν καθ' ἡμᾶς¹. ἔπειδὴ πολλοὶ τῶν ἀρχαίων σπουδαῖοι ἄνδρες φαίνονται τάναντία τῷ Στράβωνι πρεσβεύοντες, καὶ μάλιστα ἐπὶ σπουδαίων ἀντικειμένων, ὡς συμβαίνει π. χ. ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος περὶ Τριφυλίας, ἐφ' οὗ ὁ μέγας ἱστορικὸς Πολύβιος ὅλως τάντιθετα φαίνεται παραδεχόμενος· καθέτι οὐχὶ ἐκ τῶν τριῶν φυλῶν, ἀλλ' ὅτι ἐκ Τριφυλίου τινὸς Ἀρκάδος προήλθεν ἡ ὀνομασία τῆς Τριφυλίας. Ἰδοὺ οἱ λόγοι τοῦ Πολυβίου· α² Ἦκε βοηθῶν (ὁ Αἰτωλῶν στρατιγός) εἰς τὴν Τριφυλίαν, ἢ τῆς μὲν προσηγορίας τέτευχε ταύτης ἀπὸ Τριφυλίου τῶν τοῦ Ἀρκάδος παίδων ἐνός, κέεται δὲ τῆς Πελοποννήσου παρὰ θάλατταν μεταξὺ τῆς Ἡλείων καὶ Μεσσηνίων χώρας, τέτραπται δὲ εἰς τὸ Λιευκὸν πέλαγος, ἐσχατεύουσα τῆς Ἀρκαδίας ὡς πρὸς χειμερινὰς δύσεις· ἔχει δ' ἐν αὐτῇ πόλεις ταύτας, Σαμικόν, Λέπρεον, Ὑπάνκν, Τυπανέας, Πύργον, Αἰπιόν, Βόλακα, Στυλάγγιον, Φρίξαν, ὧν ὀλίγοις χρόνοις πρότερον ἐπικρατήσαντες Ἡλεῖοι προσελάβοντο καὶ τὴν τῶν Ἀλιφειρῶν πόλιν, συντελοῦσαν ἐξ ἀρχῆς εἰς Ἀρκαδίαν καὶ Μεγαλόπολιν, Λυδιάδου τοῦ Μεγαλοπολίτου κατὰ τὴν τυραννίδα πρὸς τινὰς ἰδίας πράξεις ἀλλαγῆν δόντος τοῖς Ἡλείοις³. Καί μοι φαίνεται ὀρθότερα ἢ τοῦ Πολυβίου παράδοσις αὕτη, καὶ πλείονος πίστεως ἀξία· διότι ὑποστηρίζεται πρῶτον μὲν ἐκ τῶν παρὰ Ξενοφῶντι ἀπαντώντων τῶνδε: «Ὁ γὰρ μὲν Ἡλεῖται, ἐπεὶ ἀπαιτούντες τὰς πόλεις τοὺς Ἀρκάδας, ἃς ὑπὸ Ἀκκεδαμονίων ἀφγρέθησαν, ἐγνώσαν αὐτοὺς τοὺς μὲν ἐαυτῶν λόγους ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιουμένους, τοὺς δὲ Τριφυλίους καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἀπὸ σφῶν ἀποστάνας περὶ παντὸς ποιουμένους, ὅτι Ἀρκάδες ἔφασαν εἶναι, ἐκ τούτων αὖ καὶ οἱ Ἡλεῖοι δυσμενῶς εἶχον πρὸς αὐτούς»³. Ἐκ τούτων καταφαίνεται, ὅτι οἱ Ἀρκάδες περιποιούντο τοὺς Τριφυλίους ὡς καταγομένους ἐκ τῆς Ἀρκαδίας, καὶ ἐπομένως δυναμένους φυσικῶ τῷ λόγῳ νὰ γάρωσι καὶ ἀπολαύσι τῆς εὐνοίας αὐτῶν καὶ προστασίας· ἄλλως τε δὲ καὶ τὸ πολιτικὸν συμφέρον ὑπαγορεύει πολλάκις τὴν ἐξέυρε-

σιν τοιούτων περὶ συγγενείας καὶ φυλετικῆς καταγωγῆς λόγων, ἐφ' οὓς στ. ριζόμενον εὐπροσώπως καὶ εὐλόγως δύναται νὰ ἀντιποιηταὶ χωρῶν πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον ἔχουσῶν. Ἀλλ' ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα ἐνταῦθα· διότι καὶ πραγματικῆ καταγωγῆς ἐξ Ἀρκάδων συγγένεια κατὰ τὸν Ξενοφῶντα καὶ Πολύβιον ὑπῆρχε τοῖς Τριφυλίοις, καὶ κατὰ τὸν Μεσαιῶνα ἀνεφάνη πάλιν τὸ ἀρχαῖον ὄνομα Ἀρκαδία καὶ νῦν ὑπάρχει παρὰ τῷ λαῷ τῆς Κυπαρισσίας διασωζομένη ἢ ἀρχαία παράδοσις ἐκείνη τῆς ἐξ Ἀρκάδων καταγωγῆς, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ἐξῆς δημῶδη τύπον, καθ' ὃν λέγεται, ὅτι «*Ὅσα ἢ Κυπαρισσία ἦτορα Ἰρημος, ἔγειρε λειβάδι, κ' ἐρχόντασι ποιμένες μετὰ τὰ πρόβατά των ἀπὸ τὴν Ἀρκαδίαν ἀπάνω ἀπὸ τὰ βουνά, καὶ ἐξεχειμῶνιαζαν ἐδῶ, ἐπειδὴ ὁ τόπος γεννᾷ πολὺ χορτήρι, καὶ χιόνι δὲν πέφτει· διὰ λειβάδι ἦτορα πολὺ χειμαδιῶ· οἱ ποιμένες ὄστερα αὐτοῦροι ἐφθίεσαν καλύθαίς, καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἔκαμαν χωριόκαλ τὸ ὠνόμασαν Ἀρκαδίαν κατὰ τὸ ὄνομα τῆς πατρίδας τους· καὶ ἀπὸ τότε τις λέγεται Ἀρκαδίαν*». Ἡ παράδοσις αὕτη βεβαίως ἀνάγεται εἰς τὰς ἀρχαίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ παραδόσεις, ὧν πληθὺς ἀμύθητος συνετηρήθη παρὰ τῷ σιμερινῷ ἑλληνικῷ λαῷ τῶν διαφόρων χωρῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐλευθέρων καὶ μὴ⁴· ἀλλ' ἀναφρανεῖσα, ἀγνωστον ἀκριβῶς διὰ ποίους λόγους, κατὰ τὸν Μεσαιῶνα ἐν Κυπαρισσίᾳ συντηρήθη ἐπὶ Βενετῶν⁵ καὶ κατόπιν ἐπὶ τῶν Τούρκων, διεσώθη ἕως σήμερον.

§ 5'. Ἀλλὰ τί σχέσιον ἔχει τὸ ζήτημα τοῦτο τῇ Τριφυλίᾳ, μὴ συμπεριλαμβανούσῃ, κατὰ τὸν Στράβωνα³, τὴν Κυπαρισσίαν;

Ἀληθές ἐστίν, ὅτι ὁ μέγας Γεωγράφος θεωρεῖ τὴν Κυπαρισσίαν μεσσηνιακὴν, καὶ ἐπὶ τῇ βᾶσει ταύτῃ ἔπειτα πολλοὶ τῶν Γεωγράφων ἀρχαίων τε καὶ νεωτέρων ἀνωπύπτως τὰς παραγραφὰς αὐτῶν ἐστήριξαν⁴. Ἀλλ' ἐξετάσωμεν

1) Ἐε Νεσελλ. Μυθολογ. Ν. Πολίτου, τόμ. Α' καὶ Β', ἐκδ. Ἀθην. 1874.

2) Ἴδε τὴν ἐκδοθέντα ὑπὸ τοῦ Κ. Σάθα «Χάρτην τοῦ Μωρέως» ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἀγίου Μάρκου, Κλ. Δ', Κώδ. LXII docum. ined. Τόμ. 1, ἐκδ. Παρις. 1880 καὶ χάρτην de l'Elide et la Triphylie pour le voyage du Jeune Anacharsis par m. Barbié du Bocage' ἐκδ. Παρ. 1788.

3) Στρ. VIII, 348—361.

4) Ραγκῆβ. Ἑλλ. Τόμ. Β', Πελοπ. σελ. 543—546.

1) Κοσμίης ὁ Θεσπρωτός, μαθητὴς τοῦ Ψαλῖδα καὶ ἐπ' ἐσχάτων ὁ κ. Δῆμιτσας.

2) Πολυβ. Ἱστορ. Δ. σελ. 115, ἐκδ. Ἀθηνῶν.

3) Ξενοφῶντος Ἑλλήν. VII, 1, 26—27. ἐκδ.σ. Λεψ. 1850.

τὴν ἀλίθειαν, ἥτις παρὰ Στράβωνι ἀταλαιπώριμος ἐν πολλοῖς ὑπάρχει, ὡς μὴ ἐξηκραθωμένη ἐν πολλῇ λεπτομερείᾳ, καθὼς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐπομένων.

Α'. Ὁ μέγας ἱστορικὸς Διόδωρος συμπεριλαμβάνει τὴν Κυπαρισσίαν εἰς τὴν Ἠλείαν, ὡς φαίνεται ἐν τοῖςδε: αἰστράτευσαν (οἱ Ἀρκάδες) ἐπὶ τὴν Ἠλείαν καὶ εἶλον πόλεις Μάργαρα καὶ Κρόκον, ἔτι δὲ Κυπαρισσίαν καὶ Κορυράκων¹.

Β'. Ἀμφιβόλως ἐκφράζεται ὁ Παυσανίας περὶ τῶν ὁρίων τῆς Ἠλείας εἰς τὰ Ἠλείακὰ αὐτοῦ: εἰς δὲ τὰ Μεσσηνιακὰ ὁρίζει τὸν ποταμὸν Νέδον, ὡς ὄριον μεταξὺ Ἠλείας καὶ Μεσσηνίας, λέγων ἄβρον δὲ Ἠλείοις πρὸς τὴν Μεσσηνίαν τῆς Νέδας τὰ ἐπὶ θαλάσῃ γενέσθαι τις πείθεται ἂν ἡμοῦ τῇ ἐς Πελοπόννησον Ἡρακλειδῶν καθόδῳ². Ἡ φράσις γενέσθαι εἰς πείθεται ἂν συμπερασματικῆς φύσεως ὕσα καὶ τῇ εἰς Πελοπόννησον Ἡρακλειδῶν καθόδῳ ἀναγομένη, ὅτε οὐκ εὐκρινῶς ἔχουσι τὰ τῶν διαφόρων ἑλληνικῶν χωρῶν ὅρα — παρέχει πρᾶγματα τῇ ἀκαρεῖ κριτικῇ, λαμβανούσῃ μάλιστα ὑπ' ὄψει:

α', ὅτι ὁ Ὀμηρὸς λαμβάνει τὴν πόλιν Κυπαρισσήεργα ἐν τῇ περιφερείᾳ τῶν πόλεων τῶν εἰς Τριφυλίαν ἀναγομένων³.

β', ὅτι ὁ Διόδωρος σαφῶς ἐμπεριλαμβάνει τὴν εἰς Ἠλείαν, ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω.

γ', ὅτι αἱ παραδόσεις ἀνάγονται εἰς τὴν Ἀρκάδιαν μᾶλλον ἢ εἰς τὴν Μεσσηνίαν.

δ', ὅτι κατὰ τὸν Μεσαιῶνα ἐξετείνετο ἡ ἐπαρχία Τριφυλίας (Ἀρκαδία) μᾶλλον πρὸς τὴν Ἠλείαν ἢ πρὸς τὴν Μεσσηνίαν καὶ ἐκκλησιαστικῶς καὶ πολιτικῶς, ὡς θέλομεν ἰδεῖ παρακατώντες:

ε', ὅτι εἶχεν ἴδιον ἐπίσκοπον ὑπὸ τὸν τίτλον ὁ Χριστιανοπούλειος, οὗτινος ἡ δικαιοδοσία ἐτείνετο μέχρις Ἀρκαδίας συμπεριλαμβάνουσα καὶ τὴν ἐπαρχίαν Ὀλυμπίας (Ἀνδριταίνης). Ἀλλὰ περὶ τούτου πλατύτερον ἐν τοῖς ἐπομένοις.

ζ'. Πῶς λοιπὸν ἀνέφυσαν, καὶ διὰ ποίους λόγους διεμορφώθησαν αἱ ἀμφιβολίαι παρὰ τοῖς συγγραφεῦσι περὶ τῶν ὁρίων τῆς ἐπαρχίας ταύτης;

α'. Ἐνεκα τῆς γεωγραφικῆς θέσεως τῆς Κυπαρισσίας, κειμένης μεταξὺ Ἠλείας καὶ Μεσσηνίας, καὶ διαχωριζομένης ὑπὸ τῆς φυσικῆς γραμμῆς τῶν ὁρίων, ἥτις καὶ χύμα νεοῦ ὑπὸ τοῦ λαοῦ καλεῖται διότι ἔνθεν καὶ ἔνθεν χύνονται τὰ ὕδατα κατὰ τὴν φυσικὴν κλίσιν, τὰ μὲν πρὸς τὸν Κυπαρισσιακὸν κόλπον, τὰ δὲ πρὸς τὴν Μεσσηνίαν: ὥστε ἀποτελεῖται, οὕτως εἰπεῖν, ἴδιον τμήμα φυσικὸν περιλαμβανόν τὴν τε παραλίαν ζώνην ἀπὸ τὰ μεθόρια τῆς ἐπαρχίας Πυλίας μέχρι τοῦ Ἀλφειοῦ καὶ τῆς μεταξὺ κοιλάδος καὶ λόφους.

β'. Διὰ τὴν κοιλάδα τὴν μεταξὺ τῶν λοιπῶν Τριφυλιακῶν πόλεων καὶ τῆς Κυπαρισσίας κειμένην, ἥτις ἄγει εἰς τὴν Μεσσηνίαν μεταξὺ τῶν ὁρίων. Δι' αὐτῆς ρέουσι τὸ τε λεγόμενον νῦν Ἀρκαδιῶ ποτάμι, εἰς τὸν Κυπαρισσιακὸν κόλπον ἐκβάλλον, καὶ ὁ χεῖμαρος Καρτελάς, ἐξ οὗ καὶ ἅπαν τὸ μέρος τοῦτο τῆς κοιλάδος ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην: ἀλλὰ πῶς ἐλέγοντο τὸ πάλαι; οὐδεὶς γινώσκει διότι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις συγγραφεῦσιν οὐδεμίαν ταύτων μνείαν γίνεται, τοῦλάχιστον παρὰ τοῖς σωζομένοις. Ἡ κοιλάς αὕτη φυσικῶς φαίνεται ἀποχωρίζουσα τὴν Κυπαρισσίαν ἀπὸ τῶν λοιπῶν πόλεων τῆς Τριφυλίας, καὶ ἐν αὐτῇ οἱ Κυπαρισσεῖς ἐκώλυσαν τὸν Φίλιππον Γ' τῆς Μακεδονίας, θέλοντα νὰ εἰσβάλῃ δι' αὐτῆς εἰς τὴν Μεσσηνίαν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πολυβίου, λέγοντος τάδε: ἀπὸ δὲ Πυρραίας παντελῶς ἐλαφρῶς ἐξεληθὼν ἐκ τῆς Ἠλίδος, καὶ κατὰ τὴν εἰσβολὴν τὴν εἰς Μεσσηνίαν, εὐθέως κωλυθεὶς ὑπὸ τῶν Κυπαρισσέων ἀνέστρεψε¹. Τὸ ἀρχαῖον ὄνομα αὐτῆς ὡσαύτως ἀγνωστὸν ἐστίν: ἐπειδὴ ὁ Παυσανίας ἀμέσως μετὰ τὴν περιγραφὴν τῆς Κυπαρισσίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ νῦν κειμένων ποιεῖται τοῦ καλουμένου Ἀνδῶνος ὃν οἱ ἀρχαιολόγοι τιθέασιν ὀπισθεν τῆς κοιλάδος ταύτης, καὶ ἐξ οὗ ἀπένειμαν τὸ ὄνομα τῷ νῦν λεγομένῳ δήμῳ Ἀνδῶνος, ὀπισθεν τῆς κοιλάδος πρὸς τὸ ΒΑ. κειμένῳ. Ἀλλ' ἐπειδὴ, ὡς παρατηροῦμεν, αἱ χῶραι τῆς Ἑλλάδος εἰσὶν ἀνεξερεύνητοι εἰσέτι ἐν ὄλῃ τῇ ἐπιστημονικῇ ἀκριβείᾳ, ἣν ἀπαιτεῖ ἡ σημερινὴ πρόοδος καὶ στάσις τῆς ἐπιστήμης, πολλὰ ἀχλὺς ἐπιπέχεται ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων, καὶ τούτου ἔνεκα ἡμῖν τοῦλάχιστον δοκεῖ ἐπέχειν, ἕως ἂν ἐξερευνηθῶσι τὰ πάντα ἐπιμελῶς καὶ ἐπιστα-

1) Διόδ. Σικελ. XV. 77, 4.

2) Παυσαν. IV. XXXV. 5, 7. — Καὶ ἐν V. VI. 3, 4.

3) Ὀμήρ. Ἰλιάδ. Β. 591—596.

1) Πολυβίου Ἱστορ. Ε', σελ. 152, ἔκδοσ. Ἀθην. 1878.

μένως. Ἐάν ἕως παρακολουθήσωμεν τῷ Παυσανίᾳ ἀμέσως, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, τοῦ Ἀλύωνος μνείαν ποιουμένῳ μετὰ τὴν Κυπαρισσίαν, κατὰ φυσικὸν λόγον δικαιοῦμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὴν κοιλιάδα ταύτην ὡς αὐλῶνα, ἐπειδὴ ἀμέσως μετὰ τὴν Κυπαρισσίαν ἔπεται πρὸς Β. ἡ κοιλὰς αὕτη πρὸς τὴν Μεσσηνίαν ἀπολήγουσα, καὶ ὄντως γεωγραφικὸν ὄρον, *Αὐλῶνα* δῆλα δὲ, ἀποτελοῦσα τὸ δ' *Ἀρκαδιὸν ποτάμι* ἢ *Νεδα* ἐστίν¹, ἑτέρα τῆς ἐξ Ἀρκαδίων παρὰ Φυγαίαν πολλὰ γὰρ τὰ συνώνυμα. Καὶ εἰς τὴν φυσικὴν παραδοχὴν τούτου τόσῳ μᾶλλον ἀγόμεθα, ὅσῳ πληροφοροῦμεθα, ὅτι ὁ νῦν δῆμος Ἀλῶνος, οὗ πρωτεύουσα τὸ λεγόμενον *Σιδηρόκαστρον*, περικλείει ἐν αὐτῷ οὐχ ἓνα αὐλῶνα ἀλλὰ πολλὰς φάραγγας καὶ λόρους ἐκ τῶν προτέρων (ἢ *priori*) ἀποκλείοντας τὸ γεωγραφικὸν χαρακτηριστικὸν τοῦ Παυσανίου καὶ ἐπομένως τὸ ἀρκιῶν ἀναγνώρισμα αὐτοῦ λέγοντος τάδε: «ἐν δὲ Ἀλῶνι κλυμένην καὶ Ἀσκληπιοῦ καὶ ἀγαλμὰ ἐστὶν Ἀλῶνίου· κατὰ τοῦτο ὁ ποταμὸς ἢ Νεδα μεταξὺ τῆς τε Μεσσηνιαίας ἤδη καὶ τῆς Ἠλείας διέξεισιν»².

γ'. Διὰ τὴν κατὰ καιροὺς μετατόπισιν τῶν ὄρων τῶν χωρῶν ὑπὸ τῶν διαφόρων κατακτητῶν, ἥτις φυσικῶς τῷ λόγῳ ἐπιφέρει σύγχυσιν εἰς τοὺς γεωγραφικοὺς ὄρους τῶν ἱστορικῶν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐκλήσεων.

δ' καὶ τελευταῖον, διὰ τὴν μὴ ὑπὸ τῶν συγγραφέων ἐντελεθῆ ἰσακρίβωσιν τῶν γεωγραφικῶν ὄρων, οἵτινες παρστῶνται, ὡς ἔχουσι, καθ' ἣν ἐποχὴν τοῦλάχιστον ἐκεῖνοι ζῶσι. Διὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους ὑποπίπτουσι οἱ συγγραφεῖς εἰς ἀμφιβολίας, δισταγμοὺς καὶ συγχύσεις, ἐξ ὧν ἡ νεωτέρα ἐπιστήμη ἀκαμάτους προσπαθείας καταβάλλει, ὅπως ἀνασύρῃ τοὺς θιασώτας αὐτῆς.

ε' γ'. Ἐκ πάντων τούτων συνάγεται τὸ ἐπιστημονικὸν συμπέρασμα, ὅτι ἡ Κυπαρισσία τὸ πάλαι διετέλει ἀνήκουσα τῇ Τριφυλίᾳ, τριτὴ τῆς Ἠλείας, ὡς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴπομεν, καὶ ὅτι ἐν τοῖς ὑστέροις χρόνοις διὰ λόγους ἱστορικοὺς ἰθεωρήθη Μεσσηνιακὴ, δι' οὗς καὶ αὕτη ἡ Τριφυλία, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη χώρα, ὑπέστη ἀλλοιώσεις, ποτὲ μὲν ἐκτεινομένη, ποτὲ δὲ συ-

στελλομένη¹. Ἄλλ' οὐ μόνον αἱ τοπικαὶ ἐκτάσεις τῷ χρόνῳ συμμεταβάλλονται συστελλόμεναι ἢ διαστελλόμεναι, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ὀνόματα ἀκόμη τῶν διαφόρων τόπων καὶ πόλεων, ὡς γνωστὸν, μεταβάλλονται, ὡς πάντα τὰ ἀνθρώπινα· ἰδίᾳ δ' αἱ ἐξαλλοιώσεις αὗται τῶν ὀνομάτων γίνονται ἐπαισθηταὶ εἰς τὸν ἑλληνικὸν κόσμον ἀπὸ τῶν ρωμαϊκῶν κατακτητῶν καὶ ἐρεξῆς. Οὕτω π. γ. τὸ ὄνομα Κυπαρισσία πολλὰς ἔπαθεν ἀλλοιώσεις ἐν τῷ διαστήματι τῶν ἀπὸ τοῦ Ὀμήρου μέχρι τοῦ νῦν χρόνων· διότι παρὰ μὲν τῷ Πτολεμαίῳ ἀπαντᾷ ὑπὸ τὸν τύπον Κυπάρισσι, παρὰ δὲ Πλινίῳ Κυπάρισσα², παρὰ Πομπωνίῳ Μέλα Κυπάρισσαι³, παρὰ Παιυσανίῳ Κυπαρισσαί⁴, παρὰ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ Κυπαρισσαία⁵, καὶ παρὰ τῷ Συνεκτῆμει τοῦ Ἱεροκλέους Κυπαρισσία⁶, καὶ τοῦτο ἐπικρατεῖ σήμερον. Ἄλλ' εἰς τὸν Γ' μ. Χ. αἰῶνα φαίνεται τοῦτο ὅλως λησμονηθῆν, καὶ ἰδοὺ ἐπαναφραίνεται τὸ πανάρχαιον Ἀρκαδικόν, ἰσχύον ἐρεξῆς οὐ μόνον παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς Φράγκοις, Βενετοῖς καὶ Τούρκοις, ὡς θέλομεν ἰδεῖ παρακκτιόντες. Πόθεν ἐξεφύτρωσε τὸ πανάρχαιον τοῦτο ὄνομα ἐν τῇ περιόδῳ ταύτῃ τοῦ ἐθνικοῦ βίου, τῇ μαύρῃ καὶ καταστρεπτικῇ διὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ τίνα τρόπον ἐξέταφῃ ἀπὸ τὰ βῆθη τῶν αἰῶνων, ἀγνωστον. Δὲν δυνάμεθα δὲ νὰ ἐξηγήσωμεν ἄλ-

1) Ριχάβ. Ἑλλήν. Πελοπόννησ. Τόμος Γ', σελίς 528—529. Παρατηρητέον ἐνταῦθα, ὅτι Τριφυλία τὸ πάλαι ὑπῆρχε καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἠπείρῳ τῇ ἰδίᾳ Παλαίᾳ καλουμένη, ἐπὶ τῆς Μολοσίδος γαίης, κατὰ τὴν μαρτυρίαν Τίτου Λιβίου λέγοντος τάδε: *agex primo die ad castra Pyrrhi pervenit. Locus, quem ita vocant. est in Triphylia, terra Molossidi*. et. (Tit. liv. XXXII, 13.—Ἴδε καὶ τὴν ἐμὴν πραγματείαν περὶ τοῦ ἐν Ἠπείρῳ Στρατοπέδου τοῦ Πύρρου, ἐν τῷ Ἡμερολ. τοῦ κ. Εἰρήν. Ἀσωπίου τοῦ 1880, σελ. 244—254.

2) Plin hist. natur. livr. IV.—Πευτιγγ. Πιν.—Γέγη ἀρχ. Γεωγραφ. Ἑλλάδος, σελ. 79.

3) Πημ. Μέλα Γεωγραφ. Βιβλ. τρίτα, σελ. 45 τοῦ β' βιβλίου, ἐκδ. Βερλ. 1867.

4) Παιυσαν. Μεσσην. IV. 7, ἐκδ. Λειψ. 1853.

5) Στεφ. Βυζαντ. ἐν λέξει.

6) Imper. Orient, tom. 1 Pag. 31.—Κωνσ. Παπαρρηγ. Ἱστορικ. Πραγματ. Μέρος Α', σελ. 321, ἐκδ. Ἀθην. 1858.—Buchon recherc. hist. tom. 1. Chronig. metrig. περὶ οὗ παρακατιῶσιν ἡμῶν ἐστὶν ὁ λόγος.

1) Ἄλλ' ἄλλα λέγουσιν, ὅτι τούτο εἶναι ὁ Κυπάρισσος ποταμὸς ἢ δὲ Νεδα τὸ λεγόμενον Μπούζι.

2) Παιυσαν. Μεσσην. Βιβλ. IV. 5, 7.

ως τὸ φαινόμενον τοῦτο εἰμὶ παραδεχόμενοι ἐξ ἀνάγκης τὴν εἰκασίαν τήνδε: Ἐπειδὴ, ὅτε ὁ Τίρβλος ἦλθεν ἐνταῦθα κατὰ τοὺς προμνησκίους χρόνους καὶ ἐθεμελίωσε τὴν πόλιν ταύτην, κατὰ τὸν Πολύβιον, τὴν μὲν ἀκρόπολιν εὐθείᾳ πρὸς τιμὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀρκάδος, ἠμάσεν Ἀρκαδίαν, τὴν δὲ πόλιν Κυπαρισίαν, ἢ διὰ τὰς πολλὰς κυπαρισσοῦς, ἃς περιέτριψε τότε ἐν τῷ τόπῳ, ἢ πρὸς τιμὴν ἄλλου τινὸς ἥρωος, Κυπαρισσοῦ ὀνομαζομένου, ὡς εἰρηκαί μοι πρότερον, τὴν δὲ χώραν ἐξ αὐτοῦ Τίρβλου ἀπεκάλεσε, τὰ ὀνόματα ταῦτα ἐκ αἰῶνας πολλοὺς διετηρήθησαν, ὡς εἶδομεν, ἕως μέρους τοῦ I' καὶ ΙΑ' αἰῶνος μ. Χ. ὅτε, παραμασάσις τῆς πόλεως, ἐσώζετο τις ἐν αὐτῇ εἰσέτι ἐν τῷ τόπῳ ὑπεροχὴ καὶ φήμη διὰ τὸ ρύσει καὶ τέχνῃ λίαν ἄκρῳ τῷ φρουρῷ τῆς Ἀκροπόλεως, ὅπερ ἔφερον ἔτι τὸ ἀρχαῖον ὄνομα Ἀρκαδία, καὶ οὕτως ἐπεκράτησεν εἰς τοὺς ἐφεξῆς αἰῶνας ἡ ἀρχαιοτάτη αὐτῆ ὀνομασία διότι ἐντὸς τοῦ φρουροῦ εἶχον τὴν κατακλίαν αὐτῶν οἱ κατὰ καιροὺς αὐθένται καὶ κίβητα τῆς χώρας. . . Ἀπόδειξις δὲ τούτου, ὅτι καὶ σήμερον ἔτι κατὰ τὴν κατηρησμένην εἰσοδὸν αὐτοῦ διετηρήθη ἡ ὀνομασία *Τάμπια τῆς πριγκηπέσσας*, πύργου τινὸς ὄμοῦ, ἐν ᾧ αὐτὴ κατέκει, καὶ ἐν οἱ Τούρκοι οὐ κατέστρεψαν ὡς γρήσιμον αὐτοῖς. Ὅτι ὅμως πολλὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ ἀκροπόλεις εἶχον διάφορα τῶν ἐν αἷς ὑπῆρχον πόλεων ὀνόματα, γνωστόν ἐστι, καὶ ἀνάγκη ἀποδείξωμεν οὐ πάρεστιν ἀλλὰ πρὸς ὑπενθύμισιν φέρωμεν δύο παραδείγματα, τὰ ἐξῆς: ἡ ἀκρόπολις τῆς Σικωῶνος, φέρ' εἰπεῖν, ἐλέγετο *Θυαμία*, ἢ τῶν *Θησῶν Καδμεία* κτλ. οὕτω καὶ τῆς Κυπαρισσίας ἐλέγετο Ἀρκαδία, οὕτινος ὀνόματος ἡ εἰς τὸν ἐφεξῆς χρόνον ἐκνήκησις οὐκ ἀπίθανος ἡμῖν φαίνεται δι' οὗς λόγους εἰρηται περιπλέον δὲ παρατηροῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἡ ἐκνήκησις τοῦ ὀνόματος αὕτη οὐχ ἤττον ὑποστηρίζεται καὶ ὑπὸ τῆς προμνησκουμένης δημόδους παραδόσεως καὶ τῆς παρὰ Ξενοφῶντι διασωθείσης ἐτέρας τοιαύτης, ὅτι δῆλα δὴ Ἀρκάδες ἀπώκησαν ἐνταῦθα, καὶ ἐθεμελίωσαν τὴν πόλιν κτλ. κτλ. Ὅτι δὲ πολλὰ τῶν ἀρχαιοτάτων γεωγραφικῶν ὀνομάτων τῶν πόλεων καὶ χωρῶν τῆς Ἑλλάδος διεξήρουν τοὺς ὄνομας τῶν αἰῶνων καὶ συνδιετηρήθησαν ἄχρι τοῦδε, ἀμφισβητήσιμον οὐκ ἐστὶν ὥστε οὐδὲν τὸ κωλύον ἡμῶς νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι καὶ τὸ ἀρχαιότατον ὄνομα Ἀρκαδία, διαλαθὸν τοὺς αἰῶνας διεσώθη ἕως σήμερον. Οὕτω φαίνεται εὐλόγος ἡ ἐξήγησις τῆς

ἀπορίας καὶ ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τούτου· δὲ μὴ ἀποδεχόμενος ταύτην ἐνθυμηθῆτω, ὅτι πλατεῖα ἢ κέλευθος ἐν ταῖς εἰκασίαις καὶ ταῖς ἐρευναις ταύταις, ἐξίχνασάτω δ' ἐτέραν οὐδεὶς φθόνος. Ἡμεῖς δ' ἀκούμεθα καὶ ταῦτα ἐπισημειῶσαι πρὸς τοὺς ἄλλοις ἐνταῦθα, ὅτι καὶ ἐν Ζακύνθῳ ὑπῆρχε φρούριον τὸ πάλαι κατὰ τὴν παραλίαν Ἀρκαδία ἑπονομαζόμενον, ὡς μαρτυρεῖ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης λέγων τάδε: αἱ μὲν οὖν ἐπ' Αἴγυπτον στρατεία τῶν Περσῶν, μεγάλης τυχεύσεως παρασκευῆς, παρ' ἑλπίδα ἄκρατον ἔσχε τὸ τέλος· κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα ταραττομένων τῶν πόλεων διὰ τὴν ἀσυνήθη πολιτείαν, καὶ πολλῶν ἐπανοσταμένων διὰ τὴν κοινὴν ἀναρχίαν, τοῖς μὲν τὰς ὀλιγαρχίας κατασκευάζουσιν ἐβοήθουν οἱ Λακεδαιμόνιοι, τοῖς δὲ τῆς δημοκρατίας ἀντεχομένοις συνεμάχουν οἱ Ἀθηναῖοι. Ἀμφότεραι γὰρ αἱ πόλεις αὗται χρόνον ὀλίγον διετήρησαν τὰς σπονδὰς, μετὰ δὲ ταῦτα συμπράττουσαι ταῖς οικείαις πόλεσιν ἐπολέμουν, οὐδὲν εἶναι φροντίζοντες τῆς κοινῆς συνθεθείσης εἰρήνης. Διόπερ ἐν Ζακύνθῳ τοῖς ἐπὶ τῆς Λακεδαιμονίων ἐπιστασίας κυρίως γεγονόσι τοῦ πολιτεύματος ὁ δῆμος χαλεπῶς ἔχων καὶ μνησικκῶν ἐφυγάδευσε πάντας. Οὗτοι δὲ πρὸς Τιμόθεον τὸν Ἀθηναῖον ἡγούμενον τοῦ ναυτικοῦ καταφυγόντες συνέπλεον αὐτῷ καὶ συνεμάχουν. Τοῦτον οὖν παρασυστάμενοι συνεργόν, καὶ διαβιβασθέντες εἰς τὴν νῆσον ὑπ' αὐτοῦ, *κατέλαβον τὸ χωρίον παρὰ θάλατταν*, ὃ *προσηγόρευον Ἀρκαδίαν*. Ἐκ τούτου δ' ὀνομαζόμενοι, καὶ βοηθὸν ἔχοντες τὸν Τιμόθεον, ἐκακοποιοῦν τοὺς ἐν τῇ πόλει¹. Τὸ φρούριον τοῦτο τῆς Ζακύνθου καὶ ἐπὶ Ρωμαίων ἐσώζετο *Arcadia Castellum* ὀνομαζόμενον, ἐξ οὗ καὶ δῆμος τις οὐχὶ μακρὴν τοῦ φρουροῦ κείμενος καλεῖται νῦν Δῆμος Ἀρκαδίων². Ἀλλὰ καὶ ἐν Κρήτῃ ὑπῆρχεν ἀρχαῖα πόλις Ἀρκαδία ὀνομαζομένη, ἐν ἣ ἐγεννήθη ὁ Ζεὺς, κατὰ Καλλιμάχον, λέγοντα:

Ζεῦ, σὲ μὲν Ἰδαίσιον ἐν ὄρεσσι φασὶ γενέσθαι.

Ζεῦ, σὲ δ' ἐν Ἀρκαδίῃ· πότερι, πάτερ εἰφύσαντο;³

1) Διοδ. Σικελ. ΙΕ', 45.

2) Νικολάου Κατσαμῆ, ἀρχιεπισκόπου Ζακύνθου Φιλολογ. Ἀνάλεκτα Ζακύνθ. σελ. 31, ἐκδ. 1880· ἐν Ζακύνθ. τύπ. «Αὐγῆς».

3) Καλλιμ. ὕμν. Α'.

Ἦν δὲ πόλις ἀκμάζουσα¹, ὥστε καὶ νομισματὰ εἶχεν ἴδια ἀργυρᾶ, ἔχοντα ἀρ' ἐνός μὲν κεφαλὴν Διός, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐτέρου τὴν Παλλᾶδα ὄρθαν, καὶ ἔχουσαν τὴν μὲν δεξιὴν ἐρεθισμένην ἐπ' ἀκοντίου, τὴν δ' ἀριστερὴν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος ἐπὶ γῆς θεθεμένης, καὶ περίξ 'Αρχάδων. Ἐπὶ δὲ τῆς Ε' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. ἐθεωρεῖτο ὁ ἐπίσκοπος αὐτῆς ἔχων τὸν γ' ἐπισκοπικὸν τῆς Κρήτης θρόνον². Ἐπ' αὐτῆς ἴσως ἀνεγέγραται ἡ περιφημοῦς μοῆθ' τοῦ Ἀρχαδίου, ἡ δὲ περὶ τὴν εἰς τὸν ἀέρα ἀνατιναχθεῖσα κατὰ τὸ 1868. Ἀλλ' ὁ σοφὸς Γάλλος Saint Croix νομίζει, ὅτι ἐκεῖτο εἰς θέσιν κληυμένην *Παχίταρ Ἰμμορ*³. Ἀλλ' ἐπαπέλωμεν ἐπὶ τὸ προκειμένον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῆς θέσεως τῆς πόλεως Κυπαρισσίας, τῶν ἐρείπιων καὶ ἐπιγραφῶν αὐτῆς.

§'. Ἡ πόλις Κυπαρισσία ἔκειτο ἐν τῇ παραλίᾳ· ἐξ αὐτῆς δ' ὠνομάσθη καὶ τὸ μεταξὺ τῶν δύο ἀκρωτηρίων, Ἀκρίτα καὶ Ἰχθύος (Βενετικοῦ καὶ Κατακόλου νῦν) πέλαγος, *Κυπαρισσιον*, καὶ *Κυπαρισσιακὸν* πέλαγος, ὡς μαρτυρεῖ Πομπώνιος ὁ Μέλας ρητῶς λέγων τὰδε: «inter Taenaron et Acritan Asinaeus, inter Acritan et Ichtyon Cyparissius... in Asinaeo flumen Pamisum, in Cyparissio Alpheus. Nomen dedit urbs in litore sita, huic Cyparissae, illi Asine»⁴. Ἠκμαζε δὲ καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αυτοκρατορῶν, ὧν καὶ τὴν εὐνοίαν ἔχαιρε διὸ νόμισμα ἐπετράπη αὐτῇ καὶ ἔχη ἴδιον ἐπὶ Σ. Σεύρου, κατὰ τὸν σοφὸν Γάλλον νομισματολόγον Βαρθελεμῶν γράφοντα: «Cyparissia (castel. Piampano) imperiales grecques de la famille de Septi-

me Sévère»¹ κλ. κλ. Ἔχει δὲ λιμένα μικρὸν ὀμώνυμον, παρ' ᾧ τὸ ἀκρωτήριο *Πλατανιστορ* (cap Konello: Platanistis promontorium)² προσεγγίζουσιν ὅμως εἰς αὐτὸν ἀτμόπλοια διαφόρων ἑλληνικῶν ἐταιρειῶν, δι' ὧν ἐνεργεῖται ἡ συγκοινωνία μετὰ τῶν ἄλλων μερῶν τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν Ἰονίων νήσων, ὡς καὶ τὸ ἐμπόριον σταφίδων κλ. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον κατασκευάζεται νῦν καὶ προκυμαία, ἧς ὁ βραχίον προεκτεινόμενος ἐντὸς τῆς θαλάσσης ἐπὶ ἰκανᾷ μέτρῳ γαλλικᾷ καὶ ἐξασφαλίζων τὸν λιμένα ἀπὸ τὸν σφοδρότατον ἀνεμὸν τὸν ἐκ τοῦ Λιβυκοῦ πελάγους ὀρμητικῶς πνέοντα, δύναται νὰ παρέχη ἀσφαλὲς καταφύγιον πᾶσι τοῖς πλοίοις ἐν καιρῷ τρικυμίας· οὕτω δὲ ὁ λιμὴν οὗτος μετὰ τὸν τοῦ Κατακόλου ἀποκαθίσταται ἀρκετὰ σπουδαῖος διὰ τὴν νεωστὶ ἐπιχειρησθεῖσαν κατασκευὴν αὐτοῦ, ἧτις παραίτιος ἔσται, ὅπως καὶ αὐθις ἐν τῇ παραλίᾳ κατέλθῃ ἐκ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ ὄρους, ἔνθα νῦν ἔδρυσται, ἡ πόλις Κυπαρισσία, χρόνου δὲ προϊόντος νὰ ἀποβῇ μία τῶν καλῶν πόλεων τῆς Δ. Πελοποννήσου, ὅπως ἦν τὸ πάλαι, ὅτε ἐκτεινομένη κατὰ τὴν παραλίαν ἐπὶ ἀρκετὸν διάστημα ἀνῆρχετο μέχρι τῆς νῦν διασσωζομένης ἀκροπόλεως, ἧτις κεῖται ἐπὶ λόφου, ἀποτόμως ἐκ τοῦ παραλίου ἐπιπέδου ἀνυψουμένου, καὶ φύσει ὄχυροῦ· ἔτι δὲ μᾶλλον διὰ τῆς τέχνης ἐρμυῆ ἀποβάσα κατέστη ἀπόρρητος καὶ πολλὰ πράγματα παρέχευε διὰ τοῦτο τοῖς ξένοις κατακτηταῖς, ὡς ἡ ἱστορία μαρτυρεῖ. Περικυκλοῦτο δὲ κατὰ μὲν τὴν πανάρχαιον ἐποχὴν διὰ *Κυκλωπέων* τειχῶν, ὧν λείψανα σώζονται μέχρι σήμερον, ὡς θέλομεν ἰδεῖ παρακατιόντες, κατὰ δὲ τὴν κλασικὴν δι' *Ἑλληνικῶν*, ἅτινα ἐπέξετείνοντο ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου ἕως κάτω εἰς τὴν παραλίαν, ἔνθα

1) Πλιν. βιβλ. λα', κεφ. Δ'.—Σενεκ. Φυσικ. Αἰτ. βιβλ. Γ', κεφ. ια'.—Στεφ. Βυζαντ. ἐν λέξει.

2) Νεαρὰ Ἰουστιν.

3) Ἴδε περιγραφὴν Κρήτης ἐκ τοῦ γαλλικοῦ μεταφρασθεῖσαν ὑπὸ Βερνάρδου Κρητός, σελ. 43 καὶ σελ. 346 καὶ 397, ἔκδ. Ἀθηνῶν τοῦ 1836· τύπ. Φιλήμωνος.—Ἐσαύτως περιγραφ. Κρήτης ὑπὸ Ξάνθη· ἀλλ' αὐτὴ μᾶλλον ἀνατύπως τῆς τοῦ Βερνάρδου φαίνεται ἢ αὐτίθουλον σχεδίασμα.

4) Pompon. Mel. 11, 50, 51, 52, σελ. 44—45· ἔκδ. Βερολίνου, 1867.

1) Nouveau manuel complet de Numismatique Ancienne par J. A. Barthelemy et. et. Paris. 1851· σελ. 183, de l'Elde.

2) Résumé géographique de la Grèce et de la Tourquie de l'Europe. Paris. 1826· σελ. 695.—Κατὰ δὲ τὸν Ἀνθιμὸν Γαζῆν τὸ πάλαι ἐκαλεῖτο *Κυπαρισσία* τὸ ἀκρωτήριο, ὁμωνύμως δὲλα δὴ τῇ πόλει, τάνῦν δὲ Κ α β ο· Ἀ π ι δ α λ ι ά (Αὐτ. Γαζῆ λέξικὸν ἐν λέξει *Κυπαρισσία*).—Ἴδε καὶ Σκύλαχα, Περιπλ. Μεσσην. — et itiner Ferdinand. Aldenhoven. 1841· σελ. 137, καὶ Arcad. Cyparissia.

ἦκοντο μετὰ τῶν τῆς πόλεως, καὶ ἀπετέ-
λων ἰσοσκελές τρίγωνον, οὗτινος κορυφή ἢ
ἐκρόποις ἦν, σκέλη δὲ τὰ πρὸς τὴν κατω-
ρέξιαν τοῦ λόφου τείχη ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ
ἄξις τὰ τῆς ἀρχαίας πόλεως.

§ 6'. Καὶ ἐν μὲν τῇ ἀρχαίᾳ θέσει τῆς πό-
λεως παρὰ τὴν παραλίαν διασώζονται ἀρχαῖα
εἰσέπια, καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸ περιβόλιον τοῦ δικη-
γῆρου κ. Ο. Πιπιλῆ καὶ Ἀριστοτέλους Γιάννα-
ρη, τὰ εἰσέπια ναοῦ, περὶ ὧν πλατύτερον κα-
τωτέρω ὡς καὶ τὸ ὄνομα *Forus* διητηρήθη
μέγα σήμερον, ἀποδιδόμενον εἰς τὸ μέρος, ἔνθα
τὸ πλάγιον ἦν ἢ ἀγορὰ τῆς πόλεως κατὰ πᾶ-
σαν πιθανότητα ὡς ἐνδειξίς δὲ τῆς ἀρχαίας
ἐμπορικῆς θέσεως τῆς πόλεως ταύτης ὑπάρχει
ἢ καὶ νῦν κατ' ἔτος, ἀπὸ πολλῶν ἑκατονταε-
τηρίων κατὰ τὰς παραδόσεις, γινομένη κατὰ
τὴν 14 Σεπτεμβρίου ἐμπορικὴ πανήγυρις, φέ-
ρουσα τὸ ὄνομα *Παρηγύρι* τῆς Ἀρκαδίας,
καὶ διαρκούσα 10 ἡμέρας ἐν τῇ ἐμπορικῇ
αὐτῇ πανηγύρει συνέρχονται οἱ κάτοικοι δια-
φόρων ἐπαρχιῶν τῆς Πελοποννήσου, οἶον, Πύ-
λου, Μεσσηνίας, Καλαμῶν, Ὀλυμπίας, Ἡλείας,
Λακωνίου, Πατρῶν κλπ. ἐν θέσει καλουμένη
Παρηγυρίστρα, ἐπιπέδῳ οὔσῃ καὶ λίαν ἐκτε-
ταῖ, ἔνθα διενεργοῦνται αἱ ποικίλαι καὶ παν-
τοειδῆ ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ τοῦ ἀπαντα-
γῆθεν συρρέοντος πλήθους ἐν τῇ πανηγύρει
αὐτῇ λίαν ἐπίσημον παρὰ τοῖς γαστρονό-
μοις θεωρεῖται τὸ λίχνευμα *Γαρδούρα*, ὅπερ
ἔστι νοστιμώτατον τὴν γεύσιν πράγματι, καὶ
θεωρεῖται ἴδιον τῆς πανηγυρεῶς ταύτης μα-
γματικὸν προϊόν, διότι λέγουσι πρὸς ἀλλήλους
ὡς ἄνθρωποι ἀστενεύοντες *ἔφαγες γαρδούραν*
εἰς τὴν πανήγυριν; ἔστι δὲ σύμπλεγμα ἐντέ-
ρων μετὰ τεμαχίων τοῦ ἐπιπλόου τοῦ ἀπο-
σπαιμένου ζώου, ἐψηθόμενον δὲ μετὰ τοῦ ἐσου-
θισμένου καὶ περὶ τὴν πυρὰν περιστροφόμε-
νου προβάτου ἢ ἄλλου τινὸς ζώου. Τοῦτο παρὰ
τοῖς Στερεοελλαδίταις, ὡς γνωστόν, καλεῖται
κουκουρέτσι, παρὰ δὲ τοῖς ἐμοῖς συμπα-
τριώταις Ἠπειρώταις, καὶ ἰδίᾳ τοῖς Δροβιανί-
ταις, *ρουμάνι*, περὶ οὗ εἰς πλάτος ἐγγρά-
ψαμεν ἄλλοτε ἐν τῷ Ἡμερολογίῳ τοῦ καλοῦ
ἀγαθοῦ φίλου κ. Εἰρηναίου Ἀσωπίου¹. Τὸ

ὄνομα *Γαρδούρα* οὐ φαίνεται ἀκριβῶς ὄν ἐλ-
ληνικόν, ἀλλὰ μάλλον Ἰταλικόν, ὥστε ἐκ τού-
του δύναται τις νὰ προβῇ εἰς τὸν σχηματι-
σμὸν συμπεράσματος, καθ' ὃ παρὰ τῶν Ἰτα-
λῶν, κυρίων ποτὲ τοῦ τόπου, μετεδόθη τοῖς
ἰθαγενέσιν Ἑλλήσιν ἢ κατασκευὴ τοῦ λιχνεύ-
ματος τούτου.

§ 7'. Τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἀνωτέρω ἐρει-
πίων ἐν τῇ παλαιᾷ πόλει τῶν μὲν τειχῶν
διασώζονται εἰς τὴν θέσιν τὴν καλουμένην
*Μούσγαν*¹ ἰκανά, καὶ παρεμπερῆ τοῖς ἐν τῇ
ἀρχαίᾳ *Θουρίᾳ* τῆς Μεσσηνίας διασωζομένοις,
κατὰ τε τὸ σχῆμα τῶν μεγάλων πετρῶν, ἐξ
ὧν σύγκεινται, καὶ τὸν τρόπον τῆς οἰκοδομῆς².
Ἐκτείνονται δ' ἀρκετὰ ὑπὸ τὸ περιβόλιον τῶν
κ. κ. Ἀριστ. Γιάνναρη καὶ Ν. Πιπιλῆ καὶ ἀνα-
φαίνονται πολλαχοῦ τῆς ὄχθης τῆς ἀμπέλου
τῆς ὑπ' αὐτὸν κειμένης ὑπὲρ τὸ ἐν μέτρον ἀνω-
θεν τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς. Ἐκ δὲ τῶν ἀρχαίων
ναῶν ἀνεκλύψα ἐν τῇ αὐτῇ θέσει τῆς Μού-
σγας καὶ εἰς τὸ αὐτὸ περιβόλιον κατὰ τὸ ἀνω-
θεν αὐτοῦ μέρος, ἔνθα ὑπάρχει καλαμῶν σή-
μερον καὶ πηγὴ ὕδατος, πολλὰς στήλας κοριν-
θιακῆς ἡμιγῶστους, κιονόκρανα καὶ ἄλλα
τεκμήρια, ἅτινα ὑποδεικνύουσιν ἐνταῦθα μετὰ
μεγάλῃς πιθανότητος τὴν ὑπαρξίν ἀρχαίου
ναοῦ³. Ἀλλὰ τίς ναὸς ἦν οὗτος; καὶ τίς ἦ
ἐν αὐτῷ λατρευομένη θεότης; Ὁ Πausανίας
λέγει τάδε, ἅτινα οὐκ ὀλίγον συντελοῦσιν εἰς

1) Ἡ λέξις αὕτη ἀπαντᾷ καὶ εἰς πληθυντ. ἀριθ.
Μούσγαις ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Μεσσηνίᾳ (νῦν Μ α υ ρ ο μ ά τ ι), περὶ οὗ ἐπραγματεύθη ἐν Π α ρ ν α σ τ ῆ. Τόμος Γ' τεύχ. Γ' καὶ ΙΒ'. Τί δὲ σημαί-
νει, ἀγνοῦ· ἀλλ' ἴσως ἔστι τις τοῦ παρηγμακῆτος
λατινισμοῦ ὄρος· διότι ἀπαντᾷ ἐν Ἠπειρῷ τὸ ρῆ-
μα ἐ μ ο ὄ σ γ ω σ ε = τῷ ἀλλαγῷ τῆς Ἑλλάδος
ἐ σ ο ὄ ρ π ω σ ε ν, ἤτι ἐ ν ὄ γ τ ω σ ε κανῶς καὶ
ὄνομα ὡσαύτως ἀπαντᾷ μ ο ὄ σ γ ο μ ά ρ α = σκό-
τος βαθύ, καὶ μ ο ὄ σ γ ω μ α τὸ αὐτὸ σημαῖνον.
Ἄλλ' ἐν Κυπριασίᾳ ἀπαντᾷ ἀνάλογος τῇ σημασίᾳ
ὄρος ὁ ἐξῆς: θ α λ ά π ω μ α = σ ο ὄ ρ π ω μ α,
καὶ ἐ θ α λ ά π ω σ ε ν, ἀντὶ ἐ σ ο ὄ ρ π ω σ ε ν.

2) Ἰδε Περιεχ. Ἀθηνῶν Βύρων, φυλλάδιον ιε' σελ.
λις 98.

3) Ἐντεῦθεν μετηνέχθη εἰς τὴν ἄνω πλατεῖαν
τῆς σημερινῆς πόλεως καὶ στήλη τις κορινθιακοῦ μὲν
ρυθμοῦ, ἀλλὰ ρωμαϊκῶν γρόνων, χρησιμεύουσα νῦν
ἵνα ὑποβαστάξῃ ἀγαλματίον τι ἐκ τῶν συνήθων ταού-
των νεωτέρων, ἐκ τῆς κεφαλῆς τῶν ὑπῳίων ἀναπηρᾷ
τὸ ὄρος τῶν ἀναβρυτηρίων.

1) Πολιτικὴ Ρωμίων παρὰ Βλίνης. Ἀττικῶν
ἡμερολόγ. ὑπὸ Εἰρην. Ἀσωπίου· σελ. 288 — 298,
ἔτος 1882. Ἀθην. τύπ. Παρνασσού.— ἔνθα πῶθεν οἱ
Ρωμαῖοι ὠνεμάσθησαν οὕτω, καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ Ρω-
μαϊκοῦ Romanus.

τὰς ἐρεῦνας ἡμῶν ἀφικομένων δὲ εἰς Κυπαρισσιὰς ἐκ Πύλου σφίσι πηγὴ ὑπὸ τῆ πόλει πλησίον θαλάσσης ἐστὶ¹. ρυθναὶ δὲ Διονύσω τὸ ὕδωρ λέγουσι θύρῳ πλῆξάντι εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐπὶ τούτῳ Διονυσιάδα ἐνομάζουσι τὴν πηγὴν². Ἔστι δὲ καὶ Ἀπόλλωνος ἐν Κυπαρισσιᾷ ἱερὸν καὶ Ἀθηνᾶς ἐπίκλην Κυπαρισσίας³. Ἄλλ' ἐκ τῶν δύο τούτων ναῶν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς ἐρείπια μόνον τοῦ ἐνὸς σώζονται, ἐνθα εἴπομεν ἀνωτέρω. Ἄλλὰ τὰ ἐρείπια ταῦτα τίν ἀνήκουσι, τῷ Ἀπόλλωνι ἢ τῇ Ἀθηνᾷ; Δυσχερὴς ἡ λύσις τοῦ ζητήματος πρὸς τὸ παρόν, καθόσον στεροῦμεθα ἐνδείξεων τὴν ἀκριβῆ καὶ ἐπιστημονικὴν ἐπιβύσιον ὑποδεικνυσῶν. Τὰ τοιαῦτα ζητήματα, ὡς γνωστόν, μόνον διὰ τῶν ἀνασκαφῶν λύονται ἐπακριβῶς. Ἄλλ' ἐπειδὴ εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς θέσεως, ἐν ἣ τὰ ἐρείπια σώζονται, εὐρέτη γυναικείας κεφαλῆς τὸ ἥμισυ, περὶ ἧς ἀκολουθῶς γενήσεται λόγος, ἀγόμεθα νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἐκεῖτο ἐκεῖ ὁ ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, τῆς ἐπικαλουμένης Κυπαρισσίας, βεβαίως διὰ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως λαβούσης τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην. Τὴν παραδοχὴν ταύτην οὐχ ἤττον ὑποστηρίζει καὶ ἡ ἀνεύρεσις προτομῆς τινος, κερωσμένης ὀλίγον ἀνωτέρω τῆς θέσεως τῶν ἐρειπίων, ἐντὸς ρυακίου, καθ' ἃ μοι εἶπον. Ἡ προτομὴ αὕτη ἐστὶ μαρμαρίνος, καὶ ἔχει μῆκος μὲν 0,18, πλάτος δὲ κατὰ τὴν κεφαλὴν 0,11, ὀπισθεν κατὰ τὰ νῶτα 0,15· φαίνεται δὲ ὅτι ἦν τεθειμένη ἐπὶ στήλης, ἐξ ἧς καταπεσοῦσα, ἀγνωστον διὰ ποῖον λόγον, ἔπαθε τὴν ρίνα, ἧς τὸ ἄκρον ἐλλείπει τὸ τὴν ὄλην καλλονὴν τοῦ προσώπου διατυποῦν· ὡσαύτως ἔπαθε καὶ τὸ μῆλον τῆς δεξιᾶς τῷ ὄρντι πρὸς αὐτὴν παρεϊᾶς μέχρι τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τῆς ὀφρύος μικρὰν τινα βλάβην, οὐκ ὀλίγον ἀσχημιζούσαν τὸ ὅλον τῆς προσώψεως (préface)· καθ' ἃ πᾶντα δὲ τὰ ἄλλα χαρακτηριστικὰ διασώζεται

ἀλώθητος· παριστᾷ δὲ νεάνδα ἀρειτὴ ὠραίαν, ἐστεφανωμένην θώμιγγι ἐν φύλλοις κλήματος ἀμπέλου ἄλλοις ἐπ' ἄλλων οὕτως ἐντέχνως ἐμπεπλεγμένοις, ὥστε ἐν μὲν αὐτῶν ἐπίπλεγμα ἐπισκιάζει τὸ μέτωπον, ἄλλο δὲ τὸ δεξιὸν οὖς, καὶ ἄλλο τὸ ἀριστερὸν λῖαν ἐπιχαρίτως· ἐμβλέπων δὲ τις εἰς αὐτὴν αὐτομάτως πῶς ἄγεται εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῶν Ἡροδοτείων ἐκείνων: αἰὲν ταμνεῖ Ἀφροδίτης κατέταται στέφανον περὶ τῆσι κεφαλῆσι ἔχουσαι θώμιγγος πολλὰ γυναικῆς¹, καὶ μάλιστα ὅταν παρατηρήσῃ τὸ λῖαν ἐπιμεμελγμένον τῆς κόμης σειρᾶς ἀποτελούσης ἐπαλλήλας ἐν πόκοις οὐλοῖς καὶ εἰονεὶ διὰ σιδήρου, ὅπως σήμερον παρὰ τοῖς θηλυδαίαις διευθετημένοις καὶ ἐστιλνωμένοις· ἔστι δὲ τέχνης καλλίστης ἔργον, ἀναγόμενον κατὰ γε τὴν ἐμὴν ἀσθενῆ γνώμην περὶ τὰ 250 π. Χ. ἔτη. Ἡ χεὶρ τοῦ γλύπτου λεπτοφυῶς ἐργασθεῖσα, ἐν πολλῇ λεπτότητι καὶ ἀκριβεῖ τὸ ὅλον τῆς φυσιογνωμίας ἐναπετυπώσε φυσικώτατα, καὶ ὅσην χάριν ἐπέχυσεν εἰς τε τὰ χεῖλην, σιαγῶνας, πηγούονα καὶ παρεϊᾶς, τοσοῦτον ἐλαφρῶς ἐξώγῳσεν ἐπ' ὀλίγον τὰ κροταφικὰ ὀστᾶ καὶ τὰς ὀφρύδας, ὥστε νὰ παριστᾷ σύνοφρον καὶ πονηρόν τι βλέμμα περιφρονήσεως πρὸς τὸν τὸ πάλαι εἰς αὐτὴν ἐπιφωνοῦντα τὸ πολυθρύλλητον: Ἄ'Επικαλέω τοι τὴν θεὸν Μύλιτταν². Οἶα δὲ χάρις ἐπικέχυται ἐπὶ τὸν λαίμονα καὶ τὰ γυμνὰ στήθη! οἶα λεπτότης! διακρίνονται οἱ τένοντες, ὁ λάρυξ, καὶ τὰ λοιπὰ τοσοῦτον, ὥστε τοῦ φυσικοῦ κατ' οὐδὲν ἄλλο σχεδὸν ἀπολείπονται, ἢ διότι ἐν λίθῳ ἀποτετυπωμένα διατελοῦσιν ὄντα· ἐκατέρωθεν δὲ τοῦ λαίμου καταπίπτουσιν ἐκ τῆς κεφαλῆς ὀπισθεν τῶν νῶτων πρὸς τὰ στήθη κατὰ κάθετον σχεδὸν ταινίαι τινὲς ἢ μίτοι ἐξαρτώμενοι ἐκ τοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς στεφάνου. Τοιαύτη τις ἐν γένει ἡ κατασκευὴ τῆς προτομῆς ταύτης, ἣ ὁμοία σχεδὸν εὑρίσκειτ' ἐντετειχισμένη ἀλλὰ λῖαν παραμειομορφωμένη, διὰ τὴν ἀμάθειαν τῶν τεκτόνων, ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Ἀναστασοπούλου παρὰ τὴν κλίμακα τὴν ἔνδον τῆς οἰκίας ἄγουσαν. Ἄλλ' ἐκ πάντων τούτων δύναται τις συναγαγεῖν τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ ταῦτα οὐ τῇ Ἀθηνᾷ, ἀλλὰ τῇ Ἀφροδίτῃ μᾶλλον ἀποδοτέα, ὥστε δεόν ἐπέχειν, ἕως ἂν ἐπιστημονικῶς δι' ἀνασκαφῶν ἢ ἐπιστημονικῆ ἀλ-

1) Καὶ σήμερον ὑπάρχει ἡ πηγὴ αὕτη πλησίον τῆς θαλάσσης, ὡς λέγει ὁ Πausanias.

2) Σήμερον ὁ λαὸς ἐνομάζει τὴν πηγὴν ταύτην Ἀ ἱ λ α γ ο ὕ δ η ν, ἀλλὰ διατὶ ἐπωνυμίσθη οὕτω, καὶ τίς ὁ Αἰ-λαγούδης οὗτος, ἀγνωστον· ἐπειδὴ οὐδεμία περὶ τούτου παράδοσις ἀεσώθη· ἐὰν ὅμως λάβωμεν ὑπ' ὄψει τὰ θεησκευτικὰ ὀνόματα αἰ Γεώργης, αἰ (ἀντὶ ἄλλο) Βασίλης καὶ τὰ ὅμοια ἀνεγκαζόμεθα νὰ παραδεχθῶμεν θεησκευτικὸν τι αἶτιον, ὡς οἱ ἀρχαῖοι τὸν Διόνυσον.

3) Pausan. Μεσσην. IV. XXXVI.

1) Ἡροδ. βιβλ. Α', κεφ. 199.

2) Ἡροδ. ἐνθ' ἀνωτέρω.

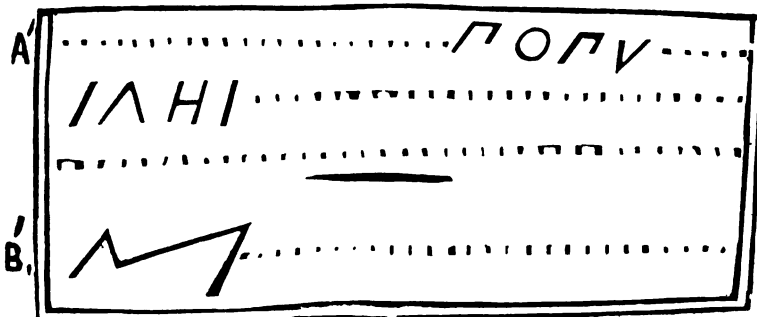
και εκ του εδάφους ἀναπηδήσει, ὅφ' ὃ διατε-
λει κατακεκαλυμμένη και κατακεχωσμένη ἐπ'
πλάτους τοσούτους.

§ δ'. Ἐν δὲ τῇ ἀκροπόλει τῶν μὲν Κυκλω-
πίων εὐρίσκονται πρὸς τὸ βορειοανατολικὸν
κίτῃς κατωφερὲς μέρος ἐρείπια, ἔχοντα πλά-
τος μὲν 4 μέτρων γαλλικῶν και μῆκος 9.
Ἄγονται δὲ ἀπὸ τοῦ ἐπικρεμαμένου βράχου
καὶ ἐξικνούονται σήμερον μέχρι τινὸς σημείου,
ἐφ' ᾧ ἡ καταστροφή ἐπεξέτεινε τὸν ἀμειλικτὸν
κίτῃς βάρβαρον βραχίονα, ἐπαπειλοῦντα και
τὸ ὑπόλοιπον δυστυχῶς. Ἀνέχουσι δὲ ἀπὸ τῆς
ἰσραηλίας τοῦ πρανοῦς εδάφους πού μὲν ἐν μέ-
τρῳ γαλλικῶν, πού δὲ περισσότερον και ἀνή-
κουσι εἰς τὴν Β' κλάσιν τῶν Πελασγικῶν τει-
χῶν. Ταῦτα κατὰ πᾶσαν πιθανότητά εἰσι τὰ
ἰσὸς τοῦ Τριφύλου κτισθέντα, υἱοῦ τοῦ Ἀρκάδος,
εἰς τιμὴν και ἀνάμνησιν τοῦ ὁποίου ἔδωκε και
τὸ ὄνομα Ἀρκαδία τῇ ἀκροπόλει, ὅτε τὴν ἀποι-
κίαν τῶν Ἀρκάδων ἐνταῦθα ἤγαγε. Τὸ δ' ὄνο-
μα τοῦτο, καθὼς προείπομεν, συντηρεῖται ἕως
σήμερον. Ἡ ἀποικία τοῦ Τριφύλου αὕτη εὐλο-
μίσασα και πολυάνθρωπος ἀποκαταστάσα
ἠαγκάσθη χρόνου προϊόντος και τοῦ πολι-
τισμοῦ ἐν αὐτῇ πραγματοποιήσασα κατέληξε τοῦ
ἐποχίου λόφου και νῆ συνοικίῃ τὴν κάτωθεν
κίτῃς ἐν τῇ πεδιάδι πόλιν, ὅπως ἔπαντα τὰ
ἐν Ἑλλάδι Πελασγικὰ φύλα ἐν τῇ παρ' αὐτοῖς
προέδω τοῦ πολιτισμοῦ ἐγκαταλιπόντα τὰς
λαίσσας αὐτῶν κατήλθον εἰς τὰς κοιλάδας
και πεδιάδας, εἰς ὧν τὴν καλλιέργειαν ἐπεδό-
θησαν, και ἐθεμελίουν πόλεις συνεχομένας ταῖς

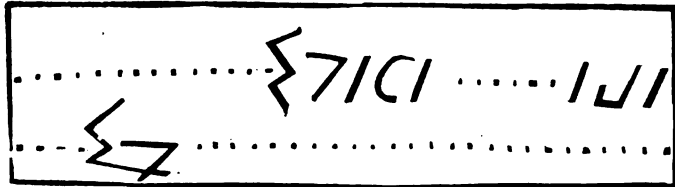
Λαίσσαις, ἢ ἀκροπόλεσιν αὐτῶν διὰ τῶν τει-
χῶν και ἐπάλξεων χρησίμων πρὸς ἐξασφάλισιν
ἀπὸ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν ἀστυγειτόνων ἢ και
ἄλλων ξένων ἐπιδρομῶν. Ταῦτα τεῖχη πολὺ
τῆς τῶν Κυκλωπίων μεταγενέστερα, ὅθλα δὴ
τῆς κλασικῆς λεγομένης ἐποχῆς, συνέδεον τὴν
ἀκρόπολιν Ἀρκαδίαν μετὰ τῆς κάτωθεν αὐτῆς
κειμένης πόλεως Κυπαρισσίας· ἐρείπια δὲ τού-
των σώζονται ἐν μὲν τῇ ἀκροπόλει πρὸς τὸ
νότιον και ἀνατολικὸν αὐτῆς, εἰς τὸ μέρος τοῦ
νῦν κατεστραμμένου τουρκικοῦ φρουρίου, τὸ
κείμενον παρὰ τῇ οικίᾳ τοῦ λεγομένου τῶρα
Κωνσταντίνου Καστρινοῦ, ἐννέα σειραὶ ἐκ δώ-
δεκα λίθων ἐκάστι, αἵτινες ἄλλ' ἐπ' ἄλλων
κείμεναι ἀποτελοῦσιν ἀρκετὰ μέγα τεμάχιον
τοῦ τεύχους τοῦ ἀρχαίου, τοῦ Ἑλληνικοῦ,
κατὰ τὸ «Χρονικὸν τοῦ Μορέως,» ὡς θέλομεν
ἰδεῖ παρακατιόντες. Ἐπὶ τούτου ἔπειτα, ἐν-
νοεῖται, κατὰ διαφόρους ἐποχάς, ἔκτιζον οἱ
Ρωμαῖοι, οἱ Βυζαντινοί, οἱ Φράγκοι και ἐπὶ τέ-
λους και οἱ Τούρκοι, τὸν ἕνα ἐκ τῶν τριῶν πε-
ριβόλων, τῶν περιζωννύοντων τὴν ἀκρόπολιν.
Ἐκαστος τῶν λίθων τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ
τεύχους ἔχει σχῆμα παραλληλόγραμμον, και
τινων ἐξ αὐτῶν τὸ μὲν μῆκος τεσσάρων ἐστί
μέτρων γαλλικῶν, τὸ δὲ πλάτος 1,64· ἄλλων
δὲ τὸ μῆκος 1,38, και τὸ πλάτος 1,80. Τὸ
δὲ περιεργότερον, ὅτι εἰς τινὰς τῶν λίθων εἰσι
και μονογράμματα ἀρχαῖα, και ἐπιγραφαὶ σχε-
δὸν τι ἐξηλεμμένα ὑπὸ τε τῶν βροχῶν και
τῆς ἐπιδράσεως διαφόρων ἄλλων αἰτίων. Ταῦτα
δὲ πάντα και δι' ἐπιστημονικοῦς λόγους και
χάριν περιεργείας περιγράφομεν ᾧδε ἀρχόμενοι
ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς γωνίας τοῦ τεύχους.

§ ε'. Ἐν τῇ Β' σειρᾷ τῶν λίθων εὐρίσκειται
ἐφ' ἑνὸς τούτων τὸ στοιχεῖον Σ, και ὑποκά-
τωθεν ταύτης ἐν τῇ Γ' σειρᾷ πάλιν τὸ αὐτὸ
Σ, κείμενον εἰς τὸν τέταρτον λίθον τῆς σειρᾶς.
Ἐν δὲ τῇ Ε' ὁ α' λίθος περιέχει τὸ στοιχεῖον Δ,
ὁ δὲ γ' αὐτῆς λίθος δύο ἡμισβέστους ἐπιγρα-
φάς, οὕτως ἐχούσας :

1) Ρόσ. Ἐγγερ. Ἀρχαιολογ. τῶν Τεχνῶν, σελίς
88—Müller Ἀρχαιολογ. Τεχν. § 45—46.—Εὐθ.
Καστήρη «Περὶ τῆς ἀρχαίας κωνωνίας τῶν Ἑλ-
λήνων πρὸς τοὺς Ἰταλοὺς και Ρωμαίους» κτλ. σελ.
38—39 και 116· ὑπόσημ. 118 τῶν «Παρεκβολῶν»
αὐτῆς.

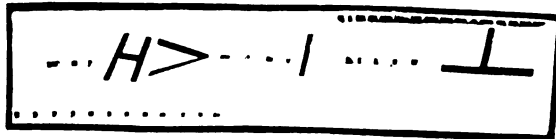
Ἰποκάτω ταύτης ἐν τῇ Σ' σειρά ὁ α' λίθος | στροφα· μήπως τοῦτο βουστροφικόν π εἶδος
 ἔχει τὸ στοιχεῖον |, ὁ Ε' ὡσαύτως τὸ |· ὁ δὲ | ἐστὶ γραφῆς; ἢ προέρχεται ἐξ ἀμαθείας τοῦ
 γ' ἐπιγραφῆν, ἧς γράμματά τινά εἰσιν ἀντί- | γλύπτου ἢ τοῦ τέκτονος; ἔχει δὲ ῥῶδε·

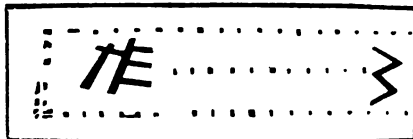
Σημειωτέον ὅμως ἐνταῦθα, ὅτι ἐν πολλοῖς | α'. Ἐν τῇ Γ' σειρά ὁ α' λίθος περιέχει
 λίθοις, διὰ τὴν ἀμάθειαν τῶν τεκτόνων (καὶ τὴν ἐξῆς ἀνάποδα τεθειμένον ἡμιτελῆ ἐπι-
 βεβαίως ἐν ἀγνώστῳ ἐποχῇ) ἀνεστραμμένους, γραφῆν.
 σῶζονται τὰ ἐξῆς·

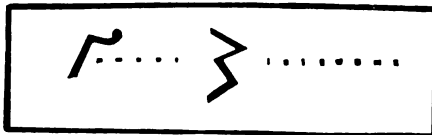
β'. Ἐν τῇ Δ' σειρά ὁ δ' λίθος τίνδε·

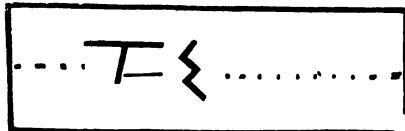
γ'. Ἐν τῇ Ε' σειρά ἐν τῷ ε' λίθῳ τάδε·

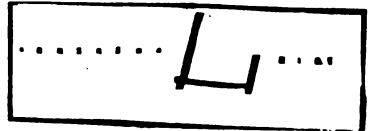
δ'. Ἐν τῇ Σ' ἐν τῷ δ' λίθῳ·

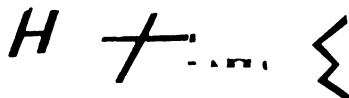
ε'. Ἐν τῇ Ζ' τάδε ἐν τῷ ε' λίθῳ τῆς σειράς

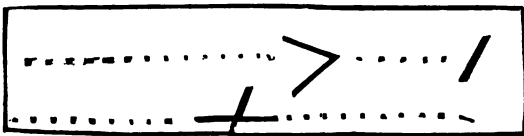
Καὶ ἐν τῷ ζ' λίθῳ τῆς αὐτῆς·

Καὶ ἐν ἄλλοις λίθοις

Παρά δὲ τῆ λεγομένη Τάμπιζ λίθος τις περιέχει τάδε·

Ταῦτα πάντα οὐδείς τῶν περιηγητῶν ἄχρι πῦδε παρατήρησε· πρῶτος δ' ἐγὼ ἀνακαλύψας ἐπέδειξα ὕστερον τῷ σοφῷ φίλῳ μου Ἰσπανῷ, Στουρνίκῳ Ξεμένε, ὡς καὶ τὰ ἐπόμενα εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς ἀκροπόλεως, ἐνθα σώζονται τρεῖς σειραὶ λίθων τοῦ, ὡς εἴρηται, ἀρχαίου ἑλληνικοῦ περιβόλου, ἐκ 4—5 λίθων ἐλάσσι· διότι ἐκεῖνο τὸ μέρος ἔπαθε πλεῖον τῶν ἄλλων, σχεδὸν καταστραφέν. Ἡ δὲ καταστροφή ἐπιτείνεται καὶ νῦν ἀτυχῶς ὑπὸ τῶν πετώνων, ὅσήμεραι ἀποκομιζόντων ἐντεῦθεν λίθους εἰς τὴν πόλιν πρὸς οἰκοδομὴν οἰκιῶν, διότι αἱ ἀρμόδια ἕνεκα διαφόρων λόγων οὐδεμίαν παρατήρησιν ποιοῦνται πρὸς αὐτοὺς οὐδὲ φροντίζουσιν ὅπως περὶ τῆς διασώσεως τῶν εἰρηπίων τούτων, τὸ σπουδαιότερον, ἕνεκα τῆς παχυλῆς περὶ τὰ τοιαῦτα ἀμαθείας αὐτῶν, τῶν ἐπαϊόντων δ' οὐκ ἤκουσαν, οὐδ' ἠβουλήθησαν συνείναι. Καὶ ἐν τοῖς λίθοις δὲ τῶν σειρῶν τοῦ βορείου τούτου μέρους παρατρύονται τὰ στοιχεῖα Δ·Π·Ξ·—¹. Πλεῖστα δὲ ἄλλα κατεστράφησαν βεβαίως κατὰ διαφόρους καιροὺς· διότι παρατηροῦμεν εἰς τὸν πρὸς ἀνατολὰς τῆς ἀκροπόλεως κείμενον μεταγενέστερον προμαχώνα, ὅτι εἰσὶν ἐντετυχημένα πλεῖστοι ὅσοι λίθοι ἐκ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ μετενηνεγμένοι, καὶ κατὰ μίμῃσιν βεβαίως τῶν ἀρχαίων κατὰ σειρὰν καὶ ἐκεῖ ἐνωκοδομημένοι· ὡσαύτως καὶ εἰς τὸν μεσαῖον καὶ δυτικὸν προμαχῶνα. Οἱ τρεῖς δ' οὗτοι προμαχώνες ἢ δυνατοὶ πύργοι (tours) ὁμοῦ μὲ τούτους τρεῖς περιβόλους ἀποκαθίστανον τὴν Ἀρκαδίαν ταύτην τῆς Τριφυλίας τοῖς ἐχθροῖς ἀπροσπέλαστον καὶ ἀπρόβητον, καὶ τὴν κάτωθεν ταύτης κειμένην ἀρχαίαν Κυπαρισσίαν λίαν ὀχυράν,

καὶ ἐπομένως δυσάλωτον. Ἐκεῖθεν γὰρ κατέβαινον, ὡς προείπομεν, τὰ τείχη ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τῆς μὲν δεξιᾶς τῷ κατιόντι πλευρᾶς πρὸς τὸ βόρειον κατὰ τὰ Κυκλώπεια ἦν ἡ γραμμὴ τῆς διευθύνσεως (ἥς ὁμως οὐδὲν ἔχνος ἐναπολείπεται) πρὸς τὸν κάτωθεν τοῦ λόφου κείμενον σήμερον ναὸν τοῦ ἀγίου Νικολάου παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀγούσαν πρὸς τὰς κώμας τοῦ δήμου Αὐλώνος, περὶ οὗ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἶπομεν ὀλίγα τινα· τῆς δ' ἀριστερᾶς πλευρᾶς σώζονται ἔχνη κάτωθεν τῆς οἰκίας τοῦ κ. Λεωνίδα Παππατωνωνοπούλου εἰς παρακειμένην αὐλήν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν παρὰ τὸν ναὸν τῆς Παναγίας εὕρισκομένην οἰκίαν τοῦ ἐπισκόπου Τριφυλίας καὶ οὕτω διὰ πολλῶν οἰκιῶν διέκνούμενα (εἰς ὧν τὰ κάτωγια ἀναφαίνονται ἔχνη τοῦ ἀρχαίου τείχους καθαρῶς διακρινόμενα) φθάνουσι μέχρι τῆς γεφύρας, ἣν νεωστὶ κατεσκευάσαν ἐπὶ τοῦ κατεργασμένου διὰ τῆς σημερινῆς πόλεως μικροῦ χειμάρρου. Ποῦ δὲ ἠνοῦντο μετὰ τῶν τῆς κάτω ἀρχαίας πόλεως τειχῶν, ἀκαθῶς δὲν δύναται τις νὰ ὀρίσῃ.

§ 5'. Περὶ τῶν ἀρχαίων τούτων τειχῶν τῆς ἀκροπόλεως ἀναγινώσκωμεν παρὰ τῷ σοφῷ Γάλλῳ Buchon, καὶ ἰδίᾳ παρὰ τῷ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντι *Le livre de la Conquete de la princée de la Morée* τάδε: et puis ordina sa gent; et se parti de Calamate, et s'en alla tout droit à l'Arcadie, et quant il fut là, si fist assiegier le chastel de toutes parts et à lendemain si le fist assailir. si avint que de présent printent le bourc, mais le donjon ne porrent il mie prendre de assaut, pour ce qu'il estoit assis sur une pierre bire et a voit une bone tour dessus, de *l'ovre des Jaïans*¹.

1 Ἢ σημαίνουσι τὰ γράμματα ταῦτα, καὶ διὰ τῶν σκοπῶν ἐνεχαράχθησαν εἰς τοὺς λίθους, δὲν ἠδυνήθη νὰ μαντεύσω, οὐδ' ὁ φίλος μου κ. Στουρνίκος Ξεμένε, ὁ δόκτωρ τοῦ ἐν Μαδρίτῃ Πανεπιστημίου, μὴ ὡς ἐν ἀκριβεῖ παρατηρήσαμεν τὰ τε μνηρογράμματα καὶ τὰς ἐπιγραφάς. Αἱ εἰκασαί σήμερον, ἐν τῇ νῦν στάσει τῆς ἐπιστήμης, θεωροῦντι ἐπιζητούσης (positive), ἔχασαν ἐς αἰετὴν τὴν ἀξίαν των.

1) Recherches historiques sur la principauté Française de Morée et ses hautes Baronnies. le livre de la Conquete de la princée de la Morée. et. et. tom. prem. pag. 43—44. edition Paris, 1845. Par Buchon. et.

Ἵποσημειοῖ δ' ὁ αὐτὸς καὶ τὰ ἐξῆς: *Oeuvre des Hellènes, regardés comme des céants Cronique Métrique l'appelle en effet œuvre des hellènes*

εἶχαν καὶ πύργον δυνατὸν· ἀπὸ γὰρ τῶν Ἑλλήνων.

elle exist encore! Ἐταῦθα παρατηροῦμεν, ὅτι τὸ Χρονικὸν πολὺ ὀρθῶς τὰ ἀρχαῖα τεῖχη θεωρεῖ τῶν Ἑλλήνων ἔργον τῶν ἀρχαίων, ὅπως καὶ πράγματι ἔργον αὐτῶν ἐστίν, ὡς ἀποδεικνύεται τοῦτο ἐκ τε τῆς κατασκευῆς ἐν συνόλῳ, τοῦ τρόπου δηλαδὴ τοῦ οἰκοδομεῖν, ἐκ τοῦ σχεδίου αὐτῶν, καὶ, τὸ κυριώτερον, ἐκ τοῦ σχήματος τῶν παρ' αὐτοῖς διασωθέντων μονογραμμάτων, καθὼς καὶ ἐκ τῶν ἡμισθεσμένων ἐπιγραφῶν, ὧν ἡ παλαιογραφία ὑπεμφαίνει σχήματα γραμμάτων τῆς Δ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην. Ἄλλ' ἐν τῇ *Conquête* θεωροῦνται ἔργα τῶν Γιγάντων ταῦτα, ἧτοι ἀνθρώπων κατὰ πολὺ ὑπερόχων τότε ἀνάστημα, τὴν τε ρωμαλεότητα τοῦ σώματος καὶ τὰ λοιπὰ προτερήματα. Περὶ τούτων ἐπραγματεύσατο ὁ μέγας φυσικὸς Buffon ἐν τῇ εὐρείᾳ αὐτοῦ Φυσικῇ Ἱστορίᾳ· μετέφρασε δὲ τὸ μέρος τοῦτο εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ἑλληνικὴν ὁ ἐκ Ζαγορόου τῆς Ἠπείρου καταγόμενος Διονύσιος, καὶ ἐδημοσίευσεν εἰς τὸν ἀλόγιον Ἑρμῆνα τῆς Βιέννης². Τὰς δὲ μετὰ ταῦτα ἐρεῦνας τῆς ἐπιστήμης περὶ τούτων³, περὶ τῶν

ὄστέων αὐτῶν καὶ τῶν ὑπερμεγέθων τάρφων, δύναται ὁ ἐπιστήμων νὰ ἴδῃ εἰς τὰ ἀπὸ Κυβιέρου καὶ ἐφεξῆς δημοσιευθέντα ἐπιστημονικὰ συγγράμματα· ὅποιαν δὲ ἰδέαν περὶ Γιγάντων κατὰ τε τὸν Μεσαιῶνα καὶ εἰς τοὺς μετέπειτα χρόνους εἶχεν ὁ ἑλληνικὸς λαὸς, καὶ πῶς συγγέει τούτους μετὰ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, δύναται νὰ λάβῃ τὰς ἀνικούσας πληροφορίας περὶ τούτων ἀπάντων ἐκ τοῦ συγγράμματος τοῦ εὐπαιδευτοῦ φίλου μου, κ. Ν. Γ. Πολίτου, ἀμελέτης ἐπὶ τοῦ βίου τῶν Νεωτέρων Ἑλλήνων, εἰς ὃ καὶ παραπέμπεται ὁ φιλομαθής. Ἄλλ' ἡμεῖς ἤδη κεντώντες τὸν πῶλον ἐπὶ τὴν νύσσαν, τὸ δὴ λεγόμενον, ἰδωμεν καὶ τὰ λοιπὰ ἡμέτερα *Monumenta* τῆς Κυπαρισσίας.

§ ζ'. Καὶ παρὰ μὲν τῷ κ. Δημητριάδῃ, γραμματεῖ τῆς δημοκρατίας Κυπαρισσίας, ἐστὶ τὸ ἡμισυ ἀρχαίας κεφαλῆς εὐρεθὲν ἐν τῇ κάτω πόλει· ἀλλ' ἀτυχῶς, ἐπειδὴ ἦν ἐσχισμένη κατὰ κάθετον ἐκ τοῦ μετώπου πρὸς τὴν ρίνα, δὲν δύναται τις νὰ συλλάβῃ εὐκρινῆ τινα ἰδέαν περὶ αὐτοῦ· παρὰ δὲ τῷ κ. Λεωνίδῃ Παπαντωνοπούλου, εἰσαγγελέως ἄλλοτε τῶν ἐφετῶν, ὑπάρχουσι τὰ ἐξῆς:

α'. Ἡ ἐπιγραφή ἤδη, εὐρεθεῖσα ὡσαύτως ἐν τῇ κάτω πόλει.

1) Voy. mon voyage en Morée. Buchon et. et.—Cyparis.

2) Ἴδε Λογ. Ἑρμ. φυλλάδ. ε', σελ. 167, 5 μαρτίου 1819, ἐκδ. Βιέννης.

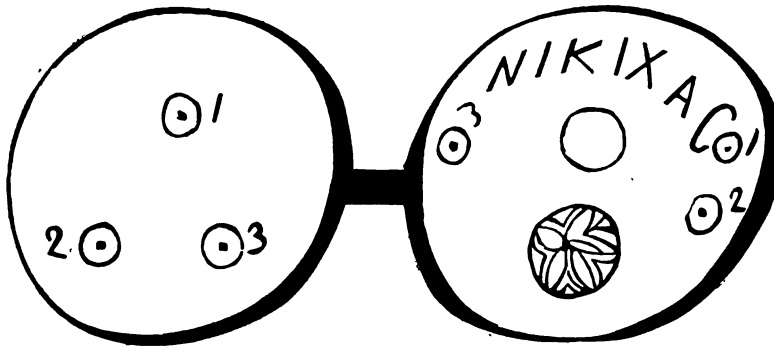
3) Cuvier, not. ad Plin. hist. natur. VII. C. XVI. t. III. pag. 88. collect. le Maire id., rechere. sur les ossements fossiles. t. p. et suiv. id. hist. des sciences naturel. I, p. geog. de Saint-hilaire hist. de l'anomal de l'organ. A. Maury, essai sur les légendes

pieuses. p. 148—149. Not-péques, hist. et phénom du volcan et des phénom. volcaniq. de Santorin. p. 83. et. et. et. Ἐκ δὲ τῶν εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ἑλληνικ. μεταφράσεων ἴδε Φλουράνης «Περὶ πρῶτῃ τῆς ζωῆς ἐπὶ τῆς σφαίρας» ὑπὸ Λ. Βουδύρη, ἐν Κωνσταντινίᾳ, 1860,—καὶ Δ. Πετρούλια, ἐπισκόπου «Λόγια ἐν λίθις», ἐκ τοῦ ἀγγλικῶ. ἐν Ἀθήναις κτλ.

1) Ν. Γ. Πολίτου, Νεσελ. μυθολογ. τόμ. α' μέρ. β'. σελ. 501—521.

Ἄλλ' ὡς παρατηροῦμεν, ἐξ αὐτῆς τῆς ἀτε-
λαῦς ἐπιγραφῆς οὐδὲν δύναται τις νὰ ἐξαγάγη.

β'. Ἐργαλεῖον τι (;) στρογγύλον ὡς ἐξῆς·

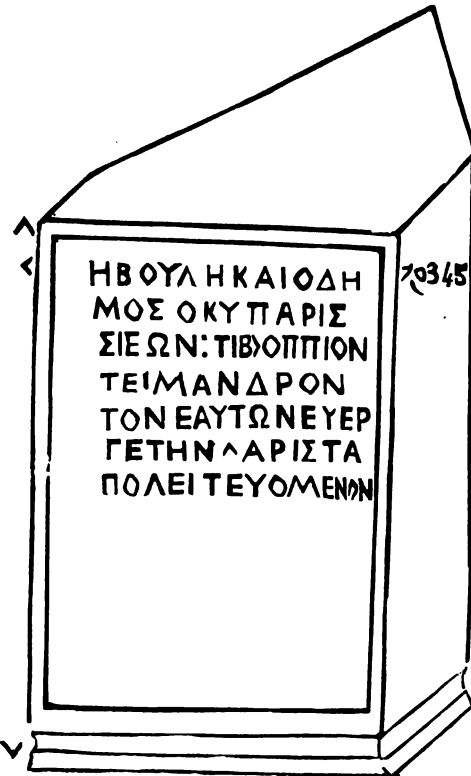
Καὶ τοῦτο ὡσαύτως εὐρέθη ἐν τῇ κάτω
πόλει· ἀλλὰ πρὸς τί ἐν χρήσει ἦν καὶ μάλι-
στα γυναικεῖα; διότι τὸ ὄνομα Νικίχα γυ-
νακεῖον φαίνεται ὄν, καὶ καθ' ὃ τοιοῦτον ὑπο-
δεικνύει, τῷ σχήματι τοῦ ἐργαλείου συνδυα-
ζόμενον, ἱστορικὸν εἶναι· εἰς τούτου δὲ τοῦ
πιθανολογήματος τὴν παραδοχὴν οὐκ ὀλίγον

συντελοῦσι καὶ αἱ ἐνυπάρχουσαι τρεῖς ὀπαὶ ἐν
αὐτῷ καὶ τι κόσμημα κατὰ τὸ ἀνωτέρω
παρατεθὲν ἰχθυογράφημα αὐτοῦ· οἱ ἐπαίοντες
ἀποφανθήτωσαν. Ἡμεῖς μόνον ἐνταῦθα ση-
μειοῦμεν, ὅτι τὸ μνημεῖον (*Monument*)
ἔστι ρωμαϊκῶν χρόνων, ὡς καὶ ἡ ἀνωτέρω πα-
ρατεθεῖσα ἀτελεστάτη ἐπιγραφή.

Ἐντελῆ δὲ τοιαύ-
την, ἀφορῶσαν τὴν Κυ-
παρισίαν, ἔσχε τὴν
καλωσύνην νὰ μοι ἀ-
ποστείλῃ ἐκ τῶν Ὀ-
λυμπίων ὁ φίλος μου
κ. Δημητράδης ὁ ἐκεῖ
ἔφορος τῶν ὑπὸ τῶν
Γερμανῶν, ὡς γνω-
στόν, ἀνακαλυφθεῖσάν
ἐν τῇ Ἄλτει ἀρχαιο-
τήτων. Ἔστι δὲ ἡ
ἀπάντη.

Ἐπὶ μαρμάρου λι-
θοῦ Πεντελῆσιου μετὰ
βάσειως προεξεχούσης
ἱππασίας ἔστι, μοι
ἔγραψεν ὁ κ. Δημη-
τράδης. Πᾶς τις ἐν-
ταῦθα παρατηρεῖ, ὅ-
τι ἡ ἐπιγραφή ἀνά-
γεται εἰς τοὺς ρω-
μαϊκοὺς χρόνους, καθ' ὅ-
ς οἱ Κυπαρισσιεῖς ἐ-

093

τίμησαν τὸν διοικη-
τὴν αὐτῶν Τιβέριον
Ἄσπιον διὰ τὴν ἀ-
ρίστην αὐτοῦ πολι-
τείαν ἀναθέντες ἐν τῷ
ιερῷ τοῦ Ὀλυμπίου
Διὸς τῷ περὶ ἀλάτῃ
κτλ. κτλ.

Καὶ τοσαῦτα μὲν
περὶ τῶν ἐν Κυπαρι-
σίᾳ ἀνακαλυφθεῖσάν ἡ-
δη τὸ πρῶτον ἐπι-
γραφῶν καὶ μνημείων·
εἴπωμεν δὲ καὶ τινα
περὶ τῆς ἱστορίας τῆς
πόλεως ταύτης ἐν
συνόψει.

Ἡ Βουλὴ καὶ ὁ Δῆμος ὁ Κυπαρισσίων: Τιβ.
Ἄσπιον Τείμανδρον, τὸν ἑαυτῶν εὐεργέτην, ἀρι-
στα πολετευόμενον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῆς ἱστορίας τῆς πόλεως Κυπαρισσίας ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων μέχρι τῶν νεωτέρων.

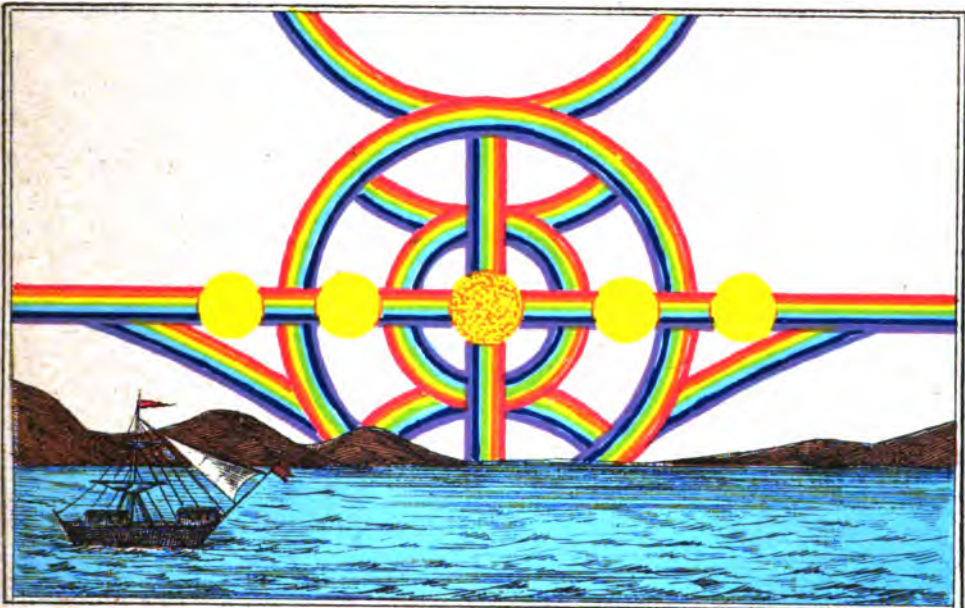
§ α'. Ἐν γένει ὀλίγα γινώσκομεν ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς Κυπαρισσίας· διότι ἡ πόλις αὕτη ἱστορικῶς δὲν ἔχει τοιαύτην ἀξίαν, οἶαν κέκτηνται ἄλλαι ὁμοιοὶ αὐτῇ πόλεις, ὡς παραδείγματος χάριν ἡ Ἰθώμη, ἡ Ἥλις κλπ. Ἡ Κυπαρισσία κατὰ διαφόρους ἐποχὰς καὶ αἰῶνας ἐκ διαλειμμάτων μακρῶν ἀναφαίνεται ἐν τῇ ἱστορίᾳ δρῶσα, καὶ τοῦτο ἐπιχωρῶς, οὐχὶ δ' εἰς ξένην χώραν· ἀπαξ μόνον παρηκολούθησεν ἔξω τῆς Ἑλλάδος τῷ λοιπῷ ἑλληνικῷ κόσμῳ ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Ὅμηρος¹, ἄλλοτε δ' οὐδέποτε, καθ' ὅσον

ἔμοι τοῦλάχιστον γνωστόν· ὥστε ἡ ἱστορία τῆς πόλεως περιορίζεται εἰς τὰ πρὸς συντήρησιν τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ διάσωσιν τῆς αὐτονομίας αὐτῆς, ἣν πολλάκις ἐπεβουλεύσκοντο οἱ τε Ἥλεῖοι, Ἀρκάδες καὶ Μεσσήνιοι ἐπὶ διαφόροις προφάσεσιν, ὡς εἶδομεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν· δευτέρα δὲ περίστασις, καθ' ἣν οἱ Κυπαρισσεῖς ἔδειξαν γενικώτερα φρονήματα, εἶναι, ὅτε ἐξῆλθον τῆς πόλεως πανδημῆι εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Αὐλῶνος καὶ ἐκώλυσαν τὸν στρατηγὸν τοῦ Γ' Φιλίππου, βασιλέως τῆς Μακεδονίας, τὸν Πυρρίαν, ἵνα εἰσβάλῃ εἰς τὴν Μεσσηνίαν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πολυβίου¹.

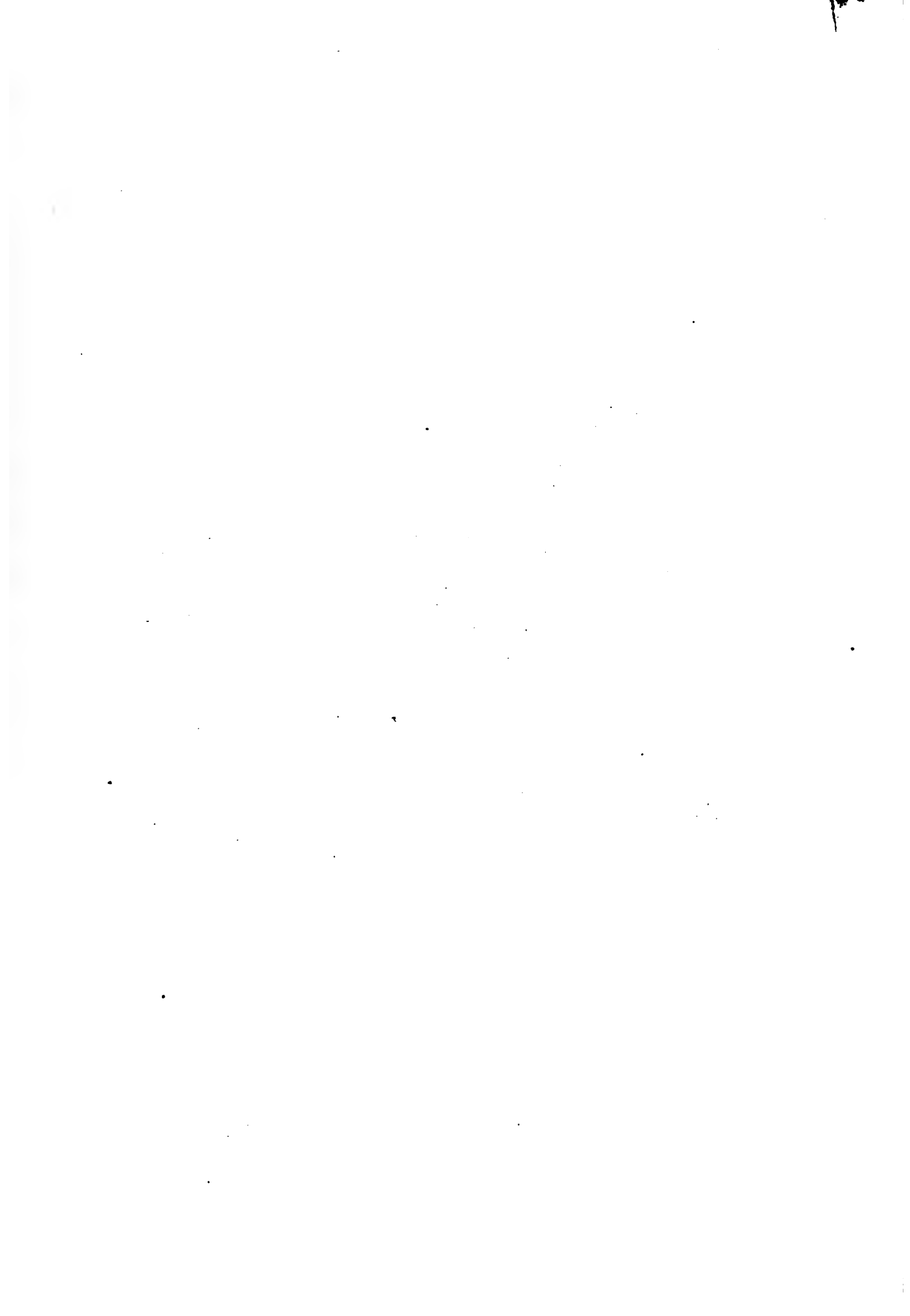
ΣΗΜ. Συντ. ἐπιτρ. Παραλείπεται τὸ τέλος.

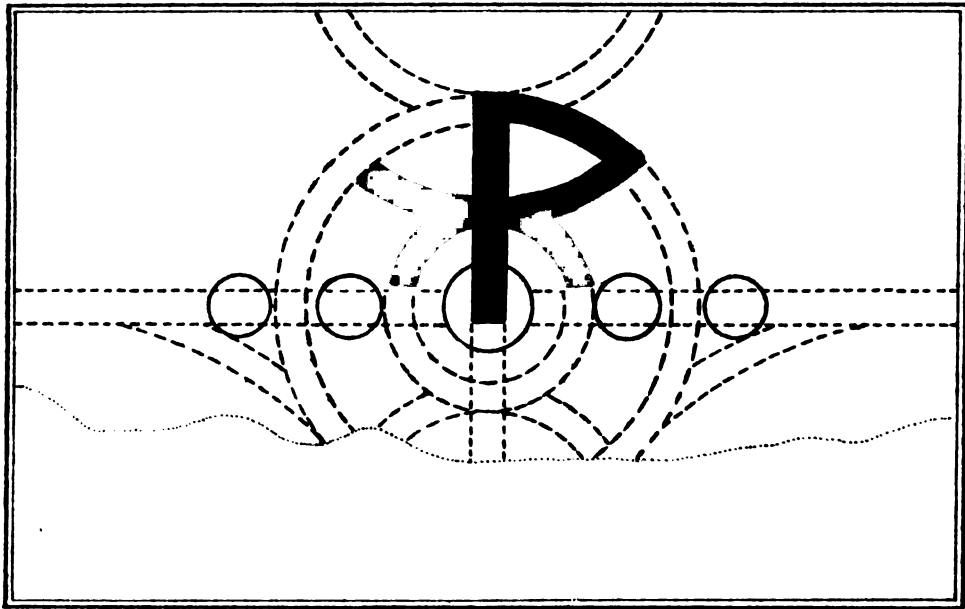
1) Ὅμηρ. Ἰλιάδ. Β. 593.

1) Πολυβ. Ἱστ. Ε', σελ. 152· ἔκδοσ. Ἀθην. 1878.

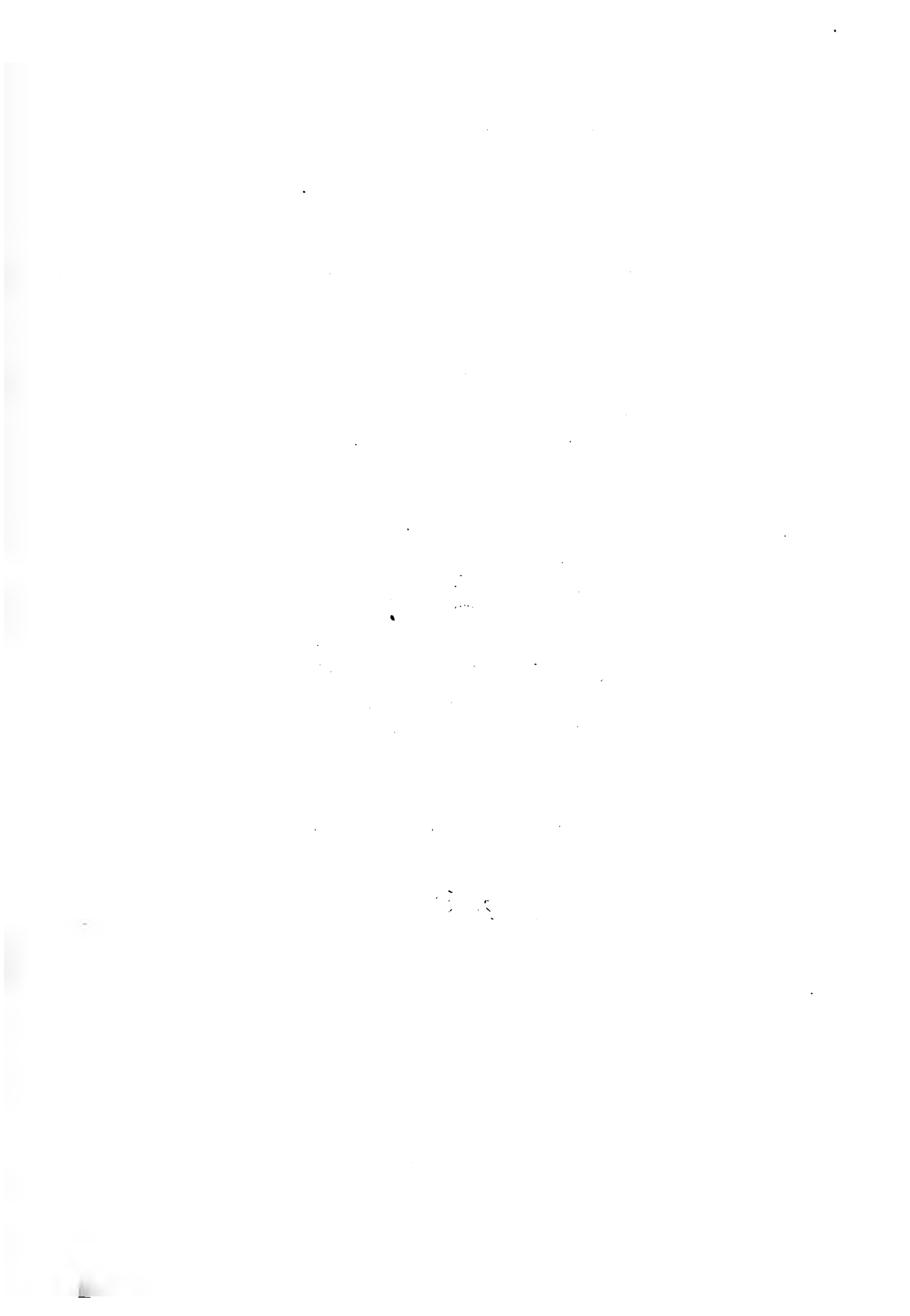
(Σχ.1)

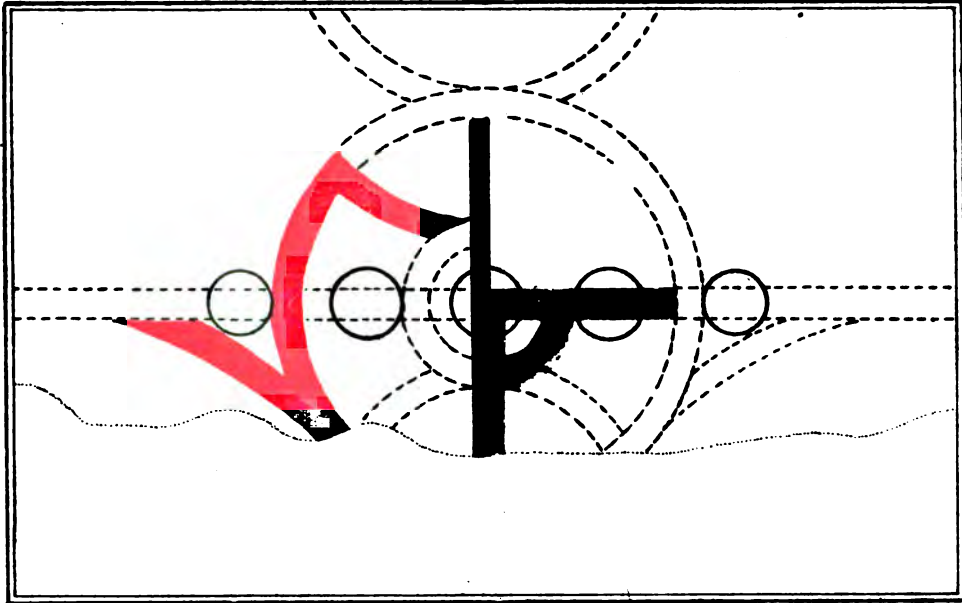

• •
X P

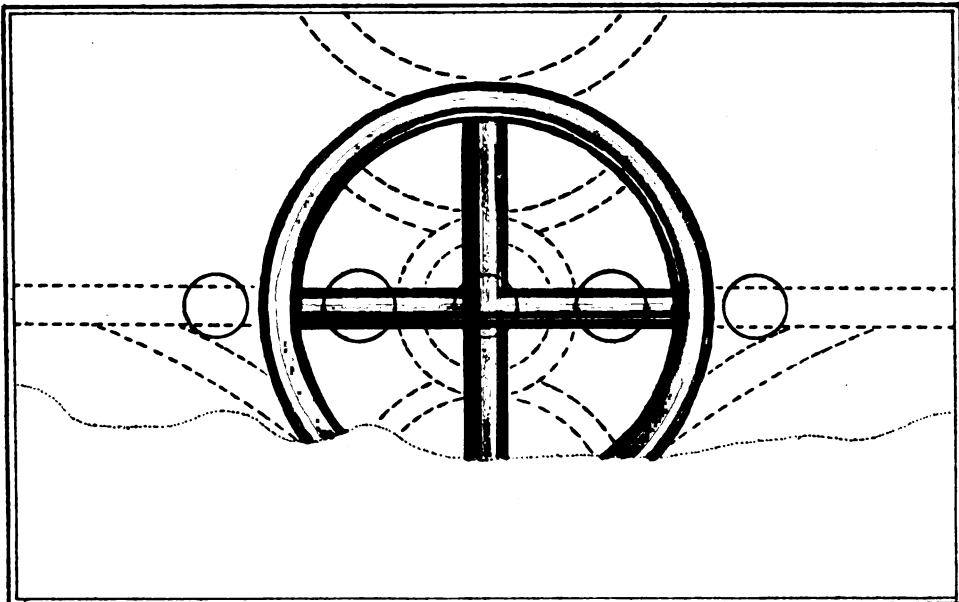
(Σχ. 5)

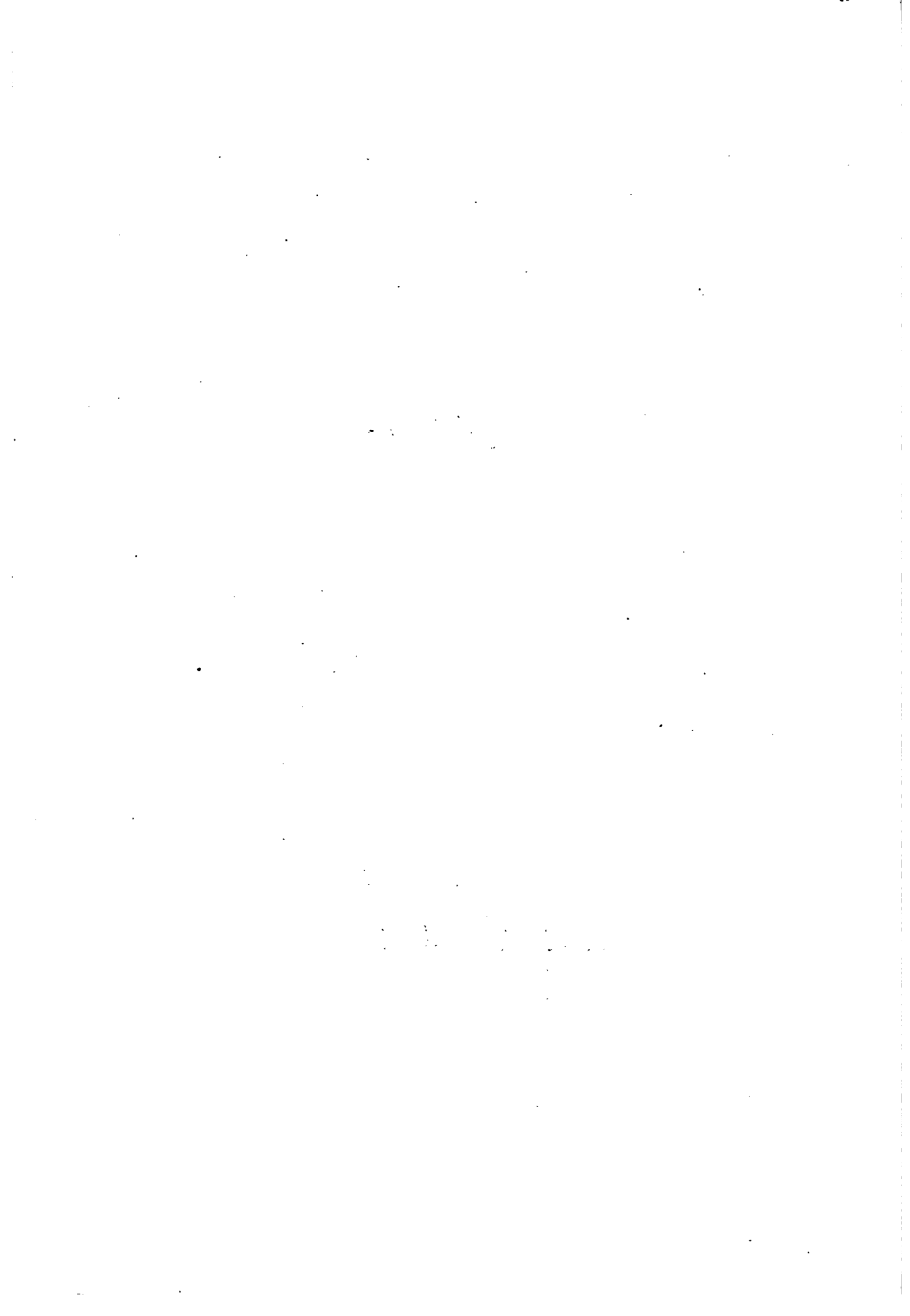

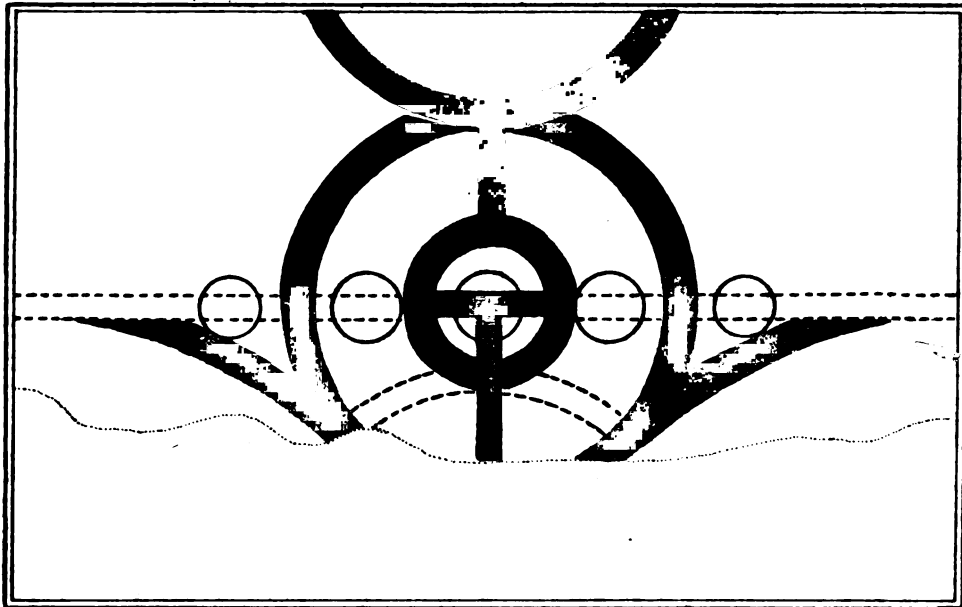
(Σχ. 3)

• • •
ΝΙΚΑ

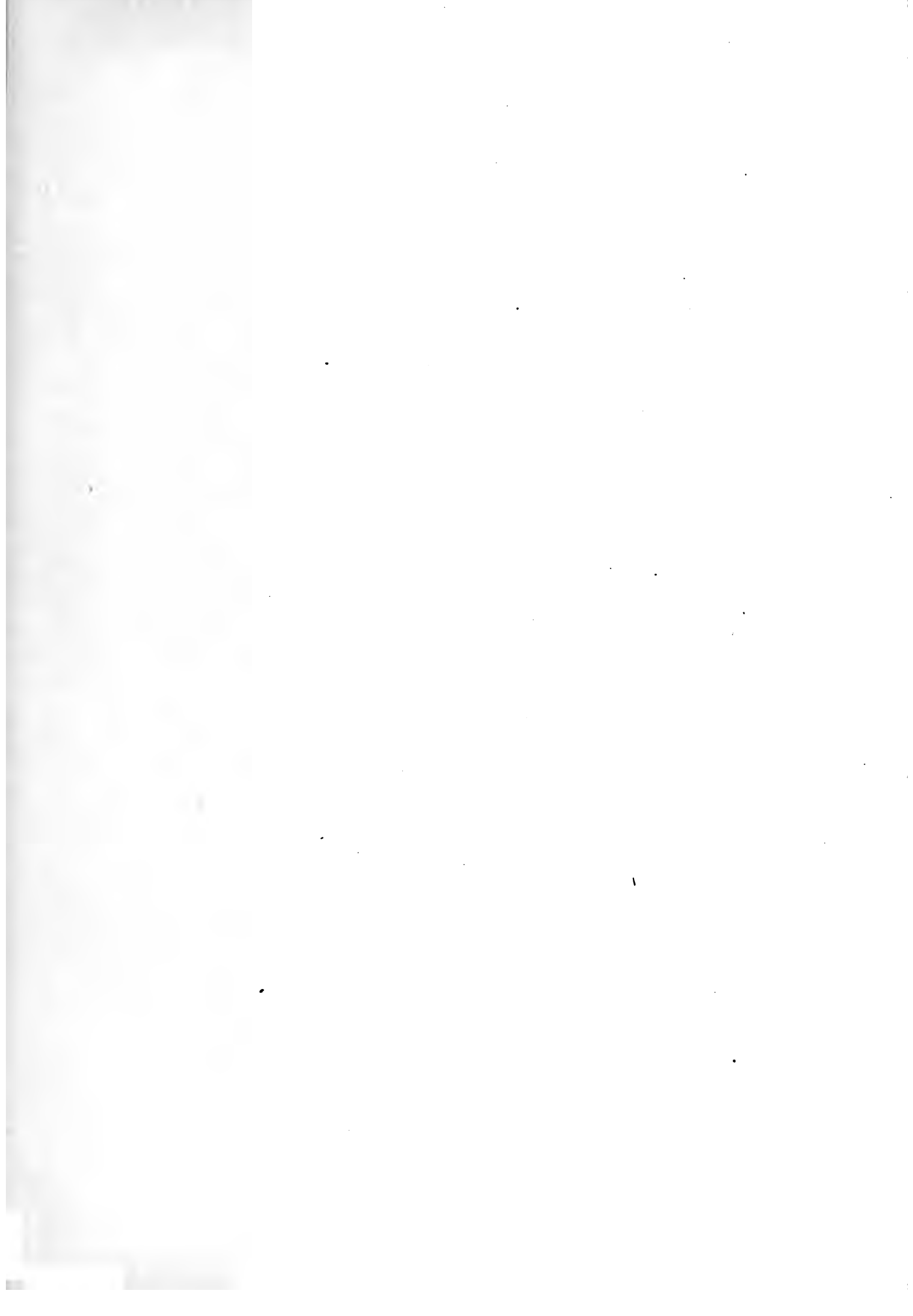
(Σχ. 4)

(Σχ. 2.)

• • •
ΤΟΥΤΩ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΩΙ ΤΩ ΜΕΓΑΛΩΙ

ΣΗΜΕΙΟΥ

ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΤΥΜΟΥ ΤΗΣ ΛΕΞΕΩΣ

('Ανεγνώσθη ἐν τῇ ΨΝΒ' συνεδριάσει)

Α'

Τῶν γραψάντων περὶ τοῦ ἐπιφανέντος Κωνσταντίνου τῷ μεγάλῳ σημείου Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου¹ ἀξιοπιστότερος, ὅτι κατὰ τοὺς αὐτοὺς τῷ βασιλεὶ χρόνους ἐγένετο καὶ παρ' αὐτοῦ ἀκούσας ἐπίθετο τὰ περὶ τῆς ὄψεως. Οὗτος μὲν οὖν τὸ φάσμα Θεοσημίων σαφῶς καλεῖ. Τῶν δὲ πραγματευσαμένων περὶ τοῦ σήματος, ὁ Λάβαρον ἐπὶ Κωνσταντίνου ὄνομα ἔσχε, Δυκάγγιος μακρογορεῖ ἐν τῇ περὶ νομισμάτων τῶν αὐτοκρατόρων Κωνσταντινουπόλεως συγγραφῇ· φησὶ δὲ τὸ μὲν Λάβαρον σημαίαν εἶναι βαρβαρικὴν, περὶ δὲ τοῦ ὀνόματος μάτην εἰκοτολογεῖν τοὺς πρὸ αὐτοῦ καὶ ἐπ' αὐτοῦ γραψάντας.

Β'

Τῶν καθ' ἡμᾶς δ' ἱστορικῶν οἱ πάντες, τὰ ὑπὸ Εὐσεβίου μνημονευόμενα ἀπλῶς ἀναγράφοντες, Θεοσημίων μὲν καὶ αὐτοὶ καλοῦσι τὸ φάσμα, οὐδὲν δέ, τὸ γ' ἐπ' αὐτοῖς, προστιθεῖσι τοῖς ὑπὸ Δυκαγγίου² καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ γραφεῖσι περὶ τῆς λέξεως Λάβαρον.

1) Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου, εἰς τὸν βίον τοῦ μακαρίου Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως λόγος α'.

2) *De imperatorum Constantinopolitanorum seu inferioris aevi vel imperii uli vocant numismatibus, dissertatio Caroli Du Frsnse D. Du Cange. § XX.* «Sed praesertim ita apelatum (labarum) sub Constantino magno vexillum, in quo Christianae religionis initia. Christi monogramma describi curavit, quod τῶν ἄλλων τιμωτέρων caeteris pretiosius et saucius haberi, Imperatoreni semper praecedere, a militibus adorari, et in proaelis

Γ'

Οἰόμενος οὖν πολλοῦ ἀξίον εἶναι τὰ περὶ τῶν ἀπορουμένων τούτων ἐξηγήσασθαι, τῇ τε μελέτῃ προσεκαρτέρουν καὶ ταῖς φιλοπονίαις

a fortioribus exercitus militibus ambiri et stipari praecepit, uti narrant scriptores ecclesiastici ; quos quidem milites esse eos plerique autumant. hos praepositus laborum vocat codex Theodosianus, quum quod labarum Ambrosius, Prudentius et alii, laborum appellant Sozomenus. *Glossae veteres* apud Turnebum, *Acta secundae Synodi Nicaenae et Aldhelmus*. Quum igitur labarum vexillum barbaricum fuerit, quod indicare videntur nummi, *frusta de ejus nomenclatura hariolantur viri pereruditi, qui de signo hoc militari tam multa commentati sunt, et iisce dequisitionibus taedeat immorari*. Τοῦτ' ἔστι· «Μάλιστα δ' οὕτως ἐκλήθη ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου ἡ σημαία, ἐν ἣ, ὅτε κατηγήθη αὐτὸς εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, ἐπεμελήθη ὅπως ἐγγραφῆσεται τὸ τοῦ Χριστοῦ μονόγραμμα, ὅπερ τιμωτέρων καὶ ἱερώτερον τῶν ἄλλων ὑπολαμβάνειν ἐπέταξεν, αἰέποτε προηγεῖσθαι τῷ αὐτοκράτορι, ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν λατρεύεσθαι, ὑπὸ τῶν γενναιοτέρων τοῦ στρατοῦ στρατιωτῶν περικυκλῶσθαι καὶ περιστοιχίζεσθαι, καθ' ἃ διδάσκουσιν οἱ ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς. Οὗ δὲ στρατιώτας εἶναι οἱ πλείους λέγουσι, τούτους προϊστάμενους τοῦ Λαβάρου ἀπικαλεῖ ὁ Θεοδοσιανὸς κώδιξ· ὅ,τι γὰρ Λάβαρον ὀνομάζουσιν Ἀμβρόσιος, Πрудέντιος καὶ ἄλλοι, Λάβαρον καλοῦσι Σωζόμενος, τὰ γλωσσηματα τὰ ἀρχαῖα παρὰ Τυρνέβω, τὰ Πρακτικὰ τῆς δευτέρας ἐν Νικαίᾳ Συνόδου καὶ ὁ Ἄλδελμος. Τὸ μὲν οὖν Λάβαρον ἦν σημεῖον βαρβαρικόν, ὅπερ τὰ νομίσματα φαίνατο μνηνύοντα· μάτην δὲ περὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ εἰκοτολογοῦσιν ἄνδρες πεπαιδευμένοι, οἱ περὶ τοῦτον τοῦ στρατιωτικοῦ σήματος τοσοῦτον πολλὰ ἐπεπόησαν, ὥστε σικχαίνεσθαι με ἐνδιατρίβειν ταῖς ζητήσεσι ταύταις».

προσῆδρευον, σκοπῶν ὅ,τι τε εἴη τὸ Κωνσταντίνῳ ἐπιφανὲν σημεῖον καὶ ὅστις ὁ νοῦς καὶ τὸ ἔτυμον τῆς λέξεως *Λάβαρον*. Ὅσα δ' ἐμοὶ περιγέγονεν ἐκ τῆς μελέτης, κεφάλαια γράψας τοῖς τῶν βασιλικῶν Ἀκαδημιῶν φιλοσόφοις ἐγγχειρῶ.

Δ'

Ὁ μὲν οὖν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας πατήρ, τὰ περὶ θεοσημίας ἱστορῶν, λέγει τάδε: Ἄμφι μεσημβριανὰς ἡλίου ὥρας, ἥδη τῆς ἡμέρας ἀποκλινοῦσης, αὐτὸς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν ἔφη (Κωνσταντῖνος) ἐν αὐτῷ οὐρανῷ ὑπερκείμενον τοῦ ἡλίου σταυροῦ τρόπαιον, ἐκ φωτὸς συνστάμενον, **ΓΡΑΦΗΝ ΤΕ ΑΥΤῷ ΣΥΝΗΦΘΑΙ**, λέγουσαν, **ΤΟΥΤῷ ΝΙΚΑ**. Θάμβος δ' ἐπὶ τῷ θεάματι κρατήσας τὸ στρατιωτικὸν ἄπαν, ὃ δὴ, στελλομένῳ ποι πορείαν, συνείπετό τε καὶ θεωρὸν ἐγένετο θαύματος.

Ε'

Ὡς δὲ τῶν μετεωρολόγων καὶ τῶν ἀεροναυτῶν φασι οἱ περιώνυμοι, τοῦ περιέχοντος αἰ ἄνω χῶραι ὀμιγλῶν πληροῦνται ἔστιν ὅτε, ἀς μικκύλα πάγου πολυεδρικά καὶ διασυγῆ συνστήσι σωματία. Ἐγγυτέρω ὄντος τοῦ ἡλίου ἢ καὶ τῆς σελήνης τοῦ ὀραζόντος καὶ τῶν ἀκτίνων διαπερωσῶν τὰ διατιθέμενα καθέτως ἐν εὐδίᾳ τοιαυτὰ σωματία, μορφοῦται τὸ μετεωρολογικὸν φαινόμενον, ᾧ ὄνομα *παρηλίοι* ἢ καὶ *παρασελήναι*, τοῦτ' ἔστιν ἄλλω ποικιλόχροι περὶ τὸν ἡλιον ἢ τὴν σελήνην, δύο καὶ ἔσθ' ὅτε τρεῖς. Τούτων τῶν ἄλων ἢ ἐλάσσων μὲν τριῶν καὶ εἰκοσι μοιρῶν ἔχει διάμετρον, ἢ δ' ἐξω ταύτης ἐξ' καὶ τεσσαράκοντα, ἐννεὰ δὲ καὶ ἐνενήκοντα ἢ μεῖζων. Ἐξωτέρω δὲ μιᾶς ἐκάστης ἄλλω δίσκοι ὄρῶνται φωτεινοὶ συγχυμένως τὸν ἀστέρα, τὸν ἡλιον ἢ τὴν σελήνην, εἰκονίζοντες. Τόξα δὲ συμμετρικὰ καλλίχροα ἐπὶ τῶν ἄλων ἔστιν ὅτε ἐπερείδεται καθέτως ἢ καὶ κατὰ τὰ πλάγια.

ΣΤ'

Ταῦτ' οὖν τὰ τοῖς μετεωρολογοῦσι περὶ παρηλίων δεδογμένα ἀνεγνωκῶς καὶ τὴν διανοίαν εἰς τε τὴν ἄνω περακοπὴν ἐκ τοῦ λόγου Εὐσεβίου ἐφεστηκῶς καὶ εἰς τὴν παρατιθεμένην ἄμ' εἰκόνα τοῦ μετεωρικοῦ φαινομένου (Σχ. 1), ἦνπερ, ἐν τῷ ἄπερὶ μετεώρων» ἔργῳ Μαργολ-

λαίου καὶ Ζυρχέρου¹ εὐρῶν, ἀπεδεξάμεν, πέπεισμαι καὶ γνώμην ἀποφαίνομαι ἐμὴν, ὅτι τὸ Κωνσταντίνῳ τῷ μεγάλῳ ἐπιφανὲν φάσμα οὐδὲν ἦν ἕτερον ἢ *παρηλίοι*. Καὶ ταύτην δὲ γνώμην εὐθαρσῶς ἐξενεγκεῖν πειρῶμαι καὶ ἐπιχειρῶ, ἅτε δὴ οὐκ αὐθαίρετως τὴν κρίσιν ποιησάμενος ἀλλὰ λελογισμένως τῇ τε πολλῇ πειθόμενος πιθανότητι, ἀλλ' ἅμα, ὅπερ κύριον, ὄρῶν καὶ ἀποδεικνύς συμφωνοῦντας καὶ πολλὰ τὰ κοινὰ ἔχοντας τοὺς Κωνσταντίνου λόγους τῇ τῶν μετεωρολόγων περὶ παρηλίων γνώμῃ. Ὁ μὲν γὰρ εἶπεν Εὐσεβίῳ *τὴν θεοσημίαν ἥδη τῆς ἡμέρας ἀπικλινοῦσης ἐπιφανῆσαι*, οἱ δὲ μετεωρολόγοι φασι τοὺς παρηλίους σχηματίζεσθαι, ἐπὰν ὁ ἥλιος ἐγγυτέρω τοῦ ὀραζόντος γένηται, τοῦ πνεύματος ἡρεμοῦντος καὶ τῆς ἀτμοσφαιρας πλιθούσης, καθέτως διακειμένων μικκύλων πολυεδρικών κρυστάλλων ὕδατος πεπηγότος, ἐφ' ὧν αἱ ἡλίου προσπίπτουσι ἀκτίνες. Ἐπι δὲ καὶ τὴν συντημένην τῷ σταυρῷ γραφὴν καὶ τὰ συμπλέκτως ἔχοντα σχήματα καὶ στοιχεῖα, ἃ ἰδεῖν ἔφη Κωνσταντῖνος ἐν τῷ αὐτῷ ὀφθέντι φάσματι, ἔστιν ἀνευρεῖν κἀν τοῖς τῶν παρηλίων σχήμασι.

Ζ'

Ἐν τῷδε οὖν τῷ προκειμένῳ μετεωρολογικῷ σχήματι διαφαίνεται ἐν ψήλαφῃ τῇ μὲν ἀλλ' ἅμα καὶ ἀποχωρῶντως διασμιλευομένη καὶ ἐξοχυζομένη ἀναλύσει ἢ ὅλη ἐννεὰς τῶν συνθετικῶν τοῦ **ΤΟΥΤῷ ΝΙΚΑ** στοιχείων.

Καὶ τὸ μὲν ἀρχικὸν τῆς πρώτης λέξεως γράμμα, τὸ **Τ**, εὐρίσκειται σχηματιζόμενον ἐκ τῆς ὀραζόντιου τοῦ ἐλάσσονος κύκλου διαμέτρου καὶ τῆς ἐπὶ ταύτην καθέτου ἀκτίνος τοῦ μεῖζονος κύκλου κειμένης ἐν τῷ κάτω ἡμικυκλίῳ. Τὸ δεύτερον, ἦτοι τὸ φωνῆεν **Ο**, διαπαρᾶσθαι ὀλόκληρος ἢ τοῦ ἐλάσσονος κύκλου περιφέρεια. Τὸ τρίτον, ἦτοι τὸ φωνῆεν **Υ**, ἀνευρίσκειται ἐν τῷ ἀποτελούμενῳ σχήματι ἐκ τοῦ τόξου τοῦ ἐφαπτομένου τοῦ ἐλάσσονος κύκλου καὶ τῆς ἐν τῷ ἄνω ἡμικυκλίῳ κειμένης ἀκτίνος τοῦ αὐτοῦ κύκλου. Τὸ τέταρτον γράμμα, ἦτοι τὸ στοιχεῖον **Τ**, χορηγεῖται ὑπὸ τοῦ τόξου τοῦ ἐφαπτομένου τοῦ μεγάλου κύκλου καὶ τῆς ἐν τῷ ἄνω ἡμικυ-

1) *Les Météores*, par Marcollé et Zurcher, page 163—164. Quatrième édition. Paris. Librairie Hachette et Cie. 1875.

κλίω κειμένης ακτίνος τοῦ μείζονος κύκλου. Τὸ πέμπτον γράμμα, ἦτοι τὸ στοιχεῖον Ω, παρέχει ἡμῖν ἢ ἑλλιπὴς πρὸς τὰ κάτω περιφέρεια τοῦ μείζονος κύκλου μετὰ τῶν ἐν δυοὶ σημείαις ἐφαπτομένων τοῦ κάτω ἀτελοῦς ἡμικυκλίου ἑκατέρωθεν δύο τόξων (Σχ. 2).

Τὸ δ' ἀρχικὸν τῆς δευτέρας λέξεως γράμμα, ἦτοι τὸ Ν, δίδοται ἐκ τοῦ ἀριστερῆ τοῦ κάτω ἀτελοῦς ἡμικυκλίου ἐφαπτομένου τούτου τόξου, ἐκ μέρους τοῦ πρὸς τ' ἀριστερὰ ἡμικυκλίου τοῦ μείζονος κύκλου καὶ ἐκ τοῦ πρὸς τ' ἀριστερὰ ἡμίσεος τοῦ τόξου τοῦ πρὸς τὰ ἄνω ἐφαπτομένου τοῦ μικροῦ κύκλου. Τὸ δεύτερον γράμμα, ἦτοι τὸ Ι, σχηματίζει ἢ κάθετος διάμετρος τοῦ μείζονος κύκλου. Τὸ τρίτον, ἦτοι τὸ Κ, διακρίνεται ἐν τῷ παραγομένῳ σχήματι ἐκ τῆς ἐν τῷ ἄνω ἡμικυκλίῳ κειμένης ακτίνος τοῦ μείζονος κύκλου, ἐκ τοῦ πρὸς τὰ δεξιὰ κειμένου ἡμίσεος τοῦ τόξου τοῦ ἐφαπτομένου τοῦ μικροῦ κύκλου καὶ τοῦ ἐν τῷ ἄνω μικρῷ ἡμικυκλίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ διαθλεπομένου τετάρτου τῆς ὅλης τοῦ ἐλάσσονος κύκλου περιφέρειας. Τὸ δὲ τελικὸν γράμμα, ἦτοι τὸ Α, ἐνορᾶται ἐν ἐκάστῳ κατὰ προαίρεσιν σχήματι, ἀποτελουμένῳ ἐκ δύο διαδοχικῶς κειμένων καὶ ἐγγύς ἀλλήλων τοῦ μείζονος κύκλου ἀκτίνων καὶ τοῦ μεταξὺ ἐγκλειομένου τετάρτου τῆς περιφέρειας τοῦ ἐλάσσονος κύκλου (Σχ. 3).

III'

Ἐν τῷ συνόλῳ δὲ σταυροειδῆ σχήματι τῶν ἐπ' ἀλλήλας καθέτων δύο τοῦ μείζονος καθέτου κύκλου διαμέτρων καθορᾶται ὁ σταυρός, ἐν ᾧ Κωνσταντῖνος εἶδε τοῦ ἡλίου ὑπερκείμενον καὶ ᾧ συνῆπτο ἡ γραφή: **ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ** (Σχ. 4).

Τῆς σωτηρίου δ' ἐπιγραφῆς τὸ σύμβολον, τὰ τὸ Χριστοῦ παραδηλοῦντα ὄνομα δύο γράμμαται, τὸ Χ σὺν τῷ κατὰ τὸ μεσαίτατον χιαζομένῳ Ρ, ἔστιν ἰδεῖν ἐν τῇ προκειμένῃ τοῦ μετεωρολογικοῦ φαινομένου εἰκόνι. Καὶ τὸ μὲν Χ ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ ἄνω ἡμίσεως τοῦ κύκλου τῶν τριῶν καὶ εἴκοσι μοιρῶν καὶ τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἔρειδομένου ἐφαπτομένου τόξου, τὸ δὲ Ρ ἐκ τῆς καθέτου διαμέτρου τοῦ μείζονος κύκλου, τοῦ ἐπὶ τὰ δεξιὰ ἡμίσεως τοῦ ἐφαπτομένου τόξου, τοῦ ἔρειδομένου ἐπὶ τοῦ κύκλου τῶν τριῶν καὶ εἴκοσι μοιρῶν καὶ τοῦ μεταξὺ τούτων τμήματος τῆς περιφέρειας τοῦ μείζονος κύκλου (Σχ. 5). Τοῦτο τὸ σύμβολον τὸ τε μέσον τοῦ στεφάνου τοῦ στρατιωτικοῦ σήματος

κατεκόσμη¹ καὶ τοῖς νομίμασι τῶν χρόνων ἐκείνων ἐνεχαράσσετο². Τούτῳ τῷ συμβόλῳ τὸ πρόσωπον κατεσφραγίζετο ὁ βασιλεὺς, καὶ τοῦτο εἴωθε φέρειν κατὰ τοῦ κράνου³.

Θ'

Οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ ὁ ἐπ' ἄκρῳ τῷ ὄρατι τοῦ βασιλικῆς σήματος προστάγματι τοῦ Κωνσταντίνου καταστηριχθεὶς στέφανος, ὁ ἐκ λίθων πολυτελῶν καὶ χρυσοῦ συμπεπλεγμένος, ἄλλο οὐδὲν ἀπέικαζεν ἢ τὴν ἐτέραν τῶν ἐν τοῖς παρηλίοις ὄραμένων ποικιλοχρῶν ἄλων, περὶ ὧν εἰρηται μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν⁴.

Ι'

Οὕτω ταῖς γνώμαις τῶν μετεωρολόγων τὰ περὶ τῆς ὕψους Κωνσταντίνου ἀνεξετάζων, τὸ ὑπερφυῆς ἀφελῶν, τὴν θεοσημῖαν σπουδῆν μεγίστην ἐθέμην ἀποδεῖξαι οὕσαν μετεωρικὸν φαινόμενον, εἰκότως· καὶ γὰρ ὅστις μὲν φράκῃς, ὅσου δὲ θάλλου, ὅσων δὲ συμφυρῶν τοῖς πάλαι αἴτιος ἐγένετο ἢ ὕψις οὐρανίων φαινομένων τε καὶ μετεώρων, ἅπαντες ἴσμεν δῆπου. Νῦν δ' ὅτε τῆς ἐπιστήμης ἡ λαμπρὰς τὰ τῆς ἀγνοίας σκότῃ διασκεδανῶσα πρόδηλον καθίστασι τῶν τοῦ Αἰωνίου νόμων τὸ αἰώνιον καὶ τὴν θεοθεν ἐν κεχαραγμένη τροχιᾷ κίνησιν τῆς φύσεως, νῦν ὅτε τὸ τοῦ λόγου φῶς γνώριμον ἐποίησεν, ὅτι ἡ παντοδυναμία τῆς θεότητος οὐτ' ἦν ποτε, οὐτ' ἔστιν, ἀλλ' οὐτ' ἔσται ἢ θεράπαινα τῶν ἰδεῶν καὶ ἀναγκῶν τῆς ἀνθρωπότητος τῇ ἀνατροπῇ τῶν αἰώνων νόμων, τῶν ἀτοπωτάτων εἶη ἀν ἀβασανίστως ἀποδέξασθαι

1) Ἄνω δὲ, πρὸς ἄκρῳ τοῦ παντός, στέφανος ἐκ λίθων πολυτελῶν καὶ χρυσοῦ συμπεπλεγμένως καταστήκετο, καθ' οὗ τῆς σωτηρίου ἐπιγραφῆς τὸ σύμβολον, δύο στοιχεῖα τοῦ Χριστοῦ παραδηλοῦντα ὄνομα, διὰ τῶν πρώτων ὑπεσήμεων χαρακτήρων, χιαζομένου τοῦ Ρ, κατὰ τὸ μεσαίτατον (Εὐσεβ. Λογ. α', Κεφ. ΛΑ').

2) Ταγάρτοι τὸν Χριστὸν τοῦ Θεοῦ σὺν παρησίᾳ τῇ πάσῃ πρεσβείων εἰς πάντας διετέλει μὴ ἐγκαλυπτόμενος τὴν σωτήριον ἐπιγραφάν· σεμιολογούμενος δ' ἐπὶ τῷ πράγματι, φανερὸν ἑαυτὸν καθίστη, νῦν μὲν τὸ πρόσωπον τῷ σωτηρίῳ κατασφραγίζομενος σημείῳ, νῦν δ' ἐναδρυόμενος τῷ κλητικῷ τροπαίῳ (Εὐσεβ. λόγος γ', Κεφ. Β').

3) Ἄ δὴ κατὰ τοῦ κράνου φέρειν εἴωθε καὶ τοῖς μετὰ ταῦτα χρόναις ὁ βασιλεὺς (Εὐσεβ. Λόγος α', Κεφ. ΛΑ').

4) Εὐσεβ. Λογ. α', Κεφ. ΛΑ'.

καὶ τὰ περὶ τοῦ ὀφθέντος Κωνσταντίνου κατ' οὐρανὸν σημείου καὶ τὴν ὄψιν παραδέξασθαι θεοσημῶν.

ΙΑ'

Ἄλλ' ἱκανὰ ταῦτα. Νῦν δ' ἔτι περὶ τοῦ νοῦ καὶ τοῦ ἐτύμου τῆς λέξεως *Λάβαρον* τῆς πολλὰς πολλῶν ἀτόπων ἐτυμολογιῶν ἀφορμὰς εἰς δεῦρο παρασχοῦσης ἐξεῦρον, ταῦτα τῆ τῶν κρατῶν λυθῆ λίθῳ ὑποβάλλω.

ΙΒ'

Ἐν κεφαλαίῳ εἰκοστῷ ἐνάτῳ τοῦ πρώτου λόγου εἰς τὸν βίον τοῦ μακαρίου Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου ἱστορεῖ τάδε: ἀκαὶ δὴ διαπορεῖν πρὸς ἑαυτὸν ἔλεγε (Κωνσταντίνος) τί ποτε εἶναι τὸ φάσμα. Ἐνθυμουμένην δ' αὐτῷ καὶ ἐπὶ πολὺ λογιζομένην, νῆξ' ἐπέκει καταλαβοῦσα· ἐνταῦθα δὴ ὑπνοῦντι αὐτῷ τὸν Χριστὸν τοῦ Θεοῦ σὺν τῷ φανέντι κατ' οὐρανὸν σημείῳ ὀφθῆναι τε καὶ **ΠΑΡΑΚΕΛΕΥΣΑΣΘΑΙ**, μῆμημα ποιησάμενον τοῦ κατ' οὐρανὸν ὀφθητός σημείου, τοῦτο πρὸς τὰς τῶν πολεμιῶν συμβολὰς ἀλεξήματι χρῆσθαι.

ΙΓ'

Τούτῳ οὖν τὸν νοῦν προσέχων, γινώσκων δὲ τὴν παρακλήσειν ἐν προστακτικῇ ὡς τὰ πολλὰ δηλοῦσθαι ἐγκλίσει, εἰκότως τεκμαίρομαι, ὅτι οἱ παρὰ Χριστοῦ ὀφθέντος τῷ βασιλεῖ εἰρημένοι λόγοι ἐν προστακτικῇ ἐξηγήθησαν· τιαυτῆν δ' ἐμφαίνει καὶ ἡ τῷ σταυρῷ συνημμένη λέξις **ΝΙΚΑ**. Ὁ γὰρ Χριστὸς ὡς Θεὸς καὶ Κύριος ἀξιωματικῶς φεῖ λαλῶν δείκνυται, ὡσπερ κἂν τοῖς Εὐαγγελίοις ἐμφανίσται!

1) Ἐν τῷ κατὰ Ματθαίου Εὐαγγελίῳ, Κεφ. Γ', 15, Δ', 10, 19, Ε', 12, 16, 24, 25, 29, 30, 37, 39, 41, 44. ΣΤ', 1, 2, 3, 6, 9, 10, 19, 20, 25, 26, 28, 33. Ζ', 1, 5, 7, 12, 13, 15, 23. Η', 3, 4—13, 22, 32. Θ', 2, 6 (ΑΡΟΥ ΣΟΥ ΤΗΝ ΚΑΙΝΗΝ), 9, 22, 24, 30, 31, 38. Ι', 6, 7, 8, 9, 11, 12, 14, 16, 17, 23, 27, 28, 38. ΙΑ', 15, 16, 28, 29. ΙΒ', 13. ΙΓ', 9, 18, 30. ΙΔ', 16, 18, 27, 29. ΙΕ', 10, 14, 28, ΙΣΤ', 6, 23, 24 (Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖτω μοι). ΙΖ', 7, 8, 18; 20, 27. ΙΗ', 8, 9, 10, 16, 17. ΙΘ', 7, 12, 14, 17, 18, 21, 22. ΚΑ', 2. ΚΒ', 21, 22. ΚΓ', 3. ΚΔ', 5, 6, 16, 17, 18, 20, 32, 33, 42, 43, 44. ΚΕ', 13.

ἔτι Κωνσταντίνος ὁ μέγας μεμελετηκῶς ἦν ἔτι καὶ τὴν ἑλληνίδα φωνὴν εἰδὼς κατὰ τὴν Εὐσέβιου μαρτυράει. Καὶ οἱ τοῦ Θεοῦ δὲ ἱερεῖς, οὓς παρέδρους ἑαυτῷ Κωνσταντίνος κατεστήσατο, καὶ οἱ τὰ τοῦ φάσματος καὶ περὶ τῆς ἐνσῆρκου οἰκονομίας ἐξηγήσαντο, οἱ πλείους, εἰ

ΚΣΤ', 18, 27, 28, 36, 38, 39, 41, 45, 46, 52. ΚΠ', 9, 10, 19.

Ἐν τῷ κατὰ Μάρκον Εὐαγγελίῳ, Κεφ. Α', 15, 17, 26, 38, 42, 44. Β', 9 (Ἐγείραι καὶ ἄρον σου τὸν κρῖναιον καὶ περιπάτει), 10, 11, 12, 14. Γ' 4, 5. Δ', 3, 24, 39. Ε', 8, 9, 19, 34, 35, 36, 37, 41, 42. ΣΤ', 11, 31, 37, 38, 51. Ζ', 14, 16, 27, 29, 35. Η', 15, 33, 34 (ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖτω μοι). Θ', 10, 25, 26, 39, 45, 47. Ι', 14, 20, 21 (δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι, ἄρας τὸν σταυρὸν), 52. ΙΑ', 2, 3, 23, 24, 25, 31. ΙΒ', 15, 17, 38. ΙΓ', 6, 7, 9, 11, 14, 15, 16, 17, 28, 29, 33, 37. ΙΔ', 6, 13, 14, 16, 22, 23, 32, 41, 42. ΙΕ', 15.

Ἐν τῷ κατὰ Λουκῆν Εὐαγγελίῳ, Κεφ. Δ', 8, 35. Ε', 4, 10, 13, 24, 25, 28. ΣΤ', 8, 9, 10, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 35, 36, 37, 38. Ζ', 14, 15, 22, 50. Η', 18, 39, 48, 50, 52, 55. Θ', 3, 4, 6, 13, 14, 15, 23 (Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν καὶ ἀκολουθεῖτω μοι), 42, 44, 50, 54, 60. Ι', 3, 4, 6, 7, 9, 11, 20, 28, 37. ΙΑ', 9, 35. ΙΒ', 1, 4, 5, 7, 15, 22, 24, 27, 29, 31, 34, 36. ΚΒ', 8, 10, 17, 19, 32, 36, 37, 40, 46, 51. ΚΓ', 28, 34. ΚΔ', 39, 49.

Ἐν τῷ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίῳ, Κεφ. Α', 40. Β', 7, 8, 16, 19. Δ', 7, 16, 17, 24, 35, 50. Ε', 14 (Ἐγείραι, ἄρον τὸν κρῖναιον σου καὶ περιπάτει), 28, 45. ΣΤ', 10, 12, 20, 27, 43, 44. Ζ', 8, 24, 37, 38. Η', 8, 11. Θ', 7. Ι', 37, 38. ΙΑ', 39, 43, 44. ΙΒ', 7, 35, 36. ΙΓ', 28. ΙΔ', 1, 2, 27, 28, 31. ΙΕ', 9, 20. ΙΣΤ', 24, 33. ΙΖ', 1, 5, 11, 17. ΙΗ', 8, 11. Κ', 17, 23, 27, 28. ΚΑ', 6, 10—11, 12, 15—16, 17, 18, 19, 22—23.

1) Καὶ αὐτὸς δ' ἦδη τοῖς ἐνθέοις ἀναγνώσμασι προσέγειν ἡξίου (Εὐσέβιου λόγος α', Κεφ. ΑΒ'),

2) Πᾶσις τε παύμενος τὰς πρὸς ἕναστον διουσίας, ἐλληνίζων τε τῇ φωνῇ, ὅτι μὴδὲ ταύτης ἀμαθῶς εἶχε, γλυκερὸς τις ἦν καὶ ἡδύς (Εὐσέβιου λόγος γ', κεφ. ΙΓ').

3) Κατὰ δὲ τὸν δηλωθέντα χρόνον, τὴν παράδειξιν καταπλαγεῖς ὄψιν, οὐδέτερον θεῖν ἢ τὸν ὀφθέντα δικιμάσας σβῆναι, τὴν τῶν αὐτῶν λόγων μύστας ἀνεκαλεῖτο καὶ τίς εἶη θεὸς αὐτῶν ἡρώτα, τίς τε ὁ τῆς ἀφείσεως ὄψεως τοῦ σημείου λόγος. Οἱ δὲ, τὴν μὲν εἶναι Θεὸν ἔφασαν Θεῷ τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου μονογενῆ παῖδα, τὸ δὲ σημείον τὸ φανὲν σύμβολον μὲν ἀθανασίας εἶναι, τρόπον δὲ ὑπέδειξεν τῆς κατὰ τοῦ θανάτου νίκης, ἦν καὶ ἐπ' ἰσοπέδῳ ποτε παρελθὼν ἐπὶ γῆς. Ἐδίδασκόν τε τὰς τῆς παρόδου αἰτίας, τὴν ἀκριβῆ λόγον αὐτῶν τῆς κατ' ἀνθρώπους οἰκονομίας ὑποτιθέμενα. Ὁ δὲ καὶ τούτους μὲν ἐμαθητεύετο τοῖς λόγοις, θαῦμα δ' εἶχε τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶ παραδοθείσης θεοφανείας συμβάλλων τε τὴν οὐράνῳ ὄψιν τῆ τῶν λεγομένων ἐξηγήσει, τὴν δεικνύσαν

μη πάντες, Ἕλληνες, ἢ τῇ φωνῇ ἑλληνίζοντες ἦσαν, οὐδ' ἔστι τις ὁ ἀμφιβάλλων. Ὅσιόν τε τὸν Κορδοῦης ἐπίσκοπον, ὃν περὶ πολλοῦ ὁ βασιλεὺς ἐποιεῖτο, καὶ ἄλλους τῶν κατ' αὐτὸν καὶ πρὸ αὐτοῦ τῆς Δύσεως ἐπισκόπων ἐξ Ἀκατολῆς τὸ γένος ἔλκειν, ὡς ἔστιν εἰκάσαι ἐκ τῶν ὀνομάτων¹.

ΙΔ'

Ρᾶδιον ἄρα ἐντεῦθεν νοῆσαι, ὅτι ὁ καθ' ὕπνου τῷ βασιλεῖ ἐπιστάς Χριστὸς παρεκλεύσατο χρῆσθαι ὡς ἀλεξιτρόφῳ τῷ μιμήματι τοῦ ἐπιφανέντος σημείου, ταῖς δυοῖς προσφωνῶν αὐτὸν προστακτικαῖς **ΛΑΒΕ-ΑΡΟΝ**, κίς προσθετέα καὶ ἡ ἐν τῷ σήμειφ ὑπάρχουσα **ΝΙΚΑ**². Ὁ βασιλεὺς ἐναύλους, ὡς ἔστιν εἰκάσαι, ἔχων τοὺς λόγους, οὓς καθ' ὕπνου παρὰ Χριστοῦ ὄφθέντος ἤκουσε, **ΛΑΒΕ-ΑΡΟΝ**

ἰστηρίζετο, θεοδίδακτον αὐτῷ τὴν τῶν γνῶσιν παρεῖναι κειθόμενος (Εὐσεβίου λόγος α', κεφ. ΑΒ').

1) Οἱ ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἱστορίᾳ Εὐσεβίου ἀναφερόμενοι ἐπίσκοποι Ρώμης, οἱς ὀνόματα ἦσαν ἑλληνικά, εἰσὶν οἷδε: Ἀλέξανδρος, Ἀνέγκλητος, Ἀντέρως, Διπίσιος, Ἐλευθέριος, Εὐάρεστος, Εὐτυχιανός, Κάλλιστος, Λίνος, Ξυστοὶ δύο, Πτολεμαῖος, Στέφανος, Σωτήρ, Τελεσφόρος καὶ Ζεφυρίνος.

2) Καὶ Παύλῳ τῷ κλητῷ Ἀποστόλῳ ὄραμα διὰ νυκτὸς ὤφθη. Ἀνὴρ τις ἦν Μακεδὼν ἰσως, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων: Διαβὰς εἰς Μακεδωνίαν, βοήθησον ἡμῖν (Πράξ. τῶν Ἀπ. κεφ. ΙΣΤ', ἐδ. 9—14).

ἐκάλεσε τὸ ἐντολῇ αὐτοῦ ἐργασθὲν εἰδῶλον τοῦ ὄφθέντος φάσματος. Τὸ *λάβε-ἄρον* ὡς ἐν ἐκλαθόντες οὐσιαστικόν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οἱ τε μὴ τῇ ἑλληνίδι χρώμενοι φωνῇ ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου καὶ οἱ μετὰ ταῦτα βασιλεῖς καὶ ἰδιῶται, ἑλληνηκοῖς καὶ λατινικοῖς ἔγραφαν γράμμασιν ὡς οὐσιαστικόν *Λάβαρον* ἢ *Labarum*. Οὗτος ὁ λόγος, τὸ γ' ἐμοὶ δοκοῦν, δι' ὃν μάτην ἄχρα τῆς ὥρας τὸ ἔτυμον ἀνεζητεῖτο καὶ ἡ σημασία αὐτοῦ, ὡς μίξ μόνης λέξεως, καθ' ἑ εἴρηται, θεωρουμένου.

ΙΕ'

Ταῖς διανοαῖς μᾶλλον ἢ τοῖς καλλωπισμοῖς καὶ τῇ κομψότητι τῆς διαλέκτου τὸν λόγον σχηματίζων, τὰς περὶ τῶν τέως ἀπορουμένων γνώμας ἀπεφηνάμην. Καὶ εἰ μὲν τὰ τῆς εὐχῆς ἀπέβη καὶ τῇ καθόλου ἐπιστήμῃ καλὸν τι περιεγένετο, ἔργον ἀνύσας χρήσιμον χαιρήσω, εἰ δὲ μή, τῶν ἐν ταῖς βασιλικαῖς ἀκαδημαῖαις φιλοσόφων ἐπεικῶν καὶ πράων τύχοιμι κρατῶν.

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΣΑΜΑΡΤΕΙΔΗΣ

Γυμνασιάρχης ἐν Ἀδριανουπόλει.

ΣΗΜ. Τὰ ἀνωτέρω ἀναγραφόμενα σχήματα, εἰς ἃ παραπέμπεται ὁ ἀναγνώστης, λελιθογραφημένα ὄντα, προτάχθησαν τῆς πραγματείας.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΤΗΣ ΟΜΗΡΙΚΗΣ ΙΛΙΟΥ

('Ανεγνώσθη ἐν τῇ ΨΞΘ' συνεδριάσει)

Εἶναι βέβαιον, ὅτι ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἦσαν τοσοῦτον πεπεισμένοι, ὅτι τὸ Ἴλιον τῶν χρόνων ἐκείνων ἦν, ὡς πρὸς τὴν θέσιν, τὸ αὐτὸ καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου ψαλεῖσα Ἴλιος, ὅσον καὶ οἱ σύγχρονοί εἰσι πεπεισμένοι, ὅτι ἡ σημερινὴ Ἱερουσαλήμ κατέχει τὴν θέσιν τῆς τῆς Ἀγίας Γραφῆς Ἱερουσαλήμ. Ἡ μόνη διαφωνία, ἥτις προέκυψε περὶ τοῦ θέματος τούτου ἐν τῇ ἀρχαιότητι, εἶναι ἡ ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Σκηψίου ἐξενεχθεῖσα γνώμη, βασιζομένη ἐπὶ θεωρίας ὑπερβολικῆς «Ἐσπιαίας τῆς ἐξ Ἀλεξανδρείας τῆς Τρωάδος» ὡς πρὸς τὴν αὐξήσιν τῆς τοῦ Σκαμάνδρου πεδιάδος. Ὁ Δημήτριος ἐπίστευσε, ὅτι ἔπρεπε ἀναγκαστικῶς νὰ ὑπῆρχε κατὰ τοὺς χρόνους τῆς πολιορκίας τῆς Ἰλίου καὶ κόλπος τις εἰσχωρῶν ἐπὶ ἰκανὴν ἀπόστασιν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ὅστις προϊόντος τοῦ χρόνου ἐπληρώθη διὰ προσχώσεων καὶ τῆς βαθμιαίας καὶ βραδείας μετατοπίσεως τῶν ποταμῶν ὑδάτων. Δυστυχῶς ὁ διάσημος γεωγράφος Στράβων, ὅστις φαίνεται ὅτι δὲν ἐπισκέφη τὸν τόπον (καίτοι παρέχει ἡμῖν τὴν μακροτέραν περιγραφὴν ἣν ἔχομεν), συμμερίζεται τὰς ἐσφαλμένας γνώμας τοῦ Δημητρίου. Ὄντως, βλέπομεν ἀρχαίους συγγραφεῖς, ὡς Στέφανον τὸν Βυζάντιον, ἀναφέροντας μὲν τὸν Στράβωνα καὶ τὸν Δημήτριον ὡς μάρτυρας αὐθεντικῶς ἐπὶ διαφόρων ἄλλων τοπογραφικῶν σημείων, οὐδὲν ὅμως ἀναφέροντας οὔτε τὸν μὲν οὔτε τὸν δὲ περὶ τῆς τοπογραφίας τῆς Ὀμηρικῆς Ἰλίου, προκειμένου περὶ τῶν σημείων, ἐν οἷς ὁ Στράβων καὶ ὁ Δημήτριος εὐρίσκονται ἐν διαφωνίᾳ πρὸς τὴν κοινὴν γνώμην. Δύναται τις ἄρα ἐκ τούτου νὰ ἐξαγάγῃ τὸ συμπέρασμα, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι οὗτοι συγγραφεῖς ἐθεώρουν ἐσφαλμένας τὰς θεωρίας τῶν τελευταίων τούτων. Ἐν τούτοις ὁ Στράβων δεικνύει ἡμῖν εἴτε ἀμέσως

εἴτε ἐμμέσως πλεῖστα τῶν τοπογραφικῶν σημείων, ἃ οἱ ἀρχαῖοι ἀναγνωρίζουσιν ὡς τὰ ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου ἀναφερόμενα.

Ἐν τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλήσι συγγραφεῦσι, Ῥωμαίοις καὶ Βυζαντινοῖς, εὐρίσκομεν τῆδε κατεῖσαι ὑπαινιγμούς εἰς τὰ τοπογραφικὰ ταῦτα σημεῖα ὡς καὶ εἰς ἕτερα, ἅτινα αἰ μετ' Ὀμήρου παραδόσεις προσέθησαν εἰς τὰ ἐν τῇ Ἰλιάδι καὶ Ὀδυσσεῖᾳ ἀναφερόμενα. Δέον λοιπὸν νὰ ἐμμείνωμεν ἐπὶ τῆς ταυτότητος τῶν ὑπὸ τῶν συγγραφέων τῆς ἀρχαιότητος δεικνυομένων σημείων, καὶ ἂν εὐρωμεν τὰς θεωρίας τούτων συνεχδούσας πρὸς τὸ Ὀμηρικὸν κείμενον, δὲν θὰ ἔχωμεν ν' ἀναζητήσωμεν ἄλλα. Ὁφειλομεν μάλιστα καὶ νὰ σεβασθῶμεν τὰς γνώμας τῶν ἀρχαίων, διότι πρέπει ν' ἀναμνηθῶμεν, ὅτι ἀποδίδουσιν εἰς τὸν Πεισίστρατον, τύραννον τῶν Ἀθηνῶν (550—529 π. Χ.) καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, οἵτινες διέμενον ἐξόριστοι (510 π. Χ.) ἐν Σιγείῳ, πλησίον τοῦ Σκαμάνδρου καὶ τῆς ἀρχαίας Ἰλίου, τὴν συλλογὴν καὶ τὴν ἐκδοσὴν τῶν Ὀμηρικῶν ἐπῶν. Ὅθεν ἡ πόλις Σίγειον ἔκειτο ἐπὶ ὑψώματος ἀκριβῶς ἕναμι τῆς Ἰλίου, ἀφ' ἧς ἐχωρίζετο εἰς ἀπόστασιν μιᾶς λεύγης ὑπὸ τῆς πεδιάδος τοῦ Σκαμάνδρου. Συμπεραίνω ἐκ τούτου, ὅτι οἱ τῶν Ὀμηρικῶν ποιημάτων ἐκδόται ἀνεγνώρισαν βεβαίως τὴν τοπογραφίαν σύμφωνον τῇ τοῦ Ὀμήρου κειμένῳ. Πάντες συνεφώνουν ἐπὶ τούτων τῶν σημείων. Οὕτω δὲ οὐσιωδῶς ἀναγκαῖον τυγχάνει νὰ λάβωμεν ὡς ὀδηγούς τοὺς ἀρχαίους καὶ νὰ συγκρίνωμεν τὰς κρίσεις αὐτῶν πρὸς αὐτὸ τὸ κείμενον τοῦ Ὀμήρου· ἀλλὰ δέον ν' ἀποφύγωμεν τὴν ἐσφαλμένην τοπογραφίαν τοῦ Δημητρίου καὶ τοῦ ἀντιγραφῆως αὐτοῦ Στράβωνος, οἵτινες μετὰ τῆς σφαλραῆς αὐτῶν περιγραφῆς φαίνονται ἐν διαφωνίᾳ πρὸς πάντας τοὺς προγενέρους αὐτῶν.

Τῆς γεωγραφικῆς χάρτης τῆς χώρας ταύτης μετὰ τῶν ὀμηρικῶν ὀνομάτων, καὶ τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων, καθηρτισμένος ἐπὶ τοῦ χάρτου τοῦ Ὑδρογραφικοῦ Γραφείου τοῦ Ἀγγλικοῦ Ναυαρχείου¹. Τῇ βοηθεῖα λοιπὸν τούτου παρακολουθήσωμεν τὴν Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσειαν καὶ τὰ ἀρχαία συγγράμματα καὶ ἐπισκεφθῶμεν τοὺς διαφόρους τόπους τοὺς ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου ἀναφερομένους.

Οὕτω δὲ θέλομεν ἶδει ἀλληλοδιαδόχως

1^ο. Τὴν ἀμμώδη παραλίαν πρὸς τὴν ἐκ τοῦ Αἰγαίου εἰσοδόν τοῦ Ἑλλησπόντου, ἐν ἡεὺρίσκετο τὸ στρατοπέδον τῶν Ἀχαιῶν (Ναύσταθμος).

Ἡ ἀμμώδης παραλία ὡς ἔχει νῦν εἶναι ἢ αὐτὴ οἶα ἦν κατὰ τὴν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας ἀποδιδομένην ἐποχὴν (π. Χ. 1184); Ἴνα ἀπαντήσωμεν εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, δεῖον νὰ συμβουλευθῶμεν τὰ τῶν ἀρχαίων συγγράμματα. Εἶναι ἀναντιρρήτως ἀληθές, ὡς βλέπομεν τοῦτο ἐν τῷ Ἡρόδωτῳ (π. Χ. 450), ὅτι ἐπίστευον, ὅτι ἡ τῆς Ἰλίου παραλία ὡς καὶ ἡ τῆς Αἰγύπτου, τῆς Τευθρανίας, τῆς Ἐφέσου καὶ τοῦ Μαιάνδρου ἐξηκολούθουν ν' αὐξάνωσιν ἐπεκτεινόμεναι πρὸς τὴν θάλασσαν, ἀλλὰ πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν παραλίαν τῆς Ἰλίου αἱ συνθήκαι δὲν ἦσαν αἱ αὐταί· διότι, ἀπὸ ἀπαξ ἢ αὐξήσεως εἶχε φθάσει μέχρι τοῦ πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου προστατευομένου ὀρίου (Καλλικολώνη Ὀμηρικὴ· τὸ ἀκρωτήριο Ροίτειον· πόλις Αἰάντιον, σήμερον δὲ Καρανλήκ-Μπορούν), ἢ αὐξήσεως αὕτη, λέγομεν, εὗρισκεν ἐμπόδιον ἐν τῇ ὀρμῇ τοῦ ρεύματος τοῦ Ἑλλησπόντου, ὅπερ ἀμέσως ἤρχιζε νὰ προσβάλλῃ αὐτὴν, ἐνῶ αἱ ποτάμιοι ἐκχύσεις τοῦ Μαιάνδρου, τοῦ Νείλου καὶ λοιπῶν κατετίθεντο εἰς θάλασσας ἄνευ ρευμάτων. Βλέπομεν δὲ, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἦσαν πεπεισμένοι περὶ τῆς ἐνταῦθα ὑπάρξεως κόλπου κατὰ τὴν ἐποχὴν τὴν ἀποδιδομένην εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας, ὃ δὲ Ὀμηρος οὐδεμίαν ποιεῖται μνεῖαν περὶ διακοπῆς τῆς γραμμῆς τῆς παραλίας, πλὴν τῆς τοῦ στομίου τοῦ Σκαμάνδρου, ἐκβάλλοντος εἰς τὸν κόλπον πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἀλός. (Παρατηρήσωμεν, ὅτι ὁ Ὀμηρος ὀνομάζει πάντοτε τὸ Αἰγαῖον πέλαγος Ἀλός, ἐνῶ διὰ τὸν Ἑλλησπόντον καὶ τὸν κόλπον μεταχειρίζεται τὴν λέξιν θάλασσα). Εἶναι προφανές ἐν τούτοις, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἢ παραλία δὲν ἦτο

ὀμαλή, καίτοι ὡς τοιαύτη περιγράφεται ἐν τῇ Ἰλιάδι. Ἦδη πρὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, κῆτος πεμφθὲν ὑπὸ Ποσειδῶνος εἶχε κατερειπῶσει τὴν ἀκτὴν· τὸ κῆτος τοῦτο ἦν βεβαίως ἢ ὕψωσις τῶν θαλασσιῶν ὑδάτων καταλαβόντων τὴν παραλίαν τοῦ κόλπου. Ὁ Ἡρακλῆς, ὁ μέγας οὗτος μηχανικὸς τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων μεταβαίνων εἰς τὸ ἀκρωτήριο Σίγειον εὗρε τὸ μέσον νὰ ἐπιφέρῃ θεραπείαν εἰς τὸ κακόν, φονεύων τὸ θηρίον, καὶ οὕτως ἡ παραλία εἶχε κανονισθῆ κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν κατοχὴν αὐτῆς. Ἀλλ' ἵνα ἐξηγήσῃ τὴν ἀληθῆ ἀνωμαλίαν τῆς παραλίας κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ὁ ποιητῆς λέγει, ὅτι ὁ Ποσειδῶν καὶ ὁ Ἀπόλλων εἶχον καταπλημμυρῆσαι τὴν πεδιάδα διὰ τῶν ποταμίων ὑδάτων, ἅτινα κατέθαψαν ἐν ταῖς ἀμμοῖς τὰ τεῖχη τοῦ ἀχαικοῦ στρατοπέδου καὶ οὕτω παρήχθη ἡ ἀνωμαλία τῆς παραλίας.

Συμφώνως λοιπὸν μετὰ τοῦ Ὀμήρου εὐρίσκομεν, ὅτι, ὡς ὁ Στράβων, ὁ Δημήτριος καὶ ἡ Ἐστίαια διεβεβαίουν τὴν ὑπαρξίν κόλπου, οὕτω καὶ ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Σκύλαξ καὶ ὁ Πλίνιος καὶ ἄλλοι ἦσαν πεπεισμένοι, ὅτι ὑπῆρχε κόλπος τοῦ Σκαμάνδρου κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν, ὅτι οὗτοι ἀπέδιδον αὐτῷ μεγαλειτέραν ἔκτασιν ἢ ἐκεῖνοι. Οἱ πρῶτοι ἐπίστευον, ὅτι ἡ παραλία, ἥτις ἦν τότε δώδεκα σταδίων, δὲν ἔπρεπε νὰ ἦτο εἰς ἀπόστασιν ἐξ σταδίων ἀπὸ τῆς Ἰλίου κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πολιορκίας, ἐν ᾗ κατὰ τοὺς ἄλλους ἡ παραλία ἐν τῇ ἐποχῇ αὐτῶν εἶχεν ἔκτασιν εἴκοσι σταδίων καὶ ἔπρεπε νὰ ἀπέειχεν ἐν καιρῷ τῆς πολιορκίας δώδεκα στάδια ἀπὸ τῆς Ἰλίου, κατὰ τὸ ἐγγύτατον αὐτῆς μέρος. Ἡ ἀπόστασις αὕτη τῶν εἴκοσι ἢ εἰκοσιδύο σταδίων εἶναι εἰσέτι ὡς ἔγγιστα ἢ σημερινή. Ἡ περὶ τῶν ἐξ σταδίων ὑπόθεσις τοῦ Δημητρίου φέρει εἰς διλημμα καταπληκτικόν. Πῶς ἢ συμβολὴ τοῦ Σιμόεντος μετὰ τοῦ Σκαμάνδρου ἤθελεν εἶσθαι δυνατή; διότι εἰς τὴν ἀπόστασιν ταύτην ὁ Σιμόεις θὰ ἐξέβαλλεν ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν κόλπον.

Ὁ Εὐστάθιος λέγει ἡμῖν, χωρὶς ὅμως ν' ἀναφέρῃ τὴν πηγὴν, ἐξ ἧς ἀρύεται τοῦτο, ὅτι ὁ γῶρος ὁ μεταξὺ τοῦ τεύχους τοῦ στρατοπέδου τῶν Ἀχαιῶν καὶ τῆς τάφρου εἶχεν εὖρος πλέθρου· ὃ δὲ Αἰσχύλος¹ θέτει ἐν τῷ στόματι τοῦ ἐν Ἀγαμέμνονι χοροῦ : «κέλσαντες

1) Ὅρα χάρτην ἐν τέλει τῆς Βίβλου.

(ΕΛΛ. ΦΙΛ. ΣΥΛΛΟΓΟΣ.—ΤΟΜ. ΙΘ').

1) Αἰσχύλου Ἀγαμέμνων 674.

(τάς ναῦς) Σιμόεντος ἀκτὰς ἐπ' ἀξιφύλλου. Ἡ παραλία αὕτη σήμερον καλεῖται *Kararlik-Liman* (Λιμὴν σκοτεινός).

2^ο. Τὰ δύο ἀκρωτήρια (Καλλικολώνην καὶ τείχος Ἡρακλῆος) σχηματίζοντα τὰ ἄκρα τῆς παραλίας.

Βλέπομεν δύο ἀλύσεις λόφων, τὴν μὲν ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς κατὰ μῆκος τοῦ Ἑλλησπόντου, τὴν δὲ ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον κατὰ μῆκος τοῦ Αἰγαίου, σχηματιζούσας γωνίαν ὀρθήν, διχαζομένην ὑπὸ τῆς παραλίας καὶ τῆς πρώτης ἀλύσεως τῶν λόφων. Εἰς τὰ ἄκρα τῶν δύο τούτων ἀλύσεων εὐρίσκεται ἡ παραλία ἢ βρεχομένη ὑπὸ τοῦ Ἑλλησπόντου. Ὁ Ὅμηρος δὲν φαίνεται δίδων ὄνομα εἰς τὰ δύο ταῦτα ἀκρωτήρια, ἀλλ' ἅπασα ἡ ἀρχαιότης, ἢ μετὰ τοὺς ὀμηρικοὺς χρόνους, ἐκ συμφώνου ἀποδίδει εἰς μὲν τὸ πρῶτον τὸ ὄνομα *Ἀκρωτήριον Ροίτειον* (ἐνθα ἦν ἐκτισμένη ἡ πόλις Αἰάντιον οὕτως ὀνομασθεῖσα ἕνεκα τῆς ἐγγύτητος τοῦ τάφου τοῦ Αἰάντος καὶ ἔχουσα πρὸς ἀνατολὰς λιμένα τεχνητόν), τὴν δὲ ἄλυσιν, ἧς τὸ ἀκρωτήριον τούτο σχηματίζει τὴν κεφαλὴν, ὀνομάζει ὡσαύτως *Ροίτειον*. Ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων ταύτης ἔκειτο ἡ ὀμώνυμος πόλις Ὠρος, *Ἄκρα*, καὶ *πόλις*¹. Τὸ δευτέρον ἀκρωτήριον ὀνομάσθη *Σίγειον* ἀκρωτήριον (ἐν ᾧ ἦν ὠκοδομημένη ἡ πόλις Ἀχιλλεῖον οὕτω κληθεῖσα ἕνεκα τῆς γειτνιασεως τοῦ τάφου τοῦ Ἀχιλλέως), τὴν δὲ ἄλυσιν, ἧς κεφαλὴ εἶναι τὸ ἀκρωτήριον τούτο, ἀποκαλεῖ ὡσαύτως *Σίγειον*. Ἐπὶ ταύτης ἔκειτο ἡ ὀμώνυμος πόλις εἰς ἀπόστασιν εἴκοσι σταδίων μεσημβρινῶς τοῦ ἀκρωτηρίου.

Καίτοι, ὡς εἶπον ἀνωτέρω, ὁ Ὅμηρος δὲν φαίνεται ἀποδίδων οὐδὲν ὄνομα εἰς τὰ δύο ταῦτα ἀκρωτήρια, τὰ ὑπέδειξεν ὁμοῦς, τὸ μὲν Αἰάντιον ὑπὸ τὸ ὄνομα *Καλλικολώνη*, τὸ δὲ Ἀχιλλεῖον ὑπὸ τὸ ὄνομα *τείχος Ἡρακλῆος*.

Ἐκ τοῦ μέρους τῆς θαλάσσης αἱ δύο αὐταὶ σειραὶ λόφων εἰσὶν ἀρκετὰ κρημνώδεις, ἐνᾧ ἐκ τοῦ ἀντιθέτου μέρους ἐπιχαρίτως κυμαίνονται πρὸς τὴν πεδιάδα.

Καίτοι ἡ σημερινὴ παραλία φαίνεται ἀνταποκρινομένη πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Στράβωνος καὶ τοῦ Πλινίου περιγραφομένην, ὡς ὑπῆρχε κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτῶν, δέον ἐν τούτοις νὰ προσθέσωμεν καὶ ἄλλας τινὰς μεταβολὰς προελθούσας ἐκ τῶν μετοχτετεύσεων

τῶν ὑδάτων, ἀτινα διήνοιξαν νέα ὀρύγματα (μόνου τοῦ Σκαμάνδρου ἐξαίρουμένου, ὅστις ἀπὸ τῶν προομηρικῶν χρόνων δὲν μετέβαλε τὸν ροὺν αὐτοῦ). Αἱ μετοχτετεύσεις αὗται ἐγένοντο κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους καὶ δὴ καὶ κατὰ τοὺς μετὰ Χριστὸν αἰῶνας, ὡς τε ἀντὶ τοῦ μόνου στομίου τοῦ Σκαμάνδρου ἐκβάλλοντος εἰς τὸν κολπίσκον τῶν Ἀχαιῶν, βλέπομεν ἐν αὐτῷ σήμερον τρία στόματα, τὸ τοῦ *Καλιράτι-Ἀσμάκ*, τὸ τῆς θαλασσίας λιμνης καὶ τὸ τοῦ κολπίσκου *Ἴν-τεπέ-Ἀσμάκ*.

Πλησίον τῶν δύο ἀκρωτηρίων ὑπάρχουσιν ὀροπέδια ὑψηλά, ἐπὶ τῶν ὀποίων εὐρίσκοντο αἱ πολίχναι Αἰάντιον καὶ Ἀχιλλεῖον. Σήμερον τὸ Αἰάντιον εἶναι ἔρημον, εἰς δὲ τὸν χωρὸν, ἐν ᾧ ἔκειτο, δίδουσι τὸ ὄνομα *Kararlik* ὁ λιμὴν αὐτοῦ εἶναι κεχωσμένος καὶ ὀνομάζεται *Τὰ Βόλια*. Ἐνταῦθα, φαίνεται, ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἤθελε νὰ κτίσῃ τὴν πρωτεύουσάν τοῦ κράτους αὐτοῦ, ἀλλὰ παρητήθη τοῦ σχεδίου του εὐθύς μετὰ τὴν ἐναρξίν τῆς ἐκτελέσεως αὐτοῦ¹.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Καλλικολώνην, συμφώνως μετὰ τοῦ Ὀμήρου, οἱ ἀρχαῖοι σχολιασταὶ εἰσι σύμφωνοι περιγράφοντες αὐτὴν ὡς κειμένην παρὰ τῷ Ὄρωσιν καὶ τῷ Σιμόεντι. Κατὰ τὸν Εὐστάθιον εἶγε μῆκος πέντε σταδίων, ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου πιθανῶς Ροιτείου μέχρι τοῦ Ὄρωσιν, οὐτινος ἡ κλιτύς ἐκτείνεται πρὸς τὸν Σιμόεντα κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἰλίου. Ἐν τῇ Ὑραψιδίᾳ τῆς *Ἰλιάδος* ἀναγινώσκομεν, ὅτι ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ὁ Ἄρης ὠδήγησε τοὺς φίλους τῶν Τρώων θεοὺς, ἵνα ἴδωσι τὴν ἐν τῇ πεδιάδι μάχην, ἐνᾧ οἱ ἄλλοι θεοί, οἱ φίλοι τῶν Ἀχαιῶν, μετέβαινον ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τῆς παραλίας, εἰς τὸ τείχος *Ἡρακλῆος*· τὰ δύο ταῦτα ὑψώματα θαυμασίως ἐξελέγησαν ἅτε δεσπόζοντα τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

Καίτοι οὐδεὶς συγγραφεὺς ὑπέδειξεν ἡμῖν, ποῦ ἔκειτο τὸ τείχος *Ἡρακλῆος*, οὐδεμία ἀμφιβολία δύναται νὰ ὑπάρξῃ ὡς πρὸς τὴν θέσιν, ἣν τῷ ἀποδίδω, δηλαδὴ ἐπὶ τοῦ ὀροπέδιου τοῦ Σιγείου ἀκρωτηρίου, ἐπὶ τοῦ ὀποίου ὑπῆρχεν ἄλλοτε ἡ πόλις Ἀχιλλεῖον, κατεχομένη σήμερον ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ χωρίου *Γετῆ-Σελίρ*.

Ἐνταῦθα, ἐπὶ τοῦ Σιγείου ἀκρωτηρίου, οἱ ἀρχαῖοι ὑπέδεικνον τὸ θέατρον τῶν κατορθωμάτων τοῦ Ἡρακλείου, πρὸς ἀπελευθέρω-

1) Στέφ. Βυζ.

1) Σωζόμενος.

εἰν τῆς Ἡσιόνης καὶ πρὸς καταστροφὴν τοῦ θλακσίου τέρατος, ὅπερ διώκων αὐτὸν ἐκ τῆς παραλίας πρὸς τὴν πεδιάδα τὸν ἠνάγκασε νὰ καταφύγῃ ἐντὸς τοῦ τείχους, ὅπερ οἱ Τρῶες τῇ βοήθειᾳ τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς εἶχον προετοιμάσει αὐτῷ.

Οἱ τύμβοι τοῦ Ἀχιλλέως, τοῦ Πατρόκλου καὶ τοῦ Ἀντιλόχου ὄρωνται σήμερον ἐνταῦθα καὶ ἀνεγνωρίσθησαν καθ' ὅλους τοὺς χρόνους.

Τύμβος Αἰδουήτου.

Οὐδεμίαν μνησίαν τοῦ τύμβου τοῦ Αἰδουήτου εὔρον ἐν τοῖς ἀρχαίοις συγγραφεῦσιν. Ὅτι ὁ Στράβων περὶ τούτου λέγει, εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν ἐσφαλμένον· διότι πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ὑποθέσεώς του ἀποδίδει αὐτῷ θέσιν εἰς τόπον ὅλως διάφορον καὶ τὸν ὅποιον οἱ ἀρχαῖοι ὑπεδείκνυσαν ὡς σῆμα Μυρίνης. Ἐπὶ δὲ τοῦ ὄροπέδιου τοῦ ἀκρωτηρίου Καλλικολώνης ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ κρηνοῦ πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἑλλησπόντου βλέπει τις τρεῖς μικροὺς τύμβους δεσπόζοντας τῆς παραλίας, ἐφ' ἧς εὐρίσκετο τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν. Εἶναι καταφανές, ὅτι ἐκεῖ ἦν τὸ καλλίτερον σημεῖον πρὸς ἐπισκόπησιν τῶν ἐν τῷ τῶν πολιορκούντων στρατοπέδῳ πραττομένων, ὃ δὲ Τρῶες κατὰ σκοποῦς, Πολίτης, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκλέξῃ καταλληλότερον μέρος πρὸς κατασκόπησιν, καίτοι διέτρεχε τὸν κίνδυνον νὰ συλληφθῇ μ' ὅλην τὴν τῶν ποδῶν αὐτοῦ ταχύτητα. Ἡ Βατίεια ἢ τὸ σῆμα Μυρίνης δὲν ἠδύνατο νὰ ἦναι, ὡς ὁ Στράβων δισχυρίζετο, ὁ τύμβος τοῦ Αἰδουήτου, διότι ἐκεῖτο κατὰ πέντε στάδια μακρότερον τοῦ στρατοπέδου τῶν Ἀχαιῶν ἢ ἡ πόλις Ἰλιος· κἄν δὲ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ πόλις ἦν ἀπομεμακρυσμένη τοῦ στρατοπέδου μόνον κατὰ ἕξ στάδια, πῶς εἶναι δυνατόν ὥστε εἰς ἀπόστασιν ἑνδεκα σταδίων ὁ Πολίτης νὰ δύνηται νὰ παρατηρῇ, ὅτι συνέβαιεν ἐν τῷ ἐχθρικῷ στρατοπέδῳ; Ὅποιον δὲ κίνδυνον διέτρεχε νὰ συλληφθῇ; Ἄν, ὡς ὁ Δημήτριος δισχυρίζετο, τὸ σῆμα Μυρίνης ἢ ὁ λόφος τῆς Βατιείας ἦν ὁ σῆμερον ὑπὸ τὸ σῆμα Πασᾶ-Τεπέ ἀνεγνωρισμένος, ἀρκεῖ νὰ παρατηρήσω, ὅτι ἀπὸ τοῦ μέρους τούτου ἢ εἰς τῆς πεδιάδος τοσοῦτον ἐμποδίζεται ὑπὸ τοῦ λόφου τῆς Ἰλίου (Ἰσσαρλίτ), ὥστε δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἴδῃ τις ἐκεῖθεν τὸν ἀρχαῖον ἰοῦν τοῦ Σιμόεντος, ἔτι δὲ ὀλιγώτερον τὸν Νάσταθμον αὐτοῦ.

Πιστεύω, ὅτι δὲν ἀπατῶμαι παραδεχόμε-

νος, ὅτι ὁ εἰς τῶν τριῶν τύμβων εἶναι ὁ τοῦ Αἰδουήτου, διότι ἡ ἐκλογή τούτου τοῦ τόπου διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Πολίτου κατασκόπευσιν συμφωνεῖ πρὸς τὴν θέσιν.

Ὁ Τύμβος τοῦ Αἴαντος.

Ἐν τοῖς πρόποσι τῆς Καλλικολώνης, ἐκ τοῦ ἐγγυτάτου πρὸς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν μέρους, βλέπει τις τὸν μέγαν τύμβον καλούμενον σήμερον Ἴν-τεπέ, ὅστις, ὡς οἱ τοῦ Ἀχιλλέως, τοῦ Πατρόκλου καὶ τοῦ Ἀντιλόχου, ἐθεωρήθη καθ' ὅλους τοὺς χρόνους ὡς ὁ τάφος τοῦ Αἴαντος.

Ὁ Θρωσμός πεδίοιο καὶ ἡ Θύμβρη.

Οἱ ἀρχαῖοι σχολιασταὶ περιγράφουσι τὸν Θρωσμὸν καὶ τὴν Καλλικολώνην διὰ τῶν αὐτῶν σχεδὸν λέξεων, δηλαδὴ ὡς γεωλόφος ὑψηλοῦς γειτνιάζοντας τῇ πεδιάδι καὶ πλησίον τοῦ Σιμόεντος. Ἡ λέξις θρωσμός παρᾶγεται κατὰ τοὺς μὲν ἐκ τοῦ θρώσκα ἢ θορεῖν (πηδᾶν) ἢ ἐκ τοῦ θεωρῶ. Ὡς εἶπον ἤδη, ὁ Θρωσμός εἶναι ἤδη ἢ κλιτύς τῆς Καλλικολώνης ἐκτεινομένης πρὸς τὸν Σιμόεντα κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἰλίου. Σήμερον ὁ Ἴν-τεπέ-Ἀσμᾶκ ρεεῖ εἰς τοὺς πρόποδας τῆς Καλλικολώνης καὶ τοῦ Θρωσμοῦ αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς τῆς πεδιάδος τοῦ Σκαμάνδρου.

Ἀναγινώσκωμεν ἐν τῇ Ἰλιάδι, ὅτι ἀφοῦ οἱ Ἀχαιοὶ ἀπεκρούσθησαν τοῦ στρατοπέδου αὐτῶν ὑπὸ τῶν Τρῶων, οἵτινες εἶχον προσβλέπει τὸ κέντρον καὶ τὴν δεξιὰν πτέρυγα αὐτῶν, οἱ τελευταῖοι οὗτοι διενυκτέρευσαν δις ἐν τῇ πεδιάδι, οὐχὶ μακρὰν τοῦ στρατοπέδου τῶν Ἀχαιῶν. Κατὰ τὴν πρώτην τῶν δύο τούτων περιστάσεων, γνωρίζομεν, ὅτι ὁ Ἐκτωρ καὶ οἱ Τρῶες ἀρχηγοὶ ἐποίησαντο συμβούλιον περὶ λύχων ἀπὰς πρὸς τὸ μέρος τοῦ Σκαμάνδρου, εἰς μέρος, ἐν ᾧ δὲν εὐρίσκοντο πτώματα πολεμιστῶν φονευθέντων κατὰ τὴν μάχην, καὶ ὅτι κατέληξαν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ διανυκτερεύσωσιν ἐν τῇ πεδιάδι. Ἠξεύρομεν, ὅτι κατὰ τὴν νύκτα ὁ Ἀγαμέμνων θορυβηθεὶς διότι ἐβλεπε τὰ πολυάριθμα πυρὰ τοῦ ἐχθροῦ διανυκτερεύοντος ἐν τῇ πεδιάδι καὶ ἤκουε τοὺς αὐλοὺς τῶν Τρῶων τοσοῦτον πλησίον τοῦ στρατοπέδου του καὶ ὁ Νέστωρ λίαν ἀνησυχῶν διότι ἐγνώριζεν αὐτοὺς πλησίον¹ τοῦ Θρωσμοῦ τῆς

1) εἰ Ἐπὶ Θρωσμῷ πεδίοιο. — Ἡ πρόθεσις εἰς πλ ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῆς δοτικῆς τοῦ τόπου, σημαί-

πεδιχδος, συνήθροισαν και άλλους τινάς αρχηγούς Ἀχαιοούς, οἵτινες μετέβησαν πλησίον τῶν σκοπῶν τῶν ἐκτός τοῦ τείχους τοῦ στρατοπέδου τεταγμένων, εἶτα δὲ συνεσκέφθησαν ἐν τῷ αὐτῷ ἀκριβῶς μέρει, ἐν ᾧ ὁ Ἐκτωρ ἐποίησατο συμβούλιον περὶ λύχων ἀφάς. Ἐκ τοῦ μέρους δὲ τοῦτου ὁ Ὀδυσσεύς και ὁ Διομήδης ἀπῆλθον, ἵνα κατασκοπεύσωσι τὰς προθέσεις και κινήσεις τῶν Τρώων· βαίνοντες δὲ πρὸς ἀνατολάς και βαδίζοντες ἐπὶ τῶν πτωμάτων τῶν κατὰ τὴν μάχην πεσόντων μαχητῶν, κατῴρθωσαν νὰ συλλάβωσι τὸν Τρῶα κατασκοπον Δόλωνα, ὃν ὁ Ἐκτωρ εἶχε πρὸ μικροῦ πέμψει πρὸς κατασκόπησιν τοῦ κέντρου τοῦ στρατοπέδου τῶν Ἀχαιῶν, ἐν ᾧ συνεσκέπτοντο ἐν συμβουλίῳ ἐπὶ τοῦ τύμβου τοῦ Ἴλου, μακρὰν τοῦ θορύβου τοῦ τρωϊκοῦ στρατοπέδου. Ὁ Δόλων ἐπληροφόρησε τὸν Ὀδυσσεά και τὸν Διομήδην, ὅτι οἱ μὲν Τρῶες ἠγρύπνου, οἱ δὲ ἐπίκουροι αὐτῶν ἐκοιμῶντο και εὕρισκοντο οἱ μὲν πρὸς τὴν θάλασσαν (Αἰγαίον) οἱ δὲ πρὸς τὴν ἱεράν Θύμβρην· συνεβούλευσε δὲ τοῖς συλλαβοῦσιν αὐτόν, ἂν ἐπεθύμουν νὰ εἰσδύσωσιν ἐν ταῖς τάξεσι τῶν Τρώων, νὰ προσβάλλωσι τὸν Ρῆσον βασιλέα τῶν Θρακῶν, ὅστις εὕρισκετο ἐν τοῖς μεθορίοις τοῦ τρωϊκοῦ στρατοπέδου και ὅστις ἀρτίως εἶχε φθάσει φέρων ὠραιότατους ἵππους. Ὁ Ὀδυσσεύς και ὁ Διομήδης ἀφικνοῦνται μετ' ὀλίγον ἐπὶ τῆς ἀκρας ἑλους τινός, διότι ἔκοψαν ἐκεῖ καλὰ μους τοὺς ὁποίους ἐναπέθεσαν ἐπὶ δενδρυλλίων, ἵνα δυνηθῶσι νὰ ἐπανεύρωσι τὰ βήματά των ἐπιστρέφοντες ἐκ τῆς νυκτερινῆς αὐτῶν ἐκδρομῆς.

Ἐπάρχουσι σήμερον δύο ἔλη μεταξὺ τοῦ Σιμόεντος και τοῦ κλάδου αὐτοῦ, ταῦτα δὲ χωρίζονται μόνον ὑπὸ στενῆς γλώσσης γῆς και οὕτως εἰσὶ συνεχῆ ἀπὸ τῶν προπόδων τοῦ Θρωσμοῦ μέχρι πλησίον τοῦ βορειοανατολικοῦ μέρους τῆς Ἰλίου (*Ἰσσαρλίχ*) και χωρίζουσι τὴν πεδιχδα τοῦ Σιμόεντος ἀπὸ τῆς τοῦ Σκαμάνδρου. Ἄλλως τε τὸ ἐν τῶν ἑλῶν ἀναφέρεται ἐν τῇ Ὀδυσσεῖα ὡς ὑπάρχον πλησίον τῶν τειχῶν τῆς Ἰλίου και ὡς χρησιμεῦσαν ὡς ἐνέδρα παρασκευασθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν, ἐν ἣ παρεστῆ ὁ Ὀδυσσεύς· ὁ Εὐριπίδης ὡσαύτως ἀναφέρει¹ τὰς τοῦ Ὀδυσσεῶς

νει πάντοτε τὸ πλησίον και ὄχι τὸ ἐπάνω. Ἡ φράσις αὕτη ἀπαντᾷ τρίς ἐν Ὀμήρῳ: Ἰλ. Κ, 160. Α, 57 και Γ, 3.

1) Ρῆσος, 507.

ἐνέδρας παρὰ τῷ ναῷ τοῦ Θυμβρίου Ἀπόλλωνος.

Ἄν προσθέσωμεν εἰς τὰ προλεχθέντα, ὅτι ὁ Ὀμηρος περιγράφει τὴν νυκτερινὴν στρατοπέδουσιν τῶν Τρώων ὡς γενομένην μεταξὺ τῶν ὑδάτων τοῦ Σκαμάνδρου και τῶν νηῶν τῶν Ἀχαιῶν, δὲν δύναται τις ἢ νὰ πεισθῆ, ὅτι ὁ ποιητὴς δὲν ἠδύνατο ἄλλως νὰ ὀρίσῃ τὴν θέσιν τοῦ στρατοπέδου ἐν τῷ μέσῳ πεδιχδος ἢ δεικνύων τὴν κλιτὴν τοῦ Θρωσμοῦ ὡς οὖσαν ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πτέρυγος αὐτοῦ, οὕτως ὡστε ὁ πόρος τοῦ Σκαμάνδρου φαίνεται ὅτι δὲν ἦτο πολὺ μακρὰν τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος τοῦ στρατοπέδου. Τὴν ἐπαύριον ἡ μάχη ἀνανεοῦται και οἱ Τρῶες ἐφορμῶντες ἐκ τοῦ Θρωσμοῦ προσβάλλουσι τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν. Μετὰ πεισματώδεις συμπλοκάς οἱ Τρῶες ἀπωθούμενοι ἐκ τῆς κατὰ τοῦ στρατοπέδου προσβολῆς αὐτῶν καταλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου μεταξὺ τοῦ στρατοπέδου, τοῦ ποταμοῦ (Σκαμάνδρου) και τῶν ὑψηλῶν τειχῶν (τῆς Ἰλίου), δηλαδὴ μεταξὺ τοῦ Θρωσμοῦ και τοῦ τῶν Ἀχαιῶν στρατοπέδου².

Ἴνα πεζαιότερον παραστήσω τὴν θέσιν, θὰ εἶπω, ὅτι κατὰ τὴν νύκτα τῆς πρώτης νυκτερινῆς στρατοπεδεύσεως οἱ Ἀχαιοὶ εἶχον θέσει πέντε ἀποσπάσματα ἐκ διακοσίων λογχοφόρων ὡς προσκόπους ἐν τῷ χώρῳ τῷ μεταξὺ τοῦ τείχους τοῦ στρατοπέδου των και τῆς τάφρου και ἦναψαν ἐκεῖ πολυπληθῆ πυρὰ, ὡς ἔπραξαν και οἱ Τρῶες, εἰς ἀπόστασιν σχετικῶς μικράν, ἀντικρὺ τοῦ τῶν Ἀχαιῶν στρατοπέδου. Οἱ Τρῶες πεντακισμῦριοι κατὰ τὸν ἀριθμὸν ἐξετείνοντο ἀνὰ πᾶσαν τὴν πεδιχδα ἀντικρὺ τοῦ ἀχαιϊκοῦ στρατοπέδου ἔχοντες τὸν Σκαμάνδρον ἐν τῇ ἀριστερᾷ πτέρυγι και τὴν κλιτὴν τοῦ ἀκρωτηρίου Καλλικολώνης ἐν τῇ δεξιᾷ πτέρυγι αὐτῶν. Ὅπισθεν αὐτῶν, κατὰ μῆκος τοῦ Σιμόεντος, ἐκοιμῶντο οἱ ἐπίκουροι, κατέχοντες τὸν μεταξὺ τῶν Τρώων και τοῦ Σιμόεντος χώρον, ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ ὁποίου ἐν τῷ μέσῳ τῆς πεδιχδος εὕρισκετο ὁ τάφος τοῦ Ἴλου. Ἡ θέσις αὐτῶν διαρρήδην ὑποδείκνυται ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου. Ἡ δεξιὰ αὐτῶν πτέρυξ διηρημένη εἰς πέντε σώματα ἐξετείνεται ἀπὸ τοῦ τάφου τοῦ Ἴλου, ἀνὰ τὴν πεδιχδα, πρὸς τὸ Αἰγαίον και

2) Ἰλ. Θ, 560—61—μησηγὺ νεῶν, ἡδὲ Ἐάνθοιο ροάων... Ἰλίοθι πρὸ. Ἰλ. Π, 397—μησηγὺς νηῶν και ποταμοῦ και τείχους ὑψηλοῦ.

κατ' ἀκολουθίαν, ἡ ἀριστερὰ αὐτῶν, πρὸς Σκάμανδρον¹, διηρημένη ὡσάυτως εἰς πέντε σώματα, ἔβαιναν ἀπὸ τοῦ τάφου τοῦ Ἴλου μέχρι τῆς ἱερᾶς Θύμβρης. Ἐνταῦθα ὁ Ρῆσος, βασιλεὺς τῶν Θρακῶν, ἐστρατοπέδευσε ἀμα ἀρκεόμενος. Κατανοοῦμεν οὕτως, ὅτι ἡ Θύμβρη κεῖται ἐν χώρῳ τινὶ κατὰ μῆκος τοῦ Σιμόεντος καὶ τῆς πεδιάδος αὐτοῦ. Οἱ σχολιασταὶ λέγουσιν ἡμῖν, ὅτι ἡ Θύμβρη εἶναι ἄλλοι ἀφιερωμένοι τῷ Ἀπόλλωνι, οὐχὶ μακρὰν τῆς Ἰλίου. Ὁ Ἡσύχιος καὶ ὁ Εὐστάθιος φαίνονται, ὅτι ἀντέγραψαν τὸν Στράβωνα ὄσον ἀφορᾷ τὴν Θύμβρη. Οὕτω δὲν πρέπει τις νὰ βασίζηται ἐπ' αὐτῶν καὶ μάλιστα ἀπέναντι τῶν ὄσων λέγει ἡμῖν ὁ Εὐριπίδης ἀναφορικῶς τοῦ τραγικοῦ τέλους τοῦ Ρήσου καὶ τῶν ἐνεδρῶν τοῦ Ὀδυσσεῦς παρὰ τοῖς τείχεσι τῆς Ἰλίου πρὸς τὸ μέρος τοῦ Θυμβρίου Ἀπόλλωνος. Τὸ σπουδαιότερον δὲ γεγονός ὡς πρὸς τὸν Ρῆσον ἐν τῇ Θύμβρῃ εἶναι τὸ ἀναφερόμενον εἰς τοὺς ἵππους αὐτοῦ. Κατὰ τινα χρησμὸν ἡ Τροία δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀλωθῆ, ἐάν ποτε οἱ ἵπποι τοῦ Ρήσου ἔβρισκον τὸ χόρτον τῆς πεδιάδος τῆς Ἰλίου καὶ ἐπινοῦν τὰ ὕδατα τοῦ Σκαμάνδρου². Ἰδοὺ ὁ λόγος, δι' ὃν ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Διομήδης μόλις μαθόντες παρὰ τοῦ Δόλωνος τὴν παρουσίαν τοῦ Ρήσου καὶ τῶν ἵππων του κατενόησαν ἀμέσως τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἀρπάσαι τοὺς ἵππους. Μόνον ἐξ ἀπλῆς συμπτώσεως ὀφειλομένης εἰς τὴν στρατοπέδουσιν τῶν Τρώων καὶ τὴν βραδύτητα τῆς ἀφίξεως τοῦ Ρήσου, οἱ ἵπποι τοῦ τελευταίου τούτου δὲν ὑπῆγον ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους τῆς πόλεως, ἐνθα ὑπῆρχον ἡ μικρὰ πεδιάς τῆς Ἰλίου καὶ αἱ πηγαὶ (θερμὴ καὶ ψυχρὰ) τοῦ παραποτάμου Σκαμάνδρου ἀναβρῦσαι αὐτόθι.

Ἡ πεδιάς τοῦ Σκαμάνδρου καὶ οἱ ποταμοὶ Σκάμανδρος καὶ Σιμόεις.

Ἐν τῇ ἀπὸ τῆς παραλίας πρὸς νότον ἐκτεινομένη μεγάλῃ πεδιάδι βλέπομεν τὸν Σκάμανδρον ἢ Ξάνθον καὶ τὸν Σιμόεντα. Ἀπὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου καθ' Ὀμηρον καὶ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἀκόμη τοῦ πρώτου μετὰ Χριστὸν

αἰῶνος, κατὰ τοὺς ἀρχαίους, οἱ δύο οὗτοι ποταμοὶ συνηνοῦντο εἰς τὴν τοῦ Σκαμάνδρου πεδιάδα, οὐχὶ μακρὰν τοῦ στρατοπέδου τῶν Ἀχαιῶν καὶ ἐξέβαλλον ὁμοῦ δι' ἐνὸς στομίου εἰς τὴν θάλασσαν πλησίον τοῦ Σιγείου ἀκρωτηρίου. Σήμερον ἔχουσι στόμια διάφορα τοῦ ροῦ τοῦ Σιμόεντος καὶ τοῦ ρύακος τῶν πηγῶν τοῦ Σκαμάνδρου (*Τσιπλὰκ-Τσαῖρ*) παρεμποδισθέντων ὑπὸ τῶν Ἀσμάκ-Καλιφατλῆ καὶ *Ἴρ-τεπέ*, οἵτινες ἄλλοτε δὲν εἰσέβαλλον εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς πεδιάδος. Ὁ Σιμόεις ρεῖ εἰς γελοέσσαν μικρὰν κοιλάδα (*Ντουμβροδκ-Ὀβασσί*) κειμένην μετὰ τῆς μεσημβρινῆς κλιτύος τῆς ἀλύσεως Καλλικολώνης καὶ τοῦ κρημνώδους βορείου μέρους τῆς ἀλύσεως τοῦ Ἀτυολόφου ἧτοι τῆς Ἰλίου (*Τσιπλὰκ-Μπαῖρ*). Ὡς αἱ ἀλύσεις τῶν λόφων τούτων, ὁ Σιμόεις φέρεται ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν μεγάλην πεδιάδα κατὰ τὸ μεσημβρινὸν ἔσχατον σημεῖον τοῦ Θρωσμοῦ (ὀλίγον ἀνατολικῶς τοῦ *Κούμκιοῦ*) εἰς τὸ ἄκρον τῶν ἐλῶν, ἅτινα ἐσχημάτισε. Διερχόμενος τὴν πεδιάδα καθ' ὅλον τὸ εὖρος αὐτῆς ὁ Σιμόεις ἐσχημάτιζεν ἄλλοτε συμβολὴν μὲ τὸν Σκάμανδρον-Ξάνθον οὐχὶ μακρὰν τῆς μεθομηρικῆς πόλεως τοῦ Σιγείου, ἧτις, ὡς ὁ Ἡρόδοτος λέγει ἡμῖν, ἔκειτο πλησίον τοῦ Σκαμάνδρου¹. (Τὰ ἐρείπια τοῦ Σιγείου εὐρίσκονται ἐπὶ τοῦ ὄροπέδιου τῆς ἀλύσεως τῶν λόφων τοῦ τείχους *Ἡρακλῆος*, παρὰ τῷ τάφῳ τῷ ὀνομαζομένῳ σήμερον *Ἅγιος-Δημήτριος-Τεπέ*).

Ὁ Σκάμανδρος ἀφ' ἐτέρου ἔχει τὴν πηγὴν αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει Ἰδῆ, ὅθεν κατέρχεται εἰς τὸ ἄκρον τῆς πεδιάδος, διέρχεται οὕτως εἰπεῖν διαγωνίως ταύτην καθ' ὅλον τὸ πλάτος αὐτῆς βορειοδυτικῶς καὶ τέλος παρακολουθεῖ τὴν ἀνατολικὴν κλιτὴν τῆς ἀλύσεως τοῦ τείχους *Ἡρακλῆος* κάτωθεν τῆς συμβολῆς αὐτοῦ μετὰ τοῦ Σιμόεντος εὐρίσκειτο ὁ πόρος ὁ ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου τρεῖς ἐν δυσὶ στίχοις ἀναφερόμενος¹. Τὸ πρῶτον, ὅτε ὁ Ἐκτωρ πληγῶθεις κατὰ τὴν προσβολὴν τῶν Τρώων κατὰ τοῦ ἀχαικοῦ στρατοπέδου καὶ λειποθυμήσας μετεφέρετο ἐπὶ τοῦ ἄρματος πρὸς

1) Ρῆσος, στιχ. 538—564.

2) Βιργιλ. Αἰν. Τ, 469.

Nec procul hinc Rhesi niveis tentoria velis
Adgnoscat lacrimans, primo quæprodita somno
Tydides multa vastabat caede cruentus,
Ardentisque avertit equos in castra, prius quam
pabula gustassent Troiæ Xanthumque bibissent.

1) Ἡρόδ. Ε'. 65 . . . Εἰς Σίγειον τὸ ἐπὶ τῷ Σκαμάνδρῳ.

1) Ἰλ. Ε, 433—434. } Ἄλλ' ὅτε δὴ πόρον ἴζον
Αὐτ. Φ, 1—2. } (ἔυρρεῖος ποταμοῦ,
Αὐτ. Ω, 692—693. } Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀ-
[θάνατος τέκετο Ζεὺς,

τὴν Ἴλιον· τότε ἐσταμάτησαν ἐν τῷ πόρῳ, ἵνα ρίψωσιν ἐπ' αὐτὸν ὕδωρ τοῦ Σκαμάνδρου-Ξάνθου πρὸς ἀνάκτησιν τῶν αἰσθήσεών του· τὸ δεύτερον, ὅτε ὁ Ἀχιλλεύς ἐφ' ἄρματος καταδιώκει τοὺς Τρῶας καὶ εἰς τὸν πόρον παραγενόμενος κόπτει εἰς δύο τὸν ἐχθρικὸν στρατὸν καὶ διώκει τὸ ἡμισυ εἰς τὸν ποταμόν, τὸ δὲ ἕτερον ἡμισυ πρὸς τὴν πόλιν Ἴλιον· καὶ τέλος τὸ τρίτον, ὅτε ὁ Πρίαμος ἐπανήρχετο ἐκ τῆς σκηνῆς τοῦ Ἀχιλλεύς φέρων ἐφ' ἄρματος τὸ πτώμα τοῦ Ἐκτορος, ἐν ᾧ ὁ Ἑρμῆς, ὅστις ἐχρησίμειυσεν αὐτῷ ὡς ὀδηγός ἐν τῇ δεύρῳ κάκεισε πορείαν, ἐγκατέλειπεν αὐτὸν ἐν τῷ πόρῳ, ὅπου, φαίνεται, ὁ θεὸς συνήντησε τὴν προτεραίαν τὸν Πρίαμον, ἀφοῦ οὗτος ἐπότισε τοὺς ἵππους καὶ ἡμίονους του ἐν τῷ ποταμῷ.

Οὔτε ἐν τοῖς χωρίοις τούτοις τοῦ ποιητοῦ οὔτε ἐν ἄλλῳ τινὶ ἀρχαίῳ συγγραφεὶ ὑπάρχει τι τὸ δικαιολογεῖν τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι ὁ Σκάμανδρος-Ξάνθος ἐμεσολάθει μεταξὺ τοῦ στρατοπέδου τῶν Ἀχαιῶν καὶ τῆς Ἴλιου. Ὁ Σκάμανδρος-Ξάνθος (*Merderè-Sou*) ἔρρει πάντοτε κατὰ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς πολιορκίας τῆς Τροίας μέχρι τῆς σήμερον· κατὰ συνέπειαν ὁ πόρος δὲν ἠδύνατο νὰ φέρῃ διὰ τοῦ ποταμοῦ ἢ πρὸς τὴν ἄλυσιν τοῦ τείχους Ἡρακλῆος. Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐν Σκαμάνδρῳ μάχης καταδεικνύουσιν, ὅτι οἱ εἰς τὴν πόλιν δυνήθεντες νὰ φθάσωσι Τρῶες ἦσαν ἀκριβῶς οἱ μὴ ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλεύς εἰς τὸν ποταμὸν ριφθέντες, καὶ ὅτι ὁ Ἀχιλλεύς κατὰ τὴν ὕψωσιν τῶν ὑδάτων τοῦ ποταμοῦ δὲν σώζεται διὰ πτελέας, ἣν ἀποσπᾷ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης, ἀλλ' ὅτι διέβη αὐτόν, διότι διὰ τοῦ κορμοῦ τοῦ προσκεκολλημένου ἐτι ἐν τῇ δεξιᾷ ὄχθῃ κατῶρθωσε νὰ σωθῆ, καὶ ὁ ποταμὸς τὸν καταδιώκει ἐν τῇ πεδιάδι πρὸς τὴν πόλιν. Ὁ Ἀχιλλεύς ἀφίνει κρύψας τὴν λόγχην του ἐν τῷ φυλλώματι δενδρυλλίου πρὶν πηδήσῃ ξιφῆρης εἰς τὸν ποταμόν, ἵνα φονεύσῃ τοὺς Τρῶας, οἵτινες προσπαθοῦσι νὰ σωθῶσι κρυπτόμενοι ἐν τοῖς ἐλιγμοῖς τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ ὄχθων· ἀρα οὗτοι δὲν διήλθον τὸν ποταμόν. Ὁ Ἀχιλλεύς βλέπων τὸν Λυκάονα ζητοῦντα νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν ποταμὸν λαμβάνει καὶ αὐτὸς τὴν λόγχην, φονεύει αὐτόν καὶ ἐξακολουθεῖ μεταχειριζόμενος αὐτὴν καθ' ὅλην ἐκείνην τὴν ἡμέραν, μέχρις οὗ ὁ Ἐκτωρ πίπτει βληθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλεύς ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Ἴλιου.

Ἀλλὰ διατί, δυνατόν νὰ ἐρωτήσῃ τις, ὁ

Ἐκτωρ πληρωθεὶς εἰς τὸ τῶν Ἀχαιῶν στρατόπεδον καὶ μεταβαίνων ἐπὶ τοῦ ἄρματος αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν φέρεται εἰς τὸν πόρον, καὶ διατί ὁ Πρίαμος μεταβαίνων ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀχιλλεύς καὶ ἐπανερχόμενος φθάνει εἰς τὴν ὄχθην καὶ τὸν πόρον τοῦ Σκαμάνδρου-Ξάνθου, ἐὰν δὲν ἐμελλε νὰ διέλθῃ τὸν ποταμόν; Ἡ ἀπάντησις εἶναι εὐχερής. Ὑπῆρχεν ἀμαξιτός ὁδός—ἀμαξιτός,—ἥτις ἀρχομένη ἀπὸ τῆς πόλεως διήρχετο διὰ τοῦ τύμβου τοῦ Ἴλου εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Σιμόεντος ἐν τῷ μέσῳ τῆς πεδιάδος καὶ ἔφθανεν εἰς τὸν πόρον τοῦ Ξάνθου. Ἐντεῦθεν δὲ διαιρουμένη ἔβαινεν ἐξ ἐνός πρὸς τὸ τείχος Ἡρακλῆος καὶ ἐξ ἑτέρου δυτικῶς πρὸς τὴν παραλίαν, ἐνθα ἐστρατοπέδευεν ὁ Ἀχιλλεύς. Ἄλλως τε ἠξέυρομεν ἐκ τοῦ Ὀμήρου, ὅτι ὁ Ἀχιλλεύς ἐκ τῆς σκηνῆς του δὲν ἠδυνήθη ν' ἀναγνωρίσῃ τοὺς ἐκ τῶν ἀρχηγῶν Ἀχαιῶν πληρωθέντας ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Ἴλιου καὶ ἐπὶ τῶν ἀρμάτων αὐτῶν μεταφερομένους, ὅτε οὗτοι διήρχοντο ἐκ τοῦ μέρους του διευθυνόμενοι εἰς τὰς σκηνὰς αὐτῶν τὰς ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ στρατοπέδου.

Πρέπει πρὸς τούτοις ν' ἀναμνησθῶμεν, ὅτι ὁ Ὀμηρὸς ποιεῖται μνησθῆναι τῆς ἀμαξιτοῦ ὁδοῦ ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Ἴλιου, ὅπερ καταδεικνύει, ὅτι ὑπῆρχον ἰδιαιτεραὶ ὁδοὶ διὰ τὰ ἄρματα. Εἶναι δὲ λίαν πιθανόν, ὅτι ἡ ἀρματοδρομία κατὰ τὴν κηδεῖαν τοῦ Πατρόκλου ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀμαξιτοῦ ὁδοῦ τῆς μεταξὺ τοῦ στρατοπέδου τῶν Ἀχαιῶν καὶ τοῦ πόρου τοῦ Ξάνθου. Ἐκ τῆς ἀφηγήσεως δὲ τοῦ Ὀμήρου βλέπομεν, ὅτι ἀφοῦ ἠγειρε τάφον τῷ Πατρόκλῳ (ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου τείχους Ἡρακλῆος), ὁ Ἀχιλλεύς ὀδηγεῖ τοὺς Ἀχαιοὺς εἰς τὴν πεδιάδα, καὶ οὐδόλως δύσκολον ν' ἀναγνωρίσῃ τις, ὅτι ὁ ὄμιλος τῶν θεατῶν τῆς κηδείας ἴστατο ἀκριβῶς εἰς τὸ ἐκτὸς τῆς τάφρου μέρος τοῦ στρατοπέδου, ἐνθα ὁ Ἐκτωρ καὶ ἔπειτα ἀρχηγοὶ τινες Ἀχαιοὶ εἶχον συγκροτήσει πρὸ τινων ἡμερῶν στρατιωτικὰ συμβούλια. Ἡ ἀρματοδρομία γίνεται ἐπὶ ὁδοῦ τῆς πεδιάδος καὶ τὰ ἄρματα ἐπανέρχονται εἰς τὸ στρατόπεδον. Φαίνεται ὅτι τὸ μέρος, ἐνθα ἴσταντο οἱ θεαταί, εἶχε χρησιμεύσει ὡς περιβόλος, ἐν ᾧ ἐνεκλείσθησαν τὰ εἰς τὴν σκιάν τοῦ Πατρόκλου θυσιασθέντα ζῶα, ἂν κρίνωμεν ἐξ ὧν ὁ Ὀμηρὸς λέγει περὶ τῆς πτώσεως τοῦ Αἴαντος εἰς τὸ τέλος τῆς πεζοδρομίας.

Ἡ ἀρχαία πόλις Ἴλιος.

Ὁ Πλάτων περιγράφει ἡμῖν τὴν θέσιν τῆς Ἴλιου ἀκριβέστατα λέγων: «Κατωκίσθη δὴ, ραμῆν, ἐκ τῶν ὑψηλῶν εἰς μέγα τε καὶ καλὸν πεδῖον Ἴλιον, ἐπὶ λόφον τινὰ οὐχ ὑψηλὸν καὶ ἔχοντα ποταμούς πολλοὺς ἄνωθεν ἐκ τῆς Ἰδῆς ὠρμημένους»¹.

Ὅντως ἡ Ὀμηρικὴ Ἴλιος², ἥνπερ ὁ Πλάτων οὐδόλως διακρίνει τῆς ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ὑπαρχούσης Ἴλιου, κεῖται ἐπὶ λόφων οὐχὶ ὑψηλῶν, ἐν μέσῳ πεδιάδος ποτιζομένης ὑπὸ πολλῶν ποταμῶν, ὅπερ συμφωνεῖ πληρέστατα τοῖς ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου λεγομένοις. Πάντες δὲ οἱ ἀρχαῖοι (ἐξαίρουμένου τοῦ Δημητρίου καὶ τοῦ ἀντιγραφῆως αὐτοῦ Στράβωνος, οἵτινες ὑπεδείκνυον τὴν σύγχρονον αὐτοῖς πόλιν Ἴλιον ὑπὸ τὸ ὄνομα Νέον Ἴλιον νομίζοντες, ὅτι ἡ Ὀμηρικὴ Ἴλιος, ἐκεῖτο ἀλλοχού) παρεδέχοντο τὸ ὑπάρχον Ἴλιον ὡς αὐτὴν τὴν Ὀμηρικὴν Ἴλιον. Ἄλλως τε δὲ ὁ Δημήτριος περιγράφων τὴν ὑπάρχουσαν πόλιν ὡς κειμένην εἰς τὸ ἄκρον σειρᾶς λόφων προβαίνοντων εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ Σκαμάνδρου καὶ τοῦ Σιμόεντος σχηματιζομένας πεδιάδας εἶναι ἀρκετὰ ἀκριβῆς.

Ἐν ἔτει 1801 ὁ δόκτωρ Clarke ἐπεσκέφθη πρῶτος ἐκ τῶν νεωτέρων τὰ εἰρήπια τῆς πόλεως ταύτης. Ἐκτοτε ἐγένοντο τὸ ἀντικείμενον σπουδαίων ἀνασκαφῶν γενομένων τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ἐμοῦ ἀδελφοῦ K. Frank Calvert καὶ εἶτα, ἐπ' εὐρυτέραις διαστάσεσιν, ὑπὸ τοῦ δόκτορος Schliemann. Ἡ ὑπαρξίς θεάτρον εἰς τὴν βόρειον πλευρὰν τῆς πόλεως, τειχῶν, εἰρηπίων τῶν ναῶν τοῦ Θυμβρίου Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Παλλάδος Γλαυκώπιδος Ἀθηνᾶς, ἐπιγραφῶν, κεράμων, νομισμάτων, ἀγαλμάτων, ἀναγλύφων, ἀγαλματίων καὶ ἄλλων τεχνικῶν προϊόντων, ἐπιμαρτυρεῖ τὴν θέσιν τῆς Ἴλιου, ἥνπερ παρεδέχθησαν οἱ ἀρχαῖοι, Ἕλληνας, Ῥωμαῖοι καὶ Βυζαντινοὶ ὡς τὸ ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου ψαλὲν διάσημον ἄστυ. Ὁ Schliemann ἐποίησατο ἀνασκαφὰς εἰς βῆθη τοιαῦτα, ὥστε ἀπεκάλυψεν ἐποχὴς πολὺ ἀρχαιοτέρας τῆς ἐποχῆς τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου καὶ ἀγνώστους τῶν τε ποιητῶν καὶ τῶν πολιτισμῶν, ὃν οὗτος περιγράφει. Εἰς βῆθος μέτρων τινῶν ὁ Ὀμηρικὸς πολιτισμὸς παύει ὑπάρχων, ἀρχεται δὲ ἄλλο εἶδος πολιτισμοῦ κατωτέρας βαθμίδος. Συμβαίνει τὸ

αὐτό, ὡς εἰ λαὸς πεπολιτισμένος κατελάμβανε χώραν βάρβαρον, ὡς ἐν παραδείγματι, εἰ οἱ Ἀγγλοὶ, κατὰ τὸν αἰῶνα ἡμῶν, ἀπέκλιζον τὴν Νέαν Ζηλανδίαν καὶ τὴν Αὐστραλίαν, ὁ μεταγενέστερος διευρηνητῆς θά εὐρίσκετο πρὸ ἀντικειμένων ὑψηλοῦ πολιτισμοῦ ἀντικαθιστῶντων τὰ τοῦ ἀρχικοῦ βίου τῶν ἰθαγενῶν.

Ἡ Ἀκρόπολις, ὁ Ναὸς τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς Γλαυκώπιδος καὶ τοῦ Ἐρκείου Διός, αἱ πύλαι τοῦ Πριάμου, τὸ Ἀνάκτορον τοῦ Πάριδος, ἡ πόλις τῶν Τρώων, ἡ Πέργαμος, ὁ Ναὸς τοῦ Θυμβρίου Ἀπόλλωνος, τὰ Ἀνάκτορα τοῦ Πριάμου, τὰ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας καὶ τὰ τοῦ Ἐκτορος, ἡ πόλις Ἴλιος.

Ὁ Ἡρόδοτος λέγει ἡμῖν, ὅτι ὁ Ξέρξης ἀφικόμενος εἰς Ἴλιον μετέβη εἰς τὸ τοῦ Πριάμου Πέργαμον καὶ ἐθυσίασε χιλίας βούς εἰς τὴν Παλλάδα Ἀθηνᾶν. Ἐν τούτοις ὁ Ὀμηρος οὐδαμῶς λέγει, ὅτι ὁ ναὸς τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς εὐρίσκετο ἐν τῇ Περγᾶμῳ ἀλλ' ἐν τῇ Ἀκροπόλει· δὲν λέγει ὡσαύτως οὐδ' ὅτι τὰ ἀνάκτορα τοῦ Πριάμου ἦσαν ἐν τῇ Ἀκροπόλει. Ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις ἐνόμισαν, ὅτι ἡ Πέργαμος καὶ ἡ Ἀκρόπολις εἰσι λέξεις συνώνυμοι. Ἐκ τῆς προσεκτικῆς δὲ μελέτης τοῦ Ὀμηρικοῦ κειμένου ἐξάγεται, ὅτι ἡ Ἀκρόπολις, τὸ ὑψιστον μέρος τῆς πόλεως, ἦτο εἰς τὴν Μ. Δ. γωνίαν καὶ ὅτι ἡ Πέργαμος (ἐγγὺς τῇ Ἀκροπόλει) ἐσχημάτιζε τὴν Β. Δ. γωνίαν τῆς πόλεως.

Καὶ πρῶτον, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἀκρόπολιν, βλέπομεν, ὅτι οἱ δημογέροντες συνηδρίαζον εἰς τὰς Πύλας τοῦ Πριάμου ἐν τῇ Ἀκροπόλει· ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν τὰς Πύλας μὲ τὸ ἀνάκτορον τοῦ Πριάμου. Ἐν τῇ Ἀκροπόλει ὑπῆρχον προσέτι ὁ ναὸς τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς (Γλαυκώπιδος) καὶ τοῦ Ἐρκείου Διός ὡς καὶ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Πάριδος, αὐτὸς δὲ ὁ Ὀμηρος προσδιορίζει ἀκριβῶς τὴν θέσιν τῶν τεσσάρων τούτων οἰκοδομῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει. Ἀφ' ἑτέρου δέ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Πέργαμον, βλέπομεν, ὅτι ὁ ναὸς τοῦ Θυμβρίου Ἀπόλλωνος εὐρίσκετο ἐν αὐτῇ, καὶ ὅτι τοῦτο μόνον εἶναι τὸ μέρος, ὅπερ ἐκλέγει ὁ θεὸς, ὅταν μεταβαίνει εἰς Ἴλιον. Ὁ Ὀμηρος δὲν λέγει ἀκριβῶς, ὅτι τὰ ἀνάκτορα τοῦ Πριάμου, τοῦ Ἐκτορος καὶ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας ἦσαν ἐν τῇ Περγᾶμῳ.

Ὁ Βιργίλιος, ὅστις πολλὰκις ποιεῖται μνησίαν τῆς Ἀκροπόλεως, ἦν ὀνομάζει Σὺμ-

1) Πλατ. νομ. βιβλ. Γ'. σελ. 682 Β.

2) Ἰλ. Γ, 216—Ἴλιος ἱρὴ ἐν πεδίῳ πεπόλιστο.

mam arcem (sacrata, alto culmine, Tritonia) καὶ τῆς Περγάμου (Pergama), ὁμιλεῖ πάντοτε περὶ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς (Minerva Pallas Tritonia) ὡς ὄντος ἐν τῇ Ἀκροπόλει, οὐδέποτε δὲ ἐν τῇ Περγάμῳ.

Ὡς αἱ ἐκφράσεις πόλις Ἴλιον καὶ πόλις τοῦ Πριάμου ἦσαν ἐκφράσεις γενικαί, οὕτω καὶ ἡ ἐκφρασις Ἀκρόπολις ἦτο ἐκφρασις γενικὴ περιλαμβάνουσα τὴν τε Ἀκρόπολιν καὶ τὴν Πέργαμον. Ἡ πόλις τῶν Τρώων ἐσημεινεν ἰδίᾳ τὸ μέρος τῆς πόλεως τὸ πρὸς τὴν μεσημβρινὴν κλιτὸν τοῦ λόφου καὶ ἡ Πέργαμος τὸ βορειοδυτικὸν μέρος, δηλαδὴ ὅταν ὁ Ὅμηρος ὁμιλῇ περὶ τῆς πόλεως τῶν Τρώων, τῆς Περγάμου καὶ τῶν ὑψηλῶν τειχῶν, ἔννοεῖ τὸ βορειοδυτικὸν μέρος τοῦ λόφου, ὅταν δὲ ὁμιλῇ περὶ Ἴλιου καὶ Ἀκροπόλεως, περὶ Σκαιῶν καὶ Δαρδανίων πυλῶν, ἔννοεῖ τὸ πρὸς τὴν μεσημβρινὴν κλιτὸν τοῦ λόφου μέρος τῆς πόλεως.

1. Ἀκρόπολις. — Ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Διός. Αἱ πύλαι τοῦ Πριάμου, τὸ ἀνάκτορον τοῦ Πάριδος, Σκαιαὶ Πύλαι καὶ Φηγὸς (τειχὸς).

2. Πέργαμος. — Ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, Ἀνάκτορον τοῦ Πριάμου καὶ τοῦ Ἑκτορος, ὑψηλὸν τειχὸς, Σκοπιαὶ καὶ Ἑρμείον.

3. Ἡ πόλις Ἴλιος. — Πύλαι Δαρδάνιαι.

4. Ἡ πόλις τῶν Τρώων.

	Σκοπιαὶ	Ἑρμείον
Φηγὸς	Πέργαμος	Ἴλιον
	Ἀκρόπολις	
	Π. Σκαιαὶ	Π. Δαρδάνιαι

Θὰ ἠδυνάμην ἴσως νὰ ἀναφέρω πρὸς ἐπιμαρτυρίαν τῶν λόγων μου καὶ ἄλλα χωρία ἀρχαίων συγγραφέων, ἀλλ' ἡ συζήτησις αὕτη ἤθελεν εἶσθαι λίαν μακρὰ διὰ τὴν πραγματείαν ταύτην.

Τὸ ἀνάκτορον τοῦ Ἑκτορος ἔκειτο, κατὰ τινα σχολιαστὴν, ἐπὶ τοῦ χώρου τοῦ Πρυτανείου τοῦ μεθωμηρικοῦ Ἴλιου. Ἐπιγραφή τις τεθεισα ἐν τῷ Πρυτανείῳ κατὰ τὸν δεῦτερον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα, ἀνεκαλύφθη κατὰ τὸ μέρος, ἔνθα εὗρέθη τὸ τρίγλυφον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. Κατὰ συνέπειαν τὸ τε ἀνάκτορον τοῦ Ἑκτορος καὶ ὁ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος εὗρισκοντο βορειοδυτικῶς τοῦ ὀροπεδίου, ἐν τῷ χώρῳ τῆς Περγάμου, συνωδὰ τῷ ὀμηρικῷ κειμένῳ.

Ἡ πεδιάς τῆς Ἴλιου, ἡ Βατίεια, τὸ Σῆμα Μυρίνης, καὶ αἱ πηγαὶ (θερμὴ καὶ ψυχρὰ) τοῦ Σκαμάνδρου.

Τὸ μεσημβρινὸν τείχος, ὅπερ ἦτο ἐν τῶν χαμηλοτέρων τῆς Ἴλιου καὶ αἱ Σκαιαὶ καὶ αἱ Δαρδάνιαι πύλαι ἦσαν ἐκτισμέναι εἰς τοὺς πρόποδας τῆς κλιτύος τοῦ λόφου, ἐφ' οὗ ἔκειτο τοῦτο τὸ μέρος τῆς πόλεως καὶ ἔνθα βλέπει τις ἔτι καὶ σήμερον τὴν μικρὰν πεδιάδα τοῦ Τσιπλάκ-Ὀβθασί, ἥτις εἶναι αὐτὴ ἡ πεδιάς τῆς Ἴλιου, σχήματος ἡμιωοειδοῦς, καὶ ἀποτελουμένη ὑπὸ ἀντηρίδος ἦτοι σειρᾶς μικρῶν λοφίσκων βαιόνωντος μέχρις Ἴλιου καὶ τοῦ Πασᾶ-Τεπε-Μπαίρ, ὅπερ εἶναι βεβαίως ἡ Βατίεια. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν λόφων τούτων ὑπάρχει τύμβος (ὁ Πασᾶ-Τεπε) κείμενος εἰς ἀπόστασιν πέντε σταδίων ἀπὸ τῆς Ἴλιου. Τὸν τύμβον τοῦτον ὁ Δημήτριος ἐκλαμβάνει ὡς τύμβον τοῦ Αἰσούτου, ἀλλ' εἶναι μᾶλλον τὸ σῆμα Μυρίνης, ἐκτὸς ἂν τὸ σῆμα Μυρίνης εἶναι ὁ τύμβος, ὅστις ὑφίσταται σήμερον ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὠραίας ἐκείνης πεδιάδος τῶν ὄχθων τοῦ ρύακος Τσιπλάκ-Σοῦ. Ὁ ρυαξ οὗτος ἀναπαρίσθησι σήμερον, ὅτι ὑπολείπεται ἡμῖν ἐκ τῶν δύο πηγῶν τοῦ Σκαμάνδρου, τῆς μὲν θερμῆς, τῆς δὲ ψυχρᾶς. (Ἡ θερμὴ πηγὴ εἶχεν ἐξαφανισθῆ πρὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Δημητρίου· ἄλλως δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ προβῆ τὴν περὶ μὴ ταυτότητος τῆς Ἴλιου μὲ τὴν ὑπάρχουσαν τότε πόλιν θεωρίαν του (πόλιν ἦν ὠνόμαζε Νέον Ἴλιον) καὶ νὰ θέσῃ τὴν ὀμηρικὴν Ἴλιον ἄλλαχού).

Αἱ δύο αὗται πηγαὶ ἔκειντο εἰς ἀπόστασιν τριῶν σταδίων πρὸς ἀνατολὰς τῆς πόλεως¹ καὶ ἔρρεον ἐντὸς μαρμαρίνων δεξαμενῶν, ἐν αἷς αἱ τῆς πόλεως γυναῖκες ἤρχοντο νὰ πλύνωσι τὰ εἴματα αὐτῶν. Τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν τούτων ἐρρίπτοντο ἄλλοτε εἰς τὸν Σκαμάνδρον-Ξάνθον, ἀλλ', ὡς εἶπον ἤδη, ὁ ρυαξ Τσιπλάκ-Τσαὶ ἐμποδίζεται σήμερον κατὰ τὴν εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Σκαμάνδρου εἰσοδὸν αὐτοῦ ὑπὸ τῆς εἰσβολῆς τοῦ Καλιφατλῆ-Ἀσμάκ. Ἡ μικρὰ τῆς Ἴλιου πεδιάς ἀναφέρεται πολλάκις ὑπὸ τοῦ Ὄμηρου. Ἡ σκηνὴ τῆς ἐνάρξεως τῆς πρώτης μάχης εἶναι ἡ πρόκλησις, ἦν ἡ Ἴρις ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ προσκόπου Πολίτου ἔφερε πρὸς τοὺς Τρώας τρέχουσα ἐκ τοῦ τύμβου τοῦ Αἰσούτου καὶ ἀγγέλλουσα, ὅτι οἱ Ἀχαιοὶ ὀπλιζόμενοι ἠτοιμάζοντο νὰ ἐγκαταλείψωσι τὸ στρατόπε-

1) Εὐστάθιος.

δόν των, ἵνα μεταβῶσιν εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Σκαμάνδρου. Ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ ταύτῃ οἱ Τρῶες καὶ οἱ ἐπίκουροι αὐτῶν ἐξεληθόντες ἐξ ὄλων τῶν πυλῶν (ἅπασαι δὲ αἱ πύλαι ἦσαν πρὸς τὸ μέρος τῆς μικρᾶς πεδιάδος), συνηθροίσθησαν μακρὰν τῆς ὄψεως τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὸν λόφον Βατίειαν ἢ Σῆμα Μυρίνης καὶ ἐκείθεν ἰδίδικαν εἰς συνάντησιν τῶν Ἀχαιῶν. Οὕτως αἱ δύο στρατιαὶ ἀφίκοντο εἰς παραλλήλους γραμμὰς πρὸ τῶν Σκαιῶν Πυλῶν, ἔνθα σπερωνήθη ἀνακωχὴ καὶ αἱ δύο στρατιαὶ ἴσπησαν. Οὕτω δὲ καὶ ἡ Ἑλένη ἠδυνήθη νὰ ἴθῃ καὶ ν' ἀναγνωρίσῃ ἐκ τοῦ πύργου τοῦ ἐπὶ τῶν Σκαιῶν Πυλῶν τοὺς διαφοροὺς Ἀχαιοὺς ἀρχηγούς.

Πρὸς τὴν πεδιάδα ταύτην τῆς Ἰλίου καὶ ὁ Ἀγνήωρ ἔφευγεν ἐκ τῆς Φηγοῦ πρὸς δυσμὰς τῆς πόλεως καὶ πρὸς τὸν ρύακα τοῦ Σκαμάνδρου, ἐνῶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπλησίαζεν.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ καταδίωξις τοῦ Ἔκτορος ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως ἐγένετο τρίς περὶ τὴν πόλιν ἐκ δεξιῶν πρὸς ἀριστερὰ ὀρμημένων ἐκ τῶν Σκαιῶν Πυλῶν, ἔφθασαν τὴν τετάρτην φορὰν εἰς τὰς δύο πηγὰς ἐν τῇ πεδιάδι· ὁ δὲ Ἔκτωρ προσεπῆθει νὰ πλησιασῇ πρὸς τὰ Δαρδάνια τείχη, εἰς ἃ δῆλα δὴ εὕρισκοντο ἅπασαι αἱ πύλαι, ὁ Ἀχιλλεὺς ἐξέτριπεν αὐτὸν πρὸς τὴν πεδιάδα καὶ ἐπὶ τέλους κατῴρθωσε νὰ τὸν φονεύσῃ.

Γενομένου ἀνωτέρω λόγου περὶ τῆς νυκτερινῆς ἐκδρομῆς τοῦ Ὀδυσσεῦς καὶ Διομήδους εἰς Θύμβρην, ἐξήγησα, ὅτι ἦσαν τοσοῦτον περιμέριμοι νὰ συλλάβωσι τοὺς ἵππους τοῦ Ρήσου, βασιλέως τῶν Θρακῶν, διότι ἤθελον νὰ ἐμποδίσωσι τοὺς ἵππους τούτους νὰ βοσκῶσιν ἐν τῇ πεδιάδι τῆς Ἰλίου καὶ νὰ πῶσι τὸ ὕδωρ τοῦ Σκαμάνδρου.

Οἱ τύμβοι τοῦ Ἰλίου, τοῦ Ἔκτορος, τοῦ Πανδάρου, τοῦ Σαρπηδόου καὶ τῶν Τρῶων.

Οἱ τύμβοι οὗτοι ἔκειντο ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ Συμβέντος ἐν τῇ πεδιάδι τοῦ Σκαμάν-

δρου. Πλησίον τοῦ Κοῦμ-κιοῦ ὑπάρχει εἰς ἔχων ὕψος ὀκτῶ ποδῶν, ὅστις πρὸ τινῶν ἀκόμη ἐτῶν διετηρεῖτο κάλλιστα· ὑπάρχουσιν ὡσαύτως καὶ τὰ ἐρείπια ἐτέρου, ἀμφότεροι δὲ κείνται πρὸς δυσμὰς τοῦ ρηθέντος χωριδίου. Καὶ ἕτερος δὲ τύμβος ὑπῆρχε κατὰ τὸν Choiseul-Gouffier, πρὸς νότον τοῦ χωριδίου. Εἰς τούτους προσθετέον καὶ τὰς βῆσεις ἐνὸς ἢ δύο ἄλλων, οὓς εὔρεν ὁ Schliemann βορειοδυτικῶς τοῦ Κοῦμ-κιοῦ. Πρέπει ἴσως ν' ἀποδώσωμεν τὴν ἐξαφάνισιν τῶν μνημείων τούτων οὐχὶ μόνον εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀνθρώπων ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἐδάφους, πρὸς δὲ καὶ εἰς τὰς πλημμύρας. Οἱ ἀρχαῖοι ἀνεγνώριζον αὐτοὺς κάλλιστα ὡς καὶ τοὺς τοῦ Πριάμου, τοῦ Πάριδος καὶ διαφορῶν ἄλλων.

Τύμβοι τοῦ Ἀχιλλέως, τοῦ Πατρόκλου, τοῦ Ἀντιλόχου, τοῦ Πηνέλεω καὶ τῶν Ἀχαιῶν.

Οἱ τρεῖς πρῶτοι ὀρῶνται καὶ σήμερον ἐτι πλησίον τοῦ χωρίου Γερῆ-Σεγήρ (Ἀχιλλεῖον) ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ τείχους Ἡρακλῆος (ἢ Ἀκρ. Σιγείου) καὶ ἐτιμήθησαν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων· ὁ τοῦ Ἀντιλόχου ἀναμφιβόλως εὕρισκετο ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀκρωτηρίου, ἀλλὰ δὲν δύναται τις ν' ἀναγνωρίσῃ σήμερον τὴν θέσιν αὐτοῦ.

Ὁ κοινὸς τάφος τῶν Ἀχαιῶν ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Εὐσταθίου ὡς εὕρισκόμενος εἰς πέντε σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου αὐτῶν, καὶ εἰκάζω, ὅτι εἶναι ὁ εὕρισκόμενος σήμερον ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Σκαμάνδρου-Ξάνθου (Μενδερὲ-Σοῦ) παρὰ τοῖς ἐρείπιοις τοῦ Σιγείου, εἰς ἀπόστασιν δέκα σταδίων ἀπὸ τοῦ Γερῆ-Σεγήρ. Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ εὕρισκετο καὶ ὑπάρχει σήμερον πόρος καὶ ἐρείπια γεφύρας. Ὁ πόρος οὗτος ἀνταποκρίνεται ἀρκετὰ ἀκριβῶς πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου ἀναφερόμενον πόρον τοῦ Ξάνθου.

J. C. F. CALVERT.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΜΣΤ'.

(Τακτική).

Τῆ 13 Μαΐου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Κηρυχθείσης τῆς ἐνάρξεως τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. πρόεδρος λέγει, ὅτι ἀναλαμβάνων τὴν προεδρείαν οὐδὲως χρεῖαν ἔχει πολλά εἶπειν, καθ' ὅτι τὰ ἔντιμα τοῦ Συλλόγου μέλη γινώσκουσι κατὰ πόσον τὸν Σύλλογον ἠγάπησεν, οὐχ ἥττον ὅμως κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν μερμηρίζει τὰ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο. Πέποιθε δέ, ὅτι οἱ ἀγῶνες αὐτοῦ οὐκ ἀποθήσονται μάταιοι, καὶ μάλιστα ὅταν περιστοιχίζηται ὑπὸ τοιούτων συναδέλφων. Εὐχεται δὲ ἐν τέλει, ὅπως τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου τακτικῶς παρρυθίζωνται εἰς τὰς συνεδριάσεις πρὸς ὠθησιν τῶν τοῦ Συλλόγου ἐργασιῶν.

Εἶτα ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀνκοινοῦνται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἔξ ἧς παρτίθεμεν περίληψιν τῶν ἐπιστολῶν :

Τῶν ἐφοριῶν τῶν σχολῶν 1) τῶν ἐν Μεγάλῳ Ρεύματι, 2) τῶν ἐν Νεοχωρίῳ, 3) τῆς ὑπὸ τῆς ἐνταῦθα Ἑλληνοκαθολικῆς ἀδελφότητος Συμπροίας συντηρουμένης, 4) τῆς ὑπὸ τῆς ἐν Ξυλοπόρτῃ ἀδελφότητος Ἐννέα Μουσῶν, 5) τῶν ἐν Πριγκήπῳ, 6) τῶν ἐν Χάλκῃ, 7) τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ ἐνοριακῆς σχολῆς τῆς Παναγίας, 8) τῆς ἐν Βλατατῶν δημοτικῆς σχολῆς τῶν Γαξιαρχῶν, 9) τῆς ἐν Χάσκιοι, ἀπασῶν αἰτουμένων νὰ μετᾶσχωσι τοῦ Ζαριφείου κληροδοτήματος.

Τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κ. Δ. Σακελλαρίδου, ἀπὸ 1/13 ἐνεστῶτος, ἀποστέλλοντος διὰ λογαριασμὸν τοῦ κ. Κ. Μ. Σαλβάγου δύο λίρας διὰ τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ.

Τοῦ κ. Θ. Κοσσούδη ταμίου τοῦ Συλλόγου, ἀπὸ 12 ἐνεστῶτος, αἰτουμένου ἐπιστολῆν

πρὸς τὴν Τράπεζαν Κωνσταντινουπόλεως διὰ τὴν κατάρθεισιν τῶν 20,000 φράγκων τοῦ Ζαριφείου κληροδοτήματος.

Τοῦ κ. Köhler διευθυντοῦ τῆς ἐν Ἀθήναις γερμανικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς, ἀπὸ 22 ἐνεστῶτος (ν. χ.), δηλοῦντος, ὅτι ἡ σχολὴ στερεῖται τῶν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου αἰτηθέντων παλαιογραφικῶν στοιχείων καὶ παρέχοντος πληροφορίας πρὸς εὐχερῆ ἐκτύπωσιν ἐπιγραφῶν.

Τῆς Α. Ἐξ. τοῦ Marquis de Noailles, πρεσβευτοῦ τῆς Γαλλίας ἐνταῦθα, ἀπὸ 12 ἐνεστῶτος, συγχαίροντος τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ αὐτοῦ ἑορτῇ καὶ ἐκφράζοντος τὴν λύπην αὐτοῦ, διότι δὲν ἠδυνάθη νὰ παραστῇ ἐν αὐτῇ.

Τοῦ κ. Α. Τάγῃ, διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Λυκείου, ἀπὸ 14 μεσοῦντος, αἰτουμένου τὴν μεγάλην τοῦ Συλλόγου αἴθουσαν διὰ τὴν 10 ἐπιόντος, πρὸς τέλεισιν τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐξετάσεων τοῦ Λυκείου.

Τῆς Α. Παν. τοῦ ἀγ. Ρόδου κ. Γερμανοῦ, ἀπὸ 10 μεσοῦντος, ἀγγέλλοντος τὴν παραλαβὴν τοῦ ΙΔ' τεύχους τοῦ Συλλόγου μετὰ τοῦ παραρτήματος καὶ τὴν ἀποστολὴν συναλλάγματος ἐκ τεσσάρων λιρῶν πρὸς ἀπότισιν τετραετοῦς αὐτοῦ συνδρομῆς.

Περὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ κ. πρόεδρος ἀγγείλας, ὅτι αἱ διὰ τὸ Ζαριφεῖον κληροδοτήμα αἰτήσεις παραπεμφθήσονται τῇ Ἐκπαιδευτικῇ Ἐπιτροπῇ ὑποβάλλει τὴν αἴτησιν τοῦ κ. Α. Τάγῃ περὶ παραχωρήσεως τῆς τοῦ Συλλόγου αἰθούσης διὰ τὴν 10 ἰουνίου.

Τῆς αἰτήσεως ταύτης πεμψῆσαι δεκτῆς γενομένης ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικῆς γερμανικῆς σχολῆς κ. Köhler παραπεμφθήσεται τῇ Συντακτικῇ Ἐπιτροπῇ. Εὐχεται δ' ὅπως ὁ Σύλλογος ἀποκτήσῃ ὡς τάχιστα σειρὰν παλαιογραφικῶν στοιχείων διὰ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ.

Ἀκολουθῶς ἀναγινώσκειται ἡ περὶ τοῦ συντακτικοῦ τῆς γαλλικῆς γλώσσης τοῦ κ.

Ch. Nazaretti κρίσις τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπὴ ἐπαινεῖ μὲν τὸ ἔργον, συνίστησι δὲ τῷ συντάκτῃ, ὅπως καταστήσῃ ἑλληνικωτέραν τὴν γλῶσσαν, ἀφοῦ προώρισεν αὐτὸ δι' ἑλληνόπαιδας.

Μετὰ ταῦτα ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ διὰ ψηφοφορίας γίνεσθαι δεκτὸς τακτικὸν τοῦ Συλλόγου μέλος ὁ Κ. Κωνστ. Τσουλκας, πρῶτον διευθυντὴς τῶν ἐν Φιλιππουπόλει Ζ. Διδασκαλείων, προταθεὶς ὑπὸ τῶν κκ. Χρ. Χατζηγηρήτου, Τ. Καραθεοδωρῆ καὶ Ὁδ. Ἀνδρέαδου.

Εἶτα ἀγγέλλονται αἱ προσφοραὶ βιβλίων.

Τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

Ὁ κ. πρόεδρος προτείνει ἐξ ὀνόματος τοῦ προεδρείου τὸν κ. Ἀβραάμ Μαλιάκαν μέλος τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Τούτου δὲ δεκτοῦ γενομένου ὁ κ. πρόεδρος προτείνει, ὅπως ἐκφρασθῶσιν εὐχαριστίαι εἰς τε τὸν τίως πρόεδρον κ. Κ. Καλλιμάχου καὶ εἰς τὰ μέλη τοῦ ἀποχωρήσαντος προεδρείου, διὰ τὸν ζῆλον, μεθ' οὗ ἐξετέλεσαν τὰ καθήκοντα αὐτῶν.

Τῆς προτάσεως ταύτης δεκτῆς γενομένης ὁ κ. Ἀθ. Π. Κεραμεὺς ἀναγινώσκει κατὰ λόγον τῶν ἐκ τῶν διπλῶν καὶ πολλαπλῶν βιβλίων τῆς βιβλιοθήκης τῆς Μονῆς Λειμῶνος ἐν Λέσβῳ κατὰ τὴν ἐν τῇ ἡγουμένη συνεδριάσει ληφθεῖσαν ἀπόφασιν προσενεχθησομένων τὰ προσφερόμενά εἰσι συγγράμματα μὲν 25 τόμοι δὲ 39.

Μετὰ ταῦτα ὁ Ὁδ. Ἀνδρέαδης ὑποβάλλει πρότασιν ἐξ ὀνόματος τοῦ κ. Κ. Καλλιμάχου, τίως προέδρου, ὅπως δημοσιευθῇ διὰ τῶν ἐνταῦθα ἡμερησίων ὁ προεδρικός λόγος ὁ ἀναγνωσθεὶς κατὰ τὴν ἐπέτειον ἐορτὴν τοῦ Συλλόγου.

Ἡ πρότασις αὕτη γίνεσθαι δεκτὴ παμψηφεί.

Εἶτα ὁ κ. Ἀθ. Π. Κεραμεὺς ἀναγινώσκει *συμβολὰς τινὰς εἰς τὴν Νεοβ. ἑλληνικὴν φιλολογίαν.*

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἀναγνώσματος τοῦ κ. Α. Π. Κεραμεῖος ὁ κύριος πρόεδρος ἀνομιολογῆσθαι τὴν σπουδαιότητα αὐτοῦ καθὸ ἀφορῶντος τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν μουσικὴν λέγων, ὅτι τὰ ζητήματα τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς εἰσι τῶν μάλιστα σοφῶν, τούτου δ' ἕνεκα καὶ ὁ Σύλλογος συνεκρότησεν ἄλλοτε ἰδιαιτέρην ἐπιτροπὴν μουσικὴν πρὸς μελέτην αὐτοῦ, ἀγνωστον ὅμως τίνων λόγων ἕνεκα αὕτη ἀπὸ πολλοῦ οὐχ ὕφίσταται.

Ὁ κ. πρόεδρος διαβεβαίωσι, ὅτι τῶν μελημάτων αὐτοῦ ἴσται καὶ ἡ ἀνασυστάσις τῆς μουσικῆς ἐπιτροπῆς πρὸς ἔρευναν τοῦ μουσικοῦ ζητήματος, διότι ἀνάγκη, ὅπως τὸ ἡμέτερον ἔθνος, ὃ καὶ ἐν τῇ μουσικῇ καὶ κατὰ τοὺς κλασικοὺς χρόνους καὶ κατὰ τὸν μεσαιῶνα διέπρεπεν, ἐπιδοθῆ καὶ νῦν εἰς τὴν καλλιέργειαν αὐτῆς.

Ὁ κ. Χρ. Χατζηγηρήτου ἐκφράζει γνώμην, ὅτι τὸ κλέος τῆς εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς ἐγκριταὶ μᾶλλον ἐν ταῖς φθοραῖς ἢ ἐν τῇ ἀρμονίᾳ. Τὸ δὲ χειρόγραφον τοῦ Χρυσάφη, ὃ τὴν ἐσπέραν ταύτην ἀνεκοίνωσεν ὁ κ. Α. Π. Κεραμεὺς, πλείστα περὶ φθορῶν ἐν τῇ μουσικῇ παρὰ τοῖς βυζαντινοῖς περιλαμβάνει. Τὸ ζήτημα δὲ λέγει τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς καθαρισθῆσεται, ὅταν οἱ περὶ ταύτην ἀσχολούμενοι μὴ ὦσιν ἀμαθεῖς ἀλλ' ἀνδρες ἐπιστήμονες. Συμφωνεῖ δὲ μετὰ τοῦ κ. προέδρου εἰς τὸ περὶ ἀνασυστάσεως τῆς Μουσικῆς ἐπιτροπῆς ἐν τῷ Συλλόγῳ ἐξ ἐιδικῶν ἀνδρῶν καὶ δηλοῖ, ὅτι ἔχει παρ' αὐτῷ χειρόγραφον περὶ μουσικῆς, ὅπερ δωρήσεται τῷ Συλλόγῳ.

Ὁ κ. Ἀθ. Π. Κεραμεὺς προτείνει, ὅπως ἡ σύστασις τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης γένηται τὴν ἐσπέραν ταύτην.

Ὁ κύριος πρόεδρος λέγει, ὅτι ἀνάγκη νὰ σκεφθῆ πρότερον τὸ προεδρεῖον ἐπ' αὐτοῦ.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΜΖ΄.

(Τακτικὴ).

Τῆ 4 Ἰουνίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀναγινώσκειται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν.

Τῆς ἐφορίας τῶν Σχολῶν Ἐγγρὶ Καποῦ, ἐξαίτουμένης τὴν ἐκ τοῦ Ζαριφείου κληροδοτήματος διὰ τὰ ἄπορα σχολεῖα πρωτευούσης συνδρομὴν τοῦ Συλλόγου ὑπὲρ τῶν σχολῶν τῆς Κοινοῦτητος.

Τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν Τόπ Καποῦ ἐξαίτουμένης τὰ αὐτά.

Τῆς Α. Ἐξοχ. τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Γερμανίας κ. Radowitz ἐκφράζοντας τὴν λύπην του, ὡς μὴ δυνηθέντος ἕνεκα ἀπουσίας αὐτοῦ εἰς Θεραπεία, ὅπως παραστῆ εἰς τὴν ἐπέτειον τοῦ Συλλόγου ἑορτῆν.

Τοῦ κ. Ι. Γ. Βαλαβάνη, ἀπὸ 6 μαίτου, ἀποστέλλοντος τριῶν νομισμάτων περιγραφὴν καὶ προτείνοντος τὴν παρά τοῦ Συλλόγου ἀγορὰν αὐτῶν, παραπονουμένου δ' ὅτι, ἐνῶ ἀπὸ πολλοῦ διετέλει μέλος ἀντεπιστέλλον τοῦ Συλλόγου, δὲν βλέπει ἐν τῷ Περιδικῷ τὸ ὄνομά του καὶ παρακαλοῦντος, ὅπως τῷ πέμψῃ ὁ Σύλλογος τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδεδομένα περιοδικὰ αὐτοῦ.

Τοῦ Βρετανικοῦ μουσείου, ἀπὸ 17 μαίτου (ν. ἔ.), ἀγγέλλοντος τὴν παραλαβὴν τοῦ ΙΔ' τόμου τοῦ Περιδικοῦ καὶ τοῦ Παραρτήματος καὶ ἐκφράζοντας τὰς ἐπὶ τούτῳ εὐχαριστίας αὐτοῦ.

Τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐν Παρισίοις ἔθνικοῦ τυπογραφείου τῆς Γαλλίας, ἀπὸ 24 μαίτου (ν. ἔ.), ἀγγέλλοντος, ὅτι ὁ κανονισμὸς αὐτοῦ δὲν ἐπιτρέπει οὔτε τὴν πώλησιν οὔτε τὴν ἄλλως πως παραχώρησιν παλαιογραφικῶν στοιχείων.

Τῆς ἐφορίας τῶν ἐκπαιδευτηρίων Ταταούλων, ἀπὸ 12 μαίτου, ἐξαιτουμένης τὴν τοῦ Συλλόγου συνδρομὴν ἐκ τοῦ Ζαριφείου κληροδοτήματος.

Τοῦ Κ. Α. Μυλωνᾶ, ἐκδότου τῆς Ἀρχ. ἱστορίας, ἀπὸ 16 μαίτου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν τοῦ α' τεύχους τῆς Ἀρχαιολ. ἡμερίδος.

Τῆς ἐφορίας τοῦ ἐν Φαναρίῳ ἔθνικοῦ Ἰωακειμείου παρθεναγωγείου, ἀπὸ 16 μαίτου, προσκλητήριος εἰς τὴν ἐπέτειον αὐτοῦ ἑορτῆν.

Τοῦ κ. Ι. Ἀρτεμιάδου ἀπὸ 15/27 μαίτου ἀγγέλλοντος τὴν ἀπὸ μέλους τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς παραίτησίν του.

Τοῦ κ. Ἀλ. Σεμιτέλου, ἀπὸ 19 μαίτου, ἐξαιτουμένου ἔνταλμα 500 γρ. ἀργ. διὰ διορθωτικὰ καὶ λοιπὴν ἐργασίαν τοῦ Περιδικοῦ (ΙΕ' τόμου) καὶ Ἀρχαιολογικοῦ δελτίου.

Τῆς ἐν Φερίκιοι Φιλεκπαιδευτικῆς ἀδελφότητος, ἀπὸ 15 μαίτου, ἀποστελλούσης ἐκθεσιν τῆς καταστάσεως τῆς σχολῆς καὶ προϋπολογισμὸν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, ἐξαιτουμένης δὲ τὴν ἐκ τοῦ Ζαριφείου κληροδοτήματος συνδρομὴν τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ κ. Μ. Μαλλιᾶδου, ἱατροῦ ἐκ Φιλιππουπόλεως, ἀπὸ 20 μαίτου, ἀποστέλλοντος τὴν πενταετῆ συνδρομὴν τῶν λίρας ὀθωμ. 5.

Τοῦ Σεβασμιοῦ μητροπολίτου ἀγ. Νικομηδείας, ἀπὸ 25 μαίτου, ἐκφράζοντας τὰς αὐτοῦ εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ μέλους ἐπιτίμου τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ κ. Κ. Κοντοπούλου ἐξ Ἀθηνῶν, ἀπὸ 26 μαίτου, ἐξαιτουμένου τὴν τοῦ Συλλόγου ἄδειαν, ὅπως ἐν τῷ ἤδη ὑπ' αὐτοῦ ἐκδομένῳ συγγράμματι συμπεριλάβῃ καὶ τὰ δύο, ἅπερ ἐποίησεν ἐν τῷ Συλλόγῳ, ἀναγνώσματα.

Τῆς Ἑλλ. φιλομουσίου Ἐπιτροπῆς Παλλιάδος, ἀπὸ 25 μαίτου, προσκλητήριος εἰς τὰς προφορικὰς ἐξετάσεις τοῦ παρθεναγωγείου αὐτῆς ἀρχαίας ἀπὸ τῆς 30 π. μ.

Τῆς αὐτῆς ἐταιρίας, ἀπὸ 25 μαίτου, ἐξαιτουμένης τὴν ἄδειαν, ὅπως τὴν ἐπίδοσιν τῶν πτυχίων γεννησομένην τῇ 16 ἐνεστῶτος ἐπιτελέσῃ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ ἐνταῦθα δραματικοῦ Συλλόγου Σοφοκλέους, ἀπὸ 24 μαίτου, ἐξαιτουμένου, ὅπως ἐπιτραπῆ αὐτῷ, ἵνα συνεδριάξῃ ἐν τῷ Συλλόγῳ.

Τοῦ κ. Χρ. Παππαδοπούλου, μέλους ἀντεπιστέλλοντος, ἐξ Ἀμμοχώστου τῆς Κύπρου ἀπὸ 22 μαίτου ἀποστέλλοντος ποίημα ἐπιγραφόμενον Ἡ Κύπρος πρὸς τοὺς Λέγοντας, ὅτι δὲν εἶναι Ἑλληνηκή.

Τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν Ἐξακιοῦ, ἀπὸ 26 μαίτου, ἐξαιτουμένης τὴν τοῦ Συλλόγου συνδρομὴν ἐκ τοῦ κληροδοτήματος Ζαρίφη.

Τοῦ κ. Γ. Δροσίνη, ἀπὸ 30 μαίτου, παρακαλοῦντος, ὅπως τὸ δεκάλιρον γέρας του τοῦ Ζωγραφείου ἀγῶνος πληρωθῇ πρὸς τὸν ἐνταῦθα κ.κ. Ν. Ρίζον, καὶ Τ. Ποτίσαρον.

Τοῦ Μεγάλου Πρωτοσυγγέλλου τοῦ Οἴκου-μενικοῦ Θρόνου, ἀπὸ 29 μαίτου, παρακαλοῦντος τὸν Σύλλογον κατ' ἀνωτέραν ἐντολὴν, ὅπως ἐκ τοῦ Ζαριφείου κληροδοτήματος συνδράμῃ καὶ τὴν ἐν Φαναρίῳ δημοτικὴν Σχολὴν.

Τοῦ κ. Γ. Ραιδεστηνοῦ, πρῶην Πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἀπὸ 28 μαίτου, προσφέροντος ἐν τεύχος τοῦ μουσικοῦ πονήματός του Ἡ Ἀγία καὶ Μεγάλη ἑβδομάς.

Τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπὸ 1 ἰουνίου, ἀνακοινούσης τῷ Συλλόγῳ τέσσαρας ἀποφάσεις, ἅς κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτῆς συνεδρίασιν ἔλαβε καὶ ἅς παρακαλεῖ τὸν Σύλλογον, ὅπως κοινοποιήσῃ τῇ Συντακτικῇ αὐτοῦ Ἐπιτροπῇ, ἵνα καταχωρηθῶσιν ἐν τῷ ἤδη ἐκτυπούμένῳ ἀρχαιολογικῷ.

παρατίματι· α') 'Επιγραφὰς τῆς γῆσου Λέσθου ὑπὸ 'Αθ. Π. Κεραμείως—β') 'Αρχαιο-λογικὰς καὶ σταθμολογικὰς σημειώσεις ἰδίου—γ') Προσθήκας εἰς τὰς Θεσσαλικὰς ἐπιγραφὰς ὑπὸ J. Mordtmann καὶ δ') 'Επιγραφικὰς παρατηρήσεις ἰδίου.

Τοῦ κ. Ν. Γ. Πολίτου ἐξ 'Αθηνῶν, ἀπὸ 29 μαίου, εὐχαριστοῦντος τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἀπονομῇ τοῦ δεκαλίρου βραβείου ἐν τῷ Ζωγράφειῳ ἀγῶνι τοῦ 1883—84, ὅπερ παρακαλεῖ, ὅπως τῷ ἀποσταλῇ τῇ ἐπιταγῇ τῆς ἐνταῦθα τραπέζης Κωνσταντινουπόλεως· ἀμα δ' ἀγγέλλοντος, ὅτι ὡς ἐκ τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἀσχολιῶν οὐ δύνηθῆσεται ταχέως ἀποπερατῶσαι τὴν διὰ τὴν Ζωγράφειον Βιβλιοθήκην ἐκδοσιν τοῦ 'Αριστοφάνους.

Τοῦ ἐνταῦθα 'Ελληνικοῦ Συλλόγου 'Ερμού, ἀπὸ 31 μαίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι περὶ τὰ μέσα ἰσταμένου ἀπεφάσισεν, ὅπως ἐπιτελέσῃ πολιτικὸν μνημόσυνον ὑπὲρ τοῦ αἰοιδίμου Γ. Ζαρίφη καὶ παρακαλεῖ τὸν Σύλλογον, ἵνα παραχωρήσῃ τὴν αἴθουσαν αὐτοῦ.

Τοῦ κ. Γ. Βαλαβάνη, ἀπὸ 28 μαίου, δι' ἧς παρακαλεῖ, ὅπως τὸ δεκάλιρον γέρας του πληρωθῇ τῷ ἐνταῦθα κ. Γ. Σεϊτανίδῃ βιβλιοπώλῃ.

Τῆς ἐφορίας τῶν ἐκπαιδευτηρίων Χαρταλιμῆς ἀχρονολόγητος, ἐξαιτουμένης τὴν τοῦ Συλλόγου συνδρομὴν.

Τοῦ κ. J. Mordtmann, ἀπὸ 16 μαίου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν τῆς *Metaphrasis τῶν φυσιογνωμικῶν τοῦ 'Αριστοτέλους* ὑπὸ τοῦ Richard Foester, καθηγητοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Κιέλου, κατ' ἐντολὴν τοῦ μεταφραστοῦ.

Τοῦ κ. Α. Ρωσσάκη, ἀπὸ 4 τρέχοντος, παρακαλοῦντος, ὅπως ἀναβληθῇ ἢ ἐπὶ τῆς *Καλλιγραφικῆς ταχυγραφίας* του κρίσις τῆς 'Επιτροπῆς.

Τῆς 'Εκπαιδευτικῆς τοῦ Συλλόγου 'Επιτροπῆς, ἀπὸ 4 ἰουνίου, κοινοποιούσης τῷ Συλλόγῳ τὴν ἐπὶ τοῦ Ζαριφείου κληροδοτήματος γνώμην αὐτῆς ὡς καὶ ἐγκύκλιον πρὸς τὰς ἐφορίας τῶν ἀπόρων σχολείων τῆς πρωτεύουσας.

Τοῦ κ. Ε. Ἐμμανουηλίδου, ἀπὸ 4/16 τρέχοντος ὑποβάλλοντος ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Συλλόγου τὴν *θεωρητικὴν* αὐτοῦ 'Αριθμητικὴν.

Τῶν κ.κ. Κ. Ξυνοπούλου, Χρ. Χατζηχορήστου καὶ 'Οδ. 'Ανδρέαδου, ἀπὸ 4 τρέχοντος, προτεινόντων ὡς τακτικὰ μέλη τοὺς κ.κ.

Βρῆνον Βωζάνην, καθηγητὴν καὶ Ν. Εὐσταθίου τρόφιμον τοῦ ἐν Θεσσαλονικῇ Διδασκαλείου.

Τῶν κ. κ. 'Ηρ. Βασιλάδου, Α. Π. Κεραμείως καὶ 'Οδ. 'Ανδρέαδου, ἀπὸ 4 ἰουνίου, προτεινόντων ὡς τακτικὰ μέλη τοὺς κ.κ. Κ. 'Ιωαννίδην, ἰατρὸν καὶ 'Αθ. Πινατῶρον δικηγόρον ἐνταῦθα.

Περὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ, α' ὅτι αἱ αἰτήσεις πρὸς μετοχὴν τοῦ Ζαριφείου κληροδοτήματος παραπεμφθῆσονται τῇ 'Εκπαιδευτικῇ 'Επιτροπῇ καὶ β' ὅτι τὰ ἐν τῇ ἐπιστολῇ τοῦ κ. Ι. Βαλαβάνη φερόμενα παρὰ πονά εἰσι δίκαια, διότι πράγματι ὁ κ. Ι. Βαλαβάνης ὑπάρχει μέλος ἀντεπιστέλλον τοῦ Συλλόγου ἀπὸ τῆς 8 νοεμβρίου 1876. Ἐπομένως σημειωθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἀντεπιστελλόντων μελῶν. Τὰ δὲ ὑπ' αὐτοῦ αἰτούμενα περιοδικὰ τεθήσονται εἰς τὴν διζέσιν αὐτοῦ ἐνταῦθα, ὅπουθεν δύναται νὰ λάβῃ ταῦτα δι' ἀντιπροσώπου του· τούτο δὲ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς δαπάνης πρὸς ἀποστολὴν τοσούτων τευχῶν. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ πρὸς ἀγορὰν προτεινόμενα ἀρχαῖα νομίσματα ὁ κ. πρόεδρος δηλοῖ, ὅτι τούτων οὐδὲως δεῖται ὁ Σύλλογος.

'Ακολούθως ὁ πρόεδρος ὑποβάλλων τὴν ἀνωτέρω φερομένην αἴτησιν τοῦ κ. Κ. Κοντοπούλου λέγει, ὅτι τὸ πρῶτον ἀνάγκωσμα τοῦ κ. Κ. Κοντοπούλου, δι' ὃ αἰτεῖται ἄδειαν δημοσιεύσεως, ἐδημοσιεύθη ἤδη διὰ τοῦ ΙΕ' τεύχους τοῦ περιοδικοῦ, ἐξ οὗ δύναται τούτο νὰ ἀναδημοσιεύῃ· τὸ δὲ δεύτερον ἀνάπτυξις ὄν τοῦ πρώτου, ἐξ ὧν ἐνθυμείται, δύναται νὰ προδημοσιευθῇ, κατ' ἀκολουθίαν προτείνει τὴν τῆς ἀδείας παραχωρήσιν.

'Ο Σύλλογος ἀποδέχεται τὴν πρότασιν.

Εἶτα ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. προέδρου ἢ τῆς ἐνταῦθα 'Ελληνικῆς Φιλομούσου ἐταιρίας *Παλλάδος* αἰτήσεις, ὅπως παραχωρηθῇ αὐτῇ ἢ αἴθουσα τοῦ Συλλόγου διὰ τὴν 17 ἐνεστῶτος πρὸς τέλεσιν τῆς τελετῆς τῆς τῶν πτυχίων διανομῆς, γίνεταί δεκτὴ. Εἶτα ὑποβάλλεται ἢ αἰτήσεις τοῦ ἐνταῦθα 'Ελληνικοῦ Συλλόγου 'Ερμού, ὅπως παραχωρηθῇ αὐτῷ ἢ αἴθουσα τοῦ Συλλόγου διὰ τὴν 24 ἐνεστῶτος πρὸς τέλεσιν πολιτικοῦ μνημοσύνου κατὰ τὸ ἐπισυναπτόμενον πρόγραμμα ὑπὲρ τοῦ αἰοιδίμου τοῦ ἔθνους εὐεργέτου Γ. Ζαρίφη. Τὴν ὑποβολὴν τῆς αἰτή-

σεως ταύτης έπακολουθει μικρά συζήτησις επί του καταλλήλου ή μη τής έν τή έπιστολή φερομένης έκφράσεως *πολιτικόν μνημόσυρον*, καθ'ήν άποφασίζεται ή τής αίθούσης παρχώρησις, άλλ' επί τῷ ὄρω, ὅπως τό μνημόσυρον τούτο έξαγγελθῆ *μνημόσυρος τελετή* και οὐχι *πολιτικόν μνημόσυρον*, ὡς έν τή έπιστολή φέρεται. Μετά ταῦτα υποβάλλεται ή του ένταῦθα Έλληνικοῦ δραματικοῦ Συλλόγου *Σοφοκλέους* αίτησις, ὅπως συνεδριάζη έν τή αίθούση του Συλλόγου. Ο κ. πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι έν τή έπιστολή οὔτε πότε συ.εδ.ι.άζει ὁ Σύλλογος οὔτος δηλοῦται, οὔτε κανονισμός έπισυνάπτεται αὐτῆ.

Μετά μικράν συζήτησιν, έπειδή οὔδεις έγίνωσκέ τι περί του Συλλόγου τούτου, άποφασίζεται ή άναβολή τής άποφράσεως μέχρι λήψεως πληροφωρίων.

Άκολουθως ὁ κ. πρόεδρος άγγέλλει, α' ὅτι ή έπιστολή τής Αρχαιολογικῆς Έπιτροπῆς ή άποφάσα τό *Αρχαιολογικόν δε.ι.τι.ον* παραπεμφθήσεται τῆ Συντακτικῆ Έπιτροπῆ· και β' ὅτι παρητήθησαν ὁ μὲν κ. Ι. Δ. Άριστοκλῆς από τής Έκπαιδευτικῆς Έπιτροπῆς ἕνεκα τῶν πολλῶν αὐτοῦ άσχολιῶν, ὁ δέ κ. Ι. Άρτεμιάδης από τής Φιλολογικῆς Έπιτροπῆς.

Μετά ταῦτα άγγέλλονται προσφοραί βιβλιῶν και πρὸς τούς προσενεγκόντας έκφράζονται εύχαριστίαι.

Υστερον άγγέλλονται τό πρῶτον έπίτιμον μὲν μέλος ὁ έξοχώτατος Χαμηῆ βέης, διευθυντῆς του Αὐτοκρατορικοῦ Μουσείου, προτεινόμενος ὑπὸ του προεδρείου, τακτικά δέ οἱ κύριοι Αθ. Πανιατῶρος, δικηγόρος, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κ.κ. 'Ηρ. Βασιλάδου, 'Οδ. Άνδρέαδου και Α. Π. Κεραμείως, Κ. 'Ιωαννίδης, ιατρός, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν αὐτῶν και Ν. Εύσταθίου, τρῶφιμος του έν Θεσσαλονίκη Διδασκαλείου και Βράνος Βωζάνης, καθηγητῆς ένταῦθα, προτεινόμενοι ὑπὸ τῶν κκ. Κ. Ξανθοπούλου, Χρ. Χατζηχρήστου και 'Οδ. Άνδρέαδου. Άντεπιστέλλον δέ ὁ κ. Ι. Χώτσης, διδάκτωρ τῶν νομικῶν, άκόλουθος τής έν Παρισίοις ὀθωμανικῆς πρεσβείας, προτεινόμενος ὑπὸ τής Φιλολογικῆς Έπιτροπῆς.

Άκολουθως ὁ γενικός γραμματεὺς άναγινώσκει έγκύκλιον τής Έκπαιδευτικῆς Έπιτροπῆς πρὸς τὰς έφορίας τῶν άπόρων σχολῶν τής πρωτευούσης, δι' ἧς παρακαλοῦνται αὐται ν' άποστείλωσιν έκθεσιν τής οικονομικῆς και πνευματικῆς καταστάσεως αὐτῶν, ίνα

μετάσχωσι του Ζαριφείου κληροδοτήματος.

Άκολουθως ὁ κ. 'Ηρ. Βασιλάδης άναγινώσκει έγκύκλιον τής Έκπαιδευτικῆς Έπιτροπῆς πρὸς τὰς έφορίας, τούς γυμνασιάρχας, τούς καθηγητάς τῶν γυμνασίων κλπ. περί του έκπαιδευτικοῦ συνδέσμου τῶν γυμνασίων και τῶν άνωτέρων παρθεναγωγείων του ήμετέρου ἔθνους πρὸς ένίσχυσιν και βελτίωσιν τής μέσης έκπαιδεύσεως άμφοτέρων τῶν φύλων.

Η έγκύκλιος γίνεταί δεκτῆ και άποφασίζεται ή διὰ τῶν έφημερίδων δημοσίευσίς αὐτῆς.

Κατόπιν ὁ κ. Α. Π. Κεραμεὺς άναγινώσκει νέον πρόγραμμα του Ζωγραφείου διαγωνίσματος ὑπὸ τής Φιλολογικῆς έπιτροπῆς συνταχθέν. Τούτου δεκτοῦ γενομένου και τής δημοσίευσέως αὐτοῦ άποφασισθείσης λύεταί ή συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΜΗ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 11 'Ιουνίου 1884.

Προεδρεύοντος του κ. ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Άναγνωσθέντων και έπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τής ήγουμένης συνεδριάσεως άνακοινοῦται ή

άλληλογραφία,

έξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν έπιστολῶν·

Του 'Ισμαήλ βέη, διευθυντοῦ του Αὐτοκρατορικοῦ Λυκείου Γαλατᾶ-Σερκί, από 3/15 τρέχοντος, προσκλητήριος εἰς τὴν τελετὴν τής διανομῆς τῶν βραβείων.

Του κ. Ι. Βασιματζίδου, διευθυντοῦ του έν Πέραν Έλληνικοῦ Έκπαιδευτηρίου από 1 τρέχοντος, προσκλητήριος εἰς τὰς ένιαιυσίους γραπτὰς έξετάσεις, ὧν και πρόγραμμα έπισυνάπτει.

Του κ. Π. Ζ. Στεφάνοβικ, από 7/19 τρέχοντος, άγγέλλοντος, ὅτι παραιτεῖται τής Οικονομικῆς Έπιτροπῆς ὡς εκ τῶν πολλῶν αὐτοῦ άσχολιῶν.

Του ήγουμένου τής ιερᾶς Μονῆς Λειμῶνος έν Λέσβῳ κ. Γρηγορίου, από 7 τρέχοντος, άγγέλλοντος, ὅτι διορίζει τὸν ένταῦθα δικηγόρον κ. Μιχαήλ Φραγκᾶτον πρὸς παραλαβὴν τῶν ὑπὸ του Συλλόγου προσενεχθέντων βιβλιῶν, και έκφράζοντος τὰς επί του-

τη εύχαριστίας αὐτοῦ τε καὶ τῶν συναδέλφων του.

Τοῦ κ. Χρ. Χατζηχρήστου, Ὀδυσ. Ἀνδρεΐδου καὶ Ν. Χαρισιάδου, ἀπὸ τῆς 11 ἰουνίου ἐ. ἔ., προτεινόντων ὡς τακτικὰ μέλη τοῦ Συλλόγου τοὺς κ.κ. Ι. Δελαγραμμάτιαν, γραμματέα τοῦ Ἑλλ. Προξενείου, Γ. Παππαρρέδου καὶ Ἀπόστολον Βασακόπουλον διδασκάλους τοῦ Ἑλλ. Λυκείου.

Τοῦ κ. Α. Περβάνογλου, ἀπὸ 1 ἰουλίου, ἐκ Λειψίας, ἀγγέλλοντος, ὅτι πάντα τὰ στοιχεία, ὧν ἔχει ἀνάγκη ὁ Σύλλογος, δὲν ὑπάρχουσιν, ἀλλ' ὅτι στοιχειοχυτεῖόν τι δύναται νὰ χύσῃ στοιχεία κατὰ τὴν σημείωσιν τοῦ Συλλόγου, ἐὰν ὁ Σύλλογος παραγγείλῃ αὐτῷ ποσότητα οὐχὶ ὀλιγωτέραν τῶν 20 χιλιογράμμων βήρους πρὸς 12 1/2 φρ. τὸ χιλιόγραμμα. Ὁ κ. Περβάνογλος ἀποστέλλει καὶ εἰνακα τῶν ἐν τῷ στοιχειοχυτεῖῳ τούτῳ ὑπαρχόντων παλαιογραφικῶν στοιχείων, ὅπως ὁ Σύλλογος παραγγείλῃ, οἷα βούλεται ἐκ τῶν σημειουμένων.

Τοῦ κ. Καραπάνου ἐξ Ἀθηνῶν, ἀπὸ 7 ἰουνίου, ἀπαντῶντος εἰς τὴν ἀπὸ 17 παρελθόντος ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου, ὅτι ἀποστέλλει τὸ ἐκ 500 φράγκ. βραβεῖον τῆς Γεωγραφίας δι' ἐπιταγῆς ἐν Παρισίοις τῆς Γενικῆς Πιστωτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ παρακκλῶντος, ὅπως ἀποσταλῇ αὐτῷ ὁλόκληρος ἡ σειρὰ τῶν ἐν τῷ ἀγῶνι αὐτοῦ βραβευθέντων βιβλίων.

Τῆς Ἀρχαιολ. Ἐπιτροπῆς, ἀπὸ 6 ἰουνίου, ἀπαντῶσης εἰς τὴν ἀπὸ τῆς 14 ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου καὶ ἐκτιθεμένης ἐν περιλήψει τὸν ὀργανισμὸν τοῦ ἔκτου ἐν Ὁδησῶ Ἀρχ. Συνεδρίου καὶ τὴν σπουδαιότητα τῶν ἐργασιῶν τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων συνεδρίων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ τὰς ὀφελείας, ἃς ὁ Σύλλογος καρπωθήσεται ἐκ τῆς ἀποστολῆς ἀντιπροσώπου αὐτοῦ καὶ προτεινούσης, ὅπως σταλῇ τοιοῦτος ὁ κ. Ἀθ. Παππαδόπουλος Κερραμεύς, τὸ μὲν διότι ὁ κ. Α. Π. Κερραμεύς χρηματίσας ἐπὶ πολλὰ ἔτη διευθυντῆς μουσείου ἀρχαιολογικοῦ ἐκτίσαστο ἐνταῦθ' τε καὶ ἐν Εὐρώπῃ ὄνομα δοκίμου ἀρχαιολόγου καὶ παλαιογράφου διὰ τῶν ἐαυτοῦ δημοσιεύσεων, τὸ δὲ διότι τυγχάνει ἐνήμερος διαφόρων συζητηθησομένων ἐν Ὁδησῶ θεμάτων, δι' ἃ δύναται νέον ὕλικόν προσκομίσει.

Τῆς Οἰκονομ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου, ἀπὸ 9 ἰουνίου, ὑποβαλλούσης προτάσεις δια-

φόρους πρὸς βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς τοῦ Συλλόγου καταστάσεως.

Περὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι εἰσὶ τέσσαρες ἐπιστολαί, ἐφ' ὧν ὁ Σύλλογος δέον ἀποφανθῆναι, ἢ τοῦ κ. Περβάνογλου, ἢ τοῦ κ. Καραπάνου, ἢ τῆς Ἀρχ. Ἐπιτροπῆς καὶ ἢ τῆς Οἰκονομ. Ἐπιτροπῆς.

Καὶ περὶ μὲν τῆς πρώτης ὁ Σύλλογος ἀποδέχεται, ὅπως παραπεμφθῇ αὐτῇ τῇ Συντακτικῇ Ἐπιτροπῇ, ὡς εὐτα τῆς ἀρμοδιότητος αὐτῆς· περὶ δὲ τῆς δευτέρας ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι δυστυχῶς ἐκ τῶν ἐν τῷ Καραπανεῖῳ ἀγῶνι βραβευθέντων ὀλίγων μόνον ὁ Σύλλογος ἔχει ἀντίτυπα, διὰ τοῦτο νομίζει καλὸν νὰ γράψῃ τῷ κ. Καραπάνῳ, ὅπως προμηθευθῇ ταῦτα ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ἐτύπωθησαν. Ἐκ τούτων δὲ λαμβάνων ἀφορμὴν ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ α') ὅτι οἱ βραβευόμενοι ἐν τῷ Καραπανεῖῳ ἀγῶνι δέον νὰ ὑποχρεωθῶσιν, ἵνα δηλώσιν ἐν τῷ ἐξωφύλλῳ τοῦ βιβλίου, ὅτι ἐβραβεύθη ὑπὸ τοῦ ἐν Κων/πόλει Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἐν τῷ Καραπανεῖῳ ἀγῶνι καὶ β') ὅτι ὁ συγγραφεὺς δέον, ἵνα ὑποχρεῶται νὰ προσφέρῃ τοῦλάχιστον 25 ἀντίτυπα τοῦ βραβευθέντος τῷ Συλλόγῳ μετὰ τὴν ἐκτύπωσιν.

Τούτων δεκτῶν γενομένων ὁ κ. πρόεδρος περὶ τῆς ἐπιστολῆς τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς παρατηρεῖ, ὅτι ἀσπάζεται τὰς περὶ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συνεδρίου τῆς Ὁδησοῦ ιδέας αὐτῆς καὶ ἡγείται λίαν σπουδαίας τὰς ἐργασίας τοῦ συνεδρίου τούτου, ἀλλὰ προκειμένου περὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ κ. Α. Π. Κερραμεύς ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ Συλλόγου ἐν τῷ συνεδρίῳ τούτῳ ὁ Σύλλογος πρέπει νὰ ἐξετάσῃ, μὴ διὰ τούτου ἐπέλθῃ ἀναστολὴ ἄλλης ἐργασίας ἀνατεθειμένης τῷ κ. Π. Κερραμεῖ, τῆς Μαυρογορδατείου βιβλιοθήκης.

Ὁ κ. Α. Π. Κερραμεύς δηλοῖ, ὅτι ἐκ τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ εἰς Ὁδησὸν οὐδεμίαν ἀναστολὴν τῆς ἐργασίας τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης γενήσεται, καθότι, καθ' ὃν χρόνον συγκροτηθήσεται τὸ συνέδριον, οὗτος ἔσται ἐν Τραπεζοῦντι, ἐξ ἧς δύναται εὐκόλως νὰ μεταβῇ εἰς Ὁδησόν, ἐξ ἧς πάλιν δύναται μετὰ τὴν λήξιν τοῦ Συνεδρίου νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς Τραπεζοῦντα καὶ τὰ περὶ αὐτὴν πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς ἐργασίας τῆς Μαυρογορδατείου βιβλιοθήκης.

Μετὰ τὴν δῆλωσιν ταύτην τοῦ κ. Ἀθ. Π. Κερραμεύς ὁ Σύλλογος ἀποφασίζει τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ ὡς ἀντιπροσώπου εἰς τὸ Ἀρ-

χαιολογικόν Συνέδριον και ψηφίζει διὰ τούτο ἑκτακτον πίστωσιν ἐξ 25 λιρῶν δι' ἑξοδα μεταβάσεως, διατριβῆς και ἐπιστροφῆς λαβῶν ὑπ' ὄψει, ὅτι κατ' αὐτοκρατορικὸν οὐχάξιον τὰ ἑξοδα πάντα τῶν εἰς τὸ Ἀρχαιολογικὸν τῆς Ὀδησσοῦ Συνέδριον μεταβησομένων ἀντιπροσώπων ἡλαττώθησαν κατὰ τὸ ἡμισυ.

Ὁ κ. Α. Π. Κεραμεὺς εὐχαριστεῖ τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐμπιστοσύνῃ, ἣν αὐτῷ ἐπεδείξατο ἐκλέξας αὐτὸν ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ ἐν τῷ Ἀρχαιολογικῷ Συνεδρίῳ τῆς Ὀδησσοῦ και δηλοῖ, ὅτι θέλει πρᾶξει πᾶν τὸ ἐπ' αὐτῷ πρὸς ἀξιοπρεπῆ ἐκπροσώπησιν τοῦ Συλλόγου.

Κατόπιν ὁ κ. πρόεδρος ὑποβάλλει τὰς προτάσεις τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου οὕτως ἐχούσας·

α') ὅπως ὁ Σύλλογος ἔχη ἐν ἐκάστῃ πόλει, ἔνθα ὑπάρχουσι μέλη αὐτοῦ, ἀντιπρόσωπον αἰτομον ἐμπιστοσύνης πρὸς εἰσπραξίν τῶν συνδρομῶν·

β') ὅπως ἐν ἀρχῇ ἐκάστου ἔτους ὁ Σύλλογος ἀποστέλλῃ τῷ ἀντιπροσώπῳ τούτῳ κατάλογον τῶν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ παρεπιδημούντων μελῶν μετὰ τῶν ἀποδείξεων τῶν ὀφειλομένων συνδρομῶν και ταύτοχρόνως δι' ἐπιστολῶν ὑπομιμησκή εἰς ἕκαστον μέλος τὰ ὀφειλόμενα και δηλοῖ τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ, εἰς ὃν δέον νὰ παραδώσῃ τὰς συνδρομὰς αὐτῶν·

γ') ὅπως ἐν ἀρχῇ ἐκάστου συλλογικοῦ ἔτους συντάσσωνται ἐν τῷ γραφείῳ κατάλογοι κατὰ πόλεις τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου, παραδίδωνται τῷ ταμίᾳ πρὸς ἐγγραφὴν τῶν ὀφειλομένων και εἶτα ἐπιστρέφονται τῷ γεν. γραμματεῖ διὰ τὰ περαιτέρω·

δ') ὅπως κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλῃ τῇ ἐγκρίσει τοῦ Συλλόγου τὰ ὀνόματα ἐκείνων, οὓς θεωρεῖ καταλλήλους πρὸς εἰσπραξίν τῶν συνδρομῶν τούτων.

Μετὰ τὰς προτάσεις ταύτας ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ προτείνει τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Συλλόγου διὰ τὸ ἐνεστῶς ἔτος.

α') ἐν Ἀθήναις τὸν κ. Γ. Ἀθηνογέννη, διευθυντὴν τῆς Τραπεζῆς Κωνσταντινουπόλεως·

β') ἐν Παρισίοις τὸν κ. Ἀντ. Βλαστόν, διευθυντὴν τῆς αὐτῆς Τραπεζῆς·

γ') ἐν Ροστωβίῳ τοὺς κκ. ἀδελφοὺς Ζίφου·

δ') ἐν Φιλιππουπόλει τοὺς ἀδελφοὺς Ἀργύρογλου και

ε') ἐν Ὀδησῶ τὸν κ. Γ. Βουτσειᾶν.

Προτείνει δὲ πρὸς αὐξήσιν τῶν πόρων τοῦ Συλλόγου, ὅπως γένηται ἐνέργεια πρὸς αὐξήσιν τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου. Πρὸς τούτο δὲ φρονεῖ νὰ γραφῶσιν ἐπιστολαί, εἰς Λοιδίον μὲν πρὸς τὸν κ. Γ. Ν. Βαλέτταν, εἰς Ὀδησσοῦν δὲ πρὸς τὸν κ. Γ. Βουτσειᾶν καὶ εἰς Μασσαλίαν πρὸς τὸν κ. Ματθαῖον Σεβαστόπουλον, δι' ὧν ἐκτιθεμένων τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Συλλόγου νὰ παρακαλῶνται, ὅπως ἐγγράψωσι νέα μέλη.

Μετὰ τινὰ συζήτησιν ἐπὶ τῶν προτάσεων τούτων, ὁ Σύλλογος ἀποδέχεται μὲν πᾶσας τὰς προτάσεις τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ περὶ τῶν προτεινομένων προσώπων πρὸς τὴν εἰσπραξίν τῶν συνδρομῶν και πρὸς τὴν ἐγγραφὴν νέων μελῶν ἀποδέχεται τὰς παρατηρήσεις τοῦ κυρίου προέδρου τῆσδε· α') ὅτι ἀνάρμοστον, ἵνα ὁ Σύλλογος καταστήσῃ εἰσπράκτορα τὸν κύριον Γ. Βουτσειᾶν, δύναται ὅμως νὰ παρακαλέσῃ τὸν κ. Βουτσειᾶν νὰ ἀναθέσῃ τὴν εἰσπραξίν τῶν συνδρομῶν τῷ γραμματεῖ αὐτοῦ και μέλει τοῦ Συλλόγου κ. Ραφαήλ· β') ὅτι ὁ κ. Α. Βλαστός ἐν Παρισίοις ὡς ἐκ τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἀσχολιῶν οὐ δυνηθήσεται νὰ πρᾶξῃ τι ὡς ἐπίσης και ὁ κ. Ἀθηνογέννης ἐν Ἀθήναις και ἀποφασίζει, ἵνα και αὐτὸς ἡ Οἶκον. Ἐπιτροπὴ μελετήσῃ τὸ ζήτημα τούτο παρόντος και τοῦ κ. προέδρου τοῦ Συλλόγου.

Ἀκολούθως ἀγγέλλονται προσφοραὶ βιβλίων και τοῖς προσενεγκοῦσιν ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

Εἶτα ὁ κ. πρόεδρος ἀγγέλλει μετὰ λύπης τὸν θάνατον τοῦ Πέτρου Ζάννου, ἐκ τῶν ἰδρυτῶν τοῦ Συλλόγου και δευτέρου αὐτοῦ προέδρου, ἀποτελεσματικῶς ἐργασθέντος ὑπὲρ αὐτοῦ και προτείνει, ὅπως πεμφθῇ συλλυπητήριον γράμμα τῇ χήρᾳ τοῦ αἰοιδίμου.

Τούτου δεκτοῦ γενομένου ὁ κ. πρόεδρος προτείνει, ὅπως τὰ ἀποσταλέντα δύο μαθηματικὰ συγγράμματα, *Θεωρητικὴν ἀριθμητικὴν* Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδου και *Πρακτικὴν* τοῦ κ. Παππαγιαννοπούλου, παρακληθῇ ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ νὰ ὑποβάλλῃ πρὸς κρίσιν ἐιδικὴ ἀρμοδίῳ ἐπιτροπῇ ἐκ τῶν κ.κ. Χρ. Χατζηχρήστου, Α. Σπαθάρη, Τ. Καραθεοδωρῆ και Ἡλ. Βαλασαμάκη. Μετὰ τινὰ συζήτησιν ἡ πρότασις γίνεταί δεκτὴ.

Ἀκολούθως ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον και ψηφισθέντες γίνονται δεκτοὶ ἐπίτιμον μέλος ἡ Α. Ἐξ. Χαμηδῆ βέης, διευθυντῆς τῆς

αυτοκρατορικοῦ μουσείου, τακτικὰ δὲ οἱ κ. κ. Βρᾶνος Βωζάνης, καθηγητῆς καὶ Ν. Εὐσταθίου δημοδιδάσκαλος. Ἀθανάσιος Πινατῶρας, δικηγόρος καὶ Κωνσ. Ἰωαννίδης, ἰατρός, καὶ ἀντεπιστέλλον ὁ κ. Ι. Χώτζης, διδάκτωρ τὰ νομικὰ καὶ ἀκόλουθος τῆς ἐν Παρισίοις ὀθωμανικῆς πρεσβείας.

Ἀγγέλλονται δὲ τὸ πρῶτον τακτικὰ μέλη οἱ κ. Ι. Δελαγραμμάτικας, ὑπάλληλος τοῦ ἐνταῦθα Ἑλλ. Προξενείου, Γεώρ. Παππαρῆδου καὶ Ἀπ. Βασακόπουλος, διδάσκαλοι ἐνταῦθα, προτεινόμενοι ὑπὸ τῶν κ. κ. Χρ. Χατζηχρήστου, Ν. Χαρισιάδου καὶ Ὁδ. Ἀνδρεάδου.

Εἶτα ὁ Σύλλογος ἀντὶ τοῦ κ. Ν. Καρίου, ἐιδικοῦ γραμματέως παραιτηθέντος ἐκλέγει τὸν κ. Ν. Εὐσταθίου.

Κατόπιν ὁ κ. πρόεδρος ὑποβάλλει πρότασιν τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως ἀποτελέσῃ μέλος αὐτῆς ὁ κ. Βρᾶνος Βωζάνης καὶ πρότασιν τοῦ προεδρείου, ὅπως ἀποτελέσῃ μέλος τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς ὁ κ. Κ. Ἰωαννίδης, ἰατρός.

Τῶν προτάσεων τούτων δεκτῶν γενομένων ὁ κ. πρόεδρος ἀγγέλλει, ὅτι ἐπὶ τῷ θέρει διακόπτονται αἱ τακτικαὶ συνεδριάσεις τοῦ Συλλόγου καὶ διαλύει τὴν συνεδρίασιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΜΘ΄.

(Ἐκτακτος).

Τῆ 18 Ἰουνίου 1884.

Προεδρεῖοντος τοῦ προέδρου κ. Η. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν δύο ἡγουμένων ἐκτάκτων συνεδριάσεων, ἦτοι τῆς τῶν ἀρχαιρεσιῶν καὶ τῆς τῆς ἐπετείου ἑορτῆς, ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τοῦ κ. Κωνστ. Κανελάκη, ἀπὸ 7 τρέχοντος, ἀγγέλλοντος, ὅτι διορίζει πληρεξούσιόν του πρὸς παραλαβὴν τοῦ 10λίρου βραβείου τοῦ Ζωγραφείου ἀγῶνος τὸν κ. Στέφ. Χαλλιωρῆν.

Τοῦ κ. Ἀν. Πουλᾶκη, ἀπὸ 5 τρέχοντος, ἀγγέλλοντος, ὅτι διορίζει πληρεξούσιον διὰ τὸ γέρας του τὸν κ. Σταμάτιον Λεωτσινίδην.

Τοῦ κ. Χρ. Παππαδοπούλου ἐξ Ἀμμοχώ-
(ΕΛΛ. ΦΙΛ. ΣΥΛΛΟΓΟΣ.—ΤΟΜ. ΙΘ΄).

στοῦ, ἀπὸ 5 τρέχοντος, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν ἐκ χειρογράφου κώδικος πραγματείας *Περὶ τοῦ συστήματος τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Γραικῶν ἐμπορῶν περὶ συστάσεως φιλολογικῆς ἐφορίας, σκοποῦσης τὴν ἐκδοσιν ἐμπορικῶν καὶ διαφόρων ἄλλων βιβλίων κτλ.*

Τῆς Α. Ἐξ. Ἀλεξάνδρου Καραθεοδωρῆ, ἀπὸ 9 τρέχοντος, ἀναπτύσσοντος τοὺς λόγους, δι' οὓς δὲν θεωρεῖ καλὸν τό γε νῦν ὅπως δημοσιευθῆ ἡ περὶ τῶν Ἀραβικῶν πραγματεία αὐτοῦ.

Τῆς ἐν Τεκφοῦρ-Σεραῖω ἐφορίας τῆς Σχολῆς, ἀπὸ 11 τρέχοντος, ἐκτιθεμένης τὴν οικονομικὴν καὶ πνευματικὴν κατάστασιν καὶ ἐξαιτουμένης τὴν τοῦ Συλλόγου συνδρομὴν.

Τῆς ἐν Τζιβαλίω ἐφορίας τῶν σχολῶν, ἀπὸ 14 τρέχοντος, ὁμοίου περιεχομένου ὡσαύτως τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν Μεσαχώρου, τῆς ἐνταῦθα Ἑλληνοκαθολικῆς σχολῆς, τῆς ἐφορίας Πασᾶ-Βακτσέ, τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν Ἐξ Μαρμαρῶν καὶ Μεγάλου Ρεύματος.

Τοῦ κ. Ν. Εὐσταθίου, ἀπὸ 17 τρέχοντος, δι' ἧς ἐκφράζων τῷ Συλλόγῳ τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ ὡς τακτικοῦ μέλους καὶ ἐιδικοῦ γραμματέως ἀγγέλλει τὴν ἀποδοχὴν.

Τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου, ἀπὸ 18 τρέχοντος, ἀγγελλούσης, ὅτι ἐξελέγη πρόεδρος μὲν αὐτῆς ὁ κ. Ι. Δ. Ἀριστοκλῆς, γραμματεὺς δὲ ὁ κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδης καὶ ἀπαντήσεως εἰς τὴν ἀπὸ 12 ἐνεστῶτος ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου.

Τῆς ἐφορίας τῆς ἐν Γαλατᾶ ἀστικῆς σχολῆς, ἀπὸ 15 ἐνεστῶτος, προσκλητῆριος εἰς τὰς προφορικὰς ἐξετάσεις.

Τοῦ κ. Ἀθ. Π. Κεραμῆως, ἀπὸ 18 ἐνεστῶτος, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἡ προσεχὴς δευτέρα αὐτοῦ περιοδεία ἔσται εἰς Πόντον καὶ Καππαδοκίαν, καὶ αἰτοῦντος, ὅπως, ἐπειδὴ εἰς τὰ μέρη ταῦτα ὑπάρχουσι καὶ μοναστήρια ἀρμενικά, ὁ Σύλλογος αἰτήσῃται ἐγκυκλίους τοῦ ἀρμενικοῦ πατριαρχείου πρὸς τὰς ἀρμενικὰς μονὰς, βιβλιοθήκας καὶ σχολεῖα τῶν ἀνὰ τὸν Πόντον χωρῶν.

Τῆς ἐν Σμύρῃ ἀγαθοεργῷ ἀδελφότητος Ὁμήρου, ἀπὸ 15/27 ἰουνίου, τὴν τοῦ Συλλόγου ἀρωγὴν αἰτουμένης.

Τῆς ἐνταῦθα πυρασφαλιστικῆς ἐταιρίας Transatlantique, ἀπὸ 18/30 ἰουνίου, ἀγγελλούσης, ὅτι ἐξασφαλίζει τὸ κτίριον, τὰ ἐπιπλα καὶ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Συλλόγου.

Περὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ κ. πρόεδρος πα-

ρατηρεί, ὅτι ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ δικαίως ἀπαιτεῖ νὰ στέλλωνται πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῶν ἐν τῷ Ἀρχαιολογικῷ δελτίῳ αἱ πραγματεῖαι, διότι καὶ ἀπόφασις πρὸς τοῦτο ὑπάρχει.

Ὁ Σύλλογος ἀποδέχεται τὴν πρότασιν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἀποφασίζεται ἡ πρὸς τὴν Ἀρχαιολογικὴν ἐπιτροπὴν ἀποστολὴ γράμματος ἀγγέλλοντος τοῦτο.

Ὁ κ. πρόεδρος ὑποβάλλει τὴν αἴτησιν τοῦ κ. Α. Π. Κεραμεύς, ὅπως δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ ὁ Σύλλογος αἰτήσῃται ἐγκύκλιον τοῦ ἀρμενικοῦ πατριαρχείου πρὸς τὰς ἀρμενικὰς μονὰς, βιβλιοθήκας καὶ σχολεῖα τῶν ἀνὰ τὸν Πόντον χωρῶν, εἰς ἃς προτίθεται διὰ τὴν Μαυρογορδάτειον Βιβλιοθήκην νὰ μεταβῇ, δι' ἧς νὰ ἐντέλλωνται οἱ ἐν ταῖς μοναῖς κ.τ.λ., ὅπως παρέχουσιν αὐτῷ ἔλευθέραν τὴν εἰσοδὸν εἰς τὰς βιβλιοθήκας αὐτῶν πρὸς μελέτην τῶν ἐν αὐταῖς βιβλίων.

Ἡ αἴτησις αὕτη τοῦ κ. Ἀθ. Π. Κεραμεύς ἐγένετο δεκτὴ καὶ ἀποφασίζεται ἡ ἀποστολὴ τῶν καταλλήλων ἐπιστολῶν.

Ὁ κ. πρόεδρος ἀφορμὴν λαβὼν ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τῆς ἐνταῦθα πυρασφαλικῆς εταιρείας Transatlantique, ἣτις ἀγγέλλει, ὅτι τὴν ἐσπέραν ταύτην λήγει ὁ χρόνος τῆς ἀσφαλείας τοῦ κτιρίου, ὑποβάλλει πρότασιν, ἣν ὁ κ. Κοσσοῦδης, ταμίης τοῦ Συλλόγου, ὑπέβλεν αὐτῷ, ἵνα πρὸς ἐλάττωσιν τῶν ἀσφαλιστρῶν τὸ μεταξὺ τῆς ἀσφαλιστικῆς Ἐταιρείας καὶ Συλλόγου συμβόλαιον γένηται ἐπὶ 2000 λιρῶν, ὧν αἱ χίλιαι διὰ τὸ κτίριον αἱ δὲ λοιπαὶ διὰ τὴν βιβλιοθήκην καὶ τὰ ἔπιπλα τοῦ Συλλόγου.

Ὁ κ. Ἀθ. Π. Κεραμεύς θεωρῶν τὸ ποσὸν μικρὸν προτείνει αὐξήσιν αὐτοῦ κατὰ 500 ἢ 1000 λίρας.

Μετὰ μικρὰν συζήτησιν ἀποφασίζεται, ὅπως τὸ συμβόλαιον γένηται ἐπὶ 2500 λιρῶν, ὧν 1500 διὰ τὴν βιβλιοθήκην καὶ τὰ ἔπιπλα τοῦ Συλλόγου καὶ 1000 διὰ τὸ κτίριον ἐξαίρουμένων τῶν τοίχων.

Ὁ κ. πρόεδρος ὑποβάλλει τὴν αἴτησιν τῆς ἐν Σμύρνῃ ἀρτισυστάτου ἀγαθοεργοῦ ἀδελφότητος Ὀμήρου, καὶ προτείνει τὴν ἀποστολὴν τοῦ Περιδικοῦ τοῦ Συλλόγου σὺν τῇ Μαυρογορδατείῳ βιβλιοθήκῃ ἢ πρότασις γίνεται δεκτὴ.

Ἀκολούθως ἀγγέλλεται τὸ πρῶτον μὲν ἐπίτιμον μέλος τοῦ Συλλόγου ὁ κ. Νικ. Ζαρίφης προτεινόμενος ὑπὸ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς

Ἐπιτροπῆς, τὸ δεῦτερον δὲ καὶ ψηφοφορηθέντες γίνονται δεκτοὶ τακτικὰ τοῦ Συλλόγου μέλη οἱ κ. κ. Ι. Δελαγραμμάτικας, ὑπάλληλος τοῦ ἐνταῦθα Ἑλλ. Προξενείου, Γεώργιος Παππαρόδου διδάσκαλος ἐνταῦθα καὶ Ἀπόστολος Βασακόπουλος ὁμοίως.

Κατόπιν ὁ κ. Κ. Γεωργαλάς ἀναγινώσκει ἔχθρην τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὸν τίτλον Ὁδηγία καὶ πρόγραμμα τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου δι' ἑλληνικὴν ἀστικὴν σχολήν.

Ὁ κ. Α. Π. Κεραμεύς ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐκθέσεως εἰκάζει, ὅτι διὰ ταύτης ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ σκοπεῖ τὴν ἐπὶ τὸ βέλτιον ἀναδιοργάνωσιν τῶν σχολείων καὶ τὴν κατάργησιν τῶν νηπιαγωγείων. Ποιεῖται δὲ τὰς ἐξῆς ἐπ' αὐτῆς παρατηρήσεις:

1) Ὅτι πολλαὶ κοινότητες δὲν δύνανται νὰ διατηρήσωσι 5—6 διδασκάλους,

2) Καλὸν εἶναι νὰ δοθῶσιν ὀδηγία περὶ νηπιαγωγείου,

3) Νὰ δοθῶσιν ὀδηγία καὶ περὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Ἀριθμητικῆς,

4) Ἡ διδασκαλία τῆς Γεωγραφίας νὰ ἀρχηται ἀπὸ τῶν κατωτάτων τάξεων,

5) Νὰ διδασκῶνται πραγματικαὶ γνώσεις χρήσιμοι διὰ τὸν βίον καὶ προπαρασκευαστικαὶ διὰ τὸ Γυμνάσιον.

Ὁ κ. Κ. Γεωργαλάς ἀπαντῶν εἰς τὰς παρατηρήσεις ταύτας, λέγει, ὅτι 1) ἐπειδὴ πολλαὶ κοινότητες ἐξήτησαν παρὰ τοῦ Συλλόγου γενικὰς ὀδηγίας περὶ προγράμματος, ὁ Σύλλογος ἐνετείλατο τῇ Ἐκπαιδευτικῇ Ἐπιτροπῇ, ὅπως μελετήσῃ καὶ συντάξῃ τοιοῦτον. Σκοπὸς λοιπὸν τῆς ἐκθέσεως εἶναι ἡ διοργάνωσις τῶν δημοτικῶν σχολείων συμφῶνως πρὸς τὰς ἐπικρατούσας παιδαγωγικὰς γνώμας.

2) Ἡ ἐπιτροπὴ ἔλαβε πρὸ ὀφθαλμῶν κατὰ τὴν σύνταξιν καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν διδασκάλων, διότι, προστίθησιν, ὡς ἐκ πείρας γινώσκει, οὐδεμία ἑλληνικὴ λεγομένη σχολὴ ἔχει ὀλιγωτέρους τῶν δύο διδασκάλων· πᾶσαι δὲ αἱ δημοτικαὶ δύο τοῦλάχιστον ἔχουσι.

3) Καὶ ὁ Σύλλογος ἄλλοτε ἐδήλωσε τὸν σκοπὸν τοῦ νηπιαγωγείου, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει δηλοῦται. Πρὸς τούτοις λέγει, ὅτι ὀδηγὸς περὶ νηπιαγωγείου ὑπάρχει, ἀλλ' αἱ κοινότητες οὐδεμίαν περὶ τούτου ἔσχον φροντίδα, διότι αἱ μητέρες ἀποστέλλουσαι τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς τὰ νηπιαγωγεῖα ἐπιθυμοῦσι

κυρίως ν' ἀπαλλαγῶσι τῆς περὶ τούτων με-
ρίμνης.

4) Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐν τῇ
ἐκθέσει αὐτῆς ταύτῃ δὲν ἠδύνατο νὰ δώσῃ
κλιότερας ὁδηγίας περὶ τῆς διδασκαλίας
τῆς Ἀριθμητικῆς, διότι θὰ ἐξετρίπετο τοῦ
σκοποῦ αὐτῆς, ἄλλως τε ὑπάρχει ὑπ' αὐτῆς
ἰγκυρημένον βιβλίον, περιέχον ὁδηγίας περὶ
τῆς διδασκαλίας τῆς Ἀριθμητικῆς.

5) Ἡ διδασκαλία τῆς Γεωγραφίας ἀρχε-
ται ἀπὸ τῆς Β' τάξεως. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰς
πραγματικὰς γνώσεις ὁ κ. Κ. Γεωργαλᾶς
ἐρροεῖ, ὅτι ἡ διδασκαλία αὐτῶν ἐν ταῖς κα-
τωτέραις τάξεσι δὲν πρέπει νὰ γίνηται ἐν
ἰδιαιτέρῳ ὄρῳ.

Ὁ κ. Α. Π. Κεραμεὺς προτείνει, ὅπως ἡ
ἐκθεσις ἐξετασθῆ καὶ ἐκ δευτέρου· ὁ κ. πρόε-
δρος ἀπαντᾷ, ὅτι ἐξητάσθη τρίς.

Ὁ κ. Ἄντ. Πετρίδης ἐρωτᾷ, διατί ἡ διδα-
σκαλία τῆς Κατηγήσεως ὀρίζεται ἐν τῇ Γ'
τάξει, ἐπειτα δὲ μόλις ἐν τῇ στ' τάξει γί-
νεται λόγος περὶ αὐτῆς;

Ὁ κ. Κ. Γεωργαλᾶς ἀπαντᾷ, ὅτι πρὸ τῆς
Κατηγήσεως διδάσκεται ἡ Ἱερὰ Ἱστορία,
καὶ ὅτι ἐν τῇ Γ' τάξει διδάσκεται ἡ Κατή-
γησις χάριν τῶν μαθητῶν ἐκείνων, οἵτινες
ἀποροῦσιν ἐνωρίς.

Ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι αἱ ὁδηγίαι
αὐταὶ γίνονται κυρίως χάριν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρ-
χίαις, ὅτι ἡ ἀστικὴ σχολὴ περιλαμβάνει καὶ
τὰς τρεῖς τάξεις τοῦ ἑλληνικοῦ καλουμένου
σχολείου, ὅτι ἡ λέξις νηπιαγωγεῖον ἀδόκιμος,
ἀτε ἀπὸ τοῦ Γ' ἔτους τῆς ἡλικίας παιδίου
καλουμένου τοῦ ἀνθρώπου. Κατὰ ταῦτα οὖν
ἐρροεῖ, ὅτι ἔπρεπε νὰ ὀνομάζῃται τὸ τοιοῦ-
τον σχολεῖον *παιδαγωγεῖον*, ἢ *μητρῶον*, ἂν
μὴ ἡ λέξις αὕτη εἶχεν ἄλλην σημασίαν, διό-
τι καὶ ὁ προτείνων τὴν σύστασιν αὐτῶν
Ἄμωσ Κοιμμένιος μητρικὰ σχολεῖα ὀνόμασε
ταῦτα, καὶ ἂν μὴ καθιεροῦτο πλέον ἡ ὀνομα-
σία· ὅτι,

Ἐπειδὴ ὑπάρχουσι μέρη, ἐν οἷς χάριν τῆς
διδασκαλίας τῆς γλώσσης εἶναι ἀναγκασιό-
τητα τὰ νηπιαγωγεῖα, καλὸν θεωρεῖ ἀντὶ
νὰ προταθῆ ἡ κατάργησις τῶν μὴ καλῶς δι-
ωργανωμένων, διὰ βῆμα λίαν τολμηρὸν, νὰ
συσταθῆ ἡ θεραπεία καὶ ἡ βελτιώσις αὐ-
τῶν· ὅτι,

Ἐπειδὴ οἱ πλείστοι τῶν μαθητῶν τρέπον-
ται εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον, ἀνάγκη νὰ δι-
δωνται γενικαὶ τινες γνώσεις ἐκ τῆς περὶ
μέτρων θεωρίας καὶ

Ὡς κορωνίς, εἰ δυνατόν, νὰ διδάσκηται
μετάφρασις ἕμμετρος τοῦ Ὀμήρου καὶ αὐτὸ
τὸ πρωτότυπον.

Ὁ κ. Κ. Γεωργαλᾶς νομίζει τὴν τελευ-
ταίαν ταύτην γνώμην οὐχὶ ὀρθήν.

Τέλος ἡ ἐκθεσις τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐ-
πιτροπῆς γίνεταί δεκτὴ.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΝ'.

(Ἑκτακτος).

Τῇ 1 Αὐγούστου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν
πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀνα-
γινώσκεται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπι-
στολῶν :

Τοῦ κ. Κ. Ἰωαννίδου, ἱατροῦ, ἀπὸ 18
ιουνίου, δι' ἧς ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας του
ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ μέλους τακτικοῦ καὶ
μέλους τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς.

Τῆς ἐφοροεπιτροπῆς τοῦ ἀγιόσματος τοῦ
Ἁγ. Νικήτα ἐν Βουγιοῦκ-δερέ, ἀπὸ 17
ιουνίου, ἀποστελλούσης ἐκθεσιν τῆς πνευμα-
τικῆς καὶ ὑλικῆς καταστάσεως τῆς σχολῆς
καὶ ἐξαιτουμένης τὴν τοῦ Συλλόγου ἀρωγὴν.

Τῆς ἐν Φερίκιοι Φιλεκπαιδευτικῆς Ἀδελ-
φότητος, ἀπὸ 22 ἰουνίου, ὁμοία.

Τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν Ἐδιρνε-Καποῦ
ἀχρονολόγητος ὁμοία.

Τῆς ἐφοροεπιτροπῆς Πριγκήπου ἀπὸ 18
ιουνίου, ὁμοία.

Τῆς ἐφοροεπιτροπῆς τῶν σχολῶν Χάλλης
ἀπὸ 22 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς ἐφοροεπιτροπῆς τῶν σχολῶν Κοντο-
σκαλίου ἀπὸ 19 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς ἐφοροεπιτροπῆς τῶν σχολῶν Χρυσου-
πόλεως ἀπὸ 19 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν Ξυλοπόρτης, ἀπὸ
20 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν Τόπ-καποῦ, ἀπὸ
18 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς Προτύπου Δημοτικῆς σχολῆς Φανα-
ρίου ἀπὸ 19 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς ἐφοροεπιτροπῆς τῶν σχολῶν Βλάχ-
κας ἀπὸ 16 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς ἐφορίας τῆς σχολῆς Σαρμασικίου ἀ-
χρονολόγητος, ὁμοία.

Τῆς ἐφορίας τῆς σχολῆς Βαρεοχωρίου,
ἀπὸ 17 ἰουνίου, ὁμοία.

Τῆς ἐφορίας τῆς σχολῆς Βεβέκ-κιοῦ, ἀπὸ
17 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς ἐφορίας τῆς σχολῆς Εὐαγγελιστρίας,
ἀπὸ 15 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς ἐφορίας τῆς σχολῆς Βαξέ-κιοῦ, ἀπὸ
17 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς ἐφορίας τῆς σχολῆς Σαλματομβρου-
κίου, 25 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς ἐφορίας τῆς σχολῆς Βέηκοζ, ἀπὸ 24
τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς ἐφορίας τῆς σχολῆς Φαναρίου Εὐ-
ξείνου Πόντου ἀπὸ 24 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς ἐφορίας Ἐκπαιδευτηρίων Ταταούλων,
ἀπὸ 26 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς ἐφορίας Ἐκπαιδευτηρίων Ἐγρί-κα-
πού, ἀπὸ 25 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν Βλαταῶ, ἀπὸ 17
τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς ἐφορίας τοῦ Ἐκπαιδ. Ἰωακείμειου
Παρθεναγωγείου, ἀπὸ 27 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν Τσεγκέλικιοῦ, ἀπὸ
24 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν Διπλοκιονίου,
ἀπὸ 24 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς ἐφοροεπιτροπῆς Γενί Μαχαλέ (Σαρὶ
Γερῆ), ἀπὸ 29 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς ἐφοροεπιτροπῆς τῆς σχολῆς Πρώτης,
ἀπὸ 22 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος Γα-
λατῶ, ἀπὸ 26 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Τῆς Δημογεροντίας Καστανεῶν (ἐπαρχίας
Δέρκων), ἀπὸ 15 τοῦ αὐτοῦ, ὁμοία.

Ἰωάννου Ν. Βαλέτα ἀπὸ 10/22 ἰουνίου,
ἀποστέλλοντος ἀντίτυπον τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐκ-
δοθέντος βιβλίου *Ὁ Σωκράτης καὶ τὰ καθ'
ἡμῶν*.

Τοῦ Γεωργίου Δροσίνη, ἀπὸ 15 ἰουνίου,
ἐξαιτουμένου τὴν πληρωμὴν τῆς 10λίδρου
ἀμοιβῆς τῷ κ. Π. Ταμβακοπούλῳ.

Τοῦ κ. Σ. Α. Μανασσείδου, ἀπὸ 8 ἰου-
νίου, ἐξαιτουμένου, ὅπως πληρωθῇ τὸ δεκά-
λιρον γέρας τοῦ τῷ κ. Γιαννούλῃ Α. Κο-
μνηνάκη.

Τοῦ κ. Α. Ἀλεκτορίδου, ἀπὸ 7 ἰουνίου,
ἐξαιτουμένου, ὅπως πληρωθῇ τὸ δεκάλιρον
γέρας τοῦ τῷ κ. Νέστορι Λειβαδῆ.

Τοῦ κ. Κοντοπούλου ἀπὸ 20 ἰουνίου, δι'
ἧς ἀγγέλλει, ὅτι ἀποστέλλει τὸ ἀνάγνω-

σμά του *Ἀθανασία τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης*.

Τῆς ἐφοροεπιτροπῆς Κουρού-Τσεμέ ἐκθε-
σιν ποιουμένης τῆς πνευματικῆς καὶ ὕλικῆς
καταστάσεως τῆς σχολῆς καὶ ἐξαιτουμένης
τὴν τοῦ Συλλόγου ἀρωγὴν.

Τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει παρεπιδημούν-
των Κλεισουριέων καὶ Καστοριέων, ἀπὸ
16 ἰουνίου, παρακαλούντων τὸν Σύλλογον,
ὅπως ἐνεργήσῃ νὰ εἰσαχθῇ ὡς ὑπότροφος
ἐν τῇ Ἑλληνοεμπορικῇ σχολῇ Χάλκης ὁ δε-
κατετραετής υἱὸς τοῦ ἱατροῦ κ. Ι. Μανδα-
ρίνου.

Τοῦ κ. Α. Γ. Πασπάτη, ἱατροῦ, ἀπὸ 22
ἰουνίου, δι' ἧς ἀγγέλλει, ὅτι δὲν δύναται νὰ
ἀποστείλῃ τὰ αἰτούμενα ἀναγνώσματα.

Τοῦ κ. Ν. Ι. Σπανδωνῆ, ἀπὸ 22 ἰουνίου,
ἐξαιτουμένου τὴν τοῦ Συλλόγου συνδρομὴν
ὑπὲρ τῆς ἐκδοθησομένης πραγματείας του
Τὰ ἑλληνικὰ γράμματα.

Τοῦ κ. Ἄλ. Σεμιτέλου, ἀπὸ 29 ἰουνίου,
ἐξαιτουμένου τὸν ΙΔ' τόμον καὶ ΙΕ' τοῦ
περιοδικοῦ.

Τοῦ κ. Ἀποστ. Βασακοπούλου, ἀπὸ 26
ἰουνίου, δι' ἧς ἐξαιτεῖται τὴν πληρωμὴν τῶν
500 φράγκων, γέρας τοῦ Καραπανείου
ἀγῶνος, καὶ τὴν ὅποιαν συνοδεύει καὶ τὸ
σχετικὸν ἐγγυητικόν.

Τοῦ κ. Στεφ. Καλλωρῆ, ἀπὸ 3/15 ἰουλίου,
ἐξαιτουμένου τὸ δεκάλιρον γέρας τοῦ κ. Κα-
νελάκη, οὐτινος πληρεξούσιος ὑπάρχει.

Τοῦ ἐν Ἀθήναις πρὸς διᾶδοσιν τῶν ἑλλ.
γραμμάτων Συλλόγου, ἀπὸ 27 ἰουνίου, ἀγ-
γέλλοντος τὴν παραλαβὴν τῆς ὑπ' ἀριθμὸν
1738 ἐγκυκλίου τοῦ Συλλόγου καὶ ἐξαιτου-
μένου τὴν ἀποστολὴν καὶ 20 ἐτέρων.

Τοῦ κ. Α. Ι. Ἀντωνιάδου, γυμνασιάρχου
τοῦ Β' ἐν Ἀθήναις γυμνασίου, ἀπὸ 28 ἰου-
λίου, ἀγγέλλοντος τὴν παραλαβὴν τῆς ἐγκυ-
κλίου τοῦ Συλλόγου καὶ δηλοῦντος, ὅτι συμ-
μορφωθήσεται ταύτῃ.

Τοῦ κ. Π. Λάμπρου ἀπὸ 3/15 ἰουλίου, ἀγ-
γέλλοντος τὴν παραλαβὴν τοῦ ΙΕ' τόμου τοῦ
Περιοδικοῦ καὶ ἀποστέλλοντος τὴν πραγμα-
τεῖαν του *Νομίσματα καὶ μετάλλια τῶν Ἰο-
νίων ῥήσων*.

Τοῦ κ. Ι. Π. Πύρλα, ἱατροῦ, ἀπὸ 3/15 ἰου-
λίου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν διαφόρων
συγγραμμάτων, ὧν ἐπισυνάπτει κατάλογον.

Τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπὸ 18
ἰουνίου, ὀδηγίαι περὶ ὀργανώσεως ἀστικῆς
σχολῆς μετ' ἐπισυννημένου γενικοῦ προ-
γράμματος μαθημάτων.

Τοῦ κ. Χρ. Παπαδοπούλου ἐκ Κύπρου ἀπὸ 3/15 ἰουλίου, ἀποστέλλοντας πραγματείαν *Περὶ τῆς σχέσεως τοῦ ἐν Κύπρῳ Ἑλληνισμοῦ πρὸς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τοὺς ἠρωϊκὸν χρόνον.*

Τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν τῆς ἐν Λέσβῳ Πέτρας, ἀπὸ 24 ἰουλίου, ἀγγελλούσης τὴν παραλαβὴν τῶν ἀποσταλέντων βιβλίων εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν Λειμῶνος, καὶ ἐκφραζούσης τὰς εὐχαριστίας ἐπὶ τούτῳ.

Τοῦ κ. Ι. Γ. Βαλαβάνη, ἀπὸ 3 ἰουλίου, ἀγγέλλοντας τὴν παραλαβὴν τοῦ δεκαλίρου βραβείου του καὶ ἐκφράζοντας εὐχαριστίας.

Τοῦ κ. Κ. Καραπάνου, ἀπὸ 6 ἰουλίου, ἀγγέλλοντας, ὅτι ἐνήργησε τὰ δέοντα παρὰ τῷ ἐμποδίῳ ὑπουργῷ περὶ τῆς ἐγκυκλίου τοῦ Συλλόγου, καὶ ὅτι ἀδυνατεῖ ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ συνδράμῃ χρηματικῶς τὸν Σύλλογον.

Τοῦ κ. Δ. Παπαγεωργίου, διευθυντοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἑλληνικοῦ Λυκείου, ἀπὸ 5 ἰουλίου, ἀγγέλλοντας τὴν παραλαβὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1730 ἐγκυκλίου τοῦ Συλλόγου, καὶ ὅτι συμπεριζέται πληρέστατα τὰ ἐν αὐτῇ.

Τῆς Οἰκονομικῆς τοῦ Συλλόγου Ἐπιτροπῆς, ἀπὸ 6 ἰουλίου, ἀνακοινούσης τῷ Συλλόγῳ, ὅτι ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτῆς συνεδριάσει ἔλαβεν ἀποφάσεις, καὶ ἐξαιτουμένης τὴν ἐπιψήφισιν αὐτῶν.

Τοῦ Χαρχαλῆπου Σούρλα, διδασκάλου ἐν Ἀγυῖ, ἀπὸ 6 ἰουλίου, ἐξαιτουμένου τὴν πληρωμὴν 15 ὀθ. λιρ. ἃς ὁ Σύλλογος τῷ ὀφείλει, ἀφ' ὅτου ἦν διδασκαλὸς ἐν Γεβγελῇ τῆς Μακεδονίας.

Τοῦ ἐν Ἀθήναις πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων Συλλόγου, ἀπὸ 7 ἰουλίου, κοινοποιοῦντος ἐν ἀντιγράφῳ κατ'ἀπολογισμὸν τῶν πρὸς οὓς διένειμεν ἐγκυκλίους τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ ἐφόρου τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, ἀπὸ 20 ἰουλίου, ἀγγέλλοντας τὴν παραλαβὴν τοῦ ΙΕ' τεύχους (α' Μέρ.) τοῦ Περιδικίου καὶ τοῦ Παραρτήματος τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης.

Τοῦ κ. Χ. Βενάρδου, ἱατροῦ ἐν Σμύρνῃ, ὁμοίαν.

Τοῦ κ. Δ. Κ. Σακελλαροπούλου, ἀπὸ 19 ἰουλίου, ἀποστέλλοντας τὴν σειρὰν τοῦ περιοδικοῦ *Ἀπόλλωνος*.

Τοῦ ἐν Σέρραις Μακεδ. Φιλεκπ. Συλλόγου, ἀπὸ 13 ἰουλίου, ἀγγέλλοντας τὸν καταρτισμὸν τοῦ νέου προεδρείου διὰ τὸ ΙΕ' Συλλογικὸν ἔτος.

Τοῦ κ. Κ. Κυριακοῦ, διαβιβάζοντος ἔκθεσιν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς ἐν Ξυλοπόρτῃ δημοτικῆς σχολῆς.

Τοῦ Χαμητῆ Βέη, διευθυντοῦ τοῦ Ὁθ. Αὐτοκρατορικοῦ Μουσείου, ἀγγέλλοντας τὴν παραλαβὴν διπλώματος ἐπιτίμου μέλους τοῦ Συλλόγου καὶ ἐκφράζοντας τὰς ἐπὶ τούτῳ εὐχαριστίας.

Τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου, ἀπὸ 24 ἰουλίου ν. ἔ., ἀποστέλλοντας κατ'ἀπολογισμὸν ἀρχαίων ἑλληνικῶν νομισμάτων.

Τοῦ ἐν Παρισίοις πρὸς Ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων Συλλόγου, ἀπὸ 19 ἰουλίου ν. ἔ., ἀποστέλλοντας τὰς ἀποδείξεις τῶν ἐτῶν 1883 καὶ 1884 διὰ τὰ ἐνταῦθα μέλη.

Τοῦ κ. C. G. Curtis, προέδρου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπὸ 24 ἰουλίου, ἀγγέλλοντας, ὅτι ἐπὶ τινα χρόνον ἀπουσιάζει μεταβαίνων εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Τοῦ κ. Π. Κ. Καρολίδου, ἀποστέλλοντας διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα ζῶντων μνημείων ἐν δυοῖς φυλλαδίοις πραγματείαν *Ἡ ἐν Καππαδοκίᾳ λαλομένη ἑλληνικὴ διάλεκτος κ. τ. λ.*

Τοῦ κ. Γ. Νικολαΐδου ἐκ Ξάνθης, ἀπὸ 11 ἰουλίου, ἀγγέλλοντας τὴν παραλαβὴν τοῦ Περιδικίου καὶ παραιτουμένου ἀπὸ μέλους τακτικοῦ πρὸς δὲ ἀγγέλλοντας, ὅτι εὑρηται ἐν Ξάνθῃ ἀρχαίον τι σύγγραμμα τοῦ Θ. Γαζῆ, καὶ προτρέποντος τὸν Σύλλογον νὰ ἀγοράσῃ αὐτό.

Τοῦ κ. Fournier, ἀπὸ 6 αὐγούστου ν. ἔ., ἀγγέλλοντας τὴν παραλαβὴν τοῦ ΙΕ' τόμου τοῦ Περιδικίου καὶ τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης, καὶ ἐκφράζοντας τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ.

Τοῦ κ. G. W. Baird, γραμματέως τῆς Σμιθσονείου Ἀκαδημίας, ἐξαιτουμένου διαφόρους πληροφορίας περὶ τοῦ Συλλόγου, τῶν δημοσιεύσεων αὐτοῦ κ.τ.λ.

Τῆς Ἐκπαιδευτικῆς τοῦ Συλλόγου Ἐπιτροπῆς, ἀπὸ 22 ἰουλίου, ὑποβαλλούσης ἔκθεσιν περὶ διανομῆς τοῦ ἐξ 20 χιλ. φρ. Ζαριφείου κληροδοτήματος.

Τῆς Εἰδικῆς, πρὸς κρίσιν τῶν ἐπὶ τούτῳ ἀποσταλειῶν *Ἀριθμητικῶν, Θεωρητικῆς* ὑπὸ Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδου καὶ *Πρακτικῆς* ὑπὸ Ν. Παπαγιαννοπούλου, Ἐπιτροπῆς, ἀπὸ 26 ἰουλίου, ἐξαιτουμένης τὴν διαίρεσιν αὐτῆς εἰς δύο μέρη, ὅπως τὸ μὲν κρίνῃ τὴν μίαν, τὸ δὲ τὴν ἑτέραν Ἀριθμητικὴν, χάριν εὐκολίας.

Τῶν κ.κ. Ὀδ. Ἀνδρεάδου, Ἀθ. Παπαδοπούλου Κεραμῆως καὶ Ἡλ. Βαλσαμάκη, ἀπὸ 1 αὐγούστου, προτεινόντων τακτικὸν μέλος τὸν κ. Ο. Η. Nazarelli, καθηγητὴν τῆς γαλλικῆς ἐνταῦθα.

Τοῦ κ. Ruelle, βιβλιοθηκᾶρου τῆς ἐν Παρισίοις Association pour l'encouragement des études Grecques en France, ἀπὸ 30 ἰουλίου, ἀγγέλλοντος τὴν παραλαβὴν τοῦ ΙΕ' τεύχους τοῦ Περιδικίου μετὰ τοῦ Παραρτήματος καὶ εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τούτῳ.

Τοῦ κ. Δ. Βικέλα ἐκ Παρισίων, ἀπὸ 7 αὐγούστου, ἀγγέλλοντος τὴν παραλαβὴν τῶν τευχῶν τοῦ Συλλόγου, τὴν ἀποστολὴν 4 ἀγγλικῶν λιρῶν διὰ τὰς μέχρι τοῦ νῦν καθυστερουμένας συνδρομὰς αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀποστολὴν 20 πόντων τῶν μεταφράσεων αὐτοῦ τῶν τραγωδιῶν τοῦ Σαίξπηρου, ὧν τοὺς πέντε διὰ τὸν ἐν Φιλιππουπόλει κ. Γ. Κωνσταντινίδην.

Τοῦ κ. Χρ. Παπαδοπούλου, ἐξ Ἀμμοχώστου τῆς Κύπρου, ἀπὸ 19 ἰουλίου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν πραγματείας αὐτοῦ μετὰ διατμήματος τοῦ Σουλτάν Ἰβραήμ.

Τῶν ἐφόρων τῆς ἐν Νεοχωρίῳ ἀλληλοδιδακτικῆς σχολῆς τῶν Ἰωνιδῶν, ἀπὸ 30 ἰουνίου, ὑποβαλλόντων ἔχθεσιν τῆς πνευματικῆς καὶ οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς σχολῆς ταύτης.

Τῆς ἐπιτροπῆς τῶν σχολῶν Βαθυρρύακος, ἀπὸ 29 ἰουνίου, ὑποβαλλούσης ἔχθεσιν τῆς πνευματικῆς καὶ οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν σχολῶν αὐτῆς καὶ ἐξαιτουμένης συνδρομὴν ἐκ τοῦ Ζαριφείου κληροδοτήματος,

Τῶν ἐφόρων τῶν σχολῶν Τσεγκέλιου, ἀπὸ 26 ἰουνίου, τοῦ αὐτοῦ περιεχομένου.

Μετὰ ταῦτα ἀνακοινοῦνται αἱ προσφοραὶ βιβλίων καὶ τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

Εἶτα ἀναγινώσκονται αἱ προτάσεις τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς ὡς ἐξῆς·

1) Νὰ γραφῶσιν ἐπιστολαὶ τοῖς ἐπομένοις μετὰ τῆς παρακλήσεως, ὅπως ἐπιτύχωσι τὴν ἐγγραφὴν νέων μελῶν διὰ τὸν Σύλλογον.

Εἰς Ἀλεξάνδρειαν τῷ Ἀμ. Ζερβουδάκη— Ἀθήνας τῷ κ. Α. Γ. Πασπάτη — Βῶλον τῷ κ. Εὐσταθίῳ Ἰωαννίδῃ, ἰατρῷ — Βουκουρέστιον τῷ κ. Ν. Ζ. Χρυσοβελῶνῃ μετὰ παρακλήσεως ὅπως συμπεριλάβῃ καὶ τὴν Βραίλαν καὶ Γαλάζιον — εἰς Γιούργεβον Β. Θωμαΐδῃ — Θεσσαλονίκῃ Ν. Ρογότη —

Manchester Στ. Π. Σκυλίτση μετὰ τῆς παρακλήσεως, ὅπως συμπεριλάβῃ καὶ τὸ Λιβερποῦλ — Κρήτην Α. Ε. Ι. Φωτιάδῃ πασοῦ — Σάμον Ἐπαμειν. Σταματιάδῃ — Σμύρνην Ε. Δελαγραμμάτικῃ — Σύρον Βαφειαδάκῃ.

2) Νὰ γραφῶσι διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐπιστολαὶ εἰς μέλη δικιζόμενα ἐν τῇ πρωτεύουσῃ καὶ τοῖς προαστείοις.

3) Ὡς πρὸς τὰ μέλη τὰ καθυστεροῦντα τὰς συνδρομὰς αὐτῶν προτείνει, ὅπως ἀντὶ τῆς πρότερον ληφθείσης ἀποφάσεως, καθ' ἣν τὰ καθυστεροῦντα μέλη ἔδει νὰ πληρῶνωσι δύο λίρας κατ' ἔτος μέχρι ἐξοφλήσεως τῶν καθυστερουμένων, ἀποφάσεως μὴ τελεσφορησῆς, ἀποφασισθῆ, ἵνα τὰ μέλη ταῦτα, ἐκτός τῆς συνδρομῆς τοῦ ἔτους, πληρῶνωσι κατὰ μῆνα ἀπέναντι τῶν ὀφειλομένων ἰονδῆποτε ποσόν, οὐχὶ κατώτερον τῶν 20 γρ. μέχρις ἐξοφλήσεως. Πρὸς τούτοις δὲ νὰ γραφῶσιν ἐπιστολαὶ ἅπασιν τοῖς μέλεσι τούτοις, ἀγγέλλουσαι τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν καὶ ὅτι τὰ μὲν πληρωνόμενα ποσὰ ἐγγραφήσονται ἐπὶ τῆς ἀρχαιοτέρας ἀποδείξεως μέχρις ἐξοφλήσεως τῆς σχετικῆς ἐτησίως συνδρομῆς, ὁ δὲ εἰσπράκτωρ προσελεύσεται πρὸς αὐτοὺς ἀπαξ τοῦ μηνὸς πρὸς εἰσπραξίν τοῦ ὀρισθέντος μηνιαίου ποσοῦ. Αἱ προτάσεις αὗται μετὰ μακρῶν συζητήσεων γίνονται δεκταὶ πλὴν τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀτόμων, δι' ὧν ἐνεργηθήσεται ἡ ἐγγραφὴ τακτικῶν μελῶν ἀναβληθείσης εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐν ἣ παρευρεθήσεται καὶ ὁ κ. πρόεδρος. Ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι ἡ αἴτησις τῶν Κλεισουριῶν ἐγένετο δεκτὴ καὶ ὅτι τὸ προεδρεῖον ἐγραψεν εἰς τὴν ἐφορίαν τῆς Χάλκης, ἀλλὰ δὲν ἔλαβεν εἰσέτι ἀπάντησιν. Ἡ αἴτησις τοῦ κ. Σπανδωνῆ διὰ ψηφοφορίας γίνεται δεκτὴ καὶ ἀποφασίζεται τῇ προτάσει τοῦ προέδρου, ὅπως ὁ Σύλλογος ἐγγραφῇ συνδρομητῆς εἰς δύο ἀντίτυπα. Μετὰ ταῦτα ψηφίζεται ἡ πρότασις τῆς Εἰδικῆς πρὸς κρίσιν τῶν ἀριθμητικῶν ἐπιτροπῆς, καθ' ἣν προτείνεται, ὅπως αὕτη διαιρηθῇ εἰς δύο μέρη, ὧν τὸ μὲν ἐκ τῶν κκ. Α. Σπαθάρη καὶ Γ. Καραθεοδωρῆ, νὰ κρίνῃ τὴν Πρακτικὴν ἀριθμητικὴν, τὸ δὲ ἐκ τῶν κκ. Χρ. Χατζηχρήστου καὶ Ἡλ. Βαλσαμάκη τὴν Θεωρητικὴν ἀριθμητικὴν τοῦ κ. Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδου.

Εἶτα ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι αἱ ἀγγελίαι τῆς παραλαβῆς τοῦ Περιδικίου ἐγένοντο κατόπιν τῆς ἀποστολῆς ἐντύπων ὑπὸ

τοῦ γραφείου τοῦ Συλλόγου σὺν τῷ Περιδικῷ, ἅπερ οἱ τὸ περιοδικὸν λαβόντες ἐπέστρεψαν. Βεβαίως, προστίθῃσι, τὰ ἀγγελτήρια ταῦτα δὲν θὰ ἀνακοινῶνται τῷ Συλλόγῳ ἐν ταῖς συνεδριάξεσιν αὐτοῦ, ἀλλὰ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους ὁ γενικὸς γραμματεὺς, εἰς ὃν ἀνατεθειμένη ἡ τοῦ Περιδικοῦ ἀπονομή ἐστὶ, ποιήσεται ἐξέλεξιν τῶν ἀποσταλέντων καὶ θὰ ἐρωτήσῃ τοὺς μὴ ἐπιστρέψαντας τὰ ἀγγελτήρια, ἐὰν ἔλαβον τὸ περιοδικόν. Μετὰ ταῦτα ὁ κ. πρόεδρος περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου πρὸς Ἐνίσχυσιν τῶν ἑλλήν. σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ ἀποσταλῆσιν ἀποδείξεων λόγον ποιούμενος λέγει, ὅτι κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ Συλλόγου γραφόμενα εἰσπραχθήσονται ἐκ τῶν ἀποσταλῆσιν ἀποδείξεων τριῶν ἐτῶν μόνον τῶν δύο ἤτοι τοῦ 1882 καὶ 1883. Ἀκολούθως ὁ κ. πρόεδρος ἀγγέλλει μετὰ λύπης τὸν θάνατον τοῦ ἐκ τῶν ἐπιτίμων μελῶν τοῦ Συλλόγου Καρόλου Τισσῶ συμβάντα ἐν Παρισίοις τῇ 20 ἰουνίου ἐνεστῶτος ἔτους, προτείνει δὲ τὴν ἀποστολὴν συλλυπητηρίου γράμματος πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ αἰδίου.

Τούτου δεκτοῦ γενομένου ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ ψηφίζεται ἐπιτίμον μέλος ὁ κ. Ν. Ζαρίσης· ἀγγέλλεται δὲ τὸ πρῶτον ἀντεπιστέλλον μὲν μέλος τοῦ Συλλόγου ὁ κ. Σ. Π. Πύρλας, ἰατρός ἐν Ἀθήναις, τακτικὸν δὲ ὁ κύριος Ch. Nazarelli.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Ἀθ. Παππαδόπουλος Κεραμεύς, βιβλιοφύλαξ τοῦ Συλλόγου, προτείνει, ὅπως παρακληθῇ ὁ γενικὸς γραμματεὺς, ἵνα κατὰ τὴν ἀπουσίαν αὐτοῦ ἐπιβλέπῃ τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Συλλόγου.

Τῆς προτάσεως ταύτης δεκτῆς γενομένης παρακαλεῖται ὁ γενικὸς γραμματεὺς ν' ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντα αὐτοῦ.

Εἶτα ὁ κ. γενικὸς γραμματεὺς ἀναγινώσκει ἐκθεσιν τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἐξ 20 χιλ. φρ. Ζαριφείου κληροδοτήματος, καθ' ἣν προτείνεται ἡ διανομὴ τούτου εἰς τὰς ἐξῆς σχολὰς·

Μπαξέ-κιοῦ	Α. Τ. 10
Κεφελί-κιοῦ	» » 10
Βαλατᾶν	» » 10
Τεκφοῦρ σερχίγιον	» » 15
Γενῆ-μαχαλᾶν (Σαρῆ γερί)	» » 17
Φαναράκιον	» » 17

Πρὸς μεταφορὰν Α. Τ. 79

Ἐκ μεταφορᾶς	Α. Τ. 79
Βουγιούκ-δερέ	» » 20
Ὁρτάκιοῦ	» » 20
Ἑλληνο-καθολικὴν σχολὴν	» » 20
Σαλματομβρούκιον	» » 20
Ξυλόπορταν	» » 20
Σαρμασίκιον	» » 20
Τὸπ-καποῦ	» » 20
Νῆσον Πρώτην	» » 20
Σχολὴν Ἰωνιδῶν (Νεοχώριον)	» » 18
Χρυσούπολιν (Σκούταρι)	» » 20
Ἐδινέ-καποῦ	» » 20
Ἐξ Μάρμαρα	» » 25
Πασᾶ Μπαξέ	» » 25
Βεβέκιον	» » 20
Χάσκιοῦ	» » 20
Κουρού-τσεσμέ	» » 26
Τσεγκέλκιοῦ	» » 30
Ἐγρί-καπῆ	» » 30
Βαρεοχώριον	» » 30
Φερικιοῦ	» » 40
Πρόποδας Ταταούλων	» » 40
Χάλκην	» » 35
Βλάχκαν	» » 40
Δημοτικὴν σχολὴν Φαναρίου	» » 35
Κοντοσκάλιον	» » 40
Ἰψωμαθεῖα	» » 40
Τατάουλα	» » 40
Μέγα Ρεῦμα	» » 40

Α. Τ. 853

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτῆς παρατηρεῖ, ὅτι εἰς τινὰς σχολὰς δὲν ἐνέκρινε νὰ χορηγηθῇ μέρος τοῦ ἐν λόγῳ κληροδοτήματος, διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὰ χορηγηθησόμενα ἔδει νὰ ὦσιν ἀνάλογα πρὸς τὰς σπουδὰς τῶν σχολῶν τούτων ἀνάγκας, αἱ συνοικίαι, εἰς ἃς ἀνήκουσι, περιλαμβάνουσιν ἄτομα δυνάμενα νὰ ὑποβαστάσωσι τὰς ἀνάγκας τῶν σχολῶν αὐτῶν. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀποφασίζεται ἡ δημοσίευσις τῆς ἐκθέσεως μετὰ καταλλήλου ἀγγελίας τοῦ γραφείου, ἐν ἣ νὰ δηλωθῇ, ὅτι αἱ ἐφορίαι, ὧν αἱ ἐκθέσεις ἐκρίθησαν ἀτελεῖς, ὀφείλουσιν, ἵνα λάβωσι τὰ διὰ ταύτης ὀρισθέντα, νὰ συμπληρώσωσι προηγουμένως τὰς ἐκθέσεις αὐτῶν.

Μετὰ ταῦτα λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΝΑ'.

(Τακτική).

Τῆ 1 Ὀκτωβρίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **HP. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.**

Ἐναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης τακτικῆς συνεδριάσεως ἀναγινώσκεται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τοῦ κ. Γ. Α. Δημητριάδου, ἐκ Θεσσαλονίκης, ἀπὸ 1 αὐγούστου, ἀγγέλλοντος, ὅτι παραχωρεῖ τὸ δικαίωμα εἰς τὴν δεσποινίδα Ἀγγελικὴν Σατραζάμη τοῦ παραλαβεῖν βιβλία τῆς Γεωμετρίας αὐτοῦ εὐρισκόμενα ἐν τῷ Συλλόγῳ.

Τοῦ κ. Gustave d' Eichthal ἐκ Παρισίων, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τοῦ Περιδικίου τοῦ Συλλόγου.

Τῶν ἐφόρων τῆς ἐν πρόποσι Ταταούλων δημοτικῆς σχολῆς, ἀπὸ 11 αὐγούστου, εὐχαριστοῦντων ἐπὶ τῇ χορηγίᾳ τῶν 40 λιρῶν ἐκ τοῦ Ζαριφείου κληροδοτήματος.

Τοῦ κ. Κ. Τριανταφύλλου, ἐκ Βενετίας, εὐχαριστήριος ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τοῦ 10^{ου} τεύχους τοῦ Περιδικίου τοῦ Συλλόγου.

Τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν τῆς ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου κοινότητος τοῦ Χάσκιοι, ἀπὸ 1 αὐγούστου, ἐκτιθείσης τὴν πνευματικὴν καὶ οἰκονομικὴν κατάστασιν τῶν σχολῶν αὐτῆς.

Τῶν ἐφόρων τῶν σχολῶν Σαλατομβρούκιου, ἀπὸ 9 αὐγούστου, εὐχαριστοῦντων τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ χορηγίᾳ 20 λιρῶν ἐκ τοῦ Ζαριφείου κληροδοτήματος τῶν 20 χιλ. φρ. καὶ ὀνομαζόντων τὸν κ. Ἄντ. Σκαρπαθιώτην πρὸς παραλαβὴν τῆς χορηγίας.

Τῶν κ. κ. Γ. Κούζου καὶ Ι. Ἰλίδου, ἀπὸ 7 αὐγούστου, ἀγγελλόντων τὴν ἀποστολὴν τῶν ἐκτυπωθέντων τευχῶν τοῦ ὑπ' αὐτῶν πονηθέντος Ἀναγνωστικοῦ, ὅπως ἀποσταλῶσι τῇ Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῇ τοῦ Συλλόγου, ἵνα ἔχῃ καὶ ταῦτα ὑπ' ὄψει κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ καταλόγου τῶν διὰ τὰ ἀστικά σχολεῖα βιβλίων.

Τῶν ἐφόρων τῶν Ἐκπαιδευτηρίων Κοντοσκαλλίου, ἀπὸ 3 αὐγούστου, εὐχαριστοῦντων τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ χορηγίᾳ τῶν 40 λιρῶν ἐκ τοῦ Ζαριφείου κληροδοτήματος διὰ τὰ ἄπορα σχολεῖα τῆς πρωτευούσης ταύτης, καὶ ὀνο-

μαζόντων τὸν κ. Κυριακὸν Ἰωακείμῳ πρὸς λήψιν τῆς χορηγίας.

Τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν Βαφεοχωρίου, ἀπὸ 8 αὐγούστου, ἀγγελλούσης τὴν ἀποστολὴν τῆς ἐπισυναπτομένης ἐκθέσεως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν σχολῶν αὐτῆς πρὸς συμπλήρωσιν τῆς προαποσταλείσης καὶ ἑλλιπούς κριθείσης.

Τοῦ κ. Γ. Μανούσου, ἀπὸ 10 αὐγούστου, ἀγγέλλοντος τὴν ἐκδοσιν Παιδαγωγίας αὐτοῦ, ἀποστέλλοντος ἀντίτυπον ταύτης καὶ παρακαλοῦντος, ὅπως εἰσαγάγῃ αὐτὴν ὁ Σύλλογος εἰς τὰ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ σχολεῖα.

Τῶν ἐφοροεπιτρόπων τοῦ Πασά-κιοι, ἀπὸ 1 αὐγούστου, ἐκτιθεμένων τὴν τε οἰκονομικὴν καὶ πνευματικὴν κατάστασιν τῆς κοινότητος αὐτῶν καὶ τῆς σχολῆς καὶ ἐξαιτουμένων, ὅπως ὁ Σύλλογος χορηγήσῃ καὶ αὐτοῖς ἐκ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ ἀοιδίμου Γ. Ζαρίφη διὰ τὰ ἄπορα σχολεῖα Κωνσταντινουπόλεως.

Τῆς ὑπὲρ τῆς ἐν Φερίκιοι δημοτικῆς σχολῆς Φιλεκαπαιδευτικῆς ἀδελφότητος ἀπὸ 14 αὐγούστου, εὐχαριστούσης τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ 40λίρω χορηγίᾳ ἐκ τοῦ Ζαριφείου κληροδοτήματος.

Τῆς κυρίας Ἐλένης Γ. Ζαρίφη, ἀπὸ 14 αὐγούστου, ἀπαντώσης εἰς τὴν ἀπὸ 11 ἰδίου ἐπιστολῆν τοῦ Συλλόγου καὶ εὐχαριστούσης αὐτῷ διὰ τὴν δικαίαν διανομήν, ἣν ἔκαμε, τοῦ κληροδοτήματος τοῦ ἀειμνήστου συζύγου αὐτῆς.

Τοῦ κ. Χρ. Σαμαρταΐδου, γυμνασιάρχου ἐν Ἀδριανουπόλει, ἀπὸ 12 αὐγούστου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν πραγματείας αὐτοῦ Περὶ τοῦ ἐπιφανέτους Κωνσταντίνου τῷ Μεγάλῳ σημείου καὶ τοῦ ροῦ καὶ τοῦ ἐτέμνου τῆς λέξεως Ἀθάρον.

Τοῦ κ. Ζ. Στεφάνου, ἀπὸ 18 αὐγούστου, ἀπαντῶντος εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 1880 ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου καὶ δηλοῦντος, ὅτι ἐκτιμῶν τὸν Σύλλογον καὶ τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ προσφέρει αὐτῷ ἐκτάκτως συνδρομὴν 25 λιρῶν.

Τοῦ κ. Γαβριὴλ Δεστούνη, ἐκ Πετροπόλεως, ἀπὸ 13 αὐγούστου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν πραγματειῶν αὐτοῦ ἀποσπασθεισῶν ἐκ τοῦ Περιδικίου τοῦ ἐπὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου τῆς Ρωσσίας α') Τοπογραφίας τῆς Μεσαιωνικῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰς μέρη τρία β') Ἐκθέσεως τῶν περιεχομένων ἐν τῷ Β' καὶ Γ' τεύχει τοῦ

Δελτίου τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς ἐταιρείας ἐν Ἀθήναις.

Τῆς Societé Général de l'Empire Ottoman, ἀπὸ 30 αὐγούστου (ν. ἔ.), δηλοῦσης, ὅτι τὰ παρ' αὐτῇ κατατεθειμένα χρήματα ὑπὸ τοῦ Χρηστάκη ἐφένδη Ζωγράφου ἐπ' ὀνόματι τοῦ Συλλόγου διὰ τὴν Ζωγράφειον βιβλιοθήκην θέλουσι φέρει ἐτήσιον τόκον ἀπὸ τῆς 1 Σεπτεμβρίου 4 0/0 ἀντὶ τοῦ τέως 6 0/0. Ἀποστέλλει δὲ ἐσωκλείστως καὶ τὸν μέχρι 30 αὐγούστου ἑ. ἔ. λογαριασμόν.

Τοῦ κ. Χρ. Παπαδοπούλου, ἀπὸ 14 αὐγούστου, ἐξ Ἀμμοχώστου τῆς Κύπρου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν πραγματείας Περὶ συνόδου τῶν Κοπριῶν ἐπισκόπων κατὰ Καθιδυστῶν ἀντιγραφίσεως ἐκ χειρογράφου κώδικος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τὴν παραλαβὴν τῆς Περὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συνδέσμου τῶν ἀνωτέρων σχολῶν ἐγκυκλίου τοῦ Συλλόγου, ἣν συνίστησι τοῖς διδασκάλοις τῶν σχολῶν.

Τοῦ κ. Ι. Ἀρνάκη ἐκ Καισαρείας, ἀπὸ 18 ἰουνίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι συνέλεξεν ἰκανὴν γλωσσικὴν ὕλην, ἧς μέρος ἑτοιμὸς ἐστὶν ἀποστέλλαι τῷ Συλλόγῳ αἰτοῦντι.

Τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου, ἀπὸ 22 αὐγούστου, δηλοῦσης διὰφορα ἄτομα, πρὸς ἃ ἀποσταλήσονται ἐπιστολαὶ δι' ἐγγραφὴν νέων τακτικῶν μελῶν.

Τοῦ κ. Ἀθ. Π. Κεραμέως, ἐξ Ὁδησσοῦ, ἀπὸ 24 αὐγούστου, δι' ἧς ἐκτίθησι τὰ τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ καὶ αἰτεῖται πρὸς ταῖς 25 λίραις καὶ 10 ἔτι δι' ἔξοδα αὐτοῦ.

Τοῦ κ. Π. Καρολίδου, ἐκ Σμύρνης, ἀποστέλλοντος τεύχη δύο γλωσσικῆς ὕλης (Γ' καὶ Δ') συνέχειαν τῶν προαποσταλέντων ὑπ' αὐτοῦ Καπλαδοικῶν.

Τοῦ κ. Θ. Π. Ροδοκανάκη, ἐξ Ὁδησσοῦ, ἀπὸ 28 αὐγούστου, ἀγγέλλοντος, ὅτι, ἐπειδὴ ἔχει μέρος ἐνεργὸν εἰς διὰφορα φιλανθρωπικὰ καταστήματα, οὐ δύναται νὰ προσέλθῃ ἰσχυρῶς τῷ Συλλόγῳ, ὡς οὗτος ἤτήσατο παρ' αὐτοῦ διὰ τῆς ἀπὸ 20 ἰουλίου ἐπιστολῆς αὐτοῦ.

Τῶν ἐφόρων τῶν σχολῶν τοῦ παρὰ τὸν Ἑλλησποντον Ὀφρονείου (Ρέν-κιοῦ), ἀπὸ 22 αὐγούστου, ἐξαίτουμένων διὰ τὴν σχολὴν αὐτῶν διδασκτικὰ βιβλία, ὧν κατάλογον ἐπισυνάπτουσι.

Τοῦ κ. Ν. Ζαρίφη, ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου, ὑχαιροῦντος τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ἐπιτίμου αὐτοῦ μέλους καὶ ἀγγέλλον-

τος, ὅτι προθύμως ἀναλαμβάνει ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτοῦ τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα τοῦ Συλλόγου, γεννησομένην τὸ ἐπίον συλλογικὸν ἔτος καὶ ὅτι προσφέρει νῦν διὰ τὰς μᾶλλον ἐπειγούσας ἀνάγκας αὐτοῦ λίρας ὀθωμανικῆς 100.

Τοῦ κ. Στεφάνου Ζαφειροπούλου, ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου, ἀπαντῶντος εἰς τὴν ἀπὸ 10 αὐγούστου ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου καὶ ἀγγέλλοντος, ὅτι προσφέρει διὰ τὰς μᾶλλον κατεπειγούσας ἀνάγκας αὐτοῦ λίρ. ὀθ. 100.

Τοῦ κ. Χρ. Παπαδοπούλου, ἐξ Ἀμμοχώστου τῆς Κύπρου, ἀπὸ 28 αὐγούστου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν πραγματείας Περὶ διενέξεως μεταξὺ Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἀρχιερέων περὶ δικαιοδοσίας, ἀντιγραφίσεως ἐκ χειρογράφου κώδικος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, καὶ ἀντιγράφου διαφόρων κυπριακῶν νόμων νῦν ἐκδοθέντων ἀγγλιστί καὶ ἑλληνιστί, ὧν κατάλογον ἐπισυνάπτει.

Τοῦ αὐτοῦ, ἀπὸ 2 Σεπτεμβρίου, ἀποστέλλοντος ἔκθεσιν τῶν Κυπριακῶν ἐπιγραφῶν.

Τοῦ ἑλληνικοῦ Συλλόγου Ἑρμοῦ, ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἡ ἐπέτειος αὐτοῦ ἑορτὴ τελεῖται τῇ 23 Σεπτεμβρίου, τῇ 2 μ. μ., ὑποβάλλοντος τὸ πρόγραμμα τῆς ἑορτῆς, παρακαλοῦντος, ὅπως παραχωρηθῇ αὐτῷ ἡ μεγάλῃ τοῦ Συλλόγου αἴθουσα πρὸς τέλεσιν τῆς ἑορτῆς καὶ προσκαλοῦντος εἰς αὐτὴν τὸ προεδρεῖον τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ κ. J. W. Powell, διευθυντοῦ τοῦ Ἐθνολογικοῦ γραφείου τῆς Σμιθσωνείου Ἀκαδημίας, ἐκ Washington, ἀπὸ 23 αὐγούστου (ν. ἔ.), ἀγγέλλοντος, ὅτι πρὸ τριῶν μηνῶν ἀπέστειλε τὰς δημοσιεύσεις τοῦ γραφείου αὐτοῦ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Συλλόγου, ἀλλ' οὐδεμίαν ἔλαβεν ἀγγελίαν περὶ παραλαβῆς αὐτῶν, καὶ δηλοῦντος, ὅτι θέλει ἀνασταλῆ ἡ περαιτέρω ἀποστολὴ τῶν δημοσιεύσεων τούτων, μέχρις ἀγγελίας παραλαβῆς τῶν σταλεισῶν.

Τοῦ κ. Δ. Βικέλα, ἐκ Παρισίων, ἀπὸ 28 Σεπτεμβρίου (ν. ἔ.), δι' ἧς ἀπαντᾷ εἰς τὴν ἀπὸ 7 Ἰλῆξαντος ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου δηλοῖ ἑαυτὸν ἀναρμόδιον, ὅπως ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολὴν αὐτοῦ τοῦ ἐγγράψαι νέα τακτικὰ μέλη.

Τῆς κ. Σαπφοῦς Λεοντιάδος, διευθυντρίας τῆς Παλιλάδος, ἀπὸ 24 Σεπτεμβρίου, δηλοῦσης, ὅτι ἔνεκα τῶν ἀσχολιῶν αὐτῆς ἀδυνατεῖ ἐπὶ τοῦ παρόντος ν' ἀναγνώσῃ τι ἐν συνεδριάσει τοῦ Συλλόγου. Ἐὰν ὁμως δυναθῇ ν' ἀποπερατώσῃ πραγματεῖαν αὐτῆς Ἱστορίαν

τῆς γυναικείας ἐκπαιδεύσεως ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἔθνει ἀπὸ τριακοταετίας, θέλει ἀναγνώσει αὐτὴν ἐν συνεδριάσει τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ κ. Γ. Δεστούνη, ἐκ Πετροπόλεως, ἀπὸ 19 Σεπτεμβρίου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν δύο διατριβῶν αὐτοῦ ρωσιστί· α') τῆς διηγήσεως τοῦ Μητροπολίτου Ἐφέσου Δανιὴλ· καὶ β') ἐκθέσεως τῶν ἐν τῷ Β' καὶ Γ' τεύχει τοῦ *Δελτίου τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς ἑταιρείας* ἐν Ἀθήναις.

Τοῦ Κ. Δ. Γεωργαλά, ἀπὸ 27 Σεπτεμβρίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει τῷ Συλλόγῳ δύο ἀντίτυπα τῆς ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ κ. Ι. Πολυβίου συνταχθείσης *Σειρᾶς ἀναγνωσμάτων* καὶ παρακαλοῦντος, ὅπως τὸ πόνημα παραπεμφθῆ τῇ ἀρμοδίᾳ ἐπιτροπῇ πρὸς κρίσιν.

Τοῦ κ. Δ. Σακελλαροπούλου, διευθυντοῦ τοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος *Ἀπόλλωνος*, ἐν Πειραιεὶ, ἀπὸ 19 Σεπτεμβρίου, αἰτουμένου ἐπὶ πληρωμῇ τὸν Χάρτην τῶν Χερσαίων τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Τῶν υἱῶν Κ. Ζερβουδάκη, ἐκ Σύρου, ἀπὸ 18 Σεπτεμβρίου, ἀγγελλόντων, ὅτι ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν Στεφάνου οὐ δύναται ἐκτελέσαι τὴν διὰ τῆς ἀπὸ 7 Σεπτεμβρίου ἐπιστολῆς τοῦ Συλλόγου γενομένην αὐτοῖς αἴτησιν πρὸς ἐγγραφὴν νέων τακτικῶν μελῶν.

Τοῦ κ. Ματθαίου Παρηνίκα, ἐκ Σμύρνης, ἀποστέλλοντος πραγματείαν *Περὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριαρχικῆς σχολῆς*.

Τοῦ κ. L. Olivero, ἀπὸ 10 ὀκτωβρίου (ν. ἔ.), ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν δύο ἀντιτύπων τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθείσης *Μεθόδου τῆς Γαλλικῆς γλώσσης* καὶ αἰτουμένου τὴν κρίσιν τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ Μελετίου ἱερομονάχου Κοτσάνη, ἀγγέλλοντος, ὅτι μεταβήσεται προσεχῶς εἰς Ἄθωνα πρὸς ἀντιγραφὴν χειρογράφων χάριν τοῦ Συλλόγου καὶ αἰτουμένου συστατικὴν ἐπιστολὴν.

Περὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ 1) ὅτι τὰ ἀποσταλέντα διδακτικὰ βιβλία, ἥτοι *Ἀναγνωστικὸν* ὑπὸ Γ. Κούζου καὶ Ἰλίδου, *Σειρὰ ἀναγνωσμάτων* ὑπὸ Κ. Γεωργαλά καὶ Ι. Πολυβίου καὶ *Μέθοδος πρὸς διδασκαλίαν τῆς Γαλλικῆς γλώσσης* ὑπὸ L. Olivero κατ' αἴτησιν τῶν πονησάντων παραπεμφθήσονται τῇ Ἐκπαιδευτικῇ Ἐπιτροπῇ, ἵνα ἐξενέγκῃ τὴν γνώμην αὐτῆς ἐπὶ τούτων.

Ἡ δὲ ὑπὸ τοῦ κ. Π. Καρολίδου ἀποστα-

λεῖσα γλωσσικὴ ὕλη ἐπιγραφομένην *Καππαδοκικὴ* διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα παραπεμφθήσεται εἰς τὴν Φιλολογ. Ἐπιτροπὴν.

2) Ὅτι τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς τῆς Societé Général de l'Empire Ottoman ἀνεκοινώθη τῷ ἔξοχ. Χρηστάκῃ ἐφένδῃ Ζωγράφῳ· ἐλπίζει δὲ ὅτι ὁ κ. Χρ. Ζωγράφος θέλει συμπληρώσει τὸ ὅλον ποσὸν ἀπὸ τοῦδε.

3) Ὅτι πρέπει ν' ἀποσταλῆ τῇ ἐν Οὐασικτῶν Σμιθσωνεῖῳ Ἀμερικανικῇ Ἀκαδημίᾳ ἐπιστολή, δι' ἧς νὰ ἀγγέλληται, ὅτι δὲν ἐλήφθησαν αἱ δημοσιεύσεις, περὶ ὧν ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτῆς ποιεῖται λόγον.

Εἶτα προτείνει, ὅπως εἰς τὸν κ. Σακελλαρόπουλον αἰτήσαντα ἐπὶ πληρωμῇ Χάρτην τῶν Χερσαίων τειχῶν τῆς Κων/πόλεως δοθῆ τοιοῦτος δωρεάν, ἐπειδὴ οὗτος οὐ μόνον ἀπέστειλε τὰς δημοσιεύσεις αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐξακολουθεῖ ν' ἀποστέλλῃ τὸ περιοδικὸν αὐτοῦ. Προκειμένου δὲ περὶ ἀποστολῆς συστατικοῦ εἰς τὸν ἱερομόναχον Μελετίου ὁ Σύλλογος δὲν δύναται νὰ δώσῃ τὸ αἰτουμένον συστατικόν, ἐπειδὴ ἀποσταλήσεται ἀπὸ μέρους τοῦ Συλλόγου ὁ κ. Ἀθ. Π. Κερκαμὲς διὰ τὴν Μαυρογορδάτειον Βιβλιοθήκην καὶ ἄλλος τις διὰ τὴν Σουλῆνιον.

Αἱ προτάσεις τοῦ κ. προέδρου γίνονται δεκταί.

Πρὸς τοὺς προσενεγκόντας ἐκτάκτους προσφορὰς κκ. Ζ. Στεφάνοβικ, Ν. Ζαρίφην καὶ Στ. Ζαφειρόπουλον τὸ προεδρεῖον δι' ἐπιστολῶν ἐξήνεγκε τὰς εὐχαριστίας τοῦ Συλλόγου.

Μετὰ δὲ ταῦτα γίνεται γνωστὸν εἰς τὰ μέλη, ὅτι τὸν κ. Στέφ. Ζαφειρόπουλον ἀναχωροῦντα ἀπεχαιρέτισεν ἐπισήμως τὸ προεδρεῖον.

Εἶτα ὁ κ. πρόεδρος ἀγγέλλει τὸν θάνατον τοῦ Albert Dumont ἐπιτίμου μέλους καὶ τοῦ Πέτρου Βράβλα Ἀρμένη καὶ ὅτι ἀπεστάλησαν συλλυπητήρια εἰς τὰς σεβαστὰς χήρας αὐτῶν.

Ὁ κ. πρόεδρος δηλοῖ, ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ τῶν κκ. Ζ. Στεφάνοβικ, Στεφ. Ζαφειροπούλου καὶ Ροδοκανάκη ἐξ Ὁδησοῦ εἶναι ἀπαντήσεις εἰς ἐπιστολὰς τοῦ προεδρεῖου, ὅπερ ἀπέστειλε καὶ εἰς ἄλλους ὁμογενεῖς ὁμοίας ἐπιστολὰς, δι' ὧν ἐπικαλεῖται τὴν συνδρομὴν αὐτῶν.

Ἀκολούθως ἀγγέλλονται προσφοραὶ βιβλίων.

Τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαριστίαι. Μετὰ ταῦτα ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ

ψηρισθέντες γίνονται δεκτοί ως μέλος μὲν ἀντεπιστέλλον ὁ κ. Ι. Π. Πύργας, ὡς τακτικὸν δὲ ὁ κ. Ch. Nazaretti.

Ἀκολούθως ἀναγινώσκειται ἡ πραγματεία Χρ. Σπυριτσίδου *Περὶ τοῦ ἐπιφανέτους Κωνσταντίνου τῷ Μεγάλῳ σημείου καὶ τοῦ νοῦ καὶ τοῦ ἐτόμου τῆς λέξεως Λάβαρον*.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ὁ κ. Κ. Περιδικίδης λαβὼν τὸν λόγον παρατηρεῖ, ὅτι ἡ λέξις Λάβαρον ἤ-πο γνωστὴ καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς Ῥωμαϊκῆς Δημοκρατίας, ἐπὶ δὲ τῶν Ῥωμαίων Αυτοκρατόρων ἡ λέξις Λάβαρον ἐνομιζέτο ἑλληνικῇ προελθούσα ἐκ τῆς λέξεως *λάφυρον*. Φρονεῖ, ὅτι ἡ λέξις Λάβαρον εἶναι λέξις ἔχουσα τὴν καταγωγὴν τῆς ἐν Ἀνατολῇ, διότι, προστίθησι, ἡ λέξις *Bèl-Labàr* (ὄνομα ἁσσυριακόν) σημαίνει σημεῖον νίκης.

Καὶ τοῦ κ. προέδρου ἀποφηνημένου, ὅτι ἡ ἐκ συνθέσεως τῶν λέξεων *Λάβε-ἄρον* παραγωγή τῆς λέξεως Λάβαρον δὲν εἶναι ὀρθή, λίσεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΝΒ'.

(Τακτικῆ).

Τῆ 15 Ὀκτωβρίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀναγινώσκειται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τοῦ κ. Χρ. Παπαδοπούλου ἐξ Ἀμμοχώστου τῆς Κύπρου, ἀπὸ 24 Σεπτεμβρίου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν ἀντιγράφου χειρογράφου γράμματος *Περὶ καθαιρέσεως τοῦ Κύπρου Ἀθαράστου μετὰ διασαφήσεων*.

Τοῦ ἐν Ἀθήναις Τεγεατικοῦ Συνδέσμου Καταστατικῶν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ κατὰ τὸ α' αὐτοῦ ἔτος. Ἐπισυνάπτεται δὲ τῷ φυλλαδίῳ τούτῳ καὶ ἐγκύκλιος ἀπὸ 18 Μαρτίου (ἐν. ἔ.) πρὸς τοὺς προϊσταμένους τῶν φιλολογικῶν καὶ φιλεκπαιδευτικῶν Συλλόγων κ.τ.λ., δι' ἧς ὁ Σύνδεσμος αἰτεῖται βιβλίον πρὸς πλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης αὐτοῦ.

Τοῦ κυρίου Β. Θωμαΐδου, ἐκ Γιουργέβου, ἀπὸ 24 Σεπτεμβρίου, δι' ἧς ἀπαντῶν εἰς τὴν

ἀπὸ 12 Σεπτεμβρίου ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου δηλοῖ, ὅτι εὐχαρίστως προσπαθήσει νὰ ἐγγράψῃ νέα τακτικὰ μέλη αὐτοῦ.

Τῆς ἐν Ξυλοπόρτῃ ἀρωγοῦ ἀδελφότητος *Ἑρρέα Μουσῶν*, ἀπὸ 29 Σεπτεμβρίου, ἐξαιτουμένης τὰ ἀπὸ τοῦ 1878 καὶ ἀκολούθως ἐκδοθέντα τεύχη τοῦ Περιδικικοῦ τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Δραματικοῦ Συλλόγου *Σοφοκλέους*, ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου, ὑποβάλλοντος ἐν χειρογράφῳ τὸν προσωρινὸν αὐτοῦ κανονισμὸν καὶ ἐπαναλαμβάνοντος τὴν αἴτησιν αὐτοῦ περὶ παραχωρήσεως αὐτῷ τῆς αἰθούσης τοῦ Συλλόγου διὰ τὰς τετράκισ τοῦ ἔτους γιγνομένης συνεδριάσεις αὐτοῦ.

Σκοπὸς τοῦ Συλλόγου τούτου κατὰ τὰ πρῶτα δύο κεφάλαια τοῦ κανονισμοῦ ἐστὶν « Ἡ ἀνάπτυξις καὶ πρόοδος τῆς Ἑλληνικῆς σκηνῆς » (ἄρθρ. 1ον).

« Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἐπιδιωκόμενου σκοποῦ ὁ Σύλλογος (*Σοφοκλῆς*) ἀμα συμπληρώσας τὸ ἀναγκαῖον ἀποθεματικὸν Κεφάλαιον, ὀριζόμενον εἰς λίρας πεντακοσίας, προβήσεται εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ὀριστικοῦ κανονισμοῦ. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐξαποστελεῖ εἰς Εὐρώπην διὰ διαγωνίσματος πτυχιούχους Γυμνασίων μαθητὰς, Ἑλληνας τὸ γένος, πρὸς ἐμάθησιν τῆς δραματικῆς τέχνης » (ἄρθρ. 2ον).

Τοῦ κ. Ἰωάν. Κ. Χωδῆ, ἐκ Belle-ile-en-mer, ἀπὸ 10 Ἰουλίου, εὐχαριστοῦντος τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἀντεπιστέλλοντος μέλους.

Τοῦ κ. Δ. Μαλλιάρου, ἀπὸ 10 Ὀκτωβρίου, δι' ἧς ἀπαντῶν εἰς τὴν ἀπὸ 29 Αὐγούστου ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου ἀγγέλλει, ὅτι ἐνεκα τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἀσχολιῶν οὐ δυνήθησεται ποιῆσαι ἀνάγνωσμα ἐν τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ἐὰν δ' ἀκολούθως δυνήθῃ, ἀγγελεῖ τοῦτο τῷ Συλλόγῳ.

Τοῦ κ. Δ. Σακελλαροπούλου, διευθυντοῦ τοῦ ἐν Πειραιεὶ ἐκδιδόμενου περιοδικοῦ συγγραμματος *Ἀπόλλωνος*, ἀπὸ 10 Ὀκτωβρίου, ἐκφράζοντος τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ δωρεάν τοῦ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ἐκδοθέντος Χάρτου τῶν Χερσαίων τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστελεῖ ἔργον αὐτοῦ νέον ἔμμετρον ὁσονοῦπω δημοσιευόμενον.

Τῆς ἐν Κουσγουντζουκίῳ Φιλεκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος *Εἰρήνης*, ἀπὸ 9 Ὀκτωβρίου, ἐξαιτουμένης τὴν συνδρομὴν τοῦ Συλλόγου πρὸς ἀνέγερσιν ἰδίου κτιρίου διὰ τὸ

ὕπ' αὐτῆς συντηρούμενον Παρθεναγωγεῖον ἐν τῷ χωρίῳ.

Τῆς ἐφορείας τοῦ ἐν Νεοχωρίῳ Ζωγραφείου Παρθεναγωγείου, ἀπὸ 14 ὀκτωβρίου, ἐξαίτουμένης τὴν μεγάλην αἶθουσαν τοῦ Συλλόγου τῇ 11/23 ἐπιόντος νοεμβρίου ἐσπέρας πρὸς τέλεσιν συναυλίας ὑπὲρ τοῦ Παρθεναγωγείου ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς μαρκησίας de Noailles.

Τῆς Ἑλληνοκαθολικῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐταιρείας *Συμπροίας*, ἀπὸ 12 ὀκτωβρίου, ἐξαίτουμένης τὴν αἶθουσαν τοῦ Συλλόγου τῇ 4/16 ἐπιόντος νοεμβρίου ὥραν 2 μ. μ. πρὸς τέλεσιν τῆς ἐπετείου αὐτῆς ἑορτῆς.

Εἶτα ἀγγέλλονται προσφοραὶ βιβλίων.

Τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

Περὶ τῆς ἀλληλογραφίας γίνονται αἱ ἐξῆς παρατηρήσεις.

Ὁ κ. πρόεδρος προτείνει α') νὰ δοθῶσι τῇ ἐν Ξυλοπόρτῃ ἀδελφότητι κατὰ τὴν αἵτησιν αὐτῆς τὰ ἀπὸ τοῦ 1878 καὶ ἐφεξῆς ἐκδοθέντα τεύχη πλὴν τοῦ ΙΓ', ἐξαντληθέντος· β') ἡ ἀπόφασις ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Δραματικοῦ Συλλόγου *Σοφοκλέους* ν' ἀναβληθῆ, μέχρις οὗ ἐκδοθῆ ὁ ὀριστικὸς τοῦ ἐν λόγῳ Συλλόγου κανονισμὸς, ἄλλως τε, παρατηρεῖ, καὶ τὰ ἀπαρτιζόμενα αὐτὸν μέλη εἰσὶν ἄγνωστα εἰσέτι, ἀνάγκη δὲ νὰ βεβαιωθῆ ὁ Σύλλογος καὶ ὅτι ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν μελῶν τοῦ σωματείου τούτου δὲν εἶναι παροδικός. Τῇ γνώμῃ ταύτῃ μετὰ μακρὰν συζήτησιν συντάσσονται καὶ τὰ λοιπὰ μέλη. Εἶτα τῇ προτάσει τοῦ κ. προέδρου ἡ μὲν αἴτησις χρηματικῆς συνδρομῆς τῆς ἐν Κουσγουντζουκίῳ Φιλεκπαιδευτικῆς ἀδελφότητος ἔνεκα τῆς δυσἀρέστου καταστάσεως τῶν οικονομικῶν τοῦ Συλλόγου ἀπορρίπτεται, ψηφίζεται δὲ ἡ παραχώρησις τῆς αἰθούσης τοῦ Συλλόγου τῇ μὲν Ἐφορίᾳ τοῦ ἐν Νεοχωρίῳ Ζωγραφείου Παρθεναγωγείου, ἵνα δώσῃ τὴν μουσικὴν συναυλίαν, τῇ δὲ Ἑλληνοκαθολικῇ ἀδελφότητι *Συμπροία*, ἵνα τελέσῃ τὴν ἐπέτειον αὐτῆς ἑορτῆν.

Μετὰ ταῦτα εἰς τὰ μέλη προτείνεται ὑπὸ τοῦ προεδρείου, ὅπως ἀναγορευθῆ, ὡς ἔθος, ἐπίτιμον μέλος τοῦ Συλλόγου ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, Ἰωακείμ. ὁ Δ', διδοταὶ δὲ συνάμα τῷ προεδρεῖῳ ἐντολή, ὅπως συγχαρῆ τῇ Α. Θ. Παναγιότῃ ἐπὶ τῇ ἀναρρῆσει Αὐτῆς εἰς τὸν Θρόνον καὶ προσφωνήσῃ Αὐτῇ κατὰ τὴν ἐπίδοσιν τοῦ Διπλώματος.

Ἀκολούθως ἀναγινώσκειται ὑπὸ τοῦ γενικοῦ γραμματέως πραγματεία τοῦ κ. Μ. Παρρανίκα *Περὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριαρχικῆς σχολῆς*.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ὁ κ. πρόεδρος λαβὼν τὸν λόγον παρατηρεῖ, ὅτι ἐπιστήμως μὲν οὐδέποτε ὠνομάσθη ἡ Πατριαρχικὴ Σχολὴ Ἐκκλησιαστικὴ καὶ θαυμάζει μάλιστα πῶς τοῦτο συνέβη, ἐνῶ οἱ διδάσκαλοι αὐτῆς ὠνομάσθησαν Μεγάλοι Ρήτορες, Οἰκουμενικοὶ διδάσκαλοι· ἀνεπιστήμως ὅμως, προστίθησιν, εὐρέθησάν τινες ὠνομάσαντες αὐτὴν οὕτω, π. χ. Βλάχος τις πρίγκηψ, ὃν ἀντιγράφων ἐμιμήθη εἰς τοῦτο καὶ ὁ Βολταίρος. Φρονεῖ, λοιπόν, ὅτι ὁ μὲν κ. Γεδεὼν δὲν ἔπρεπε νὰ ὠνομάσῃ τὴν σχολὴν Ἐκκλησιαστικὴν, ὁ δὲ κ. Μ. Παρρανίκας θὰ ἔπραττε κἄλλιον, ἐὰν ἐξήταζε, τίς πρῶτος ὠνόμασε τὴν περιῆς ὁ λόγος Σχολὴν Ἐκκλησιαστικὴν.

Μετὰ ταῦτα λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΝΓ'.

(Τακτικῆ).

Τῇ 22 Ὀκτωβρίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ α') ὅτι ἡ αἴτησις τῆς ἐν Κουσγουντζουκίῳ ἀδελφότητος δὲν ἀπερρίφθη ὑπὸ τοῦ Συλλόγου, ὡς ἐξηνέχθη ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ἀλλ' ὅτι ἀπλῶς ἐξέφρασε τὴν μεγάλην αὐτοῦ λύπην ἐπὶ τῷ ὅτι ἔνεκα τῆς δυσἀρέστου καταστάσεως τῶν οικονομικῶν αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ φανῆ τῇ ἐν λόγῳ ἀδελφότητι ἀρωγὸς ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ· β') ὅτι οἱ τίτλοι: Μεγάλοι Ρήτορες καὶ καθεξῆς ἀπεδίδοντο οὐχὶ μόνον εἰς τοὺς καθηγητὰς τῆς σχολῆς ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους.

Τὰ πρακτικὰ ψηφίζονται, ἀναγινώσκειται δὲ ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν:

Τοῦ ἐνταῦθα ἄρτι ἰδρυθέντος Μακεδονικοῦ Φιλεκπαιδευτ. Συλλόγου, ἀπὸ 15 Ἰσταμένου, ἀγγέλλοντος τὴν ἰδρυσιν αὐτοῦ, ἐκφράζοντος τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ τῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ διὰ τὰς ὑπὲρ τῆς Ἀνατολῆς μερι-

μνας αὐτοῦ καὶ παρακαλοῦντος, ὅπως κατατάξῃ καὶ αὐτὸν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ἐνταῦθα εκπαιδευτικῶν Συλλόγων, καὶ ὅπως παράσῃ αὐτῷ ἐν ἀνάγκῃ τὴν ὑποστήριξιν αὐτοῦ. Σκοπὸς τοῦ Συλλόγου τούτου κατὰ τὸν συναποστελλόμενον κανονισμόν ἐστὶν ἡ διέδοσις τῆς παιδείας καὶ ἡ καλλιέργεια τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἰδίως ἐν Σελίτῃ καὶ τοῖς πέριξ (*Ἀρθρ. 1^ο).

Ἐν τῷ κανονισμῷ δὲ αὐτοῦ φέρονται καὶ τὰδε.

*Ἀρθρ. 40^ο. Μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ Συλλόγου, ὃ μὴ γένοιτο, τὰ μὲν ἔγγραφα καὶ ἡ κίνητος περιουσία τοῦ Συλλόγου περιέρχονται εἰς χεῖρας τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, τὸ δὲ ἀποθεματικὸν αὐτοῦ κεφάλαιον ἀποστέλλεται τῷ ἐν Ἀθήναις πρὸς διέδοσιν τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων Συλλόγῳ, ὅστις φροντίσει νὰ καταθέσῃ αὐτὸ ἐπιφειδῶς παρά τινι τῶν αὐτοῦ τραπεζῶν.

*Ἀρθρ. 41^ο. Ἀνασυσταθέντος καὶ αὐθις τοῦ ἐν λόγῳ Συλλόγου ἐπιστρέφονται τὰ τε πρὸς τῷ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ, καὶ τὰ πρὸς τῷ ἐν Ἀθήναις πρὸς διέδοσιν τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων κατατεθέντα.

Τοῦ μουσικολογιωτάτου Ἰωάσαφ Ἱεροψάλτου, ἀπὸ 22 Ἰσταμίνου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν χειρογράφου ἄσματος διὰ χαρακτῆρων τῆς εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς. Τὸ ἄσμα τοῦτο ἀντεγράφη ἐν Ἀγίῳ Ὄρει ἐκ πρωτοτύπου Περγαμηνοῦ, καὶ ἀκολούθως μετηνέχθη εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν ὑπὸ τοῦ ἀποστέλλοντος. Παρακαλεῖ δὲ, ὅπως ὀνομασθῇ ἐιδικῆ ἐπιτροπὴ πρὸς κρίσιν αὐτοῦ τοῦ ἄσματος τούτου ἀποστέλλει καὶ ἀγγελίαν πρὸς ἐκδοσὶν γαλλιστί.

Ἐκτὸς τούτου ὁ κ. Ἰωάσαφ παρακαλεῖ, ὅπως ὁ Σύλλογος ἐνεργήσῃ τὴν πρόσληψιν αὐτοῦ ὡς Ἱεροψάλτου εἴτε ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐν Σταυροδρομίῳ, εἴτε ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, εἴτε ἐν τῷ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, ἐν ᾧ ἄλλοτε ἐψάλλε.

Τῶν κ. κ. Γ. Καραθεοδωρῆ, Ὁδ. Ἀνδρεάδου καὶ Θ. Κοσσοῦδη, ἀπὸ 22 ὀκτωβρίου, προτεινόντων τακτικὸν μέλος τὸν κ. Ἀναστάσιον Σισμάνογλου.

Τῶν κ. κ. Κ. Καλλιᾶδου, Γ. Καραθεοδωρῆ καὶ Θ. Α. Κοσσοῦδη, ἀπὸ 22 ὀκτωβρίου, προτεινόντων τακτικὸν μέλος τὸν κ. Ἰωάννην Ἰωαννίδην, ἀρχιτέκτονα ἐνταῦθα.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀλληλογραφίας ὁ κ. πρόεδρος ἀνακοινοῖ τῷ Συλλόγῳ, ὅτι τὸ προεδρεῖον ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ ἐπέδωκεν Αὐτῇ τὸ δίπλωμα ἐπιτίμου μέλους μετὰ καταλλήλου τῇ περιστάσει προσφωνήσεως καὶ ὅτι ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἤψατο ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς τοῦ Συλλόγου καὶ ὑπέσχετο, ὅτι οὐδέποτε θέλει παύσει μεριμνῶσα ὑπὲρ αὐτοῦ.

Εἶτα δὲ προτείνεται ὑπὸ τοῦ κ. προέδρου, ὅπως διὰ μὲν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Μακεδονικοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου γραφῆ συγχαρητήριος ἐπὶ τῇ συστάσει αὐτοῦ, ἀνατίθεται δὲ εἰς τὸ προεδρεῖον, τῇ προτάσει τοῦ κ. Ν. Χαρισιάδου, ἡ εἰς ἀρμοδίαν ἐπιτροπὴν παραπομπὴ τοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Ἰωάσαφ ἀποσταλέντος μουσικοῦ ἔργου.

Εἶτα ἀγγέλλονται τὸ πρῶτον τακτικὰ μέλη ὁ κ. Ἀναστάσιος Σισμάνογλου, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κκ. Γ. Καραθεοδωρῆ, Ὁδ. Ἀνδρεάδου καὶ Θ. Α. Κοσσοῦδη, καὶ Ἰωάννης Ἰωαννίδης ἀρχιτέκτων ἐνταῦθα, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κκ. Κ. Καλλιᾶδου, Γ. Καραθεοδωρῆ καὶ Θ. Κοσσοῦδη.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἀναγινώσκει ὁ κ. πρόεδρος πραγματείαν αὐτοῦ Περὶ τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν καὶ τῆς ποιήσεως παρὰ τοῖς ἀρχαίοις.

Ὁ κ. Ἡρ. Βασιλάδης ἀρχόμενος τοῦ λόγου εἶπεν, ὅτι ἡ πραγματεία αὐτοῦ αὕτη εἶναι συμπλήρωμα τῶν ὅσα προέβησαν καὶ πέρυσιν ἀνέγνω περὶ τοῦ Λαοκρόνου τοῦ Λεσιγγίου, διότι ὁ Λεσιγγίος τὰς θεωρίας αὐτοῦ ἐστήριξεν ἐπὶ τῶν ἔργων τῆς ἐλληνικῆς τέχνης καὶ ἐπὶ τῶν ποιημάτων τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων πρὸ πάντων δὲ τοῦ Ὀμήρου.

Ὁ κ. Ἡρ. Βασιλάδης ὁμιλεῖ πρῶτον περὶ τῶν ὁμοιοτήτων, ἃς ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας ἡ ποιήσεις καὶ αἱ πλαστικαὶ τέχναι, διότι πᾶσαι στηρίζονται ἐπὶ τῆς μίμησεως, ἐφ' ᾧ στηρίζονται καὶ αἱ θεωρίαι τοῦ Λεσιγγίου. Ἡ μίμησις τῶν ἀρχαίων δὲν ἦτο ἰδανικοῦ τινος ἀφηρημένου μίμησις, ἀλλὰ τῆς ζώσης φύσεως.

Μετὰ ταῦτα λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΝΔ'.

(Τακτικὴ).

Τῆ 29 Ὀκτωβρίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ**.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν

πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀναγινώσκεται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς πρακτικῶν περιληψὶν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τοῦ κ. Ch. B. Nazaret i ἀπὸ 23 ὀκτωβρίου, εὐχαριστοῦντος τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς τακτικοῦ μέλους.

Τοῦ κ. Ἰωάν. Π. Πύρλα, ἐξ Ἀθηνῶν, ἀπὸ 18 ὀκτωβρίου, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τοῦ ΙΕ' τεύχους τοῦ Περιδικίου μετὰ τῆς Μαυρογορδάτειου Βιβλιοθήκης καὶ παρακαλοῦντος α') ὅπως σταλῆ αὐτῷ σημειώσεις τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Συλλόγου ὑπαρχόντων συγγραμμάτων αὐτοῦ, ἢ ἀναπληρώσῃ τὰ ἐλλείποντα β') ὅπως σταλῆ αὐτῷ ὁ ἐλλείπων αὐτῷ ΙΓ' τόμος τοῦ Περιδικίου τοῦ Συλλόγου καὶ γ') ὅπως διορθωθῇ ὁ ἐν τῷ Περιδικίῳ δημοσιευόμενος τίτλος αὐτοῦ.

Τοῦ κ. Α. Γονίου, ἐκ Κάτω Σουδενῶν, ἀπὸ 6 ὀκτωβρίου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν δύο φυλλαδίων γλωσσικῆς ὕλης, ὧν τὸ μὲν συλλογὴν λέξεων καὶ φράσεων, τὸ δὲ συλλογὴν δημοτικῶν ἀσμάτων περιέχει.

Τῶν κ. κ. Βράνου Βωζάνη, Ὁδ. Ἀνδρεάδου καὶ Νικ. Εὐσταθίου, ἀπὸ 29 ὀκτωβρίου, προτεινόντων τακτικὰ μέλη τοὺς κ.κ. Γεωργ. Βλάχου, Κων. Δοῦρον καὶ Κ. Μελιχρόν.

Εἶτα ὁ πρόεδρος ἀνακοινεῖ, ὅτι ἡ γλωσσικὴ ὕλη τοῦ κ. Α. Γονίου θὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν Φιλολογικὴν Ἐπιτροπὴν. Προτείνει δὲ ν' ἀποσταλῇ τῷ κ. Π. Πύρλῳ αἰτησαμένῳ ὁ ΙΓ' τόμος τοῦ Περιδικίου τοῦ Συλλόγου ἀντὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ, διορθωθῇ δὲ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νέου Περιδικίου καὶ ὁ τίτλος αὐτοῦ εἰς *Ἐταίρου ἀντεπιστέλλοντος τοῦ Παρακαθημίτου τῆς Γαλλίας καὶ τῶν Βασιλικῶν Ἀκαδημιῶν τῆς Βελγικῆς καὶ τῆς Ἰσπανίας*. Τῆς προτάσεως ταύτης δεκτῆς γενομένης, ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ψηφίζονται τακτικὰ μέλη οἱ κ.κ. Α. Σισμάνογλου καὶ Ἰωάννης Ἰωαννίδης.

Ἀγγέλλονται δὲ τὸ πρῶτον τακτικὰ μὲν μέλη οἱ κ. κ. Γεώργιος Βλάχος καὶ Κωνσταντῖνος Δοῦρος, προτεινόμενοι ὑπὸ τῶν κ. κ. Βράνου Βωζάνη, Ὁδ. Ἀνδρεάδου καὶ Ν. Εὐσταθίου, ἐπίτιμον δὲ ἡ Α. Ἐξ. Κικμηλ πασσᾶς, ὑπουργὸς τοῦ ἐβκαφίου, προτεινόμενος ὑπὸ τοῦ προεδρείου.

Εἶτα ὁ κ. πρόεδρος ἀνακοινεῖ, ὅτι τὸ προεδρεῖον σκεψάμενον περὶ τοῦ μουσικοῦ ἔρ-

γου τοῦ κ. Ἰωάσαφ προτείνει νὰ παραπεμφθῇ τοῦτο εἰς εἰδικὴν ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ Δ. Πασπαλῆ καὶ Εὐστ. Παπαδοπούλου.

Ὁ κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδης προτείνει, ὅπως τεθῆ προθεσμία εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ 1881 ἀναλαβοῦσαν ἐπιτροπὴν τὴν ἐξέτασιν τοῦ περὶ τῆς Ἱστορίας καὶ θεωρίας τῆς ἀρχαίας μουσικῆς ἔργου τοῦ κ. Γεβλιέρ καὶ δὴ κατὰ τὰς διακελεύσεις τοῦ κανονισμοῦ καὶ εἰς τὴν ἐκλεχθησομένην ταύτην ἐπιτροπὴν, ὡς δέον νὰ γίνηται καὶ εἰς πᾶσαν εἰδικὴν ἐπιτροπὴν.

Ὁ Σύλλογος ἀποδέχεται τὴν πρότασιν καὶ ὀρίζει τὴν προθεσμίαν εἰς τρεῖς μῆνας.

Εἶτα ὁ κ. Κ. Καλλιᾶδης λαβὼν τὸν λόγον παρατηρεῖ, ὅτι πρὸς ἐξέτασιν τοιούτων ἔργων, ἀπαιτοῦνται βοηθήματα πολλὰ καὶ κατ' ἀκολουθίαν διστάζει, ἂν μόνον τὰ μέλη τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος Ἐπιτροπῆς ἄνευ τῆς συνδρομῆς ξένου δυνθῶσι νὰ φέρωσι ταχέως εἰς πέρας τὴν ἀνέλκασιν ἐργασίαν.

Ὁ κ. πρόεδρος ἀπαντῶν παρατηρεῖ, ὅτι ἡ δυσκολία δὲν κεῖται οὔτε ἐν τῇ γλώσσῃ, οὔτε ἐν τῇ τέχνῃ τῆς εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς, ἀλλ' ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐλληνικῇ μουσικῇ, περὶ τὴν ὁποίαν οὐδένα εἰδικῶς ἀσχολούμενον γινώσκει, πλην τοῦ γερμανοῦ Βέστφαλ ἐκδόντος *Ἀρμονικὴν*, ἐν ἧς τεμάχια τοῦ Μότσαρτ καὶ Βετχόβεν ἐφαρμόζονται εἰς τὴν ἀρχαίαν, οὐχ ἥττον ὅμως συναινεῖ εἰς τὴν πρόσληψιν ξένου, ἂν τοιοῦτον ἔχη νὰ προτείνῃ ὁ κ. Κ. Καλλιᾶδης, ἢ ἄλλος τις.

Τοῦ κ. Κ. Καλλιᾶδου προτεινόντος τὸν κ. ΑΙ. Dorigny, ὁ κ. πρόεδρος, εἰ καὶ νομίζει, ὅτι ὁ κύριος οὗτος μᾶλλον εἰς τὰς πλαστικὰς τέχνας ἀσχολεῖται, ὅμως προτείνει νὰ ἐρωτηθῇ, ἂν δύνηται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν Μουσικὴν Ἐπιτροπὴν.

Εἶτα μετὰ μακρὰν συζήτησιν ἡ ὑπὸ τοῦ προεδρείου γενομένη αἴτησις πιστώσεως πρὸς κατασκευὴν δύο πλακῶν, ἐν αἷς νὰ ἐγχαρᾶχθῶσι χρυσοῖς γράμμασι τὰ ὀνόματα Δωρητῶν καὶ Εὐεργετῶν γίνεται δεκτὴ· ψηφίζεται δὲ καὶ μικρὰ πίστωση πρὸς κατασκευὴν βιβλίου διὰ τὸ ἐκμαγεῖον τοῦ Λαοκόοντος.

Εἶτα ὁ κ. Βασιλάδης λαβὼν τὸν λόγον ἐξακολουθεῖ συνέχειαν τοῦ ἀναγνώσματος του *Περὶ ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν καὶ τῆς ποιήσεως παρὰ τοῖς ἀρχαίοις*.

Ὁ κ. Ἦρ. Βασιλάδης λόγον ποιούμενος

περί διαφόρων ἐπιγραμμάτων, ἐν οἷς ἐκφράζεται ὁ θαυμασμός διὰ τὴν ἀκριβῆ μίμησιν τῆς φύσεως ὑπὸ τοῦ Μύρωνος, οὗ ἡ Βοῦς ἦν περιβόητος καὶ ἐνομιζέτο τοσοῦτον ζῶσα, ὅσον καὶ ἡ φύσις, ἀναφέρει καὶ ἐπιγράμματα ἠμιχρόντα τὴν ἐν Κνίδῳ Ἀφροδίτῃ τοῦ Παρξίτελους καὶ ἄλλων ἀγαλμάτων. Εἶτα μεταβαίνει εἰς τὴν ἐξιστόρησιν τῶν διαφορῶν τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν καὶ τῆς ποιήσεως.

Ἀναγινώσκει δὲ χωρία τινὰ ἐκ τοῦ Ὀλυμπιακοῦ Δίωνος τοῦ Χρυσοστόμου, ἐν οἷς γίνεται ἐκτενὴς λόγος περὶ τῶν διαφορῶν, ἅς ἔχει ἡ ποίησις συγκρινομένη πρὸς τὴν γλυπτικὴν.

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ψ'ΝΕ'.

(Τακτικῆ).

Τῆ 5 Νοεμβρίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως, ὁ κ. Ἡρ. Βασιλάδης παρατηρεῖ, ὅτι λόγον ποιούμενος περὶ μουσικῶν ἀσχολουμένων περὶ τὴν ἀρχαίαν μουσικὴν δὲν εἶπεν, ὅτι εἰς μόνος ὑπάρχει, διότι ἐν Εὐρώπῃ ὑπάρχουσι πολλοί.

Εἶτα ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν ἀναγινώσκειται ἡ

ἀλληλνυγραφία,

εἰς τῆς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν:

Τοῦ κ. Ν. Ζαρίφη, ἀπὸ 28 παρελθόντος ὁκτωβρίου, δι' ἧς ἀγγέλλει, ὅτι ἕνεκα λόγων ὑγείας ἐπὶ πολλοὺς διαρκῶς μῆνας ἀπουσιάζει τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐπομένως παρακαλεῖ, ἵν' ἀναπληρώσῃ αὐτὸν ὁ Σύλλογος ἐν τῇ προστασίᾳ τῆς Εἰκοσιπενταετηρίδος αὐτοῦ.

Τοῦ κ. L. Olivero, ἀπὸ 1/13 ἰσταμένου, ἱκετομένου, ὅπως ποιήσῃται ἐν ἐλληνικῇ ἢ γαλλικῇ γλώσσῃ διάλεξις, εἴτε ἐν τῷ Συλλόγῳ, εἴτε ἐν δημοσίᾳ σχολῇ περὶ τῆς νέας αὐτοῦ μεθόδου πρὸς ἐκμάθησιν τῆς γαλλικῆς γλώσσας.

Τῆς ἐνταῦθα Ἑλληνοκαθολικῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐταιρείας Συμπνοίας, ἀπὸ 29/10 ἰσταμένου, προσκαλοῦσης τὸν πρόεδρον καὶ τοὺς λοιποὺς κοσμητόρας τοῦ Συλλόγου εἰς τὴν

ἐπέτειον αὐτῆς πανήγυριν γενομένην τῇ 4 ἀρξαμένου ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου.

Τῆς ἐν Ξυλοπόρτῃ (Κωνσταντινουπόλεως) ἀρωγοῦ ἀδελφότητος Ἐννέα Μουσῶν, ἀπὸ 2 ἰσταμένου, δηλοῦσης τὴν παραλαβὴν τοῦ ΙΔ' καὶ ΙΕ' τόμου τοῦ Περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου μετὰ τῶν παραρτημάτων, τοῦ Χάρτου τῶν χειρῶν τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης.

Τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου, δι' ἧς ὑποβάλλει ὀνόματα διαφόρων ἀτόμων, μελῶν τοῦ Συλλόγου καὶ μὴ, οἷς γραφήσονται ἐπιστολαὶ διὰ τὴν ἐγγραφὴν τακτικῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ κυρίου Ἰωάσαφ ἱεροψάλτου, ἀπὸ 5 ἐνεστῶτος, ὅτι ἐγκαίρως παρέδωκε τὴν γνώμην αὐτοῦ τοῖς συναδέλφοις αὐτοῦ κ. Ξ. Τριανταφυλλίδῃ καὶ Δ. Πασπαλῇ, τοῖς ἀποτελοῦσι τὴν εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς κρίσιν τοῦ συγγράμματος τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Βασιλικοῦ Ὁδείου τῶν Βρυξελλῶν κ. Gevaert *Histoire et Théorie de la musique de l'antiquité*.

Ὁ κ. πρόεδρος ἀφορμὴν λαβὼν ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ κ. Ν. Ζαρίφη παρατηρεῖ μετὰ λύπης, ὅτι συνέβη παρεννόησις τις. Ὁ Σύλλογος δηλαδὴ ἀγγέλλων ἐκάστοτε τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐπιτίμων μελῶν ζητεῖ συγχρόνως καὶ τὴν προστασίαν αὐτῶν. Τοῦτο δὲ ἐπραξε καὶ πρὸς τὸν κ. Ν. Ζαρίφην γράφων, ἀλλ' αὐτός παρεξηγήσας τοῦτο ἐνόμισεν, ὅτι ἐπεζητεῖτο ἡ προστασία αὐτοῦ, ὡς συνήθως γίνεται παρ' ἄλλων σωματείων, καὶ τούτου ἕνεκα ἀπέστειλε τὴν παραίτησίν του. Ὁ Σύλλογος βεβαίως εἰς οὐδεμίαν συμπλήρωσιν θέλει προβῆ ἕνεκα τῆς παραίτησεως ταύτης.

Εἶτα εὐχαριστεῖ μὲν ἀπὸ μέρους τοῦ Συλλόγου τῷ κ. Ἰωάσαφ ἱεροψάλτῃ ἀποσταίλαντι τὴν γνώμην αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μουσικῆς πραγματείας τοῦ κ. Gevaert, παρακαλεῖ ὅμως αὐτόν, ὅπως συνεννοηθῇ μετὰ τῶν συναδέλφων αὐτοῦ καὶ ἀποσταλῇ ἡ κρίσις ὀλοκλήρου τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἀγγέλλει μετὰ ταῦτα, ὅτι ἡ ἐπέτειος ἑορτὴ τῆς Ἑλληνοκαθολικῆς ἀδελφότητος Συμπνοίας ἐτελέσθη λαμπρῶς· ὁ δὲ κ. γενικός γραμματεὺς ἀγγέλλει τὰς προσφορὰς βιβλίων.

Εἶτα ἀπονέμονται εὐχαριστίαι τοῖς δωρηταῖς.

Ἀγγέλλονται δὲ τὸ δεύτερον καὶ ψη-

φορορηθέντα γίνονται δεκτά μέλη τακτικά μὲν οἱ κ.κ. Γεώργ. Βλάμος, ἰατρός ἐνταῦθα, Κωνστ. Δοῦρος καὶ Κωνστ. Μελιχρός, ἐπίτιμον δὲ ἡ Α. Ἐξ. Κιαμὴλ πασσάς.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Ἡρ. Βασιλάδης λαβὼν τὸν λόγον ἐξακολουθεῖ συνεχεῖαν τῆς πραγματείας αὐτοῦ *Περὶ τῶν διαφορῶν καὶ ὁμοιοτήτων τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν καὶ τῆς ποιήσεως*.

Ὁ κ. Βασιλάδης εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο μέρος ἀναφέρων χωρίον τι τοῦ Φιλοστράτου περὶ διαφορᾶς τῆς Ζωγραφικῆς καὶ τῆς Πλαστικῆς παρατηρεῖ, ὅτι ὁ Λέσιγγ οὐδὲν περὶ τούτου ἀναφέρει, ὅτι ὁ Λουκιανὸς ἦτο ἄριστος κριτὴς τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν, ὡς ἐξάγεται τοῦτο ἐκ τῆς περιγραφῆς τῆς ἵπποκενταυρίδος τοῦ Ζευξίδου, θεωρεῖ δὲ ἐσφαλμένην τὴν γνώμην τῶν νεωτέρων, ὅτι ἡ τέχνη τῆς μίξεως καὶ τῆς ἀντιθέσεως τῶν χρωμάτων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις δὲν ἦτο σπουδαία.

Οἱ ἀρχαῖοι, ἐξακολουθεῖ, πλὴν ὀλίγων σχολῶν, προύτιμων τὴν γραμμὴν ἢ τὸ χρῶμα, ὡς ὁ Ἀριστοτέλης· ὅμως οὐ μόνον ζωγράφοι, ἀλλὰ καὶ κριτικοί, ὡς ὁ Πλούταρχος, ὑπῆρξαν τιμῶντες ἀντὶ τῆς γραμμῆς τὸ χρῶμα. Ὁ Λέσιγγ ἀκολουθεῖ τὸν Ἀριστοτέλην ὡς πρὸς τοῦτο.

Ἐν τέλει ἀναγινώσκει κατὰ λόγον τῶν ὑπὸ τοῦ Χριστοδῶρου, ποιητοῦ Θεβαίου Κοπτίτου, καταγραφέντων ἀγαλμάτων τῶν ὑπαρχόντων ἐν τῷ δημοσίῳ γυμνασίῳ Ζευξίππου πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΝΣΤ΄.

(Τακτικὴ).

Τῆ 12 Νομβρίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ**.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀναγινώσκειται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τοῦ κ. Ν. Σκωτίδου, ἀπὸ 7 ἰσταμένου, δι' ἧς ἀγγέλλει, ὅτι ἀποστέλλει φορτωτικὴν ἐνὸς κιβωτίου βιβλίων ἀποσταλέντων τῷ Συλλόγῳ ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Μανούσου.

Τοῦ κ. Βράνου Κ. Βωζάνη, ἀπὸ 8 ἰσταμένου, δηλοῦντος, ὅτι πρὸ τοῦ νέου ἔτους ἀδυνατεῖ νὰ ὑποσχεθῆ διὰ λέξιν, καθότι μόλις νῦν ἤρξατο ἀσχολούμενος εἰς τι θέμα.

Τοῦ κ. Ἰωάννου Ἰωαννίδου, ἀπὸ 10 ἰσταμένου, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ τακτικοῦ μέλους καὶ δηλοῦντος, ὅτι ἔσται πάντοτε πρόθυμος νὰ συντελέσῃ ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ, δὴ ὁ Σύλλογος ἐπιδιώκει.

Τοῦ κ. Γ. Μανούσου, ἐξ Ἀθηνῶν, ἀπὸ 25 ὀκτωβρίου, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ παραπομπῇ τῆς *Ἠαδαγωγία* αὐτοῦ τῇ Ἐκπαιδευτικῇ Ἐπιτροπῇ καὶ δηλοῦντος, ὅτι ἀποστέλλει τῷ Συλλόγῳ 100 ἀντίτυπα αὐτῆς, ὡς καὶ 100 σῶματα μεγίστων καλλιγραφιῶν διὰ τὰ σχολεῖα.

Τοῦ κ. Δ. Μαυρογένους, ἐκ Φιούμης, ἀπὸ 29 παρελθόντος, παρακαλοῦντος τὸ προεδρεῖον, ὅπως, ἐὰν ἐγκρίνη, προτείνῃ ἀντεπιστέλλον μέλος τὸν Dr Béla-Erödi, διευθυντὴν τοῦ ἀνωτέρου Βασιλικοῦ Γυμνασίου τῆς Φιούμης καὶ ἑλληνιστὴν πολλὰ μεταγλωττίσαντα τῆς ἑλληνικῆς νέας γλώσσης ποιήματα εἰς τὴν οὐγγρικὴν.

Τῶν κ.κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδου, Ν. Εὐσταθίου καὶ Κ. Γεωργαλά, ἀπὸ 12 ἐνεστῶτος, προτεινόντων τακτικὸν μέλος τὸν Ἱερομόναχον κ. Μελέτιον Κοτσάνην Πάτριον.

Τῶν κ.κ. Νικ. Παρνίκι, Π. Παπαρρῶση καὶ Γ. Παπαρρῶδου, ἀπὸ 11 ἐνεστῶτος, προτεινόντων τακτικὸν μέλος τὸν κ. Δημ. Νάκον, διδάσκαλον τοῦ δημοτικοῦ τμήματος τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Λυκείου.

Τῶν κ.κ. Κωνσταντίνου Ἰωαννίδου, Κωνσταντίνου Μακρῆ καὶ Νικ. Χαρισιάδου, ἀπὸ 12 ἐνεστῶτος, προτεινόντων τακτικὸν μέλος τὸν κ. Κωνστ. Ταχιντζῆν, ἰατρὸν.

Μετὰ ταῦτα τὸ πρῶτον προτείνονται ἀντεπιστέλλοντα μέλη τοῦ Συλλόγου ὁ Dr Béla-Erödi, διευθυντὴς τοῦ ἀνωτέρου Βασιλικοῦ Γυμνασίου τῆς Φιούμης, καὶ Νικ. Σιδερίδης, μηχανικός, προτεινόμενοι ἀμφοτέρω ὑπὸ τοῦ προεδρεῖου. Τακτικὰ δὲ ὁ Ἱερομόναχος κ. Μελέτιος Κοτσάνης, ὁ κ. Δημ. Νάκος δημοδιδάσκαλος καὶ ὁ κ. Κωνστ. Ταχιντζῆς ἰατρός.

Εἶτα ὁ κ. Ν. Χαρισιάδης ἀνέγνω πραγματείας *Περὶ παραγωγῆς τοῦ πλοῦτου, γιλοπορίας καὶ κεφαλαίων*. Καὶ πρῶτον ἐν εἴδει προεισαγωγῆς κατέδειξε τὰς ποικίλας ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν θεραπείαν αὐτῶν καὶ ὑπέδειξε τὰς ἐκ τῆς σπουδῆς τῆς

πλουτολογίας ωφελείας. Κατόπιν ώμίλησε διαδοχικώς *Περί χρησιμότητος ἢ ωφελείας τῶν πραγμάτων, περὶ ἀξίας καὶ τιμῆς αὐτῶν, περὶ πλοῦτου ἐθνικοῦ καὶ ἰδιωτικοῦ, περὶ παραγωγῆς καὶ τῶν στοιχείων τοῦ πλοῦτου, ἴτοι τῆς φιλοπονίας, τῶν κεφαλαίων καὶ τῶν δυνάμεων ἢ στοιχείων τῆς φύσεως.*

Ἐλθὼν δὲ εἰς τὰ καθέκαστα, ὥρισε τί ἐστὶ φιλοπονία ἢ ἐργασία, πότε τὰ προϊόντα αὐτῆς εἰσὶν ὕλικα καὶ πότε αὖλα, πότε ἢ ἐργασία καλεῖται οικονομικὴ καὶ πότε μὴ οικονομικὴ ἀλλ' ἐπιζήμιος· πῶς ἢ ἐργασία καθίσταται οικονομικωτέρα καὶ μᾶλλον πρόσφορος καὶ ἐν τέλει ἀνέλυσε λεπτομερῶς τὴν ἀρχὴν τοῦ καταμερισμοῦ τῶν ἔργων, δι' οὗ ἡ κοινωνία τὰ μέγιστα ὠφελεῖται, ἢ παραγωγικὴ δραστηριότης ἀναπτύσσεται καὶ αἱ συναλλαγῆαι πολλαπλασιάζονται· μεθ' ὃ προκεχωρηκυίας οὔσης τῆς ὥρας διέκοψε τὴν ἀνάγκωσιν τῆς ὅλης πραγματείας, ὑποσχόμενος νὰ συνεχίσῃ αὐτὴν ἐν ἑτέρῃ συνεδριάσει.

Ὁ κ. πρόεδρος, εὐχαριστῶν ἀπὸ μέρους τοῦ Συλλόγου τῷ κ. Ν. Χαρισιάδῃ, λύει τὴν συνεδρίαν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΝΖ'.

(Τακτικὴ).

Τῆ 19 Νοεμβρίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ**.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀναγινώσκειται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τοῦ Ἀθ. Παπαδοπούλου Κεραιμέως, ἐκ Τραπεζοῦντος, ἀπὸ 28 ὀκτωβρίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἐξήτασε τὰς βιβλιοθήκας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς (Γχιουμους-χανέ), τῶν Χαμιάνων (Cheiran-Cazassi), Χαλδίας καὶ τῆς Τραπεζοῦντος, ὅτι μέχρι σήμερον κατέγραψεν ἰκανὰ σιγγίλια καὶ χρυσόβουλλα δύο αὐτοκράτορων τῆς Τραπεζοῦντος, ὅτι, ἀφοῦ ἐξετάσῃ βιβλιοθήκας τινὰς τρεῖς ὥρας ἀπεχούσας ἀπὸ Τραπεζοῦντος, θὰ μεταβῇ διὰ Σαμψούντος εἰς Καισάρειαν καὶ ὅτι, ὡς ἐλπίζει, ἴσται ἐν Κωνσταντινουπόλει περὶ τὰ τέλη

(ΕΛΛ. ΦΙΛ. ΣΥΛΛΟΓΟΣ.—ΤΟΜ. ΙΘ').

ἰανουαρίου. Ὁ κ. Παπαδόπουλος ἐν τέλει παρακαλεῖ, ὅπως ληφθῶσι παρὰ τοῦ κ. Θ. Μαυρογορδάτου αἱ 60 λίραι, ἢ ἀμοιβὴ τῆς δευτέρας ἐξαμηνίας τοῦ ἐ. ἔ. καὶ ἀποσταλώσιν αὐτῷ ἀσφαλῶς.

Τοῦ κ. Ν. Σαριπόλου, ἐξ Ἀθηνῶν, ἀπὸ 4 ἐνεστῶτος, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει ταχυδρομικῶς μὲν *Extrait de l'Histoire Général des Hommes du XIX siècle* καὶ διὰ τοῦ πρακτορείου τοῦ αὐστροουγγρικοῦ Λούδ ἕτερα αὐτοῦ συγγράμματα.

Τοῦ κ. Δ. Σαρακιώτου, ἀπὸ 14 ἐνεστῶτος, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἐνεκα λόγων ὑγείας ἀδυνατεῖ ἵνα ποιήσῃ διάλεξιν.

Τοῦ κ. Θ. Σαλτέλη, ἀπὸ 17 ἐνεστῶτος, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἐνεκα τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἀσχολιῶν δὲν δύναται νὰ κάμῃ διάλεξιν.

Τοῦ τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἀπὸ 3/15 ἐνεστῶτος, παρακαλοῦντος τὸν Σύλλογον, ὅπως φροντίσῃ περὶ τῆς παραλαβῆς τῶν δι' αὐτὸν ἀποσταλέντων βιβλίων ὑπὸ τῆς Σμιθσωνείου Ἀκαδημίας.

Τοῦ κ. Β. Θωμαΐδου ἐκ Γιουργέβου, ἀπὸ 30/11 ἐνεστῶτος, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει ἐσωκλείστως τὸν κατάλογον τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐγγραφέντων τῷ Συλλόγῳ τακτικῶν μελῶν.

Τοῦ κ. Ἡρ. Βασιάδου, Θ. Κοσσούδη καὶ Ὁδ. Ἀνδρεάδου, προτεινόντων τακτικὸν μέλος τὸν κ. Dr Karl Foy, γλωσσολόγον.

Τῶν κ.κ. Ἡρ. Βασιάδου, Θ. Κοσσούδη καὶ Ὁδ. Ἀνδρεάδου, προτεινόντων τακτικὰ μέλη δώδεκα.

Τοῦ κ. Ἰωάσαφ, ἱεροφύλατου, ἀπὸ 19 νοεμβρίου, δι' ἧς συνίστησι τὴν ἀγορὰν χειρογράφου μουσικοῦ τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, περιέχοντος μελωδίας τοῦ 8 μέχρι τοῦ 17 αἰῶνος, δι' ὃ παρὰ τῶν πωλητῶν αἰτοῦνται 30 λίραι· ὁ κ. Ἰωάσαφ, ὅστις τὸ χειρόγραφον ἀναγκαιότατον τῇ Βιβλιοθήκῃ νομίζει, φρονεῖ, ὅτι ὁ πωλητὴς δυνατὸν νὰ παραχωρήσῃ τοῦτο ἀντὶ 10—15 λιρῶν.

Τῶν κ.κ. Κωνστ. Ἰωαννίδου, Κ. Μακρῆ καὶ Γ. Βλάχου, ἀπὸ 19 νοεμβρίου, προτεινόντων τακτικὰ μέλη τοὺς κ.κ. Γ. Παναγιωτίδην, ἰατρὸν, καὶ Ἰωάν. Κωνσταντινίδην, ἰατρὸν ἐνταῦθα.

Μετὰ ταῦτα ἀνακοινοῦνται αἱ προσφοραὶ βιβλίων.

Τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαριστίαι. Ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ α') ὅτι τὰ διὰ

τῆς ἐπιστολῆς τοῦ κ. Ν. Σαριπόλου ἀγγελλόμενα δὲν ἐλήφθησαν, ὅταν δὲ ληφθῶσι, θὰ ἐκφρασθῶσιν εὐχαρισταί, β') ὅτι τὰ διὰ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ὑπουργείου τῆς παιδείας τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν ἀγγελλόμενα βιβλία εἶχον ἀποσταλῆ πρὸ πολλοῦ ὑπὸ τῆς Σμιθσωνείου Ἀκαδημίας, ἀλλὰ δὲν περιῆλθον εἰσέτι εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν· τούτου ἕνεκα, ὡς γνωστόν, ἠναγκάσθη ἡ Ἀκαδημία νὰ ζητήσῃ πληροφροῦς περὶ τῆς τύχης αὐτῶν, ὃ δὲ Σύλλογος ἀπαντῶν ἔγραψεν, ὅτι οὐδὲν βιβλίον ἔλαβε. Τὰ βιβλία ταῦτα, προστίθησιν, ἀπεστάλησαν μετ' ἄλλων, ὡς φαίνεται, εἰς τὸ εἰρημένον ὑπουργεῖον, ὅπερ διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἐπιστολῆς προσκαλεῖ τὸν Σύλλογον νὰ παραλάβῃ, γ') ὅτι θὰ ἐκφρασθῶσιν εὐχαρισταί τῷ ἐν Γιουργέβῳ Β. Θωμαΐδῃ, οὗτινος τῇ ἐπιμελείᾳ ἀνεγράφησαν ἀρκετὰ μέλη καὶ δ') ὅτι τὸ μουσικὸν βιβλίον, ὅπερ ὁ κ. Ἰωῶσαφ συνέστησεν ὡς χρήσιμον τῇ βιβλιοθήκῃ, ὃ Σύλλογος ἕνεκα τῆς δυσαρέστου καταστάσεως τῶν αὐτοῦ οικονομικῶν δὲν δύναται ν' ἀγοράσῃ.

Εἶτα ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφοροῦνται τακτικὰ μὲν μέλη οἱ κ. κ. Μελέτιος Κοτσάνης ἱερομόναχος, Δημήτριος Νάκος δημοδιδάσκαλος καὶ Κωνσταντῖνος Ταχιντζῆς, ἀντεπιστέλλοντα δὲ οἱ κ. κ. Δ' Béla Erdödi, διευθυντῆς τοῦ Βασιλικοῦ γυμνασίου τῆς Φιλοφίας καὶ Νικόλαος Σιδερίδης, μηχανικός.

Ἀγγέλλονται δὲ τὸ πρῶτον τακτικὰ μέλη οἱ ἐν Γιουργέβῳ κ. κ. Δούκας Δ. Καρβωνίδης παραγγελιοδόχος, Β. Θωμαΐδης (ἐπίσης), Βασίλ. Μαλανδράκης (ἐπίσης), Μιχ. Δ. Βαμβούρης ἔμπορος, Ι. Σουλελῆς, Δ. Βασιματζίδης, Μιχαὴλ Λέστος, Σ. Ι. Σπάθης, Α. Δ. Πουλόπουλος, Κωνσταντῖνος Κόκκινος ἔμπορος, Κωνστ. Παϊκίδης πακτωτής, καὶ ὁ ἐν Βουκουρεστίῳ κ. Χρ. Δ. Ζερλέντης, προτεινόμενοι ὑπὸ τῶν κ. κ. Ἡρ. Βασιάδου, Θ. Κοσσουδῆ καὶ Ὁδ. Ἀνδρέαδου, Δ' Karl Foy γλωσσολόγος, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν αὐτῶν, Γ. Παναγιωτίδης ἰατρός καὶ Ι. Κωνσταντινίδης ἰατρός, προτεινόμενοι ὑπὸ τῶν κ. κ. Κ. Ἰωαννίδου, Κ. Μακρῆ καὶ Γ. Βλάχου.

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ κ. πρόεδρος ὑποβάλλει πρότασιν τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως ψηφισθῶσι μέλη αὐτῆς οἱ κ. κ. Γ. Βλάχος καὶ Κ. Ταχιντζῆς.

Τῆς προτάσεως δεκτῆς γενομένης ὁ κ. πρόεδρος ὑποβάλλει τῷ Συλλόγῳ γνώμην τοῦ

προεδρείου περὶ τῆς κατὰ τὸ συλλογικὸν ἔτος 1885—86 τελεσθησομένης εἰκοσιπενταετηρίδος αὐτοῦ. Τὸ προεδρεῖον δηλονότι ἐσκέφη, ἂν πρέπη νὰ γείνη κατὰ τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα καὶ συνέδριον, ἤτοι ἡ συνήθης τελετὴ νὰ παραταθῇ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας καὶ νὰ ἀνακοινωθῶσι διάφορα θέματα. Καλὸν λοιπὸν θεωρεῖ, ὅτι εἶναι, λέγει ὁ κ. πρόεδρος, ἀπὸ τοῦδε νὰ ἐρωτηθῶσιν αἱ Ἐπιτροπαί· α') τίνα τῶν μελῶν αὐτῶν δύναται ν' ἀναλάβωσι θέματα καὶ ν' ἀνακοινώσωσι ταῦτα ἐν τῷ συνέδριῳ· β') τίνα θέματα κρίνουσι κατὰλληλα καὶ παρ' ἄλλων ν' ἀνακοινωθῶσι. Καὶ τούτου δεκτοῦ γενομένου ὁ κ. Κ. Ἰωαννίδης λαθῶν τὸν λόγον ἀναγινώσκει πραγματείαν αὐτοῦ *Περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων τοῦ Παστέρ.*

Ὁ κ. Κ. Ἰωαννίδης ἀναφέρει πρῶτον τὸν τόπον καὶ τὸν χρόνον τῆς γεννήσεως τοῦ Παστέρ, τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, μετὰ ταῦτα γενικὰ τίνα περὶ τῶν σπουδῶν καὶ τῶν προσδῶν αὐτοῦ ἐν τοῖς σχολείοις εἰπὼν ἐξιστορεῖ τὰς διαφόρους αὐτοῦ ἀνακαλύψεις, ἤτοι τὴν θεωρίαν τῶν μικροβίων, τὸ ζήτημα τῆς αὐτομάτου γεννήσεως τῶν ὄντων, τὴν θεραπείαν τῆς τῶν μεταξοσκωλήκων ἐπιδημίας, τὰ ἐκ τῆς μελέτης νοσημάτων τοῦ ζύθου καὶ οἴνου πορίσματα καὶ κατέληξεν εἰς τὰς περὶ τῶν αἰτίων τῶν διαφορῶν ἐπιδημικῶν νοσημάτων θεωρίας, ὧν τὴν μελέτην ἀνέβαλεν εἰς τὸ προσεχὲς μάθημα.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, τοῦ κ. προέδρου εὐχαριστήσαντος τῷ κ. Κ. Ἰωαννίδῃ, λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΝΗ΄.

(Τακτικῆ).

Τῇ 26 Νοεμβρίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Η. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ΄.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀναγινώσεται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τῆς χήρας Η. Βράβια (Μ. Α.) ἐκ Κερκύρας, ἀπὸ 22 ἰσταμένου, εὐχαριστοῦσης τῷ

Συλλόγω διὰ τὰ πρὸς αὐτὴν συλλυπητήρια ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ συζύγου αὐτῆς.

Τοῦ Χρ. Παπαδοπούλου ἐξ Ἀμμοχώστου τῆς Κύπρου, ἀγγέλλοντος τὴν παραλαβὴν τοῦ Περιδικίου τοῦ Συλλόγου μετὰ τοῦ Παραρτήματος καὶ δηλοῦντος, ὅτι ἀποστέλλει τρεῖς αὐτοῦ λόγους.

Τῶν κ. κ. Γ. Κούζου καὶ Ι. Α. Ἰλλίδου, ἀπὸ 20 νοεμβρίου, δηλοῦντων, ὅτι εὐχαρίστως ἀπεδέξαντο τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συλλόγου περὶ τῶν Ἀναγνωστικῶν αὐτῶν.

Τοῦ κ. Ν. Λιχμη, ἱατροῦ ἐκ Προνοσιάνης τῆς Μακεδονίας, ἐκθεσιν ποιουμένου τῆς καταστάσεως τῶν σχολῶν τῆς κοινότητος καὶ αἰτουμένου τὴν ἀποστολὴν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου 2 ἢ 3 σκηνῶν μετὰ τῶν παρεσκηνίων καὶ τιμῶν ἰθνηκῶν δραμμάτων. Ἐπισυνάπτεται δὲ τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ καὶ ἐπιστολὴ τοῦ ἰδίου πρὸς τὸν ἐν Ἀθήναις πρὸς διαδόσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων Σύλλογον, δι' ἧς παραπνέεται κατὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Συλλόγου τούτου παρέχοντος ἅπασαν τὴν ἐξ 65 λιρῶν χορηγίαν τῇ παρθυναγωγῷ.

Τῆς ἐνταῦθα Ἑλληνικῆς φιλομουσοῦ εταιρίας Παλλιάδος, ἀπὸ 20 νοεμβρίου, προσκαλοῦσης τὸ προεδρεῖον εἰς τὴν ἐπέτειον αὐτῆς ἱερτὴν γενησομένην τὴν 25 ἐνεστῶτος.

Τῆς Ἐφορείας τῶν σχολῶν Τσεγκελκιοῦ, ἀπὸ 25 νοεμβρίου, ἀγγελλούσης, ὅτι ὁ παραλαβὴν τὰ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου χορηγηθέντα χρήματα ταῖς σχολαῖς ἐκ τοῦ Ζαριφείου κληροδοτήματος ἀρνείται παραδοῦναι αὐτὰ καὶ παρακαλοῦσης τὸν Σύλλογον, ἵνα διατάξῃ τὸν παραλαβόντα νὰ παραδώσῃ τὰ χρήματα τῇ Ἐφορείᾳ.

Τῆς ἐν Νυμφαίῳ ἀδελφότητος τῶν Νυμφαίων Ἰωάννης Βατάτσος, ἐξαιτουμένης τὴν ἀρωγὴν τοῦ Συλλόγου διὰ τὸ Παρθυναγεῖον τῆς κοινότητος. Ἐπισυνάπτεται δὲ καὶ κινουσιμὸς τῆς Ἀδελφότητος.

Τῶν κ. κ. Ν. Χαρισιάδου, Ὁδ. Ἀνδρεάδου καὶ Ch. Nazarelli, ἀπὸ 26 νοεμβρίου, προτεινόντων τὸν κ. Μ. Ἀθηναῖον, ἔμπορον ἐν ταῦθα, τακτικὸν μέλος.

Εἶτα ἀνακοινοῦνται αἱ προσφοραὶ βιβλίων.

Τοῖς δωρηταῖς ἀπονέμονται εὐχαριστικά.

Ὁ κ. πρόεδρος δηλώσας μετὰ λύπης, ὅτι ἕνεκα τῆς δυσαρέστου καταστάσεως τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Συλλόγου δὲν δύναται νὰ ἔλθῃ ἐπίκουρος εἰς τοὺς αἰτουμένους τὴν χρηματικὴν συνδρομὴν αὐτοῦ, προτείνει, ὅπως κατὰ τὴν παράκλησιν τῆς ἐν Τσεγκελκιοῦ Ἐφορείας

γρᾶψῃ ὁ Σύλλογος τῷ κ. Κ. Ἰωαννίδῃ, ὅτι τὰ χρήματα τοῦ Ζαριφείου κληροδοτήματος, ἅπερ παρὰ τοῦ Συλλόγου ἔλαβεν ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς ἐν λόγῳ Ἐφορείας, πρέπει νὰ δοθῶσιν αὐτῇ.

Ὁ κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδης λέγει, ὅτι ὁ Σύλλογος οὐδόλως εὐθύνεται διὰ τὴν καθυστέρησιν τούτων τῶν χρημάτων, ἀτε παραδούς ταῦτα τῷ κ. Κ. Ἰωαννίδῃ ἐπὶ ἐπισήμῳ διπλοτύπῳ ἀποδειξεί τῆς ἐκκλησίας, φερούσης οὐ μόνον τὰς ὑπογραφὰς τῶν μελῶν ἀλλὰ καὶ τὴν σφραγίδα τῆς κοινότητος, δὲν πρέπει δὲ ν' ἀναμιχθῇ κατὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ ὁ Σύλλογος ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ, ἀλλὰ νὰ ἐγκαταλίπη αὐτοῦς νὰ διεκδικήσωσι τὰ δικαιώματα αὐτῶν διὰ τῆς νομίμου ὁδοῦ.

Ὁ κ. Ι. Γεωργαντόπουλος ἀπαντῶν λέγει, ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἐξ ἴσου ἐπιβαρύνει καὶ τὸν Σύλλογον καὶ τὴν Ἐφορίαν, ἄλλως τε λίαν σκληρὸν θὰ ἦτο νὰ ἐγκαταλίπη ὁ Σύλλογος τὴν κοινότητα οὕτω καίπερ δυνάμενος νὰ πράξῃ τι ὑπὲρ αὐτῆς. Μετὰ μικρὰν δὲ συζήτησιν, τῆς προτάσεως τοῦ προέδρου δεκτῆς γενομένης, ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφορηθέντα γίνονται δεκτὰ τακτικὰ μέλη οἱ ἐν Γιουργέβῳ κ.κ. Δ. Καρβωνίδης, Β. Θωμαΐδης, Βασίλ. Μαλανδράκης, Μιχαὴλ Δ. Βαμβούρης, Ἰ. Σουλελῆς, Δ. Βασματζίδης, Σ. Ι. Σπύθης, Α. Δ. Πουλόπουλος, Κωνστ. Γ. Κόκκινος, Μιχαὴλ Λέστος, Κ. Παϊκίδης, ὁ ἐν Βουκουρεστίῳ κ. Χρ. Δ. Ζερλέντης καὶ οἱ κ.κ. Dr Karl Foy, Γ. Παναγιωτίδης καὶ Ι. Κωνσταντινίδης.

Ἀγγέλλεται δὲ τὸ πρῶτον τακτικὸν μέλος ὁ κ. Μιχαὴλ Ἀθηναῖος, ἔμπορος, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κ.κ. Ν. Χαρισιάδου, Ὁδ. Ἀνδρεάδου καὶ Ch. Nazarelli. Μέλος δὲ τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἀγγέλλει ὁ κ. πρόεδρος, ὅτι προτείνεται ὑπ' αὐτῆς ὁ Karl Foy.

Εἶτα λαβὼν τὸν λόγον ὁ κ. πρόεδρος ἀνέγνω σύντομον ἀνάλυσιν καὶ κρίσεις τινὰς περὶ τοῦ μυθιστορήματος τοῦ ποιητοῦ Γκαίτε, *Oὐλίελομον Μαίστορος*. Τὸ μυθιστόρημα τοῦτο διαιρεῖται εἰς 2 μέρη, καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέρος περιέχον 8 βιβλία καὶ ἐκδοθὲν τῷ 1786 πραγματεύεται περὶ τῶν ἐτῶν τῆς μαθητείας τοῦ Μαίστορος, τὸ δὲ δεύτερον, ἐκδοθὲν μετὰ 27 ἔτη, περὶ τῶν ταξιδίων αὐτοῦ. Ὁ σκοπὸς τοῦ μυθιστορήματος ἐστὶ νὰ στρέψῃ τὴν προσοχὴν καὶ τὴν κλίσιν τῶν Γερμανῶν εἰς τὰς τέχνας, εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον. Τούτων ἕνεκα ἐπέ-

κριναν αυτό οι περί τὸν Ἰακωβίτην καὶ Νοβέλλην, ὡς λίαν πρακτικὸν καὶ μηδὲν ἔχον τὸ ποιητικὸν καὶ τὸ ἰδανικόν· τὸ δὲ γυναικεῖον φύλον κατέκρινεν αὐτὸ δι' οὓς περιέχει ἀσέμνους ἔρωτας. Ὁ Οὐλιέλμος Μαιστὼρ νομίζων τὸ κατ' ἀρχάς, ὅτι εἶναι προωρισμένος νὰ ἐπιδοθῆ εἰς τὴν δραματικὴν ποίησιν καὶ διὰ τῶν θεατρικῶν παραστάσεων νὰ μεταμορφώσῃ τὴν γερμανικὴν κοινωνίαν συνεδέθη μετὰ τοῦ δραματικοῦ θιάσου καὶ μετ' αὐτοῦ περιπλανᾶται πολλὰ καὶ ποικίλας ὑφιστάμενος περιπετείας, ἃς ἐξιστορεῖ ὁ συγγραφεὺς ἐν τῷ πρώτῳ μέρει.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, τοῦ κ. I. Γεωργανοπούλου, ὅστις ἀντικατέστησε τὸν κ. πρόεδρον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀναγνώσματος, ἐκφράσαντος τῷ κ. Ἡρ. Βασιλάδῃ τὰς εὐχαριστίας τοῦ Συλλόγου ἐπὶ τῷ ἀξιολόγῳ ἀναγνώσματι, λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΝΘ'.

(Τακτικῆ).

Τῆ 3 Δεκεμβρίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ**.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τοῦ κ. Ἡλ. Βαλσαμάκη, ἀπὸ 29 παρελθόντος, διαβιβάζοντος ἐσωκλειστώσας ἀγγέλιαν περὶ ἐκδόσεως ὑπ' αὐτοῦ *Χημείας* διὰ τὰ σχολεῖα καὶ παρακαλοῦντος, ὅπως ὁ Σύλλογος ἐγγράψῃ αὐτῷ συνδρομητὴς.

Τῆς Α. Π. τοῦ Μητροπολίτου Τραπεζούντος κ. Γρηγορίου, ἀπὸ 28 νοεμβρίου, ἀπαντῶντος εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 110 ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ φροντίδι τοῦ Συλλόγου πρὸς δικάσωσιν καὶ δημοσίευσιν μνημείων τῶν παρελθουσῶν ἐποχῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἀγγέλλοντος, ὅτι δωρεῖται δύο παρ' αὐτῷ εὐρεθέντα χαρτῶα μουσικὰ χειρόγραφα.

Τοῦ κ. Ματθαίου Περνάνικα, ἐκ Σμύρνης, ἀπὸ 3 10βρίου, ἀποστέλλοντος τῷ Συλλόγῳ δύο πραγματείας αὐτοῦ τὴν μὲν ἐπιγραφομένην *Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν πατρια-*

ρχῶν Κωνσταντινουπόλεως, τὴν δὲ *Μελέτιος ὁ Λευκόφρονος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως*.

Τῶν κ. κ. Ἡρ. Βασιλάδου, Ὁδ. Ἀνδρεάδου καὶ Ἀθ. Παπαδοπούλου Κεραμείως, ἀπὸ 1/13 δεκεμβρίου, προτεινόντων τακτικὰ μέλη τὸν κ. Σ. Χρ. Ζωγράφον καὶ Γ. Χρ. Ζωγράφον.

Τοῦ ἐν Ἀλατσάτοις Συλλόγου *Ἐρυθραίας*, ἀπὸ 25 παρελθόντος, ἀγγέλλοντος τὴν ἰδρυσιν καὶ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ καὶ ἐξαίτουμένου τὰ τεύχη τοῦ Περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου διὰ τὸ ἀναγνωστήριον αὐτοῦ.

Εἶτα ἀγγέλλονται αἱ προσφοραὶ βιβλίων.

Τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

Ὁ κ. πρόεδρος ἀκολουθῶσας περὶ τῆς ἀλληλογραφίας τὸν λόγον ποιούμενος παρακαλεῖ τὰ ἀξιοτίμα τοῦ Συλλόγου μέλη, ὅπως συνδράμωσι τῷ κ. Ἡλ. Βαλσαμάκῃ ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τῆς *Χημείας* αὐτοῦ. Περὶ δὲ τῆς αἰτήσεως τοῦ ἐν Ἀλατσάτοις Συλλόγου *Ἐρυθραίας* ὁ κ. πρόεδρος προτείνει νὰ προσενηχθῶσι τὰ αἰτούμενα Περιοδικὰ τοῦ Συλλόγου πλὴν τῶν ἐξαντληθέντων καὶ ἐν ἐξαντλήσει εὐρισκομένων.

Τῆς προτάσεως ταύτης δεκτῆς γενομένης ὁ κ. γενικὸς γραμματεὺς ἀναγινώσκει τὸ πρόγραμμα τῶν κατὰ τὴν ἐνεστῶσαν χειμερινὴν συλλογικὴν περίοδον γενησομένων ἐν τῷ Συλλόγῳ δημοσίων διαλέξεων.

Τοῦ προγράμματος ἐπιψηφισθέντος ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ ψηφισθεὶς κατὰ τὰ νενομισμένα γίγνεται δεκτὸς ὡς μέλος τακτικὸν ὁ κ. Μ. Ἀθηναῖος, ἔμπορος.

Εἶτα ἀγγέλλονται τὸ πρῶτον τακτικὰ μέλη οἱ κ. κ. Σόλων Χρ. Ζωγράφος, τραπεζίτης ἐν Παρισίοις καὶ Γεώργ. Χρ. Ζωγράφος, πολῦτης τῆς νομικῆς σχολῆς τῶν Παρισίων, προτεινόμενοι ὑπὸ τῶν κ.κ. Ἡρ. Βασιλάδου, Ὁδ. Ἀνδρεάδου καὶ Α. Π. Κεραμείως.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. πρόεδρος ὑποβάλλει πρότασιν τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως ἀποτελέσωσι μέλη αὐτῆς οἱ ἱατροὶ κ.κ. Γεώργιος Παναγιωτίδης καὶ Ἰωάννης Κωνσταντινίδης.

Τῆς προτάσεως ταύτης δεκτῆς γενομένης ὁ κ. Κωνσταντῖνος Ἰωαννίδης ἱατρός ἀναγινώσκει συνέχειαν τῆς *Περὶ τῶν ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων τοῦ κ. Pasteur* πραγματείας αὐτοῦ.

Ὁ κ. Κωνστ. Ἰωαννίδης συνεγίζων τὴν πραγματείαν αὐτοῦ εἶπεν, ὅτι ὁ Pasteur στηριζόμενος ἐπὶ τῶν θεωριῶν τῶν διαφορῶν

ζυμώσεων, ήθέλησε νά λύση τὸ ζήτημα τῆς περὶ πωγῆς τῶν μολυσματικῶν νόσων ἀπέδειξε λοιπὸν κατὰ πρῶτον, ὅτι τὸ παράγον τὸν ἄνθρακα τῶν ζῶων αἷτιον εἶναι μικροβιον τι νηματοειδές. Στηριζόμενος δὲ ἐπὶ τῶν διαφορῶν αὐτοῦ πειραμάτων ἀπέδειξεν, ὅτι τὰ πειράματα τοῦ Jaiblard καὶ Leplat ἐπὶ τοῦ ζιτημάτος τούτου ἦσαν κατὰ τὴν ὑμολογίαν αὐτοῦ ἀρνητικά, διότι εἰς τὰς ἐνοχλαμίσεις αὐτῶν μετεχειρίζοντο αἷμα ζώου ἀποθανόντος ἐξ ἄνθρακος ἀπὸ πολλῶν ἡδὴ ἡμερῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου μετέδιδον εἰς τὰ ζῶα οὐχὶ τὸν ἄνθρακα ἀλλὰ τὴν σηψαιμίαν, τῆς ἵποις τὸ μικροβιον ἀναπτύσσεται εἰς 12—24 ὥρας ἀναλόγως τῆς ὥρας τοῦ ἔτους μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐξ ἄνθρακος θανόντος ζώου· ὅτι κατέγεινεν εἴτα ὁ Pasteur εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ αἰτίου τῆς χολέρας τῶν ὀρνίθων, ἵτις καταστρέφει αὐτάς, ἐνῶ ὁ ἄνθραξ δὲν προσβάλλει ποσῶς τὰ πτηνά, παρὰ ἐὰν καταβιβάσῃ τις τὴν θερμοκρασίαν αὐτῶν καὶ ἀπέδειξεν, ὅτι καὶ τὸ αἷτιον τῆς χολέρας τῶν ὀρνίθων εἶναι μικροβιον ἀνῆκον εἰς τὴν τάξιν τῶν μικροκόκκων.

Μετὰ δὲ ταῦτα λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΕ'.

(Τακτική).

Τῆ 10 Δεκεμβρίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τοῦ κ. Χρ. Παπαδοπούλου ἐξ Ἀμμοχώστου τῆς Κύπρου, ἀπὸ 20 παρελθόντος, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν α') Μελέτης αὐτοῦ *Περὶ τῶν ἐν Κίπρῳ ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων ἀκμασάντων ἐπιφυλακῶν ἀνδρῶν, ἐπισκόπων καὶ λογίων μέχρι τῆς ἐνεστώσης ἑκατοτατηρίδος καὶ β')* τεσσάρων φύλλων τῆς ἐν Λεμεσῶ ἐκδομένης ἀγγλιστὶ ἐφημερίδος *Cyprus Herald* διὰ τὸ ἀναγνωστήριον, εἰς ὃ ἐξαικωλοῦσθαι ἢ ἀποστολῆ αὐτῆς.

Τῆς ἐν Ταταούλοις Φιλοπτώχου ἀδελφότητος, ἀπὸ 2 δεκεμβρίου, προσκαλούσης τὸν

Σύλλογον εἰς τὴν ἐπέτειον αὐτῆς ἑορτῆν.

Τοῦ κ. Ν. Κ. Λημνίου ἐξ Ἀρτάκης, ἀπὸ 3 ἐνεστώτος, δι' ἧς ἀπαντῶν εἰς τὴν ἀπὸ 23 παρελθόντος μηνὸς ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου δηλοῖ, ὅτι τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἐστάλησαν ὑπὸ τοῦ ἐν Πειραιεὶ πράκτορος τοῦ αὐστρουγγρικοῦ Λούδ εἰς τὸν ἐνταῦθα κ. Forni, δι' ὃν καὶ ἀποστέλλεται ἐσωκλειστως ἐπιστολὴ τοῦ πρώτου πρὸς τὸν δεῦτερον περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης.

Τοῦ κ. Δ. Σ. Μαυρογένους, προξένου τῆς Τουρκίας ἐν Ριμῶ, ἀπὸ 2 δεκεμβρίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἔλαβε καὶ ἐνεχείρισε τό τε Δίπλωμα καὶ τὰς τελευταίας δημοσιεύσεις τοῦ Συλλόγου τῷ ἄρτι ἐκλεγέντι Δ' Béla Erdödi ὑποσχεθέντι πέμψαι τὰς ἑαυτοῦ τῷ Συλλόγῳ.

Τοῦ κ. Κ. Ἰωαννίδου, ἀπὸ 5 δεκεμβρίου, δι' ἧς ἀπαντῶν εἰς τὴν ἀπὸ 30 παρελθόντος ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου δηλοῖ, ὅτι αἱ πληροφορίαι, ἃς ἔδωκε τῷ Συλλόγῳ ἢ αὐτόκλητος ἐφορία Τσεγκέλικιοί, εἰσὶν ἐσφαλμένοι, ἐξεπίτηδες ἐξυφανθεῖσαι, διότι τὸ ποσόν, ὅπερ εἶχε λάβει ἐκ τοῦ Ζαριφείου κληροδοτήματος ὠρίσθη νά δοθῇ τῇ χήρᾳ τοῦ ἀειμνήστου Ἰωακείμ Ἀναστασιάδου εὐεργέτου καὶ προστάτου τῶν σχολῶν, ἐκ τῆς ἀνεγέρσεως τῶν ὁποίων εἶχε λαμβάνειν δυνάμει χρεωστικοῦ τῆς τότε ἐφορίας δοθέντος τῷ μακαρίτη 150 λίρας περίπου. Ὅθεν τὰς 30 λίρας παρέδωκε τῇ χήρᾳ I. Ἀναστασιάδου κατόπιν ἀποφάσεως τῆς κοινότητος ἐγγράφως αὐτῷ ἀνακοινωθείσης. Ὁ κ. Κ. Ἰωαννίδης ἐπισυνάπτει τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ ἀντίγραφον τῆς ἀποφάσεως τῆς κοινότητος καὶ ἐπιστολῆς αὐτοῦ πρὸς τὴν ἐφορίαν περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης.

Τοῦ κ. Συμ. Μανασσείδου, δημοδιδασκάλου ἐν Χατζηγυριῷ (Κεσσάνης), ἀπὸ 21 παρελθόντος, δι' ἧς ἐξαιτεῖται παρὰ τοῦ Συλλόγου ἔγγραφον, δι' οὗ ν' ἀναγνωρίζῃ αὐτὸν ὡς δημοδιδάσκαλον, ἵνα χρησιμεύσῃ αὐτῷ διὰ τὴν ἐξεταστικὴν ἐπιτροπὴν, ἥτις κατὰ διαταγὴν τῆς Κυβερνήσεως προσεκάλεσεν εἰς Ἀδριανούπολιν ἀπάσης τῆς νομαρχίας τοὺς διδασκάλους, ὅπως ἐξετασθῶσιν ὑπ' αὐτῆς καὶ ἀναγνωρισθῶσιν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ὡς δημοδιδάσκαλοι.

Τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου, ἀπὸ 8 δεκεμβρίου, ἀποστελλούσης τὴν κρίσιν αὐτῆς ἐπὶ τῆς νεωτάτης μεθοδου τῆς γαλλικῆς γλώσσης τοῦ L. Olivero.

Τοῦ κ. Μ. Παρνίκα, ἐκ Σμύρνης, πέμ-

ποντος πραγματείαν ἐπιγραφομένην *Νεοελληνικά*.

Τοῦ κ. Μ. Παρνίκα, ἐκ Συόρνης, διαβιβάζοντος αὐτοσχέδιον περιγραφὴν τοῦ Τσαρσαμπᾶ καὶ τῆς Αἰνόςης μετὰ παροιμιῶν, ἄσματων καὶ λεξιλογίου ὑπὸ Ἰωάννου Κωνσταντινίδου.

Εἶτα ἀγγέλλονται αἱ προσφοραὶ βιβλίων.

Τοῖς δωρηταῖς ἀπονέμονται εὐχαριστίαι.

Ὁ κ. πρόεδρος ποιεῖται τὰς ἐξῆς ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας παρατηρήσεις:

Αἱ διάφοροι ἐπιγραφαί, ἄς ἀνακαιοὶ δι' ἐπιστολῆς ὁ κ. Ν. Κ. Λήμιος ἐξ Ἀρτάκης, καὶ ἡ τοῦ κ. Ι. Κωνσταντινίδου πραγματεία ἀποσταλῆσονται τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐπιτροπῇ.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἐφορείας Τσεγκέλιχοι, ὁ Σύλλογος ἐπραξεν, ὅ,τι ἔπρεπε νὰ πράξῃ· ἐναπολείπεται δὲ αὐτῷ νὰ ἀποστείλῃ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς τῆς εἰρημένης ἐφορείας, δι' ἧς αὕτη ἐντέλλεται τῷ κ. Κ. Ἰωαννίδῃ, ὅπως ἡ ἐκ τοῦ Ζαριφείου κληροδοτήματος δωρεὰ δοθῇ τῇ χήρῃ Ἰωακείμ Ἀναστασιάδου.

Τὴν ἐπιστολὴν τοῦ κ. Συμ. Μανασσείδου ὁ κ. πρόεδρος θεωρεῖ σπουδαίαν, ἀλλὰ τὴν αἰτησὶν αὐτοῦ ὁ Σύλλογος δὲν εἶναι ἀρμόδιος νὰ ἐκπληρώσῃ. Τοιαύτη ἐπιστολὴ νομίζει, ὅτι ἔπρεπε ν' ἀποσταλῇ μᾶλλον εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Ὁ κ. Κ. Γεωργαλάς παρατηρεῖ, ὅτι, ἐὰν ὁ Σύλλογος ἔχῃ πεποίθησιν εἰς τὴν ἰκανότητα αὐτοῦ, δύναται νὰ συστήσῃ ταύτην εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ.

Ὁ κ. Κ. Μακρῆς ὑποστηρίζει τὰ ἀνωτέρω καὶ θεωρεῖ τὸν κ. Σ. Μανασσείδην ἄξιον τοιαύτης ὑποστηρίξεως, ὡς ἀποστέλλαντα πολλάκις συλλογὰς γλωσσικῆς ὕλης εἰς τὸν Ζωγράφειον ἀγῶνα.

Ὁ κ. Ὀδ. Ἀνδρεάδης νομίζει, ὅτι ἡ σύστασις αὕτη πρέπει νὰ γείνη εἰς τὴν Πατριαρχικὴν Ἐκπαιδευτικὴν ἐπιτροπὴν δι' ἀντιπροσώπων τοῦ Συλλόγου.

Μετὰ μακρὰν συζήτησιν τῇ προτάσει τοῦ κ. Ν. Χαρισιάδου, ὅστις ἐθεώρησε τὴν γνώμην τῶν προλαλησάντων ἐπιεικῆ μὲν ἀλλ' οὐχὶ καὶ νομοταγῆ, ἐπὶ τέλους ἀποφασίζεται, ὅπως γείνη γνωστὸν τῷ κ. Σ. Μανασσείδῃ, ὅτι ὁ Σύλλογος μετὰ προθυμίας θέλει συστήσῃ καὶ ὑποστηρίξῃ τὴν αἰτησὶν του, ἐὰν οὗτος ἀποταθῇ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Εἶτα ὁ κ. πρόεδρος ἀνακαιοὶ τῷ Συλλό-

γω, ὅτι μεταβάς μετὰ τοῦ γεν. γραμματέως καὶ τοῦ κ. Ι. Δ. Ἀριστοκλέους παρὰ τῷ Ἐξοχωτάτῳ ὑπουργῷ τοῦ ἔθναφίου Κιαμὴλ πασσᾶ ἀνήγγειλε τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους τοῦ Συλλόγου καὶ ἐνεχείρισε τὸ Δίπλωμα τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ. Ἡ Α. Ἐξ. νύχαριστήσῃ τῷ Συλλόγῳ, ἠύξατο αὐτῷ τὰ βέλτιστα καὶ εὐηρεστήθη νὰ δηλώσῃ, ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ εὐρεθῇ εἰς τινὰ συνεδρίασιν.

Εἶτα ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφορηθέντες γίνονται δεκτοὶ ὡς τακτικὰ μέλη οἱ κ.κ. Σόλων Χρ. Ζωγράφος τραπεζίτης ἐν Παρισίοις καὶ Γεώργ. Χρ. Ζωγράφος προλύτης τῆς νομικῆς σχολῆς τῶν Παρισίων.

Ἀγγέλλεται δὲ τὸ πρῶτον ἐπιτίμον μέλος ὁ κ. Δημ. Βουλπιώτης, ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας ἐκπαίδευσως ἐν Ἑλλάδι, προτεινόμενος ὑπὸ τοῦ προεδρείου.

Κατόπιν ὁ κ. Ν. Χαρισιάδης ποιεῖται συνελθὼν τῆς *Περὶ παραγωγῆς τοῦ πλούτου* πραγματείας του· ἐπραγματεύθη δὲ περὶ κεφαλαίων, καὶ πρῶτον ὥρισε τί ἐστὶ κεφάλαιον, εἶτα πῶς σχηματίζονται τὰ κεφάλαια, πῶς κατατάσσονται εἰς πύγια καὶ κυκλοφοροῦντα καὶ ποῖα εἶναι ἡ οἰκονομικώτερα χρῆσις αὐτῶν.

Μετὰ ταῦτα ἦλθεν εἰς τὸ τρίτον στοιχεῖον τῆς παραγωγῆς, ἧτοι τὰ στοιχεῖα ἢ τὰς δυνάμεις τῆς φύσεως καὶ ἰδίᾳ ἐπραγματεύθη περὶ Γῆς θεωρουμένης ὡς στοιχεῖον παραγωγῆς· καὶ πρῶτον μὲν διέκρινε τὴν Γῆν ὡς αὐτοτελῆ φυσικὴν καὶ παραγωγικὴν δύναμιν, δεύτερον δὲ τὰς διὰ τοῦ ἀνθρώπου μεταδιδόμενας αὐτῇ παραγωγικὰς δυνάμεις, ἧτοι διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῶν κεφαλαίων. Εἶτα διεπραγματεύθη διὰ μακρῶν τὸ ζήτημα: ποῖον τὸ παραγωγικώτερον καὶ λυσιτελέστερον σύστημα τῆς καλλιέργειας καὶ ἂν πρέπη νὰ προτιμηθῇ ἡ μικρὰ ἢ ἡ μεγάλη καλλιέργεια· μεθ' ὅ τῆς ὥρας παρελθούσης διέκοψε τὸ ἀνέγνωσμά του δι' ἑτέραν συνεδρίασιν.

Μετὰ δὲ ταῦτα λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΕΑ΄.

(Τακτικῆ).

Τῇ 17 Δεκεμβρίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΟΥ΄**.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν

πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀνακινουῦται ἢ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τοῦ κ. A. C. Drolsum βιβλιοφύλακος τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Βασιλικοῦ Πανεπιστημίου τῆς Χριστιανίας, παρακαλοῦντος, ὅπως ἀπευθύνονται αἱ πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον ἡμέτεροι ἐπιστολαὶ κατ' εὐθειαν.

Τοῦ αὐτοῦ ἀπὸ 12 ἐνεστῶτος, ἀγγέλλοντος τὴν παραλαβὴν τοῦ ΙΕ' τεύχους τοῦ Περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου συγγράμματος μετὰ τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης καὶ ὁμολογούντος χάριτας ἐξ ὀνόματος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Νορβηγίας τῷ Συλλόγῳ.

Τοῦ ἐνταῦθα Μακεδονικοῦ Φιλελευθερικοῦ Συλλόγου, ἀπὸ 14 δεκεμβρίου, ἐκφράζοντος τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ εὐγνωμοσύνην ἐπὶ τῇ ἀπὸ 1 νοεμβρίου συγχαρητηρίῳ διὰ τὴν ἰδρυσιν αὐτοῦ ἐπιστολῇ τοῦ Συλλόγου καὶ ἐξαιτουμένου, ὅπως παραδέχεται ὁ ἡμέτερος Σύλλογος τὰς εἰς αὐτὸν ἀπευθυνομένας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπιστολάς, καθότι στερεῖται οὗτος καταλλήλου Διευθύνσεως.

Τῆς ἐνταῦθα ἀδελφότητος τῶν Κρητῶν *Μηρίδος*, ἀπὸ 11 δεκεμβρίου, ἀγγελούσης τὴν ἰδρυσιν καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῆς καὶ ἐπικαλουμένης τὴν ἠθικὴν συνδρομὴν καὶ προστασίαν τοῦ Συλλόγου. Σὺν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ ἀποστέλλει ἀντίτυπον τοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς καὶ προκέρυξιν ἔντυπον *Πρὸς τοὺς ἀπαρταγοῦ Κρήτας*.

Εἶτα ἀγγέλλονται αἱ βιβλίων προσφοραί.

Τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

Εἶτα ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι ὁ Σύλλογος δύναται νὰ δεχθῇ τὴν αἴτησιν τοῦ ἐνταῦθα Μακεδονικοῦ Φιλελευθερικοῦ Συλλόγου, ἐπὶ τῷ ὄρῳ ὅμως, ὅτι εἰς οὐδεμίαν ὑποβληθῆσεται δαπάνην.

Τούτου δεκτοῦ γενομένου, ἀγγέλλει, ὅτι ὁ κ. Δημ. Ταμβάκος, ὁ πολλακίς τὴν πρὸς τὸν Σύλλογον ἀγάπην αὐτοῦ διὰ χρηματικῶν προσφορῶν ἐκδηλώσας, εὐηρεστήθη ἀπαντῶν εἰς ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου νὰ προσεγγίχῃ 10 ὄθ. λίρας ὑπὲρ τοῦ Περιοδικοῦ συγγράμματος αὐτοῦ. Ἐπὶ τῇ προσφορᾷ ταύτῃ ὁ Σύλλογος ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ τῷ κ. Δ. Ταμβάκῳ.

Εἶτα ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφορηθεὶς γίνεται δεκτὸς ὡς ἐπίτιμον μέλος

ὁ κ. Δημήτριος Βουλπιώτης, ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐν Ἑλλάδι.

Ἀγγέλλονται δὲ τὸ πρῶτον ἐπίτιμα μὲν μέλη ἡ Α. Ἐξ. ὁ πρίγκιψ Παῦλος Ἀροτένεβιτς Ποτκιάκιν καὶ οἱ κ. κ. Ἀθ. Θεοδωρίδης Βέρκωβ, διευθυντῆς τῆς ἐν Πετρούπολει αὐτοκρατορικῆς δημοσίας βιβλιοθήκης, Δημ. Νικολαΐδης Ἀνούτσιν, καθηγητῆς τῆς Ἀνθρωπολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Μόσχας, Βασίλειος Γρηγοριάδης Βασιλειεύσκης, καθηγητῆς τῆς Μεσαιωνικῆς Ἱστορίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Πετρούπολεως, Dr Albert Harkany, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῆς Πετρούπολεως, Νικαύδημος Κοντάκωφ, καθηγητῆς τῶν ὠραίων τεχνῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ὁδησσού.

Ἀντεπιστέλλοντα δὲ οἱ κ. κ. Βασίλειος Δημητρίεβιτς Σμύρνωφ, καθηγητῆς τῶν Ἀνατολικῶν γλωσσῶν ἐν Ρωσσίᾳ, Πέτρος Ἰβάνωβιτς Λουπερσόβσκης, καθηγητῆς ἐν τῇ ἱστοριοφιλολογικῇ σχολῇ τοῦ Niezin.

ὑπὸ δὲ τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς προτείνεται καὶ γίνεται δεκτὸς ὡς μέλος αὐτῆς ὁ κ. Ν. Σεβαστόπουλος.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. γεν. γραμματεὺς ἀναγινώσκει πραγματεῖαν τοῦ ἐν Σμύρῃ γυμνασιάρχου Ματθαίου Παρανίκα ἐπιγραφομένην *Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως*.

Μετὰ δὲ ταῦτα λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΕΒ'.

(Τακτικῆ).

Τῇ 24 Δεκεμβρίου 1884.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀναγινώσκεται ἢ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τοῦ κ. Χρ. Παπαδοπούλου ἐξ Ἀμμοχώστου τῆς Κύπρου, ἀπὸ 3 δεκεμβρίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει τῷ Συλλόγῳ τὸ 6' μέρος τῆς *Περὶ τῶν ἐν Κύπρῳ ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων ἀκμασάντων ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, ἐπισκόπων καὶ λογίων μέχρι τῆς ἐνεστῶ-*

σης εκατονταετηρίδος πραγματείας αὐτοῦ.

Τοῦ κ. George A. Macmillan, ἐπιτίμου γραμματέως τῆς πρὸς Ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν ἐν Λονδίῳ Ἑταιρείας, ἀπὸ 9/21 δεκεμβρίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἡ Ἑταιρία εὐχαρίστως ἀποδέχεται τὰς μετὰ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου σχέσεις καὶ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν δημοσιεύσεων, ὅτι ἀποστέλλει τοὺς πέντε ἀριθμοὺς τῆς ἐφημερίδος τῆς Ἑταιρίας καὶ παρακαλοῦντος, ὅπως πεμφθῶσιν εἰς τὴν Ἑταιρίαν καὶ αἱ λοιπὰ δημοσιεύσεις.

Τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου, ἀπὸ 21 δεκεμβρίου, προτεινούσης τὴν ἀντὶ 100—115 φράγκων ἀγορὰν τοῦ συγγραμματος Sigillographi Byzantini par Schlumberger.

Τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπὸ 23 δεκεμβρίου, παρακαλοῦσης, ὅπως ἀγορασθῶσι παλαιογραφικὰ τινὰ στοιχεῖα ἀξίας μέχρι 100 φράγκων ἀναγκαιούντα αὐτῇ, καὶ ὅπως πέμπῃ ὁ Σύλλογος δωρεὰν τὸ Περιοδικὸν αὐτοῦ εἰς 8 διάρρητα εὐρωπαϊκὰ περιοδικὰ πρὸς κρίσιν.

Τοῦ κ. Α. Πουλᾶκη ἐκ Κρήνης, ἀπὸ 16 δεκεμβρίου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν γλωσσικῆς ὕλης διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα ὑπὸ τὸν τίτλον *Μέλισσα*, ἧτοι συλλογὴ λέξεων ἐκ Κρήνης καὶ ἀλλαχόθεν.

Τοῦ αὐτοῦ, ἀπὸ 23 δεκεμβρίου, τηλεγράφημα, ἀγγέλλον τὴν ἀποστολὴν τῆς εἰρημένης γλωσσικῆς ὕλης.

Τοῦ κ. Α. Ὀλιβέρου, ἀπαντῶντος εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ συγγραμματος αὐτοῦ κρίσιν τῆς Ἐκπαιδευτικῆς τοῦ Συλλόγου Ἐπιτροπῆς.

Τοῦ κ. Κ. Δ. Κυριαζῆ, ἀπὸ 24 δεκεμβρίου, αἰτουμένου, ὅπως ἐκλεγῆ μέλος τακτικὸν τοῦ Συλλόγου.

Τῶν κ. κ. Ἡρ. Βασιάδου, Ὁδ. Ἀνδρέαδου καὶ Ἀθ. Παπαδοπούλου Κεραμέως, προτεινόντων τακτικὸν μέλος τὸν κ. Κ. Δ. Κυριαζῆν διδάκτορα τὰ νομικὰ ἐνταῦθα.

Εἶτα ἀγγέλλονται προσροαὶ βιβλίων.

Τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

Ὁ κ. πρόεδρος προτείνει, ὅπως ἀποσταλῶσι τὰ αἰτηθέντα βιβλία παρὰ τοῦ γραμματέως τῆς ἐν Λονδίῳ πρὸς Ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων Ἑταιρίας, πλὴν ἐκείνων, ἅτινα δὲν ὑπάρχουσι (δηλ. τῶν δύο πρώτων τόμων).

Τῆς προτάσεως δεκτῆς γενομένης ὑποβάλλονται καὶ ψηφίζονται αἱ προτάσεις τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Συντα-

κτικῆς, κατὰ πρότασιν δὲ τοῦ κ. προέδρου παραπέμπεται ἡ γλωσσικὴ ὕλη τοῦ κ. Α. Πουλᾶκη τῇ Φιλολογικῇ Ἐπιτροπῇ.

Ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ὀλιβέρου ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι ὁ Σύλλογος δὲν δύναται νὰ προβῆ εἰς συζήτησιν περὶ τῆς ἐπὶ τοῦ συγγραμματος αὐτοῦ κρίσεως τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, μετὰ δὲ ταῦτα ὑποβάλλει προτάσεις τοῦ προεδρείου περὶ ἀποστολῆς τηλεγραφήματος συγγραμματοῦ τῷ κ. Χρ. Ζωγράφῳ ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ αὐτοῦ ἑορτῇ, καὶ περὶ προσθήκης δέκα λιρῶν, αἰτηθέντων παρὰ τοῦ κ. Ἀθ. Π. Κεραμέως ἐκτάκτων ἐξόδων ἕνεκα, πρὸς τὰς 25, αἵτινες ἐχορηγήθησαν αὐτῷ διὰ τὸ εἰς Ρωσίαν ταξείδιον.

Τῶν προτάσεων δεκτῶν γενομένων, ἀγγέλλεται, ὅτι προσεχῶς τίθεται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ δημοσίου τὸ Ἀναγνωστήριον καὶ ἡ Βιβλιοθήκη.

Εἶτα ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφορηθέντα γίνονται δεκτὰ ἐπίτιμα μὲν μέλη ἡ Α. Ε. ὁ πρίγκηψ Παῦλος Ἀροτένεβιτς Ποτκιζκιν καὶ οἱ κ. κ. Ἀθ. Θεοδωρίδης Βέρκωβ, διευθυντῆς τῆς ἐν Πετροπόλει βιβλιοθήκης, Δημ. Νικολαΐδης Ἀνούτσιν, καθηγητῆς τῆς Ἀνθρωπολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Μόσχας, Βασίλειος Γρηγοριάδης Βασιλειεύσκης, καθηγητῆς τῆς Μεσαιωνικῆς ἱστορίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Πετροπόλεως, διδάκτωρ Albert Harkavy, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῆς Πετροπόλεως, Νικόδημος Κοντάκωφ, καθηγητῆς τῶν Ὠραίων τεχνῶν ἐν τῷ τῆς Ὀδησοῦ Πανεπιστημίῳ.

Ἀντεπιστέλλοντα δὲ οἱ κ. κ. Βασίλειος Δημητρίεβιτς Συμόρωνφ καθηγητῆς τῶν Ἀνατολικῶν γλωσσῶν καὶ Πέτρος Ἰβάνοβιτς Λουπερσόβσκης, καθηγητῆς ἐν τῇ ἱστοριοφιλολογικῇ σχολῇ τοῦ Niezin.

Ἀγγέλλεται δὲ τὸ πρῶτον, ὡς τακτικὸν μέλος ὁ κ. Κ. Δ. Κυριαζῆς διδάκτωρ τὰ νομικὰ, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κ. κ. Ἡρ. Βασιάδου, Ὁδ. Ἀνδρέαδου καὶ Ἀθαν. Παπαδοπούλου Κεραμέως.

Ἀκολουθῶς ὁ κ. Κ. Ἰωαννίδης ἀναγινώσκει συνέχειαν τῆς *Περὶ τῶν ἀνακαλύψεων τοῦ Pasteur* πραγματείας αὐτοῦ. Ἐν τῷ τρίτῳ αὐτοῦ τούτῳ ἀναγνώσματι ἀναφέρει, ὅτι ὁ Παστέρ ἀνακαλύψας τὸν παράγοντα τὴν νόσον ἀνθρακᾶ καὶ τῆς χολέρας τῶν ὀρνίθων τὸ αἷτιον ἀνεκάλυψε καὶ α') ὅτι διὰ τοῦ ἐξησθενωμένου ἰοῦ τὰ ζῶα προφυλάσ-

ονται τῶν νόσων τούτων καὶ β') ὅτι τὰ ζῶα προσβάλλονται ὑπὸ τοῦ ἀνθρακος τρώγοντα χόρτα, ἐφ' ὧν ἐναποτεθειμένοι εἰσὶ σπόροι, οὓς φέρουσιν ἐντὸς τοῦ ἐσωτερικοῦ τῶν σωλῆνος σκώληκες ἐκ τῆς γῆς ἐξεργόμενοι. Μετὰ δὲ ταῦτα λόγον ποιεῖται περὶ τῆς ἀνακλύψεως τοῦ παράγοντος τὴν νόσον τῶν χοίρων, ὅπερ ἐστὶ παράσιτόν τι καὶ περὶ τῆς μελέτης τοῦ σοφοῦ τούτου ἀνδρός ἐπὶ τῆς λύσεως τῶν κυνῶν. Περαινῶν δὲ ποιεῖται σύντομον περιγραφὴν τοῦ χημικοῦ ἐργαστηρίου τοῦ Παστέρ.

Ὁ κ. πρόεδρος εὐχαριστήσας τῷ ἀγορευτῇ ἀπὸ μέρους τοῦ Συλλόγου ἐπὶ τῷ ἀξιολόγῳ αὐτοῦ ἀναγνώσματι, παρακαλεῖ αὐτόν, ἵνα, ἐκτὸς ἐκτὸς καὶ ἄλλα, ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν Σύλλογον, παρατηρήσας ἅμα, ὅτι τὰ τοιαῦτα ἀναγνώσματα εἶναι τῶν μᾶλλον ἀναγκαῖα, ὅσα τοιοῦτου περιχομένου συγγράμματα εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν δὲν ἔχομεν.

Μετὰ δὲ ταῦτα λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ψ'ΕΓ'.

(Τακτική).

Τῆ 14 Ἰανουαρίου 1885.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνώσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν:

Τοῦ κ. Ἀλ. Μαθιοῦδάκη, ἀπὸ 20 δεκεμβρίου, δι' ἧς ἀπαντᾷ εἰς τὴν ἀπὸ 23 νοεμβρίου περὶ ἐγγραφῆς τακτικῶν μελῶν ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ Ἐθνολογικοῦ γραφείου τῆς Σμιθσωνείου Ἀκαδημίας ἐκ Βόστων, ἀπὸ 20/1 δεκεμβρίου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν τῆς δευτέρας ἐτησίας ἐκθέσεως τοῦ γραφείου.

Τοῦ κ. Béla Erdödi, διευθυντοῦ τοῦ Καίσαροβασιλικοῦ Γυμνασίου τῆς Φιούμης, ἀπὸ 2 ἰανουαρίου, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἀντεπιστέλλοντος μέλους καὶ ὑπισχυομένου τὴν προσεχῆ ἀποστολὴν τῶν δημοσιεύσεων αὐτοῦ.

Τοῦ κ. Ἀντ. Γ. Πουλᾶκη ἐκ Κρήνης, ἀπὸ 24 δεκεμβρίου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν

(ΕΛΛ. ΦΙΛ. ΣΥΛΛΟΓΟΣ.—TOM. ΙΘ').

γλωσσικῆς ὕλης ὑπὸ τὸν τίτλον *Κυψέλη* διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα.

Τοῦ κ. Ν. Σ. Βενέτου ἐκ Βαθυρρύακος, ἀπὸ 31 δεκεμβρίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει συλλογὴν ζώντων μνημείων τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα.

Τοῦ κ. Ι. Βλαβάνη, ἐκ Κερασοῦντος, ἀπὸ 22 δεκεμβρίου, δι' ἧς ἀγγέλλει τὴν ἀποστολὴν τῆς συνεχείας τῆς ἀνὰ τὸν Πόντον ἰδιωτικῆς συλλογῆς αὐτοῦ διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα καὶ ἀντίγραφον ἐπιγραφῶν ἐξ Ἀμισοῦ μετὰ τῆς παρακλήσεως, ὅπως ἀντιγραφέντα ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ἐπιστραφῶσιν αὐτῷ, καὶ ὅπως ὁ Σύλλογος ἀγοράσῃ τὴν περὶ Πόντου πραγματείαν αὐτοῦ τὴν ἐν τῷ Συμβουλευτικῷ ἀγῶνι βραβευθεῖσαν.

Τοῦ κ. Σ. Α. Μανασσείδου ἐκ Χατζηγυρίου τῆς Κεσσάνης ἀποστέλλοντος συλλογὴν γλωσσικῆς ὕλης διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα καὶ τεύχος χειρογράφων, ἐπιγραφόμενον *Σχέδια δημοτικῆς διδασκαλίας*.

Τοῦ γραμματέως τῆς Σμιθσωνείου Ἀκαδημίας, ἀπὸ 19/31 δεκεμβρίου, ἀγγέλλοντος τὴν παραλαβὴν τοῦ ΙΔ' καὶ ΙΕ' τεύχους τοῦ Περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου μετὰ τῶν Παραρτημάτων αὐτῶν καὶ εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τούτῳ.

Τοῦ ἐν Τραπεζοῦντι Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου Ξεροφῶντος, ἀπὸ 29 δεκεμβρίου, παρακαλοῦντος, ὅπως προσερχθῶσιν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου διδακτικὰ βιβλία πρὸς χρῆσιν τῶν ἐν Τραπεζοῦντι σχολείων καὶ ἄλλα διὰ τὴν βιβλιοθήκην αὐτοῦ. Πρὸς δὲ καὶ τὰ ἐλλείποντα αὐτοῖς τεύχη τοῦ Περιοδικοῦ Α', Β', Γ', Δ', Ε', ΣΤ', Ζ', Ι', ΙΒ', ΙΓ', ΙΔ'.

Τοῦ κ. Σ. Μανασσείδου ἐκ Χατζηγυρίου, ἀπὸ 13 δεκεμβρίου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν τῶν ἀνω ρηθέντων τευχῶν αὐτοῦ καὶ ἐξαιτουμένου τινὰ τῶν Περιοδικῶν τοῦ Συλλόγου, ἐν οἷς γλωσσικὴ ὕλη ἐδημοσιεύθη.

Τῆς Φιλοπτώχου ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν ἐνταῦθα, ἀπὸ 13 ἰανουαρίου, προσκαλοῦσης τὸ προεδρεῖον εἰς τὴν ἐπέτειον αὐτῆς ἑορτῆν καὶ ἐξαιτουμένης, ὅπως παραχωρηθῶσιν αὐτῇ καθίσματα τινὰ τῶν ἐν τῷ Συλλόγῳ.

Τῶν κ. κ. Ἡρ. Βασιλάδου, Ζ. Κλεάνθους, Ὁδ. Ἀνδρέαδου, προτεινόντων τακτικὸν μέλος τὸν κ. Ἐλευθέριον Κωνσταντινίδην δικηγόρον.

Τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπὸ 30 δεκεμβρίου, προτεινούσης τακτικὸν μέλος τὸν κ. J. T. Jones.

Ἐὼν κ. κ. Ἡρ. Βασιλάδου, Κ. Περδικίδου καὶ Ὁδ. Ἀνδρέαδου, ἀπὸ 14 ἰανουαρίου, προτεινόντων τακτικὸν μέλος τὸν κ. Κωνστ. Σταυρίδην, διερμηνεὰ τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας ἐνταῦθα.

Ἀγγέλλονται δὲ προσφοραὶ βιβλίων.

Τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

Ὁ κ. πρόεδρος λέγει, ὅτι τὰ μὲν διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα πεμφθέντα τεύχη τῆς γλωσσικῆς ὕλης παραπεμφθήσονται τῇ Φιλολογικῇ Ἐπιτροπῇ, τὰ δὲ Σχέδια δημοτικῆς διδασκαλίας τοῦ κ. Μανασσείδου τῇ Ἐκπαιδευτικῇ Ἐπιτροπῇ καὶ αἱ ὑπὸ τοῦ κ. Βαλαβάνη σταλεῖσαι ἐπιγραφαὶ τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐπιτροπῇ. Περὶ τῆς αἰτήσεως δ' αὐτοῦ, ὅπως ὁ Σύλλογος ἀγοράσῃ τὴν *Περὶ τῆς τοῦ Πόντου ἰδιωτικῆς γλώσσης* πραγματείαν αὐτοῦ τὴν βραβευθεῖσαν ἐν τῷ Συμβουλευτικῷ ἀγῶνι, λέγει ὁ κ. πρόεδρος, ὅτι νῦν δυστυχῶς ὁ Σύλλογος οὐ δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν αἴτησιν αὐτοῦ, καθότι τὰ οἰκονομικὰ αὐτοῦ δὲν τὸ ἐπιτρέπουσιν.

Εἶτα ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ ψηφισθεῖς γίνεταί δεκτὸς ὡς τακτικὸν μέλος ὁ κ. Κωνσταντῖνος Κυριαζῆς, διδάκτωρ τὰ νομικὰ.

Ἀγγέλλονται δὲ τὸ πρῶτον, ὡς τακτικὰ μέλη, οἱ κ.κ. Ἐλευθέριος Κωνσταντινίδης, δικηγόρος, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κ.κ. Ἡρ. Βασιλάδου, Ζ. Κλεάνθους καὶ Ὁδ. Ἀνδρέαδου. J. T. Jones, διερμηνεὺς τοῦ ἀγγλικοῦ προξενείου ἐνταῦθα, προτεινόμενος ὑπὸ τοῦ αἰδ. C. G. Curtis καὶ τῶν κ. κ. Κ. Περδικίδου καὶ J. Mordtman καὶ Κωνσταντῖνος Σταυρίδης, διερμηνεὺς τῆς ἐνταῦθα ἀγγλικῆς πρεσβείας, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κ. κ. Ἡρ. Βασιλάδου, Κ. Περδικίδου καὶ Ὁδυσ. Ἀνδρέαδου.

Κατόπιν ὁ κ. Περδικίδης ἀναγινώσκει τὸ πρῶτον μέρος τῆς *Περὶ τῆς θρησκείας τῶν ἀρχαίων Περσῶν* πραγματείας αὐτοῦ.

Μετὰ μικρὸν προοίμιον περὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς μελέτης αὐτοῦ ἀποδείκνυσιν, ὅτι τὰ θρησκευτάματα τῶν διαφόρων ἐθνῶν, ἃ κατέκρησαν τὴν νοτιοδυτικὴν Ἀσίαν ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ μέχρι τῆς Μεσογείου, ἐσχηματίσθησαν διὰ τῆς ἐπαφῆς καὶ τῆς συγχρούσεως τριῶν θρησκευτικῶν συστημάτων, τῆς Τουρανικῆς (Σκυθικῆς) ὕλιστικῆς φυσιολατρίας, τοῦ Σημιτικοῦ μονοθεϊσμοῦ καὶ τῆς Ἀρίας προσωποποιηθείσης φυσιολατρίας· ἀναπτύσσει δὲ τοὺς φυσικοὺς λόγους, οἵτινες προή-

γαγον τὰ τρία ταῦτα θρησκευτικὰ συστήματα, ἐπιμένων εἰς τὴν περὶ μονοθεϊσμοῦ θεωρίαν τοῦ Renan.

Μετὰ δὲ ταῦτα μεταβαίνει εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν παρ' Ἡροδότῳ ἀφηγουμένων περὶ τῆς ἀρχαίας θρησκείας τῶν Περσῶν, παραδέχεται μετὰ τοῦ κ. Robinson, ὅτι τὰ Ἡροδότεια ταῦτα ἀφορῶσι τὴν Μηδικὴν θρησκείαν καὶ οὐχὶ τὴν τῶν Περσῶν, ὧν τὰ ὀνόματα πολλὰκις συγχέει, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι συγγραφεῖς. Ἰδίως ὁ κ. Περδικίδης ἰσχυρίζεται, φέρων πολλὰ χωρία τοῦ Ἡροδότου, ὅτι ὁ Ἕλληνας ἱστορικὸς ἐγνώριζε τὴν πρὸς ἀλλήλους διαφορὰν Περσῶν καὶ Μήδων, ἀπέφυγεν ὅμως νὰ περιγράψῃ τὰ τῶν Περσῶν νόμιμα, διότι περὶ αὐτῶν οὐ σαφηνέως κατὰ τὸ λόγιόν του ἐλέγετο. Ἐπὶ διαφόρων ἄλλων χωρίων τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως ἐρειδόμενος ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ θρησκεία τοῦ Ξέρξου ἦν διάφορος τοῦ μαγισμοῦ τῶν Μήδων καὶ προτείνει λόγους πρὸς συμβιβασμὸν τῶν φαινομένων ἀντιφάσεων.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἀναγνώσματος ὁ κ. Ἡρ. Βασιλάδης λέγει περίπου τάδε·

«Ἐπόμενος τῷ ἀρχαίῳ ἀξιωματικῷ δὲ ἀφορμὴν σοφῶ καὶ σοφώτερος ἔσται θέλω ποιήσῃ παρατηρήσεις τινὰς εἰς τὸ σπουδαῖον ἀναγνώσμα τοῦ κ. Περδικίδου, ὅπως δῶ ἀφορμὴν αὐτῷ, ἵνα γένηται σοφώτερος. Ἡ πρώτη μου παρατήρησις εἶναι περὶ τοῦ μονοθεϊσμοῦ τῆς Σημιτικῆς φυλῆς. Ἡ φυλὴ αὕτη σύγκειται ἐκ πολλῶν λαῶν, οἷον Ἀσσυρίων, Βαβυλωνίων, Σύρων, Φοινίκων, Ἀράβων καὶ Ἑβραίων. Παραδέχεται λοιπὸν ὁ κ. Περδικίδης, ὅτι οἱ λαοὶ οὗτοι ἐξ ἀρχῆς ἐλάτρευον ἐνὶ καὶ μόνῳ Θεῷ. Τοιαύτη ἀξίωσις ἀντίκειται εἰς τὴν ἱστορίαν, ἣτις διδάσκει ἡμᾶς, ὅτι πάντες ἐλάτρευον πολλοῖς θεοῖς καὶ αὐτοὶ ἔτι οἱ Ἑβραῖοι, παρ' οἷς ὁ μονοθεϊσμὸς ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Ἀβραάμ. Τοῦτο δὲ ὑποστηρίζει καὶ ἡ νέα ἐπιστήμη, ἣτις παραδέχεται περὶ θρησκείας ὡς καὶ περὶ γλώσσης τρεῖς περιόδους. Ἐν τῇ πρώτῃ περιόδῳ ἡ γλῶσσα μονοσύλλαβός ἐστίν, ἐν τῇ δευτέρῃ περιόδῳ λέξεις δύο ἢ τρεῖς συγκολλῶνται, ἀλλὰ δὲν ἀπαρτίζουν μίαν λέξιν, ἐν δὲ τῇ τρίτῃ περιόδῳ συγχωνεύονται καὶ ἀποτελοῦσι μίαν λέξιν, ὅπερ γίνεταί ἐν ταῖς κλιταῖς γλώσσαις, αἱ καὶ τελειότεραι. Τοιοῦτὸν τι συνέβη καὶ ἐν τῇ ἀναπτύξει τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος. Ἐν τῇ πρώτῃ περιόδῳ ἦν συνεπτυγμένη τις λατρεία τῶν φυσικῶν δυνάμεων, ἐν τῇ δευτέ-

ρη περιόδῳ αἱ δυνάμεις τῆς φύσεως ἰθεοποιήθησαν καὶ ἀνεπτύχθη ὁ πολυθεϊσμός, ἐν δὲ τῇ τρίτῃ περιόδῳ παρατηρηθέντος, ὅτι οἱ πολλοὶ θεοὶ ἔχουσι τὰς αὐτὰς ιδιότητες καὶ ἐνεργείας, ἐγεννήθη τὰς πρὸς συγχώνευσιν καὶ ἡ ἀναγνώρισις ἐνὸς ὑπερτάτου Θεοῦ. Ταύτην δὲ τὴν πορείαν ἐβάρησε καὶ τὸ ἡμέτερον ἔθνος, ταύτην καὶ τὰ ἄλλα γνωστὰ ἔθνη τῆς ἀρχαιότητος. Ὁ Max-Müller φρονεῖ, ὅτι ἐν τῇ πρώτῃ καταστάσει τοῦ ἀνθρώπου τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα ἦν τοσοῦτον συγκεχυμένον, ὥστε τὰ ἔθνη κατὰ τὰς περιστάσεις, εἰς ἃς εὐρέθησαν, ἔκλιναν ἢ εἰς τὸν μονοθεϊσμόν ἢ εἰς τὸν πολυθεϊσμόν. ὁ Renan παραδέχεται, ὅτι ἡ μονοθεία ἦν ὀρμέμφυτον προνόμιον τῆς Σημιτικῆς φυλῆς.

»Δὲν συμφωνεῖ δὲ μετὰ τοῦ κ. Περδικίδου περὶ Ἡροδότου, ὅτι δὲν ἀναφέρει περὶ θρησκείας τῶν Περσῶν, διότι ὅσα λέγει περὶ τοῦ Διός, ὅτι προσεκύουν αὐτὸν ἀναβαίνοντες ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ὄρεων, δεικνύουσιν αὐτὴν τὴν θρησκείαν τῶν Περσῶν, διότι Ζαὺς (Ζεὺς) ἐσήμαινε τὸ κατ' ἀρχὰς εἰς ὅλας τὰς Ἀρίας γλώσσας οὐρανός, διὰ τοῦτο ἀκόμη ἔμεινεν ἡ φράσις ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ ὁ Ζεὺς θεὸς.

»Ἐπειτα δὲ πρᾶγμα παράδοξον ἔσται καὶ μοναδικὸν ἐν τοῖς χρονικοῖς τῶν ἐθνῶν, ἐὰν οἱ μὲν κατακτηθέντες Μῆδοι ὑπὸ τῶν Περσῶν ἐφύλαξαν τὴν θρησκείαν αὐτῶν καὶ ἔχουσιν ἰσχυροὺς ἱερεῖς καὶ μάγους, οἱ δὲ βασιλεῖς τῶν Περσῶν ἐδέξαντο ξένων θρησκείαν· οἱ δὲ Πέρσαι μένουσιν ἄνευ θρησκείας. Δὲν ἀρνοῦμαι, ὅτι ἐξ ἀρχαίων χρόνων ἐγένετο ἐπιμιξία μεταξὺ Σημιτῶν καὶ Ἀρίων καὶ ὅτι ἀντηλλάγησαν μεταξὺ αὐτῶν θρησκευτικαὶ ιδέαι.

»Τοῦτο ἀνεγνώρισαν ὅσοι ἐπραγματεύθησαν περὶ τῆς θρησκείας τῶν Περσῶν· ὁ κ. Περδικίδης ὀφείλει νὰ διακρίνη τί ἐδανείσαντο οἱ Πέρσαι καὶ τί ἐδάνεισαν, ἵνα μὴ ἀποδῶ τις ὡς ὀφείλην, ὅ,τι εἰς τοὺς ἄλλους πρᾶδωκαν αὐτοί. Ὅσον δ' ἀφορᾷ περὶ τῆς μεταβολῆς τῆς σημασίας τοῦ Ζαὺς, δι' οὗ οἱ μεταγενέστεροι Πέρσαι ὠνόμαζον τοὺς δαίμονας, ἡ μεταβολὴ αὕτη ἐστὶ μεταγενεστέρα, ὥστε δὲν δύναται νὰ ληθῆ ὡς ἰσχυρὸν ἐπιχείρημα πρὸς ἀπόδειξιν, ὅτι ἡ ἀρχαία θρησκεία τῶν Περσῶν προῆλθεν ἐκ τῆς σημιτικῆς».

Ὁ κ. Περδικίδης ἀπαντῶν τῷ κ. Ἡρ. Βασιλάδῃ ἐπιμένει εἰς τὰς θεωρίας αὐτοῦ, ἃς

λέγει ὅτι ἐπὶ πλέον ἀναπτύξει ἐν τοῖς κατόπιν ἀναγνώσμασιν αὐτοῦ.

Μετὰ δὲ ταῦτα λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΕΔ'.

(Τακτικὴ).

Τῇ 21 Ἰανουαρίου 1885.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.**

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀνακοινοῦνται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τῆς Ἐφορίας τοῦ ἐν Σμύρνῃ Ἑλληνικοῦ Παρθεναγωγείου μετ' Οἰκοτροφείου, ἀπὸ 5 Ἰανουαρίου, ἀγγελουσίας τὴν ἀποστολὴν α') Καταστατικῆς τῆς ἐν Σμύρνῃ Φιλεκαπαιδευτικῆς Ἐταιρείας· β') Κανονισμοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Παρθεναγωγείου μετ' Οἰκοτροφείου καὶ γ') λόγων ἐκφωνηθέντων κατὰ τὰς θερινὰς ἐξετάσεις ἐντὸς τῆς τριετίας 1882—1884 καὶ ἐπικαλουμένης τὴν ἠθικὴν τοῦ Συλλόγου ἀρωγὴν.

Τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀντιπροσώπων τῆς Ὀδρειτσάνης, ἀπὸ 16 Ἰανουαρίου, δι' ἧς παρακαλεῖται ὁ Σύλλογος, ὅπως συστήσῃ τοὺς ἐντολὴν ἔχοντας ὑπὸ τῆς Κοινότητος τοῦ ἄνω ρηθέντος χωρίου τὴν εἰσπραξίν συνδρομῶν παρὰ τῶν εὐπορούντων ὁμογενῶν πρὸς οἰκοδομὴν κτιρίου διὰ τὴν σχολὴν, τῷ ἐν Καίρῳ ἀρτισυστάτῳ Ἑλληνικῷ Ἐπικουρικῷ Συλλόγῳ, ὅστις, ὡς λέγουσι, μεριμνᾷ καὶ περὶ τοῦ χωρίου αὐτῶν.

Τῆς Α. Ἐξ. Χρηστάκη ἐφένδη Ζωγράφου, ἀγγέλλοντος, ὅτι προσφέρει διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Συλλόγου καὶ διὰ τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα αὐτοῦ λίρας ὅθ. 1000 καὶ ὅτι συμπληροῖ τὰς 15 ἐτησίας δόσεις διὰ τὴν Ζωγράφειον βιβλιοθήκην καταρτίζων οὕτω κεφάλαιον κατατεθησόμενον ἐν τῇ Ἐθνικῇ τῆς Ἑλλάδος Τραπεζῇ ἐξ ὀκτώ καὶ πλέον χιλιάδων λιρῶν ὄθωμ. Περὶ τούτων δὲ πάντων ἔδωκεν ἐντολὴν τῇ ἐνταῦθα Γενικῇ Ἐταιρίᾳ τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους. (Ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ ἀνεγνώσθη ὀλόκληρος).

Τοῦ αὐτοῦ καὶ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας κανονίζουσα τὰ τῆς Ζωγραφείου Βιβλιοθή-

νης, ἥτις ὑπέστη τροποποιήσεις τινάς, ὡς ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἐπιστολῆς. (Ἐπίσης ἀνεγνώσθη, ὡς ἔχει).

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἑκατέρας τῶν δύο τελευταίων ἐπιστολῶν τὰ τε μέλη καὶ τὸ λοιπὸν ἀκροατήριον διὰ ζωηρῶν χειροκροτημάτων ἐξεδήλωσαν τὰς εὐχαριστίας αὐτῶν πρὸς τὸν μέγαν εὐεργέτην τοῦ Συλλόγου, ὁ δὲ κ. πρόεδρος εἶπε περίπου τὰ ἑξῆς : « Ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Συλλόγου ἡ Α. Ἐξ. ὁ Χρηστάκης ἐφένθη Ζωγράφος οὐδέποτε ἐπαύσατο μεριμνῶν περὶ τῆς εὐημερίας καὶ τῆς προαγωγῆς τοῦ Συλλόγου· τούτο δὲ ἀποδεικνύει καὶ ἡ τελευταία αὐτοῦ γενναιοδωρία· καὶ ὁ Σύλλογος ὅμως ἐξετίμησε δεόντως πάντοτε τὰς πρὸς αὐτὸν εὐεργεσίας αὐτοῦ, ἀλλὰ σήμερον ὀφείλει νὰ σκεφθῆ, ὅπως ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ καὶ δι' ὕλικωτέρων ἐνδείξεων, ἵνα οὕτω συνδεθῆ στενωτέρον ὁ Σύλλογος μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ μεγάλου αὐτοῦ εὐεργέτου. Προτείνει οὖν, ὅπως ἐκδοθῆ μετ' ἄλλιον φέρον ἐπὶ μὲν τῆς μιᾶς ὄψεως λυχνίαν καὶ τὰς λέξεις « ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος », ἐπὶ δὲ τῆς ἑτέρας τὴν προτομὴν μετὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ « Χρηστάκης ἐφένθη Ζωγράφος », ὡς συνήθως γίνεται ἐν Εὐρώπῃ πρὸς διαιώνισιν τῶν ἑορτῶν. Τῆς προτάσεως δεκτῆς γενομένης ἀνατίθεται ἡ περὶ τούτου φροντίς τῷ προεδρεῖω.

Εἶτα ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι πρὸ δεκαετίας ἐψηφίσθη ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ἡ κατασκευὴ τῆς προτομῆς τοῦ μεγάλου αὐτοῦ εὐεργέτου, ἀλλὰ δὲν ἐξετελέσθη ἀκόμη ἢ ἀποφασίς αὕτη· ὅθεν προτείνει, ὅπως καὶ ἡ περὶ τούτου φροντίς ἀνατεθῆ τῷ προεδρεῖω. Καὶ τούτου δεκτοῦ γενομένου ἀποφασίζεται, ὅπως ὁ Σύλλογος ἀποφανθῆ περὶ τῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐπιστολῇ ὄρων, ἀφοῦ πρῶτον οὗτοι ἀποσταλῶσι τῇ Φιλολογικῇ Ἐπιτροπῇ, ὅπως ἐξετάσῃ καὶ παραβάλῃ αὐτοὺς πρὸς τοὺς ἀρχαιοτέρους περὶ τῆς Ζωγραφείου Βιβλιοθήκης ὄρους.

Μετὰ δὲ ταῦτα γενομένης δεκτῆς τῆς αἰτήσεως τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀντιπροσώπων τῆς Ὀδρεϊτσάνης ἀγγέλλονται αἱ προσφοραὶ βιβλίων.

Τοῖς δωρηταῖς ἀπονέμονται εὐχαριστίαι.

Εἶτα ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφορηθέντα γίνονται δεκτὰ τακτικὰ μέλη οἱ κ. κ. Ἐλευθέριος Κωνσταντινίδης, δικηγόρος, J. F. Jones, διερμηνεὺς τοῦ ἀγγλικοῦ

προξενείου καὶ Κωνστ. Σταυρίδης, διερμηνεὺς τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας.

Εἶτα ὁ γενικὸς γραμματεὺς ἀναγινώσκει πραγματεῖαν τοῦ ἐν Σμύρῃ γυμνασιάρχου κ. Μ. Παρανίκα ἐπιγραφομένην *Περὶ τῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως σημειώσεις Παρθενίου καὶ Ἀρθίου, μητροπολιτῶν Σμύρνης*.

Ὁ κ. Α. Π. Κεραμεὺς μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀναγνώσεως λαβὼν τὸν λόγον παρατηρεῖ, ὅτι αἱ ὑπὸ τοῦ κ. Μ. Παρανίκα ἀνακοινοῦμεναι σημειώσεις εἰσὶ γνωσταὶ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὑπ' αὐτοῦ δημοσιευθεῖσαι ἐν τοῖς Συμυρναϊκοῖς περιοδικοῖς συγγράμμασιν *Ὁμήρω καὶ Ἀνατολῇ*.

Μετὰ δὲ ταῦτα διαλύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΞΕ'.

(Τακτικῆ).

Τῇ 28 Ἰανουαρίου 1885.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τῶν κ. κ. Δ. Πασπαλῆ, Ἰωάσαφ ἱεροψάλτου καὶ Ξ. Τριανταφυλλίδου, ἀπὸ 26 Ἰανουαρίου, ἀγγελλόντων, ὅτι δὲν δύνανται νὰ κρίνωσι τὸ σύγγραμμα τοῦ κ. F. Gevaert *Histoire et theorie de la musique de l'antiquité*, καὶ παρακαλοῦντων, ὅπως ὁ Σύλλογος ἀναθῆ ἄλλοις τὴν ἐντολὴν ταύτην.

Τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπὸ 21 Ἰανουαρίου, αἰτουμένης, ὅπως ἀπονεμηθῆ 1 ὄθμαν. λίρα τῷ στοιχειοθέτῃ κ. I. Οἰκονόμου.

Τῆς αὐτῆς ἐξαιτουμένης τὴν ἀδειαν, ὅπως προβῆ εἰς τὴν ἐκδόσιν νέου Ἀρχαιολογικοῦ Παραρτήματος.

Ἀνακοινοῦται προσφορὰ βιβλίου.

Τῷ δωρητῇ ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

Ὁ κ. πρόεδρος ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τῆς εἰδικῆς πρὸς κρίσιν τοῦ συγγράμματος τοῦ κ. F. Gevaert ἐπιτροπῆς ἀφορμὴν λαβὼν ἐκφράζει τὴν λύπην αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη μετὰ τέσσαρα ὄλα ἔτη μόλις

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΝΣ'.

(Τακτική).

Τῆ 11 Φεβρουαρίου 1885.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

'Αναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τοῦ κ. Κ. Ν. Κανελλάκη, ἐκ Νενήτων τῆς Χίου, ἀπὸ 27 δεκεμβρίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει συλλογὴν ζῶντων μνημείων τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα καὶ ποιουμένου φθολογολογικὰς τινὰς παρατηρήσεις περὶ τῶν ἐν τῇ συλλογῇ.

Τοῦ κ. Ν. Βαλέττα, ἐκ Λονδίνου, ἀπὸ 21/2 φεβρουαρίου, ἐξαιτουμένου ὁδηγίας περὶ τῶν παρ' αὐτῷ ἀπὸ τοῦ 1874 περιοδικῶν τοῦ Συλλόγου ὄντων 330 περίπου.

Τοῦ κ. Ν. Γ. Πολίτου, ἀπὸ 30 ἰανουαρίου, ἐξ Ἀθηνῶν, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει πραγματείας αὐτοῦ *Περὶ τοῦ δημῶδου ἄσματος τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ* διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα, καὶ ὅτι διὰ τοῦ αὐτοῦ ταχυδρομείου ἀποστέλλονται δημοσιεύσεις δύο τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου.

Τοῦ κ. Β. Θωμαΐδου, ἐκ Γιουργέβου, ἀπὸ 26/7 φεβρουαρίου, δηλοῦντος, ὅτι ὁ Σύλλογος δύναται νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ἐνταῦθα κ. Γ. Σ. Σεβαστοπούλου τὰς συνδρομὰς τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐγγραφέντων τακτικῶν μελῶν λίρ. ὄθ. 35.

Τοῦ κ. Adolphe Thalasso, ἀγγέλλοντος τὴν ἔκδοσιν περιοδικοῦ συγγράμματος φιλολογικῆ καὶ καλλιτεχνικοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον *La revue Orientale*.

Τοῦ κ. Γ. Δροσίνη, ἐξ Ἀθηνῶν, ἀπὸ 25 ἰανουαρίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει συλλογὴν δημοτικῶν ἄσμάτων διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα καὶ ἀντίτυπον τῶν ἄρτι ἐκδοθέντων *Eidv. k. l. l. i. w. n.* αὐτοῦ διὰ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Συλλόγου.

Τῆς Ἐφορίας τῆς σχολῆς Σεβαστουπόλεως, προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ ὑποπροξένου τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ κ. Ν. Γρυπάρη, ἀπὸ 2 φεβρουαρίου, ἐξαιτουμένης τὴν ἀποστολὴν τῶν ἀναγκαιούτων διὰ τὸ παρὸν

ἡγγέλλει σήμερον, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐξενέγκῃ γνώμην ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ συγγράμματος, καὶ ὅτι τὸ προεδρεῖον θέλει μεριμνήσει περὶ τούτου, ὅπως ἀποδείξῃ, ὅτι ὁ ζῆλος ἐντὸς μικροῦ διαστήματος χρόνου πολλὰς δυσκολίας δύναται νὰ νικήσῃ.

Ἐπισημειώθη εἴτα τῆς προτάσεως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ ἀπονομῆς 1 ὄθωμ. λίρας τῷ στοιχειοθέτῃ κ. Ι. Οἰκονόμου, ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ ἐπὶ τῆς δευτέρας τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ἐπιστολῆς, ὅτι ὁ Σύλλογος προθύμως θέλει παραχωρήσει αὐτῇ τὴν ἄδειαν πρὸς ἔκδοσιν Παραστήματος, ἐάν συμμορφωθῇ πρὸς τὰς ἰδιαιτέρας τῶν ἐπιτροπῶν διατάξεις.

Εἴτα ἐξ ὀνόματος τοῦ προεδρείου ὁ κ. πρόεδρος αἰτεῖται παρὰ τοῦ Συλλόγου πίστωσιν 10 λιρῶν, ἵνα δεθῶσι καὶ προφυλαγῶσιν οὕτως ἀπὸ πᾶσης φθορᾶς τὰ περιοδικὰ καὶ αἱ ἐφημερίδες τοῦ Ἀναγνωστηρίου.

Ὁ κ. Κ. Καλλιᾶδης παρατηρεῖ, ὅτι ὑπάρχει ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ποσὸν διαθέσιμον.

Ὁ κ. γεν. γραμματεὺς ἀπαντῶν λέγει, ὅτι τὸ ἐξ 22 ὄθωμ. λιρῶν διαθέσιμον ποσὸν διετέθη εἰς ἀγορὰν εὐρωπαϊκῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν.

Τῆς αἰτήσεως τοῦ προέδρου δεκτῆς γενομένης, ὁ κ. Κ. Περδικίδης ἀναγινώσκει συνέχειαν τοῦ ἀναγνώσματος αὐτοῦ *Περὶ τῆς θρησκείας τῶν ἀρχαίων Περσῶν*.

Ὁ κ. Κ. Περδικίδης παρατηρεῖ α') ὅτι Περσικαὶ πηγαὶ δυστυχῶς ἐλλείπουσιν, ἀναπληροῦσι δὲ ταύτας τὰ σωζόμενα περσικὰ ἀνάγλυφα καὶ ἐπιγραφαὶ γεγραμμένα ἄσσυριακοῖς γράμμασιν, ἅτινα ὑπὸ τῶν νεωτέρων σερνοειδῶν καλοῦνται β') ὅτι ἡ ἐπιγραφή Βαχιστοῦν εἶναι αὐτῇ, περὶ ἧς γράφει Διόδωρος ὁ Σικελιώτης κακῶς περιγράφων αὐτὴν καὶ κακῶς ἐννοήσας γ') ὅτι ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς ὑπάρχει πάντοτε ἀνάγλυφον ἱεράμενον τοῦ Θεοῦ Ὁρμούνδ. Ἀναγινώσκει μετὰ ταῦτα τὴν ρηθεῖσαν ἐπιγραφὴν, ὁρίζει τὰ περὶ πόλεως Βαβυλώνης καὶ Βαβυλωνίας ἐπαρχίας καὶ προτείνει διόρθωσιν τοῦ συγγραμμένου χωρίου Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου. Ἐντέλει παρατηρήσας, ὅτι ὀνόματα πόλεων ἀναφερόμενα ἐν τῇ ἐπιγραφῇ καθ' ἑξῆς ἵσταν εἶναι ὀνόματα ἐθνικὰ, ἀναβιβλῆται ἐν συνέχειαν τοῦ ἀναγνώσματος εἰς ἄλλην συνέχειαν.

Μετὰ δὲ ταῦτα λύεται ἡ συνεδρίασις.

σχολικὸν ἔτος βιβλίων, ὧν κατάλογος ἐπισυνάπτεται.

Τοῦ κ. Χ. Παπαδοπούλου, ἐξ Ἀμμοχώστου τῆς Κύπρου, ἀπὸ 30/11 φεβρουαρίου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν διὰ τὸ Ἀναγνωστήριον 5 φύλλων τῆς *Cyprus Herald*.

Τοῦ κ. Ν. Α. Σιδερίδου, ἐξ Ἀθηνῶν, ἀπὸ 25 ἰανουαρίου, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἀντεπιστέλλοντος μέλους.

Τῆς Ἀδελφότητος *Ξηροκρήνης*, ἀπὸ 11 φεβρουαρίου, ἀγγελούσης, ὅτι τῇ 3/15 μαρτίου τελεῖται ἡ ἐπέτειος αὐτῆς ἑορτῆ, εἰς ἣν προσκαλεῖται ὁ Σύλλογος καὶ παρακαλοῦσης, ὅπως παραχωρηθῇ αὐτῇ ἐπὶ τούτῳ ἡ αἴθουσα τοῦ Συλλόγου τῇ 2 μ. μ.

Εἶτα ἀνακοινοῦται ἐπιγραφή τις κατὰ τὴν ἀνάγκωσιν τοῦ ἐπιστέλλοντος.

«*Φαροδίκου εἰμὶ τοῦρμοκράτειος τοῦ Προικονησίου κρητῆρα καὶ ἑποκρητήριον καὶ ἡθμὸν εἰς πρυτανέϊον ἔδωκα Συγκεῶσιν*».

Ἀγγέλλονται δὲ αἱ προσφοραὶ βιβλίων.

Τοῖς δωρηταῖς ἀπονέμονται εὐχαριστίαι.

Ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ τὰ ἐξῆς·

1) Αἱ ἀποσταλῆσαι συλλογαὶ ζῶντων μνημείων τῆς γλώσσης διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα παραπεμφθῆσονται εἰς τὴν Φιλολογικὴν Ἐπιτροπὴν.

2) Προτείνει νὰ γραφῇ πρὸς τὸν κ. Ν. Βαλέτταν, ὅπως ἐπιστρέψῃ τὰ ἐναπολειφθέντα παρ' αὐτῷ σώματα τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου, διότι ἔχει ἀνάγκην αὐτῶν ὁ Σύλλογος.

Ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς τῆς Ἐφορείας τῶν σχολῶν Σεβαστουπόλεως παρατηρεῖ, ὅτι, εἰ καὶ ὁ Σύλλογος ἔνεκα τῶν οἰκονομικῶν αὐτοῦ δυσχερειῶν οὐ δύναται νὰ ἐπέλθῃ ἀρωγός, ὁμως χάριν τῆς ἐν τῇ ξένῃ χώρᾳ ταύτης κοινότητος προτείνει, ὅπως πρὸς τοῖς ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ ὑπάρχουσιν ἐκ τῶν ζητουμένων ἀγορασθῶσι καὶ μέχρι δέκα λιρῶν βιβλία.

Τῆς προτάσεως δεκτῆς γινομένης, ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος *Ξηροκρήνης* ὀρισθεῖσα 2 ὥρα διὰ τὴν ἐπέτειον αὐτῆς τελετὴν συμπίπτει ἀκριβῶς τῇ ὠρισμένῃ ὥρᾳ διὰ τὴν διάλεξιν, τούτου ἔνεκα θὰ παραχωρηθῇ μὲν ἡ αἴθουσα, θὰ παρακληθῇ ὁμως ἡ Ἀδελφότης, ὅπως λαμβάνῃ ἄλλοτε πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ τὰς ἐργασίας τοῦ Συλλόγου, ἵνα μὴ προσγίγηται ζημία εἰς τὸν Σύλλογον.

Προτείνονται δὲ ὑπὸ τοῦ προεδρείου τὰ ἐξῆς :

α') Εἰς τὰ μέλη τὰ λαμβάνοντα βιβλία ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Συλλόγου νὰ μὴ δίδωνται ἕτερα, πρὶν ἢ ἐπιστραφῶσι τὰ ληφθέντα.

β') Μηδενὶ νὰ ἐπιτρέπηται ἡ παραλαβὴ τῶν τόμων τῆς *Πατρολογίας* τοῦ Migne· κατὰ πρότασιν δὲ τοῦ κ. Α. Π. Κεραμέως, καὶ τοῦ *Corpus inscriptionum Graecarum et Latinarum*.

Καὶ τούτων δεκτῶν γενομένων ὁ κ. Κ. Περδικίδης ἀναγινώσκει συνέχειαν τοῦ ἀναγνώσματος αὐτοῦ *Περὶ τῆς θρησκείας τῶν ἀρχαίων Περσῶν*.

Ἐν τῷ ἀναγνώσματι τούτῳ ὁ κ. Κ. Περδικίδης λόγον ποιεῖται περὶ τῆς τρίτης στήλης τῆς ἐπιγραφῆς *Βερισσοῦν*. Ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης λαμβάνων ἀφορμὴν ὀμιλεῖ περὶ τῶν τελευταίων ἀποτελεσμάτων τῆς κριτικῆς περὶ τοῦ βιβλίου *Ἐσθῆρ*· ἀποδεικνύει δὲ, ὅτι ὁ Ἀχᾶς-βερὸς, ὁ σύζυγος τῆς Ἐσθῆρ, δὲν εἶναι οὔτε ὁ Ἀρταξέρξης, οὔτε ὁ Δαρεῖος, ἀλλ' ὁ Ξέρξης.

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΕΖ'.

(Τακτικὴ).

Τῇ 18 Φεβρουαρίου 1885.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τοῦ κ. Ι. Κοτζαμπάση, ἐξ Ἀμισοῦ, ἀπὸ 9 φεβρουαρίου, παρακαλοῦντος, ὅπως ἐγγεμισθῇ τὸ δι' αὐτὸν Περιοδικὸν τῷ κομιστῇ τῆς ἐπιστολῆς.

Τοῦ κ. Ι. Βαλαβάνη, ἐκ Κερασσοῦντος, ἀπὸ 5 φεβρουαρίου, δι' ἧς ποιεῖται συμπληρώσεις εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ σταλῆσαν τῷ ἡμετέρῳ Συλλόγῳ διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα συλλογὴν αὐτοῦ καὶ ἀγγέλλει, ὅτι προτίθεται νὰ λάβῃ ἐκμαγειὸν πάντων ὧν ἂν τύχῃ δακτυλιολίθων καὶ ἀποστείλῃ τῷ Συλλόγῳ.

Τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀοιδίμου Ἀλεξίου Πάλλη, ἱατροῦ, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστη-

μίου Ἀθηνῶν καὶ ἐπιτίμου μέλους τοῦ Συλλόγου, ἀπὸ 4 φεβρουαρίου, ἀγγελλούσης τὸν θάνατον αὐτοῦ.

Τοῦ Συλλόγου Ἀλατσαίων Ἐρυθραίας εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ αὐτῶ τῶν Περιδικῶν τοῦ Συλλόγου, καὶ παρακαλοῦντος, ὅπως δωρηθῶσιν αὐτῶ τινὰ τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ διπλῶν ἢ πολλαπλῶν βιβλίων.

Τῶν κ. κ. Ἡρ. Βασιλάδου, Ὁδ. Ἀνδρεάδου, καὶ Ἀθ. Παπαδοπούλου Κεραμέως, ἀπὸ ἀπὸ 18 φεβρουαρίου, προτεινόντων τακτικὸν μέλος τὸν κ. Παντ. Σμαριώτην, τραπεζίτην ἐνταῦθα.

Ἀγγέλλονται δὲ αἱ προσφοραὶ βιβλίων.

Τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

Εἶτα ὁ κ. πρόεδρος προτείνει, ὅπως τὸ μὲν συμπλήρωμα τοῦ κ. Βαλαζάνη εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀποσταλείσιν ὕλην διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγωνίσμα παραπεμφθῆ τῇ Φιλολογικῇ Ἐπιτροπῇ, τῇ δ' ἀδελφότητι Ἀλατσαίων ἀποσταλῶσι κατὰ τὴν αἴτησιν αὐτῶν ἐκ τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ πολλαπλῶν βιβλίων. Εἶτα ἀγγέλλει μετὰ λύπης τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξίου Πάλλη, ἐπιτίμου μέλους τοῦ Συλλόγου καὶ παρατηρεῖ, ὅτι ὁ Σύλλογος ὀφείλει νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἐπὶ τούτῳ λύπην αὐτοῦ εἰς τὴν οἰκογένειαν.

Ἀγγέλλεται μετὰ ταῦτα τὸ πρῶτον μέλος τακτικὸν ὁ κ. Παντ. Σμηριώτης, τραπεζίτης ἐνταῦθα, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κ. κ. Ἡρ. Βασιλάδου, Ὁδυσ. Ἀνδρεάδου καὶ Α. Π. Κεραμέως.

Ὁ κ. Α. Π. Κεραμεὺς λαθῶν τὸν λόγον ἀκολούθως ἀναγινώσκει τὴν Ἐκθεσιν τῶν παλαιογραφικῶν ἐρευνῶν αὐτοῦ διὰ τὴν Μαυρογορδάτειον Βιβλιοθήκην κατὰ τὸ ἔτος 1884.

Ὁ κ. Α. Π. Κεραμεὺς ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ ταύτη ὁμιλήσας ἐν προομιῇ περὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς Μαυρογορδάτειου Βιβλιοθήκης καὶ τοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ, ὅπερ χάριν τοῦ ἔργου τούτου δαπανᾶται, ἐξέθετο ἐν περιλήψει τὰ κατὰ τὴν εἰς Πόντον περιήγησιν αὐτοῦ, ὠνόμασε δηλ. τὰ μέρη, ἅτινα ἐπεσκέψατο, τὴν ὕλην, ἣν συνέλεξε, ποιεῖται λόγον περὶ τῶν κκοουσιῶν καὶ δυσκολιῶν, αἵτινες τῷ παρουσιάσθησαν κατὰ τὸ ταξιδίον καὶ εὐχαριστεῖ ἐν τέλει τοῖς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον συντελέσασιν εἰς τὴν εὔρεσιν τῆς ὕλης.

Ὁ κ. πρόεδρος μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀναγωγῆς εὐχαριστήσας τῷ κ. Α. Π. Κεραμεῖ προτείνει, ὅπως ἡ ἀναγνωσθεῖσα ἐκθεσις αὐτοῦ δημοσιευθῇ διὰ τῶν ἐφημερίδων.

Ὁ κ. Α. Π. Κεραμεὺς παρατηρεῖ, ὅτι πολὺ μέρος τῆς ἀξίας αὐτῶν χάνεται δημοσιουμένων διὰ τῶν ἐφημερίδων καὶ παρακαλεῖ, ὅπως ὁ Σύλλογος ἐπιτρέψῃ αὐτῶ, ἵνα δημοσιεύσῃ σὺν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ καὶ τινὰ τῶν ἀναφερομένων χειρογράφων μετὰ τινων σημειώσεων ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ.

Ὁ κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδης παρατηρεῖ, ὅτι ὁ Σύλλογος πρὶν ἢ προβῆ εἰς ἀπόφασιν τινὰ δέον νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψει τὰς προγενεστέρως αὐτοῦ ἀποφάσεις περὶ τῆς Μαυρογορδάτειου Βιβλιοθήκης ὡς καὶ τὸ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Α. Π. Κεραμέως συμβόλαιον, διότι ἡ πρότασις τοῦ κ. Α. Π. Κεραμέως ἀντίκειται εἰς τε τὰς ἀποφάσεις καὶ τὸ συμβόλαιον καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν δύναται ὁ Σύλλογος νὰ λάβῃ ἀπόφασιν οὐ μόνον ἀντικειμένην εἰς τὰς ἀποφάσεις αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ δυναμένην νὰ ἔχῃ συνεπειάς.

Ὁ κ. Α. Π. Κεραμεὺς ἀπαντῶν λέγει, ὅτι τὸ ἀποβλέπον τὴν περίπτωσιν ταύτην ἄρθρον συνετάχθη ἐν σπουδῇ πως, κατὰ τι δὲ ἄλλο ἄρθρον τοῦ συμβολαίου δέον νὰ ἐκτυπῶται κατ' ἔτος ὕλη μέχρις 8 τυπογραφικῶν φύλλων· συνελέγη δὲ ἐφέτος ὕλη πολὺ πλείων· ἐπὶ τέλους δὲ προστίθησιν, ὅτι τὴν ἐκθεσίν του ταύτην δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς σύνθητες ἀνάγνωσμα καὶ κατ' ἀκολουθίαν δύναται κατὰ τι ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ νὰ δημοσιεύσῃ.

Ὁ κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδης ἀπαντᾷ, ὅτι ὁ κ. Κεραμεὺς ἔχει δίκαιον, ἡ δὲ ἐργασία αὐτοῦ εἶναι σπουδαία, δι' ὅπερ ὁ Σύλλογος χάριτας αὐτῶ ὀφείλει, ἀλλ' ὁ Σύλλογος εἶναι συγχρόνως ἠναγκασμένος νὰ ἐπιμελήσῃ εἰς τὰς ἀποφάσεις αὐτοῦ. Τὸ δὲ ἐπιχείρημα τοῦ κ. Κεραμέως, ὅτι ἡ ἐκθεσις αὐτοῦ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς σύνθητες ἀνάγνωσμα δὲν χωρεῖ ἐνταῦθα, διότι διαφέρει τὸ ἀνάγνωσμα τῆς ἐκθέσεως ἐπὶ συμβολαίου βασιζομένης.

Προτείνει οὖν ὅπως, ἐπειδὴ τὸ ζήτημα εἶναι σπουδαῖον, καὶ ἐπειδὴ ὁ κ. Κεραμεὺς ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ ὑψηλῆς τὴν ἐκδοσιν μονογραφικῶν καὶ τὴν περιστολὴν τῆς ἐργασίας, ἀναβλήθῃ πᾶσα ἀπόφασις τοῦ Συλλόγου εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, ἵνα ἐν τῷ μεταξὺ ἐξετασθῇ τὸ συμβόλαιον.

Ὁ κ. πρόεδρος λέγει περίπου τὰ ἑξῆς :

Τὸ συμβόλαιον δὲν ὀρίζει τὸν ἀριθμὸν τῶν τυπογραφικῶν φύλλων, ἀλλ' ἐὰν ταῦτα περιωρίσθησαν εἰς 8, τοῦτο συνέβη ἕνεκα τῆς μικρᾶς ἐπιχορηγήσεως· τὸ μὲ δημοσιεύσ-

μενον όμως υλικόν δέον νά μένη ἐν τῷ Συλλόγῳ. Εἶν' ἀληθές, ὅτι ἡ ἐργασία αὕτη ἀπαιτεῖ πλειότεραν δαπάνην καί ὅτι ἡ ἀμοιβή κατὰ τήν δικαίαν παρατήρησιν τοῦ κ. Α. Π. Κερκυμῆος εἶναι μικρά, ἀλλ' ὁ Σύλλογος εἶναι ἠναγκασμένος νά περιορισθῆ εἰς τὸ συμβόλαιον μέχρι τῆς λήξεως αὐτοῦ, ὅποτε ὁ χορηγός δυνατόν νά προβῆ εἰς τήν αὔξησιν τῆς ἐπιχορηγήσεως.

Μετά μακρὰν συζήτησιν τῇ προτάσει τοῦ κ. προέδρου ἀποφασίζεται, ὅπως δημοσιευθῆ μὲν ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ἡ ἔκθεσις, νά δύνηται όμως ὁ κ. Α. Π. Κερκυμῆς μετά ταῦτα νά σχηματίσῃ ἰδιαιτέρα φυλλάδια.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΕΗ'.

(Τακτική).

Τῇ 25 Φεβρουαρίου 1885.

Προέδρευοντος τοῦ κ. ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ὁ κ. Α. Π. Κερκυμῆς παρατηρεῖ, ὅτι προκειμένου περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν τυπογραφικῶν φύλλων δὲν εἶπεν, ὅτι ταῦτα ὀρίζονται ἐν τῷ συμβολαίῳ, ὡς ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἐξηγήθη, ἀλλὰ ὑπὸ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συλλόγου, πρὸς δέ, ὅτι τὸ συμβόλαιον ὀρίζει καὶ ἐπιβάλλει αὐτῷ μόνον τὴν καταρτισθεῖσαν ὕλην νά παραδίδῃ.

Ὁ κ. Ὁδ. Ἀνδρέαδης λέγει, ὅτι ἡ δευτέρα παρατήρησις εἶναι μᾶλλον προσθήκη καὶ δὴ καὶ συζητήσιμος.

Τῶν πρακτικῶν ἐπικυρωθέντων ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τοῦ πανασιολογ. ἀρχιμανδρίτου κ. Γρηγ. Παλαμᾶ, ἀπὸ 17 Φεβρουαρίου, ἀγγέλλοντος μετὰ λύπης, ὅτι λόγοι σπουδαιότατοι δὲν ἐπιτρέπουσιν αὐτῷ νά ἐκπληρώσῃ τὴν δευτέραν ὑπόσχεσιν, ὅπως ὁμιλήσῃ ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ Συλλόγου τῇ κυριακῇ τῆς 24 Ἰσταμένου.

Τοῦ κ. Χρ. Παπαδοπούλου ἐξ Ἀμμοχώστου τῆς Κύπρου, ἀπὸ 11 Φεβρουαρίου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν καὶ πάλιν δύο φύλλων τῆς ἀγγλιστῆ ἐκδιδόμενης ἐφημερί-

δος Cyprus Herald καὶ παραρτήματος αὐτῆς, ἐν ᾧ ἐδημοσιεύθη νομοσχέδιον περὶ τῆς εἰς διαθήκας διαδοχῆς, ὡς παρακολούθημα τοῦ περὶ ἀδιαθέτου διαδοχῆς νόμου τοῦ 1884.

Τῆς ἐν Κίῳ Φιλεκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος τῶν Κιαιῶν, ἀπὸ 12 Φεβρουαρίου, ἀγγελλούσης, ὅτι ἀποστέλλει τὴν ἔκθεσιν τῶν ὑπ' αὐτῆς κατὰ τὴν ὀγδόην περίοδον πεπραγμένων καὶ τὸ ἐκκαθαρισθὲν ἀποθεματικὸν αὐτῆς κεφάλαιον ἐκ λιρῶν ὀθ. 31, ὅπερ πρκακαλεῖ, ἵνα κατατεθῆ ἐπ' ὀνόματι αὐτῆς ἐν τῇ Ἐθνικῇ τῆς Ἑλλάδος Τραπεζῇ. Πρὸς δὲ τούτοις συναποστέλλει καὶ δύο μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ὑπ' ἀριθμὸν 2762 καὶ 3589, ἵνα διαβιβασθῶσι τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ πρὸς συνένωσιν πασῶν τῶν καταθέσεων εἰς μίαν ὁμολογίαν.

Τῆς ἐν Φαναρίῳ Λέσχης Μνημοσύνης, ἀπὸ 20 Φεβρουαρίου, ἀγγελλούσης τὴν ἔνωσιν αὐτῆς μετὰ τῆς ὑπὲρ τοῦ Ἰωακείμιου Παρθενάγωγείου Ἀδελφότητος Ἐστίας καὶ παρακαλοῦσης τὸν πρόεδρον, ὅπως παραστῆ εἰς τὴν ἐορτὴν τῆς νέας περιόδου.

Τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου, προτεινούσης ὡς μέλος αὐτῆς τὸν κ. Ἄνδ. Σπαθάρην, καὶ τὴν κ. Σαπφῶ Λεοντιάδα ὡς μέλος Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς κρίσιν τῶν Ἀναγνωστικῶν τῶν κ. κ. Γεωργιάδου καὶ Ι. Πολυβίου καὶ τῶν τοῦ Γ. Κούζου καὶ Ι. Ἰλίδου.

Τοῦ ἐν Παρισίοις πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν Ἑλληνικῶν σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ Συλλόγου, ἀπὸ 18/2 Μαρτίου, ἀγγέλλοντος τὴν παραλαβὴν τῆς ἀπὸ 5 Ἰανουαρίου ἐπιστολῆς μετὰ τοῦ ἐν αὐτῇ ἐντάλματος τῶν 394,30 φρ. ἐκ συνδρομῶν τῶν ἐνταῦθα μελῶν τοῦ Συλλόγου τούτου.

Μετά ταῦτα ἀγγέλλεται ἡ προσφορὰ βιβλίων.

Τῷ δωρητῇ ἀπονέμονται εὐχαριστίαι.

Ὁ κ. πρόεδρος ποιεῖται ἐπὶ τῆς Ἀλληλογραφίας τὰς ἐξῆς παρατηρήσεις· ἡ ἐν Κίῳ Φιλεκπαιδευτικῇ Ἀδελφότητι τῶν Κιαιῶν ἀπὸ δεκαετίας ἤδη πέμπει τῷ Συλλόγῳ ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων, διὰ τοῦ Συλλόγου δὲ ἀποστέλλει τὸ ἀποθεματικὸν αὐτῆς κεφάλαιον εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἐθνικὴν Τραπεζάν· ὁ Σύλλογος λοιπὸν καὶ αὐθις θέλει μεριμνήσει περὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ χρηματικῆς ποσοῦ, περὶ οὗ ἐν τῇ ἀποστολῇ αὐτῶν λόγον ποιῶνται· ὑποβάλλει δὲ μετὰ ταῦτα πρότασιν τοῦ

προεδρείου, ὅπως ἡ ἐκ 1000 λιρῶν ὀθ. τελευταία χρηματικὴ προσφορὰ τῆς Α. Ἐξ. Χρηστῆκη ἐφένθη Ζωγράφου ἐνδυσθῆ εἰς χρεώγραφα καὶ κατατεθῆ εἰς τὴν Γενικὴν Ἐταιρίαν τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους.

Τούτων δεκτῶν γενομένων ὑποβάλλει αἰτησὶν πιστώσεως πέντε λιρῶν ὑπὲρ τοῦ βαρέως ἀσθενούντος Α. Πετρίδου, γραμματέως τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου, ἐκφράζων ἄνω τὴν λύπην αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ὅτι ὁ Σύλλογος καίπερ ἐκτιμῶν τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ συνδράμη αὐτῷ πλείοτερον.

Καὶ ταύτης δεκτῆς γενομένης, προτείνεται ὑπὸ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ψήφίζεται ὡς μέλος αὐτῆς ὁ κ. Ἀνδρ. Σπαθάρης, ἡ δὲ κ. Σαπρῶ Λεοντιάς ὡς μέλος ἰδικῆς πρὸς κρίσιν τῶν τῆ Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆ παραπεμφθέντων Ἀγαγαστικῶν διὰ τὰ Δημοτικὰ σχολεῖα τῶν κ.κ. Κ. Γεωργαλᾶ καὶ Ι. Πολυβίου καὶ τῶν κ. κ. Γ. Κούζου καὶ Ι. Ἰλλίδου.

Ἀκολουθῶς ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ γίνεται δεκτὸς ὡς τακτικὸν μέλος ὁ κ. Παντολέων Σιμηριώτης τραπεζίτης ἐνταῦθα.

Εἶτα ὁ κ. James Calvert ἀναγινώσκει πραγματεῖαν τοπογραφικὴν *Περὶ Ἰλίου*.

Ὁ κ. πρόεδρος μετὰ τὸ πέρασ τῆς ἀναγνώσεως εὐχαριστήσας τῷ κ. Calvert ἐπὶ τῷ ἀξιολόγῳ ἀναγνώσματι λύει τὴν συνεδρίαν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΕΘ'.

(Τακτικὴ).

Τῆ 4 Μαρτίου 1885.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΘΥ.

Ἀναγνωσθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως καὶ κυρωθέντων, ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τῆς ὑπὲρ τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς Ἀδελφότητος *Ξηροκρήνης*, ἀπὸ 24 λήξαντος, προσκλητηρίου εἰς τὴν ἐπέτειον ἐορτὴν τῆς Ἀδελφότητος.

Ἀνωμένου, ἀπὸ 28 φεβρουαρίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει τοὺς δύο κύκλους (πρῶτον καὶ δεύτερον) Ἑλληνικῆς Ἱστορίας

(ΕΛΛ. ΦΙΛ. ΣΥΛΛΟΓΟΣ.—ΤΟΜ. ΙΘ').

κατὰ τὸ πρόγραμμα τοῦ Καραπανείου ἀγῶνος συντεταγμένης ὑπὸ τὸ χωρίον τοῦ Σαλουστίου τῷδε: *ex allis negotiis quae ingenio exercentur, imprimis magno usui est memoria rerum gestarum* καὶ ὑπισχνουμένου ν' ἀποστείλῃ μετ' ὀλίγας ἡμέρας καὶ τὸ τρίτον τεῦχος.

Τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ ἐπισυνάπτεται καὶ φάκελος κεκλεισμένος φέρων ἐπιγεγραμμένον τὸ ἄνω χωρίον.

Τοῦ ἐν Καίρῳ Ἐπικουρικοῦ Ἑλληνικοῦ Συλλόγου, ἀπὸ 25 φεβρουαρίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀπεδέξατο τὴν σύστασιν τοῦ Συλλόγου ὑπὲρ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ὀδρειτσᾶνης, ἀναλαμβάνων τὴν ἐκ 3 χιλ. γροσιῶν κατ' ἔτος μισθοδοσίαν τοῦ διδασκάλου, ὃν ὁ ἡμέτερος Σύλλογος ἤθελε διορίσει καὶ ἐξαιτουμένου, ὅπως ὁ Σύλλογος διαβιβάξῃ αὐτῷ πληροφορίας περὶ τῶν ἐχόντων ἀνάγκην ὑλικῆς ὑποστηρίξεως σχολεῖων τῆς Μακεδονίας, Θράκης καὶ τῆς ἄνω Ἡπείρου, διαφωτίξῃ δὲ αὐτὸν ποῦ ὑπάρχει ἀνάγκη συστάσεως νέου, ὅπως περὶ τούτου ἐκ τῶν ἐνόνητων φροντίξῃ τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ ἐπισυνάπτεται καὶ ἄλλη πρὸς τοὺς ἐνταῦθα ἀντιπροσώπους Ὀδρειτσᾶνης.

Εἶτα ἀγγέλλονται προσφοραὶ βιβλίων.

Τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαρισταί.

Ὁ κ. πρόεδρος ποιεῖται ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας τὰς ἐξῆς παρατηρήσεις :

α') Ὅτι ἡ ὑπὸ ἀνωμένου πεμφθεῖσα Ἑλλ. Ἱστορία διὰ τὸν Καραπάνειον ἀγῶνα δὲν δύναται δυστυχῶς νὰ γένηται δεκτὴ, διότι κατὰ τὰς ὁδηγίας τοῦ Γενικοῦ Προγράμματος δὲν ἀπεστάλη ἐντὸς τοῦ δεκεμβρίου.

β') Ζωηραὶ ὀφείλονται χάριτες τῷ ἐν Καίρῳ ἀδελφῷ Ἑλληνικῷ Ἐπικουρικῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς πρὸς τὸν ἡμέτερον Σύλλογον αἰσθημάσι καὶ ἐπὶ τῇ προθυμίᾳ, μεθ' ἧς ἀπεδέξατο τὰς ὑπὲρ τῆς Ὀδρειτσᾶνης συστάσεις τοῦ Συλλόγου.

Εἶτα ὁ κ. Κ. Περδικίδης ἀναγινώσκει συνέχειαν τῆς πραγματείας αὐτοῦ *Περὶ τῆς θρησκείας τῶν ἀρχαίων Περσῶν*.

Ὁ κ. πρόεδρος μετὰ τὸ πέρασ τοῦ ἀναγνώσματος εὐχαριστήσας τῷ κ. Κ. Περδικίδῃ λύει τὴν συνεδρίαν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΟ΄.

(Τακτική).

Τῆ 11 Μαρτίου 1885.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τῆς Ἑλλ. Κοινότητος Βαλτσικίου, ἀπὸ 23 φεβρουαρίου, ἐξαίτουμένης τὴν ἀρωγὴν τοῦ Συλλόγου ὑπὲρ τῆς προκαταρκτικῆς ἀλληλοδιδασκτικῆς σχολῆς.

Τοῦ von Victor Palmé, ἐκ Βερολίνου, ἀγγέλλοντος τὴν εἰς ἐξ τόμους ἐτησίαν ἐκδοσιν τοῦ Sacrorum. Conciliorum nova et amplissima collectio τοῦ Mansi.

Τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐν Ταξιμίῳ ἱεράς Ἐκκλησίας Ἁγίας Τριάδος, ἀπὸ 7 μαρτίου, προσκλητηρίου εἰς τὴν κατάθεσιν τοῦ θεμελίου λίθου τῶν κελλίων.

Τῆς ἐφορίας καὶ δημογεροντίας τῆς κοινότητος Ζιντζιρ-δερέ τῆς Καππαδοκίας, ἀπὸ 26 φεβρουαρίου 1885, ἐξαίτουμένης, ὅπως ὁ Σύλλογος ἀποστείλῃ αὐτῇ ὑδρόγειον σφαῖραν καὶ οὐρανίαν καὶ πέντε γεωγραφικούς πίνακας τῶν πέντε ἡπείρων διὰ τὴν σχολὴν αὐτῆς.

Ἀγγέλλονται προσφορὰ βιβλίων.

Ἐκφράζονται εὐχαριστίαι τοῖς δωρηταῖς.

Ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν αἴτησιν τῆς κοινότητος Βαλτσικίου ὁ Σύλλογος δυστυχῶς δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ ὡς ἄλλοτε χρήματα, ἀν δὲ ἐσχάτως ἐδωρήθησαν αὐτῷ χρήματα, ταῦτα μύλις εἰς τὰ χρεῖα καὶ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ. Προτείνει δὲ τὴν ἐπιψήφισιν τῆς αἰτήσεως τῆς κοινότητος Ζιντζιρ-δερέ, ὡς ἀπαιτούσης μικρὰν ποσότητα χρηματικῆν.

Τούτων δεκτῶν γενομένων ψηφίζεται καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ προεδρείου ὑποβαλλομένη πρότασις περὶ ἀποδοχῆς τῆς αἰτήσεως τοῦ ἐκδότου τῶν πρακτικῶν τῶν Συνόδων Victor Palme.

Ἀγγέλλεται μετὰ ταῦτα, ὅτι τὴν μεγάλην δευτέραν καὶ τὴν τοῦ Πάσχα δὲν θέλει συνεδριάσει ὁ Σύλλογος.

Ὁ κ. Α. Π. Κεραμεὺς ἀναγινώσκει κατὰ

λογον τῶν βιβλίων, ἅτινα κατὰ προηγουμένην ἀπόφασιν ἀποσταλήσονται εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Συλλόγου Ἀλατσάτων· ὁ δὲ κατάλογος γίνεται δεκτός. Εἶτα ἀναγινώσκειται ὑπὸ τοῦ κ. Α. Π. Κεραμεὺς συνοπτικὴ ἐκθεσις τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐν Ὁδησσῷ Ἀρχαιολογικοῦ Συνεδρίου.

Μετὰ δὲ τὸ πέρας τῆς ἀναγνώσεως ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ μετὰ λύπης, ὅτι δυστυχῶς παρ' ἡμῖν τοιαῦται συνελεύσεις δὲν γίνονται, καίπερ δυνάμεναι νὰ ἀποβῶσιν ὠφελίμοι εἰς τε τὴν ἱστορίαν ἡμῶν καὶ τὴν καθ' ὄλου ἐπιστήμην· ὅτι ὁ ἡμέτερος Σύλλογος συνέλαβεν ἀπὸ πολλοῦ τοιοῦτον σχέδιον, ὅπερ ὁμως ἐνεκα τῶν περιστάσεων ἀνέβαλλεν, ἐφέτος δὲ καὶ αὐθις ἀπεφάσισε νὰ συγκαλέσῃ συνέδριον κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος, ἡ δὲ ἀπόφασις αὕτη εὐχεταὶ νὰ ἐκτελεσθῇ. Ἐκ τῆς ἀποστολῆς, ἐξακολουθεῖ λέγων, τοῦ κ. Α. Π. Κεραμεὺς εἰς τὸ ἐν λόγῳ Ἀρχαιολογικὸν Συνέδριον πλὴν τῆς ἐκθέσεως καὶ ἄλλων ὠφελειῶν ποριζόμεθα καὶ τί πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ προετοιμάσωμεν διὰ τὸ ἡμέτερον.

Εὐχαριστήσας δὲ τῷ κ. Α. Π. Κεραμεῖ ἀπὸ μέρους τοῦ Συλλόγου ἐπὶ τῷ ὅτι ἐφρόντισε νὰ ἀντιπροσωπεύσῃ τὸν Σύλλογον καὶ ἀναγνώσματα ἀξία λόγου νὰ παρουσιάσῃ, λυεῖ τὴν συνεδρίασιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΟΑ΄.

(Τακτική).

Τῆ 1 Ἀπριλίου 1885.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τοῦ αἰδ. C. G. Curtis προέδρου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπὸ 11/23 μαρτίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ὁ κ. Σ. Ἀριστάρχης ἔπεμψε τῷ τυπογραφεῖῳ *Νεολόγου* τὴν ἀρχαιολογικὴν αὐτοῦ πραγματεῖαν διὰ τὸ Ἀρχαιολογικὸν Δελτίον.

Τοῦ αὐτοῦ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας, δηλοῦντος, ὅτι ὑπέβαλε τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐπι-

τροπή τὰς παραπεμφθείσας ἐπιγραφάς, περι-
ῶν ἀπεφασίσθη νὰ ζητηθῶσιν ἀκριβέστερα
ἀντίγραφα καὶ εἰ δυνατόν ἐκτυπώματα
αὐτῶν.

Τοῦ αὐτοῦ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας, παρα-
καλοῦντος, ὅπως ἀποσταλῆ αὐτῷ ἐν παρῶ-
ντι ἐπι ἀρχαιολογικόν, διότι τὸ ἀποστα-
λὲν αὐτῷ προσήνεγκε τῷ τὰς δημοσιεύσεις
τῆς ἐν Βαλτιμῶρῃ Ἀκαδημίας προσενεγκόντι
δόκτορι Hale.

Τοῦ κ. Β. Σαρακιώτη, ἄνευ χρονολογίας,
προτείνοντος τακτικόν μέλος τὸν κ. Ν. Τρο-
χίτην, ὑπᾶλλον τῆς Ὀθωμανικῆς Γραπέζης.

Τοῦ κ. Παύλου Καρολίδου, ἐκ Σμύρνης,
ἀποστέλλοντος συμπλήρωμα εἰς τὰ προαπο-
σταλέντα τέσσαρα τεύχη Καππαδοικῆς ὕ-
λης διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγωνίσμα.

Τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐν πρόποσι Ταταού-
λων ἱερᾶς ἐκκλησίας τῆς Εὐαγγελιστρίας,
ἀπὸ 13 μαρτίου, ἐξαίτουμένης τὴν συνδρομὴν
τοῦ Συλλόγου διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ.

Τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν τῆς ἐλληνικῆς
κοινότητος Βῆρνης, ἐξαίτουμένης, ὅπως ὁ
Σύλλογος ἀποδεχθῆ καὶ ἀναλάβῃ τὴν ἰδίαν
δὲ ἀπάνη συντήρησιν πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν
ἐπιστῶν ἐνὸς νέου καὶ μιᾶς νεάνιδος ἐκ τῶν
ἐπιμελεστέρων καὶ εὐαγωγοτέρων τῶν ἐν
τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τῆς κοινότητος, ὅπως
αὐτοὶ χρησιμεύσωσιν ὡς διδάσκαλοι εἰς τὰ
σχολεῖα Βῆρνης ἢ τῶν κωμοπόλεων αὐτῆς
ἐν ὀρισμῶν χρόνῳ.

Τῆς κ. Μαρίας Α. Πάλλη, ἐξ Ἀθηνῶν, ἀπὸ
12 μαρτίου, εὐχαριστούσης ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ
συλλυπητηρίου ἐπιστολῆς ἀπὸ μέρους τοῦ
Συλλόγου.

Τοῦ κ. Χρ. Παπαδοπούλου, ἐξ Ἀμμοχώ-
στου τῆς Κύπρου, ἀπὸ 11 μαρτίου, ἀγγέ-
λωντος, ὅτι θέλει ἀποστείλει προσεχῶς
πραγματεῖαν περὶ τῶν ἐν Κύπρῳ χριστιανι-
κῶν ἀρχαιοτήτων καὶ ἐξαίτουμένου τὴν ἀπο-
στολὴν τοῦ Β' παραρτήματος τοῦ ΙΕ' τόμου
τοῦ Περιδικοῦ.

Τοῦ πρυτάνεως τοῦ Φρειδεरिकοῦ πανεπι-
στημίου τῆς Halle Wittemberg, ἀπὸ 31 δε-
κεμβρίου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν τῶν
ὑπὸ τοῦ πανεπιστημίου κατὰ τὸ ἔτος 1884
γενομένων δημοσιεύσεων.

Τοῦ πρυτάνεως τοῦ ἐν Βαλτιμῶρῃ πανε-
πιστημίου Johns Hopkins, ἀπὸ 2/14 μαρ-
τίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι προσεχῶς πέμψει
τὰς δημοσιεύσεις τοῦ πανεπιστημίου ἐπ'
ἀνταλλαγῇ τῶν τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου.

Τῆς Ἐθνικῆς Γραπέζης τῆς Ἑλλάδος,
ἀπὸ 28/9 ἀπριλίου, ἀγγελλούσης τὴν παρα-
λαβὴν τῶν ἀπὸ 20 καὶ 22 μαρτίου ἐπιστο-
λῶν τοῦ Συλλόγου μετὰ τῶν δύο ὁμολογιῶν
τῆς ἐν Κίῳ Φιλεκαπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος
τῶν Κιανῶν καὶ τῆς ἐπιταγῆς τῆς Γραπέ-
ζης τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκ δραχμῶν
709,90. Συγχρόνως δὲ ἀποστέλλει αὐτῇ
καὶ μίαν ὁμολογίαν ὑπ' ἀριθ. 11,588 ἐκ
δρ. 7,392.60 διὰ δεκαεῖξ ἔτη ἐπ' ὀνόματι
τῆς εἰρημένης ἀδελφότητος. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ
ἐστὶ καὶ σημείωσις τῆς ἐνοποιήσεως τῶν
τόκων κτλ.

Τοῦ πανοσιολ. ἀντιπροσώπου τοῦ ἁγίου
Γάβριελ κ. Πολυκάρπου, ἀπὸ 29 μαρτίου, ἀγ-
γέλλοντος τὴν παραλαβὴν τῶν διὰ τὸν Σύλ-
λογον Ἀλατσάτων Ἐρυθραίας βιβλίων καὶ
εὐχαριστοῦντος ἐξ ὀνόματος τοῦ ἐν λόγῳ
Συλλόγου ἐπὶ τούτῳ.

Ἀγγέλλονται προσφοραὶ βιβλίων.

Ἐκφράζονται τοῖς δωρηταῖς εὐχαρισταί.

Ὁ κ. πρόεδρος ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας
ποιεῖται τὰς ἐξῆς παρατηρήσεις:

1) Κατ' αἴτησιν τοῦ αἰδ. G. Curjis προέ-
δρου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς ὁ Σύλ-
λογος θὰ φροντίσῃ νὰ ζητήσῃ δι' ἐπιστολῆς
παρὰ τῶν κ. κ. Βαλαβάνη καὶ Πολυδάμα
ἀκριβέστερα ἀντίγραφα καὶ εἰ δυνατόν ἐκ-
τυπώματα τῶν ἐπιγραφῶν.

2) Τὰς αἰτήσεις τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐν
πρόποσι Ταταούλων ἱερᾶς ἐκκλησίας τῆς
Εὐαγγελιστρίας περὶ συνδρομῆς ὑπὲρ τοῦ ὑπ'
αὐτῆς ἀνεγειρομένου ναοῦ καὶ τῆς Κοινοτή-
τος Βῆρνης δι' ὑποτροφίαν νέου καὶ νεάνιδος
ὁ Σύλλογος δυστυχῶς δὲν δύναται νὰ ἐκ-
πληρώσῃ ἐνεκα λόγων οἰκονομικῶν, ἄλλως
τε δὲν ἔχει καὶ τοιοῦτον προορισμόν. Ἄλλοτε
σὺν τῇ ὑποστηρίξει τῶν σχολείων ἀνελάμ-
βανε καὶ τοιαύτας ὑποχρεώσεις, ἀλλὰ σήμε-
ρον δὲν δύναται νὰ πράξῃ τοιοῦτόν τι. Μετὰ
ταῦτα γενομένης δεκτῆς τῆς προτάσεως τοῦ
πρυτάνεως τοῦ ἐν Βαλτιμῶρῃ πανεπιστημίου
Johns Hopkins περὶ ἀνταλλαγῆς τῶν δημο-
σιεύσεων, ἀγγέλλεται ὁ θάνατος τοῦ ἐκ τῶν
μελῶν τοῦ Συλλόγου Β. Λούση, ἱατροῦ, συμβᾶς
τῇ 14 μαρτίου. Ἀγγέλλεται πρὸς τούτους
ὑπὸ τοῦ κ. προέδρου, ὅτι τὸ προεδρεῖον συν-
ώδευσε τὴν κηδεῖαν ἀπὸ τῆς οἰκίας αὐτοῦ
μέχρι τοῦ νεκροταφείου καὶ κατέθηκε στέ-
φανον ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ ἀειμνήστου, φέ-
ροντα τὴν ἐπιγραφὴν: Ὁ ἐν Κωνσταντινου-
πόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος

τῷ Βασιλείῳ Λούση τακτικῶ αὐτοῦ μέλει καὶ ὅτι ἀνέθηκε τῷ κ. Μακρῇ τὴν σύνταξιν βιογραφίας τοῦ μακαρίτου, ἥτις θέλει ἀναγνωσθῆ ἔν συνεδρίῳ τοῦ Συλλόγου. Ψηφίζεται δὲ καὶ ἡ τοῦ προεδρείου πρότασις περὶ ἀποστολῆς τῇ μητρὶ τοῦ ἀειμνήστου συλλυπητηρίου γράμματος.

Ἀγγέλλεται δὲ ἐπίσης καὶ ἐτέρου μέλους τακτικοῦ καὶ γραμματέως τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, τοῦ Ἀντωνίου Πετρίδου, ὁ θάνατος.

Εἶτα ἀγγέλλονται τὸ πρῶτον τακτικὰ μέλη οἱ κ.κ. Νικόλαος Τροχάνης, ὑπάλληλος τῆς Ὁθωμανικῆς Τραπεζίης, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κ. κ. Β. Σαρακιώτου, Ἡρ. Βασιάδου καὶ Ὁδ. Ἀνδρεάδου καὶ Γεωρ. Βεγλερῆς, ὑπάλληλος τῆς ρωσικῆς ἀτμοπλοικῆς ἐταιρείας ἐνταῦθα, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κ. κ. Ἡρ. Βασιάδου, Ὁδ. Ἀνδρεάδου καὶ Α. Π. Κεραμεύς.

Ὁ κ. πρόεδρος ἀγγέλλει, ὅτι ἀπὸ τῆς προσεχοῦς παρασκευῆς ἀργονται αἱ ἕκτακτοι συνεδριάσεις πρὸς ἀνάγκωσιν τῶν ἐκθέσεων τῶν ἐπιτροπῶν καὶ τῶν κοσμητόρων.

Εἶτα ὁ κ. Περδικίδης ἀναγινώσκει συνῆχειαν τοῦ ἀναγνώσματος αὐτοῦ *Περὶ τῆς θρησκείας τῶν ἀρχαίων Περσῶν*.

Ὁ κ. Περδικίδης ἀναγινώσκει τὴν πέμπτην στήλην τῆς ἐν Βαχιστούν ἐπιγραφῆς καὶ τῶν παρὰ τὰ ἀνάγλυφα πινακίδων, μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς ἀρχεται τῆς ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν τῆς ἐποχῆς τοῦ Κύρου μελέτης. Ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν τούτων οὐδὲν δυνάμεθα νὰ μάθωμεν περὶ τῆς θρησκείας τῶν Περσῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἐξετάζονται λοιπὸν τὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἱστορικὰ γεγονότα, ὅπως προσδιορισθῆ ὁ ἠθικὸς χαρακτήρ τοῦ Κύρου καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Καμβύσου, ἐξάγει δὲ τὸ συμπέρασμα, ὅτι οὐδὲως ἡ μονοθεϊστικὴ θρησκεία τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐπενήργησεν ἐπὶ τῆς ἡμερώσεως τῶν ἠθῶν καὶ ὅτι πολυθεῖσται σύγχρονοι αὐτοῖς λαοὶ παρίστανται πολὺ πλεῖον αὐτῶν προκόψαντες.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς ἀναγνώσεως ὁ κ. πρόεδρος λέγει, ὅτι, καθ' ὅσον ἐνθυμεῖται, ὁ Ἡρόδοτος ἔν τινι χωρίῳ τοὺς Μήδους ὀνομάζει Ἄριους, ὁ δὲ Πόπ τὴν ἀρμενικὴν γλῶσσαν κατατάσσει εἰς τὴν ἀρίαν. Ὅτι ἡ λέξις Σκύθης εἶναι γενικὴ, διότι ὑπάρχουσι λαοὶ ὀνομαζόμενοι μὲν Σκύθαι μὴ ἀνήκοντες δὲ εἰς τὴν Σκυθικὴν φυλὴν, ὅτι τὰ τοῦ διαλόγου μεταξὺ Κροῖσου καὶ Σόλωνος δὲν παραδέχονται οἱ νεώτεροι

ὡς μὴ συμβιβαζόμενα τῇ χρονολογίᾳ, ὅτι ὁ Γρύτιος ἀποκρούει τὸν μῦθον τούτον, παραδέχεται δὲ, ὅτι ὁ Ἡρόδοτος ἐπλασεν ἢ παρέλαβεν αὐτὸν χάριν τοῦ καλοῦ περιεχομένου καὶ ὁ Πλούταρχος ἐπίσης ἔν τῷ Βίῳ τοῦ Σόλωνος ἀμφιβάλλει περὶ τούτου καὶ ὅτι ἡ βαρβαρότης τῶν Περσῶν διετηρήθη μέχρι τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Εὐχαριστήσας δὲ ἔν τέλει τῷ κ. Περδικίδῃ ἐπὶ τῷ ἀξιολόγῳ αὐτοῦ ἀναγνώσματι, λύει τὴν συνεδρίασιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΟΒ'.

(Ἑκτακτος).

Τῇ 5 Ἀπριλίου 1885.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΗΡ. ΒΑΣΙΑΔΟΥ**.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης ἐκτάκτου συνεδριάσεως, ὁ κ. Καλλιχίδης εἶπεν, ὅτι παρεκλήθη ὑπὸ τῆς Α. Ἐξ τοῦ Πέτρου Μαυρογένους, τέως πρεσβευτοῦ ἐν Ρωμανίᾳ, ἀπερχομένου εἰς Βιέννην, νὰ ἐκφράσῃ τὴν λύπην αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ὅτι ἐνεκα τῆς ἀκροσφαλεστάτης καταστάσεως τῆς υγείας δὲν ἤδυνήθη νὰ παρευρεθῆ ἔν τινι συνεδρίῳ τοῦ Συλλόγου καὶ νὰ δηλώσῃ τῷ Συλλόγῳ, ὅτι ἀναχωρῶν κομίζει τὰς ἀρίστους περὶ αὐτοῦ ἐντυπώσεις.

Ὁ κ. πρόεδρος ἀπαντῶν εὐχαριστεῖ ἀπὸ μέρους τοῦ Συλλόγου τὴν Α. Ἐξοχότητα διὰ τὰ εὐγενῆ αὐτοῦ αἰσθήματα καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Καλλιχίδην νὰ ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας ταύτας τῇ Α. Ἐξοχότητι.

Ἀκολούθως ὁ κ. Α. Π. Κεραμεύς ἀναγινώσκει Ἐκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ἔχουσαν οὕτως:

Ἡ Φιλολογικὴ Ἐπιτροπὴ συνίστατο φέτος ἐκ τῶν κ. κ. Ἡρ. Βασιάδου, Κ. Ξανθοπούλου, Ἀναστασίου Τάγῃ, Ἀβραάμ. Μαλιάκα, Α. Παπαδοπούλου Κεραμεύς, Β. Λούση, Αἰμ. Νονότη, Φιλίππου Τάγῃ καὶ Θ. Σαλτέλη.

Συνεκρότησε δὲ ἐπτά συνεδριάσεις καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς ὤρισθη ὁ κ. Π. Κεραμεύς, πρόεδρος δὲ ὁ κ. Κωνσταντῖνος Ξανθόπουλος, ὃν ἀναχωρήσαντα εἰς Τραπεζοῦντα ἀντικατέστησεν ὁ κ. Βασιχίδης.

Τὸ κατ' ἀρχὰς ἐφρόντισεν ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ καταστήσῃ τὰ μέλη αὐτῆς μᾶλλον ἐνήμερα εἰς τὴν ἐν Εὐρώπῃ ἀνάπτυξιν τῶν ἐλληνικῶν

γραμματῶν· διὸ υπέβλεπε τῷ Συλλόγῳ κατάλογον περιοδικῶν τινῶν συγγραμμάτων, ἐγκριθέντα καὶ ψηφισθέντα παρ' αὐτοῦ ἀσυζητησί.

Εἶτα ἠσχολήθη περὶ τὴν μελέτην τῶν ἀποσταλεισῶν συλλογῶν γλωσσικῆς ὕλης διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα, οὗ εἰσηγητὴς ὤρισθη διὰ τὸ ἐνεστῶς ἔτος ὁ τῆς Ἐπιτροπῆς γραμματεὺς.

Κοινοποιηθεῖσαι δὲ αὐτῇ γλωσσικαὶ συλλογαὶ εἰσὶν αἱ ἐπόμεναι :

1) Π. Καρολίδου, καθηγητοῦ ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ σχολῇ Σμύρνης, *Ἡ ἐν Καππαδοκίᾳ λαλομένη ἐ.λ.ληνικὴ διάλεκτος καὶ τὰ ἐν αὐτῇ σωζόμενα ἴχνη τῆς ἀρχαίας καππαδοκικῆς γλώσσης* (τεύχη πέντε).

2) Α. Γονίου *Συλλογὴ δημοτικῶν ᾄσμάτων*.

3) Γ. Κωνσταντινίδου *Αἰτοσχέδιο περιγραφῆ τοῦ Τσαρσαμπᾶ καὶ τῆς Οἰνόςης μετὰ παροιμιῶν, ᾄσμάτων καὶ λέξιλογίας*.

4) Δ. Γ. Πουλᾶκη, ἰατροῦ ἐν Τσεσμέ τῆς Ἐρυθραϊκῆς χερσονήσου, *Μέλισσα, ἦτοι συλλογὴ λέξεων ἐκ Κρήνης καὶ ἀ.λ.λαχόθεν*.

5) Ἄντ. Γ. Πουλᾶκη, λογιῶν ἐν Τσεσμέ καὶ ἀδελφοῦ τοῦ προειρημένου ἰατροῦ, *Κυψέλη, ἦτοι συλλογὴ λέξεων, ᾄσμάτων κτλ.*

6) Ν. Βενέτου, *Συλλογὴ ζώτων μνημείων*.

7) Σ. Μανασσείδου *Ζῶντα μνημεῖα*.

8) Γ. Βαλαβάνη *Συνέχεια τῶν μνημείων τῆς ἀπὸ τὸν Πόντον ἰδιωτικῆς* (μετὰ συμπληρώματος).

9) Κωνστ. Κανελλᾶκη *Συλλογὴ ζώτων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ, ἐκ Χίου*.

10) Νικ. Γ. Πολίτη *Τὸ δημῶδες ᾄσμα τοῦ νεκροῦ*.

11) Γεωρ. Δροσίνη *Δημῶδη ᾄσματα*.

Ἐκτὸς τῆς ἐπὶ τῶν συλλογῶν τούτων μελέτης υπεβλήθη καὶ σχέδιον ὁδηγιῶν πρὸς γρήσιν τῶν ἀσχολουμένων περὶ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα. Τὸ σχέδιον τοῦτο περιελάμβανε μὲν τὸ πρόγραμμα τοῦ εἰρημένου Διαγωνίσματος, ἀλλ' ἔδιδε καὶ ὁδηγίας τινὰς ἀναλυτικῶ τῷ τρόπῳ περὶ τῆς μεθόδου, ἣν ὀφείλουσι νὰ παραδεχθῶσιν οἱ βουλούμενοι ν' ἀσχοληθῶσιν εἰς τὴν σύνταξιν γλωσσαρίων καὶ ἄλλων σχετικῶν μνημείων, προλαμβανόμενων οὕτως ἀτόπων τινῶν. Αἱ δὲ ὁδηγίαι αὐταὶ ἐγκριθεῖσαι ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεκοινώθησαν ἐγκαίρως καὶ τῷ Συλλόγῳ, ὅστις ἐπίσης ἐπεκύρωσεν αὐτάς ψηφίσας καὶ τὴν ἐν πίνακι ἐκτύπωσιν αὐτῶν πρὸς διανομὴν

πανταχοῦ καὶ ἰδίᾳ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους, ἐνθα ἀπαντῶσι πολλοὶ ἐγγράμματοι ἄνθρωποι ἐπιθυμοῦντες μὲν νὰ ἀσχοληθῶσιν περὶ τὸν σκοπὸν τοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος, ἀλλὰ καὶ μὴ γινώσκοντες ὅθεν καὶ ὅπως δεῖον νὰ ἐργασθῶσι.

Τὴν Φιλολογικὴν ἐπιτροπὴν οὐκ ὀλίγον ἀπησχόλησε καὶ γράμμα τοῦ Συλλόγου, ὃπερ ἠρώτα τίνα τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν ἔτει 1886 γενησομένης τοῦ Συλλόγου ἑορτῆς, ἀναδεχθήσονται νὰ ποιήσωσιν ἀνακοινώσεις φιλολογικὰς, ὡς καὶ τίνα ἢ ἐπιτροπὴ κρίνει κατάλληλα θέματα πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ διασάφησιν παρ' ἄλλων.

Τὸ γε νῦν μόνον ὁ κ. Χατζηκρήστου υπεσχέθη ὅτι θὰ ὑποβάλῃ μελέτην τοῦ *Περὶ τῆς ἀπ.λότητος, ἀφελείας, τοῦ ὕψους καὶ κάλλους τῆς δημοτικῆς ποιήσεως ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἀρχαίαν*. Τὰ δὲ λοιπὰ τῶν μελῶν προτίθενται ἀργότερον νὰ κοινοποιήσωσι τὰς ἐπιγραφὰς τῶν θεμάτων, περὶ ἧς θὰ ἀσχοληθῶσιν κατὰ τὴν ἑορτὴν ἐκείνην.

Θέματα δὲ μελέτης ἄξια παρ' ἄλλων κρίνονται σὺν ἄλλοις τὰ ἐπόμενα :

1 (Πρότασις τοῦ κ. Βασιλάδου). *Περὶ τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν τῆς ποιητικῆς καὶ πεζικῆς κεκυλλιεργημένης γλώσσης πρὸς τὴν ὁμιλουμένην τοῦ λαοῦ γλώσσαν ἀπὸ Ὀμήρου μέχρι τῆς ἀπωλείας τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας*.

2 (Πρότασις Π. Κεραμῆως). *Ἱστορία τῶν ἐρευνῶν περὶ τῆς νέας ἐ.λ.ληνικῆς γλώσσης ἀπὸ Κοραῆ μέχρι σήμερον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκδοθέντων γλωσσαρίων καὶ ἄλλων νεοε.λ.ληνικῶν κειμένων, ὡς καὶ τῶν σχετικῶν ἐπ' αὐτῶν μελετημάτων τῶν τε ἡμετέρων καὶ τῶν ξένων γλωσσομαθῶν*.

Εἰρήσθω δὲ ἐν παρόδῳ ὅτι ἡ Φιλολογικὴ ἐπιτροπὴ ἐπιφυλάττεται νὰ ὑποβάλῃ ἄλλοτε τῷ Συλλόγῳ μακρὸν κατάλογον κοινοποιήσεων καὶ θεμάτων συζητηθησομένων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου συγκροτηθησομένου ἐνταῦθα φιλολογικοῦ συνεδρίου.

Τῇ ἐπιτροπῇ ἐγνώσθη φέτος ὅτι ὁ κ. Χρηστάκης Ζωγράφος συμπληρώσας τὸ διὰ τὴν Ζωγράφειον Βιβλιοθήκην προωρισμένον ποσὸν ὀκτακισχιλίων λιρῶν κατέθηκεν ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Ἐπὶ τῇ περιστάσει δὲ ταύτῃ παρεκλήθη ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ τροποποιήσῃ καὶ τὸ πρόγραμμα

τῆς εἰρημένης βιβλιοθήκης συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῇ σχετικῇ τοῦ κ. Ζωγράφου ἐπιστολῇ ἀναγραφόμενα ἄρθρα. Ἄλλ' ἄπασαν τὴν ἐν τῷ προγράμματι ζητηθεῖσαν τροποποίησιν ἐνεπιστεύθη ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὸν πρόεδρον αὐτῆς, ὅστις καὶ ἀσχολεῖται νῦν περὶ τὸ θέμα τοῦτο καταλλήλως, μετὰ τινα δὲ καιρὸν θὰ ὑποβάλῃ τῇ Ἐπιτροπῇ πρὸς ἐπικύρωσιν καὶ τὸ σχέδιον τοῦ νέου τῆς Ζωγραφείου Βιβλιοθηκῆς προγράμματος.

Τέλος σημειοῦμεν, ὅτι ἡ Φιλολογικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπώλεσε φέτος ἐκλεκτὸν αὐτῆς μέλος, τὸν μακαρίτην Βασίλειον Λούσην.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 4 Ἀπριλίου 1885.

Ἡ Φιλολογικὴ Ἐπιτροπὴ

ΗΡ. ΒΑΣΙΑΔΗΣ, πρόεδρος.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΤΑΓΗΣ.

ΑΒΡΑΑΜ ΜΑΛΙΑΚΑΣ.

ΑΙΜ. ΝΟΝΟΤΗΣ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΤΑΓΗΣ.

Θ. ΣΑΛΤΕΛΗΣ.

Α. Π. ΚΕΡΑΜΕΥΣ, γραμματεὺς.

Εἶτα ὁ κ. Περδικίδης ἀναγινώσκει Ἐκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ἔχουσιν οὕτως·

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐπιτροπὴ, κατὰ τὰ κανονισμένα, προτίθησι καὶ κατὰ τὸ συλλογικὸν τοῦτο ἔτος τὴν ἐκθεσιν τῶν πρακτικῶν αὐτῆς.

Κατὰ τὸ λῆγον τοῦτο συλλογικὸν ἔτος δυστυχῶς μόνον ἐπὶ τέσσαρας μῆνας εἰργάσθη, καὶ τοῦτο διότι ἐνεκεν τῆς εἰς Ἀγγλίαν ἀπουσίας τοῦ προέδρου αὐτῆς, καθ' ὅλον τὸ μακρὸν διάστημα τῆς ἀπουσίας αὐτῆς τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς μετὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν, καθ' ἣν ἐγένοντο αἱ ἐκλογαὶ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γραμματέως, ἀπεφάσισαν νὰ διακόψωσι τὰς ἐργασίας αὐτῶν μέχρι τῆς ἐπανόδου ἐξ Ἀγγλίας τοῦ προέδρου αὐτῶν ἐκφράσαντες πάντες τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν, ὅπως ἐργασθῶσιν ὑπὸ τὴν πεφωτισμένην διεύθυνσιν τοῦ ἀξίου προέδρου αὐτῶν.

Ἄμα δὲ τῇ αἰσίῃ ἐξ Ἀγγλίας ἐπανόδῳ αὐτοῦ συγκαλεσθεῖσα ἡ Ἐπιτροπὴ ἔκαμεν ἐξ ἄλλας τακτικὰς συνεδριάσεις, καθ' ἃς συνεζήτησε διαφόρους προτάσεις τοῦ προεδρείου τοῦ Συλλόγου καὶ διένειμε μεταξὺ τῶν μελῶν τὴν ἐργασίαν τῆς μελέτης διαφόρων ἐπιγραφῶν καὶ ἄλλων ἀρχαιολογικῶν ζητημάτων ὑπὸ τοῦ προεδρείου τοῦ Συλλόγου ἢ

ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβληθέντων αὐτῇ.

Ἐν τῷ Συλλόγῳ ὑπάρχουσι περιγραφαὶ χωρῶν καὶ ἐπαρχιῶν κατὰ διαφόρους καιροὺς ὑπὸ διαφόρων λογίων πεμφθεῖσαι· αἱ περιγραφαὶ αὗται πολύτιμον ὕλην περιέχουσι πρὸς τὴν ἀρχαιολογίαν σχέσιν ἔχουσιν. Ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ὁ ἀκμάτος ἀρχαιοδίδης κ. Ἀθ. Παπαδόπουλος Κεραμεύς ἐπεφορτίσθη τὴν συναγωγὴν καὶ σωματοποιεῖν αὐτῶν. Συλλογὴ ἀναλέκτων ἐκ τῶν περιγραφῶν αὐτῶν, αἵτινες οὐκ εἰσι γνωσταὶ τοῖς σοφοῖς τῆς Εὐρώπης, καὶ τῶν πεμφθέντων αὐτὰς λογίων τὴν φιλοτιμίαν ἤθελεν ἱκανοποιήσῃ καὶ τῇ ἐπιστήμῃ ἤθελε προσφέρει ὑπηρεσίαν τινά.

Ἐτερον μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ σοφὸς Dr J. Mordtmann, ἐπεφορτίσθη τὴν μελέτην καὶ διαλεύκανσιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ κ. Ν. Λημνίου πεμφθεισῶν τῷ Συλλόγῳ ἐπιγραφῶν. Τῶν ἐπιγραφῶν τούτων μία μόνη ἐστὶν ἀνέκδοτος, αἱ δὲ ἄλλαι παραλλαγῶς μόνον τινὰς ἔχουσι πρὸς τὰ γνωστὰ κείμενα τὰ ἐκδοθέντα ἐξ ἄλλων ἀρχαιοτέρων ἀντιγράφων. Ὁ Dr J. Mordtmann θεωρῶν λίαν σπουδαίαν τὴν ἀνέκδοτον ταύτην ἐπιγραφὴν ἐργάζεται ἤδη πρὸς διαλεύκανσιν αὐτῆς, τὸ δ' ἀποτελεσμα τῆς μελέτης του ταύτης ὑποβληθήσεται τῇ Ἐπιτροπῇ κατὰ τὸ ἐξῆς συλλογικὸν ἔτος.

Ἐτερον μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ λόγιος κ. Ξ. Σιδερόπουλος, ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἀνευρισκομένων κατὰ τὴν βορειοδυτικὴν ἄκρην τοῦ ἐν Χρυσοπόλει ὀθωματικοῦ νεκροταφείου κιονοκράνων φερόντων σταυροὺς, συντριμμῶν ἐγγραμμῶν πλίνθων καὶ μαρμάρων, ἀποτελούντων πλευρὰς τάφου, ἐφ' ἐνὸς τῶν ὀπιῶν ὑπάρχει ἐπιτύμβιος ἐπιγραφή, ἣν ἀντιγράψας κατέθηκε τῇ Ἐπιτροπῇ. Κατὰ τὸν ἐν λόγῳ λόγιον τὰ λείψανα ταῦτα ἱκανῶς μαρτυροῦσιν, ὅτι κατὰ τὸ ὑποδειχθέν μέρος ἐκεῖτο φαίνεται ἐπὶ Βυζαντινῶν μνημῆν ἢ νεκροταφείων. Νοτιώτερον τοῦ μέρους αὐτοῦ εὐρέθη ἄλλη ἐπιγραφή ἐπὶ πλακῶς τάφου ἰουδαϊκοῦ, ὅθεν ἔστιν εἰκόσαι ὅτι πλησίον τῆς χριστιανικῆς μνημῆς ἢ τοῦ νεκροταφείου, ἐκεῖτο ἄλλο νεκροταφεῖον Ἰουδαίων. Ἐκ τοῦ συμβόλου τῆς ἐπταφώτου λυχνίας, τῆς ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς ἐγκεχαρῆς μίνης, ἀσφαλῶς ἐξάγεται, ὅτι ὁ ἐνταφιασθεὶς ἦν Ἰουδαῖος.

Ὁ κ. πρόεδρος ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν

τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἀναγλύφων τῶν παριστάντων πλῆν λέοντος κατὰ ταύρου τῶν ἀπαντῶντων ἐπὶ τῶν τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὑποτίθησι δέ, ὅτι αἱ εἰκόνες αὗται εἰσὶν ἐποχῆς μεταγενεστέρας τοῦ πολέμου τῶν Περσῶν πρὸς τοὺς Βυζαντινοὺς, καὶ ὅτι τὸν τύπον τοῦτον τῆς τέχνης παρὰ τῶν πρώτων ἔλαβον οἱ δεῦτεροι. Ὁ τῆς ἐπιτροπῆς γραμματεὺς κ. Κ. Περδικίδης προσέθηκεν ὅτι, κατ' ἰδίαν αὐτοῦ μελέτην, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ὁ ταῦρος ἐστὶ σύμβολον τῆς Σκυθικῆς φυλῆς ὃ δὲ λέων τῆς Ἀρίας, περιεσώθη δὲ ἐν τῇ τέχνῃ μέχρι ἡμῶν ἢ διὰ τῶν δύο τούτων ζώων συμβολικὴ παράστασις τῶν δύο φυλῶν, κυρίως ἐπὶ τῶν κολεῶν τῶν ἀκινακῶν παρὰ Πέρσαις, ἐφ' ὧν συνθέστατα εἰκονίζεται λέων καταβάλλων ταῦρον. Οἱ καθ' ἡμᾶς Πέρσαι ἐξακολουθοῦσι μὴ εἰδότες καὶ κατὰ παράδοσιν μόνον ἐμμένοντες εἰς ἀρχαίαν τῆς τέχνης συνθῆειαν νὰ ποικίλλωσι τὰ ὄπλα αὐτῶν διὰ τοιούτων εἰκόνων. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ ἐλλόγιμος κ. J. Calvert, παρετήρησεν, ὅτι τοιαύτη ἐξήγησις τῶν εἰκόνων αὐτῶν ἐστὶν ἀγνωστος τῇ ἐπιστῆμῃ, προσεκλήθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ὁ κ. Περδικίδης νὰ παρουσιάσῃ αὐτῇ μελέτην ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης· καὶ ἡ μελέτη αὕτη παρασκευαζομένη ἤδη ὑποβληθήσεται εἰς τὴν ἰγκρισὶν τῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ τὸ προσεχές ἔτος.

Ὁ αὐτὸς κ. J. Calvert προσήνεγκε τῇ Ἐπιτροπῇ σπουδαίαν μελέτην αὐτοῦ περὶ τῆς τοπογραφίας τῆς Ἰλίου, ἀναγνωσθεῖσαν ἤδη ἐν τακτικῇ τοῦ Συλλόγου συνεδριάσει.

Ἐπὶ τοῦ πύργου τοῦ κειμένου πλησίον τῆς πύλης *Τζουμπάλι-κασιώ* ὑπῆρχεν ἀνάγλυρον καλῆς ἐργασίας παριστῶν τοὺς τρεῖς παιδας ἐν καμίνῳ. Τὸ ἀνάγλυφον τοῦτο βεβαίως ἀνήκει εἰς τινὰ ἐκκλησίαν πρὸ τῆς ἀπειλασίας τῶν ἀναγλύφων ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, μετὰ δὲ ταύτην πιθανῶς ἐτέθη ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ πύργου· ἐσχάτως δὲ κτεδαφισθέντος τούτου κατέκειτο χαμαί, καὶ πιθανῶς ἤθελεν ἀπολεσθῆ τὸ σπουδαῖον τοῦτο διὰ τὴν βυζαντινὴν εἰκονογραφίαν μνημεῖον, τῇ ἐπιμελεῖα ὅμως τοῦ προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς διεσώθη ἐν τῷ ἐν *Ταιριλί-κιοσκ* μουσεῖῳ.

Αἱ μελέται, ὡς βλέπετε κύριοι, τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς εἰσὶν ἐν τῷ παρα-

σκευάζεσθαι, εἰς δὲ τὴν ἐπιείκειαν καὶ τὴν εὐνοίαν τοῦ Συλλόγου πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν, ὧν δείγματα συχνὰ ἔλαβε, βασιζομένη ἐλπίζει, ὅτι θέλει ὑχεῖ τῆς συγγνώμης ὑμῶν, ἐὰν ἀντὶ πλουσίας συγκομιδῆς τὰ ἰσχνὰ ταῦτα προσφέρει κατὰ τὸ ἔτος αὐτό, ὑπόσχεται δὲ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἀγγελλθεισῶν μελετῶν καὶ νέας ἄλλας διὰ τὸ ἐπιόν ἔτος.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 5]17 Ἀπριλίου 1885.

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐπιτροπὴ

C. G. CURTIS πρόεδρος.

TZEMΣ ΚΑΛΒΕΡΤ.

A. Π. ΚΕΡΑΜΕΥΣ.

Ξ. Α. ΣΙΑΔΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.

K. ΠΕΡΔΙΚΙΔΗΣ, γραμματεὺς.

Ὁ κ. πρόεδρος εὐχαριστήσας τῷ τε κ. Α. Π. Κεραμεῖ καὶ τῷ κ. Περδικίδῃ, λύει τὴν συνεδριάσιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΟΓ'.

(Τακτικῇ).

Τῇ 8 Ἀπριλίου 1885.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Η. ΒΑΣΙΛΑΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως, ὁ κύριος πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι καθ' ἃ καὶ ἄλλοτε λόγος ἐγένετο, ἡ περίληψις τοῦ ἀναγνώσματος δεόν νὰ περιέχῃ μάλιστα τὰ χωρία ἐκείνα, ἃ συνεζητήθησαν, ἵνα διευκρινίζωνται αἱ ἐκφερόμεναι ἰδέαι. Ἀναπτύσσει δὲ ἔπειτα τοὺς λόγους, οἵτινες προὐκάλεσαν τὰς ἐν τῇ ἡγουμένη συνεδριάσει γενομένας παρατηρήσεις ἐν τῷ ἀναγνώσματι τοῦ κ. Περδικίδου, διορθοῖ δὲ τὰ πρακτικὰ καθόσον ἀφορᾷ τὴν λέξιν Σκύθης, περὶ ἧς εἶπεν, ὅτι διὰ ταύτης οἱ ἀρχαῖοι ἐνόησαν πολλοὺς λαοὺς, καὶ συνέβαινε τότε ὅ,τι νῦν παρ' ἡμῖν συμβαίνει ἐν τῇ λέξει *Φράγκος*.

Ὁ κ. Περδικίδης παρατηρεῖ ὡσαύτως, ὅτι οὐχὶ ὀρθῶς ἐκφέρεται ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ὅτι οἱ Μῆδοι ἀντὶ οἱ Πέρσαι εἰσὶν Ἀρίας φυλῆς.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν, ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τοῦ κ. Χρ. Παπαδοπούλου ἐξ Ἀμμοχώ-

στου τῆς Κύπρου, ἀπὸ 25 μαρτίου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν δύο λόγων αὐτοῦ *Περὶ τοῦ Κωνσταντινίου Οἰκονόμου καὶ Περὶ τῆς πόλεως Νικομηθείας*.

Τηλεγράφημα τοῦ κ. Καρόλου Βίλμπεργ, βιβλιοπώλου ἐν Ἀθήναις, ἀπὸ 5/17 ἀπριλίου, παρακαλοῦντος, ὅπως ἀποσταλῆ αὐτῷ τὸ β' Παράρτημα τοῦ ΙΕ' τεύχους τὸ περιέχον ἐπιγραφὰς τοῦ Μουσείου.

Τῆς Ἐφορείας τῆς σχολῆς Περύμου τῆς Κυζίκου, ἀπὸ 27 μαρτίου, ἐξαίτουμένης τὴν συνδρομὴν τοῦ Συλλόγου ὑπὲρ τῆς σχολῆς.

Τῆς Φιλοπροσδευτικῆς Ἀδελφότητος Δεμίρ-Ἰσάκ, ἀπὸ 24 μαρτίου, παρακαλοῦσας, ὅπως ὁ Σύλλογος διαβιβάσῃ μετὰ συστάσεως ἐπιστολὴν αὐτῆς περὶ συνδρομῆς πρὸς τὸν κ. Κωνσταντίνον Ζάππαν.

Τῶν κ. Ἡρ. Βασιλάδου, Ὁδ. Ἀνδρεάδου καὶ Κ. Γ. Γεωργαλά, ἀπὸ 8/20 ἀπριλίου, δι' ἧς προτείνουσι τακτικὸν μέλος τοῦ Συλλόγου τὸν κ. Adolphe Thilasso διευθυντὴν τῆς ἐνταῦθα ἐκδιδομένης *Revue Orientale*.

Τοῦ κ. Δανασῆ ἐκ Φωτηρᾶ, ἀπὸ 17 μαρτίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει ἐν χειρογράφῳ Ἀριθμητικὴν καὶ παρακαλοῦντος, ὅπως ὁ Σύλλογος κρίνῃ αὐτήν.

Τοῦ ἐν Καίρῳ Ἑλλήν. Ἐπικουρικῶ Συλλόγου, ἀπὸ 31 μαρτίου, εὐχαριστοῦντος τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῷ ὅτι ἀπεδέξατο νὰ διαβιβάσῃ αὐτῷ πληροφορίας περὶ τῶν ἐχουσῶν ἀνάγκην ὑποστηρίξεως κοινοτήτων τῆς Θράκης, Μακεδονίας καὶ Ἠπείρου καὶ ζητούντος πληροφορίας περὶ τοῦ χωρίου Οὐζοῦν-Κιοπροῦ.

Τοῦ κ. Εὐσταθίου Ἰωαννίδου, ἐκ Βώλου, ἀπὸ 1/13 ἀπριλίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι τὴν ἐτησίαν αὐτοῦ συνδρομὴν ἀπέστειλε τῷ κ. Ν. Φ. Γεωργιάδῃ.

Τῶν γραφείων τῶν *Χρονικῶν Στατιστικῶν καὶ Τυπογραφίαις* τῆς Βυρτεμβέργης ἐν Στουτγάρδῃ, ἀγγελλόντων τὴν ἀποστολὴν τῶν τελευταίων αὐτῶν δημοσιεύσεων.

Εἶτα ἀγγέλλονται προσφοραὶ βιβλίων.

Τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. πρόεδρος ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς κοινότητος Περύμου παρατηρεῖ, ὅτι δυστυχῶς ὁ Σύλλογος ἔνεκα τῶν οικονομικῶν αὐτοῦ οὐδὲν δύναται πράξαι. Περὶ δὲ τῆς αἰτήσεως τῆς Φιλοπροόδου Ἀδελφότητος Δεμίρ-Ἰσάκ γενήσονται τὰ δέοντα, καὶ ἡ Ἀριθμητικὴ τοῦ κ. Δανασῆ παραπεμφθήσεται τῇ Ἐκπαιδευτικῇ Ἐπιτροπῇ.

Εἶτα ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ γίνον-

ται δεκτοί, τακτικὰ μέλη, οἱ κ.κ. Νικόλαος Τροχάνης ὑπάλληλος τῆς Ὁθωμ. Τραπεζίης καὶ Γεώργιος Βεγλερῆς ὑπάλληλος τοῦ Πρακτορείου τῆς ἐνταῦθα Ρωσικῆς Ἀπομπολικῆς Ἐταιρείας.

Ἀγγέλλεται δὲ τὸ πρῶτον τακτικὸν μέλος ὁ κ. Adolphe Thilasso, διευθυντὴς τῆς *Revue Orientale*, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κκ. Ἡρ. Βασιλάδου, Ὁδ. Ἀνδρεάδου καὶ Κ. Γ. Γεωργαλά.

Ἀκολούθως ὁ κ. πρόεδρος ἀναγινώσκει τὸ ἀνάγνωσμα οὗτοῦ *Περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς τέχνης εἰς τὴν σύστασιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν καλῶν τεχνῶν ἐν Ἰταλίᾳ κατὰ τὴν ἀναγέννησιν*.

Εἶτα λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΝΔ'.

(Ἐκτακτος).

Τῆ 19 Ἀπριλίου 1885.

Προεδρευόμενος τοῦ κ. **ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ**.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης ἐκτάκτου συνεδριάσεως ὁ κ. γεν. γραμματεὺς ἀναγινώσκει Ἐκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὁμοίαν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς· ὁ δὲ κ. Μακρῆς Ἐκθεσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ ὁ κ. Φ. Μαυρογορδάτος ὁμοίαν τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς.

Αἱ ἐκθέσεις αὗται ἔχουσιν οὕτω· καὶ πρῶτον ἡ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς·

Φίλοι συνάδελφοι,

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπετελεῖτο κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς παρουσίας ἐτι περιόδου ἐκ τοῦ ἐτέρου τῶν ἀντιπροέδρων κ. Ἰωάννου Γεωργαντοπούλου, τοῦ κατὰ τὸν κανονισμὸν προέδρου αὐτῆς καὶ τῶν κ. κ. Κωνσταντίνου Ξανθοπούλου, Χρ. Χατζηχρήστου, Βράνου Βαζάνη, Θ. Σαλτέλη, Ν. Παρνίκα, Ι. Δ. Ἀριστοκλέους, Ἀβρ. Μαλιάκα, Ἡλ. Βαλσαμάκη, Π. Παπαρροῦση, Ἀντ. Πετρίδου καὶ Ὁδ. Ἀνδρεάδου, ἀλλ' ἀκολούθως προσετέθησαν αὐτῇ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου καὶ οἱ κ. κ. Κ. Τσιούλας καὶ Ἀνδρ. Σπαθάρης. Παρητήθησαν δὲ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἔτους οἱ κ. κ. Ι. Δ. Ἀριστοκλῆς, ὡς ἀποτελῶν μέλος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ Κ. Ξανθόπουλος,

ὡς ἀπελθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐν ἀναλβῆ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐν αὐτῇ Φροντιστηρίου. Μεγίστην δ' ὑπέστη ἀπώλειαν ἡ Ἐπιτροπὴ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀντ. Πετρίδου μέχρι πρό μικροῦ τὰ καθήκοντα τοῦ γραμματέως ἐκτελοῦντος καὶ προθύμως ἐργαζομένου ἐν αὐτῇ. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ προσφιλοῦς αὐτῇ μέλους λίαν ἐλυπήθη καὶ τὴν λύπην αὐτῆς καὶ νῦν ἐκφράζει. Τὸν αἰδιόμενον Πετρίδην ἐν τῇ γραμματείᾳ ἀνεπλήρωσεν ὁ κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδης, ὃς νῦν τὴν ἐκθεσὶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐνώπιον ὁμῶν ποιούμενος συγγνώμην ἐξαιτεῖται, εἰ ὑπὸ συγχινησεως αὐξούσης τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ κατεχόμενος ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει λυπηρὸν γεγονόςτος ἀτελῶς καὶ ἀτέχνως τοῦτ' ἐπιτελέσει.

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἑπτακαίδεκα ἐποιήσατο κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο συνεδριάσεις τακτικὰς καὶ ἐκτάκτους, ἐν αἷς παρῆν καὶ ὁ σεδαστὸς καὶ ἀκμάτος πρόεδρος τοῦ Συλλόγου. Καὶ ἐν πρώτοις ἡσχολήθη περὶ τὴν διανομὴν τοῦ ἐξ 20 χιλ. φρ. Ζαριφείου κληροδοτήματος εἰς τὰ ἄπορα σχολεῖα τῆς πρωτευούσης ταύτης. Περὶ τῆς διανομῆς δὲ ταύτης ἡ Ἐπιτροπὴ ὑπέβαλεν ἤδη ἰδίαν ἐκθεσιν, ὥστε περιττὸν ἵνα εἴπωμεν καὶ αὖθις τὰ περὶ αὐτῆς ἐνταῦθα. Τοῦτο δὲ μόνον λέγομεν, ὅτι ἐπειδὴ ἐλήφθησαν ἱκαναὶ ἐκθέσεις, ὑπερτεσσαρχήκοντα, παρὰ τῶν διαφόρων Ἐφορειῶν τῶν διαφόρων σχολῶν τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν προαστείων αὐτῆς, ἡ Ἐπιτροπὴ ἀνέθηκε τῷ κ. Π. Παπαρρῶση, ἵνα ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐπὶ ἰδιαιτέρων πληροφοριῶν ἐρειδόμενος συντάξῃ καὶ ἀναγνώσῃ κατὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ Συλλόγου ἐορτὴν ἐκθεσιν τῆς ἐκπαιδευτικῆς καταστάσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν προαστείων αὐτῆς.

Καὶ ταῦτα ἐν συντόμῳ τὰ περὶ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ αἰδιόμενου Γεωργίου τοῦ Ζαρίφου μεταβαίνομεν δὲ νῦν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἐργασίας τῆς Ἐπιτροπῆς ἀρχόμενοι ἀπὸ σοβαρᾶς λίαν γενομένης ὑπὸ τοῦ κ. προέδρου τοῦ Συλλόγου καὶ ἐγκριθείσης ὑπ' αὐτῆς. Ἀὕτη ἐστὶν ἡ καὶ τῷ Συλλόγῳ ἀνακοινωθείσα πραγματεία *Περὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συνδέσμου τῶν γυμνασίων καὶ τῶν ἀνωτέρων παρθεραγωγείων τοῦ ἡμετέρου ἔθνους πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ βελτίωσιν τῆς μέσης παιδείσεως ἀμφοτέρων τῶν φύλων*. Ἐπειδὴ δὲ, ὡς ἐφθήμεν εἰπόντες, αὕτη ἀνεκοινώθη ἤδη τῷ Συλλόγῳ καὶ ἐκτυπωθεῖσα ἀπεστάλη εἰς τὰ διάφορα ἀνώτερα ἐκπαιδευτήρια τοῦ ἡμε-

τέρου ἔθνους καὶ εἰς διαφόρους λογίους, ἀσκοπον ἡγοῦμεθα ἀνάλυσιν αὐτῆς ἐνταῦθα νὰ παράσχωμεν. Οἷα δ' εἰσὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐγκυκλίου ταύτης, τοῦτο τὸ προεδρεῖον τοῦ Συλλόγου γινώσκει, οἷα δ' ἔσονται, τοῦτο ὀφόμεθα.

Ἐτερον ἔργον τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ πολλὰς συνεδριάσεις ἀπασχολῆσαν ἦν ἡ ἀνατεθεῖσα αὐτῇ συνεπεῖα αἰτήσεων ἐντολῆ πρὸς σύνταξιν προγράμματος τῶν ἀστικῶν σχολῶν. Τοιοῦτον δὲ πρόγραμμα συνετάχθη ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου συναδέλφου κ. Κ. Γεωργαλά, ὃ μετὰ τῆς ἀναγκαιᾶς κριθείσας τροποποιήσεις ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπεβλήθη ἤδη τῷ Συλλόγῳ καὶ ἐνεκρίθη ὑπ' αὐτοῦ. Βουλομένη ὁμως, ὅπως τὸ ἔργον αὐτῆς ἡ Ἐπιτροπὴ ἐντελέστερον καταστήσῃ, ἔγνω συντάξαι καὶ κατάλογον βιβλίων διὰ τὰς διαφόρους τάξεις ἀστικῆς σχολῆς, ἃ κατὰ τὴν Ἐπιτροπὴν τὰ καταλληλότερά εἰσι, τοῦτο δὲ πρὸς ὀδηγίαν τῶν τε ἐφορειῶν καὶ τῶν διδασκάλων. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ σύνταξις τοιοῦτου καταλόγου πολλὰς ἐνέχει δυσχερείας, ἡ Ἐπιτροπὴ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς καὶ ἀπόφασιν οὐκ ἠδυνήθη ἐκτελέσαι. Καὶ νῦν

Περὶ διαγωνισμάτων.

Δύο εἰσὶν ὡς γνωστὸν τὰ διαγωνίσματα, ὧν ἡ φροντίς καὶ ἡ κρίσις ἀνατεθειμένα εἰσὶ τῇ ἡμετέρᾳ Ἐπιτροπῇ, τὸ *Βουτσιναιῶν*, τρία περιλαμβάνον καὶ τὸ *Καραπάγειον*, ὅπερ πολλὰ. Πρὸ ἐτῶν ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς πρόγραμμα πρὸς σύνταξιν Ὁδηγοῦ τῆς πρώτης παιδείσεως τοῦ Βουτσιναιῶν ἀγῶνος. Ἡ προθεσμία πρὸς κρίσιν τοῦ διαγωνίσματος τοῦτου παρῆλθε καὶ οὐδὲν ἀπεστάλη δυστυχῶς χειρόγραφον, δι' ὃ ἡ Ἐπιτροπὴ παρατείνει τὸν ἀγῶνα τοῦτον καὶ διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ Ἐπιτροπὴ ἔδει νὰ συντάξῃ τὸ πρόγραμμα δι' Ὁδηγὸν τῆς μέσης παιδείσεως. Καὶ ἐπελάμβετο μὲν τοῦ ἔργου, ἀλλ' ἔνεκα τῆς σπουδαιότητος καὶ τοῦ μεγέθους αὐτοῦ οὐκ ἤγαγεν εἰς πέρας.

Καὶ διὰ τὸ ἕτερον τῶν διαγωνισμάτων, τὸ *Καραπάγειον*, οὐδὲν δυστυχῶς ἐστάλη ἔργον. Τοῦτου ἔνεκα κρίνει μόνον ἡ Ἐπιτροπὴ τὴν πέρυσιν σταλεῖσαν δι' αὐτὸ *Φυσικὴν ἱστορίαν* καὶ τὴν κρίσιν αὐτῆς ἀνακοινώσῃ κατὰ τὴν ἐπέτειον ἐορτὴν τοῦ Συλλόγου. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὰ προδιαγεγραμμένα δέον κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο νὰ συνταχθῇ τὸ πρόγραμμα τῆς

στοιχειώδους Χημείας και Φυσικῆς παρεκλήθησαν οί κ. κ. Ἀνδρέας Σπαθάρης και Ἡλίας Βαλσαμάκης ὅπως συντάξαντες παρουσιάσωσι τῇ Ἐπιτροπῇ τοιοῦτον πρόγραμμα ἐντός τῆς ἐνεστῶσης περιόδου.

Ταῦτα τὰ περὶ διαγωνισμάτων ἔλθωμεν ἤδη εἰς τὰ πρὸς κρίσιν τῇ Ἐπιτροπῇ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου παραπεμφθέντα πονήματα. Ταῦτά εἰσι α') Νεωτάτη μέθοδος πρὸς διδασκαλίαν τῶν γλωσσῶν ὑπὸ Ι. Ὀλιβιέρου, β') Πρακτικὴ ἀριθμητικὴ ὑπὸ Παπαγιαννοπούλου, γ') Θεωρητικὴ ἀριθμητικὴ ὑπὸ Ἐμ. Ἐμμανουηλίδου, δ') Σειρὰ ἀναγνωσμάτων ὑπὸ Κ. Γ. Γεωργαλά και Ι. Πολυβίου και ε') Ἀναγνωστικὴν διὰ τὰ ἀστικά και δημοτικά σχολεῖα ὑπὸ Γ. Κούζου και Ι. Ἰλίδου. Ἐκ τούτων τὸ μὲν πρῶτον ἦτοι ἡ Μέθοδος πρὸς διδασκαλίαν τῶν γλωσσῶν ἐκρίθη ἤδη ὑπὸ τοῦ κ. προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς, τοῦ κ. Μαλιάκα και τοῦ κ. Κωνστ. Καλλιάρχου, ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου προσληφθέντων κατ'ἀπόφασιν αὐτοῦ και ἡ κρίσις ἀνεκοινώθη ἤδη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῷ Συλλόγῳ ἐγκαίρως. Τὰ δὲ β' και γ' ἦτοι τὰ πονήματα τῶν κ. κ. Παπαγιαννοπούλου και Ἐμμανουηλίδου ἀνέλαβον κρίναι τὸ μὲν οί κ. κ. Ἀνδρ. Σπαθάρης και Ι. Καραθεοδωρῆ τὸ δὲ οί κ. κ. Χρ. Χατζηχρήστου και Η. Βαλσαμάκη κατ'ἀπόφασιν τοῦ Συλλόγου. Ἡ κρίσις αὕτη οὐκέτι ὑπεβλήθη, ἀλλ' ἐλπίζομεν, ὅτι ἐν μικρῷ ὑποβληθήσεται. Τὰ δὲ δ' και ε' ἀνέλαβον κρίναι οί κ. κ. Χρ. Χατζηχρήστου και Βρ. Βωζάνης, μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, οἷς προσετέθη και ἡ ἐλλόγιμος κ. Σαπφῶ Λεοντιάς κατὰ πρότασιν τῆς Ἐπιτροπῆς και κατ'ἀπόφασιν τοῦ Συλλόγου. Τῶν πονημάτων δὲ τούτων ἰκανῶς ἐκτενῶν ὄντων, καθότι ἐκάτερον σύγκριται ἐκ τεσσάρων τομίδων, ἡ κρίσις ὡς χρόνον ἀπαιτοῦσα ἐπίσης οὐπὼ ὑπεβλήθη. Πεπεσμεθα ὁμως ἐρειδόμενοι ἐπὶ τῆς πρὸς τὸν Σύλλογον ἀγάπης τῶν τῆν κρίσιν ἀναλαβόντων, ὅτι αὕτη ἐν βραχεὶ ἐξενεχθήσεται.

Τελευτῶντες δὲ προστίθεμεν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ τῇ τοῦ προεδρείου προσκλήσει ἐσκέφθη τελευταῖον και περὶ θεμάτων σπουδαίων ἐκπαιδευτικῶν ἀνακοινωθησομένων κατὰ τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα τοῦ Συλλόγου, ἧτις κατὰ τὸ ἐπιόν ἔτος πανηγυρισθήσεται, ἐν τῷ γενησομένῳ συνεδρίῳ. Τὸ προεδρεῖον ἠρώτησε τὴν Ἐπιτροπὴν : τίνα τῶν μελῶν αὐτῆς ἀναδεχθήσονται ἀνακοινώσεις ποιήσασθαι και τίνα αὕτη ἡγείται θέματα κατ'ἀλλῆλα

ὅπως κατὰ παράκλησιν τοῦ Συλλόγου παρ' ἄλλων ὑποβληθῶσι τῷ συνεδρίῳ. Περὶ τούτων, ὡς και ἀνωτέρω εἶπομεν, ἐσκέφθημεν πλὴν ἐπειδὴ ὁ κατάλογος τῶν θεμάτων οὐκέτι συνεπληρώθη, οὐ δυνάμεθα αὐτὰ ὑποβαλεῖν.

Ταῦτα τὰ ἔργα τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς κατὰ τὴν λήγουσαν περίοδον. Καταστρέφοντες δὲ τὴν ἐχθεσιν ἡμῶν ταύτην εὐχόμεθα, ὅπως οἱ ἡμέτεροι διάδοχοι πλείω και ἀνώτερα ἐπιτελέσωσι και κατὰ τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα ἀντιπροσωπεύσωσι τὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἀξίως τοῦ Συλλόγου, ὅστις ἐγένετο ἀφορμὴ τῆς ἐν Ἀνατολῇ ἐκπαιδευτικῆς κινήσεως και παρ' οὗ τὸ ἔθνος μεγάλα και πολλὰ ἔτι ἀναμένει.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 6 Ἀπριλίου 1885.

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ

Ι. ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ, πρόεδ.

ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.

Θ. ΣΑΛΤΕΛΗΣ.

ΗΛ. ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ.

Κ. Γ. ΓΕΩΡΓΑΛΑΣ.

ΒΡ. ΒΩΖΑΝΗΣ.

Ν. ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ.

Α. ΜΑΛΙΑΚΑΣ.

Π. ΠΑΠΑΡΡΟΥΣΗΣ.

Α. ΣΠΑΘΑΡΗΣ.

Κ. ΤΣΙΟΥΛΚΑΣ.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ, εἰσηγητής.

Δεύτερον, ἡ τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς

Φίλοι συνάδελφοι,

Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου κατὰ τὴν λήγουσαν συλλογικὴν περίοδον συνεκροτεῖτο ἐκ τῶν κ. κ. Ι. Δ. Ἀριστοκλέους, Τ. Καραθεοδωρῆ και Ἰακώβου Ἀρτέμιζίδου και ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ὀρίζομένων, τοῦ γενικοῦ γραμματέως κ. Ὀδ. Ἀνδρέαδου, τοῦ εἰδικοῦ κ. Ν. Εὐσταθίου, τοῦ γραμματέως τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Ἀθ. Παπαδοπούλου Κεραμέως και τοῦ γραμματέως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Κυριακοῦ Περδικίδου.

Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ, ἧτις καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἐπτακαίδεκα ἐποίησατο συνεδριάσεις προεδρεύοντος αὐτῶν τοῦ κ. Ι. Δ. Ἀριστοκλέους και γραμματεῦντος τοῦ κ. Ὀδ. Ἀνδρέαδου, και κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐπιμελῶς και συντόμως ἡσχολήθη περὶ τὰ ἀνατεθειμένα αὐτῇ σπουδαία καθήκοντα. Καὶ ἐν πρώτοις προέβη εἰς τὴν δημοσίευσιν τοῦ Ἀρ-

χιολογικού Παραρτήματος του ΙΕ' τόμου του Περιδικού του Συλλόγου συγγράμματος, μελετήσασα και κανονίσασα τήν υπό τῆς συνδέλφου Ἀρχ. Ἐπιτροπῆς παρασκευασθεῖσαν ὕλην δι' αὐτό. Τὸ Παρῆρημα τοῦτο ἐπὶ πολλοῦ ἐκδοθὲν καὶ ἐκ δέκα τυπογραφικῶν φύλλων συγκείμενον περιέχει λίαν σπουδαίας πραγματείας τῶν ἡμετέρων συναδέλφων κ.κ. Α. Π. Κεραμέως καὶ J. Mordtmann.

Τῆς ἐκτύπωσης τοῦ Παραρτήματος τούτου ἐτι διαρκούσης ἡ Ἐπιτροπὴ συνεβλήθη διὰ τοῦ προεδρείου μετὰ τοῦ ἀξιοτίμου διευθυντοῦ τοῦ Νεολόγου καὶ ἤρξατο τῆς ἐκτύπωσης καὶ τοῦ ΙΣ' τόμου τοῦ Περιδικοῦ τοῦ Συλλόγου συγγράμματος, ἀφοῦ πρότερον ἐξεμελέτησε καὶ κατέταξε τὴν ἐν αὐτῷ περιληφθησομένην ὕλην. Ὁ τόμος οὗτος οὐπω ἀπεπερατώθη, διότι πρῶτον ἡ Ἐπιτροπὴ ἐνόμισεν, ὅτι ἡ ἐν αὐτῷ καταχωριζομένη ἐμβριθὴς καὶ ἐκτενὴς πραγματεία τοῦ σεβαστοῦ προέδρου τοῦ Συλλόγου ἔδει μετὰ προσοχῆς καὶ ἀκριβείας νὰ ἐκτυπωθῆ καὶ δευτέρον πολλὰ μέρη, οἷον χωρία συγγραφέων ἢ ποιητῶν, σημειώσεις κτλ., ἀπῆτουν στοιχεῖα τῶν 9 στιγμῶν, ἃ οὐχὶ ἐν ἀφθονίᾳ ὑπάρχουσιν. Οἱ λόγοι βεβαίως οὗτοι πείθουσι πάντα περὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς ἐπισπεύσεως τοῦ ἔργου. Ἡ ἀποπεράτωσις αὐτοῦ προσεχῆς ἔσται ὅμως, διότι ἀπαρτισθήσεται ἐκ 45 τυπογραφικῶν φύλλων, ἐξ ὧν τὰ 35 ἐξετυπώθησαν ἤδη.

Ἐκτὸς δὲ τοῦ ἄνω ρηθέντος Παραρτήματος τοῦ ΙΕ' τόμου ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπελάβετο ἤδη τῆς ἐκδόσεως καὶ Παραρτήματος τοῦ ΙΣ' τόμου καὶ τοῦ 6' τεύχους τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης. Καὶ τὸ μὲν Παρῆρημα θὰ περιέχῃ πραγματείαν τοῦ αἰδ. κ. C. G. Curtis καὶ τοῦ κ. Σ. Ἀριστάρχου ἀρχαιολογικὴν καὶ τὴν ἐκθεσιν τοῦ κ. Ἀθ. Παπαδοπούλου Κεραμέως περὶ τῶν καταγραφέντων καὶ ἀντιγραφέντων χειρογράφων κατὰ τὴν δευτέραν περιοδείαν αὐτοῦ διὰ τὴν Μαυρογορδάτειον Βιβλιοθήκην τὴν ἐν τακτικῇ συνεδριάσει τοῦ Συλλόγου ἀναγνωσθεῖσαν. Τὸ δὲ δεύτερον τεῦχος τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης θὰ περιλάβῃ ὕλην συλλεγεῖσαν κατὰ τὴν α' περιοδείαν τοῦ κ. Κεραμέως, ἥτις οὐ περιελήφθη ἐν τῷ α' τεύχει ἕνεκα τῆς σμικρότητος αὐτοῦ, καὶ εἰ δεῖσει τινὰ τῶν τῆς δευτέρας. Ἔσται δ' ἔτοιμον καθ' ἑρισμὸν καιρὸν ἥτοι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐπιόντος ματαίου.

Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ διὰ τὰ προεκτεθέντα καὶ δι' ἐναπολειφθέντα ἐκ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐδαπάνησεν ἐκ τοῦ ἀναγεγραμμένου δι' αὐτὴν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ κονδυλίου τὰ ποσὰ τὰδε :

Δι' ἀγορὰν χάρτου τυπογρ. δεσμ.	
68 πρὸς 105 γρ. χρ.	Α.Τ. 71.40
» ἐκτύπωσιν Δελτίου 10 φύλλων πρὸς 2 Α. Τ. καὶ ΙΣ' τόμου	» 50.—
» ἀγορὰν 5 δεσμίδ. χάρτ. κεχρ. δι' ἐξώφυλλον φρ. 180	» 7.92
» διορθωτικὰ 22 τυπογραφικῶν φύλλων πρὸς 20 γρ.	» 4.07
» δετικὰ καὶ ἀχθοφορ. ΙΕ' τόμου	» 5.40
» » » Μ. Βιβλιοθήκ.	
α' τεύχους	» 3.40
» λιθογραφήματα Μ. Βιβλιοθ. α' τεύχους	» 9.50
» ἀντιγραφὴν πρακτικῶν ΙΣ' τόμ.	» 1.11
» σύνταξιν καταλόγου βιβλίων τοῦ ΙΣ' ἔτους	» 0.50
» δῶρον στοιχειοθέτου Ἰωάννου (ἀποφ. Συλλόγου)	» 1.—
» διορθωτικὰ 33 τυπογρ. φύλλων ΙΕ' καὶ ΙΣ' πρὸς 20 γρ. ἀργ.	» 6.11

Τὸ ὅλον Α. Τ. 160.41

Τὰ προϋπολογισθέντα ἵνα δαπανηθῶσιν ὑπὸ τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς ἐκ τοῦ σχετικοῦ κονδυλίου τοῦ προϋπολογισμοῦ δηλοῦται, ἦσαν Α.Τ. 670. Τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν ἐδαπανήθη, διότι πολλὰ τῶν προαναγεγραμμένων δὲν ἐπετεύχθησαν δυστυχῶς.

Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω δηλωθέντων ἤρξατο προετοιμάζουσα καὶ τὴν ὕλην τοῦ ΙΖ' τόμου τοῦ Περιδικοῦ βουλομένη, ὅπως ἅμα τῇ ἀποπερατώσει τοῦ ἤδη ὑπὸ τὰ πιεστήρια ἀρξῆται ἡ ἐκτύπωσις αὐτοῦ, καὶ ἐν πολλαῖς συνεδριάσεσιν αὐτῆς ἐν νῷ ἔχουσα τὰ ὑπὸ τοῦ 58 ἀρθρ. τοῦ κανονισμοῦ διακελυόμενα συνεζήτησε διάφορα μέσα πρὸς βελτίωσιν, κατὰ τὸ ἐνόν, τοῦ Περιδικοῦ τοῦ Συλλόγου συγγράμματος. Ὡς μέσον δὲ κατάλληλον πρὸς τοῦτο ἠγήσατο καὶ τὴν ἐκδοσιν τοῦ Περιδικοῦ κατὰ τριμηνίαν ἀντὶ ἐτησίως. Παρεσκευάσθη δὲ ὑπὸ τοῦ φιλοπονωτάτου συναδέλφου ἡμῶν κ. Τ. Καραθεοδωρῆ καὶ σχέδιον πρὸς τοῦτο, ὅπερ καὶ ἐνεκρίθη. Οἱ λόγοι, οἵτινες ὤθησαν τὴν ἐπιτροπὴν, εἰσὶ α' ὅτι διὰ τοῦ μέσου τούτου ἐπιτυχάνεται ἡ ταχεῖα δημοσίευσις τῶν τῷ Συλλόγῳ ἀνακοινουμένων ἐπιστημονικῶν καὶ

ἀρχαιολογικῶν πραγματειῶν, αἵτινες ὡς ἐκ τοῦ εἶδους αὐτῶν τοῦτ' ἀπαιτοῦσιν, ἵνα μὴ τὴν προτεραιότητα αὐτῶν ἀπολέσωσι, ἔτι ὅτι τὴν κατὰ τριμηνίαν ἔκδοσιν ἀναγράφει καὶ ἡ κυβερνητικὴ ἀδεία, καὶ γ' ὅτι διὰ τοῦ μέσου τούτου δυνατὴ ἀποβήσεται ἡ κάλυψις εἰ μὴ ὀλοκλήρου τῆς δαπάνης τούλαχιστον μέρους αὐτῆς διὰ τῆς ἐγγραφῆς συνδρομητῶν ἐκ τῶν μὴ μελῶν τοῦ Συλλόγου. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ τοιαύτη ριζικὴ μεταβολὴ τῶν ὄρων τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ Περιδικοῦ λίαν σπουδαία ἐστὶ καὶ μελέτης ἐπισταμένης χρήζει, λόγοι δ' ἐπίσης σοβαροὶ ἀντετάχθησαν αὐτῇ, ἡ εὐθύνας νῦν διδούσα Ἐπιτροπὴ ἀνέβαλε τὴν ὀριστικὴν αὐτῆς ἀπόφασιν καὶ τούτου ἕνεκεν οὐκ ἐξεζήτησε τὴν τοῦ Συλλόγου γνώμην καὶ ψῆφον ἔτι, ἐπιφυλαχθεῖσα νὰ πράξῃ τοῦτο, ὅταν καθ' ὀλοκληρίαν πεισθῇ.

Καὶ λοιπόν, φίλοι συνάδελφοι, ὡς ἡμῖν δυνατὸν, ἐξεθέμεθα τὰ τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς κατὰ τὴν ἤδη λήγουσαν συλλογικὴν περίοδον. Οὐκ εἰσι δὲ τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα, οἷα ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπεθύμει. Ναί, ἐπεθύμει πλείω, πλὴν οὐκ ἠδυνήθη τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς θεραπεῦσαι· ἐβούλετο, ἀλλ' οὐκ ἐδύνατο. Ὁμολογεῖ τὴν ἀμαρτίαν αὐτῆς εὐ εἰδυῖα, ὅτι ἀμαρτία ἐξομολογουμένη οὐκ ἐστὶν ἀμαρτία. Εὐχεταὶ δέ, ὅπως ἡ διάδοχος αὐτῆς μείζω πράξῃ καὶ μάλιστα, διότι ἐστὶ ἐν τῷ ἔτι, καθ' ὃ ὁ Σύλλογος ἑορτάσει τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα αὐτοῦ, καθ' ἣν τὰ πάντα θέον νὰ ὦσιν ἐν τάξει καὶ ἄξια τοῦ Συλλόγου καὶ τῆς φιλοπονίας τοῦ Ἑλληνοῦ.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 9 Ἀπριλίου 1885.

Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ

- I. Δ. ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ, πρόεδρος.
T. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ.
I. ΑΡΤΕΜΙΑΔΗΣ.
A. Π. ΚΕΡΑΜΕΥΣ.
N. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ.
K. ΠΕΡΔΙΚΙΔΗΣ.
OΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ, γραμμ. ἔ. εἰσηγ.

Τρίτον, ἡ τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς

Κύριοι,

Ὡς γινώσκετε, ἡ Ἐπιστημονικὴ Ἐπιτροπὴ κατὰ τὸν κανονισμὸν καθήκον ἔχει νὰ καθιστᾷ τὸν Σύλλογον ἐνήμερον τῶν νεωτέρων ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων. Ἐξεπλήρωσεν ἄρα κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον τὸν προο-

ρισμὸν αὐτῆς; πολλοὺ γὰρ καὶ δὲ τῶν μελῶν αὐτῆς γυναῖκα ἐγνημα ἠδυνήθησαν ἔλθειν· τὰ δὲ ζεύγη ἤρσαν καὶ πρὸς δοκιμασίαν ἐξήλθον· Εὐαγγέλιον· τὰ δὲ οὐδ' ἀπαντήσῃ ἠξίωσαν πρὸς τὰς ἐπανεληγμένας φείου προσκλήσεις, καὶ μόνον οἱ ὄντες Ἀσκληπιοῦ θεράποντες οὐκ ὤκνησαν γάμον ἔλθειν καὶ μέχρι τέλους παραμένειν· δι' ὃ καὶ ἀπονέμω αὐτοῖς τὰς ἐμὸν εὐχαριστήσεις διὰ τὸν ζῆλον προθυμίαν, μεθ' ἧς ἀπ' ἀρχῆς μετὰ τῆς περιόδου ταύτης εἰργάσθησαν τὸ ἐνδιαφέρον, ὅπερ ἐν διαφόροις ἐννοήσεσιν ἐδειξαν καὶ ἀνέπ-

Ἡ Ἐπιστημονικὴ Ἐπιτροπὴ μετὰ ἐνός ὀλοκλήρου ἔτους κατὰ τὴν τῆς περιόδου ἔδειξε καὶ πάλιν σημεῖα ζήλου καὶ τυχῆσασα νὰ καταλέξῃ μετὰ τῶν αὐτῆς ἀνδρῶν ἐπὶ ἐπιστήμῃ, λόγῳ διακεκριμένους, οἷον τοὺς Ἀσκληπιοῦ Βασταπόπουλον, Ἰωαννίδην, Παναγιωτίδην, Χινητζῆν, Κωνσταντινίδην καὶ τὸν ἀσπαστα κύριον Βλάμον, ἀλλ' ἐξ ἄλλου γόρητα θρηνεῖ τὸν ἐν μακαρίᾳ τῇ λήσαν Βασίλειον Λούσην, ὅστις ἐν τῇ πρεπεστέρων, τακτικωτέρων, ἐνεργητικῶν καὶ νομιμονεστέρων μελῶν αὐτῆς ἦν ἡ ἀριστεία. Ἄρα «θαρσεῖν ἡρή, τάχ' αὐριοῦ ἀμεινον», ἔλεγεν ὁ σοφὸς τῆς ἀρχαίας ποιητῆς. Εὐχόμεθα τοίνυν καὶ εὐελπίσασθαι ὅτι κατὰ τὴν ἐλευσομένην περίοδον ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη, ἥτις ἐκλήθη νὰ φωτίξῃ τὸν λόγον περὶ τῶν νεωτέρων ἐρευνῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων, ἄρξεται τῶν αἰσιῶν αὐτῆς ὑπὸ αἰσιωτέρους οἰωνοὺς προορισμὸν αὐτῆς ὡς δεῖ ἐκπληρώσει.

Συνεδριάσεις κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ Ἐπιτροπὴ ἔσχε μόνον ἐπτά, τὸ μὲν διότι ὁ πρόεδρος αὐτῆς δὲν ἀνήγγειλεν ἐγκαίρως συνελεύσεις, τὸ δὲ διότι καὶ ἀναγκαῖον ἔσχε τὴν εὐχαριστήσασιν νὰ συνεδριάσῃ μετὰ τῶν τεσσάρων τοίχων καὶ τοῦ γροθίου τοῦ δωματίου τῶν συνεδριάσεων, τὸ δὲ τῶν παρεμπεσουσῶν ἑορτῶν, τὸ δὲ ταῖον καὶ χεῖριστον πάντων, διότι θέμις ἦν συνεδριάσεις δὲν ὑπῆρχον. Εἰς γραμμῶν δ' ὑπῆρξεν εὐτυχῆς, ὡν πρῶτος ἦν ὁ κ. Βασταμάκης, δεύτερος ὁ ἀποχωρήσας κ. Βασταμάκης, καὶ τρίτος ὁ ἀντικαταστήσας αὐτὸν ἰατρὸς Ταχιντζῆς, παρ' ὀλίγον δὲ καὶ ἕτερον γραμματικὸν νὰ προσκλήσῃ, εἰ μὴ ἡ περίοδος ἔλ-

Αί συνεδριάσεις καὶ αἱ ἐργασίαι τῆς Ἐπιτροπῆς εἰσι κατὰ χρονικὴν σειρὰν αἱ ἐπόμεναι :

Συνεδριάσεις.

Ἐν ὅλοις ἑπτὰ συνεδριάσεις.

α') Τῆ 25 ὀκτωβρίου, καθ' ἣν ἐγένοντο αἱ ἀρχαιρεσίαι τῆς Ἐπιτροπῆς.

β') Τῆ 9 νοεμβρίου, καθ' ἣν ἀναγινώσκειται 1) προτρεπτικὸς λόγος τοῦ προέδρου πρὸς τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἀνακοίνωσιν θεμάτων.

2) Πρότασις ὅπως ὁ κ. Βλάμος καὶ ὁ κ. Ταχιντζῆς γείνωσι μέλη τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς.

3) Ὁ κ. Ἰωαννίδης ἀναγινώσκει τὴν περὶ τοῦ Pasteur καὶ τῶν θεωριῶν αὐτοῦ πραγματείαν, ἥτις λίαν ἐνδιαφέρουσα κριθεῖσα, παραπέμπεται πρὸς ἀνάγνωσιν ἐνώπιον τοῦ Συλλόγου.

γ') Τῆ 23 νοεμβρίου. Ἐκλογή τοῦ κ. Βλάμου ὡς γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐπιστολὴ τοῦ Συλλόγου πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν περὶ πραγματείας πρωτοτύπου ἀναγνωσθησομένης κατὰ τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα τοῦ Συλλόγου.

Προτείνεται πρωτότυπος πραγματεία : Ἡ ἔρευνα τῆς ἐλλείψεως τοῦ νοσήματος τῶν σταφυλῶν ἐπὶ τῆς νήσου Ὀριούσσης ἐν τῇ θαλάσῃ τοῦ Μαριμαρᾶ, ἐνῶ αἱ παρακείμεναι νῆσοι καὶ τὰ παράλια τῆς μικρᾶς Ἀσίας καὶ Θράκης προσβάλλονται ὑπὸ τοῦ νοσήματος τούτου. Ὁ κ. Μακρῆς ποιεῖται ἀνακοίνωσιν εἰς τὴν Ἐπιστημονικὴν Ἐπιτροπὴν περὶ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ ὄξυγόνου ἐπὶ τῆς ζυμώσεως καὶ παλαιώσεως τοῦ οἴνου, καθ' ἣν τὸ ὄξυγόνον τοῦ ἀέρος οὐχὶ μόνον ἐπιβλαβὲς τῷ οἴνῳ οὐκ ἔστι ἀλλὰ καὶ ἀναγκαϊότατον διὰ τὴν ζύμωσιν καὶ παλαιώσιν αὐτοῦ.

δ') Τῆ 28 δεκεμβρίου. Ἐκλογή νέου γραμματέως, τοῦ κ. Ταχιντζῆ, τοῦ κ. Βλάμου ἀναχωροῦντος ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐνεκα προσκλήσεως τοῦ ἀσθενοῦντος πατρὸς αὐτοῦ.

Ὡς δευτέρον θέμα τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς προτείνεται ὑπὸ τοῦ προέδρου : περιγραφή καὶ ἐξήγησις τῶν παρὰ τὸ Μυρτον ὑπὸ τοῦ κ. Μακρῆ παρατηρηθέντων ολιθώσεων.

Ὁ κ. Μακρῆς ἀναγινώσκει θέμα τι περὶ τῆς εὐθύνης τῶν ἰατρῶν.

ε') Τῆ 8 φεβρουαρίου. Συζήτησις ἐπὶ

τοῦ ἐν τῇ προηγουμένη συνεδριάσει ἀναγνωσθέντος θέματος Περὶ τῆς εὐθύνης τῶν ἰατρῶν.

Ὁμιλία τοῦ προέδρου Περὶ τῆς Καισαρικῆς τιμῆς, τροποποιηθείσης ὑπὸ τοῦ Ἰταλοῦ Porro.

Πρότασις τοῦ κ. Βαλσαμάκη περὶ μερισμοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς Φυσικομαθηματικὴν καὶ Ἰατρικὴν.

ς') Τῆ 23 φεβρουαρίου. Ἀνακοίνωσις τοῦ προέδρου πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν περὶ τῆς προτάσεως τοῦ κ. Βαλσαμάκη, καθ' ἣν ὁ μερισμὸς τῆς Ἐπιτροπῆς ἀφίεται μέχρις ἀναθεωρήσεως τοῦ κανονισμοῦ.

Τινὰ ἀφορῶντα τὴν νόσον τῶν ἀμπέλων καὶ τὴν ἐξαφάνισιν αὐτῆς ἐπὶ τῆς νήσου Ὀριούσσης.

ζ') Τῆ 10 μαρτίου. Ἀνακοίνωσις τοῦ προέδρου Περὶ πολυπόδος τῆς μήτρας καὶ μύλης βοτρυοειδοῦς καὶ συζήτησις περὶ τούτων.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει τῆ 19 Ἀπριλίου 1885.

Ἡ Ἐπιστημονικὴ Ἐπιτροπὴ

- Κ. ΜΑΚΡΗΣ, πρόεδρος.
- Γ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ.
- Σ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ.
- Η. ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ.
- Ι. ΒΑΡΟΤΣΗΣ.
- С. ВОНКОВСКИ.
- Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ.
- Τ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ.
- Α. ΝΑΟΥΜ.
- ΑΙΜ. ΝΟΝΝΟΤΗΣ.
- Δ. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ.
- ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.
- ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.
- ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ.
- ΤΑΧΙΝΤΖΗΣ, γραμματεὺς.

Τέταρτον, ἡ τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς·

Κύριοι,

Πρῶτον ἤδη προσερχομένη ἐνώπιον ὑμῶν ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ, ὅπως συνωδᾶται τοῦ κανονισμοῦ διατάξεις ἐκθεσιν τῶν πεπραγμένων αὐτῆς ποιήσεται, ὀλίγα καὶ μικρὰ ἔχει εἰπεῖν, ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς.

Ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ λήγοντος συλλογικοῦ ἔτους ἀρξάμενη τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς τὴν 7 παρελθόντος ἰουνίου ἐν τέσσαρσι τὸ ὅλον συνῆλθε τακτικαῖς συνεδριάσεσιν, ἐπαξίως προεδρευομένη, κατὰ τὸν κανονι-

σμόν, ὑπὸ τοῦ ἐτέρου τῶν ἀντιπροέδρων τοῦ Συλλόγου, κ. Τηλ. Καραθεοδωρῆ, τὴν λειτουργίαν γραμματέως δεξαμένου τοῦ σήμερον ἐνώπιον ὑμῶν λαλοῦντος.

Δυστυχῶς κατὰ τὸν παρελθόντα νοέμβριον μέγα καὶ δυσαναπλήρωτον ἐγένετο τῇ Ἐπιτροπῇ κενὸν διὰ τῆς εἰς τὴν Ἑσπερίαν ἀποδημίας τοῦ προέδρου αὐτῆς· γνωστοῦ δ' ὄντος οἷος ὁ κ. Τηλ. Καραθεοδωρῆ, εὐνόητον τούνευθεν ὁπόσον ἐπαισθητῆ ἐγένετο ἡμῖν ἡ ἀπουσία τοιοῦτου ὀρητροῦ καὶ φερεπόνου ἰθύντορος τῶν ἡμετέρων ἐργασιῶν.

Ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ εὐθύς ἄμα συνελθοῦσα καὶ καταρτισθεῖσα ἀπεφάσισε τὴν τήρησιν τακτικῶν Πρακτικῶν τῶν συνεδριάσεων, προσεπάθησε δὲ ὅσον ἐνῆν αὐτῇ, ὅπως ἀνταποκριθῆται τοῦ Συλλόγου προσδοκίαις, καὶ ἐκπληρώσῃ κατὰ τὸ δυνατόν τὴν ἀνατεθεισάν αὐτῇ ἐντολήν. Κύριον αὐτῆς μέλημα ἦν τὸ τῆς ἐξευρέσεως πόρων νέων τῷ Συλλόγῳ τῷ κεκυρωμένῳ τότε ὑπὸ δεινῆς συμφορᾶς, καὶ τὸ τῆς εἰσπράξεως τῶν ὑφισταμένων μὲν ἀλλ' ἀτελῶς ἐκ διαφόρων αἰτιῶν εἰσπραττομένων.

Καθ' ἅπασαν τὴν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ συνεζήτησε καὶ καθυπέβαλε τῇ ἐγκρίσει τοῦ Συλλόγου τὰ ἐξῆς τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς αὐτοῦ καταστάσεως ἀφορῶντα.

1) Περὶ προσφορωτέρου τρόπου εἰσπράξεως τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ συνδρομῶν τῶν τακτικῶν μελῶν.

2) Περὶ ἐγγραφῆς νέων μελῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.

3) Περὶ ἐγγραφῆς νέων ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ τοῖς προαστείαις μελῶν.

4) Περὶ καταλληλοτέρου τρόπου εἰσπράξεως τῶν καθυστερουμένων ἐνταῦθα συνδρομῶν.

Τὰ ὡς ἄνω καθυποβληθέντα τῇ ἐγκρίσει τοῦ Συλλόγου οἰκονομικὰ μέτρα ἐγένοντο δεκτὰ κατὰ πόσον ὁμῶς ἡ ἐπιτυχία ἐπέστεψε τὰς προσδοκίας ἡμῶν, τοῦτο βεβαίως οὐκ ἐναπόκειται ἡμῖν.

Εὐτυχῶς σήμερον ὁ Σύλλογος, χάρις ταῖς προσπάθειαις τοῦ προεδρείου καὶ τῆ γενναία ἀρωγῇ τῶν φιλοῦντων τὸ τῶν γραμμάτων γεραρὸν τοῦτο τέμενος, τὸ μὲν παρελθὸν τῇ λήθῃ ἀφήσιν, ἡμεῖς δὲ περαίνοντες τὴν λιτὴν ταύτην ἐκθεσιν καὶ τὸ μέλλον αἴσιον προοιωνιζόμενοι θαρροῦντες ἐγκαταλιμπάνομεν τὴν Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπὴν τοῖς διαδόχοις ἡμῶν τὴν ὡραίαν τοῦ ἡμετέρου Συλ-

λόγου προσφωνοῦντες ῥήτραν *Τάχ' αὖριον ἔσσει' ἄμεινον.*

Ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 19 Ἀπριλίου 1885.

Ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ

I. T. ΚΟΥΠΑΣ.

B. ΣΑΡΑΚΙΩΤΗΣ.

M. ΒΕΛΛΟΓΙΑΝΝΗΣ.

ΙΩ. Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ.

N. ΜΠΛΕΣΣΑΣ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΩΝ.

Θ. Α. ΚΟΣΟΥΔΗΣ, ταμίας.

Φ. Α. ΜΑΥΡΟΓ'ΟΡΑΑΤΟΣ, γραμ.

Ὁ κ. πρόεδρος ἐκφράσας θερμὰς εὐχαριστίας ἀπὸ μέρους τοῦ Συλλόγου ταῖς ἐπιτροπαις καὶ ἐπαινέσας τὸν ζῆλον αὐτῶν, λύει τὴν συνεδρίασιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΟΕ'.

(Τακτικῆ).

Τῇ 15 Ἀπριλίου 1885.

Προεδρεῖοτος τοῦ κ. **HP. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.**

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παραθέτομεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τοῦ κ. N. Βαλέττα, ἀπὸ 28/9 ἀπριλίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει τὰ παρ' αὐτῷ περιοδικὰ τοῦ Συλλόγου διὰ τοῦ ἀγγλικοῦ ἀτμοκινήτου «Astrion» καὶ ὅτι ἡ διεύθυνσις τῶν ἀτμοκινήτων οὐδεμίαν ἐζήτησεν ἀμοιβήν, ὡς ἐκ τῆς ἀποστελλομένης φορτωτικῆς δηλοῦται.

Τῆς ἐν Κίῳ Φιλεκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος τῶν Κιανῶν, ἀπὸ 8 ἀπριλίου, ἀγγελλούσης τὴν παραλαβὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 11,588 καὶ δραχ. 7392,60 ὁμολογίας τῆς Ἐθνικῆς τῆς Ἑλλάδος Τραπεζῆς καὶ εὐχαριστούσης τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ φροντίδι.

Τοῦ κ. Ἀθανασίου Πετρίδου, σχολάρχου ἐν Κάμπῳ τῆς Λακωνικῆς, ἀπὸ 31 μαρτίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει ἐσωκλείστως πραγματεῖαν αὐτοῦ, ὅπως ἀναγνωσθῆ ἐν συνεδριάσει τοῦ Συλλόγου, *Περὶ τῆς ἀρχαίας πόλεως Κυπαρισσίας ἐν Πελοποννήσῳ.*

Τῶν κοσμητηριῶν καὶ τῶν ἐφόρων τῆς ἐν

Σταυροδρομίῳ ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότη-
τος, ἀπὸ 11 ἀπριλίου, δι' ἧς προσκαλεῖται
ὁ Σύλλογος νὰ παραστῆ εἰς τὰς ἐξετάσεις
καὶ τὴν ἐπέτειον τῶν ἀπολυτηρίων κατὰ τὴν
13 καὶ 21 ἔνεστῶτος.

Τῆς ἐν Γαλατᾶ Νοσοκομειακῆς ἐκκλησιάς
τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἀπὸ 11 ἀπριλίου, προσ-
καλοῦσης τὸν πρόεδρον εἰς τὸ μνημόσυνον
τοῦ κοιθίμου Ζαρίφη.

Τοῦ ἐνταῦθα ἐμποροῦπαλληλοβοθητικοῦ
σωματείου Ἀρετῆς, ἀγγέλλοντος τὴν ἰδρυσιν
καὶ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ καὶ ἐξαιτουμένου τὴν
κρυζώρησιν αἰθούσης τοῦ Συλλόγου, ἐν ἧ
νὰ συγκροτῶνται αἱ τετράκις τοῦ ἔτους
συνεδριάσεις τοῦ σωματείου καὶ αἱ μερικαὶ
δις ἐν ἀνάγκῃ τρίς κατὰ τριμηνίαν. Ἐπι-
συνάπτεται δὲ καὶ κανονισμὸς ἔντυπος.

Τοῦ κ. Α. Γ. Πουλᾶκη, ἐκ Κρήνης, ἀπὸ 5
ἀπριλίου, δι' ἧς πειεῖται συμπληρώσεις εἰς τὴν
πρὸ αὐτοῦ ἀποσταλέισαν συλλογὴν γλωσσικῆς
ῥῆς διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα.

Εἶτα ἀνακοινοῦται προσφορὰ βιβλίου.

Τῷ δωρητῇ ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

Ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ μετὰ λύπης,
ὅτι ὁ Σύλλογος δὲν δύναται νὰ παράσχῃ τὴν
αἴθουσαν αὐτοῦ τῇ ἀδελφότητι Ἀρετῆ καὶ
δι' ἄλλους μὲν λόγους, καὶ διότι ὁ σκοπὸς
αὐτῆς δὲν εἶναι ἐκπαιδευτικὸς· ἀγγέλλει δέ,
ὅτι ὁ κ. Ἰωάννης Ἰωαννίδης ἀρχιτέκτων
προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ προεδρείου, ἵνα δῶ τὴν
γνώμην αὐτοῦ περὶ τῶν πλακῶν, ἐν αἷς χα-
ρῆθῆσονται τὰ ὀνόματα τῶν εὐεργετῶν καὶ
δωρητῶν τοῦ Συλλόγου καὶ αἵτινες κατ' ἀ-
πόφασιν τοῦ Συλλόγου θὰ προσαρμοσθῶσιν
ἐπὶ τῶν τοίχων ἐκατέρωθεν τῆς πύλης τῆς
κλίμακος, ἀνεδέξατο νὰ κατασκευάσῃ ταύ-
τας ἰδίαις δαπάναις, εὐχαριστεῖ δὲ τῷ ἀξιο-
τίμῳ κ. Ἰωάννῃ Ἰωαννίδῃ ἀπὸ μέρους τοῦ
Συλλόγου ἐπὶ τούτῳ.

Ὁ κ. Γεν. Γραμματεὺς ἀναγινώσκει πραγ-
ματεῖαν τοῦ κ. Ἀθ. Πετρίδου σχολάρχου ἐν
Κάμπῳ τῆς Λακωνικῆς *Περὶ τῆς ἀρχαίας
πόλεως Κεφαρισίας ἐν Πελοποννήσῳ, τῆς
θίσεως αὐτῆς, τῶν μνημείων αὐτῆς, καὶ τῶν
ἐν αὐτῇ ἀνακαλυφθεισῶν τῶν πρῶτον ἐπι-
γραφῶν.*

Ὁ κ. πρόεδρος, ἐκφράσας τὰς ἀπὸ μέρους
τοῦ Συλλόγου εὐχαριστίας τῷ ἀποστείλαντι
τὸ ἀξιολογὸν ἀνάγνωσμα, λύει τὴν συνε-
δρίασιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΟΣΤ'.

(Τακτικῆ).

Τῆ 22 Ἀπριλίου 1885.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν
πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀνα-
κοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παραθέτομεν περίληψιν τῶνδε τῶν ἐπι-
στολῶν :

Τοῦ κ. Θ. Μαυρογορδάτου, ἀπὸ 13/25
ἀπριλίου, δι' ἧς ἀπαντῶν εἰς τὴν ἀπὸ 5
τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου δηλοῖ,
ὅτι δυστυχῶς οὐ δύναται ἀυξῆσαι τὴν ὑπὲρ
τῆς ὁμωνύμου αὐτῷ βιβλιοθήκης ἐπιχορή-
γησιν, ἀλλὰ πρόθυμὸς ἐστὶν ἀποδεχθῆναι
τὴν τοῦ ὀνόματος τῆς βιβλιοθήκης ἀλλαγὴν,
ἐὰν ἕτερος παραστῆ χρήματα εἰσφέρων, καὶ
ὅτι ἀποτίνει ὁ κ. Θ. Μαυρογορδάτος ἀπὸ τοῦ
νῦν τὰς λοιπὰς δόσεις, ἧτοι τὰς 300 λίρας
Τουρκίας.

Τοῦ κ. Χρ. Παπαδοπούλου, ἐξ Ἀμμοχώ-
στου τῆς Κύπρου, ἀπὸ 8/20 ἀπριλίου, ἀγ-
γέλλοντος τὴν ἀποστολὴν δύο αὐτοῦ λόγων
καὶ φύλλων τινῶν τῆς *Cyprus Herald*.

Τῆς Κοινότητος Ὀδρεϊτσάνης, ἀπὸ 2 ἀ-
πριλίου, εὐχαριστοῦσης τῷ Συλλόγῳ διὰ τὴν
σύστασιν, ἣν ὑπὲρ τῆς σχολῆς αὐτῆς ἐποιή-
σατο τῷ ἐν Καίρῳ Ἐπικουρικῷ Συλλόγῳ,
ὃς ἀνεδέξατο τὴν πληρωμὴν 3,000 γρ. ὑπὲρ
τῆς Σχολῆς.

Τοῦ κ. Alphonse Rivier, ἀπὸ 9/21 ἰα-
νουαρίου, ἐκ Βρυξελλῶν, ἀγγέλλοντος, ὅτι
παρέλαβε τὸ Περιοδικὸν μετὰ τοῦ Παραρτή-
ματος καὶ ὅτι δωρεῖται τῷ Συλλόγῳ 5 τῶν
συγγραμμάτων αὐτοῦ.

Τοῦ κ. Δ. Βικέλα ἐκ Παρισίων, ἀπὸ 25
ἀπριλίου (ν. χρ.), δι' ἧς ἀπαντῶν εἰς τὴν
ἀπὸ 18 τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου
ἀγγέλλει τὴν ἀποστολὴν αὐτῷ τῆς ἐτησίαις
συνδρομῆς τοῦ ἐ.ἔ. τῆς Ἀγγλικῆς Τραπεζίης
εἰς διαταγὴν τοῦ κ. προέδρου καὶ μιᾶς Α.Γ.

Τοῦ αἰδ. κ. C. G. Curtis, προέδρου τῆς
Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπὸ 20 ἀπρι-
λίου, παρακαλοῦντος, ὅπως ἀρξῆται ἡ ἐκτύ-
πωσις τῆς πραγματείας τοῦ κ. Στ. Ἀρι-
στάρχου.

Τοῦ κ. Δ. Γ. Πουλᾶκη ἐκ Κρήνης, ἀπὸ 15
ἀπριλίου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν συμ-

πληρώσεως εἰς τὴν ἀποσταλείσαν παρ' αὐτοῦ συλλογὴν γλωσσικῆς ὕλης διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα.

Τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου ἐρωτώσης τὸν πρόεδρον τοῦ Συλλόγου, ἐὰν δύνηται νὰ παρὰχωρήσῃ τῷ κ. Ἀθ. Π. Κεραμεῖ ἀντίτυπα ἰδιαιτέρα, καὶ πόσα, καθότι ὁ κ. Ἀθ. Π. Κεραμεὺς ζητεῖ 200 ἀντίτυπα.

Τοῦ κ. Νικολάου Κ. Αἰμυλίου, ἱατροῦ, ἀπὸ 20 ἀπριλίου, διαβιβάζοντος ἀντίγραφα ἐπιγραφῶν ἀρχαίων ὑπ' αὐτοῦ ἐν Κυζίκῳ εὐρεθεισῶν καὶ εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν μουσεῖον ὑπ' αὐτοῦ κομισθεισῶν.

Τῆς Α. Ἐξ. τοῦ κ. Χρηστάκη ἐφένδη Ζωγράφου, ἐκ Παρισίων, ἀπὸ 30 ἀπριλίου (ν. χρ.), ἐπιφέροντος τροποποιήσεις τινὰς εἰς τοὺς ὄρους τῆς χορηγίας αὐτοῦ διὰ τὴν Ζωγράφειον Βιβλιοθήκην, τοὺς διατυπωμένους ἐν τῇ ἀπὸ 18 ἰανουαρίου ἐπιστολῇ αὐτοῦ.

Τοῦ κ. Γ. Χασιώτου, ἐκ Παρισίων, ἀπὸ 30 ἀπριλίου (ν. χρ.), ἀγγέλλοντος, ὅτι συνεννοεῖται μετὰ διαφόρων καλλιτεχνῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς τε προτομῆς τῆς Α. Ἐξ. Χρηστάκη ἐφένδη Ζωγράφου καὶ τοῦ νομισματοσῆμου διὰ τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα τοῦ Συλλόγου, ὅτι τινὲς τῶν ἑλληνιστῶν ὑπεσχέθησαν νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα, ἐὰν προσκληθῶσι, καὶ ἄλλοι ν' ἀποστείλωσι πραγματείας.

Εἶτα ἀγγέλλονται προσφοραὶ βιβλίων.

Τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαρισταί.

Ἀκολουθῶς ὁ κ. πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι ἡ ἀγγελθεῖσα γλωσσικὴ ὕλη ἢ σταλείσα λίαν ἀργὰ ληφθήσεται ὑπ' ὄψιν κατὰ τὸ ἐπίδον ἔτος.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Ὁδ. Ἀνδρέαδης, γεν. γραμματεὺς, ἀναγινώσκει τὴν συνέχειαν τῆς *Περὶ τῆς ἀρχαίας πόλεως Κωνσταντινουπόλεως ἐν Πελοποννήσῳ, τῆς θέσεως αὐτῆς, τῶν μνημείων καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀνακαλυφθεισῶν τῶν πρώτων ἐπιγραφῶν πραγματείας* τοῦ σχολάρχου Κάμπου Λακωνικῆς κ. Ἀθ. Πετρίδου.

Εἶτα λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΟΖ'.

(Ἐντακτος).

Τῆ 26 Ἀπριλίου 1885.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.**

Ἀναγνώσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν

πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης ἐκτάκτου συνεδριάσεως ἀναγινώσκουσιν ὁ μὲν κ. Ι. Γεωργαντόπουλος, ἀντιπρόεδρος καὶ πρόεδρος τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἔχθεσιν τῶν δημοσίων διαλέξεων ἔχουσαν οὕτω.

Συνωδὰ τῶ ἐν τῇ ΨΝΘ' συνεδριάσει τοῦ Συλλόγου ἐγκριθέντι προγράμματι τῶν δημοσίων διαλέξεων κατὰ τὰς Κυριακὰς τῆ 24 ὥρ μ. μ. καὶ τὰς Πέμπτας τῆ 8 1/2 ὥρ μ. μ. ἔδει ν' ἀρχίσωσιν αὐταὶ ἀπὸ τῆς 16 δεκεμβρίου 1884 καὶ νὰ λήξωσι κατὰ τὴν 21 τοῦ παρόντος μηνός, ἐγγραφέντων ὅπως διαπραγματευθῶσι διάφορα θέματα ἐν τριάκοντα διαλέξει δεκαπέντε ἀγορητῶν, ἧτοι τῶν κ. κ. Β. Λούση, Κ. Τσιούκλα, Χ. Χατζηχρήστου, Ι. Ἀριστοκλέους, Ν. Χαρισιάδου, Κ. Ἰωαννίδου, Α. Π. Κεραμεῖος, Γ. Παλαμᾶ, Κ. Μακρῆ, Α. Τάγη, Κ. Καλλιᾶδου, Ch. Nazarelli, Σαφροῦς Λεοντιάδος καὶ Ι. Γεωργαντοπούλου.

Ἄλλ' ἐκ τῶν δεκαπέντε τούτων ἐγγραφέντων συναδέλφων μόνον οἱ ἐννέα ἐτήρησαν ἀκριβῶς τὴν δοθεῖσαν ὑπόσχεσιν, ἧτοι οἱ κ. κ. Χ. Χατζηχρήστου, Ι. Δ. Ἀριστοκλῆς, Ν. Χαρισιάδης, Α. Π. Κεραμεῖος, Κ. Μακρῆς, Α. Τάγης, Ch. Nazarelli, Κ. Τσιούκλας, καὶ ἡ κ. Σαφρῶ Λεοντιάς. Οἱ ἕτεροι ἐξ ἑνεκα διαφόρων κωλυμάτων, τῶν μὲν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως αὐτῶν, τῶν δὲ δικαιολογηθέντων προσηκόντως, δὲν ἐξετέλεσαν μὲν τὰς ἑαυτῶν ὑποσχέσεις κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, οἱ πλείστοι ὁμῶς ὑπεσχέθησαν κατὰ τὸ ἐπίδον νὰ πραγματοποιήσωσιν αὐτάς. Ἐν τοῖς ἐξ τούτοις καταλέγεται καὶ ὁ πεφιλημένος ἡμῖν συνάδελφος ἱατρὸς Λούσης, ὃν βαρυτάτη ἀσθένεια ἐκώλυσε νὰ μεταδώσῃ τὰς ἐμβριθεῖς καὶ ἐπιστημονικωτάτας γνώσεις αὐτοῦ ἐπὶ θέματος πολλοῦ λόγου ἀξίου, ὅπερ ὑπεσχέθη, θάνατος δὲ πρόωρος καὶ ἀπηνῆς ἤρπασεν ἀπὸ τῆς χορείας τῶν ἐπιστημόνων συμπολιτῶν μας καὶ ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας τῆς πατρίδος πρὸς βαθὺ πένθος καὶ τοῦ Συλλόγου ἡμῶν.

Αἱ περιλήψεις τῶν ἀγορεύσεων ἐκάστου τῶν ἐννέα συμμετασχόντων ἐν ταῖς δημοσίαις τοῦ Συλλόγου διαλέξεισιν ἔχουσι περιπου ὡς ἐξῆς :

Ὁ κ. Κ. Τσιούκλας ἐποίησατο τέσσαρας διαλέξεις· κατὰ τὰς δύο πρώτας ἐπραγματεύθη λίαν ἐπισταμένως καὶ μετὰ πλείστης ἀκριβείας τὰ κατὰ τὸν Προμηθέα καὶ Αἴαντα, κατὰ τὴν τρίτην ὠμίλησε περὶ τῆς θρη-

σκευτικῆς ἀγωγῆς παρά τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι μετὰ πολλῆς τῆς σαφηνείας, κατὰ δὲ τὴν τετάρτην ἀνέπτυξε τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν φύσιν τοῦ σατυρικοῦ δρχμάτος ἐν συντομίᾳ μὲν ἀλλὰ λίαν ἀκριβῶς.

Ὁ κ. Χ. Χατζηχρήστου διὰ τῶν τριῶν αὐτοῦ διαλέξεων μετὰ πολλῆς ἐμβριθείας καὶ λεπτομερειῶν ἐπραγματεύθη πρῶτον περὶ πνων παραδόξων φυτῶν, καὶ ἰδίως ἐνύδρων, ὡς π.χ. περὶ τράχης τῆς νηχομένης, τῆς ὑπὸ θεωρράστου κληθείσης τρίβωλον τῶν ἐλῶν καὶ τοῦ ἀσκοφόρου τοῦ κοινοῦ, φυτοῦ ἐγείροντος τὴν ἐκπληξιν καὶ ἀποδεικνύοντος τὴν πρόνοιαν ἀνωτάτου ὄντος, ὅπερ τὰ πάντα ἐν σφίξ ἐποίησε· δευτέρου ἐπραγματεύθη περὶ τοῦ θαυμασίου διοργανισμοῦ τῶν φυτῶν καὶ τοῦ θαυμασίου τρόπου τῆς διασπορᾶς αὐτῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τρίτον καὶ κυριώτερον περὶ τοῦ προομηρικοῦ πολιτισμοῦ, ἐφ' οὗ θέματος δυστυχῶς εἰς μόνην τὴν εἰσαγωγὴν περιωρίσθη, ὑπεσχέθη ὁμως νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν λίαν ἐνδιαφέρουσαν αὐτὴν πραγματείαν του κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος. Διὰ τῆς μελέτης αὐτῆς ὁ ἐρίτιμος συναδελφος ἰσχυρίζεται καὶ ἀποδεικνύει, ὅτι ἀναμφισβήτητός ἐστὶν ὁ προομηρικός πολιτισμός.

Ὁ κ. Ι. Ἀριστοκλῆς καὶ κατὰ τὸ ἔτος αὐτοῦ δὲν ἐστέρησε τοὺς ἀκροατὰς τῶν δημοσίων ἡμῶν διαλέξεων τῶν περισπουδάστων καὶ γλαφυρῶν αὐτοῦ θεμάτων. Τρεῖς ἐποίησατο διαλέξεις ὑπὸ τὸν τίτλον Ἡ ἀνθρωπίνη φύσις καὶ ἡ αἰωνιότης. Προτιθέμενος ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ὁ ἀνθρώπος προώρισται διὰ τὴν αἰωνιότητα, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ, ὅτι ἐν τῇ φύσει τῆς ψυχῆς οὐ κείται ὁ θάνατος, καὶ ὅτι ἡ ἀθανασία αὐτῆς φανεροῦται ἐκ τῶν δυνάμεων αὐτῆς, ἀναλύσας τὴν γνωστικὴν δύναμιν αὐτῆς, ἐξ ἧς πηγάζει ἡ ἐπίγνωσις τῆς ὅλης ἀληθείας, ἧτις ὁμως οὐκ ἐστὶν ἀείποτε ἐναργής, παραστήσας, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη καρδιά οὐδαμῶς ἱκανοποιεῖται διὰ τῶν ἀγαθῶν τοῦ παρόντος βίου ὡς παροδικῆς εὐδαιμονίας, ὅτι ἡ ἐλευθερία περιορίζεται ἐκ πλείστων αἰτιῶν καθισταμένη συνήθως σχετικὴ βαθμηδὸν ἐκπίπτουσα καὶ ἐπὶ τέλος φέρουσα τὸν ἀνθρώπον εἰς τὸν θάνατον, περιγράφας τὰς δοκιμασίας τοῦ βίου, κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ ἠθικός νόμος οὐ τυγχάνει ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ τελείας καθιερώσεως, ἡ εὐδαιμονία οὐ πραγματοποιεῖται ἐν αὐτῷ, ὁ νόμος τῆς αἰωνίας δικαιοσύνης οὐκ ἱκανοποιεῖται, καὶ διετράνω-

σεν, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἐστὶν ἀθάνατος τὴν οὐσίαν καὶ προσωπικότητα, ὅτι ἐν τῇ αἰωνιότητι ὁ ἠθικός νόμος θέλει τύχει πλήρους καθιερώσεως, ὡς καὶ ἡ φύσις ἀπασῶν τῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς, καὶ ὅτι ἡ ἀθανασία αὐτῆς ἐστὶν ἡ τελευταία λέξις τῆς ζωῆς, τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἐπιστήμης.

Ὁ κ. Ν. Χαρισιάδης, νομικός δόκιμος, φιλόπονος δὲ λίαν, δύο μὲν διαλέξεις ἐποίησατο ἐφ' ὕλης καθαρῶς νομικῆς, *Περὶ συγγενείας*, τρίτην δὲ *Περὶ ἐμπορικῶν σχολῶν καὶ μαθημάτων*. Ἐν ταῖς δυσὶ πρώταις μετὰ προλόγου *Περὶ συγγενείας ἐν γένει* καὶ *Περὶ συγγενείας ἠπὸ φυσιολογικῆν ἔποψιν* ἀνέπτυξε τὰς περὶ τοῦ θέματος τούτου διατάξεις τοῦ *Ρωμαϊκοῦ καὶ Βυζαντινοῦ Δικαίου*, τὰς βῆσεις αὐτὰς πασῶν τῶν νεωτέρων καὶ ἐν ἰσχύϊ νῦν θεσμοθεσιῶν, ὡς καὶ τὰς τοῦ *Κανονικοῦ* ἢ τοῦ *Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου*, εἰδικώτερον δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἔρευναν τῶν βαθμῶν τῆς συγγενείας καὶ τῶν ἐκ αὐτῆς κωλυμάτων, κληρονομικῶν δικαιωμάτων κτλ. Ἀκολουθήσας πιστῶς τὴν διαίρεσιν τῶν συγγενειῶν, ἀνέπτυξε λίαν λεπτομερῶς τὴν *φυσικὴν συγγένειαν*, τὴν ἐξ *ἀρχιστείας*, τὴν ἐκ *τριγενείας*, τὴν *πνευματικὴν* καὶ τὴν *νομικὴν*, παρένειρε δὲ πλείστα διαγράμματα καὶ παραδείγματα τῶν καθ' ἕκαστα πρὸς ἐντελεστέραν τοῦ θέματος τούτου κατάληψιν. Ἐν τῇ τρίτῃ αὐτοῦ διαλέξει ὁ κ. Χαρισιάδης πραγματεύεται διὰ ποικίλων θεωριῶν θέμα ὅλως πρακτικόν *Περὶ ἐμπορικῶν σχολῶν καὶ μαθημάτων* καταστήσας τὴν ὁμιλίαν του αὐτῆν λίαν ἐνδιαφέρουσαν πρὸ πάντων ἡμῖν τοῖς Ἑλλησι καὶ Ἀνατολίταις ὡς ἐπιδιδόμενοις μᾶλλον τῇ κλασικῇ ἐκπαιδεύσει παραμελοῦσι δὲ τὰς πρακτικὰς καὶ εἰδικὰς γνώσεις, ἐφ' ὧν κυρίως ἀποδοτέα ἡ σιμερινὴ ἀνάπτυξις τῶν νεωτέρων ἐθνῶν καὶ ἡ τεραστία αὐτῶν πρόδος. Εἰσερχόμενος εἰς τὴν ἀνάλυσιν τοῦ θέματος του παριστᾷ ὡς πρόδηλον τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπὶ τὸ πρακτικώτερον διαρρυθμίσεως τῆς ἐθνικῆς παιδεύσεως θεωρῶν ὡς ἐμπορικὰ μαθήματα οὐχὶ τὰ διὰ τοὺς ἐμπορευομένους μόνον ἀναγκαιοῦντα ἀλλὰ πάντα τὰ χρήσιμα διὰ τὴν μεγίστην τῶν ἀστῶν τάξιν, διὰ τὰ παντοῖα καὶ ποικίλα ἐπαγγέλματα, ὡς καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς εἰς ἐπιστήμης ἐνασχολουμένους πρὸς γενικώτερον αὐτῶν κατανόησιν. Ἀναπτύσσων δὲ τίνα εἰσὶ τὰ χρήσιμα πρὸς τοῦτο μαθήματα ἐν τε τοῖς κατωτέροις ἐθνικοῖς σχολείοις καὶ

ἐν τοῖς γυμνασίοις, ἤτοι ἡ ἀπόκτησις λογιστικῶν γνώσεων, ἡ ἀπλογραφία καὶ διπλογραφία, ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν διὰ διαφόρων πράξεων καὶ ὑποδειγμάτων, ἡ διδασκαλία τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας καὶ Πλουτολογίας, τὰ στοιχεῖα τῆς ἐγχωρίου νομοθεσίας, συνιστᾷ ἰδιαιτέρως τὴν ἐγκατάστασιν εἰδικῶν ἐμπορικῶν σχολῶν, οἳ αἰεὶ ἐν ἐκτάσει παρ' ἀπαισι τοῖς πεπολιτισμένοις ἔθνεσι, καὶ ἀπαριθμεῖ τὰ ἐν αὐταῖς ἀναγκαῖα μαθήματα, ἥτοι ἐκτός τῆς μαθησεως τῆς μητρικῆς γλώσσης τὴν ἐκμάθησιν τῶν νεωτέρων γλωσσῶν, τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, τὴν ἐμπορικὴν γεωγραφίαν καὶ στατιστικὴν, τὴν φυσικὴν, μηχανικὴν καὶ χημειαν, τὴν καλλιγραφίαν, τὴν ἰχνογραφίαν, τὸ σύνολον τῆς ἰσχυροῦς νομοθεσίας ἰδίως τῆς ἐμπορικῆς καὶ ναυτικῆς, τὴν ἀγροτικὴν καὶ βιομηχανικὴν οἰκονομίαν κτλ. κτλ.

Ὁ κ. Α. Παπαδόπουλος Κεραμεύς, ὁ πάσης εὐκαιρίας καὶ περιστάσεως δραστήριος, ἵνα κατασκευάσῃ διανοητικόν τι καλλιτέχνημα καὶ παρουσιάσῃ τοῦτο τῷ Συλλόγῳ, ὠφελθεὶς ἕκ τινος κατὰ τὸ τελευταῖον φθινόπωρον ἐκδρομῆς τουεὶς τὰς Ποντικὰς χώρας, ἐξέθηκεν εἰς δύο διαλέξεις τὰς ἐντυπώσεις του κατ' αὐτήν. Ἐν τῇ πρώτῃ περιγράφει μετὰ πολλῆς χάριτος τὴν ἐντεῦθεν ἀναχώρησίν του καὶ τὴν εἰς Ὀδησσὸν ἀφίξίν του, μεθ' ἣν ἐπιλαμβάνεται περισκεμμένης ἀφηγήσεως τῆς ἑλληνικῆς ἐν Ὀδησσῷ κοινότητος καὶ πληροφοριῶν ἀξίων πλείστου λόγου περὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐκεῖ γενομένου 5' Ἀρχαιολογικοῦ Συνεδρίου, περὶ τὰς τὴν διέλεξιν διὰ περιγραφῆς ἀρχαιολογικῆς εἰς Κριμαίαν ἐκδρομῆς, ἧς μετέσχον ἐκ τῶν περιπτου μέλη τοῦ συνεδρίου. Κατὰ τὴν δευτέραν διέλεξιν διηγείται τὸν πλοῦν αὐτοῦ ἐξ Ὀδησσοῦ καὶ Κριμαίας εἰς Ἱτραπεζοῦντα, τὴν ἱστορίαν ταύτης, τὰς ἐκδρομὰς του εἰς τὰ περίξ χωρία, ἅτινα περιγράφει λεπτομερῶς μετὰ διαφόρων παρατηρήσεων ἐπὶ τῶν κατοικῶν αὐτῶν καὶ τῆς καταστάσεως αὐτῶν, καταστάσεως γνωστὰς χώρας παροραθείσας καὶ λαοὺς ἑλληνικοὺς πάντη μὲν λησμονημένους, ἀλλ' ὧν ἡ ἠθικὴ καὶ πολιτικὴ κατάστασις δεῖται μερίμνης τινὸς παρὰ τῶν τοῦ ἔθνους βουλευθῶν.

Ὁ κ. Κ. Μακρῆς, ἰατρός, ἀνέγνωσεν ἀπὸ μίαν πραγματείαν, εἰδικῶς ἀνήκουσαν τῇ ἐπιστημῇ αὐτοῦ. Οἱ μικροργανισμοὶ ὡς αἰτιαὶ ἀσθενειῶν. Ὁ πεπαιδευμένος ἰατρός ἐνησχο-

λήθη ἐπὶ τῶν κινδύνων καὶ τῶν φοβερῶν ἀπειλῶν κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος, τῶν ἀπαισιῶν αὐτῶν μικροβίων, καὶ ἀνέπτυξε τὴν μερίστην καὶ ὀλεθρίαν ἐπὶ τῶν ἀσθενειῶν ἐπιρροὴν αὐτῶν μετὰ σαφηνείας προσηνοῦς εἰς πάντα ἄκρατὴν του μὴ μεμυημένον τῶν μυστηρίων τοῦ θεοῦ Ἀσκληπιοῦ.

Ὁ κ. Ἄν. Γάγης σοβαρωτάτην καὶ λίαν ἐπιμελημένην ἀγόρευσιν ἐποίησατο περὶ γυναικὸς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλήσιν, ἐν τοῖς ὀμηρικοῖς καὶ ἱστορικοῖς χρόνοις ἰδίως καὶ πρὸ πάντων ἐν τῇ οἰκογενεῖα. Αἱ λεπτομέρειαι εἰσι τσαυταί, ὥστε περιλήψις τῆς ὀμιλίας ταύτης καθίσταται σχεδὸν ἀνέφικτος.

Ὁ κ. Ναζαρέτ ἐν δυοῖς διαλέξεσι προὔτιθετο τὴν ὀμιλήσῃ περὶ τοῦ κακοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους (de la mauvaise constitution de l'Empire Romain). Δυστυχῶς τὴν πραγματείαν του αὐτὴν ἀφῆσας ἡμιτελῆ, ἐξέθηκε τὰς ἰδέας του ἐν τῇ πρώτῃ καὶ μόνῃ διαλέξει, κωλυθεὶς νὰ ἐπιτελέσῃ καὶ τὴν δευτέραν, ἐν ἣ βεβαίως προὔτιθετο ν' ἀναπτύξῃ καὶ συμπληρώσῃ τὴν ἀπόδειξιν τῶν αἰτιῶν τῆς πτώσεως τῆς μεγίστης ταύτης αὐτοκρατορίας. Ἐν τῇ μόνῃ διαλέξει του μετὰ πλείστης χάριτος καὶ συνάμα δεινότητος ἐξέθηκεν, ὅτι τὸ Ρωμαϊκὸν κράτος ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἔθνος κατέστη ἰσχυρότερον καὶ ἀκμαιότερον ἕνεκα τῆς ἐπικρατοῦσης ἐν τῇ διοικήσει τάξεως περὶ πάντα καὶ τῆς ἐντελοῦς πειθαρχίας τοῦ στρατοῦ. Περιγράφας τὴν Ρωμαϊκὴν Γερουσίαν εὐρίσκει τὴν διαγωγὴν αὐτῆς μέχρις ἐποχῆς τινος θαυμασίαν κατὰ τε τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν καὶ τὴν ἐξωτερικὴν τοῦ κράτους πολιτικὴν. Βεβαίως ὅμως ἡ ἀνθρώπαι αὕτη κατάστασις ἐπέπρωτο νὰ ἐκλείψῃ καὶ ἐπέλθῃ ἡ πτώσις κράτους παντοκράτορος σχεδόν, ἕνεκα τῆς ἐπελθούσης διαφωνίας καὶ πάλης μεταξύ τῆς Γερουσίας καὶ τοῦ λαοῦ. Τὸ θέμα τοῦτο ἐμελλε νὰ πραγματευθῇ ὁ σπουδαῖος καθηγητὴς ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ ἀγορεύσει, καθ' ἣν, ὡς εἴρηται, ἐκωλύθη, πλὴν ἐλπιστόν ἐστίν, ὅτι συμπληρώσει τὸ κενὸν κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος.

Ἡ ἐλλόγιμος τῆς Παλλάδος διευθύντρια κ. Σαπφῶ Λεοντιὰς δὲν ὤκνησε καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο δύο πεφωτισμένους νὰ ποιήσῃ ὀμιλίαν *Περὶ τῆς βάσεως τῆς ἠθικῆς μορφώσεως*, ἀμφοτέρως ἀξίας τῆς εὐρείας αὐτῆς παιδείας. Ἐν τῇ πρώτῃ διαλέξει ὡς βᾶσιν τοῦ θέματος ἀνέπτυξε: τί ἐστὶν ἠθικὴ μόρφωσις, τί τὸ

ὑποκείμενον καὶ τίς ὁ σκοπὸς αὐτῆς. Ἐπὶ τῆς διπτῆς ταύτης βάσεως καὶ τοῦ διμεροῦς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ὡς ὕλικῆς καὶ πνευματικῆς, ὡκοδόμησεν ἐξαιρέτους θεωρίας κατὰ τὴν διέλεξιν ταύτην ὡς εἰσαγωγικὴν. Ἐν τῇ δευτέρᾳ δὲ εἰσελθοῦσα εἰς τὰς λεπτομερεῖας τῆς ὕλικῆς καὶ πνευματικῆς ζωῆς, ἦτοι τῆς ἰδιοσυγκρασίας τοῦ σώματος διὰ τὴν πρῶτην, τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως, τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος, δηλ. τῆς θρησκείας διὰ τὴν δευτέραν, ἀνέπτυξε μετὰ ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας τὴν ἀποστολὴν τῶν μεγάλων παιδαγωγῶν, οἷς ἀνατίθεται ἡ ἀνάπλασις καὶ προαγωγή τῆς πνευματικῆς μορφώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ὕλικῆς ζωῆς ἀνέπτυξε φυσιολογικῶς, ὅσα ἐπιτρέπει τοῖς παιδαγωγοῖς ἢ περὶ τούτων γνώσεις, ἀφήσασα τοῖς ἰατροῖς νὰ διδάσκωσιν ἐν ταῖς φυσιολογικαῖς αὐτῶν ἐρεῦναις καὶ τοῖς παιδαγωγουμένους καὶ τοὺς παιδαγωγούς, πρᾶκτῶς ὁμοῦ αὐτοὺς μετὰ χάριτος νὰ μὴ συγγέωσι τὴν πνευματικὴν μετὰ τῆς σωματικῆς ζωῆς, φιλοτιμούμενοι ἐνίοτε νὰ δεικνύωσι τὴν ἴνα, τὸ νεῦρον καὶ τὸ κύτταρον ὡς κοινὸν ἀμφοτέρων παράγοντα. Λεπτομερῆς ἀνάλυσις τοῦ περρωτισμένου τοῦτου ἔργου τῆς κ. Σ. Λεοντιάδος καθίσταται ὅλως ἀνέφικτος μετὰ τὴν ἐν αὐτῷ περιεχομένην εὐρυμαθεστάτην ποικιλίαν καὶ ἀναλυτικότητά.

Τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ὑπῆρξαν αἱ τοῦ λήγοντος ΚΔ' συλλογικοῦ ἔτους δημόσιαι διαλέξεις, καθ' ἃς τὸ κοινὸν ἐπεδειξάτο οὐ μικρὸν ἐνδιαφέρον διὰ τῆς ἀθρόας αὐτοῦ παρουσίας Ἰπολείπεται μοι δὲ πρὸς συμπλήρωσιν νὰ μνημονεύσω, ὅτι ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἀγορεύσεων, ἐποιήσατο ἐκτάκτως κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος εἰδικὴν τινα ὁμιλίαν καὶ ὁ Γάλλος καθηγητῆς κ. Ὀλιβιέρου, ἀναπτύξας μίαν παρ' αὐτοῦ ἀνακαλυφθεῖσαν μέθοδον πρὸς εὐχερεστέραν ἐκμάθησιν τῆς γαλλικῆς γλώσσης. Ἡ ἰδιόζουσα πρὸς τοῦτο εὐκολία κατὰ τὸν ἀγορητὴν καὶ συγγραφεὰ ὁμωνύμου πραγματείας περὶ τῆς μεθόδου τοῦ αὐτῆς συνίσταται εἰς τὴν ἐν τῇ ἐνάρξει τῆς σπουδῆς τῆς γαλλικῆς γλώσσης συλλογὴν πλείστων ὄσων γαλλικῶν λέξεων εἰλημμένων ἐκ τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης καὶ εἰς τὸν δι' αὐτῶν σχηματισμὸν διαφόρων φράσεων διευκολυνουσῶν τὴν μνήμην τῶν ἀρχαρίων μαθητῶν. Εὐκταῖον ἀληθῶς διὰ μεθόδων τοιούτων τὸ διευκολύνειν τὴν ἐκμάθησιν τῶν γλωσσῶν,

ὁμολογητέον δέ, ὅτι καὶ τοῦ κ. Ὀλιβιέρου ἢ πρὸς τοῦτο ἀκμάτους προσπάθεια συντελέσει κἄπως εἰς χειραγώγησιν τῆς σπουδῆς γλώσσης τοσοῦτον πανεθνοῦς καὶ ἀπολύτου ἀνάγκης.

Πέραν τῆ 26 Ἀπριλίου 1885.

Ὁ ἀντιπρόεδρος

I. ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Ὁ δὲ κ. ταμίης, ἔκθεσιν τοῦ ταμείου, ὡς ἑξῆς :

Κύριοι,

Τὸ παρελθὸν ἔτος προεδρεῖον καὶ ταμίης τοῦ Συλλόγου πολλοὺς εἶχον τοὺς περισπασμοὺς καὶ πικνοῖων μέσων ἐποιήσαντο χρῆσιν, ὅπως ἐκπληρώσωσι τὰς πολλὰς αὐτοῦ πρὸς τρίτους ὑποχρεώσεις, ἀναπληρώσωσι δὲ τὸ κενὸν τὸ προξενηθὲν ἀπὸ τὴν ἀπωλείαν τῆς χιλιολίου περιουσίας αὐτοῦ, καὶ χάρις εἰς τὰς προσπαθείας τοῦ τότε προεδρεύοντος κ. Κ. Καλλιάρχου, ἀφοῦ ἐπληρώθησαν ἅπαντα αἱ ἐτήσιαι ὑποχρεώσεις, τὸ ταμεῖον παρουσίαν ἐν τέλει τοῦ ἔτους πλεόνασμα Λιρ. 95.33.

Ἐρέτος τὸ ταμεῖον διήλθεν ὀλόκληρον τὴν περίοδον αὐτοῦ ἄνευ δυσχερειῶν ἐν πολλοῖς θησαυρίζον, ἀνέτως ἐκπληροῦν τὰς ὑποχρεώσεις του, καὶ αἰείποτε πλήρες πολλῶν ἑκατοντάδων λιρῶν, μὲ ὄλην τὴν ἐσκήψασαν καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἐμπορικὴν κρίσιν, ἔνεκεν τῆς ὁποίας πολλοὶ ἔπαθον.

Μέγα τῷ ὄντι διὰ τὸν Σύλλογον εὐτύχημα, διότι ἐν μικρῷ διαστήματι χρόνου ἡ τύχη ἐφάνη αὐτῷ εὐνοικωτάτη, ὥστε ἐνῶ πέρυσι καίριως προσβληθεὶς ἔπαθε πάθησιν οἰκτράν, ἐφέτος ἐκέρδισε τὰς δυνάμεις του, ἐπανεκτῆσε τὰ ἀπολεσθέντα, καὶ ἤδη μετὰ κομπασμοῦ ἐμφανίζεται ἐνώπιον ὑμῶν μὲ περιουσίαν χιλίων ἑκατὸν περίπου λιρῶν, ἐκ τῶν ὁποίων Λιρ. 900 ἐμετρήθησαν διὰ τὴν ἀγορὰν πεντήκοντα ἑξ (ἀριθ. 56) ὁμολογιῶν λαχειοφόρων καὶ τοκοφόρων τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κατατεθειμένων εἰς τὰ ταμεῖα τῆς Γενικῆς Ἐταιρίας τοῦ Ὄθωμ. Κράτους δυνάμει τῆς ὑμετέρας ἀποφάσεως.

Μὲ τὰς σημερινὰς δὲ περὶ ταμείου διατάξεις, καθιερωθεῖσας κατόπιν ἐορτῆς, φρονῶ, ὅτι ὁ Σύλλογος δὲν θὰ πάθῃ παρομοίως ἀσυγγνώστους καταστροφάς.

Τὰ λαμπρὰ ταῦτα ἀποτελέσματα, κύριοι, χρεωστοῦνται ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς φρον-

τίδας τοῦ ἡμετέρου προέδρου κ. Ἡρ. Βασιάδου, καταβαλόντες κόπους καὶ χρησαμένους προσηκόντων μέτρων πρὸς πλουτισμὸν τοῦ ταμείου.

Τὰ πλείστα εἶναι ἀπὸ ἐκτάκτους συνδρομὰς ὁμογενῶν φιλομούσων, οἵτινες προτροπῇ τοῦ ἡμετέρου προέδρου, συνεισέφερον ἀφθύως τὸ χρῆμά των, καὶ τῶν ὁποίων ἐπιτραπήτω μοι νὰ ἀναφέρω τὰ ὀνόματα.

Ὁ κ. Στ. Ζαφειρόπουλος Λιρ. 100, ὁ κ. Ν. Ζαρίφης Λιρ. 100, ὁ κ. Ζ. Στεφάνοβιχ Λιρ. 25, ὁ κ. Δ. Ταμβάκος Λιρ. 10, καὶ 1000 ὁ μέγας καὶ φιλελευθέριος ἐκεῖνος εὐεργέτης, κ. Χρηστάκης ἐφένδης Ζωγράφος, ὅστις εἰς ἀπάσας τὰς δεινάς τοῦ Συλλόγου περιστάσεις ἐφάνη ἀρωγός, παρασχὼν ἀφθύως καὶ γενναίως τὴν χρηματικὴν αὐτοῦ βοήθειαν. Δὲν θὰ κἀμω ὑπερβολὴν, νομίζω, ἂν εἶπω ὅτι ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου ἔχει δεδομένα ὁ μέγας οὗτος ἀνὴρ ἀπὸ τῆς συστάσεώς του μέχρι σήμερον τὸ καταπληκτικόν

ποσὸν τῶν 15 χιλιάδων περίπου λιρῶν. Ζήτησαν! Ζήτησαν οἱ ἔχοντες τοιαύτας διαθέσεις καὶ προβαίνοντες εἰς τοιαύτας ἀποφάσεις.

Προκειμένου περὶ ἐκθέσεως ταμείου, ἴσως δὲν ἤρμοζεν εἰς ἐμὲ νὰ πλέξω τὸν πανηγυρικὸν τοῦ ἀνδρός, ἀλλὰ δὲν ἠδυνάμην νὰ μὴ ἐκδηλώσω καὶ δι' ἐξωτερικῶν σημείων ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον αἰσθάνομαι ἐν τῇ καρδίᾳ μου, τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἀνθρώπου. Ἦδη εἰσέρχομαι εἰς τὸ ἀριθμητικὸν μέρος.

Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1884-85, ὅστις ἐγένετο καὶ ἐψηφίσθη ἐπὶ τῇ βᾶσει προηγουμένων, παρουσιάζει μεγίστην διέκτασιν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν του, ἦτοι τὰ ὑποθετικά καὶ ἐπιψηφισθέντα ποσὰ διαφέρουσι πολὺ τῶν θετικῶν καὶ πραγματικῶν ποσῶν, κατὰ τὰς προσόδους καὶ ἐξοδα· διὰ τοῦτο χάριν περιεργείας καταχωρίζω ἐνταῦθα παραβολικὸν πίνακα ὡς ἐπομένως :

Πρόσοδοι προϋπολογισμοῦ.		Ἐκτέλεσις, τὰ πραγματικά.		Ἐξοδα προϋπολογισμοῦ.		Ἐκτέλεσις, τὰ πραγματικά.	
Τακτ. συνδρομαὶ	Λιρ. 300	Λιρ. 266.10		Μισθοδοσίαι	Λιρ. 175	Λιρ. 178.78 1/2	
Διπλώματα	» 25	» 37.—		Φωτισμὸς, θέρμαν.	» 30	» 16.67	
Θεατρικὴ παράστασις				Ἐξοδα γραφείου	» 40	» 41.62	
καὶ ἔκτ. συνδρομαὶ	» 500	» 1251.38		Παρασφάλιστρα	» 20	» 11.87	
Πώλησις Περιοδικοῦ	» 50	» 2.03		Βιβλιοθήκη	» 40	» 18.41	
Μαυρ. Βιβλιοθήκη	» 150	» 150.—		Ἀναγνωστήριον	» 22	» 21.18 1/2	
Ζωγράφ. διαγωνισμα	» 100	» 100.—		Σουλίνιον κληροδ.	» 280	» 288.54	
				Ἀρχαιολ. Συλλογὴ	» 10	» 218.89	
				Συντακ. Ἐπιτροπὴ	» 670	» 152.75	
				Μαυρ. Βιβλιοθήκη	» 150	» 90	
				Ζωγρ. Διαγωνισμα	» 100	» 40.69 1/2	
				Διάφορα ἐξοδα	» 50	» 56.44 1/2	
	<u>Λιρ. 1125</u>	<u>Λιρ. 1806.51</u>			<u>Λιρ. 1587</u>	<u>Λιρ. 847.32</u>	

Ἀπὸ τὸν πίνακα τοῦτον βλέπετε, ὅτι τὸ προεδρεῖόν σας ἐφρόντισε νὰ ἐξοδεύσῃ Λιρ. 700 ἕλαττον, καὶ νὰ ἀυξήσῃ τὰς προσόδους εἰς ἴσον ποσόν, ἦτοι εἰσέπραξε Λ. 1800 περίπου, ἐνῶ αἱ πρόσοδοι προϋπελογίσθησαν 1125, καὶ ἐξώδευσε Λ. 847.32, ἐνῶ ἐψηφισατε νὰ ἐξοδεύσῃ Λ. 1587.

Τὸ ταμεῖον τοῦ Συλλόγου ἐφέτος εἶχεν ἔκτακτον κίνησιν· τὸ Δοῦναι καὶ Λαβεῖν ἐφθα-

σε μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 10 χιλιάδων λιρῶν.

Ἐνταῦθα ἐπισυνάπτω τρεῖς πίνακας παραστήνοντες τὴν διαχείρισιν, τὴν θέσιν καὶ τὸ ἐξαγόμενον τοῦ ταμείου, ἦτοι τὸ ἐνεργητικὸν καὶ παθητικόν, τὴν μερίδα Κέρδη καὶ Ζημίαι, καὶ τρίτον πίνακα, ἐν ᾧ καταφαίνεται τὸ καθαρὸν κέρδος ἀνερχόμενον εἰς Λ. 958.01, ἦτοι ἐκ προσόδων Λ. 1576.35 καὶ εἰς ἐξοδα Λ. 618.34.

ΙΣΟΖΥΓΙΟΝ

τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου τοῦ ἔτους 1884—85.

Δοῦναι

Société Générale de l'Empire Ottoman	Λ.	1000
Πιστώται διάφοροι	»	35
Γεώργιος Ζαρίφης	»	870
Ζωγράφειον διαγώνισμα	»	90
Κ. Καραπάνος	»	21.73
Φιλεκπαιδευτική ἀδελφότης	»	31
Πυρασφάλιστρα	»	11.87
Μαυρογορδάτειος Βιβλιοθήκη	»	152.75
Τράπεζα Κωνσταντινουπόλεως	»	1055
Διάφορα ἔξοδα	»	40.69 1/2
Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ	»	218.89
Ἐξοδα γραφείου	»	41.62
Ἀρχαιολογικὴ Ἐπιτροπὴ	»	11.02
Βιβλιοθήκη	»	18.41
Ἐκτακτοὶ πιστώσεις	»	56.44 1/2
Φωτισμὸς καὶ θέρμανσις	»	16.67
Ἀναγνωστήριον	»	21.18 1/2
Μισθοδοσίαι	»	178.78 1/2
Ὁμολογίαι Ἑθν. Τραπ. Ἑλλάδ.	»	899.76
Τὰ ἐν τῷ ταμείῳ μετρητὰ	»	53.58
Λίγ.		4824.41

Λαβεῖν

Ἵπόλοιπον παρελθόντος	Λ.	95.33
Société Générale de l'Empire Ottoman	»	900
Τακτικαὶ ἐτήσiai συνδρομ. μελῶν	»	266.10
Πιστώται διάφοροι	»	35
Γεώργιος Ζαρίφης	»	873.16
Ζωγράφειον διαγώνισμα	»	100
Κ. Καραπάνος	»	21.94
Ἐκτακτοὶ συνδρομαὶ	»	1251.38
Φιλεκπαιδευτικὴ ἀδελφότης	»	31
Μαυρογορδάτειος Βιβλιοθήκη	»	150
Δικαίωμα διπλωμάτων	»	37
Τράπεζα Κωνσταντινουπόλεως	»	1061.47
Πῶλησις Περιοδικοῦ	»	2.03

Λίγ. 4824.41

ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΙ.

Δοῦναι

Μαυρογορδάτειος Βιβλιοθήκη	Λ.	2.75
Πυρασφάλιστρα	»	1.87
Διάφορα ἔξοδα	»	40.69 1/2
Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ	»	218.89
Ἐξοδα γραφείου	»	41.62
Ἀρχαιολογικὴ Ἐπιτροπὴ	»	11.02
Βιβλιοθήκη	»	18.41
Ἐκτακτοὶ πιστώσεις	»	56.44 1/2
Φωτισμὸς καὶ θέρμανσις	»	16.67
Ἀναγνωστήριον	»	21.18 1/2
Société Générale de l'Empire Ottoman	»	100
Μισθοδοσίαι	»	178.78 1/2
Ὁμολογίαι Ἑθν. Τραπ. Ἑλλάδ.	»	899.76
Ταμείον μετρητῶν	»	53.58
Λίγ.		1671.68

Λαβεῖν

Ἵπόλοιπον παρελθόντος ἔτους	Λ.	95.33
Τακτικαὶ ἐτήσiai συνδρομ. μελῶν	»	266.10
Γεώργιος Ζαρίφης	»	3.16
Ζωγράφειον διαγώνισμα	»	10
Κ. Καραπάνος	»	21
Ἐκτακτοὶ συνδρομαὶ	»	1251.38
Τράπεζα Κωνσταντινουπόλεως	»	6.47
Πῶλησις Περιοδικοῦ	»	2.03
Δικαίωμα διπλωμάτων	»	37

Λίγ. 1671.68

ΚΑΘΑΡΟΝ ΕΞΑΓΟΜΕΝΟΝ

ΠΡΟΣΟΔΟΥ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ 1884-1885.

Δοῦναι

Τακτικαὶ ἐτήσiai συνδρομαὶ	Λ.	266.10
Γεώργιος Ζαρίφης	»	3.16
Ζωγράφειον διαγώνισμα	»	10
Κ. Καραπάνος	»	21
Ἐκτακτοὶ συνδρομαὶ	»	1251.38
Τόκος Τραπέζης Κων/πόλεως	»	6.47
Πῶλησις Περιοδικοῦ	»	2.03
Δικαίωμα διπλώματος	»	37
Λίγ.		1576.35

Λαβεῖν

Μαυρογορδάτειος Βιβλιοθήκη	Λ.	2.75
Πυρασφάλιστρα	»	11.87
Διάφορα ἔξοδα	»	40.69 1/2
Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ	»	218.89
Ἐξοδα γραφείου	»	41.62
Ἀρχαιολογικὴ Ἐπιτροπὴ	»	11.02
Βιβλιοθήκη	»	18.41
Ἐκτακτοὶ πιστώσεις	»	56.44 1/2
Φωτισμὸς καὶ θέρμανσις	»	16.67
Ἀναγνωστήριον	»	21.18 1/2
Μισθοδοσίαι	»	178.78 1/2
Καθαρὸν κέρδος	»	958.01

Λίγ. 1576.35

Ἐντάλματα ἐξεδόθησαν ἐφέτος 214 ὑπ' ἀριθ. 1239 ἕως 1452.

Ἀποδείξεις τακτικῶν μελῶν ἐξεδόθησαν ἐφέτος 248, ἡ μία ἐξ αὐτῶν δώδεκα λίρας. Εἰσεπράχθησαν δὲ τὸ ὅλον Α. 266.10. Ἐκ τῶν τακτικῶν μελῶν ὁ κ. Δ. Βικέλας πληρῶνει λίραν ἀγγλικήν.

Τὸ ποσὸν τοῦτο εἰσεπράχθη ἀπὸ 195 ἄτομα τῆς παρελθούσης περιόδου καὶ τοῦ τρέχοντος συλλογικοῦ ἔτους, ἧτοι 52 μέλη παλαιὰ ἐπλήρωσαν Α. 113 καὶ 143 νέα 153.10 τὸ ὅλον Α. 266.10. Ἡ διασφραγίς αὕτη παρουσιάζει φαινόμενον οὐχὶ τοσοῦτον εὐχάριστον, διότι, ἂν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὸν ὀλικὸν ἀριθμὸν τῶν μελῶν, φθάνει εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι οἱ καθυστεροῦντες αὐξάνουσι προϊόντος τοῦ χρόνου. Εὐχομαι δὲ νὰ ἐξευρεθῇ τρόπος πρὸς ἀναχαίτισιν τοῦ κακοῦ ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ Συλλόγου.

Τὸ ἔτος τοῦτο εἰσεπράχθησαν ἀπὸ διπλώματα Α. 37. Ἐνεγράφησαν νέα μέλη 43, πληρώσαντα Α. 29.

Παρακαλῶ τὸ προεδρεῖον νὰ ὑπομνήσῃ τὴν Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπὴν, ὅπως κατὰ τὸν Κανονισμὸν διορίσῃ τὴν Ἐξελεγκτικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐξέλεξιν τῶν βιβλίων καὶ ἐτοιμάσῃ μετὰ ταῦτα τὴν ἔκθεσιν τῆς μοι φαίνεται, ὅτι πρέπει νὰ ἐφαρμόζωνται αὐστηρῶς τὰ ἄρθρα τοῦ Κανονισμοῦ καὶ αὐστηρότατα, ὡς ὑπέδειξα ἐν τῇ πέρυσιν ἐκθέσει μου, δεόν νὰ γίνηται ἡ ἐξέλεξις, καὶ νὰ μὴ ἐπαναπαύηται ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς κατὰ φήμην τιμιότητος τοῦ ἐκτελοῦντος χρέη ταμίου.

Καταπαύων τὸν λόγον ἐκφράζω ἐγκαρδίως τὴν εὐχὴν, ἵνα ὁ διάδοχός μου σταθῇ εὐτυχέστερος ἐμοῦ, καὶ παρουσιάσῃ ἐν τέλει τοῦ ἔτους πλοῦτη ὑπερέχοντα πολὺ τῶν ἐφεινῶν.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 26 Ἀπριλίου 1885.

Τοῦ Ἐλ. Φιλ. Συλλόγου ὁ ταμίας
Θ. Α. ΚΟΣΟΥΔΗΣ.

Εἶτα δὲ ὁ κ. γεν. γραμματεὺς ἔκθεσιν τῆς ἀλληλογραφίας.

Ὁ δὲ κ. εἰδ. γραμμ. ἔκθεσιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου.

Ὁ δὲ κ. βιβλιοφύλαξ ἔκθεσιν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Συλλόγου. Ὁ κ. πρόεδρος εὐχαριστεῖ πᾶσι τοῖς ἀναγνοῦσιν.

Ἐν τέλει δὲ ἐκφράσας ὡς πρόεδρος τὰς

εὐχαριστίας τοῖς συναδέλφοις αὐτοῦ ἐπὶ τῇ πολυτίμῳ συνεργασίᾳ καὶ ἀνακουφίσει, ἣν παρέσχον αὐτῷ καθ' ὅλον τὸ ἔτος, λύει τὴν συνεδρίασιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΟΗ'.

(Ἐκτακτος).

Τῆ 28 Ἀπριλίου 1885.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Κηρυχθείσης τῆς ἐνάρξεως τῆς συνεδριάσεως ὁ Σύλλογος προβαίνει εἰς τὰς ἀρχαιερείας αὐτοῦ καὶ ἀναδείκνυσι διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας :

Πρόεδρον τὸν κ. Η. Βασιλάδην διὰ ψήφων 36 ἐπὶ 38 ψηφοφορούντων.

Ἀντιπροέδρους τοὺς κ. κ. Χ. Χατζηγεωργίου διὰ ψήφων 26 καὶ Τ. Καραθεοδωρῆ διὰ ψήφων 20.

Γενικὸν γραμματέα τὸν κ. Ὁ. Ἀνδρεάδην διὰ ψήφων 22 ἐπὶ 37.

Εἰδικὸν γραμματέα τὸν κ. Ξ. Σιδερόπουλον διὰ ψήφων 19 ἐπὶ 37.

Ταμίαν τὸν κ. Θ. Κοσοῦδην διὰ ψήφων 29 καὶ

Βιβλιοφύλακα τὸν κ. Α. Π. Κεραμέα διὰ ψήφων 29 ἐπίσης.

Μετὰ ταῦτα τῇ προτάσει τοῦ προεδρεῖου καταρτιζόνται αἱ διαρκεῖς ἐξ ἐπιτροπαί :

Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπή.

Βρ. Βωζάνης, Κωνσταντίνος Τσιούλλας, Θ. Σαλτέλης, Ἡλίας Βαλσαμάκης, Π. Παπαρρούσης, Ν. Παρανίκας, Α. Τάγης, Κ. Γεωργαλάς, Ἄβρ. Μαλιάκας, Α. Σπαθάρης, Φ. Τάγης.

Φιλολογικὴ Ἐπιτροπή.

Χρ. Χατζηγεωργίου, Κωνστ. Τσιούλλας, Ἄθ. Π. Κεραμέας, Ἄβρ. Μαλιάκας, Θ. Σαλτέλης, Α. Τάγης.

Ἐπιστημονικὴ Ἐπιτροπή.

Κ. Μακρῆς, Κ. Καλλιμάδης, Τηλ. Καραθεοδωρῆ, Κ. Ἰωαννίδης, Ν. Σεβαστόπουλος, Ἠλ. Βαλσαμάκης, Γ. Παναγιωτίδης, Ι. Κωνσταντινίδης, Κ. Ταχιντζής, Ν. Χαρισμάδης, Α. Σπαθάρης, Ἰωαν. Γεωργαντόπουλος.

Ἀρχαιολογικὴ Ἐπιτροπή.

C.G. Curtis, James Calvert, J. Mordtmann,

Ἀθηνῶσιος Παπαδόπουλος Κεραμεύς, Κ. Περδικίδης, Στ. Ἀριστάρχης, Χαμηδῆ-Βέης, Ξ. Σιδερόπουλος.

Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπή.

Μ. Βελλογιάννης, Γ. Γεωργαντόπουλος, Γ. Γκιών, Γ. Κούπας, Φ. Μυρογορδάτος, Ἰωάννης Χατζόπουλος, Ἰωάννης Ἰωαννίδης, Ν. Μπλέσσας, Β. Οἰκονομίδης.

Συντακτικὴ Ἐπιτροπή.

Γ. Δ. Ἀριστοκλῆς, Τηλ. Καραθεοδωρῆ, Γ. Ἀρτεμιάδης.

Εἶτα ἐκλέγεται τῇ προτάσει τοῦ προεδρείου ἐπιμελητῆς τῆς ὀργανοθήκης μὲν ὁ κ. Τηλ. Καραθεοδωρῆ, τῶν ἀρχαιολογικῶν δὲ συλλογῶν ὁ κ. Ἀθ. Παπαδόπ. Κεραμεύς.

Ἐπὶ τούτους λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΟΘ'.

(Τακτικῆ).

Τῆ 29 Ἀπριλίου 1885.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδρίασεως ἀναβληθείσης ἐνεκεν ἀπουσίας τοῦ εἰδικοῦ γραμματέως ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία,

ἐξ ἧς παρατίθεμεν περιληψὶν τῶνδε τῶν ἐπιστολῶν :

Τοῦ κ. Ch. Emile Rouelle, βιβλιοθηκαρίου τοῦ ἐν Παρισίοις πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν Ἑλλ. σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ Συλλόγου, ἀπὸ 30 Ἀπριλίου, ἀγγέλλοντος τὴν παραλαβὴν τῆς ἀπὸ 9 Ἀπριλίου ἐπιστολῆς τοῦ Συλλόγου καὶ τοῦ ἐν αὐτῇ λογαριασμοῦ τῶν συνδρομῶν καὶ σημειώσεων, ὡς καὶ τῶν 89. 55 φρ. καὶ εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τούτῳ τῷ Συλλόγῳ.

Τῆς Α. Ὑψ. τοῦ πρίγκηπος Παύλου Πουτιάτη, μέλους τοῦ Συλλόγου ἐπιτίμου, ἀπὸ 14/26 Ἀπριλίου, ἐκφράζοντος τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς μέλους ἐπιτίμου.

Τῆς Α.Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 1746 καὶ ἀπὸ 22 Ἀπριλίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι συνωδᾷ τῷ γ' ἄρθρῳ τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ κανονισμοῦ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξελέγησαν, ὡς μέλη τοῦ Ἑλλ. Φιλολ. Συλλόγου, μέλη αὐτῆς οἱ κ. κ. Τηλ. Καρα-

θεοδωρῆ καὶ Βασίλειος Πυλάδης καὶ αἰτουμένου, ὅπως ὁ Σύλλογος ἀγγείλῃ τοῖς κ. κ. τούτοις τὴν ἐκλογὴν αὐτῶν ταύτην καὶ προτρέψῃ αὐτοὺς ἐργασθῆναι ἐν τῷ ἔργῳ τῆς Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Τοῦ ἐν Τραπεζοῦντι Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου Ξενοφῶντος, ἀπὸ 22 Ἀπριλίου, ὀνομάζοντος ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ ἐνταῦθα πρὸς παραλαβὴν τῶν παραχωρουμένων αὐτῷ περιοδικῶν τοῦ Συλλόγου συγγραμμάτων καὶ εὐχαριστοῦντος αὐτῷ ἐπὶ τῇ προσφορᾷ.

Τοῦ κ. Κωνστ. Ψαχαροπούλου, ἐκ Πειραιῶς, ἀπὸ 26 τρέχοντος, δι' ἧς ἀπαντῶν εἰς τὴν ἀπὸ 18 Μαρτίου ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου διαβιβάζει ἐσωκλείστως γραμματίον τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἐξ 25 δρ. διὰ τὴν ἐτησίαν αὐτοῦ συνδρομὴν τοῦ ἔτους 1884—85.

Τοῦ κ. Ν. Π. Κούπα ἐκ Βραίλας, ἀπὸ 27 Ἀπριλίου, δι' ἧς ἀπαντῶν εἰς τὴν ἀπὸ 11 Μαρτίου ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου ἀγγέλλει τὴν ἐγγραφὴν ἐννέα μελῶν τακτικῶν, ὧν τὸν κατάλογον ἐπισυνάπτει.

Τοῦ κ. Dr A. Harhavy, ἀπὸ 21/3 Μάρτου, ἐκ Πετρούπολεως, ἐκφράζοντος τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ ὡς ἐπιτίμου μέλους καὶ ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει τὸ ἄρτι ἐκδοθὲν σύγγραμμα αὐτοῦ περὶ χειρῶν τῆς Ἑβραϊκῆς βίβλου.

Τῶν κ. κ. Ἡρ. Βασιλάου, Γ. Κούπα καὶ Ὁδ. Ἀνδρεάδου, προτεινόντων ὡς τακτικὰ μέλη τοὺς ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Κούπα ἐγγραφέντας κ. κ. Ἀνδρέαν Γ. Καρανδινοῦ, Κωνσταντ. Ν. Παππούδωφ ἔμπορον, Νικ. Π. Κούπαν ἔμπορον, Ἀντ. Ν. Θεοφιλάτον ἔμπορον, Γ. Βανδιλίτσουλον ἔμπορον, Δ. Πάσσαν ἔμπορον, Ὁθ. Σταθάτον ἔμπορον, Στ. Ρ. Βερῶν ἔμπορον, Ἀντ. Θ. Κοντούρην ἔμποροῦπάλληλον.

Εἶτα ἀγγέλλονται προσφοραὶ βιβλίων.

Τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

Ὡσαύτως δὲ ἐκφράζονται θερμαὶ εὐχαριστίαι τῷ κ. Νικολᾷ Π. Κούπᾳ, διότι λίαν προθύμως ἀποδεχόμενος τὴν αἴτησιν τοῦ Συλλόγου ἐνέγραψε μέλη ἐννέα.

Ἀκολουθῶς ὁ κ. πρόεδρος εἰπὼν, ὅτι ὁ Σύλλογος ἐνεργήσει συνωδᾷ τῇ αἰτήσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὑποβάλλει πρότασιν τοῦ προεδρείου περὶ δώρου ἐπὶ τῇ λήξει τοῦ ἔτους τοῖς τέσσαρσιν ὑπαλλήλοις τοῦ Συλλόγου δύο λίρων ἐκάστῳ.

Τῆς προτάσεως ταύτης δεκτῆς γενομένης ὁ κ. Κ. Περδικίδης ἀναγινώσκει τὴν Περὶ τοῦ *Μιλθ* καὶ τοῦ *Μαροῦτ* πραγματείαν αὐτοῦ.

Μετὰ τινὰς δὲ παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἀναγνώσματος τοῦ κ. Κυριακ. Περδικίδου γενομένης ὑπὸ τοῦ κ. Ἡρ. Βασιλάδου ἡ συνεδρίασις λύεται.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΟΠ΄.

(Ἑκτακτος).

Τῆ 12 Μαΐου 1885.

Προεδρευοτος τοῦ κ. ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἡ μεγάλη τοῦ Συλλόγου αἴθουσα πλήρης ἦν φιλομούσων ἐξ ἑκατέρων τῶν φύλων, ἐν οἷς διεκρίνετο ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Παν. μητροπολίτης Μηθύμνης κ. Ν. Γλυκᾶς, ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Α. Ἐξ. τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου κ. Γεωργάκης ἐφένδης Ὁχάνης, ἡ Α. Ε. ὁ πρεσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος κ. Ἀνδρέας Κουντουριώτης, ἡ Α. Ἐξ. Ἰσμαὴλ βέης διευθυντῆς τοῦ Αὐτοκρ. Λυκείου τοῦ Γαλατᾶ-σερξί, ἡ διευθύντρια τοῦ Παρθεναγωγείου τῆς ἐνταῦθα Ἑλληνικῆς Φιλομοῦσου εταιρίας *Παλλάδος* κυρία Σαπφώ Λεοντιάς καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων ἰδρυμάτων.

Τῆ 2 μ. μ. ὄρα κηρυχθείσης τῆς ἐνάρξεως τῆς ἑορτῆς ὁ γενικὸς γραμματεὺς ἀναγινώσκει τὰςδε τὰς ἐπιστολάς :

Τῆς Α. Θ. Παναγιόττης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἀπὸ 12 Μαΐου, ἀγγέλλοντος, ὅτι, ἐπειδὴ δυστυχῶς κωλύεται νὰ παρευρεθῆ εἰς τὴν ἐπέτειον τοῦ Συλλόγου ἑορτῆν, ἀντιπροσωπεύσει τὴν Μ. Ἐκκλησίαν ὁ Παν. ἅγιος Μηθύμνης Ν. Γλυκᾶς. Εὐχεται δὲ τῷ Συλλόγῳ τὰ βέλτιστα.

Τῆς Α. Ἐξ. τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργοῦ Μουσταφᾶ πασσαῖ, ἀπὸ 9 Μαΐου, ἐκφράζοντος τὴν λύπην αὐτοῦ, διότι ἔνεκα τῆς ὑγείας αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ παρευρεθῆ εἰς τὴν ἑορτῆν τοῦ Συλλόγου καὶ ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀντιπροσωπεύσει αὐτὸν ὁ Γεωργάκης ἐφένδης Ὁχάνης.

Εἶτα ὁ πρόεδρος κ. Ἡροκλῆς Βασιλάδης ἀναγινώσκει τὴν ἐκθεσιν τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου ἔχουσαν οὕτω

Σεβαστῆ καὶ φιλόμουσοι ὁμήγουρις,

Α΄.

Διελθόντες θεῖα συνάξει τὸ εἰκοστὸν καὶ τέταρτον συλλογικὸν ἔτος εἰσερχόμεθα εἰς τὸ εἰκοστὸν καὶ πέμπτον, εἰς τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα τοῦ Συλλόγου, ἡπερ ἔσται ὁ πρῶτος μέγας σταθμὸς αὐτοῦ, τὸ πρῶτον τέταρτον τοῦ πρώτου αὐτοῦ αἰῶνος, μεγαλοπρεπῶς πανηγυρισθησομένη μετὰ Συνεδρίου Ἐπιστημονικοῦ. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔσονται μέλημα τοῦ νέου προεδρείου καὶ τῆς ἐπὶ τούτῳ διορισθησομένης Ἐπιτροπῆς, ἡμῖν δ' ἀπόκειται νῦν ἱστορῆσαι καὶ λόγον δοῦναι τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ λῆξαν ἡδη συλλογικὸν ἔτος, οὗ ἡ ἀρχὴ οὐκ ἐφαίνετο λίαν εὐχάριστος, οὐδὲ τηλαυγὲς παρείχε πρόσωπον, διότι τὸ ταμεῖον ἦν κενὸν μετὰ τὴν γνωστὴν ἀπώλειαν τῶν χρημάτων αὐτοῦ· λέγω κενόν, καίτοι τὸ ταμεῖον εἶχεν εἰκοσακισχίλια φράγκα· ἀλλὰ ταῦτα ἦσαν προωρισμένα ὑπὲρ τῶν σχολῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν προστείων, κατετίθησαν δὲ προσωρινῶς ὑπὸ τῆς σεβαστῆς οἰκογενείας τοῦ μακαρίτου Ζαρίφου τῷ ταμεῖῳ τοῦ Συλλόγου ὡς παρακαταθήκη, οὐκ ἦσαν δε δωρεὰ αὐτῷ γενομένη, ὡς ἐσφαλμένως ἐρρήθη καὶ ἐγράφη· ὁ Σύλλογος μακάριος ἂν ἦν, εἰ τὰ καθυστεροῦντα αὐτῷ ἀπελάμβανε. Ταῦτα ὤφειλον εἰπεῖν χάριν τῆς ἀληθείας, ἣν καθήκον ἔχομεν τιμᾶν καὶ σέβειν μηδὲ ψιμυθιοῦν.

Ὁ Σύλλογος τιμῶν καὶ γεαίρων τὴν μνήμην καὶ τὰς ἀρετὰς τοῦ μακαρίτου Ζαρίφου προθύμως ἀπεδέξατο τὴν αἴτησιν τῆς σεβαστῆς οἰκογενείας, ὅπως αὐτὸς ἀναλάβῃ τὴν φροντίδα τῆς διανομῆς τῶν χρημάτων ἀναθίς τὴν ἐντολὴν ταύτην τῇ Ἐκπαιδευτικῇ αὐτοῦ Ἐπιτροπῇ, ἧς πρόεδρος μὲν ὁ ἀντιπρόεδρος τοῦ Συλλόγου κ. Ι. Γεωργαντόπουλος, μέλη δὲ οἱ κ.κ. Κ. Ξανθόπουλος, Χρ. Χατζηχρήστου, Βρᾶνος Βωζάνης, Θ. Σαλτέλης, Ν. Παρανίκας, Ἀβρ. Μαλιάκας, Ἡλ. Βαλσαμάκης, Π. Παπαρρούσης, Ἀντ. Πετρίδης, Ἀνδ. Σπαθάρης καὶ Ὁδ. Ἀνδρεάδης.

Β΄.

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἤτησε δι' ἐγκυκλίου τοῦ Συλλόγου γραπτὰς πληροφορίες παρὰ τῶν Ἐφοριῶν περὶ τῆς πνευματικῆς καὶ οικονομικῆς καταστάσεως τῶν σχολῶν, ἃς καὶ λαβοῦσα πρόεβη εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς ὑποβαλοῦσα τῷ Συλλόγῳ Ἐκθεσιν, ἐν ἣ ὄρι-

ζητο τό ἐκάστη σχολῇ δοθησόμενον μέρος· ὁ Σύλλογος ἐπεκύρωσεν αὐτὴν καὶ κατὰ ταύτην ἐγένετο ἡ δικινομή. Ἡ δὲ Ἐπιτροπὴ ἐριμμένη μὴ μόνον ὕλικὰς ἀλλὰ καὶ ἠθικὰς ὠφελείας χρηρηγήσκι τοῖς σχολαίοις, ὡς πίντοτε εἴωθε πράττειν, ἀνέθηκε τῷ κ. Πέτρῳ Παπαρρῶσῃ, ἵνα τὰς πεντήκοντα καὶ τρεῖς ἐκθέσεις καὶ ἐπιστολὰς τὰς ἀποσταλείσας ὑπὸ τῶν διαφόρων ἐφοριῶν τῶν σχολῶν μετὰ προσοχῆς μελετήσῃ καὶ ἐξ αὐτῶν συντάξῃ ἐκθεσιν τῆς ἐκπαιδευτικῆς καταστάσεως τῶν σχολῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν προστείων καὶ ἀναγνῶ αὐτὴν κατὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ Συλλόγου ἐορτῆν.

Ἡ ἀνάγκησις τῆς ἐκθέσεως γενήσεται ὡσον οὔπω¹.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ ἀοιδίμου Ζαρίφη, οὗ τὴν μνήμην οὔποτε ὁ Σύλλογος παύσεται τιμῶν καὶ σέβων.

Γ'. Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπή.

Ἡ δὲ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ, ἧς πρόεδρος μὲν ὁ ἕτερος τῶν ἀντιπροέδρων κ. Τ. Καραθεοδωρῆς, μέλη δὲ οἱ κ. κ. Β. Σπρακκιώτης, Ι. Κούππας, Ν. Μπλέσσας, Μ. Βελλογιάννης, Σπ. Κ. Χατζόπουλος, Ἰωάννης Γκιών, Θ. Α. Κοσοῦδης ταμίας, Φ. Α. Μαυρογορδάτος γραμματεὺς, εἶπερ ποτέ, τοῦτο τὸ ἔτος ἐμόχθησε, διότι καὶ ἡ κατάστασις τοῦ ταμείου ἀπῆται τοῦτο, μεριμνώσα περὶ ἐξευρέσεως πόρων καὶ περὶ εἰσπράξεως τῶν ὑπαρχόντων μὲν ἀτελῶς δὲ ἐκ διαφόρων αἰτιῶν εἰσπραττομένων. Ἡ Ἐπιτροπὴ ὑπέβαλλε τῷ Συλλόγῳ τὰς ἐξῆς προτάσεις, ἄς καὶ ἐπεκύρωσεν οὗτος ὡς πρακτικὰς καὶ ὠφελίμους.

α) Περὶ προσφορωτέρου τρόπου εἰσπράξεως τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐτησίῳ συνδρομῶν τῶν τακτικῶν μελῶν.

β) Περὶ ἐγγραφῆς νέων μελῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.

γ) Περὶ ἐγγραφῆς νέων μελῶν ἐνταῦθα.

δ) Περὶ προσφορωτέρου τρόπου εἰσπράξεως τῶν καθυστερουσῶν ἐνταῦθα συνδρομῶν.

Διὰ τοιούτων συνετῶν φροντίδων ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ ἤλθεν ἀρωγὸς τῷ Συλλόγῳ καὶ συνήρῃσεν εἰς σπουδαίαν αὐξήσιν τῶν συνδρομῶν αὐτοῦ. Ὅτι δὲ καὶ τὸ προεδρεῖον συνέπραττε τῇ Οἰκονομικῇ Ἐπιτροπῇ, τοῦτο ἦν καθήκον αὐτοῦ, ὡς ἔχει καθήκον

καὶ δημοσίᾳ κατὰ τὴν ἐπέτειον ταύτην ἐορτῆν ἐξ ὀνόματος τοῦ Συλλόγου ἐκφράσαι εὐχαριστίας τοῖς τε μέλεσι καὶ τῷ προέδρῳ τῆς Ἐπιτροπῆς εὐχόμενον, ἵνα μηδέποτε τοῦ λοιποῦ καταλίπη αὐτὴν ὁ ζῆλος καὶ ἡ προθυμία.

Ἐπεὶ δ', ὡς λέγει τὸ λόγιον: ὕφαντις σπεύδῃ, γ' ὁ Θεὸς ξυνάπτεται, ὁ Θεὸς ξυνήψατο καὶ ἠνῶησε τῷ Συλλόγῳ, διότι ἔκτακτοι ἐγένοντο προσφοραὶ χρημάτων οὐκ εὐκαταφρόνητοι. Πρῶτος δὲ ἤρξατο ὁ φιλόμωσος καὶ φιλογενῆς κ. Ζηνῆς Στεφάνοβιχ προσενεγκῶν εἴκοσι καὶ πέντε λίρας ὀθωμανικῆς, ἄς ὁ Σύλλογος ὡς καλὸν οἰωνόν καὶ ἀπαρχὴν τοῦ ἔτους μετ' εὐγνωμοσύνης ἐδέξατο εὐ εἰδῶς, ὅτι ὁ εὐκλεῆς γόνος τῆς περιφανοῦς Χίου πολλὰς χιλιάδας λιρῶν ἔχει καταθεῖς ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ, ὅπως οἱ τόκοι αὐτῶν εἰς ὑποστήριξιν χρησιμεύσωσι τῶν σχολείων μεγαλωνύμου μὲν πολυπαθοῦς δὲ καὶ πολυειδῶς κατατροχομένης ἑλληνικῆς ἐπαρχίας. Εἶτα προσήνεγκον τῷ Συλλόγῳ ἀνά ἑκατὸν λίρας ἑκάτερος, δύο ἐφάμιλλοι τοῦ ἀειμνήστου Γ. Ζαρίφη συγγενεῖς, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Νικόλαος Ζαρίφης, καὶ ὁ ἀδελφὸς τῆς συζύγου αὐτοῦ Στέφανος Ζαφειρόπουλος. Ἡ γενναία αὐτῆ προσφορὰ οὐκ ἦν τὸ πρῶτον αὐτῶν εὐεργέτημα πρὸς τὸν Σύλλογον, ἐλπίζω δέ, ὅτι οὐδὲ τὸ τελευταῖον ἔσται· διότι ἀμφοτέροι ζηλωταὶ τῶν καλῶν καὶ ἔθνωφελέστατοι, ὡς ὁ μακαρίτης, ἄνδρες· διὸ ὁ Σύλλογος κηρύττει αὐτοὺς καὶ δημοσίᾳ δωρητὰς τοῦ Συλλόγου κατὰ τὸ 80 ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ· ὁ δὲ ἀρχιεὺς τοῦ Συλλόγου φίλος κ. Δ. Ταμβάκος, ὡς ἄλλοτε, οὕτω καὶ νῦν ἔδωκε δέκα λίρας πρὸς ἀγορὰν χάρτου διὰ τὸ Περιοδικόν· ὁ δὲ φιλόμωσος κ. Θεόδωρος Μαυρογορδάτος καὶ τοῦτο τὸ ἔτος ἐχορήγησε τὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα λίρας διὰ τὴν ὁμώνυμον αὐτοῦ βιβλιοθήκην ἐκφράσας τῷ Συλλόγῳ δι' ἐπιστολῆς εὐγενοῦς καὶ φιλοτίμου, ὅτι πρόθυμὸς ἔστιν ἀπὸ τοῦδε δοῦναι καὶ τὰς ἑτέρας τριακοσίας λίρας, ἂν ὁ Σύλλογος ἐγκρίνη τοῦτο.

Πᾶσι τούτοις τοῖς φιλογενέσι καὶ φιλομώσοις ἀνδράσιν ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος ἔσπευσε τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ ἀπονείμει· καὶ νῦν δὲ ἐν τῇ ἐπισήμῳ ταύτῃ ἡμέρᾳ δι' ἐμοῦ ἀπονέμει αὐτοῖς τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ δι' ἄς παρέσχον, παρέχουσι καὶ παρέξουσιν ὑπὲρ αὐτοῦ γενναίας χρηματικὰς προσφορὰς ἐπευχόμενος, ὅπως πάμπολλα ἔτη ζῶσιν

1) Ἡ ἐκθεσις αὕτη οὔπω κατετέθη ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Συλλόγου ὑπὸ τοῦ ἀναγνόντος.

ὕμεις καὶ εὐδαίμονες ἐπ' ἀγαθῶ μὲν τῶν ἐλληνικῶν γραμμῶν, εὐκολίᾳ δὲ τοῦ Γένους. Ὁ Σύλλογος τῇ προτάσει τοῦ προεδρείου ἀπεφάσισεν, ἵνα δύο πλάκες τεθῶσιν ἐπὶ τῶν τοίχων ἐκατέρωθεν τῆς κλίμακος, ἐν αἷς τὰ ὀνόματα ἐγχαρᾶχθῶσονται τῶν μεγάλων εὐεργετῶν, τῶν εὐεργετῶν, τῶν μεγάλων δωρητῶν, καὶ δωρητῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Συλλόγου μέχρι τοῦ νῦν, πρὸς αἰδίον μνήμην τῆς φιλογενείας καὶ φιλομουσίας αὐτῶν. Ὁ δὲ κ. Ἰωάν. Β. Ἰωαννίδης ἀρχιτέκτων πᾶν εὐγενῶς καὶ φιλοτιμῶς ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν, ἵνα ἰδίᾳ δαπάνῃ ἀναλάβῃ τὴν ἀγορὰν τῶν πλακῶν καὶ τὴν ἄλλην ἐξεργασίαν ὅπερ ὁ Σύλλογος ἄσμενος καὶ σὺν πολλαῖς ἀπεδέξατο εὐχαρισταῖς ὡς καλὴν ἀπαρχὴν τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου προθέσεων.

Δ'. Δωρεαὶ Χρηστάκη Ζωγράφου.

Τίνα δὲ ἔπαινον καὶ εὐγνωμοσύνην ἐκφράσωμεν τῷ εὐκλείῳ γόνῳ τῆς εὐχάνδρου Ἡπεύρου, τῷ μεγάλῳ τοῦ Συλλόγου εὐεργέτῃ, ὃς ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου οὐκ ἐπαύσατο χορηγῶν αὐτῷ προθύμως χρήματα διὰ τὰς παντοίας ἐργασίας αὐτοῦ, ἐν δὲ ταῖς δειναῖς περιστάσεσιν ἀναφανόμενος αὐτῷ αἰεὶ ἀρωγὸς καὶ σωτὴρ Διόσκουρος; Τίς τὸν Σύλλογον μεριμνῶντα περὶ τῆς οἰκοδομῆς ἡμιτελοῦς μενούσης ἀπῆλλαξε τῶν μεριμνῶν; Ὁ Χρηστάκης Ζωγράφος διὰ τοῦ ἐξῆς βαρυσμηκάντου ἐπιστολίου τῆς 20 Μαΐου 1873.

Φίλε κ. Ἡρ. Βασιάδη.

«Ἐπιθυμῶν σφόδρα νὰ συντελέσω εἰς τὴν παγίωσιν καὶ τελείαν τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἀποκατάστασιν προσφέρω δισχιλίαις ὄθωμ. λίρας, ὅπως ἡ οἰκοδομὴ αὐτοῦ ἀποπερατωθῇ ἀνευ ἀναβολῆς· πέποιθα δέ, ὅτι ἀπαλλακτόμενος οὕτως ὁ Σύλλογος τῶν φροντίδων τῆς ὑλικῆς οἰκοδομῆς θέλει συγκεντρώσει πᾶσας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις καὶ ἐνεργείας εἰς τὸ διανοητικὸν καὶ ἠθικὸν ἐποικοδόμημα, ὅπως ἀπ' αὐτοῦ, ὡς ἀπὸ φεινῆς ἐστίας, ἐκπέμπηται αἰεὶ διαλάμπον τὸ φῶς τῆς παιδείας καὶ τῆς ἐπιστήμης».

Τίς τὸν Φιλολογικὸν Σύλλογον διστάζοντα ἀναλαβεῖν τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχαῖαις ἀπόρων σχολείων καὶ τῆς ἐθνικῆς παιδείας ἐνεψύχωσεν; Ὁ Χρηστάκης Ζωγράφος, πρῶτος χορηγῆσας αὐτῷ ἐτησίως

διακοσίας λίρας ὑπὲρ τῶν ἀπόρων σχολείων. Διὸ μετὰ βαθυτάτης θλίψεως εἶδεν ὁ Σύλλογος, ὅτι ὁ φιλογενέστατος ἀνὴρ διέκοψεν ἀπὸ τινῶν ἐτῶν, ὡς καὶ ὁ ἀσίδιμος Γ. Ζαρίφης, τὴν ὠφελιμωτάτην ταύτην ἐτησίαν χορηγίαν.

Τίς τὸν Σύλλογον προὔτρεψεν ἀναλαβεῖν καὶ τὴν φροντίδα τῆς περισυλλογῆς τῶν ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ; Ὁ Χρηστάκης Ζωγράφος, χορηγῶν ἐτησίως ἑκατὸν ὄθωμ. λίρας. Τίς ἐπόρρισε τῷ Συλλόγῳ πόρους πρὸς ἔκδοσιν τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων προσφέρων ἐτησίως ἐπὶ δεκαπενταετίαν τετρακοσίας καὶ πεντήκοντα ὄθωμ. λίρας; Ὁ Χρηστάκης Ζωγράφος.

Τίς καὶ τοῦτο τὸ ἔτος τὰς χρηματικὰς ἀπωλείας ἀνεπλήρωσε, τὸ δὲ κενὸν ταμεῖον ἐπλήρωσε χρημάτων; Ὁ Χρηστάκης Ζωγράφος ἀγγείλας διὰ τῆς ἐξῆς ἐπιστολῆς τῆς 18 Ἰανουαρίου 1885, ὅτι προσφέρει χιλίας λίρας :

Ἀγαπητὲ συμπατριῶτα καὶ πρόεδρε

κ. Ἡρ. Βασιάδη.

«Γνωρίζεις ὅτι ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Συλλόγου οὐδέποτε ἐπαυσάμην ἐνδιαφερόμενος καὶ παρακολουθῶν ταῖς ἐργασίαις καὶ ἐνεργείαις αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῶν γραμμῶν καὶ ἐπιστημῶν, ὡς δεόντως ἐξετίμησαν καὶ αὐτοὶ οἱ σοφοὶ τῆς Εὐρώπης, οὐδὲ παύσομαι καὶ εἰς τὸ μέλλον ὅση μοι δύναμις ἐνδιαφερόμενος καὶ μεριμνῶν ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἐπισκοπῶν δὲ εἰς τε τὰς ἄλλας αὐτοῦ ἀνάγκας καὶ εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος αὐτοῦ σὲ παρακαλῶ νὰ ἀναγγείλῃς τῷ Συλλόγῳ, ὅτι τίθημι ὑπὸ τὴν διάθεσιν αὐτοῦ τὸ ποσὸν χιλίων ὄθωμ. λιρῶν ὡς μικρὰν ἐνδειξὴν τῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης μου.

» Συγχαίρων δέ σοι ἀπὸ καρδίας, ὅτι τυγχάνεις ὦν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ ταύτῃ τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος πρόεδρος τοῦ Συλλόγου, εὐχομαι, ἵνα ὑπὸ τοῦς αὐτοῦς καὶ καλλιτέροις οἰωνοῦς ἑορτάσωμεν καὶ τὴν πεντηκονταετηρίδα αὐτοῦ».

Ὁ δὲ ἐρίτιμος ἡμῶν φίλος καὶ εὐεργέτης τοῦ Συλλόγου καὶ τι πλέον τοῦτο τὸ ἔτος ἐποίησε καταθεῖς ἐν τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος ὀκτακισχιλίαις ὄθωμ. λίρας, ὅπως διακένωσι παρ' αὐτῇ κεφάλαιον ἄθικτον καὶ ἀναφαίρετον εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, μόνον δὲ οἱ ἐτήσιοι αὐτοῦ τόκοι χρησιμεύσωσιν εἰς τὰς

ἐκδόσεις τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων οὕτω τὰ χρήματα, ἅπερ πρότερον ἦσαν ὀρισμένα, ἵνα δαπανηθῶσιν εἰς ὀλίγα ἔτη, ἐγένοντο κεφάλαιον μόνιμον καὶ ἑδραῖον.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐνεστώσης ἑκατονταετηρίδος οἱ ἀοιδίμοι Ζωσιμάδαι ἠρώτησαν τὸν ἀείμνηστον Κοραῆν, τί ποιῶντες δύναται εἰς τὴν ἀναγέννησιν τοῦ ἔθνους χρησιμεῦσαι, ὃ δὲ ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, δαπανῶντες πρὸς ἔκδοσιν τῶν ἑλλήνων συγγραφέων. Οὕτως οἱ μὲν πᾶν φιλοτίμως ἀνέλαβον τὴν διπλῆν, ὃ δὲ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἑλλήνων συγγραφέων, ἕκαστος δὲ οἶδε τὰ ἐκ τῆς συμμαχίας ταύτης τῆς παιδείας καὶ τοῦ πλούτου ἐπικολουθήσαντα ἀγαθὰ.

Τοιοῦτων γενναίων ἰδεῶν ἐμπορούμενος καὶ τοιαῦτα ἀγαθὰ προσδοκῶν ἐκ τῆς ἐκδόσεως τῶν ἑλλήνων συγγραφέων καὶ ὁ ἐφάμιλλος τῆς κλεινῆς Ζωσιμαίας Ἀδελφότητος καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς πατρίδος ὀρωμόμενος Χρηστάκης Ζωγράφος ἐχορήγησε τὰς ὀκτακισχιλίας λίρας, ὡς δηλοῖ καὶ ἡ πρὸς τὸν Σύλλογον ἐπιστολὴ αὐτοῦ λέγουσα: «οὐδὲν γινώσκω οὔτε ὑψηλότερον οὔτε ὠφελιμώτερον οὔτε ἔθνικώτερον τῆς καλλιεργείας τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, ἀφ' οὗ καὶ τὰ νῦν πεπολιτισμένα ἔθνη μετὰ πολλοῦ τοῦ ζήλου ἀσχολοῦνται περὶ αὐτὰ». Ὅρθῶς καὶ δικαίως φρονεῖ καὶ λέγει ταῦτα ὁ φιλόπατρις Ἠπειρώτης, διότι, καθ' ὃν χρόνον ἐπέστελλε τῷ Συλλόγῳ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, ἐν Λονδίῳ πολλοὶ τῶν διαστήμων Ἀγγλῶν συνήρχοντο συσσεφόμενοι περὶ ἰδρύσεως ἐν Ἀθήναις Ἀγγλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς· διότι τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ἀπαραίτητα εἰσὶν ἐφόδια πασῶν τῶν ἡμετέρων σπουδῶν ἀναζωγονοῦντα τὸ φιλολογικὸν πνεῦμα καὶ ἐπιδρῶντα ἐπὶ τὴν μόρφωσιν τῶν ἡμετέρων πολιτικῶν.

Διὰ ταῦτα σπουδαῖαι ἐκδόσεις τῶν ἑλλήνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων μετὰ προλεγομένων κριτικῶν καὶ ἐξηγητικῶν σημειώσεων γίνονται κατ' ἔτος καὶ ἐν Ἀγγλίῃ καὶ ἐν Γαλλίῃ καὶ ἐν Γερμανίῃ, καὶ ἐν Ὀλλάνδῃ καὶ ἐν Ἰταλίῃ καὶ ἀλλαχοῦ· μόνοι δὲ ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀοιδίμου Κοραῆ μένομεν στεῖροι καὶ ἄγονοι μὴ καλλιεργούμενοι, ἴσον ἔδει, τὰ ἑλληνικὰ γράμματα· καὶ πρότερον μὲν ἴσως ὑπῆρχε πρόφασις ἡ ἐλλειψὶς χρημάτων, ἀλλὰ νῦν οὐδεμία πρόφασις λείπεται, τῶν λογίων τοῦ ἡμετέρου ἔθνους πεισθέντων ἤδη, ὅτι ὑπάρχουσιν ἐπαρκεῖς καὶ

μόνιμοι πόροι πρὸς ἔκδοσιν τῶν ἑλλήνων συγγραφέων.

Πῶσον δὲ καλῶς ἐκτιμῶσι τὰς γενναιοδωρίας τοῦ Χρηστάκη Ζωγράφου οἱ λόγοι τῆς Ἐσπερίας Εὐρώπης, μαρτυρεῖ ἡ πρὸς τὸν Σύλλογον ἐπιστολὴ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ ἐν Μονάχῳ πανεπιστημίου κ. Christ. «Παντός ἐπαίνου ἀξία ἐστὶ, λέγει, ἡ ἐλευθεριότης καὶ γενναιοδωρία τοῦ κ. Χρηστάκη Ζωγράφου, ἣν θαυμάζω ἔτι μᾶλλον, ἐπειδὴ σπανιώτατα τοιαῦτα ἐνθαρρύνσεις τῶν ἐπιστημῶν φαίνονται παρ' ἡμῖν. Ἐνταῦθα ἔχουσι τὰ τοιαῦτα μονοπώλια οἱ ἡγεμόνες μόνοι· οἱ ἰδιῶται ὅμως, καὶ αὐτοὶ οἱ πλουσιώτατοι, νομίζουσιν, ὅτι ἱκανὰ πράττουσιν ἀγοράζοντες μόνον τὰ βιβλία τῶν συγγραφέων· διὸ καὶ ἡ πρὸς ἔκδοσιν τῶν ἑλλήνων συγγραφέων δωρεὰ τοῦ κ. Χρηστάκη Ζωγράφου ἐστὶν ὄντως βασιλική».

Ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος ἀπὸ τοῦ 1874 τὸν γενναιοδωρότατον Χρηστάκην Ζωγράφον ἀνέγραψε μέγαν αὐτοῦ εὐεργέτην ψηφισάμενος, ἵνα καὶ ἡ προτομὴ αὐτοῦ ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ αἰθούσῃ πρὸς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης καὶ τιμῆς τεθῆ. Κατὰ δὲ τὸ ἐπιόν ἔτος ἐπὶ τῇ εικοσιπενταετηρίδι τὸ ὄνομα τοῦ περιφανοῦς Ἠπειρώτου καὶ τὸ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἔτι στενωτέρον συνδεθήσονται καὶ διαμενοῦσιν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ἡνωμένα.

Ὅταν ὁ Σύλλογος τοιοῦτους ἔχη γενναίους φίλους καὶ προστάτας, δύναται θαρρῶν πρὸς τὰ πρόσω χωρεῖν καὶ προσδοκῶν βελτίωσιν τοῦ ταμείου αὐτοῦ καὶ εὑρεσιν πόρων ἐπαρκῶν, ὅπως δαπανᾷ εἰς τε τὰς ἄλλας αὐτοῦ χρείας καὶ εἰς ὑποστήριξιν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀπόρων σχολείων καὶ εἰς ἀποστολὴν λογίων πρὸς ἐξέτασιν τῶν ἀπανταχοῦ κατὰ τὴν Ἀνατολὴν βιβλιοθηκῶν καὶ περισυλλογὴν χειρογράφων. Ἐγὼ δὲ καὶ περαιτέρω βαίνων προσδοκῶ τὴν ποθητὴν μοὶ ἀνέγερσιν Ἑλληνικοῦ Λυκείου ἐν Παρισίοις· διότι ἤκουσα, ὅτι τῶν βαθυπλοῦτων ὁμογενῶν τις ἀναγνούς ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ τοῦ Συλλόγου, ὅτι «Ἑλληνικὸν Λύκειον ἐν Παρισίοις δύναται χρησιμεῦσαι ὡς κέντρον πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν καὶ διέχθωσιν τῆς ἡμετέρας προφορᾶς καὶ ἀναγέννησιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ὡς ζώσης ἐν τῇ ἐσπερίῃ Εὐρώπῃ, ἐνθα πέντε καὶ ἕξ ἔτη διδάσκεται ἐν τοῖς Λυκείοις καὶ Γυμνασίοις δι' ἀθλίας προφορᾶς ὡς γλώσσα νεκρά», ἡρώτα, εἰ ὄντως ἀνέγερσις ἑλληνικοῦ Λυκείου ἐν

Παρισίους ἔξει τοιαῦτα ἀγαθὰ ἀποτελέσμα-
τα· εἰ δὲ, ὡς φησι Δημόκριτος, «οἱ λόγοι σκιά
τοῦ ἔργου εἰσὶ καὶ οἰονεὶ πρόδρομος», οὐ πο-
λὺς παρελεύσεται χρόνος καὶ τὸ ἔργον ἔσται
τετελεσμένον.

Ἄλλ' ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενόμενος οὐ δύ-
ναμαι ἀποκρύψαι τὸ ἀπὸ πολλοῦ κατατρύχον
με ψυχικὸν ἄλγος περὶ τῆς οικονομικῆς κα-
ταστάσεως τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς·
καὶ ἄλλοτε ἔλαβον ἀφορμὰς λύπης καὶ ἐσχά-
τως, ὅτε ξένος τις λόγιος εἰσελθὼν εἰς τινα
τῶν ἡμετέρων Ἐκκλησιῶν, ὅπως θεάσεται
τὰς τελετὰς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ
συναντήσας μοι ἐν τῇ ἐξόδῳ εἶπέ μοι μετὰ
εἰρωνικοῦ μειδιήματος· «ὐμεῖς οἱ Ἕλληνες
ἔστε θαυμάσιον ἔθνος, ἐστὲ φιλομαθεῖς καὶ
φιλογράμματοι, καὶ πλουσίους ἔχετε πολ-
λοὺς γενναίως συνεισφέροντας· ἀλλ' ὅμως
ἀδιαφορεῖτε πρὸς τὴν γεραρὰν Σχολήν, ἣν
δικαίως καλεῖτε Μεγ. τοῦ Γένους Σχολήν,
καὶ ὀλιγωρεῖτε αὐτῆς πενομένης· κατελή-
φθη ὑπ' αἰσχύνης διὰ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος,
ὅτε εἶδον δίσκον περιφερόμενον εἰς τὴν Ἐκ-
κλησίαν καὶ ἤκουσα, *Διὰ τὴν μεγάλην Σχο-
λὴν τοῦ Γένους, ἀδελφοί!* διὰ τί ἐκ τῶν
πολλῶν πλουσίων, οὓς ἔχετε, οὐχ εὐρέθη ὁ
ἀπαλλάξων τὴν μεγάλωνυμον Σχολήν ἀπὸ
τῶν ταπεινώσεων τούτων;» Θλίψας τὴν χεῖ-
ρα αὐτοῦ καὶ εὐχαριστήσας, ὅτι ἐνδιαφέρεται
ὑπὲρ τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς ἀπῆλ-
θον κατατεθλιμμένος καὶ ἀγανακτῶν κατὰ
τῆς ἀκηδίας ἡμῶν, διότι πέποιθα, ὅτι εὐερ-
γετικὴ χεὶρ ἀπὸ πολλοῦ ἐτοιμὴ ἐστὶν ἔλθειν
εἰς ἀρωγὴν τῆς Σχολῆς ἀπαλλάττουσα αὐ-
τὴν ἀπὸ τῶν ταπεινώσεων· ἀλλ' ἡμεῖς οὐχ
ὀρώμεν αὐτήν, διότι λίαν ἐγγὺς ἡμῶν ἐστὶν·
ἀνοιξόμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν καὶ ἴδω-
μεν· οὕτω δὲ ἡ Ἀδελφότης, *Σηροκρήνη*,
ἣτις πολλῶν ἐπαίνων ἀξία ἐστὶ διὰ τὸν ζῆ-
λον καὶ τὴν προθυμίαν αὐτῆς, ἐλευθέρα μέ-
νουσα σκοπιμώτερον ἐργασθήσεται ὑπὲρ τῆς
δόξης τῆς Σχολῆς καὶ τοῦ Γένους συντηροῦ-
σα ὑποτρόφους ἐν αὐτῇ καὶ τοὺς ἀξιώτε-
ρους τούτων εἰς τὴν Ἑσπερίαν πέμπουσα, ὅπως
πρασσεύζονται ἐμπειροὶ στρατιῶται τοῦ
λόγου καὶ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ
τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄφ' οὐ δὲ ἠρξάμην, ἐπιτρέψατέ μοι κε-
νώσαι πᾶσαν τὴν φαρέτραν· ἐρῶ δὲ ὀλίγα
τινὰ καὶ περὶ τῆς ἑλληνικῆς Σχολῆς τῆς
Παναγίας, ἣν ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος ἐπι-
θυμεῖ ἀπὸ πολλοῦ ἰδεῖν μετατρεπομένην εἰς

Γυμνάσιον· πέρυσι μάλιστα ἐνόμισεν, ὅτι
ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου· διότι ὁ κ.
Γεωργαντόπουλος συνεργασθεὶς μετ' ἄλλων
μελῶν τῆς Ἐκπαιδευτικῆς τοῦ Συλλόγου Ἐπι-
τροπῆς ἠτοίμασε σχέδιον περὶ τοῦ πῶς δύνα-
ται γενέσθαι ἡ μετατροπὴ τῆς Σχολῆς εἰς Γυ-
μνάσιον, ὑπὲρ ἐμελλεν εἰς τὴν γενικὴν συνέ-
λευσιν τῆς κοινότητος ὑποβληθῆναι· ἀλλ' αἶ-
φνης ἐνεκα κατεπειγουσῶν ὑποθέσεων ἀποδη-
μήσαντος αὐτοῦ εἰς Ἀθήνας τὸ σχέδιον ἀνε-
βλήθη· ὁ Σύλλογος ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμίαν
καὶ εὐχὴν, ἵνα οἱ νέοι συντασσόμενοι κανονι-
σμοὶ τῆς Σχολῆς τακτοποιήσωσι τὰ οικονο-
μικὰ καὶ καταστήσωσι δυνατὴν τὴν μετα-
τροπὴν τῆς Σχολῆς εἰς Γυμνάσιον.

Ὁ δὲ Σύλλογος *Ἐρμῆς*, ὃς μεστός νεανι-
κοῦ ζήλου φιλοτιμείται πρὸς τὴν Ἀδελφότη-
τητα *Σηροκρήνην* ἀναμιλλᾶσθαι, εὐρήσει
στάδιον εὐρὺ καὶ αὐξήσει τὸ γόητρον αὐτοῦ
καὶ τὰ μέλη, ἂν στρέψῃ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ
πρὸς τοὺς πενομένους παιδὰς τῶν περὶ ἡμᾶς
ἐνοριῶν καὶ ἐπιβλέπῃ καὶ συντηρῇ αὐτούς,
ἵνα μὴ ἀποπλανῶνται καὶ φοιτῶσιν εἰς ἑτε-
ροδόξα σχολεῖα· ἡ ἀποπλάνησις ἀπὸ τίνος γί-
νεται κατὰ τὰς ἐνορίας Παγκαλτίου, Ἀγίας
Πρασσευῆς καὶ Φερί-κιοῦ ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων,
οἵτινες φιλίαν τείνουσι πρὸς ἡμᾶς χεῖρα· οὐ-
δένα ὅμως λανθάνει ὅτι τοιούτων φιλία *λυ-
κοφιλία* ἐστίν· ἀλλ' ἡμεῖς μεθ' ὄσης κουφύ-
τητος ἐδραξάμεθα αὐτῆς!

Ε'. Ταμεῖον.

Ἡ δὲ οικονομικὴ τοῦ Συλλόγου κατάστα-
σις ἐστὶ τοιαύτη· ὁ Σύλλογος ἀποτίσας πᾶσας
τὰς δαπάνας τοῦ λήγοντος συλλογικοῦ ἔτους
καὶ τινα μικρὰ ἐλλείμματα τοῦ παρελθόντος
περὶ τὰς τεσσαράκοντα λίρας, ἔχει περισ-
σεύμα χιλίας καὶ ἑκατὸν λίρας περίπου, ἐξ
ῶν ἐννεακοσίας ἐνέδυσεν εἰς μετοχὰς τοῦ
λαχειοφόρου δανείου τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐθνι-
κῆς Τραπεζῆς καὶ κατέθηκεν ἐν τῇ Γενικῇ
Ἐταιρίᾳ τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους. Ταῦτα
παρέχουσι χρηστάς ἐλπίδας, ὅτι καὶ κατὰ τὸ
ἐπιπὼν ἔτος οἱ πόροι τοῦ Συλλόγου αὐξήσουσι
διὰ τῆς ἐπιμελείας τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπι-
τροπῆς καὶ τῆς πολλαπλασιαστικῆς τῶν τα-
κτικῶν μελῶν καὶ τῶν δωρητῶν καὶ εὐεργε-
τῶν τοῦ Συλλόγου. Τὸ ταμεῖον τοῦ Συλλόγου
ὀφείλει διακοσίας καὶ ὀγδοήκοντα λίρας τοῦ
Σουλτείου κληροδοτήματος συναπολεσθείσας
μετὰ τῶν ἄλλων.

5'. Συνεδρίασι τοῦ Συλλόγου.

Συνεδρίασι τοῦ Συλλόγου ἐγένοντο τοῦτο τὸ ἔτος εἴκοσι καὶ ἐννέα, ἐξ ὧν τακτικάι μὲν εἴκοσι καὶ πέντε, ἔκτακτοι δὲ τέσσαρες.

Ἐν ταῖς συνεδρίασι ἀνακοινοῦνται αἱ πρὸς τὸν Σύλλογον πεμπόμεναι ἐπιστολαί, αἱ προτάσεις καὶ αἰτήσεις τῶν διαρκῶν ἐπιτροπῶν, αἱ πρὸς ἐγγραφὴν νέων μελῶν προτάσεις, ἀγγέλλονται αἱ προσφοραὶ χρημάτων καὶ βιβλίων, καὶ τελευταῖον ἀναγινώσκονται πραγματεῖαι ἐπιστημονικαὶ ἢ ἐκθέσεις τῶν διαρκῶν ἢ ἐκτάκτων ἐπιτροπῶν.

Μέλη νέα ἐξελέγησαν ἐξήκοντα καὶ πέντε ἐξ ὧν ἐπίτιμα μὲν δέκα, ἀντεπιστέλλοντα δὲ τέσσαρα, τακτικά δὲ πενήκοντα καὶ ἑν, ὧν τὰ πλεῖστα ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ἐν Γιουργέβω καὶ ἐν Βραζιλίᾳ διὰ τῶν ἀκαμάτων φροντιστῶν τῶν κ.κ. Β. Θωμαΐδου καὶ Ν. Κούπα, ὧν τὸν ζῆλον ἐπαινῶν ὁ Σύλλογος ἐκφράζει αὐτοῖς τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ καὶ δημοσίᾳ εὐχόμενος, ἵνα καὶ ἄλλοι τὸ παρῶν εὐεργετικῶν ἐπιπέσεων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.

Μετὰ βαθείας δὲ λύπης ἀγγέλλω ὅτι ὁ Σύλλογος πενθεῖ τὸν θάνατον ἐπτά μελῶν αὐτοῦ, τεσσάρων ἐπιτίμων καὶ τριῶν τακτικῶν: Πέτρου Ζήνου ἄλλοτε ἐπιτετραμμένου ἐνταῦθα τῆς Ἑλλάδος, ἐκ τῶν ἰδρυτῶν τοῦ Συλλόγου καὶ προέδρου αὐτοῦ κατὰ τὸ 1862 ἕως 1863· ὁ μακαρίτης ἀνέγνω καὶ πραγματεῖαν *Περὶ Φωτίου* κατὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ Συλλόγου ἑορτῆν τοῦ 1863, καταχωρισθεῖσαν ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ τοῦ περιοδικοῦ.

Τοῦ φιλέλληνος Καρόλου Tissot ἄλλοτε πρεσβευτοῦ ἐνταῦθα τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, ὃς ἦν λόγιος, γενόμενος μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιγραφῶν καὶ Γραμμάτων, καὶ ἀγαθὰ ἐφρόνει περὶ τοῦ ἡμετέρου ἔθνους καὶ τοῦ Συλλόγου, οὗ τὸ δίπλωμα ἄσμενος ἐδέξατο πολλὰ καὶ καλὰ ἐκφράσας ὑπὲρ αὐτοῦ.

Τοῦ φιλέλληνος Ἀλβέρτου Dumont διευθυντοῦ τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδείσεως ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς παιδείας ἐν Γαλλίᾳ· ὁ μακαρίτης Dumont, προώρως ἀρπασθεὶς ὑπὸ τοῦ σκληροῦ θανάτου ἐπὶ ζῆμίᾳ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν ἐλληνικῶν ἀρχαιοτήτων, ἦν διαπρεπὴς μαθητὴς τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς Σχολῆς καὶ ὕστερον διευθυντὴς αὐτῆς, ἐπεσκέψατο πολλὰς τῆς Ἀνατολῆς χώρας καὶ νόον ἔγνω, ἐπεσκέψατο δὲ καὶ τὸν ἡμέτερον Σύλλογον, καὶ ἐπνευθῶν εἰς Γαλλίαν ἐδημοσίωσεν ἐν τῇ ἐπετηρίδι τοῦ ἐν Παρισίοις πρὸς

ἐνίσχυσιν τῶν Ἑλληνικῶν σπουδῶν Συλλόγου πραγματεῖαν *Περὶ τῶν ἐργασιῶν τῶν Ἑλληνικῶν Συλλόγων*, ἐν ἣ καταφαίνονται τὰ εἰλικρινῆ αὐτοῦ φιλελληνικὰ αἰσθήματα. Ὁ μακαρίτης ἠγάπα τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος, διότι ἠγάπα ἀκραιφνῶς τὰ ἐλληνικά γράμματα, τὴν ἐλληνικὴν τέχνην, τὰς ἐλληνικάς ἀρχαιοτάτας.

Τέταρτος, ὃν πενθεῖ ὁ Σύλλογος, ἐστὶ Πέτρος Βράζιλας Ἀρμένης, διδάσκαμος φιλόσοφος καὶ πολιτικὸς ἀνὴρ, οὗ πολλοὶ ἐξ ὡμῶν ἐν ταύτῃ τῇ σιθούσῃ ἠκούσατε τὴν μελιόρουτον αὐδὴν καὶ ἐθαυμάσατε τὴν εὐφράδειαν τῶν λόγων καὶ τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν.

Πέμπτος ὁ καλὸς κἀγαθὸς Ἀλέξιος Πάλλης, ὃς ἀμα τῇ θείᾳ ἐπιστήμῃ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐκαλλιέργει καὶ τὰ γράμματα καὶ πολλὰς ἐξέδωκε φιλολογικὰς πραγματείας.

Θρηνεῖ δὲ ὁ Σύλλογος καὶ τὸν πρόωρον θάνατον δύο τῶν ἐνταῦθα τακτικῶν αὐτοῦ μελῶν, τοῦ διδασκάλου Ἀντωνίου Πετρίδου, φιλοπόνου καὶ ζῆλωτοῦ γραμματέως τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ τοῦ ἱατροῦ Βασιλείου Λούση, τοῦ πολυκλαύστου φίλου, ὃς διὰ τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων αὐτοῦ γνώσεων ἦν κόσμημα τοῦ Συλλόγου καὶ τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς. Τοῦτον ὁ Σύλλογος καὶ κατὰ τὴν κηδείαν ἐθρήνησε θεὸς ἐπὶ τοῦ φερέτρου στέφανον, καὶ νῦν κατὰ τὴν ἐπέτειον ταύτην ἡμέραν ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ αὐτοῦ ἐκφράζει δι' ἐμοῦ τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ λύπην· διότι οὐδέποτε παύσεται τιμῶν τὴν μνήμην τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν καὶ ὀρητρῶν θεραπῶντων τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων.

Z'.

Πραγματεῖαι δὲ ἀνεγνώσθησαν ἐν ταῖς συνεδρίασι αἱ ἐξῆς:

1) Χριστοφόρου Σαμαρτζίδου γυμνασιάρχου ἐν Ἀδριανουπόλει *Περὶ τοῦ ἐπιφανέ-
τος Κωνσταντίνῳ τῷ Μεγάλῳ σημείου καὶ
τοῦ τοῦ καὶ τοῦ ἐτήμιον τῆς λέξεως Ἀθάρον*· ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ γενικοῦ γραμματέως κ. Ἀνδρεάδου· ὁ δὲ κ. Περδικίδης σπουδαίας ἐποιήσατο παρατηρήσεις ἀνασκευαζούσας τὴν ἐτυμολογίαν τοῦ κ. Σαμαρτζίδου περὶ τῆς λέξεως Ἀθάρον, ἐκ τοῦ *ἰάθω ἄρον*, ἥτις ὁμοία ἐστὶ τῇ τοῦ μεγάλου ἐτυμολογικοῦ *καρδήλα* ἐκ τοῦ *καίειν ἰήλα*· ἡ ἐτυμολογία κατέστη νῦν ἐπιστήμη ἔχουσα σταθεροὺς κανόνας καὶ νόμους· ἡ δὲ λέξις λάθρον ξένη ἐστὶν ἐν χρήσει οὕσα πρὸ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου.

2) Μ. Παρνακία, γυμνασιάρχου τῆς ἐν Σμύρνῃ Εὐαγγελικῆς Σχολῆς *Περὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριαρχεικῆς Σχολῆς*. Ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ γενικοῦ γραμματέως.

3) Ἡρ. Βασιλάδου *Περὶ τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν καὶ τῆς ποιήσεως κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἐν τρισὶ συνεδρίαις*.

4) Ν. Χαρισιάδου δικηγόρου *Περὶ παραγωγῆς τοῦ πλοῦτου, φιλοπορίας καὶ κεφαλαίων ἐν δυσὶ συνεδρίαις*.

5) Κ. Ἰωαννίδου ἱατροῦ *Περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων τοῦ Pasteur ἐν δυσὶ συνεδρίαις*. Ὁ κ. Ἰωαννίδης πολλῶν ἐπαινῶν ἄξιος, διότι ἐκπληρῶν ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ διακελευόμενον, ἵνα ἡ Ἐπιστημονικὴ Ἐπιτροπὴ ποιῆται καὶ ἀνακρινώσῃ τῷ Συλλόγῳ τῶν ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων, ἐφιλοτιμήσατο γνωστὰς καταστήσαι τὰς ἀνακαλύψεις τοῦ περιωνύμου Pasteur, περὶ ὧν τοσοῦτος λόγος γίνεται ἐν τῇ ἐσπερίᾳ Εὐρώπῃ. Οἱ δὲ ἱατροὶ Κωνσταντινίδης καὶ Κ. Μακρῆς, ἂν αἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου φανῶσιν εὐμενεῖς καὶ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν αἵθουσαν ταύτην, μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐπιδείξουσιν τῷ ἡμετέρῳ κοινῷ διὰ μικροσκοπίου τὰ περίφημα μικροβία τῆς χολέρας, τῆς φθίσεως, τοῦ τυφοειδοῦς πυρετοῦ, τῆς λύσεως καὶ ἄλλα μικροσκοπικὰ παρασκευάσματα.

6) Ἡρ. Βασιλάδου *Κρίσεις τινὲς περὶ τοῦ μεθιστορήματος Οὐλλέλιμου Μαίστορος τοῦ Γαίθου ἐν δυσὶ συνεδρίαις*.

7) Μ. Παρνακία *Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως*. Ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ γεν. γραμματέως.

8) Περδικίδου *Περὶ τῆς θρησκείας τῶν ἀρχαίων Περσῶν ἐν πέντε συνεδρίαις*.

9) Α. Π. Κεραμῆς *Ἐκθεσις τῶν παλαιογραφικῶν ἐρευνῶν κατὰ τὸ 1884 διὰ τὴν Μαυρογορδάτειον Βιβλιοθήκην*.

10) James Calvert *Πραγματεία τοπογραφικὴ περὶ Ἰλίου*.

11) Α. Π. Κεραμῆς *Συνοπτικὴ ἔκθεσις τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐν Ὀδησῶν Ἀρχαιολογικοῦ Συλλογίου κατὰ τὸ ἔτος 1884*. Τὰ ἐπιστημονικὰ συνέδρια κατέστησαν ἐν τῇ Ἐσπερίᾳ ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἔνευ, διότι πολλὰ καὶ μεγάλαι αἱ ἐξ αὐτῶν ὠφελίαι· διὰ τοῦτο πάντες μετὰ πολλοῦ τοῦ ζήλου ὑποστηρίζουσιν αὐτὰ· πέποιθα, ὅτι καὶ τὸ ἡμέτερον συνέδριον τοῦ ἐπιόντος ἔτους κατὰ τὴν εἰκοσι-

πενταετηρίδα τοῦ Συλλογίου πολλοὺς ἔξει ζηλωτὰς καὶ θιασώτας, καὶ μάλιστα τὴν ὑψηλὴν προστασίαν τῆς πεφωτισμένης Κυβερνήσεως τοῦ φιλολόγου Ἀνακτος, ὃς τοσοῦτον ἐπιθυμεῖ τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν διέδοσιν τῶν γραμμάτων εἰς πάντας τοὺς λαοὺς τοῦ κράτους αὐτοῦ.

12) Ἡρ. Βασιλάδου *Περὶ τῆς ἐπετεργείας τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς τέχνης εἰς τὴν σύστασιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν καλῶν τεχνῶν ἐν Ἰταλίᾳ κατὰ τὴν Ἀναγέννησιν*.

13) Ἀθανασίου Πετρίδου σχολάρχου ἐν Κέμψῳ τῆς Λακωνίας *Περὶ τῆς ἀρχαίας πόλεως Κυπαρισσίας ἐν Πελοποννήσῳ, τῆς θέσεως αὐτῆς καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀνακαλυφθεισῶν τῶν πρῶτον ἐπιγραφῶν*. Ἀνεγνώσθη ἐν δυσὶ συνεδρίαις ὑπὸ τοῦ γεν. γραμματέως.

14) Περδικίδου *Περὶ δύο δαιμόνων Ἀθῆναι καὶ Μαρόντ*. Ὁ κ. Περδικίδης καίπερ πολυσχολος εὖρε καιρὸν, ἵνα ἐξ σπουδαία ποιήσῃ ἀναγνώσματα καὶ ἀπέδειξε κενὰς τὰς προφάσεις τῶν προφασιζομένων, ὅτι πολλὰς ἔχουσιν ἀσχολίας, οὐδὲ μένει αὐτοῖς καιρὸς εἰς ἐργασίαν· ἡ θέλησις ἐστὶ τὸ πᾶν. Τί κωλύει τὰ μέλη φοιτᾶν τακτικῶς εἰς τε τὰς συνεδρίας τοῦ Συλλογίου καὶ εἰς τὰς τῶν ἐπιτροπῶν αὐτοῦ, ὅπως αἱ ἐργασίαι μὴ διακόπτονται;

Η'. Δημόσιαι Διαλέξεις.

Διαλέξεις δὲ ἐγένοντο εἰκοσὶν ἐκ τῶν ἀγγελθεισῶν τριάνοντα ἐν τῷ προγράμματι, διότι τινὲς τῶν ἐγγεγραμμένων ἔτυχον ἀποδημοῦντες ἢ ἀσθενοῦντες, ὡς ὁ μακαρίτης Λούσης, πρῶτος ἐγγραφεὶς. Ἐκ τῶν ὁμιλησάντων ὁ μὲν λιγύς ἀγορητὴς καὶ αἰεὶ πρόθυμος κ. Ι. Ἀριστοκλῆς τρεῖς ἐποίησατο διαλέξεις *Περὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καὶ αἰωνιότητος*, μετὰ πολλῆς ἐμβριθείας καὶ σαφηνείας καὶ εὐφραδείας πραγματευόμενος τὸ σπουδαιότατον τοῦτο θέμα· ὁ δὲ ὀρθρὸς θερῶν τῶν Ἑλληνίδων μουσῶν κ. Κ. Τσιούλιας ἐν δυσὶ διαλέξει μετὰ πολλῆς ἀκριθείας καὶ εὐροίας λόγου ὠμίλησε *Περὶ Προμηθέως τοῦ Αἰσχύλου καὶ Αἰάντος τοῦ Σοφοκλέους*. Ἐν δὲ τῇ τρίτῃ *Περὶ τῆς θρησκευτικῆς ἀγωγῆς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις*, καὶ ἐν τῇ τετάρτῃ *Περὶ ἀρχῆς καὶ φύσεως τοῦ σατυρικοῦ δράματος*. Ὁ δὲ διευθυντὴς τοῦ ἐν Σταυροδρομίῳ Ἑλληνικοῦ Λυκείου κ. Χρῆστος Χατζῆ Χρήστου ἐν δυσὶ βοτανικαῖς διαλέξει παῦρα μὲν μάλα δὲ λιγέως εἶπε περὶ τινῶν

επαδόξων φυτῶν, οἷον τοῦ φυτοῦ τράκης τῆς νηχομένης, κληθείσης ὑπὸ Θεοφράστου ἐμβόλου τῶν ἑλῶν, καὶ ἀσκοφόρου τοῦ κοινῷ, καὶ περὶ τοῦ θαυμασίου τρόπου τῆς διασπορᾶς τῶν φυτῶν, ἐν δὲ τῇ τρίτῃ περὶ τοῦ προμηθεϊκοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ δὲ σοφὴ τῆς Παλλάδος διευθύντρια κ. Σαπφῶ Λεοντιάς ἐν δυοὶ διαλέξεσι μετὰ χάριτος καὶ καλλιπειρίας ἐποίησατο λόγον *Περὶ τῆς βάσεως τῆς ἡθικῆς μορφώσεως*. Ὁ δὲ κ. Ν. Χαρισιάδης, δικηγόρος, εὐδοκίμως περὶ τὰ νομικὰ ἀσχολούμενος, δύο ἐποίησατο σπουδαίας διαλέξεις *Περὶ συγγενείας καὶ τῶν βαθμῶν αὐτῶν*, τρίτην δὲ *Περὶ ἐμπορικῶν μαθημάτων καὶ σχολῶν*. Ὁ δὲ ἰατρός κ. Κ. Μικρῆς μίαν πλείστου λόγου ἀξίαν *Περὶ τῶν μικροργανισμῶν ὡς αἰτιῶν τῶν νόσων*. Μίαν δὲ καὶ ὁ περίφρων καὶ θαυμαστής τοῦ γυναικείου φύλου κ. Α. Τάγης *Περὶ τοῦ γυναικείου φύλου κατὰ τε τοὺς ὀμηρικοὺς καὶ ἱστορικοὺς χρόνους*. Μίαν δὲ γαλλιστὶ μετα πολλῆς τῆς κρίσεως καὶ ἐμβριθείας ὁ κ. Ch. B. Nazaretti *De la mauvaise Constitution de l'Empire Romain*. Ὁ δὲ φιλόπνοος καὶ ἀκμάτος ἐρευνητὴς χειρογράφων Α. Π. Κεραμέως ἐν δυοὶ διαλέξεσιν ἀφηγήσατο τὰς ἀναμνήσεις τῆς περιηγήσεως αὐτοῦ ἐξ Ὀδησσοῦ εἰς τὰς Ποντικὰς χώρας. Μίαν δὲ ἐκτάκτως διαλεξίν γαλλιστὶ ἐποίησατο ὁ καθηγητὴς τῆς γαλλικῆς γλώσσης κ. S. Olivero *Περὶ νέας μεθόδου πρὸς διδασκαλίαν τῶν γλωσσῶν*.

Αἱ διαλέξεις, ὡς βλέπετε, ἦσαν ποικίλαι καὶ ποικίλην πρᾶξιν παρδαισίαν· εἰ δὲ εἰς αὐτὰς ἐφοίτησαν οὐχ, ὡς ἄλλοτε, πολλοὶ ὑπερπληροῦντες τὴν μεγάλην αἴθουσαν, τοῦτου αἰτία ἡ κατάρτατος ἀψιχορία, ὑφ' ἧς πάσχουσι καὶ τὰ πλείστα τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου.

Θ'. Ἐργασίαι τῶν διαρκῶν ἐπιτροπῶν.

Συντακτικὴ Ἐπιτροπή.

Ἡ μὲν Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπιτετραμμένη τὴν φροντίδα τῆς ἐκδόσεως τοῦ Περιδικοῦ ἰδίως μνείας καὶ εὐχαριστιῶν ἀξία ἴσιν. Ἐπειδὴ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Περιδικοῦ καθυστερησάσης ἀπὸ τινῶν ἐτῶν οὐχὶ δι' ἄλλωσιν προθυμίας τῆς Ἐπιτροπῆς ἀλλὰ δι' ἄλλους οικονομικοὺς λόγους, ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ συγκροτούμενη ἐκ τῶν κυρίων Ἰ. Ἀριστοκλέους προέδρου, Τ. Καραθεοδωρῆ, Ἰακώβου Ἀρτεμιάδου, τοῦ γενικοῦ γραμ-

ματέως Ὁδ. Ἀνδρεάδου, τοῦ εἰδικοῦ Ν. Εὐσταθίου, τοῦ γραμματέως τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς Α. Π. Κεραμέως, καὶ τοῦ γραμματέως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Κ. Περδικίδου, ἐφιλοτιμήσατο καὶ ἀτρύτους κατέβαλε μόχθους, ὡς πέρυσιν, οὕτω καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ὅπως τοὺς καθυστεροῦντας τόμους ἐκδῶ ὅσον τάχιον· καὶ δὴ δέκα καὶ ἑπτὰ ἐποίησατο συνεδριάσεις μελετῶσα καὶ παρασκευάζουσα τὰ ἐκδοθησόμενα· καὶ πρῶτον ἐφρόντισε περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρασκευασθέντος ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀρχαιολογικοῦ Παραρτήματος τοῦ δεκάτου πέμπτου τόμου, ὅπερ εἶδεν ἤδη τὸ φῶς· εἶτα περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ 15' τόμου τοῦ Περιδικοῦ, οὗ ἡ ἐκτύπωσις ἦν ἂν τετελεσμένη, εἰ μὴ ἀπέβαινε λίαν ὀγκώδης, ἀλλ' ὅσον οὕτω ἐκδίδοται· τρίτον ἐπελάβετο ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Παραρτήματος τοῦ 15' τόμου παρασκευασθέντος ὡσαύτως ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς, τέταρτον τοῦ δευτέρου τεύχους τῆς Μυρογορδατείου Βιβλιοθήκης ἐκπονηθέντος ὑπὸ τοῦ ἀκαμάτου Α. Π. Κεραμέως· πέμπτον τοῦ Παλαιογραφικοῦ Δελτίου, ἧτοι τῆς ἐκδόσεως τοῦ κ. Α. Π. Κεραμέως πρὸς τὸν Σύλλογον περὶ τῶν καταγραφέντων καὶ ἀναγραφέντων χειρογράφων κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ περιουσίαν, ἐν οἷς καὶ ἐπιστολαὶ ἀνέκδοτοι Ἰουλιανοῦ τοῦ Ἀποστάτου. Διὰ τῶν ἐρευνῶν καὶ ἀγευρέσεων τοῦ κ. Κεραμέως ἀπεδείχθη, ὅτι κρύπτονται ἔτι θησαυροὶ τεθαμμένοι ἐν τῷ βῆθει ἢ καὶ παρερριμμένοι ἐν γωνίᾳ τινὶ τῶν βιβλιοθηκῶν τῆς Ἀνατολῆς. Διὸ ὁ Σύλλογος ἐκφράζει τὴν εὐχὴν, ἵνα καὶ ἄλλοι φιλόμουσι ὁμογενεῖς χορηγήσωσιν αὐτῷ χρήματα, ὅπως δυναθῆ συντελέσαι τὸ ἔργον, οὗ τοσοῦτω καλὴν ἀρχὴν ἐποίησατο ὁ φιλόμουσος καὶ φιλογενὴς Θεόδωρος Μυρογορδάτος· διότι τὸ ἔργον τοῦτο πολλῶν δαπανῶν δεῖται καὶ πολλῶν Μαικενῶν ἔχει χρεῖαν πέποιθα, ὅτι ἡ φωνὴ τοῦ Συλλόγου, ὡς ἄλλοτε, οὕτω καὶ νῦν εἰσακουσθήσεται.

Θησαυροὶ καὶ θησαυροὶ πολῦτιμοι ἐν ταῖς ἡμετέραις χώραις κρύπτονται τεθαμμένοι ἢ παρερριμμένοι, ἕως ἂν ὄμμα ὀξυδερκὲς ἀνακαλύψῃ αὐτούς, περισυλλέξῃ, μελετήσῃ καὶ πλάκας ἐξ αὐτῶν εἰς φῶς ἐξαγάγῃ νέον κλάδον τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης. Τοιοῦτόν τι συνέβη ὑπὸ τὰ ὄμματα ἡμῶν· ὅτε κατεσκευάζετο ὁ σιδηροδρόμος ὁ ἀπὸ τῶν ἀρχαίων ἀνακτόρων τοῦ Βυζαντίου μέχρι τῶν

Ἐπτά Πύργων, αἱ ἐξο:υτσόμεναι γαίαι ἐρρίπτοντο εἰς τὴν θάλασσαν· σὺν αὐταῖς ἦσαν καὶ πολλὰ μολυβδοβούλλα. Ταῦτα τὰ κύματα τῆς θαλάσσης ἐξώθησαν πρὸς τὴν παραλίαν· οἱ δὲ χρυσοθήραι οἱ κοινῶς λεγόμενοι ἀραιτζίηδες συνέλεξαν ἐξ αὐτῶν καὶ ἤρξαντο πωλεῖν· πρῶτος δὲ συλλογὴν αὐτῶν σπουδαίαν ἐποίησεν ὁ ἰατρός κ. Α. Μόρδτμαν, ὃς ἑταῖρος ὦν τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου καὶ μέλος τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνέγνω τὰς πρῶτας πραγματείας περὶ τῶν μολυβδοβούλλων τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας ἐν ταῖς συνεδρίαις τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ἐκδοθείσας ἐν τῷ περιοδικῷ αὐτοῦ τοῦ 1871—72, καὶ 1872—1873· ἐξ αὐτῶν λαθόντες ἀφορμὴν καὶ ἄλλοι ἐποίησαν συλλογὰς μολυβδοβούλλων· ὁ δὲ κ. G. Schlumberger, ἀρχαῖος μαθητὴς τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς Σχολῆς, ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν τὴν σπουδαιότητα ἐποίησε συλλογὴν μελετήσας δὲ καὶ τὰς ἄλλας, τὴν τοῦ Μόρδτμαν, d'Origny, καὶ ἄλλων συνέγραψε βιβλίον ὀγκωδιστάτην ἐξ 750 σελίδων, χίλια καὶ ἑκατὸν ἐνέχουσιν ἰχνογραφήματα, καὶ πολὺ πῶς ἐπιχέουσιν εἰς εἰκονογραφικὰ καὶ ἱστορικὰ ζητήματα, ἀλλὰ καὶ διδάγματα παρέχουσιν ὑψηλῆς ἠθικῆς, ὅτι, ὅταν τὰ ἔθνη παρκαμίζωσιν, αἱ μὲν ἰδέαι γίνονται μικραὶ, τὰ δὲ ὀνόματα μεγάλαι καὶ οὐρανομήκη· πρότερον μὲν ὁ τίτλος σεβαστὸς ἦν ἐπίζηλος διδόμενος μόνον τοῖς αὐτοκράτορσιν· ἀλλὰ τὰ μολυβδοβούλλα διδάσκουσιν ἡμᾶς, ὅτι οἱ πατρίκιοι τοῦ Βυζαντίου τὸν τίτλον τοῦτον ὑπελάμβανον μικρὸν καὶ εὐτελεῖ, ἤρξαντο δὲ ἔλκειν αὐτὸν καὶ ἐπιμηκύνειν, ὡς ποιοῦσιν οἱ ὑποδηματοποιοὶ τὸ σκύτος· οὕτω δὲ ὁ σεβαστὸς ἐγένετο σεβαστότατος, πρωτοσέβαστος, πανσέβαστος, πανυπερσέβαστος, σεβαστοῦπέρτατος, πανυπερπρωτοσεβαστοῦπέρτατος· οὕτως ὁ χρυσοῦς, ὁ γνήσιος χαρακτὴρ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἐγένετο μολύβδιος.

Τοιοῦτον ἡμεῖς ἐξέχομεν ἠθικὸν συμπέρασμα ἐκ τῶν μολυβδοβούλλων τούτων τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας.

Κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας ἦσαν ἄνθρωποι, οἵτινες ἐζήτουν εὐρεῖν τὸν φιλοσοφικὸν λίθον, δι' οὗ ἠδύνατον πάντα τὰ εὐτελεῖ μεταλλά μεταβαλεῖν εἰς χρυσόν· καὶ τῆς μὲν εὐρέσεως τοῦ φιλοσοφικοῦ λίθου ἀπέτυχον, παρέσχον δὲ ἀφορμὴν εἰς εὐρεσιν τῆς χημείας, ἥτις μετέβαλε πάντα καὶ κατέστησε πλουσιώτατα τὰ νεώτερα ἔθνη. Ἄλλ' ἡμεῖς ἔχομεν

φιλοσοφικὸν ἀληθὴ λίθον, δι' οὗ τὸν μολύβδιον χαρακτὴρα, ὃν περιεβλήθη τὸ ἡμέτερον ἔθνος κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους, δυνάμεθα μεταβαλεῖν αὐτὸς εἰς χρυσοῦν καὶ γνήσιον ἑλληνικὸν χαρακτὴρα. Ὁ φιλοσοφικὸς οὗτος λίθος ἐστὶν ἡ ἑλληνικὴ παιδεία, τὰ ἑλληνικὰ γράμματα, ἀποτρίβοντα τοὺς πανυπερπρωτοσεβαστοῦπέρτατους ρύπους.

Ἡ δὲ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ παρεσκευάσασκε καὶ τὴν ὕλην τοῦ 12' τόμου, ὅπως ἀρξῆται τῆς ἐκτυπώσεως αὐτοῦ εὐθὺς ὡς ἐκδοθῆ ὁ 15' τόμος. Τοιαῦται αἱ ἐργασίαι τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, δι' ἧς ὁ Σύλλογος ἐφρᾶζει τῷ προέδρῳ καὶ τοῖς μέλεσιν αὐτῆς θερμὰς εὐχαριστίας εὐ εἰδῶς, ὅτι οἱ μόχοι αὐτῶν χρησιμώτατοι ὄντες οὐδὲν ἄλλο ἀποφέρουσιν αὐτοῖς ἢ παννουχίους ἀγρυπνίας πρὸς διόρθωσιν τῶν ἐκτυπουμένων. Τοιαῦτα ἔργα ἀλλαγῆ ἐπὶ ἀμοιβῇ γίνονται· τὰ δὲ ἐργαζόμενα μέλη τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου οὐ μόνον δωρεὰν ἐργάζονται πάσας τὰς ἐργασίας τοῦ Συλλόγου, ἀλλὰ καὶ συνεισφέρουσιν ἑκάστον ἐτησίαν συνδρομὴν μίαν ὄθωμ. λίραν.

Γ'. Ἐπιστημονικὴ Ἐπιτροπὴ.

Αἱ δὲ ἄλλαι διαρκεῖς ἐπιτροπαὶ κατηρητισμένοι, ὅπως διάφορα προμελετῶσιν ἐπιστημονικὰ, ἀρχαιολογικὰ, φιλολογικὰ καὶ ἐκπαιδευτικὰ θέματα καὶ τούτων τὰ πορίσματα ἀνακοινῶνται τῷ Συλλόγῳ, καὶ διευκολύνωσι τὰ ἔργα αὐτοῦ παρασκευάζουσαι ἀναγνώσματα, ἐξετέλεσαν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος τὰ καθήκοντα αὐτῶν, ὅσον οἶόν τε καὶ ὅσον ἡ ἀπουσία πολλῶν μελῶν ἐπέτρεπεν. Ἄν π. χ. ἀναγνῶ τις τὸν κατάλογον τῶν ὀνομάτων, ἐξ ὧν ἡ Ἐπιστημονικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπαρτίζεται, εὐρήσει δέκα καὶ ἑπτὰ, τὰ προσερχόμενα ὅμως μέλη καὶ ἐργαζόμενα ἦσαν οἱ Ἀσκληπιάδαι Κ. Μακρῆς ὁ καὶ πρόεδρος αὐτῆς, Κ. Ἰωαννίδης, Παναγιωτίδης, Ταχιντζῆς, Κωνσταντινίδης, καὶ ὁ καθηγητὴς τῶν Φυσικομαθηματικῶν Βαλασαμάκης. Ἡ πραγματεία τοῦ κ. Ἰωαννίδου *Περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων τοῦ Pasteur*, καὶ ἡ διέλεξις τοῦ κ. Μακρῆ *Περὶ μικροργανισμῶν ὡς αἰτιῶν τῶν νόσων* ἀνεγνώσθησαν πρότερον καὶ συνεζητήθησαν ἐν ταῖς συνεδρίαις τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς. Τὰ ἐργαζόμενα μέλη καὶ ἄλλα τινὰ σπουδαῖα θέματα ὑπέβαλον ὑπὸ τὴν σκέψιν καὶ μελέτην τῆς ἐπιτροπῆς ὠρισμένα διὰ τὸ συνέδριον.

ΙΑ'. Ἀρχαιολογική.

Ἡ δὲ Ἀρχαιολογικὴ Ἐπιτροπὴ, ἧς πρόεδρος τυγχάνει ὁ σεβασμιος C. Curtis, μέλη δὲ ὁ διδάκτωρ Ἰωάννης Mordtmann, J. Calvert, ὁ μέγας Λογοθέτης Σ. Ἀριστάρχης, Α. Π. Κεραμεύς, Ξ. Σιδερόπουλος, Κ. Περδικίδης γραμματεὺς, ἐπὶ ἐποίησατο συνεδρίας, διότι ἀποδημήσαντος τοῦ προέδρου αὐτῆς εἰς Ἀγγλίαν διεκόπησαν ἐπὶ τέσσαρας μῆνας αἱ ἐργασίαι αὐτῆς· ἀλλ' ὅμως κατ' οὐδὲν ὑπελείφθη ἐτοιμάσασα δύο ἀρχαιολογικὰ παραρτήματα, ἐξ ὧν τὸ μὲν ἐξεδόθη ἤδη, τὸ δὲ ἐκδίδεται, ἐνέχοντα σπουδαίας ἀρχαιολογικὰς μελέτας· ἡ Ἐπιτροπὴ παρασκευάζει καὶ ἄλλας μελέτας διὰ τὸν ἐπιπλέον ἔτος, ἐν αἷς καὶ ἡ τοῦ κ. I. Mordtmann περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ Ν. Δημίου ἀποσταλεισῶν ἐπιγραφῶν, ὧν μία ἀνέκδοτος λίαν σπουδαία ἐστὶ.

Κατ' αἵτησιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς ὁ Σύλλογος ἠγόρασεν ἀντὶ 110 φράγκων τὸ σπουδαῖον σύγγραμμα τοῦ Schlumberger *la Sigillographie de l'Empire Byzantin*, περὶ οὗ ἀνωτέρω λόγος ἐγένετο.

ΙΒ'. Φιλολογική.

Ἡ δὲ Φιλολογικὴ, ἧς πρόεδρος ὁ Κ. Ξανθόπουλος, τούτου δὲ ἀποδημήσαντος, ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου, μέλη δὲ Α. Τάγης, Χ. Χατζηχρήστου, Α. Π. Κεραμεύς γραμματεὺς, Φ. Τάγης, Β. Λούσης, Θ. Σαλτέλης καὶ Ἀθραάμ Μαλιγκας, πρῶτον ἐφρόντισεν ὑποβαλεῖν τῷ Συλλόγῳ κατὰ λόγον περιοδικῶν συγγραμμάτων, ἀπερ ἦσαν ἀπαραίτητα τοῖς μέλεσι τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως ὦσιν ἐν γνώσει καὶ παρακολουθῶσι ταῖς προόδους τῆς ἐπιστήμης. Ἐν ἐκ τῶν μελημάτων τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἐστὶ καὶ ἡ κρίσις τῶν πεμπομένων συλλογῶν τῶν ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ. Τοῦτο δὲ τὸ ἔτος ἐπέμφθησαν ἑνδεκα συλλογαί, περὶ ὧν ἐκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἀναγνώσεται ὁ εἰσηγητὴς αὐτῆς κ. Α. Π. Κεραμεύς. Ἐκ τῶν ἀποσταλεισῶν συλλογῶν βραβεύονται τοῦτο τὸ ἔτος ὀκτώ.

Ἡ Φιλολογικὴ Ἐπιτροπὴ, ὅπως διευκολῶν τούτους ἀσχολουμένους περὶ τὴν συλλογὴν τῶν ζώντων μνημείων, ὑπέβαλε τῇ ἐγκρίσει τοῦ Συλλόγου ὁδηγίας τινὰς περὶ τῆς μεθόδου, ἧ ὀφείλουσιν ἀκολουθεῖν οἱ περὶ τοιαύτας συλλογὰς καταγινομένοι· αἱ ὁδηγίαι αὗται

ἐγκριθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ἐκδοθήσονται μετὰ τοῦ προγράμματος ἐν τῷ Περιοδικῷ καὶ κατ' ἰδίαν, ὅπως διανεμηθῶσι τοῖς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις λογίοις καὶ ὑπεκκώσῃσι τὸν ζῆλον καὶ τὴν φιλοτιμίαν αὐτῶν πρὸς συλλογὴν τῶν γλωσσικῶν θησαυρῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀσχολεῖται ἤδη καὶ περὶ τὴν σύνταξιν τοῦ νέου προγράμματος τῆς Ζωγραφείου Βιβλιοθήκης συμφώνως τοῖς προταθείσιν ὅροις ὑπὸ τοῦ φιλογενοῦς ἀγωνοθέτου.

Ἡ Φιλολογικὴ Ἐπιτροπὴ ὑπέβαλε τῇ ἐγκρίσει τοῦ Συλλόγου διὰ τὸ συνέδριον καὶ τινὰ φιλολογικὰ θέματα· α') *Περὶ ἀπλόγητος, ἀφελείας, κάλλους καὶ ὕψους τῆς ἐημοτικῆς ἡμῶν ποιήσεως παραβαλλομένης πρὸς τὴν ἀρχαίαν*· β') *Περὶ τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν τῆς ποιητικῆς καὶ πεζῆς κεκαλλειρημένης γλώσσης πρὸς τὴν ὁμιλουμένην τοῦ λαοῦ γλώσσαν ἀπὸ Ὀμήρου μέχρι Δημοτηρίου τοῦ Φαληρέως*. Ἡ γλώσσα τοῦ λαοῦ ἦν ἡ αὐτὴ τῇ τῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων; οὐδεὶς τῶν λεγόντων καὶ γραφόντων ἐκ τῶν ἡμετέρων περὶ γλώσσης ἐπέστησε τὴν ἑαυτοῦ προσοχὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ὅπερ καλῶς ἐξεταζόμενον καὶ ὀρθῶς λυόμενον δύναται ἴσως καὶ ἡμᾶς περὶ τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν διαφωτίσαι τῆς γραπτῆς ἡμῶν γλώσσης πρὸς τὴν λαλουμένην ὑπὸ τοῦ λαοῦ· γ') *Ἱστορία τῶν ἐρευνῶν περὶ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἀπὸ Κόραϊ μέχρι τοῦ νῦν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκδοθέντων γλωσσῶν καὶ ἄλλων νεοελληνικῶν κειμένων καὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν μελετημάτων τῶν ἡμετέρων τε καὶ τῶν ξένων γλωσσομαθῶν*.

ΙΓ'. Ἐκπαιδευτική.

Τέλος ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπτακαίδεκα ἐποίησατο συνεδρίας· αἱ δὲ ἐργασίαι, περὶ ἧς ἠσχολήθη, ἐκτός τῆς διανομῆς εἰς τὰ σχολεῖα Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν προαστείων τοῦ ἐξ εἰκοσακισχιλίων φράγκων κληροδοτήματος τοῦ αἰοιδίμου Ζαρίφη, ἦσαν αἱ ἐξῆς· α') ἡ σύνταξις ἐγκυκλίου περὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συνδέσμου τῶν γυμνασίων καὶ τῶν ἀνωτέρων παρθηναγωγείων τοῦ ἡμετέρου ἔθνους πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ βελτίωσιν τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Ἡ ἐγκύκλιος ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τοῦ Συλλόγου καὶ ἐκδοθεῖσα ἐπέμφθη πρὸς τὰς ἐφορίας καὶ πρὸς τοὺς γυμνασιάρχας καὶ διευθυντρίδας τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλληνικῶν γυμνασίων καὶ

ἀνωτέρων παρθεναγωγείων, ἐπεδοκιμάσθη δὲ ὑπὸ τῶν πλείστων· τινὲς δὲ τῶν γυμνασιαρχῶν καὶ ἔργῳ ἀπέδειξαν τὴν ὀρθότητα τῶν προτεινομένων ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ ἀναγνόντες κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν δημοσίων ἐξετάσεων σπουδαίους λόγους, οἷος ὁ τοῦ εὐπαιδεύτου γυμνασιάρχου Λαμίας κ. Θεμιστοκλέους I. Ὀλυμπίου *Σύντομος περιγραφή τῶν γυμνασίων Γερμανίας*. Ὁ κ. Ὀλύμπιος λόγον ποιεῖται καὶ περὶ τῶν προγραμμάτων λέγων μεταξὺ ἄλλων : «Τὰ προγράμματα τῶν διαφόρων γυμνασίων τῆς Γερμανίας, ἅτινα ἀνταλλάσσονται μεταξὺ ἀλλήλων ἢ δωροῦνται εἰς τοὺς ἐκάστοτε ἐπισκεπτομένους αὐτὰ ξένους, εἰσὶ τὰ κἀποπτρα τῆς πνευματικῆς κινήσεως καὶ ζωῆς τῆς ὑπαρχούσης ἐν τοῖς Γερμανικοῖς γυμνασίοις, σύναμα δὲ οἱ κριτικοὶ, ἵνα εἴπω οὕτω, τῆς μεγάλης πνευματικῆς ἀλύσεως, οἵτινες συνδέουσι πάντα τὰ γυμνάσια τῆς Γερμανικῆς αὐτοκρατορίας μετ' ἀλλήλων ὥστε, καθὼς ὑπάρχει ἐνότης ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν διαφόρων τάξεων ἐνὸς ἐκάστου γυμνασίου χωριστά, οὕτως ὑπάρχει καὶ ἐνότης καὶ πνευματικὴ κοινωνία ἐν τῷ κολοσιαίῳ συμπλέγματι τῶν ἀπειραρίθμων Γερμανικῶν γυμνασίων».

Ὁ κ. Ὀλύμπιος λέγει ὅτι ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ ἐν Δρέσδῃ γυμνασίου τοῦ Σταυροῦ εἶχεν ὀκτακισχίλια τοιαῦτα προγράμματα παντοίας ὕλης, ὅτε τὰ Γυμνάσια ἐπεσεκέφατο ὥστε δικαίως ἔλεγεν ὁ Σύλλογος ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ αὐτοῦ : «Τί δ' ἂν ἐγίνετο, εἰ τὰ ἡμέτερα Γυμνάσια καὶ οἱ γυμνασιάρχαι αὐτῶν καὶ καθηγηταὶ ἡμιλλῶντο πρὸς ἀλλήλους; πόσας δ' οὐκ ἂν εἶχομεν ἑκατοντάδας ἢ καὶ χιλιάδας τινὰς σπουδαίων ἐκπαιδευτικῶν ἢ καὶ ἄλλων ἐπιστημονικῶν διατριβῶν, ἢ τίς πρόοδος καὶ κινήσις οὐκ ἂν ἐγίνετο ἐν τῇ μέσῃ ἐκπαιδεύσει, εἰ ἀπὸ τῆς συστάσεως τῶν ἡμετέρων γυμνασίων ἐπεκράτει, ὡς ἐν Γερμανίᾳ, τὸ καλὸν ἔθος, ἵνα κατ' ἔτος ἐν τῇ ἐνάρξει τῶν μαθημάτων ἐκάστου Γυμνασίου ἀναγινώσκηται ἐπιστημονικὴ τις διατριβὴ καὶ συνεκτυπῶται σὺν ταῖς ἐτησίαις ἐκθέσει καὶ προγράμμασι τῶν μαθημάτων, καὶ ἀμοιβαία γίνηται τῶν διατριβῶν τούτων ἀνταλλαγή; Τίς ἀρνηθῆσεται τὰ ἐκ τῆς ἀνταλλαγῆς ταύτης πολλὰ καὶ μεγάλα ἀγαθὰ, τὴν ἀποκάλυψιν τῶν κακῶς ἐχόντων καὶ διόρθωσιν αὐτῶν, τὴν βελτίωσιν τῶν διδακτικῶν μεθόδων καὶ τῶν διδακτικῶν βιβλίων, τὴν ἀμιλλαν τῶν

Γυμνασίων καὶ καθηγητῶν καὶ τὴν ὑπέκκασιν τοῦ ζήλου αὐτῶν, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ τὴν συμπαγῆ ἔνωσιν καὶ τὸν στενὸν αὐτῶν σύνδεσμον ;»

Ἐκ τῆς ἐπιδοκιμασίας εἰκάζοντες, ἥς ἔτυχεν ἡ ἐγκυκλίος τοῦ Συλλόγου, καὶ ἐκ τῆς προθυμίας, μεθ' ἧς ἀνώτερὰ τινα ἐκπαιδευτήρια ἔσπευσαν ἢ ἐκθέσεις ἐκδοῦναι περὶ τῆς καταστάσεως αὐτῶν ἢ κἀλλιον καταρτισθῆναι καὶ τέλεια γενέσθαι Γυμνάσια, δυνάμεθα εἰπεῖν, ὅτι οἱ πόθοι τοῦ Συλλόγου καὶ αἱ εὐχαὶ ἔσονται ἔργον τετελεσμένον· ἀλλ' ὀφειλομεν καὶ τινὰς διασαφήσεις δοῦναι, διότι ὁ σκοπὸς τῆς ἐγκυκλίου παρενοήθη ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων, οἵτινες κἀλλιον τῶν ἄλλων ὤφειλον διδεῖν τί προτείνει ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος, *ἐκπαιδευτικὸν δῆλον ὅτι σύνδεσμον τῶν Γυμνασίων καὶ τῶν ἀνωτέρων παρθεναγωγείων τοῦ ἡμετέρου ἔθνους πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ βελτίωσιν τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως ἀμφοτέρων τῶν φύλων*, οὐχὶ σύνδεσμον τῶν Γυμνασίων καὶ τῶν Συλλόγων.

Ὁ Σύλλογος, ὅπως διευκολύνῃ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν διατριβῶν καὶ προγραμμάτων, ἀνεδέχετο ἰδίᾳ δαπάνη διαβιβάζειν τὰ ἀνταλλασσόμενα εἰς τὸν πρὸς ὃν ὄρον, ἀλλὰ τὸ μέτρον τοῦτο ἦν προσωρινόν, ὅπως γένηται ἀρχή, διότι τῷ κυρίῳ Λάμπρῳ Κορομηλᾷ ἐπέστειλεν ἅμα τῇ ἐγκυκλίῳ παρακαλῶν, ἵνα τὰ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει καταστήματα Α. Κορομηλᾷ ἀναλάβωσι τὴν φροντίδα τῶν ἀνταλλασσόμενων διατριβῶν καὶ προγραμμάτων, ὡς πράττει τοῦτο ἐν Γερμανίᾳ ὁ ἐν Λειψίᾳ βιβλιοπώλης Wagner.

Ὁ ἐν Ἀθήναις ὅμως Διδακτικὸς Σύλλογος ἄλλως κρίνει ἀξίῳ, ἵνα αὐτὸς γένηται κέντρον τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συνδέσμου τῶν Γυμνασίων· εἰ πλουσιώτερός ἐστι τῶν καταστημάτων Κορομηλᾷ καὶ δύναται τελεῖν ἐτησίως τὰ ταχυδρομικὰ τέλη, τύχη ἀγαθῇ, ἀναλαβέτω τὴν φροντίδα· ὁ δὲ Φιλολογικὸς Σύλλογος πρῶτος ὁμολογήσας αὐτῷ μυσρίας χάριτας λυπεῖται ὅμως σφόδρα, ὅτι ὁ πρόεδρος τοῦ Διδακτικοῦ Συλλόγου φαίνεται ἀγνοῶν τὰ ἔργα τοῦ ἐν Κων/πόλει πρεσβυγενοῦς Συλλόγου, καὶ τοι ἐκτενῆς αὐτῶν ἐκθεσις κατακεχωρισμένη ἐστὶν ἐν τοῖς πρακτικοῖς τοῦ Συνεδρίου τῶν Συλλόγων· διότι ἄλλως οὐκ ἂν ἔλεγεν, ὅτι ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος Κωνσταντινουπόλεως ἴψατο ἐνὸς μόνον μέρους τοῦ ζητήματος τῆς μέσης

ἐκπαιδεύσεως. Τί δέ; ἡ ἔκδοσις τῶν Ἑλληνικῶν συγγραμμάτων οὐκ ἀφορᾷ εἰς τὴν μέσσην ἐκπαίδευσιν, ἢ τὰ δύο ἐκ τῶν τριῶν ἀγωνοθετημάτων τοῦ ἐν Ὀδησσῷ γενικοῦ προξένου τῆς Ἑλλάδος κ. Ἰωάννου Βουτσινᾶ; Ἐν τῷ προγράμματι τοῦ Συλλόγου τῆς 20 Ἀπριλίου 1881 ἐκδοθέντι ἐν τῷ 18' τόμῳ τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ λέγεται: Δεύτερον ἀγωνοθέτημα τοῦ Βουτσιναίου ἀγῶνος καὶ οἰονεὶ συνέχεια τοῦ πρώτου ἔσται ἡ σύνταξις ὁμοίου ὁδηγοῦ ἀφορῶντος εἰς τὴν μέσσην ἐκπαίδευσιν, ἢτοι εἰς τὰ ἑλληνικὰ Σχολεῖα καὶ Γυμνάσια. Τρίτον ἀγωνοθέτημα ἔσται ἡ ἱστορία ἐν περιλήψει τῆς συστάσεως, ἀναπτύξεως καὶ σημερινῆς καταστάσεως τῶν λεγομένων πρακτικῶν ἢ πραγματικῶν σχολῶν (écoles réelles) ἐν τε τῇ Εὐρώπῃ (Γερμανίᾳ, Ἑλβετίᾳ, Γαλλίᾳ, Ἀγγλίᾳ, Ρωσίᾳ, Ἰταλίᾳ) καὶ ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς, καὶ κατ' ἕκτασιν περὶ τοῦ προσφορωτέρου τρόπου, καθ' ὃν δυνατόν ἔσται νὰ συσταθῶσι τοιαῦτα πραγματικὰ σχολαὶ καὶ παρ' ἡμῖν.

Ἐκῆστου ἀγωνοθετήματος βραβεῖον ὀρίζονται δισχιλία καὶ πεντακόσια φράγκα.

Ταῦτα οὐκ ἀφορῶσιν εἰς τὸ ὅλον ζήτημα τῆς μέσης ἐκπαίδευσως, ἀλλὰ μόνον ἐνός μέρους αὐτοῦ ἀπτονται; Ἀλλὰ καὶ οὕτως ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος παραχωρεῖ παντὶ τῷ γλιγομένῳ πᾶσαν ἀξίωσιν πρωτοβουλίας, διότι οὐδὲν ἄλλο αὐτὸς ποθεῖ καὶ εὔχεται ἢ τὴν ἐνσάρκωσιν τῶν λόγων ἐν ἔργοις· περὶ δὲ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συνδέσμου τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλληνικῶν γυμνασίων φρονεῖ, ὅτι οὗτος οὐδενὸς συλλογικοῦ κέντρου ἔχει χρεῖαν ἀλλὰ φιλοτίμου βιβλιοπώλου, ὅπως τὴν φροντίδα ἀναλάβῃ τῆς ἀποστολῆς τῶν ἀνταλλασσομένων προγραμμάτων.

Δεύτερον ἔργον τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἦν ἡ σύνταξις προγράμματος τελείας ἀστικῆς σχολῆς, διότι ἐκ τινῶν ἐπαρχιῶν τοιοῦτου προγράμματος αἰτήσις ἐγένετο πρὸς τὸν Σύλλογον· ὁ δ' εὐπαιδευτος σχολάρχης τῆς ἐν Γαλατᾷ ἀστικῆς σχολῆς συνέταξε κατ' ἐντολὴν τῆς Ἐπιτροπῆς τοιοῦτον πρόγραμμα, ὅπερ συζητηθὲν καὶ τροποποιηθὲν ἔστιν ὅπου ὑπεβλήθη τῇ ἐγκρίσει τοῦ Συλλόγου, ἐπικυρωθὲν δὲ ὅσον οὕτω ἐκδοθήσεται ἐν τε τῷ Περιοδικῷ καὶ κατ' ἰδίαν, πρὸς ὁδηγίαν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῶν ἐνταῦθα.

Τρίτον ἔργον ἦν ἡ κρίσις τοῦ Καραπανείου ἀγῶνος, τῆς ἐκθεσῆς ἀναγνώσεται ὁ εἰσηγητῆς τῆς Ἐπιτροπῆς κ. Βαλασαμάκης *Περὶ τοῦ*

ἐνός καὶ μόνου ὑποβληθέντος συγγράμματος τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας. Τοῦ Καραπανείου ἀγῶνος ἀβράβευτα μένουσιν ἡ συγγραφή Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, Γραμματικῆς καὶ Χρηστομαθείας, ἐφ' ᾗ καὶ παρατείνονται εἰς τὸ ἐπιὸν ἔτος. Κατὰ μᾶρτιον τοῦ λήξαντος ἔτους ἔμελλε γενέσθαι καὶ ἡ βράβευσις τοῦ πρώτου ἀγωνοθετήματος τοῦ Βουτσιναίου ἀγῶνος, ἢτοι ὁδηγοῦ τῆς πρώτης παιδεύσεως ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Τὸ βραβεῖον ἦν δισχιλίων καὶ πεντακοσίων φράγκων· ἀλλ' οὐδεμία συγγραφή ὑπεβλήθη· διὸ καὶ τοῦτο παρατείνεται εἰς τὸ ἐπιὸν ἔτος· οἱ βουλόμενοι δὲ πλείω γινῶναι περὶ τούτου τοῦ ἀγωνοθετήματος ἀναγνώτωσαν τὸ πρόγραμμα ἐν τῷ 18' τόμῳ τοῦ Περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου (σελ. 121—123).

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἠσχολήθη καὶ περὶ τὴν σύνταξιν τοῦ προγράμματος τῆς μέσης ἐκπαίδευσως· ἀλλ' ἀνέβαλε τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ σπεύδουσα βραδέως· διότι πράττει περὶ τῆς μέσης ἐκπαίδευσως, ὅ,τι καὶ περὶ τῆς πρώτης ἔπραξε· βούλεται πρότερον ἐξετάσαι καὶ καλῶς μελετήσαι τίνας μεταβολὰς ἀπὸ τῆς ἀνεγεννήσεως μέχρι τοῦ νῦν ὑπέστη ἡ μέση ἐκπαίδευσιν ἐν Γερμανίᾳ καὶ Γαλλίᾳ, καὶ τίνες τῶν μεταβολῶν τούτων εἰσὶ πρόσφοροι καὶ προσφύει τῇ ἡμετέρᾳ ἐκπαίδευσει, ὅπως ἐν γνώσει προβῇ εἰς τὴν σύνταξιν προγράμματος περὶ ὁδηγοῦ τῆς μέσης ἐκπαίδευσως. Ἐάν τις παρέλθῃ εἰς τὸ μέσον καὶ προτείνῃ ἴδρυσιν παρ' ἡμῖν πραγματικῆς σχολῆς ἀποκλειομένης τῆς διδασκαλίας τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς, διότι τοῦτο γίνεται ἐν ταῖς πραγματικαῖς σχολαῖς τῆς Γαλλίας καὶ Γερμανίας, οὗτος ἀπατάται δεινὴν ἀπάτην μὴ λαμβάνων ὑπ' ὄψει, ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἔχομεν ἄλλην φιλολογίαν ἢ τὴν ἀρχαίαν· ἀλλὰ ὁμως ζητήματα ὀρθῶς μελετώμενα πολλὰ διδάσκουσιν ἡμᾶς καὶ διαφωτίζουν· διατί π. χ. παρ' ἡμῖν μὲν τὰ ἀνώτερα παρθεναγωγεῖα μόλις ἰδόντα τὸ φῶς ἐκκρύβθησαν, ὅτι τῶν κορυφῶν ἀφίκοντο τῆς τελειότητος καὶ ἀξία ἐγένοντο πρότυπα μιμήσεως καὶ αὐτοῖς τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τῆς Ἑσπερίας, ἐν δὲ Πρωσσίᾳ τὰ ἀνώτερα παρθεναγωγεῖα οὐκ ἀναγνωρίζονται ὡς καθιδρύματα τῆς μέσης ἐκπαίδευσως ἀλλὰ τῆς πρώτης, καὶ τοῖς πολλὰ καὶ κάλλιστά εἰσι διωργανωμένα καὶ ἔχουσι διευθυντάς καὶ καθηγητάς σπουδαίους, τροφίμους δῆλον ὅτι τῶν Πανεπιστημίων, διδάκτορας τῆς Φιλοσοφίας, καὶ ἐγκρατεῖς ἄλ-

λων τε γνώσεων και τῆς Παιδαγωγικῆς; διατί ἡ Πρωσικὴ κυβέρνησις, καιτοὶ ἡ Πρωσσία μάλλον προηγμένη ἐστὶ τῆς ἄλλης Γερμανίας, ἀρνείται ἀναγνωρίσαι αὐτὰ ὡς Γυμνάσια τῶν θηλέων; διατί σπεύδει βραδέως; Τὸ παράδειγμα τοῦτο ἱκανὸν σωφρονίσει ἡμᾶς σπεύδοντας ταχέως και ἐπιπολαίως σκεπτομένους και κρίνοντας.

ΙΔ'. Βιβλιοθήκη.

Και ταῦτα μὲν περὶ τῶν ἐργασιῶν τῶν διαρκῶν ἐπιτροπῶν. Εἰς δὲ τὴν Βιβλιοθήκην κατὰ τὸ λήξαν συλλογικὸν ἔτος εἰσῆλθον τόμοι και φυλλάδια 477, ἐξ ὧν τὰ μὲν ἠγορήθησαν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου, τὰ δὲ πλεῖστα προσηνέχθησαν αὐτῷ ἐπ' ἀνταλλαγῇ ἢ δωρεάν. Τῶν προσενεγκόντων κυριώτεροί εἰσιν οἱ ἐπόμενοι: ὁ κ. Τηλέμαχος Καραθεορῆς προσενεγκὼν σειρὰν τοῦ *Νεολόγου* ἀπὸ τοῦ 1873—1875 δεδεμένην ἐν πέντε τόμοις· ὁ ἐν Ἀθήναις ἰατρός κ. Ι. Π. Πύργας πάντα τὰ συγγράμματα και τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδομένας ἐφημερίδας· ὁ κ. Νικόλαος Frote, καθηγητῆς τῆς Φιλοσοφίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ὁδησοῦ, ὀκτώ φιλοσοφικὰς αὐτοῦ συγγραφάς· τὸ ἐν Ἀθήναις ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας διάφορα διατάγματα και ἐκθέσεις· τὸ ὑπουργεῖον ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν και τὸ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς τὰς ἐκθέσεις αὐτῶν· ἡ Σμιθσώνειος Ἀκαδημία τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ὀκτώ ὑπ' αὐτῆς δημοσιευθέντα συγγράμματα· ἡ Ἀκαδημία Minnesota τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ἐν Μιννεαπόλει τὸ δελτίον αὐτῆς· τὸ Πανεπιστήμιον Johns Hopkins τῶν ἱστορικοπολιτικῶν ἐπιστημῶν τὸ περιοδικὸν αὐτοῦ· τὸ Φρειδερίκειον Πανεπιστήμιον Ἀλλης-Βιττεμβέργης ἐν Γερμανίᾳ ἑκατὸν και μίαν Θέσεις, ἰατρικὰς, μαθηματικὰς, φιλοσοφικὰς, και δύο προγράμματα· τὸ ἐν Ρωσίᾳ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας τὸ μηνιαῖον αὐτοῦ περιοδικόν· ὁ ἐν Λονδίῳ Σύλλογος τῶν Ἑλληνικῶν Σπουδῶν πάντα τὰ μέχρι τοῦδε ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντα· ὁ ἐν Παρισίοις Σύλλογος τὴν ἐπετηρίδα αὐτοῦ· ὁ ἐν Ἀθήναις νομοδιδάσκαλος κ. Ν. Σαρίπολος πάντα τὰ συγγράμματα αὐτοῦ· ὁ κ. Γ. Μανούσος ἑκατὸν ἀντίτυπα τῆς Παιδαγωγικῆς *Διατηρικῆς* αὐτοῦ και ἐνεγκόντα και ὀκτώ πίνακας πρὸς ὑπυγούρευσιν γραφῆς εἰς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν σχολείων· ὁ ἐν Πετρούπολει κ. Δεστούνης τρεῖς συγγραφάς

αὐτοῦ· ὁ αἰδεσιμώτατος C. G. Curtis δέτομον σύγγραμμα τοῦ Migne ἐνέχον κατάλογον θεολογικῶν χειρογράφων· ὁ ἐν Βρυξέλλαις νομοδιδάσκαλος κ. Alphonse Rivier πέντε πολυτίμους συγγραφάς αὐτοῦ· ὁ κ. H. Kierperl ἀντίτυπον τοῦ νεωτάτου μεγάλου χάρτου τῆς Ἐλλάσσοнос Ἀσίας· ὁ κ. Α. Π. Κεραμεὺς δέκα βιβλία διαφόρου ὕλης· ὁ καθηγητῆς τοῦ ἐν Μονάχῳ Πανεπιστημίου κ. Christ τὴν δέτομον κριτικὴν αὐτοῦ ἐκδοσὶν τῆς Ἰλιᾶδος· τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον τὸ δεῦτερον μέρος τοῦ καταλόγου τῶν ἑλληνικῶν νομισμάτων.

Ἀντίτυπα δὲ τῶν ἑαυτῶν συγγραμμάτων προσήνεγκον και οἱ κ.κ. R. Foester, I. Βαλέτας, Ν. Γ. Πολίτης, Δ. Καμπούρογλους, Δ. Κ. Σακελλαρόπουλος, I. Ρωμανός, Δ. Βικέλας, Βλ. Σκορδέλης, Α. Ὀλιβέρος, Κλέων Ραγκαβῆς, Β. Latischew, Σπ. Λάμπρος, I. Σακκελίω, Dr Hale, Νεόφυτος Παγίδας ἀρχιμανδρίτης, Κ. Κοντόπουλος, Μ. Παρανίκας, Ν. Χαρισιάδης, Γ. Δροσίνης.

Χειρόγραφα δὲ προσήνεγκον ὁ ἱερομόναχος Μ. Κοτσάνης, ὁ Τηλέμαχος Καραθεοδωρῆς, ὁ αἰδ. ἱερεὺς Ἐλευθέριος Ξιφιλίνος και ὁ σεβασμιώτατος Θεσσαλονίκης Γρηγόριος Καλλιδης.

Πᾶσι τοῖς δωρηταῖς ὁ Σύλλογος ἐξέφρασεν ἤδη τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ και αὐτὶς ἐπαναλαμβάνει αὐτὰς και δημοσίᾳ δι' ἐμοῦ εὐχόμενος, ἵνα οἱ δωρηταὶ βιβλίων πολλαπλασιάζωνται, διότι οὕτως ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Συλλόγου καταστήσεται πλουσιωτέρα και χρησιμωτέρα τοῖς βουλομένοις φοιτᾶν εἰς αὐτὴν ξένοις τε και ἡμετέροις και ἀποκαρπύσθαι ὠφελείας ἐκ τῆς ἀναγνώσεως και μελέτης.

Ἐκ τῶν βιβλίων τῶν ἐν τῇ ἀποθήκῃ τῶν διπλῶν και πολλαπλῶν ἀντιτύπων ὁ Σύλλογος ἐδωρήσατο 40 ἀντίτυπα τῆς Καλλιγραφίας Μανούσου τῇ ἑλληνικῇ σχολῇ Σεβαστουπόλεως και 46 τόμους τῶν ἐν Ἀλατσάτοις Συλλόγῳ τῆς Ἐρυθραίας Χερσονήσου.

Ἐξ οὗ ὁ φιλόπνοος κ. Α. Π. Κεραμεὺς ἀνέλαβε τὴν ἐπιμέλειαν τῆς βιβλιοθήκης, τὰ βιβλία κατετάχθησαν δεόντως, και ἐπιστημονικὸς συνετάχθη κατάλογος, περὶ οὗ γενήσεται φροντίς, ὅπως ἐκδοθῇ, διότι λίαν ἔσται χρήσιμος.

ΙΕ'. Ἀναγνωστήριον.

Τὸ δὲ Ἀναγνωστήριον τοῦτο τὸ ἔτος ἐγένετο πλουσιώτερον τῇ προσθήκῃ πολλῶν Πε-

ριοδικῶν καὶ Ἐφημερίδων. Εἰσηλθόν δὲ τῇ μὲν συνδρομῇ τοῦ Συλλόγου τὰ ἐξῆς Περιοδικά: *Academy, Berliner Philolog. Wochenschrift, Bulletin antique, Jahresbericht über die Fortschritte der class. Alterthumswissenschaft, Journal des Economistes, Journal des Savants, Journal des Sociétés Scientifiques, Hermes, literarisches Centralblatt, Revue Archéologique, Revue d'Anthropologie, Revue de Philologie, Revue Critique, Revue Internationale de l'enseignement, Revue de l'enseignement secondaire, l'Université, Journal de l'Instruction Publique, Revue des Deux-Mondes, Revue Politique et Littéraire, Revue Scientifique, Wiener Studien.*

Ἐπ' ἀνταλλαγῇ δὲ εἰσηλθόν Ἀνατολικὸς Ἀστὴρ Κωνσταντινουπόλεως, Ἀπόλιων Πειραιῶς, Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς Ἀθηνῶν, *Bulletino dell'istituto di corrispondenza Archeologica, Gazette Médicale d'Orient, Ἐβδομάς, Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια, Κόσμος, Mittheilungen d. Deuts. Arch. Instit. in Athen, Παρρασός, Πλάτων, Φοῖβος* (Ἀθηνῶν), *Revue Orientale, Κηρξ*.

Δωρεᾶν δὲ εἰσηλθόν αἱ ἐπομέναι ἐφημερίδες: *Αἰὼν* (Ἀθηνῶν), *Ἀκρόπολις* (Ἀθηνῶν), *Ἀνατολικὴ Ἐπιθεώρησις* (Ἀθηνῶν), *Ἀεξορτησία* (Βόλου), *Βυζαντίς, Ἐυρωπαϊκαὶ Εἰδήσεις* (Τεργέστης), *Ἐφημερίς* (Ἀθηνῶν), *Ἥλιος* (Ἀθηνῶν), *Κωνσταντινουπόλις, Νεολόγος, le Messager d'Athènes, Νέα Ἐφημερίς* (Ἀθηνῶν), *Phare de Bosphore, Πρωτὰ* (Ἀθηνῶν), *Σάμος, Stampoul, Σβ.λι.λογοὶ Βουκουρεστίου, The Cyprus Herald, Φιλιππούπολις, Φιλόπατρις* (Ἀθηνῶν).

Πᾶσι τοῖς ἀποστέλλουσι δωρεᾶν τὰς ἐφημερίδας αὐτῶν ἐκφράζομεν τὰς εὐχαριστίας τοῦ Συλλόγου, ἰδίως δὲ εὐχαριστίας ἐκφράζει ὁ Σύλλογος τοῖς διευθυνταῖς τοῦ *Νεολόγου, Κωνσταντινουπόλεως, Βυζαντίδος, Eastern express, Phare de Bosphore, Stamboul, Turquie*, διότι μετὰ προθυμίας πάντοτε καὶ δωρεᾶν δημοσιεύουσι τὰς ἀγγελίας αὐτοῦ.

ΙΣΤ'. Σχέσεις τοῦ Συλλόγου.

Αἱ σχέσεις τοῦ Συλλόγου πρὸς τὰς ἐφορίας τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις σχολείων καὶ πρὸς τοὺς Φιλεκπαιδευτικοὺς Συλλόγους καὶ ἀδελφότητας ἐχαλαρώθησαν, ἐξ οὗ οἱ μὲν εὐποροῦντες ἔπαυσαν χορηγεῖν τῷ Συλλόγῳ χρή-

ματα ὑπὲρ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀπόρων σχολείων, αἱ δὲ ἐφορίαι πέμπειν ἐκθέσεις περὶ τῆς πνευματικῆς καὶ οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν σχολείων, σύλλογοι δὲ τινες καὶ ἀδελφότητες ὑποκύψαντες τῇ φορῇ τῶν πραγμάτων ἔπαυσαν ἐργαζόμενοι· ἄλλ' ἡ χαλάρωσις αὕτη οὐκ ἐκ τοῦ Συλλόγου προῆλθε, διότι ὅσον τὸ ἐπ' αὐτῷ οὔτε ἔπαύσατο, οὔτε παύεται μεριμνῶν ὑπὲρ τῶν σχολείων τῶν ἐπαρχιῶν, ὡς μαρτυρεῖ τὸ κατ' αἴτησιν αὐτῶν συνταχθέν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου πρόγραμμα τῆς ἀστικῆς σχολῆς, ἡ ἐγκύκλιος τοῦ Συλλόγου περὶ Ἐκπαιδευτικοῦ συνδέσμου τῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς μέσης ἐκπαιδύσεως ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἡ ἐκδοσις διδακτικῶν βιβλίων τοῦ Καραπανείου ἀγώνος πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν σχολῶν καὶ τῶν κατωτέρων τάξεων τῶν ἑλληνικῶν σχολείων καὶ λοιπά.

Αἱ ἐπιστολιματαὶ τοῦ Συλλόγου σχέσεις διατελοῦσιν, ὡς πρότερον, οὕσαι πολλαὶ καὶ ποικίλαι, διότι καὶ αἱ ἐργασίαι αὐτοῦ πολλαὶ εἰσι καὶ ποικίλαι. Τοῦτο τὸ ἔτος εἰσηλθόν μὲν 460 ἔγγραφα, ἐξῆλθον δὲ 543, τῶν ἐγκυκλίων ὡς μονάδων θεωρουμένων, τῶν δὲ πολλῶν ἀντιτύπων αὐτῶν μὴ ἀριθμουμένων· ἡ ἐργασία αὕτη ἡ μᾶλλον ἐπίμοχθος ἐστὶ τοῦ Συλλόγου ἀπαιτούσα γενικὸν γραμματεῖα ρέκτην, φιλότιμον, φιλόπονον καὶ ἀκμάτον. Χαίρων δὲ ἀγγέλω, ὅτι τοιοῦτος ὑπῆρξε τοῦτο τὸ ἔτος ὁ κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδης, ἀπὸ πρῶτας μέχρις ἐσπέρας ἐργαζόμενος ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Συλλόγου.

Ἐκ δὲ τῶν Ἐπιστολῶν τῶν πεμφθειῶν τῷ Συλλόγῳ ἰδίως μνείας ἀξίαι εἰσιν αἱ ἐπιστολαὶ τῶν κυρίων Στεφάνου Ζαφειροπούλου καὶ Ν. Ζαρίφη, ἀληθῆ κάτοπτρα τῆς εὐγενοῦς αὐτῶν καρδίας καὶ προαιρέσεως, καὶ αἱ τρεῖς ἐπιστολαὶ τοῦ Χρηστάκη Ζωγράφου, τρεῖς ἀδάμαντες πολύτιμοι καὶ περιλαμπεῖς.

Ὁ Σύλλογος διατηρεῖ σχέσεις ἐπιστημονικὰς καὶ ἀνταλλάσσει τὸ Περιοδικὸν αὐτοῦ πρὸς τὰ δημοσιευόμενα ἔργα ἀκαδημῶν, Πανεπιστημίων, Συλλόγων τῶν τε ἐν Εὐρώπῃ καὶ τῶν ἐν Ἀμερικῇ, ἐξ ὧν καὶ ὁ ἐν Παρισίοις πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν Ἑλληνικῶν σπουδῶν Σύλλογος, φίλα φρονῶν τῷ ἡμετέρῳ Συλλόγῳ, καὶ πολλὰ βιβλία πέμψας τῇ ἡμετέρῃ βιβλιοθήκῃ, οὐ χάριν ἄλλοτε καὶ ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἐν Γαλλίᾳ ἐπέμψε πολυτιμὸν συλλογὴν βιβλίων, ἀπολεσθεῖσαν δυστυχῶς ἐν τῇ ὀλεθρῇ ἐκείνῃ πυρκαϊᾷ τοῦ 1870. Ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος μικρὰν ἀπο-

τίμων χάρειν ἀνθ' ὧν ἔλαβεν ἀνεδέξατο τὴν φροντίδα αὐτοῦ καὶ συλλέγειν τὰς ἐνταῦθα συνδρομὰς αὐτοῦ καὶ ἀποστέλλειν αὐτὰς εἰς Παρισίους. Καὶ ὁ ἐν Λονδίῳ δὲ συστάς πρὸς ἐνίσχυ- σιν τῶν Ἑλληνικῶν σπουδῶν Σύλλογος λίαν φιλοφρόνως ἀπεδέξατο ἔλθειν εἰς σχέσεις πρὸς τὸν ἡμέτερον καὶ ἀνταλλάσσειν τὰ ἐπι- στημονικά αὐτοῦ ἔργα πρὸς τὸ Περιοδικὸν καὶ τὰς ἄλλας τοῦ Συλλόγου δημοσιεύσεις.

Πολλῶν δὲ ἐπαίνων καὶ εὐχαριστιῶν ἀξίος ἐστὶν ὁ ἐν Καίρῳ Ἐπικουρικός Σύλλογος, ὃς οὐ μόνον προθύμως τὴν σύστασιν τοῦ Συ- λόγου ἡμῶν ἀπεδέξατο ἔλθειν εἰς ἀρωγὴν τοῦ Σχολείου τῆς ἐν Ἡπείρῳ Ὀδρειτσαίνης τρισχίλια γρόσια, ἀλλὰ καὶ παρεκλέ- σεν αὐτὸν πληροφορίας δοῦναι περὶ τῶν ἐχόν- των χρεῖαν ὑποστηρίξεως σχολείων τῆς Θρά- κης, Μακεδονίας καὶ Ἡπείρου.

Εἶθε καὶ ἄλλοι νὰ ἐμιμοῦντο αὐτούς! διότι, εἰ οἱ ἀπανταχοῦ διεσπαρμένοι Ἕλληνες εἶχον τὸν ζῆλον καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἐν Καίρῳ καὶ Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ ἕκαστος τὸ καθήκον αὐτοῦ ἐπραττεν εἰς ἀρωγὴν ἐρχόμε- νος τῶν ἀπόρων σχολείων, τὰ σχολεῖα τῆς Θράκης καὶ Μακεδονίας ἦσαν ἂν ἀνθηρότατα καὶ ἀκμαιότατα.

Διατί λοιπὸν τοιοῦτους ἐπικουρικούς Συλ- λόγους ὑπὲρ τῶν ἀπόρων σχολείων τῆς Θρά- κης καὶ Μακεδονίας οὐχ ἰδρύουσι καὶ οἱ ἐν Μασσαλίᾳ καὶ οἱ ἐν Παρισίοις καὶ οἱ ἐν Λον- δίνῳ καὶ οἱ ἐν Λίβερπουλ καὶ οἱ ἐν Μαγγε- στρίχῃ Ἕλληνες; διότι εἰσὶ πλουσιώτεροι τῶν ἐν Καίρῳ καὶ Ἀλεξανδρείᾳ; ἀλλὰ τοῦτο ἐστὶν ἀποχωρῶν λόγος ἀδιαφόρως ἔχειν πρὸς τοὺς πύχοντας καὶ κατατρυχομένους ἀδελ- φούς αὐτῶν;

Ὁ Φιλολογικός Σύλλογος ἀπὸ τῆς συστά- σεις αὐτοῦ οὐκ ἐπαύσατο συνιστῶν τοῖς ἀπανταχοῦ πλουσίοις Ἕλλησι τὴν ἔνωσιν καὶ σύμπραξιν πάντων ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδευ- σεις τοῦ ἔθνους. Τοῦτο καὶ νῦν τελευτῶντες τὸν λόγον λέγομεν πρὸς αὐτούς: ἐνώθητε, συμπράξατε, ἔλθετε εἰς ἀρωγὴν τῶν ἀπόρων σχολείων τοῦ ἡμετέρου ἔθνους.

Ἀκολουθῶς ὁ κ. Π. Παπαρρούσης, εἰση- γητῆς τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀνα- γινώσκει ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης περὶ τῆς καταστάσεως τῆς παιδείας ἐν Κωνσταν- τिनούπολει καὶ τοῖς προαστείαις αὐτῆς. Ὁ κ. Ἀθ. Παπαδόπουλος Κεραμεύς, εἰση- γητῆς τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀνα-

γινώσκει ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύ- τῆς περὶ τῆς καταστάσεως τῆς παιδείας ἐν Κωνσταν- τινούπολει καὶ τοῖς προαστείαις αὐτῆς. Ὁ κ. Ἰλίας Βαλασμάκης, εἰσηγη- τὸν Καρπάρκιον ἀγῶνα ἐπολιθθέντα τῆματος Φυσικῆς Ἱστορίας². Τὸ πόνημα τοῦτο δὲν βραβεύεται.

Ἀκολουθῶς ὁ τὴν Α. Θ. Παναγιω- τῶν Οἰκουμενικῶν Πατριάρχων ἀντιπε- πύων Πανιερ. ἁγίου Ἰμβροῦ κύρ Γε- ἔγερθεῖς πύχθη τῷ Συλλόγῳ κύρ Γε- τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως οὗτος, ὡς τῶνος, κολουθήσῃ οὕτως ἐθνωφελῶς ἐργαζόμενος Μετὰ τοῦτον ὁ τὴν Α. Ἐξ. τὸν ὑπου- τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδύσεως ἀντιπρο- πέυων κ. Γεωργάκης ἐφένθη Ὀσχάνης ὀνόματος τοῦ ὑπουργοῦ ἐδήλωσε ἄντιπρο- τὴν εὐαρέσκειαν αὐτοῦ πρὸς τὸν Σύλλογ- οῦ τὰ ἔργα ἢ κυβερνήσει μετ' ἐνδιαφέρον- παρακολουθεῖ καὶ ἂ εἰσὶ πρὸς ὄφελος κράτους καὶ σύμφωνα πρὸς τὰς βουλάς τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ Σουλτάνου, ὅστις ἐπ- θυμεῖ, ἵνα πάντες οἱ ὑπὸ τὸ σκήπτρον αὐτοῦ λαοὶ προάγονται εἰς τὰ γράμματα καὶ τὸ πολιτισμὸν. Ἐν τέλει δὲ ἐζητωκραύγησε ὑπὲρ αὐτοῦ.

Τοῦτο δ' ἐπραξε καὶ ἄπαν τὸ ἀκροατήριον Ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου εὐχαριστεῖ ἐν πρώτοις τῷ κ. Γλυκᾷ ἐπὶ ταῖς εὐχαῖς τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ διαβιβάσῃ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὴν εὐ- γνωμοσύνην τοῦ Συλλόγου μετὰ τῆς παρα- κλήσεως, ὅπως καθαγιάξῃ αὐτὸν πάντοτε διὰ τῶν εὐχῶν Αὐτῆς καὶ νῦν μάλιστα, ὅτε προτιθέμενος νὰ ἐορτάσῃ τὴν εικοσιπενταε- τηρίδαν αὐτοῦ δεῖται αὐτῶν μάλιστα. Ἀκο- λούθως εὐχαριστεῖ τῷ κ. Γεωργάκῃ ἐφένθη Ὀσχάνη διὰ τὴν λαμπράν αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου προσομιλίαν καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν

1) Ὁρα ἐναντι σελίδα.
2) Τὴν ἔκθεσιν ταύτην βλέπει ὁ ἀναγνώστης κατωτέρω μετὰ τὴν περὶ τοῦ Ζωγράφου ἀγωνίσμ.

νι διαβιβάζη τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Συλλόγου πρὸς τὴν Α. Ἐξ. τὸν ἐπὶ τῆς Δ. Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργόν.

Ἀκολούθως ὁ πρόεδρος λέγει, ὅτι οὐδεις Σουλτάνος τοσαῦτα ἐπέτελεσεν ἔργα ὑπὲρ τῆς παιδεύσεως, ὅσα ὁ νῦν εὐκλεῶς αὐτοκρατορεύων πλείστα καὶ διάφορα σχολεῖα πανταχοῦ τοῦ κράτους ἰδρύσας, σχολεῖα πολιτικῆ, σχολεῖα τεχνικῆ, σχολεῖα ἐπιστημονικῆ κτλ. Ἡ τοιαύτη μέριμνα τῆς Α. Μεγαλειότητος δικαίως ἐφελκύει τὴν εὐγνωμο-

σύνην τῶν λαῶν καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς αὐτόν.

Ὁ Σύλλογος, ὃς ἐνδιαφέρεται καὶ ἐργάζεται ὑπὲρ τῆς παιδεύσεως, εὐχεται ὑπὲρ μακροήμερεύσεως τῆς Α. Μεγαλειότητος. Ζήτω ἡ Α. Μεγαλειότης ὁ Σουλτάνος Ἀβδοῦλ Χαμίτ Χάν ὁ Β΄.

Οὕτως οἱ πάντες ἐζητωκραύγησαν ὑπὲρ τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ Σουλτάνου, καὶ

Ἀκολούθως ὁ κ. πρόεδρος ἀγγείλας τὰ μέλη τοῦ νέου προεδρείου διαλύει τὴν συνεδρίασιν.

ΖΩΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ.

ΣΥΛΛΟΓΗ

ΖΩΝΤΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΕΝ Τῇ ΓΛΩΣΣῃ ΤΟΥ ΛΑΟΥ.

Κυρταὶ καὶ κύριοι,

Περερχόμεθα καὶ πάλιν, κατὰ τὸ σῆμα, ἐν ἐξ ὀνόματος τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβλάωμεν ὑμῖν τὴν κρίσιν αὐτῆς περὶ τῶν ἀποσταλέντων φέτος τετραδίων διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα. Ταῦτα δὲ εἰσι τὰ ἀκολουθα, συνοδευόμενα μετὰ τῆς δεούσης ἀναλύσεως καὶ ἐξελέγξεως.

1) *Συλλογὴ λέξεων, φράσεων καὶ ἰσμιῶν ἠπειρωτικῶν ὑπὸ Α. Γορίου.* Περιέχονται ἐν δυσὶ τετραδίοις. Τὸ πρῶτον περιλαμβάνει 140 λέξεις μετὰ σχετικῶν φράσεων· ἅπανσι σχεδὸν εἶναι κοιναί, πλην τῶν ἐπομένων, ἃς σημειοῦμεν διὰ τὸ σπάνιον αὐτῶν ἐν ἄλλαις διαλέκτοις: *κοπολάτης* σημαίνει τὸν ἐργατιῶντα· *κουφοδρομῶ*, λέγεται ἐπὶ πληγῆς ὑπόβλου καὶ ἰδίως κατὰ τὴν δημοτικὴν ἔκφρασιν, ὅταν ἡ πληγὴ δουλεύῃ ἀπὸ κάτω *νεραγῶγι*, ὑδραγωγεῖον· *παροῦδα*, τυρὸς νεόπηκτος· *ταὶ υμάρα*, τένυσις. Τὸ δεύτερον τετραδίον περιλαμβάνει ἑνδεκα ἔμφατα καὶ πέντε δίστιχα· τινὰ τῶν ἔμφα-

των εἰσὶν ἀνέκδοτα, τὰ δὲ λοιπὰ παραλλαγαὶ ἐτέρων ἐκδεδομένων.

2) *Ἀυτοσχέδιος περιγραφή τοῦ Τσαρσαμπᾶ καὶ τῆς Οἰνῆς μετὰ παροιμιῶν, ἄσμάτων καὶ λεξιλογίας ὑπὸ Ἰω. Κωνσταντινίδου.* Τὸ τοπογραφικὸν τῆς παρούσης πραγματείας μέρος ἐξαιρεῖται τοῦ προγράμματος τοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος, τὸ δὲ λεξιλόγιον εἶναι μὲν ἀρκετὰ πλούσιον ἀλλὰ καὶ ἐλαττωματικόν, διότι ἐλλείπουσι κατάλληλοι φράσεις· τοῦθ' ὅπερ ἠδύνατο νὰ ἐφελκύσῃ τὴν εὐνοϊκὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἀλλὰ συνάμα αἱ πλείους τῶν ἐν τῷ γλωσσάρῳ λέξεις εἰσὶν ἤδη ἡμῖν γνωσταὶ καὶ ἐξ ἐκδεδομένων καὶ ἐξ ἀνεκδύτων συλλογῶν. Ἄσματα δὲ κατέγραψεν ὁ κ. Κωνσταντινίδης δέκα καὶ πέντε, ἐξ ὧν τέσσαρα εἶναι γαμήλια, τινὰ δὲ τῶν ἐπιλοίπων εἰσὶ παραλλαγαὶ διαφόρων ἔμφατων τοῦ ἀκριτικοῦ κύκλου. Ἡ Ἐπιτροπὴ κρίνει τὸν συγγραφέα ἄξιον ἐπαίνου καὶ συνίστησιν αὐτῷ νὰ δημοσιεύσῃ τὴν πραγματείαν του εἰς φυλλάδιον πρὸς κοινοτέραν γνωστοποίησιν

τῆς ἱστορίας καὶ τοπογραφίας τῆς Οἰνός.

3) *Δημιώδη ἄσματα συλλεγόντα* ὑπὸ Γ. Δροσίνῃ. Κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ ἔλλογιμου συλλογέως τὰ ἐν τῷ τετραδίῳ τούτῳ περιλαμβανόμενα εἴκοσι καὶ πέντε ἄσματα προέρχονται ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Ἑλλάδος, ἰδίᾳ δ' ἐκ Ρούμελης. Προστίθῃσι δέ, ὅτι, καθ' ὅσον γινώσκει, τινὰ μὲν εἶναι ἀνέκδοτα, ἕτερα δὲ παραλλαγαὶ γνωστῶν δημῶδων ἄσματων. Ἡ συλλογὴ αὕτη εἶναι μὲν ἀξιόλογος καὶ ἐνδιαφέρουσα, ἀλλὰ πιστεύει ἡ Ἐπιτροπὴ, ὅτι ὁ κ. Δροσίνης, εἰς ὃν ὀφείλομεν καὶ προγενεστέρας βραβευθείσας συλλογὰς, θὰ εὐαρεστηθῇ ἐν τῷ μέλλοντι νὰ πέμπῃ ἡμῖν πλείον ὕλικόν, ὅπερ γινώσκει καὶ καλῶς νὰ ἀντιγράψῃ καὶ μεθοδικῶς νὰ κατατάσῃ.

4) *Κυψέλη* ἦτοι συλλογὴ λέξεων, ἰσμάτων, παροιμιῶν κτλ. ἐκ Κρήνης (Τσεσμέ) καὶ τῶν πέριξ ὑπὸ Ἀρτωρίου Γ. Πουλᾶκη. Τὴν δεξιότητα τοῦ ἐν Τσεσμέ λογίου κ. Πουλᾶκη πρὸς συλλογὴν ζώντων μνημείων τῆς δημοτικῆς γλώσσης ἐπηνέσαμεν καὶ ἐβραβεύσαμεν κατὰ δύο συνεχεῖς περιόδους τοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος· τὴν αὐτὴν δὲ εὐαρέσκειαν δυνάμεθα καὶ φέτος νὰ ἐκφράσωμεν πρὸς αὐτόν. Ἡ *Κυψέλη* αὐτοῦ περιλαμβάνει τὸ πρῶτον λεξιλόγιον συγκείμενον ἐκ 430 ἄρθρων, ἐν ᾧ προτίθεται ἡ λέξις καὶ ὁ τόπος ἔνθα ἀκούεται συνηθέστερον, εἶτα δὲ δίδεται ἡ ἐξήγησις· ἑλλείπουσι δὲ μόνον αἱ σχετικαὶ φράσεις, τουτέστιν ἐν ἡ δύο παραδείγματα πρὸς κατανόησιν τῆς ἀκριβοῦς σημασίας τῆς λέξεως καὶ πρὸς διέγνωσιν τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν αὕτη ἢ ἐκεῖνη ἡ λέξις χρησιμοποιοῦται ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Πιστεύομεν ὅμως, ὅτι τὸ ἐλάττωμα τοῦτο θὰ ἀναπληρώσῃ ἐν ταῖς μελλούσαις συλλογαῖς αὐτοῦ, καίτοι τὸ ἐρμηνευτικὸν αὐτοῦ εἶναι ἀρκούντως σαφές, Πηγάζουσι δὲ τὰ ἄρθρα τοῦ λεξιλογίου αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐξῆς τόπων: Ἀλατσάτων, (Ἐρυθραϊκῆς χερσονήσου), Τσεσμέ (νῦν Κρήνης), Κάτω Πανχαγιᾶς (Ἐρυθρῆς χερσονήσου), Μιτυλήνης, Μεσοτόπου (Λέσβου), Ἀγιάσσου (Λέσβου), Χίου (πρωτευούσης), Πιτυοῦς (Χίου) καὶ Σάμου· κυρίως δὲ συνήθουσι ἐν ἰδιωτικαῖς λέξεσιν τῶν κατοίκων τοῦ χιακοῦ χωρίου Κοινῆς. [Ὁ συλλογεὺς περιέλαβεν ἐν τῷ λεξιλογίῳ του καὶ ἱκανὰς φράσεις καὶ παροιμιῶδεις ἐκφράσεις οὐχὶ πρὸς ἐξήγησιν ἄρθρων τινῶν τῆς Κυψέλης του. Ἀλλὰ ταῦτα καλὸν νὰ θέτῃ ἄλλοτε εἰς κεχωρισμένον

μέρος, δύναται δὲ νὰ ἀποφεύγῃ τὸν ἀποχωρισμὸν τοῦτον μόνον ἐν ἡ περιπτώσει προθῆ ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ τοῦ γλωσσάριου τὴν ἐν τοιαύτῃ ἐκφράσει ἐρμηνευτέαν λέξιν]. Τὸ γλωσσάριον τοῦ κ. Πουλᾶκη ἔχει πολλὴν ἀξίαν ὑπὸ φυτολογικὴν καὶ ζωολογικὴν ἐποψίν, διότι περιλαμβάνει ἀπείρους μὴ λίαν κοινὰς ὀνομασίας φυτῶν, δένδρουλλῶν, πτηνῶν καὶ ἐντόμων. Δυνάμεθα μάλιστα νὰ προσθώμεν, ὅτι ὁ κ. Πουλᾶκης περὶ τὴν συλλογὴν τοιούτων ὀνομασιῶν ἰδιαζόντως ἠρέσκειτο νὰ ἀσχοληθῇ· τοῦθ' ὅπερ συνιστᾷ αὐτόν λίαν, διότι κατείδε, φαίνεται, ὅτι ἐν τῷ ὀνοματολογικῷ τούτῳ τμήματι τῆς δημοτικῆς ὑπάρχει ὕλικόν ἐλάχιστον ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἐξετασθέν. Ὅποσος δὲ σημαντικότητος ἔργον εἶναι καὶ ἡ συλλογὴ ὀνομασιῶν τῶν πτηνῶν, ζῶων, ἰχθύων, ὀστράκων, φυτῶν, δένδρων, δένδρουλλίων, ἀνθέων, χορτῶν ἀγρίων τε καὶ ἡμέρων κτλ. περιπτὸν νομίζομεν νὰ εἴπωμεν, ἀφοῦ δὲ ἕκαστος ἔννοει, ὅτι πιθανὸν διὰ τῶν τοιούτων ὀνομασιῶν νὰ ἀναγνωρισθῶσιν ὑπὸ τῶν ἐπιστημόνων τινὰ τῶν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων φυσιολόγων περιγραφέντα τοῦ φυτολογικοῦ καὶ ζωολογικοῦ κόσμου ὄντα. Ἐν τοιαύτῃ ὁμως ἀξιεπαλῶς ἐργασίᾳ δέον οἱ συλλογεῖς νὰ μὴ ἀρκῶνται ἀπλῶς εἰς τὴν παρὰθεσιν τῆς ὀνομασίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐπαρκῆ περιγραφὴν τοῦ φυτικοῦ ἢ ζωικοῦ ἐκείνου εἶδους, οὗ τὴν ἀπλήν ὀνομασίαν ἐσημείωσαν. Τὴν παρατήρησιν ταύτην ποιοῦμεν ἐνταῦθα, διότι καὶ ὁ κ. Πουλᾶκης, μεθ' ὅλην τὴν ἀξιοζήλον αὐτοῦ περὶ τὰ τοιαῦτα προθυμίαν του, ἤμελῃσε δυστυχῶς νὰ μᾶς περιγράψῃ τὰ εἶδη ἀπείρων φυτικῶν καὶ ζωικῶν ὀνομασιῶν· διὸ καὶ πολλαχοῦ καθίσταται δυσνόητος, καὶ ἡμεῖς δὲ αὐτοὶ πολλαχοῦ δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐννοήσωμεν τίναν ἤδη φυτῶν ἢ πτηνῶν ὀνομάζει. Τοιαῦτα λ. χ. εἶναι τὰ ἐπόμενα: 1) εἶδη φυτῶν· Ἀλεκατίδα ἢ παμουκλιά, ἀλσημονιήτης, (εἶδος ἀλόης τιθεμένης ἐπὶ τῶν μαστῶν καὶ ἀναγκαζούσης τὰ βρέφη ταχέως νὰ λησμονῶσιν αὐτούς), βελονίδι, βουλόχορτο (εἶδος φυτοῦ μὲ φύλλα λεπτά), βρωμοβασιλικός (ἄγριος βας.), λαλογαρούφαλο, γληγορίδι (φ. ὅπερ κατὰ τινὰ πρόληψιν, παρὰτιθέμενον εἰς τοὺς μεταξοσκώληκας συντελεῖ εἰς τὴν ταχείαν ἀνάπτυσίν των), ζαγάρι, κάριαση, καρδεριτόχορτο, κολητζάρα (ἐν ΚΧ) ἢ τραχανόχορτο (ἐν Τσεσμέ), κοπρίτης (εἶδος μύκητος), κορακοχόρ-

ταρο, κοιβακίνα ἢ κοιβακοχόρταρο¹, κυπαρσάκι (εἶδος φυτοῦ), μακρομα.λοῦσα, μα.λοχόροτο², μαστιχάκι.λο,ξεκατοურίτης(συνων. τοῦ κοπρίτης), πατσουρόχορτο, πικροθήκη, ρεῖκος (εἶδος θάμνου), σαρωνιά, τσίμπ.λα, ἀραγία ἢ ἀραγχο.λίδα, ἀστίγγανος (εἶδος φυτοῦ), κό.λοπας, στρούφου.λας. 2) Εἶδη ζωολογικά : βαθρακόρι, (εἶδος μικρῶν βλαστῶν ὡς ὡρῶν), τὰ δημητριά (εἶδος πτηνῶν κίτρινων), κακράδα (πτηνὸν κίτρινον ἐπιδημητικὸν ὁμοιῶν μὲ κορώνην)³, κοιβακόδας, πτηνὸν ἰπτάμενον εἰς τὰς παραλίαις καὶ τοὺς ποταμούς, μαρονιά ἢ βρωμοῦσα, ἔντομον τρώγον τὰ φύλλα τῶν σικυηλάτων, περίτης εἶδος κοχλίου⁴, πισπίρι, πτηνὸν ἐπιδημητικὸν ὁμοιον μὲ κοροδάλον, τὰ σαρκάκια, εἶδος κοχλίων, τσιτσιρι, πτηνὸν μὲ ῥυθμὸς ὡς τὸ τοῦ φλωρίου (;), ψα.λίδα, εἶδος ἔντομου.

Τὰ ἀναγραφέντα ταῦτα φυτὰ, πτηνὰ καὶ ἄλλα δυνάμεθα ἴσως εὐχερῶς νὰ κατανοήσωμεν εἴτε τῇ βοηθείᾳ γλωσσῶν εἴτε διὰ μεταφορᾶς βοηθούμενοι ἐξ ὀνομασιῶν τινῶν λίαν ἐκφραστικῶν ἄλλ' ἐπειδὴ τὰς συλλογὰς ταύτας χρησιμοποιοῦσι πολλάκις ἐπιστήμονες μικρὸν ἢ οὐδὲν γινώσκοντες τὰς διαλέκτους ἡμῶν, κρίνεται, ἵνα οἱ συλλογῆς ἐπιμελῶνται νὰ παρέχωσιν ἡμῖν καὶ περιγραφὴν τῶν ἀναγραφόμενων εἰδῶν. Ἐνταῦθα δὲ δεῖον νὰ ἐπαναλάβωμεν ὅ,τι καὶ ἐν ἑτέρᾳ ἐκθέσει εἴπομεν τοῦτέστι περὶ φυτῶν, δένδρων, πτηνῶν κτλ. διηγείται ἐνίοτε ὁ λαὸς περιέρχους τινὰς ἱστορίας, ὧν ἡ ἀναγραφή καὶ ἔρευνα πολλάκις χρησιμεύει εἰς τὴν συγκριτικὴν μυθολογίαν. Διὸ δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι ὁ κ. Πουλᾶκης θὰ εὐχεστῆθῃ εἰς τοῦπιόν νὰ ἀσχοληθῇ καὶ περὶ τούτου ἰδιαζόντως. Δὲν ἀρνούμεθα δέ, ὅτι ἀπέφυγε παντελῶς καὶ τὴν περιγραφὴν. Οὕτω λόγου χάριν περιγράφει λίαν συντόμως τὰ ἐπόμενα εἶδη. Ἀβρὺ (τό), πληθ. ἀβρυά, φύκη τῆς θλάσσης· τὸ ὄνομα τοῦτο ὀρθῶς ἀντιβάλλει πρὸς τὸ αἰνιον βρυά (ἡ), ὅπερ ὁ κ. Μανασ-

σείδης ἐν τόμῳ Η' Ἑλλην. Φιλολ. Συλλόγου σ. 527 διὰ τῆς περιγραφῆς τοῦ κατεσκότισεν ὀλίγον. Ἀλλὰ τὸ ἐν Κοινή τῆς Χίου σύνθητες ἀβρὺ ἐσημείωσεν ἤδη καὶ ὁ Κοραῆς διὰ τῆς γραφῆς ἀβρὺ κατὰ τὰ παμπάλαια λεξικά Δουκαγγίου καὶ Σομαυέρα, χωρὶς νὰ γινώσκῃ, ὅτι ἡ λέξις ἦν γαϊκή. Ἐτερον φυτὸν, τὸ ἀγόρο, ταυτίζει ὁ κ. Πουλᾶκης τῷ ἀρχαίῳ ψ.λλω· εὐρίσκει δὲ νεώτερον συνώνυμον τὴν ὀνομασίαν γοῦδουρο· πρὸς πίστωσιν τῆς ταυτίσεως τοῦ ἦν πάντως ἀναγκαῖα καὶ ἡ τοῦ ἀγόρου περιγραφή. Ἀναγράφει καὶ τὴν ἀξιφίρα, εἶδος φυτοῦ, οὗ ὁ βολβός, κατὰ τὴν ἔκφρασιν του, ὁμοιος πρὸς γεώμηλον, εἶναι γλυκύς. Εὐρίσκει δὲ καὶ συνώνυμον τὸ σπαθίνακας. Ἀμφότερα αἱ ὀνομασίαι λέγονται ἐν Κοινή τῆς Χίου. Ἀλλ' ὑποθέτομεν, ὅτι ἐννοεῖται ἐνταῦθα τὸ κοινὸν κο.λοκάτι¹. Ἐτερον φυτὸν ἀρκάβατος λεγόμενον ἐν τῷ αὐτῷ γαϊκῷ χωρίῳ ἐρμηνεύει ὁ κ. Πουλᾶκης ἀπλῶς τῇ ἀρχαίᾳ ὀνομασίᾳ ἐρπάκαρθα σημαίνουσα, κατὰ τὸ λεξικὸν τοῦ Βυζαντίου, εἶδος ἐρπυστικῆς ἀκάνθης, τοῦτέστι φυτὸν χωρὶς ἀγκάθια. Ἀλλὰ τὸ ἀρκάβατος ἐγνώρισε καὶ ὁ Κοραῆς (*Ατ. V, 23) ἐκ τοῦ Δουκαγγίου, συνεταύτισε δέ, νομίζομεν, ὀρθότερον τῇ παρὰ Διοσκουρίδην ὀνομασίᾳ σμίλαξ τραχέα (*Ατ. IV, σ. 527)· τὸ φυτὸν τοῦτο ἐλέγετο, κατὰ τὰ παρὰ Κοραῆν λεξικά, ἴσως δὲ λέγεται πού καὶ σήμερον, σμιλακία καὶ περ.π.λοκάδα. Ἀγνοεῖ δὲ μόνον ὁ Κοραῆς τοὺς παρὰ Πουλᾶκην ἑτέρους τῆς ἀρκάβατος τύπους ἀρκουδέβατο ἢ ἀρκουδέβατος. Ἀλλὰ πρὸς ἐξέλεγγιν τῆς τοῦ φυτοῦ τούτου ἀκριβοῦς σημασίας συνιστῶμεν τῷ κ. Πουλᾶκῃ τὴν μελέτην τοῦ ἐξῆς χωρίου τοῦ Διοσκουρίδου· «Σμίλαξ, κίττοιειδὲς φυτὸν ἐλισσόμενον· ἔρπει δὲ αἰεὶ πρὸς τὸ ὕψος, καὶ λεπτοῦς ἀνήσει κλώνας, καὶ τῶν ἐγγύς ἐστικῶτων καταδράσεται φυτῶν, ὡς καταπνίγεσθαι ὑπ' αὐτοῦ». Ἐτεροι ἀξιοπερίεργοι ὀνομασίαι εἰσὶν αἱ ἐπόμεναι : μάμα.λα (τῆ), τῆ ἐπὶ τῶν βράχων τῆς παραλίας φυόμενα φυτὰ, ἐξ οὗ καὶ φράσις μάμα.λα τῆ θύλασσα· πάφα, ὁ ὕστερος καρπὸς τῆς λεμονέας· περδικοχόρταρο, φυτὸν δηλητηριώδες ἔχον φύλλα ὡς τοῦ μικροῦ βασιλικοῦ, ἄνηθ δὲ κυκᾶ· πιασμόχορτο ἢ

1) Ὁ κ. Πουλᾶκης ταυτίζει πρὸς τὸ τῶν ἀρχαίων βατράχιον.
 2) Ὁ Κοραῆς (*Ατακτ. IV, 415) γράφει μαλοχόροτον (πόθεν;), ὅπερ ταυτίζει μὲ τὸ ἐν Κρήτῃ λεγόμενον πολύτριχον = Ἀδιαντον (V, σ. 310).
 3) Διὰ τῆς αὐτῆς ὀνομασίας λέγουσιν οἱ Ἀλασατιανοὶ μεταφορικῶς καὶ τὴν ἐσθνήν γυναῖκα.
 4) Περὶ ὀρνιθίου ὁμωνύμου ἔρα Κοραῆ (*Ατακτ. IV, 421).

1) Ὁ Κοραῆς σημειοῖ : κολοκάσιον, ρίζα φυτοῦ· φαίνεται ὅμως ὅτι συγχέει τὴν ὀνομασίαν ταύτην πρὸς τὴν παρὰ Διοσκουρίδην (ἴδε *Ατακτ. IV, σ. 240), ἣν ὑποθέτομεν σημαίνουσαν ἄλλο φυτὸν.

θερμόχορτον τρυτισθὲν τῷ κενταυρίῳ σκάπαρη, φυτὸν ἀκανθώδες οὐ ἢ ρίζα ἐπιτιθεμένη ἐπὶ τοῦ δέρματος ἐνεργεῖ ὡς ἐκδύριον σκουρβοῦλι, εἶδος φυτοῦ, ὅπερ, ἀμα ἐγγίση τις, ἐξέχει, ὡς λέγουσι, «καπνὸν μέλανα ὁμοίον πρὸς καφὲν ἀληθευμένον»· σιγαῶρια (ἤ), φυτὸν διάφορον τοῦ κιχωρίου· ἕτερον εἶδος αὐτῆς ἢ μελοσιγαῶρια· τσουμενίτης, μικρὸς μύκης φυόμενος ἐν μέσῳ γλόης κατὰ τὰς πρώτας βρογχί· φτερισιτῆρι, εἶδος φυτοῦ ὁμοίου τῆ μηκωνι· χαμιβερύττα, μοναπλῆ βγυροέττα· ἀγραχτούλια (ἀντι-ῶλια), εἶδος φυτοῦ μὴ ἐδώδιμου, ὁμοίου πρὸς τὸ κιχωρίον· ἀσπάκανλος καὶ ἀσκάμπανλος, ἄλλως σκάμπανλος, φυτὸν ἐδώδιμον· παρτάνα ἢ περτάνα, φυτὸν ἐδώδιμον τιθέμενον καὶ εἰς τὸν ζωμὸν τοῦ κρέατος καὶ εἰς ἄλλα φαρμακία.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα παραδείγματα ἀρκούσι, νομιζομεν, νὰ ὑποδείξωσι τὴν σπουδαιότητα τοῦ λεξιλογίου τούτου, μεθ' ὃ ὁ κ. Πουλᾶκης ἀναγράφει 32 φράσεις, 31 εὐχὰς ἐπὶ χειρῆσι, ἐπὶ πότῳ καὶ ἐκ μέρους τοῦ αἰτοῦντος χάριν παρὰ τινος καὶ 20 ἀρχῶν· ἡ χρησιμότης δὲ τούτων ποικίλη οὕσα θὰ καταφανῆ μετὰ τὴν δημοσίευσιν· ἐκ τῶν φράσεων σημειοῦμεν τὰς ἐξῆς σπανίας· εἶναι νόσος ἐπὶ ἀνθρώπου διορατικῆς, προβλέποντος ἢ προμαντεύοντος· ἴσᾶν τὴν κάτω πέτρα τοῦ μύλου, ὑπονοεῖται ὁ ὀκνηρὸς· λέγεται δὲ καὶ εἰρωνικῶς ἐν ἀπαιτήσῃ, ὅταν παρ' ἀξίαν ἐπαινῆται τὸς ὡς φιλόπονος· Ἐπὶ ζηλοτύπων συζύγων λέγουσιν ἐν Τσεσμέ τὸν πᾶναι τὸ παποῦτσι ἢ τὸ σαμάρι, ἐπὶ δὲ γαμβροῦ μὴ εὐαρεστούντος τῆ μνηστῆ καὶ ἀποπεμπόμενου λέγουσι τοῦ τᾶκαμεν μογαλάκι, κατὰ μεταφορὰν ἀναμφιβόλως ἐκ τῆς ἀποπεμπόμενης ὑπηρετρίας ἢ ὑπηρετοῦ, ὅστις ἀποδιωκόμενος φέρει καὶ τὸν μπόγον του, τούτεστι δέμα περιέχον πάντα τὰ πράγματα καὶ ἐνδύματά του.—Ἐκ τῶν εὐχῶν σημειοῦμεν τὰς ἐπομένους· χίλια κοιλία, εὐχή πρὸς τοὺς συγκομιζοντας τοὺς δημητριακοὺς καρπούς των· ἀνάλογος εἶναι ἢ πρὸς τὰς ζυμωνούσας λεγομένη χίλια ἴωμια. Ἐν ἀμφοτέροις δὲ ταῖς περιπτώσεσιν ἀντεπεύχονται οἱ Τσεσμελίθες διὰ τῆς ἐκφράσεως χίλια καλά. Ἐπὶ πότῳ δὲ εἰς ἀνάνησιν τῶν ἐν οἰκογενεῖα τινὶ ἢ ὁμίλῳ τεθνεώτων εὐχονται οὕτως· ὁ Θεὸς συγχωρῆσ' ἴως τοῦ μᾶς ἐλεῖται. Πρὸς ἄγαμον δὲ νέαν ἢ νέον λέγουσιν ὁ Θεὸς νὰ σὲ καλομοιράση, εὐχὴν δεικνύουσιν ὅτι παρὰ τῷ λαῷ καὶ ὁ γάμος εἶναι ἔργον

τῶν Μοιρῶν. Ἐκ τῶν ἀρχῶν σημειοῦμεν τὰς ἐπομένους· αἶε πάη· κεί· τοῦ γῆν' ὁ ἡλιος τὸ ἴωμι, τούτεστι δεινὴν ἀτυχίαν νὰ ὑποστῆ· νὰ μὴ ἴδῃ τσεμπερί ἢ μακρὰ μαλλιά τὸ προσκεφάλι του, δηλαδὴ νὰ μὴ ἀξιώθῃ γάμου, δεινὴ ἀρχὴ λεγομένη κατὰ τῶν μὴ νομφευθέντων ἔτι· νὰ πειράσῃον οἱ ποτικὸν στὰ ράφια του, δηλαδὴ νὰ δυστυχίῃ τὸσον, ὥστε οὐδ' οἱ ποντικὸν νὰ εὐρίσκωσι τι πρὸς τροφήν ἐν τῇ οἰκίᾳ του.—Ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ κ. Πουλᾶκη εὐρίσκονται καὶ 26 ἄσματα ἐπιγραφόμενα· ἡ πέριδικα, ἡ θλιμμένη, ἡ βοσκοπούλα, ἡ θεωρίστα, ἡ μοροκόρη, ἡ Ἀμοργιανή, τὸ ταξιδιὸν τῆς Ἀμοργιανῆς, τὸ γροφύρι, ἡ ὑστερινὴ παραγγελιά, ἡ καλογηρά, ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ ρωμηνά, τὸ ξενοῦτσικο, ὁ σιδερένιος πύργος, ὁ ἀντρογιαννακός, ὁ μαγευμένος, ἡ ἐβρηποπούλα, ὁ κολουμπητῆς Κωνσταντῆς, ὁ Κωνσταντῆς καὶ ὁ βορρῆς ὁ μικροκωνσταντῆς, τὸ ἀντρογύρο, ὁ δεσπότης τῆς Χίου, τὸ γαδοῦρι τοῦ Φραγκοῦλη καὶ ἄλλα τινά. Τὰ ἄσματα ταῦτα ἅπαντα σχεδὸν ἀνέκδοτα ὄντα χρησιμεύουσι τὸ πρῶτον ὡς κείμενα γλωσσικοῦ ἰδιώματος ὁμιλουμένου ἐν τῇ Ἐρυθραϊκῇ χερσονήσῳ· ἀξίον δὲ ἔχουσι καὶ ἐν μελέταις συγκριτικαῖς περὶ μύθων καὶ παραδόσεων διαφόρων· ἰδιόχουσαν δὲ σημασίαν ἔχει τὸ ἐπιγραφόμενον Ὁ σιδερένιος πύργος, ὃν ἐκτιζαν τρεῖς ἀνδρειωμένοι ὀνομαζόμενοι Κωνσταντῆς, Ἀλέξανδρος καὶ Ἀλεξανδρειωμένος σκεφθέντες νὰ κρυβῶσιν ἐνταῦθα διὰ νὰ μὴ τοὺς εὕρῃ ὁ Χέρως, ἀλλ' ὁ Χέρως κατέβηκε τὸν ὑπ' αὐτοῦ ζητούμενον Κωνσταντῆν· ἡ πλοκή δὲ τοῦ μύθου τούτου ἔχει πλησιεστάτην σχέσιν πρὸς ἀνάλογον ἑπτανησιακὸν ἄσμα (παρὰ Passow ἀριθ. 428). Ἐτερον δὲ ἄσμα λεγόμενον ἐκ μέρους τοῦ νεκροῦ περιγράφει λεπτομερῶς τὸ μακελλεῖν τοῦ χέρου, ὅπερ εὐρίσκεται ἐντὸς τοῦ ἄθου. Ἀξίον ἰδίως μελέτης εἶναι καὶ τὸ τοῦ μαγευμένου ἄσμα, ὅστις ἐγκατέλιπε τὴν νόμιμον σύζυγόν του καὶ μετέβη εἰς Ἀρμενίαν, ἐνθα συνεζεύχθη μετὰ μαγίσσης ἀρμενίδος· ἡ νόμιμος σύζυγος κατορθοῖ νὰ φθάσῃ εἰς Ἀρμενίαν καὶ νὰ ἰδῇ τὴν μάγισσαν, εἰς τὴν ἀπόντος τοῦ ἀνδρός, παρήγγειλε νὰ εἰπῆ εἰς τὸν σύζυγόν της τρία λόγια·

Τὰ δρό του ξεπτεράκια ἰπετάξανε,

ἢ βέργα ἢ ἀσημένια ἰρρασίτηνε,

ὁ στόλος τοῦ σπητιοῦ του ἰτσακίστηνε.

Ἡ σύζυγος ἀναχωρεῖ καὶ μετ' ὀλίγον προσέρχεται ὁ μαγευμένος, εἰς ὃν ἡ ἀρμενὶς μετέδωκε τὴν παραγγελίαν, οὗτος δὲ ἐνόησας τὸ κίνημα παρεκκλίνει αὐτὴν νὰ τὸν ξεμαγέψῃ διὰ νὰ πάγῃ εἰς τὴν πατρίδα καὶ εἶτα νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ τέλος τοῦ δράματος τούτου ἐλλείπει δυστυχῶς ἐκ τοῦ ἔσματος. Μετὰ τὰ ἄγρια κατέγραψεν ὁ κ. Πουλάκης ὄγδοῦντα καὶ ἑπτὰ δίστιχα, τρία τετράστιχα καὶ τινὰ δίστιχα λεγόμενα ἐν ὄρχ κληδόνος. Πάντα δὲ ταῦτ' εἰσι γεγραμμένα ἐν τῷ ιδιώματι τοῦ τόπου, ἐν ᾧ κατοικεῖ ὁ συλλογεύς· προσέθετο δὲ κατόπιν περιγραφὴν ἐκτενῆ ἐθίμων τινῶν γάμου γενομένου ἐν τοῖς ἀσιατικοῖς χωρίοις Πιτσιρλί καὶ Τεπεντζικ (τῆς ἐκκλησ. ἐπαρχίας Φιλαδελφείας), καὶ 294 παροιμίας ἡρμηνευμένας μὴ ἀπαντῶσας ἐν τῇ συλλογῇ Βενιζέλου. Πρὸς τούτοις κατέγραψεν αἰνίγματα, καθαρογλωσσήματα καὶ λογοπαίγνια τινὰ. Ἀλλὰ πολλὴν σημασίαν ἔχει ἡ συλλογὴ 121 προλήψεων τῶν κατοίκων τῆς περιφερείας Τσεσιμέ. Ὁ κ. Πουλάκης περιγράφει αὐτὰς μετὰ σαφηνείας καὶ ἀκριβείας. Αἱ τῶν κατοίκων τοῦ μέρους τούτου προλήψεις εἶναι λίαν περίεργοι καὶ ἡ ἔγκαιρος αὐτῶν ἐκδοσις δύναται νὰ συμβάλῃ ἐπαρκῶς εἰς διαφόρους συγκριτικὰς μελέτας· ἰδιόζουσαν δὲ καθ' ἑμᾶς σημασίαν ἔχουσι αἱ περὶ λεχοῦς καὶ αἱ περὶ θανάτου προλήψεις, ἐξ ὧν ἀναφέρονται τὰς ἐπομένας. Ἐάν τις τὰ τέκνα θνήσκωσι μικρά, ἐπιζῆ δὲ τὸ πρὸ αὐτῶν, θεωρεῖται πρόξενον τοῦ θανάτου τῶν ἀδελφῶν του καὶ καλεῖται κοινῶς ἀδρεφοδιώκτης· λέγουσι δὲ ὅτι καὶ μέλαν τι σημεῖον ἐπὶ τοῦ μετώπου του φέρεται, ὅπερ ἰδίως ὀνομάζουσιν ἀδρεφοδιώκτην· ἵνα δὲ προληφθῇ καὶ ὁ θάνατος τῶν ἀρτιγεννητῶν ἢ μελλόντων νὰ γεννηθῶσιν ἀδελφῶν, ὁ ἐπιζῶν ἀδρεφοδιώκτης προσκαλεῖται ὑπὸ τῆς μητρὸς νὰ ἐξαγάγῃ ἐκ τοῦ οἰκιακοῦ κλιβάνου ἐψημένους διπυρίας. Ὁ παῖς εἰσερχόμενος ἐπὶ τούτῳ, ἐμποδίζεται νὰ ἐξέλθῃ, καθ' ὅσον, εὐθύς ἄμα εἰσέλθῃ, τίθησιν ἡ μήτηρ εἰς τὸ στόμιον τοῦ κλιβάνου ἀνημμένον κλαδίον ἀπειλοῦσα νὰ κατακαύσῃ τὸν ἀδρεφοδιώκτην. Μετὰ μικρὸν ἡ μήτηρ προσκαλεῖ καὶ ἐξάγει ἀβλαβῆ μὲν ἀλλὰ ἔντρομον τὸν ἀτυχῆ παιδα πεποιθῆια, ὅτι ἡ ἀδρεφοδιωκτικὴ ἐπήρειά του ἐξηφανίσθη ὡς καὶ τὸ κλαδίον ἐν τῇ πυρᾷ¹. Ἐ-

τέρα τοιαύτης φύσεως προλήψεις εἶναι ἡ ἐπομένη. Τὰ δρέπανα χωρικοῦ τινος δὲν πρέπει νὰ γείνωσι ποτε ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀλλ' ἐν τῇ ἐξοχῇ, ἄλλως ἀποθνήκει ἢ αὐτὸς ἢ τις τῶν οἰκείων του. Ὁ δὲ φονεύσας μέγαν ὄφιν κινδυνεύῃ ν' ἀποθάνῃ, διότι εἶναι τὰ μέγ' ἀλά φείδη στοιχεωμένα. Τὸν αὐτὸν κινδυνὸν ὑφίσταται καὶ ὁ ἐκριζῶν ἢ κόπτων παλαιὰ δένδρα. Ἐν Πιτσιρλί καὶ Τεπεντζικ ὅταν ἴδωσι δύο κόρακας ἰσταμένους ἄνωθεν τοῦ χωρίου καὶ ἐρίζοντας, πιστεύουσιν, ὅτι ἐπίκειται θάνατος εἰς τινὰ συνεγγώριον καὶ οὕτω περίτρομοι οἱ κάτοικοι ἀναμένουσι νὰ ἴδωσι, τίς μετὰ τοιαύτην ἔριν θὰ ἔχῃ τὴν τύχην νὰ μεταβῆ πρῶτος εἰς τὴν αἰωνιότητα. Ἐν τοῖς αὐτοῖς δὲ χωρίοις οἱ συνοδευόντες κηδεύουμενον νεκρὸν ἐπιστρέφοντες μετὰ τὴν τάφην ἐκ τοῦ ναοῦ δὲν διέρχονται τὴν ὁδόν, δι' ἧς προηγουμένως διήλθεν ἡ κηδεία, οὔτε διὰ τῆς αὐτῆς οἰκίας, ἄλλως κινδυνεύουσι ν' ἀποθάνωσι καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι, ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ χωρίου ὀφείλει τουλάχιστον δύο ὥρας μετὰ τὴν τάφην νὰ μένῃ ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ναοῦ καὶ εἶτα νὰ ἐπιστρέψῃ, ὡς ἀνωτέρω, οἴκαδε. Οἱ δὲ παρευρεθέντες εἰς κηδεῖαν ὀφείλουσι πάντες μετ' αὐτὴν νὰ νιθῶσιν εἰς τὸν περίβολον τοῦ ναοῦ, ἄλλως προκαλοῦσι θάνατον ἐν ταῖς οἰκογενεαῖς των. Κατὰ προσβολῆς δὲ ἀσθενοῦντος ὑπὸ τῶν πονηρῶν πνευμάτων, μετὰ τὴν ὑπὸ ἱερέως ἀνάγνωσιν εὐχῆς ἢ ἀγίασμου ἐν ὄρχ νυκτός, οὐδενὶ ἐπιτρέπουσι τὴν εἰς τὴν οἰκίαν εἴσοδον· ἐάν δέ, κατ' ἀνάγκην, προσκληθῇ καὶ ὁ ἰατρός, ὑποχρεοῦται νὰ διακελίσῃ πύρανον τιθέμενον ἐπίτηδες πρὸ τῆς εἰσόδου. Ἐκ τῶν περὶ λεχοῦς δὲ παραδόσεων ἀναγράφει ὁ κ. Πουλάκης τὰς ἐπομένας. Ὅταν ἀρτιγέννητον βρέφος ἀσθενήσῃ καὶ συμπέσῃ ἀσθένεια μὲ τὸ ἀπηγορευμένον μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἄνοιγμα τῆς οἰκίας, ἀποδίδεται εἰς τοῦτο ἡ ἀσθένεια· λέγουσι δέ, ὅτι τὸ πῆγμα εἶναι ἀγγελικό, ἀποφεύγοντες νὰ εἴπωσιν ἀσθένειαν ὑπὸ φ-

τοῖς τῆς Χίου, ἔνθα ὁ πρωτότοκος θεωρεῖται ἀδελφοφῆς, ἢτοι ἀδρεφοδιώκτης. Τίθεται ἐντῷ κλιβάνῳ καὶ νομίζων, ὅτι πραγματικῶς θὰ κατῆ, ἀναγκάζεται πρὸς σωτηρίαν ὑπὸ τοῦ πατρὸς του νὰ φωνήσῃ τρίς: ἐν τὰ τρώγω πιάτ' ἀέρφια μου. Ὁ κ. Κανελλάκης γράφει ἡμῖν, ὅτι τὸ ἔθος τοῦτο ἐπικρατεῖ καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις χωρίοις τῆς Χίου, καὶ ὅτι ἐνίοτε ὁ πρωτότοκος δένεται σχοινίῳ καὶ καταβιβάζεται εἰς φρέαρ μέγρις οὐ φωνήσῃ, ὅτι δὲν τρώγει πλέον τ' ἀδέλφια του.

1) Ἡ αὐτὴ προλήψις ἐπικρατεῖ καὶ ἐν Νενή-

θου μὴ πᾶθη καὶ ἡ λεχώ, ἧς ἐνδεχομένη οἰαδῆποτε πᾶθησις διαρκούσης τῆς λοχείας ὀνομάζεται *γράφτισμα* ἢ *αἰρικό*, ἧτοι νόσος προκληθεῖσα ὑπὸ τῶν πονηρῶν πνευμάτων. Ὅταν δὲ ἐν τινι οἰκίᾳ, ἔνθα ὑπάρχει λεχώ, ἀσθενῇ τις τῶν οἰκείων, δὲν λέγουσι πρὸς τοὺς ἐρωτῶντας ὅτι ἀσθενεῖ, ἀλλ' ὅτι εἶναι *σιθερωμένος*, φόβῳ μὴ πᾶθη ἡ λεχώ καὶ διὰ τῆς ἀπλῆς μνείας τῆς λέξεως *ἀσθενεῖ*. Πρὸ τοῦ τοκετοῦ θέτουσι τρίχινον σάκκον ὑπὸ τὴν κλίνην τῆς ἐτοιμοτόκου, πρὸς δὲ ἀνοικτὴν ψαλίδα καὶ τεμάχιον δικτύου, ἀτινα, κατὰ τὸν λαόν, προφυλάττουσι τὴν ὑγιεῖαν αὐτῆς ἐν τῇ λοχείᾳ. Ὅταν δὲ θνήσκωσιν αἱ γυναῖκες ἐν τῇ λοχείᾳ, θέτουσιν ἐπὶ τῶν θυρῶν καὶ παραθύρων σταυροὺς ἐκ καλαμισίων, ἀμα δὲ τῷ τοκετῷ πυροβολοῦσι τρεῖς ἐκ τῆς ἐστίας πρὸς τὰ ἄνω τῆς καπνοδόχου οἱ τῆς τεκούσης συγγενεῖς διὰ τὰ ἐξέλθωσι τὰ πονηρὰ πνεύματα.

5) *Μέλισσα* ἧτοι *συλλογὴ λέξεων ἐκ Κρήνης* (Τσεσμέ) καὶ *ἀ.λ.λαρόθεν ἐπὶ Δημητρίου Γ. Πουλᾶκη διδάκτορος τῆς ἰατρικῆς*. Ὁ κ. Δ. Πουλᾶκης εἶναι ἀδελφὸς τοῦ Ἀντωνίου Πουλᾶκη καὶ τελειόφοιτος τῆς ἐν Ἀθῆναις ἰατρικῆς σχολῆς. Ἐὰν κατῆλθεν εἰς τὸν Ζωγράφειον ἀγῶνα, ἔπραξε τοῦτο οὐχὶ διὰ τὸ γέρας, ἀλλὰ διότι καὶ αὐτὸς ὡς ἱατρὸς καὶ φυσιολόγος ἠδύνατο πρὸς στιγμὴν νὰ φανῇ φυτολόγος, εἴτε διὰ συλλογῆς ἰατρικῶν δημῶδων λέξεων, εἴτε διὰ μελέτης περὶ τῶν ὀνομασιῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς φυσικῆς ἱστορίας. Ἄλλως δὲ εἶναι λίαν γνωστόν, ὅτι κατ' ἐξάρεσιν οἱ ἡμέτεροι ἱατροὶ ἀναδεικνύονται πολλάκις καὶ ὡς φυτολόγοι καὶ ὡς ἀρχαιολόγοι. Ὁ τῆς ἰατρικῆς διδᾶκτωρ κ. Δ. Πουλᾶκης διαίρει τὴν *Μέλισσάν* του εἰς δύο μέρη: τὸ μὲν πρῶτον περιλαμβάνει τὰς κατὰ διαφόρους καιροὺς σημειωθεῖσας ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ του δημῶδεις λέξεις, τὸ δὲ δεύτερον ἀπίρους ὀνομασίας διαφόρων τῆς φυσικῆς ἱστορίας εἰδῶν. Τὸ πρῶτον μέρος πληγάζει ἐκ τῶν ἐξῆς τόπων: Τσεσμέ, Ἀλατσάτων, Κάτω Παναγιᾶς, Βουρλών, Κοινῆς (Χίου), Μιτυλήνης, Σάμου, Ψαρῶν, Καρπᾶθου, Ἀστυπαλαίας, Πάρου, Καρύστου, Πελοποννήσου. Ἀναγράφονται δ' ἐν αὐτῷ ἐνεακόσιοι σχεδὸν λέξεις, τὰς ὁποίας ὁ συλλογεὺς μετὰ σαφηνείας ἐρμηνεύει, συνηθίζει δὲ καλῶς ποιῶν νὰ παραθέτῃ συχνότατα καὶ φράσεις τινὰς καταλλήλους εἰς τὴν κατανόησιν τῆς σημασίας. Ἐχει δ' ὑπ' ὄψει του καὶ τὸ νεοελ-

ληνικὸν λεξικὸν τοῦ Βυζαντίου, ὅπερ συμπληροῖ ἐνικχοῦ ἢ διὰ τῆς προσθήκης μὴ κοινῶν σημασιῶν ἢ δι' ἐτέρων τύπων γνωστῶν ἤδη λέξεων ἀποφεύγει δὲ σχεδὸν πανταχοῦ καὶ τὸ ἔτυμον αὐτῶν διὸ καὶ τὸν εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. Τινὲς τῶν λέξεων τούτων εὐρίσκονται μὲν καὶ ἐν ταῖς συλλογαῖς τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀντωνίου, ἀλλὰ μετὰ ἐρμηνείας διαφόρου τοῦθ' ὅπερ εἶναι δι' ἡμᾶς λίαν χρήσιμον, τὸ μὲν πρὸς ἐξέλεγχιν τῆς προφορᾶς, τὸ δὲ πρὸς πίστωσιν καὶ συμπλήρωσιν τῶν σημασιῶν. Ἐν τῇ γλωσσαρίῳ τοῦ κ. Δ. Πουλᾶκη ἀπαντῶσι καὶ ἱκαναὶ λέξεις ἰατρικαί, ὡς *αἱματοσαρῖα* (πληθωρικὴ γυνή), *βαρσίλια* (σύμπτωμα τοῦ παροξυσμοῦ), *βυζάκια* (φυτὸν χρησιμεῖον ὡς φάρμακον κατὰ τῶν χοιράδων), *ἠακοβολεῖν* (ἐδυστόχησεν), *ἠπόσπασεν* (ὑπερεπαχύνθη), *θροφαίς* (ἐξάνθημα κατὰ τὸ πρόσωπον), *κακάτο* (ἀσθένεια ἐν γένει), *καταπινάρι* (φάρμακον), *λιγογυναίκα* (ἰσχνή), *ματεροῦσα* (πληθωρικὴ γυνή), *μονόξυλος* (ὁ μὴ δυνάμενος νὰ στρέψῃ τὸν καιμὸν) κτλ. Περίεργοι δὲ εἶναι αἱ τῶν ἀλιέων λέξεις, ὡς *ἀληδόνα* (εἶδος πολύποδος), *ἀποθαλασσιὰ* (ἡ πρὸς τοὺς πρόποδας τῶν ὀρέων σχετικὴ γαλήνη), *ἀποστατὸ* (ἡ μετὰ τὸ ρίψιμον τῶν δικτύων ἀπομάκρυνσις τοῦ ἀλιέως), *ἀτόχη* (εἶδος ἀλιευτ. ἐργαλείου), *ἀχιρολόγος* (ἕτερον), *βο.λαχτήρα* (ἕτερον), *γράμπαγα* (θαλάσσια φυτὴ), *διαπόρι* (πορθμός), *διχτυάρι* (ψαρᾶς), *ἐμπλωρο* (πλοῖον, εὐ ἢ πρύμνα βυθίζεται μᾶλλον ἢ ἡ πρῶρα) κτλ. Ἐν τῷ λεξιλογίῳ τούτῳ ὑπάρχουσι καὶ ἱκαναὶ ὀνομασίαι θέσεων τῆς Ἑσθραϊκῆς χερσονήσου, ὧν ἡ μελέτη εἶναι ἀξία λόγου: *μερμήγκια*, σκόπελοι πυκνοὶ (κατὰ μεταφορὰν) ἐν τῷ Ἑσθραϊκῷ κόλπῳ ὁμοία θέσις καὶ μετὰ τὴν αὐτὴν ὀνομασίαν προστιθέμεθα, ὅτι ὑπάρχει καὶ μετὰξὺ Σμύρνης καὶ Φωκαίας παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἑρμού *Τραγουνάρα*, γλῶσσα τῆς Μελαίνης ἄκρας παρὰ τὴν κόμην *Μελί Π.λαχιά*, νησὶδριον ἀπέναντι τῆς Πούντας ἀκρωτηρίου τῆς κόμης Ἀγίας Παρασκευῆς *Ἀβρατα*, θέσις τις πλησίον τῆς κόμης Κάτω Παναγίας. *Κουμοῦδι*, ἕτερα θέσις ἀπέχουσα ὑπὲρ τὴν μίαν ὥραν τοῦ Τσεσμέ. *Διάρασπρο*, θέσις τις ἐν τῇ κόμῃ Κάτω Παναγιᾶς ὀνομασθεῖσα οὕτως ἐκ τοῦ ἐκεῖ ἀναβρῶντος πρότερον λευκοῦ ὕδατος. Τοιαῦται ὀνομασίαι ὑπάρχουσι καὶ ἐν τῷ λεξιλογίῳ τοῦ κ. Ἀντωνίου Πουλᾶκη, ἀλλὰ προτιμότερον νὰ καταγράψωμεν τοῦ λοιποῦ εἰς χωριστὸν μέρος,

εἰ δυνατόν δὲ νὰ συνταχθῇ ἰδιαιτέρα γενικὴ συλλογὴ τῶν τοπικῶν ὀνομάτων τῆς Ἐρυθρᾶς ἡερσονήσου μετὰ ἐπαρκoὺς περιγραφῆς τῶν θέσεων αὐτῶν. Τοιαύτην τινὰ ἐργασίαν μετ' ἀνυπομονησίας θὰ ἀναμένωμεν ἐκ Τσερσεὶ καὶ ἀλλαγῶθεν. Ὁ κ. Δ. Πουλᾶκης εἶναι ἀξιώπικινος καὶ διὰ τὴν ἐπομένην αἰτίαν· ὅτι καταγράφει τὰς λέξεις καὶ τὰ ῥήματα ἐν ἡρώσει, γρόνω καὶ προσώπῳ ἤκουσε καὶ ὅτι διακρίνει ἕτερα σημαίνόμενα λέξεῶν τινων δημοσιευθειῶν ἐν τῷ Η' τόμῳ τοῦ ἡμετέρου Περιδικoῦ. Οὐχ ἤττον διαφεύγουσι τὴν ὀξυδέρκειαν αὐτοῦ καὶ τινὰ μικρὰ σφάλματα· λόγου χάριν ἀναγράφει τὸ χρυστομάθος (διὰ ι), λέξιν σπανιωτέτην, ἣν ἀπαξ μόνον ἤκουσεν ἐν Κάτω Παναγίᾳ, σημαίνουσαν δὲ φιλόσοφον ἢ θεολόγον. Νομίζομεν, ὅτι εἶδει νὰ γράψῃ αὐτὴν διὰ τοῦ η, διότι προφανῶς παρᾶχεται ἐκ τοῦ χρηστομάθεια κατὰ μεταφορὰν ἐξ ὁμωνύμου λίαν συνήθους παρ' ἡμῖν βιβλίου, ὅπερ ἐν ἀποκέντροις τόποις τῶν ἐπαρχιῶν θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ λαοῦ ὡς τὸ φιλοσοφικώτερον πάντων, διότι ἐκείσε οἱ παῖδες ἔισκοῦν μετὰ τὴν ἐν Χρηστομάθειᾳ σπουδῆν· πᾶς δὲ παῖς, ἐκμαθὼν τὴν Χρηστομάθειαν, εἶναι πλέον κατὰ τὸν λαὸν γραμματισμένος, φιλόσοφος, θεολόγος καὶ εἴτι ἄλλο. Ἄλλ' ἂν ὁ κ. Δημήτριος Πουλᾶκης δὲν ἀξιοί, ὅτι εἶναι φιλόλογος; νομίζομεν ὅμως, ὅτι δικαιοῦται νὰ φιλολογῇ φυσιολογικῶς· καὶ ὄντως ὀφειλομεν αὐτῷ πολλὰς εὐχαριστίας ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην, διότι ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει τοῦ λεξιλογίου του κατέγραψεν ἀλφαβητικῶς περὶ τὰς τετρακοσίας ὀνομασίας ἰχθύων, φυτῶν, πτηνῶν, ἐντόμων, κτλ. Ἡ συλλογὴ αὕτη εἶναι χρησιμωτάτη ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις, ἀναγνωρίζομεν δὲ καὶ τοὺς κόπους του, οὓς κατέβαλε πρὸς συλλογὴν τοιοῦτου εἶδους ὕλικoῦ. Πολλῶν εἰδῶν δίδωσι συντόμους χαρακτηρισμoὺς, ὡς περὶ τοῦ ἐν Κοινῇ τῆς Χίου βογιβάσταχο λέγει, ὅτι εἶναι εἶδος φυτοῦ, οὗ ἡ ρίζα στρογγύλη ὡς κρόμμυον μὲ στᾶχυν ἐκτὸς τῆς γῆς. Ἄλλ' ὁ χαρακτηρισμὸς οὗτος δὲν ἐπαρκεῖ· ἐπὶ τῇ βίσει δὲ τῶν στοιχειωθεστέρων κανόνων τῆς βοτανικῆς νομίζομεν, ὅτι οἱ εἰδικoὶ συλλογεῖς τοιοῦτου ὀνοματολογικoῦ δύνανται νὰ μᾶς διηρωτίζωσι καλλίτερον, ἄρῳ δὰ ἔχομεν ἴδι καὶ κάλλιστα δοκίμια συγκριτικῆς ἐλληνικῆς Φλωρίδος συνταχθέντα καὶ ἐκδοθέντα ὑπὸ Θ. Ὀρφανίδου καὶ μάλιστα εἰδικώτερον ὑπὸ τοῦ κ. Θεοδώρου V. Heldreich.

Τὴν σημαντικότητά δὲ τῆς ἐλλείψεως ἐπαρκoὺς περιγραφῆς δείκνυσιν ἐκ τῶν πολλῶν καὶ τὸ ἐπόμενον παράδειγμα· «μερμηγκόβταρο τοῦ γαλιῶ, φυτὸν θαλάσσιον, ὅπερ, ὡς λέγουσιν, ὠφελεῖ εἰς τὴν ἐλμινθίαν μασώμενον». Ἄλλὰ τίνα εἰσι κύρια τοῦ θαλάσσιου τούτου φυτοῦ χαρακτηριστικά; Εὐτυχῶς προύλαβε τὸν κ. Πουλᾶκην ὁ Κοραῆς, ὅστις παρέλαβε τὴν αὐτὴν ὀνομασίαν ἐκ τοῦ λεξικοῦ τοῦ Σομαυέρα καὶ ἐταύτισε τῇ παρὰ Δουκαγγίῳ ἐλμυγκόβταρο καὶ τῇ παρ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ Τραλλιανῷ ἐλμινθοβότανον (*Ατ. II, σ. 118), ἐξήγησε δὲ αὐτὴν ὁ Σομαυέρας ὡς βοτάνην χρῆσιμον εἰς ἐξώθησιν σκωλήκων τῆς κοιλίας, οἵτινες παραβολικῶς ὀνομάσθησαν μύρμηκες (*Ατ. IV, σ. 345). Τὸ ἐλμινθοβότανον δὲ τοῦτο εἶναι κατὰ τὸν Κοραῆν τὸ mousse de Corre ἢ coralline, τουτέστιν espèce de polyrier qui croit sur les rochers baignés par la mer. Πιθανολογεῖ δὲ, ὅτι εἶναι τὸ τοῦ Διοσκορίδου ἀνίθιον Σαρτόριον.—Τὰς αὐτὰς παρατηρήσεις δυνάμεθα νὰ ποιήσωμεν τῷ κ. Πουλᾶκι καὶ περὶ πλείστων ὀνομασιῶν διαφόρων ἰχθύων, πτηνῶν, δένδρων κτλ. Οὕτω παραδείγματος χάριν ἐν τῷ λεξιλογίῳ του ἀπαντῶσιν αἱ ὀνομασίαι βιέλα, λίσγος καὶ κάτης ὡς σημαίνουσαι ἀπλῶς εἶδη σκυλοφαρίων. Αἱ ἐπόμεναι δὲ ὀνομασίαι σημαίνουσιν εἶδη ἰχθύων, ὧν οὐδ' ἀπλήν περιγραφὴν εὐηρεστέθη νὰ μᾶς παρᾶσχῃ· αἰτός, βελονίδα, βομβουλάκι, γαλίτης, γαῖτη, γαλινιζάκι, γύλλος, κοντοτῶζι, κρουσάνος, λιέρι, λούτσος, νύχλος, προσφίρα, παιτελής, παπᾶς, ράγια, σιλιγούδα, σταματάκι, σφαιτοσφήας, σφρατάσα, χελιοῖτσα κτλ. Ἡ περισυλλογὴ ὀνομασιῶν ἐκ τῆς δημῶδους φυσικῆς ἱστορίας εἶναι πραγματικῶς σπουδαιότατον ἔργον. Διὸ δὲν ἀφιθᾶλλομεν, ὅτι ὁ κ. Δ. Πουλᾶκης χρησιμοποιοῦν τὰς ἰατρικὰς καὶ φυσιολογικὰς αὐτοῦ γνώσεις θὰ εὐαρεστηθῇ εἰς τὸ ἐξῆς χάριν τοῦ Σωγραφεῖου διαγωνίσματος ν' ἀσχοληθῇ περὶ τὴν ἐργασίαν ταύτην εἰδικώτερον. Ἔστω δὲ βέβαιος, ὅτι οὐ μόνον ἑαυτὸν θὰ τιμήσῃ ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ κόσμῳ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπιστάμην αὐτὴν θὰ ὠφελήσῃ. Ἐννοεῖται δὲ, ὅτι δὲν ἀπαιτοῦμεν παρ' αὐτοῦ μακρὰν ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν ἄλλ' ἀπλῶς λεξιλογίον τῆς δημῶδους φυσικῆς ἱστορίας μετὰ ἐπαρκoὺς περιγραφῆς τῶν ὀνομαζομένων εἰδῶν τῆς δημῶδους ἱστορίας αὐτῶν, εἰ δυνατόν δὲ καὶ μετὰ ἀντιπαβολῆς πρὸς τὰς ἀρχαίας

καί νεωτέρας ἐν τῇ ἐπιστήμῃ γνωστὰς ὀνομασίας. Ἐχων ἐν χειρὶ τοὺς ἀρχαίους εὐώτους συγγραφεῖς καί τινα πηγαία εἰδικὰ νεώτερα συγγράμματα δύναται νὰ προβῆ θαρραλέως εἰς τὸ συνιστάμενον αὐτῷ ἔργον, οὐτινος τοσοῦτον σπουδαίαν καί λίαν ἐνδιαφέρουσαν ἀμὰ ἀπρχρῆν ἐποίησατο διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγωνισμῶν.

6) *Συλλογὴ ζώτων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ (χικκοῦ) λαοῦ ἐπὶ Κωισταντίου Ν. Κανελλάκη τοῦ ἐκ τοῦ χωρίου Νεργήτων τῆς Χίου. Τῷ κ. Κανελλάκῃ ὀφείλουμεν καί ἐτέρας ἀξιολόγους χικκὰς συλλογὰς σταλείσας τῷ Συλλόγῳ κατὰ τὰς δύο προηγουμένας περιόδους τοῦ παρόντος διαγωνίσματος. Ὁ συλλογεὺς, εἰ καί στερεῖται ἀναγκαιῶν τινῶν προσόντων, εἶναι ὁμῶς λίαν ἀξιεπίαινος, πολλὰς δὲ καί προτιμότερος πολλῶν συλλογῶν προυργασθέντων διὰ τὸν σκοπὸν τοῦ Ζωγραφείου ἀγῶνος. Γράφει ἐξ ἀγαθοῦ ἐπιστημονικοῦ ἔρωτος καί οὐχὶ ex professo διὰ τοῦτο δὲ κρίνεται ὑπ' ἡμῶν καί ὡς κἀλλιστον παράδειγμα πρὸς ἔκκασιν τοῦ ζήλου πεπαιδευμένων τινῶν τέκνων τῆς νήσου Χίου· ἔχει πολλὴν νοημοσύνην καί ἀρκετὴν εὐφυΐαν· ὀσφραίνεται ἀμέσως τοῦ καλοῦ καί τοῦ χρησίου ἐν τῷ θέματι, ὅπερ ἀνέλαθε· καί τούτου ἕνεκα οὐδενὸς φεῖδεται κόπου· μεταβαίνει ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον, ἀνοίγει μετὰ τῶν κατοίκων συνομιλίαν, κρατεῖ τὸ κονδύλιον καί πᾶν ὅ,τι ἀγνοεῖ τὸ σημειοῖ ἐν τοῖς χαρτίοις τοῦ ἔρευνᾶ δι' ἐρωτήσεων, μανθάνει πολλὰ περίεργα καί σπουδαία ὑπὸ γλωσσικῆν ἐποψίν καί οὕτω πέμπει τῷ Συλλόγῳ μετὰ χαρᾶς τοὺς καρποὺς τῶν κόπων του. Ἡ φειτινὴ συναγωγὴ του εἶναι ποικίλη. Τὸ κατ' ἀρχὰς ἀνέγραψεν εἴκοσι καί τέσσαρα ἀνέκδοτα, ἅτινα ἐπιγράφει παρατζοῖκλια ἦτοι τὰ μεταξὺ τῶν χωρίων τῆς Χίου ὀνειδίσματα. Πάντες δὲ γνωρίζετε ἴσως, ὅτι ὡς πρὸς τὰ τοιαῦτα ὀνειδίσματα οἱ Χιοὶ εἶναι πρωτότυποι. Καί πάντα μὲν τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Κανελλάκη σημειωθέντα παρατζοῖκλια, δὲν εἶναι εὐφυῆ· καταγράφει ὁμῶς καί τὰ ἀφυῆ, διότι ἐπιθυμεῖ, καλῶς ποιῶν, νὰ διηγηθῆ τὴν ἱστορίαν τῆς γενέσεως διαφόρων συνήθων τοῖς χωρικοῖς φράσεων. Ἐκ τῶν ὀνειδισμάτων τούτων ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἀναφέρω ὑμῖν τὰ ἐπόμενα: Περὶ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Βαβύλων διηγοῦνται οἱ Χιοὶ, ὅτι γινόμενης ποτὲ ὑπὸ τῶν προκρίτων ἐξελέγξεν*

τῶν κοινοτικῶν λογαριασμῶν, ἔτυχε νὰ διέλθῃ ἀνωθεν αὐτῶν σπουργίτης, ὅστις ἀναιδέστατα κατερρύπωσε τὸ κατὰστιγον. Ἡ πρᾶξις τοῦ σπουργίτου ἐθεωρήθη ὕβρις καί κοινῆς συνελεύσεως γενομένης ἀπεφασίσθη νὰ κινηθῆ δικαστικὴ ἀγωγή καθ' ὄλων τῶν σπουργιτῶν. Μεταβαίνοντες δὲ διὰ τοῦτο οἱ χωρικοὶ εἰς τὴν πρωτεύουσιν Χίον ἔτυχε νὰ ἔχῃσι κατὰ πρόσωπον τὸν ἥλιον. Ἡ ἀγωγή ἐλήφθη ὑπ' ὄψει καί ὁ δικαστὴς, κατ' αἴτησιν, ἔδωκε τοῖς χωρικοῖς τὴν ἀδειαν νὰ ἐξορίσωσι τοὺς σπουργίτας ἐκ τῆς περιφερείας τῆς κώμης τῶν· ἀλλὰ καί κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἔτυχε νὰ ἔχῃσι κατὰ πρόσωπον τὸν ἥλιον· τοῦθ' ὅπερ ἠμυπόδισεν αὐτοὺς νὰ φθάσωσιν ἐγκαίρως εἰς τὸ χωρίον, διότι ἐγένετο ἐσπέρα καί πάντες οἱ σπουργίται ἦσαν ἤδη διεσχορπισμένοι εἰς τὸ δάσος. Διὰ τὴν ἀποτυχίαν δὲ ταύτην ἀπεφάσισαν νὰ κινηθῶσιν ἀγωγήν καί κατ' αὐτοῦ τοῦ ἡλίου ὡς αἰτίου σπουδαίας ζημίας. Ἀλλὰ μετὰ πολὺν χρόνον ἠνόησαν ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ ἐκτελέσωσι τὰς τοῦ δικαστοῦ ἀποφάσεις, τὸ μὲν διότι οἱ σπουργίται ἵπτανται, τὸ δὲ διότι ὁ ἥλιος ἵσταται λίαν ὕψηλόν. Κἀτοιχοὶ δὲ τινες τοῦ χωρίου Καλαμωτῆς μετέβαινον εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἀφοῦ πρῶτον παρετήρησαν, ὅτι κατὰ τὴν ἐκκίνησιν αὐτῶν ἡ σελήνη ἦν ἐν τῷ πρώτῳ τετάρτῳ τοῦ κύκλου τῆς. Ὅτε δὲ ἔφθασαν εἰς τὴν πόλιν, ἐν ἣ ὄφειλον νὰ διατρίψωσι, παρετήρησαν ὅτι ἦν πανσέληνος· διὸ καί ἐφώβουν: ὦ μάνα μου, ἔρα φεγγάρι φέγγαρος, ὄχι σὰν τὸ δικό μας τὸ καταφωγμένο. Διηγοῦνται πάλιν, ὅτι ἕτεροι τοῦ αὐτοῦ χωρίου κἀτοιχοὶ ἀντλοῦντες ἐκ φρέατος ὕδωρ παρετήρησαν ἐν τῷ βύθῳ τὴν ἀποτύπωσιν τῆς σελήνης, ἣν ἐνόμισαν πλάκα τυροῦ πεσοῦσαν. Σπεύδοντες δὲ νὰ ἐξαγάγωσι τὸ εὐρημά των ἔρριψαν ἐν τῷ φρέατι διὰ σχοινίου ἐργαλεῖόν τι συνιστάμενον ἐκ πολλῶν ἀγκίστρων καί καλούμενον πολυποδιάν· ἐν τῶν ἀγκίστρων περιεπλέχθη εἰς λίθον τοῦ φρέατος· τὸ δὲ σχοινίον συρόμενον σφοδρῶς ἔσπασε καί κατ' ἀκολουθίαν πάντες οἱ κρατοῦντες αὐτὸ ἔπεσον αἰφνιδίως πρὸς τὰ ὀπίσω, ὅτε καί παρετήρησαν τὴν σελήνην· ἐκλαβόντες δὲ αὐτὴν ὡς τὴν νομιζομένην τυροῦ πλάκα ἐφώνησαν: ἔ μωρὲ παλληκάρια ποῦμαστε! ἔς τὸν οἶραιὸ πέταξε τὸ τυρὶ τσαὶ πῆγε τσαὶ κόλλησε.

Πάντων ἀνεξαίρετος τῶν τοιούτων ὀνει-

δισμάτων ἢ ἀνάγνωσις καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι οἱ τῶν χιακῶν χωρίων κἀτικοὶ εἶναι ἀφελεῖς καὶ ταυτὸν εἰπεῖν κοινὰ. Ἄλλ' ὀφείλομεν νὰ μὴ δώσωμεν πίστιν εἰς τὴν ἐκ πρώτης ἀναγνώσεως τοιαύτην ἠμαρτέυσιν· διότι πάντες γινώσκομεν τὴν εὐρύαν καὶ τὴν ἐξυπνάδα τῶν Λίων, πολλῶν δὲ μᾶλλον τῶν χωρικῶν. Ἡ ἄλλα αἴτια ἄγνωστα ἔτι ἡμῖν, ἢ αὐτὸ τὸ πασίγνωστον εἶναι φιλόσκαυτον τῶν Λίων παρήγαγον τὰ εἰρημένα ὄνειδίσματα.

Μετὰ τὰ παρασοῦκλια ὁ κ. Κανελλάκης ἀνέγραψεν 22 ἐκλεκτὰ ἄσματα, ἅτινα κατὰ τὸν ἐπιτόπιον χαρακτηρισμὸν ἐπέγραψε λιγυραὶ ἢ θεριστικά. Τὸ πρῶτον εἶναι κρητικὸν καὶ ἀναφέρεται εἰς οἰκτρὰν ἱστορίαν περὶ μητρὸς κατακρεουργησάσης ἐξ ἐρωτικῆς ζηλοτυπίας τὴν θυγατέρα αὐτῆς ἐν Μυλοποτάμῳ· εἶναι τοῦτα νεώτατον ἄσμα, διότι ὁ ἄγνωστος ἡμῖν ποιητὴς τοῦ δηλοῖ, ὅτι τὸ γεγονός ἀγγεληθέν, τώρα τὸ *φύλο γράφηται*, ἐγνώσθη καὶ εἰς τὴν Σμύρνην. Τὰ δὲ λοιπὰ ἄσματα ἤκουσεν ὁ συλλογεὺς ἐν τοῖς χωρίοις Ὀλυμποί, Νένητα, Βολισσός καὶ Καλαμιωτῆ, κατέγραψε δὲ ταῦτα κατὰ τὴν ἐπιτόπιον προφορὰν. Ἀξιοσημειώτον εἶναι διὰ τὴν ψυχικὴν ὀδύνην τὸ μακρὸν *μοιρολόγι* τῆς *Παραγῆς*, ὑπὸ μυθολογικῆν δὲ ἐποῦν τὸ τοῦ ἀγίου Γεωργίου τοῦ ἐκ Καισαρείας, ὑπὸ ἱστορικῆν δὲ τὸ τῆς *Παραγῆς* τῶν Ἀργαίων ἄσμα. Εἰς τὰς περὶ Ἡλίου δὲ δημώδεις παραδόσεις ἀναφέρεται τὸ 13 ἄσμα, καθ' ὃ ὁ Ἥλιος μεταβάς εἰς τὴν μύνα του *κλαμέρος*, βρουχισμέρος ὠμολόγησεν, ὅτι ἀγαπᾷ νῆαν μὴ ἀνταγαπῶσαν· κατὰ προτροπὴν δὲ αὐτῆς ὁ Ἥλιος ἐλούσθη κ' ἐχτενίσθη, ἔβαλε τὸν οὐρανὸν *μαρτὶ* (μανδύαν), τὴν θάλασσαν *μαγνάδι*¹, τὴν ἄμμον τὴν ἀρίθμητην ἔβαλε *μαργαριτὰ* διὰ νὰ στρέψῃ ἢ κέρη νὰ τὸν ἴῃ κ'· αὐτὸς νὰ μὴ τὴν θέλῃ.

Τοῖς ἄσμασι τούτοις προσέθηκεν ὁ κ. Κανελλάκης ὑπὲρ τὰ διχόσια *Λιασοτράγουδα*, κατὰ τὴν προφορὰν τῶν χωρίων Ὀλύμπων, Πυργίου, Νενήτων, Εὐφημιανῶν, Καλαμιωτῆς καὶ Βολισσοῦ. Ἐπεταὶ λεξιλόγιον περιέχον λέξεις καὶ ῥήματα ἰδιόζοντα τοῖς κατοικοῖς Νενήτων, Καλαμιωτῆς, Βέσσης, Κικίου, Βολισσοῦ, Κοινής, Ἀρμολίων, Καρδαμύλων,

Βουνοῦ, Πισπιλοῦντας, Μεστῶν, Ὀλύμπων, καὶ Λιθίου. Τὰς ἐν πάσῃ δὲ τῇ νήσῳ κοινὰς λέξεις διακρίνει ὁ συλλογεὺς τῶ ἐπιρρήματι γενικῶς. Ἐκ τῶν λέξεων τούτων πολλαὶ εἶναι πεποιημέναι, ἕτεραι σύνθετοι, ἕτεραι ξενικῆς καταγωγῆς καὶ ἱκαναὶ γνήσιαι παλαιαί, διατηρηθεῖσαι ἐν τῇ ἀρχικῇ αὐτῶν μορφῇ, ὡς ἀπότοκον, αἰθάλη, βορά, θέμιστρον, κάρων (ας) κτλ. Ἐκ τῶν λοιπῶν δὲ σημειῶ τὴν λέξιν *πουλολόγοι* σημαίνουσαν ἐν Νενήτοις τὸν δι' ἰξοβέργων συλλαμβάνοντα τὰ μικρὰ πτηνὰ. Ὁ κ. Κανελλάκης εἶναι ἄξιος ἰδικιτέρου ἐπαίνου καὶ διὰ τὴν ἐπιμελείαν τοῦ περὶ ἀντιγραφῆς διαλόγου μητρὸς καὶ τέκνου, ὃν ἤκουσεν ἐν τῶ νοτιωτάτῳ χωρίῳ τῆς νήσου Μεστὰ καὶ ὃν ὡς ἐπίσημον κείμενον παραδίδωσιν ἡμῖν σήμερον. Τοιαῦτα κείμενα τὸν προτρέπομεν νὰ μᾶς στέλλῃ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς, διὰ νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει ταῦτα ὡς ἀκριβῆ μνημεῖα τῶν ἐν τοῖς χιακοῖς χωρίοις ἰδιωτισμῶν. Ἐπροθυμοποιήθη δὲ νὰ προσθήσῃ ἐν τῇ φρετινῇ συλλογῇ του α') ὑπὲρ τὰς 70 παροιμίας καὶ παροιμιώδεις ἐκφράσεις, β') ἐννέα λογοπαίγνια, γ') δέκα καὶ τέσσαρα αἰνίγματα, δ') εἴκοσι καὶ πέντε γνομικὰ καὶ δεισιδαιμονίας, ε') πέντε παραμύθια, στ') τέσσαρα ἄρρητ' ἀθέμιτα, ἢτοι ἀστεία ἄσματτα, ζ') εἴκοσι καὶ ἑπτὰ ἰδιωτικὰς φράσεις, η') περιγραφὴν τεσσάρων παιδιῶν, θ') διχόρονα μοιρολόγια καὶ ι') ἐκτενεστάτην περιγραφὴν τῆς ἐν Νενήτοις ἐθιζομένης τάξεως πρὸς ἐκφορὰν καὶ ταφὴν νεκροῦ τινος. Ἐκ τῶν προλήψεων σημειῶ τὴν ἐπομένην· ἐν Νενήτοις πιστεύεται, ὅτι τῇ 17 τοῦ νοεμβρίου μηνὸς (καθ' ἣν ἀκριβῶς στιγμὴν θύει ὁ Ἥλιος καὶ ἀνατέλλει ἡ Πλειάς) ἡ Πλειὰς φιλεῖ τὸν Ἥλιον καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἐπικρατῶν ἐν καιρῷ τοῦ φιλήματος καιρὸς θέλει ἐπικρατήσῃ μέχρι τῶν παραμυθῶν τῶν Θεοφανεῖων. Ἐν δὲ Ὀλύμποις φρονεῖται ὑπὸ τῶν κατοίκων, ὅτι τὸ ἔτος ἔσται δυστυχημένον, ἐν φανῇ ἡ Πλειὰς ἀνατέλλουσα μετὰ συνέφων. Ὁ κ. Κανελλάκης κατέγραψε πρὸς τοὺς ἀνωτέρω καὶ πεντήκοντα καὶ πέντε ἐξοχικῶν τοποθεσιῶν ὀνομασίας μετὰ τῆς σφζομένης περὶ αὐτῶν παραδόσεως. Τὰ ὀνόματα ταῦτα εἶναι ἄξιόλογα ὑπὸ διαφόρους ἐπόψεις καὶ παρακαλεῖται ὁ συλλογεὺς νὰ συνεχίσῃ τὴν συλλογὴν αὐτῶν φροντίζων ἅμα νὰ σημειοῖ καὶ ἐπαρκῆ περιγραφὴν τῶν τοποθεσιῶν. Ἐκ τῶν γνωσθεισῶν ἤδη ἡμῖν σημειοῦμεν τὰς ὀνομασίας Ἀύσια (= Ἥλυ-

1) Χιακὴ λέξις γνωστὴ ἐν Βολισσῷ σημαίνουσα κατὰ τὸν κ. Κανελλάκην «μανδύλιον, δι' οὗ περιεβύλισσον τὴν κεφαλὴν» τῶν λουομένων.

σια), Ἀφροδίσι (= Ἀφροδίσειον, Ρόδω(ας), Λήμος, Φιλιάς, Αἰ. Λών(ας), Βέθνος κ.λ. μυθολογικὴν δὲ σημασίαν ἔχει ἡ ὀνομασία (Ἡ. Λιοῦ, μάλα δηλοῦσαν ἐξοχικὴν τινὰ ὀρεινὴν τοποθεσίαν τῆς περιφερείας Πυργίου. Ἱστορικὴν δὲ πάντως σημαντικότητα δύνανται νὰ ἔχωσι καὶ αἱ ἐκ προσώπων πηγάζουσαι ὀνομασίαι, ὡς Κόκκηρος καὶ Παντεύγερος. Αἱ τοιαῦται δὲ τοποθεσίαι κατὰ τὰς ἐπιτοπίους παραδόσεις ᾠκοῦντο ὑπὸ εὐγενῶν καὶ πλουσίων ἀρχόντων, τοῦθ' ὅπερ πολλαχῶθεν ἐπιβεβαιοῦται· ὡς ἐν παραδείγματι δὲ σημειοῦμεν, ὅτι ἐκ τῆς βυζαντινῆς οἰκογενείας Παντευγένου ἠκμαζεν ἐν ἀρχαίς τῆς ΙΖ' ἑκατονταετηρίδος ὁ χιλις πρεσβύτερος Μανουὴλ Παντεύγερος, ὁ καὶ μέγας διερμηνευτῆς τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου δικτελέσας, πατριαρχοῦντος Κυρίλλου τοῦ Λουκᾶρεως (ὄρα Κ. Σάθα Μεσ. Βιβλιοθ. Γ', σελ. 561).

7) Ζῶντα μνημεῖα τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν τῇ γλώσῃ τοῦ λαοῦ συλλεγέμενα ὑπὸ Συμειῶν Α. Μανασσείδου δημοδιδασκάλου τοῦ ἐξ Αἰῶνου κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1884 ἐν Χατζηγυρίῳ Κεσσάρης. Καὶ ἡ φετεινὴ συλλογὴ τοῦ κ. Μανασσείδου περιέχει γλωσσικὰ κείμενα τῆς περιφερείας Αἴνου. Ὁ ἀξιολύμητος οὗτος δημοδιδάσκαλος εἰναῖομολογουμένως λίαν φιλόπονος· διὸ καὶ δὲν περιορίζεται τὸ ὕλικόν του εἰς μικρὸν τι τετράδιον, ἀλλ' ὡς ἄλλοτε, οὕτω καὶ φέτος περιλαμβάνεται ἐν ὀγκῶδεϊ τεύχει συγκειμένῳ ἐκ 410 σελίδων. Διαιρεῖται δὲ εἰς 5' μέρη, ὧν τὰ τέσσαρα τελευταῖα πληροῦνται ἐξ ἑνδεκα παροιμιῶν, εἴκοσι καὶ τριῶν ἀινιγμάτων, δώδεκα στιχῶν καὶ δύο καθαρὸγλωσσημάτων· τὸ δὲ τρίτον κεφάλαιον καταλαμβάνον διακοσίας καὶ ἐξήκοντα περίπου σελίδας περιέχει πλούσιον λεξιλόγιον κατ' αὐστηρὰν ἀλφαβητικὴν τάξιν. Ὁ συλλογεὺς ἀποφεύγει πᾶσαν ἑτυμολογίαν, καλῶς ποιῶν, καὶ ἀρκεῖται εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῶν λέξεων καὶ εἰς τὴν παράθεσιν καταλλήλων φράσεων. Περὶ τῆς σημαντικότητος τοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος τῆς Αἴνου ἐλέχθησαν παρ' ἡμῶν καὶ ἄλλοτε ἱκανά, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ τοῦ ἡμετέρου Περιοδικοῦ ἀναγνώσται ἐξετίμησαν αὐτὸ θεόντως· τούτου δ' ἕνεκα ἀποφεύγομεν ν' ἀνελύσωμεν τὴν προῦσαν συλλογὴν. Ἀλλὰ δὲν ὀφείλομεν νὰ ἀποφύγωμεν καὶ τινὰς ἀναγκαίως σημειώσεις. Ὁ κ. Μανασσείδης κατέγραψεν ἐν τῷ γλωσσάρῳ τούτῳ λέξεις τινὰς συλλεγείσας παρ' αὐτοῦ ἐξ ἔσμάτων καὶ δι-

στίχων ἐκδεδομένων τε καὶ ἀνεκδότων. Συμπεριέλαθε δὲ καὶ τινὰς κοινὰς λέξεις μὴ ἀπαντώσας ἐν ἑτέροις γνωσταῖς αὐτῷ συλλογαῖς. Πρὸς δὲ κατέγραψε καὶ ἱκανὰς ἐν ἔσματος μόνον ἀπαντώσας λέξεις, ὧν ἡ σημασία ἀγνοεῖται ἀκόμη. Τὸ μόνον δὲ ἀξιόμνητον εἶναι, ὅτι ἀνέγραψε καὶ τοὺς μῆνασματὰ τῆς γνωστῆς αὐτῶν ἱστορίας ὡς καὶ τὰς ὀνομασίας τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Ταῦτα πάντα λέγονται γενεράλιτες καὶ κατ' οὐδὲν ὠφελούσιν εἰς τὸν κύριον σκοπὸν τοῦ γλωσσάρου αὐτοῦ· διὸ παρακαλεῖται ν' ἀποφεύγη τοῦ λοιποῦ τὰς γενικότητας καὶ νὰ περιορίζεται εἰς τὸ παντελῶς ἀγνωστον καὶ μὴ λίαν κοινὸν γλωσσικὸν ὕλικόν. Ἄξιον δὲ ἐπισταμένης ἀναγνώσεως εἶναι τὸ περὶ ἐργαλειῶν ἄρθρον, ἐν ᾧ περιγράφει λεπτομερέστατα τὴν ὕφηντικὴν ταύτην μηχανὴν καὶ ἐξηγεῖ πάντα τὰ συστατικὰ αὐτῆς, ἃ καὶ ὀνοματίζει, ὡς εἰθισται ἐν Αἴνω. Τὸ δὲ πρῶτον κεφάλαιον περιλαμβάνει ἑνδεκα παραμύθια (ἐν 140 σελίδι) κατὰ τὸ ἐπιτόπιον ἰδιώμα. Ταῦτα δὲ ἐπιγράφονται: ὁ Τσουρτζῶνης, ἡ Μηλιά, ἡ Κυδωνιά καὶ ἡ Πορτοκαλιά, ὁ γνωρίζων τρία πράγματα, ὁ ἄγγελος, ἡ παροῦσα καὶ ὁ παροξυσμός, ὁ κασιδιάρης γαμβρός τοῦ βασιλέως, οἱ κόλακες, Ἑβραῖοι δειράς ἀποθαμμένον, ὄρθια καὶ τὰ διαμαρτένια τῆς αἰγῆς, γιλία μεταξὺ τζομπάνη καὶ φειδιοῦ, καὶ τελευταῖον ὁ Μυστιτζίκης.

8) Σινέχια τῶν μνημείων τῆς ἀπὸ τὸν Πόντον ἰδιωτικῆς, ὑπὸ Ἰωάννου Βαλαβάρη. Ἡ φετεινὴ συλλογὴ τοῦ κ. Βαλαβάρη περιέχει ὑπὲρ τὰς ἐνεθήκοντα παροιμίας καὶ παροιμιώδεις ἐκφράσεις, δύο μακρότατα παραμύθια καὶ ὀκτακοσίας πεντήκοντα καὶ τέσσαρας λέξεις. Ἐν μὲν ταῖς παροιμίαις γεγραμμέναις κατὰ τὴν ἐν Ἄνω Ἀμισῷ ὀμιλουμένην ποντικὴν διάλεκτον παρατίθεται μετὰφρασις εἰς τὴν νῦν γραφομένην γλώσσαν, σημείωσις περὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν λέγονται αὗται, ἐνίοτε δὲ καὶ συσχετίσις αὐτῶν πρὸς ἀρχαίας παροιμίας, ἃς ἀνεύρεν ὁ κ. Βαλαβάρης ἐν τισὶ κλασσικοῖς συγγραφεύσιν. Ἡ ἐργασία αὕτη εἶναι ὁμολογουμένως κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἡμετέρου προγράμματος, ἀλλὰ θὰ ἦτο πληρεστέρα, ἐάν ὁ ἀκμάτος κ. Βαλαβάρης εἶχεν ὑπ' ὄψει καὶ τὰς γνωστὰς παροιμιώδεις συλλογὰς ἄλλων ἑλληνικῶν διαλέκτων, ὡς καὶ τὴν δίτομον ἐκδοσιν τῶν ἀρχαίων παροιμιολογῶν διὰ τῶν μὲν θὰ ἠδύνατο νὰ καταδείξη τὴν

συγγένειαν τῶν ποντικῶν παροιμιῶν πρὸς τὰς τῶν ἄλλων χωρῶν, διὰ δὲ τῆς τὴν πλησιεστάτην ἴσως σχέσιν αὐτῶν πρὸς τὰς τῶν ἀρχαίων. Ταῖς παροιμίαις ἔπονται δώδεκα αἰνίγματα, δέκα προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίαι καὶ τὰ προλεχθέντα δύο παραμύθια ἢ, ὡς ἐπιγράφει ὁ συγγραφεὺς, μυθικὰ διηγήματα, ὧν τὸ μὲν ἀφορᾷ εἰς τὸν Ἀβελζόλουν (Κυνηγόπουλον), τὸ δὲ εἰς τὰ διδυμάρια βασιλόπουλα. Ἀμφότερα τὰ παραμύθια λέγονται καὶ ἀλλαχοῦ, ἀλλὰ τὸ κοινὸν αὐτῶν κατ' οὐδὲν βλάπτει τὴν πολυτίμον τοῦ κ. Βαλαβάνη ἐργασίαν· τὸ μὲν διότι διηγείται ταῦτα κατὰ διέφορον δημοτικῆν ἔκδοσιν, τὸ δὲ διότι συνέγραψεν ἐν τῷ διαλεκτικῷ ἰδιώματι τῶν χωρίων Κερασσοῦντος· τοῦθ' ὅπερ εἶναι δι' ἡμᾶς σπουδαιότατον, ὡς κεκτημένους ἤδη πιστότατα κείμενα ἡκίστα γνωστοῦ ἡμῖν ἰδιώματος, ὅπερ ὁμως εἶναι πλησιέστατον τῷ ἐν τοῖς περιχώροις τοῦ Γκιουμουσχανέ ἰμιλουμένῳ· ἢ ἀνάγνωσις αὐτῶν ὑπέμνησεν ἡμᾶς νύκτας τινάς, ἄς διήλθομεν μεταξύ γερόντων καὶ γραῶν ἐν ὄρεινοῖς χωρίοις τοῦ Πόντου· διὸ καὶ ὁμολογοῦμεν, ὅτι ὁ κ. Βαλαβάνης κατάρθρωσε πληρέστατα νὰ μᾶς πέμψῃ ζῶντα μᾶλλον δημότην ἢ προσωπικὴν ἀντιληψίν του ὑποτυπωθεῖσαν ἐπὶ τοῦ χάρτου Δεξέσθφ τοίνυν ἰδιαιτέρως τὰς ἐπὶ τούτῳ εὐχαριστίας. Τὸ δὲ γλωσσάριόν του περιέχει λέξεις τῆς Ἄνω Ἀμισοῦ, Ὁφews, Κρώμνης, Κερασσοῦντος καὶ τῶν περιχώρων κτλ. Τούτοις δὲ προστίθενται διορθώσεις καὶ συμπληρώσεις εἰς προηγουμένην συλλογὴν του, ὡς καὶ ἔρευναι αὐτοῦ πρὸς συσχετίσιν λέξεων τινῶν τῆς νῦν ποντικῆς διαλέκτου πρὸς ἱκανὰς τοῦ Ἡσυχίου γλώσσας. Ὁ κ. Βαλαβάνης καλῶς ποιῶν ἀπέφυγε φέτος ὡς καὶ πέρυσιν τὸ τῆς ἐτυμολογίας σύστημά του, περὶ οὗ εἶπομέν τινα πρὸ τριετίας. Πειρᾶται δὲ νῦν, ἐνιαχοῦ καὶ ἴσως οὐχὶ πάντοτε ἀνεπιτυχῶς, νὰ εὕρῃσκη τὴν ἐξ ἀπρηχαιμένων λέξεων παραγωγὴν. Ἐκ δὲ τῶν παραλληλισμῶν αὐτοῦ πρὸς γλώσσας τοῦ Ἡσυχίου ἀναφέρω τὰς ἐπομένας: Τὴν λέξιν ἀνώχαλος σημαίνουσαν τὸ «ἀσθενῶς ἢ μαλακῶς ἔχων» σχετίζει πρὸς τὴν παρ' Ἡσυχίου νοχαλός σημαίνουσαν ῥέθυμον, χαῦνον καὶ προτείνει τὴν εἰς νόχαλος ἢ νοχαλός διορθώσιν αὐτῆς ἀντὶ τῆς εἰς νοχαλός διορθώσεως τῶν κριτικῶν. Ἡ παρ' ἡμῖν ἀρκούδα λέγεται ἐν Πόντῳ ἀρχαίνα, ἐν τῷ ἰσπρηνικῷ δὲ γένει ἀρκος. Τὸν τύπον τοῦτον

ἀπαντῶμεν καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ἐσημείωσε δὲ εἰς τὰς γλώσσας του καὶ ὁ Ἡσύχιος. Τὸ δὲ ἐν Ἄνω Ἀμισῷ λεγόμενον τὴν σήμερον βλίτρον (εἶδος φυτοῦ) εἶναι, κατὰ τὸν κ. Βαλαβάνην, αὐτὸ τὸ τῶν ἀρχαίων βλίτρον, περὶ οὗ ὁ Κοραῆς πολλὰ ἔγραψε χωρὶς νὰ γινώσκῃ τὴν τῆς λέξεως διάσωσιν· γνωστὸν δέ, ὅτι ὁ Κοραῆς συνεταύτισε τὸ φυτὸν τοῦτο τῇ ἐν τῇ μεσογειῷ λεγομένῃ ραδάκῃ (Ἄτ. V. σελ. 328). Ἐπαισθητοτέρα δὲ εἶναι ἢ πρὸς Ἡσυχιανὰς γλώσσας προσέγγισις ἐν τοῖς ἐξῆς: Ὁ Ἡσύχιος λέγει βῶξον, βόησον κτλ. ὁ κ. Βαλαβάνης προστίθησιν, ὅτι καὶ νῦν ἐν Ὁφει λέγουσι βῶξον ἐν τῇ αὐτῇ σημασίᾳ, δηλαδὴ θόησον, κάλεσον. Ἐν Πόντῳ τὸ δανεϊκὸν καὶ δάνειον λέγεται δάνος· ἐν τῇ αὐτῇ δ' ἐννοία εὕρισκεται ἢ λέξις καὶ παρ' ἀρχαίοις ποιηταῖς· διὸ καὶ ὁ Ἡσύχιος λέγει: δάνος, ὄφλημα, χρέος. Τὸ συνετβλέσθη ἐκφέρεται ἐν Πόντῳ διὰ τοῦ ἐξεγέρτορ, ὁ κ. Βαλαβάνης ἀναμνησθεταί του Ἡσυχίου λέγοντος ἐξεγέρετο, ἐξεποίησε καὶ διορθοῖ εἰς ἐξεποίηθη. Ὁ δὲ ἀνησύχου πνεύματος παῖς, ὁ εὐφυῆς μὲν πως, ἀλλ' ἄτακτος, χαρακτηρίζεται διὰ τοῦ ἐξηχορ· ὁ κ. Β. σημειοῖ ὅτι παρ' Ἡσυχίῳ ἀπαντᾷ μόνον τὸ ἀφηρημένον αὐτοῦ ἀφραδίησι, μωρίασι, ἀροίαις (Ἰλ. ε', 650), ἐξηχίαις. Τὸ ποντικὸν κοθίν σημαῖνον τὸ ἀνδρικὸν μόριον εὕρισκεται παρ' Ἡσυχίῳ κόθημα ἐπὶ τοῦ αἰδοίου. Τὸ νῦν κιδάριν ἀναφέρει καὶ ὁ Ἡσύχιος: κιδάρις· ἐγιοῖ δὲ κιδάριν. Τὸ κοῖλον τοῦ αὐχένος καὶ συνεκδοχικῶς ὄλος ὁ αὐχὴν ὀνομάζεται ἐν Πόντῳ κοτβίλα, ὁ Ἡσύχιος πάλιν λέγει κοτβίλη... καὶ πᾶν κοῖλον. Τοιοῦτοι εὐτυχεῖς πάντως παραλληλισμοὶ πρὸς Ἡσυχιανὰς γλώσσας ἀπαντῶσιν ἱκαναί ἐν τῇ φειτεινῇ συλλογῇ τοῦ κ. Βαλαβάνη, ἐκφράζει δ' ἐν τῷ προλόγῳ τὴν δικαίαν λύπην του, ὅτι δὲν ἐκέκτητο τὸ λεξικὸν τοῦ Ἡσυχίου πρότερον, ὅτε ἀπέστελλε τῷ Συλλόγῳ μείζονας συλλογὰς. Αἱ τοῦ κ. Βαλαβάνη ποντικαὶ συλλογαὶ (1874—1885) ἀποτελοῦσι τοσαῦτα τετράδια, ὥστε δημοσιευόμενα ὁμοῦ δύνανται ν' ἀπαρτίσωσι τέσσαρας ὀγκωδέτατους τόμους, ἐν οἷς θὰ ὑπάρχωσι μακρότατα γλωσσάρια καὶ κείμενα πιστότατα πάσης ἰδιαζούσης ποντικῆς διαλέκτου. Ὁ συγγραφεὺς περιέπεσεν ὁμολογουμένως ἐνιαχοῦ καὶ εἰς σφάλματα, ὡς λ. χ. εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς θεωρίας περὶ διασώσεως αἰολισμῶν καὶ δωρισμῶν, εἰς τὴν ἄγνοϊαν

τῶν φθογγολογικῶν νόμων τῆς καθόλου ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ εἰς τὴν παραγωγὴν ἐξ ἀρχικῶν ριζῶν τῶν ἀρίων γλωσσῶν· ἀλλ' ὁμολογοῦμεν, ὅτι πάντα ταῦτα εἶναι ἐλάχιστα ἀπέναντι τῆς πραγματικῆς τοῦ κ. Ἰω. Βαλαβάνη ἐργασίας. Ἡ σπουδαιότης δὲ ταύτης εἰς οὐδὲν ἄλλο καθ' ἡμᾶς ἔγκειται ἢ εἰς τὴν πιστὴν καὶ μεθοδικὴν συλλογὴν τοῦ ἀπεράντου δεκαετοῦς ὕλικου τοῦ, τοῦθ' ὅπερ εἶναι τίτλος μεγίστης ἐπιστημονικῆς εὐγνωμοσύνης. Δυστύχημα δὲ εἶναι, ὅτι οὔτε ὁ συγγραφεὺς οὔτε ὁ Σύλλογος ἠδυνήθη εἰς ἐτι νὰ ἐκδώσῃ τὰς συλλογὰς τοῦ ἐπ' ἀγαθῶ αὐτῆς ταύτης τῆς ἐπιστήμης. Ὁ κ. Βαλαβάνης εἶναι ὁ μόνος καὶ πραγματικός, ἀλλ' ἄγνωστος τοῖς γλωσσολόγοις, γνωστός δὲ μόνον τῷ Συλλόγῳ, πρῶτανις ἐν τῷ ζητήματι τῆς τῶν συστατικῶν τῶν ποντικῶν διαλέκτων συλλογῆς. Ὁ Σύλλογος κάτοχος ὢν ἤδη τῶν συλλογῶν τοῦ κ. Βαλαβάνη καὶ ἀπειραριθμῶν ἄλλων ἐτέρων συλλογῶν ἀποθανόντων ἢ βιούντων ἐν ἄλλοις κέντροις διαφόρων διαλεκτικῶν περιφερειῶν, πολλάκις ἠνωχλήθη πρὸς παράδοσιν τοῦ ὕλικου τούτου εἰς ἕν ἢ πολλὰ πρόσωπα, τὰ ὅποια ἀπὸ κοινοῦ νὰ καταστρώσωσι γενικὸν λεξικὸν τῶν ἑλληνικῶν διαλέκτων· τοιαύτη δὲ τις πρότασις ἐγένετο καὶ πρὸ διετίας· ἀλλ' ἡ Φιλολογικὴ αὐτοῦ Ἐπιτροπὴ φρονεῖ, ὅτι ἡ διὰ τοῦ Συλλόγου σύνταξις γενικοῦ λεξικοῦ θίον νὰ γείνη μετὰ τινὰς δεκαετηρίδας, ὅτε νομίζει ὅτι θὰ ἦναι κάτοχος γλωσσικοῦ ὕλικου πάσης ἀνεξαιρέτως ἑλληνικῆς γωνίας. Θεωρεῖ δὲ προσέτι καὶ ἀδικώτατον τὸ νὰ καταδικασθῶσιν εἰς λήθην οἱ μὴ δυνθέντες ἢ μὴ δυνάμενοι νὰ δημοσιεύσωσιν ἰδίᾳ διαπάνη τὰς συλλογὰς των, καὶ ὠφεληθῶσιν οὕτως ἐξ αὐτῶν ἕτεροι, ἐπιστημονικώτεροι μὲν, ἀλλὰ μὴ ὑποβληθέντες εἰς ταξειδία, εἰς προσωπικὰς ἐρεύνας καὶ τέλος εἰς κινδύνους καὶ καμάτους τοιοῦτους, οἷους ὑπέστησαν αὐτοὶ οἱ ἡμέτεροι συλλογεῖς. Ἀλλὰ διὰ τὴν ἐπιείγουσαν ἐπιστημονικὴν ἀνάγκην ὁ Σύλλογος δημοσιεύει μὲν βαθμιαίως τὰς συλλογὰς τούτων, εὐχεται δὲ ἀπὸ πολλοῦ νὰ εὐτυχῆσῃ τοσοῦτον, ὥστε νὰ δυνήθῃ νὰ προβῆ εἰς τὴν ἐκτύπωσιν παντὸς τοῦ ἐν τοῖς ἀρχείοις αὐτοῦ ὕλικου, τὸ μὲν ἐκτιμῶν τὴν προσωπικὴν τῶν συλλογῶν ἐργασίαν, τὸ δὲ ἀποβλέπων εἰς τὴν ἐντεῦθεν προκύψουσαν παρὰ τοῖς ἡμετέροις γλωσσολόγοις ὠφέλειαν,

β) *Συλλογὴ σαμοθρακικοῦ, μακεδονικοῦ*

καὶ ἡπειρωτικοῦ γλωσσικοῦ ὕλικου, ἐπὶ Νικολάου Σ. Βενέτου, δημοδιδασκάλου. Ἐν τῷ προλόγῳ τῆς μικρᾶς ταύτης συλλογῆς ὁ κ. Βενέτης παρέχει μὲν γενικὰς καὶ ἀτελεῖς τινὰς παρατηρήσεις περὶ τῆς ἐν Σαμοθράκῃ ὀμιλουμένης διαλέκτου, ἀλλ' ἄγνοεῖ τὸ σχετικὸν ἄρθρον τοῦ Σαμόθρακος κ. Ν. Φαρδῦ τὸ καταχωρισθὲν πρὸ πενταετίας περίπου ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι *Ἀνατολῆ* (Σμύρνη, 1880, σελ. 149—150 καὶ 179—183). Πολλὰ εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς σαμοθρακικῆς διαλέκτου, ὡς ἡ συνηθεστάτη ἀποβολὴ τοῦ τελικοῦ καὶ εὐφωνικοῦ *r*, ἢ *h* ἐν ῥήμασι τούτου, ριζικοῦ ὄντος, τροπὴ εἰς *l*, ἡ συνηθεστάτη ἐπέκτασις τοῦ *e* εἰς *η* καὶ ἡ οὐχὶ σπανία τροπὴ τοῦ *o* εἰς *ου*. Ἀλλ' ὁ πρῶτος καὶ κυριώτερος χαρακτηρισμὸς τῆς διαλέκτου ταύτης, ἧς στεροῦμεθα δυστυχῶς ἐπαρκῆ κείμενα, ἔγκειται ἐν τῇ πρὸς τὸ γράμμα *p* ἀποστροφῇ. Κατὰ τὰ ὑπ' ὄψει ἡμῶν παραδείγματα ποιούμεν τοὺς ἐπομένους προχείρους κανόνας, οὓς ἐνδέχεται μέλλουσαι συλλογαὶ νὰ αὐξήσωσιν ἢ νὰ τροποποιήσωσι.—α') Ἐν ἀρχῇ λέξεως ἐπομένου τοῦ *a* οὐδέποτε ἀκούεται τὸ *p*· ἐπεκτείνεται δὲ τὸ *a* εἰς *aa* (ἴδε καὶ κατωτέρω), οἷον *Ἀαλῆα*—Ραλιᾶ, *Ἀαζῆς*—Ραζῆς, *ααβδι*—ραβδι κτλ. Προφέρεται δὲ μόνον, κατὰ τὸ λεξιλόγιον τοῦ κ. Βενέτου, ἐπομένης τῆς διφθόγγου *ou*, οἷον *ρουσοῦρα* (ράχις, ραχίν, ραχοῦλα), *ρουφός*, εἶδος ἰχθύος.—β') *p* προφέρεται ὁπόταν ἐν μέσῳ λέξεως ἀμείσως μετ' αὐτὸ ὑπέρχη συλλαβὴ ἀρχομένη ἐκ συμφώνου (οἷον *ἀργαλιό*, *ὑπόβρηγμα*, *παίρρει*, *φοθρος*, *Ἀμύρσα*, *Ἀρσειῶ*, *Ἀρτεμισοῦδα*), ἢ ὁπόταν πρὸ τοῦ *p* ἀπαντᾷ τὸ *γ*, ὡς *ζωγρέω*, *συραγρίδα*¹ κτλ. Ἐν ἧ δὲ περιπτώσει εὐρίσκεται ὡς ριζικὸν σύμφωνον ἐν λέξεσι καταληγουσαῖς εἰς *ισ* ἀποβάλλεται μὲν, ἐὰν αὐταὶ ἦναι προπαροξύτονοι (*κδοῖ*—κουντούριον, *κουντούρα*, *στοῖ*—στούριον, *στῆθος*, *φυλλῆα*—ὑποδήματα), φυλάττεται δὲ, ἐὰν ἦναι παροξύτονοι (*μουγκρί*—μουγκρίον), ὡς καὶ ἐὰν μετ' αὐτὸ ἔχη κατάληξιν *εια* ἢ δευτεροκλίτων ὀνομάτων, οἷον *ἀνηφορειᾶ*—καπνοδόχη, *καματερό*—ὑποζύγιος βούς.—γ') εὐρισκόμενον μετὰ σύμφωνον ἐν μιᾷ συλλαβῇ ἀποβάλλεται παντελῶς, ἀλλὰ

1) Ἡ μετὰ τὸ *γ* διαφύλαξις τοῦ *p* φαίνεται ἡμῖν ὑποπτος, ἀμφίβολος δὲ καθίσταται καὶ ἐκ τοῦ παρὰ Βενέτη τύπου *ζωγηήσας*—*ζωγηήσας*.

τότε, κατ'ἀνάγκην, τὸν μετ' αὐτὸ οἰονδήποτε φωνητικὸν φθόγγον πρὸ ἐτέρας συλλαβῆς ἀρχομένης ἐκ συμφώνου ἢ φωνήεντος διπλασιάζει ἢ ἐπεκτείνει εἰς μακρὸν κατὰ τὸ ἐπόμενον διάγραμμα:

ε	εἰς	η	η
α	»	α	α
ι	»	ι	ι
υ	»	υ	υ
ο	»	ο	ο ἢ ου
ω	»	ω	ω ἢ η η
οι	»	οι	οι
ου	»	ου	ου

Παραδείγματα: *νηνὸρ* = νερόν, *βάθαα* = βήθρα, *γήθαα* = ἡθρα, *Πάταα* = Πάτρα, *Σταατηγὸς* = Στρατηγός, *σταάτα* = στράτα, *Βαατιῶ* = Βρατιῶ, *παστολιάζω* = παραστολιάζω, *κρισταμαι* εἰς τρώγοντα, *Σωκάατης* = Σωκράτης, *συνδάαμω* = συνδράμω, *γάαμα* = γράμμα, *καασι* = κρασί. — *Ἀκυτόλογοι* = ἀκρίτολογος. — *Βυυχὸς* = βρυχός, *λόφος ἄγριος* ἰφ' οὐ ποτε, κατὰ σαμοθρακικὴν παράδοσιν, ἐκλήθητο ὁ Θεός· — *δρόμος* = δρόμος, *πολύτροπος* = πολύτροπος, *κακότροπος* = κακότροπος, *Ἰμβρος* = Ἰμβρος, *ἀδουγυνον* = ἀνδρόγυνον. — *Στώμα* = στῶμα, *στώωνου* = στῶνω, *ἄθηπος* = ἀνθρωπος. — *Ἄδοιοι* = ἄνδρῳ, ἄνδρες — *Ποουῖ* = ἐν = προφῆς, τὸ δὲ *πουμάζευσις* = προμᾶζευσις φαίνεται, ὅτι δὲν ἐπεκτείνει τὸν φθόγγον, εἰ μὴ κακῶς ἐσημείωσεν ὁ κ. Βενέτης. Τὸ ρ ἀποβάλλουσιν οἱ Σαμοθρακες καὶ ὑπόταν εὐρίσκηται ὡς ριζικὸν γράμμα ἐν λέξεσι καταληγούσαις μὲν εἰς α, ἀλλ' ἐχούσαις πρὸ τοῦ ρ βραχύ φωνῆεν, ὡς ε, ὅπερ τρέπουσιν, ὡς καὶ τὸ μεθεπόμενον α, εἰς η, οἷον *ἡμῆη* = ἡμέρα, *ἔσπῆη* = ἐσπέρα. Ἐν δὲ τοῖς ρήμασιν ἀποβαλλομένου κατὰ τὸν ἡγούμενον κανόνα, παρατηροῦμεν εἰς τὰ ὑπ' ὄψει ἡμῶν δείγματα, ὅτι ἐάν εὐρίσκηται μὲν ἀρχικῶς μετὰ ἐν ε ἢ μεταξὺ δύο ε, ταῦτα τρέπονται εἰς τὸ ἀντιστοιχόν αὐτῶν η, οἷον *ἔζωρήσασι* = ἔζωγρήσασι, *γῆφῆης* = ἔφερες, *ἐφῆαμεν* = ἐφέραμεν, ἐάν δὲ μεταξὺ εὐ καὶ ε μόνον τὸ ε τρέπεται εἰς η.

Ἀποβάλλεται τέλος μεταξὺ διχρόνου φωνήεντος καὶ μακροῦ ἢ διφθόγγου καὶ τάνῃ πλιν καὶ μεταξὺ διφθόγγου καὶ βραχέος, ὅτι οἱ φωνητικοὶ οὗτοι φθόγγοι εἰς οὐδεμίαν ἀπολύτως ὑποβάλλονται ἐπέκτασιν, οἷον *γνέει* = γυρεύει, *χαώμισσα* = χαρώντισσα, *μοῦ* = μουρό. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἐν συνόψει παρατηροῦμεν περὶ τῆς ἀποβολῆς τοῦ ρ καὶ

τῆς ἐντεῦθεν πηγαζούσης φθογγολογικῆς ἀναστατώσεως ἐν τῇ σαμοθρακικῇ διαλέκτῳ· τὸ δὲ εἰς ταύτην ἀναφερόμενον λεξιλόγιον τοῦ κ. Βενέτου εἶναι πτωχότατον, διότι ἐκ τοῦ ἀσυστάτου πῶς πατριωτικοῦ αὐτοῦ προλόγου φαίνεται νομίζων, ὅτι ἐπιθυμοῦμεν νὰ μάθωμεν τίνες πανάρχαιαι μόνον λέξεις σώζονται ἐν ταῖς σημεριναῖς διαλέκτοις, ἐνῶ ὁ τοῦ διαγωνίσματος τούτου σκοπὸς προτίθεται νὰ καταστήσῃ γνωστὰ ἅπαντα ἀνεξαίρετως τὰ συστατικά τῶν σημερινῶν διαλέκτων, εἴτε πανάρχαιά εἰσι ταῦτα, εἴτε μεταγενέστερα, εἴτε ξέα καὶ ἐπίσακτα διὰ λίαν ἰσχυροῦς ἱστορικοῦς λόγους. Τὸ γλωσσάριον λοιπὸν τοῦ κ. Βενέτου σύγκειται ἐξ 70 περιπυρ λέξεων, ὧν τὰς κυριωτέρας προαναφέρω μετ' αὐτὰς δὲ ἀνέγραψεν ἑπτακαίδεκα κύρια ὀνόματα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ὅκτῳ λέξεις κοινοτάτας ἐν τῇ ἀνατολικῇ Μακεδονίᾳ, τεσσαράκοντα καὶ ἐξ λέξεις ἐπιζομένης τὰ μάλιστα ἐν Πλησιβίτῃ τῆς Ἠπείρου, τεσσαράκοντα καὶ μίαν ἠπειρωτικῆς παροιμίας, ἐτέρας ἑπτὰ σαμοθρακικῆς τε καὶ ἠπειρωτικῆς, ἐν ἠπειρωτικῶν παραμύθιον, δύο γνωστὰ μὲν μακρὰ ἄσματα τὸ *γεφύρι τῆς τρίγας* καὶ ὁ *Μικροκωστατήρ*, ἀλλὰ κατὰ διαφορὸν δημοτικὴν ἔκδοσιν ἄδόμενα ἐν Πλησιβίτῃ, ἐν σαμοθρακικῶν ἄσμα (ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ) περὶ τοῦ κάστρου τοῦ *Μωρεά*, ὅκτῳ δίστιχα, εὐχὰς τινὰς καὶ κατάρτας καὶ τέλος ὑπὲρ τὰ τεσσαράκοντα ἠπειρωτικῆς, σαμοθρακικῆς καὶ μακεδονικῆς ἔθιμα, προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίας. Ἡ τοῦ κ. Βενέτου συλλογὴ εἶναι ἐν γένει μικρᾶς πραγματικότητος ἀξία, ἐμφαίνει ὅμως συγγραφέα πρῶτον μὲν ἴσως ἀσχοληθέντα περὶ τοῦτο, ἀλλ' ἐμπορούμενον ὑπὸ ζήλου ἀγαθοῦ καὶ ὑπὸ προθυμίας καλῆς, ἢν εὐελπιστοῦμεν ὅτι θέλει προσεχῶς ἀναπτύξει· παρακαλοῦμεν δὲ μόνον αὐτὸν νὰ ἀποφεύγῃ ἐν ταῖς τοιαύταις συγγραφαῖς τὸ εἰκονικὸν ὕφος, τοὺς θαυμασμοὺς ἐν περιπτώσει συγγενείας τῶν θεμάτων του πρὸς τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰς ἐτυμολογικὰς ἐρεῦνας. Ἐάν δὲ θέλῃ καὶ ἑαυτὸν νὰ τιμήσῃ καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ Σωγραφείου διαγωνίσματος νὰ ὑπηρετήσῃ, προτιμότερόν ἐστι νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν συλλογὴν πραγματικοῦ ὕλικου καὶ εἰς τὴν μεθοδικὴν αὐτοῦ κατὰ τάξιν λαμβάνων ἀείποτε ὑπ' ὄψει καὶ τὰ ἐν τοιαύταις μελέταις προχειρότερα εἰδικὰ ἑλληνικὰ συγγράμματα. Ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ δὲ συλλεγεῖσθαι προλήψεων ἀναφέρομεν ἐνταῦθα τινὰς ὡς

ἐχούσας σημασίαν τινά. Ἐν τῷ περὶ βασκανίας ἀρθρῷ του (θ'), ἀναφέρει, ὅτι ἐν Πλησιθίτῃ ὑπάρχει ἄνθρωπος, οὗ ὁ ὀφθαλμὸς, ὡς ἄδεται, πλέον ἢ τρεῖς ἀπεξήρανε παιδία, πολλὰ δὲ ἐθανάτωσε ζῶα. Τὸν *bascaumon* δὲ θεραπεύουσιν ἐκεῖ κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. Ἄμα ὡς νοήσωσι τινα βασκανθέντα, λαμβάνουσι ποτήριον πλήρες ὕδατος, ἐν ᾧ βαπτίζουσιν ἀνημμένους ἄνθρακας λέγοντες ἐν ἐκάστῃ καταδύσει τὸ ὄνομα τοῦ καθ' ὑποψίαν βασκάναντος, ἐνὸς ἢ πολλῶν. Εἰς τῶν ἀνθράκων βυθίζεται, τὸ δὲ ὄνομα ὅπερ ἤθελε συμπέσει ἄμα τῇ καταβυθίσει τοῦ ἄνθρακος δηλοῖ ἐξάπαντος τὸ τοῦ βασκάναντος τὸν παιδα. Τούτου δὲ γνωστοῦ γενομένου, σπεύδουσι πρὸς ἐκεῖνον καὶ κατορθοῦσιν οἰωδῆποτε μίση ν' ἀφαιρέσωσιν ἐξ αὐτοῦ ἀντικείμενόν τι, δι' οὗ καπνίζουσιν εἶτα τὸν ἀσθενῆ. Περὶ δὲ ἀστέρος γαλαξίου φρονοῦσιν ἐν Πλησιθίτῃ ταῦτα. Ἀνάδοχος (νοῦνος) ἤρισέ ποτε πρὸς τὸν βαπτιστικόν του (ἀναδεχτό), οὗτος δὲ πρὸς ἐκδίκησιν θέλων νὰ κακοποιήσῃ τὸν ἀνάδοχόν του ἐσκέφθη νὰ κλέψῃ μίαν ἐσπέραν ὅλον τὸ ἐν τῷ ἄλωνίῳ του ἄχυρον. Ἄλλ' ὁ Θεὸς δὲν τὸ ἔστειρε καὶ τὸ ἄχυρον ἐκφυγὸν τῶν σακκίων ἐπέταξεν εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ νὰ τὸ βλέπῃ ὁ βαπτιστικὸς καὶ κατ' ἀκολουθίαν νὰ ἐντρέπηται καὶ καίηται ἡ καρδιά του ἐπὶ τῇ πρὸς τὸν ἀνάδοχον μνησικακία του. Ἐν δὲ Σαμοθράκῃ οὐδέποτε γεννᾷ ἐν τῷ οἴκῳ τῆς ἢ ἐν ὄρχ τοκετοῦ εὐρεθεῖσα γυνή, ἀλλ' ἐν συγγενικῇ γειτνιαζούσῃ, φόβῳ μὴ ὁ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς παραμένων δαίμων ἢ αὐτὴν κακοποιήσῃ ἢ τὸ νεογνὸν ἀποπνίξῃ. Ἐπιστρέφει δ' εἰς τὸν ἴδιον οἶκον μετὰ εἰκοσάημερον περίπου. Τὸ δὲ ὄνομα τούτου ἐν τῇ βαπτίσει δίδεται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πατρός, ὁ δὲ *σνρτεκρος* ἢ ἡ *σνρτέκρυσσα* κυροῦσι μόνον διὰ τὸν τύπον.

10) Τὸ *δημῶδες ἄσμα* τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ ὑπὸ Ν. Γ. Πολίτου. Ὁ κ. Πολίτης, οὗ τὴν περὶ τὴν συγκριτικὴν μυθολογίαν εἰδικότητα πολλὰκις δεόντως ἐξετιμήσαμεν, ἀπέστειλεν ἡμῖν πραγματεῖαν περιστρεφομένην εἰς τὴν ἱστορίαν ἑλληνικοῦ δημῶδους ἄσματος καὶ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς καταγωγῆς αὐτοῦ. Ἡ πραγματεῖα αὕτη παρεισάγει λεπτότατον φιλολογικὸν ζήτημα ἄξιον πολλῆς προσοχῆς, οὗ τὴν ἀνάπτυξιν οὐδεὶς ἄλλος ἠδύνατο, τό γε νῦν, νὰ ἐπιχειρήσῃ συστηματικῶς ἢ αὐτός ὁ κ. Πολίτης. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἄδει πανταχοῦ τὸ λίαν γνωστὸν

τοῦ νεκροῦ ἄσμα, ἐν ᾧ τεθνεὺς ἀδελφὸς παραδίδεται ἀνιστάμενος καὶ μεταφέρων ἐκ τῆς ξεντείας ὑπανδρευμένην ἀδελφὴν πρὸς τὴν μητέρα. Τὴν πρωτοτυπίαν ὁμως τοῦ ἄσματος τούτου διεκδικοῦσι καὶ ἄλλα ἔθνη, γνωστὸν δὲ, ὅτι τὸ ἐν τῷ ἄσματι τούτῳ δρᾶμα ὁμοιάζει πρὸς τὴν παραλλαγὴν (*ballade*) τοῦ γερμανοῦ Βύργερ, τὴν Λενώραν. Ὁ Βύργερ (1773) ἀναμφιδόλως δὲν ἔλαβεν ὡς βῆσιν τὸ ἡμέτερον δημῶδες ἄσμα, ὅπερ ἐν τῇ πρώτῃ γνωσθείσῃ παραλλαγῇ του μόλις τῷ 1825 ἐκοινοποιήθη τοῖς Ἑυρωπαϊοῖς διὰ τοῦ Fauriel, ὅτε ἀμφοτέρω παρεβλήθησαν ἐγκαίρως, καὶ ὁ μὲν ποιητὴς Wilhelm Müller ἀπέδειξεν ἀμέσως τὴν σχέσιν τοῦ ἐν τῷ ἑλληνικῷ ἄσματι δράματος πρὸς γερμανικοῦς, ἀγγλικοῦς καὶ σκωτικοῦς μύθους καὶ ἄσματα, ὁ δὲ ἑλληνιστὴς Tommaseo τὴν ὑπεροχὴν τοῦ ἡμέτερου δημῶδους ἀπέναντι τῆς τεχνητῆς Λενώρας τοῦ Βύργερ. Ὁ κ. Πολίτης ἀφηγεῖται λεπτομερῶς τὰ κατὰ τὴν ὑπαρξιν τοῦ μύθου τούτου ἐν ἄλλοις εὐρωπαϊκοῖς λαοῖς, ἀποκλίνει νὰ παραδεχθῇ ὡς ἀρχικὸν αὐτῶν τύπον τὸν ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ γερμανικῇ Ἐδδᾶ μῦθον τῆς Σιγροῦν καὶ τοῦ Ἑλγη, καὶ μετὰ τὴν δικαιολογίαν τῆς περὶ τούτου γνώμης του ἀπτεται τοῦ κυρίου αὐτοῦ θέματος, ὅπερ δύναται νὰ συνοψισθῇ οὕτω. Τὰ δημῶδη ἄσματα τῶν νοτίων Σλάβων παρουσιάζουσι πιστότερον τὸν ἐν τῷ ἑλληνικῷ μῦθον, ὃν, σημειούσθω ἐν παρόδῳ, ἀπαντῶμεν καὶ ἐν ἄλβανικῷ ἄσματι. Οἱ ἀρχαιότεροι τοῦ ἑλληνικοῦ ἄσματος κριταί, ὡς ὁ B. Müller καὶ Th. Kind περιωρίσθησαν νὰ ὑποδείξωσι τὴν ὁμοιότητα αὐτοῦ πρὸς ἀνάλογον σερβικὸν ἄσμα, ἐν ᾧ ὁ ἀναστάς υἱὸς ὀνομάζεται Γιαννάκης, ἢ δὲ ἐκ τῆς ξεντείας ὀδηγηθεῖσα πρὸς τὴν μητέρα ἀδελφὴ καλεῖται Γελίτσα. Ἄλλ' ὁ μὲν Sanders εἶκασεν, ὅτι τὸ ἀρχικὸν ἄσμα εἶναι σλαβικόν, διότι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ἄσμασιν ἀναφερομένων ἀδελφῶν ἰδιάζει τοῖς σερβικοῖς μάλιστα ἄσμασιν· ὁ δὲ Dozon, ἐκδότης συλλογῆς βουλγαρικῶν δημοτικῶν ἄσματων, οὐδένα ἐπάγων λόγον πρὸς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης του, ἀποφαίνεται, ὅτι τὴν πρώτῃν ἔμπνευσιν αὐτοῦ ἔσχον οἱ Σέρβοι. Οὕτως εἶχε τὸ φιλολογικὸν τοῦτο θέμα μέχρι τοῦ 1875, ὅτε οἱ κ.κ. Σάθας καὶ Legrand ἐκδιδόντες τὴν βυζαντινὴν ἡνεποποιαν τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα καὶ ἀποκρινόμενοι τῷ κ. Dozon, ἀπεκάλεσαν τὸ βουλγαρισμὸν ἄσμα

μίμησιν πολλῶ ὑπολειπομένην τοῦ ἑλληνικοῦ πρωτοτύπου. Ἀλλὰ λίαν βραδύτερον τὸ θέμα τοῦτο κατέστη σπουδαίον ζήτημα μεταξύ δύο λογίων ἀνδρῶν, τοῦ μὲν γερμανοῦ, τοῦ δὲ ἑλληνοῦ. Ὁ κ. W. Wöllner ἐδημοσίευσεν τῷ 1882 διὰ τοῦ ἀρχείου τῆς σλαβικῆς Φιλολογίας μελέτην περὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς Λενώρας ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ἐν τῇ σλαβικῇ δημοτικῇ ποιήσει σχετικὸν ὕλικόν, εἰκάζων μετὰ πολλῆς ἐπιφυλάξεως, ὅτι τοῦ ἑλληνικοῦ ἔργου ὁ ἀρχικὸς τύπος εἶναι σλαβικὸς καὶ δὴ σερβικὸς, τοῦτο μόνον θεωρῶν βέβαιον, ὅτι τὸ σερβικὸν δὲν ἐποίηθη κατὰ μίμησιν τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ ὁμολογῶν ἅμα, ὅτι δὲν δύναται ν' ἀποφανθῆ, ἂν τὸ ἑλληνικὸν ἐλήφθη ἐκ τοῦ σερβικοῦ, ἢ καὶ ἐκάτερον ἴδιον ἀνεπτύχθη. Ἄλλ' ὁ Ἑλλήν ἐρευνητής, ὁ ἐν Παρισίοις διαμείνων κ. Ψυχάρης, κατηγορηματικώτερον ὑποστηρίζει τὴν γνώμην, ὅτι τὸ ἑλληνικὸν ἔργον εἶναι ἄνευ, ἐν τῇ περὶ παραλογῆς τῆς Λενώρας ἐν Ἑλλάδι πραγματείας τοῦ ἐπισχύων καὶ ἀναπτύσσων τὰ τοῦ Wöllner ἐπιχειρήματα καὶ νέα ἴδια προσάγων. Κατὰ τὰ πορίσματα λοιπὸν αὐτοῦ τὸ σερβικὸν ἔργον εἶναι τὸ ἀρχικόν, ἐξ οὗ ἐλήφθη τὸ βουλγαρικόν· παρὰ δὲ τῶν Βουλγάρων παρέλαβον αὐτὸ οἱ Ἄλβανοί, καὶ παρὰ τούτων τελευταίοι οἱ Ἕλληνες. Ὁ κ. Πολίτης ὅμως μετὰ τὴν ἀναγκαιοῦσαν συλλογὴν παντός τοῦ σχετικοῦ ὕλικου παρέρχεται νῦν διὰ τῆς ὑπ' ὄψει ἡμῶν μελέτης του νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι ἔχει γνώμην ἐναντιουμένην ἀντικρυσ τῇ τοῦ κ. Ψυχάρη. Παρατίθησι πρῶτον ἐν μεταφράσει τὸ σερβικὸν ἔργον, οὗ μέχρι σήμερον μία καὶ μόνη σώζεται παραλλαγή· εἶτα τὸ βουλγαρικόν, οὗ σώζονται τίσσαρες παραλλαγαὶ ἔχουσαι ἐνίας διαφορὰς ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἀπὸ τῆς σερβικῆς, περιέργους δὲ καὶ ἀξίας μελέτης, καὶ τέλος τὸ ἐν καὶ μόνον γνωστὸν ἄλβανικὸν ἔργον, ὅπερ πρὸ πολλοῦ ἤδη ὁ Dozon καὶ ὁ Wöllner παραδέχονται ὡς ποιηθὲν κατὰ πιστοτάτην μίμησιν ἑλληνικῶν ἔργων. Καὶ ὁ μὲν κ. Ψυχάρης θεωρεῖ τοῦτο πηγάζον ἐκ τῶν Σλάβων, διότι περιέχει λεπτομερείας, ὧν τινὲς μὲν εἶναι εἰλημιμένα ἐκ τῶν σλαβικῶν παραλλαγῶν, τινὲς δὲ ἐπαναλαμβάνονται ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς. Ὁ δὲ κ. Πολίτης εἰς τὰς λεπτομερείας μὲν ταύτας οὐδεμίαν σημαντικότητά ἀποδίδει, καταδεικνύει δὲ τούναντίον, ὅτι τὸ ἄλβανικὸν ἔργον φάλλεται ὑπὸ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Ἄλβανῶν,

τῶν ἐκ Πελοποννήσου μεταναστάντων, ὅτι τὰ ἐν αὐτῷ κύρια ὀνόματα εἶναι ἑλληνικὰ μικρὸν παραφθαρῆντα καὶ ὅτι καὶ ἕτερα ἄλβανικὰ ἔργα σώζουσιν ἑλληνικὰς λέξεις· μεθ' ὃ ἀποφαίνεται ὑπὲρ τῆς ἐξ ἑλληνικῶν μεταφράσεως τούτων. Ὁ κ. Πολίτης γνωρίζει τοῖς ἐνδιαφερομένοις, ὅτι σώζονται δέκα καὶ ἐξ παραλλαγῶν τοῦ ἔργου, δέκα ἐκ δεδομένα καὶ ἐξ ἀνέκδοτοι, ψαλλόμενοι ἐν Ἀθήναις, ἐν Ὀλύμπῳ τῆς Θεσσαλίας, ἐν Πάρῳ, ἐν Βάρῳ, ἐν Τραπεζοῦντι, ἐν Κερκύρῳ, ἐν Κρήτῃ, ἐν Ζακύνθῳ, ἐν Στερεῇ Ἑλλάδι καὶ ἐν Πελοποννήσῳ. Παρατίθησι δὲ ἅπαντα ταῦτα ἐν τέλει τῆς πραγματείας του. Ἀλλὰ πρὸς χαρὰν τοῦ συγγραφέως διαβεβαιούμεν ἡμεῖς, ὅτι, τὸ γε νῦν, γινώσκουμεν καὶ ἑτέρας δέκα καὶ πέντε παραλλαγὰς ψαλλόμενας εἰς ἄλλους ἑλληνικοὺς τόπους, καὶ δὴ λίαν ἀπομακρυσμένους, οὐδεμίαν ἀπολύτως σχεῖσιν ἀναπτύξαντάς ποτε μετὰ τῶν νοτίων σλαβικῶν χωρῶν. Ἄπτεται δὲ εἶτα ὁ κ. Πολίτης καὶ τῆς ἐρεύνης τῶν ὑπὲρ τῆς σλαβικῆς πρωτοτυπίας λόγων, οἵτινες κατ' αὐτὸν εἶναι διττοί, ἐσωτερικοὶ καὶ ἐξωτερικοί. Ἐξωτερικοὶ λόγοι εἶναι οἱ ἀφορῶντες εἰς τὴν ὁμοιότητα δύο φράσεων πρὸς σλαβικὰς, (ἦτοι τοῦ τύπου *ἐννεᾶ ἀδελφοὶ* καὶ τῆς ἐπιφωνήσεως *Θε' ἴμου μεγαλοδύναμο, μεγάλο ἥμμα κἀνεις*), τὰς ὁποίας οἱ μὲν Kind καὶ Wöllner δὲν θεωροῦσι λίαν σπουδαίας, ὁ δὲ κ. Ψυχάρης τούναντίον ἐπ' αὐτῶν στηρίζει μέγα μέρος τῶν κρίσεών του. Ὁ κ. Πολίτης τὴν ἐπικουρίαν ταύτην ἀποκρούει ἐπίσης, διότι τὸν ἀριθμὸν ἐννεᾶ ἐν ἐκδομένοις μόνον δημοτικοῖς ἔργοις εὐρίσκει εἴκοσι καὶ τετράκις ἀναφερόμενον εἶτε ὡς σύμβολον εἶτε ἀπλῶς. Ἐσωτερικοὺς δὲ λόγους πρὸς ὑποστήριξιν τῆς σλαβικῆς πρωτοτυπίας ἀνέφερον ὁ κ. Ψυχάρης πολλοὺς καὶ ἴδιον τὴν ἐν τοῖς σλαβικοῖς ἔργοις κατίσχυσιν τοῦ αἰσθηματος τῆς φιλαδελφίας, ὅπερ συνομολογεῖ τῷ Wöllner, ὅτι ἰδιάζει τοῖς σλαβικοῖς λαοῖς. Ἄλλο καὶ πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς φερομένους ἐσωτερικοὺς λόγους ἀνασκευάζει ὁ κ. Πολίτης μετὰ προσοχῆς. Σεβόμενοι δὲ ἡμεῖς τὴν ὑμετέραν ὑπομονὴν παραλείπομεν τὴν τούτων ἀνάλυσιν καὶ ἀρκούμεθα νὰ δηλώσωμεν, ὅτι, κατὰ τὴν μελέτην τοῦ κ. Πολίτου, τὸ ἑλληνικὸν ἔργον ἀποδεικνύεται λεπτοφύεστερον τῶν σλαβικῶν παραλλαγῶν καὶ ὅτι τούναντίον ἐκ τούτου πηγάζουσι τὰ σλαβικὰ. Ὁ συγγραφεὺς προστίθησι· «βέβαιον εἶναι,

ὅτι οὐδέποτε οἱ Ἕλληνες παρέλαβόν τι ἐκ τῆς σλαβικῆς φιλολογίας, ἤκιστα δὲ ἄσματα δημῶδη», ἀφοῦ μάλιστα ἔχομεν ρητὴν τοῦ χρονογράφου Νικηφόρου Γρηγορά μαρτυρίαν περὶ σλαβικῶν ἄσματων, ἧς ἡ ἀνέγνωσις πείθει ἕκαστον πῶς ταῦτα ἔχαρακτήριζον οἱ Βυζαντινοί. Φαίνεται δὲ ἡμῖν ὑποθέτων ὁ κ. Πολίτης, ὅτι διὰ τῶν Βουλγάρων μετεδόθη ὁ τοῦ ἑλληνικοῦ ἄσματος μῦθος τοῖς Σέρβοις καὶ τοῖς ἄλλοις Σλάβοις, τοῦτο μὲν διότι μία βουλγαρικὴ παραλλαγή ἔχει πλησιεστάτην σχέσιν πρὸς τὴν ἑλληνικὴν παράδοσιν, τοῦτο δὲ διότι πᾶσα ἡ σλαβικὴ φιλολογία (σερβικὴ καὶ ρωσικὴ) ἀνεπτύχθη πρῶτον διὰ τῶν Βουλγάρων, μεταφρασάντων ἀπὸ τοῦ I' αἰῶνος καὶ μετέπειτα Ἕλληνας ἐκκλησιαστικούς συγγραφείς, λειτουργικά καὶ ἀσκητικά βιβλία καὶ πληθὺν ἄλλων ἔργων. Διὸ οὐκ ἀπιθάνως ὑποπτεῖται ὁ συγγραφεὺς, «ὅτι ἐν τοῖς ὑπὸ τῶν Βουλγάρων μεταφρασθεῖσιν ἑλληνικοῖς ἔργοις συγκατελέγετο ἴσως καὶ τὸ ἔπος τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα, πρὸς ὃ στενωτάτην ἔχει σχέσιν τὸ δημῶδες ἄσμα τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ, εἰς τὸν ἀκριτικὸν ἀναμφηρίστως ὑπαγόμενον κύκλον. Τὸ κείμενον τῆς βουλγαρικῆς μεταφράσεως δὲν περιεσώθη μέχρις ἡμῶν, ἀλλ' ἡ σωζομένη ρωσικὴ ἐγένετο, κατὰ τοὺς σλαβολόγους, ἐκ νοτιοσλαβικῶν καὶ δὴ σερβικῶν μεταφράσεων. Οἱ δὲ Σέρβοι τὰ πλεῖστα ἐν τῇ φιλολογίᾳ τῶν ἑλληνικῶν ἔργα δὲν μετέφρασαν ἐκ τοῦ πρωτοτύπου, ἀλλ' ἐκ βουλγαρικῶν μεταφράσεων». Ὅτι δὲ τὸ ἑλληνικὸν ἄσμα ὑπάγεται εἰς τὸν ἀκριτικὸν κύκλον, ὑπώπτευσαν τὸ πρῶτον οἱ κ. κ. Σάθας καὶ Legrand, ἀλλὰ τὴν γνώμην αὐτῶν, ἀνευ ἐπαρκῶν ἀποδείξεων ἐκφρασθεῖσαν, περιεφρόνησεν ὁ κ. Wöllner. Ὁ δὲ κ. Πολίτης, ὅστις κατὰ τινα σημειώσιν του περισυνέλεξεν εἰς ἓν ἅπαντα (ὑπὲρ τὰ 800) τὰ τοῦ ἀκριτικοῦ κύκλου γνωσθέντα μέχρι σήμερον δημοτικὰ ἡμῶν ἄσματα, ἀποδείκνυσι νῦν διὰ τῶν θετικωτέρων μαρτυριῶν, ὅτι πραγματικῶς ὁ τοῦ ἄσματος μῦθος ἔχει πλησιεστάτην σχέσιν πρὸς τὸ ἔπος τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα. Τὰς ἀποδείξεις του δὲ βασίζει ἐπὶ ἐνδεκα βάσεων, τῶν κυριωτέρων, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ πλοκὴ τοῦ μύθου καὶ πασῶν τούτων τῶν βάσεων τὰ σχετικὰ μαρτύρια εὐρίσκει σαφῶς ἐν τῷ ἔπει. Ἐν τῇ ἀναλύσει δὲ συγκρίνει τὰς βάσεις ταύτας καὶ πρὸς τὸ ρωσικὸν ἔπος, ὅπερ ὅμως εὐρίσκει ἐνιαχοῦ διαφωνοῦν, ὡς

ὅτι ἡ τῶν παιδιῶν μάνα οὐκ ἦν ἀπλῶς χήρα, ἀλλὰ πτωχὴ χήρα ἐκ βασιλικοῦ γένους καὶ ὅτι αὕτη κατὰ μὲν τὰ ἄσματα ἦν μήτηρ ἐννέα ἢ ὀκτώ ἀδελφῶν, κατὰ δὲ τὸ ἑλληνικὸν ἔπος πέντε, κατὰ δὲ τὸ ρωσικὸν τριῶν. Γνωστὸν δέ, ὅτι ἡ τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα ρωσικὴ ἐποποιεῖα ἔχει καὶ ἄλλας διαφωνίας πρὸς τὴν ἑλληνικὴν, τὰς ὁποίας ἀγνοοῦμεν πῶς ἔχαρακτήρισαν οἱ εἰδικῶς περὶ αὐτῶν ἀσχοληθέντες. Ἡ περὶ τριῶν ὅμως τέκνων διαφωνία δὲν φαίνεται ἡμῖν τυχαία· διότι ἐν καππαδοκικῇ (Συνασοῦ) παραλλαγῇ τοῦ δημῶδους ἄσματος τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ, ἣν γνωρίζει ἡμῖν ὁ κ. Π. Καρολίδης, παρατηροῦμεν νῦν πρῶτον, ὅτι ἡ μάνα ἦν μήτηρ μιᾶς θυγατρὸς (ἀνωμόμου) καὶ τριῶν ἀδελφῶν. Τὴν παραλλαγὴν ταύτην ἀγνοεῖ ὁ κ. Πολίτης, ἐπεὶ δὲ διαφέρει τῆς γενικῆς ἑλληνικῆς παραδόσεως, προθυμοποιούμεθα νὰ παράσχωμεν ὧδε συνοπτικὴν τινα ἀνάλυσιν. Τὴν θυγατέρα αὐτῆς ἔγυρεύαν κάτω μακρὰν ἔς τὰ ξένα· τὰ δύο τῆς τέκνα δὲν ἤθελον νὰ τὴν στείλωσιν, ἀλλ' ὁ τρίτος τῆς υἱὸς (Κωνσταντίνος) πείθει αὐτὴν, ἀλλ' ἀνευ οὐδεμιᾶς αἰτιολογίας. Δὲν μαρτυρεῖ λοιπὸν τὸ καππαδοκικὸν ἄσμα, ὅτι ὁ υἱὸς οὗτος ἦν μακροταξειδάρχης. Μετὰ πάροδον δὲ πολλοῦ χρόνου, ἀγνωστον πῶς, τὰ μὲν δύο τέκνα τῆς ἀποθνήσκουσιν, ὁ δὲ Κωνσταντίνος ἐχάθη. Ἡ μήτηρ καταρωμένη ζητεῖ νὰ τὸν ἴδῃ. Ἐν τῇ κατάρχῃ τῆς (τὰ μὴ σὲ κόρη πλάκα, τὰ μὴ σὲ φάγη τὸ χῶμα) ἐπιπλήττει αὐτὸν ἀπόντα, διότι δοῦσα τὴν κόρην τῆς κάτω μακρὰν ἔς τὰ ξένα, δὲν ἔχει νῦν αὐτὴν παροῦσαν ὅπως μετέχη τῆς χαρᾶς ἢ λύπης τῆς· προστίθῃσι δὲ ἡ δυστυχῆς μήτηρ :

Ἄν τύχη κ' ἀψιθάνατος, κατὰ κορτὰ μου
[ἔστι.]

Ὁ Κωνσταντίνος ἀκούει ἐν τῷ τάφῳ τὴν ἐπιπλήξιν, πολὺ τοῦ βαρσοῦσε ('κακοφάνη), κἀμνει τὴν πλάκα του ἄλογον, τὸ χῶμα χαλινάρι, ἀφίνει καὶ τὸ μνημᾶ του παρακαταθήκην τῷ Θεῷ καὶ ἀπέρχεται ἑριππος·

Ἄς πάγω κ' ἄν ποτ' ἔχομαι, τὸ μνημᾶ
[ἔστι] δὲ δικόν μου·

Ἐῦρε τὴν ἀδελφὴν του ἔς τὸν χορὸν πιασμένην, ἀντιχαιρετῶνται ἀμφοτέροι, τὴν προτρῆπει νὰ ἐνδύθῃ τὰ καλλίτερά τῆς ἐνδύματα· αὕτη δὲ

ἐφόρεσε, καμάρωσεν ἐννεῶν καστρῶν ἀγρόφι

καί ἑκαβαλλίκευσεν ὀπισθεν τοῦ Κωνσταντίνου. Ἐφθασαν εἰς τὰ μισόστρατα καί αἱ χελιδόνες τοῦ κάμπου ἐλάλουν :

κρίμα ἔναι ἐκεῖν τὸ κορηγῶν ἔς τὸ χαμέρον
[ὀπίσω.

Ἡ κόρη ζητεῖ τὴν ἐρμηνεῖαν, οὐδὲν ἀκντᾶ ὁ ἀδελφός καί ἐπλησίασαν εἰς τὴν θύραν τῆς μητρικῆς οἰκίας, ὅτε ὁ ἀδελφός προφάσει ἀπωλείας τοῦ δακτυλίου του καταλείπει αὐτὴν καί ὑπόσχεται νὰ ἐπιστρέψῃ. Ἡ ἀδελφὴ κατὰ σύστασιν τοῦ ἀδελφοῦ κρούει τὴν θύραν μετὰ χαρᾶς καί φωνάζει τὴν μητέρα τῆς εἰδοποιούσα περὶ τῆς ἀφίξεως ἀμφοτέρων. Ἡ μήτηρ ἐνόμισεν ἑαυτὴν ὀνειρώτουςαν, ἀλλ' ἐν δευτέρᾳ φωνῇ ἐρωτᾷ τὴν κόρην τίς μετέφερεν αὐτὴν ἐκ τοῦ ξένου τόπου. Ἡ κόρη ὀνοματίζει τὸν ἀδελφόν· ἡ δὲ μήτηρ εἰδοποιεῖ τὸν θάνατόν του καί ἐπαναλαμβάνει τὴν κατάραν τῆς μεθ' ὃ λύεται ἡ ὑπόθεσις.

Ὁμολογουμένως τὸ ἄσμα τοῦτο διαφέρει κατὰ πολὺ τῶν ἄλλων γνωστῶν παραλλαγῶν αὐτοῦ. Ἐλλείπει παντελῶς τὸ ὄνομα τῆς κόρης καί ἡ τοῦ ἀδελφοῦ ὑπόσχεσις, ἡ αἰτιολογία αὐτοῦ πρὸς ἀποστολὴν τῆς ἀδελφῆς εἰς τὰ ξένα, ἡ παρὰ τῆς ἀδελφῆς ἐπίμονος κατανόησις τῆς τῶν χελιδόνων λαλιᾶς, καί τὸ κυριώτερον ὁ τῆς μητρὸς καί τῆς ἀδελφῆς θάνατος, ὃν ἀπαντῶμεν ἐν τοῖς λοιποῖς ἄσμασι καί ὃν ὁ κ. Πολίτης ἀνεξήγητον καί ἀδικαιολόγητον εὐρίσκει, διὸ καί ὑποτίθησιν, ὅτι οὗτος εἶναι προσθήκη μεταγενεστέρᾳ. Ἴσως λοιπὸν τὸ καππαδοκικὸν τοῦτο ἄσμα διασῶζει τὴν ἀρχαίωτέραν τοῦ μύθου παράδοσιν, ἀφοῦ μέγιστα γινώσκομεν, ὅτι ὁ ἀκριτικός ποιητικὸς κύκλος ἐγεννήθη ἐν Καππαδοκίᾳ. Συνιστῶμεν ἄρα τὴν μελέτην τούτου τῷ κ. Πολίτῃ ὡς καί τὴν ἐξέτασιν τῆς ἡμετέρας ὑπονοίας, ὅτι ὑπῆρξεν ἑτέρα διάφορος τοῦ ἀκριτικοῦ ἔπους διασκευή, ἐξ ἧς μετεφράσθη τὸ ρωσσικόν. Τὴν ὑπόνοιάν μας δὲ ταύτην ἐμπεδοῦσι πρῶτον τὰ ἐν Καππαδοκίᾳ ἀδόμενα πολυχρίθμα τοῦ ἀκριτικοῦ κύκλου δημοτικὰ ἄσματα, ἅτινα διαφέρουσι τῶν λοιπῶν ἐλληνικῶν χωρῶν, καί δεύτερον τὰ ἐν Πόντῳ ἄδόμενα, ἅτινα θεωροῦμεν μεταγενεστέρᾳ ἀνάπτυξιν τῶν καππαδοκικῶν. Καί ταῦτα μὲν οὕτως. Ὁ κ. Πολίτης μεθ' ὃ λην τὴν καταπληκτικὴν ὁμοιότητα τοῦ ἄσματος τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ πρὸς τὸ ἔπος τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα εὐρίσκει, ὅτι τὰ ἀποτελοῦντα

τὴν βῆσιν τοῦ μύθου ἐν τῷ δημοτικῷ ἄσματι (ἦτοι ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ὑποσχέσεως ὑπὸ τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ, ἡ ἐπάνοδος τῆς κόρης εἰς τὴν μητέρα καί ὁ θάνατος ταύτης) οὐδαμοῦ τοῦ ἔπους ἀναφέρονται. Πιστεῖται δέ, ὅτι ταῦτα πάντα δὲν εἶναι δυσεξήγητα, διότι, κατὰ τὰς ἀνεκδότους ἐτι ἐρεύνας αὐτοῦ, «ἐν μὲν τοῖς δημοτικοῖς ἄσμασι ἐκτίθενται, εἰς τὸν Διγενῆ καί τοὺς περὶ αὐτὸν ἀναφερόμενοι, μῦθοι καί παραδόσεις τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, πλούσια λείψανα τῆς παλαιᾶς τῶν προγόνων μυθολογίας, οἱ δ' Εὐημερίζοντες διασκευασταὶ τοῦ ἔπους ἀποφεύγουσι τούναντιον, ἐφ' ὅσον δύνανται, πᾶν τὸ μυθῶδες καί ἀπίθανον, πρότυπον ἔχοντες τὰς βυζαντιακὰς ἐμμέτρους χρονογραφίας». Διὸ, ὡς καί ἐν ἄλλοις, οὕτω καί ἐν τῷ δημῶδει ἄσματι τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ ἀνακαλύπτει νέαν ποιητικὴν διασκευὴν μύθου ἐλληνικοῦ ἀρχαιοτάτου, καθ' ὃν ὁ Ἀδωνις μετὰ θάνατον διὰ τὸν ἔρωτα τῆς Ἀφροδίτης ἀνέρχεται εἰς τὴν γῆν καί δύο μοίρας τοῦ ἐνιαυτοῦ παρὰ ταύτην διάγει. Ἐπιλέγει δὲ τέλος θριαμβευτικῶς ὁ κ. Πολίτης, ὅτι «οὕτω τὴν πρώτην ἀρχὴν τοῦ ἐν τῷ δημῶδει ἐλληνικῷ ἄσματι μύθου εὐρίσκομεν οὐχὶ ἐν σλαβικοῖς προτύποις, ἀλλ' ἐν τῇ ἀρχαίᾳ μυθολογίᾳ».

11) *Ἡ ἐν Καππαδοκίᾳ λαλουμένη διάλεκτος καὶ τὰ ἐν αὐτῇ σωζόμενα ἔχρη τῆς ἀρχαίας Καππαδοκικῆς γλώσσης, ἐπὶ Π. Κ. Καρολίδου.* Τὴν μείζονα καί σπουδαιότεραν κατὰ κτήσιν του ὀφείλει τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα εἰς τὸν ἐν Σμύρῃ καθηγητὴν τῆς Εὐαγγελικῆς σχολῆς κ. Παῦλον Καρολίδην, ὅστις, πρὸς μεγίστην ἡμῶν κατάπληξιν, ἀπέστειλε τῷ Συλλόγῳ τὴν παρούσαν πραγματεῖαν τυχῶν, συγχειμένην ἐκ πέντε μεγάλων τευχῶν εἰς φύλλον καί συνοδευμένην ὑπὸ τῆς ἐπομένης χαρακτηριστικωτάτης τοῦ Κλήμεντος Ἀλεξανδρείας ρήτρας. «Οὐδὲ μὴν διὰ τὸν λέγοντα προκαταγνωστέον ἀμαθῆ τῶν λεγομένων... ἀλλὰ τὰ λεγόμενα σκοπητέον εἰ τῆς ἀληθείας ἔχεται». Προκαλεῖ λοιπὸν ἡμᾶς ὁ κ. Καρολίδης νὰ ἐξετάσωμεν τὰ λεγόμενά του καί ν' ἀποφανθῶμεν ὑπὲρ ἢ κατὰ τῆς γνώμης αὐτοῦ, ὅτι ἐν τῇ νῦν λαλουμένῃ ἐν Καππαδοκίᾳ διαλέκτῳ σώζονται ἔχρη τῆς ἀρχαίας καππαδοκικῆς διαλέκτου. Ἀλλὰ πρὶν ἢ ἀψώμεθα τῆς αἰτουμένης ἐξελέγξεως ὀφείλομεν νὰ χαρακτηρίσωμεν συνοπτικῶς τὸ περιεχόμενον τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ καί τὴν σημαντικότητά

τοῦ θέματος αὐτοῦ. Τὸ πρῶτον μέρος διαιρεῖται εἰς τμήματα, ἐν οἷς κατ' ἀρχὰς διαλαμβάνει περὶ τῶν λόγων, ἐξ ὧν ὠρμήθη εἰς τὴν συγγραφὴν, περὶ τῆς ἀρχαίας καππαδοκικῆς γλώσσης καὶ περὶ τῆς νῦν ἐν Καππαδοκίᾳ ὀμιλουμένης διαλέκτου· μετὰ μακρὰν δ' ἔρευναν περὶ τῶν ιδιωτισμῶν τῆς διαλέκτου ταύτης καὶ ἰδίᾳ περὶ τῶν γραμματικῶν αὐτῆς τύπων, παρέθηκεν ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει *λέξικόν ἤτοι κατάλογον τῶν καππαδοκικῶν λέξεων, ἑλληνικῶν τε καὶ προελληνικῶν*, ὃν ὑποδιαίρει εἰς δύο τμήματα περιλαμβάνοντα τὸ μὲν τὰς, κατ' αὐτόν, καππαδοκικὰς λέξεις, τὸ δὲ τὰς κυρίως ἑλληνικὰς λέξεις. Αἱ μὲν συμποσούνται εἰς 593, αἱ δὲ εἰς 494 λέξεις· τὸ δὲ τρίτον μέρος περιλαμβάνει κείμενα, ἄσματα δημῶδη καὶ μύθους τῶν ἑλληνοφῶνων κατοίκων τῆς Καππαδοκίας· ἐπιτεταί δὲ τέλος συμπληρωματικὴ πραγματεία περὶ καππαδοκο-ἀρμενικῶν ἐτυμολογιῶν. Καὶ τοιαύτη μὲν εἶναι ἡ διαίρεσις τῆς μεγάλῃς καὶ ἐκτάκτου ταύτης συγγραφῆς τοῦ κ. Καρολίδου, ἧτις μετὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτῆς πιστευομένη, ὅτι θὰ προκαλέσῃ ἀπείρους γλωσσολογικὰς συζητήσεις. Ἐπειδὴ δὲ εἶναι πολὺγλωσσος καὶ ἐπιστημονικῶς κατηρτισμένος ἐν τῇ φιλολογίᾳ, δικαίως τὰ συμπεράσματα αὐτοῦ ἐπισύρουσι τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου. Ἰδοῦ δὲ ἐν ὀλίγοις ἡ ἐξήγησις τῶν αἰτιῶν, δι' ἃς ὁ κ. Καρολίδης ἤψατο τοῦ θέματος αὐτοῦ. Πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὁ σοφὸς χρυτογράφος Kiepert μελετήσας τὴν ὑπὸ Κυρίλλου Ε' τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου συγγραφείσαν καὶ ἐκδοθεῖσαν τῷ 1812 ἔτει ἱστορικὴν περιγραφὴν τῆς διοικήσεως Ἰκονίου, παρετήρησεν, ὅτι οἱ ἐκεῖ ἑλληνοφῶνοι κάτοικοι ὀνομάζουσι διαφοροῖς λέξεσι κόμας, ὄρη, τοποθεσίας, ποταμούς, ἐκκλησίας, μοναστήρια κτλ. αἰτίνες, κατὰ τὰ συμπεράσματά του, παριστῶσι γεωγραφικὰ καππαδοκικὰ ὀνόματα ταῦτά τοις ἀρχαίοις. Συνδυάσας δὲ ταῦτα καὶ πρὸς ἄλλας ὀνομασίας τοῦ αὐτοῦ βιβλίου συνεπέραναν, ὅτι οἱ ἐν ταῖς πρὸς τῷ Γαύρῳ καὶ Ἀντιγαύρῳ νοτιοανατολικαῖς χώραις οἰκοῦντες ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων Ἕλληνες ἠδυνήθησαν νὰ διατηρήσωσιν ἴχνη τῆς καππαδοκικῆς γλώσσης, ὡς τοῦτ' αὐτὸ συνέβη, κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ ἱστορικοῦ Niebuhr, διὰ τὴν ἀρχαίαν λυκαονικὴν γλῶσσαν ἐν τῇ ὑπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ὄλως ἀκαταλήπτῳ γλώσσῃ τῶν κατοίκων τῆς Σίλλας παρὰ τὸ Ἰκόνιον. Τούτου δ' ἕνεκα νυχήθη

τότε ὁ κ. Kiepert, ἵνα γλωσσομαθῆς τις ἐρευνήσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο ἐγγύτερον ἐγγχωρίως καὶ ἐπιτοπίως. Ὁ δὲ κ. Perrot περιηγηθεὶς ἐν ἔτει 1867 τὴν Καππαδοκίαν ἤκουσε τὴν γλῶσσαν τῶν ἐγχωρίων καὶ ἐν ταῖς ἀναμνήσεσιν αὐτοῦ ἐσημείωσεν, ὅτι «πιθανῶς ἡ διάλεκτος αὐτῶν ἐτήρησεν ἰδιώματά τινα καὶ ἐκφράσεις καὶ τύπους ἰδιόζοντας εἰς τὴν ἀρχαίαν καππαδοκικὴν διάλεκτον, ὅπως ἐλαλείτο αὕτη ἐπὶ τῆς ἑλληνορωμαϊκῆς ἐποχῆς, καὶ ἔχει κατὰ συνέπειαν περιέργους ποικιλίας ἀξίας σημειώσεως».

Ὁ κ. Καρολίδης ἀσχολούμενος πρὸ ἐτῶν περὶ συγγραφὴν ἱστορίας τῆς Καππαδοκίας, ὀρμηθεὶς δὲ καὶ ἐκ τῶν γραφομένων τῶν προειρημένων εὐρωπαϊκῶν σοφῶν, ἐζήτησε, Καππαδόκης ὢν καὶ αὐτός, νὰ μελετήσῃ τὴν διάλεκτον τῶν ὁμογενῶν του· διὸ κατὰ τὸ 1874 ἔτος ἐκδούς τὸν πρῶτον τόμον τῶν *Καππαδοκικῶν* του ἐσημείωσέ τινα περὶ τῆς διαλέκτου ταύτης, ἐκφράσας ἅμα καὶ γνώμην, ὅτι ὄντως σώζονται ἐν αὐτῇ ἴχνη τῆς ἀρχαίας καππαδοκικῆς γλώσσης. Τὸ ἐν τῷ βιβλίῳ του ὅμως ἐκεῖνο ὕλικόν ἦτο τοσοῦτον ὀλίγον, ὥστε φρονοῦμεν, ὅτι συδένα τῶν ἀναγνωστῶν εἶχε πείσει ὑπὲρ τῆς γνώμης του. Τὴν δυσπιστίαν δὲ ταύτην ἐπνύξῃ καὶ ἡ πέρυσι βραβευθεῖσα ὑπὸ τῆς Φιλολογικῆς ἡμῶν Ἐπιτροπῆς πραγματεία τοῦ κ. Ἀλεκτορίδου περὶ τῆς ἐν Φερτακαίνοις τῆς Καππαδοκίας ὀμιλουμένης διαλέκτου¹. Ἄλλ' ὁ κ. Καρολίδης ἐπιμένων ἐν τῇ γνώμῃ του ἠναγκάσθη νὰ ἐπιχειρήσῃ ἰδιαιτέρον ταξείδιον εἰς Καππαδοκίαν, σκοπῶν νὰ μελετήσῃ σὺν τῇ τοπογραφίᾳ αὐτῆς καὶ τὰς ἑλληνικὰς τῶν κατοίκων διαλέκτους. Ἀποτέλεσμα δὲ τῆς μακρᾶς ταύτης περιουσίας ἐστὶν ἡ ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν ἡμῶν πραγματεία του, ἐν ἣ ὄντως τὸ γλωσσικόν ὕλικόν καὶ μέγα εἶναι καὶ ἀξιὸν σπουδαίας μελέτης καὶ ἐκτιμήσεως. Ὁ κ. Καρολίδης ὀρμώμενος ἐκ τῆς ἀρχῆς, ὅτι ἡ νῦν καππαδοκικὴ διάλεκτος εἶναι συνέχεια ἂν μὴ τῆς ἀρχαιότατης τουλάχιστον τῆς ἐπὶ τῶν ἑλληνορωμαϊκῶν χρόνων ὀμιλουμένης, ἀρχεται τῆς ἐρέυνης αὐτοῦ διὰ μακρᾶς ἐιδικῆς εἰσαγωγῆς περὶ τῆς ἀρχαίας καππαδοκικῆς γλώσσης, ἣν ζητεῖ νὰ ἀποδείξῃ ὡς ἀρίαν τινὰ γλῶσσαν συγγενῆ

1) Ἐδημοσιεύθη ἐν τόμ. Α', σελ. 480—508 ἄσματα δὲ τῆς αὐτῆς διαλέκτου ἴδε αὐτόθι ἐν σελ. 712—728.

τῆ φρυγικῇ περιέχουσιν καὶ τινὰ στοιχεῖα μηδοπερσικά. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὰ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις συγγραφεῦσι μαρτύρια εἶναι ἀνεπρκῆ πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς γνώμης του, ὁ κ. Καρολίδης ἐξετάζει χωρῖα τινὰ μεταγενεστέρων συγγραφέων, καθ' ἃ φαίνεται, ὅτι πραγματικῶς καὶ ἐπὶ τῶν ἑλληνορωμαϊκῶν χρόνων ὠμιλεῖτο ἐν Καππαδοκίᾳ μιζοθέρβαρον τι ἑλληνικὸν ἰδίωμα, τοῦθ' ὅπερ, κατ' αὐτόν, ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ διασώσῃ ἴχνη τινὰ τῆς προτέρας ἐγγχωρίου ἀριακῆς γλώσσης, ἧ, ὡς λέγει, τῆς «ὀμιλουμένης ποτὲ προελληνικῆς ἀρίας» συνέχειαν δὲ τοῦ ἰδιώματος τούτου θεωρῶν τὰς νῦν ὀμιλουμένας διαλέκτους μελετᾷ καὶ ταύτας τῆ βοηθείᾳ τῆς συγκριτικῆς φιλολογίας καὶ κατὰ τὰς ἐρεῦνας αὐτοῦ ἐπιτυγχάνει, λέγει, νὰ ἀνακαλύψῃ ἱχνη τινὰ, τὰ ὅποια τῷ ἐπιτρέπουσι νὰ χαρακτηρίσῃ ὡδὲ πως τὴν ἀρχαίαν καππαδοκικὴν γλῶσσαν :

« Ἡ γλῶσσα λοιπὸν αὕτη ἡ ἀμέσως πρὸ τῆς ἑλληνικῆς καὶ ἐπὶ τινὰ χρόνον μετὰ τῆς ἑλληνικῆς ἐν Καππαδοκίᾳ λαλουμένη κατὰ τὸ ἐξαγόμενον τῶν ἐρευνῶν μου ἦτο ἀρία τις διάλεκτος, συγγενῆς ἔνθεν μὲν πρὸς τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν λατινικὴν, ἴσως δὲ συγγενεσττέρα πρὸς τὴν τελευταίαν, ἔνθεν δὲ πρὸς τὴν σανσκριτικὴν καὶ τὴν περσικὴν καὶ τὴν ἀρμενικὴν, ἔχουσα δὲ ἐν τισιν ἀξιοσημείωτον συγγένειαν ριζῶν τινων πρὸς τὰς βορείους ἰνδογερμανικὰς γλώσσας, τὴν γοθθικὴν καὶ τὴν λιθουανικὴν, τὴν κελτικὴν καὶ τὴν ἀρχαίαν σλαβικὴν, ὅπερ οὐδῶς παράδοξον, ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἀρχικὴ συγγένεια πρὸς ἀλλήλας πάντων τῶν κλάδων τῆς τῶν ἰνδοευρωπαϊκῶν γλωσσῶν συγγενείας. Ὁ τοιοῦτος χαρακτήρ τῆς καππαδοκικῆς ἐπιτρέπει ἡμῖν νὰ ὑποθίσωμεν, ὅτι αὕτη ἦτο μία τῶν φρυγοπελασγικῶν διαλέκτων τῆς Μ. Ἀσίας, αἰτινες ἀπετέλουν τὸν δεσμὸν τῆς ἐνότητος μεταξύ τῶν ἀνατολικῶν ἀρίων γλωσσῶν καὶ τῶν ἑλληνοῖταλικῶν». Καὶ ταῦτα μὲν φρονεὶ ὁ κ. Καρολίδης περὶ τῆς ἀρχαίας καππαδοκικῆς γλώσσης. Ἄλλὰ τὸ θέμα τοῦτο εἶναι ζένον τοῦ σκοποῦ τοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος, καὶ τούτου ἔνεκα περιοριζόμεθα ἡμεῖς νὰ μελετήσωμεν τὸ γλωσσάριον τοῦ κ. Καρολίδου ὑπὸ τὴν πραγματικὴν αὐτοῦ σημασίαν, τὰ δὲ ἐν αὐτῷ θεωρούμενα ἴχνη τῆς ἀρχαίας καππαδοκικῆς γλώσσης νὰ ἐξελέγξωμεν καὶ οὕτω προσηκόντως νὰ δικαιώσωμεν ἢ μὴ τὰς θεωρίας αὐτοῦ. Τὸ γλωσσά-

ριὸν του συνέταξεν ὁ κ. Καρολίδης ἐπὶ τῆ βίσει τοῦ ἐν Φαράσοις ὀμιλουμένου ἰδιώματος, ὅπερ θεωρεῖ σπουδαϊότερον πάντων τῶν λοιπῶν σημερινῶν καππαδοκικῶν ἰδιωμάτων. Τὰ δὲ Φάρασα ἢ Φαρασῶν εἶναι κεντρικὴ κωμόπολις μεγάλου διαμερίσματος κειμένη ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ τοῦ Σάρου ποταμοῦ βραχίονος καλουμένου νῦν Ζαμάντασοῦ, ἐντὸς τῶν δυσπροσίτων αὐλώνων τοῦ Ἀντιταύρου εἰς δώδεκα περίπου ὠρῶν ἀπόστασιν πρὸς Ν. τοῦ ὄροπεδίου τοῦ Ἀργαίου καὶ διπλασίαν ἀπὸ τοῦ μέρους, ὀσθθεν ὁ Ἀντίταυρος ἐνούται πρὸς τὸν Κιλίκιον Ταῦρον, οὐ μακρὰν τῶν Κιλικίων πυλῶν. Ἄλλ' οὐχ ἦττον περιέλαβεν ἐν τῷ γλωσσαρίῳ καὶ τινὰς λέξεις τῶν λοιπῶν ἰδιωμάτων, ὡς τοῦ σιλλαϊκοῦ, μισθιωτικοῦ, γουρδουναικοῦ κτλ. Ἄλλ' ἐν τῷ γλωσσαρίῳ παρατηροῦμεν σπουδαιοτάτην ἑλλειψιν, τούτεστι τὴν παρθεσιν σχετικῶν φράσεων, τοῦθ' ὅπερ θεωροῦμεν μέγα δυστύχημα, διότι τὴν ἐπιπόλαιον σημασίαν τῶν ἀκατανοήτων ἡμῖν καππαδοκικῶν λέξεων οὐδαμῶς ἄλλως δυνάμεθα νὰ ἀντιληφθῶμεν, οὐδ' ἐπαρκεῖ ἡμῖν πανταχοῦ ἡ ἐρμηνεία τοῦ κ. Καρολίδου, ἣν θεωροῦμεν ἐνιαχοῦ ἐλαττωματικὴν ὡς πᾶν συντομον καὶ ὑπ' οὐδενὸς ἐπεξηγηματικοῦ συνοδευομένην σχολίου περὶ τῆς ὑπὸ ταύτην ἡ ἐκείνην τὴν ἔννοιαν χρήσεως τῶν λέξεων ἐν τῇ δεῖνι ἢ δεῖνι περιπτώσει. Ὁ συγγραφεὺς γινώσκει τὰς γενικὰς ἀρχὰς τῆς συγκριτικῆς φιλολογίας, οἷας ἐθεμελίωσεν αὐτὸς ὁ Borp, ὁ Piclet καὶ οἱ λοιποὶ σύγχρονοι γλωσσολόγοι· διὸ καὶ διὰ τὴν εὔρεσιν τῆς ἔτυμολογίας οἷας δὴποτε καππαδοκικῆς λέξεως παραπέμπει συνεχῶς εἰς τὰ συγγράμματα αὐτῶν τε καὶ ἄλλων γλωσσολόγων. Χρησιμοποιοῦν δὲ καὶ τὰς ἑαυτοῦ γνώσεις περὶ διαφόρων ἀσιατικῶν γλωσσῶν οὐδαμῶς ἀποκάνει εἰς τὸ νὰ ἀνακαλύπτῃ ἢ μετὰ βεβαιότητος, ἢ μετὰ πιθανότητος, ἢ μετ' ἐνδοιασμοῦ τὴν παραγωγὴν λέξεων, τὰς ἀρχικὰς ρίζας, τὴν συγγένειαν πρὸς ἄλλας γλώσσας, κτλ. Πάντα ταῦτα εἶναι ἀξιανάγνωστα καὶ διαφέροντα μελετήματα, δεικνύοντα τὴν ἐπιστημονικὴν μάθησιν τοῦ κ. Καρολίδου καὶ καθοδηγοῦντα τοὺς μετ' αὐτόν εἰς τὸ νὰ μὴ κοπιήσωσιν ἐν τῇ μελέτῃ τῆς νῦν καππαδοκικῆς γλώσσης διὰ τῆς συγκριτικῆς φιλολογίας, ὡς ἔχοντες ἔτοιμα πάντα τὰ ἐπιχειρήματα αὐτῆς. Ἄλλ' ἐν ὅλῃ ταύτῃ τῇ μελέτῃ ὑπάρχουσι καὶ τινὰ γενικὰ σφάλματα.

Ἐν πρώτοις φαίνεται ἀγνοῶν τὴν ἱστορίαν τῶν λοιπῶν σημερινῶν διαλέκτων, καὶ διὰ τοῦτο παρατηροῦμεν αὐτὸν σπανίως συγκρίνοντα καππαδοκικὰς λέξεις πρὸς ὁμοίας ἄλλων ἑλληνικῶν διαλέκτων. Ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τοῦ καππαδοκικοῦ γλωσσαρίου κατέστρωσεν ἐκ τοῦ προχείρου ὁ συγγραφεὺς πέννακα πεντήκοντα καὶ ἕξ λέξεων, ἃς θεωρῶν λείψανα τῆς ἀρχαίας καππαδοκικῆς διαλέκτου συγκρίνει πρὸς σανσκριτικὰς, βακτριανὰς, καὶ ἄλλων ἰνδοευρωπαϊκῶν γλωσσῶν λέξεις. Πρὸς δικαιολόγησιν τῆς ἡμετέρας παρατηρήσεως, ἐξετάζομεν τινὰς τούτων. Τὴν λέξιν *παγάρι*, ἣν ἐν μὲν τῇ εἰσαγωγῇ ἐρμηνεύει εἰς χειμαρρον διὰ τῶν μεταξὺ τῶν ὀρέων ἢ λόφων κοιλωμάτων κατερχόμενον, ἐν δὲ τῷ γλωσσαρίῳ εἰς κατωφερῆ κοιλώματα ἢ χαρδραν, συγκρίνει πρὸς τὴν σανσκριτικὴν λέξιν *abhaga* σημαίνουσαν ποταμόν. Ἡ συσχέτισις ἀμφοτέρων ἐκ πρώτης ὄψεως παρέχει ἀληθῶς τὸ δικαίωμα νὰ θεωρησῶμεν τὴν καππαδοκικὴν λέξιν λείψανον ἀρχαίας τινὸς ἀρίας γλώσσης. Ἄλλ' ἐκ τῶν ἐρμηνειῶν τοῦ *παγάρι* πειθόμεθα, ὅτι ἐν τῷ φρασιωτικῷ ἰδιώματι ἡ λέξις αὕτη δηλοῦσα πάντοτε ὀρεινὴν κατωφέρειαν, ἔχει πλησιεστάτην σχέσιν πρὸς τὸ νεοελληνικὸν *παγάρα* (ρ παγανεύω καὶ παγανίζω) σημαίνον κυρίως τὸπον κυνηγεσίου ἢ ἐνέδρας ἐν δασώδει ὄρει. Τὸν δὲ ἀρχαιώτερον τύπον τῆς ἐκ πύγας νεοελληνικῆς ταύτης λέξεως εὐρίσκομεν ὑπὸ τὴν μορφήν *παγαταία* ἐν τῷ βυζαντικῷ ἔπει τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα (ed. S. L, vers 910), ἔνθα σημαίνει δάσος, λόγῃν καὶ εἴ τι τοιοῦτον. Τὴν φρασιωτικὴν λέξιν *καρτσίν* σημαίνουσαν φλοῖον δένδρου συσχέτιζει πρὸς τὸ ταυτόσημον σανσκριτικὸν *Krtti* καὶ ἐπομένως θεωρεῖ λείψανον ὁμορρίζου γλώσσης· ἀλλὰ γινώσκωμεν καλῶς, ὅτι οὕτω καὶ νῦν οἱ Ἀρμένιοι καλοῦσι τὸν φλοῖον καὶ ἐν γένει τὴν ρίζαν παντὸς δένδρου, *καρτσίν*. Τὴν παρὰ Τελμησηνοῖς συνήθη λέξιν *γουργίζω* ἢ *γουργίζω* σημαίνουσαν κατεσθίω, καταβιβρώσκω καὶ τὴν φρασιωτικὴν *γουργουῖρι* δηλοῦσαν λαιμόν θεωρεῖ ὁμοίως λείψανον τῆς ἀρχαίας καππαδοκικῆς καὶ συγκρίνει πρὸς τὸ σανσκριτικὸν *gigami*. Ἄλλὰ τίς ἀγνοεῖ τὴν κοινὴν χρῆσιν τῶν *γούργουρον*, *γουργουῖρι*, *γουργίζω*, *γουργουράτοι*, *γουργουρίζω*, κτλ.; Τὸ φρασιωτικὸν *καμάρα* σημαῖνον μέγαν λίθον θεωρεῖ ὁμορρίζον πρὸς τὸ σανσκριτικὸν *acma* καὶ τὸ

ἀρχ. σκανδιναυικὸν *hamar*. Ἄλλὰ δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ τοῦ πεπτωκότος λατινισμοῦ *καμάρα*, ὅπερ ἐπὶ μὲν τῶν γραικορωμαϊκῶν χρόνων ἐσημαίνει παρὰ τοῖς Ἑλλησι θόλον καὶ κυρίως *λάρακα*, νῦν δὲ παρ' ἡμῖν πᾶν ἐν μὲν Οἰνῷ δηλοῖ τὸν ὡς κατώφλιον χρησιμεύοντα λίθον, ἐν δὲ Τραπεζοῦντι τὸν θόλον καὶ τὸ γυναικειον κάλυμμα, ἐν δὲ Ὀφει τὸν ἀνώφλιον λίθον, ἐν δὲ Κεφαλληνίᾳ μεταφορικῶς τὰς διὰ γραμμῶν διαιρέσεις τοῦ σκαπτομένου ἐδάφους, ἐν δὲ τῇ νήσῳ Σαντορίνῃ (Καμάρι) θέσιν παρὰ τὴν ὑπώρειαν τοῦ ὄρους Μεσαβουνοῦ, ἐν δὲ Νεητόις τῆς Χίου τὸν θόλον (κουπαστό) τὸν ἀνωθεν κυρίως τῆς ὁδοῦ, ἐπὶ τοῦ ὀποίου ὑπάρχει. ἐκτισμένον ὀσπίτιον; Δὲν εἶναι λοιπὸν τὸ φρασιωτικὸν ταυτόσημον; Τοιαύτας κοινὰς λέξεις πολλάκις ὁ κ. Καρολίδης ἐκλαμβάνει ὡς καππαδοκικὰς καὶ πρὸς πίστωσιν δέον νῦν νὰ μελετησῶμεν ἱκανὰς λέξεις τοῦ φρασιωτικοῦ γλωσσαρίου. Τὴν λέξιν *ἀγκοῦ* δηλοῦσαν τὸ ἀρχαῖον κυνήγη προτιμῶμεν νὰ θεωρῶμεν μᾶλλον ὡς ἠχοιμητικὴν· διότι ὁ ἐκ συνάγγης συχνοτάτα παρηνιζόμενος ποιεῖ ἐπανελημμένα *ἀγκοῦ*, *ἀγκοῦ*. Τὸ φρασιωτικὸν *ἀπόδ*=ἀλώπηξ παραδέχεται μὲν ὁ κ. Καρολίδης ὡς παρεφθαρμένον ἐκ τοῦ ἀλώπηξ, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκλαμβάνει αὐτὸ ὡς τύπον συγγενέστερον πρὸς τὸ λιθουανικὸν *lāpe* καὶ τὸ λεττικὸν *lapsa*, πιθανολογεῖ, ὅτι παρήχθη ἐξ ὁμοίου τινὸς ἀρχαίου καππαδοκικοῦ τύπου. Ἡμεῖς ὁμως ἐπιμένομεν νὰ πιστεύωμεν, ὅτι τὸ *ἀπόδ* εἶναι παρεφθαρμένος τύπος τοῦ ποντικῶν νεοελληνικοῦ τύπου *ἀλωπόδ*, ἀφοῦ παρατηροῦμεν, ὅτι οἱ Φαρασιῶται ἔχουσι καὶ ἑτέρους ὁμοίους παρεφθαρμένους τύπους ὡς *ἀπόδ*=ἀφαλὸς κτλ. Τὸ δὲ *βαί*=πατήρ παράγει ἐκ τῆς ρίζης *av*=κῆδεσθαι, προστατεύειν. Ἡμῖν δὲν ἐνδιαφέρει νῦν νὰ γινώσκωμεν, ὅθεν παράγεται, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ Φαρασιῶται ἔχουσι κατὰ τὸν κ. Καρολίδην καὶ τὸ παράγωγον *βαία* σημαίνον τὴν μαῖαν, δηλοῦμεν, ὅτι ἀμφοτέρᾳ εἰσι κοινὰ ἐν ταῖς νεοελληνικαῖς διαλέκτοις, τούτχιστον *βαία* καὶ *βαία* λέγεται καὶ ἐν Πόντῳ ἢ τροφός, *βαία* ἐννοεῖται ἐν Κύπρῳ ἢ θαλαμηπόλος, *βαίισαν* καὶ *βαίλισσαν* καλοῦσι καὶ οἱ Τσεσμελίδες τὴν τροφόν, οἱ Κεφαλλῆνες ὁμοίως *βάγιαν* κλπ. Τὸ δὲ *βαία* τοῦτο, ὅπερ καὶ ὁ Σουΐδας ἐσημείωσεν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τροφοῦ, τίτθης, εἶναι ρωμαϊκόν, ἀφοῦ ἐν τῷ αὐτῷ τύπῳ ἀναφέρεται ἐν τῇ χρῆστομαθειᾷ τοῦ Στράβωνος· ἔλεγον δὲ καὶ

οὐ βυζαντινοὶ βήγια καὶ βαγίτσα, ἀλλὰ καὶ βία καὶ βαίτζα λέγει ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἴσου τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα. Τὰ δὲ βαγίτζω (ἠυπεύω, περιποιοῦμαι τὸ βρέφος), ὅπερ ὁ κ. Καρολίδης παράγει ἐκ τοῦ βία, εἶναι λέξις κοινοτάτη. Τὸ δὲ *βαράδι*=οὔρα, ὅπερ συγκρίνει πρὸς τὸ ταυτόσημον σανσκριτικὸν *vara*, πηγάζει μᾶλλον ἐκ τοῦ ποντικῆς οὐράδιον. Τὸ δὲ κυνοῦν λέγουσι κοινῶς οἱ Καππαδοκαὶ *βένετο*, ὁ δὲ κ. Καρολίδης παράγει κατ' εὐθείαν ἐκ τοῦ λατινικοῦ *venetus* καὶ θεωρεῖ μοναδικὸν ὡς πεισθεὶς, ὅτι ἐν οὐδεμιᾷ ἰστέρι ἑλληνικῆ διαλέκτῳ ἐσώθη. Ἐκ τῆς ἀρχῆς δὲ ταύτης ὁρμώμενος γράφει μακρότατον περὶ τῆς καταγωγῆς τῆς λέξεως ἄρθρον, ἐν ᾧ καὶ ἡ ἱστορία καὶ ἡ ἐθνογραφία τῆς Καππαδοκίας καταμιγνύεται πρὸς ἀπόδειξιν, ὅτι τὸ πρᾶξ Καππαδοκαίς μέχρι σήμερον διατηρηθὲν βένετος ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ κυνοῦ δὲν παράγεται ἐκ τοῦ λατινικοῦ, ἀλλ' ἔχει ἄμεσον καταγωγὴν ἐκ τοῦ Ἑνετοῦ ἢ Ἑνετῆς ἀρχαιοτάτου ἐθνολογικοῦ καὶ γεωγραφικοῦ ὀνόματος τῆς Καππαδοκίας. Πᾶσα ὁμῶς ἡ περὶ τῆς λέξεως ταύτης ἔρευνα τοῦ κ. Καρολίδου ἀνασκευάζεται διὰ ὀλιγίστων λόγων, ὅτι δηλαδὴ τὸ βένετος ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ κυνοῦ λέγεται καὶ ἐν Κύπρῳ καὶ ὅτι ἀναντίρρητος εἶναι ἡ διὰ τῶν Βυζαντινῶν εἰσαγωγή αὐτοῦ εἰς τὴν νεοελληνικὴν γλῶσσαν. Ἐὰν δὲ εἰς τὰς καππαδοκίαις διαλέκτους ἐσώθησαν καὶ ρήματα βενετιζῶ, βενετώ, ὡς καὶ λέξεις βενέτωμα καὶ βενέτωσις, ταῦτα οὐδὲν ἄλλο καθ' ἡμᾶς μαρτυροῦσιν, ἢ ὅτι αἱ διάλεκτοι αὗται διέσωσαν ἰκανὰ μαρτύρια τῆς σχέσεως αὐτῶν πρὸς τὴν νεοελληνικὴν γλῶσσαν τῶν βυζαντινῶν χρόνων, τοῦθ' ὅπερ μαρτυροῦσι καὶ ἄλλα ἄρθρα τοῦ καππαδοκικοῦ γλωσσάρου καὶ ἰδίᾳ τὰ δημῶδη καππαδοκικὰ ἄσματα. Τὴν δὲ λέξιν *βολιά* σημαίνουσαν κόπρον βοῦς παραδέχεται ὡς λείψανον τῆς ἀρχαίας καππαδοκικῆς, ὑποτίθησι δὲ, λέγει, ὄνομα βοῦς ἐκ τῆς ρίζ. *βο*. Ἡμεῖς λέγομεν, ὅτι εἶναι καθαρῶς διαλεκτικὴ μορφή τοῦ ἐν Σύμῃ καὶ Τήνῳ λεγομένου *βουδιά*, τοῦ ἐν Καλύμνῳ *βωδία*, τοῦ τσακωνικοῦ *βουζία* καὶ *βουρία*, τοῦ τσακωνικοῦ *βουβρία* καὶ τοῦ κυπριακοῦ *βουρία*. Τὸ φαρσιωτικὸν *γ.λουκάχα* (σημαίνον ἱξίαν ἢ χαμαιλέοντα, φωτὸν ἐκ τῆς ρίζης τοῦ ὁποίου ρεεὶ ὑγρὸν, ὅπερ πηγνύμενον γίνεται *μαστίχη*) θεωρεῖ σύνθετον ἐκ τοῦ λατινικοῦ *glus* καὶ τοῦ *κῆχανα*, τὸ ὅποιον

δύσκολον θεωρεῖ νὰ προσδιορίσῃ, ἐρωτᾷ δὲ ἐὰν ἔχῃ τινὰ σχέσιν πρὸς τὸ σανσκριτικὸν *śakha*=κλάδος κτλ. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μᾶλλον περιφθαρμένος τύπος τοῦ νεοελληνικοῦ *γλυκολάχανον*; Τὸ δὲ *γούπα* σημαίνει λάκκον καὶ βόθρον παραβάλλει πρὸς τὰ ταυτόσημα (σανσκριτικὸν τε καὶ ἀρμενικὸν) *kuva*, καὶ πρὸς τὸ παρ' Ἑσυχίου ἑλληνικὸν γύπη=τρώγλη· ἀλλὰ προστίθησιν, ὅτι δὲν φαίνεται πιθανόν, ὅτι ἐλήφθη ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ, τοῦθ' ὅπερ ἀναγκάζει ἕκαστον νὰ θεωρῇ καὶ τὴν λέξιν ταύτην λείψανον τῆς καππαδοκικῆς γλώσσης. Ἀλλὰ τὸ *γούπα* καὶ ἀλλαχοῦ ἔχει τὴν ἐννοίαν τοῦ κοιλώματος. Ἐν δὲ Κύπρῳ ἐσημαίνεν ἐν τῷ μεσαιῶνι τὸ μὲν *γούπος* ὑπόγειον κοίλωμα, τὸ δὲ *γούβα* κοίλωμα γῆς, νῦν δὲ τὰ *γούπος* καὶ *βούπος* σημαίνουσι καὶ τὸ κοίλωμα τῆς πινακωτῆς. Τὸ *Τζία*=σπινθῆρ παράγει ἐκ τοῦ σανσκριτικοῦ *tzōt*=*lucere, fulgere*, ἀλλὰ καὶ ἐν Πόντῳ λέγουσι τὸν σπινθῆρα *τζιάρ*, τὸ δὲ *ρηστία*=ἔστια, ὅπερ καλῶς ποιήσας ὁ κ. Καρολίδης κατέταξεν ἐν τῷ καππαδοκικῷ γλωσσάρῳ τῶν ἑλληνικῶν λέξεων, παράγει ὀρθῶς ἐκ τοῦ ἔστια, ἀλλὰ τὸ ἀρχικὸν *ρ* παραδέχεται ἀποτελεσμα διγύμματος ἢ δασείας φωνῆς· ἀλλ' ἡμεῖς προστιθέμεθα, ὅτι τὸ *ρηστία* πηγάζει κατ' εὐθείαν πρῶτον ἐκ τοῦ λίαν γνωστοῦ βυζαντιακοῦ διαλεκτικοῦ τύπου *ιστιά*, τὸ δὲ ἀρχικὸν *ρ* θεωροῦμεν λείψανον τῆς αἰτιατικῆς τῆν· τοῦθ' ὅπερ εἶναι συνηθέστατον ἐν τῇ νεοελληνικῇ γλώσσῃ· ἀλλὰ καὶ τὸ *ρηστία* (γράφει *νιστία*) εἶναι ἐπίσης βυζαντιακόν (ἴδε S. Lambros Rom. Gr., σ. 342). Τοῦ *τζαρός*=μωρὸς τὴν ρίζαν εὐρίσκει ἐν τῇ σανσκριτικῇ *svan*=ἠέειν, τὴν δὲ ρίζαν *τζαρ*, ὅθεν τὸ *τσαρός*, παραδέχεται πιθανώτατα ὡς καππαδοκικὴν. Ἀλλ' ὑπομιμνήσκομεν τὸ περσικὸν *τζίν* σημαίνον διέβολον, τὰ ποντικὰ *τζαρός*, *σανυρός*, ἢ *σάννας* ἢ *σαλός* σημαίνοντα ὁμοίως μάταιον, μωρὸν, ἀνόητον, τὸ ἕτερον ποντικὸν *ζαρόν* σημαίνον τρελλόν, φοβερὸν, λίαν θυμῶδη κτλ· τὸ δὲ *θά.λί*=λίθος ἐτυμολογεῖ διὰ τοῦ περσικοῦ *talali*, ἀλλὰ διατί νὰ μὴ ἦναι κατὰ ἀναγκασματισμὸν ἐκ τοῦ *λίθα* (ρι), ἀφοῦ τὸ καππαδοκικὸν γλωσσάριον μᾶς παρουσιάζει οὐκ ὀλίγας ἑλληνικὰς λέξεις κατὰ περιέργους ἀναγκασματισμοὺς προφερομένας τὴν σήμερον ἐν Καππαδοκίᾳ (ἴδε *ρῶμα*=μῶρα); Τὸ *θαφέρα*=ἐφιέλτης, ὅπερ λέγεται παρὰ τοῖς ἑλληνοφώνοις κατοίκοις τῆς περὶ Σιδάστειαν καὶ

Νικόπολιν χώρας, παραβήλλει ὁ κ. Καρολίδης πρὸς τὸ θαμβεῖν, *θάμβος*. Ἄλλ' ὁ κ. Ἰωάννης Βαλαβάνης γνωρίζει ἡμῖν, ὅτι τὸν ἐφιέλιπτον λέγουσι καὶ ἐν Πόντῳ *ταβάρα*, ἴσως δὲ καὶ οὐκ ἀπιθάνως ἐτυμολογεῖ παρά τὸ τὰ *βάρη*, διότι εὔρε παρ' Ἑσυχίου τὴν λακωνικὴν γλῶσσαν «*βάρα*· νόσημά τι καρηθαρικόν». Τὴν προσκόλλησιν δὲ τοῦ ἄρθρου τὰ εὐρίσκει καὶ ἐν ἄλλαις ποντικαῖς λέξεσι, καὶ ἐπειδὴ οἱ ἐν Πόντῳ χυδαῖοι νομίζουσι τὸν ἐφιέλιπτον γυναῖκα, δὲν εἶναι παράδοξον, ἐὰν ἐχῶσιν αὐτὸν ἐν θηλυκῷ γένει ἡ *ταβάρα*. Οἱ Φαρασιῶται τὸ πτηνὸν *καλημάρα* ὀνομάζουσι *δεβοβου-λεχτόρε*, παράγουσι δὲ οἱ ἴδιοι ἐκ τοῦ *διέβος* = *σατανᾶς*, διάβολος καὶ ἐξηγοῦσι τὴν λέξιν *διαβολόπτηνον* διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ πανουργίαν. Ὁ κ. Καρολίδης ποιεῖται μακρὰν ἀνάκλισιν, ἐν ἣ φαινεται παραδεχόμενος, ὅτι τὸ δεύτερον σύνθετον *λεχτόρε* εἶναι παραφθορὰ τοῦ ἑλληνικοῦ *ἀλεκτώρ*, (γραφτέον μᾶλλον ἐκ τοῦ *ἀλαχτόριον*, ὃ λέγεται καὶ νῦν ἐν Οἰνότη· βυζαντ. ἀλεκτόριον)· τὸ δὲ *δεβόβος*, *δεβόβου*, παραδέχεται μὲν ὡς παραφθορὰν τοῦ *διάβολος*, ἀλλὰ προστίθησιν, ὅτι οἱ Φαρασιῶται, διὰ νὰ σημάνωσι τὸν δαίμονα γίγαντα, παρέλαβον τὸ περσικὸν *deu* (dev). Ἐν τῇ φαρασιωτικῇ δὲ διαλέκτῳ ὑπάρχουσι καὶ τὰ παράγωγα *δεβοσινάτς* = *πανούργος*, *δεβοσίνη* = *πανουργία* ἐκ τοῦ *διέβος* (διαβολωσύνη) καὶ τὸ *δεβοσνοῦτικκο* = *διαβολικός*, ἀκατανόητος. Ἀλλὰ κατὰ τῆς ἐκ τοῦ περσικοῦ *διεβ* παραγωγῆς ἀνθιστάμεθα καὶ προτιμῶμεν νὰ θεωρῶμεν τὸν τῆς *δια* περισίζοντα σχηματισμὸν ὡς καθαρὸν ποντικὸν διαλεκτικὸν μόνον ἐν τῇ περιπτώσει ἐπιταὶ τὸ *β*· διότι κατὰ τὰ γλωσσάρια τοῦ κ. Βαλαβάνη παρατηροῦμεν, ὅτι καὶ ἐν παραλίαις πόλεσι τοῦ Εὐξείνου πόντου λέγουσι *δέβα* (διέβα), *δεβάζω* (διαβιβάζω), *δέβασμα* (διαβίθασμα), *δεβάτης* (διαβέτης), *δεβγατίζω* (διαβγατίζω = διαβιβάζω), *δεβγάτισμα*. Ἐν τοῖς λειψάνοις τῆς ἀρχαίας καππαδοκικῆς γλώσσης προστίθησιν ὁ κ. Καρολίδης καὶ τὸ *καλακόνι* σημαῖνον τέρετρον, τρύπανον, ὅπερ πιθανολογεῖ μὲν, ὅτι συγγενεῦει πρὸς τὸ ὀμηρικὸν *κῆλον* (βέλος τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνος), ἀλλὰ καὶ παραβήλλει πρὸς τὸ σκασκρικτὸν *καγ* = *τιτρώσκειν*, *φρονεῦειν* κτλ. Ἀλλὰ δὲν εἶναι προτιμότερον νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ λέξις εἶναι μεταφορικὴ καὶ σύνθετος ἐκ τῶν *καλή ἀκόρη* (*pierre à aiguiser*); Ἐντεῦθεν δὲν

ἐξηγεῖται κέλλιον καὶ τὸ φαρασιωτικὸν ῥῆμα *καλακονίζω* τὸ σημαῖνον προσκρούω εἰς τι, ὀλισθαίνω; Ἐν ταῖς καππαδοκικαῖς λέξεσι συναριθμεῖ ὁ κ. Καρολίδης καὶ τὸ *καλλια* σημαῖνον ὑπόδημα, κατὰ παραφθορὰν δὲ καὶ *κάγια*. Ἀλλὰ καὶ ἡ λέξις αὕτη φαίνεται ἡμῖν ἢ αὐτῇ τῇ παρὰ Πτωχοπροδρόμῳ *καλλια* (Κοραῖ Ἄτ. I, σ. 169) καὶ τῇ ἐν τῷ ἐπει τοῦ Ἀκρίτα *καλίτζα* (Legrant, σελ. 291). Διὰ τὸ φαρασιωτικὸν *καμβούρα* σημαῖνον κορυφὴν τοῦ ὄρους ἐρωτᾷ ὁ συγγραφεὺς, ἐὰν ἐχῆ τινὰ σχέσηιν πρὸς τὸ ἐν τῷ Μ. Ἐτυμολογικῷ *κίθη* = *κεφαλή*. Φρονούμεν, ὅτι τὸ *καμβούρα* εἶναι αὐτὸ τὸ κοινὸν *καμβούρα* καὶ ἐπομένως λέξις μεταφορικῶς χρησιμοποιουμένη ὑπὸ τῶν Φαρασιωτῶν. Τὴν λέξιν *καράρι* σημαίνουσαν κώνωπα, ἣν εἰκάζει ὁμόριζον τῷ κώνωψ, γινώσκουσι καὶ οἱ τοῦ Πόντου κάτοικοι λέγοντες *καράρα* τὸν κώνωπα ἢ κυριολεκτικώτερον τὸν περὶ τὸν λύχνον πετόμενον ἠπίολον. Καππαδοκικὴν δὲ λέξιν θεωρεῖ ὁ κ. Καρολίδης καὶ τὸ κοινὸν ἐν ταῖς σημιτικαῖς τῆς Καππαδοκίας διαλέκτοις *καράκι* τὸ σημαῖνον τὸν ἐκ τοῦ τουρβανισμένου ὀξυγέλακτος διακρινόμενον καθαρὸν καὶ ἀρίστης ποιότητος βούτυρον, παραβαλὼν δὲ πρὸς κοινὰς ρίζας διαφόρων ἰνδοευρωπαϊκῶν γλωσσῶν ἀποφαίνεται, ὅτι ὁ τύπος καὶ ἡ ρίζα τῆς καππαδοκικῆς λέξεως δὲν ἀπέχει πολὺ τῶν συσχετισθεισῶν ἰνδοευρωπαϊκῶν λέξεων. Ἀλλὰ τὸ *καράκι* τοῦτο δὲν εἶναι γνησία παρείσακτος ἀρμενικῆς λέξις, ἀφοῦ οἱ Ἀρμένιοι δὲν λέγουσιν, ὡς λ. χ. οἱ σασκρικταί, *âgharâ*, ἀλλὰ καθαρῶτατα *καράκι*; Καππαδοκικὴν λέξιν ἐκλαμβάνει ὁ κ. Καρολίδης καὶ τὸ φαρασιωτικὸν *κοῦκρος* τὸ σημαῖνον ἀφρόν· ἐτυμολογεῖται δὲ κατ' αὐτὸν ἢ ἐκ τῆς σασκρικτικῆς ρίζης *cuθ* = *λάμπειν* ἢ ἐκ τῆς ἐτέρας ρίζης *cnv*, *cnvajami* = *αὐξάνειν* κτλ. Ἀλλὰ δὲν εἶναι προτιμότερον νὰ ἐκλάβωμεν τὸ καππαδοκικὸν *κοῦκρος* ὡς λέξιν πεποιημένην ἐκ τοῦ θορύβου τοῦ ἀφροῦ, ἦτοι ἐκ τοῦ *κου*, *κρου*, *κρου*; Τὸ καππαδοκικὸν *μακνάδι* τὸ σημαῖνον καλύπτραν καὶ ἰδιαιτέρως τὴν νυμφικὴν κατὰ τὰς ἡμετέρας ἐρεύνας εἶναι κοινὸν ἐν τῇ αὐτῇ ἐννοίᾳ, ἰδίᾳ ἐν ἔσμασι καὶ μάλιστα μεσαιωνικοῖς, ἐνθα ἡ ἐννοία τῆς λέξεως σκοτεινὴ τυγχάνει τοῖς ἐκδόταις (ἴδε P. Lampros C. R. G., σ. 349)· ἀλλὰ καὶ ἐν Βολισσῷ τῆς Χίου *μαγγάδι* λέγουσι *μακνῆλιόν τι*, δι' οὗ περιτυλίσσουσιν αἱ γυναῖκες τὰς κεφαλὰς των. Τοῦ παρὰ Mi-

οθιώταις *laia*=κηλῖς τὴν ρίζαν ζητεῖ ὁ κ. Καρολίδης ἐν τῷ ἑλληνικῷ λυ καὶ λατινικῷ lu (λύμα, λύθρον, λύμη κτλ). Ἀλλὰ τὸ *laia* τοῦτο δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ σημερινὸν *ladia*, *ladia*; Τὸ δὲ μισθιωτικὸν πάλιν ριμῆ=ρεῖθρον φαίνεται παραδεγόμενος ὡς καππαδοκικὸν λείψανον ὁμόρριζον τοῦ ρέω. Ἀλλὰ καὶ ἐν Πόντῳ λέγουσι τὸ ρεῖθρον *ρίμμα* καὶ *ριμίρ*, οὕτω δὲ ἀπαντᾷ καὶ ἐν πολλοῖς μοναστηριακοῖς ἰγγραφοῖς τῶν βυζαντινῶν χρόνων. Περὶ τῆς φρασιωτικῆς λέξεως ρουχί=ἄρος προτιμᾷ ὁ κ. Καρολίδης νὰ πιστεῦθῃ, ὅτι παράγεται ἐκ τῆς ρίζης ruh=αυζάνεσθαι (σανσκριτ. roha=ὑψωμα). Ἀλλὰ ρουχὶν καὶ ruschin καὶ ραχὶν λέγουσι σήμερον καὶ ἐν Πόντῳ οὐ μόνον χαμηλὰς κορυφὰς ἀλλὰ καὶ τὰς ὑψηλοτάτας τῶν ὀρέων· κοινῶς δὲ καὶ ἐν τῷ μεσαιῶνι ραχὶν ἔλεγον τὴν ὀρεινὴν κορυφὴν. Διατί λοιπὸν τὸ καππαδοκικὸν ρουχί νὰ μὴ ᾖναι διαλεκτικὴ παραφθορὰ τοῦ ραχίς; Τὸ δὲ πρὸς Σιλλαίοις χαγὰς (=λίθος) δὲν εἶναι πάλιν ἢ αὐτὸ τὸ τουρκικὸν χαγιά.

Φαίνεται προσέτι, ὅτι καὶ διὰ πολλὰς λέξεις τοῦ γλωσσαρίου τοῦ κ. Καρολίδου δέον νὰ ἔχωμεν ἀμφιβολίας ὡς πρὸς τὴν ἑρμηνεῖαν αὐτῶν. Ἀναφέρομεν δύο παραδείγματα. Τὸ *δένδρα* πληθ. *δένδραις* ἑρμηνεύει, εἰς μάχην, νικῆν. Εἶναι ἀληθῶς παράδοξον, πῶς τὸ ὄνομα τοῦτο ἐξέπεσεν εἰς ὄλως ἐναντίαν σημασίαν· ἀλλ' ὁ συγγραφεὺς προσετίθει, ὅτι ἀναφέρεται μόνον ἐν ἄσμασι τῆς Τελμησοῦ. Εὐρομεν τὸ ὑπ' ἀριθ. 5 τελημησηνὸν ἄσμα, ἐν ᾧ ὑπάρχει ἡ φράσις *ἄρ ἦρται δένδρες ρωμαίικα*· τὸ ποίημα ἀναφέρεται εἰς τὸν ἦρωα Πορφύριον, ὃν ἐλέγχει ἡ ἀγαπητικὴ του διὰ τὴν σύλληψίν του· ἢ ἀπάντησις του, ἐν ᾗ καὶ ἡ εἰρημὲνη ἀπαντᾷ φράσις, μᾶς ἀναγκάζει νὰ πιστεῦωμεν, ὅτι ὁ Πορφύριος θέλει νὰ εἰπῇ *ἄρ ἦρται ἄνδρες ρωμαίικα*, πράγματι δὲ ἑτέρα καππαδοκικὴ παραλλαγὴ τοῦ αὐτοῦ ἄσματος δημοσιευθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλεκτορίδου (ἐν Δελτ. ἱστορ. καὶ ἔθν. ἑταιρ. Α', σ. 724, 30) λέγει:

ἄν ἦν οἱ ἄντρες τούρικα, ἀλοὶ 'ς μὲ κ' ἑσένα·
ἄν ἦναι πάλ' ρωμαίικα, χαρὰς 'ς ἐμὲ κ' ἑσένα.

Ἐτέραν ταυτόρριζον καππαδοκικὴν λέξιν ἀναφέρει ὁ κ. Καρολίδης τὸ *ρίμμα δένδρομυ* ἐν τῇ ἐννοιᾷ τοῦ φονεύουμαι, θεωρεῖ δὲ τοῦτο συγγενὲς πρὸς τὸ σανσκριτικὸν dhrami=σπαράττομαι καὶ πρὸς ἄλλα ἄλλων γλωσσῶν.

Προστίθει πάλιν, ὅτι ἀναφέρεται ἐν τελημησηνοῖς ἄσμασι· τὸ 6^ο τῆς συλλογῆς ἄσμα ἔχει τὸν ἐξῆς στίχον:

ἔχει σπαθὶὰ καιδένδρεται, κοντάρια καὶ σκοτοῦται.

Προφανῶς τὸ ἰδιωτικὸν τοῦτο δένδρεται δὲν ἔχει ᾧδε τὴν ἔννοιαν τοῦ φονεύεται ἀλλὰ τὴν τοῦ *δέρεται*. Ἐτέραν περιεργὸν λέξιν ἀναφέρει ὁ κ. Καρολίδης τὸ *ἀδαμασίτζα*, ὁπερ ὁμῶς μᾶλλον *ἀλαμασίτσα* ἀναγινώσκειται ἐν ἐνὶ τελημησηνῶ ἄσματι· σημαίνει δέ, κατ' αὐτόν, φιλότητα, ἀγάπην, ἀδελφосύνην· θεωρεῖ δὲ τὴν λέξιν ὡς ἔχουσαν σχέσιν πρὸς τὸ ἀρχαῖον φρυγιακὸν *ἀδάμνα*=φίλος. Ὁ στίχος τοῦ ἄσματος ἔχει οὕτως:

ἔχου' ἀδελφосύνην, ἀδελφосύνην ἔχομεν κ' ἀδαμα-
[σίτζα

Ἀνδρόνικος ἀπέθανε, πᾶσαν ἀδελφосύνας
Ἀνδρόνικος ἐχάθη, κ' ἀλαμασίτσεις.

Πρὸς ἀνατροπὴν τῆς ἐκ τοῦ ἀρχαιοτάτου φρυγιακοῦ *ἀδάμνα* ἐτυμολογίας ἀναφέρομεν τοὺς αὐτοὺς στίχους ἑτέρου ὁμοίου ἄσματος ἀδομένου ἐν Φερτακαίνοις τῆς Καππαδοκίας:

Κ' ἐμεῖς μὲ τὸν Ἀνδρόνικο ἔχομε' ἀδελφосύνη
ἀδελφосύνη μοναχὰ ἔχομε' καὶ ὁμωσίτζα.

— Ἀνδρόνικος ἀπέθανεν, πᾶγεν ἀδελφосύνη
Ἀνδρόνικος ἐχάθη, ἐχάθη ὁμωσίτσα.

Ἐκαστος παρατηρεῖ, ὅτι τὸ τελημησηνὸν *ἀδαμασίτζα* ἢ *ἀλαμασίτσα* εἶναι αὐτὸ τὸ ὁμωσίτσα, τουτέστι τὸ ὑποκοριστικὸν βυζαντιανοῦ τύπου *ὁμοσία*, ὁπερ πάλιν παράγεται ἐκ τοῦ ἀρχαίου ὀρκωμοσία. Ἀλλὰ καὶ τούτου παραδεκτοῦ μὴ γενομένου, δὲν δυνάμεθα ἀρᾶ γε νὰ ἀντιπροτείνωμεν τὴν παραφθορὰν συνθέτου τινὸς ἴσως ἐκ τοῦ σημερινοῦ κοινοτάτου *ἀντάμα* καὶ *ὁμοσία*;

Ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων παραδειγμάτων, ἄτινα ἐκ τοῦ προχείρου συνελέξαμεν ἐκ τοῦ γλωσσαρίου τοῦ κ. Καρολίδου, παρατηρεῖ ἕκαστος, ὅτι μετὰ πολλῆς τῆς δυσπιστίας δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι αὕτη ἡ ἐκείνη ἢ λέξις εἶναι ἢ πιθανὸν νὰ ᾖναι λείψανον προελληνικῆς τινος γλώσσης.

Σημειώσωμεν δὲ καὶ τινα ἐκ τοῦ γραμματικοῦ μέρους τῆς σημερινῆς καππαδοκικῆς γλώσσης. Ἐν τῇ φρασιωτικῇ διαλέκτῳ τὸ λ ἐν ἀρχῇ λέξεως πρὸ φωνήεντος ἀποβάλλεται, οἷον *ἀγῶς*=λαγῶς. Τοῦτο παρατηρεῖται καὶ ἐν τῇ τζακωνικῇ διαλέκτῳ, ὡς *αῦρα*=λαύρα, *ἀγῶς*=λαγῶς, *ἄχανε*=λάχανον κτλ. Ἀλλ' ὡς ἐν τῇ τζακωνικῇ, οὕτω καὶ ἐν τῇ

φαρασιωτική ὁ κανὼν οὗτος δὲν εἶναι ἄνευ ἐξαιρέσεως. Ἀποβάλλεται ἐπίσης καὶ μεταξὺ δύο φωνηέντων, οἷον κα=καλά ἢ τρέπεται εἰς γ ἢ β, οἷον γέγο=ιψηλός, ἄβο=ἄλλο, ἄβογο=ἄλογον· τοῦτ' αὐτὸ ἀπαντᾷ καὶ ἐν τῇ τζακωνικῇ, πλὴν τῆς εἰς γ τροπῆς (γάα=μουλάρι, ἄγοο=ἄλογο, ἄβα=ἄλλη κτλ.). Ἡ ἐν τῷ λ ὅμως συγγένεια τῆς φαρασιωτικῆς πρὸς τὴν τζακωνικὴν διχλεκτον φαίνεται ἡμῖν συμπτωματικῆ· ἄλλως τε καὶ ἐν τῇ κυπριακῇ διαλέκτῳ τὸ γράμμα τοῦτο ἐν ἀρχῇ λέξεως πρὸ φωνήεντος ἀποβάλλεται, ὡς ἀλῶ=λαλῶ κτλ. Ἡ φαρασιωτικὴ τὸ πλ προφέρει συνεχῶς ὡς φκ, ὡς φκῶνω=ἀπλώνω, φκάταρος=πλάτανος, φκαζι=πλακι(ον) κτλ., τὸ δὲ σφ μετὰτίθησι πάντοτε εἰς φσ, οἷον φσάχνω=σφάχνω, σφάζω. Ἡ δὲ μισθιωτικὴ καὶ γουρδουνιακὴ διχλεκτος τὸ θ ἀντικαθιστᾷ διὰ τοῦ χ, ὡς χωρῶ=θωρῶ, θεωρῶ, χεγῶ=οὐρανός (θεός), χέκα=θέκα, ἔθηκα· τοῦτ' αὐτὸ παρατηρεῖται καὶ ἐν τῷ κυπριακῷ ιδιώματι τῶν Κερπασεωτῶν (ὡς χέλασσα, μεχῶ κτλ.), ἐν δὲ τῇ τζακωνικῇ τρέπεται εἰς σ ἢ sch. Ὁ κ. Καρολίδης παρατηρεῖ, ὅτι ἡ τῶν Γουρδουνίων διχλεκτος τὸ θ καὶ τὸ θ' ἀντικαθιστᾷ πολλάκις διὰ τοῦ ρ, οἷον ἄερανε=πέθανε, ῥβο=δύο, βῶρι=βῶδι. Ἐν δὲ τῇ κλίσει τῶν ὀνομάτων σημειώσεως ἄξιον εἶναι, ὅτι ἡ φαρασιωτικὴ διχλεκτος συνήθως ἔχει πληθυντικὸν λήγοντα εἰς σ, ὅπῃσταν τὸ ὄνομα λήγη ἐν τῷ ἐνικῷ εἰς ι (πρακανάδε, βάρτε), τὰ δὲ εἰς ο λήγοντα οὐσιαστικὰ ἐν τῷ πληθυντικῷ λήγουσιν εἰς α (παυόακο, παιδόακα)· ὡς πρὸς δὲ τὰς καταλήξεις ἐν τῇ φαρασιωτικῇ τὰ μὲν οὐσιαστικὰ λήγουσι συνήθως εἰς κο ἢ οακο, οα, κα, χα, ουα, χι, ουχι, οχι, αγκι, γιέκ, εα, ατι (τιθόκ, κουροῦκα, χανδροῦκα, τοροῦκα, ποροῦχι, ὀρόχι, τροχάγκι, προχάγκι, κροτζουλιγιέκ, νομάτς, δεβοουνάτς). Τῶν δὲ ἐπιθέτων αἱ συνήθεις καταλήξεις εἰσὶν ο, ουσχο, ερ, ιαο, οἷον κκό, κκοῦσχο, θεροῦσχο, τορκοῦσχο, στανιέρ, ὀκνιέρ, ἀφρικό κτλ. Ὡς πρὸς τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα λέγει ὁ κ. Καρολίδης, ὅτι ἡ φαρασιωτικὴ διχλεκτος διετήρησεν ἀόριστόν τινα ἀντωνυμίαν ἢ ἀριθμητικὸν ἄκλιτον ὄνομα ἰ=τις, τι (ἰ ρομάτε=ἄνθρωπός τις), ὅπερ παραδέχεται ὡς λείψανον ἀρχαίας τινὸς προελληνικῆς λέξεως ὁμορρίζου πρὸς τὸ ἐλληνικὸν ἰ ἐν τῷ ἄπαξ, ἀπ.λοῦ· κτλ. Ἄλλ' ἐν τοῖς κειμένιοις τῆς διαλέκτου ταύτης δὲν

εὕρωμεν φράσιν τινὰ, ἐν ἧ ν' ἀναφέρηται τὸ σκανδελῶδες τοῦτο ἰ, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἐβοήθει ἡμᾶς νὰ ἐννοήσωμεν καλῶς τὴν δύναμιν καὶ τὴν φύσιν τοῦ. Ὡς λείψανα δὲ ἀριθμητικῶν ὀνομάτων τῆς ἀρχαίας καππαδοκικῆς ἐκλαμβάνει ὁ κ. Καρολίδης καὶ τινα ἀριθμητικὰ ὀνόματα ἀπὸ τοῦ ἐν μέχρι δέκα, τὰ ὅποια μεταχειρίζονται οἱ παῖδες ἐν τοῖς παιγνίοις. Τῶν ὀνομάτων τούτων τέσσαρας τύπους καταριθμεῖ, ἐξ ὧν σημειοῦμεν τοὺς φαρασιωτικούς: ἔρα, δίκι, τρικό, κότταρ, φέικαρ, λίρκιρ, τάτλι, μάτλι, τάνγιαρ, δέκα. Ἐν τῷ περὶ ἀντωνυμιῶν κεφαλαίῳ εὐρίσκομεν ἐγχωρίους διαλεκτικούς τύπους, συγγενεῖς ὅμως πρὸς τοὺς ποντικούς. Τὸ ἄβῶ =οὔτος θεωρεῖ ὁ κ. Καρολίδης προφανῶς καππαδοκικόν· ἀλλὰ τοῦτό τε καὶ τὰ ἐντεῦθεν παράγωγα εἶναι κοινότατα καὶ ἐν τισὶ ποντικαῖς διαλέκτοις, ἐν δὲ Ὄφει προφέρεται καὶ ἀγοῦ, ἀοῦ. Τὰ δὲ μισθιωτικὰ μέσρ (ἡμέτερος) καὶ σέσρ (ὁμέτερος), ἄτινα ἐπίσης θεωρεῖ λείψανά πως τοῦ καππαδοκικοῦ τύπου τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν, νομίζομεν, ὅτι εἶναι μᾶλλον τοπικός ιδιωτισμός πηγάζων ἐκ τῶν ἐτέρων κοινῶν ἐν Καππαδοκίᾳ καὶ Πόντῳ (το) μέτερο, (το) σέτερο. Τὰς δὲ φαρασιωτικὰς ἐρωτηματικὰς ἀντωνυμίας πό, πά,(=τί;), ἀς ὁ κ. Καρολίδης θεωρεῖ ἀρχαιοτάτας, νομίζομεν μᾶλλον πηγαζούσας ἐκ τῶν ποιός ποιᾶ. Ἀρχαικωτάτην δὲ ρηματικὴν κατάληξιν ἐν ὀλίγοις ἐλληνικοῖς τύποις (ἔστι, γέγοντι αἰολ.) σωζομένην θεωρεῖ ὁ κ. Καρολίδης καὶ τὸ τῆς φαρασιωτικῆς διαλέκτου τι, ὅπερ τίθεται εἰς τὸ γ' ἐνικὸν καὶ τὸ γ' πληθυντικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεσιῶτος, παρατατικοῦ καὶ ἀορίστου. Ἡμεῖς προτιμῶμεν νὰ θεωρῶμεν τὴν κατάληξιν ταύτην καθαρῶς τουρκικὴν. Ἰδοῦ παραδείγματά τινα: ἦσατι τὰ θύρα καρακωμένα, ἰτάθησῆ (=στῆ) μέση τζαῖ εἰπερτι ἰτζείνους (=εκεῖνος), δέγκεν τὰ τοῖς τζιράχι τσαῖ λέγκεντι (ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς καὶ εἶπεν).

Μεθ' ὅλα ταῦτα δὲν δυνάμεθα κατ' ἀρχὴν ν' ἀρνηθῶμεν, ὅτι ἡ τοῦ κ. Καρολίδου θεωρία περὶ διζώσεως λειψάνων τινῶν τῆς ἀρχαίας καππαδοκικῆς εἶναι παντελῶς ἀπαράδεκτος, ἀφοῦ μετὰ μακρὰς μελέτας ἀπεδείχθη, ὅτι ἡ νῦν τζακωνικὴ γλῶσσα εἶναι μεταγενεστέρα φάσις τῆς ἀρχαίας λακωνικῆς. Διότι ἐν τῷ γλωσσάρῳ τοῦ κ. Καρολίδου ὑπάρχουσιν ἄπειροι λέξεις πρωτοφανεῖς δι' ἡμᾶς, περιέρ-

γοί ἔμα και ἄξια μελέτης. Ἄλλ' ἐν τοιαύ-
 τη ἐκθέσει, οἷα ἡ παρούσα, δὲν δυνάμεθα νὰ
 προδῶμεν εἰς ἀνάλυσιν αὐτῶν. Ἐπειτα δὲ
 τίς δύναται νὰ μᾶς διαβεβαιώσῃ, ὅτι αἱ λέ-
 ξεις αὗται δὲν ἀνήκουσιν εἰς ἀρμενικὴν τινα
 διἄλεκτον, ἢ εἰς περσοτουρκικόν τι βῆρβαρον
 ἰδιῶμα, ἀφ' οὗ δὲν συνετέχθησαν εἰσέτι λε-
 ξικά τῶν ἐν Καππαδοκίᾳ και περὶ αὐτὴν
 ὀμιλουμένων γλωσσῶν; Ἐκ τῶν περιεργο-
 τέρων φαρασιωτικῶν λέξεων ἀναφέρομεν τὰς
 ἑπομένους: ἀτζανᾶς=σμίλη, τῶρες=ἔριον
 κουρευμένον και ἀκατέργαστον (ἐντεῦθεν δὲν
 πᾶχεται τὸ τσαρούχι;), γαλέ=ἀρχήνη,
 γαλιέρ=ἀρχήνης, τσολέκα=αἰώρα, τσιθὸ
 =κυανοῦς, τορούχα=πέυκη, τσιουῶρ=ἀε-
 τός, καρτζου.λγιέκ=πῆνθηρ, σιτράγκα=δι-
 ἄθμα ἢ ταινία, τσάκρι=κύκλος (δὲν συγ-
 γενεῦει και τὸ παρ' ἡμῖν τζεγκρίκι;), το-
 ρούχα=πέυκη, δλαστὲ=βῆσανος, ἀγωνία,
 πιστρούκο=μᾶζα ἀλεύρου, καθὸρ=κύραξ,
 παρχᾶν=τροβλίον κοῖλον πῆλινον, κορόκκο
 =μελίκηρον, δλιζὸν βάσε=τερέβινθος ἢ
 σχίνος, σκουρά=ποτήριον, μαβοῦκα=αἰ-
 νιγμζ, ἀγδλιονπέκα=λαβοῦρι ἢ βίκος. Τὰς
 λέξεις ταύτας μεταξὺ ἄλλων θεωρεῖ ὁ κ.
 Καρολίδης ὡς γνησίας καππαδοκικὰς, διότι
 συγγενεῦοισι πρὸς σανκριτικὰς, βακτρικὰς
 κτλ. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡμεῖς δὲν πιστεύομεν, ὅτι
 εἶναι λείψανα ἀρίας τινὸς καππαδοκικῆς
 γλώσσης, ἀλλ' εἰλημμένα ἐκ παραγῶγων
 γλωσσῶν διαφόρων ἀσιατικῶν λαῶν ἐπιδρα-
 μόντων κατὰ τὸν μεσαιῶνα τὴν Καππαδο-
 κίαν, φρονοῦμεν, ὅτι προτιμότερον εἶναι νὰ

ἀναμεινῶμεν τὴν σύνταξιν λεξικῶν τῶν ἐν
 Καππαδοκίᾳ ὀμιλουμένων γλωσσῶν. Ἐκεῖνο
 δὲ τὸ ὅποιον δὲν πρέπει νὰ παραλείψωμεν
 εἶναι, ὅτι ἡ φαρασιωτικὴ γλώσσα ἔχει πολ-
 λὰς λέξεις πεποιημένας και ἑτέρας ἀπείρους
 ἑλληνικὰς ἐν μεταφορικῇ σημασίᾳ, οὕτως
 ὥστε νὰ δύνηται τις νὰ σχηματίσῃ μικρὸν
 λεξικὸν καππαδοκικοῦ τινος slang ἢ langue
 verte. Πάμπολλαι δ' ἐπίσης εἶναι νεοελλη-
 νικαὶ παρεφθαρμένα και οὐκ ὀλίγαι ἀκέ-
 ραιαι ἀρχαῖαι ἑλληνικαὶ μεταχειριζόμεναι ἢ
 ἐν σημασίᾳ ἤττον γνωστῇ, ἢ ἐν ἐννοίᾳ ἀρ-
 χικῇ, ἢ ἐν ἰδίᾳ ὅλως ἐναντίᾳ τῆς σημα-
 σίας των.

Ἡ Φιλολογικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποβλέπουσα
 μᾶλλον εἰς τὸ ἀπειρον γλωσσικὸν ὑλικόν,
 ὅπερ συνεκόμισεν ὁ κ. Καρολίδης ἐκ Καπ-
 παδοκίας, ἢ εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν αὐτοῦ,
 ἔκρινε δίκαιον νὰ ἀμείψῃ τοὺς κόπους αὐ-
 τοῦ διὰ τοῦ δεκαλίρου βραβείου. Τὸ αὐτὸ δὲ
 δῶρον ἀπονέμει και τοῖς καλοῖς κἀγαθοῖς
 σκαπανεῦσι τοῦ Ζωγραφεῖου διαγωνίσματος
 Νικολάφ Πολίτη, Δημητρίφ Πουλᾶκη, Κων-
 σταντίνφ Κανελλάκη, Ἰωάννη Βαλαβᾶνη,
 Ἄντωνίφ Πουλᾶκη, Συμεῶν Μανασσεῖδη και
 Νικολάφ Βενέτη. Ἐπαίνου δὲ ἀξίους κη-
 ρύττει τὸν ἐν Ἀθήναις κ. Γεώργιον Δροσίνην,
 τὸν ἐξ Οἰνόης κ. Ἰωάννην Κωνσταντινίδην και
 τὸν ἐν Σουδενοῖς τῆς Ἠπείρου κ. Α. Γόνιον.

Α. Π. ΚΕΡΑΜΕΥΣ,
 εἰδηγητὴς τῆς Φιλολ. Ἐπιτροπῆς.

ΚΑΡΑΠΑΝΕΙΟΣ ΑΓΩΝ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΕΝΤΟΣ ΠΟΝΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

Φίλοι ἀκροαταί,

Ἐπειδὴ οἱ πλείστοι τῶν τὸ βῆμα τοῦτο τοῦ Συλλόγου κατὰ τὰς αὐτὰς περιστάσεις ἀνελθόντων προτάσσουσιν ὀλίγα τινὰ σχετικά ἐν εἴδει προλεγόμενων ἢ εἰσχωγῆς εἰς τὸ θέμα τῆς ἑαυτῶν ἐκθέσεως, ἐπιτρέψατε καὶ ἐμοὶ τὸ πρῶτον ἤδη εὐτυχούντι νὰ ἀνέλθω τὸ βῆμα τοῦτο νὰ ἀκολουθήσω τὴν ὑπὸ τοσοῦτον μακροῦ παρελθόντος καθιερωθεῖσαν συνήθειαν ταύτην. Συνειδῶς δ' ἐμαυτῷ στήρῃσιν πολλῶν προσόντων, ἅτινα καθιστῶσι τοὺς ρήτορας ἀνεκτοὺς καὶ τοὺς λόγους αὐτῶν ἀκουστοὺς καὶ προκαλοῦντας οὐχὶ τὸν νυσταγμὸν ἀλλὰ τὸναντίον τὴν ἐξέγερσιν τοῦ πνεύματος τῶν ἀκροατῶν, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἰδίως ἐξαρτᾶται ἡ σχετικὴ τοῦ ρήτορος ἐπιτυχία, ἄλλως δὲ μὴ προτιθέμενος νὰ ἐκφωνήσω ρητορικὸν ἰδίως λόγον, μετὰ συστολῆς καὶ συναισθήσεως τοῦ ὀφειλομένου εἰς τοσοῦτον ἐκλεκτὴν τοῦ ἔθνους μερίδα σεβασμοῦ ἐπροτίμησα τὸ βῆμα τοῦτο ἀνερχόμενος βραχεία τινὰ νὰ προτάξω καὶ ταῦτα σχετικά πρὸς αὐτὸ τὸ θέμα τοῦ Καραπανείου ἀγῶνος τοῦ λήξαντος συλλογικοῦ ἔτους, πρὸς τὴν παρ' ἡμῖν διδασκαλίαν τῶν φυσικῶν λεγομένων μαθημάτων.

Ἐπὶ τῆς πανσόφου τοῦ δημιουργοῦ χειρὸς τεθεῖς ἐπὶ τῆς βαρείας ἡμῶν σφαίρας βαρῦ καὶ ὑλικὸν σῶμα, ἐννοῶ πρῶτον τὴν περὶ ἐμὲ νὰ κατανοήσω φύσιν, ἐπὶ τῆς ἐπιγνώσεως δὲ τῶν ἀποτελούντων αὐτὴν ὄντων καὶ τῆς μελέτης τῶν διεπόντων αὐτὰ νόμων ὡς ἐφ' ὑλικῆς κλίμακος, ἄλλου πύργου τῆς Βαβέλ, βραδέως ἀναρριχώμενος νὰ προβῶ εἰς τὸν σχηματισμὸν σκέψεων καὶ ἰδεῶν ἀνωτέρων, ἐπιγενεστέρων κατ' ἐμὲ τῶν ἐπὶ τῆς ὑλικῆς φύσεως. Ἐντεῦθεν ἐπιταί, ὅτι ὡς ἀφετη-

ρίαν οἰασθῆποτε μορφώσεως τοῦ πνεύματος νομίζω τὴν φυσικὴν, οὕτως εἶπειν, μορφῶσιν, τουτέστι τὴν κατανόησιν τῆς περὶ ἡμᾶς ὕλης καὶ τὴν σπουδὴν τῶν ιδιοτήτων καὶ μεταβολῶν αὐτῆς, ἐφ' ὅσον τοῦτο δυνατόν νὰ κατορθωθῇ ὑπὸ τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Τότε, καὶ μόνον τότε, νομίζω θὰ ἀναπτυχθῶσιν ἐν ἐμοὶ φυσικῶς καὶ ἀβιάστως αἱ περὶ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ Θεοῦ ἰδέαι, τότε μόνον ὡς ἄλλος Νεύτων θὰ δύναμαι εὐσυνειδήτως καὶ μετὰ πεποιθήσεως νὰ ἀποκκλύπτωμι ἀκούων προφερόμενον τὸ ὄνομα τοῦ δημιουργοῦ, τότε μόνον ἢ περὶ τῆς ὑπάρξεως ἀνωτάτου ὄντος καὶ ἀύλου ἐν ἐμοὶ οὐσίας ἀπόδειξις θὰ δύνηται νὰ στηριχθῇ οὐχὶ μόνον ἐπὶ λόγων ἰδανικῶς λογικῶν, διαφερόντων κατὰ τε τὴν ἀνατροφὴν καὶ κατὰ τὸ ποσὸν τοῦ ἐν ἐκάστῳ ἀνθρώπῳ ἐνυπάρχοντος λόγου, ἀλλ' ἐπὶ λόγων φυσικῶς λογικῶν, ἀναντιρρήτων καὶ παρὰ πάντων ἀποδεκτῶν.

Διὰ τὴν ἀποδίδουσί τινες τὰς ὑλιστικὰς τάσεις τοῦ ὑμετέρου αἰῶνος εἰς τὴν καταπληκτικὴν ὄντως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη πρόοδον τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν; Εἶναι ἀληθὲς πράγματι, ὅτι αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι ὑποσκάπτουσιν, ὡς νομίζεται κοινῶς, τὰ θεμέλια τοῦ ἰδανικοῦ κόσμου;—Ἐπιτρέψατε εἰς ἐμὲ νὰ ἀπαντήσω ἐν ὀλίγοις εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας. Βεβαίως τοῦτο δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς τόλμη καὶ τόλμη μεγάλη. Σὰς ἐξομολογοῦμαι κρύφιόν μου ἀμάχημα. Μετὰ τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς συναισθήσεως τῆς ἐν τῇ ἐξόχως φιλοσοφικῇ ρήτρᾳ ἀμαθίῃ μὲν θράσος, λογισμὸς δ' ὄνον γέρει περιεχομένης ὑψίστης ἀληθείας, συνδυάζω ἐνθερμον θαυμασμόν πρὸς τοὺς ἐλλόγως τολμηροὺς ἀνθρώπους· διότι ἐκ τῆς ἱστορίας ἐδιδάχθη, ὅτι οὐδὲν μέγα ἐν τῷ κόσμῳ ἐγένε-

νετο, οὔτινος τὸ πρῶτον κινουῦν νὰ μὴ ἦτο ἡ κατ' ἐμὲ ἀνωτάτη αὕτη τῆς ἐλευθέρας ἀνθρωπίνης βουλήσεως ἔκφρασις.

Νομίζω, ὅτι κακῶς, ἀνευ προηγουμένης σπουδαίας μελέτης τοῦ πράγματος, ἀποδίδουσι τινες εἰς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας ἐνέργειαν ὑλιστικὴν. Ἐν πρώτοις ὁ ὑλισμὸς δὲν εἶναι σύγχρονος πολλῶ δ' ἦττον μεταγενέστερος τῆς ἀναπτύξεως τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν. Ἐὰν αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι ἔχουσιν ἱστορίαν ὀλίγων δεκαετηρίδων, αἱ ὑλιστικαὶ ἰδέαι ἀριθμοῦσι χιλιετηρίδας ὅλας ὑπάρξεως, εἶναι σύγχρονοι τῆς πρώτης τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἐμφανίσεως. Τούναντίον νομίζω, ὅτι ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἡ πρόοδος τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν οὐχὶ μόνον δὲν πολεμεῖ τὸν ἰδανικὸν κόσμον, ἀλλ' ὡς ἔφθην εἰπὼν ἐν τῇ ἀρχῇ, μεγίστην δύναται νὰ παράσχῃ εἰς τὸ πνεῦμα βεβαιότητα περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἰδανικοῦ τούτου κόσμου. Οὐδεὶς σπουδαῖος φυσικὸς, χημικὸς ἢ ἀστρονόμος, διημιφισβήτησε τὸ κύρος τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἰδανικοῦ κόσμου, ἐὰν δὲ ὑπάρχωσι μεταξὺ αὐτῶν τινὲς πολεμοῦντες τὴν ὑπαρξίν τούτου, ἐπιτραπήτω μοι νὰ εἶπω, ὅτι οὗτοι ἢ ἔκουσίως, νεωτερισμοῦ χάριν, ἀμβλυοῦσιν, ἢ, ἐὰν ἐν συνειδήσει ἐπαγγέλλωνται ταῦτα, ἡδίκηθησαν κατὰ τὴν διανομὴν τοῦ λόγου ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ, καὶ πρὸς ἐκδίκησιν τῆς προσγενομένης αὐτοῖς ἀδικίας ἀρνοῦνται τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ καὶ ἑαυτῶν. Διότι ἄλλως κατὰ ποίους φυσικοὺς, χημικοὺς, μηχανικοὺς ἢ φυσιολογικοὺς νόμους δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἡ τῆς ὕλης ὑπὸ τοῦ μικροσκοπικοῦ ἀνθρώπου κατὰκτησις καὶ ὑποδούλωσις κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας; μήτοι κατὰ τὸν Νευτώνειον νόμον τῆς καθολικῆς ἔλξεως; ἀλλὰ τότε βεβαίως ὁ ἐλέφας, ὁ ἵπποπόταμος καὶ τὰ πελώρια τοῦ ὠκεανοῦ κήτη θὰ εἶχον ἐπὶ τῆς τοιαύτης κατακτῆσεως δικαίωματα μεγαλύτερα, ἀνόλογα τῆς μάξης αὐτῶν.

Ἄλλ' ἐξετάσωμεν ἐμβριθέστερον τὴν ὕλην, ὑπλίσωμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τοῦ μικροσκοπίου ἢ τοῦ τηλεσκοπίου, συγκεντρώσωμεν ὀλόκληρον τὴν ψυχὴν ἡμῶν εἰς τὴν παρατήρησιν τῆς ὕλης. Τί θὰ ἴδωμεν ἐν αὐτῇ;— Πρῶτον μὲν νόμον διέποντα αὐτὴν καὶ οὐδ' ἐπὶ στιγμήν ἀφιστάμενον αὐτῆς, τὸν νόμον τῆς ἀδρανείας ἀπαγγελλόμενον οὕτως: «ἡ ὕλη οὐδαμῶς δύναται ἀπ' ἑαυτῆς νὰ μεταβῆ κατὰστασιν».—δεύτερον παρατηροῦμεν διαφόρους τῆς ὕλης μεταβολάς, ταύτας δὲ

ὑποχρεούμεθα ν' ἀποδώσωμεν εἰς τι αἷτιον. Πῶς καλοῦμεν τὸ αἷτιον τούτου;—*κίνησιν τῶν μορίων τῆς β.λ.η.ς.* Ἐξ αὐτῆς πάντα τὰ φαινόμενα. Ἡ κίνησις τῶν μορίων τῆς ὕλης ἀποτελεῖ τὰ φαινόμενα, ἅτινα καλοῦμεν φῶς, θερμότητα, ἤχον, ἤλεκτρισμόν, μαγνητισμόν, βαρύτητα, χημικὴν ἔλξιν κτλ.—Τὴν τοιαύτην κίνησιν τῶν μορίων τὴν ὕλης ὑποχρεούμεθα ν' ἀποδώσωμεν εἰς αὐτὴν τὴν ὕλην. Ἀλλὰ πῶς θὰ συμβιβασθῶμεν μετὰ τοῦ α' νόμου;—Ἀναγκαζόμεθα νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ὑπῆρξέ ΤΙΣ, ὅστις ἐνεφύσησεν εἰς τὴν ὕλην τὴν κίνησιν, ὁ δὲ ΤΙΣ οὗτος δὲν ἠδύνατο νὰ ἦναι ὡς ἡ ὕλη, ἦτο ἀνώτερος τῆς ὕλης, ἦτο αἴτιος.

Ἴδου ἡ περὶ Θεοῦ ἰδέα προκύπτουσα ἀπὸ τῆς ἐξετάσεως ἐνὸς μικροβίου, ἀπὸ τῆς παρατηρήσεως τῶν νομίμων κινήσεων τῶν ἄστρων, ἀπὸ τῆς στοιχειωδεστέρας χημικῆς συσκευῆς, ἀπὸ τοῦ ἀπλουστέρου φυσικοῦ πειράματος.

Βεβαίως δὲν περιέχεται ἐν τοῖς στενοῖς ὅροις τοῦ ἐμοῦ προλόγου ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἰδέας, ὅτι οὐδαμῶς πρὸς τὴν ὑπαρξίν τοῦ ἀνωτάτου ὄντος ἀντίκεινται καὶ οὐχὶ μόνον οὐδόλως υποβιβάζουσιν αὐτό, ἀλλὰ τούναντίον πληρέστερον περὶ αὐτοῦ παρέχουσιν εἰς τὸ πνεῦμα χαρακτηρισμόν αἱ νεώτεροι θεωρίαι περὶ πληθῆος τῶν κατωκνημένων κόσμων καὶ περὶ μὴ παραδοχῆς τοῦ ἀνωτάτου ὄντος ἐν ἀμέσῳ, ἐνδελεχεῖ συναφεῖα πρὸς τὴν ὕλην καὶ τὰ ἑαυτῆς φαινόμενα. Ὅπως οὐδεὶς δύναται νὰ κατανοήσῃ ὄριον τοῦ ὑλικοῦ χώρου, οὕτως οὐδεὶς δύναται νὰ παραδεχθῇ τὴν ὑπαρξίν τοσοῦτων μυριάδων οὐρανίων σωματιῶν, χωρὶς συνάμα ν' ἀποδώσῃ εἰς ταῦτα τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ α' ὄρου τῆς ὑλικῆς ὑπάρξεως, τὴν ζώην. Ἡ ἄρνησις τούτου λίαν ἐγωϊστικὴ βεβαίως εἶναι διὰ τὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἀνθρώπον καὶ λίαν προσβλητικὴ πρὸς τὴν ἀπειρίαν τῆς δυνάμεως τοῦ ἀνωτάτου ὄντος. Καὶ παρήγορος μὲν ἴσως φαίνεται εἰς τὸν γήινον ἀνθρώπον ἡ ἰδέα τῆς μονότητος αὐτοῦ ἐν τῷ παντὶ καὶ ἡ ἄμεσος συνάφεια τοῦ δημιουργοῦ μετὰ τῆς ὑλικῆς ὑπάρξεως, οὐχ ἦττον ὁμως ταῦτα εἰς ἄκραν εὐρίσκονται ἀντίφασιν πρὸς τὴν προσημειωθεῖσαν παντοδυναμίαν τοῦ πρώτου αἰτίου. Ἐὰν δὲ ὁ λεγόμενος οὐρανός, ἔνθα ἐτέθη ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐν τῇ γῇ ἐμφανίσεως αὐτοῦ τὸ τοῦ Θεοῦ ἐνδιαίτημα, ὑψώθη καταπληκτικῶς κατὰ τοὺς νεωτέρους

αἰῶνας, τοῦτο οὐδαμῶς ἀπελπιστικὸν πρέπει νὰ φαίνεται εἰς τὸν γήινον ἄνθρωπον πεποιθότα, ὅτι ἡ τοῦ δημιουργοῦ δύναμις καὶ ἀγαθότης εἶναι τοσοῦτον ἀπείρως μεγάλα, ὥστε τὸ εἰς τὴν γῆν ἀναλογοῦν μέρος αὐτῶν εἶναι ἀσυγκρίτως μεγαλεῖτερον τοῦ πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τῶν νεωτέρων θεωριῶν ἀνήκοντος αὐτῆ. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὸ β' ζήτημα τῆς συναφείας τοῦ ἀνωτάτου ὄντος πρὸς τὴν ὕλην, νομίζω, ὅτι ἀρνείται τὸ ἀπειρον τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ ὃ μὴ παραδεχόμενος, ὅτι οὗτος ἐφάπαξ μόνον ἐμφυσήσας εἰς τὸν ὕλικόν κόσμον τὴν δύναμιν δὲν ἔχει πλέον ἀνάγκην τοῦ ἀμέσου τούτου συγχρωτισμοῦ μετ' αὐτοῦ. Ἡ δύναμις συνυπάρχει μετὰ τῆς ὕλης καὶ δύναται μὲν πολλὰς νὰ ὑποστῇ μεταβολὰς ποικιλομόρφως τὰ αἰσθητήρια ἡμῶν προσβάλλουσα, οὐδαμῶς ὅμως δύναται ἀπαξ δοθεῖσα εἰς τὴν ὕλην νὰ μηδενισθῇ.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω ἠθέλησα νὰ ὑποστηρίξω τὴν ιδέαν, ὅτι ἡ φυσικὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀνατροφή οὐχὶ βλαβερά ἀλλὰ τούναντίον ὠφελιμωτάτη εἰς αὐτὸν ὑπὸ πάσας τὰς ὁψεις καθίσταται. Φυσικὸν πόρισμα τῆς παραδοχῆς τούτου εἶναι, ὅτι ἐν τοῖς ἡμετέροις σχολείοις πρέπει νὰ διδάσκωνται τὰ φυσικὰ μαθήματα ἀπ' αὐτῆς τῆς νηπιακῆς ἡλικίας, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ λεγομένου δημοτικοῦ σχολείου. Πρὸς τοῦτο ἀνάγκη α' νὰ ὑπάρχωσι κατάλληλα πρὸς τοῦτο βιβλία, καὶ β' νὰ ρυθμισθῇ ἡ τῆς διδασκαλίας τούτων μέθοδος. Καὶ διὰ μὲν τὸ α' νομίζω, ὅτι τὰ πλείστα διδακτικὰ βιβλία τοῦ εἶδους τούτου ἔχουσιν ἐν φοβερὸν μειονέκτημα, ὅτι ἀναπτύσσουσι τὰ πράγματα λαβὴν πλατέως, τοῦτο δὲ καὶ τὸν μικρὸν μαθητὴν καθ' ὑπερβολὴν κουράζει καὶ τὴν τοῦ διδάσκοντος θέσιν καθιστᾷ προβληματικὴν· καὶ β' ὅτι τὰ μαθήματα ταῦτα διδάσκονται οὐχὶ φυσικῶς, οὐχὶ διὰ πραγμάτων ψηλαφητῶν καὶ ὁρατῶν, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον διὰ τοῦ λόγου. Ἐπὶ κατανοήσεως ὅμως ὕλικῶν πραγμάτων τὸ νὰ ἀντικαθιστᾷ τις τὴν ὄρασιν διὰ τῆς ἀκοῆς εἶναι κατὰ τὴν προσφυᾶ ἔκφρασιν ἐξόχου τινὸς παιδαγωγοῦ, ὡς εἰ τὰ πτηνὰ πρσιετίμων νὰ βαινωσι διὰ τῶν ποδῶν καὶ οὐχὶ νὰ ἵπτανται διὰ τῶν πτερόγων.

Τὴν τοῦ α' μέσου ἀνάγκην ἀναλαμβάνει ἐν μέρει νὰ πληρῶσῃ ὃ κατὰ τὸ λήξαν ἡδη συλλογικὸν ἔτος Καραπάνειος ἀγὼν διὰ τῆς βραβεύσεως διδακτικοῦ βιβλίου καταλλήλου πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Φυσικῆς ἱστορίας

ἐν τοῖς ἀστικῶις λεγομένοις σχολείοις. Τὸ πρὸς τοῦτο εἰδικὸν πρόγραμμα ἐξεδόθη κατὰ τὸ συλλογικὸν ἔτος 1881—82 ἐκπονηθὲν ὑπὸ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς τοῦ Συλλόγου Ἐπιτροπῆς. Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ περι οὗ ὁ λόγος εἰδικοῦ προγράμματος ἐστάλησαν πρὸς κρίσιν εἰς τὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπὴν κατὰ τὸ ἐπιὸν Συλλογικὸν ἔτος 1882—83 δύο μόνον Φυσικαὶ ἱστορίαι, ὧν ἡ μὲν ἔφερε τὸν τίτλον *Φυσικὴ Ἱστορία πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν σχολείων* καὶ τὸ ρητὸν «Φύσις τὰ τε ζῶα καὶ τὰ μέρη αὐτῶν καὶ τὰ φυτὰ κτλ.», ἡ δὲ δευτέρα τίτλον μὲν *Στοιχεῖα Φυσικῆς Ἱστορίας πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν καὶ ἑλληνικῶν σχολείων*, ρητὸν δὲ τὸ γερμανικὸν «Die Natur ist aller Meister Meister κτλ.».

Ἡ Ἐκπ. ἐπιτροπὴ μελετήσασα τὰ χειρόγραφα ἐκεῖνα ἀπεφώνησε διὰ τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτῆς κ. Κ. Ξανθοπούλου ὡς ἐξῆς: (Σελ. 26 καὶ κατωτέρω). «Παρατηροῦμεν, ὅτι αἱ περιγραφαὶ πολλάκις εἶναι μακραὶ, τυχαῖαι καὶ ἀνευ ὠρισμῆνης παιδαγωγικῆς πορείας· διότι δὲν ἀρχεται πάντοτε ἐκ τῶν πρωτίστως ὑποπιπτόντων ταῖς αἰσθήσεσι, δευτερον δὲ περιγράφονται ἐνίοτε ἄγνωστα δι' ἀγνώστων, ἀναφέρεται δ' ἔστιν ὅτε, ὅ, τι τύχη κτλ. . . Σημειοῦμεν δ' ἔτι μακρολογίαν ἐν οὐ δέοντι, συντομίαν δ' ἐνθα ἔδει νὰ ὑπάρχῃ μείζων ἀνάπτυξις. . . Δὲν ἐξαιρεται τὸ ἐξ οὗ ἀποτελεῖται τὸ γένος, ἡ τάξις, ἡ ὁμοταξία. Ἡ ἐκλογή τῶν περιγραφομένων ζῶων εἶναι ἀνεπιτυχῆς πολλάκις. . . ἡ Βοτανικὴ δὲ καὶ ἡ Ὄρυκτολογία εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόκεινται κρίσιν».

Ταύτας καὶ τοιαύτας παρατηρήσεις ποιήσασα ἐπὶ τῶν χειρογράφων ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ διὰ τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτῆς κ. Κ. Ξανθοπούλου ἐθεώρησε μὲν τὴν ἐργασίαν καὶ τῶν δύο χειρογράφων ἀξίαν λόγου καὶ τὴν πολλὴν δυσχέρειαν τοῦ ἔργου κατανοοῦσα καὶ συναισθανομένη ἐνόμισε δίκαιον καὶ πρέπον ἅμα μόνον νὰ ἐπαινέσῃ τοὺς συγγραφεῖς δημοσίᾳ πεποηθῖα, ὅτι, ἐὰν εὐσταθέστεραι καὶ ἀνώτερον ἐπεξεργασμέναί προσέλθωσιν εἰς τὸν ἀγῶνα αἱ κρινόμεναι Φυσικαὶ Ἱστορίαι θὰ ἐπιτευχθῇ μᾶλλον ὁ σκοπός, ὃν τὸ διαγώνισμα προτίθεται καὶ ὃς ὁμολογουμένως εἶναι τὸ παρέχειν τοῖς μαθηταῖς τῶν δημοτικῶν καὶ ἀστικῶν ἢ ἑλληνικῶν ἡμῶν σχολείων πρόσφορα ἐγχειρίδια.

Τὸ τοιοῦτον ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἐθεώρησεν

ὡς ἀποθαρρύνον ἢ προσβάλλον τὴν φιλοτιμίζον τῶν κατελθόντων εἰς τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ τούναντιον ἐνόμισεν, ὅτι «οἱ ἄξιοι τῶν ἐπαίων κρινόμενοι συγγραφεῖς οὐ μόνον δὲν θ' ἀποθαρρυνθῶσι, διότι δὲν ἔτυχον τοῦ βραβείου, ἀλλὰ μᾶλλον θάρρους πληρούμενοι καὶ ἀγάπης ἔτι πλείονος πρὸς ὃ ἐπιχείρησαν κοινωρελίστατον ἔργον καὶ τοῦ ἀπαιτουμένου χρόνου τυχόντες θὰ καταρτίσωσι βεβαίως ἐπὶ τὸ τελειότερον τὰ ἔργα αὐτῶν ἐν ἀμίλλῃ ἐπιβεβαιουῦντες ἔργῳ τὸ σοφὸν ἐκεῖνο λόγιον τῶν ἀρχαίων, ὅτι πολλάκις τὸ ἡμῖς πλέον ἐστὶ τοῦ παντός».

Κατὰ τὸ ἐπὶ τὸν συλλογικὸν ἔτος 1883—84 ἐστάλη εἰς τὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπὴν τὸ προκειμένον ἔργον, τὸ ὁποῖον ἔνεκα λόγων ἰδίων ἀνέβαλεν ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ κρίνῃ. Ἴδού ὁ λόγος, δι' ὃν σήμερον ἀντὶ πέρυσιν ὑποβάλλεται ἡ περὶ τούτου κρίσις.

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ παραβαλοῦσα τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον *Φυσικὴ Ἱστορία πρὸς χρῆσιν τῶν Ἀστυκῶν σχολῶν*, συντεταγμένη κατὰ τρεῖς κύκλους, ὑπὸ τὸ ρητὸν δὲ «Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας» προκειμένον χειρόγραφον πρὸς τὸ πρό διετίτας ὑποβλήθη τῇ Ἐπιτροπῇ τὸ φέρον τὸ γερμανικὸν ρητὸν, περὶ οὗ ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος, ἐκ πολλῶν σημείων κατείδεν, ὅτι εἶναι τὸ αὐτὸ ἔργον, ὅπερ ὁ συγγραφεὺς ἐπὶ ταῖς αὐταῖς βάξεσι μετερρῦθμισε λαβὼν ὑπ' ὄψει αὐτοῦ τὰς γενομένας αὐτῷ παρατηρήσεις ἐπὶ τὸ συμμετρικώτερον.

Αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἤδη ἐξεταζόμενον καὶ σταθμιζόμενον πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ προγράμματος τὸ ὑπὸ νέον τίτλον καὶ νέον ρητὸν παρουσιαζόμενον ἐκ δευτέρου τοῦτο ἔργον φαίνεται μὲν τῇ Ἐπιτροπῇ, ὡς ἀνωτέρω ἐσημειώθη, διαρρυθμισθὲν ἐπὶ τὸ συμμετρικώτερον οὐχὶ ὁμῶς καὶ κατ' οὐσίαν ἀπηλλαγμένον τῶν τε ἀρχικῶν αὐτοῦ μειονεκτημάτων καὶ ἄλλων τινῶν, ἅτινα ἡ Ἐπιτροπὴ διέκρινεν, ἀφορώντων ἰδίως εἰς τὸ γλωσσικὸν μέρος, τὴν σπουδαιότητα τοῦ ὁποίου διὰ τὰ διδακτικὰ ἰδίως βιβλία ἡ Ἐπιτροπὴ θέτει ἐν ἴσῃ μοίρᾳ πρὸς αὐτὴν τὴν κλήθειαν τῶν ἐν τῷ βιβλίῳ γραφομένων.

Αἱ τῆς Ἐπιτροπῆς παρατηρήσεις συνοψίζονται εἰς 4 μεγάλας κατηγορίας· 1) εἰς παρατηρήσεις ἀφορώσας τὴν ἐν γένει διάταξιν τῆς ὕλης, 2) εἰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς σαφηνείας τῶν ἐκφράσεων, 3) εἰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν λέξεων καὶ τῆς

μὴ τηρήσεως ἐν πολλοῖς τῶν καθωρισμένων σήμερον ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ὄρων καὶ 4) εἰς τὴν παρατήρησιν, ὅτι πολλαχοῦ τοῦ χειρογράφου παρατηροῦνται ὄροι καὶ φράσεις ξενίζοντες καὶ ἐπομένως ἀπαράδεκτοι ἰδίως εἰς διδακτικὸν βιβλίον.

Ἐπιφυλασσόμενοι νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς ἀπαρίθμησιν τῶν παρατηρήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης ἐκθέσεως προτάσσομεν συνοπτικῶς ἀποψιν τῆς ὅλης τοῦ χειρογράφου ὕλης ἐχούσης ὡς ἑπεται.

Τὸ ὅλον χειρόγραφον διήρηται εἰς 3 κύκλους, ἐν ἐκάστῳ τῶν ὁποίων ἀναπτύσσεται ἡ φυσικο-ιστορικὴ ὕλη κατὰ τὴν ἐξῆς σειρᾶν· 1) Ζωολογία, 2) Φυτολογία καὶ 3) Ὀρυκτολογία.

Ὁ α' κύκλος ἀποτελεῖται ἐκ σελίδων 114 εἰς δεύτερον μεγάλου γραφικοῦ χάρτου, ὧν 67 μὲν ἀνήκουσιν εἰς τὴν Ζωολογίαν, 33 εἰς τὴν Φυτολογίαν καὶ 14 εἰς τὴν Ὀρυκτολογίαν. Τὸ ἐπικρατοῦν σύστημα εἶναι τὸ περιγραφικὸν σύμφωνον πρὸς τὸ πρόγραμμα. Περιγράφονται δὲ ἐν αὐτῷ·

1) Ἐν τῇ Ζωολογίᾳ ἐκ μὲν τῶν *θηλαστικῶν* πίθηκος ὁ τρωγλοδύτης, νυκτερὶς ἡ μακρόπους, ἐχίνος ὁ κοινός, ἄρκτος ἡ κοινὴ, γαλῆ ἡ οἰκόσιτος, αἴλουρος ὁ λέων, κύων ὁ συνανθρωπευόμενος, ἡ καγκουρῶ, λαγῶς ὁ κοινός, σκίουρος ὁ κοινός, βραδύπους ὁ τριδάκτυλος, ἵππος ὁ γνήσιος, κάμηλος ἡ δρομάς, ἔλαφος ἡ κοινὴ, ὁ βοῦς, τὸ πρόβατον, ὡς ὁ ἄγριος, ἐλέφας ὁ ἰνδικός, ἡ φώκη καὶ ἡ φάλαινα.

Ἐκ τῶν *πετηνῶν* ὁ ἀετός, ἡ γλαυξ, κόκυξ ὁ ὠδικός, κόραξ ὁ γνήσιος, ψάρ ὁ κοινός, σεισοπηγίς ἡ λευκὴ, κορυδαλὸς ὁ ἀγροτικός, αἰγιθαλὸς ὁ σπιζίτης, ἀηδὼν ἡ γνησία, ἔποψ ὁ γνήσιος, χελιδὼν ἡ κοινὴ καὶ ἡ ἀγροδίαιτος, περιστερὰ ἡ ἀγρία, ἀλεκτορὶς ἡ ἐνοικίδιος, ταῶς ὁ λοφοφόρος, ἡ στρουθοκάμηλος, πελαργὸς ὁ λευκός καὶ χην ὁ μικρός.

Ἐκ τῶν *ἐρπυστικῶν* καὶ *βατραχειδῶν* χελώνη ἡ γιγάντειος, κροκόδειλος ὁ κοινός, βόας ὁ σφιγκτήρ, βάτραχος ὁ ἀναρριχητικὸς καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῷ βάτραχος ὁ χλωρός, ὁ μελάγχρους καὶ ὁ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας φρῦνος, κυπρίνος ὁ γνήσιος, ἔγχελυς ὁ κοινός, πέρκη ἡ ποτάμιος, ἀντακαῖος ὁ κοινός καὶ καρχαρίας ὁ γίγας.

Ἐκ τῶν *ἀσποινιδῶν* ζῶων *μηλολόγη* ἡ κοινὴ, ὁ μύρμηξ, μέλισσα ἡ χρηστὴ, βόμβυξ ὁ σπηρικός, μυῖα ἡ κοινὴ, κόρις ὁ τῶν οἰκιῶν, ἀράχνη ἡ σταυρόστικτος, ἄστακος ὁ ποτάμιος,

βδέλλα ή ιατρική και κοχλίας ό σωματίας.

1) 'Εν τῇ Φυτολογία ό νάρκισσος, κόρυλος ή άβελλάνιος, ίον τό εϋώδες, ιτέα ή λευκόφυλλος, άνεμώνη ή ύλόβιος, δάφνη ή μεζέριος, ήρανθής τό ιατρικόν, ήλιανθος ό επέτειος, κλήθρη ή γνησία, τυλίπη ή γεωνεριανή, κέρασος ή βυσσινέα, άπιος ή μηλιά, ρεθήσιον τό έρυθρόν, πίτυς ή άγρία, κρχύμη ή λαχανώδης, έλελίφασκον τό ιατρικόν, άνθεμής ή εϋσμος, εϋφορβία ή κυπαρισσίας, όρχις ό στικτός, βερονίκη ή χαμαίδρυς, μυοσωτίς ή έλιος, ροδή ή κυνόσβατος, πίσον τό ήμερον, ή δρυς, μήκων ή ύπνοποιός, διανθής τό καρύοφυλλον, άκτίς ή μέλαινα, λυκίσκος ό γνήσιος, υοσκύαμος ό μέλας, λίνον τό ώφέλιμον, σταφυλίνος ό άγριος, βρίζη ή κοινή, έλιζίνη ή άγροτική, μαλάχη ή στρογγυλόφυλλος, τό άρτοκαρπόδενδρον, καφέα ή άραβική και ίππουρίς ή άρουραία.

3) 'Εν τῇ 'Ορυκτολογία ό λιθάνθραξ, τό ήλεκτρον, ό χρυσός, ό άργυρος, ύ υδράργυρος, ό κασσίτερος, ό μόλυβδος, ό χαλκός, ό σίδηρος, ό άδάμας, ή τίτανος, ό χαλαζίας, ή άργιλλος και τό άλας.

'Ο Β' κύκλος άποτελείται έν συνόλω εκ σελίδων 89 του αύτου σχήματος του Α' κυκλου και περιέχει συγκρίσεις ζώων, φυτών και όρυκτων ως εξής :

1) 'Εκ του βασιλείου των ζώων, έν σελ. 53 εκ τῆς όμοταξίας μέν των θηλαστικῶν.

Συγκριτικήν μελέτην πιθήκου του σατύρου ή ούραγοτάγγου και μυκητού του γεροντίου του κυνοκεφάλου προς τον γαλεοειδή μάκωνα, νυκτερίδος τῆς κοινῆς προς τον κοινόν πετερόποδα, τρώχου του κοινού και ένυδρίδος τῆς κοινῆς, υάινης και αϊλούρου τίγρεως, μύς του κοινού και άρκτόμυος του άλπειου, υδροχοιριδίου και ύστριχος του λοφοφόρου, μυμηκοφάγου του λοφωτού και όρνιθορύγχος, όνου και ίππου, καμηλοπαρδάλεως και αιγός, ρινόκερω, ίπποποτάμου, θαλασσίου ίππου και δελφίνος.

'Εκ τῆς όμοταξίας των πτηνῶν, συγκριτικήν μελέτην σαρκορράμφου, τριόρχου του κοινού και νυκτιγόρακος, όρουκολάπτου και άλκυόνος, άετομάχου και λοξία του σταυρορραμφούς, κίσσης και παραδεισίου του άποδος, συκοφάγου και ύφαντού, στρουθοϋ του άγροδιαίτου και σπίνου του καναρίου, τετράωνος του άγρίου, φασιανού του κολχικου και μελεαγρίδος, γεράνου, ώτίδος και σκολόπακος, λάρου και άπτηνοδύτου.

'Εκ τῆς όμοταξίας των έρπετῶν και βατραχοειδῶν όμοίως σύγκρισιν χελώνης, χαμαιλέοντος, υδρου και σαλαμάνδρας.

'Εκ τῆς όμοταξίας των ιχθῶν, σύγκρισιν άττακαίου και σιλούρου, όνίσκου και πλάταγος.

'Εκ τῆς συνομοταξίας των άρθρωτῶν και τῆς όμοταξίας των έντόμων όμοίως σύγκρισιν έλατήρος του τοξότου και πυγολαμπίδος, κανθαρίδος και κεράμβυχος του μοσχοόσμου, κάμπης, πηδητού και κοχινελλίδος, βομβολίου του γηίνου και σσηκός τῆς κοινῆς, ψυχῆς τῆς Μαχάονος και γωνιοπτέρου τῆς 'Αταλάντης, σσηκός τῆς άτρόπου και πλουσίου του επικαλουμένου γάμμα, έμπίδος τῆς άδούσης και κρότωνος του βοείου, άκρίδος τῆς κοινῆς και γρούλλου του οικιακού, τέττιγος του άφροφόρου και φθειρός τῆς κεφαλῆς.

'Εκ τῆς όμοταξίας των άραχνοειδῶν σύγκρισιν σκορπιού του ευρωπαϊου και άρχνης.

'Εκ τῆς συνομοταξίας των μαλακίων όμοίως σύγκρισιν σπησίας και καρκίνου.

Και εκ τῆς όμοταξίας των έγχυματικῶν σύγκρισιν άστερίου του άδδηφάγου και μεδούσης, άσκαρίδος τῆς σκληκοειδούς, έχίνου και βύλβογος του σφαιροειδούς.

2) 'Εκ του βασιλείου των φυτών, έν σελ. 21 μελετώνται συγκριτικῶς ήπατική ή τρίλοβος και άνεμώνη ή ύλόβιος, βατράχιον τό μιανόν, βατράχιον τό άρουραϊον και δελφίνιον τό άγροτικόν, ή άνεμώνη και ή γάληνη, χελιδώνιον τό μείζον, κορυθαλις ή κοίλη και καπνός ό ιατρικός, σίναπι τό άρουραϊον και λευκόιον τό επέτειον, κεράστιον τό άρουραϊον άλσίνη ή κοινή και λυχνίς ή του κόκκυγος, όνωις ή άκανθώδης και λωτός ό κερατώδης, χαμαικέρασος ή μικρά και ποτεντίλλη ή γνησία, τό αϊγοπόδιον και άνηθον τό βαρύοσμον, λευκάνθεμον τό κοινόν και κενταύριον τό κυάνεον, άντίρρινον τό μείζον και μελάμπυρον τό ύλόβιον, ό χαμαίκισσος και ή χαμαίπιτυς, έχιον τό κοινόν, σύμφυτον τό ιατρικόν και πνευμονία ή ιατρική, σίκυος ό ήμερος, σίκυος ό πέπων και βρυωνία ή λευκή, άτράφαξις ή κηπευτή, σπανάκιον τό κραμβώδες και τεϋτλον τό κοινόν, πολύγονον τό των πτηνῶν, και λάπαθον τό οϋλωδες, κλήθρη ή γλοιώδης και αϊγειρος ή πυραμιδοειδής, πίτυς ό λάριξ, πίτυς ή έλάτη και πίτυς ή ύψικωμος, όρχις ό πλατύφυλλος, ίρις ή ψευδάκορος και λείριον τά μαρταγόνιον, σίτος ό κοινός, κριθή ή κοινή και άραθόσιτον τό

κοινόν, πολυπόδιον τὸ κοινόν καὶ ἀγαρικόν τὸ μυοκτόνον.

3) Ἐκ τοῦ βασιλείου τῶν Ὀρυκτῶν μελετῶνται συγκριτικῶς ἐν σελ. 5 ὁ γραφίτης καὶ τὸ θεῖον, τὸ ἀρσενικόν καὶ ὁ πυρολουσίτης, ὁ γρανήτης, ὁ ἀστριολεπιδίτης, ὁ ἀτιζῶης, ὁ ὀρεοστεατικός σχιστόλιθος, ὁ ὀφίτης καὶ ὁ βαρυτικός λεπιδίτης, τὸ σήπιον καὶ ὁ σχιστόργυλλος, τὸ νίτρον καὶ ὁ χαλκανθίτης.

Ἐν τέλει τοῦ κύκλου τούτου ἐπισυνάπτεται σύντομος Ἀνθρωπολογία ἐν σελίσιν 9.

Ὁ Γ' κύκλος, ὁ καὶ εὐρύτερος πάντων, ἀποτελεῖται ἐκ σελίδων 167, ὧν 70 μὲν ἀνήκουσι τῇ Ζωολογίᾳ, 53 τῇ Φυτολογίᾳ καὶ 44 τῇ Ὀρυκτολογίᾳ, περιέχει δὲ συμφώνως πρὸς τὸ εἰδικὸν πρόγραμμα τὴν συστηματικὴν διάταξιν τῶν ἀντικειμένων τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας, ἐπομένως ἀκολουθεῖ ἀνωτέραν τῆς ὕλης διάταξιν, καθ' ὅσον ἀρχεται ἀπὸ τῶν γενικῶν ὀρισμῶν τῶν μᾶλλον περιεχτικῶν διαίρεσεων καὶ βαίνει πρὸς τὰς ὑποδιαίρεσεις καὶ τὰ ἀνήκοντα αὐταῖς ὄντα.

Καὶ ἐν μὲν τῇ Ζωολογίᾳ ἰδίᾳ ὁ συγγραφεὺς ἀρχεται ἀπὸ τοῦ ὀρισμοῦ τῆς ὅλης Φυσικῆς Ἱστορίας, δεικνυσι τὴν διαίρεσιν τοῦ ἀντικειμένου αὐτῆς εἰς τὰ 3 βασίλεια καὶ διακρίνει τὰς 7 τῆς Ζωολογίας συνομοταξίας. Εἶτα ἀρχεται τῆς διατάξεως τῆς Α' συνομοταξίας τῶν σπονδυλωτῶν κατὰ τὴν ἐξῆς σειράν·

1) Ὀμοταξία τῶν *θηλαστικῶν*.—Γενικῶς εἰς ταύτην ἐνδιατρίψας ἐν 3 σελίσιν μεταβαίνει εἰς τὴν συστηματικὴν διάταξιν τῶν διαφορῶν αὐτῆς τάξεων ὡς ἐξῆς·

α'] Πιθήκοι (ἐν οἷς διακρίνονται αἱ οἰκογένειαι τῶν πιθήκων τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ἢ τοῦ νέου κόσμου καὶ οἱ τῶν ἀρктоπιθήκων)· β'] ἡμιπίθηκοι· γ'] χειρόπτερα (ὑποδιαίρουμένα εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν δερματοπτερίων, τῶν καρποφάγων καὶ τῶν ἐντομοφάγων)· δ'] ἐντομοφάγα· ε'] ἀρπακτικά (ὑποδιαίρουμένα εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἀρκτων, τῶν γαλῶν, τῶν μοσχογαλῶν, τῶν κυνῶν, τῶν ὑαινῶν καὶ τῶν αἰλούρων)· ς'] τρώκται (ἐν οἷς διακρίνονται αἱ οἰκογένειαι τῶν σκυῶρων, τῶν κυνῶν, τῶν ἡμιχῆλων, τῶν λαγῶν καὶ τῶν ὑστρίγων)· ζ'] νωδᾶ (ἐν οἷς διακρίνονται αἱ οἰκογένειαι τῶν βραδυπόδων, τῶν μυρμηκοφάγων καὶ τῶν δασυπόδων)· η'] μαρσιποφάγα (ὑποδιαίρουμένα εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἀρπακτικῶν καὶ τῶν φυτοφάγων)· θ'] μονότρομα· ι'] μονόχηλα· ια'] δίχηλα ἢ μη-

ρυκάζοντα (ἐν οἷς διακρίνονται αἱ οἰκογένειαι τῶν καμηλοειδῶν, τῶν καμηλοπαρδάλεων, τῶν ἐλαφοειδῶν καὶ τῶν κοιλοκέρων)· ιβ'] πολύχηλα ἢ παχύδερμα (ὑποδιαίρουμένα εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἐλεφάντων, τῶν ἰδίως παχυδέρμων καὶ τῶν συῶν)· ιγ'] φωκοειδῆ (ὑποδιαίρουμένα εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν φωκῶν καὶ τῶν θαλασσίων ἵππων)· καὶ ιδ'] κήτη (ἐν οἷς διακρίνονται αἱ οἰκογένειαι τῶν σειρήνων, τῶν δελφίνων καὶ τῶν φαλαινῶν).

2) Ὀμοταξία τῶν *πηγῶν*.—Γενικῶς ἐν 4 σελίσιν ἐνδιατρίβων μεταβαίνει ὁ συγγραφεὺς εἰς τὰς διαφοροὺς αὐτῶν τάξεις κατὰ τὴν ἐξῆς σειράν·

α'] Ἀρπακτικά (ὑποδιαίρουμένα εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν γυπῶν, τῶν ἀετῶν καὶ ἱεράκων, καὶ τῶν γλαυκῶν)· β'] ἀναρριχητικά (ἐν οἷς αἱ οἰκογένειαι τῶν δρυοκολαπτῶν, τῶν ψιττακῶν καὶ τῶν κοκκύγων)· γ'] ὠδικά ἢ στρουθοειδῆ (ἐν οἷς αἱ οἰκογένειαι τῶν ὀδοντορραμφῶν, τῶν μακρορραμφῶν, τῶν ὀπηττειορραμφῶν, τῶν κωνορραμφῶν, τῶν λεπτορραμφῶν καὶ τῶν πλατυρραμφῶν)· δ'] περιστεραί· ε'] ἀλεκτοριδοειδῆ (ὑποδιαίρουμένα εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν γνησίων ἀλεκτοριδῶν, τῶν περδίκων, τῶν τετραόνων, ἀλεκτοριδῶν τῶν ἐρήμων καὶ στεππῶν καὶ τῶν μακροσκελῶν ἀλεκτοριδῶν)· ς'] δρομικά ἢ βραχύπτερα (ἐν οἷς αἱ οἰκογένειαι τῶν στρουθῶν καὶ τῶν ὠτίδων)· ζ'] ἐλόβια (ἐν οἷς αἱ οἰκογένειαι τῶν ἐρωδιῶν, τῶν χαραδριοειδῶν, τῶν σκολοπακοειδῶν καὶ τῶν παρυδατίων)· καὶ η'] νηκτικά (ὑποδιαίρουμένα εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν νησσοειδῶν, τῶν πελεκάνων, τῶν λάρων, τῶν ἀελλωδῶν καὶ τῶν δυτῶν).

3) Ὀμοταξία τῶν *ἐρπετῶν*.—Μετὰ εἰσαγωγὴν ἐκ σελίδων 2 διακρίνονται αἱ ἐξῆς τάξεις·

α') χελωνοειδῆ (ἐν οἷς αἱ οἰκογένειαι τῶν χερσαίων χελωνῶν, τῶν ποταμίων χελωνῶν καὶ τῶν θαλασσίων χελωνῶν)· β') κροκόδειλοι· γ') σαῦραι (ἐν αἷς αἱ οἰκογένειαι τῶν σχιστογλώσσων, τῶν σκωληκογλώσσων, τῶν παχυγλώσσων καὶ τῶν βραχυγλώσσων)· καὶ δ') ὄφεις (ἐν οἷς διακρίνονται αἱ οἰκογένειαι τῶν ἰσοβόλων ὄφειων καὶ τῶν μὴ ἰσοβόλων).

4) Ἐν τῇ Ὀμοταξίᾳ τῶν *ἀμφιβίων* διακρίνονται αἱ τάξεις· α' βέτραχοι· β' σαλαμάνδραι· καὶ γ' ἄποδα ἀμφίβια.

5) Ἐν τῇ Ὀμοταξίᾳ τῶν *ἰχθύων* διακρίνονται αἱ τάξεις· α' δῖπνοα· β' ὀστεάκανθοι

(ἐν οἷς αἱ οἰκογένειαι τῶν περκῶν, τῶν σκόμβρων καὶ τῶν θωρακογενῶν, τῶν ὄνισκων, τῶν πλευρονηκτῶν, τῶν σιλοῦρων, τῶν κυπρίνων, τῶν ἐσόχων, τῶν ἀριγγῶν, τῶν ἀντακαίων, καὶ τῶν μυραϊνῶν). γ' γανοειδῆ· δ' σελάχη (ἐν οἷς αἱ οἰκογένειαι τῶν καρχαριῶν καὶ τῶν ναρκῶν). ε' κυκλόστομοι καὶ στ' λεπτοκάρδιοι.

Β' Συνομοταξία τῶν ἀρθρωτῶν.

1) 'Ομοταξία τῶν ἐντόμων διαιρουμένη εἰς τὰς ἐξῆς τάξεις·

α') κολεόπτερα (ἐν οἷς αἱ οἰκογένειαι τῶν καράβων, τῶν δυτῶν, τῶν ὑδροφίλων, τῶν κορουνοκέρων, τῶν βραχυπτερύγων, τῶν πεταλοκέρων, τῶν πριονοκέρων, τῶν κανθαρίδων, τῶν μελασῶμων, τῶν ὀρσοδακνῶν, τῶν κεραμβυκοειδῶν, τῶν χρυσομηλοειδῶν καὶ τῶν κοχινολλιοειδῶν). β') ὑμενόπτερα (ἐν οἷς αἱ οἰκογένειαι τῶν μετὰ τρυπανοπυγίου ὑμενοπτέρων καὶ τῶν μετὰ κέντρου ὑμενοπτέρων). γ' ψυχοειδῆ ἢ λεπιδόπτερα (περιλαμβάνοντα τὰς οἰκογενείας τῶν ἡμερίων, τῶν ἐσπερίων καὶ τῶν νυκτίων). δ') δίπτερα (περιλαμβάνοντα τὰς οἰκογενείας τῶν κωνώπων καὶ τῶν μυιῶν). ε') νευρόπτερα (ἐν οἷς αἱ οἰκογένειαι τῶν μεγαλοπτέρων, τῶν μαστάκων, τῶν ἐφημέρων καὶ τῶν τερμιτῶν). στ') ὀρθόπτερα (περιλαμβάνοντα τὰς οἰκογενείας τῶν δρομικῶν καὶ τῶν πηδητικῶν). καὶ ζ') ἡμίπτερα (ἐν οἷς αἱ οἰκογένειαι τῶν κοροειδῶν, τῶν κόκκων, καὶ τῶν φθειρῶν).

2) 'Ομοταξία τῶν ἀραχνοειδῶν διαιρουμένη εἰς τὰς ἐξῆς·

α') ἀραχνοειδῆ· β') ἀράχλαι· γ') φαλάγγια καὶ δ' ἀκάρη.

3) 'Ομοταξία τῶν μαλακοστράκων, ἐν ἧ διακρίνονται αἱ ἐξῆς τάξεις·

α') καρκινειδῆ· β') ὄνισκοειδῆ· γ') σιφόσουρα· δ') φυλλόποδα· ε') λιμνάδια· στ') θυσανόποδα καὶ ζ') ἀνατίφαι.

4) 'Ομοταξία τῶν μυριοπόδων.

Γ' Συνομοταξία τῶν σκωλήκων.

1) 'Ομοταξία τῶν δακτυλοειδῶν σκωλήκων· καὶ 2) 'Ομοταξία τῶν ἐνδοσῶων.

Δ' Συνομοταξία τῶν μαλακίων.

1) 'Ομοταξία τῶν κεφαλοπόδων, ἐν οἷς αἱ τάξεις· α') διβράγχια· καὶ β') τετραβράγχια.

2) 'Ομοταξία τῶν κοχλιῶν, ἐν οἷς αἱ τάξεις· α' πνευμονιοῦχοι κοχλῖαι· καὶ β' βραγχιοῦχοι κοχλῖαι.

3) 'Ομοταξία τῶν κορχῶν.

Ε' Συνομοταξία τῶν ἀκτινωτῶν.

1) 'Ομοταξία τῶν ὀλοθουρίων· 2) 'Ομοταξία τῶν ἐχίνων· 3) 'Ομοταξία τῶν ἀστεριῶν καὶ 4) 'Ομοταξία τῶν κρινομόρφων.

ΣΤ' Συνομοταξία τῶν ἀκαληφοειδῶν.

1) 'Ομοταξία τῶν μεθουσῶν· 2) 'Ομοταξία τῶν ζωοφότων· 3) 'Ομοταξία τῶν σπόγγων· καὶ

Ζ' Συνομοταξία τῶν πρωτοζῶων.

Καὶ ταῦτα περὶ τῆς διατάξεως τῆς ὕλης ἐν τῷ βασιλείῳ τῶν ζῶων.

Ἐν τῇ Φυτολογίᾳ ὁ συγγραφεὺς ἀρχεται ἀπὸ γενικῆς εἰσαγωγῆς περὶ κυττάρων, περὶ τοῦ ἐν γένει βίου τῶν φυτῶν, περὶ τῶν κυρίων μερῶν τοῦ φυτοῦ (ρίζα, καυλός, φύλλα, ἀνθη, καρπός) καὶ καταλήγει εἰς τὴν φυσικὴν τῶν φυτῶν διαίρεσιν εἰς 5 κλάσεις ἀπὸ τῶν συνθετωτέρων πρὸς τὰ ἥττον σύνθετα, ἦτοι Α' Δικοτυλήδονα· Β' Μονοκοτυλήδονα· Γ' Γυμνόσπερμα φανερόγαμα· Δ' Κρυπτόγαμα ἀγγειώδη καὶ Ε' Κρυπτόγαμα κυτταρώδη. Μετὰ βραχείαν δὲ ἀπαρίθμησην τῶν 24 τάξεων τοῦ συστήματος τοῦ Αἰναίου προβαίνει ὁ συγγραφεὺς κατὰ τὴν προσημειωθεῖσαν σειρὰν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς φυτολογικῆς ὕλης ἐξετάζων ταύτην καθ' ὁμάδας ὡς ἐξῆς.

Α' Κλάσις. 1) Βατραχοειδῆ. 2) Μηκωνοειδῆ. 3) Σταυρανθῆ. 4) Καρυοφυλλοειδῆ. 5) Ψυχάνθῆ, 6) Ροδανθῆ. 7) Σκιανθῆ. 8) Σικυοειδῆ. 9) Σύνθετα. 10) Προσωπιδανθῆ. 11) Χειλανθῆ. 12) Βουγλωσσοειδῆ. 13) Στρυχνοειδῆ. 14) Γεντιανοειδῆ. 15) Χηνοποδιοειδῆ. 16) Πολυγονοειδῆ· καὶ 17) Ίουλανθῆ.

Β' Κλάσις. 18) Ίριδοειδῆ, 19) Κρινοειδῆ. 20) Ὀρχεοειδῆ. 21) Ἀγρωστοειδῆ· καὶ 22) Κυπειροειδῆ.

Γ' Κλάσις. 23) Κωνοφόρα.

Δ' Κλάσις. 24) Πτέριδες, ἰππουριδοειδῆ καὶ λυκοποδιοειδῆ.

Ε' Κλάσις. 25) Βρυοειδῆ, φύκη, λειχήνες καὶ μύκητες.

Τελευταίον ἐν τῇ Ὀρυκτολογίᾳ ὁ συγγραφεὺς ἀρχεται ἀπὸ τοῦ ὀρισμοῦ αὐτῆς, μεταβαίνει εἰς σύντομον ὀρυκτογνωσίαν, ἣν

δικρίνει εἰς 3 κατηγορίας. 1) Εἰς τὴν τῶν ἐξωτερικῶν ἰδιοτήτων τῶν ὀρυκτῶν ἐξετάζων ταῦτα ὡς πρὸς τὴν γέννησιν, τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν, τὴν ἐσωτερικὴν ὕφιν καὶ τὴν συσσωρευσιν, εἰς τὴν προσθέτει σύντομον χροστοαλλογραφίαν. 2) Εἰς τὴν τῶν φυσικῶν ἰδιοτήτων τῶν ὀρυκτῶν· καὶ 3) εἰς τὴν τῶν χημικῶν ἰδιοτήτων αὐτῶν.

Διαιρεῖ κατόπιν τὰ ὀρυκτὰ εἰς 4 κλάσεις· Α' Κούσιμα· Β' Μέταλλα· Γ' Λίθους· καὶ Δ' Ἄλλατα.

Ἐκ τῆς α' κλάσεως ἐξετάζονται τὰ ἐξῆς σώματα· α' τὸ θειόν· β' αἱ γεωροητιναὶ καὶ γ' οἱ ἄνθρακες.

Ἐκ τῆς β' κλάσεως ἐξετάζονται α' τὰ μέταλλα ἐν γένει· β' ὁ χρυσός· γ' ὁ λευκὸς χρυσός· δ' ὁ ἄργυρος· ε' ὁ ὑδράργυρος· ς' ὁ σίδηρος· ζ' τὸ μαγγάνιον· η' τὸ χρώμιον· θ' τὸ ἀρσενικόν· ι' τὸ ἀντιμόνιον· ια' τὸ βισμούθιον· ιβ' ὁ κασίτερος· ιγ' ὁ ψευδάργυρος· ιδ' ὁ μόλυθος· ιε' τὸ κοβάλδιον· ις' τὸ νικέλιον· ιζ' ὁ χαλκός· ιη' τὰ θειοῦχα μέταλλα (γαληνίται, πυρίται καὶ κινναβαρίται)· ιθ' τὰ ὀξειδωμένα μέταλλα.

Ἐκ τῆς γ' κλάσεως λόγος γίνεται α' περὶ πυριτιούχων ὀρυκτῶν (χαλαζίας· πυρίτης, καπνίας, πυριτικός σχιστόλιθος, ἱάσπισ, ἀχάτης, χαλκηδόνιος καὶ ὀπάλιος)· β' περὶ βαρέων πυριτιούχων μεταλλοξειδίων· γ' περὶ ἐλαφρῶν πυριτιούχων μεταλλοξειδίων, ἐν οἷς καὶ οἱ πολύτιμοι λίθοι (ἀδάμας, κορούνδιον, ρουβίνιον, κτλ.)· δ' περὶ τῶν ἀστροειδῶν (ἄστριος, ἀδουλίτης, ἀλβίτης, κτλ.)· ε' περὶ τῶν ψαρωνιοειδῶν (ψαρωνίτης, ἀσβεστίτης)· ς' περὶ τῶν φυλλωδῶν πυριτιούχων λίθων (ἀτιζώης, ὀρεόστεαρ, χλωρίτης, ὀφίτης)· ζ' περὶ τῶν ὑαλοειδῶν λίθων· η' περὶ τῶν ἀργιλλωδῶν ὀρυκτῶν (πορσελανίτης γῆ, ἀργίλλος κτλ.)· θ' ἰδιαιτέρως ὁ συγγραφεὺς πραγματεύεται περὶ λίθων ἀνθρακούχων, θειούχων, φθοριούχων καὶ φωσφορούχων.

Ἐκ τῆς δ' καὶ τελευταίας κλάσεως πραγματεύεται α' ἐν γένει περὶ ἀλάτων καὶ β' ἰδιαιτέρως περὶ τῶν ἐξῆς ἀλάτων· κοινὸν ἅλας, ἀμμωνιακόν, ἀνθρακούχον κάλι, νιτρικόν κάλι, νιτρικόν νάτρον, θειικὴ μαγνησία, στυπτηρία, θειικός ψευδάργυρος, θειικός χαλκός, θειικός σίδηρος, βύραξ.

Τούτοις ἐπιτάσσεται σύντομος πετρογραφία καὶ γεωλογία ἐν σελίσιν 14.

Βεβαίως ἡ τοιαύτη ἀπαρίθμησις ξηρῶν

ὀνομάτων καὶ κεφαλαίων δυσaráστως ἐπληξε τὰ ὑμέτερα ὦτα, ἀναγκαῖα ὅμως ἦτο διὰ νὰ ἐννοηθῇ μεθ' ὅλης τῆς δυνατῆς ἐναργείας, ἦν μόνον αὐτὰ τὰ πράγματα λαλοῦντα δύνανται νὰ παρέξωσιν, ὅτι ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου τούτου περιέλαβεν εἰς τὰς 371 σελίδας τοῦ χειρογράφου αὐτοῦ ὕλην ἐπιστημονικὴν πλουσίαν, προσεπῆθη νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὸ εἰδικὸν πρόγραμμα τοῦ διαγωνίσματος, ἀλλ' ἐν πολλοῖς ὑπερέβη κατὰ τὴν ἰδέαν τῆς Ἐπιτροπῆς τὰ τεθέντα αὐτῷ ὄρια.

Καὶ πρῶτον ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχη τὸ ἀσύμμετρον τῆς ἐκτάσεως τῶν 3 τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας κύκλων, διότι, ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐννοεῖται, ὁ α' κύκλος εἶναι εὐρύτερος τοῦ ἐπομένου αὐτῷ β' κατὰ σελίδας ἐν ὄλῳ 25. Τοῦτο ἀποδοτέον εἰς τὴν ὑπερβολικὴν ἀνάπτυξιν τῶν περιγραφῶν ἐν τῷ α' κύκλῳ. Τὸ τοιοῦτον ἡ Ἐπιτροπὴ νομίζει ἀντίθετον πρὸς τὴν ἐν τῇ ἀρχῇ σημειωθείσαν ἀρχήν, ὅτι τὰ διδακτικὰ βιβλία πρέπει νὰ διαφέρωσιν ἀπὸ τῶν πρὸς χρῆσιν τοῦ κοινοῦ διὰ τῆς συντομίας καὶ ὅτι ἐπομένως πρέπει νὰ χρησιμεύωσι μᾶλλον ὡς ἀφετηρία πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς διδακτέας ὕλης ἢ ὡς πλήρη καὶ αὐτοτελῆ κείμενα ἀπομνημονεύσεως. Κατὰ τὴν ἰδέαν τῆς Ἐπιτροπῆς τὸ ἀσύμμετρον προέρχεται ἐκ τοῦ α' κύκλου, ὅστις κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸν β' ἔπρεπε νὰ μὴ περιλαμβάνη πλείους τῶν 60 σελίδων.

Ἄλλ' ἔτι μείζων ἡ δυσαναλογία τοῦ γ' κύκλου πρὸς τὸν β'. Βεβαίως ὁ γ' κύκλος κατὰ τὸ πρόγραμμα ἔπρεπε, ὡς ἀνωτέρω ἐσημειώθη, νὰ περιέχῃ τὴν φυσικο-ιστορικὴν ὕλην ἀνεπτυγμένην ἐπὶ τὸ ἐπιστημονικώτερον, ἀλλὰ νομίζομεν, ὅτι ἔπρεπε νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ κύκλος οὗτος ὀρίζεται πρὸς χρῆσιν τῶν κατωτέρων τάξεων τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων καὶ ὅτι ἐπομένως πρέπει νὰ ἦναι ἀνάλογος πρὸς τε τὴν ηλικίαν τῶν μαθητῶν, πρὸς τὰ λοιπὰ τῶν τάξεων τούτων μαθήματα, καὶ πρὸς τὰς ὥρας τῆς διδασκαλίας τοῦ προγράμματος τῶν σχολῶν τούτων. Ἰπὸ τοιαύτην ἐποψίν ἐξεταζόμενος ὁ γ' κύκλος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ κατὰλληλος δι' ἣν ἐγγραφή τάξιν, μᾶλλον δὲ θὰ ἤρμοζεν ὡς διδακτικὸν βιβλίον γυμνασιακῆς τάξεως. Λόγος τούτου δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ὁ συγγραφεὺς εἰσῆγαγεν ἐν τῷ γ' κύκλῳ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ σύσσωμον σχεδὸν τὴν φυσικο-ιστορικὴν ὕλην.

Ἴσως ὁ συγγραφεὺς παρατήρησιν, ὅτι κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ γ' κύκλου προσεπέθηκε νὰ συμμορφωθῆ πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς δημοσιευθὲν πρόγραμμα τοῦ διαγωνίσματος, ἐν ᾧ πραγματικῶς λέγεται: «Ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ μέρει γενήσεται λόγος περὶ τῶν σπουδαιοτάτων οἰκογενειῶν πασῶν τῶν κλάσεων τῶν 3 βασιλείων τῆς φύσεως, καὶ αὐτῶν ἐκείνων, αἵτινες ἔνεκα λόγων οἰκογενειακῶν ἀποκλείονται ἐν ταῖς δυοῖς πρώταις περιόδοις, πρὸς δὲ καὶ περὶ τοῦ εἰδικοῦ ὀρισμοῦ τῶν σωματικῶν τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας καὶ τῆς πλήρους συστηματοποιήσεως αὐτῶν» καὶ ὅτι ἐπομένως ἀναγκαία ἦτο ἡ ἀπαρίθμησις καὶ αὐτῶν τῶν ἐλαχίστων στοιχείων τῶν διαφόρων ὁμάδων, εἰς ἃς διαιρεῖται ἡ ὕλη τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας. Εἰς ταῦτα εὐκολον εἶναι νὰ παρατηρήσῃ τις, ὅτι εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἀκριβῶς δὲν ὀρίζονται τὰ ὅρια οὐδενὸς τῶν κύκλων τούτων ὑπὸ τοῦ προαναφερθέντος προγράμματος, οὐχ ἦττον ὅμως τὸ ἀγωνοθέτημα ἐτέθη πρὸς σύνταξιν Φυσικῆς Ἱστορίας πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ τῶν κατωτέρων τάξεων τῶν Ἑλληνικῶν καὶ ὅτι ἐπομένως ἐκ τοιαύτης ἀπόψεως ἔπρεπε νὰ διαταχθῆ ἕκαστος τῶν 3 τούτων κύκλων. Συμφώνως πρὸς ταῦτα ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ νομίζει, ὅτι κατ' ἀναλογίαν τοῦ β' κύκλου ἔπρεπε ὁ γ' κύκλος νὰ μὴ περιέχῃ πλέον τῶν 120 σελίδων.

Ταῦτα μὲν ἡ Ἐπιτροπὴ ἔκρινε καλὸν νὰ παρατηρήσῃ ὡς πρὸς τὴν ἐν γένει διάταξιν τῆς ὕλης τοῦ χειρογράφου.

Μεταβαίνομεν ἤδη εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῶν παρατηρήσεων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἧτοι εἰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς μὴ σαφηνείας τῶν ἐκφράσεων, ἐπὶ τῆς μὴ καταλλήλου ἐκλογῆς τῶν λέξεων καὶ τῆς μὴ τηρήσεως ἐν πολλοῖς τῶν καθωρισμένων σημειῶν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ὄρων, οἷς δέον νὰ ἐπισυναφθῆ ἡ παρατήρησις, ὅτι οἱ πλείστοι τῶν ὄρων ξενίζουσι.

Παραδείγματα τοῦ εἶδους τούτου πολλὰ ἠδύνατό τις νὰ ἀναφέρῃ, ἅτινα ἴσως ἠδύνατο νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν ταχύτητα, μ.εθ' ἧς φαίνεται ὅτι ἐγράφη τὸ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς βιβλίον. Ἐπειδὴ ὅμως αἱ ἐπὶ τῆς ἐν γένει διατάξεως τῆς ὕλης ἐν τῷ χειρογράφῳ παρατηρήσεις τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπερρόφησαν φυσικῶς τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου αὐτῆς, καὶ δὴ ὡς μᾶλλον

σπουδαῖαι πολλῶ πλείον βαρύνουσιν εἰς τὴν κρίσιν αὐτῆς, διὰ ταῦτα τὸ τελευταῖον τοῦτο μέρος ἔσται σύντομον καὶ παρατηρήσεις τινὲς σημειοῦνται μόνον πρὸς γνῶσιν τοῦ συγγραφεῖος καὶ διόρθωσιν τῶν κατὰ τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς κακῶς κειμένων ἐν περιπτώσει δευτέρας ἢ μᾶλλον τρίτης ἀναθεωρήσεως τοῦ ἔργου αὐτοῦ συμφώνως πρὸς τὰς προταχθείσας γενικὰς ἐπὶ τῆς διατάξεως καὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ὕλης παρατηρήσεις.

Ἐν σελίδι 1 τοῦ γ' κύκλου ὁ ὀρισμὸς τῆς *Φυσιολογίας* εἶναι ἀσαφής, ἢ μᾶλλον δὲν εἶναι ὁ ὀρισμὸς, ὃν σήμερον δύναται τις νὰ δώσῃ εἰς τὸν κλάδον τοῦτον τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, διότι ἐνῶ ἄνωτέρω ὀρίζεται ἡ φύσις ὡς τὸ σύνολον πάντων τῶν δημιουργημάτων, κατωτέρω ὀρίζεται ἡ Φυσιολογία ὡς ὁ κλάδος τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ὁ διαπραγματευόμενος περὶ τῆς οὐσίας καὶ τῆς ἐνεργείας τῶν φυσικῶν δυνάμεων καὶ τῶν δι' αὐτῶν διενεργουμένων μεταβολῶν κατὰ τὸν ὀρισμὸν δὲ τοῦτον δὲν πρόκειται, ὡς ἐνοεῖται, λόγος περὶ τῆς σήμερον καλουμένης Φυσιολογίας (πραγματευομένης περὶ μόνων τῶν φαινομένων τῆς ἐμφύχου ὀργανικῆς ὕλης), ἀλλὰ περὶ καθολικῆς τινος, οὕτως εἶπειν, ἐπιστήμης, οἷα ἦν ἐπὶ τοῦ Ἀριστοτέλους, περιλαμβανούσης πλὴν τῆς ἰδίως Φυσιολογίας καὶ τὴν Φυσικὴν, τὴν Χημείαν καὶ τὴν Ἀστρονομίαν. (Ἴδε Ἀριστοτέλους περὶ οὐρανοῦ 297^α 8—17, 298^β 25—29, Φυσικὰ 203^β 7—14, 205^α 25—29, 206^β 20—24, 213^α 31—213^β 2 καὶ 265^α 2—4).

Ἐν σελ. 1—Ἐκ Γερμανικῆς ἠρύσθησαν πηγῆς οἱ ὄροι *σπονδυλόζωα*, *μαλακόζωα* καὶ *πρωτόζωα*.

Ἐν σελ. 3 στ. 21—Διορθωτέος ὁ ὀρος *ἀνόδοστα*.

Ἐν σελ. 4 στ. 6 καὶ ἀλλαχοῦ—Μεταχειρίζεται τὴν ἀχρηστον λέξιν *εὐχρηστέα*.

Ἐν σελ. 4 στ. 7—Διατί *αἵματος φλεβιακοῦ*;

Ἐν σελ. 4 στ. 9—Ἡ φράσις «διακρίνεται διὰ πλουσίας διακλαδώσεως» δὲν διακρίνεται ἐπὶ σαφηνείᾳ.

Ἐν σελ. 4 στ. 9—Ἀνακριβές τὸ ὅτι «ἡ ἀναπνοὴ ὑπεβοηθεῖται ὑπὸ τῶν συστολῶν καὶ διαστολῶν τοῦ διαφράγματος».

Ἐν σελ. 4 στ. 15—Ἀσυνήθης ἡ ἐκφρασις «*χειμερινὴ νάρκη*».

Ἐν σελ. 4 στ. 24—Ὁλόκληρος ὁ στίχος οὗτος εἶναι ἀόριστος.

'Εν σελ. 5 στ. 2—Δύναται τις ἀμέμπτως νὰ λέγη ἰππεύς ἐπὶ παντός ἐπιβαίνοντος οἰωνδήποτε θηλαστικόν;

'Εν σελ. 5 στ. 6—'Η λέξις ἐμπορεύματα ἀκατάλληλος.

'Εν σελ. 6 στ. 5—'Η φράσις «μὴ περιφρο-
νοῦντα τὰ ὧὰ καὶ τὰ ἔντομα» ὄζει ξενισμοῦ·
ἄλλως τε ἐντελῶς ἄγνωστον εἶναι, ἐὰν ἡ
ἀποχὴ ἐκ τινων τροφῶν προέρχεται ἐκ περι-
φρονήσεως τοῦ μὴ τρώγοντος ἢ μὴ δυναμέ-
νου φαγεῖν.

'Εν σελ. 6 στ. 14 καὶ ἀλλαχοῦ—'Εκφρά-
ζεται τὸ μήκος τῶν ζῶων καὶ τῶν μελῶν ἢ
τῶν ὀργάνων αὐτῶν διὰ κοινοῦ κλάσματος
τοῦ γαλλικοῦ μέτρου καὶ οὐχὶ διὰ δεκαδικοῦ,
ἐνῶ εἰς τὰς τάξεις, δι' ἧς ὀρίζεται ὁ κύκλος
οὗτος, τὰ δεκαδικὰ κλάσματα εἶναι ἐντε-
λῶς γνωστά.

'Εν σελ. 8 στ. 6—Κακὴ ἡ ἔκφρασις «ἐ-
πιφρῖνουσα(ν) ἐλευθέρους κτλ.»

'Εν σελ. 8 στ. 9—'Επίσης ἡ φράσις «πε-
ριπτυσσόμενα ὡς μανδύαν κτλ.»

'Εν σελ. 8 στ. 11—Κακὴ ἡ ἔκφρασις «πε-
ρίπτανται νύκτα».

'Εν σελ. 9 στ. 3—«Μετὰ ἐκτάσεως τῶν
περὺχων 45 ε. μ.»—'Η ἔννοια ἐκτασις ἔχει
ὄλως διάφορον σημασίαν τῆς διδομένης ἐν-
ταῦθα.

'Εν σελ. 9 στ. 11—'Η φράσις «τὸ σῶμα
πεπιεσμένον μετὰ ἰσχυρῶν κλειδῶν» εἶναι
ὀλοσχερῶς ἀκατανόητος.

'Εν σελ. 10 στ. 25—Διατὶ ἄρκτος ἢ κα-
τάλευκος καὶ οὐχὶ ὡς συνήθως ἢ λευκὴ;

'Εν σελ. 11 στ. 22—'Εν μεγίστη χρήσει
ἐν τῷ βιβλίῳ ἡ λέξις ὀρφή.

'Εν σελ. 12 στ. 3—'Ανακριβῆς ἡ φράσις
«καταπληκτικῶς δύσοσμον ὑγρὸν (γρ. ρευ-
στόν)· οὐδέποτε καταπλήσεται τις ὑπ' ὀσμῆς
ὀσονδήποτε δυσώδους.

'Εν σελ. 12 στ. 8—«Θυλάκου κειμένου
πλησίον τῆς ἔδρας». 'Αοριστία ὡς πρὸς τὴν
θέσιν τοῦ θυλάκου δυναμένου οὕτω νὰ τεθῆ
ἄνωθεν, κάτωθεν ἢ πλαγίως τῆς ἔδρας.

'Εν σελ. 12 στ. 9—'Η πρότασις «καὶ εἶ-
ναι ἰσομεγέθους πρὸς ἀλώπεκα» δύναται νὰ
ἀποδοθῆ καὶ εἰς τὴν *Μοσχογαλῆν* καὶ εἰς
τὸν *θῦλακον*.

'Εν σελ. 12 στ. 8—Κακοὶ οἱ ὅροι *τεφρο-
φαιος, μελάρη*.

'Εν σελ. 12 στ. 12—'Ακατάλληλος ἡ
ἔκφρασις «τρομάζει πάντοτε».

'Εν σελ. 12 στ. 13—*Κύων 'Αλώπηξ*—

(ΒΛΑ. ΦΙΛ. ΣΥΛΛΟΓΟΣ.—ΤΟΜ. ΙΘ').

Δὲν γίνεται λόγος περὶ τοῦ μήκους τῆς οὐ-
ρᾶς τῆς ἀλώπεκος. Μήπως ὁ συγγραφεὺς εἶ-
χεν ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ τὴν *ἀρευ οὐρᾶς* ἀλώπεκα
τοῦ μύθου;

'Εν σελ. 13 στ. 18—'Η φράσις «Τὸ μῆ-
κος τοῦ σώματος αὐτῶν ἐστὶν ὑπέρτερον τοῦ
ὑψους αὐτοῦ, καλυπτομένου ὑπὸ μαλακῶν
τριχῶν» χρήζει ὀλοσχεροῦς διορθώσεως.

'Εν σελ. 15 στ. 6—«Βλάπτουσι διὰ τῆς
φθορᾶς». Σχῆμα ἐπαναλήψεως ἐν χρήσει εἰς
τὴν ποίησιν.

'Εν σελ. 15 στ. 11—«Πολλαπλασιάζον-
ται ἰσχυρῶς». 'Ακατανόητος ἡ ἰσχὺς τοῦ
ἰσχυρῶς.

'Εν σελ. 16 στ. 9—«'Εχει χοιρῶν κε-
φαλήν».

'Εν σελ. 16 στ. 17—«'Ο κόνικλός ἐστὶ
μικρὸν μικρότερος».

'Εν σελ. 17 στ. 20—«'Εν αὐτῷ (τῷ μαρ-
σίπῳ) ἀναπτύσσονται τὰ ἀτελῆ γεννώμενα
τέκνα». 'Υπάρχουσι καὶ τέκνα παρὰ τοῖς
μαρσιποφόροις μὴ γεννώμενα ἀτελῆ;

'Εν σελ. 17 στ. 23—Κακὴ ἡ ἔκφρασις
«ἔχουσι μέγεθος μῦος τῆς προβάτου».

'Εν σελ. 8 στ. 6—«*Δίαν ἀρπακτικῶν*»,
πλεονασμός· κτλ. κτλ. κτλ.

'Εν τῇ 'Ορυκτολογίᾳ τοῦ αὐτοῦ κύκλου
παρατηρητέα τὰ ἑξῆς·

'Εν σελ. 124 στ. 7-8—Δὲν κείται κα-
λῶς ἡ ἔκφρασις «ἤτοι διδασκαλίαν περὶ τῆς
ἱστορίας τῆς γεν(ν)έσεως τῆς Γῆς».

'Εν σελ. 124 στ. 19-20—'Ανακριβῆς τὸ
λεγόμενον, ὅτι «καὶ παρὰ τοῖς ἀμόρφοις τέ-
λος ἢ κρυστάλλωσις δὲν ἔσχε παντελῶς και-
ρὸν πρὸς ἐνέργειαν καὶ ὡς ἐκ τούτου ταῦτα
φαίνονται ὡς ἀπλοῦν χημικὸν ἐπίψηγμα».

'Εν σελ. 125 στ. 16-17—'Ο ὄρος ἀπο-
χώρισις ἀσυνήθης.

'Εν σελ. 125 στ. 23—«Εὐθρυβέστερα».

'Εν σελ. 127 στ. 2—'Ανακριβῆς, ὅτι ἐκ
2 σωματίων ἐκείνο ἐστὶ βαρύτερον, ὅπερ τὸ
ἔτερον ἀμόσσει».

'Εν σελ. 128—'Απαντα τὰ ὑπὸ τὸν τίτλον
«Χημικαὶ ιδιότητες τῶν ὀρυκτῶν» γραφόμε-
να ἐκτίθενται λίαν συγκεχυμένως καὶ ἀτά-
κτως, παρατηροῦνται δὲ καὶ πραγματικὰ
τινα σφάλματα, οἷον· σύγχυσις τοῦ *τιτανίου*
πρὸς τὸ *ἀσβέστιον*· ὅτι τὸ εἰδικὸν βάρος τῶν
βαρέων μετάλλων εἶναι 5^ο τὸ τοῦ ὕδατος·
ὅτι τὰ ὀξειδία τῶν ἀλκαλίων δὲν διαλύον-
ται εἰς ὕδωρ· ὅτι πάντα τὰ μεταλλοειδῆ εἰσι
βάσεις, αἵτινες ἐνοῦμεναι μετ' ὀξέων παρά-

γουσιν ἄλλατα· καὶ ὅτι ὀρίζονται τὰ ἄλλατα διὰ τοῦ ἀγνώστου ὀξέων.

Ἐν σελ. 129 στ. 4—Ἡ λέξις *καυστότης* ἤχει κακῶς εἰς τὸ οὖς.

Ἐν σελ. 130 στ. 4—«Ἄλκολιον».

Ἐν σελ. 130 στ. 6—«Τὸ ὑδροφαές νάφθα» (;).

Ἐν σελ. 131 στ. 18—«Ἀρσενίου».

Ἐν σελ. 131 στ. 21—«Μετὰ θραύσεως ἀγγιστρώδους» (;).

Ἐν σελ. 131 στ. 22—«Διὰ τῆς θερμότητος *διαφοροῦσιν*» (;).

Ἐν σελ. 132 στ. 1—Ἀσύντακτος ἡ φράσις «Χρυσὸς ὠρόχρυσος, σκληρότης 2,5—3, εἰδικὸν βῆρος τετηγμένον 19».

Ἐν σελ. 132 στ. 3—Ἐπίσης ἡ φράσις «Ἐιδικὸν βῆρος σφυρηλατημένον 21».

Ἐν σελ. 132 στ. 10—Ἀκατάλληλον τὸ ἐπίθετον *μερίστην* ἀποδιδόμενον εἰς τὴν θερμοκρασίαν.

Ἐν σελ. 132 στ. 14—«Συνδέσεις» (;).

Ἐν σελ. 132 στ. 21—Αἱ φράσεις «τήκεται ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ λύχνου» καὶ «ἴπτεται ἀνευ ὀσμῆς» εἰναι ὅλως ἀκατάλληλοι.

Ἐν σελ. 132 στ. 26—«Ἐν μεγάλῃ θερμότητι *διαφορεῖ*» (;).

Ἐν σελ. 133 στ. 4—Τὸ νικέλιον *χρησιμοποιεῖται μόνον εἰς τὴν τομματοποιίαν* ; κτλ. κτλ. κτλ.

Ἐν σελ. 2 στ. 24—Τοῦ α' κύκλου ἀκατάλληλος ἡ ἔκφρασις «ἴσταται ὡς μανθῦας, ἐφ' οὗ κείται ἐκτεταμένον τὸ ζῶον».

Ἐν σελ. 3 στ. 11—Ξενική ἡ φράσις «αἱ νυκτερίδες ἔχουσι τὴν λεπτοτάτην ἀφήν».

Ἐν σελ. 5 στ. 2.—Ἀκατάλληλως λέγεται *γρουλλισμός* ἡ φωνὴ τῆς ἄρκτου, εἰς ἣν ἀκατάλληλως πάλιν δίδεται τὸ κοσμητικὸν ἐπίθετον *ζῶον κραταίον*.

Ἐν σελ. 5 στ. 5—Γριψώδης ὅλως ἡ ἔκφρασις «ὡς κατοικίαν αὐτῆς ἐκλέγει ἡ ἄρκτος τὰ μεγάλα δάση τῆς Ρωσίας κτλ., ἔνθα ζῶντα συγκοινωνία τὴν ὀδηγεῖ εἰς τὰ βέθη αὐτῶν».

Ἐν σελ. 7 στ. 7—Χαριεστῆ πλὴν λίαν ποιητικὴ εἶναι ἡ περιγραφή τῆς μουσικῆς τῶν γαλῶν «ἡ δὲ μουσικὴ ἀγέλης γαλῶν *μυαρίζοντων* ἐν ὥρᾳ νυκτὸς δύναται καὶ τοὺς λίθους ἐν ἐξυπνήσῃ καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐν καταστήσῃ ἔμμανεῖς».

Ἐν σελ. 7 στ. 21—Ἡ φράσις «ἐκῆστη κίνησις (τοῦ λέοντος) εἶναι *χαρίεσσα*», εἶναι ἀκατάλληλος.

Ἐν σελ. 15 στ. 1—Ἡ παρεντιθεμένη φράσις «μόνον τῶν δωρουμένων ἱππων δὲν βλέπομεν τοὺς ὀδόντας» εἶναι ὅλως ἀνάρμοστος πρὸς τὸ σοβαρὸν ὕφος τοῦ βιβλίου.

Ψέγεται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ἔναρξις τῆς Φυτολογίας ἀπὸ τοῦ *ταρχίσσου*, ἐπι δὲ μάλλον ἢ μετ' αὐτὸν περιγραφή τῆς *Κορύλου τῆς ἀβελλαρίου*, φυτοῦ ἐκ τῶν μὴ κοινῶν, ἐνῶ φυσικῶς ἔπρεπεν ὁ συγγραφεὺς, λαμβάνων ὑπ' ὄψει τὴν παιδαγωγικὴν ἀρχὴν «ἀπὸ τῶν γνωστῶν εἰς τὰ ἀγνωστα χωρεῖν», νὰ προτάξῃ τὴν περιγραφὴν τῶν κοινοτάτων φυτῶν. Ἐπι δὲ καὶ ἡ ὅλη γλῶσσα τῆς Φυτολογίας καὶ τοῦ α' ἐν γένει κύκλου (ἡ αὐτὴ οὖσα καὶ ἐν τῷ β' καὶ γ' κύκλῳ) εἶναι λίαν ξηρὰ καὶ ἀχαρις. Παράδειγμα τούτου εἶναι ἡ περιγραφή τῆς *Κορύλου* ἀρχομένη οὕτως: «Ἡ ρίζα αὐτῆς σύγκειται ἐκ τῆς κυρίως ρίζης, τῶν παραρριζίων καὶ τῶν ἰνῶν· καὶ ἡ μὲν κυρία ρίζα μετὰ τῶν παραρριζίων χορηγοῦσιν αὐτῇ στερεότητα ἐν τῇ γῆ, αἱ δὲ ἴνες προσάγουσιν αὐτῇ ὡς δι' ἑκατὸν (;) στομάτων τὴν ρευστὴν τροφήν. Ἐξ αὐτῆς προβάλλουσι πολλοὶ ξυλώδεις κορυμίσκοι, οἵτινες ἐπενδύονται ὑπὸ φιορρφαίου (*ἀλλαχοῦ ὀρρρφαίου*) φλοιοῦ καὶ δὲν σχηματίζουσι κόμην κτλ.»

Ἐν σελ. 69 στ. 20—Ἀτέχνως παρεντιθεται ὁ ὀρισμὸς τῶν *μοροοίκων* φυτῶν καὶ περιττὸς ὅλως διὰ τὸν α' κύκλον.

Τὰ ἐν τῇ Ὀρυκτολογίᾳ τοῦ α' κύκλου τρωτὰ μέρη τοῦ χειρογράφου εἶναι ἀσυγκρίτως πολυπληθέστερα καὶ σπουδαία.

Ἐν σελ. 101 στ. 3—Ὁ ὀρισμὸς «ὁ λιθάνθραξ ἀποτελεῖ ἀνθρακώδη οὐσίαν» εἶναι ὅλως κενός.

Ἐν σελ. 101 στ. 20 καὶ ἀλλαχοῦ.—Ὁ γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα *λερνίτης* ὀρυκτὸς ἀνθραξ παρουσιάζεται ὑπὸ τὸ ἐξ ἀναβαπτισμού ὄνομα *ὀρρράνθραξ*.

Ἐν σελ. 102 στ. 2—Ἡ ἔκφρασις «τὸ ἤλεκτρον εἶναι διαφανὲς μέχρι ἀδιαφανοῦς» εἶναι ἴσως λίαν περιεκτικὴ, ἀλλὰ μάλλον ὁμοιάζει πρὸς τὸ ρητορικὸν σχῆμα *ὀξύμωρον* ἢ πρὸς ὀρισμὸν τῆς διαφανείας τοῦ ἤλεκτρον.

Ἐν σελ. 102 στ. 9—Ἡ φράσις τὸ «ἤλεκτρον διὰ δικτύων ἀλιεύεται ἐγκεκλεισμένον ἐν τῶς φυκῶν», ὅπως ἔχει ἐν τῷ κειμένῳ, δεικνύει εἰδὸς τι προπαρασκευῆς καὶ τεχνητῆς ἐγκλείσεως τοῦ ἀλιευμένου ἤλεκτρον.

Ἐν σελ. 102 στ. 18 καὶ ἐξῆς.—Ἡ περιγραφή τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ ἤλεκτρον διὰ

τῆς ἀποσκληρύνσεως τῆς ρητίνης τῶν πρωτογόνων δασῶν, ἀληθῆς ὑπὸ ἐπιστημονικῆν ἐπιπέδῳ, ποικίλλεται κατὰ τὸ ἔθος τοῦ συγγενέως, δι' ἐπεισοδίου γραφικοῦ, ἐν ᾧ ἀναφέρονται καί τινα ἐπὶ τῇ βλάσει πλήρους ποιητικῆς ἀδείας: «Ἡ ρευστὴ ρητίνη οὐχὶ σπινίως αἴφνης ἐνέκλεισε πρίζοντας κανθάρους, πρέχοντας μύρμηκας καὶ μύϊας μετὰ περύγων ἀνυψομένων ἐντὸς ὑαλώδους νεκροθήκης κτλ.»

Ἐν σελ. 103 στ. 5—Νομίζομεν περιττὴν τὴν ἀναγραφὴν τοῦ χρώματος τοῦ χρυσοῦ ὡς σώματος χρυσοζάνθου· καὶ κατωτέρω ἐν σελ. 104 στ. 5 τὴν τοῦ ἀργύρου ὡς σώματος ἀργερολείκου, διότι τὰ χρώματα τῶν 2 τούτων μετᾶλλων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ λησμονηθῶσι καὶ ὑπ' αὐτῶν ἀκόμη, οἷτινες ἀπαξ μόνον νητύχησαν νὰ ἴδωσι καὶ ψύσωσιν αὐτὰ ἐκ τοῦ πλησίον.

Ἐν σελ. 103 στ. 6—Ἡ ἔκφρασις «ἔχει ὡραίαν στίλβην» δὲν εἶναι ἐκ τῶν μᾶλλον ἰπιτυχῶν.

Ἐν σελ. 103 στ. 6—Ὁ ὄρος ἐκτατὸν οὐδεμίαν ἔχει σημασίαν ἐν τῷ κύκλῳ τῶν φυσικῶν γνώσεων.

Ἐν σελ. 103 στ. 7—Ξενίζουσα καὶ ὄλως ἀπαράδεκτος ἡ ἔκφρασις «ἐξ ἐνὸς κόκκου δυνημέθα νὰ ἐξαγάγωμεν κλωστήν 157 μ.».

Ἐν σελ. 104 στ. 7—Καλιζέται ἡ φράσις «ὁ ἀργυρὸς ἐπιχρίεται μελάνως ὑπὸ τοῦ ὑδροθεικοῦ ὀξέος» καὶ ὄλως ἀσαφῆς καὶ ἀνακριβῆς εἶναι ἡ ταύτη ἀκολουθοῦσα ἐξήγησις τοῦ φαινομένου τούτου, «ἔχει δηλ. μεγάλην πρὸς τὸ θεῖον κλίσιν καὶ ὅπου συναντᾷ αὐτὸ συνδέεται μετ' αὐτοῦ».

Ἐν σελ. 105 στ. 3—Δὲν εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ ὑδράργυρος ταχέως ἀποσπάζει διὰ τοῦ ξύλου, ἄλλως δὲ ἐνταῦθα ὁ ὄρος ἀποσπάζει δὲν ἔχει τὴν θέσιν του.

Ἐν σελ. 105 στ. 17—Ὁ ὑδράργυρος ἐν τῷ βρομέτρῳ οὐδέποτε ἐχρησίμωσεν, ὅπως διακνή τὴν δύναμιν τῆς ἐντάσεως τοῦ αἵερος.

Ἐν σελ. 106 στ. 3—Αἱ παρὰ τὴν Ἀγγλίαν, ἐξ ὧν οἱ Φοίνικες ἐλάμβανον τὸν κασσίτερον νῆσοι, δὲν ἀναφέρονται συνήθως ὑπὸ τὸ ὄνομα νῆσοι «τοῦ κασσιτέρου».

Ἐν σελ. 106 στ. 19—Ἡ προσωποποίησις τοῦ μολύβδου ἐν τῇ φράσει «ἐνοῦται εὐκόλως μετὰ τοῦ ὀξυγόνου τοῦ ἀέρος καὶ ἐτεκθεταί ἐπὶ τινος δηλητηριώδους ἐπιθερμίδου» δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὰ φυσικὰ βιβλία.

Ἐν σελ. 107 στ. 4—Ἡ λέξις εὐθηνότατον

γράφεται ὅπου ἀπαντᾷ ἐν τῷ βιβλίῳ εὐφρονοτάτον.

Ἐν σελ. 107 στ. 7—Οὐδέποτε λέγεται «καυσις τοῦ ἡλίου».

Ἐν σελ. 107 στ. 14—Ὁ ὄρος «ἐκτατότης» κείται κακῶς.

Ἐν σελ. 107 στ. 15—Ὁ χαλκὸς διαλύεται ἐντὸς τοῦ νιτρικοῦ ὀξέος, οὐχὶ ἀορίστως εἰς τι κυανοῦν ὕδωρ.

Ἐν σελ. 107 στ. 23—Ὁ ὄρος «δυστηξία» εἶναι ὄλως πρωτότυπος.

Ἐν σελ. 109 στ. 26—Οὐχὶ τόσον ἀκριβές, ὅτι ὁ ἀδάμας καιόμενος ἐκβάλλει τόσον ἀνθρακικὸν ὀξύ, ὅσον καὶ ἰσοβαρές τεμάχιον ξυλάνθρακος.

Ἐν σελ. 110 στ. 21 καὶ ἐξῆς.—Διατὶ δὲν δίδει εἰς τὴν ἀνθρακικὴν ἀσθεστον τὸ ἐν κοινῇ χρῆσει ὄνομα ἀσβεστόλιθος; μήπως διὰ νὰ γίνηται σύγχυσις μετὰ τοῦ μετᾶλλου τιταλίου;

Ἐν σελ. 111 στ. 19—Οὐδέποτε λέγεται «ἡ τίτανος πολὺ ὀλίγον ἐν ὕδατι διαλύεται· δι' ὃ καὶ στερεῖται γεύσεως».

Ἐν σελ. 111 στ. 22—Διὰ τῆς καύσεως ἀπέρχεται πράγματι τὸ ὕδωρ τῆς γύψου, ἀλλ' αὕτη δὲν διασκορπίζεται, ἐκτὸς ἐὰν ἔχη τις συμφέρον νὰ τὴν διασκορπίσῃ.

κτλ. κτλ. κτλ.

Πλὴν τῶν σημειωθέντων τούτων καὶ πολλὰ ἄλλα οὐχὶ καλῶς ἔχοντα κατὰ τὸ λεκτικόν, τὴν πραγματικὴν ἀλήθειαν, τὴν σαφῆνειαν, κτλ., παρετήρησεν ἡ Ἐπιτροπὴ, ὧν τὴν ἀπαρίθμησιν παραλείπομεν τοῦ χρόνου ἐκτιμήσεως ἐνεκεν.

Ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς προβλέπεται ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω σημειωθειῶν παρατηρήσεων ἐπὶ τε τῆς ὅλης διατάξεως τῆς ὕλης καὶ ἐπὶ τοῦ γλωσσικοῦ μέρους.

Ὁμολογητέον, ὅτι εἰς ἣν εὐρίσκονται παρ' ἡμῖν σήμερον τὰ ἐπιστημονικὰ πράγματα θέσιν, φοβεραὶ ἐγείρονται χαράδραι καὶ βάρχηρα εἰς τὸν ἀναλαμβάνοντα τὴν σύνταξιν διδακτικοῦ βιβλίου. Τοῦτο ἀποδοτέον ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὴν ὁμολογουμένως πενιχρὰν ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν ἡμῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸ ἐτι ὄλως ἀσύντακτον τῆς ἐπιστημονικῆς γλώσσης. Εἰς ταύτας τὰς αἰτίας ἀποδοτέον τὸ πλεῖστον τῶν σφαλμάτων, ἀτινα ὡς δεῖγμα τῆς ὅλης διατάξεως καὶ ἀναπτύξεως τῆς ὕλης ἀνεγράφησαν ἀνωτέρω παρατηρηθέντα ὑπὸ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς τοῦ

Συλλόγου Ἐπιτροπῆς. Διὰ ταῦτα ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου τούτου δεόν νὰ τύχη πάλιν τῆς δυνατῆς ἐπιεικειᾶς, νὰ ἐπαινεθῇ δὲ δημοσίᾳ διὰ τὴν ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ συλλογὴν ὕλης πολυτίμου καὶ πολλοῦ λόγου ἀξίας. Οὐχ ἦττον ὅμως ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποβλέπουσα εἰς τὸ ἐπιβαλλόμενον αὐτῇ καθήκον μετὰ τοῦ αἰσθήματος τῆς ἐλλόγου ἐπιεικειᾶς συνονοῖ κατ' ἀνάγκην καὶ τὴν αὐστηρότητα· ἐντεῦθεν δὲ ὀρμωμένη εὐρίσκειται εἰς τὴν δυσάρεστον ἴσως θέσιν νὰ μὴ προβῇ εἰς τὴν βράβευσιν τοῦ ὑπὸ τὴν κρίσιν αὐτῆς βιβλίου, ἀλλὰ νὰ παρακινήσῃ τὸν συγγραφεὰ εἰς τὴν ριζικὴν ἀναθεώρησιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ὅπως ὅσον τὸ δυνατόν παραδοθῇ εἰς χεῖρας τῆς νεολαίας βιβλίον ὑπὸ τε

τὴν ἐπιστημονικὴν καὶ ὑπὸ τὴν γλωσσικὴν καὶ τὴν μεθοδικὴν ὄψιν χρησίμων.

Ἐν Κωνιπόλει, τῇ 1 Μαΐου 1885.

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ.

Ι. ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ, πρόεδρος.

ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.

Θ. ΣΑΛΤΕΛΗΣ.

Κ. Γ. ΓΕΩΡΓΑΛΑΣ.

Β. ΒΩΖΑΝΗΣ.

Ν. ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ.

Α. ΜΑΛΙΑΚΑΣ.

Π. ΠΑΠΑΡΡΟΥΣΗΣ.

Α. ΣΠΑΘΑΡΗΣ.

Κ. ΤΣΙΟΥΓΚΑΣ.

Α. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

Η. ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ, εισηγητής.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΣΤ' ΡΩΣΣΙΚΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΕΝ ΘΑΗΣΣΩ· ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΕΝΤΟΣ ΚΑΤ' ΑΥΓΟΥΣΤΟΝ ΤΟΥ 1884 ΕΤΟΥΣ.

Κίτριοι συνάδελφοι,

Ἐν ἀρχαίς τῆς ἡγουμένης συλλογικῆς περιόδου ἀπεστάλη τῷ Συλλόγῳ ἐπίσημον πιττάκιον, δι' οὗ παρεκαλεῖτο ν' ἀντιπροσωπευθῆ εἰς τὸ ἐν Ὀδησσῷ 5' ρωσσικὸν ἀρχαιολογικὸν Συνέδριον, ὅπερ ἔμελλε νὰ ἀρξῆται τῶν ἐργασιῶν του κατ' αὐγουστον τοῦ 1884 ἔτους. Τὸ ἔκτακτον τοῦτο δαίγμα ἀναγνωρίσεως τῶν τοῦ Συλλόγου ἀρχαιολογικῶν ἐργασιῶν εἴλκυσε φυσικῶς τὴν προσοχὴν αὐτοῦ· διὸ καὶ ἐν τακτικῇ συνεδριάσει ἐνέκρινε καὶ ἀπεφάσισε ν' ἀντιπροσωπευθῆ δι' ἐμοῦ εἰς τὸ σοφὸν ἐκεῖνο Συνέδριον, ἐν ᾧ προὔκειτο νὰ κοινοποιηθῶσι καὶ συζητηθῶσι θέματα ἀρχαιολογικὰ μεγάλῃς σημαντικότητος. Καθῆκόν μου νομίζω νὰ ἐκφράξω καὶ νῦν τὴν ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ ταύτῃ εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὸν Σύλλογον, ὅστις εὐηρεστήθη οὐ μόνον τοσοῦτῳ ὑψηλῇν καὶ λεπτογνώμονα ἐντολῇν νὰ μοι ἐμπιστευθῆ, ἀλλὰ καὶ τὰ σχετικὰ ἐπιτηδεῖα τε καὶ ἐφοδία ἐπαρκῶς νὰ μοι ἐγχειρίσῃ. Τούτων δ' ἕνεκα πρὸ τῆς εἰς Ὀδησσὸν μεταβάσεώς μου ἠναγκάσθην νὰ υποβληθῶ εἰς κοπιώδεις ἀρχαιολογικὰς ἐρεῦνας καὶ μελέτας σκοπῶν τὸ μὲν νὰ προσενέγκω κἀγὼ τὸν ὀβολόν μου εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Συνεδρίου, τὸ δὲ νὰ καταστήσω τὴν ἀντιπροσωπεύαν, κατὰ τὸ μέτρον τῶν δυνάμεών μου, ἀνταξίαν πως καὶ ἀπέναντι τῶν προσδοκιῶν τοῦ Συλλόγου καὶ ἀπέναντι τῶν ἐξ Ἄνατολῆς ἐλπίδων τῶν ἐκεῖθεν τοῦ Πόντου ἀρχαιολόγων. Οὕτω λοιπὸν ἐφοδιασθεὶς καταλλήλως ἔσπευσα, κύριοι συνάδελφοι, νὰ ἐκτελίσω τὴν ὑμετέραν ἐντολὴν διὰ ἐγκαίρου μεταβάσεως εἰς Ὀδησσὸν καὶ διὰ συμμετογῆς εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου μέχρι τῆς ἐντελοῦς περατώσεως αὐτῶν· διὸ κατὰ καθήκον ὑποβάλλω ὑμῖν σήμερον σημειώσεις τινὰς περὶ αὐτῶν, διὰ νὰ ἰδῆτε, ὅποσον αἱ ἐν

Ρωσσίᾳ ἀρχαιολογικαὶ μελέται προήχθησαν κατὰ τὴν παρελθούσαν τριετῆ περίοδον καὶ οἷαν ἢ παρ' ἡμῖν ἐν σπαργάνοις ἔτι ἀρχαιολογία δύναται νὰ καρπωθῆ ὠφέλειαν ἐκ τῶν μελετημάτων τούτων, μεθ' ὧν κατὰ μέγα μέρος συνδέεται καὶ ἡ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἱστορία.

Ἡ Ρωσσία ὁμολογουμένως ἀκμᾶζει σήμερον καὶ ἐπιστημονικῶς ἐν ἅπασι σχεδὸν ταῖς κλάδοις τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων· ἱκανὰ ὅμως τέκνα αὐτῆς ἀνέπτυξαν καὶ προήγαγον ἐξαιρετικῶς τὴν καθόλου ἀρχαιολογίαν, καὶ μάλιστα τὴν ἑλληνικὴν καὶ σλαβικὴν· ἀπὸ δύο ἢ τριῶν δεκαετηρίδων ἡ ἱστορία καὶ αἱ ἐπικουρικαὶ αὐτῆς ἐπιστῆμαι ὀφείλουσιν εἰς τὰ ρωσσικὰ ἀρχαιολογικὰ τε καὶ φιλολογικὰ προϊόντα μεγίστας ὑποχρεώσεις, αἵτινες ὡς φαίνεται, θὰ ἐξακολουθῶσιν ἐπ' ἄπειρον· διότι αἱ ρωσσικαὶ κτήσεις, ἰδίᾳ δὲ αἱ νότιαι, ὑπῆρξαν ἐστίαὶ γεγονότων, μεθ' ὧν συνδέεται ἡ τῆς καταγωγῆς τῶν εὐρωπαϊκῶν καὶ ἀσιατικῶν λαῶν ἱστορία· ἐν ταῖς χώραις ταύταις καὶ ἡ προϊστορικὴ καλουμένη, καὶ ἡ ἑλληνικὴ, καὶ ἡ ἀσιατικὴ καὶ ἡ μεσαιωνικὴ ἀρχαιολογία εὕρισκει συνεχῶς χρησιμώτατον ὕλικόν, ὅπερ διασκευαζόμενον καὶ ἐξκριβούμενον μεθοδικῶς ἐπιχέει βραδύτερον ἐξάισιον φῶς εἰς τὴν ἐπιστήμην τῆς καθόλου ἀρχαιότητος. Διὰ τὴν προαγωγὴν δὲ τῶν ἐν τῇ διασκευῇ τοῦ ὕλικου τούτου μεθόδων ἢ ἐν Μόσχᾳ αὐτοκρατορικὴ ἀρχαιολογικὴ εἰταιρία, προεδρεύοντος τοῦ μακαρίτου κόμητος Οὐβόρωφ, προὔτεινε καὶ ἀνέλαβε πρὸ ἐτῶν τὴν συγκέντρωσιν τῶν ρώσων ἀρχαιολόγων διὰ Συνεδρίου, οὗ μετέσχον προθύμως καὶ αἱ λοιπαὶ ἀρχαιολογικαί, ἱστορικαί, φιλολογικαὶ καὶ ἀσιατικαὶ εἰταιρίαι τοῦ ρωσσικοῦ κράτους, ὡς καὶ τὰ πανεπιστήμια καὶ αἱ διάφοροι ἀκαδημαῖαι αὐτοῦ. Τὸ πρῶτον τοῦτο Συνέδριον ἐπηκολούθησε δεύτερον μετὰ

τριετίαν, ὅτε τὸ διὰ τοιούτου μέτρου συγκεντρωτικὸν σύστημα κατέστη τοῦ λοιποῦ ἕξις, ἔθιμον τέλος νομιμοποιηθὲν ἐγκαίρως καὶ διὰ κυβερνητικῆς ἀδείας καὶ προστασίας ἠθικῆς τε καὶ ὕλικῆς. Αἱ συγχροτήσεις αὐτῶν προήγαγον τῶντι τὰς ἱστορικές ἐπιστήμας οὐ μόνον κατὰ ποσὸν ποικίλων συγγραφῶν ἀλλὰ καὶ κατὰ μέθοδον· διότι οἰαδήποτε πνευματικὴ ἐργασία στερουμένη σχετικῶς καὶ καταλλήλου μεθόδου εἶναι ἀείποτε ἐλαττωματικὴ, ἵνα μὴ εἴπω παντελῶς ἄσκοπος. Μία οἰαδήποτε ἀρχαιολογικὴ μελέτη βασιζέται, ὡς γνωστόν, ἐπὶ ὕλικού, γνωστοῦ ἢ ἀγνωστοῦ, οὗ ὁ κάτοχος ἐκ περιεργείας ἢ ἐξ ἐνδιαφέροντος ἐπιθυμεῖ τὴν διαλεύκανσιν καὶ κατ'ἀκολουθίαν τὴν ἐν γενικῷ ἢ μερικῷ ζητήματι χρησιμοποίησιν αὐτοῦ. Ἡ διαλεύκανσις ὁμως αὐτοῦ ἐπιτυχάνεται διὰ μεθοδικῆς καὶ κριτικῆς ἐρεύνης· ἕνεκα τῆς ἠλλείψεως τούτων πολλαὶ μελέται συγχρόνων καὶ προγενεστέρων ἀρχαιολόγων κατέστησαν ἢ παντελῶς ἀχρηστοὶ ἢ ὀλίγον χρήσιμοι διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς ἀπεικονισμένον καὶ τεταμειωμένον ὕλικόν· ἡ συμπαραβολὴ δὲ αὐτοῦ μετ' ἄλλου ὁμογενοῦς ἢ πλησιεγοῦς ὕλικού, ἢ ἐν τοῖς ἀρχαίοις συγγραφεῦσι ζήτησις τῶν σχετικῶν πρὸς διαλεύκανσιν αὐτοῦ χωρίων, ἢ τῆς ἐπὶ τούτῳ νεωτέρας βιβλιογραφίας ἐξέλεγχξις, ἢ βαθεῖα γνῶσις τῆς σημασίας πάσης τῆς ἐς τὸδε ἐρεύνης καὶ τέλος ἡ γλωσσικὴ σαφήνεια—εἶναι ἱκανὰ ἐχέγγυα ἐπιτυχίας· ἄλλως τε ἀπλοῦν ὕλικόν ἀμεθόδως διερευνηθὲν καὶ κατ' ἀκολουθίαν δεδημοσιευμένον μετὰ φαντασίας κριτικῶς ἀπαραδέκτου γίνεταί παραίτιον ὀδυνῶν συνεπειῶν καὶ εἰς τὴν ὀφέλειαν ἀναμένουσιν ἐπιστήμην καὶ εἰς τὸ πρόσωπον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τοῦ ἐκδότου.

Ὅθεν καὶ ὑπὸ ὕλικὴν καὶ μεθοδικὴν ἐποψίν αἱ συγχροτήσεις τῶν ρωσικῶν συνεδρίων ἐγένοντο ἀφορμαὶ παραγωγῆς ἀνεκτιμητῶν ἐργασιῶν, ὡς περιοδικῶν συγγραμμάτων, εἰδικῶν μονογραφῶν, ἐπαρχιακῶν ἀρχαιολογικῶν τε καὶ ἱστορικῶν ἐταιριῶν, ζητήσεων, ἐκδρομῶν, ἀνασκαφῶν κτλ. Κατὰ τριετίαν δὲ τακτικῶς συνερχόμενοι οἱ ρῶσσοι ἀρχαιολόγοι ἐν τινι προκηρυσσομένῃ πόλει, ἠδυνήθησαν μέχρι σήμερον ἐξἄκεις νὰ συγκεντρωθῶσιν ὡς ἀδελφοὶ μιᾶς οἰκογενείας, νὰ συγκομίσωσι καὶ γνωρίσωσιν ἀλλήλοις τοὺς καρπούς τῶν τριετῶν κόπων των καὶ τέλος νὰ δώσωσιν ἐπὶ εὐρυτέρων βάσεων νέαν

ᾠθησιν εἰς τὰ κέρδη τῆς ἐπομένης τριετίας.

Ἡ τοῦ 5' Συνεδρίου συγχάσεις ἐν Ὁδησσῷ ὤρισθη ὑπὸ ἐπιτροπείας (ἐν ἔτει 1882), ἣτις κατὰ εὐγενῆ συνήθειαν προσεκάλεσεν ἀπανταχόθεν καὶ ἐπιστημονικὰ καθιδρύματα ξένων κρατῶν καὶ ἀρχαιολόγους διαφόρων χωρῶν ἀκμάζοντας διὰ τὰς ζωογόνους ἐρεῦνας αὐτῶν· ἡ διοργάνωσις δὲ αὐτοῦ ἀνετέθη εἰδικωτέρῃ ἐπιτροπείᾳ, ἣτις ἐπιθυμοῦσα νὰ παράσχῃ τοῖς προσκληθησομένοις νέον ὕλικόν ἐξαπέστειλεν εἰς Κωνσταντινούπολιν εἰδικούς ὀνομαστοὺς ἐπιστημονας, ὡς τοὺς διαπρεπεῖς καθηγητὰς Κοντακῶφ, Οὐσπένσκη καὶ Βασιλιέφσκη παρακολουθουμένους καὶ ὑπὸ ἀρχιτέκτονος καὶ ὑπὸ ἐπιστημόνων φωτογράφων καὶ ζωγράφων· ἐλήφθησαν δὲ ἐνταῦθα χάριν τῶν μελετημάτων τοῦ κ. Κοντακῶφ φωτογραφήματα τῶν χειραίων τευχῶν, τῶν πυλῶν αὐτῶν, τεμενῶν, εἰκόνων, παλαιῶν ἀγιογραφῶν, χειρογράφων, ὡς καὶ πανομοιότυπα ζωγραφήματα καὶ ἀρχιτεκτονικὰ ἐξάσια σχεδιάσματα· οἱ δὲ κ.κ. Οὐσπένσκης καὶ Βασιλιέφσκης χρησιμοποιούντες τὴν ἐνταῦθα διατριβὴν των ἀντέγραψαν ἐκ χειρογράφων διαφόρων βιβλιοθηκῶν ἡμῶν ἱκανὰ κείμενα χρήσιμα εἰς βυζαντιακὰς ἱστορικές καὶ τοπογραφικὰς μελέτας αὐτῶν.

Ἡ προκαταρκτικὴ τοῦ Συνεδρίου τούτου ἐπιτροπεία ἐγκαίρως εἰδοποίησε τοὺς ἀρχαιολόγους καὶ φιλόλογους νὰ δηλώσωσιν αὐτῇ τὰ θέματα, περὶ ἃ ἐπιθυμοῦσι νὰ ἀσχοληθῶσιν, ἢ νὰ σημειώσωσιν εὐχὰς περὶ διασαφήσεως ἐτέρων θεμάτων παρ' ἄλλων συναδέλφων ὑπὸ ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ἐποψίν. Αἱ συσκομισθεῖσαι ἀπαντήσεις, ἀναγραφείσαι ἐν φυλλαδίοις, ἀπετέλεσαν τὸ πρόγραμμα τοῦ συνεδρίου, ὅπερ πάλιν διενεμήθη λίαν ἐγκαίρως σὺν τοῖς προσκλητηρίοις.

Αἱ ἀναγραφείσαι ἀνακοινώσεις καὶ εὐχαῖ ἦσαν ποικίλαι· αἱ μὲν ἀνέχονται εἰς γενικὰ ζητήματα τῆς καθόλου ἀρχαιολογίας, καὶ μάλιστα τῆς προϊστορικῆς, αἱ δὲ εἰς μερικά· ἱκαναὶ δὲ ἀνακοινώσεις ἀφορῶσιν εἰς ζητήματα καθαρῶς ἑλληνικά. Ἡ ἕχοτο δὲ σὺν ἄλλοις τὸ Συνέδριον καὶ τὴν διαλεύκανσιν τῶν ἐπομένων θεμάτων, ἅτινα ἀφορῶσι καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἑλληνικῆς γεωγραφίας ἐν σχέσει πρὸς τοὺς Ρῶσσους καὶ τὰς ἀρχίας αὐτῶν χώρας. 1) Ὅτι θὰ ἦτο σπουδαιότατον νὰ προσκλήσῃται τὸ Συνέδριον ἀκριβεστέρως καὶ λεπτομερεστέρως πληροφο-

ρίας περί τῶν ἀρχαίων γραπτῶν ἢ βιβλιογραφικῶν μνημείων τῶν δυναμένων νὰ διαφωτίσωσι τὰ περί τῶν ἀρχαίων κατοίκων τῆς ὑπὸ τῆς πόλεως Ὀδησσοῦ κατεχομένης θέσεως ζητήματα· διότι ἐξηλέγχθη ἤδη μερικῶς διὰ τινων χρονογράφων, ὅτι τὰ περίχωρα τῆς νῦν Ὀδησσοῦ εἶχον κατοικηθῆ ὑπὸ Καλλιποδῶν, μικτοῦ γένους ἑλληνικοῦ τε καὶ σκυθικοῦ· ἐκ τῶν εἰκότων δὲ τὸ ὄνομα τοῦ λαοῦ τούτου συγγέεται καὶ μετὰ τοῦ τῶν Καρπιδῶν, οἵτινες, κατὰ τὸν ἱστορικὸν Ἐφορον, ὤκουν τὴν μεταξὺ Ἰστροῦ καὶ Βορυσθένου χώραν, ὡς συμπεραίνεται ἐκ τινος μαρτυρίας Σκύμου τοῦ Χίου. Εἰς τὴν διαλεύκανσιν τοῦ ζητήματος τούτου ἐπέθυμι τὸ Συνέδριον νὰ λάβῃ καὶ διαφόρους κοινοποιήσεις περί τῆς γενέσεως, τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς Ὀδησσοῦ ἢ Ὀρδησσοῦ τῆς παρὰ τὴν Βίρναν· μαρτυρίας περί τῶν ἐν ἀρχαιοτάτῃ περιόδῳ κατοικησάντων Σαρματῶν καὶ Σκυθῶν τὴν νῦν καλουμένην νέαν Ρωσσίαν· μαρτυρίας περί τῶν Πολωτζῶν (Polovtzy) καὶ τῶν νομάδων (Horde d'or), τῶν Ταρτάρων τοῦ Βοντζᾶκ καὶ τῆς Κριμαίας, τῶν Ζαπορόγων, Κοζάκων, καὶ τῶν Νογαίων, τῶν Καλμούκων καὶ τῶν Κιργησίων-Καϊσσάκων, ἐν γένει δὲ καὶ περί τοῦ κοινοῦ δικαίου τῶν νομαδικῶν φυλῶν τῆς μεσημβρινῆς Ρωσσίας· τοπογραφικὰς καὶ ἱστορικὰς ἀκριβεῖς πληροφορίες περί τῆς διαβάσεως τοῦ Τραϊάνου, τοῦ ἐν Βαχτζέ-Σερκί ἀνακτόρου, τοῦ ρωσσικοῦ φρουρίου τῆς Χοτίνης, ὡς καὶ περί ἄλλων φρουρίων τῆς Οὐκραίνης· τέλος δὲ καὶ περί τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῆς Νέας Ρωσσίας καὶ Χερσῶνος ἐπισκοπῶν.

Εἰς ἱκανοποίησιν δὲ τῶν αἰτήσεων τούτων τὸ Συνέδριον ὑπέδειξε νὰ γενῶσιν ἔρευναι ἐν τῷ ἐν Μόσχᾳ πρώτῳ ἀρχεῖῳ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν, ἐνθα φυλάττονται ἐγγράφα τῶν Χάνιδων τῆς Κριμαίας χρονολογούμενα ἀπὸ τοῦ 1474, ἕτερα τῶν Καλμούκων Μογγύλων ἀπὸ τοῦ 1489 κτλ.

2) Ἐξήτει τὸ Συνέδριον νὰ ἀποδειχθῆ ἢ παρὰ τοῖς Ρώσσοις ἐπίδρασις τοῦ ἑλληνισμοῦ πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ χριστιανισμοῦ.

3) Ἡ πάλῃ τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς μετὰ τῶν ἐν Κιέβῳ ρωσσικῶν τε καὶ ἄλλων ἐθνικῶν.

4) Ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἑλληνισμοῦ παρὰ τοῖς πρώτοις χριστιανοῖς ἡγεμόσι τῆς Ρωσσίας.

5) Ἐὰν ὑπῆρξε μεταγενεστέρα ἑλληνικὴ

ἀποικία ἐπὶ ἐρειπίων κειμένων ἐξ βέρστια βορειότερον τῆς ἀρχαίας πόλεως Ὀλβίας.

6) Πόθεν προέρχεται τὸ ὄνομα τῆς Κριμαίας καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν ἀπεδόθη εἰς τὴν Ταυρικὴν χερσόνησον.

7) Στηριζόμενοι ἐπὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἡροδότη διασωθείσης παραδόσεως, καθ' ἣν οἱ Κιμμέριοι, εἰσβαλόντων τῶν Σκυθῶν, διημφισβήτουν ἐν κοινῇ συνελεύσει, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Τύρα, τὸ ἀντιστήναι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἢ μεταναστεῦσαι, ὡς καὶ ἐπὶ μαρτυρίας τοῦ Στράβωνος (A, 7) λέγοντος μὲν, ὅτι οἱ Σκύθαι εἶχον ἀρπάσει ἐκ τῶν Θρακῶν τὰς μεταξὺ τοῦ Βορυσθένου καὶ τοῦ Ἰστροῦ κειμένας πόλεις, ἀλλαχοῦ δὲ μνημονεύοντος (A, III, 21) μεταξὺ τῶν Θεσσαλικῶν λαῶν καὶ τοὺς Τρήρωνας, οὓς ἀφομοιοῖ τοῖς Κιμμέριοις, δὲν δυνάμεθα ἀρὰ γε νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι κύριοι τῆς μεσημβρινῆς ἀκτῆς τῆς Μαύρης Θαλάσσης ἦσαν οἱ Τρήρωνες οὗτοι (οἱ παρὰ Θουκυδίδῃ 2, 96, 4 ὀνομασόμενοι Τρήρες), ἢ, κατ' ἄλλους συγγραφείς, οἱ Γέται, οἱ Δᾶκες ἢ οἱ Κελτοί; ὅθ' καθίστατο δὲ οὕτω καταληπτόν, ὅτι τὸ ὄνομα τῶν Κιμμερίων, τὸ παρ' Ὀμήρῳ πρῶτον ἀναφερόμενον, ἀπεδόθη βραδύτερον εἰς διαφόρους λαούς, οἵτινες ἐρχόμενοι βορειόθεν ἐκ τῆς Σκυθίας εἰσέβαλλον εἰς τὴν Ἀσίαν. Γνωστὸν δὲ, ὅτι ὁ Ἐφορος, ὁ Πλίνιος καὶ ἄλλοι γεωγράφοι πλανηθέντες ἐκ τῆς ὀμηρικῆς διηγήσεως ἔθετον τοὺς Κιμμερίους παρὰ τὴν λίμνην τῆς Ἀβέρνης, ἐνθα κατὰ τὸν Βιργίλιον εὕρισκετο τὸ στόμιον τοῦ Ἄδου.

8) Ἐπειδή, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον (4, 11), οἱ Σκύθαι εἶχον κατακτήσει τὴν χώραν τῶν Κιμμερίων ἀποδιωχθέντες ἐκ τῆς κοιτίδος των παρὰ τῶν Μασαγετῶν καὶ διαβάντες τὸν Ἀράξην ποταμόν, ἤθελον εἰσθαι ἀξιοπεριέργον νὰ γνωσθῆ, τίς ἦν ἀκριβῶς ὁ ποταμός, ὃν ὁ Ἡρόδοτος ὀνομάζει Ἀράξην εἶναι ἀρὰ γε ὁ Βόλγας, ὃν τινες συνταυτίζουσι τῷ Ἀράξῃ, ἢ ὁ Ὠξος, ἢ ὁ Ἰαξάρτης, ὡς ἄλλοι ὑποστηρίζουσιν; Ἡ διευκρίνισις τοῦ ζητήματος τούτου θέλει καθυρίσει τὴν πρώτην πατριδα τῶν Σκυθῶν.

9) Ἐξεταζομένης τῆς παρ' Ἡροδότη ἐν τετραγῶνῳ σχήματι παρουσιαζομένης τοπογραφίας τῆς Σκυθίας ἐν σχέσει πρὸς τε τὸν ροῦν τῶν ποταμῶν καὶ τὴν θέσιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἱστορικοῦ τούτου περιγραφομένων σκυθικῶν χωρῶν, παρουσιάζεται ἡ ἀνάγκη νὰ ἐξε-

τασθῆ κριτικῶς ἢ τοῦ Seleuel γνώμη, καθ' ἣν ἐν τῇ ἡροδοτείῳ διηγήσει καὶ φαντασίῳ πᾶν τὸ πρὸς νότον τρεπτὸν ἀντιπάρκειται τῇ ἀνατολῇ. Πηγάζει μὲν τοῦτο, κατὰ τὸν Seleuel, ἐκ τῆς ἐν τετραγώνῳ σχήματι παραστάσεως τῆς Σκυθίας, καθ' ὃν τρόπον ἐκτελεῖται ἔργον τι τορνευτοῦ, ἀλλ' εὐρίσκειται ἐν ἀρμονίᾳ καὶ μετὰ τοῦ φαινομένου τοῖς κατὰ τοὺς καὶ περιηγηταῖς, ὁπόταν ἐτρέποντο πρὸς τὸν ἥλιον· διότι ἀναχωρούντων αὐτῶν πρὸς ἀνατολὰς, ὁ ἥλιος καὶ ἡ ἐπιτολὴ αὐτοῦ ἐφαίνετο αἰετοῦ καὶ ἐν παντὶ χρόνῳ τοῦ ἔτους πρὸς δεξιάν· τῆς θέσεως δὲ ταύτης ἐκλαμβανομένης ὡς ἀνατολῆς, ἢ πρὸς αὐτὴν διευθύνσεις τοῦ ὀρίζοντος ἐκλινεν ἀμέσως πρὸς νότον οὕτως, ὥστε ἐφαίνετο πρὸς μεσημβρίαν· στρεφομένων δ' αὐτῶν πρὸς βορρᾶν, ἢ ἀλλοθὴς ἀνατολῇ ὡς καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν διευθύνσεις τοῖς ἐφαίνοντο ἀκριβεῖς. Ἄρα, κατὰ τὸν Seleuel, εἶναι ἀπαράιτητος ἀνάγκη νὰ ληρθῆ ὑπὸ σπουδαίαν ἔποψιν τὸ εἰρημένον σφάλμα πρὸς κατανόησιν τῆς περ' Ἡροδότῳ σημειουμένης πραγματικῆς διευθύνσεως τῆς Σκυθίας.

10) Καίτοι ὁ Ἡρόδοτος οὐδεμίαν ποιεῖται μνείαν περὶ ἀποικιῶν τῶν Σκυθῶν, οὓς ἐκλαμβάνει ὡς νομαδικὸν λαὸν κατὰ τε τὰ περ' αὐτῷ λεγόμενα περὶ μερίδος τινὸς τοῦ λαοῦ τούτου ἀτχολουμένης· περὶ τὴν γεωργίαν, καὶ κατὰ μαρτυρίαν τοῦ Στράβωνος ἐπιβεβαιουμένου, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἰδρυσαν τὰς πόλεις των μετὰ τὴν ἀποδιώξιν τῶν Σκυθῶν, δὲν ἐπιτρέπεται ἄρα γε νὰ συμπεράνη τις, ὅτι ἡ ἐτέρα αὐτῶν μερὶς ἐκέκτετο μονίμουσ οἰκήσεις καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀποικίας δυναμείας νὰ ὑποθεθῶσιν ὡς κείμεναι ἰδίᾳ πρὸς τὰς ἀκτὰς ἔνθα ἐμπορεύοντο; Διότι ἀναφέρονται πρὸς τὰ μεσόγεια τῆς Κριμαίας τὸ Παλάκειον, ἢ Χάδων καὶ ἡ Νεάπολις ὡς ἰδρύματα τοῦ Σκύθου βασιλέως Σκυλοῦρου. Πολλοὶ δὲ σοφοὶ ἠσχολήθησαν μὲν περὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν τοποθεσιῶν, ἐν αἷς ἔκειντο τὰ φρούρια ταῦτα, ἀλλ' ἐπιθυμητὴ τυγχάνει καὶ ἡ ἐκ νέου διεξέτασις τοῦ εἰρημένου ζητήματος, τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσον ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς ἐν Ὀδησῶ ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας κατεχωρήσθησαν δύο διατριβαί, ὧν οἱ συγγραφεῖς Γιουργέβιτς καὶ Βορχάτσκοφ εἰσὶν ἀντιθέτων γνώμῶν, ἅτε δὴ βρασιζόμενοι ἀμφότεροι ἐπὶ τοῦ κειμένου τῆς νεωστὶ ἐν Χερσῶνι ἀνακαλυφθείσης μεγάλῃς ἑλληνικῆς ἐπιγραφῆς τοῦ Διοφάντου.

Καὶ τοιαῦτα μὲν ὡς ἐν συνόψει ἐγένοντο καὶ προητοιμάσθησαν ὑπὲρ ἐπιτυχίας τοῦ Συνεδρίου, οὗ τὸ συμβούλιον συνηλθε τὸ πρῶτον τῇ 8 ἀυγούστου· συνέκειτο δὲ ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπείας τοῦ προκηθέντος ἐν Ἑυφλίδι συνεδρίου, ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἀκαδημιῶν, πανεπιστημίων καὶ ἐταιριῶν καὶ ἐκ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου. Ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτοῦ τῇ πρώτῃ ὑπεβλήθη εἰς ἐπικύρωσιν ὁ λ/σμός τῶν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δαπανῶν, ὡς καὶ ὁ προϋπολογισμὸς· ἐξετασθέντος δὲ τοῦ καταλόγου τῶν κοινοποιηθέντων θεμάτων, ὠρίσθη καὶ ἀπεφασίσθη νὰ διαιρεθῶσιν αἱ τοῦ Συνεδρίου ἀσχολαί εἰς τὰ ἐπόμενα ἔνδεκα τμήματα·

Α' Μνημεῖα προϊστορικῶς.

Β' Μνημεῖα ἐθνικὰ (κατὰ τὴν χριστιανικὴν ἔννοιαν).

Γ' Μνημεῖα κλασικῶς.

Δ' Μνημεῖα νομολογικῶς.

Ε' Μνημεῖα καλλιτεχνικῶς.

Ζ' Μνημεῖα γλωσσικῶς τε καὶ γραμματολογικῶς.

Ζ' Μνημεῖα δημόσιᾳ τε καὶ ἰδιωτικῶς.

Η' Μνημεῖα ἱστορικῆς γεωγραφίας καὶ ἔθνογραφίας.

Θ' Μνημεῖα βυζαντιανῶς.

Ι' Μνημεῖα ἀσιατικῶς.

ΙΑ' Κοινοποιήσεις ξένων ἐν γλώσσῃ γαλλικῇ ἢ γερμανικῇ.

Ἐπειδὴ δὲ ἕκαστον τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου ἐδικαιοῦτο νὰ ἐγγραφῆ ἐν οἴῳ δὴποτε ἐνδιερέτο τμήματι, ὁ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ἀντιπρόσωπος προὔτιμησε νὰ ἐγγραφῆ μέλος ἐπιτροπῶν πολλῶν συγχρόνως τμημάτων, διὰ νὰ ἀποτυπώσῃ τὸν ἐγκυκλοπαιδικὸν χαρακτῆρα τῆς ἐταιρίας, ἣν ἔσχε τὴν τιμὴν νὰ ἀντιπροσωπεύῃ· κατὰ προτροπὴν δὲ σοφωτάτου ἀσιανολόγου ἐνεγράφη καὶ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἀσιατικῶν μνημείων. Ἐν δευτέρᾳ δὲ προκαταρκτικῇ συνεδρίᾳ προέβη τὸ συμβούλιον εἰς τὴν ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ ἐκλογὴν ἐνὸς προέδρου καὶ ἑξ συμβούλων, οἵτινες ἀπετέλεισαν τὴν διοικητικὴν ἐπιτροπεῖαν, ἧς καθήκον ἦν νὰ διευθύνῃ τὰς κεντρικὰς τοῦ Συνεδρίου ἐργασίας μέχρι τέλους. Εἶτα συνηλθον τὰ μέλη τῶν ἐπιτροπῶν τῶν τμημάτων καὶ ἐξελέξαντο τοὺς προέδρους καὶ γραμματεῖς αὐτῶν· ὁ ἡμέτερος δὲ ἀντιπρόσωπος, ἀγνοῶν τὴν ρωσικὴν ἡρκεῖσθαι ν' ἀποδεχθῆ

τὴν γραμματείαν τῆς τῶν ξένων κοινοποιήσεων ἐπιτροπείας· οἱ πρόεδροι δὲ καὶ οἱ γραμματεῖς ἀπετέλεσαν ταύτοχρόνως τὸ ἐπιστημονικὸν συμβούλιον, οὗ καθήκον ἦν τὸ μὲν νὰ διευθύνῃ τὴν ἐπιστημονικὴν πορείαν, τὸ δὲ νὰ ἐπιτηρῇ τὴν εὐταξίαν τῶν ἐν ταῖς συνεδριάσεσιν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου. Τὸ ἐπιστημονικὸν συμβούλιον συνερχόμενον καθ' ἑκάστην ὥριζε τὴν πορείαν τῶν ἡμερησίων συνεδριάσεων, τῶν τε γενικῶν καὶ μερικῶν, αἰτινὲς ἐγίνοντο ταύτοχρόνως ἐν διαφόροις τοῦ πανεπιστημίου αἰθούσαις. Καὶ ἐν μὲν ταῖς γενικαῖς συνεδριάσεσιν ἀνεγινώσκοντο καὶ συνεζητοῦντο θέματα γενικοῦ ἐνδιαφέροντος, ἐν δὲ ταῖς μερικαῖς θέματα μερικὰ καὶ λεπτολόγα περὶ ἀντικειμένων ἀξιολόγων ὑπὸ ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ἔποψιν. Ἄνευ δὲ προηγουμένης ἀποφάσεως τοῦ ἐπιστημονικοῦ συμβουλίου καὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ τακτοποιήσεως καὶ τοιχοκολλήσεως τῶν δι' ἑκάστην ἡμέραν ὀρίζομένων ἀναγνώσεων οὐδὲν μέλος τοῦ Συνεδρίου ἐδικαιούτο νὰ ὑποβῆλῃ καὶ ἀναγνώσῃ οἰανδήποτε διατριβὴν του. Εἰς τοὺς συζητούντας δὲ καὶ ἀντικρούοντας τὰς ἰδέας καὶ ἐρμηνείας τοῦ ἀγορευτοῦ ἐπιτρέπη νὰ ζητῶσι τρεῖς τὸν λόγον παρὰ τῶν προέδρων τῶν ἐπιτροπῶν. Ἡ εἴσοδος ἦν ἐλευθερά χάριν τῶν ἀστῶν τῆς Ὀδησσοῦ.

Μετὰ δὲ πᾶσας τὰς προκαταρκτικὰς ταύτας ὑλικὰς τε καὶ διοικητικὰς ἐργασίας τὸ Συνέδριον ἐποίησατο ἑναρξιν τῶν ἐργασιῶν του τῇ 15ῃ ἀκριβῶς ἡμέρᾳ τοῦ αὐγούστου. Ἡ πρώτη συνέλευσις αὐτοῦ εἶχε γενικὸν καὶ πανηγυρικὸν χαρακτῆρα. Μετὰ ἱεροτελεστίαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ πανεπιστημίου καὶ κατ'ἀλληλον προσφώνησιν τοῦ ἐπισκόπου Χερσῶνος καὶ Ὀδησσοῦ, ἐνεκαινίασε τὸ Συνέδριον ὁ ἐκ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ὀδησσοῦ κ. Νεκράσωβ, ἀναπληρῶν τὸν ἀπόντα ἀντιπρόσωπον τοῦ ὑπουργείου τῆς παιδείας, διὰ λόγου, ἐν ᾧ κατέδειξε τὴν σημασίαν τῶν ἐν τῇ νοτίᾳ Ρωσσίᾳ ἀρχαιοτήτων ὡς ἀναφερομένων εἰς πᾶσας τὰς περιόδους τοῦ ἀνθρωπίνου βίου· διότι ἡ χώρα αὕτη, ὡς γνωστὸν, ὑπῆρξεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι κοινὴ ὁδός, ἣν διήλθον πάντες οἰκαιοὶ τῆς τε δυτικῆς καὶ ἀνατολικῆς Εὐρώπης, καταλιπόντες συνεπῶς διάφορα τῆς διαμονῆς αὐτῶν ἴχνη, ὡς νομίσματα, πάλια, μεταλλικὰ καὶ λίθινα ἀντικείμενα ἀνακαλυπτόμενα τὴν σήμερον ἐν χώμασι, τάφοις, ἄντροις, ποταμοῖς καὶ σωροῖς ἐρείπιων· εἰς-

ἡγαγέ δὲ τοὺς ἀκροατὰς του ὁ κ. Νεκράσωβ εἰς τὰς περὶ ρωσικῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης γενικότητος ταύτας δι' ἐπιθεωρήσεώς τῶν ἐν Ὀδησσοῦ παραχθέντων ἀρχαιολογικῶν ἔργων προσθεὶς ἅμα, ὅτι ἡ πόλις αὕτη κατέστη ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν σπουδαιότητι ἐστία τοιοῦτων ἐρευνῶν, ἰδίᾳ διὰ τὰ συγγράμματα τοῦ Brunni καὶ τοῦ κ. Γιουργιέβιτς, ὡς καὶ διὰ τὴν ἐν αὐτῇ αὐτοκρατορικὴν ἀρχαιολογικὴν καὶ ἱστορικὴν ἐταιρίαν. Ἐὰ ἐγκαίνια τοῦ Συνεδρίου ἔσπευεν ἡ αὐθαρρὴ ἐλθοῦσα τηλεγραφικὴ ἀγγελία τοῦ μεγάλου δουκὸς Σεργίου, ἀδελφοῦ τοῦ αὐτοκράτορος, ὅτι ἀπεδέξατο εὐγνωμόνως τὴν ἀπονεμηθεῖσαν αὐτῷ ἐπίτιμον προεδρείαν· ὁ δὲ τῆς πόλεως δῆμαρχος, Ἑλληὴν τὸ γένος, κ. Γρηγόριος Μαραζλῆς, εἰς ὃν ὀφείλεται καὶ ἡ τοῦ Ὀδησσηνοῦ Μουσείου ἰδρυσις, προσηγόρευσε τὸ Συνέδριον ἐκ μέρους τῆς πόλεως δι' εὐχῶν, τιμῶν καὶ ἐνθαρρυντικῶν ἐλπίδων. Ἐπεσφράγισε δὲ τὴν ἀρχαιολογικὴν ταύτην πανήγυριν ὁ ἱστοριογράφος Ἡλοβάτσκις διὰ λόγου, καταδείξαντος τὸν προορισμὸν τῆς συγχρόνου ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης ἐν τῇ μελέτῃ τῆς ἱστορίας τῶν ἐθνῶν.

Τούτων οὕτω γενομένων, ἤρξαντο πλέον αἱ τοῦ Συνεδρίου ἐργασίαι, ὧν μετέσχον ἀπειρήθιμοι σοφοὶ ρῶσσοι τε καὶ ξένοι κοινοποιήσαντες παρατηρήσεις, μελέτας καὶ ἐρεύνας μεγάλως συμβαλλομένας εἰς τὸν ἰδιωτικὸν καὶ πολιτικὸν βίον διαφόρων ἀρχαίων λαῶν. Ἡ σημαντικότης αὐτῶν κατεδείχθη μετὰ τὴν καταχώρισιν αὐτῶν ἐν τοῖς δημοσιεύμασι τοῦ Συνεδρίου, ὅποτε ἕκαστος δύναται ν' ἀρυσθῇ ὅ, τι χρησιμεύει εἰς γενικωτέρας συγγραφάς. Λυποῦμαι σφόδρα, ὅτι δι' ἄγνοιαν τῆς ρωσικῆς γλώσσης δὲν ἠδυνήθην ν' ἀντιληφθῶ λεπτομερῶς τοῦ περιεχομένου τῶν κοινοποιήσεων τούτων· ἀλλὰ χάρις τῇ φιλικῇ προθυμίᾳ πολλῶν ἐν τῷ Συνεδρίῳ συναδέλφων καὶ τῇ αὐτόπτῳ ἐξετάσει τῶν ἐν αὐτῷ μελετηθέντων ἀντικειμένων ἠδυνήθην νὰ λάβω ἐπαρκεῖς σημειώσεις συμπληρωθείσας ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ εὐγενοῦς φίλου κ. Γεωργίου Βεγλερῆ, ὅστις, κατ' αἰτησίαν μου, εὐπρεστήθη νὰ μοι παράσχῃ ἐν μεταφράσει συνοπτικὰς εἰδήσεις περὶ διαφόρων ἀναγνωσμάτων ἀναφερομένων ἐν τοῖς ὑπὸ τῆς συντάξεως τοῦ *Νεορωσσοῦ Τηλεγράφου* ἐκδοθείσιν ἰδιωτικοῖς τοῦ Συνεδρίου πρακτικοῖς.

Ἡ ἀπαρίθμησις ἀπάντων τῶν ἀναγνωσμά-

των τούτων είναι λίαν έκτενης· διό περιορίζομαι νά σημειώσω ὀλίγα καὶ μάλιστα τὰ ἔχοντα σχέσιν πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ἱστορίαν καὶ φιλολογίαν.

Καὶ ἐκ μὲν τῶν εἰς τὴν προϊστορικὴν ἀρχαιολογίαν ἀναφερομένων κοινοποιήσεων σημειῶ τὰς ἐπομένας· 1) Ἐρευναι ἐν τοῖς ἀντροῖς τῶν παροχθίων βράχων τοῦ ποταμοῦ Δνιέστερ ὑπὸ Ὑ. Β. Ἀντώνοβιτς ἐρευνήσαντος καὶ καθορίσαντος τὴν ἐν τῇ προϊστορικῇ ἐποχῇ σημαντικὴν τῶν ἀντρων τούτων. Ἐξήτασε δέκα καὶ τέσσαρα ἄντρα μετὰ τῶν περὶ αὐτὰ τόπων· τὰ λοιπὰ εἰσιν ἢ φυσικὰ (ἄντρα) ἢ τεχνητὰ (σπήλαια)· τὰ τεχνητὰ ἄντρα κατὰ τὰς ἐρεύνας τοῦ κ. Ἀντώνοβιτς ἀποδεικνύονται ἔργα τῶν ἐγχωρίων γενομένων ἐπὶ τῆς ταταρικῆς δυναστείας πρὸς διάσωσιν αὐτῶν ἐν καιροῖς καταδιωγμῶν· διότι εὔρεν ἐν αὐτοῖς ἀνθρώπεια ὄστᾶ, ὧν ἡ κατὰστασις καθίστησι προφανῆ τὸν ἐκ καταδιωγμῶν φόνον ἐγχωρίων. Ἄλλ' ἐὰν τὰ τεχνητὰ ταῦτα σπήλαια εἶναι κατὰ συνέπειαν μνημεῖα ἱστορικῆς ἐποχῆς, τὰ φυσικὰ ὁμως ἔχουσι μέγιστον ἐνδιαφέρον ἐν τῇ ἀρχαιολογίᾳ, διότι τὰ ἐν αὐτοῖς ἀνακαλυφθέντα ἀντικείμενα δύνανται νά χρησιμοποιηθῶσιν ἐν συγκριτικαῖς μελέταις περὶ ἀντρων ἄλλων εὐρωπαϊκῶν χωρῶν. Ὁ κ. Ἀντώνοβιτς περιέγραψε ταῦτα λεπτομερῶς· εὔρε δ' ἐν αὐτοῖς ὄστᾶ τοῦ μαμμούθ, ἐργαλεῖα ἐκ πυρίτου λίθου καὶ μάλιστα μοναδικὸν ἀνέγλυφον παριστῶν μὲν γυναῖκα κρατοῦσαν ἐν τῇ δεξιᾷ πινάκιον, ἀλλὰ πένυ ἄτεχνον· ἡ γυνὴ παρίσταται ἐν αὐτῷ γονυπετῆς ἀπέναντι δένδρου, ἐφ' οὗ κέθηται ἀλέκτωρ. Θεωρίας δέ τινος τοῦ κ. Ἀντώνοβιτς ἀντέκρουσαν ὁ κ. Κοντακώφ καὶ ὁ κ. Ἀνούτσιν.—2) Ἀνάλογον κοινοποίησιν ἐποίησατο ὁ κ. Prendel περὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ γενομένων ἐρευνῶν ἐν τῇ νήσῳ Berezan κειμένη πρὸς τὸ στόμιον τοῦ ποταμοῦ Δνιέπερ· μετὰ τὴν γεωλογικὴν αὐτῆς κατασκευὴν ἀνέφερεν, ὅτι ἐν τοῖς κατωτέροις στρώμασι τῆς μετὰ τέφρας μεμιγμένης γῆς ἀνεκάλυψε σωρὸν ὄστῶν, ἐν οἷς ὑπῆρχον καὶ σκελετοὶ ὀλόκληροι· ὑπὸ μὲν τὸ κράνος ἐνός εὐρέθη ὄβολός, πρὸς δὲ τοὺς πόδας ὕδρια πλήρης τέφρας· μετὰ δὲ τὴν ἀνακάλυψιν καὶ μαγειρικῶν σκευῶν παρωρμηθῆ ὁ κ. Prendel νά συμπεράνη, ὅτι τὰ στρώματα, ἐν οἷς τὰ εἰρημένα ὄστᾶ ἔκειντο, δὲν ἀνέχονται εἰς προϊστορικὴν ἐποχὴν, ἀλλ' εἰς τὴν περίοδον τοῦ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων

ἀποικισμοῦ τῶν βορείων ἀκτῶν τοῦ Εὐξείνου. Ἰδιάζουσιν σπουδαιότητα εἶχον αἱ μελέται τοῦ πρίγκηπος Πουτιάκιν, γνωστοτάτου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς προϊστορικῆς ἀρχαιολογίας διὰ τε τὰς εἰδικὰς μελέτας καὶ ἀξιοσπουδάστους συλλογὰς αὐτοῦ λιθίνων καὶ κεραμεικῶν ἐργαλείων· ὠμίλησεν οὗτος περὶ τῶν μνημείων τῶν εὐρεθέντων ἐν τάφοις τῶν περιχώρων τῆς ἐν Καυκάσῳ πόλεως Νοβορούσκης, καὶ κατ' ἐξοχὴν περὶ τὴν κοσμημάτων τῶν παρατηρουμένων ἐπὶ ἀντικειμένων ἐξ ὀπτῆς γῆς τῆς λιθίνης ἐποχῆς· πολυχρίσμα δὲ τοιαῦτα ἀντικείμενα ἦσαν ἐκτεθειμένα ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Συνεδρίου, ὧν ἡ παναρχαία χρήσις εἶναι ἀναμφισβήτητος, τὰ δὲ κοσμήματα αὐτῶν εἶναι ἐντετυπωμένα κανονικῶς μᾶλλον δι' ὀνοχισμῶν, ἀλλὰ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἡ συμπαραβολὴ αὐτῶν πρὸς ἄλλα πανάρχαια σχετικὰ κοσμήματα παρατηρηθέντα ἄλλαχού ἐμβάλλουσι τὸν σπουδαστὴν εἰς σοβαρὰς σκέψεις περὶ τῆς σημασίας αὐτῶν. Ὁ πρίγκηψ Πουτιάκιν ὑποτίθησιν, ὅτι τὰ σχήματα ταῦτα καὶ μάλιστα ἡ γεωμετρικὴ αὐτῶν συμμετρία δὲν δύνανται παρὰ νά ἔχωσι σημασίαν τινὰ ἢ τοῦλάχιστον νά ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τὸ νά χρησιμοποιηθῶσιν ὡς ἀριθμητικὰ καὶ γραφικὰ σημεῖα, ἀλλ' ὑπὸ τίνος τὸ πρῶτον λαοῦ καὶ πότε, μένει εἰσέτι ἀνεξήγητον· ἡ ἐπισταμένη αὐτῶν ἐξέτασις ἀπολήγει, κατὰ τὸν εὐγενῆ ἀγορητὴν, εἰς τὴν ἀπόδειξιν, ὅτι ἐν τοῖς σχήμασι τούτοις εὐρίσκονται τὰ πρωτότυπα γραφῆς, ἢ μᾶλλον ὁμοιάζουσι πρὸς τὴν γραφὴν τῶν νοτίων Σημιτῶν καὶ τινῶν ἀρίων λαῶν· διὸ συμπεραίνει ἐντεῦθεν, ὅτι καθίσταται ἤδη εὐνόητον, διατί οἱ πρωτόγονοι λαοὶ παρέλαβον τὰ σχήματα ταῦτα ὡς ἴδια αὐτῶν ἀλφάβητα· τοῖς ἦσαν δηλονότι γνωστὰ ὡς οἰκεία κοσμήματα καὶ ἐπομένως προὔτιμησαν ταῦτα ἕνεκα τῆς ποιικιλύσεως διαφορότητός των νά τὰ μεταχειρισθῶσι, διὰ νά ἐκφράξωσι γράφοντες τὰς ιδέας των, καὶ τοι ἡ νεολιθικὴ ἐποχὴ προὔπῃρξε τῆς περιόδου, καθ' ἣν ἐφάνησαν τὰ κανονικῶς μεμορφωμένα γράμματα.

Ἐκ δὲ τῶν νομολογικῶν κοινοποιήσεων σημειῶ τὰς ἐπομένας· Ὁ κ. Κοβαλιεύσκης, καθηγητῆς τοῦ πνευματικῆς Μόσχας, ὠμίλησε περὶ λειψάνων δικολογικῶν παρὰ τοῖς λαοῖς τοῦ Καυκάσου· ἐν ἰδιαιτέρῳ δὲ ἀναγνώσματι περιέγραψε τὰς περὶ τοῦ ὄρκου παραδόσεις καὶ συνηθείας τῶν Ὀσσητῶν, ὁ τύπος δὲ τούτου εἶχεν οὕτως· α' Ὁ ὄρκιζ-

μενος προσήρχετο εἰς τὸ μέρος, ἔνθα ἵστατο ὁ Θεός, ἔρριπτεν αὐτόθι τὸ τῆς κεφαλῆς κάλυμμά του, ὡς καὶ τὴν ράβδον τοῦ ἀπαγγέλλων τὸν ὄρκον. Μετὰ τινὰς ἡμέρας ὤφειλε νὰ ἐπανεέλθῃ, διὰ νὰ λάβῃ τὰ κατακείμενα πρᾶγματά του· καὶ ἐὰν ὁ ὄρκος τοῦ ἦτο ψευδής, ὁ Θεός ἐφόνευεν αὐτὸν ἀμέσως δι' αἰουδήτινος τρόπου. Ἐντεῦθεν παρατηρεῖ ὁ κ. Κοβαλιεύσκης, ὅτι ὁ ὄρκος τῶν Ὀσσητῶν ἦν εἶδος δικαστικῆς μαρτυρίας· τοῦθ' ὅπερ, κατὰ τὴν ἐκτενή αὐτοῦ μαρτυρίαν, συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ ᾧσιν οἱ Καυκάσιοι λαοὶ αἰετοὶ ἀπολίτευτοι, τοσοῦτῳ μᾶλλον, ὅσῳ παρεδέχοντο τὸν Θεὸν ὡς ἄμεσον τοῦ ἀνθρώπου κριτὴν. Τὸν αὐτὸν δὲ ὄρκον ἀνεῦρεν ὁ κ. Κοβαλιεύσκης καὶ παρὰ τοῖς Κελτοῖς καὶ τοῖς ἀρχαίοις Γερμανοῖς καὶ Ρώσσοις. Ὁ αὐτὸς ὁμίλησε καὶ περὶ τοῦ ζητήματος τῆς θείας δίκης ἀποδείξας, ὅτι αὕτη ἦ ἐν μορφῇ δικανικῶν μονομαχιῶν ἢ ἐν μορφῇ ἄλλων τύπων ἐστὶ πάντοτε τύπος συνεχοῦς ἐξελίξεως τῆς αἰματηρᾶς ἐκδικήσεως· ἢ δὲ θεία δίκη, ἣν ἀνευρίσκομεν παρ' ἅπασιν τοῖς ἥττον πεπολιτισμένοις ἄριστοι λαοῖς, ἐκτελεῖται διαφοροτρόπως· ὡς, διὰ δοκιμασιῶν ζέοντος ὕδατος, σιδήρου ἐμπύρου, ψυχροῦ ὕδατος, πυρᾶς κτλ. καὶ πάλιν, διὰ τυφεκισμοῦ καὶ ἄλλων μέσων, ἅτινα ἀπρηθμύνησεν ὁ ὁμιλητὴς ἱστορικῶς καὶ συγκριτικῶς πρὸς τὰ ἔθιμα ἀρχαίων καὶ νεωτέρων λαῶν. Συνεπέρανε δὲ εἰπὼν, ὅτι πάντα ταῦτα γίνονται ἐνεκα τῆς πίστεως, ὅτι ὁ Θεὸς ὁ ἐμφυσῶν πᾶν βῆμα τοῦ ἀνθρωπίνου βίου ἐνδιαφέρεται εἰς τοῦτο καὶ ὅτι προσπαθεῖ, ὅπως ὁ μὲν ἀθῶος σώζηται, ὁ δὲ ἔνοχος τιμωρῆται. Ἄξιον δὲ σημειώσεως, ὅτι τὴν περὶ τοῦ ἱστορικοῦ καὶ δικανικοῦ τούτου ζητήματος ὁμίλιαν ἀπεδέξατο τὸ πολυπληθὲς ἀκροατήριον μετὰ σφοδρῶτάων καὶ μακρῶν χειροκροτήσεων. Ἐκτὸς δὲ τῶν θεμάτων τούτων, ἅτινα εἶχον μᾶλλον γενικὸν ἐνδιαφέρον, ὁ κ. Κοβαλιεύσκης ἐπραγματεύθη καὶ τὸ ἐξῆς δυσχερὲς θέμα: *Περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ὀρθοδόξων δούλων τῶν ἐν ταῖς παραλιαῖς χώραις τῆς Μεσογείου κατὰ τὸν 14' καὶ 16' αἰῶνα*. Βάσις δὲ τοῦ θέματος τούτου ἦσαν τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐν διαφόροις βιβλιοθήκαις τοῦ βασιλείου τῆς Ἀραγωνῶς ἐξετασθέντα ἀπειράριθμα πωλητήρια ἔγγραφα, ἐξ ὧν μαθηθάνομεν, ὅτι πρῶτην θέσιν μεταξὺ τῶν ἐκ τῶν χωρῶν τούτων δούλων κατειχον οἱ Ἕλληνας, ἀκολού-

θως οἱ Ἀρμένιοι, εἶτα οἱ Ἀλβανοὶ καὶ τέλος οἱ Ρῶσσοι, οἱ Βούλγαροι καὶ οἱ Βλάχοι. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν σημειοῦνται καὶ Κιρκάσιοι, χριστιανοὶ ὅμως· διότι κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν περιωθέντων τούτων ἔγγράφων ἔφερον οὗτοι χριστιανικὰ ὀνόματα, ἐξ οὗ δῆλον, ὅτι ἐν Καυκάσῳ ὁ χριστιανισμὸς ἦν λίαν διαδεδομένος κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην.

Ἐκ δὲ τῶν ἀσιατολογικῶν κοινοποιήσεων ἀναφέρω τὰς ἐξῆς δύο: Ὁ κ. Σμύρνωφ ὁμίλησε περὶ περιέργου ἐμβληματικοῦ θέματος, ἧτοι περὶ τῆς παραστάσεως λέοντος καὶ ἡλίου ἐπὶ νομισμάτων τοῦ σελτζούκου σουλτάνου Κέη Χοσρόου-Μπέν-Κέη-Καβαδᾶ, τοῦ ἀκμάσαντος ἐν ἔτεσι 1237—1256. Ἐὴν παράστασιν δὲ ταύτην ἀνεῦρεν ὁ κ. Σμύρνωφ περιγραφομένη παρὰ τοῖς μουσουλμάνοις ἱστορικοῖς Δζεναβῆ καὶ Μουνεδιμλῆσι ἀκμάσασιν τοῦ μὲν ἐν τῇ 15' ἑκατονταετηρίδι, τοῦ δὲ ἐν τῇ 17'. Προσθεῖς δὲ, ὅτι ἐπὶ τῶν σελτζουκικῶν νομισμάτων ἀπαντᾷ συνεχῶς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς καὶ τὸ τοῦ Κερτζίου, ἠθέλησε νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι οὔτε πρέπει ν' ἀποδίδωμεν βαθεῖαν τινα πολιτικὴν σημασίαν εἰς τὰ ἐμβλήματα ταῦτα, οὔτε νὰ πιστεύωμεν, ὅτι κατὰ τὴν 17' ἑκατονταετηρίδα ὕφισταντο στεναὶ σχέσεις μεταξὺ τῆς Κριμαίας καὶ τῶν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ Σελτζούκων. Ἄλλ' ὁ κ. Οὐσπένσκης συζητήσας τὰς θεωρίας τοῦ Σμύρνωφ παρετήρησεν, ὅτι καθίσταται δυσχερὲς νὰ παραδεχθῶμεν αὐτάς, διότι φρονεῖ, ὅτι ἡ ἐμβληματικὴ παράστασις λέοντος καὶ ἡλίου ἀντιπροσωπεύει τὴν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὑφισταμένην πάλιν μεταξὺ τῶν δύο μοναρχιῶν, Ἀνατολῆς τε καὶ Εὐρώπης· ἢ δὲ τῶν ἐπὶ τοῦ Κέη Χοσρόου νομισμάτων παράστασις θεωρητέα, κατ' αὐτόν, ὡς ἀπλοῦν ἐπισήμασμα, ὅπερ ἀπαντᾷ καὶ ἐπὶ νομισμάτων, ἅτινα ἦσαν ἐν χρῆσει πρὸ Μιθριδάτου τοῦ Εὐπάτορος.

Ὁ δὲ κ. Ηαγκανγ, μέλος τῆς Ἀκαδημίας Πετροπόλεως, κατέστησε γνωστοτέραν τὴν σημασίαν τῆς ὑπ' αὐτοῦ γενομένης ἀνακαλύψεως ἐβραϊκῶν χειρογράφων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἅτινα μετεκόμισεν Ἕλληνας πλοίαρχος εἰς Ρωσσίαν προερχόμενος ἐκ Ρόδου. Τὰ χειρόγραφα ταῦτα κατὰ τὰς μέχρι σήμερον ἐρεῦνας τοῦ κ. Ηαγκανγ ἔχουσι μεγάλην παλαιογραφικὴν σημασίαν, διότι μεθ' ὅλας τὰς μέχρι σήμερον γενομένας προόδους περὶ τοῦ

ζητήματος τῆς καταγωγῆς τῶν ἀλφάβητων, ὑπολείπονται ἔτι πολλὰ ἀμφιβολία ἐμβέλλουσαι εἰς πειρασμούς τοὺς περὶ τὸ ζήτημα τοῦτο ἀσχολουμένους. Καίτοι ἀπεδείχθη, ὅτι πάντα σχεδὸν τὰ ἀνατολικὰ καὶ εὐρωπαϊκὰ ἀλφάβητα ἀνάγονται εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν γραφικὴν ρίζαν, τὴν τῆς σημιτικῆς, καίτοι γινώσκωμεν, ὅτι οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι παρέλαβον τὸ ἀλφάβητόν μας ἐκ τῶν Φοινίκων, καίτοι πάλιν ἀπεδείχθη, ὅτι τὸ σημιτικὸν ἀλφάβητον πηγάζει ἐκ τῆς αἰγυπτιακῆς ἱερογλυφικῆς γραφῆς, ὑπάρχουσι ὅμως ἐν πάσαις ταῖς σχετικαῖς ἀποδείξεσι καὶ ἐρευναις χάσματα τοσαῦτα καὶ τηλικῶτα, ὥστε δυνατόν νὰ εἴπῃ τις, ὅτι τὸ περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν ἀλφάβητων ζήτημα δὲν ἐλύθη εἰσέτι ὀριστικῶς. Κατὰ τὸν κ. Harkavy παρατηροῦνται πλείστα ἔτι ἄλλα παλαιογραφικὰ ζητήματα καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς γραφῆς τῶν ἀρίων ἀσιατικῶν λαῶν, καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἑλληνικῶν, λατινικῶν καὶ σλαβικῶν ἀλφάβητων· τοιαῦτα δὲ παρατηροῦνται, καὶ μάλιστα πολλῶ πλείονα, καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς γραφῆς τῶν σημιτικῶν λαῶν. Ἄλλ' ἂν τὸ τῆς κλασικῆς παλαιογραφίας ζήτημα ἐποίησατο μεγίστας ὁμολογουμένως προσόδους, ὁρῶμεν ν' ἀποδώσωμεν αὐτάς εἰς τὰς ἐξῆς αἰτίας, α') ὅτι ἡ τοῦ ζητήματος τούτου ἀνάπτυξις ἤρξατο πρωϊμώτερον, καὶ β') ὅτι διετηρήθησαν καὶ ἐξεδόθησαν πλείονα κείμενα καὶ μάλιστα ἑλληνικὰ, ὧν ἡ παλαιογραφικὴ ἀξία σχεδὸν καθ' ἐκαστὴν γίνεται παραίτιος τῆς συμπληρώσεως πολλῶν χασμάτων. Ἡ τοῦ σημιτικοῦ ὅμως ἀλφάβητου ἱστορία διατελεῖ εἰσέτι ἐν σπαργάνοις, ἐπειδὴ τὰ εἰς χρῆσιν αὐτῆς κείμενα εἶναι ὀλίγα, ἡ δὲ ἔκδοσις αὐτῶν ἤρξατο πολὺ μεταγενέστερον τῶν κλασικῶν· τούτου δ' ἕνεκα ἀπορεῖται ἔτι, πῶς νὰ λυθῶσι πλείστα ζητήματα ἀναγόμενα εἰς τὴν σημιτικὴν παλαιογραφίαν· ὥστε, ὡς ἐν τῷ ζήτηματι ἄλλων γραφῶν, οὕτω καὶ ἐν τῷ τῆς σημιτικῆς, τὰ μέγιστα συμβάλλεται ἡ ἀνακάλυψις ἀγνώστων σχετικῶν κειμένων, δι' ὧν τῷ ὄντι ἐπαυξάνονται αἱ ἡμέτεροι περὶ τοῦ θέματος τούτου παλαιογραφικαὶ γραφαί· διὸ ἡ τοῦ κ. Harkavy ἀνακάλυψις τῶν εἰρημένων ἑβραϊκῶν χειρογράφων ἔχει ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην ἰδιόχρους σημασίαν, ἐπειδὴ τὸ ἐν αὐτοῖς ἀλφάβητον παρουσιάζει σύστημα ἑβραϊκῆς γραφῆς διάφορον τοῦ κοινῶς ἐγνωσμένου ἐν τοῖς σωζομένοις ἀπείροις ἑβραϊ-

κοῖς κώδιξιν. Ἄλλὰ τὰ χειρόγραφα ταῦτα ἔχουσι καὶ καθαρῶς φιλολογικὴν σημασίαν, ὡς περιλαμβάνοντα κείμενα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, περὶ τῆς κριτικῆς τῶν ὁποίων ἀξίας ἐνδιαφέρεται οὐ μόνον ὁ στενὸς κύκλος τῶν θεολόγων καὶ φιλολόγων ἀλλὰ καὶ πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ λόγιοι, ἐν οἷς ἰδίᾳ διατρέπουσιν οἱ Ἕλληες, οὓς συγκινεῖ τὰ μέγιστα πᾶν τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν Holy Bible. Ὁ τῆς Ὁξωνίας βιβλιοφύλαξ Neubauer εὐρισκόμενος ἐν Πετροπόλει καὶ πληροφορηθεὶς τὴν εἰρημένην τοῦ κ. Harkavy ἀνακάλυψιν ἐσπευσε ν' ἀναγγεῖλῃ αὐτὴν τηλεγραφικῶς εἰς τὸ Times, αἰτίᾳ δὲ ὁ κ. Harkavy ἔλαβε καὶ τηλεγραφήματα καὶ ἐπιστολάς ἐκ διαφόρων χωρῶν ζητοῦντα ἐκτενεστέρας λεπτομερείας πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς περιεργείας αὐτῶν μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς σχετικῆς περὶ τῶν εἰρημένων χειρογράφων μελέτης τοῦ κ. Harkavy. Ὁ κ. Harkavy μετὰ τὴν κατὰ χεῖρας τοῦ ὠφελίμου τῆς ἀνακαλύψεώς του, εὐφρεστήθη, χάριν τῶν μελῶν τοῦ Συνεδρίου καὶ τῶν ἀκροατῶν, νὰ περιγράψῃ λεπτομερῶς τὰ εἰρημένα χειρόγραφα συνοψίσας οὕτως ἐκτενῆ μελέτην καὶ ἐρευναν περὶ αὐτῶν γραφείσας γερμανιστὶ καὶ καταχωρισθεῖσαν ἐν τε τοῖς ὑπομνήμασι τῆς ἐν Πετροπόλει Ἀκαδημίας καὶ ἐν ἰδίῳ βιβλίῳ, ὅπερ διαιρεῖται εἰς ἐξ κεφάλαια περιλαμβάνοντα τὰ κατὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν χειρογράφων, τὴν κατὰ κράσιν καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτῶν, τὰς περὶ τῆς γνησιότητος τῶν ἀποδείξεις, φωτογραφημένους πίνακας μετὰ ἐρμηνείας καὶ τέλος πλήρη κατὰ λόγον τοῦ ἐξ αὐτῶν σχηματιζομένου ἀλφάβητου. Σημειούσθω δὲ ἐν παρόδῳ, ὅτι ἡ τοῦ κ. Harkavy ἀνακάλυψις, αἱ περὶ αὐτῆς ἐπιστολαὶ καὶ διατριβαὶ του αἰ ἐν ἐφημερίσι καὶ περιοδικοῖς τεύχεσι καταχωρισθεῖσαι, ὡς καὶ ἡ τελευταία ἀρτία σχετικὴ συγγραφὴ του παρήγαγον μεγάλην ἐν Εὐρώπῃ ἐντύπωσιν καὶ ὠφέλειαν ἐπιστημονικὴν, συζητουμένη ἔτι καὶ νῦν ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐν Ἀμερικῇ, ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Γερμανίᾳ.

Ἐκ τῶν τοπογραφικῶν, γεωγραφικῶν καὶ ἱστορικῶν κοινοποιήσεων ἀναφέρω τὰς ἐπομένας· Ὁ κ. N. H. Βεσελόφσκης ὠμίλησε περὶ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν οἱ Κιργήσιοι παρεδέξαντο τὸν ἰσλαμισμόν, ἀποδείξας α', ὅτι τὸ θρήσκευμα τοῦτο ἄγνωστον ὄν πρότερον τοῖς Κιργησίοις, διεδόθη παρ' αὐτοῖς κατὰ τὸν ΙΗ' μόνον αἰῶνα, καὶ β', ὅτι ἡ τοῦ χρι-

στιακικοῦ θρησκευματος ἀντικατάστασις ἐγένετο ἐξ ἀπερισκεψίας τῆς ρωσικῆς κυβερνήσεως, ἥτις κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἐλθοῦσα εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν Κιργησιῶν ὑπέλαθεν αὐτοὺς ὡς μωαμεθανούς, κατ' ἀκολουθίαν δὲ αὐτῇ ὑπέθλαψέ τε καὶ διηκούλυε μεγάλως τὴν παρὰ τοῖς Κιργησίοις διέδοσιν τοῦ ἰσλαμισμού. Ὁ αὐτὸς δὲ ἀνέγνωσε καὶ ἐτέρην σπουδαιοτάτην πραγματείαν περὶ τοῦ τίς ἦν ὁ μέγας τοῦ βορρᾶ Χάγανος, εἰς ὃν ὑπέηγετο κατὰ τὴν Ζ' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα ὁ μονάρχης τῶν Χαζάρων. Γνωστὸν δέ, ὅτι εἰς Χάγανος ἐν ἔτει 626, βασιλεύοντος τοῦ αὐτοκράτορος Ἡρακλείου, ἐπέπεσε κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τῶν Ἀβάρων του καὶ ὅτι μετὰ ἔκτακτον δραστηριότητα τῶν βυζαντινῶν ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῆ. Αἱ περὶ τοῦ Χαγάνου πληροφορίες τῶν ἡμετέρων καὶ αἱ τῶν ἀσιακῶν συγγραφέων εἰδήσεις εἶναι λίαν συγκεχυμέναι. Καὶ κατὰ μὲν τὰς παρὰ τοῖς ἀρμενίοις ἱστορικοῖς εἰδήσεις ἀποδεικνύεται, ὅτι οἱ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Χάζαροι ἦσαν πράγματι ὑποτεταγμένοι εἰς ἕνα μέγαν Χάγανον. Ἄλλ' ὁ κ. Πατκάνωφ μελετήσας εἰδικῶς τὸ ἱστορικὸν τοῦτο θέμα παρεδέξατο, ὅτι κατὰ τὸν Ζ' αἰῶνα, καὶ ἴσως ἐνωρίτερον, οἱ παρὰ τὸν Βόλγαν Χάζαροι ἦσαν φόρου μόνον ὑποτελεῖς εἰς τοὺς Χαγάνους τοῦ βορρᾶ, ἄρχοντας τῆς μέσης Ἀσίας καὶ καλουμένους βασιλεῖς τῶν Τσέσκεν. Ἄλλ' αἱ παρὰ βυζαντινοῖς καὶ ἀραβῖν ἱστορικοῖς εἰδήσεις μαρτυροῦσιν, ὅτι τὸ πολίτευμα τῶν Χαζάρων ἦτο καθαρῶς διαρχικόν, καὶ ὅτι ὁ μὲν Χάγανος, ὡς ἀνώτατος ἄρχων, ἀπέλαυε μεγίστων τιμῶν θεωρούμενος μονάρχης ἱερώτατος, πλὴν οὐδὲν πραγματικὸν κυριαρχικὸν δικαίωμα ἐκέκτητο ἐπὶ τῶν Χαζάρων, ὧν ἡ ἀπόλυτος ἐξουσία εὑρίσκετο ἐν ταῖς χερσὶν ὑποτελοῦς ἄρχοντος, καλουμένου Bek καὶ ἐκπληροῦντος ταῦτοχρόνως χρέη ἀρχιστρατήγου. Οἱ δὲ ἀρμενιοὶ ἱστορικοὶ λέγουσιν, ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῶν Χαζάρων, Τζεμπεϊτσὺχ ἢ ἄλλως Τζεμπου-λαγάν, εἶναι ὁ ἀντιβασιλεὺς τοῦ υπερτάτου Χακάν, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἄρχων ἰδιαίτερος· οἱ δὲ βυζαντινοὶ ἱστορικοὶ τὸν μὲν Τζεμπεϊτσὺχ ἀντικαθιστῶσι διὰ τοῦ Ζιέβελ, ὅστις κατ' αὐτοὺς ἦτο μόνον Bek τῶν Χαζάρων. Ὁ κ. Βεσελόφσκις ἐρευνῶν πλάσας ταύτας τὰς μαρτυρίας συμπεραίνει, ὅτι ὁ πρὸς βορρᾶν ὑπέρτατος Χάγανος εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ Χακάν, ὃν καὶ οἱ ἀσιακοὶ καὶ οἱ βυζαντινοὶ ἱστορικοὶ συγχέουσιν· αἱ δὲ τῶν ἀρμενίων

συγγραφέων μαρτυραὶ περὶ τῆς ἐξαπλώσεως τῆς κυριαρχίας τοῦ Χαγάνου τῶν Χαζάρων καὶ ἐπὶ χωρῶν τινῶν τῆς μέσης Ἀσίας, ὡς καὶ αἱ σχέσεις αὐτῶν πρὸς τοὺς Τούρκους, παρουσιάζουσιν οὐ μόνον ἀπλῶν νέον ἱστορικὸν ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ καὶ σημαντικὸν διὰ τὴν διαλεύκανσιν ἄλλων γεγονότων τῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀσιατικῆς ἱστορίας καὶ ἐθνολογίας.

Ὁ δὲ κ. Α. Μ. Ποδζήβαλωφ ἀνεκοίνωσε συμβολὰς τινὰς εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἀρχόντων τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου ἐπὶ τῇ βῆσει ἐπιγραφῶν καὶ νομισμάτων. Περὶ τὸ θέμα τοῦτο ἡσχολήθη τὸ κατ' ἀρχὰς ὁ Κόλην προ ἐξηκονταετίας, ἀλλὰ κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Ποδζήβαλωφ νεώτεροι ἀνκαλύψεις καὶ μελέται ἀνασκευάζουσι διαφόρους τοῦ Κόλην θεωρίας. Τὸ θέμα αὐτοῦ ἤρξατο ἀπὸ τοῦ περὶ τῶν διαφορῶν πολιτευμάτων τῶν Κιμμερίων ζητήματος, ὅπερ θεωρεῖ λελυμένον, ἀμα ὡς καθαρισθῆ καὶ ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν ἐπεκράτησε τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα. Εἶπε δέ, ὅτι αἱ ἐν τῷ Κιμμερίῳ Βοσπόρῳ ἐλληνικαὶ ἀποικίαι ἤρξαντο, κατὰ τὸν Σιμπέρσκι, ἀπὸ τοῦ Ε' αἰῶνος π. Χ., ὅτε εἶχε σχηματισθῆ καὶ ἰσχυρὰ ἀριστοκρατία, οἱ δὲ βασιλεῖς κατὰ Διόδωρον τὸν Σικελιώτην ὠνομάζοντο Ἀρχοντίδαι. Ἀπὸ δὲ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς τῶν Σπαρτοκιδῶν δυναστείας ἤρξατο τὸ πολίτευμα τῶν Ἀρχόντων-Βασιλέων, ἀρχόντων μὲν πρὸ Ἑλληνισμῶν, βασιλέων δὲ παρὰ τοῖς βερβάρους ὀνομαζομένων. Ἀπασσι δὲ αἱ ἀποικίαι αὗται ἕνεκα τῶν μετὰ τῶν Ἀθηνῶν συνεχῶν σχέσεων τῶν ἀπέβησαν τότε ἀκμαιόταται διανοητικῶς τε καὶ πολιτικῶς. Ἐγένετο δὲ παραδεκτὸν τὴν σήμερον, λέγει ὁ κ. Ποδζήβαλωφ, ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ἐποχὴν ὑπῆρχον ταῦτοχρόνως δύο ἐν Κολχίδι βασιλεῖς. Ἀκολουθῶς προὔτεινε διορθώσεις τινὰς εἰς τὴν μέχρι τοῦδε πρᾶξασθαι ἐπιβεβαιωμένην χρονολογίαν, ἐξ ὧν ἐγένετο φανερόν, ὅτι τὸ τῶν Κιμμερίων βασιλείον διημοιράσθη τὸ πρῶτον οὐχί, ὡς ἐνομίζετο, παρὰ τῶν υἱῶν τοῦ Περισιάδου Α', ἀλλὰ παρὰ τῶν τοῦ Λεύκωνος Α'. Ἐπίσης ἀνέφερον, ὅτι τῷ 284 ἔτει π. Χ. τὸ ἐν τῷ Βοσπόρῳ πολίτευμα ἤρξατο βαθμηδὸν νὰ μεταβάλληται εἰς πολίτευμα μοναρχικόν· τοῦθ' ὅπερ δηλοῖ, ὅτι ἐντεῦθεν οἱ ἡγεμόνες ἤρξαντο νὰ τιτλοφορῶνται βασιλεῖς παραλείψαντες τὸν τίτλον Ἀρχοντες-Βασιλεῖς. Μετὰ δὲ τὴν ἀπαριθμῆσιν τῶν βασιλέων τούτων καὶ τὴν ἀφήγησιν τῆς πε-

ριόδου, καθ' ἣν ὁ Βόσπορος περιῆλθεν εἰς τὴν κυριαρχίαν τοῦ Μιθριδάτου 5' (112—95 π. Χ.), ὁ συγγραφεὺς κατέδειξεν, ὅτι αἱ περὶ τῆς ἐποχῆς ταύτης ὀλίγα ἱστορικὰ εἰδήσεις συμπληροῦνται ἀρκούντως ἐκ τῆς μελέτης τῶν νομισμάτων· διὸ ἐξέφρασε τὴν εὐχάν, ὅπως οἱ ἀρχαιολογικῶν μουσείων διευθυνταί, ὡς καὶ οἱ κῆτοχοι ἰδικιτέρων συλλογῶν, σπεύσωσι νὰ δημοσιεύσωσι καὶ γνωρίσωσι τὰ τῆς χρονολογικῆς ἐκείνης περιόδου ἑλληνικὰ νομίσματα τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου.

Ὁ δὲ κ. Brunh ὠμίλησε περὶ τῶν μεταξὺ Σβιατοσλάβ καὶ Ἑλλήνων πολέμων, ὑποδείξας τὴν ἱστορικὴν σπουδαιότητα τῆς ἐν ἔτει 967—958 μ. Χρ. ἐστρατείας τοῦ Σβιατοσλάβ εἰς τὴν νότιον Ἰταλίαν. Ἐπὶ τῇ βῆσει δὲ τῶν ἐν τοῖς νοτιοἰταλικοῖς χρονικοῖς τοῦ I' αἰῶνος σχετικῶν πληροφοριῶν ἀπέδειξεν, ὅτι αἱ διέφοροι τοῦ πολέμου τούτου περιπέτειαι ἐπέδρασαν μεγάλως καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν τοῦ Βυζαντίου· διότι προὔκειτο κυρίως περὶ τῶν σχεδίων τοῦ μεγάλου Ὄθωνος, ὅστις ἐπέθύμει νὰ γείνη κυρίαρχος τῆς νοτίου Ἰταλίας ζητῶν ταύτοχρόνως διὰ τῆς μετὰ τοῦ Βυζαντίου συμμαχίας αὐτοῦ τὴν ἐπιδοκιμασίαν τῶν ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς κατακτητικῶν αὐτοῦ προθέσεων.

Ἱστορικὸν ἐνδιαφέρον εἶχον καὶ τὰ ἐξῆς θέματα: 1) περὶ τῶν Καλλιπιδῶν, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, ὑπὸ Λιουπερσόσκη, ὅστις βῆσιν ἐν τῇ μελέτῃ ταύτῃ ἔσχε τὸ 17 κεφάλαιον τοῦ δ' βιβλίου, ἐν ᾧ ὁ Ἡρόδοτος δεικνύσιν μὲν τοὺς Καλλιπιδῆς ἀντιπροσωπεύοντας σκυθικὴν φυλὴν, πλὴν δὲν ὀνομάζει αὐτοὺς ἀπλῶς καὶ Σκυθας, ἀλλὰ Σκυθας Ἑλληνως. Ἡ τοῦ κεφαλαίου δὲ τούτου διασφραξίς, κατὰ τὸν κ. Λιουπερσόσκη, ἀποδείκνυσι πράγματι, ὅτι οἱ Καλλιπιδῆαι ἦσαν φυλὴ μικτὴ, ἑλληνικὴ τε καὶ σκυθικὴ. 2) Ἱστορία τῆς Ὀδησσῦ, ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν ἐν Μόσχῃ ἀρχείων τοῦ ὑπουργείου τῆς δικαιοσύνης ὑπὸ Ὀρλώφ ἀρχικέμενου ἀπὸ τῆς δι' οὐκαζίου τῆς Αἰκατερίνης ἰδρύσεως τῆς πόλεως ἐν ἔτει 1704. 3) «Οἱ περὶ Ἡροδότῳ μῦθοι τῶν βασιλευόντων Σκυθῶν» ὑπὸ Κουλακόβσκη, ὅστις εἶπεν, ὅτι ἐγείρεται ζήτημα, ἐν οἷς Σκυθαὶ συνίστων ἕνα λαόν, ἢ διηροῦντο εἰς πολλὰ φύλα· διότι οὔτε τῶν Σκυθῶν οὔτε τῶν Ἑλλήνων οἱ μῦθοι ἀποδεικνύουσι τὴν ἐνότητα τοῦ ἔθνογραφικοῦ τύπου τῆς ἡροδοτείου Σκυθίας, ἀλλὰ μᾶλλον συντελοῦσιν εἰς τὴν παραδοχὴν γνώμης, ὅτι οἱ κατὰ

τὰς βορείους ἀκτὰς τοῦ Εὐξείνου Πόντου Σκυθαὶ ἦσαν διέφορα ἔθνη· προσεπιμαρτυρεῖται δὲ τοῦτο καὶ ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου καὶ ἐκ τῶν θρησκευτικῶν δοξασιῶν αὐτῶν, ὡς περιγράφει αὐτὰς ὁ Ἡρόδοτος. 4) Περὶ τῆς παραποντίου Σκυθίας ὑπὸ Ἀνδριέσκη, ὅστις περιέγραψε τὰ ὄρια αὐτῆς, ἄτινα, ὡς γνωστόν, περιελαμβάνοντο μεταξὺ τῶν Καρπαθίων ὄρεων, τοῦ Δουνάβεως καὶ τῶν Οὐραλίων ὄρεων. Ὁ κ. Ἀνδριέσκη διήρесе τὴν Σκυθίαν εἰς δύο μέρη, τὸ Ἀνατολικὸν μέχρι τοῦ Δόν, τὸ ἰδίως Παραπόντιον, καὶ τὸ Δυτικόν, ὅπερ δύναται νὰ κληθῆ παράλιον· ἦσαν δὲ τὰ μέρη ταῦτα δύο ἀποκεχωρισμένα ὅλως κέντρα. Μετὰ δὲ τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου ἀναφερομένων τῆς Σκυθίας ποταμῶν καὶ τὴν ἐρμηνείαν τῶν ὀνομάτων αὐτῶν, διεσαρήνισεν ἡροδοτεῖους τινὰς ἐκφράσεις, αἵτινες μὴ καλῶς ἐννοοῦμεναι δύνανται πολλοὺς ν' ἀποπλανήσωσιν εἰς ἀγόνους ὅλως θεωρίας, διότι αἱ περὶ Σκυθίας τοπογραφικαὶ γνώσεις τοῦ Ἡροδότου εἶναι λίαν συγκεχυμέναι.

Ὁ δὲ κ. Harkavy διεπραγματεύθη τὰ κατὰ τὴν γένεσιν τοῦ ὀνόματος τῆς Κριματίας. Ἡ συγκριτικὴ φιλολογία, κατ' αὐτόν, οὐδὲν ἠδυνήθη μέχρι σήμερον νὰ εὕρῃ πρὸς διασάφησιν τῆς παραγωγῆς τοῦ νεωτέρου ὀνόματος τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου. Οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι ἐπέλεσαν τὴν Κριμαίαν τὸ κατ' ἀρχὰς Ταυρίδα ἢ ἀπτικῶς Χερσονήσον, βραδύτερον δὲ Περαιτίαν, οἱ δὲ Ρωμαῖοι ἐγίνωσκον αὐτὴν τοῖς ἑλληνικοῖς ὀνομασίαι, ἀλλ' οἱ Ρῶσοι ἀπεκάλουν αὐτὴν Γαβριόν ἢ Κορσούν· οἱ δὲ Ἀραβες ἀναφέρουσι μόνον τὰς ὀνομασίας τῶν ἐπιθαλασσίων πόλεων τοῦ Πόντου, ὄνομα δὲ κοινὸν τῆς χερσονήσου δὲν ἀπαντᾷ περὶ αὐτοῖς. Ἡ σημερινὴ δὲ ὀνομασία αὐτῆς ἀπαντᾷ τὸ πρῶτον παρὰ τοῖς Ταρτάροις ὡς καὶ ἐπὶ νομισμάτων τῆς II' ἐκατονταετηρίδος. Ὁ κ. Harkavy συμφωνεῖ τέλος τῇ γνώμῃ τοῦ Καραμζίνου, ὅτι δηλαδὴ τὸ ὄνομα Κριμαία ἔφερε τὸ πρῶτον μίαν μόνον πόλιν, ἢ νῦν Ἐσκι-Κηρήμ, καὶ ὅτι βαθμιαίως ἀπεδόθη εἰς ἄπασαν τὴν χερσονήσον.

Ὁ δὲ κ. Βρεβόδσκη ὠμίλησε περὶ τῆς ὀνομασίας τῆς Μούρης θαλάσσης· εἶπεν, ὅτι ἐπικρατοῦσι διέφοροι γνώμαι, ὡς ἡ περὶ τῶν μελανῶν δῆθεν αὐτῆς ὑδάτων, ἢ ἐν καιρῷ πῆξεως αὐτῶν παρατηρουμένη μελανία, καὶ ἢ εἰς τὰς μεγάλας παρὰ τὰς ἀκτὰς τρικυμίας ἀναφερομένη. Αἱ γνώμαι αὗται εἶναι

λίαν ἀμφίβολοι. Ἡ μᾶλλον δὲ πιθανωτέρα ὑπόθεσις εἶναι, ὅτι ὠνόμασθη Μαύρη θάλασσα ἢ θάλασσα ἐκείνη, ἣτις κατ' ἀρχὰς μὲν ἐλέγετο Ἀζεινος πόντος, ἀκολούθως δὲ γενομένη προσιτῇ τοῖς Ἑλλησιν ἐπωνομάσθη Εὐζεινος Πόντος, ἐπειδὴ τὰ παράλια αὐτῆς μέρη τὰ ὑπὸ τῶν ὑπερβορείων Κιμμερίων οἰκούμενα ὠνόμασεν ὁ Ὅμηρος χώρας νυκτός, τὸν δ' οὐρανὸν αὐτῶν νυκτερινὸν κατ' ἀντίθεσιν τοῦ ἡλιοκαῆς· ὅθεν καὶ ἡ θάλασσα αὐτῶν μελαγχολικὴ καὶ σκοτεινὴ, τουτέστι μαύρη.

Ὁ δὲ κ. Μοδέστωφ ὠμίλησε περὶ τῆς παρὰ Ρώσσοις προφορᾶς καὶ ὀρθογραφίας τῶν ἑλληνικῶν λέξεων καὶ μάλιστα τῶν ὀνομάτων τῶν ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τοῦ Πόντου ἀποικιῶν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Ἀποδείξας τὴν ἐν τῷ θεματι τούτῳ ὑφισταμένην ἐν τῇ ρωσικῇ γλώσσῃ ἀταξίαν, προὔτεινε διόρθωσιν κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. Ἐν μὲν τοῖς κυρίοις ὀνόμασι μὴ μεταφράζειν τὸ οὐδέτερον γένος διὰ τοῦ θηλυκοῦ, ἀλλὰ φυλάττειν τὸν τύπον τοῦ ἀρσενικοῦ ρωσικοῦ γένους, γράφειν δὲ καὶ προφέρειν τὰς μὲν ἦτον γνωστὰς λέξεις μετὰ τῶν ἑλληνικῶν καταλήξεων, ταῖς δὲ μᾶλλον ἐγνωσμέναις χρῆσθαι ἐν τῷ γραπτῷ λόγῳ ἀμεταβλήτους.

Ἐκ δὲ τῶν μερικῶν ἀρχαιολογικῶν κοινοποιήσεων σημειῶ τὰς ἐπομένας: Ὁ κ. Τσθέταεφ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐν ἔτει 1884 ὀκτωβρίου 22 συμπιπτούσης ἑκατονταετηρίδος τοῦ μεγάλου Γερμανοῦ φιλολόγου Φριδερικού Gottfried Welcker ἀνέγνωσε λεπτομερέστατον αὐτοῦ βίον, δι' οὗ ἐγνωμεν τὸν πρὸς τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ἔρωτα τοῦ ἀνδρὸς ἐκεῖνου, ὡς καὶ τὴν δραστηριότητα αὐτοῦ, μεθ' ἧς ἠδυνήθη νὰ ποιήσῃται μεγάλως ἐπιστημονικὰς προόδους πρὸς ὠφέλειαν τῆς μυθολογίας καὶ φιλολογίας. Ὁ δὲ κ. Πομιαλόβσκη ἀνέπτυξε τὴν χρησιμότητα καὶ τὴν σημασίαν τῶν παρὰ τοῖς Ἑλλησι καὶ Ρωμαίοις ἐπιτυμβίων προσωπίδων. Ὁ δὲ κ. Latychef ὠμίλησε περὶ τῆς πορείας τῶν ἐρευνῶν αὐτοῦ πρὸς ἐκδοσιν ἀπασῶν τῶν ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ρωσίᾳ εὐρεθεισῶν λατινικῶν τε καὶ ἑλληνικῶν ἐπιγραφῶν. Αἱ μέχρι σήμερον γνωσθεῖσαι λατινικαὶ ἐπιγραφαὶ εἶναι ὀλίγισται, ἀλλ' αἱ ἑλληνικαὶ ὑπερβαίνουσι τὰς χιλιάς. Εἰς τὸν κ. Latychef ἀνετέθη ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῆς Πετροπόλεως ἡ συλλογὴ ἀπασῶν ἀνεξαίρετως τῶν ἐπιγραφῶν τούτων, ἡ ἐκ νέου ἀντιγραφή καὶ ἡ ἐρμηνεία αὐτῶν· πρὸς τοῦτο δὲ ἐποιήσατο καὶ περιη-

γήσεις, καθ' ἃς οὐ μόνον τὰς τέως ἐγνωσμένας ἐπιγραφὰς ἀκριβέστερον ἀντέγραψεν, ἀλλὰ καὶ ἀνεκδότους ἀνεκάλυψεν. Ὁ κ. Latychef εἶπε σὺν ἄλλοις, ὅτι εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ σπουδαίου τούτου ἔργου μεγάλως ὠφελήθη καὶ ἐκ τῶν ἐπιγραφικῶν ἐκδόσεων τοῦ Boeckh, τοῦ Μουρζάκεβιτς, τοῦ Φιλίππου Brunn, τοῦ Γιουργιέβιτς, τοῦ Λεόντιεφ, τοῦ κόμητος Οὐδάρωφ, τοῦ Πομιαλόβσκη καὶ τοῦ Ἀσκόλωφ, ὧν αἱ σχετικαὶ διατριβαὶ καὶ μελέται διηυκόλυναν αὐτῷ τὴν συλλογὴν ἀπαντος τοῦ μέχρι σήμερον γνωστοῦ ὕλικου· τούτου δ' ἕνεκα γνωρίσας ἀπασαν τὴν σχετικὴν βιβλιογραφίαν, παρεσκευάσεν ἔργον, ὅπερ καὶ τὴν Ρωσίαν θὰ τιμήσῃ ἐν ταῖς κλασικαῖς σπουδαῖς καὶ ταύτας θὰ ὠφελήσῃ τὰ μέγιστα. Ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Συνεδρίου εἶδον τὰ πρῶτα ἐξ τυπογραφικῶν φύλλα τοῦ πρωτοφανοῦς τούτου Corpus τῶν ἐν Ρωσίᾳ ἑλληνικῶν ἐπιγραφῶν, αἵτινες εὐρίσκονται ἐν αὐτῷ διηρημένα κατὰ τόπους· παρέχονται αἱ διάφοροι γραφαὶ καὶ αἱ σχετικαὶ πληροφορίαι τῶν προτέρων ἐκδοτῶν, ἡ ἐρμηνεία αὐτῶν λατινιστὶ χάριν τῶν ἀπανταχοῦ ἀρχαιολόγων καὶ φιλολόγων, καὶ ἐκάστης ἐπιγραφῆς συνοπτικὴ μετάφρασις ρωσιστὶ διὰ τοὺς φιλαρχαίους λογίους τῆς Ρωσσίας. Ὁ κ. Latychef παρέσχεν ἱκανὰ ἐχέγγυα εἰς τὴν ἐπιτυχῆ ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τούτου· διαμείνας ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τριετίαν, ἠδυνήθη τὸ κατ' ἀρχὰς νὰ καταχωρήσῃ ἐν τοῖς δελτίοις τῆς Γαλλικῆς καὶ Γερμανικῆς Σχολῆς διαφόρους ἐπιγραφικὰς διατριβὰς, ἀνακλύψας δὲ εἰς Ρωσίαν ἐδηροσίουσε περὶ τοῦ αἰολικοῦ καὶ δωρικοῦ μνηολογίου σπουδαιότητα συγγραφῆν, ἐν ἣ παρατηρεῖ τις, ὅτι πᾶν τὸ μέχρι τοῦ ἔτους 1888 σχετικῶν φιλολογικῶν τε καὶ ἐπιγραφικῶν ὕλικῶν ἐχρησιμοποιήθη λίαν μεθοδικῶς.

Ὁ αὐτὸς δὲ ἐκοινοποίησεν εἰς τὸ συνέδριον καὶ ἐπιγραφικὰς συμβολὰς εἰς τὴν πολιτικὴν κατᾶστασιν τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, πρρουσιάσας πρὸς τοῦτο ἰδίαν μονογραφίαν, ἐν ἣ κατὰ τὰς ἐπιγραφικὰς πηγὰς διασαφηνίζεται τὸ πολίτευμα τῶν ἐν Κριμαίᾳ δωρικῶν ἀποικιῶν. Τὸ θέμα τοῦτο ἦν ὄλως πρωτότυπον· μικραὶ φράσεις ἀπαντῶσαι ἐν ἐπιγραφαῖς τῆς Χερσῶνος καὶ Χαλκηδόνος, ὡς καὶ εὐκρίθιμα τινὰ χωρία ἀρχαίων συγγραφέων, συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ διευκρινισθῇ τὸ πολίτευμα τῶν ἐν τῇ Ταυρικῇ Χερσονήσῳ ἡμετέρων προγόνων.

Ὁ δὲ κ. Dubrux ἐκοινοποίησέ τινες παρατηρήσεις του περὶ τῶν ἐν τοῖς ἐρειπίοις τοῦ Παντικαπαίου ἀνακαλυφθέντων τήφων, περιγράψας τὰ εἶδη αὐτῶν καὶ συγκρίνας αὐτὰ πρὸς τήρους ἄλλων χωρῶν. Ὁ δὲ κ. Giel διεσαφίνισε τρία μονογράμματα ἀπαντώμενα ἐπὶ ἑλληνικῶν νομισμάτων τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου ἀποδιδόμενων εἰς τὸν βασιλέα Εὐβουλον· ὁ κ. Giel ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ τοῦ κ. Ὁρέτζινικωφ θεωρία περὶ ἀποδόσεως τῶν μονογραμμάτων τούτων εἰς τὸν Μιθριδάτην Εὐπάτορα εἶναι ἀμφίβολος καὶ ὅτι κατ' ἀκριβεστέραν αὐτῶν μελέτην ἀναφέρονται μᾶλλον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως Μυχάρου Εὐπάτορος.

Φιλολογικὸν δὲ ἐνδιαφέρον εἶχον σὺν ἄλλοις καὶ τὰ ἐξῆς θέματα· περὶ τῶν σλαβικῶν μεταφράσεων τοῦ Εὐαγγελίου ὑπὸ Voskresniensky, ὅστις διήρπασεν ἅπαντα τὰ σωζόμενα ἀντίγραφα εἰς πέντε γένη καὶ προσδιώρισε τὴν ἀρμόζουσαν ἐκάστῳ ἐποχῇ. Ὁ δὲ κ. Harkavy ὠμίλησε περὶ τινος ἀρχαίου ρωσικοῦ λεξικοῦ, ὃπερ εἶχε συνταχθῆ χάριν τῆς ἐξηγήσεως δυσκόλων λέξεων ξένων κυρίως γλωσσῶν, ἰδίᾳ δὲ ἱερογραφικῶν.

Ἐν τῷ βυζαντινῷ δὲ τμήματι εἶχον κοινοποιηθῆ τὰ ἐπόμενα θέματα. Ὁ κύριος Tolstoi ὠμίλησε περὶ τοῦ σήματος τῶν πρώτων ρώσων χριστιανῶν ἡγεμόνων, ὃπερ ἅπαντ' ἐπὶ τῶν νομισμάτων, ἅτινα ἔκοψεν ὁ ἡγεμὼν Βλαδίμηρος μετὰ τὴν πικραδοχὴν τοῦ χριστιανισμοῦ κατὰ τὸν τύπον τῶν βυζαντινῶν νομισμάτων. Παριστᾶ δὲ τὸ σῆμα τοῦτο τὸν Νικηφόρον Βομωνιανὸν καὶ τὴν Μαρίαν μετὰ σκήπτρου ἐν χερσίν ἀπολήγοντος εἰς κορυφῇ ἐν εἰδει ἡμισελήνου μετ' ἀμβλείων κεράτων ἐχούσης· ἐν τῷ μέσῳ σταυρόν. Κατὰ τὸν κ. Τολστόην τὸ σκήπτρον τοῦτο παριστᾶ ἴσως τὸ ὑπὸ τοῦ Βυζαντίου δοθέν εἰς τὸν Βλαδίμηρον ἔμβλημα. Ὁ κ. Πακρόβσκη περὶ τῆς τελευταίας κρίσεως (ἢ δευτέρας παρουσίας), κατὰ τὰ ἀνημεία τῆς ἑλληνορωσικῆς τέχνης. Ὁ συγγραφεὺς κατέληξεν εἰς τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα· α') ὅτι ἡ ἐν τῇ τέχνῃ παράστασις τῆς τελευταίας κρίσεως ἔχει κυρίως σημασίαν συμβολικὴν· β') ὅτι ὁ ὀριστικὸς αὐτῆς τύπος ἀνεπτύχθη βαθμηδὸν ἐπὶ τῇ βίβσει τῆς ἐν τῇ Θείᾳ Γραφῇ παραστάσεως, αἱ δὲ δευτερεύουσαι σχετικαὶ διαπλάσεις ἀποδοτέαι εἰς τὴν βυζαντινὴν καλλιτεχνίαν καὶ ἀκολούθως εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν. Ὁ κ. Ἀδιέφ περιέγραψε

τὸν ἐν Κερτζίῳ περιωθέντα ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, ὅστις κατ' αὐτὸν χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ II' αἰῶνος· ὁ ναὸς οὗτος ἀνήκει εἰς τὴν ἐκεῖ ὁμογενῆ κοινότητα· ἐπεκκλήσθη δὲ ὁ κ. Ἀδιέφ τὴν μέριμναν τῆς ρωσικῆς κυβερνήσεως πρὸς διάσωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ μεσαιωνικοῦ τούτου μνημείου. Ὁ δὲ ἐξ Εὐπατορίας πρωθιερεὺς Ἰάκωβος Τζουπούριν ὠμίλησε περὶ ἐκκλησιῶν ἐν σπηλαίοις τῆς Κριμαίας. Τοικῦται, εἶπεν, εὐρίσκονται ἐν Ἰγκερμαν, ἐν Τζερκέν-Κερμέν, ἐν Ἑσκι-Κερμέν, ἐν Μαγγούση (πλησίον τοῦ χωρίου Σούλης), ἐν Κανί-Καλπέν, ἐν Τεπέ-Κερμέν καὶ ἐπὶ τοῦ ὄρους Βάκλη παρὰ τὸν ρύκκα Ἄλμαν. Ἄπασαι δὲ εἶναι τριάνκοντα, ἐξ ὧν πολλὰί ἡρειπωμέναι· σπουδαιότεραι δὲ εἶναι αἱ περιέχουσαι τοιχογραφίας μετὰ χρονολογιῶν· μία δὲ τοιαύτη εὐρίσκεται ἐν Ἰγκερμαν, ἑτέρα ἐν Ἑσκι-Κερμέν φέρουσαι ἑλληνικὰς χρονολογίας τοῦ II' αἰῶνος· τῶν λοιπῶν δὲ ἐκκλησιῶν αἱ χρονολογίαι εἶναι τοῦ Γ' αἰῶνος. Ἡ μελέτη τῶν τοιχογραφιῶν τούτων ἐνδιαφέρει λίαν τὴν ἱστορίαν τῆς χριστιανικῆς καλλιτεχνίας. Ὁ δὲ κ. Луыскх ὠμίλησε περὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει τεμένουσ φετιᾶ-Τζαμιού (πρότερον μονῆς τῆς Παμμακαρίστου)· συμπεραίνει δὲ ὁ κ. Луыскх, ὅτι ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ ναοῦ τούτου ἀνήκει εἰς τὴν δευτέραν περίοδον τῆς ἀκμῆς τῆς βυζαντινῆς καλλιτεχνίας. Ὁ δὲ κ. Σούσλωφ ἐκοινοποίησεν ἐρεύνας του περὶ ἀρχαίων ξυλίνων ἐκκλησιῶν εὐρισκομένων ἐν τοῖς κυβερνείοις Βολόγδα καὶ Ἀρχαγγέλου. Κατ' αὐτὸν αἱ τοιοῦτου εἶδους ἐκκλησῖαι ἤρξαντο ἀπὸ τοῦ II' αἰῶνος. Κατ' ἀρχὰς μὲν ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ρυθμοῦ αὐτῶν παρηκολούθει τὸν χαρακτῆρα τῆς τότε ρωσικῆς ἱστορίας· ὅτε δὲ ἡ Μόσχα ἐγένετο πρωτεύουσα τῆς Ρωσσίας, ὁ ἐν ταῖς βορείοις ἐκείνοις κυβερνείοις ἐκκλησιαστικὸς ἀρχιτεκτονικὸς ρυθμὸς ἔλαβε μορφήν ἀμετάβλητον διασωθείσαν μέχρι τῆς σήμερον. Ὁ δὲ κ. Τρούτζκης ὠμίλησε περὶ τοῦ συμβολικοῦ τῆς ἐπισκοπικῆς ράβδου, ὁμηθεὶς ἐκ τοῦ σχεδίου τοιαύτης ράβδου, ἀνακαλυφθείσης ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Foula. Ὁ κ. Florinsky ἐποίησατο λόγον περὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ εὑρεθέντος ἐν Τυρνόβῳ ἀγνώστου μέχρι τοῦδε χειρογράφου τοῦ ΙΔ' αἰῶνος περιέχοντος πανηγυρικὸν λόγον Ἰωάννου Ἀλεξάνδρου καὶ ἐρμηνείαν τῶν Ψαλμῶν, θεωρεῖ δὲ τὸν πανηγυρικὸν τούτον λόγον ἀξιολόγον

καὶ ὑπὸ φιλολογικὴν καὶ ὑπὸ πολιτικὴν ἔποψιν ὡς ἀναφερόμενον εἰς γεγονότα συμβάντα ἐν Βουλγαρίᾳ. Ὁ δὲ κ. Βασιλιέφσκης ὠμίλησε περὶ τοῦ περιελθόντος ἐσχάτως εἰς τὴν κατοχὴν τῆς βιβλιοθήκης τῆς Πετροπόλεως ἑλληνικοῦ κώδικος ἐκ τῆς συλλογῆς Ἰσαάκ Μεσοποταμίτου. Ὁ κώδιξ οὗτος κέκτηται μεγάλην ἱστοριολογικὴν σπουδαιότητα· ἀνήκεν ἄλλοτε εἰς τὸν ἐπίσκοπον Πορφύριον, καὶ περιέχει εὐαγγέλιον, ψαλτήριον τοῦ Θ' αἰῶνος, διάφορα δείγματα ἑλληνικῆς γραφῆς τοῦ Δ' αἰῶνος καὶ ἐντεῦθεν. Συνέπηξε δὲ αὐτὸν κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα ὁ Ἰσαάκ Μεσοποταμίτης, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν διεσώθη ἀκέραιος. Ἡ ἀρχὴ ἑλλείπει, ἀρχεται δὲ ἀπὸ εἰκόνης παριστάσεως ὁδοιπορίας νεκνίδος βαινοῦσης εἰς Κωνσταντινούπολιν. Πρὸς τούτοις περιέχει ἐπιστολάς Ἰωάννου μητροπολίτου Ναυπάκτου πρὸς Μιχαὴλ τὸν Ἀκωμινάτην, πρὸς Δημήτριον τὴν Χωματηνὸν μητροπολίτην Ἀχριδίων, τούτου πρὸς μητροπολίτην Κερκύρας, συνοδικὰς πράξεις ἀφορώσας διαζύγια, κληρονομίας κτλ. καὶ πανηγυρικοὺς λόγους τοῦ ἐπισκόπου Εὐθυμίου Τορνίκη.

Ὁ δὲ κ. Θεόδωρος Οὐσπένσκις ὠμίλησε περὶ τινος ἀνεκδότου χειρογράφου ἀνακαλυφθέντος ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Βατικανοῦ καὶ ἔχοντος σχέσιν πρὸς τὴν βυζαντινὴν ἱστορίαν καὶ ἰδίως πρὸς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν οἱ Ρῶσοι ἠσπάσθησαν τὸν χριστιανισμόν. Περιέχει δὲ τοῦτο λόγον ἀγνώστου ἑλληνος συγγραφέως ἀπαγγελέντα ἐν τῷ κατ' ἑτῆς Ἀγίας Σοφίας καὶ ἔχοντα ὑπόθεσιν τὴν συνομολογηθεῖσαν μεταξὺ Βυζαντινῶν καὶ Βουλγάρων εἰρήνην. Ἡ σωζομένη τοῦ λόγου ἐπιγραφή εἶναι, κατὰ τὸν κ. Οὐσπένσκη, μεταγενεστέρα καὶ ξένη πρὸς τὴν ὑπόθεσιν. Πρὸς κατάληψιν δὲ τοῦ περιεχομένου δεῖον νὰ διευκρινισθῇ ὁ χρόνος, καθ' ὃν ταῦτο χρόνως ἐπεκράτει τρομερὰ διαπάλη, συνέβησαν ἀποτυχία βουλγαρικῶ πολέμου καὶ προσηνέχθη βοήθεια ὑπὸ ἄλλοπίστου καὶ καινογλώσσου ἡγεμόνος, ὅστις κατόπιν ἕνεκα τῆς ἐκδουλεύσεως ταύτης ἠσπάσατο τὸν χριστιανισμόν. Εὐρίσκει δέ, ὅτι ἡ βυζαντινὴ ἱστορία παρουσιάζει ἀπαξ μόνον παρομοίαν ἱστορικὴν σύμπτωσιν, τούτεστι τὸν μεταξὺ τῶν ἐτῶν 988—89 χρόνον. Ὁ κ. Θεόδωρος Οὐσπένσκις ἐποίησατο λόγον καὶ περὶ τινων χειρογράφων τῆς βιβλιοθήκης τῆς ἐν Χάλκῃ θεολογικῆς σχολῆς καὶ τοῦ ἐν Κωνσταντινούπολει μετοχίου τοῦ Παναγίου Τάφου. Ὁ-

μολόγησεν, ὅτι αἱ ἐλπίδες τοῦ πρὸς ἀνακάλυψιν σπουδαίων χειρογράφων ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις ταύταις ἀπέβησαν μάταιαι· ἐπέστησε δὲ τὴν προσοχὴν τῶν ἀκροατῶν τοῦ ἐπὶ τῆς ὕλης ἐκείνης, ἥτις δύναται νὰ προμηθεύσῃ πληροφορίας τινὰς σχετικὰς πρὸς τὴν ἱστορίαν τῶν ἐν τῷ Πόντῳ ρωσικῶν κτήσεων· πρωτίστην δὲ θέσιν κατέχει ἑλληνικός τις κώδιξ περιλαμβάνων τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν τοπογραφίαν τῆς ἐν Κωνσταντινούπολει μονῆς τοῦ ἁγίου Μάμαντος, ὡς καὶ ἕτερόν τι χειρόγραφον περιέχον τὸ τυπικὸν τῆς αὐτῆς μονῆς. Ἀκολουθῶς ἀνέφερεν, ὅτι ἐν Χάλκῃ εὐρίσκεται καὶ περίεργος βίος τοῦ Στεφάνου Σουρωτοῦ, εἰς ὃν πρὸ ἐτῶν ἐπέστησαν τὴν προσοχὴν τῶν οἱ ἀσχολούμενοι περὶ τὴν ἱστορίαν τῆς βαπτίσεως τοῦ ἁγίου Βλαδιμήρου, καθὼς καὶ κώδικες περιέχοντες περιγραφὴν τοῦ κατ' ἐντολὴν τοῦ βασιλέως Ἀλεξίου Μιχαήλοβιτς γενομένου ταξιδίου εἰς Σινικὴν ὑπὸ τοῦ ἑλληνος Σπαθήρη Νικολάου, σημειώσεις ἀξιολόγους ἀναφερομένας εἰς τὰ χρονικά τῆς πόλεως Βεροῖας καὶ εἰς τὸν μεταξὺ Ὀθωμανῶν καὶ Ρώσων πόλεμον τοῦ ἔτους 1711. Σπουδαιοτάτην δὲ σημασίαν κέκτηται κατὰ τὰς ἐρεῦνας αὐτοῦ καὶ ὁ ἐν χειρογράφῳ τοῦ Ζ' αἰῶνος εὐρίσκόμενος βίος τοῦ ἁγίου Δαβὶδ τοῦ Θεσσαλονικέως ἔχων σχέσιν πρὸς γεγονότα τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Ἰουστινιανοῦ, καθὼς καὶ συλλογὴ καταστίχων, ἐν οἷς ἀπαντῶσιν ἱστορικαὶ σημειώσεις περὶ διαφόρων πόλεων καὶ πληροφορίαι περὶ τοῦ διοικητικοῦ συστήματος τῶν ἐν αὐταῖς χριστιανικῶν κοινοτήτων. Ὁ κ. Οὐσπένσκις ἐν ἄλλῳ ἀναγνώσματι ὠμίλησε περὶ γαιοκτησίας κατὰ τὰ βυζαντινὰ κτηματολόγια, ἅτινα περιέχουσιν ὕλην συμβάλλουσαν εἰς τὴν διασάφησιν τοῦ περὶ οἰκονομίας τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ συστήματος τῶν φόρων ζητήματος. Ὁ δὲ κ. Νικόδημος Κοντακῶφ ἀνέγνωσε μελέτην τοῦ περὶ τῆς νῦν καταστάσεως τοῦ ζητήματος τῆς ἐπιρροῆς τῆς βυζαντινῆς καλλιτεχνίας, συνοψιζομένην ὡς ἐξῆς. Πρὸ παντὸς ἄλλου δεῖον νὰ ἐξετασθῇ τί συνήθως ἐννοεῖται ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ τέχνῃ διὰ τῆς λέξεως ἐπιρροή. Ἡ γενικῶς διαδεδομένη θεωρία περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἶναι, ὅτι ἐν τῇ ἐπιρροῇ διορθᾶται μόνον ἡ μετὰδοσις καὶ ἡ οἰκειοποίησις τοῦ ρυθμοῦ, τοῦ τύπου καὶ τῆς γλώσσης ξένου λαοῦ. Σπανίως δὲ ἐξητάσθη ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς τέχνης, ἂν σὺν τῇ ἐπιρροῇ τοῦ

καλλιτεχνικοῦ τύπου μετεδόθη καὶ ἡ ἐν αὐτῷ πνευματικὴ οὐσία, τὸ δὲ αὐτοῦ, ἄλλως εἰπεῖν, ἐκφραζόμενον ἰδεῶδες· ἐν τούτοις, ἂν ἕκαστος καλλιτεχνικὸς τύπος εἶναι ἱστορικὴ ἐκφρασις τοῦ ἰδεώδους, ἀμφοτέρω δὲ πάλιν εἰσὶν ἐπιδεικτικὰ ἱστορικῆς ἀναπτύξεως, κατὰ δὴλον ἐντεῦθεν γίνεταί, ὅτι διὰ τῶν λέξεων ἐπιρροὴ καὶ ἐπίδρασις δέον νὰ ἐννοῶμεν τὴν διττὴν ἐκείνην ἅμα δὲ καὶ ὀλοσχερῆ τοῦ ἰδεώδους καὶ τοῦ τύπου ἐπίδρασιν, ἣτις καὶ μόνη ὡθεῖ πρὸς τὰ πρόσω τὴν ἐξ αὐτῆς ἐμπνεομένη καλλιτεχνίαν. Ἄλλ' ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ δέον νὰ διακρίνωμεν τὴν ἐπιρροὴν ἀπὸ τῆς ἀπλῆς ἐρανίσεως, ἣτοι τῆς παρλαβῆς μόνου τοῦ τύπου. Ἡ διάκρισις δὲ τοῦ ἐνὸς ἀπὸ τοῦ ἑτέρου συνίσταται ἐν τούτῳ, ὅτι ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει προσλαμβάνεται ὕλη ἐπιδεικτικὴ ἀναπτύξεως, ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ ταχέως ἐπέχεται ἡ τοῦ τύπου διαστροφή. Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Κοντακῶφ μεταβιβάζει εἰς τὸ κύριον ζήτημα, ὁποῦσιν δηλαδὴ ἐπιρροὴν ἐξήσκησεν ἡ βυζαντινὴ τέχνη ἐν τῇ καθόλου τέχνῃ. Ὁ ἐν Λειψίᾳ καθηγητὴς Spinger δισχυρίζεται, ὅτι ἡ βυζαντινὴ τέχνη οὐδεμίαν ἤσκησεν ἐπιρροὴν ἐν τῇ Δύσει καὶ αἰτίαν τούτου θεωρεῖ, ὅτι ἡ τέχνη αὕτη παρίστα κατ' οὐσίαν ἀνάπτει τῆς δογματικῆς, ἣτις ἦν ὅλως ξένη τῇ Δύσει. Ὁ Κοντακῶφ δὲν παραδέχεται τὰς θεωρίας τοῦ Γερμανοῦ· πρέπει ν' ἀποδειχθῇ, εἶπεν, ὅτι ἡ Δύσις δὲν εἶχεν ἀνάγκην οἰκειοποιήσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ τύπου τοῦ βυζαντινισμοῦ, ἀποκαλεῖ δὲ πρόωρον τὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι διὰ τὴν Δύσιν δὲν ὑπῆρχε βυζαντινὸν ζήτημα. Ἐπιλαμβανομένη τῆς ἐρεύνης τῆς βυζαντινῆς ἐπιρροῆς ἡ ἀρχαιολογία δέον νὰ ἦναι καὶ ἰλιαν προφυλακτικὴ ἐν τοῖς συμπεράσμασιν αὐτῆς καὶ τὸ κυριώτερον νὰ διακρίνη τὸν ἐρανισμόν τῶν τύπων ἀπὸ τῆς οὐσίας, τοῦ ἰδεώδους, τῆς ἐπιρροῆς, νὰ ἐρμηνεύῃ τὴν ἐπίδρασιν τῶν τύπων διὰ ὀρισμένων κανόνων καὶ τῆς κατὰ χρονικὰς περιόδους ἐπιρροῆς ταύτης. Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Κοντακῶφ παρουσίασεν ἀποδείξεις τοῦ ὅτι ὁ βυζαντινισμὸς κατέλιπε μνημεῖα ἐν τῇ Ἰταλίᾳ· ἐν Βενετίᾳ π. χ. σώζεται συλλογὴ προϊόντων τῆς τέχνης τῶν βυζαντινῶν. Ὑπέδειξε δὲ καὶ εἰκονογραφημένα χειρόγραφα τοῦ ΙΓ' καὶ τοῦ ΙΔ' αἰῶνος, μονογραφίας κτλ. Τὸ Βυζάντιον, εἶπε, καίτοι ἔπαυσε νὰ ζῆ δι' ἑαυτό, ἐξῆ ὅμως διὰ τὰ ἄλλα νεαρὰ ἔθνη παρουσιάζον αὐτοῖς τύπους εὐημερισμοῦ

καὶ καλλιτεχνίας καὶ δεσμεῖον αὐτὰ ἐν τῇ ἱερᾷ παραδύσει πρὸς στενοτέραν οἰκειοποίησιν τῶν μεταδιδόμενων.— Ὁ κ. Κοντακῶφ ἐν ἄλλῳ ἀναγνώσματι περιέγραψε καὶ ἡρμήνευσεν εἰκόνας τῶν ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου τοιχογραφημένας ἐν ὑπογείῳ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἐν Ρώμῃ ναοῦ τοῦ ἁγίου Κλήμεντος, ἐν ἰδιαιτέρῳ δὲ λόγῳ περιέγραψε καὶ ἡρμήνευσε τὰς ἐν τεμένειοις καὶ ναοῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως σωζόμενας τοιχογραφίας καὶ σημειώσεις, παρουσιάσας καὶ συλλογὴν πλουσιωτάτην φωτογραφημάτων ἐκκλησιῶν, τειχῶν, πυλῶν καὶ ἄλλων.

Καὶ τοιαῦτα μὲν ἦσαν τὰ θέματα, περὶ ἃ τὸ ἐν Ὁδησῶ ἀρχαιολογικὸν συνέδριον ἤσχολήθη. Ὁ δὲ ἡμέτερος ἀντιπρόσωπος ἀνέγνωσε πέντε κοινοποιήσεις αὐτοῦ· ἡ πρώτη ἀνεφέρετο εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν ἐρειπίων τοῦ ἐν τῷ Ὁρακίῳ Βοσπόρῳ ἱεροῦ Διὸς τοῦ Οὐρίου καὶ εἰς τὸν προσδιορισμὸν τινῶν τῶν ἐν τῷ Ἀνάπλῳ Διονυσίου τοῦ Βυζαντίου ἀναφερομένων τοποθεσιῶν μεταξὺ τῆς ἀκτῆς τοῦ Γουσαῖ Δάκ καὶ τοῦ Φίλ μπουρνοῦ· ἡρμηνεύθη σχετικόν τι χωρίον τοῦ ἱστορικοῦ Προκοπίου, καὶ προσδιωρίσθησαν ἡ τοποθεσία καὶ τὰ ἐρείπια τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Φοβεροῦ, εἰς ἣν ἐπὶ τῶν πρώτων εἰκονομάχων αὐτοκρατόρων εἶχον ἐξορισθῆ οἱ μᾶλλον ζηλωταὶ εἰκονόφιλοι μοναχοί. Δεύτερον ὠμίλησε περὶ συλλογῆς ἐγγράφων χρονολογουμένων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1256 καὶ ἀναφερομένων εἰς τὴν τοπογραφίαν, ἱστορίαν καὶ γαιωκτημονικὴν δικονομίαν τῆς αὐτοκρατορίας Τραπεζοῦντος. Τρίτον θέμα ὑπῆρξεν ἡ ἐρμηνεία δύο ἐγγράφων τῶν πατριαρχῶν Μητροφάνους Γ' καὶ Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως ἀναφερομένων εἰς τὴν ἐν Πολωνίᾳ ἐπισκοπὴν Λεοπόλεως καὶ εἰς τὴν ἐν Κριμαίᾳ ἀρχιεπισκοπὴν Λουγδανοπόλλων καὶ Καφᾶ. Ἐτάρτον ἐκοινοποίησεν ἐπιγραφὰς τινὰς τῆς ἐν Ἠπειρῷ Ἀπολλωνίας καὶ τοῦ Δυρραχίου, ὡς καὶ παλαιογραφικὰ τινὰ ἐγγραφα συμβάλλοντα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀλβανίας καὶ τῆς ἡγεμονικῆς σερβικῆς οἰκογενείας Βάλας. Πέμπτον δὲ καὶ τελευταῖον ὠμίλησε περὶ δύο ἀνεκδότων ἐπιγραφῶν τῆς Χαλκηδόνος, αἵτινες ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὴν ἱστορίαν τῆς δωρικῆς γλώσσης καὶ τοῦ πολιτεύματος τῶν ἀρχαίων ἐν τῇ Ταυρικῇ χερσονήσῳ δωρικῶν ἀποικιῶν. Πρὸς τούτοις παρουσίασε μελέτας τινὰς ἡμετέρων συναδέλφων, τοῦ αἰδουσιωτάτου κ. C. G. Curtis καὶ τοῦ

κ. J. Mortman, αἵτινες θέλουσι καταχωρισθῆ
ἐν τοῖς πρακτικοῖς τοῦ συνεδρίου.

Ἐν τῷ Συνεδρίῳ προσεπλήθησεν οὐ μόνον
ν' ἀντιπροσωπεύσῃ ἀπλῶς τὸν Σύλλογον,
ἀλλὰ καὶ νὰ ὠφελήσῃ αὐτὸν ἠθικῶς τε καὶ
ὕλικῶς ὅσον ἦν δυνατόν· διὸ μετὰ τὴν ἀνά-
γνωσιν μικρᾶς προσφωνήσεως αὐτοῦ διεβε-
βαιώθη, ὅτι οἱ ἐκεῖ εὐρεθέντες ἀντιπρόσωποι
πανεπιστημίων, ἐτχιριῶν, βιβλιοθηκῶν καὶ
ἀκαδημιῶν μετὰ προθυμίας δύνανται ν' ἀπο-
στείλωσιν εἰς τὸν ἡμέτερον Σύλλογον δημο-
σιεύσεις βαρυτίμους, πολυτίμους καὶ δυσευ-
ρέτους. Πρὸς τοῦτο δὲ προτείνει νὰ γραφῇ
καὶ σταλῆ ἐγκύκλιος τοῦ ἡμετέρου Συλλό-
γου, ἣτις βέβαιόν ἐστίν, ὅτι θέλει κατὰ
πολὺ συντελέσει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς πε-
νιχρᾶς αὐτοῦ βιβλιοθήκης. Μετ' εὐχαριστή-
σεως δὲ κοινοποιῶ ὑμῖν, ὅτι ἐλαφροῦ κοινο-
ποιήσεις τοῦ ἡμετέρου ἀντιπροσώπου ἔδω-

καν ἀφορμὴν εἰς ἐπίλεκτον τοῦ συνεδρίου
μέλος, τὸν κ. Βασιλιέφσκη, καθηγητὴν τῆς
ἱστορίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Πετροπόλεως,
νὰ ἀπαγγεῖλῃ μακρὰν προσφωνήσιν, δι' ἧς
ὑπερεπήνεσε τὰς ἐν τοῖς γράμμασι καὶ τῇ
ἐκπαιδεύσει ἐργασίας τοῦ ἡμετέρου Συλλό-
γου καὶ κατέκρινε σφόδρα τὴν ἐν τοῖς ρωσ-
σικοῖς γυμνασίοις καὶ πανεπιστημίοις παρα-
δεδογμένην ἐρασμιακὴν προφορὰν τῆς προ-
γονικῆς ἡμῶν γλώσσης. Ταυτοχρόνως δ' ὑπέ-
δειξε καὶ τρόπον κατάλληλον πρὸς ἐπιτυ-
χίαν τῆς βαθμηδὸν καταργήσεως τῆς προφο-
ρᾶς ταύτης ἐπικαλεσθεὶς ἐν τούτῳ τὴν ἀρω-
γὴν τῶν διευθυντῶν βιβλιοθηκῶν καὶ τῶν
προέδρων σοφῶν ἐτχιριῶν καὶ ἄλλων ἐπιστη-
μονικῶν καθιδρυμάτων.

Α. ΠΑΠΑΔΟΠ. ΚΕΡΑΜΕΥΣ.

ΖΩΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

ΣΥΛΛΟΓΗ

ΖΩΝΤΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΕΝ ΤΗ ΓΛΩΣΣΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Καίτοι πλείω ἢ πενήκοντα παρῆλθον ἔτη, ἐξ οὗ ὁ αἰόδιμος Κεραῆς πρῶτος ὑψωσε φωνὴν ὑπὲρ τῆς συλλογῆς τῶν ζώντων μνημείων τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, ἀποδεικνύων τὰς ἐξ αὐτῶν πολλὰς καὶ μεγάλας ὠφελείας διὰ τῆς παρὰλληλίσσεως πρὸς τὰ ἀρχαῖα, καίτοι ἔκτοτε πολλοὶ τὰς σοφαὶς τοῦ σοφοῦ ἀνδρὸς συμβουλαῖς ἐπόμενοι εἰς συλλογὴν τῆς ὕλης ἐπεδόθησαν. ὀλίγη ὅμως μέχρι τοῦδε ἡθροίσθη, ἡ δὲ πλείστη, πολύτιμος οὐχ ἥττον τῶν πολυθρυσλήτων ἀργυροφόρων σκωριῶν καὶ ἐκβολάκων, κείται κατακεχωσμένη καὶ ἀνεκμετάλλευτος· διότι πρὸς ἀμοιβὴν τῶν κόπων καὶ ἀπόζημίωσιν τῶν ἐνδεχομένων δαπανῶν οὐδεμία ἐχορηγήθη χρηματικὴ βοήθεια εἰς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δυναμένους μετ' ἐπιτυχίας ἀσχολεῖσθαι πρὸς συλλογὴν τῶν ζώντων μνημείων, οἳ εἰσι μάλιστα οἱ διδάσκαλοι τῶν δημοτικῶν καὶ ἑλληνικῶν σχολείων.

Ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος πρὸς εὐκολωτέραν τῆς γλωσσικῆς ὕλης συλλογὴν ἐπιθυμῶν νὰ συμπαραλάβῃ συνεργοὺς καὶ συμπράκτορας τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις διαμένοντας καὶ δυναμένους εἰς τοιαύτας ἐργασίας ἀσχολεῖσθαι, ἐπιτυχῶν δὲ καὶ γενναίας χρηματικῆς χορηγήσεως παρὰ τοῦ φιλογενεστάτου καὶ τῶν κλητῶν ζήλωτου κ. Χρηστάκη Ζωγράφου ἀγγέλλει·

Α'. Ὅτι κατ' ἔτος ἀπονεμηθήσονται κατὰ τὴν ἐτησίαν τοῦ Συλλόγου ἑορτὴν χρηματικαὶ ἀμοιβαὶ δέκα, ὧν ἕκαστη δέκα ὄθωμ. λίραι, εἰς συλλογὰς πρὸς αὐτὸν ἀποστελλο-

μένας τῶν ζώντων μνημείων τῶν διατηρουμένων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἧτοι 1) λέξεων καὶ φράσεων· 2) κυρίων ὀνομάτων· 3) δημοτικῶν ἄσματων καὶ διστίχων· 4) προιμιῶν, αἰνιγμάτων καὶ λογοπαιγνίων· 5) παραμυθίων· 6) περιγραφῶν παιδιῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων· 7) εὐχῶν καὶ κταρῶν· 8) ἐπιδῶν, καὶ οἰουδήποτε ἄλλου τοιοῦτου.

Β'. Αἱ ἀμοιβαὶ ἀποδοθήσονται ταῖς συλλογαῖς οἰωνδήποτε ἐπαρχιῶν, πόλεων, περιοχῆς τινος κωμῶν, ὅσαι πρὸς τὰς ἄλλας συγκρινόμεναι πληρέστεραι κριθῶσι καὶ ἀκριβέστερον ἐπεξεργασμένα.

Γ'. Ὅσαι τῶν συλλογῶν κρίνονται ἀξιαὶ ἀμοιβῆς καὶ ὅσαι τῶν ἄλλων ἐγκρίνονται, δημοσιεύονται ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν ἀποστελλόντων αὐτάς ἐν τῷ τοῦ Συλλόγου περιοδικῷ.

Δ'. Οἱ ἀποστελλόντες δύνανται συλλογὴν ἐνὸς μόνου ἢ δύο ἐκ τῶν ζώντων μνημείων ἢ καὶ συμπάντων ἀποστεῖλαι.

Ε'. Ἀποκλείονται τῶν ἀμοιβῶν αἱ συλλογαί, ὅσαι οὐδὲν ἄλλο περιέχουσιν ἢ προδημοσιευμένα.

Ὁδηγία.

α') Οἱ ἀσχολούμενοι εἰς συλλογὰς λέξεων καὶ φράσεων δημοτικῶν, ὀνομάτων ἀνδρῶν, γυναικῶν, χωρῶν, πόλεων κτλ. ἄσματων, παροιμιῶν, παραμυθίων, ἐχέτωσαν αἰεὶ ἐν μνήμῃ, ὅτι πρωτίστη τῶν τοιοῦτων συλλογῶν ἀρετὴ ἐστὶν ἡ ἀκριβὴς καὶ ἀπαραμειωτος

τήρησις τῆς ἐγγωρίου δημοτικῆς γλώσσης καὶ προφορᾶς, ἵνα ὄντως ζῶσα καὶ ἀληθῆς εἰκῶν ὡς τῆς χώρας ἐκείνης, ὅθεν ἐλήφθησαν.

β') Ἐν τῇ συλλογῇ τῶν ἄσμάτων ἀποτυπούσθω, ὅπου δυνατόν, καὶ τὸ μέλος ἐν ἰδίῳ πίναξιν εἴτε διὰ σημείων τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, εἴτε διὰ τῆς νεωτέρας μουσικῆς.

γ') Ἐπειδὴ οὐ μόνον ἐκάστη ἐπαρχία ἀλλὰ καὶ ἐκάστη πόλις καὶ κώμη ἔχει πολλὰς ἰδίας λέξεις καὶ φράσεις καὶ κύρια ὀνόματα καὶ ἄσματα καὶ παροιμίας καὶ παρὰμύθια, πρέπει νὰ μνημονεύηται τὸ ὄνομα τῆς χώρας, ὅθεν ἐλήφθησαν, οἷον οἱ ἀπομνημονεύοντες ἐν Ἑπειρωτικαῖς συλλογαῖς, ὅτι ἡ σύζυγος καλεῖται οὐχὶ κατὰ τὸ βαπτιστικὸν αὐτῆς ὄνομα ἀλλὰ κατὰ τὸ οἰκογενειακόν, ἐξ ἧς κατὰγεται, π. χ. ἡ Οἰκονόμω τοῦ Ἀσημάκη, δηλ. ἡ σύζυγος τοῦ Ἀσημάκη καταγομένη ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ Οἰκονόμου, ὀφείλουσι νὰ σημειῶσι καὶ ποῦ τῆς Ἑπέρου ἐπικρατεῖ τοῦτο. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὅταν τῆς συζύγου δραστηριωτέρας οὔσης καὶ πνευματωδεστέρας τοῦ ἀνδρὸς καλεῖται οὗτος ἐμπαικτικῶς ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς, ὡς λ. χ. ὁ Δεσπούλης, ὁ Τσάνης, δηλαδὴ ὁ σύζυγος τῆς Δεσπούλας, τῆς Τσάνας.

δ') Ἐν ταῖς συλλογαῖς παραλαμβάνέσθωσαν ἐκεῖνα μόνον τῶν κυρίων ὀνομάτων, ὅσα ἴδια τῆς ἐγγωρίου δημοτικῆς γλώσσης· οἷον Σταμάτω, Δέσπω, Σάφω, Βασίλω κλπ. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν κυρίων ὀνομάτων ἐνυπολανθάνουσι πολλάκις προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίαι χαρακτηριστικαὶ τῶν ἡθῶν, πρέπει νὰ σημειῶνται, ὅπου δυνατόν. Οἷον,

ὅταν τινὸς ἀποθνήσκωσι τὰ τέκνα, ἢ τὸ νεογνὸν φαίνεται ἀσθενὲς καὶ εἰς κίνδυνον θανάτου ὑποκείμενον, καλεῖ αὐτὸ Ζήσην, Ζώνην, ἢ Ζωὴν ἂν θῆλυ, νομίζων ὅτι τὸ ὄνομα φύλαξ γενήσεται τῆς ζωῆς τοῦ γεννηθέντος· ἢ ὅταν ἡ μήτηρ ἐπιθυμῇ νὰ παύσῃ γεννώσα θήλεα, καλεῖ τὸ ἐπιγεννώμενον Σταμάτω, ἵνα σταματήσῃ τὴν γέννησιν τῶν θηλέων.

Ταῦτα ἐν ὀλίγοις πρὸς ὑπόδειξιν τοῦ μεγάλου θησαυροῦ, ὃς ἐγκρύπτεται ἐν τῇ τοῦ λαοῦ γλώσσῃ, καὶ ὃν δύναται χρησίμως νὰ ἐκμεταλλεῖθῃ νοῦς ἐξεταστικός καὶ εἰς τὰ τῆς καθομιλουμένης ἐντριβῆς.

ε') Ἄν τύχωσι τινα ἐλλιπῶς καὶ παρεφθαρμένως κατὰ τὴν γλώσσαν προδεδημοσιευμένα, πρέπει ν' ἀναπληρῶνται καὶ ἐπανορθῶνται, ὡς ἀπαγγέλλονται ὑπὸ τοῦ λαοῦ.

ς') Ὅταν οἱ συλλογεῖς τύχωσιν ἀρχαιομαθεῖς, δύνανται συγκρίνειν τὰς ἐν χρήσει παροιμίας, παρὰμύθια καὶ κύρια ὀνόματα πρὸς τὰ ἀρχαῖα· ἄλλως περιοριζέσθωσαν εἰς συλλογὴν ἀκριβῆ τῶν ἐν χρήσει.

ζ') Αἱ συλλογαὶ καθαρῶς γεγραμμέναι καὶ φέρουσαι τὸ ὄνομα τῶν συλλογέων ἀποστέλλονται πρὸς τὸν γενικὸν τοῦ Συλλόγου γραμματεῖα μέχρι τέλους Δεκεμβρίου ἐκάστου ἔτους, ἄλλως μένουσι διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος ὡς ἐκπρόθεσμοι.

η') Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται κατατιθέμενα ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Συλλόγου, ὅθεν ὁ γράψας δύναται νὰ λάβῃ ἀντίγραφον.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 21 Ἰουνίου 1875.

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

ΣΥΛΛΟΓΗ

ΛΕΞΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΝΙΣΥΡΟΥ

ΥΠΟ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΝΙΣΥΡΙΟΥ

Α

- Ἀγκ.λαβή** (ή)· Προικισύμφωνον, ὅπερ γίνεται τὴν ὀγδόην ἡμέραν πρὸ τοῦ γάμου ἐνώπιον τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου καὶ τῶν γονέων καὶ πολλῶν οἰκείων καὶ φίλων.
- Ἀγκ.λούπα** (ή)· εἶδος κολοκυνθίνου ποτηρίου, δι' οὗ λαμβάνουσιν οἶνον ἐκ τῶν ἀγγείων· «Γέμισε τὴν ἀγκλούπα κρασί. Φέρε νὰ πιοῦμε μὲ τὴν ἀγκλούπα».
- Ἀγκρίφι** (τό)· σκευὸς τι σιδηροῦν φέρον εἰς τὸ ἄκρον τρεῖς ἀγκύλας, δι' οὗ ἀνασύρουσιν ἐκ τοῦ φρέατος τὸ πίπτον ἐντὸς αὐτοῦ ἀντλημα· ἡ λέξις γίνεται ἐκ τοῦ ἄγρα.
- Ἀλ.λάγγα** (τά)· ἡ λέξις ἐκ τοῦ ἀλλάσσω· καλοῦσιν οὕτω τὰ φορέματα τοῦ γαμβροῦ, ἅτινα τὴν παρχμονὴν τοῦ γάμου μετὰ μουσικῶν ὀργάνων φέρουσι κρατοῦσαι αὐτὰ κῆραι ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ γαμβροῦ εἰς τὴν τῆς νύμφης· καλοῦσι πρὸς τούτοις ἀλλάγια ἅπασαν ἐν γένει τὴν προῖκα τῆς νύμφης, τὴν ὅποίαν στολιζοῦσι περίξ τῶν τοίχων τῆς οἰκίας.
- Ἀλίμεγε**· κατὰ παραφθορὰν ἀντὶ ἀνάμενε· «Ὡρὲ ἀλίμενέ με. Ἴντα λιμένεις ἐδώκ;»
- Ἀπ.λώτρη** (ή)· ἐκ τοῦ ἀπλόω· καλοῦσιν οὕτω τὸ μέρος ἐνθα ἀπλοῦσι τὰ σῦκα πρὸς ξήρανσιν.
- Ἀμπατή** (ή)· ἀντὶ ἐμβατή, ἐκ τοῦ ἐμβαίνω· καλοῦσιν οὕτω τὸ μέρος, δι' οὗ εἰσέρχονται εἰς τὸν ἀγρόν· διότι οἱ ἐν Νισύρῳ ἀγροὶ ἅπαντες σχεδὸν εἰσι τετειχισμένοι.
- Ἀφανούλης** (ὁ)· ὁ δυστροπῶν, ὁ δολιευόμενος ἐν κειρῶ παιγνιδίου, ἐξ οὗ ἀφανούλα, ἡ δυστροπία, ἀπάτη· λέγεται καὶ ἀφανουλίχης· «Μὴ κάμνης ἀφανούλικις· Ἀφανούλικις εἶσαι κακόμερι»· Ἡ λέξις ἐκ τοῦ ἀφανής.
- Ἀπύρι** (τό)· θείον, οὔτινος γέμει ἡ Νίσυρος ἐνεκ τοῦ ἐν αὐτῇ ὑπάρχοντος ἠφαιστείου.
- Ἀπώλος** (ὁ)· ἠφαιστειον ὄρος.
- Ἀποστροφή** (ή)· κηλοῦσιν οὕτω ἐξοχικὸν οἰκίσκον, εἰς ὃν καταφεύγουσιν οἱ γεωργοὶ ἐν κειρῶ βροχῆς, ἀλλ' ἐνίοτε καὶ πολλὰς ἡμέρας διαμένουσιν ἐν αὐτῷ, ὅσάκις ὁ καλλιεργούμενος ἀγρὸς εὐρίσκεται μακρὰν τοῦ χωρίου· Ἡ λέξις ἐκ τοῦ ἀποστρέφω, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν λέξιν καταφύγιον· οὕτω μεταχειρίζεται καὶ ὁ Δημοσθένης τὴν λέξιν ἐν τῷ πρώτῳ Φιλιππικῷ· «κατέπτηχε μέντοι ταῦτα πάντα ἰὺν, οὐκ ἔχοντα ἀποστροφὴν» κτλ.
- Ἄμε**· ἀντὶ πηγαινει.
- Ἄπηλοῦται**· ἀποκρίνεται, ἀντὶ ἀπολογεῖται, καὶ ἀόριστος ἀπηλοήθη, ἀντὶ ἀπελογήθη (μυρολόγιον τέταρτον, στίχος 7 καὶ 19).
- Ἀράμα** (τό)· ἀντὶ ἀνάδεμα ἐκ τῆς ἀνά καὶ δέμα, ἐκ τοῦ δένω σάκκου· ἔχων σχῆμα τετράγωνον συνήθως ἐξ αἰγοτρίχων κατεσκευασμένον καὶ φέρων ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἀνά ἐν δέμα· ἀναρτῶσι δ' αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ὤμου ἰδίως αἱ γυναῖκες θέτουσαι ἐντὸς αὐτοῦ τροφὰς καὶ ἄλλα· χρησιμεύει δὲ συνάμα καὶ ὡς λίκνον ἢ κοιτίς τῶν βρεφῶν, ὅπερ ἀναρτῶσαι αἱ μητέρες ἐπὶ τοῦ ὤμου νανουρίζουσιν αὐτά.
- Ἀρωτῶ**· ἐρωτῶ.
- Ἀξαζόμενος** (ὁ)· ἀξίος, χρήσιμος, ὠφέλιμος, μετοχὴ τοῦ ἀξίζομαι· ἀξαζόμενος ἀνθρωπος.
- Ἀρμάδα** (ή)· στρατός.
- Ἀποζέω**· ἀντὶ ἀποζεύγνυμι, κυρίως ἀπολύω τοὺς βόας ἐκ τοῦ ζυγοῦ, καὶ μεταφο-

ρικῶς καταλύω, φθάνω, και μὲ τὴν σημασίαν τούτην μεταχειρίζονται τὴν λέξιν οἱ Νισύριοι.
Ἄουρος (ὁ)· λέξις ἰδιόζουσα παρὰ Καρχηδοίοις, ἐν χρίσει δὲ και παρὰ Νισυριοῖς εἰς τὰ δημοτικὰ αὐτῶν ἄσματα ἀντὶ τοῦ νέου (ἄσμα δημοτικὸν 3, στίχος 2).
Ἀπολημογιάρης (ὁ)· ὁ ἐπιλήσμων (ἄσμα δημοτ. 3, στίχος 21).
Ἄρη (ἡ)· ἄρηα, κυνήγιον (ἄσμα δημοτικὸν 3, στίχος 30).
Ἄι (ὁ)· ἅγιος.
Ἀντιβίλλω· ἐναντιοῦμαι, καταφέρομαι κατὰ τινος.
Ἀπέλωστος (ὁ)· ἀνυπόδητος, ἐκ τῆς ἀπό

και ζώνω=ζώννυμι (μυρολόγιον 3, στίχος 2).
Ἀρέσυρτα (τὰ)· βηθία· ἀπαντᾷ ἐν τῇ φράσει· ἀνέσυρτα πηγᾶδια (μυρολ. 11, στ. 4).
Ἄτσα (ἡ)· ἡ πτέρνα τοῦ ποδός. «Ἡ ἄτσα μου μὲ πονεῖ».
Ἀπαλλαρὸς (ὁ)· εὐθήης, ἀνόητος· ἀπαλλαρὸς εἶσαι κακόμεοιρε.
Ἀτθὸς (ὁ)· στήκτη.
Ἀπεικάλω· καταλαμβάνω, ἐννοῶ· δὲν σ' ἀπεικάλω.
Ἀρανδραρίζομαι· κουράζομαι, ἀποκίνω, και ἀόριστος ἀνεδρανίσθη, ἀπαντᾷ ἐν τοῖς δημοτικοῖς ἄσμασιν (ἄσμα δημοτικὸν 2, στ. 11).

B

Βαστάδι (τό)· και πληθυντικὸς βαστάδια· κελούσιν οὕτω τὸν τοῖχον τοῦ χωραφίου, διότι οἱ ἐν Νισύρῳ ἄγροὶ συνίστανται ἐκ μικρῶν τεμαχίων γῆς, ἅτινα καλοῦσι ταύλας· ὁ περικυκλῶν λοιπὸν τὰς ταύλας ταύτας τοῖχος καλεῖται βαστάδι, ἐκ τοῦ βαστάζω.
Βλάττα (ἡ)· ἀντὶ βλάβη, λέγεται ἐπὶ κατάρων. «Ἡ βλάττα νὰ σὲ φάη· Ἡ βλάττα νὰ σὲ πάρη».
Βολάζω· ρίπτω τὰ δίκτυα εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς ἄρην ἰχθύων, ἐκ τοῦ βόλος, βάλλω.
Βούα (ἡ)· ἐθίζουσιν οἱ Νισύριοι μετὰ τὸν ἀλωνισμόν τῆς κριθῆς ν' ἀνοίγωσι λάκκον ἐντὸς τῶν ἀποθηκευμένων ἀχύρων, ἐν ᾧ ἀποθηκεύουσι τὴν κριθήν· τὸν τοιοῦτον λάκκον καλοῦσι βούα, ἐξ οὗ και ρῆμα βουγιάζω, ξεβουγιάζω=λαμβάνω τὴν κριθήν ἐκ τῆς βούας.
Βορηκάρης (ὁ)· ἀντὶ γονκάρης, λέγεται ὁ

εὐρῶν πολλὴν κτηματικὴν περιουσίαν ἐκ πατρὸς ἢ μητρὸς κυρίως ὁμοῦ λέγεται ἐπὶ τῶν ἀρρένων, διότι κατ' ἔθος ἀρχαῖον ἄπασαν τὴν κτηματικὴν περιουσίαν τῆς μὲν μητρὸς λαμβάνει ἡ πρώτη κόρη, τοῦ δὲ πατρὸς ὁ πρῶτος υἱός, λέγεται λοιπὸν Βορηκάρης ὁ μὴ ἔχων ἀδελφὴν, και τότε λαμβάνει και τὴν περιουσίαν τῆς μητρὸς· ὁ τοιοῦτος μάλιστα ἐστὶ περιζήτητος γαμβρός.
Βουθὰ (ἡ)· κόπρος τοῦ βοός.
Βριόλυμον (τό)· τὸ πίπτον σκεῦος και συντριβόμενον· λέξις ἰδιόζουσα παρὰ Νισυριοῖς. «Τὸ καυχι ἔγεινε βριόλυμον· Ἡ μουχοῦρτα ἔγεινε βριόλυμον».
Βατάνι (τό)· ἀντὶ γαϊτάνιον.
Βόντσα (τὰ)· ὀδόντες.
Βαργιομοῖρα (ἡ)· δυστυχῆς, ἐκ τοῦ βαρεῖα και μοῖρα (ἄσμα δημοτ. 1, στίχος 37).

Γ

Γαλιέω· δραπετεύω, φεύγω κρυφίως· «ἐγὼ ληψεν ἀπ' τοῦ σχολίου»· ἐξ οὗ και γαλιάρης=ὁ δραπέτης, φυγᾶς.
Γλιμπρίζω· λερώνω τινὰ διὰ τοῦ λίπους, ἐξ οὗ και γλιμπρισμένος=ἀκάθαρτος, και γλιμπα, ἀκαθαρσία, ἐν γένει ρυπαίνω.

Γλόσμα (τό)· καλεῖται οὕτως ὁ πρὸς φυτεῖαν ἀμπέλου καλλιεργούμενος ἄγρος· ἡ λέξις ἐκ τοῦ γλόφω=σκαλίζω, σκάπτω.
Γρυκῶ· ἀκούω, ἐξ οὗ και ἄγρυκος, ἀπειθής. «Ἄγρυκος εἶσαι κακόμεοιρε».
Γκάλασμα (τό)· ἀντὶ ἀγκάλισμα.

- Δαβρί* (τό): κατὰ μετάθεσιν γραμμάτων ἀντι ραβδίον.
- Διμνίτης* (ὀ): ἀντί διμνήτης, ἐκ τοῦ δις καὶ μὴν μνός, καλοῦσιν οὕτω κριθὴν σπαρεῖσαν κατὰ φεβρουάριον καὶ θερισθεῖσαν μετὰ δύο ἢ τρεῖς μῆνας.
- Διοῦρι* (τό): ἀγγεῖον ἔχον δύο ὄτα· ἡ λέξις ἐκ τοῦ δις καὶ τοῦ λατινικοῦ auris=οὔς, αὐτίον.
- Διπότατος* (ὀ): νεωκόρος, κράκτης, κενδυλανάπτης· λέξις ἰδιόζουσα παρὰ Νισυρίοις.
- Δασκαλιὸ* (τό): ἀντί διδασκαλεῖον, σχολεῖον.
- Διαλαλίω* κηρύττω διὰ τοῦ κήρυκος· ἐξ οὗ καὶ διαλάλης ὁ κήρυξ. «Μουρὲ σιώπα νὲ κούσω ποῦ διαλαλοῦν (ἢ διαλαλιζοῦν)».
- Δοκάρι* (τό): ἡ δοκός, ὑποκοριστικὸν ἀντι δοκάριον.
- Δοξάρα* (ἡ): ὄργανον, δι' οὗ ξαίνουσι τὸν

- βύμβακα, ἐκ μεταφορᾶς τοῦ δοξαρίου τῆς λίρας, ὡς ἔχον πολλὴν τὴν ὁμοιότητα αὐτῷ.
- Δωμάτσι* (τό): ὑποκοριστικὸν τοῦ δῶμα, μικρὸν τι μέρος ἐκτὸς τῆς κυρίως οἰκίας· δῶμα δὲ καλοῦσιν ἀπασαν τὴν στέγην τῆς οἰκίας.
- Δαχρολοημένα* (τά): ἡ λέξις ἐκ τοῦ δάκρυα καὶ λούομαι=βεβρεγμένα μὲ δάκρυα (μυρολόγιον Α, στίχ. 10).
- Διάκος* (ὀ): ἀντί διάκονος, τιμητικὸς τίτλος παρὰ Νισυρίοις· πᾶς ὁ γνωρίζων γράμματα καλεῖται διάκος, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ δικόνισσα· δικάο Παῦλος, δικάο Κώττας, δικάο Δημήτρης.
- Διοματάρης* (ὀ): εὐγενής, ἄξιος, κοσμογυρισμένος· λέξις ἰδιόζουσα παρὰ Νισυρίοις (ἄσμα δημ. Γ, στίχ. 14).

Ε

- Ἐμπούκαρες*: ἀόριστος τοῦ μπουκαίρω, τρώγω ἀθηπράγως, τρώγω μεγάλως μπούκας.
- Ἐξωμεριὰ* (ἡ): καλοῦσιν οὕτω τὸ ἐξω μέρος τοῦ χωραφίου· τὸ ἀντίθετον ἐσωμεριὰ, ἐξ οὗ ἐξωμεριάζω καὶ ἐσωμεριάζω λέγεται ἐπὶ τῶν ἀροτριώτων.
- Ἐμάλαξε*: ἀόριστος τοῦ μαλάσσω, μεταχειρίζονται τοῦτο ἀντι τοῦ ἐλέρωσεν· «ἐμά-

- λαξές με κκχόμοιρε»· ἐξ οὗ καὶ μάλαμα, =λέρα, ἀκαθαρσία.
- Ἐπτακαχομοῖρα* (ἡ): ἡ πολὺ δυστυχῆς (μυρολόγιον Α, στίχ. 7).
- Ἐκατέβαινε*: ἀντι κατέβαινε (μυρολόγιον Γ, στίχος 1).
- Ἐκεῖα*: ἀντι ἐκεῖ.
- Ἐκλαμβάνεις*: καταλαμβάνεις. «Δέν σε ἐκλαμβάνω»=δέν σε ἐννοῶ.

Ζ

- Ζάκα* (ἡ): φόρεμα ἀνδρὸς διῆκον μέχρι τῆς ὀσφύος.
- Ζουούρης* (ὀ): ὁ ἰσχνός, ὁ ἀδύνατος· λέξις ἰδιόζουσα παρὰ Νισυρίοις, ἐξ οὗ καὶ ρῆμα

- ζουουρτεύω=ισχναίνω, ἀδυνατῶ. «Ἐζουούρτεψεν ὁ χοῖρός μας. Καχόμοιρε, ζουούρης ποῦ'σαι».
- Ζηλάτης* (ὀ): δῆμιος, φονεὺς.

Ι

- Ἰσικας*: λέξις λεγομένη κυρίως ἐπὶ τῶν εὐωδιαζόντων φαγητῶν καὶ ἀνθέων· ἰσικας πῶς μυρίζεται· λέγεται καὶ μεταφορικῶς ἐπὶ παιδῶν ἀτακτούντων καὶ παθόντων

- βλάβην τινά, καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ τῆς καθομιλουμένης, καλὰ νὲ πᾶθης, καλὰ ἔπαθες.

Κ

Κάουρας (ὁ)· καρκίνος· πᾶμε νά πιάσωμεν καούρους, ἀπό τήν ὀνομαστικὴν ὀκάουρος.
Καπράτσι (τό)· σκευὸς χρησιμεύων πρὸς ἀντλησιν ὕδατος, κατεσκευασμένον ἰδίως ἐκ χαλκοῦ=ἄντλημα.
Κατίνα (ἡ)· ὀνομάζουσιν οὕτω ξυλίνην κλειδα, δι' ἧς καὶ μέχρι σήμερον κλείονται αἱ περισσότεραι οἰκίαι, καὶ ὁ κατασκευάζων αὐτὴν καλεῖται κατινάς, ὅπερ ὡς ἐπάνω-μον μέχρι σήμερον σώζεται.
Καφίλι (τό)· τὸ $\frac{1}{8}$ τοῦ κοιλοῦ, ἴσως ἡ λέξις κατίθη, μέτρον τῶν ἀρχαίων χωροῦν δύο κοτύλας, καὶ κατὰ πικρῆθραν ἐγένετο καφίλι.
Καμούζε.λος (ὁ)· προσωπιδοφόρος· ἡ λέξις ἐκ τοῦ καμμύζω, καμμύω=κλείω τοὺς ὀφθαλμούς μου.
Καγκεύω· σημαδεύω, ρίπτω κατὰ σκοποῦ.
Κυροῦ (τοῦ)· ἀντὶ κυρίου.
Κατσοῦνι (τό)· ῥάβδος φέρουσα εἰς τὸ ἄκρον τρεῖς ἢ μίαν ἐνίοτε ἀγκύλην, δι' ἧς σύρουσι πρὸς τὰ κάτω τοὺς ὑψηλοτέρους κλάδους τῶν ὀπωροφόρων δένδρων πρὸς σύναξιν τῶν ἐν αὐτοῖς ὠρίμων ὀπωρῶν.
Κάρρα (ἡ)· ἀράχνη, ἐξ οὗ καὶ καγιάζω· «ἐκἀγίασε τὸ σπίτι»=εἶναι πλήρες ἀραχνῶν.
Καρίου.λας (ὁ)· Κοχλίλας.
Καλαριτζῶ· λέγω τὸν ἅγιον Βασίλειον· καλαντιζοῦν τὰ παιδιᾶ·
Καταχανᾶς (ὁ)· καταχθόνιος· λέγεται ἐπὶ καταρῶν. «Τοῦ καταχανᾶ ὁ γυιός». Λέξις ἰδιόζουσα παρὰ Νισυρίοις.
Καρτοῦνι (τό)· γωνία. «Τὸ κντοῦνι τοῦ σπιτιοῦ. Ἄπ' ὀπίσω ἀπ' τὸ κντοῦνι».
Καμουχᾶς (ὁ)· φόρεμα ἰδίως νυμφικόν, εἶδος φουστανίου ἀφικνούμενον κάτω ὀλίγον τῶν γονάτων καὶ ἄνευ χειρῶν, κατεσκευασμένον πάντοτε ἐκ μεταξίνου ὑφάσματος.

Καρήνα (ἡ)· ῥάχης, καὶ ἰδίως ἡ σπονδυλικὴ στήλη. «Ἡ καρήνα μου μὲ πονεῖ».
Κούκου.λο (τό)· βράχος.
Κου.λοῦμπρα (ἡ)· καλοῦσιν οὕτω τὸ στέλεχος τῆς κρῆμθης.
Κουσουμάδι (τό)· ἄρτος διπυρίτης, τὸ παξιμάδι.
Κόπτε· προστακτικὴ τοῦ ῥήματος κόπτω, λέγεται ἀντὶ τοῦ τρέχε, κατ' ἔλλειψιν τοῦ ὀδόν· «μουρὲ κόπτε»=τρέχε· μεταχειρίζονται τὴν λέξιν καὶ ἀντὶ τοῦ ἐφυγεν· «έκοψεν ἀπ' τὸ σχολιό. Ἔκοψεν ἀπ' τὴν πόρταν»· ὅμοιον τῷ ἀρχαίῳ, «τέμνειν τὴν ὀδόν».
Κ.λουθῶ· ἀκολουθῶ.
Κοῦ.λι· λέξις λεγόμενη κυρίως ἐπὶ τῶν κυνῶν, ὅσκις θέλουσι νά διώξωσι τινα ἐξ αὐτῶν. «Μουρὲ 'πέ τοῦ σκύλου κοῦλι».
Κοχ.λάκι (τό)· ἀντὶ κοχλάκιον ὑποκοριστικόν τοῦ κόχλαξ.
Κ.λεπτή (ἡ)· ἀντὶ κρυπτή, οἰκίσκος κυρίως ἐγειρόμενος εἰς τὰς ἀμπέλους, ἐνθα ἀποθηκεύουσι τὸν οἶνον.
Κουτσουδα (ἡ)· ἡ κόπρος τῆς ὄρνιθος.
Κα.λαμωτή (ἡ)· σκευὸς οἰκιακὸν ἐπὶ τοῦ ὀποίου θέτοντες τοὺς ἄρτους ἀναρτῶσιν ἐπὶ τῆς ὀροφῆς τῆς οἰκίας, εἶναι δὲ κατεσκευασμένον ἐκ καλάμων.
Κουκουμάρι (τό)· μικρὸν λατινιον.
Κήπουρας (ὁ)· κηπουρός (μυρολόγιον 3, στίχος 5).
Κακορρίζικος (ὁ)· δυστυχής, κυρίως ὁ ἔχων κακὸν ριζικόν, ἥτοι τύχην (μυρολόγιον 3, στίχος 11).
Καράτι (τό)· παρᾶθυρον, θυρίς.
Κουα.λῶ· φέρω.
Κούτε.λο (τό)· μέτωπον, ἐξ οὗ καὶ κουτετελάς, ὁ μετωπίας, ὁ ἔχων μέγα μέτωπον.

Λ

Λαόνω· σπᾶνω, ἐκ τοῦ λαῆς, πέτρα, καὶ ἀόριστος· ἐλάωσα=ἔσπασα. «Ἐλάωσα τὴν πλευράν μου. Ἐλάωσα τὸν πόδα μου. Λάωσέ μου τὸ ἀμύγδαλον».
Λεβίζω· τρέχω, ἡ λέξις εἶναι ξένη, ἐκ τοῦ λατινικοῦ Ieno=κουρίζω, ἐλαφρύνω, καὶ πᾶν τὸ κοῦφον καὶ ἐλαφρὸν ἐστὶ καὶ ταχύ.

Λα.λῶ· ὀδηγῶ. «Λάλει τὰ βόδιχ· λάλει τὰ παιδιᾶ» (μυρολ. 3, στίχ. 5).
Λοάρι (τό)· πλοῦτος, ἀντὶ λογάριον, ἐκ τοῦ λογαρίζω.
Λέσι· λέγουσιν.
Λύισμα (τό)· ἀντὶ λύγισμα, τσάκισμα, χᾶδι· ἐκ τοῦ λυγίζω (ἄσμα δημ. 2, στ. 19).

- Λευκαργιό* (τό). λευκαντεῖον, μέρος παραθαλάσσιον χρησιμεῖον πρὸς λεύκανσιν τῶν πανίων.
- Λοῦρα* (τά). ἱμάντες δερμάτινοι, δι' ὧν δένουσι τὸν ζυγὸν ζευγνύοντες τοὺς βόας, ἀντὶ λῶρος.
- Λύττα* (τά). ἐρινεοί, ἀγριόσυκα, ἅτινα θέτουσιν ἐπὶ τῶν ἡμέρων συκῶν πρὸς ταχύτεραν γονιμοποίησιν καὶ ὠρίμανσιν τῶν σύκων.
- Λάγδα* (ή). κελουσίαν οὕτω τὰ ἐκ τῆς βροχῆς λιμνάζοντα ὕδατα.
- Λαντουρῶ*. περιχύνω τινὰ δι' ὕδατος, ἢ περιβρέχω τὸν δρόμον. «κκκόμοιρε θὰ σὲ λαντουρήσω. Μωρὴ λαντούρα κ' ὕστερα φροκάλει».
- Λεπτέρω*. ἐμῶ, ξερνῶ, ἐκ τοῦ λῦω καὶ ἔντερα, διότι ἐν καιρῷ τοῦ ἐμετοῦ οὐκ ὀλίγην ταραχὴν πάσχουσι τὰ ἔντερα.
- Λάμνω*. πλέω ἐπὶ τῆς θαλάσσης, κολουμβῶ. «ἔμαθα νὰ λάμνω. Μάνω μου πῶς λάμνει, σὰν ψάρι».
- Λεφάζω*. ἀσθμαίνω, καὶ ἀόριστος ἐλέφαξα. «μουρὲ μὴ λεβίζης, νὰ μὴ λεφάζης».
- Λέχω*. βήχω ἢ πάσχω ἀπὸ ἀσθμα, ἐξ οὗ καὶ λέχα=βήχας, ἀσθμα, δύσπνοια, καὶ λεχιχρησ=ὁ πάσχω ἀπὸ ἀσθμα, ἢ δύσπνοια.
- Λιξέω*. ἐπιθυμῶ, λαχταρῶ, ἢ λέξις ἐλληνικωτάτη, ἐκ τοῦ λίχομαι=ἐπιθυμῶ. «Κακόμοιρε δὲ μου ἕνα κονὶ λαρδι, γιὰ τὶ λιξέω».

Μ

- Μάγγαρα* (τά). ἐργαλεῖον, δι' οὗ καθαρίζουσι τὸν βόμβακα, ἐξ οὗ καὶ μαγγανίζω, καθαρίζω βόμβακα.
- Μαρτιανίζω*. χορεύω, κυρίως λέγεται ἐπὶ χοροῦ γινομένου διὰ πηδημάτων. ἢ λέξις ἴσως ἐκ τοῦ μαινομαι.
- Μιστοκαφιὰ* (ή). γαροῦφαλον.
- Μορή* (ή). κλίνη, λέξις ἰδιόζουσα παρὰ Νισυρίους, ἐκ τοῦ μένω.
- Μουχλιὰ* (ή). εὐρωτίσσις, ἐξ οὗ καὶ ρῆμα μουχλιζῶ. εὐρωτιῶ, λέγεται ἐπὶ τοῦ ἄρτου. «Ἐμούχλιασε τὸ ψωμί».
- Μουχοῦρα* (ή). τρυβλίον, ἢ κοινῶς κελουμένη τσανάκα.
- Μπουλιστρίνα* (ή). κελουσίαν οὕτω τὰ διδόμενα δῶρα εἰς τὸν βυζαντινὸν κατὰ τὸ νέον ἔτος.
- Μπουσι* (τό). κυτίδιον, κουτί, ὅπερ μεταχειρίζοντα κυρίως οἱ γεωργοί, θέτοντες ἐντὸς αὐτοῦ φαγητὸν ἀπερχόμενοι εἰς τὸν ἀγρὸν.
- Μύλλα* (ή). λίπος, καὶ ἰδίως τοῦ χοίρου. λέξις ἰδιόζουσα παρὰ Νισυρίους. «Βάλλε μου μύλλα στὸ ψωμί».
- Μοιρογραφτᾶς* (ὁ). ἀντὶ μοιρογράφτης, ὁ γράφων τὰς μοίρας. (μυρολόγιον 1ον, στίχος 2).
- Μέα* (τό). ἀντὶ μέγα.
- Ματιάλομαι*. παρατηρῶ, βλέπω.
- Ματγιῶ*. ἐκφυλλίζω, τσουμαδῶ. κυρίως λέγεται ἐπὶ ἀνθέων, δένδρων, «ἐμάδησεν ἡ συκιά».
- Μοῦρε*. ἀντωνυμία, ἀντὶ ἐμέ.
- Μπαχοῦρι* (τό). πιπέρι.
- Μαεῶ*. συναθροίζω, ἀντὶ μαζεύω.
- Μουσοῦδια* (τά). σημεῖα γνωριμίας, χαρκατηριστικά.
- Μπῶθω*. ἀντὶ ὠθῶ, σκουντῶ.

Ν

- Νογαμπρίτσας* (ὁ). ὁ νεόγαμβρος.
- Νοιάλομαι*. σκέπτομαι, φροντίζω, μεριμνῶ. δὲν μὲ νοιζέει=δὲν μὲ μέλει.
- Νεμῶ*. φύω, φυτρύνω. «Ἐνέμησε τὸ κριθάρι. Ἐνέμησεν ἡ συκιά».
- Νεορεῶ*. ζητῶ, ἐξετάζω, ἐρευνῶ. «Ἰντα νεορεύεις ἐδώκ».

Ξάτω (τό)· κατὰ παραφθοράν ἀντὶ ἐξώστης.
Ξελογγάζω· ἐκ τοῦ ἐξω καὶ λογιγάζω· ἐπι-
 σκέπτομυ τὸν ἀγρὸν καὶ παρατηρῶ μί-
 πως ἐγένετο ζημία τις ἢ ἐπὶ τῶν δένδρων
 ἢ ἐπὶ τῶν σπορίμων ὑπὸ ξένων βρωῶν.
Ξεμπ.λῶ· σκορπίζω. «Ἐξέμπλασες τὸ κρι-

θάρι. Ἐξέμπλάσθησαν οἱ ἀνθρωποὶ»=διε-
 σκορπίσθησαν.
Ξωμένω· ἀντὶ ἐξωμένω, ἐξω καὶ μένω· μέ-
 νω εἰς τὸν ἀγρὸν ἐπὶ 3 ἢ 4 ἡμέρας. «Ἐξώ-
 μεινεν ὁ ἀνδρας μου· ἀπόψε θὰ ξωμεινω».
Ξεδηλῶ· ἐκδηλῶ, φανερόνω.

II

Πεισοκό.λλι (τό)· κλωοῦσιν οὕτω τεμάχιον
 τομαρίου ἢ δέρματος χρησιμεῦον δι' ἐμ-
 βλάωμα τῶν ὑποδημάτων· ἐκ τοῦ πετσί
 καὶ κολλῶ.

Πετρομάχι (τό)· ἐκ τοῦ πέτρα καὶ μάχο-
 μαι, λέγεται τὸ ἐμβλάωμα τῶν ὑποδη-
 μάτων, ὅπερ προφυλάττει τὸν πόδα ἀπὸ
 πᾶσαν προερχομένην ἐκ πέτρας βλάβην.

Πατσοῦ.λι (τό)· μικρὸν τεμάχιον ξύλου,
 τσάκνον.

Πατεριμὰ (τά)· τὰ κουμβολόγια, ἐκ τοῦ
 Πάτερ ἡμῶν, διότι συνήθως οἱ προσευχό-
 μενοι κρατοῦσι ταῦτα εἰς τὰς χεῖρας καὶ
 προσεύχονται, καὶ βάσις τῆς προσευ-
 χῆς ἐστὶ τὸ Πάτερ ἡμῶν.

Π.λουμιζῶ κεντῶ· Ἡ λέξις ξένη ἐκ τοῦ λατι-
 νικοῦ plumo = ποικίλω, κεντῶ, ἐξ οὗ καὶ
 πλουμιὰ = κεντήματα.

Προσῶμι (τό)· ἀντὶ προσώμιον· παλαιόρου-
 χόν τι, ὅπερ θέτοντες ἐπὶ τοῦ ὤμου φέ-
 ρουσι τὸν φέρτον.

Π.λιζίνα (ἦ)· ὑδροπέπων, καρπούζιον.

Πνιμός (ὀ)· ἀντὶ πνιμός, ἐξ οὗ καὶ πνίω
 ἀντὶ πνίγω.

Προφιγάζω· στραγγίζω.

Πεζουνάρα (ἦ)· θυλάκιον, τζέπη.

Πε.λεζίκα (τά)· βραχιόλια.

Πραοῦ.λι (τό)· πηγάδιον δημόσιον, ἐξ οὗ
 ὑδρεύονται πάντες· ἐκ τοῦ πίνω ὄλοι, καὶ
 Δωρικῶς οὔλοι.

Παμπού.λης (ὀ)· τὴν λέξιν ταύτην μεταχει-
 ρίζονται ἰδίως αἱ μητέρες πρὸς φοβερισμόν
 τῶν μικρῶν παιδιῶν. «Νὰ ὀ παμπούλης.
 Θὰ φωνάξω τοῦ παμπούλη».

Πασχάζω· τρώγω τετάρτας καὶ παρσκαυὰς

καὶ τὰς τεσσαρκαυστάς κρέας· ἐκ τοῦ
 Πάσχα.

Πλάνα· προστακτικὴ τοῦ πλανῶ—ῶ τρώ-
 γω ὀλίγον, τρώγω φειδωλῶς. «Μουρὲ πλά-
 να τὸ ψωμί. Πλάνα τὸ λαρδί».

Πρατέλι (τό)· μικρὸν τρυβλίον, τσανακί.

Πειχιζῶ· θυμῶνα τινὰ ἢ ἐρεθίζω, καὶ πει-
 χίζομαι = ὀργίζομαι. «Ἐπειχισές με πύ-
 λιν· μὴ μὲ πειχιζῆς».

Πισωράδι (τό)· ὁ κρατῶν τελευταῖος εἰς τὸν
 χορόν· ὁ δὲ κρατῶν πρῶτος καλεῖται
 προστάρι· ἐκ τοῦ ὀπίσω καὶ οὐρά.

Πρωτόγερος (ὀ)· ὁ δῆμαρχος, μουχτάρης.
 «Θὰ σὲ ἴγκαλέσω ἔστον πρωτόγερον».

Πουργεύω· ἐργάζομαι ἐν οἰκίᾳ ἀνεγειρομέ-
 νῃ, ἐξ οὗ καὶ πουργός = ἐργάτης, ἐκ τοῦ
 ὑπουργέω.

Πουρταρέ.λο (τό)· περούνιον.

Πούφου· τὸ ἐναντίον τοῦ ἴσικας· ἢ λέξις λέ-
 γεται ἐπὶ τῶν δυσωδῶν βρωμάτων. «Πού-
 φου, ἐβρώμησε τὸ φαί»· καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων·
 «κακόμοιρε πῶς βρωμᾷς, πούφου».

Πυρομάχος (ὀ)· ἡ πυρεστία.

Ποκορδίζομαι· ἐξαπλόνομαι, τεντόνομαι, καὶ
 μεταφορικῶς ὑπερηφανεύομαι. «τί μου πο-
 κορδίζεσαι»=εἰς τί ὑπερηφανεύεσαι.

Παραδίω· ἀντὶ παραδίδω.

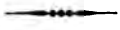
Πορνὸ (τό)· πρῶτ.

Πάντηξε· ἐνέτυχεν, ἀόριστος τοῦ παντέχω
 =ἀπαντάω.

Παραφίνω· παραγγέλλω.

Παράφισις (ἦ)· διαθετικὸν ἔγγραφον τοῦ ἀ-
 ποθανόντος πατρὸς ἢ μητρὸς, διαθήκη.

Π.λουμι (τό)· κέντημα.

Ρ

Ροεῖω: μοιράζω, «ἐρρούευσεν τὰ κόλλυβα», ἐξ οὗ καὶ ροευτής=μοιραστής· ἡ λέξις ἐκ τοῦ ρέω=τρέχω, ἐπὶ ὑδάτων, ὅπερ ἔχει καὶ τὴν σημασίαν τοῦ διανέμω.

Ρούτσουρο (τό): βράχος, κυρίως εὐρισκόμενος πλησίον παραλίας.

Ρυμάδι (τό): ἀντὶ ρυμάδιον ὑποκοριστικὸν τοῦ ρύμη=δρόμος, σοκάκι, κυρίως ὅμως καλοῦσι ρυμάδι τὸν στενὸν δρόμον.

Σ

Συμπάλλω: ἀντὶ συμβάλλω, κυριολεκτικῶς μεταχειρίζονται τὴν λέξιν οἱ Νισύριοι=βοηθῶ. «Σύμπαλε τὴν φωτιάν»=βοῦθει τὸ πῦρ πρὸς ἔναυσιν.

Σπηλάδι (τό): ἀντὶ σπηλάδιον, οἰκίσκος ἐξοχικός, χρησιμεύων πρὸς ἀποθήκην τῶν ἀχύρων, καὶ ὡς καταφύγιον τῶν γεωργῶν ἐν κειρῷ βροχῆς.

Σφίωμα (τό): ἀντὶ ὄσφωμα, εἶδος περιλαϊμίου· ἰδίως μεταχειρίζονται τοῦτο αἱ γυναῖκες, ὅπερ ἀναρτῶσιν ἀπὸ τὸν τράχηλον, ἀρικνούμενον μέχρι τοῦ ἐπιγαστρίου, χρησιμεύει δὲ πρὸς κάλυψιν τῶν μαστῶν καὶ τοῦ στήθους.

Σάουλα (ἡ): χονδρὸν σχοινίον.

Στουμάχι (τό): ἡ λέξις ἐκ τοῦ στόμα ἔχω· καλοῦσιν οὕτω ὄργανόν τι, δι' οὗ φράτ-

τουσι τὸ στόμα τῶν βοῶν, ἵνα μὴ τρώωσι τὴν κριθήν, ἐν ᾧ ἀλωνίζουσιν.

Σῆμα (τό): χορὸς τελούμενος μόνον εἰς τοὺς γάμους, μετὰ τὸ τέλος τοῦ ὁποίου παρατίθεται γεῦμα τοῖς κεκλημένοις.

Συνάπτω μελετῶ, καὶ ἀόριστος ἐσύναψα=ἐμελέτησα, ἰδιόζουσα ἡ λέξις παρὰ Νισυρίοις. «Ἐσύναψα τὸ μάθημά μου. Ἦντα μού συνάπτεις».

Σούλουρας (ὁ): σωλὴν καὶ ἰδίως τῶν δομάτων.

Σωράδα (ἡ): ἡ λέξις ἐκ τοῦ σωρός, ὀνομάζουσιν οὕτω τὸν ὄρμαθὸν τῶν κρομμύων.

Σχηάδι (τό): πῖλος, ἰδίως ψάθινος.

Σάουρο (τό): σιαγών· κατὰ παραφθοράν.

Σουλοῦργα (τά): σωλῆνες.

Σπερβέρι (τό): τὸ παραπέτασμα τῆς κλίνης.

Τ

Ταξειδάρεκα (τά): δῶρα, κυρίως τοῦ νεωστὶ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ἐλθόντος.

Ταῆ (ἡ): τροφή, κυρίως τῶν βοῶν.

Ταῦ: ἐγγίζω, ἀντὶ τανύω, ἐκτείνω, ἀπλόνω, καὶ ἀόριστος ἐτένησα=ἤγγισα. «Ἦντα

τα μὲ τανεις· τένησέ με κακόμεριε νὰ 'δῆς πῶς καίω».

Τσιλίω: διαρρῶ, ἐξ οὗ καὶ τσιλιάρης καὶ τσιλης καὶ τσιλα=διάρροια· ἡ λέξις φαίνεται πεπονημένη.

Φ

Φανόπτης (ὁ): ἀντὶ φανόπτης· καλοῦσιν οὕτω τὸ ἐξέχον μέρος τῆς γωνίας ὑπεράνω τῆς στέγης τῆς οἰκίας· ἡ λέξις ἐκ τοῦ φαίνομαι καὶ ὄπτω=βλέπω, διότι φαίνεται ἀπ' ὄλους ἢ βλέπεται παρ' ὄλων.

Φάουσα (ἡ): βλάβη· ἡ λέξις ἐκ τοῦ φάγω, λέγεται ἐπὶ καταρῶν. «Ἦ φάουσα νὰ σὲ φάη· ἡ φάουσα 'στό σπῖτι σου».

Φουσχά (τά): ἐλικτῆρες, σκουλαρίκια.

Φάρδος (ὁ): ζυμπίλιον μέγα ἐντὸς τοῦ ὁποίου θέτουσιν ἄλευρον· ἡ λέξις ἐκ τοῦ φαρδύς.

Φουρτουρίδια (τά): κύματα τῆς θαλάσσης.

Φρεάδα (ἡ): πλοῖον, ἰδίως πολεμικόν, ἀντὶ φρεγάδα.

Φουσάτο (τό): στράτευμα.

Φραμὸς (ὁ): φραγμός.

X

<i>Χαχάλα</i> (ή)· ὁ ἐξωτερικὸς φλοιὸς τῆς βελάνου καὶ ἰδίως τῆς δρυός. <i>Χάντρον</i> (τό)· τὸ στόμιον τοῦ φρέατος, ἴσως ἡ λέξις ἐκ τοῦ χαινῶ, χάσκω. <i>Χαλατὸς</i> (ὁ)· ἀκατάστατος, ἀτημέλητος· λέγεται ἐπὶ τῶν μὴ καλῶς ἐνδουμένων. <i>Χορατᾶς</i> (ὁ)· ἀνόητος, εὐήθης. <i>Χ.λαμπαράρης</i> (ὁ)· λαίμαργος, καὶ ῥήμα	χλαμπανιάρω=τρώγω ἀδηφάγως. «Μάνα μου, πῶς χλαμπανιάρει». <i>Χαρόντισσα</i> (ή)· θηλυκὸν τοῦ χάρος, ἡ ἡ μήτηρ τοῦ χάρου (μυρολόγιον β, στ. 3). <i>Χει.λοπόστομα</i> (τό)· ἐκ τοῦ χεῖλη καὶ στόμα· μεταχειρίζονται τὴν λέξιν οἱ Νισύριοι ἀντὶ τοῦ χεῖλη. <i>Χαρκιᾶς</i> (ὁ)· χαλκεύς. <i>Χαρτα.λαμίδιον</i> (τό)· ὀνομάζουσιν οὕτω τὸ συρτάριον τῆς τραπέζης.

Ψ

<i>Ψάχνω</i>· ἐρευνῶ· ἐξετάζω μετ' ἐπιμελείας, ἀντὶ ψαύω, καὶ ἀόριστος ἐψάξα=ἐζήτησα.	<i>Ψεκάδι</i> (τό)· ἀντὶ ψεγάδιον—κατηγορία· ἐκ τοῦ ψέγω. «Αὐτὸς δὲν ἔχει ψεκάδι».

Ω

- Ὠξὸς* (ὁ)· ἀκρωτήριον, βράχος.

ΜΥΡΟΛΟΓΙΑ

1

Γιαλὸ γιαλὸ περπάτησα τὸ περιγιάλι γιαλί,
 κ' εὐρήκα τὸν μοιρογραφτᾶ, ὅπου ἔγραφε ταῖς μοίραις.
 Ὅλαις ταῖς μοίραις ἔγραψε τὸ μέα μεσημέρι,
 κ' ἐμέ τὴν μοῖρα μ' ἔγραψε τὸ μέα μεσονύκτι.
 Καὶ τὸ κερὶ του ἔπεσε κ' ἐγύθη τὸ μελάνι,
 καὶ μάλαξε τὰ ροῦχά του τὰ μοσχομυρισμένα.
 Κ' ἐκεῖ μὲ καταράστηκε τὴν ἑφτακακομοῖρα·
 Ἄμε πάντα νὰ καίεσαι καὶ πάντα νὰ λιμένης,
 πάντα τὰ χεῖλη σου ξερά, τὰ μάτια σου βρεμένα,
 τὰ μῆλα τοῦ προσώπου σου πάντα δακρολοημένα.

2

Κόσμε καὶ ποιὸς σὲ χάριξε καὶ ποιὸς θὰ σὲ κερδέσῃ;
 Ἄς σὲ κερδέσουν τὰ βουνά, ποῦ σ' ἔχουν μέσ' ἑστὴ μέση.

3

Ὁ χάρος ἐκατέαινε ἀπ' τὸ μαρμαροῦνι,
 λαλεῖ τοὺς νιοὺς ἀπέλωστους ταῖς νιαῖς ξεγδυμνωμέναις.
 λαλεῖ καὶ τὸν Δημήτρι μου στὴν ἔλυσι δεμένον.

Ὅπου βρει τοίχον, τὸν χαλᾶ, τὰ δένδρα ξερριζώνει.
 Μυρολογᾷ τὸν κήπουρας, κλαίει ὁ περιβολᾶρης·
 Καὶ ἔκλαιε τὰ δένδρα του, πότε θὰ τὰ φυτεύσῃ,
 καὶ νοιᾶζετο τοὺς τοίχους του, πότε θὰ τοὺς ἐκτίσῃ.
 Ἄπηλοᾶται, λέει του μὲ χεῖλη πικραμένα·
 «Ἐσύ κλαίεις τὰ δένδρα σου, πότε θὰ τὰ φυτεύσῃς,
 καὶ νοιᾶζεσαι τοὺς τοίχους σου, ποιὸς θὰ σοῦ τοὺς ἐκτίσῃ,
 μὰ μὲ τὸν κακορίζικο, ποιὸς θὰ μὲ ἀνεστήσῃ;»

Ἐσουπᾶνης ἐκατέαινε ἀπ' τὸ μαρμαροῦνι·
 βαστᾷ καὶ εἰς τὴν χεῖρα του θερίο σκοτωμένο,
 καὶ βᾶστα κ' εἰς τὴν ἄλλη του δένδρο ξερριζωμένο.
 Χάρος τὸν ἐματιχάστηκε ἀπὸ ἕψηλό κανάτι·
 «Ἐσουπᾶνη, ἀπ' ὅτ' ἔρχεσαι κι' ἀπ' ὅτε κατεαίνεις ; »
 «Ἄπο τὴν μάνδρα μ' ἔρχομαι, ἔστο σπίτι μου πηλιῶνα.
 Κι' ἀπολόγη κι' εἶπεν του κ' ἔκαψε τὴν καρδιά του.
 «Ἐσουπᾶνη, Θεὸς μ' ἔστειλε νὰ πᾶρω τὴν ψυχὴν σου».·
 «Δίχως ἀσθένεια κι' ἀρρωστιά ψυχὴ δὲν παραδίω.
 «Ἐλ' ἀβγῶμεν ἔστον πόλεμο κι' ὅποιος νικήσ', ἄς πᾶρῃ».·
 Ἐβγήκασι ἔστον πόλεμον ἔπο το πορνὸ ἔστο βράδου.
 Χάρος ὡς ἦτο δυνατὸς, ὡς ἦτο κι' ἀνδριωμένοσ,
 ἀπ' τὰ μαλιχὰ τὸν ἐπιχσε καὶ κάτω τὸν τινάσσει.
 «Ἄφης με, χᾶρο, νὰ χαρῶ τέσσαρα πέντε χρόνια,
 κι' εἶν' ἡ γυναικὴ μου μικρὴ καὶ δὲν τῆς πρέπουν μαῦρα,
 κι' ἔχω καὶ τριὰ μικρὰ παιδιὰ καὶ ποιὸς θὰ τ' ἀνεθρέψῃ,
 κι' ἡ μάνδρα μου ἀκούρευτη καὶ ποιὸς θὰ τὴν κουρέψῃ,
 καὶ τὸ τυρὶ μ' ἀπούλητο καὶ ποιὸς θὰ τὸ πουλήσῃ ; »
 Κι' ἀπηλοᾶται λέει του καὶ κλαίει τὴν καρδιά του·
 «Ἄν ἡ γυναικὴ σου μικρὴ, ἄς πᾶρῃ ἄλλον ἄνδρα,
 καὶ τὰ παιδιὰ σ' ἂν εἶν' μικρά, ὁ Θεὸς θὰ τ' ἀνεθρέψῃ,
 κι' ἡ μάνδρα σου ἀκούρευτη ἄλλος θὰ τὴν κουρέψῃ,
 καὶ τὸ τυρὶ σ' ἀπούλητο, ἄλλος θὰ τὸ πουλήσῃ».

Ὁ χάρος ἐκαυχᾶστηκε ἔς ἀνατολὴ καὶ δύσι,
 νὰ πέρῃ νιούς νὰ πέρῃ νηιὰς νὰ μὴ τὸν πιάνη κρίσι.

Ἐχθὲς βραδὺ ἐπέρασα ἀπ' τὸν ἄϊ Νικόλα
 γρουκῶ τῆς πλάκας καὶ βροντᾶ, τῆς μαύρης γῆς καὶ τρέμει,
 γρουκῶ καὶ τῆς χαρόντισσας τοῦ γυιοῦ της νὰ μαλώνη.
 «Γυιέ μου, πάντα μοῦ ἔφερνες καὶ πάντα μοῦ κουίλεις,
 τούτην τὴν νιὰ ἔποῦ μοῦ φερες, κλαίει καὶ δὲ μερόνει.
 Δίω της μῆλα, ρίχτει τα, τραντᾶφυλλα, μαδγεί τα,
 δίω της καὶ βασιλικὰ, στὰ πόδια της πατεῖ τα».
 Κι' ἀπηλοᾶται λέει της μὲ χεῖλη πικραμένα·
 «Ἐ θέλω ἔγω βασιλικὰ, ἔ θέλω ἔγω βαρσάμια,
 μόν' θέλω τὸν ἀρέντη μου καὶ τὴν γλυκὴ μου μάνα.

7

Ὁ χάρος ἐδγιάλλησε, νά κτίσῃ περίολι,
θέλει τὰς νιὰς γιά λεμονιὰς, τοὺς νιούς γιά κυπαρίσσια,
θέλει καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ γιά μωσγολουλουδάκια.

8

Χριστέ μου, κι' ἄς με πάντηξῃ ὁ χάρος μέσ' ἐστὴ στράτα,
νά τὸν κρατοῦν Σαρρακηνοὶ καὶ νά τὸν δέρνουν Μῶροι,
κι' ἐγὼ νά πληοθήθῃκα ἀπὸ τὸ σταυροδρόμι·
«Σαρρακηνοὶ μου δότε του, Μῶροι σκοτόσατέ τον,
καὶ κάψετε τὰ χεῖλη του, ὡς ἔκαψε κι' ἐμένα,
ποῦ πῆρε τὰ παιδάκια μου καὶ κλαίω ὅλη 'μέρα».

9

Κάτω ἐστὴ μαρμαροπηγὴ ἐπῆα νά γεμίσω.
Ἐκεῖ θωρῶ τὴν Ἄννα μου ἐστὴ βρύσι κουμπισμένη.
Ἐγέμιζα καὶ θώρει με, σηκόνω καὶ κλουθῆ μου.
Ἄπ' ἧς ἐσημοκόντεψα ἐστὰ σπήτιχ μας ἀπ' ἔξω,
γρυκῶ φωνὴ καὶ στέκομαι λαλιὰ καὶ πηλοοῦμαι.
«Στάσου, νουνά, γνωρίζω σε, στάσου νά σοῦ 'μιλήσω·
νά σ' ἐρωτήξω νά μοῦ 'πῆς γιά τὸν ἐπάνω κόσμο,
Τάχα δὲν ψάλλουν ἐκκλησιὰς καὶ λειτουργοῦν παπάδες ;
Γιὰ 'πέ μου ἂν ἀλλάζουσιν ἡ κόραις με τῆς μάνας».

10

Κρίμα τὴν μέση τὴν λιγνὴ τὴν χαμηλοζωσμένη,
ὁ Ἄδης σοῦ τὴν ἔκαμε μαύρη σκοτινισμένη.

11

Κάτω ἐστὰ Ἐροσόλυμα, εἰς τοῦ Κυροῦ τὸν τάφο.
Ποῦ 'ναι οἱ μύσχοι φυτευτοί, τ' ἀγιόκλημα σπαρμένο.
Ὅπου 'ναι τὰ τρηντάφυλλα φραγμός ἐστὸ περίολι·
εἶν' καὶ τὰ ρουδοστάματα ἐστὰ 'νέσυρτα πηγάδια,
ἐκεῖ δένδρον ἐνέμησε δεξιὰ τοῦ παραδείσου·
στὴ ρίζα κάθητ' ὁ Χριστὸς κι' εἰς τὸν κορμὸ βαγγέλια,
κι' εἰς τὰ 'σικλωναράκια του ἀγγέλοι κι' ἀρχαγγέλοι.
Ἐκεῖ ἐπιάσαν τὸ Χριστὸ οἱ σκύλοι οἱ Ἑβραῖοι,
οἱ ἄνομοι καὶ τὰ σκυλιὰ κι' οἱ τρισκαταραμένοι.
Σὰν κλέπτη τὸν ἐπιάσανε, σὰν πόρνο τὸν λαλοῦσι,
καὶ σὰν κακὸ κατὰδικὸ 'πᾶσιν νά τὸν κρεμάσουν.
Ἐμπρὸς τὸν πᾶσιν οἱ Ἑβραῖοι κι' ὀπίσω οἱ ζηλᾶται,
καὶ εἰς τὴ μέση ὁ Χριστὸς, σὰν μῆλο μαραμένο·
σὰν ἐκκλησιὰ ἀλειτρούτη, σὰν χώρα κουρσεμένη.

*Μυρολόγιον ἄδόμενον κατὰ τὴν νύκτα τῆς μεγάλης παρασκευῆς ἐπὶ τοῦ Ἐπιταφίου παρὰ γυναικῶν ἐπίτηδες συνεργουμένων, καλεῖται δὲ μυρολόγι τῆς Παναγιᾶς.

Κι' ἐπῆν καὶ πεζέψανε εἰς τοῦ χαρκιᾶ τὴν πόρτα.
 Βγάλλουν τὸ ἅγιο στέφανο καὶ βάλλουν τ' ἀγκαθένιο,
 βγάλλουν τὸ ἅγιο κέβαδον καὶ βάλλουν του ἐβραϊκίο,
 βγάλλουν τὸ περιζώνιο καὶ βάλλουν του τὸ βάτο,
 βγάλλουν τ' ἅγιο κέλυμμα καὶ βάλλουν του τσαρούχια.
 Ἐγδύσαν καὶ πογδύσαν τον, ἔστὸ ξύλο τὸν περνοῦσι.
 Ἐστὸ δρόμο ποῦ πηγαίνουσι βρίσκουν ἓνα πορτάκι.
 Χαρκιᾶς μὲ τὴν γυναικίκα του καὶ μὲ τὴν φαμιλιᾶ του.
 «Χαρκιᾶ καὶ κόψε μας καρφιᾶ, κόψε μας τριᾶ περούνια».
 Κι' ὁ σκύλος ἐπαράκουσε, πέντε περούνια κόφτει.
 «Σὺ, φρακῶ, ποῦ τὰ κοψες πρέπει νὰ μᾶς διδάξης».
 «Βάλετε δηὸ ἔστα χέρια του καὶ δηὸ ἔστα γόνατά του,
 τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ μπήζετο ἔστη καρδίκα του,
 νὰ τρέξη αἷμα καὶ χολή, νὰ λιγωθῆ καρδίκα του».
 Κι' ἄγριαν φωνήτσον ἔσυρεν ὅσον κι' ἂν ἔδυνάτο.
 Κρύο νερόν ἐγύρεψε, ζῦδι τὸν ἐποτίσαν.
 «Ἄχ! δὲν ἔχ' ἅγιους ὁ οὐρανός, δὲν ἔχ' ἅγιους ὁ κόσμος ;
 Δὲν εἶν' πουλιᾶ πετᾶμενα, ἔστη μᾶνα μου νὰ πᾶνε ; »
 Κανεὶς δὲν πληοθήκεν, μόνον ὁ αἰς Γιάννης.
 «Ἐχει κι' ἅγιους ὁ οὐρανός, ἔχει κι' ἅγιους ὁ κόσμος,
 ἔχει πουλιᾶ πετᾶμενα, ἔστη μᾶνα σου νὰ πᾶνε».
 Τὸν δρόμο δρόμο ἐπίασεν, πᾶει ὁ αἰς Γιάννης·
 βρίσκει ταις πόρταις σπικτικταις καὶ τὰ κλειδιᾶ παρμένα.
 Κλωτσιᾶ τῆς πόρτας ἔδωκε, μέσα καὶ μέσα πᾶει.
 Βρίσκει τὴν κυραδέσποινα μόνην καὶ μοναχὴν τῆς.
 Τὴν προσευχὴν τῆς ἔκαμνε γιὰ τὸν μονογενῆ τῆς.
 Στέκεται, συλλογίζεται πῶς νὰ τῆς τὸ ἔμιλησῃ·
 πῶς ἔχει χειλοπόστομα νὰ τῆς τὸ ξεδηλήσῃ.
 «Ἐσὺ, Κυρά μου Παναγιᾶ, περνᾶς τὴν προσευχὴ σου,
 καὶ τὸν υἱόν σου τυρχνουῦν οἱ σκύλοι οἱ Ἑβραῖοι».
 Κι' ὡς τῶκουσεν ἡ Παναγιᾶ, λειποθυμιᾶ τὴν πέρνει.
 Σταμιᾶ νερό τῆς γύρνουσι, πέντε κανιᾶ τοῦ μύσχου,
 καὶ πέντε τοῦ ροδόσταμου γιὰ νὰ συμφέρ' ὁ νοῦς τῆς.
 Κι' ἀπ' ἧς ὁ νοῦς τῆς σύμφερε κι' ἀπ' ἧς ὁ λογισμὸς τῆς,
 τότε καὶ ἀναζήτησε ταις τρεῖς καλαις γυναικις,
 τῇ Μάρθα, τῇ Μαγδαληνῇ καὶ τοῦ Λαζάρου μᾶνα,
 καὶ τοῦ Ἰακώβου ἀδελφῆ. «Σήκου, Κυρά, νὰ πᾶμε».
 Ἡ Μάρθα βᾶστα τὸ κερὶ, Μαγδαληνῇ τὸ λάδι.
 Πιάνει τὴν πατερίτσα τῆς καὶ πέρνει ταις καὶ πᾶει.
 Τοὺς δρόμους δάκρυα γέμιζε, ταις στράταις μυρολόγια,
 καὶ τὰ ξανθὰ τῆς τὰ μαλιᾶ εἰς τὰ κλαδιᾶ πομένα.
 Καὶ πῆγαν εἰς τὸ δασκαλιό, καὶ βρίσκουν κλειδωμένα.
 Βρίσκουν τὰ δασκαλόπουλα ὅλα δακρυολογημένα.
 Κι' ἀπὸ τὸ χέρι πιάνει τα καὶ ρώταν' τ' ἓνα ἓνα·
 «Πῆτέ μου, δασκαλόπουλα, ποῦ εἶν' ὁ δάσκαλός σας ; »
 «Θωρεὶς ἐκείνον τὸν χλωμό, τὸν ἀπομακρυσμένο,
 ποῦ ἔχει τὴν κεφαλὴ κλινῆ ἔστὸν δεξιὸν τὸν ὦμο ;
 ἐκείνος εἶν' ὁ γυιός σου σέ, καὶ μᾶς ὁ δάσκαλός μας».
 Ἐμπρὸς ἐπρογονάτισε καὶ ἔτραβᾶ τὰ μαλιᾶ τῆς·
 «Γιᾶ μου καὶ μονογενῆ, γλυκύτατό μου τέκνον,
 ποῦ εἶχες κούνιαις ἀργυραῖς, φάσκιαις μαλαματένιαις,
 ὅπου σέ βαβαλιῶσιν αἱ δώδεκα παρθένοι,

καί τώρα, γυιέ μου, σέ θεωρῶ ἔστο ξύλο κερρωμένο.
 Δέν εἶν' πνιμός, νά πᾶ πνιῶ, κρεμνός, νά πᾶ κρεμνίσω·
 φέρτε μαχαίρι νά σφαῶ, νά κκοθκνκτίσω».
 «Μάνη, ἄν πάης κκι πνιῆς, πνιέτ' ὁ κόσμος ὅλος,
 μόν' κάμε τήν κρηγοριά, γιά νά τήν εὔρ' ὁ κόσμος.
 Γιά φέρτε μου γλυκό κρσι κι' ἀρᾶτο παξιμάδι,
 νά κάμω τήν κρηγοριά, γιά νά τήν εὔρ' ὁ κόσμος.
 Καί σάν σημαίνουν ἐκκλησιαίς κκι λειτουργοῦν κκπάδες,
 τότε, κκνίτσα μου γλυκιή, ν' ἄχης κκρσις κκγάκις.
 Βάλε κι' ἀρνί ἔστο φουρνό κκς κκι κκραγέμισέ το,
 κάμε κκι τὸ ἐστᾶζυμο κκι ψῆσε κκι κουλλούρις·
 κι' ὅσα κι' ἄν ἔχωμεν ἡμεῖς, ὅλα κκπογιᾶτίσέ τκ,
 νᾶρτου κκι οἱ κκθητᾶδες μου κι' ὁ νοῦνός μου ὁ Γιάννης
 κι' ἡ Μάρθα κκι ἡ Μαρθαλκκνή κκι τοῦ Λαζάρ' ἡ κκνή
 κκι τοῦ Ἰακώβ' ἡ ἀδελφῆ κκι ἡ τέσσαρες ἀντᾶμα·
 τῆ νύκτα ποῦ θ' ἀκκστκθῶ, κκρπέζι νά κκς κάμης».

ΑΣΜΑΤΑ ΓΑΜΗΛΙΑ

1*

Ποῖός εἶν ποῦ κκπερπερίζετκ, θέ νά τόν ἐγκνωρίσω,
 νά κκᾶ τὸ ρουδύσταμο νά τόν ἔλαντουρήσω.

2

Γιά φέρτε μου κκσιλικό, κκρντᾶφυλλα κκι ρόδα,
 νά κκντουρήσω τὸ κκμπρό τούτκνε δᾶ τήν ὤρα.

3

Ἐστῆ Σμύρνη ἐκκράγγειλα γιά νά μου φέρουν κκτένια,
 νά κκπερπερίσουν τόν κκκμπρό, ποῦνκκ κκ τ' ἄσπρα κκνία.

4

Φέρτε κκποῦνι Κρητικό, ξυρᾶφ' ἀπό τήν Πάρο,
 νά κκπερπερίσουν τὸ κκμπρό κκι τόν κκρτοκκκμπρό.

5**

Κάμετε τόπο κκι κκρνᾶ τοῦ κκσιλέ τ' ἀσκέρι,
 νά τὸ κκᾶρῆ ποῦ τὸ κκλεῖ κκι ὁποῦ τὸ κκκκντκίρει.

6

Ἀνοίξετε μέρος κκι ἄκλωσε κκρτᾶτὸς τῆς κκκβυλώνας,
 Κι' ἀπό τᾶ δώδεκα κκσιᾶ τῆς κκκιο κκγάκκς κκῶρας.

* Εἰς τὸ ξύρισμα τοῦ κκκμπροῦ.

** Κατὰ τήν κκταφορὴν τῶν ἐνδουμάτων τοῦ κκκμπροῦ εἰς τήν οἰκίαν τῆς νύμφης.
 (ΕΛΛ. ΦΙΛ. ΣΥΛΛΟΓΟΣ.— ΤΟΜ. ΙΘ').

7

Πρακκαλῶ σας, στρώσετε ταῖς στράτσις καλτηρίμι,
γιὰ νὰ περνᾷ τ' ἀνδρόϊνο αὐτὸ ποῦ θέ νὰ γίνη.

8

Ἦρθην οἱ μάγοι κι' οἱ σοφοὶ ἀπὸ τῆ Βαβυλῶνα,
κι' εἶπασι, σὰν τῆ νύμφη μας δὲν ἔχ' ἄλλου μκτρῶνα.

9

Μάλιστα' ἂν τὸ ξετάσετε, νᾶν καὶ Νισυροπούλα,
νᾶναι μὲ τὰ ζουγρά μαλιὰ καὶ μὲ τὰ μαῦρα φρούδια.

10

Γιὰ 'δέ, καλή μας κερικκή, ποῦ θᾶρτουν τὰ βαγγέλια,
νὰ κατεβζίν' ἡ κόρη μας μὲ τὰ χρυσὰ ξεφτέρια.

11

Ἦ 'μέρα ἡ σημερινὴ εἶναι χαριτωμένη,
ποῦ πέρνει ὁ σταυραετὸς πέρδικα πλουμισμένη.

12

Γιὰ 'δέ, καλή μας κεργιακή, ποῦ θᾶβγουν τὰ ξεφτέρια,
νὰ πνδρευτῆ ἡ κόρη μας, νὰ τῆς κλουθοῦν τ' ἀσκέρια.

13

Σήμερα ἄσπρος οὐρανός, χαριτωμένη 'μέρα,
σήμερα θὰ στεφανωθῆ ἀετὸς τὴν περιστέρα.

14*

Τίνος εἶν τὸ περιόλι
τοῦτο ποῦ κρατοῦμεν ὅλοι,
ποῦχει τὸ φραγμὸ λοζρί
καὶ τῆ γῆ μαργαριτάρι,
ποῦχει δενδρικὰ περίσσια,
λεμονιαῖς καὶ κυπαρίσσια;
κι' ἄρωτῶ καὶ λέσι ὅλοι
τ' ἄρχοντα διᾶκο Μανῶλη
κι' ἔδωκέ το τοῦ γαμπροῦ του
τ' ἀξίου τ' ἀξάζουμένου του,
ποῦχει δενδρικὰ περίσσια,
λεμονιαῖς καὶ κυπαρίσσια.

15

Ἐστὴν πέρα δίπλα τοῦ χοροῦ
μαντύλι ἡῦρα, τίνος εἶν;
κι' ἄρωτῶ καὶ λέσι πούναι
καὶ τοῦ νιογαμπρίτσι εἶναι,
κ' ἔπεσεν ἀπ' τὰ λινά του
κι' ἀπ' τὰ λινομέταξά του.

16

Ἐστὴν πέρα 'δῶ, 'στὴ πέρα 'κει
βατάνι ἡῦρα, τίνος εἶν;
κι' ἄρωτῶ καὶ λέσι πούναι
καὶ τῆς νιονοφίτσας εἶναι
κ' ἔπεσεν ἀπ' τὰ λινά της
κι' ἀπ' τὰ λινομέταξά της.

17

Ἐστὴν πέρα 'δῶ, 'στὴ πέρα 'κει,
στὴ πέρα δίπλα τοῦ χοροῦ
ζευγάρι πέρδικες κρατοῦν
ζευγάρι περδικόπουλα
τῆς Κρήτης τὰ ρηόπουλα.

18

Ἐδῶτους γάμους κι' ἂν ἐπῆα,
τέτοια νύμφη δὲν τὴν εἶδα
ποῦχει τῆ χωρίστρα Ἰσια
καὶ τὰ πλούτη τὰ περίσσια,
νᾶχη κούτελο φεγγάρι
μια χαρὰ κ' ἕνα καμάρι,

* Ἐσμε ἀδόμενον τὴν δευτέρην ἡμέραν τοῦ γάμου παρὰ γυναικῶν τούλάχιστον δέκα ἀμοιβῶν.

νᾶχη φρούδια μαῦρα μαῦρα
 σάν τὰ χιῶτικα βατάνια,
 νᾶχη μάτιζ μπαχουρένια,
 μάγουλα τρανταφυλλένια,
 νᾶχη μύτη σάν κοντούλι,
 πούν τοῦ ἔρωτα παιχνίδι,
 νᾶχη χεῖλη κόκκινα
 ἔμορφα καὶ νόστιμα,
 νᾶχη βόντια ράϊ ράϊ,
 σάν κουκιά μαργαριτάρια,
 νᾶχη σάουνο ποτῆρι
 ποῦ κερνοῦν τὸ μουσαφίρη,
 νᾶχη τὸ λαϊμὸ στητό,
 μαρμαροπελεκητό.

19

Ἐπάνω ἔστην τρανταφυλλιὰ
 ἔκαμε πέρδικα φωλιὰ

καὶ μπαίνει βγαίνει καὶ γεννᾷ
 καὶ τὰ αὐγά της τὰ μετροῦ
 καὶ πέφτουν τὰ τραντάφυλλα
 ἔπάνω ἔστης νύφης τὴν ποδιά.
 Μειῦονται οἱ ἄρχοντες
 καὶ κἄνουν τὸ ρουδίσταμο
 καὶ ραίνουν νύφη καὶ γαμπρὸ
 καὶ πεθερὰ καὶ πεθερό.

20

Κι' ἄς μαρκαθοῦσιν οὔλοι,
 ὅπου τὴν ἀγαποῦσαν κι αὐτὴ δὲν τοὺς ἐγάπα,
 καὶ πάλ' ἄς μαρκαθοῦσι,
 ὅπου τὴν ἐγυρεῦαν καὶ δὲν τοὺς ἐκατέχει,
 καὶ πάλ' ἄς μαρκαθοῦσι, ἄς ξαναμαρκαθοῦσι.

Καὶ ἄς ἀνθίσ' ὁ γάμος
 καὶ πάλ' ἄς λουλουδίση.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΑΙΣΜΑΤΑ

I

Ἀὐ Γιώργη στρατιώτη κι' ὁμορφοκαβάλρη,
 ἅγιος εἶσαι ἔστη θωριά, ἄν ἤλιος ἔστη θεότη.
 βοήθη μας ἀφέντη μας, ἄϊ Γιώργη στρατιώτη,
 ὅπουχομε ἔστη χώρα μας θεριὸ μέσ' ἔστὸ πηγάδι.
 ἀνθρώπους τὸ τρίζομε κάθε σαββάτο βράδυ.
 σάν δὲν τοῦ πᾶσι ἀνθρωπο γιὰ τὴν στιγμή ἔστη ὦρα,
 σταλιὰ νερὸ δὲν ἄφινε νὰ κατεβῆ ἔστη χώρα.
 Καὶ μιὰ βραδὴ δὲν πήκσι πεσκέσι, νὰ δειπνήση,
 καὶ στέρειψεν ἡ χώρα μας, δὲν ἔτρεχε πιὰ βρούσι,
 καὶ ρίζομα τὰ μπουλετιὰ κι' ὅτινος εἶχε πέσει,
 νὰ πᾶρουν τὸ παιδάκι του εἰς τὸ θεριὸ πεσκέσι.
 καὶ ἔεπεσε τὸ μπουλετιὸ σὲ μιὰ βασιλοπούλα,
 ὅπου τὴν εἶχ' ἀφέντης της μόνη καὶ μοναχούλα.
 Κι' ὁ βασιλὸς ἄκουσε, αὐτὸ τὸ λόγο εἶπε.
 «Ὅλο τὸν βίον πᾶρτε μου καὶ τὸ παιδί μ' ἀφῆτε».
 Μιζώθη ὁ κόσμος κι' ὁ λαὸς κι' ἐγεινεν ὅλος ἕνα.
 «Γιὰ στείλε τὸ παιδάκι σου, γιὰ στέλλομεν ἐσένα».
 Κι' ὁ βασιλὸς ἄν τὸ γρουκᾷ, ἤρχινησε νὰ κλιῖη,
 καὶ μὲ παράπονο πολὺ τῆς δωδεκάδας λέει.
 «Στολίσατε τὴν κόρη μου μ' ἀτίμητα πετράδια,
 μ' ἀτίμητα κι' ὀλόχρυσά κι' ὅλο μαργαριτάρια.
 Στολίσατε τὴν κόρη μου καὶ κἄμετέ τὴν νύφη,
 καὶ πᾶτε τὴν τοῦ λιονταριοῦ γλυκὰ νὰ τὴν μασήση».
 Στολιζοῦσι τὴν κόρη του μ' ἀτίμητα πετράδια,
 μ' ἀτίμητα κι' ὀλόχρυσά κι' ὅλο μαργαριτάρια.

Στολίζουσι τὴν κόρη του καὶ τὴν ἐκίμην νύφη,
 κι' ἐπῆγχν τὴν τοῦ λιονταριοῦ γλυκὰ νὰ τὴν μασήσῃ.
 Ὅλος ὁ κόσμος ἤτρεξε νὰ πᾶσι νὰ τὴν δούσι.
 Κι' αἶ Γιώργης ἴσάν τὸ ἄκουσε, ἤτρεχε νὰ τὴ σώσῃ,
 κι' ἀπ' τὸν πικρὸ τὸ θάνατο νὰ τὴν ἐλευθερώσῃ.
 Κι' ἀπὸ μακρῶν τὸν ἐθωρεὶ κι' ἀπὸ κοντὰ τοῦ λέει·
 «Φύγε, στρατιώτη, ἀπ' ἐδῶ νὰ μὴ σέ φᾶ κ' ἐσένα
 ἐτοῦτο τ' ἄγριο τὸ θειρὸ, ποῦ θε νὰ φάη ἐμένα».
 «Γιὰ πλώσε τὴν ποδίτσα σου νὰ κοιμηθῶ ἐπάνω,
 κι' ὄνταν ἐβγαίνει τὸ θειρὸ, ἐγὼ τὸ ἀντιβᾶλλω».
 Κι' ὄνταν ἐβγαίνει τὸ θειρὸ, τὰ ὄρη συχνοτρέμω,
 κ' ἡ κόρ' ἀπὸ τὸ φόβο της εἶπε: «Ὁχου γημένα.
 Σήκου, σκότωσε τὸ θειρὸ, ποῦ λές νὰ μὴ φοβοῦμαι».
 Σηκόνετ' ἀνατολικά καὶ κίμνει τὸ σταυρὸ του,
 καὶ κονταριὰ τοῦ χτύπησε κ' ἤκοψε τὸ λαιμὸ του.
 Κ' ἡ κόρ' ἀπὸ τὸ φόβο της εἶπε· «Αἶ μου Γιώργη».
 Κ' αἶ Γιώργης ἴσάν τὸ ἄκουσε, πολὺ τοῦ βαροφάνη.
 «Ποῦ τωῦδρες, κόρη, τ' ὄνομα καὶ ποῦ τὸ ἐκλαμβάνεις;»
 «Τὴν ὥρα ποῦ κοιμούσουν, ἦρθ' ἓνα χιλιδόνι,
 καὶ βᾶστα τίμιο σταυρὸ εἰς τὸ δεξιὸ τὸ χέρι.
 καὶ μὲς' ἔστη μέση τοῦ σταυροῦ γράφει, αἶ μου Γιώργη».
 «Σύρε, κόρη, ἔστο σπίτι σας καὶ πὲ καὶ τοῦ κυροῦ σου,
 σήμερα, πὲς, μοῦ χάρισεν ὁ ἅγιος τὴν ζωὴ μου».
 Πὸ τὴ νορίτσα τὸ τραβᾶ, τοῦ βασιλέ τὸ πάει.
 «Νᾶ, βασιλέ, τὴν κόρη σου καὶ νὰ καὶ τὸ παιδί σου,
 καὶ τὸ θειρὸ σκοτώθηκε κ' ἦρθε εἰς τὴν αὐλὴ σου».
 «Χαίρου σὺ καὶ τὴν κόρη μου, χαίρου καὶ τὸ παιδί μου,
 χαίρου καὶ τὴν κορῶνά μου ποῦ γω' ἔστην κεφαλὴ μου».
 «Χαίρου τὴν καὶ τὴν κόρη σου, χαίρου καὶ τὸ παιδί σου,
 χαίρου καὶ τὴν κορῶνά σου ποῦ γεις ἔστην κεφαλὴ σου».
 «Πέ μου, στρατιώτη μου, νὰ ζῆς, πῶς λέει τ' ὄνομά σου;
 ἴσάν θε νὰ κίμω κίλεσμα χάρις ἔστην ἀφεντιὰ σου».
 «Αἶ Γιώργη μὲ λέν' ἐμένανε πὸ τὴν Καπαδοκίαν·
 ἴσάν θε νὰ κίμης κίλεσμα, χτίσε μιὰν Ἑκκλησίαν,
 κ' εἰς τὰ δεξιὰ τῆς ἐκκλησιᾶς νὰ γράψῃς καθαλάρη,
 ἀρματωμένο μὲ σπαθὶ καὶ μ' ἀργυρὸ κοντάρη».
 Γονατιστὰ τὸν προσκυνᾶ καὶ θλιβερά τοῦ λέει·
 «Μὲ τῆς χραῖς, ἀφέντη μου, ἡ ἐκκλησιὰ νὰ γίνῃ,
 κ' εἰς τὰ δεξιὰ τῆς ἐκκλησιᾶς νὰ γράψω καθαλάρη,
 ἀρματωμένο μὲ σπαθὶ καὶ μ' ἀργυρὸ κοντάρη».

2

Η ΛΙΕΡΗ

Μιᾶς λιερῆς τὸν ἄνδρα της ἐπῆραν ἔστην ἀρμάδα,
 οἷλ' ἦρθαν κι' οἷλοι φάνησαν, κ' ἐκεῖνος δὲν ἐφάνη.
 Μιὰ δευτεριὰ πὸ τὸ πορνὸ ἐπῆε εἰς τὴ βρύσι,
 κ' ἐπῆρε τὴ λάινά της, νὰ πᾶ νὰ τὴ γεμίση.
 Θωρεὶ πᾶνω, θωρεὶ κάτω, θωρεὶ ἔστους πέρα κίμπους,
 θωρεὶ νὰ νιὸ κι' ἀνέβαινε τὸ μαῦρο καθαλάρης.

Βετσιὰ τοῦ μαῦρου ἔδωκε, ἔστη βρούσι ἀποζεύει.
 «Σύρε, κόρη, νερό νά πιῶ καί διψασμένος εἶμαι,
 κι' ἀπό τὸ δρόμο τὸν πολὺ νεροκαμένος εἶμαι·
 νά πιῇ κι' ὁ μαῦρός μου κ' ἐγὼ καί τὰ λαονικά μου».
 Σερανταριχίς ἀνέσυρε καί δὲν ἀνενδρανόστη,
 σέρνει σεραντατέσσαρες καί δὲν τὸν ἐγνωρίζει.
 «Νά σέ ρωτήξω, λιερή, τί τὰ φορεῖς τὰ μαῦρα; »
 «Θυμάσαι σὰν ἀρμάτωνα τοῦ Βενετσιάν' ἀρμάδα;
 ἐπῆρα καί τὸν ἄνδρα μου μαζῆ μὲ τὴν φρεῖδα·
 οὐλ' ἤρθην κι' οὐλοὶ φάνησαν, κ' ἐκεῖνος δὲν ἐφάνη».
 «Γιὰ 'πέ μου τὰ μουσούδια του, μπέλι καί νά τὸν εἶδα».
 «Ἐνας κοντός, κοντακιανός, γεμάτος σὰν τὸν πεῦκο,
 εἶχε τοῦ Φράγκου λίισμα, τοῦ Βενετσιάνου χάρι,
 κ' ἔσερνε τὸ μουστάκι του σὰν χιώτικο βατάνι».
 «Ἐφῆ βραδὺ τὸν ἔχωσαν ἔστῃς Ἀραπιῆς τὰ μέρη,
 κ' ἐμένα ἐπαράφινε, γιὰ νά σέ κάμω τέρι,
 ὀπούχω πύργους μάλαμα καί πύργους τὸ λοάρι».
 «Φωτιὰ νά μπῆ ἔστο μάλαμα κι' ἀπύρι ἔστο λοάρι,
 καί σένα τὸ κορμάκι σου νά σοῦ τὸ φάη ὁ ἄδης».
 Σέρνει σφιχταγκλιχίζει την, σέρνει σφιχτοφιλιξ την.
 «Καλῶς το τὸ σεντοῦκι μου τὸ σφιχτοκλειωμένο,
 μὲ τὸ κερί τὸ βούλλωσα, κ' ἤρα τ' ἀσημωμένο».

3

Μιά λιερὴ ψυχομαχεῖ, μιὰ λιερὴ πεθαίνει,
 γιὰ 'νὸς ἀούρου γκλίχισμα, γιὰ 'νὸς ἀούρ' ἀγάπη·
 καί τρεῖς καλαῖς γειτόνισσαις ἐπῆαν καί τὴν ἤραχν,
 ἡ μιὰ πέρνει βασιλικὸ κ' ἡ ἄλλη πέρν' ἀπίδι,
 ἡ τρίτη ἡ καλλίτερη πέρνει χρυσὸ μαντήλι.
 «Καλὴ 'μερὰ σου λιερὴ, περαστικά σου νᾶναι,
 μύρισε τὸ βασιλικό, δάγκασε καί τ' ἀπίδι,
 σκούπισε καί τὸν ἰδρω σου μὲ τὸ χρυσὸ μαντύλι».
 «Μῆτε βασιλικὸ θελω, μῆτε δαγκώ τ' ἀπίδι,
 μῆτε τὸν ἰδρω μου σκοπῶ μὲ τὸ χρυσὸ μαντήλι».
 «Κόρη, γαπήσαμε κ' ἡμεῖς κ' ἐλησμονήσαμε τους,
 καί σύ, κόρη μ', ἀγάπησες καί θέλεις νά 'πεθάνης;»
 «Ἔσεῖς σὰν ἀγαπήσατε, ἦτανε παληκάρια,
 μὰ γὼ τὸ νιὸ π' ἀγάπησα, τοῦ κόσμου διοματάρης.
 Εἶχε τοῦ Φράγκου λίισμα, τοῦ Βενετσιάνου χάρι,
 κ' ἔσερνε τὸ μουστάκι του Σαλονικιὸ βατάνι».
 Ἄπο ταις τρεῖς γειτόνισσαις ἡ μιὰ τὴν ἐλυπήθη,
 «Ἄπέ μου, κόρη, ποῦ κᾶθεται νά πᾶ νά σοῦ τὸν φέρω».
 «Κάτω ἔστους κάμπους ποῦ θωρεῖς, ἔστα πρᾶσινα λειβάδια,
 ποῦναι τὰ δένδρ' ὀλόχρυσα κ' ἡ ρίζαις ἀσημένιαις,
 ἐκεῖα μέσα κᾶθεται ὁ ἀπολησμονιάρης,
 ὅπου μ' ἀπολησμόνησε καί πιὸ δὲ μὲ θυμάται».
 Καί παίρνει τὸ δρομὶ δρομὶ καί πῆε καί τὸν ἤρε·
 χρυσὸ δένδρ' ἐνέσπασε κ' ἤκαμε τόπο κ' ἤμπε·
 ἐκ' ἤρε καί τὸ Γιαννακὴ καί ταύλα μαρμαρένια·
 ἡ κόρη 'ποῦ τὸν ἐκερνᾶ, ἀσημοδοκλωμένη.
 Κ' ἐκεῖνος ὄσον κι' ἴδε την, ἐπροσηκώθηκί την·

«Καλῶς τὴν τὴ γειτόνισσα τὴν πολλαγαπημένην·
 κάτσε νὰ φᾶς, κάτσε νὰ πιῆς, κάτσε νὰ ξεφαντώσῃς.
 νὰ φᾶς ἀπ' τ' ἄγρη τ' οὐρανοῦ, νὰ φᾶς κι' ἄγριο περδίκι»·
 «Μηδὲ γιὰ τὸ φαί σ' ἤρθα μήτε γιὰ τὸ πιοτί σου,
 μόνο γιὰ τὴ γειτόνισσα τὴν πολλαγαπημένην».
 «Σήκω νὰ πᾶ τὴν εὐρωμε, γιὰτ' ἡ ψυχὴ τῆς βγαίνει».
 «Ἀπ' ἧς ἐχτίστ' ὁ οὐρανός κ' ἐθεμελιώθ' ἡ δύσις,
 καὶ τῶν τελείων ἡ βουλή καὶ τῆς ἀρχῆς ἡ κρίσις,
 καὶ ταῖς δικαίς τῆς ταῖς βουλαῖς δὲν ἤμπορῶ νὰ τύχω».
 Ἐπῆραν τὸ δρομὶ δρομὶ, νὰ 'πᾶσι νὰ τῆ εὐρου,
 καὶ πρόσθεν ἡ λιερὴ ἀπὸ τὸ παραθύρι.
 «Καλῶς τὸν ἤθελα νὰ 'δῶ, τὸν 'ποθυμοῦσα νᾶρθη,
 καλῶς τὸν τὸ βασιλικὸ μὲ τὰ χρυσᾶ του τ' ἀνθη».
 «Ἐπλίνεσές μ', ἀγάπη μου, πριγοῦ νὰ σέ 'πκινέσω.
 Θάλσασα μὲ τὰ κότεργα μπκξέ μὲ τὰ λουλούδι,
 βρῶση μου μὲ τὸ κροὸ νερό, μ' ὀλόχουσα σουλούνια».

4

Ὁ σοῦρ Γιαννᾶκης ὁ μικρός ὁ μικροσουρ-Γιαννᾶκης,
 τὸν ἴσιο ἴσιο περπατεῖ, τὸν ἴσιο ἴσιο πᾶει.
 Κανέν' δὲν ἔχει νὰ 'μιλᾷ, μόνο μὲ τ' ἄλογό του·
 «Μαῦρ', ἀν μου κάμης προξενιᾶ, μιὰ κέρη νὰ φιλήσω».
 «Μὴ λυπηθῆς τὰ γένια σου, πιάσε καὶ ζούρισέ τα,
 μὴ λυπηθῆς τ' αὐτάκια σου, πέρασε σκουλαρίκια,
 μετᾶλλαξε τὸ μαῦρό σου, βίλε τ' ἄσπρα χιονάτα,
 καὶ πᾶρε ζόμπλι καὶ πανὶ κι' ἄμε γυρεύγοντάς την».
 Ἄπ' ἐσπερὶς τοῦ τῶλεγε καὶ τὸ πρῶτ' ὁ κάμει.
 Κι' ἀπ' ὄζω ἀπ' τὴν πόρτα τῆς ἐπῆε νὰ περάσῃ.
 Ἐκεῖ βροῖσκει τὴ μάνα τῆς, τὴ σκᾶλα ἐφροκάλει.
 «Γιὰ σου, κυράτσα Μαρουδιᾶ, γιὰ σου, κυράτσα μάνα.
 Ἐδῶναι ἡ ἀξιδέρφη μου ἡ ἡλιγογεννημένη; »
 «Γι' ἄκουσ' ἄκουσε, κόρη μου, τί λέγει μιὰ μαθήτριά,
 ὄχι μαθήτριά μοναχὴ μόνον καὶ ἀξιδέρφη».
 Τὰ δροὸ σκαλιὰ ἓνα τᾶκκαμνε, τὰ τρία τὰ ξεπέρνα,
 κι' ἀπὸ τὸ χέρι πιάνει τὴν καὶ πάνω τὴ 'νεβάζει·
 Ἔστὸ παραθύρι κάτσανε κι' ἓνα πλουμὶ ἐκίμαν,
 κι' ἓνα πλουμὶ ἐκίμασι κι' ἓνα τραγοῦδι λέσι.
 Τ' ὠραν τὰ βασιλέματα ἡ κόρ' ἀνεστενάζει.
 «Τί ἔχ' ἡ ἀξιδέρφη μου, καὶ βαρηνεστενάζει; »
 «Γιὰτὶ θωρῶ καὶ βράδῃασι κι' ἀπόψε ποῦ νὰ μείνω; »
 «Σῶπα, ἡ ἀξιδέρφη μου, κι' ἀντάμα μου θὰ μείνης».
 Ἐπέσασι τὸ βραδυνοὸ σὰ δροὸ κέλ' ἀδερφάκια,
 κι' ὄλονυκτὶς ἐφίλα τὴν καὶ περιλάμπιζέ την,
 πάνω τὰ ζεμερώματα ἔρρε κ' ἔρηκέν την.
 Ἡ κόρ' ὡς ἐσηκώθηκε ἔσ' ἄ μῆλο μαρκαμένο,
 τοῦ ὕπνο, καὶ τῆς ἀγρυπνιάς ἦτο παραδομένη.
 Κ' ἡ μάνα τῆς τὴν ἐρωτᾷ κι' ἡ μάνα τῆς τῆς λέει·
 «Τ' ἔχει τὸ μῆλο τοῦ μαγιοῦ κ' ἔδωκε κ' ἐμαρᾶθη; »
 «Ἦ! μάνα μου, ρουφκίνα μου, μάνα μου προξενήτριά,
 ἔς ἐμὲν κακὸ ποῦ γένικε, κακὸ πολὺ μεγάλο.
 Ἐνα ἀρσενικὸ πτυλι ἔστὴ κίμαρά μου μείνε,

κ' ἐκείνο δὰ μὲ μάχανε κι' ἔμεινα μαρμαμένη».
 Καὶ παίρνει τὸ δρομὶ δρομὶ 'στοῦ βασιλέ πακίνοι.
 Καὶ ὡς τὴν εἶδ' ὁ βασιλῆς, ἐπροσηκώθηκέ την.
 «Τί θέλουσιν ἡ ἀκριβαῖς 'στοῦ βασιλέ τὴν πόρτα;
 Δὲν εἶχε γράμμα καὶ χαρτί, δὲν εἶχε καλμαῖρι,
 νὰ κάμη μιὰν ἀναφορὰ, 'στοῦ βασιλέ νὰ πᾶ; »
 «Εἶχα καὶ γράμμα καὶ χαρτί εἶχα καὶ καλμαῖρι·
 τὸ κρίσιμό μου εἶν' βαρὺ κι' ἤρθα κι' ἐγὼ 'πατή μου.
 'Ενας ἀπ' τὸ φουσατό σου ἐπῆρε τὴν τιμὴ μου».
 «Γιὰ 'πέ μου τὰ μουσούδια του, μπέλι καὶ τόνεξερω».
 «'Ενας λιγνὸς λιγνακινὸς κ' ἔχει καὶ μαῦρα φρούδια,
 καὶ παίζουσι μὲς' 'στὰ μάτια του τοῦ ἔρωτος παιχνίδια».
 «Κι' ἐκεῖνος εἶν' ὁ σούρ Γιαννῆς, ὁ γυναικᾶδερφός μου».
 Μαντάτα πᾶσι κ' ἔρχονται 'στοῦ σούρ Γιαννῆ τὴν πόρτα.
 «Καὶ χθὲς βραδὺ ἤμουν ἐκεῖ καὶ τώρα τί με θέλει;
 ὁ βασιλῆς μ' ἀνεζήτηξ, νὰ μὲ κρεμάση θέλει».
 «Παίρνεις Γιαννῆ τὴν ἔμορφη, ἡ'γὼ νὰ τὴν ἐπάρω;»
 «Καὶ σὺ τὴν εἶδες τώρα δα καὶ προσηκώθηκές την,
 κι' ἐγὼ 'πού τὴν ἐφίλησα, πῶς θὲ νὰ μὴ τὴν πάρω».

5

'Οχτὼ καράβια ἤτανε καὶ δώδεκα γαλιότες,
 κι' ὁ σκλάβος ἀνεστέναξε καὶ 'στάθη ἡ γαλιότα.
 Καὶ πλοῦατ' ὁ πλοῦαρχος τοῦτο τὸ λόγο λέει·
 «Ποιὸς εἶν' ποῦ ἀνεστέναξε καὶ 'στάθη ἡ γαλιότα;
 'Αν εἶν κανεῖς μου γεμιζῆς, μπαξίσι θὰ τοῦ δώσω,
 κι' ἂν εἶν' ἀπὸ τοὺς σκλάβους μου, θὰ τὸν ἐλευτερώσω».
 «'Εγὼ μουν 'ποῦ 'νεστέναξα καὶ στάθη ἡ γαλιότα».
 «Σκλάβο, καὶ γιὰ τραούδησε καὶ νὰ σ' ἐλευτερώσω».
 «Πολλὰς βολαῖς τραούδησα, μὰ λευτεριὰ δὲν εἶδα.
 Μὰ πάλι γιὰ τὴ λευτεριὰ νὰ ξανατραουδήσω.
 'Απόψε εἶδα ὄνειρο πικρό, φαρμακωμένο·
 ἀπ' τὴν πατρίδα μου περνῶ, βογκοῦσα τὸ καῖμένο.
 Τριῶν ἡμερῶν γαμπρός ἤμουν, δώδεκα χρόνους σκλάβος,
 τώρα τ' ἀμπέλι μου πουλοῦν κι' αὐλαῖς μου παζαρεύουν,
 σήμερα τὴ γυναικᾶ μου μὲ ἄλλον τὴν παντρεύουν».
 «Ποιὸς ἔχει μαῦρο γλήγορο, νὰ πᾶ νὰ τοῦ τὴν φέρη; »
 «'Εγὼ 'χω μαῦρο γλήγορο, νὰ πᾶω νὰ τὴν φέρω».
 Εὐθύς τὴν ἄδειξ τοῦ τὴ δει κι' ἀπ' τὴν γαλιότα βγαίνει.
 Βετσιὰ τοῦ μαῦρου τ' ἔδωκε, 'στ' ἀμπέλι του πεζεύγει.
 'Κεῖ ἤρε τὸν καλόγερο καὶ 'κεῖ τ' ἀμπέλι βλέπει.
 «Νὰ ζῆς, νὰ ζῆς, καλόγερε, τίνος εἶναι τ' ἀμπέλι; »
 «Τῆς ἐρημιᾶς, τῆς ἀρφανιᾶς, τοῦ γυιοῦ μου τοῦ Γιαννάκη.
 Τριῶν ἡμερῶν γαμπρός ἦτο, δώδεκα χρόνους σκλάβος·
 Τώρα τ' ἀμπέλι του πουλοῦν κι' αὐλαῖς του παζαρεύουν,
 σήμερα τὴ γυναικᾶ του μὲ ἄλλον τὴν παντρεύουν».
 «Νὰ ζῆς, νὰ ζῆς, καλόγερε, φθάνω κι' ἐγὼ 'στὸ γάμο; »
 «'Αν ἔχης μαῦρο γλήγορο, φθάνεις κι' εἰς τὰ στεφάνια».
 Βετσιὰ τοῦ μαῦρου τ' ἔδωκε, 'στὴ βρύσι του πεζεύγει,
 'κεῖ ἤρε τὴν καλογριὰ κι' ἐκεῖ τὴ βρύσι βλέπει.
 «Νὰ ζῆς, νὰ ζῆς, καλογριὰ, τίνος εἶναι ἡ βρύσι;

«Τῆς ἐρημιᾶς τῆς ἀρραγιᾶς, τοῦ γιουῦ μου τοῦ Γιαννάκη.
Τριῶν ἡμερῶν γαμπρός ἦτο, δώδεκα χρόνους σκλάβος,
τώρα τ' ἀμπέλιχ του πουλοῦν κι' αὐλαίς του πάζαρεῦουν,
σήμερα τῆ γυναικί του μέ ἄλλον τὴν πιντρεύουν».
«Νὰ ζῆς, νὰ ζῆς, κολογριζέ, φθάνω κι' ἐγὼ 'ς τὸ γάμο; »
«Ἄν ἔχῃς μαῦρο γλήγορο, φθάνεις κι' εἰς τὰ στεφάνια».
Βετσιχ τοῦ μαύρου τ' ἔδωκε, 'ς τὸ σπίτι του πεζεύγει.
Κι' ἀκουσεν ἡ γυναικί του κάτω ἀπ' τὰ στεφάνια.
«Τοῦ μαύρου μ' ἤκουσα φωνή τοῦ πρωτινοῦ μου ἀνδρᾶ
γι' ἀπῆστε ν' ἔβγω νὰ ἰδῶ κ' ἔχ' ἡ καρδίχ μου λαύρα».
Κι' ὄνταν τὸν εἶδε ἔρχεφε τραγοῦδι κι' ἔλεέν του,
'σάν πεθαιμένο μέσ' 'ς τὴ γῆ ἔκατσε κ' ἔκλαιέν τον.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ ΣΥΜΗΣ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΥΜΑΪΚΩΝ ΔΗΜΩΔΩΝ ΑΣΜΑΤΩΝ

ΥΠΟ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΧΑΒΙΑΡΑ

ΒΑΥΚΑΛΗΜΑΤΑ

Βαυκαλήματα εἶναι τὰ ἄσματα ἐκεῖνα, ἅ-
τινα ἄδονται ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς λίκνοις βρεφῶν
ὑπὸ τῶν μητέρων ἢ ἄλλων συγγενῶν αὐταῖς
καὶ φίλων γυναικῶν ἢ νεανίδων.

Τὰ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις βαυκαλήματα ἢ
καταβαυκαλήματα λέγονται σχεδὸν κοινῶς
ὑπὸ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων *γαγαρίσματα*
καὶ *γαουριάσματα* (ἐν Σύμῃ) ἐκ τοῦ νανου-
ριζῶ (= τῷ ἀρχαίῳ βαυκαλᾶν), ὅπερ ἐσχη-
ματίσθη ἀπὸ τοῦ *γάρι*¹, λέξεως, ἣν μετα-
χειρίζονται αἱ μητέρες, ὅπως αἱ ἀρχαῖαι
τίτθαι τὸ *la.là* καὶ *baυka.lār* πρὸς κατα-

κόμισιν τῶν βρεφῶν. Φαίνεται ὅμως, ὅτι καὶ
τὸ σημερινὸν ὄνομα τῶν ἀσμάτων τούτων
ἐσχηματίσθη ἐκ τῆς ἑλλης ἀρχαίας αὐτῶν
ἐπωνυμίας *τόννια*¹.

Ἔχουσι δὲ σκοπὸν νὰ ἀποκοιμίζωσι τοὺς
φιλτάτους μικροὺς ἀγγέλους, καὶ ἀδόμηνα
ὑπὸ λιγυροφῶνου μάλιστ' καὶ νεαρᾶς γυναι-
κὸς ἔχουσιν ὄντως τὴν μαγικὴν δύναμιν νὰ
κατακοιμίζωσι τὰ τρυφερὰ ἐκεῖνα πλάσματα.

1. *Νὰ κάμη γάρι* τὸ παιδί μου λέγουται αἱ
μητέρες εἰς τὰ βρέφη ἐννοοῦσι νὰ κοιμηθῇ.

1. Ἰσχύει ἐν τῇ λέξει γαπτιόν ἴσως νάνια
(βρεφικὰ ἄσματα) ἐκ τοῦ νανίον, εἰς οὐ καὶ νινί τὴν
σήμερον τὸ βρέφος καὶ μεταφορικῶς ἡ κοῦκλα. Ἐν
Σύμῃ, νινί λέγεται καὶ ἡ ἐν τῇ κόρῃ τοῦ ὀφθαλ-
μοῦ σχηματιζομένη μικρὰ εἰκών.

Ἡ δὲ δύναμις αὕτη εἶναι βεβαίως ἡ τῆς μου-
σικῆς. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κατακοίμισις εἶναι ὁ κύ-
ριος σκοπὸς τῶν ἀσμάτων τούτων, διὰ τοῦτο
καὶ ὁ Μορφεὺς προσκαλεῖται ἐν πρώτοις δι'
αὐτῶν, κολακκεύμενος μάλιστα καὶ δώροις
μακλασσόμενος, ὅπως οὐ μόνον δεγθῆ ἔν τοις
κόλποις του τὰ τρυφερά ὄντα, ἀλλὰ καὶ δι'

ὄνειρων ὠραίων καὶ τερπνῶν τὰ καταθέλλῃ.
Τοιαῦτα βυκακλήματ' εἰσι τὰ ἐξῆς:

1

Νάννι νάννι, τὸ παιδί μου,
ποῦ νὰ γέμη τὴν εὐκή μου
τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆ δική μου.

2

Νάννι νάννι, ποῦ νὰ θραφῆ καὶ νὰ ἐνῆ μεζλο,
ποῦ νὰ ἐνῆ τοῦ παντρεμοῦ καὶ τοῦ ραβωνιασμάτου.
Κι' ἂν δὲν ἐμποῦν, κι' ἂν δὲν εὐγούν, κι' ἂν δὲν μοῦ παραγγέλου,
κι' ἂν δὲ μοῦ φέρουν τὰ φλουριά 'στὸ μαχραμῆ δεμένα,
κι' ἂ ἔγκαιμον τ' ἀρέντη του τρικάρταρο καρῆβι,
κι' ἂ ἔγκαιμον τῆς μάνας του τῆμ μελουβένα γούνα,
κι' ἂ ἔμ μου χελικώσουνε τ' ὄξω μου τὸ ναυλίδι¹,
καὶ πάλαι νὰ καὶ πάλ' ὄχι· καὶ πάλαι δὲν τὸ δίνω².

3

Κι' ἂν τὸ νυπνίσῃς, νύπνε μου, τρεῖς χώραις σοῦ χαρίτζω,
τὴν Βενετιά μὲ τὸ φλουρί³, τὴν Χιό μὲ τὸ μαστίγι,
τῆμ Πόλιν τὴν ἀζακουστή μὲ τὸ λοῆριμ· ποῦχει.

4

Νύπνε μου, κι' ἂν τὸ νυπνίσῃς,
γλίωρα νὰ τὸ 'ξυπνίσῃς.

Κ' ἔχω σου αὐγὰ ψημένα,
καὶ κρούδια τσαύσιμένα.

5

Ὁ νύπνος θρέφει τὰ παιδιὰ, κ' οἱ κάμποι τὰ δαμάλια·
κ' ἔμένα τὸ παιδάκι μου θρέφεται μὲ τὰ χῆδια.

6

Νάννι τοῦ Ρῆα τὸ παιδί, τοῦ βασιλιὰ τῆγγόνι,
καὶ τῆς κυρῆ βασιλισσας τὸ πετροχηλιδόνι.
Κι' ἂς ἐξευρεῖ βασιλισσα πῶς ἔχει τέτοι' ἀγγόνι,
νὰ κάμη κούνιας ἀργυραῖς, φασκιαῖς μαλαματένιας.

7

Νύπνε μου, κλονύπνε μου καὶ καλομερωτή μου,
ὅπου 'μερόννεις τὰ παιδιὰ,
καὶ κάμνει μάνα τωδ δουλειά.

8

Ὁ νύπνος τὸ περικλαεὶ κ' ἡ γειὰ τὸ μεαλαίνει·
ἡ ἀγρυπνιά μου τὸ χαλᾷ καὶ μου τὸ τζαπουνεύγει.

1. Τινὲς προσθέτουσι: «Νῆμπουν καὶ νῆβγουν ἐκατό, νῆμπουν καὶ νῆβγουν χίλιοι».

2. Ἄλλως: «καὶ πάλ' ὅπως μοῦ δόξῃ».

3. Ἄλλως: «μὲ τὸ ψηρί».

9

Κάεται νήλιος ἔστα ψηλά κ' ἡ πέρδικα ἔστα ροῦμα¹
κοιμάται τὸ παιδάκι μας ἔστηγ καρδύδενια κούνια.

10

Νύπνε μου, κι' ἄν μου τὸ ἡγαπᾶς, πάννε σιριάνισέ το·
καὶ πάρτο ἄω καὶ πάρτο ἄκει, καὶ πάρτο ἔστα περβόλια,
καὶ γίμωσε τοὺς κόρφους τοῦ τριαντάφυλλα καὶ ρόδα.

11

Νύπνε, ποῦ πέρεις τὰ παιδιά, πάρε καὶ τὸ δικό μας,
καὶ πάρτο καὶ σιριάνιστο ἔστ' Ἀδάμη τὸ περβόλι,
καὶ γίμωσε τοὺς κόρφους τοῦ λουλλούδιχ νὰ μᾶς φέρη.

12

Κοιμήσου, ποῦ νὰ κοιμηθῆς μὲ μάνη καὶ μὲ κύρη,
καὶ μ' ἄερφὸ πραματευτή, μ' ἄντρα καρδουκίρη.

13

Κοιμήθου μὲ τῆμ. Πανηγιά καὶ μὲ τὸν ἀϊ Γιάννη,
μὲ τὸν ἀφέντην τὸ Χριστό, κι' ὅ,τι πονεῖς νὰ γιάνη.

14

Κοιμήθου, τὸ παιδάκι μου, κοιμοῦ μὲ τὴν ὕν του²,
ποῦ νὰ χαρῆ τὰ νιάτα του καὶ τῆμ. παλληκαριάν του.

15

Κοιμήθου κ' ἐπαράγγειλα ἔστην Ρόδον τὰ χαρτιά σου,
ἔστην Βενετιά τῆς πίννας σου καὶ τὰ γροσουβουλλά σου.

Ἐνίοτε πτωχαὶ μητέρες, ἔχουσαι πολλὰς
θυγατέρας καὶ λιχνίζουσαι καὶ ἄλλην, ἀπο-
βάλλουσι τὴν μητρικὴν στοργήν, καὶ, συλλο-
γιζόμεναι τὰς προίκας καὶ τὰς πολλὰς καὶ
μεγάλας ἀπαιτήσεις τῶν γαμβρῶν, κατὰ τὴν
κακίστην συνήθειαν, καθ' ἣν ὁ γάμος θεω-
ρεῖται κυρίως ὡς πλεονεξίας καὶ κερδοσκο-
πίας ἐπιχειρήσεις, τοιαῦτα ἐπέδουσι βαυκα-
λήματα :

16

Κοιμήσου τὸν ἀσθήκωτο καὶ τὸν ἀσηκωμένο,
ποῦ νὰ σέ πέρου ἔστο πλατύ³ τέτσεροι σηκω-
[μένο.

17

Ἐχω κόρη κ' ἔχω πίκρα,
ποῦ θὰ μὲ γυρεύουν προίκα.
Θερμότερα ὅμως ἐν γένει ἐκφράζεται ἡ
μητρικὴ στοργὴ πρὸς τὰ βρέφη, καὶ μάλιστα
ὅταν ὦσι πρωτότοκα ἢ μονογενῆ :

18

Μάνη μου, παιδί ποῦ τό ἔχω,
κ' ἐν τὸ καμαρόννω, τ' ἔχω.
Κι' ἄς μοῦ τῶχεγ κι' ἄλλη μάνη,
κι' ἄς μοῦ τὸ καμάροννε,
δουλειάν ἄς μὴν εὔρευγε.

1. Εἰς τὴν ἔρημον, εἰς τὸ ὄρος.

2. Ὑγεῖαν του.

3. Αἰ πρὸς τὰς ἐκκλησιαστικὰς πλινθίαι, ἐν αἰς καὶ οἱ τάφοι.

19

Ἔχω υἱόν κ' ἔχω χαρὰ
 τοῦ θά ἴνω πεττεριζᾶ
 νὰ μου φέρου μπακλαβᾶ.

20

Μαευτήτε, σωρευτήτε
 κ' εἰς τὴν Πλάτσαν¹ νὰ σταθῆτε,
 νὰ περάσῃ τὸ σταθόρι
 τοῦ Μανολακιοῦ ἢ κόρη.

21

Μάνα μουῖρτεν τὸ πουλλάκι,
 κ' εἰπέν μου κρυφὰ ἔστο φτάκι
 νὰ γαπῶ τὸ μικρακάκι·
 κ' εἶπέ μου νὰ τὸ φιλήσω,
 καὶ νὰ μὴν τὸ μολοῦσω.

22

Τὸ παιδί μου γῶ γαπῶ το,
 κ' εἰς τὸν νύπνο μου θωρῶ το·
 καὶ ξυπνῶ καὶ δὲν τὸ βρίσκω,
 —ροῦχά μου καὶ πάλαι ροῦχα,
 πούναι τὸ παιδάκιμ πούχα.

23

Τὸ παιδίμ' μου τὸ γαπῶ·
 τούνους ναῦρω νὰ τὸ πῶ;
 νὰ τὸ πῶ τῆς Παναγιᾶς,
 νὰ τοῦ δώσῃ τὴν ὑγειά·
 νὰ τὸ πῶ καὶ τοῦ Σωτήρη,
 γιὰ νὰ μου τὸ μεαλύνη·
 νὰ τὸ πῶ τοῦ Πανερμιώτη²
 μὲ τὴν ἀσημένη νιότη,
 νᾶρτη κάτω νὰ τὸ γλέπη.

24

Ποιός μου τῶπεν ἄσκημο
 κι' ἄσκημα τὰ ροῦχά του
 καὶ τὰ κοντογούννια του
 καὶ ξίνα τὰ παπούτσα του;
 Κ' ἐγὼ ἔχω του τὸν παπουτζῆ παπούτσα
 [νὰ τοῦ κάμη,
 κ' ἐγὼ ἔχω του σοχίτικα ἔστο ράφτη νὰ τοῦ
 [ράψη,
 κ' εἰς τὸν καπελλάχ κηπέλλο.

25

Ποιός μου τῶπεν δὲν τὸ θέλει,
 κι' ἀμμά δὲν τὸ ἔδῃ πεθαίνει.

26

Τοῦ Πανερμιώτη φώναζα κ' εἶπέ μου τί μὲ
 [θέλεις;
 κ' εἶπά του—τὸ παιδάκι μου καλὰ νὰ μοῦ
 [τὸ γλέπη.

27

Τὸ παιδίμ μου γῶ κι' ἄχ χάσω,
 γούλα τὰ βουνὰ θὰ πιάσω,
 γούλα τὰ στενά σοχάκια,
 τὰ στενά στονομυράκια.
 —Μωρὴ κοράκια ἴδητε
 τὸ παιδίμ μου πούετε;
 —Εἶδαμὲν το ἔστο γιαλό
 κι' ἐκυνήαν τὸ λαώ¹,
 εἶδαμὲν το ἔστ' Ἀλωνάκια
 κ' ἐπαιζε μὲ τὰ κοράκια·
 εἶδαμὲν το ἔστὰ Πλατέλλια
 κ' ἐπαιζεν μὲ τὰ κοπέλλια·
 εἶδαμὲν το κ' εἰς τ' Ἀμποῦτζι
 κ' ἐπαιτzen μὲ τὸν Κοντίτση·
 εἶδαμὲν το κ' εἰς τὸ Πέδι
 κ' ἔτρωε μουχοῦρτα μέλι.
 εἶδαμὲν το κ' εἰς τ' Ἀρμάκια²
 κ' ἔβσκε καμπός³ ἀρνάκια.

28

Τοῦ παιδιοῦμου κήνουρ ροῦχα,
 τὸ παιδίμ μου δὲν τὰ θέλει.
 Χρουσομπουκαδέν³ θέλει.

29

Τὸ καλό μου τὸ παιδί
 θέλει γούννην νὰ θωρῆ,
 καὶ μαντήλι λαχουρί.

30

Τὸ παιδί μου τὸ καλό,
 τὸ κουλλοῦριν τὰπαλό,
 αὔρω μόσκον νὰ τὸ λούσω
 νὰ τὸ μοσκοσαπουνίσω.

1. Πλατεία· μέρος ἐν τῇ πόλει, ἔνθα ἦν τὸ πάλαι πλατεία.

2. Τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαήλ.

1. Λαγώ.

2. Ἀλωνάκια, πλατέλλια, πέδι, ἀρμάκια, θέσεις ἐν Σύμη.

3. Χρουσομπουκαδέν: χρυσοκέντητα

31

Κόρη μου, σοῦ νά κέσαι κ' ἡ μοῖρά σου νά
[κάννη,
καὶ τὸ καλό σου ριζικό νά κουβαλᾷ νά φέρνη.

32

Τοῦ παιδιοῦ μου ἴω τὸ γάμο
τῆ λαμπρῆ θά τοῦ τὸν κάμω·
ποῦνκι τὰ ψωμιά περίσσα
κ' ἡ γυναῖκες κεπαρίσσα.

33

Τὸ παιδίμ μου ὁ γιαπᾶς¹,
ὁ ἀργυρομαστραπᾶς.
Τὸ παιδίμ μου ὁ γιαπᾶς
ὄξω κέεται κι' ἀργᾶ².

34

Τὸ παιδίμ μου τὸ κακνάτο
καὶ τάσκιντζαμυγαλάτο
τὴν ἀμυγαλιάν 'που κάτω
ἔτρωε ψωμὶν ἀρράτο,
κ' ἔπινε κρασί μοςκάτο.

35

Ἄς κληοῦν ὀποῦχοῦν τέσσερης
ἄς κληοῦν ὀποῦχοῦμ πέντε·
ἄς κληοῦν τ' ἀτσιγκανόπουλλα³
ὀποῦνκι δεκαπέντε⁴.

36

Ὁ Νικόλας εἶμ' ποῦ ρίτζει
τὰ καράβια μὲ τὸ ρίτζι.

37

Πανηγιά μου, νά ἐνῆ,
'ς τὸ γιγλὸν νά καταβῆ
μὲ τὰ ψάρια νά 'νηβῆ⁵.

38

Κόρη μου, νά σὲ παντρέψω
καὶ νά σὲ 'νοικοκυρέψω,
νά σὲ δώσω καὶ προικιά
ἔναγ κόρδενογ⁶ κουκιᾶ.

1. Τὸ πολύτιμον, ἀκριβόν.

2. Ἐργάζεται.

3. Τὰ τέκνα τῶν σιδηρουργῶν.

4. Ἄλλως· ποῦναι σαραταπέντε.

5. Ἀναβῆ.

6. Τὸ ἀραιὸν κόστεινον, δι' οὗ κοσκινίζουσι τὸν σίτον, καὶ παρεμπερῆς· πρὸς τοῦτο κάλκθος, ἐνῶ θέτουσι τοὺς περιστεύοντας· τῆς τραπέζης ἄρτους.

39

Νά ψοφῆσ' ἡ πεττεριά σου
νᾶνκιν τὰ προικιά 'δικά σου.

40

Τὸ παιδίμ μου 'πᾶ' 'ς τῆ βρούσι,
μὴ κακόν του κι' ἄν ἠργήση,
κ' ἄν ἰσπάση τὸ λαῖνι
τί κακόμ 'ποῦ θά μοῦ ἴνη

41

Τὸ παιδίμ μου πᾶει πέρα
φορτωμένον τὸν ἀέρα

42

Τίς ἦτομ ποῦ μοῦ τῶδειρεν κ' ἔχειν τοῦ δώ-
[κει κι' ἄλλαις·
κ' ἔχειν τοῦ δώσει πιά πολλαῖς κι' ἀκόμη πιά
[μελάις.

Φρικτὰς ὁμως κατᾶρας καὶ ἀπειλάς ἐκ-
σφενδονίζουσι αἱ μητέρες κατὰ τῶν μισούν-
των τὰ φίλτατά των.

43

Κι' ὀποιος δὲν μοῦ τὸ 'γαπᾶ
πέντε χρόνια νᾶγ'¹ κακᾶ (δὶς)
δέκα νά ψυχομαχᾶ (τρὶς).

44

Ποιός μου τὸ 'δειρεμ, μωρή,
τ' ἀκριβόμ μου τὸ παιδί;
νά τὸμ πᾶρω 'ς τοῦ καθῆ
νά τὸδ δείρουμ μὲ δαυρί.

Ἐκ τῶν ἐπομένων τινὰ ἔχουσι ἔννοιαν
ἀσυνάρτητον καὶ δυσεξήγητον· οὐχ ἦττον
ἐπισυνάπτω αὐτᾶ, καθότι συχνότατα ἄδον-
ται ὑπὸ τῶν μητέρων.

45

'Ἐρηνάκιμ, 'μμάτια μου,
κάτσει 'ς τᾶγκαλάκια μου,
κι' ἄς σοῦ κάμω τίποτε,
κόψε τὸ κεφάλιμ μου,
ρίζε το 'ς τῆθ θάλασσα,
νά 'ματώσ' ἡ θάλασσα,
νά περάση ὁ Πασᾶς
μὲ τὰ δώδεκα σπαθιά.
—Γούνοῦς εἶναι τὸ παιδί.
—Τοῦ Πηπᾶ τοῦ Στεφανῆ.

1. Νά ἴνη.

—Βάλε του κρασίν νά πιῆ
μές 'ς τήγ κούπαν τήγ χρουσῆ.

46

Οὐρανέ, κατζουρανέ,
τὸ παιδίμ μου 'δάφτισες·
κ' ἔσκυψεν νά πιῆ τὸ γάλα
κ' ἔκατ' ἔπιεν τήγ κουτάλα.

47

—Νά τέ το, μωρῆ κοπέλλαις,
πάρτε το 'ς τὰ λειθαδάκια,
νά μαέψη λουλουδάκια¹,
νά τὰ πάρη τῆς ναννάς του.
—Νά, ναννά, μχειρέψέ τα,
κάτσε καί τηάνισέ τα,
νῆρτη νοῦννός μου νά φάη
κ' ἡ ναννά μου νά δειπνήση.

48

Μάνα μου, κλή μου μάνα,
τὸ πιτέριγ κάβγει με·
τὸ φίλιμ μαραίνει με·
τοῦ κλημάτου τὸ τζουμί
ἄς τὸ πίνναμεγ κ' ἐμείς·
ποῦ τὸ πίνν' ἀρέντης μας,
καί μεθῆ καί δέρει μας,

49

Μάνα μου, μανάκι μου,
κ' ἔχασα τάρνάκι μου,
κ' ἐν ἡξεύρω ποῦ ἔπλε
γιὰ Δρακοῦντα, γιὰ Νουλιᾶ²
γιᾶσα τὸν Παλαμηδᾶ³.

50

Μάνα μου, μανούλλα μου,
τί πουλοῦν 'ς τῆμ πόρταμ μου;
μῆχ' ἰ ἀππίδρα κόκκινα,
καί ψωμιὰ Ροδίτικα,
καί κουλλούριχ Φράγκικα;

51

Τὸ παιδίμ μευ πέμπω το
στέλνω βέρκαφ φέρνω το.

Πέμπω τὸ γελιδονάκι,
ποῦναι γλιώρω πουλλάκι.
Πέμπω καί τὸγ Κολοιανόν¹,
ποῦ πετᾶ 'ς τὸμ ποταμόν·
πέμπω καί τῆμ πέρδικα,
ποῦ πετᾶ 'ς τὴν Ἑρικκ².
πέμπω καί τήγ κουκουβάδα³,
μέ τήγ κουλουντρήγ⁴ κεφάλα.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν βυυκαλημάτων,
ὀφείλω νά σημειώσω, ὅτι ὑπάρχουσιν ἄλλα
τινὰ δίστιχα βυυκαλήματα, ἅτινα ἄδονται ἐν
εἰδει ἐπωδοῦ ἐν τέλει διαφόρων ἐκ τῶν προη-
γηθέντων. Οἱ τοιοῦτοι ἐπωδοὶ λέγονται ἐν
Σύμη καρτόβρια.

52

Παναγιᾶ μου, γλέπε μού το,
καί Χριστέ μεῖλυνέ το.

53

Ὁ Θεός μου τῶπεψε
τὸ θεοπεμπόμενο.

54

Μάνα, μάνα, μάνα, μάνα,
Κι' ἔν μου τὸ 'χεν κι' ἄλλη μάνα.

55

Μάνα μου, παιδίμ ποῦ τῶχω
κ' ἐν τὸ καμαρόννω τ' ἔχω.

56

Μάνα μου, κι' τί του ἔφακα
καί κεντοῦν το μέ τῆ σφήκα.

57

Ἔλα, νύπνε, νύπνισέ το,
πάννε κι' σιριάνισέ το.

58

Ἔλα, νύπνε νύπνισέ το,
στρέψε πάλα, ξύπνισέ το.

59

Τὰ ματάκιχ σου τὰ μαῦρα,
ποιός νά τᾶχκεσεν νά ταῦρα.

1. Ἴσως διορθωτέον χορταράκια· ἐπειδὴ ἄγνωσ-
τὸν τὰ λουλουδάκια μχειρεύονται καί τηγνίζονται.

2. Ὄνόματα θίσεων.

3. Ποταμός·

4. Μῆ ἔχει;

1. Κολονός.

2. Θέπις ἐν Σύμη.

3. Γλάξ, θεωρουμένη ἄριτος οἰκονός.

4. Στρογγύλην.

60

Νάννι νάννι ναννουράκι
τὸ γιτσιμοκλωνράκι.

61

Μαυρομμάτικὸ μ' ἄρνάκι,
ποῦ μ' ἐπότισες φαρμάκι¹.

62

Κόρη, κόρη κοραλλιά,
κόκκινη γαρουφαλλιά.

63

Κόρη, κόρη κοραλλένη
Νεκκλησά τζωγραφισμένη.

64

Ποιός μου τῶπεν ἄουρο,
τὸ νεραντζομάουλο.

Προσθήκαι.

65

Ἔλα μου, νύπνε, κ' ἔπαρτο κι' ἄργησε φέρε
[μού το.
Κιζμ μου τὸ φέρης, νύπνε μου, φέρ' μού το
[μυρωμένο.
φέρ' μού το μῆλογ κόκκινο, φέρ' μού το χορ-
[τασμένο.

66

Κοιμήθου και ἴγὼ σέ κουνῶ και ἴγὼ σέ ναν-
[νουρίζτω.
ἴγὼ ἴπῶθω τῆγ κούννης σου γιά νά σέ
[ποκοιμήσω.
Κι' ὄντας θέ νά ποκοιμηθῆς, στήμ Παναγιᾶς
[σέ ἴφνω.
ἴς τῆμ Παναγιᾶ και ἴς τὸ Χριστόν ἐκεῖ σέ
[παραφίνω.

67

Κοιμήθου, μικρακάκι μου, κοιμήθου, τὸ μι-
[κρόμου.
ἴποῦ σέ ἴθελεν ὁ βασιλιάς ἴς τῆγ κόρην του
[λουλλοῦδι.
λουλλοῦδιν τριαντάφυλλο, γυναίκα νά τῆμ
[πάρης.
Μά ἴγὼ τὸ μικρακάκι μου δέ θέλω νά τὸ
[δώκω.

1. Ἐννοεῖται τὸ ἄλγος, ὅπερ ἐδοκίμασεν ἡ μήτηρ ἔνεκα κινδύνου, ὃν προσφάτως διέτρεξε τὸ βαυκαλιζόμενον.

Μ' ἄς ἴμπενοβγαίνουν ἴκατό, μ' ἄς ἴμπενο-
[βγαίνουν χίλοι.
Γιὰ τί ἴναι τὸ παιδάκι μου μονάκριγο κα-
[μάρι.

68

Δόφνη μὲ μηλιᾶμ, μαλλόννει :
— « Δόφνη, ἴπῆρές μου κλωνάρι ». —
— « Μ' ἄς σοῦ ἴπῆρα ἴγὼ κλωνάρι,
τὸ ποτάμιν νά μὲ πάρη,
νά μὲ πάρη ρύσι ρύσι
κάτω ἴς τοῦ Πασᾶ τῆβ βρύσι.
Κεῖ ἴποῦ ἴπλόνουν τὰ σεντόνια
και τὰ κᾶνουν ἄσπρα χιόνια ».

ΠΑΙΔΙΚΑ ΑἶΣΜΑΤΑ

Μετὰ τὰ βαυκαλήματα τᾶττομεν τὰ παι-
δικὰ ἄσματα, διότι οἱ παῖδες, ἀφ' οὔ βρέφη
λικνιζόμενα κατεγοητεύθησαν δι' ἐκείνων,
ταῦτα πρῶτα αὐτοὶ μανθόνοντες ἄδουσι.
Τούτοις προστίθεμεν ἄλλα τινά, ἄτινα ἀπαγ-
γελλόμενα κατὰ διαφόρους παιδικάς, ἴσως
ἔδει νά τεθῶσιν εἰς τὴν συλλογὴν και περι-
γραφήν ἐκείνων κατεχώρησα δὲ ἐνταῦθα,
καθὸ στιχηρά.

1

Παῖς λημβάνει κοχλίαν (καράβολαν), ὃν
ἀποθέτει που, διὰ νά περιπατήσῃ και ἀπαγ-
γέλλει τὰ ἴξῆς :

Καράβολα, καράβολα,
ἴγάλε τὰ κέρατά σου,
νά μὴν ἴρτῆ ὁ ποντικὸς
και φᾶῃ τᾶρματά σου.

ἴεπαναλαμβάνει δὲ ταῦτα πολλάκις.

2

ἴΌταν βρέχῃ οἱ παῖδες ἄδουσι :

Βρέχει, βρέχει και βροντᾶ.
κ' ἴ ναννά μου ἴστόν νοντᾶ¹.
νά μου κάμη μῆκ κουλλούρα,
σάν τ' αἴ Γιωργιοῦ τὴν λύρα.
νά τὴν πάρω ἴστόθ θολάρι,
νά μου τὴν γιμώσουν λάδι.
νά τὴν κρύψω μὲς ἴς τᾶρμάρι,
νά τὴν φᾶω τὸν γεννᾶρη.

1. ἴΆλλως: ἴΚ' ἴ ναννά μου κοσκινίτζει...

3

Ὅταν δὲ ἴδωσι τὸ οὐράνιον τόξον τὴν Ἰρι-
δα (κιρασαλένην), ἄδουσιν:

Ἦρτεν ἡ κιρασαλένη,
νὰ μᾶς κάμη παπουτσάκια
μὲ τὰ κόκκινα σφογγάκια.

4

Ὅταν τὰ παιδία, περιερχόμενα εἰς τὰ
βουνά, ἀπαντήσωσι λακκίδιον ἐπὶ πέτρας

περιέχον ὕδωρ, ἐξ οὗ θέλουσι νὰ πῶσι,
ποιοῦσι πρῶτον τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυ-
ροῦ ἐπ' αὐτοῦ, καὶ, ἀφοῦ ἀπαγγείλωσι τοὺς
ἐξῆς στίχους, πίνουσιν.

Πίνω 'γώ, πίνω ὁ Χριστός,
πίνου χίλιχ πρόβατα·
Κι' ὅποιος τὸ 'μαίρισε
νᾶχη χίλιχ κρίματα.

ΕΠΟΪΑΣΤΙΚΑ

1

Τῆς ἀγ. Βαρβάρας, τοῦ ἀγ. Σάββα καὶ τοῦ ἀγ. Νικολάου.
(4—6 Δεκεμβρίου).

Ἄγια Βαρβάρα 'γέννησε, καὶ αἰς Σάββα τὸ 'δέχτη·
καὶ αἰς Νικόλας ἔτρεξε νὰ 'πᾶ' νὰ τὸ δαφτίση.

2

Τοῦ ἀγίου Βασιλείου, ἡ τῆς πρώτης τοῦ ἔτους.
Ἄις Βασίλης ἔρκεται ἀπὸ τῆς Καισαρείας.
Βαστᾶ μελάνιγ καὶ χαρτί, χαρτίγ καὶ καλαμάρι,
καὶ τὸ μελάνιν ἔγραφε, καὶ τὸ χαρτίν ἐμίλα·
—«Ἄι Βασίλ' ἀπούρκεσαι, κ' ἀπόθειγ κατηθαίνεις;»
—«Ἄποῦ τῆς μάνας μοῦρκομαι καὶ 'στὸ σκολιόμ παέννω».
—«Κάτσε νὰ φᾶς, κάτσε νὰ πιῆς, κάτσε νὰ τραουδήσης».
—«Ἐγὼ γράμματὰ μάθθαινα, τραούδια δὲν ἤξεύρω».
—«Καὶ σάν ἡξέρης γράμματὰ, 'πέ μας τὴν ἄρρα βῆττα».
Καὶ 'στὸ δαυρίν τ' ἀκούμπισε νὰ πῆ τὴν ἄρρα βῆττα.
Καὶ τὸ δαυρίν του τὸ ξερὸ γλωροῦς βλαστοῦς ἰβγάλλει,
καὶ 'πάνω 'στου γλωροῦς βλαστοῦς πουλλάκια 'κελδοῦσα,
καὶ κάτω 'στὴν ριτζούλαν του βρύσαις ἐκκακκαροῦσα·
καὶ κατηθαίνων τὰ πουλλιὰ κ' ἐβρέχαν τὰ φτερά των.
Κ' ἐλούνναν τὸν ἀφέντην των τὸμ πολυχρονεμένο.
Καὶ 'σέν', ἀφέντη, πρέπει σου καθέκλα κεριδένη,
γιὰ νὰ 'κουμπᾶ ἡ μέση σου ἡ μαργαριταρένη·
κ' ἡ μιὰ σου χέρα νὰ μετρᾶ κ' ἡ ἄλλη νὰ δανειτῆ.
Καὶ πάλαι ξανκπρέπει σου καράβιν νὰ 'ρματώσης·
καὶ τὰ σκοινιὰ τοῦ καραβιοῦ νὰ τὰ μαλαματώσης·
ὀμπρός 'στὴν πλώρην τὸ φλουρί καὶ 'πίσω τὸ λοᾶρι,
καὶ μέσα ἡ σκοῦρᾶ¹ του κουννίμ μαργαριτάρι.
Πολλὰ παμεν τ' ἀφέντη μας· ἄς 'ποῦμεγ καὶ τῆς κόρης.
Κυρὰ φιλή, κυρὰ λιγνή, κολώνα 'στορισμένη,
'στου βασιλιὰ τὴν κάμαρη σ' ἔχουν τζωγραφιμένη.
Μὰ 'σέν, κυρὰ μου, πρέπει σου λουτρόν εἰς τὴν ναυλῆς σου,

1. Ἐρμα.

νὰ ἔμπενοβγὰς νὰ λούννεσαι, νὰ πλύνῃς τὸ κορμί σου·
 νὰ φέρῃς πάπια τὸ νερὸ κ' ἢ χῆννα τὸ σαποῦνι
 κ' ἢ πέρδικα ἢ πλουμιστὴ τὰ ροῦχά σου νὰ φέρῃς.
 Πολλὰ παμε καὶ τῆς κυρᾶς, ἃς ποῦμε καὶ τοῦ γιουῦ μας.
 Κι' ἂν ἔχῃς γιὸν εἰς τὸ σκολεῖο καὶ γιὸν εἰς τὸ ψαλτῆρι,
 νὰ δώκῃ χάρις τοῦ Χριστοῦ νὰ βάλῃ πετραχῆλι·
 κι' ἂν ἔχῃς κόρην ὁμορφῇ, πρᾶματευτὴς τῆθ θέλει·
 κι' ἀλήθεια κι' ὁ πρᾶματευτὴς πολλὰ προικιὰ γυρεύγει,
 γυρεύγει ἄμπέλ' ἀτρυγίστα, χωράφια μὲ τὰ στᾶχρα,
 γυρεύγει καὶ τὴ Βενετιὰ! μὲ γοῦλα τὰ καρᾶθρα,
 γυρεύγει καὶ τὸν κύρ βοριά, γιὰ νὰ τὰ ταξειδεύῃ.
 Κι' ἂν ἔχῃς μῆλογ κόκκινον, δός μας το μὲ τὸ μέλι,
 γιὰτὶ τὸ εἶπαμε κι' ἄλλου κ' ἡμετετε φραγκιασμένοι·
 δόκητε καὶ τῆς λύρας μας τὰ ὄ,τι προκιοῦτε.

3

Τῶν Φώτων.

Ἦσαν τὰ Φῶτα τὰ φωτερᾶ.
 Κάτω ἔστον Ἰορδάνην τὸμ ποταμὸ,
 κᾶεται κ' ἢ κυρὰ μας ἢ Παναγιὰ·
 ὄργανα βαστᾶ καὶ τρία κεριά.
 Βαστᾶ τὸν αἰ Γιάννη ἔστον νῶμόν της
 καὶ τὴ θουμισαστούρα ἔστῃ χέρων της.

4

Τῶν Βάτων

Βάγια, βάγια τῶ βαγιῶ·
 τρώου ψάριγ καὶ κολιό,
 καὶ τὴν ἄλληγ κεριακὴ
 τρώουγ κόκκινον αὐγὸ
 κι' ἄλλο ἓνα τρυφερό.

5

Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

Ἐστῆς ἑκοσιπέντε τοῦ Μαρτιοῦ Κυρὰ μας ἑβαγγελίτζεται,
 Συμπούππουλλα ἑκλουθᾶτέ μου, σιτάρια καὶ κλιθάρια μου.

6

Τοῦ μεγάλου Σαββάτου.

Κάτω ἔστο Γεροσόλυμο καὶ ἔστοῦ Χριστοῦ τὸν τάφο,
 κιοῦνται οἱ ὄσμ' ἀθύτευτοι κι' ὁ ξιλαλᾶς σπειρμένος,
 κιοῦνται καὶ τὰ τριαντάφυλλα φραμὸς ἔστο περιβόλι.
 Ἐστῆμ μέσην τοῦ περιβολιοῦ δέντρον ἐφανερῶθη·
 κ' ἢ ρίτζα τοῦ ἑτον ὁ Χριστός, κορρὴ του αἰς Γιάννης,
 καὶ τὰ ξικλωνάρικια του ἀγγέλοι κι' ἀρχαγγέλοι.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΙΚΑ

1

ΤΟ ΧΑΤΖΑΝΝΑΚΙ

Τὸ Χατζαννάκιν τὸ μικρόν, τὸ μικροχατζαννάκι,
 ποῦ ἔγάπησε ἔς τὴν ξενητεῖά καλοῦ στρατιώτη κόρη,
 πέμπει της μῆλα ἑλόγρυσα καὶ παλλαριᾶς λοῦρι².

1. Ἄλλως τῆθ θύλασσα.

2. Πολλὰ χρήματα.

Τὰ μῆλα ἄλατ' ὀπάτησεν¹ καὶ τὸ λοῦρι χύννει,
καὶ τοὺς ἀποστολάδους του μαγκκλῆδιν² τοὺς φορτόνει,
Γόχι μαγκκλῆδιν μοναχὰ μόνον καὶ δαυροφλι³.
— «Καλῶς τοὺς ἀποστόλους μου μὲ τὰ καλὰ μαντάτα». —
«Κακῶς μὲς κακῶς ἤρταμεν μὲ τὰ κακὰ μαντάτα.
Τὰ μῆλα ἄλατ' ὀπάτησεν καὶ τὸ λοῦρι χύννει,
καὶ μὲς τοὺς ἀποστόλους σου μαγκκλῆδιν μὲς φορτόνει,
γόχι μαγκκλῆδιν μοναχὰ μόνον καὶ δαυροφλι». —
Δέν ἔχει μὲ τὰ τί 'μιλᾷ καὶ 'μίλα μὲ τὸμ μαῦρο:
— «Μαῦρέ μου καὶ νὰ μοῦκχινες τὴν κόρη νὰ κερδέσω». —
«Βάλε με μὴν εἰς τὴν ταῆ, βάλε με μὲ 'ς τὸ σταῦλο,
βάλε με τρεῖς καὶ τέσσερης ἄ σου τὴν καταφέρω». —
«'Σὴν χέσω γὼ νὴν νιότην μου, τὴν κόρη τί τὴθ θέλω»; —
«'Σάθ θέλης Γιάννη νὰ φιλᾷς καὶ νὰ περιλαμπάτσης⁴,
μὴ λυπηθῆς τὸμ μούστκο καὶ βάλε 'ριὸ ξερόφι·
τρύπησε καὶ τὰ φτάκιχ σου καὶ βάλε σκουλαρίκιχ,
βάλε 'πού μέσα κχμουχᾷ καὶ 'ἀπ' ὄζω 'ριὸμ μελοῦβι,
πιάσε μελάνιγ κοντυλιχ καὶ κᾶμε τὴν ἔλῆν της,
πιάσε βολώνχ καὶ κλωστή, πᾶνε 'ς τὴ γειτονεῖν της,
καὶ 'ἀν εὔρης καὶ τὴμ μάναν της· σάθ θεῖχ σου τὴχ χαϊρέτα». —
Κι' τρύπησεν τὰ φτάκιχ του καὶ βάλλει σκουλαρίκιχ,
πιάννει μελάνιγ κοντυλιχ καὶ κᾶμνει τὴν ἔλῆν της,
βάλλει 'πού μέσα κχμουχᾷ καὶ 'ἀπ' ὄζω τὸ μελοῦβι,
πιάννει βολώνχ καὶ κλωστή πᾶει 'ς τὴ γειτονεῖν της
καὶ βρῖσκει καὶ τὴ μάναν της· σὰ θεῖα τὴν ἔχαϊρέτα:
— «Καλῶς ἤρα τὴ θειούλλα μου, τὴδ δέν εἶδα ποτέ μου». —
«Καλῶς τὴν ἀνεψούλλα μου. Μὴ κ' ἐγὼ σὲ ζεύρω;
γιά πές μου, ἀνεψούλλα μου, 'πὸ ποῦν τὰ βονικὰ σου;» —
«'Η μάνα μου'ν 'ἀπ' τὴ Σουριχ καὶ 'ἀρέντης μ' 'ἀπ' τὴδ δύσι,
κ' ἐμέν' ἐραβωνιάσχα με 'ς τῆς Μπαρπαριᾷς τὰ μέρη,
καὶ 'ἀν δέν τὸ μᾶθω τὸ πλουμίν, ἄντρας καὶ δέ με πέρει». —
«Πᾶμε 'ς τὴν ἀζαέρφη σου, κ' ἐκεῖν' ἄ σου τὸ μᾶθη». —
«Καλῶς τὴν ἀζαέρφη μου, τὴν δέν εἶδα ποτέ μου». —
«Καλῶς τὴν ἀζαέρφη μου, μὴ κ' ἐγὼ σὲ ζεύρω;
Γιά πές μου, ἀζαέρφη μου, 'πὸ ποῦν' τὰ βονικὰ σου;» —
«'Η μάνα μου'ν 'ἀπ' τὴ Σουριχ, καὶ 'ἀρέντης μ' 'ἀπ' τὴ δύσι.
Κ' ἐμέν' ἐραβωνιάσχα με 'ς τῆς Μπαρπαριᾷς τὰ μέρη,
καὶ 'ἀν δέν τὸ μᾶθω τὸ πλουμίν, ἄντρας καὶ δέν μὲ πέρει». —
«Μὴμ πλήσσης, ἀζαέρφη μου, κ' ἐγὼ νὰ σου τὸ μᾶθω;» —
Κ' ἕνα τροουδίν τροουδᾷ κ' ἕνα' χαβῆν τὸμ πέρου.
«Τὸ Χατζαννάκι τὸ μικρόν, τὸ μικροχατζαννάκι,
ποῦχουν τὰ ρουχὰ του δροσὰ καὶ τὰ λινᾶ του πᾶχνη,
ποῦχουν τὰ πασουμάκιχ του ἄττους ἀποῦ τὰ δέντρα·
ἔργησεδ δέν ἐπέρασεν· ἔργησεδ δέν ἐφάνη,
καὶ τὸ σκυλλίν του πέρασε, κ' ἐκεῖνος δέν ἐφάνη». —
«Γιά πές μου, ἀζαέρφη μου, ποιὸ 'ναι τὸ χατζαννάκι;» —
«Κ' ἔχει σου λείπει ἢ ἔλῆ κ' ἐγὼ 'λεᾷ σε 'κείνο». —
«Χριστός! ἢ ἀζαέρφη μου τί λόγια ποῦ μοῦ λέει». —
Βαριᾷ, βαριᾷ 'νεστέναζε ποῦ μέσ' ἀπ' τὴγ καρδιάν της».

1. Κατεπάτησε. 2. Εὐλα. 3. Τοὺς ἔδειρε. 4. Ἐνγκλιζήσται.
(ΕΛΛ. ΦΙΛ. ΣΥΛΛΟΓΟΣ.— ΤΟΜ. ΙΘ').

- «Ὁνήλιος πᾶ' ἑστῆμ μάναν του, κι' ἄτός εἰς τῆφ φωλιάν του, κι' ἐγὼ τὸ ξένον τὸ λιγὸ ποῦ νά 'πομείν' ἀύφε;»
- «Μὴμ πλήσσης, ἀξάερέφη, μου 'πόμεινε μὲ τῆς βάχαις». Πάχλι βαριχ' νεστέναξε κι' αὐτὰ τὰ λόγια λέει:
- «Ὁνήλιος πᾶ' ἑστῆμ μάναν του κι' ἄτός εἰς τῆφ φωλιάν του, κι' ἐγὼ τὸ ξένον τὸ λιγὸ ποῦ νά 'πομείν' ἀύφε;»
- «Μὴμ πλήσσης, ἀξάερέφη μου, 'πόμεινε μὲ τῆθ θειῆς σου». Πάχλι 'ξανανεστέναξε κι' αὐτὰ τὰ λόγια λέει:
- «Ὁνήλιος πᾶ' ἑστῆμ μάναν του κι' ἄτός εἰς τῆφ φωλιάν του, κι' ἐγὼ τὸ ξένον τὸ λιγὸ ποῦ νά 'πομείν' ἀύφε.»
- «Μὴμ πλήσσης, ἀξάερέφη μου, 'πόμεινε μετ' ἀμένα. Σύρτε, πλάσις, στρώσητε τὴν νυφικίμ μου κλίνη, βάλῃτε στρώμμαν ἀργυρό, στρώμμα μαλαματένο, βάλῃτε τὰ 'παπλώματα, τὰ 'φάναν ἀνερόδες, καὶ τὰ φαδιροπλουμήσασι τοῦ δράκοντα ἢ κόραις, νά πέσ' ἢ ἀξάερέφη μου, τῆ δὲν εἶδα ποτέ μου». Καὶ μέσα 'ς τὰ μεσάνυχτα ἐπῆρεν τὴν τιμήν της. Κ' ἔτσι 'ς τὰ ξιφωτίσματα ὁ νιὸς θέλ' ἄμισέφη.
- «Ἐσοῦ μισέβγεις, νιώτερε, μὰ μένα ποῦ μὲ 'φίνεις;»
- «Γιατί τόσαις ἐφίλησα, γυναῖκες θὰ τῆς πάρω; Τῆς πρώτης γίδ' ἀμύγδαλα, τῆς δεύτερης καρύδια, μὰ σοῦ, γιατί ἤτογ κι' ὁμορφη κι' ἤσογ κι' ἀρχοντοπούλλα, γίδω σου πικραμύδαλα, νά πικραττῆ λαιμός σου. Ἄν τὰ τσακίσης κι' εἶγ' κουρῆ, νά τᾶχης μοναχὴ σου, ἄν τὰ τσακίσης κι' εἶν' γερῆ, νά τᾶχομεν ἀντάμα». Κι' αὐτός ἀπ' ὄζω πέρασε κι' ὀργιὸ ντροῦδι λέει:
- «Μανῆ, στρώματα τᾶππεσα, πᾶπλωμαν τὸ 'σκεπάστη καὶ κόρην τὴν ἐφίλησα, τῆδ δὲν ἔχουν οἱ κόσμοι».
- «Μὴν τοῦ πιστέψης' ἀρχοντες κι' καυκησάκης εἶναι, ἀπὸ 'ς τὰ κάθουν' ἔππεσε κι' ἀπ' τ' ἄττητα σηκώθη, τῆλ λούγκραμ μας τῆ φωριαριχ' ἐσφιγτογκλιχασέν τη· γιὰ σήκου, σήκου, κόρη μας, 'ς τοῦ βασιλιᾶ νά πάης». Καὶ 'ψήλοναπουγκόννεται 'ς τοῦ βασιλιᾶ παέννει κι' ὄνταν τὴν εἶδεβ βασιλιᾶς ἐπροσηκώθηκέν της.
- «Δὲν εἶχες παλαμιχ' χαρτί καὶ κοντυλιχ' μελάνι, νά στείλῃς μὲ τῆς βάχαις σου, κ' ἦρτες ἢ ἀπατή σου;»
- «Τὸ κασαβέττιμ μου πολὺ καὶ ἦρτα κι' ἀπατή μου· ἕνας ἀποῦ τὸ τοῦρμός σου μοῦ πῆρεν τὴν τιμήμ μου».
- «Γιὰ πές μου τὰ σημάδια του, μπόρ' ἄ τόφ φέρ' ὀνοῦς μου».
- «Μακρὺς εἶναι 'σάν τὸ βεργί, λιχνὸς 'σάν τὸ καλάμι κι' ὄντας σειστῆ καὶ λιγιστῆ καὶ κάμη καὶ τὸ διῶμα, ἀρωστημένους καὶ νεκροὺς σηκόνν' ἀποῦ τὸ χῶμα».
- «Πέ μου κ' εἶναιν ὁ Χατζαννῆς, ὁ γυναικαερφός μου· σφουρισματίδιν ἔρριξε, κ' ἐκούστη 'ς Μισίρι, καὶ ξιναδευτερόννει τον εἰς τοῦ Κιτζιλιμπάση».
- «Γιὰ ἔλα, ἔλα, Χατζαννῆ, ὁ βασιλιᾶς σέ θέλει».
- «Ἐχτές ἡμους 'ς τὴμ πόρταν του· σήμερον τί μὲ θέλει;»
- «Κορᾶσος σέ καταγκαλεῖ, ποῦ πῆρες τὴν τιμή της».
- «Γιατί τόσαις ἐφίλησα, γυναῖκες θὰ τῆς πάρω; τῆς πρώτης γίδ' ἀμύγδαλα, τῆς δεύτερης καρύδια μ' αὐτὴ γιατί ἤτογ κι' ὁμορφη κ' ἤτογ κι' ἀρχοντοπούλλα γίδω της πικραμύδαλα, νά πικραττῆ λαιμός της».

κι' ἄν τὰ τσακίση κ' εἶγ' κουρά, νά τῶχρη μοναχὴ τῆς,
 κι' ἄν τὰ τσακίση κ' εἶν' γερὰ, νά τῶχομεν ἀντάμα».
 —«Γιὰ ἔλα, ἔλα, Χατζαννῆ, κι' ὁ βασιλιάς σέ θέλει,
 τὴν ἀδερφὴς σου θά 'φῆκη κ' ἐκείνηθ θέλ' ἄ πάρη.»
 —«Αὐτὸς ἀροῦ καὶ θέλει τῆ κι' ἀφ' τῆμ μηλιὰ ζυδάτη
 κ' ἐγὼ ποῦ τὴν ἐφιλησα, γυναίκα δὲν τῆμ πέρω;»
 Κι' ἀποῦ τῆγ χέρων τῆγ κρατεῖ καὶ πέρει τῆγ καὶ πᾶει....

Τὸ δημοτικὸν ᾄσμα «ἡ Ἀιογέννητη» ὅπερ, ἀρίστων μνημείων τῆς δημώδους ἡμῶν φιλο-
 ἠλλεῖπον ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ Passow καὶ λογίας», ἔχει τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, ἦν καὶ
 ἕλλων ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ Στ' φύλλῳ τοῦ τὸ ἀνωτέρω ὑπὸ τὸ ὄνομα Χατζαννάκι (Χα-
 Α' μέρους τοῦ Α' τόμου τῶν Νεοελληνικῶν τζῆ Ἰωαννάκι). Κέκτηται ὁμοίως τοῦτο σπου-
 Ἄναλέκτων τοῦ Συλλόγου Περνασσού, εἰς δαίως παραλλαγὰς καὶ λύσιν τοῦ μύθου ὅπως
 ὅπερ, ὡς ἐκεῖ σημειοῦται, «ἀποτελεῖ ἐν τῶν διὰφορον.

2

ΤΗΣ ΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ

Τῆς Σαλονίκης τὸ στοιχεῖο γυναίκεα ρούχα βάλλει,
 γυναίκεα ρούχα 'φόρεσε, γυναίκεα πασουμάκκια,
 γυναίκεα πᾶ' ἴς τὴν νεκλήσῃ, γυναίκεα προσκυνάει,
 γυναίκεα πέρ' ἀντίθερον ἀπ' τοῦ παπᾶ τῆγ χέρα,
 γυναίκεα πᾶ καὶ στέννεται ὄξω ἴς τὸ σταυροδρόμι,
 γυναίκεα κλαί' καὶ δέρεται ὄξω ἴς τὸ σταυροδρόμι.
 Τοῦ Ρῆα γυῖος ἐπέρασε, στέκει καὶ τῆρ ρωτάει :
 —«Ὁ ἄντρας σου ἐπέθανεν, ἡ ἀδερφὸς σου 'πνίη;
 ἢ ἀποῦ τάντραδέρφια σου κανένας ἐσκοτώθη;»
 —«Μὴ' ἄντρας μου ἐπέθανε, μὴ' ἀερφός μου 'πνίη,
 μὴ' ἀποῦ τάντραδέρφια μου κανένας ἐσκοτώθη
 τὸ βουλοτήριμ μου ππεσεν εἰς τὸ βαθύμ πηάδι,
 κι' ὁποῦ βρεθῆ καὶ πιάση το, νά τῶχομεν ἀντάμα».
 —«Μὴμ πλήσσης! . . . κ' ἐγὼ νά πᾶ' τὸ πιάσω».
 Ὅτι καὶ 'μισοκόντεψεν εἰς τὸ βαθύμ πηάδι,
 ὠρεῖ ἀθρώπωνγ κόκκαλα κι' ἀθρῶπιναις κεράλαις
 —«Θαρρεῖς, μουρὲ, καὶ κόρ' εἶμαι, καὶ θέλεις νά μὲ πάρης;
 τῆς Σαλονίκης τὸ στοιχεῖο, καὶ τρώω τοὺς ἀθρώπους».

Τὸ ἀνωτέρω ᾄσμα ἔχει τὴν αὐτὴν ὑπόθε- | ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ κ. Χασιάτου (Ἐρωτικὰ
 σιν μὲ σπουδαίως παραλλαγὰς, ἦν καὶ τὸ | 8) «Λάμιχ μετὰμριεσμένη καὶ χήρας υἱός».

1. Ὁ στίχος ἐνταῦθα εἶναι ἑλλείπης.

3

ΤΟ ΚΩΣΤΑΝΤΑΚΙ

Τὸ Κωσταντάκιν τὸ μικρὸν τὸ μικροκωσταντάκι,
 τὸν Μάμ¹ μῆλιαν ἐφύτεψε τὸμ Μάχ² γυναικίκαμ πέρει·
 τὸν Μάν τοῦ 'στείλαν τὸ χαρτί, νὰ πᾶν 'ς τὸ σεφέρι,
 καὶ τὸ σεφέρι 'ναι μακριὰ κ' ἡ ρύα 'ναι 'λλιόκι,
 κ' ἔμπαινεγ καὶ 'παράφιννεγ κ' ἔβγαίννεγ κ' ἔλλεέν της³.
 —«Μάχ μου ἡ γυναικί μου, ἡ εὐλοητικὴ μου,
 περδίκια νᾶν' τὸ γιόμαν της, λαοὶ τὸ πρῶγεμάν της,
 καὶ 'ς τὸ προκάθισμαν τοῦ 'λιῦ στρώννε της νὰ κοιμᾶται».
 Κι' ὅτι καὶ μισολάργαρε⁴ καένναμ μιλιν τόπο,
 στρογγυλομπαρμπερίτζει τῆγ κ' ἀντρίκειχ τῆφ φορέννει·
 γίδει της πέντε προβάτα, γίδει της πέντε γίδιχ,
 καὶ δρὸ σκυλλιά λαγωνικά κ' εἰς τὸ βουνὶν τῆμ πέμπει.
 —«Ἄν δέχ χιλιάσης τὸ μαντρί, μυριάσης τὸ κουράδι,
 καὶ τὰ σκυλλιά 'βδομηνταδρὸ, 'ς τοὺς κάμπους μὴ κατέβης».
 Καὶ θέλει Θιὸς κ' ἡ μοιρά της, θέλει τὸ ριτζικὸν της·
 τ' ἀρνὶν ἀρνὶν ἐγέννησεγ' κ' ἡ προβατίνα πέντε,
 καὶ τὰ σκυλλιά 'βδομηνταδρὸ 'ς τοὺς κάμπους ἐκατίβη,
 καὶ κάμνει καὶ τῆμ μάνδρα της κάτω περιαλάκι,
 καὶ δέξου καὶ τὸγ Κώσταν της καὶ δέννει παλαμάρι.
 —«Τὸ τούνοὺς εἶν' τὰ πρόβστα; τὸ τούνοὺς εἶν' τὰ γίδιχ;
 Τὸ τούνοὺς εἶναιγ κ' ὁ βοσκὸς ἀλυσιδοπλεμένος;»
 —«Τοῦ Κωσταντῆ τὰ πρόβστα, τοῦ Κωσταντῆ τὰ γίδιχ,
 τοῦ Κωνσταντῆ 'ναιγ κ' ὁ βοσκὸς ἀλυσιδοπλεμένος».
 Φεύγει καὶ πᾶ' 'ς τῆμ μάναν του κλιμαμένογ, χολιασμένο.
 —«Μάχ μου, ἡ γυναικί μου ἡ εὐλοητικὴ μου;»
 —«Γιέ μου, λωλλιὸν τῆς ἤρτικεγ καὶ 'ς τὸ βουνὶν ἐδιόβη».
 Καὶ βγάλλει τὸ σπαθάκιν του τῆγ κεφαλῆν της κόβγει.⁵

4

Μιὰ λιερῆ 'ς τῆμ Πόλι
 γυρίτζει μὲ τὸ κόλι·
 γυρίτζει, τριυρίτζει,
 κανεὶς δὲν τῆγ γρωνίτζει.
 Κ' ἕνας τὴν ἰγρωνίτζει·
 πολλὰ τῆφ φοβερίτζει,
 καὶ κόβγει τὰ μαλλιά της,

ποῦτον ἡ ὁμορφιά της·
 καὶ βάλλει της σαλβάρι,
 'σάν ἄξομ⁵ παλληκᾶρι.
 Βάλλει της δρὸ μπιστόλλαις,
 'μπροστά της 'σάν τῆς φιτόλλαις.
 Ὅποῦτον ἡ αἰτία,
 νᾶχη τὴν ἀμαρτία,
 κ' ὁποῦτον τὸ σεπέπι
 ἀρροισμὸς τοῦ πρέπει.

5

Ἄουρος ἀπ' Ἀνατολὴ 'γαπᾶ κόρη 'ς τῆδ Δύσι.
 Συμβούλιον⁷ ἐδώκασι νὰ γλυκοφιληθοῦσι.
 Μὲ τὰ πουλλιά πέμπουχ χερτιὰ καὶ μὲ τ' ἀηδόνια λόγια.

1. Τὸν Μάν (Μάιον). 2. Τὸν Μίν. Περὶ τῆς προφορᾶς ἔρα τὸν Ἐπίλογον. 3. Νομίζω, ὅτι πρὸ τούτου ἔλλειπει στίχος τις ἢ καὶ στίχοι. 4. Ἀπεμακρύνθη. 5. Παράβ. μὲ τὸ ἐν τοῖς ἀναλέκτοις Περνασσού. Τόμ. Α'. μέρ. Α', σελ. 83. 6. Ἄξιον. 7. Συμβούλιον: συνεφώνησαν.

«Ἄν εἶναι νότος ὁ καιρός², ἔλα μὲ τὰ λινᾶ σου,
μ' ἂν εἶναι βοροχειμῶνος³, βάλε τῆς γούναις κ' ἔλα». Ὡς ἤτογ κλέφτης ὁ βοριάς καὶ ποκοτῆς⁴ ὁ νότος,
καὶ ἴπυκωσεν⁵ τὸν νιώπτερο κι' ἤβγεμ μὲ τὰ λινᾶ του.
Καὶ ὅτι μισολάργαρεγ κανέναν μίλιν τόπο,
ρίχτει ὁ νότος τὰ νερά, ρίχτει βοριάς τὰ χιόνια·
δὲν εἶχεν τόπον νὰ σταθῆ, δέντρον νὰ ποκομπίση,
εἰς τὸ σπαθίν του κούμπισεγ καὶ ἴς τ' ἄρουατὰ του ἴσθθη·
κι' ἤρτεν ὁ μαῦρος⁶ ὡς τὰ στήκ κι' ὁ νιός ὡς τὸ τζωνάρι.
—«Κόση, ἡ κερκαίδαις σου στήκζουμ πιερό φαρκάκι,
κ' ἐγὼ διψῶ καὶ πίννω το γιὰ τῆ δική σ' ἀγάπη».

6

—Ἦ χροσοπράσινοδ δεντρί, πούσαι ἴς τῆ γειτονιά μου,
ἂ σὲ ῥωτιζῶ νὰ μού πῆς, ἂν εἶδες τῆγ κυρά μου». —«Ἄν την ἐκεῖ πού περπατεῖ, ἴσθην νεκκλησάμ πέννει». Φεύγει καὶ πᾶ' ἴς τὴν νεκκλησά¹ γυρίτζει ἴς ἀνατολικά καὶ κάμνει τὸ σταυρόν του. —«Ἦ νεκκλησά πού σὲ τιμᾶ Ἄνατολή καὶ Δύσι, δὲν ἤρτεν ἡ ἀγάπη μου γιὰ νὰ σὲ προσκυνήσῃ;» —«Ἄν την ἐκεῖ πού περπατεῖ, ἴσθὸμ ποταμόμ πέννει». —Ἦ ποταμὲ τριυριστέ², φοινίκι μὲ τὸ σκιά σου³, δὲν ἤρτεν ἡ ἀγάπη μου, νὰ πιῆ πού τὸ νερός σου;» —«Ἄν την ἐκεῖ πού πορπατεῖ, ἴσθὸ σπίτιν τῆς πέννει». Φεύγει καὶ πᾶ' ἴς τὸ σπίτιν τῆς καὶ βρίσκει κλειδωμέναν, καὶ πολοῶταν τὸ κλειδί καὶ λέει τ' ἀνοιχτάρι. —«Ἄν την ἐκεῖ πού περπατεῖ καὶ ἴσθὸ λουτρό διαβαίνει». Φεύγει καὶ πᾶει ἴς τὸ λουτρό καὶ βρίσκει τὸλ λουτράρη. — «Λουτράρη πέθιε μού μορφε, κουρέττον τῆς καρδιάς μου, ἤρτεν ἐδῶ ἀγάπη μου, ἤρτεν ἐδῶ κυρά μου;» —«Πολλαῖς κυράδες ἤρτασι, κ' ἐλούσθησκαγ κ' ἐφύαν, μὲ μιὰ κυρά ῥτεν, ἄδαρτε, ἴσθν τὸν ἀσπροφεγγίτη⁴. Τριάντα φλουριά τοῦ χάρισεν τοῦ σκύλλου τοῦ λουτράρη, καὶ ἄλλα σακντατέσσερα κι' ἐκαμὲν τα χανάλι, γιὰ νὰ τοῦ ἴνοιζῆ τὸ λουτρό καὶ μέσκα νὰ τὸς βάλῃ. Κι' ἄμ πῆ τῆς πόρταις εὔνιαε τὰ μάρομαρ καὶ ἐπάτε, ἐφάνην του ἴς τὸ λούσμὸ τῆς Βενετιάν ἐκράτε, καὶ ὄντας ἐμίξασιν τὰ δρό κι' ἐνάσι τζευγάρι, ἀπάνω ἴς τὸμ ποχωρισμὸν ἡ κόρη θέλ' ἂ μῶση : «Ἄν εἶγ' κι' ὁμολόησῃς το, φιλὴν νὰ μῆσ σου δῶκω.» —«Ἄν εἶγ' καὶ ἴμολόησω το καὶ θέλω τὸ κκό σου, μακκελλεμένον νὰ μὲ ἴδῃς ὁμπρὸς εἰς τὸ στενό σου, καὶ νὰ χυθῆ τὸ κίμα μου ἀπάνω ἴς τῆγ καρδιά σου.

7

Σαρκηνοὶ ἴμπροβαίνουσι τὸγ Γιαννικῆγ γυρεύγου,
κ' ἠῶραν τῆγ κόρηγ κ' ἔπλυννε ἴς τῆς ἀργυραῖς βατσέλλαις.

1. Ὁ ἄνεμος. 2. Βορρᾶς χειμῶνος. 3. Ἄγνωτὸς μοι ἡ λέξις. 4. Ἠπάτησε. 5. Ὁ ἴππος. 6. Οὕτως ἀτελής ὁ στίχος. 7. Τριυριστέ, μ' ἐλιγμού. 8. Φοῖνιξ μὲ τὴν σκιά σου. 9. Ἐσπερον.

—«Καὶ ππῶς νὰ τῆμ' ἐπαινέσομε¹! στ' ἔλλαις·
καὶ νὰ τῆμ' πῆς βέργαν τοῦ ἡλοῦ² καὶ 'κείνη κόμπους ἔχει,
καὶ νὰ τῆμ' πῆς βρασιλικό κ' ἐκείν' ὀποῦ κοπρὶαν ἴναι.
'Αμμ' ἄς τὴν ἐπαινέσομε κατὰ τοῦ τῆς τυχαίνουε.
Νερούσταλλίδα τοῦ γκρεμμου³ καὶ πέρδικα τοῦ κάμπου,
καὶ κούππα σαρακηνική⁴, ποῦναι ὁ Γιαννακῆς σου;»
—«Ἔχω πολλοὺς Γιαννακῆδες, δὲ 'ξεύρω, ποιὸν μοῦ λέτε·
ἔχω καὶ Γιάννην ἀερρό, γέμω καὶ Γιάννην ἄντρα,
καὶ Γιάννην ἄντραξέρεφο· δὲ 'ξεύρω ποιὸν μοῦ λέτε».
—«Ὁ Γιαννακῆς ποῦ σὲ φιλεῖ, ποῦ σὲ περιλαμπάτζει,
ποῦ σ' ἔχει 'ς τῆς γκαλάκια τοῦ χειμῶνα καλοκαίρι».
—«Ὁ Γιαννακῆς ποῦ μὲ φιλεῖ εἰς τὸ κυνήγι⁵ λείπει».
Καὶ γονατοῦν τὸμ μαῦρόν του καὶ πᾶνω τῆς καθίτζει.
κι' ὁ νήλιος δὲν τὸ βᾶσταζε, τὸν Γιαννακῆ γυροῦγει.
—«Ἐσοῦ, Γιαννίμ μου, λείβγεσαι περδίκια καὶ λαοῦδια
καὶ τῆς καλῆς σου πέρουν τῆ Σαρακηνοὶ καὶ πᾶου».
—«Στοῦ Θεοῦ τὸν κύρρογ κι' ἄν τῆμ' πᾶ', 'στὰ νέρη κι' ἄν τῆς κρύψου,
μετὰ μου θέλ' ἄ κοιμηθῆ, μετὰ μου θέλ' ἄ μείνη·
τίς εἶν' ἀποῦ τοὺς μαῦρους μου νὰ 'βγῆ νὰ πελλαλήση;»
Τόσοι μαῦροι τὸ 'κούσασιν, αἶμαν ἕκαπουρούσα,
τόσα μουλάρια κι' ἄν τὸδ δού, 'ππέφταγ καὶ 'λαχταρούσα,
κι' ὁ μαῦρος ὁ κύρ Μαυριανός ποῦ τῆς γωνιᾶν τοῦ 'βγαίνουε·
κ' ἐγὼ γιὰ τῆς κυράτσαμ μου θ' αὐγῶ νὰ πελλαλήσω
γιατὶ κρυφὰ μὲ τάιτζειν εἰς τὸ μονόχερόν της,
γιατὶ κρυφὰ μὲ πόπιτζει 'ς τῆς ἀργυραὶς βατσέλλαις·
βιτσάν τοῦ μαῦρου τοῦδωκε, καὶ 'ς τὸ βουνὶ 'νηθαίνουε,
καὶ ξηναδευτερόνουε το, 'ς τοὺς κάμπους κατηθαίνουε·
θωρεὶ σκυλλὶ σαρακηνό 'ς τοὺς κάμπους κ' ἐκοιμᾶτο,
καὶ πίσω 'ς τῆς ἀρίδαις τοῦ ἄλοα 'λαχταρούσα,
καὶ μέσα 'στὰ ρουθούνη κατέργᾳ 'χερ ραμμένα·
κι' ὅταν τῶδεγ κι' ὁ Γιαννακῆς, παρφοθήκεν το.
'Ποπάτησε 'ς τῆς σέλλαις του καὶ σφοντυλιᾶν τοῦ 'δῶκε,
πρῶτα τοῦ 'δῶκε σφοντυλιᾶ κι' ἀέκ' ἀναρωτᾶ το.
Κι' ὡς ποπατεὶ 'ς τῆς σέλλαις του καὶ σφοντυλιᾶν τοῦ δίδουε.
—«Πές μου, σκυλλὶ σαρακηνό, φθάνω κ' ἐγὼ 'ς τοὺς γάμους;»
—«Ἀναθιμᾶν τοὺς τοὺς Ρωμηοὺς καὶ τὸ ρωμαϊκὸν αἶμα,
ποῦ γίδουμ πρῶτα σφοντυλιᾶ κι' ἀέκ' ἀναρωτοῦσι·
ἄν εἶν' ὁ μαῦρός σου ὀρός, φθάνουε εἰς τῆς καμῆραις·
μ' ἄν εἶν' ὁ μαῦρός σου ὀκνός, φθάνουε εἰς τὰ 'πουστρώσα».
Ἦστι νὰ πῆ «φίνουμεγ γειᾶ», εὐρέθηγ χίλια μίλια,
κι' ὡς νὰ πῆ «πᾶ' 'ς τὸ καλό», εὐρέθηγ ἄλλα χίλια.
Καὶ γονατεὶ τὸμ μαῦρόν του καὶ πᾶνω τῆς καθίτζει.
κι' ὡς τι νὰ πῆ «Νᾶντος ἐκεῖ» εὐρέθηγ χίλια μίλια,
κι' ὡς νὰ πῆ «Νᾶ, πιάστε τον», εὐρέθηγ ἄλλα χίλια,
κ' ἐρκλήνησεν νὰ τῆρ ρωτᾶ καὶ τῆ 'ψηλοκαυᾶται.
—«Πέ μου, νᾶς σὲ τσιμπήσασιν, νὰ πᾶ' νὰ κόψω χέρι,
πέ μου, νᾶς σὲ φιλήσασιν, νὰ πᾶ' νὰ κόψω χεῖλη».

1. Οὕτως ἔλλιπης ὁ στίχος. 2. Ἐλλιπής ὁ στίχος. 3. Σταλακτῆτης ἀπὸ κρημνοῦ.
4. Τὰ ποτήρια τῶν Σαρακηνῶν ἦσαν φαίνεται πολύτιμα. 5. Κυνήγιον.

- « Φιλήματα, τσιμπήματα! κ' εἶμαι καὶ ἴγαστρομένη».
 —« Καὶ τὸ παδίδ δικόμ μου'ναι, καὶ σοῦ κόρη δικήμου¹...»

8

- * Καράβιγ κινδυνεύγει σέ βαθιὰ νερά,
 μ' γούμειν' ἀσιμένα, μ' ἀργυρὰ κλειδιὰ.
 Καὶ μέσα 'ς τὸ καράβι σύρμα μάλαμ.
 Κ' εἴναιγ καραβοκύρης τὸ ριγύπουλλο.
 Δέγ χόλιχν τὸ καράβι μὲ τῆς σιρμυγιά,
 μόχ χόλιχν τῆγ καλήν του τῆγ γκρουραλλιὰ.
 —« Τίς θέλ' ἄ τὴν ἐπάρη τῆγ γυναικί μου;
 Τίς θέλ' ἄ τὴν ἐπάρη, νὰ τῆμ παντρευτῆ,
 καὶ τῆγ γλυκοσιλήση τῆβ βαθειὰν αὐγή,
 νὰ τῆμ περιλαμπάση τὰ μεσάνυχτα; »
 * Ἄλλος τοῦ ἴπολοῦται ἴπου τ' ἄλλον τῆρμενο.
 —« Ἐγὼ θέλ' ἄ τῆμ πάρω τῆγ γυναικίς σου.
 Ἐγὼ θέλ' ἄ τῆμ πάρω νὰ τῆμ παντρευτῶ
 νὰ τῆγ γλυκοσιλήσω τῆβ βαθειὰν αὐγή,
 νὰ τῆμ περιλαμπάσω τὰ μεσάνυχτα».
 Μηέ χαρτίν τῆς πέμπει, μηέ κι' ἀπολογιά·
 δρό λόγια 'ς τὸ μαντίλι κ' εἰς τὴμ μαχαμαῶ.
 —« Θέλεις, κόρη, παντρέψου, θέλεις μῆμ παντρευτῆς.
 Θέλεις τὰ μαῦρα βάλει καὶ ἴνου καλουρειά·
 κ' ἐγὼ, κυρὰ μου, πάω μέσ' 'ς τὴν Ἀρμενιά,
 νὰ πάρ' Ἀρμενοπούλλα, νῆναιγ καὶ μάσσα,
 μαγειρόβγει τὰ καράβια καὶ τῆθ θάλασσα·
 τὸν οὐρανὸ μαγειρόβγει, ἄστρα δέβ ἔβγαλλει·
 τῆθ θάλασσα μαγειρόβγει, κύμα δέγ κωνει¹·
 μαγειρόβγει με καὶ μένα, ποῖὸ δέμ με θωρεῖς».
 * Ὄντα τ' ἀκούσεγ κόρη, τὰ μαῦρα ἴφορεσε,
 κολουργηδάκι γένει ἢ γυναικί του.
 * Σ τὴν Ἀρμενιάμ πκέννει γιὰ τοῦ λόγου του.
 —« Νὰ τῆς, Ἀρμενοπούλλα, ποῦν' ὁ ἄντρας σου; »
 —« Στὸ πανηρίλ λείπει μὲ τοὺς ἄκροντες».
 —« Νὰ τῆς, Ἀρμενοπούλλα, ὅ,τι σοῦπῶ τοῦ πέ:
 Τὸ κλῆμν τῆς ναυλῆς του ἐξερᾶττηκε,
 ἢ μεσακὴ καμάρα ἐράισττηκε,
 μηλιὰ ποῦ τὴν ἐτρώα, ἄλλος τὴν τρυῶ,
 τὰ δρό περιστερᾶκια τοῦ πετᾶξασι.
 * Χε ἴγυίν, Ἀρμενοπούλλα, ὅ,τι σοῦπα τοῦ πέ ».
 —« Ἐναγ καλουργηδάκι μοῦπε νὰ σοῦπῶ·
 Χριστέ μου, κι' ἄς τὸ θώρουγ κι' ἄς μὴν ἐτρωα,
 Χριστέ μου, κι' ἄς τὸ θώρουγ κι' ἄς μὴν ἐπιννα·
 Τὸ κλῆμν τῆς ναυλῆς σου ἐξερᾶττηκε,
 ἢ μεσακὴ καμάρα ἐράισττηκε,
 Μηλιὰ ποῦ τὴν ἐτρώα, ἄλλος τὴν τρυῶ,

1. Τὸ ἀκολούθως ὑπ' ἀριθ. 18 καταχωρούμενον ἄσμα ἔχει τὴν αὐτὴν τῶ ἀνωτέρω ὑπόθεσιν μὲ διαφόρους παραλλαγίς.

2. Παρθλητέα ταῦτα πρὸς τὰ ἐν σελ. 78 τοῦ Α' μέρους τοῦ Α' τόμου τῶν Νεοελλ. Ἀναλ. τοῦ Σουλ. Πιρνασσού καὶ ἐν σελ. 79—80 τῆς συλλογ. τοῦ κ. Χριστιώτου ἁσματίτι.

τὰ δεῖο περιστερὰκια ζιπετάξασιν.
 — « Τὸ κλῆμαν τῆς ναυλῆς μου εἶν' ἡ μάνα μου,
 ἡ μεσακὴ καμάρα ὁ ἀρέντης μου,
 μηλιὰ ποῦ τὴν ἐτρύουν, ἡ γυναῖκά μου,
 τὰ δεῖο περιστερὰκια ἔ παιδάκια μου.
 'Χε 'γυιάν, 'Αρμενοπούλλα, καὶ ποιὸδ δὲν ἔρχομαι».
 Κι' ὅσον νὰ κάμη μάγια, ὄζου 'πέταξε,
 κι' ὅσον νὰ καλοκάμη, ἐκαπούλλησε¹.

9

Κάποια Μέρισα, κάποια Μεροδιπούλλα,
 ἐροθύμησε πᾶ' ἔς τὸν 'γυαλὸν νὰ πλύνη
 τὰ ρουφούδια τῆς καὶ τὰ μεταξωτά τῆς,
 τ' ἀντριῦς τῆς τὰ καθάδια, καὶ κρονονύσταξε,
 'στὸν ἄμμον ἐκοιμήθη καὶ κρονοσύστησε
 γλυκιὸς βοριὰς καὶ νότος καὶ νακούφησε
 τῆς κόρης τὰ ποδίτσα. Λάμπουν οἱ 'γυαλοί,
 λάμπουν τὰ περιγιάλια, λάμπ' ἡ πλύστρα τῆς,
 ὁποῦ πλυνεν ἡ κόρη. Φούστα 'νέφανε,
 Βενέτικη φρεάδα, τὰ κουπάκια τῆς,
 ἀποῦ τὴν πόλιμ μέσα τ' ἀρμενάκιν τῆς.
 'Αποῦ τὸ 'Σαλονίκι ποιὸς τὸ 'ξάνιξε.
 Αὐτὸς καραβουκῆρης.— «Λάμνητε παιδιὰ,
 λάμνητε, παλληκάρια, νὰ προφτάσομε
 κείνο ποῦ λάμπει 'μπρὸς μας». — «'Α μ' ἄν εἶμ' παννί ; »
 — «'Αρμενον τῆς φρεάδας». — «'Αμ' ἄν εἶν' φλουρί ; »
 — « Νὰ τὸ διαμεραστοῦμεν ». — «'Αμ' ἄν εἶγ' κορί ; »
 — « Νὰ τῶχω μοναχὸς μου »

10

Η ΚΥΡΑ ΡΗΝΗ ΤΟΥ ΚΡΙΤΟΥ

'Η κυρὰ Ρήνη τοῦ Κριτοῦ τοῦ Δούκα θυατέρα,
 ποῦ τὴν ἐραβωνιάτζανε μέσα ἔς τὴν 'Ἰγγλιτέρα,
 χρόνον ἐγράφαν τὰ προικιά, καὶ δεῖο τὰ 'πανωπροίκια,
 κ' ἐγράφαν καὶ ἔς τὴν ἀγγλαβή, ποτὲ δουλειὰ μὴγ κάμη,
 καὶ ἔς τὸ χρουσεπαλάθυρο χρουτὸν ἀέραν νᾶχη,
 καὶ ἔς τὸ θρονίμ ποῦ κέεται, χρουσόμ μῆλον νὰ παίτζη.
 Κι' ὁ χρόνος ἦρτεδ δύσκολος, χρονιὰ κατακαμένη,
 καὶ 'μπαιν' ὁ ἄντρας μισθαργὸς κ' ἡ κόρη κουταλίστρα.
 κ' ἐκεὶ ὁποῦ κουτάλιτζε 'ποῦ τὸ πωρν' ὡς τὸ βράδυ,
 ἐποδιαντρᾶπηγ κ' εἶπέν τῆς αὐτὰ τὰ τρία λόγια:
 — «Κυράτζα, δῶκέ μου ψωμί, γιὰτὶ δὲν ταγιαντίζω».
 — «Γιὰ ν'άτωσέ τα τὰ σκουλλιά, ψωμίγ καὶ νὰ σοῦ δώκω».
 Τὰ χέριά τῆς ἐσήκωσε, ἔς τὸν ἄντραν τῆς παέννει.

1. Τὸ κατόπιν ὑπ' ἀριθ. 17 καταχωρούμενον ἄσμα ἔχει τὴν αὐτὴν ἦν καὶ τὸ ἀνωτέρω ὑπόθεσιν, ἐκτιθεμένην ἐν ἐκείνῳ συντομώτερον καὶ μὲ ἄλλας τινὰς παραλλαγὰς.

—«Πάρ με, μουρέ, 'ς τή μάνα μου, πάρ με 'ς τὰ βονικά μου».
 —α' Αρκόντισσά σ' έφερα 'δῶ, φτωχήμ που θά σέ πάρω;»
 —«Γιά δειξέ μου το τὸ στρατί, καί πάω μοναχή μου».
 Κ' ἡ δούλα του έμπρόβαλεν ἀπού τὸ παναθύρι.
 —«Κυράτσα, κυρά Ρήν' ἦρτε κ' εἶναιγ καί μοναχή της».
 —«Πόσαις βαίτσαι; τήλ λαλού; πόσα γλαρικά τήρ φέρνου;
 πόσα λαούττα; τῆρ γανκ ἄ πά' μου τήν νεφάνου».
 «Κυράτσα, κυρά Ρήν' ἦρτε, κ' εἶναιγ καί μοναχή της».
 'Λιγοθυμιά τήν έπιασε, κ' έχασεν τον τόν νοῦν της·
 σταμνίν νερόν τήρ ραίνουσι καί δρό καννιά τὸμ μόσκο,
 καί τριά καννιά ροδύσταμο, γιά νά σφερέ' ὁ νοῦς της.
 —«Γιά δόστε της τὸ ξόμπλιν της, νά 'δῶ καί νά γρωνίσω».
 —«Ξόμπλιν μου, 'σά σέ ξόμπλιατζα, παντοῦ κυρνήλιον εἶχα,
 τώρα ξόμπλιγ ξομπλίτζω σε' σά σκλάβα, 'σά δουλεύτρα».

11*

Τῆς μάνας μου μῆμ πῆτε, πῶς επέθανα,
 μόνον νά τῆς έπῆτε, πῶς έπαντρεύτηκα,
 καί πῆρα μῶου κόρη καί μάισσας παιδί·
 μαεύγει τὰ καράβια εἰς τήθ θάλασσα,
 καί 'μξεφεγ κ' έμένα τὸμ μαυρο-Κωσταντῆ·
 τὰ ρούχα που τὰ γέμω, νά τὰ πουλήσητε,
 τήρ ραβωνιαστική μου νά τῆμ παντρέψητε.

12

Κόρη ἀποῦ τήν 'Αμουργόν νά ταξειδέψη θέλει,
 νά ταξειδέψη δέν 'μπορεῖ, νά λάμνη δέν ἠξέρει·
 τρακόσα δρό φλουριά δωκε ναῦλον τοῦ κεφαλιού της,
 κι' ἄλλα τρακόσα τέσσερα νά πά' μέ τήν τιμήν της.
 Κι' ἀκόμα δέν έλάργαρε δρό μίλι' ἀρ' τὸ λιμιόνα,
 έποδιαντράπ' ὁ ναύκληρος, 'πάνω 'ς τήγ κόρη 'πλόνει·
 κι' ἡ κόρ' ἀπό τήν έντροπήν έπεσεμ 'πά' 'ς τόν ἄμμο,
 κι' ὁ ναύκληρος έθάρρεψε, πῶς ἦτ' ἀποθαμμένη,
 κι' ἀρ' τὰ μαλλιά τήν έπιασε 'ς τήθ θάλασσαν τήρ ρίχτει.
 Φυσᾶ βοριάς σιουντερός, μαίστρος-δραμουντάνα,
 καί πέρουν την τὰ κύματα 'ς τὸγ κῆμπον τῆς 'Ατάλειας.
 'Ηβγαν ἡ 'Αταλειώτισσαις νά πᾶ νά σιργιανήσου,
 βρίσκουν τήγ κόρη ξαπλωτή ανάμεσα τοῦ κῆπου.
 —«Γιά 'δέ κορμί γιά κκουχᾶ, μέση γιά τὸ τζωνάρι!
 Γιά δέ μασουροδάχτυλα γιά τὸ μαργαριτάρι!»

13

Τίς εἶδεν τέτοιαλ λιερή; τίς εἶδεν τέτοιαγ κόρη,
 νά 'πιδεξεύγεται σπαθι, νά τζώννεται δοξάρι,
 νά 'μπαῖνη καί 'ς τὸμ πόλεμο 'σάν ἄξομ παλληκᾶρι;
 Σαρακηνός τὸ 'ξάνοιζεν ἀπὸ τῆμ πέραμ πάντα.
 —«Παιδιά, μῆσ συντρομάξετε, κ' άντρες, μῆρ φοηθῆτε·
 γυνάικειρος εἶν' ὁ πόλεμος, ὁπου μᾶς συναντρέχει».

* Εἰς τὸ ἀσμάτιον τοῦτο ἀξιέπαινος ἴσως φανήσεται ἡ διάθεσις θνήσκοντος νεκρίου, ὅστις φροντίζει νά μῆ λυπήσῃ τήν μητέρα καί τήν μνηστήν του διὰ τῆς ἀγγελίης τοῦ θανάτου του καί παραγγέλλει τοῖς ἀδελφοῖς του νά εἰπωσιν, ὅτι ένυμφεύθη μάλισταν καί νά νυμφεύσωσι τήν μνηστήν του.
 (ΕΛΛ. ΦΙΛ. ΣΥΛΛΟΓΟΣ.— ΤΟΜ. ΙΘ').

Κι' ὄντα τᾶκουσελ λιερή, 'ς τὸν αἰ Γιώργην τρέχει.
 —«Αἰ μου Γιώργ' ἀφέντη μου, κρῦψέ με τὸ κοράσο,
 νὰ κάμω τᾶμπά σου χρουσᾶ και τᾶβγά σ' ἀσημένα¹.
 νὰ κάμω και τὴν τρούλλης σου μολυβοσκεπασμένη».
 Και 'νακουφᾶ² τὸγ κούππαστρο³ και βᾶλλει τὴμ 'ποκάτω.
 Δέξου και τὸς Σρακηνό, 'στὸν αἰ Γιώργην τρέχει.
 —«Αἰ μου Γιώργ' ἀφέντη μου, δειξέ μου τὸ κοράσο,
 νὰ κάμω τᾶμπά σου χρουσᾶ και τᾶβγά σ' ἀσημένα.
 νὰ κάμω και τὴν τρούλλης σου μολυβοσκεπασμένη.
 Νὰ φέρνω μάτσαις⁴ τὸ κερὶ και με τ' ἀσιχὰ τὸ λᾶδι,
 και με τὰ βουβαλόπετσα νὰ κουβαλῶ λιβάνι.»
 Και με τὸ στόμαν τοῦλεε:—«δὲν εἶδα γ'ὼ κοράσο»
 και με τὸ 'μράτιν τοῦλεε:—«νὲν το ἐκεῖ και πιάσ' του».
 Και 'νακουφᾶ τὸγ κούππαστρο, βγᾶλλει τὴν ἀπὸ κάτω.
 —«Αἰ μου Γιώργ' ἀφέντη μου, τρικᾶμαρέ μ' ἀφέντη,
 ἐσοῦ 'σπληνίστης τὰ πολλὰ, μὴ χάσης και τὰ 'λία.
 Τοῦ χρόνου σταῦλον νὰ σέ 'δῶ, τοῦ χρόνου σταυλοδέτη,
 και νὰ διαβῶ κ' ἐγ' ἀπὸ δῶ, νὰ δέσω τ' ἄλοόμ μου».
 Τοῦ χρόνου σταῦλον εἶδέν το, τοῦ χρόνου σταυλοδέτη,
 κ' ἐπέρασεγ κι' αὐτ' ἀπὸ 'κει, κ' ἔδεσεν τ' ἄλοόν της.

14

Ξενάκιν ἐψυχομαχᾶ 'στοῦ καρβιού τὴμ πλώρη.
 Δὲν ἔχει μάναν νὰ τὸ κλιχί', κύρην νὰ τὸ λυπαῖται,
 μὴ ἀερφύμ, μὴ ἀερφήμ νὰ τὸ μυριολοᾶται.
 Καρaboκύρης του τὸ κλιχί', κι' οἱ ναύταις του τοῦ λέου.
 —«Γιὰ σήκου, ναύτη μου καλέ κι' ἄξομ μου παλληκᾶρι,
 νὰ κουμπασᾶρης τὸγ καιρό, νὰ 'μποῦμε σέ λιμιόνα».
 —«Ἐγὼ σᾶς λέω δέμ 'μπορῶ, και σεις μοῦ λέτε σήκου.
 Γιὰ φέρτε μου τὴγ χάρταμ μου και τ' ἀργυρόγ κουμπάτο,
 νὰ κουμπασᾶρω τὸγ καιρόν νὰ πάμε σέ λιμιόνα».

15

'Απόψε τὰ μεσάνυχτα, δυῶραις νὰ ξημερώση,
 Βασιλοπούλλα πολεμᾶ μ' ἓνα δηὸ τρεῖς φρεᾶδαις.
 —«Κόρη, και δὸς μου τὸ φιλι και πάρε μιὰ φρεᾶδα.
 Θέλεις τὴν ἄσπρην ἔπρε, θέλεις πάρε τὴμ μαύρη,
 θέλεις τὴγ κατακόκκινη, 'πούμαι κι' ἀτός μου μέσα».
 —«Ἐλα νὰ πελεμήσουμε, κι' ὅποιος νικήσ', ἄς πᾶρη».
 Και θέλ' ὁ Θιός κ' ἡ μοιρά της και σκλάβον τὸν ἐπαίρει.
 —«Τράβα, τοῦ Ρῆα ριέ, κουπί, τράβα κι' ἀντρειωμένα,
 ἀν' ἀράξω τῆς φρεᾶδαις μου σ' ἔναγ καλόλ λιμιόνα».

16

—«Ἐδίψασα, θέλω νερό, νερόν τοῦ πιημάτου⁵,
 και πίσω 'ς τὴ Γζωοπητή⁶ νὰ πῶ και νὰ γεμήσω
 κ' ἐκείθρα και κατᾶλαχα τὴγ κούρβας σου, καλέ μου».
 —«Εἰδές τη, 'μμάτιχ μ', εἰδές τη, τὴν ἀγαπητικιάμ μου;

1. Τὴν εἴσοδον και τὴν ἔξοδον. 2. ἰνακουφᾶ. 3. Τὸ ἔδαφος. 4. Με δεσμεύσας (ἐκ λαμπάδων).
 5. Πότιμον. 6. Ζωοπηγήν.

- Δέν εἶν' τυχκάκιμ μάλαμα, δέν εἶ γρυλλίν ἀσῆμι ;»
 —« Ἐτά κάλλη καί ἔτῃς ἔμορφοις τῆγ κούρβα σου περνῶ τη.
 Μὲ ἔτῃ ζαττά τη; τὰ μιλλιχ ἡ κούρβα σου περνᾷ με.
 Μ' ἄς ἔρτη Μᾶς ἀρέντης μου κ' Ἀπρίλλης ἀδερφός μου,
 νά δῆς, τῆς κούρβας τὰ μιλλιχ πῶς πέφτου, πῶς μαδοῦνε».
 —« Κ' ἐγὼ τὸ μιλλισοτότανο ἔστη τζέπημ μου βαστῶ το.
 Ἄμα τ' ἀλείψη μιχγ καί δρο, τὰ ἴδιχ θά νεμμίσου».
 Κ' ἔπεσεγ καί ἠλιγώθηκεν εἰς τοῦ καλοῦ τὰ χέριχ.
 —« Σήκου, ματάκιχ μου καί φῶς, σήκου, παρηγοριχ μου,
 κ' ἐκεῖν' εἰνκιν ἡ κούρβα μου ἡ πρωτοστερινή μου,
 μὰ σοῦ ἴσαι ἡ γυναικίχ μου καί ἡ πικροτερινή μου».

17*

- Σήμερο μπουνάτσα καί σιμιχ σιμιχ,
 ἔφουεν τὸ πουλίμ μας καί πᾶ ἔστη ζενητεῖχ.
 Μὴ χαρτίμ μου πέμπει, μὴ ἀπολογιχ,
 μόνο ἔστόμ μαχραμᾶν του τρία γράμματα.
 Ἐαγνώνεις τα καί λέγου γούλογ κλιχματα.
 —« Θέλεις, κόρη, παντρεύτου, θέλεις μῆμ ἔπαντρευτῆς;
 θέλεις τὰ μαῦρα βάλει καί γίνου καλουριχ
 καί μένα μὲ ἔπαντρέψαμ μέσα ἔστην Ἀρμενιχ,
 καί πῆρα μᾶου κόρη καί μᾶισσας παιδί.
 μαεύγει τὰ καράβιχ καί τῆθ θάλασσα,
 ἐμάεφεγ καί ἔμένα καί πιὸδ δέν ἔρκομαι».
 Βάλλει ἡ κόρη μαῦρα καί πᾶει ἔστο ἔγαλό.
 ἔν ἔρμενον εὔρισκε καί πᾶ ἔστην Ἀρμενιχ.
 Ἀρμενοπούλλα βρίσκει καί τὴν ἀρωτᾷ.
 —« Νά τζῆς, Ἀρμενοπούλλα, ποῦν ὁ ἄντρας σου ;»
 —« εἰς τὸ κυνήμ ἔπῆε μὲ τοὺς ἔρκοντες».
 —« Νά τζῆς, Ἀρμενοπούλλα, καί νά τοῦ τὸ ἔπῆς
 τὰ λόγιχ ἔπου σοῦ λέω μῆν τὰ λησιμονῆς :
 «Καλοηρχῆ ἔρτεν ἀποῦ τὸν τόπος σου,
 ἀποῦ τὸ βονικός σου καί ἀποῦ τὸ σπῆτις σου.
 Ὁ στῦλος τοῦ σπιτιοῦ σου κάτω ἔπέταξε,
 τὸ κλήμαν τῆς ναυλῆς σου ἔξεράττηκε,
 μηλιχμ ποῦ τὴν ἔτρύας, ἄλλος τὴν τρυᾷ,
 τὰ δροῦ πελιστερᾶκιχ ἔπιπετᾶξαι».
 Νά τζῆς, Ἀρμενοπούλλα, καί νά τοῦ τὸ ἔπῆς.
 ἔχε ἔγιχ, Ἀρμενοπούλλα, καί νά τοῦ τὸ ἔπῆς».
 ἔπρόβαλεγ καί ὁ ἄντρας μὲ τοὺς ἔρκοντες
 καί ὡς ἔκατξεμ μονᾶχος μὲς ἔστο σπῆτιν του,
 γυναικίχ του τοῦ λέει μὲ τὸ στόμαν τῆς
 τὰ ὅσα ἔπου τῆς εἶπεν ἡ καλογρηχ.
 —« Ὁ στῦλος τοῦ σπιτιοῦ μου εἶν ἔρέντης μου,
 μηλιχμ ποῦ τὴν ἔτρύουν, ἡ γυναικίχ μου,
 τὰ δροῦ πελιστερᾶκιχ τὰ παιδάκιχ μου.
 ἔχε ἔγιχ, Ἀρμενοπούλλα καί πᾶ δὲμ μὲ θωρεῖς ».
 Κι ὡς ποῦ νά κάμη μᾶγειχ, πέρα ἔπέρασε,
 καί ὡς ἔπου νά μετακᾶμη, ἔστο σπῆτ' του ἔμπαινε.
 —« Ποῦ νᾶβρω ἔνα ψαλίδι, καί νᾶναι δίστομο,
 νά κόψω ἔγὼ τὸ στόμα, ὅπου μου τᾶλεε».

* Παράβαλε τὸ ἄγμα τοῦτο μὲ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 8.

Ἐκοῦσαν οἱ Σαρακηνοί, πῶχ' ὀμορφη γυναίκα,
 γούλοι των ἐμαθεύτησα, νὰ πύουν νὰ τῆμ πάρου.

Καὶ πύουν εἰς τῆμ πόρταν τῆς κι' ἀπ' ὄξω τῆς φωνάτζου:

— «Καὶ νὰ σὲ 'πῶ βραϊκὸ, ἔχει 'ατῆρ ρίτζαγ κόπριζο
 ξύπνα, μυρτιὰ, γρουσομυρτιὰ καὶ δάφνη μερωμένη.

'Ο Γιαννακὶς σευ ποῦ 'πῆεν τῶρα μαργελλεμένη;»

— «Ἐχω καὶ Γιάννην ἀδελφόν, ἔχω καὶ Γιάννην ἀντρα,
 καὶ Γιάννημ πρωταξάδερφο, μὰ δὲν ἤξεύρω γιὰ τα».

— «Τὸγ Γιαννακῆν σου τὸγ κελόν τὸν εὐλοπητικὸς σου,
 κεινομ' ποῦ σοῦδωκεν ὁ Θεὸς 'πάνω 'στογ κρέβαττός σου».

— «Ἐκεῖνος 'πῆε 'στό βουνί, 'πῆεν εἰς τὸ κυνήι,
 νὰ φέρ' ἀρκούδαις τζωνταναῖς κι' ἀλάφια μερωμένα
 καὶ 'στὴν νορὰν τ' ἀλόου του δέντρα ξιριτζωμένα».
 Πιάννου την οἱ Σαρακηνοὶ καὶ πέρουν τηγ καὶ πύου,
 κι' ὁ νήλιος δὲν τὸ 'έσταξεγ καὶ χαμηλοπατόννει.

— «Ἐσοῦ κῆεσαι, Γιαννακῆ, περδίκια καὶ σκοτόννεις,
 καὶ τῆγ κελῆς σου πῆρανε Σαρακηνοὶ καὶ πύου».

— «Ἄν τὴν ἐπῆραν 'ποῦ τὰ χτές, ἄς εἶγ' καλῆ δικῆ των·
 μ' ἄν τὴν ἐπῆρα σήμερις, εἶναιμ πάλαι δικῆ μου».

Δίδει κλωτσάν τοῦ μαύρου του, 'στό σπίτιγ καὶ προβάλλει·
 βγάλλει ντελάλη διαναλεῖ, βγάλλει ντελάλη λέει.

— «Πιὸς εἶν' ἀπὸ τοῦς μαύρους μου, νὰ πᾶμε 'στὴγ καλῆ μου; »

Τόσοι μαῦροι τὸ 'κούσασιν, ἐπέεσαγ καὶ 'φοφήσα,
 μὰ τόσοι δὲν τὸ 'κούσασιν, αἶμαν ἑκατουροῦτα.

Κ' ἑνὰς μαῦρος γεροντοπιὸς ἐμπρός του 'πολοῶται:

— «Ἐγῶμ', ἀρέντη Γιαννακῆ, νὰ πᾶμε 'στὴγ καλῆς σου».

Δίδει κλωτσάν τοῦ μαύρου του, 'στοῦς κῆμπους καὶ προβάλλει,
 καὶ πιάννει τὸ στρατὶ στρατὶ, 'στὴ βρύσιγ καὶ πακίννει.

Βρίσκουν ἑνα Σαρακηνὸ καὶ 'γίμονεν του γῆμου.

Πρῶτα πετᾶ του σφοντολιὰ κ' ὕστερ' ἀναρωτᾶ το.

— «Γιὰ πές μου, πρὲ Σαρακηνέ, τί κῆμνου 'στό χωριὸς σου;»

— «Παντρεύγουν τῆγ γυναικῆς σου τὴν εὐλοπητικῆς σου.

Κ' ἔτσι τὸ 'χῆτε σεῖς οἱ νιοὶ νὰ χαμηλοπετᾶτε;

Πρῶτα πετᾶτε σφοντολιὰ κ' ὕστερ' ἀναρωτᾶτε;»

— «Γιὰ 'πές μου, πρὲ Σαρακηνέ, προφτάνω 'στὰ στεφάνη;»

— «Ἄν εἶν' ὁ μαῦρός σου ὀκνός, θὰ φτάσης 'στ' ἀποφάγι».

Δίδει κλωτσάν τοῦ μαύρου του, 'στογ γῆμογ καὶ προβάλλει.

Κι' ὁ μαῦρός του χιλιμουντᾶ καὶ 'γροίκησεν ἡ κόρη.

'Βγάλλει τὸ μαντηλάκιν τῆς, ἐγκίνησεγ καὶ κλαίει.

'Ἡ πεττεριὰ τὴν ἀρωτᾶ, κι' ὁ πεττερός τῆς λέει:

— «Γιὰ πές μου, κυρὰ νύμφη μου, τί 'ρκίνησες καὶ κλαίεις;»

— «Ὁ Γιαννακὶς μου 'πλάκωσε, θὰ μ' ἀποκεφαλίσῃ».

— «Ἄς ἔρτ' ἄ φά, κι' ἄς ἔρτ' ἄ πιῆ, κι' ἄς ἔρτ' ἄ τραουδήσῃ
 καὶ 'πάνω 'στὸν τραουδισμό θὰ τὸμ 'ποκεφαλίσου».

Καὶ 'πρόδωκεν ὁ Γιαννακὶς 'στό σπιτοκᾶτωφλόν τῆς,
 κι' ἀπὸ τὸ χέριν τὴν τραβᾶ κι' ὄξω τὴν ἐπαντίχει.

— «Γιὰ 'πές μου, ποιὸς σὲ 'τσῆμπησεν, νὰ πᾶ νὰ κόψω 'νύχια;
 γιὰ 'πές μου, ποιὸς σὲ 'φίλησεν, νὰ πᾶ νὰ κόψω χεῖλη;»

— «Τί νὰ σοῦ 'πῶ, ἀγάπη μου καὶ γκαρδιακόμ μου ταῖρε!

'Ἀνίσως καὶ μ' ἀναρωτᾶς, εἶμαι καὶ 'γκαστρωμένη».

Ἐγγύλλει τὸ μαχαιράκιν του ἀφ' τ' ἀργυρόφ φοκάρι,
καὶ μπαίνει 'στους Σαρακηνούς εἰς οὔλον τὸ κοπάδι.
Ἐπὶ πρῶτον χίλιους ἔκοψε, ἑσταθγὰ του τρεῖς χιλιάδες,
κ' εἰς τὸν μεταδευτερομὸ κανέναδ δὲν εὔρισκει.

Εἰς τῆδ δεξάν του τῆμ μεριά ἔβρισκε τὸν ἀδελφόν της.

— « Φύε 'πὸ 'μπρός μου, Γιαννακῆ, μὴς σέ 'ποκεφαλίσω,
γιατὶ τὸ 'μμάτιμ μου θολόγ καὶ δὲν ἰστρέφει 'πίσω».
Ἐπὶν νεκκλησάν τῆμ πέρουσι, νὰ πᾶνὰ τῆδ δαφτίσου.
Καταμεσῆς τῆς νεκκλησᾶς τριά δέντρα φυτεύγει,
εἰς τῆδ δεξάν της λεμονιάν εἰς τὴν τζεβρήν της δάφνη,
καὶ 'στὸ προσκεφαλάκιν της τριανταφυλλιάμ με τ' ἄθθη.
Ἄ σεί' ἀέρης τῆλ λεμονιὰ κ' ἡ λεμονιὰ τῆδ δάφνη,
Κ' ἡ δάφνη τὴν τριανταφυλιά, νὰ περεγύται τ' ἄθθη¹.

19

Δευτέρα μου μπαίνω τα,
καὶ τρίτη μου βγάλλω τα·
τετράδη μου ἐρκούμενη
καὶ καλοδεξούμενη,
νὰ μὲ πάρης, νὰ μὲ ρίξης
κάτω 'στὸδ δαρνοποταμό.
Ἄ δῶ τῆς μοίραις τῶμ μοιρῶ,
Τῆς μοίραις τῶμ μοιράδω.

Ἄ δῶκ' ἐγὼ τῆμ μοιράμ μου,
κι' ὅποιος μου μέλλει, νὰ τὸδ δῶ.
Ποῦχει ἄσπραϊς, ποῦχει μαύραις,
καὶ λούννουνται καὶ πλύννουνται·
καὶ μωσκοσαπουνίτζουνται.
μ' ἐγὼ μὴε λούννομαι, μὴε πλύννομαι,
μὴε μωσκοσαπουνίτζομαι,
ἄδ δὲν ἰδῶ τῆμ μοιράμ μου,
τί ἄντραθ θέλ' ἀ πᾶρω.

20

Ἐτρέχαγ γούλαις ἡ ψυχαις 'στ' ἄττη² τοῦ Παραδείσου,
τρέχει καὶ μιὰ ἀμαρτωλὴ 'στ' ἄττη τοῦ Παραδείσου.
Κι' ἡ Πανηγιά τὴν ἴδηκε 'πὸ 'πάν' ἀπὸ τὸ θρόνο.
— «Ποῦ 'πᾶς, ἀμαρτωλὴ ψυχῆ, 'στ' ἄττη τοῦ Παραδείσου;
Τὸ μὲθ' ἡμῶδ³ δὲν ἔκουσες, τὸ Πάσακ τί τὸ θέλεις;»
— «Καὶ νεκκλησιαῖς ἐνάστεσα⁴, καὶ μοναστήρια ἔχισα.
κ' ἔδωκα καὶ τὸ χέριμ μου καλόγ γιὰ τῆμ ψυχῆμ μου».
— «Καὶ τὰ καλὰ σου 'ναίμ πολλὰ, μ' ὁ ποταμός τὰ 'πᾶρε·
γιατὶ τῆμ μάνας σου 'δειρες, τῆς μάνας σου 'ντιστάθης,
τὸμ πιὸ μέλλος σ' ἀδερφὸ δικάσιμον⁵ ἐπᾶρες.
Μ' ἄβ βάλης τὸ ξερὸ δαυλὸ 'στὴν ἀνετὴν τοῦ φούρνου,
καὶ 'ττίση ὁ ξερὸς δαυλὸς καὶ ἔγγλη καὶ κλωνάρια,
πᾶεις καὶ σου, ἀμαρτωλὴ, 'στ' ἄττη τοῦ Παραδείσου».
Καὶ βάλλει τὸ ξερὸ βλαστὸ 'στὴν ἀνετὴν τοῦ φούρνου,
καὶ ποῦ τὴν νίστειαν τῆμ πολλήγ καὶ ποῦ τῆμ παρακάλια,
ἄττισεν ὁ ξερὸς βλαστὸς κ' ἔβγαλεγ καὶ κλωνάρια,
κ' ἐπᾶεγ καὶ τ' ἀμαρτωλὸ 'στ' ἄττη τοῦ Παραδείσου.

21

— «Μάνα μου, νὰ 'παντρέψουμε τὴν Ἀρετὴ 'στὰ ξένα,
νᾶχω καὶ γὼ παρηγοριὰ 'στὰ ξένα ποῦ γυρίτζω».
— «Μ' ἄμ μοῦρτη θλίψι γῆ χαρὰ, ποιὸς θὰ 'π'ᾶ μου τῆφ φέρη;»
— «Μ' ἄς σοῦρτη θλίψι γῆ χαρὰ, ἐγὼ νὰ σου τῆφ φέρω».

1. Παράβαλε μὲ τὸ ἄνωτέρω τὸ 7ον ἄσμα. 2. Ἄνθη. 3. Τοῦ μεγάλου ἀποδείπνου. 4. Ἀνή-
γυρα. 5. Ἐνυγόμενον.

Ἦρτεν ὁ χρόνος δύσκολος, καιρὸς κατακαμένος.
 Ἰπεθίνουον ἡ ἐννιά ἄερφοί κι' ὁ Κωσταντῆς ὁ πρῶτος.
 Τὸ μνήμα μνήμα πορπατεῖ¹, τὸ μνήμα μνήμα πᾶει.
 —«Κακοχρονῶχης, Κωνσταντῆ, πῖλαι κακοχρονῶχης²,
 ποῦ μ' ἔκαμες κκι' πᾶντρεψα τὴν Ἀρετῆ ἵστᾶ ξένα.
 —«Γιὰ σῶπα, σῶπα, μᾶνα μου, νᾶ πᾶ'νᾶ σου τῆρ φέρω».

Τὸ χῶμα μαῦρον ἔκαμε, τῆμ πλάκαχ χαλινᾶρι,
 Τὰ χαχλικοτσάκισματα σέλλαις εἰς τᾶλοόν του.
 —«Ἐλ', Ἀρετῆ, ἵστῆμ μᾶννας σου, ἡ μᾶνα σου σὲ θέλει».

—«Γιὰ πέ μου, τ' ἀδελράκιμ μου, γιὰ πέ μου, τί με θέλεις;
 Ἄν εἶναι θλίψι γῆ χαρά, νᾶ πᾶ'νᾶ ἄλλᾶξω νᾶρτω».

—«Ἐλ', Ἀρετῆ, ἵστῆμ μᾶνας σου, κι' ἄς εἶς³, ὅπως κι' ἄν εἰσαι».

Κκι' τὰ πουλλάκια κελαδοῦ, κκι' τὰ πουλλάκια λέου.
 —«Γίς εἶδε πᾶμαθ θάμμασμα ἵστογ κόσμον τὸν ἄπᾶνω,
 νᾶ περπατοῦν οἱ τζωντανοὶ μὲ τοὺς ἀποθκμμένους;»

—«Γιὰ πέ μου, τ' ἀδελράκιμ μου, τί λέουν τὰ πουλλάκια;»

—«Πουλλάκια ναιγ κι' ἄς κελαδοῦ, ἄδῶνια ναιγ κι' ἄς λέου».

—«Μὲ πέ μου, τ' ἀδελράκιμ μου, κκι' λιθαιγαι; μυρίτζεις;»

—«Κερίν εἶχα τ' ἄι Γιωργίου, κ' ἐπῆα κ' ἡψᾶ του».

—«Γιὰ ἵννοῖξε, ἵννοῖξε, μᾶνα μου, τὴν Ἀρετῆς σου φέρω».

—«Ἄν εἰσαι διᾶβο³, διᾶβαινε, περᾶττις⁴, ἄβγα, φύε».

—«Γιὰ ἵννοῖξε, σκυλλομᾶνα μου, τὴν Ἀρετῆς σου φέρω».

Ἄς ἵννοῖξε, ταρᾶχτησα, κι' ἐπέθαναχ κι' οἱ δροῦ τω.

ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

1°
 Σάββατο βραδῦ μ' ἐδιῶξαν οἱ γονοὶ μου
 ἀφ' τὸ σπῖτι μας κι' ἀπὸ τὰ βονιαῖά μας.
 Πέρω τὸ στρατῖ, στρατῖν τὸ μονοπάτι.
 Βᾶσανα τᾶχ ἡ ἀγάπη.
 Βρίσκω ἵνα δεντρί, τὸ λέσι κεπαρίσι.
 «—Δέξου με δεντρί δέξου με κεπαρίσι».

«—Νᾶ τὰ κλώνια μου, κρέμμασε τᾶρματά σου,
 νᾶ κι' ὁ ἴσκιος μου πέσε γλυκᾶ κοιμήσου,
 κι' αὔριον τὸ πρῶτ τριά σταμνιά νερό
 ἵστην ρίτζαμ μου νᾶ χύσης».

«—Ἄκουε ἵρανέ και γῆς μὴν τὸ βαστάξης.
 ὡς και τὸ δεντρί τὸ ἵνοικιμ μου γυρεύγει:
 τριά σταμνιά νερό ἵστηρ ρίτζαν του νᾶ
 [ρίξω».

1. Ἡ μήτηρ.
2. Κακὸν χρόνον νᾶ ἔχης (κατῖρα).
3. Διᾶβολος.
4. Πειρασμός.

* Μὲ ἱκανὰς διαφορὰς ἐδημοσιεύθη παρόμοιον ἄσμα
 ἐν τοῖς ἀναλῆτοις τοῦ συλλόγου Παρνασσοῦ (τόμ.
 Α', μέρ. Α', σελ. 102—3).

2°
 Τέσσεροι και πέντε ἵτον ἐννιά ἄερφοί,
 τὸμ πόλεμον ἐκοῦσαχ κκι' πᾶένναςι.
 ἵστη στρατάμ ποῦ παένναν, ἐδιψᾶσαι.
 βρίσκουν ἵναμ πηᾶδι κ' ἵτομ πολλὰ βεθύ.
 Σαρᾶντα ἵργυιαῖς τὸ πλάτος κ' ἵκατὸς βεθύ.
 Πέτζουν τὸ τζιρίττι¹, ποῖος νᾶ κατηβῆ,
 ἵγαίννει τοῦ κκμμένου τοῦ Μαυροκωνσταντῆ.
 Δένουν τογ κατηβάτζουν, κόβγεται τὸ
 [σκοινί,
 και ξαναδευτερόννου, και ξανακόβγεται,
 και πᾶλαι μεταδέννου και κατηβάτζουν το.
 «—Νηβάσπτε μ', ἀδέρφια, κ' ἵπισσα νερό
 κόκκινιογ και μαῦρογ και φαρμακερό».

* Ἐν Κυπριακοῖς (σελ. 98, τόμ. Γ') ἐδημοσιεύθη
 παρόμοιον ἄσμα μὲ πολλὰς παραλλαγὰς.

1. Ἄλλως: ματσέλλι· δι' ἀμποτέρων δηλοῦται,
 ὅτι ἔβαλαν κλήρους.

ΕΥΧΑΙ

1

Ἄγγελέ μου φύλακα, φύλαέ μου τῆμ ψυχῆμ
 τῆμ ψυχῆγ καὶ τὴν τζωῆμ μου. [μου,
 Ὅτ' αὖ σὲ στείλ' ἀφέντης μου, νὰ πέρης τῆμ
 [ψυχῆμ μου,
 μὴν ἔρτης μ' ἄγριαν ταραχῆ, μὴν ἔρτης μ' ἄ-
 [γριουμ πνεῦμα·
 ἔλα μὲ τὴν ταπεινωσύνης σου, νὰ σοῦ τῆμ
 [παρὰδώσω,
 νὰ τῆμ πέρης τ' ἀφέντη μου, νὰ τὴν ἐκρίνη
 [θέλει.

Ἐσκίσαν οἰέφτ' ἄρανοί, χρουσὸς σταυρὸς ἐφάνη·
 δεξὰ στέκετ' ἡ Παναγιῆ, τζερβὰ ὁ ζῆς Γιάννης,
 στέκουντ' ὀμπρὸς καὶ πίσω του Ἄγγελοι
 [κι' Ἀρχαγγέλοι.
 Τί γλώσσα θὰ πολοθηῆ, τί χεῖλη θὰ λαλήσου,
 καὶ τί ποδάρια θὰ σταθοῦς τῆφ φοβεράν τῆφ
 [κρίσι;

1) Ἡ Παναγιῆ μας ἡ κυρὰ τὸν ἀφέντημ
 μας τὸ Χριστόν εἰς ἓνα σπήλαιον σκοτεινὸν
 τὸν ἐγέννησεν· ὁ σπήλαιος ἔλαψε. Τριῶν ἡ-
 μερῶμ παιδί τῆς μάνας τυ ἐμίλησε.—Κοι-
 μάσαι μάνα μου, κοιμάσαι μητέρα μου, κοι-
 μάσαι μὴ βασίλισσα τοῦ κόσμου;—Ὅχι τέ-
 κνομ μου· μήτε κοιμοῦμαι, μήτ' ἄγρυπνῶ·
 ὄνειρος σὲ θωρῶ, καὶ ντηριοῦμαι νὰ σ' τὸ πῶ.
 —Πέ μου το μάνα μου, πέ μου το, μητέρα
 μου, πέ μου το μὴ δέσποινα τοῦ κόσμου.
 —Εἶδ' αὖ σε, τέκνομ μου, εἰς τὸν Ἰορδάνην τὸμ
 ποταμό· σὲ βαπτίσασιν· ἦρταν οἱ σκύλλοι οἱ
 Ἑβραῖοί· σὲ πιάσασιν· εἰς τοῦ Πιλάτου τὴν
 αὐλῆς σε ρίψασιν· νερόν ἐτζήτησες, ἔξυδιγ καὶ
 ἀσθέστης σὲ ποτίσασιν· τ' ἄγιος σου τζωνα-
 ράκις σοῦ βγάλασιν· σφελλάτσο σὲ τζώσασιν·
 τ' ἄγιος σου στεφανάκις σοῦ βγάλασιν· ἀκ-
 τια σοῦ βλάσασιν· τ' ἄγιος σου παπουτσάκις
 σοῦ βγάλασιν· προσχώρας σοῦ βλάσασιν.—Ἀ-
 ληθινὰ εἶναμι, μάνα μου, κι' ἀληθινὸγ καὶ

τ' ὄνειρο. Ὅποιος ἠύρεθῆ καὶ πῆ τῆς μάνας
 μου τ' ὄνειρο τρεῖς βολαῖς τὴν ἡμέραγ καὶ
 τρεῖς βολαῖς τὴν νύχτα, μητὲ βροντῆφ φοβᾶ-
 ται, μητ' ἀστραπή, μήτε νὰ κακοθανατίσῃ¹.

2

Ὁ Χριστὸς ἐπέρασε·
 τὸ δαβρὶν του 'κούμπισε·
 πᾶσα κακὸν ἐσκόρπισε·
 τὸν ὄφιογ καὶ τὴν ὄφγισσα
 καὶ τῆμ μερμερίτισσα.

3

Ἄι Γιάννη, Πρόδρομε,
 Πρόδρομε καὶ πρόσομε,
 δέσε καὶ κομπόδεσε
 τὸν ὄφιογ καὶ τὴν ὄφγισσα
 καὶ τῆμ μερμερίτισσα,
 τὸ μικρὸν τὸ σκορπιουλλάκι
 ἀπὸ κάτ' ἀπὸ τὸ πετραδάκι².

Τὸ δεῦτερον καὶ τρίτον λέγονται καθ' ἡν
 ὄραν μέλλουσιν αἱ γυναῖκες νὰ κοιμηθῶσιν εἰς
 βουνὸν θερίζουσαι ἢ ἄλλην ἐργασίαν ἐχούσαι.

4

Ὁνειρον εἶδα,
 τ' ἀγγέλου μου τῶπα·
 κι' ὁ ἀγγελος τῆς Παναγιᾶς,
 κι' ἡ Παναγιῆ τοῦ υἱοῦ τῆς·
 κι' ὁ υἱὸς τῆς μου τὸ ἔχησε
 καλόγ κ' εὐλοημένο.

Λέγεται, ἀφοῦ ἴδῃ τις ὄνειρον οἰονδήποτε,
 διὰ νὰ λάβῃ καλὴν ἐξήγησιν,

1. Ἐπειδὴ καὶ ἡ παρατιθεμένη εὐχὴ ἀποτελεῖ-
 ται ἐκ τοῦ στιχηροῦ καὶ ἐκ τοῦ πεζοῦ μέρους,
 ἔκρινα ἀναγκαῖον νὰ παραθέσω καὶ τὸ δεῦτερον,
 ὅπερ ἄλλως ἔρει καὶ τινα ἰδιόζοντα ἐν τῇ συνθέ-
 σει ρυθμῶν.

1. Ταῦτα καὶ πιστεύουσιν, ὅτι ἀπολαμβάνουσιν
 αἱ λέγουσαι τὴν ἄνω εὐχὴν τρίς τῆς ἡμέρας.
 2. Πιχρίθιζε μὲ τὸ ἀρχαῖον· «Παντὶ ὑπὸ λίθω
 σκορπίος ἔρπει».

Α Σ Τ Η Ι Α

1

Ἄποῦ τὰ πέροι τῶν Φωτῶ τὴν τρίτην τὴν τετράδη
 ἐβόρασέ μ' ὁ ἄντρας μου δὴο τριῶν ἀσπρῶν λινάρι·
 βρουτσιτζῶ, κουταλιτζῶ το, βάλλω το μέσ' ἔστ' ἀρμάρι.
 Κ' ἤρτεν ὁ χρόνος κ' ἠῦρέν το με τοῦ Θεοῦ τῆς χάρι.
 Γίδω καμπόσο ἔστηλ λιζά¹, καμπόσον εἰς τῆς ρούφα,
 καὶ ἴφμεινέμ μου τὸ πολλύ, γιὰ νὰ τὸ κάμω ρούφα·
 κ' ἔψησά το ἔστο νιχλάρι, κ' ἔπλυννά το ἔστο πλατέλλι²,
 κ' ἀνεμοκαλχμισά το εἰς τ' ἀράπενα³ καλχμία.
 Πέρω το τοῦ ναφαντάρη⁴— «Ναφαντάρη, σύρε μού το
 ἔστο πεντάρη, ἔστο ζηντάρη, ἔστο καλόν τὸ δικματάρη».·
 Κ' ἔσυρεγ καὶ ἴποσυρέν το ἀπό φτιν ὡς φτιν τῆς κίττας.
 Κ' ἔκαμα τ' ἄντρούς μου βράκα καὶ τοῦ γιουῦ μου πανωβράκα,
 κ' ἔλειπεν ὅλη ἡ σέλλη καὶ τὰ δὴο καλαμουβράκι⁵.

2

Ἡ Κουτάλα.

Ἐλειπα καὶ τῶρα ἦρτα,
 γιὰ νὰ τραουδῶ τὴν νύχτα·
 φεύγω πᾶω ἔς τὸ παντζάρι,
 καὶ ἴβοράτζω μιὰγ κοκκάλα·
 στένω τὴν εἰς τὴ τσουκκάλα.
 Ἦρτεγ κηριάν⁶ ὁ σκύλλος
 κ' ἔρπαξέμ μου τῆς κοκκάλα
 ἀποῦ μέσ' ἀφ' τῆς τσουκκάλα.
 Κ' ἔπιασα κ' ἐγὼ τὸ σκύλλο,
 κ' ἔδισά τον εἰς τὸ στόλο.
 Νὰ ζυλιαῖς κ' ἐγὼ τοῦ σκύλλου,
 ποῦ μου πῆρεν τὴν κοκκάλα
 ἀποῦ μέσ' ἀφ' τὴν τσουκκάλα.

3

«—Ποῦ πᾶς, ἀφέντη μέρμηγκα, ποῦ πᾶς ἀρ-
 [ματωμένος;
 τὰ ζύλα φορτωμένος;»

1. Εἰς ἀγορὰν ὀπωρῶν.

2. Ἡ βῆσις ἀγγείου, οὐτινος ἀνεστραμμένου ὄν-
 τοσ, σχηματίζει μικρότατον ἀγγεῖον

3. Τὰ ἐξ ἀράπης, καλῆμου τοῦ στόγυος.

4. Ὑφαντοῦ.

5. Ἡ βράκα (τὸ αὐτὸ καὶ ἴπανωβράκα) σύκειται
 ἐκ τῆς σέλλας καὶ τῶν δύο καλαμουβράκιων. Τίλοι-
 πὸν ἔκαμεν ἡ ἐργατικὴ οἰκοδέσποινα;

6. Δὲν γνωρίζω τὴν λέξιν, ἐκτὸς ἂν ἢ παραφθορὰ
 τοῦ ἀκατὰ συγκυρίαν·

«—Περβόλιν ἔχω ἔστηβ Βλαχιά, καὶ ἴπά ἴνά
 [τὸ τρυήσω,
 νὰ τὸ τσιλλοπατήσω.
 «Τὸ τρύησα, τὸ πάτησα,
 τὸ τσιλλοπάτησα,
 καὶ ἴβγάλλω τρεῖς κοπέλλαις,
 τρεῖς ὁμορφαις βπρέλλαις».

4

Ἐνας κίττης μὲν ἡμέρα
 πᾶει ἴλλάσει σὰμ πατέρης
 καὶ τῶμ ποντικῶν φωνάτζει:
 —«Ποντικοὶ μικροὶ μελαιο,
 ποντικοὶ, μὴ φοβηθῆτε
 ἴχστε νὰ ἔαγορευθῆτε,
 νὰ σᾶς μαγειρεύω ρίτζι,
 νὰ τὸ τρώτε νὰ μυρίτζη».·
 —«Δὲν τὸ θέλουμεν τὸ ρίτζι,
 κ' εἰς τὰ γόντιά μας κολλίτζει».

5

Πέντε ποντικοὶ μουτζοῦροι
 κ' ἄλλοι πέντ' ἀλευρομούροι,
 μιὰγ καγιάσαν ἐφορτώσα
 κ' εἰς τὸ πέλαγος ἐβγῆκαν·
 ἕνας πᾶει ἔς τὸ πινό,
 καὶ φωνάτζει, πῶς πεινώ,
 ἄλλος πᾶει ἔστης σηντίνα,
 καὶ φοφᾶ κ' ἀπὸ τῆμ πεινά.

6

Πέντε ποντικοὶ καὶ τέσσαρῆς νυφίτταῖς,
 γάμογ κάμουνε ἔστοῦ σποντυλιοῦ τὴν τρύπα.

Νά κι' ό κούνουπας μέ τό σπαχι 'ςτό χέρι.
 —«Πάρτε με και μέ». —«Σκορπίστου, πει-
 [ρασμέ].
 —«Α σφάξω γάμου βώδι». —«Δές σέ 'καλέ-
 [σαμε].
 Νά κ' ή όρνιθα μέ δρό τ' ευχάριστα κρῆσαις.
 —«Πάρτε με και 'μέ, νά κλυερνώ σιτάρι».

Νά κι' ό μέρμηγκας μέ τόμ παρτά 'ςτό χέρι.
 —«Πάρτε με και μέ». —«Δές σέ 'καλέσαμε». —«Νά σκίσω γάμου ζύλα». —«Νά κι' ό άετός άπό'ψηλά πετώντας.
 —«Πάρτε με και 'μέ νά κουβαλήσω κρέας». —«Δές σέ καλέσαμε». Φύε άπό 'μέ, σκορπίστου, πειρασμέ».

ΣΑΤΥΡΙΚΑ

1

Τρεις καλαις γειτόνισσαις
 τά σκουλούδια τωμ πουλου
 'ςτήν ταβέρναγ και μεθού.
 Κι' ό φτωχός ό νοικοκύρης
 γούλη 'μέρα 'ςτ' άργαστήρι
 μέ ψωμί και μέ κρομμύδι·
 τό βραδύ 'πάει 'ςτό σπίτι,
 'βρίσκει τήν νοικοκυρά του
 μεθυσμένη, ξερασμένη,
 'ς τά ξεράματα 'λειμμένη.
 «—Πέ μ', άφέντρα και κυρά μου,
 τί ν' είναιιν ή άρρωστιά σου ;
 νά σου δώκω τή γιατρείά σου».
 «—Κρασοματσουκκιά μου δώκα,
 και γχροπάδαμ μέ τήν ρόκκα,
 σφοντυλιάμ μέ τό σφοντύλι,
 πέρει τό 'ναμ μου δαχτύλι.
 'Αμμε δά 'ς τόν ταβερνάρη,

άδουλογ κρασιν νά πάρης·
 μήν τό πάρης δουλωμένο,
 κ' είγ κακό 'ςτόμ μεθυσμένο·
 πάρε το νά 'ναι άκράτο,
 νά διαβοῦν οι πόνοι κάτω.

2

Η γρηαις.

Ό Χάρος έδιανάλισε
 γούλαις τῆς γρηαις νά παίρη.
 Τόσαις γρηαις τό κούσαι,
 έλουστησαχ, χτενίστησα,
 και 'ς τόγ χορόν επιάσαι.
 Δέξου και τόχ χάροντα
 και 'ς τόχ χορόν έδιάβηκε.
 «—Κοπέλλαις γεροντόπλεκαις,
 είδετε γρηαις νά πᾶν 'έδῶ ; »
 Χόρευγε Μαρτιά κ' 'Ερήνη,
 κι' όπου γρηά 'ς τοῦ 'πολοᾶται.

3

Ό Κούμης.

Η γρηά τον έκατό χρονῶ κ' έν έμελέτα θάνατο,
 μόν' έμελέτα κ' έλεε—«Τόγ Κούμην άντραθ θέλω».
 Κι' ό Κούμης πού τόφ φόνου του φούρνου ηῦρεγ κ' ήμπηκε.
 Δέξου και τήγ κυρά γρηά μ' έναγ γούμαρογ κλαδιά.
 «—Κούμη, γή 'βλοήθου με, γή τόφ φούρνου έφτω το».
 Ό Κούμης πού τόφ φόνου του γκρεμμόν ηῦρεγ κ' ένήθηκε.
 Δέξου και τήγ κυρά γρηά, μέ λουστόγ και μέ βαριό.
 «—Κούμη, γή 'βλοήθου με, γή τόν ίγκρεμμόχ χαλώ το».
 Ό Κούμης πού τόφ φόνου του δέντριν ηῦρεγ κ' ένήθηκε.
 Δέξου και τήγ κυρά γρηά μέ τόμ παρταδέλλον της.
 «—Κούμη, γή 'βλοήθου με, γή τό δέντρογ κύβωγ το».
 Κι' ό Κούμης πού τόφ φόνου του καρχέβιν ηῦρεγ κ' έφευε.

ΔΙΣΤΙΧΑ

Τὰ δίστιχα εἶναι τὸ κοινότερον καὶ δὴ καὶ τὸ μεγαλύτερον ἴσως προϊόν τῆς δημώδους νεοελληνικῆς ποιήσεως, καθόσον πολλαχοῦ ἐλλείπουν πολλά αὐτῆς εἶδη, δίστιχα ὅμως πανταχοῦ ἀπκντῶσιν. Οὐχὶ μόνον ἕνεκα τῆς πληθύσε αὐτῶν καὶ τῆς εὐκολίας εἰς τὰς παραπομπὰς καὶ παραβολὰς, ἀλλὰ καὶ χά-

1

Ἠόθοι καὶ εὐχαί.

Ἀπόψε θέλ' ἄ τραουδῶ, ὡςτι νὰ ξημερώση,
ὡςτι νὰ ἔγῃ ὁ νήλιος, τῆς πέτραις νὰ πυρώση.
Χριστέ μου, καὶ νὰ πέθαινα, κι' ὁ θάνατός μου νὰ 'το,
καὶ πάλαι νὰ ἔζωντάνευγα, νὰ δῶ, τίς μὲ λυπᾶτο.
Χριστέ μου, καὶ νὰ πέθαινα τὸ σάββατον τὸ βράδυ,
καὶ νὰ μὲ κατηβάτ'ζανε τῆγ κεριακὴ 'ς τὸν ἄδη.
Χριστέ μου καὶ νὰ πέθαινα, ν' ἀργήσουν νὰ μὲ θάψου,
νὰ ἔρτουν τὰ ξένα τὰ πουλλιὰ θλιβούμενα νὰ κλάψου.
Ποττέ μου δέμ 'παντρεύομαι, νὰδ δέμ πᾶρω βοσκάκι,
ποῦ στέκεται 'ς τὸν ἰγκρεμμὸ ἄν τὸ κεπαρισσάκι.
Τῆς Μπαρπαριᾶς τὰ κύματα, Θεέ, χαμήλωσέ τα,
νὰ δῶ καὶ γὼ τὸγ κρινόμ μου, καὶ πάλαι ἔψηλωσέ τα.
Ἀνεφελάκιν τούρανοῦ, ποῦ ἔμπαινεις ἔμπρός 'ς τὸν νήλιο,
κᾶμε μου τόπον, νὰ τὸ δῶ τὸ κόκκινόμ μου μῆλο.
Εἰς τοῦ Σταυροῦ τῆφ φακούριᾶ ἔχ' ἀγριομ πελιττέρι,
Χριστέ, καὶ ἔμερονέ μου το, γιὰ νὰ ἐνοῦμεν ἄταρι.
Κεπαρισσάκιμ μου λιανό, σείστου, νὰ πᾶρ' ἄερας,
νὰ κλαδέθουν τὰ πουλλιᾶ, νὰ ἔξημερώση ἔμερα.
Κεπαρισσάκιμ μου λιανό καὶ πιπεροκουινάτο,
χαμήλωσε τὰ κλώνια σου, νὰ ἔπίσω ἀπὸ κάτω.
Τὸ γιαισιμ κλαδεύογον το, καὶ φίνουν κ' ἔναγ κλώνο,
ἄλλίμενε, πουλλάκιμ μου, ἀκόμη ἔνα γρόνο.
Ἦ Παναγιᾶ 'που τὰ Σκαλιᾶ², κ' Ἐλέσα 'που τὸ Κάστρο,
γλέπητε τὸ πουλλάκιμ μου ἄν τῆς ἡμέρας τ' ἄστρο.
Παντελεημονάκιμ μου, γιαιτρε τῶμ πονεμένω,
καὶ γιᾶτρεψέ μου καὶ μουνου τὸν ἐδικόμ μου πόνο.
Βρυσάκιμ μου Μαντρουχιανό, νᾶχα τὸ ριζικός σου,
'ποῦρκεται τὸ πουλλάκιμ μου, καὶ πίννει τὸ νερός σου.
Χριστέ μου, καὶ νὰ γίνουμου 'ς τῆθ θάλασσαμ περνάρι,
γιὰ νὰ περνᾶ ὁ κρινός μου, νὰ δέννη παλαμᾶρι.

1. Ἐκκλησίᾳ ἐν Σύμη. 2. Θέσις.

- Ἵ τῆς θάλασσης τὰ κύματα θά 'πέ' γὰ χτίσω σπίτι,
 νὰ μπλίνω, βγάλινω, νὰ μιλιῶ μὲ τὸν ἀποσπερίτη¹.
 Πάλαι μηλιχὰ θέλ' ἄ ἐνῶ, πάλαι ν' ἀττίσω² θέλω,
 πάλαι τὰ κλωνάκια μου νὰ τὰ πλουμισῶ θέλω.
 Ἵ τὸν ἄδηθ θέλ' ἄ κκτηθῶ, νὰ τὸν ἱπροκλήσω,
 νὰ βάλω τὸ κορυάκι μου, νὰ μὴν τὸ μαειρίσω.
 Θέλω τον νὰ ἦναι κι' ὁμορφος, θέλω τον νᾶχη κιόλα,
 νᾶναι κι' ἀπὸ κληγ γενιᾶ, νὰ μὲ τιμήσουγ κιόλα.
 Τάσσω τῆς τῆς ἀποκοπῆς ὀλόχρουτομ μανέλλι,
 νὰ γλέπη τὸ πουλλάκιμ μου, ποῦ σύρνει καμπανέλλι.
 Ἄϊ Νικόλα τοῦ Στενοῦ³, ἄμπα καὶ σοῦ 'ς τὴμ μέση,
 νὰ πάρω τὴν ἀγάπημ μου, γίχτ' ἄλλος δέμ μου 'ρέσει.
 Ἵ Πανερωμιώτη 'που 'γιαλό³, Σωτήρη 'πὸ βουνάκι³,
 καὶ Μιχαήλ Ἀρχάγγελε ἀποῦ τὸ Νιμοράκι³.
 Πανερωμιωτάκιμ μου χρουσό, δῶκέ μου τὰ φτερὰ σου,
 νὰ 'πέ' ἔρω τὸ πουλλάκιμ μου, καὶ πάλαι νᾶδ'δικά σου.
 Ἵ Πανερωμιώτ' ἀφέντη μου μὲ τὰ 'κτόγ καντήλια,
 γλέπε μου τὸ πιιδάκιμ μου, νὰ σοῦ τὰ σώσω χίλια.
 Θάλασσα, τὸ πουλλάκιμ μου 'ς τὸ κύμα σου 'ρμενίτζει,
 κάμε τὸ κύμα σου γλυκό, νὰ μὴ βροκακαρδίτζη.
 Θάλασσα πικροθάλασσα καὶ πικροκουματοῦσα
 γούλοι σὲ λέουθ θάλασσα, κ' ἐγὼ σὲ λέ' ἀττούσα⁴.
 Ὅμπρὸς πέει τὸ περγαντί, καὶ 'πίσω ἡ φρεάδα,
 'ς τὸ κροῦσος θέλω νᾶβγομεν αὐτὴν τὴν ἐβδομάδα.

2

Ἐρωτικὰ καὶ ἐγκωμιαστικά.

- Τ' ἄστρο θὰ βάλω 'ς τὸ σινὶ καὶ τὸ φεγγάρι χάμι,
 νὰ πάρω τὴν ἀγάπημ μου, κι' ὅ,τι 'μπορέσης κάμε.
 Εἰς τὴν ὀμπρὸς μεριά⁵ κρατεῖ ἡ βέργα τοῦ κλημάτου,
 ἡ κόκκινη μιστοκαρφιὰ τοῦ Γεροσολυμάτου⁶.
 Σαράντα 'μέραις ἔσκαθγα τὴγ γῆμ μὲ τῆβ βολῶνα,
 γιὰ νᾶβρω τὴν ἀγάπημ μου, τὴμ μαρμαροκολῶνα.
 Χαρῶ το 'γὼ τὸ στόμα σου τὸ σκιντζαμυδαλάτο,
 ὀποῦναι μέσα κουφωτὸ καὶ τζάχαρι γεμάτο.
 Πουλλάκιμ δεκατέσσαρα κ' ἕναχ χιλιδονάκι,
 ποῦ φέρουν τὸχ χαιρετισμὸν ἀποῦ τὸ Γισιμάκι.
 Ἀφέντη μου, τὸ φέσι σου βῆλε το παρακάτω,
 νὰ μὴ σὲ πιάννη νήλιος, κορμὶν ἀγγελικάτο.
 Ἀφέντη μου, τὸ φέσι σου βασιλικὸ μυρίτζει,
 καὶ πᾶνω 'ς τὸ βασιλικὸ πέρδικα κακρακίτζει.

1. Ὁ ἔσπερος. 2. Ἀνθίσω. 3. Μονήδρια καὶ θέσεις ἐν Σύμη. 4. Ἀνοῦσαν. 5. Εἰς τὴν δεξιὰν ἄκραν τοῦ χοροῦ. 6. Τῆς Ἱερουσαλήμ· ὁ κ. Σακκελλάριος κακῶς χωρίζει τὸ ὄνομα εἰς «γέρου Σολουμάτου» (Κυπριακά, τόμ. Γ', σελ. 305 καὶ ὅπου ἄλλοθι).

- Ποττ' ἀπὸ χεῖλη πηαδίου δὲλ λείπει πρασινάδα,
μηδὲ ἀποῦ τὰ χεῖλη σου δὲλ λείπει νοστιμάδα.
- * Ἀγγελος ἑκατήβαινε, καὶ ἔβασταγ καὶ κοντύλι,
κι' ἔκατσεγ καὶ ἔζουγράφισεν τὰ κόκκινά σου χεῖλη.
- * Ἐσοῦσαι ἑκείνον τὸ δεντρί, ἑποῦ λέουγ κανελλάττο,
ποῦ θέλ' ἄ ἔττισης τὸν ἄττον τὸμ μοσκομουρωδάτο.
- * Ἐσοῦσαι ἑκείνο τὸ δεντρί, τὸ λέουγ κεπαρόσαι,
ποῦ θὰ βρεθοῦν οἱ κλῶνοι του ἑς ἀνατολήγ καὶ δύσι.
- Κεπαρισσάκι μου λιανὸ καὶ μυρισμένο ξύλο,
ἑποῦ μοιάτεις τῆς ἀγάπης μου ἑς τὸ μάκρος καὶ ἑς τὸ ψῆλο.
- Τούνοῦς ἀγγέλου γυιὸς εἶσαι, καὶ ποιᾶς μηλιᾶς κλωνάρι;
καὶ τ' ἅγιος σὲ ἔζουγράφισε, νὰ τοῦχω ἑγὼ τῆχ χάρι;
- Κεπαρισσάκιμ μου λιανὸν ἀποῦ τὰ Μοσκονήσσα,
ἑποῦχεις τὴν ὁμορφιάμ πολλήγ καὶ τὴν τιμῆμ περίσσα.
- * Ἡ μάνα σου ἑτογ κιτριὰ κι' ἀρέντης σου τὸ κίτρο,
κι' ἐκίμας σε, πουλλάκιμ μου, φεγγάρι μὲ τὸγ κύκλο.
- * Ἀγγελος ἑκατήβαινε ἀποῦ τὸ νημοράκι,
κι' ἔκατσε κ' ἔτζουγράφισεν τὸ μαῦρό σου μουστῆκι.
- Δὲν εἶσαι μάνας γέννημα μηδὲ καὶ γεννημένος,
μόνον ἀποῦ τοὺς οὐρανοῦς εἶσαι κκτηθασμένος.
- * Ἀσπρον τριανταφυλλάκιμ μου, ἑς τῆγ κόλυν τυλιμένο,
παράγγειλέ μου τὸγ καιρό, πότε νὰ σὲ λιμένω.
- * Ἀσπρον τριανταφυλλάκιμ μου, ἑς τῆμ μέσηγ κιτρινίτεις,
ἑγὼ ἑγαπῶ σε ἑμπιστικῆ, μὰ σου δὲν τὸ γρωνίτεις.
- Βασιλικὸ πλατόφυλλο σου στρώνω, νὰ κοιμάσαι,
νελοῦβια νὰ σκεπάζεσαι, καὶ ἑμένχ νὰ ἑθυμάσαι.
- * Ἡρένα ἡ ἀγάπη μου εἶναι τυπᾶς κουμάσι,
εἶναι βροντή, εἶν' ἀστραπή, κι' ὁ κόσμος τὴν τρομάσσει.
- * Ὅπου περᾶση ποταμὸ, καὶ δὲν τὸμ προσκελλίση,
ἐκεῖνος εἶναιμ ἑμπιστικός, ὅπου καὶ νὰ ἑγαπήση.
- * Ἐγὼ ἑγαπῶ τον τὸβ βοσκὸ καὶ τῆς σφυρηματιχῆν του,
ποῦ πᾶννει τὸ δαβράκιν του, καὶ πᾶει ἑς τῆδ δουλειᾶν του.
- Βασιλικὲ μου δηὸ λογιῶ, καὶ γηόσμε μου τεσσᾶρω,
ἄλλοι σου ἑρίχτην τὸ νερό, καὶ ἑγῶμαι πᾶ σε πᾶρω.
- * Σ τὰ ἑξώφυλλα τοῦ μαρουλλιῶ κι' ἀκόμα παρὰ μέσα
τὰ κᾶλλη σου ἑστόρησα, γιὰτὶ πολλὸ μού ἑρέσαν.

3

Στόνοι καὶ παράπονα.

- Ποῦ δὲν ἑγάπησεμ ποττέ, καὶ θέλει νὰ ἑγαπήση,
ἑμένα τὸμ πολλόπαθον ἄς ἑρτη νὰ ρωτήση.
- Τὰ πάθη μου δὲν ἑπάθεν ἑΑδάμης μὲ τὴν Εῦα,
μὴ ἄλλης χριστιανῆς παιδι, μὴ ἄλλης μάνας γέννα.
- Σᾶμ μουῖπες «φίνουμεν υἱά» ἑς τὰ μεατζά ποῦ κᾶτω,
ἑύρισην ὁ οὐρανὸς κι' ὁ κόσμος ἄνω κᾶτω.
- Σᾶμ μουῖπες «φίνουμεν υἱά», καὶ ἑριση καὶ ἑπίσω,
τὸν νασυρμὸμ ποῦ νᾶσυρα, δὲν εἶναι γιὰ νὰ τζήσω.

Ἐπολησμονηθήκαμε σάν τὰ μικρὰ πουλλάκια,
 ποῦ λητημονοῦν τῆς μάναις τω, καί τρέχου'ς τὰ κλαδάκια.
 Τὸ κεπαρίσσι φροκαλοῦ, κ' ἡ ἀργανιὰ μυρίτζει,
 καί μένα τὸ πουλλάκι μου 'ς τὴ ξενητεριά γυρίτζει.
 Ἐξίασές με κ' ἔφυες, σάχ χώραχ κουρσεμένη,
 σάν νεκκλησ' ἀλουτοῦργητηγ καί παραπονεμένη.
 Μὴ μοῦ 'μιλᾷς πεισματικὰ, καί κἀμῆς με καί βάλω
 ροῦχα κλυοκρίστικα, καί ποιό μου δέν τὰ βγάλω.
 Βασιληκόγ κι' ἀλασμαρι δέβ βάλλω ποιό 'ς τὸ 'φτίμ μου,
 γιὰτὶ μοῦ τὴν ἐπήρανε τὴν ἀγκηπητικὴμ μου.

4

Ἄραϊ.

Ἄποῦ περάσ' ἀπὸ μυρτιχ, καί δέγ κύψη κλωνάρι,
 τὴμ πρώττην του ἄγαπητικιάν ἄλλος θά τοῦ τὴμ πάρη.
 Ἄποῦ περάσ' ἀπὸ μυρτιχ, καί δέν τὴγ κουτσουρίση,
 χρόνους νὰ κἀμῆ 'ς τὴμ μονή, νὰ μὴμ μεταῦρίση.
 Πουλλὴν ὀποῦχει δρό φωλλεαίς, ἡ μὴχ του νὰ χαλάση,
 καί τὰ φτερὰ του νὰ κοποῦ, νὰ μὴμ μεταπετέτση.

5

Εἰρωνικὰ καὶ ἐμπαικτικὰ.

Ἐπέρασ' ἡ κρηατινήγ κ' ἡ τυρινὴ ἔδομάδα,
 καί δέν ἦρτε 'ς τὴμ πόρταμ μας καμμιὰ παλιοφανάρα.
 Τὸ παλληκάριν τὸ καλὸ, τ' ἄξον τὸ παλληκάρι,
 ποῦ σ'ἀθ θά κούση πόλεμο, πετιέται μέσ' 'ς τ' ἀρμάρι.
 Μὴ ἔλεα, μὴ ἔλπιτζα, μὴέ 'ς τὸν νοῦμ μου τῶχα,
 νὰ 'παντρευτῆ τὸ γιασιμί, νὰ πάρη τὴμ μολόχχα.
 Λέω σου, μὴν τὸ τζώννεσαι τὸ λαγουρι τζωνάρι,
 γιὰτὶ λιᾶ ἡ μέστη σου σ'ἀτζουτζουφιᾶς κλωνάρι.
 Πέ της, μουρέ, τῆς μάνας σου, 'ρολόϊν νὰ σοῦ δώση,
 γιὰτὶ θωρῶ καί ἔβάντζαρες τὸβ βασιλιὰ 'ς τὴ γινῶσι.
 Ἄφῆς το τὸ πελεθὸμ πουλλί, νὰ 'πά' ἄλλοῦ νὰ κάτση,
 γιὰ μιάμ παμπακερήγ κλωστήν ἔχασεν τὸ μετᾶξι.
 Εἶχα τραούδια νὰ σοῦ 'πῶ ἕνα σακκί γεμάτο,
 μὰ ἔξηπατώθην τὸ σακκί, κ' ἐπῆαχ γοῦλα κᾶτω.

6

Γαμήλια.

Γύρισε δὲ τὴγ καρναλλὴ μὲ συμιακὰ κουλλούρια,
 ὁ γάμος κλυοκρίτζικος, κι' ἀπὸ τὰ γεννητούρια.
 Γαμπρός εἶναιμ μιστοκαρριχ, κι' ἡ νύφη λουλλουδάκι,
 τ' ἀντρόνομ ποῦ ἄγινετο νὰ τζήση, νὰ ἐράση.
 Τίς ἦτον ὁ προξενητής, ποῦ νὰ πολυχρονήση,
 τ' ἄι τάφου τὰ χῶματα νὰ 'πά' νὰ προσκυνήση.

Νάχα φωνή 'σάν τήβ βροντή, λαλιά 'σάν τήγ καμπάνα
για νά 'παινέσω τὸγ γαμπρό, πού πήρεν τῆς Σουρτάνα.
Χρουσά πουλλάκια κελαδοῦ 'ς τῆς νύφης τὸ μαντήλι,
κεράσθητέ τον τὸγ γαμπρό μὲ τὸ χρουσοῦμ ποτῆρι.

Τὰ ἀκόλουθα ἀνήκοντα εἰς τὰ ἐρωτικά | λευταίας λέξεως τοῦ προηγουμένου ἀρχεται
παραθέτω ἰδιαιτέρως, ὡς ἔχοντα ἴδιον τρό- | τὸ ἐπόμενον.
πον συναρμολογήσεως, καθ' ὃν ἀπὸ τῆς τε-

Καλοηράκιθ θά γενῶ, καὶ τὸ Χριστόθ θά 'μόννω,
για νά φιλοῦν τὸ χέριμ μου, τ' ἀντίδερον νά δόννω¹.
Πέρνω το 'γὼ τ' ἀντίδερομ 'ποῦ τοῦ παπαῶ τὸ χέρι,
Χριστέ καὶ Παναγία μου, για νά ἐνοῦμεν 'ταίρι.
Γεράκιμ μου παντοτεινό, κι' ἀγάπη μου μεγάλη,
πολλὸν ἐρώταμ μούδωτες ἀπάνω 'ς τὸ κεφάλι.
Τὸ κεφαλάκιμ μου πονῶ, 'σάν νά 'φαγα τὴν αἶρα,
οὐδέ τὴν αἶραν ἔφαγα οὐδέ ψωμ' ἀφ' τῆχ χώρα².
Χώρα μου καὶ Τριέστι μου καὶ μέσ' ἀφ' τῆμ Μαρσίλια,
παλιὰν ἀγάπηλ λησιμονῶ, καὶ κάμν' ἄλληγ καινούργια.
Καινούργιογ καρδάκιμ μου μὲ τῆμ παλαιὰσ σαβοῦρα,
ἐφέτος τὸ κατάλαβα, πῶς μ' ἀγαπᾶς σιγοῦρα.
Σιγοῦραρα κι' ἀγάπησα 'ς τὸγ κόσμουμ μιὰν ἀγάπη,
'ποῦ ρουζομέρει μὲ τὸν νοῦ καὶ κόβγει μὲ τὸ 'μμάτι.
'Οχχοῦ τὸ 'μμάτι, 'μμάτι μου, τὸ 'μμάτι μου πονῶ το,
κι' ὅτασ σέ 'δῶ, ἀγάπη μου, 'νοίγω το καὶ σφαλῶ το.
'Εσφάληξά τὴν τῆγ καρδίά, καὶ πλιό δὲν τὴν ἀνοίγω,
ἀγάπη μου μὲ λησιμονεῖ, καὶ κάθουμ καὶ κλαίγω.
Κλαίω, δὲν ἔχω 'μερωμό, 'σάν τὸ μωρόμ παιδάκι,
μὰνα μου, 'σὰμ μὲ γέννησες, ἄς μ' ἔιδιδες φαρμάκι.
Φαρμάκι 'ναίγ καὶ πίνω το, καὶ φαίνεται μου μέλι,
μὰ τὸθ Θεόμ, πουλλάκι μου, μὰ τῆχ Χαριτωμένη.
Χαριτωμένη Παναγιὰ μὲ τὸ παιδί 'ς τῆχ χέρα,
'ς τῆγ γειτονειάς σου 'βρίσκειται μιὰ ἄσπρη πελιστέρα.
Πελιστερόνα τοῦ Πασᾶ, πέρδικα πλουμισμένη,
για πές μου τὴν ἀγάπημ μου, ἀν ἦναιμ μπιστεμένη.
Πιστεῦτου τὴν ἀγάπης σου, καὶ κάμε τῆλ λολλοῦδι,
καὶ βάλ'τη 'στὸ δεξίς σου 'φτί, κι' ἄς μαζευτοῦσιν οὔλοι.
Οὔλοι μὲ λέν νά σ' ἀρνηστῶ, κι' ἐγὼ τὸ Θεὸν ἀμόννω,
ταῦγενικός σου τὸ κορμί κρυφά τὸ κμαρόννω.
Καμάρα μὲ τὸ μάλαμα 'ς τοῦ βασιλιὰ τὸμ πύργο,
τέσσαρα χρόνια, 'γάπη μου, εἶναιμ ποῦ σέ γυρεύγω.
'Εγυρεύγα σε κι' ἠῶρά σε, ἀτίμητή μου πέτρα,
μὰ τὸγ καιρόλ λογάριατζε, καὶ τῆς ἡμέραις μέτρα.

1. Τὸ κατόπιν ἀρχίζει κατ' ἀντίθεσιν.

2. Τοῦτο καὶ τὸ κατόπιν ἀσυνάρτητα ὄντα, ἴσως δὲν μοὶ ὑπεγορεύθησαν ὅπως λέγονται· διότι ἡ δημώδης ποίησις παράγει μὲν καὶ πολλὰ ἀφυῆ προϊόντα οὐχὶ ὅμως καὶ τοιαῦτα ἐξαμβλώματα. Καιρὸν δὲν εἶχον διὰ νὰ παραβάλω ταῦτα πρὸς τὰ ἀπαγγελλόμενα ὑπὸ λυριστῶν.

Ἐμέτρσά τον τὸγ καιρό μὲ τὸ χρουσό φλυτζάνι,
καὶ τῆς καρδιάς μου πάψασιν οἱ φοβεροὶ οἱ πόνοι.
Οἱ πόνοι μου ἐπάψασιγ κι' οἱ ἀναστεναγμοὶ μου,
καὶ χαίρομαι, ἀγάπη μου, ὁποῦσαι πιὸδ δική μου.

ΜΥΡΟΛΟΓΙΑ

Ἄμα ὁ ἀσθενὴς ἀποθάνη, μένουσιν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ νεκροῦ ὅσαι γυναῖκες θέλουσιν ἐπιστατήσαι, ἵνα σαβανωθῇ, αἱ δὲ λοιπαὶ ἀνέρχονται ἐπὶ τοῦ δώματος μὲ λελυμένας κόμας, ἀσκεπεῖς καὶ τύπτουσαι τὰ στήθη, καὶ φωνάζουσι τὸ λεγόμενον φορικὸ, οἶονεὶ ἀναγγέλλουσαι εἰς τὴν πόλιν τὸ συμβάν. Ἐπειτα πᾶσαι ὁμοῦ ἄρχονται ἄδουσαι μετὰ ἰδιόζοντος ἤχου τὰ ἐξῆς μυρολόγια πρῶτον :

Ἀνατολή μου ρόδισε, καθαίρισε τῆδ Δύσι·
κ' (ἡ κόρη μας¹) κάμνει ἀρκὴ νὰ μᾶς ἴπολησμονήσῃ.
Ὁ νήλιος δὲν ἰβγίννει πιόν, ὡς ἦτομ μαθημένος,
κι' ἂν ἔβγη καὶ καμμιὰβ βολά, θολὸς καὶ βορκαωμένος.

Ὅταν ὁ τεθνεὼς ἦναι ἀνὴρ καὶ κολουμβητής, ἢ ὅπωςδήποτε ἐταξείδευε, λέγουσι καὶ τὸ ἐξῆς :

Τὸ Πέδι² δὲν ἴνεφαίνει πιό, μὲ καὶ τὸ Διαπόρι³,
μὲ τῆ στράταν τοῦ ἴγαλου δὲν ἴνηβοκατθεβαίννει.

Μετὰ ταῦτα λέγουσι καὶ διὰφορα ἄλλα κατάλληλα εἰς τὸ ἄτομον τοῦ τεθνεῶτος, ἐξ ὧων καταλέγομεν κατόπιν ὡς κοινῶν, καὶ καταβαίνουσιν ἐξακολουθοῦσαι καὶ ἐπὶ τοῦ νεκροῦ νὰ μυρολογῶσιν. Ἄφου δὲ ὁ ἰερεὺς ἀπαγγελεῖ τὰς συνήθεις εὐχὰς καὶ τεθῆ ἐπὶ τοῦ φερέτρου ὁ νεκρός, ἄρχεται ἡ ἐκφορά. Μετὰ τὸν νεκρὸν ἀκολουθοῦσιν οἱ ἄνδρες, μετὰ δὲ τούτους αἱ γυναῖκες. Ἄμα τὸ φερέτρον ἐξέλθη τοῦ οὔδου τῆς οἰκίας, ἄρχεται πάλιν αἱ γυναῖκες θρηνηδοῦσαι, καὶ πρῶτα ἀπαγγέλλουσι τὰ ἐξῆς :

Σιχ, σιχ⁴, οἱ ἄρκοντες· θέλω νὰ τραυδήσω,
σήμερον τὸγ χιλιχκριβο⁵ νὰ τὸγ καλημερήσω.
Σὲ τούνους σπῖτι σὲ καλοῦ, σὲ τούνους πανηῦρι,
κ' ἦρταν νὰ σὲ ψικέψουσιν ὄλον τ' ἄρκοντολόι ;
Ρᾶνε μου (Γεώργη⁶), τὸ στενὸ μὲ τὸ μαργαριτάρι,
γιατὶ περνᾷ ὁ (Γιάννης) μας μὲ τὸ ἴψηλόγ κρεβάττι.
Χριστέ μ', ἂν ἦν ἄπ' ἄθρωπο⁷, δός του καὶ πάλαι δός του
μὲ μὰ μαχαιριὰ ἴπο ἴπίσω του, νὰ ξιφιδάρ' ὁμπρός του.
Ἄρμη⁸, βουνιχ, χαλᾶσητε, δέντρη ξηριτζωθῆτε,
καὶ ἴπάνω μου πετᾶξητε, καὶ μὲ μὲ λυπηθῆτε.

1. Μετατρέπεται κατὰ τὴν περίστασιν : Ὁ Γιάννης μας -- Ἄφέντης μας -- ἡ Μάνα μας κτλ. ὠσαύτως καὶ ὅσα ἐφεξῆς κλείονται ἐν παρενθέσει.

2, 3. Θέσεις ἐξ ὧν πρῶτον φαίνονται ἀπὸ τῆς πόλεως τὰ καταπλέοντα πλοῖα.

4. Σιγά, σιγά. 5. Ἄλλως : τὸν τιμημένον τιῶ χωροῦ. 6. Προσκαλεῖται συγγενῆς τις τοῦ τεθνεῶτος. 7. Ἐἰν ἄνθρωπος (καὶ οὐχὶ κατὰ θεῖον θέλησιν) ἐγένετο αἴτιος τοῦ θανάτου, ἐπικαλοῦνται τὴν ἐκδίκησιν. 8. Ὀρη.

Ἄπο τῆγ καλοσύνης σου κι' ἀφ' τὴν ἀπομονῆς σου,
 ἄχρουγ κ' ἔν ἔχεν ἄγγελον, νὰ πάρῃ τὴ ψυχῆς σου.
 Ἐξηρριτζώθην τὸ δεντρί, κ' ἤβγεν ἀπὸ τῆρ ριτζα,
 ποῦ ἔπλώναμεν τὰ ρουχά μας ἔπῆνω του και μυρίτζα.
 Ὁ χάρος θέλει ἔγκάλεμα¹ τὸφ ἔφτεινὸν τὸ χρόνο,
 γιατί ἔπῆρεγ και ἔνέσπασε ποῦ τῆγ καρδιὰ μας κλῶνο.
 Χάρο, και δὲν ἐντρέπουσου, χάρο, δὲν ἐφρούσου,
 κι' ἐπῆρές των (τῆμ μάναν τω) και δὲν τοῦς ἐλυπούσου;
 Και ππῶς τὸν ἐκατήθηκες τὸμ μακριασμένον ἄδη,
 πούναι ἔψηλὸς ἔσαν ἰγχεμμός, βαθύς ἔσαν τὸ πηάδι;
 Ποῦ ναῦρω ἔγῳ τραν-ἔφυλλο, νὰ κάμω ναβ βαβάλι,
 νὰ κατηβῆ (ὁ Κώστας μας) περήφανα ἔς τὸν ἄδη;
 Ἐ τοῦς οὐρανοῦς θέλ' ἄ νηβῶ μὲ τὸν Ἄποσπερίτη,
 νὰ ρίξω πύρινηφ φωτιὰ ἔς τοῦ χάροντα τὸ σπίτι.
 Τοῦ Ρῆα υἱὸς ἐπέθανε, κ' ἡ γῆς ἀνατρομάσσει,
 κ' ἡ πλάκα κλαί' και δέρεται, ππῶς θέλ' ἄ τὸδ δαγκάση.
 Ἐγῶ θα' πῶ τοῦ μπογιτζῆ, γιὰ νὰ μοῦ δάψη μαῦρα,
 γιὰ νὰ ἔταιριτζῆ ἡ φορεσὰ μὲ τῆς καρδιᾶς τῆλ λαῦρα.

Ἐν τοῖς ἐξῆς θρηνηδὸς συγγενῆς εὐχε- | γενεῖς, και λυπείται, διότι δὲν ἐπρόφθασε νὰ
 ται νὰ ἴσαν ἰδικοὶ τῆς οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ θα- | τῶ δώση ἐπιστολὴν πρὸς αὐτούς:
 νότος, ὅστις θὰ ἴδῃ ἐν ἄδη ὅλους τοῦς συγ- |

Και νὰ ἔτον τοῦ συμπέττερου τὰ ἔμμάτια του δικά μου,
 πᾶ' πᾶ' τοῦς ἔδῃ συμπούππουλλους, κ' ἐμένα' ναι μακροῦά μου.
 Συμπέττερος ἐπέθανε, κι' ἄς ἔξεα χαμπάρι,
 γιὰ νὰ τοῦ δώκω μιὰ γραφή, πᾶς κ' ἔθειλ' ἄ τῆμ πάρῃ.

Ἡ ἐξῆς σκληρὰ συμβουλή δίδεται πρὸς τὴν χήραν ἀρτι τεθνεῶτος.

Ἐσένα, κόρη, πρέπει σου νὰ τρώῃς ἔστηφ φαγιαῖς σου
 φαρμακοτζύμωτο ψωμί, νὰ κόβῃ τῆγ καρδιᾶς σου.

Τὸ ἀκόλουθον λέγεται, ὅταν ὁ πατήρ ἀποβιώσαντος τέκνου εἶναι ἀπὼν εἰς ταξειδίον.

Κι' ἄν ἐξευρεν ἀφέντης σου τὸ θλιβερόχ χαμπάρι,
 ἔπῆνω ἔς τὸ κύμμαν ἔρκετο λαχταριστὸς σὰ ψάρι.

Ἐκ τοῦ ἐξῆς ἐννοεῖται, ὅτι ὁ ἀποβιώσας ἦν ὁ ἕτερος ἐπιζῶν ἐκ τῶν γονέων.

Τῶρ ἄρφανεύγουν τὰ παιδιὰ ποῦ μάνανγ και ποῦ κύρη,
 ἔσαν τὰ καράβια ἔς τὸ ἔγιαλὸ χωρὶς καρabuκύρη.

Τὰ ἀκόλουθα λέγονται ἐπὶ νεκρῶν ἱερέων.

Σῆμμερο ἔς τὰ ἔπουράνια γοῦλ' οἱ ἄγγελοι ψάλλουν,
 και τὸν ἀρκιμαντρίτημ μας ἔς τὸ δῆμα² θὰ τὸδ βάλου.

Ἄμμ' ὁ ἀρκιμανδρίτης μας ἔπαινέματα δὲν θέλει,
 γιατί τὸν ἐπαινέσασι ἔς τοῦς οὐρανοῦς ἄγγελοι.

Ἐσκίσαν τὰ ἔπουράνια, κ' ἔησαν ἄγγελοι κάτω,
 γιὰ νὰ ἔνηβᾶσουν τὸν ἀτὸ τὸχ χρουσοφτερουδάτο.

1. Τὸν Χάρωνα πρέπει νὰ ἐναγάωσιν

2. Τὸ ἄγιον βῆμα.

Ὅταν ὁ νεκρὸς ἦναι ξένος, αἱ ἐπ' ἀμοιβῇ φράζουσι τὴν ἔλλειψιν γονέων καὶ ἀδελφῶν,
ἢ κεχαρισμένως θρηνηδοῦσαι μετ' ἄλλους ἐκ- ἵνα κλαύσωσι τὸν τεθνεῶτα.

Δὲν ἔχεις μάναν νὰ σὲ κλαί', κύρην νὰ σὲ λυπᾶται,
μὴ' ἀερφόμ μὴ' ἀερφή νὰ σὲ μυριολοᾶται.

Ὅταν φθάσωσι δὲ εἰς τὸ προκύλιον τῆς ἐκκλησίας, ὅπου συνήθως ἐν Σύμη εἶναι καὶ τὰ νεκροταφεῖα, τοιαῦτα ᾄδουσι.

Μέ 'μεις τί θέλχμεν ἐδῶ; τί 'τον ἐδῶ δουλειά μας,
ἐδῶ ποῦ 'ποχωρίζονται ἢ μάναις τὰ παιδιά τω,
κι' ἢ ἀερφαίς τ' ἀέρφια των, κι' ἢ μάναις τοὺς κλοῦς τω;
Γιὰ' πές μου, πές μου, (κόρη μου), τί' χασες, τί γυρεύγεις;
κι' ἂν ἦλ' λοῦρι, μὴν τὸ κλαίς, κι' ἂν ἦμ' μαργαριτάρι,
μ' ἂν ἦναιν (τ' ἀερφάκι σου), κλαιέ το καὶ πάλαι κλαιέ το.

Σήμερομ μαῦρος οὐρανός, σήμερομ μαύρη 'μέρα,
σήμερομ 'ποχωρίζεται ἀτὸς τῆμ περιστέρα.

'Ελέσον, Παναγία μου· νύπνον τὸν ἐκοιμούσου,
κ' ἐπῆρες (τόχ χιλιχκριβο) καὶ δέμ μᾶς ἐλυπούσου.

Γιὰλ λόου σου 'κλαιεν τὸ πουλλι, γιὰλ λόου σου τ' ἀδόνι,
γιὰ σέναν ἐκελᾶθησεν τὸ πετροχλιδόνι.

Σάμ κλάτχνος ἐξάπλωσε, σάγ κρίνος ἐμαρᾶττη,
βαρὺς ἦτον ὁ πόνος του, καὶ δὲν τὸν ἐδυνάσθη.

Χρυσὸδ δαχτυλιδάκιμ μου, μὲ πέτρα διαμαντένη,
τὸν ᾄδηθ θὰ τὸγ κατηβῆς, μ' ἢ δόξα σου 'πομένει.

Δὲν ἦτογ καὶ (τοῦ πάππου μας) καιρός του νὰ 'πεθάνη,
μ' ὁ ἔρημος ὁ πόνος του τὸν ἔβαλε 'ς τὸν ᾄδη.

"Εν τὸν ἰγράφω 'ς τὸ χαρτί, γιὰ νὰ βραχῇ, νὰ ληώση,
μόνο 'ς τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς, νὰ ξανακκινουργιώση.

Τὰ ἀνωτέρω ᾄδονται ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς ἐκκλησίας διαρκούσης τῆς νεκρωσίμου ἀκο- προσθέτουσι καὶ ταῦτα, ὅταν ὁ νεκρὸς ἦ
λουθίας, ἢν καὶ ἀντὶ γαμηλίου ὑποθέτουσαι ἀγάμου, νέου ἢ νεκνιδος.

Παντρεύγουν (τον τὸγ Γιάννημ) μας, κ' ἔργησεν νὰ πολύση
λιμένει (τογ κ' ἢ μάνκ του), στεφάνια νὰ φιλήση.

'Ασπαζόμενοι δὲ τὸν νεκρὸν ταῦτα ᾄδουσι :

Ποῦ' πᾶς, ἀγκόρφιν¹, νὰ κρυφτῆς, ποῦ' πᾶς, σταυρέ, νὰ γιώσης;
ποῦ' πᾶς, ἀργυρολύσιδο, νὰ λυώσης, νὰ μαυρίσης;

"Αμ μᾶς ἐχώρισεν ὁ Θεός, νὰ μὴμ 'ποχωριστοῦμε,
'ς τοῦ παραδείσου τὸ πλατὺ νὰ ξηναπαντηθοῦμε.

Τὸ ἐξῆς λέγεται ἐπὶ βρέφους :

Πάννε καὶ σοῦ, παιδάκιμ μου, μὲ τ' ἄλλα τὰ παιδάκια,
'ς τοῦ παραδείσου τὸ πλατὺ μαεύγουλ λουλουδάκια.

"Ας ἔχαμεν τῆς μάνας μας κόψε τῆχ χαρὸν τῆς,
'πᾶ² 'πάη τὸ παιδάκιμ μας νὰ κάτση 'ς τῆμ ποδιάν τῆς.

1. Ἐγκόλπιον. 2. Ὁ ποῦ θί . . .

Καταλείπουσαι τέλος τὸν νεκρὸν λέγουσι τὰ ἀκόλουθα:

Ὁ Παναγιὰ Βασίλισσα, καὶ τοῦ Χριστοῦ μητέρα,
καὶ βάλει (τὸ παιδάκιμ) μας εἰς τῆδ' δεξιά σου χέρα.
Δῆτέ τομ μάτια, δῆτέ το, δῆτε, χορτάσητέ το.
πριχοῦ τὸβ βάλουν εἰς τῆγ γῆ, πριχοῦ καὶ χάσητέ το.
Κλαψῆτέ το, 'μκτάκια μου, ποῦ νὰ σῆς πῆρ' ὁ χάρος,
γιατὶ ἀπὸ (τὸγ Γιάννης σας) δὲν ἔχητε πιθὸ θάρος.
Πάννε (παιδίμ μου) 'ς τὸ κκλό καὶ 'ς τῆγ καλὴν τὴν ὦρα,
ποῦ νὰ γημίσ' ἡ στράτα σου τριαντάφυλλα καὶ ρόδα.
Καὶ 'μεῖς 'ς τὸν ἄδην ἔχομε μοναχικὸν νοντάμ μας,
καὶ πκούγ καὶ μαεύονται γούλοι οἱ ἐδικοί μας.

Τοὺς συγγενεῖς τοῦ τεθνεῶτος ὀδηγοῦσιν εἰς τὴν οἰκίαν του αἱ φίλοι καὶ γείτονες. Θεωροῦσι δὲ ἀπαραίτητον ἀπασαὶ αἱ γυναῖκες (αἴτινες πρὸ τῆς ἐκφορᾶς μετέβησαν νὰ συλληπηθῶσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐν ἣ ἔκειτο) νὰ ἐπιστρέψωσι πρῶτον εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν, διὰ ἀνά 'πάρουν 'πίσω τὰ ἀμποδα τ' ἀγγέλου», καθότι νομίζουσιν, ὅτι ὀδηγοῦσι τὸν ἀγγελὸν τοῦ θανάτου ἀπὸ τοῦ νεκροτα-

φείου εἰς τὰς οἰκίας των. Ἐν τούτοις διαρκούσης τῆς νεκρωστικῆς ἀκολουθίας ἄλλο τι συμβαίνει ἐν τῷ νεκροταφείῳ. Ἀνορυττομένου τοῦ τάφου, εἰς δὲν τεθῆσεται τοῦ ἀποβιώσαντος ὁ νεκρὸς, συνάγονται οἱ συγγενεῖς τοῦ νεκροῦ, οὗ τὰ ὄστα θὰ ἐξαχθῶσιν ἐκ τοῦ ἀνοιγομένου τάφου, καὶ μεταξὺ ἄλλων, ὅταν ἴδωσι τὸ κρανίον, ἀπαγγέλλουσι καὶ τὸ ἐξῆς:

Γιὰ 'δῆτε πρᾶμαθ θάμμασμα καὶ μιὰ 'δικιὰ μεάλη,
νὰ φύη 'σάν τριαντάφυλλο, νῆρτη ξερὴ κεφάλη.

Τὴν δὲ μεσημβρίαν τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐκηδεύθη ὁ τεθνεῶς, αἱ συγγενεῖς αὐτοῦ μεταβαίνουσιν εἰς τὸν τάφον, «διὰ νὰ τὸν

ἱξυπνήσουν», καὶ μεταξὺ ἄλλων λέγουσι τὰ ἐξῆς μυρολόγια.

Τὸγ γρόσμον τὸβ βενέτικον ἦρτα νὰ χαιρετήσω,
κ' ἔφερα καὶ ροδόσταμο 'ς τῆρ ρίτζαν του νὰ χύσω.
Γιὰ σήκου, σήκου (Κώστα) μου, καὶ κῆτσε 'πᾶ' 'ς τὸ μνήμα,
νὰ σὲ 'ρωτήξω, νὰ μοῦ πῆς, σὲ τί γιατρὸς σὲ 'πῆρα.
Γιὰ σήκου, σήκου (Κώστα) μου, καὶ κῆτσε 'πᾶ' 'ς τὸ μνήμα
νὰ σοῦ 'μιλήσω δὲθὸ λόγια, κ' ἐγὼ γιὰ 'λλοῦ τοῦρτα.
Ποττ' ἀρφανὸδ δὲχ χαιρεταί, κ' ἄβ βασιλίψη κίολα,
καὶ γίνη καὶ βασίλισσα καὶ βάλη καὶ κουρούνα.
'Εμαύρσιές με κ' ἔφύες 'σάν τῆμ μουτζάν τοῦ φούρνου,
'σάν τῆμ μουτζάν τοῦ τηανιοῦ, ποῦ δὲν ἰβγαίννει πιό μου.
Χήρα, καμμένον ὄνομα καὶ παραπονεμένο,
περβόλιγ κακοτρήτογ καὶ τσιλλοπατημένο.
Τοὺς τόπους 'ποῦ 'στεκες θωρῶ, τὰ λόγια σου θυμοῦμαι,
τὸν ἀπατιός σου δὲθ θωρῶ, ππῶς νὰ παρηγοριοῦμαι;
Πλάκα καὶ ἴνου πᾶπλωμα, χῶμα καὶ ἴνου στρῶμμα,
καὶ μὴν τὸ κτελύστητε τ' ἀγγελικόν του διῶμα.
Πέτρις νὰ τρώ' ἡ μαύρη γῆς, τὸ μυριασμένον χῶμα,
καὶ γόχι νὰ τὸ καθελᾶ τ' ἀγγελικὸς σου διῶμα.
Φωνάτζω σου, δὲμ μοῦ μιλάς, ποιός σου δὲμ μέ λυπᾶσαι,
μακριάμ μακριάμ μου κῆθεσαι, καὶ δὲμ μου πολοᾶσαι.

Καί μὴ κακός σου, μάνα μου, καὶ πάλαι μὴ κακός σου,
πέτραις νὰ τρώ' ἢ μαύρη γῆς καὶ γόχι τὸ κορμὶς σου.
Μελλοτικὸμ μου 'τογ κι' αὐτὸ, γροφτόμ μου νὰ τὸ πᾶθω,
νὰ κῆμω δρὸ χρονῶγ γαμπρὸ, κ' ὕστερα νὰ τὸγ χᾶσω.

Ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα μυρολόγια ἐπι-
ναλαμβάνονται καὶ κατὰ τὰς πρώτας τῶν
πρώτων τριῶν ἐνίοτε δὲ καὶ τῶν ἐννέα πρώ-
των ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἀπεβίωσεν ὁ θρηνούμενος.

Ἔνεκα τῆς ἐλλείψεως τοῦ νεκροῦ, διότι ὁ εἰς
τὴν ἀλλοδαπὴν θάνατος καὶ ἐνταφιασμός
θεωρεῖται, ὡς καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλ-
λησι, μέγα δυστύχημα. Ἡ τοῦ ἐξοδίου τελε-
τὴ γίνεται συνήθως ἐν κυριακῇ ἢ ἐν ἄλλῃ
ἑορτῇ. Μετὰ τὴν λειτουργίαν ὁ δημόσιος κη-
ρυξ (διακλήτης) καλεῖ τοὺς ἱερεῖς εἰς τὴν
οἰκίαν τοῦ τεθνεώτος, ὅπου συνάγονται καὶ
οἱ ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ὅσοι θέλουσι νὰ τι-
μῆσωσι τὴν τελετὴν. Ἐκ τῆς οἰκίας δὲ συνο-
δεύοντες φέρουσι εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὰ
κόλλυθα· αἱ δὲ γυναῖκες τοιαῦτα μυρολο-
γοῦσι μεταξὺ ἄλλων ἐκ τῶν κοινῶν, ὅσα
δὲν ἀντίκεινται εἰς τὴν περίστασιν.

Πρὶν ἢ μεταβῶμεν εἰς τὰ τῶν μνημόσυ-
νων, ἀνάγκη νὰ ἀναφέρωμεν τὰ περὶ «ἐξο-
δίου» κοινῶς ἔξοδι.

Τὸ ἐξόδιον εἶναι τὸ μνημόσυνον τοῦ ἀλλο-
χόθι θανόντος ἢ πνιγέντος, τοῦ ὁποῖου δη-
λονότι ὁ νεκρὸς δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ πκτρίδι,
εἶνα κηδευθῆ. Ἡ θρηνηδία ἐπὶ τοῦ δώματος
γίνεται πάλιν ὡς προηγουμένως περιεγρά-
ψαμεν. Ἡ δικφορὰ τῶν μυρολογίων εἶναι

Ἄψαι, μανὰ μου, τὸ κερὶ, κ' ἐγὼ πιάννω λιθάνι,
ἂ πᾶμ' ἂ τὸ θυμίσουμεν ὅζω 'ς τὸ περιγιάνι.
Σκιστήτε τῆγ καρδοῦλάμ μου μὲ σιρματένιαν τρίχῃ,
νὰ δῆτε τὸν ἀξέκροφρο, σὲ τί βάνταν τὸν ἔχω.
Κρίμα 'ς τὰ καμαρώματα καὶ 'ς τὰ πεθᾶμματά σου,
'π' ἐν ἡῦρες τὰ παιδάκιά σου καὶ 'ς τὰ πεθᾶμματά σου.
'Σᾶθ θὰ 'νεφάνω τὸ πλατύ, πᾶω νὰ δώκω κάτω,
γχιτὶ θωρῶ τοὺς δρὸ καὶ τρεῖς 'ς τὴμ πλάκκῃ ἀπὸ κάτω.
Τίποτε δὲν ἐτζήλεψα 'ς τὸγ κόσμον τὸν ἀπᾶνω,
μόνο φτονῶ τὰ μνήματα μὲ τὰ φανᾶριχά πᾶνω.

Τὰ ἀκόλυθα λέγονται κατὰ τὰ μνημόσυνα :

Ὁ Πανερωμιώτης ἔγλεπε, κ' ἡ Παναγιὰ 'κοιμᾶτο,
κ' ἐβᾶλαν τὸ κορμάκις σου 'ς τὴμ πλάκκῃ ἀποκάτω.
Κώστα μου, 'σάν ἀπέθαινες, γοῦλα τὰ δέντρη 'ττουσα¹,
καὶ τὰ πουλλάκιχα τούρκου 'ς τῆγ γῆν ἐλαχταροῦσα.
Δὲς σὲ χολιῶ, 'ποῦ 'χῆρεψες, καὶ θᾶσαι χηρεμμένη,
μόνοχ χολιῶ τὴν νιότης σου τῆβ βεργοχρυσωμένη.
'Σᾶθ θὰ 'παινώ τὴν νιότης σου, πρέπει τὸν νοῦμ μου νᾶχω
δεμένο μὲ τὴν ἄλυσι, μῆρ φύη καὶ τὸγ χᾶσω.
Πρεπὸν ἔχει ἡ νιότη σου κι' ἄεραν τὸ κορμὶς σου,
καὶ διώμαν τὸ φεσάκις σου 'πᾶνω 'ς τῆγ κεφαλῆς σου.
Τοῦ Μάρτη τὸ τραντάφυλλο ἔχεις 'ς τῆγ κεφαλῆς σου,
κ' ἔτρεχεν τὸ ροδύσταμο κ' ἔραινεν τὸ κορμὶς σου.
Τί μυρολοῖν νὰ σοῦ πῶ, νήλιε μου, νὰ σοῦ 'ρέση,
'ποῦ 'χεις ἀγγελικὸγ κορμὶ καὶ δαχτυλίδιμ μέση;

1. Ἦνθουν.

Σάμ μῆλορ ροδοκόκκινον ἦτον τὸ πρόσωπός σου,
καμπαναριόν τῆς Βενετιᾶς τὸ καμαρόφρυδός σου.
Καί 'γὼ 'λεγα νὰ τραουδῆς εἰς τῶμ παιδιῶν τὸν γάμο,
καί' γὼ μυριλοοῦμαί σου, καὶ κόλλυβα σοῦ κάμνω.
Καί 'γὼ 'θαρουν ὁ Χάρωντας καὶ 'πολησιμόνησέ μας,
καὶ 'κείνος ἐμετάστρεψεγ, καὶ ξηνακέντησέμ μας.
Νήλιε μου, 'σὰς σέ 'ψίκευγα, ἤμουγ καμαρωμένη,
καὶ τῶρα κάμνω κόλλυβα, ἢ κακομοιριασμένη.
Σκάσε, καρδίά μου, πλάνταξε, γίνου 'κατὸν κομμάτια,
πράγματα ποῦ δὲν ἐλπίζα θωροῦν τὰ δῆῶ μου'μμάτια.
'Μὲ τοῦ παιδιοῦ μου πρέπαν του κόλλυβα διαμαντένα,
μ' ἔτσε εἶναι ἀπὸ τὸθ Θεό, καὶ κάμνω σιταρένα.
Πάω νὰ μυριλοοῖστῶ, μὰ καὶ βαροντηριοῦμαι,
θαρῶ κ' εἶναι ψωματικά, καὶ τὸθ Θεὸφ φογοῦμαι.
'Ακόμα τῶρα 'πίστεψα, ππῶς εἶσαι 'πεθαμμένος,
γιατ' ἔκουσα μνημόνεμα, καὶ κόλλυβα πῶς κάμνου.
Μαύρη μεθίρα θὰ γενῶ, τὸν ἀθην νὰ περάσω,
νὰ κουλλουριάσω πάνω σου, ὥστι νὰ σέ χορτάσω.
Νὰ 'τον ἢ γῆ κκαφασωτή, νάχεγ καὶ παλαθύρια,
νὰ φαίνονταν οἱ ὀμορφοί, 'ποῦχουν τὰ μαῦρα φρύδια.
'Ἐμεις δὲν (τὴν) ἐθέλαμε, νὰ τζῆ, νὰ μᾶς δουλεύγη·
ἐθέλαμέν (τῆγ) καθιστή, γιὰ νὰ μᾶς ἤρμηνεύγη¹.
Φωνάτζω σου, δέμ μοῦ μιᾶς, κλαζῶ σου, δέμ μὲ λυπᾶσαι,
μακρᾶ, μακρᾶ μου κάθεσαι, καὶ δέμ μοῦ 'πολοᾶσαι.
Σήκου, νὰ 'δῆς, νὰ λυπηθῆς, σήκου, νὰ 'δῆς, νὰ κλάψης,
νὰ 'δῆς καὶ τὰ παιδάκια σου, νὰ βριγναστενάξῆς.
Σήκου νὰ 'δῆς, 'ποῦ σοῦφερε, νὰ βάλῃς τὰ πλυμμένα·
ἐν ἐβαρέθης νὰ θορῆς κοκκινοχωματένα ;
'Ἐλα καὶ παρηγόρη με, κι' ἄς εἶγ' κι' ἀποῦ τὸν ἀθην,
γιατί ἢ παρηόρησι εἶναιχ χαρὰ μεῖλη.
'Λοῦρίσέ το τὸ πλατύ, κι' ἔλα 'ποῦ τὸ καντοῦνι,
'ποῦχω δῆῶ λόγια νὰ σοῦ 'πῶ, νὰ σβύση τὸ καρβοῦνι.
'Ξαμῶσαν² τὸ γλημόρις σου, καὶ πῆραγ καὶ ξαμάρι,
γιὰ νὰ σοῦ φέρουμ μάμμαρογ, γοῦλομ μαργαριτάρι.
Τ' ἀδέρφη 'σὰ ψικεύγουνται, μάνα, χαράν τὴν ἔχου·
καὶ πάλαι 'σὰμ 'ποχωριστοῦ, μάνα, καμὸν τὸν ἔχου.
Χριστέ, νὰ 'ράεν τὸ πλατύ, νὰ διὰμπλατζεν τὸ χῶμα,
νὰ φαίνονται οἱ ὀμορφοί κι' ἐκείνοι 'ποῦχου δῆῶμα.
Τραντάφυλλα καὶ γιασιμιὰ θὰ πάω νὰ μαίψω,
σήμερ μὲ τὰ κόλλυβα 'ς τὸν ἀθην νὰ τὰ πέψω.
Κάμε, (Σταμάτα), νᾶρκεσαι, κ' ἔχω σιδερωμένα·
ἐν ἐβαρέθης νὰ θορῆς κοκκινοχωματένα ;

1. Συμβουλεύη. 2. Ἐμῆτησαν.

Κοινά.

Λεγόμενα ἀδιαφόρως εἰς τὴν ἐκφορὰν καὶ τὰ μνημόσυνα,
μετατρεπόμενα δὲ ὡς πρὸς τὰ ὀνόματα
καὶ τὴν περίστασιν.

Κόκκινη τέντα θὰ ἐνῶ 'ς τοὺς οὐρανοὺς ἀπάνω,
γιὰ νὰ σκεπάτῃ τὸ πλατύ, 'ποῦχω καὶ γὼ νὰ κάμω.
'Ενέσπασές μας τὴν καρδιὰ συναίματῃ μὲ τῶμα¹,
'ζάμ 'πού 'νεσποῦν τὴν λεμονιά 'πού μέσα 'πού τὸ χῶμα.
'Σάν τὸ γιᾶλλιν τὸ φλεσκουρί, 'πού δὲν τὸ πιάνει σκόνι,
ἔτσε 'τον τὸ κορμάκις σου καμπερῆγ καὶ σκόλη.
Τῆχεν ὁ χάρος μετ' ἀμάς, κ' εἶναιμ πικαρισμένος,
καὶ στέκεται 'πού 'πάνω μας γούλο ξησπαθωμένος;
'Ελέσο ! δὲν εὐρίσκετο 'στὴν Ρουμेलιά βοτάνι,
ἕνας βασιλικὸς γιατρός, τὸμ πόνος σου νὰ γιάνη;
Κλαψῆτέ τὴν τὴν μάνκα μου, γιατί τομ πικραμμένη,
'σάν τοῦ φιδιοῦ τὸ δάκκαμα ἤτοφ φαρμακεμένη.
Γειτόνοι καὶ γειτόνισσαις, οὔλοι νὰ μαευτοῦμε,
καὶ τὴν καλογειτόνισσαν ὁμορφα νὰ τὴν κλαιοῦμε.
Νᾶχα τὸν οὐρανὸν χαρτί, τὴθ θάλασσα μελάνι,
νὰ γράψω τῆς ἀρμίνειαις του, καὶ πάλαι δὲν ἰφτάνει.
Μὴμ με παρηγορήσητε παρηγοριάν, νὰ τζήσω,
δειξῆτέ μου τὸν ἰγκρεμμόν, νὰ πάω νὰ 'γκρεμμήσω.
Φουρτοῦνα 'πούρτεγ κ' ἠῦρέμ με, καὶ 'ποκομοδὸ δὲν ἔχει,
διπλόνω, ξηδιπλόνω τη, καὶ διπλομοδὸ δὲν ἔχει.
Χριστέ, καὶ νὰ 'ναστένατζα, καὶ νᾶσκαν' ἡ καρδιὰ μου,
ἂ 'δῆτε, τί καμὸν ἔχου μέσα τὰ 'σωτικὰ μου.
Χρυσὸς ἀργὸς ἐράϊσεν ἀπ' ἀσιμένιογ κλῆμα,
'πού δὲμ 'παινεῖ τὴν νιότην (του), ἔχει μελόγ κριμα.
'Ξύπνα, χελιδονάκιμ μου, νὰ γλυκοκελαδήσης,
τὴν πικραμμένημ μας καρδιὰ νὰ τὴν παρηγορήσης².
'Εφύαν τὰ τριαντάφυλλα, 'πούχες εἰς τὴν ναυλὴς σου,
κ' ἤμπαν οἱ ἀναστεναχοὶ 'ς τὴν μέσην τοῦ σπιτιοῦ σου.
Πρεπὸν εἶχεν ἡ νιότη σου, κὶ' ἀέραν τὸ κορμίς σου,
καὶ διῶμαν τὸ μαντῆλὶς σου 'πάνω 'ς τὴν κεφαλὴς σου.
Κάμνε μου, μάνκα, κόλλυθα, κάμνε μου κὶ πανέριμα,
μὴ καὶ γάμους ἔχω 'γὼ, μὴ καὶ γεννοτούριμα³.
'Εγὼ τοῦ χάρου τὸ σπαθὶ θὰ τὸ μαλαματώσω,
μῆππκς καὶ τοῦ καλοφραῆ, καὶ στρέψη μὰς(τομ)'πίσω.

1. Τὸ αἷμα.

2. Λέγεται τὸ ἐσπέρας τῆς κηδείας τοῦ τεθνεώτος, διότι καὶ τὸ ἐσπέρας συνειθίζουσιν αἱ γυναῖκες νὰ μεταβαίωσιν εἰς τὸν τάφον καὶ δούρωνται.

3. Λέγεται ὡς ἐκ μέρους νεκροῦ ἀγάμου.

Νά 'χεν ὁ χάρος δηὸ παιδιά, νά τοῦσρατζα τὸ ἕνα,
 γιὰ νά τὸ γ κάψω 'ς τήγ καρδιάν, ὡς μ' ἔκαψεγ καί 'μένα.
 'Εννιά βολαῖς τὰ ὕρισκ τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς μου,
 ναῦρω τραοῦδιν νά σοῦ πῶ, ἀργυρομαστραπᾶ μου.
 Μιστοκαρφιᾶ μου κόκκινη, ἄσπρη κι' ἀλατζαδένη,
 ἔτσι 'πού σέ 'χα τζωντανή, σέ 'χω καί 'πεθαμμένη.
 (Κορᾶκιμ) μου, 'πού σέ 'χωννα μέ δεκατριᾶ σεντόνια,
 καί τώρα ππῶς θά δυναστῆς τῆς πέτρις καί τὸ χῶμα;
 Φέρτε ροδόσταμον νά πιῶ, καννέλλαν νά μασήσω,
 καί (τὸ Μαρριόμ μας τὸ καλὸ) νά τὸ κλημερίσω¹.
 Παιδάκιμ μου, 'πού 'θρέφουσου μέ τὸ γ κελαδισμός σου,
 καί τώρα ππῶς θά δυναστῶ τὸν ἀποχωρισμός σου;
 'Ω Παναγιᾶ, βασίλισσα μέ τὸμ μεῖλο θρόνο,
 γοῦλα πυκνά μᾶς τᾶ 'φερεις τόφ φετεινὸν τὸ χρόνο².
 Παιδίμ μου, 'σάν ἐπέθαινες, ἄρη, βουνιά χαλοῦσα,
 καί τὰ πουλλάκιζα τούρανοῦ 'ς τήγ γῆν ἔλαχταροῦτα.
 'Εμέν³ τὰ πάθη μου πολλὰ, 'σάν τοῦ βουνιοῦ τὸ χιόνι,
 ὅσον νά ληώση τὸ παληό, καινούργιον τὸ πλακόνει.
 ('Ο Γιάννης μας) τὰ ἔβαλεν τὰ ξύλα 'ς τὴμ ποδιᾶμ μας,
 κι' (ὁ Γεώργης μας, τὰ κέντησεγ κ' ἔκαψεν τήγ καρδιᾶμ μας⁴.
 Καί μὴθ θαρῆς, παιδάκιμ μου, ππῶς θά σέ λημονήσω,
 'ς τ' αἰ Τάφου τὰ χῶματὰ θά 'π' ἄ⁵ σε τζουγραφρίσω.
 'Ἐχει νά ἔμη⁶ ροιτζικόν, ἔχει νά ἔμη μοῖρα,
 ἐτοῦτα δέν τα πάθαινεν ἢ διπλοκακομοῖρα.
 'Πάνω 'πού 'σφάλαν ἢ πληή, κι' ἔγβαινεν ὁ γιαρᾶς μας,
 πάλαι 'ξανακαινούργιωσεν ἢ λαύρα τῆς καρδιᾶς μας.
 'Αἰ Νικόλα, 'πίβουλε⁷, τῆτον ἢ ἀφορμή σου,
 καί 'πῆρες (τόχ χιλιᾶκριβο) καί δέμ μᾶς ἔλυπούσου;
 'Αἰ Νικόλα ἀφέντη μας, τῆτον ἢ ἀφορμή σου,
 καί 'πῆρες μας τὸ (Γιάννημ) μας 'πού μέσ' ἄφ' τὸ θρονίς σου.
 Δέν ἔλεα τὸν οὐρανὸ νά στράψη, νά βροντήση,
 μηέ καί τόχ χιλιᾶκριβο νά κκοθανατίση.
 'Οπού 'παιναῖ τὴν νιότης σου, τὸ στόμαν του μυρίτζει,
 στάσσογ κι' ἀπού τὰ χεῖλη του δυὸ σταλαοὶ κριμίτζι.
 'Ω φουντωτή μου λεμονιά, μέ τὸ περιμπλακᾶδι,
 ποῦ βασιλεύγει 'πάνω σου νήλιος καί τὸ φεγγάρι.

1. 'Επαινίσω.

2. 'Εννοεῖ καὶ ἄλλα πρόσφατα δυστυχήματα ἢ θάνατον.

3. 'Εμοῦ εἶναι . . .

4. 'Εννοεῖ, ὅτι ὁ πρῶτος ἐκινδύνευσεν, ἀλλ' ἐσώθη, ὁ δὲ δευτερός ἀπέθανε λυπήσας καιρίως τοὺς συγγενεῖς.

5. Θά υπάγω νά σε . . .

6. Γέμη, ἀντὶ τοῦ ἔχη.

7. 'Η λύπη μέχρι τούτου φέρει τὰς θρηνημούς.

Μῆμ μᾶς καταναλήσητε¹, τόσαις κι' ἄμ μᾶς θωρήτε,
 γιατί' εἶν' ἡ λάυρα μας πολλή, καὶ νὰ μᾶς λυπηθῆτε.
 Τί νὰ τῆς 'πῶ τῆς Παναγιᾶς, 'ποῦ 'κίμεμ πελεβάρα²,
 'σάθ θά 'πεθάνουν τὰ παιδιὰ, πρέπει νὰ σκᾶ κ' ἡ μάνα.
 Χωρὶς ἀγγέλου θέλημα, χωρὶς γιατροῦ βοτάνι,
 ἐπῆεν τὸ κορμάκις σου ἄδικα μῆς' 'ς τὸν ἄδη.
 Χάντε νὰ πᾶμεγ γουλαῖς μας 'ς ἕναν ἐρημοκκλησι,
 ἐκεῖ 'ποῦ δέμ. 'πάει πουλλὶ μῆε νὰ κελαδήση.
 Σήκου, διαμάντι καὶ φαντί κι' ἄρρε τοῦ μαλαμακτοῦ,
 κι' ἔχω δρό λόγια νὰ σοῦ 'πῶ τοῦ παραπονεμάτου.

1. Κατηγορήσητε.

2. Παράβαλε πρὸς τὸ 123.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

1) Ἴδρυται	Σελ.	γ'—δ.
2) Τακτικά μέλη	»	ε'—ιγ'
3) Ἐπίτιμα »	»	ιδ'—ιη'
4) Ἀντεπιστέλλοντα μέλη	»	ιθ'—κβ'
Εὐεργέται καὶ δωρηταὶ τοῦ Συλλόγου, πρόεδροι τοῦ Συλλόγου ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ, κοσμητόρες καὶ μέλη τῶν διαρκῶν ἐπιτροπῶν τοῦ Συλλόγου καὶ ἐπιμελῆται κατὰ τὸ ἔτος 1885—86	»	κγ'—κδ'

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

1) ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΠΑΡΑΝΙΚΑ	Περὶ τῆς ἐν Κωνστ/πόλει πατριαρχικῆς σχολῆς	»	1—19
2) ΑΘΑΝ. ΠΕΤΡΙΔΟΥ	Περὶ τῆς ἀρχαίας πόλεως Κυπαρισσίας ἐν Πελοποννήσῳ	»	20—34
3) ΧΡΙΣΤ. ΣΑΜΑΡΤΖΙΔΟΥ	Περὶ τοῦ ἐπιφανέντος Κωνσταντίνῳ τῷ Μεγάλῳ σημείου καὶ τοῦ ἐτύμου τῆς λέξεως <i>Λάβαρον</i>	»	35—47
4) J. C. F. CALVERT	Εἰδήσεις περὶ τῆς τοπογραφίας τῆς Ὀμηρικῆς Ἰλίου	»	48—57
	Πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συλλόγου.	»	58—135

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

1) Περὶ τῶν συλλογῶν ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ τῶν ἀποσταλειῶν εἰς τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα	»	135—159
2) Περὶ τοῦ ὑποβληθέντος εἰς τὸν Καραπάνιον ἀγῶνα πονήματος φυσικῆς ἱστορίας	»	160—172
3) Περὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ 5' ρωσικοῦ ἀρχαιολογικοῦ συνεδρίου ἐν Ὀδησσῷ συγκροτηθέντος κατ' αὐγούστον τοῦ 1884 ὑπὸ Ἀθαν. Παπαδοπούλου Κεραμέως	»	173—187
Γλωσσικὴ ὕλη	»	188—247

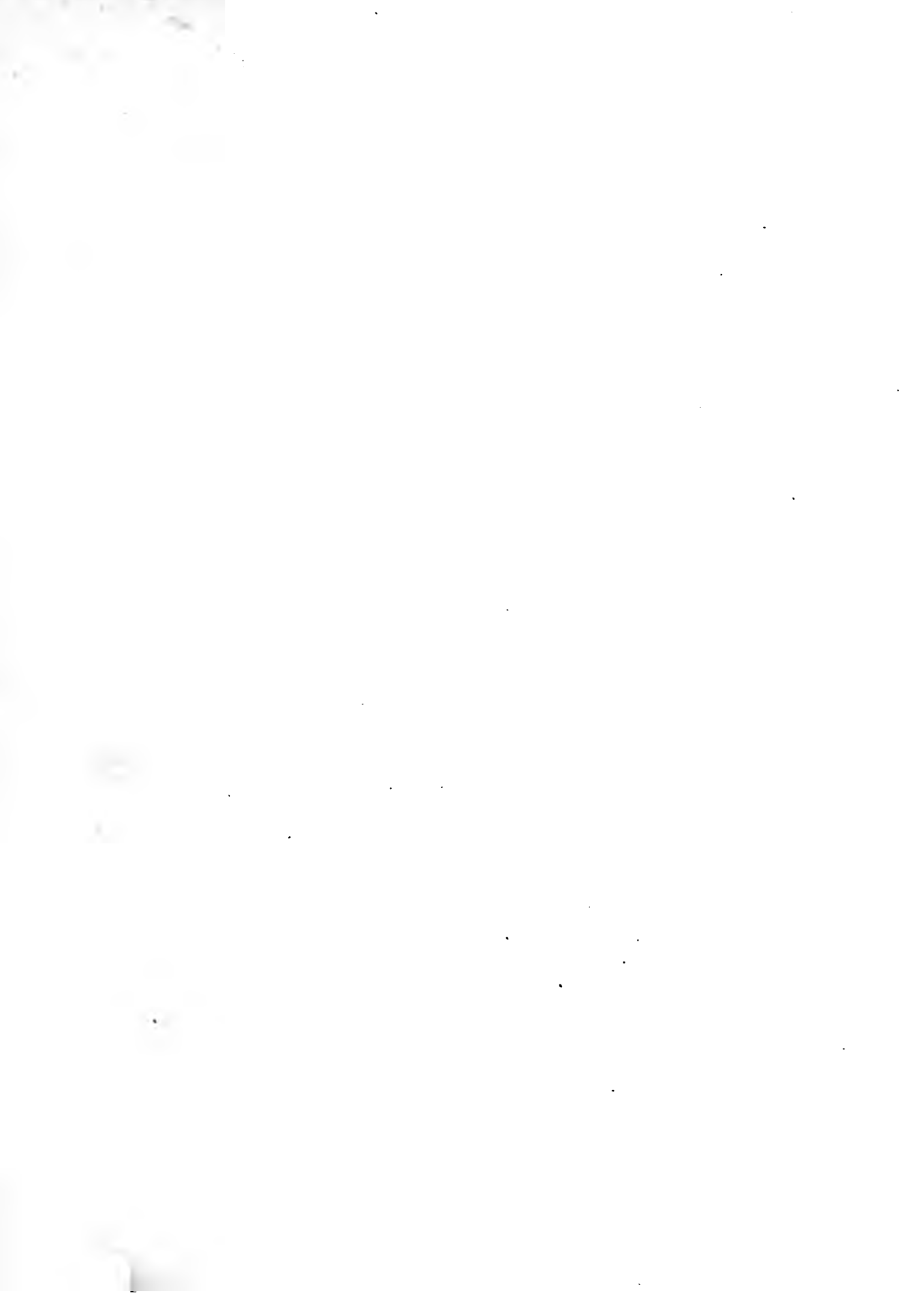

Τιμάται ἀντὶ φράγμων 10.

3 2044 092 863 794